

Біблія

Автор Невідомий

Переклад Біблії Івана Огієнка в редактуванні Івана Модлінського

[Завантажити електронний текст Біблії в оригінальному редакторському вигляді](#)

Не зволікає Господь з обітницею, як деякі вважають це зволіканням, а
виявляє до вас терпіння, бо не хоче, щоб хто загинув, а хоче, щоб усі
навернулися до каяття.

КНИГИ СТАРОГО ЗАПОВІТУ

БУТТЯ

Буття 1

1 На початку Бог створив Небеса та Землю.

2 Земля ж мала вигляд темної, покритої водою пустки, і тільки дух Божий витав над поверхнею вод безодні.

3 І сказав Бог: "Хай буде світло!" І з'явилося світло.

4 І побачив Бог, що добре воно, і Бог відділив світло від темряви.

5 І назвав Бог світло днем, а темряву назвав ніччю. І був вечір, і був ранок, день

перший.

6 І сказав Бог: "Хай буде твердь¹ посеред води, щоб відділяла вона воду від води".

7 І створив Бог твердь, і відділив нею воду, що під твердю вона, від води, що над твердю. І сталося так.

8 І назвав Бог твердь небом. І був вечір, і був ранок, день другий.

9 І сказав Бог: "Хай на Землі серед води з'явиться під небом суша". І сталося так.

10 І назвав Бог сушу землею, а місце, де зібралася вода, назвав морем. І побачив Бог, що добре воно.

11 І сказав Бог: "Хай видасть земля всяку рослинність, трави, які насіння розсівають, і дерева, що плід приносять за родом своїм, у якому насіння їхнє на землі". І сталося так.

12 І видала земля всякі трави, що насіння розсівають за родом їхнім, і дерева, що приносять плід з насінням за родом їхнім. І побачив Бог, що добре воно.

13 І був вечір, і був ранок, день третій.

14 І сказав Бог: "Хай будуть світила на тверді небесній, щоб відділяли день від ночі, і щоб стали вони ознаками, які вказують на роки, пори років та дні".

15 І хай вони стануть на тверді небесній світилами, що світять над землею". І сталося так.

16 І створив Бог два світила великі, світило більше, щоб воно керувало днем, і менше світило, щоб керувало ніччю, а також зорі.

17 І вмістив Бог їх на тверді небесній, щоб світили вони над землею,

18 і щоб керували днем та ніччю, і щоб відділяли світло від темряви. І побачив Бог, що добре воно.

19 І був вечір, і був ранок, день четвертий.

20 І сказав Бог: "Хай виройть вода всяких живих істот, і хай птаство полетить над землею під небом".

21 І створив Бог великих морських мешканців і всяку душу живу, що рухається, за родом їхнім, якими наповнилися води, і всяку пташину крилату за родом її. І побачив Бог, що добре воно.

22 І поблагословив їх Бог, кажучи: "Плодіться й розмножуйтеся та наповнюйте воду в морях, а птаство хай розмножується на землі!"

23 І був вечір, і був ранок, день п'ятий.

24 І сказав Бог: "Хай видасть земля живу душу за родом її, худобу, земну звірину й плазуюче за родом їхнім". І сталося так.

25 І створив Бог худобу, земну звірину і все земне плазуюче за родом їхнім. І побачив Бог, що добре воно.

26 І сказав Бог: "Створімо людину за образом нашим, подібну до нас, щоб панувала вона над мешканцями морів, над птаством небесним і над усім, що рухається по землі, над худобою, над усією звіриною і над усім плазуючим".

27 І створив Бог людину за своїм образом, як чоловіка та жінку, за образом Божим він їх створив.

28 І поблагословив їх Бог, і сказав Бог до них: "Плодіться й розмножуйтеся, наповнюйте землю та порядкуйте на ній, пануйте над мешканцями морів, над птаством небесним і над кожною живою душею, що рухається на землі!"

29 І ще сказав Бог: "Оце я дав вам на їжу всю рослинність, трави, що насіння розсівають на всій землі та всякі дерева, що на них плід з насінням їхнім!"

30 І хай це буде на їжу для всієї земної звірини і для всього птаства небесного, і всякому плазунові, що душа в ньому жива". І сталося так.

31 І побачив Бог усе, що створив. І ото, вельми добре воно! І був вечір, і був ранок, день шостий.

Буття 2

1 Так було закінчено створення Небес і Землі та всього воїнства їхнього.

2 І закінчив Бог сьомого дня працю свою. І він відпочив у дні сьомому від усієї праці своєї.

3 І поблагословив Бог день сьомий, і його освятив, бо в ньому відпочив він від усієї праці своєї.

4 Оце походження Небес і Землі, при створенні їх Господом Богом.

5 На землі ще не росло жодної рослини, бо не давав Господь Бог дощу, і не було людини, щоб порати землю.

6 Та з землі піднімалася пара, і своєю вологою напувала всю її поверхню.

7 І створив Господь Бог людину з пороку земного, і дух життя вдихнув у неї, і стала людина живою душею.

8 І насадив Господь Бог рай в Едені, на сході, і там осадив людину, що її він створив.

9 І виростив Господь Бог із землі всякі дерева, з плодами принадними для ока та смачними на їжу, і дерево життя посеред раю, і дерево розуміння добра та зла.

10 З Едену ж витікала річка, щоб напувати рай, і далі вона розділялася на чотири потоки.

11 Ім'я першому Пішон, він протікав землею Хавіла, де є золото.

12 А золото тієї землі добре, також там є смола запашна і камінь онікс.

13 Ім'я ж другого потоку Гіхон, він протікав через усю Етіопію.

14 А ім'я потоку третього Тигр, він протікав на сході Ашшуру. А четвертий Ефрат.

15 І взяв Господь Бог людину і в еденському раю вмістив її, щоб порала його та доглядала.

16 І наказав Господь Бог Адамові: "З кожного дерева в раю ти можеш їсти.

17 Але з дерева, що дає розуміння добра та зла, не їж, бо в день, коли ти з'їси від нього, конче помреш!"

18 І сказав Господь Бог: "Негоже, щоб людина була самотньою. Створю їй пару в допомогу".

19 І створив Господь Бог з пороку земного всю польову звірину і все птаство небесне, і до Адама привів, щоб побачити, як він їх кликатиме. І як покличе Адам до

них, до живої душі, так і буде назва їй.

20 І дав Адам назви всій худобі і всьому птаству небесному, і всій польовій звірині. Але для Адама, подібного йому, не знайшлося.

21 І зробив Господь Бог, що на Адама спав міцний сон, і заснув він. І взяв Бог одне з ребер його, і тілом закрити те місце.

22 І перетворив Господь Бог те ребро, що взяв з Адама, на жінку і привів її до Адама.

23 І промовив Адам: "Ось вона кістка від кісток моїх і тіло від тіла мого. Вона називатиметься жінкою, бо взята вона з чоловіка".

24 Покине тому чоловік свого батька й матір свою та й пристане до жінки своєї, і стануть вони одним тілом.

25 І були вони голі обое, Адам та жінка його, і вони не соромилися.

Буття 3

1 Але змії був хитріший над усю земну звірину, яку Господь Бог створив. І запитав він у жінки: "Чи правда, що Бог наказав не їсти вам з усіх дерев у раю?"

2 І відповіла жінка змієві: "Плоди з дерев раю ми можемо їсти,

3 але плодів з дерева, що всередині раю, Бог наказав не їсти, і навіть не торкатися його, щоб нам не померти".

4 І сказав змії до жінки: "Не помрете!

5 Бог так сказав, бо знає, що того дня, коли з'їсте з нього, ви прозрієте, і розуміючи, що то добро, і що то зло, станете, немов Боги".³

6 І побачила жінка, що плоди з дерева принадні для очей і добрі на їжу. І взявши з його плоду, з'їла, і дала теж чоловікові своєму, і він з'їв.

7 І прозріли вони, і стали розуміти, що голі обое, і зробили вони з фігового листя опаски собі.

8 І почули вони голос Господа Бога, що по раю ходив, коли повіяло прохолодою. І сховалися Адам та його жінка від Господа Бога серед дерев раю.

9 І покликав Господь Бог Адама: "Де ти?"

10 А той відповів: "Почувши твій голос в раю, я злякався й сховався через те, що голий".

11 І запитав Господь: "Хто сказав тобі, що ти голий? Чи ти не їв з того дерева, що я звелів був тобі не їсти з нього?"

12 А Адам відповів: "Жінка, яку ти дав, щоб зі мною була, вона подала мені з того дерева, і я їв".

13 Тоді Господь Бог сказав до жінки: "Що ж ти накоїла?" А жінка сказала: "Змії звабив мене, і я їла".

14 І до змія Господь Бог сказав: "За те, що ти зробив це, будеш проклятий серед усієї худоби й усієї звірини польової! Всі дні свого життя ти плазуватимеш на череві і їстимеш порох земний.

15 Я покладу ворожнечу між тобою й жінкою, між потомством твоїм і її потомством. Її потомство битиме тебе в голову, а ти будеш жалити його в п'яту".

16 І до жінки сказав: "Помножу страждання вагітності твоєї. Ти в муках народжуватимеш діти, і перебуватимеш у волі чоловіка свого, а він пануватиме над тобою".

17 А Адамові він сказав: "За те, що ти послухав голосу жінки своєї та їв з того дерева, що я наказав був тобі від нього не їсти, проклята через тебе земля! Ти в скруті їстимеш від неї всі дні життя свого.

18 Тернину й осот вона родитиме тобі, і з польових рослин твоя їжа буде.

19 В поті чола свого ти їстимеш хліб, аж поки не повернешся в землю, бо з неї ти взятий. Бо ти порошок, і до пороху повернешся".

20 І назвав Адам свою жінку Євою, бо вона була матір'ю всього живого.

21 І зробив Господь Бог Адамові та жінці його одяг шкіряний та й одягнув їх.

22 І сказав Господь Бог: "Ось стала людина, немов ми, знаючою добро та зло. Щоб вона ще й з дерева життя не взяла, простягнувши свою руку, і з'ївши, не стала жити повік-віку"...

23 І вислав Господь Бог Адама з еденського раю, щоб порати землю, з якої взятий він був.

24 Вигнав Господь Бог його, і щоб стерегти шлях до дерева життя, на схід від еденського раю поставив херувима та меч, що обертався, виблискуючи вогнями.

Буття 4

1 І мав Адам інтимні зносини з Євою, жінкою своєю, і вона завагітніла, і народила Каїна, і сказала: "Завдячуючи Господові, набула я людину".

2 А далі вона народила брата йому Авеля. І був Абель пастухом, а Каїн був рільник.

3 Якось приніс Каїн Богові жертву від плоду землі.

4 А Абель також приніс від своїх первістків з отари та від їхнього лою. І зглянувся Господь на Авеля й на жертву його,

5 а на Каїна й на жертву його не зглянувся. І дуже розгнівався Каїн, і голова його похилилася.

6 І сказав Господь Каїнові: "Чого ти розгнівався і чого похилилася голова твоя?"

7 Коли ти добре робитимеш, то піднімеш голову свою, а коли погане, то в дверях гріх підстерігає, щоб заволодіти тобою, але ти мусиш над ним панувати".

8 І як були вони в полі, повстав Каїн на Авеля, брата свого, і вбив його.

9 І запитав Господь Каїна: "Де Абель, твій брат?" А той відповів: "Не знаю. Чи я сторож брата свого?"

10 І сказав Господь: "Що ж ти накоїв? Голос крові брата твого кличе до мене з землі.

11 Віднині ти проклятий на землі, що розкривши уста свої, прийняла кров твого брата з твоєї руки.

12 Тож, пораючи землю, ти не отримуватимеш від неї сили її, станеш ти вигнанцем

і зайдою на землі".

13 І сказав Каїн Господові: "Надто велика моя провина, щоб пробачити її.

14 Ось ти сьогодні проганяєш мене з-перед обличчя свого. Я блукатиму по землі, і скрізь буду зайдою, а всякий зустрічний зможе вбити мене".

15 А Господь сказав: "Тому, хто вб'є Каїна, помста буде семикратною. І наклав Господь знака на Каїна, щоб не вбив його всякий зустрічний".

16 І пішов Каїн від обличчя Господнього та й осів у країні Нод, на схід від Едену.

17 І був Каїн в інтимних зносинах зі своєю жінкою, і вона завагітніла, і народила Еноха. І збудував він місто, і назвав він те місто, як і свого сина, Енох.

18 І народився в Еноха Ірад, а Ірад породив Мегуяела, а Мегуяел породив Метушаїла, а Метушаїл породив Ламеха.

19 І взяв собі Ламех дві жінки, ім'я першої Ада, а ім'я другої Цілла.

20 І народила Ада Явала, він був батьком тих, що сидять по наметах і мають череди.

21 А ймення брата його Ювал, він був батьком усім, хто грав на гуслах та сопілках.

22 А Цілла також народила Тувалкаїна, що кував усіляку мідь та залізо. А сестра Тувалкаїнова — Ноема.

23 І промовив Ламех до жінок своїх: "Адо й Цілло, послушайте голосу мого, жінки Ламехові, почуйте слова мої! Має бути покараний смертю той чоловік, що поранить мене, і юнак, що мене вдарить,

24 бо як за Каїна була помста кратна семи, то за Ламеха — сімдесяти семи!"

25 І мав Адам інтимні зносини зі своєю жінкою, і вона народила сина, і назвала його Сифом, промовляючи: "Бог дав мені іншого нащадка за Авеля, що вбив його Каїн".

26 А Сифові теж народився був син, і він назвав його Еношем. Тоді зачали кликати ім'я Господнє.

Буття 5

1 Оце книга нащадків Адамових. Того дня, коли створив Бог людину, він її створив за образом Божим.

2 Чоловіком та жінкою він їх створив, і поблагословив. І того дня, як були вони створені, назвав він їх людьми.

3 І жив Адам сто тридцять років, і сина породив за подобою своєю та за образом своїм, і назвав його Сифом.

4 І було Адамових днів по тому, як він Сифа породив, вісімсот років. І породив він синів та дочок.

5 А всіх Адамових днів, які він прожив, було дев'ятсот тридцять років. Та й помер він.

6 І жив Сиф сто п'ять років та й породив він Еноша.

7 І жив Сиф по тому, як Еноша породив, вісімсот сім років. І породив він синів та дочок.

8 А були всі дні Сифові дев'ятсот дванадцять років.

9 І жив Енош дев'яносто років та й породив він Кенана.

10 І жив Енош по тому, як Кенана породив, вісімсот п'ятнадцять років. І породив він синів та дочок.

11 А були всі Еношеві дні дев'ятсот п'ять років. Та й помер він.

12 І жив Кенан сімдесят років та й породив він Магалал'їла.

13 І жив Кенан по тому, як породив Магалал'їла, вісімсот сорок років. І породив він синів та дочок.

14 А всіх Кенанових днів було дев'ятсот дев'ять років. Та й помер він.

15 І жив Магалал'їл шістдесят п'ять років та й породив він Яреда.

16 І жив Магалал'їл по тому, як Яреда породив, вісімсот тридцять років. І породив він синів та дочок.

17 А були всі дні Магалал'їлові вісімсот дев'яносто п'ять років. Та й помер він.

18 І жив Яред сто шістдесят два роки та й породив він Еноха.

19 І жив Яред по тому, як породив він Еноха, вісімсот років. І породив він синів та дочок.

20 А були всі Яредові дні дев'ятсот шістдесят два роки. Та й помер він.

21 І жив Енох шістдесят п'ять років та й породив Метушалаха.

22 І ходив Енох з Богом по тому, як породив він Метушалаха, три сотні років. І породив він синів та дочок.

23 А всіх Енохових днів було триста шістдесят п'ять років.

24 І ходив з Богом Енох, і не стало його, бо забрав його Бог.

25 І жив Метушалах сто сімдесят сім років та й породив Ламеха.

26 І жив Метушалах по тому, як породив він Ламеха, сімсот вісімдесят два роки. І породив він синів та дочок.

27 А всіх Метушалахових днів було дев'ятсот шістдесят дев'ять років. Та й помер він.

28 І жив Ламех сто вісімдесят два роки та й сина породив,

29 і назвав його Ноем, і сказав: "Цей нас потішить у наших справах та в праці рук наших біля землі, що Господь її прокляв".

30 І жив Ламех по тому, як Ноя породив, п'ятсот дев'яносто п'ять років. І породив він синів та дочок.

31 А всіх Ламехових днів було сімсот сімдесят сім років. Та й помер він.

32 Ной був віку п'ять сотень років і мав синів, Сима, Хама та Яфета.

Буття 6

1 Люди розмножувалися на поверхні землі, і народжувалися в них дочки.

2 І побачили Божі сини людських дочок, що вродливі вони, і хто котру вподобав, брали собі їх за жінок.

3 І промовив Господь: "Не терпітиме дух мій людину вічно через розбещеність її. Вона тіло, і дні її будуть сто двадцять років".

4 За тих днів, як стали приходити Божі сини до людських дочок, і вони їм народжували, а також по тому, на землі були велетні, що славилися своєю силою серед

людей.

5 І бачив Господь, що стали надто розбещені люди на землі, і що думки серця людського лиш на лихе.

6 І пошкодував був Господь, що людину створив на землі. І засмутився він у серці своєму.

7 І промовив Господь: "Зітру я людину, яку створив, з поверхні землі, а також тварин та птаство небесне, бо шкодую, що я їх створив".

8 Але Ной знайшов ласку в очах Господніх.

9 Оце розповідь про Ноя. Ной був людиною праведною і невинною серед покоління свого. Ной з Богом ходив.

10 Ной породив трьох синів: Сима, Хама й Яфета.

11 Зіпсована стала земля в очах Божих, наповнилася вона насиллям.

12 І бачив Бог землю, і ось зіпсована вона, кожне-бо тіло спотворило шлях свій на землі.

13 І промовив Господь до Ноя: "Прийшов кінець кожному тілу перед обличчям моїм, бо наповнилася земля насиллям від них. І я винищу їх із землі.

14 Зроби собі ковчега з дерева гофер. З перегородками зробиш ковчега, і посмолиш його зсередини та зовні смолою.

15 Зробиш його три сотні ліктів вдовж, п'ятдесят ліктів вшир і тридцять ліктів у висоту.

16 Ковчег має бути триповерховим. Зробиш у ньому на лікоть нижче даху вікно, і облаштуєш збоку вхід.

17 А я ось наведу потоп на землю, щоб під небесами винищити кожне тіло, що в ньому дух життя. Помре все, що на землі!

18 І складу я заповіт свій з тобою, і ввійдеш до ковчегу ти й сини твої, і жінка твоя, і жінки твоїх синів з тобою.

19 І введеш до ковчегу від кожного тіла по двоє, самця й самицю з усього живого, що є на землі, щоб їх зберегти живими з тобою.

20 І з птаства за родом його, і з худоби за родом її, і з усіх плазунів на землі за родом їхнім, по двоє з усього увійдуть до тебе, щоб їх зберегти живими.

21 І набереш собі та для них всякої поживи".

22 І зробив Ной усе, як звелів йому Бог, так і зробив він.

Буття 7

1 І сказав Господь Ноеві: "Увійди ти й усі твої з тобою до ковчегу, бо я бачив тебе праведним перед обличчям своїм серед роду цього.

2 З усякої чистої худоби візьмеш собі від кожної по семеро, самця та самицю, а з худоби нечистої по двоє самців та самиць.

3 Також із птаства небесного по семеро, самця та самицю, щоб насіння сховати живим на поверхні всієї землі.

4 Ось-бо по семи днях я пошлю на землю дощ, і він литиме сорок день і сорок

ночей, і всяку істоту, створену мною, я зітру з поверхні землі!"

5 І зробив Ной усе, як звелів був Господь.

6 А Ноеві було шістсот років, як стався потоп на землі.

7 І ввійшов Ной, і сини його, і жінка його, і невістки його з ним до ковчегу перед потопом.

8 І з чистої худоби та з худоби, що нечиста вона, і з птаства, і з усього, що плазує на землі,

9 по двоє ввійшли до Ноя в ковчег, самець і самиця, як Бог Ноеві був звелів.

10 І по семи днях води потопу хлинули на землю.

11 Року шостої сотні днів життя Ноевого, місяця другого, сімнадцятого дня місяця відкрилися всі джерела великої безодні, і розчинилися небесні розтвори.

12 І був дощ на землі сорок день і сорок ночей.

13 Того ж дня до ковчегу ввійшов Ной і Сим, і Хам, і Яфет, сини Ноеві, і жінка Ноева, і три невістки його з ними,

14 вони та всяка звірина за родом її і всяка худоба за родом її, і всяке плазуюче, що плазує по землі, за родом його, і всяке птаство крилате за родом його, усе, що літає над землею.

15 І ввійшли з Ноем до ковчегу по двоє з кожного тіла, що в ньому дух життя.

16 А те, що ввійшло, самець і самиця з кожного тіла ввійшли, як звелів йому Бог. І замкнув Господь за ним ковчег.

17 І був потоп сорок день на землі, і піднялася вода, і понесла ковчег високо над землею.

18 А вода все прибувала та піднімалася вище й вище над землею, ковчег же плавав по поверхні води.

19 І багато води на землі прибуло, і покрилися нею всі гори високі під небом.

20 Вода піднялася на п'ятнадцять ліктів угору, і покрила гори.

21 І вимерло всяке тіло, що рухається на землі: серед птаства і серед худоби, і серед звірини, і серед усіх плазунів, що плазують по землі, і кожна людина.

22 Усе, що в ніздрях його дух життя, з усього, що на суходолі вимерло було.

23 І винищив Бог усяку істоту на поверхні землі, людей, тварин, плазунів і птаство небесне, всі вони стерлися з землі. І залишився тільки Ной та те, що з ним у ковчезі було.

24 Потоп же тривав на землі сто п'ятдесят днів.

Буття 8

1 І згадав Бог про Ноя, і про всю звірину та худобу, що були з ним у ковчезі. І Бог навів вітер на землю, і вода перестала прибувати.

2 І закрилися джерела безодні та небесні розтвори, і дощ перестав падати з неба.

3 І стала вода спадати з поверхні землі по ста п'ятдесяти днях.

4 А сьомого місяця, на сімнадцятий день місяця, ковчег зупинився на Араратських горах.

5 А вода невинно спадала аж до десятого місяця. І першого дня, десятого місяця, завиднілися гірські вершини.

6 І по сорока днях, Ной відчинив вікно ковчегу, що його він зробив.

7 І вислав він крука. І відлітав той та повертався назад, аж поки не висохла вода на землі.

8 І послав він від себе голубку, щоб побачити, чи не спала вода на землі.

9 Та не знайшла та голубка місця спочинку для своєї ноги, і повернулася до ковчегу, бо стояла вода на поверхні всієї землі. І він вистромив руку, і взяв її до себе в ковчег.

10 І він зачекав ще сім день, і послав ще одну голубку з ковчегу.

11 І надвечір повернулася голубка до нього, і ось у неї в дзьобі свіжий лист оливковий. І довідався Ной, що спала вода.

12 І він зачекав ще сім день, і знову голубку послав. І вже вона до нього не повернулася.

13 І шістсот першого року, першого місяця, першого дня місяця, висохла вода на землі. І зняв Ной дах з ковчегу й побачив, що висохла поверхня землі!

14 Другого місяця, двадцять сьомого дня місяця, висохла земля.

15 І промовив до Ноя Господь:

16 "Вийди з ковчегу ти, а з тобою жінка твоя, сини твої і невістки твої.

17 Кожну звірину, що з тобою вона, від кожного тіла і з птаства, і з худоби, і з усіх плазунів, що плазують по землі, повиводь із собою. І хай рояться вони на землі, і хай на землі вони плодяться та розмножуються".

18 І вийшов Ной, і з ним сини його, і жінка його, і невістки його.

19 Кожна звірина, кожен плазун, усе птаство, усе, що рухається на землі, за родами їхніми вийшли з ковчегу вони.

20 І збудував Ной жертовника Господові. І взяв він з кожної чистої худоби та з кожного чистого птаства, і приніс на жертовнику цілопалення.

21 І відчув Господь пахощі любі, і в серці своєму промовив: "Я вже більше не буду землі проклинати за людину, бо нахил людського серця лихий з юності її. І вже більше не вбиватиму всього живого, як то я вчинив був.

22 Надалі, по всі дні землі, сімба та жнива, холоднеча та спека, літо й зима, день та ніч не припиняться!"

Буття 9

1 І поблагословив Бог Ноя й синів його, промовляючи: "Плодіться й розмножуйтеся та наповнюйте землю!

2 Боятиметься вас, і тремтітиме перед вами вся звірина землі і птаство небесне, і все, чим роїться земля, і всі риби морські. У ваші руки віддані вони.

3 Усе, що плазує, що живе воно, буде вам на їжу. Як зелену траву, я віддав вам усе.

4 Тільки м'яса з душею його, цебто з кров'ю його, не споживатимете.

5 Я зажадаю крові за життя, з усього живого зажадаю її, з руки кожної людини я

зажадаю за душу людську.

6 Хто пролле кров людську, то пролита буде його кров, бо створена людина за образом Божим.

7 Ви ж плодіться й розмножуйтеся, наповнюйте землю та розселяйтеся по ній!"

8 І сказав Бог до Ноя та до синів його з ним:

9 "Ось я укладаю свою угоду з вами та з вашими нащадками по вас.

10 І з кожною живою душею, що з вами: серед птаства, серед худоби і серед усієї земної звірини, з усіма, що виходять з ковчегу.

11 Я укладаю угоду свою з вами, і жодне тіло не буде вже знищене водою, і вже не буде потопу, щоб землю нищити".

12 І Бог промовляв далі: "Оце знак угоди, що укладаю я з вами і з кожною живою душею, що з вами, на вічні покоління.

13 Я даю в хмарах свою веселку, вона стане за знака угоди між мною та між землею.

14 І коли над землею нахмариться, то виднітиметься в хмарах веселка.

15 І я згадаю про свою угоду з вами і з кожною душею серед усього живого. І вже не буде вода для потопу, щоб знищувати всяке тіло.

16 І буде веселка у хмарах, і я побачу її, і згадаю про вічну угоду між Богом і між кожною живою душею в кожному тілі, що воно на землі".

17 І сказав Бог до Ноя: "Це знак угоди, що я уклав з кожним тілом, що воно на землі".

18 З Ноем з ковчегу вийшли три його сини: Сим, Хам і Яфет. Хам же був батьком Ханаанів.

19 Оці троє були сини Ноеві, і від них залюднилася вся земля.

20 А Ной порядкував на землі, і насадив він виноградник.

21 І пив вино з урожаю його та й сп'янів, і якось, сп'янівши, оголився всередині свого намету.

22 І побачив Хам, батько Ханаанів, що батько голий, та й розповів обом братам своїм надворі.

23 Взяли тоді Сим та Яфет одяг батьковий, і поклавши на плечі сво, позадкували до батька, щоб прикрити голизну його. І не бачили вони оголеного батька свого.

24 А Ной, коли витверезився від свого вина, дізнався, що наймолодший син бачив його оголеного.

25 І сказав він: "Хай буде проклятий Ханаан, і хай він буде рабом рабів своїм братам!"

26 І сказав він: "Благословенний Господь, Симів Бог, і хай Ханаан буде рабом йому!"

27 Хай Бог поширить Яфета, і хай він пробуває в наметах Симових, і хай буде Ханаан йому рабом!"

28 А Ной жив по потопі триста п'ятдесят років.

29 А всіх Ноевих днів було дев'ятсот п'ятдесят років. Та й помер він.

Буття 10

- 1 Оце нащадки синів Ноевих: Сима, Хама та Яфета. А їм народилися сини по потопі:
- 2 Сини Яфетові: Гомер, Магог, Мадай, Яван, Тувал, Мешех і Тирас.
- 3 А сини Гомерові: Ашкеназ, Рифат і Тогарма.
- 4 А сини Явана: Еліша, Таршіш, Киттим і Доданим.
- 5 Від них відділилися острови народів у їхніх краях, кожен за мовою своєю, за своїми родами, у народах своїх.
- 6 А сини Хамові: Куш, Міцраїм, Фут і Ханаан.
- 7 А сини Кушові: Сева, Хавіла, Савта, Раама і Савтех. А сини Раами: Шева та Дедан.
- 8 Куш же породив Німрода, першого з могутніх велетнів на землі.
- 9 Він був славний мисливець перед Господом. Тому й кажуть: "Славний перед Господом, немов Німрод".
- 10 А початком царства його були: Вавілон і Ерех, і Аккад, і Калне в землі Шінеар.
- 11 З того краю вийшов Ашшур та й збудував Ніневію й Реховот-Ір, і Калах,
- 12 і Ресен між Ніневією та Калахом, він оте місто велике.
- 13 А Міцраїм породив лудів, анамів, легавів, нафтухів,
- 14 патрусів і каслухів, від яких пішли филистимляни і кафторії.
- 15 А Ханаан породив Сидона, свого первістка та Хета,
- 16 евусеянина, амореянина, гіргашеянина,
- 17 хіввеянина, аркеянина, синеянина,
- 18 арвадеянина, цемареянина і хаматеянина. А потім розпорошилися роди ханаанянина.
- 19 Ханаанські кордони сягали від Сидону до Герару, в напрямку Гази, і до Содому, Гоморри, Адми й Цевоїму, в напрямку Лашу.
- 20 Оце сини Хамові, за їхніми родами, за мовами їхніми, у їхніх країнах, у їхніх народах.
- 21 У Сима, пращура всіх синів Еверових, старшого брата Яфета, теж народилися нащадки.
- 22 Сини Симові: Елам, Ашшур, Арпахшад, Луд і Арам.
- 23 А Арамові сини: Уц, Хул, Гетер і Маш.
- 24 А Арпахшад породив Шелаха, а Шелах породив Евера.
- 25 А Еверові народилося двоє синів: ім'я першому було Пелег, бо за днів його поділилася земля, а ім'я його брата — Йоктан.
- 26 А Йоктан породив Алмодада, Шелефа, Хасар-Мавета, Єраха,
- 27 Гадорама, Узала, Диклу,
- 28 Увала, Авімаїла, Шеву,
- 29 Офіра, Хавілу і Йовава. Усі вони сини Йоктанові.
- 30 А оселя їхня була від Меші до Сефару, гористої місцевості на Сході.
- 31 Оце сини Симові, за їхніми родами, за мовами їхніми, у їхніх країнах, у їхніх

народах.

32 Оце роди синів Ноевих, за нащадками їхніми, у їхніх народах. Від них пішли народи на землі по потопі.

Буття 11

1 І була на всій землі одна мова та слова одні.

2 І як рушили вони на Схід, то в Шинearському краї рівнину знайшли, й осіли там.

3 І пристали вони на те, щоб наробити цегли й добре випалити її. І була для них цегла замість каменя, а смола земляна була їм за вапно.

4 І вирішили вони закласти собі місто й вежу верхівкою аж до неба, і стати знаними, і щоб не розпорозитися їм по поверхні всієї землі.

5 І зійшов Господь, щоб побачити місто та вежу, що людські сини будували її.

6 І промовив Господь: "Один це народ і мова одна для всіх них, а це ось початок їхніх задумів. Не буде віднині нічого для них неможливого в їхніх задумах.

7 Тож зійдімо й позбавмо їх єдиної мови, щоб не розуміли вони мови один одного".

8 І розпорозив їх звідти Господь по поверхні всієї землі, і вони перестали будувати те місто.

9 І тому названо його Вавілоном, бо Господь там забрав у людей розуміння мови один одного. І розпорозив їх звідти Господь по всій земній поверхні.

10 Оце нащадки Симові: Сим був віку ста років та й породив Арпахшада, через два роки по потопі.

11 І жив Сим по тому, як породив Арпахшада, п'ятсот років. І породив він синів та дочок.

12 А Арпахшад жив тридцять п'ять років, та й породив він Шелаха.

13 І жив Арпахшад по тому, як породив він Шелаха, чотириста три роки. І породив він синів та дочок.

14 Шелaх же жив тридцять років, та й породив він Евера.

15 І жив Шелaх по тому, як породив він Евера, чотириста три роки. І породив він синів та дочок.

16 Евер же жив тридцять чотири роки, та й породив він Пелега.

17 І жив Евер по тому, як породив він Пелега, чотириста тридцять років. І породив він синів та дочок.

18 Пелег же жив тридцять років, та й породив Реу.

19 І жив Пелег по тому, як породив Реу, двісті дев'ять років. І породив він синів та дочок.

20 А Реу жив тридцять два роки, та й породив Серуга.

21 І жив Реу по тому, як породив Серуга, двісті сім років. І породив він синів та дочок.

22 А Серуг жив тридцять років, та й породив Нахора.

23 І жив Серуг по тому, як породив Нахора, дві сотні років. І породив він синів та дочок.

24 А Нахор жив двадцять дев'ять років, та й породив він Тераха.

25 І жив Нахор по тому, як породив він Тераха, сото дев'ятнадцять років. І породив він синів та дочок.

26 Терах же жив сімдесят років, та й породив Аврама, Нахора і Гарана.

27 А оце нащадки Терахові: Терах породив Аврама, Нахора і Гарана. А Гаран породив Лота.

28 Гаран же помер за життя свого батька, у краї свого народження, в Урі халдейському.

29 І побрали Аврам та Нахор для себе жінок. Ім'я Аврамовій жінці було Сара, а ім'я Нахоровій жінці було Мілка, дочка Гарана, Мілчиного батька й батька Іски.

30 А Сара неплідна була, не мала нащадка вона.

31 І взяв Терах Аврама, сина свого, і Лота, сина Гаранового, онука свого, і Сару, невістку свою, жінку свого сина, Аврама та й вийшов з ними з Уру халдейського, щоб піти до Ханаанського краю. І прийшли вони аж до Харану, та й там оселилися.

32 І було днів Терахових двісті п'ять років. І Терах помер у Харані.

Буття 12

1 І промовив Господь до Аврама: "Залиш землю свою і, родину свою, і оселю батька свого, та йди до краю, який я тобі покажу.

2 І народом великим тебе я зроблю, і поблагословлю я тебе, і звеличу ім'я твоє, і будеш ти благословенням.

3 І поблагословлю, хто тебе благословить, хто ж тебе проклинає, того прокляну. І благословляться в тобі всі племена землі!"

4 І пішов Аврам, як сказав був до нього Господь, і з ним пішов Лот. Аврам же мав віку сімдесят п'ять років, як виходив з Харану.

5 І взяв Аврам Сару, свою жінку, та Лота, сина брата свого, і весь маєток, який набули, і людей, що їх набули у Харані, та й вийшли, щоб піти до Ханаанського краю. І прибули вони до Ханаанського краю.

6 І перейшов Аврам по краю аж до місця Сихему, аж до дуба Мамре. А в цьому краї сидів ханаанянин тоді.

7 І Господь явився Аврамові й сказав: "Я дам цей край нащадкам твоїм". І він збудував там жертовника Господові, що явився йому.

8 А звідти він рушив на гору, що на схід від Бет-Елу, і поставив свого намета, на захід від Бет-Елу, а від Гаю на схід. І він збудував там Господові жертовника, і кликав Господне ім'я.

9 І просувався Аврам усе далі на південь.

10 І стався був голод у краї. І пішов Аврам до Єгипту, щоб там перебути, бо тяжкий голод настав у краї.

11 І сталося, як він наблизився до Єгипту, то сказав був до жінки своєї Сари: "Ти жінка вродлива,

12 тому, як дізнаються єгиптяни, що ти моя жінка, то вони мене вб'ють, а тебе

залишать живою.

13 Скажи ж, що ти сестра моя, щоб добре було через тебе мені, і щоб не вбили мене".

14 І як прийшов був Аврам до Єгипту, то єгиптяни побачили жінку, що дуже вродлива вона.

15 І побачили її вельможі фараонові, і хвалили її перед фараоном. І взята була та жінка до палацу фараонового.

16 І мав через це Аврам фараонову ласку. І набув він дрібної та великої худоби, віслуків, верблюдів, рабів та рабинь.

17 І вдарив Господь фараона та оселю його страшними болячками через Сару, Аврамову жінку.

18 І покликав фараон Аврама й сказав: "Що ж то мені ти зробив? Чому не сказав, що вона твоя жінка?"

19 Для чого сказав ти: "Вона моя сестра?" І я собі взяв був за жінку її. А виявилося, що вона жінка твоя, візьми її та йди геть!"

20 І фараон наказав людям про нього. І вислали його, і жінку його, і все, що в нього було.

Буття 13

1 І пішов Аврам з Єгипту, сам, і жінка його, і все, що в нього було, і Лот разом з ним, до Негеву.

2 А Аврам був вельми багатий на худобу, на срібло та золото.

3 І помандрував він з Негеву до Бет-Елу, аж до місця, де на початку намет його був поміж Бет-Елом та Гаєм,

4 до місця жертовника, що його він зробив там на початку. І Аврам там кликав Господнє ім'я.

5 Так само й у Лота, що з Аврамом ходив, дрібна та велика худоба була та намети.

6 І не вміщала їх та земля, щоб їм разом жити, бо великий був їхній маєток, і не могли вони разом бути.

7 І сталася сварка між пастухами худоби Аврамової та пастухами худоби Лотової. А тоді в тому краї сидів ханаанянин та періздеянин.

8 І промовив до Лота Аврам: "Хай сварки не буде між мною й тобою, і між пастухами моїми та пастухами твоїми, бо близька ми рідня.

9 Хіба не весь край перед обличчям твоїм? Відділися від мене! Коли ти підеш ліворуч, то я піду праворуч, а як ти підеш праворуч, то я піду ліворуч".

10 І звів Лот свої очі, і побачив усю околицю йорданську, що вся вона, перед тим, як Господь знищив Содом і Гоморру, щедро була зрошена водою, аж до Цоару, як сад Господній, і як Єгипетський край!

11 І Лот обрав собі всю околицю йорданську. І рушив на схід, і вони розлучилися один від одного.

12 Аврам осів у Ханаані, а Лот осів біля рівнинних міст околиці, і кочував аж до

Содому.

13 А люди содомські були лихої вдачі та грішні перед Господом.

14 І промовив Господь до Аврама, коли Лот розлучився з ним: "Поглянь з цього місця на північ, і на південь, і на схід, і на захід,

15 бо всю цю землю, яку бачиш, я її дам навіки тобі та нащадкам твоїм.

16 І розмножу я нащадків твоїх, як той порох землі, так, що коли хто порахує порох земний, то теж і нащадки твої пораховані будуть.

17 Устань, перейди по краю вдовж та вшир, бо тобі його дам!"

18 І рушивши, Аврам прибув до дубів Мамре, що в Хевроні вони, і там осів. І збудував він там жертовника Господові.

Буття 14

1 І сталося за днів Амрафела, царя Шинеару, Арйоха, царя Елласару, Кедор-Лаомера, царя Еламу, і Тидала, царя Гоїму,

2 вони розпочали війну з Бераєм, царем Содому, і з Біршаєм, царем Гоморри, з Шинавом, царем Адми, і Шемевером, царем Цевоїму, і з царем Белаю, що нині Цоар.

3 Усі ці зібралися були до долини Сіддім, вона тепер море Солоне.

4 Дванадцять років служили вони Кедор-Лаомерові, а року тринадцятого повстали.

5 А року чотирнадцятого прибув Кедор-Лаомер та царі, що були з ним, і побили рефаїв у Аштерот-Карнаїмі, і зузів у Гамі, і емів у Шаве-Кір'ятаїмі,

6 і хореїв у горах Сеїру аж до Ел-Парану, що він при пустелі.

7 І повернулися вони до Ен-Мішпату, воно тепер Кадеш, і завоювали весь Амалик, а також амореїв, що сиділи у Хаццон-Тамарі.

8 І вийшов цар Содому, цар Гоморри, цар Адми, цар Цевоїму і цар Белаю, нині він Цоар, і вишикувалися з ними до бою в долині Сіддім,

9 з Кедор-Лаомером, царем Еламу, Тидалом, царем Гоїму, Амрафелом, царем Шинеару, і Арйохом, царем Елласару, чотири царі проти п'яťох.

10 А долина Сіддім була повна смоляних ям, і як утікали цар Содому й цар Гоморри, то попадали в них, а залишки повтікали на гору.

11 І взяли вони весь маєток Содому й Гоморри та всю їхню поживу.

12 І взяли вони Лота, сина брата Аврамового, що пробував у Содомі, і добро його та й пішли.

13 І прийшов був один поранений, та й розповів єврею Аврамові, а він жив між дубами амореянина Мамре, брата Ешколового й брата Анерового, Аврамових спільників.

14 І як почув Аврам, що небіж його взятий у неволю, то озброїв своїх вправних слуг, що народилися в оселі його, триста вісімнадцять душ, і погнався до Дану.

15 І він поділився на гурти вночі, він та раби його, і розбив їх, і гнав за ними аж до Хови, що ліворуч Дамаску.

16 І повернув він усе добро, а також Лота, небожа свого, і добро його повернув, а також жінок та людей.

17 Тоді цар Содому вийшов назустріч йому, як він повертався, розбивши Кедор-Лаомера та царів, що були з ним, до долини Шаве, зараз вона долина Царська.

18 А Мелхиседек, цар Салиму, виніс хліб та вино. А він був священик Бога Всевишнього.

19 І поблагословив він його та й промовив: "Благословенний Аврам від Бога Всевишнього, що створив небо й землю.

20 І благословенний Бог Всевишній, що віддав у руки твої ворогів твоїх. І Аврам дав йому десятину з усього".

21 І сказав цар содомський Аврамові: "Дай мені людей, а маєток візьми собі".

22 Аврам же сказав цареві содомському: "Я простягаю свою руку до Господа, Бога Всевишнього, Творця неба й землі,

23 що від нитки аж до ремінця сандалів я не візьму з того всього, що твоє, щоб ти не сказав: "Збагатив я Аврама".

24 Мені нічого не потрібно, даси тільки те, що слуги поїли, та частину людям, що зі мною ходили, Анерові, Ешколові й Мамре, хай вони отримають свою частину".

Буття 15

1 По цих подіях було таке слово Господнє Аврамові у видінні: "Не бійся, Авраме, я тобі щит, нагорода твоя вельми велика".

2 А Аврам відповів: "Господе, Господе, що даси ти мені, коли я бездітний ходжу, а старший над маєм моїм Елі-Езер з Дамаску".

3 І додав Аврам: "Ти не дав нащадка мені, тож мій слуга спадкоємець мені".

4 І було до нього слово Господа: "Він не буде спадкоємцем тобі, а той, хто вийде з твого нутра, він буде спадкоємцем тобі".

5 І Господь вивів його надвір та й сказав: "Подивися на небо та полічи зорі, коли тільки спроможний ти їх полічити". І додав: "Стільки буде нащадків твоїх!"

6 І повірив Аврам Господові, а він зарахував йому те в праведність.

7 І промовив до нього: "Я Господь, що вивів тебе з Уру халдейського, щоб дати тобі землю оцю, щоб став ти власником її".

8 А Аврам запитав: "Господе, Господе, з чого я довідаюся, що буду власником її?"

9 Він же відповів йому: "Візьми трирічне теля, трирічну козу, трирічного барана, горлицю й голуба".

10 І взяв він для нього все те, і розсік його навпіл, і поклав кожен частину його одну проти другої, але птахів не розсік.

11 І зліталася хиже птаство на трупи, та Аврам відганяв його.

12 Коли ж сонце схилялося на захід, то здолав сон Аврама. І ось спав на нього жахливий морок.

13 І промовив Господь до Аврама: "Знай, що нащадки твої будуть приходьками в чужій землі. І служитимуть вони, і їх мучитимуть чотири сотні років.

14 Але народ, якому вони служитимуть, я засуджу, і тоді вони вийдуть з великим маєтком.

15 А ти до своєї рідні прийдеш у мирі, у старості добрій похований будеш.

16 А покоління четверте повернеться сюди, бо досі не повний ще гріх амореїв".

17 І коли зайшло сонце і настала темрява, то з'явилася мов піч, що диміла, та смолоскип вогняний перейшов поміж тими шматками жертви.

18 І того дня уклав Господь угоду з Авраомом, промовляючи: "Нашадкам твоїм я даю оцю землю від річки Єгипту аж до річки великої, до річки Ефрату:

19 хенейнина, кенізеянина, кадмонейнина,

20 хіттеянина, періздеянина, рефаейнина,

21 амореянина, ханаанянина, гіргашейнина і евусейнина".

Буття 16

1 А Сара, Аврамова жінка, не народжувала йому. І в неї була невілниця, єгиптянка на ймення Агар.

2 І сказала Сара Аврамові: "Ось Господь не дав мені народити. Прийди ж до моєї невілниці, може від неї я матиму сина". І послухав Аврам голосу Сарі.

3 І взяла Сара, Аврамова жінка, єгиптянку Агар, свою невілницю, по десяти роках перебування Аврамового в Ханаанській землі, і дала її Аврамові, чоловікові своєму, за жінку.

4 І він увійшов до Агари, і вона зачала. Як вона ж побачила, що зачала, то стала легковажити пані свою.

5 І сказала Сара Аврамові: "Моя кривда на тобі! Я дала була свою невілницю до лона твого, а як вона побачила, що зачала, то стала легковажити мене. Хай розсудить Господь між нами!"

6 І промовив Аврам до Сарі: "Тож невілниця твоя в руці твоїй! Зроби їй те, що бажає душа твоя". І Сара гнобила її. І втекла Агар від обличчя її.

7 І знайшов її ангел Господній в пустелі біля джерела, на шляху до Шур,

8 і запитав: "Агаро, Сарина невілнице, звідки ти прийшла, і куди йдеш? Та відповіла: "Я втікаю від обличчя Сарі, пані моєї".

9 А ангел Господній сказав до неї: "Повернися до пані своєї і терпи від руки її!

10 І я розмножу до незліченності нащадків твоїх".

11 І ще сказав ангел Господній до неї: "Ось ти зачала, і сина народиш, і назвеш його Ізмаїлом, бо дослухався Господь до твоєї недолі.

12 А він буде як дикий віслук між людьми, рука його на всіх, а рука всіх на нього. І житиме він при всіх своїх братах".

13 І назвала вона Господа, що розмовляв з нею: "Ти Бог бачучий!" Бо сказала вона: "Дійсно я тут бачила того, хто бачить мене?"

14 Тому джерело було назване Беер-Лахай-Рої, воно між Кадешем та Баредом.

15 І народила Агар Аврамові сина, а Аврам назвав свого сина, що народила Агар, Ізмаїлом.

16 А Аврам був віку вісімдесяти шести років, коли Агар народила була Аврамові Ізмаїла.

Буття 17

1 І був Аврам віку дев'яносто дев'яти років, коли явився Господь Аврамові та й промовив до нього: "Я Бог Всемогутній! Ходи в невинності перед обличчям моїм!

2 І я складу з тобою заповіт, і дам тобі численних нащадків".

3 І впав Аврам на обличчя своє, а Бог до нього промовив:

4 "Згідно заповіту мого, станеш ти батьком багатьох народів.

5 Віднині твоє ім'я буде не Аврам, а Авраам, бо зроблю я тебе батьком багатьох народів.

6 Я дам тобі багато нащадків, і зроблю, щоб вийшли з тебе народи, і царі з тебе вийдуть.

7 І я виконаю умови свого заповіту, заповіту вічного, складеного з тобою та твоїми нащадками по тобі на їхні покоління, щоб бути Богом для тебе й для нащадків твоїх по тобі.

8 І дам я тобі та нащадкам твоїм по тобі на вічне володіння землю мандрівки твоєї, весь Ханаанський край, і я буду їм Богом".

9 І сказав Авраамові Бог: "А ти пильнуй заповіт мій, ти й нащадки твої по тобі в їхніх поколіннях.

10 Ось умова мого заповіту для вас і нащадків ваших, що його ви виконувати будете та нащадки ваші по вас. Хай кожен чоловічої статі буде обрізаний у вас.

11 Ви обріжете верхній край на статевому органі вашому, і стане це знаком мого заповіту для вас.

12 А кожен чоловічої статі на восьмий день від народження у вас буде обрізаний в усіх ваших поколіннях, як народжений у вас, так і куплений за срібло з чужоплемінних, що він не з роду твого.

13 І хай буде обрізаний народжений в оселі твоїй та куплений за срібло твоє, і хай буде моя угода на вашому тілі угодою вічною.

14 А необрізаний чоловічої статі, що не буде в нього обрізаний край на статевому органі, то винищена буде душа та з народу свого, він не виконав умови мого заповіту!"

15 І сказав Авраамові Бог: "Ім'я Сари, жінки твоєї, буде віднині не Сара, а Сарра.

16 І поблагословлю я її, і теж з неї дам сина тобі. І вийдуть з неї народи, і царі народів будуть з неї".

17 І впав Авраам на обличчя своє, і засміявся. І подумав він у серці своєму: "Чи в сторічного може народитися, і чи Сарра в дев'яносто років народить?"

18 І сказав Авраам до Бога: "Хоча б Ізмаїл жив перед обличчям твоїм!"

19 Бог же сказав: "Сарра, твоя жінка, сина народить тобі, а ти назвеш його Ісаком. І я укладу з ним свою угоду, щоб була вічною вона для нащадків його по ньому.

20 А щодо Ізмаїла, я послухав тебе. Ось я поблагословлю його і дам йому багато нащадків. Він породить дванадцять князів і я зроблю його великим народом.

21 А свій заповіт я складу з Ісаком, що його Сарра народить тобі в цей час наступного року".

22 І він перестав розмовляти з ним. І Бог відійшов від Авраама.

23 І взяв Авраам Ізмаїла, сина свого, і всіх народжених в оселі його, і всіх, хто куплений за срібло його, кожного чоловічої статі з людей оселі Авраамової, і обрізав верхній край статевих органів їхніх того самого дня, як Бог наказав йому.

24 А Авраам був віку дев'яноста дев'яти років, як обрізано було верхній край статевого органу його.

25 А Ізмаїл був віку тринадцяти років, як обрізано було верхній край статевого органу його.

26 Того самого дня був обрізаний Авраам та Ізмаїл, син його.

27 І всі чоловіки оселі його, народжені й куплені за срібло з чужоплемінних, були обрізані з ним.

Буття 18

1 І явився йому Господь між дубами Мамре, коли він сидів при вході в намет під час денної спеки.

2 І він поглянувши, побачив трьох людей, що стоять біля нього. і як побачив, то вибіг з намету назустріч їм, вклонився до землі,

3 та й промовив: "Господе, коли тільки знайшов я ласку в очах твоїх, не прохось повз свого слуги!

4 Принесуть трохи води, помийте ноги свої, і спочинете під деревом.

5 І я принесу хліба шматок, а ви підкріпите серце ваше. Потому підете, бо на те ви йдете повз свого слугу". І сказали вони: "Зроби так, як сказав".

6 І Авраам поклався в намет до Сарри й сказав: "Візьми хутко три міри пшеничного борошна, заміси і зроби коржі".

7 І побіг Авраам до череди, взяв молоде та добре теля, і дав слугі, а той швидко його приготував.

8 І взяв масла, молока, приготоване теля, та й поклав перед ними, а сам став біля них під деревом. І їли вони.

9 І запитали в нього: "Де Сарра, жінка твоя?" А він відповів: "Ось у наметі".

10 І сказав один з них: "Я конче повернуся до тебе за рік о цій порі. І буде син у Сарри, жінки твоєї"... А Сарра це чула при вході до намету, що був за ним.

11 Авраам же та Сарра старі були, віку похилого. У Сарри припинилися бувати місячні.

12 І засміялася Сарра в нутрі своєму, промовляючи: "Коли я зів'яла, то як станеться розкіш мені? Та й пан мій старий!"

13 І запитав Господь у Авраама: "Чого то сміялася Сарра отак: "Чи ж справді народжу, коли я зістарілася?"

14 Чи для Господа є річ занадто тяжка? На означений час я повернуся до тебе, за рік, цього самого часу, Сарра ж матиме сина"".

15 А Сарра відріклася, кажучи: "Не сміялася я, бо боялася". Але він сказав: "Ні, таки сміялася ти!"

16 І повставали звідти ті люди, і поглянули на Содом, а Авраам пішов з ними, щоб їх провести.

17 А Господь сказав: "Чи я від Авраама приховую, що маю зробити?"

18 Бо ж Авраам справді стане народом великим та сильним, і в ньому поборословляться всі народи землі!

19 Бо обрав я його, щоб він наказав сином своїм і роду своєму по собі триматися шляху Господнього, щоб жити за справедливістю та правом, а то для того, щоб Господь здійснив на Авраамові, що сказав був про нього".

20 І промовив Господь: "Через те, що поголос про Содом і Гоморру великий, і що гріх їхній став дуже тяжкий,

21 зйду ж я та й побачу, чи не вчинили вони так, як поголос про них, що доходить до мене, тоді їм загибель, а як ні, то побачу".

22 І повернулися звідти ті люди, і пішли до Содому, а Авраам усе ще стояв перед Господнім обличчям.

23 І Авраам підійшов та й промовив: "Чи винищиш також праведного з безбожним?"

24 Може є п'ятдесят праведних у цьому місті, чи також винищиш і не пробачиш цій місцевості заради п'ятдесяти тих праведних, що в ньому є?

25 Не можна тобі робити так, щоб убити праведного з нечестивим, бо стане праведний як безбожний, цього ж не можна тобі! Чи ж той, хто всю землю судить, не вчинить справедливо?"

26 І сказав Господь: "Коли я в Содомі, в цьому місті, знайду п'ятдесят праведних, то вибачу цілій місцевості заради них".

27 І сказав Авраам: "Оце я наважився був промовляти до Господа свого, а я порох та попіл.

28 Може п'ятдесят тих праведних не матиме п'яти, чи ти знищиш ціле місто через п'ятьох?" І промовив Господь: "Не знищу, коли там знайду сорок п'ять!"

29 І промовив до нього він ще: "Може сорок там знайдеться?" А Господь відповів: "Не зроблю й через сорок!"

30 І сказав Авраам: "Хай не гніває це мого Господа, бо я скажу: "Може тридцять там знайдеться?"" А Господь відповів: "Не зроблю, коли й тридцять знайду там!"

31 І сказав Авраам: "Оце я наважився був промовляти до Господа мого: "Може двадцять там знайдеться?"" А Господь відповів: "Не зроблю й через двадцять!"

32 І сказав Авраам: "Хай не гніває це мого Господа, бо я скажу ще тільки цього разу: "Може хоч десять там знайдеться?"" А Господь відповів: "Не знищу й через десятьох!"

33 І пішов Господь, як скінчив розмовляти з Авраамом. А Авраам повернувся до свого місця.

Буття 19

1 І прибули обидва ангели до Содому надвечір, а Лот сидів у брамі содомській. І побачив Лот, і встав їм назустріч, і вклонився обличчям до землі,

2 та й промовив: "Ось, панове мої, зайдіть до помешкання вашого слуги, помийте ноги свої й переночуйте, а рано встанете й підете шляхом своїм". А вони відповіли: "Ні, ми ночуватимемо на вулиці".

3 Та він дуже наполягав, і вони звернули зі шляху свого до помешкання його. І прийняв він їх, і напик прісного, і їли вони.

4 Ще вони не полягали, а люди того міста, люди Содому від малого аж до старого, весь народ звідусіль оточили той будинок.

5 І вони закричали до Лота: "Де ті чоловіки, що ночі цієї до тебе прийшли? Виведи їх до нас, щоб нам їх мати!"

6 І Лот вийшов до них, замкнувши за собою двері,

7 і сказав: "Брати мої, не чиніть лихого!"

8 Ось у мене дві доньки, що чоловіка не знали. Я їх до вас виведу, а ви їм робіть, що вам до вподоби... Тільки чоловікам цим не робіть нічого, бо на те вони прийшли під тінь даху мого".

9 А вони закричали: "Іди собі геть!" І ще кричали: "Цей один був прийшов, щоб пожити чужинцем, а він став тут суддею! Зараз ми тобі зробимо гірше, ніж їм!" І дуже вони налягали на Лота, і підійшли, щоб висадити двері.

10 Тоді ті люди вхопили Лота і впровадили його всередину, а двері замкнули.

11 А людей, що при вході до будинку зібралися, вони вдарили сліпотою, від малого аж до великого. І ті попомучилися, шукаючи входу.

12 І сказали вони до Лота: "Ще хто в тебе тут? Зятів і синів своїх, і дочок своїх, і все, що в місті твоє, виведи з цього місця,

13 бо ми знищимо це місце, адже збільшився їхній гріх перед Господом, і Господь послав нас, щоб знищити його".

14 І вийшов Лот, і промовив до зятів своїх, що мали взяти дочок його, і сказав: "Вставайте, вийдіть з цього місця, бо Господь знищить місто", — та в очах зятів він здавався жартівником.

15 А коли зійшла ранкова зірка, то ангели налягли на Лота, кажучи: "Вставай, візьми жінку свою та обох дочок своїх, що знаходяться тут, щоб тобі не загинути через гріх цього міста".

16 А що він вагався, то ті люди через Господню до нього любов схопили за руку його, і жінку його, і обох дочок його, і вивели їх, і поставили поза містом.

17 І сталося, коли один з них виводив їх поза місто, то промовив: "Рятуй свою душу, не оглядайся позад себе, і не затримуйся ніде в околиці. Ховайся на гору, щоб тобі не загинути".

18 А Лот їм сказав: "Ні ж бо, Господе!"

19 Ось твій слуга знайшов ласку в очах твоїх, і ти збільшив свою ласку до мене, щоб зберегти при житті мою душу, але я не встигну сховатися на гору, щоб була не спіткало мене лихо, і я не помер.

20 Ось місто це близьке, дозволь утекти туди, адже дрібниця це для тебе. Хай сховаюся я туди, і житиме душа моя".

21 І сказав він до нього: "Я зроблю, як ти прохаєш, не руйнуватиму міста, про яке ти казав.

22 Хутко сховайся туди, бо я не зможу нічого зробити, аж поки не прийдеш туди". Тому й назвав те місто Цоаром.

23 Сонце зійшло над землею, як Лот прибув до Цоару.

24 І Господь послав на Содом та Гоморру дощ із сірки й вогню, від Господа з неба.

25 І поруйнував ті міста, і всю околицю, і всіх мешканців міст, і рослинність землі.

26 А жінка Лотова, що йшла позад нього, озирнулася, і стала стовпом соляним!...

27 І встав Авраам рано-вранці, і подався до місця, де стояв був він перед обличчям Господнім.

28 І поглянувши на Содом та Гоморру, і на всю ту околицю, побачив, що піднімається дим від землі, немов дим із вапнярки...

29 І як нищив Бог міста тієї околиці, то згадав Бог Авраама, і вислав Лота, коли руйнував ті міста, що сидів у них Лот.

30 І піднявся Лот з Цоару, і осів на горі, і обидві дочки його з ним, бо боявся пробувати в Цоарі. І осів у печері він та обидві дочки його.

31 І промовила старша молодшій: "Наш батько старий, а чоловіка нема в цьому краї, щоб прийшов до нас, як звичайно на всій землі.

32 Ходи, напіймо свого батька вином і покладімося з ним. І продовжимо рід нашого батька".

33 І тієї ночі вони напоїли вином свого батька. І прийшла старша та й поклалася з батьком своїм. А він не знав, коли вона лягла й коли встала...

34 А другого дня старша сказала молодшій: "Ось я минулої ночі поклалася була зі своїм батьком. Напіймо його вином також ночі цієї і прийди ти, і покладися з ним, і продовжимо рід нашого батька".

35 І також тієї ночі вони напоїли вином свого батька. І встала молодша та й поклалася з ним. А він не знав, коли вона лягла й коли встала...

36 І завагітніли обидві Лотові дочки від батька свого.

37 І народила старша сина, і назвала його Моавом. Він батько моавів аж до цього дня.

38 А молодша також народила, і назвала його Бен-Аммі. Він батько синів Аммону аж до цього дня.

Буття 20

1 І вирушив звідти Авраам до краю Негев поміж Кадешем і Шуром, і оселився тимчасово в Герарі.

2 І сказав Авраам на Сарру, жінку свою: "Вона сестра моя". І послав Авімелех, цар Герару, і взяв Сарру.

3 І прийшов Бог до Авімелеха у сні нічному, і сказав до нього: "Ось ти помреш за жінку, що взяв, бо має вона чоловіка".

4 А Авімелех не мав інтимних зносин з нею, і сказав: "Господе, чи ти вб'єш також

люди праведний?

5 Чи ж не він був сказав мені, що вона його сестра, а вона також сказала, що він брат її. Я те зробив у невинності серця свого й у чистоті рук своїх".

6 І промовив до нього Бог уві сні: "Я знаю, що в чистоті свого серця вчинив ти це, і я теж втримав тебе, щоб не згрішив проти мене. Тому не дав я тобі доторкнутися до неї.

7 А зараз поверни жінку цього чоловіка, бо він пророк, і буде молитися за тебе, і живи. А коли ти не повернеш, то знай, що конче помреш ти й усе, що твоє".

8 І встав Авімелех вранці, і покликав усіх рабів своїх, і сказав усі ці слова до їхніх вух. А люди ті дуже налякалися.

9 І покликав Авімелех Авраама, і промовив до нього: "Що ти зробив? І чим згрішив я проти тебе, що ти приніс на мене й на царство моє великий гріх? Так не роблять, як ти зі мною вчинив!"

10 І запитав Авімелех Авраама: "Яка причина того, що ти вчинив так?"

11 І відповів Авраам: "Бо подумав я, що нема страху Божого в місцевості цій, тому вб'ють мене за жінку мою.

12 І втім вона справді сестра мені по батькові моєму, тільки не сестра по матері моїй.

13 І коли Бог зробив мене мандрівником з оселі батька мого, то сказав я їй, щоб виявила ласку до мене, і в кожній місцевості, куди прийдемо, називала мене братом".

14 І взяв Авімелех дрібну й велику худобу, невільників і невільниць та й дав Авраамові. І повернув йому Сарру, жінку його.

15 І сказав Авімелех: "Ось край мій перед обличчям твоїм, осядь там, де тобі до вподоби".

16 А Саррі сказав: "Ось тисячу шеклів срібла я дав братові твоєму. Оце тобі покривало на очі всім. І перед усіма ти оправдана".

17 І помолився Авраам Богові, і зцілив Бог Авімелеха, і жінку його, і невільниць його, і стали вони знову народжувати.

18 Бо справді стримав був Господь кожну утробу в оселі Авімелеховій через Сарру, Авраамову жінку.

Буття 21

1 А Господь згадав Сарру, і як сказав був, так і вчинив Господь Саррі.

2 І Сарра зачала, і народила сина Авраамові в старості його у визначений час, що про нього сказав йому Бог.

3 І дав Авраам ім'я синові своєму, що Сарра йому народила, Ісаком.

4 І обрізав Авраам Ісака, сина свого, коли мав він вісім днів, як Бог наказав був йому.

5 А Авраам був віку ста років, як вродився йому Ісак, син його.

6 І промовила Сарра: "Сміх вчинив мені Бог, кожен, хто почує, сміятиметься з мене".

7 І додала: "Хто б сказав Авраамові: "Сарра годуватиме дітей?" Але народила я сина

в старості його".

8 І дитина росла, і була відлучена. І справив Авраам велику гостину в день відлучення Ісака.

9 І побачила Сарра, що глузує син єгиптянки Агари, якого вона народила Авраамові.

10 І сказала вона Авраамові: "Прожени ту невільницю та сина її, бо не буде спадкоємцем син тієї невільниці разом із сином моїм, з Ісаком".

11 Але це було не до вподоби Авраамові через сина його.

12 І сказав Господь Авраамові: "Не переймайся через хлопця та через невільницю твою. Послухай голосу Сарри, бо Ісаком буде покликаний тобі спадкоємець.

13 І також сина невільниці тієї зроблю народом, бо він твій нащадок".

14 І встав рано Авраам, і взяв хліба й бурдюка води, і дав Агарі на плече, також дитину, та й вислав її. І пішла вона, та й заблукала в пустелі Беер-Шева.

15 І скінчилася вода в бурдюці, і покинула вона дитину під одним із кущів.

16 І пішла вона, і сіла собі навпроти, на відстані пострілу з лука, щоб не бачити смерті дитини, і заплакала голосно.

17 І почув Бог голос того хлопця. І гукнув до Агари Божий ангел з неба, і сказав їй: "Що тобі, Агаро? Не бійся, бо почув Бог голос хлопця, де він там.

18 Устань, візьми хлопця на руки, бо зроблю я його великим народом".

19 І відкрив Бог очі її, і вона побачила криницю води. І пішла вона, і наповнила бурдюка водою, і напоїла хлопця.

20 І з хлопцем був Бог, і він виріс, і осівши в пустелі, став мисливцем.

21 Мешкав він у пустелі Паран, а мати його взяла йому жінку з Єгипетського краю.

22 І сталося часу того, прийшов Авімелех та Піхол, головний його війська, до Авраама і сказав: "Бог з тобою в усьому, що ти робиш!

23 А зараз присягни ж мені Богом отут, що ти не обдуриш мене і сина мого, і онука мого. І яка була ласка, що я до тебе виявив, ти зробиш зі мною та з краєм, що ти в ньому прихोдьком пробуваєш".

24 І сказав Авраам: "Я присягаю!"

25 І Авраам дорікав Авімелехові за криницю, що її відняли були Авімелехові раби.

26 І сказав Авімелех: "Я не знаю, хто вчинив оту річ і ти не розповів мені, хіба що сьогодні".

27 І взяв Авраам дрібну та велику худобу та й дав Авімелехові, і обидва вони уклали угоду.

28 І поставив Авраам сім овечок з дрібного товару осібно.

29 І сказав Авімелех до Авраама: "Що вони, сім овечок отих, що ти їх поставив осібно?"

30 А той відповів: "Бо ти візьмеш сім овечок з моєї руки на свідоцтво для мене, що я викопав цю криницю".

31 Тому назвав він це місце Беер-Шева, бо там поклялися вони.

32 І склали угоду вони в Беер-Шеві. І встав Авімелех та Піхол, головний його

війська, і повернулися вони до Філістимського краю.

33 А Авраам посадив саджанця тамариска в Беер-Шеві, і кликав там ім'я Господа, Бога вічного.

34 І Авраам пробував у Філістимській землі багато днів.

Буття 22

1 І сталося після цих випадків, що Бог випробовував Авраама. І покликав він Авраама, той відповів: "Ось я!"

2 І сказав Господь: "Візьми Ісака, сина свого одинака, що його полюбив ти, піди до краю Морія, і принеси там його в цілопалення на одній з тих гір, що про неї скажу тобі".

3 І встав Авраам вранці, і свого віслюка осідлав, і взяв із собою двох слуг та Ісака, сина свого, і для цілопалення дров нарубав. І пішов він до місця, що про нього сказав йому Бог.

4 А третього дня Авраам звів очі свої, та й побачив те місце здалека.

5 І сказав Авраам своїм слугам: "Залишайтеся тут з віслюком, а я й хлопець підемо аж туди, поклонимося й повернемося до вас".

6 І взяв Авраам дрова для цілопалення, і поклав на Ісака, сина свого, і взяв у свою руку вогонь та ножа, і пішли вони обоє.

7 І запитав Ісак у Авраама, свого батька: "Ось вогонь та дрова, а де ж ягня на цілопалення?"

8 І відповів Авраам: "Бог нагледить ягня собі на цілопалення, сину мій!" І пішли вони далі.

9 І вони прийшли до місця, що про нього сказав йому Бог. І збудував там Авраам жертовника, і дрова розклав, і зв'язав Ісака, сина свого, і поклав його на жертовника поверх дров.

10 І простяг Авраам свою руку по ножа, щоб зарізати сина свого...

11 Та сказав до нього ангел Господній з неба: "Аврааме, Аврааме!" А той відгукнувся: "Ось я!"

12 І ангел промовив: "Не простягай свої руки на хлопця, і нічого йому не роби, бо я бачу, що ти богобоязний, і не пошкодував для мене сина, одинака свого".

13 А Авраам звів очі свої та й побачив, аж ось один баран застряг у гущавині своїми рогами між гілок. І пішов Авраам, і взяв барана, і приніс його на цілопалення замість сина свого.

14 І назвав Авраам те місце Господь-Іре, тому й сьогодні кажуть: "На горі Господь дасть".

15 А ангел Господній з неба звернувся до Авраама вдруге,

16 і сказав: "Клянуся собою, — це слово Господнє, — за те що ти так вчинив, не пошкодував був сина, одинака свого,

17 то благословляючи, я поблагословлю тебе та розмножу нащадків твоїх, немов зорі на небі і немов той пісок, що на березі моря. І успадкують вони брами твоїх ворогів.

18 Через твого нащадка поблагословляться всі народи землі через те, що послухав ти мого голосу".

19 І повернувся Авраам до слуг своїх. І встали вони, і пішли разом до Беер-Шеви. І осів Авраам у Беер-Шеві.

20 І після того сказано Авраамові так: "Ось також Мілка народила синів Нахорові, братові твоєму:

21 Уца, первістка його, Буза, брата його, Кемуїла, батька Арамового,

22 Кеседа, Хазо, Пілдаша, Їдлафа і Бетуїла.

23 А Бетуїл породив Ревеку. Цих вісьмох народила Мілка Нахорові, братові Авраамовому.

24 А наложниця його, Реума, народила Теваха, Гахама, Тахаша й Мааху".

Буття 23

1 І було життя Сарриноного сто двадцять сім років.

2 І померла Сарра в Кіріят-Арбі, це Хеврон у Ханаанському краї. І прибув Авраам голосити над Саррою та плакати за нею.

3 І встав Авраам від обличчя небіжки своєї та й сказав синам Хетовим:

4 "Я прихोждько між вами. Дайте в себе мені у власність місце для поховань, щоб я поховав свою небіжку".

5 І відповіли сини Хетові Авраамові:

6 "Послухай нас, пане мій, ти Божий князь серед нас! У найкращому місці поховай небіжку свою. Кожен з нас віддасть своє місце тобі, щоб поховати небіжку твою".

7 І встав Авраам, і вклонився мешканцям тієї землі, синам Хетовим,

8 та й промовив до них: "Коли ви згодні, щоб я поховав тут небіжку мою, то умовте для мене Ефрона, сина Цохарового,

9 щоб він дав мені його печеру Махпелу, що в кінці його поля, за гроші повної ваги, хай мені її дасть поміж вами на власність для поховань".

10 А Ефрон пробував серед Хетових синів. І відповів хіттеянин Ефрон Авраамові, так що чули сини Хетові й усі, хто входив у браму його міста:

11 "Ні, пане мій, послухай мене! Я віддав тобі поле, і віддав тобі печеру, що на ньому, на очах синів народу мого я віддав її тобі. Поховай же небіжку свою".

12 І вклонився Авраам перед мешканцями тієї землі,

13 та й сказав до Ефрона, так що чули мешканці тієї землі: "Послухай мене! Я дам за поле срібло, візьми його, щоб я поховав небіжку свою".

14 А Ефрон відповів Авраамові:

15 "Пане мій, послухай мене! Земля чотирьох сотень шеклів срібла, що вона між мною та тобою? А небіжку свою поховай!"

16 І послухав Авраам Ефрона. І відважив Авраам Ефронові срібло, про яке той був сказав, так що чули сини Хетові, чотири сотні шеклів срібла купецької ваги.

17 І стало поле Ефронове, що в Махпелі воно, що перед Мамре, поле й печера, що на ньому, і кожне дерево, що в полі, що по всьому кордону його навколо,

18 покупкою Авраамові в присутності синів Хетових, усіх, хто входив до брами міста його.

19 І по цьому Авраам поховав Сарру, жінку свою, в печері поля Махпели, перед Мамре, це Хеврон у Ханаані.

20 І стало поле й печера, що на ньому, Авраамові на власність для поховань від синів Хетових.

Буття 24

1 А Авраам був старий, у літа ввійшов. І Господь Авраама поблагословив був усім.

2 І сказав Авраам до свого раба, найстаршого оселі своєї, що рядив над усім його господарством: "Поклади свою руку під стегно моє,

3 і я візьму з тебе присягу перед Господом, Богом неба й Богом землі, що ти не візьмеш жінки для сина мого з дочок ханаанянина, серед якого я пробуваю.

4 А підеш до краю мого, до місця мого народження, і візьмеш жінку для сина мого, для Ісака".

5 І запитав раб у нього: "Може та жінка не багатиме зі мною йти до цієї землі, то чи можу повернути я твого сина до краю, звідки ти вийшов?"

6 І відповів йому Авраам: "Стережися, щоб ти не повернув мого сина туди!"

7 Господь, що взяв мене з оселі батька мого й з краю мого народження, і що промовляв був до мене, і що присягнув мені, кажучи: "Твоїм нащадкам я дам оцю землю", він пошле свого ангела перед обличчям твоїм, і ти візьмеш звідти жінку для сина мого!

8 А коли та жінка не багатиме йти з тобою, то ти будеш вільний від цієї присяги своєї. Тільки сина мого ти туди не повертай".

9 І раб поклав свою руку під стегно Авраама, пана свого, і йому присягнув на цю справу.

10 І взяв той раб десять верблюдів пана свого, і взяв різного добра свого пана в руку свою, та й пішов у Месопотамію до міста Нахора.

11 І поставив верблюди навколішки за містом, біля криниці, надвечір, в час, як виходять жінки воду брати,

12 та й промовив: "Господе, Боже пана мого Авраама, пошли ж мені успіх сьогодні, і вияви ласку до пана мого Авраама!"

13 Ось я стою над джерелом, а дочки мешканців міста виходять воду брати.

14 І станеться, що дівчина, до якої скажу: "Нахили-но глека свого, я нап'юся", а вона відповість: "Пий, і так само верблюди твої я понапуваю", її ти призначив для слуги свого, для Ісака. І з цього дізнаюся, що ти виявив ласку до пана мого".

15 І поки він закінчив промовляти, аж ось виходить Ревека, що була народжена Бетуїлові, синові Мілки, жінки Нахора, Авраамового брата. А її глек на плечі в неї.

16 А дівчина та вельми вродлива, вона була ще дівиця, й інтимних зносин з чоловіком ще не мала. І зійшла вона до джерела, і наповнила глека свого, і вийшла.

17 І вибіг той слуга назустріч їй та й сказав: "Дай-но напитися води з твого глека!"

18 А та відповіла: "Напийся, мій пане!" І вона поквапилася зняти глека на руку свою, і напоїла його.

19 А коли закінчила поїти його, то сказала: "Також для верблюдів твоїх наберу я води, аж поки вони не нап'ються".

20 І метнулася вона, і глека свого спорожнила до пійла. І ще до криниці побігла набрати, і набрала води всім верблюдам його.

21 А чоловік той мовчки дивувався їй і намагався збагнути, чи Господь на правильний шлях спрямував його, чи ні?

22 І сталося, як перестали верблюди пити, то взяв той чоловік золоту сережку, пів шекля вага їй, і два браслети на руки її, на десять шеклів золота вага їм,

23 та й сказав: "Чия ти дочка? Скажи ж мені, чи в оселі батька твого є місце для ночівлі нам?"

24 Вона відповіла йому: "Я дочка Бетуїла, сина Мілки, що його народила вона для Нахора".

25 І додала: "Є в нас місце для ночівлі, також солома й доволі паші".

26 І той чоловік нахилився, і вклонився Богові аж до землі,

27 та й сказав: "Благословенний Господь, Бог пана мого Авраама, що не лишив без милості й вірності своєї пана мого! Господь припровадив мене до оселі братів мого пана".

28 І побігла дівчина, і розповіла в хаті своєї матері про цю пригоду.

29 А в Ребеки був брат, на ймення Лаван. І побіг Лаван до того чоловіка надвір, до джерела.

30 І як він побачив сережку та браслети на руках сестри своєї, і коли почув слова Ребеки, сестри своєї, яка розповіла, що сказав їй той чоловік, то прибув він до нього, а той ось стоїть при верблюдах біля джерела,

31 і сказав: "Увійди, благословлений Господа! Чого стоятимеш надворі? А я приготую місце для ночівлі для тебе і для верблюдів".

32 І увійшов той чоловік до хати. А Лаван розсідлав верблюди і дав соломи, і паші для верблюдів, і води, щоб умити ноги йому й ноги людям, що були з ним.

33 І поставлено перед ним, щоб він їв. А той сказав: "Не їстиму, аж поки не розповім своєї справи". І Лаван погодився.

34 І той став розповідати: "Я слуга Авраамів.

35 Господь щедро поблагословив мого пана, і він став великим. І дав він йому худобу дрібну та велику, срібло, золото, рабів, невільниць, верблюди та віслюки.

36 А Сарра, жінка пана мого, будучи старою, народила панові моєму сина. А він йому все дав, що мав.

37 І взяв з мене присягу пан мій, промовляючи: "Не візьмеш жінки для сина мого з дочок ханаанянина, що я пробуваю в його краю.

38 А підеш до оселі батька мого і до мого роду, і візьмеш жінку для сина мого".

39 І запитав я пана свого: "Може та жінка не піде зі мною?"

40 І він відповів мені: "Господь, що ходив перед обличчям моїм, пошле свого ангела

з тобою, щоб ти мав успіх на твоєму шляху, і ти візьмеш жінку для сина мого з роду мого та з оселі батька мого.

41 Тоді ти збережеш присягу дану мені, як прийдеш до роду мого, а коли вони не дадуть тобі, то будеш звільнений від присяги мені".

42 І прибув я сьогодні до джерела та й сказав: "Господе, Боже пана мого Авраама, коли б ти вчинив успішним шлях мій, що ним я прямую!"

43 Ось я стою над джерелом води, і коли я скажу дівчині, яка вийде води брати: "Дай но мені напитися трохи води з твого глека",

44 а вона ж відповість мені: "Пий ти і для верблюдів твоїх наберу я води", то вона та жінка, яку призначив Господь для сина пана мого.

45 І поки скінчив я промовляти в серці своєму, аж ось виходить Ревека, а її глек на плечі в неї. І зійшла вона до джерела, і й набрала води. І сказав я до неї: "Дай мені напитися!"

46 І метнулася вона, і свого глека з себе зняла, і сказала: "Пий, а я напою твої верблюди". І я напився, і верблюдів вона напоїла.

47 А я запитав її: "Чия ти дочка?" А вона відповіла: "Я дочка Бетуїла, сина Нахорового, якого народила йому Мілка". І дав я сережку до носа її, і браслети на руки її.

48 І я нахилився, і вклонився до землі Господові, і поблагословив Господа, Бога пана мого Авраама, що він провадив мене вірним шляхом, щоб узяти дочку брата пана мого для сина його.

49 А зараз, якщо ви змилюєтеся над паном моїм, то скажіть мені, коли ж ні, то теж скажіть мені, і я зверну праворуч або ліворуч".

50 І відповіли Лаван і Бетуїл: "Від Господа вийшла та річ, ми не можемо сказати тобі нічого поганого чи доброго.

51 Ось перед тобою Ревека, візьми та й іди, і хай вона стане за жінку синові пана твого, як Господь казав був".

52 І коли їхні слова почув слуга Авраамів, то вклонився до землі Господові.

53 І вийняв той слуга срібний і золотий посуд, і одяг, і дав Ревеці, і дав цінні речі братові її та матері її.

54 І їли та пили він та люди, що з ним, і ночували. А коли рано встали, то він сказав: "Відпустіть мене до пана мого".

55 І сказав її брат та мати її: "Хай посидить дівчина з нами хоч днів з десять, потім підеш".

56 І сказав він до них: "Не затримуйте мене, бо Господь благословив шлях мій. Відпустіть мене і я піду до пана мого".

57 А вони відповіли: "Покличмо дівчину, і запитаймо її саму".

58 І покликали Ревеку, і запитали її, чи піде вона з цим чоловіком, і та погодилася.

59 І послали вони Ревеку, сестру свою, і няньку її, і слугу Авраамового, і людей його.

60 І вони поблагословили Ревеку й сказали до неї: "Ти наша сестра, будь матір'ю

для тисячі десятків тисяч і хай нащадки твої успадкують брами твоїх ворогів".

61 І встала Ревека та служниці її, і посідали на верблюдів, і поїхала за тим чоловіком.

62 А Ісак був повернувся до криниці Лахай-Рої і сидів у краї Негев.

63 І вийшов Ісак на прогулянку в поле, як вечір наставав, і поглянувши, побачив караван верблюдів.

64 І Ревека побачила Ісака, і зізла з верблюда.

65 І запитала вона слуги: "Хто отой чоловік, що полем іде нам назустріч?" А слуга відповів: "То мій пан". І вона покривало взяла, та й накрилася.

66 І слуга розповів Ісакові про всі речі, які він вчинив.

67 І впровадив її Ісак до намету Сарри, матері своєї. І взяв він Ревеку, і за жінку йому вона стала, і він її покохав. І втішений був Ісак по смерті матері своєї.

Буття 25

1 А Авраам ще взяв жінку на ймення Кетура.

2 І вона народила йому Зімрана, Йокшана, Мадана, Мідіяна, Їшбака і Шуаха.

3 А Йокшан породив Шеву та Дедана. А від Дедана пішли ашшури, летуші й леуми.

4 А сини Мідіянові: Ефа, Ефер, Ханох, Авіда і Елдаа, усі вони сини Кетури.

5 І віддав Авраам усе, що мав, Ісакові.

6 А синам наложниць, що були в Авраама, дав Авраам подарунки, і відіслав їх на схід від Ісака, сина свого, коли сам ще живий був.

7 А прожив Авраам сто сімдесят п'ять років.

8 І помер Авраам у старості добрій, старий і нажившись. І він долучився до своєї рідні.

9 І поховали його Ісак та Ізмаїл, сини його, у печері Махпелі, на полі Ефрона, сина Цохара хіттеянина, що навпроти Мамре,

10 поле, що його Авраам був купив від синів Хетових, там був похований Авраам і Сарра, жінка його.

11 По Авраамовій смерті поблагословив Бог Ісака, сина його. І осів Ісак при криниці Лахай-Рої.

12 А оце нащадки Ізмаїла, Авраамового сина, що його народила Авраамові єгиптянка Агар, невільниця Саррина.

13 І оце імена синів Ізмаїла, за їхніми іменами і за нащадками їхніми: Первісток Ізмаїлів Невайот, потім Кедар, Адбеїл, Мівсам,

14 Мішма, Дума, Масса,

15 Хадад, Тема, Етур, Нафіш і Кедма.

16 Оце вони, сини Ізмаїлові, і їхні імена за дворами їхніми і за їхніми кочовищами, дванадцять голів для їхніх племен.

17 Ізмаїл прожив сто тридцять сім років. І помер він, і був узятий до своєї рідні.

18 І розселилися його нащадки від Хавіли аж до Шуру, що навпроти Єгипту, як іти до Ашшуру. І вони оселилися перед усіма своїми братами.

19 А оце розповідь про Ісака, Авраамового сина. Авраам породив Ісака.

20 І був Ісак віку сорока років, як він узяв собі за жінку Ревеку, дочку Бетуїла арамеянина, з Падану арамейського, сестру арамеянина Лавана.

21 І молився Ісак до Господа про жінку свою, бо неплодна була. І Господь почув його, і завагітніла Ревека, жінка його.

22 І кидалися діти в утробі її. І сказала вона: "За для чого я це все зношу?" І пішла запитати Господа.

23 І промовив до неї Господь: "Два плем'я в утробі твоїй, і два народи з твого нутра вийдуть, і стане один народ сильніший від іншого, і старший молодшому служитиме".

24 І настав день пологів, і ось близнюки в утробі її.

25 І вийшов перший червонуватий, весь він немов плащ вовняний. І назвали його Ісавом.

26 А потім вийшов його брат, а рука його трималася п'яти Ісава. І назвали його Яковом. А Ісак був віку шістдесяти років, коли вони народилися.

27 І вирости хлопці. І став Ісав людиною, що зналася на полюванні, людиною поля, а Яків — людиною мирною, що в наметах сидів.

28 І полюбив Ісак Ісава, бо здобич його йому смакувала, а Ревека любила Якова.

29 Одного разу зварив був Яків страву, а з поля прибув змучений Ісав.

30 І сказав Ісав до Якова: "Нагодуй мене отим червоним, бо змучений я". Тому й дали йому ім'я Едом.

31 Яків же сказав: "Продай мені своє першородство".

32 А Ісав відповів: "Що мені те першородство, коли я ось помираю з голоду".

33 А Яків сказав: "Тоді присягни мені зараз". І той присягнув йому, і продав першість свою Якову.

34 І Яків дав Ісавові хліба й сочевичного варива. А той попоїв, випив, а потім встав та й пішов. І знехтував Ісав першородством своїм.

Буття 26

1 І настав був голод у краю, окрім голоду першого, що був за днів Авраамових. І пішов Ісак до Авімелеха, царя филистимського, до Герару.

2 І явився йому Господь і сказав: "Не ходи до Єгипту, оселися в землі, про яку я скажу тобі.

3 Мешкай прихоськом на тій землі, і я буду з тобою, і тебе поблагословлю, бо тобі та нащадкам твоїм дам усі оці землі. І я виконаю присягу, що нею присягав був Авраамові, батькові твоєму.

4 І розмножу нащадків твоїх, немов зорі на небі, і нащадкам твоїм я дам усі оці землі. І твоїм нащадком поблагословляться усі народи землі,

5 через те, що Авраам послухав мого голосу і виконував, дані мною, заповіді, постанови й закони".

6 І осів Ісак у Герарі.

7 І запитували люди тієї місцевості про жінку його. А він відповідав, що то сестра

його, бо боявся сказати, що вона жінка йому, щоб не вбили його люди тієї місцевості через Ревеку, бо вродлива з обличчя вона.

8 І одного разу, коли він там прожив уже багато часу, то побачив Авімелех, цар филистимський, через вікно, як Ісак поводитьсь з Ревекою, не як із сестрою.

9 І покликав Авімелех Ісака та й сказав: "Тож вона жінка твоя! Нащо ж ти сказав був, що вона сестра твоя?" Ісак же йому відповів: "Сказав так, щоб не померти мені через неї!"

10 І сказав Авімелех: "Що ж то нам зробив ти? Один із народу був мало не ліг з твоєю жінкою, і ти гріх би спровадив на нас!"

11 І наказав Авімелех усьому народові: "Хто доторкнеться цього чоловіка та жінки його, той конче буде вбитий".

12 І посіяв Ісак у землі тій, і зібрав того року стократно, і Господь поблагословив був його.

13 І забагатів цей чоловік, і став дуже багатий.

14 І була в нього отара овець та кіз, і череда великої худоби, і багато слуг. І заздрили йому филистимляни.

15 І всі криниці, що їх повикопували раби батька його, за днів батька його Авраама, филистимляни позатикали і засипали їх землею.

16 І сказав Авімелех Ісакові: "Іди від нас, бо став ти значно сильніший за нас!"

17 І пішов Ісак звідти, і осів у долині Герару.

18 І знову Ісак розкопав криниці, що їх викопали були за днів батька його Авраама, а филистимляни позатикали їх по Авраамовій смерті. І він назвав їх, як батько його був їх назвав.

19 І копали Ісакові раби в долині, і знайшли там криницю живої води.

20 І сварилися пастухи герарські з пастухами Ісаковими, кажучи: "Це наша вода!" І він дав ім'я для тієї криниці Есек, бо сварилися з ним.

21 І викопали вони іншу криницю, і сварилися також за неї. І він назвав її ім'ям Ситна.

22 І він пересунувся звідти, і викопав іншу криницю, і не сварилися за неї. І він дав для неї ім'я Реховот, і сказав: "Дав ось нам Господь ці простори, щоб ми розмножилися в краю".

23 А звідти піднявся він до Беер-Шеви.

24 І явився йому Господь тієї ночі й сказав: "Я Бог Авраама, батька твого, не бійся, бо я з тобою! Я поблагословлю тебе, і розмножу нащадків твоїх заради Авраама, раба мого".

25 І він збудував там жертовника, і покликав Господнє ім'я. І поставив він там намета свого, а раби Ісакові криницю там викопали.

26 І прийшов до нього з Герару Авімелех, і Ахуззат, товариш його, та Піхол, головний війська його.

27 І запитав їх Ісак: "Чого ви до мене прийшли? Ви ж зненавиділи мене і вислали від себе".

28 А ті відповіли: "Ми побачили, що справді з тобою Господь. І ми сказали: "Укладімо угоду між нами та тобою,

29 що не вчиниш нам нічого поганого, як і ми не доторкнулися до тебе, і як ми робили тобі тільки добро, і тебе відіслали з миром. Ти тепер благословенний від Господа!30 І він влаштував для них гостину, і вони їли й пили.

31 А рано вони повставали і присягли один одному. І відіслав їх Ісак, і вони пішли від нього з миром.

32 І того дня прийшли Ісакові раби та розповіли йому про криницю, яку вони викопали, і що знайшли воду!

33 І він назвав її Шіва, чому ймення міста того Беер-Шева аж до сьогоднішнього дня.

34 І був Ісав віку сорока років, і взяв жінку Єгудиту, дочку хіттянина Беері, і Босмату, дочку хіттянина Елона.

35 І вони стали гіркотою для серця Ісака й Ревеки.

Буття 27

1 І сталося, що зістарівся Ісак та осліп. І покликав він старшого сина свого Ісава, і промовив до нього: "Сину мій!" А той відповів йому: "Ось я!"

2 І сказав йому Ісак: "Оце я зістарівся, не знаю дня смерті своєї...

3 Візьми знаряддя своє, сагайдака свого й лука, та й вийди на поле і вполюй мені здобич.

4 І приготуй мені страву смачну, як я люблю, і принеси мені, і хай я з'їм, щоб поблагословила тебе душа моя, поки помру".

5 А Ревека чула, що казав Ісак до Ісава, сина свого. І пішов Ісав на поле, щоб вполювати здобич.

6 А Ревека сказала Якову, синові своєму: "Ось я чула, як твій батько сказав Ісавові, братові своєму:

7 "Вполюй но здобич мені і зроби мені страву смачну, хай я з'їм та поблагословлю тебе перед обличчям Господнім перед смертю своєю".

8 А зараз, сину мій, послухай мого голосу, те, що я скажу тобі.

9 Іди до отари і візьми мені звідти двоє добрих козенят, а я їх приготую, як страву смачну для батька твого, як він любить.

10 І принесеш батькові своєму, і він їстиме, щоб поблагословити тебе перед смертю своєю".

11 І промовив Яків до Ревеки, матері своєї: "Таж брат мій Ісав чоловік волохатий, а я чоловік гладенький!

12 Може обмацає мене батько мій, і я стану в очах його брехуном, і спроваджу на себе прокляття, а не благословення"...

13 І сказала йому його мати: "На мені прокляття твоє, сину мій! Тільки послухай слів моїх та йди принеси мені".

14 І пішов він, і взяв, і приніс своїй матері. І зробила мати його страву смачну, як

любив його батько.

15 І взяла Ревека гарні вбрання свого старшого сина Ісава, що були в її помешканні, і вбрала молодшого сина свого Якова.

16 Шкіри козячі наділа на руки йому і на гладеньку шию його.

17 І дала смачну страву та хліб, що вона спорядила, у руку Якова, сина свого.

18 І прибув він до батька свого та й сказав: "Батьку мій!" А той відповів: "Ось я. Хто ти, сину мій?"

19 А Яків сказав до батька свого: "Я Ісав первісток твій. Я зробив, як сказав ти мені. Вставай, сядь і попоїж зі здобичі впольованої, щоб душа твоя поблагословила мене".

20 І запитав Ісак сина свого: "Як це ти так швидко знайшов, сину мій?" А той відповів: "Бо мені допоміг Господь, Бог твій".

21 І промовив Ісак до Якова: "Підійди-но, щоб я обмацав тебе, сину мій, чи ти це син мій Ісав, чи ні".

22 І підійшов Яків до Ісака, батька свого. А той обмацав його та й сказав: Голос Яковів, а руки Ісавові.

23 І не впізнав він його, бо були його руки як руки Ісава, брата його, волохаті, і поблагословив він його.

24 І сказав він: "То ти син мій Ісав?" А той відповів: "Я".

25 І промовив Ісак: "Подай же мені, щоб я з'їв здобичі сина мого, і щоб поблагословила тебе душа моя". І подав той йому, і він їв, і приніс йому вина, і він пив.

26 І промовив до нього Ісак, його батько: "Підійди ж і поцілуй мене, сину мій!"

27 І він підійшов, і поцілував його. А той понюхав запах вбрання його, і поблагословив його, та й сказав: "Дивись, запах сина мого немов запах поля, що його Господь благословив!"

28 Хай і тобі дасть Бог з роси неба, і з ситості землі, і збіжжя багато, і вина молодого!

29 Хай тобі служать народи і народи хай тобі кланяються! Будь паном для братів своїх і хай тобі кланяються сини матері твоєї. Хто тебе проклинає проклятий, а хто поблагословить тебе благословенний!"

30 І як закінчив був Ісак благословляти Якова, і тільки но вийшов Яків від обличчя Ісака, батька свого, аж Ісав, його брат, прийшов з полювання свого...

31 І також він приготував страву, і батьку своєму приніс. І сказав він до батька свого: "Встань батьку мій та з'їж із здобичі сина свого, щоб душа твоя благословила мене!"

32 І запитав його Ісак, його батько: "Хто ти?" А той відповів: "Я син твій першородний, Ісав".

33 І Ісак аж затремтів, та й сказав: "Хто ж тоді той, що вполював здобич, і до мене приніс, а я попоїв від усього, поки прийшов ти, і поблагословив його? І він буде благословенний!"

34 Як Ісав почув слова батька свого, то закричав дуже голосно та гірко. І сказав він до батька свого: "Поблагослови також мене, батьку мій!"

35 А той відповів: "Збрехавши, прийшов був твій брат та й забрав благословення твоє!"

36 І промовив Ісав: "Тому ім'я його Яків, бо він обдурив два рази мене. Він забрав першородство моє, а це зараз забрав благословення моє". І запитав він: "Чи ти не заховав і для мене благословення?"

37 А Ісак сказав до Ісава: "Тож я зробив його паном для тебе, та дав йому всіх братів його за рабів. І я забезпечив його хлібом і молодим вином. А що ж тоді тобі я зроблю, сину мій?"

38 І запитав Ісав батька свого: "Чи в тебе одне те благословення, батьку мій? Поблагослови мене також, батьку мій!" І заплакав Ісав голосно...

39 І відповів Ісак, батько його: "Ото буде садиба твоя без ситості землі, і без роси небесної згори.

40 І ти житимеш зі свого меча, і служитимеш братові своєму. Та все ж ти скинеш ярмо його з шиї своєї"...

41 І зненавидів Ісав Якова через благословення, що поблагословив його батько його. І сказав Ісав у серці своєму: "Хай минуть дні жалоби по батькові моєму, потім я вб'ю Якова, брата свого".

42 І донесли Ревеці слова Ісава, її старшого сина. І послала вона покликати Якова, молодшого сина свого, та й сказала до нього: "Ось Ісав, брат твій, тішиться тим, що вб'є тебе.

43 Тому, сину мій, послухай мого голосу, встань і втечи до Лавана, брата мого, в Харан.

44 І посидиш у нього кілька часу, аж поки відвернеться лють твого брата,

45 аж поки відвернеться гнів твого брата від тебе, і він забуде, що ти зробив був йому. Тоді я пошлю й заберу тебе звідти. Чого маю я втратити вас обох одного дня?"

46 І сказала Ревека Ісакові: "Життя мені обридло через дочок Хетових. Коли Яків візьме жінку з дочок Хетових, як ці, з цього краю, то нащо й жити мені?"

Буття 28

1 І покликав Ісак Якова, і поблагословив його, і наказав йому та й промовив: "Не бери жінки з дочок ханаанських.

2 Встань, піди до Падану арамейського, до помешкання Бетуїла, батька твоєї матері, і візьми собі звідти жінку з дочок Лавана, брата матері твоєї.

3 А Бог Всемогутній поблагословить тебе, і розплодить тебе, і розмножить тебе, і ти станеш громадою народів.

4 І дасть тобі благословення Авраамове, тобі та нащадкам твоїм з тобою, щоб віддати тобі землю твоєї тимчасової осілості, що Бог дав був її Авраамові".

5 І послав Ісак Якова, і пішов він до Падану арамейського, до Лавана, сина Бетуїлового, арамеянина, брата Ревеки, матері Якова й Ісава.

6 І побачив Ісав, що Ісак поблагословив Якова, і послав його до Падану арамейського, щоб узяв собі звідти жінку, і поблагословив його, кажучи: "Не бери

жінки з дочок ханаанських",

7 і що послухав Яків батька свого й матері своєї, та й пішов до Падану арамейського.

8 І побачив Ісав, що дочки ханаанські недобрі в очах Ісака, батька його,

9 і пішов Ісав до Ізмаїла, і взяв ще за жінку Махалату, дочку Ізмаїла, сина Авраамового, сестру Невайотову, до жінок своїх.

10 І вийшов Яків із Беер-Шеви, і пішов до Харану.

11 І натрапив він був на одне місце, і ночував там, бо сонце зайшло було. І взяв він з каміння того місця, і поклав собі в голови. І він ліг на тому місці.

12 І снилося йому, ось драбина поставлена на землю, а верх її сягав аж неба. І ось ангели Господні піднімалися й спускалися по ній.

13 І ото Господь став на ній і промовив: "Я Господь, Бог Авраама, батька твого, і Бог Ісака. Земля, на якій ти лежиш, я дам її тобі та нащадкам твоїм.

14 І будуть нащадки твої, немов порошок землі. І поширишся ти на захід і на схід, на північ і на південь. І благословляться в тобі та в нащадкові твоєму всі племена землі.

15 І ось я з тобою, я скрізь пильнуватиму твій шлях, яким ти ходитимеш, і поверну тебе до цієї землі, бо я не покину тебе, аж поки не виконаю, що я обіцяв був тобі".

16 Прокинувшись, Яків сказав: "Справді, Господь пробуває на цьому місці, а я того й не знав!"

17 І налякано додав: "Яке страшне оце місце! Це ніщо інше, як оселя Божа, і це брама небесна".

18 А вранці Яків встав, взяв каменя, що поклав був собі в голови, поставив його за знака, і вилив оливу на нього зверху.

19 І назвав він те місце Бет-Ел, а ймення того міста спочатку було Луз.

20 І склав Яків обітницю, промовляючи: "Коли Бог буде зі мною, і пильнуватиме мене на шляху, яким іду, і дасть мені хліба їсти та одяг одягнутися,

21 і я з миром повернуся до помешкання батька свого, то Господь буде мені Богом,

22 і цей камінь, що я поставив за знака, буде помешканням Божим. І з усього, що ти даси мені, я дам десятину тобі!"

Буття 29

1 І пішов Яків до краю синів Кедему.

2 І побачив криницю в полі, накриту великим каменем, а поруч три отари лежали, бо з тієї криниці напувають усю худобу.

3 Коли збиралися туди всі отари, каменя відкочували і напували отару, а потім накривали каменем криницю знов.

4 І запитав пастухів Яків звідки вони. А ті відповіли, що з Харану.

5 Тоді запитав він їх, чи вони знають Лавана, сина Нахорового. І відповіли йому, що знають.

6 І сказав він їм: "Чи все гаразд з ним?" І відповіли йому: "Гаразд. А ось і Рахіль, дочка його, жене отару".

7 А Яків сказав: "Ще багато дня попереду, не час зганяти худобу. Напійте отару, та женіть на пасовисько її".

8 А вони сказали: "Не можемо зараз, аж коли буде зігнано всі отари і відкотять каменя з отвору криниці, тоді понапуваємо".

9 Ще він розмовляв з ними, аж ось приходить Рахіль з отарою батька свого, бо була вона пастушка.

10 І коли Яків побачив Рахіль, дочку Лавана, брата своєї матері, то підійшов Яків і відкотив каменя з криниці та напоїв отару Лавана, брата матері своєї.

11 І поцілував Яків Рахіль, і голосно заплакав...

12 І Яків розповів Рахілі, що він брат батька її, і що він син Ревеки. А та побігла, і розповіла батькові своєму...

13 І коли Лаван почув звістку про Якова, сина сестри своєї, то побіг йому назустріч, і обняв його, і поцілував, і привів його до свого помешкання. А він розповів Лаванові про всі свої пригоди.

14 І промовив до нього Лаван: "Справді, ти кістка моя й тіло моє!" І сидів він з ним місяць.

15 І сказав Лаван до Якова: "Чи тому, що ти брат мій, то ти служитимеш мені задарма? Скажи ж мені, яка платня тобі?"

16 А в Лавана було дві дочки, старша — Лія, а молодша — Рахіль.

17 Очі ж Ліїні були хворі, а Рахіль була гарного стану та вродлива з вигляду.

18 І покохав Яків Рахіль, та й сказав: "Я сім років служитиму тобі за Рахіль, молодшу дочку твою".

19 І промовив Лаван: "Краще мені віддати її тобі, аніж віддати іншому чоловікові. Сиди ж зі мною!"

20 І служив Яків за Рахіль сім років, а вони через любов його до неї були в його очах, як кілька днів.

21 І сказав Яків Лаванові: "Дай мені жінку мою, щоб я міг увійти до неї, бо закінчилися мої дні".

22 І зібрав Лаван усіх людей тієї місцевості, і справив весілля.

23 І взяв він вечірньої пори дочку свою Лію, і до нього впровадив її. І Яків з нею зійшовся.

24 А Лаван дав Лії, дочці своїй, за невільницю, свою невільницю Зілпу.

25 А вранці виявилося, що то була Лія! І сказав Яків до Лавана: "Що це ти вчинив мені? Хіба не за Рахіль працював я в тебе? Нащо ж обдуриш мене?"

26 А Лаван відповів: "У нашій місцевості не робиться так, щоб віддавати молодшу перед старшою.

27 Відбудь тиждень за цю, і буде дана тобі також та, за працю, що працюватимеш у мене ще сім років".

28 І зробив Яків так, і відбув тиждень за цю. І він дав йому за жінку й Рахіль, дочку свою.

29 І дав Лаван Рахілі, дочці своїй за невільницю, невільницю свою Білгу.

30 І прийшов він також до Рахілі, і покохав також Рахіль, більше, як Лію. І працював у нього ще сім років.

31 І побачив Господь, що зневажена Лія, і відкрив її утробу, а Рахіль була неплодна.

32 І завагітніла Лія, і сина народила, і назвала його Рувимом, бо сказала була: "Господь зглянувся на недолю мою і тепер покохає мене чоловік мій!"

33 І завагітніла вона ще, і сина народила, і сказала: "Господь почув, що я зненавиджена, і дав мені також цього". І назвала його Симеоном.

34 І завагітніла вона ще, і сина народила, і сказала: "Віднині буде до мене прилучений мій чоловік, бо я трьох синів народила йому". Тому й назвала його Левієм.

35 І завагітніла вона ще, і сина народила, і сказала: "Цього разу я хвалитиму Господа!" Тому назвала його Юда. Та й перестала народжувати.

Буття 30

1 І побачила Рахіль, що вона не народила Якову. І заздрила Рахіль сестрі своїй, і сказала до Якова: "Дай мені синів! Бо я буду неначе мертва жінка!"

2 І запалився гнів Якова на Рахіль, і він сказав: "Чи ж я Бог, що затримав від тебе плід утроби?"

3 І сказала вона: "Ось невільниця моя Білга. Прийди до неї і хай вона вродить на коліна мої, і я також матиму від неї дітей".

4 І вона дала йому Білгу, невільницю свою, за жінку. І ввійшов до неї Яків.

5 І завагітніла Білга, і народила Якову сина.

6 І сказала Рахіль: "Розсудив Бог мене, почув голос мій і дав мені сина". Тому назвала його Даном.

7 І завагітніла вона ще, і народила Білга, невільниця Рахіліна, другого сина Якову.

8 І сказала Рахіль: "Моя боротьба з сестрою моєю увінчалася перемогою". І назвала його Нефталимом.

9 І побачила Лія, що вона перестала народжувати, і взяла Зілпу, свою невільницю, і дала її Якову за жінку.

10 І народила Зілпа, невільниця Ліїна, Якову сина.

11 І сказала Лія: "Прийшло щастя", і дала йому ім'я Гад.

12 І народила Зілпа, невільниця Ліїна, другого сина Якову.

13 І промовила Лія: "То на щастя моє, бо будуть вважати мене за жінку щасливу". І назвала його Асиром.

14 І пішов Рувим за тих днів, коли жато пшеницю, і знайшов на полі мандрагорові яблука, і приніс їх до Лії, матері своєї. І сказала Рахіль до Лії: "Дай мені з мандрагорових яблук сина твого!"

15 А та відповіла їй: "Чи мало тобі, що забрала мого чоловіка? Волієш забрати ще й мандрагорові яблука сина мого?" І сказала Рахіль: "Він ляже з тобою цієї ночі в обмін на мандрагорові яблука сина твого!"

16 І прийшов Яків надвечір з поля, а Лія вийшла назустріч і сказала: "Увійдеш до мене, бо найняла я тебе за мандрагорові яблука сина мого". І лежав він з нею цієї ночі.

17 І вислухав Бог Лію, і завагітніла вона, і народила Якову п'ятого сина.

18 І промовила Лія: "Дав Бог заплату мені, що дала я невільницю свою своєму чоловікові". І назвала його Іссахаром.

19 І завагітніла Лія ще, і народила Якову шостого сина.

20 І промовила Лія: "Обдарував мене Бог добрим подарунком, цим разом замешкає в мене мій чоловік, бо я народила йому шестеро синів". І назвала його Завулоном.

21 А потому народила дочку, і назвала її Діною.

22 І згадав Бог про Рахіль, і вислухав її Бог, і відчинив їй утробу.

23 І завагітніла вона, і сина народила, і сказала: "Бог забрав мою ганьбу!"

24 І назвала його Йосипом, кажучи: "Додав Господь мені ще сина!"

25 І коли Рахіль народила Йосипа, то сказав Яків до Лавана: "Відпусти мене, щоб я пішов до свого місця й до краю свого.

26 Дай моїх жінок та дітей, що служив тобі за них, і я піду, бо ти знаєш добру службу мою".

27 І промовив до нього Лаван: "Коли я знайшов ласку в очах твоїх, побудь з нами, бо я зрозумів, що поблагословив мене Господь через тебе".

28 І далі сказав: "Признач собі платню від мене, і я дам".

29 А той відповів: "Ти знаєш, як я служив тобі, і якою стала худоба твоя за мене.

30 Бо те мале, що було в тебе до мене, розмножилося на велике, і Господь поблагословив тебе, відколи нога моя в тебе. Коли ж я розпочну працювати для власного маєтку?"

31 І запитав Лаван: "Що ж я тобі дам?" А Яків сказав: "Не давай мені нічого. Коли зробиш мені одну річ, то повернуся, пастиму отару твою, і пильнуватиму.

32 Пройди сьогодні через усю отару свою, щоб вилучити звідти все чорне між овець і пасасте та крапчасте між кіз. З цього дня хай таке буде платнею мені.

33 І справедливість моя завтра засвідчить за мене, коли прийдеш поглянути на платню мою. Усе, що воно не чорне між овець і не крапчасте та пасасте серед кіз крадене воно в мене".

34 А Лаван сказав: "Так, хай буде за словом твоїм!"

35 І того дня вилучив він все крапчасте та пасасте серед кіз, і все чорне серед овець, і дав до рук своїх синів.

36 І визначив триденний шлях між собою й між Яковом. А Яків пас залишки Лаванової отари.

37 І взяв собі Яків сирого кия з тополі і з мигдалю, і з каштану, і облупив їх до білизни.

38 І поставив кийки, що їх облупив, перед худобою при жолобах з водою, куди та приходила пити. І вони злучалися, як приходили на водопій.

39 І злучалася худоба при киях, і котилися овечки чорними, а кози пасастими й крапчастими.

40 І відділяв Яків ту худобу, а решту худоби Лаванової ставив передом до всього пасастого й до чорного. І клав свою худобу окремо, і не клав її до худоби Лаванової.

41 І кожного разу, коли злучалися тварини міцні, то Яків клав при жолобах кий їм перед очі, щоб вони злучалася при тих киях.

42 А як тварини слабкі були, то не клав. І ставалося, що слабке припадало Лаванові, а міцніше Якову.

43 І дуже розбагатів той чоловік. І було в нього багато худоби, і невільниці, і слуги, і невільники, і віслюки.

Буття 31

1 І почув був Яків слова Лаванових синів, що казали: "Яків забрав усе, що було в нашого батька. І з того, що було в батька нашого, зробив собі всю оцю честь"...

2 І помітив Яків з обличчя Лаванового, що той став інший до нього, як був учора й позавчора.

3 І промовив Господь до Якова: "Повернися до краю батьків своїх, і до місця твого народження. А я буду з тобою".

4 І послав Яків, і покликав Рахіль та Лію на поле до отари своєї,

5 та й промовив до них: "Я бачив обличчя вашого батька, що він зараз інший до мене, як був учора й позавчора. Та Бог батька мого був зі мною.

6 А ви знаєте, що всією силою своєю я служив вашому батькові.

7 І батько ваш глузував з мене, і десять раз змінював мені платню, але Бог не дав йому вчинити зі мною лихе.

8 Коли він промовляв був отак: "Крапчасте буде платня твоя, то й котиться вся худоба крапчастим". А коли скаже так: "Пасасте буде платня твоя, то й котиться вся худоба пасастим".

9 І відняв Бог худобу вашого батька, та й дав мені.

10 І я побачив уві сні, коли худоба злучалася, то чорні барани спиналися на овечок, а цапи, що спиналися на кіз, були пасасті, крапчасті.

11 І сказав мені ангел у сні: "Якове!" А я відповів: "Ось я!"

12 А він промовив: "Дивися, усі цапи, що спинаються на кіз, пасасті й крапчасті, бо я бачив усе, що Лаван виробляє тобі.

13 Я Бог Бет-Елу, що ти намастив був там знака, і мені склав там обітницю. А зараз вставай, вийди з цієї землі, і повертайся до землі твого народження".

14 І відповіли Рахіль та Лія йому: "Чи ми маємо частку та спадщину в оселі батька нашого?"

15 Хіба він нас не за чужинців вважає, проїдаючи срібло, з виторгу за нас.

16 Тож усе багатство, що Бог вирвав від нашого батька, воно наше та наших синів. А зараз зроби все, що Бог наказав був тобі".

17 І встав Яків, і посадив синів своїх і жінок своїх на верблюди.

18 І він забрав усю худобу свою та все майно своє, що набув у Падані арамейському, щоб прийти до Ісака, батька свого, до Ханаану.

19 Як Лаван пішов стригти отару свою, то Рахіль покрала хатніх божків, яких батько мав.

20 І Яків обдури́в Лавана араме́йського, бо не сказав йому, що вті́кає.

21 І він уті́к з усі́м, що його. Пере́йшов рі́чку і по́прямува́в до го́ри Гі́леад.

22 А тре́тього д́ня Лаван ді́знався, що Яків уті́к.

23 І взяв він з собою бра́тів свої́х, і гна́вся за ним доро́гою се́ми де́нь, та й догна́в його на го́рі Гі́леад.

24 І при́йшов Бо́г до Лавана араме́янина в ні́чному́ сні, та й до нього́ сказа́в: "Стере́жися, не скажи́ до Якова́ ані́ добро́го, ані́ ли́хого".

25 І догна́в Лаван Якова́. А Яків постави́в на́мет свій на го́рі Гі́леад, і Лаван постави́в з бра́тами свої́ми поруч.

26 І промови́в Лаван до Якова: "Що ти зроби́в? Ти обду́рив мене́ і забра́в мої́х дочо́к, немов бра́нок ме́ча!

27 Чого вті́к ти та́ємно, не повідо́мивши мене́ та ще́ й обі́кравши? А я був би віді́слав тебе́ з раді́стю і з спі́вами, і з бубно́м, і з гу́слами.

28 А ти не дозво́лив мені́ наві́ть поці́лувати ону́ків мої́х і дочо́к мої́х. Тож ти нерозу́мно вчини́в!

29 Я маю́ в руці́ свої́й си́лу, щоб вчини́ти з ва́ми зле́. Але Бо́г ва́шого ба́тька вчо́ра вно́чі сказа́в був до мене́: "Стере́жися, не кажи́ до Якова́ ані́ добро́го, ані́ ли́хого".

30 Хай би ти й пішо́в, бо дуже́ зату́жив за оселе́ю ба́тька сво́го. Але на́що ти покрав мої́х бо́гів?"

31 А Яків відпові́в Лаванові́: "Тому́, що боя́вся, аби́ ти не забра́в від мене́ свої́х дочо́к!

32 При ко́му ж ти зна́йдеш свої́х бо́гів, не жити́ме він. Шука́й перед на́шими бра́тами, що тво́го зна́йдеш у мене́, забра́єш собі́". А Яків не зна́в, що Рахі́ль їх покраща́ла.

33 І ввійшо́в Лаван до на́мету Яково́го, і до на́мету Лі́їного, і до на́мету обо́х неві́льниць та нічо́го не зна́йшов. І вийшо́в він з на́мету Лі́їного і ввійшо́в до на́мету Рахі́ліного.

34 А Рахі́ль взяла бо́жків, вкла́ла їх до сі́дла верблю́да та й сі́ла на них. І обшу́кав Лаван весь на́мет, і нічо́го не зна́йшов.

35 А вона́ сказа́ла до ба́тька сво́го: "Хай не пала́є гні́в в оча́х ба́тька мо́го, бо я не могу́ встати́ перед обличчя́м тво́їм, бо в мене́ зара́з зви́чайне жіно́че". І пошу́кавши, він тих бо́жків не зна́йшов.

36 І запала́в Яків гні́вом, і свари́вся з Лавано́м, і за́питува́в Яків Лавана́: "Яка про́вина моя́, який мій грі́х, що ти гна́вся за мною́,

37 що́ ти обма́цав усі́ мої́ речі́? Якщо́ ти зна́йшов тут що́сь сво́є, покла́ди його́ перед мої́ми бра́тами і бра́тами свої́ми, і хай вони́ розсудя́ть між на́ми дво́ма.

38 Я вже́ два́дцять ро́ків з то́бою. Тво́ї ві́вці та ко́зи не мертви́ли сво́го пло́ду, а бара́нів ота́ри твоєї́ я не ї́в.

39 Розша́рпаного ди́ким зві́ром я не прино́сив до тебе́, я сам ні́с ту шко́ду. Від мене́ дома́гався ти того́, що було́ вкра́дене вде́нь, і що́ було́ вкра́дене вно́чі.

40 Бува́ло, що вде́нь з'ї́дала мене́ спе́ка, а вно́чі холо́д, а мій со́н уті́кав від мої́х очей.

41 Таке мені двадцять років у оселі твоїй... Служив я тобі чотирнадцять років за двох дочок твоїх і шість років за отару твою, а ти десять раз змінював мені свою платню!

42 Коли б не був при мені Бог батька мого, Бог Авраамів, і не той, кого боїться Ісак, то тепер ти відіслав би мене впорожні!... Недолю мою й працю рук моїх Бог бачив і тому викрив тебе вчора вночі".

43 І сказав Лаван до Якова: "Дочки — мої дочки, а діти — мої діти, а худоба — моя худоба, і все, що ти бачиш, то моє. А дочкам моїм, що зроблю їм сьогодні, або їхнім дітям, що вони породили їх?

44 А зараз укладімо угоду і оце буде свідком між мною й тобою".

45 І взяв Яків каменя, і поставив його за знака.

46 І сказав Яків братам своїм, щоб вони назбирали каміння, і зробили пагорба. І вони їли там на тому пагорбі.

47 І назвав його Лаван Егар-Сагадута, а Яків його назвав Гал-Ед.

48 І промовив Лаван: "Цей пагорб свідок між мною й тобою сьогодні". Тому й названо його Гал-Ед,

49 і Міцпа, бо сказав: "Хай дивиться Господь між мною й тобою, коли ми розійдемося один від одного.

50 І коли ти будеш кривдити дочок моїх, і коли візьмеш за жінок понад дочок моїх, то пам'ятай, що не людина, а Бог свідок між мною й тобою!"

51 А Яків сказав до Лавана: "Ось цей пагорб і ось той знак, якого поставив я між собою й тобою.

52 Свідок цей пагорб і свідок цей знак, що я не перейду цього пагорба до тебе і ти не перейдеш до мене цього пагорба та цього знака на лихе.

53 Розсудить між нами Бог Авраамів і Бог Нахорів, Бог їхнього батька". І Яків присягнув тим, кого боїться його батько Ісак.

54 І приніс Яків жертву на горі, і покликав братів своїх їсти хліб. І вони їли хліб та ночували на горі.

Буття 32

1 І встав Лаван удосвіта, і поцілував онуків своїх, і дочок своїх, і поблагословив їх. І повернувся Лаван до місця свого.

2 А Яків пішов на дорогу свою. І спіткали його Божі ангели.

3 І Яків сказав, коли їх побачив: "Це Божий табір!" І він назвав те місце Маханаїм.

4 І послав Яків послів перед собою до Ісава, брата свого, до землі Сеїр, до Едому.

5 І наказав їм, щоб передали його панові Ісавові, що отак сказав слуга його Яків: "Я мешкав з Лаваном, і затримався аж досі.

6 І маю я вола й віслюка, і отару, і невільника, і невільницю. І я послав розказати панові моему, щоб знайти ласку в очах твоїх".

7 І повернулися послі до Якова, та й сказали: "Ми прийшли були до брата твого, до Ісава, а він також іде назустріч тобі і чотири сотні людей з ним".

8 І Яків дуже злякався, і був стурбований. І він поділив народ, що був з ним, і дрібну та велику худобу, і верблюди на два табори.

9 І сказав: "Коли прийде Ісав до табору одного і розіб'є його, то вціліє інший табір".

10 І промовив тоді Яків: "Боже батька мого Авраама і Боже батька мого Ісака, Господе, що сказав ти мені: "Повернися до краю свого та до місця свого народження і я зроблю тобі добре".

11 Я не вартий усієї тієї милості і всієї вірності, яку ти вчинив був своєму рабові, бо з одною своєю палицею перейшов я був цей Йордан, а зараз я маю два табори.

12 Збережи ж мене від руки мого брата, від руки Ісава, бо боюсь я його, щоб він не прийшов та не побив мене і матерів з дітьми.

13 А ти ж був сказав: "Вчинити добро, вчиню я тобі добро, а нащадки твої покладу, як той морський пісок, що його не злічити через численність"".

14 І він переночував там тієї ночі, і взяв з того, що під руку прийшло, дар для Ісава, брата свого:

15 двісті кіз і двадцять цапів, двісті овець і двадцять баранів,

16 десять верблюдиць дійних та їхніх лошат, сорок корів, десять бичків і десять віслючок з лошатами.

17 І дав до рук рабів своїх кожену череду окремо. І сказав він до рабів своїх: "Ідіть переді мною і залиште відстань між чередями".

18 І він наказав першому: "Коли спіткає тебе Ісав, брат мій, і запитає тебе так: Чий ти, куди ти йдеш і чие те, що перед тобою?"

19 то скажеш: "Це подарунок раба твого Якова, посланий панові моєму Ісавові. А ото й він сам за нами".

20 І наказав він і другому, і третьому, також усім, що йшли за його чередями: "Коли знайдете Ісава то скажете йому:

21 "А ото і слуга твій Яків за нами". Він зробив так, щоб задобрити його цим дарунком, що йде перед ним, і щоб подивитися на обличчя його, можливо воно стане приязним.

22 І йшов подарунок перед ним, а він ночував тієї ночі в таборі.

23 І встав він тієї ночі, і взяв обидві жінки свої, і обидві невільниці свої та одинадцятьоро дітей своїх, і перейшов убрід Яббок.

24 І він узяв їх, і перепровадив через потік, і перепровадив те, що в нього було.

25 І залишився Яків сам. І боровся з ним якийсь чоловік, аж поки не зійшла досвітня зоря.

26 І той чоловік побачив, що не подужає, і доторкнувся до суглоба стегна його. І звихнувся суглоб стегна Якова в боротьбі.

27 І промовив той чоловік: "Пусти мене, бо зійшла досвітня зоря". А Яків сказав: "Не пущу тебе, доки не поблагословиш мене".

28 І запитав той чоловік у Якова: "Як твоє ім'я?" А той відповів: "Яків".

29 І він сказав: "Не Яків буде вже ім'я твоє, а Ізраїль, бо ти боровся з Богом та з людьми — і подужав".

30 І запитав Яків: "Скажи ж ім'я своє". А той чоловік відповів: "Нащо запитуєш про ім'я моє?" І поблагословив його там.

31 І назвав Яків те місце Пенуїл, бо мовляв бачив Бога обличчям до обличчя, і залишився жити.

32 І засвітило йому сонце, коли він перейшов Пенуїл. І він кульгав на своє стегно.

33 Тому не їдять Ізраїлеві сини сухожилля суглоба стегна, аж до сьогодні, бо Бог доторкнувся був до суглоба стегна Якового.

Буття 33

1 І побачив Яків, що іде Ісав, а з ним чотири сотні людей. І він поділив своїх дітей на Лію, і на Рахіль, і на обох невірниць своїх.

2 І поставив він тих невірниць та дітей їх попереду, а Лію й дітей її передостанніми, а Рахіль та Йосипа останніми.

3 А сам пішов перед ними і вклонився до землі сім раз, аж поки підійшов до брата свого.

4 І побіг Ісав назустріч йому, і обняв його, і впав на шию йому, і цілував його. І вони заплакали.

5 Побачивши жінок та дітей, Ісав запитав: "Хто то такі?" А той відповів: "Діти, якими обдарував Бог твого слугу".

6 І підійшли сюди невірниці та їхні діти і вклонилися.

7 І підійшла також Лія та діти її і вклонилися, а потім підійшов Йосип та Рахіль і вклонилися.

8 І сказав Ісав: "А що це за цілий табір той, що я зустрів?" А той відповів: "Щоб знайти ласку в очах мого пана".

9 А Ісав сказав: "Я маю багато, мій брате, твоє хай буде тобі".

10 А Яків сказав: "Ні ж бо! Коли я знайшов ласку в очах твоїх, то візьми подарунка мого з моєї руки. Бо ж я побачив обличчя твоє, ніби побачив Боже обличчя, і ти собі вподобав мене.

11 Візьми ж благословення моє, що припроваджене тобі, бо Бог був милостивий до мене, та й маю я все". І благав він його, і той узяв.

12 І промовив Ісав: "Рушаймо, а я піду обіч тебе".

13 А той сказав: "Пан мій знає, що діти малі, а дрібна та велика худоба в мене дійна. Коли погнати їх один день, то загине вся.

14 Хай же піде пан мій перед очима свого раба, а я піду поволі за ногою худоби, що переді мною, і за ногою дітей, аж поки не прийду до пана свого, до Сеїру".

15 І промовив Ісав: "Залишу я з тобою трохи своїх людей". А той відповів: "Нащо, аби я знайшов ласку в очах свого пана?"

16 І повернувся того дня Ісав на шлях свій до Сеїру.

17 А Яків подався до Суккоту і збудував собі будинок, а для худоби своєї поробив курені, тому назвав те місце Суккот.

18 Яків вийшовши з Падану арамейського, успішно прибув до міста Сихем у

Ханаанському краї, і отаборився перед містом.

19 І купив він шмат поля, де поставив намет свій, з руки синів Гамора, батька Сихема, за сто срібняків.

20 І поставив там жертовника, і назвав його Ел-Елогей-Ізраїль.

Буття 34

1 І вийшла була Діна, дочка Лії, яка народила її Якову, щоб подивитися на дочок того краю.

2 І побачив її Сихем, син Гамора хівеянина, головного в тому краї, і взяв її, і лежав з нею, і збезчестив її.

3 І прихилилася душа його до Діни, дочки Якової, і покохав він дівчину, і промовляв до серця дівочого.

4 І сказав Сихем до Гамора, батька свого: "Візьми ту дівчину за жінку для мене!"

5 А Яків почув, що той збезчестив Діну, дочку його, а сини його були з худобою на полі. І мовчав Яків, аж поки прибули вони.

6 І вийшов Гамор, Сихемів батько, до Якова, щоб розмовляти з ним.

7 І прийшли сини Якова з поля, коли почули, і засмутилися ці люди, і дуже розпалився їхній гнів, бо той, лігши з дочкою Якова, зганьбив тим Ізраїля, а так не робиться.

8 А Гамор сказав до них: "Прагне душа сина мого Сихема вашої дочки. Дайте ж її йому за жінку!"

9 І посвоячтеся з нами, дайте нам ваші дочки, а наші дочки візьміть собі.

10 І осядьте з нами, а цей край буде перед вами. Сидіть і мандруйте по ньому, і набувайте власності".

11 І промовив Сихем до батька її та до братів її: "Я дам, що ви скажете мені, щоб знайти милість в очах ваших.

12 Призначте для мене найбільше віно та подарунок, і я дам, як мені скажете, та тільки дайте мені дівчину за жінку!"

13 І відповіли сини Якова Сихемові та Гаморові, батькові його, підступом, сказали, бо він збезчестив Діну, сестру їхню.

14 І сказали до них: "Ми не можемо зробити тієї речі, видати сестру нашу чоловікові, що має верхній край статевого органа, бо то ганьба для нас.

15 Ми тільки тоді прихилимося до вас, коли ви станете, як ми, щоб у вас був обрізаний кожний чоловічої статі.

16 І дамо вам своїх дочок, а ваших дочок візьмемо собі, і осядемо з вами, і станемо одним народом.

17 А коли ви не послухаете нас, щоб обрізатися, то ми візьмемо свої дочки, та й підемо".

18 І їхні слова були добрі в очах Гамора та в очах Сихема, сина Гаморового.

19 І не загаявся юнак той виконати ту річ, бо полюбив дочку Якова. А він був найповажніший в усій оселі батька свого.

20 І прибув Гамор та Сихем, син його, до брами міста, і звернулися до людей свого міста, промовляючи:

21 "Ці люди вони приязні до нас, і хай осядуть у краю, і хай перейдуть його, а цей край ось розлогий перед ними. Дочок їхніх візьмімо собі за жінок, а наших дочок даймо їм.

22 Тільки за це прихиляться до нас ці люди, щоб сидіти з нами, і щоб стати одним народом, коли в нас буде обрізаний кожен чоловічої статі, як і вони обрізані.

23 Отара їхня, і майно їхнє, і вся їхня худоба, хіба не наші вони? Тільки прихилимося до них, і хай вони осядуть з нами".

24 І послушали Гамора та Сихема, сина його, усі, хто виходив з брами його міста. І були обрізані всі чоловічої статі, усі, хто виходив з брами міста його.

25 І третього дня, коли вони хворіли, то два сини Якова, Симеон і Левій, брати Дініні, взяли кожен меч свого і безпечно напали на місто та вбили всіх чоловіків.

26 Також Гамора й Сихема, сина його, вбили мечем, забрали Діну з помешкання Сихемового та й вийшли.

27 Інші сини Якова добили поранених і пограбували місто за те, що вони збездистинили їхню сестру.

28 Забрали дрібну й велику худобу їхню, і віслюки їхні, і що було в місті, і що на полі,

29 і весь маєток їхній, і всіх їхніх дітей, і їхніх жінок забрали в неволю, і пограбували все, що де в оселях було.

30 І сказав Яків до Симеона й до Левія: "Ви зробили мене нещасним, бо мешканці цього краю, ханаанянин і периззееянин, нині ненавидять мене. Ми люди нечисленні, а вони зберуться на мене та поб'ють, і знищать мене й мою оселю".

31 А вони відповіли: "Чи він мав би зробити нашу сестру повією?"

Буття 35

1 І сказав Бог до Якова: "Вставай, іди до Бет-Елу і там оселися, зроби там жертовника Богові, що з'явився тобі, як ти втікав був перед Ісавом, братом своїм".

2 І сказав Яків до оселі своєї, до всіх, хто був з ним: "Викиньте чужинських богів, які є серед вас, очистіться і змініть свій одяг.

3 І ходімо до Бет-Елу, і зроблю я там жертовника Богові, що відповів мені в день мого утиску, і був зі мною на шляху, яким ходив я".

4 І вони віддали Якову всіх чужинських богів, що були в їхніх руках, і сережки, що в їхніх вухах, а Яків сховав їх під дубом, що перед Сихемом.

5 І вирушили вони. І великий жах огорнув ті міста, що навколо них, і вони не гналися за синами Якова.

6 І прибув Яків до Лузу, що в Ханаані, цебто до Бет-Елу, він і весь народ, що був з ним.

7 І збудував він там жертовника, та й назвав те місце Ел-Бет-Ел, бо там явився йому Бог, коли він утікав перед своїм братом.

8 І померла Девора, годувальниця Ревеки, і була похована нижче Бет-Елу під дубом, а він назвав його Аллон-Бахут.

9 І ще явився Бог до Якова, коли він прийшов був з Падану арамейського, і поблагословив його.

10 І сказав йому Бог: "Не буде вже ім'я твоє Яків, а Ізраїль буде ім'я твоє". І дав йому ім'я Ізраїль.

11 І сказав йому Бог: "Я Бог Всемогутній! Плодися й розмножуйся, народ і громада народів буде з тебе, і царі вийдуть зі стегон твоїх.

12 А той край, що я дав його Авраамові та Ісакові, дам його тобі і нащадкам твоїм по тобі дам я той край".

13 І піднявся в небо Бог з того місця, де з ним розмовляв.

14 І поставив Яків кам'яного знака на тому місці, де він розмовляв з ним, і вилив на нього винну жертву, і полив його оливою.

15 І назвав Яків місце, де розмовляв з ним Бог Бет-Ел.

16 І він рушив з Бет-Елу. І була ще ківра землі до Ефрати, а Рахіль народжувала, і були важкі її пологи.

17 І коли вона народжувала, то сказала їй повитуха: "Не бійся, бо й це тобі син".

18 І коли помирала вона, то назвала його Бен-Оні, а батько назвав його Веніямином.

19 І померла Рахіль, і була похована на шляху до Ефрати, це є Віфлеєм.

20 І поставив Яків знака на могилі її, цей знак Рахілі стоїть аж до сьогодні.

21 І рушив Ізраїль, і поставив намет свій далі до Мігдал-Едеру.

22 І сталося, коли Ізраїль перебував у тому краї, то Рувим пішов і ліг з Білгою, наложницею батька свого. І почув Ізраїль, і було це лихим йому. А в Якова було дванадцятро синів.

23 Сини Ліїні: первісток Якова Рувим, потім Симеон, Левій, Юда, Іссахар і Завулон.

24 Сини Рахіліні: Йосип і Веніямин.

25 А сини Білги, невільниці Рахіліної: Дан і Нефталим.

26 А сини Зірпи, невільниці Ліїної: Гад і Асир. Оце сини Якова, що йому народжено в Падані арамейському.

27 І прибув Яків до Ісака, свого батька, до Мамре, в Кир'ят-Арбу, цебто Хеврон, що там жив Авраам та Ісак.

28 І були Ісакові дні сто вісімдесят років.

29 І упокоївся Ісак, і прилучився до своєї рідні, старий та нажившись. І поховали його Ісав та Яків, сини його.

Буття 36

1 А оце нащадки Ісава, цебто Едома.

2 Ісав узяв жінок своїх з дочок ханаанських, Аду, дочку хіттеянина Елона, та Оголіваму, дочку Ани, дочку хівеянина Цівона,

3 та Босмат, дочку Ізмаїлову, сестру Невайотову.

4 І народила Ада Ісавові Еліфаза, а Босмат породила Реуїла,

5 а Оголівама народила Суша, Ялама і Кораха. Оце сини Ісавові, що були йому народжені на землі Ханаану.

6 І взяв Ісав жінок своїх, і синів своїх, і дочок своїх, і всі душі оселі своєї, і худобу свою, і всі череди свої, і все своє майно, що набув на землі Ханаану, та й пішов від обличчя Якова, брата свого,

7 бо маєток їх був більший, ніж міг умістити той край.

8 І осівся Ісав на горі Сеїр, Ісав він же Едом.

9 А оце нащадки Ісава, батька Едому на горі Сеїр.

10 Оце імена синів Ісавових: Еліфаз, син Ади, жінки Ісавової, Реуїл, син Босмати, Ісавової жінки.

11 А сини Еліфазові були: Теман, Омар, Цефо, Гатам і Кеназ.

12 А Тимна була наложниця Еліфаза, Ісавового сина, і народила вона Еліфазові Амалика. Оце сини Ади, Ісавової жінки.

13 А оце сини Реуїлові: Нагат, Зера, Шамма й Мізза. Оце сини Босмати, Ісавової жінки.

14 А оці були сини Оголівами, дочки Ани, дочки Цівона, Ісавової жінки, і народила вона Ісаву, Єуша, Ялама і Корей.

15 А оце провідники, що вийшли від Ісавових синів. Сини Еліфаза, Ісавового первістка: провідник Теман, провідник Омар, провідник Цефо, провідник Кеназ,

16 провідник Корей, провідник Гатам, провідник Амалик. Оце провідники Еліфаза в Едомі, оце сини Ади.

17 А оце сини Реуїла, Ісавового сина: провідник Нагат, провідник Зерах, провідник Шамма, провідник Мізза. Оце провідники Реуїлові в Едомі, оце сини Босмати, Ісавової жінки.

18 А оце сини Оголівами, жінки Ісава: провідник Єуш, провідник Ялам, провідник Корей, оце провідники Оголівами, дочки Ани, Ісавової жінки.

19 Оце сини Ісава, цебто Едому, і оце їхні провідники.

20 Оце сини хорейнина Сеїра, мешканці цієї землі: Лотан, Шовал, Цівон, Ана,

21 Дішон, Ецев та Дішан, оце провідники хорейнина, сини Сеїру, з Едому.

22 А сини Лотана були: Хорі й Гемам, а Лотанова сестра Тимна.

23 А оце сини Шовалові: Алван, Манахат, Евал, Шефо і Онам.

24 А ото сини Цівонові: Айя і Ана, той Ана, що знайшов був у пустелі гарячі джерела, коли пас ослів Цівона, свого батька.

25 А оце діти Ани: Дішон і Оголівама, дочка Ани.

26 А оце сини Дішонові: Хемдан, Ешбан, Ітран і Керан.

27 Ото сини Ецера: Білган, Зааван і Акан.

28 Оце сини Дішана: Уц і Аран.

29 Оце провідники хорейнина: провідник Лотан, провідник Шовал, провідник Цівон, провідник Ана,

30 провідник Дішон, провідник Ецер, провідник Дішан, оце провідники хорейнина

за їхніми провідниками в краї Сеїр.

31 А оце царі, що царювали в Едомі перед царюванням царя з синів Ізраїлевих.

32 І царював в Едомі Бела, син Беора, а ймення його міста Дінгава.

33 І помер Бела, і зацарював замість нього Йовав, син Зераха з Боцри.

34 І помер Йовав, і зацарював замість нього Хушам із землі теманіянина.

35 І помер Хушам, і зацарював замість нього Гадад, син Бедада, що побив мідіян на полі Моава, а ймення його міста Авіт.

36 І помер Гадад, і зацарював замість нього Самла з Машеку.

37 І помер Самла, і зацарював замість нього Саул з Реховоту надрічного.

38 І помер Саул, і зацарював замість нього Баал-Ханан, син Ахборів.

39 І помер Баал-Ханан, син Ахборів, і зацарював замість нього Гадад, а ім'я його міста Пау, а ім'я його жінки Меgetав'їл, дочка Матреди, дочки Ме-Загава.

40 А оце імена провідників Ісавових за їхніми родами, за місцями їхніми та за їхніми іменами: провідник Тимна, провідник Алва, провідник Етет,

41 провідник Оголівама, провідник Ела, провідник Пінон,

42 провідник Кеназ, провідник Теман, провідник Мівцар,

43 провідник Магдіїл і провідник Ірам. Оце провідники Едому, він же Ісав, батько Едому за їхніми поселеннями в краї їхнього володіння.

Буття 37

1 І осів Яків у краї мешкання батька свого, в Ханаанському краї.

2 Оце розповідь про Якова. Йосип, віку сімнадцяти років, пас, як юнак, отару з братами своїми, з синами Білги та з синами Зілпи, жінок батька свого. І Йосип доносив недобрі звістки про них до їхнього батька.

3 А Ізраїль любив Йосипа над усіх синів своїх, бо він був у нього сином старості. І він справив йому строкате вбрання.

4 І бачили його брати, що їхній батько полюбив його над усіх їх, і зненавиділи його, і це злило їх.

5 І приснився був Йосипові сон, і він розповів своїм братам, а вони ще дужче зненавиділи його.

6 Він сказав до них: "Послухайте-но про той сон, що снівся мені.

7 Ото ми в'яжемо снопи серед поля, і ось мій сніп почав підводитися, та й став. А ваші снопи оточили його, та й вклоняються снопові моему".

8 І сказали йому його брати: "Чи справді ти царюватимеш над нами, чи справді ти пануватимеш над нами?" І вони ще дужче зненавиділи його через сні та слова його.

9 І снівся йому ще сон інший, і він розповів його братам своїм: "Оце снівся мені ще сон, і ось сонце, місяць та одинадцять зірок вклоняються мені".

10 І він розповів це батькові своєму та братам своїм. І докоряв йому батько його: "Що то за сон, що снівся тобі? Чи справді прийдемо ми, я з матір'ю твоєю і брати твої, щоб вклонитися тобі до землі?"

11 І заздрили йому брати його, а батько його запам'ятав ці слова.

12 І пішли брати його пасти отару свого батька в Сихем.

13 І сказав Ізраїль до Йосипа: "Брати твої пасуть у Сихемі. Пошлю-но я тебе до них!" А той відповів йому: "Добре".

14 І сказав він до нього: "Піди, подивися як там справи у братів твоїх і стан отари, та й повідом мені". І він послав його з долини Хеврону, і той прибув до Сихему.

15 І знайшов його один чоловік, а він ось блукає по полю. І запитав його той чоловік: "Чого ти шукаєш?"

16 А той відповів: "Я шукаю братів своїх. Скажи ж мені, де вони випасають?"

17 І сказав той чоловік: "Вони пішли звідси, бо я чув, як казали вони: "Ходімо до Дотаїну"". І пішов Йосип за своїми братами, і знайшов їх у Дотаїні.

18 А вони побачили його здалеку і поки він наближався до них, то змовилися, щоб убити його.

19 І сказали вони один одному: "Ось іде той сновидець!"

20 Давайте вб'ємо його і кинемо до однієї з ям, та й скажемо, що дикий звір роздер його! І побачимо, що буде з його снами".

21 І почув це Рувим, і захистив його від руки їхньої, бо був проти того, щоб позбавити життя його.

22 І сказав до них Рувим: "Не проливайте кров, киньте його до ями тієї, що в пустелі, а руки не кладіть на нього", щоб визволити його з їхньої руки й повернути до його батька.

23 І коли прийшов Йосип до братів своїх, то вони стягли з нього вбрання смугасте, що на ньому було.

24 І взяли його, та й кинули до ями, а яма та порожня була, не було в ній води.

25 І сіли вони попоїсти хліба. І звели вони очі свої та й побачили, ось караван ізмаїлітів іде з Гілеаду, а верблюди їхні несуть пахощі, бальзам і ладан, щоб спровадити це до Єгипту.

26 І сказав Юда до своїх братів: "Яка користь, що вб'ємо нашого брата, і приховаємо його кров?"

27 Давайте не вбиватимемо його, а продамо його ізмаїльтянам, бо він брат нам і він наше тіло". І послушали брати його.

28 І коли проходили мідіянські купці, то витягли Йосипа з ями. І продали Йосипа ізмаїльтянам за двадцять срібняків, а ті повели Йосипа до Єгипту.

29 А Рувим повернувся до ями, аж нема Йосипа в ямі! І розірвав він одяг свій...

30 І повернувся він до братів своїх, і сказав: "Нема хлопця! Що маю нині робити?"

31 А вони взяли Йосипове вбрання, зарізали цапа і вимазали вбрання кров'ю його.

32 І послали вбрання Йосипове до свого батька, щоб передали: "Оце ми знайшли. Пізнай-но, чи це вбрання твого сина, чи ні?"

33 А він пізнав його та й сказав: "Вбрання мого сина... Дикий звір його з'їв... Справді роздертий Йосип!"

34 І роздер Яків одяг свій, і одягнув веретище на стегна свої, і багато днів справляв жалобу по синові своєму...

35 І зачали всі сини його та всі дочки його втішати його. Але він не міг втішитися, та й сказав: "У жалобі зійду я до сина мого в шеол". І плакав за ним його батько.

36 А мідіяни продали Йосипа до Єгипту, Потіфарові, царедворцю фараоновому, старшому царської сторожі.

Буття 38

1 Сталося того часу, і відійшов Юда від братів своїх, і поставив свої намети неподалік одного адулламїтянина, на ймення Хіра.

2 І побачив там Юда дочку одного ханаанянина, а ім'я йому Шуа, і взяв її, і з нею зійшовся.

3 І завагітніла вона, і народила сина, а він назвав його Ер.

4 І завагітніла вона ще, і народила сина, і назвала його Онаном.

5 І ще знову, і народила сина, і назвала його Шела. А батько був у Кезиві, як вона народила його.

6 І взяв Юда жінку для Ера, свого первістка, на ім'я Тамара.

7 І був Ер, Юдин первісток, злий в очах Господа, і Господь його вбив.

8 І сказав Юда до Онана: "Одружися з нею і ввійди до жінки брата свого, щоб продовжити рід брата твого".

9 А Онан знав, що не його будуть нащадки ті. І сталося, коли він сходився з жінкою брата свого, то зливав насіння на землю, аби не дати його її братові.

10 І було лихим те в очах Господа, що він робив, і вбив він також і його.

11 І сказав Юда до Тамари, невістки своєї: "Сиди вдовою в оселі батька свого, аж поки не виросте Шела, син мій". Бо він був подумав: "Аби не помер також він, як брати його". І пішла Тамара, та й осіла в оселі батька свого.

12 І минуло багато днів, і померла Шуїна дочка, Юдина жінка. А коли Юда був утішений, то пішов до Тімни, де стригли отари його, він і Хіра, товариш його адулламїтянин.

13 А сказали Тамарі: "Ось тесть твій іде до Тімни стригти отару свою".

14 І зняла вона з себе одяг вдівства свого, і покрилася покривалом, і сіла вона при брамі Енаїм, що по дорозі до Тімни. Бо знала вона, що виріс Шела, а вона не віддана йому за жінку.

15 І побачив її Юда, і прийняв її за повію, бо закрила вона обличчя своє.

16 І він збочив до неї зі шляху й сказав: "А ну ж я ввійду до тебе!" Бо він не знав, що вона невістка його. А вона запитала: "Що даси мені, коли прийдеш до мене?"

17 А він відповів: Я пошлю тобі козеня. І сказала вона: Якщо даси заставу, аж поки пришлеш.

18 А він запитав: "Яка та застава, що дам я тобі?" Та сказала: "Твоя печатка, мотузка і палиця, що в руці твоїй". І він дав їй, і зійшовся з нею, і вона завагітніла від нього.

19 І встала вона та й пішла, і зняла покривало своє з себе, і одягла одяг вдівства свого.

20 А Юда послав козеня через приятеля свого адулламітянина, щоб забрати заставу з руки тієї жінки. Та він не знайшов її.

21 І запитав він людей тієї місцевості: "Де та повія, що була в при шляху в Енаїмі?" Вони ж відповіли: "Не була тут повія".

22 І повернувся він до Юди й сказав: "Не знайшов я її, а також місцеві люди казали, що не було там повії".

23 І сказав Юда: "Хай візьме собі ту заставу, щоб ми не стали на ганьбу. Ось я послав був те козеня, та її не знайшов ти".

24 І сталося так десь по трьох місяцях, і повідомили Юді, що упала в розпусту Тамара, його невістка, і ось завагітніла вона через розпусту. А Юда сказав: "Хай виведуть її і сплять".

25 Коли її вивели, то послала вона до тестя свого, промовляючи: "Я завагітніла від чоловіка, що це належить йому". І додала: "Довідайся, чия то печатка, мотузка і ця палиця".

26 І пізнав Юда все та й сказав: "Вона стала справедливішою від мене, бо я не дав її Шелі, синові своєму". І вже більше не знав він її.

27 І як настав час народжувати, то виявилося, що близнята в утробі її.

28 І як були пологи, вийшла рука одного, і взяла повитуха, і пов'язала на руку йому нитку червону, промовляючи: "Цей вийшов першим".

29 І сталося, що він втягнув свою руку, а вийшов його брат. І сказала вона: "Як ти зміг здолати собі перепону?" І назвала його Перец.

30 А потім вийшов брат його, що на руці того була нитка червона. І вона назвала його Зерахом.

Буття 39

1 А Йосип був відведений до Єгипту. І купив його єгиптянин Потіфар, царедворець фараонів, головний царської сторожі, з руки ізмаїльтян, що привели його туди.

2 І був Господь з Йосипом, а він став людиною, якій щастило. І пробував він у помешканні свого пана, єгиптянина.

3 І побачив його пан, що Господь з ним, і що в усьому, що він робить, Господь сприяє руці його.

4 І Йосип знайшов милість в очах його, і служив йому. А той призначив його над господарством своїм і все, що мав, віддав у його руку.

5 І відколи він призначив його над усім, що він мав, то поблагословив Господь єгиптянина через Йосипа. І було благословення Господнє в усьому, що він мав, у будинку й на полі.

6 І він віддав усе, що мав, у руку Йосипа. І не переймався він нічим, окрім хліба, що їв. А Йосип був гарного стану та вродливого вигляду.

7 І стала задивляться на Йосипа жінка пана його. І сказала вона: "Ляж зі мною!"

8 А він відмовився і сказав до жінки пана свого: "Пан мій не переймається при мені нічим у господарстві, а все, що його, він дав у мою руку."

9 Нема більшого в цьому будинку від мене, і він не стримав від мене нічого, хібащо тебе, бо ти жінка його. Як же я вчиню це велике зло і згрішу перед Богом?"

10 І вона щодня домагалася, щоб Йосип ліг з нею, та він не слухав її.

11 І одного дня, коли він виконував свої обов'язки по господарству, а в будинку не було нікого з людей.

12 Схопила вона його за одяг його, кажучи: "Лягай же зі мною!" А він залишив свій одяг в її руці, та й вибіг надвір.

13 І як побачила вона, що він залишив свій одяг у її руці та й утік надвір,

14 то покликала людей свого будинку, та й сказала їм: "Дивіться, він припровадив нам якогось єврея, щоб той утішався нами! Він прийшов був до мене, щоб покластися зі мною, та я закричала.

15 І як почув він, що я закричала, то кинув одяг свій у мене та й утік на надвір"...

16 І вона поклала його одяг у себе аж до приходу пана його.

17 А як пан прийшов, переказала йому ці слова: "До мене прийшов був оцей невільник єврей, що ти його привів до нас, щоб він бавився мною.

18 І як я закричала, то він залишив свій одяг, та й утік надвір".

19 І як почув пан його слова своєї жінки про вчинок раба його, то запалився гнів його.

20 І взяв його Йосипів пан та й віддав до в'язниці, до місця, де були ув'язнені царські в'язні.

21 А Господь був з Йосипом, і виявив до нього милосердя, і дав йому прихильність головного в'язниці.

22 І головний в'язниці дав у руку Йосипа усіх в'язнів, що були у в'язниці, і все там робили з волі його.

23 Головний в'язниці не переймався тим, що дав у руку Йосипові, бо Бог був з ним, і у всьому, що він робив, сприяв йому Господь.

Буття 40

1 І сталося по тих пригодах, чашник єгипетського царя та пекар завинили були панові своєму, цареві єгипетському.

2 І розгнівався фараон на двох своїх євнухів, на головного чашника і на головного пекаря.

3 І віддав їх під варту головному царської сторожі до в'язниці, де Йосип був ув'язнений.

4 А головний царської сторожі приставив Йосипа до них, і він їм прислуговував. І були вони деякий час під вартою.

5 І снівся їм обом, чашникові й пекареві царя єгипетського, що були ув'язнені, сон однієї ночі, кожному свій за значенням сон.

6 І прибув до них Йосип вранці, і побачив їх, а вони ось сумні.

7 І запитав він фараонових євнухів, що були з ним під вартою в помешканні пана його: "Чого ваші обличчя сьогодні сумні?"

8 А вони сказали йому: "Снився нам сон, а відгадати його нема кому". І сказав до них Йосип: "Чи ж не в Бога відгадки? Розкажіть-но мені".

9 І розповів головний чашник Йосипові свій сон: "Бачив я в сні своєму, — ось виноградний кущ переді мною.

10 А в виноградному кущі три виноградні гілки, і з'явилися бруньки, і пустили цвіт, і дозріли грона ягід.

11 А в моїй руці фараонова чаша. І взяв я ті ягоди, і вичавив їх до фараонової чаші, і дав ту чашу в руку фараонову".

12 І сказав йому Йосип: "Оце відгадка його: три виноградні гілки — це три дні.

13 За три дні звільнить тебе фараон, і поверне тебе до твого попереднього становища, і ти даси чашу фараона до руки його за звичаєм, як був ти чашником його.

14 І як буде тобі добре, може ти згадаєш про мене перед фараоном і вчиниш милість мені, і визволиш мене.

15 Бо я був справді вкрадений з Єврейського краю, а також тут я не вчинив нічого, щоб мене вкинути до цієї ями".

16 І побачив головний пекар, що він добре відгадав, і промовив до Йосипа: "І я у сні своєму бачив, — ось три кошики випічки на голові моїй.

17 А в кошику горішньому було всяка пекарська здоба для фараона, і птахи дзьобали її з кошика на моїй голові".

18 І відповів Йосип: "Оце відгадка його: три кошики — це три дні.

19 За три дні зігне фараон голову твою, і повісить тебе на дереві, і птахи поїдять тіло твоє".

20 І третього дня, в день народження фараона, влаштував він гостину для всіх своїх рабів. І згадав він головного чашника і головного пекаря перед своїми рабами.

21 І повернув він головного чашника на його місце, і він подав чашу в руку фараонову.

22 А головного пекаря повісив, як відгадав був їм Йосип.

23 Та головний чашник забув про Йосипа, і не згадав його.

Буття 41

1 І по закінченні двох років, сниться фараонові, що він стоїть над Нілом.

2 І ось вийшли з річки семеро корів гарного вигляду й ситого тіла, і паслися на лузі.

3 А потім виходять з річки за ними семеро корів інших, брудних виглядом і худих тілом. І вони стали при тих коровах на березі річки.

4 І корови брудні виглядом і худі тілом поз'їдали сім корів гарних виглядом і ситих. І прокинувся фараон.

5 І знову заснув він. І снилося йому вдруге, аж ось сходять на одному стеблі семеро колосків здорових та добрих.

6 А за ними виростає семеро колосків тонких та спалених східним вітром.

7 І проковтнули ті тонкі колоски сім колосків здорових та повних. І прокинувся

фараон, а то був сон.

8 І вранці занепокоївся дух його. І послав він, і поскликав усіх ворожбитів Єгипту та всіх мудреців його. І фараон розповів їм свій сон, та ніхто не міг відгадати його фараонові.

9 І сказав головний чашник фараонові: "Я сьогодні згадую гріхи свої.

10 Розгнівався був фараон на слуг своїх, і вмістив мене під варту, мене й головного пекаря.

11 І однієї ночі снівся нам сон, мені та йому, кожному снівся сон за своїм значенням.

12 А там з нами був єврейський юнак, раб головного царської сторожі. І ми розповіли йому, а він відгадав нам наші сни, кожному за сном його відгадав.

13 І як він відгадав нам, так і трапилося, мене ти повернув на становище моє, а того повісив".

14 І послав фараон, і покликав Йосипа, і його швидко вивели з в'язниці. І змінив він одяг свій, і прибув до фараона.

15 І промовив фараон до Йосипа: "Снівся мені сон, та нема, хто б відгадав його. А я чув, що ти можеш відгадати його".

16 А Йосип сказав до фараона: "Не я, Бог дасть відповідь на благо фараонові".

17 І сказав фараон до Йосипа: "Бачив я уві сні своєму — ось я стою на березі Нілу.

18 І вийшли з річки семеро корів ситих тілом і гарних виглядом. І вони паслися на лузі.

19 А потім вийшли за ними семеро корів інших, слабких, брудних і худих тілом. Таких брудних, як вони, я не бачив у всьому Єгипетському краї.

20 І корови худі та брудні поз'їдали сім корів перших ситих.

21 І ввійшли вони до черева їхнього, але по них не видно було, що з'їли вони тих ситих корів, вигляд їхній був лихий, як і до того. І я прокинувся.

22 А ще мені приснилося, що сходять на одному стеблі семеро колосків повних та добрих.

23 А потім виростають за ними семеро колосків худих, тонких, спалених східним вітром.

24 І проковтнули ті тонкі колоски сім колосків добрих. І розповів я те ворожбитам, та не було, хто б мені розтлумачив".

25 І сказав Йосип до фараона: "Сон фараоновий — один він. Що Бог зробить, те він повідомив фараонові.

26 Семеро корів добрих, то сім років, і семеро колосків добрих, то сім років достатку вони. А сон один він.

27 А сім корів худих та брудних, що вийшли за ними, то сім років вони, а сім колосків порожніх і спалених східним вітром, то будуть сім років голодних.

28 Це Бог повідомляє фараонові про свої наміри, як я казав.

29 Ось настають сім років, великий достаток у всьому Єгипетському краї.

30 А по них настануть сім років голодних і буде забутий весь той достаток в

Єгипетській землі, і голод винищить край.

31 І не буде видно того достатку в краї через той голод, що настане потім, бо він буде дуже тяжкий.

32 А що сон повторився фараонові двічі, означає, що це Боже рішення, і Бог незабариться виконати його.

33 А зараз хай фараон знайде людину розумну й мудру, і хай поставить її над Єгипетською землею.

34 І хай призначить урядників над краєм, і хай за сім років достатку збирає п'яту частину врожаю Єгипетської землі.

35 І хай вони збирають усе збіжжя тих добрих років, що приходять, і хай вони збирають збіжжя під руку фараонову, на їжу по містах, і хай бережуть.

36 І буде та їжа на запас для краю на сім років голодних, що настануть в Єгипетській землі, і край не буде знищений голодом".

37 І була ця річ добра в очах фараона та в очах усіх його слуг.

38 І сказав фараон своїм рабам: "Чи знайдеться людина, як оця, що дух Божий у ній?"

39 І сказав фараон Йосипові: "Що Бог відкрив тобі це все, то нема такого розумного та мудрого, як ти.

40 Ти будеш над господою моєю, а слів твоїх вуст буде слухати весь народ мій. Тільки тронем я буду вищий від тебе".

41 І сказав фараон Йосипові: "Дивись, я поставив тебе над усім Єгипетським краєм".

42 І зняв фараон каблучку з своєї руки, та й дав її на руку Йосипову, і одягнув його в одяг з вісонну, а на шию йому повісив золотого ланцюга.

43 І зробив, що він їздив його другою колісницею, і щоб кричали перед обличчям його: Кланяйтеся! І поставив його над усім Єгипетським краєм.

44 І сказав фараон Йосипові: "Я фараон, а без тебе ніхто не підніме своєї руки та своєї ноги у всьому Єгипетському краї".

45 І назвав фараон Йосипа Цофнат-Панеахом, і дав йому за жінку Оснату, дочку Поті-Фера, жерця Ону. І Йосип піднявся над Єгипетським краєм.

46 А Йосип був віку тридцяти років, коли він став перед обличчям фараона, царя єгипетського. І пішов Йосип від обличчя фараонового, і перейшов через весь Єгипетський край.

47 А земля в сім років достатку родила на повні жмені.

48 І зібрав він усе збіжжя Єгипту за сім років, і перевіз до міст, до кожного міста з його навколишніх полів.

49 І зібрав Йосип збіжжя дуже багато, як морський пісок, яке перестав рахувати від великої кількості його.

50 А Йосипові, поки прийшов рік голодний, вродилися два сини, що народила йому Осната, дочка Поті-Фера, жерця Ону.

51 І назвав Йосип первістка Манасією, промовляючи: "Бог зробив мені, що я забув

усі мої страждання та всю оселю мого батька".

52 А другого назвав Єфремом, промовляючи: "Розмножив мене Бог у краї недолі моєї".

53 І скінчилися сім років достатку, що були в Єгипетському краї.

54 І наступили сім років голодних, як сказав був Йосип. І був голод по всіх краях, а в Єгипетському краї був хліб.

55 Але з часом виголоднів і Єгипетський край, тоді народ став благати фараона про хліб. І сказав фараон усьому Єгиптові: "Ідіть до Йосипа. Що він вам скаже, те робіть".

56 І був той голод на всій поверхні землі. І відчинив Йосип усе, що було в них, і продавав поживу Єгиптові. А голод міцнів в Єгипетському краї.

57 І прибували з усієї землі до Йосипа купити поживи, бо голод міцнів по всій землі.

Буття 42

1 А Яків побачив, що в Єгипті є хліб. І сказав Яків до синів своїх: "Чого ви поглядаєте один на одного?

2 Ось чув я, що в Єгипті є хліб, ідіть туди, і купіть нам хліба там, і будемо жити, і не помremo".

3 І пішли десятеро Йосипових братів купити збіжжя з Єгипту.

4 А Веніямина, Йосипового брата, Яків не послав з братами його, сказавши: "Щоб не спіткало його яке нещастя!"

5 І прибули Ізраїлеві сини купити хліба разом з іншими, що приходили, бо був голод у Ханаанському краї.

6 А Йосип був володарем над тим краєм, він продавав хліб усьому народові тієї землі. І прибули Йосипові брати, та й уклонилися йому обличчям до землі.

7 І побачив Йосип братів своїх, і впізнав їх та не дав впізнати себе. І розмовляв з ними суворо, кажучи: "Звідкіля прибули ви?" А вони відповіли: "З Ханаанського краю купити зерна".

8 І впізнав Йосип братів своїх, а вони не впізнали його.

9 І згадав Йосип сни, що про них йому снилися були. І сказав він до них: "Ви шпигуни! Ви прибули розвідати слабкі місця цієї землі".

10 А вони відповіли йому: "Ні, наш пане, ми раби твої прибули купити зерна.

11 Ми порядні люди, сини одного чоловіка, твої раби, а не якісь шпигуни!"

12 Він же промовив до них: "Ні, ви прийшли розвідати що і як у цій землі!"

13 А вони сказали: "Дванадцять твоїх рабів брати ми, сини одного чоловіка в Ханаанському краї. А наймолодший нині з батьком нашим, а одного нема".

14 Але Йосип сказав їм: "Все ж ви шпигуни.

15 Оцим ви будете випробувані. Клянуся життям фараоновим, що ви не вийдете звідси, якщо не прийде сюди наймолодший ваш брат!

16 Пошліть від себе одного і хай візьме вашого брата, а ви будете ув'язнені. І слова ваші будуть перевірені, чи правдиві вони, а коли ні, клянуся життям фараоновим, що ви

шпигуни!"

17 І він замкнув їх під варту на три дні.

18 А третього дня Йосип сказав їм: "Зробіть це й живіть. "Я Бога боюся.

19 Якщо ви правдиві. Один брат ваш буде ув'язнений, а ви йдіть, принесіть хліба для ваших осель.

20 А свого наймолодшого брата приведіть до мене на підтвердження ваших слів, і ви не помрете". І вони зробили так.

21 І казали вони один до одного: "Справді, винні ми за нашого брата, бо ми бачили недолю душі його, коли він благав нас, а ми не послухали... Тому й прийшло це нещастя на нас!"

22 І відповів їм Рувим: "Чи не казав я вам, щоб не грішили проти хлопця, та ви не послухали. А оце й кров його жадається"...

23 А вони не знали, що Йосип їх розуміє, бо був поміж ними перекладач.

24 А він відвернувся від них та й заплакав... І повернувся до них, і розмовляв з ними. І взяв від них Симеона, та й зв'язав його на їхніх очах.

25 А Йосип наказав, щоб наповнили їхні мішки збіжжям, а срібло їхнє повернули кожному до його мішка, і дали їм поживи в мндрівку.

26 І поклали вони хліб свій на віслюків своїх, і пішли звідти.

27 І відкрив один мішка свого, щоб віслюкові своєму дати паші на ночівлі, та й побачив срібло своє, а воно ось в отворі мішка його!

28 І сказав він братам своїм: "Срібло моє в мішку моєму!" І завмерло їм серце, і вони затремтіли, промовляючи один до одного: "Що це Бог нам зробив?"

29 І прибули вони до Якова, батька свого, до Ханаанського краю, і стали розповідати йому все, що їх спіткало було, промовляючи:

30 "Той чоловік, пан того краю, розмовляв з нами суворо, прийнявши нас за шпигунів.

31 А ми сказали йому, що ми порядні люди, і ніколи не були шпигунами!

32 Ми дванадцятро братів, сини нашого батька. Одного нема, бо наймолодший зараз з нашим батьком у Ханаанському краї".

33 І сказав до нас пан того краю: "З того дізнаюся, що ви порядні, як залишите зі мною одного вашого брата, а ви візьміть хліб та й ідіть, щоб втамувати голод у ваших оселях.

34 І приведете до мене брата вашого найменшого, і я знатиму, що ви не шпигуни, що ви порядні. Тоді віддам вам вашого брата і ви зможете переходити цей край, щоб купувати збіжжя".

35 І коли вони випорожнювали мішки свої, то у кожного вузлик срібла його в його мішку! І побачили вузлики срібла свого, вони та їх батько, і полякалися...

36 І сказав до них Яків, батько їхній: "Ви позбавили мене дітей, Йосипа нема, і Симеона нема, а зараз Веніямина заберете? Усе те на мене!"

37 І промовив Рувим до батька свого: "Двох синів моїх уб'єш, коли не приведу його до тебе! Дай же його на руку мою, а я поверну його до тебе".

38 А той відповів: "Не піде з вами мій син, бо брат його помер, а він один залишився... А трапиться йому нещастя на шляху, яким підете, то в смутку зведете мою сивину до шеолу!"...

Буття 43

1 А голод став тяжкий у тому краї.

2 І як закінчився в них хліб, що привезли були з Єгипту, то сказав до них батько їхній: "Поверніться й купіть нам трохи зерна!"

3 І сказав йому Юда: "Рішуче засвідчив нам той чоловік, кажучи: "Не побачите обличчя мого без вашого брата з вами!"

4 Як ти пошлеш брата нашого з нами, то ми підемо і купимо тобі хліба.

5 А коли не пошлеш, не підемо, бо чоловік той сказав нам: "Не побачите обличчя мого без вашого брата з вами"."

6 І промовив Ізраїль: "Нащо ви сказали тому чоловікові, що ще маєте брата, і додали цим лиха мені?"

7 А вони відповіли: "Розпитуючи, випитував він про нас та про місце нашого народження, промовляючи: "Чи батько ваш іще живий? Чи є в вас брат?" І ми розповіли йому відповідно до цих слів. Чи могли ми знати, що скаже: "Приведіть вашого брата?" І сказав Юда до Ізраїля, батька свого: "Пошли ж цього юнака зі мною і ми будемо жити, і не помремо і ми, і ти, і наші діти.

9 Я поручуся за нього, з моєї руки жадатимеш його! Коли я не приведу його до тебе і не поставлю перед обличчям твоїм, то буду винним перед тобою по всі дні!

10 А коли б ми були не барилися, то вже б повернулися були два рази".

11 І сказав їм Ізраїль, їх батько: "Коли так, то зробіть ви оце. Візьміть із плодів цього краю, і віднесіть дарунка чоловікові тому: трохи бальзаму, трохи меду, пахоців, ладану, дактилів і мигдалів.

12 А срібла візьміть удвоє в руку свою. А срібло, що ви принесли назад, поверніть своєю рукою, може то помилка.

13 Ідіть до того чоловіка та заберіть брата вашого.

14 А хай Бог Всемогутній спонукає змилюватися того чоловіка над нами, щоб він відпустив вашого брата й Веніямина. А я, певно втратив сина свого!"...

15 І взяли ті люди того дарунка, і взяли вдвоє срібла в руку свою, і Веніямина, і встали, та й пішли до Єгипту. І стали вони перед обличчям Йосиповим.

16 І побачив Йосип Веніямина з ними, і сказав до того, що був над його господою: "Проведи цих людей до будинку, і хай заріжуть худобину та приготують, бо зі мною обідатимуть ці люди".

17 І той чоловік зробив, як Йосип сказав був. І впровадив той чоловік тих людей до Йосипового помешкання.

18 І полякалися ті люди, що були впроваджені до господи Йосипової. І сказали вони: "Через срібло те привели нас сюди, щоб зачіпка була поневолити нас і забрати віслюків наших"...

19 І підійшли вони до чоловіка, що над господою Йосиповою, та й промовляли до нього при вході.

20 І сказали вони: "Послухай, пане наш. Ми купили зерна й пішли назад.

21 Та коли зупинилися на ночівлю і відкрили мішки свої, то там виявили срібло наше, срібло за вагою його! І ми повертаємо його нашою рукою!

22 А на купівлю зерна ми принесли нашою рукою інше срібло. Ми не знаємо, хто поклав був наше срібло до наших мішків"...

23 А той відповів: "Мир вам! Не бійтеся! Бог ваш і Бог вашого батька дав вам скарб до ваших мішків. Срібло ваше прийшло до мене". І вивів до них Симеона.

24 І впровадив той чоловік тих людей до Йосипової господи, і дав води, і вони помили ноги свої, і дав паші їхнім віслюкам.

25 І вони приготували подарунки до приходу Йосипа опівдні, бо почули, що там вони їстимуть хліб.

26 І ввійшов Йосип до будинку, а вони принесли йому подарунки, що в їхній руці, і вклонилися йому до землі.

27 А він поцікавився: "Чи все гаразд у вашого старого батька, про якого ви розповідали, і чи він ще живий".

28 А вони відповіли: Все гаразд з рабом твоїм, батьком нашим. Ще він живий. І вони схилилися, і вклонилися до землі.

29 І звів він очі свої, і побачив Веніямина, свого брата, сина матері своєї, і запитав: "Чи то ваш наймолодший брат, що ви мені розповідали?" І додав: "Хай Бог буде милостивий до тебе, мій сину!"

30 І Йосип поклався вийти, бо від любові до брата його найшли сльози на очі йому. І вийшов він до іншої кімнати, і заплакав там...

31 І вмив він обличчя своє, і вийшов, і стримуючи себе, сказав: "Покладіть хліба!"

32 І поклали йому окремо, і їм окремо, і єгиптянам, що їли з ним, окремо, бо єгиптяни не можуть їсти хліб з євреями, бо це огида для Єгипту.

33 І вони посідали перед ним, за віком своїм, а молодший за молодістю своєю. І здивувалися ці люди один перед одним.

34 І він посилав страви від себе до них. А Веніяминові послав більше від усіх їх уп'ятеро. І пили вони, і повпивалися з ним.

Буття 44

1 І наказав він тому, що над господою його: "Понаповнюй мішки цих людей зерном, скільки зможуть вони нести. І поклади срібло кожного до мішка його.

2 А мою срібну чашу, поклади до мішка наймолодшого, та срібло за хліб його". І зробив той за словом Йосиповим, яке він наказав був.

3 А на світанку ці люди були відпущені, вони та їхні осли.

4 Вони вийшли з міста, ще не віддалилися, а Йосип сказав до того, що над господою його: "Устань, побіжи за тими людьми, дожені їх, та й скажи: "Нащо ви заплатили лихим за добро?"

5 Хіба це не та чаша, що з неї п'є пан мій та ворожить нею? Зле ви зробили, що вчинили так".

6 І той їх догнав, і сказав їм ті слова.

7 А вони відповіли йому: "Нащо пан мій каже такі слова? Далеке рабам твоїм, щоб зробити таку річ...

8 Адже срібло, що знайшли ми в наших мішків, ми повернули тобі з Ханаанського краю. Хіба б ми вкрали з помешкання пана твого срібло чи золото?

9 У кого із рабів твоїх та чаша, буде знайдена, то помре він, а ми станемо рабами нашому панові".

10 А той відповів: "Як ви сказали, так хай буде воно! У кого вона знайдена буде, той стане мені за раба, а ви будете чисті".

11 І швидко поспускали вони кожен свого мішка на землю. І порозв'язували їх.

12 І став він шукати. Розпочав від найстаршого, а скінчив наймолодшим. І знайдена була чаша в мішку Веніяминовому!

13 І роздерли вони свій одяг!... І кожен нав'ючив віслюка свого, і повернулися до міста.

14 І ввійшли Юда й брати його до помешкання Йосипа, а він ще був там. І попадали вони перед обличчям його на землю.

15 І сказав до них Йосип: "Поганий вчинок ви зробили. Хіба ви не знали, що дізнається такий чоловік, як я?"

16 А Юда промовив: "Що ми скажемо панові моему? Що нам казати? Чим виправдаємося? Бог знайшов провину твоїх рабів! Ось ми раби панові моему, і ми, і той, що в руці його була знайдена чаша".

17 А Йосип відповів: "Далеке мені, щоб зробити таке. Чоловік, що в руці його була знайдена чаша, він буде мені за раба! А ви йдіть з миром до вашого батька".

18 І приступив до нього Юда та й промовив: "О мій пане, хай скаже раб твій слово до вух пана свого, і хай не палає гнів твій на раба твого, бо ти такий, як фараон".

19 Пан мій запитав був рабів своїх: "Чи є в вас батько або брат?"

20 І сказали ми до пана мого: "Є в нас батько старий та мале дитя його старості, а брат його помер. І залишився він сам у своєї матері, а батько його любить".

21 А ти був сказав своїм рабам: "Приведіть до мене його, щоб я подивився на нього.

22 І сказали ми до пана мого: "Не може той хлопець покинути батька свого. А покине він батька свого, то помре той".

23 А ти сказав своїм рабам: "Коли не прийде з вами наймолодший ваш брат, не побачите більше обличчя мого".

24 І коли ми прийшли були до раба твого, до нашого батька, то ми розповіли йому слова мого пана.

25 А батько наш сказав: "Поверніться, купіть нам трохи зерна".

26 А ми відповіли: "Не можемо йти. Коли найменший наш брат буде з нами, то підемо ми, бо не можемо бачити обличчя того чоловіка, якщо брат наш наймолодший не буде з нами".

27 І сказав до нас раб твій, наш батько: "Ви знаєте, що двох була народила мені жінка моя.

28 Та пішов від мене один, і я сказав: "Справді роздерли його"... І я досі не бачив його.

29 А заберете ви також цього від мене, і спіткає його нещастя, то зведете ви сивину мою цим лихом до шеолу".

30 А зараз, коли я прийду до раба твого, мого батька, а юнака не буде з нами, а душа його зв'язана з душею тією,

31 То коли він побачить, що юнака нема, то помре. І зведуть твої раби сивину раба твого, нашого батька, у смутку до шеолу...

32 Бо раб твій поручився за юнака батькові своєму, кажучи: "Коли я не приведу його до тебе, то згрішу перед батьком своїм на всі дні!"

33 А зараз хай сяде твій раб замість того юнака за раба панові моєму. А юнак хай іде зі своїми братами!...

34 Бо як я прийду до батька свого, а юнака зі мною нема? Щоб не бачити мені того нещастя, що спіткає мого батька".

Буття 45

1 І не міг Йосип стриматися при всіх, що стояли біля нього, та й закричав: "Виведіть усіх людей від мене!" І не було з ним нікого, коли Йосип відкрився братам своїм.

2 І він голосно заплакав, і почули єгиптяни, і почув дім фараонів.

3 І Йосип промовив до братів своїх: "Я Йосип... Чи живий ще мій батько?"... І не могли його брати йому відповісти з переляку...

4 А Йосип промовив до братів своїх: "Підійдіть же до мене!" І вони підійшли, а він сказав: "Я Йосип, ваш брат, якого ви продали були до Єгипту..."

5 Не сумуйте, і хай не буде жалю в ваших очах, що ви продали мене сюди, бо то Бог послав мене перед вами для виживання.

6 Бо ось два роки голод на землі, і ще буде п'ять років, що не оратимуть і не збиратимуть врожай.

7 І послав мене Бог перед вами, щоб зберегти на землі живими вашу решту великим порятунком.

8 Отож не ви послали мене сюди, а Бог. І він зробив мене батьком фараоновим і паном усієї оселі його, і володарем усього Єгипетського краю.

9 Покваптеся до батька мого, та й скажіть йому, що отак сказав син твій Йосип: "Бог зробив мене володарем усього Єгипту. Прийди ж до мене і не гайся.

10 І осядь у землі Гошен, і будеш близький до мене ти, і сини твої, і сини синів твоїх, і дрібна та велика худоба твоя, і все, що твоє.

11 Я прогодую тебе там, бо голод буде ще п'ять років, щоб не збіднів ти, і оселя твоя, і все, що твоє.

12 Ось очі ваші й очі брата мого Веніямина бачать, що це мої вуста промовляють до

вас.

13 Тому доповісте батькові моему про всю славу мою в Єгипті та про все, що ви бачили. І швидше ведіть вашого батька сюди"".

14 І впав він на шию Веніямину, братові своєму, та й заплакав, і Веніямин плакав на шиї його...

15 І цілував він усіх братів своїх, і плакав над ними... А потому розмовляли брати його з ним.

16 І розголошено в оселі фараоновій про Йосипових братів! І було це добре в очах фараонових та в очах його рабів.

17 І промовив фараон до Йосипа: "Скажи своїм братам, щоб нав'ючили худобу свою, та йшли до Ханаанського краю.

18 Хай заберуть свого батька і все своє та й прийдуть до мене, а я дам їм добра Єгипетського краю. І хай споживають ситість землі.

19 І накажи, щоб дали їм вози з Єгипетського краю для їхніх дітей та для їхніх жінок, щоб привезти їхнього батька і всіх його.

20 Хай не шкодують своїх речей, бо добро всього Єгипетського краю — їхнє воно".

21 І зробили так Ізраїлеві сини. А Йосип дав їм вози на наказ фараона, і дав їм поживи на дорогу.

22 І дав усім їм кожному змінного одягу, а Веніяминові дав три сотні срібла та п'ять змін одягу.

23 А батькові своєму послав він оце: десять віслюків, нав'ючених з добра Єгипту, і десять віслючок, нав'ючених збіжжям, і хліб, і поживу для батька його на дорогу.

24 І відпустив він своїх братів, і вони пішли. І сказав він до них: "Не сваріться в дорозі!"

25 І вийшли вони з Єгипту, та й прибули до Ханаанського краю, до Якова, батька свого.

26 І розповіли йому, що Йосип живий, і що він панує над усім Єгипетським краєм. І зомліло серце його, бо він не повірив був їм...

27 І переказували йому всі слова Йосипові, що промовляв він до них. І як побачив він вози, що послав Йосип, щоб везти його, то ожив дух Якова, їхнього батька.

28 І промовив Ізраїль: "Ще живий Йосип, мій син! Піду ж та побачу його, перед смертю!"

Буття 46

1 І вирушив Ізраїль, і все, що його, і прибув до Беер-Шеви, і приніс жертви Богові батька свого Ісака.

2 І промовив Бог до Ізраїля в нічному видінні: "Якове, Якове!" А той відповів: "Ось я!"

3 І сказав він: "Я той Бог, Бог батька твого. Не бійся йти до Єгипту, бо я зроблю тебе там великим народом.

4 Я піду з тобою до Єгипту, а потім також виведу тебе звідти, а Йосип закриє рукою

своєю очі твої".

5 І встав Яків з Беер-Шеви. І повезли Ізраїлеві сини свого батька Якова, і дітей своїх, і жінок своїх возами, що послав фараон, щоб привезти його.

6 І взяли вони череди свої, і маєток свій, що набули в Ханаанській землі, і прибули до Єгипту Яків та весь рід його з ним.

7 І він привів із собою до Єгипту синів своїх і онуків, і дочок, і онучок, і весь рід свій.

8 А оце імена синів Ізраїлевих, що прибули до Єгипту: Яків та сини його: первісток Яковів Рувим.

9 І сини Рувимові: Ханох, Паллу, Хецрон і Кармі.

10 І сини Симеонові: Ємуїл, Ямін, Огад, Яхін, Цохар і Саул, син ханаанеянки.

11 І сини Левієві: Гершон, Кегат і Мерарі.

12 І сини Юдині: Ер, Онан, Шела, Перец і Зерах. І померли Ер і Онан у Ханаанському краї. А сини Перецеві були: Хецрон і Хамул.

13 І сини Іссахарові: Тола, Цувва, Йов і Шимрон.

14 І сини Завулонові: Серед, Елон і Яхлеїл.

15 Оце сини Ліїні, що народила вона Якову в Падані арамейському, та дочку його Діну. Усіх душ синів його й дочок — тридцять три.

16 І сини Гадові: Ціфйон, Хаггі, Шуні, Ецбон, Ері, Ароді і Ар'їлі.

17 І сини Асирові: Імна, Ішва, Ішві, Верія і Сірах, сестра їхня. І сини Верії: Хевер і Малкіїл.

18 Оце сини Зілпи, що Лаван був дав її своїй дочці Лії, а вона вродила їх Якову, шістнадцять душ.

19 Сини Рахілі, жінки Якова: Йосип і Веніамин.

20 І вродилися Йосипові в Єгипетському краї Манасія та Єфрем, що їх народила йому Оснат, дочка Поті-Фера, жерця Ону.

21 І сини Веніяминові: Бела, Бехер, Ашбел, Гера, Нааман, Ехі, Рош, Муппім, Хуппім і Ард.

22 Оце сини Рахіліні, що народилися Якову, усіх чотирнадцять душ.

23 І сини Данові: Хушім.

24 І сини Нефталимові: Яхсеїл, Гуні, Єцер і Шіллем.

25 Оце сини Білги, що її Лаван дав був своїй дочці Рахілі. І вона народила їх Якову, усіх душ сім.

26 Усіх душ, що прийшли з Яковом у Єгипет, що походять зі стегон його, окрім жінок синів Якова, було шістдесят шість.

27 А сини Йосипа, що народилися йому в Єгипті, дві душі. Усіх душ оселі Якова, що прийшли були до Єгипту, сімдесят.

28 І послав він перед собою Юду до Йосипа, щоб показував перед ним шлях до Гошену. І прибули вони до краю Гошен.

29 І запряг Йосип свою колісницю, і вирушив назустріч батькові своєму Ізраїлеві до Гошену. І він зустрів його, і впав йому на шию, та й плакав довго на шиї його...

30 І промовив Ізраїль до Йосипа: "Дізнавшись, що ти живий, і побачивши обличчя твоє, можу я вже й помирати!"

31 А Йосип промовив до своїх братів і до оселі батька свого: "Піду й розкажу фараонові, що брати мої й оселя батька мого, які були в Ханаанському краї, прибули до мене".

32 А люди ці пасуть отари. І вони припровадили дрібну та велику худобу свою, і все, що їхнє було.

33 І коли покличе вас фараон і скаже: "Чим займаєтеся?"

34 то ви відповісте: "Пастухами були твої раби від молодості своєї й донині, і ми, і батьки наші", щоб ви осіли в землі Гошен, бо для Єгипту кожен пастух — огида".

Буття 47

1 І прийшов Йосип, і сказав фараонові: "Мій батько, і брати мої, і їхні отари, і худоба їх, і все їхнє прибули з Ханаанського краю. І ось вони в землі Гошен".

2 І взяв він із своїх братів п'ятеро чоловік, та й поставив їх перед обличчям фараоновим.

3 І запитав фараон у братів його: "Чим ви займаєтеся?" А вони відповіли фараонові: "Пастухи раби твої, і ми, і наші батьки".

4 І сказали вони фараонові: "Ми прибули, щоб жити в краї цьому, бо нема паші для отари, що є в рабів твоїх, адже в Ханаанському краї тяжкий голод. Дозволь осісти рабам твоїм у землі Гошен".

5 І промовив фараон до Йосипа: "Батько твій та брати твої прибули до тебе.

6 Єгипетський край — він перед обличчям твоїм. У найкращому місці цього краю осадить батька свого та братів своїх, хай осядуть у землі Гошен. А якщо серед них є вправні, то постав їх над моєю чередою".

7 І привів Йосип батька свого Якова, та й поставив його перед обличчям фараоновим. І Яків поблагословив фараона.

8 І запитав фараон у Якова: "Скільки днів життя твого?"

9 А Яків відповів фараонові: "Днів мандрівки моєї — сто тридцять років. Короткі та лихі були дні життя мого, і не досягли вони днів життя батьків моїх у часі мандрівки їхньої".

10 І Яків поблагословив фараона, та й вийшов від обличчя фараонового.

11 І осадив Йосип батька свого та братів своїх, і дав їм володіння в Єгипеті, у найкращому місці цієї землі, у краї Рамесес, як наказав був фараон.

12 І постачав Йосип хліб для батька свого й братів своїх, та для всієї оселі свого батька відповідно до числа дітей.

13 А хліба не було в усьому тому краї, бо голод став дуже тяжкий. І виснажився Єгипетський та Ханаанський край через той голод.

14 І зібрав Йосип усе срібло, що знаходилося в Єгипетському краї та в Ханаанському, за поживу, що вони купували. І Йосип вніс те срібло до фараонової скарбниці.

15 І вичерпалося срібло в Єгипетському та в Ханаанському краї. І прибув весь Єгипет до Йосипа, і благав: "Дай нам хліба! Чого маємо помирати перед тобою через те, що вичерпалося срібло?"

16 А Йосип сказав: "Дайте свою худобу, а я дам вам за худобу вашу, коли вичерпалося срібло".

17 І вони припровадили худобу свою до Йосипа. І дав їм Йосип хліба за коні, і за отари, і за череди худоби, і за віслюки. І він того року постачав їм хліб за всю їхню худобу.

18 І скінчився той рік, і вони прибули до нього другого року, та й сказали йому: "Не скажемо неправди перед паном своїм, що вичерпалося срібло, а череди, що набули ми, в нашого пана. Нічого не залишилося перед нашим паном, хіба що наше тіло та наша земля!"

19 Чого маємо помирати на очах твоїх, і ми, і наша земля? Купи нас та нашу землю за хліб, і будемо ми та наша земля рабами фараонові. А ти дай зерна, і будемо жити, і не помremo, а земля не спорожніє"...

20 І Йосип купив усю землю єгипетську для фараона, бо єгиптяни спродували кожен поле своє, посилювався бо був голод між ними. І стала земля фараоною.

21 А народ він переселяв до міст від кінця кордону Єгипту й аж до кінця.

22 Тільки землі жерців не купив він, бо для жерців була постава жити на прибутки від фараона. І вони їли свій пай, що давав їм фараон, тому не продали своєї землі.

23 І сказав Йосип до народу: "Оце купив я сьогодні для фараона вас і землю вашу. Ось вам насіння, засійте землю."

24 А настануть жнива, то дасте п'яту частину фараонові, а чотири частини будуть вам на насіння для поля й на їжу вам та тим, хто в оселях ваших, та на їжу для ваших дітей".

25 А вони відповіли: "За те, що ти нас врятував. Ми будемо рабами фараонові".

26 А Йосип видав постанову віддавати п'яту частину землі єгипетської фараонові. І вона діє аж до сьогоднішнього дня. Тільки земля жерців не стала фараоною.

27 І осів Ізраїль у Єгипетському краї, в землі Гошен. Вони набули в ньому собі володіння, народжували там, і стало їх дуже багато.

28 І жив Яків у Єгипетському краї сімнадцять років. І були дні життя Якова, сто сорок сім років.

29 І наблизилися дні Ізраїля до смерті. І покликав він сина свого, Йосипа, та й сказав йому: "Коли знайшов я ласку в очах твоїх, то поклади руку свою під стегно моє, змилюся наді мною, і не поховай мене в Єгипті!"

30 І ляжу я з батьками своїми, і ти винесеш мене з Єгипту, і поховаєш у їхній могилі". А той відповів: "Я зроблю за словом твоїм".

31 А Яків сказав: "Присягни ж мені!" І він присягнув йому. І вклонився Ізраїль на голів'я постілі.

Буття 48

1 І доповіли Йосипові: "Ось батько твій хворіє". Взяв він із собою обох своїх синів, Манасію та Єфрема і прибув до батька.

2 І промовив він до Якова: "Ось до тебе прийшов твій син Йосип!" І зібрався з силами Ізраїль, та й сів на постілі.

3 І сказав Яків до Йосипа: "Бог Всемогутній явився був мені в Лузі, в Ханаанській землі, і поблагословив мене.

4 І сказав він до мене: "Ось я розплоджу тебе й розмножу тебе, і зроблю тебе громадою народів. А цю землю я дам нащадкам твоїм по тобі у володіння навіки.

5 А зараз два сини твої, вроджені тобі в Єгипетському краї до прибуття мого в Єгипет, — вони мої! Єфрем і Манасія, як Рувим і Симеон, будуть мої.

6 А діти твої, що породиш по них, вони будуть твої. Вони носитимуть імена своїх братів у спадку своєму".

7 А коли я прийшов з Падану, померла мені Рахіль в час мандрівки Ханаанським краєм, коли залишалася ще ківра землі до Ефрати. І я поховав був її там, на шляху до Ефрати, — це Віфлеєм".

8 А Ізраїль побачив синів Йосипових та й запитав: "Хто вони?"

9 І відповів Йосип батькові своєму: "Вони мої сини, що Бог дав мені тут". А той сказав: "Хай підійдуть до мене, і я їх поблагословлю".

10 А очі Ізраїлеві стали тяжкі від старості, він не міг дивитися. І Йосип підвів їх до нього, а той поцілував їх і пригорнув.

11 І сказав Ізраїль до Йосипа: "Не сподівався я побачити обличчя твого, а ось Бог дав мені побачити й синів твоїх".

12 І Йосип відвів їх від колін його, та й упав на обличчя своє до землі.

13 І Йосип узяв їх обох, Єфрема своєю правицею від лівиці Ізраїля, а Манасію своєю лівицею від правиці Ізраїля, та й до нього підвів.

14 І простяг Ізраїль правицю свою та й поклав на голову Єфрема, а він молодший, а лівицю свою на голову Манасії. Він схрестив свої руки, хоч Манасія першородний.

15 І він поблагословив Йосипа, та й промовив: "Бог, що перед обличчям його ходили батьки мої Авраам та Ісак, що пасе мене, відколи існую і аж до цього дня,

16 Ангел, що рятує мене від усього лихого, хай поблагословить цих юнаків, і хай буде зване в них ім'я моє й ім'я батьків моїх Авраама та Ісака, і хай вони множаться, як та риба, посеред землі".

17 А Йосип побачив, що батько його кладе правицю свою на голову Єфремову, і було це не до вподоби йому. І він узяв руку батька свого, щоб перекласти її з голови Єфрема на голову Манасії.

18 І сказав Йосип до батька свого: "Не так, батьку мій, бо оцей первісток, поклади правицю свою на його голову!"

19 А батько його сказав: Знаю, мій сину, знаю! І він буде народом, і він буде великий, але його менший брат буде більший від нього, а з нащадків його підуть

народи".

20 І він поблагословив їх того дня, кажучи: "Тобою буде благословляти Ізраїль, промовляючи: "Хай Бог зробить тебе як Єфрема і як Манасію!" І поставив Єфрема перед Манасією.

21 І сказав Ізраїль до Йосипа: "Ось я помираю... А Бог буде з вами, і поверне вас до краю ваших батьків!

22 А я тобі дав понад братів твоїх одну частку, яку я взяв був з руки амореянина своїм мечем та луком своїм".

Буття 49

1 І покликав Яків усіх синів своїх та й промовив: "Зберіться, а я повідомлю вам, що вас спіткає наприкінці днів.

2 Зійдіться та послушайте, сину Якова, і прислухайтеся до Ізраїля, вашого батька!

3 Рувиме, ти первісток моєї міці й моєї чоловічої сили, ти верх гідності й верх могутності!

4 Ти пінився був, як вода, та не втримаєшся, бо ти увійшов був на ложе свого батька, і збезчестив його, на постіль мою ти піднявся!

5 Симеон і Левій, то брати, їхня зброя знаряддя насильства.

6 Хай до їхньої змови не входить душа моя, і хай не прилучиться слава моя до їхніх зборів, бо вони в своєму гніві людину вбили, а в своїй сваволі вола копит позбавили...

7 Проклятий гнів їхній, бо сильний, та їхня лютя, тяжка бо вона! Поділю їх я в Якові, і їх розпорошу в Ізраїлі!

8 О Юдо, похвалять тебе твої брати! Рука твоя — на шиї твоїх ворогів, сину батька твого тобі вклоняться.

9 Юда — лев молодий! Ти, мій сину, із здобичі піднімешся. Він прихилився, потягнувся як лев, хто наважиться його непокоїти?

10 Не відніметься берло від Юди і посох, що стоїть між його стопами, поки не прийде той, кому це належать, і йому підкоряться всі народи.

11 Він прив'яже до виноградної лози свого молодого віслюка, до добірної лози — сина віслючки своєї, і в вині він пратиме одяг свій, своє вбрання — в виноградній крові!

12 Від вина в нього каламутні очі, а від молока — білі зуби.

13 Завулон мешкатиме над берегом морським, над тим берегом, де стають кораблі, а кордон його — до Сидону.

14 Иссахар — то костистий віслюк, що лежить між кошарами.

15 І побачив він спокій, що добрий, та землю, що стала приємна, і він нахилив свої плечі, щоб нести, і став рабом.

16 Дан судитиме свій народ, як один із Ізраїльських родів.

17 Дан буде вужем при дорозі, змією отруйною на шляху, що п'яти коневі кусає, і його вершник впаде назад.

18 Порятунку від тебе чекаю, о Господе!

19 На Гада орда грабіжників нападатиме, та він переслідуватиме їх по п'ятах.

20 Асир — його хліб буде ситий, і він постачатиме царські ласощі.

21 Нефталім — вільна лань, він прекрасні слова видає.

22 Йосип — гілка родюча, гілка родюча над джерелом, що по муру спинається.

23 І засмутили його та з лука стріляли, і зненавиділи були стрільці його.

24 Та залишився міцним його лук, і стали пружні руки його, від рук Сильного Якового, звідти Пастир, Твердиня синів Ізраїлевих.

25 Проси від Бога, свого батька, і він допоможе тобі, і проси Всемогутнього і він благословить тебе благословенням небес, що вгорі, благословенням безодні, що долі лежить, благословеннями перс та утроби.

26 Благословення батька твого стали сильніші від благословення батьків моїх, аж до пожаданих висот віковичних. Хай вони будуть на голову Йосипову, на маківку обраного між братів своїх!

27 Веніамин — хижий вовк. Вранці їсть він улов, а на вечір ділить здобич".

28 Оце всі дванадцять племен Ізраїлевих, і те, що казав їм батько їхній. І він поблагословив їх, кожного за благословенням його поблагословив їх.

29 І він наказав їм: "Я прилучаюся до своєї рідні... Поховайте мене при батьках моїх у печері, що на полі хіттеянина Ефрона,

30 у тій печері, що на полі Махпели, навпроти Мамре в Ханаанській землі, яке купив був Авраам від хіттеянина Ефрона у власність для поховань.

31 Там поховано Авраама й жінку його Сарру, там поховали Ісака та його жінку Ревеку, і там поховав я Лію.

32 Поле й печера, що на ньому, то надобуток від синів Хетових".

33 І закінчив Яків заповіт синам своїм, і втягнув свої ноги до ліжка, та й помер. І він прилучився до своєї рідні.

Буття 50

1 І впав Йосип на обличчя батька свого, і плакав над ним, і цілував його.

2 І звелів Йосип рабам своїм лікарям забальзамувати батька його. І забальзамували ці лікарі Ізраїля.

3 І минуло сорок днів, бо стільки потрібно для бальзамування. І оплакував його Єгипет сімдесят днів.

4 А як минули дні оплакування його, то сказав Йосип до оселі фараонової: "Коли знайшов я ласку в очах ваших, то скажіть до вух фараонових,

5 що батько мій узяв присягу був з мене, промовляючи: "Ось я помираю. У могилі моїй, що я собі викопав у Ханаані, там поховаєш мене". А зараз дозволь я піду, і поховаю батька свого, та й повернуся".

6 І сказав фараон: "Піди, і поховай свого батька, як запряг він тебе".

7 І пішов Йосип поховати батька свого, а з ним пішли всі слуги фараонові, і вельможі його, і всі очільники Єгипетського краю,

8 і всі з оселі Йосипа, і брати його, і всі з оселі батька його. Тільки дітей своїх та дрібну й велику худобу свою вони залишили в країні Гошен.

9 І вирушили з ним також колісниці та вершники. І був табір їхній вельми великий.

10 І прийшли вони до Горен-Атаду, що по іншому боці Йордану, і плакали там великим та вельми ревним плачем... І він вчинив батькові своєму семиденну жалобу.

11 І побачили мешканці того краю, ханааняни, жалобу в Горен-Атаді, та й сказали: "То велика жалоба для Єгипту!" Тому назвали його Авел-Міцраїм, що на тому боці Йордану.

12 І зробили йому сини його так, як він їм заповів був.

13 І понесли його сини його до Ханаанського краю, та й поховали його в печері поля Махпели, яке купив був Авраам у власність для поховань від хіттеянина Ефрона, напроти Мамре.

14 А Йосип, як поховав він батька свого, повернувся до Єгипту, він і брати його, та всі, хто ходив з ним ховати батька його.

15 І побачили Йосипові брати, що помер їхній батько, та й сказали: "А що як зненавидить нас Йосип, і справді поверне нам усе лихо, що ми йому були заподіяли?"

16 І сказали вони Йосипові: "Батько твій заповів був перед своєю смертю,

17 щоб отак сказали Йосипові: "Прощу, пробач гріх братів твоїх та їхню провину, бо вони лихе тобі заподіяли!" Тож пробач гріх рабам Бога батька твого!" І заплакав Йосип, як вони промовляли до нього...

18 І пішли також брати його, і впали перед обличчям його, та й сказали: "Ось ми тобі за рабів!"

19 А Йосип промовив до них: "Не бійтеся, бо хіба ж я замість Бога?"

20 Ви задумали були на мене лихе, та Бог обернув те на добре, щоб зробити, як вийшло сьогодні, щоб вижив великий народ!

21 Тому не лякайтеся, я утримуватиму вас та дітей ваших!" І він утішав їх, промовляючи до їхнього серця.

22 І осів Йосип у Єгипті, він та вся оселя батька його. І жив Йосип сто десять років.

23 І побачив Йосип у Єфрема дітей до третього покоління. Також синів Махіра, сина Манасійного, що народилися на Йосипові коліна.

24 І сказав Йосип до братів своїх: "Я помираю, а Бог конче згадає вас, і виведе з цієї землі до краю, якого він присягав був Авраамові, Ісакові та Якову".

25 І Йосип заприсяг Ізраїлевих синів, промовляючи: "Коли згадає Бог вас, то ви винесете звідси кістки мої!"

26 І впокоївся Йосип у віці ста десяти років, і його забальзамували, і поклали до труни в Єгипті.

ВИХІД

Вихід 1

1 А оце імена Ізраїлевих синів, що прийшли з Яковом до Єгипту. Кожен з оселею своєю прибули:

2 Рувим, Симеон, Левій, Юда,
3 Іссахар, Завулон, Веніамин,
4 Дан, Нефталим, Гад і Асир.
5 І було їх всіх сімдесят душ, що вийшли від стегна Якового. А Йосип був у Єгипті.
6 І померли Йосип, і всі брати його, і весь той рід.
7 А Ізраїлеві сини плодилися і швидко розмножувалися та зміцнювалися. І наповнився ними той край.
8 І став над Єгиптом новий цар, що не знав Йосипа.
9 І сказав він до народу свого: "Ось народ Ізраїлевих синів численніший і сильніший за нас!
10 Давайте поведемося мудро, щоб його не стало ще більше! Бо буде, коли нам трапиться війна, то прилучиться й він до ворогів наших, і воюватиме проти нас, і вийде з цього краю".
11 І настановили над ним наглядачів, щоб його гнобити важкою працею. І він будував міста на запаси фараонові: Пітом і Рамесес.
12 Але що більше його гнобили, то більше він множився та ширився. І це лякало єгиптян.
13 І Єгипет змушував синів Ізраїля важко працювати.
14 І вони робили нестерпним їхнє життя важкою працею з глиною та цеглою, а також у полі.
15 І звелів був єгипетський цар єврейським повитухам на ім'я Шіфра та Пуа:
16 "Як прийматимете пологи в єврейок, то дивіться на стать, якщо буде хлопчик, то умертвляйте його, а якщо це дівчинка, то хай живе".
17 Але повитухи боялися Бога, і не робили того, що казав їм єгипетський цар, лишаючи хлопчиків живими.
18 І покликав єгипетський цар повитух, та й запитав їх: "Нащо ви лишаєте дітей живими?"
19 А повитухи відповіли фараонові: "Єврейки не такі, як єгипетські жінки, вони самі собі повитухи, поки прийде до них повитуха, то вони вже й народять".
20 За це Бог робив добро повитухам, а народ розмножувався та міцнів.
21 І що ті повитухи боялися Бога, то він обдарував їх нащадками.
22 І наказав фараон усьому народові своєму, щоб кожного народженого єврейського хлопчика кидали до річки, а кожну дівчинку залишали живою.

Вихід 2

1 І пішов один чоловік з роду Левія, і взяв собі за жінку дочку Левієву.
2 І завагітніла та жінка, та й сина народила. І побачила його, що він гарний, та й ховала його три місяці.
3 Та не могла його більше ховати. Вона взяла кошик з папірусу, законопатила його, обсмолила, поклала туди дитину та й залишила в очереті біля берега Нілу.
4 А сестра його спостерігала здалеку, щоб довідатися, що йому станеться.

5 І зійшла фараонова дочка до річки купатися, а служниці її ходили понад річкою. І побачила вона той кошик серед очерету, і послала невільницю свою, щоб узяла його.

6 А відкривши, побачила дитину, ось хлопчик плаче. І вона змилосярдилася над ним, та й сказала: Це з єврейських дітей!

7 І сказала сестра його до фараонової дочки: "Чи не піти й не покликати жінку годувальницю з єврейок, щоб вона годувала тобі дитину?"

8 І сказала їй дочка фараонова: "Іди". І пішла та дівчина, і покликала матір дитини.

9 А дочка фараонова сказала до неї: "На тобі цю дитину, та й годуй її для мене. А я тобі віддячу". І взяла та жінка дитину, і годувала її.

10 І піросло те дитя, і вона привела його до фараонової дочки, і він став їй за сина. І вона назвала його Мойсей, і сказала: "Бо з води я витягла його".

11 І підріс Мойсей. І вийшов він до братів своїх, і приглядався до їхніх терпінь. І побачив він єгиптянина, що бив єврея з братів його.

12 І озирнувся він навколо, і побачив, що нікого нема, і вбив єгиптянина, і закопав його в пісок.

13 І вийшов він другого дня, аж ось сваряться двоє євреїв. І сказав він одному з них: "Нащо ти б'єш свого ближнього?"

14 А той відповів: "Хто тебе настановив за старшого та за суддю над нами? Чи ти думаєш убити мене, як ти вбив був єгиптянина?" І злякався Мойсей, що про це стало відомо.

15 І почув фараон про цю справу, і шукав, щоб убити Мойсея. І втік Мойсей від фараонового обличчя, і оселився в країні мідіян.

16 А в мідіянського жерця було сім дочок. І прийшли вони, і витягали воду, і наповнювали корита, щоб напоїти отару свого батька.

17 І прийшли пастухи й прогнали їх. І встав Мойсей, і захистив їх, і напоїв їхню отару.

18 І прибули вони до Реуїла, свого батька, а той спитав: "Чого ви сьогодні так рано прийшли?".

19 А ті відповіли: "Якийсь єгиптянин захистив нас від руки пастухів, а також натягав нам води та напоїв отару".

20 І сказав він до своїх дочок: "А де він? Чому ви не покликали того чоловіка? Покличте його, і хай він з'їсть хліба".

21 І погодився Мойсей сидіти з тим чоловіком, а той видав за Мойсея дочку свою Ціппору.

22 Вона ж народила сина, а він назвав його Гершом, бо сказав: "Я став приходьком у чужому краї".

23 Минуло багато часу, і помер цар Єгипту. А Ізраїлеві сини все стогнали під гнітом. І їхній стогін донісся до Бога.

24 І почув Бог їхній стогін. І згадав Бог свій заповіт Авраамові, Ісакові та Якову.

25 І Бог зглянувся над синами Ізраїля.

Вихід 3

1 А Мойсей пас отару тестя свого Їтра, жерця мідіянського. І погнав він цю отару за пустелю, і прийшов був до Божої гори, до Хориву.

2 І явився йому ангел Господній у вогні з тернового куща. І побачив він, що та тернина горить вогнем, але не згорає кущ.

3 І сказав Мойсей: "Піду побачу це велике видіння, чому не згорає та тернина?"

4 І побачив Господь, що він підійшов подивитися. І погукав його Бог з тієї тернини: "Мойсею, Мойсею!" А той відповів: "Ось я!"

5 І сказав він: "Не наближайся сюди! Зніми взуття своє з ніг, бо те місце, на якому стоїш ти, — свята земля!"

6 І ще сказав: "Я Бог батька твого, Бог Авраама, Бог Ісака й Бог Якова!" І сховав Мойсей обличчя своє, бо боявся поглянути на Бога!

7 І промовив Господь: "Я бачу нещастя свого народу в Єгипті, і чую його стогін перед його гнобителями, знаю я болі його.

8 І я зійшов, щоб визволити його з єгипетської руки, та щоб вивести з цього краю до краю просторого й доброго, до краю, що тече молоком та медом, до краю ханаанянина, хіттеянина, і амореянина, і перізеянина, і хіввеянина, і євусеянина.

9 Почув я стогін Ізраїлевих синів і бачу я той утиск від єгиптян.

10 Я пошлю тебе до фараона і ти виведеш з Єгипту народ мій, синів Ізраїлевих!"

11 І сказав Мойсей до Бога: "Хто я, що піду до фараона, щоб вивести з Єгипту синів Ізраїлевих?"

12 А він відповів: "Я буду з тобою! А на знак виходу народу з Єгипту, служитимете Богові на цій горі".

13 І промовив Мойсей до Бога: "Коли я прийду до Ізраїлевих синів та скажу їм: "Бог ваших батьків послав мене до вас", то вони запитають мене: "Яке ім'я його?" Що я скажу їм?"

14 І сказав Бог Мойсеєві: "Я той, хто є. Отак скажеш Ізраїлевим синам: "Той, хто завжди є послав мене до вас"".

15 І сказав ще Бог до Мойсея: "Отак скажи Ізраїлевим синам: "Господь, Бог батьків ваших, Бог Авраама, Бог Ісака й Бог Якова послав мене до вас". І це ім'я моє навіки, і це пам'ять про мене з роду в рід.

16 Іди, збери старшин Ізраїлевих та й скажи їм, що Господь, Бог батьків ваших, явився мені, Бог Авраама, Ісака та Якова, промовляючи: "Згадав я про вас, та про заподіяне вам у Єгипті.

17 І сказав, що виведу вас з єгипетської неволі до краю ханаанянина, хіттеянина, амореянина, перізеянина, хіввеянина та євусеянина, до краю, що тече молоком та медом.

18 І вони послухають слова твого, і прийдеш ти та старшини Ізраїлеві до єгипетського царя, і скажете йому: "Господь, Бог євреїв, зустрівся був нам. Тож дозволь ми підемо триденним шляхом у пустелю і принесемо жертви Господові, Богові

нашому!"

19 І я знаю, що єгипетський цар не відпустить вас, як не буде примушений рукою сильною.

20 І я простягну свою руку та й поб'ю Єгипет усіма чудами моїми, що вчиню серед нього, а потому він відпустить вас.

21 І я дам, що матиме ласку народ цей в очах Єгипту, і станеться, що підете ви не з порожніми руками!

22 Бо позичить жінка від сусідки своєї і від чужинки оселі своєї посуд срібний, і посуд золотий, і одяг, і покладете це на синів ваших та на дочок ваших, і заберете здобич від Єгипту".

Вухід 4

1 І відповів Мойсей: "Але ж вони не повірять мені, і не послухають голосу мого, і скажуть: "Господь не явився тобі! 2 І запитав його Господь: "Що то в руці твоїй?" Той відповів: "Палиця".

3 І сказав він: "Кинь її на землю!" І той кинув її на землю, і вона стала вужем. І втік Мойсей від нього.

4 І сказав Господь до Мойсея: "Простягни свою руку і візьми його за хвоста! І той простягнув свою руку, і взяв його, і вуж став палицею в руці його.

5 І додав він: "Це щоб повірили, що явився тобі Господь, Бог їхніх батьків, Бог Авраама, Бог Ісака й Бог Якова".

6 І сказав Господь ще: "Засунь свою руку за пахвину свою!" І засунув Мойсей руку за пахвину свою, і витягнув її, і ось рука його побіліла від прокази, як сніг!

7 А він сказав: "Поклади знов руку за пахвину свою!" І Мойсей поклав знову руку до своєї пахвини, і витягнув її з пахвини своєї, і ось вона стала знову, як тіло його.

8 І сказав він: "Коли не повірять тобі, і знехтують першою ознакою, то повірять ознаці наступній.

9 І коли вони не повірять також обом тим ознакам, і не послухають твого голосу, то ти візьмеш води з річки, і виллеш на суходіл. І станеться та вода кров'ю на суходолі".

10 Та Мойсей сказав до Господа: "О Господе я ніколи не був красномовним".

11 І сказав йому Господь: "Хто дав уста людині? Або хто робить німим, чи глухим, чи зрячим, чи сліпим, чи ж не я, Господь?

12 А зараз іди, а я буду з вустами твоїми, і навчатиму тебе, що ти маєш промовляти".

13 А він відповів: "Молю тебе, Господе, пошли іншого когось".

14 І запалав гнів Господній на Мойсея, і він сказав: "Чи ж не левит Аарон твій брат? Я знаю, що він добре промовлятиме. Ось він вийде навпроти тебе, і побачить тебе, і зрадіє він у серці своєму.

15 І ти розповіси йому, і вкладеш ці слова в уста його, і я буду з вустами твоїми й з вустами його, і навчатиму вас, що маєте робити.

16 І він промовлятиме за тебе до народу. І він буде тобі вустами, а ти будеш йому

замість Бога.

17 І ти візьмеш у руку свою цю палицю, якою ознаки вчинятимеш".

18 І пішов Мойсей, і повернувся до тестя свого Їтра, і сказав йому: "Піду я, і повернуся до братів своїх, що в Єгипті, і побачу, чи ще живі вони". А Їтро сказав до Мойсея: "Іди в мирі!"

19 І сказав Господь до Мойсея на землі мідіян: "Повернися до Єгипту, бо померли всі люди, що шукали твоєї душі".

20 І взяв Мойсей жінку свою та синів своїх, і посадив їх на віслюка, і повернувся до Єгипетського краю. І взяв Мойсей палицю Божу в руку свою.

21 І сказав Господь до Мойсея: "Коли ти повернешся до Єгипту, гляди, щоб усі чуда, які я вклав у твою руку, ти вчинив їх перед обличчям фараона, а я зроблю непоступливим серце його, і він не відпустить народу.

22 І ти скажеш фараонові, що так сказав Господь: "Ізраїль — мій син, мій первісток.

23 І кажу я тобі, щоб ти відпусти мого сина і хай він служить мені. А коли ти відмовиш відпустити його, то я вб'ю твого сина, твого первістка"".

24 І сталося, що на шляху в час ночівлі, прийшов до Мойсея Господь, щоб убити його.

25 Та Ціппора взяла гострого кременя і обрізала верхній край статевого органа свого сина, і доторкнувшись ним до ніг його, сказала: "Ти наречений мій через кров!"

26 І відпустив він його. Тоді вона сказала: "Наречений через кров обрізання".

27 І сказав Господь до Аарона: "Іди назустріч Мойсееві в пустелю!" І він пішов, і зустрів його на горі Божій, і поцілував його.

28 І розповів Мойсей Ааронові всі слова Господа, котрий послав його, і всі ті ознаки, що він наказав був йому.

29 І пішов був Мойсей та Аарон, і зібрали вони всіх старшин Ізраїлевих синів.

30 І переказав Аарон усі слова, що Господь промовляв був до Мойсея. А той ті ознаки показав на очах у народу.

31 І повірив народ той. І почули вони, що згадав Господь Ізраїлевих синів, і що побачив страждання їхнє, і вони низько вклонилися.

Вухід 5

1 А потім прийшли Мойсей і Аарон, та й сказали до фараона: "Так сказав Господь, Бог Ізраїлів: "Відпусти народ мій, щоб вони влаштували для мене свято в пустелі!2 А фараон відповів: "Хто такий Господь, що слухатиму слова його, щоб відпустити Ізраїля? Не знаю Господа і Ізраїля не відпущу!"

3 І сказали вони: "Бог євреїв зустрівся з нами. Дозволь ми підемо триденним шляхом у пустелю і принесемо жертви Господові, Богові нашому, щоб не вразив він нас мором або мечем".

4 І відповів їм цар Єгипту: "Ви, Мойсею та Аароне, відволікаєте народ від його робіт? Ідіть до своїх справ!"

5 І додав фараон: "Ви підбурюєте ваш чисельний народ кинути роботу".

6 І того дня фараон наказав наглядачам та виконробам, промовляючи:

7 "Віднині не давайте народів соломи, щоб робити цеглу, як раніше. Хай ідуть та самі збирають собі солому.

8 А призначене число цегли, що вони робили не зменшуйте їм. Вони нероби, тому кричать: "Ходімо, принесімо жертву нашому Богові!"

9 Змусимо їх ще тяжче працювати, щоб їм не було часу слухати брехливі слова".

10 І вийшли наглядачі та виконроби, і сказали до того народу: "Так сказав фараон: "Я не даватиму вам соломи.

11 Ідіть і самі збирайте собі солому, де знайдете, бо нічого не зменшене з вашої роботи! 12 І розпорошився народ той по всьому Єгипту, щоб збирати стерню на солому.

13 А наглядачі наказували: "Закінчуйте вашу щоденну працю вчасно, як і раніше, коли у вас була солома".

14 І були биті виконроби синів Ізраїлевих, що їх настановили над ними фараонові наглядачі, промовляючи: "Чому ви не виробили стільки цегли вчора й сьогодні, як було досі?"

15 І прибули виконроби Ізраїлевих синів, та й скаржилися до фараона, промовляючи: "Для чого ти так робиш невільника своїм?"

16 Соломи не дають твоїм невільникам, а цеглу кажуть нам робіть! І ось невільники твої биті, і грішиш ти перед народом своїм!"

17 А він відповів: "Нероби ви! Тому кажете: "Ходімо, принесімо жертву Господові".

18 А зараз ідіть, працюйте, а соломи не дадуть вам! Але призначене число цегли ви дасте!"

19 І бачили Ізраїлеві виконроби, що в скруті вони, коли сказано: "Не зменшуйте денної норми цегли!"

20 І зустріли вони Мойсея та Аарона, що стояли напроти них, як вони виходили від фараона,

21 та й сказали до них: "Хай побачить вас Господь і хай вас осудить, бо через вас стали ми ненависними в очах фараона і в очах його рабів, щоб дати меча в їхню руку повбивати нас!"

22 І повернувся Мойсей до Господа та й сказав: "Господе, чому ти скривдив народ цей? Чому ти послав мене?"

23 Бо відколи прийшов я до фараона, щоб промовляти твоїм ім'ям, він ще більше кривдить цей народ, а ти насправді не визволив народу свого!"

Вихід 6

1 І сказав Господь до Мойсея: "Ось ти побачиш, що вчиню я фараонові, бо він, змушений рукою сильною, їх відпустити і вигнати з краю свого".

2 І сказав Бог до Мойсея: "Я — Господь!"

3 І являвся я Авраамові, Ісакові та Якову Богом Всемогутнім, але йменням своїм Господь я не відкрився їм.

4 А також я склав був з ними свій заповіт, що дам їм Ханаанську землю, землю їхньої

мандрівки.

5 І почув я теж стогін синів Ізраїлевих, що єгиптяни роблять їх своїми невольниками, і згадав угоду свою.

6 Тому скажи синам Ізраїлевим: "Я — Господь! І я виведу вас з-під ярма єгипетського, і звільню вас від їхнього гніту витягнутою рукою та великими присудами.

7 І візьму вас собі за народ, і буду вам Богом, і ви зрозумієте, що я Господь, Бог ваш, що виводить вас із ярма єгипетського!

8 І введу вас до того краю, що обіцяв дати його Авраамові, Ісакові та Якову. І я дам його вам на спадщину. Я — Господь! 9 І так промовляв Мойсей до синів Ізраїлевих, та вони не слухали Мойсея через легкодухість свою та утиски.

10 І казав Господь до Мойсея:

11 "Увійди до фараона, царя єгипетського, і скажи йому хай він відпустить Ізраїлевих синів".

12 І промовляв Мойсей перед обличчям Господнім: "Таж Ізраїлеві сини не слухали мене, як же послухає мене фараон?"

13 І Господь промовляв до Мойсея та до Аарона, і давав їм накази для Ізраїлевих синів та до фараона, царя єгипетського, щоб вивести Ізраїлевих синів з Єгипетського краю.

14 Оце голови батьківських осель їхніх. Сини Рувима, першородного Ізраїлевого: Ханох Паллу, Хецрон і Кармі, це родини Рувимові.

15 А сини Симеонові: Ємуїл, Ямін, Огад, Яхін, Цохар і Шаул, син ханаанянки, це родини Симеонові.

16 А оце імена синів Левієвих за їхніми родинами: Гершон, Кегат і Мерарі. А роки життя Левієвого — сто тридцять сім років.

17 Сини Гершонови: Лівні і Шім'ї за їхніми родинами.

18 А сини Кегатові: Амрам, Їцгар, Хеврон і Уззіл. А роки життя Кегатового — сто тридцять три роки.

19 А сини Мерарі: Махлі та Муші. Оце родини Левієві за їхніми родами.

20 І взяв Амрам свою тітку Йохевед собі за жінку, і вона народила йому Аарона та Мойсея. А роки життя Амрамового — сто тридцять сім років.

21 А сини Їцгарові: Корах, Нефег і Зіхрі.

22 А сини Уззілові: Мішаїл, Елцафан і Сітрі.

23 І взяв Аарон Елішеву, дочку Амінадавову, сестру Нахшонову собі за жінку, і вона народила йому Надава, Авігу, Елеазара і Ітамара.

24 А сини Корахові: Ассир, Елкана і Аваасаф, це родини Корахові.

25 А Елезар, син Ааронів, узяв собі з дочок Путіїлових за жінку, і вона народила йому Пінхаса. Оце голови батьківських осель левитів за їхніми родинами.

26 Оце Аарон і Мойсей, що Господь казав їм: "Виведіть Ізраїлевих синів з Єгипетського краю за їхніми ватагами військовими".

27 Вони ті, що промовляли до фараона, царя єгипетського, щоб вивести Ізраїлевих

синів з Єгипту, це Мойсей та Аарон.

28 І в дні, коли Господь розмовляв з Мойсеєм в Єгипетському краї,

29 то сказав Господь йому: "Я — Господь! Скажи фараонові, цареві єгипетському, все, що я наказую тобі".

30 І сказав Мойсей перед обличчям Господнім: "Таж я поганий промовець! Як же слухатиме мене фараон?"

Вухід 7

1 І сказав Господь до Мойсея: "Дивись, я поставив тебе замість Бога для фараона, а твій брат Аарон буде пророк твій.

2 Брат твій Аарон промовлятиме до фараона все, що я накажу тобі, і він відпустить Ізраїлевих синів зі свого краю.

3 А я зроблю непоступливим фараонове серце, і помножу ознаки мої та чуда мої в Єгипетському краї.

4 І не послухає вас фараон, а я покладу свою руку на Єгипет, і виведу війська свої, народ мій, синів Ізраїлевих, з Єгипетського краю великими присудами.

5 І зрозуміють єгиптяни, що я Господь, коли простягну свою руку на Єгипет і виведу від них Ізраїлевих синів".

6 І зробили Мойсей та Аарон, як звелів їм Господь, так і зробили вони.

7 Мойсей був віку вісімдесяти років, а Аарон вісімдесяти трьох років, коли вони промовляли до фараона.

8 І сказав Господь до Мойсея й до Аарона:

9 "Коли скаже вам фараон: "Покажіть своє чудо", то скажеш Ааронові: "Візьми свою палицю, та й кинь перед обличчям фараоновим, хай стане вужем! 10 І ввійшли Мойсей та Аарон до фараона, та й вчинили так, як наказав був Господь. І кинув Аарон палицю свою перед обличчям фараона й перед його рабами, і вона стала вужем!

11 І покликав фараон мудреців та ворожбитів, і зробили так само чарівники єгипетські своїми чарами.

12 І кинули кожен палицю свою, і вони поставали вужами. Та Ааронова палиця проковтнула палиці їхні.

13 Та непоступливість фараонового серця не дозволила прислухатися до слів їхніх, як казав був Господь.

14 І сказав Господь до Мойсея: "Непоступливе фараонове серце, він відмовив відпустити народ!

15 Піди до фараона вранці. Ось він вийде до води, а ти стань навпроти нього на березі Нілу. А палицю, що стала вужем, візьмеш у свою руку.

16 І скажеш йому: "Господь, Бог євреїв, послав мене до тебе сказати, щоб ти відпустив мій народ, і хай вони служать мені в пустелі! Та ти досі не послухав".

17 Так сказав Господь: "З цього зрозумієш, що я Господь, коли вдарю палицею, яка в руці моїй, по воді Нілу і вона стане кров'ю!

18 А риба, що в Нілі, погине. І засмердиться річка, і буде огидно єгиптянам пити

воду з річки!"

19 І сказав Господь до Мойсея: "Скажи Ааронові: "Візьми свою палицю, і простягни свою руку над водою єгиптян, над їхніми річками, над їхніми каналами, і над ставками їхніми, і над кожним каналом їхнім, і вони стануть кров'ю. І буде кров по всьому Єгипту, і в посуді дерев'яному, і в кам'яному"".

20 І Мойсей та Аарон зробили так, як наказав був Господь. І підняв він палицю, та й ударив по воді Нілу, на очах фараона й на очах його рабів. І стала вся вода, що в річці, кров'ю!

21 А риби, що в Нілі, погинули. І засмерділася річка, і не могли єгиптяни пити воду з річки. І була кров по всьому Єгипетському краї.

22 І так само зробили єгипетські чарівники своїми чарами. І непоступливе фараонове серце не дозволило йому прислухатися до слів їхніх, як казав був Господь.

23 І повернувся фараон, і ввійшов до палацу свого, і не взяв він це до серця.

24 І всі єгиптяни копали біля Нілу, щоб дістати води для пиття, бо не могли пити води з річки.

25 І минуло сім день по тому, як Господь вразив Ніл.

26 І промовив Господь до Мойсея: "Іди до фараона, та передай йому, що так сказав Господь: "Відпусти мій народ і хай вони служать мені.

27 А коли ти відмовишся відпустити, то ось я вдарю весь край твій жабами.

28 І стане річка роїти жаб, і вони повиходять, і ввійдуть до твоїх помешкань, і до спальні твоєї, і на ліжку твоє, і до помешкань слуг твоїх, і до народу твого, і в печі твої, і до діжок твоїх.

29 І на тебе, і на народ твій, і на всіх слуг твоїх повилазять ці жаби"".

Вихід 8

1 І сказав Господь до Мойсея: "Скажи Ааронові: "Простягни свою руку з палицею своєю на річки, на потоки та на ставки, і повиводь вони жаб на Єгипетський край"".

2 І простягнув Аарон руку свою на єгипетські води, і вийшли жаби, та й покрили єгипетську землю.

3 Та так само зробили й єгипетські чарівники своїми чарами, і вивели жаб на єгипетську землю.

4 І покликав фараон Мойсея й Аарона, та й сказав: "Благайте Господа, і хай виведе ці жаби від мене й від народу мого, а я відпущу народ той, щоб принесли жертви для Господа!"

5 І сказав Мойсей фараонові: "Накажи мені, коли маю молитися за тебе і за слуг твоїх, і за народ твій, щоб понищити жаб від тебе й від помешкань твоїх, тільки в Нілі вони залишаться".

6 А той відповів: "На завтра". І сказав Мойсей: "За словом твоїм! Щоб ти знав, що нема такого, як Господь, Бог наш!

7 І відійдуть жаби від тебе, і від помешкань твоїх, і він слуг твоїх, і від народу твого, тільки в річці вони залишаться".

8 І вийшов Мойсей та Аарон від фараона. І кликав Мойсей до Господа про ті жаби, що навів був на фараона.

9 І зробив Господь за словом Мойсея, і погинули жаби з помешкань, і з подвір'їв, і з полів.

10 І збирали їх цілими купами, і засмерділася земля!

11 І побачив фараон, що настало полегшення, і знову став він непоступливий серцем своїм, і не послухав їх, як казав був Господь.

12 І сказав Господь до Мойсея: "Скажи Ааронові, щоб він простягнув свою палицю та вдарив земний порошок, щоб він став вошами в усьому Єгипетському краї! 13 І зробили вони так. І простягнув Аарон руку свою з палицею своєю, та й ударив земний порошок, і він стався вошами на людині й на худобі. Увесь земний порошок стався вошами в усьому Єгипетському краї.

14 І так само робили чарівники своїми чарами, щоб навести воші, та не змогли. І були воші на людині й на худобі.

15 І сказали чарівники фараонові: "Це рука Божа!" Та серце фараонове було непоступливим, і він не послухав їх, як казав був Господь.

16 І сказав Господь до Мойсея: "Устань рано-вранці, та й стань перед обличчям фараоновим. Ось він піде до води, а ти скажи йому, що так сказав Господь: "Відпусти мій народ, і хай вони служать мені!

17 Бо коли ти не відпустиш народу мого, то ось я пошлю на тебе, і на слуг твоїх, і на народ твій, і на помешкання твої рої мух. І єгипетські помешкання наповняться мухами, а також земля, на якій вони живуть.

18 І відділю того дня землю Гошен, що мій народ живе на ній, щоб не було там роїв мух, щоб ти знав, що я Господь посеред землі!

19 І я відділю кордоном народ мій від народу твого. Завтра буде це знамено! 20 І зробив Господь так. І налетіли численні мухи на палац фараона, і на будинки рабів його, і на весь Єгипет. І нищилася земля через ті рої мух!

21 І сказав фараон до Мойсея та до Аарона: "Підіть, принесіть жертви вашому Богові в цьому краї!"

22 А Мойсей сказав: "Не годиться робити так, бо то огида для єгиптян, що ми приносили б жертву Господові, Богові нашому на їхніх очах, і вони закидають нас камінням?

23 Триденним шляхом ми підемо в пустелю і принесемо жертву Господові, Богові нашому, як скаже він нам".

24 І сказав фараон: "Я відпущу вас і ви принесете жертву Господові, Богові вашому в пустелі. Тільки не віддаляйтеся далеко. І моліться за мене!"

25 І сказав Мойсей: "Ось я виходжу від тебе, і благатиму Господа, і завтра відступить той рій мух від фараона, і від слуг його, і від народу. Тільки хай уже не обдурює фараон, не відпускаючи народ принести жертву Господові".

26 І вийшов Мойсей від фараона, і став просити Господа.

27 І зробив Господь за словом Мойсея, і відвернув рої мух від фараона, і від слуг

його, і від народу його. І не залишилося жодної.

28 Але непоступливе серце фараонове й цього разу не дозволило йому відпустити народу того!

Вихід 9

1 І сказав Господь до Мойсея: "Увійди до фараона і передай йому, що так сказав Господь, Бог євреїв: "Відпусти мій народ, і хай вони служать мені!"

2 Бо коли ти відмовишся відпустити й триматимеш їх ще,

3 то ось Господня рука буде на худобі твоїй, що на полі, на конях, на віслюках, на верблюдах, на худобі великій і дрібній, моровиця дуже тяжка.

4 І відділить Господь між худобою Ізраїля й між худобою Єгипту і не загине нічого з усього, що належить Ізраїлевим синам"".

5 І призначив Господь час, сказавши: "Завтра Господь зробить це в цьому краї".

6 І зробив Господь ту річ наавтра, і загинула вся єгипетська худоба, а з худоби Ізраїлевих синів не загинуло жодне.

7 І послав фараон довідатися, а ось не згинуло з худоби Ізраїлевої нічого! Але непоступливість фараонового серця не дозволила й цього разу відпустити народу того!

8 І сказав Господь до Мойсея й до Аарона: "Візьміть собі повні ваші жмені сажі з печі і хай Мойсей кине її до неба на очах фараонових.

9 І стане вона курявою над усім Єгиптом, а на людині й худобі стане прищами, що кинуться гнояками в усьому Єгипетському краї".

10 І набрали вони сажі з печі, та й стали перед фараоновим обличчям. І кинув її Мойсей до неба, і стали прищуваті гнояки, що кинулися на людині й на худобі.

11 А чарівники не могли стати перед Мойсеєм через гнояки, бо вони були на чарівниках і на всіх єгиптянах.

12 І зробив Господь непоступливим фараонове серце, і він не послухався їх, як казав був Господь до Мойсея.

13 І промовив Господь до Мойсея: "Устань вранці, і стань перед обличчям фараоновим, і передай йому, що так сказав Господь, Бог євреїв: "Відпусти мій народ, і хай вони служать мені!"

14 Бо цього разу я вражу серце твоє і слуг твоїх, і народ твій, щоб ти знав, що нема на всій землі такого, як я!

15 Я б ще на початку простягнув би свою руку й побив би тебе та народ твій мором, і ти був би винищений з цієї землі.

16 Але я для того залишив тебе, щоб показати тобі мою силу, і щоб розповідали про ймення моє по всій землі.

17 Ти ще опираєшся проти народу мого, щоб їх не відпустити.

18 Ось завтра, саме о цій порі, я пошлю з дощем великий град, що такого, як він, не бувало в Єгипті від дня його закладин і аж до сьогодні.

19 А зараз позаганяй худобу свою та все, що твоє в полі. Кожна людина й худоба, що перебуватиме в полі, і не буде забрана звідти, буде побита градом!"

20 Хто з фараонових слуг боявся Господнього слова, той забрав своїх рабів та свою худобу з поля.

21 А хто не звернув свого серця до слова Господнього, той позалишав рабів своїх та худобу свою на полі.

22 І сказав Господь до Мойсея: "Простягни свою руку до неба, щоб падав град на весь Єгипетський край на людину і на худобу, і на всю польову траву!"

23 І простягнув Мойсей палицю свою до неба, і Господь дав громи та град. І зійшов на землю вогонь, і Господь дощив градом на весь Єгипет.

24 І був град, і вогонь горів посеред граду, що не бувало такого у всьому Єгипетському краї, відколи він став був народом.

25 І побив той град у всьому Єгипетському краї все, що на полі, від людини аж до худоби! І всю польову рослинність побив той град, а кожне польове дерево поламав!

26 Тільки в землі Гошен, де жили Ізраїлеві сини, не було граду.

27 І послав фараон, і покликав Мойсея та Аарона, та й сказав до них: "Згрішив я тим разом! Господь справедливий, а я та народ мій несправедливі!"

28 Благайте Господа, щоб Бог зупинив грім та град! А я відпущу вас, щоб ви назавжди пішли звідси"...

29 І сказав до нього Мойсей: "Як вийду я з міста, то простягну руки свої до Господа, і перестане гриміти, і граду вже не буде, щоб ти знав, що Господня ця земля!"

30 Але я знаю, що ти й слуги твої ще не боїтеся перед обличчям Господа Бога!

31 Льон та ячмінь був побитий, бо ячмінь дозрівав, а льон цвів.

32 А пшениця та жито не були вибиті, бо пізні вони".

33 І вийшов Мойсей від фараона з міста, і простягнув руки свої до Господа, і перестали громи та град, і дощ не лив на землю.

34 І побачив фараон, що перестав падати дощ і град, і перестало гриміти, та й далі грішив. І став він ще впертішим, він та раби його.

35 І непоступливе фараонове серце не дозволило йому відпустити Ізраїлевих синів, як казав був Господь через Мойсея.

Вухід 10

1 І сказав Господь до Мойсея: "Увійди до фараона, бо я зробив непоступливим серце його та серце рабів його, щоб показати ці ознаки мої серед нього,

2 і щоб ти розповідав у вуха сина свого та онука свого, що зробив я в Єгипті, та про ознаки мої, що вчинив я серед них. І ви знатимете, що я Господь!"

3 І увійшли Мойсей та Аарон до фараона, та й сказали йому, що так сказав Господь, Бог євреїв: "Аж доки ти відмовлятимешся коритися мені? Відпусти мій народ, і хай вони служать мені!"

4 Бо коли ти відмовишся відпустити народ мій, то ось я завтра спроваджу сарану на твій край.

5 І покриє вона поверхню землі, і не можна буде побачити її під сараною. І поїсть вона решту вцілілого від граду, і поїсть вона кожне дерево, що росте на землі.

6 І переповняться нею оселі ваші, і оселі всіх слуг ваших, і оселі всього Єгипту, чого не бачили батьки ваші та батьки батьків ваших від дня існування їх на землі аж до сьогодні!" І він вийшов від фараона.

7 І сказали раби фараонові до нього: "Аж доки ця людина буде нам пасткою? Відпусти їх, і хай вони служать Господові, Богові своєму. Чи ти не бачиш, що вже знищений Єгипет?"

8 І повернено Мойсея та Аарона до фараона, а він їм сказав: "Ідіть і служіть Господові, Богові вашому?"

9 І відповів Мойсей: "Ми підемо з молоддю нашою та з старими нашими, з нашими синами та дочками, з нашою дрібною та великою худобою підемо, бо в нас свято Господнє".

10 А фараон сказав: "Господь з вами, якщо я відпущу вас і дітей ваших!... Щось лихе ви задумали.

11 Тож хай ідуть самі чоловіки, та й служіть Господові, бо того ви прагнете". І вигнано їх від обличчя фараонового.

12 І сказав Господь до Мойсея: "Простягни свою руку на єгипетську землю сараною і хай вона найде на весь Єгипет та хай поїсть усю земну траву, що залишилася після граду".

13 І простягнув Мойсей свою палицю на Єгипетський край, і Господь навів східний вітер на цю землю, весь день той і всю ніч. А на ранок східній вітер наніс сарани!

14 І найшла сарана на всю єгипетську землю, так багато, що перед нею не було такої сарани і по ній не буде!

15 І покрила вона поверхню всієї землі, і потемніла земля! І поїла вона всю земну траву та всі плоди на деревах, що град не побив. І не залишилося ніякої зелені ані на дереві, ані на польовій рослинності в усьому Єгипетському краї!

16 І поквапився фараон покликати Мойсея та Аарона, та й сказав: "Згрішив я Господові, Богові вашому, та вам!

17 А зараз пробач мій гріх ще цього разу, помоліться до Господа, вашого Бога, хай тільки відверне він від мене цю смерть!"

18 І вийшов він від фараона й молився до Господа.

19 І повернув Господь західний дуже сильний вітер назад, і він поніс сарану, та й укинув її до Червоного моря. Не залишилася жодна сарана в усьому Єгипетському краї.

20 Та Господь зробив непоступливим фараонове серце, і він знову не відпустив Ізраїлевих синів.

21 І сказав Господь до Мойсея: "Простягни свою руку до неба, і станеться темрява на Єгипетській землі, і хай ходять вони навпомацки".

22 І простягнув Мойсей свою руку до неба, і сталася густа темрява по всьому Єгипті на три доби.

23 Єгиптяни не бачили один одного, і ніхто не вставав зі свого місця три доби! А Ізраїлевим синам було світло в їхніх помешканнях.

24 І покликав фараон Мойсея, та й сказав: "Ідіть, служіть Господові! Тільки худоба

ваша хай залишиться. Також дівтора ваша хай іде з вами!"

25 Та Мойсей відповів: "Дай у наші руки також жертви та цілопалення, і ми спорядимо жертву Господові, Богові нашому.

26 І також худоба наша піде з нами, не залишиться ані копита, бо з нього ми візьмемо на служіння Господові, Богові нашому. Бо ми не знаємо, коли прибудемо туди, чим служитимемо Господові".

27 І зробив непоступливим Господь фараонове серце, і він не погодився відпустити їх.

28 І сказав йому фараон: "Геть від мене! Стережися, щоб тобі вже не бачити обличчя мого, бо того дня, коли побачиш його, ти помреш!"

29 А Мойсей відповів: "Як ти накажеш... Я вже не намагатимуся побачити обличчя твого!"

Вухід 11

1 І сказав Господь до Мойсея: "Ще вражу я фараона й весь Єгипет. Потому він відпустить вас звідси і не просто відпустить, а вижене!"

2 Скажи ж у вуха народів, і хай позичить кожен від свого ближнього, а кожна від своєї ближньої посуд срібний та посуд золотий",

3 І зробив Господь, що Єгипет став люб'язним до того народу. Також і Мойсей звеличився в Єгипетському краї в очах фараонових слуг та в очах того народу.

4 І промовив Мойсей: "Так сказав Господь! Опівночі я вийду посеред Єгипту.

5 І помре кожен першородний в Єгипті, від першородного фараона, що сидить на своєму престолі, до першородного невільника, що за жорнами, і все першородне з худоби.

6 І здійсниться великий плач по всьому Єгипту, що такого не було і вже не буде.

7 А в усіх синів Ізраїлевих від людини й аж до худоби навіть собака не висуне язика свого, щоб ви знали, що відділяє Господь між Єгиптом і між Ізраїлем.

8 І прийдуть усі оці слуги твої до мене, і вклоняться мені, кажучи: "Вийди ти та весь народ, що слухає тебе". По цьому я вийду"". І він у гніві вийшов від фараона.

9 І сказав Господь до Мойсея: "Не послухав вас фараон, щоб могли помножитися чуда мої в Єгипетському краї".

10 А Мойсей та Аарон зробили всі оці чуда перед обличчям фараоновим. Та зробив Господь непоступливим фараонове серце, і той не відпустив Ізраїлевих синів зі своєї землі.

Вухід 12

1 І сказав Господь до Мойсея й до Аарона в Єгипетському краї:

2 "Оцей місяць для вас початок місяців. Він вам перший між місяцями року.

3 Скажіть усій ізраїльській громаді, що в десятий день цього місяця хай візьмуть собі кожен ягня за оселею батьків, ягня на оселю.

4 А коли в них буде замало людей, щоб з'їсти ягня, то хай покличуть найближчого сусіда з усіма його за числом душ. Скільки, хто з'їсть, порахується на те ягня.

5 Ягня в вас хай буде без вад, самець однорічний. Візьміть його з овець чи з кіз.

6 І пильнуйте за ним аж до чотирнадцятого дня цього місяця. І заріжуть його всі збори Ізраїлевої громади присмерку.

7 І хай візьмуть тієї крові, і хай покроплять на обидва бокові одвірки, і на одвірок верхній у тих будинках, де його їстимуть.

8 І хай їдять тієї ночі те м'ясо, спечене на вогні, та опрісноки. Хай їдять його на гірких травах.

9 Не їжте з нього сирого та вареного, звареного в воді, а тільки спечене на вогні, з його головою, ногами та нутрощами.

10 І не лишайте з нього нічого до ранку, а полишене з нього до ранку спаліть на вогні.

11 А їсти його будете так: стегна ваші підперезані, взуття ваше на ногах ваших, а палиця ваша в руці вашій, і ви їстимете його в поспіху. Пасха це для Господа!

12 І перейду я тієї ночі в Єгипетському краї, і вб'ю кожного першородного від людини аж до худоби. А над усіма єгипетськими богами вчиню я суд. Я — Господь!

13 І буде та кров вам знаком на тих помешканнях, що там ви, і я побачу ту кров, і обмину вас. І не буде між вами вбитих.

14 І стане той день для вас пам'яткою, і ви святкуватимете його, як свято для Господа на всі роди ваші! Як постанову вічну святкуватимете його!

15 Сім день будете їсти опрісноки. Але першого дня зробите, щоб не було квашеного в ваших оселях, бо кожен, хто їстиме квашене, від дня першого аж до дня сьомого, то буде витята душа та з Ізраїля.

16 А першого дня будуть у вас священні збори, і сьомого дня священні збори. Жодної роботи, тільки що їсти кожній душі, то буде єдина ваша робота.

17 І ви будете дотримуватися опрісноків, бо саме того дня я вивів війська ваші з Єгипетського краю. Це вічна постанова для ваших родів.

18 Першого місяця, чотирнадцятого дня місяця будете їсти опрісноки аж до вечора дня двадцять першого того ж місяця.

19 Сім день квашене не має бути в ваших оселях, бо кожен, хто їстиме квашене, то буде витята душа та з Ізраїльської громади, чи то з приходьків, чи з тих, хто народився у краї.

20 Жодного квашеного не будете їсти в усіх ваших оселях, їжте опрісноки!"

21 І покликав Мойсей усіх старшин Ізраїлевих, та й промовив до них: "Виберіть собі дрібну худобину за родинами вашими і заріжте для пасхальної жертви.

22 І візьміть в'язку ісопу і вмочіть у кров, що в посудині, і доторкніться горішнього одвірка і двох одвірків бічних кров'ю, що в посудині. А ви, ніхто не вийдете з дверей будинку свого аж до ранку!

23 І перейде Господь, щоб вдарити Єгипет, і побачить ту кров на одвірку горішньому і на двох одвірках бічних, і обмине Господь ті двері, і не дасть смерті ввійти

до ваших осель, щоб вдарити ваших первістків.

24 А ви пильнуватимете виконувати це, як постанову вічну для себе й для синів ваших.

25 І коли ви ввійдете до того краю, що дасть вам Господь, як він обіцяв був, то пильнуватимете виконувати цей обряд.

26 І коли запитають вас ваші сини: "Що то за обряд такий?"

27 То відповісте: "Це пасхальна жертва для Господа, що обминув був оселі Ізраїлевих синів у Єгипті, коли бив Єгипет, а оселі наші зберіг". І вклонився народ до землі.

28 І пішли й зробили сини Ізраїля, як наказав був Господь Мойсеєві та Ааронові, так і зробили вони.

29 І вдарив опівночі Господь у Єгипетському краї кожного первістка, від першородного фараона, що сидить на своєму престолі, аж до в'язня, і кожного першородного худоби.

30 І встав фараон серед ночі, він та всі раби його, та весь Єгипет. І знявся великий плач у Єгипті, бо не було оселі, щоб не було там померлого!...

31 І покликав фараон Мойсея та Аарона вночі, та й сказав: "Встаньте і йдіть з народу мого і ви, і сини Ізраїлеві. Ідіть, служіть Господові, як ви казали!

32 І дрібну вашу худобу, і худобу вашу велику візьміть, як ви казали, і йдіть собі. Та поблагословіть і мене!"

33 І квапили єгиптяни народ той, щоб швидше відпустити їх з краю, кажучи: "Щоб нам усім не померти!"

34 І поніс той народ тісто своє, поки воно вкисло, діжки свої, зав'язані їхнім одягом, на плечах своїх.

35 І Ізраїлеві сини вчинили за словом Мойсеєвим, і позичили у єгиптян посуд срібний і посуд золотий та одяг.

36 А Господь зробив прихильним Єгипет до того народу, і вони забрали позичене від Єгипту.

37 І вирушили Ізраїлеві сини з Рамесесу до Суккоту, близько шестисот тисяч піших чоловіків, окрім дітей,

38 а також багато різного люду пішли з ними, а також дрібна та велика худоба, маєток дуже великий.

39 І пекли вони те тісто, що винесли з Єгипту, на прісні коржі, бо не вкисло воно, адже вони були вигнані з Єгипту, і не могли зволікати, а поживи на дорогу не приготували собі.

40 А час перебування Ізраїлевих синів, що сиділи в Єгипті, становив чотириста тридцять років.

41 І в кінці чотирьохсот тридцяти років, саме того дня, вийшли всі Господні війська з Єгипетського краю.

42 Це ніч сторожі для Господа, бо він вивів їх з Єгипетського краю. Це ніч сторожі для Господа всім синам Ізраїля на їхні покоління.

43 І сказав Господь до Мойсея й до Аарона: "Це постанова про Пасху. Жоден чужинець не їстиме її.

44 А кожен куплений за срібло невільник, якого ти обріжеш, їстиме її.

45 Приходько та наймит не їстиме її.

46 В будинку буде вона спожита, не винесеш того м'яса з будинку назовні, і кісток його не зламаєш.

47 Уся громада Ізраїлева справлятиме її.

48 А коли мешкатиме з тобою приходько і матиме бажання справляти Пасху Господові, то хай буде обрізаний у нього кожен чоловічої статі, а тоді він зможе справляти її. І він буде, як народжений у краї. А кожен необрізаний не їстиме її.

49 Один закон буде для тубільця й для приходька, що мешкає серед вас".

50 І зробили всі Ізраїлеві сини, як наказав був Господь Мойсеєві та Ааронові, так і зробили вони.

51 І того саме дня, вивів Господь Ізраїлевих синів з Єгипетського краю за їхніми племенами.

Вухід 13

1 І Господь промовляв до Мойсея:

2 "Посвяти мені кожного першородного, що розкриває всяку утробу серед Ізраїлевих синів, серед людини й серед худоби, для мене воно!"

3 І сказав Мойсей до народу: "Пам'ятайте той день, коли ви вийшли з Єгипту, з оселі неволі їхньої! Бо силою руки Господь вивів вас звідти, тому не будете їсти квашеного.

4 Ви виходите сьогодні, у місяці авіві.

5 І коли Господь введе тебе до краю ханаанянина, і хіттеянина, і амореянина, і хіввеянина, й євусеянина, що про нього присягав був батькам твоїм, щоб дати тобі край, який тече молоком та медом, то ти будеш служити ту службу того місяця.

6 Сім день їстимеш опрісноки, а дня сьомого свято для Господа!

7 Опрісноки їстимеш сім тих день, і не буде в тебе квашене в усій землі твоїй!

8 І розкажеш синові своєму того дня: "Це на пам'ятку про те, що вчинив мені Господь, коли я виходив з Єгипту".

9 І буде тобі це за знака на руці твоїй, і на пам'ятку на чоло твоє, щоб Господній закон був у вустах твоїх, бо сильною рукою Господь вивів тебе з Єгипту.

10 І триматимешся цієї постанови у визначений час її з року в рік.

11 І коли введе тебе Господь до землі ханаанянина, як присягав був тобі та батькам твоїм, і дасть її тобі,

12 то відділиш усе, що розкриває утробу, для Господа, і все першородне худоби, що буде в тебе, самці для Господа!

13 А кожного віслюка, що розкриває утробу, викупиш овечкою, а коли не викупиш, то зламай йому шию. І кожного першородного людського серед синів твоїх викупиш.

14 І коли завтра запитає тебе син твій: "Що то?" то відповіси йому: "Силою своєї

руки вивів нас Господь з Єгипту, з оселі рабства.

15 І коли фараон не відпускав нас, то Господь убив усіх першородних в Єгипетському краї, від первістка людського й аж до первістка худоби. Тому я приношу в жертву Господові все чоловічої статі, що розкриває утробу, а кожного першородного синів своїх викуповаю".

16 І буде це за знака на руці твоїй, і за пов'язку на чоло твоє, бо силою своєї руки вивів нас Господь із Єгипту.

17 І коли фараон відпустив той народ, то Бог не повів їх шляхом Филістимського краю, хоч був близький він. Бо Бог сказав: "Щоб не пошкодував той народ, коли він побачить війну, і не повернувся до Єгипту".

18 І повів Бог той народ навколо пустелі аж до Червоного моря. І вийшли бойовими ватагами Ізраїлеві сини з Єгипетського краю.

19 А Мойсей забрав із собою рештки Йосипа, бо взяв той присягу з Ізраїлевих синів, промовляючи: "Конче згадає Бог вас, і ви винесете кістки мої звідси".

20 І вони рушили з Суккоту, і отаборилися в Етамі, на кордоні пустелі.

21 А Господь ішов перед ними вдень, оповитий хмарою, а вночі, оповитий вогнем, щоб вказувати їм шлях вдень та вночі.

22 Не відступала від народу та хмара вдень і той вогонь уночі!

Вухід 14

1 І промовив Господь до Мойсея:

2 "Скажи Ізраїлевим синам, щоб вони повернули й отаборилися перед Пі-Гахіротом, між Мігдолом і морем, перед Баал-Цефоном. І хай стануть навпроти нього табором над морем.

3 І скаже фараон про Ізраїлевих синів: "Заблукали вони в землі цій, замкнуто пустелю для них".

4 І зроблю впертим фараонове серце, і він буде гнатися за вами, а я прославлюся через фараона та через військо його. І зрозуміють єгиптяни, що я Господь!" І вони так і зробили.

5 І повідомлено царя єгипетського, що втік той народ. І змінилося серце фараона та слуг його до того народу, і сказали вони: "Відпустивши Ізраїля, ми звільнили його від підневільної праці?"

6 І запряг він свою колісницю, і взяв народ свій із собою.

7 І взяв він шість сотень добірних колісниць, і всі колісничі Єгипту з воїнами.

8 І Господь зробив затятим серце фараона, єгипетського царя, і він погнався за Ізраїлевими синами. Але Ізраїлеві сини виходили сильною рукою!

9 І гналися єгиптяни за ними, уся кіннота, колісничі фараонові, вершники його та військо його, і догнали їх, як вони отаборилися були над морем, під Пі-Гахіротом, перед Баал-Цефоном.

10 А фараон наближався. І поглянули Ізраїлеві сини, аж ось єгиптяни женуться за ними! І дуже злякалися вони... І звернулися Ізраїлеві сини до Господа,

11 а Мойсеєві дорікали: "Чи через те, що не було місця для поховань у Єгипті, ти забрав нас помирати в пустелі? Що зробив ти нам, виводячи нас із Єгипту?"

12 Чи це не те саме ми казали до тебе в Єгипті, щоб залишив нас, і ми працювали б на Єгипет! Бо краще нам неволя в Єгипті, аніж помирати в пустелі!13 І сказав Мойсей до народу: "Не бійтеся! І побачите порятунок від Господа. Бо єгиптян, яких бачите сьогодні, вже не побачите їх повіки!"

14 Господь воюватиме за вас, а ви мовчіть!"

15 І промовив Господь до Мойсея: "Що ти до мене кличеш? Скажи до синів Ізраїлевих, хай рушають!"

16 А ти підними свою палицю, і простягни руку свою на море, і розітни його, і хай ідуть Ізраїлеві сини дном моря.

17 Я ж зроблю затятим серце єгиптянам, і вони ввійдуть за ними. І я прославлюся через фараона, і через усе його військо, і через колісниці, його, і через вершників його.

18 І затамлять єгиптяни, що я — Господь, коли я прославлюся!"

19 І рушив ангел Божий, що йшов перед ізраїльським табором, і пішов за ними, і рушила хмара перед ними, і стала за ними,

20 і ввійшла вона всередину між табори Єгипту й Ізраїлю. І зробила та хмара ніч для Єгипту, а для Ізраїля — день. І не наближалися один до одного цілу ніч.

21 І простягнув Мойсей руку свою на море, і Господь всю ніч гнав море сильним східним вітром, і розступилася вода, і стало дно вільним від води.

22 І ввійшли Ізраїлеві сини в середину моря, як на сушу, а море було для них муром, праворуч їх та ліворуч.

23 А єгиптяни гналися, і ввійшли за ними всі фараонові коні й колісниці його, та його вершники до середини моря.

24 І за ранньої сторожі поглянув Господь, оповитий хмарою й вогнем, на єгипетський табір, та й навів сум'яття на нього.

25 І поскидав колеса з колісниць його, і це ускладнило просування йому. І єгиптяни сказали: "Втікаймо від ізраїльтян, бо Господь за них воює з Єгиптом!"

26 І сказав Господь до Мойсея: "Простягни свою руку на море, і хай повернеться вода на єгиптян, на їхні колісниці й на вершників їхніх".

27 І простягнув Мойсей руку свою на море, і море повернулося, коли настав ранок, до сили своєї, а єгиптяни втікали навпроти нього. І кинув Господь єгиптян у середину моря!

28 І повернулася вода, і накрила колісниці та вершників. І жоден з них не залишився!

29 А Ізраїлеві сини йшли по суші серед моря, а море було для них муром праворуч та ліворуч.

30 І визволив Господь того дня Ізраїля з єгипетської руки. І бачив Ізраїль мертвих єгиптян на березі моря.

31 І побачив Ізраїль сильну руку, яку виявив Господь у Єгипті, і став боятися той народ Господа! І повірив він Господові, та Мойсеєві, його рабові.

Вухід 15

1 Тоді заспівав Мойсей та Ізраїлеві сини оцю пісню Господові: "Я співатиму Господові, бо справді звеличився він, коня й вершника його кинув до моря!

2 Моя сила та пісня — Господь, що став на порятунок мені! Це мій Бог, і я славитиму його, звеличуватиму Бога батька мого!

3 Господь — воїн, Єгова⁴— ймення його!

4 Колісниці фараонові й військо його вкинув у море, його добірні вояки в Червоному морі потонули.

5 Безодня їх закрила, зійшли до глибин, як той камінь!

6 Права рука твоя, Господе, звеличена силою, правиця твоя трощить ворога, Господе!

7 А своєю безмірною величчю ти розбиваєш своїх заколотників, посилаєш палючий свій гнів, він їх поїдає, немов ту соломку!

8 А подихом з ніздрів твоїх вода скупчилася, вир зупинився, немов та стіна, потоки загусли були в серці моря!

9 Нахвалявся був ворог: "Поженуся, дожену! Розпаюю здобич, душа моя насититься ними! Меча свого вихоплю я, і понищить рука моя їх!"

10 Та дмухнув ти був духом своїм, і закрило їх море, вони потонули у бурхливій воді, немов олово!

11 Хто подібний тобі серед богів, о Господе? Хто подібний тобі, прославлений святістю? Ти в славі грізний, Творець чудес!

12 Простягнув ти правицю свою, і земля їх поглинула!

13 Милосердям своїм вів народ, якого ти визволив, своєю силою ввів у помешкання своєї святині!

14 Почули народи й затремтіли, огорнула тривога мешканців Филістимського краю!

15 Збентежена знать едомська, моавські очільники занепали духом, розбігся весь Ханаан!

16 Напали на них страх та жах, через велич руки твоєї вони скам'яніли, аж поки перейде народ твій, о Господе, аж поки перейде народ, що його ти набув!

17 Ти введеш їх, і посадиш на гору спадку твого, на місці, яке зробив, Господе, житлом своїм, до святині Господньої, що поставили руки твої,

18 і Господь зацарює навіки віків!

19 Бо коли ввійшов був до моря кінь фараона з колісницею його та з його вершниками, то Господь повернув на них води морські, а Ізраїлеві сини пішли суходолом у середині моря".

20 І взяла бубна пророчиця Маріам, сестра Ааронова, а за нею повиходили всі жінки, танцюючи під бубни.

21 І відповіла їм Маріам: "Співайте для Господа, бо справді звеличився він, коня й вершника його кинув до моря!"

22 І повів Мойсей Ізраїля від Червоного моря, і вийшли вони до пустелі Шур. І йшли вони три дні в пустелі, і не знаходили води.

23 І прийшли вони до Мари, і не могли пити води з Мари, бо гірка вона. Тому названо її Мара.

24 І став народ ремствувати на Мойсея, промовляючи: "Що ми питимемо?"

25 І він кликав до Господа! І показав йому Господь дерево, і він кинув його до води, і стала вода та солодка! Там він дав йому постанову та право, і там його випробував.

26 І сказав він: "Коли таки слухатимеш ти голосу Господа, Бога твого, і вчинятимеш те, що слушне в очах його, і будеш слухняним заповідям його, і виконуватимеш усі постанови його, то болячки, що я поклав був на Єгипет, не покладу на тебе, бо я Господь, лікар твій!"

27 І прийшли вони до Єліму, а там дванадцять водних джерел та сімдесят пальм. І вони отаборилися там над водою.

Вихід 16

1 І рушили вони з Єліму, і вся громада Ізраїлевих синів прибула до пустелі Сін, що між Єлімом та між Сінаєм, п'ятнадцятого дня другого місяця по виході їх з Єгипетського краю.

2 І стала ремствувати вся громада Ізраїлевих синів на Мойсея та на Аарона в пустелі.

3 І казали їм Ізраїлеві сини: "Краще б ми були померли від Господньої руки в Єгипетському краї, коли ми сиділи над горням м'яса, як їли хліба досхочу, ніж оце ви вивели нас до цієї пустелі, щоб поморити всіх голодом".

4 І промовив Господь до Мойсея: "Ось я спустактиму вам дощем хліб з неба, а народ виходитиме і щодня збиратиме, скільки треба на день, щоб випробувати його, чи ходитиме він у моєму законі, чи ні.

5 А настане шостий день, то приготують, що принесуть, і буде подвійне супроти того, що збирають кожного дня".

6 І сказали Мойсей та Аарон до всіх Ізраїлевих синів: "Настане вечір і ви побачите, що це Господь вивів вас з Єгипетського краю.

7 А настане ранок, то побачите славу Господню, бо він почув ваші ремствування на Господа. А ми хто, що ви ремствуєте на нас?"

8 І сказав Мойсей: "Побачите, як вечірньої пори Господь дасть вам м'яса на їжу, а вранці хліба вдосталь, бо почув Господь ремствування ваші, що ви ремствуєте на нього. А ми хто? Не на нас ремствування ваше, а на Господа!"

9 І сказав Мойсей до Аарона: "Скажи всій громаді Ізраїлевих синів, хай постануть перед обличчя Господа, бо він почув їхнє ремствування!"

10 І коли промовляв Аарон до всієї громади Ізраїлевих синів, то обернулися вони до пустелі, аж ось слава Господня з'явилася в хмарі!

11 І Господь промовив до Мойсея:

12 "Я почув ремствування Ізраїлевих синів. Скажи їм, що вечірньої пори їстимуть

вони м'ясо, а вранці наситяться хлібом, і зрозуміють, що я Господь, Бог їхній!"

13 І вечірньої пори знялися перепелиці, і покрили табір. А рано впала роса навколо табору.

14 І як вона висохла, то на поверхні пустелі залишилося щось дрібне, немов паморозь на землі.

15 І побачили Ізраїлеві сини, та й запитували один одного: "Що це?", — бо не знали, що то. А Мойсей відповів їм: "Це той хліб, що дав вам Господь на їжу.

16 Це те, що про нього Господь наказав, щоб збирали з нього кожен у міру свого споживання, хомер на голову, кожен збирає за числом ваших душ, що в наметі його".

17 І зробили так Ізраїлеві сини, і назбирали хто більше, а хто менше.

18 І зміряли вони хомером, і не мав зайвого той, хто зібрав більше, а хто зібрав менше, не мав нестачі, зібрали кожен у міру свого споживання!

19 І сказав до них Мойсей: "Хай ніхто не лишає з нього до ранку!"

20 Та не послухали вони Мойсея, і дехто залишили з нього до ранку, а воно зачервивіло, і стало смердюче. І розгнівався на них Мойсей!

21 І збирали його щоранку, кожен у міру свого споживання. А нагріте сонцем, воно розтавало.

22 А шостого дня назбирали вони хліба подвійно, два хомери на одного. І посходилися всі старшини громади, і розповіли Мойсеєві.

23 Він же сказав до них: "Це те, що казав Господь: "Повний спокій, завтра свята субота для Господа. Що будете пекти, печіть, а що будете варити, варіть, а що залишиться, покладіть собі на зберігання до ранку"". "

24 І поклали його аж до ранку, як Мойсей наказав, і не засмерділося воно, і черви не було в ньому.

25 І сказав Мойсей: "Їжте його сьогодні, бо сьогодні субота для Господа. Сьогодні не знайдете його на полі.

26 Шість день збиратимете його, а дня сьомого субота, не буде в цей день того".

27 І сьомого дня, повиходили були з народу збирати, та нічого не знайшли.

28 І сказав Господь до Мойсея: "Аж доки ви будете відмовлятися виконувати заповіді мої та закони мої?

29 Затямте, Господь дав вам суботу, тому він дає вам шостого дня хліба двох днів. Сидіть кожен у себе, хай сьомого дня не виходить ніхто з свого місця!"

30 І сьомого дня народ відпочивав.

31 І назвала оселя Ізраїлева те манною. Вона була, як коріандрове насіння, біла, а смак її, як коржі в меду.

32 І сказав Мойсей: "Оце те, що наказав Господь: "Наповни нею хомер на сховок для ваших поколінь, щоб бачили той хліб, яким я годував вас у пустелі, коли я виводив вас з Єгипетського краю".

33 І сказав Мойсей до Аарона: "Візьми одну посудину, і поклади туди повний хомер манни, і постав її перед Господнєм обличчям на збереження для ваших поколінь".

34 І як наказав Бог Мойсеєві, так поставив її Аарон перед ковчегом заповіту на

сховок.

35 А Ізраїлеві сини їли ту манну сорок років, аж до прибуття їх до краю заселеного, їли манну аж до приходу до кордону Ханаанського краю.

36 А хомер — він десята частина ефи.

Вухід 17

1 І рушила вся громада Ізраїлевих синів з пустелі Сін за наказом Господнім, і отаборилася в Рефідімі. І не було води пити народові.

2 І сварився народ з Мойсеєм, промовляючи: "Дайте нам води, щоб ми могли напитися!" А Мойсей їм сказав: "Чого ви сваритеся зі мною? Нащо випробовуєте Господа?"

3 Та народ був там спраглий води. І ремствував народ на Мойсея, промовляючи: "Нащо це ти випровадив нас з Єгипту? Щоб повбивати спраглого мене та синів моїх, та отари мої?"

4 І кликав Мойсей до Господа, промовляючи: "Що можу вдіяти з цим народом? Ще трохи, і вони закидають мене камінням!"

5 І сказав Господь до Мойсея: "Візьми в свою руку палицю, що нею ти вдарив був річку, і візьми з собою декого із старшин Ізраїлевих та пройди перед народом!"

6 Ось я стану перед обличчям твоїм там, на скелі в Хориві, а ти вдариш у скелю, і потече з неї вода, і питиме народ!" І зробив Мойсей так на очах старшин Ізраїлевих.

7 І назвав він те місце Масса та Мерива через колотнечу Ізраїлевих синів і через випробування ними Господа, коли казали: "Чи є Господь серед нас, чи нема?"

8 І прибув Амалік, і воював з Ізраїлем у Рефідімі.

9 І сказав Мойсей до Ісуса: "Вибери людей для війни з Амаліком. Завтра я стану на верхів'ї гори, а Божа палиця буде в моїй руці".

10 І зробив Ісус, як сказав йому Мойсей, щоб воювати з Амаліком. А Мойсей, Аарон та Хур вийшли на верхів'я гори.

11 І коли Мойсей піднімав свої руки, то перемагав Ізраїль, а коли руки його опускалися, то перемагав Амалік.

12 А руки Мойсееві стали тяжкі. І взяли вони каменя, і поклали під ним. І сів він на ньому, а Аарон та Хур підтримували з боків руки йому. І були його руки підняті аж до заходу сонця.

13 І переміг Ісус Амаліка й народ його.

14 І сказав Господь до Мойсея: "Запиши це на пам'ятку в книзі, і поклади до вух Ісусових, що докраю зітру я пам'ять Амаликову під небесами".

15 І збудував Мойсей жертовника, і назвав його Єгова-Ніссі.

16 І сказав він: "Господь воюватиме з Амаліком з роду в рід, бо рука їхня піднялася на престол Господа!"

Вухід 18

1 І почув Їтро, жрець мідіянський, Мойсеїв тесть, усе, що зробив був Бог для Мойсея та для свого народу Ізраїлевого, якого вивів Господь із Єгипту.

2 І взяв Їтро, Мойсеїв тесть, жінку Мойсееву Ціппору, яку той відпустив до батьківської оселі,

3 та обох синів її, що ймення одному Гершом, промовивши: "Я став приходоком у чужому краї",

4 а ймення іншому Еліезер, бо Бог мого батька був мені допомогою, і визволив мене від фараонового меча.

5 І прибув Їтро, тесть Мойсеїв, і сини його та жінка його до Мойсея в пустелю, де він отаборився там біля Божої гори.

6 І сказав він до Мойсея: "Я, тесть твій Їтро, прийшов до тебе, і жінка твоя, і обидва сини її з нею".

7 І вийшов Мойсей назустріч тестю, і вклонився до землі, і поцілував його. І запитали вони один одного про мир, і ввійшли до намету.

8 І розказав Мойсей своєму тестеві про все, що зробив був Господь фараонові та Єгиптові через Ізраїля, про всі ті незгоди, що спіткали їх на шляху, і як Господь визволив їх.

9 І тішився Їтро всім тим добром, що вчинив Господь для Ізраїля, що визволив його з єгипетської руки.

10 І промовив Їтро: "Благословенний Господь, що визволив вас з єгипетської руки та з руки фараонової.

11 Нині я знаю, що Господь найвеличніший за всіх богів, бо зробив він це всупереч зухвадства щодо вас єгиптян".

12 І взяв Їтро, Мойсеїв тесть, цілопалення та жертви для Бога. І прийшов Аарон та всі старшини Ізраїлеві їсти хліб з Мойсеевим тестем перед Божим обличчям.

13 Наступного дня сів Мойсей судити народ, а народ стояв навколо Мойсея від ранку аж до вечора.

14 І побачив тесть Мойсеїв усе, що він робить народові, та й сказав: "Чого ти сидиш сам один, а весь народ стоїть навколо від ранку аж до вечора?"

15 А Мойсей відповів своєму тестеві: "Бо народ приходить до мене запитати суду Божого.

16 Бо як мають вони справу, то приходять до мене, і я суджу поміж тим і тим, та оголошую постанови Божі та закони його".

17 І сказав тесть Мойсеїв до нього: "Недобре це.

18 Справді стомишся і ти, і народ той, що з тобою, не для одного ця справа

19 А зараз послухай мого слова, я пораджу тобі, і буде Бог з тобою! Стій за народ перед Богом, і принось справи до Бога.

20 І ти остережеш їх за постанови та за закони, і вкажеш їм той шлях, яким вони підуть, і ту справу, яку вони зроблять.

21 А ти знайди серед усього народу чоловіків здібних, богобоязливих, чоловіків справедливих, що ненавидять зиск, і настанови їх над ними тисяцькими, сотниками, п'ятдесятниками та десятниками.

22 І вони судитимуть народ за потреби. І всяку складну справу вони принесуть до тебе, а якщо вона незначна, то розсудять самі. І хай вони несуть тягара з тобою.

23 Коли ти зробиш цю річ, а Бог тобі накаже, то ти впораєшся, а також весь народ цей прийде на своє місце в мирі".

24 І послухався Мойсей голосу тестя свого, і зробив усе, що той був сказав.

25 І обрав Мойсей здібних чоловіків із усього Ізраїля, і настановив їх старшими над народом, тисяцькими, сотниками, п'ятдесятниками та десятниками.

26 І судили вони народ при необхідності. Справу складну приносили Мойсееві, а всяку незначну справу судили самі.

27 І відпустив Мойсей тестя свого, і він пішов собі до краю свого.

Вухід 19

1 Третього місяця по виході Ізраїлевих синів з Єгипетського краю, того дня прибули вони на Сінайську пустелю.

2 І рушили вони з Рефідіму, і ввійшли до Сінайської пустелі, та й отаборилися там. І отаборився там Ізраїль навпроти гори.

3 А Мойсей увійшов до Бога. І звернувся до нього Господь з гори, промовляючи: "Скажеш отак оселі Якова, і сповістиш синам Ізраїля:

4 "Ви бачили, що я зробив був Єгиптові, і носив вас на крилах орлиних, і привів вас до себе.

5 Тож, коли ви послухаєте мого голосу і будете триматися заповіту мого, то станете мені власністю серед усіх народів, бо вся земля — моя вона!

6 А ви станете мені царством священиків та народом святим. Оце ті речі, що про них скажеш Ізраїлевим синам"".

7 І прибув Мойсей, і покликав старшин народу, та й виклав перед ними всі ті слова, що Господь наказав був йому.

8 І відповів весь народ: "Все, що Господь наказав, зробимо!" А Мойсей доніс слова народу до Господа.

9 І сказав Господь до Мойсея: "Ось я до тебе прийду, оповитий густою хмарою, щоб чув народ, коли я розмовлятиму з тобою, і щоб завжди вірив і тобі!"

10 І ще сказав Господь до Мойсея: "Іди до людей, і освяти їх сьогодні та завтра, і хай вони виперуть одяг свій.

11 І хай вони будуть готові на третій день, бо третього дня зійде Господь на гору Сінай на очах усього народу.

12 І обведеш кордоном народ довкола, промовляючи: Стережіться сходити на гору й доторкатися до неї. Кожен, хто доторкнеться до гори, помре!

13 Хай не доторкнеться до неї рука, бо буде закиданий камінням, або буде прошений стрілою, чи то худобина, чи то людина, не житиме вона. Як сурма засурмить

протяжно, вони вийдуть на гору".

14 І зійшов Мойсей з гори до народу, і освятив народ, а вони випрали одяг свій.

15 І він сказав до народу: "Будьте готові, три дні не входьте до жінок".

16 І третього дня, коли ранок настав, і блискати стало, і загуркотів грім, і на горі з'явилася густа хмара над горою, і засурмила сурма, то затремтів весь народ, що був у таборі...

17 І вивів Мойсей народ з табору назустріч Богові, і вони стали під горою.

18 А гора Сінай уся диміла через те, що Господь зійшов на неї в вогні! І піднявся дим, немов з вапнярки, і затремтіла вся гора...

19 І засурмила сурма, і звук її все дужчав, і Мойсей промовляв, а Бог відповідав йому гучно...

20 І зійшов Господь на гору Сінай, на верхів'я гори. І покликав Господь Мойсея до себе. І піднявся Мойсей.

21 І промовив Господь до Мойсея: "Зійди, застережи народ, щоб не рвався до Господа, щоб побачити, бо багато з нього загине.

22 А також священики, що підходитимуть до Господа, хай перше освятяться, щоб не померти їм від Господа".

23 І сказав Мойсей до Господа: "Не зможе народ вийти на гору Сінай, бо ти наказав мені, щоб бвів я кордоном цю гору і освятив її".

24 А Господь сказав до нього: "Зійди, а потім піднімешся ти й Аарон з тобою, а священики й народ хай не рвуться до Господа, щоб не померти їм".

25 І зійшов Мойсей до народу, і сказав їм це все.

Вихід 20

1 І Бог промовляв усі ці слова:

2 "Я — Господь, Бог твій, що вивів тебе з Єгипетського краю, з оселі рабства.

3 Хай не буде тобі інших богів переді мною!

4 Не роби собі різьбленої подоби з того, що на небі вгорі, і що на землі долі, і що в воді нижче землі.

5 Не вклоняйся їм і не служи їм, бо я — Господь, Бог твій, Бог ревнивий, що карає за провину батьків на синах, на третіх і на четвертих поколіннях тих, хто ненавидить мене,

6 і що дає милість тисячам поколінь тих, хто любить мене, і хто тримається моїх заповідей.

7 Не клич ім'я Господа, Бога твого, надаремно, бо не помилує Господь того, хто робитиме це.

8 Пам'ятай день суботній, щоб святити його!

9 Шість день працюй і роби всю працю свою,

10 а день сьомий — субота для Господа, Бога твого, не роби нічого ти й син твій, і дочка твоя, і слуга твій, і невільниця твоя, і худоба твоя, і прихोдько твій, що в брамах твоїх.

11 Бо шість день творив Господь небо та землю, море та все, що в них, а дня сьомого відпочив, тому поблагословив Господь день суботній і освятив його.

12 Шануй свого батька та матір свою, щоб довгі були твої дні на землі, яку Господь, Бог твій, дає тобі!

13 Не вбивай!

14 Не вчиняй перелюбу!

15 Не кради!

16 Не свідкуй неправдиво на свого ближнього!

17 Не бажай оселі ближнього свого, не бажай жінки ближнього свого, ані раба його, ані невольниці його, ані вола його, ані віслюка його, ані всього, що ближнього твого!"

18 І весь народ здалеку чув грім та звук сурми, і бачив полум'я та гору димлячу.

19 І сказали вони до Мойсея: "Розмовляй з нами ти, а ми послухаємо, і хай не розмовляє з нами Бог, щоб нам не померти".

20 І відповів Мойсей народові: "Не бійтеся, бо Бог прибув для випробування вас, і щоб страх його був на ваших обличчях, щоб ви не грішили".

21 І став народ здалека, а Мойсей підійшов до мороку, де був Бог.

22 І промовив Господь до Мойсея: "Отак скажеш до Ізраїлевих синів: "Ви бачили й чули, що я промовляв до вас із небес.

23 Не робіть при мені богів срібних, і богів золотих не робіть собі.

24 Ти зробиш для мене земляного жертовника і приноси́тимеш на ньому свої цілопалення, і свої мирні жертви, і дрібну худобу свою, і велику худобу свою. Скрізь, де я вкажу, щоб згадували ім'я моє, я до тебе прийду й поблагословлю тебе.

25 А коли робитимеш мені жертовника з каменю, то не обробляй його знаряддям, щоб не опоганити його.

26 І не роби східці до мого жертовника, щоб не оголився на них твій сором.

Вухід 21

1 А оце закони, що ти викладеш перед ними:

2 Коли купиш єврейського невольника, хай він працює шість років, а сьомого, відпустиш його на волю задарма.

3 Якщо прийде він сам один, хай сам один і вийде, а коли він має жінку, то з ним вийде й жінка його.

4 Якщо пан його дасть йому жінку, і вона народить йому синів або дочок, та жінка та діти хай будуть для пана її, а він хай вийде сам один.

5 А якщо невольник той щиро скаже, що полюбив пана свого, жінку свою та дітей своїх, і не бажає на волю,

6 то хай його пан перед Богом підведе його до дверей або до бічних одвірків, та й проколе йому шилом вухо, і він працюватиме в нього повіки!

7 А коли хто продасть дочку свою на невольницю, не вийде вона на волю, як виходять невольники.

- 8 Якщо вона не подобається своєму панові, який призначив був її собі, то хай дозволить її викупити. Не вільно йому, зрадивши її, продати до народу чужого.
- 9 А якщо призначить її для сина свого, то зробить її за правом дочок.
- 10 Якщо візьме собі іншу, то не зменшить поживи їй, одягу і того, що мала вона за подружнього життя.
- 11 А коли він цих трьох речей не робитиме їй, то вона вийде задарма, без викупу.
- 12 Хто вдарить людину, і вона помре, той конче буде забитий.
- 13 А хто ненароком убив, то дам тобі місце, куди той утече.
- 14 А коли хто буде гніватися на ближнього свого, і підступно вб'є його, то візьмеш його навіть від жертovníка мого та передаси на смерть.
- 15 А хто вдарить батька свого чи матір свою, той конче буде забитий.
- 16 А хто вкраде людину і продасть її, або буде вона знайдена в руках його, той конче буде забитий.
- 17 І хто проклинає батька свого чи свою матір, той конче буде забитий.
- 18 А коли сваритимуться люди, і вдарить один іншого каменем або кулаком, і той не помре, а зляже на постіль,
- 19 але потім встане й ходитиме надворі з ціпком своїм, то буде оправданий той, хто вдарив, тільки хай дасть за втрачений час його та вилікує.
- 20 А коли хто вдарить раба свого або невільницю свою києм, а той помре під рукою його, то конче буде покараний він.
- 21 Тільки якщо той переживе день або два дні, то не буде покараний, бо він його гроші.
- 22 А коли битимуться люди, і вдарять вагітну жінку, і скине вона дитину, а іншого нещастя не станеться, то конче буде покараний, як покладе на нього чоловік тієї жінки, і він дасть за присудом суддів.
- 23 А якщо станеться нещастя, то даси душу за душу,
- 24 око за око, зуба за зуба, руку за руку, ногу за ногу,
- 25 опік за опік, рану за рану, синяка за синяка.
- 26 А коли хто вдарить в око раба свого, або в око невільниці своєї, і виб'є його, той на волю відпустить його за око його.
- 27 А якщо виб'є зуба раба свого, або зуба невільниці своєї, той на волю відпустить того за зуба його.
- 28 А коли віл ударить чоловіка або жінку, а той помре, конче буде забитий камінням той віл, і м'ясо його не буде для їжі, а власник того вола невинний.
- 29 А якщо віл був бився й раніше, і було те засвідчене власнику його, а той його не пильнував, і заб'є той віл чоловіка або жінку, то будуть той віл і його власник забиті.
- 30 Якщо на нього буде накладений викуп, то дасть викуп за душу свою, скільки буде на нього накладене.
- 31 Або вдарить віл сина, або вдарить дочку, буде зроблено йому за цим законом.
- 32 Коли вдарить той віл раба або невільницю, то власник дасть панові того тридцять шеклів срібла, а віл той буде забитий.

33 А коли хто розкриє яму, або викопав яму й не закриє її, і впаде туди віл або віслук,

34 власник ями відшкодує грошима власникові його, а загинуле буде йому.

35 А коли чийсь віл вдарить вола його ближнього, і вб'є його, то продадуть вола живого, а гроші за нього поділять навпіл, і також забите поділять навпіл.

36 А коли буде відоме, що віл бився й раніше, а власник його не пильнував його, то конче хай відшкодує вола за того вола, а забитий буде йому.

37 Коли хто вкраде вола або вівцю, і заріже або продасть, то відшкодує п'ять штук великої худоби за вола того, а чотири дрібної худоби за ту вівцю.

Вухід 22

1 Коли злодія зловлять на крадіжці, і буде він побитий так, що помре, то нема провини крові на тому, хто побив.

2 Але якщо над ним світило сонце, то є на ньому провина крові. Злодій конче відшкодує, а якщо він нічого не має, то буде проданий за крадіжку.

3 Якщо та крадіжка справді буде знайдена в руці його живою, чи то віл, чи то віслук, чи то ягня, то хай відшкодує удвоє.

4 Коли хто випасатиме свою худобу на чужому полі або винограднику, відшкодує найкращим з поля свого і найкращим зі свого виноградника.

5 Коли вийде вогонь і потрапить на тернину, і буде спалена скирта, або збіжжя стояче, або поле, конче відшкодує той, хто запалив.

6 Коли хто дасть своєму ближньому срібло або посуд на збереження, а воно буде вкрадене з господи тієї людини, і якщо буде знайдений злодій, хай відшкодує вдвоє.

7 Якщо ж злодій не буде знайдений, то власник господи мусить бути приведений до судді, і перед Богом присягнути, що не простягав своєї руки на майно свого ближнього.

8 Всяку справу про злочин, щодо вола, віслюка, вівці, одягу, усього згубленого, про яке хтось скаже перед Богом, що це його, хай розгляне суддя. І кого він визнає за винного, той відшкодує вдвоє своєму ближньому.

9 Коли хто дасть своєму ближньому на зберігання віслюка, або вола, або вівцю чи яку іншу худобину, а вона згине, або буде скалічена, або буде вкрадена, і ніхто того не бачив,

10 присяга перед Богом хай буде між обома, що він не простягав своєї руки на власність свого ближнього, а власник худоби хай прийме присягу його, і той, до кого був позов, не відшкодовуватиме.

11 А якщо справді буде вкрадена від нього, то хай відшкодує власникові її.

12 Якщо дійсно буде роздерта звіром вона, хай принесе її як свідоцтво і не відшкодовуватиме.

13 А коли хто позичить від свого ближнього худобину, а вона буде скалічена або помре, а власник її не був з нею, то конче відшкодує,

14 а якщо ж її власник був з нею, то не відшкодує. А якщо худобина була найнята, то піде та шкода в оплату її.

15 А коли хто підмовить дівчину, яка не заручена, і ляже з нею, то хай дасть їй віно, і візьме її собі за жінку.

16 Якщо батько її справді відмовить віддати її йому, хай відважить срібла згідно з віном дівочим.

17 Чарівників не залишиш при житті.

18 Кожен, хто зляжеться з худобиною, конче буде забитий.

19 Кожен, хто приносить жертву богам, крім одного Господа, підпадає прокляттю.

20 А прихोдька не утискатимеш і не гнобитимеш, бо й ви були прихोдьками в Єгипетському краї.

21 Жодної вдови та сироти не гнобитимеш.

22 Якщо ж ти справді гнобитимеш їх, то коли вони, кликатимуть до мене, то конче почую їхній плач,

23 і розпалиться гнів мій, і я поб'ю вас мечем, і стануть жінки ваші вдовами, а діти ваші сиротами.

24 Якщо позичиш гроші комусь із бідних народу мого, що з тобою, то не будь йому, як суворий позичальник, не покладеш на нього лихви.

25 Якщо ти візьмеш у заставу одяг ближнього свого, то повернеш йому до заходу сонця,

26 бо то єдиний одяг його, яким він прикриває тіло своє. І коли він кликатиме до мене, то почую, бо я милосердний.

27 Бога не лихословитимеш, а старшин у народі твоєму не проклинатимеш.

28 Не спізнюватимешся, щодо жертв, зі збіжжя та з чавильні твоєї. Первістка з синів своїх даси мені.

29 Так роби з великою та дрібною худобою своєю. Сім день буде вона зі своєю матір'ю, а восьмого дня даси її мені.

30 Будете мені святим людом, не будете їсти м'яса, роздертого звіром у полі, собакам кинете його!

Вихід 23

1 Не розноситимеш брехливих пліток. Не захищатимеш злочинця, стаючи фальшивим свідком.

2 Не будеш з більшістю, щоб вчиняти лихе. І не висловлюватимешся про позов, прихилившись до більшості, й перекручуючи правду.

3 І не потуратимеш убогому в його позові.

4 Коли зустрінеш вола свого ворога або віслюка його, що заблукав, то конче повернеш його йому.

5 Коли побачиш віслюка свого ворога, що лежить під тягарем своїм, то не загаєшся допомогти йому.

6 Не перегинай суду на бік убогого в його позові.

7 Від неправдивої справи віддалишся, а чистого й справедливого не вбий, бо я не визнаю праведним несправедливого.

8 А хабара не візьмеш, бо хабар осліплює зрячих і перекручує слова справедливих.

9 А прихоська не будеш тиснути, бо й ви пізнали душу прихоська, бо й самі ви були прихоськами в Єгипетському краї.

10 Шість років засіватимеш землю свою, і збиратимеш врожай,

11 а сьомого полишиш її необробленою, і їстимуть убогі народу твого, а залишки після них буде їсти польова звірина. Так само зробиш для виноградника твого і для оливи твоєї.

12 Шість день робитимеш справи свої, а сьомого дня спочинеш, щоб відпочив віл твій і віслук твій, і щоб відпочив син невольниці твоєї та прихосько.

13 І все, що я сказав вам, будете виконувати. А ймення інших богів не згадаєте, не буде почуте воно з вуст твоїх.

14 Три рази на рік святкуватимеш мені.

15 Справлятимеш свято Опрісноків. Сім день їстимеш опрісноки, як я наказав тобі, визначеного часу місяця авіва, бо в ньому ти був вийшов з Єгипту. І не з'являтимешся перед обличчям моїм з порожніми руками.

16 І свято жнив першоплоду, що сієш на полі. І свято збирання в кінці року, коли ти збираєш з поля все, що ти виростив своєю працею.

17 Три рази на рік з'являтиметься весь чоловічий рід твій перед обличчя Господа.

18 Не приноситимеш крові жертви моєї на квашеному, а лій моєї святкової жертви не зберігатимеш аж до ранку.

19 Початки першоплоду твоєї землі принесеш до оселі Господа, Бога твого. Не варитимеш ягняти в молоці його матері.

20 Ось я посилаю ангела перед обличчям твоїм, щоб він охороняв тебе на шляху, і щоб провадив тебе до того місця, яке я приготував.

21 Стережися перед обличчям його, і дослухайся його голосу! Не протився йому, бо він не пробачить вашого гріха, адже ім'я моє в ньому.

22 Коли ж конче послухаєш ти його голосу, і зробиш усе, що кажу, то я ворогуватиму з твоїми ворогами, і гнобитиму твоїх гнобителів.

23 Бо мій ангел ходитиме перед обличчям твоїм, і приведе тебе до амореянина, і хіттеянина, і періздеянина, і ханаанянина, хіввеянина, і євусеянина, а я знищу його.

24 Не вклонятимешся їхнім богам, не служитимеш їм, і не ходитимеш за вчинками їхніми, а порозбиваєш і ламаєш їхні стовпи для богів.

25 Ти служитимеш Господові, Богові своєму, і він поблагословить твій хліб та воду твою, і позбавить тебе хвороб.

26 У твоєму краї не буде такої, що скидає плоду, ані неплідної. Число твоїх днів я доповню.

27 Свій страх пошлю перед обличчям твоїм, і приведу в сум'яття весь цей народ, що ти ввійдеш між нього. І всіх ворогів твоїх оберну до тебе потилицею.

28 І пошлю шершня перед тобою і він вижене перед тобою хіввеянина, ханаанянина та хіттеянина.

29 Не вижену їх перед тобою за один рік, щоб не став той край спустошеним, і в

ньому не розмножилася на шкоду тобі польова звірина.

30 Повільно я їх виганятиму перед тобою, аж поки ти розплодишся й посядеш цей край.

31 І покладу кордон твій від моря Червоного і аж до моря Филістимського, від пустелі і аж до Нілу, бо дам у вашу руку мешканців цього краю, і ти виженеш їх перед собою.

32 Не входи в умову з ними та з їхніми богами.

33 Не сидітимуть вони в твоєму краї, щоб не ввести тебе в гріх проти мене, коли служитимеш їхнім богам, бо це буде пасткою тобі!"

Вухід 24

1 А до Мойсея сказав він: "Вийди до Господа ти й Аарон, Надав, Авігу та сімдесят із Ізраїлевих старшин, і вклоніться здалека.

2 А Мойсей хай підійде до Господа сам, вони ж хай не підходять, а народ з ним хай не піднімається".

3 І прибув Мойсей та й передав народові всі Господні слова та всі закони. І весь народ відповів одностайно: "Все, про що наказав Господь, зробимо!"

4 І написав Мойсей всі Господні слова. І встав він вранці, і збудував жертовника під горою та дванадцять кам'яних стовпів для дванадцяти Ізраїлевих племен.

5 І послав він юнаків, синів Ізраїлевих, і вони зробили цілопалення, і принесли бичків у жертву, мирну жертву для Господа.

6 І взяв Мойсей половину крові, і вилив до миски, а іншу половину тієї крові вилив на жертовника.

7 І взяв він книгу заповіту та й прочитав гучно народові. А вони сказали: "Будемо слухняними і зробимо все, що сказав Господь!"

8 І взяв Мойсей тієї крові, покропив на народ та й сказав: "Оце кров угоди, що Господь уклав з вами за цими словами!"

9 І вийшов Мойсей та Аарон, Надав, Авігу та сімдесят Ізраїлевих старшин,

10 і вони дивилися на Ізраїлевого Бога, а під ногами його ніби зроблене з сапфірової плити, чистої, немов саме небо.

11 І він не простяг своєї руки на обранців із синів Ізраїля. І вони бачили Бога, їли й пили.

12 І промовив Господь до Мойсея: "Вийди до мене на гору, і будь там. І я дам тобі кам'яні таблиці із Законом та заповідями, що я написав для навчання їх".

13 І встав Мойсей та Ісус, слуга його, і вийшов Мойсей на Божу гору.

14 А до старшин сказав він: "Сидіть на цьому місці, аж поки ми повернемося до вас! А Аарон та Хур будуть з вами. Хто матиме справу, хай прийде до них".

15 І вийшов Мойсей на гору, а хмара закрила гору.

16 І слава Господня спочивала на горі Сінай, а хмара закривала її шість день. А сьомого дня він покликав Мойсея з середини хмари.

17 А вигляд Господньої слави як вогонь, що пожирає на верхів'ї гори, на очах

Ізраїлевих синів.

18 І ввійшов Мойсей у середину хмари, і вийшов на гору. І Мойсей пробував на горі сорок день та сорок ночей.

Вихід 25

1 А Господь промовляв до Мойсея:

2 "Скажи Ізраїлевим синам і хай вони принесуть для мене пожертви. Від кожної людини, як велить її серце, візьмете жертву для мене.

3 А оце та жертва, що візьмете від них: золото, срібло, мідь,

4 блакить, пурпур, червень, віссон, козина вовна,

5 пофарбовані червоним овечі шкіри, шкіри тахашеві, дерево акації,

6 оливу на освітлення, пахощі до оливи помазання, пахощі для кадила,

7 каміння оніксове й каміння на оправу для ефоду та нагрудника.

8 І хай збудують мені святиню, і я перебуватиму серед них.

9 Як я покажу тобі будову намету та приладдя його, так і зробіте.

10 І зроблять вони ковчег з акації, два лікті й пів довжина його, лікоть і пів ширина його, та лікоть і пів висота його.

11 І обкладеш його щирим золотом зсередини та зовні. І зробиш мереживо золоте навколо над ним.

12 І виллеш для нього чотири золоті кільця, і даси на чотирьох кутах його, два кільця на одному боці його і два на іншому.

13 І зробиш жердини з акації, і обкладеш їх золотом.

14 І всунеш ці жердини в кільця на боках ковчега, щоб ними носити ковчег.

15 У кільцях ковчега мають залишатися ці жердини, їх не можна виймати звідти.

16 І покладеш до ковчега той заповіт, що я тобі дам.

17 І зробиш віко зі щирого золота, два лікті й пів довжиною і лікоть та пів шириною.

18 І викуєш два золоті херувими з обох кінців віка.

19 І зроби з обох країв херувимів. По краях віка зробіте херувимів.

20 І простягатимуть ті херувими свої крила догори, і затінюватимуть ними над віком, а їхні обличчя — одне до одного, до віка будуть обличчя тих херувимів.

21 І покладеш до ковчега заповіт, який я тобі дам, а зверху ковчег накриєш віком.

22 І я тобі відкриватимуся там, і розмовлятиму з тобою з віка посеред обох херувимів, що над ковчегем заповіту, і даватиму повеління тобі для синів Ізраїлевих.

23 І зробиш стола з акації, два лікті довжиною, лікоть шириною й лікоть та пів у висоту.

24 І обкладеш його щирим золотом, і зробиш мереживо золоте для нього навколо.

25 І лиштву зробиш для нього в долоню навколо, і зробиш мереживо золоте навколо, для лиштви його.

26 І зробиш для нього чотири кільця з золота, та й даси ці кільця на чотирьох кінцях, що при його чотирьох ніжках.

27 Навпроти лиштви будуть ці кільця, для жердин, щоб носити стола.

28 І зробиш ті жердини з акації, і обкладеш їх золотом, і на них носитимуть стола.

29 І зробиш миски його, і кадильниці його, і чаші його та кухлі його, щоб ними лити, зі щирого золота їх ти зробиш.

30 А на столі покладеш хліб показний, що завжди перед моїм обличчям.

31 І викуеш свічника зі щирого золота. Стовбур його, і плечі його, келихи його, шишки його й квітки його будуть з нього.

32 І шість пліч виходитимуть з боків його, три плеча свічника з одного боку його, і три плеча свічника з іншого боку його.

33 Три келихи, як квітка мигдалю, шишка та квітка в одному плечі і три таких келихи в плечі іншому, шишка та квітка. Так на шести плечах, що виходять із свічника.

34 А на стовбурі свічника чотири келихи, як квітка мигдалю, шишки його та квітки його.

35 І шишка під двома першими плечима, під двома другими плечима і під двома третіми плечима, що виходять з нього, і так на всіх шести плечах.

36 Їхні шишки та їхні плечі хай виходять з нього. Весь він зі щирого золота.

37 І зробиш сім лампадок до нього, і хай засвітять його лампадки, і хай він світить на перед нього.

38 А його щипчики та його лопатки для вугілля — щире золото.

39 З таланту щирого золота зробиш його та весь цей посуд.

40 І зроби за тим зразком, що тобі показано на горі.

Вухід 26

1 А намет зробиш з десяти полотнищ суканого віссону, і блакиті, і пурпуру та з червені. Зробиш майстерним гаптуванням херувимів.

2 Довжина одного полотнища — двадцять і вісім ліктів, а ширина — чотири лікті. Усі полотнища однакові.

3 П'ять полотнищ будуть з'єднані одне до одного, і п'ять полотнищ інших будуть з'єднані одне до одного.

4 І зробиш блакитні петельки на краю одного полотнища для з'єднання. І так само зробиш на краю іншого полотнища.

5 По п'ятдесят петельок зробиш в усіх полотнищах. Ті петельки протилежні одна до одної.

6 І зробиш п'ятдесят золотих гачків, і з'єднаєш ті полотнища одне до одного тими гачками, і буде цілий намет.

7 І поробиш з козиної вовни полотнища для накриття священного намету, зробиш одинадцять штук.

8 Довжина одного полотнища — тридцять ліктів, а ширина його — чотири лікті. Одинадцять однакових полотнищ.

9 І з'єднаєш п'ять полотнищ окремо, і шість полотнищ окремо, а шосте полотнище складеш удвоє для переду намету.

10 І зробиш п'ятдесят петельок на краю одного полотнища, першого з'єднання, і

п'ятдесят петельок на краю полотнища другого з'єднання.

11 І зробиш п'ятдесят мідних гачків, і всунеш ті гачки в петельки і з'єднаєш намет, і буде він цілий.

12 А залишок наметових полотнищ хай звисає, половина залишку полотнища звисатиме ззаду намету.

13 І по ліктю з обох боків від довжини наметового полотнища буде звисати на боки намету, покриваючи його.

14 І зробиш накриття для намету з пофарбованої червоним овечої шкіри, а поверх нього накриття з тахашевої шкіри.

15 І зробиш для намету стоячі рами з акації.

16 Десять ліктів довжиною, лікоть і півліктя шириною.

17 У кожній рамі по два шипи, паралельно один до одного. Так зробиш усім рамам.

18 І зробиш рами для намету, двадцять рам на бік південний.

19 І сорок срібних підстав зробиш під тими двадцятьма рамами, дві підстави під однією рамою для двох шипів її, і дві підстави під рамою іншою для двох шипів її.

20 І для північного боку намету, зробиш двадцять рам.

21 І для них сорок срібних підстав, дві підстави під одну раму, і дві підстави під раму іншу.

22 А для задньої сторони намету на захід зробиш шість рам.

23 І дві рами зробиш для кутів намету на задню сторону.

24 І хай вони будуть поєднані здолу, і хай разом будуть поєднані на верху його до одного кільця. Так хай буде для обох них, хай вони будуть для обох кутів.

25 І буде вісім рам, а їхні підстави із срібла, шістнадцять підстав: дві підстави під одну раму, і дві під раму іншу.

26 І зробиш засуви з дерева акації, п'ять для рам одного боку намету,

27 і п'ять засувів для рам іншого боку намету, і п'ять засувів для рам задньої сторони, на захід.

28 А середній засув проходитьиме посередині рам, від кінця до кінця.

29 А ці рами пообкладаєш золотом, а кільця для вкладання для засувів, зробиш із золота і ці засуви пообкладаєш золотом.

30 І поставиш священний намет згідно з приписами, як тобі показано на горі.

31 І зробиш вишиту завісу з блакиті, пурпуру, червені та з суканого віссону. З херувимами її зробиш.

32 І повісиш її на чотирьох стовпах з акації, обкладених золотом, гачки їхні — золоті, на чотирьох срібних підставах.

33 І повісиш ту завісу під гачками, і внесеши за неї ковчег заповіту. І ця завіса відділятиме святиню від святого святих!

34 І покладеш те віко на ковчег заповіту у святому святих.

35 І поставиш стола назовні завіси, а свічника навпроти столу на південному боці намету, а стола поставиш на боці північному.

36 І зробиш завісу для входу в намет з блакиті, пурпуру, червені та з суканого

віссону.

37 І зробиш для завіси п'ять стовпів з акації, і пообкладаєш їх золотом, а гачки їхні — з золота, і виллєш для них п'ять мідних підстав.

Вухід 27

1 І зробиш квадратного жертовника з дерева акації, п'ять ліктів у довжину, п'ять ліктів у ширину і три лікті в висоту.

2 І зробиш роги його на чотирьох кутах його, з нього хай виходять роги його. І обкладеш його міддю.

3 І зробиш посудини для попелу, і лопатки його, і кропильниці його, і виделки його, і його лопатки для вугілля. Весь посуд має бути з міді.

4 І зробиш для нього мідне сітчате мереживо, а над мереживом зробиш чотири мідні кільця на чотирьох кінцях його.

5 І покладеш її здолу під лиштву жертовника, і буде та мережа аж до половини жертовника.

6 І зробиш з акації жердини для жертовника, і обкладеш їх міддю.

7 І всунеш жердини його в кільця, і будуть ті жердини на двох боках жертовника, щоб носити його.

8 Порожнім усередині зробиш його з дощок. Як показано було тобі на горі, так хай зроблять.

9 І зробиш полотнища для наметового подвір'я. Зробиш із суканого фіссону полотнища для південного боку. Довжина першого полотнища має бути сто ліктів.

10 Двадцять мідних стовпів для неї і двадцять мідних підстав їхніх. Гачки тих стовпів та кільця їхні — срібні.

11 І так само на північ, довжина полотнища має бути сто ліктів, двадцять стовпів для неї і двадцять мідних підстав для них. Гачки тих стовпів та кільця їхні срібні.

12 А ширина полотнища подвір'я на захід має бути п'ятдесят ліктів, а для них стовпів — десять, а їхніх підстав — десять.

13 А ширина переднього подвір'я, що на схід сонця, п'ятдесят ліктів.

14 І п'ятнадцять ліктів полотнище для одного боку, стовпів для них три і підстав для них три.

15 І для боку іншого полотнища — п'ятнадцять ліктів, три стовпи для них і три підстави.

16 А для брами подвір'я полотнище на двадцять ліктів з блакиті, і пурпуру, і червені та з суканого віссону. Чотири стовпи для них і чотири їхні підстави.

17 Усі стовпи подвір'я з'єднані навколо сріблом, їхні гачки срібні, а підстави їхні з міді.

18 Довжина подвір'я — сто ліктів, а ширина — скрізь п'ятдесят, а висота — п'ять ліктів. Полотнища з суканого віссону, а підстави стовпів з міді.

19 Усі речі намету для всякої служби в ній, усі кілки її й усі кілки подвір'я з міді.

20 І ти накажеш Ізраїлевим синам, і хай вони приносять тобі чисту товчену оливу з

оливок для освітлення, щоб завжди горіла лампада.

21 Аарон та сини його з вечора до ранку слідкуватимуть, щоб вона горіла перед обличчям Господнім в наметі зібрання, назовні завіси, що закриває ковчег заповіту. Це вічна постанова для синів Ізраїля на всі покоління!

Вухід 28

1 А ти візьми до себе брата свого Аарона та синів його з ним, з Ізраїлевих синів, щоб вони були священиками для мене, Аарона та синів його Надава, Авігу, Елеазара та Ітамара.

2 І зробиш священний одяг для брата свого Аарона на славу й красу.

3 І ти скажеш усім мудрим серцем, що я наповнив їх духом мудрості, і вони зроблять Ааронові одяг для посвячення його, щоб був священиком для мене.

4 А оце той одяг, що вони зроблять: нагрудник, і ефод, і безрукавний верх, і хітон плетений, і тюрбан, і пояс. Зробиш священний одяг для брата свого Аарона та для синів його, щоб він був священиком для мене.

5 І візьмуть вони золота, блакиті, пурпуру, червені та віссону,

6 і зроблять ефод із золота, блакиті, пурпуру, червені та з віссону суканого, майстерної роботи.

7 Два з'єднані наплічники будуть у нього при обох кінцях його, і буде він з'єднаний.

8 А пояс його ефоду хай буде зроблений, як і ефод, із золота, блакиті, пурпуру, червені та з суканого віссону.

9 І візьмеш два оніксові камені та й вирізьбиш на них імена Ізраїлевих синів,

10 шість їхніх імен на камені одному, а імена інших шести на камені іншому, за їхнім народженням.

11 Вирізьбиш на тих обох каменях імена Ізраїлевих синів і обкладеш їх золотом.

12 І покладеш обидва камені на плечі ефоду, камені пам'яті для Ізраїлевих синів. І буде носити Аарон їхні імена перед Божим обличчям на обох плечах своїх на пам'ять.

13 А гнізда зробиш із золота.

14 І два ланцюги сплетеш як шнури зі щирого золота. І даси ті плетені ланцюги на гнізда.

15 І зробиш нагрудника судного, як і ефод, із золота, блакиті, пурпуру, червені та з віссону суканого зробиш його.

16 Квадратний хай буде він, складений удвоє, п'ядь довжина його і п'ядь ширина його.

17 І понасаджувеш на ньому камені в чотири ряди. Ряд: рубін, топаз і смарагд ряд перший.

18 А ряд другий: карбункул, сапфір і яспіс.

19 А ряд третій: опал, агат і аметист.

20 А четвертий ряд: хризоліт, онікс і берил, вони будуть оправлені в золото в своїх гніздах.

21 А камені мають відповідати іменам дванадцяти Ізраїлевих синів, на кожному

вирізьблене ім'я одного з дванадцяти родів.

22 І сплетеш на нагруднику сукані ланцюги зі щирого золота.

23 І зробиш на нагруднику два золоті кільця, і прикріпиш їх на двох кінцях нагрудника.

24 І даси два золоті шнури на два ті кільця до кінців нагрудника.

25 А два кінці двох шнурів даси до двох гнізд, і прикріпиш на плечі ефоду спереду його.

26 І зробиш два золоті кільця, і прикріпиш їх на двох кінцях нагрудника по краю його, що до сторони ефоду, всередину.

27 І зробиш два золоті кільця, та й прикріпиш їх знизу на обидва плеча ефоду, спереду його, на з'єднанні його, над поясом ефоду.

28 І прив'яжуть нагрудника від кілець його до кілець ефоду блакитною мотузкою, щоб був на поясі ефоду, і не буде рухатися нагрудник над ефодом.

29 І носитиме Аарон імена Ізраїлевих синів на судному нагруднику біля серця свого, як нагадування, коли входить до святині перед Господнє обличчя.

30 І даси до судного нагрудника урім та туммим, і будуть вони на Аароновім серці при вході його перед Господнє обличчя. І завжди носитиме Аарон суд Ізраїлевих синів на своєму серці перед Господнім обличчям.

31 І зробиш верх безрукавний для ефоду, весь із блакиті.

32 І хай буде в середині його отвір для голови його, а по краю отвору хай зроблять кант, як у кольчуги зробиш, щоб її не шкодити.

33 І поробиш по всьому краю подолу його плоди гранату з блакиті, пурпуру та з червені, а між ними золоті дзвоники,

34 золотий дзвоник і гранат, золотий дзвоник і гранат навколо всього подолка його зробиш.

35 І хай вона буде на Ааронові для служіння, і хай буде чутий голос його при вході його до святині перед Господнє обличчя, і при виході його, щоб йому не померти.

36 І зробиш бляшку зі щирого золота, і вирізьбиш на ній: "Святиня для Господа".

37 І прикріпиш її блакитною мотузкою спереду на тюрбан.

38 І хай буде вона на Аароновій голові, і хай носить Аарон гріх тієї святощі, що Ізраїлеві сини посвящать її для всіх своїх святих дарунків. І хай вона буде завжди на його голові на благовоління для них перед Господнім обличчям.

39 І витчеш хітона з віссону, і зробиш тюрбана з віссону, і зробиш пояса.

40 І для синів Ааронових зробиш хітони, і зробиш їм пояси, і зробиш їм покриття для голови на славу й красу.

41 І одягнеш їх на брата свого Аарона та на синів його. І помажеш їх, і покладеш руки на них, і посвятиш їх, і будуть вони священиками мені.

42 І пороби їм льняний спідній одяг, щоб закрити тілесну голизну, від стегон аж до колін хай буде він.

43 І хай будуть вони на Ааронові та на синах його при вході їх до намету зібрання, або до жертовника на служіння в святині, і не понесуть вони гріха, і не помруть. Це

вічна постанова йому та нащадками його по ньому!

Вухід 29

1 Оце те, що ти зробиш їм для посвячення їх, щоб вони були священиками мені. Візьми одного бичка молодого та два барани, щоб без вад були,

2 прісний хліб, прісні калачі, з борошна замішаного на оливі, і прісні коржі, помазані оливою, з найкращого пшеничного борошна зробиш їх.

3 І покладеш їх до одного кошика, і принесеш їх у тому кошику, і того бичка та два ті барани.

4 А Аарона та синів його приведеш до входу намету зібрання, і обмиєш їх водою.

5 І візьмеш одяг та й убереш Аарона в хітон, і в ефодний одяг, і в ефод, і в нагрудник, і підпережеш його поясом ефоду.

6 І покладеш тюрбана на його голову, а на тюрбана даси вінка святості.

7 І візьмеш оливу помазання, і виллеш йому на голову, та й помажеш його.

8 І приведеш синів його, та й повбираєш їх у хітони.

9 І підпережеш їх поясом, Аарона та синів його, і покриєш їхні голови, і буде для них священство на вічну постанову. І покладеш руки на Аарона та синів його.

10 І приведеш бичка до намету зібрання, і покладе Аарон та сини його руки свої на голову того бичка.

11 І заріжеш того бичка перед Господнім обличчям при вході до намету зібрання.

12 І візьмеш крові бичка, і помажеш на рогах жертовника пальцем своїм, а всю кров виллеш до основи жертовника.

13 І візьмеш весь лій, що покриває нутро, і сальника на печінці, і обидві нирки та лій з них, та й спалиш на жертовнику.

14 А м'ясо бичка, шкіру його та нечистоти його спалиш у вогні поза табором, це жертва за гріх.

15 І візьмеш першого барана, і хай покладуть Аарон та сини його свої руки на голову того барана.

16 І заріжеш того барана, і візьмеш кров його, та й покропиш жертовника навколо.

17 А того барана розітнеш на шматки, і виполощеш його нутрощі та гомілки, і покладеш ті шматки до голови його.

18 І спалиш усього барана на жертовнику, це цілопалення для Господа, пахощі любі, вогняна жертва, для Господа вона.

19 І візьмеш другого барана, і покладе Аарон та сини його руки свої на голову того барана.

20 І заріжеш того барана, і візьмеш кров його, та й даси на край Ааронового вуха, і на край правого вуха синів його, і на великий палець правої руки їхньої, і на великий палець їхньої правої ноги. І покропиш ту кров на жертовника по колу.

21 І візьмеш із крові, що на жертовнику, і з оливи помазання, і покропиш на Аарона й на одяг його, та на синів його й на одяг синів його з ним. І освятиться він та одяг його, і сини його та одяг синів його!

22 І візьмеш із того барана лій та курдюка, і лій, що покриває нутроші, і сальника на печінці, й обидві нирки, і лій з них, і праве стегно, бо це баран посвячення.

23 І один буханець хліба, і один калач на оливі, і один корж із кошика з прісним, що перед обличчям Господнім.

24 І покладеш усе те на руку Аарона й на руки синів його, і поколихаєш, як колихання перед Господнім обличчям.

25 І візьмеш його з їхньої руки, та й спалиш на жертovníку на цілопалення, на пахоші любі перед Господнім обличчям. Це вогняна жертва для Господа.

26 І візьмеш грудину з барана посвячення, що Ааронів, і колихатимеш її, як колихання перед Господнім обличчям, і це буде твоя частина.

27 І посвятиш грудину колихання та стегно пожертви, що були колихані, і що було принесене з барана на якого клали руки, з того, що Ааронове, і з того, що синів його.

28 І буде це Ааронові та синам його на вічну постанову від Ізраїлевих синів, бо це жертва. І буде воно жертвою від Ізраїлевих синів і мирних їхніх жертв, їхня жертва для Господа.

29 А священний одяг Аароновий, буде по ньому синам його на помазання в ньому й на покладання рук на них.

30 Сім день носитиме їх той із синів його, що буде священиком замість нього, який увійде до намету зібрання на служіння в святині.

31 І візьмеш барана посвячення, і звариш м'ясо його у святому місці.

32 І їстиме Аарон та сини його м'ясо того барана, та той хліб, що в кошику, при вході до намету зібрання.

33 І поїдять вони те, чим спокутувано їх для посвячення у священики. А чужий не їстиме, бо святість воно!

34 А якщо залишиться з м'яса посвячення та з того хліба, то спалиш те у вогні, не буде воно спожите, бо святість воно!

35 І зробиш Ааронові та синам його так, як усе, що я наказав був тобі. Сім день посвячуватимеш їх.

36 А бичка, жертву за гріх, споряджатимеш щоденно для спокути. І очищуватимеш жертovníка, спокутуючи його. І помажеш його для посвячення.

37 Сім день спокутуватимеш жертovníка, щоб освятити його, і стане той жертovníк найсвятішим. Усе, що доторкнеться до жертovníка, освятиться.

38 А оце те, що споряджатимеш на жертovníку: ягнята, однорічного віку, двоє на день, завжди.

39 Одне ягня спорядиш вранці, а інше ягня спорядиш під вечір.

40 І десятину ефи пшеничного борошна, замішаного на оливі, чверть гіну, і на лиття чверть гіну вина на одне ягня.

41 А ягня друге спорядиш під вечір, як хлібну жертву ранку і як жертву питну її спорядиш йому, на пахоші любі. Це вогняна жертва для Господа,

42 стає цілопалення для ваших поколінь при вході до намету зібрання перед Господнім обличчям, що я там відкриватимуся вам, щоб промовляти до тебе.

43 І місце, де я відкриватимуся Ізраїлевим синам, буде освячене моєю славою.

44 І освячу намет зібрання, і жертовника, і Аарона та синів його освячу, щоб вони були священиками мені.

45 І я спочиватиму серед Ізраїлевих синів, і буду їм Богом.

46 І знатимуть вони, що я Господь, їхній Бог, що вивів їх з Єгипетського краю, щоб перебувати мені серед них. Я — Господь, їхній Бог!

Вухід 30

1 І зробиш квадратного жертовника для кадіння кадила, з акації зробиш його.

2 Лікоть довжиною, лікоть шириною і два лікті у висоту. З нього виходитимуть роги його.

3 І обкладеш його щирим золотом, верх його, боковини його навколо та роги його. І зробиш йому золотий кант навколо.

4 І два золоті кільця зробиш йому під його кантом, на двох протилежних боках його зробиш їх, по два кільця з кожного боку, і буде це для вкладання жердин, щоб носити його.

5 І зробиш жердини з акації, і обкладеш їх золотом.

6 І поставиш його перед завісою ковчега заповіту, перед віком, що над заповітом, де я буду тобі відкриватися.

7 І Аарон кадитиме на ньому кадило пахощів щоранку, коли він готуватиме лампадки, то буде спалювати його.

8 І при запаленні лампадок під вечір він кадитиме його. Це стале кадило перед Господнім обличчям на ваші покоління!

9 Не запалюйте на ньому чужого кадила, ані цілопалення, ані жертви хлібної, і жертви питної не лийте на ньому.

10 І раз на рік Аарон очищатиме роги його кров'ю жертви за гріх. Це треба робити раз на рік на всі ваші покоління. Це найсвятіше для Господа!

11 І Господь промовляв до Мойсея:

12 "Коли робитимеш перелік Ізраїлевих синів за тими, кого маєш переписати, то дадуть вони кожен викуп за душу свою Господові в час перепису їх, щоб не вразила їх моровиця в час перепису.

13 Оце дасть кожен, що входить до переліку: половину шекля, на міру шеклем святині, двадцять ґер той шекель, половина цього шекля пожертва для Господа.

14 Кожен, хто входить до переліку, віком від двадцяти років і вище, дасть пожертву для Господа.

15 Багатий не побільшить, а вбогий не зменшить від половини шекля, даючи пожертву Господові для складання спокути за ваші душі.

16 І візьмеш гроші спокути від Ізраїлевих синів, та й даси їх на роботу намету зібрання. І буде воно Ізраїлевим синам на пам'ять перед Господнім обличчям на викуп за ваші душі".

17 І Господь промовляв до Мойсея:

18 "І зробиш умивальницю з міді, і мідну підставку, для вмивання. І поставиш її між наметом зібрання й жертovníком, і наллеш туди води.

19 І будуть Аарон та сини його мити з неї свої руки та ноги.

20 Коли вони входитимуть до намету зібрання, то митимуть у воді, щоб їм не померти, або коли підходитимуть до жертovníка на служіння, щоб спалити вогняну жертву для Господа.

21 І вони митимуть руки свої та ноги, щоб їм не померти. І буде це для них вічна постанова, для нього й для нащадків його на їхні покоління!"

22 І Господь промовляв до Мойсея:

23 "А ти візьми собі найкращих пахощів: п'ять сотень шеклів мірри, і запашного цинамону половину його — двісті п'ятдесят, і запашної очеретини — двісті п'ятдесят,

24 і касії — п'ять сотень шеклів на міру шеклем святині, та гін оливкової оливи.

25 І хай знавець у складанні сумішей зробить це миром святого помазання. Це буде миро святого помазання.

26 І намастиш ним намет зібрання та ковчег заповіту,

27 стола та всі речі його, свічника та речі його, жертovníка кадила,

28 жертovníка цілопалення та всі речі його, умивальницю та підставу її.

29 І освятиш їх, і стануть вони найсвятішим, усе, що доторкнеться до них, освятиться!

30 І помажеш Аарона та синів його, та посвятиш їх на служіння мені.

31 А до синів Ізраїлевих скажеш: "Це буде мені миро святого помазання на ваші покоління".

32 На людське тіло не буде воно лите, і за постановою про нього ніхто не робитиме таке ж, бо святиня воно, воно буде святиня для вас!

33 Кожен, хто сам робитиме схоже миро, чи намаже ним чужого, той буде витятий із народу свого".

34 І промовляв Господь до Мойсея: "Візьми собі пахощів: бальзаму, ониху, пахучого хелбану і чистого ладану, кожне буде в рівній частині.

35 І зробиш з цієї суміші кадило, пахуче, підсолене, чисте, святе.

36 І частину з неї перетреш дрібно, і покладеш перед свідоцтвом у наметі зібрання, де я буду з'являтися тобі там, це буде найсвятіше для вас!

37 А кадило, що зробите, за постановою про нього, буде тобі святість для Господа!

38 Кожен, хто зробить, як воно, щоб нюхати з нього, той буде витятий із народу свого!"

Вухід 31

1 І Господь промовляв до Мойсея:

2 "Я покликав Бецал'їла, сина Урієвого, сина Хура, з Юдиного плем'я.

3 І наповнив його духом Божим, мудрістю, розумом, знаннями і здібностями до всякої роботи,

4 вмінням працювати з золотом, сріблом та міддю

5 й обробляти камінь та дерево.

6 І я дав йому в допомогу Оголіява, Ахісамахового сина, з Данового плем'я. А в серце кожного з них я дав мудрість, щоб зробили вони все, що я наказав був тобі:

7 Намет зібрання, ковчег для заповіту, віко, що на ньому, всі речі для намету,

8 стола та речі його, чистого золота свічника та всі речі його, жертовника кадила,

9 жертовника цілопалення та всі речі його, умивальницю та підставу її,

10 одяг службовий, одяг священний для священика Аарона, одяг синів його на священнослужіння,

11 оливу помазання і запашне кадило для святині, як усе, що я наказав був тобі, вони зроблять".

12 І промовляв Господь до Мойсея:

13 "А ти скажи Ізраїлевим синам, щоб тільки суботи мої пильнували, бо це знак між мною та вами для ваших поколінь, щоб ви розуміли, що я — Господь, який освячує вас!

14 І будете пильнувати суботу, бо вона святість для вас. Хто опоганить її, той конче буде забитий, бо кожен, хто працює цього дня, то буде витята душа та з народу її!

15 Шість день будете працювати, а дня сьомого — субота відпочинку від праці, святість для Господа. Кожен, хто виконує якусь роботу за суботнього дня, той конче буде забитий!

16 І пильнуватимуть Ізраїлеві сини суботу, щоб зробити її вічним заповітом для своїх поколінь.

17 Це знак навіки між мною та Ізраїлевими синами, бо шість день творив Господь небо та землю, а дня сьомого відпочив від праці своєї".

18 І дав він Мойсеєві, коли закінчив розмовляти з ним на горі Сінай, дві кам'яні таблиці, таблиці заповіту, писані Божою рукою.

Вухід 32

1 І побачив народ, що загаявся Мойсей зійти з гори. І зібрався народ проти Аарона, та й сказали до нього: "Устань, зроби нам богів, що ходитимуть перед нами, бо ми не знаємо, що сталося з тим Мойсеєм, який вивів був нас з Єгипетського краю".

2 І сказав їм Аарон: "Познімайте золоті сережки, що у вухах ваших жінок, ваших синів та дочок ваших, і принесіть до мене".

3 І весь народ познімав з себе золоті сережки, що в їхніх вухах, та й позносили до Аарона.

4 І взяв він це з їхньої руки, і зробив з нього лите теля. А вони сказали: Оце твої боги, Ізраїлю, що вивели тебе з Єгипетського краю!"

5 І побачив це Аарон, і збудував жертовника перед ним. І сказав Аарон: "Завтра свято для Господа!"

6 І повставали вони вранці, і принесли цілопалення, і привели мирну жертву. І сів народ їсти та пити, а потім встав веселитися.

7 А Господь промовив до Мойсея: "Іди, зійди вниз, бо зіпсувався народ твій, якого ти вивів з Єгипетського краю.

8 Скоро вони збочили зі шляху, що я наказав їм ходити ним, зробили собі лителя, і вшанували його, і склали йому жертви, та й сказали: "Оце твої боги, Ізраїлю, що вивели тебе з Єгипетського краю!"⁹ І сказав Господь Мойсеєві: "Дивлюся я на цей народ і бачу, що впертий і нерозсудливий він!"

10 А зараз залиш мене, і розпалиться гнів мій на них, і я винищу їх, а тебе зроблю великим народом".

11 І Мойсей став благати обличчя Господа, Бога свого, та й сказав: "Нащо, Госпode, розпалюється гнів твій на народ твій, якого ти вивів з Єгипетського краю силою великою та міцною рукою?"

12 Нащо казатимуть єгиптяни: "На лихо ти їх вивів, щоб їх убити в горах, та винищити з поверхні землі?"... стримай розпалений гнів свій, та й відверни лихо від свого народу!

13 Згадай про Авраама, Ісака та Ізраїля, рабів своїх, що ти їм присягався був собою, та казав їм: "Зроблю ваших нащадків численними, немов зорі небесні, і всю оту землю, що про неї казав, дам вашим нащадкам, і вони посядуть її навіки".

14 І відвернув Господь лихо, про яке казав, щоб зробити своєму народові.

15 І повернувся, і зійшов Мойсей з гори, а в руці його дві таблиці свідectва, писані з обох їхніх боків.

16 Таблиці ж були Божої роботи, і написане на них — Боже письмо воно, вирізьблене на таблицях.

17 І почув Ісус шум у таборі, та й сказав до Мойсея: "Неначе шум бою в таборі!"

18 А той відповів: "Це не крик сили переможців і не крик слабкості переможених, я чую спів!"

19 І коли він наблизився до табору, то побачив теля те та танці... І розпалився гнів Мойсеїв, і він кинув таблиці з рук своїх, і розтрошив їх під горою!...

20 І схопив він теля, що зробили вони, і спалив на вогні, і перетер на порошок... І розсипав на поверхні води, і напоїв тим синів Ізраїлевих.

21 І сказав Мойсей Ааронові: "Що вчинив тобі народ цей, що ти гріх великий навів на нього?"

22 А Аарон відповів: "Хай не запалиться гнів мого пана! Ти знаєш народ цей, що схиждний він до лихого.

23 І вони сказали мені: "Зроби нам богів, що ходитимуть перед нами, бо ми не знаємо, що сталося з тим Мойсеєм, що вивів нас з Єгипетського краю".

24 І сказав я до них: "Хто має золото, познімайте з себе. І дали вони мені, а я кинув його у вогонь, і вийшло те теля".

25 І побачив Мойсей народ, що незагнузданий він, бо Аарон розгнуздав його на ганьбу поміж їхніми ворогами.

26 І став Мойсей у брамі табору й сказав: "Хто за Господа — до мене!" І зібралися до нього всі Левієві сини.

27 І сказав він до них: "Так сказав Господь, Бог Ізраїлів: "Повісьте кожен меч свого на стегно своє, перейдіть від брами до брами в таборі і вбийте кожен брата свого, і

кожен друга свого, і кожен ближнього свого"".

28 І зробили Левієві сини за словом Мойсеевим. І впало з народу того дня близько трьох тисяч люду.

29 І сказав Мойсей: "Освятіть сьогодні себе для Господа, бо кожен мстився на синові своєму та на своєму братові, і щоб сьогодні він дав вам благословення".

30 І наступного дня сказав Мойсей до народу: "Ви згрішили великим гріхом, а зараз зійду я до Господа, може складу спокуту за ваш гріх".

31 І повернувся Мойсей до Господа та й сказав: "Цей народ скоїв великий гріх, вони зробили собі золотих богів!

32 Коли б ти пробачив їм їхній гріх! Бо як ні, то зітри мене з книги своєї, яку ти написав"...

33 І промовив Господь до Мойсея: "Хто згрішив мені, того зітру з книги своєї.

34 А зараз іди, провадь цей народ туди, куди казав я тобі. Ось мій ангел піде перед обличчям твоїм. А в день кари моєї покараю їх за їхній гріх!"

35 І Господь вразив той народ за те, що вони зробили теля.

Вухід 33

1 І Господь промовляв до Мойсея: "Іди, вийди звідси ти та той народ, що ти вивів його з Єгипетського краю до того краю, що я присягнув був його Авраамові, Ісакові та Якову, кажучи: "Нащадкам твоїм дам його",

2 а я пошлю перед обличчям твоїм ангела, і прожену ханаанянина і амореянина, і хіттеянина, і періздеянина, і хіввеянина, і євусеянина,

3 з краю, що тече молоком та медом, бо я не піду серед тебе, адже ти народ упертий і нерозсудливий, щоб я не винищив тебе на шляху".

4 І почув народ ту лиху звістку, та й засмутився, і ніхто не поклав на себе свої прикраси.

5 Бо сказав Господь Мойсееві: "Скажи Ізраїлевим синам: "Ви народ упертий і нерозсудливий, якщо я хоч на мить піду серед вас, то всіх винищу!" Тож зараз зніміть усі прикраси з себе, я подумаю, як мені з вами вчинити".

6 І познімали Ізраїлеві сини свої прикраси під горою Хорив.

7 А Мойсей узяв намет, та й нап'яв його поодаль від табору і назвав його: "Намет зібрання". І бувало, кожен, хто шукав Господа, входив до намету, що поза табором.

8 І бувало, коли ішов Мойсей до намету зібрання, то підводився весь народ і ставали кожен при вході свого намету, і дивилися за Мойсеєм, аж поки він не входив у намет.

9 І бувало, коли входив Мойсей до намету зібрання, то сходила хмара, і ставав він при вході намету, і розмовляв Бог із Мойсеєм.

10 І весь народ бачив хмару, що стояла при вході до намету. І весь народ підводився, та й вклонялися, кожен при вході до намету свого.

11 І Господь розмовляв з Мойсеєм віч-на-віч, як розмовляють двоє друзів. І повертався він до табору, а слуга його, юнак Ісус, син Навинів, не виходив з середини

намету.

12 І сказав Мойсей до Господа: "Дивися, ти кажеш мені: "Виведи цей народ", не давши мені знати, кого зі мною пошлеш. А ти сказав був, що знаєш мене на ім'я, а також, що знайшов я ласку в очах твоїх.

13 Тож нині, коли маю я ласку в очах твоїх, відкрий мені шлях свій і я дізнаюся, як знайти схвалення в очах твоїх. І побач, що цей люд — народ твій".

14 А він відповів: "Сам я піду і введу тебе до відпочинку".

15 І Мойсей сказав до нього: "Коли сам ти не підеш, то не виводь нас звідси.

16 Бо як ми знатимемо, що знайшли ласку в очах твоїх я та народ твій? Чи ж не тим, що ти підеш з нами? І чи не цим будемо відрізнятися я та народ твій від усякого народу, що на поверхні землі".

17 І промовив Господь до Мойсея: "Також цю річ, про яку казав ти, зроблю, бо ти знайшов ласку в очах моїх, і я знаю на ім'я тебе".

18 А Мойсей сказав: "Покажи мені славу свою!"

19 І він відповів: "Я виявлю тобі усю мою доброту, і проголошу перед тобою своє ім'я. Я помилую, до кого милостивий, і змилюся, до кого милосердний".

20 І промовив далі: "Ти не зможеш бачити обличчя мого, бо людина не може побачити мене й жити".

21 І ще сказав Господь: "Ось місце при мені, де ти станеш на скелі.

22 І коли переходитиме слава моя, то я вміщу тебе в рощину скелі, і закрию рукою своєю, аж поки перейду.

23 Коли заберу руку свою, то ти побачиш мене ззаду, а обличчя моє буде невидиме".

Вихід 34

1 І промовив Господь до Мойсея: "Витеші собі дві кам'яні таблиці, як перші, і я напишу на цих таблицях слова, які були на перших, що ти розбив.

2 І приготуйся на ранок. І вийдеш вранці на гору Сінай, і станеш там на верхів'ї гори.

3 А з тобою ніхто не вийде, і на всій горі хай нікого не буде видно. І також дрібна худоба й худоба велика хай не пасеться поруч тієї гори".

4 І витесав він дві кам'яні таблиці, як перші. І встав Мойсей удосвіта, та й вийшов на гору Сінай, як Господь звелів був йому. І взяв він у руку свою дві таблиці кам'яні.

5 А Господь зійшов у хмарі, і став там з ним, та й проголосив ім'я Господа.

6 І перейшов Господь перед обличчям його, проголошуючи: "Господь, Господь, Бог милосердний і милостивий, довготерпеливий та правдивий,

7 що береже ласку для тисяч, що пробачає провину, переступ та гріх, і конче не вважає чистим винуватого, бо карає провину батьків на дітях і на внуках, і на третіх, і на четвертих поколіннях".

8 І Мойсей не гаючись упав, вклонився до землі,

9 і сказав: "Якщо я знайшов ласку в очах твоїх, Володарю, то хай же Володар іде

серед нас, бо народ цей упертий і нерозсудливий. Та ти пробач нашу провину та наш гріх, і зроби нас спадком своїм".

10 А він відповів: "Ось я укладаю угоду з усім народом твоїм. Я робитиму чуда, які не були творені на всій землі і серед жодного народу. І побачить весь народ, серед якого ти перебуваєш, лякаючі справи Господні!

11 Виконуй те, що я наказую тобі сьогодні. Ось я виганяю перед тобою амореянина і ханаанянина, хіттеянина і періздеянина, хіввеянина і євусеянина.

12 Стережися, щоб не ввійшов ти в умову з мешканцем тієї землі, що ти входиш на неї, щоб він не став пасткою серед тебе.

13 Поруйнуєте їхні жертовники, а їхні кам'яні стовпи для богів потрощите, а їхні дерева святі повирубуйте.

14 Не вклонятимешся богові іншому, бо Господь, якого ім'я Заздрисний, — ревливий він Бог!

15 Щоб не ввійшов ти в умову з мешканцем краю, як вони блукатимуть за богами своїми, і приноситимуть богам своїм жертви, то якщо він покличе тебе, то ти не їстимеш із жертви його.

16 І не візьмеш з дочок його для синів своїх, бо будуть вони в розпусті з богами своїми, і вводитимуть у розпусту синів твоїх.

17 Литих богів не зробиш собі.

18 Справлятимеш свято Опрісноків. Сім день їстимеш опрісноки, що я наказав був тобі на умовлений час місяця авіва, бо в місяці авіві ти вийшов з Єгипту.

19 Усе, що відкриває утробу — моє, як і всі самці з худоби, що відкривають утробу.

20 А відкриття утроби віслюка викупиш ягням. А якщо його не викупиш, то заб'єш його, зламавши шию. Кожного першородного з синів твоїх викупиш. І не з'являйся перед обличчя моє з порожньою рукою.

21 Шість день працюватимеш, а дня сьомого спочинеш від праці, в сівбі й у жнива спочинеш від праці.

22 І свято тижнів зробиш собі, і першоплоду жнив пшениці, і свято збору врожаю під кінець року.

23 Тричі на рік вся чоловіча стать з'являтиметься перед обличчя Господа Бога, Бога Ізраїлевого.

24 Бо я вижену людей перед обличчям твоїм, і розширю кордони твої, і ніхто не запрогне твоєї землі, коли ти приходитимеш перед обличчя Господа, Бога твого, тричі на рік.

25 Не приноситимеш крові жертви твоєї разом з квашеним, і не переночує до ранку святкова жертва Пасхи.

26 Початок першоплодів твоєї землі принесеш в оселю Господа, Бога твого. Не варитимеш ягняти в молоці його матері".

27 І промовив Господь до Мойсея: "Напиши собі ці слова, бо згідно з цими словами уклав я угоду з тобою та з Ізраїлем".

28 І був він там з Господом сорок день і сорок ночей, хліба не їв і води не пив. І

написав на таблицях слова заповіту, десять заповідей.

29 І коли Мойсей з таблицями сходив з гори Сінай, він не знав, що обличчя його стало сяяти, бо Бог розмовляв з ним.

30 І побачив Аарон та всі Ізраїлеві сини Мойсея, аж ось обличчя його сяяло, і вони боялися підійти до нього!

31 І покликав їх Мойсей, і звернулися до нього Аарон та всі старшини громади. І Мойсей промовляв до них.

32 А потім підійшли всі Ізраїлеві сини, і він передав їм усе, що Господь наказав йому на горі Сінай.

33 І скінчив Мойсей промовляти до них, і накрив голову свою покривалом.

34 А коли Мойсей входив перед Господнє обличчя на розмову з ним, то знімав покривало аж до свого виходу. І він виходив, і передавав Ізраїлевим синам, що було наказано йому.

35 І бачили Ізраїлеві сини обличчя Мойсеєве, що сяяло. І Мойсей знову покривав голову свою аж поки не входив, щоб розмовляти з Богом.

Вухід 35

1 І зібрав Мойсей усю громаду Ізраїлевих синів, та й промовив до них: "Ось те, що Господь наказав його робити.

2 Шість день працюватимете, а дня сьомого буде вам свято, субота спочинку від праці для Господа. Кожен, хто працюватиме, буде забитий!

3 Не розпалите вогню за суботнього дня по всіх ваших осадах".

4 І сказав Мойсей до всієї громади Ізраїлевих синів: "Оце те, що Господь наказав:

5 "Візьміть від себе пожертву для Господа. Кожен за щедрістю серця свого принесе його, пожертву Господові: золото, срібло, мідь,

6 блакить, пурпур, червень, віссон, вовну козину,

7 пофарбовані червоним овечі шкіри, шкіри тахашеве, дерево акації,

8 оливу на освітлення, пахощі на оливу помазання, пахощів на кадило,

9 каміння оніксове і каміння на оправу до ефоду та до нагрудника.

10 А кожен з вас мудрий серцем прийде та зробить, що наказав був Господь:

11 Священний намет і полотнища його, накриття, гачки, рами, жердини, стовпи і підстави їхні,

12 ковчега і жердини його, віко і завісу для поділу,

13 стола і жердини його, всі речі його і хліб показний,

14 свічника освітлення і речі його, лампадки його, оливу освітлення,

15 жертовника для кадила і жердини його, оливу помазання, кадило пахощів, завісу входу,

16 жертовника цілопалення і мідну його решітку, жердини його і всі речі його, умивальницю і підставку її,

17 полотнища подвір'я і стовпи його, підстави його і завісу брами подвір'я,

18 кілки намету, кілки подвір'я та шнури їхні,

19 одяг службовий для служіння в святині, священний одяг для священика Аарона та одяг синів його для священнослужіння"".

20 І вийшла вся громада Ізраїлевих синів від Мойсея.

21 І приходили всі за серця свого і за велінням духа, і приносили пожертви Господові для виготовлення намету зібрання, і на роботу його, і на священний одяг.

22 І приходили чоловіки та жінки, кожен щедрим серцем, і приносили гачки, носові сережки, каблучки, сережки, всілякі золоті речі. Вони це приносили, як жертву для Господа.

23 І кожна людина принесла, що хто мав: блакить, пурпур, червень, віссон, вовна козина, пофарбоване червоним бараняче хутро і хутро тахашеве.

24 Кожен, хто приносив срібло та мідь, приносив його, як Господню жертву, і кожен, хто мав, принесли дерево акації, для тих робіт.

25 І кожна мудра серцем жінка пряла руками своїми, і приносила пряжу: блакить, пурпур, червень і віссон.

26 І всі жінки, кого вело їхнє серце, пряли козину вовну.

27 А голови родів принесли камінь оніксу, камінь для ефоду та для нагрудника,

28 пахощі, оливу для освітлення, помазання і для запашного кадила.

29 Кожен чоловік та жінка, кого їхнє серце схиляло приносити для роботи, яку Господь наказав робити рукою Мойсея, Ізраїлеві сини приносили добровільні жертви для Господа.

30 І сказав Мойсей до Ізраїлевих синів: "Дивіться, Господь назвав на ім'я Бецал'їла, сина Урієвого, сина Хура, Юдиного роду.

31 І наповнив його духом Божим, мудрістю, розумом, знанням і здібністю до всякої роботи,

32 щоб втілювати творчі задуми, в роботі з золотом, сріблом і міддю,

33 і в роботі з каменем, і в роботі з деревом.

34 І вклав у його серце й Оголіява, сина Ахісамаха, Данового племені, щоб навчали.

35 Він наповнив їхні серця мудрістю, щоб виконували вони майстерно всяку роботу з гаптування і ткацтва блакиттю, пурпуром, червеню та віссоном, і щоб творчо підходили до всякої роботи.

Вухід 36

1 Щоб Бецал'їл, Оголіяв, та кожна мудра серцем людина, кому Господь дав мудрості та розуміння, могли виконувати всякі роботи в святині, про які наказав був Господь".

2 І покликав Мойсей Бецал'їла та Оголіява, та всіх мудрих серцем, кому Господь дав мудрість у серце для праці тієї.

3 І взяли вони від Мойсея все, що позносили Ізраїлеві сини для виконання робіт служби святині. А вони й ще приносили до нього щоранку добровільні жертви.

4 І прибули всі, наділені мудрістю, що виконують усю роботу святині,

5 і сказали до Мойсея: "Народ приносить більше, ніж потрібно було для робіт, які

Господь звелів був виконати!.

6 І Мойсей наказав проголосити в таборі: "Ні чоловік, ні жінка хай уже не приносять нічого на пожертву для святині". І був стриманий народ від жертви.

7 А принесеного було досить для робіт, щоб виконати їх, і ще залишилося.

8 І зробили кожен мудрий серцем з тих, що будували намет, з суканого віссону, блакиті, пурпуру і з червені, десять однакових полотнищ з херувимами.

9 Довжина кожного полотнища була двадцять вісім ліктів, а ширина була чотири лікті.

10 І з'єднав він п'ять полотнищ одне до одного, і п'ять інших полотнищ з'єднав одне до одного.

11 І поробив він блакитні петельки на краю кінцевого полотнища в одному з'єднанні. Так само зробив на краю кінцевого полотнища в з'єднанні іншому.

12 П'ятдесят петельок зробив він у кінці полотнища одного з'єднання, і п'ятдесят петельок зробив він на кінці полотнища, що в іншому з'єднанні. Ті петельки протилежні одна до одної.

13 І зробив він п'ятдесят золотих гачків, і з'єднав полотнища одне з одним тими гачками, і став цілий намет.

14 І зробив він одинадцять полотнищ з козиної вовни для священного намету.

15 Довжина кожного полотнища — тридцять ліктів, а ширина кожного полотнища — чотири лікті.

16 І з'єднав він окремо п'ять полотнищ, а окремо шість полотнищ.

17 І поробив він п'ятдесят петельок на краю кінцевого полотнища для з'єднання з одного боку, і п'ятдесят петельок зробив на краю кінцевого полотнища для з'єднання з іншого боку.

18 І зробив він п'ятдесят мідних гачків для з'єднання намету, щоб став він одним цілим.

19 І зробив він накриття для намету з пофарбованого червоним баранячого хутра, і поверх того зробив ще накриття з тахашевого хутра.

20 І поробив він для намету прямовисні рами з акації.

21 Десять ліктів довжиною, лікоть і півліктя шириною.

22 В кожній рами по два шипи, паралельні один до одного. Так він зробив усі рами намету.

23 І зробив він двадцять рам на бік південний.

24 І сорок срібних підстав зробив він для тих двадцяти рамам, дві підстави під однією рамою для двох шипів її, і дві підстави під рамою іншою для двох шипів її.

25 І для північного боку намету зробив він двадцять рам.

26 І для них сорок срібних підстав, дві підстави під одну раму і дві підстави під раму іншу.

27 А для задньої сторони намету зробив він шість рам.

28 І дві рами зробив він для кутів намету для задньої сторони.

29 Вони сходилися вгорі і з'єднувалися біля першого кільця. Так зробив він для

обох кутів.

30 І було вісім рам, а їхні підстави були срібні, шістнадцять підстав, по дві підстави під кожну раму.

31 І зробив він жердини з акації, п'ять жердин для рам одного боку намету,

32 п'ять жердин для рам іншого боку намету і п'ять жердин на зад, на захід священного намету.

33 І зробив він середню жердину, щоб всовувати по середині рам від кінця до кінця.

34 І ці рами він обклав золотом, і кільця їхні, для вкладання жердин, зробив із золота, і ці жердини він обклав золотом.

35 І зробив він завісу з блакиті, пурпуру, червені та з суканого віссону з херувимами.

36 І він зробив для неї чотири стовпи з акації, і обклав їх золотом, і гачки з золота, і вилив для них чотири срібних підстави.

37 І зробив він завісу для входу в намет з блакиті, пурпуру, червені і з суканого віссону.

38 А її стовпів п'ять, і до них золоті гачки. І він обклав стовпи та їхні обручі золотом, і зробив п'ять мідних підстав для них.

Вухід 37

1 І зробив Бецал'їл ковчег з акації, два лікті й пів довжиною, лікоть та пів шириною і лікоть та пів у висоту.

2 І обклав він його щирим золотом зсередини та зовні. І золоту окантовку зробив навколо над ним.

3 І він вилив для нього чотири золоті кільця на чотирьох кутах його, два кільця на одному боці його і два на іншому.

4 І він поробив жердини з акації та обклав їх золотом.

5 І всунув він ці жердини в кільця на боках ковчегу, щоб носити його.

6 І віко зробив зі щирого золота, два лікті та пів довжиною, і лікоть та пів шириною.

7 І викував два золоті херувими з обох кінців віка.

8 І зробив херувимів з обох кінців того віка.

9 І були ті херувими з простягнутими догори крилами, і затінювали своїми крилами над віком, а їхні обличчя звернуті одне до одного і схилені до віка.

10 І зробив він стола з акації, два лікті довжиною, лікоть шириною і лікоть та пів у висоту.

11 І обклав його щирим золотом, і зробив золотий кант навколо.

12 І лиштву зробив він для нього в долоню навколо, і зробив золотий кант навколо лиштви його.

13 І він вилив для нього чотири кільця з золота, та й дав ті кільця на чотирьох кінцях, що при його чотирьох ніжках.

14 При лиштві були ті кільця, для жердин, щоб носити стола.

15 І поробив він ті жердини з акації, і обклав їх золотом.

16 І поробив він ті речі, що на столі: миски, кадильниці, кухлі та чаші його, що ними лито, все із щирого золота.

17 І викував він свічника зі щирого золота. Стовп його, плечі його, келихи його, шишки його, і квіти, що виходили з нього.

18 Шість пліч виходило з боків його, три плеча свічника з одного боку його і три плеча свічника з іншого боку його.

19 Три келихи у вигляді плодів мигдалю в одному плечі, шишка й квітка, і три такі ж келихи в плечі іншому, шишка й квітка. Так на шести плечах, що виходять із свічника.

20 А на стовпі свічника чотири келихи у вигляді квітки мигдалю, почергово шишки його та квітки.

21 І шишка під першими двома плечима, що виходять з нього, і шишка під двома другими плечима, і шишка під третіми двома плечима, так у шести пліч, що виходять із свічника.

22 Їхні шишки та їхні плечі виходили з нього. Весь він викуваний зі щирого золота.

23 І зробив він сім лампадок до нього, а його щипчики та його лопатки для вугілля були зі щирого золота.

24 З таланту щирого золота зробив він його та всі його речі.

25 І зробив він квадратного кадильного жертovníка з акації, лікоть довжиною, і лікоть шириною, а висотою він був два лікті. З нього виходили його роги.

26 І обклав він його щирим золотом, верх його та стіни його навколо, та роги його. І вінка золотого навколо зробив.

27 І два золоті кільця зробив йому під окантовкою його, зробив на обох боках його, для жердин, щоб ними носити його.

28 І жердини зробив з акації, і золотом обклав їх.

29 І зробив він миро святого помазання, і чисте кадило пахошів.

Вухід 38

1 І зробив він квадратного жертovníка з акації, п'ять ліктів довжиною і п'ять ліктів шириною, а висота його була три лікті.

2 І поробив він роги його на чотирьох кутах його, з нього були його роги. І обклав його міддю.

3 І він поробив усі речі жертovníка: посудини на попіл, шуфлі, кропильниці, виделки й лопатки на вугілля. Усі речі його поробив він з міді.

4 І зробив він з міді решітку для жертovníка, під лиштву його здолу, до половини його.

5 І вилив він для жердин чотири кільця на чотирьох кінцях його, поруч мідної решітки.

6 І поробив він жердини з акації, і обклав їх міддю.

7 І всунув він ті жердини в кільця на боках жертovníка, щоб ними носити його. Порожнистим усередині зробив його з дощок.

8 І зробив він умивальницю з міді та її підставку із дзеркал жінок, що виконували службу при вході до намету зібрання.

9 І зробив він подвір'я з полотнищ суканого віссону. Полотнища з південного боку — сто ліктів.

10 А для них — двадцять стовпів і двадцять їхніх мідних підстав. Гачки тих стовпів та кільця їхні були срібні.

11 А полотнища в бік півночі — сто ліктів, стовпів для них двадцять і двадцять підстав для них. Гачки тих стовпів та кільця їхні — срібні.

12 А полотнища в бік заходу — п'ятдесят ліктів, десять стовпів для них і десять підстав для стовпів. Гачки тих стовпів та кільця їхні — срібні.

13 А перед, в бік сходу — п'ятдесят ліктів.

14 Полотнища — п'ятнадцять ліктів для одного боку, стовпів для них три, і підстав для стовпів три.

15 Полотнища для іншого боку подвір'я — п'ятнадцять ліктів, а стовпів для них було три і три підстави для стовпів тих.

16 Всі полотнища подвір'я навколо — з суканого віссону.

17 Підстави для стовпів були з міді, гачки стовпів та кільця їхні були срібні. Стовпи були обкладені і з'єднані сріблом.

18 А завіса брами подвір'я була гаптована блакить, пурпур, червень та суканий віссон, двадцять ліктів довжиною, а висотою по всій довжині — п'ять ліктів, відповідно полотнищ подвір'я.

19 Стовпів для них — чотири і чотири мідні підстави для тих стовпів, гачки їхні — срібні, обкладені стовпи були сріблом і їхні кільця теж срібні.

20 А всі кілки для намету й для подвір'я навколо були з міді.

21 Оце перелік намету зібрання, що був складений на вказівку Мойсея, за допомогою левитів під рукою Ітамара, сина священика Аарона.

22 А Бецал'їл, син Урія, сина Хура, з Юдиного плем'я, зробив усе, що Господь наказав був Мойсееві.

23 А з ним Оголіяв, син Ахісамахів, з Данового плем'я, майстер і гаптівник блакиттю, пурпуром, червенню та віссоном.

24 Усе золото, вжите для робіт святині, то було золото колихання, двадцять п'ять талантів та сімсот тридцять шеклів на міру шеклем святині.

25 А срібла від переписаних громади було тисяча сто талантів і сімсот сімдесят п'ять шеклів, на міру шеклем святині,

26 бека на голову, цебто половина шекля на міру шеклем святині для кожного, хто проходив при переліку за віком від двадцяти років і вище, для шістсот трьох тисяч п'ятсот п'ятдесяти.

27 І було сто талантів срібла на відлиття підстав святині та підстав завіси, сотня підстав на сотню талантів, талант на підставу.

28 З тисячі семисот сімдесяти п'яти шеклів зробив він гачки для стовпів, і обклав їхні верхи та з'єднав їх.

29 А міді колихання було сімдесят дві тисячі талантів і чотириста шеклів.

30 І зробив він з неї підстави входу намету зібрання, жертовника, його мережу, та всі речі жертовника,

31 підстави для огорожі подвір'я, підстави для брами подвір'я, наметні кілки, всі кілки огорожі подвір'я.

Вухід 39

1 А з блакиті й пурпуру та червені поробили вони службовий одяг для служіння в святині. І поробили священний одяг для Аарона, як Господь наказав був Мойсеєві.

2 І зробив він ефод із золота, блакиті, пурпуру, червені та з суканого віссону.

3 І повибивали вони золоті бляхи, та й нарізали з них ниток, щоб вплести їх серед блакиті, пурпуру, червені і віссону.

4 Вони зробили для нього з'єднані наплічники, на обох кінцях його він був з'єднаний.

5 А пояс для ефоду, зроблений як і ефод, із золота, блакиті, пурпуру, червені та суканого віссону, як Господь наказав був Мойсеєві.

6 І поробили вони камені оніксові, оправлені золотом, з вирізьбленими іменами Ізраїлевих синів.

7 І він їх поклав на плечові деталі ефоду, камені на пам'ятку для Ізраїлевих синів, як Господь наказав був Мойсеєві.

8 І зробив він нагрудника, як і ефод, із золота, блакиті, пурпуру, червені і суканого віссону.

9 Складеним удвоє, він був квадратний, п'ядь ширина його і п'ядь довжина.

10 І понасаджували на ньому чотири ряди каменя. Ряд: рубін, топаз і смарагд, ряд перший.

11 А ряд другий: карбункул, сапфір і яспіс.

12 А ряд третій: опал, агат і аметист.

13 А четвертий ряд: хризоліт, онікс і берил, вони вставлені золотими насадками в своїх гніздах.

14 А камені ті з іменами дванадцятьох Ізраїлевих синів, вирізьблені імена, як на печатках.

15 І виплели вони на нагруднику сукані ланцюги зі щирого золота.

16 І зробили вони два золоті гнізда та два золоті кільця, і дали ці кільця на двох кінцях нагрудника.

17 І дали два золоті шнури на два ті кільця до кінців нагрудника.

18 А два кінці обох шнурів дали до двох гнізд, і дали на наплічники ефоду спереду його.

19 І зробили два золоті кільця, та й прикріпили на обох кінцях нагрудника по краю його, що до сторони ефоду, всередину.

20 І зробили вони два золоті кільця, та й прикріпили їх на обидва наплічники ефоду здолу, спереду його, при з'єднанні його, над поясом ефоду.

21 І прив'язали нагрудника від кілець його до кілець ефоду блакитною ниткою, щоб був на поясі ефоду, і не буде рухатись нагрудник з ефоду, як Господь наказав був Мойсееві.

22 І виткав він безрукавне плаття для ефоду з блакиті.

23 А в середині зробив отвір, як у кольчуги, обрамлений навколо, щоб не рватися йому.

24 І поробили вони на подолку того плаття плоди гранату з блакиті, пурпуру та з суканої червені.

25 І поробили дзвоники зі щирого золота, і прикріпили їх поміж гранати по всій довжині подолка,

26 дзвоник і гранат, дзвоник і гранат по всій довжині подолка плаття, на служіння, як Господь наказав був Мойсееві.

27 І виткали вони хітони з віссону, для Аарона та для синів його,

28 і тюрбан з віссону, і шапки з віссону, і лляний спідній одяг із суканого віссону,

29 і пояси з суканого віссону, блакиті, пурпуру та червені, як Господь наказав був Мойсееві.

30 І зробили бляшку, знак святості зі щирого золота, і написали на ній: "Святиня для Господа".

31 І прикріпили до неї блакитну нитку, щоб була на тюрбані зверху, як Господь наказав був Мойсееві.

32 І скінчилася вся робота з наметом зібрання. І зробили Ізраїлеві сини все, як Господь наказав був Мойсееві, так зробили вони.

33 І позносили вони до Мойсея намети внутрішній і зовнішній та всі речі їхні: гачки, дошки, жердини, стовпи, підстави їхні,

34 накриття з пофарбованого червоним баранячого хутра, накриття з тахашевого хутра, завісу,

35 ковчега свідoctва, жердини його, віко,

36 стола і всі речі його, хліб показний,

37 свічника з чистого золота, набір лампадок його та всі речі його й оливу освітлення,

38 золотого жертовника, миро помазання, запашне кадило, завісу для входу в намет,

39 мідного жертовника і його мідну мережку, жердини його і всі речі його, умивальницю та підставку її,

40 полотнища огорожі подвір'я і стовпи та підстави їхні, завісу для брами подвір'я, мотузки його, кілки його, всі речі для служби при священному наметі, для намету зібрання,

41 службовий одяг для служіння в святині, священний одяг священика Аарона і одяг синів його для священнослужіння.

42 Усе так, як Господь наказав був Мойсееві, так і зробили Ізраїлеві сини.

43 І побачив Мойсей, що вони закінчили всю ту роботу. Як Господь наказав був, так

і зробили вони. І поблагословив їх Мойсей!

Вухід 40

1 А Господь промовляв до Мойсея:

2 "Першого місяця, першого дня місяця поставиш намет зібрання.

3 І поставиш там ковчег заповіту, і закриєш його завісою.

4 І внесеш стола, і розкладеш належне йому, і внесеш свічника, і запалиш його лампадки.

5 І поставиш золотого жертовника для кадила перед ковчегом свідочтва, і повісиш завісу на вхід до намету.

6 І поставиш жертовника цілопалення перед входом до намету зібрання.

7 І поставиш умивальницю між наметом зібрання та між жертовником, і даси туди води.

8 І поставиш огорожу навколо подвір'я, і даси завісу брами подвір'я.

9 І візьмеш миро помазання, та й помажеш намет та все, що в ньому, і освятиш його та всі речі його, і стане він святістю.

10 І помажеш жертовника цілопалення та всі речі його, і освятиш жертовника, і стане жертовник найсвятішим.

11 І помажеш умивальницю та підставу її, і освятиш її.

12 І приведеш Аарона та синів його до входу в намет зібрання, та й обмиєш їх водою.

13 І одягнеш Аарона в священний одяг, і помажеш його, і освятиш його, і він служитиме мені священиком.

14 І приведеш синів його, і одягнеш їх у хітони.

15 І помажеш їх, як помазав їхнього батька, і вони служитимуть мені священиками. І це помазання їхнє буде для них на вічне священство для їхніх поколінь!"

16 І зробив Мойсей усе, як Господь наказав був йому, так він і зробив.

17 І першого місяця другого року, першого дня місяця, був поставлений намет!

18 І поставив Мойсей намет, і дав підстави його, і поставив рами, і дав жердини, і поставив стовпи.

19 І розтягнув священний намет, і поклав на нього зверху накриття, як Господь наказав був Мойсееві.

20 І взяв він і поклав заповіт до ковчега, і прикріпив до ковчега жердини, і накрив ковчег віком згори.

21 І вніс він ковчег до намету, і повісив завісу, і закрив ковчег свідочтва, як Господь наказав був Мойсееві.

22 І поставив він стола в наметі зібрання, з північного боку, поза завісою.

23 І розклав на ньому хліб перед Господнім обличчям, як Господь наказав був Мойсееві.

24 І поставив свічника в наметі зібрання навпроти стола, на південному боці намету.

25 І засвітив лампадки перед Господнім обличчям, як Господь наказав був Мойсееві.

26 І поставив золотого жертовника в наметі зібрання перед завісою.

27 І кадив він на ньому запашні кадила, як Господь наказав був Мойсееві.

28 І повісив завісу на вхід до намету.

29 А жертовника цілопалення поставив при вході до намету зібрання і приніс на ньому цілопалення та жертву хлібну, як Господь наказав був Мойсееві.

30 І поставив умивальницю між наметом зібрання та між жертовником, і туди дав води для миття.

31 І мили з неї Мойсей з Ароном та сини його свої руки та ноги.

32 Коли вони входили до намету зібрання, і коли наближалися до жертовника, вони обмивалися, як Господь наказав був Мойсееві.

33 І поставив подвір'я навколо намету та жертовника, і повісив завісу брами подвір'я.

34 А хмара закрила намет зібрання, і слава Господня наповнила його.

35 І не міг Мойсей увійти до намету зібрання, бо хмара спочивала над ним, а слава Господня наповнила намет.

36 А коли піднімалася хмара над наметом, то Ізраїлеві сини вирушали в мандрівку.

37 А якщо хмара не піднімалася, то не рушали вони,

38 і завжди, в усіх своїх мандрівках весь Ізраїлевий народ бачив хмару Господню над наметом вдень, а вночі хмару з вогнем.

ЛЕВИТИ

Левити 1

1 І промовив Господь до Мойсея з намету зібрання:

2 "Скажи Ізраїлевим синам: "Коли хто з вас принесе жертву для Господа з худоби, то хай принесе вашу жертву з худоби великої чи худоби дрібної.

3 Якщо жертва його цілопалення з худоби великої, то хай принесе самця без вад, хай приведе його до намету зібрання, щоб уподобав його Господь.

4 І покладе він руку свою на голову цілопалення, і буде прийнята жертва на очищення від гріхів його.

5 І заріже він ягня перед Господнім обличчям. А священики, Ааронові сини, візьмуть кров, і покроплять нею з чотирьох боків на жертовника, що при вході до намету зібрання.

6 І здере він шкіру з жертви цілопалення, і розітне його на шматки.

7 І покладуть сини священика Аарона дров на жертовник, і дадуть на них вогню.

8 І розкладуть Ааронові сини, ті шматки, голову та туловище, на тих дровах.

9 А його нутрощі та гомілки обмие водою. І священик усе те спалить на жертовнику. Це цілопалення, вогняна жертва, пахощі любі для Господа.

10 А якщо його жертва з дрібної худобини, з овець або з кіз на цілопалення, то хай приведе самця без вад,

11 і хай заріже його на північному боці жертовника, перед Господнім обличчям. І покроплять сини Ааронові, кров'ю його з чотирьох боків на жертовника.

12 І він розітне його на шматки, відділить його голову й тулуб, а священик розкладе їх на дровах, що горять на жертовнику.

13 І хай обмие водою нутрощі та гомілки, а священик принесе те все, та й спалить на жертовнику. Це цілопалення, вогняна жертва, пахощі любі для Господа.

14 А якщо цілопалення його жертва для Господа з птаства, то хай з горлиць або з голубів принесе жертву свою.

15 І принесе її священик до жертовника, і проб'є їй нігтем великим голову, та й спалить на жертовнику, а кров його буде вилита при стіні жертовника.

16 І відділить він з нього воло з пір'ям, і кине його в попіл на схід від жертовника.

17 І розітне його між крильми, але не відділить їх. А священик спалить його в вогні, що на жертовнику. Це цілопалення, вогняна жертва, пахощі любі для Господа.

Левити 2

1 А коли хто принесе жертву хлібну для Господа, то хай пшеничне борошно буде жертва його, а він полле на неї оливи, і дасть на неї ладану.

2 І принесе її до Ааронових синів, і візьме звідти повну свою жменю пшеничного борошна та оливи з усім ладаном, і спалить священик на жертовнику за пригадувальну частину. Це вогняна жертва, пахощі любі для Господа.

3 А, що залишиться з цієї хлібної жертви буде для Аарона та для синів його, це найсвятіше з Господніх жертв!

4 А коли принесеш жертву, як жертву хлібну спечену в печі, то хай це будуть прісні калачі з пшеничного борошна, замішані на оливі, та прісні коржі, помазані оливою.

5 А якщо твоя жертва, жертва хлібна на лопатці, то хай це буде прісне з пшеничного борошна, замішаного на оливі.

6 Поламаєш її на шматочки, і поллеш на неї оливи, це хлібна жертва.

7 А якщо твоя жертва, як жертва хлібна, то хай буде з пшеничного борошна приготована на оливі.

8 І принесеш хлібну ту жертву, для Господа, і даси її священикові, а він принесе її до жертовника.

9 І принесе священик частину з хлібної жертви за пригадувальну, та й спалить на жертовнику. Це вогняна жертва, любі пахощі для Господа.

10 А що залишиться з цієї хлібної жертви, буде для Аарона та для синів його. Це найсвятіше з Господніх жертв!

11 Кожна хлібна жертва, яку принесете Господові, не буде зроблена на заквасці, бо все квашене й усякий мед не спалите, як вогняну жертву для Господа.

12 Як жертву першоплоду принесіть її для Господа, а на жертовнику вона не приноситься на любі пахощі.

13 І кожну жертву, жертву хлібну, посолиш сіллю. Хлібну жертву твою не позбавиш солі, яка нагадує про угоду між твоїм Богом і тобою. На кожній жертві твоїй принесеш солі.

14 А якщо принесеш хлібну жертву першоплодів для Господа, то хай це будуть колоски, пряжені на вогні, як потовчене зерно принесеш хлібну жертву своїх першоплодів.

15 І полий на неї оливи, і поклади на неї ладану. Це жертва хлібна.

16 І спалить священик за пригадувальну частину її з потовченого зерна, оливи та ладану. Це вогняна жертва для Господа.

Левити 3

1 А якщо його жертва мирна, якщо з великої худоби він приносить чи самця, чи самицю, він принесе її без вад перед Господнє обличчя,

2 і покладе свою руку на голову жертви своєї, та й заріже її при вході до намету зібрання. А Ааронові сину, покроплять тією кров'ю з чотирьох боків на жертовника.

3 І принесе він з мирної жертви вогняну жертву для Господа, лій, що закриває нутрощі, та весь лій, що на нутрощах,

4 обидві нирки і їхній лій, що на стегнах, а сальника з печінки, хай зніме його з нирками.

5 І спалить те сину Ааронові на жертовнику на цілопалення, що на дровах, які на вогні, це вогняна жертва, пахощі любі для Господа.

6 А якщо з дрібної худоби його жертва принесена на мирну жертву для Господа, sameць чи самиця, то безвадну принесе її.

7 Якщо приносить він на жертву вівцю, то приведе її перед Господнє обличчя,

8 і покладе свою руку на голову жертви своєї, та й заріже її перед наметом зібрання. А Ааронові сину покроплять кров'ю її з чотирьох боків на жертовника.

9 І він принесе з мирної жертви вогняну жертву для Господа, цілого курдюка, якого зніме при хребті, і лій, що закриває нутрощі, і весь лій, що на нутрощах,

10 і обидві нирки з їхнім лоєм, що на стегнах, а сальника з печінки, хай зніме його з нирками.

11 І священик спалить те на жертовнику, як поживу, вогняну жертву для Господа.

12 А якщо жертва його цап, то хай поставить його перед обличчя Господнє,

13 і покладе свою руку на голову його, та й заріже його перед наметом зібрання. А Ааронові сину покроплять кров'ю його з чотирьох боків на жертовника.

14 І він принесе з нього жертву свою, жертву для Господа, лій, що закриває нутрощі, та весь лій, що на нутрощах,

15 і обидві нирки, і їхній лій, що на стегнах, а сальника з печінки, хай зніме його з нирками.

16 І священик спалить їх на жертовнику. Це пожива, вогняна жертва на любі пахощі. Весь лій для Господа.

17 Оце постанова вічна для ваших родів в усіх осадах ваших: "Не вживайте ніякого

лою та крові"".

Левити 4

1 І Господь промовляв до Мойсея:

2 "Скажи Ізраїлевим синам: "Коли хто ненароком згрішить проти якої з усіх заповідей Господніх, чого не можна робити, а він зробить проти однієї з них,

3 або помазаний священик згрішить і наведе провину на народ, то він принесе за гріх свій, що згрішив ним, без вад бичка, молоде з худоби великої, для Господа на жертву за гріх.

4 І приведе він того бичка до входу намету зібрання перед Господнє обличчя, і покладе свою руку на голову того бичка, та й заріже бичка перед Господнім обличчям.

5 А помазаний священик візьме кров того бичка, та й внесе її до намету зібрання.

6 І вмочить священик пальця свого в ту кров, та й покропить тією кров'ю сім раз перед Господнім обличчям біля завіси святини.

7 І дасть священик з тієї крові на роги жертовника кадила пахоців, перед Господнім обличчям, що він у наметі зібрання, а всю кров бичка вилле до підстави жертовника цілопалення, що при вході намету зібрання.

8 А весь лій бичка жертви за гріх принесе з нього лій, що закриває нутрощі, і весь лій, що на нутрощах,

9 і обидві нирки та їхній лій, що на стегнах, а сальника на печінці зніме його з нирками,

10 як приноситься з вола мирної жертви, і священик спалить те на жертовнику цілопалення.

11 А шкіру бичка та все м'ясо його з головою його та гомілками його, і нутрощі його, і нечистоти їхні,

12 і всього бичка винесе поза табір до чистого місця, до місця висипання попелу, і спалить його на дровах у вогні, на попелищі буде спалений він.

13 А коли вся Ізраїлева громада ненароком згрішить, і це буде приховане від очей зборів, і зроблять що проти якої з усіх Господніх заповідей, чого не можна робити, і завинять,

14 а гріх стане відомий, що вони згрішили ним, то збори принесуть бичка, молоде з худоби великої, на жертву за гріх. І вони приведуть його перед намет зібрання.

15 А старшини громади покладуть свої руки на голову бичка перед Господнім обличчям, та й заріже один з них бичка перед обличчям Господнім.

16 А помазаний священик внесе кров бичка до намету зібрання.

17 І вмочить священик пальця свого в ту кров, та й покропить сім раз перед Господнім обличчям перед завісою.

18 І дасть він із тієї крові на роги жертовника, що перед Господнім обличчям, що він у наметі зібрання, а всю ту кров вилле до підстави жертовника цілопалення, що при вході намету зібрання.

19 А весь його лій принесе з нього та й спалить на жертовнику.

20 І зробить з тим бичком те саме, що робив бичкові жертви за гріх, так само зробить з ним. І так священик дасть очищення за них, і буде пробачено їм.

21 І винесе бичка поза табір, та й спалить його, як палив бичка першого. Він жертва за гріх зібрання.

22 Коли хтось із очільників необачно згрішить, проти якої з усіх заповідей Господа, Бога його, чого робити не можна, та й завинить,

23 і дізнається, що він згрішив, то приведе він для жертви цапа без вад,

24 і покладе свою руку на голову того цапа, та й заріже його в місці, де ріжеться цілопалення перед Господнім обличчям. Він жертва за гріх.

25 А священик візьме з крові жертви за гріх своїм пальцем, та й дасть на роги жертовника цілопалення, а кров його вилле до підстави жертовника цілопалення.

26 А весь лій його спалить на жертовнику, як лій мирної жертви, та й так очистить священик його від гріха його, і буде пробачено йому.

27 А коли яка душа з народу землі ненароком згрішить, коли зробить що проти якої з заповідей Господніх, чого робити не можна, та й завинить,

28 і дізнається про гріх свій, що згрішив ним, то за гріх свій, він приведе як жертву козу без вад,

29 і покладе свою руку на голову жертви за гріх, та й заріже цю жертву за гріх у місці, де ріжуть на цілопалення.

30 А священик візьме своїм пальцем із крові її, та й дасть на роги жертовника цілопалення, а всю її кров вилле до підстави жертовника.

31 А весь її лій він зніме, як знятий був лій із мирної жертви, і священик спалить на жертовнику на пахощі любі для Господа. І так священик очистить його, і буде пробачено йому.

32 А якщо він приведе вівцю в жертву за свій гріх, то приведе самицю без вад,

33 і покладе свою руку на голову жертви за гріх, та й заріже її на жертву за гріх у місці, де ріжуть жертву на цілопалення.

34 І візьме священик із крові жертви за гріх своїм пальцем, та й дасть на роги жертовника цілопалення, а всю кров її вилле до підстави жертовника.

35 А весь лій її зніме, як знімається лій вівці з мирної жертви, та й спалить священик його на жертовнику на вогняні жертви Господні. І так очистить його священик за гріх його, що той згрішив був ним, і буде пробачено йому.

Левити 5

1 А коли хто згрішить тим, що почувши привселюдне прокляття, чи був свідком, або бачив, або знав, але не виявив, то понесе свою провину.

2 або особа, що доторкнеться якої нечистої речі, або трупа звірини нечистої, або трупа худоби нечистої, або трупа нечистого плазуючого, і буде це невідомо їй, то вона нечиста й завинить.

3 Або коли доторкнеться нечистості людини, всяких нечистост її, що нею стане нечистою, і буде це невідомо їй, а потім вона довідається про те, то завинить,

4 або коли хто присягне, вимовляючи нерозважливо вустами своїми, зробити лихе або добре, на все, що людина нерозважливо може присягнути, і хоч він це зробив несвідомо, а потім усвідомив, що завинив одним з цих,

5 то хай визнає, чим він згрішив.

6 І приведе він Господові жертву за провину, самицю з дрібної худоби, вівцю або козу на жертву за гріх, а священник очистить його від гріха його.

7 А якщо рука його не спроможна на ягня, то принесе в жертву за провину свою, дві горлиці або двох голубів Господові, одне на жертву за гріх, а одне на цілопалення.

8 І принесе їх до священника, а він перше принесе те, що на жертву за гріх, і проткне великим нігтем голову його від шиї, але не відділить.

9 І покропить з крові жертви за гріх на стіну жертовника, а кров, що залишиться, буде вилита до підстави жертовника. Це жертва за гріх.

10 А другого зробить цілопаленням за уставом. І очистить його священник від гріха його, і буде пробачено йому.

11 А якщо він не спроможний на дві горлиці або на двох голубів, то принесе в жертву свою за те, чим згрішив, десяту частину ефи пшеничного борошна на жертву за гріх, не покладе до неї оливи й не дасть на неї ладану, бо вона жертва за гріх.

12 І принесе її до священника, а священник візьме з неї повну свою жменю, за пригадувальну частину її, та й спалить на жертovníку на вогняні жертви Господові. Вона жертва за гріх.

13 І очистить його священник від гріха його, що згрішив він одним з них, і буде йому пробачено. І буде вона для священника, як жертва хлібна".

14 І Господь промовляв до Мойсея:

15 "Коли хто ненароком згрішить переступом проти Господніх святощів, то він приведе жертву за провину свою до Господа, без вад барана з дрібної худоби, за твоєю оцінкою срібла шеклів, на міру шеклем святині на жертву за провину.

16 А те, що згрішив проти святощів, поверне, і додасть до нього п'яту частину його священникові, а священник очистить його бараном жертви за гріх, і буде пробачено йому.

17 А якщо згрішить коли хто, і зробить проти якої з усіх Господніх заповідей, чого не можна робити, і не знатиме, то завинить і понесе свій гріх.

18 Він приведе до священника без вад барана з дрібної худоби в оцінці твоїй на жертву за провину. І очистить його священник за помилку його, бо він не знав, і буде пробачено йому.

19 Це жертва за провину. Він справді завинив Господові".

20 І Господь промовляв до Мойсея:

21 "Коли хто згрішить переступом проти Господа, і скаже неправду на ближнього свого щодо даного на зберігання чи даного в заклад, або щодо пограбування, або забере силою у ближнього свого,

22 або знайде загублене та й збреше про це, і присягне неправдиво на одне з усього, що робить людина, то згрішить тим,

23 то коли він згрішить і стане винуватим, хай поверне вкрадене, або забране

примусом, або дане на зберігання, що було закладене в нього, або загублене, що знайшов,

24 або все, що присягав про нього неправдиво, хай поверне його і додасть до нього п'яту частину тому, чиє воно, дасть його в день, коли стане відомою провина його.

25 І він приведе Господові до священника жертву за провину свою, без вад барана з дрібної худоби за твоєю оцінкою на жертву за провину.

26 І священник очистить його перед Господнім обличчям, і буде йому пробачено все".

Левити 6

1 І Господь промовляв до Мойсея:

2 "Накажи Ааронові та синам його: "Оце закон про цілопалення: воно має залишатися на вогнищі жертовника всю ніч аж до ранку, а вогонь жертовника мусить горіти.

3 І одягне священник лляний свій одяг, і лляне спіднє одягне на тіло своє, і збере попіл з цілопалення на жертовнику, та й покладе його при жертовнику.

4 І зніме він одяг свій, і одягне одяг інший, та й винесе попіл поза табір до чистого місця.

5 А вогонь на жертовнику горітиме, не погасне, а священник палитиме на ньому дрова щоранку, і кластиме на нього цілопалення, і палитиме на ньому лій мирних жертв.

6 Вогонь завжди горітиме на жертовнику, не погасне.

7 А оце закон про хлібну жертву: Ааронові сини принесуть її перед обличчя Господнє до переду жертовника.

8 І візьме він з неї жменею з пшеничного борошна хлібної жертви, та з оливи її, та весь ладан, що на хлібній жертві, та й спалить на жертовнику, любі пахощі. Це частина її, як пригадувальна для Господа.

9 А залишки з неї їстимуть Аарон та сини його, прісне буде спожите в святому місці, на подвір'ї намету зібрання їстимуть її.

10 Не буде печена вона на заквасці. Я дав це, як їхню частину з вогняних моїх жертв. Вона найсвятіше, як жертва за гріх та жертва за провину.

11 Кожен нащадок чоловічої статі поміж Ааронових дітей її їстиме. Це вічна постанова для ваших поколінь, з вогняних жертв Господніх. Усе, що доторкнеться до них, освятиться"".

12 І Господь промовляв до Мойсея:

13 "Оце жертва Аарона та синів його, що принесуть Господові у дні помазання його: десята частина ефі пшеничного борошна, це стала хлібна жертва: половина її зранку, а половина її надвечір.

14 Вона має бути добре вимішена і приготована на пательні в оливі. Принесеш її, розділену на шматки, любі пахощі для Господа.

15 Помазаний священник, котрийсь із синів його, зробить це. Це вічна Господня

постанова. Уся жертва буде спалена.

16 А кожна священникова хлібна жертва буде ціла, не буде спожита".

17 І Господь промовляв до Мойсея:

18 "Скажи до Аарона та до синів його: "Оце закон про жертву за гріх: на місці, де ріжуть цілопалення, буде зарізана жертва за гріх перед обличчям Господнім, найсвятіше вона!

19 Священик, що приносить її як жертву за гріх, їстиме її, на місці святому буде вона спожита, на подвір'ї намету зібрання.

20 Усе, що доторкнеться до м'яса її, стане святе, а що з її крові потрапить на одяг, те випереш на місці святому.

21 А глиняний посуд, що в ньому вона варена, буде розбитий. А якщо в мідному посуді була вона варена, то буде вичищений до блиску й виполосканий водою.

22 Кожен чоловічої статі із священників їстиме її. Найсвятіше вона.

23 А кожна жертва за гріх, що з крові її буде внесено до намету зібрання на спокуту в святині, не буде спожита, у вогні буде спалена.

Левити 7

1 А оце закон жертви за провину, найсвятіше вона.

2 На місці, де ріжуть цілопалення, заріжуть жертву за провину, а кров'ю її священник покропить на жертovníка.

3 А весь її лій із неї, курдюка, лій, що покриває нутрощі,

4 і обидві нирки, і лій, що на них, а сальника на печінці зніме разом з нирками,

5 та й спалить те священник на жертovníку. Це вогняна жертва для Господа, жертва за провину вона.

6 Кожен чоловічої статі серед священників їстиме її, на місці святому буде вона спожита. Найсвятіше вона.

7 Як про жертву за гріх, так само про жертву за провини закон їм один. Священикові, що очистить нею, йому вона буде.

8 А священнику, що приносить чиєсь цілопалення, належить шкіра цілопалення, яке приніс він, священникові, йому вона буде.

9 І кожна жертва хлібна, що в печі буде печена, і кожна приготована в горшку та на пательні, буде священникові, що приносить її.

10 А кожна хлібна жертва, замішана на оливі й суха, буде вона всім синам Аароновим.

11 А оце закон про мирну жертву, що хтось принесе її Господові.

12 Якщо принесе її на подяку, то він принесе на жертву подяки прісні калачі, замішані на оливі, і прісні коржі, помазані оливою, і вимішане пшеничне борошно, калачі, замішані на оливі.

13 Разом з калачами принесе хліба на заквасці він на жертву свою, при мирній жертві подяки його.

14 І принесе він щось одне з кожної жертви, як пожертву для Господа. Це буде

священикові, що кропить кров мирної жертви, буде йому.

15 А м'ясо мирної жертви подяки його буде спожите у дні його жертви, не залишить із нього нічого до ранку.

16 А якщо жертва його — жертва обітниці, або добровільний дар, то вона буде спожита в день принесення ним його жертви, а залишки з неї будуть і на завтра.

17 А залишки з м'яса кривавої жертви в третьому дні будуть спалене.

18 А якщо все ж буде спожите з м'яса мирної жертви його в третьому дні, то не буде вподобаний той, хто приносить її, це не буде зараховане йому, а хто їстиме з неї, понесе свій гріх.

19 А те м'ясо, що доторкнеться до чогось нечистого, не буде спожите, на вогні буде спалене. А м'ясо чисте кожен чистий буде їсти.

20 А нечиста душа, що буде їсти м'ясо з мирної жертви, що вона Господня, то буде вона винищена з народу свого.

21 А коли хто доторкнеться до чогось нечистого, до нечистоти якоїсь людської, або до нечистоти худоби, або до всього нечистого плазуючого, та проте їстиме з м'яса мирної жертви, що Господня вона, то буде той винищений з народу свого"".

22 І Господь промовляв до Мойсея:

23 "Кажі до Ізраїлевих синів: "Жодного лою волового, ані овечого, ані козиного не будете їсти.

24 А лій із трупа та лій пошматованого звірами буде вживаний для всякої потреби, але їсти не будете його.

25 Бо кожен, хто їсть лій із худоби, що з неї приносить вогняну жертву для Господа, буде винищений з народу свого.

26 І жодної крові птаства та худоби не будете їсти по всіх ваших оселях.

27 Кожна душа, що їстиме кров, то буде винищена душа та з народу свого"".

28 І Господь промовляв до Мойсея:

29 "Скажи до Ізраїлевих синів: "Хто приносить свою мирну жертву до Господа, той принесе свою жертву Господові із своєї мирної жертви.

30 Руки його принесуть на вогняні жертви Господні лій з грудиною. А грудиною він принесе, щоб колихати її, як колихання перед Господнім обличчям.

31 І священик спалить той лій на жертovníку. А та грудина буде Ааронові та синам його.

32 А праве стегно з мирних жертв ваших дасте священикові, як його частку.

33 Хто з Ааронових синів приносить кров мирних жертв та лій, то йому на пай буде праве стегно.

34 Бо я взяв від Ізраїлевих синів грудиною колихання і стегно з мирних жертв їхніх, та й дав їх священикові Ааронові й синам його на вічну постанову від Ізраїлевих синів.

35 Оце частка з помазання Аарона та частка з помазання синів його з вогняних жертв Господніх у день призначення їх на священнослужіння Господові,

36 що наказав Господь давати їм у день їхнього помазання від Ізраїлевих синів, вічна постанова на їхні покоління!37 Оце закон про цілопалення, про хлібну жертву, і

про жертву за гріх, і про жертву за провину, і про посвячення, та про жертву мирну,
38 що Господь дав був Мойсеєві на горі Сінай в день наказу його Ізраїлевим синам приносити жертви свої Господові в Сінайській пустелі.

Левити 8

1 І Господь промовляв до Мойсея:

2 "Візьми Аарона і синів його, і одяг, і оливу помазання, і бичка жертви за гріх, і два барани, і кошика з опрісноками.

3 І збери всю громаду до входу намету зібрання".

4 І зробив Мойсей, як Господь наказав був йому. І зібралася громада до входу в намет зібрання.

5 І промовив Мойсей до громади: "Оце те, що Господь наказав зробити".

6 І привів Мойсей Аарона й синів його, та й умив їх водою.

7 І одягнув він на нього хітон, і підперезав його поясом, і одягнув безрукавне плаття, і дав на нього ефод, і підперезав його поясом ефоду, і закріпив ним ефод на ньому.

8 І поклав на нього нагрудника, і дав до нагрудника урім та туммім.

9 І поклав тюрбан на голову його, і прикріпив до тюрбана спереду золоту бляшку, знак святості, як Господь наказав був Мойсеєві.

10 І взяв Мойсей оливу помазання, і намастив священний намет, і все, що в ньому, та й освятив їх.

11 І покропив він із неї сім раз на жертовника, і намастив жертовника та весь посуд його, і вмивальницю та підставу її, щоб їх освятити.

12 І вилив з оливи помазання на Ааронову голову, та й помазав його, щоб посвятити.

13 І привів Мойсей Ааронових синів, і одягнув їх у хітони, і оперезав їх поясом, і накрив їхні голови, як Господь наказав був Мойсеєві.

14 І підвів він бичка жертви за гріх, і поклав Аарон та сини його свої руки на голову того бичка, як на жертву за гріх.

15 І зарізав Мойсей, і взяв крові та дав своїм пальцем на роги з усіх боків жертовника, і очистив жертовника. А кров вилив до підстави жертовника, і освятив його для очищення на ньому.

16 І взяв він весь лій, що на нутрощах, і сальника на печінці, і обидві нирки та їхній лій, і спалив на жертовнику.

17 А бичка, шкіру його, м'ясо його і нечистоти його спалив у вогні поза табором, як Господь наказав був Мойсеєві.

18 І привів він першого барана цілопалення, і поклали Аарон та сини його руки свої на голову барана.

19 І зарізав Мойсей барана, і покропив його кров'ю з усіх боків жертовника.

20 А барана Мойсей розсік на шматки, і спалив голову, і шматки тулуба.

21 А нутрощі та гомілки обмив водою. І Мойсей спалив цілого барана на

жертovníку, це цілопалення на пахощі любі, це вогняна жертва для Господа, як Господь наказав був Мойсееві.

22 І привів барана другого, барана посвячення. І поклали Аарон та сини його руки свої на голову того барана.

23 І зарізав його Мойсей, і взяв із крові його та й дав на пипку правого вуха Ааронового і на великого пальця правої руки його, і на великого пальця правої ноги його.

24 І привів Ааронових синів, і дав Мойсей із крові тієї на пипку правого їхнього вуха, і на великого пальця правої руки їх, і на великого пальця правої ноги. І покropив Мойсей тією кров'ю жертovníка.

25 І взяв він лій, курдюка, весь лій, що на нутрощах, сальника на печінці, обидві нирки, їхній лій та стегно правиці.

26 А з кошика з опрісноками, що перед обличчям Господнім, узяв одного прісного калача, калача на оліві, одного коржа і поклав на лої правого стегна.

27 І дав він усе на руки Аарона та на руки синів його, і поколихав це, як колихання перед Господнім обличчям.

28 І взяв це Мойсей з їхніх рук, та й спалив на жертovníку на цілопалення. Воно жертва посвячення, на пахощі любі, воно вогняна жертва для Господа.

29 І взяв Мойсей груди́ну та й заколихав її, як колихання перед Господнім обличчям з барана посвячення. Вона буде часткою Мойсеевою, як Господь наказав був Мойсееві.

30 І взяв Мойсей оливи помазання та крові, що на жертovníку, і покropив на Аарона та на одяг його, і на синів його і на одяг синів його з ним. І посвятив Аарона та одяг його, і синів його та одяг синів його з ним.

31 І сказав Мойсей до Аарона й до синів його: "Варіть м'ясо при вході намету зібрання, і там будете їсти його, і хліб, що в кошику посвячення, як я наказав був, промовляючи: "Аарон та сини його їстимуть це.

32 А залишки з м'яса та з хліба спалите у вогні.

33 А із входу намету зібрання не вийдете сім день, аж до закінчення днів вашого посвячення, бо він буде сім день посвячувати вас.

34 Як зробив я сьогодні, так наказав Господь робити, щоб очистити вас.

35 Сидітимете при вході в намет зібрання сім день, день і ніч, і будете виконувати приписи Господні, щоб вам не померти, бо так мені наказано".

36 І зробив Аарон та сини його все те, як наказав був Господь через Мойсея.

Левити 9

1 І восьмого дня, покликав Мойсей Аарона та синів його, та старшин Ізраїлевих,

2 та й сказав до Аарона: "Візьми собі теля з худоби великої, на жертву за гріх, і барана на цілопалення, щоб були без вад, і принеси перед Господне обличчя.

3 А до синів Ізраїлевих скажеш: "Візьміть цапа на жертву за гріх, теля і ягня, щоб були однорічні і без вад, на цілопалення,

4 і вола, і барана на жертву мирну, на заріз перед Господнім обличчям, і хлібну жертву, замішану на оливі, бо сьогодні об'явиться вам Господь"".

5 І вони взяли, що наказав був Мойсей, перед наметом зібрання. І прийшла вся громада, та й стала перед Господнім обличчям.

6 І сказав Мойсей: "Оце те, що Господь наказав був, зробіте, і об'явиться вам слава Господня".

7 І сказав Мойсей до Аарона: "Підійди до жертовника і принеси свою жертву за гріх та своє цілопалення, і очисти себе та народ, і принеси жертву за народ, і очисти їх, як наказав був Господь".

8 І підійшов Аарон до жертовника, та й зарізав теля жертви за свій гріх.

9 А сини Ааронові принесли до нього кров, і вмочив він свого пальця в кров та й дав на роги жертовника, а кров вилив до підстави його.

10 А лій, нирки та сальника на печінці з жертви за гріх спалив на жертовнику, як Господь наказав був Мойсееві,

11 а м'ясо та шкіру спалив у вогні поза табором.

12 І зарізав він жертву цілопалення, а Ааронові сини подали йому кров, і він покropив на жертовника.

13 А цілопалення подавали йому шматками, і голову, а він палив на жертовнику.

14 І обмив він нутрощі та гомілки, і спалив на жертовнику.

15 І приніс він жертву за народ, і взяв цапа жертви за гріх народу, та й зарізав його, і справив як жертву за гріх, як і першого разу.

16 І він приніс цілопалення, і справив його за постановою.

17 І він приніс хлібну жертву, і наповнив з неї руку свою, та й спалив на жертовнику, крім цілопалення ранкового.

18 І зарізав він вола та барана, жертву мирну, що належить народові, а сини Ааронові принесли йому кров, і він покropив нею жертовника,

19 і принесли лій з вола та з барана, курдюка, лій, що покриває нутрощі, нирки і сальника на печінці.

20 І поклали вони лій на груди, а він спалив лій на жертовнику.

21 А груди та праве стегно Аарон колихав, як колихання перед Господнім обличчям, як наказав був Мойсей.

22 І підняв Аарон свої руки до народу, поблагословив його і зійшов вниз, справивши жертву за гріх, цілопалення та мирну жертви.

23 І ввійшов Мойсей та Аарон до намету зібрання, і вийшли вони, і поблагословили народ, і слава Господня явилася всьому народові.

24 І вийшов вогонь від обличчя Господнього, і спалив усе цілопалення на жертовнику. А весь народ бачив це, і закричали вони з радості, та й попадали на обличчя свої...

Левити 10

1 І взяли Ааронові сини, Надав та Авігу, кожен кадилицю свою, і дали в них

вогню, і поклали на ньому кадило, і принесли перед Господнє обличчя чужий вогонь, якого він не наказав був приносити їм.

2 І вийшов вогонь від обличчя Господнього, та й спалив їх, і вони померли перед Господнім обличчям.

3 І сказав Мойсей до Аарона: "Це те, про що казав був Господь: "Серед близьких моїх я буду освячений, і перед усім народом буду прославлений"". А Аарон мовчав.

4 І покликав Мойсей Мисаїла та Елцафана, синів Уззіїла, Ааронового дядька, та й промовив до них: "Підійдіть, винесіть братів своїх із святині поза табір".

5 І вони підійшли та й винесли їх у їхніх хітонах поза табір, як наказав був Мойсей.

6 І сказав Мойсей до Аарона, до Елеазара й до Ітамара, синів його: "Голів ваших не відкривайте, і одягу вашого не роздирайте, щоб вам не померти, і щоб на всю громаду не розгнівався він. А братів ваших, яких спалив Господь, оплакуватиме вся оселя Ізраїлева.

7 Ви не відійдете від входу в намет зібрання, щоб не померти, бо на вас олива Господнього помазання". І зробили вони за Мойсеевим словом.

8 А Господь промовляв до Аарона:

9 "Вина та п'яного напою не пий ані ти, ані сини твої перед тим, як входити до намету зібрання, щоб вам не померти. Це вічна постанова для ваших поколінь,

10 і щоб розрізняти між святим і несвятим, між чистим та нечистим,

11 і щоб навчати Ізраїлевих синів усіх постанов, про що промовляв до них Господь через Мойсея".

12 І Мойсей сказав до Аарона та до синів його Елеазара й Ітамара: "Візьміть хлібну жертву, полишену з вогняних Господніх жертв, та й їжте її прісну при жертovníку, бо це найсвятіше.

13 І їстимете її в місці святому, бо вона частка твоя й частка синів твоїх з вогняних жертв Господніх, бо так мені наказано.

14 А груди́ну колихання та стегно жертви будете їсти в місці чистому, ти й сини твої, та твої дочки з тобою, бо це частка твоя й синів твоїх дані з мирних жертв Ізраїлевих синів.

15 Стегно пожертви й груди́ну колихання на вогняних жертвах лою принесуть вони, щоб колихати як колихання перед Господнім обличчям. І буде це для тебе та для синів твоїх на вічну постанову, як наказав Господь".

16 Мойсей шукав цапа призначеного для жертви за гріх, і ось він був уже спалений. І розгнівався він на Елеазара й на Ітамара, Ааронових синів, кажучи:

17 "Чому ви не з'їли жертви за гріх у місці святому? Адже вона найсвятіше, і її я дав вам, щоб зняти провину громади та очистити їх перед Господнім обличчям.

18 Тож не внесено крові її до святині всередину. Будете конче їсти її в святині, як я наказав".

19 А Аарон сказав до Мойсея: "От сьогодні принесли вони свою жертву за гріх і цілопалення своє перед Господнє обличчя. І я їстиму жертву за гріх сьогодні, чи буде це добре в Господніх очах?"

20 І почув Мойсей, і було це добре в його очах.

Левити 11

1 І Господь промовляв до Мойсея та до Аарона:

2 "Скажіть Ізраїлевим синам: "Оце ті тварини на землі, що будете їсти:

3 всіх, що мають розділені копита, і що жують жуйку, їх їжте.

4 Тільки не їжте: верблюда, бо він жує жуйку, та розділених копит не має, нечистий він для вас.

5 І тушканчика, бо він жує жуйку, та не має розділених копит, нечистий він для вас.

6 І зайця, бо він жує жуйку, та не має розділених копит, нечистий він для вас.

7 І свині, бо вона має розділені ратиці, та жуйки не жує, нечиста вона для вас.

8 Їхнього м'яса не їжте, а до їхнього трупа не доторкайтеся, нечисте воно для вас.

9 Зі всього, що в воді їжте все, що живе в морях та річках, має плавці та луску.

10 А все, що не має плавців та луски в морях і в річках, з усього, що роїться в воді, огида вони для вас!

11 І вони будуть огидою для вас, їхнього м'яса не їжте, а до їхнього трупа не доторкайтеся, нечисте воно для вас.

12 Усе, що не має плавців та луски в воді, огида воно для вас.

13 А з птаства не їжте, бо огида вони для вас: орла, грифа, морського орла,

14 коршака, сокола за родом його,

15 усякого крука за родом його,

16 страуса, сови, яструба за родом його,

17 пугача, рибалки, ібіса,

18 лебедя, пелікана, сича,

19 бусла, чаплі за родом її, одуда і нетопира.

20 Уся комашня, що ходить на чотирьох, огида вона для вас.

21 Тільки те їжте з усієї комашні, що має чотири ноги і може стрибати по землі.

22 Їжте: сарану за родом її, цвіркуна за родом його, коника за родом його.

23 А все інше, що літає і має чотири ноги, огида воно для вас.

24 І через них ви ставатимете нечисті. Кожен, хто доторкнеться до їхнього трупа, буде нечистий аж до вечора.

25 А кожен, хто носив їхній труп, випере одяг свій, і буде нечистий аж до вечора.

26 Всякі тварини, що мають розділені копита і жуйки не жують, нечисті вони для вас. Кожен, хто доторкнеться до них, буде нечистий.

27 А всі тварини, що ходять на чотирьох лапах, нечисті вони для вас. Кожен, хто доторкнеться до їхнього трупа, буде нечистий аж до вечора.

28 А хто носив їхній труп, випере одяг свій, і буде нечистий аж до вечора. Нечисті вони для вас.

29 А оце вам нечисте серед гризунів, що живуть на землі: кріт, миша, ящірка за родом її,

30 ховрах, щур, слимак, їжак і тхір.

31 Оці нечисті для вас серед усіх гризунів. Кожен, хто доторкнеться до їхнього трупа, буде нечистий аж до вечора.

32 І все, на що впаде мертве з них, буде нечисте, кожна річ з дерева, або з одягу, або шкіри, або з грубої тканини, кожна річ, що у вашому господарстві, у воду треба покласти їх, і будуть нечисті аж до вечора, а потому стануть чистими.

33 А, якщо впаде в глиняний посуд, то посуд і все, що в середині його, стане нечисте, його розіб'єте ви.

34 Всяка їжа, на якій була вода з такого посуду, буде нечиста, а всякий напій з такого посуду стане нечистим.

35 І все, що мертве впаде на нього, стане нечисте: піч та вогнище буде розвалене, вони нечисті будуть для вас.

36 Тільки джерело та копанка для води, будуть чисті. А хто доторкнеться до їхнього трупа, буде нечистий.

37 А коли впаде щось мертве з них на всяке насіння для сівби, чисте воно.

38 А коли насіння замочене в воді, і впаде на нього з їхній труп, нечисте воно для вас.

39 А коли помре що з худоби, що вона на їжу для вас, то хто доторкнеться трупа її, той буде нечистий аж до вечора.

40 А хто їсть із трупа її, той випере одяг свій, і буде нечистий аж до вечора. І хто носив труп її, той випере одяг свій, і буде нечистий аж до вечора.

41 А все плазуюче, що плазує по землі, гидота воно, не будете їсти його.

42 Усе, що плазує на животі, і все, що плазує на чотирьох, аж до всього, що багатоножне, не будете їх їсти, бо огида вони.

43 Не робіть душ своїх нечистими усім плазуючим і не станете нечисті через них.

44 Бо я — Господь, Бог ваш, і ви освятитеся, і будьте святі, бо святий я, і не опоганюйте душ своїх усяким плазуючим, що плазує по землі.

45 Бо я — Господь, що вивів вас з Єгипетського краю, щоб бути для вас Богом. І будьте святі, бо святий я.

46 Оце закон про худобу і про птаство, і про всяких водних істот, і про всяку душу, що плазує по землі,

47 щоб відділяти між нечистим та чистим, і між тваринами, що можна їсти, і що не можна"".

Левити 12

1 І Господь промовляв до Мойсея:

2 "Скажи до Ізраїлевих синів: "Коли жінка зачне, і народить дитя чоловічої статі, то буде нечиста сім день, як за днів нечистоти місячного її, буде нечиста вона.

3 А восьмого дня буде обрізаний верхній край його статевого органу.

4 І буде вона сидіти в крові очищення тридцять три дні. До всякої святощі не буде вона доторкатися, а до святині не ввійде аж до закінчення днів очищення її.

5 А якщо народить дитя жіночої статі, то буде нечиста вона два тижні, як за нечистості її місячної, і буде сидіти вона на крові очищення шістдесят шість днів.

6 А по виповненні днів очищення її за сина або за дочку, принесе вона однорічне ягня на цілопалення, та голуба або горлицю на жертву за гріх, до входу намету зібрання до священика.

7 І він принесе це перед Господнє обличчя, і очистить її, і вона очиститься від джерела своєї крові. Це закон про породілля.

8 А коли рука її не спроможна на ягня, то візьме вона дві горлиці або двох голубів, одного на цілопалення й іншого на жертву за гріх, й очистить її священик, і вона стане чиста"".

Левити 13

1 І Господь промовляв до Мойсея й Аарона:

2 "Коли на шкірі тіла людини буде пухлина, або лишай, або біла пляма, або ніби болячка прокази, то буде спроваджена вона до священика Аарона або одного з синів його, священиків.

3 І огляне священик ту болячку, а волосся на болячці перемінилося на біле, і вигляд болячки глибший від шкіри тіла, та болячка — проказа вона. І огляне її священик, і визнає її за нечисту.

4 А якщо болячка на шкірі біла, а вигляд її не глибший від шкіри, і волосся її не змінилося на біле, то замкне священик хворого на сім день.

5 І огляне її священик сьомого дня, а болячка, на погляд його не поширилася по шкірі, то замкне його священик вдруге на сім день.

6 І огляне його священик сьомого дня вдруге, а болячка поблідла і не поширилася по шкірі, то священик визнає його за чистого, лишай вона. І випере він одяг свій та й стане чистий.

7 А якщо пошириться лишай той по шкірі, то з'явиться вона вдруге до священика.

8 І огляне священик, а лишай той поширився по шкірі, то священик визнає її за нечисту, проказа воно.

9 Коли буде на людині болячка прокази, то буде приведена до священика.

10 І огляне священик, а на шкірі біла пухлина, і волосся на ній стало біле, і на пухлині наріст,

11 то це стара проказа на шкірі. І священик визнає його за нечисту, але не замкне його, бо справді давно вона нечистою.

12 А якщо справді кинеться та пошириться по шкірі, і покриє та проказа всю шкіру хворого від голови його аж до ніг її, куди лиш глянуть очі священикові,

13 і огляне священик, а проказа та покрила все тіло, то він визнає за чисту ту болячку: вся вона перемінилася на білу, чиста вона.

14 А того дня, коли в ній з'явиться відкрита рана, вона стане нечистою.

15 І огляне священик рану, і визнає її за нечисту, проказа вона.

16 Або коли відкрита рано знову переміниться на біле, то вона прийде до

священика.

17 І огляне її священик, а болячка перемінилася на білу, то священик визнає ту болячку за чисту, чиста вона.

18 А коли на шкірі її гнояк, і він вилікуваний,

19 а на місці гнояка буде біла пухлина, або рожева пляма, то покажеться священикові.

20 І огляне священик, а вигляд її нижчий від шкіри, а волосся її змінилося на біле, то священик визнає її за нечисту, проказа вона, вона утворилася на гнояку.

21 А якщо огляне її священик, а нема в ній білого волосся, і вона не нижча від шкіри, і вона бліда, то замкне його священик на сім день.

22 А якщо справді пошириться по шкірі, то священик визнає його за нечистого, болячка та є проказою.

23 А якщо біла пляма не розростається і не поширилася, вона струп чиряка, і священик визнає його за чистого.

24 Або коли буде на шкірі його опік від вогню у вигляді рожевої плями,

25 то огляне її священик, а змінилось волосся в плямі на біле, а вид її глибший від шкіри, проказа вона, що утворилася на опіку. І визнає священик її за нечисту, болячка прокази вона.

26 А якщо священик огляне її, а ось у плямі нема білого волосся, і вона не нижча від шкіри, і вона бліда, то священик замкне її на сім день.

27 І огляне її священик восьмого дня. Якщо справді пошириться по шкірі, то священик визнає її за нечисту, болячка прокази вона.

28 А якщо пляма не поширилася по шкірі, і вона бліда, то це пухлина від опіку. І священик визнає її за чисту, бо струп опіку вона.

29 А чоловік або жінка, коли буде на кому болячка на голові або на бороді,

30 то священик огляне ту болячку, а ось вид її глибший від шкіри і в ній жовте, тонке волосся, то священик визнає його за нечистого, парші вона, вона проказа голови або бороди.

31 А коли священик огляне болячку паршів, а ось вид її не глибший від шкіри, і в ній нема чорного волосся, то священик замкне хворого на парші на сім день.

32 І огляне священик ту болячку сьомого дня, а не поширилися парші, і волосся в них не стало жовте, а вид паршів не глибший від шкіри,

33 то він поголиться, а паршів не поголить. І замкне священик хворого на парші вдруге на сім день.

34 І огляне священик парші сьомого дня, а парші не поширилися по шкірі, і їхній вид не глибший від шкіри, то священик визнає його за чистого, і він випере одяг свій, і стане чистий.

35 А якщо поширяться парші по шкірі по його очищенні,

36 то священик огляне його, а парші поширилися по шкірі, то священик не буде досліджувати щодо жовтого волосся, нечистий він.

37 А якщо, на його погляд, парші призупинилися, і в них виросло чорне волосся, то

парші вилікувані, він чистий. І священник визнає його за чистого.

38 А чоловік або жінка, коли на шкірі їхнього тіла буде багато білих плям,

39 то огляне священник, а ось на шкірі їхнього тіла бліді білі плями, лишай воно, чистий він.

40 А коли в кого облізе голова його, лисий він, він чистий.

41 А якщо голова його облізла спереду його, лисий він спереду, він чистий.

42 А коли на лисині ззаду або на лисині спереду буде біла червона болячка, це проказа, що з'явилася вона на лисині задній його або на лисині передній.

43 І огляне його священник, а пухлина болячки рожева на лисині задній його або в лисині передній його, як вигляд прокази на шкірі,

44 то це чоловік прокажений, нечистий він. Конче визнає священник його за нечистого, на голові його болячка.

45 А прокажений, що проказа на ньому, одяг його буде роздертий, а голова його буде відкрита по уста, і він кричатиме: "Нечистий, нечистий!"

46 По всі дні, коли болячка на ньому, буде нечистий він. Самітно буде пробувати він, поза табором оселя його.

47 А коли буде на одязі зараза прокази, на одязі вовняному чи лляному,

48 на основі або пітканні льону чи вовни, або на шкірі, чи на будь-якому шкіряному виробі,

49 і буде та зараза зеленява або червонява на одязі, або на шкірі, або на всякій шкіряній речі, зараза прокази воно. І буде воно показане священникові.

50 І огляне священник ту заразу та й замкне заразного на сім день.

51 А дня сьомого огляне він ту заразу, і коли зараза та поширилася на одязі, або на шкірі, на всьому, що зроблене зі шкіри, та зараза проказа, нечиста вона.

52 І він спалить той одяг чи всяку річ шкіряну, що буде на ній зараза, бо злослива проказа це, вогнем буде спалена.

53 А якщо священник побачить, а ось не поширилася зараза на одязі, або на всякій речі шкіряній,

54 то священник накаже випрати те, що на ньому. І він замкне те вдруге на сім день.

55 І огляне священник заразу по пранні, і ось, зараза не змінила свого вигляду, і зараза не поширилася, нечиста вона, вогнем її спалите.

56 А якщо священник побачив, а зараза та зблідла після прання її, то він відірве її від одягу або від шкіри.

57 А якщо вона з'явиться ще на одязі, або на якійсь шкіряній речі, то це поширюється вона, вогнем спалиш те, що на ньому та зараза.

58 А якщо після прання одягу, на пітканні чи основі не зійде та зараза, то він буде випраний вдруге, і стане чистий.

59 Оце закон про хворобу прокази на одязі".

Левити 14

1 І Господь промовляв до Мойсея:

2 "Оце буде закон про прокаженого в дні очищення його. Буде він приведений до священика.

3 І вийде священик поза табір, і огляне, і ось вилікувана хвороба прокази в прокаженого,

4 тоді він накаже взяти для очищуваного двох живих чистих птахів, і кедрового дерева, і червону нитку, і ісопу.

5 І накаже зарізати одного птаха над глиняним посудом із живою водою.

6 Потім візьме живого птаха і кедрового дерева, і червону нитку, і ісопу, і вмочить їх та живого птаха в крові птаха, зарізаного над живою водою.

7 І покропить на очищуваного від прокази сім раз та й очистить його, а живого птаха пустить у поле.

8 А очищуваний випере одяг свій і поголить усе волосся своє, і обмиється в воді, і стане чистий. А потому ввійде до табору, і житиме поза наметом своїм сім день.

9 І сьомого дня, поголить він усе волосся своє, свою голову, бороду свою, брови очей своїх, все волосся своє поголить, випере одяг свій, вимие тіло своє в воді і стане він чистий.

10 А восьмого дня візьме він двоє баранів без вад, одну однорічну без вад вівцю і три десятих пшеничного борошна, жертва хлібна, замішана на оливі, і одного лога оливи.

11 І поставить священик, що очищує, чоловіка очищуваного з ними перед Господнім обличчям при вході до намету зібрання.

12 І візьме священик одного барана, і принесе його на жертву за гріх, та лога оливи, та й колихатиме їх, як колихання перед Господнім обличчям.

13 І він заріже того барана в місці, де ріже жертву за гріх і цілопалення, у місці святині, бо як жертва за гріх та жертва за провину, вона для священика, найсвятіше вона.

14 І візьме священик крові жертви за провину, та й дасть на пипку правого вуха очищуваного, і на великого пальця правої руки його та на великого пальця правої ноги його.

15 Потім візьме з логу оливи та й вилле на ліву долоню свою.

16 І вмочить правого пальця свого в оливу, що на лівій долоні його, і покропить з оливи тим пальцем сім раз перед Господнім обличчям.

17 А з решти оливи, що на долоні його, священик дасть на пипку правого вуха очищуваного, і на великого пальця правої руки його та на великого пальця правої ноги його на кров жертви за провину.

18 А залишки оливи, що на долоні священиковій, дасть на голову очищуваного. І священик очистить його перед Господнім обличчям.

19 І справить священик жертву за гріх, і очистить очищуваного з нечистоти його, а потім заріже цілопалення.

20 І складе те цілопалення та ту хлібну жертву на жертovníку, і священик очистить його, і стане він чистий.

21 А якщо він бідний, і рука його неспроможна, то візьме одного барана на жертву за провину на колихання, щоб очистити його, і одну десяту ефи пшеничного борошна, замішаного на оливі, і лог оливи,

22 та дві горлиці або двоє голубів, на що спроможна рука його, і буде одне жертва за гріх, а одне цілопалення.

23 І він принесе їх восьмого дня на своє очищення до священика, до входу в намет зібрання перед Господнєм обличчям.

24 І візьме священик ягня жертви за провину і лог оливи та й буде колихати їх, як колихання перед Господнім обличчям.

25 І заріже ягня жертви за провину, і візьме священик крові жертви за провину, та й дасть на пипку правого вуха очищуваного, на великого пальця правої руки його та на великого пальця правої ноги його.

26 А з оливи вилле священик на ліву долоню свою.

27 І покропить священик своїм правим пальцем з оливи, що на лівій долоні його, сім раз перед Господнім обличчям.

28 І дасть священик із оливи, що на долоні його, на пипку правого вуха очищуваного, і на великого пальця правої руки його та на великого пальця правої ноги його, на місце крові жертви за провину.

29 А залишки оливи, що на священиковій долоні, дасть на голову очищуваного на очищення його перед Господнім обличчям.

30 І він спорядить одне з горлиць або з голубів і з того, на що спроможна рука його,

31 на що спроможна рука його, одне жертва за гріх, а одне цілопалення понад жертву хлібну. І очистить священик очищуваного перед Господнім обличчям.

32 Оце закон про того, що в ньому хвороба прокази, і що рука його неспроможна при очищенні його".

33 І Господь промовляв до Мойсея й до Аарона:

34 "Коли ви ввійдете до Ханаанського краю, що я даю вам на володіння, і наведу хворобу прокази на дома краю вашого володіння,

35 то прийде той, що його той будинок, та й скаже священикові: "Ніби заразу помітив я в будинку".

36 І накаже священик, і опорожнять той будинок, поки прийде священик, щоб оглянути заразу, щоб не стало нечистим усе, що в будинку. А потому ввійде священик, щоб оглянути той будинок.

37 І він огляне заразу, і ось у стінах будинку заглиблення зеленяві або червоняві, а їхній вид нижчий від стіни.

38 І вийде священик з того будинку до виходу, і замкне його на сім день.

39 І повернеться священик сьомого дня та й огляне, а ось поширилася та зараза на стінах того будинку.

40 І накаже священик, і витягнуть камені, що на них та зараза, та й кинуть їх поза місто, до місця нечистого.

41 А будинок той він вишкребе зсередини кругом, а глину, що вишкребли,

висиплють поза містом, до нечистого місця.

42 І візьмуть інші камені, і покладуть замість тих, і візьме іншу глину і обтинкує той будинок.

43 А якщо повернеться та зараза, і кинеться в будинку по видаленні тих каменів і по вишкрібанні його та по тинкуванні,

44 то ввійде священик і огляне, а та зараза поширилася по будинку, то вона проказа злослива, нечистий той будинок.

45 І розвалить той будинок, і каміння його, і дерево його, і весь тинк його, і винесе поза місто, до нечистого місця.

46 А хто входить до того будинку всі дні, коли він замикав його, той буде нечистий аж до вечора.

47 А хто лежить у тому будинку, той випере одяг свій, і хто їсть у ньому, той випере одяг свій.

48 А якщо знову ввійде священик і побачить, а ось не поширилася зараза в будинку по тинкуванні його, то священик визнає той будинок за чистий, бо зараза вилікувана.

49 І візьме він на очищення того будинку два птахи, і кедрового дерева, і червені, та ісопу.

50 І заріже одного птаха до глиняного посуду над живою водою.

51 І візьме він кедрового дерева, та ісопу, і червені, і живого птаха, та й умочить їх у крові зарізаного птаха та в живій воді, і сім раз покропить на той будинок.

52 І очистить він той будинок пташиною кров'ю і живою водою, і птахом живим, і кедровим деревом, і ісопом, і червенню.

53 І пустить він живого птаха поза місто на поле, і очистить будинок той, і він стане чистий.

54 Оце закон для всякої хвороби прокази та для паршів,

55 і для прокази одягу та будинку,

56 і для пухлини, і для лишая, і для білої плями,

57 для навчання на день нечистості й на день очищення. Оце закон про проказу".

Левити 15

1 І Господь промовляв до Мойсея й до Аарона:

2 "Скажіть до Ізраїлевих синів: "Кожен чоловік, що матиме течу із статевого органу, нечистий він.

3 А це буде про нечистість його, коли із статевого органу його тече, або коли затримується в ньому, воно нечистість його.

4 Всяке ложе, на яке ляже такий чоловік, буде нечисте, і всяка річ, що він сяде на ній, буде нечиста.

5 І кожен, хто доторкнеться ложа його, випере свій одяг і обмиється в воді, і буде нечистий аж до вечора.

6 А хто сяде на річ, що на ній сидів чоловік з течєю, той випере одяг свій і обмиється в воді, і буде нечистий аж до вечора.

7 А хто доторкнеться до тіла чоловіка з течею, той випере одяг свій і обмиється в воді, і буде нечистий аж до вечора.

8 А коли чоловік з течею плюне на чистого, то випере той одяг свій і обмиється в воді, і буде нечистий аж до вечора.

9 І кожен віз, що на ньому їде течивий, буде нечистий.

10 І кожен, хто доторкнеться до всього, що буде під ним, буде нечистий аж до вечора. А хто переносить те, той випере одяг свій і обмиється в воді, і буде нечистий аж до вечора.

11 І кожен, кого доторкнеться течивий, а рук своїх він не обмив водою, то випере він одяг свій і обмиється в воді, і буде нечистий аж до вечора.

12 А глиняний посуд, що його доторкнеться чоловік з течею, буде розбитий, а кожен посуд дерев'яний буде обмитий водою.

13 А коли течивий стане чистий від течі своєї, то він відлічить сім день на своє очищення і випере одяг свій, і обмие тіло своє в живій воді, і стане чистий.

14 А восьмого дня він візьме собі дві горлиці або двоє голубів, та й прийде перед обличчя Господнє до входу в намет зібрання, і дасть їх священикові.

15 І спорядить їх священик: одне жертвою за гріх, а одне цілопаленням, та й очистить священик його перед Господнім обличчям від течі його.

16 А якщо в чоловіка трапиться еякуляція, то він обмие в воді все тіло своє, і буде нечистий аж до вечора.

17 А всякий одяг й всяка шкіра, що на них будуть сперматозоїди будуть випрані в воді, і будуть нечистими аж до вечора.

18 І жінка з чоловіком, що з нею лежатиме, обмиються водою, і будуть нечисті аж до вечора.

19 А жінка, коли будуть в неї місячні, кров буде течею її, то сім день буде в своїй нечистості, а кожен, хто доторкнеться її, буде нечистий аж до вечора.

20 І все, на чому вона лежатиме в час місячних своїх, буде нечисте, і все, на чому вона сяде, буде нечисте.

21 А кожен, хто доторкнеться до того місця, той випере одяг свій і обмиється в воді, і буде нечистий аж до вечора.

22 А кожен, хто доторкнеться до всякої речі, на якій вона сидить, той випере одяг свій, обмиється в воді, і буде нечистий аж до вечора.

23 А якщо було б щось на ложі або на тій речі, що вона сиділа на ній, і він доторкнеться того, то буде нечистий аж до вечора.

24 А якщо буде лежати чоловік з нею, то нечистота її буде на ньому, і буде він нечистий сім день.

25 А жінка, в якій буде текти кров багато днів і не за часом, або коли буде текти довше ніж належить, то всі дні течі нечистості її буде вона, як за днів її місячного, нечиста вона.

26 Кожне ложе, на якому вона лежатиме всі дні течі її, буде для неї, як ложе її нечистості. І кожна річ, на яку вона сяде, буде нечиста, як нечистота місячного

очищення її.

27 І кожен, хто доторкнеться до них, буде нечистий, і випере одяг свій, і обмиється в воді, і буде нечистий аж до вечора.

28 А якщо вона очиститься від течі своєї, то відлічить собі сім день, а потому стане чиста.

29 А восьмого дня візьме собі дві горлиці, або двох голубів, та й принесе їх до священика до входу в намет зібрання.

30 І спорядить священик одне жертвою за гріх, а одне цілопаленням, та й очистить її перед Господнім обличчям від течі нечистості її.

31 І відділите Ізраїлевих синів від їхньої нечистості, щоб не померли вони в своїй нечистості через опоганення ними мого намету, який серед них.

32 Оце закон про течивого та про того, в кого трапляється самовільна еякуляція, що робить його нечистим,

33 і про хвору в місячному очищенні її, і про течивого на течу свою, для чоловіка й для жінки, та для чоловіка, що лежатиме з нечистою"".

Левити 16

1 І Господь промовляв до Мойсея по смерті обох Ааронових синів, коли вони були наблизилися перед Господнє обличчя і померли.

2 І сказав Господь до Мойсея: "Скажи до Аарона, брата свого, і хай він не входить кожного часу до святині за завісу, перед віко, що на ковчегіві, щоб не помер він, бо я в хмарі являюся над тим віком.

3 З оцим увійде Аарон до святині, з телям на жертву за гріх та з бараном на цілопалення.

4 Він одягне священного лляного хітона, і лляний спідній одяг буде на тілі його, і підпережеться лляним поясом, і на голові лляний тюрбан, вони священне вбрання. І обмие в воді своє тіло, та й одягне він його.

5 А від громади Ізраїлевих синів візьме він двох цапів на жертву за гріх та одного барана на цілопалення.

6 І принесе Аарон теля жертви за гріх, що належить йому, та й очистить себе та свою оселю.

7 І візьме він обох тих цапів та й поставить їх перед Господнім обличчям при вході до намету зібрання.

8 І кине Аарон на обох тих цапів жеребки, один жеребок для Господа і один жеребок для Азазеля.

9 І принесе Аарон цапа, що на нього вийшов жеребок для Господа, жертвою за гріх.

10 А цап, що на нього випав жеребок для Азазеля, буде поставлений живим перед Господнє обличчя, щоб очистити його, і щоб відіслати його до Азазеля в пустелю.

11 І принесе Аарон бичка жертви за гріх, що належить йому, та й очистить себе та свою оселю, і заріже бичка жертви за гріх, що належить йому.

12 І візьме повну кадильницю палаючого вугілля з жертovníка перед Господнім

обличчям, і повні жмені свої дрібно товченого запашного кадила, та й внесе за завісу.

13 І покладе він те кадило на вогонь перед Господнім обличчям, а хмара кадила закриє віко, що над свідощвом, щоб він не помер.

14 І візьме він крові бичка, та й покропить пальцем своїм на переді віка на схід, а перед віком покропить з крові сім раз своїм пальцем.

15 І заріже цапа жертви за гріх, що належить народові, і внесе його кров за завісу, та й зробить з кров'ю його, як зробив був з кров'ю теляти, і покропить її на віко та перед віком.

16 І очистить він святиню з нечистості Ізраїлевих синів та з їхніх переступів через усі гріхи їхні. І так він зробить для намету зібрання, що знаходиться з ними серед їхньої нечистості.

17 І жодної людини не буде в наметі зібрання, коли він входить на очищення до святині, аж до виходу його. І очистить він себе та оселю свою, та всю громаду Ізраїлеву.

18 І вийде він до жертовника, що перед Господнім обличчям, та й очистить його, і візьме крові теляти й крові цапа, та й дасть на роги жертовника навколо.

19 І покропить на нього з крові пальцем своїм сім раз, та й очистить його, та освятить його від нечистості Ізраїлевих синів.

20 А коли він скінчить очищення святині й намету зібрання та жертовника, то приведе живого цапа.

21 І покладе Аарон обидві руки свої на голову живого цапа, і визнає над ним усі гріхи Ізраїлевих синів та всі їхні провини через усі їхні гріхи, і складе їх на голову цапа, та й відправить через призначену людину в пустелю.

22 І понесе той цап на собі всі їхні гріхи до краю неврожайного, і відпустять того цапа в пустелі.

23 І ввійде Аарон до намету зібрання, і зніме лляний одяг, що одягнув був при вході його до святині, і покладе його там.

24 І обмие він тіло своє в воді в місці святому, і одягне одяг свій та й вийде, і спорядить цілопалення своє та цілопалення за народ, і очистить себе та народ.

25 А лій жертви за гріх спалить на жертовнику.

26 А той, хто відводив цапа до Азазеля, випере одяг свій і обмие тіло своє в воді, а потому ввійде до табору.

27 А теля жертви за гріх та цапа жертви за гріх, що їхню кров внесено на очищення в святині, випровадять поза табір, та й сплять у вогні їхні шкіри, їхнє м'ясо та їхні нечистоти.

28 А той, хто їх палить, випере одяг свій, обмие своє тіло в воді, а потому ввійде до табору.

29 І це стане для вас на вічну постанову, сьомого місяця, десятого дня місяця впокорюватимете ваші душі, нічого не будете робити ані ви, ані тубілець, ані прихोць, що мешкає серед вас,

30 бо того дня буде викуп ваш на очищення ваше, зі всіх гріхів ваших станете чисті перед Господом.

31 Субота повного відпочинку від праці для вас, впокорюватимете душі свої, це вічна постанова.

32 А очистить той священик, що помазали його, і що посвятили його бути священиком замість батька свого. І одягне він лляний одяг, одяг священний,

33 і очистить святее святих, і намет зібрання, і жертовника очистить, і очистить священиків та весь народ громади.

34 І буде це для вас на вічну постанову на очищення Ізраїлевих синів з усіх їхніх гріхів раз на рік. І він зробив, як Господь наказав був Мойсееві".

Левити 17

1 І Господь промовляв до Мойсея:

2 "Скажи до Аарона й до синів його, та до всіх Ізраїлевих синів, що це та річ, про яку Господь наказав був:

3 "Кожен з Ізраїлевого роду, що заріже вола, або ягня, або козу в таборі, або щось заріже поза табором,

4 а до входу в намет зібрання не приведе того на жертву для Господа перед священним наметом, то кров буде порахована тому, він пролив кров. І буде винищений той з народу свого,

5 щоб Ізраїлеві сини свої жертви не різали в чистому полі, а приводили священникові для Господа, до входу в намет зібрання, і різали їх, як мирні жертви для Господа.

6 І покропить священик тією кров'ю на Господнього жертовника при вході в намет зібрання, та й спалить лій на любі пахощі для Господа.

7 І щоб вони вже не різали своїх жертв подібним до цапів демонам, за якими вони ходять. Це буде для них вічна постанова на їхні покоління".

8 А їм скажеш: "Кожен з Ізраїлевого роду та з прихоська, що мешкатиме серед вас, який принесе цілопалення або жертву,

9 а до входу в намет зібрання не принесе того, щоб там принести жертву для Господа, то буде винищений той з народу свого!

10 А кожен з Ізраїлевої оселі та з прихоська, що мешкає серед них, який буде їсти кров, то я зверну обличчя своє проти тієї душі, що їсть вона ту кров, і винищу її з народу її,

11 бо душа тіла в крові вона, а я дав її для вас на жертовника для очищення за душі ваші, бо кров та вона очищує душу.

12 Тому сказав я Ізраїлевим синам: "Кожна душа з вас і прихосько, що мешкає серед вас, не їстиме кров".

13 А кожен із Ізраїлевих синів та з прихоська, що мешкає серед них, і який уполює їстівну здобич звірини або птаства, то він виле кров того і прикриє її піском.

14 Бо душа кожного тіла — кров його, у крові його вона. І сказав я Ізраїлевим синам: "Кров кожного тіла ви не будете їсти, бо душа кожного тіла в крові його. Усі, що їдять її, будуть винищені".

15 А всяка душа, що їстиме з того, що здохло чи роздерте дикими звірами серед тубільця й серед прихोдька, хай випере одяг свій та обмиється в воді, і буде нечистий аж до вечора, а потім стане чистий.

16 А якщо він не випере, а тіла свого не обмиє, то понесе свою провину"".

Левити 18

1 І Господь промовляв до Мойсея:

2 "Скажи до Ізраїлевих синів: "Я — Господь, Бог ваш!

3 Не вчиняйте так, як Єгипет, що сиділи ви в ньому, і як Ханаан, що я впроваджую вас туди, і за звичаями їхніми не ходіть.

4 Виконуйте устави мої, і тримайтеся постанов моїх, щоб за ними ходити.

Я — Господь, Бог ваш!

5 Тож тримайтеся постанов моїх та уставів моїх, щоб жити вам. Я — Господь!

6 Жоден чоловік не наблизиться до однокрової своєї, щоб мати інтимні зносини з нею. Я — Господь!

7 Не матимеш інтимних зносин з батьком своїм і з матір'ю своєю не матимеш, вона мати твоя, не матимеш з нею інтимних зносин!

8 І з жінкою батька твого не матимеш інтимних зносин, вона для батька твого!

9 Не вступатимеш в інтимні зносини із сестрою своєю, дочкою батька свого або дочкою матері своєї, які народилися в одній оселі з тобою, чи в іншій!

10 Не матимеш інтимних зносин із дочкою сина свого або з дочкою дочки своєї, бо вони однокровні твої!

11 Не матимеш інтимних зносин із дочкою жінки батька свого, народженої від батька твого, вона сестра твоя!

12 Не матимеш інтимних зносин із сестрою батька свого, вона однокровна батька твого!

13 Не матимеш інтимних зносин із сестрою матері своєї не відкриєш, бо вона однокровна матері твоєї.

14 Не матимеш інтимних зносин із жінкою брата батька свого, вона тітка твоя!

15 Не матимеш інтимних зносин із невісткою своєю, вона жінка сина твого!

16 Не матимеш інтимних зносин із жінкою брата свого, вона жінка брата твого!

17 Не матимеш інтимних зносин із дочкою жінки своєї, дочкою сина її й дочкою дочки її, вони однокровні її, це кровозмішання!

18 І жінки з сестрою її не наражай на суперництво, не май з нею інтимних зносин за життя жінки своєї.

19 Не матимеш інтимних зносин із жінкою в час її місячних.

20 А з жінкою свого ближнього не будеш лежати, щоб запліднити її, бо це зробить нечистим тебе.

21 А з нащадків своїх не присвятиш нікого Молохові, щоб не зневажити імені Бога свого. Я Господь!

22 А з чоловіком не будеш в інтимних зносин як із жінкою, огида воно!

23 І з жодною худобиною не зляжешся, щоб не стати нею нечистим. І жінка не стане злягатися з худобою, це огидно!

24 Не ставай нечистим тим усім, бо всім тим нечисті ті люди, яких я виганяю перед вами.

25 Земля та стала нечистою, і я покарав її за гріх, і вона виригнула мешканців своїх!

26 Тож тримайтеся постанов моїх та уставів моїх, і не вчиняйте жодної з усіх тих огид, як і тубілець чи прихोдько, що мешкає серед вас.

27 Бо всі ті огиди робили люди тієї землі, які були перед вами, і опоганили ту землю.

28 І щоб та земля не виригнула й вас за те, що ви зробите її нечистою, як вона виригнула народ, який перед вами був.

29 Бо кожен, хто зробить одну з усіх тих огид, буде винищений з його народу.

30 Тож тримайтеся наказів моїх, щоб не ходити вам за тими огидними звичаями, за якими ходили попередники ваші, щоб не стати вам нечистими через них. Я — Господь, Бог ваш!

Левити 19

1 І Господь промовляв до Мойсея:

2 "Скажи до всієї громади Ізраїлевих синів: "Будьте святі, бо святий я, Господь, Бог ваш!

3 Бійтеся своєї матері та батька свого, і суботи мої пильнуйте виконувати. Я — Господь, Бог ваш!

4 Не звертайтеся до ідолів і не робіть собі литих божків. Я — Господь, Бог ваш!

5 А коли ви будете приносити мирну жертву для Господа, приносьте так, щоб бути вподобаними.

6 Ви будете їсти її в день, коли принесете, та наступного дня, а залишки до дня третього вогнем будуть спалені.

7 А якщо ж буде спожита вона третього дня, нечистість воно і не буде це вподобане.

8 А хто те їсть, понесе він свій гріх, бо опоганив він святиню Господню, і буде винищена душа та з народу свого!

9 А коли ти збиратимеш врожай своєї землі, не дожинай до краю свого поля, а колосків, що впали, з твого врожаю не збирай.

10 Не збирай рештки у винограднику своєму і попадалих ягід виноградника свого не збиратимеш, для вбогого та для прихोдька залиш їх. Я — Господь, Бог ваш!

11 Не крадіть, і не брешіть, і не ошукуйте один одного!

12 І не присягайте моїм ім'ям на неправду, бо зневажите ім'я Бога свого. Я — Господь!

13 Не будете гнобити ближнього свого, і не будете грабувати, і не затримаєте в себе до ранку заробітку наймита.

- 14 Не проклинай глухого, а перед сліпим не зробиш перешкоди, і боятимешся Бога свого. Я — Господь!
- 15 Не вчиняйте в суді несправедливо. Не потурайте вбогому, і не підлещуйтеся до вельможі, за правдою судіть свого ближнього!
- 16 Не рознось плітки серед народу свого. Не ставай загрозою життю свого ближнього. Я — Господь!
- 17 Не ненавидь брата свого в серці своєму. Конче вияви неправду свого ближнього, і не понесеш гріха за нього.
- 18 Не мститимешся, і не ненавидітимеш синів свого народу. І любитимеш ближнього свого, як самого себе! Я — Господь!
- 19 Постанов моїх будете триматися. Не злучайте худобу різних видів. Поля свого не будете засівати насінням двох видів. А одяг ваш буде тільки з одного виду ниток.
- 20 А чоловік, коли буде злягатися з чужою невільницею, то хай буде кара для них, але не на смерть, бо не викуплена вона.
- 21 І приведе він жертву за провину свою Господові до входу в намет зібрання, барана жертви за провину.
- 22 І очистить його священник бараном жертви за провину перед Господнім обличчям за гріх його. І пробачиться йому той гріх.
- 23 А коли ви ввійдете до краю цього, і понасаджуєте всяке фруктове дерево, то плід його вважатимете за необрізаний, три роки буде воно для вас необрізане, і не буде спожите.
- 24 А року четвертого весь плід його присвятиться для Господа.
- 25 А року п'ятого будете їсти плід його, щоб помножився для вас урожай його. Я Господь, Бог ваш.
- 26 Не їжте з кров'ю. Не ворожіть, і не чаклуйте!
- 27 Не стрижіть волосся довкола голови вашої, і не псуйте краю бороди своєї.
- 28 І не робіть на тілі своєму нарізу за душу померлого, і не робіть на собі татування. Я Господь!
- 29 Не бещесь своєї дочки, роблячи її повією, щоб не стала повією ця земля, і не наповнилася земля розпустою.
- 30 Субот моїх пильнуйте, а святиню мою шануйте. Я — Господь!
- 31 Не звертайтеся до духів померлих та до ворожбитів, і не опоганюйтеся ними. Я Господь, Бог ваш!
- 32 Перед сивим встань, і вшануй старого. Бійся Бога свого. Я — Господь!
- 33 А коли мешкатиме з вами прихोдько у вашому краї, то не гнобіть його.
- 34 Як один із вас буде для вас прихोдько, що мешкає з вами, люби його, як себе, бо прихोдьки були ви в Єгипетському краї. Я — Господь, Бог ваш!
- 35 Судіть справедливо, в мірі, в вазі та в об'ємі.
- 36 Вага правильна, гирі правильні, ефа правильна, гін вірний буде у вас. Я — Господь, Бог ваш, що вивів вас з Єгипетського краю!
- 37 Тримайтеся усіх постанов моїх та уставів, і виконуйте їх. Я — Господь!

Левити 20

1 І Господь промовляв до Мойсея:

2 "Скажеш до Ізраїлевих синів: "Кожен з Ізраїлевих синів та з прихोждька, що мешкає в Ізраїлі, який дасть когось з нащадків своїх Молохові, буде конче забитий, народ краю закидає його камінням.

3 А я зверну обличчя своє проти тієї людини, і винищу її з народу її, бо з нащадків свїх дала вона Молохові, щоб опоганити святиню мою, збезчестити моє святе ймення.

4 А якщо хтось з людей того краю закриє свої очі на те, що хтось дасть із нащадків своїх Молохові, щоб не забити того,

5 то я поверну своє обличчя проти того та проти родини його, і винищу його й усіх, що блудять з ним за Молохом, з народу цього.

6 А душа, що звертається до померлих духів та до чаклунів, щоб блукати за ними, то я зверну своє обличчя проти тієї душі, і винищу того з народу його.

7 Освячайтеся, і будьте святі, бо я — Господь, Бог ваш!

8 Пильнуйте виконання постанов моїх. Я Господь, що освячує вас!

9 Бо кожен, що прокляне свого батька чи матір свою, буде конче забитий, кров його на ньому, бо батька свого чи матір свою він прокляв!

10 А кожен, хто вчинятиме перелюб з чиеюсь жінкою, чи з жінкою свого ближнього, будуть конче забиті обоє.

11 А хто лежатиме з жінкою батька свого, він обезчестив свого батька, будуть конче забиті обоє вони, кров їхня на них!

12 А хто лежатиме з невісткою своєю, будуть конче забиті обоє вони, бо вчинили огидно вони, кров їхня на них!

13 А хто лежатиме з чоловіком як із жінкою, огидно вчинили обоє вони, будуть конче забиті, кров їхня на них!

14 А хто візьме жінку й матір її, огида це, у вогні спалять його та її, і не буде кровозмішання серед вас!

15 А хто паруватиметься з худобою, буде конче забитий, і та худоба також.

16 А жінку, що матиме інтимні зносини з худобою, заб'єш ту жінку та худобу ту, будуть конче забиті вони, кров їхня на них!

17 А хто візьме сестру свою, дочку батька свого або дочку матері своєї, і вони відкривуться оголеними одне одному, ганьба це! Конче будуть вони знищені на очах синів їхнього народу, він відкрив голе тіло сестри своєї, він понесе провину свою!

18 А хто лежатиме з жінкою, під час місячних, і оголить тіло її, він джерело її оголив, а вона відкрила джерело своєї крові, то будуть вони обоє знищені з народу свого!

19 І не оголиш сестри матері своєї й сестри батька свого, бо однокровну свою оголив би ти, вони понесуть провину свою.

20 А хто матиме інтимні зносини з тіткою своєю, він обезчестив дядька свого, гріх свій вони понесуть, бездітні помруть!

21 А хто візьме жінку брата свого, це огидно, він обезчестив брата свого, бездітні будуть.

22 Тримайтеся всіх постанов моїх й усіх уставів моїх, і виконуйте їх, і не виригне вас земля та, куди я впроваджую вас, щоб сиділи ви в ній.

23 І не ходіть за звичаями люду, що я виганяю перед вами, бо все те робили вони, і я їх зненавидів".

24 І сказав я до вас: "Ви успадкуєте їхню землю, і я дам її вам на спадщину, землю, що плине молоком та медом. Я — Господь, Бог ваш, що відділив вас від тих народів!

25 Відділяйте між худобою чистою та нечистою, і між птаством нечистим та чистим, і не опоганюйте душ своїх худобою й птаством, і всім, що роїться на землі, що я відділив для вас, як нечисте.

26 І будьте для мене святі, бо святий я, Господь. І я відділю вас від тих народів, щоб ви були мої.

27 А чоловік або жінка, які викликатимуть духів мерців або ворожитимуть, будуть конче забиті, камінням закидають їх, кров їхня на них!"

Левити 21

1 І промовляв Господь до Мойсея: "Скажи до священиків, Ааронових синів, що ніхто з вас хай не опоганиться, доторкнувшись до померлого серед свого народу.

2 Бо тільки заради померлих близьких однокровних своїх: матері своєї батька свого, сина свого, дочки своєї, брата свого,

3 сестри своєї і дівчини близької йому, що не була одружена, він може опоганитися.

4 Бувши одружений, хай не опоганиться серед рідні своєї, щоб не обещестити себе.

5 Не зроблять вони лисини на голові своїй, і краю бороди своєї не підстрижуть, а на тілі своєму не зроблять надрізів.

6 Святі вони будуть для Бога свого і не збещестять вони ймення Бога свого, бо вони приносять вогняні Божі жертви, хліб свого Бога. І будуть вони святі.

7 Жінки повії чи збезчещеної вони не візьмуть, і не візьмуть жінки, вигнаної від чоловіка свого, бо святий він для Бога свого.

8 І освятиш його, бо він приносить хліб Бога твого, святий він буде для вас, бо святий я, Господь, що освячує вас!

9 А священикова дочка, коли збещестить, вона збещестить батька свого, у вогні буде спалена.

10 А священик, найбільший від братів своїх, що на голову його буде вилита олива помазання, і буде одягнутий в освячений одяг, він голови своєї не запустить, і одяг свій не роздере,

11 і до жодного померлого не підійде, навіть до батька свого чи матері своєї, щоб не опоганитися.

12 І він не відійде від святині, і не опоганить святині Бога свого, бо на ньому посвячення оливи помазання його Бога. Я — Господь!

13 І він візьме жінку в дівоцтві її.

14 Вдови, розлученої, збезчещеної й повії, не візьме він, а тільки дівицю з рідні своєї він візьме за жінку.

15 І не збезчестить він нащадків своїх серед народу свого, бо я Господь, що освячує його".

16 І Господь промовляв до Мойсея:

17 "Скажи до Аарона, що ніхто з нащадків твоїх в усіх поколіннях, який матиме ваду, не може підходити до святині, щоб приносити хліб свого Бога.

18 Бо жоден, що в ньому вада: сліпий, або кульгавий, або кирпатий або довготелесий,

19 або, що матиме зламану ногу або зламану руку,

20 або горбатий, або висохлий, або більмо на оці, або коростявий, або з паршою, або з розчавленими яечками,

21 кожен з нащадків священика Аарона, що на ньому ця вада, не приносить Господні вогняні жертви, не наблизиться до святині він, щоб приносити хліб свого Бога.

22 Він їстиме хліб свого Бога з найсвятішого та зі святощів.

23 Та до завіси не підійде він, і до жертовника не приступить, бо ваду має, і не збезчестить святині моєї, бо я — Господь, що освячує їх".

24 Так промовляв Мойсей до Аарона, до синів його та до всіх синів Ізраїлевих.

Левити 22

1 І Господь промовляв до Мойсея:

2 "Скажи до Аарона й до синів його, хай вони обережно поведуться зі святощами Ізраїлевих синів, які вони посвячують мені, хай не безчестять мого святого імені. Я — Господь!

3 Скажи їм: "Кожен з ваших нащадків, на всі покоління, що наблизиться до святощів, які Ізраїлеві сини посвящать Господові, а нечистість його на ньому, то буде винищена душа та перед обличчям моїм. Я — Господь!

4 Кожен з Ааронових нащадків, коли він прокажений або течивий, не буде їсти зі святощів, аж поки очиститься. А хто доторкнеться всякого нечистого від мертвого тіла, або чоловік, що з нього трапиться еякуляція його,

5 або хто доторкнеться до всякого плазуна, через якого він стане нечистий, або до людини, через яку стане нечистий, через усяку нечистість її,

6 кожен, хто доторкнеться до того, стане нечиста аж до вечора, і не їстиме зі святощів, поки не обмие свого тіла в воді.

7 А коли зайде сонце, то стане він чистий, і тоді їстиме зі святощів, бо це хліб його.

8 Трупа та розшарпаного диким звіром не їстиме він, щоб не опоганитися ним. Я Господь!

9 І будуть вони стерегти мої накази, щоб не понести через невиконання їх гріха на собі, і щоб не померти через те, що збезчестили їх. Я Господь, що освячує їх!

10 А кожен чужий не їстиме святощів, осілий у священика й наймит не їстимуть

святощів.

11 А коли священик купить людину за срібло, то вона їстиме їх, також народжені в оселі його, вони їстимуть його хліб.

12 А священикова дочка, коли буде видана чужому чоловікові, вона не їстиме принесених святощів.

13 А священикова дочка, коли буде вдова, або розлучена, а дітей не має, і повернеться до оселі свого батька, як за молодості своєї, їстиме з хліба батька свого. А кожен чужий не їстиме його.

14 А чоловік, коли помилково з'їсть святощі, то докладе до неї п'яту частину її, і віддасть священикові ті святощі,

15 і священики не збезчестять святощів Ізраїлевих синів, що вони приносять Господові,

16 і не стягнуть на себе вини за провину споживання своїх святощів. Бо я Господь, що освячує їх".

17 І Господь промовляв до Мойсея:

18 "Скажи до Аарона й до синів його, та до всіх Ізраїлевих синів: "Кожен з оселі Ізраїлевої та з приходу між Ізраїлем, що принесе свою жертву за всякими своїми обітницями та за всякими даруваннями своїми, що принесе Господові на цілопалення,

19 та, щоб бути вподобаним, хай принесе без вад самця з худоби великої, з овець і з кіз.

20 Жодного, що має ваду, не принесете, бо не дозволить воно вподобати вас.

21 А коли принесе Господові мирну жертву на обітницю або на дар, з худоби великої чи дрібної, жодної вади не буде в ній:

22 сліпа, або зламана, або скалічена, або шолудива, або коростява, або паршива, не принесете тих Господові, і жертви вогняної не дасте з них на жертovníка для Господа.

23 А вола та вівцю з занадто довгим чи занадто коротким яким членом добровільно принесеш у жертву, а для обітниці вони не схвалюються Богом.

24 А того, що має яєчка розчавлені, чи відірвані, чи відрізані не піднесете Господові, і в вашому краї не зробите того.

25 І з руки чужинця не принесете хліба нашого Бога зі всіх таких, бо вада в них, вони не будуть вподобані для вас".

26 І Господь промовляв до Мойсея:

27 "Віл, або вівця, або коза, коли вродиться, то буде сім день під своєю матір'ю, а від дня восьмого й далі може бути принесене на жертву вогняну для Господа.

28 А корову чи вівцю й маля їхнє не заріжете одного дня.

29 А коли будете приносити вдячну жертву для Господа, то приносьте так, щоб вона була вподобана.

30 Того дня буде вона спожита, не залиште з неї на ранок. Я Господь!

31 Пильнуйте виконувати заповіді мої. Я Господь!

32 Не бещестіть моє святе ім'я, і я буду освячений серед Ізраїлевих синів. Я Господь, що освячує вас,

33 що вивів вас із Єгипетського краю, щоб бути вашим Богом. Я — Господь!

Левити 23

1 І Господь промовляв до Мойсея:

2 "Скажи до Ізраїлевих синів: "Свята Господні, що в них скликатимете святі збори, оце свята мої:

3 Шість день будете працювати, а дня сьомого — субота повного відпочинку, святі збори, жодної роботи не робіть. Це субота відпочинку для Господа по всіх оселях ваших!

4 Оце свята Господні, святі збори, що скличете їх у визначений час:

5 у місяці першому, чотирнадцятого дня місяця під вечір Пасха для Господа.

6 А п'ятнадцятого дня того місяця свято Опрісноків для Господа, сім день їжте опрісноки.

7 Першого дня будуть святі збори для вас, нічого роботи не будете.

8 І будете приносити для Господа жертву сім день, а сьомого дня будуть збори святі, жодної роботи"".

9 І Господь промовляв до Мойсея:

10 "Скажи до Ізраїлевих синів: "Коли ви ввійдете до того краю, що я даю вам, і будете жати жниво його, то снопа першоплоду ваших жнив принесете до священика,

11 а він колихатиме снопа того перед обличчям Господнім, щоб уподобав він вас, першого дня по святі священик колихатиме його.

12 І ви приведете в дні вашого колихання снопа однорічне ягня без вад на цілопалення для Господа.

13 А хлібною його жертвою буде дві десяті ефи пшеничного борошна, замішаного на оливі, вогняна жертва для Господа, пахощі любі, а жертва лита його — чверть гіна вина.

14 А хліба, пряженого зерна і свіжих зерен ви не будете їсти аж до самого того дня, поки не принесете жертву для вашого Бога. Це вічна постанова для ваших поколінь по всіх ваших оселях.

15 І відлічите ви собі першого дня по святі, від дня принесення снопа колихання, сім повних тижнів.

16 А до першого дня по сьомому тижні відлічите п'ятдесят днів, та й принесете хлібну нову жертву для Господа.

17 З ваших осель принесете два хліби колихання, дві десяті ефи пшеничного борошна будуть вони, будуть спечені на заквасці, першоплоди для Господа.

18 І принесете понад той хліб сім однорічних ягнят без вад, одного бичка та два барани, вони будуть цілопаленням для Господа з жертвою хлібною, і жертвою литою для них. Це вогняна жертва, пахощі любі для Господа.

19 І спорядите одного цапа на жертву за гріх, та двоє однорічних ягнят на жертву мирну.

20 І священик буде колихати їх разом з хлібом першоплодів, як колихання перед

Господнім обличчям, над двома ягнятами. Вони будуть святощі для Господа, для священика.

21 І скличете того самого дня, і будуть святі збори для вас, жодних робіт. Це вічна постанова для ваших поколінь по всіх ваших оселях!

22 А коли ви будете жати жниво вашої землі, не дожинайте краю поля вашого, а колосків, що впали із жнива твого, не збиратимете, для вбогого та для прихodka залишите їх. Я — Господь, Бог ваш! 23 І Господь промовляв до Мойсея:

24 "Скажи до Ізраїлевих синів: "Сьомого місяця, першого дня місяця буде вам повний спочинок, день нагадування, сурмою оголосите, святі збори.

25 Жодної роботи не виконуйте, і принесіть вогняну жертву для Господа".

26 І Господь промовляв до Мойсея:

27 "А десятий день того самого місяця — день Очищення він, збори святі будуть для вас, впокорюватимете душі ваші, і принесете вогняну жертву для Господа.

28 Жодної роботи того дня, бо він день Очищення, щоб очистити вас перед обличчям Господа, Бога вашого.

29 Всяка душа, що не впокориться того дня, то буде вона винищена із своєї рідні.

30 А кожну душу, що працюватиме того дня, я винищу з народу її.

31 Жодної праці. Це постанова вічна для ваших поколінь по всіх ваших оселях!

32 Це субота повного спочинку для вас, впокорюйте душі свої, дев'ятого дня місяця від вечора аж до вечора святкуйте вашу суботу".

33 І Господь промовляв до Мойсея:

34 "Скажи до Ізраїлевих синів: "П'ятнадцятого дня сьомого місяця, свято Кучок, сім день для Господа.

35 Першого дня святі збори, жодної праці.

36 Сім день будете приносити вогняну жертву для Господа, а восьмого дня святі збори будуть для вас, принесете вогняну жертву для Господа. Це урочисті збори, жодних робіт.

37 Оце свята Господні, що скликуватимете на них святі збори, щоб приносити вогняну жертву для Господа, цілопалення, хлібну жертву і жертви литі, належне святу в його дні,

38 окрім Господніх субот, і окрім усіх ваших обітниць, і окрім усіх ваших дарувань, що дасте Господові.

39 А п'ятнадцятого дня сьомого місяця, коли ви зберете врожай землі, будете святкувати свято Господнє сім день, а першого і восьмого дня буде повний спочинок.

40 І візьмете собі першого дня кращі плоди дерев, пальмові гілки і гілки багатolistого дерева та верболозу, що росте біля річки, і будете радіти перед обличчям Господа, Бога вашого, сім день.

41 І будете святкувати його, як свято для Господа, сім день у році. Постанова вічна для ваших поколінь, сьомого місяця будете святкувати його.

42 У кучках будете сидіти сім день, кожен тубілець в Ізраїлі сидітиме в кучках,

43 щоб ваші покоління пам'ятали що я в кучки посадив був Ізраїлевих синів, коли

виводив їх з Єгипетського краю. Я — Господь, Бог ваш!⁴⁴ Так Мойсей промовляв до Ізраїлевих синів про свята Господні.

Левити 24

1 І Господь промовляв до Мойсея:

2 "Накажи Ізраїлевим синам і вони принесуть тобі чистої оливи, щоб запалювати вічну лампаду.

3 Перед завісою ковчега заповіту в наметі зібрання спорядить її Аарон, щоб вона завжди горіла з вечора й до ранку перед Господнім обличчям. Це вічна постанова для ваших поколінь!

4 На золотому свічнику завжди він споряджатиме ті лампади перед Господнім обличчям.

5 І візьмеш пшеничного борошна, і випечеш із нього дванадцять калачів, по дві десяті ефи буде один калач.

6 І покладеш їх у два ряди, шість у ряд, на чистому столі перед Господнім обличчям,

7 і покладеш на ряд чистого ладану, і він стане для хліба за пригадувальну частину, як вогняна жертва для Господа.

8 Щосуботи він кластиме його перед Господнім обличчям, від Ізраїлевих синів. Це вічний заповіт.

9 І він буде для Аарона та для синів його, і вони їстимуть його в святому місці, бо він найсвятіше з вогняних жертв Господніх. Це вічна постанова".

10 І вийшов син ізраїльтянки, а батько його єгиптянин, між Ізраїлевих синів. І сварився в таборі син тієї ізраїльтянки з одним ізраїльтянином.

11 І син тієї ізраїльтянки зневажив ім'я Господнє, і проклинав. І привели його до Мойсея. А ймення матері його Шеломіт, дочка Діври, з Данового плем'я.

12 І посадили його під варту до оголошення волі Господа.

13 І Господь сказав до Мойсея:

14 "Виведи того, що проклинав, поза табір, і хай покладуть усі, хто чув, свої руки на голову його, і хай закидає його камінням уся громада.

15 А до Ізраїлевих синів скажеш: "Кожен, хто прокляне Бога свого, понесе він свій гріх.

16 А той, хто зневажив Господнє ймення, буде конче забитий громадою, чи прихोцько, чи тубілець, коли зневажатиме ймення Господнє, буде забитий.

17 І кожен, хто заб'є людину, буде конче забитий.

18 А хто заб'є яку худобу, той відшкодує її, життя за життя.

19 І кожному, хто зробить ваду своєму ближньому, так буде зроблено і йому:

20 злам за злам, око за око, зуб за зуб, яку ваду зробить комусь, така буде зроблена йому.

21 А хто заб'є худобу, той відшкодує її, а хто заб'є людину, той буде забитий.

22 Суд один буде для вас, прихोцько буде як тубілець. Бо я — Господь, Бог ваш!²³

Так Мойсей промовляв до Ізраїлевих синів. І вони вивели того, хто проклинав, поза табір, та й закидали його камінням. І зробили Ізраїлеві сини, як Господь наказав був Мойсееві.

Левити 25

1 І Господь промовляв до Мойсея на Сінайській горі:

2 "Скажи Ізраїлевим синам: "Коли ви ввійдете до землі, що я даю вам, то пильнуватиме земля та суботу для Господа.

3 Шість років засіватимеш своє поле, і шість років обтинатимеш свого виноградника та збиратимеш урожай його,

4 а сьомого року буде субота повного відпочинку для землі, повний відпочинок, субота для Господа. Поля свого не засіватимеш, а виноградника свого не обтинатимеш.

5 Саморослого колосу жнив твоїх не жатимеш, а грон з необрізаної лози твоєї не збиратимеш, рік повного відпочинку буде для землі.

6 І те, що саме вродиться в цьому відпочинку землі, буде для вас на їжу, для тебе і для невільника твого, і для невільниці твоєї, і для наймита твого, і для осілого твого, що мешкають з тобою,

7 і для худоби твоєї, і для звірини, що в краї твоєму, буде весь урожай його на їжу.

8 І відлічиш собі сім суботніх років, по сім років сім раз, і будуть для тебе дні семи суботніх років сорок дев'ять років.

9 І засурмите у сурми сьомого місяця, десятого дня місяця, в день Очищення засурмите в сурми по всьому краю.

10 І освятите рік п'ятдесятиріччя, і оголосите волю в краю для всіх мешканців його, ювілей він буде для вас. І повернеться кожен до свого маєтку, і кожен до родини своєї повернеться.

11 Ювілейним буде п'ятдесятиріччя для вас. Не будете сіяти, і не будете жати саморослі колоски, і не будете збирати грон з необрізаної лози виноградної,

12 бо це ювілей, святощі будуть для вас, з поля будете їсти врожай його.

13 У році того ювілею повернетесь кожен до свого маєтку.

14 А коли продаєте що своєму ближньому, або купуєте з руки свого ближнього, не ошукуйте один одного.

15 За числом років по ювілеї купиш від ближнього свого, за числом років урожаю він продасть тобі.

16 Чим більше років, тим більша ціна тієї купівлі, а чим менше років, тим менша ціна, бо він продає тобі число років урожаю.

17 Не обдурите один одного, і будете боятися Бога свого, бо я Господь, Бог ваш!

18 Якщо будете пильнувати постанови мої, а уставів моїх будете триматися, і будете виконувати їх, то безпечно буде вам на землі.

19 І земля дасть плід свій, і ви будете сидіти сито й безпечно на ній.

20 А коли ви скажете: "Що нам їсти сьомого року, як не посіємо і не зберемо врожаї свої?"

21 То пошлю я благословення своє на вас шостого року, і вродить врожай на три роки.

22 І посієте на восьмий рік, і будете їсти зі старих врожаїв аж до року дев'ятого, аж до нового його врожаю будете їсти старе.

23 А земля не продаватиметься назавжди, бо моя та земля, бо ви приходьки та осілі в мене.

24 А ви в усій землі вашого маєтку дозволяйте викуп землі.

25 Коли збідніє твій брат, і продасть із свого маєтку, то прийде хтось із близьких його, що зможе викупити для нього, і викупить продане брата свого.

26 А коли не буде кому викупити, а рука його стане спроможна, і знайде потрібне для викупу,

27 то полічить він роки від продажу свого, і поверне залишок тому, кому продав, та й повернеться до свого маєтку.

28 А якщо рука його не знайде потрібного на заплатити йому, то продане ним залишиться в руці покупця його аж до ювілейного року, і вийде він в ювілеї, та й повернеться до маєтку свого.

29 А коли хто продасть будинок у місті, обнесеному муром, то викуп його буде до кінця року від часу продажу його, рік буде на викуп його.

30 А якщо він не буде викуплений аж до кінця року, то стане той будинок, що в місті, обнесеному муром, назавжди для покупця його на покоління його, не вийде він в ювілеї.

31 А будинки в поселеннях, що не мають муру навколо, до поля землі буде те долучене і буде йому викуп, і в ювілеї він вийде.

32 А в містах левитів з їхніми власними будинками, викуп для левитів завжди буде можливий.

33 А не викуплена власність левита в місті, буде звільнена від продажу в ювілей, бо то будинки міст левитів, їхня власність серед Ізраїлевих синів.

34 А пасовисько навколо їхніх міст не буде продане, бо це вічна власність для них.

35 А коли збідніє твій брат, а його рука неспроможною стане, то підтримаєш його, приходько він чи осілий, і мешкатиме він з тобою.

36 Не візьмеш від нього лихви та прибутку і боятимешся Бога свого, і житиме брат твій з тобою.

37 Срібла свого не даси йому на лихву і на прибуток не даси їжі своєї.

38 Я — Господь, Бог ваш, що вивів вас з Єгипетського краю, щоб дати вам Ханаанську землю і бути вашим Богом.

39 А коли збідніє брат твій при тобі, і буде проданий тобі, то не використовуватимеш його як раба,

40 як наймит, як осілий він при тобі, аж до ювілейного року він працюватиме на тебе.

41 вийде від тебе він разом із синами його і повернеться до родини своєї, до маєтку батьків своїх повернеться він.

42 Бо вони мої раби, що я вивів їх з Єгипетського краю, не будуть вони продані як раби.

43 Не будеш піддавати його утиску, боятимешся Бога свого.

44 А невільник твій та невільниця твоя, що будуть твої, будуть з народів, що навколо вас, з них купите невільника й невільницю.

45 А також із синів осілих, що мешкають з вами, з них купите та з плем'я їхнього, що з вами, що народили в краї вашому, і будуть вони вам на власність.

46 І передасте їх, як спадщину, вашим синам по вас на спадок, вони будуть виконувати підневільну працю, а з братами вашими, синами Ізраїлевими, не будете жорстокі.

47 А коли рука прихоська чи осілого при тобі спроможна, а брат твій збідніє при ньому, і буде проданий прихоськові чи осілому в тебе, або нащадкові плем'я прихоська,

48 то потім, як буде проданий, викуп буде йому, один із братів його викупить його,

49 або дядько його, або син дядька його викупить його, або з однокровних його, чи хтось із роду його, або спроможна буде рука його, і буде викуплений.

50 І порахує він з тим, хто набув його, від року продажу його аж до ювілейного року, і буде ціна продажу його за числом років, як за дні наймита буде пороховано йому.

51 Якщо ще багато років, то згідно з ними він поверне свій викуп сріблом, за яке він куплений.

52 А якщо залишилось мало років до ювілейного року, то полічить йому, і згідно з роками його поверне свій викуп.

53 Як щорічний наймит він буде при ньому, він не буде жорстоким до нього на твоїх очах.

54 А якщо він не буде викуплений у тих роках, то вийде ювілейного року він та сини його з ним,

55 бо Ізраїлеві сини — мої раби вони, що я їх вивів з Єгипетського краю. Я — Господь, Бог ваш!

Левити 26

1 Не зробите собі божків та ідолів і кам'яного стовпа не поставите собі, і каменя з зображеннями не покладете в вашому краї, щоб кланятися перед ними. Бо я — Господь, Бог ваш!

2 Суботи мої пильнуватимете і святиню мою шануватимете. Я — Господь!

3 Якщо ходитимете згідно з постановами моїми, а заповідей моїх будете триматиматися і будете виконувати їх,

4 то дам дощі в потрібний час, і земля дасть свій урожай, а польове дерево дасть плід свій.

5 І молотьба сягатиме у вас збору винограду, а збір винограду сягатиме сівби, і ви будете їсти хліб свій досита, і будете сидіти безпечно в вашому краї.

6 І дам я мир у край, і ви будете лежати, і ніхто не зробить, щоб ви тремтіли, бо злу

звірину винищу з землі, а меч не перейде через край ваш.

7 І ви гнатимете ворогів своїх, а вони попадають перед вами від меча.

8 І п'ятеро з вас поженуть сотню, а сотня з вас пожене десять тисяч, і попадають вороги ваші перед вами від меча.

9 І повернуся я до вас, і розплоджу вас, і розмножу вас, і виконаю мій заповіт, що склав з вами.

10 І ви будете їсти із старого врожаю, і будете викидати, щоб звільнити місце для нового.

11 І поставлю місце перебування свого серед вас, і душа моя не обридить вами.

12 І я ходитиму серед вас, і буду вам Богом, а ви будете мені народом.

13 Я — Господь, Бог ваш, що вивів вас з Єгипетського краю, щоб ви не були їм рабами. Я зламав ваше ярмо і вивів вас, щоб ви випрямилися.

14 А коли ви не будете слухняні мені, і не виконуватимете всіх тих заповідей,

15 і якщо постановами і законами моїми зневажатимете, і не будете виконувати всіх заповідей моїх, порушуючи умови мого заповіту,

16 то й я зроблю, що наведу на вас сум'яття, сухоти й пропасницю, що ослаблюють очі і змучують душу. І ви надаремно сіятимете насіння своє, бо поїдять його вороги ваші.

17 І поверну я обличчя своє проти вас, і ви будете биті своїми ворогами. І пануватимуть над вами ненависники ваші, і ви втікатимете, хоч ніхто вас не гнатиме.

18 А якщо й тоді не будете слухняні мені, то я семикратно збільшу кару для вас за ваші гріхи.

19 І зломлю силу пихи вашої, і зроблю ваше небо як залізо, а землю вашу як мідь!

20 І надаремно витрачатиметься ваша сила, земля ваша не дасть свого врожаю, а дерево на землі не дасть свого плоду.

21 А якщо й тоді підете проти мене, і не будете слухняними мені, то я семикратно збільшу над вами удари свої згідно з вашими гріхами.

22 І пошлю на вас польову звірину, і вона винищить вам дітей, і винищить вашу худобу, і зменшить кількість вашу, і спорожніють ваші шляхи.

23 А якщо й цими карами не будете навчені та вчинятимете всупереч мені,

24 то й я піду проти вас, і вдарю вас семикратно за ваші гріхи.

25 І приведу на вас меча, як помсту за порушення вами умов заповіту, і ви будете зібрані до ваших міст, і я пошлю моровицю на вас, і ви будете віддані в руку ворога.

26 Коли я знищу вам хліб, опору вашу, то десять жінок пектимуть хліб вам в одній печі, і повернуть хліб вам за вагою, а ви будете їсти й не насититеся.

27 А якщо й тим не станете слухняні мені та вчинятимете всупереч мені,

28 то й я з люттю піду проти вас, і семикратно покараю вас за ваші гріхи,

29 і ви тіло своїх синів будете їсти, і тіло дочок своїх поїдатимете...

30 Я поруйную ваші висоти, і постинаю ваші стовпи сонця, і поскладаю трупи ваші на трупах божків ваших, і гидуватиме душа моя вас!

31 І зруйную міста ваші, і спустошу ваші святині, і не прийму ваших пахощів любих.

32 І спустошу я край той, і дивуватимуться з того ваші вороги, що мешкають у ньому.

33 А вас розпорошу поміж народів, і вийму за вами меч, і стане край ваш пусткою, а міста ваші будуть руїною...

34 Тоді земля надолужить собі за суботні роки по всі дні спустошення її. Коли будете на землі ваших ворогів, тоді ваша земля святкуватиме відпочинок, і надолужить собі за свої суботні роки.

35 По всі дні спустошення святкуватиме вона відпочинок, чого не святкувала в суботні роки, коли ви сиділи на ній.

36 А тим з вас, що залишаться, зроблю їхні серця полохливими в краях їхніх ворогів, і гнатиме їх навіть шелест листя на вітрі, і вони втікатимуть, як утікають перед мечем, та й попадають, хоч ніхто не гнався за ними...

37 І вони спотикатимуться один об одного, ніби від меч, хоч ніхто не переслідує їх. І ви не зможете протистояти вашим ворогам...

38 І згинете серед інших народів, і пожере вас земля ваших ворогів.

39 А ті з вас, що залишаться, змарніють у краях ворогів ваших за гріхи свої, а також за гріхи батьків своїх.

40 І визнають вони гріхи свої та гріхи батьків своїх, що ними були згрішили, і що йшли проти мене.

41 І що змушували мене йти проти них, і впроваджувати до краю ворогів їхніх для впокори їхнього серця, щоб понесли вони кару за свої гріхи.

42 І я згадаю про угоду свою, що уклав з Яковом, а також з Ісаком та з Авраамом, і згадаю той край.

43 А край той буде позбавлений їх, і надолужить собі свої суботні роки, опустілий від них, а вони понесуть кару за свої гріхи, що законами моїми зневажили, а душа їхня постановами моїми знехтувала.

44 А як вони пробуватимуть на землі своїх ворогів, то я не відкину їх назавжди, щоб вони були винищені, та щоб порушити умови заповіту. Бо я — Господь, Бог їхній!

45 І я пам'ятатиму про мою угоду, яку я уклав з їхніми предками, що я вивів їх з Єгипетського краю на очах інших народів, щоб бути їм Богом. Я — Господь! 46 Оце постанови, устави та закони, що дав Господь Ізраїлевим синам на горі Сінай через Мойсея.

Левити 27

1 І Господь промовляв до Мойсея:

2 "Скажи до Ізраїлевих синів: "Коли хто складає обітницю Богові за своєю оцінкою для Господа,

3 то твоя оцінка для чоловіка віком від двадцяти років і аж до шістдесяти буде п'ятдесят шеклів срібла на міру шеклем святині,

4 а якщо жінка вона, то буде твоя оцінка тридцять шеклів.

5 А якщо віком від п'яти років і до двадцяти, то буде твоя оцінка для чоловіка

двадцять шеклів, а для жінки — десять шеклів.

6 А якщо віком від місяця і до п'яти років, то буде твоя оцінка для чоловіка п'ять шеклів срібла, а для жінки — три шеклі срібла.

7 А якщо віком від шістдесяти років і вище, то для чоловіка буде твоя оцінка п'ятнадцять шеклів, а для жінки десять шеклів.

8 А якщо він бідний проти твоєї оцінки, то поставить його перед священиком, і священик оцінить його, за тим, що спроможна рука того, хто обіцяв.

9 А якщо буде худоба, що з неї приносять жертву для Господа, усе, що дається з неї для Господа, буде святощами.

10 Не вільно взяти її назад чи замінити кращу на гіршу, або гіршу на кращу, а якщо ж він замінить одну худобу іншою, то будуть вони святощами.

11 А якщо та худоба нечиста, що з неї не приносять жертв для Господа, то він поставить ту худобу перед священиком,

12 і священик оцінить її, добра вона, чи ні. Як оцінить священик, так хай і буде.

13 А якщо він все ж викупить її, то додасть п'яту частину її над оцінку твою.

14 А коли хто присвятить помешкання своє на святість для Господа, то священик оцінить його чи то добре, чи недобре. Як оцінить його священик, так і буде.

15 А якщо той, хто присвячує, викупить своє помешкання, то додасть п'яту частину срібла твоєї оцінки над нього, і буде його.

16 А якщо хтось присвятить Господові з поля свого маєтку, то буде оцінка твоя посівом його, посів хомера ячменю за п'ятдесят шеклів срібла.

17 Якщо він присвятить своє поле від ювілейного року, то воно стане за оцінкою твоєю.

18 А якщо присвятить поле своє по ювілеї, то священик полічить йому те срібло за роками, що залишилися до ювілейного року, і те буде відняте від оцінки твоєї.

19 А якщо справді викупить те поле той, хто посвячує його, то додасть п'яту частину срібла оцінки над нього, і стане воно його.

20 А якщо він не викупить поля того, і якщо він продасть те поле кому іншому, то вже не буде воно викуплене.

21 І коли поле звільниться в ювілей, воно стане святістю для Господа, і перейде до священика.

22 А якщо він присвятить Господові поле куплене, що не з маєтку його,

23 то священик полічить йому суму твоєї оцінки аж до ювілейного року, і хай він дасть суму оцінки того ж дня, як святість для Господа.

24 В ювілейному році повернеться те поле до того, з чийого маєтку було куплене.

25 А вся оцінка твоя буде шеклем святині, двадцять гер буде шекель.

26 Тільки першородного в худоби, що визнане, як першородне для Господа, ніхто не посвятить його, будь то віл чи овечка, — Господові воно!

27 А якщо з нечистої худоби, то викупить за твоєю оцінкою, і додасть п'яту частину над нього. А якщо не буде викуплене, то буде продане за оцінкою твоєю.

28 Тільки з присвяченого, що людина присвячує Господові з усього, що його, від

людини, худоби і від поля його власності, не буде продане й не буде викуплене, воно найсвятіше для Господа.

29 Кожне присвячене, що буде оголошене присвяченим з людей, не буде викуплене, буде конче забите.

30 А всяка десятина з землі, з насіння землі, з плоду дерева, — Господові воно, святощі для Господа!

31 А якщо хтось викупить свою десятину, той додасть п'яту частину її над неї.

32 А всяка десятина худоби великої та худоби дрібної, усе, що перейде десятим під палицею, буде святість для Господа.

33 Хай ніхто не перевіряє добре воно, чи погане, і не замінює його. А якщо все ж замінить, то буде воно святість, не буде викуплене"".

34 Оце заповіді, що Господь дав Мойсееві для Ізраїлевих синів на горі Сінай.

ЧИСЛА

Числа 1

1 І Господь промовляв до Мойсея в Сінайській пустелі, в наметі зібрання, першого дня другого місяця, другого року від виходу їх з Єгипетського краю:

2 "Перепишіть усю громаду Ізраїлевих синів за родами їхніми, за оселями їхніх батьків, перепишіть кожного чоловічої статі.

3 І віком від двадцяти років і вище, кожного, хто здатний служити у війську в Ізраїлі, за військовим поділом перепишіть їх, ти та Аарон.

4 А з вами будуть ще по одній людині з плем'я і це мають бути голови осель батьків своїх.

5 А оце їхні імена: для Рувима — Еліцур, син Шедеурів,

6 для Симеона — Шелумііл, син Цурішаддаїв,

7 для Юди — Нахшон, син Аммінадавів,

8 для Іссахара — Натанаїл, син Цуарів,

9 для Завулону — Елів, син Хелонів,

10 для Йосипових синів, від Єфрема — Елішама, син Аммігудів, від Манасії — Гамаліїл, син Педацурів,

11 для Веніямина — Авідан, син Гідоніїв,

12 для Дана — Ахіезер, син Аммішаддаїв,

13 для Асира — Паг'їїл, син Охранів,

14 для Гада — Ел'ясаф, син Деуїлів,

15 для Нефталима — Ахіра, син Енанів.

16 Оце покликані громади, голови племен їхніх батьків. Вони голови тисяч Ізраїлевих".

17 І взяв Мойсей та Аарон тих людей, що були названі,

18 і вони зібрали всю ту громаду першого дня другого місяця, щоб записати

родоводи свої за оселями їхніх батьків, осібно за іменами віком від двадцяти років і вище,

19 як Господь наказав був Мойсееві. І він переписав їх у Сінайській пустелі.

20 І було синів Рувима, первістка Ізраїлевого, народжених у їхніх родах, за оселями їхніх батьків, осібно за їхніми іменами, усіх чоловічої статі віком від двадцяти років і вище, кожен, хто здатний служити у війську,

21 було сорок шість тисяч п'ятсот.

22 У Симеонових синів, народжених у їхніх родах, за оселями їхніх батьків, осібно за їхніми іменами, усіх чоловічої статі віком від двадцяти років і вище, кожен, хто здатний служити у війську,

23 було п'ятдесят дев'ять тисяч триста.

24 У Гадових синів, народжених у їхніх родах, за оселями їхніх батьків, осібно за їхніми іменами, усіх чоловічої статі віком від двадцяти років і вище, кожен, хто здатний служити у війську,

25 було сорок п'ять тисяч шістсот п'ятдесят.

26 У Юдиних синів, народжених у їхніх родах, за оселями їхніх батьків, осібно за їхніми іменами, усіх чоловічої статі віком від двадцяти років і вище, кожен, хто здатний служити у війську,

27 було сімдесят чотири тисячі шістсот.

28 У Іссахарових синів, народжених у їхніх родах, за оселями їхніх батьків, осібно за їхніми іменами, усіх чоловічої статі віком від двадцяти років і вище, кожен, хто здатний служити у війську,

29 було п'ятдесят чотири тисячі чотириста.

30 У Завулонових синів, народжених у їхніх родах, за оселями їхніх батьків, осібно за їхніми іменами, усіх чоловічої статі віком від двадцяти років і вище, кожен, хто здатний служити у війську,

31 було п'ятдесят сім тисяч чотириста.

32 У Йосипових синів від Єфрема, народжених у їхніх родах, за оселями їхніх батьків, осібно за їхніми іменами, усіх чоловічої статі віком від двадцяти років і вище, кожен, хто здатний служити у війську,

33 було сорок тисяч п'ятсот.

34 У Йосипових синів від Манасії, народжених у їхніх родах, за оселями їхніх батьків, осібно за їхніми іменами, усіх чоловічої статі віком від двадцяти років і вище, кожен, хто здатний служити у війську,

35 було тридцять дві тисячі двісті.

36 У Веніяминових синів, народжених у їхніх родах, за оселями їхніх батьків, осібно за їх іменами, усіх чоловічої статі віком від двадцяти років і вище, кожен, хто здатний служити у війську,

37 було тридцять п'ять тисяч чотириста.

38 У Данових синів, народжених у їхніх родах, за оселями їхніх батьків, осібно за їхніми іменами, усіх чоловічої статі від віку двадцяти років і вище, кожен, хто здатний

служити у війську,

39 було шістдесят дві тисячі сімсот.

40 У Асирових синів, народжених у їхніх родах, за оселями їхніх батьків, осібно за їхніми іменами, усіх чоловічої статі віком від двадцяти років і вище, кожен, хто здатний служити у війську,

41 було сорок одна тисяча п'ятсот.

42 У синів Нефталимових, народжених у їхніх родах, за оселями їхніх батьків, осібно за їхніми іменами, усіх чоловічої статі віком від двадцяти років і вище, кожен, хто здатний служити у війську,

43 було п'ятдесят три тисячі чотириста.

44 Оце ті, кого перелічив Мойсей, Аарон та дванадцять голів над племенами Ізраїлевими.

45 І були всі перелічені з Ізраїлевих синів за оселями батьків своїх віком від двадцяти років і вище, кожен, хто здатний до війська, в Ізраїлі,

46 і було всіх переписаних шістсот три тисячі п'ятсот п'ятдесят.

47 А левити серед них не були переписані за племенем батьків своїх.

48 І Господь промовляв до Мойсея:

49 "Тільки Левієве плем'я не перераховуй і не переписуй їх серед Ізраїлевих синів.

50 А постав левитів наглядати за священним наметом і за усіма речами його. Вони будуть носити намет та всі його речі і будуть обслуговувати його, і отаборяться навколо нього.

51 А коли треба буде рушати, левити розберуть намет, а коли зупинитися, левити поставлять його. А якщо наблизиться чужий, конче він буде забитий.

52 І отаборяться Ізраїлеві сини кожен у таборі своєму, і кожен при своєму прапорі за своїми військовим поділом.

53 А левити отаборяться навколо священного намету і служитимуть вони при ньому, щоб не було гніву на громаду Ізраїлевих синів".

54 І зробили Ізраїлеві сини, згідно того, як наказав був Господь Мойсееві, так і зробили вони.

Числа 2

1 І Господь промовляв до Мойсея та до Аарона:

2 "Хай Ізраїлеві сини кожен при прапорі своєму за оселями батьків своїх, навколо намету зібрання отаборяться.

3 Попереду на схід буде прапор підрозділів Юдиного табору, а голова Юдиних синів — Нахшон, син Аммінадавів,

4 а його військо — сімдесят чотири тисячі шістсот вояків.

5 А при ньому отабориться Іссахарове плем'я, а голова Іссахарових синів — Натанаїл, син Цуарів,

6 а його військо — п'ятдесят чотири тисячі чотириста вояків.

7 Плем'я Завулонове, а голова Завулонових синів — Еліяв, син Хелонів,

8 а його військо — п'ятдесят сім тисяч чотириста вояків.

9 Усіх перелічених Юдиного табору — сто вісімдесят шість тисяч чотириста, за своїми військовими підрозділами. Вони рушать першими.

10 Прапор підрозділів Рувимового табору — на південь, а голова Рувимових синів — Еліцур, син Шедеурів,

11 а його військо — сорок шість тисяч п'ятсот вояків.

12 А поруч отабориться Симеонове плем'я, а голова Симеонових синів — Шелумііл, син Цурішаддаїв,

13 а його військо — п'ятдесят дев'ять тисяч триста вояків.

14 І Гадове плем'я, а голова Гадових синів — Ел'ясаф, син Реуїлів,

15 а його військо — сорок п'ять тисяч шістсот п'ятдесят вояків.

16 Усіх перелічених Рувимового табору — сто п'ятдесят одна тисяча чотириста п'ятдесят, за своїми військовими підрозділами. Вони рушать другими.

17 І як рушить священний намет, то табір левитів буде всередині, серед інших таборів. Як вони таборяться, так і вирушають, кожен на своєму місці зі своїми прапорами.

18 Прапор підрозділів Єфремового табору — на захід, а голова Єфремових синів — Елішама, син Аммігудів

19 а його військо — сорок тисяч п'ятсот вояків.

20 А при ньому плем'я Манасіїне, а голова синів Манасіїних — Гамалііл, син Педациурів,

21 а його військо — тридцять дві тисячі двісті вояків.

22 І Веніяминове плем'я, а голова Веніяминових синів — Авідан, син Гідоніїв,

23 а його військо — тридцять п'ять тисяч чотириста вояків.

24 Усіх перелічених Єфремового табору — сто вісім тисяч сто вояків за своїми військовими підрозділами. Вони рушать третіми.

25 Прапор підрозділів Данового табору — північ, а голова Данових синів — Ахіезер, син Аммішаддаїв,

26 а його військо — шістдесят дві тисячі сімсот вояків.

27 А поруч отабориться Асирове плем'я, а голова Асирових синів — Пагіїл, син Охранів,

28 а його військо — сорок одна тисяча п'ятсот вояків.

29 І плем'я Нефталимове, а голова синів Нефталимових — Ахіра, син Енанів,

30 а його військо — п'ятдесят три тисячі чотириста вояків.

31 Усіх перелічених Данового табору — сто п'ятдесят сім тисяч шістсот. Вони рушать останніми за прапорами своїми.

32 Оце перелічені Ізраїлевих синів за домами батьків своїх, усіх перелічених тих таборів за своїми військовими підрозділами — шістсот три тисячі п'ятсот п'ятдесят".

33 А левити не записані серед Ізраїлевих синів, як Господь наказав був Мойсеєві.

34 І Ізраїлеві сини зробили все, що Господь наказав був Мойсеєві, як вони таборували за прапорами своїми, так і рушали кожен за своїми родами при оселі своїх

батьків.

Числа 3

1 А оце нащадки Ааронові та Мойсееві в дні, коли Господь промовляв до Мойсея на Сінайській горі.

2 І оце імена Ааронових синів: первісток Надав, Авігу, Елеазар та Ітамар.

3 Оце імена Ааронових синів, помазаних священиків, що він посвятив їх бути священиками.

4 Та помер Надав та Авігу перед Господнім обличчям, коли вони принесли були чужий вогонь перед Господнє обличчя в Сінайській пустелі, а синів у них не було. І були священиками Елеазар та Ітамар за життя батька свого Аарона.

5 І Господь промовляв до Мойсея:

6 "Приведи Левієве плем'я, і постав його перед священиком Аароном, і вони слугуватимуть йому.

7 І вони виконуватимуть свої обов'язки перед ним і перед всією громадою при наметі зібрання.

8 І вони доглядатимуть за всіма речами намету зібрання, виконуючи службу свою.

9 І віддаси левитів Ааронові та синам його, власне йому вони дані від Ізраїлевих синів.

10 А Аарона та синів його постав, щоб вони пильнували свого священства, а чужий, хто наблизиться, буде забитий".

11 І Господь промовляв до Мойсея:

12 "А я оце взяв левитів з Ізраїлевих синів за кожного первістка ізраїльського, і левити мають стати моїми.

13 Того дня, коли я був ударив кожного першородного в Єгипетському краї, я посвятив собі кожного першородного в Ізраїлі від людини аж до худоби, мої вони будуть. Я — Господь!"

14 І Господь промовляв до Мойсея в Сінайській пустелі:

15 "Перелічи і запиши Левієвих синів за оселями їхніх батьків, за родами їхніми, кожного чоловічої статі від місячного віку й вище".

16 І Мойсей переписав їх за Господнім словом, як йому наказано.

17 Ось імена Левієвих синів: Гершон, Кегат і Мерарі.

18 А оце імена Гершонових синів, за їх родами: Лівні та Шім'ї.

19 А сини Кегатові за їхніми родами: Амрам, Їцгар, Хеврон і Уззіїл.

20 А сини Мерарі за їхніми родами: Махлі та Муші. Оце вони, роди Левієві, за оселями своїх батьків.

21 Від Герсона: рід Лівнієвих та рід Шім'їєвих. Оце вони, роди Гершонові.

22 Їх число всіх чоловічої статі від місячного віку й вище було сім тисяч п'ятсот.

23 Роди Гершонових таборуватимуть за наметом на захід.

24 А головний батьківської оселі Гершонових — Ел'ясаф, син Лаїлів.

25 Гершоновим синам доручено в наметі зібрання: священний намет, покривала

його, його накриття з тахашевої шкіри, завіса входу до намету зібрання,

26 полотна підвір'я, що навколо священного намета та жертовника, завіса входу підвір'я, мотузки і все, що для служби його.

27 А від Кегата: рід Амрамових, рід Іцхарових, рід Хевронових і рід Оззіїлових, оце вони, роди Кегатові.

28 Число всіх чоловічої статі від місячного віку й вище було вісім тисяч шістсот, що їм доручено пильнували святиню.

29 Роди Кегатових синів отаборяться на подовжньому боці священного намету, на південь.

30 А голова батьківської оселі родів Кегатових — Еліцафан, син Уззіїлів.

31 А вони відповідатимуть за ковчег, стіл, свічник, жертовник і святі речі, що служать ними, завісу і за все, що для служби його.

32 А голова Левієвих синів — Елеазар, син священника Аарона, що мав наглядати над тими, хто працює в святині.

33 Від Мерарі: Рід Махлієвих і рід Мушієвих, оце вони, роди Мерарієві.

34 А число всіх чоловічої статі від місячного віку й вище було шість тисяч двісті.

35 А голова батьківської оселі Мерарієвих родів — Цуріїл, син Авіхаїлів. Вони отаборяться на подовжньому боці священного намету, на північ.

36 А доручено Мерарієвим синам: рами священного намету, жердини його, стовпи, підстави і всі речі його та все, що для служби його,

37 стовпи підвір'я навколо і їхні підстави, кілки їхні і їхні мотузки.

38 А Мойсей, Аарон та сини його таборують перед священним наметом, на схід сонця, вони наглядають за святилищем, виконуючи свій обов'язок перед Ізраїлевими синами. А чужий, що наблизиться, буде забитий.

39 Усіх переписаних левитів чоловічої статі від місячного віку й вище, що переписав Мойсей та Аарон за Господнім наказом було двадцять дві тисячі.

40 І сказав Господь до Мойсея: "Перепиши осібно всіх первістків чоловічої статі Ізраїлевих синів від місячного віку й вище, за іменами їхніми.

41 І візьми для мене левитів, я — Господь! замість кожного першородного Ізраїлевих синів, а худобу левитів замість кожного першородного серед худоби Ізраїлевих синів".

42 І переписав Мойсей, як Господь наказав був йому, усіх першородних серед Ізраїлевих синів.

43 І було всіх першородних чоловічої статі, осібно, за іменами їхніми від місячного віку й вище — двадцять дві тисячі двісті сімдесят три.

44 І Господь промовляв до Мойсея:

45 "Візьми левитів замість кожного першородного серед Ізраїлевих синів, а худобу левитів замість їхньої худоби, і будуть левити мої. Я — Господь!

46 А на викуп тих двохсот сімдесяти трьох, що залишилися понад левитами з першородного Ізраїлевих синів,

47 візьми по п'ять шеклів за людину, на міру шеклем святині, двадцять гер в шекелі

48 і даси ті гроші Ааронові та синам його, як викуп за надлишок серед них".

49 І взяв Мойсей гроші викупу за надлишок Ізраїлевих синів понад викуплених левитів,

50 від першородного Ізраїлевих синів узяв він ті гроші, тисячу триста шістдесят п'ять, на міру шеклем святині.

51 І дав Мойсей гроші викупу Ааронові та синами його за Господнім наказом, як Господь наказав був Мойсееві.

Числа 4

1 І Господь промовляв до Мойсея й до Аарона:

2 "Перепиши Кегатових синів серед синів Левієвих за їхніми родами, за оселями їхніх батьків

3 віком від тридцяти до п'ятдесяти років, кожного, хто здатний до служіння при наметі зібрання.

4 Оце обов'язки Кегатових синів у наметі зібрання, носити святе святих.

5 Коли табір рушатиме, то ввійде Аарон та сини його, знімуть завісу і покриють нею ковчег заповіту.

6 І покладуть на нього покривало з тахашевого хутра, і зверху накриють блакиттю, і вставлять жердини в нього.

7 А на столі показних хлібів розкладуть блакить, і покладуть на нього миски, і ложки, і чаші, і кухлі для лиття, і хліб повсякчасний буде на ньому.

8 І розкладуть на них червінь, і накриють поверх покривалом з тахашевого хутра, і вставлять жердини в нього.

9 І візьмуть блакить, і накриють свічника освітлення, і лампадки його, і щипці його, і його лопатки для вугілля, і всі посудини для оливи його, якими служать при ньому,

10 і накриють його та весь посуд його покривалом з тахашевого хутра, і покладуть на ноші.

11 А на золотий жертovníк розкладуть блакить, і накриють поверх покривалом з тахашевого хутра, і вставлять в нього жердини.

12 І візьмуть весь посуд служіння, що ним служать у святині, і покладуть у блакить, і накриють поверх покривалом з тахашевого хутра, і покладуть на ноші.

13 І заберуть попіл із жертovníка, і розкладуть на ньому пурпур,

14 і покладуть на нього весь посуд його, що ним служать при ньому: лопатки для вугілля, виделки, шуфлі, кропильниці, весь посуд жертovníка, і розкладуть на ньому покривало з тахашевого хутра, і вставлять жердини в нього.

15 І скінчить Аарон та сини покривати святиню та весь святий посуд, коли табір рушатиме, а потім увійдуть Кегатові сини, щоб нести все, але не доторкатимуться до святого, щоб не померти. Ці речі з намету зібрання носитимуть сини Кегатові

16 А під наглядом Елеазара, сина священника Аарона, олива для освітлення, кадило для пахощів, повсякчасна хлібна жертва, олива для помазання, весь священний намет та все, що в ньому, святиня та її речі".

17 І Господь промовляв до Мойсея й до Аарона:

18 "Не допусти, щоб було винищене плем'я Кегатових родів з левитів.

19 І оце зробить їм, і будуть жити й не помруть, коли вони підходитимуть до святого святих. Аарон та сини його увійдуть, і призначать осібню кожному з них їхні обов'язки, і що їм носити.

20 А самі вони не ввійдуть, щоб ані на мить не бачити святині, і щоб не померти їм".

21 І Господь промовляв до Мойсея:

22 "Перепиши також Гершонових синів, вони за оселями свої батьків, за родами своїми,

23 віком від тридцяти до п'ятдесяти років перелічиш і перепишеш їх усіх, хто здатний для служби при наметі зібрання.

24 Оце обов'язки Гершонових родів, у службі та в носінні:

25 вони будуть носити полотнища священного намету, намет зібрання, його покривало з тканини, покривало з тахашевого хутра, що кладеться поверх нього, завісу входу намету зібрання,

26 полотнища для подвір'я, що навколо намету та жертовника, завісу входу брами подвір'я, мотузки їхні, весь посуд для служби їхньої і все, що потрібне для виконання робіт, це їхня служба.

27 За наказом Аарона та синів його виконуватимуть службу Гершонові сини, щодо всього носіння їхнього та щодо всієї служби їхньої. І доручите їм пильнувати все, що вони мають носити.

28 Оце служба родів Гершонових синів у наметі зібрання під наглядом Ітамара, сина священника Аарона.

29 Синів Мерарієвих за родами їхніми, за оселями їхніх батьків перепишеш їх

30 віком від тридцяти до п'ятдесяти років, перепишеш їх кожного, хто здатний для служби при наметі зібрання.

31 А оце те, що вони мають носити під час їхньої служби в наметі зібрання: рами намету, жердини його, стовпи і підстави їхні,

32 стовпи подвір'я, що навколо, і їхні підстави, їхні кілки, їхні мотузки і всі їхні речі, потрібні для служіння, осібню і за їх іменами признач кожному речі, що він має носити.

33 Оце обов'язки родин синів Мерарієвих щодо всієї їхньої служби при наметі зібрання під рукою Ітамара, сина священника Аарона".

34 І переписали Мойсей, Аарон та голови громади Кегатових синів за їхніми родами й за оселями їхніх батьків

35 віком твід тридцяти до п'ятдесяти років, кожного, хто здатен до служби в наметі зібрання.

36 І було їх за їхніми родами дві тисячі сімсот п'ятдесят.

37 Оце переписані Кегатових родів, кожен, хто працює при наметі зібрання, що перелічив Мойсей та Аарон за Господнім наказом через Мойсея.

38 А переписані Гершонових синів за своїми родами та за оселями своїх батьків

39 віком від тридцяти до п'ятдесяти років, кожен, хто увійшов до служби в наметі

зібрання,

40 і було їх переписано за родами їхніми, за оселями своїх батьків — дві тисячі шістсот тридцять.

41 Оце переписані родів Гершонових синів, кожен, хто працює при наметі зібрання, що переписав Мойсей та Аарон за Господнім наказом.

42 А з родів синів Мерарієвих за їхніми родами, за оселями своїх батьків

43 віком від тридцяти до п'ятдесяти років, кожен, хто входить до служби при наметі зібрання

44 було пораховано й записано за родами їхніми — три тисячі двісті.

45 Оце переписані родів синів Мерарієвих, що записав Мойсей та Аарон за Господнім наказом через Мойсея.

46 Усіх левитів, кого переписали Мойсей, Аарон та голови племен Ізраїлевих, за родами своїми, за оселями своїх батьків

47 віком від тридцяти й до п'ятдесяти років, кожен, хто входить до служби при наметі зібрання,

48 і було пораховано вісім тисяч п'ятсот вісімдесят.

49 За Господнім наказом пораховані й переписані Мойсеєм, кожен по службі його та по його обов'язках, як Господь наказав був Мойсееві.

Числа 5

1 І Господь промовляв до Мойсея:

2 "Накажи Ізраїлевим синам, і хай вишлють з табору кожного прокаженого, кожного течивого і кожного нечистого через дотик до мертвого тіла.

3 І чоловіка й жінку будете висилати, поза табір висилатимете їх, і вони не опоганять таборів своїх, що я серед них пробуваю".

4 І зробили так Ізраїлеві сини, і вислали їх поза табір, як Господь сказав був Мойсееві, так і зробили Ізраїлеві сини.

5 І Господь промовляв до Мойсея:

6 "Скажи Ізраїлевим синам: "Чоловік або жінка, коли зробить який людський гріх, порушуючи тим вірність Господові, то винна душа та,

7 тоді вони признаються в своєму гріху, і кожен поверне ціну провини своєї, і додавши до неї п'яту частину її, та й віддасть тому, кому завинив він.

8 А якщо нікому повернути ту ціну провини, то це буде для Господа, і буде це священикові, окрім барана очищення, що ним він очистить його.

9 А кожна пожертва зі всяких святощів Ізраїлевих синів, що принесуть священикові, буде йому.

10 І що хто посвятить, буде йому. Що хто дасть священикові, буде йому"".

11 І Господь промовляв до Мойсея:

12 "Скажи до Ізраїлевих синів: "Коли жінка зрадить своєму чоловікові, і порушить вірність йому,

13 і злягатиметься з нею інший чоловік поза очима її власного чоловіка, і це не

буде розкритим, і вона опоганиться, а свідка проти неї нема, і вона не буде схоплена,

14 і її чоловіком оволодіє дух ревнощів, і він засумнівається у вірності своєї жінки, і вона насправді опоганилася, чи оволодів ним дух ревнощів, а вона не була опоганена,

15 то приведе той чоловік свою жінку до священика, і принесе за неї жертву, десятку частину ефи ячмінного борошна, оливи на неї вилле, але без ладану, бо це хлібна жертва ревнощів, жертва пригадувальна, що пригадує провину.

16 І священик приведе її, і поставить перед Господнім обличчям.

17 І візьме священик святої води в глиняну посудину, і порошу, що буде на долівці священного намету, візьме священик, та й дасть до води.

18 І поставить священик ту жінку перед обличчям Господнім, і відкриє голову тієї жінки, і дасть на руки її хлібну жертву пригадувальну, це хлібна жертва ревнощів. А в руці священика буде гірка вода, що наводить прокляття.

19 І візьме священик з неї клятву з прокляттям та й скаже до жінки: "Якщо ніхто не лежав з тобою, і якщо ти не зрадила нечистим гріхом, живучи з чоловіком своїм, то ця гірка вода, що наводить прокляття, не зашкодить тобі!

20 А коли ж ти зрадила, живучи з чоловіком своїм, і коли ти опоганилася, і інший чоловік мав інтимні зносини з тобою, крім твого чоловіка,

21 то хай дасть тебе Господь на прокляття та лихослів'я серед народу твого тим, що Господь зробить стегна твої опалими, а живіт твій набряклим,

22 і ввійде ця вода, що наводить прокляття, до нутра твого, щоб зробити живіт набряклим, і щоб зробити стегна опалими". А жінка та скаже: "Амінь, амінь!"

23 І напише священик ті прокляття на сувої, й обмие гіркою водою,

24 і напоїть ту жінку гіркою водою, що наводить прокляття, і ввійде в неї та вода, що наводить прокляття, і дає гіркоту.

25 І візьме священик з руки тієї жінки хлібну жертву ревнощів, і буде колихати ту хлібну жертву перед Господнім обличчям, та й принесе її до жертовника.

26 І візьме священик жменю з хлібної жертви, як пригадувальну частину, та й спалить на жертовнику. А потім напоїть ту жінку водою.

27 І якщо була вона опоганена, і невірною своєму чоловікові, то ввійде в неї та вода, що наводить прокляття, і дає гіркоту, і набрякне живіт її, і западуть стегна її, і стане та жінка прокляттям серед народу свого.

28 А якщо та жінка не була опоганена і чиста вона, то буде очищена і буде здатна народжувати дітей.

29 Оце закон про ревнощі, коли зрадить жінка чоловікові своєму, і опоганиться,

30 або коли на чоловіка найде дух ревнощів, і він стане ревнувати жінку свою, то поставить ту жінку перед Господнім обличчям, а священик виконає над нею весь цей закон.

31 І буде очищений той чоловік від гріха, а жінка та відповість за свій гріх".

Числа 6

1 І Господь промовляв до Мойсея:

2 "Скажи Ізраїлевим синам: "Чоловік або жінка, коли вирішить скласти обітницю назіра, щоб посвятити себе Господові,

3 то він стримається від вина та п'яного напою, не питиме оцту винного та з п'яного напою, і жодного виноградного соку не питиме, і не їстиме ані свіжого, ані сухого винограду.

4 Усі дні посвячення свого він їстиме нічого, що зроблене з винограду, від зернят аж до лушпиння.

5 Усі дні його посвячення на назіра бритва не доторкнеться голови його, аж до виповнення днів, що посвятить Господові, він буде святий, мусить запустити волосся голови своєї!

6 Усі дні посвячення його Господові не підійде він до мертвого тіла,

7 навіть коли помре батько чи матір його, брат чи через сестра його, не опоганиться ними, бо на голові його посвячення його Богові.

8 Усі дні посвячення його святий він для Господа.

9 А коли хто помре при ньому несподівано, і він опоганить цим голову свого посвячення, то поголить голову свою в день очищення свого, сьомого дня поголить її.

10 А восьмого дня він принесе дві горлиці або двох голубів священникові до входу намету зібрання.

11 І священник принесе одне на жертву за гріх, а друге на цілопалення, і очистить його з того, що опоганився він мертвим тілом, і посвятить його голову того дня.

12 І почне він знову дні посвячення свого Господові, і принесе однорічне ягня на жертву за провину. А попередні дні його посвячення будуть марні, бо опоганилося його посвячення.

13 І оце закон про назіра: того дня, коли виповнюються дні його посвячення, священник приведе його до входу намету зібрання.

14 І принесе він Господові жертву свою, одне однорічне ягня без вад на цілопалення, одну безвадну однорічну вівцю на жертву за гріх, одного барана без вад на жертву мирну,

15 кошик опрісноків із пшеничного борошна, калачі, замішані на оливі, прісні коржі, помазані оливою і хлібну їхню жертву та їхні литі жертви.

16 І принесе священник перед Господнє обличчя, і принесе його жертву за гріх та його цілопалення.

17 А барана принесе мирною жертвою для Господа, а кошик опрісноків священник принесе як його хлібну жертву та жертву литу.

18 І поголить той назір голову свого посвячення при вході в намет зібрання, і візьме волосся голови свого посвячення та й покладе на вогонь, що під мирною жертвою.

19 І візьме священник варену лопатку з барана, одного прісного калача з кошика і одного прісного коржа, та й дасть на долоні назіра, як він поголить голову свого посвячення.

20 І священник буде колихати їх, як колихання перед Господнім обличчям. Це святощі для священника, понад грудину колихання й понад стегно пожертви. А по цьому

той назір може пити вино.

21 Оце закон про назіра, що дає обітницю принести свою жертву Господові за своє посвячення, окрім того, на що спроможна рука його. За законом про посвячення його, він має зробити все за обітницею своєю"".

22 І Господь промовляв до Мойсея:

23 "Скажи до Аарона та до синів його, щоб так благословляли Ізраїлевих синів, промовляючи їм:

24 "Хай Господь поблагословить тебе, і хай він тебе стереже!

25 Хай Господь осяває тебе обличчям своїм, і хай буде милостивий до тебе!

26 Хай Господь зверне на тебе обличчя своє, і хай дасть тобі мир!

27 Вони кликатимуть ім'я моє, а я благословлятиму Ізраїлевих синів!

Числа 7

1 І того дня, коли Мойсей закінчив ставити намет, і помазав його, і посвятив його та всі речі його, і жертовника та всі речі його, і помазав їх та посвятив,

2 то поприносили Ізраїлеві очільники, голови осель своїх батьків, голови племен, вони ті, що поставлені над тими, хто переписаний,

3 і принесли свою жертву перед Господнє обличчя: шість критих возів і дванадцять волів, віз на двох, а віл на одного, і поставили їх перед наметом.

4 І Господь промовляв до Мойсея:

5 "Візьми від них і будуть вони, щоб виконувати службу при наметі зібрання, і даси їх левитам, кожному за службою його".

6 І взяв Мойсей вози та воли та й дав їх левитам:

7 два вози та чотири воли дав Гершоновим синам, за їхньою службою,

8 а чотири вози та вісім волів дав синам Мерарієвим за їхньою службою під рукою Ітамара, сина священика Аарона.

9 А Кегатовим синам не дав, бо на них лежить служба при святині, на плечах мають носити свою ношу.

10 І принесли очільники пожертву до жертовника в день його помазання, і принесли вони свою пожертву перед жертовника.

11 А Господь промовляв до Мойсея: "По одному голові на день хай приносять свою пожертву на урочистості з помазання жертовника".

12 І був той, хто першого дня приніс свою пожертву, Нахшон, син Аммінадавів, голова Юдиного плем'я.

13 Його пожертва: одна срібна миска вагою сто тридцять шеклів, одна срібна кропельниця вагою сімдесят шеклів, на міру шеклем святині, обидві повні пшеничного борошна, замішаного на оливі, на хлібну жертву,

14 одна кадильниця, десять шеклів золота, повна кадила,

15 одне теля, один баран, одне однорічне ягня на цілопалення,

16 один цап на жертву за гріх,

17 а на мирну жертву два воли, п'ять баранів, п'ять цапів, п'ять ягнят однорічних,

оце пожертва Нахшона, Аммінадавого сина.

18 Другого дня приніс Натанайл, син Цуарів, голова Іссахарового плем'я.

19 Його пожертва: одна срібна миска вагою сто тридцять шеклів, одна срібна кропельниця вагою сімдесят шеклів, на міру шеклем святині, обидві повні пшеничного борошна, замішаного на оливі, на хлібну жертву,

20 одна кадиельниця, десять шеклів золота, повна кадила,

21 одне теля, один баран, одне однорічне ягня на цілопалення,

22 один цап на жертву за гріх,

23 а на мирну жертву два воли, п'ять баранів, п'ять цапів, п'ять ягнят однорічних, оце пожертва Натанайла, Цуарового сина.

24 Третього дня голова Завулонових синів Еліяв, син Хелонів.

25 Його пожертва: одна срібна миска вагою сто тридцять шеклів, одна срібна кропельниця вагою сімдесят шеклів, на міру шеклем святині, обидві повні пшеничного борошна, замішаного на оливі, на хлібну жертву,

26 одна кадиельниця, десять шеклів золота, повна кадила,

27 одне теля, один баран, одне однорічне ягня на цілопалення,

28 один цап на жертву за гріх,

29 а на мирну жертву два воли, п'ять баранів, п'ять цапів, п'ять ягнят однорічних, оце пожертва Еліява, Хелонового сина.

30 Четвертого дня голова Рувимових синів Еліцур, син Шедеурів.

31 Його пожертва: одна срібна миска вагою сто тридцять шеклів, одна срібна кропельниця вагою сімдесят шеклів, на міру шеклем святині, обидві повні пшеничного борошна, замішаного на оливі, на хлібну жертву,

32 одна кадиельниця, десять шеклів золота, повна кадила,

33 одне теля, один баран, одне однорічне ягня на цілопалення,

34 один цап на жертву за гріх,

35 на мирну жертву два воли, п'ять баранів, п'ять цапів, п'ять ягнят однорічних, оце пожертва Еліцура, Шедеурового сина.

36 П'ятого дня голова Симеонових синів Шелумііл, син Цурішаддаїв.

37 Його пожертва: одна срібна миска вагою сто тридцять шеклів, одна срібна кропельниця вагою сімдесят шеклів, на міру шеклем святині, обидві повні пшеничного борошна, замішаного на оливі, на хлібну жертву,

38 одна кадиельниця, десять шеклів золота, повна кадила,

39 одне теля, один баран, одне однорічне ягня на цілопалення,

40 один цап на жертву за гріх,

41 а на мирну жертву два воли, п'ять баранів, п'ять цапів, п'ять ягнят однорічних, оце пожертва Шелумііла, Цурішаддаєвого сина.

42 Шостого дня голова Ґадових синів Ел'ясаф, син Деуїлів.

43 Його пожертва: одна срібна миска вагою сто тридцять шеклів, одна срібна кропельниця вагою сімдесят шеклів, на міру шеклем святині, обидві повні пшеничного борошна, замішаного на оливі, на хлібну жертву,

44 одна кадильниця, десять шеклів золота, повна кадила,
45 одне теля, один баран, одне однорічне ягня на цілопалення,
46 один цап на жертву за гріх,
47 а на мирну жертву два воли, п'ять баранів, п'ять цапів, п'ять ягнят однорічних,
оце пожертва Ел'ясафа, Деуїлового сина.

48 Сьомого дня голова Єфремових синів Елішама, син Аммігудів.

49 Його пожертва: одна срібна миска вагою сто тридцять шеклів, одна срібна
кропельниця вагою сімдесят шеклів, на міру шеклем святині, обидві повні пшеничного
борошна, замішаного на оливі, на хлібну жертву,

50 одна кадильниця, десять шеклів золота, повна кадила,

51 одне теля, один баран, одне однорічне ягня на цілопалення,

52 один цап на жертву за гріх,

53 а на мирну жертву два воли, п'ять баранів, п'ять цапів, п'ять ягнят однорічних,
оце пожертва Елішами, Аммігудового сина.

54 Восьмого дня голова синів Манасії Гамаліїл, син Педоцурів.

55 Його пожертва: одна срібна миска вагою сто тридцять шеклів, одна срібна
кропельниця вагою сімдесят шеклів, на міру шеклем святині, обидві повні пшеничного
борошна, замішаного на оливі, на хлібну жертву,

56 одна кадильниця, десять шеклів золота, повна кадила,

57 одне теля, один баран, одне однорічне ягня на цілопалення,

58 один цап на жертву за гріх,

59 а на мирну жертву два воли, п'ять баранів, п'ять цапів, п'ять ягнят однорічних,
оце пожертва Гамаліїла, Педоцурового сина.

60 Дев'ятого дня голова Веніяминових синів Авідан, син Гідоніїв.

61 Його пожертва: одна срібна миска вагою сто тридцять шеклів, одна срібна
кропельниця вагою сімдесят шеклів, на міру шеклем святині, обидві повні пшеничного
борошна, замішаного на оливі, на хлібну жертву,

62 одна кадильниця, десять шеклів золота, повна кадила,

63 одне теля, один баран, одне однорічне ягня на цілопалення,

64 один цап на жертву за гріх,

65 а на мирну жертву два воли, п'ять баранів, п'ять цапів, п'ять ягнят однорічних,
оце пожертва Авідана, Гідонієвого сина.

66 Десятого дня голова Данових синів Ахієзер, син Аммішаддаїв.

67 Його пожертва: одна срібна миска вагою сто тридцять шеклів, одна срібна
кропельниця вагою сімдесят шеклів, на міру шеклем святині, обидві повні пшеничного
борошна, замішаного на оливі, на хлібну жертву,

68 одна кадильниця, десять шеклів золота, повна кадила,

69 одне теля, один баран, одне однорічне ягня на цілопалення,

70 один цап на жертву за гріх,

71 а на мирну жертву два воли, п'ять баранів, п'ять цапів, п'ять ягнят однорічних,
оце пожертва Ахієзера, Аммішаддаєвого сина.

72 Одинадцятого дня голова Асирових синів Пагіїл, син Охранів.

73 Його пожертва: одна срібна миска вагою сто тридцять шеклів, одна срібна кропильниця вагою сімдесят шеклів, на міру шеклем святині, обидві повні пшеничного борошна, замішаного на оливі, на хлібну жертву,

74 одна кадильниця, десять шеклів золота, повна кадила,

75 одне теля, один баран, одне однорічне ягня на цілопалення,

76 один цап на жертву за гріх,

77 а на мирну жертву два воли, п'ять баранів, п'ять цапів, п'ять ягнят однорічних, оце пожертва Паг'їїла, Охранового сина.

78 Дванадцятого дня голова Нефталимових синів Ахіра, син Енанів.

79 Його жертва: одна срібна миска, сто й тридцять шеклів вага її, одна срібна кропильниця, сімдесят шеклів на міру шеклем святині, обидві повні пшеничного борошна, мішаного в оливі, на хлібну жертву,

80 одна кадильниця, десять шеклів золота, повна кадила,

81 одне теля, один баран, одне однорічне ягня на цілопалення,

82 один цап на жертву за гріх,

83 а на мирну жертву два воли, п'ять баранів, п'ять цапів, п'ять ягнят однорічних, оце пожертва Ахіри, Енанового сина.

84 Оце обряд освячення жертovníка в дні його помазання, від Ізраїлевих очільників: дванадцять срібних мисок, дванадцять срібних кропильниць, дванадцять золотих кадильниць,

85 сто тридцять шеклів важила одна срібна миска, і сімдесят — одна кропильниця. Весь срібний посуд важив дві тисячі чотириста шеклів, на міру шеклем святині.

86 Дванадцять кадильниць золотих, повні кадила, по десять шеклів за кадильницю, на міру шеклем святині, всього золота в кадильницях було на сто двадцять шеклів.

87 Уся велика худоба на цілопалення: дванадцять телят, дванадцять баранів, дванадцять однорічних ягнят та їхня хлібна жертва і дванадцять цапів на жертву за гріх.

88 А вся худоба мирної жертви: двадцять четверо телят, шістдесят баранів, шістдесят цапів, шістдесят однорічних ягнят. Оце обряд освячення жертovníка по помазанні його.

89 А коли Мойсей входив до намету зібрання, щоб розмовляти з Богом, то він чув голос, що промовляв до нього над віком, яке на ковчегіві свідоцтва, між обома херувимами лунав він.

Числа 8

1 І Господь промовляв до Мойсея:

2 "Скажи Ааронові: "Коли ти засвічуватимеш лампадки, то з переди свічника мають світити сім лампадок"".

3 І Аарон зробив так, з переди свічника засвітив його лампадки, як Господь наказав був Мойсееві.

4 Свічник, від підстави його й аж до квіток, був викуваний із золота. Як у видінні, що Господь показав був Мойсеєві, так він зробив свічника.

5 І Господь промовляв до Мойсея:

6 "Візьми левитів з Ізраїлевих синів, та й очисти їх.

7 Щоб очистити їх: покропи на них водою жертви за гріх, і хай поголять бритвою все тіло своє, і хай виперуть одяг свій, і стануть чисті.

8 І вони візьмуть теля, і хлібну жертву з пшеничного борошна, замішаного на оливі, і ще одне теля візьмеш на жертву за гріх.

9 І приведеш левитів до намету зібрання, і збереш усю громаду Ізраїлевих синів.

10 І приведеш левитів перед Господнє обличчя, а Ізраїлеві сини покладуть свої руки на левитів.

11 І буде Аарон посвячувати левитів, як посвячення перед Господнім обличчям від Ізраїлевих синів, і будуть вони для служби Господньої.

12 І покладуть левити свої руки на голову телят. І принесеш одне жертвою за гріх, а інше цілопаленням для Господа, щоб очистити левитів.

13 І поставиш левитів перед Аароном та перед синами його, і будеш посвячувати їх, як посвячення для Господа.

14 І відділиш левитів між Ізраїлевими синами, і будуть левити мої.

15 А по цьому левити ввійдуть, щоб служити при наметі зібрання, і ти їх очистиш, і віддаси їх, як жертву посвячення,

16 бо вони дані, мені вони дані від Ізраїлевих синів, замість кожного першородного з Ізраїлевих синів, що розкриває всяку утробу, взяв я їх собі,

17 бо мій кожен першородний серед Ізраїлевих синів, серед людини й серед худоби. Того дня, коли я вбив кожного першородного в Єгипетському краї, я призначив їх для себе.

18 І взяв я левитів замість кожного першородного серед Ізраїлевих синів.

19 І дав я левитів, як дар Ааронові та синам його від Ізраїлевих синів, для служби в наметі зібрання і вони спокутуватимуть Ізраїлевих синів, щоб ті не наближалися до святині, і щоб не впала кара на Ізраїлевих синів".

20 І зробив Мойсей й Аарон та вся громада Ізраїлевих синів для левитів усе, як Господь наказав був Мойсеєві про левитів, так зробили їм Ізраїлеві сини.

21 І очистилися левити, і випрали одяг свій, і Аарон посвятив їх перед Господнім обличчям, і відправив за них спокуту, щоб стали вони чистими.

22 А по тому ввійшли левити, щоб виконувати свою службу в наметі зібрання перед Аароном та перед синами його. Як Господь наказав був Мойсеєві про левитів, так їм зробили вони.

23 І Господь промовляв до Мойсея:

24 "Оце щодо левитів. У віці двадцяти п'яти років і вище увійдуть вони, щоб служити в наметі зібрання.

25 А в віці п'ятдесяти років відійдуть від служби, і вже не служитимуть.

26 І вони допомагатимуть братам своїм при наметі зібрання виконувати службу, а

самі не служитимуть. Так зробиш левитам у їхній службі".

Числа 9

1 І Господь промовляв до Мойсея в Сінайській пустелі другого року по виході з Єгипетського краю, першого місця, і сказав:

2 "Хай справлять Ізраїлеві сини Пасху в означений час.

3 Чотирнадцятого дня цього місяця надвечір, означеного часу справите її, за всіма постановами її та за всіма уставами її спорядите її".

4 І Мойсей сказав до Ізраїлевих синів, щоб справили Пасху.

5 І справили вони Пасху першого місяця, чотирнадцятого дня місяця надвечір у Сінайській пустелі, усе, як Господь наказав був Мойсеєві, так зробили Ізраїлеві сини.

6 Та були люди, що нечисті від дотику до тіла померлої людини, і не могли справити Пасху того дня. І прийшли вони того дня до Мойсея й до Аарона,

7 та й сказали ті люди до нього: "Ми нечисті через дотик до тіла померлої людини. Чому ми будемо позбавлені ласки принести жертву Господню означеного часу серед Ізраїлевих синів?"

8 І сказав до них Мойсей: "Постійте, а я послухаю, що Господь накаже про вас".

9 І Господь промовив до Мойсея:

10 "Скажи до Ізраїлевих синів: "Кожен з вас, або з ваших нащадків, коли буде нечистий через дотик до мертвого тіла, або буде в далекій дорозі, то й він справить Пасху для Господа.

11 Другого місяця, чотирнадцятого дня, надвечір спорядять вони її, з опрісноками та з гірким зіллям будуть їсти її.

12 Не залишать з неї до ранку, а кісток не зламають у ній, за повною постановою про Пасху справлять її.

13 Але, якщо людина чиста і не в дорозі, а Пасху не справить, то буде винищена душа та з народу її, бо Господньої жертви вона не принесла означеного часу її. Гріх свій понесе та людина!

14 А коли перебуватиме з вами прихोдько, то справить він Пасху для Господа, за постановою про Пасху та за уставом про неї. Постанова одна буде для вас і для приходька, і для тубільця тієї землі"".

15 А того дня, коли було поставлено намет зібрання, хмара покрила його над ковчегом заповіту. А вночі над наметом зібрання була наче подоба вогню, аж до ранку.

16 Так завжди бувало: вдень покривала його та хмара, а вночі подоба вогню.

17 І коли піднімалася хмара над наметом зібрання, то потому рушали Ізраїлеві сини, а на тому місці, на якому хмара зупинялася, там таборували Ізраїлеві сини.

18 На Господній наказ рушали Ізраїлеві сини, і на Господній наказ зупинялися. Усі ті дні, коли хмара перебувала над наметом зібрання, вони стояли табором.

19 А коли хмара багато днів залишалася над наметом зібрання, то Ізраїлеві сини, виконуючи Господній наказ, і не рушали.

20 Бувало, що хмара була над наметом зібрання всього декілька днів, і вони за

Господнім наказом розбирали табір, і за Господнім наказом рушали.

21 А бувало, що хмара була тільки з вечора до ранку, а вранці піднімалася, то вони рушали. І рушали вони в будь-який час, коли піднімалася хмара.

22 Або два дні, або місяць, або рік хмара була над наметом зібрання, Ізраїлеві сини таборували, і не рушали, а коли вона піднімалася, — рушали.

23 За Господнім наказом таборували вони, і за Господнім наказом рушали. Вони підкорялися волі Господа, виконуючи його накази, передані їм через Мойсея.

Числа 10

1 Господь промовляв до Мойсея:

2 "Викуй собі дві срібні сурми, і будуть вони тобі для скликання громади та для збору таборів у дорогу.

3 Засурмлять у них, і збереться до тебе громада при вході в намет зібрання.

4 А якщо засурмлять в одну, то зберуться до тебе очільники, голови Ізраїлевих тисяч.

5 А засурмлять на сполох, то рушать табори, що таборують на сході.

6 А засурмите на сполох удруге, то рушать табори, що таборують на півдні, щоб вони рушали, сурмитимуть на сполох.

7 А на скликання зборів засурмите, але не на сполох.

8 А сурмитимуть у сурми священики, Ааронові сини. І ця постанова буде для вас вічною постановою для ваших поколінь.

9 А коли підете війною в вашому краю на ворога, що гнобить вас, і засурмите на сполох, то ви будете згадані перед обличчям Господа, Бога вашого, і будете врятовані від ваших ворогів.

10 А в день вашої радості, і в ваші свята та першого дня ваших місяців засурмите в ті сурми на ваших цілопаленнях та на мирних жертвах ваших, і вони будуть нагадуванням вашому Богові про вас. Я — Господь, Бог ваш!"

11 І другого року, другого місяця, дванадцятого дня місяця піднялася хмара над священним наметом.

12 І рушили Ізраїлеві сини з Сінайської пустелі у свою подорож, і хмара зупинилася в пустелі Паран.

13 І рушили вони вперше за Господнім наказом, переданим через Мойсея.

14 І першим рушив прапор табору синів Юдиних за своїми військовими підрозділами, а над військом його Нахшон, син Аммінадавів.

15 А над військом плем'я синів Іссахара — Натанаїл, син Цуарів.

16 А над військом плем'я Завулонових синів — Еліяв, син Хелонів.

17 І був розібраний намет зібрання, і рушили Гершонові сини та сини Мерарієві, носії намету зібрання.

18 І рушив прапор табору Рувима за своїми військовими підрозділами, а над військом його — Еліцур, син Шедеурів.

19 А над військом плем'я Симеонових синів — Шелуміїл, син Цурішаддаїв.

20 А над військом плем'я Гадових синів — Ел'ясаф, син Деуїлів.

21 І рушили сини Кегатові, носії святині, та й поставили намет зібрання до приходу всіх інших.

22 І рушив прапор табору синів Єфремових за своїми військовими підрозділами, а над військом його — Елішама, син Аммігудів.

23 А над військом плем'я синів Манасієвих — Гамалїїл, син Педацурів.

24 А над військом плем'я Веніяминових синів — Авідан, син Гідеонів.

25 І рушив прапор табору синів Данових, як захист для всіх таборів, за своїми військовими підрозділами, а над військом його — Ахіезер, син Аммішаддаїв.

26 А над військом плем'я Асирових синів — Пагїїл, син Охрана.

27 А над військом плем'я синів Нефталимових — Ахіра, син Енанів.

28 Отак Ізраїлеві сини за їхнім військовим поділом вирушали в свої мандри.

29 І сказав Мойсей до Ховава, сина мідіянина Реуїла, Мойсеевого тестя: "Ми вирушаємо до того місця, що про нього Господь був сказав: "Його дам вам". Ходи ж з нами і ми зробимо тобі добро, бо Господь сказав був добре про Ізраїля".

30 Та той відповів йому: "Ні, піду до краю свого та до місця своєї батьківщини".

31 А Мойсей сказав: "Не покидай нас, ти був би нам очима, бо знаєш, де в пустелі краще таборувати.

32 І коли підеш з нами, то те добро, що Господь зробить нам, ми його зробимо тобі".

33 І рушили вони від Господньої гори триденною дорогою. А ковчег заповіту Господнього рушав перед ними триденною дорогою, щоб вивідати для них місце зупинки.

34 А хмара Господня була над ними вдень, коли вони рушали з табору.

35 І бувало, коли ковчег рушав, то Мойсей промовляв: "Устань же, о Господе, і хай розпорошаться твої вороги, і хай утікають твої ненависники перед обличчям твоїм".

36 А коли він зупинявся на відпочинок, то казав: "Повернися, о Господе, до тисяч Ізраїля!"

Числа 11

1 І став народ вголос нарікати до Господніх вух. І почув Господь, і запалав його гнів, і загорівся між ними Господній вогонь, та й пожер їх у кінці табору.

2 І народ став кричати до Мойсея. І Мойсей помолився до Господа, і погас той вогонь.

3 І він назвав те місце ім'ям Тавера, бо між ними горів був Господній вогонь.

4 І стали люди з інших народів, що були серед них, вередувати, що й сини Ізраїлеві заплакали разом з ними та казали: "Хто нагодує нас м'ясом?"

5 Ми згадуємо рибу, що їли в Єгипті задарма, і огірки, і дині, і пір, і цибулю, і часник.

6 А зараз душа наша в'яне, нема нічого, тільки манна нам перед очима".

7 А манна була схожа на прозоре, немов кришталь, коріандрове насіння.

8 Люди розходилися, збирали її та мололи жорнами або товкли в ступі, варили в

горшку та робили з неї калачі. А смак її був, як смак оливного коржа.

9 Коли роса спадала на табір, спадала й та манна на нього.

10 І почув Мойсей, що народ плаче в родинах своїх, кожен при вході намету свого. І дуже запалав гнів Господній, і було те лихим в очах Мойсеевих.

11 І сказав Мойсей до Господа: "За що маю від тебе це лихо? І чому я не знайшов ласки в очах твоїх, що ти поклав тягарем весь народ на мене?"

12 Чи я був вагітний усім тим народом, чи я його породив, що ти кажеш мені: "Неси його на грудях своїх, як мати носить грудне маля", до землі, яку ти присягнув батькам його?"

13 Звідки мені взяти м'яса, щоб дати всьому цьому народові? Адже вони плачуть переді мною, вимагаючи м'яса на їжу".

14 Не здолаю я сам носити весь цей народ, бо він важчий за мене!

15 А якщо ти так зі мною обійшовся, то краще вбий мене, якщо я знайшов ласку в очах твоїх, щоб я не побачив нещастя свого!"

16 І сказав Господь до Мойсея: "Збери ж мені сімдесят людей зі старшин Ізраїлевих, яких знаєш, що вони старшини народу та його очільники, і збери їх до намету зібрання, і стануть вони там з тобою.

17 І я зійду, і розмовлятиму там з тобою, і візьму від духа, що на тобі, і покладу на них, і вони носитимуть з тобою тягар того народу, і ти не носитимеш сам.

18 А до народу скажи, щоб освятилися назавтра, і вони їстимуть м'ясо, бо вони плакали до Господніх вух, промовляючи: "Хто дасть нам їсти м'яса, бо добре було нам у Єгипті?" І дасть Господь їм м'яса, і вони їстимуть.

19 Не один день вони їстимуть і не два дні, і не п'ять день, і не десять день, і не двадцять день,

20 а цілий місяць, аж поки не вийде воно з їхніх ніздрів, і стане їм огидним, бо вони знехтували собі Господа, що серед них, і плакали перед обличчям його, промовляючи: "Нащо ми вийшли з Єгипту?" 21 І сказав Мойсей: "Шістсот тисяч того народу, що я серед нього, а ти сказав: "Я дам їм м'яса, і вони їстимуть його цілий місяць".

22 Чи вистачить їм худоби дрібної та великої, зарізаної для них? Чи також усієї морської риби вистачить їм?"

23 А Господь сказав до Мойсея: "Чи Господня рука буває коротка? Ось ти побачиш, чи виконається тобі моє слово, чи ні".

24 І вийшов Мойсей, і промовляв до того народу Господні слова. І зібрав він сімдесят людей зі старшин народу, і поставив їх навколо намету зібрання.

25 І зійшов Господь у хмарі, та й промовляв до нього, і взяв від духа, що на ньому, і дав на сімдесят старшин. І як спочив на них дух той, то вони стали пророкувати деякий час.

26 І залишилося двоє людей у таборі, і не вийшли до намету зібрання, ім'я одному Елдад, а ймення іншому Медад. І спочив на них дух, бо вони були серед записаних, і вони пророкували в таборі.

27 І побіг юнак, і сказав до Мойсея: "Елдад і Медад пророкують у таборі!"

28 І сказав Ісус, син Навинів, Мойсеїв слуга від своєї молодості: "Пане мій Мойсею, заборони їм!"

29 І сказав йому Мойсей: "Як на мене, то хай би весь Господній народ став пророками, коли б Господь дав духа свого й на них!"

30 І повернувся Мойсей до табору, він та старшини Ізраїлеві.

31 І знявся вітер від Господа, і навіяв перепелиць від моря, і опустив їх над табором, як денна дорога туди й денна дорога сюди навколо табору, і біля двох ліктів на поверхні землі.

32 І встав народ, і весь той день і всю ніч, і наступний весь день збирали перепелиць. І той, хто зібрав мало, зібрав десять хомерів. І вони розклали їх собі скрізь навколо табору.

33 Ще не пережували вони те м'ясо, що було між їхніми зубами, як гнів Господній запалився на народ! І вразив Господь той народ тяжким мором...

34 І названо те місце Ківрот-Гаттаава, бо там поховали народ пожадливий.

35 З Ківрот-Гаттаави рушили люди до Гацероту, і зупинилися в Гацероті.

Числа 12

1 І нарікали Маріам та Аарон на Мойсея за жінку кушиянку, що взяв, бо він узяв був жінку кушиянку.

2 І казали вони: "Чи тільки з Мойсеєм Господь розмовляв? Чи ж не розмовляв він також і з нами?" І почув це Господь.

3 А той чоловік, Мойсей, був найлагідніший за всяку людину, що на поверхні землі.

4 І сказав Господь до Мойсея й до Аарона та до Маріам: "Вийдіть ви троє до намету зібрання". І вони троє вийшли.

5 І зійшов Господь у стовпі хмари, і став при вході намету зібрання, та й покликав Аарона й Маріам. І вийшли обоє вони.

6 І сказав він: "Послухайте ж ви моїх слів: "Якщо між вами з'явиться пророк, то я, Господь, відкриюся у видінні йому, уві сні розмовляти з ним буду.

7 Не так з рабом моїм Мойсеєм, що в усій оселі моїй він повірений!

8 Розмовляю я з ним уста до вуст, а не видінням і не загадками, і образ Господа він бачить. Як ви наважилися нарікати на Мойсея, мого раба? І запалав гнів Господній на них, і він пішов,

10 а хмара відступила від намету зібрання. А ось Маріам побіліла, як сніг від прокази! І обернувся Аарон до Маріам, і побачив, що її вразила проказа!

11 І сказав Аарон до Мойсея: "Будь ласка, мій пане, не поклади на нас гріха за нерозумний наш вчинок!

12 Благаю тебе, хай не буде вона, як та мертва дитина, зітліла на половину, що виходить з утроби матері своєї".

13 І Мойсей кликав до Господа, промовляючи: "Боже, вилікуй же її!"

14 І сказав Господь Мойсеєві: "А коли б її батько справді плюнув на обличчя її, чи не буде вона на сім день осоромлена? Вона буде замкнута сім день поза табором, а

потім повернеться".

15 І була замкнута Маріам поза табором сім день, а народ не рушив аж до її повернення.

16 А потім народ вирушив з Гацероту, і став табором у пустелі Паран.

Числа 13

1 І промовляв Господь до Мойсея:

2 "Пошли людей, і вони оглянуть Ханаанський край, що я даю Ізраїлевим синам. Пошли по одному чоловікові від плем'я своїх батьків, голову плем'я пошли.

3 І послав їх Мойсей з пустелі Паран за Господнім наказом. Усі вони чоловіки гідні, голови Ізраїлевих синів.

4 А оце імена їх: для Рувимового плем'я — Шаммуа, син Заккурів,

5 для Симеонового плем'я — Шафат, син Хоріїв,

6 для Юдиного плем'я — Калев, син Єфуннеїв,

7 для Іссахарового плем'я — Їгал, син Йосипів,

8 для Єфремового плем'я — Осія, син Навинів,

9 для Веніяминового плем'я — Палті, син Рафуїв,

10 для Завулонового плем'я — Ґадділ, син Содіїв,

11 для Йосипового і Манасіїного плем'я — Ґадді, син Сусіїв,

12 для Данового плем'я — Амміл, син Ґемаліїв,

13 для Асирового плем'я — Сетур, син Михаїлів,

14 для Нефталимового плем'я — Нахбі, син Вофсіїв,

15 для Ґадового плем'я — Ґеуїл, син Махіїв.

16 Оце імена тих людей, що Мойсей послав був оглянути той край. І назвав Мойсей Осію, Навиногого сина Ісусом.

17 І послав їх Мойсей оглянути Ханаанський край, та й промовив до них: "Підіть на південь і зійдіть на гору,

18 Подивитеся на той край, який він, і на народ, що сидить у ньому, чи сильний він, чи слабкий, чи малий він, чи численний?

19 І який той край, що він сидить у ньому, чи він хороший чи поганий? І які ті міста, що він сидить у них, чи в таборах, чи за мурами?

20 І яка та земля, чи масна вона, чи пісна? Чи є на ній дерева, чи ні? Не бійтеся, і візьміть з плоду землі. А це були дні виноградного першоплоду".

21 І пішли вони, і розвідали той край від пустелі Цін аж до Рехова, у напрямку до Хамоту.

22 І пішли вони на південь, і прибули аж до Хеврону, а там були Ахіман, Шешай та Талмай, нащадки велетня. А Хеврон був збудований за сім років перед Цоаном єгипетським.

23 І прибули вони аж до долини Ешкол, і зрізали там гілку з одним гроном винограду, і вдвох понесли її на жердині, також узяти із гранатів та з фіг'.

24 Те місце назвали Нахал-Ешколом, через те гроно, що Ізраїлеві сини зрізали були

там.

25 І повернулися вони з огляду того краю по сорока днях.

26 І прийшли вони до Мойсея й до Аарона та до всієї громади Ізраїлевих синів, до пустелі Паран, до Кадешу, і показали плоди того краю.

27 І вони розповіли Мойсеєві та всій громаді: "Прибули ми до краю, куди ти послав був нас, а він тече молоком та медом, а оце плід його!

28 Та народ той, що сидить у тому краї, дужий, а міста укріплені й величезні. А також бачили ми там нащадків велетня...

29 Амалік сидить у краї Негев, а хіттеянин, і євусеянин, і амореянин сидять у горах, а ханаанянин сидить над морем та при Йордані".

30 А Калев заходився втихомирювати народ перед Мойсеєм та й сказав: "Ми зараз підемо й заволодіємо ним, бо ми справді можемо перемогти його!"

31 Та люди, що ходили з ним, сказали: "Ми не зможемо увійти до того народу, бо він дужчий за нас"...

32 І пустили вони між Ізраїлевими синами лиху звістку про той край, що оглядали його, промовляючи: "Той край, що ми оглядали його, це край, який пожирає своїх мешканців. А весь той народ, що ми бачили в ньому, високий на зріст.

33 І там ми бачили велетнів, синів Енака, і відчували ми себе немов та сарана, і такими здавалися ми певно й для них!

Числа 14

1 І зняла гвалт уся та громада, та й заголосила. І плакав народ той тієї ночі.

2 І нарікали на Мойсея та на Аарона всі Ізраїлеві сини. І сказала до них вся громада: "О, краще б ми померли були в Єгипетському краї, або в цій пустелі!

3 І нащо Господь провадить нас до того краю, щоб нам попадати від меча? Жінки наші та діти наші стануть здобиччю... Чи не краще нам повернутися до Єгипту?"

4 І сказали вони поміж себе: "Оберімо собі голову, та й повертаймося до Єгипту!"

5 І впали Мойсей та Аарон на обличчя свої перед усією громадою Ізраїлевих синів.

6 А Ісус, син Навинів, та Калев, син Єфуннеїв, з тих, що оглядали той край, роздерли одяг свій,

7 та й сказали до всієї громади Ізраїлевих синів: "Той край, що перейшли ми по ньому, щоб оглянути його, край той дуже хороший!

8 Якщо Господь уподобає собі нас, то впровадить нас до того краю, і дасть його нам, край, який тече молоком та медом.

9 Тільки не бунтуйте проти Господа, і не бійтеся народу того краю, бо вони хліб для нас! Їхня тінь відійшла від них, а з нами Господь, не бійтеся їх!"

10 І сказала була вся громада, щоб камінням закидати їх, та слава Господня з'явилася в наметі зібрання всім Ізраїлевим синам...

11 І промовив Господь до Мойсея: "Аж доки буде цей народ зневажати мене, доки не буде він вірити мені і в усі ті ознаки, що я вчинив був серед нього?"

12 Вражу його, і позбавлю його нащадків, а тебе зроблю народом більшим і дужчим

від нього".

13 І сказав Мойсей до Господа: "І почує Єгипет, з якого ти вивів своєю силою народ цей,

14 та й скаже до мешканців цього краю, які чули, що ти Господь, що ти являєшся серед цього народу віч-на-віч, Господе, а хмара твоя стоїть над ними, і що ти ходиш перед ними, оповитий хмарою, вдень, а вночі, оповитий вогнем,

15 якщо знищиш ти цей народ, всіх до одного, то скажуть ті люди, що чули про тебе:

16 Через неспроможність Господа впровадити той народ до краю, який він присягав був їм, винищив їх у пустелі...

17 А зараз хай же звеличиться сила Господня, як ти наказав був, промовляючи:

18 "Господь довготерпеливий і багатомилостивий, він пробачає провину й переступ, та не залишає без покарання, караючи провину батьків на третіх і на четвертих поколіннях".

19 Пробач же провину цього народу через велику милість свою, як пробачав ти цьому народові від Єгипту й аж сюди!"

20 А Господь сказав: "Я пробачив за словом твоїм.

21 Але, як живий я, слава Господня наповнить весь цей край.

22 Тому всі ті люди, що бачили славу мою та ознаки мої, що вчинив я в Єгипті та в пустелі, але випробовували мене десять раз та не слухали голосу мого,

23 запевняю, не побачать вони того краю, що я присягав був їхнім батькам. І всі, хто зневажає мене, не побачать його!

24 А раба мого Калева за те, що з ним був дух інший, і він виконував накази мої, я введу до того краю, куди він увійшов був, і нащадки його оволодіють ним.

25 Амаликиєнин та ханаанянин сидить у долині. Тому завтра поверніть, та й рушайте через пустелю, шляхом до Червоного моря!"

26 І Господь промовляв до Мойсея й до Аарона:

27 "Аж доки цій злій громаді нарікати на мене? Я чую нарікання Ізраїлевих синів, чую, як вони нарікають на мене.

28 Скажи їм: "Живий я!" Слово Господнє: "Конче зроблю вам, як ви промовляли до вух моїх.

29 У цій пустелі попадають ваші трупи, всіх переписаних віком від двадцяти років і вище, що нарікали на мене.

30 Запевняю, ви не ввійдете до того краю, за який я підносив був на присягу руку свою, щоб мешкати в ньому, окрім Калева, сина Єфуннеєвого, та Ісуса, сина Навиногого.

31 А діти ваші, що про них казали ви: "Станете здобиччю ворогові, то впроваджу я їх, і побачать вони цей край, яким ви зневажили.

32 І ваші трупи залишаться в цій пустелі!

33 А ваші сини блукатимуть по пустелі сорок років, відповідаючи за зраду вашу, аж поки ви всі вимрете в цій пустелі.

34 Числом тих днів, що розвідували ви той край, сорок день, ви будете нести ваші гріхи по року за день, сорок років, щоб ви зрозуміли, що то бути покинутими мною!

35 Я, Господь, сказав це, і конче зроблю всій цій лихій громаді, що змовляється проти мене. У цій пустелі поляжуть усі трупами.

36 А ті люди, яких Мойсей послав був розвідати той край, після повернення зробили, що вся громада нарікала на нього, і пустили лиху звістку на той край,

37 то ті люди, що пустили були таку звістку про той край, помруть вражені перед Господнім обличчям.

38 А Ісус, син Навинів, та Калев, син Єфуннеїв з тих людей, що ходили розвідати той край, житимуть"".

39 І промовляв Мойсей ці слова до всіх Ізраїлевих синів, і народ був у важкій жалобі!

40 І повставали вони вранці, та й повиходили на верхів'я гори, промовляючи: "Ми маємо йти до місця, що Господь був сказав, бо ми згрішили".

41 А Мойсей сказав: "Ви переступаєте наказ Господній? Тому вам це не вдасться!

42 Не виходьте, бо Господь не серед вас, тому будете побиті своїми ворогами.

43 Бо там перед вами амаликиянин та ханаанянин, і ви попадаєте від меча, бо ви відвернулися від Господа, і не буде Господь з вами".

44 Але вони наважилися вийти на верхів'я гори, а ковчег заповіту Господнього та Мойсей не рушили з табору.

45 І зійшов амаликиянин та ханаанянин, що сидить на тій горі, та й побили їх, і гнали аж до Хорми.

Числа 15

1 І Господь промовляв до Мойсея:

2 "Скажи Ізраїлевим синам: "Коли ви ввійдете до краю ваших осель, що я даю вам,

3 і принесете вогняну жертву для Господа, цілопалення, або жертву на виконання обітниці, або як дар, або у ваші свята, з худоби великої чи з худоби дрібної, на приємні пахощі Господові

4 то той, хто приносить, принесе для Господа хлібну жертву, десятку частину ефи пшеничного борошна, замішаного на чверті гіна оливи,

5 і вина для литої жертви принесе чверть гіна до цілопалення чи до жертви кожного ягняти.

6 До барана також принесе хлібну жертву, дві десятих частини ефи пшеничного борошна, замішаного на оливі третьої частини гіна.

7 І вина для литої жертви третю частину гіна, принесе пахощі любі для Господа.

8 А коли принесе молодого бичка як цілопалення, або як жертву на виконання обітниці, або як мирну жертву для Господа,

9 то принесе молодого бичка і хлібну жертву, три десяти частини ефи пшеничного борошна, замішаного на оливі половини гіна.

10 І принесе на литу жертву пів гіна вина, жертва вогняна, пахощі любі для

Господа.

11 Так буде робитися для одного вола, або для одного барана, або для ягняти з овець, або з кіз.

12 За числом жертв, що принесете, так зробите для кожної, за числом їхнім.

13 Кожен тубілець так принесе це, щоб принести вогняну жертву, пахощі любі для Господа.

14 А коли з вами буде тимчасово мешкати прихोдько, або той, що серед вас, постанова для ваших поколінь, то він принесе вогняну жертву, пахощі любі для Господа, як приносите ви, так принесе й він.

15 Постанова одна для вас і для прихोдька, що мешкає тимчасово, постанова вічна для ваших поколінь. Як ви, так і приходько буде перед Господнім обличчям!

16 Один закон і одна постанова буде вам і прихोдькові, що мешкає тимчасово з вами"".

17 І Господь промовляв до Мойсея:

18 "Скажи Ізраїлевим синам: "Як ви ввійдете до краю, що я впроваджую вас туди,

19 то коли ви їстимете хліб того краю, ви приноситимете пожертву для Господа.

20 Як початок діж ваших, калача принесете на жертву, як пожертву току, принесете його.

21 Від початку діж ваших дасте Господові пожертву, постанова для ваших поколінь!

22 А коли ви щось ненароком не виконаєте з усіх тих заповідей, що Господь дав Мойсееві,

23 що наказав вам і вашим нащадкам виконувати їх,

24 чи буде зроблено помилку через недогляд громади, то хай уся громада принесе одного молодого бичка, з великої худоби, на цілопалення, на пахощі любі для Господа, а хлібна його жертва та лита жертва його за постановою, і цапа на жертву за гріх.

25 І очистить священик усю громаду синів Ізраїлевих, і буде пробачено їм, бо то помилка, а вони принесли жертву свою, жертву вогняну для Господа та жертву свою за гріх перед обличчя Господне за свою помилку.

26 І буде пробачено всій громаді Ізраїлевих синів та прихोдькові, що мешкає тимчасово серед них, бо то помилковий гріх усього народу.

27 А якщо згрішить помилково одна душа, то вона принесе однорічну козу на жертву за гріх.

28 І очистить священик ту душу, що помилилася, що згрішила помилково перед Господнім обличчям, на очищення її, і буде пробачено їй.

29 Тубільцеві серед Ізраїлевих синів та приходькові, що мешкає тимчасово серед них, закон один буде вам для того, хто скоїть гріх помилково.

30 А та душа, що скоїть зухвалою рукою, чи з тубільця, чи з приходька, він Господа зневажає, тому буде винищена душа та з народу її.

31 Бо він знехтував слово Господа і порушив його заповідь, конче буде винищена душа та, гріх її на ній"".

32 І були Ізраїлеві сини в пустелі, та й знайшли чоловіка, що збирає дрова

суботнього дня.

33 І привели його ті, що знайшли, до Мойсея й до Аарона та до всієї громади.

34 І взяли його під сторожу, бо не було вирішене, що робити з ним.

35 І сказав Господь до Мойсея: "Конче буде забитий цей чоловік, закидати його камінням усієї громаді поза табором!"

36 І випровадила його вся громада поза табір, та й закидала його камінням, і він помер, як Господь наказав був Мойсееві.

37 І Господь промовляв до Мойсея:

38 "Скажи Ізраїлевим синам: "Хай вони зроблять собі кутаси на краях свого одягу, вони й їхні покоління, і дадуть на кутас поли блакитну нитку.

39 І буде вона вам за кутас, і будете бачити його, і пам'ятатимете всі Господні заповіді, і виконуватимете їх, і не будете оглядатися за серцем своїм та за очима своїми, за якими йдучи, ви зраджуєте,

40 щоб ви згадували та виконували всі мої заповіді, і будьте святі для вашого Бога!

41 Я — Господь, Бог ваш, що вивів вас з Єгипетського краю, щоб бути вашим Богом. Я — Господь, Бог ваш!

Числа 16

1 І взяли Корей, син Їцгара, сина Кегата, сина Левієвого, Датан і Авірон, сини Еліявові, та Он, син Пелета, сини Рувимові,

2 та й повстали проти Мойсея, а з ними ще двісті п'ятдесят душ Ізраїлевих синів, очільники громади, кликані на збори, люди поважні.

3 І зібралися вони на Мойсея та на Аарона, та й сказали до них: "Досить, уся громада, усі вони святі і серед них Господь! І чому ви підносите себе над зборами Господніми?"

4 І почув це Мойсей, та й упав на обличчя своє.

5 І промовив він до Корея та до всієї громади його: "Вранці Господь дасть знати, хто його та хто святий, щоб наблизити його до себе, а кого обере, того він і наблизить до себе.

6 Зробіть так: "Ти, Корею, та вся громадо твоя, візьміть собі кадильніці,

7 і дайте в них вогню та покладіть на них кадила перед Господне обличчя завтра. І кого Господь обере, той святий. Досить вам, Левієві сини!" 8 І сказав Мойсей до Корея: "Слухайте ж, Левієві сини,

9 чи вам мало, що Бог Ізраїлів відділив вас від Ізраїлевої громади, щоб наблизити вас до себе, і щоб ви виконували службу в Господньому наметі, і стояли перед громадою, щоб служити їй?

10 І він наблизив тебе та всіх братів твоїх, Левієвих синів, з тобою, а ти будеш домагатися ще й священства?.

11 Тому ти та вся громада твоя змовилися проти Господа. А Аарон, хто він, що ви ремствуєте проти нього?"

12 І послав Мойсей та Аарон покликати Датана й Авірона, синів Еліявових, та

сказали вони: "Не вийдемо!"

13 Чи мало того, що ти вивів нас з краю, який тече молоком та медом, щоб знищити нас у пустелі? Ще й прагнеш бути повновладним паном над нами?

14 Ти не впровадив нас ані до краю, що тече молоком та медом, ані не дав нам у власність поля та виноградники. Чи ти виколеш очі цим людям? Не вийдемо!"

15 А Мойсей дуже запалився, та й сказав до Господа: "Не зглянься на їхню жертву! Я не взяв від них жодного віслюка, і нічого лихого не вчинив жодному з них!"

16 І сказав Мойсей до Корея: "Завтра ти та вся громада твоя будьте перед Господнім обличчям, ти, вони та Аарон.

17 І візьміть кожен свою кадильницю, і покладіть на неї кадила та й принесете перед Господне обличчя кожен кадильницю свою, двісті п'ятдесят кадильниць, і ти та Аарон, кожен кадильницю свою".

18 І взяли кожен кадильницю свою, і поклали на них вогню, і поклали на неї кадила, та й стали при вході в намет зібрання, а також Мойсей та Аарон.

19 І Корей зібрав на них усю громаду до входу в намет зібрання. І явилася слава Господня усій громаді!

20 І промовив Господь до Мойсея та до Аарона:

21 "Відділіться від цієї громади, і я вмию їх винищу!"

22 А вони попадали на обличчя свої та й сказали: "Боже, Боже духів і кожного тіла! Як згрішить одна людина, чи ти будеш гніватися на всю громаду?"

23 І Господь промовляв до Мойсея:

24 "Скажи до громади, щоб відступили з усіх боків від помешкання Корея, Датана й Авірона!"

25 І встав Мойсей, і пішов до Датана та Авірона, і пішли за ним старшини Ізраїлеві.

26 І він сказав до громади: "Відступіть від наметів тих безчесних людей, і не доторкніться до всього, що їхнє, щоб і ви не загинули за всі їхні гріхи!"

27 І вони відступили від помешкання Кореевого, Датанового й Авіронового з усіх боків, а Датан та Авірон вийшли, і стояли при вході до наметів своїх, і їхні жінки, і їхні сини, та їхні діти.

28 І сказав Мойсей: "Так ви зрозумієте, що я роблю все не за своїм власним бажанням, а тому, що послав мене Господь.

29 Якщо вони помруть, як помирає кожна людина, і їх спіткає доля кожної людини, то не Господь послав мене!

30 А коли Господь створить щось незвичайне, і земля відкриє вуста свої та й поглине їх та все, що їхнє, і вони зійдуть живі до шеолу, то зрозумієте, що ці люди образили Господа".

31 І як скінчив він промовляти всі ці слова, то розступилася земля під ними!

32 І відкрила земля свої вуста, та й поглинула їх, і намети їхні, і кожну людину, що Кореева, та весь їхній маєток.

33 І зійшли вони та все, що їхнє, живі до шеолу, і накрила їх земля, і зникли вони з

громади!

34 А весь Ізраїль, що був навколо них, втік на їхній крик, кажучи: "Щоб земля не поглинула й нас!"

35 І вийшов вогонь від Господа, та й поїв тих двісті п'ятдесят люду, що приносили кадило!

Числа 17

1 І Господь промовляв до Мойсея:

2 "Скажи до Елеазара, сина священника Аарона, і хай він збере ті кадильниці із згарища та витрусить з них жар, бо вони освятилися їхньою смертю.

3 І хай і вони викують з них тонкі бляшки для покриття жертовника, бо приносили їх перед Господнє обличчя, і вони освятилися. І будуть вони знаком для Ізраїлевих синів".

4 І взяв священник Елеазар мідні кадильниці, що приносили їх ті, яких спалено, і перекували їх на покриття для жертовника,

5 пам'ятка для Ізраїлевих синів, щоб чужий, хто не з Ааронових нащадків, не наближався кадити кадило перед Господнім обличчям, щоб не сталося з ними, як з Кореєм та з громадою його, як Господь сказав йому через Мойсея.

6 А наступного дня вся громада Ізраїлевих синів нарікали на Мойсея та на Аарона, що вони вбили Господній народ.

7 І коли громада зібралася на Мойсея та на Аарона, то обернувшись до намету зібрання, побачили, як покрила його хмара, і з'явилася слава Господня!

8 І підійшли Мойсей та Аарон до намету зібрання.

9 І Господь промовляв до Мойсея:

10 "Відділіться від цієї громади і я винищу їх!" І вони попадали на обличчя свої.

11 І сказав Мойсей до Аарона: "Візьми кадильницю і поклади на неї вогню від жертовника, і поклади кадила, і понеси швидко до громади та й очисти її, бо розгнівався Господь, тому розпочалося винищення".

12 І взяв Аарон, як казав Мойсей, і побіг до середини громади, аж ось розпочалося винищення народу! І він поклав кадила, і очистив народ.

13 І став він поміж померлими та живими, і затрималося те винищення.

14 І було вражених чотирнадцять тисяч сімсот, окрім померлих разом з Кореєм.

15 І повернувся Аарон до Мойсея до входу в намет зібрання, після зупинки винищення.

16 І Господь промовляв до Мойсея:

17 "Скажи до Ізраїлевих синів, і візьми від них по одній палиці від кожного голову батьківської оселі, від усіх їхніх голів осель їхніх батьків, дванадцять палиць, і напиши ім'я кожного на палиці його.

18 А Ааронове ім'я напишеш на Левієвій палиці, бо тільки одна палиця від голови оселі батьків їхніх.

19 І покладеш їх у наметі зібрання перед ковчегом заповіту, де я, за умовою, буду

являтися вам.

20 І станеться, що зацвіте палиця того, кого я оберу. І я зупиню нарікання Ізраїлевих синів на вас".

21 І Мойсей промовляв до Ізраїлевих синів, і дали йому всі їхні очільники по палиці від кожної оселі їхніх батьків, дванадцять палиць. І палиця Ааронова серед тих палиць.

22 І поклав Мойсей ті палиці перед Господнім обличчям у наметі зібрання.

23 І сталося наступного дня, як увійшов Мойсей до намету зібрання, аж ось зацвіла Ааронова палиця для Левієвого роду, і пустила пуп'янки, і зацвіла квіткою, і випустила дозрілі мигдалі!

24 І виніс Мойсей усі ті палиці від Господнього обличчя до всіх Ізраїлевих синів, і вони побачили, і взяли кожен свою палицю.

25 І сказав Господь до Мойсея: "Поверни Ааронову палицю до ковчега заповіту, щоб берегти на ознаку для неслухняних синів і зупиниш їхні нарікання на мене, щоб не померли вони".

26 І зробив так Мойсей, як Господь наказав був йому, так він і зробив.

27 І сказали Ізраїлеві сини до Мойсея: "Тож ми помremo, погинемо, усі ми погинемо!"

28 Кожен, хто наблизиться до священного намету, помре. Чи ж ми всі вимremo?"

Числа 18

1 І сказав Господь до Аарона: "Ти й сини твої та оселя батька твого з тобою понесете на собі гріх щодо святині і ти та сини твої з тобою понесете на собі гріх щодо вашого священства.

2 А також ти візьмеш до себе братів своїх, плем'я Левійове, плем'я батька свого, і вони долучаться до тебе, і слугуватимуть тобі, а ти й сини твої з тобою будете перед наметом свідoctва.

3 І виконуватимуть твої розпорядження та свої обов'язки в наметі, тільки до речей святині та до жертовника хай не наближаються, щоб не померли як вони, так і ви.

4 І долучаться вони до тебе, і виконуватимуть свої обов'язки в наметі зібрання, і ніхто чужий не наблизиться до вас.

5 І будете виконувати обов'язки при святині та жертовнику, щоб не було вже гніву на Ізраїлевих синів.

6 Тому, що взяв я ваших братів левитів з Ізраїлевих синів для вас, як дар вони дані Господові, щоб виконувати службу при наметі зібрання.

7 Ти та сини твої з тобою пильнуватимете ваше священство у всьому, що стосується жертовника та того, що поза завісою. Я даю священство вам, як дар, а хто чужий наблизиться до святилища, буде забитий".

8 І Господь промовляв до Аарона: "Я доручив тобі пильнувати за пожертвами моїми. Від усього посвяченого синами Ізраїлевими я дав частку тобі та для синів твоїх на вічну постанову.

9 Оце буде тобі з найсвятіших жертв, без вогню: кожна їхня хлібна жертва, і кожна

їхня жертва за гріх, і кожна їхня жертва за провину, що повертатимуть мені як найсвятіше, тобі це та для твоїх синів!

10 На найсвятішому місці будеш ти їсти це. Кожен чоловічої статі буде їсти, це буде святість для тебе.

11 А це належить тобі: пожертва від їхнього дару і всіх колихань Ізраїлевих синів, я дав їх тобі, і синам твоїм та дочкам твоїм з тобою на вічну постанову, кожен чистий в оселі твоїй це їстиме.

12 Усе найкраще зі свіжої оливи, і все найкраще з молодого вина та збіжжя, їхні першоплоди, що вони дадуть Господові, я віддав їх тобі.

13 Першоплоди усього, що в їхньому краю, що вони принесуть Господові, будуть для тебе, кожен чистий у твоїй оселі буде те їсти.

14 Усе освячене в Ізраїлі буде тобі.

15 Усе, що розкриває утробу кожного тіла, що принесуть Господові від людей та від худоби, буде для тебе. Тільки конче викупиш першородного людини, і першородне з нечистої худоби викупиш.

16 А викуп його: від місячного віку викупиш за твоєю оцінкою, п'ять шеклів срібла на міру шеклем святині, двадцять гер він.

17 Тільки першородного з волів, або першородного з овечок, або першородного з кіз не викупиш, вони святість: їхньою кров'ю окропиш жертовника, а їхній лій спалиш, як вогняну жертву на любі пахощі для Господа.

18 А їхнє м'ясо буде для тебе, як грудина колихання, і як стегно правиці буде для тебе.

19 Усі святощі пожертви, що Ізраїлеві сини принесуть для Господа, я віддав тобі, і синам твоїм та дочкам твоїм із тобою, вічною постановою. Це непорушний на віки заповіт перед Господнім обличчям для тебе та для нащадків твоїх".

20 І сказав Господь до Аарона: "У їхньому краю ти не будеш мати власності, і не буде тобі частки між ними, я частка твоя та власність твоя поміж Ізраїлевими синами!

21 А Левієвим синам за їхню службу я дав кожную десятину в Ізраїлі на спадщину, бо вони виконують службу при наметі зібрання.

22 І Ізраїлеві сини не наблизяться вже до намету зібрання, щоб не понести гріха, і не померти.

23 І буде левит виконувати службу при наметі зібрання, і він понесе вину народу. Це вічна постанова для ваших поколінь, і між Ізраїлевими синами не будуть вони отримувати частку свою,

24 бо десятину Ізраїлевих синів, що вони принесуть як жертву для Господа, я дав левитам за їх частку. Тому я сказав до них: "Між Ізраїлевими синами не отримуватимуть вони частки".

25 І Господь промовляв до Мойсея:

26 "А до левитів скажеш, що коли візьмуть від Ізраїлевих синів ту десятину, що я дав їм від них на їхню частку, то принесуть з неї Господню жертву, десятину з десятини.

27 І буде порахована їхня пожертва як збіжжя з току, і як повня з кадки чавила.

28 Так принесуть і вони Господню жертву з усіх їхніх десятих, що візьмуть від Ізраїлевих синів, і дадуть з того Господню жертву священникові Ааронові.

29 З усіх їхніх дарів принесуть кожен Господню жертву, з усього найкращого буде їхня жертва.

30 І скажи їм: "Коли ви будете приносити найкраще з нього, то це порухується левитам, як урожай току, і як урожай кадки чавила.

31 І будете їсти це на кожному місці ви та оселя ваша, бо це нагорода для вас взамін за вашу службу при наметі зібрання.

32 І ви не понесете через це гріха, коли будете приносити найкраще з нього, і святощів Ізраїлевих синів не збезчестите, і не помрете"".

Числа 19

1 І Господь промовляв до Мойсея та до Аарона:

2 "Скажи Ізраїлевим синам, і хай вони візьмуть для тебе руду ялівку, що в ній нема ніяких вад і що на неї не накладали ярма.

3 І дасте її до священника Елеазара, а він виведе її поза табір. І заріжуть її перед ним.

4 І візьме Елеазар пальцем своїм її кров та й покропить кров'ю її перед наметом зібрання сім раз.

5 І спалиться та ялівка на його очах, шкіра її і м'ясо її, і кров її, і нечистоти її спалиться.

6 І візьме священник кедрове дерево, ісоп та червень, і кине до середини горілища тієї ялівки.

7 І випере той священник одяг свій, і обмие тіло своє в воді, а потім увійде до табору. І буде той священник нечистий аж до вечора.

8 А той, хто палить її, випере одяг свій в воді й обмие тіло своє, та й буде нечистий аж до вечора.

9 І збере чиста людина попіл тієї ялівки, і покладе поза табором в чистому місці, і буде це для громади Ізраїлевих синів на сховок для води очищення, це жертва за гріх.

10 А той, хто збирає попіл тієї ялівки, випере одяг свій, і буде нечистим аж до вечора. І це буде на вічну постанову для Ізраїлевих синів та для приходу, що мешкає серед них тимчасово.

11 А той, хто доторкається до всякого мертвого тіла людини, то буде нечистий сім день.

12 Він очиститься тим попелом дня третього та дня сьомого, і стане чистий. А якщо він не очиститься дня третього та дня сьомого, не буде чистий.

13 Кожен, хто доторкається до померлого, до тіла людини, що померла, і не очиститься, він споганив священний намет, і буде винищена душа та з Ізраїля, бо вода очищення не була покроплена на нього, нечистий він буде, нечистість його в ньому.

14 Оце той закон: коли в наметі помре людина, то кожен, хто входить до того

намету, та все, що в наметі, буде нечисте сім день.

15 І кожна відкрита посудина, що на ній нема міцно прив'язаного накриття, нечиста вона.

16 А кожен, хто доторкнеться на полі до трупа вбитого мечем, або до померлого, або до кісток людини, або до могили, буде нечистий сім день.

17 І візьмуть для того нечистого попелу із згорілої жертви за гріх, і наллють на нього живої води до посуду.

18 А чиста людина візьме ісопу, і вмочить у ту воду, та й покропить на той намет, і на всі посудини, і на душі ті, що були там, та на того, хто доторкався до тієї кістки, або до трупа, або до померлого, або до могили.

19 І покропить той чистий на нечистого дня третього та дня сьомого, та й очистить його сьомого дня. І випере він одяг свій й обмиється в воді, і стане чистий увечері.

20 А людина, що стане нечистою і не очиститься, то буде знищена душа та з громади, бо вона споганила священний намет, вода очищення не була кроплена на неї, нечиста вона.

21 І буде це для них на вічну постанову, а той, хто кропить воду очищення, випере одяг свій, а хто доторкається до води очищення, буде нечистий аж до вечора.

22 А кожен, до кого доторкнувся нечистий, буде нечистий, а кожен, хто доторкався до того, до чого доторкався нечистий, буде нечистим аж до вечора".

Числа 20

1 І ввійшли Ізраїлеві сини, уся громада, до пустелі Цін першого місяця, та й засів народ у Кадеші. І померла там Маріам, і була там похована.

2 І не було води для громади, і вони зібралися проти Мойсея та проти Аарона.

3 І сварився той народ з Мойсеєм, промовляючи: "О, якби ми померли були, коли наші брати помирали перед Господнім обличчям!

4 Нащо ви привели Господню громаду на цю пустелю, щоб ми і наша худоба тут померли?

5 Нащо ви вивели нас з Єгипту, щоб привести нас на це зле місце? Тут не родить збіжжя, ані фіґи, ані виноград, ані гранат, і навіть нема води, щоб напиться!"

6 І відійшли Мойсей та Аарон від громади до входу в намет зібрання, та й попадали на обличчя свої. І слава Господня з'явилася їм!

7 І Господь промовляв до Мойсея:

8 "Візьми берло і збери громаду, ти та брат твій Аарон, і скажете до тієї скелі на їхніх очах, і вона дасть свою воду. І виведеш для них воду з тієї скелі, та й напоїш ту громаду та їхню худобу".

9 І взяв Мойсей те берло, що було перед Господом, як він наказав був йому.

10 І зібрали Мойсей та Аарон громаду перед тією скелею. І сказав він до них: Послухайте, неслухняні, для нас ніщо, добути вам воду з цієї скелі?

11 І підніс Мойсей руку свою, і вдарив ту скелю своїм берлом два рази, і витекло багато води! І пила громада та їхня худоба!...

12 І сказав Господь до Мойсея та до Аарона: "За те, що ви не довіряєте мені і не освятили мене в очах Ізраїлевих синів, ви не введете цієї громади до краю, що я дав їм".

13 Це вода Меріви, де сварилися Ізраїлеві сини з Господом, і святість його явилася їм.

14 І послав Мойсей посланців з Кадешу до царя едомського сказати: "Так каже брат твій Ізраїль: "Ти знаєш усі тяготи, що впали на нас.

15 І зійшли були наші батьки до Єгипту, і сиділи ми в Єгипті багато часу, а Єгипет робив лихе нам та батькам нашим.

16 І голосили ми до Господа, і він почув наш голос, і послав ангела, і вивів нас з Єгипту, а оце ми в Кадеші, що при самому кінці твого кордону.

17 Дозволь нам перейти через твій край! Ми не підемо полем та виноградником, і не будемо пити води з криниці, ми підемо шляхом царським, не збочимо ні праворуч, ні ліворуч, аж поки не перейдемо кордони твої".

18 І сказав до нього Едом: "Ти не підеш у мій край, інакше я з мечем вийду проти тебе!"

19 І сказали йому Ізраїлеві сини: "Ми підемо битим шляхом, а якщо будемо пити воду твою я та худоба моя, то я дам платню за неї. Нічого більше, тільки дозволь перейти мені своїми ногами!"

20 А той відповів: "Ні!" І вийшов Едом навпроти нього з численним народом та з військом.

21 І відмовив Едом дати Ізраїлеві перейти його кордони, і Ізраїль збочив від нього.

22 І рушили з Кадешу, і вийшли Ізраїлеві сини, уся громада, до гори Гор.

23 І промовляв Господь до Мойсея та до Аарона на горі Гор, на кордоні Едомського краю:

24 "Хай прилучиться Аарон до своєї рідні, бо він не ввійде до того краю, що я дав Ізраїлевим синам, через те, що ви були неслухняні наказу моему про воду Меріви.

25 Візьми Аарона та сина його Елеазара, та й виведи їх на гору Гор.

26 І хай Аарон зніме одяг свій, і одягне його на сина свого Елеазара, і Аарон буде забраний, і помре там".

27 І зробив Мойсей, як Господь наказав був, і вийшли вони на гору Гор на очах усієї громади.

28 І зняв Мойсей з Аарона одяг його, і одягнув його на сина його Елеазара, і Аарон помер там на верхів'ї гори. І зійшли Мойсей та Елеазар з гори.

29 І бачила вся громада, що помер Аарон, і оплакував Аарона весь Ізраїль тридцять день.

Числа 21

1 І почув ханаанянин, цар Араду, що сидів у Негеві, що Ізраїль увійшов шляхом Атарім, і він став воювати з Ізраїлем, і взяв у нього полонених.

2 І склав Ізраїль обітницю Господові й сказав: "Якщо справді даси ти народ той у мою руку, то я віддам їхні міста на цілковите знищення".

3 І вислухав Господь голос Ізраїлів, і дав йому ханаанянина, і він винищив їх та їхні міста, і дав ім'я тому місцю Хорма.

4 І рушили вони з гори Гор шляхом Червоного моря, щоб обійти Едом. І підупав дух народу на тому шляху.

5 І промовляв той народ проти Бога та проти Мойсея: "Нащо ви вивели нас із Єгипту, щоб ми померли в пустелі? Бо ж нема тут хліба й нема води, а душі наші обридла ця непридатна їжа".

6 І послав Господь на той народ отруйних зміїв, і вони кусали народ. І померло багато народу з Ізраїля.

7 І прийшов народ до Мойсея та й сказав: "Згрішили ми, бо нарікали на Господа та на тебе. Молися до Господа і хай він забере від нас цих зміїв". І молився Мойсей за народ.

8 І сказав Господь до Мойсея: "Зроби собі крилатого змія, і вистав його на жердині. І кожен покусаний, як погляне на нього, то житиме".

9 І зробив Мойсей мідного змія, і виставив його на жердині. І якщо змії покусав кого, то той дивився на змія, що зробив Мойсей, і залишався живим!

10 І рушили Ізраїлеві сини в дорогу, та й отаборилися в Овоті.

11 А після Овоту зупинилися в Ійе-Гааварімі, в пустелі, що перед Моавом, від сходу сонця.

12 Звідти вони рушили в долину Зеред, і таборували там.

13 А тоді таборували в пустелі, на тому боці Арнону, що виходить із аморейського кордону, бо Арнон — межа між Моавом та амореянином.

14 Тому розповідається в книзі війн Господніх: "Вагев у Суфі і долина Арнону,

15 і схил долини, що збочив до Ару та впирається в моавський кордон.

16 А звідти до Бееру. Це той Беер, що про нього сказав Господь до Мойсея: "Збери народ, і я дам їм воду"".

17 Тоді заспівав був Ізраїль цю пісню: "Звеличуйся, кринице, співайте про неї!

18 Криниця, що вельможі копали її, викопали її високоповажні народу берлами своїми". А з Мідбару пішли вони до Маттани,

19 а з Маттани пішли до Нахаліїлу, а з Нахаліїлу до Бамоту,

20 а з Бамоту до долини, що на землі Моаву, при вершині Пісгі, що піднялася над пустелею.

21 І послав Ізраїль посланців до Сигона, аморейського царя, промовляючи:

22 "Дозволь я перейду твоїм краєм! Ми не збочимо ні на поле, ні на виноградник, не питимемо води з криниці, ми підемо царським шляхом, аж поки перейдемо землю твою".

23 І не дав Сигон Ізраїлеві перейти в кордони його. Зібравши весь свій народ, Сигон вийшов навпроти Ізраїля в пустелі, і прибувши до Йогці, воював з Ізраїлем.

24 І вдарив його Ізраїль вістрям меча, і посів край його від Арнону аж до Яббоку, аж до синів Аммону, бо Аз кордон синів Аммону.

25 І забрав Ізраїль усі ті міста. І осів Ізраїль в усіх аморейських містах: у Хешбоні й

по всіх залежних містах його.

26 Бо Хешбон місто Сигона, царя аморейського і він воював вже з першим моавським царем, і забрав весь його край з його руки аж до Арнону.

27 Тому й розповідають кобзарі: "Підіть до Хешбону, хай буде збудоване та укріплене місто Сигонове.

28 Бо вийшло полум'я з Хешбону, вогонь із міста Сигонового, він місто моавське пожер, володарів висот Арнону.

29 Лихо тобі, о Моаве, ти згинув, народе Кемошів! Він зробив був синів своїх утікачами, а дочок своїх дав у неволю Сигонові, цареві аморейському.

30 І розбили ми їх, згинув Хешбон до Дівону, і ми спустошили його аж до Нофаху, що аж до Медви".

31 І Ізраїль осів у Аморейському краї.

32 І послав Мойсей розвідати про Язера, і вони здобули його залежні міста, і заволоділи амореянином, що жив там.

33 І повернулися вони, і пішли шляхом Башану. І вийшов Ог, цар башанський, супроти них, він та весь його народ, на війну до Едреї.

34 І сказав Господь до Мойсея: "Не бійся його, бо в руку твою дав я його й весь народ його та край його, і зробиш йому, як зробив ти Сигонові, цареві аморейському, що сидів у Хешбоні".

35 І вони побили його, синів його та весь народ його, не залишивши жодного, і заволоділи краєм його.

Числа 22

1 І рушили Ізраїлеві сини, та й таборували в моавських степах, по тім боці Йордану, біля Єрихону.

2 І побачив Балак, син Ціппорів, усе, що зробив Ізраїль амореянинові.

3 І дуже налякався Моав того народу, бо він був великий. І боявся Моав Ізраїлевих синів.

4 І сказав Моав до мідіянських старшин: "Тепер повискубує ця громада всі наші околиці, як вискубує віл польову зелень". А Балак, син Ціппорів, був того часу моавським царем.

5 І послав він посланців до Валаама, Беорового сина, до Петору, що над Нілом, до краю синів народу його, щоб покликати його, промовляючи: "Ось вийшов народ з Єгипту, він покрит усю поверхню землі, скільки бачить око, і сидить навпроти мене.

6 Тож прийди та прокляни мені цей народ, бо він дужчий за мене. Можливо я зможу побити його та вигнати з краю, бо знаю, що кого ти поблагословиш, той благословенний, а кого проклянеш, той проклятий".

7 І пішли моавські старшини та старшини Мідіяну з подарунками за чари в руках, і прийшли до Валаама, та й передали йому Балакові слова.

8 А він їм сказав: "Ночуйте тут цієї ночі, і я перекажу вам слово, яке Господь промовлятиме до мене". І залишились моавські вельможі в Валаама.

9 І прийшов Бог до Валаама та й сказав: "Хто ці люди з тобою?"

10 І сказав Валаам до Бога: "Балак, син Ціппорів, цар моавський, послав до мене сказати:

11 "Народ, що вийшов з Єгипту, закрив усю поверхню землі, прийди ж та прокляни мені його, можливо я зможу побити та вигнати його"".

12 І сказав Бог до Валаама: "Не підеш ти з ними, не проклянеш того народу, бо благословенний він!"

13 І встав Валаам вранці та й сказав до Балакових вельмож: "Повертайтеся до свого краю, бо відмовив Господь мені йти з вами".

14 І встали моавські вельможі, і прийшли до Балака та й сказали: "Відмовив Валаам піти з нами".

15 А Балак знову послав ще більше й поважніших вельмож від тих.

16 І прибули вони до Валаама та й сказали йому: "Так сказав Балак, син Ціппорів: "Не відмовляйся прийти до мене,

17 бо вшаную тебе великими почестями, і все, що скажеш мені, зроблю. Прийди ж і прокляни мені народ той! 18 І відповів Валаам Балаковим рабам: "Якщо Балак дасть мені все своє срібло та золото, то й тоді я не зможу переступити наказу Господа, Бога мого, щоб зробити щось мале чи велике.

19 Перебудьте й ви тут ніч, а я дізнаюся, що ще Господь скаже мені".

20 І прийшов Бог уночі до Валаама та й сказав йому: "Якщо ці люди прийшли покликати тебе, устань, і йди з ними. Але тільки те, що я скажу тобі, те ти зробиш".

21 І встав Валаам вранці, і осідлав свою віслучку, та й пішов з моавськими вельможами.

22 І запалився гнів Божий, що він іде. І став ангел Господній на шляху, щоб завадити йому, а він їхав на своїй віслучці і двоє слуг його з ним.

23 І побачила та віслучка Господнього ангела, що стоїть на шляху, а витягнутий меч у руці його. І збочила віслучка зі шляху та й пішла полем, а Валаам ударив її, щоб повернулася на шлях.

24 І став ангел Господній на стежці виноградників, стіна з цього боку і стіна з того.

25 І побачила та віслучка Господнього ангела, і притиснулася до стіни, та й притиснула до стіни Валаамову ногу. І він далі її бив.

26 І ангел Господній знов перейшов, і став у тісному місці, де нема куди збочити ні праворуч, ні ліворуч.

27 І побачила та віслучка Господнього ангела, і лягла під Валаамом. І розгнівався Валаам, і вдарив її палицею.

28 І відкрив Господь уста віслучці, і запитала вона у Валаама: "Що я зробила тобі, що ти оце тричі вдарив мене?"

29 І Валаам відповів до неї: "Бо ти виставила мене за посміховисько. Коли б меч був у руці моїй, то я забив би тебе!"

30 І сказала віслучка до Валаама: "Чи ж я не віслучка твоя, що ти їздив на мені, скільки живеш, аж до цього дня? Чи ж я колись робила тобі так?" І він відповів: "Ні!"

31 І відкрив Господь очі Валаамові, і побачив він Господнього ангела, що стоїть на шляху і витягнутий меч у руці його. І схилився він, і впав на обличчя своє.

32 І сказав до нього ангел Господній: "Нащо ти вдарив тричі віслучку свою? Я вийшов завадити тобі, бо ти йдеш проти волі моєї.

33 І побачила мене ця віслучка, і збочила перед обличчям моїм тричі. І коли б вона не збочила була перед обличчям моїм, то вбив би тебе, а її залишив би живою".

34 І сказав Валаам до Господнього ангела: "Я згрішив, бо не знав, що ти стоїш на шляху навпроти мене. Тож якщо це лихе в очах твоїх, то я повернуся собі".

35 І сказав ангел Господній до Валаама: "Іди з цими людьми, і тільки те слово, що скажу тобі, його промовлятимеш". І пішов Валаам з Балаковими вельможами.

36 І почув Балак, що прийшов Валаам, і вийшов навпроти нього до Їр-Моаву, що на березі Арнону, на кордоні своїх володінь.

37 І запитав Балак до Валаама: "Чи ж не послав я, щоб покликати тебе, чому ж ти не пішов до мене? Чи ж я не зможу вшанувати тебе?"

38 І сказав Валаам до Балака: "Ось я зараз прибув до тебе. Чи зможу я сказати щось? Те слово, що вкладе Бог у вуста мої, його тільки я промовлятиму".

39 І пішов Валаам з Балаком, і прибули вони до Кір'ят-Хуцоту.

40 І приніс Балак на жертву худобу велику та худобу дрібну, і послав Валаамові та вельможам, що з ним.

41 І вранці взяв Балак Валаама, та й вивів його на Бамот-Баал, щоб побачив звідти частину того народу.

Числа 23

1 І сказав Валаам до Балака: "Збудуй мені тут сім жертovníків і приготуй мені тут сім бичків та сім баранів".

2 І зробив Балак, як Валаам сказав. І приніс Балак та Валаам у жертву бичка та барана на кожному жертovníку.

3 І сказав Валаам до Балака: "Стань над своїм цілопаленням, а я піду, можливо зустріну Господа, і що він скаже мені, я перекажу тобі". І він пішов на лису гору.

4 І зустрівся Валаамові Бог, і сказав він Йому: "Сім жертovníків склав я, і приніс бичка та барана в жертву на кожному жертovníку.

5 І вклав Господь слово до Валаамових вуст та й сказав: "Повернися до Балака і так промовлятимеш".

6 І повернувся він до нього, а той стоїть над своїм цілопаленням, він та всі вельможі моавські.

7 І він виголосив свою приповідь пророчу: "Із Араму мене припровадив Балак, цар моавський, зі східних гір: "Іди ж, прокляни мені Якова, наведи лиху на Ізраїля!"

8 Чи ж я проклинатиму того, що Бог не прокляв був його? І чи наводитиму лиху на того, що гніву на нього не має Господь?

9 Я бачу його з верхівок скель, і з пагорбів його оглядаю, той народ пробуває окремо від інших народів.

10 Хто ж перелічив народ Якова численний як порох? Хто перелічив чверть Ізраїля? Хай душа моя помре смертю праведних, і кінець мій хай буде такий, як його!"

11 І сказав Балак до Валаама: "Що ти зробив мені? Я взяв тебе, щоб ти прокляв моїх ворогів, а ти поблагословив їх!"

12 А той відповів: "Чи ж не те маю казати, що Господь покладе в мої вуста?"

13 І сказав до нього Балак: "Ходи ж зі мною до іншого місця, звідки побачиш його. Тільки частину його ти зможеш бачити. І прокляни мені мого ворога, звідти!"

14 І він узяв його на Седе-Цофім, на верхів'я Пісгі, і збудував сім жертовників, і приніс у жертву бичка та барана на кожному з них.

15 І сказав він до Балака: "Стань тут над своїм цілопаленням, а я зустріну там Господа.

16 І зустрів Господь Валаама, і вклав слово до вуст його та й сказав: "Повернися до Балака, і так промовлятимеш".

17 І прийшов він до нього, аж ось він стоїть над своїм цілопаленням, а з ним вельможі моавські. І запитав його Балак: "Що ж казав Господь?"

18 І він виголосив свою приповідь пророчу: "Устань же, Балаку, та й слухай, нахили своє вухо до мене, о сину Ціппорів!

19 Бог не людина, щоб брехати, і він не син людський, щоб йому шкодувати. Чи ж він був сказав — і не зробив, чи ж він обіцяв — та й не виконав?

20 Оце я отримав наказ поблагословити, що він поблагословив, тому я не відверну того!

21 Не видно страждання між Яковом і не видно нещастя в Ізраїлі, з ним Господь, його Бог, а між ним гучні голоси на славу царя!

22 Бог, що вивів був його з Єгипту, він для нього, як міць буйвола!

23 Нема заклинань на Якова і чарів нема на Ізраїль. Ось що зробив Бог, — буде сказано про Якова та Ізраїля.

24 Тож устане народ, як той лев, і підійметься він, немов лев! Він не ляже, аж поки не жертиме здобич і аж поки не питиме кров забитих!"

25 І сказав Балак до Валаама: "Ні проклинати не проклинай його, ні благословляти не благословляй його!"

26 І відповів Валаам Балакові: "Чи ж не казав я тобі: "Що скаже Господь, те зроблю?" 27 І сказав Балак до Валаама: "Ходімо ще до іншого місця, може до вподоби Богові буде, щоб ти звідти прокляв мені його".

28 І вивів Балак Валаама на верхів'я Пеору, що височіє над пустелею.

29 І сказав Валаам до Балака: "Збудуй мені тут сім жертовників і приготуй мені тут сім бичків та сім баранів".

30 І зробив Балак, як сказав був Валаам, і приніс у жертву бичка та барана на кожному жертовнику.

Числа 24

1 І побачив Валаам, що Господові до вподоби поблагословити Ізраїля, і не став, як

завжди, покладатися на прикмети і звернув обличчя своє до пустелі.

2 І звів Валаам очі свої, та й побачив Ізраїля, що пробував за своїми племенами. І на ньому був дух Божий!

3 І він виголосив свою приповідь пророчу: "Так промовляє Валаам, син Беоровий, людина з очима відкритими,

4 це мовить той, хто слухає Божих слів, хто бачить видіння Всемогутнього, що падав з відкритими очима.

5 Які, Якове, гарні намети твої, житла твої, Ізраїлю!

6 Вони розтяглися, немов ті долини, немов ті садки понад річкою, вони як дерева алое, що Господь насадив, як кедри над водами!

7 Вода потече з його відер, а насіння його над великими водами. Його цар стане вищий за Агага і царство його піднесеться.

8 З Єгипту Бог вивів його, він для нього, як міць буйвола! Поїсть він людей, що ворожі йому, і їхні кістки потрощить, а їхні стріли ламає.

9 Нахилився він, ліг, немов лев, і як левиця, хто підійме його? Хто благословляє тебе, той благословенний, а хто проклинає тебе, той проклятий!"

10 І запалав гнів Балаків на Валаама, і сплеснув він у долоні свої! І сказав Балак до Валаама: "Я покликав тебе проклясти ворогів моїх, а ти ось, поблагословив їх тричі!

11 А зараз іди до свого місця! Я сказав був, що вшаную тебе, та стримав тебе Господь від пошани".

12 І сказав Валаам до Балака: "Чи ж не казав я також до посланців твоїх, яких посилав ти до мене:

13 "Якщо Балак дасть мені все своє срібло та золото, то й тоді я не зможу переступити наказу Господнього, щоб зробити добре чи лихе з власної волі, що казатиме Господь, те я казатиму!"

14 І ось я йду до народу свого. Ходи ж, і я розкажу тобі, що в кінці зробить той народ твоєму народові".

15 І він виголосив свою приповідь пророчу: "Так промовляє Валаам, син Беоровий, і людина з очима відкритими,

16 мова того, хто слухається Божих слів, і знає думку Всевишнього, хто бачить видіння Всемогутнього, що падав він з відкритими очима:

17 "Я побачу його, та не зараз, бачитиму його, але незблизька! Сходить зоря он від Якова, і підіймається берло з Ізраїля, ламає він скроні Моава та черепи всіх синів Сифа!

18 І заволодіють вони Едомом, і стане Сеїр під владу своїх ворогів, а Ізраїль підніметься!

19 І той запанує, хто з Якова, і винищить рештки з міста"".

20 І побачив він Амалика, і виголосив свою приповідь пророчу: "Початком народів був Амалик, та згине він навіки!"

21 І побачив він кенеянина, і виголосив свою приповідь пророчу: "Міцна оселя твоя, поставлена на скелі!

22 Але винищений буде Каїн, незабаром Ашшур підкорить тебе!"

23 І він виголосив свою приповідь пророчу: "О, лихо тим, хто залишиться жити, як зачне Бог робити оте?"

24 І кораблі припливуть від кіттеїв, і Ашшур підкорять і Евер. Та й їм у кінці загибель прийде!"

25 І встав Валаам та й повернувся до місця свого. А Балак також пішов шляхом своїм.

Числа 25

1 І осів Ізраїль у Шіттімі, і народ увійшов у розпусту з моавськими дочками,

2 а вони закликали народ приносити жертви їхнім богам, і народ їв та вклонявся богам їхнім.

3 І Ізраїль пристав був до пеорського Ваала. І запалав гнів Господній на Ізраїля.

4 І сказав Господь до Мойсея: "Візьми всіх голів народу, та й повішай їх для Господа навпроти сонця. І відвернеться палючий Господній гнів від Ізраїля".

5 І сказав Мойсей до Ізраїлевих суддів: "Вбийте кожен між ваших людей усіх, хто пристав до пеорського Ваала".

6 Аж ось прийшов один з Ізраїлевих синів, та й привів до братів своїх мідіянку на очах Мойсея й на очах усієї громади Ізраїлевих синів, а вони плакали при вході в намет зібрання.

7 І побачив це Пінхас, син Елеазара, сина священика Аарона. І встав він серед громади, і взяв списа в свою руку.

8 І ввійшов він за ними до середини помешкання, та й проткнув їх обох, ізраїльтянина та жінку ту, через її геніталії. І зупинився мор серед Ізраїлевих синів.

9 І було померлих двадцять чотири тисячі.

10 І промовив Господь до Мойсея:

11 "Пінхас, син Елеазара, сина священика Аарона, запалившись ревністю моєю, відвернув мій гнів і прагнення моє винищити Ізраїлевих синів.

12 Тому скажи: "Я укладаю з ним угоду миру.

13 І буде йому та нащадкам його по ньому заповіт про вічне священство за те, що він запалився ревністю для Бога свого, і очистив Ізраїлевих синів".

14 А ім'я вбитого ізраїльтянина, що був забитий з тією мідіянкою, Зімрі, син Салу, голова батькового дому Симеона.

15 І ім'я тієї забитої мідіянської жінки Козбі, дочка Цура, що був головою племен батькового роду в Мідіяні.

16 І Господь наказав Мойсеєві:

17 "Ненавидьте мідіян і знищуйте їх!

18 Бо вони ненавидять вас у своїх підступах, що зводили вас через Пеора і через Козбі, дочку мідіянського голови, сестру їхню, вбиту в час мору за Пеора".

Числа 26

1 І після мору сказав Господь до Мойсея й до Елеазара, сина священика Аарона:

2 "Перепишіть усю громаду Ізраїлевих синів віком від двадцяти років і вище за оселями їхніх батьків, кожного, хто здатний до служби у війську Ізраїлевому".

3 І промовляв до них Мойсей та священик Елеазар у степах моавських, над Йорданом, біля Єрихона:

4 "Перепишіть усіх віком від двадцяти років і вище, як наказав був Господь Мойсееві і Ізраїлевим синам, що виходили з Єгипетського краю".

5 Рувим, первісток Ізраїлів. Рувимові сини: Ханох — рід Ханохів, від Паллу — рід Паллуїв,

6 від Хецрона — рід Хецронів, від Кармі — рід Карміїв.

7 Оце Рувимові роди. І було їх у переліку сорок три тисячі сімсот тридцять.

8 А сини Паллуєві: Еліяв.

9 А сини Еліявові: Немуїл, Датан і Авірон. Це той Датан та Авірон, покликані громади, що підбурювали проти Мойсея та проти Аарона в Кореевій громаді, піднявшись проти Господа.

10 І відкрила земля свої уста, та й поглинула їх та Корея. І згоріли у вогні двісті п'ятдесят спільників його, іншим на науку.

11 А Корееві сини не померли.

12 Сини Симеонові за їхніми родами: від Немуїла — рід Немуїлів, від Яміна — рід Ямінів, від Яхіна рід — Яхінів,

13 від Зераха — рід Зерахів, від Саула рід — Саулів.

14 Оце Симеонові роди, двадцять дві тисячі двісті.

15 Сини Ґадові за їхніми родами: від Цефона — рід Цефонів, від Хаґґі — рід Хаґґіїв, від Шуні — рід Шуніїв,

16 від Озні — рід Озніїв, від Ері — рід Еріїв,

17 від Арода — рід Ародів, від Арелі — рід Ареліїв.

18 Оце кількість переписаних з родів Ґадових синів, сорок тисяч п'ятсот.

19 Сини Юдині: Ер та Онан. І помер Ер та Онан у Ханаанському краї.

20 І були Юдині сини за їхніми родами: від Шели — рід Шелин, від Переца — рід Переців, від Зераха — рід Зерахів.

21 А Перецеві сини були: від Хецрона — рід Хецронів, від Хамула — рід Хамулів.

22 Оце кількість переписаних Юдиних родів, сімдесят шість тисяч п'ятсот.

23 Сини Іссахарові за їхніми родами: Тола — рід Толин, від Цувви — рід Цуввин,

24 від Яшува — рід Яшувів, від Шімрона — рід Шімронів.

25 Оце кількість переписаних з Іссахарових родів, шістдесят чотири тисячі триста.

26 Сини Завулонові за їхніми родами: від Середа — рід Середів, від Елона — рід Елонів, від Яхлеїла рід Яхлеїлів.

27 Оце кількість переписаних із Завулонових родів, шістдесят тисяч п'ятсот.

28 Сини Йосипа за їхніми родами: Манасія та Єфрем.

29 Сини Манасіїні: від Махіра — рід Махирів, а Махір породив Гілеада, від Гілеада — рід Гілеадів.

30 Оце Гілеадові сини: від Єзера — рід Єзерів, від Хелека — рід Хелеків,

31 і Асріїл — рід Асріїлів, і Шехем — рід Шехемів,

32 і Шеміда — рід Шемідин, і Хефер — рід Хеферів.

33 А Целофхад, син Хеферів, не мав синів, а тільки дочок. А його дочками були Махла, Ноа, Хогла, Мілка й Тірца.

34 Оце кількість переписаних з родів Манасії, п'ятдесят дві тисячі сімсот.

35 Оце Єфремові сини за їхніми родами: від Шутелаха — рід Шутелаків, від — Бехера рід Бехерів, від Тахана — рід Таханів.

36 А оце Шутелаків сини: від Ерана — рід Еранів.

37 Оце кількість переписаних з родів Єфремових синів, тридцять дві тисячі п'ятсот. Оце Йосипові сини за їхніми родами.

38 Сини Веніяминові за їхніми родами: від Бели — рід Белин, від Ашбела — рід Ашбелів, від Ахірама — рід Ахірамів,

39 від Шефуфама — рід Шефуфамів, від Хуфама — рід Хуфамів.

40 А сини Белині були Ард і Нааман, від Арда — рід Ардів, від Наамана — рід Нааманів.

41 Оце Веніяминові сини за їхніми родами, сорок п'ять тисяч шістсот.

42 Оце Данові сини за їхніми родами: від Шухама — рід Шухамів. Оце Данові роди.

43 Всіх переписаних з Шухамового роду було шістдесят чотири тисячі чотиреста.

44 Асирові сини за їхніми родами: від Їмни — рід Їмнин, від Їшві — рід Їшвіїв, від Берії — рід Беріїв.

45 Сини Берії: від Хевера — рід Хеверів, від Малкіїла — рід Малкіїлів,

46 а ймення Асирової дочки було Сарах.

47 Оце роди Асирових синів за їхнім переписом, п'ятдесят три тисячі чотиреста.

48 Сини Нефталимові за їхніми родами: від Яхцеїла — рід Яхцеїлів, від Гуні — рід Гуніїв,

49 від Єцера — рід Єцерів, від Шіллама — рід Шіллемів.

50 Оце кількість переписаних з родів Нефталимових, сорок п'ять тисяч чотиреста.

51 Оце кількість переписаних Ізраїлевих синів було шістсот тисяч тисяча сімсот тридцять.

52 І сказав Господь до Мойсея:

53 "Для цих буде поділений край у спадок за числом імен.

54 Більш численному збільшиш частку його, а менш численному зменшиш, кожному за кількістю переписаних його буде дана частка йому.

55 Тільки жеребком поділите землю, вони володітимуть за іменами племен їхніх батьків.

56 За жеребком буде виділена частка його поміж більш численним та менш численним".

57 А оце переписані левити за їхніми родами: від Гершона — рід Гершонів, від

Кегата — рід Кегатів, від Мерарі — рід Мераріїв.

58 Оце роди Левієві: рід Левіїв, рід Хевроніїв, рід Махліїв, рід Мушіїв, рід Кореїв, а Кегат породив Амрама.

59 А ймення Амрамової жінки Йохевед, дочка Левієва, що вродила її Левієві жінка його в Єгипті, а вона вродила Амрамові Аарона, Мойсея і сестру їхню Маріам.

60 І вродилися Ааронові Надав, Авігу, Елеазар та Ітамар.

61 А Надав та Авігу померли, коли вони приносили чужий вогонь перед Господне обличчя.

62 І кількість їх переписаних була двадцять три тисячі, кожен чоловічої статі від місячного віку й вище, бо вони не були переписані серед Ізраїлевих синів, не дана бо їм частка серед Ізраїлевих синів.

63 Оце кількість Ізраїлевих синів, що переписали Мойсей та священник Елеазар у моавських степах, над Йорданом, біля Єрихону.

64 І серед них не було вже нікого з переписаних Мойсеєм та священником Аароном у Сінайській пустелі,

65 бо Господь був сказав їм: "Помрете ви в пустелі. І не залишився з них ніхто, крім Калева, сина Єфуннеєвого, та Ісуса, сина Навиногого".

Числа 27

1 І прийшли дочки Целофхада, сина Хеферового, сина Гілеадового, сина Махірового, сина Манасіїного, з родів Манасії, сина Йосипового, а оце ймення дочок його: Махла, Ноа, Хогла, Мілка і Тірца.

2 І стали вони перед Мойсеєм, перед священником Елеазаром, перед головами племен і всією громадою при вході до намету зібрання, промовляючи:

3 "Наш батько помер у пустелі і він не був серед змовників на Господа в Кореевій громаді, він помер за свій гріх, а синів він не мав.

4 Невже ім'я нашого батька буде відняте з роду його, тому що нема в нього сина? Дай же нам володіння серед братів нашого батька!"

5 І приніс Мойсей їхню справу перед Господне обличчя.

6 І сказав Господь до Мойсея:

7 "Целофхадові дочки слухно кажуть. Конче даси їм спадкове володіння серед братів їхнього батька, і зробиш, щоб перейшла їм спадщина їхнього батька.

8 А до Ізраїлевих синів скажеш: "Коли хто помре, а сина в нього нема, то зробіте, щоб спадок його перейшов дочці його.

9 А якщо в нього нема дочки, то дасте спадщину його братам його.

10 А якщо в нього нема братів, то дасте спадок його братам батька його.

11 А якщо в його батька нема братів, то дасте спадщину його родичеві, близькому йому з його роду, і він посяде його". І це стало для Ізраїлевих синів на правову постанову, як Господь наказав був Мойсеєві.

12 І сказав Господь до Мойсея: "Вийди на гору Аварім і побач той край, що я дав Ізраїлевим синам.

13 І коли побачиш його, будеш прилучений до своєї рідні й ти, як був прилучений твій брат Аарон,

14 бо ви були неслухняні наказам моїм у пустелі Цін під час ремствування громади, щоб явилася святість моя через воду на їхніх очах". Це вода Меріви Кадеської в пустелі Цін.

15 І сказав Мойсей до Господа:

16 "Хай призначить Господь, Бог духів і кожного тіла, людину над громадою,

17 що вийде перед ними, і що ввійде перед ними, і що випровадить їх, і що впровадить їх, і не буде Господня громада, як отара, що не має пастуха".

18 І сказав Господь до Мойсея: "Візьми собі Ісуса, Навиногого сина, людину, що в ній дух, і покладеш свою руку на нього.

19 І поставиш його перед священиком Елеазаром та перед усією громадою, і накажеш йому на їхніх очах.

20 І передаси йому владу свою, і наділиш його славою своєю, щоб чула вся громада Ізраїлевих синів.

21 І стане він перед священиком Елеазаром, і він запитає для нього вироку уріму перед Господнім обличчям. І за наказом його вийдуть, і за наказом його ввійдуть він та всі Ізраїлеві сини з ним і вся громада".

22 І зробив Мойсей, як Господь наказав був йому. І взяв він Ісуса, і поставив його перед Елеазаром та перед усією громадою.

23 І поклав він руки свої на нього, і передав владу йому, як Господь наказав Мойсеєві.

Числа 28

1 І Господь промовляв до Мойсея:

2 "Накажи Ізраїлевим синам: "Ви будете пильнувати, щоб у визначений час приносили пожертву мою, хліб мій для вогняних моїх жертв, пахощі любі мої, щоб приносили мені".

3 І скажи їм: "Оце вогняна жертва, що принесете Господові: однорічні ягнята без вад, двоє на день, цілопалення завжди.

4 Перше ягня принесеш вранці, а ягня друге принесеш надвечір.

5 І десяту частину ефи пшеничного борошна на хлібну жертву, замішану на чверть гіна битої оливи.

6 Це стане цілопалення, принесене на Сінайській горі на пахощі любі, вогняна жертва для Господа.

7 А лита жертва його чверть гіна для одного ягняти. У святині принесеш литу жертву вина для Господа.

8 А друге ягня принесеш вечірньої пори, принесеш як хлібну жертву ранку й як жертву литу його, це вогняна жертва, любі пахощі для Господа.

9 А суботнього дня принесеш без вад двох однорічних ягнят, і дві десяти пшеничного борошна, жертва хлібна, замішана на оливі, і жертва лита його.

10 Це суботнє цілопалення, окрім цілопалення сталого та його литої жертви.

11 А першого дня ваших місяців принесете цілопалення для Господа: два молоді бички з великої худоби, одного барана, сім однорічних ягнят без вад

12 і три десяті ефи пшеничного борошна, жертву хлібну, замішану на оліві, для одного бичка, і дві десяті пшеничного борошна, жертву хлібну, замішану на оліві, для одного барана,

13 і по десятій частині ефи пшеничного борошна, жертву хлібну, замішану на оліві, для одного ягняти. Це цілопалення, пахощі любі, вогняна жертва для Господа.

14 А їхні литі жертви: пів гіна вина буде для бичка, третина гіна для барана і четвертина гіна для ягняти. Це новомісячне цілопалення кожного молодика, для всіх молодиків року.

15 І буде принесений один цап на жертву за гріх для Господа, крім сталого цілопалення, і лита жертва його.

16 А першого місяця, чотирнадцятого дня місяця — Пасха для Господа.

17 А п'ятнадцятого дня того місяця буде свято, сім день їстимете опрісноки.

18 Першого дня — святі збори, жодної роботи не будете робити.

19 І принесете вогняну жертву, цілопалення для Господа: два молоді бички, з великої худоби, одного барана і сім однорічних ягнят, вони будуть у вас без вад.

20 А їхня хлібна жертва пшеничне борошно, замішане на оліві, принесете три десяті ефи для бичка й дві десяті для барана.

21 По десятій частині ефи принесеш для кожного ягняти.

22 І одного цапа жертви за гріх на очищення вас,

23 окрім цілопалення ранку, що належить до сталого цілопалення, принесете оце.

24 Як оце, будете приносити щоденно сім день хліб вогняної жертви, любі пахощі для Господа, окрім сталого цілопалення буде це принесене, і лита жертва його.

25 А сьомого дня будуть для вас святі збори, жодної роботи не будете робити.

26 А дня першоплодів, коли приносите нову хлібну жертву для Господа в ваших тижнях, будуть для вас святі збори, жодної роботи не будете робити.

27 І принесете цілопалення на любі пахощі для Господа: два молоді бички, з великої худоби, одного барана і сім ягнят однорічних.

28 А їхня хлібна жертва: пшеничне борошно, замішане на оліві, три десяті ефи для одного бичка, дві десяті для одного барана,

29 по десятій частині ефи для кожного ягняти.

30 Одного цапа, на очищення вас,

31 окрім сталого цілопалення, хлібної його жертви і їхніх литих жертв, принесете це, все має бути без вад у вас.

Числа 29

1 А сьомого місяця, першого дня місяця святі збори будуть для вас, жодної роботи не будете робити, це день, щоб сурмити в ваші сурми.

2 І спорядите цілопалення на пахощі любі для Господа: одного молодого бичка з

великої худоби, одного барана і без вад семеро однорічних ягнят.

3 А їхня хлібна жертва: пшеничне борошно, замішане на оливі, три десятки ефи для бичка, дві десятки для барана

4 і по одній десятій для кожного ягняти.

5 Одного цапа жертви за гріх, на очищення вас,

6 окрім новомісячного цілопалення й хлібної його жертви, цілопалення сталого, хлібної його жертви та їхніх литих жертв за їхньою постановою, на любі пахощі, вогняна жертва для Господа.

7 А десятого дня того сьомого місяця будуть для вас святі збори, будете впокорювати свої душі і жодної роботи не будете робити.

8 І принесете цілопалення для Господа, любі пахощі: одного молодого бичка з великої худоби, одного барана і без вад семеро однорічних ягнят.

9 А їхня хлібна жертва: пшеничне борошно, замішане на оливі, три десятки ефи для бичка, дві десятки для одного барана

10 і по одній десятій для кожного ягняти.

11 Одного цапа жертви за гріх, окрім жертви за гріх очищення, сталого цілопалення і його жертви хлібної та їхніх литих жертв.

12 А п'ятнадцятого дня сьомого місяця будуть для вас святі збори, жодної роботи не будете робити, будете святкувати сім день для Господа.

13 І принесете цілопалення, вогняну жертву, пахощі любі для Господа: тринадцять молодих бичків з великої худоби, два барани і без вад чотирнадцять однорічних ягнят.

14 А хлібна їхня жертва: пшеничне борошно, замішане на оливі, три десятки ефи для кожного з тринадцяти бичків, дві десятки для кожного з двох баранів

15 і по одній десятій для кожного з чотирнадцяти ягнят.

16 Одного цапа жертви за гріх, окрім сталого цілопалення, його хлібної жертви та його жертви литої.

17 А другого дня: тринадцять молодих бичків з великої худоби, два барани і без вад чотирнадцять однорічних ягнят.

18 А хлібна їхня жертва та їхні литі жертви для бичків, для баранів і для ягнят за постановою відповідно до їх числа.

19 Одного цапа жертви за гріх, окрім сталого цілопалення, хлібної його жертви та їхніх литих жертв.

20 А третього дня: одинадцять бичків, два барани і без вад чотирнадцять однорічних ягнят.

21 А хлібна їхня жертва та їхні литі жертви для бичків, для баранів і для ягнят за постановою відповідно до їх числа.

22 Одного цапа жертви за гріх, окрім сталого цілопалення, його хлібної жертви та його литої жертви.

23 А четвертого дня: десятеро бичків, два барани і без вад чотирнадцять однорічних ягнят.

24 Хлібна їхня жертва та їхні литі жертви для бичків, для баранів і для ягнят за

постановою відповідно до їх числа.

25 І одного цапа жертви за гріх, окрім сталого цілопалення, їхньої хлібної жертви та їхньої литої жертви.

26 А п'ятого дня: дев'ятеро бичків, два барани і без вад чотирнадцять однорічних ягнят.

27 А хлібна їхня жертва та їхні литі жертви для бичків, для баранів і для ягнят за постановою відповідно до їх числа.

28 Одного цапа жертви за гріх, окрім сталого цілопалення, його хлібної жертви та його литої жертви.

29 А шостого дня: восьмеро бичків, два барани і без вад чотирнадцять однорічних ягнят.

30 А хлібна їхня жертва та їхні литі жертви для бичків, для баранів і для ягнят за постановою відповідно до їх числа.

31 Одного цапа жертви за гріх, окрім сталого цілопалення, його хлібної жертви та його литих жертв.

32 А сьомого дня: семеро бичків, два барани і без вад чотирнадцять однорічних ягнят.

33 А хлібна їхня жертва та їхні литі жертви для бичків, для баранів і для ягнят за постановою відповідно до їх числа.

34 Одного цапа жертви за гріх, окрім сталого цілопалення, його хлібної жертви та його литої жертви.

35 А восьмого дня будуть для вас святі збори, жодної роботи не будете робити.

36 І принесете цілопалення, вогняну жертву, пахощі любі для Господа: одного бичка, одного барана і без вад сім однорічних ягнят.

37 Хлібна їхня жертва та їхні литі жертви для бичка, для барана й для ягнят за постановою відповідно до їх числа.

38 Одного цапа жертви за гріх, окрім сталого цілопалення, його хлібної жертви та його литої жертви.

39 це принесете для Господа у ваші свята, окрім ваших обітниць та ваших дарів, для ваших цілопалень, для ваших хлібних жертв, для ваших литих жертв і для ваших жертв мирних".

Числа 30

1 І Мойсей сказав Ізраїлевим синам усе так, як Господь наказав йому.

2 І сказав Мойсей до голів племен Ізраїлевих синів: "Оце те, що Господь наказав:

3 "Коли хто складає обітницю для Господа або дає присягу, беручи на себе якесь зобов'язання, хай той не порушить свого слова, хай зробить усе, як він сказав.

4 Коли дівчина в своїй юності складає обітницю для Господа і бере на себе якесь зобов'язання в оселі батька свого,

5 і почує її батько обітницю її та зобов'язання, що бере на свою душу, та нічого не скаже їй батько її, то будуть чинні всі обітниці її, і буде чинне кожне зобов'язання її, що

вона взяла на душу свою.

6 А якщо батько її заборонить їй того дня, коли був почув, усі обітниці її та зобов'язання її, що вона взяла на себе, то не будуть вони чинні, а Господь пробачить їй, бо її батько заборонив їй.

7 А якщо вона одружиться, маючи обітниці і зобов'язання, що взяла на душу свою,

8 і довідається її чоловік, і нічого не скаже їй того дня, коли дізнається, то будуть чинними обітниці її і зобов'язання її, що вона взяла на себе.

9 А якщо того дня, коли чоловік її дізнався і заборонив їй, то обітниці її і зобов'язання її, що взяла вона на себе стануть нечинними і Господь пробачить їй.

10 А обітниця вдови та розлученої, усе, що взяла на свою душу, буде чинне на ній.

11 А якщо вона дала обітницю в оселі свого чоловіка, або заприсяглася, беручи на себе якісь зобов'язання,

12 а чоловік її чув та змовчав їй, не заборонив їй, то будуть чинні всі обітниці її, і кожне зобов'язання її, що взяла вона на себе, буде чинним.

13 А якщо заборонить чоловік її того дня, коли він дізнається, те все, що вийшло з її вуст щодо її обітниць та зобов'язань її, не буде чинним, а якщо чоловік її не заборонив їй, то буде чинним і Господь пробачить їй.

14 Кожна обітниця й кожне зобов'язання, чоловік її зробить чинним, або нечинним.

15 А якщо чоловік її, нічого не скаже їй всі наступні дні, то зробить чинними всі її обітниці, або всі її зобов'язання, що на ній, він зробив їх чинними, бо промовчав того дня, коли дізнався.

16 А якщо ж він їх зробить нечинними по тому, як був почув, то понесе він гріх її".

17 Оце постанови, що Господь наказав був Мойсеєві, у цій справі між чоловіком та його жінкою, між батьком та його дочкою в її юності, в оселі батька свого.

Числа 31

1 І Господь промовляв до Мойсея:

2 "Помстися мідіянам за кривду Ізраїлевих синів, потім будеш прилучений до своєї рідні".

3 І сказав Мойсей до народу: "Озбройте між себе людей для війська, і підуть вони на мідіян, щоб дати Господню помсту на них.

4 По тисячі з плем'я, зі всіх Ізраїлевих племен пошлете до війська".

5 І були визначені та озброєні з Ізраїлевих тисяч, по тисячі з плем'я, дванадцять тисяч для війська.

6 І послав Мойсей тисячу з кожного плем'я до їх війська, і Пінхаса, сина священика Елеазара, на війну, і святий посуд, і сурми в його руці.

7 І рушили війною на Мідіяна, як наказав був Господь Мойсеєві, і вбили кожного чоловічої статі.

8 І крім тих, убили мідіянських царів: Евія, Рекема, Цура, Хура і Реву, п'ять мідіянських царів, а ще Валаама, Беорового сина, вбили мечем.

9 І полонили Ізраїлеві сини мідіянських жінок та їхніх дітей, і всю їхню худобу, і всі

їхні череди, і весь їхній маєток пограбували.

10 А всі їхні міста по їхніх осадах та всі їхні оселі спалили.

11 І забрали вони все награбоване, усю здобич, людей та худобу.

12 І вони привели полонеих, здобич і награбоване до Мойсея, до священика Елеазара та до громади Ізраїлевих синів у табір в степи Моаву, що над Йорданом біля Ерихону.

13 І вийшли Мойсей і священик Елеазар та всі голови громади назустріч їм поза табір.

14 І розгнівався Мойсей на очільників війська, тисяцьких та сотників, що поверталися з тієї війни.

15 І сказав до них Мойсей: "Ви залишили живими усіх жінок?

16 Тож вони були для Ізраїлевих синів, за словами Валаама, причиною невірності Господові через Пеора! І була моровиця в Господній громаді.

17 А зараз убийте кожного хлопця між дітьми і кожну жінку, що була з чоловіком у ложі, вбийте.

18 А всіх дівчат, що не знали чоловікового ложа, залиште живими для себе.

19 А ви пробудьте поза табором сім день. Кожен, хто вбив когось, і кожен, хто доторкався трупа, очистіться дня третього й дня сьомого ви та ваші бранці.

20 І ви очистите одяг, і кожну шкіряну річ, і все зроблене з козиної вовни, і кожну дерев'яну річ".

21 І сказав священик Елеазар воїнам, що ходили на війну: "Оце постанова Закону, що Господь наказав був Мойсеєві:

22 "Тільки золото й срібло, мідь, залізо, цинк та олово,

23 кожну річ, що не горить у вогні, перепровадите через вогонь і стане вона чиста, тільки перше водою для очищення очиститься, а все, що горить у вогні, перепровадите через воду.

24 І виперете одяг свій сьомого дня, і станете чисті, а потому ввійдете до табору"".

25 І Господь промовляв до Мойсея:

26 "Перелічи здобич бранців між людьми й між худобою ти й священик Елеазар та голови батьківських осель громади.

27 І поділиш ту здобич навпіл між військом і між усією громадою.

28 І принесеш данину для Господа від війська, одну душу від п'яти сотень з людини й з великої худоби, і з віслуків, і з худоби дрібної.

29 З їхньої половини візьми, і даси священикові Елеазарові як Господню пожертву.

30 А з половини Ізраїлевих синів візьмеш одного від п'ятдесяти з людини, з худоби великої, з віслуків та з худоби дрібної, та й даси їх левитам, що виконують службу в священному наметі".

31 І зробив Мойсей та священик Елеазар, як Господь наказав був Мойсеєві.

32 Здобич, що залишилася від награбованого військом становила: шістсот сімдесят п'ять тисяч дрібної худоби.

33 Сімдесят дві тисячі худоби великої.

34 Шістдесят одна тисяча віслюків.

35 Тридцять дві тисячі душ людських із жінок, що не пізнали чоловікового ложа.

36 І половина, частка тих, що ходили в похід, становила триста тридцять сім тисяч п'ятсот дрібної худоби.

37 Данина для Господа з худоби дрібної була шість сотень сімдесят п'ять.

38 А худоби великої було тридцять шість тисяч, а їхня данина для Господа становила сімдесят двоє.

39 А віслюків було тридцять тисяч п'ятсот, а їхня данина для Господа становила шістдесят один.

40 А душ людських було шістнадцять тисяч, а їхня данина для Господа становила тридцять дві душі.

41 І дав Мойсей данину Господньої пожертви священикові Елеазарові, як Господь наказав був Мойсееві.

42 І з частки Ізраїлевих синів, що Мойсей відділив, від війська,

43 і була громадська часка з дрібної худоби триста тридцять сім тисяч п'ятсот.

44 Тридцять шість тисяч худоби великої.

45 Тридцять тисяч п'ятсот віслюків.

46 Шістнадцять тисяч людських душ.

47 І взяв Мойсей з половини Ізраїлевих синів по одному від п'ятдесяти з людини та з худоби, та й дав їх левитам, що виконують службу в священному наметі, як Господь наказав був Мойсееві.

48 І прийшли до Мойсея очільники війська, тисяцькі та сотники

49 та й сказали Мойсееві: "Твої раби перелічили військових, що під нашою рукою, ми нікого не втратили.

50 І ми принесли Господню жертву, кожен, хто знайшов що з золота, ланцюжок на ноги, наплечник, перстень, сережки та нашійника на очищення наших душ перед Господнім обличчям".

51 І взяв Мойсей та священик Елеазар від них те золото.

52 І було всього золота жертви, що принесли для Господа, шістнадцять тисяч сімсот п'ятдесят шеклів від тисяцьких і від сотників.

53 Воякам же залишили те, що кожен собі награбував.

54 І взяв Мойсей та священик Елеазар те золото від тисяцьких та сотників, і внесли його до намету зібрання на пам'ятку для Ізраїлевих синів перед Господнім обличчям.

Числа 32

1 А в Рувимових синів та в синів Гадових були дуже великі череди. І побачили вони Язерський край та Гілеадський край, добре місце для худоби.

2 І прийшли Гадові сини та сини Рувимові та й сказали до Мойсея, до священика Елеазара і до голів громади:

3 "Аторот, Дівон, Язер, Німра, Хешбон, Елале Севам, Нево і Беон

4 — це та земля, що Господь побив був перед Ізраїлевою громадою, вона земля

добра для худоби, а в твоїх рабів є багато худоби.

5 Тому якщо ми знайшли ласку в очах твоїх, то хай дано буде ту землю твоїм рабам на володіння. Не перепроваджуй нас через Йордан!"

6 І сказав Мойсей до Гадових синів та до синів Рувимових: "Брати ваші підуть на війну, а ви будете тут сидіти?"

7 І для чого ви стримуєте серце Ізраїлевих синів від переходу до того краю, що дав їм Господь?

8 Так зробили були ваші батьки, коли я посилав їх з Кадеш-Барнеа побачити той край.

9 І ввійшли вони в Ешкольську долину, і побачили були той край, і стримали серце Ізраїлевих синів, щоб не входити до того краю, що дав їм Господь.

10 І запалився Господній гнів того дня, і присягнув він, промовляючи:

11 "Запевняю, не побачать ці люди, що виходять з Єгипту, віком від двадцяти років і вище, тієї землі, що я присягнув був Авраамові, Ісакові та Якову, бо вони не виконували наказів моїх,

12 окрім Калева, Єфуннеевого сина, кеніздеянина, та Ісуса, сина Навиного, бо вони виконували накази Господа".

13 І запалився був гнів Господній на Ізраїля, і він зробив, що вони ходили по пустелі сорок років, аж поки не вимерло все те покоління, що робило лихе в Господніх очах.

14 А оце стали ви замість ваших батьків, як нащадки грішних людей, щоб зробити ще дужчим гнів Господній на Ізраїля.

15 Бо як ви відвернетесь від нього, то він ще далі триматиме його в пустелі, і ви спричините загибель усьому цьому народові".

16 А вони підійшли до нього та й сказали: "Ми побудуємо тут кошари для нашої худоби та міста для наших дітей,

17 а самі будемо озброєні й готові до бою перед Ізраїлевими синами, аж поки не введемо їх до їхнього місця. А діти наші осядуть по укріплених містах, охороняючи себе перед мешканцями цієї землі.

18 Ми не повернемося до наших помешкань, аж поки Ізраїлеві сини не заволодіють кожен часткою своєю.

19 Бо ми не володітимемо з ними по той бік Йордану й далі, тому що отримаємо частку зі східного боку Йордану".

20 І сказав їм Мойсей: "Якщо ви зробите так, і якщо зі зброєю станете перед Господнім обличчям,

21 і перейде кожен ваш воїн Йордан перед Господнім обличчям, аж поки він не вижене ворогів своїх перед собою,

22 і буде здобутий той край перед Господнім обличчям, і ви потому повернетесь, то будете невинні перед Господом та перед Ізраїлем. І буде вам цей край на володіння перед Господнім обличчям.

23 А якщо не зробите так, то ви згрішили Господові, і знайте, що ваш гріх знайде

вас!

24 Побудуйте собі міста для ваших дітей, та кошари для ваших отар. Зробіть так, як сказали".

25 І сказали Гадові сини та сини Рувимові до Мойсея: "Раби твої зроблять, як пан наш наказує.

26 Діти наші, жінки наші, череди наші та вся наша худоба будуть там, у гілеадських містах.

27 А слуги твої перейдуть кожен зі зброєю перед Господнім обличчям, і воюватимуть, як пан наш наказує".

28 І Мойсей наказав про них священникові Елеазарові й Ісусові, синові Навиновому, та головам батьківських осель племен Ізраїлевих синів.

29 І сказав Мойсей до них: "Якщо Гадові сини та сини Рувимові перейдуть з вами Йордан, кожен зі зброєю вийде воювати перед обличчям Господнім, і буде здобутий край перед вами, то дасте їм Гілеадський край на володіння.

30 А якщо вони не зроблять так, то отримають володіння серед вас в Ханаанському краї".

31 І відповіли Гадові сини та сини Рувимові: "Що сказав Господь до твоїх рабів, те зробимо.

32 Ми перейдемо зі зброєю перед Господнім обличчям до Ханаанського краю, а нам буде володіння по цей бік Йордану".

33 І Мойсей дав Гадовим синам і синам Рувимовим та половині плем'я Манасії, Йосипового сина, царство Сигона, царя аморейського, і царство Ога, царя башанського, їхні міста і землі навколо них.

34 І збудували Гадові сини Дівон, Атарот, Ароер,

35 Атарот-Шофан, Язер, Йогбегу,

36 Бет-Німру і Бет-Гаран, укріплені міста та кошари для отари.

37 У Рувимові сини збудували: Хешбон, Елале, Кір'ятаїм,

38 Нево, Баал-Меон, (їх назви змінені) і Сивму. І дали імена містам, що вони збудували.

39 І пішли сини Махіра, сина Манасії, до Гілеаду, та й здобули його, і забрали все, що належало амореянину.

40 І дав Мойсей Гілеад Махірові, синові Манасії, і той осів у ньому.

41 А Яір, син Манасіїн, пішов і здобув їхні села, та й назвав їх Яірові села.

42 А Новах пішов та й здобув Кенат і залежні від нього міста. І назвав його своїм ім'ям, Новах.

Числа 33

1 Оце походи Ізраїлевих синів, що вийшли з Єгипетського краю за своїми військовими підрозділами під рукою Мойсея та Аарона.

2 А Мойсей записав їхні виходи під час походів за Господнім наказом, і оце їхні походи за їхніми виходами.

3 І рушили вони з Рамесесу першого місяця, п'ятнадцятого дня першого місяця, другого дня по Пасці вийшли Ізраїлеві сини сильною рукою на очах усього Єгипту.

4 А Єгипет ховав, кого побив Господь серед них, кожного первістка, а над їхніми богами вчинив Господь суд.

5 І рушили Ізраїлеві сини з Рамесесу, і таборували в Суккоті.

6 Із Суккоту пішли в Етам, що на краю пустелі, і стали там табором.

7 Після Етаму повернулися до Пі-Хіроту, що перед Баал-Цефоном, і таборували перед Мігдолом.

8 Потім після Хіроту перейшли через море до пустелі, і пройшовши три дні Етамською пустелею, таборували в Марі.

9 З Мари рушили до Еліму, де й таборували. А в Елімі було дванадцять водних джерел та сімдесят пальм.

10 Після Еліму таборували над Червоним морем.

11 А після Червоного моря таборували в пустелі Сін.

12 Вирушивши з пустелі Сін, таборували в Дофці.

13 Після Дофки таборували в Алуші.

14 Після Алуші таборували в Ріфідімі, і не було там води для пиття народів.

15 А рушивши з Ріфідіму, стали табором у пустелі Сінай,.

16 А після пустелі Сінай таборували в Ківрот-Гаттааві.

17 І з Ківрот-Гаттаави пішли в Хацерот.

18 А з Хацероту до Рітми.

19 З Рітми ж рушили до Ріммоні Переца.

20 Після Ріммону Переца таборували в Лівні.

21 А з Лівни пішли в Ріссі.

22 Після Рісси стали табором у Кегелаті.

23 З Кегелату рушили на гору Шефер, і там таборували.

24 Зійшовши з гори Шефер, таборували в Хараді.

25 Після Харади таборували в Макгелоті.

26 Залишивши Макгелоту, таборували в Тахаті.

27 З Тахати пішли до Тераху.

28 Після Тераху таборували в Мітці.

29 З Мітки перейшли в Хашмоні.

30 З Хашмони в Мосероті.

31 З Мосероту рушили в Бене-Яакан.

32 Після Бене-Яакану таборували в Хорі-Гідгаду.

33 З Хору-Гідгаду перейшли в Йотват.

34 З Йотвати в Аврон.

35 З Аврону й в Еційон-Гевер.

36 Після Еційон-Геверу таборували в пустелі Цін, це Кадеш.

37 З Кадешу перейшли на гору Гор, на краю Едому.

38 І зійшов священик Аарон на гору Гор з Господнього наказу, та й помер там

сорокового року виходу Ізраїлевих синів з Єгипетського краю, п'ятого місяця, першого дня місяця.

39 А Аарон був віку ста двадцяти трьох років, коли помер він на горі Гор.

40 І почув ханаанянин, цар Араду, а він сидів на півдні в Ханаанському краї, що йдуть Ізраїлеві сини.

41 А ті з гори Гор пішли в Цалмон.

42 А з Цалмони в Пунон.

43 З Пунону ж рушили в Овот.

44 Після Овоту таборували в Іє-Гааварімі, на моавському кордоні.

45 А після Іїму таборували в Дівоні Гаду.

46 З Дівону Гаду в Алмон-Дівлатайму.

47 З Алмон-Дівлатайми пішли в гори Аварім перед Нево.

48 А з гір Аварім перейшли в степи Моаву.

49 І таборували вони над Йорданом від Бет-Єшмоту аж до Авел-Шіттіму в степах Моаву.

50 І там Господь промовляв до Мойсея над Йорданом, біля Єрихона:

51 "Скажи Ізраїлевим синам: "Коли ви перейдете Йордан до Ханаанського краю,

52 то проженете всіх мешканців того краю перед собою, знищите всі їхні зображення та всіх литих ідолів їхніх, і всі їхні святилища зруйнуєте.

53 І ви заволодієте тим краєм, і осядете в ньому, бо я дав вам той край на власність.

54 І заволодієте за жеребком тим краєм за вашими родами: численному збільшите власність його, а нечисленному, зменшите, де вийде йому за жеребком, там і буде йому власність, за племенами ваших батьків вступайте у власність.

55 А якщо ви не виженете мешканців того краю від себе, то будуть ті, кого залишите з них, колючками в ваших очах та терням у ваших боках. І будете ви в утиску на тій землі, на якій сидітимете.

56 І те, що я думав був зробити їм, зроблю те вам"".

Числа 34

1 І Господь промовляв до Мойсея:

2 "Накажи Ізраїлевим синам: "Коли ви ввійдете до Ханаанського краю, це буде той край, що вам на спадщину, Ханаанський край у кордонах його.

3 І буде вам південна сторона від пустелі Цін при Едомі, а південний кордон від буде на схід від кінця Солоного моря.

4 І поверне той кордон з півдня до Маале-Акраббіму, і піде до Ціну, і закінчиться на півдні Кадеш-Барнеа. І вийде він до Хацар-Аддару й дійде до Ацмону.

5 І поверне кордон з Ацмону до Єгипетського потоку, і вийде до моря.

6 А західний кордон, буде для вас море Велике, це буде для вас західний кордон.

7 А оце буде для вас північний кордон: від Великого моря визначите собі за кордон гору Гор.

8 Від гори Гор проведіть кордон у напрямку до Гамату, і закінчиться кордон біля

Цедаду.

9 І вийде кордон до Зіфрону, а закінчиться в Гацар-Енані. Це буде вам північний кордон.

10 І проведіть собі східний кордон від Гацар-Енану до Шефаму.

11 І піде кордон від Шефаму до Рівли, на схід від Аїну. І дійде він на східний берег Кінеретського моря.

12 І піде кордон до Йордану, і вийде до моря Солоного. Це буде для вас край в його кордонах".

13 І Мойсей сказав Ізраїлевим синам: "Оце та земля, що ви поділите між собою її жеребком, що Господь наказав дати дев'яти з половиною племенам.

14 Бо взяло плем'я Рувимових синів за оселями батьків своїх, і плем'я Гадових синів за оселями батьків своїх, і половина плем'я Манасіїного взяли частку свою,

15 двоє з половиною племен взяли вже свою спадщину з того боку Йордану, біля Єрихона, на схід та на південь".

16 І Господь промовляв до Мойсея:

17 "Оце імена тих чоловіків, що поділять для вас той край на спадок: священик Елеазар та Ісус, син Навинів,

18 а ще візьмете голову кожного з племен, щоб поділити той край на власність.

19 А оце імена їх: для Юдиного плем'я — Калев, син Єфуннеїв,

20 а для плем'я Симеонових синів — Шемуїл, син Аммігудів,

21 а для плем'я Веніяминового — Елідад, син Кіслонів,

22 для плем'я Данових синів — Буккі, син Йогліїв,

23 для Йосипових синів з плем'я синів Манасіїних — голова Ханніїл, син Ефодів,

24 а для плем'я Єфремових синів — Кемуїл, син Шіфтанів,

25 а для плем'я Завулонових синів — Еліцафан, син Парнахів,

26 а для плем'я Іссахарових синів — Палтіїл, син Аззана,

27 а для плем'я Асирових синів — Ахігуд, син Шеломіїв,

28 а для плем'я синів Нефталимових — Педаїл, син Аммігудів".

29 Оце ті, кому наказав Господь поділити Ханаанський край на спадщину для Ізраїлевих синів.

Числа 35

1 І Господь промовляв до Мойсея у степах моавських, над Йорданом, біля Єрихона:

2 "Накажи Ізраїлевим синам, і хай вони дадуть левитам з частки свого володіння міста на сидіння і пасовиська навколо них дасте ви левитам.

3 І будуть ті міста їм на сидіння, а їхні пасовиська будуть для їхньої худоби.

4 А пасовиська тих міст, що дасте левитам, будуть тягнутися зовні від міської стіни на тисячу ліктів навколо.

5 І відміряєте поза містом на схід дві тисячі ліктів, і на південь дві тисячі ліктів, і на захід дві тисячі ліктів, і на північ дві тисячі ліктів, а в середині місто. Це будуть для вас міські пасовиська.

6 А з міст, що дасте левитам, буде шість міст для сховища, щоб утікати туди вбивцям. А окрім них дасте сорок два міста.

7 Усіх тих міст з їхніми пасовиськами, що дасте левитам, сорок вісім.

8 А ті міста, що дасте з володіння Ізраїлевих синів, від більшого дасте більше, а від меншого — менше, кожен за спадком своїм, яким володітиме, дасть із своїх міст левитам.

9 І Господь промовляв до Мойсея:

10 "Скажи Ізраїлевим синам: "Коли ви перейдете Йордан до Ханаанського краю,

11 то оберіть собі міста, вони будуть сховищем у вас, і втече туди вбивця, що вб'є душу ненароком.

12 І будуть для вас ті міста на сховища перед месником, і не помре вбивця, поки не стане на суд перед громадою.

13 А ті міста, що дасте, шість міст для сховища буде у вас.

14 Три міста дасте по той бік Йордану, а три міста дасте в Ханаанському краї, вони будуть міста для сховища.

15 Ці шість міст будуть для сховища для Ізраїлевих синів, і для приходу та для осілого серед них, щоб утік туди кожен, хто вб'є кого ненароком.

16 Якщо б хто вдарив кого залізним предметом, а той помер, він вбивця і буде конче забитий.

17 А якщо вдарив його каменем, що був у руці, що ним можна нанести смертельну рану, і той помер, він вбивця і буде конче забитий.

18 Або вдарив його дерев'яним предметом, що був в руці, що ним можна нанести смертельну рану, і той помер, він вбивця і буде конче забитий.

19 Месник за кров має вбити того вбивцю, як спіткає його, то він уб'є його.

20 А якщо пхне його з ненависті, або кине на нього чим навмисне, а той помер,

21 або ворогуючи вдарив його своєю рукою, а той помер, буде конче забитий той, хто вдарив, він вбивця, месник за кров заб'є має вбити вбивцю, коли спіткає його.

22 А як хто випадково, без ненависті штовхнув кого або кинув на нього ненароком якимось предметом,

23 або якимось каменем, що ним можна вбити, кинув на нього не бачачи, і той помер, а він не був ворог йому й не шукав йому лиха,

24 то розсудить громада між вбивцею та між месником за кров за цими постановами.

25 І громада визволить вбивцю з руки месника за кров, і громада поверне його до міста сховища його, що втік був туди. І осяде він у ньому аж до смерті найвищого священика, помазаного святою оливою.

26 А якщо вбивця вийде з кордонів міста сховища його, куди втік був,

27 і знайде його месник за кров поза кордонами міста сховища його, і вб'є месник за кров того вбивцю, нема йому вини за пролиту кров!

28 Бо він повинен сидіти в місті сховища свого аж до смерті найвищого священика. А по смерті найвищого священика повернеться вбивця до землі володіння свого.

29 І буде це для вас на правову постанову для ваших поколінь по всіх ваших оселях.

30 Коли хто вб'є когось, то месник за показом свідків має вбити вбивцю. Але одного свідка не досить, щоб осудити людину на смерть.

31 І не візьмете викупу за душу вбивці, бо він має померти, бо буде він конче забитий.

32 І не візьмете викупу від змушеного втікати до міста сховища його, що хоче повернутися сидіти в краю до смерті найвищого священика.

33 І не збезчестите того краю, що ви в ньому, бо та кров вона безчестить край, а краю не пробачається за кров, що пролита в ньому, як тільки кров'ю того, хто її пролив.

34 І не збезчестите того краю, що ви сидите в ньому, і в якому я пробуваю. Бо я — Господь, що пробуваю серед синів Ізраїлевих!

Числа 36

1 І прийшли голови родів батьківських осель синів Гілеада, сина Махіра, сина Манасіїного з родів Йосипових синів, і сказали перед Мойсеєм та перед, головами батьківських осель Ізраїлевих синів:

2 "Господь наказав моєму панові дати жеребком цей край Ізраїлевим синам і пан мій отримав Господній наказ дати спадок нашого брата Целофхада його дочкам.

3 І якщо вони будуть за жінок кому з синів інших племен Ізраїлевих синів, то буде віднята їхня спадщина зі спадку наших батьків, і буде додане над спадок тому плем'ю, що вони стануть їм за жінок, а з жеребка нашого спадку буде відняте.

4 А якщо Ізраїлевим синам буде ювілей, то буде їхня спадщина додана до спадку плем'я, до якого вони підуть за жінок, і їхня спадщина буде віднята від спадку племен наших батьків".

5 І звелів Мойсей Ізраїлевим синам за Господнім наказом: "Слушно каже плем'я Йосипових синів.

6 Ось що Господь заповів про Целофхадових дочок, промовляючи: "Вони стануть за жінок тим, хто їм подобається, тільки чоловікам з роду плем'я їхнього батька вони стануть за жінок.

7 І не буде переходити спадщина Ізраїлевих синів від плем'я до плем'я, бо кожен із Ізраїлевих синів буде триматися спадку плем'я своїх батьків.

8 А кожна дочка, що посяде спадщину від плем'я Ізраїлевих синів, стане за жінку одному з роду плем'я батька свого, щоб Ізраїлеві сини володіли кожен спадком батьків своїх.

9 І не переходитиме спадок від одного плем'я до іншого, бо кожен з плем'я Ізраїлевих синів триматиметься спадку свого"".

10 Як Господь наказав був Мойсеєві, так зробили Целофхадові дочки.

11 І стали Целофхадові дочки: Махла, Тірца, Хогла, Мілка і Ноа за жінок для синів дядьків своїх.

12 Тим, що з родів синів Манасіїних, сина Йосипового, стали вони за жінок, а їхня спадщина залишилася за плем'ям роду їхнього батька.

13 Оце заповіді та постанови, що Господь дав був через Мойсея Ізраїлевим синам у степах Моаву, над Йорданом, біля Єрихона.

ПОВТОРЕННЯ ЗАКОНУ

Повторення Закону 1

1 Оце ті слова, що Мойсей промовляв був до всього Ізраїля по тому боці Йордану, на рівнинній пустелі, навпроти Червоного моря, між Параном, Тофелем, Лаваном, Гецеротом і Ді-Загавом,

2 одинадцять днів ходи від Хориву до Кадеш-Барнеа, на шляху до гір Сеїру.

3 Сорокового року, одинадцятого місяця, першого дня місяця промовляв Мойсей до Ізраїлевих синів усе, що Господь наказав йому сказати їм,

4 по тому, як побив він Сигона, царя аморейського, що сидів у Хешбоні, і Ога, царя башанського, що сидів в Аштароті в Едреї.

5 На тому боці Йордану в Моавському краї став Мойсей розтлумачувати Закон, промовляючи:

6 "Господь, Бог наш, сказав нам на Хориві: "Досить вам сидіти на цій горі!

7 Поверніться, йдіть у гори амореянина і до всіх сусідів його в степах, і в горах, і в долині, і на півдні, і на узбережжі моря, до Ханаану та до Лівану, аж до великої річки, річки Ефрату.

8 Ось я дав вам цей край! Увійдіть і заволодійте цим краєм, що за нього Господь був присягав вашим батькам, Авраамові, Ісакові та Якову, що дасть його їм та їхнім нащадкам по них".

9 І сказав я того часу до вас: "Не можу я сам носити вас.

10 Господь, Бог ваш, розмножив вас і ви стали численні, як зорі небесні!

11 Господь, Бог ваших батьків, хай додасть вам у тисячу раз, і хай поблагословить вас, як він казав вам.

12 Як я сам понесу вас, такий тягар ваш і ваші суперечки?

13 Візьміть собі чоловіків мудрих, випробуваних та знаних у ваших племенах, і я поставлю їх на чолі вас".

14 І ви відповіли мені: "Добра та річ, що ти пропонуєш зробити".

15 І взяв я голів ваших племен, чоловіків мудрих та знаних, і поставив їх очільниками над вами, тисяцькими, сотниками, п'ятдесятниками, десятниками та урядниками для ваших племен.

16 І наказав я того часу вашим суддям промовляючи: "Вислуховуйте суперечки між усіма людьми, між братом і братом чи приходьком.

17 Не звертатимете уваги на особу в суді, як малого, так і великого вислухаєте, не будете боятися людей, бо суд — Божий він! А ту справу, що буде занадто тяжка для вас, принесете мені, і я вислухаю її".

18 І наказав я вам тоді про всі ті речі, що ви зробите.

19 І ми рушили з Хориву, та й перейшли цю велику й страшну пустелю, що бачили ви на шляху до гір амореянина, як наказав нам Господь, Бог наш, і ми прийшли аж до Кадеш-Барнеа.

20 І сказав я до вас: "Прийшли ви до Аморейських гір, що Господь, Бог наш, дає нам.

21 Ось, Господь, Бог твій, віддає тобі цей край. Увійди, заволодій ним, як казав був тобі Господь, Бог батьків твоїх. Не падай духом і не лякайся!"

22 А ви всі підійшли до мене та й сказали: "Пошлімо перед собою людей, оглянути той край, та хай принесуть нам відомості про шлях, що ним підемо, та про міста, куди ввійдемо".

23 І була та річ добра в моїх очах, і взяв я в вас дванадцять чоловіків, по одному від плем'я.

24 І вони пішли, і перейшли гори, і прийшли аж до долини Ешкол та й роздивилися той край.

25 І взяли вони в свою руку з плодів того краю, і принесли до нас, і сказали: "Добрий той край, що Господь, Бог наш, дає нам!"

26 Та ви не бажали йти, і були неслухняні наказам Господа, Бога вашого.

27 І нарікали ви по ваших наметах, промовляючи: "З ненависті до нас Господь вивів нас з Єгипетського краю, щоб дати нас у руку амореянина на винищення.

28 Куди ми підемо? Брати наші розслабили наше серце, промовляючи: "Народ той більший та вищий від нас, міста великі й укріплені аж до неба, і навіть велетнів ми бачили там"".

29 І сказав я до вас: "Не лякайтеся й не бійтеся їх!

30 Господь, Бог наш, що йде перед вами, він воюватиме для вас, як зробив був з вами в Єгипті на ваших очах,

31 і в пустелі, де ти бачив, що Господь, Бог твій, носив тебе скрізь, де ви ходили, як люди носять дітей своїх, аж до вашого приходу до цього місця.

32 Та все ж ви не вірите Господові, вашому Богові,

33 який іде перед вами, щоб підшукати місце для вашого таборування, вказуючи вам шлях вночі вогнем, а хмарою вдень".

34 І Господь вислухав вас, і сказав, розгнівавшись:

35 "Запевняю вас, ніхто серед цих людей, цього лихого покоління, не побачить того доброго краю, що присягав я дати вашим батькам,

36 окрім Калева, Єфуннеевого сина, він побачить його і йому я дам той край, по якому ступав він, та сином його, через те, що він підкорявся наказам Господнім".

37 Також на мене розгнівався був Господь через вас, промовляючи: "І ти не ввійдеш туди!

38 Ісус, син Навинів, що стоїть перед тобою увійде туди, зміцни його, бо він зробить, що Ізраїль заволодіє тим краєм.

39 А діти ваші, про яких ви сказали, що будуть вони на здобич, що не знають ще ні доброго, ані лихого, вони ввійдуть туди, їм дам я його і вони заволодіють ним.

40 А ви вирушайте в пустелю шляхом до Червоного моря".

41 А ви відповіли мені: "Згрішили ми Господові! Ми вийдемо, і воюватимемо, як наказав нам Господь, Бог наш". І приперезали ви кожен зброю свою, і наважилися вийти на гору.

42 Але Господь до мене сказав: "Скажи їм, щоб не йшли, і щоб не воювали, бо я не серед вас, щоб не були вони побиті вашими ворогами".

43 І промовляв я до вас, та ви не послухали, і були неслухняні наказам Господнім. І ви не виконали наказ, і зійшли на гору.

44 І вийшов назустріч вам амореянин, що сидить на тій горі, і гнав вас, як роблять те бджоли, і переслідував вас у Сеїрі аж до Горми.

45 І повернулися ви, і плакали перед Господнім обличчям, та не слухав Господь вашого голосу, і не нахилив свого вуха до вас.

46 І сиділи ви в Кадешу багато днів.

Повторення Закону 2

1 Потім ми повернули та й рушили в пустелю шляхом до Червоного моря, як сказав мені Господь. І кружляли ми навколо гори Сеїр багато днів.

2 І промовив Господь до мене:

3 "Досить вам кружляти навколо цієї гори, поверніть на північ!

4 А народів накажи: "Ви переходите кордони ваших братів, Ісавових синів, що мешкають у Сеїрі. Будьте обережні, щоб не налякалися вони вас!

5 Не тривожте їх, бо я не дам вам з їхнього краю місця ані на стопу ноги, бо гори Сеїру я дав Ісавові, як спадщину.

6 Їжу купите від них за срібло і будете їсти, а також воду купуватимете в них за срібло і будете пити.

7 Бо Господь, Бог ваш, поблагословив вас у праці рук ваших. Він знає, як ви ходили по цій великій пустелі. Сорок років Господь, Бог ваш був з вами і не відчували ви нестачі ні в чому".

8 І збочили ми від наших братів, Ісавових синів, що сидять у Сеїрі, від шляху, що вів до Арави, від Елату і від Еційон-Геверу. І повернули ми на шлях пустелі Моаву.

9 І сказав Господь мені: "Не ворогуй з Моавом, і не воюй з ним, бо я не дам тобі з його краю спадщини, адже Лотовим синам дав я Ар на спадок.

10 (Перед тим сиділи в ньому еми, сильний та численний народ, високий, як велетні.

11 Рефаями вважалися теж велетнями, а моавіяни кликали їх еми.

12 В Сеїрі перед тим сиділи були гореї, і Ісавові сини заволоділи ними, винищили їх перед собою та й осіли замість них, як зробив Ізраїль землі спадку свого, що дав їм Господь).

13 А зараз вставайте і переходьте річку Зеред". І перейшли ми її.

14 З часу виходу з Кадеш-Барнеа й переходу річки Зеред, минуло тридцять вісім років, за цей час вимерло все те бунтівне покоління з табору, як Господь присягав їм.

15 І Господня рука була на них, щоб винищити весь їхній залишок.

16 І коли вимерли всі ті бунтівники серед народу,

17 то Господь промовляв до мене:

18 "Ти сьогодні проходиш моавський кордон Ар.

19 Не наближайся до Аммонових синів, не сварися з ними і не тривож їх, бо не дам тобі спадку з краю Аммонових синів, адже Лотовим синам я дав його на спадщину.

20 Краєм рефаїв вважався він, рефаї сиділи в ньому перед тим, а аммоніяни кликали їх: замзуми,

21 сильний та численний народ, високий, як велетні. І винищив їх Господь перед ними, і вони вигнали їх, та й осіли замість них,

22 як зробив він і Ісавовим синам, які сидять у Сеїрі, що вигнали хорейн, осіли замість них і сидять аж до сьогодні.

23 А аввеїв, що сидять по оселях аж до Гази, винищили кафтори, що вийшли з Кафтору, та й осіли замість них.

24 Вставай та переходи річку Арнон! Ось я дав у твою руку Сигона, царя Хешбону, амореянина, побий його і забери той край.

25 Того дня я наведу страх та жах перед тобою на народи під усім небом, що затремтять і жажнуть перед тобою, коли почують про тебе".

26 І послав я послів з пустелі Кедемот до Сигона, царя хешбонського, з мирними словами:

27 "Дозволь я перейду твоїм краєм, я піду шляхом, не збочу ні праворуч, ні ліворуч.

28 Їжу й воду для пиття продаси мені за срібло. Дозволь тільки перейду я,

29 як зробили мені Ісавові сини, що сидять у Сеїрі, і моави, що сидять у Арі, поки перейду я Йордан до того краю, що його нам дає Господь, Бог наш".

30 Та не дозволив Сигон, цар хешбонський, перейти нам через свою землю, бо Господь, Бог твій, зробив запеклим дух його, та впертим його серце, щоб дати його в руку твою, як і сталося.

31 І сказав Господь мені: "Ось, я даю тобі Сигона та його край, бери його в спадок собі".

32 І вийшов Сигон та весь народ його проти нас війною до Ягацу.

33 І дав його нам Господь, Бог наш, і ми побили його й синів його та весь його народ.

34 І того часу ми здобули всі його міста, винищивши в кожному місті чоловіків, жінок та дітей, нікого не залишили ми.

35 Тільки худобу забрали ми собі на здобич, та награбоване в містах, що ми їх здобули.

36 Від Ароеру, що на березі Арнону, і від міста, що в долині аж до Гілеаду не було міста, яке було б сильніше від нас, усе віддав нам Господь, Бог наш.

37 Тільки до краю Аммонових синів не наблизився ти, до всього узбережжя річки Яббок, до міст у горах та до всього, про що наказав був Господь, Бог наш.

Повторення Закону 3

1 І повернулися ми, та й пішли дорогою до Башану. І вийшов назустріч нам Ог, цар башанський, він та весь його народ, на війну до Едреї.

2 І сказав Господь до мене: "Не бійся його, бо в твою руку я дав його, весь народ його та край його, і зробиш йому, як зробив ти Сигонові, цареві амореян, що сидів у Хешбоні".

3 І дав Господь, Бог наш, у нашу руку також Ога, царя башанського та весь його народ і побили ми його, не залишивши нікого з нього.

4 І здобули ми всі міста його, того часу не було міста, що не взяли б ми від них, шістдесят міст, усю арговську околицю, царство Ога в Башані.

5 Це були міста укріплені, з мурами високими та з воротами на засувах, окрім них, ще багато відкритих міст.

6 І знищили ми їх, як зробили були Сигонові, цареві хешбонському, знищили всі міста, чоловіків, жінок та дітей.

7 А всю худобу і все, що було в містах забрали ми собі на здобич.

8 І взяли ми того часу той край з руки обох царів амореянина, що на іншому боці Йордану, від Арнону аж до гори Гермон,

9 сидоняни кличуть його Гермон Сірйон, а амореяни кличуть Сенір,

10 усі міста на рівнині, і весь Гілеад, і весь Башан аж до Салхи й Едреї, міст царства Ога в Башані.

11 Бо тільки Ог, цар башанський, залишився з рефаїв. Його ложе залізне зараз у Раббі, в Аммонових синів, дев'ять ліктів довжина і чотири лікті ширина його, на міру людського ліктя.

12 І посіли ми землі від Ароеру, що над Арноном, і половину гори Гілеад, і міста його я дав Рувимовим та Гадовим синам.

13 А решту Гілеаду та весь Башан, царство Ога, віддав я половині плем'я Манасійного, всю околицю арговську та весь той Башан і досі кличуть краєм рефаїв.

14 Яір, син Манасійн, узяв всю Аргову околицю аж до кордону гешурів та маахатів, і він назвав їх своїм ім'ям, Башан, села Яіру, і так їх кличуть аж до цього дня.

15 А Махірові дав я Гілеад.

16 А Рувимовим та Гадовим синам дав я від Гілеаду аж до Арнону, середина долини є кордоном і аж до річки Яббок, кордону Аммонових синів,

17 і Араву, і Йордан, з кордоном його від Кіннерету аж до моря Арави, моря Солоного, на схід від підніжжя Пісгі.

18 І того часу наказав я вам: "Господь, Бог ваш, дав вам цей край, щоб ви посіли його, ви зі зброєю перейдете річку перед вашими братами, Ізраїлевими синами.

19 Тільки ваші жінки, ваші діти та ваша численна худоба сидітимуть по ваших містах, що я дав вам,

20 Коли Господь дасть частку їхню братам вашим, як вам, і оволодіють вони також тим краєм, що Господь, Бог ваш, дає вам по той бік Йордану, тоді повернетесь кожен

до спадку свого, що я дав вам".

21 А Ісусові наказав я того часу: "Ото твої очі бачили все, що зробив був Господь, Бог ваш, обом тим царям, так зробить Господь усім царствам, куди ти переходиш.

22 Не боятимешся їх, бо Господь, Бог ваш, він той, хто воює за вас".

23 І благав я того часу Господа:

24 "Володарю Господе, ти показуєш рабові своєму велич свою та міцну свою руку! Бо хто інший Бог на небі та на землі зробить щось, як ти, і хто такий могутній?

25 Дозволь мені перейти річку та побачити той добрий край, що по тому боці Йордану, ту гарну гірську землю та Ліван!"

26 Та Господь розгнівався на мене через вас і не послухав мене. І сказав Господь до мене: "Годі тобі, не кажи мені більше про це!

27 Вийди на верхів'я Пісгі й подивися на захід, і на північ, і на південь, і на схід, і побач своїми очима, бо ти не перейдеш Йордану!

28 І признач Ісуса, і підбадьор його, і зміцни його, бо він перейде перед цим народом, і зробить, що вони посядуть той край, який ти побачиш".

29 І осіли ми в долині навпроти Бет-Пеору.

Повторення Закону 4

1 А зараз, Ізраїлю, послухай постанов та законів, що я навчаю вас виконувати, щоб жили ви і ввійшли та посіли цей край, що Господь, Бог батьків ваших, дає вам.

2 Не додавайте до того, що я вам наказую, і не віднімайте нічого, щоб виконувати заповіді Господа, Бога вашого, що я наказав вам.

3 Очі ваші бачили те, що Господь зробив був з Ваалом пеорським, бо всіх, хто пішов за пеорським Ваалом, винищив їх Господь, Бог твій, серед тебе.

4 А ви, що горнулися до Господа, Бога вашого, всі ви живі сьогодні.

5 Дивіться, навчив я вас постанов та законів, як наказав мені Господь, Бог мій, робити в тому краї, куди ви входите, щоб посісти його.

6 Бережіть і виконуйте їх, бо це мудрість ваша та ваш розум на очах народів, які почувши ваші постанови, скажуть: "Тільки він мудрий та розумний народ, цей великий люд!"

7 Бо хто інший такий великий народ, що мав би богів, таких йому близьких, як Господь, Бог наш, кожного разу, як ми кличемо до нього?

8 І хто інший такий великий народ, що має постанови й закони такі справедливі, як весь той Закон, що я даю перед вами сьогодні?

9 Тільки стережися й пильнуй свою душу, щоб не забув ти тих речей, що бачили очі твої, і щоб вони залишалися в серці твоєму по всі дні життя твого, і ти розкажеш про них своїм синам та онукам,

10 про день, коли стояв ти перед обличчям Господа, Бога твого, на Хориві, як Господь сказав був до мене: "Збери мені той народ, і вони слухатимуть слів моїх, з яких навчатися боятися мене по всі дні, скільки вони житимуть на землі, та й синів своїх навчатимуть".

11 І прийшли ви та й поставали під горою, а гора та серед темряви, хмар і мряки палала вогнем аж до самих небес.

12 І промовляв Господь до вас із середини вогню, ви чули голос, а його самого ви не бачили.

13 І він виголосив перед вами свої заповіді, котрі наказав вам виконувати, десять заповідей, написаних ним на двох кам'яних таблицях.

14 А мені Господь наказав того часу навчати вас постанов та законів, щоб виконували ви їх на землі, в яку ви входите на володіння нею.

15 І будете ви пильно стерегти свої душі, бо не бачили ви того дня ніякого образу, коли промовляв Господь до вас на Хориві з середини вогню,

16 щоб ви не зіпсувалися та не зробили собі ідола на подобу якогось боввана, зображення самця чи самиці,

17 зображення всякої худобини, що на землі, зображення всякого крилатого птаха, що літає під небом,

18 зображення всякого плазуючого, що на землі, і зображення всякої риби, що в воді,

19 і щоб ти, поглянувши на небо, і побачивши сонце й місяць, і зорі, і все військо небесне, щоб не був ти зведений і не вклонявся їм, і не служив їм, бо Господь, Бог твій, віддав їх усім іншим народам під небом.

20 А вас Господь узяв та й вивів із залізного горнила, з Єгипту, щоб ви стали для нього народом власним, як це є зараз.

21 А Господь був розгнівався на мене за те, що ви робили, і поклявся, що не перейду я Йордану, і не ввійду до того чудового краю, що Господь, Бог ваш, дає вам на спадщину.

22 Бо я помру тут, і не перейду Йордану, а ви перейдете й посядете той чудовий край.

23 Стережіться, щоб не забули ви заповіту, який склав з вами Господь, Бог ваш, щоб не зробили ви собі боввана на подобу всього того, як наказав вам Господь, Бог ваш.

24 Бо Господь, Бог ваш, — він палючий вогонь, Бог ревнивий.

25 Коли ви породите синів і онуків, і постарієте на цій землі, і зіпсуєтеся, і зробите боввана на подобу чогось, і зробите лихе в очах Господа, Бога свого, та розгніваєте його,

26 то беру я сьогодні за свідків проти вас небо й землю, що незабаром конче погинете на землі, на успадкування якої ви переходите туди Йордан. Не будуть довгі ваші дні там, бо конче ви будете винищені.

27 І розпорошить вас Господь серед народів, і будете ви нечисленні поміж людьми, куди впровадить вас Господь.

28 І будете служити там богам, зробленими людськими руками з дерева та каменя, які не бачать і не чують, і не їдять, і не нюхають.

29 Та коли ви будете шукати звідти Господа, Бога свого, то знайдете, якщо будете шукати його всім серцем своїм та всією душею своєю.

30 Як будеш у скруті, і коли спіткають тебе в кінці днів усі оці речі, то ти повернешся до Господа, Бога свого, і послухаєш його голосу.

31 Бо Господь, Бог твій Бог милостивий. Він не залишить тебе й не знищить, і не забуде заповіту батькам твоїм, яким їм присягав був.

32 Запитай-но про перші дні, що були до тебе, від того дня, коли Бог створив людину на землі, запитай від краю й до краю неба, чи бувало щось таке, як ця велика річ, або чи чуте було щось подібне,

33 чи чув який народ голос Бога, що промовляв із середини вогню, як чули ви й залишався живим, як ви?

34 Або чи намагався який бог піти взяти собі народ серед іншого народу доказами й ознаками, і чудами, і війною, і сильною витягнутою рукою, і страхами великими, як усе те, що зробив був вам Господь, Бог ваш, у Єгипті на очах ваших?

35 Тобі було показане це, щоб ти знав, що Господь — він Бог, і нема іншого, окрім нього.

36 Він дав трбі з неба почути його голос, щоб навчити тебе, а на землі показав тобі свій великий вогонь, і слова його чув ти з середини вогню.

37 І тому, що любив він батьків твоїх, і обрав їхніх нащадків по них, і сам він вивів тебе своєю великою силою з Єгипту,

38 щоб прогнати перед тобою народи, численніші й дужчі за тебе, щоб ввести тебе й дати тобі їхній край на спадок, як це є зараз.

39 І ти зрозумієш сьогодні, і візьмеш до серця свого, що Господь — він Бог на небі вгорі й на землі внизу, іншого нема.

40 І пильнуватимеш виконання його постанов та заповідей, про які я наказую тобі сьогодні, щоб було добре тобі та синам твоїм по тобі, і щоб ти продовжив дні свої на землі, що Господь, Бог твій, дає тобі".

41 Тоді виділив Мойсей три міста по той бік Йордану на схід сонця,

42 щоб утікав туди вбивця, що вб'є свого ближнього ненароком, а він ніколи не був йому ворогом. І втече він до одного з цих міст, і житиме:

43 Бецер у пустелі, у Рувимовому рівнинному краї, і Рамот у Гілеаді Гадовому, і Голан у Башані Манасіїному.

44 І оце Закон, що Мойсей поклав перед Ізраїлевими синами,

45 оце устави й постанови та закони, що Мойсей оголосив їх Ізраїлевим синам при виході їх з Єгипту,

46 по той бік Йордану в долині навпроти Бет-Пеору в краю Сигона, царя аморейського, що сидів у Хешбоні, якого побив Мойсей та Ізраїлеві сини при виході їх із Єгипту.

47 І вони оволоділи краєм його та краєм Ога, башанського царя, обох аморейських царів, що по той бік Йордану на схід сонця,

48 від Ароеру, що над берегом Арнону, і аж до гори Сіон, цебто Гермон,

49 і всією Аравою по тому боці Йордану на схід, аж до моря степу підніжжя Пісгі.

Повторення Закону 5

1 І скликав Мойсей усього Ізраїля, та й сказав до нього: "Слухай, Ізраїлю, постанови й закони, які я скажу сьогодні в вуха ваші, вивчите їх, і будете пильнувати їх виконання.

2 Господь, Бог наш, уклав з нами угоду на Хориві.

3 Не з батьками нашими уклав Господь угоду ту, а з нами самими, що ми тут сьогодні всі живі.

4 Обличчям в обличчя розмовляв Господь з вами на горі з середини вогню.

5 Я того часу стояв між Господом та між вами, щоб передавати вам Господні слова, бо ви боялися вогню, і ви не зійшли на гору, коли він промовляв:

6 "Я Господь, Бог твій, що вивів тебе з Єгипетського краю, з оселі неволі твоєї.

7 Хай не буде тобі інших богів при мені!

8 Не роби собі зображень з того, що на небі вгорі, і що на землі долі, і що в воді.

9 Не вклоняйся їм, і не служи їм, бо я Господь, Бог твій, Бог ревнивий, що карає провину батьків на синах, на третіх і на четвертих поколіннях тих, що ненавидять мене,

10 і що виявляє ласку свою тисячам поколінь тих, хто любить мене, і хто виконує мої заповіді.

11 Не присягай іменем Господа, Бога твого, надаремно, бо не помилує Господь того, хто присягає його ім'ям надаремно.

12 Пильнуй дня суботнього, щоб святити його, як наказав тобі Господь, Бог твій.

13 Шість день працєю і роби всі справи свої,

14 а день сьомий — субота для Господа, Бога твого. Не працєю ти й син твій, і дочка твоя, і слуга твій, і невільниця твоя, і віл твій, і віслук твій, і всяка худоба твоя, і прихोцько твій, що в брамах твоїх, щоб відпочив слуга твій і невільниця твоя, як і ти.

15 І пам'ятатимеш, що був ти невідьником у Єгипетському краї, і вивів тебе Господь, Бог твій, звідти сильною витягнутою рукою, тому наказав тобі Господь, Бог твій, святкувати суботній день.

16 Шануй свого батька та матір свою, як наказав був тобі Господь, Бог твій, щоб довгі були твої дні, і щоб було тобі добре на землі, яку Господь, Бог твій, дає тобі.

17 Не вбивай!

18 Не вчиняй перелюбу!

19 Не кради!

20 Не свідчи неправдиво проти ближнього свого!

21 Не бажай жінки ближнього свого, і не бажай помешкання ближнього свого, ані поля його, ані слугу його, ані невільниці його, ані вола його, ані віслюка його, ані всього, що є ближнього твого!"

22 Ці слова Господь промовляв гучним голосом до всієї вашої громади, на горі з середини вогню, з хмари та мороку. І як закінчив промовляти, то написав їх на двох кам'яних таблицях, і дав їх мені.

23 І коли ви слухали той голос з мороку, а гора палала вогнем, то прийшли до мене

всі голови ваших племен та ваші старшини,

24 та й сказали: "Господь, Бог наш, показав нам свою славу та велич, і голос його чули ми з середини вогню. Цього дня ми бачили, що розмовляє Бог з людиною, і та залишається живою!

25 А зараз нащо маємо помирати? Адже спалить нас той великий вогонь! Ми помremo, якщо будемо ще далі слухати голосу Господа, Бога нашого.

26 Бо чи є таке тіло, щоб чуло, як ми, голос Бога живого, що промовляє з середини вогню, і жило б?

27 Підійди сам та вислухай усе, що скаже Господь, Бог наш, а потім ти перекажеш нам усі слова Господа, Бога нашого до тебе, а ми вислухаємо, і будемо виконувати".

28 І почув Господь голос ваших слів, коли ви промовляли до мене. І сказав до мене Господь: "Чув я голос цього народу. Добре все, що вони промовляли до тебе.

29 О, коли б їхнє серце було їм на те, щоб боялися мене й пильнували всіх моїх заповідей по всі дні, щоб було добре їм та синам їхнім навіки!

30 Іди, скажи їм: "Повертайтеся собі до наметів своїх!"

31 А ти стій тут зі мною, і я виголошуватиму тобі кожну заповідь і постанови та закони, і ти їх навчатимеш, щоб вони це все виконували на землі, яку я даю їм на спадщину.

32 І пильнуватимеш за їх виконанням, як наказав вам Господь, Бог ваш. Не збочите ні праворуч, ні ліворуч

33 на всьому тому шляху, яким наказав вам іти Господь, Бог ваш, щоб жили ви й було вам добре, і щоб довгі були ваші дні на землі, що ви оволодієте нею".

Повторення Закону 6

1 1 А оце заповіді, постанови та закони, що наказав Господь, Бог ваш, щоб навчити вас виконувати їх на землі, в яку ви переходите, щоб посісти її,

2 щоб ти боявся Господа, Бога свого, пильнуючи всі постанови його та заповіді, що я наказую тобі, ти й син твій, і онук твій по всі дні життя твого, і щоб були довгі твої дні.

3 Слухай, Ізраїлю, і пильнуй виконувати це, щоб було добре тобі, і щоб стало вас багато, як сказав був Господь, Бог батьків твоїх, у краю, що тече молоком та медом.

4 Слухай, Ізраїлю! Господь, Бог наш — Господь один!

5 Люби Господа, Бога твого, усім серцем своїм і всією душею своєю, і всією силою своєю!

6 Хай будуть ці слова, що я сьогодні наказую, на серці твоєму.

7 І навчиш цього синів своїх, і розповідатимеш про них, як сидітимеш у помешканні, і як ходитимеш шляхом, і коли ти лежатимеш, і коли ти вставатимеш.

8 І прив'яжеш їх пов'язкою на ознаку на руку свою й на чоло твоє.

9 І напишеш їх на бічних одвірках помешкання свого та на брамах своїх.

10 І коли Господь, Бог твій, введе тебе до того краю, якого присягав був батькам твоїм, Авраамові, Ісакові та Якову, щоб дати тобі великі та гарні міста, яких ти не

будував,

11 та будинки, повні всякого добра, яких ти не наповнював, і тесані криниці, яких ти не тесав, і виноградники та оливки, яких ти не садив, і ти їстимеш й наситишся,

12 стережися тоді, щоб ти не забув Господа, що вивів тебе з Єгипетського краю, з оселі рабства!

13 Бійся Господа, Бога свого, йому служи й ім'ям його присягай.

14 Не ходи за богами інших народів, що в околицях ваших,

15 бо Господь Бог, твій Бог, що серед тебе, — ревнивий Бог, щоб не запалився на тебе гнів Господа, Бога твого, і щоб він не винищив тебе з поверхні землі.

16 Не будете випробовувати Господа, Бога вашого, як випробовували ви в Массі.

17 Будете конче пильнувати заповідей Господа, Бога вашого, його свідoctва й постанови, що наказав він тобі.

18 Робитимеш справедливе та добре в Господніх очах, щоб було тобі добре, і щоб увійшов ти та посів той чудовий край, що Господь присягав був батькам твоїм,

19 щоб вигнати всіх ворогів твоїх перед тобою, як казав був Господь.

20 Коли запитає тебе син твій колись: "Що це за свідoctва й постанови та закони, що вам дав Господь, Бог наш?"

21 то скажеш синові своєму: "Ми були невольниками фараонові в Єгипті, а Господь вивів нас із Єгипту сильною рукою.

22 І дав Господь ознаки та вражаючі чуда на Єгипет і на фараона, і на всю оселю його на наших очах.

23 А нас вивів звідти, щоб дати той край, що присягав був він нашим батькам.

24 І наказав нам Господь виконувати всі ті постанови, щоб боятися Господа, Бога нашого, щоб було добре нам усі дні, щоб зберегти нас живими, як нині.

25 І буде нам за праведність ретельне виконання всіх цих заповідей перед обличчям Господа, Бога нашого, як він наказав нам".

Повторення закону 7

1 Коли Господь, Бог твій, введе тебе до того краю, куди ти входиш, щоб заволодіти ним, то він вижене численні поганські народи перед тобою: хіттеянина, гіргашеянина, амореянина, ханаанянина, періздеянина, хіввеянина і євусеянина, сім народів, численніших та міцніших за тебе.

2 І коли дасть їх Господь, Бог твій, тобі, то ти конче винищиш їх, не складеш з ними угоду, і не будеш до них милосердний.

3 І не ріднися з ними. Дочки своєї не даси його синові, а його дочки не візьмеш для сина свого,

4 бо він відверне сина твого від мене, і вони служитимуть іншим богам, і запалиться Господній гнів на вас, і він не забариться тебе винищити.

5 Але тільки так будете їм робити: жертovníки їхні розіб'єте, а їхні обеліски поламаєте, святі їхні стовпи постинаєте, а бовванів їхніх спалите в вогні,

6 бо ти святий народ для Господа, Бога свого, тебе обрав Господь, Бог твій, щоб ти

був йому обраним народом з усіх народів, що на поверхні землі.

7 Не через численність вашу понад усі народи Господь уподобав вас та обрав, бо ж ви найменші з усіх народів,

8 а з Господньої любові до вас та через дотримання своєї присяги, якою присягав був вашим батькам, Господь вивів вас сильною рукою, і викупив з оселі неволі вашої, з руки фараона, царя єгипетського.

9 І ти зрозумієш, що Господь, Бог твій, — він Бог вірний, що стереже заповіт та виявляє ласку до тих, хто любить його, та хто виконує його заповіді на тисячу поколінь,

10 і що надолужить ненависникам своїм, щоб винищити їх, і не забариться він з відплатою.

11 А ти виконуватимеш заповіді, постанови та закони, що я сьогодні наказую виконувати їх.

12 І за те, що ви будете слухняними цим законам, і пильнуватимете за їх виконанням, то й Господь, Бог ваш, буде вірний у дотриманні умов свого заповіту і буде милостивий до вас, як він був присягав батькам вашим.

13 І він любитиме тебе, і поблагословить тебе, і розмножить тебе, і поблагословить плід твоєї утроби, і плід твоєї землі, і збіжжя твоє, і сік твій виноградний, і сік твоїх оливок, і порід биків твоїх, і котіння отари твоєї на тій землі, яку присягав батькам твоїм дати тобі.

14 Ти будеш благословенний поміж усіма народами, не буде серед тебе безплідного та безплідної, також і між худобою твоєю.

15 І Господь відхилить від тебе всяку хворобу, і жодних лютих єгипетських недуг, які ти знаєш, не наведе їх на тебе, а дасть їх на всіх твоїх ворогів.

16 І ти винищиш усі ті народи, що Господь, Бог твій, дає тобі, не змилюється око твоє над ними, і не служитимеш їхнім богам, бо то пастка для тебе.

17 Коли скажеш у серці своєму: "Ті люди численніші від мене, як я зможу вигнати їх?"

18 Не бійся їх! Пам'ятай, що зробив був Господь, Бог твій, фараонові та всьому Єгиптові,

19 ті великі випробовування, що бачили твої очі, ознаки та чуда і сильну витягнуту руку, що ними вивів тебе Господь, Бог твій. Так Господь, Бог твій, зробить усім тим народам, що ти їх боїшся.

20 І пошле шершнів Господь, Бог твій, на них, аж поки не винищить їхні залишки та тих, що поховалися перед тобою.

21 Не бійся їх, бо серед тебе Господь, великий Бог твій, Бог, що наводить страх.

22 І проганятиме Господь, Бог твій, тих людей поступово перед тобою. Ти не винищиш їх швидко, щоб не розмножилася польова звірина на шкоду тобі.

23 І дасть їх Господь, Бог твій тобі, і гнатиме перед тобою, аж поки не будуть винищені вони.

24 І віддасть їхніх царів у руку твою, а ти зітреш їхнє ім'я під небом, не встоїть ніхто перед тобою, аж поки ти не винищиш їх.

25 Бовванів їхніх богів попалиш у вогні, не жадатимеш срібла та золота, що на них, і не візьмеш його собі, щоб тим не втрапити до пастки, бо то огида для Господа, Бога твого.

26 І не внесеш цієї огиди до оселі своєї, і не будеш винищений, як вона. Конче зогидиш її, хай буде вона бридкою для тебе, бо вона має бути знищена.

Повторення Закону 8

1 Виконуй усі заповіді, що я сьогодні наказав тобі, щоб ви жили, і множилися, і ввійшли та посіли той край, що Господь присягав вашим батькам.

2 І пам'ятатимеш весь той шлях, що Господь, Бог твій, вів тебе ним по пустелі ось уже сорок років, щоб упокорити тебе, щоб випробувати тебе, щоб дізнатися те, що в серці твоєму, чи ти триматимешся заповідей його, чи ні.

3 І впокорював він тебе, і морив тебе голодом, і годував тебе манною, якої не знав ти й не знали батьки твої, щоб дати тобі знати, що не хлібом самим живе людина, але й усім тим словом, що виходить з вуст Господніх, живе людина.

4 4 Ось уже сорок років одяг твій не протирається на тобі, а ноги твої не набрякають.

5 І зрозумієш ти в серці своєму, що як навчає батько сина свого, так навчає тебе Господь, Бог твій.

6 Ти виконуватимеш заповіді Господа, Бога свого, щоб ходити його шляхами, та щоб боятися його,

7 бо Господь, Бог твій, вводить тебе до краю доброго, до краю водних потоків та джерел, що виходять з долин, гір та вод підземних.

8 до краю пшениці та ячменю, винограду, фіґи й гранату, до краю оливкового дерева та меду,

9 до краю, де вдосталь їстимеш хліб, де не забракне нічого, до краю, що в камінні його залізо, а з його гір добуватимеш мідь.

10 І ти їстимеш, і наситишся, і поблагословиш Господа, Бога свого, на тій добрій землі, що дав він тобі.

11 Стережися ж, щоб не забув ти Господа, Бога свого, щоб пильнував за виконанням його заповідей, законів і постанов, що я сьогодні наказую тобі,

12 щоб, коли ти їстимеш і наситишся, і добрі будинки побудуєш, і осядеш у них,

13 а твоя велика та дрібна худоба розмножиться, і буде багато срібла, золота та всякого майна,

14 то щоб не загордилося серце твоє, і щоб не забув ти Господа, Бога свого, що вивів тебе з Єгипетського краю, з оселі рабства,

15 який веде тебе цією великою та страшною пустелею, де вуж і гадюка, і скорпіон, і висохла земля, де нема води, який видобуває тобі воду з кремнієвої скелі,

16 який у пустелі годує тебе манною, якої не знали батьки твої, щоб упокорювати тебе, і щоб випробовувати тебе для твого ж блага в майбутньому,

17 щоб ти не сказав у серці своєму: "Сила моя та міць моєї руки здобули мені цей

добробут".

18 Пам'ятатимеш Господа, Бога свого, бо він той, що дає тобі силу набуту потугу, щоб виконати свій заповіт, про який присягав він батькам твоїм, як дня цього.

19 І якщо ти забудеш Господа, Бога свого, і підеш за іншими богами, і їм служитимеш, і вклонятимешся їм, то ось я свідчу вам сьогодні, ви конче погинете!

20 Як гинуть ті люди, що Господь знищує перед вами, так ви погинете за те, що будете неслухняними голосу Господа, Бога вашого!

Повторення Закону 9

1 Слухай, Ізраїлю! Ти сьогодні переходиш Йордан, щоб увійти й заволодіти народами, більшими й міцнішими від тебе, містами великими й укріпленими аж до неба,

2 народом великим та високим, велетнями, яких ти знаєш, і про яких ти чув: "Хто стане перед велетнями?"

3 І зрозумієш сьогодні, що Господь, Бог твій, він той, що переходить перед тобою, як вогонь пожираючий, він винищить їх і підкорить тобі. І ти незабаром виженеш їх і винищиш, як Господь наказував був тобі.

4 Не скажи в серці своєму, коли Господь, Бог твій, виганятиме їх перед тебе: "Через праведність мою ввів мене Господь, щоб мені посісти цей край, і через неправедність цих людей Господь виганяє їх перед мене".

5 Не через праведність твою, і не через простоту твого серця ти входиш володіти їхнім краєм, а через неправедність цих людей Господь, Бог твій, виганяє їх перед тобою, і щоб виконати те слово, що присягав був Господь батькам твоїм, Авраамові, Ісакові та Якову.

6 Затям, що не через праведність твою Господь, Бог твій, дає тобі посісти цей добрий край, бо ти народ упертий і нерозсудливий.

7 Пам'ятай, і не забувай, що ти гнівав Господа, Бога свого, в пустелі від дня, коли вийшов ти з Єгипетського краю аж до приходу твого до цього місця, ти завжди бунтував проти Господа.

8 І на Хориві розгнівав ти Господа, і Господь так розгнівався на тебе, що прагнув винищити тебе.

9 Коли я сходив на гору взяти кам'яні таблиці заповіту, що Господь дав був вам, то сидів я на горі сорок день і сорок ночей, хліба не їв, і води не пив.

10 І Господь дав мені обидві кам'яні таблиці, писані Божою рукою, а на них усі ті слова, що Господь промовляв був до вас на горі з середини вогню у дні зборів.

11 І на кінці сорока днів і сорока ночей дав мені Господь дві кам'яні таблиці, таблиці заповіту.

12 І сказав мені Господь: "Устань, і мерщій іди вниз, бо зіпсувався народ твій, що ти вивів з Єгипту. Вони вже збочили зі шляху, який я вказав їм, і зробили собі литого боввана".

13 І сказав Господь до мене: "Бачу я той народ — він народ упертий і

нерозсудливий.

14 Не стримуй мене, і я винищу їх та зітру їхнє ім'я під небом, а тебе зроблю народом міцнішим та численнішим від нього".

15 І я повернувся з гори, а гора палала в вогні, і обидві таблиці з заповідями в руках моїх.

16 І побачив я, що ви згрішили проти Господа, Бога вашого, зробили собі теля, литого боввана, збочили зі шляху, який указав вам Господь!

17 І я кинув обидві таблиці з рук своїх, і розторошив їх на ваших очах!...

18 І впав я перед Господнім обличчям, як перше, сорок день і сорок ночей хліба не їв і води не пив, за весь ваш гріх, що згрішили ви, вчинивши лихе в очах Господа, щоб його розгнівати,

19 бо боявся я гніву та люті, якими розгнівався був на вас Господь, щоб винищити вас, та вислухав Господь мене й цього разу.

20 І на Аарона Господь дуже розгнівався був, що мав намір убити його. І молився я того часу також за Аарона.

21 А зроблений вами гріх, теля те, я взяв та й спалив його у вогні, і розторошив його майже на порошок. І кинув я те до потоку, що сходить з гори.

22 І в Тавері, і в Массі, і в Ківрот-Гаттааві гнівали ви Господа.

23 А коли Господь посилав вас з Кадеш-Барнеа, промовляючи: "Увійдіть, та й посядьте той край, що я дав вам", то були ви неслухняні наказу Господа, Бога вашого, і не повірили йому, і не послухали його голосу.

24 Неслухняні були ви Господові від того дня, що я вас знаю.

25 І впав я перед Господнє обличчя на ті сорок день і сорок ночей, я впав, бо Господь сказав, що винищить вас.

26 І молився я до Господа й промовляв: "Володарю Господе, не знищуй народу свого та власність свою, що ти викупив своєю величчю, що ти вивів його з Єгипту сильною рукою!

27 Згадай своїх рабів Авраама, Ісака та Якова, не зважай на впертість цього народу, на несправедливість та гріх його,

28 щоб не сказав той край, звідки вивів ти нас: "Не зміг Господь ввести їх до того краю, що обіцяв, і з ненависті своєї до них вивів їх, щоб побити в пустелі.

29 А вони народ твій та власність твоя, що ти вивів своєю могутньою силою та своєю витягнутою рукою".

Повторення Закону 10

1 Того часу сказав був до мене Господь: "Зроби дерев'яний ковчег, витеши дві кам'яні таблиці, як перші, і піднімися до мене на гору.

2 А я напишу на тих таблицях слова, що були на перших таблицях, які ти розбив, і покладеш їх до ковчегу".

3 І зробив я ковчег з акації, і витесав я дві кам'яні таблиці, як перші, та й зійшов з ними на гору.

4 І він написав на тих таблицях, як перше, десять заповідей, що Господь промовляв був до вас на горі з середини вогню в день зборів. І Господь дав їх мені.

5 І повернувся я з гори, і поклав ті таблиці до ковчегу, що зробив. І були вони там, як наказав був Господь.

6 А Ізраїлеві сини рушили з Беероту Яаканових синів до Мосери. Там помер Аарон, і був там похований, а священиком став замість нього його син Елеазар.

7 А звідти рушили до Гудґоди, а з Гудґоди до Йотвати, до краю водних потоків.

8 Того часу Господь відділив був Левієве плем'я, щоб носило ковчег заповіту Господнього, щоб стояло перед Господнім обличчям, щоб служило йому, і щоб благословляло його ім'я аж до цього дня.

9 Тому не було Левієві частки та спадку з братами. Господь — він спадщина його, як сказав був Господь, Бог твій, йому.

10 А я стояв на горі, як за тих перших днів, сорок день і сорок ночей. І вислухав Господь мене також цього разу, і не винищив Господь тебе.

11 І сказав був до мене Господь: "Устань, і йди перед народом. І ввійдуть вони, і посядуть той край, що я присягав був їхнім батькам дати його".

12 А зараз, Ізраїлю, чого жадає від тебе Господь, Бог твій? Тільки того, щоб боятися Господа, Бога твого, ходити всіма його шляхами, і любити його, і служити Господові, Богові твоєму, усім серцем своїм та всією душею своєю,

13 виконувати заповіді Господа та постанови його, що я наказую тобі сьогодні виконувати, щоб було тобі добре.

14 Ось належить Господові, Богові твоєму, небо і небо небес, і земля, і все, що на ній.

15 Та тільки батьків твоїх уподобав Господь, щоб любити їх, і обрав вас, їхніх нащадків по них, з усіх народів, як бачиш цього дня.

16 Зробіть обрізання своєму серцю, і гонор свій приборкайте,

17 бо Господь, Бог ваш, він Бог богів і Пан панів, Бог великий та страшний у силі своїй, для якого не важливий статус людини, і який підкупу не візьме.

18 Він судить сироту та вдову, і любить прихоська, щоб дати йому хліба та одяг.

19 І ви любіть прихоська, бо прихоськами були ви самі в Єгипетському краї.

20 Любіть Господа, Бога свого, йому служіть і до нього горніться, а йменням його присягайте.

21 Він хвала твоя і він Бог твій, що для тебе зробив був великі й лякаючі речі, які бачили твої очі.

22 Сімдесятьма душами прийшли були твої батьки до Єгипту, а зараз Господь, Бог твій, зробив тебе численним, як зорі на небі!

Повторення Закону 11

1 Любіть Господа, Бога свого, тримайтеся його постанов та присудів і його законів та заповідей по всі дні.

2 Знайте, що я сьогодні навчаю не синів ваших, які не знали й не бачили повчань

Господа, Бога вашого, його величі і його сильної витягнутої руки,

3 його ознак та справ його, що він зробив був серед Єгипту фараонові, єгипетському цареві та всій його землі,

4 і що він зробив був війську Єгипту, його коням та колісницям, що пустив над ними воду Червоного моря, коли вони гналися за вами, і назавжди знищив їх Господь,

5 і що він зробив був для вас у пустелі аж до вашого приходу до цього місця,

6 і що він зробив був Датанові й Авіронові, синам Еліява, Рувимового сина, що земля відкрила була свої вуста й поглинула їх і їхні родини, і їхні намети, і всю власність, що була з ними, посеред усього Ізраїля.

7 Адже це ваші очі бачили всі великі справи Господа, що він зробив.

8 І ви будете виконувати всі заповіді його, що я сьогодні даю, щоб стали ви сильні, і ввійшли та заволоділи тим краєм, куди входите ви, щоб посісти його,

9 і щоб довго жили ви на тій землі, що Господь присягав був вашим батькам дати їм та їхнім нащадкам край, що тече молоком та медом.

10 Бо цей край, куди входиш ти заволодіти ним, він не такий, як Єгипетський край, звідки вийшли ви, де ти засівав насіння своє й поливав, як городину.

11 А цей край, куди ви входите, то край гір та долин, з небесного дощу він живиться.

12 Край, що про нього дбає Господь, Бог твій, завжди на ньому очі Господа, Бога твого, від початку й до кінця року.

13 І якщо ви будете пильнувати виконання моїх заповідей, що я вам сьогодні даю, любити Господа, Бога вашого, і служити йому всім вашим серцем та всією душею вашою,

14 то я дам вам дощ своєчасно, дощ ранній і дощ пізній, і збереш ти своє збіжжя, і свій сік виноградний, і оливу свою.

15 І дам я траву на ваше поле для вашої худоби, і будете ви їсти й насититися.

16 Стережіться, щоб не було зведене ваше серце, і щоб ви не відступили, і не служили іншим богам, і не вклонялися їм.

17 Бо запалиться гнів Господній на вас, і він замкне небо, і не буде дощу, і земля не дасть свого врожаю, і ви згинете з тієї доброї землі, що Господь дає вам.

18 І покладете ви ці слова мої на свої серця та на свої душі, і прив'яжете їх пов'язкою, як знака на руку свою, і на чоло ваше.

19 І навчатимете їм синів своїх, промовляючи про них, коли ви сидітимете в помешканні своєму, і коли ходитимете шляхом, і коли лежатимете, і коли вставатимете.

20 І понаписуєте їх на бічних одвірках помешкання свого і на брамах своїх,

21 щоб дні ваші та дні синів ваших на землі, яку Господь присягав був батькам вашим дати їм, були такі довгі, як дні неба над землею.

22 Бо якщо ви будете виконувати всі ті заповіді, що я дав вам, щоб любити Господа, Бога свого, щоб ходити всіма шляхами його, і щоб горнутися до нього, то Господь вижене всі ті народи перед вами, і ви посядете володіння тих народів, що більші й

міцніші за вас.

24 Кожне місце, що на нього ступить ваша нога, буде ваше. Від пустелі до Лівану, від великої річки Єфрату й аж до Західного моря будуть ваші кордони.

25 Не встоїть ніхто перед вами, страх і жах наведе Господь, Бог ваш, перед вами, на всі землі, що ви ступите на них, як він обіцяв вам.

26 Ось, сьогодні я даю перед вами благословення й прокляття:

27 благословення, коли будете слухняними заповідям Господа, Бога вашого, які я даю вам сьогодні,

28 і прокляття, якщо не будете слухняними заповідям Господа, Бога свого, і збочите зі шляху, який я вказую вам сьогодні, щоб ходити за іншими богами, яких ви не знали.

29 І коли Господь, Бог ваш, введе вас до краю, щоб посісти його, то виголосите благословення на горі Гарізім, а прокляття на горі Евал.

30 От вони на тому боці Йордану, де заходить сонце, в краю ханаанянина, що сидить у степу навпроти Гілгалу при діброві Море.

31 Бо ви переходите Йордан, щоб посісти той край, що дає вам Господь, Бог ваш. І посядете його, і замешкаєте в ньому,

32 і будете пильнувати виконання всіх постанов та законів його, які я сьогодні даю вам.

Повторення Закону 12

1 Оце постанови та закони, які ви будете виконувати на землі, що дав Господь, Бог батьків твоїх, у володіння вам на всі дні, поки будете мешкати на ній.

2 Конче знищите всі ті місця, на високих горах, на пагорбах та під кожним зеленим деревом, де люди, яких ви виганяєте, служили там своїм богам .

3 І розвалите їхні жертовники, і поламаєте кам'яні обеліски, і їхні святі стовпи спалите у вогні, і бовванів їхніх богів порубаєте, і винищите їхнє ймення з того місця.

4 Ви не вчинятимете за їхнім прикладом Господові, вашому Богові,

5 а шукайте місце, яке обере Господь, Бог ваш, з усіх ваших племен, щоб покласти там ім'я своє. На місце перебування його прийдете.

6 І принесете туди свої цілопалення, і свої жертви, і свої десятини, і пожертву рук своїх, і обітниці свої, і дари свої, і першородних своєї великої та дрібної худоби.

7 І будете їсти там перед обличчям Господа, Бога вашого, і будете тішитися всім, до чого доторкнеться ваша рука, ви та хатні ваші, бо поблагословив тебе Господь Бог твій.

8 Ви не вчинятимете так, як ми тут зараз, коли кожен вчиняє, що вважає правильним,

9 бо ви ще не ввійшли до місця відпочинку й до спадщини, що Господь, Бог ваш, дає вам.

10 А коли ви перейдете Йордан, і осядете в краї, що Господь, Бог ваш, дає вам на спадщину, і він дасть спокій вам від усіх ваших навколишніх ворогів, і ви сидітимете безпечно,

11 то на те місце, що його обере Господь, Бог ваш, щоб ім'я його перебувало там, туди принесете все, що я вам наказую: свої цілопалення і свої жертви, і десятини свої, і пожертви рук своїх, і все, що ви побажаєте на пожертви обітниць своїх Господові.

12 І будете тішитися перед обличчям Господа, Бога вашого, ви й сини ваші, і дочки ваші, і слуги ваші, і невольниці ваші, і левит, що в ваших брамах, бо нема йому частки й спадку з вами.

13 Стережися, щоб не приносив ти своїх цілопалень на кожному місці, яке побачиш,

14 бо тільки на тому місці, яке обере Господь в одному з племен твоїх, там принесеш свої цілопалення, і там зробиш усе, що я наказую тобі.

15 Скільки й коли забажає душа твоя, різатимеш і їстимеш м'ясо, за благословенням Господа, Бога твого, що його дав тобі в усіх брамах твоїх. Нечистий і чистий їстиме його, як сарну й як оленя.

16 Тільки крові не їстимеш, на землю виллеш її, як воду.

17 Не зможеш ти їсти в брамах своїх десятини збіжжя свого і молодого вина свого, і оливи своєї, і першородних худоби своєї великої та дрібної, і всіх обітниць своїх, що обіцятимеш, і добровільних дарів своїх, і пожертви своєї руки,

18 бо тільки перед обличчям Господа, Бога свого, їстимеш його в місці, яке обере Господь, Бог твій, ти, і син твій, і дочка твоя, і слуга твій, і невольниця твоя, і левит, що в брамах твоїх. І ти радітимеш перед обличчям Господа, Бога свого, усім, до чого доторкнеться рука твоя.

19 Стережися, щоб не залишив ти левита по всі дні на землі своїй.

20 Коли Господь, Бог твій, поширить володіння твої, як він казав тобі, і ти скажеш: "З'їм м'яса", — як бажатиме душа твоя з'їсти його, то за бажанням душі своєї ти їстимеш м'ясо.

21 Коли буде далеко від тебе те місце, що обере Господь, Бог твій, щоб перебувало там ім'я його, то заріжеш із худоби своєї великої чи дрібної, що дав Господь тобі, і їстимеш у брамах своїх за бажанням своєї душі, як наказав я тобі.

22 Тільки як їдять сарну чи оленя, так їстимеш його, нечистий та чистий однаково можуть їсти його.

23 Тільки будь обережним, щоб не їсти кров, бо кров — вона душа, і ти не їстимеш душі разом з м'ясом.

24 Не їстимеш її, на землю виллеш її, як воду.

25 Не їстимеш її, щоб було добре тобі та синам твоїм по тобі, коли робитимеш правильно в Господніх очах.

26 Тільки святощі свої, що будуть у тебе, та обітниці свої понесеш до місця, яке обере Господь.

27 І принесеш своє цілопалення, м'ясо та кров, на жертovníку Господа, Бога свого, кров твоїх жертв буде вилита на жертovníку Господа, Бога твого, а м'ясо їстимеш.

28 Виконуй і слухай усі ті слова, що я наказую тобі їх виконувати, щоб було добре тобі та синам твоїм по тобі навіки, коли робитимеш добре та справедливе в очах

Господа, Бога свого.

29 Коли Господь, Бог твій, винищить перед тобою народи, до яких ти входиш, щоб захопити їхні володіння й осісти в їхньому краї.

30 Та стережися, щоб не втрапити тобі до тієї ж пастки, коли вони будуть винищені перед тобою, і щоб не шукав ти їхніх богів, промовляючи в подумках: "Як служать ті люди богам своїм, то зроблю так і я".

31 Не зробиш так Господові, Богові своєму, бо всяке неподобство, яке Господь зненавидів, робили вони богам своїм, навіть спалювали вони своїх синів та дочок на вогні для богів своїх.

Повторення Закону 13

1 Кожне слово, що я наказую його вам, будете виконувати, не додаси до нього, і не віднімеш від нього.

2 Якщо повстане серед тебе пророк або сновидець, і дасть тобі ознаку або чудо,

3 і збудеться та ознака й те чудо, про яке казав він тобі до того, і скаже: "Ходімо ж за іншими богами, яких ти не знав, і їм служитимемо",

4 то не слухай слів того пророка або того сновидця, бо цим Господь, Бог ваш, випробовує вас, щоб бачити, чи ви любите Господа, Бога вашого, усім своїм серцем та всією своєю душею.

5 За Господом, Богом вашим, ходіть і його бійтеся, і заповіді його виконуйте, і голосу його слухайте, і йому служіть, і до нього горніться.

6 А пророк той чи той сновидець хай буде забитий, бо намовляв на відступництво від Господа, Бога вашого, що вивів вас з Єгипетського краю й викупив вас з оселі рабства, щоб звести тебе зі шляху, що вказав тобі Господь, Бог твій, ходити ним. І винищиш лихе серед себе.

7 Коли намовить тебе брат твій, син твоєї матері, або син твій, або дочка твоя, або жінка твоя, або твій друг, який для тебе, як душа твоя, таємно кажучи: "Ходімо ж і служімо іншим богам", яких не знав ти та батьки твої,

8 з богів тих народів, що навколо вас, близьких тобі або далеких від тебе, від краю й до краю землі,

9 то не погоджуйся з ним і не слухай його, і не буде милосердним око твоє над ним, і не приховаєш цього,

10 і заб'єш його, і рука твоя буде на ньому найпершою, щоб забити його, а потім рука всього народу.

11 І закидаєш його камінням до смерті, бо він жадав відвернути тебе від Господа, Бога твого, що вивів тебе з Єгипетського краю, з оселі рабства.

12 А весь Ізраїль буде слухняним і боятиметься, і вже не робитиме таке неподобство серед тебе.

13 Коли почувеш про одне з своїх міст, яке Господь, Бог твій, дає тобі, щоб сидіти там, що про нього кажуть:

14 "Нікчемні люди з'явилися серед тебе, що звели з правдивого шляху мешканців

свого міста, кажучи: "Ходімо ж, і служімо іншим богам", яких ви не знали,

15 то вивідаєш все, і якщо підтвердиться, що було зроблене те неподобство серед тебе,

16 то вибий мечем мешканців того міста, знищ його й усе, що в ньому, та худобу його.

17 А всю здобич його збереш до середини майдану його, і спалиш вогнем те місто та всю здобич його для Господа, Бога твого. І стане воно купою руїн навіки, не буде вже воно відбудоване.

18 І нічого з призначеного на знищення хай не прилипне до руки твоєї, щоб відвернувся Господь від палючого гніву свого, і змилосердився над тобою, і розмножив тебе, як присягав був батькам твоїм,

19 коли слухатимеш голосу Господа, Бога свого, щоб виконувати всі заповіді його, які я сьогодні даю тобі, щоб вчиняти правильно в очах Господа, Бога твого.

Повторення Закону 14

1 Ви сини Господа, Бога вашого, не будете робити нарізів, і не вистригатимете брови за померлого,

2 бо ти святий народ для Господа, Бога твого, і Господь тебе обрав, щоб був ти йому обраним народом з усіх народів, що на поверхні землі.

3 Не їстимеш нічого огидного.

4 Оце та худоба, що ви будете їсти: віл, кожне з овець і кожне з кіз,

5 олень, сарна, буйвіл, лань, зубр, антилопа і жирафа.

6 Кожну з худоби, що має розділені ратиці та жує жуйку, — те будете їсти.

7 Тільки не їжте з тих, що жують жуйку, але не мають розділених ратиць: верблюда, зайця і тушканчика, — нечисті вони для вас.

8 І свині, бо має розділені ратиці, а жуйки не жує, — нечиста вона для вас. Їхнього м'яса не їжте, а до їхнього трупа не доторкнешся.

9 Оце будете їсти з усього, що в воді: все, що має плавники та луску, будете їсти.

10 А все, що не має плавків та луски, не їжте, — нечисте воно для вас.

11 Кожного чистого птаха можете їсти.

12 А оце, чого з них вам не можна їсти: орла, грифа, морського орла,

13 коршака, сокола за родом його,

14 всякого крука за родом його,

15 страуса, сови, яструба за родом його,

16 пугача, ібіса, лебедя,

17 пелікана, сича, рибалки,

18 бусла, чаплі за родом її, одуда і кажана.

19 І кожне плазуюче з птаства — нечисте воно для вас, не їжте це.

20 Кожного чистого птаха можете їсти.

21 Не будете їсти померлу тварину, дасте її приходькові, що в брамах ваших, і він їстиме її, або продаси чужинцеві, бо ви народ святий для Господа, Бога свого. Не

будете варити ягняти в молоці матері його.

22 Конче дасте десятину з усього врожаю насіння твого, що на полі за рік виросте.

23 І ви будете їсти перед обличчям Господа, Бога свого, у місці, яке він обере, щоб ім'я його перебувало там, десятину збіжжя свого і виноградного соку свого, і оливки своєї, і першородних своєї великої й дрібної худоби, щоб навчилися ви боятися Господа, Бога свого, по всі дні.

24 А коли шлях буде занадто довгий для тебе, так що не зможеш понести того, бо буде далеко від тебе місце, яке обере Господь, Бог твій, щоб покласти ім'я своє там, коли поблагословить тебе Господь, Бог твій,

25 то даси в сріблі, і зав'яжеш те срібло в руці своїй, і підеш до місця, яке обере Господь, Бог твій.

26 І витратиш те срібло на все чого жадатиме душа твоя, на худобу велику й дрібну, і на вино, і на п'яний напій, і на все, чого зажадає від тебе душа твоя, і їстимеш там перед обличчям Господа, Бога свого, і втішатимешся ти й хатні твої.

27 А левита, що живе по брамах твоїх, не кидай його, бо нема йому частки й спадку з тобою.

28 В кінці трьох років відділиш усю десятину свого врожаю за той рік, і покладеш у брамах своїх.

29 І прийде левит, бо нема йому частки й спадку з тобою, і приходько, і сирота, і вдова, що в брамах твоїх, і їстимуть, і наситяться, щоб поблагословив тебе Господь, Бог твій, в усьому, що робитимеш руками своїми.

Повторення Закону 15

1 В кінці семи років зробиш звільнення.

2 А оце те звільнення: кожен хто позичає своєму ближньому, не буде тиснути на свого ближнього та на брата свого, бо оголошено звільнення заради Господа.

3 На чужинця будеш тиснути, а що буде твоє в брата твого, те відпустить йому рука твоя,

4 серед тебе не має бути вбогого, бо поблагословить тебе Господь на землі, яку Господь, Бог твій, дає тобі на спадок, щоб ти посів її,

5 якщо тільки ти слухатимеш голосу Господа, Бога свого, щоб виконувати кожну ту заповідь, що я наказую тобі сьогодні.

6 Бо Господь, Бог твій, поблагословив тебе, як казав був тобі, і ти даватимеш багатом позику, а сам не братимеш. І ти пануватимеш над багатьма народами, а над тобою не пануватимуть.

7 Та коли все ж буде серед тебе вбогий, один із братів твоїх в одній із брам твого краю, що Господь, Бог твій, дає тобі, то не зробиш черствим свого серця, і не замкнеш своєї руки від убогого брата свого,

8 а відкриєш свою руку йому, і позичиш йому за його потребою, що бракуватиме йому.

9 Стережися, щоб у серці твоєму не зародилася лиха думка, щоб ти не сказав:

"Наблизився сьомий рік, рік звільнення", і буде лихе твоє око на вбогого брата твого, і ти нічого не даси йому, і він поскаржиться на тебе до Господа, і буде на тобі гріх.

10 Конче даси йому, і хай не шкодує твоє серце, коли ти даватимеш йому, бо за ту річ поблагословить тебе Господь, Бог твій в усіх справах твоїх і в усьому, до чого доторкнеться рука твоя.

11 Адже не переведеться убогий на цій землі, тому я наказую тобі: "Конче відкривай руку свою для свого вбогого чи незаможного брата твого краю".

12 Коли буде проданий тобі брат твій єврей або єврейка, то служитиме тобі шість років, а сьомого року відпустиш його вільним від себе.

13 А коли відпустиш його вільним від себе, не відпустиш його порожньо,

14 конче наділи його з худоби своєї дрібної і з току свого, і з кадки чавила свого, чим поблагословив тебе Господь, Бог твій, те даси йому.

15 І пам'ятатимеш, що невільник був ти сам у Єгипетському краї, та викупив тебе Господь, Бог твій, тому я наказую тобі про цю річ сьогодні.

16 І коли він скаже тобі, що не піде від тебе, бо полюбив тебе та оселю твою, і добре йому з тобою,

17 то візьмеш шило та й проколеш його вухо до дверей, і стане він тобі вічним невілником, і невілниці своїй зробиш так само.

18 Хай не буде тобі тяжким в очах твоїх те, що ти відпускаєш його вільним від себе, бо платню наймита він відробив тобі вдвоє за шість років, і поблагословить тебе Господь, Бог твій, в усьому, що ти робитимеш.

19 Кожного першородного самця, що народиться в твоїй великій та дрібній худобі, посвятиш Господові, Богові своєму. Не працюватимеш першородним вола свого, і не стригтимеш первістка отари своєї.

20 Перед обличчям Господа, Бога свого, щорічно його їстимеш ти та хатні твої у місці, яке обере Господь.

21 А коли буде в ньому вада, кульгаве або сліпе, всяка лиха вада, то не принесеш його в жертву для Господа, Бога свого,

22 у брамах своїх його їстимеш, нечистий і чистий разом їстиме, як сарну і як оленя.

23 Тільки кров його не їстимеш, на землю виллеш її, як воду.

Повторення Закону 16

1 У місяці авіві справиш Пасху для Господа, Бога свого, бо в місяці авіві вивів тебе Господь, Бог твій, з Єгипту вночі.

2 І принеси пасхальну жертву для Господа, Бога свого, з худоби дрібної чи великої в місці, яке обере Господь, щоб там перебувало ім'я його.

3 Не їстимеш при тому хліб на заквасці, сім день їстимеш опрісноки, хліб убозтва, бо в поспіху вийшов ти з Єгипетського краю, щоб усі дні життя свого пам'ятати день свого виходу з Єгипетського краю.

4 І не буде бачене в тебе квашене сім день в усьому краї твоєму. А з м'яса, що

заріжеш на жертву з вечора першого дня, ніщо не ночуватиме до ранку.

5 Не різатимеш пасхальну жертву в одному з тих твоїх міст, які Господь, Бог твій дає тобі.

6 А тільки в тому місці, яке обере Господь, Бог твій, щоб там перебувало ім'я його, заріжеш пасхальну жертву при заході сонця, в час твого виходу з Єгипту.

7 І варитимеш, і їстимеш на тому місці, яке обере Господь, Бог твій. А вранці повернешся до наметів своїх.

8 Шість день їстимеш опрісноки, а сьомого дня — урочисті збори для Господа, Бога твого, ніякої праці.

9 Сім тижнів відлічиш собі, від початку жнив.

10 І справиш свято Тижнів для Господа, Бога свого, в міру добровільного дару своєї руки, що нею даси, як поблагословить тебе Господь, Бог твій.

11 І радітимеш перед обличчям Господа, Бога свого, ти й син твій, і дочка твоя, і слуга твій, і невільниця твоя, і левит, що в брамах твоїх, і приходько, і сирота, і вдова, що серед тебе в місці, яке обере Господь, Бог твій, щоб там перебувало ім'я його.

12 І пам'ятатимеш, що ти сам був рабом у Єгипті, і пильнуватимеш виконання цих постанов.

13 Свято Кучок справлятимеш собі сім день, коли збереш з току свого та з кадки чавила свого.

14 І радітимеш у святі своєму ти і син твій, і дочка твоя, і слуга твій, і невільниця твоя, і левит, і приходько, і сирота, і вдова, що в брамах твоїх.

15 Сім день святкуватимеш Господові, Богові своєму, у місці, яке обере Господь, бо поблагословить тебе Господь, Бог твій, в усьому врожаї твоєму і в праці рук твоїх, і ти тільки радітимеш.

16 Три рази в році вся чоловіча стать з'являтиметься перед обличчя Господа, Бога твого, у місці, яке він обере: у свято Опрісноків, і в свято Тижнів, і в свято Кучок, і ніхто не прийде перед обличчя Господнє порожньо,

17 кожен принесе дар руки своєї, за благословенням Господа, Бога свого, що дав він тобі.

18 Суддів та урядників настановиш собі в усіх містах своїх, які Господь, Бог твій, дає тобі по племенах твоїх, і вони судитимуть народ справедливим судом.

19 Не викривиш закону, не дивитимешся на статус людини, і не візьмеш підкупу, бо підкуп осліплює очі мудрих, і викривлює слова справедливих.

20 Прагни справедливості і тільки справедливості, щоб жити тобі, оволодівши краєм, що Господь, Бог твій, дає тобі.

21 Не посадиш собі святого дерева, усякого дерева при жертovníку Господа, Бога твого, що зробиш собі,

22 і не поставиш собі стовпа, що ненавидить Господь, Бог твій.

Повторення Закону 17

1 Не принесеш в жертву Господові, Богові своєму вола або одне з дрібної худоби,

що буде на ньому вада, всяка лиха річ, бо це огида для Господа, Бога твого.

2 Коли буде знайдено серед тебе в одному з міст твоїх, які Господь, Бог твій, дає тобі, чоловіка або жінку, що скоїть лихе в очах Господа, Бога твого, порушуючи заповіт,

3 і ця людина служитиме іншим богам, і вклонятиметься їм та сонцю або місяцю чи всім зорям небесним, чого я не наказував,

4 і буде повідомлено тобі, і ти почуєш, і добре дослідити, і виявиться, що дійсно було скоєно неподобство серед Ізраїля,

5 то випровадиш того чоловіка або ту жінку, що скоїли ту лиху річ, до брам своїх міст і закидаєш їх до смерті камінням.

6 На свідчення двох або трьох свідків буде забитий звинувачений, що має померти, а на свідчення одного свідка не буде забитий.

7 Першою буде рука свідків на ньому, щоб забити його, а потім рука всього народу. І винищиш лихе серед себе.

8 Коли в суді для тебе буде незрозуміла справа про пролиту кров, про суперечку, про насилля в брамах твоїх, то встанеш, і підеш до місця, яке обере його Господь, Бог твій.

9 І прийдеш до священників-левитів і до судді, що буде в тих днях, і допитаєшся, і вони дадуть тобі слово присуду.

10 І ти вчиниш за тим словом, що дадуть тобі з того місця, яке обере Господь, і пильнуватимеш робити все так, як навчать тебе.

11 Ти вчиниш за законом, що навчать тебе, і за вироком, що присудять тобі, не відступиш ні праворуч, ні ліворуч від того, що скажуть тобі.

12 А коли хто через зухвалість не послухає священника, що стоїть там на служінні Господові, Богові твоєму, або судді, то помре той, і винищиш лихе з Ізраїля.

13 А весь народ буде слухняним та боятиметься, і вже не вчинятиме зухвало.

14 Коли ти ввійдеш до того краю, що Господь, Бог твій, дає тобі, і посядеш його, і житимеш у ньому, та й скажеш: "Я поставлю над собою царя, як усі народи, що в моїх околицях",

15 то, ставлячи над собою царя, якого обере Господь, Бог твій, тільки з братів своїх поставиш над собою царя, не став над собою чужинця, що він не брат твій.

16 Тільки щоб він не примножував собі коней, і не повертав народу до Єгипту для цього, бо ж Господь сказав вам: "Не повертайтеся вже тим шляхом".

17 І хай не примножить він собі жінок, щоб не відступило його серце, і срібла та золота хай він не примножить собі.

18 І як він сидітиме на троні царства свого, то напише собі копію цього Закону з книги, що перед обличчям священників-левитів.

19 І буде вона з ним, і він читатиме її всі дні свого життя, щоб навчився боятися Господа, Бога свого, щоб триматися всіх слів цього Закону та тих постанов, і щоб виконувати їх,

20 щоб не гордувало серце його своїми братами, і щоб не збочував він ні праворуч, ні ліворуч від цієї заповіді, щоб продовжив дні на своєму царстві він та сини його серед

Ізраїля.

Повторення Закону 18

1 Священикам-левитам, усьому Левієвому плем'ю, не буде частки та спадку разом з Ізраїлем, частки від вогняних жертв Господа будуть їм.

2 Не буде спадку йому серед братів його. Господь — він спадок його, як він казав був йому.

3 Оце належатиме священикам від народу, від тих, хто приносить жертву: коли це віл чи одне з дрібної худоби, то даси священикові плече, щелепи й шлунок.

4 Початок від збіжжя свого і від виноградного соку свого, і від оливки своєї, і початок постригу отари своєї даси йому.

5 Бо його обрав Господь, Бог твій, з усіх племен твоїх, щоб служив він у Господнє ім'я, він та сини його по всі дні.

6 А коли левит, що жив в одному з міст Ізраїля, прибуде за бажанням своєї душі до місця, яке обере Господь,

7 і він служитиме в ім'я Господа, Бога свого, як усі його брати левити, що стоять там перед Господнім обличчям,

8 то по рівній частці вони їстимуть, окрім маєтку, проданого по батьках.

9 Коли входитимеш до краю, що дає тобі Господь, Бог твій, то не переймай неподобств народів того краю, які вони вчиняють.

10 Хай не знайдеться між тобою такий, хто переводить свого сина чи дочку свою через вогонь, хто ворожить, хто зважає на прикмети, і хто чарівник,

11 і хто чорнокнижник, і хто викликає духів, хто віщує і хто звертається до померлих.

12 Бо огидний для Господа кожен, хто робить таке, і через ті неподобства Господь, Бог твій, виганяє їх перед тобою.

13 Бездоганний будеш ти перед Господом, Богом своїм,

14 бо ці народи, що ти посядеш їх, слухають чарівників та ворожбитів, а тобі Господь, Бог твій забороняє таке.

15 Пророка з тебе, з братів твоїх, такого, як я, поставить тобі Господь, Бог твій, його будете слухати,

16 згідно з усім, чого жадав ти від Господа, Бога свого, на Хориві в дні зборів, промовляючи: "Щоб уже не чути мені голосу Господа, Бога свого, а цього великого вогню вже не побачити й не померти".

17 І сказав до мене Господь: "Добре сказали вони.

18 Дам пророка для них з їхніх братів, такого, як ти, і дам я слова свої в уста його, і він промовлятиме до них усе, що я накажу.

19 І кожного, хто не слухатиме слів моїх, що той пророк промовлятиме моїм ім'ям, я покараю того.

20 А той пророк, що зухвало наважиться промовляти моїм ім'ям слова, яких я не наказав був йому промовляти, або що промовлятиме ім'ям інших богів, хай помре той

пророк.

21 А коли ти скажеш у серці своєму: "Як ми визначимо те слово, якого Господь не казав?"

22 Знай же, що промовлятиме той пророк ім'ям Господа, і не станеться воно, то це те слово, якого не казав Господь. У зухвалості промовляв його той пророк, і ти не боятимешся його".

Повторення Закону 19

1 Коли Господь, Бог твій, винищить народи, що Господь, Бог твій, дає тобі їхній край, і ти виженеш їх, і осядеш по їхніх містах та по їхніх будинках,

2 то три міста відділиш собі в середині свого краю, що Господь, Бог твій, дає його тобі на володіння.

3 Поділиш натрое землю твого краю, що Господь, Бог твій, дає тобі на спадок, і позначиш шлях, і це буде на сховище кожному вбивці.

4 А ось у якому випадку вбивця може втекти туди, щоб залишитися живим: хто вб'є свого ближнього ненароком, а він не був йому ворогом,

5 або хто ввійде з своїм ближнім до лісу рубати дерева, і розмахнеться рука його з сокирою, щоб зрубати дерево, а залізо спаде з сокирища й попаде в його ближнього, і той помре, то він утече до одного з тих міст, і житиме,

6 щоб не гнався кровний месник за вбивцею, коли розпалиться серце його, і щоб не догнав його, у випадку довгої дороги, і не вбив його, хоч він не підлягає смерті, бо не був він ніколи ворогом його.

7 Тому я наказую тобі: "Три міста відділиш собі".

8 А якщо Господь, Бог твій, розширить кордони твої, як присягав був батькам твоїм, і дасть тобі всю оцю землю, що обіцяв був дати батькам твоїм,

9 коли ти виконуватимеш усі заповіді, що я наказую тобі сьогодні, щоб любити Господа, Бога свого, і щоб ходити шляхами його всі дні, то додаси собі ще три міста понад ті три,

10 щоб не була пролита невинна кров серед твого краю, що Господь, Бог твій, дає тобі на спадок, і не буде на тобі та кров.

11 А коли хто ненавидітиме свого ближнього, і чатуватиме на нього, і повстане на нього, і вб'є його, і той помре, і втече він до одного з тих міст,

12 то пошлють старшини його міста, і візьмуть його звідти, і дадуть його в руку кровного месника, і він помре.

13 Не змилюється око твоє над ним, і ти усунеш кров невинного з Ізраїля, і буде добре тобі.

14 Не пересунеш межі свого ближнього, яку позначили предки в наділі твоєму, який посядеш ти в краю, що Господь, Бог твій, дає його тобі на володіння.

15 Не достатньо одного свідка для звинувачення в гріху чи злочині, за свідченням двох або трьох свідків відбудеться справа.

16 Коли стане на когось неправдивий свідок, щоб свідчити проти нього підступно,

17 то стануть двоє цих людей, що мають суперечку, перед обличчям Господнім, перед священиками та суддями, що будуть у тих днях.

18 І судді добре дослідять справу, і виявлять, що свідчення на брата свого було неправдиве,

19 то зробите йому так, як він задумував був зробити своєму братові, і винищиш лихе серед себе.

20 А інші чутимуть про це й боятимуться, і вже не вчинятимуть лихе серед себе.

21 І не змилосердиться око твоє: життя за життя, око за око, зуб за зуба, рука за руку, нога за ногу.

Повторення Закону 20

1 Коли ти вийдеш на війну проти свого ворога, та побачиш коні й колісниці, і народ, численніший від тебе, то не боятимешся їх, бо з тобою Господь, Бог твій, що вивів тебе з Єгипетського краю.

2 І перед боєм, підійде священик, і промовлятиме до народу,

3 та й скаже до них: "Слухай, Ізраїлю, ви вступаєте сьогодні в бій проти ваших ворогів. Хай не мліє серце ваше, не падайте духом, і не лякайтеся їх,

4 бо Господь, Бог ваш, він той, що йде з вами воювати для вас з вашими ворогами, щоб врятувати вас!"

5 А старші запитають у народу: "Хто є тут такий, що збудував нове помешкання, та не сидів у ньому? Хай він повертається до свого помешкання, щоб інший хто не посів його, якщо він загине в бою.

6 І хто є тут такий, що засадив виноградника та не скористався ним? Хай він повертається до свого помешкання, щоб інший хто не скористався ним, якщо він загине в бою.

7 А хто є тут такий, що засватав жінку, та не взяв її? Хай він повертається до свого помешкання, щоб інший хто не взяв її, якщо він загине в бою".

8 І далі промовлятимуть старшини до народу та й скажуть: "Хто є тут такий, що боягуз та м'якосердий? Хай він повертається до свого помешкання, щоб не розслабив він серця братів своїх, як є серце його".

9 І коли старшини закінчать промовляти до народу, то призначать очільників, щоб поставити їх на чолі народу.

10 Коли ти приступиш до міста, щоб воювати з ним, то запропонуй йому перше мир.

11 І якщо воно піде на мир та відчинить браму тобі, то весь той народ, що перебуває в ньому, буде тобі на данину і служитиме тобі.

12 А якщо воно не замирить з тобою, і воюватиме, то візьмеш в облогу його.

13 І Господь, Бог твій, дасть його в руку твою, а ти повбиваєш мечем усю чоловічу статть його.

14 Тільки жінок, дітей, худобу і все, що буде в тому місті, всю здобич його забереш собі, і їстимеш здобич ворогів своїх, що дав тобі Господь, Бог твій.

15 Так ти зробиш усім віддаленим від тебе містам, і що вони не належать цим народам.

16 Тільки з міст тих народів, які Господь, Бог твій, дає тобі на володіння, не залишиш живою жодної душі,

17 конче винищиш: хіттеянина і амореянина, і ханаанянина, і періздеянина, і хіввеянина, і євусеянина, як наказав був тобі Господь, Бог твій,

18 щоб вони не навчили вас робити такого, як усі їхні неподобства, які вони вчиняли для богів своїх, бо тоді згрішите ви перед Господом, Богом своїм.

19 Коли триматимеш в облозі місто багато днів, щоб здобути його, то не піднесеш сокири на дерева, і не знищиш їх, бо з них ти їстимеш, не стинатимеш їх, адже дерево в полі не людина, щоб його приступом брати.

20 Тільки дерево, що про нього ти знаєш, що воно не на їжу, його зрубаєш на облогу того міста, що воює з тобою, аж поки воно не впаде.

Повторення Закону 21

1 Коли на землі, яку дає тобі Господь, Бог твій на володіння, буде знайдений убитий, що впав на полі, і не буде відомо, хто вбив його,

2 то повиходять твої старшини й судді, та й виміряють відстань до тих міст, що навколо вбитого.

3 І коли вирахують місто, найближче до вбитого, то візьмуть старшини того міста телицю з худоби великої, що нею не працювали, що вона не була в ярмі.

4 І старшини того міста приведуть ту телицю до неораної долини з річищем, яка ніколи не засівалася, і там у долині переріжуть шию тій телиці.

5 І підійдуть священики, Левієві сини, бо їх обрав Господь, Бог твій, щоб служили йому, і щоб благословляли Господнім ім'ям, і щоб вирішували всякі суперечки з насиллям.

6 І всі старшини того міста, найближчі до вбитого, обмиють свої руки над тією телицею.

7 І скажуть: "Руки наші не пролили цю кров, а очі наші не бачили.

8 Пробач народові своєму, Ізраїлеві, якого ти, Господе, викупив, і не дай, щоб невинна кров була серед народу свого, Ізраїля". І буде пробачена їм та кров.

9 А ти змиєш, невинно пролиту, кров серед себе, коли вчинятимеш справедливо в Господніх очах.

10 Коли ти вийдеш на війну з ворогами своїми, і Господь, Бог твій, дасть їх у твою руку, і ти полониш із них,

11 і побачиш серед полонених гарну жінку, і вподобаш її собі, і візьмеш собі за жінку,

12 то впровадиш її до свого помешкання, а вона поголить свою голову й обітне свої нігті.

13 І зніме вона з себе одяг полону свого, і осяде в твоїй оселі, та й місяць оплакуватиме батька свого та матір свою, а по тому ти ввійдеш до неї й станеш їй

чоловіком, і вона стане тобі за жінку.

14 І станеться, коли ти потім не полюбиш її, то відпустиш за її волею, а продати не продаси її за срібло, і не поведешся з нею як з невільницею, бо ти жив з нею.

15 Коли хто матиме дві жінки, одна кохана, а інша ні, і вони народять йому синів, і буде первісток син від некоханої,

16 то того дня, коли він призначатиме синів своїх спадкоємцями того, що буде його, то не зможе він призначити первістком сина тієї коханої за життя того первістка, сина некоханої,

17 а за первістка визнає сина некоханої, щоб дати йому подвійно з усього, що в нього знайдеться, бо він початок сили його, його право першородного.

18 Коли хто матиме неслухняного й непокірного сина, що не слухає голосу батька свого та голосу своєї матері, і докорятимуть йому, а він їх не слухатиме,

19 то його батько та мати візьмуть і приведуть його до старшин його міста та до брами того місця.

20 І скажуть вони до старшин міста його: "Оцей наш син неслухняний та непокірний, він не слухає голосу нашого, ласун та п'яниця".

21 І всі люди його міста закидають його камінням до смерті. І винищиш лихе серед себе, а весь Ізраїль боятиметься, і буде слухняним.

22 А коли буде на кому гріх смертного присуду, і буде він убитий, і ти повісиш його на дереві,

23 то труп його не ночуватиме на дереві, а поховаєш його того ж дня, бо повішений проклятий Богом, і ти не споганиш своєї землі, яку Господь, Бог твій, дає тобі на спадок.

Повторення Закону 22

1 Коли побачиш вола свого брата або щось із отари, що заблукали, то ти не пройдеши повз, а відведеш їх своєму братові.

2 А якщо брат твій не близький до тебе, чи ти не знаєш його, то забереш те до садиби своєї, і воно буде з тобою, аж поки брат твій не шукатиме його, і повернеш його йому.

3 І так зробиш віслюкові його, і так зробиш одягу його, і так зробиш усьому загубленому брата свого, що ти знайдеш, не зможеш пройти повз.

4 Коли побачиш віслюка свого брата або вола його, що впали на шляху, то ти не пройдеши повз них, а підіймеш їх разом з ним.

5 Не буде чоловіча річ на жінці, а чоловік не одягне жіночого одягу, бо кожен, хто робить це, огидний він для Господа, Бога свого.

6 Коли трапиться на шляху пташине кубло перед тобою на якомусь дереві чи на землі з пташенятами або з яйцями, а мати сидить на пташенятах або на яйцях, то не візьмеш тієї матері з дітьми,

7 а відпустиш ту матір, а дітей візьмеш собі, щоб було добре тобі, і щоб ти продовжив свої дні.

8 Коли збудуєш новий будинок, то зробиш поручні на даху, і не напровадиш кров на оселю свою, коли впаде з її даху хтось.

9 Не засіватимеш свого виноградника насінням двох видів, щоб не було передане до святилища те, що засієш, і врожай виноградника.

10 Не оратимеш волон і віслюком разом.

11 Не одягнеш одяг з двох різних тканин, з вовни й льону разом.

12 Поробиш собі кутаси на чотирьох краях своєї накидки, що нею покриваєшся.

13 Коли хто візьме жінку, і ввійде до неї, але потім зненавидить її,

14 і зводитиме на неї наклеп, і пустить про неї неславу, промовляючи: "Жінку цю взяв я, і зблизився з нею, та не знайшов у неї дівоцтва",

15 то візьме батько тієї дівчини та мати її, і віднесуть доказ дівоцтва тієї дівчини до старшин міста, перед міську браму.

16 І скаже батько тієї дівчини до старшин: "Я дав тому чоловікові дочку свою за жінку, та він зненавидів її.

17 І ось він зводить на неї наклеп, промовляючи: "Я не знайшов у твоєї дочки дівоцтва, а оце знаки дівоцтва моєї дочки". І розтягнуть одяг перед старшими міста.

18 А старші того міста візьмуть того чоловіка, та й покарають його,

19 і накладуть на нього пеню, сто шеклів срібла, і дадуть батькові тієї дівчини, бо він пустив неславу на ізраїльську дівицю, а вона буде йому за жінку, він не зможе відпустити її по всі свої дні.

20 А якщо правдою було це слово, не знайдене було дівоцтво в тієї дівчини,

21 то приведуть ту дівчину до дверей оселі батька її, і закидають її люди того міста камінням до смерті, бо вчинила вона негідно серед Ізраїлю, збезчестивши оселю батька свого, і винищиш лихе серед себе.

22 Коли буде знайдений хто, що лежить із одруженою жінкою, то помруть вони обоє, той чоловік, що лежав із жінкою, і та жінка, і винищиш лихе з Ізраїля.

23 Коли дівчина буде заручена чоловікові, і спіткає її хто в місті, і ляже з нею,

24 то виведете їх обох до брами того міста, і закидаєте їх камінням до смерті, ту дівчину за те, що не кричала в місті, а того чоловіка за те, що збезчестив жінку свого ближнього, і винищиш лихе серед себе.

25 А як хто на полі спіткає заручену дівчину, і схопить її та й ляже з нею, то помре той чоловік, що ліг з нею, він сам,

26 а тій дівчині не зробиш нічого, нема тій дівчині смертельного гріха, бо це таке, як повстане хто на свого ближнього й уб'є його, така це річ.

27 Бо в полі він спіткав її, кричала та заручена дівчина, та не було кому врятувати її.

28 Коли хто спіткає дівчину, що не була заручена, і схопить її, і ляже з нею, і застануть їх,

29 то той чоловік, що лежав з нею, дасть батькові тієї дівчини п'ятдесят шеклів срібла, і вона стане йому за жінку, за те, що збезчестив її, не зможе він відпустити її по всі свої дні.

Повторення Закону 23

1 Ніхто не візьме жінки свого батька, і не відкриє подолка одягу батька свого.

2 Не ввійде на збори Господні з ушкодженими яєчками та з відрізаним статевим органом.

3 Незаконнонароджений не ввійде на збори Господні, також десяте покоління його не ввійде на збори Господні.

4 Не ввійде на збори Господні аммоніянин та моавіянин, також десяте їхнє покоління не ввійде на збори Господні, аж навіки,

5 за те, що вони не вийшли назустріч вам з хлібом та водою на шляху вашого виходу з Єгипту, і що найняли були на тебе Валаама, Беорового сина з Петору, що в Арам-Нагараїмі, щоб проклясти тебе.

6 Та не хотів Господь, Бог твій, слухати Валаама, і змінив тобі Господь, Бог твій, те прокляття на благословення, бо любить тебе Господь, Бог твій.

7 Не багатимеш для них миру й добра по всі свої дні навіки.

8 Не гидуватимеш ідумеянина, бо він твій брат, не гидуватимеш єгиптянина, бо був ти прихоськом у краї його.

9 Сини в третьому поколінні, що народяться їм, увійдуть з них на збори Господні.

10 Коли табір рушить на ворогів твоїх, то остерігатимешся всякої лихої речі.

11 Коли поміж тебе буде хто нечистий від нічної еякуляції, то він вийде поза табір, до табору не ввійде.

12 А коли наступатиме вечір, обмиється в воді, а по заході сонця ввійде до табору.

13 Для випорожнення ходитимеш поза табір у своє окреме місце.

14 В тебе на поясі твоєму має бути лопатка, щоб викопати нею ямку, над якою сидітимеш, а потім загорнеш своє випорожнення,

15 бо Господь, Бог твій, ходить у середині табору твого, щоб тебе рятувати, і видавати ворогів твоїх тобі. І буде табір твій святий, щоб він не побачив чогось негожого, і не відвернувся від тебе.

16 Не видавай панові невільника його, який сховається до тебе від пана свого.

17 З тобою він сидітиме серед вас у місці, яке він обере за добре собі в одній з твоїх брам, і ти не гнобитимеш його.

18 Ні Ізраїлеві дочки, ні Ізраїлеві сини не стануть храмовими повіями.

19 Не принесеш із заробітку повії, як жінки, так і чоловіка, пожертву за обітницю до оселі Господа, Бога твого, бо то огида перед Господом, Богом твоїм.

20 Не позичатимеш братові своєму на відсоток срібла, на відсоток їжі та всякої речі, що позичається на відсоток.

21 Чужому позичиш на відсоток, а братові своєму не позичиш на відсоток, щоб поблагословив тебе Господь, Бог твій в усьому, до чого доторкнеться рука твоя на тій землі, куди ти входиш на володіння нею.

22 Коли ти складеш обітницю Господові, Богові твоєму, не загайся виконати її, бо конче жадатиме Господь, Бог твій, від тебе, і буде на тобі гріх.

23 А коли ти не складав обітниці, не буде на тобі гріха.

24 Коли що вийшло з вуст твоїх, виконуй. Це твоя добровільна жертва, обіцяна тобою Господові, Богові своєму.

25 Коли ввійдеш до виноградника свого ближнього, то їстимеш виноград, скільки забажає душа твоя, до свого насичення, а до посуду свого не візьмеш.

26 Коли ти ввійдеш на дозріле збіжжя свого ближнього, то рватимеш колоски рукою своєю, а серпом не жатимеш на дозрілому збіжжі свого ближнього.

Повторення Закону 24

1 Як хто візьме жінку, і стане їй чоловіком, і коли вона не знайде ласки в очах його, бо знайшов у ній яку негожу річ, то напише їй посвідчення про розлучення, і дасть їй у руку, та й відпустить її з оселі своєї.

2 І вийде вона з його оселі, і піде, і стане за жінку іншому чоловікові,

3 і коли стане вона нелюба тому останньому чоловікові, то він напише їй посвідчення про розлучення, і дасть їй у руку, та й відпустить її з оселі своєї. Або коли помре той останній чоловік, що взяв був її собі за жінку,

4 то не зможе перший її чоловік, що відпустив її, повернути й узяти її, щоб стала йому за жінку по тому, як була опоганена, бо це огида перед Господнім обличчям, і ти не зробиш грішною тієї землі, яку Господь, Бог твій, дає тобі на спадок.

5 Коли хто недавно одружився, не піде він до війська, і ніяка справа не покладеться на нього, вільний він буде один рік для своєї оселі, і порадує свою жінку, що взяв.

6 Ніхто не візьме в заставу долішнього чи горішнього каменя жорен, бо він душу взяв би в заставу.

7 Коли буде виявлено, що хтось украв брата свого, з Ізраїлевих синів, і поводитиметься з ним як з невільниким, або й продасть його, то хай помре той злодій, і ти винищиш лихе серед себе.

8 А як з'явиться серед вас проказа, виконуйте все, що скажуть вам священники-левити, як наказав я їм, будете виконувати те.

9 Пам'ятайте те, що зробив був Господь, Бог твій, Маріам нам шляху виходу вашого з Єгипту.

10 Коли ти позичиш своєму ближньому щось, не ввійдеш до оселі його, щоб узяти заставу його,

11 назовні стоятимеш, а той чоловік, що ти позичив йому, винесе до тебе заставу назовні.

12 А якщо він чоловік убогий, не ляжеш спати, маючи заставу його,

13 конче повернеш йому ту заставу при заході сонця, і він спатиме на одязі своєму, і благословлятиме тебе, а тобі буде це за праведність перед обличчям Господа, Бога твого.

14 Не гнобитимеш наймита, убогого й незаможного з братів своїх та з приходука свого, що в краї твоєму, у брамах твоїх.

15 Того ж дня до заходу сонця даси йому платню, тому що чекає він на неї від

скрути своєї. І він не кликатиме на тебе до Господа, і не буде гріха на тобі.

16 Не будуть забиті батьки за синів, а сини не будуть забиті за батьків, кожен за гріх свій смертю покараний буде.

17 Не викривиш суду на приходька чи сироту, і не братимеш у заставу одягу вдови.

18 І пам'ятатимеш, що невільник був ти сам у Єгипті, і викупив тебе Господь, Бог твій, звідти, тому я наказую тобі робити так.

19 Коли жатимеш жниво своє на своєму полі, і забудеш на полі снопа, не повернешся взяти його, він буде приходькові, сироті та вдові, щоб поблагословив тебе Господь, Бог твій, в усьому, що роблять руки твої.

20 Коли оббиватимеш оливку свою, не переглядатимеш гілки за собою, воно буде приходькові, сироті та вдові.

21 Коли збиратимеш урожай у своєму винограднику, не дозбируватимеш полишеного за собою, воно буде приходькові, сироті та вдові.

22 І пам'ятатимеш, що ти був невільник у Єгипетському краї, тому я наказую тобі робити так.

Повторення Закону 25

1 Коли буде суперечка між людьми, і вони прийдуть до суду, то розсудять їх, і виправдають справедливого, а несправедливого покарають.

2 І якщо вартий тілесного покарання той несправедливий, то покладе його суддя перед собою, і битиме згідно його злочину.

3 Не більше сорока ударів завдасть йому, щоб не був принижений брат твій на очах твоїх.

4 Не зав'яжеш рота воліві, коли він молотить.

5 Коли брати житимуть разом, і один з них помре, а сина в нього нема, то жінка померлого не стане за жінку чужому, дівер її прийде до неї та й візьме її собі за жінку.

6 І первісток її отримає ім'я брата, що помер, і не буде стерте ім'я його з Ізраїля.

7 А якщо той чоловік не багатиме взяти своєї братової, то братова його вийде в браму до старшин та й скаже: "Дівер мій відмовився продовжити своєму братові ім'я в Ізраїлі".

8 І покличуть його старшини міста, і промовлятимуть до нього, а він устане та й скаже, що не хоче брати її,

9 то підійде його братова до нього на очах старшин, і зніме йому чобота з ноги його, і плюне в обличчя його, і скаже: "Так робиться чоловікові, що не будує оселі свого брата".

10 І називатимуть його в Ізраїлі: "Оселя роззутого".

11 Коли чоловіки сваритимуться один з одним, і підійде жінка одного, щоб уберегти свого чоловіка від руки того, що б'є, і простягне свою руку, і схопить за сором його,

12 то відрубаєш руку її, хай не змилюється око твоє!

13 Не буде в тебе в торбі твоїй подвійного каменя для ваги, великого й малого,

14 не буде тобі в твоїй оселі подвійної ефи, великої й малої.

15 Камінь для ваги буде в тебе повний і справедливий, ефа буде в тебе повна й справедлива, щоб продовжилися дні твої на землі, яку Господь, Бог твій, дає тобі.

16 Бо огида перед Господом, Богом твоїм, кожен, хто вчиняє несправедливо.

17 Пам'ятайте, що зробив був тобі Амалік у дорозі, коли ти виходив з Єгипту,

18 що зустрів тебе на шляху, і вбив між тобою всіх, що відстали, коли ти був змучений та знесилений, він не боявся Бога.

19 І коли Господь, Бог твій, дасть тобі мир від усіх твоїх навколишніх ворогів у краї, що Господь, Бог твій, дає тобі як спадок, щоб посісти його, то не забудь стерти пам'ять Амаліка під небесами.

Повторення закону 26

1 І коли ти ввійдеш до того краю, що Господь, Бог твій, дає тобі як спадок, і посядеш його, і житимеш в ньому,

2 то візьмеш із початків усякого плоду землі, що збереш на землі своїй, яку Господь, Бог твій, дає тобі, і покладеш їх у кошик, та й підеш до місця, яке обере Господь, Бог твій, щоб там пробувало ім'я його.

3 І прийдеш до священика, що буде тоді, та й скажеш йому: "Засвідчую це сьогодні Господові, Богові твоєму, що я ввійшов до краю, який Господь присягав був батькам нашим, щоб дати нам".

4 І візьме священик того кошика з твоєї руки, і покладе його перед жертovníком Господа, Бога твого.

5 А ти скажеш перед обличчям Господа, Бога свого: "Мандрівний арамеянин був мій батько, і він пішов малою кількістю до Єгипту, і тимчасово замешкав там, і став там народом великим, сильним та численним.

6 І робили нам лихе єгиптяни, і гнобили нас, і давали нам роботу тяжку.

7 І благали ми до Господа, Бога батьків наших. І почув Господь голос наш, і побачив наше лихо, і важку працю нашу, і утиск наш.

8 І вивів нас Господь з Єгипту сильною витягнутою рукою, з ознаками та чудами і в страху.

9 І привів нас до цього місця, і дав нам цей край, край, що тече молоком та медом.

10 І ось я приніс початок плоду тієї землі, яку ти дав мені, Госпode". І покладеш його перед обличчям Господа, Бога свого, і вклонишся перед обличчям Господа, Бога свого".

11 І радітимеш усім добром, що дав тобі Господь, Бог твій, тобі та хатнім твоїм, ти, і левит, і прихोдько, що серед тебе.

12 І коли ти відділиш усю десяту частину врожаю свого третього року, року десятини, то даси левитові, прихोдькові, сироті та вдові, і вони їстимуть у брамах твоїх, і наситяться,

13 то скажеш перед обличчям Господа, Бога свого: "Взяв я присвячене з оселі своєї та й дав його левитові та приходькові, сироті та вдові, за всіма твоїми заповідями, що ти наказав був мені, я не переступив котроїсь із заповідей твоїх і не забув.

14 Не їв я з нього в жалобі своїй, і не брав з нього в нечистості, і не дав з нього для померлого, я слухав голосу Господа, Бога свого, робив усе, як наказав ти мені.

15 Поглянь же із святого помешкання свого, з небес, і поблагослови народ свій, Ізраїля, та землю, яку ти дав нам, як присягав був нашим батькам, край, що тече молоком та медом".

16 Цього дня Господь, Бог твій, наказує тобі виконувати ці постанови та закони, а ти пильнуватимеш виконання їх усім серцем своїм та всією душею своєю.

17 Ти сьогодні засвідчив Господові, що він буде тобі Богом, і що ти ходитимеш шляхами його, і що виконуватимеш його постанови, заповіді та закони, і що слухатимеш голосу його.

18 А Господь сьогодні засвідчив тобі, що ти будеш йому народом обраним, як він обіцяв був тобі, і що ти виконуватимеш усі заповіді його,

19 і що він ставить тебе найвищим понад усі народи, що Господь створив, на хвалу, і на ім'я, і на славу, і що будеш ти для Господа, Бога свого, народом святим, як він обіцяв вам".

Повторення Закону 27

1 І наказав Мойсей та Ізраїлеві старшини народів: "Тримайтеся всіх заповідей, які сьогодні наказую вам виконувати!

2 І того дня, коли ти перейдеш Йордан до того краю, що дає тобі Господь, Бог твій, то поставиш собі великі камені, і побілиш їх вапном.

3 І напишеш на них усі слова цього Закону, коли перейдеш, щоб увійти тобі до того краю, що Господь, Бог твій, дає тобі, край, що тече молоком та медом, як казав був Господь, Бог батьків твоїх, до тебе.

4 І коли ви перейдете Йордан, поставите ті побілені камені, про які я наказую вам сьогодні, на горі Евал.

5 І збудуєш там з каменів жертownika для Господа, Бога свого, з каменів необроблених залізним знаряддям.

6 З нетесаного каміння збудуєш жертownika Господа, Бога свого, і принесеш на ньому цілопалення Господові, Богові своєму.

7 І принесеш мирні жертви, і там їстимеш, і втішатимешся перед обличчям Господа, Бога свого.

8 І напишеш зрозуміло й виразно на тих каменях усі слова цього Закону".

9 І промовляли Мойсей та всі священники-левити, до всього Ізраїля: "Мовчки слухай, Ізраїлю, ти цього дня став народом Господа, Бога свого.

10 Слухатимеш Господа, Бога свого, і виконуватимеш його заповіді та постанови, про які я наказую тобі сьогодні".

11 І наказав Мойсей того дня народів:

12 "Оці стануть на горі Гарізім, щоб благословляти народ, коли ви перейдете Йордан: Симеон, Левій, Юда, Іссахар, Йосип і Веніамин.

13 А оці стануть для клятви на горі Евал: Рувим, Гад, Асир, Завулон, Дан і

Нефталім".

14 І левити голосно скажуть до всього Ізраїлевого люду:

15 "Проклята людина, що зробить боввана різьбленого або литого, що огидне для Господа, виготовлених майстром по дереву чи металу, і поставить потайки! І весь народ скаже: "Амінь!"

16 Проклятий той, хто легковажить свого батька та свою матір! А весь народ скаже: "Амінь!"

17 Проклятий, хто пересуває межу свого ближнього! А весь народ скаже: "Амінь!"

18 Проклятий, хто робить блукаючим сліпого на шляху! А весь народ скаже: "Амінь!"

19 Проклятий, хто перекручує право прихodka, сироти та вдови! А весь народ скаже: "Амінь!"

20 Проклятий, хто лягає з жінкою батька свого, бо відкрив він поділ одягу свого батька! А весь народ скаже: "Амінь!"

21 Проклятий, хто злягається з усякою худобою! А весь народ скаже: "Амінь!"

22 Проклятий, хто лягає з сестрою своєю, дочкою свого батька або з дочкою своєї матері! А весь народ скаже: "Амінь!"

23 Проклятий, хто лягає з тещею своєю! А весь народ скаже: "Амінь!"

24 Проклятий, хто підступно вбиває свого ближнього! А весь народ скаже: "Амінь!"

25 Проклятий, хто бере гроші, щоб убити кого, пролити кров невинну! А весь народ скаже: "Амінь!"

26 Проклятий, хто не дотримує слів цього Закону і не виконує його! А весь народ скаже: "Амінь!"

Повторення Закону 28

1 І якщо ти конче слухатимеш голосу Господа, Бога свого, щоб виконувати всі його заповіді, які я наказую тобі сьогодні виконувати їх, то поставить тебе Господь, Бог твій, найвищим над усі народи землі.

2 І зійдуть на тебе всі оці благословення, і здійсняться на тобі, коли ти слухатимеш голосу Господа, Бога свого.

3 Благословенний ти в місті, і благословенний на полі!

4 Благословенний плід утроби твоєї, плід твоєї землі та плід худоби твоєї великої й дрібної!

5 Благословенний твій кошик та діжа твоя!

6 Благословенний ти при вході і благословенний при виході!

7 Господь зробить, що вороги твої, які повстають на тебе, будуть побиті перед тобою, вони одним шляхом вийдуть назустріч тобі, а сімома шляхами втікатимуть перед тобою.

8 Господь накаже своєму благословенню бути з тобою в коморах твоїх, та в усьому, чого доторкнеться рука твоя, і благословлятиме тебе в краю, що Господь, Бог твій, дає тобі.

9 Господь поставить тебе собі за святий народ, як присягав був тобі, коли ти триматимешся заповідей Господа, Бога твого, і ходитимеш шляхами його.

10 І побачать усі народи землі, що Господнє ім'я на тобі, і боятимуться тебе.

11 І Господь дасть тобі добрий приріст у плоді утроби твоєї, і в плоді худоби твоєї, і в плоді поля твого на тій землі, що Господь присягав був батькам твоїм, щоб дати тобі.

12 Господь відчинить для тебе свою добру скарбницю небесну, щоб дати дощ вчасно для краю твого, і щоб поблагословити всяку працю твоєї руки. І ти позичатимеш багатом народам, а сам не позичатимеш ні в кого.

13 І зробить тебе Господь головою, а не хвостом, і ти будеш тільки верхом, а не будеш долом, коли дослухатимешся до заповідей Господа, Бога свого, що я сьогодні наказую тобі їх триматися та виконувати,

14 і не відступиш від усіх тих слів, про які я сьогодні наказую тобі, ані праворуч, ані ліворуч, щоб ходити за іншими богами й служити їм.

15 Та коли ти не слухатимеш голосу Господа, Бога свого, щоб виконувати всі його заповіді й постанови, які я сьогодні наказую тобі виконувати їх, то зійдуть на тебе всі оці прокляття:

16 Проклятий ти в місті і проклятий у полі!

17 Проклятий кошик твій та діжа твоя!

18 Проклятий плід утроби твоєї та плід твоєї землі!

19 Проклятий ти при вході і проклятий при виході!

20 Пошле Господь на тебе прокляття, сум'яття й нещастя на всякий почин твоєї руки, що ти зробиш, аж поки ти не будеш винищений, і аж поки ти не згинеш через лихі твої вчинки, через те, що покинув мене.

21 Приліпить Господь до тебе моровицю, аж поки вона не винищить тебе з землі, куди ти входиш, щоб мешкати в ній.

22 Ударить Господь тебе сухотами пропасницею, запаленням, гарячкою, мечем, посухою та іржею, і вони гнатимуть тебе, аж поки ти не згинеш.

23 І стане небо, що над твоєю головою, міддю, а земля, що під тобою, залізом.

24 Дасть Господь замість дощу краєві твоєму куряву, порошок з неба буде сходити на тебе, аж поки не будеш ти винищений.

25 Віддасть тебе Господь на поразку твоїм ворогам. Одним шляхом ти вийдеш назустріч йому, а сімома шляхами втікатимеш перед ним, і будеш розпорошений по всіх царствах землі.

26 І буде твій труп на їжу для всякого птаства небесного та для звірини земної, і не буде нікого, хто б їх наполохав.

27 Ударить тебе Господь єгипетським гнояком, гемороєм, лишаями, струпами такими, що не зможеш їх вилікувати.

28 Ударить тебе Господь божевіллям, сліпотою й тугодумством.

29 І будеш ти опівдні навіпамацьки ходити, як ходить сліпий у темряві, і не матимеш успіху на шляху своєму, і будеш по всі дні завжди в утиску та грабований, і не буде кому тебе боронити.

30 Одружишся з жінкою, та інший лежатиме з нею. Хату збудуєш, та в ній не сидітимеш. Засадити виноградника, та не скористаєшся ним.

31 Зарізаний буде віл твій на очах твоїх, та ти не їстимеш з нього. Твій віслик буде вкрадений перед тобою, і не повернеться до тебе. Отара твоя віддана буде ворогам твоїм, і не буде кому боронити тебе.

32 Сини твої та дочки твої на очах твоїх будуть віддані іншому народові, і ти побиватимешся за ними всі дні, а рука твоя не матиме сили зробити щось.

33 Плід твоєї землі та все, що ти зробиш, поїсть народ, якого ти не знав, а ти тільки терпітимеш утиски та гноблення по всі дні.

34 І ти збожеволієш від того, що бачитимуть очі твої.

35 Ударить тебе Господь лихим гнояком на колінах і на стегнах, від якого не зможеш вилікуватися, від стопи ніг твоїх та аж до черепа твого.

36 Відведе Господь тебе та царя твого, якого поставиш над собою, до народу, якого не знав ти та батьки твої, і ти служитимеш там іншим богам, дереву та каменеві.

37 І станеш ти жахливим видовищем, осудом та посміховиськом серед усіх народів, куди відведе тебе Господь.

38 Багато насіння винесеш на поле, та мало збереш, бо пожере його сарана.

39 Позасаджуєш виноградники й оброблятимеш їх, та не збиратимеш, і не питимеш вина, бо пожеруть його черви.

40 Будуть у тебе оливки по всьому краї твоєму, та оливою не маститимешся, бо опадуть оливки твої.

41 Ти породити синів і дочок, та не будуть для тебе вони, бо підуть у неволю.

42 Усяке твоє дерево та плід твоєї землі обсяде комахня.

43 Приходько, що серед тебе, підноситиметься понад тебе вище й вище, а ти понижуватимешся все нижче й нижче.

44 Він тобі позичатиме, а ти йому не позичатимеш, він стане головою, а ти станеш хвостом.

45 І прийдуть на тебе всі оці прокляття, і ти будеш гнаний ними, аж поки будеш винищений, бо не слухав ти голосу Господа, Бога свого, щоб виконувати його заповіді та постанови, які він наказав був тобі їх виконувати.

46 І будуть вони на тобі та на нащадках твоїх на ознаку та на доказ навіки.

47 За те, що не служив ти Господові, Богові своєму, радіючи серцем, у достатку всього,

48 служитимеш ворогові своєму, якого Господь пошле на тебе, в голоді, і в спразі, і голим, і в нестатку всього, а він накладе залізне ярмо на твою ший, аж поки винищить тебе.

49 Господь наведе на тебе народ здалеку, з кінця землі, він налетить, як орел, народ, що мови його ти не розумієш,

50 народ жорстокий, що не зважатиме на старого й на малого.

51 І він жертиме плід твоєї худоби та плід твоєї землі, аж поки винищить тебе, і він не залишить тобі збіжжя, ані виноградного соку, ані оливи, ані великої та дрібної

худоби, аж поки винищить тебе.

52 І він облягатиме тебе в усіх твоїх брамах, аж поки порозвалює по всьому твоєму краї твої міцні й укріплені мури, на які ти сподівався, і гнобитиме тебе в усіх твоїх брамах по всьому твоєму краї, що дав тобі Господь, Бог твій.

53 І ти їстимеш плід утроби своєї, тіло своїх синів та дочок, що дав тобі Господь, Бог твій, в облозі та в утиску, яким гнобитиме тебе твій ворог.

54 Найніжніший і найлагідніший серед тебе, дивитиметься лихим оком на брата свого, і на жінку свою, і на решту синів своїх, що залишить їх ворог,

55 щоб не дати жодному з них шматок тіла синів своїх, що їх він їстиме, бо через облогу та утиски в нього не залишиться нічого.

56 Сама зніжена між тобою й випещена, що через печення та ніжність навіть не ставала на землю стопою своєї ноги, зле поглядатиме на свого чоловіка, сина та дочку,

57 і на послід, що виходить з між ніг її при пологах, і на дітей своїх, що народить, бо поїсть їх потайки через брак усього в облозі та в утиску, яким гнобитиме тебе твій ворог у брамах твоїх.

58 Якщо ти не виконуватимеш усі слова цього Закону, написані в цій книзі, щоб боятися того славетного і вселяючого страх ім'я Господа, Бога твого,

59 то Господь наведе страшні виразки на тебе та на нащадків твоїх, виразки глибокі та певні, і тяжкі невиліковні хвороби.

60 І наведе він на тебе всякі єгипетські болячки, яких боявся ти, і вони не відступлять від тебе.

61 Також усяку хворобу та всяку виразку, що не написана в книзі цього Закону, наведе їх Господь на тебе, аж поки будеш ти винищений.

62 І залишиться вас мало, замість того, щоб були ви численними, як зорі небесні, бо ви не слухали голосу Господа, Бога свого.

63 І як Господь радів був вами, коли робив вам добро, і коли розмножував вас, так буде радіти Господь вами, коли винищуватиме вас, і ви будете вирвані з цієї землі, куди ви входите, щоб мешкати в ній.

64 І розпорошить тебе Господь серед усіх народів від краю й до краю землі, і ти служитимеш там іншим богам з дерева та каменя, яких не знав ані ти, ані батьки твої.

65 І поміж цими народами ти не матимеш спокою, і не буде місця спочинку для стопи твоїх ніг. І Господь дасть тобі там серце тремтяче, і слабкий зір, і відчай на душу.

66 І буде життя твоє висіти на волосині перед тобою, і ти боятимешся вдень та вночі, і не будеш певний свого життя.

67 Вранці ти скажеш: "Скоріше б вечір!", а вечірньої пори скажеш: "Скоріше б ранок!" через страх, яким наповнене серце твоє, та через те, що бачитимеш.

68 І поверне тебе Господь до Єгипту на кораблях тим шляхом, про який я казав тобі, що вже не побачиш його, і там ви будете продаватися ворогам своїм за невільників і за невільниць, та не буде покупця"...

69 Оце слова угоди, яку наказав був Господь Мойсееві укласти з Ізраїлевими синами в Моавському краї, окрім тієї угоди, що уклав був з ними на Хориві.

Повторення Закону 29

1 І скликав Мойсей усього Ізраїля та й сказав їм: "Ви бачили все, що зробив був Господь на ваших очах у Єгипетському краї фараонові, і всім рабам його та всій його землі,

2 ті великі випробування, що бачили очі ваші, ті великі ознаки та чуда,

3 та не дав вам Господь серця, щоб розуміти, і очей, щоб бачити, і вух, щоб чути, аж до дня цього.

4 І водив я вас сорок років пустелею, не зносився одяг ваш, і сандалі на ногах ваших не стопталися.

5 Не їли ви хліба, і вина та п'яного напою не пили ви, щоб знали, що я Господь, Бог ваш.

6 А коли ви прийшли до цього місця, то вийшов був назустріч вам Сигон, цар хешбонський, та Ог, цар башанський, щоб воювати з вами, і побили ми їх,

7 і забрали ми їхній край, та й дали його на спадок Рувимовим і Гадовим синам та половині плем'я Манасіїного.

8 Тримайтеся слів цього заповіту, і виконуйте їх, щоб мали ви успіх в усьому, що робитимете.

9 Ви стоїте сьогодні всі перед обличчям Господа, Бога вашого: голови ваші, ваші племена, старшини та урядники і всі інші чоловіки Ізраїлеві,

10 ваші діти й жінки та ваш прихोцько, що посеред таборів ваших, від дроворуба і аж до черпальника води,

11 щоб ти ввійшов у клятвену угоду з Господом, Богом своїм, що Господь, Бог твій, сьогодні укладає з тобою,

12 щоб поставити сьогодні тебе народом для себе, а він буде тобі Богом, як він казав був тобі, і як присягав був батькам твоїм, Авраамові, Ісакові та Якову.

13 І не з вами самими я укладаю цю клятвену угоду,

14 не тільки з тим, хто тут з нами сьогодні стоїть перед обличчям Господа, Бога нашого, а й з тим, хто сьогодні не з нами тут.

15 Бо ви знаєте, що ми сиділи були в Єгипетському краї, і як ми проходили серед тих народів, землі яких ви перейшли,

16 І ви бачили їхні неподобства та їхніх бовванів, дерево та камінь, срібло та золото їхнє.

17 Стережіться, щоб не було серед вас чоловіка або жінки, роду або плем'я, що серце його сьогодні відвертається від Господа, Бога нашого, щоб іти служити богам цих народів, щоб не був серед вас корінь, з якого виростає гірка отрута,

18 щоб не було, що коли хто почує слова цієї клятви та поблагословиться в серці своєму, кажучи: "Мир буде мені, хоч і ходитиму по волі свого серця", — не згинув, як той, що п'є в достатку, і не втамовує спраги.

19 Не пробачить Господь йому, бо тоді запалиться Господній лютий гнів його на ту людину, і ляжуть на неї всі прокляття, написані в цій книзі, і Господь зітре ім'я того під

небом.

20 І відділить його Господь від усіх Ізраїлевих племен, щоб накласти на нього всі прокляття угоди, написані в цій книзі Закону.

21 І скаже останнє покоління, ваші сини, що постануть за вами, і чужинець, що прийде з далекої країни, побачивши виразки цього краю та його хвороби, які пошле Господь на нього,

22 і побачивши сірку та сіль, і всю землю його в згарищі, що не буде вона засіяна, і не дасть рослин, і не зійде на ній жодна трава, як по знищенні Содому та Гоморри, Адми та Цевоїму, що зруйнував був Господь у лютому гніві своєму,

23 і скажуть усі ті народи: "Для чого Господь зробив так цій землі? За що спалахнув його великий гнів?"

24 А їм скажуть: "За те, що вони покинули заповіт Господа, Бога своїх батьків, який він склав був з ними, коли виводив їх з Єгипетського краю.

25 І вони пішли, і служили іншим богам, і вклонялися їм, богам, що не знали їх, і що він не давав їм.

26 І запалився Господній гнів на цей край, щоб навести на нього все прокляття, написане в цій книзі.

27 І вирвав їх Господь з цієї землі в лютому гніві і з великим невдоволенням, та й кинув їх до іншого краю, як цього дня.

28 Приховане те, що Господа, Бога нашого, а явне — наше та наших синів навіки, щоб виконувати всі слова цього Закону".

Повторення Закону 30

1 І коли прийдуть на тебе всі ці слова, благословення та прокляття, що я дав перед тобою, і ти візьмеш їх до свого серця серед усіх цих народів, куди закинув тебе Господь, Бог твій,

2 і ти навернешся до Господа, Бога свого, і слухатимеш його голосу в усьому, що я сьогодні тобі наказую, ти та сини твої, усім своїм серцем та всією своєю душею,

3 то поверне з неволі Господь, Бог твій, тебе, і змилюється над тобою, і знову збере тебе з усіх народів, куди розпорошив тебе Господь, Бог твій.

4 Якщо буде твій вигнанець навіть на кінці неба, то й звідти збере тебе Господь, Бог твій, і звідти він візьме тебе.

5 І введе тебе Господь, Бог твій, до краю, що посіли батьки твої, і ти посядеш його, і він вчинить добро тобі, і розмножить тебе більше за батьків твоїх.

6 І обріже Господь, Бог твій, серце твоє та серце нащадка твого, щоб ти любив Господа, Бога свого, усім своїм серцем та всією душею своєю, щоб жити тобі.

7 І дасть Господь, Бог твій, усі ці прокляття на ворогів твоїх, та на тих, хто ненавидить тебе, хто гнав тебе.

8 А ти повернешся, і слухатимеш Господнього голосу, і виконуватимеш усі його заповіді, які я сьогодні наказую тобі виконувати.

9 І зробить Господь, Бог твій, що будеш ти мати надмір у всьому, у плоді утроби

своєї, і в плоді худоби своєї, і в плоді своєї землі на добре, бо Господь знову радітиме тобою на добро, як радів був твоїми батьками,

10 коли слухатимеш голосу Господа, Бога свого, щоб триматися його заповідей та постанов, написаних у цій книзі Закону, коли навернешся до Господа, Бога свого, усім серцем своїм та всією душею своєю,

11 бо ця заповідь, що я сьогодні наказую тобі виконувати, не тяжка вона для тебе, і не далека вона.

12 Не на небі вона, щоб сказати: "Хто зійде на небо для нас, та нам її візьме й оголосить, а ми будемо виконувати її?"

13 І не по іншому боці моря вона, щоб сказати: "Хто піде для нас на той бік моря, і візьме її, і нам оголосить, а ми будемо виконувати її?"

14 Бо ж дуже близька до тебе та річ, вона в устах твоїх та в серці твоєму, щоб виконувати її.

15 Ось я даю сьогодні перед тобою життя й добро, смерть і лихо.

16 Бо я сьогодні наказую тобі любити Господа, Бога свого, ходити його шляхами, та триматися його заповідей, постанов та законів, щоб ти жив, і розмножився, і поблагословить тебе Господь, Бог твій, у краї, куди ти входиш, щоб володіти ним .

17 А якщо серце твоє відвернеться, і ти будеш неслухняним, і даси себе звести, і станеш вклонятися іншим богам, і їм служитимеш,

18 я сьогодні кажу вам, що конче погинете ви, недовго житимете на цій землі, до якої ви переходите Йордан, щоб увійти туди на володіння нею.

19 Сьогодні взяв я за свідків проти вас небо й землю, життя та смерть дав я перед вами, благословення та прокляття. І ви оберіть життя, щоб жили ви та нащадки ваші,

20 щоб любити Господа, Бога свого, щоб слухати голосу його та щоб горнутися до нього, бо ж він життя й довголіття ваше на цій землі, яку присягав Господь батькам вашим Авраамові, Ісакові та Якову дати їм".

Повторення Закону 31

1 І пішов Мойсей, і промовляв до всього Ізраїля оці слова:

2 "Я сьогодні віку ста двадцяти років. Не можу вже виходити та входити, і Господь сказав мені: "Не перейдеш ти цього Йордану".

3 Господь, Бог ваш, він піде перед тобою, він винищить ці народи перед тобою, і ти заволодієш ними. Ісус перейде річку перед тобою, як казав був Господь.

4 І зробить їм Господь, як зробив був Сигонові та Огові, аморейським царям та їхньому краєві, яких винищив він.

5 І дасть їх Господь перед вас, а ви зробите їм згідно усіх заповідей, що я вам дав був.

6 Хай не полишить вас сила й хоробрість, не лякайтеся їх, бо Господь, Бог ваш, він той хто ходить з вами, і хто не залишить вас без своєї підтримки".

7 І покликав Мойсей Ісуса, та й до нього сказав на очах усього Ізраїля: "Будь сильний та хоробрий, бо ти ввійдеш з цим народом до того краю, якого Господь

присягав їхнім батькам, щоб їм дати, і ти даси їм його на спадок.

8 А Господь, він той, що піде перед тобою, не залишить тебе без підтримки, зміцни свій дух і не лякайся".

9 І написав Мойсей цей Закон, та й дав його священикам, Левієвим синам, що носять ковчег Господнього заповіту, та всій Ізраїлевій старшині.

10 І наказав їм Мойсей, промовляючи: "В кінці семи років, визначеного часу року відпущення, у свято Кучок,

11 коли прийде весь Ізраїль перед обличчя Господа, Бога свого, у місце, яке обере він, то читатимеш цей Закон перед усім Ізраїлем до вух їхніх.

12 Збери той народ, чоловіків, жінок, дітей і прихोдька свого, що в твоїх брамах, щоб вони чули й щоб навчалися, і боялися Господа, Бога вашого, і виконували всі слова цього Закону.

13 А їхні сини, що не знали, будуть чути та навчатимуться боятися Господа, Бога вашого, по всі дні, що ви будете мешкати на цій землі, куди ви переходите Йордан, щоб посісти її".

14 І сказав Господь до Мойсея: "Наблизився день твоєї смерті. Поклич Ісуса, і станьте в наметі зібрання, а я йому накажу". І пішли Мойсей та Ісус, і стали в наметі зібрання.

15 І явився Господь у наметі, оповитий хмарою, і стала та хмара біля входу.

16 І сказав Господь до Мойсея: "Ось ти спочинеш з батьками своїми, а цей народ блукатиме з богами того чужого краю, куди він входить, щоб мешкати в ньому, і покине мене, і порушить умови заповіту мого, що склав був я з ним.

17 І того дня запалиться мій гнів на нього, і я покину його, і сховаю своє обличчя від нього, а він буде знищений, і знайдуть його численні нещастя та утиски. І скаже він того дня: "Хіба не через те, що нема в мене мого Бога, знайшли мене ці нещастя?"

18 А я того дня конче сховаю обличчя своє через усе те неподобство, що скоїв він, звертаючись до інших богів.

19 А зараз запишіть собі оцю пісню, і навчи її Ізраїлевих синів. Вклади її в їхні уста, щоб була мені ця пісня за свідка на Ізраїлевих синів.

20 Коли я введу його до тієї землі, яку присягав його батькам, що тече молоком та медом, і він їстиме й насититься, і потовстіє, і звернеться до інших богів, і служитиме їм, а мене кине з образою, і порушить він умови мого заповіту,

21 і коли знайдуть його численні нещастя та утиски, то пісня ця стане проти нього за свідка, бо вона не зникне з вуст нащадків його. Бо я знав нахил серця його, який спонукає його до вчинків сьогодні, перше ніж увів його до того краю, що я присягав".

22 І написав Мойсей ту пісню того дня, і навчив її Ізраїлевих синів.

23 І наказав він Ісусові, Навиновому синові: "Будь сильний та хоробрий, бо ти впровадиш Ізраїлевих синів до того краю, що я присягав їм, а я буду з тобою".

24 І як Мойсей скінчив записувати до книги слова цього Закону,

25 то наказав левитам, що носять ковчега Господнього заповіту, промовляючи:

26 "Візьміть книгу цього Закону, і покладіть її збоку ковчега заповіту Господа, Бога

вашого, і вона буде там для тебе за свідка.

27 Бо я знаю твою неслухняність та впертість. Ви сьогодні, коли я ще з вами, неслухняні Господові, а тим паче будете такими по смерті моїй!

28 Зберіть до мене всіх старшин ваших племен та урядників ваших, а я промовлятиму до їхніх вух ці слова, і покличу небо й землю на свідчення проти них.

29 Бо я знаю, що по смерті моїй зіпсуєтеся ви, і відхилитеся з того шляху, яким я наказав вам іти, і в кінці днів спіткає вас нещастя, коли вчинятимете лихе в Господніх очах, гніваючи його вчинками своїми".

30 І промовляв Мойсей до вух усієї Ізраїлевої громади слова цієї пісні аж до закінчення їх:

Повторення Закону 32

1 "Слухай, небо, а я промовлятиму, і хай почує земля мову вуст моїх!

2 Хай ллється наука моя, мов той дощ, хай упаде, як роса, моя мова, як краплі дощу на траву, та як злива на зелень.

3 Як я кликатиму ім'я Господнє, то ви славте нашого Бога!

4 Він Скеля, а справи його досконалі, всі-бо шляхи його справедливі, Бог вірний, і кривди нема в ньому, справедливий і праведний він.

5 Зіпсувалися вони, не його то сини, покоління крутіїв зрадливих.

6 Чим віддячуєш Господові, народе нікчемний і нерозумний? Чи ж не він Батько твій, твій Творець? Він тебе створив і підтримував.

7 Згадай про дні давні, подумай про життя усіх поколінь, запитай свого батька, і він розповість тобі, звернися до твоїх дідів, і вони тобі скажуть.

8 Як Всевишній народам спадок давав, коли він розселяв синів людських, він визначив кордони народам, враховуючи кількість Ізраїлевих синів.

9 Бо частка Господня — народ його, Яків — ось наділ спадщини його.

10 Знайшов він його на пустельній землі та в степу наповненому виттям гієн, захищав, оточив його турботою, оберігав він його, як зіницю свого ока.

11 Як із кубла свого викликає орел пташенят, як ширяє він понад своїми малятами, крила свої простягає, підхоплює їх та носить на саоєму плечі крилатому,

12 так Господь сам провадив його, а бога чужого не було при ньому.

13 Він його садовив на висотах землі, і він їв з польових врожаїв, і він медом із скелі його годував, і оливою зі скельного кременя,

14 і маслом з худоби великої, і молоком від худоби дрібної, і лоєм ягнят, баранів та цапів Башану, і наливою пшеницею, як лій на нирках, і кров виноградної ягоди пив ти вином.

15 І потовстів та погрубів Єшурун, і брикатися став. І покинув він Бога, що його створив, і Скелю порятунку свого злегковажив.

16 Чужими богами його гнівали, ображали своїм неподобством.

17 Вони демонам жертви складали, не Богові, складали богам, що не знали їх, новим, що недавно прийшли, не боялися їх батьки ваші!

18 Забуваєш ти Скелю, яка породила тебе, і забуваєш ти Бога, що тебе створив.

19 І побачив Господь, та й зненавидів їх, за те, що його змушували гніватися власні сини та дочки,

20 та й сказав: "Обличчя я своє сховаю від них, побачу, який їхній кінець, бо вони покоління розбещене, діти, що в них нема віри.

21 Гнівали мене вони тим, хто не Бог, мене ображали своїми марнотами, тому ображу я їх тим, хто не народ, нерозумним народом розгніваю їх.

22 Бо був загорівся вогонь мого гніву, і дійшов він аж до шеолу найглибшого, і він землю поїв та її врожай, і спалив був підвалини гір.

23 Я на них наведу нещастя, пущу свої стріли на них.

24 Будуть виснажені вони голодом, і поїсть їх вогонь та зараза люта, і звірину хижу нашлю я на них, і отруйних плазунів.

25 Надворі вбиватиме меч, а в оселі — страх, як юнака, так і дівчину, грудне немовля й чоловіка посивілого.

26 Я сказав: "Винищу їх, зітру між людей пам'ять про них",

27 та відклав я це із-за ворожого глуму, щоб вороги їхні не сказали: "Це зробили ми силою руки своєї, а не Господь зробив усе це".

28 Бо вони люд нерозсудливий, і не спроможний зрозуміти.

29 Коли б були мудрі вони, зрозуміли б це, і подумали про кінець свій.

30 Як може один гнати тисячу, а два — десять тисяч, хіба тільки коли продала їхня Скеля їх, і Господь їх віддав?

31 Не така-бо їхня скеля, як наша та Скеля, хай судять самі вороги.

32 Бо їхня лоза виноградна від лози содомської та з полів гоморрських, виноград їхній отруений, а грона гірчать,

33 вино їхня — зміїна отрута!

34 Чи замкнуте в мене не це, у сховищах моїх запечатане?

35 Моя помста й відплата на час, коли їхня нога послизнеться, бо близький день загибелі їхньої, наближається день лиха для них.

36 Бо судитиме Господь свій народ, і змилосердиться він над своїми рабами, як побачить, що їхня рука ослабла, і нема ні раба, ані володаря.

37 І він скаже тоді: "Де їхні боги, де скеля, що в ній сховалися б вони,

38 що їли вони лій їхніх кривавих жертв, пили вино жертв їхніх литих? Хай встануть і вам допоможуть, і хай будуть покровом для вас.

39 Побачте зараз, що я є Бог, і Бога нема іншого окрім мене. Я забираю життя й оживляю, і не врятує ніхто від моєї руки.

40 Бо до неба піднесу я руку свою та й кажу: "Я навіки живий!"

41 Запевняю вас: "Я вістря свого меча нагострю, і рука моя судитиме, тоді помщуся я своїм ворогам, і своїм ненависникам відплачу.

42 Я стріли свої напою кров'ю, а мій меч нагодую тілами, кров'ю вбитих і бранців та головами ворогів".

43 Радійте, народи, з його людом, бо він помститься за кров усіх своїх рабів,

помститися на ворогах своїх, і викупить землю свого народу".

44 І прийшов Мойсей, і промовляв усі слова цієї пісні до вух народу, він та Ісус, син Навинів.

45 А коли Мойсей скінчив промовляти всі ці слова до всього Ізраїля,

46 то сказав він до них: "Візьміть до серця свого слова, якими я сьогодні вас застерігаю, щоб ви наказали своїм синам виконувати всі слова цього Закону.

47 Бо це для вас не слово порожнє, воно життя ваше, і цим словом ви продовжите дні на цій землі, куди ви переходите Йордан, щоб посісти її".

48 І Господь промовляв до Мойсея того самого дня:

49 "Вийди на ту гору Аварім, на гору Нево, що на землі Моаву, навпроти Єрихону, і побач Ханаанський край, що я даю Ізраїлевим синам на володіння.

50 І помри на горі, куди ти вийдеш, і долучися до своєї рідні, як помер був твій брат Аарон на горі Гор, і долучився до своєї рідні,

51 за те, що ви невірні були мені серед Ізраїлевих синів над водами Меріви в Кадешу, в пустелі Цін, за те, що ви не освятили мене серед Ізраїлевих синів.

52 Звідти побачиш ти той край, та не ввійдеш туди, до того краю, що я даю Ізраїлевим синам".

Повторення Закону 33

1 А оце благословення, яким поблагословив Ізраїлевих синів Мойсей, людина Божа, перед своєю смертю,

2 та й сказав: "Господь від Сінаю прибув, і явився їм у Сеїрі, прийшов із Меріви-Кадешу, і засяяв у пустельних горах Парану. А в правиці його вогонь Закону для них.

3 Він любить народ свій. Усі святі їхні в руці його, вони припадають до ніг його, і слухають мови його.

4 Дав Мойсей нам Закон, спадщину зібранню Якова.

5 І став він царем у Єшуруні, як народні голови разом зібралися та всі племена Ізраїлеві.

6 Рувим хай живе й не помирає, і число люду його хай буде велике".

7 А це про Юду. І він сказав: "Почуй, Госпode, голос Юди і до його народу впровадь його. Він власноруч воюватиме проти своїх ворогів, а ти будь йому опорою".

8 А про Левія сказав: "Твій туммім і твій урім для людини святої твоєї, з якою ти мав суперечку над водою Меріви, і що її ти був випробував у Массі,

9 що каже про батька свого та про матір свою: "Не бачу тебе", що братів своїх не визнає, і не знає синів своїх, бо тримається слова твого, і пильнує виконання умов твого заповіту.

10 Навчають вони про право твоє Якова, а про Закон твій — Ізраїля, приносять кадило тобі та на жертовник твій цілопалення.

11 Поблагослови його силу, о Госпode, а справи рук його уподобай собі. Поламай стегна тим, що стають проти нього, та його ненавидять, щоб вони вже не встали!"

12 Про Веніямина сказав: "Він Господній улюбленець, що безпечно з ним мешкає,

хай живе він під його покровою і в його обіймах".

13 А про Йосипа він сказав: "Благословенний від Господа край його дарами з неба, з роси та з безодні, що долі лежить,

14 і з дару врожаїв від сонця, і з дару плодів від періодів місячних,

15 і з дару верхів'я гір сходу, і з дару відвічних пагорбів,

16 і з дару землі та її повноти. А ласка того, що в терновому кущі пробував, хай прийде на голову Йосипа та на тім'я благословенного між братами своїми.

17 Велич його, як велич бугая його першородного, а роги його — роги буйвола, ними він битиме всі народи, аж до країв землі, а вони — міриади Єфремові, а вони — Манасіїні тисячі".

18 А про Завулону сказав: "Радій, Завулоне, як виходитимеш, і ти, Іссахаре, в наметах своїх!

19 Вони кличуть народи на гори, приносять там праведні жертви, бо споживатимуть вони морське багатство та скарби, приховані в піску".

20 А про Гада сказав: "Благословенний, хто кордони Гадові розширює! Він розлігся, як левиця, і трощить рам'я та череп.

21 Забезпечив він найкращу частку для себе, бо там прихована частка Законодавця, він прийшов і з головами народу в праведності Господній виконав його постанову над Ізраїлем".

22 А на Дана сказав: "Дан — левчук, що з Башану вискакує".

23 А на Нефталима сказав: "Нефталим ситий ласкою, і повен Господнього благословення, хай захід та південь посяде!"

24 А про Асира сказав: "Асир благословенний найбільше з синів, уподобаний серед братів своїх, в оливу вмочає він ногу свою.

25 Залізо та мідь — засуви твої, а сила твоя — як усі твої дні.

26 Нема такого, як Бог Єшуруна, що велично йде небом на допомогу тобі.

27 Покрова твоя — Бог предвічний і ти у вічних руках його. Вигнав він ворога перед тобою, і сказав: "Винищ його!"

28 Живе Ізраїль, джерело Якова окремо й безпечно, у краї збіжжя й вина, а небо осипле його росою.

29 Ти щасливий, Ізраїлю! Який інший народ, якого рятує Господь, як тебе? Він щит допомоги твоєї, і меч твоєї величі. І леститимуть тобі твої вороги, а ти топтатимеш їхні висоти".

Повторення Закону 34

1 І вийшов Мойсей із моавських степів на гору Нево, на верхів'я Пісгі, що навпроти Єрихона, і Господь дав йому побачити весь край, від Гілеада аж до Дана

2 і весь Нефталим, і край Єфрема та Манасії, і весь край Юди аж до Західного моря,

3 і південь, і долину Єрихона, пальмового міста, аж до Цоара.

4 І сказав Господь до нього: "Оце той край, що я присягав Авраамові, Ісакові та Якову, промовляючи: "Нащадкам твоїм я дам його". Я зробив, що ти бачиш його

власними очима, та туди не перейдеш".

5 І упокоївся Мойсей, Господній раб, у землі моавській, як наказав Господь.

6 І похований він у долині землі моавської, навпроти Бет-Пеору, і ніхто не знає, де могила його аж до цього дня.

7 А Мойсей був віку ста двадцяти років, коли він помер, та не потьмяніло око його, і сила його не покинула.

8 І оплакували Мойсея Ізраїлеві сини в моавських степах тридцять день, та й скінчилися дні оплакування й жалоби за Мойсеєм.

9 А Ісус, син Навинів, був повний духа мудрості, бо Мойсей поклав свої руки на нього. І слухали його Ізраїлеві сини, і робили, як Господь наказав був Мойсеєві.

10 І не було вже в Ізраїлі пророка, як Мойсей, що знав його Господь обличчям до обличчя,

11 щодо всіх ознак та чудес, що Господь послав його робити в Єгипетському краї фараонові й усім рабам його та всій його землі,

12 і щодо всієї тієї сильної руки, і щодо всього того страху великого, що Мойсей вчинив на очах усього Ізраїля.

ІСУС НАВИН

Ісус Навин 1

1 І по смерті Мойсея, раба Божого, сказав Господь до Ісуса, сина Навиного, Мойсеєвого слуги:

2 "Мойсей, раб мій, помер. Отож уставай, перейди Йордан ти та весь народ цей до того краю, що я даю Ізраїлевим синам.

3 Кожне місце, що стопа ноги вашої ступить на ньому, я дав вам, як я обіцяв був Мойсеєві.

4 Від пустелі й цього Лівану й аж до великої річки, річки Ефрати, весь край хіттеян, і на захід аж до Великого моря будуть ваші кордони.

5 Не встоїть ніхто перед тобою по всі дні життя твого. Як був я з Мойсеєм, так буду з тобою, не залишу тебе без своєї підтримки.

6 Хай буде з тобою сила й хоробрість, бо саме ти зробиш, що народ цей посяде той край, який я присягав був дати їхнім батькам.

7 Лише будь сильним і хоробрим, щоб робити все за тим Законом, що дав був тобі раб мій Мойсей, не відхилишся від нього ні праворуч, ні ліворуч, щоб щастило тобі в усьому, куди б ти не пішов.

8 Хай книга цього Закону не відійде від вуст твоїх, щоб ти роздумував над словами її вдень і вночі, і робив так, як написано в ній, тоді ти матимеш успіх на шляху своєму, і тоді щаститиме тобі.

9 Чи ж не наказав я тобі бути сильним і хоробрим? Не падай духом і не лякайся, бо з тобою Господь, Бог твій, в усьому, де ти ходитимеш".

10 І наказав Ісус урядникам народу:

11 "Перейдіть посеред табору, і накажіть народові, щоб приготували собі поживу для мандрівки, бо по трьох днях ви переходите Йордан, щоб увійти посісти той край, який Господь, Бог ваш, дає вам його на спадщину.

12 А Рувимовому й Гадовому та половині плем'я Манасіїного Ісус сказав:

13 "Пам'ятайте те слово, що вам наказав був Мойсей, раб Господній, промовляючи: "Господь, Бог ваш, що відпочинок дає вам, дав вам цей край".

14 Ваші жінки, діти ваші та ваша худоба залишаться в краї, що дав вам Мойсей по той бік Йордану, а ви перейдете бойовими порядками перед вашими братами, всі хоробрі й сильні чоловіки, і допоможете їм,

15 аж поки Господь не дасть відпочинку вашим братам, як вам, і вони посядуть той край, що Господь, Бог ваш, дає їм. Тоді ви повернетесь до краю вашого спадку, що дав вам Мойсей, раб Господній, по той бік Йордану на схід сонця, і посядете його".

16 А вони відповіли Ісусові: "Усе, що накажеш нам, ми зробимо, і куди пошлеш нас, туди підемо.

17 Усе так, як слухали ми Мойсея, так слухатимемо й тебе, тільки хай буде Господь, Бог твій, з тобою, як був він з Мойсеєм.

18 Кожен, хто буде неслухняний наказам твоїм, і не слухатиме слів твоїх, що накажеш йому, буде вбитий. Хай буде з тобою сила і твердість духу!"

Ісус Навин 2

1 І послав Ісус, син Навинів, із Ситтіму двох розвідників, наказуючи: "Ідіть, огляньте цей край та Єрихон". І вони пішли, і ввійшли до помешкання однієї повії на ім'я Рахав. І переночували там.

2 І було донесено ерихонському цареві, що цієї ночі прийшли сюди якісь люди з Ізраїлевих синів, щоб розвідати цей край.

3 І послав ерихонський цар до Рахави, кажучи: "Виведи тих людей, що ввійшли до твого помешкання, бо вони прийшли, щоб розвідати весь цей край".

4 А та жінка взяла двох тих людей та й сховала їх. І сказала: "Так, приходили були до мене ті люди, та я не знала, звідки вони.

5 А коли присмерку замикалася брама, то ті люди вийшли, і я не знаю, куди вони пішли. Якщо зараз підете за ними, то ви можливо наздоженете їх".

6 А вона відвела їх на дах, та й сховала їх у жмутах льону, що були складені в неї на даху.

7 І ті люди погналися за ними йорданським шляхом аж до бродів, а браму замкнули, як тільки вийшли переслідувачі.

8 І поки вони лягли спати, то вона ввійшла до них на дах,

9 і сказала до тих людей: "Я знаю, що Господь дав вам цей край, і що всі в жаху від вас, і що впали духом мешканці цього краю перед вами.

10 Бо ми чули, що Господь висувив воду Червоного моря перед вами, коли ви виходили з Єгипту, і що ви знищили обох аморейських царів, що по той бік Йордану,

Сигона та Ога.

11 І чули ми це, і зомліло наше серце, і не стало вже духу в людини зі страху перед вами, бо Господь, Бог ваш, — він Бог на небесах угорі й на землі долі!

12 А зараз присягніть мені Господом, що як я зробила вам ласку, так зробите й ви оселі батька мого, і дасте мені певного знака.

13 І залишите живим батька мого й матір мою, і братів моїх, і сестер моїх, і все, що їхнє, і врятуєте нас від смерті".

14 І сказали їй ті люди: "Душа наша замість вас хай віддана буде на смерть, якщо ви не видасте нас. І коли Господь передаватиме нам цей край, то ми віддячимо тобі добротою та вірністю".

15 І вона спустила їх мотузкою через вікно, бо будинок, у якому вона мешкала, був у стіні міського муру.

16 І сказала вона їм: "Ідіть на гору, щоб ваші переслідувачі не знайшли вас. І переховуйтеся там три дні, аж поки вони не повернуться, а потім підете своїм шляхом".

17 І сказали до неї ті люди: "Ми будемо звільнені від присяги, що дали тобі, якщо ти не зробиш так.

18 Як ми будемо входити до краю, то ти прив'яжеш мотузку з цієї червоної нитки у вікні, через яке ти нею нас спустила. А батька свого, матір свою, братів своїх і всіх хатніх свого батька збереш до себе.

19 І всім, хто вийде з твого будинку зовні, кров його на голові його, а ми чисті. А хто буде в будинку з тобою, кров його на голові нашій, якщо наша рука буде на ньому.

20 А коли ти видаси нас, то ми будемо вільні від присяги тобі, якою ти заприсягла нас".

21 А вона сказала: "Хай буде так, як ви сказали". І вони пішли. А вона прив'язала в вікні червону сукану мотузку.

22 І вони пішли, і вийшли на гору, і сиділи там три дні, аж поки повернулися переслідувачі, що шукали їх на всьому шляху, та не знайшли.

23 І спустившись з гори та перейшовши Йордан, ті двоє повернулися до Ісуса, сина Навиногого, і розповіли йому все, що їх спіткало.

24 І сказали вони Ісусові: "Справді Господь дав у нашу руку всю цю землю, бо всі мешканці цього краю в страху перед нами".

Ісус Навин 3

1 І встав Ісус вранці, і вони рушили з Ситтіму, та й прийшли до Йордану він та всі Ізраїлеві сини. І переночували вони там перше, ніж переходити.

2 І по трьох днях перейшли урядники табором,

3 і наказали народіві: "Коли ви побачите, що священники та левити несуть ковчег заповіту Господа, Бога вашого, то підете за ним.

4 Ідіть на відстані біля двох тисяч ліктів. Не наближайтеся до нього, щоб ви знали той шлях, яким підете, бо ви ніколи не ходили цим шляхом".

5 І сказав Ісус до народу: "Освятіться, бо Господь завтра вчинить чуда поміж вами".

6 І сказав Ісус до священників: "Несіть ковчег через Йордан перед народом". І понесли вони ковчег заповіту перед народом.

7 І сказав Господь до Ісуса: "Цього дня розпочну я звеличувати тебе на очах усього Ізраїля, який бачитиме, що як був я з Мойсеєм, так буду й з тобою.

8 А ти накажеш священникам, які носять ковчег заповіту, щоб зупинилися біля берега, як увійдуть у воду Йордану".

9 І сказав Ісус до Ізраїлевих синів: "Підійдіть сюди, і послухайте слів Господа, Бога вашого".

10 І сказав їм Ісус: "По цьому дізнаєтеся, що Бог живий поміж вами, і що конче він вижене перед вами ханаанянина, хіттеянина, хіввеянина, періздеянина, гіргашеянина та євусеянина.

11 Оце ковчег заповіту Володаря всієї землі переходить перед вами через Йордан.

12 А зараз візьміть собі дванадцять людей з Ізраїлевих племен, по одному з кожного плем'я.

13 І коли зупиняться ноги священників, що носять ковчег Господа, Володаря всієї землі, у воді Йордану, то зупиниться вода, що тече згори, неначе перед греблею".

14 І коли рушив народ зі своїх наметів, щоб перейти Йордан, а священники, що несли ковчег заповіту пішли перед народом,

15 і коли священники, що несли ковчег прийшли до Йордану, а їхні ноги занурилися скраю в воду, а Йордан був повноводний в усі дні жнив,

16 то неначе гребля зупинила воду, що текла згори, одаль міста Адама, що збоку Цортану, а вода нижче по течії була відділена, і стекла до Солоного моря, а народ перейшов навпроти Єрихона.

17 Весь Ізраїль перейшов по сухому Йордан, поки священники, що несли ковчег заповіту Господнього, стояли нерухомо на сухому посередині Йордану.

Ісус Навин 4

1 І як весь народ закінчив переходити Йордан, то сказав Господь до Ісуса:

2 "Візьміть собі з народу дванадцять чоловіків, по одному з плем'я.

3 І накажете їм, щоб вони взяли з середини Йордану, з місця, де нерухомо стояли священники, дванадцять каменів, і віднесли їх на місце ночівлі, що в ньому ночуватимете цієї ночі, і поклали їх там".

4 І покликав Ісус тих дванадцятьох, що настановив з Ізраїлевих синів, по одному від плем'я,

5 та й сказав їм Ісус: "Підіть перед ковчегом Господа, Бога вашого, до середини Йордану, і візьміть собі кожен на плече своє одного каменя за числом племен Ізраїлевих синів,

6 щоб то було знаком між вами, коли завтра запитають ваші сини: "Що це у вас за каміння?"

7 То скажете їм, що була розділена йорданська вода перед ковчегом Господнього заповіту, коли він переходив Йордан, була розділена йорданська вода. І буде те каміння

за пам'ятку для Ізраїлевих синів навіки".

8 І зробили Ізраїлеві сини так, як наказав Ісус, і понесли вони дванадцять каменів із середини Йордану, як казав Господь до Ісуса, за числом племен Ізраїлевих синів. І принесли їх до місця ночівлі, та й поклали їх там.

9 А інших дванадцять каменів поклав Ісус на середині Йордану, на місці, де стояли священики, що несли ковчег заповіту, і вони там аж до дня цього.

10 А священики, що несли ковчег, стояли на середині Йордану поки не було зроблено все, що Господь наказав народові через Ісуса, згідно з усім тим, що наказав був Ісусові Мойсей. А народ швидко переходив.

11 І як весь народ скінчив переходити, то перейшли і священики з Господнім ковчегом перед народом.

12 І перейшли Рувимові сини й сини Гадові та половина плем'я Манасіїного зі зброєю, перед Ізраїлевими синами, як Мойсей наказав їм.

13 Біля сорока тисяч озброєних вояків перейшли перед Господнім обличчям до Єрихонської рівнини.

14 Того дня звеличив Господь Ісуса на очах усього Ізраїля, і стали боятися його, як боялися Мойсея по всі дні його життя.

15 І сказав Господь до Ісуса:

16 "Накажи священикам, що носять ковчег заповіту, хай вони вийдуть з Йордану".

17 І наказав Ісус священикам вийти з Йордану!

18 І коли священики, що несли ковчег Господнього заповіту, вийшли з середини Йордану на берег, то вода Йордану потекла своїм руслом.

19 А народ вийшов з Йордану десятого дня першого місяця, та й таборував у Гілгалі, на східному боці Єрихону.

20 А дванадцять тих каменів, що взяли з Йордану, Ісус поклав у Гілгалі.

21 І сказав він до Ізраїлевих синів: "Коли завтра запитають вас ваші сини: "Що це за каміння?"

22 То скажете вашим синам: "По сухому перейшов був Ізраїль Йордан,

23 бо Господь, Бог ваш, висушив воду Йордану перед вами, аж поки ви перейшли, як зробив був Господь, Бог ваш, морю Червоному, яке він висушив перед нами, аж поки ми перейшли,

24 щоб усі народи землі дізналися про руку Господню, що сильна вона, щоб боялися ви Господа, Бога вашого, по всі дні".

Ісус Навин 5

1 І як усі аморейські царі, що на західному боці Йордану, і всі ханаанські царі, що над морем, почули, що Господь висушив був воду Йордану перед Ізраїлевими синами, аж поки вони перейшли, то зомліло їхнє серце, і ослаб їхній дух зі страху перед Ізраїлевими синами.

2 Того часу сказав Господь до Ісуса: "Нароби собі кам'яних ножів, і вдруге обріж Ізраїлевих синів".

3 І народив собі Ісус кам'яних ножів, та й обрізав Ізраїлевих синів при Гіват-Гааралоті.

4 А оце та причина, чому Ісус обрізав. Весь народ чоловічої статі, що вийшов був з Єгипту, вимер шляхом через пустелю, коли виходив з Єгипту.

5 Був обрізаний весь народ, що виходив, а ті, що народилися шляхом через пустелю по виході з Єгипту, не були обрізані.

6 Бо сорок років ходили Ізраїлеві сини в пустелі, аж поки не вимерли всі, хто був придатний до війська, що вийшли були з Єгипту й не слухали Господнього голосу, і що Господь присягав був не показати їм того краю, що тече молоком та медом, і який Господь обіцяв був дати їхнім батькам.

7 А їхніх синів поставив замість них. Їх обрізав Ісус, адже вони були необрізані, бо їх не обрізували в дорозі.

8 І як весь народ закінчив обрізуватися, то сидів у таборі на своїх місцях до одужання.

9 І сказав Господь до Ісуса: "Сьогодні я зняв з вас єгипетську ганьбу". І назвали те місце Гілгалом, і так є аж до цього дня.

10 І отаборилися Ізраїлеві сини в Гілгалі, і справили Пасху вечірньої пори чотирнадцятого дня місяця в степах Єрихону.

11 А наступного дня по Пасці їли вони того самого дня з урожаю того краю, опрісноки та пряжене.

12 І перестала падати манна з другого дня, як вони їли з урожаю того краю, і вже не було Ізраїлевим синам манни, і їли вони того року з урожаю Ханаанського краю.

13 І коли Ісус був при Єрихоні, то побачив, аж ось стоїть навпроти нього чоловік з мечем. І підійшов Ісус до нього, та й запитав його: "Чи ти наш, чи наших ворогів?"

14 А той відповів: "Ні те, ні інше, я прийшов як вождь Господнього війська". І впав Ісус на обличчя своє до землі, і вклонився, і сказав йому: "Що накаже мій пан своєму слугі?"

15 І сказав вождь Господнього війська до Ісуса: "Скинь взуття з ніг своїх, бо місце, на якому стоїш ти, святе воно!" І зробив Ісус так.

Ісус Навин 6

1 А Єрихон, наляканий Ізраїлевими синами, замкнули, ніхто не виходив і не входив.

2 І сказав Господь до Ісуса: "Ось, я дав у твою руку Єрихон, його царя і сильних вояків його.

3 Обійдете всім військом навколо це місто шість раз. По одному разу в день обійдете його.

4 А сім священиків нестимуть сім сурм з баранячих рогів перед ковчегом. А сьомого дня обійдете навколо те місто сім раз, а священики засурмлять у роги.

5 І коли засурмить баранячий ріг, коли ви почуєте голос тієї сурми, а весь народ закричить гучним голосом, то мур цього міста впаде, а народ увійде кожен перед себе".

6 І покликав Ісус, син Навинів, священиків, та й сказав до них: "Несіть ковчег

заповіту, а сім священиків нестимуть сім сурм із баранячих рогів перед Господнім ковчегом".

7 А до народу сказав: "Обійдіть навколо це місто, а військо піде перед Господнім ковчегом".

8 І як Ісус сказав це народові, то сім священиків, що несли сім сурм з баранячих рогів, ішли та сурмили, а ковчег Господнього заповіту йшов за ними.

9 А військо йшло перед священиками, що сурмили в роги, і за ковчегом. І все сурмили в сурми.

10 А народові Ісус наказав: "Не будете кричати, і не дасте почути вашого голосу, і не вийде слово з ваших вуст аж до дня, коли я скажу вам, щоб ви кричали".

11 І Господній ковчег пішов навколо міста, і обійшов один раз. А на ніч вони повернулися до табору.

12 І встав Ісус вранці, і понесли священики Господнього ковчега.

13 А сім священиків, що несли сім сурм із баранячих рогів перед Господнім ковчегом, ішли та все сурмили в сурми, а озброєний загін ішов перед ними і за Господнім ковчегом. І все сурмили в сурми.

14 І обійшли навколо міста другого дня один раз та й повернулися до табору. Так робили шість день.

15 І сьомого дня встали вони вдосвіта, як сходилa рання зоря, і обійшли навколо міста за тим приписом сім раз. Тільки того дня обійшли місто навколо сім раз.

16 І коли сьомого разу засурмили священики в сурми, то Ісус звелів народові: "Закричіть, бо Господь віддав вам це місто!

17 І буде знищене воно та все, що в ньому, для Господа. Тільки повія Рахав житиме, вона та всі, хто з нею в будинку, бо вона сховала була розвідників, що ми посилали.

18 Та тільки тримайтеся подалі від того, що має бути знищене, і не беріть нічого з того, щоб тим не навели на Ізраїлевий табір нещастя, і щоб ви самі не були винищені.

19 А все срібло, золото і речі мідні та залізні, це святість для Господа, воно ввійде до Господньої скарбниці".

20 І засурмили в сурми. І як народ почув голос сурми, то закричав гучно, і впав мур, а народ увійшов до міста, кожен перед себе. І здобули вони те місто.

21 І вони знищили все в місті, чоловіків, жінок, старих і малих, і всю худобу, усе знищили вістрям меча.

22 А до двох тих людей, що ходили в розвідку, Ісус сказав: "Увійдіть до будинку тієї повії, і виведіть звідти ту жінку та все, що її, як ви присягали їй".

23 І ввійшли ті двоє, і вивели Рахав, і батька та матір її, і братів її, і все, що її, і всю родину її вивели й умістили поза Ізраїлевим табором.

24 Місто та все, що в ньому, спалили. Тільки срібло, золото і речі мідні та залізні дали до скарбниці оселі Господньої.

25 А повію Рахав, і родину її батька, і все, що її, Ісус залишив живими. І осіла вона серед Ізраїля, і так є аж до цього дня, бо сховала була розвідників, яких послав був Ісус до Єрихону.

26 І того часу присягнув Ісус, промовляючи: "Проклятий перед Господнім обличчям кожен, хто встане й відбудує місто Єрихон, на першородному своєму він закладе його, і на наймолодшому своєму поставить брами його".

27 І був Господь з Ісусом, і слава його поширилася по всьому краю.

Ісус Навин 7

1 Та невірні були Ізраїлеві сини в тому, що мало бути знищене. Ахан, син Кармія, сина Завдієвого, сина Зерахового, Юдиного плем'я, взяв з нього. І запалився Господній гнів на Ізраїлевих синів.

2 І послав Ісус людей з Єрихону в Ай, що при Бет-Евені, на схід від Бет-Елу, і сказав до них: "Підіть і розвідайте цей край". І пішли вони, і розвідали той Ай.

3 І повернувшись до Ісуса, сказали до нього: "Хай не йде весь народ, дві або три тисячі вояків поб'ють Ай. Не треба йти всьому народові туди, бо вони нечисленні".

4 І пішли туди з народу біля трьох тисяч люду, та були биті вони, і втекли перед айськими людьми.

5 І айські люди побили з них біля тридцяти шести душ, і гнали їх від брами аж до Шеварім, і розбили їх на узбіччі гори.

6 І роздер Ісус одяг свій, та й упав на обличчя своє на землю перед Господнім ковчегом, і лежав аж до вечора він та Ізраїлеві старшини, і посипали порохом свої голови.

7 І сказав Ісус: "Володарю Господе, для чого ти перевів цей народ через Йордан, щоб дати нас у руку амореянина й винищити? Краще б ми були залишилися й осіли по той бік Йордану!

8 О, Господе! Що я скажу по тому, як Ізраїль показав потилицю перед своїми ворогами?

9 І почують ханаанянин та всі мешканці цього краю, і зберуться навколо на нас, і знищать ім'я наше з землі. І що буде з твоїм величним ім'ям?"

10 І сказав Господь до Ісуса: "Устань, нащо то ти падаєш на обличчя своє?"

11 Ізраїль згрішив, і вони переступили мій заповіт, що я дав їм, і взяли з того, що було на знищення, украли й приховали між своїми речами.

12 І не встоять Ізраїлеві сини перед своїми ворогами, вони покажуть спини перед ворогами своїми, бо стали тими, хто мають бути знищені. Не буду з вами, якщо не знищите, того, що мали знищити!

13 Устань, освяти народ та й скажеш, щоб освятилися на завтра, бо так сказав Господь, Бог Ізраїлів: "Закляте серед тебе, Ізраїлю! Ти не встоїш перед своїми ворогами, аж доки ви не викинете того, що мали знищити".

14 Підходьте вранці за вашими племенами. І те плем'я, що його виявить Господь, хай підходить за родами, а рід, що його виявить Господь, підходитиме за оселями, а оселя, що її виявить Господь, підходитиме людина за людиною.

15 І хто буде виявлений, що взяв з того, що було на знищення, той буде спалений у вогні, він та все, що його, бо переступив він заповіт Господа, і вчинив ганебне між

Ізраїлем".

16 І встав Ісус вранці, і привів Ізраїля за його племенами, і було виявлене Юдине плем'я.

17 І привів він Юдині роди, і був виявлений рід Зархіїв. І привів він Зархіїв рід за родинами, і був виявлений Завдій.

18 І привів він чоловіків його оселі, і був виявлений Ахан, син Кармія, сина Завдія, сина Зераха з Юдиного плем'я.

19 І сказав Ісус до Ахана: "Сину мій, прослав Господа, Бога Ізраїля, і зізнайся йому, і скажи мені, що ти зробив? Не приховуй нічого!"

20 І відповів Ахан до Ісуса: "Справді, згрішив я Господові, Богові Ізраїля.

21 І побачив я в здобичі одного доброго шінарського плаща і дві сотні шеклів срібла, і одного золотого зливка, п'ятдесят шеклів вага його, і взяв їх, і закопав у землю в середині намету мого, а срібло під ним".

22 І послав Ісус посланців, і побігли вони до намету, і знайшли сховане, а срібло під ним.

23 І забрали його з намету, і принесли до Ісуса та до всіх Ізраїлевих синів, і поклали його перед Господнє обличчя.

24 І взяв Ісус Ахана, Зерахового сина, і те срібло, і того плаща, і того золотого зливка, і синів його, і дочок його, і вола його, і віслюка його, і отару його, і намет його, і все, що його, а весь Ізраїль з ним, та й вивели їх до долини Ахор.

25 І сказав Ісус: "Нащо ти навів нещастя на нас? Хай на тебе наведе це нещастя Господь цього дня!" І закидав його, весь Ізраїль, камінням, а тоді спалили їх усіх, і поставили над ними велику кам'яну могилу.

26 І так та могила стоїть аж до цього дня. І зупинив Господь лютий гнів свій, тому назвав те місце Ахором. І так аж до цього дня.

Ісус Навин 8

1 І сказав Господь до Ісуса: "Будь хоробрим, візьми з собою весь військовий люд, та й піди на Ай. Ось дав я в руку твою айського царя і народ його, і місто його, і край його.

2 І зробиш Аеві та цареві його, як ти зробив Єрихонові та цареві його, тільки здобич його та худобу його забере те собі. Постав засідку на місто позад нього".

3 І встав Ісус та весь військовий люд, щоб іти на Ай. І обрав Ісус тридцять тисяч душ умілих вояків, та й послав їх уночі.

4 І він наказав їм: "Чатуйте на Ай позаду міста, не віддаляйтеся надто, і будьте всі готові.

5 А я та весь народ, що зі мною, прийдемо до міста. І коли вийдуть назустріч нам, як перше, то ми втечемо перед ними.

6 І підуть вони за нами, а ми відтягнемо їх від міста, відходячи, щоб вони подумали, що ми втікаємо перед ними, як перше.

7 А ви встанете з засідки, і здобудете те місто, і Господь, Бог ваш, дасть його вам у вашу руку.

8 І як ви візьмете місто, то підпалите його, зробите за Господнім словом. Глядіть же, це мій наказ вам".

9 І послав їх Ісус, і пішли вони в засідку, та й засіли між Бет-Елом та між Аєм, на захід від міста. А Ісус ночував тієї ночі серед народу.

10 І встав Ісус вранці, і оглянув народ, і пішов він та Ізраїлеві старшини перед народом до Аю.

11 А всі вояки, що були з ним, пішли під гору, і підійшли навпроти того міста, і таборували з півночі Аю, а між ним та між Аєм була долина.

12 І взяв він біля п'яти тисяч людей, і поставив їх як засідку між Бет-Елом та між Аєм, на захід від міста.

13 І розбив весь народ, що з півночі міста, табір, а задня частину його була з заходу міста. І прийшов Ісус тієї ночі на середину долини.

14 І як побачив це айський цар, то він та весь народ того міста поквапилися встати рано, щоб вийти назустріч битися з Ізраїлем, на визначений час перед степом. А він не знав, що є засідка позаду міста.

15 А Ісус та весь Ізраїль вдавали, ніби побиті перед ними, і втікали дорогою на пустелю.

16 А ті скликали весь народ, що в місті, щоб гнатися за ними. І гналися вони за Ісусом, і віддалилися від міста.

17 І не залишився ніхто в Аї та в Бет-Елі, хто не погнався б за Ізраїлем. І залишили вони місто відчиненим, та й погналися за Ізраїлем.

18 І сказав Господь до Ісуса: "Простягни руку зі списом до Аю, бо в руку твою його віддам". І простягнув Ісус руку зі списом до міста.

19 А люди в засідці мерщій піднялися зі свого місця та й побігли в напрямку простягнутої руки. І ввійшли вони до міста, і здобули його, і підпалили те місто.

20 І побачили айські люди позад себе, що дим над містом піднімався до неба! І не було в них сили, щоб утікати ані сюди, ані туди... А народ, що втікав до пустелі, повернув на своїх переслідувачів.

21 А Ісус та весь Ізраїль, як побачили, що засідка здобула те місто, і що знявся дим над містом, то повернулися, та й убили айських людей.

22 А ті, що захопили місто, вийшли з міста назустріч їм, і айські воїни опинилися серед ізраїльтян з двох боків. І ті вбили всіх.

23 А айського царя вони схопили живого, і привели його до Ісуса.

24 І як покінчив Ізраїль добивати всіх айських мешканців у пустелі, що гнали їх по ній, і як ті попадали від вістря меча всі до останнього, то повернувся весь Ізраїль до Аю, і винищив усіх там.

25 І було всіх, що впали того дня, від чоловіка й аж до жінки, дванадцять тисяч, усі айські мешканці.

26 А Ісус не опускав своєї простягнутої зі списом руки, аж поки не винищили всіх айських мешканців.

27 Тільки худобу та здобич того міста забрав собі Ізраїль за словом Господа, що

наказав був Ісусові.

28 І спалив Ісус Ай, і поклав його вічною руїною та пусткою, і так є аж до цього дня.

29 А айського царя повісив на дереві до сутінок. А коли сонце заходило, Ісус наказав зняти його труп з того дерева й кинути до входу брами міста. І накидали над ним велику кам'яну могилу, що стоїть аж до цього дня.

30 Тоді Ісус збудував жертовника для Господа, Бога Ізраїлевого, на горі Евал,

31 як наказав був Мойсей, раб Господній, Ізраїлевим синам, як написано в книзі Мойсеевого Закону, жертовника з цілого необробленого каміння. І принесли на ньому цілопалення для Господа, і принесли мирні жертви.

32 І він зробив на тих каменях копію Мойсеевого Закону, що той написав перед Ізраїлевими синами.

33 А весь Ізраїль, його старшини, урядники та судді, стояли з обох боків ковчегу навпроти священиків-левитів, що носять ковчег Господнього заповіту, як приходить, так і тубілець, половина його навпроти гори Ґарізім, а половина навпроти гори Евал, як наказав був Мойсей, раб Господній, найперше благословляти Ізраїлів народ.

34 А потім він читав усі слова Закону, благословення та прокляття, усе так, як написано в Законі.

35 Не було слова з усього, що наказав був Мойсей, чого не читав би Ісус перед усіма зборами Ізраїля і жінками, і дітьми, і приходьком, що ходить серед них.

Ісус Навин 9

1 І коли це почули всі царі, що по той бік Йордану, на горі та на поділлі, та на всьому березі Великого моря навпроти Лівану: хіттеянин амореянин, ханаанянин, періздеянин, хіввеянин і євусеянин,

2 то вони зібралися, щоб разом воювати проти Ісуса та проти Ізраїля.

3 А мешканці Ґівону почули, що Ісус зробив Єрихонові та Аеві,

4 та пішли на хитрість. Взяли з собою живність, і взяли потерті мішки для віслуків своїх, і бурдюки для вина потріскані та пов'язані,

5 і взуття потерте та полатане на їхніх ногах, і одяг на них поношений, а весь хліб на дорогу був сухий та запліснявілий.

6 І пішли вони до Ісуса, до табору в Ґілгалі, та й сказали до нього та до старшин Ізраїлевих: "Ми прийшли з далекого краю, щоб ви уклали з нами угоду".

7 І запитали Ізраїлеві сини хіввеян: "Може ви живете поблизу нас, то як ми укладемо з вами угоду?"

8 І відповіли вони Ісусові: "Ми твої раби". А Ісус запитав у них: "Хто ви та звідки прийшли?"

9 А вони сказали йому: "З дуже далекого краю прийшли твої раби до ім'я Господа, Бога твого, бо ми чули про все, що він зробив був у Єгипті,

10 і все, що він зробив двом аморейським царям, що по той бік Йордану, Сигонові, цареві хешбонському, та Огові, цареві башанському, що в Аштароті.

11 І сказали до нас наші старшини та всі мешканці нашого краю: "Візьміть у свою

руку поживу на дорогу, і йдіть назустріч та й скажете їм: "Ми ваші раби". А зараз укладіть з нами угоду.

12 Оце наш хліб, теплим ми брали його, коли виходили з наших осель, щоб іти до вас, а зараз ось він висох і запліснявів.

13 А ці бурдюки для вина, що наповнювали ми нові, ось подерлися! А одяг наш та взуття наше зносилося від цієї дуже далекої дороги".

14 І взяли ізраїльтяни з їхньої поживи, а Господа не запитали.

15 І уклав з ними Ісус угоду про мир, щоб залишити їх живими, і присягнули їм голови громади.

16 І по трьох днях по тому, як склали з ними угоду, почули, що сусіди вони до них, і мешкають вони поруч.

17 І рушили Ізраїлеві сини, і третього дня прибули до їхніх міст. А їхні міста: Гівон Кефіра, Беерот і Кір'ят-Єарім.

18 І не вбили їх Ізраїлеві сини, бо голови громади присягали були їм Господом, Богом Ізраїля. І нарікала вся громада на голів.

19 І сказали вони до всієї громади: "Ми присягали їм Господом, Богом Ізраїля, тому зараз ми не можемо доторкнутися до них.

20 Залишимо їх живими, і не буде на нас гніву за присягу нашу".

21 І сказали до них голови: "Хай вони живуть". І стали вони рубати дрова та носити воду для всієї громади, як казали їм голови.

22 І покликав їх Ісус, і сказав до них: "Ви обдурили нас, кажучи: "Ми дуже далекі від вас", а ви ось мешкаєте серед нас?

23 Тож ви прокляті, не переведеться серед вас раб, дроворуб та водонос для оселі Бога мого".

24 А вони відповіли Ісусові: "Бо виявили раби твої, що Господь, Бог твій, наказав Мойсеєві, своєму рабові, дати вам весь цей край, і винищити всіх мешканців цієї землі перед вами. І зробили це, бо дуже налякалися за своє життя зі страху перед вами.

25 Тож ми в руці твоїй. Як добре, і як справедливо в очах твоїх зробиш з нами".

26 І він врятував їх від руки Ізраїлевих синів, і не вбили їх.

27 І дав їх Ісус того дня за дроворубів та за носіїв води для громади й для Господнього жертовника в місці, яке він обере. І так є аж до цього дня.

Ісус Навин 10

1 І як почув єрусалимський цар Адоні-Цедек, що Ісус знищив Ай, і що зробив Єрихоніві й цареві його, так зробив Аеві та цареві його, і що мешканці Гівону уклали мир з Ізраїлем та були серед них,

2 то дуже налякалися, бо Гівон місто велике, як одне з міст царських, і що воно більше за Ай, а всі люди його добрі вояки.

3 І послав єрусалимський цар Адоні-Цедек до хевронського царя Гогама і до ярмутського царя Пірама, і до лахіського царя Яфії, і до еглонського царя Девіра, промовляючи:

4 "Прийдіть до мене на допомогу, і ми поб'ємо Гівона, бо він замирив з Ісусом та з Ізраїлевими синами".

5 І вони зібралися, і пішли п'ять аморейських царів: цар ерусалимський, цар хевронський, цар ярмутський, цар лахіський і цар еглонський. І пішли вони та всі табори їхні, і отаборилися при Гівоні, і воювали проти них.

6 І послали гівонські люди до Ісуса та до табору в Гілгал, промовляючи: "Не стримуй своєї руки від своїх рабів! Поквапся до нас на допомогу та врятуй нас, бо зібралися на нас усі аморейські царі, що мешкають у горах".

7 І рушив Ісус із Гілгалу, він та з ним усе військо.

8 І сказав Господь до Ісуса: "Не бійся їх, бо я віддав їх у твою руку, ніхто з них не встоїть перед тобою".

9 І всю ніч ішов Ісус з Гілгалу, і прибув до них зненацька.

10 І Господь навів сум'яття на них перед Ізраїлем, і ті побили їх у Гівоні. І гнали їх шляхом до Бет-Хорону, і били аж до Азеки та аж до Маккеди.

11 І коли вони втікали перед Ізраїлем на схід від Бет-Хорону, то Господь кидав на них з неба велике каміння аж до Азеки, і вони гинули. І вбитих камінням, було більше від тих, що Ізраїлеві сини вбили мечем.

12 Тоді Ісус на очах Ізраїля сказав Господові того дня, коли Господь дав амореянина перед Ізраїлевих синів: Стань, сонце, в Гівоні, а ти, місяцю, в Аялонській долині!

13 І сонце затрималося, а місяць зупинився, аж поки народ помстився своїм ворогам. Чи це не написане в книзі Праведного? І сонце стояло на середині неба, і не квапилося заходити майже цілий день.

14 І не було такого, як день той, ані перед ним, ані по ньому, щоб Господь так слухав людського голосу, бо Господь воював для Ізраїля.

15 І повернувся Ісус, а з ним весь Ізраїль до табору в Гілгал.

16 А ті п'ять царів втекли, та й сховалися в печері в Маккеді.

17 І було донесено Ісусові: "Знайдені ті п'ять царів, що сховалися в печері в Маккеді".

18 А Ісус наказав: "Заваліть великим камінням вхід печери, і поставте варту, щоб їх стерегти.

19 А ви не зупиняйтеся женіться за своїми ворогами, бийте їх ззаду й не давайте їм входити до їхніх міст, бо Господь, Бог ваш, віддав їх у вашу руку".

20 І завдав їм Ісус та Ізраїлеві сини нищівної поразки, і врятувалися тільки ті, що втекли від них до укріплених міст,

21 тоді весь народ спокійно повернувся в табір до Ісуса в Маккеді, і ніхто не посмів сказати щось проти Ізраїлевих синів!

22 І сказав Ісус: "Звільніть вхід до печери, і приведіть до мене тих п'яťох царів".

23 І вони зробили так, і вивели до нього з печери тих п'яťох царів: царя ерусалимського, царя хевронського, царя ярмутського, царя лахіського і царя еглонського.

24 І як привели тих царів до Ісуса, то Ісус скликав усіх Ізраїлевих людей, і сказав очільникам війська, що йшли з ним: "Підійдіть, поставте свої ноги на шиї цих царів". І вони підійшли, і поставили свої ноги на їхні шиї.

25 І сказав до них Ісус: "Не бійтеся, будьте сильні духом, бо Господь зробить так усім вашим ворогам, з якими ви воюєте".

26 І по цьому Ісус убив їх, і повісив їх на п'яťох деревах. І висіли вони на тих деревах аж до вечора.

27 І як заходило сонце, Ісус наказав, і познімали їх із дерев, і вкинули їх до печери, де вони ховалися, і заклали великим каміння вхід до печери, як воно й до цього дня.

28 А Маккеду Ісус здобув того дня, і побив вістрям меча її та царя її, і знищив кожного, хто був у ній, ніхто не залишився живим. І зробив він її цареві те саме, що зробив був цареві ерихонському.

29 А Ісус та весь Ізраїль з ним перейшли з Маккеди до Лівни, та й воювали проти Лівни.

30 І дав Господь в Ізраїлеву руку також її та царя її, і він побив вістрям меча її та всіх, що в ній, не залишив жодного живим. І зробив він цареві її, як зробив був цареві ерихонському.

31 І перейшов Ісус та весь Ізраїль з ним з Лівни до Лахішу, і став табором при ньому та воював проти нього.

32 І дав Господь в Ізраїлеву руку Лахіш, і здобув він його другого дня, і побив вістрям меча всіх, що в ньому, так, як зробив був Лівні.

33 Тоді прийшов ґезерський цар Горам допомогти Лахішу, та Ісус побив його й народ його, не залишивши нікого живим.

34 І перейшов Ісус та весь Ізраїль з ним з Лахішу до Еґлону, і став табором при ньому та воював з ним.

35 І здобули його того дня, і побили його вістрям меча, і винищили всіх, так, як зробив був Лахішу.

36 І пішов Ісус та весь Ізраїль з ним з Еґлону до Хеврону, і воював з ним.

37 І здобув його, і побив вістрям меча його та царя його, і всі міста його, і винищив усіх мешканців, так, як зробив був Еґлонові.

38 І повернувся Ісус та весь Ізраїль з ним до Девіру, і воював з ним.

39 І він здобув його, і царя його, і всі міста його, і побили їх вістрям меча, не залишивши нікого живим, як зробив був Хевронові, так зробив Девірові та цареві його, і як зробив був Лівні та цареві її.

40 І побив Ісус весь край: гори, Негев, Шефелу, узгір'я і всіх їхніх царів, не залишивши жодного живим, як наказав був Господь, Бог Ізраїлів.

41 І побив їх усіх Ісус від Кадеш-Барнеа аж до Гази, і весь Гошен, аж до Гівону.

42 А всіх тих царів та їхній край Ісус здобув одним походом, бо Господь, Бог Ізраїлів, воював для Ізраїля.

43 І повернувся Ісус та весь Ізраїль з ним до табору в Гілгал.

Ісус Навин 11

1 І як почув це хацорський цар Явін, то послав до мадонського царя Йовава, і до царя шімронського, і до царя ахшафського,

2 і до царів, що з півночі в горах та в степу на південь Кінроту, і в Шефелі, і на верхів'ях Дори з заходу,

3 і до ханаанян зі сходу та з заходу, і до амореян, і до хіттеян, і до періздеян, і до евусеян, і до хіввеян, що під Гермоном, у краї Міцпи.

4 І вийшли вони та всі їхні табори з ними, незліченною кількістю, як пісок, що на березі моря, і безліччю коней та колісниць.

5 І домовилися всі ці царі, і прийшли та й отаборилися всі разом біля озера Мером, щоб воювати з Ізраїлем.

6 І сказав Господь до Ісуса: "Не бійся їх, бо завтра о цій порі я покладу їх усіх трупами перед Ізраїлем. Підріжеш їхнім коням жили ніг, а їхні колісничі спалиш у вогні".

7 І напали на них зненацька Ісус та всі вояки з ним при озері Мером,

8 І дав їх Господь в Ізраїлеву руку, і вони побили їх, і гнали їх аж до великого Сидону, і аж до Місрефот-Маїму, і аж до долини Міцпи на схід, і винищили їх усіх до одного.

9 І зробив їм Ісус, як сказав йому Господь, підрізав їхнім коням жили, а їхні колісничі попалив у вогні.

10 І повернувся Ісус того часу, і здобув Хацор, а його царя вбив, бо Хацор перед тим був головним серед усіх тих царств.

11 І вони вбили всіх, що в ньому, і не залишилася жодна душа, а Хацор спалив.

12 Ісус завоював всі царські міста та вбив усіх їхніх царів, як наказав був Мойсей, раб Господній.

13 Не спалив Ізраїль тільки міста, що стоять на узгір'ях, крім Хацору, одного його спалив Ісус.

14 А всю здобич тих міст та худобу Ізраїлеві сини забрали собі, а всіх людей побили вістрям меча, не залишили жодної душі.

15 Як Господь наказав був Мойсеєві, рабові своєму, так Мойсей наказав Ісусові, і так зробив Ісус, виконав усе, що Господь наказав був Мойсеєві.

16 І взяв Ісус весь той край: гори Юди і весь Негев, і весь Гошен, і Шефелу, і Араву, і гори Ізраїлеві, і їхню приморську низину,

17 від гори Халак, що тягнеться до Сеїру, і аж до Баал-Гада в ліванській долині під горою Гермон. А всіх їхніх царів він повбивав.

18 Довгий час воював Ісус з усіма тими царями.

19 Не було міста, що уклало б мир з Ізраїлевими синами, окрім хіввеянина, гівонських мешканців, усе завоював.

20 Бо від Господа було, щоб зробити непоступливим їхнє серце, і щоб вони воювали проти Ізраїля, і щоб були винищені, і щоб не було для них милості, як Господь наказав

був Мойсееві.

21 І прийшов Ісус того часу, і винищив велетнів з гір Хеврона, Девіра, Анави і з усіх Юдиних гір, і з усіх Ізраїлевих гір, разом з їхніми містами Ісус їх винищив.

22 Не залишилося жодного велетня в краї Ізраїлевих синів, вони залишилися тільки в Газі, в Гаті та в Ашдоді.

23 І взяв Ісус весь край, усе так, як казав був Господь до Мойсея. І Ісус дав його Ізраїлеві на спадок, за їхніми племенами. І закінчилася війна в краї.

Ісус Навин 12

1 А оце царі того краю, яких побили Ізраїлеві сини, і посіли їхній край по тому боці Йордану на схід сонця, від річки Арнон аж до гори Гермон, та весь степ на схід:

2 Сигон, цар аморейський, що сидів у Хешбоні та панував від Ароеру, що над берегом Арнону, серединою річної долини і половиною Гілеаду, аж до річки Яббок, кордону синів Аммонових,

3 і степ аж до озера Кінроту на схід, і аж до степового моря, моря Солоного на схід, дорогою на Бет-Гаєшімот, і від Теману до підніжжя Пісгі.

4 І кордони Оґа, царя башанського, із залишку рефаїв, що сидів в Аштароті і в Едреї,

5 і що панував на узгір'ї Гермон і на Салха, і на всьому Башані аж до кордону ґешурейського та маахатейського, і половина Гілеаду, кордону Сигона, царя хешбонського.

6 Мойсей, раб Господній, та Ізраїлеві сини вбили їх. І дав його Мойсей, раб Господній, на спадок Рувимовому та Ґадовому та половині плем'я Манасіїного.

7 А оце царі того краю, що побив Ісус та Ізраїлеві сини по той бік Йордану на захід від Баал-Ґаду в Ліванській долині аж до гори Халак, що піднімається до Сеїру, і Ісус віддав її Ізраїлевим племенам на спадок за їхнім поділом,

8 на горі і в Шефілі, і в Араві, і на узбіччі, і в пустелі, і на півдні, хіттеянина, амореянина, і ханаанянина, періздеянина, хіввеянина й євусеянина:

9 один цар ерихонський, один цар гайський, що з боку Бет-Елу,

10 один цар єрусалимський, один цар хевронський,

11 один цар ярмутський, один цар лахиський,

12 один цар єґлонський, один цар ґезерський,

13 один цар девірський, один цар ґедерський,

14 один цар хоремський, один цар арадський,

15 один цар лівенський, один цар адулламський,

16 один цар маккедський, один цар бет-елський,

17 один цар таппуахський, один цар хеферський,

18 один цар афекський, один цар шаронський,

19 один цар мадонський, один цар хацорський,

20 один цар шімронський, один цар ахшафський,

21 один цар таанахський, один цар мегіддівський,

22 один цар кедеський, один цар йокнеамський при Кармелі,
23 один цар дорський при Нафат-Дорі, один цар гоїмський при Гілгалі,
24 один цар тірцький. Усіх царів було тридцять один.

Ісус Навин 13

1 А Ісус зістарівся й увійшов у дні. І сказав Господь до нього: "Ти зістарівся та увійшов у дні, а краю залишається ще дуже багато, щоб посісти його.

2 Оце край, що залишився: усі округи филистимські і весь Гешурей,

3 від Шіхору, що навпроти Єгипту, і аж до кордону Екрону на північ, що до ханаанянина входить, п'ять филистимських князів: аzzатський, ашдодський, ашкелонський, ґаттійський, екронський та аввеї.

4 На південь вся земля ханаанейв та сидонська Меара, аж до Афеки, аж до аморейського кордону,

5 і гівлейська земля, і весь Ліван на схід сонця від Баал-Гада, що під горою Гермон, аж до входу до Хамату.

6 Усіх мешканців гір від Лівану аж до Місрефот-Маїму, усіх сидонян, я вижену їх перед Ізраїлевими синами. Тільки поділи її жеребком на спадок Ізраїлеві, як я наказав був тобі.

7 А зараз поділи цей край на спадок дев'ятьом племенам та половині плем'я Манасійному".

8 Друга частина плем'я і разом з ним Рувимові та Гадові сини взяли свій спадок, що дав їм Мойсей по той бік Йордану на схід,

9 від Ароера, що на березі річки Арнон, і місто, що серед тієї долини, і всю Медевську рівнину аж до Дівона,

10 і всі міста Сигона, царя аморейського, що царював у Хешбоні, аж до кордону Аммонових синів,

11 Гілеад, володіння ґешурейські та маахейські, всю гору Гермон і весь Башан аж до Салхи,

12 все царство Оґа в Башані, що царював в Аштароті та в Едреї (він залишився з решти рефаїв), що Мойсей вигнав їх.

13 І не вигнали Ізраїлеві сини ґешуреянина та маахатеянина, і сидів Гешур та Маахат серед Ізраїля, і так є аж до цього дня.

14 Тільки для Левієвого плем'я не дав він спадку, вогняні жертви Господа, Бога Ізраїля, то спадок його, як я казав був йому.

15 І дав Мойсей для плем'я Рувимових синів спадок за їхніми родами.

16 І були їм кордони від Ароеру, що на березі Арнону, місто, що серед тієї долини, вся рівнина при Медеві,

17 Хешбон і всі міста його, що на рівнині, Дівон, Бамот-Баал, Бет-Баал-Меон,

18 Ягца, Кедемот, Мефаат,

19 Кір'ятаїм, Сівма, Церет-Гашшахар на горі Емеку,

20 Бет-Пеор, підніжжя Пісгі, Бет-Гасшімот,

21 всі міста рівнини і все царство Сигона, царя аморейського, що царював у Хешбоні, що Мойсей убив його та мідіянських очільників: Евія, Рекема, Цура, Хура і Реву, сигонових князів, мешканців того краю.

22 А Валаама, Беорового сина, чарівника, Ізраїлеві сини забили мечем серед інших, яких вони побили.

23 І був кордон Рувимових синів по річці Йордан. Це спадок Рувимових синів за їхніми родинами, їхні міста та їхні оселі.

24 І дав Мойсей для Гадового плем'я, синам Гада за їхніми родами.

25 Їхніми володіннями були: Язер, всі гілеадські міста, половину краю аммонових синів аж до Ароеру, що навпроти Рабби,

26 землі від Хешбону аж до Рамат Гамміцпі й Бетоніму, а від Маханаїму аж до кордону Девіру,

27 Бет-Гарам, Бет-Німра, Суккот, Цафон, залишок царства Сигона, царя хешбонського. Їхнім кордоном був Йордан аж до кінця озера Кіннерет по тому боці Йордану на схід.

28 Це спадок Гадових синів за їхніми родинами, міста та їхні околиці.

29 І дав Мойсей половині плем'я Манасійного за їхніми родами.

30 І був їхній кордон від Манахаїму, весь Башан, усе царство Ога, царя башанського, і всі села Яіру, що в Башані, шістдесят міст.

31 А половина Гілеаду, Аштарот і Едрея, міста Огового царства в Башані, синам Махіра, Манасійного сина, половині синів Махіра за їхніми родами.

32 Оце те, що Мойсей дав на спадок у Моаві по тому боці Йордану на схід.

33 А для Левієвого плем'я Мойсей не дав спадку, Господь, Бог Ізраїлів — він їхній спадок, як він казав їм.

Ісус Навин 14

1 А оце те, що посіли Ізраїлеві сини в Ханаанському краї, що дали їм на спадок священик Елеазар, Ісус, син Навинів, та голови батьків племен Ізраїлевих синів.

2 Жеребком поділили їхній спадок, як наказав був Господь через Мойсея, дев'яти племенам і половині плем'я.

3 Бо дав Мойсей частку двом племенам, та половині плем'я по той бік Йордану, а левитам спадку не дав серед них.

4 Бо Йосипових синів було двоє поколінь, Манасія та Єфрем, а левитам не дали спадку в краю, а тільки міста для осілості та їхні пасовиська для їхньої худоби та для їхнього маетку.

5 Як наказав був Господь Мойсееві, так і зробили Ізраїлеві сини, та й поділили край.

6 І підійшли Юдині сини до Ісуса в Гілгалі, та й сказав до нього Калев, син Єфуннеїв, кеназзєянин: "Ти знаєш те слово, що Господь промовляв до Мойсея, людини Божої, про мене та про тебе в Кадеш-Барнеа.

7 Я був віку сорока років, коли Мойсей, раб Господній, посилав мене з Кадеш-

Барнеа розвідати той край. І я доповів, як було в серці моєму.

8 А мої брати, що ходили зі мною, знесли були серце народу, а я слухав Господа, Бога мого.

9 І присягнув Мойсей того дня, промовляючи: "Запевняю тебе, той край, що нога твоя ходила в ньому, буде на спадок тобі та синам твоїм навіки, бо ти слухав Господа, Бога мого".

10 І оце Господь залишив мене живим, як казав. Сорок п'ять років відтоді, як Господь промовляв був це слово Мойсеєві, коли Ізраїль ходив по пустелі. А зараз ось я віку вісімдесяти п'яти років.

11 Сьогодні я ще маю силу, як того дня, коли Мойсей посилав мене, яка сила моя тоді, така сила моя й зараз, щоб воювати, виходити і приходити.

12 А зараз дай мені цей гористий край, про який Господь казав того дня, бо ти чув тоді, що там велетні та великі укріплені міста. Можливо, Господь буде зі мною, і я вижену їх, як наказав був Господь".

13 І поблагословив його Ісус, і дав Калєвові, синові Єфуннеєвому, Хеврон за спадок.

14 Тому став Хеврон Калєвові, синові Єфуннеєвому, кеназзєянинові, за спадок, і так є аж до цього дня, за те, що він слухав Господа, Бога Ізраїля.

15 А ім'я Хеврону раніше було Кір'ят-Арба, Арба був між велетнів найбільшим чоловіком. І закінчилися війни в краю.

Ісус Навин 15

1 І був жеребок для плем'я Юдиних синів за їхніми родинами: до едомського кордону, пустеля Цін, на південь від Теманського краю.

2 Південний кордон виходить від кінця затоки Солоного моря, звернутої на південь.

3 Тоді йде на південь від Маале-Акраббіму, переходить до Ціну, піднімається з півдня, від Кадеш-Барнеа й переходить до Хецрону, піднімається до Аддару й повертає до Каркаї.

4 І переходить він до Адмону, йде до Єгипетської ріки і закінчується на заході. Це був південний кордон.

5 А східний кордон Солоне море аж до кінця Йордану. А північний: від морської затоки з кінця Йордану,

6 піднімається кордон до Бет-Хогли, проходить на північ від Бет-Гаарови, і піднімається до Евен-Боган-Бен-Рувена.

7 Далі піднімається від Ахорської долини, а на півночі повертає до Гілгалу, що навпроти Маале-Адумміму, що на південь від потоку. Переходить до Ме-Ен-Шемешу і закінчується при Ен-Рогелі.

8 Підіймається до Ге-Бен-Гінному обіч євусєянина з півдня, це Єрусалим. Потім піднімається до верхів'я гори, що навпроти Ге-Гінному на захід, що в кінці Емек-Рефаїму на північ.

9 Проходить той кордон від верхів'я гори до джерела Ме-Нефтоаху, йде до міст гори Ефрону і до Баали, це Кір'ят-Єарім.

10 Повертає з Баали на захід до гори Сеїр, переходить до схилу гори Єарім з півночі, це Кесалон, сходить до Бет-Шемешу і переходить до Тімни.

11 Йде північним схилом Екрону, до Шіккаруну, переходить до гори Баали, і йде до Явнеїлу. І закінчується на заході.

12 А західний кордон до Великого моря. Це кордон Юдиних синів за їхніми родинками.

13 А Калеву, синові Єфуннеєвому, він дав частку серед Юдиних синів, за Господнім наказом до Ісуса, Кір'ят-Арби, батька велетнів, воно Хеврон.

14 І Калев вигнав звідти трьох велетнів: Шешая, Ахімана і Талмая.

15 І пішов він звідти до девірських мешканців, а раніше Девір називався Кір'ят-Сефер.

16 І сказав Калев: "Хто поб'є Кір'ят-Сефер та здобуде його, то дам йому дочку мою Ахсу за жінку".

17 І здобув його Отніїл, син Кеназів, брат Калевів. І він дав йому свою дочку Ахсу за жінку.

18 І сталося, що він підмовив її вимагати поля від її батька. І коли вона прибула до батькової оселі, Калев запитав її: "Що тобі?"

19 І вона сказала: "Дай мені дар благословення! Бо ти дав мені землю суху, то даси мені ще й Гуллот". І він дав їй Гуллот горішній та Гуллот долішній.

20 Оце спадок плем'я Юдиних синів за їхніми родинками.

21 Міста від краю плем'я Юдиних синів до едомського кордону на півдні: Кавцеїл, Едер, Ягур,

22 Кіна, Дімона, Адада,

23 Кедеш, Хацор, Їтнан,

24 Зіф, Телем, Беалот,

25 Хацор-Хадатта, Керійот-Хецрон, це Хацор,

26 Амам, Шема, Молада,

27 Хацор-Гадда, Хешмон, Бет-Пелет,

28 Хацар-Шуал, Беер-Шева, Бізйотея,

29 Баала, Ійїм, Ецем,

30 Елтолад, Хесіл, Хорма,

31 Ціклаг, Мадманна, Сансанна,

32 Леваот, Шілхім, Аїн і Ріммон. Усіх міст двадцять дев'ять та їхні околиці.

33 На Шефалі: Ештаол, Цора, Ашна,

34 Заноах, Ен-Ганнім, Таппуах Гаенам,

35 Ярмут, Адуллам, Сохо, Азека,

36 Шаараїм, Адітаїм, Гедера і Гедеротаїм, чотирнадцять міст та їхні околиці.

37 Ценан, Хадаша, Мігдал-Гад,

38 Ділан, Міцпе, Йоктеїл,

39 Лахіш, Боцкат, Еглон,

40 Каббон, Лахмас, Кітліш,

41 Гедерот, Бет-Дагон, Наама і Маккеда, шістнадцять міст та їхні околиці.
42 Лівна, Етер, Ашан,
43 Ївтах, Ашна, Неців,
44 Кеїла, Ахзів і Мареша, дев'ять міст та їхні околиці.
45 Екрон і підлеглі міста його та їхні околиці.
46 Від Екрону й до моря усе, що при Ашдоді та їхні околиці.
47 Ашдод, підлеглі міста його та околиці його, Газа, підлеглі міста її та околиці її до єгипетського потоку і до узбережжя Великого моря.
48 В горах: Шамір, Яттїр, Сохо,
49 Данна, Кір'ят-Санна, він Девір,
50 Анав, Ештемо, Анім,
51 Гошен, Холон, Гіло, одинадцять міст та їхні околиці.
52 Арав, Дума, Ешан,
53 Янім, Бет-Таппуах, Афека,
54 Хумта, Кір'ят-Арба, це Хеврон, і Ціор, дев'ять міст та їхні околиці.
55 Маон, Кармел, Зіф, Юта,
56 Ізреїл, Йокдеам, Заноах,
57 Каїн, Гіва і Тімна, десять міст та їхні околиці.
58 Халхул, Бет-Цур, Гедор,
59 Маарат, Бет-Анот і Елтекон, шість міст та їхні околиці.
60 Кір'ят-Баал, він Кір'ят-Єарім, і Рабба, двоє міст та їхні околиці.
61 В пустелі: Бет-Гаарава, Міддін Сехаха,
62 Нівшан, Ір-Гаммелах і Ен-Геді, шість міст та їхні околиці.
63 А євусеяна, мешканців Єрусалиму, Юдині сини не могли вигнати, тому живе євусеянин разом з Юдиними синами в Єрусалимі. І так є аж до цього дня.

Ісус Навин 16

1 І випав жеребок для Йосипових синів: їхнє володіння від ерихонського Йордану до ерихонської води на схід пустелі, що тягнеться від Єрихону по горі до Бет-Елу.
2 Їхній кордон виходить з Бет-Елу до Луз і переходить по землях Арки до Атароту,
3 і сходить на захід до кордону яфлетського, аж до кордону Бет-Хорону долішнього, і аж до Гезеру, і закінчується при морі.
4 І посіли це Йосипові сини, Манасія та Єфрем.
5 І був кордон спадку Єфремових синів за їхніми родинами на схід: Атрот-Аддар аж до горішнього Бет-Хорону.
6 Потім виходив до Міхметату з півночі, і повертав на схід до Таанат-Шіло та й переходив його зі сходу до Яноаху.
7 І сходив з Яноаху до Атароту та до Наари, доходив до Єрихону, і виходив до Йордану.
8 А з Таппуаху йде на захід до потоку Кана, та й закінчувався при морі. Це спадок плем'я Єфремових синів за їхніми родами.

9 І міста, відділені для Єфремових синів, були серед спадку Манасіїних синів, усі ці міста та їхні околиці.

10 Та не вигнали вони ханаанянина, що сидів у Гезері. І жили ханааняни посеред Єфрема, працюючи на нього. І так є аж до цього дня.

Ісус Навин 17

1 І випав жеребок для Манасіїного плем'я, бо він первісток Йосипів, Махірові, Манасіїному первісткові, Гілеадовому батькові, бо він був вояк, то був йому Гілеад та Башан.

2 І було для залишку Манасіїних синів за їхніми родами: синам Авіезера і синам Хелека, і синам Азріїла, і синам Шехема, і синам Хефера, і синам Шеміда. Оце сини Манасії, Йосипового сина, за їхніми родами.

3 А в Целофхада, сина Хефера, сина Гілеада, сина Махіра, сина Манасіїного, не було в нього синів, а тільки дочки. А оце імена його дочок: Махла, Ноа, Хогла, Мілка та Тірца.

4 І прийшли вони до священика Елеазара й до Ісуса, Навиногого сина, та голів племен, і сказали: "Господь наказав був Мойсеєві дати нам спадок серед наших братів". І він дав їм на Господній наказ спадок серед братів їхнього батька.

5 І випало для Манасії десять наділів, окрім землі Гілеаду та Башану, що по той бік Йордану,

6 бо Манасіїні дочки посіли спадок серед синів його, а гілеадський край був для залишку Манасіїних синів.

7 І був Манасіїн кордон від Ашер-Гамміхметату, що навпроти Сигему, і йшов він на південь до мешканців Ен-Таппуаху.

8 Для Манасії був край Таппуах, а місто Таппуах при Манасіїному кордоні для Єфремових синів.

9 І сходить той кордон до потоку Кана, на південь від потоку. Ці міста Єфремові серед Манасіїних міст. А кордон Манасії від півночі до потоку, а закінчувався при морі.

10 На південь Єфремове, а на північ Манасіїне, а кордоном було море. А в Асирі вони стикалися з півночі, а в Іссахарі зі сходу.

11 І було для Манасії в Іссахарі та в Асирі: Бет-Шеан та його залежні міста, і Ївлеам та його залежні міста, і мешканці Доару та його залежні міста, і мешканці Таанаху та його залежні міста, і мешканці Мегіддо та його залежні міста, три верховини.

12 Та Манасіїні сини не змогли вигнати мешканців цих міст, і ханаанянин продовжував сидіти в тому краї.

13 І коли Ізраїлеві сини зміцнилися, то зробили ханаанянина батраком, а вигнати — не вигнали його.

14 І промовляли Йосипові сини до Ісуса: "Чому ти дав нам на спадок один жеребок та один наділ, ми ж народ численний, бо до цього часу благословив нас Господь".

15 І сказав до них Ісус: "Якщо ви народ численний, то підіть та й повикорчуйте ліс у краї періздеянина та рефаїв, якщо Єфремова гора тісна для вас".

16 І сказали Йосипові сини: "Не вистачить нам тієї гори, та й залізна колісниця в кожного ханаанянина, що сидить у долині, як у того, що в Бет-Шеані та в його залежних містах, так і в того, що в долині Ізреельській".

17 І сказав Ісус до Йосипової оселі, до Єфрема та до Манасії: "Ви численний народ, і в вас сила велика, не буде вам один жеребок,

18 а буде вам гористий край, а що там ліс, то викорчуй його, і будуть вам його кордони. Бо ви виженете ханаанянина, хоч у нього колісниці залізні, і хоч він сильний".

Ісус Навин 18

1 І була зібрана вся громада Ізраїлевих синів до Шіло, і вони поставили там намет зібрання, а перед цим був здобутий край.

2 І залишилося серед Ізраїлевих синів сім племен, що не поділили ще спадку свого.

3 І сказав Ісус до Ізраїлевих синів: "Аж доки ви зволікатимете, щоб посісти той край, що дав вам Господь, Бог ваших батьків?

4 Дайте від себе по три людини від плем'я, і я пошлю їх, і вони пройдуть по краю, і опишуть його за їхнім спадком, і прийдуть до мене.

5 І вони поділять його собі на сім частин. Юда стане на своєму кордоні з півдня, а Йосипів дім стане на своєму кордоні з півночі.

6 А ви опишете той край, сім частин, і принесете опис мені сюди, а я кину вам жеребка тут перед обличчям Господа, Бога нашого.

7 А левитам нема частки поміж вами, бо служіння Господнє є спадщина його. А Гад, і Рувим, та половина Манасійного плем'я взяли свій спадок по той бік Йордану на схід, що дав їм Мойсей, раб Господній".

8 І встали ті люди й пішли. А Ісус наказав тим, що пішли описувати край: Ідіть і пройдіть по краю, і опишіть його, та й повертайтеся до мене. А я кину вам жеребка тут перед Господнім обличчям у Шіло.

9 І пішли вони, і пройшли по краю, та й описали його за містами на сім частин у книзі. І прийшли вони в табір до Ісуса в Шіло.

10 І кинув їм Ісус жеребка в Шіло перед Господнім обличчям. І поділив там Ісус край для Ізраїлевих синів за їхніми поділами.

11 І вийшов жеребок для плем'я Веніяминових синів за їхніми родами, і вийшов кордон їхнього жеребка між синами Юдиними та між синами Йосиповими.

12 І був їм кордон на північний бік від Йордану. І піднімається до краю Єрихону з півночі, і на гору на захід, і закінчується при пустелі Бет-Евен.

13 А звідти переходить до Лузу на південь, це Бет-Ел. І сходить до Атрот-Аддару на гору, що з півдня до долішнього Бет-Хорону.

14 І повертає на західний бік, на південь від гори, що навпроти Бет-Хорону на південь, і закінчується при Кір'ят-Баалі, це Кір'ят-Єарім, місті Юдиних синів. Це західний бік.

15 А південний бік від кінця Кір'ят-Єаріму. І виходить на захід до джерела Ме-Нефтоаху.

16 І сходить до кінця гори, що навпроти Ге-Бен-Гіннома, що в долині Рефаїм на північ. І йде Ге-Гінном побіч євусеянина на південь, і сходить до Ен-Рогелу,

17 і тягнеться він з півночі, і виходить до Ен-Шемешу, і до Гелілоту, що навпроти Маале-Адуммім. І сходить до Евен-Боган-Бен-Реувену.

18 І проходить побіч навпроти Арави на північ, та й сходить до Арави.

19 І проходить побіч Бет-Хогли на північ, і закінчується при затоці Солоного моря на північ, до кінця Йордану з півдня. Це кордон південний.

20 А Йордан буде кордоном його зі східного боку. Це спадок Веніяминових синів за кордонами його, за родами його.

21 І були міста для плем'я Веніяминових синів за їхніми родами: Єрихон і Бет-Хогла, і Емек-Кеціц,

22 і Бет-Гаарава, і Цемараїм, і Бет-Ел,

23 і Аввім, і Пара, і Офра,

24 і Кефар-Гааммоні, і Офні, і Гева, дванадцять міст та їхні помешкання.

25 І Гівон, і Рама, і Беерот,

26 і Міцпе, і Кефіра, і Моца,

27 і Рекем, і Їрпеїл, і Парала,

28 і Цела, Елеф, і Євусі, воно Єрусалим, і Гіват, і Кір'ят-Єарім, чотирнадцять міст та їхні помешкання. Це спадок Веніяминових синів за їхніми родами.

Ісус Навин 19

1 А другий жеребок випав Симеонові. Плем'ю Симеонових синів за їхніми родинами був спадок серед спадку Юдиних синів.

2 І були їхнім спадком: Беер-Шева, Молада,

3 Хацар-Шуал, Бала, Ецем,

4 Елтолад, Бетул, Хорма,

5 Ціклаг, Бет-Гаммаркавот, Хацар-Суса,

6 Бет-Леваот і Шарухен, тринадцять міст та їхні околиці.

7 А також Аїн, Ріммон, і Етер, і Ашан, чотири міста та їхні околиці.

8 І всі околиці тих міст аж до Баалат-Бееру і Рамат-Негеву. Це спадок плем'я Симеонових синів за їхніми родинами.

9 З наділу Юдиних синів був спадок синів Симеонових, бо наділ Юдиних синів був численніший від них. І посіли Симеонові сини серед їхнього спадку.

10 А третій жеребок випав Завулоновим синам за їхніми родами, і був кордон їхнього спадку аж до Саріду.

11 Ппотім піднімався до Яму та Марали, і доходив до Даббешету, стикався з потоком, що навпроти Йокнеаму,

12 і повертав з Саріду на схід, до сходу сонця, на кордон Кіслот-Фавору, і виходив до Доврату, піднімався до Яфія.

13 А звідти переходив на схід до Гат-Хеферу, Ет-Каціну, до Ріммон-Гамметоару і до Неї.

14 Повертав з півночі Ханнату, і закінчувався при Ге-Їфтах-Елі.

15 А далі Каттат, Нагалал, Шімрон, Їдала і Віфлеєм, дванадцять міст та їхні околиці.

16 Ці міста та їхні околиці були спадком Завулонових синів за їхніми родами.

17 Четвертий жеребок вийшов Іссахарові, Іссахаровим синам за їхніми родами.

18 І проходив їхній кордон через: Ізреел, Кесуллот, Шунем,

19 Хафараїм, Шіон, Анахарат,

20 Раббіт, Кішйон, Евес,

21 Ремет, Ен-Ганнім, Ен-Хадда і Бет-Паццец.

22 Доходив до Фавору, Шахаціми й Бет-Шемету, і закінчувався при Йордані, шістнадцять міст та їхні околиці.

23 Оце спадок плем'я Іссахарових синів за їхніми родами, міста та їхні околиці.

24 А п'ятий жеребок випав для плем'я Асирових синів за їхніми родами.

25 І проходив їхній кордон через: Хелкат Халі, Бетен, Ахшат,

26 Алламмелех, Амад, Мішал і дотикався Кармелю на захід та Шіхор-Лівнату,

27 повертав на схід сонця до Бет-Даг'ону, дотикався Завулону та Ге-Їфтах-Елу, на північ Бет-Гаемеку та Ніелу, і виходив до Кавулу зліва.

28 Потім проходив через Еврон, Рехов, Хаммон і Кана аж до Сидону Великого.

29 Повертав до Рами та аж до міста Мівцар-Цору, ішов до Хоси і закінчується при заході від околиці Ахзіву,

30 а також Умма, Афек і Рехов, двадцять двоє міст та їхні околиці.

31 Ці міста та їхні околиці були спадком плем'я Асирових синів за їхніми родами.

32 Синам Нефталимовим випав шостий жеребок, для синів Нефталимових за їхніми родами.

33 І був кордон їхнього спадку: від Хелефу, Елону при Цаананнімі, Адамі-Ганнекев, Явнеїл аж до Лаккуму і закінчувався він при Йордані.

34 Повертав на захід до Ашнот-Фавору, і виходив звідти до Хуккоку та дотикався Завулону з півдня, а Асира дотикався з заходу, а Юди при Йордані на схід сонця.

35 Укріплені міста: Ціддім Цер, Хаммат, Раккат, Кіннерет,

36 Адама, Рама, Хацор,

37 Кедеш, Едреї, Ен-Хасор,

38 Їрон, Мігдал-Ел, Хорем, Бет-Анат і Бет-Шамеш, дев'ятнадцять міст та їхні околиці.

39 Ці міста та їхні околиці були спадком плем'я синів Нефталимових за їхніми родинами.

40 А для плем'я Данових синів за їхніми родами випав сьомий жеребок.

41 І проходив кордон їхнього спадку через: Цору, Ештаол, Ір-Шемеш,

42 Шаалаббін, Аялон, Їтлу,

43 Елон, Тімнату, Екрон,

44 Елтеке, Гіббетон, Баалат,

45 Єгуд, Бене-Берак, Гат-Ріммон,

46 Ме-Яркон і Раккон із кордоном навпроти Яфи.

47 І було затісно Дановим синам у тих кордонах. І Данові сини пішли й воювали з Лешемом, і побили його вістрям меча, і здобули його, і осіли там. І вони дали Лешему ім'я: Дан, як ім'я їхнього батька Дана.

48 Ці міста та їхні околиці були спадком плем'я Данових синів за їхніми родами.

49 І скінчили вони заселяти край згідно з його кордонами. І дали Ізраїлеві сини спадок Ісусові, синові Навиновому, посеред себе.

50 На Господній наказ дали йому те місто, яке він жадав: Тімнат-Серах на Єфремовій горі. І збудував він місто та й осів в ньому.

51 Оце той спадок, що священник Елеазар і Ісус, син Навинів, та голови осель батьків давали племенам Ізраїлевих синів жеребком у Шіло перед Господнім обличчям при вході до намету зібрання. І покінчили вони ділити край.

Ісус Навин 20

1 І Господь промовляв до Ісуса:

2 "Скажи до Ізраїлевих синів: "Виділіть собі міста для сховища, про які я казав вам через Мойсея,

3 щоб утікав туди вбивця, що вб'є кого ненароком, і вони будуть для вас на місце сховища від месника за кров.

4 І втече він до одного з тих міст, і стане при вході міської брами, та й розкаже старшинам того міста про свою справу. І вони візьмуть його до міста, і дадуть йому місце, і він осяде з ними.

5 А коли гнатиметься за ним месник, то не видадуть убивцю в руку його, бо він ненароком убив свого ближнього, і ніколи не був йому ворогом.

6 І сидітиме він у тому місті, аж поки не стане перед громадою на суд, аж до смерті найвищого священника, що буде тоді. Потім повернеться вбивця, та й увійде до свого міста й до свого помешкання, до того міста, звідки він утік"".

7 І посвятили вони Кедеш в Галілі на Нефталимовій горі, і Сихем на Єфремовій горі та Кір'ят-Арбу, воно Ефрон, на горі Юдиній.

8 А по той бік ерихонського Йордану на схід вони дали: Бецер в пустелі, на рівнині, із Рувимового плем'я, і Рамот у Гілеаді з Гадового, і Галан у Башані з Манасіїного.

9 Оце були міста призначені для всіх Ізраїлевих синів та для прихоська, що мешкає чужинцем серед них, для сховища кожному, хто вб'є кого ненароком. І не помре він від руки месника за кров, аж поки не стане перед громадою.

Ісус Навин 21

1 І підійшли голови осель батьків Левієвих до священника Елеазара й до Ісуса, сина Навинового, та до голів осель батьків племен Ізраїлевих синів,

2 та й сказали до них у Шіло в Ханаанському краї: "Господь наказав був через Мойсея дати нам міста для мешкання, а їхні пасовиська для нашої худоби".

3 І дали Ізраїлеві сини левитам зі свого наділу на наказ Господній ті міста та їхні

пасовиська.

4 І випав жеребок для левитам з роду кегатеян. Синам священика Аарона дісталоя від плем'я Юдиного, і від Симеонового, і від Веніяминового тринадцять міст.

5 А Кегатовим синам, що залишилися з родів Єфремового плем'я й з плем'я Данового та з половини Манасіїного жеребком дісталоя десять міст.

6 А для Гершонових синів від родів Ісахарового плем'я і від плем'я Асирового та Нефталимового, а також половини плем'я Манасіїного за жеребком у Башані дісталоя тринадцять міст.

7 Мерарієвим синам за їхніми родами дісталоя від плем'я Рувимового, від плем'я Гадового та від плем'я Завулонового — двадцять міст.

8 І дали жеребком Ізраїлеві сини левитам ті міста та їхні пасовиська, як наказав був Господь через Мойсея.

9 І дали вони з плем'я синів Юдиних та з плем'я синів Симеонових ті міста, що будуть нижче названі.

10 І було для Ааронових синів із родів кегатеянина, Левієвих синів, бо їм був жеребок найперше.

11 І дали їм місто Кір'ят, батька велетнів Арби, воно Хеврон, на Юдиних горах, та його пасовиська навколо нього.

12 А поля та поселення їхні дали Калеву, синові Єфуннеєвому, на власність йому.

13 А синам священика Аарона дали місто сховища для вбивці: Хеврон та його пасовиська, Лівну та її пасовиська,

14 Яттір та його пасовиська, Ештемоа та її пасовиська,

15 Холон та його пасовиська, Девір та його пасовиська,

16 Аїн та його пасовиська, Ютту та її пасовиська і Бет-Шемеш та його пасовиська, дев'ять міст від двох тих племен.

17 А від Веніяминового плем'я: Гівон та його пасовиська, Геву та її пасовиська,

18 Анатоль та його пасовиська і Алмон та його пасовиська, четверо міст.

19 Всього для священиків Ааронових синів, тринадцять міст та їхні пасовиська.

20 А левитам з роду Кегатових синів, що залишилися, міста їхнього жеребка були від Єфремового плем'я.

21 І дали їм місто сховища для вбивці: Сихем та його пасовиська, на Єфремовій горі, Гезер та його пасовиська,

22 Ківцаїм та його пасовиська і Бет-Хорон та його пасовиська, четверо міст.

23 А від Данового плем'я: Елтеке та його пасовиська, Гіббетон та його пасовиська,

24 Аялон та його пасовиська і Гат-Ріммон та його пасовиська, четверо міст.

25 А від половини Манасіїного плем'я: Таанах та його пасовиська і Гат-Ріммон та його пасовиська, двоє міст.

26 Усіх міст — десять та їхні пасовиська для родів, що залишилися з Кегатових синів.

27 А для Гершонових синів з Левієвих родів від половини Манасіїного плем'я місто сховища вбивці: Голан у Башані та його пасовиська і Беештера та її пасовиська, двоє

міст.

28 А від Іссахарового плем'я: Кішйон та його пасовиська, Доврат та його пасовиська,

29 Ярмут та його пасовиська і Ен-Ганнім та його пасовиська, четверо міст.

30 А від Асирового плем'я: Мішал та його пасовиська, Ардон та його пасовиська,

31 Хелкат та його пасовиська і Рехов та його пасовиська, четверо міст.

32 А від Нефталимового плем'я місто сховища для вбивці: Кедеш у Галілі та його пасовиська, Хаммот-Дор та його пасовиська і Картан та його пасовиська, троє міст.

33 Усіх міст Гершонових за їхніми родинами було тринадцять.

34 А для левитів з родів Мерарієвих синів, залишок від плем'я Завулонового: Йокнеам та його пасовиська, Карта та її пасовиська.

35 Дімна та її пасовиська і Нагалал та його пасовиська, четверо міст.

36 А від Рувимового плем'я: Бецар та його пасовиська, Ягца та її пасовиська,

37 Кедемот та його пасовиська і Мефаат та його пасовиська, четверо міст.

38 А від Гадового плем'я місто сховища для вбивці: Рамот у Гілеаді та його пасовиська, Маханаїм та його пасовиська,

39 Хешбон та його пасовиська і Язер та його пасовиська, усіх міст четверо.

40 Усіх міст для Мерарієвих синів за їхніми родами, що залишилися з Левієвих родів, було за їхнім жеребком дванадцять.

41 Усіх Левієвих міст серед власності Ізраїлевих синів — сорок вісім міст та їхні пасовиська.

42 Кожне місто з пасовиськом його навколо нього, так для всіх тих міст.

43 І дав Господь Ізраїлеві весь той край, що присягав був дати його їхнім батькам, і вони заволоділи ним та й осіли в ньому.

44 І дав Господь їм мир навколо, усе так, як присягав був їхнім батькам. І ніхто з усіх їхніх ворогів на встояв перед ними, усіх їхніх ворогів Господь дав у їхню руку.

45 Нічого не було невиконаного з усього того доброго слова, що Господь промовляв до Ізраїлевої оселі, усе збулося.

Ісус Навин 22

1 Тоді покликав Ісус плем'я Рувимове та Гадове, та половину Манасіїного,

2 та й сказав їм: "Ви виконували все, що вам наказав був раб Господній Мойсей, і ви слухали голосу мого про все, що я вам наказував.

3 Ви не лишали братів своїх аж до цього дня, і ви виконували запові Господа, Бога вашого.

4 А нині Господь, Бог ваш, дав мир вашим братам, як вам казав був. Тож повертайтеся до наметів своїх, до краю вашої власності, що вам дав Мойсей, раб Господній, на тому боці Йордану.

5 Тільки пильнуйте заповіді та Закон, що наказав був вам виконувати Мойсей, раб Господній: любити Господа, Бога вашого, і ходити всіма його шляхами, і триматися його заповідей, і горнутися до нього, і служити йому всім вашим серцем та всією вашою

душею".

6 І поблагословив їх Ісус, та й послав їх, а вони пішли до наметів своїх.

7 А половині Манасіїного плем'я Мойсей дав у Башані, а половині його дав Ісус з їхніми братами на цьому боці Йордану на захід. І також, коли Ісус відпускав їх до їхніх наметів, то поблагословив їх,

8 та й сказав до них: "Поверніться до своїх наметів з великими маєтками та з численною худобою, зі сріблом, і з золотом, і з міддю, і з залізом і з великою кількістю одягу. Поділіть здобич від ваших ворогів з вашими братами.

9 І пішли сини Рувимові й сини Гадові та половина Манасіїного плем'я від Ізраїлевих синів із Шіло, що в Ханаанському краї до Гілеаду, до краю своєї власності, що посіли його на наказ Господній через Мойсея.

10 І прийшли до йорданських могил, що в Ханаанському краї, і збудували там сини Рувимові й сини Гадові та половина Манасіїного плем'я великого жертovníка над Йорданом.

11 І почули Ізраїлеві сини про те, що збудували сини Рувимові й сини Гадові та половина Манасіїного плем'я жертovníка навпроти Ханаанського краю, при йорданських могилах, на боці Ізраїлевих синів.

12 І була зібрана вся громада Ізраїлевих синів до Шіло, щоб піти на них війною.

13 І послали Ізраїлеві сини до синів Рувимових і до синів Гадових та до половини Манасіїного плем'я Гілеадського краю Пінхаса, сина священика Елеазара,

14 та з ним десять очільників, по одному для батькового оселі з усіх Ізраїлевих племен, а кожен з них голова оселі їхніх батьків для тисяч Ізраїлевих.

15 І прийшли вони до синів Рувимових і до синів Гадових та до половини Манасіїного

плем'я до Гілеадського краю, та й сказали до них:

16 "Так сказала вся Господня громада: "Ви скоїли переступ у вірності Ізраїлевому Богові, і відвернулися сьогодні від Господа. Бо ви збудували собі жертovníка, повставши проти Господа.

17 Чи нам мало Пеорового гріха, з якого ми не очистилися аж до цього дня, хоч і була покарана Господня громада?

18 Ви відвернулися і повстали сьогодні проти Господа, а він завтра розгнівається на всю Ізраїлеву громаду.

19 І якщо край, яким ви володієте нечистий, перейдіть до краю Господнього, в якому пробуває Господній намет, і візьміть власність серед нас, а на Господа не піднімайтеся, і не робіть з нас бунтівників, збудувавши собі жертovníка, окрім жертovníка Господа, Бога нашого.

20 Чи ж не Ахан, син Зерахів став невірним у тому, що мало бути знищене, а гнів був на всю Ізраїлеву громаду? І він був єдиний чоловік, що не помер своєю смертю через свій гріх".

21 І відповіли сини Рувимові, сини Гадові та половина Манасіїного плем'я головам тисяч Ізраїлевих:

22 "Бог богів, Господь, Бог богів, Господь, він знає, і Ізраїль теж знатиме. Не рятуй нас цього дня, якщо бунтом і переступом проти Господа ми це зробили,

23 Господь побачить, чи ми збудували собі жертовника на відвернення від Господа і для цілопалення, жертви хлібної та спорядження на ньому мирних жертв,

24 чи ми зробили це турбуючись, щоб не сказали завтра ваші сини до наших синів: "Що вам до Господа, Бога Ізраїлевого?"

25 Господь зробив Йордан кордоном між нами та вами, сини Рувимові та сини Гадові, нема вам наділу в Господі! І ваші сини відірвуть наших синів від боязні Господа.

26 Тож сказали ми: "Зробімо собі жертовника не на цілопалення й не на жертву,

27 а щоб він був свідком між нами та між вами, і між поколіннями нашими по нас, що ми служили Господові перед його обличчям нашими цілопаленнями, нашими жертвами і нашими жертвами мирними". І не скажуть ваші сини завтра до наших синів: "Нема вам наділу в Господі!"

28 І сказали ми, що коли в майбутньому так скажуть до нас та до наших поколінь, то ми відповімо: "Подивіться на жертовник, що зробили були наші батьки не на цілопалення й не на жертву, а щоб був він свідком між нами та вами".

29 Борони нас, Боже, повставати нам проти Господа, і відвертатися сьогодні від Господа, щоб будувати жертовника на цілопалення і на жертву хлібну, і на жертву мирну, окрім жертовника Господа, Бога нашого, що перед наметом його".

30 І почув священик Пінхас, голови громади і очільники тисяч Ізраїлевих, що були з ним, ті слова, що казали сини Рувимові, сини Гадові та сини Манасіїні, і було це добре в їхніх очах.

31 І сказав Пінхас, син священика Елеазара, до синів Рувимових, і до синів Гадових та до синів Манасіїних: "Сьогодні ми дізналися, що Господь серед нас, що ви не відступилися від Господа тим переступом, зараз ви визволили Ізраїлевих синів від Господньої руки".

32 І повернувся Пінхас, син священика Елеазара, та голови племен від синів Рувимових і від синів Гадових з Гілеадського краю до Ханаану, до Ізраїлевих синів, і звітували перед ними.

33 І була добра та річ в очах синів Ізраїлевих. І поблагословили Бога Ізраїлеві сини, і не пішли на них війною, щоб знищити край, у якому сидять сини Рувимові та сини Гадові.

34 І назвали сини Рувимові та сини Гадові жертовник: "Ед, бо він свідок між нами, що Господь — він Бог".

Ісус Навин 23

1 І по багатьох днях по тому, як Господь дав мир Ізраїлеві від усіх їхніх навколишніх ворогів, а Ісус постарів, увійшов у літа,

2 то покликав Ісус усього Ізраїля, його старшин і голів його, і суддів його, і очільників його, та й сказав до них: "Я постарів, увійшов у літа.

3 А ви бачили все, що зробив був Господь, Бог ваш, усім цим народам для вас, бо

Господь, Бог ваш, він той, що воює для вас!

4 Дивіться, ось я поділив вам жеребком землі народів, що винищив і тих, що залишилися між вами на спадок для ваших племен від Йордану і по море Велике, місце заходу сонця.

5 А Господь, Бог ваш, він вижене їх перед вами, і ви посядете їхній край, як казав був Господь, Бог ваш, до вас.

6 І ви зміцните себе, щоб виконувати й робити все, написане в книзі Закону Мойсеєвого, щоб не відхилятися від нього ані праворуч, ані ліворуч,

7 щоб ви не змішувалися з цими людьми, що залишилися між вами, а ім'я їхніх богів ви не згадаєте, і не будете присягати ними, і не будете служити їм, і не будете вклонятися їм,

8 бо ви будете горнутися тільки до Господа, Бога вашого, як робили ви аж до цього дня.

9 І вигнав Господь перед вами народи великі та сильні, і не встояв ніхто перед вами, як дотепер.

10 Один із вас сам жене тисячу, бо Господь, Бог ваш — він той воїн для вас, як казав був він вам.

11 І ви пильнуватимете свої душі, щоб любити Господа, Бога вашого.

12 Бо якщо ви відвернетесь й приліпитеся до решти цих народів, що живуть між вами, і будете свататися з ними, і будете змішуватися з ними, а вони з вами,

13 то знайте, що Господь, Бог ваш, вже не гнатиме ці народи перед вами, і вони стануть для вас сіткою й пасткою, батогом на ваші боки і терням на ваші очі, аж поки ви не згинете з цієї доброї землі, яку дав вам Господь, Бог ваш.

14 Я сьогодні відправляюся шляхом, яким мають пройти всі на цій землі. Ви ж закарбуйте у серці вашому і в душі вашій, що не відпало ані одне слово з усіх тих добрих слів, котрі про вас казав був Господь, Бог ваш, усе збулося вам, не відпало з нього ані одне слово.

15 І як збулося вам усе те добре слово, що про вас казав був Господь, Бог ваш, так наведе Господь на вас слово лихе, аж поки він винищить вас з цієї доброї землі, яку вам дав Господь, Бог ваш,

16 коли ви переступите заповіт Господа, Бога вашого, що він наказав вам виконувати, і підете служити іншим богам, і будете вклонятися їм, то запалиться гнів Господній на вас, і ви швидко зникнете з того доброго краю, що його він вам дав".

Ісус Навин 24

1 І зібрав Ісус усі Ізраїлеві племена до Сихему, і покликав Ізраїлевих старшин, голів його, суддів та очільників його, і стали вони перед Божим обличчям.

2 І сказав Ісус до всього народу: "Так сказав Господь, Бог Ізраїлів: "По тому боці Річки сиділи були ваші батьки від віків: Терах, батько Авраамів та батько Нахорів, і служили іншим богам.

3 І взяв я вашого батька Авраама з того боку Річки, і водив його по всьому

Ханаанському краї, і розмножив нащадків його, і дав йому Ісака.

4 І дав я Ісакові Якова та Ісава, і дав Ісавові гору Сеїр, щоб він посів її, а Яків та сини його зійшли до Єгипту.

5 І послав я Мойсея та Аарона, та й ударив Єгипет карами, що зробив сере нього, а потому я вивів вас.

6 І вивів я ваших батьків з Єгипту, і ввійшли ви до моря, а Єгипет гнався за вашими батьками колісницями та вершниками до Червоного моря.

7 І кликали вони до Господа, і він поклав темряву між вами та між єгиптянином, і навів на нього море, і воно покрило його, і ваші очі бачили те, що зробив я в Єгипті. І сиділи ви в пустелі багато днів.

8 І ввів я вас до краю амореян, що сидять по тому боці Йордану, і вони воювали з вами, а я дав їх у вашу руку. І ви посіли їхній край, і я винищив їх перед вами.

9 І встав був Балак, син Ціппорів, цар моавський, і воював з Ізраїлем. І він покликав Валаама, Беорового сина, щоб проклясти вас.

10 Та не бажав я слухати Валаама, і він благословив вас, і я врятував вас від його руки.

11 І перейшли ви Йордан, і прийшли до Єрихону. І воювали з вами господарі Єрихону: періздеянин, і ханаанянин, і хіттеянин, і гіргашеянин, і хіввеянин, і евусеянин, а я дав їх у вашу руку.

12 І послав я перед вами шершня, і він вигнав їх перед вами, двох царів аморейських, не мечем твоїм і не луком твоїм.

13 І дав я вам землю, яку ви не обробляли, і міста, що їх ви не будували, і ви осіли в них, і виноградники та оливки, яких ви не садили, і ви їли.

14 Тому бійтеся Господа і служіть йому в невинності та в правді, відкиньте богів, яким служили ваші батьки на тому боці Річки та в Єгипті, та й служіть Господові.

15 А якщо лихе в очах ваших служити Господові, оберіть собі сьогодні, кому служитимете, чи богам, яким служили ваші батьки, що по тому боці Річки, чи богам аморейським, що ви сидите в їхньому краї. А я та оселя моя служитимемо Господові".

16 І відповів народ: "Борони, нас Боже, покинути Господа, щоб служити іншим богам!

17 Бо Господь, Бог наш, він той, що вивів нас та наших батьків з Єгипетського краю, з оселі рабства, і зробив на наших очах ті великі знамена, і стеріг нас на всьому шляху, що ним ми ходили, і серед усіх народів, що ми пройшли серед них.

18 І вигнав Господь усі народи та амореянина, мешканця цього краю, перед нами. І ми будемо служити Господові, бо він Бог наш".

19 І сказав Ісус до народу: "Ви не можете служити Господові і чужим богам, бо він Бог святий, Бог ревнивий він. Не пробачить він вашу провину та ваших гріхів.

20 Коли ви покинете Господа, і служитимете чужим богам, то він відвернеться, і зробить вам лихе, і винищить вас по тому, як робив був добро вам".

21 І сказав народ до Ісуса: "Ні, таки Господові служитимемо!"

22 І сказав Ісус до народу: "Ви свідки проти себе, що ви обрали служити Господові".

І сказали вони: "Свідки!"

23 А зараз покиньте чужих богів, що серед вас, і прихиліть своє серце до Господа, Бога Ізраїлевого".

24 І сказав народ до Ісуса: "Господові, Богові нашому, ми служитимемо і голосу його будемо слухняними!"

25 І склав Ісус угоду з народом того дня, і дав йому постанови та закони в Сихемі.

26 І написав Ісус ті слова в книзі Божого Закону, і взяв великого каменя, та й поставив його там під тим дубом, що в Господній святині.

27 І сказав Ісус до всього народу: "Ось оцей камінь буде проти нас на свідчення, бо він чув усі Господні слова, що він промовляв до нас. І він буде проти вас за свідка, щоб ви не відступили від вашого Бога".

28 І відпустив Ісус народ, кожного до спадку його.

29 І помер Ісус, син Навинів, раб Господній, віку ста десяти років.

30 І поховали його в кордонах спадку його, у Тімнат-Серахові, що в Єфремових горах, на північ від гори Гааш.

31 І служив Ізраїль Господові по всі дні Ісуса та по всі дні старшин, що продовжили дні свої по Ісусові, і що знали все, що зробив Господь Ізраїлеві.

32 А Йосипові кістки, які Ізраїлеві сини винесли були з Єгипту, поховали в Сихемі, на ділянці поля, що купив був Яків від синів Гамора, Сихемового батька, за сто кеситів.

33 І помер Елеазар, син Ааронів, і поховали його на верховині Пінхаса, яка була дана його синові на Єфремовій горі.

СУДДІ

Судді 1

1 По смерті Ісуса запитували Ізраїлеві сини Господа: "Хто з нас піде попереду воювати з ханаанянами?"

2 І сказав Господь: "Юда піде. Бо я дав цей край у його руку".

3 І сказав Юда до Симеона, свого брата: "Іди зі мною на мій жеребок воювати з ханаанянами, то піду й я з тобою на твій жеребок". І пішов з ним Симеон.

4 І піднявся Юда, і Господь дав ханаанянина та періздеянина в їхню руку. І вони побили десять тисяч їхнього війська в Безеку.

5 І знайшли вони в Безеку Адоні-Безека, і воювали з ним, і побили ханаанянина та періздеянина.

6 І втікав Адоні-Безек, а вони гналися за ним, і зловили його, і відрубали великі пальці його рук та ніг.

7 І сказав Адоні-Безек: "Сімдесят царів з відрубаними великими пальцями їхніх рук та ніг часто збирали поживу під столом моїм. Як робив я, так відплатив і мені Бог!"

8 І воювали Юдині сини з Єрусалимом, і здобули його, і побили його вістрям меча, а місто спалили.

9 А потому Юдині сини пішли воювати з ханаанянином, мешканцем гори, Негеву і Шефелі.

10 І пішов Юда до ханаанянина, що сидить у Хевроні, а ім'я Хеврону було колись Кір'ят-Арба, і побили Шешая, Ахімана і Талмая.

11 А звідти пішов він до Девіру, а ім'я Девіру колись було Кір'ят-Сефер.

12 І сказав Калев: "Хто поб'є Кір'ят-Сефер та здобуде його, то дам йому Ахсу, дочку мою, за жінку".

13 І здобув його Отніїл, син Кенезів, молодший брат Калева. І він дав йому свою дочку Ахсу за жінку.

14 І підмовив чоловік її просити поля від її батька. І прибула вона до оселі батька, і як зійшла з осла, Калев запитав її: Що тобі?

15 І вона сказала йому: "Дай мені благословення! Бо ти дав мені землю суху, то дай мені ще водні джерела". І Калев дав їй Ґуллот горішній та Ґуллот долішній.

16 А сини Кенія, Мойсеевого тестя, пішли з міста пальм з Юдиними синами до Юдиної пустелі, що на півдні Араду. І оселилися там з народом.

17 І пішов Юда з Симеоном, своїм братом, та й побили ханаанянина, мешканця Цефату, і винищили його. І назвав він те місто Хорма.

18 І здобув Юда Газу, Ашкелон і Екрон та околиці їхні.

19 І був Господь з Юдою, і він вигнав мешканців гори. Та не міг він здолати мешканців долини, бо вони мали залізні колісниці.

20 І дали Калеву Хеврон, як казав був Мойсей, і він вигнав звідти трьох велетнів.

21 А євусеянина, мешканця Єрусалиму, не вигнали Веніяминові сини, і осів євусеянин з Веніяминівими синами в Єрусалимі, і сидить тут аж до цього дня.

22 І пішла також оселя Йосипова до Бет-Елу, і Господь був з ними.

23 І спостерігали Йосипові сини за Бет-Елом, яке колись називалося Лузом.

24 І побачила сторожа, що виходив з того міста, та й сказали до нього: "Покажи нам вхід до міста, а ми тебе помилуємо!"

25 І він показав їм вхід до міста, і вони побили те місто вістрям меча, а того чоловіка та всю його родину відпустили.

26 І пішов той чоловік до краю хіттеян, і збудував місто, та й назвав його Лузом, воно ім'я його аж до цього дня.

27 А Манасія не вигнав мешканців Бет-Шеану, Таанаху, Дору, Ївлеаму, Мегіддо та їхніх залежних міст. І ханаанянин волів сидіти в тому краї.

28 І коли Ізраїль зміцнівся, то він наклав на ханаанянина данину, але вигнати — не вигнав його.

29 І Єфрем не вигнав ханаанянина, що мешкає в Ґезері, і осів ханаанянин серед нього в Ґезері.

30 І Завулон не вигнав мешканців Кітрону та мешканців Нагалолу. І осів ханаанянин серед нього, і працював на Завулонових синів.

31 І Асир не вигнав мешканців Акко і мешканців Сидону, Ахлави, Ахзіву, Хелби, Афіку й Рехову.

32 І осів асирець серед ханаанянина, мешканця того краю, бо він не вигнав його.

33 І Нефталим не вигнав мешканців Бет-Шемешу і мешканців Бет-Анату. І вони сиділи серед ханаанянина, мешканця того краю, а мешканці Бет-Шемешу та Бет-Анату стали їм батраками.

34 І тиснув амореянин Данових синів на гору, і не давав йому сходити в долину.

35 І волів амореянин сидіти на горі Херес в Аялоні та в Шаалевімі, та стала сильною рука Йосипової оселі, і він змусив їх працювати на себе.

36 А кордони аморейські були від Маале-Акраббім і вище від Сели.

Судді 2

1 І прийшов ангел Господній з Гілгалу до Бохіму, та й сказав: "Я вивів вас з Єгипту до того краю, що обіцяв був вашим батькам". І додав: "Я не порушу своєї угоди з вами повік!

2 А ви не укладете угоди з мешканцями цього краю, їхні жертovníки порозбиваєте, та не слухали ви мого голосу. Чому ви вчинили так?

3 І я сказав: "Не прожену їх від вас, і вони стануть вам терням у боки, а їхні боги стануть вам пасткою".

4 І як ангел Господній промовляв ці слова до всіх Ізраїлевих синів, то народ заридав голосно.

5 І назвали те місце Бохім, і приносили там жертви Господові.

6 І Ісус відпустив народ, і Ізраїлеві сини розійшлися кожен до свого спадку, щоб посісти той край.

7 І служив народ Господові по всі дні Ісуса та по всі дні старшин, які прийшли по Ісусові, що бачили великі справи Господні, які зробив він Ізраїлеві.

8 І помер Ісус, син Навинів, раб Господній, віку ста десяти років.

9 І поховали його в межах спадщини його, у Тімнат-Хересі, в Єфремових горах, на північ від гори Гааш.

10 Також усе це покоління було прилучене до батьків своїх, а по них прийшло інше покоління, що не знало Господа, а також того, що робив він Ізраїлеві.

11 А Ізраїлеві сини служачи Ваалам, робили лихе в Господніх очах.

12 І покинули вони Господа, Бога батьків своїх, що вивів їх з Єгипетського краю, та й пішли за іншими богами, за богами тих народів, що були в їхніх околицях, і вклонялися їм, і гнівали Господа.

13 Покинули вони Господа, та стали служити Ваалові й Астартам.

14 І запалав Господній гнів на Ізраїля, і він дав їх у руку грабіжників, і вони їх пограбували. І він передав їх у руку навколишніх їхніх ворогів, і вони не могли вже встояти перед ними.

15 І скрізь, де вони ходили, Господня рука була на лихо їм, як казав був Господь, і як присягав їм Господь. І стало їм дуже скрутно.

16 І поставив Господь суддів, і вони рятували їх від руки їхніх ворогів.

17 Та вони не слухали також своїх суддів, бо ходили за іншими богами, і

вклонялися їм. Вони дуже швидко збочили з того шляху, яким ходили їхні батьки, виконуючи Господні заповіді, і вже так не робили!

18 А Господь був із суддями, яких він їм ставив, і рятував їх з руки їхніх ворогів по всі дні тих суддів, бо мали вони ласку Господа через їхній стогін, спричинений їхніми нападами та гнобителями.

19 І бувало, як помирав той суддя, вони ще більше збочували за своїх батьків, щоб іти за іншими богами, щоб їм служити та щоб їм вклонятися, і були вони вперті в непослуху своєму.

20 І запалився Господній гнів на Ізраїля, і він сказав: "За те, що люд цей переступив мою угоду, що я уклав був з їхніми батьками, і не слухав мого голосу,

21 то я вже не виганятиму перед ними нікого з тих народів, що Ісус залишив, помираючи,

22 щоб випробувати ними Ізраїля, чи триматимуться вони Господнього шляху, щоб ним ходити, як трималися їхні батьки, чи ні".

23 І Господь залишив ті народи, не вигнав їх, і не дав їх у руку Ісусову.

Судді 3

1 А оце ті народи, що Господь залишив на випробування для Ізраїля, який не знав війни з Ханааном,

2 щоб навчилися покоління Ізраїлевих синів воювати:

3 п'ять володарів филистимських і всі ханааняни, і сидоняни, і хіввеяни, мешканці гір Лівану, від гори Баал-Гермон аж до виходу до Гамату.

4 І були вони залишені на випробування ними Ізраїля, щоб бачити, чи будуть вони виконувати заповіді Господа, які він наказав був їхнім батькам через Мойсея.

5 І Ізраїлеві сини жили серед ханаанянина, хіттеянина, амореянина, перізеянина, хіввеянина і євусеянина.

6 І вони брали їхніх дочок собі за жінок, а своїх дочок давали їхнім синам, та служили їхнім богам.

7 І Ізраїлеві сини забули Господа, Бога свого, і робили лихе в Господніх очах, служачи Ваалам та Астартам.

8 І запалився Господній гнів на Ізраїля, і він дав їх у руку Кушан-Рішатаїма, царя двох річок Араму. І служили Ізраїлеві сини Кушан-Рішатаїмові вісім років.

9 І кликали Ізраїлеві сини до Господа, і Господь поставив для Ізраїлевих синів рятівника, Отніїла, сина Кеназа, молодшого брата Калева, і він врятував їх.

10 І був на ньому дух Господній, і судив він Ізраїля. І вийшов він на війну, і Господь дав у його руку Кушан-Рішатаїма, царя арамського. І він переміг Кушан-Рішатаїма.

11 І мав край мир сорок років, і помер Отніїл, син Кеназа.

12 А Ізраїлеві сини й далі коїли лихе в Господніх очах, і Господь зробив сильнішим Еглона, царя моавського, ніж Ізраїль через те, що вони коїли лихе в Господніх очах.

13 І зібрав він до себе синів Аммонових та Амаликових, і побив Ізраїля, і посів місто пальм.

14 І служили Ізраїлеві сини Еглонові, цареві моавському, вісімнадцять років.

15 І кликали Ізраїлеві сини до Господа, і Господь поставив їм рятівника, шульгу Егуда, сина Герового, сина емінеянина. І послали Ізраїлеві сини через нього подарунка Еглонові, цареві моавському.

16 І зробив собі Егуд меч, і в нього було два вістря, гошед довжина його, він прип'яв його під своїм одягом на правому стегні своєму.

17 І приніс він того подарунка Еглонові, цареві моавському. А Еглон був чоловіком дуже товстим.

18 І коли він підніс того подарунка, то відпустив тих, що несли його.

19 А сам повернувся від каменоломні, що при Гілгалі, та й сказав: "У мене таємна справа до тебе, о царю!" А той сказав: "Тихо!" І вийшли від нього всі, хто стояв при ньому.

20 І Егуд увійшов до нього, а він сидить в прохолоді особистого покою. І сказав Егуд: Я маю Боже слово для тебе. І той устав зі стільця.

21 І простягнув Егуд свою лівицю, і витяг меч, і загнав йому в живіт.

22 І ввійшло також руків'я за вістря, а сало закрило меч його, бо він не витягнув його з живота.

23 І вийшов Егуд до сіней, і замкнув за собою двері тієї кімнати.

24 І він пішов. А царські раби ввійшли та й побачили, що двері кімнати замкнуті. І вони сказали: "Певне він для потреби своєї в прохолодному покої".

25 І чекали вони аж допізна, а він все не відчиняв дверей. І взяли вони ключа, і відчинили, аж їхній пан лежить мертвий на землі!

26 А Егуд утік, поки вони зволікали. І він перейшов ті каменоломні, і втік до Сеїру.

27 І коли він прийшов, то засурмив у сурму на Єфремових горах. І Ізраїлеві сини зійшли з ним з гори.

28 І сказав він до них: "Біжіть за мною, бо Господь дав у вашу руку ваших моавських ворогів!" І пішли вони за ним, і захопили йорданські броди до Моаву, і не дали нікому перейти.

29 І побили вони Моав того часу, близько десяти тисяч, хоч ті й були кремезні та дужі, і ніхто не втік.

30 І був того дня приборканий Моав під Ізраїлеву руку, а край мав мир вісімдесят років.

31 А по ньому був Шамгар, син Аната. І побив він рожном шістсот душ люду филистимського. Він теж врятував Ізраїля.

Судді 4

1 І помер Егуд, а Ізраїлеві сини ще більше коїли лихе в Господніх очах.

2 І дав їх Господь у руку Явіна, царя ханаанського, що царював у Гацорі. А на чолі його війська був Сісера, і він сидів у Харошет-Гаг'гоїмі.

3 І кликали Ізраїлеві сини до Господа, бо той мав дев'ястсот залізних колісниць, і він піддавав сильним утискам Ізраїлевих синів двадцять років.

4 Пророчиця Девора, жінка Лаппідота, вона судила Ізраїля того часу.

5 І сиділа вона під Девориною пальмою, між Рамою та між Бет-Елом в Єфремових горах, а Ізраїлеві сини приходили до неї на суд.

6 І вона послала покликати Барака, Авіноамового сина, з Кедешу Нефталимового. І сказала до нього: "Ось наказав Господь, Бог Ізраїлів: "Піднімися на гору фавор, і візьми з собою десять тисяч людей із синів Нефталимових та синів Завулонових.

7 А я приведу до тебе в Кішонську долину, Сісеру, на чолі Явінового війська, колісниці його і людей його, та й дам його в твою руку".

8 І сказав до неї Барак: "Якщо ти підеш зі мною, то піду, а якщо не підеш, то не піду".

9 А вона відповіла: "Піти — піду з тобою, тільки не буде твоя слава на тому шляху, яким ти підеш, бо в руку жінки Господь передасть Сісеру". І встала Девора, і пішла з Баракком до Кедешу.

10 І скликав Барак Завулону та Нефталима до Кедешу, і пішло за ним десять тисяч люду. І пішла з ним Девора.

11 А кенеянин Хевер відділився від Каїна, з Ховавових синів, Мойсеєвого тестя, і поставив намет свій біля великого дуба в Цаананімі, що при Кедеші.

12 І донесли Сісері, що Барак, син Авіноамів, зійшов на гору Фавор.

13 І зібрав Сісера всі свої колісниці, дев'ятсот залізних колісниць та весь народ, що з ним, з Харошет-Гаггоїму до Кішонської долини.

14 І сказала Девора до Барака: "Вставай, бо це той день, коли Господь дав Сісеру в твою руку. Ось Господь вийшов перед тобою". І зійшов Барак з гори Фавор, а за ним десять тисяч воїнів.

15 І Господь навів сум'яття на Сісеру, на всі колісниці та на весь той табір його, і вразив вістрям меча перед Баракком. І скочив Сісера з колісниць, і втікав пішки.

16 А Барак гнався за колісницями та за табором аж до Харошет-Гаггоїму. І впав весь табір Сісерин від вістря меча, і не залишилося жодного.

17 А Сісера втік пішки до намету Яїли, жінки кенеянина Хевера, бо був мир між Явіном, царем Гацору, та між кенеянином Хеверою.

18 І вийшла Яїл навпроти Сісери, і сказала до нього: "Зайди, пане мій, зайди до мене, не бійся!" І він зайшов до її намету, і вона накрила його килимом.

19 І сказав він до неї: "Дай мені напитися, бо я змучений спрагою". І відкрила вона молочного бурдюка, і напоїла його, та й знову накрила його.

20 І сказав він до неї: "Стань при вході намету. І якщо хто увійде й запитає, чи є тут хто, то відповіси, що нема".

21 І взяла Яїл, жінка Хеверона, наметового кілка, і взяла в свою руку молотка, і підійшла тихо до нього, і поки той спав змучений, всадила того кілка через його скроню, аж у землю, і він помер.

22 А ж ось Барак женеться за Сісерою. І вийшла Яїл навпроти нього й сказала йому: "Іди, і я покажу тобі того чоловіка, що ти шукаєш". І увійшов він до неї, а Сісера лежить мертвий і кілок у скроні його!...

23 Так приборкав Бог того дня Явіна, царя ханаанського, перед Ізраїлевими синами.

24 А рука Ізраїлевих синів була все тяжча над Явіном, царем ханаанським, аж поки вони винищили Явіна, царя ханаанського.

Судді 5

1 І співала Девора й Барак, син Авіноамів, того дня:

2 "За те, що в Ізраїлі запускають волосся, за те, що на битву народ себе жертвує, благословляйте Господа!

3 Почуйте, царі, вуха наставте, князі. Господові я співатиму, оспівувати буду Господа, Бога Ізраїля!

4 Господе, як ти йшов із Сеїру, як виходив з Едому, то тремтіла земля і крапало з неба, хмари дощили водою.

5 Перед Господнім обличчям попливли гори, цей Сінай перед Господом, Богом Ізраїля.

6 За днів Шамгара, сина Анатового, спорожніли шляхи, мандрівники ж ходили навколишніми стежками.

7 Не стало селянства в Ізраїлі, не стало, аж поки я не повстала, Девора, аж поки я не повстала, як мати Ізраїля.

8 Коли обрав нових він богів, тоді розпочалася в брамах війна. Та не видно було ні щита ні списа в сорока тисяч Ізраїля!

9 Серце моє з очільниками Ізраїлевими, що жертвуються для народу, благословляйте Господа!

10 Ті, хто їздить на білих віслучках, хто сидить на килимах та шляхом ходить, розповідайте!

11 Чути голоси там, де роздають воду, там оспівують правдиві справи Господні, правдиві справи народу його, Ізраїлю. Тоді ввійшов до брам Господній народ.

12 Пробудися, пробудися, Деворо! Прокинься, прокинься, і пісню співай! Встань, Бараку, і візьми до неволі своїх полонених, сину Авіноамів!

13 Тоді останні з народу прийшли до великих, народ Господній до мене прийшов, щоб іти на сильних.

14 Від Єфрема прийшли були ті, що в Амалику їх корінь. Веніямин за тобою, серед народів твоїх. Від Махіра прийшли полководці, а від Завулону ті, хто тримають перо.

15 Князі Іссахарові були разом з Деворою. Іссахар, як і Барак, був посланий пішим у долину. І було велике вагання в ватагах Рувима!

16 Чого ти усівся між кошарами, щоб слухати звуки сопілки? Велике вагання в Рувимових підрозділах!

17 Пробиває Гілеад на тому боці Йордану, а Дан — чому на кораблях має мешкати він? На березі моря осів Асир, і при потоках своїх пробиває.

18 Завулон — це народ, що прирік свою душу на смерть, а Нефталім — на польових висотах.

19 Прибули царі, та й воювали, воювали царі ханаанські в Таанах при воді Мегідда, та срібла на здобич не здобули.

20 З неба войовано, зорі з доріг своїх битих воювали з Сісерою.

21 Кішонський потік позмітав їх, потік стародавній, Кішонський потік. З силою ступатимеш, о душе моя!

22 Тоді стукотіли копита коней від бігу швидкого, від бігу його скакунів!

23 Прокляніть Мероза, каже ангел Господній, його мешканців повсякчас проклиняйте, бо вони не прийшли Господові на допомогу, Господові на допомогу з сильними!

24 Хай буде благословенна між жінками Яїл, жінка кенанеянина Хевера, хай буде благословенна вона між жінками в наметі.

25 Води він просив подала молока, у царській чаші принесла п'янке молоко.

26 Ліву руку свою до кілка простягає, а правицю свою — до молотка. І вдарила Сісеру, і розбила вона йому голову, пробивши скроню...

27 До ніг її він похилився, упав, простягнувся. До ніг її він похилився, повалився, де був забитий.

28 Через вікно виглядала та голосила Сісерина мати крізь ґрати: "Чому колісниця його запізнилася повернутися? Чому запізнилися колеса запряжок його?"

29 Мудрі княгині її дають відповідь їй, та й вона сама відповідає собі:

30 "Ось здобич знаходять та ділять вони. Бранка, дві бранки на кожного чоловіка! Барвисті тканини Сісери, тканини барвисті, на два боки гаптовані, на шию кожному вони".

31 Хай отак згинуть усі вороги твої, Господе! А хто любить тебе, той як сонце, що сходить у силі своїй!" І край мав мир сорок років.

Судді 6

1 А Ізраїлеві сини лихими були в очах Господніх, і Господь дав їх у руку мідіян на сім років.

2 І зміцніла Мідіянова рука над Ізраїлем. Ізраїлеві сини зробили собі в горах сховки й печери у важкодоступних місцях зі страху перед Мідіяном.

3 І бувало, якщо посіяв Ізраїль, то піднімався Мідіян з Амаликом та сини Кедему, і нападали на нього.

4 І вони ставали табором проти них, і нищили врожай аж до Гази. І не лишали вони в Ізраїлі ні поживи, ні жодної дрібної худоби, ні вола, ні віслюка,

5 бо вони зі своїми наметами і їхня худоба приходили в такій кількості, як сарана, їм та їхнім верблюдам не було числа. І вони приходили, щоб спустошити край.

6 І через Мідіяна Ізраїль дуже зубожів, і Ізраїлеві сини кликали до Господа.

7 І коли Ізраїлеві сини кликали до Господа через Мідіяна,

8 то Господь послав до Ізраїлевих синів пророка, а він сказав їм: "Так сказав Господь, Бог Ізраїлів: "Я вивів вас з Єгипту, спровадивши з оселі рабства.

9 Я врятував вас з єгипетської руки і з руки всіх, хто вас гнобив. І я вигнав їх перед

вами, а їхній край віддав вам.

10 І сказав я до вас: "Я Господь, Бог ваш! Не бійтеся аморейських богів, що в їхньому краї сидите ви". Та ви не послухали мого голосу!"

11 І прийшов ангел Господній, і сів під дубом, що в Офрі, який належить Йоашеві, нащадкові Авіезера. А син його Гедеон молотив пшеницю в виноградному чавилі, щоб пошвидше сховати від мідіян.

12 І явився до нього ангел Господній, і промовив йому: "Господь з тобою, хоробрий чоловіче!"

13 А Гедеон сказав до нього: "О, пане мій, якщо Господь з нами, то нащо прийшло на нас усе це? І де всі його чуда, про які розповідали нам наші батьки промовляючи: "Ось із Єгипту вивів нас Господь? А зараз Господь покинув нас, і віддав нас у руку Мідіяна"".

14 Господь обернувся до нього й сказав: "Іди з усією своєю силою, і ти врятуєш Ізраїля з руки Мідіяна. Я посилаю тебе".

15 А Гедеон сказав йому у відповідь: "О, Госпode мій, чим я врятую Ізраїля? Ось моя тисяча найнужденніша в Манасії, а я наймолодший у батька свого".

16 І сказав йому Господь: "Я буду з тобою, і ти поб'єш усіх тих мідіян, як одного".

17 А той до нього сказав: "Якщо знайшов я ласку в очах твоїх, то зроби мені ознаку на підтвердження, що це ти розмовляєш зі мною.

18 Не відходь же звідси, аж поки я не прийду до тебе, і не принесу подарунка мого, і не покладу перед обличчям твоїм". А той сказав: "Я сидітиму аж до твого повернення".

19 І Гедеон увійшов до хати, і спорядив козеня й опрісноків з ефи борошна, м'ясо поклав до кошика, а юшку влив до горщика. І приніс він до нього під дуб, та й поставив перед ним.

20 І сказав до нього ангел Божий: "Візьми це м'ясо й ці опрісноки, та й поклади на цю скелю, а юшку вилий. І той так зробив.

21 І ангел Господній кінцем палиці, що в руці його, доторкнувся до м'яса та до опрісноків, і знявся зі скелі вогонь, та й пожер те м'ясо та опрісноки, а ангел Господній зник з його очей.

22 Гедеон зрозумів, що це ангел Господній, і сказав: "Лихо мені, Володарю, Госпode, бо я бачив Господнього ангела віч-на-віч".

23 І сказав йому Господь: "Мир тобі, не бійся, не помреш!"

24 І Гедеон збудував там жертовника для Господа, і дав ім'я йому Єгова-Шалом. Він і донині в Офрі Авіезеровій.

25 І сказав йому Господь тієї ночі: "Візьми семирічного бичка батька свого, і розбий Ваалового жертовника, що належить батькові твоєму, а священний стовп, що при ньому, зрубай.

26 І збудуєш жертовника Господові, Богові своєму, на верхів'ї цієї кам'яної твердині. І візьмеш того бичка, і принесеш цілопалення дровами із священного стовпа, якого зрубаєш".

27 І взяв Гедеон десять людей зі своїх рабів, і зробив, як казав до нього Господь. І через те, що боявся родини батька свого та людей того міста, то зробив це не вдень, а вночі.

28 І побачили люди того міста вранці, що жертovníк Ваалів розбитий, і священний стовп, що при ньому, порубаний, і бичка принесено в жертву на збудованому жертovníку.

29 І запитували вони один одного: "Хто зробив це?" І вони шукали винуватого, випитуючи, і нарешті сказали: "Гедеон, син Йоашів, зробив це".

30 І сказали люди того міста до Йоаша: "Виведи сина свого, і хай він помре, бо він розбив Ваалового жертovníка та порубав священного стовпа, що при ньому".

31 А Йоаш сказав до всіх, що стояли при ньому: "Чи вам захищати Ваала? Чи вам рятувати його? Хто захищатиме його, той буде вбитий до ранку. Якщо він Бог, то хай сам захистить себе, коли хтось розбив його жертovníка".

32 І він назвав його того дня Єруббаалом, промовляючи: "Хай змагається з ним Ваал, бо він розбив його жертovníка".

33 А всі мідіяни, амаликитяни та сини Кедему зібралися, і перейшовши Йордан, разом таборували в долині Ізреел.

34 А дух Господній зійшов на Гедеона, і він засурмив у сурму, і скликав до себе Авіезер.

35 І послав посланців по всьому Манасії, і був скликаний до нього й він. І послав він посланців до Асира, до Завулону і до Нефталима, і вони вийшли назустріч їм.

36 І сказав Гедеон до Бога: "Ти сказав, що врятуєш Ізраїля моєю рукою,

37 Ось я розстелю на току вовняне руно, і якщо роса буде тільки на руні, а на землі буде сухо, то я знатиму, що ти врятуєш Ізраїля моєю рукою, як казав!"

38 І сталося так. І встав він вранці, і вичавив з руна повне горня води.

39 І сказав Гедеон до Бога: "Хай це тебе не гніває, дозволь мені спробувати ще раз, тільки цього разу руно хай буде сухим, а на землі хай буде роса".

40 І Бог зробив наступної ночі, що руно було сухим, а на землі була роса.

Судді 7

1 І вранці Єруббаал, це Гедеон, та весь народ, що з ним, стали табором над Ен-Хародом. А мідіянський табір був з півночі від нього, в долині, біля Гіват-Гамморев.

2 І сказав Господь до Гедеона: "Численний той народ, що з тобою, щоб я дав Мідіяна в його руку, щоб не запишався Ізраїль, промовляючи:" Рука моя врятувала мене".

3 А зараз скажи до вух люду: "Хто боїться й тремтить, хай повертається"". І повернулося з народу двадцять дві тисячі, а десять тисяч залишилося.

4 І сказав Господь до Гедеона: "Ще численний цей народ. Зведи їх до води, і я там випробую його тобі. І вкажу на тих, хто піде, а хто не піде з тобою".

5 І привів він народ до води. І сказав Господь до Гедеона: "Кожного, хто буде хлєптати воду язиком своїм, як хлєпче собака, поставиш його окремо. А хто припаде на

коліна свої, щоб пити, теж поставиш його окремо".

6 І було число тих, що хлєптали, підносячи рукою своєю до вуст своїх, три сотні чоловік, а вся решта народу припали на коліна свої, щоб пити воду.

7 І сказав Господь до Гедеона: "Трьома сотнями, що хлєптали, врятую тебе, і дам мідіян у твою руку, а всі інші хай ідуть по оселях своїх".

8 І взяли вони поживи в народу та свої сурми, а всіх інших ізраїльтян він відпустив, кожного до намету свого, а три сотні затримав. А мідіянський табір був під ним у долині.

9 І вночі сказав до нього Господь: "Встань, зійди до табору, бо я дав його в руку твою.

10 А якщо ти боїшся, то візьми з собою Пура, слугу свого.

11 І як почувеш, що вони кажуть, і коли зміцняться твої руки, то ти нападеш на табір". І зійшов він та Пура, слуга його, до вартових табору.

12 А мідіяни й амаликияни та всі сини Кедему лежали в долині, численні, як сарана. А верблюдам їх нема числа, їх кількість, як пісок на березі моря.

13 І прийшов Гедеон, аж ось один розповідає товаришеві своєму сон. І каже: "Оце снівсь мені сон, буханець ячмінного хліба котиться в мідіянському таборі. І докотився він аж до намету, та й ударив його, і намет той упав".

14 І відповів його товариш: "Це ніщо інше, як меч ізраїльтянина Гедеона, Йоашового сина, Бог дав у його руку мідіян та весь табір".

15 І як Гедеон почув розповідь про той сон та розгадку його, то вклонився. і повернувшись до Ізраїлевого табору, сказав: "Вставайте, бо Господь дав у вашу руку мідіянський табір!"

16 І поділив він три сотні воїнів на три підрозділи, і дав у руку їх усіх сурми, порожні глеки та смолоскипи до середини тих глеків.

17 І сказав він до них: "Зробите всі так, як зроблю я, коли підійду до краю табору.

18 Як засурмлю в сурму я та всі, що зі мною, то засурмите в сурми й ви навколо всього табору, та й закричите: "Меч за Господа та за Гедеона!" 19 І прийшов Гедеон та сотня люду, що з ним, до краю табору, на початку середньої сторожі, коли тільки-но поставили сторожу. І засурмили вони в сурми, і побили глеки, що в їхніх руках.

20 І засурмили три підрозділи в сурми, і потрошили глеки, і тримали лівою рукою смолоскипи, а правою сурми, щоб сурмити. І кричали вони: "Меч за Господа та за Гедеона!"

21 І стояли кожен на своєму місці навколо табору, а весь табір був у сум'ятті, піднявся гвалт, і всі кинулися навтьоки.

22 І засурмили три сотні сурм, а Господь спрямував меча одного на одного по всьому табору. І табір побіг аж до Бет-Гашшітта до Церери, аж до Сефат-Авел-Мехоли при Таббаті.

23 І були скликані ізраїльтяни з Нефталиму, і з Асиру, і з усього Манасії, і вони гналися за мідіянами.

24 А по всіх Єфремових горах Гедеон послав посланців, кажучи: "Вийдіть

навперейми мідіянам, і відріжте їм доступ до води аж до Бет-Бари та Йордан". І скликали всіх Єфремових людей, і відрізали доступ до води аж до Бет-Бари та Йордан.

25 І вони захопили двох мідіянських князів, Орева та Зеева, і вбили Орева в Цур-Ореві, а Зеева вбили в Екев-Зееві. І гналися за мідіянами, а голови Орева та Зеева перенесли до Гедеона на той бік Йордану.

Судді 8

1 І запитали його сини Єфремові: "Чому не покликав нас, коли йшов воювати з Мідіяном?" І вони дуже сперечалися з ним.

2 А він відповів їм: "Що я зробив такого, в порівнянні з вами? Чи не краще пізні виноградини Єфремові від збору авіезеріїв?

3 У вашу руку Бог дав мідіянських князів, Орева та Зеева, і що міг я зробити, як ви?" Тоді заспокоївся їхній дух проти нього, як він сказав ці слова.

4 І прийшов Гедеон до Йордану, і перейшов він та три сотні з ним, змучених переслідуванням.

5 І сказав він до людей Суккоту: "Дайте-но хліба народові, що зі мною, бо вони змучені, а я переслідую Зеваха та Цалмунну, царів мідіянських".

6 І сказали суккотські князі: "Хіба Зевах та Цалмунна вже в твоїй руці, щоб давати хліб твоєму війську?"

7 І сказав Гедеон: "Коли Господь дасть у мою руку Зеваха та Цалмунну, то я молотитиму ваше тіло пустельним терням та колючками!"

8 І пішов він звідти до Пенуїлу, і сказав до них те саме. А люди Пенуїлу відповіли йому, як відповіли люди Суккоту.

9 І він сказав також до людей Пенуїлу: "Коли я повертатимуся в мирі, розіб'ю оцю вежу".

10 А Зевах та Цалмунна були в Каркорі, і з ними їхні табори, близько п'ятнадцяти тисяч, залишки всього табору синів Кедему. А вбитих було сто двадцять тисяч воїнів.

11 А Гедеон пішов дорогою кочовищ Шехуне-Боголіму зі сходу до Коваху й Йогбеги, і вдарив по табору, коли той спочивав безпечно.

12 І втікали Зевах та Цалмунна, а він гнався за ними. І схопив обох мідіянських царів, Зеваха та Цалмунну, а на весь табір нагнав жаху.

13 І повернувся Гедеон, син Йоашів з війни шляхом до Маале-Гахересу.

14 І захопив він юнака з людей Суккоту, та й запитав його. І той написав йому імена князів Суккоту та старшин його, сімдесят сім душ.

15 І прийшов він до людей Суккоту та й сказав їм: "Ось Зевах та Цалмунна, через яких ви глузували з мене, кажучи: "Хіба Зевах та Цалмунна зараз у твоїй руці, щоб ми давали хліба твоїм змученим людям?" 16 І схопив він старшин того міста, і взяв пустельне терня та колючки, і побив ними суккотських людей.

17 А пенуїльську вежу розбив, і вбив людей того міста.

18 І запитав він Зеваха та Цалмунни: "Якими були ті люди, що ви вбили на Фаворі?" А ті відповіли: "Всі вони були схожими на тебе, і мали вигляд царських синів".

19 А він сказав: "То брати мої, сини моєї матері. Як живий Господь, коли б ви були залишили їх живими, не вбивав би я вас!"

20 І сказав він до Етера, свого первістка: "Вбий їх!" Та юнак побоявся витягти свого меча, бо він був ще малий.

21 І сказав Зевах та Цалмунна: "Встань, і сам убий нас, бо по чоловікові сила його". І встав Гедеон, і вбив Зеваху та Цалмунну, і забрав прикраси, що були на шиях їхніх верблюдів.

22 І сказали Ізраїлеві сини до Гедеона: "Пануй над нами і ти, і син твій, і син твого сина, бо ти врятував нас від руки Мідіяна".

23 І сказав до них Гедеон: "Не пануватиму над вами я, і не пануватиме над вами син мій, Господь пануватиме над вами".

24 І сказав до них Гедеон: "Попрошу вас кожного дати мені носову сережку зі своєї здобичі", — бо в мідіян були золоті носові сережки, адже ізмаїльтяни вони.

25 І сказали вони: "Дати — дамо". І постелили одяг, і кидали туди кожен носову сережку зі своєї здобичі.

26 І була вага золотих носових сережок, що він просив, тисяча сімсот шеклів золота, окрім прикрас, і сережок, і пурпурного одягу, що був на мідіянських царях, і окрім нашійників, що на шиях їхніх верблюдів.

27 А Гедеон зробив з того ефод, і поставив його у своєму місті, в Офрі. І там вклонявся йому він і весь Ізраїль, і це стало пасткою для Гедеона та для оселі його.

28 І був упокорений Мідіян перед Ізраїлевими синами, і тієї пори вже він не підіймав своєї голови. І край мав мир сорок років за Гедеонових днів.

29 І пішов Еруббаал, син Йоашів до свого помешкання.

30 А в Гедеона було сімдесят синів, що вийшли зі стегон його, бо він мав багато жінок.

31 А наложниця його, що в Сихемі, також народила йому сина, а він назвав його Авімелехом.

32 І помер Гедеон, син Йоашів, у добрій сивині, і був похований у могилі Йоаша, батька свого, в Офрі Авіезеровій.

33 І як помер Гедеон, то Ізраїлеві сини знову вклонялися Ваалам, і поставили собі Ваал-Берита за бога.

34 І Ізраїлеві сини забули Господа, Бога свого, що рятував їх від руки всіх їхніх навколишніх ворогів.

35 І не зробили вони нічого, щоб віддячити оселі Еруббаала-Гедеона, за все те добро, яке він зробив для Ізраїля.

Судді 9

1 І пішов Авімелех, син Еруббаалів, в Сихем, до братів своєї матері, і промовляв до них та до всього роду батьківської оселі своєї матері:

2 "Скажіть, щоб почули всі сихемські господарі: "Що краще для вас: панування над вами сімдесяти людей, усіх Еруббаалових синів, чи панування однієї людини? І

пам'ятайте, що я кістка ваша та тіло ваше"".

3 І казали брати його матері про нього до сихемських господарів усі ті слова, і їхнє серце схилилося до Авімелеха, бо він був братом їхнім.

4 І дали йому сімдесят шеклів срібла з оселі Баал-Беріта, і Авімелех найняв за них пройдисвітів легковажних, і вони пішли за ним.

5 А він прийшов до оселі свого батька в Офру, і повбивав своїх братів, синів Єруббаалових, сімдесят душ на одному камені. І залишився тільки Йотам, наймолодший син Єруббаалів, що сховався.

6 І були зібрані всі сихемські господарі та весь Бет-Мілло, і вони пішли та й настановили Авімелеха за царя при Елон-Муццаві, що в Сихемі.

7 І повідомили про це Йотама, і він пішов, і став на верхів'ї гори Гаріззім, і закликав голосно: "Почуйте мене, сихемські господарі, і хай почує вас Бог!

8 Пішли були раз дерева, щоб помазати царя над собою, і сказали вони до оливи: "Царюй ти над нами!"

9 А оливка сказала до них: "Чи я ж мою оливу занедбаю, якою вшановують Бога й людей, і піду гойдатися над іншими деревами?"

10 І сказали дерева до фіґи: "Іди ти, та й над нами царюй!"

11 І сказала їм фіґа: "Чи я занедбаю свої солодощі та свій добрий врожай, і піду гойдатися над іншими деревами?"

12 І дерева промовили до винограду: "Іди ти, та й над нами царюй!"

13 І промовив до них виноград: "Чи я занедбаю своє молоде вино, щоб Бога й людей веселити, і піду гойдатися над іншими деревами?"

14 Тоді всі дерева сказали тернині: "Іди ти, та й над нами царюй!"

15 А тернина сказала деревам: "Якщо справді мене на царя над собою помазujete, то підійдіть та сховайтеся в тіні моїй! А як ні, то ось вийде вогонь з тернини, та кедрі ліванські спалить!

16 А зараз, якщо на правду й у невинності зробили ви, що настановили Авімелеха царем, і якщо ви добре зробили з Єруббаалом та з родиною його, і якщо ви зробили йому за заслугою рук його,

17 бо мій батько воював за вас, і кинув був життя своє на небезпеку, і врятував вас з руки Мідіяна,

18 а ви сьогодні повстали на оселю батька мого, та й повбивали синів його, сімдесят душ, на одному камені, і настановили царем Авімелеха, сина його невільниці, над сихемськими господарями, бо він брат ваш,

19 і якщо в правді й невинності зробили ви з Єруббаалом та з родиною його цього дня, то радійте Авімелехом, і хай і він радіє вами!

20 А як ні, то хай вийде вогонь з Авімелеха, та й пожере господарів Сихему й Бет-Мілло, і хай вийде вгонь з господарів Сихему й з Бет-Мілло, та й пожере Авімелеха".

21 І втік Йотам до Бееру, і сидів там перед братом своїм.

22 І царював Авімелех над Ізраїлем три роки.

23 І послав Господь злого духа між Авімелехом та між сихемськими господарями, і

зрадили сихемські господарі Авімелеха,

24 щоб прийшла кривда сімдесяти Єруббаалових синів, а їхня кров спала на Авімелеха, їхнього брата, що їх убив, та на сихемських господарів, що зміцнили його руки вбити братів своїх.

25 І сихемські господарі поставили на верхів'ях гір засідку на нього, і вони грабували всіх, що проходили шляхом. І доповіли про це Авімелехові.

26 І прийшов Гаал, Еведів син, та брати його до Сихему, і довірилися йому сихемські господарі.

27 І виходили вони в поле, і збирали виноград свій, і вичавлювали, і святкували. І входили вони до оселі свого бога, і їли та пили, і проклинали Авімелеха.

28 І сказав Гаал, син Еведів: "Хто Авімелех і хто Сихем, що служитимемо йому? Чи ж він син Єруббаалів та Зевул намісник його не служили людям Гемора, батька Сихема. Чого ж ми маємо служити йому?"

29 Якби дав хто цей народ у мою руку, то я прогнав би Авімелеха". І він сказав до Авімелеха: "Збирай своє військо, та виходь!"

30 І почув Зевул, голова міста, слова Гаала, сина Еведового, і запалився його гнів.

31 І послав він посланців до Авімелеха з хитрістю, кажучи: "Гаал, син Еведів, та брати його приходять до Сихему, і підбурюють місто проти тебе.

32 Піднімися вночі, і зроби засідку на полі.

33 І вдосвіта, коли сходитиме сонце, нападеш на місто. А він та люди його, вийдуть до тебе, і ти зробиш йому, як знайде потрібним рука твоя".

34 І піднявся вночі Авімелех та всі люди, що з ним, і чотирма загонами чатували, щоб напасти на Сихем.

35 І вийшов Гаал, син Еведів, і став при вході міської брами. І вийшов Авімелех та люди його з засідки.

36 А Гаал побачив їх, та й сказав до Зевула: "Ось люди сходять з гір". І сказав до нього Зевул: "Ти бачиш гірські тіні, немов людей!"

37 А Гаал далі промовляв: "Ось люди сходять з верхів'я гір, а один загін іде від дороги Елон-Меоненіму".

38 І сказав до нього Зевул: "Де тоді уста твої, що казали: "Хто Авімелех, що ми будемо служити йому?" Чи ж це не ті люди, що ти зневажав ними. Тому виходь, та й воюй з ними!" 39 І вийшов Гаал перед сихемськими господарями, та й воював з Авімелехом.

40 І Авімелех погнав його, і він побіг перед ним. І попадало багато трупів аж до входу в браму.

41 І осів Авімелех в Арумі, а Зевул вигнав Гаала та братів його, щоб не сиділи в Сихемі.

42 І другого дня вийшов народ на поле, а Авімелехові донесли про це.

43 І взяв він людей, і поділив їх на три загони, та й чатував на полі. І побачив він, аж ось народ виходить з міста, і напав він на них, та й побив їх.

44 А Авімелех та загін, що з ним, напали й стали при вході міської брами, а два

загони напали на тих, що в полі, та й повбивали їх.

45 І Авімелех воював з містом цілий той день, і здобув місто, а народ, що був у ньому, винищив. І зруйнував він те місто, і посипав його сіллю.

46 І почули про це всі, хто був у сихемській вежі, і сховалися в оселі бога Беріта.

47 І було донесено Авімелехові, що зібралися всі господарі з сихемської вежі.

48 І вийшов Авімелех на гору Цалмон, він та всі люди, що з ним. І взяв Авімелех сокиру в свою руку, та й настинав гілок з дерева, і поклав на свої плечі, і позносив їх. І сказав він до людей, що з ним: "Зробіть усі, як я".

49 І настинали вони кожен гілок собі, і пішли за Авімелехом, і заклали ними вхід до печери, і підпалили. І померли всі люди сихемської вежі, близько тисячі чоловіків та жінок.

50 І пішов Авімелех до Тевецу, і став табором при Тевеці, та й здобув його.

51 А посеред міста була міцна вежа, і втекли туди всі чоловіки й жінки та всі господарі міста, і замкнули за собою, та й вийшли на дах тієї вежі.

52 І прийшов Авімелех аж до вежі, та й штурмував її. І підійшов він аж до входу вежі, щоб спалити її.

53 Тоді одна жінка кинула горішнього каменя від жорен на Авімелехову голову, та й розторошила йому черепа.

54 І він попросив свого зброєношу: "Витягни свого меча, та вбий мене, щоб не сказали про мене: "Його жінка вбила!" І юнак проколов його, і він помер.

55 І побачили ізраїльтяни, що Авімелех помер, та й порозходилися кожен до свого помешкання.

56 І Бог повернув Авімелехові лихе, що він зробив був своєму батькові, коли вбив сімдесятьох братів своїх.

57 А все лихе сихемських людей Бог повернув на їхню голову, і прийшло на них прокляття Йотама, Єруббаалового сина.

Судді 10

1 І став по Авімелехові на порятунок Ізраїля Тола, син Пуї, сина Додового, людина Іссахарова. І він сидів у Шамірі в Єфремових горах.

2 Він судив Ізраїля двадцять три роки, та й помер, і був похований у Шамірі.

3 А по ньому став Яір гілеадеянин, і судив Ізраїля двадцять два роки.

4 В нього було тридцять синів, що їздили на тридцяти молодих віслюках, а в них тридцять міст, їх називають аж до цього дня: "Яірові містечка, що в Гілеаді".

5 І помер Яір, і був похований в Камоні.

6 А Ізраїлеві сини й далі коїли лихе в Господніх очах, і служили Ваалам та Астартам, і богам арамським, і богам сидонським, і богам моавським, і богам Аммонових синів, і богам филистимським. І покинули вони Господа, і не служили йому.

7 І запалився Господній гнів на Ізраїля, і він віддав їх в руку филистимлян та в руку синів Аммонових.

8 І вони вісімнадцять років гнобили Ізраїлевих синів та піддавали утискам, усіх

Ізраїлевих синів, що по той бік Йордану в Аморецькому краї, що в Гілеаді.

9 І перейшли Аммонові сини Йордан, щоб воювати також з Юдою, з Веніямином та з Єфремом. І дуже скрутно було Ізраїлеві.

10 Ізраїлеві сини кликали до Господа, промовляючи: "Згрішили ми тобі, бо ми покинули свого Бога, і служили Ваалам".

11 І сказав Господь до Ізраїлевих синів: "Чи ж не врятував я вас від Єгипту і від амореянина, і від Аммонових синів, і від филистимлян?"

12 А Сидон, Амалік і Маон гнобили вас, і ви кликали до мене, і я врятував вас від їхньої руки.

13 А ви полишили мене, і служили іншим богам, тому більше не рятуватиму вас.

14 Ідіть, і кличте до тих богів, що ви обрали їх, вони врятують вас від утисків ваших".

15 І сказали Ізраїлеві сини до Господа: "Згрішили ми! Зроби нам, як добре в очах твоїх. Тільки врятуй нас цього дня!"

16 І викинули вони чужих богів, та й служили Господові. І вже не могла терпіти душа його Ізраїлеве страждання.

17 А Аммонові сини зібралися, та й стали табором у Гілеаді. І були зібрані Ізраїлеві сини, та й отаборилися в Міцпі.

18 І сказали той народ та гілеадські князі, один до одного: "Той, хто очолить нас у війні з Аммоновими синами, стане головою для всіх гілеадських мешканців".

Судді 11

1 А гілеадянин Їфтах був хоробрий вояк. Він був сином Гілеада від розпусної жінки.

2 І народила Гілеадова жінка ще йому синів. І повиростали сини її, та й вигнали Їфтаха, і сказали йому: "Не матимеш власності в оселі нашого батька, бо ти син іншої жінки!"

3 І втік Їфтах від своїх братів, і осів у краї Тов. І зібралися навколо Їфтаха гулящі люди, та й ходили з ним.

4 Невдовзі розпочалася війна між Аммоновими синами та Ізраїлем.

5 І як воювали Аммонові сини з Ізраїлем, то пішли гілеадські старшини, щоб забрати Їфтаха з краю Тов.

6 І сказали вони до Їфтаха: "Іди ж, і будеш нам очільником війська, щоб воювати з Аммоновими синами".

7 І сказав Їфтах до гілеадських старшин: "Чи ж не ви зненавиділи мене та вигнали з оселі мого батька? А зараз, коли у вас лихо, прийшли до мене?"

8 І сказали гілеадські старшини до Їфтаха: "Тому ми нині і звернулися до тебе! Іди з нами, і ми воюватимемо з Аммоновими синами, і станеш головою для всіх мешканців гілеадських".

9 І сказав Їфтах до гілеадських старшин: "Якщо ви мене повернете воювати з Аммоновими синами, і Господь дасть їх у руку мою, то я стану вам головою".

10 І сказали гілеадські старшини до Їфтаха: "Хай Господь буде свідком між нами,

зробимо, як ти сказав".

11 І пішов Їфтах з гілеадськими старшинами, і народ настановив його собі за голову та очільника війська, а Їфтах промовляв усі свої слова перед Господнім обличчям у Міцпі.

12 І послав Їфтах посланців до царів Аммонових синів, промовляючи: "Що тобі до мене, що ти прийшов воювати з моїм краєм?"

13 І сказав цар Аммонових синів до Їфтахових посланців: "Бо Ізраїль забрав мій край, коли він виходив з Єгипту, від Арнону до Яббоку та аж до Йордану. Тому поверни його в мирі".

14 А Їфтах ще послав посланців до царя Аммонових синів,

15 і сказав йому: "Так промовляє Їфтах: "Не взяв Ізраїль краю Моавого та краю Аммонових синів,

16 бо коли йшли вони з Єгипту, то Ізраїль ішов по пустелі аж до Червоного моря, і прийшов до Кадешу.

17 І послав Ізраїль до едомського царя, кажучи: "Дозволь я перейду твоїм краєм", та не послухав едомський цар. І послав він також до царя моавського, та й той не дозволив. І осів Ізраїль у Кадешу.

18 І пішов він пустелею, і обійшов едомські землі та землі моавські, і прийшов зі сходу сонця до Моаву, та й став табором на тому боці Арнону, а в моавські кордони не входили, бо Арнон є кордоном Моаву.

19 І послав Ізраїль посланців до Сигона, царя аморейського, царя хешбонського, і сказав йому Ізраїль: "Дозволь ми перейдемо твоїм краєм до місця свого".

20 І не вірив Сигон Ізраїлеві, що він мирно пройде його кордонами. І зібрав Сигон весь народ свій, і став табором у Йохці, і воював з Ізраїлем.

21 І дав Господь, Бог Ізраїля, Сигона та весь народ його в Ізраїлеву руку, і вони побили їх. І посів Ізраїль весь край амореянина, що мешкав там.

22 І вони посіли всю аморейську країну від Арнону й аж до Яббоку, і від пустелі та аж до Йордану.

23 Так Господь, Бог Ізраїлів, вигнав амореїв перед народом своїм, Ізраїлем, а ти посядеш його?

24 Отож, що дасть тобі у спадок Кемош, бог твій, те ти посядеш, а там, де прогнав Господь, Бог наш, перед нами, те ми посядемо.

25 Чим ти кращий від Балака, Ціппорового сина, царя моавського? Чи сварився він з Ізраїлем? І чи воював з ним?

26 Коли Ізраїль сидів у Хешбоні та в підлеглих містах його, і в Арорі та в підлеглих містах його, і по всіх містах, що над Арноном, три сотні років, то чому ж не відібрали ви їх за той час?

27 Тобі ж я не згрішив, а ти робиш лихе мені, що воюєш зі мною. Хай розсудить Господь, що судить сьогодні між Ізраїлевими синами та між синами Аммоновими".

28 Та цар Аммонових синів не послухав слів Їфтаха.

29 А дух Господній перебував на Їфтахові, і він перейшов Гілеад та Манасію, і

перейшов гілеадську Міцпу, а з гілеадської Міцпи перейшов до Аммонових синів.

30 І дав Їфтах обітницю Господові: "Якщо справді даси ти Аммонових синів у мою руку,

31 то той, хто вийде з дверей моєї оселі назустріч мені, коли я повертатимуся з миром від Аммонових синів, буде він для Господа, і я принесу його в цілопалення".

32 І прийшов Їфтах до Аммонових синів воювати з ними, а Господь дав їх у його руку.

33 І він побив їх, двадцять міст від Ароеру до Мінніту і аж до Авел-Кераміму. І впокорилися Аммонові сини перед синами Ізраїлевими.

34 І прийшов Їфтах до Міцпи, до помешкання свого, аж ось виходить навпроти нього дочка його з бубнами та з танцями! А вона була в нього тільки одна, не було в нього, окрім неї, ані сина, ані дочки.

35 І як він побачив її, то роздер одяг свій та й сказав: "Ой лихо, донечко моя! Ти зробила нещасним мене. Бо я дав Господові обітницю, і не можу відмовитися від неї".

36 А вона відповіла йому: "Батьку мій, ти дав обітницю Господові, зроби як ти сказав, бо Господь зробив тобі, що ти помстився твоїм ворогам, Аммоновим синам".

37 І сказала вона до свого батька: "Відпусти мене на два місяці, і я зійду на гору з подругами оплакати моє дівоцтво".

38 А він сказав: "Іди!" І відпустив її на два місяці. І пішла вона та її подружки, і оплакувала дівоцтво своє.

39 І в кінці двох місяців повернулася вона до батька свого, і він виконав над нею свою обітницю, яку обіцяв був, і вона не пізнала чоловіка. І стало це звичаєм в Ізраїлі.

40 Щороку, чотири дні ходять Ізраїлеві дочки плакати за дочкою гілеадянина Їфтаха.

Судді 12

1 І був скликаний Єфремовий люд, і прийшли вони на північ та й сказали до Їфтаха: "Чому перейшов ти Йордан, щоб воювати з Аммоновими синами, а нас не покликав піти з собою? Ми спалимо вогнем твою оселю разом з тобою".

2 І сказав їм Їфтах: "У мене та народу мого була жорстока боротьба з Аммоновими синами. І кликав я вас, та ви не врятували мене з його руки.

3 І коли я побачив, що ви не врятуєте, то поклав я душу свою на небезпеку, і перейшов Йордан до Аммонових синів, а Господь дав їх у мою руку. А зараз прийшли ви до мене, щоб воювати зі мною?"

4 І зібрав Їфтах усіх гілеадських людей, та й воював з Єфремом. І побив Гілеад Єфрема, бо ті сказали: "Ви Єфремові втікачі, Гілеад мешкає поміж Єфремом та Манасією".

5 І зайняв Гілеад йорданські переходи до Єфрема. І коли з Єфремових втікачів просив хто: "Дозвольте перейти", то гілеадські люди відповідали: "Чи ти не з Єфрема?" А той казав: "Ні".

6 А ті казали: "Скажи но шібболет". А той казав: "Сібболет", бо не міг вимовити так.

І хапали його, і різали при йорданському переході. І впало того часу з Єфрема сорок дві тисячі.

7 Їфтах судив Ізраїля шість років. І помер гілеадянин Їфтах, і був похований у місті Гілеаді.

8 А по ньому Ізраїля судив Івцан з Віфлеєму.

9 І було в нього тридцять синів, а тридцять дочок він відпустив до чоловіків зовні, і тридцять дочок впровадив для синів своїх зовні. І судив він Ізраїля сім років.

10 І помер Івцан, і був похований у Віфлеємі.

11 А по ньому Ізраїля судив завулонівець Елон, і судив він Ізраїля десять років.

12 І помер завулонівець Елон, і був похований в Аялоні, у Заулуновому краї.

13 А по ньому Ізраїля судив Авдон, син Гіллела, піратонянин.

14 І було в нього сорок синів та тридцять онуків, що їздили на сімдесяти молодих віслюках. І судив він Ізраїля вісім років.

15 І помер піратонянин Авдон, син Гіллела, і був похований у Єфремовому краї, на горі амаликеянина.

Судді 13

1 А Ізраїлеві сини й далі коїли лихе в Господніх очах. І Господь дав їх у руку филистимлян на сорок років.

2 І був один чоловік з Цар'ї, з Данового роду, на ім'я Маноах. А жінка його була неплідна, і не народжувала.

3 І явився ангел Господній до тієї жінки, та й промовив до неї: "Ось ти неплідна, і не народжувала, але ти зачнеш і народиш сина.

4 А зараз стережися, не пий вина та п'яного напою, і не їж нічого нечистого,

5 бо ось ти зачнеш і сина народиш, і бритва не торкнеться його голови, бо дитя те буде Божим назореєм від утроби, і він врятує Ізраїля з руки филистимлян".

6 І прийшла та жінка, та й сказала до чоловіка свого: "Божий чоловік приходив до мене, а на вигляд він, як Божий ангел, дуже грізний. І я не запитала його, звідки він, а ймення свого він мені не сказав.

7 І сказав він мені: "Ось ти зачнеш, і народиш сина, тож не пий вина та п'яного напою, і не їж нечистого, бо дитя те буде Божим назореєм від утроби аж до дня смерті своєї".

8 І благав Маноах Господа: "О Господе, Божий чоловік, що його посилав ти, хай прийде ще до нас, і хай нас навчить, що ми зробимо для дитини, яка народиться".

9 І вислухав Бог Маноахову просьбу, і прийшов Божий ангел ще до тієї жінки. А вона була в полі, і Маноаха, чоловіка її, не було з нею.

10 І швидко побігла та жінка й розповіла чоловікові своєму: "Ось з'явився мені той чоловік, що приходив був того дня до мене".

11 Маноах устав, і пішов за своєю жінкою, і прийшов до того чоловіка, та й запитав його: "Чи ти той, що розмовляв з цією жінкою?" А той відповів: "Так".

12 І сказав Маноах: "Нині ж хай збудеться слово твоє. Скажи як нам виховувати ту

дитину, і що робити з нею?"

13 І сказав ангел Господній до Маноаха: "Усього, що сказав я жінці, хай вона стережеться.

14 Усього, що виходить з виноградної лози, не буде вона їсти, а вина та напою п'яного хай не п'є, і нічого нечистого хай не їсть. Хай виконує все, що я наказав".

15 І сказав Маноах до ангела Господнього: "Дозволь ми затримаємо тебе, і приготуємо для тебе козеня".

16 А ангел Господній сказав до Маноаха: "Якщо ти затримаєш мене, я не їстиму твого хліба. А якщо хочеш приготувати цілопалення для Господа, то приготуй його". Маноах же не знав, що це ангел Господній.

17 І Маноах запитав у Господнього ангела: "Яке ім'я твоє? Коли збудеться твоє слово, то ми вшануємо тебе".

18 І сказав йому ангел Господній: "Чому ти запитуєшся про моє ім'я? Воно дивне".

19 І взяв Маноах козеня та жертву хлібну, і на скелі приніс Господові. І той чудо вчинив, а Маноах та його жінка бачили те.

20 І коли полум'я з жертовника піднімалося вгору, то ангел Господній піднявся в полум'ї жертовника. А Маноах та жінка його бачили це, та й попадали обличчям своїм на землю.

21 І ангел Господній більше вже не з'являвся до Маноаха та до жінки його. Тоді Маноах зрозумів, що це був ангел Господній.

22 І сказав Маноах до своєї жінки: "Ми конче помремо, бо ми бачили Бога".

23 І сказала йому жінка його: "Коли б Господь мав бажання вбити нас, не взяв би з нашої руки цілопалення та хлібної жертви, і не дав би нам побачити всього цього, і не виявив би нам усі ці речі".

24 І народила та жінка сина, і назвала його Самсоном. І виростав той хлопець, і Господь благословляв його.

25 А дух Господній почав діяти в ньому в Дановому таборі між Цорою та Ештаолом.

Судді 14

1 І зійшов Самсон до Тімни, і побачив у Тімні жінку з филистимських дочок.

2 І пішов він, і розповів своєму батькові та своїй матері, промовляючи: "Я нагледів у Тімні жінку з филистимських дочок, тож візьміть її мені за жінку".

3 І сказав йому його батько й мати: "Чи ж нема жінки серед дочок братів моїх та серед усього мого народу, що ти забажав узяти жінку з необрізаних филистимлян?" І сказав Самсон до свого батька: "Візьми її мені, бо вона мені подобається".

4 А його батько та мати не знали, що це від Господа, бо він шукав зачіпки з филистимлянами. А того часу филистимляни панували над Ізраїлем.

5 І пішли Самсон і батько та мати його до Тімни, і прийшли аж до тімненських виноградників, аж ось навпроти нього гарчить левчук.

6 І зійшов на нього дух Господній, і він голими руками розірвав того левчука, як розривають ягня. І він не сказав своєму батькові та своїй матері, що зробив.

7 І він пішов, і розмовляв з тією жінкою, і вона ще більше сподобалася Самсонові.

8 А по часі він повертався забрати її, і звернув зі шляху побачити труп лева, аж ось рій бджіл у трупі того лева та мед.

9 І він вишкріб його на свою долоню, і пішов, і їв та й їв. І він прийшов до батька свого й до матері своєї, та й дав їм, і вони їли. І він не сказав їм, що той мед він зішкріб із трупа лева.

10 І прийшов його батько до тієї жінки, а Самсон справив там прийом, бо так роблять юнаки.

11 І коли вони побачили його, то швидко взяли для нього тридцять друзків, щоб були з ним.

12 І сказав їм Самсон: "Я загадаю вам загадку. Якщо розгадаєте її мені за сім день прийому, то я дам тридцять лляних сорочок та тридцять змін одягу.

13 А якщо не зможете розгадати мені, то ви мені дасте тридцять лляних сорочок та тридцять змін одягу". І вони сказали йому: "Загадуй загадку свою, а ми послухаємо її".

14 І він сказав їм: "З того, хто їсть, вийшло те, що їдять, а з сильного вийшло солодке". І не могли вони розгадати за три дні.

15 І сьомого дня сказали вони до Самсонової жінки: "Намов свого чоловіка, і хай він розгадає нам ту загадку, щоб ми не спалили тебе та оселю твого батька. Чи ви покликали нас, щоб посісти маєток наш?"

16 І вмовляла Самсонова жінка сім день, плачучи: "Ти певне ненавидиш мене й не любиш мене. Ти загадав загадку синам мого народу, а мені не відкрив розгадку". А він їй сказав: "Таж батькові своєму та матері своїй не відкрив я, а відкрию тобі"?

17 А вона дакучала йому сім день, плачучи, коли в них була гостина. І сьомого дня він відкрив розгадку їй. А вона передала те синам свого народу.

18 І сказали йому люди того міста сьомого дня, поки зайшло сонце: "Що солодше від меду, і що сильніше від лева?" А він їм відповів: "Якби ви не орали моєю телицею, то ви загадки не відгадали б моєї".

19 І зійшов на нього дух Господній, і він пішов до Ашкелону, і побив з них тридцятiero люду, і роздягнув їх, і віддав ті зміни одягу тим, що розгадали загадку. І запалився гнів його, і він пішов до оселі батька свого.

20 А Самсонова жінка дісталася дружкові його, що приятелював з ним.

Судді 15

1 По якомусь часі, у дні косовиці пшениці, відвідав Самсон з козеням свою жінку та й сказав: "Дозвольте увійти до кімнати моєї жінки". Та батько її не впустив його.

2 І сказав її батько: "Я подумав був, що ти зненавидів її, тому дав її твоєму дружкові. Чи молодша сестра її не краща за неї? Хай же вона буде тобі замість неї".

3 І сказав їм Самсон: "Цього разу я не буду винний перед филистимлянами, коли я зроблю їм лихе".

4 І пішов Самсон, та й зловив три сотні лисиць. І взяв він смолоскипи, і зв'язав хвости тим лисицям, і прив'язав одного смолоскипа посередині поміж два хвости.

5 І запалив він ті смолоскипи, і пустив лисиць на филистимські помешкання. І попалив він скирти і жита, і оливкові сади.

6 І запитали филистимляни: "Хто це зробив?" А їм відповіли: "Самсон, зять тімнеянина, бо він забрав його жінку й віддав її дружкові його". І пішли филистимляни, та й спалили вогнем її та батька її.

7 І сказав їм Самсон: "Не буде мені спокою, поки не помщуся, за те, що ви зробили так".

8 І він убив їх усіх. І пішов та оселився в рощілині скелі Етам.

9 І зібралися филистимляни, і таборували в Юді, розтягнувшись аж до Лехи.

10 І запитали Юдині люди: "Чого ви пішли проти нас?" А ті відповіли: "Ми прийшли зв'язати Самсона, щоб зробити йому, як нам він зробив".

11 І пішли три тисячі люду від Юди до скелі Етам. І запитали Самсона: "Що ти наробив, чи ж ти не знав, що над нами панують филистимляни?" А він їм відповів: "Як вони зробили мені, так я зробив їм".

12 І вони сказали йому: "Ми прийшли зв'язати тебе, щоб віддати в руку филистимлян". А Самсон сказав їм: "Присягніть мені, що ви не вб'єте мене".

13 А вони сказали йому: "Ні, тільки зв'яжемо тебе й віддамо в їхню руку, а вбити не вб'ємо". І зв'язали його двома новими мотузками, і звели його зі скелі.

14 Він прийшов аж до Лехі, а филистимляни зняли гвалт проти нього. І зійшов на нього дух Господній, і стали ті сукані мотузки, що на руках його, як лляні, що перегоріли у вогні, і спали з його рук пута його.

15 І знайшов він свіжу щелепу з віслюка, і взяв її в свою руку, та й побив нею тисячу душ.

16 І сказав Самсон: "Цією щелепою поклав їх на купу, щелепою з віслюка я тисячу побив люду".

17 І як скінчив він це промовляти, то кинув ту щелепу з руки своєї, і назвав те місце Рамат-Лехі.

18 І мучила його спрага, і кликав він до Господа: "Ти дав у руку свого раба цей великий порятунок, а зараз я помру від спраги, і потраплю в руку необрізаних".

19 І пробив Бог джерело, що в Лехі, і вийшла з нього вода, і він напився, і повернувся його дух, і він ожив. Тому назвав він те місце Ен-Гаккоре, що в Лехі, і так його називають аж до цього дня.

20 І судив він Ізраїля за днів филистимлян двадцять років.

Судді 16

1 І пішов Самсон до Гази, і побачив там жінку блудницю, і ввійшов до неї.

2 А аззеенам донесли, що прийшов Самсон. І вони оточили його, і домовилися чатувати на нього у міській брамі всю ніч, хоч до світанку, щоб убити його.

3 І лежав Самсон аж до півночі. А опівночі встав, схопився за двері міської брами та за обидва бічні одвірки, та й вирвав їх разом з засувом, поклав на свої плечі, і виніс їх на верхів'я гори, що навпроти Хеврону.

4 Потому покохав він жінку на ім'я Деліла в долині Сорека.

5 І прийшли до неї филистимські володарі, та й сказали їй: "Дізнайся в нього хитрість, у чому його велика сила, щоб ми могли зв'язати його і впокорити. А ми кожен дамо тобі тисячу сто шеклів срібла".

6 І сказала Деліла до Самсона: "Розкажи мені, у чому твоя велика сила, і чим можна зв'язати тебе, щоб упокорити?"

7 І сказав їй Самсон: "Якщо зв'яжуть мене сімома мокрими мотузками, що ще не висушені, то ослабну та й стану, як кожен з людей".

8 І принесли їй филистимські володарі сім мокрих мотузок, що ще не були висушені, а вона зв'язала його ними.

9 А засідка сиділа в неї в іншій кімнаті. І вона сказала до нього: "Филистимляни на тебе, Самсоне!" І він розірвав ті мотузки, як розривається нитка з клоччя, коли понюхає вогню. І не дізналися про його силу.

10 І сказала Деліла до Самсона: "Ти збрехав мені. Скажи ж мені правду, чим можна зв'язати тебе?"

11 А він їй сказав: "Якщо зв'яжуть мене невживаними суканими мотузками, то ослабну й стану, як кожен з людей".

12 І взяла Деліла нові мотузки, та й зв'язала його ними, і сказала до нього: "Филистимляни на тебе, Самсоне!" А засідка сиділа в іншій кімнаті. І він зірвав їх зі своїх плечей, немов нитку.

13 І сказала Деліла Самсонові: "Досі ти обдурював мене, і брехав мені. Розкажи ж, чим можна зв'язати тебе?" А він їй сказав: "Якщо ти вплетеш сім волосин моєї голови в основу тканини".

14 І вона затисла їх ткацьким клинком, та й сказала до нього: "Филистимляни на тебе, Самсоне!" А він прокинувся зі сну свого, та й вирвав ткацького клинка разом з основою тканини.

15 І сказала вона до нього: "Як же ти кажеш, що кохаєш мене, коли серце твоє не зі мною? Оце тричі обдурив ти мене, і не розповів мені, у чому твоя велика сила".

16 І коли вона докучала йому своїми словами по всі дні, та благала його, то стало до смерті тяжко на душі йому.

17 І відкрив він їй усе серце своє, та й сказав їй: "Бритва не торкалася моєї голови, бо я Божий назорей від утробы своєї матері. Якщо я буду поголений, то відступить від мене сила моя, і я ослабну, та й стану, як кожна людина".

18 І побачила Деліла, що він відкрив їй усе своє серце, і послала до филистимських володарів, кажучи: "Прийдіть і цим разом, бо він відкрив мені все своє серце". І прийшли до неї филистимські володарі зі сріблом у своїй руці.

19 А вона приспала його на колінах своїх, і покликала, щоб обстригти сім кучерів його голови. І став він слабнути, і відступила від нього сила його.

20 І сказала вона: "Филистимляни на тебе, Самсоне!" І прокинувся він зі сну свого та й сказав: "Вийду, як раніше, і звільнюся". А він не знав, що Господь відступився від нього.

21 І взяли його филистимляни, та й викололи очі йому. І відвели його до Гази, і зв'язали його мідними ланцюгами, і він молів у в'язниці.

22 А волосся на голові його почало рости по тому, як було обстрижене.

23 А филистимські володарі зібралися, щоб принести велику жертву Дагонові, своєму богові, та повеселитися. І сказали вони: "Наш бог передав у нашу руку Самсона, ворога нашого".

24 І побачив його народ, і хвалили своїх богів, промовляючи: "Наш бог передав нам у руку нашого ворога та спустошувача нашого краю, який убив багатьох із нас".

25 І коли їхнє серце звеселилося, то сказали вони: "Покличте Самсона, і хай він посмішить нас". І покликали Самсона з в'язниці, і він жартував перед ними, а вони поставили його між стовпами.

26 І сказав Самсон юнакові, що тримав його за руку: "Пустити мене, і дозволь обпертися об стовпи, що на них цей будинок стоїть".

27 А той будинок був повен чоловіків та жінок, і туди зібралися всі филистимські володарі, а на даху було близько трьох тисяч чоловіків та жінок, що веселилися з жартів Самсона.

28 І звернувся Самсон до Господа, та й сказав: "Володарю Господе, згадай же про мене, та зміцни мене тільки цього разу, Боже, щоб я помстився филистимлянам за очі свої!"

29 І вперся Самсон руками в обидва серединні стовпи, в одного правою, а в іншого лівою.

30 І сказав Самсон: "Хай помру я разом з филистимлянами!" І він з великою силою вперся в стовпи, і впав той будинок на володарів та на весь той народ, що в ньому... І були ті померлі, що він убив їх під час своєї загибелі, численніші за тих, що вбив їх за свого життя.

31 І прийшли його брати та вся оселя батька його, і забрали його, і винесли та й поховали його між Цорою та Ештаолом у могилі Маноаха, батька його. А він судив Ізраїля двадцять років.

Судді 17

1 І був чоловік на ім'я Миха з Єфремових гір.

2 І сказав він до своєї матері: "Тисяча сто шеклів срібла, що в тебе взяті, а ти прокляла за них, і також сказала це, щоб і я чув, ось те срібло зі мною, це я його взяв". І сказала мати його: "Благословенний син мій у Господа!"

3 І він повернув ту тисячу й сто шеклів срібла своїй матері. І сказала його мати: "Я справді посвятила те срібло Господові зі своєї руки за сина свого, щоб зробити боввана різьбленого та боввана литого. І зараз віддаю його тобі".

4 І він повернув те срібло своїй матері. І взяла його мати дві сотні шеклів срібла та й дала його золотареві, а він зробив з нього боввана різьбленого та боввана литого, і було це в оселі Михи.

5 А цей чоловік Миха мав власну божницю. І зробив він ефод та терафи, і висвятив

одного з синів своїх, і він був йому за священика.

6 В ту пору не було царя в Ізраїлі, кожен робив, що правдиве було в його очах.

7 І був юнак з Віфлеєму Юдиного, з Юдиного роду, а він левит, і він був там прихोдько.

8 І пішов той чоловік з того міста, з Віфлеєму Юдиного, щоб знайти тимчасове житло, а потім іти далі своїм шляхом. І прийшов він до Єфремових гір до помешкання Михи.

9 І сказав йому Миха: "Звідкіля ти йдеш?" А той йому відповів: "Я левит з Віфлеєму Юдиного, шукаю тимчасове житло".

10 І сказав йому Миха: "Залишайся зі мною, і будь мені за батька й за священика, а я дам тобі десять шеклів срібла на рік і потрібний одяг та поживу твою". І залишився той левит у нього,

11 і погодився левит сидіти з тим чоловіком. І був той юнак йому, як один із синів його.

12 І Миха висвятив того левита, і був йому той юнак за священика, і жив з ним у його оселі.

13 І сказав Миха: "Я тепер знаю, що Господь робитиме добро мені, бо цей левит став мені за священика".

Судді 18

1 В ту пору не було царя в Ізраїлі, а Данове плем'я шукало собі наділу на володіння, бо до того дня не випало йому жеребка на наділ серед Ізраїлевих племен.

2 І Данові сини послали зі свого роду п'ятеро людей, щоб вони розвідали край. І сказали до них: "Ідіть, розвідайте цей край". І вони зішли на Єфремові гори аж до Михиного помешкання, і переночували там.

3 Коли вони були біля Михиного будинку, то пізнали голос того юнака левита, та й зайшовши туди, сказали йому: "Хто тебе привів сюди, і що ти тут робиш? І що ти тут маєш?"

4 І сказав він до них: "Так і так зробив мені Миха, він найняв мене, і я став йому за священика".

5 А вони сказали йому: "Запитай же Бога, щоб ми знали, чи матимемо успіх на шляху, яким ми йдемо".

6 І сказав їм священик: "Ідіть з миром, перед Господом ваш шлях, яким ви підете".

7 І пішли ті п'ятеро людей, і прийшли в Лаїш та й побачили той народ, що в ньому, він сидить безпечно, за звичаєм сидонян, спокійний та безпечний. І не було нікого, хто захопив би владу над ними, і робив би їм щось лихе в краю. Вони далеко від сидонян, і не мали вони ніяких справ з іншими народами.

8 І прийшли вони до братів своїх у Цору та в Ештаол. І запитали їх брати їхні: "Що ви принесли?"

9 А вони відповіли: "Встаньте, і підемо на них, бо ми бачили той край, що дуже він добрий. А ви ще роздумуйте? Не баріться, щоб піти та посісти той край.

10 Як ви підете, то ввійдете до народу безпечного, а край той широкий, бо Бог дав його в вашу руку, це місце, що там нема нестачі в жодній річ, що на землі".

11 І рушили шістсот людей озброєних від Данового роду з Цори та Ештаолу.

12 І пішли вони й таборували в Кір'ят-Єарімі в Юді. Тому вони назвали те місце Махане-Дан, і так його називають аж до цього дня, це за Кір'ят-Єарімом.

13 І перейшли вони звідти на Єфремові гори, і прийшли аж до Михиного будинку.

14 І сказали братам п'ятеро тих людей, що ходили розвідати той край до Лаїшу: "Чи ви знаєте, що в цих оселях є ефод та терафи, і бовван різьблений та бовван литий? То ж подумайте, що зробите".

15 І вони зайшли до того юнака Левита, до оселі Михи, і запитали його про мир.

16 А шість сотень озброєних людей, що з Данових синів, стояли при вході до брами.

17 І пішли туди ті п'ятеро, які ходили розвідати той край, щоб забрати різьбленого боввана, ефод, терафи і боввана литого. А при вході до брами стояв священник та шістсот тих людей озброєних.

18 І ввійшли вони до Михиного помешкання, і взяли різьбленого боввана і ефода, і терафи, і боввана литого. І запитав у них той священник: "Що ви робите?"

19 А вони відповіли йому: "Мовчи! Поклади свою руку на уста свої та й іди з нами, і стань нам за священника. Невже тобі краще бути священником оселі однієї людини, ніж бути священником для плем'я та для роду Ізраїлевого?"

20 І стало добре на серці того священника, і він узяв ефод, терафи й різьбленого боввана, і ввійшов поміж народ.

21 І повернулися вони та й пішли, а дітей, і худобу, і скарби пустили перед себе.

22 Коли вони віддалилися від Михиної оселі, то люди, що мешкали поруч з Михою, були скликані, та й догнали Данових синів.

23 І кричали вони до Данових синів, а ті повернули обличчя свої та й сказали до Михи: "Що тобі, що ти кричиш?"

24 А він сказав: "Ви забрали бога мого, що я зробив, і священника, та й пішли. І ще кажете мені: "Що тобі? 25 І сказали до нього Данові сини: "Мовчи, щоб не чути нам твого голосу, а то наші люди зі злості нападуть на вас, і ти долучиш душу свою до своєї рідні".

26 І Данові сини пішли своїм шляхом. І побачив Миха, що вони дужчі від нього, та й повернувся до свого помешкання.

27 А вони взяли, що зробив був Миха, та священника, який був у нього, та й пішли на Лаїш, на народ спокійний та безпечний. І вони побили їх вістрям меча, а місто спалили вогнем.

28 І не було кому допомогти їм, бо далеко вони від Сидону, і не мали вони справ ні з ким, і те місто було в долині, що при Бет-Рехові. По тому вони відбудували місто, та й осіли в ньому.

29 І назвали вони те місто Даном, іменем Дана, їхнього батька, що був вроджений Ізраїлеві, але на початку ім'я того міста було Лаїш.

30 І поставили Данові сини того різьбленого боввана в себе, а Йонатан, син

Гершома, Манасійного сина, він та сини його були священиками для Данового плем'я аж до вигнання їх з того краю.

31 І поклали вони в себе Михиного різьбленого боввана, що зробив він, і він був у них по всі дні перебування Божої оселі в Шіло.

Судді 19

1 За тих днів в Ізраїлі не було царя. Був там один левит, приходитько на узбіччях Єфремових гір. І взяв він собі жінку наложницю з Юдиного Віфлеєму.

2 А наложниця його зрадлива була, та й пішла від нього до помешкання свого батька, до Віфлеєму Юдиного, і була там чотири місяці.

3 І пішов той чоловік за нею, щоб промовляти до серця її та повернути, а з ним був слуга його та пара віслюків. І вона ввела його до помешкання батька свого. І побачив його батько тієї молодой жінки, та й радісно вийшов назустріч йому.

4 І тримав його тесть його, батько тієї молодой жінки, і сидів з ним три дні, і їли й пили вони та ночували там.

5 І четвертого дня повставали вони вранці та й зібралися йти. І сказав батько тієї молодой жінки до зятя свого: "Підкріпи своє серце шматком хліба, а потім підете".

6 І сіли вони, і обоє разом їли й пили. А батько тієї молодой жінки сказав до того чоловіка: "Переночуй і хай буде добре тобі на серці!"

7 Але встав той чоловік, щоб іти, а тесть його дуже просив його. І повернувся він, і переночував там.

8 І встав він вранці п'ятого дня, щоб іти, а батько тієї молодой жінки сказав: "Підкріпи ж своє серце!" І зволікали вони аж до схилю дня, і їли обоє вони.

9 І встав той чоловік, щоб іти, він, його наложниця і слуга. І сказав йому тесть його, батько тієї молодой жінки: "Ось день схилився на вечір, переночуй же, і хай буде добре тобі на серці! А завтра рано встанете в дорогу свою, та й підеш до намету свого".

10 Та той чоловік не мав наміру ночувати. І встав він та й пішов, і прийшов навпроти Євусу, це Єрусалим. А з ним пара нав'ючених віслюків, і його наложниця з ним.

11 Вони були при Євусі, а день збігав до вечора. І запропонував слуга панові своєму зайти до міста євусеїв та й переночувати в ньому.

12 І сказав до нього пан його: "Не заходьмо до міста чужинців, бо вони не з Ізраїлевих синів, а перейдімо до Гів'ї".

13 І сказав він до слуги свого: "Ходімо до одного з тих міст, і переночуємо в Гів'ї або в Рамі".

14 І вони пішли. А сонце зайшло їм при Гів'ї, що була Веніяминова.

15 І зайшли вони туди, щоб переночувати в Гів'ї. І він увійшов та й сів на майдані того міста, та ніхто не брав їх до себе переночувати.

16 Аж ось старий чоловік іде вечірньої пори з поля. А цей чоловік був з Єфремових гір, і він був приходитько в Гів'ї. А люди того місця сини Веніяминові.

17 І звів він очі свої та й побачив того чоловіка мандрівника на міському майдані. І

запитав той старий чоловік: "Звідки й куди ти йдеш?"

18 А той відповів йому: "Ми йдемо з Юдиного Віфлеєму аж до єфремових гір, звідти я. І ходив я аж до Юдиного Віфлеєму, і йду до Господньої оселі, та нема нікого, хто взяв би мене до свого помешкання.

19 Є в мене солома, і паша для наших віслюків, є хліб та вино мені, невільниці моїй та слугі, твоєму рабові не бракує нічого".

20 І сказав той старий чоловік: "Мир тобі, хай усі нестатки твої на мені будуть, тільки на майдані не ночуй!"

21 І він увів його до свого помешкання, і дав віслюкам їжі, а самі вони обмили ноги свої та їли й пили.

22 Коли вони звеселили серце своє, аж ось люди того міста, люди розпусні, оточили той будинок та стукали в двері. І казали вони тому старому чоловікові, власникові господи: "Виведи чоловіка, що ввійшов до будинку твого, і ми матимемо його!"

23 І вийшов до них той чоловік, власник будинку, та й сказав їм: "Ні, брати мої, не робіть лиха! По тому, як увійшов цей чоловік до мого будинку, не зробіть йому такого неподобства!

24 Ось дочка моя — дівчина, та його наложниця, я їх виведу, а ви візьміть їх, і зробіть їм, що вам до вподоби, а тому чоловікові ви не зробите огиди цієї!"

25 Та ті люди не бажали слухати його. І схопив той чоловік свою наложницю, і вивів до них назовні. І вони гвалтували її, і знущалися над нею всю ніч аж до ранку, і відпустили її, як зійшла рання зоря.

26 І прийшла та жінка, як ранок настав, та й упала, і лежала при вході будинку того чоловіка, що пан її був там, аж до світанку.

27 А пан її встав рано, і відчинив двері будинку та й вийшов, щоб іти своїм шляхом, аж ось та жінка, його наложниця, лежить при вході до будинку, а руки її на порозі.

28 І сказав він до неї: "Вставай, і підемо!" Та вона не відповіла, бо померла. І поклав він її на віслюка, і пішов до свого місця.

29 І ввійшов він до будинку свого, і взяв ножа, і взяв свою наложницю та й порізав її на дванадцять частин, і порозсилав по всій Ізраїлевій країні.

30 І кожен, хто це бачив, то казав: "Не бувало й не бачено такого, як це, від дня виходу Ізраїлевих синів з Єгипетського краю аж до цього дня! Тож візьміть це до серця, порадьтеся, і скажіть думку свою з цього приводу!"

Судді 20

1 І вийшли всі Ізраїлеві сини, і як один зібралася вся громада, від Дану аж до Беер-Шеви, а Гілеадський край до Господа в Міцпу.

2 І стали голови того народу, усіх Ізраїлевих племен, на зборах Божого народу, якого було чотириста тисяч озброєних мечами.

3 І почули Веніяминові сини, що Ізраїлеві сини ввійшли до Міцпи. І сказали Ізраїлеві сини: "Скажіть, як сталося таке лихо?"

4 І відповів той чоловік левит, чоловік тієї замордованої жінки: "До Гів'ї, що

Веніяминова, увійшов я та наложниця моя, щоб заночувати.

5 І встали на мене господарники Гів'ї, і вночі оточили через мене той будинок. Вони думали мене вбити, та збещестили наложницю мою, і померла вона.

6 І взяв я наложницю, порізав її, та й послав по всіх володіннях Ізраїлевих, бо вони скоїли огидне серед Ізраїля.

7 Ось ви всі, сини Ізраїлеві, скажіть своє слово тут, дайте пораду!"

8 І встав весь народ як один, промовляючи: "Не підемо ніхто до намету свого, і не зайдемо ніхто до помешкання свого!

9 Ось що ми зробимо Гів'ї. Підемо на неї за жеребком!

10 І візьмемо десятеро людей на сотню, щодо всіх Ізраїлевих племен, і сотню на тисячу, і тисячу на десять тисяч, щоб узяли поживи для народу, щоб вони пішли зробити Гів'ї Веніямина, згідно тієї ганьби, що він зробив Ізраїлеві".

11 І був зібраний кожен ізраїльтянин до того міста.

12 І послали Ізраїлеві племена людей по всіх Веніяминових родах, промовляючи: "Що це за лихо, що сталося між вами?

13 А зараз дайте нам тих людей, розпусних синів, що в Гів'ї, і ми повбиваємо їх, та й винищимо лихе з Ізраїля". Та не бажали Веніяминові сини слухати голосу своїх братів, Ізраїлевих синів.

14 І Веніяминові сини були зібрані з міст до Гів'ї, щоб піти на війну з Ізраїлевими синами.

15 І Веніяминові сини з міст були пораховані того дня, двадцять шість тисяч вояків, окрім мешканців Гів'ї, з яких було відібрано сім сотень вояків.

16 З усього того народу було сім сотень відібрано, всі вони були лівші, кожен з них кидав каменем з праці в голову й не хибив.

17 І було скликано з ізраїльтян чотириста тисяч вояків, не враховуючи Веніямина.

18 І встали вони, і ввійшли до Бет-Елу, і запитали Бога Ізраїлеві сини: "Хто піде нам попереду на бій з Веніяминовими синами?" І сказав Господь: "Юда попереду".

19 І встали Ізраїлеві сини вранці, і таборували при Гів'ї.

20 І вийшов Ізраїльтянин на війну з Веніямином, і вступили ізраїльтяни з ними в бій при Гів'ї.

21 І вийшли Веніяминові сини з Гів'ї, та й повалили між Ізраїлем того дня двадцять дві тисячі душ на землю.

22 Але Ізраїлеві вояки не занепали духом, і вишикувалися до бою знову в тому ж місці, де билися першого дня.

23 І ввійшли Ізраїлеві сини до Бет-Елу, та й плакали перед Господнім обличчям аж до вечора. І запитали вони Господа: "Чи воювати нам далі з синами Веніямина, мого брата?" І сказав Господь: "Ідіть на нього!"

24 І прийшли Ізраїлеві сини до Веніяминових синів дня другого.

25 А Венямин вийшов із Гів'ї другого дня навпроти них, та й повалив між Ізраїлевими синами на землю ще вісімнадцять тисяч.

26 І прийшли всі Ізраїлеві сини та весь народ, і ввійшли до Бет-Елу, та й плакали, і

сиділи там перед Господнім обличчям, і постили того дня аж до вечора. І принесли вони цілопалення та мирні жертви перед Господнім обличчям.

27 І запитали Ізраїлеві сини Господа (а за тих днів ковчег Божого заповіту був там.

28 І Пінхас, син Елеазара, Ааронового сина, стояв тими днями перед ним), промоляючи: "Чи далі воювати нам із синами Веніямина, мого брата, чи зупинитися?" А Господь сказав: "Ідіть, бо завтра я дам його в руку твою".

29 І поставив Ізраїль засідку навколо Гів'ї.

30 І пішли Ізраїлеві сини на синів Веніяминових третього дня, і вишикувалися на бій проти Гів'ї, як і раніше.

31 І вийшли Веніяминові сини з міста назустріч народу, і почали класти трупи з народу на битих шляхах у полі, що одна йде до Бет-Елу, а інша до Гів'ї, і поклали близько тридцяти душ між Ізраїлем.

32 І сказали Веніяминові сини: "Биті вони нами, як перше!" А Ізраїлеві сини сказали: "Втікаймо, і виманимо їх від міста на шляхи биті".

33 І кожен воїн Ізраїля піднявся зі свого місця, і став до бою в Баал-Тамарі, а Ізраїлева засідка рушила зі свого місця, з Мааре-Гева.

34 І прийшли перед Гів'ї десять тисяч люду, вибраного з усього Ізраїля, і бій став тяжкий. А вони не знали, що суне на них те лихо.

35 І вдарив Господь Веніямина перед Ізраїлем, і Ізраїлеві сини повалили того дня між Веніямином двадцять п'ять тисяч сто воїнів.

36 І побачили Веніяминові сини, що побиті ізраїльтяни, а ті відступили перед Веніямином, бо вірили засідці, яку поставили на Гів'ю.

37 А засідка не забарилася напасти на Гів'ю. І ввійшовши, побила все місто вістрям меча.

38 А ізраїльтяни мали з засідкою умовленого знака, щоб з міста підняла великий дим.

39 І відступили ізраїльтяни в бою, а Веніямин захав класти трупи в Ізраїлі, близько тридцяті люду, бо казали вони: "Справді, побитий він нами, як за першого бою!"

40 А з міста став підніматися стовп диму. І поглянув Веніямин позад себе, а над містом піднявся дим аж до неба!

41 І розвернулися ізраїльтяни, а Веніямин налякався, бо побачив, що досягло його те лихо.

42 І повернули вони перед Ізраїлем на шлях у пустелю, та ті, що вийшли з міста, наздогнавши, били їх.

43 Вони оточили Веніямина, гнали його до Менухи, і били аж до Гів'ї зі сходу сонця.

44 Полягло тоді з Веніямина вісімнадцять тисяч вояків.

45 І втекли вони в пустелю до Села-Ріммону. А ті били поодиноких втікачів на шляхах, як дозбирається останній виноград, п'ять тисяч люду. І гналися за ними аж до Гідому, і побили з нього дві тисячі.

46 І було всіх, що впали того дня з Веніямина, двадцять п'ять тисяч вояків.

47 І втекли в пустелю до Села-Ріммону, шістсот людей. І сиділи вони в Села-Ріммоні чотири місяці.

48 А ізраїльтяни повернулися до Веніяминових синів, та й убили всіх у місті і худобу, і все знайдене. А всі міста, що трапилися їм на шляху, спалили.

Судді 21

1 І присягнув Ізраїльтянин у Міцпі, промовляючи: "Жоден з нас не дасть своєї дочки Веніяминові за жінку!"

2 І поспоходився народ до Бет-Елу, та сидів там і плакав великим плачем аж до вечора перед Божим обличчям.

3 І сказали вони: "Чому, Господе, Боже Ізраїлів, сталося це між Ізраїлем, щоб сьогодні бракувало з Ізраїля одного плем'я?"

4 І встав народ рано наступного дня, та й збудував жертовника, і приніс цілопалення та мирні жертви.

5 І сказали Ізраїлеві сини: "Той, хто з усіх Ізраїлевих племен не прийшов на збори до Господа, має бути забитий". Бо раніше поклялися всі великою клятвою забити того, хто не прийде до Господа в Міцпу.

6 І шкода було Ізраїлевим синам Веніямина, брата свого, і вони сказали: "Сьогодні відрубане з Ізраїля одне плем'я!"

7 Що ж нам робити з жінками для решти? Бо ми присягнули Господом, що не дамо їм з дочок наших за жінок".

8 І запитали вони: "Яке одне з Ізраїлевих племен не прийшло до Господа в Міцпу?" Аж ось виявилось, що з Явешу гілеадського ніхто не приходив до табору на збори.

9 І коли порахували народ, то виявилось, що не було там нікого з мешканців Явешу гілеадського.

10 І послала громада туди дванадцять тисяч вояків, і наказали їм: "Ідіть, і вбийте мешканців гілеадського Явешу вістрям меча, а також жінок та дітей.

11 Зробіть так, усіх чоловіків та всіх жінок, що лежали з чоловіком, убийте".

12 І знайшли вони з мешканців гілеадського Явешу чотири сотні дів, що не знали чоловіка, і спровадили їх до табору в Шіло, що в Ханаанському краї.

13 І послала вся та громада, і ті розмовляли з Веніяминівими синами, що в Села-Ріммоні, та й запропонували їм мир.

14 І повернувся Венямин того часу, і дали їм тих жінок, яких залишили живими, з жінок гілеадського Явешу. Та не вистачило їм на всіх.

15 А народ той шкодував за Веніямином, бо Господь зробив прогалину серед Ізраїлевих племен.

16 І запитали старшини громади: "Як нам бути з жінками для решти? Бо винищені жінки з Веніямина".

17 І сказали вони: "Для решти Веніямина має бути спадок, і не буде стерте плем'я з Ізраїля.

18 А ми не можемо дати їм жінок з наших дочок, бо Ізраїлеві сини присягли, що

проклятий той, хто дає жінку Веніяминові.

19 І сказали вони: "Ось буде щорічне свято Господнє в Шіло, що на північ від Бет-Елу, на схід сонця від шляху, що провадить з Бет-Елу до Сихему, і з півдня від Левони".

20 І наказали вони Веніяминим синам: "Ідіть, і чатуватимете в виноградниках.

21 І як дочки Шіло вийдуть водити хороводи, то ви вийдете з виноградників, та й схопите собі кожен свою жінку з дочок Шіло, і підете в Веніяминів край.

22 І коли їхні батьки або їхні брати прийдуть до нас сваритися, то ми скажемо їм: "Змилюйтеся над ними, бо не взяли ми для кожного з них жінку на війні, і ви не дали їм, бо тоді стали б винні".

23 І зробили так Веніяминові сини, і взяли жінок за числом своїм з тих, що танцювали, що їх вони викрали. І пішли вони, і повернулися до наділу свого, і побудували міста, та й осіли в них.

24 І порозходилися звідти Ізраїлеві сини того часу кожен до плем'я свого та до роду свого, а потім пішли кожен до спадку свого.

25 В ту пору не було царя в Ізраїлі, кожен робив, що здавалося правдивим у його очах!

РУТ

Рут 1

1 І коли судді судили, то був голод у краю. І пішов був чоловік з Юдиного Віфлеєму жити до Моаву, він, жінка та двоє синів його.

2 А ім'я тому чоловікові Елімелех, а ім'я жінці його Ноомі, ім'я двох синів його Махлон і Кілійон, ефратяни з Віфлеєму Юдиного. І прийшли вони до Моаву, та й залишилися там.

3 І помер Елімелех, чоловік Ноомі, і залишилася вона та два їхні сини.

4 І взяли вони собі за жінок моавітянок, ім'я одній Орпа, а іншій Рут. І сиділи вони там близько десяти років.

5 І померли вони обоє, Махлон та Кілійон. І залишилася та жінка по двох дітях своїх та по чоловікові своєму.

6 І вирішили вона з невістками своїми повернутися з Моаву до Юдиного краю, бо почула, що Господь згадав про народ свій, і дав йому хліба.

7 І вийшла вона з того місця, та обидві невістки з нею, та й пішли до Юдиного краю.

8 І сказала Ноомі до двох своїх невісток: "Повертайтеся кожна до оселі своєї матері. І хай Господь віддячить вам за ту доброту, що ви виявили до померлих чоловіків та до мене.

9 Хай Господь дасть вам, і ви знайдете відпочинок кожна в оселі свого чоловіка!" І вона поцілувала їх, а вони заплакали.

10 І вони сказали до неї: "Ні, з тобою ми повернемося до народу твого!"

11 А Ноомі сказала: "Повертайтеся, дочки мої, чого ви підете зі мною? Чи я маю ще в утробі своїй синів, щоб вони стали вам за чоловіків?"

12 Поверніться, дочки мої, ідіть, бо я занадто стара, щоб мати дітей. А коли б я й сказала: "Маю надію", і коли б цієї ночі була з чоловіком, і народила синів,

13 чи ж ви чекали б їх, аж поки виростуть? Чи ж ви заради них залишалися б самотніми? Ні, дочки мої, думаючи про вас, мені стає гірко, через те, що Господь залишив мене".

14 І вони знову заплакали. І поцілувала Орпа свою свекруху, а Рут пригорнулася до неї.

15 І сказала Ноомі: "Ось зовиця твоя повернулася до народу свого та до богів своїх, повертайся й ти за зовицею своєю!"

16 А Рут відповіла: "Не силуй мене, щоб я покинула тебе та пішла від тебе, бо куди підеш ти, туди піду й я, де житимеш ти, там житиму й я. Народ твій буде мій народ, а Бог твій буде мій Бог.

17 Де помреш ти, там помру й я, і там буду похована. Будь що хай Господь зробить мені, і хай ще додасть, та тільки смерть розлучить мене з тобою".

18 Побачила Ноомі, що вона наполягає йти за нею і перестала вмовляти її.

19 І пішли вони вдвох та й прийшли до Віфлеєму. І коли вони входили до Віфлеєму, то зашуміло все місто про них, промовляючи: "Чи це Ноомі?"

20 А вона сказала їм: "Не кличте мене Ноомі, кличте мене Мара, бо гіркою зробив долю мою Всемогутній.

21 Я в статку пішла була та порожньою повернув мене Господь. Чого кличете мене Ноомі, коли Господь принизив мене, і послав мені Всемогутній усе оце лихо?"

22 Так повернулася Ноомі з Моаву разом з невісткою моавітянкою Рут. І прийшли вони до Віфлеєму на початку жнив.

Рут 2

1 А Ноомі мала родича свого чоловіка, чоловіка багатого, з Елімелехового роду, а ім'я йому Боаз.

2 І сказала моавітянка Рут до Ноомі: "Піду-но я на поле, і назбираю колосків за тим, у кого в очах знайду ласку". А та їй сказала: "Іди, моя дочко!"

3 І пішла вона та й збирала за жінцями. А випадок навів її на ділянку поля Боаза, що з Елімелехового роду.

4 Аж ось прийшов з Віфлеєму Боаз, та й сказав до жінок: "Господь з вами!" А вони відповіли йому: "Хай поблагословить тебе Господь!"

5 І запитав Боаз у слуги свого, поставленого над жінцями: "Чия це дівчина?"

6 І відповів той слуга, поставлений над жінцями: "Дівчина — моавітянка вона, невістка Ноомі, що повернулася з Моаву.

7 Вона попросила: "Дозволь я збиратиму за жінцями!" Прийшла вона з самого ранку й аж досі ще не присідала".

8 І сказав Боаз до Рут: "Чуєш, дочко моя, не ходи збирати на іншому полі, і не йди

звідси, а пристань до моїх дівчат.

9 Дивися, де будуть жати, то ходи за ними. Ось я наказав слугам не чіпати тебе. А як спрагнеш, то підеш до посудин, та й нап'єшся з того, що черпають слуги!"

10 І впала вона на обличчя своє, та й вклонилася до землі, і сказала йому: "Чому знайшла я ласку в очах твоїх, що ти прихилився до мене, хоч я й чужа?"

11 І відповів Боаз їй: "Мені розповіли, як повелася ти зі своєю свекрухою по смерті твого чоловіка, кинула батька свого й матір свою та край свого народження, і пішла до народу, якого ніколи не знала.

12 Хай Господь віддячить тобі, і хай буде нагорода твоя повна від Господа, Бога Ізраїлевого, що ти прийшла сховатися під крильми його!"

13 А вона сказала: "Хай я знайду ласку в очах твоїх, пане мій, бо ти потішив серце своєї невістки. А я не є навіть як одна з твоїх невісток!"

14 І сказав їй Боаз у час обіду: "Підійди сюди, бери хліба, замочуй у квасі шматок свій та їж". І сіла вона збоку женців, а він подав їй пряженого зерна. І їла вона, і наситилася, і ще й залишила.

15 І встала вона збирати. А Боаз наказав слугам своїм: "Хай і між снопами збирає, і не кривдьте її.

16 І також залишайте їй зі снопів потроху, хай вона збирає, а ви не сваріть її".

17 І збирала вона на полі аж до вечора, і вимолотила те, що назбирала, і було близько ефи ячменю.

18 І понесла вона, і ввійшла до міста, і показала свекрусі, що вона назбирала. А потім дала їй, що залишила від свого обіду.

19 І запитала її свекруха: "Де ти збирала сьогодні? Хай буде благословенний, хто прийняв тебе!" І вона розповіла своїй свекрусі, у кого працювала: "Ім'я того чоловіка, що я сьогодні робила в нього, Боаз".

20 І сказала Ноомі до невістки своєї: "Благословенний він у Господа, що не позбавив ласки своєї ані живих, ані померлих". І сказала їй Ноомі: "Близький нам той чоловік, він з наших родичів".

21 І сказала Рут: "Він запропонував мені, пристати до його слуг, аж поки не скінчаться жнива".

22 І сказала Ноомі до своєї невістки: "Добре, дочко моя, що ти вийдеш з його служницями, щоб не чіпали тебе на іншому полі".

23 І вона пристала до Боазових служниць, щоб збирати аж до закінчення збору ячменю та пшениці. І жила вона зі своєю свекрухою.

Рут 3

1 І сказала їй свекруха: "Дочко моя, ось я пошукаю для тебе місця спочинку, що буде добре тобі.

2 А нині ось Боаз, наш родич, що була ти з його служницями, ось він цієї ночі провіюватиме ячмінь на току.

3 А ти вмийся, і намастися, і одягни на себе кращий одяг свій, та й піди на тік. Але

не показуйся на очі тому чоловікові, аж поки він не скінчить їсти та пити.

4 І коли він ляже, то ти приміть те місце, де він лежить. І прийдеш, і відкриєш приніжжя його та й ляжеш, а він скаже тобі, що маєш робити".

5 А та сказала до неї: "Все зроблю, як ти кажеш мені".

6 І пішла вона на тік, і зробила все, як наказала їй свекруха її.

7 А Боаз з'їв та випив, та й стало весело йому на серці, і прийшов він відпочити біля копиці. А вона тихо прийшла, і відкрила його приніжжя та й лягла.

8 І опівночі проснувся від холоду той чоловік, та й звівся, аж ось жінка лежить у приніжжі його!

9 І він запитав: "Хто ти?" А вона відповіла: "Я невільниця твоя Рут. Простягни ж крило над своєю невільницею, бо ти мій родич".

10 А він сказав: "Благословенна ти в Господа, дочко моя! Твоя остання ласка до мене ліпша від першої, що не пішла ти за юнаками, чи вони бідні, чи вони багаті.

11 А зараз, дочко моя, не бійся! Усе, що скажеш, я зроблю тобі, бо все місто народу мого знає, що ти жінка чесотна!

12 Справді я маю право викупу, та є ще ближчий родич від мене.

13 Ночуй цю ніч, а ранком, якщо він викупить тебе, то добре, а якщо він не схоче викупити тебе, то викуплю тебе я, як живий Господь! Лежи тут аж до ранку".

14 І лежала вона у приніжжі його аж до ранку, і встала, перше ніж можна розпізнати один одного. А він сказав: "Хай не знають, що жінка приходила на тік".

15 І додав: "Потримай хустку, що на тобі". І він відміряв шість мір ячменю, і поклав на неї, та й пішов до міста.

16 А вона прийшла до своєї свекрухи. А та запитала: "Як справа, дочко моя?" І вона розповіла їй усе, що зробив їй той чоловік.

17 І сказала: "Ці шість мір ячменю він дав мені, щоб я не прийшла порожньо до тебе".

18 А та сказала: "Почекай, моя дочко, аж поки довідаєшся, як випаде справа, бо той чоловік не матиме спокою, доки не закінчить цієї справи сьогодні".

Рут 4

1 А Боаз прийшов до брами, та й сів там. Аж ось проходить родич, про якого казав був Боаз. І він сказав йому: "Зайди сюди та присядь!" І той зайшов і сів.

2 А Боаз узяв десять чоловіків зі старшин того міста та й сказав: "Сідайте тут!" І вони посідали.

3 І сказав він до родича, що мав право викупу: "Я подумав, що ділянку поля брата Елімелеха, що продає Ноомі, яка повернулася з Моаву,

маю запропонувати тобі, щоб ти купив при тих, що сидять тут, та при старшинах народу мого. Якщо викупиш, добре, а якщо не викупиш скажи мені, щоб я знав, бо окрім тебе нема кому викупити, а я за тобою". А той сказав: "Я викуплю".

5 І сказав Боаз: "Того дня, коли набудеш поле з руки Ноомі, то набудеш також моавитянку Рут, жінку померлого, щоб поставити ім'я померлому на наділі його".

6 А родич сказав: "В такому випадку я не зможу викупити, бо можу розорити свою спадщину. Візьми право викупу собі".

7 А колись було серед Ізраїля, що на підтвердження викупу, обміну чи укладання угоди: чоловік знімав сандалю свою, і давав своєму ближньому, і це було свідоцтвом серед Ізраїля.

8 І сказав родич до Боаза: "Купи собі!" І зняв свою сандалю.

9 І сказав Боаз до старшин та до всього народу: "Ви свідки сьогодні, що я набув усе, що Елімелехове, і все, що Кілійонове та Махлонове з руки Ноомі.

10 А також моавітянку Рут, Махлонову жінку, набув я собі за жінку, щоб поставити ім'я померлому на спадкові його, і не буде знищене ім'я померлого між братами його та з брами його міста. Ви сьогодні свідки на це!"

11 І сказав весь народ, що був у брамі, та старшини: "Свідки! Хай зробить Господь цю жінку, що входить до оселі твоєї, як Рахіль та Лія, що вони обидві формували оселю Ізраїлеву. І набувай маєток в Ефраті, і хай буде славне ім'я твоє в Віфлеємі.

12 А через нащадків, що Господь дасть тобі від цієї молодії жінки, хай стане оселя твоя, як оселя Переца, що Тамар народила була Юді".

13 І взяв Боаз Рут, і вона стала йому за жінку. І він увійшов до неї, а Господь дав їй вагітність, і вона народила сина.

14 І сказали жінки до Ноомі: "Благословенний Господь, що не позбавив тебе сьогодні родича! Хай буде шанованим ім'я його серед Ізраїля.

15 І хай він буде тобі втіхою душі та годувальником твоєї сивини, бо народила його твоя невістка, що любить тебе, що ліпша тобі за сімох синів".

16 І взяла Ноомі ту дитину, і поклала її на коліна свої, і була їй за няньку.

17 А сусідки назвали його Овед, промовляючи: "Народився син для Ноомі!". А він батько Єсея, Давидового батька.

18 А оце Перецові нащадки: Перец породив Гецрона,

19 а Гецрон породив Рама, а Рам породив Аммінадава,

20 а Аммінадав породив Нахшона, а Нахшон породив Салмона,

21 а Салмон породив Боаза, а Боаз породив Оведа,

22 а Овед породив Єсея, а Єсей породив Давида.

ПЕРША КНИГА ПРО САМУЇЛА

1 про Самуїла 1

1 Був один чоловік на ім'я Елкана, єфремлянин з Раматаїм-Цофіму, з Єфремових гір, син Єрохама, сина Ілія, сина Тоху, сина Цуфа.

2 І він мав дві жінки, ім'я одній Ганна, а ім'я іншій Пеніна. І були в Пеніні діти, а в Анни дітей не було.

3 А той чоловік кожного року ходив зі свого міста до Шіло, щоб вклонятися та приносити жертви Господові, Богові Саваотові. А там два Ілієві сини, Гофні та Пінхас,

були священиками для Господа.

4 І в той день, як Елкана приносив жертви, то він давав своїй жінці Пеніні й усім синам її та дочкам її частини,

5 а Ганні давав частину подвійну, бо любив її. Та Господь замкнув їй утробу.

6 А її суперниця гнівала її докучаннями, що Господь замкнув їй утробу.

7 І так робив він кожного року, коли вона входила до оселі Господа, а та так гнівала її. І вона плакала й не їла.

8 І запитав чоловік її Елкана: "Ганно, чого ти плачеш і чого не їси? І чого сумне твоє серце? Чи ж я не кращий тобі за десятьох синів?"

9 І встала Ганна після їди та пиття в Шіло, а священик Ілій сидів на стільці при бічному одвірку Господнього храму.

10 А вона була в печалі, і молилася до Господа, плачучи гірко.

11 І дала вона обітницю: "Господе Саваоте, якщо дійсно зглянешся на лихо твоєї невільниці, і згадаєш мене, і не забудеш своєї невільниці, і даси своїй невільниці нащадка чоловічої статі, то я дам його Господові на всі дні життя його, а бритва не доторкнеться його голови".

12 І коли вона довго молилася перед Господнім обличчям, то Ілій пильнував за її вустами.

13 А Ганна промовляла в серці своєму, тільки губи її ворушилися, а голосу її не було чути. І Ілій сприйняв її за п'яну.

14 І запитав у неї Ілій: "Аж доки ти будеш п'яною? Витверезися від свого вина!"

15 А Ганна відповіла: "Ні, пане мій, я в печалі, а вина та п'яного напою не пила я. І я вилила душу свою перед Господнім обличчям.

16 Не вважай своєї невільниці за негідницю, я довго молилася з великої своєї скорботи та з туги своєї".

17 І сказав Ілій: "Іди з миром! А Бог Ізраїлів дасть тобі бажання твоє, яке ти від нього жадала".

18 А вона сказала: "Хай невільниця твоя знайде ласку в очах твоїх!" І пішла та жінка своїм шляхом, та й їла, а обличчя її не було вже сумне.

19 І встала вона вранці, і вклонилася перед Господнім обличчям. І повернулися вони, і ввійшли до свого помешкання в Рамі. І Елкана мав інтимні зносини зі своєю жінкою Ганною, а Господь згадав про неї.

20 І по році завагітніла Ганна, і сина народила. І назвала вона його Самуїлом, бо від Господа жадала його.

21 І пішов той чоловік Елкана та всі хатні його принести для Господа річну жертву та обітниці свої.

22 А Ганна не пішла, бо сказала до чоловіка свого: "Як буде відлучений цей хлопчик, то відведу його, і тоді він з'явиться перед Господнім обличчям, і назавжди залишиться там!"

23 І сказав їй чоловік її Елкана: "Роби те, що добре в очах твоїх! Залишайся, аж поки відлучиш його, тільки хай виконає Господь своє слово". І залишалася та жінка, і

годувала свого сина, аж поки вона відлучила його.

24 А коли відлучила, то повела його з собою та з трьома бичками й одною ефою борошна, і бурдюком вина. І привела його до Господньої оселі в Шіло. А той хлопчик був ще малий.

25 І зарізали бичка, і привели того хлопчика до Ілії.

26 І вона сказала: "О, пане мій, як жива душа твоя, мій пане, я та жінка, що стояла з тобою отут, щоб молитися Господові.

27 Я молилася за дитину оцю, і Господь дав мені те, що я просила від нього.

28 А нині я віддаю його Господові на всі дні, скільки він жаданий для Господа". І вклонилася там Господові.

1 про Самуїла 2

1 І молилася Ганна, промовляючи: "Звеселилося в Господі серце моє, мій ріг став високим у Господі! Розкрилися уста мої на моїх ворогів, бо радію з порятунку твого!

2 Нема святого, подібного Господові, нема нікого, крім тебе, і скелі нема, як Бог наш!

3 Більше не промовляйте зарозуміло, хай з ваших вуст не виходить зухвальство, бо Господь Бог знає все, і він виявляє вчинки!

4 Лук сильних поламаний, а немічні підперезалися силою!

5 Наймаються ситі за хліб, а голодні відпочивають, аж неплідна сімох народила, а багатодітна знесиліла.

6 Господь убиває й оживляє, до шеолу впроваджує і підносить до неба.

7 Господь робить убогим та збагачує, понижує він та звеличує.

8 Підіймає нужденного з пороку, а убогого — зі смітника, щоб посадити з вельможами і престол слави їм дати на спадщину, бо Господні основи землі, і на них він поставив землю.

9 Він ноги святих своїх стереже, безбожні ж погинуть у темряві, бо сильною не з сили стає людина.

10 Супротивники Господа будуть розбиті! З неба Господь загримить на них, і судитиме він землю від краю до краю! І він дасть силу своєму цареві, і зробить вищим рога свого помазанця!"

11 І пішов Елкана до Рами, до оселі своєї. А той хлопчик служив Господові при священикові Ілії.

12 А сини Ілії були люди негідні, вони не знали Господа,

13 ані звичаю священичого з народом. Коли хто приносив жертву, то, як варилося м'ясо, приходив священиків слуга, а в його руці тризуба виделка.

14 І він із гуркотом стромляв до тазу, або до казана, або до горшка, або до горняти, і на що втрапить виделка, священик собі брав. Так вони робили всьому Ізраїлеві, що приходив туди до Шіло.

15 Також поки ще не палили лій, то приходив священиків слуга, та й казав до того, що приносив жертву: "Дай м'яса на печеню для священика, бо він не візьме від тебе

м'яса вареного, а тільки сире!"

16 А як той відповідав йому: "Хай перше сплять лій, а ти потім візьми собі, скільки забажає душа твоя!" То слуга казав: "Ні, таки зараз давай! А коли ні, візьму силою!"

17 І був гріх тих юнаків дуже великий перед Господнім обличчям, бо ті люди бещестили Господню пожертву.

18 А юний Самуїл, оперезаний лляним ефодом, служив перед Господнім обличчям.

19 Його мати шила йому верхній одяг, і приносила з року в рік, коли приходила зі своїм чоловіком приносити річну жертву.

20 А Ілій поблагословив Елкану і його жінку та й сказав: "Хай Господь дасть тобі нащадків від цієї жінки, за того, що Господь узяв". І пішли вони на місце своє.

21 І Господь згадав про Ганну, і вона завагітніла, та й народила трьох синів та дві дочки. А Самуїл ріс із Господом.

22 А Ілій був дуже старий. І почув він усе, що сини його роблять усьому Ізраїлеві, і що вони злягаються з жінками, які відбувають службу при вході намету зібрання.

23 І він сказав їм: "Ви вчиняєте негідно. Про ваші лихі вчинки я чую від усього цього народу.

24 Недобра та чутка, сини мої, що я чую, ви віддаляєте Господній народ!

25 Якщо хто згрішить супроти людини, то помоляться за нього перед Богом. А якщо людина згрішить супроти Господа, хто заступиться за неї?" Та вони не слухали голосу батька свого, бо Господь постановив знищити їх.

26 А юний Самуїл усе ріс, та здобував ласку як у Господа, так і в людей.

27 І прийшов Божий чоловік до Ілії, та й сказав йому: "Так сказав Господь: "Чи ж я справді не об'явився оселі батька твого, як були вони в Єгипті рабами фараоновими?"

28 Я обрав його собі з усіх Ізраїлевих племен за священика, щоб він входив до мого жертовника, щоб кадив кадило, щоб носив ефод перед моїм обличчям. І дав я оселі твого батька всі пожертви Ізраїлевих синів.

29 Чого ж ви потопталися по моїй жертві та по жертві хлібній, що я заповів для своєї оселі? Ти шануєш синів своїх понад мене, і ви розтовстіли від найкращих частин усякого Ізраїлевого дару перед обличчям моїм".

30 Тому слово Господа, Бога Ізраїлевого, було таке: "Оселя твоя та оселя батька твого ходитимуть перед моїм обличчям аж навіки". Але зараз слово Господнє таке: "Не буде в мене такого, бо я шаную тих, хто шанує мене, а ті, хто зневажають мене, будуть принижені!"

31 Ось приходять дні, і я заберу силу оселі батька твого, щоб не було старого в оселі твоїй.

32 Хоч в усьому я добре робив Ізраїлеві, ти бачитимеш лиш лихе від мого помешкання, і не буде старого в оселі твоїй по всі дні.

33 Когось із твоїх я збережу при моєму жертовнику, щоб колоти твої очі, і щоб завдати болю душі твоїй, та всі інші твоєї оселі помруть у силі від людського меча.

34 А оце тобі ознака, що прийде на обох синів твоїх, на Хофні та Пінхаса, обидва вони помруть одного дня.

35 А я поставлю собі священика вірного, він робитиме згідно з серцем моїм та з моєю душею. Я збудую його оселю сталою, і він ходитиме перед моїм помазанцем по всі дні.

36 І кожен, хто полишиться в оселі твоїй, прийде вклонятися йому за агору срібла та за буханець хліба, і скаже: "Долучи мене до однієї з посад священничих, щоб їсти шматок хліба".

1 про Самуїла 3

1 А Самуїл служив Господові при Ілії. А Господнє слово було не часто за тих днів, і видіння було рідко.

2 І того дня, коли Ілій лежав на своєму ложі, а очі його стали погано бачити,

3 і поки Божий світильник ще не погас, а Самуїл лежав у Господньому храмі, там, де Божий ковчег,

4 то покликав Господь до Самуїла: "Самуїле, Самуїле!" А він відповів: "Ось я!"

5 І побіг він до Ілії та й сказав: "Ось я. Ти кликав мене?" А той сказав: "Я не кликав. Повернися, лягай". І він пішов і ліг.

6 А Господь далі покликав: "Самуїле, Самуїле!" І встав Самуїл, і пішов до Ілії та й сказав: "Ось я. Ти кликав мене?" А той відповів: "Не кликав я, сину мій. Повернися, лягай".

7 А Самуїл ще не знав голосу Господа, і ще не відкрилося йому Господнє слово.

8 А Господь далі покликав Самуїла третій раз. І він устав, і пішов до Ілії та й сказав: "Ось я. Ти кликав мене?" І зрозумів Ілій, що то Господь кличе юнака.

9 І сказав Ілій до Самуїла: "Іди, лягай. І якщо знову покличе тебе, то скажеш: "Раб твій слухає тебе, Господе!" І пішов Самуїл, та й ліг на своє місце.

10 І ввійшов Господь, і став, і покликав, як перед тим: "Самуїле, Самуїле!" А Самуїл відповів: "Раб твій слухає тебе, Господе!"

11 І сказав Господь до Самуїла: "Ось я зроблю серед Ізраїля, що в кожного, хто почує про це, задзвенить в обох вухах його.

12 Того дня я виконаю над Ілієм усе, що я казав про оселю його, від початку й до кінця.

13 І розповім йому, що я суджу оселю його навіки за гріх, про який він знав, що сини його зневажають Бога, та не зупиняв їх.

14 Тому присягнув я оселею Ілії, що не очиститься гріх Ілієвої оселі жертвою та жертвою хлібною навіки".

15 І лежав Самуїл аж до ранку, і відчинив двері Господнього оселі. Але Самуїл боявся розповісти Ілієві про те видіння.

16 І покликав Ілій Самуїла, та й сказав: "Самуїле, сину мій!" А той відповів: "Ось я!"

17 І запитав він: "Про що він промовляв до тебе? Не приховуй правди переді мною. Хай Господь зробить тобі так, і хай додасть, якщо ти приховаєш від мене щось із усього того, що казав він до тебе!"

18 І розповів йому Самуїл усю правду перед ним. А той сказав: "Він — Господь, хай

зробить те, що добре в очах його!"

19 І виростав Самуїл, а Господь був з ним, і він не загубив жодного з усіх його слів.

20 І весь Ізраїль, від Дана аж до Беер-Шеви, дізнався, що Самуїл вірний, як пророк Господній.

21 А Господь далі являвся в Шіло, там відкривався Господь Самуїлові в слові Господньому.

1 про Самуїла 4

1 І було Самуїлове слово для всього Ізраїля. І вийшов Ізраїль на війну проти филистимлян, та й таборував при Евен-Гаезері, а филистимляни таборували в Афеку.

2 І вишикувалися филистимляни навпроти Ізраїля, і в тяжкому бою Ізраїль був побитий филистимлянами. І вони побили на полі бою близько чотирьох тисяч люду.

3 І прийшов народ до табору, а Ізраїлеві старшини сказали: "Чому вдарив нас Господь сьогодні перед филистимлянами? Візьмімо з Шіло ковчег Господнього заповіту, і хай увійде поміж нас, і хай врятує нас з рук наших ворогів".

4 І послав народ до Шіло, і понесли звідти ковчег заповіту Господа, Бога Саваота, що сидить на херувимах. А там були двоє Ілієвих синів, Хофні та Пінхас, з ковчегем Божого заповіту.

5 І як ковчег свідoctва Господнього прибув до табору, то весь Ізраїль став галасувати гучно, аж застогнала земля!

6 А филистимляни почули той галас, та й сказали: "Що це за галас у єврейському таборі?" І довідалися вони, що Господній ковчег прибув до табору.

7 І полякалися филистимляни, і казали: "Бог прибув до табору!" І сказали вони: "Лихо нам, бо такого, як це, не було ще ніколи!

8 Лихо нам! Хто нас порятуне від руки цих потужних богів? Оце вони, ті боги, що вразили в пустелі Єгипет!

9 Зберіться з силами й духом, филистимляни, щоб ви не служили євреям, як вони служили вам. Воюйте без страху!"

10 І воювали филистимляни. І був побитий Ізраїль, і кожен утікав до свого намету. І та поразка була дуже відчутна. І впало з Ізраїля тридцять тисяч піхоти.

11 А Божий ковчег був узятий, і два Ілієві сини, Хофні та Пінхас, полягли...

12 І побіг один веніаминівець з поля бою, і прибув того дня до Шіло. А одяг його був подертий, і на голові його порох.

13 І прибув він, аж ось Ілій сидить на стільці при шляху й виглядає, бо серце йому тремтіло за Божого ковчегу. А той чоловік прийшов, і розповів у місті, і зчинився в місті галас!

14 А Ілій почув галас той та й запитав: "Що це натовп так галасує?" А той чоловік побіг, та й розповів Ілієві.

15 Ілій був віку дев'яноста восьми років, і очі його погано бачили.

16 І сказав той чоловік до Ілія: "Я той, що прибів з поля бою, я втік сьогодні з бойових лав". І сказав Ілій: "Що сталося, мій сину?"

17 І відповів вісник: "Ізраїль побіг перед филистимлянами, було багато вбитих з народу". І обидва сини твої, Хофні та Пінхас, полягли. А ковчег Божий захоплений!

18 І як згадав він про Божий ковчег, то впав Ілій зі стільця навznak при брамі, а через старість і тяжкість свою, зламав шию й помер. А він судив Ізраїля сорок років.

19 А невістка його, Пінхасова жінка, була вагітна, близька до пологів. І як почувла вона ту звістку, що взятий Божий ковчег і мертві її тесть та чоловік, то впала на коліна, та й народила, бо прийшли на неї пологові болі.

20 А як настав час смерті її, то казали ті, що стояли при ній: "Не бійся, бо ти народила сина!" Та вона не відповіла, і не взяла цього до серця свого.

21 І вона назвала того хлопця Іхавод, промовляючи: "Відійшла Ізраїлева слава! Бо почувла про захоплення Божого ковчегу, і про тестя свого та про чоловіка свого",

22 та й сказала: "Відійшла слава від Ізраїля, бо захоплений Божий ковчег".

1 про Самуїла 5

1 А филистимляни принесли Божий ковчег з Евен-Гаезеру до Ашдоду.

2 І взяли вони Божий ковчег, і поставили його перед Дагоном у його храмі.

3 А другого дня вранці прийшли ашдодяни, аж ось Дагон лежить ницьма на землі перед Господнім ковчегом! І взяли вони Дагона, і поставили його на його місце.

4 А наступного дня прийшли вони рано, аж ось Дагон лежить ницьма на землі перед Господнім ковчегом! А Дагонова голова та обидві долоні рук його лежать відтяти на порозі, тільки тулуб Дагонів залишився при ньому.

5 Тому жерці та всі, хто входить до Дагонового храму, не ступають на Дагонів поріг у Ашдоді аж до цього дня.

6 І стала тяжка Господня рука на ашдодян, і він їх пустошив та бив болячками Ашдод та довкілля його.

7 І побачили ашдодяни, що так, та й сказали: "Хай не залишається з нами ковчег Ізраїлевого Бога, бо стала тяжкою його рука на нас та на Дагона, бога нашого!"

8 І зібрали вони до себе всіх филистимських володарів, та й запитали: "Що нам зробити з ковчегом Ізраїлевого Бога?" А ті відповіли: "Хай ковчег Ізраїлевого Бога перейде до Гату". І вони перенесли ковчег Ізраїлевого Бога.

9 І по тому, як вони перенесли його, то Господня рука була проти міста, і був неспокій у місті. І вдарив він людей того міста від малого й аж до великого болячками.

10 І вони вислали Божий ковчег до Екрону. І як Божий ковчег прибув до Екрону, то екроняни стали вигукувати: "Перенесли до нас ковчег Ізраїлевого Бога, щоб знищив нас та народ наш!"

11 І зібрали вони всіх филистимських володарів, та й сказали: "Відішліть ковчег Ізраїлевого Бога, хай повернеться на місце своє, і хай не поб'є нас та народ наш, бо неспокій оволодів містом. І Божа рука стала там надто тяжка".

12 А ті люди, хто не померли, були вражені болячками, і стогін міста піднявся до неба!

1 про Самуїла 6

1 І був Божий ковчег у филистимській землі сім місяців.

2 І покликали филистимляни жерців та ворожбитів, запитуючи: "Що робити з Господнім ковчегом? Скажіть нам, як його відіслати до його місця?"

3 А ті сказали: "Якщо ви відсилаєте ковчег Ізраїлевого Бога, то не відсилайте його порожньо, а конче принесіть йому жертву за провину, тоді одужаєте, і ви знатимете, чому не відпускає вас його рука".

4 І ті запитали: "Яка ж та жертва за провину, що ми принесемо йому?" А ті відповіли: "За числом филистимських володарів п'ять золотих подоб болячок та п'ять золотих подоб мишей. Бо одне лихо для всіх вас та для ваших володарів.

5 І зробіть подоби болячок та мишей, що винищують землю, і прославіте Ізраїлевого Бога, може його рука стане легшою над вами і над вашими богами та над вашим краєм.

6 І чого вам робити впертими свої серця, як робили це Єгипет та фараон? Чи ж не тоді, як він показав їм силу свою, відпустили їх, і вони пішли?

7 А зараз зробіть одного нового воза, і візьміть дві дійні корови, що на них не накладалося ярма, і запряжіть тих корів до воза, а їхні телята відведете до осель своїх.

8 І візьмете Господній ковчег, та й поставите його на воза, а золоті речі, що ви принесете йому жертвою за провину, покладете в скрині збоку його. І відпустите його, і він піде.

9 І якщо він увійде до Бет-Шемешу шляхом до свого кордону, він скоїв нам це велике лихо. А якщо ні, то знатимемо, що не його рука доторкнулася нас, випадок то був нам".

10 І зробили ті люди так. І взяли вони дві дійні корови, і запрягли їх до воза, а їхніх телят замкнули в оселях.

11 І поставили вони Господній ковчег на воза, і скриню, і золоті миші, і подоби їхніх геморойних вузлів.

12 І корови пішли прямо до Бет-Шемешу. Вони йли мукаючи битим шляхом, і не відхилялися ні праворуч, ні ліворуч. А филистимські володарі йшли за ними аж до кордону Бет-Шемешу.

13 А люди Бет-Шемешу жали пшеницю в долині. І поглянули люди та й побачили ковчег, і зраділи цьому!

14 А віз увійшов на поле бетшемешанина Ісуса, та й став там, а там був великий камінь. І вони порубали воза на дрова, а корів принесли цілопаленням для Господа.

15 А Левити зняли Господній ковчег та скриню з золотом, що була з ним, та й поставили при великому камені. А люди Бет-Шемешу принесли цілопалення й інші жертви для Господа.

16 А п'ять филистимських володарів бачили це, і повернулися того дня до Екрону.

17 А оце ті золоті вузли, що филистимляни принесли Господові жертвою за провину: одна за Ашдод, один за Газу, один за Ашкелон, один за Гат, один за Екрон.

18 А золоті миші були за числом усіх филистимських міст п'ятьох володарів, від

міста твердинного і аж до неукріпленого села, і аж до великого каменя, що на ньому поставили Господнього ковчега, і він знаходиться аж до цього дня на полі бет-шемешанина Ісуса.

19 І вдарив Господь людей Бет-Шемешу, бо вони заглядали в Господній ковчег. І вбив він між народом п'ятдесят тисяч сімдесят душ. І був народ у жалобі, бо дуже побитий був Господом.

20 І сказали люди Бет-Шемешу: "Хто зможе встояти перед обличчям Господа, Бога святого? І до кого він піде від нас?"

21 І вони послали посланців до мешканців Кір'ят-Єаріму, кажучи: "Филистимляни повернули Господній ковчег. Ідіть і заберіть його до себе".

1 про Самуїла 7

1 І поприходили люди Кір'ят-Єаріму, та й підняли Господнього ковчега, і внесли його до Авінадавої оселі на узгір'ї в Гів'ї, а сина його Елеазара посвятили стерегти Господній ковчег.

2 Від дня, коли ковчег лишився у Кір'ят-Єарімі, минуло двадцять років. А весь Ізраїль плакав за Господом.

3 І сказав Самуїл до всього Ізраїля: "Якщо ви всім вашим серцем повернетеся до Господа, викинете поміж себе чужих богів та Астарт, міцно прихилите свої серця до Господа і служитимете одному йому, то він врятує вас з руки филистимлян".

4 І викинули Ізраїлеві сини Ваалів та Астарт, та й служили тільки Господові.

5 І сказав Самуїл: "Зберіть усього Ізраїля до Міцпи, а я молитимуся за вас до Господа!"

6 І зібралися до Міцпи, черпали воду та лили перед Господнім обличчям, постили того дня й казали там: "Ми згрішили перед Господом!" І судив Самуїл Ізраїлевих синів у Міцпі.

7 Коли почули филистимляни, що Ізраїлеві сини зібралися до Міцпи, то піднялися филистимські володарі на Ізраїля. І почули про це Ізраїлеві сини, і налякалися филистимлян.

8 І сказали Ізраїлеві сини до Самуїла: "Не переставай кликати за нас до Господа, нашого Бога, хай він врятує нас від руки филистимлян".

9 І взяв Самуїл одне молочне ягня, і приніс його повним цілопаленням для Господа. І кликав Самуїл до Господа за Ізраїля, а Господь відповів йому.

10 Самуїл приносив цілопалення, а филистимляни стали до бою проти Ізраїля. І заgrimів Господь того дня сильним громом на филистимлян, та й навів страху на них, і були вони побиті перед Ізраїлем.

11 І повиходили Ізраїлеві люди з Міцпи, та й погнали филистимлян аж під Бет-Кар.

12 І взяв Самуїл одного каменя, і поклав між Міцпою та між Шенам, та й назвав його ім'ям Евен-Єзер. І він сказав: "Аж доти допоміг нам Господь".

13 І були филистимляни переможені, і далі вже не входили в Ізраїлеві кордони. І була Господня рука на филистимлянах за всі дні Самуїлові.

14 І повернулися до Ізраїля ті міста, що филистимляни забрали були від Ізраїля, від Екрону й аж до Гату і їхні околиці Ізраїль врятував від руки филистимлян. І був мир між Ізраїлем та між Амореянином.

15 І судив Самуїл Ізраїля всі дні життя свого.

16 Він щорічно обходив Бет-Ел, Гілгал і Міцпу, і судив Ізраїля по тих містах.

17 Потім повертався до Рами, до помешкання свого, і там судив Ізраїля. І він збудував там жертовника для Господа.

1 про Самуїла 8

1 І як Самуїл постарів, то поставив синів своїх за суддів для Ізраїля.

2 І було ім'я первістка його Йоїл, а іншого кликали Авія, вони були суддями в Беер-Шеві.

3 А сини його не йшли його шляхом, і схилялися до зиску, і брали підкуп, і перекручували правосуддя.

4 І зібралися всі Ізраїлеві старшини, і прийшли до Самуїла в Раму,

5 та й сказали до нього: "Ось ти постарів, а сини твої не йдуть шляхами твоїми. Постав над нами царя, щоб судив нас, як в усіх народів".

6 І було лихим у Самуїлових очах, що вони сказали: "Постав над нами царя, щоб судив нас". І молився Самуїл до Господа.

7 І сказав Господь до Самуїла: "Послухай голосу того народу щодо всього, про що він сказав тобі, бо не тобою вони зневажили, а мною, щоб я не царював над ними.

8 Як вони робили від дня, коли я вивів їх з Єгипту, і аж до цього дня, і як вони кидали мене й служили іншим богам, так вони роблять і тобі.

9 А зараз послухай їхнього голосу, тільки застережеш їх, і розповіси їм право того царя, що царюватиме над ними".

10 І переказав Самуїл усі Господні слова до народу, що жадав від нього царя:

11 "Оце буде право царя, що царюватиме над вами: він візьме синів ваших і поставить собі в колісниці свої та посадить вершниками собі, а інші бігатимуть перед колісницею його,

12 і щоб поставити собі тисяцьких та п'ятдесятників, і щоб орати землю його, і щоб жати жниво його, і щоб виготовляти зброю військову його та колісничне знаряддя.

13 А дочок ваших забере за мироварниць і за кухарок, і за пекарок.

14 І він позабирає поля ваші і виноградники ваші, і кращі ваші оливки, і пороздає своїм слугам.

15 А з вашого посіву та з ваших виноградників братиме десятину, і даватиме своїм євнухам та своїм слугам.

16 І він забере слуг ваших, і ваших невілень, і найкращих ваших юнаків, і ваших віслюків, і вони працюватимуть на нього.

17 Він братиме десятину з вашої отари, а ви станете йому за рабів.

18 І ви будете скаржитися на царя вашого, якого собі обрали, та не відповість вам Господь того дня!"

19 Та народ відмовився слухати Самуїлового голосу, сказавши: "Ні, хай тільки цар буде над нами!"

20 І будемо ми, як усі люди, і судитиме нас наш цар. І він стоятиме перед нами, і провадитиме наші війни".

21 І вислухав Самуїл усі слова народу, і переказав їх Господові.

22 А Господь сказав до Самуїла: "Послухай їхнього голосу, і постав над ними царя!" І сказав Самуїл до Ізраїлевого люду: "Ідіть кожен до міста свого!"

1 про Самуїла 9

1 І був чоловік з Веніяминового плем'я на ім'я Кіш, син Авіїла, сина Церорового, сина Бехоратового, сина Афіяхового, людина заможна.

2 І був у нього син на ім'я Саул, молодий та гарний. І з Ізраїлевих синів не було нікого вродливішого за нього, цілою головою він був вищий від кожного з усього народу.

3 І загубилися були Кішові, Сауловому батькові, віслючки. І сказав Кіш до свого сина Саула: "Візьми з собою одного зі слуг, і йди пошукай віслючок!"

4 І вони перейшли Єфремові гори, і перейшли край Шаліша, та не знайшли. І перейшли вони край Шеаліму, і там нема. І перейшли вони край Веніяминів, та не знайшли.

5 Увійшли вони до краю Цуф і Саул сказав до свого слуги: "Повернімося, щоб не забув батько за віслючок, та не став журитися за нами!"

6 А той відповів йому: "Ось у цьому місті є чоловік Божий, а той чоловік шанований. Усе, що він скаже, конче справджується. Ходімо туди, може він покаже нам наш шлях, що ним ми пішли б".

7 І сказав Саул до свого слуги: "Ось ми підемо, та що ми принесемо цій людині? Бо хліб закінчився в наших торбах, а подарунка нема, щоб принести йому. Що ми маємо?"

8 А той слуга сказав Саулові: "Ось у руці моїй знаходиться чверть шекля срібла, і я дам йому, а він розповість нам про шлях наш".

9 Колись в Ізраїлі, коли хто ходив запитати Бога, то так казав: "Давайте підемо до провидця". Бо раніше пророків називали провидцями.

10 І сказав Саул до свого слуги: "Добре твоє слово. Давай підемо!" І пішли вони до того міста, де був чоловік Божий.

11 Коли вони піднімалися по узбіччях до міста, то знайшли дівчат, що вийшли були набрати води. І запитали вони в них: "Чи є тут провидець?"

12 А ті відповіли їм: "Є, ось перед тобою! Поквапся, він якраз прийшов до міста, бо сьогодні в народі жертва на пагорбі.

13 Як увійдете до міста, так знайдете його, поки він не вийде на пагорб їсти, бо народ не їсть аж до його приходу, він благословляє жертву, потім їдять покликані. А зараз ідіть, можливо вам вдасться знайти його".

14 І піднялися вони до міста. Як вони входили до середини того міста, аж ось Самуїл виходить навпроти них, щоб іти на пагорб.

15 А Господь, за день перед Сауловим приходом, сказав був Самуїлові:

16 "Завтра о цій порі до тебе чоловіка з Веніяминового краю, і ти помажеш його на володаря над моїм Ізраїлевим народом, і він врятує народ мій від руки филистимлян. Я-бо зглянувся на народ мій, бо сягло мене його голосіння!"

17 А коли Самуїл побачив Саула, то Господь сказав йому: "Оце той чоловік, що я казав тобі, він володітиме народом моїм".

18 І підійшов Саул до Самуїла в середині брами та й сказав: "Скажи мені, де тут будинок провидця?"

19 І відповів Самуїл Саулові: "Я той провидець. Вийди перед мене на пагорб, і їстимеш зі мною сьогодні. А вранці я відпущу тебе, і про все, що в серці твоєму, я розповім тобі.

20 А щодо віслючок, що загубилися тобі, сьогодні вже три дні, не журися за них, бо знайшлися вони. Адже для кого все найкраще в Ізраїлі? Хіба ж не для тебе та для всієї оселі батька твого?"

21 І сказав Саул: "Чи ж я не веніяминівець, з найменших Ізраїлевих племен? А рід мій найменший з усіх родів Веніяминового плем'я. І чого ти кажеш мені отаке слово?"

22 І взяв Самуїл Саула та слугу його, і ввів їх до кімнати, і дав їм місце на чолі покликаних, а тих було близько тридцяти душ.

23 І сказав Самуїл до кухаря: "Дай же ту частку, що дав я тобі і сказав відкласти!"

24 І подав кухар стегно та те, що на ньому, і поклав перед Саулом. А Самуїл сказав: "Оце залишене! Поклади перед собою та їж, бо воно сховане для тебе на умовлений час, щоб ти їв з покликаними". І Саул їв із Самуїлом того дня.

25 І зійшли вони з пагорба до міста, і він розмовляв із Саулом на даху його будинку.

26 І повставали вони вранці. І як зійшла рання зоря, то Самуїл гукнув до Саула на дах: "Вставай же, і я відпущу тебе!" І встав Саул, і вони вийшли обое, він та Саул, на вулицю.

27 Коли вони підходили на край міста, то Самуїл сказав до Саула: "Скажи слугі, хай він іде перед нами. І той пішов. А ти зачекай, я оголошу тобі Боже слово!"

1 про Самуїла 10

1 І взяв Самуїл посудину з оливою, та й вилив на його голову, і поцілував його та й сказав: "Чи це не помазав тебе Господь над спадком своїм на володаря? Ти царюватимеш над народом Господнім, і визволиш його від руки його навколишніх ворогів. І ось тобі ознака, що Господь помазав тебе володарем над спадком своїм.

2 Як підеш сьогодні від мене, то при Рахиліній могилі, у Веніяминівій країні в Целцаху, знайдеш двох людей, і вони скажуть тобі: "Знайдені ті віслючки, яких ти шукати ходив. А оце батько твій забув про тих віслючок, та журиться за вас, промовляючи: "Що там із сином моїм?3 І підеш ти звідти далі аж до діброви Фаворської, а там знайдуть тебе три чоловіки, що йдуть до Бога в Бет-Ел, перший несе трьох ягнят, другий несе три буханці хліба, а третій несе бурдюка вина.

4 І запитають вони тебе про мир, та дадуть тобі два хліби, і ти візьмеш з їхньої руки.

5 Потому вийдеш на Божий пагорб, де застава филистимська. І як увійдеш там до міста, то зустрінеш гурт пророків, що сходять з пагорба, а перед ними арфа, бубон, сопілка та цитра, і вони пророкують.

6 І злине на тебе дух Господній, і ти з ними пророкуватимеш, і станеш іншою людиною.

7 І коли збудуться тобі ці ознаки, роби собі, що знайде рука твоя, бо Бог з тобою.

8 І підеш ти переді мною до Гілгалу, а я прийду до тебе, щоб принести цілопалення та мирні жертви. Сім день чекатимеш, аж поки прийду я до тебе, і повідомлю, що тобі робити".

9 І як обернувся він, щоб іти від Самуїла, то Бог змінив йому серце на інше, а всі ті ознаки прийшли того дня.

10 І прийшли вони до Гів'ї, аж ось гурт пророків назустріч йому. І злинув на нього дух Божий, і він пророкував серед них.

11 І всі, що знали його віддавна, бачачи, як він пророкує разом з пророками, казали один одному: "Що то сталося Кішовому синові? Чи й Саул між пророками?"

12 А один із тутешніх сказав: "А хто їхній батько?" Тому стало за приказку: "Чи й Саул між пророками?"

13 І перестав він пророкувати, і прийшов на пагорб.

14 І запитав Сауловий дядько в нього та в слуги його: "Куди ви ходили?" А той відповів: "Шукати віслючок. І побачили ми, що нема, та й прийшли до Самуїла".

15 А дядько Саулів сказав: "Скажи ж мені, що сказав вам Самуїл?"

16 І відповів Саул до дядька свого: "Розповів нам, що знайдені ті віслючки". А про справу царства, що казав Самуїл, не розповів йому.

17 І скликав Самуїл народ до Господа в Міцпу,

18 та й промовив до Ізраїлевих синів: "Так сказав Господь, Бог Ізраїлів: "Я вивів Ізраїля з Єгипту, і врятував вас з руки єгипетської та з руки всіх царств, що гнобили вас.

19 А ви сьогодні зневажили своїм Богом, що він рятує вас з усіх ваших нещасть та утисків. І ви сказали йому: "Ні, таки царя постав над нами". А зараз ставайте перед Господнім обличчям за вашими племенами та за вашими тисячами"".

20 І привів Самуїл усі Ізраїлеві племена, і було виявлене Веніяминове плем'я.

21 І привів він Веніяминове плем'я за родами його, і був виявлений рід Матріїв. І привів він чоловіків з роду Матрієвого, і був виявлений Саул, син Кішів. І шукали його, та не знаходили.

22 І запитували Господа ще: "Чи прийде він ще сюди?" А Господь відповів: "Он він заховався між речами!"

23 І вони побігли, і взяли його звідти. І він став серед народу, і був вищий на голоау від усього народу.

24 І сказав Самуїл до всього народу: "Чи бачите, кого обрав Господь? Бо нема такого, як він, серед усього народу". І весь народ зняв галас та й вигукував: "Хай живе цар!"

25 А Самуїл промовляв до народу про права царства, і записав те до книги, та й поклав перед Господнім обличчям. І відпустив Самуїл весь народ, кожного до помешкання свого.

26 І також Саул пішов до Гів'ї, а з ним пішли ті вояки, що Господь зворушив їхні серця.

27 А негідні сини промовляли: "Хіба отакий нас врятує?" І зневажали ним, і не принесли йому подарунки. Та він змовчав.

1 про Самуїла 11

1 І вийшов аммоніянин Нахаш, і таборував при гілеадському Явешу. І сказали всі явеські люди до Нахаша: "Уклади з нами угоду, і ми служитимемо тобі!"

2 І сказав до них аммонітянин Нахаш: "Про це укладу з вами угоду, щоб кожному з вас виколоти праве око, і я зроблю це на ганьбу для всього Ізраїля".

3 І сказали до нього явеські старшини: "Зачекай нам сім день, і ми пошлемо послів в усі Ізраїлеві землі. І якщо нема нам порятунку, то вийдемо до тебе".

4 І прийшли ті послы до Саулової Гів'ї, і промовляли ті слова до вух народу. І заголосив весь народ.

5 Аж ось Саул іде з худобою з поля. І запитав Саул: "Чому народ плаче?" І розповіли йому слова явеських людей.

6 І злинув Божий дух на Саула, як слухав він ті слова, і дуже запалав його гнів!

7 І взяв він пару худобин, і порізав її, і порозсилав по всьому Ізраїлевому краї через посланців, промовляючи: "Хто не вийде за Саулом та за Самуїлом, отак буде зроблено худобі його!" І великий страх спав на людей, і вони повиходили всі, як один.

8 І він перелічив їх у Безеку, і було Ізраїлевих синів триста тисяч, а Юдиних людей тридцять тисяч.

9 І сказали вони до посланців, що прийшли: "Так скажете мешканцям гілеадського Явешу: "Завтра, як пригріє сонце, буде вам порятунок"". І прийшли ті посланці, і розповіли явеським людям, і вони зраділи.

10 І сказали явеські люди: "Завтра ми вийдемо до вас, а ви зробите нам усе, що добре в очах ваших".

11 І наступного дня розділив Саул народ на три підрозділи, і вони пройшли в середину табору за ранньої сторожі, та й били Аммона аж до полудня. А залишки, що вціліли, порозбігалися.

12 І сказав народ до Самуїла: "Хто той, що запитував: "Саул царюватиме над нами?" Дайте тих людей, і ми їх уб'ємо!"

13 Та Саул сказав: "Ніхто не буде вбитий цього дня, бо Господь сьогодні дав порятунок для Ізраїля".

14 А Самуїл сказав до народу: "Підемо в Гілгал, та й відновимо там царство!"

15 І пішов весь народ до Гілгалу, і настановили царем там Саула перед Господнім обличчям у Гілгалі, і приносили вони мирні жертви перед Господом. І дуже радів там Саул та весь Ізраїль!

1 про Самуїла 12

1 І сказав Самуїл до всього Ізраїля: "Ось я прислухався до вашого голосу в усьому, що ви казали мені, і поставив над вами царя.

2 І зараз той цар ось ходить перед вами. А я постарів та посивів, а сини мої ось вони з вами. І я ходив перед вами від своєї молодості аж до цього дня.

3 Ось я! Свідкуйте проти мене перед Господом та перед його помазанцем: чийого вола я взяв, чи віслюка чийого взяв я? Чи я кого гнобив, чи кого обдував? Чи з чийої руки взяв я хабра, щоб відвернути свої очі? І все це я поверну вам".

4 А вони сказали: "Не гнобив ти нас, і нікого не обдував, і ні від кого нічого не брав".

5 І він сказав: "Господь — свідок на вас, і свідок його помазанець цього дня, що ви нічого не знайшли в моїй руці". А народ сказав: "Свідок!"

6 І сказав Самуїл до народу: "Свідок — Господь, що поставив Мойсея та Аарона, і що вивів наших батьків з Єгипетського краю.

7 А зараз станьте, і я судитимуся з вами перед Господнім обличчям, і нагадаю вам про всі добрі справи, які зробив Господь вам та вашим батькам.

8 Як Яків прийшов був до Єгипту, і батьки ваші кликали до Господа, то Господь послав Мойсея та Аарона, і вони вивели ваших батьків з Єгипту, і осадили їх у цьому місці.

9 Та вони забули Господа, Бога свого, і він передав їх у руку Сісери, очільника хацорського війська, і в руку филистимлян та в руку моавського царя, і вони воювали проти них.

10 І кликали вони до Господа, промовляючи: "Згрішили ми, бо покинули Господа та й служили Ваалам та Астартам. А зараз врятуй нас з руки наших ворогів, і ми служитимемо тобі".

11 І послав Господь Єруббаала, Бедана, Їфтаху і Самуїла, і врятував вас з руки довколишніх ваших ворогів, і ви сиділи безпечно.

12 А коли ви побачили, що Нахаш, цар Аммонових синів, прийшов на вас, то сказали мені: "Ні, хай царює над нами цар!" А Цар ваш — Господь, Бог ваш.

13 І ось той цар, якого ви обрали, якого ждали. Господь дав над вами царя.

14 Якщо ви будете боятися Господа, і будете служити йому, і будете слухати його голосу, і будете покірні до Господніх заповідей, то Господь, Бог ваш, буде з вами і з вашим царем, що царює над вами.

15 А якщо ви не будете слухати Господнього голосу, і будете непокірні до Господніх заповідей, то Господня рука буде проти вас та проти ваших батьків!

16 А зараз станьте, і побачте ту велику річ, що Господь зробить на ваших очах.

17 Чи ж сьогодні не жнива на пшеницю? Я покличу до Господа, і він пошле грім та дощ, а ви зрозумієте, що велике те лихо в очах Господа, яке ви зробили, бажаючи для себе царя".

18 І кликав Самуїл до Господа, а Господь послав того дня грім та дощ. І весь народ

дуже злякався Господа та Самуїла!

19 І сказав весь народ до Самуїла: "Помолися за своїх рабів до Господа, Бога твого, щоб нам не померти, бо понад усі наші гріхи додали ми ще й це лихо, забажавши для себе царя".

20 І сказав Самуїл до народу: "Не бійтеся! Ви зробили все те лихо, але не відступайте від Господа, і служіть Господові всім серцем своїм!

21 І не відступайте, і не йдіть за марнотами, які не допоможуть і не врятують, бо марнота вони.

22 Бо Господь не полишить народу свого заради свого великого ймення, бо зволив Господь зробити вас народом своїм.

23 Також я, не дай мені, Боже, грішити проти Господа, щоб перестав я молитися за вас! І я наставлятиму вас на шлях добрий та прямий.

24 Тільки бійтеся Господа, і служіть йому правдиво всім вашим серцем, бо ви бачили те велике, що вчинив він з вами!

25 А якщо вчинятимете лихе, то погинете й ви, і цар ваш!"

1 про Самуїла 13

1 Саулові було ... років, як він зацарював, і царював він уже два роки над Ізраїлем.

2 І вибрав собі Саул три тисячі з Ізраїля, дві тисячі були з Саулом у Міхмаші та на горі Бет-Елу, а тисяча були з Йонатаном у Веніяминовій Гів'ї. А решту народу відпустив він кожного до наметів своїх.

3 І побив Йонатан филистимського намісника, що в Геві. І почули це филистимляни, а Саул засурмив у сурму по всьому краю, промовляючи: "Хай почують євреї!"

4 А весь Ізраїль чув, що казали: "Саул побив филистимського намісника, і тим Ізраїль став ненависним серед филистимлян". І скликаний був народ за Саулом до Гілгалу.

5 А филистимляни були зібрані воювати з Ізраїлем, тридцять тисяч колісниць і шість тисяч вершників, а народу, щодо чисельності, як піску на морському березі. І вийшли вони, і таборували в Міхмаші, на схід Бет-Авену.

6 Ізраїльтяни бачачи, що скрутно їм, що народ пригноблений, стали ховався по печерах і по ущелинах, і серед скель, і по льохах, і по ямах.

7 А інші євреї перейшли Йордан до краю Гада та до Гілеаду. Саул же був ще у Гілгалі, і весь народ у тривозі поквапився за ним.

8 І чекав він сім день умовленого часу, що призначив Самуїл, та Самуїл не прийшов до Гілгалу, і народ став розбігатися від нього.

9 І сказав Саул: "Приведіть до мене призначене на цілопалення та мирні жертви". І він приніс цілопалення.

10 І як скінчив він приносити цілопалення, то ось приходить Самуїл. І вийшов Саул, щоб зустріти його й привітати.

11 І запитав Самуїл: "Що ж ти зробив?" А Саул відповів: "Я бачив, що народ

розбігається від мене, а ти не прийшов на умовлений час тих днів. А филистимляни зібралися в Міхмаші.

12 І я сказав: "Зараз филистимляни зйдуть до мене в Гілгал, а Господнього обличчя я ще не вблагав". І я вирішив принести цілопалення!"

13 І сказав Самуїл до Саула: "Ти зробив нерозумно! Не послухав ти наказів Господа, Бога свого, які він був дав тобі, бо наразі Господь зміцнив би навіки твоє царство над Ізраїлем.

14 Тому царство твоє не встоїть, Господь знайшов собі іншу людину за серцем своїм, і Господь наказав йому бути володарем над народом своїм, бо ти не виконав, що наказав був тобі Господь".

15 І встав Самуїл, і пішов з Гілгалу до Веніяминової Гів'ї. А Саул перелічив народ, що знаходився з ним, близько шести сотень душ.

16 Тоді Саул і син його Йонатан та народ, що знаходився з ним, сиділи в Веніяминовій Геві, филистимляни ж таборували в Міхмаші.

17 І вийшли филистимляни з табору трьома загонами: один пішов на офрійський шлях до краю Шуал,

18 другий повернув на шлях до Бет-Хорону, а третій пішов на шлях до кордону, що йде від Ге-Цевоїму до пустелі.

19 А ковалів не було по всьму Ізраїлевому краї, бо филистимляни сказали: "Коли б не зробили собі євреї меча чи списа!"

20 Весь Ізраїль ходив до филистимлян гострити кожен свого плуга і заступа свого, і сокиру свою, і серпа свого,

21 коли тупилися вістря плугів, заступів, вил і сокир, то мусили йти до филистимлян, щоб направити вістря рожна.

22 І сталося за днів війни, що не знайшлося ані меча, ані списа в руці всього народу, який був із Саулом та з Йонатаном, та був знайдений тільки для Саула та для сина його Йонатана.

23 А вийшла филистимська ватага до переходу Міхмашу.

1 про Самуїла 14

1 Одного дня сказав Йонатан, син Саулів, до слуги, свого зброєноші: "Ходімо, і перейдімо до филистимської ватаги, що з того боку". А батькові своєму він цього не розповів.

2 Саул же сидів на узгір'ї під гранатовим деревом, що в Міґроні. А народу, що з ним, було близько шести сотень.

3 А Ахія, син Ахітува, брата Іхавода, сина Пінхаса, сина Ілія, священника в Шіло, носив ефод. А народ не знав, що пішов Йонатан.

4 А між Йонатаном і филистимлянами, була зубчаста скеля з цього боку переходу й зубчаста скеля з того боку переходу. Ім'я одній Боцец, а іншій Сенне.

5 Одна скеля з півночі, навпроти Міхмашу, а інша з півдня, навпроти Геві.

6 І сказав Йонатан до слуги, свого зброєноші: "Ходімо до сторожі тих необрізаних,

можливо Господь допоможе нам, бо Господові ніщо не завадить рятувати через багатих чи через небагатих".

7 І сказав йому його зброєноша: "Роби все, що на серці твоєму! Звертай собі, куди велить серце твоє, а я з тобою".

8 І сказав Йонатан: "Ось ми прийдемо до тих людей і покажемося їм.

9 Якщо вони скажуть до нас так: "Стійте, ми самі підійдемо до вас", то ми станемо на своєму місці, і не піднінемося до них.

10 А якщо вони скажуть так: "Підніміться до нас", то піднінемося, бо Господь дав їх у нашу руку. Це для нас буде знаком".

11 І вони обидва показалися филистимській сторожі. І сказали филистимляни: Ось виходять із рощилин євреї, що поховалися там.

12 І люди залоги сказали Йонатанові та його зброєноші: "Піднімися до нас, і ми з вами розмовлятимемо!" І сказав Йонатан зброєноші своєму: "Піднімайся за мною, бо Господь дав їх у Ізраїлеву руку!"

13 І піднявся Йонатан на своїх руках та на ногах, а за ним його зброєноша. І падали филистимляни перед Йонатаном, а його зброєноша добивав за ним.

14 І була перша поразка, що вдарив Йонатан та його зброєноша, близько двадцяти душ, на половині скиби оброблюваного парюю волів поля на день.

15 І сталася паніка в таборі, на полі, та в усьому народі. І затремтіла залога филистимська. І задрижала земля, і знявся великий переполох!

16 І побачили Саулові вартові в Веніяминовій Гів'ї, аж ось натовп розбігається в різні боки.

17 І сказав Саул до народу, що був з ним: "Перевірте, хто пішов від нас?" І переглянули, аж ось нема Йонатана та його зброєноші.

18 І сказав Саул до Ахії: "Принеси Божого ковчега!" Бо Божий ковчег був того дня з Ізраїлевими синами.

19 І коли Саул промовляв до священика, то переполох у филистимському таборі все більшав та поширювався. І сказав Саул до священика: "Зупини свою руку!"

20 І зібралися Саул та весь народ, що був з ним, і вони пішли аж до місця бою, аж ось меч кожного на його ближнього, і паніка велика!

21 А між филистимлянами, як і давніш, були євреї, що прийшли з їхнім табором, і вони теж перейшли, щоб бути з Ізраїлем, який був із Саулом та Йонатаном.

22 А всі ізраїльтяни, що ховалися в Єфремових горах, почули, що филистимляни втікають, і погналися за ними й вони.

23 І рятував Господь Ізраїля того дня. А бій перейшов аж за Бет-Евен.

24 Та ізраїльтянин був пригноблений того дня. А Саул наклав клятву на народ, промовляючи: "Проклята та людина, що буде їсти хліб до вечора, поки я не помщуся своїм ворогам". І весь той народ не їв хліба.

25 І пішов весь народ до лісу, а там був мед на галявині.

26 І ввійшов народ до того лісу, аж ось мед витікає! Та ніхто не простяг своєї руки до вуст своїх, бо народ боявся присяги.

27 А Йонатан не чув, коли батько його запрягнув був народ. І простягнув він кінець кия, що був у руці його, і вмочив його в щільник меду, та й підніс руку свою до вуст своїх. І прояснилися очі йому!

28 А на це один з народу промовив: "Запряг твій батько народ, кажучи: "Проклята та людина, що буде їсти хліб сьогодні!" І змучився від цього народ".

29 І сказав Йонатан: "Знещасливив мій батько цю землю! Подивіться-но, як прояснилися очі мої, коли я скуштував трохи цього меду.

30 А що, коли б народ сьогодні справді був їв зі здобичі своїх ворогів, що знайшов? Чи тепер не збільшилася б поразка филистимлян?"

31 І били вони того дня між филистимлянами від Міхмашу аж до Аялону. А народ вельми змучився.

32 І кинувся народ на здобич, і забрав худобу дрібну й худобу велику та телят, і різав. І їв народ з кров'ю!

33 І розповіли Саулові: "Ось народ грішить проти Господа, їсть з кров'ю!" А той сказав: "Зрадили ви! Прикотіть до мене сьогодні великого каменя!"

34 І сказав Саул: "Розійдіться між людьми, та й скажіть їм: "Приведіть до нас кожен вола свого, і одну з дрібної худобини, і заріжте тут. І будете їсти, і не згрішите проти Господа, якщо не будете їсти з кров'ю". І поприводив весь народ тієї ночі кожен вола свого своєю рукою, і порізали там.

35 І збудував Саул жертовника для Господа. Це був перший жертовник для Господа, що він збудував.

36 І сказав Саул: "Зійдемо вночі за филистимлянами, та й поб'ємо їх, щоб до світанку не залишилося нікого з них". А вони сказали: "Роби все, що добре в очах твоїх". А священник сказав: "Приступімо тут до Бога!"

37 І запитав Саул Бога: "Чи йти за филистимлянами? Чи даси їх в Ізраїлеву руку?" Та він не відповів йому того дня.

38 І сказав Саул: "Зійдіться сюди всі голови народу, і довідайтеся в чому гріх наш сьогодні.

39 Бо як живий Господь, що допоміг Ізраїлеві, якщо він був хоча б на сині моєму Йонатанові, то конче помре він!" Та ніхто не відповів йому з усього народу.

40 І сказав він до всього Ізраїля: "Ви станете на один бік, а я та син мій Йонатан на інший бік". І сказав той народ до Саула: "Зроби, що добре в очах твоїх!"

41 І сказав Саул до Господа, Бога Ізраїля: "Дай же тумім!" І був виявлений жеребком Йонатан та Саул, а народ повиходив оправданим.

42 І сказав Саул: "Киньте поміж мною та поміж сином моїм Йонатаном". І був виявлений Йонатан.

43 І сказав Саул до Йонатана: "Розкажи мені, що ти зробив?" І сказав йому Йонатан: "Я справді скуштував кінцем кия, що був у руці моїй, трохи меду. Ось я помру за це!"

44 І сказав Саул: "Так і так хай зробить Бог, і ще хай додасть, якщо ти не помреш, Йонатане!"

45 А народ сказав до Саула: "Чи помирати Йонатанові, що врятував Ізраїль? Борони Боже! Як живий Господь, не спаде волосина з голови його на землю, бо з Богом робив він цього дня!" І визволив народ Йонатана, і він не помер.

46 І відійшов Саул від филистимлян, а филистимляни пішли на своє місце.

47 І здобув Саул царювання над Ізраїлем, і воював навколо з усіма своїми ворогами: з Моавом і з синами Аммона, і з Едомом, і з царями Цови, і з филистимлянами. І скрізь, куди він ішов, мав успіх.

48 І зібрав він військо, і побив Амалика, і врятував Ізраїля з руки грабіжника.

49 І були в Саула три сини Йонатан, Їшві і Малкішуя, і дві дочки, старша — Мерав, молодша — Мелхола.

50 А ім'я Саулової жінки, дочки Ахімааца — Яхіноам. А ім'я очільника його війська сина Нера, Саулового дядька — Авнер.

51 А Кіш — батько Саулів, а Нер, син Авіїла — батько Авнера.

52 І були жорстокі війни з филистимлянами за всіх Саулових днів. І коли Саул бачив якого чоловіка хороброго та якого дужого, то брав його до себе.

1 про Самуїла 15

1 І сказав Самуїл до Саула: "Господь послав був мене помазати тебе на царя над народом його, над Ізраїлем. А зараз послухай слів Господніх.

2 Так сказав Господь, Бог Саваот: "Я згадаю, що зробив був Амалик Ізраїлеві, що перешкоджав на шляху, коли він виходив з Єгипту.

3 А зараз іди, і поб'єш Амалика, і винищиш усе, що його, і не змилосярдися над ним. Уб'єш усе, чоловіків, жінок, підлітків, немовлят, волів, дрібну худобу, верблюдів і віслуків".

4 І Саул скликав народ, і перелічив їх у Телаїмі, було їх двісті тисяч піхоти та десять тисяч душ Юди.

5 І прийшов Саул аж до Амаликового міста, та й засів у долині.

6 І сказав Саул кенеянам: "Вийдіть і відокремтеся, від Амалика, щоб я не долучив вас до них, бо ви виявили були ласку до всіх ізраїльтян, коли вони виходили з Єгипту". І відокремився Кенеянин від Амалика.

7 І Саул побив Амалика від Хавіли аж до місця, де йдеш до Шуру, що навпроти Єгипту.

8 І зловив він Агага, амаликського царя, живого, а весь народ побив вістрям меча.

9 Та змилосярдився Саул і народ над Агагом над найкращим з його худоби дрібної й з худоби його великої та з худоби вгодованої, і над вівцями, та над усім добром, і не бажали знищувати їх. А все маловартісне й худе вони винищили.

10 І було Господнє слово до Самуїла:

11 "Шкодную, що я настановив Саула за царя, бо він відвернувся від мене, а слів моїх не виконав". І запалився гнів Самуїлів, і він кликав до Господа всю ніч.

12 А рано-вранці Самуїл устав, і пішов назустріч Саулові. І Самуїлові донесли: "Саул прийшов до Кармелу, і поставив собі пам'ятника, а потому повернувся й пішов, і зійшов

до Гілгалу".

13 І прийшов Самуїл до Саула, а Саул сказав йому: "Благословенний ти в Господа! Я виконав слово Господнє".

14 А Самуїл сказав: "А що це за мекання отари у вухах моїх, та ревіння великої худоби, які я чую?"

15 І сказав Саул: "Від Амаликиянина привели їх, бо народ змилювався над найкращим з худоби дрібної та з худоби великої, щоб зарізати в жертву для Господа, Бога твого, а залишки знищити".

16 А Самуїл сказав до Саула: "Годі, я розповім тобі, що Господь сказав мені цієї ночі". А той сказав йому: "Кажи".

17 І сказав Самуїл: "Хоч ти малий був в очах своїх, чи ж ти не голова Ізраїлевих племен? Чи ж не помазав тебе Господь на царя над Ізраїлем?"

18 І послав тебе Господь шляхом, і сказав: "Іди, і винищиш безбожних амаликиян, і воюватимеш з ними, аж поки не винищиш їх".

19 І чому ти не послухав Господнього голосу, а кинувся на здобич, і зробив лихе в Господніх очах?"

20 І сказав Саул до Самуїла: "Та я послухав Господнього голосу, і пішов шляхом, яким послав був мене Господь, і привів я Агага, царя амаликського, а Амалика винищив.

21 А народ узяв зі здобичі худобу дрібну та худобу велику, як початок заклання, щоб приносити в жертву Господові, Богові твоєму, в Гілгалі".

22 І сказав Самуїл: "Чи жадання Господа цілопалень та жертв таке, як послух Господньому голосу? Тож послух кращий від жертви, покора краща від баранячого лою!

23 Бо непокірливість — як гріх ворожбитства, а свавілля — як провина та служба бовванам. Через те, що ти відкинув Господні слова, то він відкинув тебе, щоб не був ти царем".

24 І сказав Саул до Самуїла: "Згрішив я, переступивши накази Господні та слова твої, бо я боявся народу, та послухав його голосу.

25 А зараз пробач мій гріх, і повернися зі мною, і я вклонюся Господові".

26 Та Самуїл сказав до Саула: "Не повернуся з тобою, бо ти зневажив Господнім словом, а Господь зневажив тобою, щоб не був ти царем над Ізраїлем".

27 І повернувся Самуїл, щоб піти, а Саул схопив полу плаща його, та й відірвав.

28 І сказав до нього Самуїл: "Господь відірвав сьогодні від тебе Ізраїлеве царство, та й передав його твоєму ближньому, кращому від тебе!

29 І також Ізраїлева Слава не обдурить і каятися не буде, бо він не людина, щоб каятися".

30 А Саул сказав: "Згрішив я! Але вшануй і мене перед старшинами мого народу та перед Ізраїлем, і повернися зі мною, а я вклонюся Господові, Богові твоєму".

31 І повернувся Самуїл за Саулом, і вклонився Саул Господові.

32 І сказав Самуїл: "Підведіть до мене Агага, царя амаликського". І пішов до нього

Агаґ весело. І сказав Агаґ: "Справді, відступилася гіркота смерті!"

33 А Самуїл сказав: "Як твій меч позбавляв жінок дітей, так позбавиться дітей твоя мати між жінками". І посік Самуїл Агаґа перед Господнім обличчям у Гілґалі.

34 І пішов Самуїл до Рами, а Саул пішов до помешкання свого, в Саулову Гів'ю.

35 І вже не бачив Самуїл Саула аж до дня його смерті, та Самуїл сумував за Саулом. А Господь пошкодував, що настановив був Саула царем над Ізраїлем.

1 про Самуїла 16

1 І сказав Господь до Самуїла: "Аж доки ти сумуватимеш за Саулом? Я відкинув його, щоб не царював він над Ізраїлем. Наповни рога свого оливою та йди до Єсея з Віфлеєму, бо я наглянув собі царя між синами його".

2 І сказав Самуїл: "Як я піду? Саул уб'є мене, коли довідається". А Господь сказав: "Візьми в свою руку теля з великої худоби, та й скажеш: "Я прийшов, щоб принести жертву для Господа".

3 І закликаєш Єсея на жертву, а я тобі дам знати, що маєш робити, і помажеш мені того, кого скажу тобі".

4 І зробив Самуїл, що Господь казав. І прийшов він до Віфлеєму, а старшини міста вийшли йому назустріч з тремтінням. І запитали вони: "Чи на добро твій прихід?"

5 А він відповів: "На добро! Я прийшов, щоб принести жертву Господові. Освятіться, і прийдете зі мною на жертву". І освятив він Єсея та синів його, і покликав їх на жертву.

6 І як вони поприходили, то побачив він Еліява, та й сказав: "Справді перед Господом помазанець його!"

7 Та Господь сказав Самуїлові: "Не дивися на обличчя його та на великий зріст, бо я відкинув його собі! Бог бачить не те, що бачить людина, бо людина дивиться на обличчя, а Господь дивиться на серце".

8 І покликав Єсей Авінадава, і привів його перед Самуїла, та той сказав: "Не цього обрав Господь!"

9 І привів Єсей Шамму, та Самуїл сказав: "Також не цього обрав Господь".

10 І привів Єсей сімох своїх синів перед Самуїла. І сказав Самуїл до Єсея: "І цих не обрав Господь".

11 І запитав Самуїл у Єсея: "Чи то всі твої діти?" А той відповів: "Ще залишився найменший, він пасе отару". І сказав Самуїл до Єсея: "Пошли ж привести його, бо не сядемо за стіл, аж поки він не прийде сюди".

12 І послав він, і привів його, а він рум'яний, з гарними очима та хорошого стану. А Господь сказав Самуїлові: "Помаж його, бо це він!"

13 І взяв Самуїл рога оливи, та й помазав його серед братів його. І дух Господній злинув на Давида, і був на ньому від того дня й далі. А Самуїл пішов до Рами.

14 І дух Господній відступився від Саула, а напав його дух лихий, посланий від Господа.

15 І сказали раби Саула до нього: "Оце лихий дух від Бога спадає на тебе."

16 Хай скаже пан наш, і раби твої пошукають тобі того, хто вміє грати на гуслах. І коли буде на тебе лихий дух від Бога, то заграє той рукою своєю, і буде тобі добре".

17 І сказав Саул до рабів своїх: "Нагляньте мені того, хто добре грає, і приведіть до мене".

18 І сказав один зі слуг: "Ось бачив я сина Єсея з Віфлеєму, що вміє грати, добрий вояка, розуміється на речах і чоловік хорошої постави. І Господь з ним".

19 І послав Саул посланців до Єсея й сказав: "Пошли до мене Давида, сина свого, що при отарі".

20 І взяв Єсей віслюка, хліба, бурдюка вина та одне козеня, і послав через сина свого Давида до Саула.

21 І прийшов Давид до Саула, та й став перед ним. І той дуже полюбив його, і він став йому зброєношею.

22 І послав Саул до Єсея, кажучи: "Хай залишається Давид при мені, бо він знайшов ласку в очах моїх".

23 І бувало, коли лихий дух від Бога спадав на Саула, то Давид брав гусла, та й грав своєю рукою. І легшало Саулові, і ставало йому добре, і відступав від нього той лихий дух.

1 про Самуїла 17

1 І зібрали филистимляни свої війська на війну. І зібралися вони до Сохо, що Юдине, і таборували між Сохо та Азекою в Ефес-Даммімі.

2 І зібралися Саул та ізраїльтяни, і таборували в долині Елі, і стали до бою проти филистимлян.

3 І стояли филистимляни на горі з того боку, а Ізраїль стояв на горі з цього боку, а між ними долина.

4 І вийшов з филистимських таборів єдноборець, ім'я йому Голіят із Гату. Високий був, шість ліктів і п'ядь.

5 А на голові його мідний шолом, і він одягнутий був у панцер, вагою п'ять тисяч шеклів міді.

6 На ногах він мав мідні наколінники, а за плечима його мідний спис.

7 Руків'я списа його було як ткацький вал, а вістря на шістсот шеклів заліза. І перед ним ходив щитоноша.

8 І став він, і гукнув до Ізраїлевих полків: "Чого ви вийшли і вишикувалися до бою? Чи ж я не филистимлянин, а ви не слуги Саулові? Оберіть собі кого, і хай він вийде до мене.

9 Якщо він зможе воювати зі мною, і вб'є мене, то ми станемо вам за рабів. А якщо я його вб'ю, то ви станете нам за рабів, і будете служити нам".

10 І сказав филистимлянин: "Я цього дня зневажив Ізраїлеві полки. Дайте мені супротивника, і ми будемо битися вдвох".

11 І Саул та весь Ізраїль, почувши ці слова филистимлянина, дуже налякалися.

12 А Давид син Єсея з Юдиного Віфлеєму, що мав восьмеро синів. І цей чоловік за

Саулових днів був старий, увійшов у літа.

13 І троє найстарших Єсеевих синів пішли за Саулом на війну. Первісток — Еліяв, другий — Авінадав, а третій — Шамма.

14 А Давид він найменший, а три найстарші пішли за Саулом.

15 І Давид ходив до Саула, та повертався пасти отару свого батька в Віфлеємі.

16 А той филистимлянин сорок день виходив щоранку і щовечора.

17 І сказав Єсей до сина свого Давида: "Візьми-но для братів своїх ефу цього праженого зерна, і десять оцих хлібів, та й віднеси швидко братам до табору.

18 А цих десять головок сиру віднесеш для тисяцького, і дізнаєшся про життя братів своїх та розпитаєш про їхні потреби".

19 А Саул та всі ізраїльтяни були в долині Елі, воювали з филистимлянами.

20 І встав Давид вранці, полишив отару свою на сторожа й пішов, як наказав йому Єсей. І увійшов він до обозу, а військо шикувалося до бою, і підняли вони клич бойовий.

21 І вишикувалися Ізраїль та Филистимлянин лава проти лави.

22 І Давид залишив свою ношу в сторожа, та й побіг до бойових лав. І знайшов братів своїх, і запитав їх, як їм тут.

23 А коли він розмовляв з ними, аж ось виходить з филистимських полків єдинокорець, филистимлянин Голіят, з Гату. І промовляв він ті самі слова, а Давид почув.

24 А всі ізраїльтяни, коли бачили того чоловіка, то втікали перед ним налякані.

25 І казав Ізраїльтянин: "Чи бачите ви цього чоловіка, що виходить? А виходить він, щоб зневажати Ізраїля. Того, хто вб'є його, цар обіцяв збагатить, і дочку свою віддасть йому, а оселю його батька зробить вільною в Ізраїлі".

26 І запитав Давид тих людей, що стояли з ним: "Що буде зроблене тому, хто вб'є цього филистимлянина та зніме образу з Ізраїля? Бо хто цей необрізаний филистимлянин, що так зневажає полки живого Бога?"

27 А народ підтвердив йому ті самі слова.

28 І почув Еліяв, його найстарший брат, як він казав до людей. І запалився Еліявів гнів на Давида, і він сказав: "Чого то прийшов ти? І на кого ти залишив отару в пустелі? Я знаю зарозумілість твою та зухвалість твого серця, ти прийшов подивитися на битву!"

29 А Давид відповів: "Та що я зробив такого? Хіба це не на наказ батька?"

30 І він відвернувся від нього до іншого, і запитував про те саме. А народ відповів йому як перше.

31 І були почуті слова ті, що казав Давид, і доповіли їх Саулові, і він покликав його.

32 І сказав Давид до Саула: "Хай не лякається нічیه серце через нього. Раб твій піде, і битиметься з отим филистимлянином".

33 І сказав Саул до Давида: "Ти не можеш піти на того филистимлянина битися з ним, бо ти малий, а він вояк від юності своєї".

34 І сказав Давид до Саула: "Твій раб був пастухом свого батька при отарі, і приходив лев, а також ведмідь, та й тягнув дрібну худобу з череди,

35 а я виходив за ним, і вбивав його, і виривав те з пащі його. А як він ставав на

мене, то я хапав його за його гриву і вбивав.

36 І лева, і ведмедя вбивав твій раб. І цей необрізаний филистимлянин буде, як один з них, бо він зневажив полки живого Бога!"

37 І сказав Давид: "Господь, що врятував мене з лапи лева та з лапи ведмедя, він врятує мене з руки цього филистимлянина". І сказав Саул: "Іди, і хай Господь буде з тобою!"

38 І одягнув Саул Давида в свій одяг, і дав мідного шолома на його голову, і надів на нього панцер.

39 І прип'яв Давид меч на одяг свій, та й силкувався йти, бо він не звик був до того. І сказав Давид до Саула: "Не можу в цьому ходити, бо я не звик!" І скинув Давид те з себе.

40 І взяв він кия свого в руку, і вибрав собі п'ять відшліфованих камінців з потоку, і поклав їх у свою пастушу торбу, а його праща — у руці його. І він пішов до филистимлянина.

41 А филистимлянин підходив усе ближче до Давида, і чоловік ніс щита перед ним.

42 І подивився филистимлянин, та й побачив Давида, і злегковажив його, бо той був ще хлопець, рум'яний юнак стрункої постави.

43 І сказав филистимлянин до Давида: "Чи я собака, що ти вийшов на мене з києм?" І филистимлянин прокляв Давида своїми богами.

44 І сказав филистимлянин до Давида: "Ходи ж до мене і я твоє тіло віддам птаству небесному та звірині земній".

45 І сказав Давид до филистимлянина: "Ти йдеш на мене з мечем, списом та ратищем, а я йду на тебе в ім'я Господа, Бога Саваота, Бога військ Ізраїлевих, які ти зневажив.

46 Сьогодні віддасть тебе Господь у мою руку, і я поб'ю тебе, і відітну голову твою з тебе, і дня цього я дам трупи филистимського табору птаству небесному та земній звірині. І дізнається вся земля, що є Бог Ізраїлів!

47 І дізнається вся громада, що Господь рятує не мечем та списом, бо це війна Господа, і він віддасть вас у нашу руку".

48 І коли филистимлянин наблизився до Давида, то Давид швидко побіг назустріч филистимлянину.

49 І простяг Давид руку свою до торби, і взяв звідти каменя, та й кинув з пращі у филистимлянина. І той камінь вдарив йому в чоло, і він упав обличчям на землю.

50 Отак переміг Давид филистимлянина без меча, вдаривши каменем із пращі.

51 І підбіг Давид, і став на филистимлянина, і витяг його меч з піхов, та й відтяв ним йому голову! І побачили филистимляни, що помер їхній силач, і стали втікати!

52 А люди Ізраїлеві та Юдині схопилися, і зняли галас, та й погнали филистимлян аж до входу в Ґай, і аж до брами Екрону. І падали трупи филистимлян шляхом аж до Шаараїму, і аж до Ґату, і аж до Екрону.

53 І повернулися Ізраїлеві сини з переслідування за филистимлянами, та й пограбували їхні табори.

54 А Давид узяв голову того филистимлянина, і приніс її до Єрусалиму, а зброю його склав у своєму наметі.

55 А як Саул побачив Давида, що виходив навпроти филистимлянина, то запитав Авнера, очільника війська: "Чий син цей хлопець, Авнере?" А Авнер відповів: "Присягаю життям твоїм, о царю, що не знаю!"

56 І сказав цар: "Запитай, чий син цей юнак?"

57 А коли Давид повертався з головою филистимлянина, то Авнер узяв його й привів перед Саула, а голова филистимлянина у руці його.

58 І сказав до нього Саул: "Чий ти син, хлопче?" А Давид відповів: "Я син слуги твого Есея з Віфлеєму".

1 про Самуїла 18

1 І як скінчив він промовляти до Саула, то Йонатанова душа поєдналася з душею Давидовою, і полюбив його Йонатан, як душу свою.

2 І того дня взяв його Саул, і не пустив його повернутися до оселі його батька.

3 І склав Йонатан з Давидом угоду, бо полюбив його, як душу свою.

4 І зняв Йонатан із себе плаща, що був на ньому, та й дав його Давидові, і вбрання своє, і меч свого, і лука свого, і все аж до пояса свого.

5 І ходив Давид скрізь, куди посилав його Саул, і вчиняв мудро. І настановив його Саул над вояками, і він подобався усьому народові, а також Сауловим рабам.

6 І як вони йшли, коли Давид повертався, побивши филистимлянина, то виходили жінки з усіх Ізраїлевих міст, на зустріч цареві Саулові, і з радістю співали й танцювали, під бубни й цимбали.

7 І вигукували ті жінки, що грали: "Саул убив свої тисячі, а Давид — свої десятки тисяч!"

8 І дуже гнівався Саул, і та річ була неприємна йому, і він сказав: "Давидові дали десятки тисяч, а мені дали тисячі, йому бракує ще тільки царювання!"

9 І від того дня Саул дивився заздрісним оком на Давида.

10 Наступного дня спав лихий дух від Бога на Саула, і він став, як несамовитий в оселі своїй, а Давид, як завжди грав, а в Сауловій руці був спис.

11 І кинув Саул списа, сказавши про себе: "Приб'ю Давида до стіни!" Та Давид два рази ухилився від нього.

12 І боявся Саул Давида, бо з ним був Господь, а від Саула він відступив.

13 І віддалив його Саул від себе, і настановив його собі тисяцьким, і він виходив на війни, і повертався перед народом.

14 І щастило Давидові на всіх шляхах його, бо з ним був Господь.

15 І побачив Саул, що Давидові щастить, і налякався його.

16 А весь Ізраїль та Юда любили Давида, бо він виходив на війни, і повертався перед ними.

17 І сказав Саул до Давида: "Ось моя найстарша дочка Мерав, її я дам тобі за жінку. Тільки будь мені хоробрим та провадь Господні війни!" А про себе Саул сказав: "Хай не

буде на ньому моя рука, а хай буде на ньому рука филистимлян!"

18 А Давид сказав до Саула: "Хто я, і яке життя моє та рід мого батька в Ізраїлі, що я стану зятем цареві?"

19 І коли настав час дати Давидові Мерав, Саулову дочку, то вона була видана за жінку мехолатиянинові Адріїлові,

20 а Давида покохала Мелхола, інша Саулова дочка. І розповіли про це Саулові, і ця річ була слухна в очах його.

21 І сказав Саул про себе: "Дам я її йому, і хай вона стане йому за пастку, і хай буде на ньому рука филистимлян!" І вдруге сказав Саул до Давида: "Посвоячишся сьогодні зі мною".

22 І наказав Саул своїм рабам: "Скажіть до Давида наодинці: "Ось цар уподобав тебе собі, а всі його раби полюбили тебе, і нині ти посвоячишся з царем"".

23 І Саулові раби промовляли ці слова до Давидових вух. А Давид сказав: "Чи то легко в ваших очах посвоячитися з царем? Я ж незнатного роду і вбогий!"

24 І доповіли це Саулові, що сказав Давид.

25 І промовив Саул: "Так скажете Давидові: "Не бажає цар плати за молоду, а бажає тільки сто обрізків статевих органів филистимських, щоб помститися на неприятелях царя"". Саул думав, що таким чином Давид попаде до рук филистимлян.

26 І його раби переказали ці слова Давидові, і це сподобалося Давидові, щоб посвоячитися з царем.

27 І не гаючи часу, пішли Давид та його люди та забили серед филистимлян двісті душ. І Давид приніс обрізки їхніх статевих органів, і дав їх у повному числі цареві, щоб посвоячитися з ним. І Саул дав йому за жінку дочку свою Мелхолу.

28 І побачив Саул і зрозумів, що Господь з Давидом, а Мелхола, Саулова дочка, полюбила його.

29 А Саул ще й далі боявся Давида. І він ненавидів Давида по всі дні.

30 І виходили воювати филистимляни, і бувало скільки вони виходили, то Давидові найбільше щастило від усіх Саулових рабів. І стало ім'я його дуже шановане.

1 про Самуїла 19

1 І намовляв Саул сина Йонатана та всіх своїх рабів, щоб убити Давида. Та Йонатан, син Саулів, дуже любив Давида.

2 І розповів Йонатан Давидові: "Батько мій Саул прагне вбити тебе. Стережися його, завтра вранці сховайся, і сиди в укритті.

3 А я вийду, і стану при своєму батькові на полі, де ти будеш, і я розмовлятиму за тебе зі своїм батьком. Побачу, як воно буде, і потім розповім тобі".

4 І розповідав Йонатан своєму батькові Саулові добре про Давида, промовляючи: "Хай не згрішить цар проти раба свого Давида, бо не згрішив він проти тебе, а вчинки його тільки на добро для тебе.

5 І наражав він на небезпеку життя своє, і вбив филистимлянина, і Господь вчинив великий порятунок для всього Ізраїля. Ти це бачив та радів. І для чого згрішиш ти

проти невинної крові, бажаючи вбити Давида безпричини?"

6 І послухав Саул Йонатанового голосу, і присягнув: "Як живий Господь, не буде той убитий!"

7 І покликав Йонатан Давида, і переказав йому усі ті слова. І привів Йонатан Давида до Саула, і він був перед ним, як давніше.

8 А війна була далі. І вийшов Давид воювати з филистимлянами, та й завдав їм нищівної поразки, і вони повтікали перед ним.

9 А лихий дух від Господа був на Саулі, і він сидів у своєму помешканні, і спис його був у руці його, а Давид грав.

10 А Саул кинув списом у Давида, щоб прибити його до стіни, та відхилився той перед Саулом, і він увігнав списа в стіну, а Давид утік, і був врятований тієї ночі.

11 І послав Саул посланців до Давидового помешкання, щоб підстерегли його і вбили вранці. І сказала Давидові його жінка Мелхола: "Якщо ти не врятуєш своєї душі цієї ночі, то завтра будеш убитий".

12 І Мелхола спустила Давида через вікно, і він утік, і врятувався.

13 І взяла Мелхола хатнього божка, і поклала до ліжка, а подушку з козячої вовни поклала в головах його, та й прикрила плащем.

14 І послав Саул посланців, щоб взяти Давида, а вона сказала: "Він хворий!"

15 І послав Саул тих посланців побачити Давида, кажучи: "Принесіть його в ліжку до мене, щоб убити його!"

16 І ввійшли ті посланці, аж ось у ліжку хатній божок, а в головах його подушка з козячої вовни!

17 І сказав Саул до Мелхоли: "Нащо ти так обдурила мене, відпустивши мого ворога, щоб він врятувався?" А Мелхола відповіла Саулові: "Він сказав мені, щоб відпустила його, бо інакше вб'є мене!"

18 А Давид утік і врятувався. І прийшов він до Самуїла до Рами, і розповів йому все, що зробив йому Саул. І пішов він та Самуїл, та й осіли в Найоті.

19 І доповіли Саулові: "Ось Давид у Найоті в Рамі".

20 І послав Саул посланців, щоб взяли Давида. І вони побачили громаду пророків, що пророкувала, а Самуїл стояв над ними. І на Саулових посланців злинув дух Божий, і пророкували й вони.

21 І розповіли про це Саулові. І вдруге послав він посланців, та пророкували також і ті. А Саул послав посланців ще третіх, та й вони пророкували.

22 І пішов і він до Рами, і прийшов аж до великої копанки, що в Сеху, і запитав: "Де Самуїл та Давид?" А йому відповіли: "Ось у Найоті в Рамі".

23 І пішов він туди до Найоту в Раму. І злинув Божий дух також на нього, і він усе пророкував, аж поки не прийшов до Найоту в Раму.

24 І зняв він одяг свій, і пророкував перед Самуїлом, і лежав голий весь день та всю ніч. Тому й кажуть: "Чи й Саул між пророками?"

1 про Самуїла 20

1 І втік Давид з Найоту, що в Рамі, і прийшов та й сказав перед Йонатаном: "Що я зробив, яка провина моя й який мій гріх перед батьком твоїм, що він шукає моєї душі?"

2 А той відповів: "Борони Боже, ти не помреш! Батько мій не робить жодної справи, великої чи справи малої, коли не повідомляє мені, то чому мій батько заховає від мене цю справу? Цього не буде!"

3 А Давид поклявся та й сказав: "Твій батько мабуть здогадався, що я знайшов ласку в очах твоїх. Тому скаже він: "Хай не довідається про те Йонатан, щоб не був він засмучений". Але як живий Господь і як жива душа твоя, між мною та смертю не більше кроку!"

4 І сказав Йонатан до Давида: "Що підкаже душа твоя, те зроблю тобі!"

5 І сказав Давид до Йонатана: "Ось завтра новомісяччя, коли зазвичай сиджу я з царем, приймаючи поживу. Але ти відпусти мене, а я сховаюся в полі аж до третього вечора.

6 Якщо все ж згадає про мене твій батько, то скажеш, що конче жадав від мене Давид, щоб йому забігти до свого міста Віфлеєму, бо там річна жертва для всього роду його.

7 Якщо він скаже: "Добре!" — то мир твоєму рабові. А якщо розгнівається, то знай, що задумав лихе на тебе.

8 Зроби милість своєму рабові, бо ти ввів свого раба в Господню угоду з собою. А якщо є на мені провина, убий мене ти, а до батька твого нащо мене вести?"

9 І сказав Йонатан: "Борони тебе, Боже! Бо якщо справді дізнаюся, що мій батько задумав лихе на тебе, чи ж того я не розкажу тобі?"

10 І сказав Давид до Йонатана: "Хто повідомить мене, якщо буде погана звістка для мене?"

11 А Йонатан сказав до Давида: "Підемо на поле". І вийшли вони обидва на поле.

12 І сказав Йонатан до Давида: "Свідок — Господь, Бог Ізраїлів, що післязавтра о цій порі довідаюся я від батька свого. Хай покарає мене Бог, якщо тоді не пошлю до тебе, і не повідомлю тебе,

13 так хай зробить Господь Йонатанові, і так хай додасть! А якщо мій батько налаштований на лихе тобі, то повідомлю тебе, і відішлю тебе, і ти підеш у мирі, а Господь буде з тобою, як він був з моїм батьком.

14 І ти, якщо я буду ще живий, хіба не вчиниш зі мною за Господнім милосердям?

15 Коли ж я помру, то не залишай без ласки своєї оселі моєї навіки, і навіть тоді, як Господь винищить усіх Давидових ворогів з поверхні землі,

16 і хай ім'я Йонатана не буде викорінене з оселі Давида, і хай Господь не змилюється над ворогами Давида".

17 І Йонатан далі присягав Давидові в своїй любові до нього, бо він полюбив його, як свою душу.

18 І сказав йому Йонатан: "Завтра новомісяччя і твою відсутність помітять, бо буде

порожнє твоє місце.

19 Прийдеш до місця, де ти ховався на днях, і сядеш при камені Азел.

20 А я пущу три стріли вбік від нього, ніби стріляючи в якусь ціль.

21 І пошлю я слугу по ті стріли. Якщо скажу я до нього: "Он ті стріли тут перед тобою, візьми їх", то приходь, бо мир тобі, і нема нічого лихого, як живий Господь!

22 А якщо я скажу: "Он ті стріли далі за тобою", то втікай, бо Господь відпускає тебе.

23 А те, про що ми домовлялися, ось Господь буде навіки свідком між мною й тобою!"

24 І сховався Давид у полі. І було новомісяччя, а цар засів до їжі.

25 І сів цар, як завжди на стільці своєму біля стіни, Йонатан сів проти, а Авнер сів збоку Саула, а Давидове місце було порожнє.

26 Та Саул нічого не сказав того дня, бо подумав, що це випадково, можливо Давид не очистився.

27 І на другий день новомісяччя, було порожнє Давидове місце. І запитав Саул у сина свого Йонатана: "Чому не прийшов на хліб Єсеїв син і вчора й сьогодні?"

28 І відповів Йонатан Саулові: "Просився Давид у мене до Віфлеєму.

29 І він сказав: "Пусти мене, бо в тому місті для нас родова жертва, і запросив мене брат мій. Тому, якщо знайшов я ласку в очах твоїх, дозволь я побіжу та побачу братів моїх". Тому не прийшов він до царського столу".

30 І запалав Саулів гнів на Йонатана, і він сказав йому: "Ти негідний і неслухняний, сину! Чи ж не знаю я, що ти вибрав Єсеєвого сина на свій сором та на сором і неславу своєї матері?"

31 Бо всі дні, поки Єсеїв син живий на землі, не стоятимеш міцно ані ти, ані царство твоє. А зараз пошли, і приведи його до мене, бо він призначений на смерть".

32 І відповів Йонатан своєму батькові Саулові: "Чому він має бути вбитий? Що він зробив?"

33 Тоді Саул кинув списа на нього, щоб убити його. І зрозумів Йонатан, що батько постановив убити Давида.

34 І залишив стіл Йонатан у гніві, і не їв хліба і другого дня новомісяччя, бо був засмучений за Давида і від образи батька його.

35 І вранці вийшов Йонатан на поле, на умовлений з Давидом час, а з ним був малий хлопець.

36 І сказав він до хлопця свого: "Побіжи, знайди ті стріли, що я випущу". Хлопець побіг, а він пустив стрілу поза нього.

37 І прийшов хлопець до місця, куди впали стріли, що випустив Йонатан, а Йонатан гукнув за хлопцем: "Он та стріла за тобою далі!"

38 І сказав Йонатан хлопцеві: "Поквапся, не барися!" І зібрав Йонатанів хлопець стріли, та й прийшов до свого пана.

39 А той хлопець нічого не знав, тільки Йонатан та Давид знали ту справу.

40 І віддав Йонатан свою зброю юнакові, якого мав, та й сказав йому: "Іди, занеси

це до міста!"

41 Як юнак пішов, то Давид вийшов з південного боку, і впав на обличчя своє на землю, та й поклонився три рази. І поцілували вони один одного, і заплакали обоє.

42 І сказав Йонатан до Давида: "Іди з миром! А що присягали ми двоє в Господне ім'я, промовляючи: "Господь хай буде свідком між мною та тобою і між нащадками моїми та твоїми навіки!"

1 про Самуїла 21

1 І встав Давид та й пішов, а Йонатан пішов до міста.

2 І прийшов Давид до Нова, до священика Ахімелеха. А Ахімелех радо зустрів Давида й запитав його: "Чому ти сам, і нікого нема з тобою?"

3 І відповів Давид священикові Ахімелехові: "Цар доручив мені справу, щоб ніхто не знав цього, з чим він посилає мене, і що наказав мені. А з слугами я домовився на призначене місце.

4 А зараз дай мені п'ять хлібів, якщо маєш, або що знайдеться в тебе".

5 А священик відповів Давидові: "Нема в мене звичайного хліба під рукою, а є тільки хліб святий, якщо твої слуги утримувалися від жінки".

6 І відповів Давид священикові: "Так, бо жінок не було при нас як учора, так і позавчора, відколи я вийшов, і тіла слуг були чисті. А то хліб звичайний, особливо коли сьогодні замість цього інший хліб у посудині стане святим".

7 І дав йому священик святе, бо не було там іншого хліба, крім хлібів показних, що були забрані з-перед Господнього обличчя в час заміни на свіжий хліб.

8 А там того дня знаходився один із Саулових рабів перед Господнім обличчям на ім'я Доег, ідумеянин, старший над Сауловими пастухами.

9 І сказав Давид до Ахімелеха: "Чи нема тут у тебе під рукою списа або меча? Царська справа була термінова і я не взяв до своєї руки ані меча свого, ані іншої зброї своєї".

10 А священик сказав: "Є меч филистимлянина Голіята, що ти вбив його в долині Ела, ось він за ефодом, загорнутий одягом. Бери цього, бо тут нема іншого, окрім нього". І сказав Давид: "Якщо нема іншого такого, дай його!"

11 І встав Давид, і втікав того дня перед Саулом, і прибув до Ахіша, царя ґатського.

12 І сказали до нього Ахішеві раби: "Чи ж не цей Давид цар краю? Хіба ж не про нього співають у хороводах, промовляючи: "Саул повбивав тисячі, а Давид десятки тисяч свої"".

13 І заховав Давид ті слова в своєму серці, і налякався він Ахіша, царя ґатського.

14 І став вдавати божевільного перед ними, і бив по дверях брами, і пускав слину на свою бороду.

15 І сказав Ахіш до своїх рабів: "Нащо ви привели цю божевільну людину до мене?"

16 Чи мені бракує божевільних, що ви привели ще й цього? Чи такий має входити до помешкання мого?"

1 про Самуїла 22

1 І втік Давид звідти до печери Адуллам. А брати його та всі з його батькової оселі почули про це, та й посходилися до нього туди.

2 І позбиралися до нього кожен пригноблений, і кожен, хто був боржником, і кожен з гіркотою в душі, і він став над ними провідником. І було їх з ним близько чотирьох сотень люду.

3 І пішов Давид звідти до моавської Міцпи, та й сказав до моавського царя: "Хай прийде батько мій та мати моя, і будуть з вами, аж поки я дізнаюся, що зробить мені Бог".

4 І він привів їх до моавського царя, і вони жили з ним усі дні Давидового перебування у місці сховку його.

5 А пророк Гад сказав до Давида: "Не сиди в сховку, іди до Юдиного краю!" І пішов Давид, і прийшов до лісу Херет.

6 І почув Саул, що викрили Давида та людей, що з ним. А Саул сидів у Гів'ї під тамариском на узгір'ї, а спис його був у руці його, і всі його раби стояли при ньому.

7 І сказав Саул до слуг своїх, що стояли при ньому: "Послухайте, веніямини! Чи ж Єсеїв син дасть усім вам поля та виноградники? Чи настановить усіх вас тисяцькими та сотниками,

8 що всі ви змовилися на мене, і не донесли до вуха мого, що син мій уклав угоду з Єсеевим сином, і ніхто з вас не змилосердився наді мною, і не відкрив мені, що син мій поставив мого раба чатувати на мене, і те діється й цього дня?"

9 І відповів ідумеянин Доег, що стояв при Саулових слугах: "Я бачив Єсеевого сина, що приходив до Нова, до Ахімелеха, Ахітувового сина,

10 і він запитував про нього Господа, і дав йому поживи з собою, і дав йому меча филистимлянина Голіята".

11 І послав цар покликати священика Ахімелеха, сина Ахітувового, та всю оселю його батька, священиків, що в Нові. І всі вони прибули до царя.

12 А Саул сказав: "Слухай-но, сину Ахітувів!" А той відповів: "Ось я, мій пане!"

13 І сказав до нього Саул: "Нащо ви змовилися на мене, ти та Єсеїв син, коли ти дав йому хліба та меча, і запитував про нього Бога, щоб повстав він на мене й чигав, як цього дня?"

14 І відповів Ахімелех цареві: "А хто серед усіх рабів твоїх вірний, як Давид, царів зять, що має доступ до таємної ради, і шанований у твоїй оселі?"

15 Хіба сьогодні почав я запитувати про нього Бога? Борони мене Боже! Хай цар не закидає рабові своєму та всій оселі батька мого, бо в усьому тому твій раб не знає нічого, ані малого, ані великого".

16 А цар сказав: "Конче помреш, Ахімелеху, ти та вся оселя батька твого!"

17 І сказав цар слугам, що стояли при ньому: "Підійдіть, і вбийте Господніх священиків, бо й їхня рука разом з Давидом, адже вони знали, що втікає він, та не донесли до вуха мого". Та цареві раби не підняли своєї руки на Господніх священиків.

18 Тоді цар сказав до Доеґа: "Підійди ти, і вдар священників!" І підійшов ідумеянин Доеґ, та й ударив священників, і вбив того дня вісімдесят п'ять душ, що носять лляного ефода.

19 А Нов, священниче місто, цар побив вістрям меча все, від чоловіка й аж до жінки, від дитини й аж до немовляти, і вола, і віслюка, і дрібну худобину, усе побив вістрям меча.

20 Та втік один син Ахімелеха, Ахітувового сина на ім'я Евіятар. І втік він до Давида.

21 І Евіятар доніс Давидові, що Саул убив Господніх священників.

22 А Давид сказав до Евіятара: "Я знав того дня, що там ідумеянин Доеґ, який конче розповість Саулові. Я став причиною загибелі всіх душ оселі твого батька!

23 Залишайся ж зі мною, не бійся, бо той, хто шукатиме моєї душі, шукатиме й душі твоєї, тому в мене тобі буде безпечно".

1 про Самуїла 23

1 І донесли Давидові: "Ось филистимляни облягли Кеїлу і грабують клуні".

2 І запитав Давид Господа: "Чи піду й переможу тих филистимлян?" А Господь відповів Давидові: "Іди, і поб'єш филистимлян та врятуєш Кеїлу".

3 А Давидові люди сказали до нього: "Ось ми боїмося тут у Юді, а що ж буде, коли підемо в Кеїлу, проти филистимських лав?"

4 А Давид ще запитав Господа, і Господь відповів йому: "Іди до Кеїли, бо я даю филистимлян у твою руку".

5 І пішов Давид та люди його до Кеїли, та й воював з филистимлянами, і забрав їхню худобу, і завдав їм нищівної поразки. І врятував Давид мешканців Кеїли.

6 І сталося, коли втікав Евіятар, син Ахімелеха, до Давида в Кеїлу, то ефод був у його руці.

7 А Саулові донесено, що Давид увійшов у Кеїлу. І сказав Саул: "Бог віддав його в мою руку, бо він замкнув себе, коли увійшов до міста з воротами та засувом".

8 І скликав Саул весь народ на війну, щоб іти до Кеїли і взяти в облогу Давида та людей його.

9 І дізнався Давид, що Саул задумує лихе на нього, і сказав до священника Евіятара: "Принеси ефод!"

10 І сказав Давид: "Господе, Боже Ізраїлів! Чув твій раб, що Саул воліє увійти до Кеїли, щоб винищити місто через мене.

11 Чи видадуть мене громадяни Кеїли в його руку? Чи зійде Саул, як чув твій раб? Господе, Боже Ізраїлів, повідом же своєму рабові!" І сказав Господь: "Зійде".

12 І запитав Давид: "Чи видадуть громадяни Кеїли мене та людей моїх у Саулову руку?" А Господь сказав: "Видадуть".

13 І встав Давид та його люди, близько шести сотень душ, та й вийшли з Кеїли, і ходили, де можливо було ходити. А Саулові донесено, що Давид утік з Кеїли, і він скасував похід.

14 І пішов Давид до пустелі, і осів у важкодоступному місці, на горі Зіф. А Саул повсякденно шукав його, та Бог не дав його в руку йому.

15 І побачив Давид, що Саул шукає душі його, і переховувався в пустелі Зіф, у Хореші.

16 І встав Йонатан, Саулів син, і пішов до Давида до Хорешу, щоб зміцнити його в Бозі,

17 та й сказав до нього: "Не бійся, бо не знайде тебе рука мого батька Саула! І ти царюватимеш над Ізраїлем, а я буду тобі заступником. І це знає й батько мій Саул".

18 І вони обидва уклали угоду перед Господнім обличчям. І осів Давид у Хореші, а Йонатан пішов до свого помешкання.

19 А зіфеяни прийшли до Саула в Гів'ю і сказали: "Ось Давид переховується в Хореші, на узгір'ї Хахіла, що з півдня від Єшімону.

20 А зараз, якщо бажає твоя душа, о царю, то зійди, а нам залишиться тільки видати його в цареву руку".

21 І сказав Саул: "Благословенні ви в Господа, бо змилосердилися наді мною!

22 Ідіть же, та прослідкуйте за ним, і роздивіться місце його, де він ходить, хто його там бачив, бо казали мені: "Дуже хитрує він!"

23 І дізнайтеся про всі схованки його, і повернетесь до мене з певною звісткою, і я піду з вами. І якщо він є в тій землі, то шукатиму його по всіх Юдиних тисячах".

24 І встали вони, і пішли в Зіф перед Саулом. А Давид та його люди були в Маонській пустелі в Араві, на південь від Єшімону.

25 А Саул та його люди пішли шукати. І донесли про це Давидові, і він зійшов до Сели, і зупинився в Маонській пустелі. А Саул почув, та й гнався за Давидом до Маонської пустелі.

26 І пішов Саул з цього боку гори, а Давид та його люди з того боку гори. І квапився Давид відійти перед Саулом, а Саул з людьми своїми оточували Давида та людей його, щоб схопити їх.

27 І прийшов посланець до Саула, промовляючи: "Поквапся, бо филистимляни напали на край!"

28 І кинув Саул переслідувати Давида, й пішов навперейми филистимлян. Тому назвали те місце Села-Гаммахлект.

1 про Самуїла 24

1 А Давид вийшов звідти, і осів у пустелі Ен-Геді.

2 І як повернувся Саул з переслідування за филистимлянами, то донесли йому, що Давид у пустелі Ен-Геді.

3 І взяв Саул три тисячі добірного війська з усього Ізраїля, і пішов шукати Давида та людей його між скель, де мешкають гірські кози.

4 І прийшов він до кошар для отари біля шляху, а там печера. І Саул увійшов туди для потреби, а по боках печери сиділи Давид та люди його.

5 І сказали люди Давида до нього: Оце той день, що Господь казав тобі: "Ось я даю

ворога твого в твою руку, і ти зробиш йому, як буде добре в твоїх очах". І Давид піднявся, і тихо відтяв полу Саулового плаща.

6 І потім серце Давидове все докоряло йому, що він відтяв полу Саулового плаща.

7 І сказав він до своїх людей: "Борони мене, Господе, щоб зробити те моєму панові, Господньому помазанцеві, щоб простягнути руку свою на нього, адже він помазанець Господній!"

8 І Давид стримав цими словами людей своїх, і не дав їм повстати на Саула. А Саул вийшов з печери, і пішов шляхом.

9 А потому і Давид вийшов з печери, та й закричав за Саулом: "Пане мій, о царю!" Саул озирнувся назад, а Давид схилюся обличчям до землі та й уклонився.

10 І сказав Давид до Саула: "Нащо ти слухаєш слів того, хто каже ніби Давид бажає тобі лихого?"

11 Ось цього дня очі твої бачать те, що Господь дав був тебе сьогодні в мою руку в печері. І радили мені вбити тебе, та я змилосердився над тобою й сказав: "Не простягну своєї руки на свого пана, адже він помазанець Господній!"

12 І подивися, батьку мій, на полу плаща свого в моїй руці, бо коли я відрізував цю полу плаща твого, то я не забив тебе. Зрозумій, що в моїй руці нема зла, і не згрішив я проти тебе, а ти чигаєш на душу мою, щоб забрати її!

13 Хай розсудить Господь між нами, і хай помститься Господь тобі за мене, а моя рука не буде на тобі!

14 Як каже стародавня приказка: "Від безбожних виходить безбожність", а моя рука не буде на тобі!

15 За ким вийшов Ізраїлів цар? За ким ти ганяєшся? За мертвим собакою, за однією блохою?

16 І хай буде Господь за суддю, і хай він розсудить між нами. І побачить він мою справу, і виправдає мене, і визволить мене від твоєї руки".

17 І як Давид скінчив промовляти ці слова до Саула, то Саул сказав: "Чи це твій голос, сину мій Давиде?" І Саул заплакав голосно.

18 І сказав він до Давида: "Справедливіший ти від мене, бо ти робив мені добро, а я робив тобі лихе.

19 Адже ти сьогодні засвідчив, що зробив зі мною добро тим, що Господь видав мене в твою руку, а ти не вбив.

20 Як людина знайде свого ворога, то хіба відпускає його добрим шляхом? І Господь відплатить тобі добром за те, що ти зробив мені цього дня.

21 Наразі я зрозумів, що конче ти царюватимеш, і перейде під руку твою Ізраїлеве царство.

22 А зараз присягни мені Господом, що не винищиш нащадків моїх по мені, і що не винищиш імені мого з оселі батька мого".

23 І Давид поклявся Саулові. І пішов Саул до свого помешкання, а Давид та люди його піднялися в гори.

1 про Самуїла 25

1 І помер Самуїл, і зібрався весь Ізраїль, та й оплакував його, і поховали його поруч оселі його в Рамі. А Давид устав, і пішов у пустелю Паран.

2 І був чоловік у Маоні, а мешкав він на Кармелі, і цей чоловік був дуже багатий, і мав три тисячі дрібної худоби та тисячу кіз. І був він на Кармелі, коли стригли отару його.

3 А ім'я тому чоловікові Навал, а ім'я жінці його Авіґаїл. А жінка та була доброго розуму та вродлива, чоловік же той з роду Калева був жорстокий та злий.

4 А Давид почув у пустелі, що Навал стриже свою отару.

5 І послав Давид десять хлопців. І сказав Давид до тих хлопців: "Вийдіть на Кармел, і прийдете до Навала й запитаєте його від мене, як у нього справи,

6 та й скажете так братові моєму: "І тобі мир, і оселі твоєї мир, і всьому, що твоє, мир!"

7 А нині почув я, що в тебе стрижуть. Пастухи твої були з нами, ми не кривдили їх, і нічого не пропало їм по всі дні перебування їх на Кармелі.

8 Запитай своїх слуг, і вони скажуть тобі. І хай знайдуть ласку в очах твоїх мої хлопці, бо доброго дня ми прийшли. Дай же рабам своїм та синові своєму Давидові, що знайде рука твоя!"

9 І прийшли Давидові хлопці, і промовляли до Навала, від імені Давида, усі ці слова.

10 І відповів Навал Давидовим рабам: "Хто такий Давид та хто Єсеїв син? Сьогодні намножилося рабів, що втікають кожен від пана свого!"

11 І я візьму хліб свій і воду свою та зарізане, що я приготував для своїх працівників, та й дам людям, що не знаю, звідки вони?"

12 І Давидові хлопці пішли назад своїм шляхом, і повернулися та й розповіли йому всі ці слова.

13 А Давид сказав до людей своїх: "Приперезайте кожен меч свого!" І приперезали кожен меч свого, і приперезав і Давид свого меч. І вийшло за Давидом близько чотирьох сотень душ, а дві сотні залишилися при речах.

14 А один хлопець з Навалових слуг доніс Авіґаїл, Наваловій жінці, кажучи: "Ось Давид послав був з пустелі посланців, щоб привітати нашого пана, а він накинувся на них.

15 А ті люди дуже добрі до нас, і не були ми скривджені, і нічого нам не пропало за всі дні, коли ми ходили з ними, як були ми на полі.

16 Муром були вони над нами і вночі, і вдень повсякчас, коли ми були з ними, як ми пасли отари.

17 А зараз подумай, що зробиш, бо дозріло зло на нашого пана та на всю оселю його. Бо він негідний і з ним не можливо розмовляти".

18 Тоді Авіґаїл поспішно взяла двісті хлібів, і два бурдюки вина, і п'ятеро приготованих з отари, і п'ять сеїв пряженого зерна, і сто коржів родзинок, і двісті коржів сушених фіг, і склала це на віслиуків.

19 І сказала вона до своїх слуг: "Ідіть переді мною, а я піду за вами".

20 І як вона їхала на віслюкові, спускаючись з гір, аж ось Давид та люди його сходять навперейми їй. І вона зустрілася з ними.

21 І Давид сказав: "Надармо ж пильнував я все, що належить тому чоловікові в пустелі, і з усього його нічого не пропало. Та він повернув мені злом за добро!"

22 Так хай зробить Бог Давидовим ворогам, і так хай додасть, якщо я залишу до ранку з усього належного йому бодай те, що мочиться до стіни!"

23 А Авігаїл побачила Давида, і поспішно зійшла з віслюка, і впала перед Давидом на обличчя своє, та й вклонилася до землі.

24 І впала вона до ніг йому та й сказала: "На мені самій, пане мій, ця провина! І дозволь сказати твоїй невірній до вух твоїх, а ти послухай слів своєї невірній.

25 Хай же пан мій не кладе свого серця на цього негідного чоловіка, на Навала, бо яке ім'я його, такий і він. Навал ім'я йому, і дурість його з ним! А я, невірній твоя, не бачила хлопців мого пана, що ти посилав.

26 А зараз, мій пане, як живий Господь і як жива душа твоя! Господь стримає тебе, щоб ти не пролив крові, і щоб рука твоя не допомогла в цьому тобі! І хай стануть, як Навал, вороги твої та ті, що шукають лиха на пана мого!

27 А оце дарунок, якого принесла твоя невірній своєму панові, буде даний хлопцям, що служать моєму панові.

28 Пробач же провину невірній своєї, бо конче зробить Господь моєму панові вірна оселя, бо пан мій провадить війни Господні, і лихе не буде знайдене в тобі за твоїх днів.

29 І хоч повстане хто гнати тебе, і шукати твоєї душі, то буде душа мого пана зв'язана у в'язці живих у Господа, Бога твого, а душу ворогів твоїх хай він її кине, як із пращі!

30 І коли Господь зробить моєму панові все добре, що казав про тебе, і настановить тебе володарем над Ізраїлем,

31 то це не буде тобі на спотикання та на випробування серця мого пана, як коли б пролив ти даремно кров, і пан мій помстився сам. А коли Господь зробить добро моєму панові, то ти згадаєш про свою невірній!"

32 І сказав Давид до Авігаїл: "Благословенний Господь, Бог Ізраїлів, що послав тебе на це навпроти мене!

33 І благословенний розум твій, і благословенна ти, що стримала мене цього дня, щоб я не пішов на пролиття крові, і щоб рука моя не помстилася за мене.

34 Але живий Господь, Бог Ізраїлів, що стримав мене зробити тобі лихе, бо коли б ти була не поквапилася, і не прийшла назустріч мені, то до світанку Навалові не залишилося б навіть те, що мочиться до стіни!"

35 І взяв Давид з руки її те, що вона принесла йому, а їй сказав: "Іди з миром до свого помешкання! Бачиш, я послухав голосу твого, і пробачив тобі!"

36 І прийшла Авігаїл до Навала, аж ось у нього прийом в оселі його, немов царський. А Навал був добрий настрій, і він був дуже п'яний. І вона не розповіла йому

нічого, ані малого, ані великого аж до ранку.

37 І вранці, коли Навал витверезився, то жінка його розповіла йому про цю справу. І завмерло йому серце, і він став, як камінь.

38 І сталося днів через десять, і вразив Господь Навала, і той помер.

39 І почув Давид, що Навал помер, і сказав: "Благословенний Господь, що розсудив справу образи моєї від Навала, а раба свого стримав від лихого, зло Навала звернув Господь на його голову!" І Давид послав сказати Авігаїл, що хоче взяти її собі за жінку.

40 І прийшли Давидові раби до Авігаїл на Кармел, і промовили до неї: "Давид послав нас до тебе, щоб узяти тебе йому за жінку".

41 А вона встала, і вклонилася до землі, та й сказала: "Ось твоя служниця готова стати невірницею, щоб мити ноги рабів пана мого!"

42 І Авігаїл поквапилася встати, і сісти на віслюка, а п'ятеро служанок її йшли при ногах її. І пішла вона за Давидовими посланцями, та й стала йому за жінку.

43 А перед цим Давид узяв Ахіноаму з Єзреелу, і вони обидві стали йому за жінок.

44 А Саул віддав дочку свою Мелхолу, Давидову жінку, Палтієві, Лаїшевому синові, що з Галліму.

1 про Самуїла 26

1 І прийшли зіфеяни до Саула в Гів'ю, промовляючи: "Он Давид переховується на узгір'ях Гахіли навпроти Єшімону!"

2 І встав Саул, і зійшов у пустелю Зіф, а з ним три тисячі воїнів з Ізраїля, щоб шукати Давида в пустелі Зіф.

3 І таборував Саул на узгір'ї Гахіли вздовж шляху, що навпроти Єшімону. А Давид пробував у пустелі, і побачив, що Саул вийшов за ним до пустелі.

4 І послав Давид розвідників, і довідався, що Саул дійсно прийшов.

5 Тоді Давид зібрався і прийшов до місця, де таборував Саул. І побачив він те місце, де відпочивали Саул та Авнер, син Нерів, головний його війська. А Сауловий намет знаходився всередині табору.

6 І звернувся Давид до хіттеянина Ахімелеха та до Авішай, Церуєвого сина, Йоавого брата, промовляючи: "Хто зійде зі мною в табір до Саула?" І сказав Авішай: "Я зійду з тобою!"

7 І прийшов Давид та Авішай до Саулового табору вночі, а Саул спав, а спис його встромлений у землю біля голови його, а Авнер та воїни лежать навколо нього.

8 І сказав Авішай до Давида: "Сьогодні Бог видав твого ворога в руку твою, а зараз приколю я його списом до землі одним ударом!"

9 І сказав Давид до Авішай: "Не вбивай його, бо хто простягав руку свою на Господнього помазанця, і був невинний?"

10 І сказав Давид: "Як живий Господь, тільки Господь вразить його, або прийде день його і він помре, або він піде на війну і загине.

11 Борони мене, Господе, простягнути свою руку на Господнього помазанця! А зараз візьми цього списа, що біля голови його, горня з водою, і ходімо!"

12 І взяв Давид списа, горня з водою, та й пішли собі. І ніхто не бачив, і не знав, і не проснувся, бо всі міцно спали, бо на них упав сон від Господа.

13 І перейшов Давид на той бік, і став здалека на верховині гори.

14 І крикнув Давид до народу та до Авнера, Нерового сина: "Чи ж не відповіси, Авнере?" І Авнер відповів: "Хто ти, що кликав до царя?"

15 І сказав Давид до Авнера: "Чи ти не воїн? І хто рівний тобі в Ізраїлі? І чому не пильнував ти свого пана, царя? Бо приходив один з народу, щоб убити царя, твого пана.

16 Не добра це річ, що ти зробив! Як живий Господь, ви повинні померти, бо не пильнували ви пана свого, Господнього помазанця! А зараз подивися, де царів спис, та де горня з водою, що були біля нього?"

17 Саул пізнав Давидів голос та й сказав: "Чи це твій голос, сину мій Давиде?" А Давид сказав: "Мій голос, пане мій, царю!"

18 І далі сказав: "Нащо то пан мій ганяється за своїм рабом? Що я такого зробив, і що лихе в моїй руці?"

19 А зараз хай пан мій, цар, послухає слів свого раба. Якщо Господь намовив тебе проти мене, то хай це станеться запашною жертвою, а якщо людські сини, прокляті вони перед Господнім обличчям, бо вони відігнали мене сьогодні, щоб я не належав до Господнього спадку, промовляючи: "Іди, служи іншим богам!"

20 І хай не проллється моя кров на землю перед Господнім обличчям, бо вийшов Ізраїлів цар шукати однієї блохи, як женуть куріпок у горах!"

21 І сказав Саул: "Згрішив я! Повернися, сину мій, Давиде, бо не вчиню вже тобі лиха за те, що коштовним було моє життя в очах твоїх цього дня. Я був нерозумний і дуже помилявся".

22 А Давид відповів: "Ось царів спис, хай один зі слуг забере його.

23 А Господь відплатить кожному за його справедливість та правду його, що Господь дав тебе сьогодні в руку мою, та я не підняв своєї руки на Господнього помазанця.

24 І яке велике було життя твоє цього дня в очах моїх, таке велике хай буде моє життя в очах Господа, і хай він врятує мене від усякого утиску!"

25 І сказав Саул до Давида: "Благословенний ти, сину мій Давиде! Ти не тільки справу зробиш, але й переможеш!" І пішов Давид своїм шляхом, а Саул повернувся на своє місце.

1 про Самуїла 27

1 І сказав Давид у серці своєму: "Колись я таки втраплю до Саулової руки. Найкраще мені втікати до филистимського краю, і відмовиться від мене Саул, щоб шукати мене вже по всій Ізраїлевій землі, і я сховаюся від руки його".

2 І встав Давид, і перейшов він та шість сотень з ним, до Ахіша, Маохового сина, гатського царя.

3 І осів Давид з Ахішем у Гаті, він та люди його, кожен з родиною своєю, Давид та дві жінки його: ізреелка Ахіноан та Авігаїл, колишня жінка Навалова, кармеліянка.

4 І доповіли Саулові, що Давид утік до Гату, і вже він не шукав його.

5 А Давид сказав до Ахіша: "Якщо я знайшов ласку в очах твоїх, хай дадуть мені місце в одному з міст цієї землі, і я осяду там. Чого сидітиме раб твій у царському місті разом з тобою?"

6 І дав йому Ахіш того дня Ціклаг, чому належить Ціклаг Юдиним царям аж до цього дня.

7 І сидів Давид на филистимській землі рік та чотири місяці.

8 І сходив Давид та люди його, і нападали на Гешуреянина, і на Гірзеянина, і на Амаликиянина, бо вони мешкали в цьому краю відвіку, від Шуру і аж до Єгипету.

9 І побивав Давид той край, і не лишав живими ані чоловіка, ані жінки, і забирав худобу дрібну та худобу велику, і віслюки, і верблюди, і одяг, і повертався, і приходив до Ахіша.

10 І запитував Ахіш: "На кого нападали ви сьогодні?" А Давид казав: "На південь Юдин, і на південь Єрахмеелеянина, і на південь Кенеянина".

11 А Давид не лишав живими ані чоловіка, ані жінки, щоб привести до Гату, промовляючи: "Щоб не донесли на нас, кажучи: "Так зробив Давид". Так він робив по всі дні, коли сидів на филистимській землі.

12 Ахіш довіряв Давидові й казав: "Справді ненавидить його люд ізраїльський, тому буде він мені за вічного раба!"

1 про Самуїла 28

1 А тими днями зібрали филистимляни свої війська, щоб воювати з Ізраїлем. І сказав Ахіш до Давида: "Ти напевно знаєш, що маєш іти із своїми людьми зі мною на війну".

2 І сказав Давид до Ахіша: "Тобі видніше, що робити твоєму рабові". А Ахіш сказав до Давида: "Тому охоронятимеш мою голову по всі дні".

3 А Самуїл тоді помер, і оплакував його весь Ізраїль, і поховали його в Рамі, у його місті. А Саул вигнав з краю ворожбитів та віщунів.

4 І зібралися филистимляни, і прийшли, і таборували в Шунемі. А Саул зібрав усього Ізраїля, і таборували в Гілбоа.

5 І побачив Саул филистимський табір та й злякався, і затремтіло йому серце.

6 І запитав Саул Господа, та не відповів йому Господь ані в снах, ані урімом, ані пророками.

7 І сказав Саул до своїх рабів: "Пошукайте мені жінку ворожку, і я піду до неї, і запитаю її".

І відповіли йому раби його: "В Ен-Дорі є жінка ворожка".

8 Саул переодягнувся в інший одяг і пішов він та двоє людей з ним, і прийшли до тієї жінки вночі. І він сказав: "Поворожи мені, і виклич мені того, кого скажу тобі".

9 А та жінка відповіла йому: "Ти ж знаєш, що Саул, винищив у цій землі ворожбитів та віщунів. І нащо ти наражаєш на небезпеку мою душу?"

10 І Саул присягнув їй Господом, кажучи: "Як живий Господь, не спіткає тебе вина

за цю річ!"

11 І запитала та жінка: "Кого мені викликати тобі?" А він відповів: "Самуїла виклич мені".

12 І побачила та жінка Самуїла, та й скрикнула! І сказала та жінка до Саула: "Нащо ти обдурив мене, ти ж Саул!"

13 І сказав їй цар: "Не бійся! Скажи, що ти бачиш?" А та жінка відповіла Саулові: "Я бачу ніби бог, що виходить із землі!"

14 І він їй сказав: "Який його вигляд?" А та відповіла: "Виходить старий чоловік, одягнутий у довгий одяг". І Саул зрозумів, що то Самуїл, і схилив своє обличчя до землі, та й уклонився.

15 І сказав Самуїл до Саула: "Нащо ти непокоїш мене, викликаючи?" А Саул сказав: "Дуже тяжко мені, филистимляни воюють зі мною, а Бог відступив від мене, і не відповідає мені вже ані через пророків, ані в снах. І покликав я тебе, щоб ти навчив мене, що маю робити".

16 І сказав Самуїл: "І нащо ти запитуєш мене, коли Господь відступив від тебе, і став з твоїм ворогом?"

17 І Господь зробив те, що казав був через мене, Господь узяв царство з твоєї руки, і дав його твоєму ближньому, Давидові.

18 Як ти не слухав Господнього голосу, і не обернув його палючого гніву на Амаліка, тому Господь зробив тобі цю річ цього дня.

19 І Господь віддав з тобою також Ізраїля до руки филистимлян. А завтра ти та сини твої будете разом зі мною, також Ізраїлевого табору віддасть Господь до руки филистимлян".

20 І Саул відразу повалився на землю усім своїм зростом, дуже він злякався Самуїлових слів, та й сили не було в ньому, бо не їв він хліба весь той день та всю ніч.

21 І підійшла та жінка до Саула й побачила, що він дуже пригнічений. І сказала до нього: "Ось невільниця твоя зважила на твої слова, і наразила життя своє на небезпеку.

22 Тож послухай також і ти голосу своєї невільниці, я покладу перед тобою шматок хліба, а ти з'їж і буде в тобі сила, коли підеш шляхом".

23 А він відмовився й сказав: "Не їстиму!" Та припрошували його слуги та жінка та, і він послухав їхнього голосу. І підвівся він із землі, і сів на ліжку.

24 А та жінка мала годоване теля. Вона швидко зарізала його, замісила борошна і спекла з того прісне.

25 І принесла те перед Саула та перед слуг його, і вони їли. Потім устали й пішли тієї ночі.

1 про Самуїла 29

1 І зібрали филистимляни всі свої війська до Афеку, а Ізраїль таборував в Аїні, що в Ізреелі.

2 А филистимські князі йшли зі своїми сотнями та тисячами, Давид же та люди його йшли позаду разом з Ахішем.

3 І казали филистимські князі: "Що це за євреї?" А Ахіш відповів филистимським князям: "Це Давид, раб Саула, Ізраїлевого царя, що був зі мною рік чи то два, і я не знайшов у ньому нічого лихого від дня його приходу аж до дня цього".

4 І гнівалися на нього филистимські князі. І сказали вони йому: "Заверни того чоловіка, і хай він повернеться до свого місця, яке ти призначив йому, щоб не став він на війні нам супротивником. І чим він може подобатися своєму панові? Хіба головами цих людей?"

5 Чи ж це не той Давид, що про нього співали в танцях, промовляючи: "Саул повбивав тисячі, а Давид — десятки тисяч!" 6 І покликав Ахіш Давида, і сказав до нього: "Як живий Господь, ти правдивий, і в моїх очах добрий твій вихід та вхід твій зі мною в таборі, бо я не знайшов у тобі лихого від дня приходу твого до мене аж до цього дня. Та в очах князів ти не добрий."

7 Тому повернися та йди в мирі, і не зробиш лихого в очах филистимських князів".

8 А Давид сказав до Ахіша: "Що ж я зробив? І що ти знайшов у своєму рабові від дня, коли став я перед твоїм обличчям, аж до цього дня, що я не вийду й не воюватиму з ворогами мого пана, царя?"

9 І відповів Ахіш Давидові: "Знаю я, що ти добрий в очах моїх, немов ангел Божий. Та филистимські князі сказали: "Хай не йде він з нами на війну!"

10 Тому залиште нас на світанку ти та раби пана твого, що прийшли з тобою!"

11 І встав на світанку Давид та люди його, щоб повернутися до Филистимського краю. А филистимляни пішли до Ізраїля.

1 про Самуїла 30

1 І коли третього дня Давид та люди його йшли до Ціклагу, то амаликиани вдерлися на південь та до Ціклагу, здобули Ціклаг та спалили його вогнем.

2 І забрали вони до неволі жінок та всіх, що були в ньому, від малого до великого. Вони нікого не вбили, а забрали, та й пішли своїм шляхом.

3 І прийшов Давид та його люди до того міста, а воно спалене! А їхні жінки, та сини їхні, та їхні дочки забрані в неволю.

4 І заплакали гучно Давид та народ, що з ним, аж поки не стало їм сили плакати.

5 І були взяті до неволі обидві Давидові жінки: ізреелка Ахіноам та Авігаїл, колишня жінка кармеліянина Навала.

6 І було Давидові дуже гірко, бо народ казав, щоб його вкаменувати, бо засмутилася душа всього народу, кожен обурився за синів своїх та за дочок своїх. Та Давид зміцнівся Господом, Богом, своїм.

7 І сказав Давид до священика Евятара, Ахімелехового сина: "Принеси до мене ефода!" І Евятар приніс ефод до Давида.

8 І запитав Давид Господа: "Чи мені гнатися за тією ордою, чи дожену її?" А він відповів йому: "Женися, бо конче доженеш, і конче визволиш".

9 І пішов Давид, він та шість сотень люду з ним, і вони прийшли аж до потоку Бесор, і зупинилися на відстані.

10 І гнався Давид, він та чотири сотні з ним. А двісті люду зупинилися, бо надто втомилися, щоб перейти потік Бесор.

11 Знайшли вони в полі єгиптянина, і привели його до Давида. Напоїли, дали йому хліба, і він їв.

12 І дали йому трохи сушених фіг та родзинок. Він з'їв і повернувся дух його до нього, бо він не їв хліба та не пив води три дні та три ночі.

13 І запитав його Давид: "Чий ти та звідкіля ти?" А той відповів: "Я єгипетський юнак, раб амаликиянина. Та покинув мене пан мій, бо я захворів три дні тому.

14 Ми були вдерлися на південь краю керетеїв, що Юдин, та на південь Калева. А Ціклаґ ми спалили вогнем".

15 І запитав його Давид: "Чи не заведеш мене до тієї орди?" А той відповів: "Присягни мені Богом, що не вб'єш мене, і що не видаси мене в руку мого пана, то спроваджу тебе до тієї орди".

16 І він спровадив його, аж ось вони розпорошені по поверхні всієї тієї землі, їдять та п'ють та святкують з приводу всієї тієї великої здобичі, що вони набрали з Филістимського краю та з краю Юдиного.

17 І бив їх Давид від ранку аж до вечора наступного дня, і не втік з них ніхто, окрім чотирьохсот вершників на верблюдах.

18 І врятував Давид усе, що забрав був Амалік. І обох своїх жінок Давид врятував.

19 І не пропало їм нічого: усе, від малого й до великого, і до синів та дочок, і від здобичі, і аж до всього, що ті взяли були собі, все повернув Давид!

20 І взяв Давид усю худобу дрібну та худобу велику, а ті, що йшли перед тією чередою, казали: "Це Давидова здобич!"

21 Потому прийшов Давид до тих двохсот людей, що їх він лишив був при потоці Бесор, а вони вийшли назустріч Давидові та назустріч народові, що з ним. І підійшов Давид до народу, і запитав їх про мир.

22 І стали казати злі та негідні з тих людей, що ходили з Давидом: "Вони не ходили з нами, тому не дамо їм зі здобичі, що ми відняли, а тільки кожному дамо жінок його та синів його, хай беруть і йдуть!"

23 А Давид сказав: "Не робіть так, брати мої, з тим, що дав нам Господь, і пильнував нас, і дав орду, що йшла на нас, у нашу руку.

24 А хто послухає вас у такій речі? Бо яка частина того, хто ходив у бій, то така частина й того, хто сидів при речах, порівну поділять".

25 І від цього дня й надалі, зробив він це за постанову та за звичай для Ізраїля, і він існує аж до цього дня.

26 І прийшов Давид до Ціклаґу, і послав зі здобичі Юдиним старшинам, приятелям своїм, кажучи: "Оце вам подарунок зі здобичі Господніх ворогів,

27 тим, що в Бет-Елі, і тим, що в Рамоті південному, і тим, що в Яттері,

28 і тим, що в Ароері, і тим, що в Сіфмоті, і тим, що в Ештемоа,

29 і тим, що в Рахалі, і тим, що в містах єрахмелеян, і тим, що в містах кенеїв,

30 і тим, що в Хормі, і тим, що в Бор-Ашані, і тим, що в Атаху,

31 і тим, що в Хевроні, і до всіх тих місць, куди ходив Давид, він та люди його".

1 про Самуїла 31

1 А филистимляни воювали з Ізраїлем. І побігли Ізраїлеві воїни перед филистимлянами, і падали трупами на горі Гілбоа.

2 І догнали филистимляни Саула та його синів. І вбили Йонатана й Авінадава та Малкі-Шуя, Саулових синів.

3 І став бій тяжкий для Саула, і його знайшли лучники, і він був тяжко поранений ними.

4 І сказав Саул до свого зброєноші: "Витягни меч свого і вбий мене ним, щоб не прийшли ці необрізані, і не вбили мене, і не знущалися наді мною!" Та не зміг зброєноша примусити себе, бо дуже боявся. Тоді взяв Саул меч, та й упав на нього!

5 І побачив зброєноша, що помер Саул, і впав він на свого меч, і теж помер.

6 Померли того дня Саул і троє синів його, і зброєноша, і всі люди його.

7 А ізраїльтяни, що мешкали в долині на тому боці Йордану, коли побачили, що втекли ізраїльтяни, і що померли Саул та сини його, то залишили ті міста, а филистимляни прийшли й осіли в них.

8 І другого дня прийшли филистимляни, щоб пограбувати трупи, і знайшли Саула та трьох синів його, що лежали на горі Гілбоа.

9 І вони стяли йому голову, і зняли зброю його, і послали їх по всіх околицях Филистимському краю, щоб повідомити в оселях їхніх божків та народ.

10 І вони поклали зброю його в храмі Астарті, а тіло його прибили на мурі Бет-Шану.

11 І почули мешканці гілеадського Явешу про те, що филистимляни зробили Саулові,

12 і найхоробріші пішли в Бет-Шан, і йшли всю ніч, і взяли Саулове тіло та тіла синів його з муру міста, і прийшли до Явешу, і спалили їх там.

13 І взяли вони їхні кістки, і поховали під тамариском у Явешу, і постили сім день.

ДРУГА КНИГА ПРО САМУЇЛА

2 про Самуїла 1

1 По Сауловій смерті, коли Давид повернувся, розбивши Амалика, то він сидів у Ціклагу два дні.

2 І третього дня, ось прийшов чоловік з табору від Саула, а одяг його роздертий, і порошок на його голові. І як прийшов він до Давида, то вклонився, впавши на землю.

3 І запитав його Давид: "Звідки ти прийшов?" А той відповів: "Я втік з Ізраїлевого табору".

4 І сказав до нього Давид: "Розкажи-но мені, що сталося!" А той сказав: "Народ утік з поля бою, а також багато з народу було вбито, і Саул та син його Йонатан мертві".

5 А Давид запитав юнака, що розповідав йому: "Як ти дізнався, що мертві Саул та син його Йонатан?"

6 І той розповів йому: "Випадково потрапив я на гору Гілбоа, аж ось Саул, опирається на списа свого, а колісниці та вершники наближаються до нього.

7 І він побачив мене, та й покликав. А я відповів: "Ось я!"

8 І запитав він мене: "Хто ти?" А я відповів йому: "Я амаликиянин".

9 І сказав він до мене: "Стань наді мною, та й убий мене, бо схопили мене корчі, а вся душа ще в мені!"...

10 І я підійшов, та й убив його, бо я знав, що він не виживе. І взяв я вінка, що на голові його, та наплічника, що на плечі його, і приніс сюди до пана свого".

11 І схопився Давид за одяг свій, та й роздер його, і всі люди, що були з ним, також.

12 І голосили вони й плакали, та постили аж до вечора за Саулом та за сином його Йонатаном, і за народом Господнім, Ізраїлем, що попадали від меча.

13 І запитав Давид юнака, що розповідав йому: "Звідки ти?" А той відповів: "Я син одного прихोдька, амаликиянина".

14 І сказав йому Давид: "Як ти не побоявся простягти руку свою, щоб убити Господнього помазанця?"

15 І покликавши одного із своїх слуг, Давид сказав: "Підійди і вбий його!" І той ударив його, і він помер.

16 І сказав до нього Давид: "Кров твоя на голові твоїй, бо уста твої свідчили проти тебе, промовляючи: "Я вбив Господнього помазанця"".

17 І Давид заголосив за Саулом та за його сином Йонатаном такою жалобною піснею,

18 та й сказав навчити Юдиних синів пісні про лука. Ось вона написана в книзі Праведного:

19 "О пишного Ізраїлева, побита з лука на узгір'ях своїх, ой попадали лицарі!

20 Не розповідайте в Гаті про це, не сповіщайте на вулицях Ашкалону, щоб не тішилися филистимські дочки, щоб не раділи дочки необрізаних!

21 Гілбоавські гори, щоб на вас не було ні роси, ні дощу, ані поля для пожертви святої! Бо заплямований там щит хоробрих, щит Саулів, як ніби оливою він не помазаний!

22 Не залишався лук Йонатанів без крові й лою хоробрих, і не повертався меч Саулів напорожньо!

23 Саул та Йонатан, ці улюблені й милі за свого життя, і в смерті своїй нерозлучні, швидші були від орлів та сильніші від левів!

24 Дочки Ізраїлеві, за Саулом заплачте, що вас одягав у багрянницю з прикрасами, що оздоблював золотом ваш одяг!

25 Ой, попадали лицарі в бою!... Йонатан на пагорбах твоїх ось забитий!

26 Тужу за тобою, Йонатане, мій брате! Ти для мене був вельми улюблений, любов твоя була для мене кращою за кохання жіноче!

27 Ой, попадали лицарі і згинула зброя!"...

2 про Самуїла 2

1 І потому запитав Давид Господа: "Чи йти мені в одне з Юдиних міст?" А Господь відповів йому: "Іди!" І сказав Давид: "Куди мені йти?" А він сказав: "У Хеврон!"

2 І ввійшов туди Давид, а також дві жінки його: їзреелка Ахіноам та Авігаїл, колишня жінка кармелянина Навала.

3 І людей своїх, що були з ним, кожного з його оселю, привів Давид, і вони осіли по хевронських містах.

4 І посподився люд Юдин, і помазав там Давида царем над Юдиною оселею. А Давидові розповіли: "Люди гілеадського Явешу поховали Саула".

5 І послав Давид людей до гілеадського Явешу, і сказав до них: "Благословенні ви для Господа, що виявили ласку до пана свого Саула, та поховали його!"

6 Хай Господь відплатить вам милосердям та добротою, і з мого боку матимете ласку за те, що ви зробили це.

7 А зараз хай зміцняться силою ваші руки й ваш дух, бо помер пан ваш Саул, а Юдина оселя помазала мене царем над собою".

8 А Авнер, Нерів син, головний над Сауловим військом, взяв Іш-Бошета, Саулового сина, та й привів його до Маханаїму.

9 І він настановив його царем над Гілеадом, і над Ашуром, і над Ізреелем, і над Єфремом, і над Веніямином, і над усім Ізраїлем.

10 Іш-Бошет, Саулів син, був віку сорока років, коли зацарював над Ізраїлем, і царював він два роки, тільки оселя Юдина була за Давидом.

11 А був Давид царем у Хевроні над Юдиню оселею, сім років і шість місяців.

12 І вийшов Авнер, Нерів син, та слуги Іш-Бошета, Саулового сина, з Маханаїму до Гівеону.

13 А Йоав, син Церуї, та Давидові слуги вийшли й зустріли їх разом при гівеонському ставі. І засіли вони з обох боків ставу.

14 І сказав Авнер до Йоава: "Хай ці юнаки позмагаються перед нами!" І Йоав погодився.

15 І встали вони по дванадцять для Веніямина і для Іш-Бошета, Саулового сина, та дванадцять із Давидових слуг.

16 І схопили один одного за голову, та й всадили свого меча до боку один одного, і попадали разом. І назвали те місце Хелкат-Гаццурім, що в Гівеоні.

17 І знявся того дня дуже жорстокий бій, і був побитий Авнер та Ізраїлеві люди Давидовими слугами.

18 І були там три сини Церуї: Йоав, Авішай і Асаїл. А Асаїл був легкий у ногах своїх, як польова та газель.

19 І гнався Асаїл за Авнером, і не збочував, ані праворуч, ані ліворуч у переслідуванні за ним.

20 І обернувся Авнер позад себе й сказав: "Чи це ти, Асаїле?" А той відповів: "Я".

21 І сказав йому Авнер: "Збоч собі на правицю свою чи на лівицю, і схопи собі

одного зі слуг, і візьми собі зброю його". Та не мав наміру Асаїл зупинити переслідувати його.

22 А Авнер знову сказав до Асаїла: "Зупинися в гонитві за мною! Нащо мені вбивати тебе? І як я подивлюся в очі брата твого Йоава?"

23 А той відмовився зупинитися. І вдарив його Авнер заднім кінцем списа в живіт, і спис проткнув його! І впав він там, і помер на місці... І кожен, хто приходив до того місця, де впав і помер Асаїл, зупинявся.

24 І гналися Йоав та Авішай за Авнером. І сонце зайшло, а вони прийшли до узгір'я Амма, що навпроти Гіаху, на шляху до Гівеонської пустелі.

25 І зібралися Веніяминові сини при Авнерові, і об'єднавшись, зупинилися на верхів'ї одного узгір'я.

26 І гукнув Авнер до Йоава: "Чи завжди меч буде жерти? Чи ти не знаєш, що гіркота буде наостанку? Чому б тобі не сказати народові зупинити гонитву за своїми братами?"

27 А Йоав відповів: "Як живий Бог, коли б ти не сказав був цього, то ще б до ранку народ переслідував би братів своїх".

28 І засурмив Йоав у сурму, і зупинився весь народ, і не гналися вже за Ізраїлем, і вже не воювали.

29 А Авнер та люди його йшли степом усю ту ніч, і перейшли Йордан, і пройшли весь Бітрон, і прийшли до Маханаїму.

30 Йоав же, повернувшись із переслідування за Авнером, і зібравши весь народ, побачив, що забракло з Давидових слуг дев'ятнадцяти душ та Асаїла.

31 А Давидові слуги побили з Веніямина та з людей Авнера триста шістдесят душ.

32 І винесли Асаїла, і поховали його в могилі батька його, що в Віфлеємі. І йшли всю ніч Йоав та люди його, і на світанку прийшли в Хеврон.

2 про Самуїла 3

1 І була довга та війна між оселями Саула й Давида. А Давид усе міцнів, а Саулова оселя все слабшала.

2 І в Хевроні народилися Давидові сини, і був його первісток Амнон, від ізреелки Ахіноам,

3 а другий син його Кілеав від Авігаїл, колишньої жінки кармелянина Навала, а третій Авесалом, син Маахи, дочки Талмая, царя гешурського,

4 а четвертий Адонія, син Хаггіт, а п'ятий Шефатія, син Авітал,

5 а шостий Їтреам, від Еглі, Давидової жінки, оці народилися Давидові в Хевроні.

6 І коли була війна між оселями Саула й Давида, то Авнер тримався Саулової оселі.

7 І мав Саул наложницю на ім'я Ріцпа, дочка Аї. І сказав Іш-Бошет до Авнера: "Чого ти прийшов до наложниці батька мого?"

8 І дуже розгнівався Авнер за слова Іш-Бошетові, і він сказав: "Чи я псяча юдейська голова? Я виявляю ласку до оселі твого батька Саула, до його братів та його приятелів, і не віддав тебе в Давидову руку, а ти сьогодні згадав на мені гріх цієї жінки?"

9 Хай так зробить Бог Авнерові, і хай ще додасть йому, якщо я не зроблю Давидові так, як Господь присягав був йому,

10 щоб перенести царство від оселі Саула, і щоб поставити трон Давида над Ізраїлем та над Юдою від Дану й аж до Беер-Шеви".

11 І той не міг уже відповідати Авнерові ані слова, бо боявся його.

12 І послав Авнер замість себе посланців до Давида, щоб запитали кому належить ця земля, і домовилися про угоду з ним, тоді він допоможе повернути йому всього Ізраїля.

13 А Давид відповів: "Добре, я укладу з тобою угоду! Тільки одного я жадаю від тебе. Ти не побачиш обличчя мого, якщо ти не приведеш Мелхи, Саулової дочки, коли ти прийдеш побачити мене".

14 І послав Давид посланців до Іш-Бошета, Саулового сина, кажучи: "Віддай жінку мою Мелху, яку я заручив був собі за сотню крайніх плотів филистимських".

15 І послав Іш-Бошет, і взяв її від її чоловіка, від Палтіїла, сина Лаїша.

16 І пішов з нею чоловік її, і все плакав за нею аж до Бахуріму. Авнер же сказав йому, щоб він повернувся. І той повернувся.

17 А Авнерове слово до Ізраїлевих старшин було таке: "Ви вже давно воліли мати Давида царем над собою.

18 Зробіть це зараз, бо Господь сказав був до Давида: "Рукою мого раба Давида я врятую народ мій, Ізраїля, від руки филистимлян та від руки всіх ворогів його"".

19 І сказав це Авнер також до вух Веніяминових. І тоді пішов Авнер промовляти до вух Давидових у Хевроні, усе, що добре в очах Ізраїля та в очах усієї оселі Веніяминової.

20 І прийшов Авнер до Давида в Хеврон, а з ним двадцяттеро людей. І Давид прийняв Авнера та людей, що з ним.

21 І сказав Авнер до Давида: "Я піду, і приведу до пана, царя мого, усього Ізраїля, а вони укладуть з тобою угоду, і ти царюватимеш над усім, чого бажатиме душа твоя". І відпустив Давид Авнера, і він пішов з миром.

22 Аж ось прийшли слуги Давидові та Йоав з походу, і принесли з собою велику здобич. А Авнера не було з Давидом у Хевроні, бо він відпустив його, і той пішов з миром.

23 А як Йоав зі своїм військом прийшов, то довідався, що приходив Авнер, син Нерів, до царя, і він відпустив його, і той пішов з миром.

24 І прийшов Йоав до царя та й сказав: "Що ти зробив? Приходив до тебе Авнер, нащо ти відпустив його, і він відійшов?"

25 Ти знаєш Авнера, Нерового сина, він приходив, щоб намовити тебе та щоб вивідати твій вихід та вхід твій, і щоб вивідати все, що ти робиш".

26 І вийшов Йоав від Давида, і послав посланців за Авнером, і вони завернули його з Бор-Гассіри, а Давид про те не знав.

27 І повернувся Авнер до Хеврону, а Йоав відвів його в середину брами, щоб розмовляти з ним таємно, та й ударив його там у живіт, і той помер за кров брата його Асаїла.

28 А потім почув про це Давид, і сказав: "Невинний я та царство моє перед Господом аж навіки в крові Авнера, Нерового сина.

29 Хай вона спаде на голову Йоава та на всю оселю батька його! І хай не переведеться в оселі Йоава течивий і прокажений, і той, хто опирається на кия, і хто падає від меча, і хто не має хліба!"

30 А Йоав та брат його Авішай убили Авнера за те, що він убив їхнього брата Асаїла в бою під Гівеоном.

31 І сказав Давид до Йоава та до всього народу, що був з ним: "Роздеріть ваш одяг, і підпережіться веретищем, та й голосіть за Авнером!" А цар Давид ішов за ношами.

32 І поховали Авнера в Хевроні, а цар гучно плакав над Авнеровою могилою, і плакав весь народ.

33 І заспівав цар жалобну пісню над Авнером, промовляючи: "Чи Авнер мав загинути безглуздою смертю?

34 Твої руки були не пов'язані, не закуті були твої ноги в кайдани, ти впав, як від неправедних падають!" І весь народ ще більше плакав над ним.

35 І прийшов весь народ, щоб умовити Давида спожити хліба ще того дня, та присягнув Давид, промовляючи: "Хай так зробить мені Бог, і хай ще додасть, якщо я перед заходом сонця скуштую хліба або чогось іншого!"

36 А весь народ довідався про це, і це було добре в їхніх очах, як і все, що робив цар, було добре в очах усього народу.

37 І того дня довідався весь народ та весь Ізраїль, що то не було від царя, щоб убити Авнера, сина Нерового.

38 І сказав цар своїм слугам: "Знайте, що вождь та великий воїн упав цього дня!"

39 Я ж сьогодні, хоч і помазаний цар, але слабкий, а ті люди, сини Церуї, мають силу. Хай відплатить Господь злочинцеві за його зло!"

2 про Самуїла 4

1 І почув Саулів син, що помер Авнер у Хевроні, і опустили руки його, а весь Ізраїль збентежився.

2 А Саулів син мав двох людей, що керували набігами, ім'я одному Баана, а ім'я іншому Рехав, сини бееротянина Ріммона, а Веніяминових синів, бо й Беерот зарахований був на Веніямина.

3 Та повтікали бееротяни до Гіттаїму, і мешкали там приходьками, і так є аж до цього дня.

4 А Йонатан, Саулів син, мав кульгавого сина. Він був віку п'яти років, коли прийшла звістка про Саула та Йонатана з Ізреелу. І нянька його кинулася тікати з ним на руках. Але в поспіху впустила його, хлопчик упав і став кульгавим. А ім'я його Мефівошет.

5 І пішли сини бееротянина Ріммона, Рехав та Баана, і ввійшли в розпал денної спеки до оселі Іш-Бошетової, а той спочивав після обіду.

6 І ввійшли вони аж до середини, ніби взяти пшениці, та й ударили його в живіт. А

Рехав та брат його Баана втекли.

7 Отож, увійшли вони до оселі, а він лежить на ліжку своєму в спальні, і вони вбили його, і стяли йому голову. І взяли вони ту голову, і йшли степовим шляхом усю ніч.

8 І принесли вони Іш-Бошетову голову до Давида в Хеврон, та й сказали цареві: "Оце голова Іш-Бошета, Саулового сина, твого ворога, що шукав був твоєї душі. І дав Господь цього дня панові моему, цареві, помсту над Саулом та над нащадками його".

9 І відповів Давид Рехавові та братові його Баані, синам бееротеянина Ріммона: "Як живий Господь, що визволив душу мою від усякого утиску,

10 коли того, хто розповів мені: "Ось помер Саул", а він був в очах своїх, як добрий вісник, я схопив його, і вбив у Ціклагу, замість дати йому нагороду за звістку,

11 тим більше, коли люди несправедливі вбили справедливого чоловіка на постілі в господі його! То чи я не зажадаю його крові з вашої руки, і не винищу вас із землі?"

12 І Давид наказав слугам, і вони вбили їх, і відрубали їхні руки та їхні ноги, та й повісили над ставом у Хевроні. А Іш-Бошетову голову взяли й поховали в Авнеровій могилі в Хевроні.

2 про Самуїла 5

1 І зійшлися всі Ізраїлеві племена до Давида в Хеврон та й сказали йому: "Оце ми кістка твоя та тіло твоє!"

2 За царювання Саула, ти водив Ізраїля на війну і приводив назад. І Господь тобі сказав: "Ти пастимеш народ мій, Ізраїль, і ти будеш володарем над Ізраїлем".

3 І прийшли всі Ізраїлеві старшини в Хеврон, а цар Давид уклав з ними угоду в Хевроні перед Господнім обличчям. І помазали вони Давида царем над Ізраїлем.

4 Давид був віку тридцяти років, коли став царювати, і сорок років царював він.

5 У Хевроні царював він над Юдою сім років і шість місяців, а в Єрусалимі царював тридцять три роки над усім Ізраїлем та Юдою.

6 І пішов цар та люди його до Єрусалиму на євусеянина, мешканця того краю. А той сказав Давидові: "Ти не ввійдеш сюди, хіба виженеш сліпих та кривих!" Бо думали, що Давид ніколи не ввійде туди.

7 Та Давид здобув фортецю Сіон, він став Давидовим Містом.

8 І сказав Давид того дня: "Кожен, хто вб'є євусеянина, хай скине до каналу, а з ним і кривих та сліпих, зненавиджених для Давидової душі". Тому кажуть: "Сліпий та кривий не ввійде до оселі!"

9 І осів Давид у твердині, і назвав її Давидове Місто. І будував Давид навколо від Мілло й усередині.

10 І Давид усе звеличувався, а Господь, Бог Саваот, був з ним.

11 І послав Хірам, цар тирський, послів до Давида та кедрового дерева, і теслів, і каменярів для стін, і вони збудували будинок для Давида.

12 І пересвідчився Давид, що Господь поставив його міцно царем над Ізраїлем, і що він звеличив царство його заради народу свого Ізраїля.

13 А Давид узяв ще наложниць та жінок з Єрусалиму по виході його з Хеврону, і

народилися Давидові ще сини та дочки.

14 А оце імена народжених йому в Єрусалимі: Шаммуа, Шовав, Натан, Соломон,

15 Ївхар, Елішуа, Нафег, Яфіа,

16 Елішама, Еліяда і Еліфалет.

17 І почули филистимляни, що Давида помазали царем над Ізраїлем, і вийшли всі филистимляни, щоб шукати Давида. І Давид почув про це, і зійшов до твердині.

18 А филистимляни прийшли та розташувалися в долині Рефаїм.

19 А Давид запитав Господа: "Чи виходити мені проти филистимлян? Чи даси їх у мою руку?" І Господь відповів Давидові: "Виходь, бо конче дам филистимлян у руку твою!"

20 І прийшов Давид до Баал-Пераціму. І побив їх там та й сказав: "Господь прорвав ряди ворогів моїх переді мною, як вода прориває греблю". Тому він назвав те місце Баал-Перацімом.

21 І Давид та люди його забрали божків, що ті полишили там.

22 А филистимляни знову прийшли та розташувалися в долині Рефаїм.

23 І запитав Давид Господа, а він відповів: "Не виходь, обійди їх з тилу, і вийди на них від бальзамового лісу.

24 І коли ти почуєш шелест, немов хтось іде, по верхівках бальзамового лісу, тоді покvapся, бо то вийшов Господь перед тобою, щоб побити филистимський табір".

25 І Давид зробив так, як наказав йому Господь, і він побив филистимлян, і переслідував від Геви аж до Гезера.

2 про Самуїла 6

1 А Давид знову зібрав тридцять тисяч війська з добірних вояків Ізраїля.

2 І пішов Давид та весь народ, що був з ним з Юдиного Баалу, щоб винести звідти Божий ковчег, що над ним кличеться ім'я Господа Саваота, який мешкає на херувимах.

3 І вони поставили Божого ковчега на нового воза, і вивезли його з Авінадавового помешкання, що в Гів'ї. А Узза та Ахїо, сини Авінадавові, супроводжували того воза.

4 І несли його з Авінадавового помешкання, що в Гів'ї, і йшли з ковчегом Божим, а Ахїо йшов перед ковчегом.

5 А Давид та вся Ізраїлева оселя співали та грали перед Божим обличчям на цитрах, арфах, бубнах, гуслах і на цимбалах.

6 І прийшли вони аж до Ґорен-Нахону, а Узза простяг руку до Божого ковчегу, і притримав його, бо знорувилася була худоба.

7 І запалився Господній гнів на Уззу, і Бог уразив його там за цю провину. І він помер при Божому ковчегові.

8 І запалився Давидів гнів за те, що Господь покарав Уззу, і він назвав те місце Перец-Узза, і так його називають аж до цього дня.

9 І злякався Давид Господа того дня та й сказав: "Як увійде до мене Господній ковчег?"

10 І передумав Давида переносити Господній ковчег до себе, до Давидового Міста, та скерував його Давид до оселі ґатянина Овед-Едома.

11 І пробував Господній ковчег у ґатянина Овед-Едома три місяці, і Господь поблагословив Овед-Едома та всю його оселю.

12 І доповіли цареві Давидові: "Господь поблагословив оселю Овед-Едома та все, що його, заради ковчегу Божого". І пішов Давид, і виніс Божого ковчег з помешкання Овед-Едома до Давидового Міста з радістю.

13 І коли ті, хто ніс Господнього ковчег, ступали шість кроків, то він приносив у жертву вола та вгодоване теля.

14 А Давид, оперезаний лляним ефодом, танцював перед Господнім обличчям щосили.

15 Під радісні вигуки та під звуки сурми Давид та вся Ізраїлева оселя несли Господнього ковчег.

16 І коли Господній ковчег увійшов до Давидового Міста, то Мелхола, Саулова дочка, виглянула через вікно, і побачила царя Давида, що танцював та скакав перед Господнім обличчям. І вона стала зневажати його в серці своєму.

17 І принесли Господнього ковчег, і поставили його на місці його серед намету, що для нього поставив Давид. І приніс Давид цілопалення перед Господнім обличчям та жертву мирну.

18 А коли Давид скінчив приносити цілопалення та мирні жертви, то він поблагословив народ іменем Господа Саваота.

19 І він роздав для всього народу, для всього Ізраїлевого люду, від чоловіка й аж до жінки, для кожного по одному буханцеві хліба, по одному шматку печеного м'яса та по одному виноградному калачеві. І пішов весь народ кожен до помешкання свого.

20 І повернувся Давид, щоб поблагословити свою оселю. І вийшла Мелхола, Саулова дочка, навпроти Давида й сказала: "Прославився сьогодні Ізраїлевий цар, оголившись, на очах невірниць своїх слуг, немов який блазень!"

21 І сказав Давид до Мелхоли: "Я танцював перед обличчям Господа, що обрав мене, а не твого батька та всю родину його, і наказав мені бути володарем над Господнім народом, над Ізраїлем. Тому веселитимуся перед Господнім обличчям!"

22 І принижуся ще більше того. Стану нікчемним у твоїх очах, але в слуг, про яких ти кажеш, буду шанованим!"

23 І в Мелхоли, Саулової дочки, по цьому не було дітей аж до дня смерті її.

2 про Самуїла 7

1 І коли цар осів у своїй оселі, а Господь дав йому відпочити від усіх його навколишніх ворогів,

2 то сказав він до пророка Натана: "Дивися, я сиджу в кедровому будинку, а Божий ковчег знаходиться в наметі!"

3 І сказав Натан до царя: "Усе, що в серці твоєму, іди й зроби, бо Господь з тобою".

4 І було тієї ночі Господнє слово до Натана,

5 щоб сказав рабові його, Давидові: "Так сказав Господь: "Чи тобі будувати мені помешкання?

6 Бо я не мав свого помешкання від дня виведення мною Ізраїлевих синів з Єгипту й аж до цього дня, а мандрував у наметі.

7 Скрізь, де ходив я між Ізраїлевими синами, чи дорікнув я котрому з Ізраїлевих племен, якому доручив пасти народ мій, Ізраїля, що не збудували мені кедрове помешкання.

8 А зараз так скажеш моєму рабові Давидові, що так сказав Господь Саваот: "Я взяв тебе з пасовиська, як ходив ти за отарою, щоб ти став володарем над народом моїм, над Ізраїлем.

9 І був я з тобою в усьому, де ти ходив, і винищив я всіх ворогів твоїх перед тобою, і звеличив твоє ім'я, подібно великим на землі.

10 І визначив я місце для народу мого, для Ізраїля, і він пробуватиме в тому місці, і не будуть його вже непокоїти кривдники, і вже не гнобитимуть його, як перед тим.

11 А від того дня, як я настановив суддів над народом моїм, Ізраїлем, то я дав тобі мир від усіх ворогів твоїх. І Господь сказав тобі, що Господь збудує оселю твою.

12 Коли закінчатся твої дні, і ти ляжеш зі своїми батьками, то я поставлю по тобі нащадка твого, що вийде з утроби твоєї, і зміцню його царство.

13 Він збудує помешкання для ім'я мого, а я зміцню престол його царства навіки.

14 Я буду йому за Батька, а він буде мені за сина. Коли він викривить шлях свій, то я покараю його людською палицею та карами людських синів.

15 Та я не позбавлю його ласки своєї, як зробив це з Саулом, якого я відкинув перед тобою.

16 І буде певним твоє помешкання та царство твоє навіки перед тобою. Престол твій стоятиме міцно навіки! 17 І всі ці слова, як і все це видіння, Натан доніс до Давида.

18 Тоді прийшов цар Давид, і сів перед Господнім обличчям та й сказав: "Хто я, Господе Боже, і що мій рід, що ти привів мене аж сюди?

19 Неначе цього було замало в очах твоїх, Господе Боже, і ти ще оглошуєш про обітниці на майбутнє свого раба. А це за законом людським, Господе Боже!

20 І що ще може сказати Давид тобі? Та ти знаєш свого раба, Господе Боже!

21 Заради слова свого та за серцем своїм ти зробив ці величні справи, повідомляючи це своєму рабові.

22 Тому ти великий, Господе Боже, бо нема такого, як ти, і нема Бога, окрім тебе, згідно з усім, що ми чули своїми вухами.

23 А який є ще один люд на землі, як твій народ, Ізраїль, щоб Бог приходив викупити його собі за народ, і щоб встановити над ним своє ім'я, і щоб зробити ці великі й страхітливі речі для свого краю заради народу свого, якого викупив собі з Єгипту, від людей та від богів його?

24 І ти зміцнив собі народ свій, Ізраїля, собі за народ аж навіки, і ти, Господе, став для них за Бога.

25 А зараз, Господе Боже, затверди аж навіки те слово, що ти казав про свого раба

та про оселю його, і зроби, як ти сказав!

26 Хай буде навіки величним ім'я твоє, щоб промовляли: "Господь Саваот — Бог над Ізраїлем!" А оселя твого раба Давида міцно стоятиме перед обличчям твоїм!"

27 Раб твій наважився звернутися до тебе цією молитвою, бо ти, Господе Саваоте, Боже Ізраїлів, оголосив своєму рабові: "Збудую твою оселю!"

28 Господе Боже, ти той Бог, що слова твої правдиві, і що обіцяв своєму рабові це добро.

29 Тож зволь, Господе Боже, поблагослови оселю свого раба, як ти обіцяв, щоб була вона навіки перед обличчям твоїм, і щоб було навіки благословення твоє над оселею раба твого!"

2 про Самуїла 8

1 І по тому побив Давид филистимлян, і підкорив їх. І взяв Давид столицю їхню Гат.

2 І побив він Моав, і переміряв їх мотузкою, поклав їх на землю, і відміряв дві довжини мотузки на знищення, а одну довжину, щоб залишити живими. І стали моавитяни Давидовими рабами, які приносили йому данину.

3 І побив Давид Гададезера, сина Рехова, царя Цови, коли той ішов був відновити владу свою при річці Ефраті.

4 І здобув Давид від нього тисячу сімсот вершників та двадцять тисяч піших. А коням усіх тих колісниць Давид попідрізував жили, і залишив з того сто колісниць.

5 І прийшов Арам дамаський, щоб допомогти Гададезерові, цареві Цови, та Давид побив в Арамі двадцять дві тисячі.

6 І настановив Давид залоги в дамаському Арамі, і став Арам для Давида за рабів, що приносили данину йому, а Господь сприяв Давидові в усьому, де він ходив.

7 І забрав Давид золоті щити, що були в рабів Гададезера, і приніс їх до Єрусалиму.

8 А з Бетаху та з Беротаю, міст Гададезерових, цар Давид узяв дуже багато міді.

9 А коли почув Тої, цар Хамоту, що Давид побив усе військо Гададезера,

10 то послав свого сина Йорама до царя Давида, щоб привітати його з перемогою над Гедадезером, бо Тої завжди воював проти Гададезера. А в руці його були речі золоті, і речі срібні, і речі мідні.

11 Також їх присвятив цар Давид Господові разом із сріблом та золотом, що він присвятив був із забраного в усіх народів, яких він здолав:

12 з Араму, з Моаву, з синів Аммона, з филистимлян, з Амалика і зі здобичі Гададезера, сина Рехова, царя Цови.

13 І здобув Давид собі ім'я, коли він повернувся після перемоги над вісімнадцятьма тисячами Араму в Беґе-Мелах.

14 І він поставив залоги в Едомі, в усьому Едомі поставив залоги. І став весь Едом за рабів для Давида. І сприяв Господь Давидові скрізь, де він ходив.

15 І царював Давид над усім Ізраїлем, і судив Давид по справедливості весь народ свій.

16 Йоав, син Церуї, був над військом, а Йосафат, син Ахілудів, був канцлером.

17 Садок, син Ахітува, та Ахімелех, син Евіятара, були священники, а Серая був писарем.

18 Беная ж, син Єгояди, був над керетянами та над пелетянами. А сини Давидові були над царським двором.

2 про Самуїла 9

1 І сказав Давид: "Чи хто ще залишився з Саулового родини? Я зроблю йому ласку заради Йонатана".

2 А при Сауловій оселі був раб на ім'я Ціва. І покликали його до Давида, і цар запитав його: "Чи ти Ціва?" А той відповів: "Раб твій!"

3 І сказав цар: "Чи є ще хто з Саулової родини, щоб я зробив йому Божу ласку?" І сказав Ціва до царя: "Є ще син Йонатанів, кривий на ноги".

4 І запитав його цар: "Де він?" А Ціва відповів цареві: "Ось він в оселі Махіра, Амміїлового сина, в Ло-Деварі".

5 І цар Давид послав, і взяв його з оселі Махіра, Амміїлового сина, з Ло-Девару.

6 І прийшов Мефівошет, син Йонатана, Саулового сина, до Давида, і впав на обличчя своє і поклонився. І Давид сказав: "Мефівошете!" А той відповів: "Ось твій раб!"

7 І сказав йому Давид: "Не бійся, бо конче зроблю тобі ласку заради батька твого Йонатана, і поверну тобі все поле твого батька Саула. А ти завжди їстимеш хліб при моєму столі".

8 А той уклонився й сказав: "Хто твій раб, що ти звернув увагу на такого мертвого собаку, як я?"

9 А цар сказав до Ціви, Саулового слуги: "Усе, що було Саулове та всієї його родини, я дав синові твого пана.

10 І ти й сини твої та твої раби будете працювати на його землі. І будете приносити з урожаю, і буде хліб для сина твого пана, і він його їстиме. А Мефівошет, син пана твого, завжди їстиме хліб при моєму столі". А Ціва мав п'ятнадцять синів та двадцять рабів.

11 І сказав Ціва до царя: "Усе, як накаже мій пан цар своєму рабові, так зробить твій раб, і Мефівошет, як наказав цар, їстиме при царському столі, як один із царських синів".

12 А Мефівошет мав малого сина на ім'я Міха. І всі, хто мешкав у будинку Ціви, були раби для Мефівошета.

13 А кривий на ноги Мефівошет сидів у Єрусалимі, і завжди їв при царському столі.

2 про Самуїла 10

1 По тому, як помер цар Аммону, а замість нього зацарював син його Ганун.

2 Сказав Давид: "Виявлю свою ласку Ганунові, Нахашевому синові, як батько його виявив був ласку до мене". І послав Давид, щоб його порадувати, щодо батька його, через своїх рабів. І прибули Давидові раби до Аммону.

3 А князі Аммонових синів сказали до пана свого Гануна: "Чи Давид послав тобі втішників з пошани до батька твого? Чи ж Давид послав до тебе своїх слуг не на те, щоб розвідати все в місті, а потім знищити його?"

4 І взяв Ганун Давидових слуг, та й поголив половину їхніх борід і обрізав їхній одяг на половину, аж до стегон, та й відпустив їх.

5 І донесли про це Давидові, і він послав назустріч їм, бо ті люди були дуже осоромлені. І цар сказав їм, щоб сиділи в Єрихоні, поки відростуть їм бороди, а тоді повертатися.

6 І побачили сини Аммона, що зненавидів їх Давид. І послали вони й найняли з Арам-Бет-Рехову й Арам-Цови, двадцять тисяч піхотинців, та в царя Маахи, тисячу душ, і тов'ян дванадцять тисяч.

7 А коли Давид почув про це, то послав Йоава та все військо.

8 І повиходили сини Аммона, і вишикувалися до бою при вході до брами. А Арам-Цова, Рехов, тов'янини і Мааха були окремо на полі.

9 І як побачив Йоав, що на нього йдуть спереду та з тилу, то вибрав кращих Ізраїлевих вояків, та й поставив їх проти Арама.

10 А решту народу дав під руку свого брата Авшая, поставивши навпроти аммонітян,

11 і сказав: "Якщо в мене будуть проблеми з Арамом, то ти мені допоможеш, а якщо в тебе виникнуть проблеми з Аммоном, то я допоможу тобі.

12 З хоробрістю й відвагою битимемося за народ наш та за міста нашого Бога, а Господь хай зробить, що добре в очах його!"

13 А коли Йоав та люд, що був з ним, вступили в бій з Арамом, то ті втекли перед ним.

14 А сини Аммона побачили, що втік Арам, то й вони втекли до міста перед Авішаєм. І повернувся Йоав після битви до Єрусалиму.

15 А коли побачив Арам, що він побитий Ізраїлем, то вони зібралися разом.

16 Гададезер же послав, і привів Арама, що був за Рікою, і вони прибули до Хеламу під проводом Шоваха, головного над військом Гададезера.

17 І було донесено Давидові, і він зібрав усього Ізраїля, і перейшов Йордан, та прийшов до Геламу. А Арам вишикувався проти Давида, і воював з ним.

18 І побіг Арам перед Ізраїлем, а Давид знищив з Араму сім сотень колісниць та сорок тисяч вершників. І також Шоах, головний над військом його, був смертельно поранений, і там помер.

19 А коли всі царі, підлеглі Гададезера, побачили, що вони побиті Ізраїлем, то замирилися з Ізраїлем, і служили йому. І Арам боявся вже допомагати Аммонові.

2 про Самуїла 11

1 На початку року, в час виходу царів на війну, послав Давид Йоава й своїх слуг з ним, та всього Ізраїля, і вони побили Аммона, і взяли в облогу Раббу. А Давид сидів у Єрусалимі.

2 І надвечір встав Давид з ложа свого, і походжаючи на верхній терасі царського палацу, побачив він звідти жінку, що купалася. А та жінка була дуже вродлива.

3 І послав Давид, і запитав про ту жінку, і йому доповіли: "То Вірсавія, Еліямова дочка, жінка хіттеянина Урії!"

4 І послав Давид посланців, і взяв її. І вона прийшла до нього, і як очистилася, то він поклався з нею. Після цього вона повернулася до свого помешкання.

5 І завагітніла та жінка. І послала вона, щоб повідомити Давидові, що завагітніла.

6 А Давид послав до Йоава: "Пришли мені хіттеянина Урію". І Йоав послав Урію до Давида.

7 І прийшов Урія до нього, а Давид запитав про стан Йоава, і про стан народу, і про перебіг війни.

8 І сказав Давид до Урії: "Іди до свого помешкання та обмий свої ноги". І вийшов Урія з царської оселі, а за ним понесли гостинця царського.

9 Та Урія до себе не пішов, а спав при вході до царської оселі з усіма слугами пана свого.

10 І доповіли Давидові: "Урія не пішов до помешкання свого". І сказав Давид до Урії: "Чи ж не з дороги ти? Чому ти не пішов до свого помешкання?"

11 І сказав Урія до Давида: "Ковчег, Ізраїль та Юда сидять у наметах, а пан мій Йоав та раби мого пана таборують на голому полі. А я піду до свого помешкання, щоб їсти й пити та лежати зі своєю жінкою? Клянуся життям твоїм та життям душі твоєї, що не зроблю я такого!"

12 І сказав Давид до Урії: "Залишайся тут і сьогодні, а завтра я відпущу тебе". І залишався Урія в Єрусалимі того дня та дня другого.

13 І покликав його Давид, і той їв та пив перед ним, а він підпоїв його. І вийшов він вечірньої пори, щоб спати на ложі своєму разом зі слугами пана свого, а до помешкання свого не пішов.

14 А вранці написав Давид листа до Йоава, і послав через Урію.

15 В листі тому він написав: "Постав Урію спереду в найзапеклішому бою, і відступіть від нього, щоб його вбили".

16 І коли Йоав брав в облогу місто, то поставив Урію у найнебезпечніше місце, про яке знав.

17 І вийшли люди того міста, і воювали з Йоавом, і були вбиті дехто з людей, і з Давидових слуг, і також хіттеянин Урія.

18 І послав Йоав, і доповів Давидові про все.

19 І наказав він посланцеві: "Як закінчиш доповідати цареві про ту битву,

20 і розгнівається цар, і скаже тобі: "Чого ви так близько підійшли до міста воювати? Чи ви не знали, що з муру на вас кидатимуть?"

21 Хто вбив був Авімелеха, Єруббешетового сина? Чи не жінка кинула на нього горішнього каменя від жорен з муру, і він помер у Тевеці? Чого ви близько підійшли до муру?" То ти скажеш: "Вбито також хіттеянина Урію"".

22 І пішов посланець, і прийшов, і доповів Давидові все, що наказав був Йоав.

23 І сказав посланець Давидові: "Вони стали сильніші за нас і вийшли проти нас на поле, та ми відтіснили їх аж до входу в браму.

24 А стрільці стріляли на твоїх рабів з муру, і вразили декого з царевих рабів, а також убитий твій раб хіттеянин Урія".

25 І сказав Давид до посланця: "Так скажеш до Йоава: "Хай не буде лихим в очах твоїх це, бо меч пожирає то цього, то того. Посиль натиск на місто, та й розвали його! І підбадьор цим Йоава! 26 І почула Урієва жінка, що загинув її чоловік Урія, і голосила за своїм чоловіком.

27 А як минула жалоба, то Давид послав, і забрав її до свого помешкання, і вона стала йому за жінку, і народила йому сина. Та в Господніх очах лихим був вчинок Давида.

2 про Самуїла 12

1 І послав Господь Натана до Давида, і він прийшов до нього та й сказав йому: "Два чоловіки були в одному місті, один заможний, а інший убогий.

2 У заможного було дуже багато худоби дрібної та худоби великої.

3 А убогий нічого не мав, окрім однієї малої овечки, яку він придбав і годував. І росла вона з ним та з синами його, і з його хліба вона їла, і з келиха його пила, і на грудях його лежала, і була йому як дочка.

4 І прийшов до багатого чоловіка мандрівник, та той шкодував узяти з худоби своєї дрібної чи з худоби своєї великої, щоб спорядити їжу для того, що до нього прийшов, і він узяв овечку того вбогого, і спорядив її для того мандрівника"...

5 І дуже запалав Давидів гнів на того заможного чоловіка, і він сказав до Натана: "Як живий Господь, вартий смерті той чоловік, що вчиняє так.

6 А овечку він оплатить чотирикратно, за те, що зробив таке, і за те, що не змилювався".

7 І сказав Натан до Давида: "Ти той чоловік! Так сказав Господь, Бог Ізраїлів: "Я помазав тебе над Ізраїлем, і я врятував тебе з Саулової руки.

8 І дав тобі будинок твого пана, та жінок пана твого на лоно твоє, і дав тобі оселю Ізраїля та Юди, а якщо цього мало, то додам тобі ще й іншого.

9 І чому ти зневажив Господнє слово, і вчинив лихе в очах його? Хіттеянина Урію вбив ти мечем Аммонових синів, а його жінку взяв собі.

10 Тож не відступить меч від твоєї оселі навіки за те, що зневажив ти мене, і взяв за жінку собі жінку хіттеянина Урії".

11 Так сказав Господь: "Ось я наведу на тебе лихо з твоєї ж власної оселі, і заберу жінок твоїх на очах твоїх, і дам ближньому твоєму, а він покладеться з жінками твоїми при світлі цього сонця.

12 Хоч ти вчинив таємно, а я зроблю це перед усім Ізраїлем та перед сонцем".

13 І сказав Давид до Натана: "Згрішив я перед Господом!" А Натан сказав до Давида: "Господь зняв твій гріх, ти не помреш!

14 Та що ти зневажив Господа цим, то син твій, народжений тобі, конче помре".

15 І пішов Натан до себе, а Господь вразив дитя, що Давидові народила Урієва жінка, і воно захворіло.

16 І Давид молив Бога за дитинку, і постив Давид, і входив до кімнати, і ночував, поклавшись на землю.

17 І прийшли старшини його оселі до нього, щоб підняти його з землі, та він опирався, і не підкріпився з ними хлібом.

18 І сьомого дня померло те дитя, але Давидові слуги боялися доповісти йому, що померло те дитя, промовляючи: "Ось як була та дитина живою, казали ми до нього, та не слухав він нашого голосу, а як ми скажемо, що померло це дитя, то ще вчинить щось лихе".

19 А Давид побачив, що слуги його шепочуться поміж собою, і зрозумів, що померло те дитя. І запитав Давид у своїх слуг: "Чи не померло дитя?" А ті відповіли: "Померло".

20 І підвівся Давид із землі, і помився, і намастився, і змінив свій одяг, і ввійшов до Господньої оселі та й уклонився. Потому ввійшов до свого будинку, і звелів подати їсти, і поклали йому хліба, і він їв.

21 І запитали його слуги: "Чого це, коли дитя жило, ти постив та плакав, а як померло, ти встав та й їв хліб?"

22 А він відповів: "Коли те дитя ще жило, я постив та плакав з думкою, що можливо Господь змилується наді мною, і житиме дитя те.

23 Та коли померло воно, нащо то я б постив? Чи зможу ще повернути його? Я піду до нього, а воно не повернеться до мене"...

24 І втішив Давид жінку свою Вірсавію, і прийшов до неї, і ліг з нею. І вона народила сина, а він назвав його Соломоном. І Господь полюбив його,

25 і послав пророка Натана, і той назвав його Єдід'я, за словом Господнім.

26 А Йоав воював з Раббою аммонітян, і здобув царське місто.

27 І послав Йоав посланців до Давида, і сказав: "Воював я з Раббою, і захопив місто води.

28 А зараз збери решту народу, і таборуй біля міста, та здобудь його, щоб не здобув те місто я, і щоб не було воно назване моїм ім'ям".

29 І зібрав Давид весь народ, і пішов до Рабби, і воював з нею, та й здобув її.

30 І взяв він корону з голови їхнього царя, вагою в талант золота, та з коштовними каменями, і Давид поклав її на свою голову. І він виніс дуже багато здобичі з того міста.

31 А народ, що був у ньому, він повиводив, і змусив їх обробляти деревину всякими залізними знаряддями, і виробляти цеглу. І так робив він усім Аммоновим містам. І повернувся Давид та весь народ до Єрусалиму.

2 про Самуїла 13

1 Авесалом, син Давидів мав вродливу сестру на ім'я Тамара. І покохав її Амнон, син Давидів.

2 І зводив Амнон себе через кохання до сестри Тамари так, що аж захворів. Вона

ж була дівиця, і Амнонові здавалося, що вона недосяжна для нього.

3 А Амнон мав товариша на ім'я Йонадав, син Шім'ї, Давидового брата. І Йонадав був чоловік дуже хитрий.

4 І він сказав йому: "Чого це ти, царевичу, такий сумний щоранку? Чи ж не розповіси мені?" І сказав йому Амнон: "Я кохаю Тамару, сестру брата свого Авесалома".

5 І сказав йому Йонадав: "Ляж на ложі своєму, і вдавай хворого. А коли прийде твій батько, щоб побачити тебе, то скажи йому: "Хай прийде сестра моя Тамара, і підкріпить мене хлібом, і хай приготує на моїх очах ту їжу, щоб я бачив та їв з руки її"". "

6 І ліг Амнон, і вдавав хворого, а цар прийшов побачити його. І сказав Амнон до царя: "Хай прийде сестра моя Тамара, і хай спече на моїх очах два млинці, і я попоїм з її руки".

7 І послав Давид до помешкання Тамари, кажучи: "Іди до господи твого брата Амнона, і приготуй йому страви".

8 І прийшла Тамара до свого брата Амнона, а він лежить. І взяла вона тіста, і замісила, і приготувала на очах його, та й спекла млинці.

9 І взяла вона пательню, і поставила перед ним, та він відмовився їсти. І сказав Амнон: "Випровадь від мене всіх людей". І повиходили від нього всі люди.

10 І сказав Амнон: "Принеси їжу до кімнати, і я з'їм з твоєї руки". І взяла Тамара млинці, що приготувала, та й принесла своєму братові Амнонові до кімнати.

11 І вона принесла до нього, щоб їв, а він схопив її, сказавши: "Ляж зі мною, моя сестро!"...

12 А вона йому відповіла: "Ні, брате мій, не безчесть мене, бо не робиться так в Ізраїлі! Не вчиняй цього гріха.

13 І куди я понесу свою ганьбу? А ти станеш, як один із мерзотників в Ізраїлі. Звернися до царя, і він не відмовить віддати мене тобі"...

14 Та він не бажав слухати її голосу. І був він дужчий від неї, і лежав з нею, і збезчестив її...

15 І по цьому дуже зненавидів її Амнон великою ненавистю, бо ця ненависть, якою він зненавидів її, була більша від кохання до неї. І сказав до неї Амнон: "Уставай, і йди геть"...

16 А вона сказала йому: "По тому як ти збещестив мене, волієш ще й вигнати?" Та він не мав бажання її слухати.

17 І покликав він юнака, слугу свого, та й сказав: "Вижени цю від мене геть, і замкни за нею двері"...

18 А на ній була квітчаста туніка, бо так завжди вбиралися царські дочки, панни. І його слуга випровадив її назовні, і замкнув за нею двері.

19 А Тамара посипала попелом свою голову, а квітчасту туніку, що була на ній, роздерла, і обхопивши руками голову, все ходила та голосила...

20 І сказав до неї брат її Авесалом: "Чи не твій брат Амнон був з тобою? Ось що, сестро моя, мовчи, адже він твій брат! Не бери цього до серця свого"... І осіла Тамара, на самоті, в оселі брата свого Авесалома.

21 А цар Давид почув про це все, і дуже розгнівався!

22 І не розмовляв Авесалом з Амноном ні про добре, ні про лихе, бо Авесалом зненавидів Амнона за те, що той збезчестив сестру його Тамару.

23 І по двох роках мав Авесалом стригти овець у Баал-Хацорі, що при Єфремі, і Авесалом покликав усіх царських синів.

24 І прийшов Авесалом до царя та й сказав: "Ось раб твій має стригти овець, хай піде цар та раби його з твоїм рабом".

25 І сказав цар до Авесалома: "Ні, сину мій, не підемо ж ми всі, щоб не обтяжувати тебе". І хоч той дуже наполягав, він не пішов, але поблагословив його.

26 І сказав Авесалом: "А як ні, хай піде з нами брат мій Амнон!" І сказав йому цар: "Чого він піде з тобою?"

27 Та Авесалом дуже просив його, і він послав з ним Амнона та всіх царських синів.

28 А Авесалом звелів слугам своїм: "Дивіться, як Амнон сп'яніє від вина, то вбийте його! І не бійтеся, бо це я звелів вам? Хай не здригнеться рука ваша!"...

29 І зробили Авесаломові слуги Амнонові, як звелів був Авесалом. А царські сини повставали, і сіли верхи кожен на мула свого, та й повтікали.

30 І як були вони ще в дорозі, Давидові повідомили: "Авесалом убив усіх царських синів, не залишивши жодного"...

31 І цар устав, і роздер одяг свій, і впав на землю, і всі слуги його стояли при ньому з роздертим одягом.

32 І сказав Йонадав, син Шім'ї, Давидового брата: "Хай не думає мій пан, що всіх царських синів убито, бо помер тільки Амнон. Авесалом виношував це вбивство від дня, як той збезчестив сестру його Тамару.

33 Хай мій пан цар не побивається так, ніби всі царські сини померли, одже помер тільки Амнон".

34 А Авесалом утік. Потому вартовий, що стояв на чатах, придивився й побачив, що позаду нього, шляхом на схилі гори, іде численний народ.

35 І сказав Йонадав до царя: "Ось прийшли царські сини. Як казав раб твій, так і сталося".

36 Як тільки він це промовив, прийшли царські сини. І плакали вони разом з царем та слугами його ревним плачем...

37 А Авесалом утік до Талмая, Амміхурового сина, царя ґешурського. А Давид був у жалобі за сином своїм усі ті дні.

38 Потім Авесалом пішов до Ґешуру, і пробув там три роки.

39 З часом цар Давид змирився зі смертю Амнона, і перестав гніватися на Авесалома.

2 про Самуїла 14

1 А Йоав, син Церуї, дізнався, що цареве серце прихилилося до Авесалома.

2 І послав Йоав до Текої, і взяв звідти мудру жінку, та й сказав до неї: "Вберися в жалобний одяг, вдаючи жалобу, і не намащуйся пахощами, будеш, як та жінка, що

багато днів у жалобі за померлим.

3 І прийдеш до царя, та й скажеш до нього те, що я тобі скажу".

4 І прийшла та жінка до царя, впала на коліна, і вклонившись до землі, сказала: "Поможи, царю!"

5 І запитав її цар: "Що тобі?" А та відповіла: "Я вдова, а чоловік мій помер.

6 А в невольниці твоєї двоє синів. І посварилися вони обидва в полі, і не було кому примирити їх, і вдарив один іншого, та й убив його.

7 А ось весь рід устав на невольницю твою, вимагаючи видати вбивцю свого брата, щоб убити його за душу його брата, якого він убив, і щоб винищити також спадкоємців". Погасять вони останню іскру мою, яка залишилася, щоб не лишити моему чоловікові ані ймення, ані нащадка на поверхні землі"...

8 І сказав цар до тієї жінки: "Іди до свого помешкання, а я накажу про тебе".

9 І сказала та жінка до царя: "На мені, пане мій царю, той гріх, та на оселі мого батька, а цар та трон його невинні".

10 І сказав цар: "Того, хто щось казатиме на тебе, приведеш його до мене, і він не дошкулятиме тобі".

11 А вона сказала: "Хай згадає цар Господа, Бога свого, щоб не нашкодив ще більше месник за кров та щоб він не вбив мого сина". І він відповів їй: "Як живий Господь, не впаде на землю й волосина сина твого!"

12 І сказала та жінка: "Дозволь невольниці твоїй сказати слово до свого пана царя!" А він сказав: "Каж!"

13 І сказала вона: "А чому ти таке задумав проти Божого народу? Цар, коли каже таке, сам себе звинувачує, не повертаючи свого вигнанця.

14 Бо ми конче помремо, як та вода, вилита на землю, що її не зібрати. Та Бог не знищить душі, і він задумав не відвернути від себе вигнанця.

15 І оце зараз прийшла я сказати панові моему цареві це, бо той народ налякав мене. І подумала твоя невольниця: "Звернуся я до царя, можливо виконає цар прохання своєї невольниці.

16 Бо цар вислухає, щоб врятувати свою невольницю з руки того чоловіка, що прагне викреслити мене та мого сина з Божого спадку"."

17 І сказала твоя невольниця: "Хай станеться слово мого пана царя на втіху мені, бо мій пан цар як ангел Божий, розуміє добре та лихе. А Господь, Бог твій, буде з тобою!"

18 А цар сказав до тієї жінки: "Не приховай переді мною нічого, про що я запитаю тебе". І сказала та жінка: "Хай же запитує пан мій цар!"

19 І цар сказав: "Чи не Йоавова рука з тобою в усьому цьому?" І відповіла та жінка: "Як жива душа моя, пане мій царю, не можна відхилитися ані праворуч, ані ліворуч від усього, що казав мій пан цар, бо твій раб Йоав він наказав мені це, і він уклав у уста твоєї невольниці всі ці слова.

20 Щоб змінити вигляд тієї справи, раб твій Йоав зробив цю річ. А пан мій мудрий, як мудрий Божий ангел, щоб знати про все, що на землі".

21 І сказав цар до Йоава: "Добре, я виконаю твоє прохання, тож піди й поверни того

юнака, Авесалома!"

22 І впав Йоав на обличчя своє на землю, і вклонився, та й поблагословив царя. І сказав Йоав: "Сьогодні раб твій знає, що знайшов ласку в очах твоїх, пане мій царю, бо цар виконав прохання свого раба".

23 І встав Йоав і пішов до Гешуру, і привів Авесалома до Єрусалиму.

24 А цар сказав: "Хай він повернеться до своєї оселі, але обличчя мого не побачить". І повернувся Авесалом до оселі своєї, та царського обличчя не бачив.

25 А такого вродливого, як Авесалом, не було в усьому Ізраїлі, щоб був так дуже хвалений, від стопи ноги його й аж до маківки голови його не було в ньому вади.

26 А коли він голив свою голову, а голив він щороку, бо тяжке було волосся на голові його і важило воно на двісті шеклів царської ваги.

27 І народилися Авесаломові троє синів та одна дочка, на ім'я Тамара. Вона була жінка вродлива з вигляду.

28 І сидів Авесалом в Єрусалимі два роки часу, а царського обличчя не бачив.

29 І послав Авесалом до Йоава, щоб той звернувся до царя, та він не побажав прийти до нього. І послав він ще вдруге, але і вдруге не прийшов він.

30 І сказав він до своїх слуг: "Погляньте на Йоавову ділянку поля, засіяну ячменем, що поруч мого, ідіть і підпаліть її". І Авесаломові слуги підпалили ту ділянку поля.

31 Тоді Йоав устав і прийшов до Авесалома, та й сказав йому: "Нащо слуги твої підпалили мою ділянку?"

32 І сказав Авесалом до Йоава: "Я ж посилав до тебе, прохаючи, прийти до мене, щоб я послав тебе до царя сказати: "Краще було б мені залишатися в Гешурі. А якщо я все ж повернувся, то

дозволь мені бачити царське обличчя, а коли є на мені гріх, то вбий мене"..."

33 І прийшов Йоав до царя, і розповів йому те. І покликав він Авесалома, і той прийшов до царя, і вклонився йому до землі, і цар поцілував Авесалома...

2 про Самуїла 15

1 І сталося по тому, справив собі Авесалом колісницю і коней, а ще поставив п'ять десятків людей, що мали бігати перед ним.

2 І вставав Авесалом вранці, та й ставав при шляху до брами. І кожного, що мав суперечку та йшов до царя на суд, Авесалом запитував:

3 "З якого ти міста?" І той відповідав: "З одного з Ізраїлевих племен твій раб".

3 І казав до нього Авесалом: "Дивися, слова твої добрі та слухні, та в царя нема кому тебе вислухати".

4 І продовжував Авесалом: "Коли б мене настановлено було суддею над краєм, то до мене приходив би кожен, хто мав би суперечку чи судову справу, а я б судив його справедливо".

5 І коли хто підходив вклонитися йому, то він простягав свою руку, пригортав його та цілував.

6 І робив Авесалом це всьому Ізраїлеві, що приходив на суд до царя. І крав

Авесалом серця Ізраїлевих людей!

7 Через сорок років, сказав Авесалом до царя: "Піду я та виконаю обітницю мою, що я давав був Господові в Хевроні.

8 Бо раб твій, коли осів був у Гешурі, що в Арамі, склав обітницю, промовляючи: "Якщо Господь справді поверне мене до Єрусалиму, то я служитиму Господові"".

9 І сказав йому цар: "Іди з миром!" І той устав та й пішов до Хеврону.

10 І порозсилав Авесалом вивідувачів по всіх Ізраїлевих племенах, і сказав їм: "Коли ви почуєте звуки сурми, то скажете: "Зацарював Авесалом у Хевроні!11 А з Авесаломом пішли двісті людей з Єрусалиму, що були ним покликані. Вони пішли по простоті своїй, нічого не знаючи.

12 І послав Авесалом покликати гілоянина Ахітофела, Давидового радника, з міста Гіло, як він мав приносити жертви. А бунт усе розростався, і до Авесалома приєднувалося все більше люду.

13 І доповіли Давидові: "Серце ізраїльтян стало на бік Авесалома".

14 І сказав Давид до всіх своїх слуг, що були з ним в Єрусалимі: "Треба втікати, щоб врятуватися від Авесалома. Покватесь, поки він не заподіяв нам лиха, і не побив цього міста вістрям меча".

15 І сказали цареві раби його: "Усе, що обере наш пан цар, то при тому й твої раби!"

16 І вийшов цар та вся його оселя пішки, а десять жінок наложниць залишив, щоб стерегли будинок.

17 І пішли цар та весь народ до Бет-Гамерхаку.

18 А всі його слуги йшли перед ним, а також усі керетяни й усі пелетяни та всі ґатяни, шість сотень люду, що прийшли були пішки з Ґату, йшли перед царем.

19 А цар сказав до ґатянина Іттая: "Чого підеш і ти з нами? Повернися, і сиди з тим царем, бо ти чужинець та й вигнанець із краю свого.

20 Вчора прийшов ти, а сьогодні я мав би турбувати тебе йти з нами? А я йду, не знаючи куди. Повернися, і забери братів своїх із собою. А Господь вчинить з тобою справедливо!"

21 І відповів Іттай цареві: "Як живий Господь і живий мій пан цар, тільки в тому місці, в якому буде мій пан цар, чи то на смерть, чи то на життя, то там буде твій раб!"

22 І сказав Давид до Іттая: "Тоді йди!" І пішов ґатянин Іттай та всі його люди, та всі діти, що були з ним.

23 А весь той край плакав ревним плачем, коли народ проходив. А цар та весь народ перейшли потік Кедрон, і пішли шляхом до пустелі.

24 А з ним ішли Садок та всі левити, що несли ковчега Божого свідoctва. І вони поставили Божого ковчега, а Евіятар приносив цілопалення, аж поки весь народ не вийшов з міста.

25 І сказав цар до Садока: "Поверни Божого ковчега до міста. Якщо я знайду ласку в Господніх очах, і він поверне мене, то я побачу його та помешкання його.

26 А якщо він скаже так: "Не бажаю тебе", — то ось я, і хай зробить мені, як добре в очах його".

27 І сказав цар до священника Садока: "Чи ти бачиш це все? Повернися з миром до міста, а син твій Ахімаац та син Евиятарів Йонатан хай будуть з вами.

28 Глядіть, я чекатиму в цій пустелі, аж поки ви мене повідомите".

29 І повернув Садок та Евиятар Божого ковчега до Єрусалиму, та й осіли там.

30 А Давид босий і з покритою головою, сховавшись узбіччям на гору Оливну, та все плакав. А весь народ, що був з ним, теж ішов з плачем, покривши свої голови...

31 А Давидові доповіли: "Ахітофел серед зрадників з Авесаломом". І Давид сказав: "Господе, зроби ж нерозумними Ахітофелові поради!"

32 І коли вийшов Давид на верхів'я, де вклоняються Богові, аж ось навпроти нього аркеянин Хушай у роздертій туніці, а порох на його голові.

33 І сказав йому Давид: "Якщо ти підеш зі мною, то будеш мені тягарем.

34 А якщо повернешся до міста й скажеш Авесаломові: "Я раб твій, о царю! Як був віддавна рабом батька твого, так зараз я твій раб", то зведеш нанівець для мене Ахітофелеві поради.

35 З тобою будуть там священники Садок та Евиятар. І все, що ти почуєш з цареві оселі, розповіси священникам Садокові та Евиятарові.

36 Ще там з ними двоє їхніх синів: Ахімаац у Садока та Йонатан у Евиятара, і ви пошлете через них до мене кожне слово, яке почуєте".

37 І увійшов Хушай, Давидів друг, до Єрусалиму, коли Авесалом також входив до міста.

2 про Самуїла 16

1 А коли Давид зійшов трохи з верхів'я, то зустрів Ціву, Мефібошетового слугу, та пару віслуків, що на них везли двісті хлібів, і сто в'язок родзинок, і сто літніх плодів та бурдюк вина.

2 І запитав цар у Ціви: "Що це в тебе?" А Ціва відповів: "Це їздові віслюки для царської оселі, а хліб та літні плоди юнакам для їжі, а вино на пиття змученому в пустелі".

3 І сказав цар: "А де син твого пана?" А Ціва відповів цареві: "Он він сидить у Єрусалимі, бо сказав: "Сьогодні Ізраїлева оселя поверне мені царство мого батька"".

4 І сказав цар до Ціви: "Все, що в Мефібошета тепер твоє". А Ціва сказав, уклонившись: "Хай я знайду ласку в очах твоїх, пане мій царю".

5 І прийшов цар Давид до Бахуріму, аж ось виходить звідти чоловік з роду Саулового на ім'я Шім'ї, син Ґерин. Він ішов і все проклинав.

6 І кидав камінням на Давида та на всіх рабів його, хоч весь народ та вояки були по правиці й лівиці царя.

7 І отак казав Шім'ї в прокльонах своїх: "Іди, іди геть, кривавий негіднику!"

8 Господь повернув на тебе всю кров оселі Саулової, що зацарював ти замість нього. І віддав Господь царство в руку сина твого Авесалома, ось чому це лихо на тебе, бо ти кривавий злочинець!"...

9 І сказав до царя Авішай, син Церуї: "Нащо проклинає цей мертвий пес мого пана

царя? Піду я, і зітну йому голову!"

10 А цар відповів: "Хай це не обходить нас, сини Церуїні, що він проклинає, Господь йому сказав проклясти Давида! І хто скаже: "Нащо ти так зробив?" 11 І сказав Давид до Авішая та до всіх своїх слуг: "Ось син мій, що вийшов з утроби моєї, шукає моєї душі, а що вже казати про цього веніаминівця! Дайте йому спокій, і хай проклинає, бо так наказав йому зробити Господь!"

12 Може зглянеться Господь над моїм лихом, і поверне мені цього дня добром замість його прокляття"...

13 І йшов Давид та люди його шляхом, а Шімї йшов узбіччям гори навпроти нього та все проклинав, і кидав камінням на нього, та сипав порохом.

14 І прийшов цар та весь народ, що був з ним, змучені, і відпочили там.

15 А Авесалом та весь ізраїльський народ увійшли до Єрусалиму, а з ними Ахітофел.

16 І як прийшов аркеянин Хушай, товариш Давида, до Авесалома, то сказав йому: "Хай живе цар, хай живе цар!"

17 І сказав Авесалом до Хушая: "Це така ласка твоя для приятеля твого? Чому не пішов ти з ним?"

18 І сказав Хушай до Авесалома: "Кого обрав Господь та цей народ, та кожен ізраїльтянин, то й я буду з ним.

19 А по-друге, кому я служитиму? Чи ж не синові його? Як служив я батькові твоєму, так буду й тобі".

20 І сказав Авесалом до Ахітофела: "Дай пораду, що маємо робити".

21 І сказав Ахітофел до Авесалома: "Прийди до наложниць свого батька, яких він залишив стерегти будинок. І коли почує весь Ізраїль, що зненавидів тебе батько твій, то зміцняться руки всім, хто з тобою".

22 І розтягли Авесаломові намет на даху, і Авесалом прийшов до наложниць батька свого на очах усього Ізраїля.

23 А Ахітофелові поради, які він давав тими днями, були такі певні, немов запитати в самого Бога, такі були Ахітофелові поради і для Давида, і для Авесалома!

2 про Самуїла 17

1 І сказав Ахітофел до Авесалома: "Оберу я дванадцять тисяч з народу, і піду цієї ночі навздогін Давидові.

2 І нападу на нього, поки він змучений та слабкий, і він затремтить, і втече весь народ його, а я вб'ю й самого царя.

3 І наверну я весь народ до тебе. Як не буде того, якого душі ти шукаєш, то весь народ матиме мир".

4 І сподобалося це Авесаломові та всім Ізраїлевим старшинам.

5 І сказав Авесалом: "Поклич теж аркеянина Хушая, та послухаємо, що у вустах його, хай скаже також він".

6 І прийшов Хушай до Авесалома, а Авесалом сказав до нього: "Отак радив

Ахітофел. Порадь ти, чи виконувати слова його, чи ні".

7 І сказав Хушай до Авесалома: "Не добра та порада, яку цього разу дав Ахітофел".

8 І додав Хушай: "Ти знаєш батька свого та людей його, що вони сильні люди, та й розлючені вони, як ведмедиця, позбавлена дітей. А батько твій вояк, і не ночуватиме з народом.

9 Зараз він ховається в одній з печер, або в іншому місці. І коли на початку хтось із твоїх упаде, то інші, довідавшись про це, скажуть: "Прибічники Авесалома зазнали поразки",

10 Тоді навіть хоробрий вояк, якого серце — як серце лев'яче, занепаде духом, бо весь Ізраїль знає, що батько сильна людина і хоробрі ті, що з ним.

11 Тому раджу я: "Хай конче збереться до тебе весь Ізраїль від Дана й аж до Беер-Шеви, чисельністю як пісок, що на березі морському, і ти сам поведеш їх у бій.

12 І прийдемо ми проти нього в одне з місць, та й нападємо на нього, як падає роса на землю, і не залишимо жодного живого з них.

13 А якщо він утече до якого міста, то весь Ізраїль принесе мотузки, та й потягнемо його аж до потоку, так, що не залишиться там ані камінчика"".

14 І сказав Авесалом та всі Ізраїлеві старшини: "Краща порада аркеянина Хушая від поради Ахітофелової! Бо це Господь наказав відхилити добру Ахітофелову пораду, щоб прийшло нещастя на Авесалома від Господа".

15 І сказав Хушай до священників Садока та Евіятара: "Так і так радив Ахітофел Авесаломові та Ізраїлевим старшинам, а я радив так і так.

16 Мерщій пошліть і донесіть Давидові, щоб не ночував цієї ночі в пустелі, а хай конче перейде на той бік, щоб не загинув цар та весь народ, що з ним".

17 А Йонатан та Ахімаац стояли в Ен-Рогелі. І пішла невіленьця й розповіла їм, а вони пішли й доповіли цареві Давидові, бо не могли ані показатися, ані увійти до міста.

18 Та їх побачив один юнак і доніс Авесаломові. І вони обоє швидко пішли звідти, та й увійшли до помешкання одного чоловіка в Бахурімі, що мав криницю на своєму подвір'ї, і спустилися туди.

19 А жінка та взяла й накрила криницю, і насипала зверху зерна, і нічого не було помітно.

20 І прийшли Авесаломові раби до тієї жінки та й запитали, де Ахімаац з Йонатаном, а жінка та сказала їм, що вони перебралися через річку. І ті шукали й не знайшли, та й повернулися до Єрусалиму.

21 А по їхньому відході, вони вийшли з криниці, і пішли та донесли Давидові. І сказали вони до Давида: "Збирайтеся і переходьте негайно річку, бо отак радив на вас Ахітофел".

22 І повставали Давид та весь народ, що з ним, та до світанку перейшли Йордан, і не залишилося жодного, що не перейшов би Йордану.

23 А коли Ахітофел побачив, що порада його не виконана, то осідлав віслюка, та й пішов до свого помешкання, у місто своє. І він дав вказівки по господарству своєму, та й повісився, і помер, і був похований у могилі свого батька...

24 Давид же прийшов до Маханаїму, а Авесалом та весь народ перейшли Йордан.

25 І замість Йоава Авесалом настановив над військом Амасу. А Амас був сином ізрееліта Їтри, який увійшов був до Авігаїл, дочки Нахашової, сестри Церуї, Йоавиної матері.

26 І таборував Ізраїль та Авесалом у Гілеаді.

27 І коли Давид прийшов до Маханаїму, то Шові, Нахашів син з Рабби, що в Аммоні, і Махір, Амміеловий син з Ло-Девару, і гілеадянин Барзіллай з Рогеліму

28 поприносили постіль, чаші, глиняний посуд, пшениці, ячменю, борошна, пряженого зерна,

29 меду, масла, сиру з худоби великої та худобу дрібну, для поживи Давидові та народу, що з ним, сказавши, що народ голодний, змучений та спраглий у пустелі.

2 про Самуїла 18

1 А Давид оглянув народ, що з ним, і настановив над ними тисяцьких та сотників.

2 І послав Давид третину народу під рукою Йоава і третину під рукою Авішая, сина Церуї, Йоавового брата, а третину під рукою ґатянина Іттая. І сказав цар до народу: "Конче піду також і я з вами!

3 Та народ сказав: "Ти не підеш! Бо якщо ми втікатимемо, вони не звернуть на нас уваги. І якщо половина нас помре, їм буде байдуже, бо ти для них, як нас десять тисяч. Буде краще, коли допомагатимеш нам з міста".

4 І сказав до них цар: "Що буде добре в очах ваших, зроблю". І став цар при брамі, а весь народ виходив за сотнями та за тисячами.

5 А цар наказав Йоавові, Авішаєві та Іттаєві: "Обережно будьте мені з моїм юнаком Авесаломом!" А весь народ чув, як цар наказав усім очільникам про Авесалома.

6 І вийшов народ на поле навперейми Ізраїля, і був бій в Єфремовому лісі.

7 І був побитий там Ізраїлів народ Давидовими рабами. І полягло там двадцять тисяч!

8 І поширився там бій по всій тій землі, і того дня більше народу пожер ліс, ніж поїв меч.

9 А Авесалом, їдучи на мулі, зустрівся з Давидовими рабами. І забіг мул під крону великого дуба, а Авесаломове волосся заплуталося в гілках дуба, і він опинився між небом та між землею, а мул, що під ним, утік...

10 І побачив це один чоловік, і доповів Йоавові: "Ось я бачив Авесалома, що висить на дубі".

11 І сказав Йоав до того чоловіка, що доносив йому: "Ось ти бачив, а чому ти не вразив його там на землі, а я дав би був тобі десять шеклів срібла та одного пояса".

12 І сказав той чоловік до Йоава: "А коли б я важив на руці своїй навіть тисячу шеклів срібла, не простягну своєї руки на царського сина, бо ми чули на власні вуха, що цар наказав тобі й Авішаєві та Іттаєві: "Збережіть мені мого юнака Авесалома!"

13 Або коли б я причинив лихе душі його, а всяка річ не затаїться перед царем! То й ти став би проти мене".

14 І сказав Йоав: "Нема часу зволікати!" І він узяв три стріли в руку свою, і всадив їх у серце Авесалома, що ще живий висів під дубом...

15 І потім оточили його десятеро Йоавових зброєнош, і добили Авесалома...

16 І засурмив Йоав у сурму, стримавши переслідування Ізраїля, і народ повернувся.

17 І взяли вони Авесалома, та й кинули його в лісі до великої ями, і накидали над ним величезну могилу з каміння, а весь Ізраїль втікав кожен до намету свого.

18 А Авесалом узяв був і поставив собі ще за життя свого пам'ятник, що в царській долині, бо він казав: "Нема в мене сина, щоб згадувати про ймення моє". І він назвав пам'ятник своїм ім'ям. І називають його Яд-Авесалом аж до цього дня.

19 А Ахімаац, Садоків син, сказав: "Побіжу я й повідомлю цареві, що Господь визволив його від руки ворогів".

20 І сказав йому Йоав: "Не ти вісник сьогодні, сповістиш іншого дня. А цього дня не повідомиш, бо царський син помер".

21 І сказав Йоав до кушита: "Іди, донеси цареві, що ти бачив". А кушит уклонився Йоавові, та й побіг.

22 А Ахімаац, син Садока, знову сказав до Йоава: "А хай буде, що буде! Побіжу й я за кушитом! Йоав же сказав: "Пощо ти побіжиш, мій сину, коли нема доброї звістки?"

23 А хай буде, що буде, побіжу!" І той сказав йому: "Біжи!" І побіг Ахімаац рівнинним шляхом, і випередив кушита.

24 Давид же сидів між двома брамами. А вартовий пішов на дах брами муру, і вгледів людину, що бігла.

25 І доповів вартовий цареві. А цар сказав: "Якщо він сам — то звістка в устах його!" А той усе наближався.

26 І побачив вартовий іншого, що біг. І гукнув вартовий до сторожа брами: "Ось біжить ще один". А цар сказав: "І цей зі звісткою!"

27 І сказав вартовий: "Я бачу, що перший, схожий на Ахімааца, Садокового сина". А цар сказав: "То людина добра, і приходить з доброю звісткою".

28 Вклонився Ахімаац цареві своїм обличчям до землі та й сказав: "Мир! Благословенний Господь, Бог твій, що видав людей, які піднесли були руку свою проти мого пана царя!"

29 А цар запитав: "Чи гаразд з моїм юнаком Авесаломом?" І відповів Ахімаац: "Я бачив велику тривогу, коли Йоав посилав царського раба та мене, твого раба, та я не знаю, що то"...

30 І сказав цар: "Відійди набік, стань отут". І той відійшов набік та й став.

31 Аж ось прийшов кушит і сказав: "Хай прийме звістку мій пан цар, бо сьогодні визволив тебе Господь від руки всіх повсталих на тебе".

32 І запитав цар кушита: "Чи гаразд з моїм юнаком Авесаломом?" І відповів кушит: "Хай станеться ворогам мого пана царя та всім, що повстали на лихо проти тебе, як тому юнакові!"...

2 про Самуїла 19

1 І затремтів цар, і вийшов на горішній поверх брами, та й заплакав. А коли йшов, то так казав: "Сину мій, Авесаломе, сину мій! Сину мій, Авесаломе! О, якби я був помер замість тебе, Авесаломе! Сину мій, сину мій!"...

2 А Йоавові донесено: "Ось цар в жалобі оплакує Авесалома".

3 І того дня ця перемога обернулася на жалобу для всього народу, бо того дня народ почув, що казали: "Засмутився цар за своїм сином!"

4 І прокрадався народ того дня, щоб увійти до міста, як прокрадається народ, осоромлений своєю втечею з поля битви...

5 А цар, закривши своє обличчя, голосив: "Сину мій, Авесаломе! Авесаломе, сину мій! Сину мій!"...

6 І прийшов Йоав до будинку царя, та й сказав: "Сьогодні ти осоромив обличчя всіх своїх рабів, які врятували життя твоє, і життя твоїх синів та дочок, і життя жінок твоїх, і життя наложниць твоїх,

7 через те, що ти любиш тих, хто тебе ненавидить, і ненавидиш тих, хто тебе любить, бо ж сьогодні ти виявив, що нема в тебе вождів ані слуг. А я знаю, що коли б Авесалом був живий, а ми всі сьогодні були мертві, то це було б любе в очах твоїх...

8 А зараз устань, і вийди на радість своїм рабам. Бо присягаю Господом, якщо ти не вийдеш, то цієї ночі ніхто не ночуватиме з тобою, і це буде тобі гірше за всяке лихо, що приходило на тебе від молодості твоєї й досі!"

9 І цар устав та й засів у брамі, а всьому народові донесли: "Ось цар сидить у брамі!" І посходився весь народ перед царське обличчя, а Ізраїль утік кожен до своїх наметів.

10 І сперечався весь народ по всіх Ізраїлевих племенах, промовляючи: "Цар врятував нас від руки всіх наших ворогів, він же врятував нас з руки филистимлян, а нині втік з краю перед Авесаломом.

11 А Авесалом, якого ми помазали були над собою, помер на війні. Треба незволікаючи повернути царя".

12 І цар Давид послав до священників, Садока та Евіятара, щоб сказали так до Юдиної старшини: "Невже ви будете останніми серед повертаючих царя до його помешкання? Адже цар і вся оселя його вже знають про що розмовляють серед Ізраїля.

13 Ви брати мої, ви кіска моя та тіло моє! Чого ви маєте бути останніми, серед повертаючих царя?"

14 А Амасі скажете: "Чи ж ти не кістка моя та не тіло моє? Хай так зробить мені Бог, і хай ще додасть, якщо ти не будеш у мене вождем війська по всі дні замість Йоава".

15 І прихилив він до себе усі до одного серця Юди. І послали вони до царя: "Повернися ти та всі твої слуги!"

16 І повернувся цар, і прийшов аж до Йордану, а Юда прийшов до Гілгалу назустріч цареві, щоб перепровадити царя через Йордан.

17 А веніаминівець Шім'ї, Герин син, що з Бахуріму, поквапився зійти з Юдиними людьми, щоб зустріти царя Давида.

18 І з ним було тисяча людей з Веніямина та Ціва, слуга Саулової оселі, і п'ятнадцять синів його та двадцять його рабів з ним. І вони перейшли Йордан перед царем.

19 І він перейшов брід, щоб перепровадити царську оселю та зробити, що було добре в очах його. А Шім'ї, Герин син, упав перед царем, як той переходив Йордан,

20 та й сказав цареві: "Хай пан не порахує мені переступу, і не пам'ятає, що раб твій завинив був того дня, коли мій пан цар вийшов був з Єрусалиму, щоб цар не поклав це до серця свого!

21 Бо раб твій знає, що згрішив він, і ось я прийшов сьогодні перший з усієї оселі Йосипа, щоб зустріти мого пана царя".

22 А Авішай, син Церуїн, запитав: "Чи ж не буде забитий Шім'ї за те, що проклинав Господнього помазанця?"

23 А Давид відповів: "Що вам до мене, сини Церуїні, нащо вам сьогодні ставати мені за супротивників? Чи сьогодні буде забитий хто в Ізраїлі? Хіба ж я не знаю, що сьогодні я цар над Ізраїлем?"

24 А до Шім'ї цар сказав: "Не помреш!" І заприсягнув йому цар.

25 І зійшов зустріти царя й Мефівошет, онук Саулів. А він не мив ніг своїх і не стриг свої вуса, і не прав свого одягу від дня, як цар вийшов, аж до дня, коли він повернувся з миром.

26 І коли прийшов він до Єрусалиму зустріти царя, то запитав його цар: "Чому ти не пішов зі мною, Мефівошете?"

27 А той відповів: "Пане мій царю, раб мій обдурих мене! Я, раб твій, сказав: "Осідлаю собі віслюка, сяду на нього та й поїду з царем, бо раб твій кульгавий".

28 Та він очорнив раба твого перед паном моїм царем. А мій пан, цар, немов Божий ангел, тому зроби, що добре в очах твоїх!

29 Бож хіба вся оселя батька мого не була варта смерті перед моїм паном царем? Та ти вмістив раба свого при столі своєму. І яке ж я маю право скаржитися перед царем? 30 І сказав йому цар: "Годі про це. Я сказав: "Ти та Ціва поділите землю"".

31 І сказав Мефівошет до царя: "Та хай йому дістанеться все, раз мій пан, цар, прийшов з миром до оселі своєї!".

32 А гілеадянин Барзіллай зійшов з Рогеліму, і перейшов з царем Йордан, щоб провести його за річку.

33 А Барзіллай був дуже старий, віку вісімдесяти років. Він годував царя, як той сидів був у Маханаїмі, адже був дуже заможною людиною.

34 І сказав цар до Барзіллая: "Перейди зі мною, і я годуватиму тебе при собі в Єрусалимі".

35 І сказав Барзіллай до царя: "Скільки ще часу життя мого, що я піду з царем до Єрусалиму?"

36 Я сьогодні віку вісімдесяти років. Чи можу я розпізнавати між добрим та лихим?

Чи розпізнає твій раб смак того, що їстиме й питиме, чи голоси співаків та співачок? Нащо буде ще раб твій тягарем для свого пана царя?

37 Трохи перейде твій раб з царем за Йордан. І не варте це винагороди від царя?

38 Хай раб твій повернеться, і хай помре у своєму місті при могилі батька свого та своєї матері. А ось раб твій, син мій Кімган, перейде з паном моїм, царем, а ти зроби йому, що добре в очах твоїх".

39 І сказав цар: "Кімган перейде зі мною, а я зроблю йому, що миле в очах твоїх. І все, що забажаєш, я зроблю тобі!"

40 І весь народ перейшов Йордан, перейшов і цар. І цар поцілував Барзіллая, та й поблагословив його, і той повернувся на своє місце.

41 А цар пішов до Гілгалу, а з ним пішли Кімган та весь Юдин народ, і вони провадили царя, а ще йшла половина Ізраїлевого народу.

42 Аж ось усі ізраїльтяни прийшли до царя, і сказали йому: "Чому вкрали тебе наші брати, люди Юдині, і перепровадили царя та його оселі через Йордан, та всіх Давидових людей з ним?"

43 Юдині ж люди відповіли Ізраїлеві: "Бо близький цар до нас! І чого то запалився тобі гнів на цю річ? Чи справді з'їли ми що в царя? Чи він роздав нам які подарунки?"

44 А ізраїльтяни сказали юдеям: "Нас десять частин у царя, а також і в Давида нас більше за вас. Чому ж ви злегковажили нас? Хіба ж не нам було перше слово, щоб повернути царя?" Але слово юдеїв було твердішим від слова ізраїльтян.

2 про Самуїла 20

1 І трапився там негідник один на ім'я Шева, син Біхрі, з роду Веніяминового. І засурмив він у сурму та й промовив: "Нема нам частки в Давиді, і нема нам спадщини у сина Єсеевого! Ізраїлю, усі до наметів своїх!"

2 І пішли ізраїльтяни від Давида за Шевою, сином Біхрі, а юдей залишився при своєму цареві від Йордану й аж до Єрусалиму.

3 І прийшов Давид до свого помешкання в Єрусалим. І взяв цар десять жінок наложниць, яких настановив був пильнувати будинок свій, та й віддав їх під варту. І він їх годував, але до них не приходив. І були вони ув'язнені аж до дня своєї смерті, були як вдови за життя чоловіка.

4 І сказав цар до Амаси: "Склич мені юдеїв у три дні, і повертайся!"

5 І пішов Амаса, щоб скликати Юду, та запізнився до визначеного часу, про який він умовився.

6 І сказав Давид до Авішая: "Шева, син Біхрі, може накоїти нам лиха більше від Авесалома. Візьми слуг свого пана, та наздожени його, щоб він не знайшов собі якої фортеці, і не сховався за її мурами від нас".

7 І вийшли за ним Йоавові люди і керетянин, і пелетянин та всі лицарі, і пішли вони з Єрусалиму наздоганяти Шеву, сина Біхрі.

8 Вони були при великому камені, що в Гівеоні, а Амаса вийшов проти них. Йоав же був одягнутий у свій одяг, з прип'ятим мечем на стегні його.

9 І сказав Йоав до Амаси: "Чи гаразд тобі, брате мій?" І Йоав узяв правою рукою Амасу за бороду, щоб поцілувати його.

10 А Амас не звернув уваги на меч, що був у Йоавовій руці. І той ударив його ним у живіт, і вивалилися нутрощі його на землю, і не довелося бити ще раз, бо той помер... І Йоав та брат його Авішай гналися за Шевою, сином Біхрі.

11 А один з Йоавових слуг став над Амасою та й сказав: "Хто воліє бути з Йоавом, і хто за Давида, ідіть за Йоавом!"

12 А Амасу валявся в крові серед битого шляху. І побачив той чоловік, що весь народ зупинявся, і стягнув Амасу з битого шляху на поле, і накрив його, щоб не видно було, і щоб не зупинявся ніхто біля нього.

13 Як прибрали його з битого шляху, то пішли всі за Йоавом, щоб наздоганяти Шеву, сина Біхрі.

14 А той перейшов серед усіх Ізраїлевих племен до Авел-Бет-Маахи, і серед усіх береян, і були вони зібрані, і теж пішли за ним.

15 А Йоавові люди прийшли і взяли його в облогу в Авел-Бет-Маасі, і насипали біля міського муру вал. І весь народ, що був з Йоавом, заходився валити мур.

16 І погукала одна жінка з міста: "Слухайте, слухайте, скажіть-но Йоавові, щоб підійшов сюди, я хочу розмовляти з ним!"

17 І він підійшов до неї, а та жінка запитала: "Чи ти Йоав?" А він відповів: "Я". І вона сказала йому: "Послухай слів своєї невірльниці!" А він сказав: "Я слухаю".

18 І сказала вона: "Колись казали, що треба запитати в Авелі", — і так вирішували справу.

19 Я від мирних та вірних міст Ізраїля промовляю до тебе. Ти шукаєш знищити місто, матір Ізраїля. Нащо ти нищиш спадщину Господню?"

20 А Йоав відповів: "Борони Боже, борони мене, Боже! Присягаю, що не захоплю і не знищу!"

21 Це не так, один чоловік з Єфремових гір, на ім'я Шева, син Біхрі, підніс свою руку на царя Давида. Видайте його мені, і я піду від міста". І сказала та жінка до Йоава: "Ось голову його кинуть тобі через мур!"

22 І радилася та жінка з народом, і відрубали голову Шеви, сина Біхрі, та й кинули до Йоава. А той засурмив у сурму, і розійшлися від міста кожен до наметів своїх. А Йоав повернувся в Єрусалим до царя.

23 І став Йоав над усім Ізраїлевим військом, а Беная, син Еґоядин, став над керітянином та пелетянином.

24 А Адорам — над даниною, а Йосафат, син Ахілудів, був канцлером,

25 а Сева — писарем, а Садок та Евіятар — священиками.

26 А також яріянин Іра був священиком у Давида.

2 про Самуїла 21

1 І був голод за днів Давида три роки, рік за роком. І шукав Давид Господнього обличчя, а Господь сказав: "Кров на Саула та на його оселю за те, що вбивав він

гівеоніян".

2 І покликав цар гівеоніян та й сказав їм про це. А гівеоніяни, вони не з Ізраїлевих синів, а з залишків амореїв, а Ізраїлеві сини були присягнули їм. Та Саул шукав, щоб винищити їх через свою ревність для синів Ізраїля та Юди.

3 І сказав Давид до гівеоніян: "Що я зроблю вам і чим надолужу, щоб ви поблагословили Господню спадщину?"

4 І ті відповіли йому: "Не треба нам ані срібла, ані золота від Саула та від оселі його, і не треба нам убивати нікого в Ізраїлі". А він сказав: "Що ви скажете, зроблю вам".

5 І сказали вони до царя: "За того, що вбивав нас, що прагнув нас винищити в кордонах Ізраїля,

6 хай буде нам дано семеро з синів його, і ми повішаємо їх для Господа в Гівеаті Сауловому, обранцеві Господньому". А цар сказав: "Я дам".

7 Та змилосердився цар над Мефівошетом, сином Йонатана, Саулового сина, через Господню присягу, що була поміж Давидом та Йонатаном, Сауловим сином.

8 І взяв цар двох синів Ріцпи, дочки Аї, яких вона народила Саулові, Армонія та Мефівошета, і п'ятьох синів Мелхоли, Саулової дочки, що вона народила Адріїлові, синові мехолаянина Барзіллая,

9 та й дав їх у руку гівеоніян, і вони повішали їх на горі перед Господнім обличчям. І впали всі семеро разом, а були вони вбиті в перших днях жнив, коли розпочинали збирати ячмінь.

10 А Ріцпа, дочка Аїна, взяла веретище, і ростягла його собі на скелі, і була там від початку жнив аж поки не зійшли на них води з неба, і не давала вона спочити на них птаству небесному вдень, а польовій звірині вночі...

11 І було донесено Давидові, що зробила Ріцпа, Аїна дочка, Саулова наложниця.

12 А Давид пішов, і взяв кістки Саула та сина його Йонатана від мешканців гілеадського Явешу, що викрали були їх з майдану Бет-Шану, де їх повісили филистимляни того дня, коли вони побили Саула в Гілбоа.

13 І виніс він звідти кістки Саула та сина його Йонатана, і зібрали кістки повішаних.

14 І поховали рештки Саула та сина його Йонатана в Веніяминовому краї, в Целі, в могилі батька його Кіша. І зробили все, що наказав був цар, і потому Бог був ублаганий краєм.

15 І була ще війна филистимлян з Ізраїлем. І зійшов Давид та з ним слуги його, і воювали з филистимлянами. І змучився Давид.

16 І був Ішбі в Нові, що з нащадків Рафи, а вага його списа три сотні шеклів міді, і оперезаний він був новою зброєю. І він прагнув убити Давида.

17 Та допоміг цареві Авішай, син Церуїн, і він вдарив филистимлянина, та й убив його. Тоді Давидові люди присягли йому, промовляючи: "Тобі не варто ходити з нами на війну, щоб не погас Ізраїлевий світильник!"

18 І потім була ще війна в Нові з филистимлянами. Тоді хушанин Сіббехай побив

Сафа, що з нащадків Рафи.

19 І була ще війна в Нові з филистимлянами, і віфлеємець Елханан, син Яаре побив гатянина Ґоліята, а руків'я списа його було, як ткацький вал.

20 І була ще війна в Ґаті. А там чоловік великого зросту, що мав на руках та на ногах по шість пальців, числом двадцять чотири. Також і він був народжений тому Рафі.

21 І зневажав він Ізраїля, та вбив його Йонатан, син Шім'ї, Давидового брата!

22 Четверо тих були народжені тому Рафі в Ґаті, і попадали вони від руки Давида та від руки рабів його.

2 про Самуїла 22

1 І заспівав Давид до Господа пісню того дня, як Господь врятував був його з руки всіх його ворогів та з руки Саулової:

2 "Господь — моя скеля, твердиня моя і Рятівник мій!

3 Мій Бог — моя скеля, я сховаюся в ній, він щит мій і ріг порятунку мого, він башта моя та мій прихисток! Рятівнику мій, ти врятуєш мене від насилля!

4 Я покличу до Славетного Господа, і буду визволений від своїх ворогів!

5 Бо хвилі смертельні мене оточили, потоки бурхливі лякають мене.

6 Навколо мене тенета шеолу, а пастки смертельні підстерігали мене!

7 В утиску кличу до Господа, і до Бога свого я волаю, і він почує мій голос із храму свого, і досягне вух його крик мій.

8 Захиталася земля й затремтіла, затряслися й захиталися небесні підвалини, бо він запалився гнівом!

9 З ніздрів його виходив дим і з його вуст — вогонь пожираючий, і сипався жар від нього!

10 Він небо нахилив і зійшов у хмарі густій.

11 Сів він на херувим і полетів, помчав на крилах вітру.

12 Огорнув себе темрявою, мов наметом, водами та густими хмарами.

13 Від блиску, що був перед ним, запалало вугілля.

14 Господь заgrimів на небесах, і свій голос Всевишній подав.

15 Він послав свої стріли та їх розпорошив, послав блискавку і їх побентежив.

16 І оголилося дно морське, і відкрилися основи всесвіту, від осуду твого, о Госпode, від подиху вітру з ніздрів його.

17 Він з висоти руку простяг, взяв мене і витяг з вод великих.

18 Він мене врятував від мого потужного ворога, від моїх ненависників, бо дужчі від мене вони.

19 Напали на мене вони в день нещастя мого, та Господь був моєю опорою.

20 І на місце широке він вивів мене, він мене врятував, бо вполював мене!

21 Хай Господь зробить мені по моїй справедливості, хай заплатить мені згідно чистоті рук моїх!

22 Бо беріг я шляхи Господні, і від Бога свого я не відступив,

23 бо всі його присуди переді мною, не відступлю від постанов його!

24 І був я йому бездоганним, і остерігався своєї провини.

25 І Господь відплатив мені по моїй справедливості, за чистотою моєю перед очима його.

26 Зі справедливим ти справедливо поводишся, з чесним поводишся чесно,

27 з чистим поводишся чисто, а з лукавим — за лукавством його!

28 І народ ти від лиха рятуєш, а очі твої — на зухвалих, яких ти принижуєш.

29 Бо ти, Господе, мій світильник, освітить Господь мою темряву!

30 Бо з тобою поб'ю я ворожі ватаги, з Богом своїм через мур проберуся!

31 Бог — його шлях досконалий, слово Господнє очищене, щит він для всіх, хто вдається до нього!

32 Бо хто Бог, окрім Господа? І хто скеля, окрім нашого Бога?

33 Бог — мій надійний прихисток, він шлях мій вирівнює.

34 Він зробить ноги мої, як оленячі, і поставить мене на висотах моїх,

35 Мої руки навчає до бою, і на плечі мої лука мідного напинає.

36 І дав ти мені щит порятунку свого, і зробить великим мене твоя підтримка!

37 Ти робиш впевненими кроки мої, і ноги мої не спіткнуться.

38 Прожену я своїх ворогів, і поб'ю їх, і не повернуся, аж поки не винищу!

39 Я їх знищу і потрощу, і не встануть вони, і попадають під ноги мої.

40 Ти ж для бою мене підперізуєш силою, валиш під мене бунтівників.

41 Повернув ти потилицею до мене моїх ворогів, моїх ненависників, і знищу я їх!

42 Озиралися вони — та нема порятунку, кликали до Господа, і не відповів він їм!

43 Я їх зітру, як той порошок землі, як болото на вулицях їх розітру й розтопчу!

44 Ти ж від бунту народу мого мене бережеш, щоб став головою над людом, мене стережеш, мені служитимуть народи, яких я й не знав!

45 Переді мною чужинці підлещуються, та на вістку про мене — покірно слухняні мені.

46 В'януть чужинці і тремтять у твердинях своїх.

47 Живий Господь, благословенна будь, Скеле моя, і хай звеличиться Бог скелі мого порятунку!

48 Бог, що за мене помстився, і що народи мені підкорив,

49 що рятує мене від моїх ворогів, ти звеличив мене над бунтівників, рятуює мене від насильників!

50 Тому хвалю тебе, Господе, серед народів, твоє ім'я оспівую!

51 Ти вежа порятунку свого царя, твоя ласка на помазанцеві твоєму, Давидові й нащадках його навіки!"

2 про Самуїла 23

1 А оце останні Давидові слова: "Слово Давида, сина Єсеевого, і слово високо поставленого, помазаного Богом Якова, і солодкого пісняра Ізраїлевого.

2 Дух Господній промовляє в мені, а слово його — на язика моєму!

3 Сказав Бог Ізраїлів, Скеля Ізраїлева промовляла до мене: "Якщо пануючий над

людьми, справедливий і панує в Божому страху!

4 То він буде, як сонячне світло ранку безхмарного, як трава, що росте по дощі!"

5 Чи оселя моя не така перед Богом? Бо вічну угоду зі мною укладено, її вміст досконалий і певний, бо то порятунок мій і все моє жадання! То хіба він не зробить, щоб вона процвітала?

6 А безбожні всі, як терня, відкинуте, що ніхто не бере його в руку.

7 А хто намагається до них доторкнутися, хай запасеться залізом чи руків'ям списа, і вогнем вони будуть спалені!

8 А оце імена Давидових славних героїв: тахкемонець Йошев-Башшевет, голова гвардії, він підняв свого списа і за один раз вісім сотень поклав.

9 По ньому Елезар, син Додо, сина Ахохі, був серед трьох лицарів з Давидом. Коли филистимляни зневажали ізраїльтян, що зібралися там на війну, і повтікали всі ізраїльтяни,

10 він устав, та й бив филистимлян, аж втомилася рука його й прилипла до меча. І зробив Господь великий порятунок того дня, а народ після нього тільки щоб здобич зібрав.

11 А по ньому гарарянин Шамма, син Аге. І зібралися филистимляни до Лехи, а там було поле, повне сочевиці, а народ повтікав перед филистимлянами.

12 І став він посеред того поля та й захистив його, побивши филистимлян. Це був великий порятунок від Господа.

13 І прийшли на початку жнив троє з тридцяти до Давида, в твердиню Адуллам. А громада филистимлян таборувала в долині Рефаїм.

14 Давид же тоді був у твердині, а залога филистимська була в Віфлеємі.

15 І спрагнув Давид та й сказав: "Хто напоїть мене водою з криниці, що в брамі?"

16 І продерлися ці три лицарі до филистимського табору, і зачерпнули води з віфлеємської криниці, що в брамі. І вони принесли до Давида, та він відмовився пити її, і вилив для Господа,

17 та й сказав: "Борони мене, Госпode, вчинити таке! Чи я буду пити кров тих, хто наражав на небезпеку життя своє?" І не пив він тієї води... Оце зробили три ці славні герої.

18 А Авішай, брат Йоава, Церуїного сина, він голова цих тридцяти. І він орудував своїм списом перед трьома сотнями, що побив. І він був найславетніший серед тих трьох.

19 Із тих тридцятьох він був найповажніший, і став він їм за головного. А до тих трьох не належав.

20 А Беная, син Єгоядин, син хороброго лицаря з Кавцеїлу, побив двох синів Аріїла моавського і ще інших багато подвигів зробив. І в день, коли випав сніг, він зійшов до ями, і забив там лева.

21 Також побив він одного єгипетського здорованя, що мав у руці списа. Він виступив проти нього з одним києм, і вирвавши списа з руки того єгиптянина, вбив його тим списом.

22 Оце зробив Беная, син Єгоядин, і його слава була серед тих трьох славних героїв.

23 З тих тридцяти він був найповажніший, а до тих трьох не належав. І Давид поставив його над своєю охороною.

24 Асаїл, Йоавів брат, серед тих тридцяти, Елханан, син Додів, з Віфлеєму,
25 хародянин Шамма, хародянин Еліка,
26 цалтоянин Хелец, текоїянин Іра, син Іквешів,
27 аннетоянин Авіезер, хушаянин Мевуннай,
28 ахохіянин Цалмон, нетофаянин Магарай,
29 нетофаянин Хелев, син Баанин, міг'іваянин Іттай, син Ріваїв, сини Веніяминові,
30 пір'ятонянин Беная, Гіддай з Нахале-Гаашу,
31 арваянин Аві-Алвон, бархум'янин Азмавет,
32 шаалвонянин Ел'яхба, сини Яшемові, Йонатан,
33 гарарянин Шамма, арарянин Ахіам, син Шарарів,
34 Еліфелет, син Ахасбаїв, сина маахаянина, гіллонянин Еліам, син Ахітофелів,
35 кармелянин Хецрав, арб'янин Паарай,
36 Їгал, син Натанів, з Цови, гадянин Бані,
37 аммонянин Целек, беероянин Нахарай, зброєноша Йоава, сина Церуїного,
38 їтрянин Іра, їтрянин Гарев,
39 хіттянин Урія, усіх тридцять сім.

2 про Самуїла 24

1 І знову запалився Господній гнів на Ізраїля, і намовив Сатана Давида проти них, кажучи: "Іди, перелічи Ізраїля та Юду!"

2 І сказав цар до Йоава, головного над військом: "Переїди усі Ізраїлеві племена від Дану аж до Беер-Шеви, і перелічи народ, щоб я дівідався число цього народу".

3 І сказав Йоав до царя: "Хай же Господь, Бог твій, додасть до народу в сто раз стільки, скільки є, а очі мого пана, царя, побачать. Та нащо пан мій, цар, уподобав собі це?"

4 Та цареве слово до Йоава та до очільників війська було вагомим. І вийшов Йоав та очільники війська від царя, щоб порахувати Ізраїлів народ.

5 І перейшли вони Йордан, і таборували в Ароері, з правого боку міста, що лежить у середині долини Гаду, біля Язеру

6 І прийшли вони до Гілеаду та до краю Тахтім-Ходші, потім до Дан-Яану, і звідти пішли околицями до Сидону.

7 І прийшли вони до твердині Цор і до всіх міст хіввеянина та ханаанянина, і вийшли до Юдиного Негеву, до Беер-Шеви.

8 І перейшли вони по всьому краю, і прийшли в кінці дев'яти місяців та двадцяти днів до Єрусалиму.

9 І дав Йоав цареві число народу. І було Ізраїля вісімсот тисяч лицарів, готових до бою, а з Юди було п'ятсот тисяч.

10 І неспокійно було на серці в Давида, як перелічив він народ. І сказав Давид до Господа: "Я тяжко згрішив, що зробив це! Нарзі ж, Господе, пробач провину свого раба, бо вчинив я нерозумно!"...

11 І встав вранці Давид, а Господнє слово було до пророка Гада, Давидового провидця:

12 "Іди, скажи Давидові, що так сказав Господь: "Три кари кладу я перед тобою, обери собі одну з них на покарання".

13 І прийшов Гад до Давида, і сказав йому: "Обери між семи роками голоду в твоєму краї, між трьома місяцями переслідування тебе ворогами твоїми, чи трьома днями моровиці в твоєму краї? Подумай і виріши, яке слово поверну я тому, хто послав мене".

14 І сказав Давид до Гада: "Дуже гнітить мене це! Краще нам потрапити під Господню руку, ніж людську!"...

15 І дав Господь моровицю в Ізраїлі від ранку й аж до часу умовленого, і померло з народу від Дану й аж до Беер-Шеви сімдесят тисяч душ...

16 І простяг той ангел свою руку на Єрусалима, щоб винищити його, та Господь пошкодував щодо того лиха. І сказав він до ангела, що нищив народ: "Годі, опусти свою руку!" А ангел Господній був біля току євусеянина Аравни.

17 І сказав Давид до Господа, коли побачив того ангела, що нищив народ: "Ось я згрішив, і зробив лихе. А ці вівці, що зробили вони? Хай же рука твоя буде на мені та на оселі батька мого!"...

18 І прийшов того дня Гад до Давида, та й сказав йому: "Постав Господові жертовника на току євусеянина Аравни".

19 І пішов Давид за словами Гадовими, як наказав був Господь.

20 І виглянув Аравна, і побачив царя та його слуг, що йдуть до нього. І вийшов Аравна, і вклонився цареві обличчям своїм до землі.

21 І запитав Аравна: "Чого прийшов пан мій цар до свого раба?" А Давид відповів: "Купити від тебе цей тік, щоб збудувати жертовника для Господа, і буде стримана моровиця серед народу".

22 І сказав Аравна до Давида: "Хай пан мій цар візьме за потребою й принесе жертву. Дивися, ось худоба на цілопалення, а молотарки та ярма на дрова.

23 Усе віддає Аравна тобі царю". І сказав Аравна до царя: "Господь, Бог твій, хай уподобає собі тебе!"

24 А цар сказав до Аравни: "Ні, маю тільки купити в тебе за гроші, не можу принести задарма цілопалень Господові, Богові моему". І купив Давид тік і худобу за п'ятдесят шеклів срібла.

25 І Давид збудував там жертовника для Господа, і приніс цілопалення та мирні жертви. І Господь змилосердився над краєм, і була стримана моровиця серед Ізраїля.

ПЕРША КНИГА ПРО ЦАРІВ

1 про царів 1

1 А Давид постарів, увійшов у літа. І кутали його всяким одягом, та не міг він зігрітися.

2 І сказали йому раби його: "Хай пошукають для пана царя молоду дівчину, щоб вона доглядала царя. І вона лежатиме поруч, і буде тепло панові цареві!"

3 І шукали дівчину вродливу по всіх Ізраїлевих кордонах, і знайшли шунаммітку Авішаґ, і привели її до царя.

4 А та дівчина була дуже вродлива. І вона доглядала за царем, і прислужувала йому, але інтимних стосунків з нею цар не мав.

5 А Адонія, син Хагґітин, став звеличувати себе, промовляючи: "Я царюватиму!" І справив він собі колісницю й вершників, а ще п'ять десятків людей, щоб бігали перед ним.

6 Мати народила його по Авесаломові, і він виріс дуже вродливим. Батько його, щоб не засмутити сина, не наважувався запитати: "Чого ти так робиш?"

7 І він змовився з Йоавом, сином Церуї, та з священником Евіятаром, і вони допомагали Адонії.

8 А священник Садок, Беная, син Єгоядин, пророк Натан, Шім'ї, Реї та Давидові звитяжці не були з Адонією.

9 І приніс Адонія в жертву худобу дрібну й худобу велику та вгодованих телят при Евен-Газзохелеті, що при Ен-Роґелі, і закликав усіх братів своїх, царських синів, та всіх юдеїв, царських слуг.

10 А пророка Натана, Бенаю, поважних звитяжців та брата свого Соломона він не покликав.

11 І сказав Натан до Вірсавії, Соломонової матері: "Чи ти не чула, що зацарював Адонія, син Хагґітин, а пан наш Давид не знає про те?"

12 А зараз я тобі пораджу, іди й рятуй життя своє та життя сина свого Соломона!

13 Підеш до царя Давида та й скажеш до нього: "Чи ж не ти, пане мій царю, присягав був своїй невільниці, що син твій Соломон царюватиме по тобі, і він сидітиме на троні твоєму. Чому ж зацарював Адонія?"

14 Як ти ще з царем розмовлятимеш, я ввійду за тобою, і підтверджу слова твої".

15 І ввійшла Вірсавія до царя в кімнату, а цар був дуже старий, а шунаммітка Авішаґ послужувала цареві.

16 І впала Вірсавія на коліна, вклонившись цареві до землі. А цар запитав: "Що тобі?"

17 І вона сказала йому: "Пане мій, ти присягав був своїй невільниці Господом, Богом своїм, що Соломон, син твій, царюватиме по тобі, і він сидітиме на троні твоєму.

18 А нині зацарював Адонія, а ти, пане мій царю, не знаєш про те...

19 І приніс він у жертву багато бичків, вгодованих телят та дрібної худоби, і покликав усіх царських синів, і священника Евіятара та Йоава, головного над військом, а раба твого Соломона не покликав.

20 А ти, пане мій царю, очі всього Ізраїля на тобі, щоб ти сказав їм, хто сидітиме на троні пана мого царя по ньому.

21 Інакше, як спочине пан мій цар з батьками своїми, то буду я та син мій Соломон злочинцями".

22 І ось, ще вона розмовляла з царем, як прийшов пророк Натан.

23 І доповіли цареві: "Ось пророк Натан!" І ввійшов він перед цареве обличчя, і впав перед царем обличчям своїм до землі.

24 І сказав Натан: "Пане мій царю! Чи ти сказав, що Адонія царюватиме по тобі, і він сидітиме на троні твоєму?"

25 Бо прийшов він сьогодні, і приніс у жертву багато бичків, вгодованих телят та худоби дрібної. І він покликав усіх царських синів, і очільників війська, і священника Евіятара, і ось вони їдять та п'ють перед ним, і кажуть: "Хай живе цар Адонія!"

26 А мене, раба твого, священника Садока, Бенаю, сина Єгоядиного та раба твого Соломона не покликав.

27 Чи ця річ була від пана мого царя, а ти не повідомив раба свого, хто сидітиме на троні мого пана царя по ньому?"

28 А цар Давид відповів: "Покличте мені Вірсавію!" І прийшла вона перед царське обличчя, і стала перед царем.

29 І присягнув цар, сказавши: "Як живий Господь, що визволив душу мою від усякого лиха,

30 як присягав я тобі Господом, Богом Ізраїля, що син твій Соломон царюватиме по мені, і він сидітиме на моєму троні замість мене, так я й зроблю цього дня!"

31 І впала Вірсавія перед царем на коліна, вклонившись обличчям своїм до землі, та й сказала: "Хай живе пан мій, цар Давид, навіки!"

32 А цар Давид звелів покликати йому священника Садока, пророка Натана та Бенаю, сина Єгоядиного". І прийшли вони перед цареве обличчя.

33 І сказав цар до них: "Візьміть із собою слуг вашого пана, і посадіть мого сина Соломона на мою мулицю, і відведіть його до Гіхону.

34 А там помаже його священник Садок та пророк Натан на царя над Ізраїлем. І засурміть у сурму та й проголосіть: "Хай живе цар Соломон!"

35 Тоді підете за ним, а він увійде та й сяде на моєму троні, і він царюватиме замість мене, бо я призначив його володарем над Ізраїлем та над Юдою".

36 І відповів Бенаю, син Єгоядин: "Амінь. Хай буде, як скаже Господь, Бог пана мого царя!"

37 Як був Господь з паном моїм царем, так хай буде і з Соломоном, і хай він звеличить трон його над трон пана мого царя Давида!"

38 І пішов священник Садок, пророк Натан, Бенаю, син Єгоядин, керетянини і пелетянини, і посадили Соломона на мулицю царя Давида, та й повели його до Гіхону.

39 І взяв священник Садок рога оливи з намету, та й помазав Соломона. І засурмили в сурму, та й вигукував весь народ: "Хай живе цар Соломон!"

40 І піднявся за ним весь народ. А народ грав на сопілках в радості великій, аж

земля гула від їхнього гамору!

41 І почув це Адонія та всі покликані, що були з ним, а вони тільки скінчили їсти. І почув Йоав голос сурми та й сказав: "Що це за шум та гамір у місті?"

42 Ще він не закінчив промовляти, аж ось приходить Йоанатан, син священника Евятара. А Адонія сказав: "Увійди, бо ти людина гідна, і повідом нам щось добре!"

43 І сказав Йонатан до Адонії: "Пан наш цар Давид настановив на царя Соломона!"

44 І послав з ним цар священника Садока, пророка Натана, Бенаю, Єгоядинога сина, керетянин та пелетянин і вони посадили його на царську мулицю.

45 І помазали його в Гіхоні священник Садок та пророк Натан на царя. І вийшли вони звідти веселі, і загуло місто. Це той гамір, що ви чули.

46 І Соломон уже засів на троні царства.

47 І також зійшлися царські слуги, щоб поблагословити нашого пана царя Давида, промовляючи: "Хай Бог твій зробить Соломонове ім'я славетнішим від твого, і хай звеличить його трон над трон твій!" І вклонився цар на ложі своєму.

48 І сказав цар так: "Благословенний Господь, Бог Ізраїлів, що сьогодні дав того, хто сів на троні моєму, а мої очі те бачать! 49 І затремтіли, і встали всі покликані, що були з Адонією, і пішли кожен шляхом своїм..."

50 А Адонія боявся Соломона. І встав він, і пішов, і схопився за роги жертовника.

51 І доповіли Соломонові: "Адонія налякався царя Соломона, і ось він схопився за роги жертовника та промовив: "Хай цар Соломон зараз присягне мені, що не вб'є свого раба мечем! 52 І сказав Соломон: "Якщо виявиться, що він людина добродісна, ані волосина його не впаде на землю! А якщо знайдеться в ньому що лихе, то помре".

53 І послав цар Соломон, щоб забрали його від жертовника. І привели його, і впав він перед царем Соломоном, а Соломон йому звелів іти до свого помешкання!"

1 про царів 2

1 І наблизилися Давидові дні до смерті, і він наказав своєму синові Соломонові:

2 "Ось я йду шляхом усього земного, а тобі зичу сили і твердості духу.

3 Пильнуватимеш накази Господа, Бога свого, щоб ходити його шляхами, щоб виконувати його постанови, заповіді, устами та приписи, як написано в Мойсеевому Законі, щоб тобі щастило в усьому, що робитимеш, і скрізь, куди б не пішов,

4 щоб виконав Господь слово своє, яке дав мені, кажучи: "Якщо сини твої пильнуватимуть шляхи свої, щоб ходити перед обличчям моїм у правді всім своїм серцем та вією душею своєю, то не буде переводу нікому від тебе на троні Ізраїлевого!"

5 А також ти знаєш, що зробив мені Йоав, син Церуїн, що зробив він Авнерові, Неровому синові, та Амасі, синові Єтеровому, провідникам Ізраїлевих військ. Він убив їх, і пролив кров за мирного часу, і заплямував кров'ю свого пояса, що на стегнах його, та сандалі свої, що на ногах його.

6 І ти зробиш за своєю мудрістю, і не даси зійти сивині його в мирі до шеолу.

7 А сином гілеадянина Барзіллая зробиш ласку, і хай вони будуть серед тих, що їдять за твоїм столом, бо вони прийшли до мене, коли я втікав перед Авесаломом, твоїм

братом.

8 Ось з тобою Шім'ї, Герин син, веніаминівець з Бахуріму. А він прокляв був мене важким прокляттям того дня, коли я йшов до Маханаїму. Та прийшов він до Йордану зустріти мене, і я присягнув йому Господом, промовляючи: "Не вб'ю тебе мечем!"

9 Не пробачай йому, ти людина мудра, тому знатимеш, що зробити йому. Зведеш сивину його в крові до шеолу".

10 І спочив Давид з батьками своїми, і був похований у Давидовому Місті.

11 А дні, що Давид царював над Ізраїлем, були сорок років: у Хевроні царював він сім років, а в Єрусалимі царював тридцять три роки.

12 І сів Соломон на троні Давида, батька свого, і вельми зміцнив царську владу за час свого перебування на троні.

13 І прийшов Адонія, син Гаггітин, до Вірсавії, Соломонової матері, а вона запитала: "Чи з миром прихід твій?" І він відповів: "З миром".

14 І додав: "Справа в мене до тебе". А вона сказала: "Кажі!"

15 І він сказав: "Ти знаєш, що моє було це царство, і на мене звернув весь Ізраїль своє обличчя, щоб мені царювати. Та відійшло царство, і дісталось моєму братові, бо від Господа це сталося йому.

16 Не відмов же мені в одному проханні до тебе". А вона сказала йому: "Кажі!"

17 І він сказав: "Скажи цареві Соломонові, бо він не відмовить тобі, щоб він дав мені шунаммітку Авішаґ за жінку".

18 І сказала Вірсавія: "Добре, я скажу про тебе цареві".

19 І прийшла Вірсавія до царя Соломона, щоб сказати йому про Адонію. А цар устав назустріч їй, вклонився та й сів на своєму троні. І поставив він трон і для царевої матері, і вона сіла по правиці його.

20 І сказала вона: "Маю одне невеличке прохання до тебе, не відмов мені". І сказав їй цар: "Проси, мати моя, я не відмовлю тобі".

21 І сказала вона: "Хай шунаммітка Авішаґ буде дана братові твоєму Адонії за жінку".

22 І відповів цар Соломон своїй матері: "Чому ти просиш шунаммітку Авішаґ для Адонії? Попроси для нього й царства, бо він брат мій, старший від мене, і для нього, і для священика Евіятара, і для Йоава, Церуїного сина!"...

23 І присягнув цар Соломон Господом: "Так хай зробить мені Бог, і так хай додасть, коли не на свою душу промовляв Адонія це слово...

24 А зараз, як живий Господь, що міцно поставив мене й посадовив мене на троні мого батька Давида, і що поставив оселю мою, як обіцяв був, сьогодні буде вбитий Адонія!"

25 І послав цар Соломон через Бенаю, Єгоядиноного сина, і він вразив його смертельно...

26 А священикові Евіятарові цар сказав: "Іди до Анатоту на землю свою, бо ти гідний смерті, але зараз не вб'ю тебе, адже носив ти ковчег Володаря Господа перед обличчям батька мого Давида, і що терпів ти в усьому, в чому терпів мій батько".

27 І вигнав Соломон Евиятара, щоб не був священником для Господа, щоб збулося слово Господнє, яке промовляв у Шіло на оселю Ілієву.

28 А звістка про це прийшла аж до Йоава, бо Йоав схилявся до Адонії, а до Авесалома не схилявся. І втік Йоав до Господнього намету, і схопився за роги жертовника...

29 І доповіли цареві Соломонові, що Йоав утік до намету Господнього, і ось він при жертовнику. І послав Соломон Бенаю, Єгоядиного сина, наказавши: "Іди і вбий його!"

30 І ввійшов Беная до Господнього намету, та й сказав до нього: "Цар звелів тобі вийти звідси". А той відповів: "Ні, я тут помру!" І передав Беная цареві слова Йоавові.

31 І сказав йому цар: "Зроби, як я наказав, убий його. І поховаєш його, і знімеш невинну кров, що Йоав пролив був, з мене та з оселі мого батька.

32 І хай поверне Господь пролиту ним кров на його голову, за те, що він убив двох справедливіших та гідніших від нього, а батько мій Давид того не знав: Авнера, Нериного сина, головного над Ізраїлевим військом, та Амасу, сина Єстеревого, головного над Юдиним військом.

33 І хай буде їхня кров на голові Йоава та на головах нащадків його навіки. А Давидові й нащадкам його та оселі його й трону його хай буде мир від Господа навіки".

34 І пішов Беная, Єгоядин син, і вбив його. І був він похований у своєму помешканні в пустелі.

35 А цар, замість нього, настановив над військом Бенаю, Єгоядиного сина, а священника Садока цар настановив замість Евиятара.

36 І послав цар, і покликав Шім'ї, і сказав йому: "Збудуй собі будинок у Єрусалимі, й осядеш там, і не вийдеш звідти нікуди.

37 І затям собі, що того дня, як ти вийдеш і перейдеш потік Кедрон, то конче помреш. Кров твоя буде на голові твоїй!"

38 І сказав Шім'ї до царя: "Добра це річ. Як наказав пан мій цар, так зробить раб твій". І сидів Шім'ї в Єрусалимі багато днів.

39 А в кінці трьох років, втекли двоє рабів Шім'ї до Ахіша, Маахінового сина, гатського царя. І донесли Шім'ї: "Ось раби твої в Гаті!"

40 І встав Шім'ї, й осідлав віслюка свого та й подався до Ахіша, щоб пошукати своїх рабів. І знайшов їх, і привів з Гату.

41 А Соломонові доповіли, що Шім'ї ходив у Гат, а потім повернувся назад до Єрусалиму.

42 І послав цар, і покликав Шім'ї та й сказав до нього: "Чи ж я не заприсяг тебе Господом, і не взяв свідка проти тебе, промовляючи: "Щоб ти затямив собі, що коли ти куди вийдеш, то того дня конче помреш?" І ти сказав мені: "Добра це річ, що я чув".

43 І чому ти не дотримувався Господньої присяги та наказу, що я дав був тобі?"

44 І сказав цар до Шім'ї: "Сам ти знаєш, і знає твоє серце, все те лихе, що заподіяв ти Давидові, батькові моєму. Хай же Господь поверне усе те на твою голову.

45 А цар Соломон буде благословенний, а Давидовий трон стоятиме міцно перед Господнім обличчям навіки".

46 І цар наказав Бенаї, Єгоядиному синові, а він вийшов і вразив його, і той помер. І царство зміцніло в Соломоновій руці.

1 про царів 3

1 І посвоячився Соломон з фараоном, єгипетським царем, і взяв фараонову дочку, і ввів її до Давидового Міста, ще доки він не закінчив будувати свого будинку, храму Господнього та муру навколо Єрусалиму.

2 Народ приносив жертви на пагорбах, бо не було ще збудовано помешкання для ймення Господнього аж до тих днів.

3 І полюбив Соломон Господа, щоб ходити постановами свого батька Давида, тільки й він приносив жертви та кадив на пагорбах.

4 І пішов був цар до Гівеону, щоб приносити там жертви, бо то найбільший пагорб. Тисячу цілопалень приніс Соломон на тому жертovníку.

5 В Гівеоні явився Господь Соломонові в нічному сні. І Бог сказав: "Проси, що я маю дати тобі!"

6 А Соломон відповів: "Мій батько, раб твій Давид, ходив перед обличчям тоїм правдою, праведністю та простотою серця у великій ласці твоїй. І ти зберіг йому ту велику ласку, і дав йому сина, що сидить на його троні, як є й цього дня.

7 А нині, Госпode, Боже, ти зробив свого раба царем замість батька мого Давида, а я молодий, не знаю виходу та входу.

8 А раб твій серед численного народу твого, якого ти обрав, що його не можна порахувати через велику кількість.

9 Дай же своєму рабові серце розумне, щоб судити народ твій, щоб відрізнати добре від лихого, бо хто втрапить керувати цим великим народом твоїм?"

10 І була та річ приємна в Господніх очах, що Соломон попросив.

11 І сказав Бог до нього: "За те, що просив ти це, а не просив для себе багато днів та багатства, і не просив душ ворогів своїх, а просив собі розуму, щоб уміти судити,

12 то зроблю я за словом твоїм, ось я даю тобі серце мудре та розумне, так що такого, як ти, не було перед тобою й не постане такий, як ти, по тобі.

13 А також те, чого не просив ти, я даю тобі: і багатство, і славу таку, що такого, як ти, не було перед тобою й не буде нікого серед царів усе життя твоє.

14 А якщо ти ходитимеш моїми шляхами, щоб виконувати мої постанови та заповіді, як ходив був батько твій Давид, то продовжу дні твої!"

15 І прокинувся Соломон, аж ось це був сон. І ввійшов він до Єрусалиму, та й став перед ковчегом Господнього заповіту, і приніс цілопалення та жертви мирні. І зробив він гостину для всіх своїх слуг.

16 І якось прийшли до царя дві жінки повії, та й стали перед обличчям його.

17 І сказала одна жінка: "Прошу, пане мій, ми обидві сидимо в одному будинку. І народила я при ній.

18 І сталося третього дня по пологах моїх, і народила теж оця жінка. А ми були разом, нікого іншого в будинку з нами не було, тільки ми вдвох.

19 А вночі помер син цієї жінки, бо вона налягла на нього.

20 І встала вона серед ночі, і взяла мого сина від мене, а невілница твоя спала, і поклала вона його поруч себе, а свого померлого сина поклала при мені...

21 І встала я вранці, щоб погодувати сина свого, а він мертвий! І придивилася я до нього вранці, а то не мій син, що я народила"...

22 А інша жінка сказала: "Ні, то мій син живий, а твій син мертвий!" А та сказала: "Ні, то твій син мертвий, а мій син живий!" І так сперечалися вони перед царем.

23 І сказав цар: "Ця каже, що її син живий, а тієї мертвий, а та каже, що то тієї син мертвий, а її син живий".

24 І наказав цар подати йому меча. І принесли меча перед цареве обличчя.

25 І сказав цар: "Розітніть це живе дитя надвоє, і дайте половину одній, а половину іншій!"...

26 А жінка, що син її живий, сказала до царя, бо любила його дуже: "Прошу, пане мій, дайте їй немовлятко живим, а вбити не вбивайте його!"... А та каже: "Хай не буде ні мені, ні тобі, розтинайте!"...

27 А цар сказав: "Дайте їй це немовлятко, а вбивати не вбивайте його. Вона його мати!"

28 І почув весь Єрусалим про той суд, що цар розсудив, і стали боятися царя, бо бачили, що в ньому Божя мудрість, щоб судити.

1 про царів 4

1 І був цар Соломон царем над усім Ізраїлем.

2 А оце його очільники: священик Азарія, син Садока.

3 Писарі Еліхореф та Ахія, сини Шіші. Канцлер Йосафат, син Ахілуда.

4 Головний над військом Беная, Єгоядин син, а Садок та Евіятар були священиками.

5 А Азарія, Натанів син, над намісниками, а священик Завуд, син Натанів, товариш царів.

6 А Ахішар над палацом, а Адонірам, Авдин син над даниною.

7 А в Соломона було дванадцять намісників над усім Ізраїлем, і вони відповідали за харчування царя та хатніх його, один місяць на рік кожен з них відповідав за харчування.

8 А оце їхні імена: Бен-Гур в Єфремових горах,

9 Бен-Декер — у Макаці, в Шаалевімі, в Бет-Шемеші і в Елоні Бет-Ганану.

10 Бен-Гесед — в Арубботі, йому належали: Сохо та весь край Хеферу.

11 Бен-Авінадав — уся околиця Дору. Тафат, Соломонова дочка, була йому за жінку.

12 Баана, Ахилудів син Таанах — Мегіддо та весь Бет-Шеан, що при Цартані, нижче Ізреелу, від Бет-Шеану аж до Авел-Мехола, аж до того боку Йокмеаму.

13 Бен-Ґевер — у гілеадському Рамоті, йому належали: оселі Яїра, сина Манасії, що в Гілеаді, йому околиця Аргова, що в Башані, шістдесят міст великих, з мурами та з

мідними засувами.

14 Ахінадав, син Іддо — в Маханаїмі.

15 Ахімаац — в Нефталімі. Він також узяв Босмат, Соломонову дочку, за жінку.

16 Баана, Хушаїв син, — в Асирі та в Бе-Алоті.

17 Йосафат, Паруахів син, — в Іссахарі.

18 Шім'ї, Елин син, — у Веніяміні.

19 Гевер, син Уріїв, — у Гілеаді, у краї Сигона, царя аморейського, та Оґа, царя башанського. А один намісник, що в усьому краї.

20 Юда та Ізраїль були численні, як пісок на березі морському. Вони їли й пили та тішились!

1 про царів 5

1 А Соломон панував над усіма царствами від Річки аж до Філістимського краю та аж до кордону Єгипту. Вони приносили дари та служили Соломонові по всі дні його життя.

2 І була Соломонова пожива на один день: тридцять корів пшеничного борошна, шістдесят корів іншого борошна.

3 Десять з великої ситої худоби, двадцять з худоби великої з пасовиська та сотня худоби дрібної, окрім оленя, сарни, антилопи та ситих гусок.

4 Бо він панував по всій цій стороні Річки від Тіфсаху та аж до Гази над усіма царями по цей бік Річки. І був у нього мир з усіх сторін навколо.

5 І безпечно сидів Юда та Ізраїль, кожен під своїм виноградником та під своєю фігою від Дану й аж до Беер-Шеви всі дні Соломона.

6 І було в Соломона сорок тисяч стійл для коней колісниць його та дванадцять тисяч вершників.

7 І годували ці намісники царя Соломона та кожного, хто приходив до столу його, кожен свій місяць, і не було нестачі ні в чому.

8 А ячменю та соломи для коней та для румаків спроваджували до місця, де хто був, кожен за постановою для нього.

9 І дав Бог Соломонові вдосталь мудрості та розуму, також серце безмежне, як пісок на березі моря.

10 І збільшилася Соломонова мудрість над мудрість усіх синів сходу та над усю мудрість Єгипту.

11 І був він мудріший від усякої людини, від Етана езрахітського, Гемана, Калкола та Дарди, Махолових синів. А слава про нього поширилася серед усіх народів навколо.

12 І склав три тисячі приказок та тисячу п'ять пісень.

13 Він розповідав у них про дерева, від кедру, що на Лівані, й аж до ісопу, що росте на стінах, і про худобу, і про птаство, і про плазуюче та про рибу.

14 І приходили від усіх народів, щоб послухати Соломонову мудрість, від усіх царів краю, що чули про мудрість його.

15 І послав Хірам, цар Тиру, своїх слуг до Соломона, бо почув, що його помазали на

царя на місце батька його, бо Хірам був приятелем Давидовим по всі дні.

16 І послав Соломон до Хірама, промовляючи:

17 "Ти знаєш мого батька Давида, що не міг він збудувати помешкання для ймення Господа, Бога свого, через війни з ворогами, що оточували його з усіх боків, аж поки Господь не поклав їх під стопи ніг його.

18 А нині Господь, Бог мій, дав мені відпочинок навколо, нема супротивника і нема лиха ніякого.

19 І ото я маю на думці збудувати помешкання для імені Господа, Бога мого, як Господь казав був моєму батькові Давидові: "Син твій, якого дам замість тебе на трон твій, він збудує помешкання для ймення мого".

20 Накажи, і хай заготують мені кедрі з Лівану, а раби мої будуть з рабами твоїми, а в нагороду за твоїх рабів я дам тобі все, що скажеш, бо ти знаєш, що серед нас нема знавців вирубки дерев, як у сидоняни".

21 І сталося, як почув Хірам Соломонові слова, то дуже зрадів та й сказав: "Благословенний Господь сьогодні, що дав Давидові мудрого сина над цим великим народом!"

22 І послав Хірам до Соломона, передати: "Почув я про те, про що посилав ти до мене. Я виконаю всі побажання твої, щодо дерева кедрового та дерева кипарисового.

23 Мої раби спустять з Лівану до моря, а я їх сформую в плоти, і відправлю морем аж до місця, про яке пошлеш мені звістку, і розформую їх там, і ти забереш. А ти виконаєш моє бажання, дати хліба для моєї оселі".

24 І давав Хірам Соломонові дерева кедрові та дерева кипарисові, усе за бажанням його.

25 А Соломон давав Хірамові двадцять тисяч корів пшениці для оселі його, та двадцять тисяч корів товченої оливи. Так давав Соломон Хірамові щорічно.

26 А Господь дав Соломонові мудрість, як обіцяв був йому. І був мир між Хірамом та Соломоном, і обидва вони склали угоду.

27 А Соломон зібрав працівників з усього Ізраїля, і було їх тридцять тисяч душ.

28 І він посилав їх до Лівану, по десять тисяч на місяць, напереміну: місяць були вони в Лівані, два місяці — в помешканнях своїх, а Адонірам наглядав над ними.

29 І було в Соломона сімдесят тисяч носіїв та вісімдесят тисяч каменотесів у горах,

30 окрім трьох тисяч трьох сотень керівників, що настановив Соломон над виконанням робіт, вони правили над народом, що виконували їх.

31 І вони тесали, як цар наказав, великі та добірні камені, щоб закласти основу з них для храму.

32 Так обтесували камені будівничі Соломонові й Хірамові та гівляни, готуючи деревину та камені на будівництво храму.

1 про царів 6

1 І року чотириста вісімдесятого по виході Ізраїлевих синів з Єгипетського краю, четвертого року Соломонового царювання над Ізраїлем, місяця зіва, розпочав він

будувати храм для Господа.

2 А той храм, що цар Соломон будував для Господа, був шістдесят ліктів у довжину, двадцять ліктів у ширину і тридцять ліктів у висоту.

3 А притвор цієї будівлі перед храмом був двадцять ліктів у довжину, відповідно ширини храму, і десять ліктів у ширину.

4 І зробив він для храму вікна, звужені всередину.

5 А до стіни навколо храму прибудував він будівлю, вздовж стін навколо храму та найсвятішого, і зробив бічні кімнати навколо.

6 Долішньої ширина — п'ять ліктів, середньої — шість ліктів, а ширина горішньої — сім ліктів, бо він дав навколо храму знадвору виступи, щоб не входили балки в стіни храму.

7 Будувалася будівля з готового каменя з каменоломні, а молотки та сокири, всяке залізне знаряддя не було чути в храмі, коли його будували.

8 Вхід до середньої бічної кімнати був з правого боку храму, а крученими сходами входили до середньої, а з середньої до третьої.

9 І закінчив він будівництво того храму. І покрив він храм дошками та брусами кедрових дерев.

10 І прибудував він на весь храм бічні приміщення, п'ять ліктів висота їхня, і вони трималися храму кедровими балками.

11 І було Господнє слово до Соломона:

12 "Якщо ти ходитимеш моїми уставами й постанови мої виконуватимеш, і пильнуватимеш усі мої заповіді, щоб ними ходити, то я виконаю на тобі своє слово, яке я сказав був батькові твоєму Давидові, щодо храму, який ти будуєш.

13 І пробуватиму посеред Ізраїлевих синів, і не покину свого Ізраїлевого народу".

14 І закінчив будувати Соломон той храм.

15 І облицював він стіни храму зсередини кедровими дошками, від підлоги храму аж до балок, а підлогу храму покрив кипарисовими дошками.

16 І облицював також задню частину храму кедровими дошками, від підлоги аж до балок, і відділив її всередині для девіра, святого святих.

17 А той храм перед девіром був на сорок ліктів.

18 А на кедрині всередині храму була різьба огірків та відкритих квітів. Усе кедрина, камінь був невидний.

19 А найсвятіше він приготував усередині храму, щоб дати туди ковчег Господнього заповіту.

20 А середина найсвятішого була двадцять ліктів довжина і двадцять ліктів ширина, і двадцять ліктів висота його, і він покрив його щирим золотом, а жертовник покрив кедровими дошками.

21 І Соломон покрив той храм зсередини щирим золотом, а перед найсвятішим перетягнув золотими ланцюгами, та покрив його золотом.

22 І весь храм та жертовник, що при найсвятішому, він покрив золотом.

23 І зробив у найсвятішому двох херувимів з оливкового дерева, десять ліктів

висота їхня.

24 П'ять ліктів одне крило херувима і п'ять ліктів інше крило. Десять ліктів від кінця одного його крила і до кінця іншого крила.

25 Обидва херувими були одної міри й однакового вигляду.

26 Висота обох херувимів становила десять ліктів.

27 І дав він тих херувимів усередині внутрішнього храму. Херувими ж розпростертими крилами з одного боку дотикалося відповідної стіни, а з іншого стикалися між собою.

28 І він покрив херувимів золотом.

29 А всі стіни храму навколо, зсередини та зовні, оздобив різьбленими херувимами, пальмами та розкритими квітами.

30 А підлогу храму він покрив золотом для внутрішньої та для зовнішньої частини.

31 А на вхід до найсвятішого зробив двостулкові двері з оливкового дерева. Стовпи й бічні одвірки були п'ятикутні.

32 На них були вирізьблені та покриті золотом херувими, пальми та розкриті квіти.

33 І поробив він чотирикутні одвірки для входу до храму, з оливкового дерева.

34 А двостулкові двері були з кипарисового дерева. Дві частини однієї стулки дверей та дві частини іншої стулки були рухомі.

35 І вирізьбив на них херувимів, пальми та квіти, і покрив їх золотим.

36 І збудував він внутрішній двір, три ряди тесаного каменя та ряд кедрового бруса.

37 Року четвертого був закладений храм Господній, у місяці зів,

38 а року одинадцятого, у місяці бул, він місяць восьмий, був закінчений той храм згідно його проекту. Будував він його сім років.

1 про царів 7

1 А свій палац Соломон будував тринадцять років, та й закінчив будівництво його.

2 Збудовав він його з ліванського лісу, сто ліктів довжина його, п'ятдесят ліктів ширина і тридцять ліктів висота, на чотирьох рядах кедрових стовпів, а кедрові бруси на стовпах.

3 І покритий він був кедром зверху на бічних кімнатах, що на сорока п'яти стовпах, по п'ятнадцять на ряд.

4 А лутків було три ряди, вікно до вікна три ряди.

5 А всі двері та бічні одвірки були чотирикутні, з порогами, а навпроти вікно до вікна три ряди.

6 І зробив він колонні сіни, п'ятдесят ліктів довжина їх та тридцять ліктів ширина, і інші сіни з колонами перед ними, і причілок даху.

7 І зробив він тронну залу, де судив, залу судову, і покрив кедром від підлоги до стелі.

8 А його житлова частина, на іншому дворі, зсередини залу, була такої ж роботи. І зробив він помешкання для фараонової дочки, яку взяв Соломон собі за жінку, як той зал.

9 Усе це з дорогого каменя, тесаного за мірою, обрізаного пилкою зсередини та зовні, і від основи аж до стелі, а зовні аж до великого двора.

10 В основу були закладені вишукані та великі камені, десяти ліктів та восьми ліктів.

11 І згори вишукані камені, тесані за мірою, та кедрина.

12 А навколо великий двір, три ряди тесаного каменю та ряд кедрових брусів. Те саме й для внутрішнього двору Господнього храму та для зали храму.

13 І послав цар Соломон, і взяв з Тиру Хірама,

14 це син однієї вдови, з плем'я Нефталимового, а батько його тирянин, що знався на міді. І був він наповнений мудрістю й розумом, та вмінням для всякої роботи по міді. І прийшов він до царя Соломона, і зробив усю його роботу.

15 І він відлив дві мідні колони, вісімнадцять ліктів висота однієї колони, в обхваті колона становила дванадцяти ліктів, така ж і інша колона.

16 І зробив він дві маківки, щоб дати на верхи тих колон, відлив їх з міді. П'ять ліктів висота однієї маківки, і п'ять ліктів висота маківки іншої.

17 А на тих маківках, що були зверху колон, було мереживо з переплетених ланцюжків, по сім на кожній маківці.

18 І поробив він ті колони так, що два ряди гранатів були навколо по мереживу, що покривало маківки.

19 А маківки зверху тих колон, були зроблені як лілеї, на чотири лікті, у притворі.

20 Маківки знаходилися зверху на обох колонах, на випуклостях, прикрашених мереживом із гранатів, у кількості двісті штук.

21 І поставив він ті колони до притвору храму. Праву колону назвав Яхін, а колону ліву назвав Боаз.

22 А зверху колон зроблено як лілеї. І була закінчена робота з колонами.

23 І зробив він кругле лите море, десять ліктів від краю його й до краю та п'ять ліктів висота його. А довжина по колу його становила тридцять ліктів.

24 А здолу на краях його оточували його подоби огірків, по десять у лікті, вони оточували море навколо. Було два ряди тих огірків, вилитих одним литтям з морем.

25 Море стояло на дванадцятьох волах, три воли звернуті на північ, три звернуті на захід, три звернуті на південь і три звернуті на схід, а зад їхній — до середини.

26 Товщина його — долоня, а краї його подібні до краю келиха, як квітки лілеї. Містило воно дві тисячі батів.

27 І зробив він десять мідних підніжок, чотири лікті довжина однієї підніжки, чотири лікті ширина її і три лікті висота.

28 Підніжки ж зроблено так. У них були стінки, а між стінками виступи.

29 А на стінках між виступами були леви, воли та херувими. А на виступах, як над левами та волами, так і під ними, були розлогі китиці.

30 І чотири мідні колеса на мідних вісях. А на чотирьох кутах їхні підпори, під мідницею підпори литі, з кожного боку китиці.

31 Отвір мідниці з середини маківки й вище на один лікоть, отвір круглий, як і

підніжки, і на отворі теж різьба, але виступи не круглі, а чотирикутні.

32 І чотири ті колеса були під підніжками, а вісі коліс у підніжці. Висота ж одного колеса — лікоть і півліктя.

33 А зроблені ті колеса, як колеса для колісниць. Їхні вісі, ободи, шпиці і їхні маточини — все лите.

34 Чотири підпори були під чотирма кутами кожного підніжка. Підпори й підніжок були вилиті одним литтям.

35 Зверху підніжка був кружок, півліктя заввишки, а під підніжком були вісі й виступи, все було вилито одним литтям.

36 І він вирізав на пластинах підпор її та на стінках її херувимів, левів та пальми, на кожному вільному місці, та китиці навколо.

37 Так зробив він десять підніжків. Всі вони були єдиного лиття, однієї міри та одного вигляду.

38 Потім вилив десять мідних умивальниць. Умивальниці містили по сорок батів, всі вони були в чотири лікті і стояли кожна на одному з десятих підніжків.

39 І поставив ті підстави по п'ять на правому та лівому боці храму, а море дав на правому боці храму, на південний схід.

40 І поробив Хірам умивальниці, лопатки та кропильниці. І закінчив Хірам усі роботи, для царя Соломона з будівництва храму Господнього:

41 дві колони та дві голівки маківок, що зверху колон, два мережива на покриття двох голівок маківок, що зверху колон;

42 чотири сотні гранатів для двох мережив, два ряди гранатів для одного мережива, на покриття обох голівок маківок, що зверху колон;

43 десять підніжків, десять умивальниць;

44 одне море, дванадцять волів під морем;

45 горнята, лопатки, кропильниці та всі ті речі, що Хірам зробив цареві Соломонові в Господньому храмі, усе з відполірованої міді.

46 На Йорданській рівнині відливав їх цар у глиняних формах між Суккотом та Царетаном.

47 І розставив Соломон усі ці речі. Через дуже велику кількість їх не була встановлена вага міді.

48 І поробив Соломон усі речі, що в Господньому храмі: золотого жертовника і золотого стола, що на ньому хліб показний,

49 свічники, п'ять праворуч та п'ять ліворуч, перед найсвятішим, зі щирого золота, квітки, лампади, щипчики, все з золота,

50 миски, ножиці, кропильниці, ложки і лопатки, все з золота, і чопи для дверей внутрішнього храму, святого святих, для дверей самого храму зі щирого золота.

51 І були закінчені всі роботи, які цар Соломон виконував у Господньому храмі. І Соломон вніс освячені срібні та золоті всякі речі свого батька Давида та поклав до скарбниці Господнього храму.

1 про царів 8

1 Тоді Соломон зібрав усіх Ізраїлевих старшин та голів племен, очільників батьківських осель Ізраїлевих синів, до царя Соломона в Єрусалим, щоб перенести ковчега Господнього заповіту з Давидового Міста, воно — Сіон.

2 І були зібрані до царя Соломона всі ізраїльтяни на свято в місяці етанім, він місяць сьомий.

3 І прийшли всі Ізраїлеві старшини, а священники понесли ковчега.

4 Понесли вони Господнього ковчега, намет зібрання та всі святі речі, що в ковчезі. Несли їх священники та левити.

5 А цар Соломон та вся Ізраїлева громада, що зібралися при ньому, йшли з ним перед ковчегом і приносили в жертву худобу дрібну та худобу велику, що через велику кількість не була вона ані записана, ані порахована.

6 І внесли священники ковчега Господнього заповіту до девіру храму, до святого святих, під крила херувимів.

7 Херувими ж своїми розпростертими крилами затінювали ковчег та його жердинами.

8 А ті жердини були довгі, і головки тих жердин були видні з святині перед найсвятішим, а назовні не були видні. І вони там аж до цього дня.

9 У ковчегу не було нічого, тільки дві кам'яні таблиці, що поклав туди Мойсей на Хориві, коли Господь склав був заповіт з Ізраїлевими синами при виході їх з Єгипетського краю.

10 І як священники виходили з святині, то хмара наповнила Господній храм.

11 І не могли священники стояти й служити через ту хмару, бо слава Господня наповнила Господній храм!

12 Тоді Соломон сказав: "Госпode, ти волів пробувати у темряві.

13 Я збудував цей храм, на оселю тобі, місце твого пробування навіки!"

14 І повернув цар обличчя своє, та й поблагословив усе Ізраїлеве зібрання, що стояло навколо.

15 І він сказав: "Благословенний Господь, Бог Ізраїлів, який рукою своєю виконав, що обіцяв своїми вустами батькові моєму Давидові, промовляючи:

16 "Від того дня, коли я вивів свій народ, Ізраїля, з Єгипту, я не обрав собі міста з усіх Ізраїлевих племен, щоб збудувати храм на пробування мого ймення там. І обрав я Давида, щоб був над моїм Ізраїлевим народом".

17 І було на серці мого батька Давида збудувати храм для ймення Господа, Бога Ізраїля.

18 Та сказав Господь до мого батька Давида: "Добре, що тобі на серці збудувати храм для ймення мого.

19 Тільки ти не збудуєш цього храму, а син твій, що вийде зі стегон твоїх, він збудує цей храм для ймення мого!"

20 І виконав Господь своє слово, що він сказав. І став я на місце батька мого

Давида, та й сів на Ізраїлевому троні, як сказав був Господь, і я збудував цей храм для ймення Господа, Бога Ізраїлевого.

21 І встановив я там місце для ковчега, де Господній заповіт, який він склав з нашими батьками, коли виводив їх з Єгипетського краю".

22 І став Соломон перед Господнім жертовником навпроти всього Ізраїлевого зібрання, і простяг руки свої до неба та й сказав:

23 "Господе, Боже Ізраїлів! Нема подібного тобі Бога на небесах угорі та на землі долі. Ти стережеш заповіт та ласку для своїх рабів, що ходять перед твоїм обличчям усім своїм серцем.

24 Ти дотримав своєму рабові, Давидові, батькові моєму, те, що казав йому. Казав ти йому своїми вустами, а рукою своєю виконав, як цього дня.

25 Нині ж, Господе, Боже Ізраїлів, дотримай для свого раба Давида, мого батька, те, що казав був йому: "Не буде в тебе переводу перед обличчям моїм нікому з тих, що сидітимуть на Ізраїлевому троні, якщо тільки сини твої будуть пильнувати свої шляхи, щоб ходити перед моїм обличчям, як ти ходив перед обличчям моїм".

26 Тож, Боже Ізраїлів, хай буде виконане слово твоє, яке ти сказав рабові своєму Давидові, моєму батькові.

27 Бо чи ж справді Бог сидить на землі? Ось небо та небо небес не вміщають тебе, що ж тоді храм той, що я збудував?

28 Та ти зглянешся на молитву свого раба та на його благання, Господе, Боже мій, щоб почути спів та молитву, якою раб твій молиться перед обличчям твоїм сьогодні,

29 щоб очі твої були відкриті на цей храм уночі та вдень, на те місце, про яке ти сказав: "Хай буде ймення моє там", щоб почути молитву, якою молитиметься твій раб на цьому місці!

30 І ти дослухатимешся до благання свого раба, та свого народу, Ізраїля, що молитимуться на цьому місці. А ти вислухаєш на місці свого пробування, на небесах, вислухаєш і пробачиш.

31 І як згрішить хтось проти свого ближнього, і вимагатимуть від нього клятви, щоб він поклявся, і для клятви прийдуть перед твій жертовник у цьому храмі,

32 то ти вислухаєш з небес, і розсудиш своїх рабів, осудиш несправедливого, щоб дати його дорогу на його голову, і виправдаєш праведного, щоб віддати йому за його справедливістю.

33 Коли твій народ, Ізраїль, буде побитий ворогом за те, що згрішив тобі, і коли вони звернуться до тебе, і славитимуть ім'я твоє, і молитимуться, і благатимуть тебе в цьому храмі,

34 то ти вислухаєш з небес, і пробачиш гріх народу свого, Ізраїля, і повернеш їх до землі, яку дав ти їхнім батькам.

35 Коли замкнеться небо й не буде дощу, бо згрішать тобі, то коли знову вони помоляться на цьому місці, і славитимуть ім'я твоє, і від гріха свого відвернуться, бо ти впокорюватимеш їх,

36 то ти вислухаєш на небесах, і пробачиш гріх своїх рабів та народу свого, Ізраїля,

бо покажеш їм той добрий шлях, яким вони підуть, і даси дощ на край свій, якого ти дав своєму народові на спадщину.

37 Голод коли буде в краю, моровиця коли буде, посуха, пліснява, сарана, черва коли буде, коли ворог стане тіснити його в містах його, коли буде яке лихо, яка хвороба,

38 усяка молитва чи благання, що буде від якої людини чи від усього народу твого, Ізраїля, коли хто відчує біль свого серця, і простягне руки свої до цього храму,

39 то ти вислухаєш з небес, з місця повсякчасного пробування свого, і пробачиш, і зробиш, щоб віддати кожному за всіма його дорогами, бо ти сам знаєш серце всіх людських синів,

40 щоб вони боялися тебе по всі дні, доки вони житимуть на землі, яку ти дав батькам нашим.

41 Також і чужинця, що він не з народу твого, Ізраїля, і він прийде з далекого краю заради ймення твого,

42 бо почують і вони про велике ім'я твоє, і про силу твою, і про витягнуту руку твою, і прийде він і помолиться в цьому храмі,

43 Ти вислухаєш це з небес, місця постійного пробування свого, і зробиш усе, про що проситиме тебе той чужинець, щоб усі народи землі знали ім'я твоє, щоб боялися тебе, як народ твій, Ізраїль, і щоб знали вони, що ім'ям твоїм названо цей храм, що я збудував.

44 Коли народ твій вийде на війну на свого ворога, шляхом, яким ти пошлеш їх, і помоляться вони до Господа в напрямку до міста, що ти обрав його, та храму, що я збудував для ймення твого,

45 то ти вислухаєш з неба їхню молитву та їхнє благання, і вчиниш їм за справеливістю!

46 Коли вони згрішать тобі, бо нема людини, щоб вона не грішила, і ти розгніваєшся на них, і віддаси їх ворогові, а їхні поневолювачі відведуть їх у неволю до ворожого краю далекого чи близького,

47 і коли вони прийдуть до розуму в краю, куди взяті в неволю, і навернуться, і благатимуть тебе в краю поневолювачів своїх, промовляючи: "Ми згрішили, і винні за безбожні вчинки свої".

48 І коли вони навернуться до тебе всім своїм серцем і всією душею своєю в краю ворогів своїх, що їх поневолили, і помоляться до тебе в напрямку до свого краю, що ти дав їхнім батькам, у напрямку міста, яке ти обрав, та храму, що я збудував для ймення твого,

49 то ти вислухаєш на небесах, постійному місті пробування свого, їхню молитву та їхнє благання, і вчиниш справедливо,

50 і пробачиш своєму народові, що вони згрішили тобі, і всі їхні провини, що завинили проти тебе, і схилиш до любові поневолювачів їхніх, і вони змилосярдяться над ними,

51 бо вони народ твій та наділ твій, якого ти вивів з Єгипту, з середини залізної

гутничої печі,

52 щоб очі твої були відкриті на благання твого раба та на благання народу твого, Ізраїля, щоб дослухатися до них, коли вони кликатимуть до тебе.

53 Бо ти виділив їх з усіх народів собі на наділ, як казав був через Мойсея, свого раба, коли ти виводив наших батьків з Єгипту, Володарю мій, Господе!"

54 І як Соломон скінчив цю молитву й благання до Господа, то він устав від Господнього жертовника, де він стояв на колінах своїх, а руки його були простягнуті до неба.

55 І встав він, і поблагословив усе Ізраїлеве зібрання, промовляючи гучним голосом:

56 "Благословенний Господь, що дав мир своєму народові, Ізраїлеві, усе, як обіцяв був, не відпало ані одне слово з усіх його добрих слів, які він промовляв був через раба свого Мойсея.

57 Хай буде Господь, Бог наш, з нами, як був він з нашими батьками, хай він не залишить нас, хай він не покине нас,

58 щоб прихилити наше серце до себе, щоб ми ходили всіма його шляхами, щоб ми виконували його накази, устами та постанови, як і він наказав був нашим батькам.

59 І хай будуть ці слова мої, якими я благав перед Господнім обличчям, близькі до Господа вдень та вночі, щоб щоденно судити раба свого та свій народ, Ізраїль,

60 щоб знали всі народи землі, що Господь — він Бог, і нема іншого!

61 І хай буде все серце ваше з Господом, Богом нашим, щоб ходити постановами його та щоб берегти заповіді його, як цього дня!"

62 І цар та весь Ізраїль з ним принесли жертву перед Господнім обличчям.

63 І приніс Соломон мирні жертви для Господа: двадцять дві тисячі худоби великої і сто двадцять тисяч худоби дрібної. І виконали освячення Господнього храму цар та всі Ізраїлеві сини.

64 Того дня цар освятив середину двору, що перед храмом Господнім, бо приготував там цілопалення й хлібну жертву та лій мирних жертв, бо мідний жертовник, що перед Господнім обличчям, був замалий для того, щоб прийняти цілопалення, хлібну жертву та лій мирних жертв.

65 А потім влаштував Соломон свято для всього великого зібрання Ізраїля, що зійшлося з усього краю, від входу до Гамату і аж до Єгипетського потоку, перед обличчям Господа, нашого Бога, на сім і ще на сім днів, усього чотирнадцять днів.

66 Восьмого дня він відпустив народ, а вони поблагословили царя та й пішли до наметів своїх, з радістю в серці своєму через усе те добро, що вчинив Господь своєму рабові Давидові та своєму народові Ізраїлеві.

1 про царів 9

1 І як Соломон закінчив будувати храм Господній та палац царський, та все, що було бажанням Соломона, що прагнув він зробити,

2 то Господь явився Соломонові вдруге, як явився йому в Гівіоні.

3 І сказав Господь до нього: "Вислухав я твої молитви з благаннями до мене, і освятив той храм, що ти збудував, щоб покласти ім'я моє там навіки. І будуть там мої очі та серце моє по всі дні.

4 А ти, якщо ходитимеш перед обличчям моїм, як ходив був батько твій Давид, у чистості серця та в щирості, щоб зробити все, що наказав я тобі, якщо триматимешся уставів моїх та постанов моїх,

5 то трон царства твого над Ізраїлем я поставлю навіки, як я обіцяв був батькові твоєму Давидові, промовляючи: "Не переведуться нащадки твої на Ізраїлевому троні".

6 Якщо ж справді відвернетесь ви та ваші сини від мене, і не будете триматися заповідей моїх та уставів моїх, що я дав вам, і підете служити іншим богам, і будете вклонятися їм,

7 то я винищу Ізраїля з поверхні землі, яку дав їм, а цей храм, що я освятив для ймення свого, відкину від обличчя свого. І стане Ізраїль за приказку та за посміховисько серед усіх народів!

8 І храм цей стане руїною, і кожен, хто проходитиме повз нього, присвисне з подивом. І скаже: "За що Господь зробив так цьому краєві та храмові цьому?"...

9 І скажуть: "За те, що вони покинули Господа, Бога свого, який вивів їхніх батьків з Єгипетського краю, і пристали до інших богів, і вклонялися їм, і служили їм, тому Господь навів на них усе оце лихо!"¹⁰ І по двадцяти роках, коли Соломон збудував храм Господній та царський палац,

11 а Хірам, цар тирський, постачав Соломонові кедрові дерева й дерева кипарисові, та золото на кожне бажання його, тоді цар Соломон дав Хірамові двадцять міст у краї Галіл.

12 І вийшов Хірам з Тиру, щоб побачити ті міста, які дав йому Соломон, і не сподобалися йому вони.

13 І він сказав: "Що це за міста, які ти дав мені, мій брате?" І він назвав їх краєм Кавулу, і так їх називають аж до цього дня.

14 І послав Хірам цареві сто двадцять талантів золота.

15 А це, що стосується робіт царя Соломона з будівництва храму Господа та палацу свого, Мілло, муру єрусалимського, Хацору, Мегіддо і Гезеру.

16 Фараон, єгипетський цар, прийшов, здобув Гезер і спалив його, а ханаанянина, що сидів у місті, вбив, і віддав його як віно для своєї дочки, Соломоновій жінки.

17 І відбудував Соломон Гезер, Бет-Горон Долішній,

18 Баалат і Тамар в пустелі того краю,

19 всі міста для зберігання запасів Соломонових, міста для колісниць, міста для вершників і все інше, що бажав, збудував Соломон у Єрусалимі та в Лівані, та в усьому краї панування його.

20 Весь народ, що залишився з амореян, хіттеян, періздеян, хіввеян та євусеян, що вони не з Ізраїлевих синів,

21 їхні сини, що були залишені по них у краю, яких Ізраїлеві сини не могли винищити, то зробив їх Соломон за підневільних працівників, і так є аж до цього дня.

22 А з Ізраїлевих синів Соломон не робив рабів, бо вони були вояки, його слуги, очільники його, керували його колісницями та вершниками.

23 Оце приставлені п'ятсот п'ятдесят очільників, що були над Соломоною роботою, що керували народом, який працював.

24 Тільки фараонова дочка вийшла з Давидового Міста до свого помешкання, яке збудував їй цар. Тоді ж збудував він і Мілло.

25 І приносив Соломон три рази на рік цілопалення та мирні жертви на жертovníку, що збудував Господові, і кадив на тому, що перед Господнім обличчям. І так закінчив він будівництво того храму.

26 І цар Соломон збудував кораблі в Еційон-Гевері, що при Елоті на березі Червоного моря в Едомі.

27 І послав Хірам кораблями своїх рабів, моряків, що знають море, з рабами Соломоновими.

28 І прийшли вони до Офіру, і взяли звідти чотириста двадцять талантів золота, та й привезли до царя Соломона.

1 про царів 10

1 А цариця Шеви, коли почула була про славу Соломона, щодо Господнього імені, то прийшла випробувати його загадками.

2 І прийшла вона до Єрусалиму з дуже великим багатством, з верблюдами, навантаженими пахощами, численним золотом та коштовним камінням. І прийшла вона до Соломона, і розповідала йому все, що було на серці її.

3 І Соломон відповів їй на всі її запитання, жодне її запитання не залишилося без царевої відповіді.

4 І побачила цариця Шеви всю Соломонову мудрість, та палац, що він збудував,

5 і страви столу його, і помешкання рабів його, і поставу слуг його та їхній одяг, і напої його, і цілопалення, що він приносить у Господньому храмі, і не могла вона надивуватися!

6 І сказала вона до царя: "Правдою було те, що я чула в своєму краї про твої справи та про твою мудрість.

7 І не повірила я тим словам, аж поки не прийшла та не побачили мої очі, і ось не була представлена мені й половина. Твоя мудрість і твоє багатство перевищили ту славу, що я чула про тебе!

8 Щасливі люди твої, щасливі ці твої слуги, що завжди стоять перед обличчям твоїм, що слухають твою мудрість!

9 Хай буде благословенний Господь, Бог твій, що вподобав тебе, щоб посадити тебе на Ізраїлів трон, через Господню любов до Ізраїля навіки. І він настановив тебе царем, щоб судити за правом та справедливістю".

10 І дала вона цареві сто двадцять талантів золота, і багато пахощів та коштовного каміння. Більше ніколи не надходило так багато пахощів, як цариця Шеви дала цареві Соломонові!

11 І також Хірамові кораблі, що довозили золото з Офіру, спроваджували з Офіру багато алмугового дерева та коштовне каміння.

12 І зробив цар з алмугового дерева поруччя для Господнього храму та для царського палацу, гусла й арфи для співаків. Ніколи не надходило так багато алмугового дерева, і не бачено аж до цього дня!

13 А цар Соломон дав цариці Шеви все, чого вона забажала, окрім того, що він дав їй, як царський подарунок. І повернулася вона до свого краю, вона та слуги її.

14 І була вага того золота, що надходило для Соломона за один рік, шістсот шістдесят шість золотих талентів,

15 окрім того, що надходило від купців та з торговців, та від усіх царів Арабії та крайових намісників.

16 І зробив цар Соломон дві сотні великих щитів з кутого золота, шість сотень шеклів золота йшло на одного щита,

17 та три сотні щитів менших з кутого золота, три міни золота йшло на одного щита. І цар віддав їх до палацу з ліванського дерева.

18 І зробив цар великий трон зі слонов'ї кістки, і покрити його ширим золотом.

19 Перед тронем було шість сходинок, позаду трону круглясте склепіння, а з боків сидіння були поручні, та два леви, що стояли при поручнях.

20 Дванадцять левів стояли там на шести східцях з обох боків. В жодному царстві не було такого!

21 І весь посуд для пиття царя Соломона був золотим, і всі речі палацу з ліванського дерева і зі щирого золота, нічого срібного, воно за Соломонових днів не вважалося коштовним.

22 Бо цар мав на морі таршіські кораблі разом з кораблями Хірамовими. Раз на три роки приходили таршіські кораблі, що довозили золото, срібло, слонову кістку, мавп і пав.

23 І став цар Соломон найбагатшим і наймудрішим від усіх земних царів.

24 І вся земля хотіла бачити Соломона, щоб послухати його мудрості, яку Бог дав у його серце.

25 І вони приносили кожен свої подарунки, речі срібні та золоті, одяг, зброю, пахощі, коні та мули, з року в рік.

26 І назбирав Соломон колісниць та вершників, і було в нього тисяча чотириста колісниць та дванадцять тисяч вершників, і він розмістив їх по колісничних містах та з царем у Єрусалимі.

27 І зробив Соломон у Єрусалимі срібло за вартістю каменя, а кедр, як сикомори, що в Шефелі!

28 А коней, що були в Соломона, приводили з Єгипту та з Кеве. Царські купці брали їх із Кеве за встановлену плату.

29 Колісниця з Єгипту продавалася за шість сотень шеклів срібла, а кінь — за сто п'ятдесят. Через царських купців вивозили все це для всіх царів хіттійських та царям сирійським.

1 про царів 11

1 А цар Соломон покохав, окрім дочки фараона, багато жінок з інших народів: моавітянок, аммонітянок, едомітянок, сидонянок, хіттіянок,

2 з тих народів, що про них сказав був Господь Ізраїлевим синам: "Не ввійдете між них, і вони не ввійдуть між вас, бо вони схилятимуть ваші серця до своїх богів". Та серце Соломонове було з тими жінками.

3 І було в нього сім сотень жінок княгинь, і три сотні наложниць, які оволоділи його серцем.

4 І в час Соломонової старості, ті жінки прихилили його серце до інших богів, і серце його не було все з Господом Богом, як серце його батька Давида.

5 І пішов Соломон за Астартою, богинею сидонською, та за Мілкомом, огидою аммонітською.

6 І робив Соломон лихе в очах Господніх, і не тримався в усьому Господа, як його батько Давид.

7 Тоді Соломон збудував жертовника для Кемоша, моавської огиди, на горі, що навпроти Єрусалиму, та для Молоха, огиди Аммонових синів.

8 І так він зробив для всіх своїх жінок з інших народів, що кадили та приносили жертви для своїх богів.

9 І розгнівався Господь на Соломона, бо його серце відхилилося від Господа, Бога Ізраїлевого, що два рази йому являвся,

10 і наказував йому про цю річ, щоб не ходити за іншими богами. Та не виконував він того, що наказав був Господь.

11 І сказав Господь до Соломона: "Тому, що не виконував ти моїх заповідей та постанов, що я наказав був тобі виконувати, я конче заберу царство твоє, та й дам його твоєму рабові.

12 Тільки за твоїх днів не зроблю того заради батька твого Давида, з руки сина твого заберу його!

13 Та всього царства я не заберу, одне плем'я я дам синові твоєму заради раба мого Давида та заради Єрусалиму, якого я обрав".

14 І поставив Господь Соломонові за супротивника едомлянина Гадада, він із царських нащадків Едому.

15 Коли Давид побив Едом, Йоав, головний над військом, пішов поховати трупи, бо він убив кожного чоловічої статі в Едомі.

16 Шість місяців сидів там Йоав та весь Ізраїль, аж поки він не винищив кожного чоловічої статі в Едомі.

17 А Гадад, будучи ще хлопцем, утік до Єгипту, він та з ним деякі едомляни і слуги його батька.

18 І встали вони з Мідіану й пішли до Парану. І набрали вони з собою людей з Парану, та й прийшли до Єгипту, до фараона, царя єгипетського, а той дав йому будинок із землею та призначив утримання.

19 І знайшов Гадад велику ласку в очах фараонових, і він дав йому за жінку сестру своєї жінки, сестру цариці Тахпенеси.

20 І народила йому сестра Тахпенеси сина його Генувата, а Тахпенеса виховала його в фараоновому палаці. І був Генуват у фараоновому палаці серед його синів.

21 І почув Гадад у Єгипті, що Давид спочив зі своїми батьками, та що помер Йоав, головний над військом. І сказав Гадад до фараона: "Відпусти мене, і я піду до свого краю!"

22 А фараон запитав його: "Чого тобі бракує при мені, що ти оце волієш іти до свого краю?" Та той наполягав таки відпустити його."

23 І поставив Бог Соломонові, за супротивника ще й Резона, сина Ел'яди, що втік від Гададезера, царя Цови, свого пана.

24 І зібрав він при собі людей, та й став провідником ватаги, коли Давид розбив їх. І пішли вони до Дамаску, й осіли в ньому, і панували в Дамаску.

25 І був він супротивником для Ізраїля за всіх Соломонових днів, це окрім того лиха, що коїв Гадад. І зневажав він Ізраїлем, і запанував над Сирією.

26 А єфремівець Єровоам, син Неватів, з Цереди був раб Соломона, а його мати вдова Церуа. І підняв він руку на царя.

27 А причиною, що він підняв руку на царя, було те, що Соломон збудував Мілло і закрив пролом у Місті Давида, свого батька.

28 А Єровоам був хоробрим чоловіком. І побачив Соломон цього юнака, що він працюватий, і призначив його над усіма носіями оселі Йосипової.

29 І одого разу, коли вийшов Єровоам з Єрусалиму, зустрів його на шляху пророк, шілонянин Ахія. Він був одягнений в новий одяг, і вони були самі на полі.

30 І схопив Ахія за той новий одяг, що був на ньому, та й подер його на дванадцять частин.

31 І сказав він до Єровоама: "Візьми собі десять, бо так сказав Господь, Бог Ізраїля: "Оце я забираю царство з Соломонової руки, і даю тобі десять племен.

32 А одне плем'я залишиться йому заради мого раба Давида та заради Єрусалима, міста, що я обрав його з усіх Ізраїлевих племен.

33 Це тому, що вони покинули мене і вклонялися Астарті, сидонській богині, і Кемошеві, богові моавському, і Мілкомові, богові аммонському, і не пішли моїми шляхами, і не робили добре в моїх очах, і не виконували постанови мої та заповіді мої, як батько його Давид.

34 Та не заберу я всього царства з руки його, а залишу його володарем по всі дні життя його заради обраного мною раба Давида, який стеріг заповіді мої та постанови мої.

35 А заберу я царство з руки його сина, та й дам його тобі, оті десять племен.

36 А синові його дам одне плем'я, щоб залишався світильник рабові моему Давидові, по всі дні перед обличчям моїм в Єрусалимі, місці, що я обрав собі для перебування ймення мого.

37 А тебе я візьму, щоб ти царював над усім, чого пожадає душа твоя, і ти будеш

царем над Ізраїлем.

38 І коли ти слухатимеш усього, що я накажу тобі, і підеш моїми шляхами, і робитимеш добре в очах моїх, щоб виконувати мої постанови та заповіді, як робив раб мій Давид, то я буду з тобою, і зміцню тебе, як я зміцнив був Давида, і дам тобі Ізраїля.

39 І впокорюватиму Давидових нащадків заради того, тільки не по всі дні".

40 І шукав Соломон, щоб вбити Єровоама. І встав Єровоам, і втік до Єгипту, до Шішака, єгипетського царя. І пробував він у Єгипті аж до Соломонової смерті.

41 А решта Соломонових справ, і все, що він зробив був, та мудрість його, описані в книзі справ Соломонових.

42 Соломон царював у Єрусалимі над усім Ізраїлем сорок років.

43 І спочив Соломон з батьками своїми, і був похований у Місті Давида, батька свого, а замість нього зацарював син його Рехавоам.

1 про царів 12

1 І пішов Рехавоам до Сихему, бо до Сихему зійшовся весь Ізраїль, щоб настановити його царем.

2 І сталося, що це почув Єровоам, Неватів син, коли був ще в Єгипті, куди втік він від царя Соломона і осів там.

3 І послали покликати його. І прийшов Єровоам та вся громада Ізраїлева, і вони сказали до Рехавоама:

4 "Твій батько наклав був тяжке ярмо на нас, а ти нині полегши тяжку працю нашу та тяжке ярмо, що наклав був на нас батько твій, і ми служитимемо тобі".

5 А він сказав їм: "Ідіть і повернетесь до мене за відповіддю через три дні". І пішов той народ.

6 І радився цар Рехавоам зі старшими, що стояли перед обличчям його батька Соломона, коли був він живий, що відповісти цьому народові?

7 І вони сказали йому: "Якщо ти сьогодні будеш рабом цьому народові, і служитимеш їм, і відповіси їм добрим словом, то вони будуть тобі рабами по всі дні".

8 Та він відкинув пораду старших, що радили йому, і радився з молодиками, які вирости разом з ним і стояли перед ним.

9 І запитав він у них: "Що ви порадите відповісти цьому народові, який просив мене полегшити ярмо, що мій батько наклав був на них".

10 І відповіли йому ті молодики, що вирости з ним: "Отак скажеш тому народові, що просив тебе полегшити ярмо, яке твій батько наклав був на нього: "Мій мізинець товщий за стегна мого батька!

11 Мій батько наклав був на вас тяжке ярмо, а я додам до вашого ярма! Батько мій карав вас бичами, а я каратиму вас скорпіонами! 12 І прийшов Єровоам та весь народ до Рехавоама третього дня, як цар сказав: Поверніться до мене третього дня.

13 І цар жорстоко відповів народові, і відкинув пораду старших, що радили йому.

14 І він за порадою тих молодиків, сказав їм: "Мій батько наклав був тяжке ярмо на вас, а я додам до вашого ярма. Батько мій карав вас бичами, а я каратиму вас

скорпіонами!"...

15 І не послухав цар народу, бо це було від Господа, щоб справдилося слово його, яке промовляв був Господь через шілонянина Ахійю до Єровоама, Неватового сина.

16 І побачив весь Ізраїль, що цар не послухав їх, і народ відповів цареві: "Яка нам частина в Давиді? Нема спадщини нам у сині Єсея! До наметів своїх, о Ізраїлю! Дивися віднині за своєю оселею, Давиде!"... І пішов Ізраїль до наметів своїх.

17 Тільки над Ізраїлевими синами, що сиділи в Юдиних містах, царював Рехавоам.

18 І послав цар Рехавоам Адонірама, що був над даниною, до Ізраїлевої оселі, та весь Ізраїль закидав його камінням, і він помер. А цар Рехавоам поквапився сісти на колісницю та втекти до Єрусалиму.

19 І збунтувався Ізраїль проти Давидової оселі, і від неї відпав, і так є аж до цього дня.

20 І як весь Ізраїль почув, що повернувся Єровоам, то послали й покликали його на збори, та й настановили його царем над усім Ізраїлем. А за оселею Давида не залишилося нікого, окрім одного Юдиного плем'я.

21 І прийшов Рехавоам до Єрусалиму, і зібрав усю Юдину оселю та Веніяминове плем'я, і обрав сто вісімдесят тисяч вояків, щоб воювати з Ізраїлевою оселею і повернути царство Рехавоамові, Соломоновому синові.

22 І було Боже слово до Шемаї, людини Божої:

23 "Скажи Рехавоамові, Соломоновому синові, цареві Юдиному, та всій оселі Юдиній та Веніяминівій, і решті народу,

24 що так промовляє Господь: "Не йдіть і не воюйте з своїми братами, Ізраїлевими синами! Поверніться кожен до помешкання свого, бо ця річ сталася від мене!"... І вони послухали Господнього слова, і повернулися до помешкань своїх, як сказав їм Господь.

25 І збудував Єровоам Сихем в Єфремових горах, та й осів у ньому. І вийшов він звідти, і збудував Пенуїл.

26 І сказав Єровоам у своєму серці: "Нині повернеться царство до оселі Давидової!

27 Якщо народ цей ходитиме до Єрусалиму, щоб приносити жертви в Господньому храмі, то повернеться серце цього народу до їхнього пана, до Рехавоама, царя Юдиного. Вони конче вб'ють мене, та й повернуться до Рехавоама, царя Юдиного".

28 Цар порадився, зробив двох золотих телят, і сказав до народу: "Досить вам ходити до Єрусалиму! Оце, Ізраїлю, боги твої, що вивели тебе з Єгипетського краю".

29 І поставив він одного в Бет-Елі, а іншого в Дані.

30 І була та річ на гріх, бо народ ходив до одного з них аж до Дану.

31 І зробив він жертвне місце на пагорбі, і настановив священників з усього народу, що не були з Левієвих синів.

32 І встановив Єровоам свято у восьмому місяці, п'ятнадцятого для місяця, подібне до свята, що в Юді, і приносив жертву на жертovníку. Так зробив він у Бет-Елі, щоб приносити в жертву телятам, які він зробив. І настановив він у Бет-Елі священників пагорбів, що зробив.

33 І приносив він жертви на жертovníку, що зробив у Бет-Елі, п'ятнадцятого дня

восьмого місяця, якого обрав він на свій розсуд. І влаштував він свято для Ізраїлевих синів, і підійшов до жертovníка, щоб покадити...

1 про царів 13

1 І ось чоловік Божий прийшов за Господнім словом з Юди до Бет-Елу. А Єровоам стояв при жертovníку, щоб кадити.

2 І сказав чоловік Божий при жертovníку за словом Господнім: "Жертovníку, жертovníку, так сказав Господь: "Ось в оселі Давида народиться син на ім'я Йосія, і він на тобі принесе в жертву священників пагорбів, що на тобі кадять, і кістки людські спляться на тобі"".

3 І дав він того дня ознаку, промовивши: "Оце та ознака, про яку казав Господь: "Ось цей жертovníк розпадеться, і посиплеться попіл з нього!""...

4 І як цар почув слова того Божого чоловіка, що промовляв до жертovníка в Бет-Елі, то Єровоам, вказавши на нього рукою, сказав: "Схопіть його!" І залякла йому його простягнута рука, і він не міг опустити її...

5 А жертovníк розпався, і попіл висипався з жертovníка, за тією ознакою, що дав Божий чоловік за словом Господнім...

6 А цар сказав до Божого чоловіка: "Ублагай обличчя Господа, Бога твого, і помолися за мене, і хай опуститься рука моя!" І чоловік Божий умилюстивив Господнє обличчя, і царська рука опустилася, і була, як перед тим...

7 І сказав цар до Божого чоловіка: "Увійди зі мною до будинку й попоїж, і я віддячу тобі!"

8 А чоловік Божий сказав до царя: "Навіть коли б ти дав мені пів будинку свого, не ввійду я з тобою, і не їстиму хліба, і не питиму води в цьому місці!..."

9 Бо так наказано мені за словом Господнім: "Ти не їстимеш хліба, і не питимеш води, і не повернешся шляхом, яким прийшов!10 І пішов він іншим шляхом, і не повернувся тим, що ним прийшов був до Бет-Елу.

11 А один старий пророк сидів у Бет-Елі. І прийшли його сини, і розповіли йому про все, що зробив Божий чоловік сьогодні в Бет-Елі, і переказали ті слова, що він казав до царя, своєму батькові.

12 І запитав у них їхній батько: "Де ж той шлях, яким він пішов?" А його сини бачили той шлях, яким пішов Божий чоловік, що прийшов був з Юди.

13 І звелів він синам своїм осідлати йому віслюка, і вони осіддали віслюка, і він сів на нього.

14 І поїхав він за Божим чоловіком, і знайшов його, як той сидів під дубом. І запитав він у нього: "Чи ти той Божий чоловік, що прийшов з Юди?" А той відповів: "Я".

15 І запросив він його до помешкання свого з'їсти хліба.

16 А той сказав: "Не можу повернутися з тобою та ввійти до тебе їсти хліб і пити воду!"

17 Бо було мені сказано за словом Господнім: "Не їстимеш хліба й не питимеш там води, і не повернешся тим шляхом, яким ти прийшов!18 А той сказав йому: "І я пророк,

як ти! А ангел сказав мені за Господнім словом: "Поверни його до помешкання свого, і хай він у тебе їсть хліб і п'є воду"". Він же збрехав йому!

19 І він повернувся з ним, і їв у нього хліб та пив воду...

20 І як сиділи вони при столі, то було Господнє слово до пророка, що повернув його.

21 І він сказав до Божого чоловіка, що прийшов з Юди: "Так сказав Господь: "Тому, що був ти неслухняний Господнім наказам, і не виконав того, що наказав тобі Господь, Бог твій,

22 і ти повернувся, і їв хліб та пив воду в місці, про яке він казав тобі, щоб ти не їв там хліба й не пив води, не ввійде твій труп до могили батьків твоїх!"..."

23 І як той поїв хліба та напився, то він осідлав віслюка тому пророкові, що він повернув його.

24 І той подався, та спіткав його на шляху лев і забив. І був кинутий труп його на шляху, а віслюк стояв при ньому, а той лев стояв при трупі...

25 Аж ось проходять люди, і побачили той труп, кинутий на шляху, та лева, що стояв при трупі. І вони прийшли й розповіли в тому місті, де сидів старий пророк.

26 І почув про це той пророк, що повернув його зі шляху, та й сказав: "Це той Божий чоловік, що був неслухняний Господнім наказам, і Господь дав його левові, щоб той убив його, роздерши за Господнім словом, що сказане йому".

27 І звелів він синам своїм осідлати йому віслюка, і ті осідлали.

28 І поїхав він, і знайшов його труп на шляху, і віслюка та лева, що стояли поруч, а той лев не з'їв трупа і не роздер віслюка.

29 І підняв той пророк трупа Божого чоловіка, і поклав його на віслюка, та й повернув його назад до міста, щоб оплакати та поховати того.

30 І поклав він його в своїй могилі, і плакали над ним: "Ой, брате мій!"

31 І як поховали того, сказав він до синів своїх: "Коли я помру, то поховеєте мене в могилі, що в ній похований цей Божий чоловік. При кістках його покладіть мої кістки!

32 Бо конче збудеться те, що він казав був за Господнім словом над тим жертovníком, що в Бет-Елі, та над усіма жертovníми пагорбами, що в містах самарійських".

33 По цій пригоді Єровоам не зійшов зі свого лихого шляху, і настановляв священників пагорбів з усього народу, хто бажав, той призначався священником пагорбів.

34 І стало те гріхом для оселі Єровоамової на винищення з поверхні землі.

1 про царів 14

1 Того часу захворів Авія, Єровоамів син.

2 І сказав Єровоам до своєї жінки: "Устань та перевдягнися, щоб не пізнали, що ти Єровоамова жінка. І підеш до Шіло, ото там пророк Ахія, який казав про мене, що я буду царем над цим народом.

3 І візьми в свою руку десять хлібів, калачі та дзбанок меду, і ввійдеш до нього. І він скаже тобі, що буде хлопцеві".

4 І зробила так Єровоамова жінка. І встала вона, та й пішла до Шіло, і ввійшла до

Ахієвого будинку. А Ахія не міг її бачити, бо погано бачив через старість.

5 І Господь сказав до Ахії: "Ось іде до тебе Єровоамова жінка, вдаючи з себе чужинку, щоб запитати про хворого сина свого. Так і так скажеш їй, коли вона ввійде".

6 І як Ахія почув шарудіння ніг її, як вона входила, то сказав: "Увійди, Єровоамова жінко! Чому це ти вдаєш чужинку? Я посланий до тебе з лихою звісткою.

7 Іди, скажи Єровоамові, що так сказав Господь, Бог Ізраїлів: "Тому, що я звеличив тебе з народу, і дав тебе за князя над моїм народом, Ізраїлем,

8 і відірвав царство від оселі Давида й дав його тобі, та ти не був, як мій раб Давид, що пильнував заповіді мої, і ходив за мною всім серцем своїм, щоб робити тільки добре в очах моїх,

9 і робив ти гірше за всіх, хто був перед тобою, і ти пішов і наробив собі інших богів та литих бовванів, щоб гнівати мене, а мене ти відкинув геть,

10 тому ось я наводжу лихо на оселю Єровоама, і винищу в Єровоама навіть те, що мочить на стіну, невідьника й вільного в Ізраїлі, і вимету залишки по оселі Єровоамовій, як вимітається сміття, і не залишиться нічого.

11 Померлого з Єровоама в місті поїдять собаки, а померлого на полі, поїсть птаство небесне". Так сказав Господь.

12 А ти встань, іди до свого помешкання. Як ноги твої входитимуть до міста, то помре той хлопець.

13 І його оплакуватиме весь Ізраїль, і поховають його, бо він один у Єровоама ввійде до могили, бо тільки в ньому з оселі Єровоамової була знайдена добра річ для Господа, Бога Ізраїлевого.

14 А Господь поставить собі царя над Ізраїлем, який винищить оселю Єровоамову того дня.

15 І поб'є Господь Ізраїля, і він захитається, як хитається очерет у воді! І вирве він Ізраїля з цієї хорошої землі, яку дав їхнім батькам, і розкидає їх по той бік Річки за те, що вони поробили собі Астарті, якими гнівають Господа.

16 І він видасть Ізраїля через гріх Єровоама, що грішив сам, і що ввів у гріх Ізраїля".

17 І встала Єровоамова жінка, і пішла, і прийшла до Тірци. І як вона входила до будинку свого, то той хлопець помер...

18 І поховали його, й оплакував його весь Ізраїль за словом Господа, яке той сказав через раба свого пророка Ахію.

19 А решта Єровоамових справ, як він воював та як він царював, ось вони описані в книзі про Ізраїлевих царів.

20 Єровоам царював двадцять два роки. І спочив він з батьками своїми, а замість нього зацарював син його Надав.

21 А Рехавоам, син Соломона, царював у Юді. Рехавоам був віку сорока одного року, коли зацарював, а царював він сімнадцять років у Єрусалимі, у тому місті, яке обрав Господь з усіх Ізраїлевих племен, щоб покласти там своє ім'я. А його матір'ю була аммонітка Наама.

22 А Юда робив лихе в Господніх очах і гнівали вони його, бо грішили більше ніж

їхні батьки.

23 І також вони будували собі жертовники на пагорбах, і ставили священні стовпи й Астарті на кожному високому місці та під кожним зеленим деревом.

24 Були серед них і чоловіки повії. Вони вчиняли неподобство, як ті народи, що Господь прогнав їх від Ізраїлевого обличчя.

25 А за п'ятого року царя Рехавоама, пішов Шушак, єгипетський цар, на Єрусалим.

26 І забрав він скарби Господнього храму та скарби палацу царевого, забрав усе, і навіть усі золоті щити, що Соломон зробив був.

27 А цар Рехавоам зробив замість них мідні щити, і віддав їх на руки старшим над бігунами, що стерегли вхід до царського палацу.

28 І бувало, як тільки цар ішов до Господнього храму, бігуни носили їх, а потім повертали їх до комори сторожі.

29 А решта Рехавоамових справ та все, що він зробив, ось вони описані в книзі про Юдиних царів.

30 А війна між Рехавоамом та між Єровоамом точилася по всі дні.

31 І спочив Рехавоам зі своїми батьками, і був він похований зі своїми батьками в Давидовому Місті. А його матір'ю була аммонітка Наама. А замість нього зацарював його син Авіам.

1 про царів 15

1 А вісімнадцятого року царя Єровоама, Неватового сина, над Юдою зацарював Авіам.

2 Три роки царював він у Єрусалимі. А його матір'ю була Авесаломова дочка Мааха.

3 І він ходив в усіх гріхах свого батька, якими той грішив перед ним, і серце його не було все з Господом, Богом своїм, як серце його батька Давида.

4 Господь, Бог його, тільки заради Давида дав йому світильника в Єрусалимі, щоб поставити сина його по ньому та зберегти Єрусалим.

5 Бо Давид робив добре в Господніх очах, і не відступав від усього, що він наказав був йому, по всі дні життя свого, окрім справи хіттянина Урії.

6 Війна ж між Рехавоамом та між Єровоамом точилася по всі дні життя його.

7 А решта Авіамових справ та все, що він зробив, ось вони описані в книзі про Юдиних царів. І Авіам теж воював з Єровоамом.

8 І спочив Авіам зі своїми батьками, і поховали його в Давидовому Місті, а замість нього зацарював син його Аса.

9 Двадцятого року царювання Єровоама, Ізраїлевого царя, зацарював Аса, цар Юдин.

10 І він царював у Єрусалимі сорок один рік. А його матір'ю була Авесаломова дочка Мааха.

11 І робив Аса добре в Господніх очах, як батько його Давид.

12 І вигнав він чоловіків повій з краю, і викинув усіх божків, яких зробили були їхні батьки.

13 І навіть матір свою Мааху, і її він позбавив права бути царицею, бо вона зробила була ідола для Астарти. І Аса порубав ідола її, та й спалив у долині Кедрон.

14 А пагорби він не знищив. Але Асине серце було все з Господом по всі його дні.

15 І вніс він до Господнього храму освячені речі свого батька та освячені речі свої, срібло, золото й посуд.

16 А війна точилася між Асою та між Башою по всі їхні дні.

17 І пішов Баша, цар Ізраїлів, на Юду, і будував Раму, щоб не дати нікому від Аси, царя Юдиного, виходити та входити.

18 І взяв Аса все срібло та золото, що залишилося в скарбницях храму Господнього та палаці царевому, та й дав його до рук своїх слуг. І послав їх цар Аса до Бен-Гадада, сина Тавримонна, сина Хезйонового, сирійського царя, що сидів у Дамаску, промовляючи:

19 "Є угода між мною та тобою, між батьком моїм та батьком твоїм. Ось послав я тобі подарунки, срібло та золото, іди, зламай угоду свою з Башою, царем Ізраїлевим, і хай він відійде від мене".

20 І послухав Бен-Гаддад царя Аси, і послав своє військо на Ізраїлеві міста, та й побив Іона, Дана, Авела, Бат-Мааху, всього Кінерота та всю землю Нефталимову.

21 І як Баша це почув, то перестав будувати Раму, й осів у Тірці.

22 А цар Аса закликав до послуху всього Юду, нікого не виключаючи, і вони винесли каміння та деревину з Рами, що з них будував був Баша. І цар Аса збудував з того Веніяминову Геву.

23 А решта справ Аси, всі подвиги його і все, що він зробив був, і міста, які побудував, ось вони описані в книзі про Юдиних царів. Тільки на час старості своєї він захворів був на свої ноги.

24 І спочив Аса з батьками своїми, і був похований з батьками своїми в Місті Давида, свого батька. А замість нього зацарював його син Йосафат.

25 А над Ізраїлем зацарював Надав, син Єровоама, у другому році Аси, царя Юдиного, та й царював над Ізраїлем два роки.

26 І робив він лихе в Господніх очах, і ходив шляхом батька свого та в гріху його, і вводив у гріх Ізраїля.

27 І змовився на нього Баша, син Ахії, з оселі Іссахарової, та й побив його Баша в Гіббетоні филистимському. А Надав та весь Ізраїль взяли в облогу Гіббетон.

28 І вбив його Баша в третьому році Аси, царя Юдиного, та й зацарював замість нього.

29 І як зацарював він, то винищив усю оселю Єровоамову, не залишив Єровоамові жодної душі, за словом Господа, яке він сказав через свого раба шілонянина Ахію,

30 за гріх Єровоама, що грішив сам і вводив у гріх Ізраїля, та через зневагу до Господа, Бога Ізраїлевого.

31 А решта справ Надава та все, що він був зробив, ось вони описані в книзі про Ізраїлевих царів.

32 Війна ж точилася між Асою та між Башею, Ізраїлевим царем, по всі дні їх.

33 Третього року Аси, царя Юдиного, зацарював Баша, син Ахїїн, над усім Ізраїлем у Тірці, на двадцять чотири роки.

34 І робив він лихе в Господніх очах, і ходив шляхом Єровоама та в гріху його, і вводив у гріх Ізраїля.

1 про царів 16

1 І було Господнє слово до Єгу, Хананієвого сина, про Башу:

2 "Тому, що я підняв тебе з пороку, і настановив тебе володарем над моїм народом, Ізраїлем, а ти пішов Єровоамовим шляхом та вводив у гріх народ мій, Ізраїля, щоб гнівати мене гріхами їхніми,

3 то ось я винищу Башу та оселю його, і зроблю з його оселею, як з оселею Єровоама, Неватового сина.

4 Померлого з Баші в місті поїдять собаки, а померлого йому на полі, поїсть птаство небесне".

5 А решта справ Баші, і що він зробив був, і подвиги його, ось вони описані в книзі про Ізраїлевих царів.

6 І спочив Баша зі своїми батьками, і був похований в Тірці, а замість нього зацарював син його Ела.

7 І було слово Господнє через пророка Єгу, сина Хананієвого, до Баші та до оселі його, а то через усе те неподобство, що коїв він у Господніх очах, гніваючи його справами своїх рук, щоб бути, як оселя Єровоамова, що він винищив її.

8 Двадцять шостого року Аси, царя Юдиного, зацарював Ела, Башин син, над Ізраїлем у Тірці, на два роки.

9 І змовився на нього його раб Зімірі, очільник половини колісниць. І коли він був напідпитку у будинку Арци, який керував його господарством у Тірці,

10 то прийшов Зімірі й убив його, і вбив він його в двадцять сьомому році царювання Аси, царя Юдиного, та й зацарював замість нього.

11 І як він зацарював та сів на його троні, то він винищив усю оселю Баші, не залишив навіть того, що мочить на стіну, ані його рідних, ані друзів.

12 І винищив Зімірі всю оселю Баші, за словом Господа, що промовляв був до Баші через пророка Єгу,

13 за всі гріхи Баші та гріхи Елі, його сина, що грішили самі та вводили в гріх Ізраїля, гніваючи Господа, Бога Ізраїлевого, своїми огидними вчинками.

14 А решта справ Елі та все, що він робив, ось вони описані в книзі про Ізраїлевих царів.

15 У двадцять сьомому році царювання Аси, царя Юдиного, зацарював Зімірі в Тірці на сім день, коли народ облягав филистимський Гіббетон.

16 І почув народ, який був в облозі, що змовився Зімірі й убив царя. І весь Ізраїль настановив царем над Ізраїлем Омрі, головного над військом, того дня в таборі.

17 І піднялися Омрі та весь Ізраїль з ним з Гіббетону, і взяли в облогу Тірцу.

1 про царів 17

1 І сказав тішб'янин Ілля, з гілеадських мешканців, до Ахава: "Як живий Господь, Бог

Ізраїлів, що перед обличчям його я стою, цими роками не буде роси та дощу, а тільки за моїм словом!"

2 І було до нього слово Господнє:

3 "Іди звідси на схід, і сховаєшся при потоці Керіті, що навпроти Йордану.

4 І питимеш з потоку, а крукам наказав я годувати тебе там".

5 І він пішов, і зробив за Господнім словом. Пішов, і осів при потоці Керіті, що навпроти Йордану.

6 А круки приносили йому хліба та м'яса вранці і хліба та м'яса вечірньої пори, а з потоку він пив.

7 І ось висох потік, бо в краю не було дощу.

8 І було Господнє слово до нього:

9 "Іди до Сарепти сидонської, й осядеш там. Я наказав там одній вдові, щоб годувала тебе".

10 І він устав та й пішов до Сарепти. І прибув він до входу міста, аж ось там збирає одна вдова хмиз. І він попросив її, щоб принесла трохи води в посудині напиться.

11 І пішла вона по воду. А він навздогін сказав до неї: "Візьми мені й шматок хліба в свою руку!"

12 А та сказала: "Як живий Господь, Бог твій, не маю я калача, а тільки у дзбанку повну пригорщу борошна та трохи олії в горняті. Ось я назбираю трохи хмизу, та й піду, щоб приготувати це собі й синові своєму. І ми з'їмо та й помремо"...

13 І сказав до неї Ілля: "Не бійся! Піди, зроби за своїм словом. Тільки спочатку зроби з того малого калача, і винесеш мені, а тоді зробиш для себе та для сина свого.

14 Бо так сказав Господь, Бог Ізраїлів: "Дзбанок борошна не скінчиться, і не забракне в горняті олії аж до дня, коли Господь дасть дощу на поверхню землі"...

15 І пішла вона, і зробила за словом Іллі, і їла вона й він та її хатні довгі дні,

16 дзбанок борошна не скінчився, і не забракло в горняті олії, за словом Господа, що промовляв через Іллю.

17 І по тих подіях тяжко захворів був син тієї жінки, господині оселі, що лежав бездиханно.

18 І сказала вона до Іллі: "Що тобі до мене, чоловіче Божий? Прийшов ти до мене, щоб згадувати мій гріх та щоб убити мого сина!"...

19 І сказав він їй, щоб дала йому сина свого. І він узяв його з рук її, і виніс його в кімнату, де він сидів, і поклав його на своєму ліжку.

20 І звернувся він до Господа: "Господе, Боже мій, чи й цій вдові, що я в неї мешкаю, вчиниш лихе, щоб убити її сина?"

21 І витягся він тричі над дитиною, і кликав до Господа, промовляючи: "Господе, Боже мій, хай повернеться душа цієї дитини в неї!"

22 І вислухав Господь голос Іллі, і повернулася душа дитини в неї, і вона ожила...

23 І взяв Ілля дитину, і зніс її вниз, і віддав її матері. І сказав Ілля: "Дивися, твій син живий!"

24 І сказала та жінка до Іллі: "Тепер я переконана, що ти Божий чоловік, і що Господнє слово у вустах твоїх правдиве!"

1 про царів 18

1 І минуло багато днів, і було Господнє слово до Іллі третього року: "Іди, покажися до Ахава, а я дам дощ на поверхню землі".

2 І пішов Ілля показатися до Ахава. А в Асирії був сильний голод.

3 І покликав Ахав Овдія, що був над господарством його, а Овдій був дуже богобоязний.

4 І коли Єзавель винищувала Господніх пророків, то Овдій узяв сотню пророків, та й сховав їх по п'ятдесят душ у печері, і годував їх хлібом та водою.

5 І сказав Ахав до Овдія: "Переїдімо краєм по всіх водних джерелах та всіх потоках, може знайдемо трави для коня та мула, і врятуємо худобу"..

6 І поділили вони собі край, щоб перейти по ньому, Ахав пішов одним шляхом, а Овдій пішов іншим.

7 І коли йшов Овдій, аж ось Ілля назустріч йому. І пізнав він його, і впав на обличчя своє та й сказав: "Чи то ти, пане мій Ілле?"

8 А той відповів йому: "Я. Йди, скажи панові своєму, що тут Ілля!"

9 А він сказав: "Чим я згрішив, що ти віддаєш на загибель свого раба в Ахавову руку?"

10 Як живий Господь, Бог твій, нема народу та царства, що туди не посилав би пан мій шукати тебе. А коли казали, що нема його, то він заприсягав те царство та той народ, що вони не знайшли тебе.

11 А зараз ти кажеш: "Іди, скажи своєму панові, що тут Ілля!"

12 Я піду від тебе, а дух Господній понесе тебе на те місце, якого не знаю. І прийду я, щоб донести Ахавові, а коли він не знайде тебе, то вб'є мене. А раб твій боїться Господа від своєї юності.

13 Чи ж не було сказано панові моєму те, що зробив я, коли Єзавель убивала Господніх пророків, а я сховав був з Господніх пророків сотню душ, по п'ятдесят у печері, і годував їх хлібом та водою?

14 А зараз ти кажеш: "Іди, скажи своєму панові, що тут Ілля", — він же вб'є мене!"...

15 Та Ілля відповів: "Як живий Господь Саваот, що я стою перед його обличчям, сьогодні я покажуся йому!"

16 І пішов Овдій назустріч Ахавові, та й переав йому те. І пішов Ахав назустріч Іллі.

17 І коли Ахав побачив Іллю, то сказав до нього: "Чи це ти, що непокоїш Ізраїля?"

18 А той відповів: "Не я непокою Ізраїля, а ти та оселя твого батька через порушення вами Господніх заповідей, та й ти пішов за Ваалами.

19 А зараз пошли, збери до мене на гору Кармел усього Ізраїля, чотириста п'ятдесят Ваалових пророків та чотири сотні пророків Астарті, що їдять зі столу Єзавелі".

20 І послав Ахав по всіх Ізраїлевих синах, і зібрав пророків на гору Кармел.

21 І підійшов Ілля до всього народу й сказав: "Годі вам стрибати з гілки на гілку. Якщо Господь Бог — ідіть за ним, а якщо Ваал — ідіть за ним!" Та не відповів йому народ ані слова.

22 І сказав Ілля до народу: "Залишився я один Господній пророк, а пророків Ваалових чотириста п'ятдесят.

23 Хай дадуть нам двох бичків, і хай вони оберуть собі одного бичка, і хай заріжуть його, і хай покладуть на дрова, а вогню не покладуть. І я приготую одного бичка, і дам на дрова його, а вогню не покладу.

24 І ви покличете ім'я бога вашого, а я покличу ім'я Господа. І той Бог, що відповість вогнем, він — Бог!" І погодився той народ

25 І сказав Ілля до Ваалових пророків: "Оберіть собі одного бичка, і приготуйте перші, бо ви численніші, і покличте ім'я свого бога, а вогню не кладіть".

26 І взяли вони того бичка, що він дав їм, і вони приготували й кликали Ваалове ім'я від ранку й аж до полудня, промовляючи: "Ваале, почуй нас!" Та не було ані голосу, ані відповіді. І скакали вони біля жертовника, що зробили.

27 І опівдні глузував з них Ілля, промовляючи: "Кличте гучніше, бо може ваш бог роздумує, або відлучився, або в дорозі, а може він спить, то прокинеться!"

28 І стали вони кликати гучніше, і кололися, за своїм звичаєм, мечами та списами до крові.

29 І як минув полудень, то вони пророкували аж до часу принесення хлібної жертви, та ніхто не відгукнувся, і не отримали вони відповіді...

30 І звелів Ілля всьому народові підійти до нього, і підійшов весь народ, а він відновив розбитого Господнього жертовника.

31 Потім узяв Ілля дванадцять каменів, за числом племен синів Якова, до якого було слово Господнє: "Ізраїль буде ім'я твоє!"

32 і збудував з того каміння жертовника в ім'я Господнє, і зробив рів, площею на дві саті посівного насіння, навколо жертовника.

33 І наклав дров, і зарізавши бичка, поклав його на дрова.

34 І звелів він наповни чотири відра води і вилити на цілопалення та на дрова. І сказав, щоб зробили так тричі, і вони зробили.

35 І потекла вода навколо жертовника, і наповнився рів водою.

36 І в час принесення хлібної жертви, підійшов пророк Ілля та й сказав: "Господе, Боже Авраамів, Ісаків та Ізраїлів! Хай сьогодні переконаються, що ти Ізраїлів Бог, а я твій раб, і що все оце я зробив твоїм словом.

37 Вислухай мене, Господе, вислухай мене, і хай нарешті зрозуміє цей народ, що ти, Господе, Бог, і ти повернеш їхнє серце до себе!"

38 І спав Господній вогонь, та й пожер цілопалення, і дрова, і каміння, і порошок, і

вилизав воду, що в рові...

39 І побачили це всі люди, та й попадали на обличчя свої й казали: "Господь, він — Бог, Господь, він — Бог!"

40 І сказав до них Ілля: "Схопіть Ваалових пророків! Хай ніхто не втече з них!" І схопили їх, а Ілля звів їх до потоку Кішон, та й порізав...

41 І сказав Ілля до Ахава: "Увійди, їж і пий, бо ось чути шум дощу".

42 І пішов Ахав, щоб їсти та пити, а Ілля зійшов на верхів'я Кармелу, нахилився до землі, і поклав обличчя своє між свої коліна.

43 І сказав він до свого хлопця: "Вийди, поглянь у напрямку моря!" І той вийшов, і поглянувши, сказав: "Нема нічого". Та Ілля сказав: "Зроби так сім раз!"

44 І на сьомий раз він сказав: "Ось невеличка хмара, немов долоня людська, підіймається з моря". А він сказав: "Піди, скажи Ахавові, хай запрягає й їде, щоб не затримав його дощ".

45 І невдовзі потемніло небо від хмар, і зірвався вітер, і ринула злива. А Ахав сів на колісницю й відправився в Ізреел.

46 А Господня рука була на Іллі, і він підперезавши свої стегна, біг перед Ахавом аж до самого Ізреелу.

1 про царів 19

1 А Ахав доніс Єзавелі все, що зробив був Ілля, і що він убив усіх пророків мечем.

2 І послала Єзавель посланця до Іллі, сказати: "Отак хай зроблять мені боги, і так хай додадуть, якщо завтра о цій порі я не зроблю душі твоєї, як зроблено душі кожного з них!"

3 І почув він це, і встав та й пішов, боячись за душу свою. І прийшов він до Юдиної Беер-Шеви, і залишив там свого хлопця.

4 А сам ішов пустелею цілий день, і сів під одним ялівцем, і зажадав собі смерті, і сказав: "Годі, Господе! Візьми душу мою, бо я не кращий за батьків своїх!"...

5 І ліг він, і заснув під тим ялівцем. Аж ось ангел доторкнувся до нього та й сказав йому: "Устань та попоїж!"

6 І поглянув він, аж ось у його головах калач, спечений на вугіллі, та дзбанок води. І він їв та пив, і знову ліг.

7 І повернувся вдруге Господній ангел, і доторкнувся до нього, промовляючи: "Устань, попоїж, бо шлях тяжкий перед тобою".

8 І він устав, і попоїв та напився. І йшов він, підживившись тією їжею, сорок день та сорок ночей аж до Божої гори Хорив.

9 І прибувши туди, він заночував там у печері, аж ось Господнє слово до нього. І запитав він у нього: "Чого ти тут, Ілле?"

10 А той відповів: "Я був дуже ревним у справах своїх для Господа, Бога Саваота, бо Ізраїлеві сини покинули заповіт твій та зруйнували жертовники твої, а пророків твоїх убили мечем, і залишився я сам. І шукали вони душу мою, щоб узяти її".

11 А він сказав: "Вийди, і станеш на горі перед Господнім обличчям. Аж ось

переходитиме Господь, а перед Господнім обличчям дуже сильний вітер, що зриває гори та скелі ламає. Та не в вітрі Господь. А по вітрі землетрус, та не в землетрусі Господь.

12 А по землетрусі вогонь, і не у вогні Господь. А по вогні тихий лагідний голос".

13 І як почув це Ілля, то закрив своє обличчя плащем своїм, та й вийшов, і став біля входу в печеру. Аж ось до нього голос: "Чого ти тут, Ілле?"

14 А він відповів: "Я був дуже ревним у справах своїх для Господа, Бога сил небесних, бо Ізраїлеві сини покинули заповіт твій та зруйнували жертовники твої, а пророків твоїх убили мечем, і залишився я сам. І шукали вони душу мою, щоб узяти її".

15 І сказав до нього Господь: "Повернися своїм шляхом у Дамаську пустелю, і як прийдеш, помажеш Хазаїла царем над Сирією.

16 А Єгу, Німшієвого сина, помажеш на царя над Ізраїлем, а Єлисея, Шафатового сина з Авел-Мехоли, помажеш на пророка замість себе.

17 І хто втече від Хазаїлового меча, того вб'є Єгу, а хто втече від меча Єгу, того вб'є Єлисей.

18 А в Ізраїлі я залишив сім тисяч, усі коліна, що не схилялися перед Ваалом, та всі вуста, що не цілували його".

19 І пішов він звідти, і знайшов Єлисея, Шафатового сина, а той орав. Дванадцять запряжок перед ним, а він при дванадцятій. Ілля ж підійшов, і накинув на нього свого плаща.

20 І залишив той волів, та й побіг за Іллею, промовляючи: "Дозволь поцілувати батька свого та свою матір, а тоді йти за тобою!" А той сказав йому: "Іди, я не заперечую?"

21 І пішов він від нього, і взяв волів з однієї запряжки та й приніс їх у жертву, а ярмами волів зварив м'ясо, і дав народові, і ті їли. Потім він пішов за Іллею, та й служив йому.

1 про царів 20

1 А Бен-Гадад, цар сирійський, зібрав усе своє військо та тридцять два царі з собою, і коні, і колісничі. І пішов він війною на Самарію, і взяв її в облогу.

2 І послав він у місто посланців до Ахава, царя Ізраїлевого,

3 та й сказав йому: "Так сказав Бен-Гадад: "Срібло твоє та золото твоє — моє воно, а найкращі жінки твої та сини твої — мої вони! 4 І відповів Ізраїлів цар: "Буде за словом твоїм, пане мій царю! Твій я та все, що моє!"

5 І прийшли ті посланці вдруге та й сказали: "Бен-Гадад сказав, що посилав до тебе, промовляючи: "Ти даси мені своє срібло й золото, і своїх жінок, і своїх синів.

6 А завтра о цій порі я пошлю своїх рабів до тебе, і вони обшукають помешкання твоє та помешкання твоїх рабів. І все, що сподобається їм, вони те заберуть""...

7 І скликав Ізраїлів цар усіх старшин краю та й сказав: "Очевидно, що ця людина шукає лиха, бо послав до мене по жінок моїх і по синів моїх, і по срібло моє, і по золото моє, і я йому не відмовив".

8 І сказали до нього всі старшини та весь народ: "Не слухай і не погоджуйся!"

9 І сказав він до посланців Бен-Гадада: "Скажіть моему панові цареві, що все, про що посилав він до свого раба напочатку, я зроблю, а цього зробити не можу". І пішли ті, і передали йому відповідь.

10 І послав до нього Бен-Гадад, промовляючи: "Хай так зроблять мені боги, і хай так додадуть, якщо самарійського пороку вистачить по жмені всьому народові, що стоїть при мені!"...

11 І відповів Ізраїлів цар: "Скажіть йому, що хай не хвалиться той, хто меча припинає до пояса, а той, хто її знімає!"

12 І як почув він цю відповідь, а він якраз пив з царями в наметах, то сказав до своїх рабів: "Пустіть тарани!" І вони пустили тарани на місто.

13 Аж ось один пророк підійшов до Ахава, Ізраїлевого царя, та й сказав: "Так сказав Господь: "Чи бачив ти весь цей великий натовп? Ось я даю його сьогодні в руку твою, і ти впевнився, що я Господь! 14 І сказав Ахав: "Ким?" А той відповів: "Так сказав Господь: "Слугами голів округ"". І запитав Ахав: "Хто розпочне війну?" А той відповів: "Ти".

15 І перелічив він слуг голів судових округ, і було їх двісті тридцять два. А по них перелічив весь народ, усіх Ізраїлевих синів було сім тисяч.

16 І вийшли вони опівдні, а Бен-Гадад випивав у наметах, він та тридцять два царі, що допомагали йому.

17 І вийшли спочатку слуги голів округ. І послав Бен-Гадад, а ті повернулися і доповіли йому: "Ось повиходили люди з Самарії".

18 А він сказав: "Хоч вони прийшли з миром, хоч з війною, схопіть їх живими"

19 А з міста вийшли слуги голів округ та військо, що йшло за ними.

20 І били вони сирійців, і побігли ті, а Ізраїль їх гнав. Та втік Бен-Гадад, сирійський цар, разом з вершниками на конях.

21 І вийшов Ізраїлів цар, та й знищив коней і потрошив колісниці, і завдав Сирії нищівної поразки.

22 І підійшов пророк до Ізраїлевого царя та й сказав йому: "Іди, зберися з духом, і подумай, що тобі робити, бо через рік сирійський цар знову піде на тебе".

23 А слуги сирійського царя сказали йому: "Бог гір — їхній Бог, тому вони подужали нас. Воюватимемо з ними на рівнині, тоді побачимо, хто виявиться сильніший!"

24 А ти скинь тих царів, кожного з його місця, і настанови намісників замість них.

25 А ще збери собі військо, як те, що відпало від тебе, і коней, як було, і колісниць, як було, і будемо воювати з ними на рівнині. Тоді напевне візьмемо гору над ними!" І він послухав їхнього голосу, і зробив так.

26 І по році Бен-Гадад зібрав Сирію, і пішов до Афеку на війну з Ізраїлем.

27 А Ізраїлеві сини були зібрані й забезпечені живністю, та й вийшли навпроти них. І таборували Ізраїлеві сини навпроти них, як дві отари кіз, а сирійці наповнили край.

28 І підійшов Божий чоловік, і сказав до Ізраїлевого царя: "Так сказав Господь: "Через те, що сирійці казали, що Господь — Бог гір, а не Бог долин він, то дам весь цей

великий натовп у твою руку, і ви впевнитесь, що я Господь!29 І таборували ті навпроти тих сім день. І сьомого дня розпочався бій, і побили Ізраїлеві сини Сирію, сто тисяч піхоти, одного дня.

30 А решта втекли до Афеку, до міста, де впав мур на двадцять сім тисяч, що залишилися. А Бен-Гадад утік до міста, і ввійшов до внутрішньої кімнати.

31 І сказали до нього його слуги: "Ось ми чули, що царі оселі Ізраїлевої — вони царі милостиві. Покладімо веретища на стегна свої, а мотузки на свої голови, і вийдімо до Ізраїлевого царя, може він змилується над твоєю душею".

32 І підперезали вони веретищами стегна свої, а мотузки на свої голови, і прийшли до Ізраїлевого царя та й сказали: "Твій раб Бен-Гадад сказав: "Хай живе душа моя!" А той відповів: "Чи він ще живий? Він мій брат!"

33 А ті люди взяли це за натяк, і поквапилися скористатися з того, сказавши: "Так, Брат твій Бен-Гадад!" І той сказав: "Підіть, приведіть його!" І вийшов до нього Бен-Гадад, а той посадив його на колісницю.

34 І сказав до нього Бен-Гадад: "Ті міста, що батько мій був забрав від твого батька, я поверну. І ти обереш собі в Дамаску вулиці, як мій батько обрав був у Самарії. А Ахав сказав: "Я по умові відпущу тебе". І він уклав з ним угоду, та й відпустив його.

35 Тоді один чоловік з пророчих синів сказав до свого ближнього за Господнім словом: "Удар мене!" Та відмовився той чоловік ударити його.

36 І сказав він йому: "За те, що ти не послухав Господнього голосу, як тільки ти підеш від мене, то будеш забитий левом!" І пішов той від нього, і спіткав його лев та й забив.

37 І знайшов він іншого чоловіка та й сказав: "Удар мене!" І той чоловік ударив його, ударив та й поранив.

38 І пішов той пророк, переодягнувся, закрив хусткою очі свої і став цареві на шляху.

39 І як цар проходив, то він кричав до нього: "Раб твій був у вирі битви. Аж ось один відділився від решти, підвів до мене одного з людей і сказав йому: "Пильнуй за ним! Якщо його не стане, то буде твоє життя за його життя, або відважиш талант срібла".

40 І як раб твій клопотався то тут, то там, він зник. І сказав до нього Ізраїлів цар: "Такий твій присуд, ти сам сказав".

41 А той зняв хустку з очей своїх, і пізнав його Ізраїлів цар, що він з пророків.

42 А той промовив до нього: "Господь сказав, що через те, що ти випустив з руки, йому призначеного, то буде життя твоє за його життя, а народ твій за його народ!"...

43 І пішов Ізраїлів цар до свого помешкання в Самарію незадоволений та злий.

1 про царів 21

1 І по цих подіях сталося таке. У езреелянина Навота, що в Езреелі, був виноградник при палаті Ахава, самарійського царя.

2 І сказав Ахав до Навота: "Дай мені свого виноградника, і він буде мені за яринний

город, бо він близький до моєї господи. А я дам тобі замість нього виноградника кращого за твого. Або, якщо це добре в очах твоїх, то я дам тобі ціну його сріблом".

3 І сказав Навот до Ахава: "Заборонено мені від Господа, щоб я дав тобі спадщину моїх батьків".

4 І ввійшов Ахав до будинку свого незадоволений та гнівний через те слова езреелянина Навота, бо той сказав: "Не дам тобі спадщини батьків моїх!" І ліг він на ліжку своєму, і відвернув своє обличчя, і не їв хліба.

5 І прийшла до нього жінка його Єзавель та й запитала його: "Чого це твій дух сумний, і ти не їси хліба?"

6 І відповів він їй: "Бо я попросив у езреелянина Навота, щоб дав мені свого виноградника за срібло, або за виноградника кращого від його. Та він відмовив мені".

7 І сказала до нього його жінка Єзавель: "Хіба ти не цар над Ізраїлем. Устань, поїж хліба, і хай буде веселе твоє серце. А виноградника езреелянина Навота дам тобі я".

8 І написала вона листи від імені Ахава, і запечатала їх його печаткою, та й розіслала ті листи до старшин та до вельмож, що були в його місті й сиділи з Навотом.

9 А в тих листах вона написала так: "Оголосіть піст, і посадіть Навота на чолі народу.

10 І посадіть двох негідників навпроти нього, хай свідчать на нього, кажучи: "Ти зневажив Бога й царя". І виведіть його, і вкаменуйте його до смерті"...

11 І зробили старшини та вельможі того міста, що сиділи в ньому з Навотом, як написала їм в листах Єзавель, які вона розіслала до них.

12 Оголосили вони піст, і посадили Навота на чолі народу.

13 І прийшли два негідники, і сіли навпроти нього. І вони свідчили на Навота, перед народом, промовляючи: "Навот зневажив Бога й царя!" І вивели його поза місто, та й закидали його камінням, і він помер...

14 І послали вони повідомити Єзавелі, що Навот помер, закиданий камінням.

15 І як почула Єзавель, що Навот помер, закиданий камінням, то сказала до Ахава: "Устань, посядь виноградника езреелянина Навота, що відмовив дати його тобі за срібло, бо Навот уже мертвий.

16 І як почув Ахав, що Навот помер, то встав, щоб іти до виноградника езреелянина Навота, щоб посісти його.

17 І було Господнє слово до тішб'янина Іллі:

18 "Устань, іди назустріч Ахавові, Ізраїлевому цареві, що в Сирії, ось він у Навотовому винограднику, куди прийшов, щоб посісти його.

19 І скажеш до нього, що так сказав Господь: "Ти вбив, а зараз прагнеш посісти?" І скажеш, що так сказав Господь: "На тому місці, де собаки лизали Навотову кров, там лизатимуть і твою власну кров"!"

20 І сказав Ахав до Іллі: "Ось ти знайшов мене, вороже мій!" А той відповів: "Знайшов, бо ти запродався вчиняти лихе в Господніх очах.

21 Ось я спроваджую на тебе лихо, і винищу все за тобою, і винищу Ахавові навіть те, що мочить на стіну, і невільного та вільного в Ізраїлі!

22 І зроблю твоїй оселі, як оселі Єровоама, Неватового сина, і як оселі Баші, Ахієвого сина, за те, що ти зневажив мене та ввів у гріх Ізраїля".

23 І також до Єзавелі сказав Господь: "Собаки з'їдять Єзавель перед мурами Езреелу.

24 Померлого в Ахава в місті з'їдять собаки, а померлого на полі поїсть птаство небесне.

25 Бо ще не було такого, як Ахав, що запродався вчиняти лихе в Господніх очах, що його намовила жінка його Єзавель.

26 І він коїв неподобства, йдучи за ідолами, усе так, як робили амореяни, що їх Господь вигнав перед Ізраїлевими синами".

27 І як Ахав почув ці слова, то роздер одяг свій, і одягнувши на себе веретище, постив, і пригнічений лежав у веретищі...

28 І було Господнє слово до тішб'янина Іллі:

29 "Чи ти бачиш, що Ахав упокорився перед обличчям моїм? За те, що він упокорився перед обличчям моїм, не наведу я лиха за його днів, а за днів його сина наведу я те лихо на оселю його".

1 про царів 22

1 Три роки не було війни між Сирією та Ізраїлем.

2 А третього року прийшов Йосафат, цар Юдин, до Ізраїлевого царя.

3 І сказав Ізраїлів цар до своїх слуг: "Чи ви знаєте, що гілеадський Рамот наш? А ми мовчимо, замість того, щоб забрати його з руки сирійського царя".

4 І запитав він у Йосафата: "Чи ти підеш зі мною на війну до гілеадського Рамоту?" А Йосафат відповів: "Я — як ти, народ мій — як народ твій, мої коні — як твої коні!"

5 І сказав Йосафат до Ізраїлевого царя: "Запитай спочатку в Господа!"

6 І зібрав Ізраїлів цар близько чотирьох сотень пророків, та й сказав до них: "Чи йти мені на війну на гілеадський Рамот, чи ні?" А ті відповіли: "Іди, бо Господь дасть його в цареву руку".

7 І сказав Йосафат: "Чи нема тут ще Господнього пророка, щоб довідатися й у нього".

8 І сказав Ізраїлів цар до Йосафата: "Є ще один, щоб через нього запитати в Господа. Та я ненавиджу його, бо він не пророкує на мене добре, а тільки лихе. Це Михей, син Їмлин". А Йосафат сказав: "Хай цар не каже так!"

9 Тоді покликав Ізраїлів цар одного євнуха, і сказав: "Приведи мерщій Михея, Їмлиного сина!"

10 А цар Ізраїлів та цар Юдин у царському одязі сиділи кожен на троні своєму при вході до брами Самарії, а всі пророки пророкували перед ними.

11 Седекія ж, Кенаанин син, зробив собі залізні роги й сказав: "Так сказав Господь: "Оцим будеш бити сирійців аж до винищення їх!12 І всі пророки пророкували також, промовляючи: "Виходь до гілеадського Рамоту, і пощастить тобі, і Господь дасть його в цареву руку".

13 А той посланець, що пішов покликати Михея, сказав до нього: "Ось слова тих пророків одностайно звіщають цареві добро. Хай же буде слово твоє добре, як слово кожного з них".

14 І сказав Михей: "Як живий Господь, те, що скаже мені Господь, я те казатиму!"

15 І коли прийшов він до царя, то цар запитав у нього: "Михею, чи підемо на війну до гілеадського Рамоту, чи ні?" А той відповів йому: "Вийди, і пощастить тобі, і Господь дасть його в цареву руку".

16 І сказав йому цар: "Аж скільки разів я заприсягав тебе, що ти не казатимеш мені нічого, тільки правду в ім'я Господа?"

17 А той відповів: "Я бачив усього Ізраїля, розпорошеного по горах, немов овець, що не мають пастуха. І сказав Господь: "Нема в них пана, хай повернуться з миром кожен до помешкання свого"".

18 І сказав Ізраїлів цар до Йосафата: "Чи ж не казав я тобі, він не пророкуватиме мені доброго, а тільки лихе?"

19 А Михей сказав: "Тоді послухай Господнього слова: "Бачив я Господа, що сидів на престолі своєму, а все небесне військо стояло при ньому, праворуч та ліворуч нього.

20 І сказав Господь: "Хто намовить Ахава, щоб він пішов і впав у гілеадському Рамоті?" І казали одні так, а інші так.

21 І вийшов дух, і став перед Господнім обличчям та й сказав: "Я намовлю його!" І запитав його Господь: "Чим?"

22 А той відповів: "Я вийду й стану брехливим духом у вустах усіх його пророків". А Господь сказав: "Ти зможеш обдурити його. Іди та й зроби так!"

23 І ось Господь дав духа неправди у вуста усіх цих пророків, а про тебе Господь казав недобре"...

24 І підійшов Седекія, Кенаанин син, і вдаривши Михея по щоці, запитав: "Як перейшов дух Господній від мене, щоб розмовляти з тобою?"

25 А Михей відповів: "Ти побачиш це, коли вбіжиш до найдальшої кімнати, щоб сховатися".

26 І сказав Ізраїлів цар: "Візьми Михея, і відведи до Амона, голови міста, та до Йоаша, царового сина,

27 та й скажеш, що отак сказав цар: "Посадіть цього до в'язниці і давайте йому їсти скупо хліба й води, аж поки я не повернуся з миром".

28 А Михей сказав: "Якщо справді повернешся ти з миром, то не промовляв Господь через мене!" І додав: "Слухайте це, всі народи! 29 І вийшов Ізраїлів цар та Йосафат, цар Юдин, до гілеадського Рамоту.

30 І сказав Ізраїлів цар до Йосафата: "Я переодягнуся й піду в бій, а ти одягни свій царський одяг!" І переодягнувся Ізраїлів цар, і пішов у бій.

31 А сирійський цар наказав тридцять двом керманичам своїх колісниць: "Не вступайте ні з ким у бій, а шукайте Ізраїлевого царя".

32 І як керманичі колісниць побачили Йосафата, то вони сказали: "Це певно Ізраїлів цар!" І пішли на нього, щоб воювати, а Йосафат закричав.

33 А як роздивилися і побачили, що це не Ізраїлів цар, то повернули від нього.

34 А один знехотя нап'яв лука, та й уразив Ізраїлевого царя між поясом та панцером. А той сказав своєму візникові: "Поверни назад, і виведи мене з табору, бо я поранений"...

35 І зав'язався бій того дня, а цар був поставлений на колісниці проти Сирії, і помер до вечора. І кров з рани текла в колісницю.

36 А як сонце заходило, пішов клич табором: "Кожен до міста свого, і кожен до краю свого!"

37 І помер цар, і був привезений до Самарії. І поховали царя в Самарії.

38 І мили колісницю над ставом у Самарії, і собаки лизали його кров, а повії мили своє тіло, за словом Господнім, що він сказав.

39 А решта Ахавових справ, і все, що він зробив був, і палац із слонової кістки, що він збудував, і всі міста, які він побудував, описані в книзі про Ізраїлевих царів.

40 І спочив Ахав з батьками своїми, а замість нього зацарював син його Ахазія.

41 А Йосафат, Асин син, зацарював над Юдою в четвертому році царювання Ахава, царя Ізраїлевого.

42 Йосафат був віку тридцяти п'яти років, коли він зацарював, і царював він двадцять п'ять років у Єрусалимі. А його матір'ю була дочка Шілхи Азува.

43 І ходив він шляхом батька свого Аси, і не збочував з нього, щоб вчиняти добре в Господніх очах.

44 Тільки пагорби не були понищені, народ ще приносив жертви й кадив на пагорбах.

45 І Йосафат замирив з Ізраїлевим царем.

46 А решта Йосафатових справ та його подвиги у війнах, описані в книзі про Юдиних царів.

47 А решту чоловіків повій, що залишалися за днів його батька Аси, він винищив з краю.

48 В Едомі ж не було царя, а був намісник царя.

49 А Йосафат побудував був таршіських кораблів, щоб піти до Офіру по золото, та не пішов, бо розбилися кораблі при Еційон-Гевері.

50 Тоді сказав Ахазія, син Ахавів, до Йосафата: "Хай підуть на кораблях мої раби з рабами твоїми". Та Йосафат не погодився.

51 І спочив Йосафат зі своїми батьками. І був він похований у місті його пращура Давида, а замість нього зацарював син його Єгорам.

52 Ахазія, Ахавів син, зацарював над Ізраїлем у Самарії, в сімнадцятому році царювання Йосафата, Юдиного царя, і царював він над Ізраїлем два роки.

53 І вчиняв він лихе в очах Господа, і ходив шляхами батька свого, своєї матері та Єровоама, Неватового сина, що вводив у гріх Ізраїля.

54 І служив він Ваалові, і вклонявся йому, і гнівав Господа, Бога Ізраїлевого, як і його батько.

ДРУГА КНИГА ПРО ЦАРІВ

2 про царів 1

1 А по смерті Ахава піднявся Моав на Ізраїля.

2 А Ахазія випав через поручня з верхньої світлиці в Самарії та й занедужав. І послав він посланців, сказавши до них: "Ідіть, запитайте Ваал-Зевува, екронського бога, чи видужаю я з цієї хвороби?"

3 А ангел Господній сказав до тішб'янина Іллі: "Устань, вийди назустріч посланцям самарійського царя та й скажи їм: "Чи через те, що нема в Ізраїлі Бога, ви йдете запитувати Ваал-Зевува, екронського бога?"

4 Тому так сказав Господь: "Не встанеш з ліжка, на яке ти ліг, бо конче помреш!"... І пішов Ілля.

5 І повернулися посланці до царя, а він запитав у них: "Що це ви так швидко повернулися?"

6 А вони відповіли йому: "Назустріч нам вийшов один чоловік, і сказав, щоб ми повернулися до царя, який послав нас, і сказали йому, що так сказав Господь: "Хіба в Ізраїлі нема Бога, що ти посилаєш до Ваал-Зевува, екронського бога? Тому не ти встанеш із свого смертного ліжка, на яке ліг"..."

7 А він запитав їх: "Якого вигляду той чоловік, що вийшов назустріч вам, і сказав вам ці слова?"

8 Вони ж відповіли: "Це волохатий чоловік, підперезаний шкіряним поясом". А він сказав: "Це тішб'янин Ілля!"

9 І послав він до нього півсотника з людьми. І прийшов він до нього, аж ось той сидить на верхів'ї гори. І сказав півсотник до нього: "Чоловіче Божий, цар сказав, щоб ти зійшов звідти!"

10 А Ілля відповів йому: "Якщо я Божий чоловік, хай зійде з неба вогонь, і хай спалить тебе та людей твоїх!" І зійшов з неба вогонь, і спалив його та його людей...

11 І цар знову послав до нього іншого півсотника з людьми. І він сказав до Іллі: "Чоловіче Божий, цар сказав, щоб ти зійшов звідти!"

12 І відповів йому Ілля: "Якщо я Божий чоловік, хай зійде з неба вогонь, і хай спалить тебе та твоїх людей!" І зійшов з неба Божий вогонь, і спалив його та його людей...

13 І знову послав він третього півсотника з людьми. І прийшов той, та й упав на коліна свої перед Іллею, і промовив до нього, благаючи: "Чоловіче Божий, змилуйся над моєю душею та душами цих п'ятдесяти рабів твоїх!"

14 Ось зійшов був вогонь з неба, та й спалив тих двох перших півсотників та їхніх людей. Не зневаж моєю душею!"

15 А ангел Господній сказав до Іллі: "Іди з ним, не бійся його!" І він устав, і пішов з ним до царя,

16 та й сказав до нього: "Так сказав Господь: "Через те, що ти посилав посланців до

Ваал-Зевува, екронського бога, ніби в Ізраїлі нема Бога, щоб дізнатися слова його, тому не встанеш з ложа, на яке ти ліг, і конче помреш!¹⁷ І той помер, за словом Господа, що сказав до Іллі, а замість нього зацарював Єгорам, другого року царювання Єгорама, сина Йосафата, Юдиного царя, бо не було в нього сина.

18 А все решта з того, що зробив Ахазія, було описане в книзі про Ізраїлевих царів.

2 про царів 2

1 Ілля та Єлисей ішли з Гілгалу, коли Господь мав підняти Іллю вихором на небо.

2 І сказав Ілля до Єлисея: "Сиди тут, бо Господь послав мене аж до Бет-Елу". Та Єлисей сказав: "Як живий Господь і жива душа твоя, я не залишу тебе!" І пішли вони до Бет-Елу.

3 І вийшли пророчі сини Бет-Елу до Єлисея та й сказали: "Чи ти знаєш, що сьогодні Господь забере пана твого від тебе?" А він відповів: "Так, мені відомо, вам не варто було нагадувати було про це".

4 І сказав йому Ілля: "Єлисею, сиди тут, бо Господь послав мене до Єрихону". Та той сказав: "Як живий Господь і жива душа твоя, я не залишу тебе!" І прийшли вони до Єрихону.

5 І підійшли ерихонські пророчі сини до Єлисея та й запитали в нього: "Чи ти знаєш, що сьогодні Господь забере пана твого від тебе?" А він відповів: "Я знаю, мовчіть!"

6 І сказав йому Ілля: "Сиди тут, бо Господь послав мене до Йордану!" Та той сказав: "Як живий Господь і жива душа твоя, я не залишу тебе!" І пішли вони обоє.

7 І п'ятдесят пророчих синів також пішли, і стали навпроти здалека, а вони обидва стали над Йорданом.

8 І взяв Ілля плаща свого, і згорнувши, вдарив ним по воді, і розійшлася вода праворуч і ліворуч від них...

9 І як вони перейшли, то Ілля сказав до Єлисея: "Проси, що маю зробити тобі, поки я буду взятий від тебе!" І сказав Єлисей: "Хай же буде на мені подвійний твій дух!"

10 А той сказав: "Тяжкого зажадав ти! Якщо ти побачиш мене, що буду взятий від тебе, буде тобі так, а якщо ні не буде".

11 І як вони йшли та розмовляли, аж ось з'явився вогняна колісниця, запряжена вогняними кіньми, і розлучили їх одного від одного. І підняв вихор Іллю на небо...

12 А Єлисей це бачив, і він закричав: "Батьку мій, батьку мій, коліснице Ізраїлева та вершники його!" Та той уже зник... І схопився він за одяг свій та й роздер його на дві частини.

13 І підняв він плаща Іллі, що спав з нього, і повернувшись, став на березі Йордану.

14 І вдарив він плащем, що спав з Іллі, по воді, вигукнувши: "Де Господь, Бог Іллі?" І вода розійшлася в боки!...

15 І побачили його ерихонські пророчі сини, та й сказали: "На Єлисеєві спочив дух Іллі!" І пішли вони назустріч йому, і попадали перед ним до землі,

16 та й сказали до нього: "Ось із твоїми рабами є п'ятдесят хоробрих людей, хай

вони підуть та пошукають твого пана, а ну ж забрав його дух Господній і кинув на одну з гір або в одну з долин!" А той сказав: "Не посилайте!"

17 Та після їхніх наполягань, він погодився! І послали вони п'ятдесят людей, і шукали три дні, та не знайшли його.

18 І вони повернулися до нього (а він мешкав у Єрихоні). І сказав він до них: "Чи ж не казав я вам: "Не йдіть?" 19 Якось люди того міста сказали Єлисеєві: "Як бачить пан, місце тут добре, але через те, що погана вода, неплоднa земля".

20 А він сказав: "Подайте мені нового дзбанка, і покладіть туди солі". І вони подали йому.

21 І він вийшов до джерела, кинув туди солі й сказав: "Так сказав Господь: "Зцілив я цю воду, не буде вже від неї смерті та неврожаю! 22 І була зцілена та вода, і так є аж до цього дня, за словом Єлисея, яке він сказав.

23 І пішов він звідти до Бет-Елу. А коли він ішов шляхом, то малі хлопці виходили з того міста й глузували з нього, вигукуючи: "Ходи, лисий! Ходи, лисий!"

24 І він обернувся назад і побачив їх, та й прокляв їх ім'ям Господнім. І вийшли дві ведмедиці з лісу, і розірвали з них сорок двоє дітей...

25 А пішов він звідти до гори Кармел, а потім повернувся до Самарії.

2 про царів 3

1 А Єгорам, Ахавів син, зацарював над Ізраїлем у Самарії, у вісімнадцятому році царювання Йосафата, Юдиного царя, і царював він дванадцять років.

2 І робив він лихе в Господніх очах, тільки не так, як батько його та мати, він викинув Ваалового боввана, що зробив був батько його.

3 Проте гріхів Єровоама, Неватового сина, що вводив у гріх Ізраїля, він тримався, і не полишав їх.

4 А Меша, цар моавський, розводив дрібну худобу, і давав Ізраїлевому цареві сто тисяч ягнят та сто тисяч рунних баранів.

5 І як помер Ахав, то піднявся цар Моаву проти Ізраїлевого царя.

6 І вийшов того дня цар Єгорам із Самарії, і зібрав усього Ізраїля.

7 І послав він до Йосафата, царя Юдиного, сказати: "Піднявся проти мене цар Моаву. Чи підеш зі мною на війну проти нього?" А той відповів: "Піду. Я — як ти, мій народ — як твій народ, мої коні — як твої коні!"

8 І запитав: "Яким шляхом підемо?" А той відповів: "Шляхом до пустелі Едому".

9 І пішов цар Ізраїлів, цар Юдин і цар Едому. І йшли вони обхідним шляхом сім день. І не було води таборові та худобі, що була при них.

10 І сказав Ізраїлів цар: "Господь зібрав трьох цих царів, щоб віддати їх у руку Моава".

11 І сказав Йосафат: "Чи нема тут Господнього пророка, щоб через нього дізнатися слово Господа?" І відповів один зі слуг Ізраїлевого царя: "Тут є Єлисей, Шафатів син, що служив Іллі".

12 І сказав Йосафат: "Слово Господнє з ним!" І пішли до нього цар Ізраїлів, Йосафат

і цар Едому.

13 І сказав Єлисей до Ізраїлевого царя: "Що тобі до мене? Іди до пророків батька свого та до пророків своєї матері!" А Ізраїлів цар відповів йому: "Ні, бо Господь покликав трьох цих царів, щоб віддати їх у руку Моава".

14 І сказав Єлисей: "Як живий Господь Саваот, що я стою перед обличчям його, коли б я не поважав Йосафата, Юдиного царя, не поглянув би на тебе, і не побачив би я тебе.

15 А зараз приведіть мені гусяра". І коли грав гусяр, то на Єлисееві була Господня рука,

16 і він сказав: "Так промовляє Господь: "Викопайте на цій долині яму за ямою!"

17 Бо так сказав Господь: "Не побачите вітру, і не побачите дощу, а потік цей буде наповнений водою. І будете пити ви і череди ваші, і ваша худоба".

18 Та Господь не зупиниться на цьому, і дасть у вашу руку й Моав.

19 І ви поб'єте всяке найкраще укріплене місто, і всяке добре дерево повалите, і всі водні джерела позасипаєте, і всяке добре поле закидаєте камінням".

20 І вранці, коли приноситься хлібна жертва, з боку Едому потекла вода. І наповнилася земля водою.

21 А весь Моав почув, що ті царі вийшли воювати з ними. І вони скликали всіх, хто носить пояса й старше, і поставали на кордоні.

22 І встали вони вранці, і коли сонце засяяло над водою, побачили моавляни навпроти воду, червону, як кров.

23 І казали вони: "Це кров, певне царі вчинили різанину між собою, і посікли мечами один одного. Нуж-бо на здобич, Моаве!"

24 І прийшли вони до Ізраїлевого табору. І встав Ізраїль та й побив моавлян, і ті порозбігалися перед ним. І ввійшли ізраїльтяни до Моаву, і вбивали всіх,

25 а міста руйнували, і всяке добре поле закидали камінням, і всяке джерело води засипали, і валили всяке добре дерево, і тільки в Кір-Харешеті залишилися кам'яні мури його. І поставили ізраїльтяни тарани, та й розбивали їх.

26 І побачив моавський цар, що його перемагають, і взяв він сім сотень вояків, щоб пробитися до едомського царя, та не зміг.

27 І він узяв свого первістка, що мав царювати по ньому, і приніс його цілопаленням на мурі... І постав великий гнів на Ізраїля, і вони відступили, і повернулися до свого краю.

2 про царів 4

1 А одна з жінок пророчих синів звернулася до Єлисея, промовляючи: "Помер раб твій, мій чоловік! А ти знаєш, що раб твій боявся Господа. А позичальник прийшов ось, щоб забрати собі двоє дітей моїх за рабів"...

2 І сказав до неї Єлисей: "Що я зроблю тобі? Розкажи мені, що є в господі твоїй". А та сказала: "Нічого нема в господі твоєї невольниці, є тільки горня оливи".

3 А він сказав: "Іди, позич собі якнайбільше посуду від усіх сусідок твоїх!"

4 І ввійдеш, і замкнеш двері за собою та за синами своїми, і наповнюй усі ті посудини, а наповнені відставляй".

5 І пішла вона від нього, і замкнула двері за собою та за синами своїми. Вони подавали їй посуд, а вона наливала.

6 І коли наповнили весь посуд, то вона звернулася до сина свого, щоб той подав ще посуду! А він сказав їй: "Скінчився вже посуд". І більше не лилася олива.

7 І вона прийшла, і розповіла Божому чоловікові. І той сказав: "Іди, продай ту оливу, та й заплати своєму позичальникові. А на те, що залишиться, житимеш із синами своїми".

8 Якось прийшов Єлисей до Шунаму, а там була багата жінка, і вона умовляла його зайти до неї поїсти хліба. І бувало, як приходив він у те місто, то заходив до неї їсти хліб.

9 І сказала вона до чоловіка свого: "Я знаю, що Божий чоловік, який завжди приходить до нас, він святий".

10 Облаштуймо йому горішню кімнату, поставмо там ліжко, стола, стільця й свічника. І коли він приходить до нас, то зупинятиметься там".

11 Якось прийшов він туди, зайшов до кімнати та й ліг там.

12 І сказав він до свого слуги Гехазі: "Поклич-но господиню!" І той покликав її, і вона стала перед ним.

13 І сказав він до нього: "Запитай у неї: "Ось ти дбайливо піклувалася про нас. Що зробити тобі за це? Чи є що, щоб сказати про тебе цареві або головному над військом?"" А вона відповіла: "Ні, я сиджу серед народу свого!"

14 І запитав Єлисей: "Що вона відповіла тобі?" А Гехазі сказав: "Чоловік її вже старий, а сина вона не має".

15 І попросив Єлисей покликати її. І той покликав, і вона стала при вході.

16 І він сказав: "Наступного року о цій порі ти обійматимеш сина!" А вона сказала: "Ні, пане, чоловіче Божий, не обдурюй невольницю свою!"

17 Та зачала та жінка, і наступного року народила сина, як сказав їй Єлисей.

18 І ріс той хлопчик. А одного разу в жнива вийшов він до свого батька в поле.

19 І сказав до свого батька: "Голова моя, голова моя!"... А той сказав слугі: "Занеси його до матері!"

20 І той приніс його до матері. І сидів він на її колінах аж до полудня, та й помер...

21 І ввійшла вона, і поклала його на ліжко Божого чоловіка, і замкнула за ним двері та й вийшла.

22 І покликала вона свого чоловіка та й сказала: "Пришли мені одного зі слуг та одну з віслючок, і я поїду до Божого чоловіка й повернуся".

23 А він запитав: "Чому ти їдеш до нього? Сьогодні не новомісяччя й не субота". А вона відповіла: "Все гаразд!"

24 І осідлала вона віслючку, і сказала до свого слуги: "Поганяй, не зупиняйся, поки не скажу тобі".

25 І поїхала вона, і приїхала до Божого чоловіка, до гори Кармел. І як Божий

чоловік побачив її здалека, то сказав до слуги свого Гехазі: "Ось та шунамітка!

26 Побіжи ж назустріч їй та й запитай, чи все в неї гаразд, чи все гаразд у чоловіка її та дитини?" А та відповіла: "Все гаразд!"

27 І прийшла вона до Божого чоловіка на гору, і міцно обхопила ноги його. А Гехазі підійшов, щоб відштовхнути її, та Божий чоловік сказав: "Залиш її, бо стурбована душа її, а Господь приховав це від мене й не повідомив мені".

28 А вона сказала: "Чи я жадала сина від пана? Чи ж я не просила: Не обдурювати мене?"

29 І він сказав до Гехазі: "Підпережи стегна свої, візьми мою палицю в руку свою та й іди. Коли спіткаєш кого, не вітай його, а коли хто привітає тебе, не відповідай йому. І покладеш мою палицю на хлопцеве обличчя".

30 А мати того хлопця сказала: "Як живий Господь і жива душа твоя, я не піду без тебе!" І він устав і пішов за нею.

31 А Гехазі пішов перед ними, і поклав ту палицю на хлопчикове обличчя, та той не поворухнувся і не подав навіть голосу. І пішов він назустріч Єлисееві, і розповів йому: "Не прокинувся той хлопчик!"

32 І ввійшов Єлисей до помешкання, аж ось той хлопчик лежить мертвий на ліжку його!...

33 І він замкнув двері за собою, та й молився до Господа.

34 А потім схилювся над хлопчиком, і доторкнувся вустами своїми до вуст його, і очима своїми до очей його, а долонями своїми до долонь його. І стало тепле тіло тієї дитини!...

35 І він походив по будинку туди-сюди. І знову схилювся над ним, і чхнув той хлопчик сім раз. І розплющив очі свої.

36 І покликав він Гехазі та й сказав: "Поклич матір дитини!" І той покликав її. І прийшла вона до нього, і він сказав: "Забери свого сина!"

37 І ввійшла вона, і впала до його ніг, і вклонилася до землі. І взяла вона сина свого, і вийшла...

38 І повернувся Єлисей до Гілгалу. А в краю був голод, і пророчі сини сиділи перед ним. І сказав він до свого хлопця: "Візьми великого горшка, і звари юшки для пророчих синів".

39 А один вийшов на поле, щоб назбирати ярини, і знайшов там якусь рослину, що в'ється, і назбирав з неї плодів у полу свого одягу. І він прийшов, і накришив те до горшка, хоч не знав, що то.

40 І налили вони всім тієї юшки. І як вони стали їсти те, то закричали: "Смерть у горшку, чоловіче Божий!" І не могли вони їсти...

41 А Єлисей сказав: "Дайте борошна!" І він всипав його до горшка і сказав: "Наливай, і хай їдять!" І вже не було нічого лихого в горшку.

42 І прийшов один чоловік з Баал-Шалішу, і приніс Божому чоловікові хліб першоплоду, двадцять ячмінних хлібців та зерна в колосках у своїй торбі. І сказав Єлисей: "Дай людям, і хай вони їдять!"

43 А слуга його запитав: "Хіба цього вистачить на сотню людей?" Та він сказав: "Дай людям, і хай їдять, бо так сказав Господь: "Їжте і ще залишиться!44 І він поклав перед ними, і вони їли, і залишилося за словом Господнім.

2 про царів 5

1 А Нааман, головний над військом сирійського царя, був чоловіком вельми шанованим у пана свого, бо через нього Господь дав перемогу Сирії. І був він дуже хоробрий, але страждав на проказу.

2 А сирійці вийшли були ордами, і взяли в неволю з Ізраїлевого краю маленьку дівчинку, і вона слугувала жінці Наамана.

3 І якось сказала вона до своєї пані: "Ось коли б пан мій побував у того пророка, що в Самарії, то він вилікував би його від прокази!"

4 А Нааман прийшов, і доповів своєму панові: "Отак і отак казала та дівчинка, що з Ізраїлевого краю".

5 І сказав сирійський цар: "Йди, а я пошлю свого листа до Ізраїлевого царя". І той пішов, узявши з собою десять талантів срібла, шість тисяч шеклів золота і десять змін одягу.

6 І він приніс до Ізраїлевого царя такого листа: "Як прийде оцей лист до тебе, то знай. То я послав до тебе свого раба Наамана, щоб ти вилікував його від прокази".

7 І як Ізраїлів цар прочитав цього листа, то роздер свій одяг і сказав: "Чи я Бог, щоб убивати людину чи лишати живою, що той посилає до мене, щоб я вилікував чоловіка від прокази його? Схоже, що він шукає проти мене зачіпки".

8 І сталося, як почув Єлисей, Божий чоловік, що Ізраїлів цар роздер одяг свій, то послав до царя, повідомити: "Нащо роздер ти одяг свій? Хай той прийде до мене, і тоді він пересвідчиться, що є пророк у Ізраїлі!"

9 І прибув Нааман зі своїми кіньми та з колісницями, і став при вході Єлисеевого будинку.

10 І послав Єлисей до нього, щоб передали: "Піди, занурся сім раз у Йордані, і відновиться тіло твоє, і станеш чистий".

11 І розгнівався Нааман, і пішов промовляючи: "Я думав, що він вийде до мене, і стане, і кликатиме ім'я Господа, Бога свого, і покладе свою руку на те місце, і вилікує проказу...

12 Чи ж не кращі Авана та Парпар, дамаські річки, від усіх Ізраїлевих вод? Чи не міг я скупатися в них, і стати чистим?" І він пішов у гніві.

13 І підійшли його раби, і сказали до нього: "Батьку наш, якби щось значне сказав тобі той пророк зробити, чи ж ти не зробив би? То хіба не зробиш, коли він сказав тобі тільки скупатися, щоб стати чистим".

14 І пішов він, і занурився в Йордані сім раз, за словом Божого чоловіка. І стало тіло його, як тіло дитини, і він очистився!

15 І повернувся до Божого чоловіка він та весь табір його. І підійшов він, став перед ним та й сказав: "Оце пересвідчився я, що на всій землі нема Бога, як тільки в Ізраїлі!

Тож візьми подарунки від свого раба".

16 Та Єлисей сказав: "Як живий Господь, що стою перед обличчям його, я не візьму!" І хоч той наполягав узяти, він відмовився.

17 І сказав Нааман: "А як ні, то хай дадуть твоєму рабові землі, скільки понесуть два мої мули, бо твій раб не буде вже приносити цілопалення та жертву іншим богам, а тільки Господові!

18 Тільки одне хай пробачить Господь твоєму рабові. Коли мій пан прийде до Ріммонової оселі, щоб вклонитися там, то опиратиметься на мою руку, і я схилюся там разом з паном моїм, то хай пробачить Господь твоєму рабові цю річ!"

19 А той сказав: "Іди з миром!" І як той трохи віддалився,

20 подумав Гехазі, слуга Єлисея, чоловіка Божого: "Ось мій пан стримав цього сирійця Наамана, щоб нічого не взяти з руки його, що він приніс. Як живий Господь, побіжу за ним, і візьму щось від нього!"...

21 І побіг Гехазі за Нааманом. І побачив Нааман, що за ним хтось біжить, і зійшов з колісниць назустріч йому й запитав: "Чи все гаразд?"

22 А той відповів: "Гаразд! Пан мій послав мене, сказати: "Тільки но прийшли до мене з Єфремових гір двоє юнаків, пророчих синів. Дай їм талант срібла та дві зміни одягу!" 23 А Нааман сказав: "Будь ласка, візьми два таланти!" І він припрошував його. І зав'язав він два таланти срібла в дві торби, та дві зміни одягу, і дав своїм слугам, а вони понесли перед ним.

24 І прийшов він до узгір'я, і взяв з їхньої руки, і заніс у будинок, а тих людей відпустив, і вони пішли.

25 А він прийшов та й став перед паном своїм. І запитав у нього Єлисей: "Звідки ти, Гехазі?" А той відповів: "Нікуди не ходив твій раб, ані туди, ані сюди"...

26 І сказав Єлисей до нього: "Чи моє серце не ходило з тобою, коли зійшов той чоловік з колісниць назустріч тобі? Чи час брати срібло, одяг, оливки, виноградник, худобу дрібну та худобу велику, невільників і невільниць?"

27 Хай же Нааманова проказа приліпиться до тебе та до нащадків твоїх навіки!" І той вийшов від нього з проказою, побілівши, як сніг!...

2 царів 6

1 І сказали пророчі сини до Єлисея: "Ось це помешкання, де ми сидимо перед тобою, затісне для нас.

2 Дозвль піти до Йордану, і взяти звідти кожному по одній колоді, щоб збудувати для нас помешкання". А він сказав: "Ідіть".

3 І попросив один: "Будь ласка, ходи зі своїми рабами!" І Єлисей сказав: "Я піду".

4 І пішов він з ними, і вони прийшли до Йордану, і валили дерева.

5 І коли один валив дерево, то впала сокира в воду. А той вигукнув: "Ой, пане мій, тож вона позичена!"

6 І запитав Божий чоловік: "Куди вона впала?" А той показав йому те місце. І він відрубав шмат дерева, кинув туди і сокира впливла...

7 І він сказав: "Витягни!" А той простяг свою руку і взяв...

8 Сирійський цар воював з Ізраїлем. І радився він зі слугами своїми, промовляючи: "На такому-то й такому-то місці буде мій табір".

9 А Божий чоловік послав до Ізраїлевого царя, промовляючи: "Стережися переходити оце місце, бо там сходяться сирійці!"

10 І послав Ізраїлів цар розвідку в те місце, про яке застерігав його Божий чоловік, і він обходив те місце не один раз.

11 І дуже занепокоїлося серце сирійського царя про те, і він покликав своїх слуг та й сказав до них: "Чи не розповісте мені, хто з наших зраджує перед ізраїльським царем?"

12 І сказав один із його слуг: "Ні, пане мій царю, це не наш, а це Єлисей, той пророк, що в Ізраїлі, доносить Ізраїлевому цареві ті слова, що ти промовляєш у спальні своїй!"...

13 А той сказав: "Ідіть, подивіться, де він, і я пошлю, щоб схопили його!" І доповіли йому, що той у Дотані

14 І послав він туди військо на колісницях. І прибули вони вночі, і оточили те місто.

15 А слуга Божого чоловіка, вставши рано, вийшов, аж ось військо з кіньми та колісницями оточує місто. І запитав його слуга в нього: "Ой, пане мій, що будемо робити?"

16 А той відповів: "Не бійся, бо ті, що з нами, численніші від тих, що з ними".

17 І молився Єлисей: "Господе, розкрий йому очі, і хай він побачить!" І відкрив Господь очі того слуги, і він побачив, аж ось гора повна коней та вогняних колісниць навколо Єлисея...

18 І підійшли сирійці до нього, а Єлисей помолився до Господа промовляючи: "Удар цей люд сліпотою!" І він ударив їх сліпотою за Єлисеевим словом...

19 І сказав до них Єлисей: "Це не той шлях і не те місто. Ідіть за мною, і я проведу вас до того чоловіка, якого ви шукаєте". І він завів їх у Самарію.

20 І як прийшли вони до Самарії, то Єлисей сказав: "Господе, відкрий очі їм і хай вони побачать!" І Господь відкрив їхні очі, і вони побачили, аж ось вони серед Самарії...

21 І запитав Ізраїлів цар у Єлисея, коли побачив їх: "Чи мені їх побити, батьку?"

22 А той відповів: "Не вбивай! Чи ти вб'єш тих, кого взяв до неволі своїм мечем та списом? Поклади хліб та воду перед ними, і хай вони їдять та п'ють, і хай ідуть до свого пана".

23 І справив цар для них велику гостину, і вони їли й пили, і він відпустив їх, і вони пішли до свого пана. І сирійські орди після того не входили до Ізраїлевого краю.

24 І по тому зібрав Бен-Гадад, сирійський цар, весь свій табір, і пішов та взяв в облогу Самарію.

25 І був великий голод у Самарії. І в час облоги, віслюча голова коштувала вісімдесят шеклів срібла, а чвертка каву голубиноного посліду — п'ять шеклів срібла.

26 І коли проходив Ізраїлів цар муром, а одна жінка гукнула до нього: "Допоможи, пане царю!"

27 А він сказав: "Якщо тобі не допоможе Господь, як же я допоможу тобі? Чи може з току щось, чи з чавила?"

28 І запитав у неї цар: "Що тобі?" А та відповіла: "Оця жінка сказала мені, щоб я дала свого сина, і ми з'їли його сьогодні, а її сина з'їли б завтра."

29 І зварили ми мого сина та й з'їли його... І сказала я до неї іншого дня: "Дай сина свого, і ми з'їмо його", та вона сховала свого сина".

30 І як цар почув слова цієї жінки, то роздер одяг свій. І коли він ходив муром, народ побачив веретище на тілі його!

31 І він сказав: "Отак хай зробить мені Бог і так хай додасть, якщо залишиться голова Єлисея, Шафатового сина, на ньому сьогодні!"

32 А Єлисей сидів у своєму помешканні, а з ним сиділи старшини. І послав цар людину від себе. Поки посланець ішов до нього, то Єлисей сказав до старшин: "Уявіть собі, цей син убивці послав зтяти мою голову. Глядіть, як прийде ця людина, то замкніть двері, і затримайте його в дверях. А ось і кроки пана його за ним".

33 Ще він розмовляв з ними, аж ось прийшов посланець, і він сказав: "Отаке лихо Господнє! Чи можу я ще сподіватися на Господа?"

2 про царів 7

1 І сказав Єлисей: "Послухайте слово Господнє, так сказав Господь: "Завтра о цій порі буде в брамі Самарії сея пшеничного борошна за шекля і дві сеї ячменю за шекля"".

2 І сказав до Божого чоловіка царський вельможа, що він на його руку спирався: "Навіть якби Господь поробив отвори в небі, чи сталася б ця річ?" А той сказав: "Ось ти побачиш своїми очима, та не їстимеш звідти".

3 І були при вході до брами четверо прокажених. І сказали вони один до одного: "Чого ми сидимо тут, аж поки не помremo?"

4 Якщо ми підемо до міста, а там голод, то помremo в місті, а якщо сидітимемо тут, то теж помremo. Отож, ходімо до сирійського табору, якщо там нас не вб'ють, то житимемо, а якщо вб'ють, то помremo"...

5 І рушили вони надвечір до сирійського табору. І як увійшли до краю його, то побачили, що табір порожній.

6 Бо Господь вчинив так, що в сирійському таборі почувши гуркіт колісниць, іржання коней та галас великого війська, подумали, що то Ізраїлів цар привів на них хіттейських царів та царів єгипетських.

7 І вони, втекли в сутінках, полишивши свої намети, і віслюки свої, і табір, як він був, рятуючи життя своє!

8 І прийшли ті прокажені аж до краю табору, і ввійшли до одного намету, і їли й пили, і винесли звідти срібло, золото та вбрання, і пішли та й сховали. І вони знову ввійшли до іншого намету, і винесли звідти, і те сховали.

9 І сказали вони один до одного: "Недобре ми робимо. Цей день він день доброї звістки, а ми мовчимо. Як ми будемо чекати аж до світанку, то впаде на нас провина."

Мерщій ходімо й розповімо царській оселі!"

10 І прийшли вони, покликали міських воротарів та й розповіли їм, що в сирійському таборі нема ані людей, ані голосу їхнього, а тільки прив'язані коні, віслюки та порожні намети.

11 І воротарі сповістили про це в царську оселю.

12 І встав цар серед ночі й сказав своїм слугам: "Я здогадуюся, що задумали сирійці. Вони знають, що ми голодні, і вийшли з табору, щоб сховатися на полі, думаючи що ми вийдемо з міста, і вони схоплять нас живими, та й увійдуть до міста!"

13 І сказав один із його слуг: "Хай п'ятеро людей візьмуть коней, що лишилися в місті, і хай підуть та розвідають".

14 І запрягли вони дві колісниці, і цар послав їх за сирійським військом, наказуючи: "Ідіть і подивіться".

15 І пішли вони за ними аж до Йордану, аж ось на шляху вбрання та різні речі, що покидали сирійці втікаючи! І повернулися ті розвідники, і доповіли цареві.

16 І вийшов народ, і пограбували сирійський табір. І коштувала сея пшеничного борошна по шеклю, і дві сеї ячменю по шеклю за словом Господнім!

17 І цар призначив того вельможу, що на його руку він опирався, наглядати за брамою. Та затоптав його народ до смерті в брамі, як казав був Божий чоловік, коли приходив до нього цар.

18 І як Божий чоловік казав до царя: "Дві сеї ячменю будуть завтра по шеклю, і сея пшеничного борошна по шеклю буде завтра в брамі Самарії", то й сталося так.

19 І вельможі, що сказав Божому чоловікові: "Навіть якби Господь поробив отвори в небі, чи сталася б ця річ?" А той відповів: "Ось ти побачиш своїми очима, та не їстимеш того".

20 Так і йому сталося, затоптав його народ до смерті в брамі...

2 про царів 8

1 А Єлисей сказав до жінки, що її сина він воскресив: "Устань, бери своїх хатніх, та йди в інше місце, бо з волі Господньої прийшов голод до краю на сім років".

2 І встала та жінка, і зробила за словом Божого чоловіка. І пішла вона та її хатні, і замешкала в Филістимському краї на сім років.

3 І наприкінці семи років повернулася та жінка з Филістимського краю, і пішла до царя благати за свою оселю та за своє поле.

4 А цар сказав до Гехазі, слуги Божого чоловіка: "Розкажи мені про все те велике, що зробив Єлисей".

5 І як він розповідав цареві, що той воскресив померлого, прийшла та жінка, що він воскресив сина її, благати царя за свою оселю та за своє поле.

6 І сказав Гехазі: "Пане мій царю, оце та жінка, і це той син її, що воскресив Єлисей!"

7 І прийшов Єлисей до Дамаску, а Бен-Гадад, сирійський цар, хворів. І доповіли йому: "Божий чоловік прийшов аж сюди!"

8 І сказав цар до Газаїла: "Візьми в свою руку подарунка, та йди зустріти чоловіка Божого. І запитай Господа через нього: "Чи видужаю я від цієї хвороби?"9 І пішов Газаїл зустріти його, і взяв подарунка в руку свою, та з усього добра Дамаску навантажив на сорок верблюдів. І прийшов, і став перед ним та й сказав: "Син твій Бен-Гадад, цар сирійський, послав мене до тебе, запитати, чи видужає він від своєї хвороби".

10 І сказав до нього Єлисей: "Іди, скажи йому, що видужає він, та Господь показав мені, що все ж він помре".

11 І довго дивився в очі його, аж той збентежився. І заплакав Божий чоловік.

12 А Газаїл запитав у Єлисея: "Чого плаче мій пан?" А той відповів: "Бо знаю, що ти зробиш лихе Ізраїлевим синам. Їхні твердині спалиш, вояків їхніх уб'єш мечем, дітей їхніх посічеш, а їхнє вагітне розітнеш"...

13 А Газаїл сказав: "Та хто такий твій раб, він усього лиш собака, щоб зробити таку велику річ?" І сказав Єлисей: "Господь показав мені тебе царем над Сирією!"

14 І пішов він від Єлисея, і прийшов до свого пана. А той запитав його: "Що сказав тобі Єлисей?" І він сказав: "Сказав мені, що ти видужаєш!"

15 І другого дня, взяв Газаїл покривало, намочив у воді, поклав на обличчя царя, і той помер. І зацарював він замість нього.

16 А п'ятого року Йорама, Ахавого сина, Ізраїлевого царя, за Йосафата, Юдиного царя, зацарював Єгорам, син Йосафатів, цар Юдин.

17 Він був віку тридцяти двох років, коли зацарював, а царював він вісім років у Єрусалимі.

18 І ходив він шляхом Ізраїлевих царів, як робила оселя Ахавова, бо Ахавова дочка була йому за жінку. І робив він лихе в Господніх очах.

19 Та не мав наміру Господь знищувати Юду, адже він обіцяв дати Давидові та синам його світильника по всі дні.

20 За його днів повстав був Едом, вийшов з-під Юдиної руки, і настановив над собою царя.

21 І пішов Йорам до Цаїру, а з ним усі колісничі. І коли вночі він побив Едом, що оточив був його своїми колісницями, то народ утік до наметів своїх.

22 Як повстав Едом, і вийшов з-під Юдиної руки, так є й до цього дня. За того часу повстала й Лівна.

23 А решта справ Йорама, та все, що він зробив, ось вони описані в книзі про Юдиних царів.

24 І спочив Йорам, і був похований з батьками своїми в Давидовому Місті, а замість нього зацарював син його Ахазія.

25 У дванадцятому році царювання Йорама, Ахавого сина, Ізраїлевого царя, зацарював Ахазія, син Єгорама, Юдиного царя.

26 Ахазія був віку двадцяти двох років, коли він зацарював, і царював він один рік у Єрусалимі. А його матір'ю була дочка Ізраїлевого царя Омрі Аталія.

27 І ходив він шляхом оселі Ахавової, і робив лихе в Господніх очах, як і Ахавова оселя, бо він був зять Ахавової оселі.

28 І пішов він з Йорамом, Ахавовим сином, на війну з Газаїлом, сирійським царем, до гілеадського Рамоту, та побили сирійці Йорама.

29 І повернувся цар Йорам лікуватися в Ізреелі від тих ран, що отримав у Рамі, як він воював з Газаїлом, сирійським царем. А Ахазія, Єгорамів син, цар Юдин, прийшов провідати Йорама, Ахавового сина, в Ізреелі, бо той нездужав.

2 про царів 9

1 А пророк Єлисей покликав одного з пророчих синів і сказав йому: "Підпережи свої стегна, візьми оце горня оливи в свою руку і йди до гілеадського Рамоту.

2 Як прийдеш туди, то побач там Єгу, сина Йосафата, Німшієвого сина. І ти ввійдеш, і візьмеш його між братів його, і введеш його до внутрішньої кімнати.

3 І візьмеш горня цієї оливи, виллєш на його голову й скажеш, що так сказав Господь: "Помазую тебе на царя над Ізраїлем!" А по тому відчиниш двері і хутко втечеш, не чекаючи".

4 І пішов той слуга пророка, до гілеадського Рамоту.

5 І прийшов він, аж ось сидять очільники військові. І він сказав: "О пане, слово мені до тебе!" А Єгу запитав: "До кого з усіх нас?" І той сказав: "До тебе, пане!"

6 І він устав, і ввійшов до кімнати, а той вилив оливу на його голову. І сказав йому: "Так сказав Господь, Бог Ізраїля: "Помазую тебе на царя над народом Господнім, над Ізраїлем!...

7 Ти поб'єш оселю Ахава, пана свого, і помстишся за кров моїх рабів пророків і за кров усіх Господніх рабів від руки Єзавелі.

8 І згине вся оселя Ахавова, і винищу я Ахавові навіть те, що мочиться на стіну, і невірного та вільного в Ізраїлі!

9 І зроблю Ахавову оселю, як оселю Єровоама, Неватового сина, і як оселю Баші, сина Ахіїного.

10 А Єзавелю з'їдять собаки в Ізреелевій ділянці, і не буде, хто б її поховав"". І відчинив він двері та й утік...

11 А Єгу вийшов до слуг свого пана, і вони запитали його: "Чи все гаразд? Чого приходив той несамопитий до тебе?" А він відповів: "Ви ж знаєте того чоловіка та його балачки".

12 А вони сказали: "Ні! Розкажи ж нам!" І той сказав: "Отак і так сказав він до мене: "За наказом Господа, помазую тебе на царя над Ізраїлем!"

13 А ті поквапилися взяти кожен одяг свій, щоб постелити під ним на сходах. І засурмили вони в сурму, і проголосили царем Єгу!

14 І змовився Єгу, син Йосафата, Німшієвого сина, проти Йорама. А Йорам стеріг гілеадський Рамот, він та весь Ізраїль перед Газаїлом, сирійським царем.

15 І повернувся цар Єгорам лікуватися в Ізреелі від ран, що отримав на війні з Газаїлом, сирійським царем. І сказав Єгу: "Якщо згода ваша на те, то хай не вийде жоден з міста, щоб не донесли про це в Ізреелі".

16 І сів верхи Єгу, і поїхав до Езреелу, бо Йорам лежав там. А Ахазія, цар Юдин,

прийшов побачити Йорама.

17 А на башті в Ізреелі стояв вартовий. І побачив він натовп Єгу, як він ішов, і сказав: "Я бачу натовп!" А Єгорам сказав: "Пошли назустріч їм вершника, і хай він запитає: "Чи все гаразд?"

18 І відправився вершник назустріч йому, і сказав: "Цар запитує, чи все гаразд?" А Єгу відповів: "Що тобі до того? Їдь за мною!" І доповів вартовий цареві: "Прибув той посланець аж до них, та не повернувся назад".

19 І послав він другого вершника, і він прибув до них та й сказав: "Цар запитує, чи все гаразд?" А Єгу відповів: "Що тобі до того? Їдь за мною!"

20 І доповів вартовий: "Прибув він аж до них, та не повернувся. А їде хтось схожий на Єгу, сина Нимші, бо жене, немов навіжений".

21 І сказав Єгорам: "Запрягай!" І той запряг його колісницю. І відправився Єгорам, Ізраїлів цар, та Ахазія, Юдин цар, кожен своєю колісницею, щоб зустріти Єгу, і зустріли його на ділянці ізреелянина Навота.

22 І як Єгорам побачив Єгу, то запитав: "Чи все гаразд, Єгу?" А той відповів: "Який гаразд при перелюбі твоєї матері Єзавелі з її чарами?"

23 І розвернув Єгорам колісницю свою, щоб утекти. І сказав він Ахазії: "Зрада, Ахазіє!"

24 А Єгу взяв лука в руку свою, і вразив Єгорама між його лопатками, і пробила стріла його серце, і він похилився на колісниці своїй...

25 І сказав Єгу до Бідкара, вельможі свого: "Візьми, кинь його на ділянці поля ізреелянина Навота. Бо коли ми їхали вдвох за Ахавом, батьком його, Господь сказав, що

26 бачив учора кров Навота та кров синів його, і що відплатить йому на цій же ділянці. А зараз кинь його на цій ділянці за словом Господнім".

27 А Ахазія, Юдин цар, побачив це, і втікав шляхом на Бет-Гагган, а Єгу погнався за ним і наказав убити його на колісниці. І поранили його в Маале-Гурі, що при Ївлеамі, а він утік до Мегіддо та й помер там.

28 А раби його відвезли того в колісниці до Єрусалиму, та й поховали його в могилі з батьками його в Давидовому Місті.

29 А в одинадцятому році Йорама, Ахавового сина, над Юдою зацарював Ахазія.

30 І прийшов Єгу до Ізрееля, а Єзавель почула про це, і нафарбувала очі свої, і прикрасила голову свою, та й виглянула через вікно.

31 А Єгу входив до брами. І сказала вона: "Чи все гаразд, Зімпрі, убивце пана свого?"

32 І підняв він обличчя своє до вікна та й сказав: "Хто зі мною, хто?" І виглянули до нього два чи три євнухи.

33 А він сказав: "Скиньте її!" І викинули її, і бризнула кров її на стіну та на коні. І він топтав її...

34 І він увійшов, і їв та пив, і сказав: "Підіть до тієї проклятої, і поховайте її, бо все ж таки вона царева дочка!"

35 І пішли поховати її, та не знайшли з неї нічого, а тільки черепа, ноги, та долоні

рук...

36 І вони повернулися, і доповіли йому про це. А він сказав: "Це слово Господа, який казав був через раба свого тішб'янина Іллю, що в Ізреелевій ділянці собаки з'їдять Єзавелине тіло!

37 І буде Єзавелин труп, як гній на поверхні поля в Ізреелевій ділянці, так що не скажуть: "Це Єзавель"..."

2 про царів 10

1 А Ахав мав сімдесят синів у Самарії. І написав Єгу листи, і послав до Самарії, до очільників Ізреелу, до старшин і до вихователів Ахавових синів, промовляючи:

2 "Як тільки прийде лист цей до вас, а з вами сини вашого пана, і в вас колісниці, і коні, і укріплені міста, і зброя,

3 то оберіть найкращого та найвідповідальнішого з синів вашого пана, і посадіть його на трон вашого батька, та й воюйте за оселю вашого пана!"

4 А вони дуже налякалися й сказали: "Ось два царі не встояли перед ним, якже встоїмо ми?"

5 І послали ті, що були над оселею і над тим містом, і старшини, і вихователі до Єгу, щоб сказати: "Ми раби твої і зробимо все, що ти нам скажеш. Та ми не настановимо царем нікого, що добре в очах твоїх, те роби!"

6 А він послав до них другого листа, в якому писав: "Якщо ви мої, і слухняні моєму голосові, візьміть голови синів вашого пана, і прийдіть до мене о цій порі завтра в Ізреел".

7 І як прийшов той лист до них, то взяли вони царських синів, та й убили всіх сімдесят. І поклали вони їхні голови в кошики, та й послали до нього в Ізреел...

8 І прибув посланець, і повідомив йому: "Принесли голови царських синів!" А він сказав: "Покладіть їх на дві купи при вході в браму до ранку".

9 А вранці він вийшов, став і сказав до всього народу: "Ви невинні. Я вчинив змову на свого пана й убив його. А хто повбивав усіх оцих?"

10 Знайте, що всі Господні слова, що Господь казав був через раба свого Іллю на оселю Ахавову, виконуються, Господь зробив те, що сказав".

11 І Єгу вбив усіх з оселі Ахавої в Ізреелі і всіх його вельмож, знайомих і священників, ніхто не врятувався!

12 І встав він, і пішов до Самарії. А коли він був на шляху при Бет-Екед-Гароїмі,

13 то зустрів братів Ахазії, Юдиного царя, і запитав: "Хто ви?" А ті відповіли: "Ми Ахазієві брати, а йдемо запитати, чи все гаразд у царевих синів та синів цариці!"

14 А він сказав: "Схопіть їх живих!" І схопили їх живих, і вбили їх поруч криниці Бет-Екеду, сорок дві душі, не залишивши жодного з них!

15 І пішов він звідти, і зустрів Єгонадава, Рехавового сина, що йшов навпроти нього, привітав його й запитав: "Чи твоє серце щире до мене, як моє серце до тебе?" А Єгонадав відповів: "Так! Дай же свою руку!" І той дав руку свою, і підняв Єгу його до себе в колісницю,

16 і сказав: "Їдь зі мною і побач мою ревність перед Господом!" І повіз його в колісниці своїй.

17 І прибув він до Самарії, і вбив усіх, хто залишився з Ахава в Самарії, за словом Господа, сказаним до Іллі.

18 І зібрав Єгу весь народ і сказав: "Ахав мало служив Ваалові, Єгу служитиме йому більше!

19 А зараз покличте до мене всіх пророків Ваала, усіх, хто служить йому, та всіх священиків, усіх до одного. Бо в мене велика жертва для Ваала. Кожного, хто буде відсутній, чекає смерть!" А Єгу зробив це з підступом, щоб винищити тих, хто служить Ваалові.

20 І сказав Єгу: "Оголосіть святкові збори для Ваала!" І вони оголосили.

21 І послав Єгу по всьому Ізраїлю. І посходилися всі, хто служить Ваалові, всі до одного. І прибули вони до оселі Ваалової, і наповнилася вона від входу до входу.

22 І сказав він тому, хто над царським убранням: "Винеси одяг для всіх тих, хто служить Ваалові". І той виніс їм той одяг.

23 І ввійшов Єгу та Єгонадав, син Рехава, до оселі Ваалової, і сказав до Ваалових служителів: "Прослідкуйте, щоб не було тут сере вас нікого з Господніх слуг, а тільки ті, хто служить Ваалові".

24 І ввійшли вони, щоб принести жертви та цілопалення. А Єгу поставив назовні вісімдесят людей й сказав: "Якщо втече хтось з тих людей, що я віддав у ваші руки, життя його буде за ваше життя!"

25 І як Єгу скінчив приносити цілопалення, то сказав до своїх людей: "Увійдіть і вбийте їх, хай ніхто не вийде!"... І вбили їх вістрям меча, і викинули їхні тіла, і дійшли до святилища Ваалового храму.

26 І винесли вони бовванів з храму Ваалового, і спалили те.

27 І розбили вони Ваалового боввана, і розвалили всю ту будівлю, та й зробили з неї нечисте місце, і так є аж до сьогодні.

28 І винищив Єгу Ваала з Ізраїля.

29 Тільки не відступив він від гріхів Єровоама, Неватового сина, що вводив у гріх Ізраїля, від золотих телят, що в Бет-Елі та що в Дані.

30 І сказав Господь до Єгу: "Тому, що ти добре зробив в очах моїх, зробив оселі Ахавовій усе, що було на серці моєму, сидітимуть сини твої на Ізраїлевому троні аж до четвертого покоління".

31 Та Єгу не пильнував ходити за законом Господа, Бога Ізраїля, усім своїм серцем, не відступив від гріхів Єровоама, що вводив у гріх Ізраїля.

32 За тих днів розпочав Господь відрубувати від Ізраїля частини, і бив їх Газаїл по всій Ізраїлевій землі,

33 від Йордану на схід сонця, весь край Гілеаду, Гадів, Рувимів та Манасіїн, від Ароеру, що над потоком Арнон, і Гілеад та Башан.

34 А решта справ Єгу і все, що він зробив, і всі подвиги його, ось вони описані в книзі про Ізраїлевих царів.

35 І спочив Єгу зі своїми батьками, і поховали його в Самарії, а замість нього зацарював син його Єгоахаз.

36 А дні, що царював Єгу над Ізраїлем у Самарії, були двадцять вісім років.

2 про царів 11

1 А коли Аталія, мати Ахазії, побачила, що помер її син, то вбила всіх царевих нащадків.

2 А Єгошева, дочка царя Йорама, сестра Ахазії, викрала Йоаша, сина Ахазії та няньку його з тих царських синів, що мали вбити, і сховала в спальні. І сховали його від Аталії, і його не вбили.

3 І ховався він з нею в оселі Господа шість років, а Аталія царювала над краєм.

4 А сьомого року послав Єгояда привести карійських сотників та їхніх людей, щоб привести їх до себе в Господню оселю, і склав з ними угоду, і заприсягнув їх у Господній оселі, і показав їм царського сина.

5 І він наказав їм: "Оце те, що зробите. Третина з вас стерегтиме царську оселю в суботу.

6 А третина буде в брамі Сур, а третина у брамі за сторожою, і позмінно охоронятимете будівлю.

7 А дві частини з вас, що не задіяні в суботу, охоронятимуть Господню оселю при цареві.

8 І будете навколо царя, кожен зі своєю зброєю. А хто намагатиметься увійти до ваших рядів, хай буде вбитий. І будете ви з царем при виході його та при вході його".

9 І зробили сотники все, що наказав священник Єгояда. І взяли кожен людей своїх, що приходять та виходять у суботу, і прийшли до священника Єгояди.

10 І дав священник сотникам списи та щити з оселі Господньої, що належали цареві Давидові.

11 І поставили варту зі зброєю в руках, від правого боку будівлі аж до лівого боку її, при жертovníку та при будівлі, навколо біля царя.

12 А він вивів царевого сина, і поклав на нього корону та царські ознаки. І проголосив його царем, і помазав його, і вдарили всі в долоні та й вигукнули: "Хай живе цар!"

13 І почула Аталія голоси, і прийшла до народу в оселю Господа.

14 І побачила вона, аж ось цар стоїть за звичаєм на помості, а при цареві очільники, а весь народ краю тішиться та сурмить у сурми. І роздерла Аталія одяг свій та й вигукнула: "Зрада, зрада!"

15 А священник Єгояда наказав сотникам: "Випровадьте її поза ряди, а хто піде за нею, того вбийте!" Бо перед тим священник наказав не вбивати її в оселі Господа.

16 І зробили їй прохід, і вона пройшла через браму для коней до царського помешкання, і там була вбита.

17 І склав Єгояда угоду між Господом, царем та людом, щоб був він народом Господнім, і між царем та народом.

18 І пішов весь народ краю до оселі Ваалової, та й зруйнували на друзки її жертovníки і бовванів її, а Маттана, Ваалового священика, вбили перед жертovníками. А при оселі Господа священик поставив варту.

19 І взяв він карійських сотників з їхніми людьми, і весь народ, і вивели царя з оселі Господньої. І ввійшли вони через браму варти до царського помешкання, і той сів на царському троні.

20 І тішився весь народ краю, і місто заспокоїлося. А Аталію вбили в царському помешканні.

2 про царів 12

1 Єгоаш був віку семи років, коли зацарював.

2 Сьомого року Єгу зацарював Єгоаш, і сорок років царював він у Єрусалимі. А ім'я його матері Ців'я, з Беер-Шеви.

3 І робив Єгоаш добре в Господніх очах по всі дні, як навчав його священик Єгояда.

4 Тільки висоти не були знищені, народ ще приносив жертви та кадив на пагорбах.

5 І сказав Єгоаш до священика: "Усе посвячене срібло, що буде внесене до оселі Господа від людей, по вартості за душу, усе срібло, скільки людині спаде на серце принести до Господньої оселі,

6 візьмуть священики, кожен від знайомого свого, і вони полагождать в оселі Господа все, що буде цього потребувати".

7 І двадцять третього року царя Єгоаша, священики не полагодили ушкодження в храмі.

8 І покликав цар Єгоаш священика Єгояду і інших священиків, і запитав їх: "Чому ви не лагодите ушкодження в храмі? Віднині не беріть срібла від ваших знайомих, хай воно буде на ремонт ушкоджень храму".

9 І погодилися священики, щоб їм не брати срібла від народу, і щоб не виправляти ушкодження в храмі.

10 І взяв священик Єгояда одну скриньку, і продовбав дірку на віку її, і поставив її при жертovníку праворуч, як входити до оселі Господньої. І давали туди священики, що стерегли порога, усе срібло, що приносилося до Господньої оселі.

11 І бувало, як вони бачили, що накопичилося те срібло в скрині, то приходив царський писар та першосвященик, і вони в'язали в мішки та рахували срібло, знайдене в оселі Господа.

12 І давали те перелічене срібло на руки виконробам, приставленим до оселі Господньої, а вони давали його теслям та будівничим, що працювали в Господньої оселі.

13 І мулярам, і каменярам, і на закупівлю деревини, і тесаного каменя, і на всі інші потреби, пов'язані з ремонтом ушкоджень оселі Господньої.

14 Тільки на це срібло не робили для оселі Господньої срібні чаші, ножиці, кропельниці, сурми, усяка річ золота та річ срібна з того срібла, що приносилося до Господньої оселі,

15 бо його давали робітникам, щоб лагодити за них оселю Господа.

16 І не вимагали обліку від тих людей, яким давали срібло, щоб вони роздавали робітникам, бо ті робили чесно.

17 Срібло від жертви за провину та жертви за гріх не вносилося до оселі Господньої, воно було для священників.

18 Вийшов тоді Газаїл, сирійський цар, на війну з Гатом і здобув його, і після того мав намір іти на Єрусалим.

19 І взяв Єгоаш, Юдин цар, усі святі речі, що присвятили були Йосафат, Єгорам і Ахазія, батьки його, царі Юдині, і святі речі свої, і все золото, що знайшлося в скарбницях Господньої оселі та оселі царської, та й послав Газаїлові, цареві сирійському, і той відійшов від Єрусалиму...

20 А решта справ Йоаша, і все, що він зробив, он вони описані в книзі про Юдиних царів.

21 І змовилися його слуги та й убили Йоаша в Бет-Мілло, що на шляху до Сілли.

22 Його слуги, Йозахар, Шіматів син, та Єгозавад, Шомерів син, убили його. Поховали його з його батьками в Давидовому Місті, а замість нього зацарював син його Амація.

2 про царів 13

1 Двадцять третього року царювання Йоаша, сина Ахазії, Юдиного царя, зацарював над Ізраїлем у Самарії Єгоахаз, син Єгу, на сімнадцять років.

2 І робив він лихе в Господніх очах, і ходив у гріхах Єровоама, Неватового сина, що вводив у гріх Ізраїля, і не відхилявся від того.

3 І запалився гнів Господа на Ізраїля, і він дав їх у руку Газаїла, царя сирійського, та в руку Бен-Гадада, Газаїлового сина, на всі ті дні.

4 Та вблагав Єгоахаз обличчя Господнє, і Господь його вислухав, бо бачив він утиск Ізраїля, гнобленого сирійським царем.

5 І дав Господь Ізраїлеві рятівника, і вони вийшли з-під руки Сирії. І сиділи Ізраїлеві сини в своїх наметах, як давніше.

6 Тільки не відійшли вони з гріхів оселі Єровоама, що вводив у гріх Ізраїля, і сам у тому ходив, і Астарта стояла в Самарії.

7 А Сирія не залишила Єгоахазові війська, як тільки п'ятдесят вершників, десять колісниць та десять тисяч піхоти, бо інших винищив сирійський цар, зробивши їх порохом під ногами.

8 А решта справ Єгоахаза і все, що він робив, та його подвиги, он вони описані в книзі про Ізраїлевих царів.

9 І спочив Єгоахаз з батьками своїми, і поховали його в Самарії, а замість нього зацарював син його Йоаш.

10 Тридцять сьомого року царювання Йоаша, Юдиного царя, зацарював над Ізраїлем у Самарії Йоаш, Єгоахазів син, на шістнадцять років.

11 І робив він лихе в Господніх очах, і не відходив від усіх гріхів Єровоама,

Неватового сина, що вводив у гріх Ізраїля, і в тому ходив.

12 А решта справ Йоаша і все, що він робив, і подвиги його, як він воював з Амацією, Юдиним царем, он вони описані в книзі про Ізраїлевих царів.

13 І спочив Йоаш з батьками своїми, а Єровоам сів на троні його. І був похований Йоаш у Самарії, з Ізраїлевими царями.

14 А Єлисей занедужав смертельно. І прийшов до нього Йоаш, Ізраїлів цар, і плакав над ним, промовляючи: "Батьку мій, батьку мій, колісниці Ізраїлева та вершники його!"

15 І сказав йому Єлисей: "Принеси лук та стріли". І приніс той до нього лук та стріли.

16 А він сказав Ізраїлевому цареві: "Поклади свою руку на лук!" І той поклав свою руку. А Єлисей поклав свої руки на руки цареві.

17 І сказав: "Відчини вікно на схід!" І той відчинив. І сказав Єлисей, щоб він вистрілив, і той вистрілив. І сказав тоді Єлисей: "Стріла порятунку Господнього, стріла порятунку від Сирії. Ти поб'єш назавжди Сирію в Афеку!"

18 І сказав він цареві взяти стріли. І той узяв, а він сказав до Ізраїлевого царя: "Удар по землі!" І той ударив три рази та й став.

19 І розгнівався на нього Божий чоловік і сказав: "Щоб ти був ударив п'ять або шість раз, тоді побив би Сирію назавжди! А так тільки тричі поб'єш її".

20 І спочив Єлисей, і поховали його. А моавські орди прийшли до краю наступного року.

21 І як ховали одного чоловіка, то поховальники побачили ті орди, та й кинули труп того чоловіка до Єлисеєвої могили. А коли труп його впав і доторкнувся до Єлисеєвих кісток, то воскрес той чоловік, і встав на ноги свої...

22 А Газаїл, сирійський цар, тиснув Ізраїля всі дні Єгоахаза.

23 Та Господь був милостивий до них, і змилювався над ними, і повернувся до них заради заповіту свого для Авраама, Ісака та Якова, і не прагнув винищити їх, і не відкинув їх від свого обличчя аж донині.

24 І спочив Газаїл, сирійський цар, а замість нього зацарював син його Бен-Гадад.

25 І Йоаш, син Єгоахаза, взяв назад ті міста з руки Бен-Гадада, Газаїлового сина, що взяв був війною з руки Єгоахаза, свого батька. Тричі побив його Йоаш, і повернув Ізраїлеві міста.

2 про царів 14

1 Другого року царювання Йоаша, Йоахазового сина, Ізраїлевого царя, зацарював Амація, Йоашів син, цар Юдин.

2 Він був віку двадцяти п'яти років, коли зацарював, і царював він у Єрусалимі двадцять дев'ять років. А ім'я його матері Єгоаддан, із Єрусалиму.

3 І робив він добре в Господніх очах, тільки не так, як його батько Давид, він робив усе, що робив його батько Йоаш.

4 Тільки висоти не були знищені, народ приносив жертву та кадив на пагорбах.

5 І як зміцнилося царство в руці його, то він убив своїх слуг, що вбили його батька

царя.

6 А синів убивць він не знищив, як написано в книзі Мойсеевого Закону, що наказав був Господь: "Не будуть убиті батьки за синів, а сини не будуть убиті за батьків, а тільки кожен за гріх свій буде покараний смертю".

7 Він побив Едом у Солянній долині, десять тисяч, і захопив Селу, і назвав її Йоктеїлом, і так її називають до цього дня.

8 Тоді Амація послав до Йоаша, сина Єгоахаза, сина Єгу, Ізраїлевого царя, передати йому, щоб помірятися силами.

9 І послав Йоаш, Ізраїлів цар, до Амації, Юдиного царя, промовляючи: "Терен, що на Лівані, послав до кедрини, що на Лівані, кажучи: "Дай дочку свою моему синові за жінку!" Та перейшла польова звірина, що на Лівані, і витоптала той терен.

10 Побити побив ти Едом, і звеличило тебе твоє серце. Пишайся собі та сиди в своєму помешканні! Нащо ти накликатимеш лихо на себе, адже впадеш ти і Юда з тобою?¹¹ Та не послухав Амація. І вийшов Йоаш, Ізраїлів цар, і зійшлися в бою він та Амація, цар Юдин, у Юдиному Бет-Шемеші.

12 І був розбитий Юда Ізраїлем, і втекли всі до наметів своїх.

13 А Йоаш, цар Ізраїлів, схопив Амацію, Юдиного царя, сина Йоаша, сина Ахазії, у Бет-Шемеші, і прибув до Єрусалиму, і зруйнував єрусалимський мур від Єфремової брами аж до брами наріжної, чотири сотні ліктів.

14 І забрав він усе золото, срібло та весь посуд, що знаходився в оселі Господній та в скарбницях царевого помешкання, і взяв заручників, та й повернувся в Самарію.

15 А решта справ Йоаша, що зробив він, та подвиги його, і як воював з Амацією, Юдиним царем, ось вони описані в книзі про Ізраїлевих царів.

16 І спочив Йоаш зі своїми батьками, і був похований у Самарії з Ізраїлевими царями, а замість нього зацарював син його Єровоам.

17 І жив Амація, Йоашів син, цар Юдин, по смерті Йоаша, Єгоахазового сина, Ізраїлевого царя, п'ятнадцять років.

18 А решта справ Амації, ось вони описані в книзі про Юдиних царів.

19 І змовилися проти нього в Єрусалимі, та він утік до Лахішу. І послали за ним до Лахішу, і вбили його там.

20 І повезли його кіньми в Єрусалим, і поховали з батьками його в Давидовому Місті.

21 І взяв весь Юдин народ Азарію, а він був віку шістнадцяти років, і настановили його царем замість батька його Амації.

22 Як цар спочив зі своїми батьками, він відбудував Елат і повернув його Юді.

23 П'ятнадцятого року царювання Амації, сина Йоаша, Юдиного царя, зацарював Єровоам, син Йоаша, Ізраїлевого царя, у Самарії, на сорок один рік.

24 І робив він лихе в Господніх очах, не відступав від усіх гріхів Єровоама, Неватового сина, що вводив у гріх Ізраїля.

25 Він відновив Ізраїлевий кордон від входу до Гамату і аж до моря Арави, за словом Господа, Бога Ізраїля, що промовляв через раба свого Йону, сина пророка

Амміттая, що з Гат-Гахеферу,

26 бо Господь побачив недолю Ізраїлеву, і не було вже невільного та вільного, і не було кому допомогти Ізраїлеві.

27 Та обіцяв Господь не знищувати Ізраїлеве ім'я під небесами, і врятував їх рукою Єровоама, Йоашового сина.

28 А решта справ Єровоама та подвиги його, як воював, і як повернув Юді Дамаск та Хамат в Ізраїлі, ось вони описані в книзі про Ізраїлевих царів.

29 І спочив Єровоам з батьками своїми та з Ізраїлевими царями, а замість нього зацарював син його Захарій.

2 про царів 15

1 Двадцять сьомого року царювання Єровоама, Ізраїлевого царя, зацарював Азарія, син Амації, Юдиного царя.

2 Він був віку шістнадцяти років, коли зацарював, і царював він у Єрусалимі п'ятдесят два роки. А ім'я його матері Єхолія, з Єрусалиму.

3 І робив він добре в Господніх очах, усе так, як робив його батько Амація.

4 Тільки висоти не були знищені, народ ще приносив жертву та кадив на пагорбах.

5 І вдарив Господь царя, і він став прокаженим аж до дня своєї смерті, і сидів у окремому помешканні. А над його оселею був Йотам, царів син, він судив народ краю.

6 А решта справ Азарії та все, що він робив, ось вони описані в книзі про Юдиних царів.

7 І спочив Азарія зі своїми батьками, і його поховали з його батьками в Давидовому Місті, а замість нього зацарював син його Йотам.

8 Тридцять восьмого року царювання Азарії, Юдиного царя, зацарював над Ізраїлем у Самарії Захарій, син Єровоама, на шість місяців.

9 І робив він лихе в Господніх очах, як робили батьки його, не відступив від гріхів Єровоама, Наватового сина, що вводив у гріх Ізраїля.

10 І вчинив змову на нього Шаллум, Явешів син, і вбив його перед народом, і зацарював замість нього.

11 А решта справ Захарія, ось вони описані в книзі про Ізраїлевих царів.

12 Оце Господнє слово, що він промовляв до Єгу: "Сини чотирьох поколінь сидітимуть тобі на Ізраїлевому троні". І сталося так.

13 Шаллум, Явешів син, зацарював тридцять дев'ятого року царювання Уззії, Юдиного царя, і царював один місяць за місячним календарем у Самарії.

14 І пішов Менахем, Гадіїв син, з Тірци в Самарію, та й побив там Шаллума, Явешового сина, і вбивши його, зацарював замість нього.

15 А решта днів Шаллума та змова його, яку він вчинив був, описані в книзі про Ізраїлевих царів.

16 Тоді побив Менахем місто Тіфсах та все, що в ньому, бо не відчинило воно брами. І він винищив його і все в кордонах його починаючи з Тірци, а все вагітне витнув.

17 Тридцять дев'ятого року царювання Азарії, Юдиного царя, зацарював над

Ізраїлем у Самарії Менахем, Гадіїв син, на десять років.

18 І робив він лихе в Господніх очах, не відступив від гріхів Єровоама, Неватового сина, що вводив у гріх Ізраїля. За його днів

19 прийшов Пул, асирійський цар, на край. І дав Менахем Пулові тисячу талантів срібла, щоб той допоміг зміцнити царство в його руці.

20 Менахем, щоб зібрати срібло асирійському цареві, розподілив його між заможними ізраїльтянами, по п'ятдесят шеклів срібла від кожного. І пішов асирійський цар з того краю.

21 А решта справ Менахема та все, що він робив, ото вони описані в книзі про Ізраїлевих царів.

22 І спочив Менахем з батьками своїми, а замість нього зацарював син його Пекахія.

23 П'ятдесятого року царювання Азарії, Юдиного царя, зацарював над Ізраїлем у Самарії Пекахія, син Менахемів, на два роки.

24 І робив він лихе в Господніх очах, не відступав від гріхів Єровоама, Неватового сина, що вводив у гріх Ізраїля.

25 І вчинив на нього змову Пеках, син Ремалії, його керманича, і вбив його в палаті царського помешкання, з Арговом та з Ар'єм, а з ним було п'ятдесят людей з гілеадян. І він убив його, і зацарював замість нього.

26 А решта справ Пекахії та все, що він робив, ото вони описані в книзі про Ізраїлевих царів.

27 П'ятдесят другого року царювання Азарії, Юдиного царя, зацарював у Самарії над Ізраїлем Пеках, син Ремалії, на двадцять років.

28 І робив він лихе в Господніх очах, ні відступав від гріхів Єровоама, Неватового сина, що вводив у гріх Ізраїля.

29 За днів Пекаха, Ізраїлевого царя, прийшов Тіглат-Пілесер, цар асирійський, взяв Ійон, Авел-Бет-Мааху, Йоноах, Кедеш, Хацор, Гілеад, Галіл і весь край Нефталимів та й вигнав їх до Асирії.

30 А Осія, син Елин, змовився на Пекаха, сина Ремалії, і вбив його, і зацарював замість нього двадцятого року Йотама, Уззіїного сина.

31 А решта справ Пекаха та все, що він зробив, ото вони описані в книзі про Ізраїлевих царів.

32 Другого року царювання Пекаха, сина Ремалії, Ізраїлевого царя, зацарював Йотам, син Уззії, Юдиного царя.

33 Він був віку двадцяти п'яти років, коли зацарював, і царював він шістнадцять років у Єрусалимі. А ім'я його матері Єруша, Садокова дочка.

34 І робив він добре в Господніх очах, усе, що робив був його батько Уззія, так робив він.

35 Тільки висоти не були знищені, народ ще приносив жертви та кадив на пагорбах. Він збудував горішню браму оселі Господньої.

36 А решта справ Йотама та все, що він зробив, ото вони описані в книзі про

Юдиних царів.

37 За тих днів розпочав Господь посилати на Юду Реціна, сирійського царя, та Пекаха, сина Ремалії.

38 І спочив Йотам, і був похований з батьками своїми в Місті Давида, свого батька, а замість нього зацарював син його Ахаз.

2 про царів 16

1 Сімнадцятого року Пекаха, сина Ремалії, зацарював Ахаз, син Йотама, Юдиного царя.

2 Ахаз був віку двадцяти років, коли він зацарював, і царював він у Єрусалимі шістнадцять років, і не робив добре в очах Господа, Бога свого, як батько його Давид.

3 І ходив він шляхом Ізраїлевих царів, і навіть сина свого провів через вогонь для Молоха, за огидностями тих народів, що Господь вигнав їх перед Ізраїлевими синами.

4 І приносив він жертву та кадив на висотах, і на узгір'ях, та під усяким зеленим деревом.

5 Тоді пішов Рецін, сирійський цар, та Пеках, син Ремалії, Ізраїлів цар, війною на Єрусалим. І взяли вони в облогу Ахаза, та не змогли здолати.

6 Того часу Рецін, сирійський цар, повернув Едомові Елат, і вигнав юдеїв звідти. І едомляни прибули до Елату, й осіли там, і живуть там аж до цього дня.

7 І послав Ахаз посланців до Тіглат-Пелесера, асирійського царя, промовляючи: "Я твій раб та син твій, вийди і врятуй мене з руки сирійського царя та з руки царя Ізраїлевого, що повстали на мене".

8 І взяв Ахаз срібло та золото, знайдене в оселі Господній та в скарбницях помешкання царевого, і послав подарунок до асирійського царя.

9 І послухав його асирійський цар. І пішов він на Дамаск, і взяв його, а його мешканців вигнав до Кіру, а Реціна вбив.

10 І пішов цар Ахаз назустріч Тіглат-Пілесера, асирійського царя, до Дамаску, і побачив дамаського жертовника. І послав цар Ахаз до священника Урії зображення жертовника та план усієї його будови.

11 І збудував священник Урія жертовника, як того, що послав був цар Ахаз із Дамаску, так зробив священник Урія до приходу царя Ахаза з Дамаску.

12 І як прибув цар з Дамаску, то побачив він того жертовника, і приступивши до нього, приніс на ньому жертву.

13 І спалив він своє цілопалення та свою жертву хлібну, і вилив свою ливну жертву, і покропив кров'ю своїх мирних жертв того жертовника.

14 А мідного жертовника, що перед Господнім обличчям, він переставив з переднього боку храму, де він стояв між його жертовником та між оселею Господа, і поставив його на північ від свого жертовника.

15 І наказав цар Ахаз священникові Урії: "На великому жертовнику пали ранкове цілопалення та вечірню хлібну жертву, і цілопалення цареве та хлібну його жертву, і цілопалення всього народу краю та хлібну їхню жертву, і їхні литі жертви. І всю кров

цілопалення та всю кров жертви покропиш на нього. А щодо мідного жертовника, то я поміркую над цим".

16 І зробив священик Урія все так, як наказав був цар Ахаз.

17 А цар Ахаз зламав боковини підстав, і зняв з них умивальницю і зняв море з мідних волів, що під ним, і поставив його на кам'яну підлогу.

18 І критий суботній перехід, що збудували при храмі, і зовнішній царський вхід він прибрав з Господньої оселі задля асирійського царя.

19 А решта справ Ахаза, що він зробив, ото вони описані в книзі про Юдиних царів.

20 І спочив Ахаз, і був похований з батьками своїми в Давидовому Місті, а замість нього зацарював син його Хізкія.

2 про царів 17

1 Дванадцятого року царювання Ахаза, Юдиного царя, зацарював над Ізраїлем у Самарії Осія, син Елин, на дев'ять років.

2 І робив він лихе в Господніх очах, тільки не так, як ті Ізраїлеві царі, що були перед ним.

3 На нього пішов війною Салманасар, цар асирійський, і Осія став йому за невільника, і давав йому данину.

4 Та асирійський цар довідався про змову Осії, що він посилав до Со, єгипетського царя, та припинив давати данину асирійському цареві, як щорічно те робив був. І замкнув його асирійський цар до в'язниці.

5 І виступив асирійський цар проти всього краю, і прийшов до Самарії, і взяв її в облогу на три роки.

6 Дев'ятого року Осії асирійський цар здобув Самарію, та й вигнав Ізраїля до Асирії, і осадив їх у Халаху, і в Хаворі над річкою Ґозан, і в містах Мідії.

7 І коли Ізраїлеві сини грішили проти Господа, Бога свого, що вивів їх з Єгипетського краю з руки фараона, єгипетського царя, і боялися інших богів,

8 і ходили уставами тих народів, що Господь вигнав їх перед Ізраїлевими синами, та за постановами Ізраїлевих царів, які вони настановили,

9 а Ізраїлеві сини були несправедливими до Господа, Бога свого, і будували собі висоти по всіх своїх містах, від вартової башти аж до твердинного міста,

10 і ставили собі стовпи для богів та Астарті на кожному високому узгір'ї та під усяким зеленим деревом,

11 і кадили там на всіх висотах, як ті люди, що Господь вигнав перед ними, і робили лихе, гніваючи Господа,

12 і служили бовванам, про яких Господь наказав їм, щоб не робили цього,

13 то Господь засвідчив в Ізраїлі та в Юді через усіх своїх пророків та всіх провидців, промовляючи: "Поверніться з ваших лихих шляхів, і тримайтеся моїх заповідей та уставів моїх, згідно з усім Законом, якого я дав був вашим батькам, і якого послав до вас через моїх рабів пророків".

14 Та вони були вперті й неслухняні, як їхні батьки, що не вірили в Господа, Бога

свого.

15 І нехтували вони постанови його, і заповіт його, що він склав з їхніми батьками, і свідоцтва його, що засвідчив на них, і пішли за огидами й марнотами, та за народами, що були навколо них, про яких Господь наказав був їм не робити, як вони.

16 І полишили вони всі заповіді Господа, Бога свого, і зробили собі литого боввана та двох телят, і зробили Астарту, і вклонялися всьому небесному війську та служили Ваалові.

17 І вони переводили через вогонь своїх синів та дочок, і чарували на прикметах, і ворожили, і робили лихе в Господніх очах, гніваючи його.

18 І дуже розгнівався Господь на Ізраїля, і відкинув усіх їх від свого обличчя, залишив тільки Юдине плем'я.

19 Та й Юда не тримався заповідей Господа, Бога свого, і ходив за Ізраїлевими постановами.

20 І відвернувся Господь від усіх Ізраїлевих нащадків, і впокоряв їх, даючи в руку загарбників, аж поки не відкинув їх зовсім від обличчя свого,

21 бо Ізраїль відлучився від оселі Давидової, і зробив царем Єровоама, Неватового сина, а Єровоам відвернув Ізраїля від Господа, і вводив його в великий гріх.

22 І ходили Ізраїлеві сини в усіх Єровоамових гріхах, які він коїв, не відступали від того,

23 аж поки Господь не відкинув Ізраїля від обличчя свого, як промовляв був через усіх своїх рабів пророків. І пішов Ізраїль на вигнання зі своєї землі до Асирії, і він там аж до цього дня.

24 І привів асирійський цар людей з Вавілону, з Кути, з Авви, з Гамоту і з Сефарваїму, й оселив по містах Самарії замість Ізраїлевих синів. І посіли вони Самарію, і мешкали по містах її.

25 На початку пробування їх там не боялися вони Господа, і Господь послав на них левів, і вони нищили їх.

26 І сказали до асирійського царя: "Ті люди, яких ти оселив по містах Самарії, не знають законів Бога цього краю, і він послав на них оцих левів, і ось вони нищать їх, бо вони не знають законів Бога цього краю".

27 І наказав асирійський цар: "Відведіть туди одного із священиків, яких вигнали звідти, і хай осяде там, і він навчатиме їх законів Бога цього краю".

28 І прибув один із священиків, яких вигнали з Самарії, і осів у Бет-Елі, і він навчав їх, як мають боятися Господа.

29 Та крім того, кожен народ робив свого бога, і ставили їх на висотах, що робили попередні самаряни, кожен народ по своїх містах, де вони сиділи.

30 А вавілоняни зробили Сукот-Бенота, а кутяни зробили Нереґала, а гаматяни зробили Ашіму,

31 а авв'яни зробили Нівхаза та Тартака, а мешканці Сефарваїму палили синів своїх у вогні Адраммелехові й Анаммелехові, сефарваїмським богам.

32 І при тому вони боялися Господа, і настановили собі з народу священиків висот,

і вони приносили їм там жертви.

33 Вони боялися Господа, але служили богам своїм за звичаями тих народів, звідки привели їх.

34 Аж до цього дня вони роблять, як робили колись, вони не бояться Господа, і не роблять за уставами його та за правом його, ані за Законом, ані за заповідями, як наказав був Господь синам Якова, якому дав ім'я Ізраїля.

35 І склав Господь з ними заповіт, і наказав їм: "Не бійтеся інших богів, і не вклоняйтеся їм, і не служіть їм, і не приносьте їм жертв,

36 а тільки Господа, що вивів вас з Єгипетського краю великою силою та витягнутою рукою, його бійтеся, і йому вклоняйтеся, і йому приносьте жертви.

37 І устави, право, закон і заповідь, які він написав вам, пильнуйте, щоб виконувати по всі дні, а богів інших не бійтеся.

38 А заповіт, що я склав з вами, не забувайте, і не бійтеся інших богів,

39 а тільки Господа, Бога вашого, бійтеся, і він врятує вас з руки всіх ваших ворогів".

40 Та не послухали вони, бо все робили за звичкою своєю.

41 І ті народи боялися Господа, але служили бовванам своїм. Так само сини їхні та сини їхніх синів, як робили батьки їхні, так роблять вони аж до цього дня.

2 про царів 18

1 І третього року Осії, сина Елиного, Ізраїлевого царя, зацарював Єзекія, син Ахазів, цар Юдин.

2 Він був віку двадцяти п'яти років, коли зацарював, і царював він у Єрусалимі двадцять дев'ять років. А ім'я його матері Аві, дочка Захарія.

3 І робив він добре в Господніх очах, усе так, як робив був його батько Давид.

4 Він понищив висоти, і зламав стовпи для богів, і стяв Астарту, і розбив мідного змія, якого зробив був Мойсей, бо аж до цих днів Ізраїлеві сини все кадили йому й кликали його Нехуштаном.

5 Він сподівався на Господа, Бога Ізраїля, і такого, як він, не було між усіма царями Юдиними, ані між тими, що були перед ним.

6 І міцно тримався він Господа, не відступав від нього, і виконував заповіді його, що наказав був Господь Мойсееві виконувати.

7 І був Господь з ним, і що він не робив, щастило йому в усьому. І повстав він проти асирійського царя, і не служив йому.

8 Він побив филистимлян аж до Гази та кордону її, від вартової башти аж до твердинного міста.

9 І сталося четвертого року царя Єзекії, це сьомий рік царювання Осії, Елиного сина, Ізраїлевого царя, пішов Салманасар, цар асирійський, на Самарію, та й узяв в облогу її.

10 І здобув він її по трьох роках. Шостого року Єзекії, це дев'ятий рік царювання Осії, Ізраїлевого царя, була здобута Самарія.

11 І вигнав асирійський цар Ізраїля до Асирії, і впровадив їх у Халах, і в Хавор, над річку Газан, та до мідіянських міст.

12 Це за те, що не слухали вони голосу Господа, Бога свого, і переступали заповіт його. Усього, що наказав був Мойсей, раб Господній, вони не слухали й не робили.

13 А чотирнадцятого року царювання царя Єзекії прийшов Санхерів, цар асирійський, на всі укріплені Юдині міста, та й захопив їх.

14 І послав Єзекія, цар Юдин, до царя асирійського в Лахіш, промовляючи: "Згрішив я! Відійди від мене, а що накладеш на мене, понесу". І наклав асирійський цар на Єзекію, Юдиного царя, три сотні талантів срібла та тридцять талантів золота.

15 І віддав Єзекія все срібло, знайдене в оселі Господа та в царевих скарбницях.

16 Того часу Єзекія зняв золото з дверей Господньої оселі та з одвірків, що ним покрив був Єзекія, Юдин цар, і дав його асирійському цареві.

17 А асирійський цар послав з Лахішу до царя Єзекії головного над військом, головного євнуха та головного чашника з великим військом до Єрусалиму. І прийшли вони та й стали над водогоном горішнього ставу, що на битому шляху до поля Валюшників.

18 І покликали вони царя, і до них вийшли головний над царським палацом Еліяким, син Хілкії, писар Шевна та канцлер Йоах, син Асафів.

19 І сказав до них головний чашник: "Скажіть Єзекії, що отак сказав великий цар, цар асирійський: "На що ти сподіваєшся?"

20 Гадаєш, що порожні слова замінять у війні розум і силу? На кого нині сподіваєшся, що повстав проти мене?"

21 Ти сподіваєшся опертися на оту зламану очеретину, на Єгипет, що коли хто опирається на неї, то вона проколює долоню йому. Отакий фараон, цар єгипетський, для всіх, хто сподівається на нього.

22 А коли ви скажете мені: "Ми сподіваємося на Господа, Бога нашого", то чи ж він не той, що Єзекія понищив висоти його та жертовники його, і наказав Юді та Єрусалимові: "Перед оцим тільки жертовником будете вклонятися в Єрусалимі?"

23 А зараз побийся об заклад з паном моїм, асирійським царем, я дам тобі дві тисячі коней, якщо ти зможеш посадити на них вершників.

24 І як же ти проженеш хоч одного намісника з найменших слуг мого пана, коли ти покладаєшся на Єгипет, на його колісниці та вершників?

25 Чи без Господа прийшов я знищити це місце? Господь сказав був мені: "Піди на той край та знищ його!" 26 І сказав Еліяким, син Хілкії, і Шевна та Йоах до головного чашника: "Промовляй до своїх рабів арамейською, бо ми розуміємо, і не промовляй до нас юдейською при тих людях, що на мурі".

27 А головний чашник сказав до них: "Чи мій пан послав мене промовляти ці слова до твого пана та до тебе, а не до цих людей, що сидять на мурі, що з вами їстимуть свій кал та питимуть свою сечу?"

28 І став головний чашник, і закричав гучним голосом юдейською: "Великий цар, цар асирійський сказав:

29 "Хай не дурить вас Єзекія, бо він не зможе врятувати вас від руки його!

30 І хай не запевняє вас Єзекія Господом, промовляючи: "Рятуючи, врятує вас Господь, і не буде дано цього міста в руку царя асирійського".

31 Не слухайте Єзекії, бо так сказав цар асирійський: "Примиріться зі мною, та й вийдіть до мене, та й їжте кожен свій виноград та кожен фігу свою, і пийте кожен воду з своєї копанки,

32 аж поки я не прийду й не візьму вас до краю такого ж, як ваш край, до краю збіжжя та виноградного соку, до краю хліба та виноградників, до краю оливки, оливного соку та меду, щоб ви жили й не помирали! І не слухайте Єзекії, коли він запевняє, що Господь порятує вас!

33 Чи справді врятували боги тих народів, кожен свій край від руки асирійського царя?

34 Де боги Гамату та Арпаду? Де боги Сефарваїму, Гени та Івви? Чи врятували вони Самарію від моєї руки?

35 Котрий з богів цих країв врятував свій край від моєї руки, то невже ж Господь врятує Єрусалим від моєї руки? 36 І мовчав той народ, і не відповів йому ані слова, бо цар наказав не відповідати йому!

37 І прийшли Еліяким, син Хілкії, головний над царським палацом, і писар Шевна, і канцлер Йоах, Асафів син, з роздертим одягом, до Єзекії, і доповіли йому слова головного чашника.

2 про царів 19

1 І як почув це цар Єзекія, то роздер свій одяг та наклався веретою, і ввійшов до оселі Господньої.

2 І послав він Еліякіма, головного над палацом, і писаря Шевну, та старших із священників, покритих веретами, до пророка Ісаї, Амосового сина.

3 І сказали вони до нього: "Так сказав Єзекія: "Цей день — це день лиха, картання та наруги! Бо підійшли діти аж до виходу утроби, та нема сили народити!

4 Може почує Господь, Бог твій, усі слова головного чашника, що його послав асирійський цар, пан його, на образу живого Бога, і Господь, Бог твій, покарає за слова, які чув, а ти помолися за тих, що ще залишилися"".

5 І прийшли раби царя Єзекії до Ісаї.

6 І сказав їм Ісая: "Скажете вашому панові, що так сказав Господь: "Не бійся тих слів, що ти почув, якими ображали мене слуги асирійського царя!

7 Ось я дам у нього духа, і він почує звістку, і повернеться до свого краю. І я вражу його мечем там"".

8 І повернувся головний чашник, і знайшов асирійського царя, що воював проти Лівни, бо почув, що той рушив з Лакішу.

9 А коли він почув про Тіргаку, царя етіопського, що той вийшов воювати з ним, то повернувся, і послав посланців до Єзекії, Юдиного царя, щоб сказали:

10 "Хай не обдурює тебе Бог твій, що ти сподіваєшся на нього, думаючи, ніби не

буде даний Єрусалим у руку асирійського царя.

11 Ти чув, що зробили асирійські царі всім землям, віддавши їх на знищення, а ти врятуєшся?

12 Чи врятували їх боги тих народів, яких понижили батьки мої: Гозана, і Харана, і Рецефа, і синів Едена, що в Телассарі?

13 Де він, цар Гамату, і цар Арпаду, і цар міста Сефарвайму, Гени та Івви?"

14 І взяв Єзекія ті листи з руки посланців, і прочитав їх, і ввійшов до Господньої оселі. І розгорнув одного листа перед Господнім обличчям.

15 І промовляв він у молитві перед Господнім обличчям: "Господе, Боже Ізраїлів, що сидиш на херувимах! Ти той єдиний Бог для всіх царств землі, ти створив Небеса та Землю!

16 Нахили, Господе, вухо своє та й почуй! Відкрий, Господе, очі свої та й побач, і почуй слова Санхеріва, що прислав ображати живого Бога!

17 Справді, Господе, асирійські царі пограбували ті народи та їхній край.

18 І кинули вони їхніх богів у вогонь і знищили їх, бо не боги вони, а тільки творіння людських рук, дерево та камінь.

19 А нині, Господе, Боже наш, врятуй нас від руки його, щоб знали всі царства землі, що ти Господь, Бог єдиний!"

20 І послав Ісая, Амосів син, до Єзекії, промовляючи: "Так сказав Господь, Бог Ізраїлів: "Я почув те, про що ти молився до мене, про Санхеріва, царя асирійського".

21 Ось те слово, яке Господь сказав про нього: "Зневажає тебе, сміється з тебе дівиця, дочка Сіону, вслід тобі головою хитає дочка Єрусалиму!

22 Кого лаяв ти та ображав, на кого підвищив ти голос, і на кого поглядаєш звисока своїми очима? На Святого Ізраїлевого!

23 Через посланців своїх ти ображав Господа, промовляючи: "Із безліччю своїх колісниць я вийшов на гори високі, у віддалені землі Лівану, позрубую кедри високі його, добірні його кипариси, і вийду аж на край його, аж у гущавину його лісу.

24 Я викопаю копанки та питиму чужу воду, і стопою своєї ноги повисушую я всі єгипетські ріки!"

25 Хіба ти не чув, що за давніх днів задумав я це, і давно вже я вирішив? Нині ж спровадив тебе, щоб ти нищив укріплені міста, та перетворив у руїни їх...

26 А мешканці їхні безсилі, настрашені та збентежені. Вони стали, як зілля оте польове, мов тендітна трава на дахах, як попалене збіжжя, яке не достигло...

27 Я знаю, коли ти сидиш, коли виходиш та входиш, і знаю зухвалість твою.

28 За твоє зухвале гарчання, що дійшло до вух моїх, повішу на ніздрі твої я кільце, а вудило в твої уста, і тебе поверну я тим шляхом, яким прийшов ти!

29 А оце тобі знак: будете їсти цього року збіжжя самосійне, а другого року саморосле, а третього року посієте та пожнете, і посадите виноградники, та будете їсти з них плід.

30 А врятоване Юдиної оселі, що лишилося, пустить коріння додолу, і свій плід дасть угору.

31 Бо з Єрусалиму вийде вціліле, а залишки — від гори Сіону. Ревність Господа Саваота зробить це!"

32 Тому так сказав Господь про асирійського царя: "Він не ввійде до міста цього, і туди він не кине стріли, і щитом не піде проти нього, і не насипле при ньому вал!"

33 Якою дорогою прийде, то нею повернеться, у місто ж оце він не ввійде, — каже Господь!

34 Захищатиму я це місто на порятунок його заради себе та заради Давида, мого раба!"

35 І тієї ночі, вийшов ангел Господній, і побив в асирійському таборі сто вісімдесят п'ять тисяч. І повставали юдеї вранці, аж ось усі мертві!...

36 А Санхерів, асирійський цар, повернувся й осів у Ніневії.

37 І коли він молився в храмі Нісроха, свого бога, то Адраммелех та Шарецер убили його мечем, а самі втекли до краю Арарат. А замість нього зацарював син його Есар-Хаддон.

2 про царів 20

1 Тими днями смертельно захворів був Єзекія. І прийшов до нього пророк Ісаї, Амосів син, і сказав до нього: "Так сказав Господь: "Впорядкуй свої справи, бо ти не одужаєш, а конче помреш"".

2 А той відвернув обличчя своє до стіни, і помолився до Господа, промовляючи:

3 "О, Господе, згадай же, що я ходив перед обличчям твоїм правдою та всім серцем, і робив я добре в очах твоїх". І заплакав Єзекія ревним плачем...

4 Ісаї не вийшов ще з середини міста, а до нього було Господнє слово таке:

5 "Повернися, і скажеш до Єзекії, володаря мого народу, що так сказав Господь, Бог батька твого Давида: "Почув я молитву твою, побачив я сльозу твою! Ось я вилікую тебе, третього дня підеш ти до оселі Господньої!"

6 І до днів твоїх я додам п'ятнадцять років, і з руки асирійського царя врятую тебе та це місто, я врятую це місто заради себе та заради раба свого Давида".

7 А Ісаї сказав: "Візьміть сушених фіг і прикладіть". І взяли й приклали до того гнояка, і він видужав...

8 І запитав Єзекія в Ісаї: "Який знак, що Господь мене вилікує, і що я третього дня піду до оселі Господньої?"

9 І відповів Ісаї: "Ось тобі знак той від Господа, що Господь зробить те, про що казав: "Чого ти волієш, щоб тінь падала вперед на десять східців, чи на десять східців назад?"

10 І сказав Єзекія: "Легко тіні похилитися вперед на десять східців. Ні, хай тінь буде позаду на десяти східцях!"

11 І закликав пророк Ісаї до Господа, і він повернув тінь на східцях Ахазових, спереду назад...

12 Того часу послав Бєродах-Баладан, син Баладанів, вавілонський цар, листа та подарунок до Єзекії, бо почув був, що Єзекія захворів.

13 І вислухав їх Єзекія, і показав їм усю скарбницю свою, срібло, золото, пахощі, добру оливу, всю зброярню свою та все, що було в його скарбницях. Не було речі, якої не показав би їм Єзекія в своєму палаці та в усьому володінні своєму.

14 І прийшов пророк Ісая до царя Єзекії та й запитав у нього: "Що казали ці люди? І звідки вони прийшли до тебе?" А Єзекія сказав: "Вони прийшли з далекого краю, з Вавилону".

15 І той запитав: "Що вони бачили в палаці твоєму?" А Єзекія сказав: "Усе, що в палаці моєму, вони бачили, не було речі, якої не показав би я їм у скарбницях своїх".

16 І сказав Ісая до Єзекії: "Послухай Господнього слова:

17 "Ось приходять дні, і все, що в оселі твоїй, і що були зібрали батьки твої аж до цього дня, буде винесене до Вавилону. Нічого не залишиться, — каже Господь!

18 А синів твоїх, що вийдуть з тебе, яких ти народиш, декого заберуть, і вони будуть євнухами в палатах вавилонського царя! 19 І сказав Єзекія до Ісаї: "Добре Господнє слово, яке ти сказав!" І подумав собі: "Так, мир та безпека буде за моїх днів!"

20 А решта справ Єзекії та всі подвиги його, і як він зробив став та водогон, і впровадив воду до міста, ото вони описані в книзі про Юдиних царів.

21 І спочив Єзекія зі своїми батьками, а замість нього зацарював син його Манасія.

2 про царів 21

1 Манасія був віку дванадцяти років, коли він зацарював, і царював він у Єрусалимі п'ятдесят п'ять років. А ім'я його матері Хевці-Ваг.

2 І робив він лихе в Господніх очах, за огидами тих народів, яких Господь вигнав перед обличчям Ізраїлевих синів.

3 І він знову побудував висоти, що їх знищив був його батько Єзекія, і поставив жертовники Ваалові, і зробив Астарту, як зробив був Ахав, Ізраїлів цар, і вклонявся всім небесним світилам та служив їм.

4 І побудував він жертовники в оселі Господа, про якого сказав був Господь: "В Єрусалимі покладу я ім'я своє!"

5 І побудував він жертовники для всіх небесних світил на обох подвір'ях Господньої оселі.

6 Він провів свого сина через вогонь, ворожив, призначив, тих що викликають духів померлих та віщунів, і багато робив лихого в очах Господа, гніваючи його.

7 І поставив він боввана Астарті, якого зробив, в оселі, про яку Господь сказав був до Давида та до сина його Соломона: "У цій оселі та в Єрусалимі, що його я обрав з усіх Ізраїлевих племен, покладу я ім'я своє навіки!"

8 І вже не мандруватиме Ізраїлева нога з тієї землі, яку я дав їхнім батькам, якщо тільки вони пильнуватимуть робити все так, як я наказав їм, та виконуватимуть весь Закон, що дав їм мій раб Мойсей".

9 Та не послушали вони. І Манасія звів їх до того, щоб робити гірше від тих народів, яких Господь винищив перед обличчям Ізраїлевих синів.

10 І промовляв Господь через своїх рабів пророків:

11 "За те, що Манасія, цар Юдин, зробив ці огиди, вчинив гірше від усього, що робили були амореї, які були перед ним, і ввів у гріх також Юду божками своїми,

12 тому так сказав Господь, Бог Ізраїлів: "Ось я наводжу таке лихо на Єрусалим та на Юду, що в кожного, хто почує про це, задзвенить в обох вухах!...

13 І протягну я на Єрусалим мірку Самарії, і зважу, як оселю Ахавову, і витру Єрусалим, як витирають миску, витирають і перевертають її догори дном!

14 І я покину рештки наділу мого, і дам їх у руку їхнім ворогам, і вони будуть на пограбування та на здобич для всіх їхніх ворогів,

15 тому, що вони коїли лихе в моїх очах, і все гнівали мене від дня, коли вийшли їхні батьки з Єгипту, й аж до дня цього...

16 А також Манасія пролив дуже багато невинної крові, аж наповнив нею Єрусалим від входу до входу, окрім тієї провини, що ввів у гріх Юду, щоб робити лихе в Господніх очах".

17 А решта справ Манасії та все, що він зробив, і гріх його, яким він грішив, ото вони описані в книзі про Юдиних царів.

18 І спочив Манасія з батьками своїми, і був похований біля свого помешкання, в Уззиному садку, а замість нього зацарював син його Амон.

19 Амон був віку двадцяти двох років, коли він зацарював, і царював він у Єрусалимі два роки. А ім'я його матері Мешуллет, дочка Харуца з Йотви.

20 І робив він лихе в Господніх очах, як робив його батько Манасія.

21 І ходив він тими шляхами, якими ходив його батько, і служив тим бовванам, яким служив батько його, і вклонявся їм.

22 І покинув він Господа, Бога батьків своїх, і не ходив Господнім шляхом.

23 І змовилися слуги Амона на нього, і вбили царя в його будинку.

24 Та народ краю перебив усіх змовників на царя Амона. І настановив царем над крєм замість нього сина його Йосію.

25 А решта справ Амона, усе, що робив він, ото вони описані в книзі про Юдиних царів.

26 І поховали його в його могилі в Уззиному садку, а замість нього зацарював син його Йосія.

2 про царів 22

1 Йосія був віку восьми років, коли він зацарював, і царював він у Єрусалимі тридцять один рік. А ім'я його матері Єдида, дочка Адаї з Боцкату.

2 І робив він добре в Господніх очах, і ходив шляхами свого батька Давида, і не збочував ані праворуч, ані ліворуч.

3 І сталося вісімнадцятого року царя Йосії, послав цар Шафана, сина Ацалії, Мешулламового сина, писаря, до оселі Господньої, промовляючи:

4 "Піди до Хілкиї, першосвященика, і хай перелічить те срібло, що знесене до оселі Господньої, що зібрали від народу сторожі порога.

5 І хай дадуть його на руку виконробам, поставленим у Господній оселі, а ті хай

дадуть його тим, хто працює в Господній оселі, щоб направляти ушкодження,

6 теслярам, будівничим і мулярам, щоб купувати деревину та тесане каміння для ремонту будівлі.

7 Облік того срібла, що дане на їхню руку, вести не обов'язково, бо чесно вони роблять".

8 І сказав Хілкія, першосвященик, до писаря Шафана: "Я знайшов у Господній оселі книгу Закону!" І дав Хілкія ту книгу Шафанові, і той читав її.

9 І вийшов писар Шафан до царя, і приніс цареві звістку, і сказав: "Раби твої висипали те срібло, що знайдене, і дали його на руку виконробам, поставленим у Господній оселі".

10 І сказав писар Шафан цареві: "Священик Хілкія дав мені книгу". І Шафан став читати її перед царем.

11 І як цар почув слова книги Закону, то роздер свій одяг...

12 І наказав цар священикові Хілкії, Ахікамові, Шафановому синові, Ахборові, Міхаїному синові, писареві Шафанові і Асаї, царевому слугі:

13 "Ідіть, зверніться до Господа про мене й про народ, та про всього Юду, про слова книги. Великий бо гнів Господній, що запалився на нас за те, що батьки наші не слухали слів цієї книги, щоб робити все, що написано про нас".

14 І пішов священик Хілкія, Ахікам, Ахбор, Шафан і Асая до пророчиці Хулди, жінки Шаллума, сина Тікви, сина Хархасового, наглядача за одягом, вона ж сиділа в новій частині Єрусалиму, і промовляли до неї.

15 А вона сказала до них слово Господа, Бога Ізраїлевого: "Скажіть чоловікові, який послав вас до мене,

16 що так промовляє Господь: "Ось я наведу лиху на це місце та на мешканців його, виконуючи всі слова тієї книги, що читав Юдин цар,

17 за те, що вони покинули мене, і кадили іншим богам, гніваючи мене всіма вчинками своїх рук. І розпалився мій гнів на це місце, і він не згасне!

18 А Юдиному цареві, що послав вас звернутися до Господа, скажете йому, що так промовляє Господь, Бог Ізраїлів, про ті слова, які ти чув:

19 "За те, що пом'якшало твоє серце, і ти впокорився перед Господнім обличчям, коли почув, що я сказав про це місце та про мешканців його, що вони стануть спустошенням та прокляттям, і що ти роздер одяг свій та плакав перед моїм обличчям, то я також почув, — каже Господь.

20 Тому я прилучу тебе до батьків твоїх, і тебе покладуть до могили в мирі, і очі твої не побачать усього того лиха, що я наводжу на це місце"". І вони принесли цю звістку цареві.

2 про царів 23

1 А цар послав, зібрати до нього всіх старшин Юди та Єрусалиму.

2 І ввійшов до оселі Господньої цар та мешканці Юди і Єрусалиму, і священики, і пророки, і весь народ від малого й до великого, і він прочитав до їхніх вух усі слова

книги заповіту, знайденої в Господній оселі.

3 І став цар на підвищенні, і уклав угоду перед Господнім обличчям, щоб ходити за Господом та триматися заповідей його, і свідчень його, і постанов його всім серцем та всією душею, щоб виконати слова того заповіту, що написані в тій книзі. І весь народ пристав до угоди.

4 І наказав цар Хілкії, першому священикові, й іншим священикам та сторожам порога, щоб повиносили з Господнього храму всі речі, зроблені для Ваала та для Астарті, та для всіх небесних світил. І він спалив їх поза Єрусалимом на кедронських полях, а їхній порошок відніс до Бет-Елу.

5 І він усунув жерців, що їх настановили були Юдині царі, і що вони кадили на висотах по Юдиних містах та в околицях Єрусалиму, і кадили для Ваала, і для сонця, і для місяця, і для планет, і для всіх небесних світил.

6 І він виніс Астарту з Господньої оселі поза Єрусалим, у долину річки Кедрон, та й спалив її там, і стер на порошок, і розвіяв на могилах простого люду.

7 І він зруйнував кімнати для чоловіків, що займалися проституцією, при Господній оселі, де жінки ткали завіси для Астарті.

8 І він випровадив усіх священиків з Юдиних міст, і опоганив висоти, де священики кадили, від Геви аж до Беер-Шеви, і зруйнував брамні висоти, які були при вході брами Ісуса, голови міста, що була ліворуч того, хто входив до брами міста.

9 Але священики висот не входили до Господнього жертовника в Єрусалимі, а тільки їли прісне серед своїх братів.

10 І він опоганив Тофет, що в долині Гінномового сина, щоб ніхто не переводив через вогонь сина свого та дочку свою для Молоха.

11 І він прибрав коні, яких приводили Юдині царі для сонця, від входу до Господньої оселі, при кімнаті євнуха Нетан-Мелеха, що був у Парварімі, а колісниці сонця спалив у вогні.

12 А жертовники, що були на даху Ахазової верхньої світлиці, що зробили Юдині царі, та жертовники, що зробив Манасія на двох подвір'ях Господньої оселі, цар зруйнував. І кинув їхній порошок у річку Кедрон.

13 А висоти, що навпроти Єрусалиму, праворуч гори Загибелі, які збудував був Соломон, Ізраїлів цар, для Астарті, огиди сидонської, і для Кемота, огиди моавської, і для Мілкома, огиди Аммонових синів, цар опоганив.

14 І він зруйнував стовпи для богів, і постинав посвячені дерева, а їхнє місце наповнив людськими кістками.

15 А також жертовника, що в Бет-Елі, висоту, що зробив був Єровоам, син Неватів, що ввів у гріх Ізраїля, та всі інші жертовники та висоти він розбив, спалив і стер на порошок, і Астарту спалив.

16 І обернувся Йосія, та й побачив могили, що були там на горі. І послав він, і забрав кістки з них, і спалив на жертовнику, і опоганив його, за словом Господнім, яке промовляв був Божий чоловік, що передбачив ці речі.

17 І запитав цар: "Що це за пам'ятник, що я бачу?" А люди того міста відповіли

йому: "Це пам'ятник Божого чоловіка, що прийшов з Юдеї й передбачив ці речі, які зробив ти на жертovníку в Бет-Елі".

18 А він сказав: "Дайте йому спокій, хай ніхто не рухає кісток його". І зберегли кістки того пророка, що прийшов був із Самарії.

19 А також усі будівлі на висотах по самарійських містах, які зробили були Ізраїлеві царі, гніваючи тим Господа, Йосія знищив, і зробив з ними те саме, що зробив у Бет-Елі.

20 І порізав він усіх священників висот, що були там, на жертovníках, і спалив на них людські кістки, та й повернувся до Єрусалиму.

21 І наказав цар усьому народові: "Справте Пасху для Господа, вашого Бога, як написано в оцій книзі заповіту".

22 Бо не справлялася ця Пасха від днів суддів, що судили Ізраїля, по всі дні царів Ізраїлевих та царів Юдиних.

23 І тільки вісімнадцятого року царя Йосії справлялася Пасха для Господа в Єрусалимі.

24 А також тих, хто викликає духів померлих, віщунів, хатніх божків, бовванів і все огидне, що з'явилися в Юдиному краї та в Єрусалимі, винищив Йосія, щоб виконати слова Закону, написані в книзі, яку знайшов священник Хілкія в Господній оселі.

25 А такого царя, як він, що навернувся б до Господа всім своїм серцем, і всією душею своєю, і всією силою своєю, за всім Мойсеевим законом, не було перед ним, і по ньому не повставав такий, як він.

26 Тільки Господь не стримав свого лютого гніву, що запалав у ньому на Юду за всі ті прикрощі, яких йому завдав Манассія.

27 І сказав Господь: "Також Юду відкину я від обличчя свого, як відкинув я Ізраїля, і відкину це місто, яке обрав, Єрусалим, та цей храм, про який я сказав: "Ім'я моє буде там!" 28 А решта справ Йосії та все, що він робив, ото вони описані в книзі про Юдиних царів.

29 За його днів пішов фараон Нехо, єгипетський цар, на асирійського царя, на річку Ефрат. І вийшов цар Йосія навпроти нього, та той убив його в Мегіддо, коли він побачив його...

30 І його раби повезли його мертвого з Мегіддо, і привезли його до Єрусалиму, і поховали його в могилі його. А народ краю взяв Єгоахаза, сина Йосії, помазали його та й настановили царем замість його батька.

31 Єгоахаз був віку двадцяти трьох років, коли він зацарював, і царював він у Єрусалимі три місяці. А ім'я його матері Хамуталь, дочка Єремії, з Лівни.

32 І робив він лихе в Господніх очах, усе так, як робили його батьки.

33 І фараон Нехо зв'язав його в Рівлі, в Гаматському краї, щоб він не царював у Єрусалимі, і наклав данину на цей край, сто талантів срібла та талант золота.

34 А царем настановив фараон Нехо Ел'якіма, сина Йосії, замість батька його Йосії, і змінив ім'я його на Єгояким. А Єгоахаза він забрав до Єгипту, і той помер там.

35 Щоб збирати фараонові Нехо срібло та золото, Єгояким обклав народ податками.

Він стягав те срібло та золото з народу краю за оцінкою землі кожного.

36 Єгояким був віку двадцяти п'яти років, коли він зацарював, і царював він одинадцять років у Єрусалимі. А ім'я його матері Зевуда, дочка Педаї, з Руми.

37 І робив він лихе в Господніх очах, усе так, як робили батьки його.

2 про царів 24

1 За його днів прийшов Навуходоносор, цар вавілонський, і Єгояким був йому три роки васалом, та потому повстав проти нього.

2 А Господь послав на нього орди халдеїв, орди сирійські, орди моавські та орди синів Аммона. І він послав їх на Юду, щоб винищити їх за словом Господа, яке він промовляв через рабів своїх пророків.

3 З наказу Господа сталося це на Юду, щоб відкинути його від обличчя його за гріхи Манасії, за все, що він робив,

4 а також за невинну кров, яку він пролив, наповнивши тією кров'ю Єрусалим. І не пробачив Господь.

5 А решта Єгоякимових справ та все, що він робив, ото вони описані в книзі про Юдиних царів.

6 І спочив Єгояким зі своїми батьками, а замість нього зацарював син його Єгояхін.

7 І вже не виходив єгипетський цар зі свого краю, бо вавілонський цар забрав усе від Єгипетського потоку аж до річки Ефрату, усе, що належало єгипетському цареві.

8 Єгояхін був віку вісімнадцяти років, коли він зацарював, і царював він у Єрусалимі три місяці. А ім'я його матері Нехушта, дочка Елнатана, з Єрусалиму.

9 І робив він лихе в Господніх очах, усе так, як робив його батько.

10 Того часу прийшли до Єрусалиму раби Навуходоносора, царя вавілонського, і взяли місто в облогу.

11 Коли місто вже було в облозі, прийшов Навуходоносор, вавілонський цар.

12 І вийшов Єгояхін, цар Юдин, до вавілонського царя, він та мати його, і слуги його, і князі його, і євнухи його, і вавілонський цар полонив його восьмого року свого царювання.

13 І забрав він звідти всі скарби Господньої оселі та скарби помешкання царевого, і зняв усі золоті речі, які зробив був Соломон, цар Ізраїлів, у Господньому храмі, як наказав Господь.

14 І вивів він весь Єрусалим, усіх князів, усіх вояків і всіх теслів та ковалів у неволю, десять тисяч пішло в неволю. Не залишив нікого, окрім нужденного народу краю...

15 І він вивів до Вавілону Єгояхіна та цареву матір, царських жінок, його євнухів і знатних у краї, усіх випровадив у неволю з Єрусалиму до Вавілону.

16 Сім тисяч вояків, тисячу теслярів та ковалів, усіх здатних тримати зброю, вивів вавілонський цар у неволю до Вавілону.

17 А царем настановив вавілонський цар Маттанію, дядька Єгояхіна, замість нього, і змінив ім'я його на Седекію.

18 Седекія був віку двадцяти одного року, коли він зацарював, і він царював у Єрусалимі одинадцять років. А ім'я його матері Хамуталь, дочка Єремії з Лівни.

19 І робив він лихе в Господніх очах, усе так, як робив був Єгояким.

20 Бо через Господній гнів на Єрусалим та на Юду сталося це, і він відкинув їх від свого обличчя. А Седекія повстав проти вавілонського царя.

2 про царів 25

1 І дев'ятого року його царювання, десятого місяця, десятого дня місяця, прийшов Навуходоносор, цар вавілонський, він та все військо його, на Єрусалим, і отаборився проти нього, і насипав навколо нього вал.

2 І було місто в облозі аж до одинадцятого року царя Седекії.

3 Дев'ятого дня місяця настав сильний голод у місті, і не було хліба для народу краю.

4 І пробитий був пролом у мурі міста, і всі вояки втекли вночі брамою між двома мурами, що при царському садку, бо халдеї були навколо міста. А цар утік шляхом у степ.

5 А халдейське військо погналося за царем, та й догнали його в степах Єрихону, а все його військо розбіглося від нього.

6 І схопили царя, і відвели його до вавілонського царя Рівлу, і там його той засудив.

7 А синів Седекії зарізали на його очах, а очі Седекії він виколов, і скував його двома мідними кайданами, та й відвів до Вавілону...

8 А п'ятого місяця, сьомого дня місяця, це дев'ятнадцятий рік царювання Навуходоносора, вавілонського царя, прийшов до Єрусалиму Невузарадан, головний царської сторожі, слуга вавілонського царя.

9 І він спалив храм Господній та палац царевий, і всі будинки в Єрусалимі спалив.

10 І мури навколо Єрусалиму зруйнувало халдейське військо, що було з головним царської сторожі.

11 А решту народу, що залишилася в місті, і тих, що перебігли до вавілонського царя, і решту простого люду вигнав Невузарадан, головний царської сторожі.

12 А з бідноти краю він залишив декого за виноробів та за рільників.

13 А мідні колони, що були в Господній оселі, підстави та мідне море, халдеї зламали, і спровадили ту мідь до Вавілону.

14 І горнята, лопатки, ножі, ложки та весь мідний посуд, що використовувався для служби, забрали.

15 І кадильніці, і чаші, усе, що було золоте, і що було срібне взяв головний царської сторожі.

16 Всі мідні речі, що Соломон зробив був для Господньої оселі, неможливо було навіть зважити!

17 Висота однієї колони — сімнадцять ліктів, а висота маківки — три лікті, та мережка, і плоди гранату навколо маківки, все мідь. І для другої колони з мережкою — так само.

18 І головний царської сторожі взяв Сераю, першого священника, Цефанію, другого священника, та трьох сторожів порога.

19 А з міста взяв він одного євнуха, що був головним над військовими, та п'ятеро з тих, що бачать цареве обличчя, які були знайдені в місті, і писаря, і головного секретаря війська, що записував народ краю до війська, і шістдесят душ з народу краю, що знаходилися в місті.

20 І забрав їх Невузарадан, головний царської сторожі, і відвів їх до вавілонського царя, в Рівлу.

21 І стратив їх вавілонський цар у Рівлі, у краї Гамат. Так пішов Юда на вигнання з своєї землі.

22 А над народом, що залишився в Юдиному краї, якого залишив Навуходоносор, вавілонський цар, настановив Гедалію, сина Ахікама, Шафанового сина.

23 І як почули всі військові очільники та їхні люди, що вавілонський цар настановив Гедалію, то прийшли до Гедалії в Міцпу. І прийшли Ізмаїл, син Нетаніїн, Йоханан, син Кареахів, Серая, син нетофатянина Танхумета і Язання, син маахатянина, вони та їхні люди.

24 І присягнув Гедалія їм та їхнім людям, промовляючи: "Не бійтеся бути підданими халдеям, осядьте в краї та служіть вавілонському цареві, і буде вам добре!"

25 І сьомого місяця, прийшов Ізмаїл, син Нетанії, Елішамового сина, з царських нащадків, та ще десятеро з ним, і вдарили вони Гедалію, і він помер, і вбили вони юдеїв та халдеїв, що були з ними в Міцпі.

26 І знявся весь народ, від малого й до великого, та військові очільники, і пішов до Єгипту, бо боявся халдеїв.

27 І тридцять сьомого року неволі Єгояхіна, Юдиного царя, дванадцятого місяця, двадцять сьомого дня місяця, Евіл-Меродах, цар вавілонський, у рік початку його царювання, змилювався над Єгояхіном, Юдиним царем, і вивів його з в'язниці.

28 І він був з ним ласкавим, і поставив трон його понад трони царів, що були з ним у Вавілоні.

29 І змінив в'язничний одяг його, і він завжди, до кінця днів своїх, їв хліб перед ним.

30 А харчування його, харчування стало, щоденно видавалося йому від царя, по всі дні його життя.

ПЕРША КНИГА ХРОНІКИ

1 хроніки 1

- 1 Адам, Сиф, Енош,
- 2 Кенан, Магалел'їл, Яред,
- 3 Енох, Метушелах, Ламех,
- 4 Ной, Сим, Хам та Яфет.

5 Сини Яфетові: Гомер, Маґог, Мадай, Яван, Тувал, Мешех і Тірас.

6 А сини Гомерові: Ашкеназ, Діфат і Тоґарма.

7 А сини Яванові: Еліша й Таршіша, кіттяни й роданяни.

8 Сини Хамові: Куш, Міцраїм, Пут і Ханаан.

9 А сини Кушеві: і Шева, і Хавіла, і Савта, і Раама, і Савтеха. А сини Рамині: Шева й Дедан.

10 А Куш породив Німрода, від нього пішли могутні люди на землі.

11 А від Міцраїма пішли лудяни, анам'яни, легав'яни, нафтух'яни,

12 патрусяни, каслух'яни, а від них пішли филистимляни і кафторяни.

13 А Ханаан породив Сидона, свого первістка, Хета,

14 і від нього пішли також євусеяни, амореяни, гіргашеяни,

15 хіввеяни, аркеяни, сінеяни,

16 арвадяни, цемаряни і хаматяни.

17 Сини Симові: Елам, Ашшур, Арпахшад, Луд і Арам. Сини Арамові: Уц, Хул, Ґетер, і Мешех.

18 А Арпахшад породив Шалаха, а Шалах породив Евера.

19 А Еверові народилося двоє синів, ім'я одному Пелеґ, бо за його днів була поділена земля, а ім'я брата його Йоктан.

20 А Йоктан породив Алмодада, Шелефа, Хацармавета, Єраха,

21 Гадорама, Узала, Діклу,

22 Евала, Авімаїла, Шеву,

23 Офіра, Хавілу і Йовава, усі вони сини Йоктанові.

24 Сим, Арпахшад, Шелах,

25 Пелеґ, Реу,

26 Серуг, Нахор, Терах,

27 Аврам, він же Авраам.

28 Сини Авраамові: Ісак та Ізмаїл.

29 Оце їхні нащадки: первісток Ізмаїлів Невайот, Кедар, Адбеїл, Мівсам,

30 Мішма, Дума, Масса, Хадад, Тема,

31 Єтур, Нафіш і Кедема, оце вони сини Ізмаїлові.

32 А сини Кетура, Авраамова наложниця породила Зімрана, Йокшана, Медана, Мідіяна, Їшбака і Шуаха. А Йокшанові сини: Шева й Дедан.

33 А Мідіянові сини: Ефа, Ефер, Ханох, Авіда і Елдаа, ці всі сини Кетури.

34 А Авраам породив Ісака. Ісакові сини: Ісав і Ізраїль.

35 Ісавові сини: Еліфаз, Реуїл, Єуш, Йалам і Кора.

36 Сини Еліфазові: Теман Омар, Цефі, Ґатам, Кеназ, Тімна і Амалик.

37 Сини Реуїлові: Нахат, Зерах, Шамма й Мізза.

38 А сини Сеїрові: Лотан, Шовал, Цівон, Ана, Дішон, Ецер і Дішан.

39 А сини Лотанові: Хорі, Гомам, Ахот, Лотан, Тімна.

40 Сини Шовалові: Ал'ян, Манахат, Евал, Шефі і Онам. А сини Цівонові: Ая й Ана.

41 А син Анин: Дішон. А сини Дішонови: Хамран, Ешбан, Їтран і Керан.

42 Сини Ецерові: Білган, Зааван і Яакан. Сини Дішонові: Уц та Аран.

43 Далі в Едомовому краї царювали Ізраїлеві сини: Бела, Беорів син, а ім'я його міста Дінгава.

44 І помер Бела, а замість нього зацарював Йовав, Зерахів син з Боцри.

45 І помер Йовав, а замість нього зацарював Хушам з краю теманянина.

46 І помер Хушам, а замість нього зацарював Гадад, Бедадів син, що побив був Мідіяна на Моавському полі, а ім'я місту його Авіт.

47 І помер Гадад, а замість нього зацарював Самла з Масреки.

48 І помер Самла, а замість нього зацарював Саул з Рехевот-Ганнагару.

49 І помер Саул, а замість нього зацарював Баал-Ханан, син Ахборів.

50 І помер Баал-Ханан, а замість нього зацарював Гадад, а ім'я його міста Раї, а ім'я жінки його Мегетав'їл, дочка Матреда, дочки Ме-Загавової.

51 І помер Гадад. І потому були голови в Едомі: Тімна, Ал'я, Єтет,

52 Оголівама, Ела, Пінон,

53 Кеназ, Теман, Мівцар,

54 Магдіїл, Ірам, оце голови Едому.

1 хроніки 2

1 Оце Ізраїлеві сини: Рувим, Симеон, Левій, Юда, Іссахар, Завулон,

2 Дан, Йосип, Веніамин, Нефталим, Гад і Асир.

3 Юдині сини: Ер, Онан, Шела, троє народилися йому від ханаанки Бат-Шуї. І був Ер, Юдин первісток, нечестивий в очах Господа, і він убив його.

4 А Тамар, невістка його, народила йому Переца та Зеваха, усіх Юдиних синів п'ятеро.

5 Сини Перецові: Хецрон та Хамул.

6 А сини Зерахові: Зімрі, Етан, Геман, Калкол і Дера, усіх їх п'ятеро.

7 А Кармієві сини: Ахар, що накликав лихо на Ізраїля, не знищивши тих, що мали бути знищені.

8 А син Етановий: Азарія.

9 А сини Хецронові, що народилися йому: Єрахмеїл, Рам і Келувай.

10 А Рам породив Аммінадава, а Аммінадав породив Нахшона, голову синів Юдиних.

11 А Нахшон породив Салму, а Салма породив Боаза,

12 а Боаз породив Оведа, а Овед породив Єсея.

13 А Єсей породив свого первістка Еліава, Авінадава і Шіму,

14 Натаніїла, Раддая,

15 Оцема і Давида.

16 А їхні сестри: Церуя й Авідаїл. А Церуїні сини: Авшай, Йоав і Аса-Ел, усіх троє.

17 А Авігаїл народила Амасу, а батько Амасин ішмеелянин Єтер.

18 А Калев, Хецронів син, породив зі своєю жінкою Азувою та з Еріот дітей. А оце сини її: Єшер, Шовав і Ардон.

19 І померла Азува, а Калев узяв собі Ефрату, і вона народила йому Хура.
20 А Хур породив Урі, а Урі породив Бецалїїла.
21 А потому прийшов Хецрон до дочки Махіра, Гїлеадового батька, і він узяв її, а він був віку шістдесяти років, і вона народила йому Сеґува.
22 А Сеґув породив Яїра, і він мав двадцять три міста в Гїлеаді.
23 Але Гешур та Арам забрали від них Яїр, Кенат та залежні від нього міста, шістдесят міст. Усе це сини Махіра, Гїлеадового батька.
24 А по Хецроновій смерті прийшов Калев до Ефрати, і Хецронова жінка Авія народила йому Ашхура, батька Текої.
25 А сини Єрахмеїла, Хецронового первістка, були: первісток Рам, Буна, Орен, Оцем і Ахія.
26 І була в Єрахмеїла інша жінка, а ім'я їй Атара, вона мати Онама.
27 А сини Рама, Єрахмеїлового первістка, були: Маац, Ямін і Екер.
28 А сини Онамові були: Шаммай і Яда. А сини Шаммая: Надав та Авішур.
29 А ім'я Авішуровій жінці Авіхаїл, і вона народила йому Ахбана та Молїда.
30 А сини Надавові: Селед та Аппаїм, а Селед помер без дітей.
31 А син Аппаїмовий: Іш'ї. А син Іш'ї: Шешан. А син Шешановий: Ахлай.
32 А сини Яди, Шаммаєвого брата: Єстер і Йонатан. І помер Єстер без дітей.
33 А Йонатанові сини: Пелет і Заза, оце були сини Єрахмеїлові.
34 А в Шешана не було синів, а тільки дочки. Був у Шешана раб єгиптянин, а ім'я йому Ярха.
35 І дав Шешан рабові своєму Ярсі свою дочку за жінку, і вона народила йому Аттая.
36 А Аттай породив Натана, а Натан породив Завада,
37 А Завад породив Ефлала, а Ефлал породив Оведа.
38 А Овед породив Єгу, а Єгу породив Азарію,
39 а Азарія породив Хелеца, а Хелец породив Ел'ясу.
40 А Ел'яса породив Сїсмая, а Сїсмай породив Шаллума.
41 А Шаллум породив Єкамію, а Єкамія породив Елішаму.
42 А сини Калева, Єрахмеїлового брата: первісток Меша, він батько Зіфа і Мареша, Хевроновий батько.
43 А Хевронові сини: Корах, Таппуах, Рекем і Шама.
44 А Шама породив Рахама, Єракеамового батька, а Рекем породив Шаммая.
45 А сини Шаммаєві: Маон, а Маон був засновником Бет-Цуру.
46 А Ефа, наложниця Калева, народила Харана, Моцу і Ґазеза. А Харан породив Ґазеза.
47 А сини Єгдаєві: Регем, Йотам, Гешан, Фелет, Ефа і Шааф.
48 Калєвова наложниця Мааха народила Шевера та Тірхату.
49 І народила вона Шаафа, батька Мадманни, Шеву, батька Махбени, та батька Гївеї. А дочка Калєвова Ахса.
50 Оце були сини Калева, сина Гура, первістка Ефрати: Шовал, батько Кір'ят-

Єаріму,

51 Салма, батько Віфлеєма, Гареф, батько Бе-Гадеру.

52 У Шовала, батька Кір'ят-Єаріму, були сини: Гарое, Хаці-Гамменухот.

53 А роди Кір'ят-Єаріма: їтряни, путяни, шуматяни, мішраяни, від них пішли цоратяни та ештауляни.

54 Сини Салміні: Бет-Лехем і нетофаляни, Атрот, Бет-Йоав, хаці-гаммонахтяни і цоряни.

55 А роди писарів, мешканців Ябецу, тіраяни, шімаяни, сухатяни, вони — кіняни, що походять від Хамата, батька Бет-Рехавового.

1 хроніки 3

1 А оце були Давидові сини, що народилися йому в Хевроні: первісток Амнон, від ізреелки Ахіноам, другий Даниїл, від кармеліянки Авіґаїл,

2 третій Авесалом, син Маахи, дочки Талмая, царя ґешурського, четвертий Адонія, син Хаґґіт;

3 п'ятий Шефатія, від Авітал, шостий Їтреам, від жінки його Еґли.

4 Шестеро народжено йому в Хевроні. І царював він там сім років і шість місяців, а тридцять три роки царював у Єрусалимі.

5 А оці народилися йому в Єрусалимі: Шім'я, Шовав, Натан і Соломон, четверо від Вірсавії, Амміїлової дочки,

6 Ївхар, Елішама, Еліфалет,

7 Ноґаґ, Нефеґ, Яфія,

8 Елішама, Еліяда і Еліфелет, всього дев'ятеро.

9 Усе це Давидові сини, окрім синів наложниць та сестри їх Тамари.

10 А син Соломонів Рехав'ям, його син Авія, його син Аса, його син Йосафат,

11 його син Йорам, його син Ахазія, його син Йоаш,

12 його син Амація, його син Азарія, його син Йотам,

13 його син Ахаз, його син Хізкія, його син Манасія,

14 його син Амон, його син Йосія.

15 А сини Йосії: первісток — Йоханан, другий — Єгояким, третій — Седекія, четвертий — Шаллум.

16 А сини Єгоякимові: Єхонія та Седекія.

17 А сини Єхонії: Ассір, Шеалтіїл,

18 Малкірам, Педая, Шенаццар, Єкам'я, Гошама і Недав'я.

19 А сини Педаї: Зоровавель і Шім'ї. А сини Зоровавеля: Мешуллам, Хананія і сестра їхня Шеломіт,

20 Хашува, Огел, Верехія, Хасадія і Юшав-Хесед, п'ятеро.

21 А сини Хананії: Пелатія та Єшая, його син Рефаї, його син Арнонові, його син Овадії, його син Шеханії.

22 А син Шеханії: Шемая. А сини Шемаї: Хаттиш, Їґаял, Баріах, Неарія і Шафат, шестеро.

23 А сини Неарії: Елїоенаї, Хїзкія і Азрікам, троє.

24 А сини Елїоенаєві: Годавія, Ел'яшів, Пелая, Аккув, Йоханан, Делая і Анані, семеро.

1 хроніки 4

1 Сини Юдині: Перец, Хецрон, Кармі, Хур і Шовал.

2 А Реая, син Шовалів, породив Яхата, а Яхат породив Ахумая та Лахада, оце роди цореатів.

3 А оці Аві-Етамові: Єзреел, Їшма і Їдбаш, а ім'я їхній сестрі — Гаццелелпоні.

4 А Пенуїл батько Гедора, а Езер батько Хуші. Оце сини Хура, Єфремового первістка, батька Віфлеєму.

5 А в Ашхура, батька Текої, були дві жінки: Хел'я та Наара.

6 І народила йому Наара Ахуззама, Хефера, Темені і Ахаштарі, оце сини Наарині.

7 А сини Хел'юні: Церет, Цохар і Етнан.

8 А Коц породив Анува, Гаццовеу і роди Ахархела, сина Гарумового.

9 А Ябец був найшанованішим серед своїх братів, і мати його назвала Ябец, промовляючи: "Я народила його в муках".

10 Ябец звернувся до Бога Ізраїлевого, промовляючи: "Коли б ти, благословляючи, поблагословив мене, і розширив кордони мої, і рука твоя була зі мною, і захищав від лиха, щоб не засмучувати мене!" І Бог послав, чого він просив.

11 А Келув, брат Шухи, породив Мехіра, він батько Ештона.

12 А Ештон породив Бет-Рафу, Пасаха і Техінну, батька міста Нахаша. Це люди Рехи.

13 А сини Кеназа: Отніїл та Серая. А сини Отніїлові: Хатат.

14 А Меонотай породив Офру, а Серая породив Ява, батька долини Ремісників, бо вони були ремісники.

15 А сини Калева, Єфуннеєвого сина: Іру, Ела та Наам. А Елин син Кеназ.

16 А сини Єгаллел'їлові: Зіф і Зіфа, Тір'я й Асар'їл.

17 А сини Езри: Естер, Меред, Ефер і Ялон. А оце сини Біт'ї, фараонової дочки, що взяв Меред і вона зачала й народила Мір'яма, Шаммая і Їшбаха, батька Ештемої.

18 А жінка його юдейка народила Єреда, батька Гедору, Хевера, батька Сохо і Єкутіїла, батька Заноаха.

19 А сини жінки Годії, сестри Нахама, батька ґарм'янина Кеїли та маахаянина Ештемоа,

20 а сини Симеонові: Амнон, Рінна, Бен-Ханан і Тілон. А сини Іш'ї: Зохет та Бен-Зохет.

21 Сини Шели, Юдиного сина: Ер, батько Лехи, Лада, батько Мареші і родини ремісників віссону, з оселі Ашбеа.

22 І Йокін, і люди Козеви, і Йоаш, і Сараф, що володіли Моавом, і Яшуві-Лехем. Та це справи стародавні.

23 Вони були гончарі, мешканці Нетаїму та Гедери. І жили вони там, працюючи на

царя.

24 Сини Симеонові: Немуїл, Ямім, Ярів, Зерах і Саул,

25 його син Шаллум, його син Мівсам, його син Мішма.

26 А сини Мішми: Хаммуїл, його син Заккур, його син Шім'ї.

27 А в Шім'ї було шістнадцять синів та шість дочок, а брати його не мали багатьох синів, і не примножили весь свій рід так, як сини Юдині.

28 І осілися вони в Беер-Шеві, Моладі, Хацар-Шуалі,

29 Білзі, Ецемі, Толаді,

30 Бетуїлі, Хормі, Ціклагу,

31 Бет-Маркавоті, Хацар-Сусімі, Бет-Біреї і в Шаараїмі, оце їхні міста аж до царювання Давидового.

32 А їхні осади: Етам, Аїн, Ріммон, Тохен і Ашан, п'ятеро міст.

33 А всі їхні осади, що навколо тих міст, аж до Баалу. Це їхні поселення і їхня родословна.

34 Мешовав, Ямлех, Йоша, син Амації,

35 Йоїл, Єгу, син Йошів'ї, сина Сераї, сина Асїїлового,

36 Елїоенаї, Якова, Шохая, Асая, Адїїл, Єсіміїл, Беная,

37 Зіза, син Шіф'ї, сина Аллона, сина Єдаї, сина Шімпрі, сина Шемаї.

38 Це ті, що входять в імена князів у свої роди і примножили оселю своїх батьків.

39 І пішли вони до Мево-Гедору, аж до східного боку долини, щоб пошукати пасовиська для своїх отар.

40 І знайшли вони пасовисько сите та добре, а той край був просторий, тихий та спокійний, бо від Хама походили ті, що сиділи там колись.

41 І пішли ці, записані іменами за днів Єзекії, царя Юдиного, і розбили їхні намети там, і побили меїнітів, що мешкали там, і винищили їх, і так аж до цього дня, і осіли замість них, бо там добре пасовисько для їхньої дрібної худоби.

42 А з них, з Симеонових синів, пішли на гору Сеїр п'ять сотень, а Пелатія, Неарія, Рефая і Уззіїл, сини Іш'ї, були на чолі їх.

43 І вони побили решту вцілілого Амаліка, й осіли там аж до цього дня.

1 хроніки 5

1 У Рувима, Ізраїлевого первістка, що збезчестив ложе свого батька, було забране першородство і дане сином Йосипа, сина Ізраїлевого, і він не був вписаний до родословної, як первісток.

2 А Юда став найсильнішим серед братів своїх, і від нього вийшов князь, хоч першородство дісталось Йосипові.

3 Сини Рувима, Ізраїлевого первістка: Ханох, Паллу, Хецрон і Кармі.

4 Йоїлові сини: Шемая, його син Гог, його син Шім'ї,

5 його син Міха, його син Реая, його син Баал,

6 його син Беера, якого вигнав Тіллегат-Пілнеесер, цар асирійський. Він був головою Рувимової оселі.

7 А брати його, за його родами, у родословні за нащадками їхніми, були: голова Єїел, Захарій,

8 Бела, син Азаза, сина Шеми, Йоїлового сина, він сидів в Ароері аж по Нево та Баал-Меон.

9 А на схід він сидів аж до виходу на пустелю від річки Ефрат, бо їхні череди в Гілеадському краї стали численні.

10 А за Саулових днів вони воювали з агарянами, і ті впали від їхньої руки, і вони осіли в їхніх наметах по всій території на схід від Гілеаду.

11 А Гадові сини сиділи навпроти них у башанському краї аж до Салхи.

12 Йоїл голова, Шафам другий, а Янай і Шафат у Башані.

13 І семеро їхніх братів за оселями своїх батьків: Михаїл, Мешуллам, Шева, Йорай, Якан, Зія і Евер.

14 Оце сини Авіхаїла, сина Хурі, сина Яроаха, сина Гілеада, сина Михаїла, сина Ешішая, сина Єхдо, сина Буза.

15 Ахі, син Авдіїла, сина Гунієвого, голови осель батьків їхніх.

16 І сиділи вони в Гілеаді, в Башані та в залежних від нього містах, та в усіх пасовиськах Шарону, у місцях виходу їхнього.

17 Усі вони були переписані в днях Йотама, Юдиного царя, та в днях Єровоама, царя Ізраїлевого.

18 Із синів Рувима, гадян і половини Манасіїного плем'я було сорок чотири тисячі сімсот шістдесят війська.

19 І воювали вони з агарянами, і з Ітуром, і з Нафішем, і з Нодавом.

20 І дана була їм допомога, і віддані були в їхню руку ті агаряни та всі, що з ними, бо вони сподівалися на Бога в бою, закликали до нього і він почув їхні благання.

21 І вони захопили їхні череди, п'ятдесят тисяч їхніх верблюдів, двісті п'ятдесят тисяч дрібної худоби, дві тисячі віслуків і сто тисяч людських душ.

22 Попадало багато вбитих, бо від Бога була ця війна. І сиділи вони на своєму місці аж до неволі.

23 А сини половини Манасіїного плем'я сиділи в краю від Башану аж до Баал-Хермону й Сеніру та гори Гермону. І вони дуже розмножилися.

24 А оце голови осель їхніх батьків: Ефер, Їші, Еліїл, Азріїл, Їрмея, Годавія і Яхдіїл, відважні і славні воїни, голови осель їхніх батьків.

25 Та вони відступили від Бога своїх батьків, і ходили за богами народів краю, яких Бог винищив перед ними.

26 І Бог Ізраїлів пробудив духа Пула, царя асирійського, і духа Тілленат-Піл'несера, царя асирійського, і він виселив їх, Рувима, Гада та половину Манасіїного плем'я, і запровадив їх у Халах, Хавор, Хару та до річки Гозан, і вони там аж до цього дня.

27 Левієві сини: Гершон, Кегат і Мерарі.

28 А сини Кегатові: Амрам, Іцхар, Хеврон і Уззіїл.

29 А сини Амрамові: Аарон, Мойсей, Маріам. А сини Ааронові: Надав, Авігу, Елеазар і Ітамар.

30 Елеазар породив Пінхаса, Пінхас породив Авішую,
31 а Авішуя породив Буккі, а Буккі породив Уззі.
32 А Уззі породив Зерахію, а Зерахія породив Мерайота.
33 Мерайот породив Амарію, а Амарія породив Ахітува.
34 А Ахітув породив Садока, а Садок породив Ахімааца.
35 А Ахімаац породив Азарію, а Азарія породив Йоханана.
36 А Йоханан породив Азарію, це той, що був священиком у Господній оселі, яку
збудував Соломон у Єрусалимі.
37 І Азарія породив Амарію, а Амарія породив Ахітува.
38 А Ахітув породив Садока, а Садок породив Шаллума.
39 А Шаллум породив Хілкію, а Хілкія породив Азарію.
40 А Азарія породив Сераю, а Серая породив Єгоцадака.
41 А Єгоцадак пішов до неволі, коли Господь вивів Юду та Єрусалим рукою
Навуходоносора.

1 хронікт 6

1 Сини Левієві: Гершом, Кегат та Мерарі.
2 А оце ймення Гершомових синів: Лівні та Шім'ї.
3 А сини Кегатові: Амрам, Іцхар, Хеврон і Уззіїл.
4 Сини Мерарієві: Махлі та Муші. А оце Левієві роди за їхніми батьками:
5 у Гершома: Лівні, його син Яхат, його син Зімма,
6 його син Йоах, його син Іддо, його син Зерах, його син Єатрай.
7 Сини Кегатові: Аммінадав, його син Корах, його син Ассір,
8 його син Елкана, його син Ев'ясаф, його син Ассір,
9 його син Тахат, його син Уріїл, його син Уззія та його син Саул.
10 А сини Елкани: Амасай та Ахімот.
11 Його син Елкана, його син Цофай, його син Нахат,
12 його син Еліяв, його син Єрохам, його син Елкана.
13 А Самуїлові сини: Первісток Йоїл, другий Авія.
14 Сини Мерарієві: Махлі, його син Лівні, його син Шім'ї, його син Узза,
15 його син Шіма, його син Хаг'тія, його син Асая.
16 А оце ті, яких Давид поставив для співу в Господній оселі, від часу вносу в нього
ковчега.
17 І вони служили перед наметом зібрання співаками, аж поки Соломон не
збудував Господньої оселі в Єрусалимі. І вони служили за уставом своєї служби.
18 А оце ті, що служили, та їхні сини: співак Геман, син Йоїла, сина Самуїла,
19 сина Елкани, сина Єрохама, сина Еліїла, сина Тоаха,
20 сина Цуфа, сина Елкани, сина Махата, сина Амасая,
21 сина Елкани, сина Йоїла, сина Азарії, сина Цефанії,
22 сина Тахата, сина Ассіра, сина Ев'ясафа, сина Кораха,
23 сина Іцхара, сина Кегата, сина Леві, сина Ізраїля.

24 А брат його Асаф, що стояв на правиці його: Асаф був сином Берехії, сина Шім'ї,
25 сина Михаїла, сина Баасеї, сина Малкії,
26 сина Етні, сина Зераха, сина Адаї,
27 сина Етана, сина Зіммі, сина Шім'ї,
28 сина Йахата, сина Гершома, сина Леві.

29 А сини Мерарі, брати їхні на лівиці: Етам, син Кіші, сина Авді, сина Маллуха,
30 сина Хашав'ї, сина Амації, сина Хілкії,
31 сина Амці, сина Бані, сина Шамері
32 сина Махті, сина Муші, сина Мерарі, сина Леві.

33 А брати їх левити дані на всяку роботу в наметі, Божій оселі.

34 А Аарон та сини його палили на жертovníку цілопалення та на кадильному жертovníку, і були на всяку роботу в святого святих, та на очищення Ізраїля, згідно з усім тим, що наказав був Мойсей, раб Божий.

35 А оце Ааронові сини: його син Елеазар, його син Пінхас, його син Авішуя,
36 його син Буккі, його син Уззі, його син Зерахія,
37 його син Мерайот, його син Амарія, його син Ахітув,
38 його син Садок, його син Ахімаац.

39 А оце місце їхнього сидіння за їхніми осадами, в їхніх кордонах, синам Аароновим, з роду Кегатівців, бо для них був такий жеребок.

40 І дали їм Хеврон в Юдиному краї, та пасовиська його навколо нього.

41 А міське поле та осади його дали Калеву, синові Ефунне.

42 А Аароновим синам дали міста сховища: Хеврон і Лівну та її пасовиська, Яттїр і Ештемоа та пасовиська його,

43 Хілен та пасовиська його, Девір та пасовиська його,

44 Ашон з пасовиська його і Бет-Шемеш та пасовиська його.

45 А з плем'я Веніяминового: Геву та пасовиська її, Алемет та пасовиська його і Анатот та пасовиська його, усіх їхніх міст в їхніх родах тринадцять.

46 А решті Кегатових синів, дано за жеребком десять міст з половини плем'я Манасїїного.

47 А Гершомовим синам, за їхніми родами, з плем'я Іссахарового, з плем'я Асирового, з плем'я Нефталимового і з плем'я Манасїїного в Башані дано тринадцять міст.

48 Синам Мерарієвим за родами їхніми з плем'я Рувимового, з плем'я Гадового і з плем'я Завулонового дано за жеребком дванадцять міст.

49 І дали Ізраїлеві сини левитам ті міста та їхні пасовиська.

50 Вони дали жеребком з плем'я Юдиних синів, з плем'я Симеонових синів і з плем'я Веніяминових синів згадані міста, що їх вони назвали своїми іменами.

51 А щодо тих, що з родів Кегатових синів, то міста кордонів їх були від Єфремового плем'я.

52 І дали їм міста сховища: Сихем та пасовиська його, в Єфремових горах, Гезер та пасовиська його,

53 Йокмеам та пасовиська його, Бет-Хорон та пасовиська його,

54 Аялон та пасовиська його і Гат-Ріммон та пасовиська його.

55 А з половини Манасіїного плем'я: Анер та пасовиська його і Білеам та пасовиська його, за родами решті Кегатових синів.

56 Гершомовим синам з роду половини Манасіїного плем'я: Голан у Башані та пасовиська його і Аштарот та пасовиська його.

57 А з Іссахарового плем'я: Кедеш та пасовиська його, Доврат та пасовиська його,

58 Рамот та пасовиська його і Анем та пасовиська його.

59 А з Асирового плем'я: Машал та пасовиська його, Авдон та пасовиська його,

60 Хукок та пасовиська його і Рехов та пасовиська його.

61 А з плем'я Нефталимового: Кедеш у Галілі та пасовиська його, Хаммон та пасовиська його і Кір'ятаїм та пасовиська його.

62 А решті Мерарієвих синів із Завулонового плем'я: Ріммон та пасовиська його і Фавор та пасовиська його.

63 А з другого боку Йордану при Єрихоні, на схід від Йордану, з Рувимового плем'я: Бецер на пустелі та пасовиська його, Ягца та пасовиська її,

64 Кедемот та пасовиська його і Мефаат та пасовиська його.

65 А з Гадового плем'я: Рамот у Гілеаді та пасовиська його, Маханаїм та пасовиська його,

66 Хешбон та пасовиська його і Язїр та пасовиська його.

1 хроніки 7

1 А четверо Іссахарових синів: Тола, Пуа, Яшув і Шімон.

2 А Толині сини: Уззі, Рефая, Єріїл, Яхмай, Ївсам, і Самуїл, голови батьківських осель Толи, хоробрі вояки своїх родів. Число їх за Давидових днів було двадцять дві тисячі шістсот.

3 А сини Уззі: Ізрахія. А сини Ізрахії: Михаїл, Овдій, Йоїл і Їшія, п'ятеро, вони всі голови.

4 А в них, за їхніми нащадками, за оселею їхніх батьків, були бойові військові ватаги, тридцять шість тисяч, бо вони мали багато жінок та синів.

5 А їхніх братів по всіх Іссахарових родах, хоробрих вояків, було вісімдесят сім тисяч, усі вони переписані.

6 Веніамин: Бела, Бекер і Єдіяїл, троє.

7 А сини Белині: Ецбон, Уззі, Уззіїл, Єрімот і Ірі, п'ятеро голів батьківських осель, хоробрі вояки. А в родовах їх двадцять дві тисячі тридцять чотири.

8 А сини Бехерові: Земіра, Йоаш, Еліезер, Елїоенаї, Омрі, Єремот, Авія, Анатот і Алемет, усе це Бехерові сини.

9 А в родовах їх, за їхніми нащадками, головами осель їхніх батьків, хоробрих вояків, двадцять тисяч двісті.

10 А сини Єдіяїлові: Білган. А сини Білганові: Єуш, Веніамин, Егуд, Ханаана, Зетан, Таршіш і Ахішахар.

- 11 Усіх цих Едіяїлових синів, за головами осель батьків, хоробрих вояків, було сімнадцять тисяч двісті, що виходили з військовим поділом на війну.
- 12 Шуппім і Хуппім, сини Іра, Хушім син Ахера.
- 13 Сини Нефталимові: Яхціїл, Гуні, Єцер і Шаллум, сини Білги.
- 14 Сини Манасіїні: Асріїл, якого народила його наложниця арамітка, вона народила й Махіра, Гілеадового батька.
- 15 А Махір узяв жінку для Хуппіма та Шуппіма, а ім'я його сестрі Мааха, а ім'я другому Целофхад. А в Целофхада були тільки дочки.
- 16 І народила Мааха, Махірова жінка, сина, і назвала його ім'ям Переш, а брата його назвала Шарешом. А його сини — Улам і Рекем.
- 17 А Уламові сини: Бедан. Оце сини Гілеада, сина Махіра, сина Манасіїного.
- 18 А сестра його Молехет народила Ішгода, Авіезера і Махлу.
- 19 А сини Шеміди були: Ахіян, Шехем, Лікхі і Аніям.
- 20 А сини Єфремові: Шутелах, його син Веред, його син Тахат, його син Елада, його син Тахат,
- 21 його син Завад, його син Шутелах, і Езер та Елад. І вбили їх люди Гату, народжені в краю, бо вони прийшли були забрати їхні череди.
- 22 І був у жалобі їх батько Єфрем численні дні, а брати його приходили розважати його.
- 23 І ввійшов він до жінки своєї, і зачала вона, і народила сина, а він назвав його ім'ям Берія, бо лихо було в оселі його.
- 24 А дочка його Шеера. І вона збудувала Бет-Хорон долішній і горішній та Уззен-Шееру.
- 25 І сини його Рефах і Решеф, його син Телах, його син Тахан,
- 26 його син Ладан, його син Аммігуд, його син Елішама,
- 27 його син Нон і його син Ісус.
- 28 А їхні володіння та місця їхнього сидіння Бет-Ел та залежні його міста, а на схід Нааран, а на захід Гезер та залежні його міста, і Сихем та залежні його міста, аж до Аї та залежних його міст.
- 29 А на руки Манасіїних синів: Бет-Шеан та залежні його міста, Танах та залежні його міста, Мегіддо та залежні його міста, Дор та залежні його міста, у них сиділи сини Йосипа, Ізраїлевого сина.
- 30 Сини Асирові: Їмна, Їшва, Їшві, Берія та сестра їх Серах.
- 31 А сини Беріїні: Хевер і Малкіїл, він батько Бірзаїта.
- 32 А Хевер породив Яфлета, Шомера, Хотама і сестру їх Шую.
- 33 А сини Яфлетові: Пасах, Бімхал і Ашват, оце сини Яфлетові.
- 34 А сини Шемерові: Ахі, Рогаґа, Яхебба та Арам.
- 35 А сини Гелема, його брата: Цофах, Їмна, Шелеш і Амал.
- 36 Сини Цофахові: Суах, Харнефер, Шуал, Бері, Їмра,
- 37 Бецер, Год, Шамма, Шілша, Ітран і Беера.
- 38 А сини Єтерові: Єфунне, Піспа і Ара.

39 А сини Улли: Арах, Ханїїл і Рїція.

40 Усе це Асирові сини, голови батьківських осель, вибрані лицарі вояки, головні очільники. А у військових родовідних книгах записано число їхніх людей було двадцять шість тисяч.

1 хроніки 8

1 А Веніямин породив первістка свого Белу, другого — Ашбелу, третього — Ахраха,
2 четвертого — Наху і п'ятого — Рафу.

3 А в Бели були сини: Аддар, Гера, Авігуд,

4 Авіщуя, Нааман, Ахоах,

5 Гера, Шефуфан і Хурам.

6 А оце сини Ехудові, вони були голови оселі батьків, мешканців Гєви, та переселено їх до Манахату:

7 і Нааман, і Ахїя, і Гера, він їх переселив і породив Уззу та Ахіхуда.

8 А Шахараїм породив дітей на землі Моаву по тому, як він відіслав своїх жінок Хушім та Баару.

9 І породив він від Ходеш, своєї жінки: Йовава, Цівію, Мешу, Малкама,

10 Єуцу, Сохію і Мірму, це сини його, голови батьківської оселі.

11 А від Хушім він породив Авітува та Елпаала.

12 А сини Елпаалові: Евер, Мішам і Шемер, він збудував Оно й Лод та залежні його міста.

13 А Берія та Шема вони голови оселі батьків, мешканців Аялону, вони вигнали мешканців Гату.

14 А Ахїо, Шашак, Єремот,

15 Зевадія, Арад, Адер,

16 Михаїл, Ішпа і Йоха сини Берії.

17 А Зевадія, Мешуллам, Хізкі, Хевер,

18 Ішмерай, Їзлія і Йовав, сини Елпаалові.

19 А Яким, Зіхрі, Завді,

20 Елієнай, Цїллетай, Еліїл,

21 Адая, Берая і Шімрат, сини Шімеїєві.

22 А Ішпан, Евер, Еліїл,

23 Авдон, Зіхрі, Ханан,

24 Хананія, Елам, Антотія,

25 Іфдія і Пенуїл, сини Шашакові.

26 А Шамшерай, Шехарія, Аталія,

27 Ярешія, Елія і Зіхрі, сини Єрохамові.

28 Оце голови оселі батьків за їхніми нащадками, голови, що вони сиділи в Єрусалимі.

29 А в Гївеоні сиділи: батько Гївеону, а ім'я його жінки було Мааха,

30 його сини: первісток його Авдон, за ним Цур, Кіш, Баал, Надав,

31 Гедор, Ахйо і Зехер.

32 А Міклот породив Шіму. І вони теж сиділи в Єрусалимі, при братах своїх.

33 А Нер породив Кіша. А Кіш породив Саула, а Саул породив Йонатана, Малкі-Шуя, Авінадава і Ешбаала.

34 А син Йонатанів Мерів-Баал, а Мерів-Баал породив Міху.

35 А сини Міхи: Пітон, Мелех, Тареа і Ахаз.

36 А Ахаз породив Єгоадду, а Єгоадда породив Алемета, Азмавета і Зімрі: а Зімрі породив Моцу.

37 А Моца породив Бін'ю, його син Рафа, його син Еласа, його син Ацел.

38 А в Ацела було шестеро синів, а оце їхні імена: Азрікам, Бохеру, Ізмаїл, Шеар'я, Овдій і Ханан, усі вони сини Ацелові.

39 А сини Ешека, брата його: первісток його Улам, другий був Єуш, а третій — Еліфелет.

40 А Уламові сини були хоробрі вояки, що натягували лука, і мали сто п'ятдесят синів та онуків. Усі вони з Веніяминових синів.

1 хроніки 9

1 А весь Ізраїль був переписаний, й ось вони були записані в книзі Ізраїлевих царів. А Юда був переселений до Вавілону за свою зраду.

2 А перші мешканці, що сиділи в своїх володіннях, по своїх містах, були: Ізраїль, священики, левити та слуги храму.

3 А в Єрусалимі сиділи з Юдиних синів, з Веніяминових синів, з синів Єфремових та Манасійних:

4 Утай, син Амігуда, сина Омрі, сина Імрі, сина Бані, з синів Переца, Юдиного сина.

5 А з шілонян: первісток Асая та сини його.

6 А з синів Зерахових: Єуїл та брати, їх було шість сотень дев'яносто.

7 А з синів Веніяминових: Саллу, син Мешуллама, сина Годавії, сина Сенуї

8 і Ївнея, син Єрохамів, Ела, син Уззі, сина Міхрі і Мешуллама, син Шефатії, сина Реуїла, сина Ївнії,

9 і брати їхні за їхніми нащадками, їх було дев'ять сотень п'ятдесят шість. Усі вони голови оселі батьків своїх.

10 А із священиків: Єдая, Єгоярів, Яхін,

11 і Азарія, син Хілкії, сина Мешуллама, сина Садока, сина Мерайота, сина Ахітава, управитель Божого дому,

12 і Адая, син Єрохама, сина Пашхура, сина Малкії, і Масай, син Адіїла, сина Яхзери, сина Мешуллама, сина Мешіллеміта, сина Іммера.

13 І брати їхні, голови оселі своїх батьків — тисяча сім сотень шістдесят, дуже добрі на працю у справі Божої оселі.

14 І з левитів: Шемая, син Хашува, сина Азрікама, сина Хашав'ї, з синів Мерарі.

15 І Бакбакар, Хереш, Балал і Маттанія, син Міхи, сина Зіхрі, сина Асафа.

16 І Авадія, син Шемаї, сина Ґалала, сина Єдутуна і Берехія, син Аси, сина Елкани,

що сидів в осадах нетоф'ян.

17 А придверні: Шаллум, Аккув, Талмон, Ахіман і брати їхні, Шаллум був голова.

18 І аж досі вони в царській брамі на схід, вони придверні таборів Левієвих синів.

19 А Шаллум, син Коре, сина Ев'ясафа, сина Кораха, і брати його з оселі його батька, корахівці, стерегли пороги намету зібрання, а їхні батьки були над Господнім табором, стерегли вхід.

20 І Пінхас, син Елеазарів, був у них колись головним, і Господь був з ним.

21 Захарій, син Мешелемії, був придверний при вході намету зібрання.

22 Усіх їх, обраних на придверних при порогах, було двісті дванадцять. Вони переписані по своїх осадах. Їх поставив Давид та пророк Самуїл за їхню вірність.

23 І вони та їхні сини були розподілені за вартами при брамах Господньої оселі, будівлі намету.

24 На чотири боки були придверні: на схід, на захід, на північ та на південь.

25 А брати їхні були по селах, мусіли приходити на сім день, від часу до часу, щоб бути з ними на службі,

26 бо в службі були чотири перші придверні левити, які відповідали за приміщення та скарби Божої оселі.

27 І вони всю ніч перебували навколо Божої оселі, бо на них був обов'язок варти, яка щоранку відмикала двері.

28 І з них були дехто біля службового посуду, бо за числом його приносили, і за числом його виносили.

29 І з них дехто були призначені до посуду та до всяких святих речей, і над пшеничним борошном, вином, оливою, ладаном і над пахощами.

30 А з священичих синів були ті, що робили суміш для кадила.

31 А Маттітія з левитів, він первісток корахівця Шаллума, був у службі над справою пательні.

32 А з синів кегатів, з їхніх братів, були над хлібом показним, щоб готувати щосуботи.

33 А оце співаки, голови батьківських осель левитів, по кімнатах, були вільні від іншої праці, бо вдень та вночі були вони при своїй роботі.

34 Оце голови батьківських осель левитів за їхніми нащадками, голови, що сиділи в Єрусалимі.

35 А в Гівеоні сиділи: батько Гівеону Єїл, а ім'я його жінці Мааха,

36 і первісток його Авдон, потім Цур, Кіш, Баал, Нер, Надав,

37 Гедор, Ахйо, Захарій і Міклот.

38 А Міклот породив Шімама. І вони теж сиділи в Єрусалимі при братах своїх.

39 А Нер породив Кіша, а Кіш породив Саула, а Саул породив Йонатана, Малкі-Шую, Авінадава і Ешбаала.

40 А син Йонатанів Мерів-Баал, а Мерів-Баал породив Міху.

41 А сини Міхи: Пітон, Мелех і Тахрея.

42 А Ахаз породив Яру, а Яра породив Алмета, Азмавета і Зімпі. А Зімпі породив

Моцу.

43 А Моца породив Біню, його син Рефая, його син Еласа, його син Ацел.

44 А в Ацела було шестеро синів, а оце їхні імена: Азрікам, Бохеру, Ізмаїл, Шеар'я, Овдій і Ханан, оце сини Ацелові.

1 хроніки 10

1 А филистимляни воювали з Ізраїлем. І побігло Ізраїлеве військо перед филистимлянами, і падали вбиті на горі Гілбоа.

2 І гналися филистимляни за Саулом та за його синами. І вбили филистимляни Йонатана, Авінадава і Малкі-Шуя, Саулових синів...

3 І став бій тяжкий для Саула, і лучники кинулися на нього, і він злякався тих лучників.

4 І сказав Саул до свого зброєноші: "Витягни меч свого, і добий мене ним, щоб не прийшли ці необрізані, і не знущалися наді мною!" Та побоявся зброєноша. Тоді взяв Саул меч та й упав на нього...

5 І побачив зброєноша, що помер Саул, і впав він теж на меч, та й помер...

6 І помер Саул і троє синів його, та вся оселя його.

7 І як побачили всі ізраїльтяни, які мешкали в долині, що всі втікають, та що помер Саул та сини його, то покидали свої міста і втекли, а филистимляни прийшли й осіли в них...

8 І другого дня прийшли филистимляни, щоб пограбувати трупи, і знайшли Саула та синів його, що лежали на горі Гілбоа.

9 І вони пограбували його, і понесли голову його та зброю його, і послали в навколишні филистимські краї, щоб сповістити в оселях своїх божків та народів.

10 І вони поклали зброю його в оселі свого бога, а голову його прибили в храмі Дагона.

11 І почув весь гілеадський Явеш про все, що филистимляни зробили Саулові,

12 і встали всі хоробрі, і понесли Саулове тіло та тіла синів його, і принесли до Явешу, та й поховали їхні кістки під дубом в Явеші, і постили сім день.

13 І помер Саул за словом Господнім через свою зраду Господові, якого не тримався, а також через те, що звертався до віщого духа,

14 а не звертався до Господа. І він убив його, а царство його передав Давидові, Єсеевому синові.

1 хроніки 11

1 І зібрався весь Ізраїль до Давида в Хеврон, зі словами: "Оце ми кістка твоя та тіло твоє!"

2 І давніш, коли Саул був царем, ти водив Ізраїля на війну і приводив назад. І сказав тобі Господь, Бог твій: "Ти пастимеш народ мій, Ізраїль, і ти царюватимеш над народом моїм, Ізраїлем".

3 І прийшли всі Ізраїлеві старшини в Хеврон, а Давид склав з ними угоду в Хевроні перед Господнім обличчям. І помазали вони Давида царем над Ізраїлем, за Господнім словом через Самуїла.

4 І пішов Давид та весь Ізраїль до Єрусалиму, він Євус, і там були євусеяни, мешканці того краю.

5 І сказали мешканці Євусу до Давида: "Ти не ввійдеш сюди!" Та здобув Давид твердиню Сіон, він Місто Давида.

6 І сказав Давид: "Хто першим поб'є євусеянина, той стане за голову та за князя". І був першим Йоав, син Церуїн, і став він за голову.

7 І осів Давид у твердині, тому назвав її Давидовим Містом.

8 І він збудував місто навколо, починаючи від Мілло, а Йоав відновив решту міста.

9 І Давид усе зміцнювався й зміцнювався, бо Господь Саваот був з ним.

10 А оце головні Давидових лицарів, що ревно підтримували його з усім Ізраїлем, щоб настановити його царем, за Господнім словом, над Ізраїлем.

11 А оце число Давидових лицарів: Яшовоам, син Гахмоні, голова тридцяти, він махнув своїм списом і побив за один раз три сотні!

12 А за ним Елеазар, син Додо, ахох'янин, він один із трьох лицарів.

13 Він був з Давидом у Пас-Дамімі, а филистимляни зібралися там на бій. І було там ячмінне поле, а народ утікав перед филистимлянами.

14 Та вони стали посеред поля, і врятували його та й побили филистимлян. Так дав Господь велику перемогу!

15 І зійшли троє з тих тридцяти на скелю до Давида, в печеру Адуллам. А филистимський табір розташувався у долині Рефаїм.

16 Давид же був тоді в твердині, а филистимська залога була в Віфлеємі.

17 І спрагнув Давид та й сказав: "Хто напоїть мене водою з віфлеємської криниці, що в брамі?"

18 І продерлися ці троє до филистимського табору, і зачерпнули води з віфлеємської криниці, що в брамі. І вони принесли до Давида, та Давид не побажав її пити, і вилив для Господа,

19 та й сказав: "Борони мене, Боже мій, вчинити таке! Чи я буду пити кров цих людей, що ходили, наражаючи життя своє? Бо життям своїм вони принесли її!" І не пив він тієї води. Оце зробили троє цих лицарів.

20 А Авшай, Йоавів брат, він голова тих трьох. І він махнув своїм списом і побив три сотні! І він мав найславніше ім'я серед трьох.

21 З тих трьох серед двох він був найшановніший, і став їм за головного. А до тих перших трьох не досяг.

22 Беная, син Єгоядин, син хороброго лицаря, великий справами своїми, з Кавцеїлу, він побив двох синів Аріїла моавського. І він одного дня, як випав сніг, зійшов у копанку і забив лева.

23 І він побив одного велетня єгиптянина, на п'ять ліктів зросту, а в руці єгиптянина був спис, як ткацький вал. І підійшов він до нього з києм, і вирвав списа з

руки того єгиптянина, та й убив його тим списом.

24 Оце зробив Беная, син Єгоядин, і його ім'я було серед тих трьох хоробрих.

25 З тих тридцяти він був найповажніший, а до тих трьох не досяг. І Давид призначив його до своєї особистої сторожі.

26 А до цих хоробрих входили: Асаїл, Йоавів брат, Елханан, син Додо, з Віфлеєму,

27 гарор'янин Шаммот, пелонянин Хелес,

28 Іра, син Іккешів, текоянин, антотянин Авіезер,

29 хушатянин Сіббехай, ахох'янин Ілай,

30 нетофатянин Магарай, Хелед, син Баанин, нетофатянин,

31 Ітай, син Ріваїв, з Гів'ї Веніяминової, піратонянин Беная,

32 Хурай з Нахале-Гаашу, арв'янин Авїїл,

33 бахарум'янин Азмавет, шаалвонянин Ел'яхба,

34 сини гізонянина Гашема, Йонатан, син Шагє, гарар'янин,

35 Ахїям, син Сахарів, гарар'янин, Еліфал, син Урів,

36 мехар'янин Хефер, пелонянин Ахія,

37 кармелянин Хіцро, Наарай, син Езлаїв,

38 Йоїл, брат Натанів, Мівхар, син Гагрі,

39 аммоніянин Целек, беротянин Нахрай, зброєноша Йоава, Церуїного сина,

40 їтрянин Іра, їтрянин Гарев,

41 хіттянин Урія, Завад, син Ахлая,

42 Адїна, син Шїзин, Рувимового роду, голова над Рувимом і над тридцятьма,

43 Ханан, син Маахин, і мітнянин Йосафат,

44 аштеріянин Уззія, Шама, і Еуїл, сини ароерянина Хотам,а,

45 Єдіаїл, син Шімрі і Йоха, його брат, тіцянин,

46 махав'янин Еліїл, Єрївай, Йошав'я, сини Ел'наамові, моавітянин Їтма,

47 Етіїл, Овед і Ясіїл з Цови.

1 хроніки 12

1 А це ті, що прийшли до Давида в Ціклаг, коли він ще ховався перед Саулом, сином Кішевим, і вони були серед лицарів, що допомагали в війні,

2 що були озброєні луками, кидали правою й лівою рукою каміння та пускали стріли, і були з Саулових братів, від Веніямина:

3 голова Ахїезер та Йоаш, сини гів'янина Шемаї, Єзіїл та Пелет, Азмаветові сини, Бераха, аннетотянин Єгу,

4 гівонянин Ішмая, лицар серед тридцятьох та старший над тридцятьма, Єремїя, Яхазїїл, Йоханан, гедерянин Йозавад,

5 Елузай, Єрімот, Беал'я, Шемарія, гаріф'янин Шефатія,

6 Елкана, Їшія, Азарейл, Йоезер, Яховам, хорх'яни,

7 Йоїла та Зевадія, сини Єрохамові, з Гедору.

8 А з гадян відділилися до Давида, коли він був у твердині в пустелі, хоробрі лицарі, вояки озброєні великим щитом та списом. А їхні обличчя — обличчя лев'ячі, а щодо

швидкості вони були, як гірські сарни.

9 Голова — Езер, другий — Овдій, третій — Еліав,

10 четвертий — Мішманна, п'ятий — Їрмея,

11 шостий — Аттай, сьомий — Еліїл,

12 восьмий — Йоханан, дев'ятий — Елзавад,

13 десятий — Єремія, одинадцятий — Махбанай.

14 Оці були з Ґадових синів, голови над військовими підрозділами, малий — один на сотню, а великий — один на тисячу.

15 Це ті, що перейшли Йордан першого місяця, в час повноводдя його, і розігнали всіх мешканців долин на схід та на захід.

16 І прийшли з синів Веніяминових та Юдиних аж у твердиню до Давида.

17 А Давид вийшов перед них і сказав: "Якщо ви прийшли до мене з миром, щоб допомагати мені, буде моє серце з вами за одне, а якщо зрадите мене супроти ворогів моїх, коли нема в руках моїх лихого, то побачить це Бог наших батьків, і покарає!"

18 І зійшов Дух на Амасая, голову тридцяти, і він сказав: "Мир, Давиде, тобі і з тобою, о сину Єсеїв! Мир тобі, і мир тому, хто тобі допомагає, бо тобі допомагає твій Бог!" І прийняв їх Давид, і поставив на чолі війська.

19 І з Манасії перейшли до Давида, коли він ішов з филистимлянами проти Саула на війну, а він не допоміг їм, бо филистимські князі, порадившись, відіслали його, промовляючи: "За ціну наших голів він бажає перейти до свого пана Саула!"

20 Коли він ішов до Ціклаґу, перейшли до нього з Манасії: Аднах, Йозавад, Єдіаїл, Михаїл, Йозавад, Елігу і Ціллетай, голови Манасіїних тисяч.

21 Ці хоробрі вояки допомагали Давидові боронитися від набігів грабіжників, і стали очільниками над військовими підрозділами.

22 Вони щодня приходили до Давида допомагати йому. І табір став дуже великий, як табір Божий.

23 А оце число озброєного війська, яке прийшли до Давида в Хеврон, щоб передати Саулове царство йому, за Господнім словом:

24 Шість тисяч вісімсот озброєних Юдиних синів, що носили великого щита та списа.

25 Сім тисяч сто вояків із Симеонових синів.

26 Чотири тисячі шістсот з левієвих синів.

27 Єгояда був князем синів Ааронових, а з ним три тисячі сімсот.

28 І юнак Садок, хоробрий вояк, та оселя його батька, від якої було двадцять два очільники.

29 Три тисячі з Веніяминових синів, Саулових братів, а більша частина їх аж донині трималися оселі Саулової.

30 Двадцять тисяч вісімсот хоробрих вояків з Єфремових синів, славних чоловіків оселі їхніх батьків.

31 Вісімнадцять тисяч з половини Манасіїного плем'я. Вони були призначені за іменем, щоб прийти настановити Давида царем.

32 Двісті голів з Іссахарових синів, що мали розуміння часу, щоб знати, що буде робити Ізраїль, а всі їхні брати робили за їхнім наказом.

33 П'ятдесят тисяч вояків від Завулону, які від щирого серця допомагали Давидові.

34 А з Нефталиму було тисяча вершників, а з ними тридцять сім тисяч із щитами та списами.

35 Від Дана тих, що шикувалися в бойові порядки, було двадцять вісім тисяч шістсот.

36 Від Асира тих, що шикувалися в бойові порядки було сорок тисяч.

37 Сто двадцять тисяч з різною зброєю з того боку Йордану з Рувима, Гада і з половини Манасії.

38 Усі ці люди вояки, що шикуються в бойові порядки, із щирим серцем прийшли до Хеврону, щоб настановити Давида царем над усім Ізраїлем. Та й решта Ізраїля підтримували Давида.

39 І були вони там з Давидом три дні, їли та пили, бо їхні брати наготували їм.

40 Ті, що були близько до них, а також ті, що з земель Іссахара, Завулону і Нефталима, спроваджували віслюками, верблюдами, мулами та волами, хліб, фігові хлібці, родзинки, вино, оливу, худобу велику і багато худоби дрібної, бо радість була в Ізраїлі.

1 хроніки 13

1 І радився Давид з тисяцькими, з сотниками та з усіма поважними.

2 І сказав Давид до всієї Ізраїлевої громади: "Якщо вам це до вподоби, і на те воля Господа, Бога нашого, пошлімо до наших братів, що залишилися по всіх Ізраїлевих краях, а з ними до священників та левитів, по містах та по їхніх пасовиськах, хай зберуться до нас.

3 І повернімо ковчег нашого Бога до нас, бо не зверталися ми до нього за Саулових днів".

4 І підтримала вся громада, щоб зробити так, бо слухна була та річ в очах усього народу.

5 І зібрав Давид усього Ізраїля від єгипетського Шіхору й аж до входу в Хамат, щоб спровадити Божий ковчег з Кір'ят-Єаріму.

6 І пішов Давид та весь Ізраїль у Баалу, в Юдин Кір'ят-Єарім, щоб винести звідти ковчег Бога Господа, який сидить на херувимах, і до ім'я якого кличеться.

7 І повезли Божого ковчега на новому возі з Авінадавового помешкання, а Узза та Ахїо супроводжували того воза.

8 А Давид та весь Ізраїль співали та грали на цитрах, арфах, бубнах, цимбалах і на сурмах перед Божим обличчям.

9 І прийшли вони аж до Кідонового току, і простяг Узза свою руку, щоб підтримати ковчега, бо воли мало не перекинули його.

10 І запалився на Уззу гнів Господній, і він убив його за те, що простяг руку свою до ковчега. І помер він там перед Господнім обличчям...

11 І зажурився Давид тим, що Господь убив Уззу, і він назвав те місце Перец Узза, і таке ім'я йому аж до цього дня.

12 І того дня Давид злякався Бога, і сказав: "Як я внесу до себе Божого ковчега?"

13 І не повіз Давид ковчега до себе, до Давидового Міста, а направив його до помешкання гатянина Овед-Едома.

14 І пробував Божий ковчег у помешканні Овед-Едома три місяці. І Господь поблагословив оселю Овед-Едома, та все, що було його.

1 хроніки 14

1 А Хірам, цар тирський, послав до Давида послів, а з ними каменярів, теслярів та кедрової деревини, щоб збудувати йому будинок.

2 І зрозумів Давид, що Господь міцно поставив його царем над Ізраїлем, бо царство його було піднесене високо заради народу його, Ізраїля.

3 І взяв Давид ще собі жінок в Єрусалимі, і породив з ними синів та дочок.

4 А оце імена народжених йому в Єрусалимі: Шаммуа, Шовав, Натан, Соломон,

5 Ївхар, Елішуя, Елпелет,

6 Ноґах, Нефег, Яфія,

7 Елішама, Ел'яда, і Еліфелет.

8 І почули филистимляни, що Давид був помазаний на царя над усім Ізраїлем, і піднялися всі филистимляни, щоб шукати Давида. А Давид почув про це, і вийшов проти них.

9 А филистимляни прийшли й стали таборами в долині Рефаїм.

10 І запитав Давид у Бога: "Чи виходити на филистимлян, і чи даси ти їх у руку мою?" І відповів йому Господь: "Вийди, і я дам їх у руку твою".

11 І прийшли вони до Баал-Пераціму, і Давид побив їх там. І сказав: "Розбив Бог ворогів моїх рукою моєю, як вода розбиває перепону на своєму шляху!" Тому назвали те місце Баал-Перацім!

12 Филистимляни залишили там богів своїх, і Давид наказав спалити їх.

13 Решта ж филистимлян отаборилися в долині.

14 А Давид ще запитав Бога, і Бог йому сказав: "Не підеш за ними, а обійдеш їх, і вдариш їх навпроти бальзамових дерев.

15 І як ти почуєш шелест ніби кроків на верхівками бальзамових дерев, тоді нападеш на них, бо то вийшов Бог перед тебе, щоб побити филистимський табір".

16 І зробив Давид так, як наказав йому Бог, і вони побили филистимський табір від Гівеону аж до Гезеру.

17 І поширювалася слава Давидова по всіх краях, а Господь дав, що всі народи боялися його.

1 хроніки 15

1 І збудував він собі помешкання в Давидовому Місті, і приготував місце для

Божого ковчега, і розтягнув для нього намет.

2 Тоді Давид наказав, щоб ніхто не носив Божого ковчега, окрім левитів, бо їх навіки обрав Господь носити ковчега Господа та служити йому.

3 І Давид зібрав усього Ізраїля до Єрусалиму, щоб винести Господнього ковчега на його місце, яке він йому приготував.

4 І зібрав Давид Ааронових синів та левитів.

5 Від Кегатових синів був головний Уріїл і з ним сто двадцять братів його.

6 Від синів Мерарі був головний Асая і з ним двісті двадцять братів його.

7 Від Гершомових синів був головний Йоїл і з ним сто тридцять братів його.

8 Від Еліцафанових синів був головний Шемая і з ним двісті братів його.

9 Від Хевронових синів був головний Еліїл і з ним вісімдесят братів його.

10 Від Уззіїлових синів був головний Аммінадав і з ним сто дванадцять братів його.

11 І покликав Давид священиків Садока та Евіятара, та левитів: Уріїла, Асаю, Йоїла, Шемаю, Еліїла і Аммінадава

12 та й сказав до них: "Ви голови родів левитів. Освятіться ви та ваші брати, і перенесете ковчег Господа, Бога Ізраїлевого, до місця, яке я приготував для нього.

13 Бо через те, що спочатку ви це не робили, то вдарив нас Господь, Бог наш, бо ми не шукали його так, як належало".

14 І освятилися священики та левити, щоб перенести ковчега Господа, Бога Ізраїлевого.

15 І взяли сини левитів Божого ковчега за жердини, і поставили собі на плечі, і понесли, як наказав був Мойсей за Господнім словом.

16 І сказав Давид головним над левитами, щоб поставили своїх братів співаків з музичними інструментами, цитрами, арфами, цимбалами, щоб чути було радісні звуки веселощів.

17 І поставили левити Гемана, Йоїлового сина, а з братів його Асафа, сина Берехії, а з синів Мерарі, їхніх братів Етана, сина Кушаї.

18 А з ними інших їхніх братів: Захарія, Язіїла, Шемірамота, Єхіїла, Унні, Еліава, Бенаю, Маасею, Маттітію, Еліфлея, Мікнею, і воротарів Овед-Едома і Єїїла.

19 А музик: Гемана, Асафа та Етана грати на мідних цимбалах.

20 А Захарія, Азіїла, Шемірамота, Єхіїла, Унні, Еліава, Маасею і Бенаю грати на цитрах, налаштованими на аламот.

21 А Маттітію, Еліфелегу, Мікнею, Овед-Едома, Єїла, і Азазію на арфах, налаштованими на октаві, щоб вели.

22 А Кенанію, головного левитів, над носіями. Він навчав носити, бо знався на тому.

23 А придверні Берехія та Елкана були при ковчегіві.

24 А священики Шеванія, Йосафат, Натанаїл, Амасай, Захарій, Беная і Еліезер сурмили в сурми перед Божим ковчегом, а також придверні Овед-Едом та Єхіа, що біля ковчега.

25 І пішов Давид і Ізраїлеві старшини та тисяцькі, щоб з радістю перенести ковчег

Господнього заповіту з Овед-Едомового помешкання.

26 І коли Бог допомагав левитам, що несли ковчег Господнього заповіту, то вони принесли в жертву сім биків та сім баранів.

27 А Давид був одягнутий в одяг з вісону, як і всі левити, що несли ковчег, і співаки, і Кенанія, відповідальний за перенесення, а на Давидові був ще й лляний ефод.

28 І весь Ізраїль ніс ковчег Господнього заповіту з радісними вигуками, під звуки рога, сурм, цимбалів, цитрів та арф.

29 І коли ковчег Господнього заповіту принесли до Давидового Міста, то Мелхола, Саулова дочка, виглядала через вікно. І побачила вона царя Давида, що танцював та грав, і зневажила його в своєму серці.

1 хроніки 16

1 І принесли вони Божого ковчега, і поставили його в середині намету, що розтягнув для нього Давид, і принесли цілопалення та мирні жертви перед Божим обличчям.

2 Покінчивши приносити цілопалення та мирні жертви, Давид поблагословив народ ім'ям Господнім.

3 Потім він поділив для кожного ізраїльтянина, від чоловіка й до жінки, по буханцеві хліба, і по шматкові м'яса та по виноградному калачеві.

4 Призначив для служіння перед Господнім ковчегом людей з левитів, щоб вони нагадували про справи Господа, Бога Ізраїлевого, дякували і прославляли його:

5 Асаф був головою, а далі Захарій, Єїл, Шемірамот, Хіїл, Маттітія, Еліяв, Беная, Овед-Едом і Єїл грали на цитрах та на арфах, а Асаф грав на цимбалах.

6 А священики Беная та Яхазіїл завжди грали на сурмах, перед ковчегом Божої заповіту.

7 Того дня Давид уперше доручив Асафові та братам його дякувати Господові псалмом:

8 "Дякуйте Господу, кличте ім'я його, серед народів повідомляйте про вчинки його!

9 Співайте йому, грайте йому, розповідайте про всі чуда його!

10 Хваліться святим його йменням, хай тішиться серце шукачів Господа!

11 Шукайте Господа й силу його, обличчя його завжди шукайте!

12 Пам'ятайте про чуда його, які він вчиняв, про ознаки його та про присуди вуст його,

13 ви, нащадки Ізраїля, раба його, сини Якова, обранці його!

14 Він Господь, Бог наш, по всій землі його присуди!

15 Пам'ятайте навіки його заповіт, слово, яке наказав він на тисячу родів,

16 що склав він його з Авраамом, і присягу його для Ісака.

17 І він поставив його за закон для Якова, заповітом вічним для Ізраїля,

18 промовляючи: "Дам тобі Ханаанський край, як наділ спадщини для вас!"

19 Тоді їх було невелике число, нечисленні були та прихоськи на чужій землі,

20 і від народу ходили вони до народу, і від царства до іншого.

21 Не дозволив нікому він кривдити їх, і за них він царям докоряв:
22 Не чіпайте моїх помазанців, а пророкам моїм не вчиняйте лихого!
23 Господові співайте, вся земле, щодня сповіщайте порятунок його!
24 Розповідайте про славу його між поганями, про чуда його між усіма народами.
25 Бо великий Господь і прославлений вельми, і він найгрізніший над богів усіх!
26 Бо всі боги народів — божки, а Господь Небеса створив!
27 Слава та велич перед обличчям його, сила та радість на місці його.
28 Дайте Господові, роди народів, дайте Господові славу та силу,
29 дайте Господові славу ймення його, приносьте дарунок і приходьте перед
обличчя його! Кланяйтеся Господові у величчі святому!
30 Перед обличчям його затремти, уся земле, бо міцно поставлений всесвіт, щоб не
захитався!
31 Хай небо радіє, і хай веселиться земля, і хай серед народів кажуть: "Царює
Господь!"
32 Хай гуде море і все, що наповнює його, хай поле радіє та все, що на ньому!
33 Тоді перед Господнім обличчям дерева лісові заспівають, бо землю судити йде
він.
34 Дякуйте Господові, добрий-бо він, бо навіки його милосердя!
35 І кажіть: "Врятуй нас, о Боже порятунку нашого, і збери нас, і нас захисти від
народів, щоб дякувати йменню святому твоєму, щоб твоєю хвалитися славою!
36 Благословенний Господь, Бог Ізраїлів, від віку й навіки!" А народ весь сказав:
"Амінь і хвала Господові! 37 І Давид залишив перед ковчегом Господнього заповіту
Асафа та братів його, щоб завжди служили перед ковчегом, в який день треба було,
38 і Овед-Едома та шістдесят вісім братів його, а Овед-Едома, Едутунового сина, та
Хоса за придверних.
39 А священика Садока та братів його священиків перед Господнім наметом на
висоті, що в Гівєоні,
40 щоб приносити цілопалення для Господа на жертovníку цілопалення, завжди
вранці та вечірньої пори, та на все інше, що написане в Законі Господа, який він дав був
Ізраїлеві.
41 А з ними Геман, Едун та решта обраних, які були призначені за іменами, щоб
"Дякувати Господові, бо навіки його милосердя!"
42 А з ними сурми, цимбали та інші музичні інструменти для супроводу Божої пісні.
А сини Едутунові — сторожі до брами.
43 І розійшовся весь народ, кожен до помешкання свого. А Давид повернувся, щоб
поблагословити оселю свою.

1 хроніки 17

1 І як осів Давид у помешканні своєму, то сказав до пророка Натана: "Ось я сиджу в
кедрових палатах, а ковчег Господнього заповіту під завісами!"...
2 І сказав Натан до Давида: "Зроби все, що в серці твоєму, бо Бог з тобою!"

3 І тієї ночі було Боже слово до Натана:

4 "Іди, і скажеш Моєму рабові Давидові, що так сказав Господь: "Не ти збудуєш мені храм для перебування мого.

5 Я не сидів у храмі від дня, коли вивів Ізраїля, аж до дня цього, і переходив з намету до намету.

6 Скрізь, де тільки ходив я між усім Ізраїлем, чи сказав я хоч слово котрому з Ізраїлевих суддів, яким наказав я пасти народ мій: "Чому ви не збудували мені кедровий храм?"

7 А нині так скажеш рабові моєму Давидові, що так сказав Господь Саваот: "Я взяв тебе з пасовиська від отари, щоб став ти володарем над моїм народом, Ізраїлем.

8 І був я з тобою скрізь, де ти ходив, і винищив я всіх ворогів твоїх перед тобою, і зробив я тобі ім'я, як ім'я тих великих, що на землі.

9 І дав я місце моєму народові Ізраїлеві, і посадив його так, що він перебуватиме на тому самому місці. І він уже не тремтітиме, а кривдники не будуть нищити його, як перше.

10 А від днів, коли я настановив суддів над своїм народом, Ізраїлем, то понизив усіх ворогів твоїх. І запевняв тебе, що Господь зміцнить оселю твою.

11 І як настане час, щоб піти тобі до батьків своїх, то я поставлю по тобі твого нащадка, що буде з синів твоїх, і поставлю міцно його царство.

12 Він збудує мені храм, а я поставлю його трон міцно навіки.

13 Я буду за батька йому, а він буде мені за сина, а ласки своєї я не відніму від нього, як відняв я від того, що був перед тобою.

14 І поставлю його в храмі своєму та в царстві своєму навіки, і трон його міцно стоятиме вічно"".

15 І передав Натан усі ці слова та всі ці видінням, Давидові.

16 І прийшов цар Давид, і сівши перед Господнім обличчям, промовив: "Хто я, Господе, Боже, і що таке оселя моя, що ти стільки зробив для мене?"

17 Наче цього було мало в очах твоїх, Боже, і ти ще кажеш про оселю свого раба на майбутнє, і ти дивишся на мене, як на великого, Господе Боже!

18 Що Давид може сказати ще про вшанування тобою твого раба? А ти свого раба знаєш!

19 Господе, заради свого раба та за серцем своїм зробив ти все це велике, і щоб виявити про всі ті великі речі.

20 Господе, нема такого, як ти, і нема Бога, окрім тебе, за всім тим, що ми чули своїми вухами.

21 І який є ще один люд на землі, як твій народ, Ізраїль, щоб Бог приходив викупити його собі за народ, і щоб установити собі ймення речами великими та страхаючими, щоб вигнати народи перед народом своїм, якого ти викупив з Єгипту?

22 І зробив ти народ свій, Ізраїль, собі за народ навіки, і ти, Господе, став йому за Бога!

23 А зараз, Господе, хай стане певним аж навіки те слово, яке промовляв ти про

свого раба, і зроби, як сказав!

24 Хай звеличиться ім'я твоє навіки, щоб казали: "Господь Саваот, Бог Ізраїлів, є Богом над Ізраїлем", а оселя твого раба Давида поставлена міцно перед обличчям твоїм.

25 Бо ти, Боже мій, об'явив своєму рабові, що ти зміцниш його оселю, тому раб твій знайшов потребу молитися перед обличчям твоїм.

26 Господе, ти той Бог, що обіцяв для свого раба оце добро.

27 Тож будь ласкавий, поблагослови оселю свого раба, щоб бути навіки перед обличчям твоїм, бо що ти, Господе, поблагословив, те буде благословенним навіки!"

1 хроніки 18

1 По тому, Давид підкорив филистимлян, побивши їх. Він узяв Гат та залежні від нього міста з руки филистимлян.

2 І побив він Моав, і стали моавітяни Давидовими рабами, і приносили йому данину.

3 І побив Давид Гададезера, царя цовського, в Хаматі, коли той ішов, щоб установити владу свою на річці Ефраті.

4 І здобув Давид від нього тисячі колісниць, сім тисяч вершників та двадцять тисяч пішого люду. І підрізав Давид жили коням усіх колісниць, і залишив з них тільки сотню.

5 І прийшов Арам з Дамаску на допомогу Гададезерові, цареві цовському, та Давид знищив серед сиріян двадцять дві тисячі люду.

6 І поставив Давид у Сирії Дамаській залог, і сиріяни стали для Давида рабами, що приносили данину. А Господь сприяв Давидові скрізь, де він ходив.

7 І забрав Давид золоті щити, що були на Гададезерових рабах, і приніс їх до Єрусалиму.

8 А з Тівхату та з Куну, Гададезерових міст, забрав Давид велику кількість міді, з неї зробив Соломон мідне море, колони та інші мідні речі.

9 І почув Тоу, цар хамотський, що Давид побив усе військо Гададезера, царя цовського.

10 І послав він сина свого Гадорама до царя Давида, щоб привітати його, та щоб поблагословити його за те, що воював з Гададезером та й побив його, бо Гададезер воював з Тоу, а з ним послав всякі речі золоті, срібні та мідні.

11 І Давид присвятив їх Господові разом з тим сріблом та золотом, що виніс від усіх народів з Едому, Моаву, від Аммонових синів та від Амалика.

12 А Авшай, син Церуїн, побив вісімнадцять тисяч Едому у Солянній долині.

13 І поставив він у Едомі залог, і став весь Едом Давидовими рабами. А Господь сприяв Давидові скрізь, де він ходив.

14 І царював Давид над усім Ізраїлем, і судив справедливо весь свій народ.

15 А Йоав, син Церуїн, був над військом, а Йосафат, син Ахілудів, був канцлером.

16 А Садок, син Ахітувів, та Авімелех, син Ев'ятарів, були священиками, а Шавша був писарем.

17 А Беная, син Єгоядин, був над керетянином та над пелетянином, а Давидові сини були перші при царевій руці.

1 хроніки 19

1 По тому, як помер Нахаш, цар аммонський, а замість нього зацарював син його Ханун.

2 Давид сказав: "Виявлю я ласку Ханунові, Нахашевому синові, як батько його виявив був ласку мені". І Давид послав послів, щоб потішити його за його батька. І прибули Давидові раби до Аммонового краю, в Ханун, щоб потішити його".

3 А князі Аммонові сказали до Хануна: "Чи Давид шанує батька твого в очах твоїх тим, що послав тобі втішників? Чи ж раби його прийшли до тебе не на те, щоб розвідати та потім винищити все?"

4 І взяв Ханун Давидових рабів, поголив їх, обрізав їхній одяг аж до стегон та й відпустив...

5 І донесли Давидові про тих людей, а він послав назустріч їм, бо ті люди були дуже осоромлені. І сказав їм цар: "Сидіть у Єрихоні, аж поки відросте вам борода, тоді повернетесь".

6 І побачили Аммонові сини, що зненавидів їх Давид. І послали сини Аммонові тисячу талантів срібла, щоб винайняти собі колісниці та вершників з Араму двох річок, з Араму Маахи та з Цови.

7 І найняли вони собі тридцять дві тисячі колісниць, і царя Маахи та народ його, і прийшли та стали табором перед Медевою. Також Аммонові сини зібралися з усіх своїх міст на війну.

8 А коли Давид почув про це, то послав Йоава та все військо.

9 І вийшовши, Аммонові сини вишикувалися до бою при вході до міста. А царі, що прийшли, стали на полі окремо.

10 І побачив Йоав, що наступають на нього спереду та ззаду, то обрав найкращих з усього війська Ізраїлевого, та й поставив їх навпроти сиріян.

11 А решту народу дав під руку свого брата Авшая, й їх поставили навпроти Аммонових військ,

12 і сказав: "Якщо сиріяни долатимуть мене, то допомагатимеш мені, а якщо Аммон долатиме тебе, то я допоможу тобі.

13 Будемо безстрашно битися за народ наш та за міста нашого Бога, а Господь хай зробить, що добре в очах його!"

14 І коли Йоав та народ, що був з ним, розпочав проти сиріян бій, то ті повтікали перед ним.

15 А Аммонове військо побачило, що втели сиріяни, то й вони розбіглися перед братом його Авшаєм, і відступили до міста, а Йоав прибув до Єрусалиму.

16 А коли побачили сиріяни, що вони побиті Ізраїлем, то послали послів, і привели сиріян, що з іншого боку Річки, а Шофах, головний Гададезерового війська, був перед ними.

17 І було донесено Давидові, і він зібрав усього Ізраїля, перейшов Йордан та й став проти них. І вишикувався Давид для бою з сиріянами, і вони воювали з ним.

18 І побігли сиріяни перед Ізраїлем, а Давид розбив з них сім тисяч колісниць та вбив сорок тисяч пішого люду. І вбив він Шофаха, головного над військом...

19 А коли Гададезерові раби побачили, що вони побиті Ізраїлем, то замирилися з Давидом і служили йому. І сиріяни вже не допомагали Аммонові.

1 хроніки 20

1 Через рік, у пору завойовницьких походів, Йоав повів військо своє, та й винищив Аммоновий край. І прийшовши, він узяв в облогу Раббу, а Давид сидів у Єрусалимі. І побивши Раббу, Йоав зруйнував її.

2 І зняв Давид корону їхнього царя з голови його, і знайшов, що вага її талант золота, а на ній каміння дорогоцінне, і була покладена вона на голову Давидову! І він виніс багато здобичі з того міста.

3 А народ, що був у ньому, поставив працювати пилками, залізними долотами та сокирами... І так робив Давид усім Аммоновим містам. І повернувся Давид та весь народ до Єрусалиму.

4 А по тому була війна в Гезері з филистимлянами. Тоді хушанин Сіббехай убив Сіппая, з Рефаєвих нащадків, і вони були підкорені.

5 І була ще війна з филистимлянами, і Елханан, син Яїрів, побив Лахмі, брата гатянина Голіята, а руків'я списа його було, як ткацький вал!

6 І була ще війна в Гаті. А там був велетень один, що мав по шість пальців — усього двадцять чотири. І він також був з нащадків Рефая.

7 І зневажав він Ізраїля, та вбив його Йонатан, син Шім'ї, Давидового брата.

8 Ці також походили від Рефая з Гату, і попадали вони від руки Давида та від руки його слуг.

1 хроніки 21

1 І повстав Сатана на Ізраїля, і намовив Давида перелічити Ізраїля.

2 І сказав Давид до Йоава та до голів народу: "Ідіть, перелічіть Ізраїля від Беер-Шеви й аж до Дану, і донесіть мені, і я знатиму кількість їхню!"

3 І сказав Йоав: "Хай Господь додасть до народу свого в сто раз стільки, скільки є! Чи не всі вони, пане мій царю, раби мого пана? Нащо буде шукати цього пан мій, нащо це буде за провину для Ізраїля?"

4 Та цареве слово було вагомішим за Йоавове. І вийшов Йоав, і обійшовши весь Ізраїль, повернувся до Єрусалиму.

5 І дав Йоав Давидові число народу. І було всього Ізраїля один мільйон сто тисяч воїнів, а Юди — чотириста сімдесят тисяч.

6 А Левія та Веніямина він не порахував серед них, бо царське слово було огидним для Йоава...

7 І було те лихим у Божих очах, і він ударив Ізраїля!

8 І сказав Давид до Бога: "Згрішив я великим гріхом, зробивши цю річ! Та все ж пробач свого раба за нерозумний вчинок!"...

9 І сказав Господь до Гада, Давидового провидця:

10 "Іди, і скажи Давидові, що так промовляє Господь: "Обери собі одну з трьох кар, і я нею покараю тебе"..."

11 І прийшов Гад до Давида та й сказав йому: "Так сказав Господь: "Обери собі:

12 Чи три роки голоду, чи три місяці переслідування тебе ворогами твоїми, чи три дні Господнього меча та моровиці в краю, і ангел Господній буде нищити по всій Ізраїлевій землі". Тож подумай, яке слово поверну я тому, хто послав мене"..."

13 І сказав Давид до Гада: "Тяжко мені дуже! Хай краще буде на мені рука Господа, бо безмежне його милосердя, ніж я потраплю під руку людську!"...

14 І дав Господь моровицю в Ізраїлі, і впало з Ізраїля сімдесят тисяч люду!

15 І послав Бог ангела до Єрусалиму, щоб знищити його. А коли він нищив, Господь побачивши, пошкодував про це лихо. І сказав він до ангела: "Досить! Опустити свою руку!" А ангел Господній стояв при тоці євусеянина Орнана.

16 І підняв Давид очі свої та й побачив Господнього ангела, що стояв між землею та небом, а в руці його був витягнутий меч, скерований на Єрусалим. І впав Давид та старшини, покриті веретами, на обличчя свої...

17 І сказав Давид до Бога: "Чи ж не я наказав рахувати народ? І я той, хто згрішив, і вчинив лихе, а ці вівці що зробили вони, Госпode, Боже мій? Хай же рука твоя буде на мені та на оселі батька мого, а не на народові твоєму, щоб винищити його"...

18 А ангел Господній передав Гадові, щоб Давид пішов та поставив жертовника для Господа на току євусеянина Орнана.

19 І пішов Давид за словом Гада, що промовляв від Господнього імення.

20 А Орнан молотив пшеницю, і обернувшись, побачив ангела, а чотири сини його, що були з ним, поховалися. .

21 І прийшов Давид до Орнана. Коли Орнан угледів Давида, то вийшов з току і вклонився Давидові обличчям до землі.

22 І сказав Давид до Орнана: "Віддай мені цей тік, щоб я міг збудувати на ньому жертовника для Господа. Віддай мені його за срібло повної ваги, щоб стримати моровицю серед народу".

23 І сказав Орнан до Давида: "Візьми собі, і хай зробить мій пан цар, що добре в очах його. Ось худоба на цілопалення, молотарки на дрова, а пшениця на хлібну жертву. Бери все!"

24 А цар Давид сказав до Орнана: "Ні, я куплю за срібло повної ваги, бо не принесу твого в жертву для Господа, і не спалю дароване цілопалення!"

25 І дав Давид Орнанові за місце золота вагою шість сотень шеклів.

26 І збудував там жертовника для Господа, і приніс цілопалення та мирні жертви. І закликав він до Господа, і той відповів йому вогнем з небес на жертовник цілопалення.

27 І сказав Господь до ангела, і він сховав меч свого до піхов його.

28 І як Давид побачив, що Господь відповів йому на току євусеянина Орнана, то став приносити там жертву.

29 А Господній намет, зроблений Мойсеєм у пустелі, та жертвник цілопалення були тоді на висоті в Гівеоні.

30 Та не міг Давид піти туди, щоб запитати в Бога, налякавшись меча Господнього ангела.

1 хроніки 22

1 І сказав Давид: "Це помешкання Господа Бога, і це жертвник на цілопалення для Ізраїля!"

2 І наказав Давид зібрати приходьків з Ізраїлевого краю, і поставив тесати камінь, для будівництва Божої оселі.

3 І підготував Давид силу заліза на цвяхи для брамних дверей та на скоби, і таку ж силу міді, що їй не було ваги,

4 і кедрового дерева без числа, бо сидоняни та тиряни спровадили Давидові багато кедрового дерева.

5 І сказав Давид: "Мій син Соломон ще тендітний юнак, приготую ж йому все на будівництво храму для Господа, щоб його велич славилася по всіх краях. Приготую ж я все для нього!" І Давид приготував безліч усього перед своєю смертю".

6 І він покликав сина свого Соломона, і наказав йому збудувати храм для Господа, Бога Ізраїля.

7 І сказав Давид до Соломона: "Сину мій, я мав на своєму серці збудувати храм для ймення Господа, Бога мого.

8 Та було про мене Господнє слово: "Ти провадив війни великі, проливши багато крові. Не збудуєш ти храму для мого ймення, бо багато крові пролив ти на землю перед обличчям моїм!"

9 Ось народиться тобі син, він буде людиною мирною, і я дам йому спокій від усіх ворогів його навколо, тому Соломон буде ім'я йому, і я дам на Ізраїля за його днів мир та тишу.

10 Він збудує храм для мого ймення, і він буде мені за сина, а я йому за Батька, і я міцно поставлю трон царства його над Ізраїлем навіки!"

11 Тож, сину мій, хай Господь буде з тобою, щоб тобі щастило, і ти збудуєш помешкання для Господа, Бога свого, як казав він про тебе.

12 Тільки хай дасть тобі Господь розум та розважливість, і хай поставить тебе над Ізраїлем, і ти стерегтимеш Закон Господа, Бога свого.

13 Тоді щаститиме тобі, якщо триматимешся уставів та права, які дав був Господь Мойсееві для Ізраїля. Тож хай будуть с тобою сила й хоробрість, щоб ти не тривожився і не боявся!

14 Я за лихих часів приготував для Господнього помешкання сто тисяч талантів золота та мільйон талантів срібла, а для міді та для заліза нема ваги, бо безліч того, і дерева, і каміння приготував я, а ти до них додаси.

15 А в тебе безліч людей для робіт, теслярів і каменярів та дереворубів, та всяких здібних на всяку роботу.

16 Золоту, сріблу, міді та залізу нема числа. Стань і зроби, і хай Господь буде з тобою!"

17 І наказав Давид усім Ізраїлевим князям, щоб допомагали синові його Соломонові:

18 "Чи ж Господь, Бог ваш, не з вами? Чи ж він не дав вам мир навколо, давши в мою руку мешканців цієї землі, і була здобута ця земля перед обличчям Господа та перед народом його?

19 Тож прихиліть ваше серце й душу, щоб шукати Господа, Бога вашого. Станьте, і збудуйте святиню Господа Бога, щоб перенести ковчега Господнього заповіту та святі Божі речі до храму, збудованого для Господнього ймення".

1 хроніки 23

1 А коли Давид постарів і наситився днями, то він поставив царем над Ізраїлем сина свого Соломона.

2 І зібрав він усіх Ізраїлевих князів, священників та левитів.

3 І були пораховані левити віком тридцяти років і вище, і було число їх, за їхніми головами, тридцять вісім тисяч.

4 І з них для керування роботами Господньої оселі — двадцять чотири тисячі, а урядників та суддів — шість тисяч,

5 і чотири тисячі придверних, і чотири тисячі тих, що славлять Господа під музичні інструменти, які я для цього зробив.

6 І поділив їх Давид на черги за синами Левія, для Гершона, Кегата та Мерарі.

7 Від Гершона: Ладан і Шім'ї.

8 Троє Ладанових синів: голова Єгіїл, Зетам і Йоїл.

9 Сини Шім'ї: Шеломіт, Хазаїл і Гаран, троє, вони голови батьківських осель Ладана.

10 Четверо синів Шім'ї: Яхат, Зіза, Єуш і Берія. Оце сини Шім'ї.

11 Яхат був головою, а Зіза був другим, а Єуш та Берія не мали багато синів, і стали за одну батьківську оселю при рахуванні.

12 Четверо Кегатових синів: Амрам, Іцгар, Хеврон та Уззіїл.

13 Амрамові сини: Аарон та Мойсей. І був відділений Аарон, щоб навіки посвятити його до святого святих, його та синів його навіки, щоб кадити перед обличчям Господа, щоб служити йому та щоб благословляти ім'ям його.

14 А сини Мойсея, Божого раба, зараховані до Левієвого плем'я.

15 Сини Мойсееві: Гершом та Еліезер.

16 Сини Гершомові: Шевуїл, голова.

17 А сини Еліезерові були: Рехавія, голова. І не було в Еліезера інших синів, а в Рехавії було багато синів.

18 Сини Іцгарові: Шеломіт, голова.

19 Сини Хевронові: Єрія — голова, Амарія другий, Яхазііл третій і Єкамам четвертий.

20 Сини Уззіїлові: Міхал — голова, а Їшшія другий.

21 Сини Мерарієві: Махлі й Муші. Сини Махлі: Елеазар і Кіш.

22 І помер Елеазар, і не було в нього синів, а тільки дочки, і їх взяли собі Кішові сини, їхні брати.

23 Троє синів Мушієвих: Махлі, Едер і Єремот.

24 Оце сини Левієві за оселею батьків їх, голови оселі батьків пораховані поіменно, щоб служили при оселі Господа, віком від двадцяти років і вище.

25 Бо Давид сказав: "Господь, Бог Ізраїля, дав мир своєму народові, і він осів у Єрусалимі навіки".

26 Тож левитам не треба носити намет та всіх службових речей його.

27 За останнім наказом Давида було пораховано Левієвих синів віком від двадцяти років і вище.

28 І вони були дані під руку Ааронових синів для служби на подвір'ї та в кімнатах Господньої оселі, щоб слідкували за чистотою усіх святощів та виконували роботи по службі Господньої оселі,

29 і при хлібі виставному, і при пшеничному борошні на хлібну жертву та на прісні коржі, і при пательнях, і при тісті, і при всякій мірі ваги та довжини.

30 І щоб ставати щоранку і щовечора на подяку та на хвалу Господа.

31 І при всякому спалюванні цілопалень для Господа на суботи, на молодики, і на свята в числі за законом на них, завжди перед обличчям Господнім.

32 І вони охороняли намет зібрання, святиню і Ааронових синів, своїх братів, при службі Господньої оселі.

1 хроніки 24

1 Ааронові сини служили за чергою: Надав і Авігу, Елеазар та Ітамар.

2 Та померли Надав та Авігу за життя їхнього батька, і не мали вони синів, тому священниками залишилися Елеазар та Ітамар.

3 І поділили Давид із Садоком Елеазарових синів та Ахімелех Ітамарових синів на черги за їхньою службою.

4 Але Елеазарові сини були численнішими, щодо голів осель, від синів Ітамарових. Тому вони поділили їх так: серед Елеазарових синів було шістнадцять голів оселі батьків, а серед Ітамарових синів було таких вісім.

5 І тих і тих розподілили жеребками, бо головними в святині та головними в службі перед Богом мали бути з синів Елеазарових та з синів Ітамарових.

6 І записав їх писар Шемая, син Натанаїлів, з левитів, перед царем, князями, священником Садоком, Ахімелехом, сином Евіятаровим і головами осель батьків священників та левитів. Одна батьківська оселя була взята для Елеазара, а одна була взята для Ітамара.

7 І випав перший жеребок для Єгоярів, другий — для Єдаї,

8 третій — для Харіма, четвертий — для Сеоріма,
9 п'ятий — для Малкії, шостий — для Міяміна,
10 сьомий — для Гаккоца, восьмий — для Авії,
11 дев'ятий — для Єшуї, десятий — для Шеханії,
12 одинадцятий — для Ел'яшіва, дванадцятий — для Якіма,
13 тринадцятий — для Хуппи, чотирнадцятий — для Єшевава,
14 п'ятнадцятий — для Білгі, шістнадцятий — для Іммера,
15 сімнадцятий — для Хезіра, вісімнадцятий — для Гаппіщеца,
16 дев'ятнадцятий — для Петах'ї, двадцятий — для Єхезкела,
17 двадцять перший — для Яхіна, двадцять другий — для Ґамула,
18 двадцять третій — для Делаї, двадцять четвертий — для Маазії.
19 Оце порядок їхньої служби, щоб приходити до Господньої оселі за правом, переданим від Аарона, їхнього батька, як йому наказав був Господь, Бог Ізраїлів.
20 А від решти Левієвих синів були: від Амрамових синів був Шуваїл, від синів Шуваїлових Єхедія.
21 Від Рехавії, від синів Рехавії: голова Їшшія.
22 Від їцгарівців: Шеломот, від Шеломотових синів: Яхат.
23 А сини Хевронові: Єрія, другий — Амарія, третій — Яхазїїл, четвертий — Єкамам.
24 Сини Уззіїлові: Міха, сини Міхині: Шамір.
25 Брат Міхи — Їшшія, сини Їшшіїні — Захарій.
26 Сини Мерарієві: Махлі та Муші, сини Яазії Бено.
27 Сини Мерарієві, від Яазії: Бено, і Шогам, і Заккур, і Іврі.
28 У Махлі: Елеазар, у нього не було синів.
29 Від Кіша, сини Кішові: Єрахмеїл.
30 А сини Мушієві: Махлі, Едер і Єрімот. Оце сини левитів, за оселею їхніх батьків.
31 І вони кидали жеребки, відповідно до братів своїх, Ааронових синів, перед царем Давидом, Садоком, Ахімелехом і головами осель батьків священників та левитів, бо старший брат, голова роду, був нарівні зі своїм меншим братом.

1 хроніки 25

1 І відділив Давид та очільники війська для служби синів Асафа, Гемана і Єдутуна, як пророків, що грали на цитрах, арфах і на цимбалах. А список цієї служби ввійшли:
2 від Асафових синів: Заккур, Йосип, Нетанія і Асар'їла, Асафові сини, при Асафі, що пророкував при царі.
3 Від Єдутуна, Єдутунові сини: Ґедалія, Цері, Ісая, Хашавія і Маттітія, шестеро при своєму батькові Єдутуні, що пророкував та грав на цитрі на дяку та на хвалу Господові.
4 Від Гемана, Геманові сини: Буккія, Маттанія, Уззіїл, Шевуїл, Єрімот, Хананія, Ханані, Еліата, Гіддалті, Ромамті, Езер, Йошбекаша, Маллоті, Готір і Махазіот.
5 Усі ці — сини Гемана, царського провидця Божих слів, щоб звеличувати його могутність. І дав Бог Геманові чотирнадцять синів та три дочки.
6 Усі вони співали при своєму батькові в Господній оселі та грали на цимбалах, на

арфах та цитрах в час служби в Божій оселі. А при царі були Асаф, Едутун та Геман.

7 І було їхнє число з їхніми братами, навченими співу для Господа, знавців своєї справи, двісті вісімдесят вісім.

8 І кинули вони жеребки, черга відповідно черзі, як малий, так і великий, як вчитель, так і учень.

9 І вийшов перший жеребок від Асафа для Йосипа, другий — Гедалії, йому і братам його та синам його, їх дванадцять.

10 Третій — Заккурові, синам його та братам його, їх дванадцять.

11 Четвертий — для Іцрі, синам його та братам його, їх дванадцять.

12 П'ятий — Нетанії, синам його та братам його, їх дванадцять.

13 Шостий — Буккії, синам його та братам його, їх дванадцять.

14 Сьомий — Єсар'їлові, синам його та братам його, їх дванадцять.

15 Восьмий — Ісаї, синам його та братам його, їх дванадцять.

16 Дев'ятий — Маттанії, синам його та братам його, їх дванадцять.

17 Десятий — Шім'ї, синам його та братам його, їх дванадцять.

18 Одинадцятий — Азаріїлові, синам його та братам його, їх дванадцять.

19 Дванадцятий — для Хашав'ї, синам його та братам його, їх дванадцять.

20 Тринадцятий — для Шуваїла, синам його та братам його, їх дванадцять.

21 Чотирнадцятий — для Маттії, синам його та братам його, їх дванадцять.

22 П'ятнадцятий — для Єремота, синам його та братам його, їх дванадцять.

23 Шістнадцятий — для Хананії, синам його братам його, їх дванадцять.

24 Сімнадцятий — для Йошбекаші, синам його та братам його, їх дванадцять.

25 Вісімнадцятий — для Ханані, синам його та братам його, їх дванадцять.

26 Дев'ятнадцятий — для Маллоти, синам його та братам його, їх дванадцять.

27 Двадцятий — для Елійяти, синам його та братам його, їх дванадцять.

28 Двадцять перший — для Готіра, синам його та братам його, їх дванадцять.

29 Двадцять другий — для Гіддалті, синам його та братам його, їх дванадцять.

30 Двадцять третій — для Махазіота, синам його та братам його, їх дванадцять.

31 Двадцять четвертий — для Ромамті-Езера, синам його та братам його, їх дванадцять.

1 хроніки 26

1 Черги придверних, від кораківців: Мешелемія, син Коре, з Асафових синів.

2 А в Мешелемії сини: первісток — Захарій, другий — Єдіаїл, третій — Зевадія, четвертий — Ятніїл,

3 п'ятий — Елам, шостий — Єгоханан, сьомий — Ел'єгоенай.

4 А в Овед-Едома сини: первісток — Шемая, другий — Єгозавад, третій — Йоах, четвертий — Сахар, п'ятий — Натанаїл,

5 шостий — Амміїл, сьомий — Іссахар і восьмий — Пеуллетай, бо поблагословив його Бог.

6 У сина його Шемаї народилися сини, що панували над оселею їхнього батька, бо

вони хоробрі вояки.

7 Сини Шемаї: Отні, Рефаїл, Овед і Елзавад з братами Елігу та Шемахія.

8 Усі ці з Оведових синів. Вони, їхні сини та брати здібні до праці по виконанню служби. Всього шістдесят два для Овед-Едома.

9 А в Мешелемії було вісімнадцять синів та братів.

10 А в Хоси, з синів Мерарі, сини: голова — Шімірі, бо хоч не був він первістком, та батько його настановив його за голову:

11 другий — Хілкія, третій — Тевалія, четвертий — Захарій. Усіх синів та братів у Хоси було тринадцять.

12 У цих чергах придверних, як голови, так відповідно їхні брати мали свої обов'язки по служінню в Господній оселі.

13 І кинули вони жеребки, як малий, так і великий, за оселею їхніх батьків, для кожної брами.

14 І впав жеребок на схід для Шелемії. І кинули жеребки для сина його Захарія, мудрого радника, і випав жеребок йому на північ,

15 для Овед-Едома — на південь, а для синів його — комори.

16 Для Шуппіма та для Хоси — на захід, разом з брамою Шаллехет, де піднімається битий шлях, варта навпроти варти.

17 На схід — шість левитів, на північ — четверо на день, на південь — четверо на день, а для комори — по двоє.

18 Для Парбару на захід четверо — для битого шляху, двоє — для Парбару.

19 Оце черги придверних із синів корахівців та з синів Мерарі.

20 А левити: Ахія був над скарбами Божої оселі та над скарбами святині.

21 Сини Ладана, сини Гершона, від Ладана, голови оселі батьків, від Ладана гершонівця: Єхіїлі.

22 Сини Єхіїлі: Зетам та Йоїл, брат його, — над скарбами Господньої оселі.

23 Для амравівців, для іцгарівців, для хевронівців, для аззіїлівців:

24 Шевуїл, син Гершома, сина Мойсея, головний над скарбами.

25 А брати його від Еліезера: його син — Рехавія, його син — Ісая, його син — Йорам, його син — Зіхрі і його син — Шеломіт.

26 Шеломіт та брати його були над усіма скарбами святині, які посвятив цар Давид та голови оселі батьків, тисяцькі, сотники та очільники війська,

27 з воєн та зі здобичі вони присвячували на підтримку оселі Господа,

28 і все, що посвятив пророк Самуїл і Саул, син Кішів, Авнер, син Нерів, і Йоав, син Церуїн, усе посвячене було в руці Шеломіта та братів його.

29 Від іцгаріїв: Кенанія та сини його — на роботи зовні храму, на писарів та на суддів.

30 Від хевронівців: Хашавія та брати його, тисяча сімсот здібних людей, що наглядали за всякими справами Ізраїля та царя на захід від Йордану.

31 Від хевронівців: Єрія — голова для хевронівців, для його нащадків, за оселею батьків. У сороковому році Давидового царювання вони були досліджені, і серед них

знайдено хоробрих чоловіків у гілеадському Язері.

32 А брати його — дві тисячі сімсот здібних голів оселі батьків. І цар Давид настановив їх над рувимівцями, гадівцями та над половиною плем'я Манасіїного для всякої Божої справи та справи царської.

1 хроніки 27

1 А Ізраїлеві сини, за їхнім числом, голови батьківських родів, тисяцькі, сотники та урядники, які служили цареві щодо всякої справи відділів, котрі змінювалися щомісяця на протязі року. Кожен відділ мав двадцять чотири тисячі.

2 Над першим відділом, на перший місяць — Яшовам, син Завдіїлів, а на відділ його — двадцять чотири тисячі.

3 Він був з Перецових синів, голова всіх військових очільників на перший місяць.

4 А над відділом другого місяця — ахохівець Додай, а очільник його відділу — Міклот. В його відділі — двадцять чотири тисячі.

5 Третій очільник війська на третій місяць — священник Беная, голова, а на його відділ — двадцять чотири тисячі.

6 Цей Беная — лицар з тридцяти й над тридцятьма. Над його відділом був син його Аммізавад.

7 Четвертий на місяць четвертий — Асаїл, брат Йоавів, а по ньому — син його Зевадія. На його відділ — двадцять чотири тисячі.

8 П'ятий на місяць п'ятий очільник — ізрах'янин Шамут, а на його відділ — двадцять і чотири тисячі.

9 Шостий на місяць шостий — Іра, син текояннина Іккеша, а на його відділ — двадцять чотири тисячі.

10 Сьомий на місяць сьомий — пелонянин Хелец з Єфремових синів, а на його відділ — двадцять чотири тисячі.

11 Восьмий на місяць восьмий — хушанин Сіббехай з Зерахівців, а на його відділ — двадцять чотири тисячі.

12 Дев'ятий на місяць дев'ятий — анатонянин Авіезер з веніяминівців, а на його відділ — двадцять чотири тисячі.

13 Десятий на місяць десятий — нетоф'янин Магарай з зерахівців, а на його відділ — двадцять чотири тисячі.

14 Одинадцятий на одинадцятий місяць — пір'атонянин Беная з Єфремових синів, а на його відділ — двадцять чотири тисячі.

15 Дванадцятий на дванадцятий місяць — нетоф'янин Хелдай з Отніїла, а на його відділ — двадцять чотири тисячі.

16 А над Ізраїлевими племенами були: для рувимівців — Еліезер, син Зіхрі. Для симеонівців — Шефатія, син Маахи.

17 Для Левія — Хашавія, син Кемуїла, для Аарона — Садок.

18 Для Юди — Елігу, з Давидових братів, для Іссахара — Омрі, син Михаїлів.

19 Для Завулону — Їшмая, син Овадії, для Нефталима — Єрімот син Азріїлів.

20 Для Єфремових синів — Осія, син Азазії, для половини Манасіїного плем'я — Йоїл, син Педаї.

21 Для половини Манасії в Гілеаді — Їддо, син Захарія, для Веніямина — Ясіїл, син Авнерів.

22 Для Дана — Азарїїл, син Єрохамів. Оце очільники Ізраїлевих племен.

23 А Давид не перерахував їх за віком від двадцяти років і нижче, бо Господь сказав був, що розмножить Ізраїля, як зорі небесні.

24 Йоав, син Церуїн, розпочав був рахувати, та не скінчив. І був за те гнів на Ізраїля, і не ввійшло те число в число хроніки царя Давида.

25 А над скарбами царськими — Азмавет, Адїїлів син, а над скарбами на полях, у містах, селах та залогах — Єгонатан, син Уззії.

26 А над тими, що працювали на полях, — Езрі, син Келувів.

27 А над виноградниками — рам'янин Шім'ї, а над запасами вина — шефам'янин Завді.

28 А над оливками та над сикоморами, що в Шефелі, — ґедерянин Баал-Ханан, а над запасами оливи — Йоаш.

29 А над великою худобою, що пасеться в Шароні, — шаронянин Шітрай, а над великою худобою в долинах — Шафат, син Адлаїв.

30 А над верблюдами — їзмаїльтянин Овіл, а над віслучками — меронотянин Єхдея.

31 А над дрібною худобою — гаґрянин Язіз. Усі оці — очільники маєтку, що мав цар Давид.

32 А писарем і радником був Йонатан, Давидів дядько, чоловік розумний. А Єхіїл, син Нахмоніїв, був із царськими синами.

33 А Ахітофель — радник цареві, а арк'янин Хушай — приятель царів.

34 А по Ахітофелю були Єгояда, син Бенаї, та Евїатар, а очільник царського війська — Йоав.

1 хроніки 28

1 І зібрав Давид усіх Ізраїлевих князів, голів племен, і очільників відділів, що служать цареві, і тисяцьких, і сотників, і очільників усякого маєтку та здобутку царя та синів його разом з євнухами та придворними, та всякого хороброго вояка до Єрусалиму.

2 І встав цар Давид на ноги свої та й сказав: "Послухайте мене, брати мої та народе мій! Я серцем своїм був за те, щоб збудувати храм миру для ковчега Господнього заповіту та на підніжок ніг нашого Бога, і я приготував потрібне для будівництва.

3 А Бог сказав мені: "Ти не збудуєш храм для мого ймення, бо багато крові пролив ти у війнах".

4 Та обрав Господь, Бог Ізраїлів, мене з усієї оселі батька мого, щоб бути царем над Ізраїлем навіки, бо Юду обрав він на володаря, а серед Юди оселю батька мого, а серед синів мого батька мене вподобав собі, щоб настановити царем над усім Ізраїлем.

5 А з усіх моїх синів, бо багатьох синів дав мені Господь, він обрав сина мого

Соломона, щоб сидів на троні Господнього царства над Ізраїлем.

6 І він сказав мені, що Соломон, син мій, він збудує його храм та подвір'я, бо його він обрав собі за сина, а він буде йому за Батька.

7 І він міцно поставить царство його навіки, якщо той дбатиме про виконання заповідей його та постанов, як цього дня.

8 Тож на очах усього Ізраїля, Господнього зібрання, та перед нашим Богом кажу вам: "Тримайтеся всіх заповідей Господа, Бога вашого, щоб ви посіли цей добрий край і віддали його на вічну спадщину по собі синам вашим.

9 А ти, сину мій Соломоне, знай Бога, Батька твого, і служи йому всім серцем та всією душею, бо Господь вивідує всі серця та знає думки людські. Якщо шукатимеш його, то ти знайдеш його, а якщо залишиш його, він залишить тебе назавжди.

10 Дивися ж, Господь обрав тебе збудувати цю священну будівлю. Будь ревним у праці цій! 11 І Давид дав своєму синові Соломонові плани Господньої оселі: притвору, приміщень його, скарбниць його, верхніх кімнат, кімнат його внутрішніх, приміщення для ковчегу,

12 і план усього, що було в душі його для подвір'я Господньої оселі, і для всіх кімнат навколо, для скарбів Божої оселі та для скарбів святині,

13 і для відділів священників та левитів, і для всякої служби Господньої оселі, і для всяких речей службових Господньої оселі.

14 І він встановив вагу золота для всіх золотих речей кожної служби, і вагу срібла для всіх срібних речей, для всіх речей кожної служби,

15 і вагу золота для золотих свічників та золотих їхніх лампадок, і вагу срібла для срібних свічників та лампадок його.

16 І дав золота вагою для столів хлібів показних, для кожного столу і срібла для срібних столів,

17 і видельця, і кропильниці, і чарки з чистого золота, і для золотих келихів, вагою для кожного келиха, і для келихів срібних, вагою для кожного келиха.

18 А для кадильного жертовника дав очищеного золота вагою, і на подобу воза, для золотих херувимів, що простягають крила свої й покривають над ковчегом Господнього заповіту.

19 Усе це він дізнався з письма Господньої руки, що була над ним, і з планів.

20 І сказав Давид до сина свого Соломона: "Будь сильним і хоробрим, не бійся і берися до справи, бо Господь Бог, Бог мій, з тобою, він не покине тебе й не залишить тебе аж до закінчення всього будівництва Господньої оселі...

21 А оце черги священників та левитів для всякої служби Божої оселі. Вони будуть з тобою в усякій праці ревні люди, здібні на всяку службу, а князі та весь народ, готові до виконання наказів твоїх".

1 хроніки 29

1 І сказав цар Давид до всієї громади: "Син мій Соломон, що його одного Бог обрав, ще молодий та тендітний, а ця праця велика, бо не для людини ця будівля, а для

Господа Бога.

2 А я доклав усіх зусиль, щоб приготувати для храму свого Бога золото на золоті речі, і срібло на срібні, і мідь на мідні, і залізо на залізні, і дерево на дерев'яні, каміння шогамське та до оправ, каміння нофехське та кольорове, і всякий коштовний камінь та безліч мармуру.

3 І ще для оселі Бога мого, є в мене скарб власного золота та срібла, і його я віддаю для оселі свого Бога, понад усе, що я приготував для святого храму:

4 три тисячі талантів золота, офірського золота, і сім тисяч очищеного срібла на покриття стін тих будівель

5 на кожную золоту річ та на кожную срібну, і на все, що робитимуть майстри. Хто ще пожертвує, щоб сьогодні наповнити свою руку жертвою для Господа?"

6 І стали жертвувати князі батьківських родів та голови Ізраїлевих племен, і тисяцькі та сотники, і царські урядники.

7 І дали вони на будівництво Божї оселі золота на п'ять тисяч талантів та десять тисяч дарейків, і срібла на десять тисяч талантів, і міді на вісімнадцять тисяч талантів, а заліза на сто тисяч талантів.

8 А в кого знайшлося при ньому коштовне каміння, ті дали його до скарбниці Господньої оселі, до руки гершонівця Єхіїла.

9 І радів народ за їхню жертву, бо вони жертвували Господові від усього серця, а також цар Давид радів великою радістю.

10 І поблагословив Давид Господа на очах усієї громади. І сказав Давид: "Благословенний ти, Госпode, Боже Ізраїля, нашого батька, від віку й аж до віку!

11 Твоя, Госпode, могутність і сила, велич і вічність, слава і все на Небесах та на Землі! Твої, Госпode, царства, і ти всім голова!

12 І багатство та слава від тебе, і ти пануєш над усім, і в руці твоїй сила та хоробрість, і в руці твоїй звеличити та зміцнити все.

13 Тож нині, Боже наш, ми дякуємо тобі, і славимо твоє величне ім'я.

14 І хто-бо я, і хто народ мій, що маємо силу так жертвувати, як це? Бо все це від тебе, і з твоєї руки дали ми тобі.

15 Бо ми приходьки перед обличчям твоїм та чужинці, як усі наші батьки! Бо нетривалі наші дні на землі — мов та тінь!

16 Госпode, Боже наш, уся ця безліч, яку ми приготували для будівництва тобі храму для ймення твоєї святості, з твоєї руки вона, і все це твоє!

17 І я знаю, Боже мій, що ти вивідуєш серце й любиш щирість. У щирості серця свого я жертвував це все, і я з радістю дивлюся на присутній тут твій народ, що жертвує себе тобі.

18 Госпode, Боже Авраама, Ісака та Якова, наших батьків, збережи ж навіки цей нахил думок серця народу твого, і міцно прихили їхнє серце до себе!

19 А моєму синові Соломонові дай нерозділене серце, щоб виконувати твої заповіді, свідoctва та устами, і щоб робити все для побудови цієї твердині, для якої я все приготував!"

20 І сказав Давид до всієї громади: "Поблагословіть же Господа, вашого Бога!" І вся громада поблагословила Господа, Бога своїх батьків, і схилюлися всі, вклонившись до землі Господові й цареві.

21 І наступного дня принесли вони для Господа жертви, і спалили цілопалення для Господа, тисячу бичків, тисячу баранів, тисячу овечок, ливні їхні жертви і безліч жертв за всього Ізраїля.

22 І вони їли й пили перед Господом того дня з великою радістю, і вдруге настановили Соломона, Давидового сина, і помазали його Господові на володаря, а Садока на священика.

23 І сів Соломон на Господньому троні за царя на місці свого батька Давида, і щастило йому, і його слухав весь Ізраїль.

24 І всі князі та вояки, а також усі сини царя Давида піддалися під Соломона.

25 І Господь звеличив Соломона перед усім Ізраїлем, і дав йому таку царську велич, якої не було перед ним у жодного царя в Ізраїлі.

26 І царював Давид, син Єсеїв, над усім Ізраїлем.

27 Сорок років він царював над Ізраїлем. У Хевроні царював він сім років, а в Єрусалимі царював тридцять три.

28 І помер він у добрій сивині, ситий днями, багатством та славою, а замість нього зацарював син його Соломон.

29 А всі справи царя Давида, ось вони описані в історії провидця Самуїла, в історії пророка Натана і в історії провидця Гада,

30 разом з усім його царюванням, його подвигами та подіями, що відбулися з ним, з Ізраїлем та з усіма царствами тих країв.

ДРУГА КНИГА ХРОНІКИ

2 хроніки 1

1 І звеличився Соломон, син Давидів, над царством своїм, а Господь, Бог його, був з ним, і вельми звеличив його.

2 І сказаав Соломон до всього Ізраїля, до тисяцьких, сотників, суддів, до князів усього Ізраїля та голів батьківських родів.

3 І пішли Соломон та вся громада з ним до висоти, що в Гівеоні, бо там був намет Божого заповіту, який зробив Мойсей, раб Господній, у пустелі.

4 Сам Божий ковчег Давид переніс із Кір'ят-Єаріму в Єрусалим, де він поставив йому намет.

5 А мідний жертovníк, що зробив був Веселііл, син Урії, сина Хурового, він поставив перед наметом Господнім. І Соломон з громадою звертався там до Бога.

6 І прийшов Соломон туди перед Господнє обличчя до мідного жертovníка, що стояв перед наметом зібрання, і приніс на ньому тисячу цілопалень.

7 Тієї ночі явився Бог Соломонові та й запитав його: "Скажи, чого дати тобі!"

8 І відповів Соломон Богові: "Ти виявив був велику ласку до батька мого Давида, і настановив царем мене замість нього.

9 Тож, Господе, Боже, хай збудеться слово твоє до батька мого Давида, бо ти настановив мене царем над народом численним, як порох землі.

10 Дай же мені мудрість та знання, щоб умів я виходити та входити перед цим народом, бо кому під силу судити цей великий твій народ?"

11 І сказав Бог до Соломона: "За те, що це було на серці твоєму, і ти не просив багатства, маєтків та слави, ані душі ворогів своїх, а також довгих днів не просив ти, а попросив для себе мудрості та знання, щоб судити народ мій, над яким я настановив тебе царем,

12 то дасться тобі мудрість та знання, а багатство, і маєтки та славу я дам тобі такі, яких не було між царями перед тобою, і по тобі не буде таких!"

13 І прийшов Соломон з висоти, що в Гівеоні, до Єрусалиму, від намету зібрання, і зацарював над Ізраїлем.

14 І зібрав Соломон колісниці та вершників, і було в нього тисяча чотириста колісниць та дванадцять тисяч вершників, і він тримав їх по колісничних містах та при цареві в Єрусалимі.

15 І зібрав цар у Єрусалимі срібла та золота, мов каміння, а кедрів зібрав чисельністю, як сикомор, що в Шефелі.

16 А коней для Соломона царські купці купували в Єгипті та в Кеве.

17 І вони постачали з Єгипту колісницю за шість сотень срібла, а коня за сотню й п'ятдесят. І так вони своєю рукою постачали це все для всіх хітійських та сирійських царів.

18 І Соломон наказав будувати оселю для Господнього ймення та царський палац для себе.

2 хроніки 2

1 І виділив Соломон сімдесят тисяч душ носіїв та вісімдесят тисяч каменотесів у горах, а керівників над ними — три тисячі шістсот.

2 І послав Соломон до Хірама, царя тирського, промовляючи: "Як зробив ти батькові моему Давидові, і послав був йому кедри на будівництво помешкання його, так зроби й мені.

3 Ось я будую храм для ймення Господа, Бога мого, щоб присвятити йому, щоб кадити перед його обличчям запашне кадило, і для повсякчасного покладення хліба та для цілопалення на ранок і на вечір, на суботи й на молодики та на свята Господа, Бога нашого. Навіки це над Ізраїлем!

4 А храм, який я будую, великий, бо Бог наш більший від усіх богів!

5 А хто має силу збудувати йому храм, коли небо й небеса небес не обіймають його? І хто я, що збудую йому храм? Хіба тільки на кадіння перед обличчям його!

6 Тож пошли мені людину, майстра по золоту, сріблу, міді, залізу, пурпуру, червені, блакиті та майстра з різьблення мережива, разом з тими майстрами, що зі мною в Юді

та в Єрусалимі, яких приготував батько мій Давид.

7 І пошли мені з Лівану дерева кедрового, кипарисового та сандалового, бо я знаю, що твої раби фахівці з вирубки дерева ліванського. І оце мої раби будуть рабами твоїми,

8 щоб приготувати мені багато дерева, бо цей храм, що я будую, буде надзвичайно величний!

9 А дереворубам, що стинають дерева, рабам твоїм, дам я пшениці, як поживи, двадцять тисяч корів, та ячменю двадцять тисяч корів, і вина двадцять тисяч батів, і оливи двадцять тисяч батів".

10 І послав Хірам, цар тирський листа до Соломона, написавши: "Через любов Господа до народу свого поставив він тебе над ним за царя".

11 І сказав Хірам: "Благословенний Господь, Бог Ізраїлів, що створив Небеса та Землю, що дав цареві Давидові сина мудрого, який має розум та багатий на знання, який збудує оселю для Господа та царську оселю для себе!

12 Я посилаю тобі мудру та знаючу людину, Хурама-Аві,

13 сина жінки з Данових дочок, а батько його тирянин, що майстер по золоту, сріблу, міді, залізу, камененю, дереву, пурпуру, блакиті, віссону, червені та майстер із різьблення мережива, який зможе втілити всякий задум, що буде даний йому, разом з майстрами твоїми та з майстрами пана мого Давида, батька твого.

14 А пшеницю, ячмінь, оливу та вино, про які казав мій пан, хай посилає своїм рабам.

15 А ми нарубаємо дерев з Лівану за всякою твоєю потребою, і спровадимо їх тобі плотами морем до Яфи, а ти спровадиш їх до Єрусалиму".

16 І перелічив Соломон усіх людей приходьків, що в Ізраїлевому краї, за переписом Давида, його батька, і було їх сто п'ятдесят три тисячі шістсот.

17 І він розподілив їх на сімдесят тисяч носіїв та вісімдесят тисяч каменотесів у горах, та тридцять тисяч шістсот виконробів.

2 хроніки 3

1 І розпочав Соломон будувати оселю для Господа в Єрусалимі на горі Морія, що вказана була батькові його Давидові, на місці току євусеянина Орнана, яке приготував Давид.

2 Розпочав він будувати другого місяця, другого дня, четвертого року свого царювання.

3 А це основа будови оселі Божої: довжина шістдесят ліктів старою мірою, а ширина двадцять ліктів.

4 Притвор був довжиною двадцять ліктів, за шириною храму, а висота сто двадцять. І покрив він його зсередини чистим золотом.

5 Великий зал він покрив кипарисовим деревом і покрив його добрим золотом, і вирізав на ньому зображення пальм та ланцюгів.

6 І оздобив він той храм коштовним каменем і золотом з Парваїму.

7 І покрив він золотом храм, балки, пороги, і стіни його та його двері, а на стінах

вирівав херувимів.

8 І зробив святе святих: довжина й ширина його двадцять ліктів, за шириною храму. І покрив він його добрим золотом, на шість сотень талантів.

9 А вага цвяхів на шеклі золота була п'ятдесят. І верхні кімнати покрив золотом.

10 І вирізьбив він у святому святих двох херувимів, і покрив їх золотом.

11 А крила херувимів були довжиною двадцять ліктів, одне крило — на п'ять ліктів, дотикалося стіни храму, а крило інше — п'ять ліктів, дотикалося крила іншого херувима.

12 А крило другого херувима — п'ять ліктів, дотикалося стіни храму, а крило інше — п'ять ліктів, прилягало до крила іншого херувима.

13 Розмах крил цих херувимів — двадцять ліктів. Вони стояли на ногах своїх, обличчями звернуті до храму.

14 І зробив він завісу з блакиті, пурпуру, червені та віссону, і оздобив її херувимами.

15 І зробив він перед храмом дві колони, тридцять п'ять ліктів заввишки, а маківки, що на верху їх, п'ять ліктів.

16 І зробив ланцюги, як у девірі, і дав їх на верхи тих колон. І зробив сотню гранатових плодів, і дав на ланцюги.

17 І поставив колони перед храмом, одну праворуч, а іншу ліворуч. Праву назвав Яхін, а ліву — Боаз.

2 хроніки 4

1 І зробив мідного жертовника, двадцять ліктів довжина йому, двадцять ліктів ширина і десять ліктів висота йому.

2 І зробив він кругле лите море, десять на міру ліктем від краю до краю його, і п'ять на міру ліктем у висоту, і тридцять ліктів на міру мірничим шнуром по колу.

3 А під ним були фігури волів навколо моря, що з усіх сторін оточують його, на десять ліктів на міру ліктем. Два ряди волів, відлитих єдиним литтям з морем.

4 Воно стояло на дванадцятьох волах, три повернуті на північ, три повернуті на захід, три повернуті на південь і три повернуті на схід. А море на них зверху, а задом повернуті всі до середини.

5 Товщина його була на долоню, а край його, як край келиха у вигляді квітки лілеї. Містило воно три тисячі батів.

6 І зробив десять умивальниць, і поставив п'ять праворуч, а п'ять ліворуч, щоб мити в них, приготоване на цілопалення, а море для священників, щоб митися в ньому.

7 І зробив десять однакових золотих свічників, і поставив їх у храмі п'ять праворуч, а п'ять ліворуч.

8 І зробив десять столів, і поставив у храмі, п'ять праворуч, а п'ять ліворуч. І зробив сто золотих кропильниць.

9 І зробив священниче подвір'я та подвір'я велике, і двері до подвір'я, і їхні двері покрив міддю.

10 А море поставив з правого боку на південний схід.

11 Також зробив Хурам горнята, лопатки та кропильниці. І закінчив Хурам роботи для царя Соломона в Божій оселі:

12 дві колони, дві кулясті маківки на верху тих колон, дві мережки на покриття обох кулястих маківок, що зверху на колонах,

13 чотири сотні гранатів для обох мережок, два ряди гранатів для однієї мережки, щоб покрити обидві маківки, що на тих колонах.

14 І зробив підстави й умивальниці на тих підставах,

15 одне море і дванадцять волів під ним,

16 горнята, лопатки, видельця і всі їхні речі зробив Хурам-Авів цареві Соломонові для Господньої оселі з відполірованої міді.

17 На Йорданській рівнині відливав їх цар у глинистій землі між Суккотом та Цередою.

18 І зробив Соломон усіх цих речей у великій кількості, бо не обліковувалася вага міді.

19 І зробив Соломон усі речі, що в Божій оселі, та золотого жертовника й столи, а на них хліб показний,

20 і свічники, і їхні лампадки, щоб запалювати їх за постановою перед девіром, із щирого золота.

21 А квітки, лампадки і щипчики із щирого золота.

22 Також ножиці, кропильниці, ложки і кадильниці зі щирого золота. І вхідні двері, внутрішні двері до святого святих та двері храму теж із золота.

2 хроніки 5

1 І були закінчені Соломоном усі роботи для оселі Господньої. І вніс він освячені речі свого батька Давида і срібло, і золото, все це дав Соломон до скарбниці оселі Божої.

2 Тоді Соломон зібрав до Єрусалиму Ізраїлевих старшин, усіх голів племен, очільників батьківських родів Ізраїлевих синів, щоб перенести ковчега Господнього заповіту з Давидового Міста, воно — Сіон.

3 І були зібрані до царя всі ізраїльтяни на свято, воно — сьомого місяця.

4 І прийшли всі Ізраїлеві старшини, і левити понесли ковчега.

5 Понесли священики та левити ковчега і намет зібрання, і всі святі речі, що в наметі.

6 А цар Соломон та вся Ізраїлева громада, що зібралася при ньому перед ковчегом, приносили в жертву дрібну й велику худобу, що через велику кількість не була ані записана, ані порахована!

7 І священики внесли ковчега Господнього заповіту до його місця, до девіру, в святе святих, під крила херувимів.

8 А херувими розпрстертими крилами затінювали над ковчегом та над його жердинами зверху.

9 А ті жердини були довгі, і голівки їхні були видні з ковчегу, що перед девіром, а назовні не були видні. І так вони там аж до цього дня.

10 У ковчезі не було нічого, окрім двох таблиць, що поклав Мойсей на Хориві, коли Господь склав був заповіт з Ізраїлевими синами при виході їх із Єгипту.

11 І як священики виходили із святині, а всі священики, що були там, освятилися, незалежно від їхньої черги,

12 а левити співаки, усі вони, аж до Асафа, Гемана, Едутуна, і синів їхніх та братів їхніх у віссоновому вбранні, з цимбалами, з арфами та з цитрами, стояли на схід від жертовника, а з ними сто двадцять священиків, що сурмили в сурми,

13 і як злилися звуки сурм, цимбалів та інших музичних інструментів в один, і як співаки заспівали на хвалу й дяку Господові: "Добрий-бо він, бо навіки його милосердя", — то оселя Господня наповнилася хмарою...

14 І не могли священики стояти й служити через ту хмару, бо слава Господня наповнила оселю Божу...

2 хроніки 6

1 Тоді Соломон промовив: "Господе, ти сказав, що пробуватимеш у густому мороці храму.

2 І я збудував тобі храм, місце твого пробування навіки!"

3 Потім повернув цар обличчя своє, і поблагословив усю Ізраїлеву громаду, що стояла.

4 І сказав: "Благословенний Господь, Бог Ізраїлів, що своїми вустами розмовляв був з моїм батьком Давидом, і руками своїми виконав, промовляючи:

5 "Від того дня, коли я вивів свій народ з Єгипетського краю, я не обрав собі міста з усіх Ізраїлевих племен, щоб збудувати храм для перебування мого імені там. І не обрав я нікого, щоб був володарем над народом моїм, Ізраїлем.

6 Та нині обрав я Єрусалим на пробування мого імені там, і обрав я Давида, щоб був над народом моїм, Ізраїлем".

7 І було на серці мого батька Давида збудувати храм для ймення Господа, Бога Ізраїлевого.

8 Та сказав Господь до мого батька Давида: "За те, що на твоєму серці було збудувати храм для ймення мого, ти зробив добре, що було тобі на серці.

9 Тільки ти не збудуєш його, але син твій, що вийде із стегон твоїх, він збудує цей храм для ймення мого!"

10 І виконав Господь своє слово, що він промовляв. І став я замість батька свого Давида, сівши на Ізраїлевому троні, як казав був Господь, і я збудував цей храм для ймення Господа, Бога Ізраїлевого.

11 І поставив я там ковчег, що в ньому Господній заповіт, який він склав із синами Ізраїлевими".

12 І став він перед Господнім жертовником навпроти всієї Ізраїлевої громади, і простяг свої руки.

13 А до цього Соломон зробив був мідне підвищення, і поставив його на середину подвір'я, п'ять ліктів довжина йому, п'ять ліктів ширина і три лікті висотою. І став він на ньому на коліна свої навпроти всього Ізраїлевого зібрання, простяг свої руки до неба,

14 та й сказав: "Господе, Боже Ізраїлів! Нема подібного тобі Бога на небі та на землі! Ти стережеш заповіт та виявляєш ласку до своїх рабів, що ходять перед твоїм обличчям усім своїм серцем.

15 Ти виконав своєму рабові Давидові, батькові моєму, що обіцяв йому. Промовляв ти йому своїми вустами, а рукою своєю виконав, як цього дня.

16 А зараз, Господе, Боже Ізраїлів, виконай для свого раба Давида, мого батька, те, що ти обіцяв йому: "Не переведеться перед обличчям моїм ніхто з тих, що мають сидіти на Ізраїлевому троні, якщо тільки сини твої пильнуватимуть свої шляхи, щоб ходити в Законі моєму, як ти ходив перед обличчям моїм".

17 Тож, Господе, Боже Ізраїлів, хай виконається слово твоє, яке ти сказав рабові своєму Давидові.

18 Бо чи ж справді Бог сидить з людиною на землі? Ось небо та небо небес не обіймають тебе, що ж тоді храм цей, що я збудував?

19 І ти прислухаєшся до молитви свого раба та до його благання, Господе, Боже мій, щоб почути прохання моє та молитву, якою раб твій молиться перед обличчям твоїм,

20 щоб очі твої були відкриті на цей храм вдень і вночі, на те місце, про яке ти сказав, що покладеш ім'я своє там, щоб чути молитву, якою буде молитися твій раб на цьому місці.

21 І ти прислухатимешся до благань свого раба та свого народу, Ізраїля, що молитимуться на цьому місці. І ти почувеш з місця свого пробування, з небес, почувеш, і пробачиш.

22 Якщо згрішить людина проти свого ближнього, і буде змушена принести клятву з присутнім у ній прокляттям, і під цією клятвою прийде і стане перед твоїм жертovníком у цьому храмі,

23 то ти почувеш з небес, і судитимеш своїх рабів, і винесеш вирок несправедливому, щоб дати його шлях на його голову, і виправдаєш справедливого, щоб дати йому за його справедливістю.

24 А якщо твій народ, Ізраїль, буде побитий ворогом за гріхи перед тобою, і коли вони звернуться, і хвалитимуть ім'я твоє, і молитимуться, і благатимуть тебе в цьому храмі,

25 то ти почувеш з небес, і пробачиш гріх народу свого, Ізраїля, і повернеш їх до землі, яку дав ти їм та їхнім батькам!

26 Коли затримається небо, і не буде дощу, бо грішать тобі, то вони помоляться на цьому місці, і славитимуть ім'я твоє, і з гріха свого навернуться, бо ти впокорюватимеш їх,

27 то ти почувеш на небесах, і пробачиш гріх своїх рабів та народу свого, Ізраїля, бо

покажеш їм той добрий шлях, яким вони підуть, і ти даси дощ на край свій, якого ти дав своєму народові на спадщину!

28 Коли голод буде в краю, моровиця коли буде, посуха, цвіль, сарана, черва коли буде, коли вороги гнобитимуть його в містах його, коли буде яке лихо, яка хвороба,

29 усяка молитва, усяке благання, що буде від якої людини чи від усього народу твого, Ізраїля, коли хто зазнає лиха чи скрути, і простягне руки свої до цього храму,

30 то ти почуєш з небес, місця пробування свого, і пробачиш, і даси тій людині за всіма її шляхами, бо ти знаєш серце її, адже тільки ти один знаєш серце людське,

31 щоб вони боялися тебе, і ходили твоїми шляхами по всі дні, які вони житимуть на поверхні землі, що ти дав батькам нашим!

32 Також і чужинця, який не з народу твого, Ізраїля, і він прийде з далекого краю заради ймення твого великого та сильної витягнутої руки твоєї, і прийде, і помолиться в цьому храмі,

33 то ти почуєш це з небес, місця пробування свого, і зробиш усе, про що проситиме тебе той чужинець, щоб усі народи землі знали ім'я твоє, та щоб боялися тебе, як народ твій, Ізраїль, і щоб знали вони, що ім'я твоє кличеться в цьому храмі, що я збудував!

34 Коли народ твій вийде воювати з ворогами своїми, шляхом, яким ти пошлеш їх, і помоляться вони до тебе в напрямку до цього міста, що ти обрав його, та храму, що я збудував для ймення твого,

35 то ти почуєш з небес їхню молитву та їхнє благання, і вчиниш з ними справедливо!

36 Коли вони згрішать тобі, бо нема людини, щоб вона не згрішила, і ти розгніваєшся на них, і даси їх ворогові, а їхні поневолювачі візьмуть їх у неволю до краю далекого чи близького,

37 і коли вони прийдуть до розуму в краю, куди взяті в неволю, і повернуться, і благатимуть тебе в краю своєї неволі, промовляючи: "Ми згрішили, викривили шлях свій, і були несправедливі",

38 і коли вони повернуться до тебе всім своїм серцем і всією душею своєю в краю своєї неволі, куди їх поневолили, і помоляться в напрямку до свого краю, що ти дав їхнім батькам, і в напрямку міста, яке ти обрав, та храму, що я збудував для ймення твого,

39 то ти почуєш з небес, з місця пробування свого, їхню молитву та їхнє благання, і вчиниш з ними справедливо, і пробачиш своєму народові, що згрішив тобі!

40 Тож, Боже мій, благаю, хай будуть очі твої відкриті, а вуха твої наставлені до молитви з цього місця!

41 А зараз устань, о Господе, Боже, та увійди у свій відпочинок, ти й ковчег сили твоєї! Хай священники твої, о Господе Боже, в порятунок одягнуться, і хай побожні твої добром звеселяться!

42 Господе Боже, не відвертай обличчя від свого помазанця, згадай про ласку свою, яку ти виявив до свого раба Давида!"

2 хроніки 7

1 А коли Соломон закінчив молитися, то зійшов вогонь з небес, і поглинув цілопалення та жертви, а слава Господня наповнила храм той!

2 І священики не могли ввійти до Господньої оселі, бо слава Господня наповнила оселю Господню.

3 А всі Ізраїлеві сини бачили, як сходив вогонь та Господня слава на храм той, і вони попадали і вклонилися обличчям до землі, і дякували Господові: "Добрий бо він, бо навіки його милосердя!"

4 А цар та весь народ приносили жертву перед Господнім обличчям.

5 І приніс цар Соломон на жертву худоби великої двадцять дві тисячі, а худоби дрібної — сто двадцять тисяч. І виконали обряд освячення Божої оселі цар та весь народ.

6 А священики стояли на вартах своїх, а левити — з музичними інструментами для супроводу Господньої пісні, які зробив цар Давид на подяку Господові, "Бо навіки його милосердя", щоб прославляти похвальними піснями Господа. Священики сурмили навпроти них, а весь Ізраїль стояв...

7 І посвятив Соломон середину подвір'я, що перед Господньої оселі, бо приніс там цілопалення та лій мирних жертв, адже мідний жертovníк, якого зробив Соломон, не міг умістити цілопалення й хлібної жертви та лою.

8 І влаштував тоді Соломон свято на сім день, а весь Ізраїль був з ним, дуже велике зібрання, що зійшлося від входу в Хамат і аж до Єгипетського потоку.

9 А восьмого дня були врочисті збори, бо обряд освячення жертovníка справляли сім день, і сім день — свято.

10 А дня двадцять третього сьомого місяця відпустив він народ до їхніх наметів, веселих та з радістю в серці, через усе те добро, що вчинив Господь Давидові й Соломонові, та народові своєму Ізраїлеві.

11 І закінчив Соломон оселю Господа та палац царський, і в усьому, що приходило Соломонові на серце, щоб зробити в оселі Господа та в своєму палаці, щастило йому.

12 І явився Господь Соломонові вночі та й сказав йому: "Вислухав я молитви твої, та обрав це місце для себе на храм жертви.

13 Якщо я замкну небеса, і не буде дощу, і якщо накажу сарані поїсти землю, і якщо нашлю моровицю на народ мій,

14 і впокоряться люди мої, що над ними кличеться ім'я моє, і помоляться, і шукатимуть ім'я моє, і повернуть з лихих своїх шляхів, то я вислухаю з небес, і пробачу їхній гріх, та й зцілю їхній край.

15 Віднині очі мої будуть відкриті, а вуха мої наставлені на молитви з цього місця.

16 Я обрав і освятив цей храм, щоб ім'я моє було там навіки, мої ж очі та серце моє будуть там по всі дні.

17 І якщо ти ходитимеш перед обличчям моїм, як ходив був батько твій Давид, щоб зробити все, що наказав я тобі, і якщо триматимешся уставів моїх та права мого,

18 то поставлю певним трон царства твого, як я обіцяв батькові твоєму Давидові, промовляючи: "Не буде в тебе переводу нікому з пануючих в Ізраїлі!"

19 А якщо ви відвернетесь та покинете устави мої й заповіді мої, що я дав вам, і підете, і будете служити іншим богам, і будете вклонятися їм,

20 то я повириваю їм із моєї землі, яку дав їм, а цей храм, що я освятив для ймення свого, відкину від обличчя свого, і дам його за приказку та за посміховисько серед усіх народів!

21 А про храм цей, що був найвищий, кожен, хто проходитиме біля нього, з подивом запитає: "За що Господь зробив так цьому краєві та храмові цьому?"...

22 І скажуть: "За те, що вони покинули Господа, Бога батьків своїх, який вивів їх із Єгипетського краю, і ходили за іншими богами, і вклонялися їм, і служили їм, тому він навів на них усе оце лихо!"..."

2 хроніки 8

1 І сталося по двадцятьох роках, коли Соломон будував оселі для Господа та собі, 2 то міста, які дав Хурам Соломонові, Соломон розбудував їх, і осадив там Ізраїлевих синів.

3 І пішов Соломон до Хават-Цови, і здолав її.

4 І відбудував він Тадмор у пустелі, та всі міста для запасів, що побудував у Хаматі.

5 І побудував він Бет-Хорон горішній та Бет-Хорон долішній, твердинні міста, мури, брами та засуви,

6 і Баалат, і всі міста для запасів, що були в Соломона, і всі міста для колісниць, і міста для вершників, і все, що прагнув Соломон збудувати в Єрусалимі й на Лівані, та в усьому краї його панування.

7 Весь народ, що залишився з хіттеян, амореян, періздеян, хіввеян і з євусеян, що вони не з Ізраїля,

8 з їхніх синів, що залишилися по них у краї, що їх не знищили Ізраїлеві сини, то їх Соломон узяв на данину, і так аж до цього дня.

9 А Ізраїлевих синів Соломон не використовував для підневільної праці, вони були військовими, керували сторожою його, колісницями та вершниками.

10 У царя Соломона було двісті п'ятдесят намісників, що панували над народом.

11 А фараонову дочку перевів Соломон з Давидового Міста до помешкання, що збудував для неї, як сказав: "Не буде сидіти мені жінка в палаці Давида, Ізраїлевого царя, бо святий він, адже Господній ковчег увійшов у нього".

12 Тоді Соломон приніс цілопалення для Господа на Господньому жертovníку, якого він збудував перед притвором,

13 щоб за потребою кожного дня приносити жертву за Мойсеевим наказом, на суботи, на молодики і на свята тричі на рік: у свято Опрісноків і в свято Тижнів, і в свято Кучок.

14 І поставив він, за розпорядком Давида, батька свого, черги священиків на їхню службу і левитів на їхніх вартах на хвалу та на службу відповідно до священиків за

потребою кожного дня, і придверних у їхніх чергах для кожної брами, бо такий був наказ Давида, Божого раба.

15 І не відступали вони від наказів царя про священників та левитів, щодо всякої речі й щодо скарбів.

16 І були завершені всі починання Соломонові з будівництва оселі Господньої, від закладин Господньої оселі й аж до закінчення всіх робіт у ній.

17 Тоді пішов Соломон до Еційон-Геверу та до Елоту, що на морському узбережжі Едому.

18 І прислав йому Хурам через своїх рабів кораблі та рабів, що знали море. І пішли вони з Соломоновими рабами до Офіру, і привезли звідти чотириста п'ятдесят талантів золота для царя Соломона.

2 хроніки 9

1 А цариця Шеви почула була про славу Соломонову, і прийшла в Єрусалим випробувати Соломона запитаннями. Прийшла вона з дуже великим багатством, з верблюдами, що несли пахощі та безліччю золота й коштовного каміння. І прийшла вона до Соломона, і розмовляла з ним про все, що було на серці її.

2 І Соломон відповідав їй на всі її запитання, і не було запитання, на яке б він не відповів їй.

3 І побачила цариця Шеви всю Соломонову мудрість та палац, що він збудував,

4 і їжу на столі його, і помешкання рабів його, і поставу слуг його та їхній одяг, і чашників його та їхній одяг, і вхід, яким він входить до Господньої оселі, і не могла вона надивуватися.

5 І сказала вона до царя: "Правдою було те, що я чула в своєму краї про твої справи та про твою мудрість.

6 І не вірила я словам, аж поки сама не прийшла та не побачили мої очі, і ось не була представлена мені й половина великої твоєї мудрості. Ти перевищив ту славу, про яку я чула!

7 Щасливі люди твої і щасливі твої слуги, що завжди стоять перед обличчям твоїм та слухають твою мудрість!

8 Хай буде благословенний Господь, Бог твій, що вподобав тебе, щоб посадити тебе на свій трон за царя у Господа, Бога твого, через любов Бога твого до Ізраїля, щоб утвердити його навіки. І він настановив тебе над ними царем, щоб судити за справедливістю!"

9 І дала вона цареві сто двадцять талантів золота, і багато пахощів та коштовне каміння. Ще не бувало таких пахощів, як ті, що цариця Шеви дала цареві Соломонові.

10 І також Хурамові раби та раби Соломонові, що довозили золото з Офіру, спроваджували алмугове дерево та коштовне каміння.

11 І поробив цар з алмугового дерева сходи для Господньої та царської оселі, і гусли, і арфи для співаків. І такі речі, як вони, небачені перед тим у Юдеї.

12 А цар Соломон дав цариці Шеви все, чого вона бажала, більше того, що вона

привезла до царя. І пішла вона назад до свого краю, вона та слуги її.

13 І була вага того золота, що надходило щорічно для Соломона, шістьсот шістьдесят шість талантів золота,

14 окрім того, що надходило від купців та від торговців. І всі царі арабські та намісники краю привозили золото й срібло Соломонові.

15 І зробив цар Соломон дві сотні великих щитів з кутого золота, шість сотень шеклів кутого золота йшло на одного щита,

16 та три сотні щитів менших з кутого золота, три сотні шеклів золота йшло на одного щита. І цар віддав їх до будинку з ліванської деревини.

17 І зробив цар великий трон із слонової кістки, і покрити його чистим золотом.

18 До золотого підніжжя трону вели шість східців, з боків сидіння були поручні та два леви, що стояли при поручнях.

19 Дванадцять левів стояли на шести східцях з обох боків. По всіх царствах не було так зроблено!

20 І весь посуд для пиття царя Соломона був із золота, і всі речі палацу з ліванської деревини були зі широго золота, нічого із срібла, воно не цінувалося за Соломонових днів.

21 Бо цареві кораблі ходили до Таршішу з Хурамовими рабами. Раз на три роки приходили таршіські кораблі, що довозили золото та срібло, слонову кістку, мавп та пав.

22 І став цар Соломон найбільшим від усіх земних царів, щодо багатства та мудрості.

23 І всі земні царі бажали бачити Соломона, щоб послухати його мудрості, що Бог дав у його серце.

24 І вони щорічно приносили кожен свої подарунки, речі срібні та золоті, одяг, зброю, пахощі, коні та мули.

25 І було в Соломона чотири тисячі кінських жолобів для коней колісниць, і дванадцять тисяч вершників, і він розподілив їх по колісничних містах та при цареві в Єрусалимі.

26 І він панував над усіма царями від Річки й аж до краю филистимлян, і аж до єгипетського кордону.

27 І Соломон наскладав у Єрусалимі срібла, мов того каміння, а кедрів наскладав, як сикомори, що в Шефелі.

28 А коней приводили Соломонові з Єгипту та з усіх країв.

29 А решта Соломонових справ, перших та останніх, ото вони описані в історії пророка Натана, в пророцтві шілонянина Ахії і в видіннях провидця Єді про Єровоама, Неватового сина.

30 І царював Соломон у Єрусалимі над усім Ізраїлем сорок років.

31 І спочив Соломон зі своїми батьками, і поховали його в Місті Давида, батька його, а замість нього зацарював син його Рехавоам.

2 хроніки 10

1 І пішов Рехавоам до Сихему, бо до Сихему зійшовся весь Ізраїль, щоб настановити його царем.

2 І як почув це Єровоам, Неватів син, а він був у Єгипті, куди втік від царя Соломона, то повернувся звідти.

3 І послали покликати його. І прийшов Єровоам та весь Ізраїль, і вони сказали до Рехавоама:

4 "Твій батько вчинив був тяжким наше ярмо, а ти полегши непосильну працю нашу та тяжке ярмо, що наклав був на нас твій батько, і ми служитимемо тобі".

5 А він відповів їм: "Через три дні поверніться до мене за відповіддю". І пішов той народ.

6 І запитав цар Рехавоам у старших, що стояли перед обличчям його батька Соломона, коли він був живий: "Як ви порадите відповісти цьому народові?"

7 І вони сказали йому: "Якщо ти будеш добрим з цим народом, і зробиш, як вони просять, і промовлятимеш їм добрі слова, то вони будуть тобі рабами по всі дні".

8 Та він відкинув пораду старших, що радили йому, і радився з молодиками, що вирости разом з ним і стояли перед ним.

9 І сказав він до них: "Що ви порадите, і що відповімо цьому народові, який просив мене, полегшити ярмо, що мій батько наклав був на них".

10 І сказали йому ті молодики, що вирости з ним: "Так скажеш тому народові, який казав тобі, що твій батько наклав був тяжке ярмо на них, а ти щоб полегшив його: "Мій мізинець товщий за стегна мого батька!"

11 Мій батько наклав був на вас тяжке ярмо, а я додам до вашого ярма! Батько мій карав вас бичами, а я битиму скорпіонами"..."

12 І прийшов Єровоам та весь народ до Рехавоама третього дня, як цар сказав: "Поверніться до мене третього дня".

13 І цар жорстоко відповів їм. І відкинув цар Рехавоам пораду старших,

14 і відповів їм за порадою тих молодиків: "Мій батько наклав був тяжке ярмо на вас, а я додам до нього! Батько мій карав вас бичами, а я каратиму скорпіонами!"...

15 І не послухав цар народу, бо це спричинене було від Бога, щоб справдилося слово Господа, яке він сказав був через шілонянина Ахію, Неватового сина.

16 І побачив весь Ізраїль, що цар не послухав їх, і народ відповів цареві: "Яка нам частина в Давиді? Нема нам спадщини у сині Єсея! Усі до наметів своїх, о Ізраїлю! Тож дивися тепер за оселею своєю, Давиде!" І пішов весь Ізраїль до наметів своїх...

17 І з цього часу тільки над Ізраїлевими синами, що сиділи в Юдиних містах, царював Рехавоам.

18 Якось послав цар Рехавоам Гадорама, що був над даниною, та Ізраїлеві сини закидали його камінням, і він помер. А цар Рехавоам поквапився сісти на колісницю та втекти до Єрусалиму...

19 І відпав Ізраїль від оселі Давидової, і так є аж до цього дня.

2 хроніки 11

1 І прийшов Рехавоам до Єрусалиму, і зібрав оселю Юдину та Веніяминову, сто вісімдесят тисяч добірних вояків, щоб воювати з Ізраїлем та повернути царство Рехавоамові.

2 І було Господнє слово до Шемаї, чоловіка Божого:

3 "Скажи Рехавоамові, Соломоновому синові, цареві Юдиному, та всьому Ізраїлеві в Юді та в Веніяміні,

4 що так сказав Господь: "Не йдіть і не воюйте зі своїми братами! Поверніться кожен до помешкання свого, бо ця річ сталася від мене!" І вони послухали Господніх слів, і повернулися з походу на Єровоама.

5 І осів Рехавоам у Єрусалимі, і побудував твердинні міста в Юді.

6 І відбудував він Віфлеєм, Етам, Текою,

7 Бет-Цур, Сохо, Адуллам,

8 Гату, Марешу, Зіф,

9 Адораїм, Лахіш, Азеку,

10 Цору, Аялон і Хеврон, міста твердинні, що в Юді та в Веніяміні.

11 І зміцнив він ті твердині, і дав у них очільників, запаси, оливи й вина,

12 а до кожного окремого міста — великі щити та списи, і дуже зміцнив їх. І був його Юда та Веніамин.

13 А священики та левити, що були в усьому Ізраїлі, зібралися до нього від усіх кордонів.

14 Левити кидали пасовиська свої та власність свою, і приходили до Юди та до Єрусалиму, бо Єровоам та сини його усунули їх від священичого служіння Господові,

15 і понаставляли собі священиків для висот та демонів, та для телят, що він наробив.

16 А за ними, з усіх Ізраїлевих племен ті, що віддавали своє серце шукати Господа, Бога Ізраїля, приходили до Єрусалиму приносити жертви Господові, Богові батьків своїх.

17 І зміцнили вони Юдине царство, і підсилили Рехавоама, Соломонового сина, на три роки, бо вони ходили три роки шляхом Давида та Соломона.

18 І взяв собі Рехавоам жінку Махалат, дочку Єрімота, Давидового сина, та Авіхаїл, дочку Еліава, Ісаєвого сина.

19 І вона народила йому синів: Єуша, Шемарію і Загама.

20 А по ній він узяв Мааху, дочку Авесаломову, і вона народила йому Авію, Аттая, Зізу і Шеломіта.

21 І покохав Рехавоам Мааху, Авесаломову дочку, над усіх жінок своїх та наложниць своїх, бо він узяв вісімнадцять жінок та шістдесят наложниць, і породив двадцять вісім синів та шістдесят дочок.

22 А за голову над братами своїми Рехавоам поставив Авію, Маахиного син, бо він волів настановити його царем.

23 І вчиняв він мудро, і порозсилав усіх синів своїх до всіх країв Юди й Веніямина, до всіх твердинних міст, і дав їм добре утримання, і підшукав їм багато жінок.

2 хроніки 12

1 І як зміцніло Рехавоамове царство й став він сильний, то покинув він і весь Ізраїль з ним, Господній закон.

2 І п'ятого року царя Рехавоама, пішов Шішак, єгипетський цар, на Єрусалим, бо вони зрадили Господові,

3 з тисячею двомастами колісниць та з шістдесятьма тисячами вершників, а кількості народу, що прийшов з ним з Єгипту, лівіянам, суккійянам та кушанам, не було числа.

4 І здобув він твердинні міста, що в Юді, і прийшов аж до Єрусалиму.

5 А пророк Шемаї прийшов до Рехавоама та Юдиних князів, що зібралися до Єрусалиму, втікаючи перед Шішаком, та й сказав до них: "Так сказав Господь: "Ви залишили мене, а тому я залишив вас і видав у Шішакову руку!6 І впокорилися Ізраїлеві князі та цар, і сказали: "Справедливий Господь!"

7 А коли Господь побачив, що вони впокорилися, то було Господнє слово до Шемаї: "Впокорилися вони, не нищитиму їх, залишу трохи людей на порятунок, і не вилетється гнів мій на Єрусалим через Шішака.

8 Бо вони стануть йому за рабів, та й зрозуміють тоді, що то служити мені, і що служити царствам земним".

9 І вийшов Шішак, єгипетський цар, на Єрусалим, і забрав скарби оселі Господньої та скарби палацу царевого. Забрав він усе, і золоті щити, що Соломон зробив був.

10 А цар Рехавоам зробив замість них мідні щити, і передав їх на руки керманичів сторожі, що стерегли вхід до царського помешкання.

11 І бувало, як тільки цар ішов до Господньої оселі, приходили бігуни, та й носили їх, а потім повертали їх до комори бігунів.

12 А коли він впокорився, то відвернувся від нього Господній гнів, і він не знищив його всього. Та й у Юдеї були ще справи добрі.

13 І зміцнівся цар Рехавоам у Єрусалимі й царював. А Рехавоам був віку сорока одного року, коли зацарював, і царював він сімнадцять років у Єрусалимі, у тому місті, яке обрав Господь з усіх Ізраїлевих племен, щоб покласти там своє ймення. А ім'я його матері — аммонітка Наама.

14 І робив він лихе, бо не схиляв свого серця, щоб звертатися до Господа.

15 А Рехавоамові справи, перші й останні, ото вони описані в історії пророка Шемаї та провидця Іддо, відповідно родословної. І точилися війни між Рехавоамом та Єровоамом по всі дні.

16 І спочив Рехавоам зі своїми батьками, і був він похований у Давидовому Місті, а замість нього зацарював його син Авія.

2 хроніки 13

1 Вісімнадцятого року царювання Єровоама зацарював Авія над Юдою.

2 Три роки царював він у Єрусалимі. А ім'я його матері — Міхая, дочка Уріїла з Гів'ї. І війна точилася між Авією та між Єровоамом.

3 І розпочав Авія війну з військом хоробрих вояків, чотириста тисяч добірних вояків, а Єровоам приготував до війни вісімсот тисяч хоробрих вояків.

4 І встав Авія на горі Цемараїм, що в Єфремових горах, та й сказав: "Послухайте мене, Єровоаме, та весь Ізраїлю!

5 Чи ж не вам знати, що Господь, Бог Ізраїлів, дав Давидові царство над Ізраїлем навіки, йому та сином його, соляною угодою?

6 Та встав Єровоам, Неватів син, раб Соломона, Давидового сина, і повстав на пана свого.

7 І зібралися до нього люди нічим не зайняті та нікчемні, і стали міцніші від Рехавоама, Соломонового сина. А Рехавоам був юнак м'якосердий, і не встояв проти них.

8 А сподівається встояти проти Господнього царства в руці Давидових синів, а вас велика кількість, і з вами золоті телята, яких Єровоам наробив вам за богів.

9 Чи ж ви не виганяли Господніх священиків, Ааронових синів, та левитів? І понаставляли ви собі священиків, як ставлять народи цих країв, кожен, хто прийде, щоб посвятитися молодим бичком та сімома баранами, то стає священиком для того, що не є Богом.

10 А наш Бог — Господь, і ми не полишили його, а наші священики, що служать Господові, це Ааронові сини, а левити — при службі.

11 І ми приносимо Господові цілопалення кожного ранку та кожного вечора, і запашне кадило, і укладання хліба на чистому столі, і золотий свічник та лампади його, щоб запалювати щовечора, бо ми стережемо службу Господа, нашого Бога, а ви полишили його!

12 І ось з нами на чолі Бог, і священики його, і голосні сурми, щоб сурмити на вас. Ізраїлеві сини, не воюйте з Господом, Богом вашим, бо вам не поведеться!"

13 А Єровоам вирядив засідку, щоб пішла позад них, і були вони перед Юдою, а засідка позад них.

14 І побачили юдеї, що на них напали спереду та ззаду! І кликали вони до Господа, а священики сурмили в сурми...

15 І закричали юдеї. І як юдеї закричали, то Бог ударив Єровоама та всього Ізраїля перед Авією та перед Юдою.

16 І втікали ізраїльтяни перед Юдою, і Бог дав їх у їхню руку.

17 І завдав Авія та народ його нищівної поразки їм, і попадали трупи з Ізраїля, п'ятсот тисяч добірних вояків!

18 І впокорилися Ізраїлеві сини того часу, а Юдині сини зміцніли, бо опиралися на Господа, Бога їхніх батьків.

19 І гнався Авія за Єровоамом, і здобув від нього Бет-Ел та залежні його міста, і Ешану та залежні її міста, і Ефрон та залежні його міста.

20 І Єровоам так і не оговтався вже за днів Авії. І вдарив його Господь, і він помер.

21 І зміцнився Авія, і взяв собі чотирнадцять жінок, і породив двадцять двох синів та шістнадцять дочок.

22 А решта Авійєвих справ, і шляхи його та слова його описані в історії пророка Іддо.

23 І спочив Авія зі своїми батьками, і поховали його в Давидовому Місті, а замість нього зацарював син його Аса. За його днів у краї був мир десять років.

2 хроніки 14

1 І робив Аса добре в очах Господа, Бога свого.

2 І прибрав він жертовники чужих богів та висоти, і зруйнував кам'яні стовпи для божків, і постинав святі дерева.

3 І наказав він Юді звертатися до Господа, Бога батьків своїх, і виконувати його Закон та заповіді.

4 І прибрав він з усіх Юдиних міст висоти та подоби сонця. І настав спокій у царстві при ньому.

5 І побудував він твердинні міста в Юді, бо був спокій у краї, і не було в ньому війни за тих років, бо Господь дав йому мир.

6 І сказав він до Юди: "Побудуймо ці міста, й обнесімо муром і вежами з брамами та засувами. Адже цей край наш, бо зверталися ми до Господа, нашого Бога. Зверталися ми, і він дав нам мир навколо". І вони будували, і їм щастило.

7 І було в Аси війська з великими щитами та списами, триста тисяч з Юди, а з Веніямина двісті вісімдесят тисяч таких, що носять малого щита, та лучників. Усі вони хоробрі вояки.

8 І вийшов на них кушеянин Зерах з мільйонним військом та з трьома сотнями колісниць, і прибув аж до Мареші.

9 І вийшов Аса проти нього, і вони вишикувалися до бою в долині Цефат при Мареші.

10 І закликав Аса до Господа. Бога свого, промовляючи: "Господе, нема кому, окрім тебе, допомогти сильному або слабкому. Допоможи нам, Господе, Боже наш, бо ми на тебе опираємося, і в ім'я твоє ми прийшли на цю безліч. Господе, ти Бог наш, хай людина не має сили проти тебе!"

11 І побив Господь кушеян перед Асою та перед Юдою, і кушеяни повтікали.

12 І гнав їх Аса та народ, що був з ним, аж до Герару. І попадало з кушеян багато, так що ніхто з них не залишився живий, бо вони були потрощені перед Господнім обличчям та перед табором його. І захопили вони дуже багато здобичі.

13 І побили вони всі міста навколо Герару, бо Господній страх був на них. І пограбували вони всі ті міста, бо там було багато здобичі.

14 Зруйнували вони також намети пастухів, і зайняли велику кількість дрібної

худоби й верблюдів, та й повернулися до Єрусалиму.

2 хроніки 15

1 На Азарію, сина Оведа, злинув дух Божий.

2 І вийшов він перед Аси та й сказав йому: "Послухайте мене, Асо, весь Юдо й Веніяміне! Господь з вами, якщо будете з ним, і якщо шукатимете його, дасть вам знайти себе. А якщо ви полишите його, полишить він і вас!

3 У Ізраїля було багато днів, коли був він без правдивого Бога, і без священика-вчителя та без Закону.

4 І повернувся він в утиску своєму до Господа, Бога Ізраїлевого, і вони шукали його, і він дав їм знайти себе.

5 А тими часом не було спокою ані тому, хто виходить, ані тому, хто входить, бо був великий неспокій серед усіх мешканців краю.

6 І воював народ проти народу та місто проти міста, бо Бог бентежив їх усяким лихом.

7 А ви будьте міцні, і хай не ослабнуть ваші руки, бо є нагорода за ваші справи!"

8 А коли Аса почув ці слова та пророцтво, яке розповів пророк Азарія, син Оведів, то зміцнився, і викинув поганські огиди з усього краю Юдиного та Веніяминового, та з міст, які він здобув у Єфремових горах, і відновив Господнього жертовника, що перед Господнім притвором.

9 І зібрав він усього Юду, Веніямина та тих, що мешкали тимчасово з ними з Єфрему і з Манасії, і з Симеона, бо дуже багато перебігли до нього з Ізраїля, коли побачили, що з ним Господь, його Бог.

10 І вони зібралися до Єрусалиму третього місяця, п'ятнадцятого року царювання Аси.

11 І принесли вони того дня в жертву для Господа зі здобичі, яку привели: сім сотень худоби великої і сім тисяч худоби дрібної.

12 І постановили вони звертатися до Господа, Бога їхніх батьків, усім своїм серцем та всією своєю душею.

13 А кожен, хто не звертатиметься до Господа, Бога Ізраїля, буде вбитий від малого й до великого, від чоловіка і аж до жінки.

14 І запряглися вони Господові гучним голосом, під вигуки, звуки сурми та рога.

15 І тішився весь Юда тією присягою, бо вони запряглися всім серцем своїм, і всією своєю волею шукали його, і він дав їм знайти себе. І Господь дав їм мир навколо.

16 І навіть Мааху, матір царя Аси, й її він позбавив права бути царицею, бо вона зробила була ідола Астарті. І Аса порубав боввана її, розтер і спалив у долині Кедрон.

17 Та висоти залишилися в Ізраїля, але Асине серце було все з Господом по всі його дні.

18 І вніс він до Божої оселі святі речі свого батька та святі речі свої, срібло, золото й посуд.

19 А війни не було аж до тридцять п'ятого року царювання Аси.

2 хроніки 16

1 Тридцять шостого року царювання Аси пішов Баша, Ізраїлів цар, проти Юди, і будував Раму, щоб ніхто не міг увійти до Аси, царя Юдиного, і вийти від нього.

2 І виніс Аса срібло та золото із скарбниць Господньої та цареві оселі, і послав до Бен-Гадада, царя сирійського, що сидів у Дамаску, промовляючи:

3 "Є угода між мною та тобою, і між батьком моїм та батьком твоїм. Ось послав я тобі срібла та золота, піди і зламай угоду свою з Башею, царем Ізраїлевим, і хай він відійде від мене".

4 І послухав Бен-Гадад царя Аси, і послав головних над своїм військом на Ізраїлеві міста, і вони поруйнували Йіона, і Дана, і Авел-Маїма та всі запаси міст Нефталимових.

5 І як Баша це почув, то зупинив роботи з будівництва Рами.

6 А цар Аса взяв усього Юду, і вони винесли каміння Рами та її деревину, що з неї будував був Баша, і збудував з того Геву та Міцпу.

7 А того часу прийшов провидець Ханані до Аси, Юдиного царя, та й сказав до нього: "Через те, що ти опирався на сирійського царя, а не опирався на Господа, Бога свого, тому втекло з твоєї руки військо сирійського царя.

8 Хіба не були кушеяни та лівіяни військом великим, з численними колісницями й вершниками? Та коли ти обперся на Господа, він дав їх у твою руку.

9 Бо очі Господні дивляться по всій землі, щоб зміцнити тих, у кого все їхнє серце до нього. Тому вчинив ти нерозумно, і віднині будуть у тебе війни!"

10 І розгнівався Аса на провидця, і кинув його до в'язниці, бо був у гніві на нього за це. І став тоді Аса тиснути й на інших з народу.

11 І оце Асині справи, перші та останні, ось вони описані в книзі Юдиних та Ізраїлевих царів.

12 І занедужав Аса тридцять дев'ятого року свого царювання на свої ноги, і хвороба його була тяжка. Та й у хворобі своїй не звертався він до Господа, а до лікарів.

13 І помер Аса сорок першого року свого царювання, і спочив зі своїми батьками.

14 І поховали його в могилі, яку він викопав собі в Давидовому Місті. І поклали його на ложі, що він наповнив пахощами та різними, майстерно зробленими, маслами. І влаштували на його честь дуже велике паління.

2 хроніки 17

1 А замість нього зацарював син його Йосафат, і зміцнився він над Ізраїлем.

2 І поставив він військо по всіх укріплених Юдиних містах, і виставив залоги в Юдиному краї та в Єфремових містах, які був здобув його батько Аса.

3 І був Господь з Йосафатом, бо він ходив шляхами прабатька свого Давида, і не шукав Ваалів.

4 Бо він звертався до Бога свого батька, і ходив за його заповідями, а не за звичаями Ізраїля.

5 І Господь зміцнив його царство в руці його, і несла вся Юдея подарунки

Йосафатові, і мав він велике багатство та славу.

6 І стало хоробрим його серце на шляхах Господніх, і він прибрав висоти та Астарті з Юди.

7 А третього року свого царювання послав він до своїх очільників, Бен-Хаїла, Овадії, Захарії, Натанайла і до Міхаї, щоб вони навчали в Юдиних містах.

8 А з ними були левити: Шемая, Натанія, Зевадія, Асаїл, Шемірамот, Єгонатан, Адонія, Товія, Тов-Адонія і священики Елішама та Єгорам.

9 І навчали вони в Юдеї, а з ними була книга Закону Господнього. І ходили вони довкола по всіх Юдиних містах, і навчали серед народу.

10 І був страх Господній на всіх царствах краю, що навколо Юди, і вони не воювали з Йосафатом.

11 А від филистимлян приносили Йосафатові подарунки та срібло данини, також араби приводили йому дрібну худобу, сім тисяч сімсот баранів та сім тисяч сімсот цівів.

12 І Йосафат усе зміцнювався. І побудував він у Юді твердині та міста на запаси.

13 І мав він багато добра по Юдиних містах, і хоробрих вояків у Єрусалимі.

14 А оце їхній список, за оселями їхніх батьків. Тисячі від Юди: очільник Адна, а з ним триста тисяч хоробрих вояків.

15 А при ньому очільник Єгоханан, а з ним двісті вісімдесят тисяч.

16 А при ньому Амасія, син Зіхрі, що присвятив себе Господові, а з ним двісті тисяч хоробрих вояків.

17 А від Веніямина: хоробрий вояк Ел'яда, а з ним двісті тисяч озброєних луками та щитами.

18 А при ньому Єгозавад, а з ним сто вісімдесят тисяч озброєного війська.

19 Оці служили цареві, разом з тими, яких цар умістив по твердинних містах по всьому Юді.

2 хроніки 18

1 І мав Йосафат велике багатство та славу, і він посвоячився з Ахавом.

2 А по кількох роках пішов він до Ахава в Самарію. І Ахав зарізав багато худоби дрібної та худоби великої йому та народові, що з ним, і вмовив його піти на гілеадський Рамот.

3 І запитав Ахав, цар Ізраїлів, у Йосафата, царя Юдиного: "Чи підеш зі мною до гілеадського Рамоту?" А той відповів йому: "Я — як ти, народ мій — як твій народ, буду разом з тобою на війні".

4 І запропонував Йосафат Ізраїлевому цареві запитати в Господ.

5 І зібрав Ізраїлів цар чотири сотні пророків, та й запитав у них: "Чи йти нам війною на гілеадський Рамот, чи не йти?" А ті сказали: "Іди, і Бог дасть його в цареву руку!"

6 І сказав Йосафат: "Чи нема тут ще Господнього пророка, щоб звернутися до нього".

7 І сказав Ізраїлів цар до Йосафата: "Є ще один чоловік, щоб через нього

звернутися до Господа. Та я ненавиджу його, бо він не пророкує на мене добре, а по всі дні свої тільки лихе. Це Михей, син Їмлин". А Йосафат сказав: "Хай цар не каже таке!"

8 І покликав Ізраїлів цар одного євнуха й сказав: "Приведи негайно Михея, Їмлиного сина!"

9 А цар Ізраїлів та Йосафат, цар Юдин в царському одязі, сиділи кожен на троні своєму при вході брами Самарії, а всі пророки пророкували перед ними.

10 А Цідкія, Кенаанин син, зробив собі залізні роги й сказав: "Так сказав Господь: "Оцим битимеш сиріян аж до винищення їх!11 І всі пророки пророкували так: "Виходь до гілеадського Рамоту, і матимеш успіх, і Господь дасть його в цареву руку!"

12 А той посланець, що пішов покликати Михея, сказав до нього: "Ось слова тих пророків, одностайно звіщають цареві добре. Хай же буде слово твоє таке, як кожного з них, скажи й ти добре".

13 І сказав Михей: "Як живий Господь, що скаже Господь, тільки те скажу!"

14 І прийшов він до царя, а цар запитав у нього: "Михею, чи йти війною на гілеадський Рамот, чи ні?" А той відповів: "Вийдіть, і матимете успіх, і вони будуть дані в вашу руку".

15 І сказав йому цар: "Аж скільки разів я заприсягав тебе, що ти не казатимеш мені нічого, окрім правди в ім'я Господа?"

16 А той відповів: "Я бачив усього Ізраїля, розпорошеного по горах, немов вівці, що не мають пастуха. І сказав Господь: "Нема в них пана, хай повернуться з миром кожен до помешкання свого!17 І сказав Ізраїлів цар до Йосафата: "Чи ж не казав я тобі, він не пророкуватиме мені доброго, а тільки лихе?"

18 Тоді Михей сказав їм слово Господнє: "Бачив я Господа, що сидів на престолі своєму, а все небесне військо стояло праворуч та ліворуч нього.

19 І сказав Господь: "Хто вмовить Ахава, Ізраїлевого царя, і він вийде й упаде в гілеадському Рамоті?" І той казав так, а той казав так.

20 А один дух вийшов, став перед Господнім обличчям та й сказав: "Я вмовлю його!" І запитав його Господь: "Чим?"

21 А той відповів: "Я вийду й стану духом неправди у встак усіх його пророків". А Господь сказав: "Ти зможеш вмовити його, іди та й зроби так!"

22 І нині оце Господь дав духа неправди у уста оцих твоїх пророків, і Господь сказав на тебе недобре"...

23 І підійшов Цідкія, Кенаанин син, і вдарив Михея по щоці та й запитав: "Як це перейшов дух Господній від мене, щоб розмовляти з тобою?"

24 А Михей відповів: "Ось ти побачиш це того дня, коли ввійдеш до внутрішньої кімнати, щоб сховатися"...

25 І сказав Ізраїлів цар: "Візьміть Михея, і відведіть його до Амона, очільника міста, та до Йоаша, царевого сина,

26 та й скажете, що так сказав цар: "Посадіть цього до в'язниці, і давайте йому їсти скупо хліба й води, аж поки я не повернуся з миром""!.

27 А Михей сказав: "Якщо справді повернешся ти з миром, то не промовляв

Господь через мене". І додав: "Слухайте це, всі люди!"

28 І вийшов Ізраїлів цар та Йосафат, цар Юдин, до гілеадського Рамоту.

29 І сказав Ізраїлів цар до Йосафата: "Я переодягнуся й піду в бій, а ти одягни свій царський одяг!" І переодягнувся Ізраїлів цар, і пішли в бій.

30 А сирійський цар наказав головним над своїми колісницями: "Не воюйте ні з малим, ні з великим, а шукайте Ізраїлевого царя!"

31 І як головні над колісницями побачили Йонатана, то вони сказали: "Це Ізраїлів цар!" І вони оточили його, щоб битися з ним. І закричав Йосафат, і Господь допоміг йому, і Бог відвів їх від нього.

32 І як головні над колісницями побачили, що це не Ізраїлів цар, то повернули від нього.

33 А один знехотя натягнув лука, та й ударив Ізраїлевого царя між поясом та панцером. А той сказав візникові: "Заверни назад, і вивези мене з поля бою, бо я поранений"...

34 Посилився бій того дня, і Ізраїлів цар був змушений стояти на колісниці проти сиріян аж до вечора. І помер він у час заходу сонця...

2 хроніки 19

1 І повернувся Йосафат, цар Юдин, з миром до помешкання свого в Єрусалим.

2 І вийшов перед нього провидець Єгу, син Ханані, та й сказав до царя Йосафата: "Гнів від Господа на тобі за допомогу несправедливому та любов до тих, хто ненавидить Господа.

3 Але й добре знайшлося в тебе, бо ти винищив Астарті з краю, і нахилив своє серце, щоб шукати Господа".

4 І осів Йосафат у Єрусалимі, і він знову виходив між народ від Беер-Шеви аж до Єфремових гір, і навертав їх до Господа, Бога їхніх батьків.

5 І понаставляв він суддів у краю, по всіх укріплених Юдиних містах, для кожного міста.

6 І сказав він до суддів: "Дивіться, що ви робите, бо не для людини ви судите, а для Господа, і він з вами у справі суду.

7 Віднині хай буде Господній страх на вас. Стережіться, бо Господь, Бог наш, не терпить, несправедливості, хабарництва та нерівності особи перед судом".

8 А також у Єрусалимі понаставляв Йосафат з левитів, священників та з голів батьківських осель Ізраїля для Господнього суду та для розв'язання суперечок. І повернулися вони до Єрусалиму.

9 І він наказав їм: "Робіть у страху Господньому, вірністю та всім серцем.

10 А щодо всякої суперечки, що прийде до вас від ваших братів, що сидять по містах своїх, де треба розсудити чи то за кров, чи то за Закон, чи то за заповідь, чи за устами, чи за право, то застережете їх, і вони не згрішать Господові, і не буде гніву на вас та на ваших братів. Так робіть, і не згрішите!

11 А це ось священник Амарія голова над вами до всяких Господніх речей, а Завадія,

син Ізмаїлів, володар Юдиної оселі, до всякої царевої речі, і писарі левити перед вами. Беріться до роботи і хай буде Господь з вами у ваших добрих справах!"

2 хроніки 20

1 І сталося по тому, пішли моавіяни та аммоніяни, а з ними деякі з меунян, проти Йосафата війною.

2 І прийшли й доповіли Йосафатові: "Прийшла на тебе сила силенна з того боку моря, з Сирії, і вони вже в Хацзон-Тамарі, воно Ен-Геді".

3 І злякався Йосафат, і постановив звернутися до Господа. І він проголосив піст на всю Юдею.

4 І зібралися юдеї просити допомоги від Господа, також прийшли з усіх Юдиних міст просити Господа.

5 І став Йосафат серед громади Юдиної та єрусалимської в Господній оселі, перед новим подвір'ям, та й сказав:

6 "Господе, Боже батьків наших! Чи ж не ти Бог на небесах? І ти пануєш над усіма царствами народів, і в руці твоїй сила та міць, і нема такого, хто б став проти тебе!

7 Чи ж не ти, Боже наш, вигнав мешканців цього краю перед народом твоїм, Ізраїлем, і дав його Авраамовим нащадкам, вірним твоїм навіки?

8 І вони осіли в ньому, і збудувавши тобі в ньому святиню для ймення твого, сказали:

9 Якщо прийде на нас лихо, меч, моровиця чи голод, то ми станемо перед цим храмом та перед обличчям твоїм, бо ім'я твоє в цьому храмі, і звернемося до тебе з нашого утиску, і ти почувеш, і допоможеш.

10 А нині ось сини Аммонові й Моавові та мешканці гори Сеїр, що через них ти не дав ізраїльтянам пройти, коли вони виходили були з Єгипетського краю, і вони минули їх, і не винищили їх.

11 І оце вони відплачують нам навалою, щоб вигнати нас із спадку твого, який ти дав нам.

12 Боже наш, чи ж ти не осудиш їх? Нема-бо в нас сили перед цією силою силенною, що йде на нас, і ми не знаємо, що зробимо, бо наші очі на тебе!"

13 А всі юдеї стояли перед Господнім обличчям, також їхні діти, жінки та сини.

14 А на Яхазіїлові, синові Захарії, сина Бенаї, Єїїла, сина Маттанії, левитові з Асафових синів, був дух Господній серед громади,

15 і він сказав: "Послухайте, весь Юдо й мешканці Єрусалиму та царю Йосафате! Так промовляє до вас Господь: "Не бійтеся й не жахайтеся перед цією силою-силенною, бо не ваша ця війна, а Божя!

16 Завтра йдіть на них, ось вони входять узбіччям Ціцу, і ви їх знайдете в кінці долини, навпроти пустелі Єруїл.

17 Не вам воювати, ставайте до бою, і побачите, що Господній порятунок з вами, Юдо й Єрусалиме! Не бійтеся й не жахайтеся, завтра виходьте перед них, а Господь буде з вами!"

18 І вклонився Йосафат обличчям до землі, а весь Юда та мешканці Єрусалиму попадали перед Господнім обличчям, щоб уклонитися Господові.

19 І встали левити з синів кегатівців та з синів кораківців, щоб хвалити Господа, Бога Ізраїлевого гучними голосами.

20 І повставали вони вдосвіта, і вийшли до пустелі Текоя. А як вони виходили, став Йосафат та й сказав: "Послухайте мене, Юда та мешканці Єрусалиму! Вірте в Господа, вашого Бога, і будете запевнені, вірте пророкам його, і щаститиме вам!"

21 І радився він з народом, і поставив співаків для Господа, і вони хвалили велич святості, коли йшли перед військом, промовляючи: "Дякуйте Господові, бо навіки його милосердя!"

22 А як розпочали вони співати та хвалити, дав Господь засідку на синів Аммонових і Моавових та на мешканців гори Сеїр, що прийшли були проти Юди, і були вони побиті,

23 бо повстали аммоніяни та моавіяни на мешканців гори Сеїр, щоб убивати їх, і щоб винищити. А коли вони покінчили це з мешканцями Сеїру, стали воювати один проти одного.

24 І коли Юда прийшов до вартової вежі в пустелі, і поглянули вони на натовп, аж ось трупи, що попадали на землю, і ніхто не врятувався.

25 І прийшов Йосафат та народ його, щоб пограбувати їхню здобич, і знайшли серед них дуже багато маєтку, одягу і коштовностей. І вони взяли собі стільки, що не могли нести. Три дні вони все грабували ту здобич, бо численна була вона.

26 А четвертого дня зібралися вони до долини Бераха, бо там благословляли Господа, тому назвали те місце долиною Бераха, і так його називають аж до сьогодні.

27 І повернулися з радістю всі юдеї та мешканці Єрусалиму, на чолі з Йосафатом до Єрусалиму, бо звеселив їх Господь порятунком від їхніх ворогів.

28 І прибули вони до Єрусалиму з арфами, з цитрами та сурмами до Господньої оселі.

29 І був Божий страх на всі царства країв, коли вони почули, що Господь воював з Ізраїлевими ворогами...

30 І мало спокій Йосафатове царство, і дав йому його Бог мир навколо.

31 І царював Йосафат над Юдою. Він був віку тридцяти п'яти років, коли зацарював, і царював він у Єрусалимі двадцять п'ять років. А ім'я його матері Азува, дочка Шілхи.

32 І ходив він шляхом свого батька Аси, і не збочував з неї, роблячи добре в Господніх очах.

33 Тільки висоти не винищив, і народ ще не був усім серцем з Богом своїх батьків.

34 А решта Йосафатових справ, перші й останні, ото вони описані в записах Єгу, сина Ханані, що внесене до книги Ізраїлевих царів.

35 А по тому поєднався Йосафат, цар Юдин, з Ахазією, Ізраїлевим царем, що робив несправедливо.

36 І поєднався він з ним, щоб побудувати кораблі та ходити на них до Таршішу. І побудували вони кораблі в Еційон-Гевері.

37 Та Еліезер, син Додави, з Мареші, пророкував на Йосафата, промовляючи: "За те, що ти поєднався з Ахазією, поруйнував Господь справи рук твоїх!" І розбилися ті кораблі, і не допливли до Таршішу...

2 хроніки 21

1 І спочив Йосафат з батьками своїми. І був він похований у Давидовому Місті, а замість нього зацарював син його Єгорам.

2 І були в нього брати, Йосафатові сини: Азарія, Єхіїл, Захарій, Азарія, Михаїл і Шефатія, усі вони сини Йосафата, Ізраїлевого царя.

3 І дав їм їхній батько великі подарунки срібла, золота і коштовності з твердинними містами в Юді, а царство дав первісткові Єгорові.

4 І став Єгорам на царстві батька. І зміцнився він, і вбив усіх братів своїх мечем, а також декого з Ізраїлевих очільників.

5 Єгорам був віку тридцяти двох років, коли зацарював, і царював він вісім років у Єрусалимі.

6 І ходив він шляхом Ізраїлевих царів, як робила оселя Ахавова, бо Ахавова дочка була йому за жінку. І робив він лихе в Господніх очах.

7 Та не прагнув Господь знищити оселю Давидову заради заповіту, що склав був з Давидом, і як обіцяв дати світильника йому та синам його по всі дні.

8 За його днів відпав був Едом від Юдиної руки і настановив над собою царя.

9 І пішов Єгорам зі своїми очільниками, і всі колісниці з ним. І сталося, що він вийшов сере ночі та й побив Едом, що оточив був його, та головних над колісницями.

10 І відпав Едом від Юдиної руки, і так є аж до цього дня. Тоді того часу відпала й Лівна від руки його, бо він покинув Господа, Бога своїх батьків.

11 Також він збудував висоти по Юдиних містах, і зробив перелюбниками єрусалимських мешканців, а Юду звів.

12 І прийшов до нього лист від пророка Іллі такого змісту: "Так промовляє Господь, Бог Давида, твого прабатька: "За те, що не ходив ти шляхами Йосафата, свого батька, і шляхами Аси, Юдиного царя,

13 а ходив шляхом Ізраїлевого царя, і зробив перелюбниками Юду та мешканців Єрусалиму, як робив перелюбниками оселю Ахавову, а також братів своїх, оселю свого батька, кращих від тебе, ти вбив,

14 то ось вразить Господь народ твій, і синів твоїх, і жінок твоїх, і весь маєток твій.

15 А ти важко хворітимеш хворобою нутра свого, аж вийдуть нутрощі твої через довготривалість хвороби"".

16 І збудив Господь на Єгорама духа филистимлян та арабів, що при етіопах.

17 І вийшли вони на Юду, і увірвалися до нього, і забрали все майно, що знаходилося в царському помешканні, а також синів його та жінок його. І не залишилося в нього сина, окрім Єгоахаза, наймолодшого з синів його.

18 А по всьому тому вдарив його Господь у нутрощах його невиліковною хворобою.

19 І через два роки, вийшли нутрощі з нього від хвороби його, і він помер у тяжких

болях. А народ його не зробив для нього спалення пахощів, як робили спалення батькам його.

20 Він був віку тридцяти двох років, коли зацарював, а царював вісім років у Єрусалимі. І відійшов він, і ніхто за ним не шкодував, і поховали його в Давидовому Місті, але не на місці для поховання царів.

2 хроніки 22

1 А мешканці Єрусалиму настановили царем замість нього Ахазію, його найменшого сина, бо всіх перших вбила та ватага, що приходила з арабами на табір. І зацарював Ахазія, син Єгорама, Юдиного царя.

2 Ахазія був віку сорока двох років, коли зацарював, і царював він в Єрусалимі один рік. А ім'я його матері Аталія, дочка Омрієва.

3 Також він ходив шляхом оселі Ахавової, бо його мати була йому радниця, щоб вчиняти беззаконня.

4 І робив він лихе в Господніх очах, як оселя Ахавова, бо вони були йому радниками по смерті його батька, на знищення йому.

5 Також за їхньою порадою він ходив. І пішов він з Єгорамом, сином Ахава, Ізраїлевого царя, війною на Хазаїла, сирійського царя, в гілеадський Рамот. І побили сиріяни Йорама.

6 І повернувся він лікуватися в Єзреелі від тих ран, що завдали йому в Рамі, як він воював з Хазаїлом, сирійським царем. А Азарія, Єгорамів син, цар Юдин, прийшов побачити Єгорама, Ахавого сина, в Єзреелі, коли той хворів.

7 І від Бога було те, що прийшов Ахазія до Єгорама на знищення своє. бо як він прийшов, то вийшов з Єгорамом на Єгу, сина Німші, що Господь помазав його винищити оселю Ахавову.

8 І сталося, коли Єгу судив Ахавову оселю, то знайшов він Юдиних очільників та синів Ахазієвих братів, що служили Ахазієві, і вбив їх.

9 І відшукав він Ахазію, і схопили його, а він ховався в Самарії. І привели його до Єгу та й убили. І поховали його, промовляючи: "Він син Йосафата, що всім серцем своїм звертався до Господа". І не було в оселі Ахазії нікого, хто мав би силу царювати.

10 А коли Аталія, мати Ахазії, побачила, що помер її син, то встала й винищила всіх царевих нащадків Юдиної оселі...

11 А Єгосават, дочка царя, взяла Йоаша, сина Ахазії, та й викрала його між царських синів, що мали вбити, і завела його з нянькою до спальної кімнати. І сховала його Єгосават, дочка царя Єгорама, жінка священика Єгояди, бо вона була сестра Ахазії, перед Аталією, і та не вбила його.

12 І він переховувався шість років у Божій оселі, а Аталія царювала над краєм.

2 хроніки 23

1 А сьомого року зміцнився Єгояда й зібрав сотників: Азарію, Єрохамового сина,

Ізмаїла, сина Єгохананового, Азарію, сина Оведового, Маасею, сина Адаї, і Елісафата, сина Зіхрієвого, щоб укласти з ними угоду.

2 І обійшли вони Юду, і зібрали з усіх Юдиних міст левитів та голів Ізраїлевих осель, і прийшли до Єрусалиму.

3 І вся громада уклала в Божій оселі угоду з царем. І сказав їм Єгояда: "Царський син царюватиме, як казав Господь про Давидових синів.

4 Так зробіте: третина з вас, що приходите в суботу, із священників та з левитів, будете за придверних біля порогів.

5 Третина при царській оселі, третина при брамі Єсод, а весь народ у подвір'ях Господньої оселі.

6 І хай не входить до оселі Господа ніхто, окрім священників та тих, хто прислуговує з левитів, вони ввійдуть, бо освячені вони, а весь народ буде пильнувати Господньої сторожі.

7 І охоронятимуть левити царя, кожен зі своєю зброєю в руці, а хто чужий увійшов би до будівлі, хай буде вбитий! І будете ви з царем при вході його та при виході його".

8 І зробили левити та весь Юда все, що наказав священник Єгояда. І взяли кожен людей своїх, що приходять у суботу та відходять у суботу, бо священник Єгояда не звільнив черг.

9 І дав священник Єгояда сотникам списи, малі щити і великі, що належали цареві Давидові, з оселі Божої.

10 І поставив він весь народ, а кожен мав свою зброю в руці своїй, від правого боку будівлі і аж до лівого її боку, при жертovníку та при будинку, навколо царя.

11 І вивели вони царського сина, і поклали на нього корону та сувої Закону. І зробили вони його царем, і помазали його Єгояда та сини його, та й вигукнули: "Хай живе цар!"

12 І почула Аталія голос народу, що бігав та славив царя, і прийшла до народу до оселі Господньої.

13 І побачила вона, аж ось цар стоїть на помості своєму при вході, а при царі очільники та сурми, а весь народ краю радіє та сурмить у сурми, а співаки у супроводі музичних інструментів співами на хвалу. І роздерла Аталія одяг свій, і закричала: "Змова, змова!"

14 А священник Єгояда наказав сотникам, поставленим над військом: "Виведіть її, а хто піде за нею, хай буде вбитий мечем, бо священник сказав не вбивати її в оселі Господа!"

15 І зробили їй прохід, і вона вийшла входом Кінської брами до царського будинку, і там убили її.

16 І склав Єгояда угоду між собою, усім народом та між царем, щоб бути народом Господнім.

17 І ввійшов весь народ до будинку Ваалового, і руйнував жертovníки його, і бовванів його потрошили, а Маттана, Ваалового священника, вбили перед жертovníками.

18 А в Господньому храмі Єгояда віддав розпорядження для священників та левитів, яких поділив Давид над Господнім храмом, щоб приносити Господні цілопалення, як написано в Мойсеевому Законі, з радістю та співом, за уставом Давидовим.

19 А при брамах оселі Господньої поставив він придверних, щоб не ввійшов хто нечистий.

20 І взяв він сотників, вельмож, старшин та весь народ краю, і відвели царя з Господньої оселі. І ввійшли вони через горішню браму до царського палацу, і посадили царя на троні царства.

21 І радів весь народ краю, а місто заспокоїлося. А Аталію вбили мечем.

2 хроніки 24

1 Йоаш був віку семи років, коли зацарював, і сорок років царював він у Єрусалимі. А ім'я його матері Цівія, з Беер-Шеви.

2 І робив Йоаш добре в Господніх очах по всі дні священника Єгояди.

3 І взяв йому Єгояда дві жінки, а той породив синів та дочок.

4 І сталося по тому, було в Йоашевому серці відновити Господній храм.

5 І зібрав він священників та левитів, і сказав до них: "Підіть по Юдиних містах, і зберіть з усього Ізраїля срібло на направу храму вашого Бога, і робіть так щороку, і поквартесь з цією справою!" Та не квапилися левити.

6 І покликав цар Єгояду, головного священника, і запитав у нього: "Чому ти не жадаєш від левитів обліку на те, що приносять з Юди та з Єрусалиму, за постановою Мойсея, раба Господнього, та Ізраїлевих зборів в намет свідочтва?"

7 Бо сини нечестивої Аталії вломилися були до оселі Божої, і всі святощі Господнього помешкання використали для Ваалів".

8 І за наказом царя зробили одну скриньку, і поставили її в брамі Господньої оселі, назовні.

9 І проголосили в Юді та в Єрусалимі приносити для Господа податок, що його встановив на Ізраїля в пустелі Мойсей, раб Божий.

10 І раділи всі очільники та весь народ, і приносили й кидали до скриньки, аж поки вона наповнилася.

11 І коли левити бачили, що скринька повна, то приносили її до царя, і приходив царський писар та призначений від головного священника, і вони спорожняли скриньку. Тоді повертали її на місце. Так робили вони щоденно, і зібрали дуже багато срібла.

12 А цар та Єгояда давали його тим, що відповідали за роботи в Господньому храмі, які наймали каменярів та теслярів, щоб відновлювати храм Господній, а також тим, що обробляли залізо та мідь на зміцнення Господньої оселі.

13 Роботи по ремонту швидко просувалися. І з часом Божий храм був відновлений та зміцнений.

14 А коли покінчили, вони принесли перед царя та Єгояду решту срібла. І зробили вони з нього речі для оселі Господа, речі для служби та для жертвоприношення, ложки і посуд золотий та срібний. І приносили цілопалення в Господньому храмі завжди, по

всі дні Єгояди.

15 І постарів Єгояда, наситився днями та й помер. Він був віку ста тридцяти років, коли помер.

16 І поховали його в Давидовому Місті з царями, бо робив він добре в Ізраїлі і для Бога, і для його храму.

17 А по смерті Єгояди прийшли очільники Юди і вклонилися цареві, і цар став слухати їх.

18 І покинули вони оселю Господа, Бога своїх батьків, та й служили Астартам та божкам. І був Божий гнів на Юду та Єрусалим за цю їхню провину.

19 І послав він між них пророків, щоб навернути їх до Господа, і вони свідчили проти них, та ті не слухали.

20 А дух Господній огорнув Захарія, сина священника Єгояди, і він став перед народом та й сказав до них: "Так сказав Бог: "Чому ви переступаєте Господні заповіді? Не матимете ви успіху, бо ви покинули Господа, то й він покинув вас!"..."

21 І змовилися вони на нього, і закидали його камінням з царського наказу в подвір'ї Господнього храму...

22 І не згадав цар Йоаш тієї ласки, яку виявив був до нього батько того, Єгояда, і вбив сина його. А як той помирав, то сказав: "Хай побачить Господь, і хай покарає!"...

23 І наприкінці року, прийшло на нього сирійське військо, і ввійшли вони до Юди та до Єрусалиму, і вбили всіх очільників народу, а всю здобич послали цареві в Дамаск.

24 Хоч з малою кількістю людей прийшло сирійське військо, проте Господь дав у їхню руку дуже велике військо юдейське, бо ті покинули Господа, Бога батьків своїх. А над Йоашем вони вчинили суд.

25 А коли вони відійшли, залишивши його тяжко хворого, змовилися на нього його раби за кров синів священника Єгояди, і вбили його на ліжку його, і він помер... І поховали його в Давидовому Місті, та не поховали його в мсці царських поховань.

26 А оце змовники на нього: Завад, син аммонянки Шімат, і Єгозавад, син моав'янки Шіміріт.

27 А про синів його, і змови на нього, і відбудова Божого храму, ото вони описані в викладі книги про царів. А замість нього зацарював син його Амація.

2 хроніки 25

1 У віці двадцяти п'яти років зацарював Амація, і царював він у Єрусалимі двадцять п'ять років. А ім'я його матері Єгоаддан, з Єрусалиму.

2 І робив він добре в Господніх очах, тільки не всім серцем.

3 І як зміцнилося царство за ним, то він повбивав своїх рабів, які вбили царя свого, його батька.

4 А синів їх він не вбив, як написано в книзі Мойсеєвого Закону, що наказав був Господь, промовляючи: "Не помруть батьки за синів, а сини не помруть за батьків, бо кожен за гріх свій помре".

5 І зібрав Амація Юду, і поставив їх за оселями їхніх батьків, за тисяцькими та за

сотниками для всього Юди та Веніямина. І він перелічив їх від віку двадцяти років і вище, і знайшов їх триста тисяч добірного війська, хто тримає списа та великого щита.

6 І найняв він з Ізраїля сто тисяч хоробрих вояків за сотню талантів срібла.

7 І прийшов до нього Божий чоловік, і сказав: "О царю, хай не виходить з тобою Ізраїлеве військо, бо Господь не з Ізраїлем, і ні з жодним із синів Єфрема.

8 Іди воювати сам! Інакше вчинить Бог, що ти спіткнешся перед ворогом, бо Бог має силу допомагати, або нашкодити".

9 І запитав Амація до Божого чоловіка: "А що робити з тією сотнею талантів, що я дав Ізраїлевому війську?" А Божий чоловік відповів: "Господь може дати тобі більше від цього!"

10 І відділив Амація те військо, що прийшло з краю Єфремового, щоб повернулися до помешкань своїх. І дуже запалився їхній гнів на Юду, і вони в гніві повернулися до свого краю.

11 А Амація зміцнився, і повів свій народ до Соляної долини, і побив там десять тисяч Сеїрових синів,

12 а десять тисяч живих узяли Юдині сини в полон. І привели їх на верхів'я скелі, і поскидали з тієї скелі, і всі вони розбилися...

13 А вояки, яких Амація повернув, щоб не йшли з ним на війну, розійшлися по Юдиних містах від Самарії й аж до Бет-Хорону, і вбили в них три тисячі людей, і награбували велику здобич.

14 І по тому, як прийшов Амація, побивши едомлян, то він приніс богів Сеїрових синів, і поставив їх собі за богів, і перед ними вклонявся, і їм кадив.

15 І запалився Господній гнів на Амацію, і він послав до нього пророка, а той сказав йому: "Нащо ти звертався до богів цього народу, богів, що не врятували народу свого від твоєї руки?"

16 І як він промовляв це до нього, сказав йому цар: "Чи я поставив тебе за царевого радника? Замовкни, бо я змушений буду вбити тебе?" І пророк замовк, додавши: "Я знаю, що Бог постановив знищити тебе, бо зробив ти це, не послуховавши моєї поради"...

17 І радився Амація, цар Юдин, і послав до Йоаша, сина Єгоахаза, сина Єгу, Ізраїлевого царя, промовляючи: "Іди-но, поміряємося силами!"

18 І передав Йоаш, Ізраїлів цар, до Амації, Юдиного царя: "Ліванська тернина послала до кедра ліванського, кажучи: "Дай-но дочку свою моєму синові за жінку!" Та пройшла ліванська польова звірина і витоптала ту тернину...

19 Ти ось запишався, що побив Едом. Та краще сиди у своєму помешканні. Нащо тобі сваритися собі на лихо, адже впадеш ти і Юда з тобою".

20 Та не послухав Амація, бо від Бога було це, щоб віддати їх у руку ворога, за те, що зверталися вони до едомських богів.

21 І вийшов Йоаш, Ізраїлів цар, і зустрілися він та Амація, цар Юдин, у Юдиному Бет-Шемеші.

22 І був побитий Юда перед Ізраїлем, і втікали кожен до намету свого.

23 А Йоаш, цар Ізраїлів, схопив Амацію, Юдиного царя, сина Йоаша, сина Єгоахаза, у Бет-Шемеші, і привів його до Єрусалиму, і зробив пролом у єрусалимському мурі, від Єфремової брами аж до брами Наріжної, чотири сотні ліктів.

24 І забрав він усе золото й срібло, весь посуд, що знаходився в Божому храмі Овед-Едому, скарби царевго палацу та заручників, і повернувся в Самарію.

25 І жив Амація, Йоашів син, цар Юдин, по смерті Йоаша, Єгоахазового сина, Ізраїлевого царя, п'ятнадцять років.

26 А решта справ Амації, перші та останні, ото вони описані в книзі про царів Юдиних та Ізраїлевих.

27 А коли Амація відступив від Господа, то змовилися на нього в Єрусалимі, та він утік до Лахішу. І послали за ним до Лахішу, і вбили його там.

28 І привезли його кіньми, і поховали з батьками його в Давидовому Місті.

2 хроніки 26

1 А Юдин народ взяв Уззію, якому було шістнадцяти років, і настановили його царем замість батька його Амації.

2 І він відбудував Елот, і повернув його Юді, як цар спочив зі своїми батьками.

3 Уззія був віку шістнадцяти років, коли зацарював, а царював він п'ятдесят два роки в Єрусалимі. А ім'я його матері Єхолія, з Єрусалиму.

4 І робив він добре в Господніх очах, усе, що робив батько його Амація.

5 І став він звертатися до Бога за днів Захарії, що розумів Божі видіння. А за тих днів, коли він звертався до Господа, Бог сприяв йому в усьому.

6 І він вийшов, і воював із филистимлянами, і зруйнував мур Гату, мур Явне і мур Асдоду, і побудував міста в Асдоді та в филистимлян.

7 І допоміг йому Бог над филистимлянами, і над арабами, що живуть у Гур-Баалі, та над мецнітами.

8 І давали аммоняни данину для Уззії, а слава про нього поширилася аж до Єгипту, бо він став дуже могутнім.

9 І збудував Уззія вежу в Єрусалимі над брамою Пінна, і над брамою Гай, і над Мікцоа, і зміцнив їх.

10 І побудував він вежі в пустелі, і облаштував багато резервуарів для води, бо мав великі череди в на узгір'ї та в долині, і мав він рільників та виноградарів у горах, бо любив землеробство.

11 І було в Уззії військо, що ходило в походи за підрозділами згідно переліку, складеного писарем Єїїлом та урядником Маасеєм, під рукою Хананії, одного з царевих очільників.

12 Усього голів батьківських родів, зарахованих до еліти війська, було дві тисячі шість сотень.

13 А при них ще триста сім тисяч п'ятсот піхоти, що виходили допомагати цареві воювати з ворогами.

14 І наготував Уззія для всього війська щити малі, списи, шоломи, панцери, луки і

пращного каміння.

15 І наробив він у Єрусалимі всякого військового обладнання для метання стріл та великого камінням, і поставив його на вежах та на мурах. І поширювалася про нього всюди слава, що він мав якусь дивовижну допомогу, і став він дуже могутнім.

16 А як він зміцнів, запишалось його серце аж до зіпсуття, і він зрадив Господові, Богові своєму. І ввійшов він до храму Господнього, щоб кадити на кадильному жертovníку.

17 А за ним пішов священик Азарія, а з ним вісімдесят Господніх священиків.

18 І стали вони проти царя Узії та й сказали йому: "Не тобі, Уззіє, кадити для Господа, а священикам, нащадкам Аароновим, посвяченим на каді́ння... Вийди із святині, бо ти зрадив, і не за честь це буде тобі від Господа Бога!"

19 І розгнівався Уззія, а в руці його була кади́льниця на каді́ння. А коли він розгнівався на священиків, то на чолі його з'явилася проказа, перед священиками в Господньому храмі, при кадильному жертovníку...

20 І поглянув на нього перший священик Азарія та всі священики, аж ось він прокажений на чолі своєму! І вони мерщій вигнали його звідти, та й сам він поквапився вийти, бо вразив його Господь.

21 І був цар Уззія прокажений аж до дня своєї смерті, і сидів він у своєму помешканні прокажений, бо був відлучений від Господнього храму. А над царським палацом був син його Йотам, він судив народ краю.

22 А решту справ Узії, перші й останні, описав пророк Іса́я, син Амосів.

23 І спочив Уззія зі своїми батьками, і поховали його з батьками його поруч з місцем, де ховали царів, через те, що він прокажений. А замість нього зацарював син його Йотам.

2 хроні́ки 27

1 Йотам був віку двадцяти п'яти років, коли зацарював, і царював він у Єрусалимі ші́стнадцять років. А ім'я його матері Єруша, Садокова дочка.

2 І робив він добре в Господніх очах, усе, що робив був його батько Уззія. Тільки він не входив до Господнього храму, а народ ще грішив.

3 Він збудував горішню браму Господньої оселі, і багато набудував на мурі Офел.

4 І побудував він міста в Юдиних горах, а в лісах побудував твердині та вежі.

5 І він воював з царем аммонян, і здолав його. І дали йому аммоняни того року сотню талантів срібла, і десять тисяч корів пшениці та десять тисяч корів ячменю. Це давали йому аммоняни й року другого та третього.

6 І став сильний Йотам, бо виправив шляхи свої перед обличчям Господа, Бога свого.

7 А решта Йотамових справ, і всі війни його та шляхи його, ось вони описані в книзі про царів Ізраїлевих та Юдиних.

8 Він був віку двадцяти п'яти років, коли зацарював, і царював він у Єрусалимі ші́стнадцять років.

9 І спочив Йотам зі своїми батьками, і поховали його в Давидовому Місті, а замість нього зацарював син його Ахаз.

2 хроніки 28

1 Ахаз був віку двадцяти років, коли він зацарював, і царював він у Єрусалимі шістнадцять років.

2 І ходив він шляхами Ізраїлевих царів, а також робив литих бовванів Ваалів.

3 І він кадив у долині Бен-Гіннома, і палив своїх синів вогнем за огидними звичаями тих народів, що Господь вигнав їх перед Ізраїлевими синами.

4 І він приносив жертви та кадив на пагорбах, на висотах та під кожним зеленим деревом.

5 І дав його Господь, Бог його, в руку сирійського царя, і він побив його військо, взяв багатьох полонених і спровадив до Дамаску. Окрім того, він був виданий в руку Ізраїлевого царя, і той завдав йому нищівної поразки.

6 І побив Пеках, син Ремалії, в Юді сто двадцять тисяч вояків одного дня, за те, що залишили вони Господа, Бога їхніх батьків.

7 А Зіхрі, сильний вояк Єфремів, убив Маасею, царського сина, Азрікама, голову оселі, й Елкану, другого по царі.

8 І Ізраїлеві сини взяли до неволі зі своїх братів двісті тисяч жінок, синів та дочок, а також награбували велику здобич, і спровадили ту здобич до Самарії.

9 А там був Господній пророк на ім'я Овед. І він вийшов перед військо, що входило до Самарії, та й сказав їм: "Ось Господь, Бог ваших батьків, у гніві на Юду, віддав їх у вашу руку, а ви побили їх з лютою ненавистю, яка досягла аж до небес.

10 А зараз ви задумали взяти собі за рабів та за рабинь дітей Юди та Єрусалиму. Чи ж за вами самими нема провин проти Господа, Бога вашого?

11 Отож, послухайте мене, і поверніть тих полонених, яких ви взяли до неволі з ваших братів, бо на вас ревність Господнього гніву!"

12 І встали дехто з голів Єфремових синів: Азарія, син Єгоханана, Берехія, син Мешіллемотів, Єхізкія, син Шаллумів і Амаса, син Хадлаїв, проти тих, що приходили з війська,

13 та й сказали до них: "Не приводьте цих полонених сюди, бо до провин наших проти Господа ви додасте ще й цей гріх. Адже велика наша провина та палючий гнів Господній на Ізраїля!"

14 І вояки покинули тих полонених та ту здобич перед очільниками та всією громадою.

15 І встали ті чоловіки, що були призначені поіменно, взяли полонених, одягли їх з награбованого, взули, нагодували, напоїли, намастили, а кожного слабого з них повезли на віслюках. І припровадили їх до Єрихону, міста пальм, до їхніх братів, а самі повернулися до Самарії.

16 Того часу послав цар Ахаз до асирійських царів, щоб допомогли йому.

17 Прийшли ще й едомляни, і побили багатьох між Юдою, і взяли полонених.

18 А филистимляни напали на Юдині міста Шефели та Негеву, і здобули Бет-Шемеш, Аялон, Гедерот, Сохо та залежні міста його, Тімну та залежні міста її й Гімзо та залежні міста його та й осіли там.

19 Адже Господь принизив Юду через Ахаза, Ізраїлевого царя, бо завільно вчиняв він щодо Юди, і згрішив він великим гріхом проти Господа.

20 І прийшов на нього Тіглат Пілнеесер, цар асирійський, і замість допомоги піддавав його утискам.

21 Бо Ахаз пограбував був Господній храм, палац царів і очільників, та й дав це асирійському цареві, але не допомогло це йому.

22 А в часі утиску його, продовжував зраджувати Господові він, той цар Ахаз.

23 І приносив він жертви дамаським богам, що його побили, і промовляв: "Через те, що боги сирійських царів допомагають їм, то буду приносити їм жертви, і вони допомагатимуть і мені!" А вони були йому та всьому Ізраїлеві на спотикання.

24 І Ахаз зібрав посуд Божого храму, і поламав його. І позамикав він двері Господньої оселі, і зробив собі жертовники на кожному розі в Єрусалимі...

25 І в кожному місті Юдиному поробив він висоти, щоб кадити іншим богам, і розгнівав Господа, Бога батьків своїх.

26 А решта його справ та всі шляхи його, перші й останні, ото вони описані в книзі про царів Юдиних та Ізраїлевих.

27 І спочив Ахаз зі своїми батьками, і поховали його в місті, в Єрусалимі, бо не внесли його до місця поховань Ізраїлевих царів, а замість нього зацарював син його Єзекія.

2 хроніки 29

1 Єзекія зацарював у віці двадцяти п'яти років, а царював він у Єрусалимі двадцять дев'ять років. А ім'я його матері Авія, дочка Захарії.

2 І робив він добре в Господніх очах, як усе, що робив був його прабадько Давид.

3 Він першого року свого царювання, місяця першого відчинив двері Господнього храму, і поправив їх.

4 І привів він священників та левитів, зібравши їх на східний майдан,

5 сказав їм: "Послухайте мене, левити! Освятіться самі, освятіть оселю Господа, Бога ваших батьків, і винесіть нечистіть із святині.

6 Бо наші батьки зрадили, і робили лихе в очах Господа, Бога нашого, і залишили його, відвернувши своє обличчя від Господнього намету, повернувшись спиною до нього.

7 Також замкнули вони двері притвору, і погасили лампадки, а кадила не кадили, і цілопалення не приносили в святині для Ізраїлевого Бога.

8 І був Господній гнів на Юду та на Єрусалим, і він дав їх на ганьбу, і на спустошення, і на посміховисько, як ви бачите своїми очима.

9 І ось попадали наші батьки від меча, а наші сини, наші дочки й жінки наші в неволі за це!

10 Тож на моєму серці лежить укласти угоду з Господом, Ізраїлевим Богом, і хай він відверне від нас палючий гнів свій.

11 Сини мої, не будьте недбалі, бо вас Господь обрав ставати перед обличчям його на службу йому, та щоб служити йому й кадити йому!"

12 І встали левити: Махат, син Амасаїв, і Йоїл, син Азарії, від синів Кегатових. А від синів Мерарієвих: Кіш, син Авдіїв, і Азарія, син Єгаллел'їлів. А від Гершонівців: Йоах, син Зіммин, і Еден, син Йоахів.

13 А від синів Еліцафанових: Шімпрі, і Єїл, а від синів Асафових: Захарій та Маттанія.

14 А від Геманових синів: Єхіїл, і Шім'ї. А від синів Єдутунових: Шемая та Уззіїл.

15 І зібрали вони братів своїх, освятилися й пішли за наказом царським у справах Господніх, щоб очистити оселю Господа.

16 І ввійшли священники до середини Господнього храму на очищення. І винесли вони всю нечистість, яку знайшли в Господньому храмі, до подвір'я Господнього храму, а левити взяли те й винесли назовні до долини Кедрон.

17 І розпочали вони першого дня першого місяця освячувати, а восьмого дня того місяця ввійшли до Господнього притвору. І освячували вони Господній храм вісім день, а шістнадцятого дня першого місяця закінчили.

18 І ввійшли вони в середину палацу царя Єзекії та й сказали: "Очистили ми весь Господній храм, і жертовника цілопалення, та всі його речі, і стіл для хлібів та всі його речі.

19 А всі ті речі, які невірний цар Ахаз занедбав був за свого царювання, ми приготували та освятили, і ось вони перед Господнім жертовником".

20 І встав вранці цар Єзекія, і зібрав очільників міста та й увійшов до Господньої оселі.

21 І привели вони сім бичків, сім баранів, сім овечок і сім цапів на жертву за гріх: за царство, за святиню і за Юду, а він звелів священникам, Аароновим нащадкам, принести це в жертву на Господньому жертовнику.

22 І порізали ту велику худобу, а священники взявши кров, покропили на жертовника. Порізали баранів, і покропили ту кров на жертовника. Порізали овечок, і покропили ту кров на жертовника.

23 І привели цапів жертви за гріх перед царя та збори, і вони поклали свої руки на них.

24 І зарізали їх священники, а їхньою кров'ю очистили жертовника, щоб очистити всього Ізраїля, бо за всього Ізраїля звелів цар принести це цілопалення та цю жертву за гріх.

25 І поставив він левитів Господнього храму з цимбалами, з арфами та з цитрами, за наказом Давида та Гада, царєвого провидця, і пророка Натана, бо в руці Господа наказ, що йде через пророків його.

26 І поставали левити з Давидовими музичними інструментами, а священники з сурмами.

27 І сказав Єзекія принести цілопалення на жертовника. А коли розпочали цілопалення, розпочався спів Господові під звуки сурм та музичних інструментів Давида, Ізраїлевого царя.

28 І вся громада вклонилася, і співаки співали, а сурми сурмили аж до кінця цілопалення.

29 А як скінчили приносити жертву, попадали навколішки цар та всі, що були з ним, і вклонилися.

30 І сказав цар Єзекія та очільники до левитів, щоб вони хвалили Господа словами Давида та провидця Асафа, і вони хвалили з великою радістю, і схилялися, і вклонялися до землі.

31 І сказав Єзекія: "Нині ви освячені для Господа. Приходьте, і приносьте жертви та жертви вдячні для Господнього храму". І принесла громада жертви та жертви вдячні, і кожен, кого спонукало його серце, приносив цілопалення.

32 І було число цілопалення, що принесла громада: сімдесят худоби великої, сотня баранів, двісті овечок, для цілопалення Господові все це.

33 А для святості: шість сотень худоби великої й три тисячі худоби дрібної.

34 Тільки священиків було мало, і не встигали вони обдирати шкір з усіх цілопалень, і допомагали їм їхні брати левити аж до закінчення всієї праці, і поки освятилися священики, бо левити освячувалися старанніше, ніж священики.

35 І також було багато спалень серед мирних жертв і серед жертв литих до цілопалення. І так була відновлена служба Господнього храму.

36 І радів Єзекія та весь народ тим, що Бог приготував для народу, бо сталося те несподівано.

2 хроніки 30

1 І послав Єзекія по всьому Ізраїлю та по Юдеї, а також написав листи до країв Єфрема та Манасії, щоб прийшли до оселі Господа в Єрусалимі, щоб справити Пасху для Господа, Ізраїлевого Бога.

2 І радився цар з очільниками його та всією громадою в Єрусалимі, щоб справити Пасху другого місяця.

3 Бо ще не могли справити її тоді, адже священики не освятилися вчасно, а народ не зібрався до Єрусалиму.

4 І була добра та річ в очах царевих та в очах усієї громади.

5 І вони постановили оголосити по всьому Ізраїлю від Беер-Шеви й аж до Дана, щоб приходили справити Пасху для Господа, Ізраїлевого Бога, в Єрусалим, бо не часто робили так, як написано.

6 І пішли бігуни з листами від царя та його очільників по всьому Ізраїлі та Юдеї, та за наказом царя промовляли: "Ізраїлеві сини, поверніться до Господа, Бога Авраамового, Ісакового та Ізраїлевого, і він повернеться до решти, що залишилася вам з руки асирійських царів.

7 Не будьте такі, як ваші батьки та як ваші брати, що зрадили Господові, Богові

їхніх батьків, і він дав їх на спустошення, як ви бачите.

8 Не будьте вперті, як ваші батьки. Упокоріться Господові, і ввійдіть до святині його, яку він освятив навіки, і служіть Господові, Богові вашому, і він відверне від вас палючий гнів свій.

9 Бо як ви навернетесь до Господа, то брати ваші та ваші сини знайдуть милосердя в своїх поневолювачів, і зможуть повернутися до цього краю, бо добрий і милосердний Господь, Бог ваш, і він не відверне обличчя від вас, якщо ви навернетесь до нього".

10 І посланці все переходили з міста до міста по краю Єфремовому та Манасіїному й аж до Завулону. Та люди глузували з них, і висміювали їх.

11 Тільки люди з Асира, Манасії та з Завулону впокорилися, і прийшли до Єрусалиму.

12 Також у Юдеї була Божя рука, щоб дати їм одне серце для виконання наказу царя та очільників за Господнім словом.

13 І зібрався до Єрусалиму народ, щоб справити свято Опрісноків другого місяця, громада дуже численна.

14 І встали вони, і зібрали ідолоські жертовники, що були в Єрусалимі, і всі кадильниці, та й винесли до долини Кедрон.

15 І зарізали пасхальне ягня чотирнадцятого дня другого місяця, а священики та левити через докір сумління освятилися і принесли цілопалення до Господнього храму.

16 І поставали вони на своїх місцях згідно Закону Мойсеєвого, людини Божої. І священики кропили кров"ю, яку їм передавали левити.

17 Багато-бо було в громаді, що не освятилися, тому левитам було доручено різання пасхальних ягнят за кожного нечистого, щоб посвятити для Господа.

18 Бо безліч народу, багато з Єфрема та Манасії, Іссахара та Завулону не очистилися, але їли Пасху, не так, як написано. Та Єзекія молився за них, промовляючи: "Добрий Господь пробачить кожному,

19 хто все своє серце міцно встановив, щоб звертатися до Бога Господа, Бога батьків своїх, хоч не зробив він за правилами чистості святині".

20 І послухав Господь Єзекію, і пробачив народ.

21 І справляли Ізраїлеві сини, що знаходилися в Єрусалимі, свято Опрісноків сім день з великою радістю, а левити та священики щодня славили Господа всією силою.

22 І промовляв Єзекія до серця всіх левитів, що мали добре розуміння для Господа. І їли святкову жертву сім день, і приносили мирні жертви, і сповідалися перед Господом, Богом батьків своїх.

23 І все зібрання погодило справити свято ще сім день, і справляли сім день у радості.

24 Бо Єзекія, цар Юдин, дав для громади тисячу бичків і сім тисяч худоби дрібної, а очільники дали для громади тисячу бичків і десять тисяч худоби дрібної. І освятилося багато священиків.

25 І радів весь Юда, і священики та левити, і вся громада, що прийшла з Ізраїля, і прихоськи, що поприходили з Ізраїлевого краю, та ті, що сиділи в Юдеї.

26 І радів весь Єрусалим, бо від днів Соломона, Давидового сина, Ізраїлевого царя, не було такого, як оце в Єрусалимі.

27 І встали священники та левити, і поблагословили народ. І почутий був їхній голос, а їхня молитва дійшла до оселі святості його, до небес.

2 хроніки 31

1 А коли це все скінчилося, пішов весь Ізраїль, що перебував там, до Юдиних міст, і поламали стовпи для божків, і постинали посвячені дерева, і порозбивали висоти та жертovníки в усьому Юді й Веніяміні, і в Єфремі та Манасії аж до останнього. Потому повернулися всі Ізраїлеві сини до своїх помешкань.

2 І Єзекія поставив черги священників та левитів за їхніми відділами, кожного за його служінням, із священників та з левитів, на цілопалення, і на мирні жертви, на служіння й на подяку, і на хвалу в брамах Господніх таборів.

3 І цар давав частку із здобутку його на цілопалення: на цілопалення ранкові та вечірні, і на цілопалення на суботи й на молодики та на свята, як написано в Законі Господньому.

4 І наказав він народові, мешканцям Єрусалиму, давати частку священникам та левитам, щоб вони були ревними з Законі Господньому.

5 А як поширився той наказ, позносили Ізраїлеві сини багато першоплодів збіжжя і виноградного соку, і нової оливи, і меду, і всього, що виростили на полі, і як десятину того всього багато позносили.

6 А Ізраїлеві та Юдині сини, що сиділи по Юдиних містах, також вони принесли десятину худоби великої та худоби дрібної, і десятину святих речей, посвячених Господові, їхньому Богові, і наскладали того велику купу.

7 Т зносили вони те з третього місяця і до місяця сьомого.

8 І прийшли Єзекія та очільники, і побачили ту купу, і поблагословили Господа та народ його, Ізраїля.

9 І розпитував Єзекія священників та левитів про ті купи.

10 І сказав йому священник Азарія, голова Садової оселі: "Відколи розпочали приносити пожертви до Господньої оселі, ми їли й були ситі, і багато залишалося, бо Господь поблагословив народ свій. А з залишків складено оцю велику купу".

11 Тоді Єзекія наказав приготувати комори в Господньому храмі, і приготували.

12 І сумлінно перенесли туди пожертви, десятину і святощі, а над ними володарем був левит Конанія, а брат його Шім'ї — другим.

13 А Єхіл, Азазія, Нахат, Асагел, Єрімот, Йозавад, Еліїл, Їсмахія, Махат і Беная були урядовцями під рукою Конанії та брата його Шім'ї, призначені царем та Азарією, володарем при Божому храмі.

14 А левит Коре, син Їмни, придверний зі східного боку, був над добровільними жертвами Богові, щоб видавати Господні пожертви та найсвятіші речі.

15 А при ньому були: Еден, Мін'ямін, Єшуа, Шемая, Амарія і Шеханія були по священничих містах, щоб сумлінно роздавати їхнім братам за чергами, як великому, так

і малому,

16 окрім тих, що внесені в списки для чоловіків віком від трьох років і вище, для кожного, які ходили щодня в Господній храм, заради їхньої денної служби, за їхніми відділами та за їхніми чергами.

17 І приписаним священикам до оселі їхніх батьків, та левитам віком від двадцяти років і вище, у сторожах їхніх та в чергах їхніх,

18 і їхнім приписаним з усіма їхніми дітьми, їхніми жінками, їхніми синами та дочками, для всього зібрання, бо вони в вірності своїй посвятилися на святую службу.

19 А синам священика Аарона, на полях пасовиська їхніх міст, у кожному місті поставлені були люди, що призначені поіменно, щоб давати частки кожному священикові та всякому приписаному з левитів.

20 І зробив Єзекія так, як це, по всій Юдеї. І робив він добре та справедливе перед обличчям Господа, Бога свого.

21 І в усякій справі, за яку він брався для служби оселі Божої, для Закону й для заповідей, шукаючи Бога свого усім своїм серцем, він мав успіх.

2 хроніки 32

1 По цих подіях та виявленій вірності, прийшов у Юдею Санхерів, цар асирійський, і став табором проти укріплених міст, з метою здобути їх.

2 Як побачив Єзекія, що прийшов війною на Єрусалим Санхерів,

3 то він постановив, порадившись зі своїми старшинами та з військовими, засипати всі криниці зовні міста. І вони допомогли йому.

4 І було зібрано багато народу, і вони позасипали всі криниці та всі джерела, що живили потік, який протікав краєм, промовляючи: "Не повинні мати достатньо води асирійські царі, коли прийдуть?"

5 І він підбадьорився, і відновив зруйнований мур, і поставив на нього вежу, а поза тим муром інший мур, і зміцнив Мілло в Давидовому Місті, і наробив багато списів та щитів.

6 І призначив він над народом військових очільників, і зібрав їх до себе, на майдан біля міської брами, і промовляв до їхнього серця:

7 "Зміцніться духом і зберіться з силами, щоб не боятися асирійського царя та усього того натовпу, що з ним, бо з нами більше, ніж з ним.

8 З ним рука тілесна, а з нами Господь, Бог наш, щоб допомагати нам у війнах!" І підбадьорили народ слова Єзекії, Юдиного царя.

9 По цьому Санхерів, асирійський цар, що таборував проти Лахішу, і вся сила його була з ним, своїх рабів до Єрусалиму, до Єзекії, Юдиного царя, і до всього Юди, що в Єрусалимі, сказати:

10 "Так промовляє Санхерів, цар асирійський: "На що ви сподіваєтеся, що так безтурботно сидите в заблокованому Єрусалимі?"

11 Хіба не зводить вас Єзекія, щоб заморити на смерть голодом та спрагою, коли каже, що Господь, Бог ваш, мовляв, визволить вас з руки асирійського царя?"

12 Чи ж не він, Єзекія, поруйнував висоти та жертovníки його, і сказав до Юди та до Єрусалиму: "Перед одним жертovníком будете вклонятися й на ньому будете кадити?"

13 Чи ж ви не знаєте, що зробив я та батьки мої всім народам? Чи справді могли боги народів тих країв врятувати свій край від моєї руки?

14 Хто між усіх богів цих народів, яких мої батьки знищили, міг врятувати свій народ від моєї руки? Як зможе Бог ваш врятувати вас від моєї руки?

15 Тож хай не дурить і не зводить вас Єзекія. Не вірте йому, бо не зміг жоден бог жодного народу та царства врятувати свого народу від моєї руки та від руки батьків моїх, то тим більше ваші боги не врятують вас від моєї руки! 16 Таке казали його раби на Господа, Бога, та на його раба Єзекію.

17 І писав він листи образливі на Господа, Ізраїлевого Бога, з такими словами: "Як боги народів тих країв не врятували свого народу від моєї руки, так не врятує Бог Єзекії народу свого від моєї руки!"

18 І гучно кричали вони юдейською до мешканців Єрусалиму, що були на мурі, щоб настрашити їх та налякати і здобути місто.

19 І висловлювалися вони проти Бога Єрусалиму, як проти богів землі, що зроблені людськими руками.

20 І молився цар Єзекія та пророк Ісая, син Амосів, про це, і зверталися до неба.

21 І послав Господь ангела, і він винищив усе військо і його очільників у таборі царя асирійського, і той повернувся з соромом до краю свого. А коли він прийшов до оселі бога свого, то там його власні нащадки вбили його мечем...

22 І врятував Господь Єзекію та мешканців Єрусалиму від руки Санхеріва, царя асирійського, та від руки інших ворогів, і дав їм мир навколо.

23 І багато приносили дарів для Господа в Єрусалим та коштовні речі для Єзекії, Юдиного царя. І він по цьому звеличився в очах усіх народів!

24 Тими днями занедужав Єзекія смертельно. І він молився до Господа, і той відповів, і дав йому знака.

25 Та Єзекія не віддав належне йому, бо запишалося серце його. І був гнів Божий на нього, і на Юдею, та на Єрусалим.

26 Але впокорився Єзекія в пишноті серця свого, він та мешканці Єрусалиму, і не прийшов на них Господній гнів за днів Єзекії.

27 І мав Єзекія дуже велике багатство та славу, і він поробив собі скарбниці на срібло й на золото, і на камінь коштовний, і на пахощі, і на щити, і на всякі коштовні речі,

28 і клуні на збіжжя, і на виноградний сік, і на свіжу оливу, і загони для всякої худоби, і загони для черед.

29 І побудував він собі міста, і мав багато дрібної та великої худоби, бо Бог дав йому дуже великий маєток.

30 І Єзекія направив води горішнього Гіхону на захід до Давидового Міста. І мав Єзекія успіх в усіх справах своїх.

31 Тільки при послах вавілонських очільників, посланих до нього, щоб вивідати про чудо, що було в краю, залишив був його Бог, щоб випробувати його і довідатися, що в нього на серці.

32 А решта справ Єзекії та його чеснот, ото вони описані в видіннях пророка Ісаї, Амосового сина, у книзі про Юдиних та Ізраїлевих царів.

33 І спочив Єзекія з батьками своїми, і поховали його в кінці схилу, де ховали Давидових нащадків, і віддали йому честь по смерті його, уся Юдея та мешканці Єрусалиму. А замість нього зацарював син його Манасія.

2 хроніки 33

1 Манасія був віку дванадцяти років, коли він зацарював, і царював він у Єрусалимі п'ятдесят п'ять років.

2 І робив він лихе в Господніх очах, за огидними поганськими звичаями тих народів, яких вигнав Господь перед Ізраїлевих синів.

3 І він знову побудував висоти, які порозбивав був його батько Єзекія, і понаставляв жертovníки для Ваалів, і поробив Астарті, і вклонявся всім небесним силам, і служив їм.

4 І побудував він жертovníки в Господньому храмі, про якого сказав був Господь: "В Єрусалимі буде ім'я моє навіки!"

5 І побудував він жертovníки для всіх небесних сил на обох подвір'ях Господнього храму.

6 І він проводив своїх синів через вогонь у долині Гінномового сина, і займався знахарством та чарами, і ворожив, і призначив тих, хто викликає духів померлих та духів віщих, і багато робив лихого в очах Господа, гніваючи його.

7 І поставив він різьбленого боввана, якого зробив, у Божому храмі, про якого Бог сказав був до Давида та до сина його Соломона: "У цьому храмі та в Єрусалимі, що його я обрав з усіх міст Ізраїлевих племен, покладу я ім'я своє навіки!"

8 І вже не покине Ізраїль тієї землі, яку я дав вашим батькам, якщо тільки вони пильнуватимуть робити все так, як наказав я їм, і будуть виконувати Закон і устави, і постанови, дані через Мойсея".

9 Та Манасія спонукав Юдею й мешканців Єрусалиму, щоб ті робили гірше від тих народів, яких Господь винищив перед Ізраїлевих синів.

10 І звертався Господь до Манасії та до народу його, та не слухали вони.

11 І Господь навів на них очільників війська асирійського царя, і вони схопили Манасію, і закували його в подвійні мідні кайдани та ланцюги й повели його до Вавілону.

12 А як був він в утиску, то благав Господа, Бога свого, і впокорився перед обличчям Бога своїх батьків.

13 І молився він до нього, і той був ублаганий, вислухавши благання його, і повернув його до Єрусалиму, до царства його. І зрозумів Манасія, що Господь він — Бог!

14 По цьому збудував він дуже високий зовнішній мур для Давидового Міста на захід від Гіхону, долиною аж входу в Рибну браму, й обніс ним Офел. І понасталияв він військових очільників по всіх укріплених містах Юдеї.

15 І повикидав він чужих богів та подобу боввана з Господньої оселі, і всі жертovníки, що він побудував був на горі Господньої оселі та в Єрусалимі, і викинув те поза місто.

16 І збудував він Господнього жертovníка, і приніс на ньому жертви мирні та на подяку, і звелів юдеям служити Господові, Богові Ізраїлевому.

17 Але народ приносив жертви ще на висотах, тільки вже Господові, Богові своєму.

18 А решта справ Манасії, і його молитва до Бога його, і слова провидців, що промовляли до нього ім'ям Господа, Бога Ізраїлевого, ото вони описані в історії Ізраїлевих царів.

19 А молитва його, і як були почуті його благання, і весь його гріх та його зрада, і місця, що побудував на них висоти й поставив Астарті та боввани перед своїм упокоренням, ось вони описані в словах його провидців.

20 І спочив Манасія з батьками своїми, і поховали його поруч оселі його, а замість нього зацарював син його Амон.

21 Амон був віку двадцяти двох років, коли він зацарював, і царював він у Єрусалимі два роки.

22 І робив він лихе в Господніх очах, як робив його батько Манасія. А всім бовванам, яких наробив його батько Манасія, Амон приносив жертви та служив їм.

23 І не впокорився він перед Господнім обличчям, як упокорився був його батько Манасія, а тільки збільшив провину.

24 І змовилися раби його на нього, і вбили його в його помешканні.

25 А народ краю перебив усіх змовників на царя Амона. І настановив царем замість нього сина його Йосію.

2 хроніки 34

1 Йосія був віку восьми років, коли він зацарював, і царював він у Єрусалимі тридцять один рік.

2 І робив він добре в Господніх очах, і ходив шляхами свого прабатька Давида, і не збочував ані праворуч, ані ліворуч.

3 І восьмого року царювання свого, будучи ще юнаком, розпочав він звертатися до Бога батька свого Давида, а дванадцятого року розпочав очищати Юду та Єрусалим від висот, Астарті і бовванів різьблених та литих.

4 І розбили перед ним Ваалові жертovníки, а стовпи сонця, що були на них, він зрубав, а Астарті й боввани різьблені та литі поламав, перетер і розкидав на могили тих, хто приносив їм жертви.

5 А кістки жерців спалив на їхніх жертovníках, і очистив Юдею та Єрусалим.

6 А по містах Манасії, Єфрема, Симеона й по руїнах околиць Нефталіма

7 порозбивав жертovníки та Астарті, і потовк боввани на порошок, а всі ідоли сонця

позрубував по всьому Ізраїлевому краї, і повернувся до Єрусалиму.

8 А вісімнадцятого року царювання його, по очищенні краю та Божої оселі, послав він Шафана, сина Ацалії, і Маасею, очільника міста, Йоаха та канцлера Йоаха, сина Йохазового, щоб направити оселю Господа, Бога його.

9 І прийшли вони до першого священика Хілкії, і дали срібло, що було знесене до Господньої оселі, яке зібрали левити, що стерегли порога, з руки Манасії й Єфрема, та з усієї решти Ізраїля, і з усього Юди й Веніямина та мешканців Єрусалиму.

10 І дали на руку виконробам, приставлених до Господнього храму, а ті давали робітникам на відбудову та для направи Божого храму.

11 І дали вони теслям, і будівничим, щоб купувати тесане каміння та деревину на зв'язування та на покриття будівель, що їх понижили Юдині царі.

12 А ті люди чесно виконували працю, а над ними були поставлені левити Яхат та Овадій, із синів Мерарієвих, і Захарій та Мешуллам із синів Кегатових для керування. А всі ті левити, що розумілися на музичних інструментах,

13 були над носіями, і керували всіма працівниками, що виконували всякі доручення. А деякі з левитів були писарі й урядники та придверні.

14 А коли вони виймали срібло, принесене до Господньої оселі, священик Хілкія знайшов книгу Господнього Закону, даного через Мойсея.

15 І Хілкія сказав до писаря Шафана: "Я знайшов у Господньому храмі книгу Закону! І дав Хілкія ту книгу Шафанові.

16 І приніс Шафан ту книгу до царя, і доповів цареві: "Усе, що дано через твоїх рабів, вони роблять".

17 І вони висипали те срібло, що знайдене в Господньому храмі, і дали його на руку приставлених та на руку працівників.

18 І доповів писар Шафан цареві: "Священик Хілкія дав мені книгу". І Шафан перечитав з неї перед царем.

19 І як цар почув слова книги Закону, то роздер свій одяг...

20 І наказав цар Хілкії, Ахікамові, Шафановому синові, Авдонові, Міхиному синові, писареві Шафанові і Асаї, царевому рабові:

21 "Ідіть, зверніться до Господа про мене та про решту Ізраїля та Юди, про слова цієї книги, що знайдена. Великий бо гнів Господній, що вилився на нас за те, що батьки наші не трималися Господнього слова, щоб робити все, як написано в цій книзі".

22 І пішов Хілкія та ті, кому звелів цар, до пророчиці Хулди, жінки Шаллума, сина Токегата, сина Хасринога, сторожа одягу, а вона сиділа в Єрусалимі в Новому Місті, і сказали їй про це.

23 А вона сказала до них: "Так промовляє Господь, Бог Ізраїлів: "Скажіть чоловікові, що послав вас до мене,

24 що так каже Господь: "Ось я наведу лихо на це місце та на мешканців його, усі ті прокляття, що написані в книзі, яку читали перед Юдиним царем,

25 за те, що вони покинули мене й кадили іншим богам, гніваючи мене всіма справами своїх рук. І вилився гнів мій на це місце, і він не згасне"...

26 А Юдиному цареві, що послав вас звернутися до Господа, скажете, що так каже Господь, Бог Ізраїлів, про ті слова, які ти чув:

27 "За те, що зм'якло твоє серце, і ти впокорився перед обличчям Бога свого, коли ти почув слова його на це місце та на мешканців його, і ти впокорився перед обличчям моїм, і роздер свій одяг та плакав перед моїм обличчям, то я також почув, — каже Господь.

28 Ось я прилучу тебе до батьків твоїх, і ляжеш ти до могили своєї в спокої, і очі твої не побачать усього того лиха, що я наведу на оце місце та на мешканців його!" І вони принесли відповідь цареві.

29 А цар послав, щоб зібрати усіх старшин Юдеї та Єрусалиму.

30 І ввійшли до оселі Господа цар, мешканці Юдеї, мешканці Єрусалиму, священники, левити і весь народ від великого й аж до малого, і він прочитав гучно слова книги заповіту, знайденої в оселі Господа.

31 І став цар на своєму місці, і уклав угоду перед Господнім обличчям, щоб ходити за Господом та триматися його заповідей, свідчень і уставів усім серцем своїм та всім життям своїм, щоб виконувати слова того заповіту, що написані в тій книзі.

32 І наставив він кожного, хто знаходився в Єрусалимі та в Веніяміні, до того. І мешканці Єрусалиму робили за словами угоди Бога, Бога своїх батьків.

33 І Йосія викинув усі поганські огиди з усіх країв, що в Ізраїлевих синів, і змусив кожного, хто перебуває в Ізраїлі, служити Господові, їхньому Богові. За всіх днів його вони не відступали від Господа, Бога своїх батьків.

2 хроніки 35

1 І справив Йосія в Єрусалимі Пасху для Господа, зарізавши пасхальне ягня чотирнадцятого дня першого місяця.

2 І поставив він священників відповідно їхньої служби, і підбадьорював їх на службу Господньої оселі.

3 І сказав він левитам, наставникам усього Ізраїля, посвяченим для Господа: "Дайте святого ковчега до храму, що його збудував Соломон, син Давидів, цар Ізраїлів. Нема пощо вам носити його на плечах, служіть віднині Господові, вашому Богові, та його народові, Ізраїлеві.

4 І приготуйтеся за родом ваших батьків, за вашими чергами, за писанням Давида, Ізраїлевого царя, та за писанням його сина Соломона.

5 І станьте в святині за відділами батьківських родів ваших братів, синів народу, за поділом батьківських осель левитів.

6 І заріжте пасхальне ягня, й освятіться, і приготуйте для ваших братів, щоб робити за Господнім словом, даним через Мойсея".

7 І дав Йосія для людських синів худоби дрібної, овечок та молодих кіз, це все на пасхальне ягня для кожного, хто знаходився в Єрусалимі, числом тридцять тисяч, і три тисячі худоби великої. Це з набутку царевого.

8 А його очільники дали на жертву для народу, для священників та для левитів:

Хілкія, Захарія і Єхіїл, головні в Божому храмі, дали священикам на пасхальні жертви дві тисячі шість сотень худоби дрібної і три тисячі худоби великої.

9 А Конанія, Шемая, брат його Натанаїл, Хашавія, Єїл і Йозавад, очільники левитів, дали для левитів на пасхальні жертви п'ять тисяч худоби дрібної і п'ять сотень худоби великої.

10 І була міцно встановлена служба, і стали священики на свої місця для служби, а левити при своїх чергах, за наказом царя.

11 І різали пасхальне ягня, і священики кропили кров'ю, беручи з їхньої руки, а левити здирали шкіру.

12 І відділили, що було на цілопалення, щоб дати їх за відділами, по батьківських оселях синам народу на пожертву Господові, як написано в Мойсеевій книзі. І так зробили й з худобою великою.

13 І пекли пасхальне ягня на вогні, за постановою, а святі жертви варили в горшках, у казанах і в горнятах, роздаючи всім синам народу.

14 А потім наварили собі та священикам, бо священики, Ааронові сини, були зайняті спаленням жертв та лою аж до ночі, то левити наготували їжі собі та священикам, Аароновим нащадкам.

15 А співаки, Асафові сини, були на своїх місцях за наказом Давида, Асафа, Гемана і Єдутуна, царевого провидця, а придверні були при кожній брамі, їм не треба було відлучатися зі своїх місць, бо їхні брати левити наготували їм.

16 І була міцно встановлена вся Господня служба того дня, щоб справити Пасху й принести цілопалення на Господньому жертовнику, за наказом царя Йосії.

17 І Ізраїлеві сини, що знаходилися там, справляли того часу Пасху та свято Опрісноків сім день.

18 І не справлялася Пасха, як ця, в Ізраїлі від днів пророка Самуїла, а всі Ізраїлеві царі не справляли такої, як ця Пасха, що справив Йосія, священики, левити і весь Юда та Ізраїль, що знаходився там, та мешканці Єрусалиму.

19 Вісімнадцятого року царювання Йосії справлялася ця Пасха.

20 По всьому цьому, коли Йосія приготував храм Божий, прийшов Нехо, цар єгипетський, щоб воювати в Каркеміші над Ефратом, а Йосія вийшов навпроти нього.

21 І послав той до нього послів, сказати: "Що мені до тебе, царю Юдин? Не проти тебе прийшов я сьогодні, а проти оселі, що воює зі мною. А Бог наказав мені поквартися. Не протився Богові, що зі мною, щоб він не знищив тебе!"

22 Та Йосія не відступив, і не послухав слів Нехо, що були з Божого наказу, а переодягнувшись пішов воювати з ним, і прийшов у долину Мегіддо.

23 І вразили стрільці царя Йосію. І сказав той до своїх рабів: "Допоможіть мені, бо я тяжко поранений"...

24 І перевели його раби з бойової колісниці до іншої, і відвезли його до Єрусалиму. І помер він, і був похований поруч із своїми батьками, а вся Юдея та Єрусалим були в жалобі по Йосії.

25 І Єремія співав жалобну пісню по Йосії. А всі співаки та співачки співали

жалобних своїх пісень про Йосію, і так є аж до сьогодні, і стало це за звичай для Ізраїля, і ось вони написані серед жалобних пісень.

26 А решта справ Йосії та його чесноти, за написаним у Господньому Законі,

27 і його перші та останні справи, ото вони описані в книзі про царів Ізраїлевих та Юдиних.

2 хроніки 36

1 А народ Краю взяв Йоахаза, сина Йосії, і настановив його царем у Єрусалимі замість батька його.

2 Йоахаз був віку двадцяти трьох років, коли він зацарював, і царював він у Єрусалимі три місяці.

3 І скинув його єгипетський цар у Єрусалимі, і наклав данину на цей край, сто талантів срібла та талант золота.

4 І єгипетський цар настановив царем над Юдеєю та Єрусалимом брата його Ел'якіма, і змінив ім'я йому на Єгояким. А брата його Йоахаза взяв Нехо й відвів його до Єгипту.

5 Єгояким був віку двадцяти п'яти років, коли він зацарював, і царював він у Єрусалимі одинадцять років. І робив він лихе в очах Господа, Бога свого.

6 І на нього пішов Навуходоносор, цар вавілонський, і він закував його в мідні кайдани, щоб відвести до Вавілону.

7 А дещо з посуду Господнього храму Навуходоносор відправив до Вавілону, і дав його до храму свого в Вавілоні.

8 А решта Єгоякимових справ та неподобства його, які він коїв, і що знайдено проти нього, ото вони описані в книзі про царів Ізраїлевих та Юдиних. А замість нього зацарював син його Єгояхін.

9 Єгояхін був віку восьми років, коли він зацарював, і царював він у Єрусалимі три місяці й десять день. І робив він лихе в Господніх очах.

10 А по році послав цар Навуходоносор, і привів його до Вавілону з коштовним посудом Господнього храму, а царем над Юдеєю та Єрусалимом настановив брата його Седекію.

11 Седекія був віку двадцяти одного року, коли він зацарював, і він царював у Єрусалимі одинадцять років.

12 І робив він лихе в очах Господа, Бога свого, не впокорився перед пророком Єремією, що промовляв з наказу Господнього.

13 І він також відступив від царя Навуходоносора, що був заприсягнув його Господом, і вчинив твердою свою шию, і вперто не бажав навертатися до Господа, Бога Ізраїлевого.

14 Також усі очільники священиків та народу ще більше грішили, шануючи огиди поганські, і вони опоганили оселю Господа, яку він освятив у Єрусалимі.

15 А Господь, Бог їхніх батьків, усе застерігав їх через своїх посланців, бо він змилювався над народом своїм та над оселею своєю.

16 Та вони соромили Божих посланців, і нехтували їхніми словами, і глузували з його пророків, аж поки не розпалився гнів Господа на народ його так, що вже не можливо було загасити його.

17 І він навів на них халдейського царя, і той повбивав усіх мечем у їхній святині, і не змилосердився ані над юнаком, ані над дівчиною, ані над старим, ані над немічним, усе дав у його руку...

18 І всі речі Божого храму, великі та малі, і скарби оселі Господньої та помешкань царя й його очільників, усе переніс до Вавілону.

19 І спалили вони Божий храм, і розбили мур Єрусалиму, і всі палати його спалили, а всі коштовні речі його знищили...

20 І пішли на вигнання до Вавілону ті, що врятувалися від меча, і стали йому та синам його за рабів аж до панування перського царства,

21 щоб виконалося Господнє слово, сказане Єремією, і надолужила земля свої суботи, по всі дні її спустошення святкувала вона суботи, поки не минуло сімдесят років.

22 А першого року Кіра, царя перського, щоб виконалося слово Господнє, сказане вустами Єреміїними, спонукав Господь духа Кіра, царя перського, і він оголосив по всьому царству своєму словом, а також письмово:

23 "Так каже Кір, цар перський: "Усі земні царства дав мені Господь, Бог небес, і він наклав на мене збудувати йому храм у Єрусалимі, що в Юдеї. Хто між вами з усього його народу, хай буде Господь, Бог його, з ним, і хай він іде до Єрусалиму!

ЕЗДРА

Ездра 1

1 Першого року царювання Кіра, царя перського, щоб виконалося слово Господнє, сказане вустами Єремії, пробудив Господь духа Кіра, царя перського, і він оголосив указ по всьому царству своєму:

2 "Так каже Кір, цар перський: "Усі земні царства дав мені Господь, Бог небесний, і він наказав мені збудувати йому храм у Єрусалимі, що в Юдеї.

3 Хто між вами з усього його народу, хай буде Бог його з ним, і хай він іде до Єрусалиму, що в Юдеї, і хай буде оселю Господа, Бога Ізраїлевого, того Бога, що в Єрусалимі.

4 А всі мешканці тих міст, де живуть вигнанці його, хай допоможуть йому сріблом і золотом, і маєтком, і худобою, з добровільною пожертвою для оселі Божої, що в Єрусалимі"".

5 І встали голови батьківських родів Юди та Веніямина, і священики, і левити, аж до всякого, що Бог спонукав духа його йти будувати оселю Господа, що в Єрусалимі.

6 А все їхнє довкілля зміцнило їм руки речами срібними та золотими, маєтком, худобою і коштовностями, окрім того, що хто пожертвував був добровільно.

7 А цар Кір виніс речі Господньої оселі, які забрав був Навуходоносор з Єрусалиму, і дав їх до оселі бога свого,

8 і виніс їх Кір, цар перський, рукою скарбничого Мітредата, а той відрахував їх Шешбаццарові, Юдиному очільникові.

9 І оце їхнє число: тридцять мисок золотих, тисяча мисок срібних, двадцять дев'ять ножів,

10 тридцять келихів золотих, чотириста десять келихів срібних подвійних і тисяча посуду іншого.

11 Усього золотого й срібного посуду було п'ять тисяч чотириста. Усе це завіз Шешбаццар, коли вигнанці поверталися з Вавілону до Єрусалиму.

Ездра 2

1 А оце вихідці з округ, що прийшли з вигнання, яких полонив був Навуходоносор, цар вавілонський, до Вавілону, і вони повернулися до Єрусалиму та Юдеї, кожен до міста свого,

2 ті, що прийшли були з Зоровавелем, Ісусом, Неємією, Сераєю, Реелаєю, Мордехаєм, Білшаном, Міспаром, Біг'ваєм, Рехумом, Бааною. Число людей Ізраїлевого народу: 3 синів Паршових — дві тисячі сто сімдесят два,

4 синів Шефатіїних — триста сімдесят два,

5 синів Арахових — сімсот сімдесят п'ять,

6 синів Пахат-Моавових, із синів Ісусових та Йоавових — дві тисячі вісімсот дванадцять,

7 синів Еламових — тисяча двісті п'ятдесят чотири,

8 синів Заттуєвих — дев'ятсот сорок п'ять,

9 синів Заккеєвих — сімсот шістдесят,

10 синів Банієвих — шістсот сорок два,

11 синів Беваєвих — шістсот двадцять три,

12 синів Аз'гадових — тисяча двісті двадцять два,

13 синів Адонікамових — шістсот шістдесят шість,

14 синів Біг'ваєвих — дві тисячі п'ятдесят шість,

15 синів Адінових — чотириста п'ятдесят чотири,

16 синів Атерових, від Єзекії — дев'яносто вісім,

17 синів Бецаєвих — триста двадцять три,

18 синів Йориних — сто дванадцять,

19 синів Хашумових — двісті двадцять три,

20 синів Гіббарових — дев'яносто п'ять,

21 вихідців з Віфлеєму — сто двадцять три,

22 вихідців з Нетофи — п'ятдесят шість,

23 вихідців з Анатоту — сто двадцять вісім,

24 вихідців з Азмавету — сорок два,

25 вихідців з Кір'ят-Аріму, Кефіри та Беероту — сімсот сорок три,

- 26 вихідців з Рами та Геві — шістсот двадцять один,
27 вихідців з Міхмасу — сто двадцять два,
28 вихідців з Бет-Елу та Аю — двісті двадцять три,
29 вихідців з Нево — п'ятдесят два,
30 вихідців з Маг'бішу — сто п'ятдесят шість,
31 вихідців з Еламу Другого — тисяча двісті п'ятдесят чотири,
32 вихідців з Харіму — триста двадцять,
33 вихідців з Лоду, Хадіду та Оно — сімсот двадцять п'ять,
34 виходьків з Єрихону — триста сорок п'ять,
35 вихідців з Сенаї — три тисячі шістсот тридцять.
36 Священиків: синів Єдаєвих з Ісусового роду — дев'ятсот сімдесят три,
37 синів Іммерових — тисяча п'ятдесят два,
38 синів Пашхурових — тисяча двісті сорок сім,
39 синів Харімових — тисяча сімнадцять.
40 Левитів: синів Ісусових і Кадмілових, з синів Гадавії — сімдесят чотири.
41 Співаків: синів Асафових — сто двадцять вісім.
42 Синів придверних: синів Шаллумових, синів Атерових, синів Талмонових, синів Аккувових, синів Хатітиних, синів Шоваєвих — усіх сто тридцять дев'ять.
43 Храмових підданих: синів Ціхіних, синів Хасуфіних, синів Таббаотових,
44 синів Керосових, синів Сіагіних, синів Падонових,
45 синів Леваниних, синів Хаґавиних, синів Аккувових,
46 синів Хаґавових, синів Самлаєвих, синів Хананових,
47 синів Гідделових, синів Гахарових, синів Реаїних,
48 синів Рецінових, синів Некодиних, синів Газзамових,
49 синів Уззиних, синів Пасаєхових, синів Бесаєвих,
50 синів Асниних, синів Меунімових, синів Нефусімових,
51 синів Бакбукових, синів Хакуфіних, синів Хархурових,
52 синів Бацлутових, синів Мехідиних, синів Харшиних,
53 синів Баркосових, синів Сісриних, синів Темахових,
54 синів Незіхових, синів Хатіфіних.
55 Синів Соломонових рабів: синів Сотаєвих, синів Соферетових, синів Терудиних,
56 синів Яалиних, синів Дарконових, синів Гідделових,
57 синів Шефатїїних, синів Хаттілових, синів Похерет-Гаццеваїмових, синів Амієвих,
58 усього цих храмових підданих та синів Соломонових рабів — триста дев'яносто два.
59 А оце ті, що прийшли з Тел-Мелаху, з Тел-Харші, Керув-Аддану й Іммеру, та не могли довести роду батьків своїх і своєї спадковості, чи вони з Ізраїля:
60 синів Делаїних, синів Товїїних, синів Некодиних — шістсот п'ятдесят два.
61 І з синів священичих: сини Ховаїні, сини Коцові, сини Барзіллая, що взяв жінку з дочок гілеадянина Барзіллая, і звався їхнім ім'ям.
62 Вони шукали свого запису родоводу, та не знайшли, і були вони вилучені із

священства,

63 а намісник сказав їм, щоб вони не їли зі святого святих, аж поки не стане священник до уріму та тумміму.

64 Усієї громади разом — сорок дві тисячі триста шістдесят,

65 окрім їхніх рабів та невільників, цих було сім тисяч триста тридцять сім. А їхніх співаків та співачок — двісті.

66 Їхніх коней було сімсот тридцять шість, їхніх мулів — двісті сорок п'ять,

67 їхніх верблюдів — чотириста тридцять п'ять, віслуків — шість тисяч сімсот двадцять.

68 А голови батьківських родів, коли вони прийшли до Господньої оселі, що в Єрусалимі, то вони жертвували до Божої оселі, щоб відбудувати її на її місці.

69 За своєю спроможністю вони дали до скарбу на роботи: шістдесят одну тисячу дарейків золота, п'ять тисяч мін срібла та сто священничих убрань.

70 І осіли священники, левити та з народу, і співаки, і придверні, і храмові піддані по своїх містах, і весь Ізраїль по своїх містах.

Ездра 3

1 А коли настав сьомий місяць, і Ізраїлеві сини вже мешкали по містах, то зібрався весь народ до Єрусалиму.

2 І встав Ісус, син Йоцадаків, та брати його священники, і Зоровавель, син Шеалтіїлів, та брати його, і збудували жертовник Бога Ізраїля, щоб приносити на ньому цілопалення, як написано в Законі Мойсея, людини Божої.

3 І вони поставили жертовник на його ж давніх підвалинах. І хоч боялися тубільних народів, проте заходилися приносити на ньому цілопалення для Господа, цілопалення на ранок та на вечір.

4 І справили свято Кучок, як написано, і щоденні цілопалення в кількості за постановою щодо жертв на кожен день,

5 а по тому цілопалення стало, і на молодики, і на всі присвячені Господові свята, і для кожного, хто жертвує добровільну жертву для Господа.

6 Від першого дня сьомого місяця почали приносити цілопалення для Господа. А під Господній храм не були ще закладені підвалини.

7 І дали срібла каменярам та теслям, і їжі, питва та оливи, сидонянам та тирянам, щоб постачали кедрову деревину з Лівану до Яфського моря за дозволом їм Кіра, царя перського.

8 А другого року по своєму приході до оселі Божої в Єрусалим, другого місяця, почали робити Зоровавель, син Шеалтіїлів, і Ісус, син Йоцадаків, і решта їхніх братів, священники та левити, і всі, хто вийшов з неволі в Єрусалим, а левитів віком від двадцяти років і вище, поставили керувати відбудовою Господньої оселі.

9 І став Ісус, сини його та брати його, Кадміїл та сини його, сини Юдині, всі, як один, наглядати за працівниками в оселі Бога, сини Хенададові, сини їх та їхні брати, левити.

10 А коли закладали підвалини Господнього храму, то поставили священиків у священичому одязі з сурмами, а левитів, Асафових синів, з цимбалами, щоб славити Господа за уставом Давида, Ізраїлевого царя.

11 І вони хвалили Господа та дякували йому: "Добрий бо він, бо навіки його милосердя на Ізраїля". А весь народ вигукував гучно, славлячи Господа за закладини Господньої оселі.

12 А багато із священиків і левитів та з голів батьківських родів, що в літах, і що бачили перший храм, при заснуванні його, своїми очима, плакали ревним голосом, а інші вигукували гучно в радості...

13 І не можливо було розпізнати радісні вигуки від плачу народу, бо народ гучно вигукував, і цей гамір був чутий далеко...

Ездра 4

1 І почули Юдині та Веніяминові вороги, що вигнанці відбудовують храм Господові, Богові Ізраїля.

2 І прийшли вони до Зоровавеля й до голів батьківських родів, та й сказали їм: "І ми будемо будувати з вами, бо ми звертаємося, як ви, до вашого Бога, і ми приносимо йому жертви від днів Есар-Хаддона, царя асирійського, що привів нас сюди".

3 І сказали їм Зоровавель, Ісус та голови батьківських родів Ізраїлевих: "Не вам і нам разом будувати храм для Бога! Самі-бо ми будуватимемо для Господа, Бога Ізраїлевого, як наказав нам цар Кір, цар перський".

4 І став народ тієї землі ослаблювати руки Юдиного народу та сіяти сумніви серед них, щоб вони не будували.

5 І підкупляли вони проти них радників царських, щоб зламати їхній задум, по всі дні Кіра, царя перського, й аж до царювання царя Дарія.

6 А за царя Ахашвероша, на початку його царювання, поскаржилися вони на мешканців Юдеї та Єрусалиму.

7 А за днів Артаксеркса написав Бішлам, Мітредат, Товейл та решта спільників його до Артаксеркса, царя перського. А лист був написаний арамейською і перекладений перською.

8 Очільник Рехум та писар Шімай написали листа проти Єрусалиму до царя Артаксеркса, в якому сказали:

9 Очільник Рехум, писар Шімшай та решта спільників його, судді й урядники, писарчуки, писарі, аркев'яни, вавілоняни, шушаняни, цебто еламіти,

10 та решта народів, яких вигнав Аснаппар, великий та славний, й осадив їх у місті Самарії та в решті Заріччя.

11 Оце копія листа, що послали до нього: "До царя Артаксеркса твої раби, люди Заріччя.

12 Хай буде відомо цареві, що Юдеї, які вийшли від тебе до нас, і прибули до Єрусалиму. Вони будують місто бунтівне та шкідливе, і добудовують мури, а підвалини посилюють.

13 Хай знає цар, що коли тільки це місто й мури його будуть збудовані, вони не даватимуть ані данини, ані податку, ані мита, а це буде шкодити царському прибуткові.

14 І ото, беручи до уваги, що сіль царського палацу сіль наша, а царський сором не випадає нам бачити, тому ми посилаємо й повідомляємо царя,

15 щоб переглянули книгу згадування батьків твоїх, і ти довідаєшся, що місто це — місто бунтівне та шкідливе царям та округам, і що в ньому бунтували віддавна, тому місто це й було зруйноване.

16 Ми повідомляємо царя, що коли тільки місто це й мури його будуть добудовані, то через те не буде тобі частки в Заріччі".

17 Цар послав відповідь: "Очільникові Рехумові, писареві Шімшаєві та решті їхніх спільників, що сидять у Самарії, а також решті Заріччя: "Мир вам!"

18 Лист, якого ви послали до нас, виразно прочитаний переді мною.

19 І був виданий від мене наказ, і шукали та й знайшли, що місто це з давніх-давен бунтувало проти царів, і в ньому повсякчас відбувалися повстання та бунти.

20 І могутні царі були над Єрусалимом, і панували в усьому Заріччі, а данина, податок та мито давалися їм.

21 Тому видайте наказ, щоб зупинили ці люди будівництво, поки від мене не буде виданий новий наказ.

22 І будьте обережні, щоб помилково не завдати шкоди царям?"

23 Тоді, як тільки була прочитана копія листа царя Артаксеркса перед Рехумом і писарем Шімшаєм та їхніми товаришами, поквапилися вони йти до Єрусалиму, і силою зупинили роботи.

24 Так зупинилося будівництво Божої оселі, що в Єрусалимі, і зупинилося воно аж до другого року царювання Дарія, царя перського...

Ездра 5

1 І пророкував пророк Огій та Захарій, син Іддо, пророки, на юдеїв, що в Юдеї та в Єрусалимі, в ім'я Бога Ізраїля, що над ними.

2 Тоді встали Зоровавель, син Шеалтіїлів, та Ісус, син Йоцадаків, і розпочали будувати Божу оселю, що в Єрусалимі, а з ними Божі пророки, що допомагали їм.

3 Тоді прийшов до них Таттенай, намісник Заріччя, і Шетар-Бозенай та їхні товариші, і запитали їх: "Хто вам наказав закінчувати будівництво цього храму?"

4 І сказали надати імена тих людей, що будують цю будівлю.

5 Та око їхнього Бога було на юдейських старшин, і вони не зупинили їх, аж поки не донесуть до Дарія, і тоді дадуть письмову відповідь про це.

6 Ось копія листа, що послав Таттенай, намісник Заріччя, і Шетар-Бозенай, та товариство його, і перси, що в Заріччі, до царя Дарія,

7 вони послали йому донесення, а в ньому написано так: "Цареві Дарієві всякого миру!

8 Щоб було відомо цареві, що ми ходили до Юдейської округи, до оселі великого Бога, а він будується з великого каменя, і дерево кладеться в стіни. Люди працюють з

натхненням і будівництво просувається успішно.

9 Тоді ми запитали їхніх старшин: "Хто видав вам наказ будувати цю будівлю?"

10 А також запитали ми їх про їхні імена, щоб повідомити тобі імена тих людей, які за головних у них.

11 А вони так відповіли нам: "Ми раби Бога небес та землі, і відбудовуємо храм, що був збудований за багато років перед цим, а збудував його великий Ізраїлів цар.

12 Та коли наші батьки розгнівали були Бога небес, він віддав їх у руку Навуходоносора, царя вавілонського, халдея, і він зруйнував той храм, а народ вигнав до Вавілону.

13 Але першого року свого царювання, вавілонський цар Кір видав наказ відбудувати цю Божу оселю.

14 А також посуд Божої оселі, золотий та срібний, що Навуходоносор був виніс із єрусалимського храму й заніс його до храму вавілонського, виніс його цар Кір з вавілонського храму й дав його Шешбаццарові, якого він настановив намісником.

15 І сказав він йому: "Візьми цей посуд і віднеси його до храму, що в Єрусалимі, а оселя Божа хай відбудується на тому ж місці".

16 Тоді той Шешбаццар прийшов, заклав підвалини Божої оселі в Єрусалимі, і відтоді й аж до цієї пори вона будується і ще не закінчена.

17 І якщо це до вподоби цареві, то хай пошукають у Вавілоні, в царській скарбниці, чи справді від царя Кіра виданий був наказ будувати цю Божу оселю в Єрусалимі, а царську волю про це хай пошлють до нас".

Ездра 6

1 Тоді цар Дарій видав наказ, щоб знайшли записи в вавілонській скарбниці.

2 І був знайдений один сувій у фортеці Ахметі, що в мідіянській окрузі, а в ньому для пам'яті було написано так:

3 "Першого року царя Кіра цар Кір видав наказ: "Оселя Божа в Єрусалимі хай будується на місці, де приносять жертви, хай посилять його підвалини. Висота і ширина його шістдесят ліктів.

4 Три ряди з великого каменю й один ряд з дерева, а видатки будуть дані з царської скарбниці .

5 А посуд Божої оселі, золотий та срібний, що Навуходоносор виніс був із храму, що в Єрусалимі, і переніс до Вавілону, хай повернуть, і хай він піде до храму, що в Єрусалимі, на своє місце, і покладеш те в Божій оселі...

6 А ти, Таттенаю, наміснику Заріччя, ти, Шетор-Бозенаю з товаришами своїми, перси, що в Заріччі, залиште те місце!

7 І не заважайте будівництву оселі Божої, хай юдейський намісник та юдейські старшини збудують ту Божу оселю на її місці.

8 А від мене даний наказ про те, що ви будете робити для юдейських старшин, щоб збудувати цю Божу оселю, а з царського добра, з данини Заріччя, хай сумлінно покриваються видатки тим людям, щоб не зупиняти роботи.

9 А що буде потрібне, чи телят, чи баранів, чи овечок на жертви небесному Богові, пшеницю, сіль, вино та оливу, що скажуть священники, які в Єрусалимі, щоб без затримки видавалося їм щодня,

10 щоб вони завжди приносили пахощі в жертву небесному Богові та молилися за життя царя та синів його.

11 А від мене виданий наказ, що коли хто змінить це моє слово, то буде вирвана колода з будинку його, і буде поставлена, а він буде прибитий на ній, а будинок його буде зруйнований!

12 А Бог, який вчинив так, щоб там пробувало ім'я його, знищить кожного царя та народ, що простягне свою руку, щоб змінити це, щоб нашкодити оселі Божій, що в Єрусалимі! Я, Дарій, видав цей наказ, і хай він негайно буде виконаний! 13 Тоді Таттенай, намісник Заріччя, Шетар-Бозенай та їхні товариші негайно зробили згідно з тим, як наказав цар Дарій.

14 А юдейські старшини будували, і щастило їм за пророцтвом пророка Огія та Захарії, сина Іддо. І вони закінчили будівництво з наказу Бога Ізраїлевого та з наказу Кіра, Дарія і Артаксеркса, царів перських.

15 І закінчено було будівництво цього храму до третього місяця адара, що він місяць дванадцятий, шостого року царювання царя Дарія.

16 І справили Ізраїлеві сини, священники й левити та решта вигнанців свято відновлення Божої оселі з радістю.

17 І принесли в жертву на свято відновлення оселі Божої: сто волів, двісті баранів, чотириста ягнят, дванадцять козенят у жертву за гріх за всього Ізраїля, за числом Ізраїлевих племен.

18 І поставили священників за їхніми частинами, а левитів за чергами їхніми на службу Божої оселі, що в Єрусалимі, як написано в книзі Мойсея.

19 А ті, хто повернулися з вигнання справили Пасху чотирнадцятого дня першого місяця,

20 бо очистилися священники та левити, як один, усі вони чисті. І вони зарізали пасхальне ягня для всіх, що повернулися, для своїх братів священників та для себе.

21 І їли Ізраїлеві сини, що повернулися з вигнання, і також усі, хто відділився до них від нечистості народів землі, щоб звертатися до Господа, Бога Ізраїлевого.

22 І справляли вони свято Опрісноків сім день у радості, бо Господь їх потішив і прихилив до них серце асирійського царя, щоб зміцнити їхні руки для праці в оселі Бога, Бога Ізраїлевого.

Ездра 7

1 А по цих подіях, за царювання Артаксеркса, царя перського, Ездра, син Азарії, сина Хілкії,

2 сина Шаллуна, сина Садока, сина Ахітуви,

3 сина Амарії, сина Азарії, сина Мерайота,

4 сина Захарія, сина Уззі, сина Буккі,

5 сина Авішуї, сина Пінхаса, сина Елеазара, сина Аарона, першого священика,
6 вийшов з Вавилону. Він був вчитель, знавець Мойсеевого Закону, що його дав Господь, Бог Ізраїлів. І дав йому цар згідно з тим, як була на ньому рука Господа, Бога його, всяке його пожадання.

7 І пішли з ним дехто з Ізраїлевих синів і з священиків, і левитів, і співаків, і придверних, і храмових підданців до Єрусалиму сьомого року царя Артаксеркса.

8 І прибув він до Єрусалиму п'ятого місяця, а то сьомий рік царювання.

9 Бо першого дня першого місяця був початок виходу з Вавилону, а першого дня п'ятого місяця він прийшов до Єрусалиму, бо рука його Бога була добра на ньому.

10 Бо Ездра приготував своє серце досліджувати Господній Закон, і виконувати його, і навчати в Ізраїлі уставів та права.

11 А оце копія листа, що цар Артаксеркс дав священикові і вчителеві Ездрі, що переписує слова заповідей Господа та його устави над Ізраїлем:

12 "Артаксеркс, цар над царями, до священика Ездри, досконалого вчителя Закону Бога небесного, і так далі.

13 А ось виданий від мене наказ, щоб кожен, хто в моєму царстві з Ізраїлевого народу, і їхніх священиків, і левитів з доброї волі бажає йти до Єрусалиму з тобою, хай іде,

14 через те, що ти посланий від царя та семи його радників, щоб дослідити про Юдею та про Єрусалим за правом твого Бога, що в руці твоїй,

15 і щоб відправити срібло та золото, що цар та радники його пожертвували для Бога Ізраїлевого, якого місце перебування в Єрусалимі,

16 і все срібло та золото, яке ти знайдеш в усій вавілонській окрузі разом із жертвами народу та священиків, які жертвують для оселі їхнього Бога, що в Єрусалимі.

17 Тому поквася купити за це срібло бичків, баранів, овечок, і їхні жертви хлібні та їхні жертви литі, і принести їх на жертovníку оселі вашого Бога, що в Єрусалимі.

18 А з рештою срібла та золота, ти і брати твої, зробіть за вподобанням вашого Бога.

19 А посуд, що даний тобі на служіння оселі твого Бога, віддай у цілості перед Богом Єрусалиму.

20 А решта потрібного для оселі Бога твого, що випаде тобі дати, буде дано зі скарбниці царської.

21 А від мене царя Артаксеркса виданий наказ для всіх скарбничих, які в Заріччі, що все, чого зажадає від вас священик Ездра, вчитель закону Бога небесного, хай буде невідкладно зроблене:

22 срібла аж до сотні талентів, і пшениці аж до сотні корів, і вина аж до сотні батів, і оливи аж до сотні батів, а солі за потребою.

23 Усе, що з наказу небесного Бога, хай буде ревно зроблене для оселі небесного Бога, щоб не було гніву на царство, царя та на синів його?

24 І вас повідомляємо, що всі священики та левити, співаки, придверні, храмові

підданці та працівники тієї Божої оселі звільнені від данини, податку, чи мита!

25 А ти, Ездру, за мудрістю Бога твого, яка в руці твоїй, признач суддів та виконавців Закону, щоб судили для всього народу, що в Заріччі, для всіх, хто знає закони твого Бога, а хто не знає, тих навчите.

26 А кожен, хто не виконуватиме Закон твого Бога та закон царський, негайно карати: чи то на смерть, чи то вигнанням, чи то грошима, чи ув'язненням".

27 Благословенний Господь, Бог наших батьків, що вклав у цареве серце, оздобити оселю Господню, що в Єрусалимі,

28 і прихилив до мене милість царя, його радників та всіх царевих очільників! А я зміцнився, бо рука Господа, Бога, була наді мною, і зібрав провідних людей з Ізраїля, щоб вони пішли зі мною".

Ездра 8

1 А оце голови осель їхніх батьків та родовід тих, що пішли зі мною, за царювання царя Артаксеркса, з Вавілону:

2 з Пінхасових синів: Гершом, з Ітамарових синів: Даніїл, з Давидових синів: Хаттуш.

3 з Шеханіїних синів, з Парошових синів: Захарій, а з ним за родоводом сто п'ятдесят чоловіків.

4 з Пахат-Моавових синів: Ел'єгонай, син Зерахіїн, а з ним двісті чоловіків.

5 з синів Затту: Шеханія, син Яхазіїлів, а з ним триста чоловіків.

6 А з Адінових синів: Евед, син Йонатанів, а з ним п'ятдесят чоловіків.

7 А з Еламових синів: Єшая, син Аталіїн, а з ним сімдесят чоловіків.

8 А з Шефатіїних синів: Зевадія, син Михайлів, а з ним вісімдесят чоловіків.

9 з Йоавових синів: Овадія, син Єгіїлів, а з ним двісті вісімнадцять чоловіків.

10 А з синів Бані: Шеломіт, син Йосіфіїн, а з ним сотня шістдесят чоловіків.

11 А з Беваєвих синів: Захарій, син Беваїв, а з ним двадцять вісім чоловіків.

12 А з Азгадових синів: Йоханан, син Катанів, а з ним сто десять чоловіків.

13 А з Адонікамових синів останні, а оце їхні імена: Еліфелет, Єїл, і Шемая, а з ними шістдесят чоловіків.

14 А з Бігваєвих синів: Утай і Заввуд, а з ними сімдесят чоловіків.

15 І зібрав я їх до річки, що впадає до Агави, і ми таборували там три дні. І переглянув я народ та священиків, і не знайшов там нікого з Левієвих синів.

16 І послав я по голів Еліезера, Аріїла, Шемаю, Елнатана, Яріва, Елнатана, Натана, Захарія та по Мешуллама, і по вчителів Йойаріва та Елнатана.

17 І відправив я їх до Іддо, голови в місцевості Касіф'я, і вклав в їхні вуста слова, щоб сказали до Іддо та братів його, підданих у місцевості Касіф'я, щоб вони привели нам служителів для оселі нашого Бога.

18 І привели вони нам, бо рука нашого Бога була добра до нас, чоловіка розумного з синів Махлі, сина Левія, Ізраїлевого сина, та Шеревею з вісімнадцятьма його синами й братами,

19 та Хашавію, а з ним Єшаю, з синів Мерарієвих і двадцять братів та синів його,
20 а з підданих храму, яких дав Давид та очільники на роботу левитам, двісті двадцять підданих. Усі вони були призначені поіменно.

21 І проголосив я там піст, над річкою Агавою, щоб упокоритися нам перед обличчям нашого Бога, щоб просити від нього щасливої дороги для нас і для дітей наших та для всього нашого маєтку,

22 бо я соромився просити від царя війська та вершників, щоб допомагали нам захищатися в дорозі від ворога, адже перед цим ми сказали цареві: "Рука нашого Бога на добро для всіх, хто шукає його, а сила його та гнів його на всіх, хто кидає його!"

23 І постили ми, і просили нашого Бога про це, і він дав нам ублагати себе.

24 І я відділив із священничих очільників дванадцять до Шеревеї, Хашавії, і до десятиох їхніх братів з ними.

25 Я зважив і передав їм срібло, золото та посуд для Божої оселі, що пожертвували цар, його радники і його очільники та весь Ізраїль, що перебував там.

26 І відважив я на їхню руку шістсот п'ятдесят талантів срібла, сто талантів срібних речей, сто талантів золота,

27 золотих чаш двадцять на тисячу дарейків, дві посудини з золоченої й доброї міді, дорогі як золото.

28 І сказав я до них: "Ви святість для Господа, і цей посуд святість, а те срібло та золото — добровільна жертва для Господа, Бога ваших батьків.

29 Пильнуйте й бережіть це, аж поки не передасте його перед очільниками, священниками, левитами та головами батьківських родів Ізраїлевих у Єрусалимі до комори Господньої оселі".

30 І прийняли священники та левити вагу того срібла, золота та того посуду, щоб віднести в Єрусалим, до оселі нашого Бога.

31 І рушили ми з річки Агави двадцятого дня першого місяця, щоб іти до Єрусалиму. А рука нашого Бога була над нами, і він врятував нас з руки ворога та засідок на шляху нашому.

32 І прийшли ми до Єрусалиму, і сиділи там три дні.

33 А четвертого дня відважили ми те срібло й золото та той посуд в оселі нашого Бога на руку священника Меремота, сина Уріїного, а з ним був Елеазар, син Пінхасів, і левити Йозавад, син Єшуїн, та Ноадія, син Біннуїв,

34 за числом та за вагою на все. І тоді ж була записана вся та вага.

35 А ті, що прийшли з полону, сини вигнання, принесли цілопалення для Бога Ізраїля: дванадцять бичків за всього Ізраїля, дев'яносто шість баранів, сімдесят сім овець, дванадцять цапів на жертву за гріх, це все цілопалення для Господа.

36 І віддали цареві накази царським сатрапам та намісникам Заріччя, і вони підтримували народ та Божу оселю.

Ездра 9

1 А як закінчилося це, підійшли до мене очільники народу і сказали: "Цей народ,

Ізраїль, священники та левити не відділилися від народів цих країв з їхніми огидами, від хананян, періздеян, євусеян, аммоніян, моавіян, єгиптян та амореян,

2 бо взяли з їхніх дочок собі та своїм синам, змішалось святе насіння з народами цих країв, а рука очільників та намісників була першою в цій провині".

3 Боляче вразили мене ці слова, і роздер я одяг свій та плаща свого, і рвав волосся з голови своєї та з бороди своєї...

4 І зібралися до мене всі, хто тремтів перед словами Бога Ізраїлевого за провину тих, що повернулися, а я сидів остовпілий аж до жертви вечірньої.

5 А за вечірньої жертви встав я з упокорення свого, і роздерши одяг свій та плаща свого, упав я на коліна, і простягнув руки до Господа, Бога мого...

6 І сказав я: "Боже мій, червонію я від сорому піднести, Боже мій, обличчя своє до тебе, бо беззаконня наші зросли понад голову, а наша провина сягає аж до неба!...

7 Від днів наших батьків ми в великому гріху аж до дня цього, а за наші беззаконня були віддані ми, наші царі та наші священники в руку царів цих країв на меч, полон, пограбування і на сором наш, як цього дня.

8 І коли на якусь мить сталася нам ласка від Господа, Бога нашого, щоб залишити нам врятованих, і дати нам затвердитися на місці святині його, щоб освітити очі наші, Боже наш, і дати нам трохи ожити в нашій неволі!

9 Бо раби ми, та в нашій неволі не покинув нас Бог наш, і виявив до нас ласку свою перед перськими царями, щоб дати нам ожити, щоб піднести помешкання нашого Бога й щоб відбудувати руїни його, та щоб дати нам захист в Юдеї та в Єрусалимі.

10 Тож що ми скажемо, Боже наш, по цьому? Адже покинули ми заповіді твої,

11 які ти дав через своїх рабів пророків, промовляючи: "Ця земля, що ви йдете посісти, вона земля нечиста через огиди народів її, якими наповнили вони її від краю до краю.

12 Тому дочок своїх не давайте їхнім синам, а їхніх дочок не беріть для своїх синів, і не шукайте миру та добра їхнього аж навіки, щоб ви стали сильні, та споживали добро цієї землі, і віддали на вічний спадок вашим синам".

13 А по тому всьому, що прийшло на нас за наші лихі вчинки та за нашу велику провину, бо ти, Боже наш, стримав кару меншу від гріха нашого і залишив нам цей залишок,

14 чи знову ми порушуватимемо заповіді твої, і будемо своячитися з оцими мерзенними народами? Чи ж ти не розгніваєшся на нас аж до винищення нас, так що ніхто б не залишився і не врятувався?

15 Господе, Боже Ізраїлів, ти праведний, тому ми залишилися живими, як цього дня. Ось ми в провині своїй перед обличчям твоїм, бо не встояти нам за це перед тобою!"...

Ездра 10

1 А коли Ездра молився та сповідувався, плакав та припадав перед помешканням Божим, зібралося до нього з Ізраїля безліч народу, чоловіки, жінки та діти, плачучи

ревним плачем...

2 І сказав Шеханія, Єхіїлів син, з Еламових синів, до Ездри: "Ми зрадили нашому Богові, бо взяли ми дочок народів цього краю собі за жінок. Але є ще сподівання для Ізраїля в цьому!

3 А зараз укладімо угоду з нашим Богом, що випровадимо від себе всіх жінок з інших народів та народжене від них, за порадою пана нашого, та тих, хто тремтить перед заповіддю нашого Бога, щоб було все за Законом.

4 Устань, і берися за цю справу, бо на тобі ця річ, а ми з тобою!"

5 І встав Ездра, і заприсяг очільників народу, священників, левитів та всього Ізраїля, щоб робити за цим словом. І вони поклялися.

6 І Ездра встав з-перед Божої оселі й пішов до кімнати Єгохонана, Ел'яшівового сина, і ночував там. Хліба він не їв і води не пив, бо був у жалобі за провину тих, що повернулися.

7 І оголосили в Юдеї та в Єрусалимі до всіх переселенців, щоб зібратися до Єрусалиму.

8 А кожен, хто не прийде за три дні, за порадою очільників народу та старшин, то весь маєток буде забрано в нього, а він буде вилучений із громади переселенців.

9 І зібралися всі люди Юди та Веніямина до Єрусалиму за три дені, це був дев'ятий місяць, двадцятого дня місяця. І сидів весь народ на майдані Божої оселі, тремтячи за цю справу та від дощу.

10 І встав священник Ездра та й сказав до них: "Ви згрішили, і взяли жінок з інших народів, щоб збільшити Ізраїлеву провину.

11 Тож покайтеся Господові, Богові ваших батьків, і виконайте його волю! І віддаліться від народів цього краю та від їхніх жінок!"

12 І відповіла вся громада гучним голосом: "Так, маємо зробити за словом твоїм!

13 Але народ численний, і час дощів, і нема сили стояти на вулиці. Та й праці не на один день і не на два, бо ми багато нагрішили в цій справі.

14 Хай же стануть наші очільники за всю громаду, а кожен, хто є в наших містах, хто взяв жінок з інших народів, хай прийде на призначений час, а з ними старшини кожного міста та судді його, аж поки не відвернеться від нас палючий гнів нашого Бога за це".

15 Але Йонатан, син Асагелів, та Яхзея, син Тіквин виступили проти цього, а Мешуллам та левит Шеббетай підтримували їх.

16 І зробили так переселенці. І відділив поіменно собі священник Ездра людей, голів батьківських осель за родом їхніх батьків. І сіли вони першого дня десятого місяця, щоб дослідити цю справу.

17 І закінчили до першого дня першого місяця справи про всіх тих людей, що взяли були жінок з інших народів.

18 І знайшлися поміж священничими синами, що взяли жінок з інших народів, із синів Єшуї, сина Йоцадакового, та братів його: Моасея, Еліезер, Ярив і Гедалія.

19 І дали вони руку свою, що випровадять жінок своїх, а винні принесли в жертву

барана з отари за провину свою.

20 Із синів Іммерових: Ханані та Зевадія.

21 Із синів Харімових: Массея, Елія, Шемая, Єхіл і Уззія.

22 Із синів Пашхурових: Еліоенай, Маасея, Ізмаїл, Натанаїл, Йозавад та Елеаса.

23 Із левитів: Йозавад, Шім'ї, Келая, він Келіта, Петахія, Юда та Еліезер.

24 Із співаків: Ел'яшів. А з придверних: Шаллум, Телем та Урі.

25 А з Ізраїля, з синів Парошових: Рам'я, Їззія, Малкія, Міямін, Елеазар, Малкія та Беная.

26 Із синів Еламових: Маттанія, Захарій, Єхіл, Авді, Єремот і Елія.

27 Із синів Затту: Еліоенай, Ел'яшів, Маттанія, Еремот, Завад та Азіза.

28 Із синів Беваєвих: Єгоханан, Хананія, Заббай і Атлай.

29 Із синів Банієвих: Мешуллам, Маллух, Адая, Яшув, Шеал та Рамот.

30 Із синів Пахатових: Моав, Адна, Хелал, Беная, Маасея, Маттанія, Веселііл і Біннуй та Манасія.

31 Із синів Харімових: Еліезер, Їшшія, Малкія, Шемая, Шімон,

32 Веніямін, Маллух та Шемарія.

33 Із синів Хашумових: Маттенай, Маттатта, Завад, Еліфелет, Єремай, Манасія та Шім'ї.

34 Із синів Банаєвих: Маадай, Амрам і Уїл,

35 Беная, Бедея, Келугу,

36 Ванія, Меремот, Ел'ятів,

37 Маттанія, Маттенай, Яасай,

38 Бані, Біннуй, Шім'ї,

39 Шелемія, Натан, Адая,

40 Махнадвай, Шашай, Шарай,

41 Азарііл, Шелемія, Шемарія,

42 Шаллум, Амарія та Йосип.

43 А з синів Нево: Єїл, Маттітія, Завад, Зевіна, Яддай, Йоїл та Беная.

44 Усі оці взяли були жінок з інших народів, а деякі з цих жінок і дітей народили.

НЕЕМІЯ

Неемія 1

1 Слова Неемії, Гахаліїноного сина: "В місяці кіслеві двадцятого року був я в замку Шушан.

2 І прийшов Ханані, один із братів моїх, він та люди з Юдеї. І запитав я їх про юдеїв, що врятувалися від полону, та про Єрусалим.

3 А вони сказали мені: "Ті, що врятувалися від полону, перебувають у великому утиску та в ганьбі, а мур Єрусалиму зруйнований, а брами його спалені"...

4 І як почув я ці слова, сів я та й плакав, і був у жалобі кілька днів, і постив, і

молився перед обличчям небесного Бога.

5 І сказав я: "Молю тебе, Господе, Боже небесний, Боже великий та грізний, що стережеш заповіт свій та ласку для тих, хто любить тебе та виконує заповіді твої,

6 хай же буде вухо твоє чутке, а очі твої відкриті, щоб прислухатися до молитви раба твого, якою я молюся сьогодні перед твоїм обличчям день і ніч за Ізраїлевих синів, твоїх рабів, і сповідуюся в гріхах Ізраїлевих синів, якими грішили ми проти тебе, я і оселя батька мого!

7 Ми надто завинили перед тобою, не трималися ми заповідей і уставів, і права, які дав ти Мойсеєві, рабові своєму.

8 Пам'ятай же те слово, що ти сказав був Мойсеєві, своєму рабові, промовляючи: "Як ви зрадите, я розпорошу вас поміж народами!

9 Та коли навернетесь до мене, і будете дотримувати заповіді мої й виконувати їх, то якщо будуть ваші вигнанці на краю небес, то й звідти зберу їх, і приведу до того місця, яке я обрав, щоб там перебувало ім'я моє!"

10 А вони раби твої та народ твій, якого ти викупив своєю великою силою та міцною своєю рукою.

11 Молю тебе, Господе, хай же буде вухо твоє чутке до молитви твого раба та до молитви твоїх рабів, що прагнуть боятися ймення твого! Дай же сьогодні успіху своєму рабові, і дай знайти ласку цією людини! А був я тоді чашником царевим.

Неемія 2

1 Одного разу в місяці нісані, двадцятого року царювання Артаксеркса, стояло вино перед ним. І взяв я те вино й дав цареві. І я, здавалося б, ніколи не був сумний перед ним.

2 Та запитав мене цар: "Чому обличчя твоє сумне, чи ти не хворий? Це не що інше, як туга на серці"... І я дуже злякався!

3 І сказав я до царя: "Хай цар живе навіки! Чому не буде сумне обличчя моє, коли місто могили батьків моїх зруйноване, а брами його спалені!"...

4 І сказав мені цар: "Чого ж ти просиш?" І я помолився до небесного Бога,

5 і сказав цареві: "Якщо це цареві до вподоби, і якщо раб твій знайде ласку перед обличчям твоїм, то пошли мене до Юдеї, до міста могили батьків моїх, і я відбудую його!"

6 І запитав мене цар (а цариця сиділа при ньому): "Скільки часу займе твій шлях, і коли ти повернешся?" І сподобалося це цареві, коли я сказав йому про терміни, і він послав мене.

7 І сказав я цареві: "Якщо це цареві до вподоби, хай дадуть мені листи до намісників Заріччя, щоб сприяли мені, аж поки не прийду до Юдеї,

8 і листа до Асафа, царського лісничого, щоб дав мені деревини на бруси для замкових брам, що належать до Божої оселі, і для міського муру, і для мого помешкання". І дав мені цар в міру того, як добра була Божа рука наді мною.

9 І прибув я до намісників Заріччя, і дав їм цареві листи. А цар послав зі мною

очільників з військом та вершників.

10 І почули про це хоронянин Санваллат та слуга, аммоніянин Товія, і їм це дуже не сподобалося, що хтось прийшов клопотатися про добро для Ізраїлевих синів.

11 І прийшов я до Єрусалиму, і був там три дні.

12 І встав я вночі, я та трохи людей зі мною, і не розповів я нікому, що Бог мій дав до мого серця зробити для Єрусалиму. А худоби не було зі мною, окрім тієї худоби, що я нею їздив.

13 І вийшов я Долинною брамою вночі, і пішов до джерела Таннін, і до брами Смітникової. І я ретельно оглянув поруйновані мури Єрусалиму та спалені брами його.

14 І перейшов я до Джерельної брами та до Царського ставу, та там не було броду, щоб перейти.

15 І йшов я долиною вночі, і ретельно оглядав мур. Потім я повернувся і ввійшов назад Долинною брамою.

16 А намісники не знали, куди я пішов та що я роблю, а юдеям, священикам, шляхті, старшинам і решті тих, що виконували роботи, я доти нічого не розповідав.

17 І сказав я до них: "Ви бачите, яке лихо спіткало нас, Єрусалим зруйнований, а брами його спалені вогнем. Станьмо і відбудуймо мур Єрусалиму, і вже не будемо ми ганьбою!"...

18 І розповів я їм про руку Бога мого, що вона добра до мене, а також слова царя, які сказав він мені. І сказали вони: "Станемо й збудуємо!" І зміцнили вони руки свої на добру справу.

19 І як почули це хоронянин Санваллат, слуга, аммоніянин Товія, і араб Гешем, то зневажливо глузували з нас, кажучи: "Що це ви робите? Чи не проти царя ви повстали?"

20 А я їм відповів: "Небесний Бог він дасть нам успіх, а ми, його раби, станемо й збудуємо! А вам нема ні частки, ні права, ані пам'ятки в Єрусалимі!"

Неемія 3

1 І встав Еліяшів, перший священик, та брати його священики, і збудували Овечу браму. Вставили її двері і освятили, потім добудували до башти Меа і освятили, і до башти Ханан'їла.

2 А поруч нього будували ерихоняни, а поруч них будував Заккур, син Імріїв.

3 А браму Рибну збудували сини Сенаїні, і вони покрили її брусами, і вставили двері, замки та засуви її.

4 А поруч них направляв Меремот, син Урії, Коцового сина, а поруч них направляв Мешуллам, син Берехії, Мешав'їлового сина, а поруч них направляв Садок, Баанин син.

5 А поруч них направляли текояни, але їхні вельможі не схилили своєї шиї до праці на службу своєму Господові.

6 А браму Стару направляли Йояда, син Пасеахів, та Мешуллам, син Бесодеїн, вони покривали брусами, вставляли двері, замки та засуви її.

7 А поруч них направляв гівеонянин Мелатія та меронотянин Ядон, люди Гівеону

та Міцпи, що належали до володіння намісника Заріччя.

8 Поруч нього направляв Уззіл, син Хархаїн, з золотарів, а поруч нього направляв Хананія, син Раккахімів, і вони відновили Єрусалима аж до Широкого муру.

9 А поруч нього направляв Рефая, син Хурів, очільник половини єрусалимської округи.

10 А поруч нього, навпроти свого будинку направляв Єдая, син Харумафів, а при його руці направляв Хаттуш, син Хашавнеїн.

11 Наступну ділянку та Пічну башту направляв Малкія, син Харімів, та Хашшув, син Пахат-Моавів.

12 А поруч нього направляв Шаллум, син Лохеша, очільник половини округи Єрусалиму, він та дочка його.

13 Браму Долинну направляв Ханун та мешканці Заноаху, вони збудували її, і вставили двері, замки та засуви її, і тисячу ліктів муру аж до Смітникової брами.

14 А Смітникову браму направив Малкія, син Рехавів, очільник округи Бет-Керему, він збудував її, вставив двері, замки та засуви її.

15 А Джерельну браму направив Шаллум, син Кол-Хезеїв, очільник округи Міцпи, він збудував її, покрив, вставив двері, замки та засуви її, і направив мур ставу Шелах до царського садка, і аж до східців, що спускаються з Давидового Міста.

16 За ним направляв Неемія, син Азбуків, очільник половини округи Бет-Цуру аж до місця навпроти Давидових могил і аж до штучного ставу, і аж до оселі Лицарів.

17 За ним направляли левити: Рехум, син Баніїв, поруч нього направляв очільник половини округи Кеїла, для своєї округи.

18 За ним направляли їхні брати: Баввай, син Хенададів, очільник половини округи Кеїла.

19 І направляв поруч нього Езер, син Єшуїн, очільник округи, наступну ділянку, від місця навпроти виходу до зброярні наріжника.

20 За ним ревно направляв Барух, Заббаїв син, наступну ділянку, від наріжника аж до входу до будинку першого священика Еліяшіва.

21 За ним направляв Меремот, син Урії, сина Коцового, наступну ділянку, від входу до Еліяшівового будинку і аж до кінця його.

22 А за ним направляли священики, люди округи Йордану.

23 За ним направляв Веніямин, син Хашшувів, навпроти свого будинку. За ним направляв Азарія, син Маасеї, сина Ананіїного, при своєму будинку.

24 За ним направляв Біннуй, син Хенададів, наступну ділянку, від Азаріїного будинку до наріжника і аж до рогу.

25 Палал, син Узаїв, від місця навпроти наріжника та в горішній башті, котра виходить із царської оселі, що при в'язничному подвір'ї. За ним Педая, син Парошів.

26 А піддані храму сиділи в Офелі аж до місця навпроти Водної брами на схід та навпроти виступаючої башти.

27 За ним направляли техояни, наступну ділянку, від місця навпроти великої виступаючої башти і аж до Офельського муру.

28 Від Кінської брами направляли священники, кожен навпроти свого будинку.

29 За ними направляв Садок, син Іммерів, навпроти свого будинку, а за ним направляв Шемая, син Шеханіїн, сторож Східної брами.

30 За ним направляв Хананія, син Шелеміїн, та Ханун, шостий син Цалафів, наступну ділянку. За ним направляв Мешуллам, син Берехіїн, навпроти своєї кімнати.

31 За ним направляв Малкія, син золотаря, аж до будівлі храмових підданих та крамарів, навпроти брами Міфкад і аж до наріжної верхньої кімнати.

32 А між тією кімнатою і Овечою брамою направляли золотарі та крамарі.

33 І як почув Санваллат, що ми будуємо той мур, то він запалився гнівом і вельми обурився, і глузував з юдеїв.

34 І казав він перед своїми братами та самарійським військом: "Що це роблять ці мізерні юдеї? Чи здолають самі? Чи будуть вони приносити жертву? Чи закінчать цього дня? Чи оживлять вони це обпалене каміння з цих руїн?"

35 А аммонянин Товія був при ньому й сказав: "Та й що вони будують? Якщо вийде лисиця, то вона зробить дірку в їхній кам'яній стіні!"...

36 Почуй, Боже наш, що ми стали зневаженими, і поверни їхню ганьбу на голову їхню, і дай їх на здобич у край полону!

37 І не закрий їхньої провини, а їхній гріх хай не буде стертий перед обличчям твоїм, бо вони образили будівничих!

38 І збудували ми той мур, і був пов'язаний весь той мур аж до половини його. А в серці народу було, щоб направляти далі!

Неемія 4

1 І як почули Санваллат, Товія, араби, аммоняни і ашдодяни, що направляється єрусалимський мур від проломів, то дуже запалилися гнівом.

2 І змовилися вони всі разом, щоб іти воювати з Єрусалимом, та щоб завадити відбудові.

3 І ми молилися до нашого Бога, і ставили проти них сторожу вдень та вночі.

4 І сказав Юда: "Ослабла сила носіїв, а завалів ще багато, ми не зможемо далі будувати мур!"...

5 А наші ненависники казали: "Вони не знатимуть і не побачать, як ми пройдемо до середини їх, і повбиваємо їх, та й зупинимо будівництво!"

6 І юдеї, що жили між ними, приходили з усіх боків і неодноразово казали нам, що ті задумують на нас напасти.

7 Тоді я поставив на низинах за муром, на відкритих місцях сторожу за їхніми родами, з мечами, списами та луками.

8 А коли я побачив, що вони бояться, то встав і сказав до шляхти, і до старшин, і до решти народу: "Не бійтеся перед ними! Згадайте Господа великого та грізного, і воюйте за ваших братів, ваших синів та дочок, жінок ваших та за оселі ваші!"

9 І як почули наші вороги, що нам те відоме, то Господь зламав їхній задум, і всі ми повернулися до муру, кожен до праці своєї.

10 І було від того дня, що половина моїх юнаків працювали, а половина їх міцно тримала списи, щити, луки та панцери, а очільники стояли позад юдеїв .

11 Будівничі працювали на мурі, а носії однією рукою тримали ношу, а іншою міцно тримали списа...

12 А в кожного будівничого його меч був прив'язаний на стегнах його, і так вони будували, а біля мене був сурмач.

13 І сказав я до шляхти, до старшин та до решти народу: "Працювати треба по всій стіні, і ми розкидані по ній далеко один від одного.

14 Тому, як почуєте голос сурми, негайно збирайтеся до нас. Бог наш воюватиме для нас!"

15 І так, половина з нас будували, а половина міцно тримали списи від зорі до зорі.

16 Також того часу сказав я до народу: "Кожен із слугою своїм хай ночують у Єрусалимі, і будуть вони для нас уночі сторожею, а вдень працюватимуть".

17 І ні я, ні брати мої, ні слуги мої, ані сторожі, що були зі мною, не знімали свого одягу і зброю.

Неемія 5

1 І було велике невдоволення народу та їхніх жінок на своїх братів юдеїв.

2 І були такі, що казали: "Ми даємо в заставу синів своїх та дочок своїх за збіжжя, щоб прогодувати себе й вижити!"

3 І були такі, що казали: "Ми заставляємо свої поля, виноградники й будинки, і беремо збіжжя, щоб вижити в час голоду!"

4 І були такі, що казали: "Ми позичаємо срібло на податок царський за наші поля та наші виноградники.

5 А наше ж тіло таке, як тіло наших братів, наші сини як їхні сини. А ось ми віддаємо наших синів та наших дочок за рабів, і є з наших дочок уже в рабстві. Ми не в силі щось вдіяти, бо поля наші та виноградники належать іншим"...

6 І розгнівався я дуже, коли почув їхнє невдоволення та ці слова!

7 А коли моє серце дало мені раду, я сперечався зі шляхтою та старшинами та й сказав їм: "Ви заставою тиснете один одного!" І скликав я на них великі збори.

8 І сказав я до них: "Ми викупили, скільки могли, братів наших юдеїв, проданих поганам, а зараз ви продаєте братів ваших, щоб ми викупили їх!" І мовчали вони, і не знаходили слова...

9 І сказав я: "Недобре те, що ви робите! Чи ж не в боязні нашого Бога ви маєте ходити, через ганьбу від тих поганів, наших ворогів?"

10 Також і я, брати мої та слуги мої позичали срібло та збіжжя. Опустімо ж ми оцей борг!

11 Поверніть їм зараз їхні поля, виноградники, оливки, їхні оселі, відсоток срібла, збіжжя, виноградний сік та оливу, що ви взяли, як заставу з них!"

12 І вони сказали: "Повернемо, і не будемо жадати від них! Зробимо так, як ти сказав!" І покликав я священників, і заприсягнув їх зробити за цим словом.

13 Витрусив я свою пазуху та й сказав: "Хай отак витрусить Бог кожного, хто не виконає цього слова, з оселі його та з набутку його, і хай він буде такий витрушений, і залишиться ні з чим!" І сказали всі збори: "Амінь!" І славили вони Господа, і народ зробив за цим словом.

14 Також від дня, коли цар наказав мені бути їхнім намісником у Юдиному краї від року двадцятого й аж до року тридцять другого царя Артаксеркса, дванадцять років не їв намісничого хліба ані я, ані брати мої.

15 А намісники попередні, що були переді мною, вчиняли тяжке над народом, і щодня брали від них хлібом та вином, сорок шеклів срібла. Також їхні слуги панували над народом. А я не робив так через страх Божий.

16 Також я особисто і всі мої слуги працювали на стіні, і поля не купували ми.

17 А за столом моїм їли сто п'ятдесят юдеїв та старшин, а ще ті, що приходили до нас із навколишніх народів.

18 І щодня готували в мене одного бичка, шестеро відбірних з худоби дрібної та птицю, а кожні десять день подавали вдосталь вина. І при тому я не жадав намісничого хліба, бо роботи з направи мурів і так обтяжували народ.

19 Запамятай же мені, Боже мій, на добре все те, що я робив для цього народу!

Неемія 6

1 І коли почув Санваллат, Товія, араб Гешем та решта наших ворогів, що я збудував мур, і що не залишилося в ньому проломів, але дверей у брамах ще не вставив,

2 то послав Санваллат та Гешем до мене, промовляючи: "Приходь на зустріч до Кефіріму в долину Оно!" А я знав, що вони задумали нашкодити мені...

3 І послав я до них передати, що в мене багато важливих справ, і що я не зможу прийти до них, бо без мене зупиниться вся робота.

4 І посиляли до мене чотири рази, а я відповідав їм так само.

5 І Санваллат п'ятий раз прислав до мене слугу свого, а в руці його був відкритий лист.

6 А в ньому написано: "Ходять чутки серед народів, і Гашму каже, ніби ти та юдеї задумали відділитися, тому ти будуєш той мур, і кажуть, що ти прагнеш бути їм за царя.

7 Та й пророків ти понаставляв, щоб оголошували про тебе в Єрусалимі: "Цар у Юді!" Нині ж цар знатиме про ці речі. Отож, приходь, і помізкуємо разом!"

8 І послав я до нього передати: "Не було такого, про що ти розповідаєш, бо з серця свого ти це надумав!"...

9 Всі вони лякали нас, промовляючи: "Хай ослабнуть їхні руки з цієї праці, і не буде вона зроблена!" Тож, Боже, зміцни мої руки!

10 І я ввійшов до помешкання Шемаї, сина Делаї, Мегетав'їлового сина, а він замкнувся й сказав: "Умовмося зустрітися в Божій оселі, зайдемо до середини храму і замкнемо храмові двері, бо вночі прийдуть убити тебе"...

11 Та я відповів: "Чи така людина, як я, має втікати? І хто зможе ввійти до храму й

залишитися живим? Не ввійду!"

12 І зрозумів я, що то не Бог послав його розповісти мені те пророцтво, а то Товія та Санваллат підкупили його...

13 Бо він був підкуплений, щоб я налякався, і зробив так, і згрішив. І щоб знеславити моє ім'я, і тоді вони могли б гудити мене.

14 Запам'ятай же, Боже мій, Товії та Санваллатові за цими вчинками їхніми, а також пророчиці Ноадії та решті пророків, що страхали мене!

15 І було закінчено відновлення муру двадцять п'ятого дня місяця елула, за п'ятдесят два дні.

16 І як почули про це всі наші вороги, та побачили всі народи, що були навколо нас, то вони впали в очах своїх та й зрозуміли, що це будівництво було від нашого Бога!

17 Тими днями також шляхетні юдеї писали багато своїх листів до Товії, а Товія писав до них.

18 Бо багато в Юдеї були зв'язані з ним присягою, адже він був зятем Шеханії, Арахового сина, а син його Єгоханан узяв дочку Мешуллама, Берехіїного сина.

19 І казали переді мною добре про нього, а слова мої передавали йому. А Товія посилав листи, щоб залякати мене.

Неемія 7

1 І як було закінчене будівництво муру, то навісив я двері, і призначив придверних, співаків та левитів.

2 І призначив я над Єрусалимом свого брата Ханані та очільника твердині Хананію, бо він був чоловік правдивий, і Бога боявся більше від багатьох інших.

3 І сказав я до них: "Хай не відчиняються єрусалимські брами аж доки не припече сонце. І поки вони самі стоять, хай позамикають двері, і так тримають. І сказав поставити варту з мешканців Єрусалиму, і кожного на сторожі навпроти його помешкання!"

4 А місто було велике, та народу в ньому мало, і будинки не були побудовані.

5 І поклав мені Бог мій на серце моє зібрати шляхетних, старшин та народ, щоб зробити перепис. І знайшов я книжку перепису тих, хто прийшов перше, а в ній я знайшов написане таке:

6 "Оце вихідці з округи, що прийшли з полону вигнання, яких вигнав був Навуходоносор, цар вавілонський, і вони повернулися до Єрусалиму та до Юдеї, кожен до міста свого,

7 Число людей Ізраїлевого народу, що прийшли були з Зоровавелем, Ісусом, Неемією, Азарією, Раамією, Нахаманієм, Мордехаєм, Білшаном, Місперетом, Бігваєм, Нехумом, Бааною було таким:

8 синів Парошових — дві тисячі сто сімдесят два,

9 синів Шеватіїних — триста сімдесят два,

10 синів Арахових — шістсот п'ятдесят два,

11 синів Пахат-Моавових, із синів Ісусових та Йоавових — дві тисячі вісімсот

вісімнадцять,

- 12 синів Еламових — тисяча двісті п'ятдесят чотири,
- 13 синів Заттуєвих — вісімсот сорок п'ять,
- 14 синів Заккаєвих — сімсот шістдесят,
- 15 синів Біннуєвих — шістсот сорок вісім,
- 16 синів Беваєвих — шістсот двадцять вісім,
- 17 синів Азгадових — дві тисячі триста двадцять два,
- 18 синів Адонікамових — шістсот шістдесят сім,
- 19 синів Бігваєвих — дві тисячі шістдесят сім,
- 20 синів Адінових — шістсот п'ятдесят п'ять,
- 21 синів Атерових, з синів Хізкіїних — дев'яносто вісім,
- 22 синів Хашумових — триста двадцять вісім,
- 23 синів Бецаєвих — триста двадцять чотири,
- 24 синів Харіфових — сто дванадцять,
- 25 синів Гівеонових — дев'яносто п'ять,
- 26 людей з Віфлеєму та Нетофи — сто вісімдесят вісім,
- 27 людей з Анототу — сто двадцять вісім,
- 28 людей з Бет-Азмавету — сорок два,
- 29 людей з Кір'ят-Єаріму, Кефіри та Беероту — сімсот сорок три,
- 30 людей з Рами та Гави — шістсот двадцять один,
- 31 людей з Міхмасу — сто двадцять два,
- 32 людей з Бет-Елу та Аю — сто двадцять три,
- 33 людей з Нево Другого — п'ятдесят два,
- 34 вихідців з Еламу Другого — тисяча двісті п'ятдесят чотири,
- 35 вихідців з Харіму — триста двадцять,
- 36 вихідців з Єрихону — триста сорок п'ять,
- 37 вихідців з Лоду, Хадіду й Оно — сімсот двадцять один,
- 38 вихідців з Сенаї — три тисячі дев'ятсот тридцять.
- 39 Священиків: синів Єдаїних з Ісусової оселі — дев'ятсот сімдесят три,
- 40 синів Іммерових — тисяча п'ятдесят два,
- 41 синів Пашхурових — тисяча двісті сорок сім,
- 42 синів Харімових — тисяча сімнадцять.
- 43 Левитів: синів Ісусових з Кадміїлової оселі, з Годевиних синів — сімдесят чотири.
- 44 Співаків: синів Асафових — сто сорок вісім.
- 45 Придверних: синів Шаллумових, синів Атерових, синів Талмонових, синів Аккувових, синів Хатітиних, синів Шоваєвих — сто тридцять вісім.
- 46 Храмових підданих: сини Ціхіні, сини Хасуфіні, сини Таббаотові,
- 47 сини Керосові, сини Сїїні, сини Падонові,
- 48 сини Леванині, сини Хагавині, сини Салмаєві,
- 49 сини Хананові, сини Гідделові, сини Гахарові,
- 50 сини Реаїні, сини Рецінові, сини Некодині,

51 сини Газзамові, сини Уззині, сини Пасахові,
52 сини Бесаєві, сини Меунімові, сини Нефішесінові,
53 сини Бакбутові, сини Хакуфіні, сини Хархурові,
54 сини Бацлітові, сини Мехидині, сини Харшині,
55 сини Баркосові, сини Сісерині, сини Темахові,
56 сини Неціяхові, сини Хатіфіні.
57 Синів Соломонових рабів: сини Сотаєві, сини Соферетові, сини Перідині,
58 сини Яалині, сини Дарконові, сини Гідделові,
59 сини Шефатіїні, сини Хаттілові, сини Похерет-Гаццеваїмові, сини Амонові,
60 усього цих храмових підданців та синів Соломонових рабів — триста дев'яносто два.

61 А оце ті, що прийшли з Тел-Мелаху, з Тел-Харші, Керув-Аддону та Іммеру, та не могли довести роду батьків своїх та свого походження з Ізраїля:

62 синів Делаїних, синів Товїїних, синів Некодиних — шістсот сорок два.

63 А з священників: сини Ховаїні, сини Коцові, сини Барзіллая, що взяв жінку з дочок гілеадянина Барзіллая, і став зватися їхнім ім'ям.

64 Вони шукали запису свого родоводу, але він не знайшовся, і були вони вилучені із священства,

65 а намісник сказав їм, щоб вони не їли із святого святих, аж поки не стане священник до уріму та тумміму.

66 Усієї громади разом — сорок дві тисячі триста шістдесят,

67 окрім їхніх рабів та їхніх невольниць, цих було сім тисяч триста тридцять сім, а в них співаків та співачок двісті сорок п'ять.

68 Їхніх коней було сімсот тридцять шість, їхніх мулів — двісті сорок п'ять,

69 верблюдів — чотириста тридцять п'ять, віслуків — шість тисяч сімсот двадцять.

70 А частина голів батьківських родів дали для робіт: очільник дав до скарбниці: тисячу дарейків золота, п'ятдесят кропильниць, п'ятсот тридцять священничого одягу.

71 А з голів батьківських родів дали до скарбниці для робіт: двадцять тисяч дарейків золота та дві тисячі двісті мін срібла.

72 А решта народу дала: двадцять тисяч дарейків золота, дві тисячі мін срібла та шістдесят сім священничого одягу.

73 І осіли священники, левити, придверні, співаки, дехто з народу, храмові піддані і весь Ізраїль по своїх містах. Як настав сьомий місяць, то Ізраїлеві сини сиділи вже по своїх містах".

Неемія 8

1 І зібрався весь народ, всі як один, на майдан, що перед Водною брамою, і сказали вчителеві Ездрі принести книги Мойсеєвого Закону, що дав був Господь Ізраїлеві.

2 І приніс священник Ездра Закон перед громади з чоловіків та жінок, і всіх, хто розумів чути, першого дня сьомого місяця.

3 І читав він з нього на майдані, що перед Водною брамою, від світанку аж до

полудня, перед чоловіками й жінками та тими, хто розуміє, а вуха всього народу були звернуті до книги Закону.

4 І стояв вчитель Ездра на дерев'яному підвищенні, що зробили для цього, а при ньому стояв Маттітія, Шема, Аная, Урія, Хілкія, Маасея праворуч нього, а ліворуч стояли Педая, Мішаїл, Малкія, Хашум, Хашбаддана, Захарій та Мешуллам.

5 І розгорнув Ездра цю книгу на очах усього народу, бо він був вище від усього народу, а коли він розгорнув, весь народ устав.

6 І поблагословив Ездра Господа, Бога великого, а весь народ відповів, з піднесенням своїх рук: Амінь, Амінь! І всі схилилися, і вклонилися Господові обличчям до землі!

7 А Ісус, Бані, Шеревея, Ямін, Аккув, Шаббетай, Годія, Маасея, Келіта, Азарія, Йозавад, Ханан, Пелая та левити розтлумачували народові Закон, а народ стояв на своєму місці.

8 І читали з книги Божого Закону виразно, і розтлумачували те, що було незрозумілим.

9 І сказав намісник Неемія, священик та вчитель Ездра й левити, що розтлумачували народові, до всього народу: "День цей — святий він для Господа, Бога вашого, не будьте в жалобі й не плачте!" Бо плакав весь народ, як почув слова Закону...

10 І сказав він до них: "Ідіть, їжте сите та пийте солодке, і діліться з тими, в кого нема наготованого. Бо святий цей день для нашого Господа, і не сумуйте, бо радість у Господі — це ваша сила!"

11 І левити втішали весь народ, промовляючи: "Вгамуйтеся, і відкиньте печаль, бо цей день святий!"

12 І пішов весь народ їсти та пити, і ділитися та радіти, бо розумів ті слова, що розповіли йому.

13 А другого дня зібралися голови батьківських родів усього народу, священики та левити, до вчителя Ездри, щоб він розтлумачив їм слова Закону.

14 І знайшли написане в Законі, що наказав був Господь через Мойсея, щоб Ізраїлеві сини сиділи в кучках у свято сьомого місяця,

15 і щоб оголосили по всіх своїх містах та в Єрусалимі, промовляючи: "Вийдіть на гору, і принесіть гілок садової та дикої оливки і гілок миртових, і гілок пальмових, і гілок густолистого дерева, щоб поробити кучки, як написано".

16 І вийшов народ, і приносив гілки, і робив собі кучки кожен на даху своєму і в подвір'ях своїх, і в подвір'ях Божої оселі, і на майдані Водної брами, і на майдані брами Єфремової.

17 І поробила кучки вся громада, що повернулася з полону, і сиділа в кучках, бо не робили так Ізраїлеві сини від днів Ісуса, Навиногого сина, аж до дня цього. І вельми раділи всі.

18 І читали книгу Божого Закону щоденно, від першого дня аж до дня останнього. І справляли свято сім день, а восьмого дня — врочисті збори, за уставом.

Неемія 9

1 А двадцять четвертого дня того місяця зібралися Ізраїлеві сини в пості, в веретищах та в поросі.

2 А Ізраїлеві нащадки відділилися від усіх чужинців, поставали і визнавали гріхи свої та провини своїх батьків.

3 І стали на місті своєму, і чверть дня читали книгу Закону Господа, Бога свого, а чверть сповідалися і вклонялися Господові, Богові своєму.

4 А Ісус, Бані, Кадміїл, Шеванія, Бунні, Шеревея, Бані, Кенані стали на підвищенні для левитів, і кликали гучним голосом до Господа, Бога свого.

5 І сказали левити Ісус, Кадміїл, Бані, Хашавнея, Шеревея, Годія, Шеванія, Петахія: "Устаньте, благословляйте Господа, Бога свого, від віку й до віку: "Хай буде благословенним твоє славетне ім'я, і хай воно буде звеличене понад усяке благословення та славу!

6 Ти, Господь, єдиний! Ти створив небо, небеса небес, і все їхнє військо, землю та все, що на ній, моря та все, що в них, і ти живиш усе, і небесне військо тобі вклоняється!

7 Ти, Господь, Бог, що обрав Аврама, і вивів його з халдейського Уру, і дав йому ім'я Авраам.

8 І ти знайшов серце його вірним перед обличчям своїм, і склав був з ним заповіт, щоб дати край ханаанян, хіттеян, амореян, періздеян, євусеян, гіргасеян, щоб дати нащадкам його. І ти виконав слова свої, бо ти праведний!

9 І побачив ти утиски наших батьків у Єгипті, а їхній стогін ти почув над Червоним морем.

10 І дав ти знаки та чуда на фараонові та на всіх його рабах, і на всьому народові краю його, бо бачив ти, що вони зневажали їх, і зробив ти собі ім'я, як видно цього дня.

11 І море ти розсік перед ними, і вони перейшли серед моря по суходолу, а тих, хто гнався за ними, ти кинув, як камінь, до глибин бурхливої води.

12 І ти провадив їх стовпом хмари вдень, а стовпом вогню вночі, щоб освітлювати їм ту дорогу, якою мали йти.

13 І ти зійшов був на гору Сінай, і промовляв до них з небес, і дав їм справедливе право та правдиві закони, устави та заповіді добрі.

14 І ти дав їм святу свою суботу, і дав їм через раба свого Мойсея заповіді, устави та право.

15 І хліб з небес дав ти був їм на їхній голод, і воду зі скелі ти вивів був їм на їхню спрагу. І ти сказав їм, щоб ішли посісти край, який ти присягав дати їм.

16 Та вони й наші батьки були вперті, і робили твердою свою шию, і не слухали твоїх заповідей.

17 І відмовлялися вони слухати, і не пам'ятали чудес твоїх, які ти вчинив був з ними, і стали твердошиї, і настановили собі голову, щоб повернутися до своєї неволі в непослуху. Та ти Бог, що пробачаєш, ти повний ласки та милосердя, довготерпеливий у

своїй ласці, і ти не покинув їх!

18 Хоч вони зробили були собі литого тільця та сказали: "Оце бог наш, що вивів нас з Єгипту", і це було великою неповагою до тебе,

19 та ти в великому своєму милосерді не залишив їх у пустелі, стовп хмари не відходив від них удень, щоб вести їх шляхом, а стовп вогню вночі, щоб освітлювати їм шлях, яким мали йти.

20 І духа свого доброго ти давав, щоб зробити їх мудрими, і манни своєї не стримував від їхніх вуст, і воду ти їм давав на їхню спрагу.

21 І сорок років живив ти їх у пустелі. Не було нестачі ні в чому, одяг їхній не зношувався, а ноги їхні не набрякали.

22 І дав ти їм царства та народи, які призначив на поділ, і вони посіли край Сигона, і край царя хешбонського, і край Ога, царя башанського.

23 А їхніх синів ти розмножив, як зорі небесні, і ввів їх до краю, що обіцяв ти їхнім батькам, якого мали вони посісти.

24 І ввійшли сини, і посіли той край, і ти впокорив перед ними мешканців того краю ханаанян, і дав у їхню руку їх та царів їхніх, та народи того краю, щоб вчинити з ними за своєю волею.

25 І здобули вони міста укріплені, та землю ситу, і посіли будинки, повні всякого добра, витесані в скелях водозбори, виноградники, оливки і багато плодових дерев. І вони їли й наситилися, і поставали товсті, і насолоджувалися твоїм великим добром.

26 І стали вони неслухняні, і повстали проти тебе, і кинули Закон твій геть за свою спину, і повбивали пророків твоїх, що свідчили між ними, щоб навернути їх до тебе. І поводили вони себе образливо до тебе.

27 І дав ти їх у руку їхніх ворогів, а ті гнобили їх. А в часі лиха свого вони кликали до тебе, а ти з неба чув, і за своїм великим милосердям давав їм рятівників, і вони рятували їх з руки їхніх ворогів.

28 Та коли був їм мир, вони знову вчиняли лихе перед обличчям твоїм, і ти давав їх у руку їхніх ворогів, і ті панували над ними. І вони знову кликали до тебе, а ти з неба їх вислуховував, і рятував їх за милосердям своїм довгий час.

29 І свідчив ти проти них, щоб навернути їх до Закону твого, та вони лихе робили у впертості своїй, і не слухали заповідей твоїх, і грішили проти твоїх постанов судових, які дають життя тому, хто виконує їх.

30 І зволікав ти їм довгі роки, і свідчив проти них своїм духом через своїх пророків, та вони не слухали того, і ти дав їх у руку народів цих країв.

31 І через велике своє милосердя ти не винищив і не покинув їх, бо ти Бог ласкавий та милосердний!

32 Тож, Боже наш, Боже великий, сильний та вселяючий страх, що бережеш угоду та ласку, хай не буде малою перед обличчям твоїм уся та мука, що спіткала нас і наших царів, і наших очільників, і священників наших, і пророків наших, і батьків наших, і весь твій народ від днів асирійських царів аж до цього дня!

33 Ти вчняв справедливо стосовно нас, бо ти був нам вірний, а наші вчинки були

лихими.

34 А наші царі, наші очільники, наші священики та наші батьки не виконували Закон твій, і не слухали заповідей твоїх та свідчень твоїх, якими ти викривав їх.

35 І вони в царстві своєму та в великому добрі твоєму, яке ти їм давав, і в тому просторому та ситому краї, що ти дав перед ними, не служили тобі, і не відвернулися від своїх лихих вчинків.

36 Ось ми сьогодні раби в цій землі, що ти дав їй нашим батькам, щоб їсти плоди її та користуватися благами її!

37 І вона віддає весь свій урожай для царів, яких ти дав над нами за наші гріхи, і вони на свій розсуд панують над нашими тілами та над нашою худобою, а ми в великому утиску!

Неемія 10

1 Через те все ми укладаємо цю угоду, і підписуємо, а печатки кладуть наші очільники, наші левити та священики"".

2 А між тих, що поклали печатки, були: намісник Неемія, син Хахаліїн, Цідкія,

3 Серая, Азарія, Єремія,

4 Пашхур, Амарія, Малкія,

5 Хаттуш, Шеванія, Маллук,

6 Харім, Меремот, Овадія,

7 Даніїл, Гіннетон, Барух,

8 Мешуллам, Авійя, Міямін,

9 Маазія, Білгай, Шемая, оці священики.

10 А левити: Ісус, син Азаніїн, Біннуй, з Хенададових синів, Кадміїл.

11 А їхні брати: Шеванія, Годія, Келіта, Пелая, Ханан,

12 Міха, Рехов, Хашавія,

13 Заккур, Шеревія, Шеванія,

14 Годія, Бані, Беніну.

15 Голови народу: Парош, Пахат-Моав, Елам, Затту, Бані,

16 Бунні, Аздад, Бевай,

17 Адонія, Бігвай, Адін,

18 Атер, Хізкія, Аззур,

19 Годія, Хашум, Бецай,

20 Харіф, Анатот, Невай,

21 Магпіяш, Мешуллам, Хезір,

22 Мешезав'їл, Садок, Яддуя,

23 Пелатія, Ханан, Аная,

24 Осія, Хананія, Хашшув,

25 Галлохеш, Пілха, Шовек,

26 Рехум, Хашавна, Маасея,

27 і Ахія, Ханан, Анан,

28 Маллук, Харім, Баана.

29 І решта народу, священики, левити, придверні, співаки, храмові піддані, кожен, відділений від народів краю до Божого Закону, їхні жінки, їхні сини та дочки і кожен знаючий та розуміючий,

30 пристали до шляхетних братів своїх, і вступили в присягу з прокляттям, щоб ходити в Божому Законі, що був даний через Мойсея, раба Божого, і щоб пильнувати за виконанням усіх заповідей Господа, нашого Бога, і за його присудами та постановами,

31 і що не дамо наших синів народам краю, а їхніх дочок не візьмемо для наших синів.

32 А від народів цього краю, що спроваджують товари та всяке збіжжя в день суботній на продаж, не візьмемо від них у суботу та в святі дні, і сьомого року дамо відпочити землі та пробачимо всякого роду борги.

33 І поставили ми собі за обов'язок, щоб давати нам третину шекля в рік на службу оселі нашого Бога,

34 на хліб показний, і на сталий дар, і на стале цілопалення, на суботи, на молодики, на свята, і на освячені речі, і на жертви за гріх на спокуту за Ізраїля, і на всяку працю оселі нашого Бога.

35 І кинули ми жеребки про постачання дров, священиками, левитами та народом, щоб щорічно у визначений час приносити до оселі нашого Бога, за оселями наших батьків, щоб палити на жертovníку Господа, нашого Бога, як написано в Законі,

36 і щоб щорічно приносити першоплоди нашої землі та першоплоди з усякого дерева до Господньої оселі,

37 і первістків із синів наших та нашої худоби, як написано в Законі, і первістків худоби великої та худоби дрібної, щоб приносити в оселю нашого Бога до священиків, що служать там,

38 і приносити початок наших діж і плід усякого дерева, і молоде вино та оливу священикам до оселі нашого Бога, а десятину з нашої землі — левитам. Бо левитам належить віддавати десятину з усіх землеробних міст.

39 І буде священик, син Ааронів, з левитами, коли вони збиратимуть десятину, і левити віднесуть десятину від десятини до оселі нашого Бога в комори скарбниці.

40 До комор, де знаходяться речі святині, і служать священики, придверні та співаки, зноситимуть сини Ізраїлеві та сини левитів збіжжя, молодого вина та оливи. І ми не залишимо оселю нашого Бога!"

Неемія 11

1 В Єрусалимі сиділи очільники народу, решта ж народу кидали жеребки, щоб привести одного з десяти сидіти в Єрусалимі, місті святому, інші ж дев'ять залишалися по своїх містах.

2 І поблагословив народ усіх тих людей, що зголосилися сидіти в Єрусалимі.

3 Оце ті голови округ, що сиділи в Єрусалимі, звичайні ж ізраїльтяни, священики, левити, храмові піддані та сини Соломонових слуг сиділи по Юдиних містах, кожен у

своїх володіннях.

4 Із синів Юдиних у Єрусалимі сиділи: Атая, син Уззії, сина Захарії, сина Амарії, сина Шефатії, сина Магаліїла, із синів Перецових.

5 І Маасея, син Баруха, сина Кол-Хозе, сина Хазаї, сина Адаї, сина Йояріва, сина Захарії, сина Шілоні.

6 Усіх синів Перецових, що сиділи в Єрусалимі, було чотириста шістдесят вісім душ.

7 А оце Веніяминові сини, що сиділи в Єрусалимі: Саллу, син Мешуллама, сина Йоеда, сина Педаї, сина Кадаї, сина Маасеї, сина Ітіїла, сина Ісаї.

8 А по ньому: Габбай, Саллай — дев'ятсот двадцять вісім.

9 А Йоїл, син Зіхрі, був головним над ними, а Юда, син Сенуїн був другий над містом.

10 Із священиків: Єдая, син Йоярів, Яхін,

11 Серая, син Хілкії, сина Мешуллама, сина Садока, сина Мерайота, сина Ахітува — урядник у Божій оселі.

12 А їхніх братів, що служили при Божій оселі — вісімсот двадцять два. І Адая, син Єрохама, сина Пелалії, сина Амці, сина Захарія, сина Пашхура, сина Малкії,

13 а їхніх братів, голів батьківських родів — двісті сорок два. І Амашсай, син Азаріїла, сина Ахезая, сина Мешіллемота, сина Іммера,

14 а їхніх братів — сто двадцять вісім, а головний над ними Завдіїл, син Гедоліма.

15 А з левитів: Шемая, син Хашшува, сина Азрікама, сина Хашавії, сина Бунні.

16 А Шаббетай та Йозавад були над зовнішньою службою для Божої оселі, з голів левитів.

17 А Матанія, син Міхи, сина Завді, сина Асафого, керував співом на хвалу під час молитви, і Бакбукія, другий з братів його, і Авда, син Шаммуї, сина Галала, сина Едутового.

18 Усіх левитів у святому місті було двісті вісімдесят чотири.

19 А придверні: Аккув, Талмон та їхні брати, що стояли при брамах, — сто сімдесят два.

20 А решта ізраїльтян, священики та левити були по всіх Юдиних містах, кожен у наділі своєму.

21 А храмові піддані сиділи в Офелі, а Ціха та Гішпа були над ними.

22 А головним над левитами в Єрусалимі був Уззі, син Бані, сина Хашавії, сина Маттанії, сина Міхи, з Асафових синів, співаків при службі Божої оселі,

23 бо був царів наказ про них та щоденну оплату на співаків.

24 А Петахія, син Мешезав'їла, із синів Зераха, сина Юдиного, був при руці царя для всіх справ народу.

25 А по дворах на полях своїх з Юдиних синів сиділи: в Кір'ят-Арбі та залежних її містах, в Дівоні та залежних його містах і в Єкавцеїлі та залежних його містах,

26 Єшуї, Моладі, Бет-Пелеті,

27 Хасар-Шуалі і в Беер-Шеві та залежних його містах,

28 Ціклагу і в Мехоні та в залежних її містах,

29 Ен-Ріммоні, Цор'ї, Ярмуті,
30 Заноаху, Адулламі та поселеннях її, в Лахішу та полях його, в Азці та залежних її містах. І таборували вони від Беер-Шеви аж до долини Гінном.
31 А Веніяминові сини, починаючи від Г'еви, заселили міста: Міхмаш, Ая і Бет-Ел та залежні його міста,
32 Анатот, Нов, Ананія,
33 Хацор, Рама, Гіттаїм,
34 Хадід, Цевоїм, Неваллат,
35 Лод Оно, долина Харашім.
36 А левити з Юди жили в краю Веніямина.

Неемія 12

1 А оце священики та левити, що прийшли з Зоровавелем, сином Шеалтіїловим, та з Ісусом: Серая, Єрмея, Ездра,
2 Амарія, Маллук, Хаттуш,
3 Шеханія, Рехум, Меремот,
4 Іддо, Гіннетой, Авія,
5 Міямін, Маадія, Білґа,
6 Шема, і Йоярив, Єдая,
7 Саллу, Амок, Хілкія, Єдая. Це голови священиків та брати їхні за днів Ісуса.
8 А левити: Ісус, Біннуй, Кадміїл, Шеревея, Юда, Матанія, керували співом на хвалу, він та брати його.
9 І Бакбукія та Унні, їхні брати, були навпроти них на сторожі.
10 А Ісус породив Йоякіма, а Йояким породив Ел'яшіва, а Ел'яшів породив Йояду,
11 а Йояда породив Йонатана, а Йонатан породив Яддуя.
12 А за Йоякимових днів були священики, голови батьківських родів: з роду Сераїного Мерая, з Єремїїного Хананія,
13 з Ездриноного Мешуллам, з Амарїїного Єгоханан,
14 з Меліхового Йонатан, з Шеванїїного Йосип,
15 з Харімового Адна, з Мерайотового Хелкай,
16 з Іддового Захарій, з Гіннетоного Мешуллам,
17 з Авїїїного Зіхрі, з Мін'яміного та з Моадеїного Пілтай,
18 з Білґиноного Шаммуя, з Шемаїного Йонатан,
19 а з Йояривового Маттеная, з Єдаїного Уззі,
20 з Саллаєвого Каллай, з Амокового Евер,
21 з Хілкїїного Хашавія, з Єдаїного Натанайл.
22 Левити, голови батьківських родів, були записані за днів Ел'яшіва, Йояди, і Йоханана, і Яддуя, а священики за царювання Дарія перського.
23 Сини Левія, голови батьківських родів, записані в книгу хроніки, і аж до днів Йоханана, сина Ел'яшівового.
24 А голови левитів: Хашавія, Шеревія, і Ісус, син Кадміїлів, та брати їхні були

навпроти них, щоб хвалити та славити за наказом Давида, людини Божої, черга за чергою.

25 Матанія, і Бакбукія, Овадія, Мешуллам, Талмон, Аккув, придверні сторожі у брамних складах.

26 Вони були за днів Йоякіма, сина Ісуса, сина Йоцадакового, та за днів намісника Неемії та священика і вчителя Ездри.

27 А в свято освячення єрусалимського муру шукали левитів по всіх їхніх місцях, щоб привести їх до Єрусалиму святкувати освячення в радості, з похвалою, піснею, цимбалами, арфами та з цитрами.

28 І зібралися сини співаків з округи навколо Єрусалиму та з осель нетофатян,

29 і з Бет-Гаггілгала, і з околиць Геві та Азмавету, де співаки побудували собі оселі навколо Єрусалиму.

30 І очистилися священики та левити, і вони очистили народ, і брами та мур.

31 І ввів я Юдиних очільників на мур, і поставив два великі хори та супровід, з них один пішов праворуч по муру до Смітникової брами.

32 А за ними йшов Гошая та половина Юдиних очільників,

33 і Азарія, Езра, і Мешуллам,

34 Юда, і Веніямин, Шемая, і Ірмея.

35 А з священичих синів із сурмами: Захарій, син Йонатана, сина Шемаї, сина Маттанії, сина Міхаї, сина Заккура, сина Асафового,

36 а брати його: Шемая, і Азаріїл, Мілай, Гілалай, Маай, Натанаїл, і Юда, Ханані з музичними інструментами Давида, людини Божої, а вчитель Езра — перед ними.

37 А при Джерельній брамі, навпроти них, вони йшли східцями Давидового Міста, входом на стіну над Давидовим будинком і аж до Водної брами на схід.

38 А другий хор ішов ліворуч, а за ним я та половина народу, зверху по муру вище вежі Печей та аж до Широкого муру,

39 і від Єфремової брами та до брами Старої, і до брами Рибної, і вежі Ханан'їла, і вежі Меа, і аж до брами Овечої, і зупинилися біля брами Ув'язнення.

40 І стали обидва хори і я з половиною старшин біля Божої оселі,

41 і священики: Ел'яким, Маасея, Мін'ямин, Міхая, Елїоенай, Захарій, Хананія з сурмами

42 і Маасея, Шемая, Елеазар, Уззі, Єгоханан, Малкійя, Елам і Езер. І співаки співали, а Їзрахія керував.

43 І вони приносили того дня великі жертви та раділи, бо Бог порадував їх великою радістю. І раділи також жінки та діти, і далеко чута була радість Єрусалиму!

44 І того дня були призначені люди над коморами для скарбів, для пожертв, для першоплодів та для десятин, щоб зносити в них з міських околиць законні частки священикам та левитам, бо радість Юдеї була дивитися на священиків та на левитів, що стояли!

45 І вони стерегли постанови свого Бога, і постанови про очищення, і були співаками та придверними за наказом Давида та сина його Соломона.

46 Бо віддавна, за днів Давида та Асафа, під керівництвом своїх очільників, співаки співали пісні хвали й подяки Богові.

47 І весь Ізраїль за днів Зоровавеля та за днів Неємії давав щодня належні частки співацькі та придверні, і освячені частки левитам, а левити давали частку Аароновим нащадкам.

Неемія 13

1 Того дня читане було з Мойсеевої книги вголос народу, і було знайдене написане в ній, що Аммон та Моав не ввійде до Божої громади, і так буде навіки,

2 бо вони не зустріли були Ізраїлевих синів хлібом та водою, і найняли були на нього Валаама проклясти його, та Бог наш обернув те прокляття на благословення.

3 І як почули вони Закон, то відділили від Ізраїля все чуже.

4 А перед тим священик Ел'яшів, призначений до комори оселі нашого Бога, близький Товіїн,

5 зробив йому велику комору, а туди давали колись жертву хлібну, ладан, посуд, десятину збіжжя, молоде вино та оливу, призначені заповіддю для левитів, співаків і придверних та священичу частку.

6 А за весь цей час я не був у Єрусалимі, бо в тридцять другому році Артаксеркса, царя вавилонського, я прийшов був до царя, та через деякий час знову відпросився в нього.

7 І прийшов я до Єрусалиму, і дізнався, що Єл'яшів зробив Товії комору на подвір'ях Божої оселі.

8 І було мені дуже прикро, і я всі хатні Товіїні речі повикидав геть з комори.

9 І я наказав очистити комори, і повернув туди посуд Божої оселі, хлібну жертву та ладан.

10 І довідався я, що частку левитам не давали, і ті левити та співаки, що виконували свою службу повтікали кожен на поле своє.

11 І докоряв я старшинам, що полишена оселя Божа. І зібрав я їх, і поставив їх на їхніх місцях.

12 І вся Юдея приносила десятину збіжжя, молодого вина й оливи до скарбниць.

13 І настановив я над скарбницями священика Шелемію й книжника Садока та Педаю з левитів, а на їхню руку Ханана, сина Заккура, сина Маттаніїного, бо вони вважалися людьми, яким можна було довіряти. І на них покладено ділити частки для їхніх братів.

14 Пам'ятай же мене, Боже, за це, і не зітри мої добрі справи, які я зробив у Божій оселі та в службі її!

15 Тими днями бачив я в Юдеї таких, що топтали в суботу чавила, носили снопи, і нав'ючували на віслюків вино, виноград, фіґи та інший крам, і везли до Єрусалиму суботнього дня. І я при свідках застеріг їх того дня, коли вони продавали живність.

16 А тиряни мешкали в ньому, і постачали рибу й усе на продаж, і продавали в суботу Юдиним синам та в Єрусалимі.

17 І докоряв я Юдиним шляхетним та й сказав їм: "Ви цим безчестите суботній день.

18 Чи ж не так робили ваші батьки, а наш Бог спровадив усе це лихо на нас та на це місто? А ви ще більше розпалюєте гнів на Ізраїля зневагою суботи".

19 І бувало, як падала вечірня тінь на єрусалимські брами перед суботою, то я наказував замикати брами. І звелів я, щоб не відчиняли їх, а тільки аж по суботі. А біля брам я поставив слуг своїх, щоб нічого не вносили суботнього дня!

20 І ночували крамарі та продавці всякого товару раз і два поза Єрусалимом.

21 І застеріг я їх при свідках, щоб не ночували навпроти муру, інакше застосую проти них силу. Від того часу вони не приходили в суботу.

22 І сказав я левитам, щоб вони очистилися й приходили стерегти брами, щоб освятити суботній день. Також це запам'ятай мені, Боже мій, і змилуйся наді мною через свою безмежну доброту!

23 Тими днями бачив я також юдеїв, що брали собі за жінок ашдодянок, аммоніянок, моавіянок.

24 А їхні сини розмовляли наполовину ашдодською, і не вміли розмовляти юдейською, а розмовляли мовами тих народів.

25 І докоряв я їм, і проклинав їх, і бив декого з них, і рвав їм волосся, і заприсягав їх Богом, щоб не давали своїх дочок їхнім синам, і не бeralи їхніх дочок для своїх синів та для них.

26 Чи ж не цим згрішив був Соломон, Ізраїлів цар, а між багатьма народами не було такого царя, як він, і був уподобаний Богові своєму, і Бог настановив його царем над усім Ізраїлем, і його ввели в гріх жінки з інших народів?

27 І тому чи ж чуте було таке, щоб вчиняти все це велике зло на невірність нашому Богові, щоб брати собі жінок з інших народів?

28 А один із синів Йояди, сина Ел'яшіва, першосвященика, був зятем хоронянина Санваллата, і я вигнав його від себе!

29 Запам'ятай же їм, Боже мій, за запламування священства та заповіту про священство й левитів!

30 І очистив я їх від усього чужого, і встановив черги для священиків та для левитів, кожного в службі їхній,

31 і для постачання дров у визначений час, і для першоплодів. Запам'ятай же мене, боже мій, на добро!"

ЕСТЕР

Естер 1

1 За днів Ахашвероша, це той Ахашверош, що царював у ста двадцяти семи округах, від Індії аж до Етіопії,

2 за тих днів, коли цар Ахашверош засів на троні свого царства, у фортеці Сузи.

3 Третього року свого царювання справив він гостину для всіх своїх очільників, для своїх слуг, для війська перського та мідіянського і для вельмож та правителів округ,

4 показуючи багатство свого славетного царства та свою велич на протязі ста вісімдесяти днів.

5 А по закінченні цих днів справив цар для всього народу, що знаходився в фортеці Сузи, від великого й аж до малого, гостину на сім день на садовому подвір'ї царського палацу.

6 Біла, зелена та блакитна тканина, прикріплена віссоновими та пурпуровими шнурами, до срібних стовпів та мармурових колон. Золоті та срібні лежа стояли на підлозі з плиток зеленого, білого, жовтого й чорного мармуру.

7 А напої подавали в різному золотому посуді, царського вина ж було вельми багато, за великою спроможністю царя.

8 І ніхто нікого не примушував, як зазвичай, бо цар так наказав усім урядникам свого палацу, щоб пригощали за бажанням кожного.

9 Також цариця Вашті справила гостину для жінок у палаці царя Ахашвероша.

10 Сьомого дня, коли цареві стало весело на серці від вина, він наказав Мегуманові, Біззеті, Харвоні, Бігті, Авагті, Зетарові та Каркасові, сімом євнухам, які служили перед обличчям царя Ахашвероша,

11 привести царицю Вашті перед цареве обличчя в короні царській, щоб показати народам та очільникам її красу, бо була вона дуже вродлива.

12 Та цариця Вашті відмовилася прийти за царським словом, що було передане їй через євнухів. І дуже розгнівався цар, і запалала в ньому лють його.

13 І сказав цар до мудреців, що знаються на часах, бо так велися царські справи перед усіма, що знали закони та право,

14 а близькими до нього були: Каршена, Шетар, Адмата, Паршіш, Мерес, Марсена, Мемухан, сім вельмож перських та мідіянських, які бачать цареве обличчя й сидять перші в царстві:

15 "Як велить закон, щоб зробити з царицею Вашті за те, що не виконала слова царя Ахашвероша, переданого їй через євнухів?"

16 І сказав Мемухан перед царем та вельможами: "Не тільки перед самим царем завинила цариця Вашті, але й перед усіма очільниками та перед усіма народами, що по всіх округах царя Ахашвероша.

17 Бо царицин вчинок дійде до всіх жінок, і спричинить зневагу їхніх чоловіків у їхніх очах, бо будуть казати: "Цар Ахашверош сказав був привести царицю перед обличчя своє, та вона не прийшла!"

18 І цього дня казатимуть те саме княгині перські та мідіянські, що почують про царицин вчинок, до всіх царських князів, і буде багато зневаги та гніву!

19 Якщо цареві це добре, то хай він видасть царський наказ і хай буде записане в законах Персії та Мідії, і хай не відміниться, щоб Вашті більше не приходила перед обличчя царя Ахашвероша, а її царювання цар дасть іншій, кращій від неї".

20 А коли оголосять царський наказ по всьому царстві, хоч яке велике воно, то всі

жінки віддадуть честь своїм чоловікам, від великого й аж до малого.

21 І була приємна ця порада в очах царя та князів, і цар зробив за Мемухановим словом.

22 І порозсилав він листи до всіх царських округ, до кожної округи письмом її, і до кожного народу мовою його, щоб кожен чоловік був паном в оселі своїй, і розмовляв мовою свого народу.

Естер 2

1 По цих подіях, коли затихла лютя царя Ахашвероша, згадав він про Вашті, і що вона зробила, і яке було прийняте рішення.

2 І сказали, наближені до царя, його слуги: "Хай пошукають для царя, вродливих панянок, дів,

3 і хай цар призначить урядників по всіх округах свого царства, і хай вони зберуть усіх панянок вродливих, дів, до фортеці Сузи, до жіночого помешкання під руку Геґая, царського євнуха, наглядача над жінками, і хай вони причепуряться.

4 І та дівчина, що буде найкраща в царських очах, царюватиме замість Вашті". І була приємна ця порада в царевих очах, і він зробив так.

5 А в замку Сузи був один юдей на ім'я Мордехай, син Яіра, сина Шім'ї, сина Кішового, з Веніяминового роду,

6 взятий з Єрусалиму з тим полоном, в якому був Єхонія, цар Юдин, якого взяв був Навуходоносор, цар вавілонський.

7 І він виховував Гадассу, вона ж Естер, дочку свого дядька, бо не мала вона ні батька, ні матері. А ця дівчина була хорошої постави та вродлива, а коли помер її батько й мати, Мордехай узяв її собі за дочку.

8 І сталося, коли був оголошений царський наказ та закон його, і коли збирали багато дівчат до фортеці Сузи під руку Геґая, то взята була й Естер до царського палацу під руку Геґая, наглядача над жінками.

9 І сподобалася йому та дівчина, і мала вона ласку від нього, і він поквапився видати їй потрібне, щоб вона причепурилася, та дати їй сімох відповідних дівчат із царського палацу. І він перемістив її та дівчат її до найкращого місця в жіночому помешканні.

10 Естер не розповіла ні про народ свій, ні про місце свого народження, бо Мордехай наказав їй, щоб цього вона не виявляла.

11 А кожного дня Мордехай ходив до подвір'я жіночого помешкання, щоб довідатися, як мається Естер та що вона робить.

12 Дівчата входили до царя Ахашвероша за чергою, коли закінчувалися дванадцять місяців установленого порядку виконання всіх процедур: шість місяців масаж з мирровою оливою, а шість місяців з пахощами та іншим потрібним для жіночої краси,

13 коли дівчина приходила до царя, їй давалося все, що вона скаже, щоб воно йшло з нею з жіночого помешкання до палацу царського.

14 Вона приходила вечірньої пори, а вранці поверталася до іншого жіночого

помешкання під руку Шаазгаза, царського євнуха, наглядача над наложницями. І вона вже не входила до царя, хіба може цар пожадає її, і тоді вона буде покликана за ім'ям.

15 А коли настала черга для Естери, дочки Авіхая, Мордехаєвого дядька, що взяв її собі за дочку, щоб іти до царя, вона нічого не побажала, а тільки того, що казав Гегай, царський євнух, наглядач над жінками. І Естер мала ласку в очах усіх, хто її бачив!

16 І була взята Естер до царя Ахашвероша, до царського палацу, десятого місяця, він місяць тевет, сьомого року царювання його.

17 І цар покохав Естер понад усіх жінок, і вона мала прихильність та ласку перед його обличчям понад усіх дівчат, і він поклав царську корону на її голову, і зробив її царицею замість Вашті.

18 І справив цар велику гостину для всіх своїх князів та своїх слуг, гостину для Естер, і зробив полегшення для округ, і дав подарунки за царською спроможністю.

19 А коли збирали дівчат наступного разу, то Мордехай сидів при царській брамі.

20 Естер же не виявляла місця свого народження та народу свого, як наказав був їй Мордехай, бо Естер виконувала Мордехаєве слово так, як коли була в нього на вихованні.

21 Тими днями, коли Мордехай сидів у царській брамі, Бігтан та Тереш, два царські євнухи з варті при порогах, озлобившись на царя Ахашвероша, задумали вбити його.

22 І стала відомо це Мордехаєві, і він доніс про це цариці Естер, а Естер переказала цареві від імені Мордехая.

23 І була розслідувана ця справа, і виявлено все, і ті обоє були повішені на шибениці. І було записане це в хроніці перед обличчям царським.

Естер 3

1 По цих подіях цар Ахашверош звеличив Гамана, сина Гаммедатового, агаг'янина, і підвищив його, поставивши його крісло понад усіх князів, що були з ним.

2 А всі цареві раби, що були в царській брамі, падали на коліна та вклонялися Гаманові, бо так про нього наказав цар. А Мордехай не падав на коліна й не вклонявся.

3 І сказали царські раби, що були в царській брамі, до Мордехая: "Чого ти переступаєш царевий наказ?"

4 І як вони казали до нього щоденно, а він не слухав їх, то вони донесли Гаманові, щоб побачити, чи втримається Мордехай у своєму слові, бо він виявив їм, що він юдей.

5 І побачив Гаман, що Мордехай не падає на коліна і не вклоняється йому, і Гаман переповнився люттю...

6 Та взяв Гаман за мету вбити не тільки Мордехая, бо донесли йому про Мордехаїв народ, а знайти нагоду винищити всіх юдеїв, що були в усьому Ахашверошевому царстві, народ Мордехаїв.

7 Першого місяця, він місяць нісан, дванадцятого року царя Ахашвероша, кидано пура, цебто жеребка, перед Гаманом, обираючи день за днем та місяць за місяцем, і жереб упав на дванадцятий місяць, він місяць адар.

8 І сказав Гаман до царя Ахашвероша: "Є один народ, розпорошений та поділений

між народами в усіх округах твого царства, а закони їх різняться від законів усіх народів і законів царських вони не виконують, і цареві не варто залишати їх.

9 Якщо це цареві до вподоби, хай буде написано винищити їх, а я відважу десять тисяч талантів срібла на руки виконавців, щоб внесли до царських скарбниць!"

10 І зняв цар персня свого зі своєї руки, і дав його Гаманові, синові Гаммедатовому, агаг'янинові, ненависникові юдеїв.

11 І сказав цар до Гамана: "Це срібло віддаю тобі, і дається тобі й той народ, щоб вчиняти з ним на твій розсуд!"

12 І були покликані царські писарі першого місяця тринадцятого дня в ньому, і було написано все так, як наказав Гаман до царських сатрапів та до намісників, що були над кожною округою, і до князів кожного народу, і до кожної округи письмом її, і до кожного народу мовою його, від імені царя Ахашвероша було написано, і припечатано було царським перснем.

13 І були послані листи через гінців до всіх царських округ, щоб були винищені, всі юдеї від хлопця й аж до старого, діти та жінки тринадцятого дня дванадцятого місяця, він місяць адар, а їхнє майно розграбувати.

14 Указ був виданий як закон, у кожній окрузі, і оголошений для всіх народів, щоб були готові на цей день.

15 І був виданий закон у фортеці Сузи. І гінці пішли, гнані царевим словом. Цар же та Гаман сіли за питво, а місто Сузи було в сум'ятті.

Естер 4

1 А Мордехай довідався про все, що було зроблено. І роздер Мордехай одяг свій, і одягнув веретище та посипався попелом, і вийшов на середину міста, ллючи сльози та гучно голосячи.

2 І прийшов він аж під царську браму, бо не можна було входити далі брами в веретищах.

3 А в кожній окрузі та місці, куди доходило слово царя та його закон, були серед юдеїв велика жалоба, піст, плач і голосіння, а веретище та попіл були ложем для багатьох...

4 І прийшли дівчата Естерині й євнухи її, та й донесли їй про це. І затремтіла цариця, і послала одяг для Мордехая, щоб зняти з нього його веретище, та він не прийняв.

5 І покликала Естер Гатаха, одного з євнухів царя, якого він приставив до неї, і наказала йому довідатися про Мордехая, що то з ним, і чого та жалоба.

6 І вийшов Гатах на міський майдан, що перед царською брамою.

7 І розповів йому Мордехай усе, що спіткало його, і про суму срібла, яку Гаман сказав відважити до царської скарбниці за юдеїв, щоб винищити їх.

8 І він дав йому копію закону, що був виданий у Сузах на винищення їх, щоб показав Естері, та щоб доніс їй, і щоб наказав їй піти до царя благати його та просити перед його обличчям за її народ.

9 І прийшов Гатах, і доніс Естері Мордехаєві слова.

10 І наказала Естер Гатахатові, переказати Мордехаєві:

11 "Усі царські раби та народ царських округ знають, що кожен чоловік та жінка, що прийде до царя у внутрішнє подвір'я без його волі, за законом має бути вбитий, а той, до кого цар простягне золоте берло своє, той житиме. А мене не кличуть входити до царя от уже тридцять день"...

12 І переказали Мордехаєві Естерині слова.

13 І сказав Мордехай відповісти Естері: "Не думай в душі своїй, що втечеш до царського палацу одна з усіх юдеїв..."

14 Бо якщо ти зараз мовчатимеш, то полегшення та порятунку прийде для юдеїв з іншого місця, а ти та оселя твого батька загинете. А хто знає, чи не на час, як оцей, досягла ти царства!"...

15 І сказала Естер відповісти Мордехаєві:

16 "Іди, збери всіх юдеїв, що знаходяться в Сузах, і постіть за мене, і не їжте й не пийте три дні, ніч та день. Також я та дівчата мої поститимемо так, і так прийду до царя, хоч це не буде за законом. А якщо я загину, то так тому й бути"...

17 І пішов Мордехай, і зробив усе, як звеліла йому Естер.

Естер 5

1 І третього дня вбрала Естер царський одяг, та й стала на внутрішньому подвір'ї царського палацу, навпроти царського помешкання. А цар сидів на троні свого царства в царському палаці навпроти входу.

2 І як цар побачив царицю Естер, що стоїть у брамі, то знайшла вона ласку в очах його. І цар простягнув Естері золоте берло, що в руці його, а Естер підійшла й доторкнулася до кінця берла.

3 І сказав до неї цар: "Що тобі, царице Естер? І яке прохання твоє? Якщо побажаєш аж до половини царства, то буде дане тобі!"

4 А Естер відповіла: "Якщо це цареві до вподоби, хай прийде цар та Гаман сьогодні на гостину, яку я влаштую йому!"

5 І сказав цар: "Негайно покличете Гамана, щоб виконати Естерині слова!" І прийшов цар та Гаман на гостину, що влаштувала Естер.

6 І сказав цар до Естери за вином: "Яке бажання твоє? І буде тобі дане. І яке прохання твоє? Якщо побажаєш аж до половини царства, то буде зроблене!"

7 І відповіла Естер: "Моє бажання та моє прохання таке.

8 Якщо знайшла я ласку в царевих очах, і якщо це цареві до вподоби, щоб виконати бажання моє й щоб виконати прохання моє, хай прийде цар та Гаман на гостину, що влаштую їм, і завтра я зроблю за царевим словом".

9 І вийшов Гаман того дня з радістю на серці. Та коли Гаман побачив Мордехая в царській брамі, і той не встав і не затремтів перед ним, то Гаман переповнився люттю на Мордехая.

10 Та стримався Гаман, і прийшов до свого помешкання. І послав він покликати

своїх приятелів та жінку свою Зереш.

11 І розповів їм Гаман про славу свого багатства, та про численність синів своїх, та про все, як звеличив його цар, і як підняв його понад князів та слуг царевих.

12 І сказав Гаман: "А цариця Естер не привела з царем на гостину, яку влаштувала, нікого, крім мене. І також на завтра я покликаний до неї з царем!

13 Та все це мене не тішить, доки я бачу того юдея Мордехая, що сидить у царській брамі!"...

14 І сказала до нього жінка його Зереш та всі його приятелі: "Хай приготують шибеницю, високу на п'ятдесят ліктів, а вранці скажи цареві, і хай повісять на ній Мордехая, і підеш з царем радісний на гостину!" І була приємна та порада для Гамана, і зробив він ту шибеницю.

Естер 6

1 Тієї ночі втік був сон від царя, і він сказав принести книгу хроніки, і вона читалася перед обличчям царським.

2 І знайдене було написане, що Мордехай доніс на Бігдана та Тереша, двох царських євнухів, із вартових порога, що задумували були вбити царя Ахашвероша.

3 І запитав цар: "Яка честь та нагорода зроблена Мордехаєві за це?" І відповіли наближені до царя, що прислуговували йому: "Нічого йому не зроблено"...

4 Тоді цар запитав: "Хто на подвір'ї?" А Гаман прийшов на зовнішнє подвір'я царського палацу, щоб сказати цареві повісити Мордехая на тій шибениці, яку приготував для нього.

5 І сказали наближені до царя йому: "Ось Гаман стоїть на подвір'ї". І сказав цар: "Хай увійде!"

6 І Гаман увійшов, а цар йому сказав: "Що зробити з чоловіком, якому цар бажає честі?" І подумав Гаман у серці своєму: "Кому ж цар жадає вчинити честь більше, як мені?"

7 І відповів Гаман цареві: "Тому чоловікові, якому цар бажає честі,

8 хай принесуть царевий одяг, який цар одягав, та коня, що цар їздив на ньому, і щоб була дана царська корона на його голову.

9 І дати цей одяг та цього коня на руку котрогось із старших князів царевих. І хай одягнуть того чоловіка, якому цар жадає честі, і хай возять його на коні на міському майдані, і хай вигукують перед ним: Так робиться людині, якій цар жадає честі!"

10 І сказав цар до Гамана: "Мерщій візьми одяг та коня, як казав ти, і зроби так юдеєві Мордехаєві, що сидить у царській брамі. Не пропусти нічого з усього, що ти казав!"

11 І взяв Гаман одяг та коня, і одягнув Мордехая, і возив його на міській площі, і вигукував перед ним: "Так робиться людині, якій цар жадає честі!"

12 І повернувся Мордехай до царської брами, а Гаман поквапився до помешкання свого, сумний та покривши голову...

13 І розповів Гаман жінці своїй Зереші та всім приятелям своїм усе, що спіткало

його. І сказали йому мудреці його та жінка його Зереш: "Якщо Мордехай з юдейських нащадків причина твого падіння, то не здолаєш його, а конче впадеш перед ним!"...

14 Ще вони розмовляли з ним, а євнухи царські прибули, щоб негайно відвести Гамана на гостину, яку влаштувала Естер.

Естер 7

1 І прийшов цар та Гаман на гостину цариці Естер.

2 І сказав цар до Естери також другого дня за вином: "Яке бажання твоє? І буде тобі дане. І яке прохання твоє? Якщо побажаєш аж до половини царства, то буде зроблено!"

3 І відповіла цариця Естер: "Якщо знайшла я ласку в очах твоїх, о царю, і якщо це цареві до вподоби, хай буде дане мені життя моє на бажання моє, а народ мій — на прохання моє!"

4 Бо продані ми, я та народ мій, на винищення, на забій та на загибель... Та коли б ми були продані на рабів та на невільників, мовчала б я, бо цей утиск був би не вартий царевого занепокоєння"...

5 Тоді сказав цар Ахашверош до цариці Естери: "Хто той, і де він, що наважився вчинити так?"

6 І сказала Естер: "Ненависник та ворог — це лихий Гаман!" І Гаман перелякався перед обличчям царя та цариці...

7 А цар у своїй люті встав від гостини, і вийшов до палацового саду. А Гаман став просити царицю Естер за життя своє, бо зрозумів, що загрожує йому лихе від царя...

8 І як цар повернувся з палацового саду до помешкання, де пив вино, побачив, що Гаман припав до ліжка, на якому була Естер. І цар сказав: "Ти жадаєш ще й царицю збезчестити в моїй оселі?" Як тільки це слово вийшло з царевих вуст, то накрили Гаманове обличчя...

9 І сказав Харвона, один з євнухів перед царевим обличчям: "Ось шибениця, яку зробив Гаман для Мордехая, що казав добре на царя, яка стоїть у Гамановому підвір'ї, висока на п'ятдесят ліктів". І сказав цар: "Повісьте його на ній!"

10 І повісили Гамана на шибениці, яку він приготував був для Мордехая, і вгамувалася лють царева...

Естер 8

1 Того дня цар Ахашверош віддав цариці Естері будинок Гамана, ненависника юдеїв, а Мордехай став перед цареве обличчя, бо Естер виявила, хто він для неї.

2 І зняв цар свого персня, що забрав від Гамана, та й дав його Мордехасві, а Естер настановила Мордехая над Гамановим маєтком.

3 І Естер далі промовляла перед обличчям царя. І впала вона перед його ногами, і плакала та благала його відвернути лихо агаг'янина Гамана та задуми його, які задумував був на юдеїв...

4 І простяг цар до Естери золоте берло, а Естер устала й стала перед царевим обличчям,

5 та й сказала: "Якщо це цареві до вподоби, і якщо знайшла я ласку перед обличчям його, і якщо цар підтримує це, і якщо я йому подобаюся, то хай буде указ про відміну того, що задумав агаг'янин Гаман, Гаммедатовий син, про винищення юдеїв, які є в царевих округах.

6 Бо як я могла б споглядати на лихо, що спіткає народ мій, і як я могла б споглядати на загибель роду свого?"

7 І сказав цар Ахашверош до цариці Естери та до юдея Мордехая: "Ось я дав Естері будинок Гамана, а його повісили на шибениці за те, що простяг був руку свою на юдеїв.

8 А ви напишіть для юдеїв, як добре в ваших очах, від імені царя, і припечатайте царським перснем, бо указ, що був виданий від імені царя та був припечатаний царським перснем, не можна відмінити".

9 І були покликані царські писарі того часу, місяця третього, він місяць сіван, двадцять третього дня в ньому, і було написане все, як наказав був Мордехай, до юдеїв і до сатрапів, і намісників, і очільників округ, що від Году й аж до Кушу, сто двадцять сім округ, і до кожної округи письмом її, і до кожного народу мовою його, і до юдеїв їхнім письмом та їхньою мовою.

10 І написав він листи від імені царя Ахашвероша, і припечатав перснем царським, і послав гінцями на швидких службових конях,

11 що цар дав право юдеям, які мешкають у кожному місті, зібратися й стати на захист свого життя, винищити, вбиваючи всіх чоловіків, дітей та жінок народу та округи, що ненавидять їх, а здобич по них розграбувати,

12 визначеного дня по всіх округах царя Ахашвероша, тринадцятого дня дванадцятого місяця, він місяць адар.

13 Указ видати, як закон, і в кожній окрузі, оголосити для всіх народів, щоб юдеї були готові на той день помститися на своїх ворогах.

14 Гінці виїхали верхи на швидких конях, і помчали, гнані царським словом. А цей наказ був виданий у фортеці Сузи.

15 А Мордехай вийшов від царевого обличчя в царському одязі, блакитному та білому, а на ньому велика золота корона та вісоновий і пурпуровий тюрбан. І місто Сузи раділо та тішилося.

16 Для юдеїв настала тоді пора світла, радості, веселощів та честь.

17 І в кожній окрузі та в кожному місті, куди досягає слово царя та закон його, була юдеям радість та веселощі, бенкет та свято. І багато з народів краю стали юдеями, бо страх оволодів ними перед юдеям.

Естер 9

1 А дванадцятого місяця, він місяць адар, тринадцятого дня в ньому, коли наказ царя та закон його мали бути виконані, дня, коли вороги юдеїв сподівалися запанувати над ними, повернулося те так, що юдеї запанували над ненависниками своїми,

2 зібралися юдеї в своїх містах по всіх округах царя Ахашвероша, щоб простягнути руку на тих, що задумували їм лихе, та ніхто не став перед ними, бо страх перед ними оволодів усіма народами.

3 А всі очільники округ, і сатрапи, і намісники, і виконавці царські підтримували юдеїв, бо мали страх перед Мордехаєм.

4 Адже Мордехай став великим у царському палаці, а звістка про нього прокотилася по всіх округах, бо той чоловік, Мордехай, усе ріс.

5 І винищували юдеї всіх своїх ворогів, вбиваючи їх мечем, і робили зі своїми ворогами за своєю волею.

6 А в фортеці Сузи юдеї знищили п'ятсот душ,

7 також вони вбили Паршандату, Далфона, Аспату,

8 Пората, Адалію, Арідата,

9 Пармашту, Арісая, Арідая, Вайзата,

10 десятиох синів Гамана, Гаммедатового сина, ненависника юдеїв, убили, але не пограбували майно його.

11 Того дня число забитих у замку Сузи прийшло перед цареве обличчя.

12 І сказав цар до цариці Естери: "У замку Сузи юдеї знищили, вбивши п'ятсот людей та десятиох Гаманових синів. Що ж вони зробили в решті царевих округ? І яке бажання твоє? І буде тобі дано. І яке ще прохання твоє? І буде зроблене".

13 І відповіла Естер: "Якщо це цареві до вподоби, хай буде дане юдеям, щоб у Сузах, і завтра вчиняти за законом цього дня, а десятиох Гаманових синів хай повісять на шибениці".

14 І сказав цар, щоб було зроблено так, і був даний закон у Сузах, а десятиох Гаманових синів повісили.

15 І зібралися юдеї, що в Сузах, також чотирнадцятого дня місяця адар, і вибили в Сузах три сотні людей, але не пограбували їхнє майно.

16 А решта юдеїв, що жили по царських округах, зібралися та й стали до бою за своє життя, щоб помститися своїм ворогам. І повбивали вони між своїми ненависниками сімдесят п'ять тисяч, але не грабували їхнє майно.

17 Це було тринадцятого дня місяця адара, а чотирнадцятого в ньому настав мир, і зробили його днем гостини та радості.

18 А юдеї, що в Сузах, збиралися тринадцятого та чотирнадцятого дня в ньому, а мир мали п'ятнадцятого дня, і зробили його днем гостини та радості.

19 Тому юдеї, що сидять по провінційних містах, роблять чотирнадцятий день місяця адара днем радості, гостини, свята та днем посилення подарунків один одному.

20 А Мордехай описав ці події, і порозсилав листи до всіх юдеїв, що по всіх округах царя Ахашвероша, до близьких та далеких,

21 щоб вони постановили святкувати чотирнадцятий день місяця адара та п'ятнадцятий день у ньому кожного року,

22 як і ті дні, коли юдеї помстилися ворогам своїм, і як той місяць, коли їм сум обернувся на радість, жалоба — на свято, щоб зробити їх днями гостини та радості, і

посилення подарунків один одному та вбогим.

23 І прийняли юдеї це, і почали робити, про що написав їм Мордехай,

24 що агаг'янин Гаман, син Гаммедатів, ненависник усіх юдеїв, задумав був винищити юдеїв, і кидав пур, цебто жеребка, на сум'яття та на знищення їхнє.

25 Та коли прийшла Естер, перед обличчя, царя він наказав указом: "Хай обернеться його лихий задум на юдеїв, на його голову!" І повісили його та синів його на шибениці.

26 Тому й назвали ці дні: "Пурім", від слова пур. Тому згідно з усіма словами цього листа, що вони бачили і що трапилося з ними,

27 юдеї постановили і прийняли на себе й на нащадків своїх та на всіх, хто поєднається з ними, і не відступлять, щоб святкувати два ті дні кожного року згідно з написаним про них та згідно з їхнім часом.

28 А дні ці мають згадуватися та святкуватися в кожному поколінні, в кожному роді, в кожній окрузі, в кожному місті. А ці дні, Пурім, не відміняться між юдеями, а пам'ять про них залишиться в їхніх нащадків.

29 І написали цариця Естер, дочка Авіхаїлова, та юдей Мордехай другого листа, щоб підтвердити все, що стосується Пуріму.

30 І порозсилали вони листи до всіх юдеїв, до ста двадцяти семи округ Ахашверошового царства, зі словами миру та правди,

31 щоб вони виконували ті дні Пуріму у визначений час, як постановили про них юдей Мордехай та цариця Естер, і як вони самі постановили на себе та на нащадків своїх приписи постів та їхнього голосіння.

32 А Естерин наказ підтвердив ці приписи про Пурім, і було це записане в книгу.

Естер 10

1 І наклав цар Ахашверош данину на землю та на морські острови.

2 А всі його справи й могутність та детальна розповідь про велич Мордехая, якою наділив його цар, ось вони детально описані в книзі про царів мідіянських та перських.

3 Бо юдей Мордехай був другий по царі Ахашвероші і великий для юдеїв, мав підтримку багатьох братів своїх, шукаючи добра для народу свого, проголошуючи мир для всіх нащадків його.

ЙОВ

Йов 1

1 Був чоловік у країні Уц, на ім'я Йов. І був чоловік цей невинний та праведний, і він Бога боявся, а від лихого втікав.

2 І народилися йому семеро синів та три дочки.

3 А маєток його був: сім тисяч худоби дрібної, три тисячі верблюдів, п'ять сотень пар волів, п'ять сотень віслючок та дуже багато рабів. І був цей чоловік більший від усіх

синів сходу.

4 А сини його ходили один до одного, і справляли гостину в помешканні того, чий був день. І посиляли вони, і кликали трьох своїх сестер, щоб їсти та пити з ними.

5 І бувало, як минало коло бенкетних днів, то Йов посилав за дітьми й освячував їх, і вставляв він вдосвіта, і приносив цілопалення за числом їх усіх, бо Йов казав: "Може згрішили сини мої, і зневажили Бога в серці своєму". Так робив Йов по всі дні.

6 І одного дня прийшли Божі сини, щоб стати перед Господом. І прийшов поміж ними й Сатана.

7 І запитав Господь у Сатани: "Звідки ти прийшов?" А Сатана відповів Господові: "Я мандрував землею, оглядаючи її".

8 І сказав Господь до Сатани: "Чи звернув ти увагу на раба мого Йова? Бо нема такого, як він, на землі. Людина він невинна та праведна, що Бога боїться, а від лихого втікає".

9 І відповів Сатана Господові: "Чи ж Йов дармо боїться Бога?"

10 Чи ж не ти йому сприяв в усьому, і оселі його, і всьому, що його? Чин його рук ти поблагословив, і маєток його поширився по краю.

11 Але простягни тільки руку свою, і доторкнися до всього, що його, чи він не зневажить тебе перед обличчям твоїм?"

12 І сказав Господь до Сатани: "Ось усе, що його, у твоїй руці, тільки на нього самого не простягай своєї руки!" І пішов Сатана від обличчя Господнього.

13 І одного дня, коли сини та дочки його їли та вино пили в будинку свого, народженого першим, брата,

14 то прибіг до Йова посланець та й сказав: "Худоба велика орала, а віслучки паслися поруч.

15 Аж тут напали сабеї й позабирали їх, а слуг убили вістрям меча. І втік тільки я сам, щоб донести тобі"...

16 Він ще промовляв, аж прибігає інший та й каже: "З неба спав Божий вогонь, і спалив отару та слуг... А втік тільки я сам, щоб донести тобі"...

17 Він ще промовляв, аж біжить ще інший та й каже: "Халдеї поділилися на три ватаги, і напали на верблюдів, та й забрали їх, а слуг убили вістрям меча... І втік тільки я сам, щоб донести тобі"...

18 Поки він промовляв, аж прибігає ще інший та й каже: "Сини твої та дочки твої їли та вино пили в будинку свого першородного брата.

19 Аж раптово налетів сильний вітер з боку пустелі, та й ударив на чотири роги будинку, і він упав на юнаків, і вони померли... І втік тільки я сам, щоб донести тобі"...

20 І встав Йов, і роздер одяг свій, і обстриг свою голову, і сказав, упавши в поклони на землю:

21 "Я вийшов голий з утроби матері своєї, і голий повернуся в землю! Господь дав і Господь узяв... Хай буде благословенне Господнє ім'я!"

22 При всьому цьому Йов не згрішив і не сказав нічого поганого на Бога!

Йов 2

1 Одного дня прийшли Божі сини, щоб стати перед Господом. І прийшов також Сатана поміж ними, щоб стати перед Господом.

2 І запитав Господь у Сатани: "Звідки ти прийшов?" Сатана ж відповів Господові: "Я оглядав землю, мандруючи по ній".

3 А Господь запитав у Сатани: "Чи звернув ти увагу на раба мого Йова? Бо нема такого, як він, на землі. Людина він невинна та праведна, яка Бога боїться, а від лихого втікає. І він тримається міцно в своїй невинності, а ти намовляв був мене на нього, щоб без приводу знищити його"...

4 І відповів Сатана Господові: "Шкіра за шкіру! Все, що має, віддасть він за душу свою.

5 Але простягни-но ти руку свою, і доторкнися до кісток його та до тіла його, чи він не зневажить тебе перед обличчям твоїм?"

6 І сказав Господь до Сатани: "Ось він у руці твоїй, тільки душу його бережи!"

7 І вийшов Сатана від обличчя Господнього, та й ударив Йова болісними гнояками від стопи його й аж до черепа...

8 І той, сидючи серед попелу, шкріб себе черепком...

9 А його жінка сказала йому: "Ти ще міцно тримаєшся в невинності своїй? Прокляни Бога й помреш!"...

10 А він відповів їй: "Ти кажеш так, як каже яка з божевільних!... Чи ж ми будемо приймати від Бога добре, а лихого не приймемо?" При всьому тому Йов не згрішив своїми вустами...

11 І почули троє приятелів Йовових, теманянин Еліфаз, шух'янин Біддад та нааматянин Цофар, про все те нещастя, що прийшло на нього. І зібралися вони та домовилися прийти разом, щоб похитати головою над ним та втішити його.

12 І поглянули вони здалека, і не пізнали його... І заголосили вони, і роздерли кожен одяг свій, і кидали порошок над своїми головами аж до неба...

13 І сиділи вони з ним на землі сім день та сім ночей, і ніхто не промовив до нього ні слова, бо вони бачили, що біль його вельми великий...

Йов 3

1 По цьому відкрив Йов уста свої та й прокляв був свій день народження.

2 І сказав він:

3 "Хай згине той день, що я в ньому народився, і та ніч, коли сказали: Зачата людина!"

4 Хай цей день потемніє, хай Бог з висоти не згадає його, і хай не з'являться сонячні промені над ним!...

5 Бодай темрява й морок його заступили, бодай хмара над ним пробувала, бодай сутінки вечірні лякали його!...

6 Хай морок огорне ту ніч, хай у днях року не буде названа вона, хай не ввійде вона

в число місяців!...

7 Тож ця ніч хай буде самотня, хай не прийдуть до неї радісні голоси!

8 Бодай її ті проклинали, що день проклинають, що левітана готові збудити!

9 Хай потемніють ранкові зорі її, хай сподівається на світло й не буде його, і хай вона не побачить повік зорі ранньої,

10 бо вона не замкнула дверей нутра матиного, і не сховала страждання з очей моїх!...

11 Чому я не згинув в утробі? Як вийшов з нутра, то чому не помер?

12 Чого прийняли ті коліна мене? І нащо ті перса годували мене?

13 Бо нині лежав би я спокійно, спав би, та був би мені відпочинок

14 з царями та з земними радниками, що могили будують собі,

15 або з князями, що золото мали, що будинки свої сріблом наповнювали!...

16 Або чом я не стався підкидьком прихованим, немов ті немовлята, що світла не бачили?

17 Там же безбожники перестають докучати, і спочивають там змучені,

18 разом з тим мають спокій ув'язнені, вони не чують окриків гнобителя!...

19 Малий та великий там рівні, а раб вільний від пана свого...

20 І нащо він мученикам дає світло, і життя — душам засмученим,

21 що вичікують смерті — й нема її, що її відкопали б, як скарби заховані,

22 тим, що радісно тішилися б та веселилися, коли б знайшли місце для поховання,

23 людині, що шлях їй закритий, який Бог тінню накрив перед нею?...

24 Бо зітхання моє випереджає хліб мій, а плач мій полився, як вода,

25 бо страх, що його я боявся, до мене прибув, і чого я лякався прийшло те мені...

26 Не мав я спокою й відпочинку не мав, і не був безтурботний, та ще нещастя прийшло!"...

Йов 4

1 І сказав Еліфаз:

2 "Коли спробувати сказати слово до тебе, чи мука не буде ще більша? Та хто стримати зможе слова?

3 Таж ти багатьох був навчав, а руки ослаблі зміцнював,

4 того, хто спіткнувся, підіймали слова твої, а колінам тремтячим ти силу давав!

5 А нині, як нещастя на тебе найшло, то ти змучився, тебе досягло воно — і ти налякався...

6 Хіба не давала тобі впевненості твоя богобоязнь і твоє сподівання невинності — шляхам твоїм?

7 Пригадай-но, чи гинув невинний, і де знищені праведні?

8 Я бачив таких, що орали були беззаконня, та сіяли кривду, то й жали її:

9 вони гинуть від подиху Божого, і від духу гнівного його!

10 Чути рев лютого лева й гарчання левчуків, та й левчукам вилущуються зуби.

11 Гине лев, як нема здобичі, і левенята розбігаються.

12 І закрадається слово до мене, і моє вухо почуло ось дещо від нього.
13 у роздумах над нічними видіннями, коли міцний сон обіймає людей,
14 спіткав мене жах, і затремтіли від страху кістки мої,
15 і дух перейшов по обличчю моєму, стало дибки волосся на тілі...
16 Хтось стояв, я не міг його розпізнати, я бачив перед собою просто постать, і тут
почув я тихий голос:
17 "Хіба праведніша людина за Бога, хіба є чистішою за свого творця?"
18 Він і рабам своїм не йме віри, і накладає вину й на своїх ангелів.
19 Що ж тоді мешканці глиняних хат, що в поросі їхня основа? Як міль, вони будуть
розчавлені!
20 Вони між ранком і смерком на порох стерті, гинуть назавжди непоміченими...
21 Слава їхня зникає разом з ними, вони помирають не в мудрості!...

Йов 5

1 Ану клич, чи є хто, щоб тобі відповів? І до кого з святих ти вдасися?
2 Бо гнів побиває безглуздного, а заздрощі смерть завдають нерозумному!
3 Я бачив безглуздного, як він розсівся, та зараз оселя його спорохнявіла...
4 Від порятунку далекі сини його, вони без рятівника почавлені будуть у брамі!
5 Його жниво голодний поїсть, і ще й до сховку сховає, а спраглі проковтнуть
масток його!
6 Бо нещастя виходить не з пороку, а лихо росте не з землі,
7 бо людина народжується на страждання, як іскри, щоб угору летіти...
8 А я б звернувся до Бога, і на Бога б поклав свою справу,
9 Він робить велике та недослідиме, предивне, якому нема числа,
10 бо він дає дощ на поверхню землі, і на поля посилає він воду,
11 щоб поставити низьких на високе, зміцнити засмучених, і дати їм порятунок.
12 Він руйнує задуми хитрих, і стають не слухняними їхні руки,
13 Він ловить мудрих їхнім лукавством, і задум крутійський марним стає,
14 вдень знаходять вони темряву, а в полудень мацають, мов уночі!...
15 І він від меча рятує бідного, а з міцної руки — бідаря,
16 і дає сподівання нужденному, і замикає кривді вуста!
17 Тож щаслива людина, яку Бог картає, і ти не цурайся Всемогутнього кари.
18 Бо він рану завдасть — і він перев'яже, він зламає — і зцілять руки його!
19 В шістьох лихах рятує тебе, а в сімох не дістане тебе воно:
20 Викупує тебе він від смерті за голоду, а в бою — з рук меча.
21 Як бич язика запанує, ти сховаєшся, і не боятимешся руїни, як прийде вона.
22 З насилля та з голоду будеш сміятися, і земної звірини не боятимешся.
23 Бо з камінням на полі є в тебе умова, і звір польовий примирився з тобою.
24 І довідаєшся, що намет твій безпечний, і переглянеш оселю свою, і не знайдеш у
ній нестатків.
25 І довідаєшся, що численні нащадки твої, як трава на землі!

26 І в зрілому віці до могили ти зійдеш, як збіжжя достигле входить до клуні за часу свого!

27 Отож, дослідили ми це і так воно є, послухай цього й затям собі все!"

Йов 6

1 А Йов сказав:

2 "Коли б смуток мій вірно був зважений, а з ним разом нещастя моє підняли на вазі,

3 то нині воно тяжче було б від морського піску, тому нерозважливе вуста мої кажуть!...

4 Бо в мені Всемогутнього стріли, і їхня отрута п'є духа мого, страхи Божі шикуються в бій проти мене...

5 Чи дикий віслюк над травою реве? Хіба реве віл, коли ясла повні?

6 Чи без солі їдять несмачне, чи є смак у білку яйця?

7 До чого не бажала доторкнутися душа моя, все те стало мені за поживу в хворобі...

8 О, коли б же збулося прохання моє, а моє сподівання дав Бог!

9 О, коли б зволив Бог розчавити мене, простяг свою руку й мене поламав,

10 то була б ще потіха мені, і стрибав би я з радості в нестерпному болі, бо я не зрікався слів Святого!...

11 Яка сила моя, що я сподіватимуся? І який мій кінець, щоб продовжити життя моє це?

12 Чи сила моя кам'яна? Чи тіло моє мідне?

13 Чи не допомога для мене в мені самому, чи порятунок від мене відсунутий?

14 Для того, хто гине, товариш — ласка, хоча б полишив того страх Всемогутнього...

15 Брати мої зраджують, вони оминають мене, мов зимовий потік, зникають, мов потоки в степу,

16 темні від криги вони, в них ховається сніг.

17 Коли сонце їх гріє, вони висихають і в посуху зникають з місця свого.

18 Збочують каравани зі шляху свого, ідуть у пустелю й зникають.

19 Каравани з Теми виглядають, мандрівники з Шеви на них сподіваються.

20 І осоромилися, що вони сподівалися. До нього прийшли та й збентежилися.

21 Так і ви нині стали ніщо, побачили страх і злякалися!

22 Чи я казав коли: "Дайте мені, а з маєтку свого дайте підкуп за мене,

23 і врятуйте мене з руки ворога, і з рук гнобителя мене викупіть?"

24 Навчіть мене — і я мовчатиму, в чому помилка моя, розтлумачте мені...

25 Гострі слова справедливі, та що доводять докори ваші?

26 Чи ви вигадуете слова, щоб докоряти? Бо на вітер слова відчайдухи,

27 і на сироту нападаєте ви, і копаєте яму для друга свого!...

28 Тож погляньте на мене зараз, а я не збрешу перед вами.

29 Поверніться ж, хай кривди не буде, поверніться, ще тут моя правда!

30 Хіба в мене на язиці є неправда? чи ж не маю смаку, щоб розпізнати нещастя?

Йов 7

1 Хіба людина на землі — не на службі? І дні її — не як дні наймита!...

2 Як раб, спраглий тіні, і як наймит чекає платні за працю свою,

3 так місяці марноти дано у спадок мені, та ночі терпіння мені відлічили...

4 Коли я лягаю, то кажу: "Коли вже вставати?" І тягнеться вечір, і перевертання з боку на бік до ранку...

5 Одяглося моє тіло червою та струпами в поросі, шкіра моя затверділа й бридка...

6 А дні мої стали швидші за ткацького човника, і в марних сподіваннях минають вони...

7 Пам'ятай, що життя моє — вітер, моє око вже не побачить добра...

8 Не побачить мене око того, хто бачив мене, твої очі поглянуть на мене — та нема мене...

9 Як хмара проходить і зникає, так хто сходить в шеол, назад не виходить,

10 не повертається вже той до оселі своєї, та й його не пізнає вже місце його...

11 Тож не стримаю я своїх вуст, промовлятиму в утиску духа свого, нарікатиму я в гіркоті своєї душі:

12 Чи я море чи морська потвора, що ти наді мною сторожу поставив?

13 Коли я кажу: "Хай постіль утішить мене, хай смуток мій ложе моє забере",

14 то ти снами лякаєш мене, і страшиш видіннями...

15 Задихнутися прагне душа моя, смерті прагнуть кістки мої.

16 Я обридив життям... Не повіки ж я житиму!... Відпусти ж мене, бо марнота оці мої дні!...

17 Що таке людина, що ти переймаєшся нею, що серце своє вкладаєш у неї?

18 Ти щоранку за нею назираєш, щомиті її ти досліджуєш...

19 Як довго від мене ще ти не відвернешся, непустиш мене проковтнути хоч слину свою?

20 Я згрішив... Що ж я міг зробити такого, о Стороже роду людського? Що ти поклав мене ціллю для себе, і я став тобі тягарем?

21 І чому ти не пробачиш мого гріха, і не відкинеш провини моєї? А нині я до пороку ляжу, і ти шукатимеш мене, та мене вже нема"...

Йов 8

1 І промовив Білдад:

2 "Аж доки ти таке теревенитимеш? І доки слова твоїх вуст будуть вітром бурхливим?

3 Чи може суд Божий бути несправедливим, чи у Всемогутнього правда стати неправдою?

4 Якщо твої діти згрішили йому, то він їх віддав у руку їхнього беззаконня!
5 Якщо ти звертатимешся до Бога, і благатимеш Всемогутнього,
6 якщо ти чистий та безвинний, то він тобі свою ласку пробудить, і наповнить оселю твою справедливістю,
7 і хоч твій початок нужденний, але твій кінець буде вельми великий!
8 Запитай у покоління попередніх, і збагни батьків їхніх,
9 бо ми ж учорашні, й нічого не знаємо, бо тінь наші дні на землі,
10 отож вони навчать тебе, тобі розкажуть, і з серця свого слова подадуть:
11 Чи папірус росте без болота? Чи росте очерет без води?
12 Він ще в дозріванні своєму, не зривається, але сохне раніше за всяку траву:
13 отакі-то шляхи усіх тих, хто забуває про Бога! Згине сподівання безбожного,
14 бо його сподівання — як те павутиння, і як помешкання павуків його певність...
15 На обійстя своє опирається, та не встоїть, тримається міцно за нього, й не втримається він...
16 Він зеленіє на сонці, й гілки його випинаються понад садка його,
17 на купі каміння сплелосся коріння його, воно між каміння вросло:
18 Якщо вирвуть його з його місця, то зречеться його: "Тебе я не бачило!"...
19 Така радість шляхи його, а з пороку інші ростуть.
20 Тож невинного Бог не цурається, і не триматиме за руку злочинця,
21 він ще наповнить уста твої сміхом, а губи твої — криком радості...
22 Твої ненависники в сором одягнуться, і намету безбожних не буде вже!"

Йов 9

1 А Йов сказав:
2 "Певно, що так... Та як оправдатися людині земній перед Богом?
3 Якщо вона стане на прю з ним, він відповіді їй не дасть на жодне з її запитань...
4 Він мудрого серця й могутньої сили. Хто з упертістю йому опирався і цілим залишився?
5 Він зрушує гори, й не знають вони, що в гніві своєму руйнує він їх.
6 Він землю зрушує з її місця, і опори її трусяться.
7 Він сонцю скаже, й не сходить воно, і він запечатує зорі.
8 Розтягує небо він сам, і ходить по хвилях морських,
9 Він Воза створив, Оріона й Волосожара та зорі південні.
10 Він робить велике та недослідиме, предивне, якому нема числа!...
11 Ось він поруч пройде, та я не бачу його, і він промайне, а я не помічу його...
12 Ось він щось забере, хто завадить йому, хто скаже йому: "Що ти робиш?"
13 Бог гніву свого не зупинить, зігнуться під ним посіпаки Рагавові,
14 що ж тоді відповім я йому? Які я слова підберу проти нього?
15 Я хоч би й правий був, не відгукнувся б, а радше милосердя в судді для себе благав би,
16 Коли б я звертався, чи він би дав мені відповідь? Не повірю, що вчув би мій

ГОЛОС,

17 Він, що бурею може розтерти мене та додати ран мені безвинно...

18 Не дає він мені й звести дух мій, бо мене насичує гіркотою.

19 Коли йдеться про силу, то він Всемогутній, коли йдеться про суд — хто сміє його позивати?

20 Якщо б справедливим я був, то осудять мене мої вуста, якщо я безвинний, то вчинять мене винуватим...

21 Я невинний, проте своєї душі я не знаю, і не радий життям своїм я...

22 Це одне, а тому я кажу: "Невинного як і лукавого він знищує"...

23 Якщо раптово бич смерть заподіє, він з відчаю невинних сміється...

24 У руку безбожного дана земля, та він обличчя суддів її закриває... Як не він, тоді хто?

25 А дні мої стали швидші, як той скороход, повтікали, не бачили доброго,

26 минули, немов ті човни очеретяні, мов орел, що несеться на здобич...

27 Якщо я скажу: "Забуду своє нарікання, скину смуток і підбадьорюся",

28 то все ж боюся всіх страждань своїх, і я знаю, що ти не очистиш мене...

29 Все одно буду я винуватий, то нащо даремно я мучитимуся?

30 Коли б я вмився сніговою водою, і почистив би лугом долоні свої,

31 то й тоді ти до могили опустиш мене, і зненавидить мене одяг мій...

32 Бо він не людина, як я, і йому відповіді я не дам, і не підемо разом на суд,

33 поміж нами нема посередника, що поклав би на нас на обох свою руку...

34 Хай забере він від мене свого бича, страх перед ним хай мене не жахає,

35 тоді я без боязні казатиму, бо я не такий сам собою!...

Йов 10

1 Життя моє стало бридке для моєї душі... Хай нарікання своє я на себе пушу, хай промовлятиму я в гіркоті своєї душі!

2 Скажу Богові я: "Не засуджуй мене! Повідом мене, чого став ти зі мною на прю?"

3 Чи це добре тобі, що ти гнобиш мене, що нехтуєш творінням рук своїх, а раді безбожних сприяєш?

4 Хіба маєш ти очі тілесні? Чи ти бачиш так само, як бачить людина людину?

5 Хіба твої дні — як дні людські, чи роки твої — як дні смертних,

6 що шукаєш провини моєї й вивідуєш гріх мій,

7 хоч знаєш ти, що я невинний, та нема, хто б мене врятував від твоєї руки?

8 Твої руки створили мене, надали мені форми, а нині ти руйнуєш мене...

9 Згадай, що з глини мене ти виліпив, а зараз перетворюєш на порошок.

10 Чи не ллеш мене, мов молоко, і не згустив ти мене, мов на сир?

11 Ти шкірою й тілом мене одягаєш, і сплів мене з кісток та жил.

12 Життя й ласку дав ти мені, а опіка твоя стерегла мій дух.

13 Ти приховав це від мене у серці своєму, я знаю, що є це в тебе.

14 Якщо я грішу, ти це бачиш, і провини моєї мені не пробачиш...

15 Якщо завиню я, то лихо мені! А якщо я невинний, не смію підняти свою голову, ситий ганьбою та напоений лихом своїм!...

16 А коли підніметься вона, то ти ловиш мене, як той лев, і знову дивно зі мною поводишся:

17 поновлюєш свідків своїх проти мене, посилюєш гнів свій на мене, військо за військом на мене ти шлеш...

18 І нащо з утроби ти вивів мене? Якби був помер я, і жодне око мене б не побачило,

19 як ніби не існував був би я, перейшов би з утроби в могилу...

20 Отож, дні мої нечисленні, відступися від мене, щоб я підбадьорився,

21 перше ніж піду я без вороття, до краю темряви та смертної тіні,

22 до темного краю та безладу, де світло, немов пільма"..."

Йов 11

1 І відкрив вуста нааматянин Цофар та й сказав:

2 "Чи має залишатися без відповіді безліч слів? І хіба язиката людина невинною буде?

3 Чи люди замовчать твої теревені, й не буде кому посоромити тебе?

4 Ось кажеш ти: "Чисте моє міркування, і я чистий в очах твоїх, Боже!"

5 О, коли б промовляти став Бог, і відкрив свої вуста до тебе,

6 і виявив тобі таємниці мудрості, що над людське розуміння! То ти б знав, що вимагає Бог менше від тебе, ніж провини твоєї того варті!

7 Чи ти Божу глибіню дослідити, чи зрозумієш аж до кінця Всемогутнього?

8 Вона вища від неба — що зможеш зробити? І глибша вона за шеол — як зрозумієш її?

9 Її міра довша за землю, і ширша за море вона!

10 Якщо він пройде і візьме когось, і скличе суд, то хто заборонить йому?

11 Бо він, знаючи нікчемності людські, та споглядаючи насилля, хіба залишить поза увагою?

12 Тож дурень розумнішає, хоч народжується, як те дике лоша!

13 Якщо ти зміцниш своє серце, і свої руки до нього простягнеш,

14 якщо є беззаконня в руці твоїй, то прожени його, і кривда в наметах твоїх хай не пробуває,

15 тож тоді ти піднімеш обличчя невинне своє, будеш впевнений, і не боятимешся!

16 Бо забудеш страждання, про них будеш згадувати, як про воду, яка протекла...

17 Від півдня постане життя, а темрява буде, як ранок.

18 І будеш ти певний, бо маєш сподівання, і викопаєш собі яму та й спочиватимеш у безпеці,

19 і лежатимеш, й ніхто не наполохає, і багато-хто підлещуватимуться до обличчя твого...

20 А очі безбожних погаснуть, і згине прихисток у них, а їхнє сподівання —

останній подих душі!"

Йов 12

1 А Йов сказав:

2 "Справді, то ж ви тільки люди, і мудрість з вами помре!...

3 Таж і я маю розум, як ви, я не нижчий від вас! І в кого нема такого, як це?

4 Посміховиськом став я для друга свого, я, що кликав до Бога, і він мені відповідав, посміховиськом став справедливий, невинний...

5 Нещасливцю зневага, на думку безтурботного, приготована для спотикання ноги!

6 Безтурботні намети грабіжників, і безпечність у тих, хто Бога гніває, у тих, хто руку свою вважають за Божу.

7 Але запитай хоч худобу — і навчить тебе, чи птаство небесне — й тобі розповість.

8 Або звернися до тих, що в землі — й вони навчать тебе, і розкажуть тобі риби морські.

9 Хто з них не знає того, що Господня рука це вчинила?

10 Що в нього в руці душа всього живого і дух кожного людського тіла?

11 Чи ж не вухо слова розрізняє, піднебіння ж смакує для себе поживу?

12 Мудрість у старших, бо довголіття — розум.

13 Мудрість та сила у нього, у нього порада та розум.

14 Ось він зруйнує — й не буде воно відбудоване, замкне перед кимось — і хто відімкне.

15 Ось він стримає води — вони висохнуть, він їх пустить — то змінять землю вони.

16 В нього сила та задум, у нього, хто робить помилку і той, хто призводить до хибних вчинків.

17 Він приводить до помилки радників, і робить суддів безглуздими,

18 Він послаблює пута царів і оперізує поясом їхні стегна.

19 Він провадить священників босоніж, і валить могутніх,

20 Він надійним вуста закриває й забирає від старих розум.

21 На поважних лле він зневагу, а пояса сильних ослаблює.

22 Відкриває він з темряви речі глибокі, а темне провадить на світло.

23 Він звеличує народи, щоб їх нищити, поширює їх, і потім зникають вони назавжди.

24 Лишає він розуму голів народів землі та блукати їх змушує по бездоріжжі пустелі,

25 вони ходять без світла навпомацки в темряві, і він змушує їх блукати, мов п'яних!

Йов 13

1 Ось усе оце бачило око моє, чуло вухо моє, та й усе затило...

2 Як знаєте ви, знаю й я, я не нижчий від вас,

3 і я звертатимуся до Всемогутнього, і переконуватиму Бога!
4 Та неправду куєте ви тут, лікарі нетямущі ви всі!
5 О, краще б ви мовчали, то вам це за мудрість було б!...
6 Послухайте-но переконань моїх, вислухайте заперечення вуст моїх.
7 Чи будете ви на захист Бога брехати, чи скажете заради нього неправду?
8 Чи ви зважатимете на нього? Чи станете за Бога на прю?
9 Чи добре, що вас він дослідить? Чи як з людини глузують, так ви глузуватимете з нього?
10 Насправді він вас покарає, якщо будете ви потурати таємно особі!
11 Чи ж велич його не лякає вас, чи не наводить на вас він свій страх?
12 Ваші нагадування — це прислів'я з попелу, ваші вежі — це глиняні вежі!
13 Мовчіть переді мною, а я промовлятиму, хай би й що буде зі мною!
14 Нащо гризтиму я своє тіло зубами, а душу свою покладу в свою руку?
15 Ось він мене вбиватиме, і я не матиму порятунку, та все одно перед обличчям його про шляхи свої сперечатимуся!
16 І це буде мені порятунком, бо перед обличчя його не стане безбожний.
17 Направду послухайте слова мого, і хай воно дійде до вух ваших.
18 Ось я готую справу судову, бо знаю, що я правий!
19 Хто той, що буде зі мною провадити прю? Бо як замовкну я, то помру...
20 Тільки двох цих речей не роби зі мною, тоді від обличчя твого я не ховатимуся:
21 віддали свою руку від мене, а твій страх хай мене не жахає!...
22 Тоді поклич, щоб я відповідав, або я запитуватиму, а ти мені відповідай!
23 Скільки в мене провин та гріхів? Покажи мені мій переступ та гріх мій!
24 Чому ти ховаєш обличчя своє і вважаєш мене собі ворогом?
25 Чи ти лякатимеш зірваний вітром листок? Чи гнатимешся за соломиною сухою?
26 Гіркий осуд кладеш ти на мене і провини мого молодечого віку даєш на спадок мені,
27 і в кайдани заковуєш ноги мої, і всі шляхи мої стережеш, назирці ходиш за мною,
28 і я розпадаюся, мов та трухлявина, немов той одяг, що міль його з'їла!...

Йов 14

1 Людина, що від жінки народжена, короткоденна та повна печалями:
2 вона виходить, як квітка — і в'яне, втікає, мов тінь — і зникає...
3 І на такого ти очі свої відкриваєш, і водиш на суд із собою його!
4 Хто чистого вивести може з нечистого? Ані один!
5 Якщо визначені його дні, у тебе число його місяців, кому ти означив межу, то він через неї не переступить,
6 відвернися від нього і він заспокоїться, і буде він тішитися своїм днем, як той наймит...
7 Бо дерево теж має сподівання, якщо буде стяте, то силу отримає знову, і паросток

його не загине.

8 якщо постаріє в землі його корінь і зітліє його пень,

9 то відчувши воду, пустить пагони, немов саджанець, і знов зацвіте!

10 А помре людина — і зникає, а сконає людина — то де ж вона є?...

11 Як вода витікає з озера, а річка міліє та пересихає,

12 так і та людина ляже й не встане, аж до закінчення неба не прокинуться люди зі сну свого і не встануть...

13 О, якби ти в шеолі мене заховав, коли б ти мене приховав, аж поки минеться твій гнів, коли б час ти призначив мені, та й про мене згадав!

14 Як помре людина, то чи вона оживе? Сподіватимуся по всі дні свого життя, аж поки не прийде заміна для мене!

15 Кликав би ти, то я відповів би тобі, за творіння своїх рук засумуєш-бо ти,

16 бо кроки мої рахував би ти нині, а мій гріх не стеріг би,

17 провина моя була б запечатана в сховищі, і ти закрив би моє беззаконня...

18 Але гора конче впаде, а скеля зрушиться з місця свого,

19 каміння стирає вода, і злива змиває порошок землі, так сподівання лишив ти людину...

20 Ти силою схопиш його, і він назавжди відходить, ти змінюєш обличчя йому, і відсилаєш його геть...

21 Чи сини його славні, того він не знає, чи в ганьбі, того він не відає...

22 Болить йому тільки тоді, коли тіло на ньому, коли в ньому душа, тоді тужить"..

Йов 15

1 І сказав теманянин Еліфаз:

2 "Чи відповідатиме мудра людина знанням порожнім, і східним вітром наповнить утробу свою?

3 Буде виправдовуватися словами недоречними, від слів тих пожитку не буде?

4 Ти страх Божий руйнуєш, і пустошиш молитву до Бога,

5 бо навчає твоя провина вуста твої, і тиобираєш собі слова хитрунів.

6 Оскаржують тебе твої вуста, не я, й твої губи свідкують на тебе:

7 Чи ти перший з народжених, чи раніше, ніж гори, ти створений?

8 Чи ти був присутній на Божій таємній нараді, чи вважаєш себе наймудрішим?

9 Що ти знаєш, чого б ми не знали? Що ти зрозумів, чого ми не зрозуміли?

10 Поміж нами і сивий, і старий, що старший днями від батька твого.

11 Чи мало для тебе Божої віти та слова, сказаного тільки тобі?

12 Чого-то підносить тебе твоє серце, і чого твої очі позирають зухвало,

13 що ти проти Бога спрямовуєш духа свого, і з вуст своїх випускаєш подібні слова?

14 Що таке людина, щоб виправданою бути, і щоб був справедливим від жінки народжений?

15 Таж він навіть святим своїм не довіряє, і нечисті в очах його небеса,

16 що ж тоді людина бридка та зіпсута, що п'є кривду, як воду?

17 Я тобі розповім, а ти послухай мене, що бачив, то те розкажу,
18 про що мудрі донесли та від батьків своїх не втаїли того,
19 тільки їм була дана земля, і чужий не приходив між них.
20 Безбожний тремтить по всі дні, а тиранові мало років заховано.
21 Звуки жаху в його вухах, серед миру приходять на нього грабіжник.
22 Він не вірить, що повернеться з п'їтьми, й очікує всюди на меч.
23 Він у пошуках хліба, та де він? Знає він, що п'їтьма вже близько...
24 Лякають його утиск та скрута, хапають його, немов цар, що пішов війною,
25 бо руку свою простяг він на Бога, і повстав на Всемогутнього,
26 випроставши шию, біг він на нього, під захистом грубих щитів своїх.
27 Бо закрив він обличчя собі своїм салом, і боки обклав своїм жиром,
28 і сидить у містах поруйнованих, у будинках тих, що в них не сидять, що на купи
каміння призначені.
29 Він не буде багатий, і не встоїть сила його, і по землі не поширяться їхні маєтки.
30 П'їтьми йому не уникнути, полум'я висушить паросток його, й духом вуст його
буде він схоплений.
31 Хай не покладається на марноту, блукаючи шляхом, бо марнотою буде платня
йому,
32 вона прийде не за днів його, і його пагони не зазеленіють!
33 Немов виноград, поскидає він недозрілі ягоди, втратить він цвіт свій, неначе
оливка,
34 бо громада безбожних спустошена буде, а вогонь пожере оселю хабарника.
35 Він лихим вагітніє, і породить марноту, оману готує утроба його"...

Йов 16

1 А Йов сказав:
2 "Чув я такого багато, погана втіха від вас!
3 Чи настане край порожнім словам? Або що спонукає тебе так відповідати?
4 І я казав би, як ви, якби ви на місці моєму були, я засипав би вас словами, і
головою своєю кивав би над вами,
5 вустами своїми зміцняв би я вас, і не стримав би вуст своїх на розраду!
6 Якщо промовляю, мій біль не стихає, а якщо перестану, що відійде від мене?
7 Та ось нині він мене виснажив. Всю громаду мою спустошив,
8 і поморщив мене, і це стало за свідчення, і змарнілість моя проти мене повстала, і
очевидьки мені докоряє!
9 Його гнів мене шарпає та ненавидить мене, скрегоче на мене зубами своїми, мій
ворог пронизує очима мене...
10 Вони пащі свої роззявляють на мене, б'ють ганебно по щоках, збираються разом
на мене.
11 Бог злочинцеві видав мене, і кинув у руки безбожних...
12 Спокійний я був, та тремтячим мене він зробив... Схопивши за шию, він мене

розтрошив, та й поставив мене собі ціллю:

13 Його стрільці мене оточили, він розриває нирки мої без жалю, мою жовч виливає на землю...

14 Він робить пролом на проломі в мені, він мчить на мене, як дужий вояк...

15 Верету пошив я на шкіру свою, і нижче пороху моя голова...

16 Почервоніло обличчя моє від плачу, на повіках моїх залягла смертна тінь,

17 хоч насилля нема в долонях моїх, і чиста молитва моя!

18 Не прикрий, земле, крові моєї, і хай місця не буде для зойків моїх,

19 бо віднині маю на небі Свідка, мій Захисник на висоті...

20 Мої друзі глузують з мене, моє око до Бога сльозить,

21 і хай він дозволить людині судитися з Богом, як синові людському з ближнім його,

22 бо минуть кілька років, і піду я шляхом, без вороття...

Йов 17

1 Мій дух надломився, мої дні згасають, попереду в мене тільки могила!...

2 Я став посміховиськом, і очі мої в гіркоті ночують...

3 Дай заставу за мене собі сам, бо хто ще на знак запоруки, зі мною вдарить по руках?

4 Бо від розуміння закрив ти їх серце, тому не звеличуєш їх.

5 Вони ділять на ближніх, а очі синів їхніх темніють,

6 Він зробив мене за прислів'я в народів, і став я таким, на якого плюють...

7 З безталання потемніло око моє, а всі члени мої — як та тінь...

8 Праведники дивляться з подивом, і невинний встає на безбожного.

9 І праведний тримається шляху свого, а чистий руками зростає в силі.

10 Але ви поверніться і продовжуйте, може бодай одного знайду між вами розумного...

11 Мої дні минули, порвалися думи мої, мого серця маєток,

12 вони перетворюють мені ніч на день, наближають світло в час темряви!

13 Як помешкання свого, сподіваюся тільки шеолу, в темноті постелю своє ложе...

14 До могили я кличу: "О мій батьку!" До черви: "Моя мамо та сестро моя!"...

15 Де ж моє сподівання? Хто побачить його?

16 За шеолові засуви зійде воно, як ми станемо порохом"...

Йов 18

1 І сказав Білдад:

2 "Як довго ви будете пастками класти слова? Поміркуйте, а потім будемо розмовляти!

3 Чому пораховані ми, як худоба? Чому в ваших очах ми дурні?

4 О ти, що розшарпуєш душу свою в гніві, чи для тебе земля опустіє, а скеля

осунеться з місця свого?

- 5 Таж світильник безбожних погасне, і не будуть виблискувати іскри його:
- 6 його світло стемніє в наметі, і згасне в ньому світильник його,
- 7 ослабнуть впевнені кроки його, і вдарить його власний намір!...
- 8 Ходитиме він понад сітями, і втрапить у пастку ногами своїми
- 9 пута схоплять його за стопу, і міцно триматиме його сітка,
- 10 на нього захована мотузка на землі, а пастка на нього — на стежці...
- 11 Страхіття жахають його звідусіль, і женуться за ним по слідах.
- 12 Його сила не має поживи, а нещастя чатує на нього збоків.
- 13 хвороба з'їдає його шкіру, а первісток смерті поїсть члени його.
- 14 Відірваний буде спокій від намету його, а ти до царя жахів його приведеш...
- 15 Він перебуває в наметі чужому, на помешкання його буде кинута сірка.
- 16 Здолу посохне коріння його, а вгорі його гілки зів'януть.
- 17 Його пам'ять зникне з землі, а його ім'я з околиць.
- 18 Заженуть його зі світла до темряви, і весь світ прожене його.
- 19 Без нащадка в народі залишиться він, і без живої душі в оселі.
- 20 На заході жажнуть від нещастя його, а на сході злякаються...
- 21 Ось такі помешкання несправедного, і це місце того, хто Бога не знає!"

Йов 19

- 1 А Йов сказав:
- 2 "Аж доки засмучувати будете душу мою, та пригнічувати мене словами?
- 3 Десятий раз ви мене соромите, гнобити мене не цураєтеся!...
- 4 Якщо насправді завинив я, то мій гріх при мені залишиться.
- 5 Якщо вам конче в радість звеличуватися наді мною, і виказувати про мою ганьбу?
- 6 Знайте тоді, що Бог скривдив мене, і тенета свої розтягнув наді мною!
- 7 Ось гвалтом кричу, та не відповідає ніхто, голошу, та нема суду!...
- 8 Він перегородив мій шлях, і я не пройду, він поклав на стежки мої темряву!
- 9 Він стягнув з мене славу мою і корону зняв мені з голови!
- 10 Звідусіль він ламає мене, і я зникаю, сподівання мої, як те дерево, вивернув він...
- 11 І на мене свій гнів запалив, і зарахував він мене до своїх ворогів:
- 12 полки його разом приходять, торують на мене шлях свій, і таборують навколо намету мого...
- 13 Віддалив він від мене братів моїх, а знайомі стали чужими для мене,
- 14 мої ближні зникли, і забули про мене знайомі мої...
- 15 Хатні мої, і служниці мої за чужого вважають мене, чужаком я став у їхніх очах...
- 16 Я кличу свого раба, а він відповіді не дає, хоч своїми вустами благаю його...
- 17 Мій дух став бридкий для жінки моєї, а мій запах — синам моєї утроби...
- 18 Навіть діти малі зневажають мене, коли я встаю, то глузують з мене...
- 19 Всі друзі мої гидують мною, а кого я любив обернулися проти мене...

20 До шкіри моєї й до тіла мого прилипли кістки мої і випирають, неначе зуби...
21 Змилюйтеся наді мною ближні мої, бо доторкнулася до мене Божа рука!...
22 Чого ви мене переслідуйте, немов Бог, і не насичуєтеся моїм тілом?
23 О, коли б записати слова мої, коли б у книгу вставити,
24 коли б різцем залізним чи оловом на скелі витесати їх навіки!
25 Та я знаю, що мій Захисник живий, і останнім він стане над порохом,
26 і хоч шкіра моя розпадається, та в тілі своєму побачу я Бога,
27 сам я побачу його, мої очі побачать, а не очі чужі... Тануть нирки мої в моєму
нутрі!...
28 Коли міркуєте ви: "За що гнатимемо його, чого б лихого в ньому знайти!"
29 то побійтеся меча, бо гнів за провину — меч, щоб ви знали, є ще Суддя!"...

Йов 20

1 І сказав Цофар:
2 "Тому думки мої відповідати мене спонукають, і тому в мені цей неспокій!
3 Почув я образливий докір, та дух з мого розуму відповідає мені.
4 Чи знаєш ти те, що від вічності, відколи людина на землю поставлена,
5 спів несправедливих короткий, а радість безбожного — тільки на мить?
6 Якщо піднесеться велич його до неба, а його голова аж до хмари досягне,
7 проте він згине навіки, немов той гній, хто бачив його, запитає: "Де він?"
8 Немов сон відлетить і не знайдуть його, мов видіння нічне, він наполоханий буде:
9 його бачило око, та бачити вже не буде, і місце, на якому він був, вже його не
побачить...
10 Сини його підлещуватимуться до нужденних, і руками своїми він поверне маєток
їм...
11 Повні кістки його молодечої сили, та до пороху з ним вона ляже!
12 Якщо у вустах його зло солодке, він ховає його під своїм язиком,
13 береже і не відпускає, і тримає його у своїх вустах,
14 то цей хліб у його нутрощах зміниться, стане він жовцю зміїною в нутрі його!...
15 Він маєток чужого ковтав, але його виблює, Бог виганяє його з утроби його...
16 Отруту зміїну він ссатиме, гадючий язик його вб'є!
17 Він олійних потоків не побачить, ані струмків меду та молока.
18 Поверне він працю чужу, і її не ковтне, як і маєток, набутий з торгівлі своєї,
жувати не буде...
19 Бо він переслідував, кидав убогих, він грабував будинок, хоч не ставив його!
20 Бо спокою не знав він у нутрі своєму, і свого наймилішого не збереже.
21 Нема зажерливості його меж, тому нетривале добро його все.
22 За повного статку його, буде тривожно йому, рука кожного скривдженого
прийде на нього!
23 Хай наповнена буде утроба його, та пошле він на нього жар гніву свого, і
доштитиме на нього його недугами..."

24 Він буде втікати від зброї залізної, та вдарить його мідний лук...

25 Прошиє стріла його тіло, а спис пройде через жовчний міхур, і жах на нього впаде!

26 При скарбах його всі нещастя захищені, його буде жерти вогонь не роздмухуваний, а те що в наметі його буде знищене...

27 Небо відкриє його беззаконня, а земля проти нього повстане,

28 врожай від господи його втече, розпливеться в день гніву його...

29 Оце доля від Бога людині безбожній, і спадщина, обіцяна Богом для неї!"

Йов 21

1 А Йов сказав:

2 "Уважно послухайте слово моє, і хай буде мені це розрадою!

3 Перетерпів мені, а я промовлятиму, по промові ж моїй глузуватимете.

4 Хіба до людини моє нарікання? Чи не мав би стати нетерплячим мій дух?

5 Подивіться на мене з подивом, і руку свою покладіть на уста...

6 Я коли згадую про це, то мене огортає страх, і морозом проймається тіло моє...

7 Чого несправедливі живуть, доживають до віку, й багатством зміцнюються?

8 Нащадки в них міцно стоять перед ними, їхні нащадки у них на очах...

9 У їхніх будинках нема страху, і над ними нема бича Божого.

10 Спинається бугай його, і немарно, починає корова його, і не скидає.

11 Вони випускають своїх молодят, як отару, а їхні діти вибрикують.

12 Вони співають під бубни та цитри, і веселяться під звуки сопілки.

13 Проводять в добрі свої дні, і до шеолу сходять у спокої.

14 А до Бога кажуть вони: "Відступи від нас, ми шляхів твоїх не бажаємо знати!

15 Хто такий Всемогутній, що будемо служити йому? І яка нам користь благати його?"

16 Та не в їхній руці добро їхнє, далека від мене порада безбожних...

17 Як часто світильник безбожним згасає, і приходять на них їхні нещастя? Чи він часто у гніві своєму на них розставляє пастки!

18 Вони будуть, немов та солома на вітрі, і немов та полова, що буря схопила її!

19 Бог збереже синам його кривду, та надолужить самому йому, щоб він знав!

20 Хай його очі побачать нещастя його, і бодай сам він пив гнів Всемогутнього!

21 Яка йому частка в оселі його по ньому, як число його місяців вже скінчилося?

22 Чи буде хто Бога навчати знань, що й небесних судитиме?

23 Оцей у повній силі своїй помирає, весь він спокійний та мирний,

24 діжки його повні були молока, а мозок кісток його свіжий.

25 А цей помирає з гіркотою в душі, і доброго не споживав він,

26 та порохом будуть лежати обое вони, і черва покрийє їх...

27 Тож я знаю думки ваші й задуми, що прагнете кривдити ними мене.

28 Бо ж питаєте ви: "Де князів будинок, і де намет пробування безбожних?"

29 Хіба ви не запитували мандрівників, і їхнє свідчення не запам'ятали,

30 що буває врятований у день загибелі лиходій, і на день гніву має захист!

31 Хто в обличчя йому розповість про шлях його? І хто йому надолужить, за те, що він наробив?

32 І на цвинтар буде проваджений він, і про могилу його подбають...

33 Скиби долини солодкі йому, і тягнеться кожна людина за ним, а тим, хто був до нього, нема тим числа...

34 Тож чого варті ваші втішання, коли ваші відповіді — суцільна фальш?"...

Йов 22

1 І сказав Еліфаз:

2 "Чи для Бога людина корисна? Ні, бо мудрий корисний самому собі!

3 Хіба Всемогутній бажає, щоб ти був ніби праведним? І що за користь йому, як шляхи свої ти вважаєш невинними сам?

4 Чи він буде карати, тебе боячись, і чи піде з тобою на суд?

5 Хіба твоє зло не велике? Та ж твоїм беззаконням нема кінця!

6 Таж з братів своїх брав ти заставу даремно, а з жебрака одяг стягав!

7 Не поїв ти водою спраглою, і від голодного стримував хліб...

8 Для людини сильної цей край, і поважний у ньому сидітиме.

9 Ти порожньо вдів відсилав, і сирітські руки гнобилися,

10 тому пастки тебе оточили, і раптовий страх тебе позбавляє спокою,

11 Настала пітьма, ти нічого не бачиш, і велика вода закриває тебе...

12 Чи ж Бог не високий, як небо? Та угору на зорі поглянь, як вони високо!

13 А ти кажеш: "Що знає Бог? Чи судитиме він через темряву?

14 Хмари завіса йому, і він не бачить, і ходить по небосхилу".

15 Чи ти триматимешся шляху відвічного, що ним ступали безбожні,

16 що невчасно були вони знищені, що річка розлита, підвалина їх,

17 що до Бога казали вони: "Відступи від нас!" — та: "Що зробить для нас Всемогутній?"

18 А він будинки їхні наповнив добром!... Але віддалилася від мене порада безбожних!

19 Справедливі це бачать та тішаться, і глузує з нього невинний:

20 "Справді знищений наш супротивник, а решту пожер вогонь!"

21 Заприятелюй з ним, та й май спокій, цим прийде на тебе добро.

22 Закон візьми з його вуст, а слова його в серце своє поклади.

23 Якщо повернешся до Всемогутнього, будеш збудований, і віддалиш беззаконня з наметів своїх.

24 Викинь до пороку золото, кинь мов камінь з потоку офірське те золото,

25 і буде тобі Всемогутній за золото та за срібло блискуче!

26 Бо тоді Всемогутнього ти полюбиш і до Бога підіймеш обличчя своє,

27 Благатимеш його, і він почує тебе, і ти обітниці свої надолужиш.

28 А що постановиш, то збудеться те тобі, і на шляхах твоїх засяє світло.

29 Бо принизить він гордого, хто ж смиренний, тому допоможе.
30 Рятуює він і безвинного, чистотою твоїх рук ти врятований будеш".

Йов 23

1 А Йов сказав:
2 "Моя мова й сьогодні гірка, мої страждання втомили мене...
3 О, якби я знав, де його я знайду, то прийшов би до місця його пробування!
4 Я б перед обличчям його свою справу поклав, а уста свої я наповнив би доводами,
5 зрозумів би слова, що мені відповість, і міркував би над тим, що він скаже мені.
6 Чи зі мною на прю він з великою силою стане? О ні, тільки б увагу звернув він на мене!
7 Справедливий судився б там з ним, я ж назавжди б звільнився від свого Судді.
8 Та піду я на схід — і нема його, а на захід подамся — його не побачу,
9 на півночі шукаю його — й не вхоплю, збочу на південь — і не знаходжу...
10 А він знає мій шлях, хай би випробував мене, і я мов те золото, вийду!
11 Трималася нога моя поруч стопи його, шляху його я тримався й не збочив.
12 Я не відступав від заповідей його, я над призначене мені бережу слова його вуст.
13 Але для нього давно вже все окреслено, і хто завадить йому? Як чого зажадає душа його, те він вчинить,
14 бо він виконає, що про мене призначив, і в нього багато такого, як це!
15 Тому перед обличчям його я тремчу, і думаю про нього з острахом...
16 Бог зробив боязким моє серце, настрашив мене Всемогутній,
17 бо не від темряви я гину, ані від пїтьми, що закрила обличчя моє!

Йов 24

1 Чого заховані часи Всемогутнього? І ті що знають його, його днів бачать!
2 Пересовують межі безбожно, отару захоплюють вони та пасуть,
3 займають віслюка в сиротини, беруть у заставу вола від вдови,
4 вони бідних зі шляху штовхають, мусять ховатися гноблені краю...
5 Тож вони, немов дикі віслюки на пустелі, виходять здобичі шукати, і степ дає хліба для його синів...
6 На полі вночі вони жнуть, і збирають собі виноград у безбожного,
7 ночують вони, без одягу, і не мають чим вкритися в холод,
8 мокнуть від зливи гірської, а не маючи сховку, скелю вони обіймають...
9 Сироту відривають від перс, і заставу беруть від убогого...
10 Ходять вони без вбрання, і голодними носять снопи.
11 Хоч між мурами їхніми роблять оливу, топчуть чавила, та прагнуть вони!
12 Стогнуть люди в містах, і кричить душа вбиваних, та Бога це не обходить...

13 Вони повстають проти світла, не знають шляхів його, і на стежках його не сидять.

14 На світанку встає душогуб, замордовує бідного та злидаря, а вночі він краде...

15 А перелюбника око чекає сутінок, промовляючи: "Не побачить мене жодне око!" і закриває обличчя...

16 Підкопуються під оселі в темряві, замикаються вдень, світла не знають вони,

17 бо ранок для них усіх — темрява, і знають вони жахи її...

18 Такі легкі вони на поверхні води, на землі їхня частка проклята, не знайдуть вони на шлях, що веде до виноградників...

19 Як посуха та спека їдять талу воду, так шеол поїсть грішників!

20 Забуде його лоно матері, жертиме черва його, мов солодощі, більше не буде він згадуваний, і безбожник поламаний буде, мов дерево!...

21 Робить лихе для бездітної він, щоб вона не народжувала, і вдовиці не зробить добра.

22 А міццю своєю він тягне могутніх, коли він встає, то ніхто вже не певний свого життя!

23 Бог дає йому все для певності його, і на те він спирається, та очі його бачать їхні шляхи.

24 Піднімуться трохи — й нема вже їх, бо понижені... Як усе, вони гинуть, і зрізуються, немов колосок...

25 Якщо це не так, то хто зробить мене брехуном, а слово моє оберне на марноту?"

Йов 25

1 І сказав Білдад:

2 "Панування та острах у нього, на висотах своїх він встановлює мир.

3 Чи війську його є число? І над ким його світло не сходить?

4 І як може людина бути праведною перед Богом, і як може бути чистим, від жінки народжений?

5 Адже для нього навіть місяць не яскравий і невиразні зорі!

6 Що ж тоді вже людина — черв'як отой, чи син людський — хробак?"...

Йов 26

1 А Йов сказав:

2 "Як безсилому ти допоміг, як руку підтримав ослаблу?

3 Що ти порадив людині без мудрості, і яку мудрість відкрив багатом?

4 Кому ти слова промовляв, і чий дух вийшов з тебе?

5 Рефаїми тремтять під водою і всі її мешканці.

6 Голий шеол перед ним, і нема укриття Аваддону.

7 Він розтягнув над порожнечею північ, на нічому підвісив землю.

8 Він замикає у хмарах води, і не розривається хмара під ними.

9 Він поставив престол свій, розтягнув над ним хмару.
10 На поверхні води він зазначив межу аж до кордону між світлом та темрявою.
11 Опори неба тремтять та страшаються від гніву його.
12 Він міццю своєю заспокоює море, і своїм розумом нищить Рагав.
13 Своїм духом він небо зробив прозорим, його рукою прошило верткого змія.
14 Тож усе це тільки краї його шляху, бо ми чули лиш слабке шепотіння про нього, хто ж зрозуміє грім потуги його?"...

Йов 27

1 І промовляв Йов далі:
2 "Як живий Бог, відкинув він право моє, і душу мою засмутив Всемогутній,
3 доки в мені ще душа моя, і дух Божий у ніздрях моїх,
4 неправди вуста мої не скажуть, а язик мій не збреше!
5 Борони мене, Боже, визнати вас за справедливих! Доки я не помру, своєї невинності я не відкину від себе,
6 за свою справедливість тримаюся міцно, і не відпущу, моє серце не ганьбитиме ні одного з днів моїх,
7 хай буде мій ворог немов той безбожник, а хто повстає проти мене — як кривдник!
8 На що сподіватися лукавому, коли візьме Бог душу його?
9 Чи почує Бог його крик, коли прийде на нього нещастя?
10 Чи втішатиметься він Всемогутнім? Чи кликатиме повсякчас Бога?
11 Я вас навчатиму про Божу руку, що є у Всемогутнього я не сховаю,
12 тож самі ви це бачили всі, то чого ж нісенітниці верзете?
13 Така доля людини безбожної, це спадщина насильників, що отримують від Всемогутнього:
14 Як розмножаться сини його, то для меча, а нащадки його не наситяться хлібом!
15 Решту по ньому моровиця сховає, і вдови його не заплачуть...
16 Якщо накопичить він срібла, немов того пороху, і наготує одягу, як глини,
17 то він наготує, а вдягне праведний, і срібло невинний поділить...
18 Він будує свою оселю, як та міль, і як той сторож, що ставить собі куреня,
19 він лягає багатим, та вже нічого додати до того не зможе. Відкриє він очі свої — і нема нічого...
20 Страхіння досягнуть його, мов вода, вночі буря вкраде його,
21 східний вітер його понесе, і зникне він з місця свого, бурю схоплений...
22 Без милосердя він оце все кине на нього, і від руки його мусить той швидко втікати!
23 Плескатимуть у долоні на нього, і скрізь його освистуватимуть..."

Йов 28

1 Отож, має срібло своє джерело, і є місце, де золото чистять,
2 залізо береться з пороху, з каменя мідь виплавляється.
3 Людина покінчила з темрявою, від краю до краю досліджує все, і шукає каміння у темряві та за смертної тіні:
4 пробиває копальні далеко від людських помешкань, у місцях, забутих ногою людини, зависає на глибині.
5 Із землі хліб походить, а глибини її порито, немов би вогнем,
6 місце сапфіру та піску золотого.
7 Стежку туди не знає навіть хижий птах, її око орлине не бачило,
8 не ступала по ній молода звірина, не ходив нею лев.
9 Людина руку свою по кремінь витягує, гори від кореня перевертає,
10 пробиває у скелях канали, і все коштовне бачить око її!
11 Вона загачує ріки від витоків, а заховані речі виводять на світло.
12 Та де мудрість знаходиться, і де місце розуму?
13 Людина не знає ціни їй, і вона в країні живих не знаходиться.
14 Безодня каже: "Вона не в мені!" — і море звіщає: "Вона не зі мною!"
15 Щирого золота дати за неї не можна, і не важиться срібло ціною за неї.
16 Не важать за неї офірського золота, ні коштовного оніксу та сапфіру.
17 Золото й скло не рівняються в вартості їй, і її не зміняти на посуд із щирого золота.
18 Корали й кришталь і не згадуються, набуток мудрості кращий за перли!
19 Не рівня їй етіопський топаз, і не важиться золото щире за неї.
20 А мудрість звідки приходить, і де місце розуму?
21 Бо вона від очей усього живого захована, і птаство небесне не знає, де вона.
22 Аваддон і смерть промовляють: "Вухами своїми ми чули про неї лиш чутку!"
23 Тільки Бог розуміє шлях її, й тільки він знає місце її!
24 Бо він до краю землі вдивляється, і під небом бачить усе.
25 Коли він призначав вагу вітрові, і утворював міру воді,
26 коли він устави складав для дощу та шляхи для блискавки,
27 тоді він побачив її та про неї розповів, дослідив і міцно поставив її!
28 І сказав він людині тоді: "Страх Господній — це мудрість, а віддалитися від лихого — це розум!"

Йов 29

1 І промовляв Йов далі:
2 "О, коли б я був той, як за місяців давніх, як за днів тих, коли боронив мене Бог,
3 коли над головою моєю світився світильник його, і при світлі його я ходив у темряві,
4 як був я за днів тих своєї погожої осені, коли Божя ласка була над наметом моїм,

5 коли Всемогутній зі мною ще був, а діти мої — навколо,
6 коли мої кроки купалися в маслі, а скеля оливні струмки біля мене лила!...
7 Коли я виходив до брами міської, і ставив ослін на майдані,
8 як тільки вбачали мене юнаки, то ховалися, а старші стояли, піднявшись,
9 очільники стримували свою мову та клали долоню на уста свої,
10 ховався тоді голос володарів, а їхній язик прилипав їм до піднебіння...
11 Бо яке вухо чуло про мене, то називало щасливим мене, і яке око бачило, то свідчило за мене,
12 бо я рятував бідаря, що про допомогу волав, і сироту та беззахисного.
13 Благословення гинучого на мене приходило, а серце вдови звеселяв!
14 Одягався я в праведність, і вона одягала мене, немов плащ та тюрбан було право моє.
15 Очима я був для сліпого, а кривому ногами я був.
16 Бідарям я був батьком, суперечку ж, якої не знав, я досліджував.
17 Я трошив злочинцеві щелепи, і виривав із зубів його здобич.
18 І казав: "Помру я в своєму гнізді, і свої дні я помножу, немов той пісок".
19 Для води був відкритий мій корінь, а роса залишалася на гілках моїх...
20 Не в'янула слава моя, і в руці моїй лук мій відновлював силу.
21 Мене слухали мовчки, чекаючи на пораду мою.
22 Моє слово завжди було останнім і була мова моя для них, як життєдайна вода.
23 І чекали мене, як дощу, і уста свої відкривали, немов на весняний дощ...
24 Коли я, бувало, посміхався до них, то не вірили, та світла обличчя мого не гасили.
25 Обирав я шлях для них і був на чолі, і пробував, немов цар той у війську, і як розрада для засмучених!

Йов 30

1 А нині глузують з мене молодші від мене літами, ті, що їхніх батьків я гидував би покласти з собаками отари моєї...
2 Та й сила рук їхніх — яка мені користь від неї? Ослабли вони!
3 Самотні були в нестатку та голоді, гризли вони суху землю, поруйновану та спорожнілу!
4 рвали вони лободу на кущах, ялівцеве ж коріння було їхнім хлібом...
5 Вони були вигнані з громади людської, кричали на них, немов на злодіїв,
6 так що вони пробували в яругах долин, в печерах та скелях,
7 ревіли вони між кущами, збиралися під терням,
8 сини безглузлого й діти безславного, вони були вигнані з краю!
9 І ось я став піснею їм, і їхньою байкою...
10 Вони зневажили мене, віддалились від мене, і плювали в обличчя моє,
11 бо він розв'язав мого пояса й мучить мене, то й вони розгнуждалися перед обличчям моїм...

12 По правиці встають жовтодзюбі, ноги мені підставляють, і топчуть на мене шляхи нещастя свого...

13 Порили вони мою стежку, шукають користі від мене, і нема кому стримати їх,
14 немов через пролом широкий проходять, вилазять з-під руїн...

15 Накрило страхіття мене, промайнула слава моя, як вітер, і зникло, як хмара, щастя моє...

16 Розривається в мені душа моя, мучать мене дні лихі!

17 Вночі мої кістки викручує, а біль мій не має меж...

18 З великої Божої сили змінилося тіло моє, і недуга мене оперізує, неначе хітон.

19 Вкинув він мене до болота, і став я подібний до пороху й попелу.

20 Я кличу до тебе, та ти мені відповіді не даєш, я перед тобою стою, ти ж на мене лише поглядаєш...

21 Ти став жорстоким до мене, і женеш мене силою своєї руки...

22 На вітер підняв ти мене, на нього мене посадив, і в ньому мене розчинив!

23 Знаю я, ти до смерті провадиш мене, і до помешкання зібрання, якого призначив для всього живого...

24 Хіба не простягає руки потопельник, чи він у нещасті своєму не кричить?

25 Чи ж не плакав я за бідарем? Чи за вбогим душа моя не сумувала?

26 Чекав я добра, але лихо прийшло, сподівався я світла, та прийшла темрява...

27 Киплять мої нутрощі й не замовкають, зустріли мене дні нещастя,

28 ходжу почорнілий без сонця, на зібранні встаю та кричу...

29 Я став братом шакалам, а страусам — товаришем,

30 моя шкіра почорніла та й лупиться з мене, від гарячки пече в кістках моїх...

31 І стала жалобою арфа моя, а сопілка стала плачем...

Йов 31

1 Угоду я склав був з очима своїми, щоб на дівчат не заглядатися?

2 Яка ж доля зверху від Бога, чи спадщина від Всемогутнього з висот?

3 Чи ж не загибель для кривдника, і хіба не нещастя злочинцям?

4 Хіба ж він не бачить шляхи мої, і не лічить усі мої кроки?

5 Якщо я ходив у марноті, і на брехню нога моя квапилася,

6 то хай на вазі справедливості зважить мене, і невинність мою Бог побачить!

7 Якщо збочує крок мій зі шляху, і за очима моїми пішло моє серце, і до рук моїх нечисте прилипло,

8 то хай сію я, а їсть інший, а пагони мої хай вирвані будуть з корінням!

9 Якщо моє серце зваблювалося до жінки чужої, і стеріг я при дверях мого товариша,

10 то хай меле для іншого жінка моя, і над нею хай нахиляються інші!

11 Бо огида це, й це провина підсудна,

12 вогонь, який жертиме аж до Аваддону, і вирве з корінням увесь урожай мій!...

13 Якщо я знехтував правом свого слуги чи своєї невольниці в їхній суперечці зі

мною,

14 то що я зроблю, як на мене підніметься Бог? А коли запитає, що йому відповім?

15 Чи ж не той, хто мене створив у нутрі, створив і його, хіба не один створив нас в утробі?

16 Чи бажання убогих я стримував, а очі вдовам засмучував?

17 Чи я сам поїдав свій шматок, і з нього не їв сирота?

18 Таж від днів молодечих моїх виростав він у мене, як у батька, і від утроби матері моєї я провадив його!

19 Якщо бачив я бідолаху без одягу, чи сіромаху, якому не було чим укритися,

20 чи ж не благословляли мене його стегна, і руном овечок моїх він не грівся?

21 Якщо на сироту я порушував руку свою, коли бачив у брамі, що потрібна моя допомога,

22 хай лопатка моя відпаде від свого плеча, а рука моя від суглоба свого хай буде відламана!

23 Бо страх для мене — нещастя від Бога, а перед величчю його я не можу встояти...

24 Чи я сподівався на золото, чи до щирого золота я промовляв: "Ти, безпеко моя?"

25 Чи тішився я, що велике багатство моє, й що рука моя стільки надбала?

26 Коли бачив я сонце, як сяє воно, а місяць велично пливе,

27 то коли б потаємно звабилося серце моє, і поцілунки рукою я їм посилав,

28 це так само провина підсудна була б, бо відрікся б я Бога Всевишнього!

29 Чи тішився я занепадом свого ненависника, чи радів я, коли лихо спіткало його?

30 Таки ні, не давав я на гріх піднебіння свого, щоб прокляття просити на душу його.

31 Хіба люди намету мого не казали: "Хто покаже такого, що з м'яса його не наситився?"

32 Чужинець на вулиці не ночував, я двері свої відчиняв мандрівникові.

33 Чи приховував я гріхи свої, як людина, щоб у своєму нутрі затаїти провину свою?

34 Бо тоді я боявся б великого натовпу, і сором від роду жахав би мене, я мовчав би, й з дверей не виходив...

35 О, якби мене вислухав хто! І сам Всемогутній, щоб мені відповів, на завірене моєю рукою. Чи супротивник мій склав би на мене позов...

36 Чи ж я не носив би його на своєму плечі, поклавши на себе, неначе вінок?

37 Число кроків своїх я йому повідомлю. Немов князь, я наближусь до нього.

38 Якщо проти мене голосить земля моя, і всі її борозни плачуть,

39 якщо без грошей я їв плоди її, а її власника я стогнати примушував,

40 то замість пшениці хай виросте терен, а замість ячменю кукіль!"... Слова Йова скінчилися.

Йов 32

1 І перестали ті троє людей відповідати Йовові, бо він був справедливий в очах

своїх.

2 І запалився гнів бузянина Елігу, сина Барах'їлового, з роду Рамового, на Йова запалився гнів його за те, що той вважав душу свою справедливішою за Бога.

3 Також на трьох приятелів його запалився його гнів за те, що не знайшли вони відповіді, а зробили тільки Йова винним.

4 А Елігу вичікував і не вступав у розмову, бо вони були старші віком за нього.

5 І побачив Елігу, що нема належної відповіді у вустах тих трьох людей, і запалився його гнів!

6 І сказав бузянин Елігу, син Барах'їлів: "Молодий я літами, ви ж старші, тому я стримувався та боявся знання своє висловити вам.

7 Я подумав: "Хай вік промовляє, і хай розуму вчить довголіття!"

8 Справді, дух у людині, та Всемогутнього подих їх мудрими робить.

9 Старші не завжди розумні, і не тільки старі розуміються в праві.

10 Тому я кажу: "Послухай мене, хай знання своє висловлю й я!"

11 Тож слів ваших вичікував я, наставляв свої вуха до вашої мудрості, поки справу ви дослідите.

12 І я приглядався до вас, й ось нема між вами, хто б Йовові довів, хто б відповідь дав на слова його!

13 Щоб ви не сказали: "Ми мудрість знайшли. Не людина, а Бог переможе його!"

14 Не на мене слова він скеровував, і я не відповім йому мовою вашою.

15 Полякалися вони і мовчали, бо не мали вже слів...

16 Я дочекався, коли вони зупинилися й замовкли.

17 Скажу також і я своє слово і висловлю думку свою.

18 Бо я повний словами, дух мого нутра розпирає мене...

19 Ось утроба моя, мов вино невідкрите, вона тріскається, як нові бурдюки!

20 Хай я скажу — й буде легше мені, хай вуста відкрию свої — й відповім!

21 На особу не буду уваги звертати, не буду підлещуватися до людини,

22 бо не вмію цього! Коли ж ні, хай зараз візьме мене мій Творець!

Йов 33

1 Але слухай-но, Йове, промову мою, і візьми до вух усі слова мої.

2 Ось я вуста свої відкриваю, своїм язиком промовляю.

3 Простота мого серця — слова мої, і висловлять зрозуміло знання мої вуста.

4 Дух Божий мене створив, й оживляє мене Всемогутнього подих.

5 Стань переді мною, і дай мені відповідь, якщо зможеш!

6 Божий-бо я, як і ти, я з глини зліплений теж!

7 Ото лякатися тобі мене нічого, і не буде тяжкою рука моя на тобі.

8 Ти промовляв до вух моїх, і я чув твої слова:

9 "Чистий я, без гріха, я невинний, і нема провини в мені!

10 Оце вам він причини на мене знаходить, вважає мене собі ворогом.

11 У кайдани закував мої ноги, усі стежки мої він стереже"...

12 Ось у цьому ти не справедливий! Відповім я тобі, бо більший же Бог за людину!
13 Чого ти з ним сперечаєшся, що про всі свої справи він відповіді не дає?
14 Бо Бог промовляє і раз, і два рази, та людина не бачить того:
15 уві сні, у видінні нічному, коли міцний сон на людей спадає, в дрімоті на ложі,
16 тоді відкриває він вухо людей, і застерігає їх,
17 щоб відвести людину від вчинків її, він гордість від неї ховає,
18 щоб від могили стримати душу її, а життя її щоб не впало на списа.
19 І карається хворобами вона на постілі своїй, а в кістках її сварка міцніє.
20 І її верне від хліба, а душу — від улюбленої страви.
21 Гине тіло її, аж не видно його, і випирають кістки, що перше не видні були.
22 І до могили душа її наближається, а життя до померлих іде.
23 Якщо ж є ангел при ній, заступник один на тисячу, щоб вказати людині на її правоту,
24 то він буде милосердний та й скаже: "Звільни її, щоб до могили не йшла вона, я викуп знайшов.
25 Хай омолодиться тіло її, і поверне до днів її юності".
26 І благатиме Бога вона, і той уподоба її, і обличчя його бачитиме, радісно вигукуючи, і він поверне їй свою справедливість.
27 І вона дивитиметься на людей і казатиме: "Гріх на мені і правди нема, та мені не відплачено.
28 Він викупив душу мою, щоб до могили не йшла, і бачитиме світло життя моє".
29 Бог робить це все і двічі, і тричі з людиною,
30 щоб душу її відвернути від могили, і щоб освітити її світлом живих.
31 Я промовлятиму, а ти Йове, мовчки слухай мене!
32 Коли маєш слова, то дай мені відповідь, на своє оправдання.
33 Якщо ні, то мовчи і слухай мене, і я навчу тебе мудрості!"

Йов 34

1 І сказав Елігу:
2 "Слухайте, мудрі, слова мої, ви ж, розважні, почуйте мене!
3 Бо вухо слова розрізняє, а піднебіння їжу куштує.
4 Виберімо право собі, між собою визначимо, що добре.
5 Бо Йов казав: "Я був справедливий, та відкинув Бог право моє".
6 Чи буду брехати за право своє? Без вини небезпечна стріла моя...
7 Чи є така людина, як цей Йов, що п'є глузування, як воду,
8 і товаришує з злочинцями, і ходить з людьми беззаконними?
9 Бо він каже: "Нема людині користі, коли її Бог уподобає".
10 Тож вислухайте, ви мудрі, мене. Бог далекий від несправедливості, і Всемогутній — від кривди!
11 Бо за вчинками людини він їй надолужить, і згідно зі шляхом своїм знайде людина відплату!"

12 Тож насправді, не вчиняє Бог несправедливо, і Всемогутній не викривлює права.
13 Хто землю довірив йому, і хто на нього всесвіт поклав?
14 Коли б він до себе забрав своє серце, свій дух, і свій подих до себе забрав,
15 всяке б тіло згинуло вмиль, а людина стала б порохом!...
16 Коли маєш ти розум, послухай же це, почуй слова мої.
17 Хіба стримувати може ненависник право? І хіба ти зможеш осудити
Всеправедного?
18 Хіба можна сказати цареві: "Негідний", а вельможі: "Безбожний?"
19 Та він не звертає уваги на особу, і не вирізняє заможного перед убогим, бо всі
вони творіння його рук,
20 за мить вони помирають, опівночі... Доторкнеться він заможних і гинуть вони,
сильний усунутий буде не людською рукою.
21 Бо очі його на шляхах людини, і він бачить усі кроки її,
22 нема пільми, нема й тіні густої, де б злочинці сховалися.
23 Бо людині він не призначає час, щоб ходила до Бога на суд.
24 Він сильних ламає без розслідування, і ставить на їхнє місце інших.
25 Бо ж знає він їхні вчинки, скидає вночі їх, і гинуть вони!
26 Як несправедливих вразить він їх в усіх на очах,
27 за те, що вони відступили від нього, і не розуміли шляхів його всіх,
28 щоб стогін сіромахи спровадити до нього, бо він чує благання пригнічених.
29 Коли він спочиває, то хто потривожить його? Коли він закриє обличчя, хто
побачить його? Неважливо, чи то від народу, чи від окремої людини,
30 щоб не панував безбожний із тих, що правлять за пастку народів.
31 Бо Богові треба отак казати: "Несу я заслужене, лихого робити не буду!
32 Чого я не бачу, навчи мене. Коли кривду зробив я, то більше не буду!"
33 Чи на думку твою надолужить він це, бо відкинув ти те? Бо обереш ти, а не я, а
що знаєш, кажи!
34 Мені скажуть розумний та мудрий, що мене слухають:
35 "Йов казав нерозважливо, а в його словах відсутній глузд".
36 О, коли б Йов був випробуваний аж до кінця, за слова, притаманні людям лихим,
37 бо він до свого гріха додає ще провину, плескаючи між нами в долоні та
примножуючи на Бога слова свої"...

Йов 35

1 І сказав Елігу:
2 "Чи це полічив ти за право, як кажеш: "Моя праведність більша за Божу?"
3 Бо ти казав: "Що допоможе тобі? Яку користь із цього я матиму більшу, аніж від
свого гріха?"
4 Я тобі відповім, а з тобою і ближнім твоїм.
5 Подивися на небо й побач, і на хмари поглянь, вони вищі за тебе.
6 Як ти грішитимеш, що зробиш йому? А стануть численні провини твої, що ти

вчиниш йому?

- 7 Коли праведним станеш, що даси ти йому? Або що він візьме з твоєї руки?
- 8 Для людини, як ти, беззаконня твоє, і для людського сина твоя справедливість!...
- 9 Від безлічі гноблення стогнуть вони, кричать від твердої руки багатьох...
- 10 Та не скаже ніхто: "Де ж той Бог, що мене він створив, що вночі дає співи,
- 11 що нас над худобу земну він навчає, і над птаство небесне вчиняє нас мудрими?"
- 12 Вони там кричать, але через бундючність злочинців він відповіді не дає.
- 13 Тільки марноти не слухає Бог, і Всемогутній не бачить її.
- 14 Що ж тоді, коли кажеш: "Не бачив його!" Та є суд перед ним, чекай на нього!
- 15 А оскільки гнів його не покарав, і не звернув він уваги на нерозсудливість,
- 16 то намарно Йов уста свої відкриває та множить слова, не маючи знань"...

Йов 36

- 1 І вів далі Елігу:
- 2 "Почекай мені трохи, й тобі покажу, бо ще є про Бога слова.
- 3 Зайду я здалека, і Творцеві своєму віддам справедливість.
- 4 Слова ж мої конче правдиві, і перед тобою — у знанні досконалий.
- 5 Бог же великий, та не відкидає він чистих серцем.
- 6 Він не лишає безбожного жити, і бідних не позбавляє права.
- 7 Від праведних він очей своїх не відвертає, він підносить їх до престолу, а як вони стають зарозумілими,
- 8 і втрапляють до пут лихих,
- 9 то він вказує їм на їхню зарозумілість та лихі їхні вчинки й провини.
- 10 Застерігає він їх, та велить, щоб відвернулися від беззаконня.
- 11 І якщо вони послухають, та стануть служити йому, то покінчать свої дні в добрі, а роки свої в задоволенні.
- 12 Коли ж не послухають, то наскочать на списа, і покінчать життя в невіданні.
- 13 А серцем лихі кладуть гнів на себе, не кликатимуть на допомогу, коли зв'яже він їх.
- 14 У молодості помирає душа їхня, а їхнє життя — поміж розпусниками.
- 15 Він визволяє убогих від лиха, а в переслідуванні відкриває їм вухо.
- 16 Також і тебе він би вивів був з тісноти на простори, де нема утиску, а на столі твоєму було б усього вдосталь.
- 17 Та правом безбожного ти переповнений, і буде тобі суд і розправа.
- 18 Отож, люті хай не спонукає тебе до сплескування долонями, а викуп великий хай не зверне зі шляху тебе.
- 19 Чи в лиху годину твій крик про допомогу буде почутий, чи допоможуть тобі всі твої зусилля?
- 20 Не квапся до ночі тієї, коли вирвані будуть народи з місця свого.
- 21 Стережися, не звертайся до лихого, яке замість стражань ти обрав.
- 22 Отож, Бог найвищий у силі своїй, хто навчає, як він?

23 Хто шлях його йому вказуватиме? І хто скаже: "Ти несправедливо зробив?"

24 Пам'ятай, щоб звеличувати його вчинки, які оспівують люди,

25 що їх бачать усі, смертний приглядається здалека.

26 Отож, Бог незбагненно великий, і недослідиме число років його!

27 Вгорі він накопичує хмари, і формує в них краплі води,

28 і падають вони з хмар його, сльозяться дощем на людей.

29 І хто зрозуміє природу хмари, і грім намету його?

30 Ось він світлом своїм освітив його і наклав ним морські глибини.

31 Ним він судить народи, дає достаток та захист.

32 Він тримає в руках своїх блискавку, і скеровує її в супротивника.

33 Її гуркіт звіщає про неї, і прихід її відчуває худоба.

Йов 37

1 Отож, від цього тремтить моє серце, і зрушується з місця свого.

2 Уважно слухайте гомін його голосу, і грім, що лунає з вуст його,

3 його він пускає під небом усім, а світло своє — аж на край землі.

4 За ними розноситься гуркіт, він гримить своєю величчю, і їх він не стримує, почується голос його.

5 Бог предивно гримить своїм голосом, робить великі вчинки, яких не розуміємо ми.

6 До снігу він промовляє: "Падай на землю!" — а дощеві та зливі: "Будьте сильні!"

7 Він руку печатає кожній людині, щоб знали всі люди про вчинки його.

8 І звір втікає до лігва свого, і живе у своєму сховку.

9 З півдня буря приходить, а з вітру північного — холод.

10 Від Божого подиху утворюється крига, і сковує гладь водяну.

11 Він насичує хмари вологою, і вони стають темними,

12 Вони блукають по околицях, і кружляють з волі його, щоб вчинити на поверхні землі, що він їм накаже,

13 він наводить їх чи на кару для краю свого, чи на милість.

14 Бери, Йове, оце до вух, уставай і зваж на Божі чуда!

15 Чи ти знаєш, що Бог наказує їм, і як хмари прояснюються світлом?

16 Чи ти знаєш, як носяться хмари в небі, про чуда того, який має досконале знання,

17 як одяг твій стає теплим, коли затихає земля від південного вітру?

18 Чи міг ти нап'ясти з ним небо, немов дзеркало лите?

19 Навчи нас, що сказати йому? Через темряву ми не доберемо слова.

20 Чи знатиме він, що я промовлятиму? Чи зміг хто сказати йому про це?

21 Нині ж ми не бачимо світла, та вітер перейде і розжене хмари, щоб засяяло воно на небі.

22 З півночі приходить воно, немов те золото, та Божа велич страшна.

23 Не осягнути нам велику силу Всемогутнього, у нього для всіх знайдеться

справедливість та праведність.

24 Тому хай люди бояться його, бо на всіх, хто вважає мудрим себе, не дивиться він".

Йов 38

1 Тоді відповів Господь Йову з бурі:

2 "Хто то такий, що затемнює задум словами нерозумними?

3 Підпережи-но стегна свої, як людина, я ж буду запитувати тебе, а ти мені розкажи!

4 Де ти був, коли землю засновував я? Розкажи, якщо маєш знання!

5 Чи ти знаєш, хто основи її заклав? Або хто розтягнув по ній шнура мірничого?

6 На чому підвалини її тримаються, або хто поклав камінь наріжний її,

7 коли разом співали всі зорі ранні, а всі Божі сини радісно вигукували хвалу?

8 І хто море воротами загородив, як воно виривалося, виходило, немов би з утроби,

9 коли хмари поклав я за одяг йому, а млу за його пелюшки,

10 і призначив йому я кордони свої та поставив засува й ворота,

11 і сказав: "Аж досі ти дійдеш, не далі, і тут ось межа твоїх хвиль гордовитих?"

12 Чи за своїх днів ти наказував ранкові? Чи досвітній зорі показав її місце,

13 щоб схопила за кінці землі та струсила з неї безбожних?

14 Земля змінюється, мов та глина під печаткою, і стають, немов одяг, вони!

15 І хай від безбожних їх світло відніметься, а висока рука зламається!

16 Чи ти коли сходив аж до морських джерел, і чи ти переходив дном безодні?

17 Чи для тебе відкриті були брами смерті, і чи бачив ти брами смертельної тіні?

18 Чи простори землі ти оглянув? Розкажи, якщо знаєш це все!

19 Де той шлях, що світло пробуває на ньому? А де темряви місце,

20 щоб узяти його до кордонів його, і щоб знати стежки до його помешкання?

21 Ти знаєш, бо саме тоді народився, і велике число твоїх днів!

22 Чи доходив коли ти до схованок снігу, і схованки граду ти бачив,

23 які я тримаю на час лихоліття, на день битви й війни?

24 Яким шляхом розділяється світло, розпорошується по землі вітер?

25 Хто для зливи русло провів, а для громовиці дорогу,

26 щоб дощити на землю, де ніхто не живе, і на пустелю безлюдну,

27 щоб насичувати її, і щоб забезпечити вихід траві?

28 Чи є батько в дощу, чи хто краплі роси породив?

29 І з чиеї утроби вийшла крига, а іній небесний — хто його породив?

30 Як камінь, тужавіють води, а поверхня безодні замерзає.

31 Чи зв'яжеш ти зав'язки Волосожару, чи розв'яжеш віжки в Оріона?

32 Чи виведеш часу свого Зодіак, чи Воза з синами його попроведиш?

33 Чи ти знаєш устами небес? Чи ти покладеш на землі їхню владу?

34 Чи піднімеш свій голос до хмар, і безліч води тебе вкриє?

35 Чи блискавки ти посилаєш, і підуть вони, й тобі скажуть: "Ось ми?"

36 Хто вкладає мудрість людині в нутро? Або хто дає серцю розум?
37 Хто порохує мудрістю хмари, і хто може пролити з небесних посудин,
38 коли порох перетворюється в місиво, а кавалки злипаються?
39 Чи здобич левиці ти зловиш, і заспокоїш життя левчуків,
40 як вони по лігвищах туляться, на чатах сидять по кушах?
41 Хто готує для крука поживу його, коли до Бога кричать його діти, блукаючи без їжі?

Йов 39

1 Хіба ти знаєш час народження скельних кіз? Хіба ти пильнував час мук породи лані?
2 Чи лічиш місяці їхньої вагітності, і відаєш час їхніх пологів,
3 коли лягають вони, випускають дітей своїх, звільняючись від болів пологів?
4 Набираються сил їхні діти, на полі зростають, відходять і більше до них не повертаються.
5 Хто пустив віслюка дикого вільним, і хто розв'язав йому пута,
6 якому призначив я помешкання степ, а місцем його пробування солону пустелю?
7 Він сміється з галасу міста, не чує він крику погонича.
8 Він шукає по горах пашу, видивляючись усе зелене.
9 Чи бажатиме служити тобі одноріг? Чи при яслах твоїх ночуватиме він?
10 Чи ти однорога прив'яжеш до його борозни мотузками? Чи буде він боронувати за тобою долини?
11 Чи покладатимешся на нього через силу його велику, і чи свою працю на нього опустиш?
12 Чи повіриш йому, що поверне насіння твоє, і збере тобі тік?
13 Крило страусихи радісно б'ється, чи ж її крило та пір'я, як у лелеки?
14 Бо яйця свої вона на землю кладе та в поросі їх вигріває,
15 і забуває, що нога може їх розчавити, а звір польовий може їх розтоптати.
16 Вона жорстока відносно дітей своїх, ніби вони не її, а що праця її може бути даремна, того не боїться,
17 бо Бог зробив, щоб забула вона про мудрість, і не наділив її розумом.
18 А за часу приходу мисливців вдаряє вона крильми повітря, і сміється з коня та з його вершника!
19 Чи ти силу коневі даси, чи шию його ти одягнеш у гриву?
20 Чи ти зробиш, що скакатиме він, мов сарана? Величне іржання його вселяє страх!
21 Б'є ногою в долині та тішиться силою, він іде супроти зброї,
22 не маючи страху, і не втікає від меча,
23 хоч дзвонить над ним сагайдак, вістря списове та ратище!
24 Він із шаленством та люттю креше копитом землю, і не може дочекатися звуку рога.

25 При кожному розі кричить він: "І-га!" і відчуває здалека бій, гучні голоси гетьманів та бойовий клич.

26 Чи яструб ширяє твоєю мудрістю, підставляючи свої крила південному вітру?

27 Чи з твого наказу орел піднімається, і мостить кубло своє на висоті,

28 ночує на скелі, і мешкає на гірських вершинах у недосяжних місцях?

29 Він звідти вишукує здобич, вдивляючись у далечінь,

30 його пташенята п'ють кров, і де забиті, там він".

Йов 40

1 І запитав Господь у Йова:

2 "Чи ставатиме на прю із Всемогутнім огудник? Хто сперечається з Богом, хай на це відповідь!"

3 І Йов відповів Господові:

4 "Я нікчема, що маю тобі відповісти? Я кладу свою руку на уста свої..."

5 Я не повторюватиму те, що казав, і нічого не додаю до сказаного!"...

6 І сказав Господь до Йова з бурі:

7 "Підпережи-но ти стегна свої, як людина. Я буду запитувати тебе, ти ж відповідай мені!

8 Чи ти хочеш порушити моє право, хочеш звинуватити мене, щоб самому бути оправданим?

9 Коли маєш руку, як Бог, і голосом ти загримиш, немов він

10 то окрась себе пишнотою й величчю, одягнися у славу й красу!

11 Розпорош люті гніву свого, поглянь на все горде й принизь його!

12 Поглянь на все горде і впокори його, зіштовхни нечестивих з їхнього місця,

13 поховай їх усіх у поросі, а їхні обличчя пов'яжи до сховку.

14 Тоді й я тебе славитиму, як правиця твоя допоможе тобі!

15 Ось бегемот, що його я створив, як тебе, він їсть траву, як худоба велика.

16 Його сила в його стегнах, його ж міць у м'язах його живота.

17 Випростовує він, немов кедра, свого хвоста, жили стегон його поспліталися.

18 Його кістки немов мідні труби, як ті пруті залізні.

19 Він початок Божих шляхів, і тільки Творець може наблизити до нього меча...

20 Бо гори, де грається вся звірина польова, приносять поживу йому.

21 Під лотосами він вилежується, в укритті очерету й болота.

22 Лотоси дають йому тінь, прибережні тополі навколо нього.

23 Ось бушує річка, та він не боїться її, він безпечний, хоча б сам Йордан йому в пашу впадав!

24 Хто може схопити його в його очах, гаками ніздрю продірявити?

25 Чи левітана потягнеш гачком, і йому язика стягнеш шнуром?

26 Чи очеретину вкладеш йому в ніздрі, чи терниною щоку йому продірявиш?

27 Чи він багато благатиме тебе, чи тобі промовлятиме лагідне?

28 Чи складе він угоду з тобою, і ти візьмеш його за раба собі вічного?

29 Чи будеш ним бавитися, як птахом, і прив'яжеш його для дівчаток своїх?
30 Чи спільники ним торгуватимуть, чи поділять його між купців?
31 Чи багром проколеш ти шкіру його, а острогою його голову?
32 Поклади ж свою руку на нього, і будь готовий до бою, а краще того не роби!

Йов 41

1 Тож сподіватися на перемогу марно, від самого вигляду його впадеш.
2 Нема сміливця, щоб його він збудив, а хто ж перед обличчям моїм зможе стати?
3 Хто вийде навпроти мене і вціліє? Що під небом усім — це моє!
4 Не змовчу й про члени його, про його силу та красу його постави.
5 Хто відкриє поверхню одягу його? Хто підійде коли до подвійних його щелеп?
6 Двері обличчя його хто відчинить? А зуби його — це жах!
7 Його спина — щитів шеренги, з'єднаних, як печаткою.
8 Одне до одного прилягають, що й вітер між ними не пройде.
9 Одне до одного сполучені, і не відділяться.
10 Його чхання засвічує світло, а очі його — як повіки зорі ранкової!
11 Бухає полум'я з пащі його, вириваються іскри вогняні!
12 Із ніздрів його валить дим, немов з казана пара, що кипить на вогні.
13 Його подих вугілля розпалює, і бухає полум'я з пащі його.
14 Сила ночує на шиї його, а страх перед ним утікає.
15 М'язи його грубі, тверді і збиті.
16 Його серце, мов з каменя вилите, і тверде, як те долішне жорно!
17 Як підводиться він, лякаються силачі, та й ховаються з жаху.
18 Той меч, що досягне його, не встоїть, ані спис, ані ратище й панцер.
19 За соломуч залізо вважає, а мідь — за гнилу деревину!
20 Стріла, не примусить втікати його, каміння із праці для нього, що сіно.
21 Булаву вважає він за соломинку, і сміється з посвисту ратища.
22 Низ його — тверді черепки, стає на гостре, немов на болото.
23 Робить він, що кипить глибочінь, мов горня, і обертає море в окріп.
24 Стежка світить за ним, а безодня здається йому сивиною.
25 Нема подоби йому на землі, він безстрашним створений,
26 він безстрашно дивиться на все, що високе, він цар над усіма величними звірами!"

Йов 42

1 А Йов відповів Господові:
2 "Я знаю, що можеш ти все, і нема задуму в тебе, який би не здійснився!
3 Ти сказав: "Хто ж то такий, що ховає пораду немудру?" Бо я казав, чого не розумів... Ці дивні речі, мені незбагненні.
4 Послухай же, я буду запитувати тебе, ти ж мені розтлумач...

5 Я чув був про тебе лише з розмов, а тепер моє око ось бачить тебе...

6 Тому я зрікаюся сказаного, і каюся у поросі й попелі!"...

7 І сталося по тому, як Йов промовив ці слова до Господа, то сказав Господь теманянину Еліфазові: "Запалився мій гнів на тебе та на двох твоїх приятелів, бо ви не казали слухного про мене, як раб мій Йов.

8 А зараз візьміть собі сім бичків та сім баранів, і йдіть до мого раба Йова, і принесете цілопалення за себе, а мій раб Йов помолиться за вас, бо тільки його я вислухаю, щоб не заподіяти вам чогось лихого, бо ви не казали слухного про мене, як раб мій Йов".

9 І пішли теманянин Еліфаз, шух'янин Білдад та нааматянин Цофар, і зробили, як наказав їм Господь. І зглянувся Господь над Йовом.

10 І Господь повернув Йова до його попереднього стану, коли він помолився за своїх приятелів. І помножив Господь усе, що Йов мав, удвоє.

11 І прийшли до нього всі брати його, і всі сестри його та всі попередні знайомі його, і їли з ним хліб у його помешканні. І вони головою хитали над ним, та втішали його за все лихо, що Господь був спровадив на нього. І дали вони йому кожен по одній кеситі і по одній золотій обручці.

12 А Господь поблагословив решту днів Йова більше від попередніх, і було в нього чотирнадцять тисяч дрібної худоби, шість тисяч верблюдів, тисяча пар волів та тисяча віслючок.

13 І було в нього семеро синів та три дочки.

14 І назвав він першу Єміма, другу — Кеція, а третю — Керен-Гаппух.

15 І таких вродливих жінок, як Йовові дочки, не знайшлося по всій землі. І дав їм їхній батько спадщину поміж їхніми братами.

16 А Йов жив по тому сто сорок років, і побачив синів своїх та синів своїх синів, у чотирьох поколіннях.

17 І впокоївся Йов старий та насичений днями.

ПСАЛМИ

Псалми 1

1 Щаслива людина, що за порадою несправедливих не ходить, не стоїть на шляху грішних, і не сидить разом з глузїями,

2 бо в Законі Господньому її насолода, і про Закон його вдень та вночі вона роздумує!

3 І вона буде, як дерево, над водним потоком посаджене, що родить свій плід своєчасно, і що листя не в'яне його, і в усьому щаститиме їй!

4 Не так ті безбожні, вони як полова, що вітер її розвіває!

5 Ось тому не встоять безбожні на суді, ані грішники у громаді праведних,

6 бо шлях праведних знає Господь, а шлях безбожних згине!

Псалми 2

- 1 Чого то племена бунтують, а народи задумують марне?
- 2 Земні царі й князі повстають, всі як один, на Господа та на його помазанця.
- 3 Порвімо їхні кайдани, і скиньмо з себе їхні пута!
- 4 Але той, хто на небесах пробуває, посміється, глузуватиме з них Господь!
- 5 Він тоді у своєму гніві промовить до них, лякаючи їх своїм невдоволенням:
- 6 "Я ж помазав свого царя на Сіон, святу гору свою.
- 7 Я маю оголосити постанову, — промовив до мене Господь. — Ти мій син, я сьогодні тебе породив.
- 8 Жадай від мене, і дам я народи тобі, як спадщину твою, володіння ж твоє — аж до краю землі!
- 9 Ти поб'єш їх залізним берлом, потовчеш їх, як посуд глиняний...
- 10 Тож помудрішайте, царі, навчіться ви, судді землі.
- 11 Служіть Господові зі страхом, і радійте з тремтінням!
- 12 Шануйте Сина, щоб він не розгнівався, і щоб вам не згинутися на шляху, бо гнів його незабаром розпалиться. Щасливі всі, хто на нього сподіваються!"

Псалми 3

Псалом Давидів, як він утікав був перед Авессаломом, своїм сином.

- 1 Господе, як багато моїх ворогів, як багато стають проти мене!
- 2 Багато кажуть про душу мою: "Йому в Бозі порятунку нема!" Села.
- 3 Але, Господе, ти щит для мене та слава моя, і мою голову ти підіймаєш!
- 4 Своїм голосом кличу до Господа, і він відгукнеться зі святої своєї гори. Села.
- 5 Я лягаю і сплю, і прокидаюся, бо Господь підтримує мене,
- 6 і я не побоюся десяти тисяч люду навколо, які проти мене отаборилися!
- 7 Устань же, о Господе! Врятуй мене, Боже мій, ти б'єш усіх ворогів моїх у щелепу, трощиш зуби грішникам!
- 8 Порятунок від Господа, і над народом твоїм — твоє благословення! Села.

Псалми 4

Для диригента хору. На струнних інструментах. Псалом Давидів.

- 1 Коли кличу, відгукнися до мене, Боже правди моєї, ти зробив простір для мене в тісноті...
- 2 Почуй молитву мою, і помилуй мене!
- 3 Людські сини, доки слава моя ганьбитиметься? Доки будете марне любити, шукати неправди? Села.
- 4 Знайте, що відділив для себе святого Господь, почує Господь, як я кликатиму до нього!
- 5 Не грішіть у гніві, дайте раду собі на ложах своїх у ваших серцях, і промовчіть!

Села.

6 Жертви правди приносьте, сподіваючись на Господа.

7 Багато кажуть: "Хто нам покаже добро?" Підніми ж на нас, Господе, світло обличчя свого!

8 Ти даєш радість для серця мого, більшу, ніж була в них, коли мали вони надмір збіжжя та вина молодого.

9 У спокої я ляжу й засну, бо ти, Господе, єдиний даєш мені жити безпечно!

Псалми 5

Для диригента хору. До флейти. Псалом Давидів.

1 Почуй, Господе, слова мої, стогін мій зрозумій.

3 Прислухайся до крику мого благання, о мій Царю та Боже мій, як до тебе молитимуся!

3 Ти почуєш, Господе, вранці мій голос, вранці молитимуся до тебе та чекатиму,

4 бо ти не той Бог, що несправедливості прагне, лихе в тобі не пробуватиме!

5 Перед очима твоїми не втримаються гультяї, всіх злочинців ненавидиш ти.

6 Ти знищиш брехунів. Кровожерлива і підступна людина — огида для Господа.

7 А я в ласці великій твоїй до оселі твоєї ввійду, до храму святого твого вклонюся в страху твоєму.

8 Провадь мене, Господе, в правді своїй від моїх ворогів, веди мене своїм рівним шляхом,

9 бо в їхніх вустах нема правди, нутро їхнє приносить нещастя, могила відкрита — їхнє горло, свій язик вони роблять облесливим!

10 Визнай їх за винних, о Боже, через свої наміри хай упадуть, за їхні великі злочини відкинь їх від себе, бо вони повстають проти тебе!

11 А всі, хто сподіваються на тебе, хай тішаться, вони вічно співатимуть, захисти їх, і радітимуть тобою, хто любить ім'я твоє!

12 Бо ти, Господе, благословлятимеш праведного, ласкою вкриєш його, як щитом!

Псалми 6

Для диригента хору. На струнних інструментах. На октаву. Псалом Давидів.

1 Не карай мене, Господе, в гніві своєму, не завдавай мені кари в своєму невдоволенні!

2 Помилуй мене, Господе, я ж бо слабкий, зціли мене, Господе, бо тремтять кістки мої,

3 і душа моя дуже стривожена, а ти, Господе, аж доки?

4 Повернися, о Господе, визволи душу мою, заради ласки своєї врятуй мене!

5 Бо ж у смерті ніхто не згадає про тебе, хто ж у шеолі хвалитиме тебе?

6 Змучився я від стогону свого, щоночі постіль свою обмиваю слізьми, окроплюю ними ложе своє!...

7 Моє око зів'яло з печалі, постаріло через усіх ворогів моїх...
8 Відступіть від мене, усі беззаконники, бо почув Господь голос мого плачу!
9 Благання моє Господь вислухає, молитву мою Господь прийме,
11 усі мої вороги в соромі й страху швидко повернуться назад!

Псалми 7

Жалобна пісня Давидова, яку він співав Господові в справі веніяминівця Куша.

1 Господе, Боже мій, я до тебе вдаюся. Врятуй мене від усіх моїх напасників, визволь мене,
2 щоб ворог моєї душі не розшарпав, як лев, що кістки ламає, й ніхто не врятує!
3 Господе, Боже мій, коли я таке вчинив, коли мав беззаконня в руках моїх,
4 коли я добродійцеві злом відплатив, і без причини обдер свого супротивника,
5 ворог хай переслідує душу мою, і хай дожене, і хай до землі він потопче життя моє, і хай славу мою перетворить на порошок! Села.
6 Устань же, о Господе, у гніві своєму, поверни свою лютість на моїх ворогів, а до мене скеруй правосуддя своє!
7 І навколо тебе збереться громада народів, стань же над нею на висоті!
8 Господь судить людей, суди ж мене, Господе, за моєю правотою й за моєю невинністю.
9 Хай злоба безбожних скінчиться, а ти зміцни праведного, бо вивідуєш ти серця й нирки, о праведний Боже!
10 Щит мій у Бозі, який чистих серцем рятує.
11 Бог — Суддя справедливий, щоденно Бог гнівається на лихого,
12 коли хто не навернеться, гостритиме меч свого він, свого лука напне і наставить його,
13 він приготує смертельні знаряддя, зробить вогнистими стріли свої.
14 Ото, беззаконням зачне нечестивий, завагітніє безправ'ям, і породить неправду.
15 Він яму копав, і викопавши, впав сам до ями, яку й приготував,
16 обернеться лихо його на його голову, і йому на маківку зійде його беззаконня!
17 Я ж Господа хвалитиму за правду його, і ймення Всевишнього Господа буду оспівувати!

Псалми 8

Для диригента хору. На інструментах гатійських. Псалом Давидів.

1 Господе, Володарю наш, яке величне на всій землі твоє ім'я, слава твоя понад небесами!
2 З вуст дітей і немовлят ти виявив силу проти своїх ворогів, щоб знищити супротивника й месника.
3 Коли бачу твої небеса, творіння рук твоїх, місяця й зорі, що ти встановив,
4 то що є людина, що ти пам'ятаєш про неї, і син людський, про якого ти згадуєш?

5 Та вчинив ти його мало меншим від Бога, славою й величчю ти коронуєш його!
6 Зробив ти його володарем творіння рук своїх, все під ноги йому вмістив:
7 худобу дрібну та велику, а також диких звірів,
8 птаство небесне та риби морські, і все, що морськими стежками ходить!
9 Господе, Боже наш, яке ж величне на всій землі твоє ім'я!

Псалми 9

Для диригента хору. На спів: На смерть сина. Псалом Давидів.

1 Хвалитиму Господа усім серцем своїм, розповім про всі чуда твої!
2 Я радітиму й тішитимуся тобою, і буду оспівувати ймення твоє, о Всевишній!
3 Як назад відступатимуть мої вороги, то спіткнуться і згинуть перед обличчям твоїм!
4 Бо суд мій і справу мою розсудив ти, ти на троні судді сидів, Суддя праведний!
5 Докорив ти народам, безбожного знищив, ім'я їхнє ти стер на вічні віки!
6 О вороже мій, руйнування твої закінчилися на віки, ти й міста повалив був, і згинула з ними їхня пам'ять!
7 Та Господь пробуватиме вічно, він для суду поставив престола свого,
8 і землю він судитиме в правді, справедливістю судитиме народи.
9 Твердинею буде Господь для пригніченого, і в час неволі прихистком.
10 І на тебе сподіватимуться всі, що ім'я твоє знають, бо не кинув ти, Господе, тих, що шукають тебе!
11 Співайте Господові, що сидить на Сіоні, між народами розповідайте про справи його,
12 бо карає він за вчинки криваві, і не забуває про волання вбогих!
13 Помилуй мене, Господе, поглянь на страждання моє від моїх ненависників, ти, що мене підіймаєш із брам смерті,
14 щоб я розповідав про всю славу твою. У брамах дочки Сіону я радітиму твоїм порятунком!
15 Народи попадали в яму, яку самі викопали, до пастки, яку заховали, нога їхня втрапила.
16 Господь знаний, він суд вчинив, спіткнувся безбожний у вчинку своєї руки! (гра на струнах) Села.
17 Попрямують безбожні в шеол, всі народи, що Бога забули,
18 бо ж не навіки забудеться бідний, сподівання вбогих не згине назавжди!
19 Устань же, о Господе, хай не буде людина переможцем, хай перед обличчям твоїм засуджені будуть народи!
20 Нажени, Господе, страху на них, хай знають народи, що вони тільки люди! Села.
21 Для чого стоїш ти, о Господе, здалека, в час неволі ховаєшся?
22 Безбожний у зарозумілості своїй піддає утиску вбогого, і той стає жертвою його задумів!
23 Безбожний пишається своїми здобутками, зневажаючи при цьому Господа.

24 Через гордість безбожного, в думках його нема місця для Бога!...

25 В житті йому завжди щастить, від нього суди твої високо, він завжди має гору над супротивниками своїми...

26 Сказав він у серці своєму: "Я непохитний, бо лиха ніколи не знатиму"...

27 Вуста його повні прокляття, брехні та зради, під його язиком злочин і переступ.

28 Причаївшись, сидить на подвір'ях, мордує невинного, його очі слідкують за вбогим...

29 В укритті він чатує, як лев той у засідці, чатує схопити убогого, хапає і тягне його в свою сітку...

30 Із засідки він нападає, і стають убогі здобиччю його міцних кігтів...

31 Безбожний каже у серці своєму: "Бог забув, заховав він обличчя своє, не побачить ніколи".

32 Устань же, о Господе Боже, руку свою підними, не забудь про убогих!

33 Чому безбожний зневажає Бога, кажучи в серці своєму, що він не слідкує?

34 Але ти все бачиш, бо спостерігаєш за злочином та утиском, щоб покласти руку свою! На тебе слабкий опирається, ти сироті підтримка.

35 Зламай же руку безбожному, і лихого покарай за неправду його, щоб зник він назавжди!

36 Господь — Цар на вічні віки, із землі його згинуть погани!

37 Бажання понижених чуєш ти, Господе, зміцнюєш їхні серця, їх вислуховує твоє вухо,

38 щоб судити сироту та пригніченого, щоб нікого вже не страхала людина з пороку земного!

Псалми 10

1 Я сподіваюся на Господа. Як ви можете казати до моєї душі: "Відлітай на гору свою, немов птах?"

2 Бо ось у темряві, нечестиві натягують лука, впевнено ставлять стрілу свою на тятиву, щоб у простих серцем стріляти...

3 Як основи зруйновано, що тоді праведний зробить?

4 Господь у святому своєму храмі, Господь — престол його на небесах, бачать очі його, повіки його випробовують людських синів!

5 Господь випробовує праведного, а безбожного й того, хто любить насилля, ненавидить душа його!

6 Він пустить дощем на безбожних розпечене вугілля, вогонь, сірку та вітер гарячий, як частку їхньої чаші.

7 Бо Господь справедливий, любить він правду, праведний бачить обличчя його!

Псалми 11

Для диригента хору. Псалом Давидів.

1 Врятуй мене, Господе, бо нема вже побожного, між людських синів зникли вже вірні!

2 Марноту кажуть один до одного, їхні вуста облесливі, і серцем подвійним промовляють...

3 Хай відітне Господь вуста облесливі та язика чванькуватого

4 тим, хто кажуть: "Наш язик має силу, наші вуста при нас, хто ж буде нам пан?"

5 Через утиск убогих, заради стогону бідних нині я повстану, каже Господь, поставлю в безпеці того, на кого розтягують сітку!

6 Господні слова — слова чисті, як срібло, очищене в глиняному горнилі, сім раз перетоплене!

7 Ти, Господе, їх пильнуватимеш, і навіки нас стерегтимеш перед родом оцим!

8 Безбожні кружляють навколо, бо нікчемність між людських синів піднімається.

Псалми 12

Для диригента хору. На октаву. Псалом Давидів.

1 Доки, Господе, мене не згадуватимеш, невже завжди, доки ховатимеш від мене обличчя своє?

2 Як довго я складатиму в душі своїй болі, повсякденний смуток — у серці своєму? Як довго мій ворог повставатиме проти мене?

3 Зглянься, відгукнися до мене, о Господе, Боже мій! Проясни мої очі, щоб на смерть не заснув я!

4 Щоб мій ворог не сказав: "Я його переміг!" Щоб мої вороги не раділи, як я похитнуся!

5 Я сподіваюся на милосердя твоє, моє серце радіє порятунком твоїм! Я співатиму Господові, бо він добро для мене зробив...

Псалми 13

1 Безглуздий каже у серці своєму: "Нема Бога!" Зіпсувалися вони, і роблять огидно, нема добродійця!...

2 Господь дивиться з неба на людських синів, щоб побачити, чи є там розумний, що Бога шукає.

3 Усі пони відступили, стали невігласами, нема добродійця, нема жодного!...

4 Чи ж не розуміють усі ті, хто вчиняє безправ'я, що вони поїдають народ мій, неначе хліб? Не звертаються до Господа...

5 Великим страхом вони переповнені, бо перебуває Бог серед праведних.

6 Ви подумки вбогого ганьбите, та Господь йому захист.

7 Аби-то він дав із Сіону порятунок Ізраїлеві! Як долю своєму народові поверне Господь, то радітиме Яків, втішатиметься Ізраїль!

Псалми 14

1 Господе, хто може перебувати в наметі твоєму? Хто мешкати може на святій твоїй горі?

2 Той, хто в невинності й праведності ходить, і правдою промовляє серце його,

3 хто не обмовляє своїм язиком, лихого не робить для друга свого, і свого ближнього не зневажає!

4 Він за ніщо вважає безчесного, та шанує тих, хто Бога боїться, він дотримується присяги навіть на шкоду собі.

5 Не дає свого срібла на лихву, і не бере на невинного підкуп. Хто робить таке, ніколи той не похитнеться!

Псалми 15

1 Бережи мене, Боже, бо в тобі мій прихисток!

2 Я сказав Господові: "Ти Бог мій, добро моє тільки в тобі!"

3 До святих, які на землі, до них, шляхетних, усе жадання моє!

4 Хай множиться смуток для тих, хто набув собі інших богів, я не приноситиму їм ливної жертви із крові, і їхніх імен не носитиму в устах своїх!

5 Господь — частина спадку мого та чаші моєї, у твоїх руках моя доля!

6 Частки припали для мене в хороших місцях, і добра для мене спадщина моя!

7 Благословляю я Господа, що радить мені, навіть ночами навчають мене мої нирки.

8 Уявляю я Господа перед собою завжди, бо він по правиці моїй, тому я непохитний!

9 Через те моє серце радіє і дух веселиться, і тіло моє спочиває безпечно!

10 Бо ти не опустиш моєї душі до шеолу, не допустиш своєму святому побачити тління!

11 Ти покажеш мені шлях життя. Радість велика з тобою, завжди блаженство у правиці твоїй!

Псалми 16

1 Вислухай, Господе, правду мою, послухай благання моє! Почуй молитву мою щиро!

2 Від твого обличчя хай вирок мій вийде, а очі твої хай бачать мою правоту!

3 Ти випробував моє серце, навідав уночі, ти перетопив мене, й не знайшов чогось лихого. І роздумував я, щоб лихе з моїх вуст не виходило,

4 а в справах людських, за словом вуст твоїх, я остерігався шляхів гнобителя.

5 Зміцняй стопи мої на шляхах твоїх, щоб кроки мої були впевненими!

6 Я кличу до тебе, бо відповіси мені, Боже, нахили своє вухо до мене, вислухай слова мої,

7 покажи дивовижну ласку свою, Рятівнику тих, хто вдається до тебе, від заколотників проти правди твоєї.

8 Бережи мене, як зіницю ока свого, у тіні своїх крил заховай мене

9 від безбожних, що нищать мене. Смертельні мої вороги оточили мене!

10 Жиром замкнули вони своє серце, уста їхні промовляють зухвало.

11 Вороги підстерігають мене на кожному кроці, гнуть очима своїми мене до землі...

12 Кожен з них подібний до лева, що роздери прагне, і до левчука, що сидить у засідці...

13 Устань же, о Господе, повали його, кинь його на коліна! Мечем своїм душу мою збережи від безбожного,

14 від людей рукою своєю, Господе, від людей цього світу, що частка їхня в цьому житті, що ти скарбом своїм наповнюєш їхнє черево! Ситі їхні сини, здобуток свій для дітей вони лишать.

15 А я в правді побачу обличчя твоє, і прокидаючись, насичуватимуся твоїм образом!

Псалми 17

Для диригента хору. Псалом раба Господнього Давида, коли він промовляв до Господа слова цієї пісні того дня, як Господь врятував його з руки Саула та всіх його ворогів.

1 Полюблю тебе, Господе, сило моя,

2 Господь — моя скеля й твердиня моя, він мій Рятівник! Мій Бог — моя скеля, сховаюсь я в ній, він щит мій, ріг порятунку мого і вежа моя!

3 Я врятуюся від своїх ворогів, бо кличу до Господа!

4 Тенета смертельні мене оточили, як бурхливі потоки лякають мене негідники!

5 Тенета шеолу мене оточили, і пастки смертельні чатують на мене.

6 В утиску кличу до Господа, кличу до Бога свого, і він почує мій голос із храму свого, бо дійде він до вух його!

7 Захиталася земля й затремтіла, затряслися підвалини гір, бо він запалився від гніву:

8 із ніздрів його виходить дим, з його ж вуст — вогонь пожираючий, і жар розлітався від нього!

9 Він небо нахилив і спустився, а хмара густа під ногами його.

10 Сів він на херувима й полетів, понісся на крилах духа...

11 Поклав темряву він як своє укриття, докільля його — темні води, а помешкання його — густі хмари!

12 Від блиску, що був перед ним, пройшли хмари його, град і жар палючий...

13 Господь загримів у небесах, подав свій голос Всевишній, кинув град і жар вогняний!

14 Він послав свої стріли, і їх розпорошив, стрілив він блискавками, і їх збентежив.

15 Оголилися річища водні, і відкрилися основи всесвіту, від осуду твого, о Господе,
від подиху вітру з ніздрів твоїх...

16 Він простяг з висоти свою руку, взяв мене і витяг з вод великих,
17 він мене врятував від мого могутнього ворога і від моїх ненависників, бо дужчі
вони за мене!

18 Напали на мене вони в день нещастя мого, та Господь був моїм захисником,
19 і на місце розлоге він вивів мене, він мене врятував, бо вполював!

20 Хай Господь зробить мені за моєю справедливістю, хай заплатить мені згідно зі
справми рук моїх,
21 бо беріг я шляхи Господні, і від Бога свого не відступив,
22 бо всі його присуди переді мною, і не відкидав я від себе його постанов!
23 І був я з ним бездоганним і остерігався своєї провини,
24 і Господь заплатив був мені за моєю справедливістю, згідно з чистістю рук моїх
перед очима його.

25 Із справедливим поводишся ти справедливо, з чесним поводишся чесно,
26 із чистим поводишся чисто, а з лукавим — за лукавством його,
27 бо народ із біди ти рятуюєш, а очі зухвалі принижуєш,
28 Ти запалиш мого світильника. Господь — Бог мій, він освічує мою темряву!
29 Бо з тобою поб'ю я ворожі ватаги, і з Богом своїм здолаю мур.

30 Досконалий шлях Божий, слово Господнє очищене, він щит для всіх, хто
вдається до нього!

31 Бо хто Бог, окрім Господа? І хто скеля, крім нашого Бога?
32 Цей Бог мене силою підперезав, і вирівняв шлях мій,
33 Він зробив мої ноги, мов у лані, і ставить мене на висотах моїх,
34 мої руки навчає до бою, і на плечі мої лука мідного напинає.

35 Ти дав мені щит порятунку свого, твоя правиця мене підтримує, а твоя ласка
мене звеличує.

36 Ти розширив для мене шлях, і ноги мої не спіткнуться.
37 Я женуся за ворогами своїми, і не повернуся, поки не наздожену і не винищу,
38 я їх потрощу і вони не піднімуться, впадуть під ноги мої!
39 Ти ж для бою мене підперізуєш силою, валиш під мене всіх бунтівників.
40 Повернув ти до мене потилицею моїх ворогів, я винищу своїх ненависників!
41 Кричали вони, та нема порятунку, кликали до Господа, та він не відповів їм.
42 І я їх зітру, як той порошок на вітрі, як багнюку на вулицях, їх потопчу!

43 Ти від бунту народу мене бережеш, ти робиш мене головою племенам, мені
служитимуть народи, яких я не знав!

44 На звістку про мене — слухняні мені, до мене чужинці підлещуються,
45 в'януть чужинці і тремтять у твердинях своїх...

46 Живий Господь, благословенна будь, Скеле моя, і хай Бог порятунку мого
звеличиться,

47 Бог, що мститься за мене, що підкорює мені народи,

48 рятує мене від моїх ворогів, що звеличує мене над повсталих проти мене, рятує від насильників!

49 Тому хвалю тебе, Господе, серед народів, і йменню твоєму співаю!

50 Ти до царя свого виявляєш ласку, і милосердний до свого помазанця Давида й нащадків його навіки.

Псалми 18

Для диригента хору. Псалом Давидів.

1 Небо звіщає про Божу славу, а про справи його рук розказує небосхил.

2 День дневі передає слово, а ніч ночі — звістку,

3 Ні мови, ні слів, і не чути їхнього голосу,

4 та по всій землі йде відлуння їхнє, і до краю всесвіту їхні слова! Він для сонця поставив намет у них,

5 а воно, немов той молодий, що виходить із світлиці своєї, мов той атлет, має втіху від того, що долає свою дистанцію!

7 Виходить воно з одного краю неба і доходить аж до іншого краю його, і від спеки його ніщо не сховається.

8 Закон Господній досконалий, він зміцнює душу. Свідчення Господа певне, воно простих навчає.

9 Справедливі постанови Господні, бо серце вони звеселяють. Заповідь Господа чиста, вона робить очі сяючими.

10 Страх Господа чистий, він навіки стоїть. Присуди Господа правдиві, бо вони справедливі всі,

11 дорожчі вони понад золото, навіть понад безліч щирого золота, і за солодоші та за мед, мед щільниковий,

12 і раб твій їх пильнує, а в дотриманні їх — нагорода велика.

13 А помилки хто розпізнає? виправдай мене в незнанні моєму,

14 і від свавілля свого раба заховай, хай не панує над ним, тоді досконалим я буду, і від провини великої буду очищений.

15 Хай будуть з волі твоєї слова моїх вуст, а думки мого серця — перед обличчям твоїм, Господе, Склея моя і мій Рятівник!

Псалми 19

Для диригента хору. Псалом Давидів.

1 В день недолі відповість тобі Господь, ім'я Бога Якова зробить сильним тебе!

2 Він допоможе тобі із святині, з Сіону тебе підтримає!

3 Усі жертви твої пам'ятатиме, і вважатиме твоє цілопалення ситим. Села.

4 Він дасть тобі, як твоє серце бажає, і виконає всі твої задуми!

5 Ми радітимемо порятунком твоїм, і піднімемо прапор в ім'я Бога нашого, хай Господь виконає всі прохання твої.

6 Нині ж я знаю, що рятує Господь помазанця свого, дає йому відповідь з неба святого свого могутньою потугою непереможної правиці своєї.

7 Одні колісницями хваляться, а інші кіньми, а ми будемо хвалитися ім'ям Господа, нашого Бога.

8 Вони похилилися і впали, ми ж стоїмо міцно!

9 Господе, врятуй! Хай відгукнеться наш Цар, коли ми до нього звернемося!

Псалми 20

Для диригента хору. Псалом Давидів.

1 Господе, силою твоєю веселиться цар, і порятунком твоїм він безмежно радіє!

2 Ти йому дав бажання серця його, і в проханні вуст його не відмовив. Села.

3 Бо ти його зустрів благословеннями добра, на голову йому поклав корону зі щирого золота.

4 Життя він у тебе просив, і дав ти йому довголіття на вічні віки!

5 Слава велика його при твоїй допомозі, хвалу та велич кладеш ти на нього,

6 бо ти зробиш його благословенням вічним, звеселиш його радістю, як буде він разом з тобою!

7 Цар сподівається на Господа, у ласці Всевишнього не похитнеться він.

8 Знайде рука твоя всіх ворогів твоїх, знайде правиця твоя твоїх ненависників.

9 На час гніву свого ти їх зробиш вогняною піччю, Господь гнівом своїм їх знищить,

10 Ти винищиш плід їхній із землі, їхніх нащадків — поміж синів людських.

11 Бо прагнуть вони заподіяти тобі лихе, та свої задуми здійснити не зможуть,

12 бо ти їх обернеш потилицею до нас, на тятивах своїх міцно стріли поставиш на них.

13 Піднімися, о Господе, в силі своїй, а ми будемо в піснях хвалити могутність твою!

Псалми 21

Для диригента хору. На спів: Лань зорі досвітньої. Псалом Давидів.

1 Боже мій, Боже мій, нащо мене ти покинув? Далекі слова мого благання від порятунку мого!...

2 Мій Боже, кличу до тебе вдень, і вночі не вмовкаю, та не відповідаєш ти!

3 Та ти — Святий, пробуваєш серед хвали Ізраїля!

4 На тебе сподівалися наші батьки, сподівалися — і ти визволив їх.

5 До тебе кликали вони — і врятовані були, на тебе сподівалися — і не осоромилися.

6 Я ж черв'як, а не людина, посміховисько людське і зневага в народі.

7 Всі, хто бачать мене, глузують з мене, роззявляють роти, головою хитають!

8 Покладався на Господа він, хай же рятує його, хай той його визволить, він-бо його уподобав!

9 Бо з утроби ти вивів мене, ти безпечним мене зробив був на персах матері моєї!
10 На тебе з утроби я зданий, від утроби матері моєї — ти мій Бог!
11 Не віддаляйся від мене, бо лихо близьке, бо нема мені допомоги!
12 Багато бичків оточили мене, сильні башанські навколо мене,
13 на мене роззявили вони свої пащі, як лев, що шматує й гарчить!
14 Я став, немов та вода розлита, і всі кістки мої поділилися, стало серце моє, немов віск, розтопилося в моєму нутрі.
15 Висохла сила моя, як лущиння, і прилип мій язик до мого піднебіння, ти поклав мене в порошок смертельний.
16 Бо собаки мене оточили... обліг мене натовп злочинців, прокололи вони мої руки та ноги мої...
17 Я висох, рахую кістки всі свої, а вони придивляються й бачать нещастя в мені!
18 Вони ділять між себе мій одяг, кидаючи жеребка...
19 А ти, Господе, не віддаляйся. Сило моя, поквася захистити мене!
20 Від меча збережи мою душу, одиначку мою з собачих лап!
21 Врятуй мене від пащі лев'ячої, а вбогу мою — від рогів буйволів.
22 Я звіщатиму ймення твоє своїм братам, хвалитиму тебе серед громади!
23 Хто боїться Господа, прославляйте його, весь рід Якова шануйте його, бійтеся його, всі нащадки Ізраїлеві,
24 бо він не погордував і не зневажив страждання вбогого, і від нього обличчя свого не сховав, а почув, як він кликав до нього!
25 Від тебе постане хвала моя в зібранні великому, принесу свої жертви в присутності тих, хто боїться його.
26 Їстимуть покірні й наситяться, хвалитимуть Господа ті, хто шукає його, хай ваші серця живуть вічно!
27 Усі кінці землі згадають, і до Господа повернуться, і вклоняться перед обличчям його всі племена народів,
28 бо царство Господнє, і він панує над усіма народами!
29 Вклоняться всі ситі землі, перед обличчям його, на коліна попадають усі, хто до порогу сходить, ніхто з них не вбереже свою душу!
30 Мої послідовники служитимуть йому й зараховані будуть навіки у Господа.
31 Вони прийдуть і звіщатимуть новонародженому народові правду його. Так він це вчинив!

Псалми 22

1 Господь — мій Пастир, тому в нестатках не буду,
2 на пасовиськах зелених оселить мене, на тиху воду мене запровадить!
3 Він душу мою освіжає, провадить мене заради ймення свого по стежках справедливості.
4 Коли я піду хоча б навіть долиною смертної темряви, то не боятимуся лиха, бо ти при мені, твоє берло і твоя палиця втішать мене!

5 Ти переді мною трапезу приготував при моїх ворогах, мою голову ти намастив був оливою, до краю наповнена чаша моя!

6 Тільки добро й милосердя мене супроводитимуть по всі дні мого життя, і я пробуватиму в помешканні Господа довгі часи!

Псалми 23

1 Господня земля і все, що на ній, всесвіт і мешканці його,

2 бо заклав він її на морях, і на річках її встановив.

3 Хто зійде на гору Господню, і хто стоятиме на місці святому його?

4 У кого чисті руки та щире серце, і хто не прихилив до марноти своєї душі, і хто не присягав неправдиво,

5 хай носить він благословення від Господа, і праведність — від Бога порятунку свого!

6 Таке покоління тих, хто шукає його, хто прагне обличчя твого, Боже Якова! Села.

7 Відчиніться, брами, і залишайтеся відчинені, входи відвічні, щоб увійшов Цар слави!

8 Хто ж то Цар слави? Господь сильний і могутній, Господь, що непереможний у битві!

9 Піднесіть верхи свої, брами, піднесіть їх входи відвічні, щоб увійшов Цар слави!

10 Хто ж то він, той Цар слави? Господь Саваот — він Цар слави! Села.

Псалми 24

1 До тебе підношу я, Господе, душу свою,

2 Боже мій, я сподіваюся на тебе, хай же я не осоромлюся, хай не тріумфують мої вороги наді мною!

3 Не будуть осоромлені всі, хто на тебе сподіваються, та хай осоромляться ті, хто на тебе встає надаремно!

4 Шляхи твої дай пізнати мені, Господе, стежками своїми мене проведи,

5 веди мене в правді своїй і навчи мене, бо ти Бог порятунку мого, на тебе мої сподівання кожного дня!

6 Пам'ятай милосердя своє, о мій Господе, і ласку свою, бо відвічні вони!

7 Гріхи молодечого віку мого та провини мої не пригадуй, згадай мене, Господе, в милосерді своєму через свою доброту!

8 Господь добрий та праведний, тому грішних наставляє на правильний шлях,

9 Він провадить покірних у правді, і лагідних навчає шляху свого!

10 Всі Господні стежки — милосердя та правда для тих, хто його заповіт і свідоцтва пильнує.

11 Заради ймення свого, о Господе, пробач мені гріх, великий-бо він!

12 Хто та людина, що боїться вона Господа? Він вкаже їй правильний шлях, який обере.

13 Душа її житиме в щасті, і нащадки її успадкують землю!
14 Приязнь Господня до тих, хто боїться його, і заповіт він їм свій повідомить.
15 Мої очі завжди до Господа, бо він з пастки звільняє ноги мої.
16 Повернися до мене й помилуй мене, я ж бо самотній та бідний!
17 Муки серця мого множаться, визволь мене з моїх утисків!
18 Подивися на лихо моє та на муку мою, і пробач усі гріхи мої!
19 Подивися на моїх ворогів, як їх стало багато, вони лютою ненавистю ненавидять мене!...
20 Пильнуй же моєї душі та мене бережи, щоб не бути мені осоромленим, бо сподіваюся на тебе!
21 Невинність та правда хай оточують мене, бо сподіваюся на тебе!
22 Визволи, Боже, Ізраїля від усіх його утисків!

Псалми 25

1 Суди мене, Господе, бо ходив я в невинності своїй, і сподівався на Господа, тому не спіткнуся!
2 Перевір мене, Господе, і випробуй, перетопи мої нирки та серце моє,
3 бо перед очима моїми твоє милосердя, і в правді твоїй я ходив.
4 Не сидів я з людьми неправдивими, і не ходитиму з лукавими,
5 я громаду злочинців зненавидів, і з грішниками я не сидітиму.
6 Умю в невинності руки свої, й обійду твого, Господе, жертовника,
7 щоб вигукувати тобі хвалу, та звістити про всі твої чуда.
8 Господе, полюбив я оселю твою і місце перебування слави твоєї.
9 Не знищуй моєї душі з безбожними, та мого життя — з кровожерами,
10 що в руках їхніх зло, а їхня правиця наповнена підкупом.
11 А я ходитиму в своїй невинності, визволь мене та помилуй!
12 Нога моя стала на рівному місці, серед громади я благословлятиму Господа!

Псалми 26

1 Господь — моє світло і порятунок мій, кого буду боятися? Господь — порятунок мого життя, кого буду лякатися?
2 Коли будуть наближатися до мене злочинці, щоб жерти їм тіло моє, мої напасники та мої вороги, вони спіткнуться й попадають!...
3 коли проти мене стане табір, то серце моє не злякається, коли проти мене розпочнеться війна, я сподіватимуся на допомогу твою!
4 Одного прошу я від Господа, жадатиму того, щоб я міг пробувати в Господній оселі по всі дні свого життя, щоб я міг бачити ласку Господню і в храмі його пробувати!
5 бо він сховає мене в день нещастя в своєму наметі, сховає мене таємно в своєму сховку, на скелю мене проведе!
6 І тоді моя голова буде понад навколишніх ворогів моїх, я в наметі його

приноситиму жертви під звуки сурм, і співатиму та гратиму Господові!

7 Почуй, Господе, голос мій, коли кличу, помилуй мене і відгукнися до мене!

8 За тебе промовило серце моє: "Шукайте обличчя мого!" — тому, Господе, шукатиму обличчя твого.

9 Не ховай же від мене обличчя свого, у гніві свого раба не відкинь! Ти мені допомагав, не кидай мене і не лишай мене, Боже порятунку мого,

10 бо мене покинули мої батько та мати, та Господь мене прийме!

11 Шлях свій покажи мені, Господе, і провадь мене стежкою рівною від моїх ворогів!

12 Не видай мене на сваволю моїх ворогів, бо повстали на мене ті свідки облудні та брехливі,

13 немов би не вірив я, що в країні життя я побачу доброту Господню!

14 Сподівайся на Господа, будь сильний і хай зміцнюється твоє серце у сподіваннях твоїх!

Псалми 27

1 До тебе я кличу, о Господе, Скеле моя, не будь же безмовним зі мною, бо коли ти мовчатимеш, я стану подібний до тих, що до могили сходять...

2 Почуй голос благання мого, як я кличу до тебе, коли руки свої я підношу до храму святого твого!

3 Не хапай мене з грішними й тими, хто вчиняє лихе, хто плеще язиком своїм ближнім про мир, але лихе їхнє серце!

4 Віддай їм за лихими їхніми вчинками, згідно зі справами їхніх рук їм дай, поверни їм належне,

5 бо вони не вдивляються в чинність Господню та в справи рук його, хай він їх поруйнує назавжди!

6 Благословенний Господь, бо він почув голос благання мого!

7 Господь — моя сила та щит мій, на нього сподівалося серце моє, і він мені допоміг, і втішилося моє серце, і співом своїм я прославлю його!

8 Господь — сила народу свого і фортеця для порятунку свого помазанця!

9 Врятуй свій народ і поблагослови спадщину свою, паси і носи їх повік!

Псалми 28

1 Хваліть Господа, Божі сини, хваліть Господову славу та силу!

2 Хваліть Господнє славетне ймення, у пишноті святій упадіть перед Господом!

3 Голос Господній над водами, Бог слави гримить, Господь над великими водами!

4 Голос Господній із силою, голос Господній з величчю.

5 Голос Господній ламає кедри, голос Господній трощить кедри ліванські.

6 Він примусить скакати Ліван, як теля, та Сиріон, мов молоду антилопу.

7 Голос Господній викресує полум'я,

8 голос Господній пустелю тремтіти примушує, Господь робить пустелю Кадеша тремтячою.

9 Голос Господній примушує лані тремтіти, оголяє ліси, а в храмі його все належне йому виголошує: "Слава!"

10 Господь пробував в час потопу, і пробуватиме Господь повік-віку Царем!

11 Господь дасть силу народові своєму, Господь поблагословить миром народ свій!

Псалми 29

Псалом Давидів. Пісня освячення оселі.

1 Тебе величатиму, о Господе, бо ти з глибини мене витяг, не дозволивши моїм ворогам потішатися наді мною!

2 Господе, Боже мій, я кликав до тебе, і ти зцілив мене.

3 Господе, ти вивів душу мою із шеолу, ти мене оживив, щоб у могилу мені не сходити!

4 Співайте Господові, святі його, і славте пам'ять святині його!

5 Бо на мить його гнів, а ласка його на все життя. Буває звечора плач, а радість на ранок!

6 Я промовляв був у дні безтурботності своєї: "Я непохитний навіки!"

7 Господе, в ласці твоїй ти поставив мене на горі моїх сил. Як обличчя своє ти сховав, то збентежився я.

8 До тебе я кличу, о Господе, і благаю я Господа.

9 Яка користь із крові моєї, коли до могили зійду? Чи хвалитиме тебе порошок? Чи він виявить правду твою?

10 Почуй, Господе, і помилуй мене, Господе, допоможи мені!

11 Ти змінив мені плач мій на сміх, зняв жалобу мою і підперезав мене радістю,

12 щоб славила людина тебе в піснях завжди! Господе, Боже мій, повік славитиму тебе!

Псалми 30

Для диригента хору. Псалом Давидів.

1 На тебе сподіваюся я, Господе, хай не буду повік осоромлений, визволь мене у правді своїй!

2 Нахили своє вухо до мене, поквася мене врятувати, стань для мене могутньою скелею, безпечним прихистком мого порятунку!

3 Бо ти моя скеля й твердиня, і заради ймення свого ти провадитимеш мене і скеровуватимеш!

4 Ти витягнеш з пастки мене, що на мене таємно поставили, бо ти сила моя!

5 У руку твою доручаю я духа свого, і ти мене визволиш, Господе, Боже правди!

6 Я зненавидів усіх, хто шанує бовванів марних, я ж сподіваюся на Господа.

7 Я радітиму та тішитимуся в ласці твоїй, що побачив ти лихо моє, що зглянувся

над журбою моєї душі,

8 і мене не віддав в руку ворога, на місці розлогому поставив ноги мої!

9 Помилуй мене, Господе, бо тісно мені, від лиха вже виснажилося моє око, душа моя й нутро моє,

10 бо скінчилося життя моє в смутку, а роки мої — у плачі, я ослаб через мій гріх, і виснажилися кістки мої!

11 Я для всіх ворогів своїх став посміховиськом, надто сусідам своїм, і страхіттям — знайомим моїм, хто бачить мене надворі, втікає від мене!

12 Я забутий у серці, немов той небіжчик, став я, немов та розбита посудина...

13 Бо чую багато перешіптування, страхання навколо, як вони разом на мене змовляються, воліють забрати душу мою,

14 я сподіваюся на тебе, о Господе, і кажу: "Ти мій Бог!"

15 В твою руку кладу свою долю, ти ж визволь мене від руки ворогів моїх і моїх переслідувачів!

16 Хай засяє обличчя твоє на твого раба, врятуй мене в ласці своїй,

17 Господе, щоб не бути мені осоромленим, що кличу до тебе! Хай осоромлені будуть безбожні, хай замовкнуть та йдуть до шеолу,

18 хай оніміють облудні уста, що промовляють огидне на праведного з пихою та зневагою!

19 Яка величезна твоя доброта, яку заховав ти для тих, хто боїться тебе, яку приготував для тих, хто на тебе сподівається перед людськими синами!

20 Ти їх у сховку обличчя свого заховаєш від людських тенет, ти їх від лихих язиків у наметі сховаєш!

21 Благословенний Господь, що виявив дивовижну ласку свою у твердинному місті!

22 А я промовляв збентежений: "Я відрізаний від очей тоїх!" Та ти вислухав голос благання мого, коли я до тебе кликав...

23 Любіть Господа, усі святі його, стереже Господь вірних, а гордому з лишком відплачує.

24 Будьте сильні і хай буде міцним ваше серце, усі, що сподіваються на Господа!

Псалми 31

1 Щасливий, кому подарований злочин, кому гріх пробачений,

2 щаслива людина, що не зарахує Господь їй гріх, що нема в її душі лукавства!

3 Коли я мовчав, спорохнявіли кістки мої в цілоденному плачу моему,

34 бо рука твоя вдень та вночі наді мною тяжіє, життєдайна волога моя перетворилася на літню посуху! Села.

5 Я відкрив тобі гріх свій і не сховав був провини своєї. Я сказав був: "Визнаю я провини свої перед Господом!" І ти пробачив мій гріх. Села.

6 Тому кожен побожний відповідного часу молитиметься до тебе, і навіть води великі не досягнуть його!

7 Ти покрови моя, ти від утиску мене стерегтимеш, ти огорнеш мене радістю

порятунку! Села.

8 "Я зроблю тебе мудрим, і навчатиму тебе на шляху, яким ти ходитимеш, я дам тобі пораду, моє око наглядає за тобою!"

9 Не будьте, як кінь, чи як мул нерозумні, що їх треба приборкати вуздечкою, перш ніж до себе наблизити.

10 Багато хвороб на безбожного, хто ж сподівається на Господа, той перебуває в ласці його!

11 Веселіться в Господі й тіштеся, праведні, співайте з радістю, всі щирі серцем!

Псалми 32

1 Співайте з радістю, праведні в Господі, бо щирим личить хвала!

2 Грайте на гуслах хвалу для Господа, заграйте йому на десятиструнній арфі,

3 заспівайте йому нову пісню під гучні звуки сурм,

4 бо щире Господнє слово, і кожній справі він вірний!

5 Любить він правду та суд справедливий, повна земля Господньої ласки!

6 Словом Господнім створене небо, а подихом вуст його — все його військо.

7 Воду морську збирає він, мов би до міху, безодні складає в коморах.

8 Хай боїться Господа вся земля, всі мешканці світу хай страшаться його,

9 бо сказав він — і сталося, наказав — і з'явилося.

10 Знищить Господь поганські задуми, понівечить думки народів,

11 а задум Господній навіки стоятиме, думки його серця — на вічні віки!

12 Щасливий той люд, що Богом у нього Господь, щасливий народ, що він обрав його на спадок собі!

13 Господь поглядає з небес і бачить усіх синів людських,

14 спостерігає з місця оселі своєї за всіма мешканцями землі.

15 Хто створив серце кожного з них, наглядає за їхніми вчинками!

16 Нема царя, що його велике військо врятує, не врятується велетень могутньою силою,

17 марно сподіватися на коня, могутня сила його не врятує,

18 ось око Господнє на тих, хто боїться його, хто сподівається на ласку його,

19 щоб рятувати життя їхнє від смерті, і щоб за час голоду їх підтримувати!

20 Душа наша сподівається на Господа, він наша допомога і щит наш,

21 бо ним радіє наше серце, бо на ймення святе його ми сподіваємося!

22 Хай твоя ласка, о Господе, буде на нас, бо ми сподіваємося на тебе!

Псалми 33

Псалом Давидів, коли він вдавав був причинного перед Авімелехом, що вигнав його, і той пішов.

1 Я повсякчас благословлятиму Господа, хвала йому завжди в устах моїх!

2 Душа моя хвалитиметься Господом, хай це чують слухняні та радіють!

3 Зі мною звеличуйте Господа, разом звеличимо ім'я його!
4 Шукав я був Господа, і він відгукнувся до мене, і від усіх небезпек мене визволив.
5 Придивіться до нього й засяєте, і не осоромляться ваші обличчя!
6 Убогий благав і Господь його вислухав та визволив від усіх негараздів.
7 Ангел Господній табором стає навколо тих, хто боїться його, і рятує їх.
8 Скуштуйте й побачте, який добрий Господь, щаслива людина, що сподівається на нього!
9 Бійтеся Господа, всі святі його, бо ті, що бояться його, нестатку не мають!
10 Левчуки бідні й голодні, а ті, хто шукають Господа, не матимуть нестатків.
11 Ходіть, діти, послухайте мене, страху Господнього я вас навчу!
12 Хто та людина, що любить життя, що радіє днями добрими?
13 Свого язика бережи від лихого, а вуста свої від підступних слів.
14 Відступи від лихого і добре роби, миру шукай і прагни його!
15 Очі Господні — на праведних, вуха ж його — на їхній крик,
16 Господне обличчя — на злочинців, щоб стерти їхню пам'ять на землі.
17 Коли праведні кличуть, то їх чує Господь, і з усіх утисків їхніх визволяє їх.
18 Господь до пригнічених серцем близький, і впокорених духом рятує.
19 Багато лиха для праведного, та з нього Господь його визволяє.
20 Він пильнує всі кістки його, і жодна з них не зламається!
21 Лихо безбожному смерть заподіє, і винними будуть усі, хто ненавидить праведного.
22 Господь визволить душу рабів своїх, і не будуть винними, хто прихилиться до нього!

Псалми 34

1 Судися, о Господе, з тими, хто судиться зі мною, воюй з тими, хто зі мною воює,
2 візьми малого й великого щита та стань на мій захист!
3 Дістань списа і замкни шлях моїм напасникам, скажи до моєї душі: "Я порятунок твій!"
4 Хай осоромлені будуть і хай зганьбляться ті, хто чатує на душу мою. Хай відступлять назад і хай осоромлені будуть ті, хто лихо мені задумує.
5 Бодай вони стали, немов та полова на вітрі, і ангел Господній хай їх жене.
6 Хай буде шлях їхній темний та слизький, і ангел Господній хай їх жене,
7 бо вони безпричинно тенета свої розставляють на мене, яму копають безвинно на душу мою!
8 Хай раптова загибель на нього спаде, і сітка його, яку він наставив, хай зловить його у нещастя, бодай він до нього упав!
9 А душа моя радітиме в Господі, звеселиться його допомогою!
10 Скажуть усі мої кістки: "Господе, хто подібний до тебе?" Ти рятуєш убогого від сильнішого за нього, покірного та бідаря від його грабіжника.
11 Свідки встають неправдиві, чого я не знав, питають мене,

12 віддають мені лихим за добро, осирочують душу мою!

13 А я, як вони хворіли були, одягався в верету, душу свою мучив постом, молитва ж моя поверталася на груди мої...

14 Чи приятель, чи то брат він для мене, та я ходив у жалобі, неначе по матері, був я засмучений і пригнічений...

15 А вони, як упав я, радіють та сходяться, напасники проти мене збираються, я ж не очікував те. Кричать і рвуть мене на шматки,

16 з дармоїдами та глузіями скрегочуть на мене своїми зубами...

17 Господе, чи довго ти спостерігатимеш за цим? Відверни мою душу від їхніх зубів, від отих левчуків — одиначку мою!

18 Я тебе прославлятиму на зборах великих, тебе вихвалю тим серед народу численного!

19 Хай з мене не зловтішаються ті, хто ворогує на мене безвинно, хай не кліпають очима ті, хто мене без причини ненавидить,

20 бо не про мир вони промовляють, а на смиренних у краї лихе задумують,

21 свої вуста на мене вони розтуляють, кажуть: "Ага, ага! Наші очі це бачили!"

22 Ти бачив це, Господе, не мовчи ж, Господе, не віддаляйся від мене!

23 Прокинься і встань на мій суд, Боже мій, Господе мій — на суперечку мою,

24 суди мене по своїй справедливості, Господе, Боже мій, і хай не зловтішаються наді мною,

25 хай не кажуть у серці своєму: "Ага, його маємо ми", — хай не кажуть вони: "Ми його проковтнули"...

26 Хай осоромляться всі, хто з мого нещастя радіє, бодай одягнуться в сором та в ганьбу, хто рота свого розтуляє на мене!

27 Хай співають та веселяться ті, хто сприяють мені, і хай промовляють завжди: "Хай буде звеличений Господь, що миру бажає своєму рабові!"

28 А язик мій щоденно звіщатиме правду твою, та прославлятиме тебе!

Псалми 35

Для диригента хору. Псалом раба Господнього Давида.

1 Грішне слово безбожного в серці моєму. Нема страху Божого перед очима його,

2 бо в очах своїх він до себе підлещується, щоб буцімто гріх свій знайти, щоб зненавидіти.

3 Слова його вуст — марнота й брехня, перестав він бути мудрим, щоб робити добро.

4 Беззаконня задумує він на постілі своїй, стає на шлях недобрий, не цурається злого.

5 Господе, аж до небес милосердя твоє, аж до хмар твоя вірність,

6 Твоя справедливість, немов гори Божі, твої суди — безодня велика, людину й худобу рятуюш ти, Господе!

7 Яка коштовна твоя ласка, о Боже, ховаються людські сини в тіні твоїх крил.

8 Вони з ситості оселі твоєї п'ють, і ти їх напуваєш з потоку своїх солодощів,
9 бо в тебе джерело життя, в твоєму світлі побачимо світло!
10 Продовж свою ласку на тих, хто знає тебе, а правду свою — на людей щирих
серцем!
11 Нога гордих хай не наступить на мене, і безбожна рука хай не штовхає мене!
12 Попадали там беззаконники, повалено їх, і встати не зможуть.

Псалми 36

1 Не розпалюйся гнівом своїм на злочинців, не май заздрості до беззаконних,
2 бо вони, як трава, будуть вмиють покошені, і мов та зелена билина зів'януть!
3 Сподівайся на Господа й добре роби, у правді живи на землі!
4 Хай Господь буде розкіш твоя, і він виконає твого серця бажання!
5 На Господа доручи шлях свій, на нього сподівайся, і він зробить,
6 немов світло, він зробить твою справедливість, а правду твою — немов полудень.
7 Чекай Господа мовчки і на нього сподівайся, не розпалюйся гнівом на того, кому
щастить на шляху його, на людину, що втілює лихі свої задуми.
8 Стримуйся від гніву і злобу відкинь, не розпалюйся люттю, щоб вчиняти лихе,
9 бо витяті будуть злочинці, а ті, хто сподіваються на Господа, землю впадкують!
10 Ще трохи й не буде безбожного, дивитимешся на місце його, а його там нема,
11 а покірні впадкують землю, і зарозкошують у мирі!
12 Лихе задумує безбожний на праведного, скрегоче на нього своїми зубами,
13 та Господь посміється з нього, бачить-бо він, що наближається його день!
14 Безбожні меча витягують та лука свого напинають, щоб звалити нужденного й
бідного, щоб порізати людей, які шляхом ходять прямим,
15 та ввійде їхній меч до їхнього власного серця, і зламані будуть їхні луки!
16 Краще мале та справедливе, ніж велике багатство багатьох безбожних,
17 бо зламані будуть руки безбожних, а справедливих Господь підтримує!
18 Знає Господь дні невинних, а їхня спадщина пробуватиме на віки,
19 за лихоліття не будуть вони осоромлені, і за днів голоду ситими будуть.
20 Бо згинуть безбожні й вороги Господні, як овечий той лій розтопляться, в димі
зникнуть вони!
21 Позичає безбожний — і не віддає, а праведний ласку засвідчує та роздає,
22 бо благословенні від нього, успадкують землю, а прокляті, знищені будуть!
23 Від Господа кроки людини побожної стають впевненими, і він радіє за шлях її.
24 коли ж упаде, то не буде покинута, бо руку її підтримує Господь.
25 Я був молодий і постарів, та не бачив я праведного, щоб полишений був, ні
нащадків його, щоб хліба просили.
26 Кожен день виявляє він милосердя та позичає, і над нащадками його
благословення.
27 Ухиляйся від лихого, добро роби та й живи повік!
28 Бо любить Господь справедливість, і він не покине тих, хто бога боїться, вони

будуть завжди під захистом, а нащадки безбожних згинуть!

29 Успадкують праведні землю, і житимуть на ній повік.

30 Вуста праведного кажуть мудрість, язик же його промовляє правду,

31 Закон Бога його в нього в серці, ноги його не спіткнуться.

32 А безбожний чатує на праведного, пильнує вбити його,

33 та Господь не залишить його в руках того, і неправедним не оголосить його, коли судитиме.

34 Сподівайся на Господа, тримайся шляху його, і він звеличить тебе, щоб успадкувати землю, і ти бачитимеш, як понижені будуть безбожні.

35 Я бачив безбожного, що вселяв страх, що розрісся, немов саморосле зелене дерево,

36 та він зник, і нема його, і шукав я його, та не знайшов!

37 Бережи невинного та дивися на праведного, бо людині мирній належить майбутнє,

38 всі ж відступники знищені будуть, і в безбожних не буде майбутнього!

39 А порятунок праведних від Господа, він їхня твердиня за час лихоліття,

40 Господь їм допоможе та їх врятує, визволить їх від безбожних і збереже, бо сподівалися на нього вони!

Псалми 37

Псалом Давидів. На пам'ятку.

1 Господе, не карай мене в гніві своєму і не завдавай мені кари в своєму невдоволенні,

2 бо прошили мене твої стріли, і рука твоя тяжко на мене спустилася...

4 Від гніву твого нема живого місця на тілі моєму, нема спокою в кістках моїх через мій гріх,

5 бо провини мої переросли мою голову, як великий і непосильний тягар,

6 смердять та гниють мої рани з дурості моєї...

7 Я скорчений, зігнувся до землі, і весь день тиняюся в сумутку,

8 бо нутро моє все горить, і в тілі моєму нема живого місця...

8 Обезсилений я й дуже змучений, плачу у розпачі серця свого...

9 Господе, всі бажання мої перед тобою, не сховалося зітхання моє від тебе.

10 Калатає серце моє, полишила мене моя сила, навіть в очах мені потемніло...

11 Друзі мої й мої приятелі поставали здаля від лиха мого, а ближні мої поставали поодаль...

12 Тенета розставили ті, хто чатує на душу мою, а ті, хто бажає нещастя мені, проклинають, і весь день думають про зраду!

13 А я, мов глухий, вже не чую, і мов той німий, який вуст своїх не розтуляє...

14 Я став, мов людина, що нічого не чує, і в вустах своїх оправдання не маю,

15 бо на тебе сподіваюся я, Господе, і ти відповіси, Господе, Боже мій!

16 Бо сказав я: "Хай не втішаються наді мною, хай не піднесуться вони понад мене,

коли послизнеться нога моя!"

17 Бо я до занепаду готовий, і переді мною завжди недуга моя,

18 бо провину свою визнаю, побиваюсь гріхом своїм я!

19 Мої вороги живуть та міцніють, і без причини збільшується моїх недругів...

20 Ті ж, хто відплачує лихим за добро, повстали на мене, бо прагну я до добра...

21 Не покинь мене, Господе, Боже мій, не віддаляйся від мене,

22 поквася мені на допомогу, Господе, ти порятунок мій!

Псалми 38

Для диригента хору. Єднотна. Псалом Давидів.

1 Я сказав: "Пильнуватиму я шляхи свої, щоб своїм язиком не грішити, накладу я вуздечку на вуста свої, поки переді мною безбожний".

2 Онімів я в мовчанні, замовк про добро, а мій біль ставав нестерпним.

3 Розпалилося серце моє у моєму нутрі і я у вогні від моїх думок... Я сказав своїми вустами:

4 Повідом мене, Господе, про кінець мій та про днів моїх міру, яка то вона, щоб знати, коли я помру!

5 Ось відміряв долонею ти мої дні, а мій вік як ніщо проти тебе, бо кожна людина жива, всього лиш марнота! Села.

6 Як тінь, ходить людина, клопочеться, тільки на марне. Громадить вона, та не знає, хто звозити буде оте!

7 А зараз на що маю сподіватися, Господе? Сподівання моє — на тебе воно!

8 Від усіх моїх гріхів ти визволи мене, не роби з мене посміховисько для нерозумного!

9 Онімів я та вуст своїх не розтуляю, бо ти те зробив,

10 забори з мене руку свою, бо я гину...

11 Ти караєш людину докорами за беззаконня, ти знищив все мило для неї, як міль. Кожна людина насправду марнота! Села.

12 Вислухай, Господе, молитву мою, почуй благання моє, не будь мовчазний до моєї сльози, бо приходитько я в тебе, мандрівник, як батьки мої всі!

13 Відверни гнів від мене, щоб я зміцнівся, перше ніж відійду назавжди!

Псалми 39

Для диригента хору. Псалом Давидів.

1 Я був непохитний у сподіваннях на Господа, і він нахилився до мене, і благання моє почув.

2 Він витяг мене з болота, із смертельної ями мене дістав, поставив на скелі ноги мої, зробив мої кроки впевненими,

3 і дав пісню нову в мої вуста, для нашого Бога хвалу, хай бачать усі та страх мають, і хай сподіваються на Господа!

4 Щаслива людина, що сподівається на Бога, і не пристає до зухвалих та тих, що до брехні схиляються!

5 Багато вчинив ти, о Господе, Боже мій, твої чуда й думки твої тільки про нас, нема тобі рівного! Я жадав би все це показати й про це розповісти, та його не злічити все.

6 Ти відкрив мені вуха, ти від жертв і дарів відмовився, цілопалення й жертви за гріх не жадав.

7 Тоді я сказав: "Ось я прийшов із сувоєм, що в ньому про мене написано.

8 Я прагну, мій Боже, твою волю виконувати, і Закон твій у серці моєму.

9 Я проповідував правду серед великої громади, не стримуючи своїх вуст. Господе, ти знаєш це.

10 Справедливість твою не ховав я в середині серця свого, про вірність твою та порятунок твій я звіщав, не приховував я про ласку твою та про правду твою серед громади великої.

11 Тому, Господе, не стримуй милосердя свого від мене, а ласка та правда твоя хай завжди мене стережуть,

12 бо нещастя без ліку мене оточили, провини мої мене наздогнали, вони численнішими стали за волосся на моїй голові, так що й осягнути не можу, і серце моє зомліло...

13 Невже, Господе, не врятуєш мене. Поквапся ж, Господе, на допомогу мені.

14 Хай осоромлені будуть, і хай червоніють усі, хто шукає смерті моїй душі! Хай відступлять назад, і хай осоромлені будуть, хто бажає для мене лихого!

15 Бодай скам'яніли від сорому ті, хто каже до мене: "Ага! Ага!"

16 Хай тішаться та веселяться тобою всі ті, хто шукає тебе та хто любить твій порятунок, хай завжди кажуть: "Звеличуйся Господе!"

17 А я вбогий та бідний, за мене подбає Господь. Не затримуйся, Боже мій, моя допомога і захист мій!"

Псалми 40

Для диригента хору. Псалом Давидів.

1 Щасливий, хто дбає про вбогого, в день нещастя Господь порятує його!

2 Господь берегтиме його, щоб жила душа його, буде щасливий такий на землі, і він не видасть його на поталу його ворогам!

3 На ложі недуги додасть йому сили Господь, все ложе йому перемінить у недуги його.

4 Я промовив був: "Господе, змилуйся наді мною, вилікуй душу мою, бо я перед тобою згрішив!"

5 Вороги мої кажуть на мене лихе: "Коли він помре та згине ім'я його?"

6 А коли хто приходить навідати, мовить марне. Його серце помічає для себе лихе, і як вийде надвір, то скаже про те...

7 Всі мої вороги між собою шепочуться на мене, на мене лихе замишляють:

8 "Лихо тисне його, а що він зліг, то вже не встане!"...

9 Навіть приятель мій, на якого я сподівався, що мій хліб споживав, підняв проти мене п'яту!

10 Але, Господе, помилуй мене, підійми мене, і я їм відплачу,

11 із того довідаюся, що ти любиш мене, коли наді мною не сурмитиме мій ворог.

12 Ти підтримав мене, через невинність мою, і перед обличчям своїм ти поставиш навіки мене!

13 Благословенний Господь, Бог Ізраїлів, від віку й до віку! Амінь і амінь!

Псалми 41

Для диригента хору. Псалом навчальний, синів Кореевих.

1 Як лине той олень до водних потоків, так лине до тебе, о Боже, душа моя,

2 душа моя спрагла Бога, Бога Живого! Коли я прийду і стану перед Боже обличчя?

3 Сльоза моя стала для мене поживою вдень та вночі, коли кажуть мені весь день: "Де твій Бог?"

4 Як про це пригадаю, то душу свою виливаю, як я з численним людом ходив, і водив їх до оселі Божої, під радісні вигуки і хвалу святкового натовпу...

5 Чого, душе моя, ти сумуєш, і чого ти в мені непокоїшся? Сподівайся на Бога, бо я йому ще дякуватиму за порятунок його!

6 Мій Боже, душа моя в мені тужить, бо я пам'ятаю про тебе з йорданських земель і з Гермону, і з гори Міцар.

7 Кличе безодня безодню під гуркіт твоїх водоспадів, усі хвилі твої валами перейшли наді мною.

8 Вдень виявляє Господь свою милосердя, вночі ж його пісня зі мною, молитва до Бога мого життя!

9 Звернуся до Бога: "Ти Скеле моя, чого ти про мене забув?" Чого я блукаю сумний через утиск ворожий?

10 Ніби кістки ламають мені, коли вороги мої лають мене, коли кажуть мені весь день: "Де твій Бог?"

11 Чого, душе моя, ти сумуєш і чого ти в мені непокоїшся? Сподівайся на Бога, бо я йому ще дякуватиму за порятунок його, мого Бога!

Псалми 42

1 Розсуди мене, Боже, й візьмися за справу мою з людьми невірними, визволь мене від людини брехливої та кривдника!

2 Бо ти, Боже, твердиня моя, чого ж ти покинув мене? Чого я блукаю сумний через утиск ворожий?

3 Пошли своє світло та правду свою, вони мене будуть провадити, вони запровадять мене до твоєї святої гори та до місць пробування твого.

4 І прийду я до жертовника Божого, до Бога розради і втіхи моєї, і під арфу

хвалитиму тебе, Боже, Боже мій!

5 Чого, душе моя, ти сумуєш і чого ти в мені непокоїшся? Сподівайся на Бога, бо я йому ще дякуватиму за порятунок його, мого Бога!

Псалми 43

Для диригента хору. Псалом навчальний синів Кореевих.

1 Боже, своїми вухами ми чули, наші батьки нам розповідали, що великі ти справи зробив за днів їхніх, за днів давніх.

2 Ти вигнав поганів своєю рукою, а їх осадив, знищив народи, а їх ти поширив!

3 Не мечем бо своїм вони землю посіли, і не руками своїми, а твоєю правицею, твоєю силою та світлом обличчя твого, бо ти їх обрав!

4 Ти Цар мій, о Боже, звели, щоб порятунок прийшов для Якова.

5 Тобою поб'ємо своїх ворогів, ім'ям твоїм топтатимемо повсталих на нас,

6 бо я сподіватимуся не на лука свого і на меч свій,

7 а ти нас врятуєш від супротивників наших, і наших ненависників осорочиш!

8 Ми хвалимося Богом щодня, і повіки ім'я твоє славимо. Села,

9 Але ти покинув і нас осоромив, вже не виходиш ти з нашим військом.

10 Ти зробив, що перед ворогом ми втікаємо, а наші ненависники грабують наш маєток...

11 Ти віддав нас на поїд, немов тих овечок, і нас розпорошив серед народів,

12 Ти за безцінь продав свій народ, не маючи з того прибутку!

13 Ти нас нашим сусідам віддав на зневагу, на наругу та посміховисько для наших околиць.

14 Ми стали за приказку для поган, і головою хитають народи на нас...

15 Переді мною щоденно безчестя моє, і сором вкриває обличчя моє,

16 через голос того, хто лає мене й проклинає, через ворога й месника...

17 Прийшло було все це на нас та ми не забули про тебе і заповіт твій не порушили,

18 не відступило назад наше серце і не відхилився наш крок від твого шляху!

19 Хоч у місце шакалів ти виштовхав нас, і накрив був нас смертною тінню,

20 чи ж тоді ми забули ім'я Бога нашого, і руки свої простягли до Бога чужого?

21 То ж про те Бог довідається, бо знає він таємниці серця,

22 що нас б'ють за тебе щоденно, пораховано нас, як овечок жертовних...

23 Прокинься ж, чого ти, Господе, спиш? Прокинься, не кидай назавжди!

24 Для чого обличчя своє ти ховаєш, забуваєш про нашу недолю та утиски наші?

25 Бо душа наша дісталася пороху, а живіт наш припав до землі...

26 Устань же на допомогу нам, і викупи нас через ласку свою!

Псалми 44

Для диригента хору. Лілеї. Псалом навчальний синів Кореевих. Пісня любові.

1 Моє серце бринить добрим словом, і я промовляю: "Для Царя моя пісня, мій язик

мов перо вмілого писаря!

2 Ти кращий від людських синів, у твоїх устах розлита краса та добро, тому благословив Бог навіки тебе.

3 Прив'яжи до стегна свого, Сильний, свого меча, красу свою та велич свою.

4 І в величі своїй сідай, та й верхи мчи за справи правди, покори та справедливості, і навчить тебе справ, що наганяють страху, правиця його!

5 Твої стріли гострі, вони націлені в серце царських ворогів, від них перед тобою народи попадають.

6 Престол твій, о Боже, на вічні віки, берло правди — берло царства твого.

7 Ти полюбив справедливість, а беззаконня зненавидів, тому намастив тебе Бог, твій Бог, оливою радості понад друзів твоїх.

8 Миро, алое й касія — весь одяг твій, а з палат із слонової кістки звуки струн тебе звеселяють.

9 Серед скарбів твоїх — царські дочки, по правиці твоїй стала цариця в офірському щирому золоті.

10 Слухай, дочко, й дивися, нахили своє вухо, і забудь свій народ та оселю батька свого!

11 Цар жадатиме твоєї краси, бо він твій Пан, а ти до землі йому кланяйся.

12 А тирська дочка прийде з подарунками, ласки твоєї шукатимуть найбагатші з народу.

13 Вся в пишноті, входить всередину царська дочка, одяг її гаптований золотом.

14 Вбрану в майстерно гаптований одяг, провадять її до Царя, а за нею дівчат, її подруг, до тебе ведуть.

15 З тріумфом і під радісні вигуки, провадять їх у царські палати.

16 Замість батьків твоїх будуть сини твої, їх по всій землі ти поставиш володарями.

17 Я згадуватиму ім'я твоє для всіх поколінь, і народи по вічні віки тебе славитимуть!"

Псалми 45

Для диригента хору. Псалом синів Кореєвих. Аламот. Пісня.

1 Бог для нас — охорона та сила, допомога в неволі, що часто трапляється,

2 тому ми не лякаємося, як трясеться земля, і коли гори зсуваються в серце морів!

3 Шумлять і киплять його води, через велич його гори тремтять. Села.

4 Водні потоки веселять місто Боже, найсвятіше місце пробування Всевишнього.

5 Бог серед нього, хай не похитнеться, Бог допоможе йому, коли ранок настане.

6 Шуміли народи, хиталися царства, а він голос подав свій і розтала земля.

7 З нами Господь Саваот, наша твердиня Бог Якова. Села.

8 Ідіть, оглядайте справи Господні, які руйнування вчинив на землі!

9 Аж до краю землі зупиняє він війни, ламає він луки і трощить списи, палить вогнем колісниці!

10 "Вгамуйтеся та знайте, що Бог я, піднесусь між народами, піднесусь на землі!"

11 З нами Господь Саваот, наша твердиня Бог Якова! Села.

Псалми 46

Для диригента хору. Псалом синів Кореевих.

- 1 Всі народи, плещіть у долоні, вигукуйте Богові голосом радості,
- 2 грізний бо Всевишній Господь, Цар великий всієї землі!
- 3 Він поганські народи підкорює нам, і кладе нам під ноги,
- 4 Він нашу спадщину для нас обирає, велич для Якова, що його полюбив. Села.
- 5 Бог виступає під радісні вигуки, Господь — під звуки рога.
- 6 Співайте Богові нашому, співайте, співайте Цареві нашому, співайте,
- 7 бо Бог — Цар усієї землі, співайте навчальний псалом!
- 8 Бог зацарював над народами, Бог сів на святому своєму престолі!
- 9 Зібралися володарі народів з народом Бога Авраамового, як Божі щити на землі, між ними звеличений він!

Псалми 47

Пісня. Псалом синів Кореевих.

- 1 Великий Господь і прославлений вельми у місті нашого Бога, на святій своїй горі!
- 2 Прекрасна країна, розрада всієї землі, — то гора Сіон, на північних околицях, місто Великого Царя!
- 3 Бог у храмах своїх, за твердиню він знаний.
- 4 Бо царі ось зібралися разом,
- 5 але, як побачили, то здивувалися, полякалися та й порозбігалися...
- 6 Огорнув їх там страх, немов біль породіллю.
- 7 Ти східним вітром розбив кораблі таршіські.
- 8 Як ми чули, так і бачили в місті Господа Саваота, у місті нашого Бога. Бог міцно поставить навіки його! Села.
- 9 Обмірковували ми, Боже, ласку твою серед храму твого.
- 10 Як ім'я твоє, Боже, так слава твоя аж до краю землі, справедливості повна правиця твоя!
- 11 Хай веселиться гора Сіон, Юдині дочки хай тішаться через твоє правосуддя.
- 12 Обійдіть навколо Сіону і полічіть його вежі,
- 13 зверніть увагу на вал його, висоту палат його обміряйте, щоб розповісти поколінню наступному,
- 14 бо цей Бог — наш Бог на вічні віки, він вестиме нас аж до смерті!

Псалми 48

Для диригента хору. Псалом синів Кореевих.

- 1 Слухайте це, всі народи, візьміть до вух, усі мешканці світу
- 2 і людські сини, і весь рід людський, і всі багаті та вбогі,

3 мої уста промовлятимуть мудрі слова, думка ж серця мого — розумні речі,
4 до приповіді нахилю своє вухо, розв'яжу свою загадку лірою!
5 Чому маю боятися в день лихоліття, як оточить мене несправедливість моїх ворогів,
6 які покладаються на багатство своє, і своїми статками хваляться?
7 Але жодна людина не зможе викупити брата, не дасть його викупу Богові,
8 бо ціна викупу їхніх душ надто велика, і навіки несплачена буде,
9 щоб міг він жити вічно й не бачити могили!
10 Та люди побачать, що мудрі помирають так само, як гинуть невіглас та неук, і лишають для інших багатство своє...
11 Вони гадають, ніби оселі їхні навіки, їхні помешкання — з роду в рід, іменами своїми називають свої володіння,
12 та не залишається в пошані людина, подібна худобі, що гине!
13 Такий шлях тих, що на себе покладаються, та тих, що наслідують їхню думку. Села.
14 Вони, немов вівці, зійдуть до шеолу, і смерть пастиме їх, а праведники запанують над ними від рання. Їхній образ зникне, шеол стане помешканням їхнім...
15 Та визволить Бог мою душу із влади шеолу, бо він мене прийме! Села.
16 Не лякайся, коли багатіє людина, коли збільшується слава оселі її,
17 бо, помираючи, не забере вона нічого з собою, її слава не піде за нею!
18 Хоч і мала вона, за життя свого, схвалення в серці своєму, і була шанована у процвітанні своєму,
19 все ж прийде до роду батьків своїх, що світла вони не побачать ніколи!
20 Людина шанована, що розуміння не має, подібна худобі, що гине!

Псалми 49

1 Став промовляти Господь, Бог над Богам, і землю покликав від сходу сонця і аж до заходу його.
2 Із Сіону, вершини краси, Бог явився у променях!
3 Прийшов наш Бог, і не буде мовчати. Палючий вогонь перед ним, а навколо нього сильна буря!
4 Він покличе згори небеса і землю, щоб народ свій судити.
5 Зберіть до мене побожних моїх, що над жертвою склали угоду зі мною.
6 І небеса повідомлять правду його, що Бог — він суддя. Села.
7 "Слухай же, мій народе, бо ось промовлятиму я. Ізраїлю, я свідчитиму проти тебе. Я Бог, твій Бог!
8 Я картатиму тебе не за жертви твої, бо переді мною завжди твої цілопалення,
9 не візьму я бичка з твоєї господи, ні цівів із кошар твоїх,
10 бо належить мені вся лісова звірина та худоба із тисячі гір,
11 Я знаю все птаство гірське, і звір польовий при мені!
12 Якби був я голодний, тобі б не сказав, бо моя вся земля і все, що на ній!

13 Чи я м'ясо бичків споживаю, і чи п'ю кров цапів?
14 Принось Богові в жертву подяку, і виконуй свої обітниці Всевишньому,
15 звернися до мене в день утиску, і я врятую тебе, ти ж прославиш мене!"
16 А до грішника Бог промовив: "Чого про устами мої розповідаєш, і чого заповіт мій на устах своїх носиш?
17 Ти ж науку зненавидів, і поза себе слова мої викинув.
18 Ти приятелював із злодіями, і з перелюбниками водився.
19 Свої уста пускаєш на лихе, і язик твій прилип до брехні.
20 Ти сидиш і на брата свого наводиш наклеп, поголоски пускаєш про сина своєї матері...
21 Оце ти робив, я ж мовчав, і ти думав, що я такий самий, як ти. Тому картатиму тебе, і викладу все перед очі твої!
22 Усвідомте ж це ви, що забуваєте Бога, щоб я не схопив, бо не буде кому врятувати!
23 Хто жертву подяки приносить, той шанує мене, і хто на шлях свій зважає, Божий порятунок йому покажу!"

Псалми 50

Для диригента хору. Псалом Давидів, коли до нього прийшов пророк Натан, як Давид увійшов був до Вірсавії.

1 Помилуй мене, Боже, з великої ласки твоєї, і з великого милосердя свого загладь беззаконня мої!
2 Ретельно обмий мене з мого беззаконня, й очисти мене від мого гріха,
3 бо свої беззаконня я знаю, а мій гріх завжди переді мною.
4 Тобі, одному тобі я згрішив, і перед очима твоїми лукаве вчинив, тому справедливий ти будеш у словах своїх, бездоганний у суді своєму.
5 Отож, я в беззаконні народжений, і в гріху зачала мене мати моя.
6 Ти ж полюбив правду в глибинах, і в таємних речах виявляєш мудрість мені.
7 Очисти ісопом мене, щоб був я чистий, обмий мене, щоб став біліший від снігу.
8 Дай відчути мені втіху та радість, щоб раділи кістки, що ти потрощив.
9 Обличчя своє заховай від гріхів моїх, і всі беззаконня мої загладь.
10 Зроби мені чисте серце, Боже, і непохитного духа в моєму нутрі віднови.
11 Не відкидай мене від свого обличчя, і не відбирай свого духа святого від мене.
12 Поверни мені радість порятунку твого, і з лагідним духом підтримай мене.
13 Я навчатиму злочинців шляхів твоїх, щоб навернулися грішні до тебе.
14 Визволь мене від переступу кровного, Боже, Боже порятунку мого, хай славить язик мій твою справедливість!
15 Господе, відкрий мої уста, щоб язик мій промовляв тобі хвалу,
16 бо ти жертви не прагнеш, а як принесу цілопалення, то не любе воно тобі буде.
17 Жертва Богові — надломлений дух. Серцем надломленим та впокореним ти не зневажиш, Боже!

18 Ощаслив своїм благоволінням Сіон, збудуй мури для Єрусалиму,

19 тоді ти полюбиш цілопалення та жертви, принесені тобі в праведності, тоді покладуть на твій вітвар телят!

Псалми 51

Для диригента хору. Псалом навчальний Давидів, як прийшов був ідумеянин Доег та й Саулові був оповідав, і до нього сказав: "Давид увійшов до будинку Авімелеха".

1 Чого хвалишся лихом, сильний? Весь день Божя ласка зі мною.

2 Язик твій, як та бритва вигострена, задумує лукавство, переповнений брехні!

3 Ти лихе полюбив над добро, а брехню — більше за правдиві слова. Села.

4 Твої слова тільки на шкоду, о, язик ти брехливий!

5 Отож, Бог зруйнує назавжди тебе, викине й вирве з намету, викоринить тебе із країни життя. Села.

6 І побачать це праведні й боятимуться, і будуть вони сміятися з нього.

7 Ось людина, що Бога не робить своєю твердинею, та покладається на велике багатство своє, втікає до злого свого...

8 А я як зелена оливка у Божій оселі, сподіваюся на Божу ласку на вічні віки!

9 Славитиму вічно тебе за справи твої, і про добре ймення твоє звіщатиму побожним твоїм!

Псалми 52

Для диригента хору. Махалат. Навчальний псалом. Давидів.

1 Безглуздий каже у серці своєму: "Нема Бога!" Зіпсувалися вони, вчиняють несправедливо й огидно, нема добродієць!...

2 Бог поглядає з неба на людських синів, щоб побачити, чи є там розумний, що Бога шукає.

3 Усі відступили, всі стали огидними, нема добродієць, нема жодного!...

4 Чи ж не розуміють оті лиходії, що мій люд поїдають, неначе той хліб? Вони не кличуть Бога!

5 Тоді перейнялися страхом вони, хоч страху не було, бо розкидав Бог кістки того, хто на тебе напав був. Ти їх осоромив, бо ними зневажив Господь!

6 Аби-то він дав із Сіону порятунк Ізраїлеві! Як долю свого народу поверне Господь, то радітиме Яків, втішатиметься Ізраїль!

Псалми 53

Для диригента хору. На струнних інструментах. Псалом навчальний Давидів, як зіфеяни прийшли були та сказали Саулові: "Ось Давид поміж нами ховається!"

1 Врятуй мене, Боже, йменням своїм, і міццю своєю мене оправдай!

3 Вислухай, Боже, молитву мою, нахили своє вухо до слів моїх вуст,

4 бо чужинці повстали на мене, насильники ж шукають моєї душі, вони Бога не

ставили перед собою. Села.

5 Ось Бог допомагає мені, Господь серед тих, хто підтримує душу мою.

6 Хай лихо повернеться на моїх ворогів, своєю правдою знищ їх.

7 Охоче я жертву тобі принесу, і добре ім'я твоє, Господе, славитиму,

8 бо мене воно визволило від усякого лиха, і я бачу занепад моїх ворогів!

Псалми 54

Для диригента хору. На струнних інструментах. Псалом навчальний Давидів .

1 Вислухай, Боже, молитву мою і від благання мого не ховайся!

2 Прислухайся до мене й дай мені відповідь, я завжди стривожений і місця собі не знаходжу,

3 від вигуків ворожих, від утисків грішного, бо лихо вони накликають на мене, і в гніві мене переслідують...

4 Тремтить моє серце в мені, опанували мною смертельні страхи,

5 Тремчу я в страху, і завжди стривожений...

6 І сазав я: "Коли б я мав крила, немов та голубка, то я полетів би шукати спокій!

7 Я полетів би й осів у далекій пустелі". Села.

8 Покваплюсь втекти перед вітром бурхливим та бурею...

9 Сплутай, Господе, та розділи їхню мову, бо в місті я бачив насилля та сварку.

10 І вдень і вночі вони ходять на мурах його, в ньому гріх та кривда,

11 в ньому нещастя, а з вулиць його не виходять насилля й брехня.

12 Бо ж не ворог паплюжить мене, це я витримав би, і не ненависник мій на мене повстав, я сховався б від нього,

13 але то ти, чоловіче, рівня мені, мій приятель близький і знайомий мені,

14 з ким любо провадив я щиру розмову, і ходив серед іншого люду в помешкання Боже...

15 Хай же впаде на них смерть, хай зійдуть вони до шеолу живими, і де б вони не були, їхнє нутро — то суцільне зло!

16 Я кличу до Бога, і Господь порятує мене.

17 І пори вечірньої, і вранці, і опівдні я благатиму, і він почує мене!

18 У мирі він визволить душу мою, щоб вона мала спокій від тих, що на мене повстали!

19 Бог почує, і відповість їм той, хто відвіку сидить на престолі, Села, бо нема спокути в них, і Бога вони не бояться,

20 ворог витягнув руки свої проти тих, що в злагоді жили з ним, він порушив угоду свою,

21 його вуста м'які, як масло, та сварка у серці його, від оливи ніжніші слова його, та вони як мечі ті оголені!...

22 Свій тягар поклади на Господа, і тебе він підтримає, він ніколи не дасть похитнутися праведному!

23 А ти їх, Боже мій, скинеш до ями глибокої! Люди брехні і вчинків кривавих,

бодай своїх днів вони не дожили навіть до половини, а я сподіваюся на тебе!

Псалми 55

Для диригента хору. Німа голубка вдалині. Золотий Давидів псалом, коли филистимляни захопили були його в Гаті.

1 Помилуй мене, Боже, бо топче мене людина, весь день воює зі мною та тисне мене!

2 Чатують мої вороги весь день, багато таких, що воюють затято зі мною!

3 Того дня, коли страх огортає мене, я сподіваюся на тебе,

4 я в Бозі хвалитиму слово його, сподіваюся на Бога, й не боюся, що людина мені заподіє?

5 Весь день вони біль приносять мені, усі їхні думки проти мене на лихо.

6 Слідкують, ховаються, пильнують вони мої стопи, чатуючи на душу мою.

7 Відкинь їх за їхній гріх, побий, Боже, народи у гніві своєму!

8 Тобі відомі поневіряння мої, помісти ж мої сльози перед собою, чи ж вони не записані в книзі твоїй?

9 Тоді мої вороги повтікають назад, того дня, як я кликатиму. Те я знаю, що Бог при мені,

10 і в Бозі я справу свою докінчу, докінчу я в Господі справу!

11 На Бога сподіваюся й не боюся, що людина вчинить мені?

12 На мені залишаються, о Боже, присяги тобі, для тебе я принесу жертви похвальні.

13 Ти врятував мою душу від смерті, то хіба ж ти дозволиш моїм ногам спіткнутися, щоб у світлі життя я ходив перед Богом?

Псалми 56

Для диригента хору. На спів: "Не знищ". Золотий псалом Давидів, коли він утікав від Саула в печеру.

1 Помилуй мене, Боже, помилуй мене, бо до тебе вдається душа моя, і в тіні твоїх крил я сховаюся, аж поки нещастя мине!

2 Я кличу до Бога Всевишнього, до Бога, що робить для мене добро.

3 Він пошле з небес і врятує мене, він осоромить того, хто чатує на мене. Села. Бог пошле свою ласку та правду свою на душу мою.

4 Знаходжуся я серед левів, що людських синів пожирають, їхні зуби як спис той та стріли, а їхній язик — гострий меч.

5 Піднімися ж, о Боже, над небо, а слава твоя — над усю землю!

6 Вороги приготували пастку для ніг моїх, душу мою нахилили, вони викопали вовчу яму для мене, і попадали в неї самі! Села.

7 Моє серце зміцнилося, Боже, зміцнилося серце моє, я славитиму тебе в піснях!

8 Прокинься ж, душе моя, прокинься арфо та цитро, я будитиму досвітню зорю!

9 Я тебе вихвалитиму, о Господе, серед народів, я співатиму тобі між племенами,
10 бо твоє милосердя — велике воно аж до неба, а правда твоя — аж до хмар!
11 Піднімися ж, о Боже, над небо, а слава твоя — над усю землю!

Псалми 57

Для диригента хору. На спів: "Не знищ". Золотий псалом Давидів.

1 Чи ж то справді спроможні ви, казати правду, чи людських синів правдиво судити?
2 Ваше ж серце на кривду, ви торуєте на землі шлях для насилля рук ваших.
3 Ще з лона материнського збилися зі шляху несправедливі, ще з утроби неньки заблукали на манівці,
4 їхня отрута така, як отрута зміїна, як отрута глухої гадюки, що вухо своє затуляє,
5 що не слухає голосу навіть вправних заклиначів!
6 Поруйнуй, Боже, зуби їхні в їхніх вустах, левчукам розбий, Господе, щелепи,
7 хай вони зникнуть, немов розлита вода, хай пов'януть вони, як трава на шляху,
8 бодай стали, немов той слимак, що в своєму слизі повзе, щоб сонця не бачили, як мертвий отой плід у жінки!
9 Перше ніж відчують тернину палаючу ваші горшки, хай буря її рознесе ще до того, як її підпалять!
10 А праведний втішатиметься, бо помсту побачить, у крові безбожного стопи свої він обмие!
11 І скаже людина: "Справді є нагорода справедливому, справді є Бог, що судить землю!"

Псалми 58

Для диригента хору. На спів: "Не знищ". Золотий псалом Давидів, коли послав був Саул, і стерегли його дім, щоб убити його.

1 Визволи мене від моїх ворогів, о мій Боже, від нападників моїх захисти!
2 Врятуй мене від злочинців кровожерливих,
3 бо ось причаїлися на душу мою, на мене збираються сильні, не моя в тому провина, о Господе, і не мій гріх!
4 Без моєї провини вони он збігаються та готуються, устань же назустріч мені та побач!
5 І ти, Господе, Боже Саваоте, Боже Ізраїлів, прокинься, щоб покарати всі поганські народи, і не помилуй нікого із зрадників злих! Села.
6 Надвечір вони повертаються, бігають по місту і скиглять, як собаки,
7 ось вони слова, як мечі, вивергають вустами своїми, промовляючи: "Та хто це почує"...
8 Але ти посмієшся з них, Господе, і всіх поган осорочиш!
9 Сило моя, я лину до тебе, бо ти, Боже, моя фортеця!

10 Мій Бог, переді мною його милосердя, Бог дасть мені потішитись падінням ворогів моїх!

11 Не вбивай їх, щоб народ мій цього не забув, міццю своєю розвій їх та приниж, о щит наш, Господе!

12 За гріх їхніх вуст, слова язика їхнього та за прокляття й брехню, що виходить від них, хай вони схоплені будуть у гордині своїй!

13 У гніві їх знищ, знищ і хай їх не буде, і хай знають вони, що царює Бог у Якові, аж до краю землі! Села.

14 Хай надвечір вони повертаються, хай бігають по місту і скиглять, як собаки.

15 Хай вони вештаються в пошуках їжі, і хай не знайдуть місця ночівлі.

16 А я співатиму про силу твою, радісно вранці хвалитиму ласку твою, бо для мене ти був дня недолі моєї твердинею й захистом!

17 Твердине моя, до тебе співатиму я, бо Бог — захист мій, милостивий мій Боже!

Псалми 59

Для диригента хору. На спів: "Лілея свідчення". Золотий псалом Давидів для навчання, коли він підпалив був Арам двох річок і Арам Цови, і коли повернувся Йоав і побив Едома в Солянній долині, дванадцять тисяч.

1 Боже, покинув ти нас та розпорошив, ти розгнівався був, повернися ж до нас!

2 Ти землею затряс, і її розірвав, з'єднай же уламки її, бо вона захиталася!

3 Ти зробив, що народ твій негаразди побачив, напоїв нас отруйним вином...

4 Ти дав прапора тим, хто боїться тебе, щоб збирались вони перед правдою. Села.

5 Щоб любі твої були визволені, відгукнися до нас, і своєю правицею допоможи!

6 У святині своїй Бог промовив: "Із задоволенням розділю я Сихем і долину Суккотську поміряю!

7 Належить мені Гілеад і Манасія, а Єфрем — шолом моїй голові, Юда ж — берло моє.

8 Моав — то моя умивальниця, на Едом взуттям своїм кину, над Филістимлянином вигукну переможно!"

9 Хто мене впровадить до міста твердинного, хто до Едому мене запровадить?

10 Хіба ж ти покинув нас, Боже, і серед нашого війська не вийдеш вже, Боже?

11 Допоможи ж нам проти ворога, бо марнота людська допомога!

12 Ми силу виявимо в Бозі, і він потопче ворогів наших!

Псалми 60

Для диригента хору. На струнних інструментах. Псалом Давидів.

1 Вислухай, Боже, благання моє, почуй молитву мою,

2 я кличу до тебе від краю землі, коли серце моє омліває! На скелю, що вища від мене, мене запровадь,

3 бо для мене ти став прихистком, вежею могутньою супроти ворога!

4 Хай я оселюся навіки в наметі твоєму, в укритті твоїх крил сховаюсяє. Села.
5 Бо ти, Боже, почув обітниці мої, ти дав спадщину тим, хто ймення твого боїться!
6 Додай днів цареві до днів його, продовж роки йому немов вічні віки,
7 хай він перед Божим обличчям пробуває навіки, хай твоя ласка та правда його стережуть!
8 А я співатиму завжди про ймення твоє, і буду виконувати щоденно свої обітниці!

Псалми 61

Для диригента хору. Для Єдугуна. Псалом Давидів.

1 Тільки від Бога чекай у мовчанні, о душе моя, від нього порятунок мій!
2 Тільки він моя скеля й порятунок мій, він твердиня моя, тому не похитнуся і не впаду!
3 Доки будете ви тиснути на людину? Як на мур, що ось упаде, немов паркан той похилений!
4 Вони тільки й думають, як зіштовхнути її з висоти, вони полюбили брехню. Благословляють своїми вустами, в своєму ж нутрі проклинають!... Села.
5 Тільки від Бога чекай у мовчанні, о душе моя, бо від нього сподівання моє!
6 Тільки він моя скеля і мій порятунок, він твердиня моя, тому не похитнуся!
7 У Бозі порятунок мій і слава моя, скеля сили моєї, у Бозі мій прихисток!
8 Мій народе, завжди сподівайся на нього, серце своє перед ним виливайте, Бог для нас прихисток! Села.
9 Насправді, людські сини — як той подих, людські сини — омана. Як узяти на вагу, то вони всі разом легші від пари!
10 Не сподівайся на утиск, і не пишайся грабунком. Не прив'язуйтеся серцем своїм до накопичення багатства!
11 Один раз Бог сказав, а двічі я чув, що сила у Бога!
12 І в тебе, о Господе, милосердя, бо відплачуєш кожному згідно вчинків його!

Псалми 62

Псалом Давидів, коли був він у Юдейській пустелі.

1 Боже, ти Бог мій, я шукаю від рання тебе, душа моя прагне до тебе, тужить тіло моє за тобою в країні пустельній і змученій без води...
2 Я так вдивляюся в святиню твою, щоб бачити силу твою і твою славу,
3 Краща бо ласка твоя за життя, тому мої вуста тебе прославляють!
4 Так я в житті своєму благословлятиму тебе, заради ймення твого свої руки підніматиму!
5 Насичується, ніби лоєм і товщем, душа моя, а вуста мої радісним співом хвалять тебе.
6 Як згадую тебе на постілі своїй, роздумую про тебе в сторожах нічних.
7 Ти став моїм захистом, в тіні ж твоїх крил я співатиму!

8 Пригорнулася до тебе душа моя, правиця твоя підтримує мене.
9 Вороги ж мою душу шукають для знищення, хай зійдуть вони до глибин земних,
10 хай віддані будуть на поталу мечам, бодай стали шакалам поживою!
11 А цар звеселиться в Бозі, матиме привід для гордості кожен, хто йому присягає,
будуть бо замкнуті уста брехунам!

Псалми 63

Для диригента хору. Псалом Давидів.

1 Вислухай, Боже, мій голос, як звертаюся я, захисти мою душу від жахів ворожих!
2 Захочай мене від змови злочинців, від невгамовної ватаги лиходіїв,
3 які нагостили свого язика, як меча, немов стрілою, пускають словом гірким,
4 щоб таємно стріляти в невинного, вони без страху підступно стрілятимуть у нього!...
5 Міцно тримаються своїх лихих намірів, змовляються пастки таємно розставити, і кажуть: "Хто їх бачитиме?"
6 Вони задумують лихе... Загинемо, як виконається задум їхній, бо глибоке нутро людини, її серце!
7 Але зробить Бог, що вразить раптово стріла їх,
8 і зробить, що їхній язик повернеться до них, і хитатимуть головою всі, хто погляне на них!...
9 І всі люди боятимуться, і розповідатимуть про справи Бога, і зрозуміють намір його!
10 І праведний Господом радітиме, і сподіватиметься на нього, і звеселяться всі щирі серцем!

Псалми 64

1 Уся земле, вигукуйте Богові:
2 "Тобі, Боже, належить слава в Сіоні, і обітниця тобі буде виконана!
3 Ти, що молитви вислуховуєш, всяке тіло до тебе приходить!
4 справи грішні стали сильніші від нас, ти наші гріхи пробачаєш!
5 Щасливий, кого обираєш ти та наближаєш, в оселях твоїх спочиватиме той! Ми наситимосся добром оселі твоєї, найсвятішим із храму твого!
6 Ти відповідаєш нам грізною правдою, Боже, Рятівнику наш, сподівання всієї землі та тих, що далеко в морі,
7 що гори ставиш своєю силою, підперезаний міццю,
8 що втихомирюєш гуркіт хвиль морських та галас народів...
9 І боятимуться ознак твоїх мешканці всієї землі. Ти звеселяєш країни сходу і заходу.
10 Ти відвідуєш землю та поїш її, ти збагачуєш щедро її, повний води потік Божий, ти збіжжя готуєш її, бо ти так задумав!

11 Ти ріллю її насичуєш вологою, вирівнюєш груддя її, пом'якшуєш дощами, ти благословляєш рослинність її!

12 Ти своїми благами рік увінчав, і стежки твої течуть добробутом!

13 Пасовиська пустельні насичені вологою, і радістю підперезалися узгір'я!

14 Луки одяглися отарами, а долини покрилися збіжжям, вигукують вони та співають!"

Псалми 65

1 Уся земле, вигукуйте Богові,

2 оспівуйте славетне його ім'я, честь для слави його покладіть!

3 Скажіть Богові: "Які твої вчинки грізні! Через силу велику твою, твої вороги піддадуться тобі,

4 вся земля впаде до ніг твоїх, і співатиме тобі, оспівуючи ймення твоє! Села.

5 Ідіть і погляньте на Божі справи, він грізний у вчинках проти людських синів!

6 Він на сушу перетворив море, вони перейшли річку пішки, і там раділи в ньому!

7 Він царює навіки своєю могутністю, очі його за народами спостерігають, хай не бунтують відступники! Села.

8 Благословляйте, народи, нашого Бога, голос хвали його дайте почути,

9 що зберіг при житті нашу душу, і не дав нозі нашій спіткнутися,

10 бо ти, Боже, нас випробував, ти нас перетопив, як срібло перетоплюється...

11 Ти нас до в'язниці впровадив, ти пута поклав нам на ноги,

12 Ти їздити дав був людині по головах наших, ми ввійшли до вогню й до води, але на широкі місця ти нас вивів!"

13 Увійду я до оселі твоєї з цілопаленнями, обітниці свої виконаю,

14 що їх промовив мій язик і сказали були мої уста в утиску моему!

15 Цілопалення з ситих телят піднесу тобі з димом кадильним від баранів, приготую биків із цапами. Села.

16 Ідіть, і послухайте, всі богобоязні, а я розкажу, що він зробив для моєї душі:

17 До нього я кликав устами своїми, і хвалив його моїм язиком!

18 Коли б беззаконня я бачив у серці своєму, то Господь не почув би мене,

19 але Бог почув і вислухав голос моєї молитви!

20 Благословенний Бог, який не відкинув моєї молитви і свого милосердя від мене!

Псалми 66

Для диригента хору. На струнних інструментах. Псалом. Пісня.

1 Хай Бог помилує нас, і хай поблагословить, хай засяє над нами обличчям своїм, Села,

3 щоб знали шлях твій на землі, для всіх народів твій порятунок!

4 Хай тебе вихваляють народи, о Боже, хай славлять тебе всі народи!

5 Хай веселяться й співають племена, бо ти правдою судиш і ведеш на землі

народи! Села.

6 Хай тебе вихваляють народи, о Боже, і хай славлять тебе всі народи!

7 Земля врожай свій дала, Бог поблагословив нас, наш Бог!

8 Хай благословляє нас Бог, і мешканці всієї землі хай бояться його!

Псалми 67

Для диригента хору. Псалом Давидів. Пісня.

1 Встане Бог і розпорошаться вороги його, і від обличчя його втечуть його ненависники!

2 Як дим зникає, так зникнуть вони, як топиться віск від вогню, отак несправедливі згинуть перед Божим обличчям!

3 А праведні радітимуть, і втішатимуться перед Богом, і веселитися в радості будуть!

4 Співайте Богові, оспівуйте ймення його, рівняйте шлях тому, хто їде на хмарах, Господь йому ймення, перед ним веселіться!

5 Сиротам батько і вдовам суддя — то Бог у святому помешканні своєму!

6 Бог самотніх заводить в оселі, звільняє в'язнів з кайданів, а відступники мешкати будуть на випаленій сонцем землі!

7 Боже, коли перед народом своїм ти виходив, коли йшов ти пустелею, — Села —

8 то тряслася земля, також крапало небо було перед Богом, Сінай тремтів перед Богом, Богом Ізраїля!

9 Дощ щедро пускаєш ти краплями, Боже, поставив ти міцно свій змучений спадок.

10 У ньому сиділо твоє багатолюддя, у своїй доброті приготував ти його для бідного, Боже!

11 Господь дає слово. Провісниць — сила велика.

12 Царі з військами втікають, а господині ділять здобич.

13 Коли ви спочивали між обійстями, то крила голубки переливалися сріблом, а пера — смарагдом і золотом.

14 Коли Всемогутній царів розпорошував на землі, то падав сніг на Цалмоні.

15 Гора Божа — Башанська гора, гора висока та Башанська.

16 Круті гори, чого заздрісно поглядаєте на ту гору, що Бог зажадав для помешкання свого, пробуватиме там Господь завжди?

17 Колісниць Божих десятки тисяч, тисячі незліченні, Господь із Сінаю прибув до святині.

18 Ти піднявся був на висоту, бранців набрав, узяв собі людей, як дарунок, і навіть тих, хто противляться, щоб мешкали в Господа Бога.

19 Благословенний Господь, нашу ношу щоденно він носить, Бог — наш порятунок! Села.

20 Бог для нас — Бог порятунку, і в Володаря Господа порятунок від смерті!

21 Але розтрощить Бог голову своїх ворогів, маківку, вкриту волоссям, того, хто в гріхах своїх ходить!

22 Промовив Господь: "Я спроваджу з Башану тебе, з глибин моря спроваджу,
23 щоб ти ногу свою мив у крові, щоб язик твоїх собак мав частину свою в ворогів!"
24 Походи твої, Боже, бачено, походи Бога мого у святині мого Царя:
25 Попереду йшли співаки, потому музики серед дівчат, що бряжчали на бубнах.
26 Благословляйте на зборах Господа Бога, ви, хто від джерел Ізраїля!
27 Там Веніамин молодий, їхній володар, князі Юди, їхні полки, князі Завулону,
князі Нефталима.
28 Твій Бог дає тобі силу, будь силою, Боже, того, кого нам даєш!
29 Із храму твого в Єрусалимі царі привезуть тобі подарунки.
30 Упоркор звірину в очереті, череду волів разом з телятами людськими, понищ
тих, хто зливками срібла милується, розжени ті народи, що прагнуть війни!
31 Прийдуть з Єгипту посли, і руки свої Куш простягне до Бога.
32 Царства землі, співайте Богові, оспівуйте Господа, — Села, —
33 що їздить в відвічному небі небес. Ось він загромить своїм голосом, голосом
гучним.
34 Визнайте Божу силу, велич його над Ізраїлем, а в хмарах потуга його!
35 Бог грізний у святинях своїх, Бог Ізраїлів він, що народові дає силу та міць, Бог
благословенний!

Псалми 68

Для диригента хору. На спів. Лілеї. Псалом Давидів.

1 Врятуй мене, Боже, бо води вже аж до душі підійшли!
2 Я загруз у багні глибокому, і нема опори мені, ввійшов я до водних глибин, і мене
понесла течія!
3 Я змучився кликати, висохло горло моє, очі мої втомилися виглядати Бога мого!...
4 Тих, хто мене без причини ненавидить, стало більше, як волосся на моїй голові,
набралися сили мої вороги, що безвинно мене переслідують, чого не грабував, те
повертаю!
5 Боже, ти знаєш дурощі мої, а гріхи мої перед тобою не сховані!
6 Хай через мене не матимуть сорому ті, хто на тебе сподіється, Госпode, Боже
Саваоте. Хай через мене не матимуть сорому ті, хто шукає тебе, Боже Ізраїлів,
7 бо я заради тебе зневагу ношу, ганьба покрила обличчя моє!...
8 Для братів своїх став я чужинцем, для синів своєї матері став чужим.
9 Ревність до оселі твоєї з'їдає мене, і зневага твоїх ненависників спадає на мене.
10 Я в пості виплакав душу свою, а це стало мені на зневагу...
11 За одяг одягнув я верету і за приказку став я для них.
12 Про мене балакають ті, хто в брамі сидить, і співають ті, хто п'янке попиває...
13 А моя молитва до тебе, Госпode, в сприятливий час. З великої ласки твоєї дай
мені відповідь про певність порятунку твого,
14 визволь з болота мене, щоб я не втопився, щоб я врятований був від своїх
ненависників та від глибоких вод!

15 Хай мене не залле водна течія, і хай глибочінь мене не проковтне, і хай своїх вуст не замкне наді мною безодня!

16 Відгукнися до мене, о Господе, в міру доброї ласки своєї, в міру безмежного свого милосердя звернися до мене,

17 і обличчя свого не ховай від свого раба, бо тісно мені, не барися ж, відгукнися до мене,

18 наблизься до моєї душі, порятуй же її, позбав від моїх ворогів мене!...

19 Ти знаєш наругу мою, мій сором та ганьбу мою, перед тобою всі мої вороги!

20 Моє серце зламала наруга і незагойна рана моя. Я чекав співчуття, та нема його, шукав я втішників, та не знайшов!

21 Жовчі поклали у хліб втіхи моєї, а в спразі моїй оцтом мене напували...

22 Бодай пасткою стала їм їхня трапеза, а їхні учти — тенетами,

23 бодай їхні очі потемніли, щоб їм не бачити, а їхні крижі хай завжди трясуться!

24 Вилий на них свою ревність, а полум'я гніву твого хай їх доганяє!

25 Хай їхнє село спустошене буде, хай мешканця в їхніх наметах не буде!

26 Бо кого ти був збив, вони переслідують, і збільшують муки пораненим тобою...

27 Додай же гріха на їхній гріх, щоб вони не ввійшли в справедливість твою,

28 Хай викреслені будуть із книги життя, і хай не будуть записані з праведними!...

29 А я бідний та хворий, але, Боже, порятунок твій мене зміцнить,

30 і я піснею хвалитиму ім'я Боже, співом вдячним його величатииму!

31 І буде для Господа краща вона від вола, від бика, що роги він має й копита роздвоєні.

32 Побачать слухняні й радітимуть, хто ж Бога шукає хай оживе ваше серце,

33 бо до вбогих Господь прислухається, і в'язнями своїми він не гордує!

34 Хай хвалять його небеса та земля, море й усе, що в них рухається,

35 бо врятує Бог Сіон, і збудує для Юди міста, і вони замешкають там, і впадкують його,

36 і нащадки рабів його посядуть його, і ті, хто любить ім'я його, в ньому житимуть!

Псалми 69

Для диригента хору. Псалом Давидів. На пам'ятку.

1 Боже, пришвидши мій порятунок, Господе, поквася, на допомогу мені!

2 Хай осоромлені будуть ті, хто шукає схопити душу мою! Хай подадуться назад, і хай осоромлені будуть усі, хто бажає для мене лихого!

3 Бодай повернулися з соромом ті, хто кажуть на мене: "Ага! Ага!"

4 Хай тішаться та веселяться тобою усі, хто шукає тебе, та хто любить порятунок твій, щоб завжди казали: "Хай звеличиться Господь!"

5 А я вбогий та бідний, поквася ж до мене, о Боже. Не затримуйся, Боже мій, бо ти моя допомога і мій захисник!

Псалми 70

1 До тебе вдаюся я, Господе, хай же не буду повік осоромлений!

2 Визволь мене, і в правді своїй збережи, нахили своє вухо до мене, і врятуй мене,

3 стань для мене за скелю прихистку, куди міг би я завжди сховатися! Ти наказав рятувати мене, бо ти скеля моя та твердиня моя!

4 Боже мій, визволь мене від руки беззаконного, від руки того, хто кривдить та гнобить мене,

5 бо ти, Володарю, сподівання моє, Господе, ти охорона моя від юнацького віку мого!

6 На тебе я опираюся від народження, від утроби моєї матері — ти охорона моя, в тобі моя слава завжди!

7 Я став багатом, як дивина, та ти надійний мій прихисток!

8 Весь день уста мої повні твоєї хвали і твого звеличення!

9 Не кидай мене на час старості, коли забракне сили мені, не полишай мене,

10 бо мої вороги проти мене змовляються, і сядуть між собою ті, що чатують на душу мою,

11 промовляючи: "Бог покинув його, доганяйте й хапайте його, бо нема, хто б його врятував!"...

12 Не віддаляйся, Боже, від мене, Боже мій, поквася ж на допомогу мені!

13 Хай осоромляться, хай позникають усі, хто ненавидить душу мою, бодай одяглися в наругу та в сором усі, хто прагне для мене лихого!

14 А я завжди на тебе сподіватимуся, і славу твою я примножуватиму!

15 Уста мої розповідатимуть про правду твою та про порятунок твій весь день, бо числа їх не знаю,

16 славитиму вчинки великі всевладного Господа, згадаю про правду твою, єдино твою!

17 Боже, навчав ти мене від юнацтва мого, і аж досі я звіщаю про чуда твої.

18 А ти, Боже, не кидай мене аж до старості та сивини, поки я не звіщу про сильну руку твою майбутньому поколінню, і кожному, хто ще прийде, про справи великі твої!

19 Бо твоя справедливість, о Боже, сягає аж до небес, Боже, що речі великі вчинив, хто рівний тобі?

20 Ти мені показав був великі та люті нещастя, та знов ти оживиш мене, і з безодень землі мене знову ти витягнеш.

21 Ти збільшиш велич мою, і знову втішиш мене!

22 А я під арфу тебе хвалитиму, твою правду, мій Боже, під гусла співатиму тобі, Святий Ізраїлів!

23 Хай співом радіють уста мої, бо співатиму тобі я та душа моя, яку ти врятував!

24 Весь день шепоче про правду твою мій язик, бо осоромлені всі, хто шукає лиха для мене!

Псалми 71

- 1 Боже, свої суди цареві подай, а свою справедливість для сина царевого,
- 2 хай він правдою судить народ твій, а вбогих твоїх — справедливістю!
- 3 Хай гори приносять народові мир, а пагорби — правду.
- 4 Він судитиме вбогих народу, допомагатиме бідним і тиснутиме гнобителя!
- 5 Боятимуться тебе з роду в рід, поки світить сонце та місяць!
- 6 Він зійде, як дощ на покоси, немов краплі, що зрошують землю!
- 7 Праведний буде цвісти в його дні, і буде спокій великий, аж поки світитиме місяць.
- 8 Він запанує від моря до моря, і від Ріки й аж до краю землі!
- 9 Мешканці пустель на коліна попадають перед обличчям його, а його вороги лизатимуть порох...
- 10 Царі Таршішу та островів дадуть дари, принесуть подарунки царі Шеви та Севи!
- 11 І впадуть перед ним усі царі, і служитимуть йому всі народи,
- 12 бо визволить він бідаря, що голосить, та вбогого, що нема йому допомоги!
- 13 Він змилується над убогим та бідним, і врятує їхні душі,
- 14 від кривди й насилля врятує їхню душу, їхня кров коштовною буде в очах його!
- 15 І він житиме, і дасть йому з золота Шеви, і завжди молитиметься за нього, і благословлятиме його кожного дня!
- 16 На землі буде збіжжя багато, на гірських вершинах зашумить, його плід буде, як ліванський ліс, і народ зацвіте по містах, як трава на землі!
- 17 Хай ім'я його буде навіки, хай зростає ім'я його, поки світить сонце, хай благословляються ним усі народи, що славлять його!
- 18 Благословенний Господь Бог, Бог Ізраїлів, єдиний, що чуда вчиняє,
- 19 і благословенне навіки його славетне ім'я, і хай його слава всю землю наповнить! Амінь і амінь!
- 20 Скінчилися молитви Давида, сина Єсея.

Псалми 72

- 1 Справді Бог добрий Ізраїлеві, Бог для щирих серцем!
- 2 Мої ноги ледь не спіткнулися, мало не послизнулися стопи мої,
- 3 бо лихим я заздрих, бачачи спокій безбожних,
- 4 у них здорове їхнє тіло, вони не мають смертельних мук,
- 5 вони не знають, що то є злидні, і разом з іншими людьми не зазнають страждань.
- 6 Тому то пиха їхню шию оздоблює, одягає їх в одяг насилля,
- 7 вилазять їм очі від жиру, бажання їхнього серця збулися,
- 8 сміються і кажуть злосливо про утиск, промовляють зухвало.
- 9 Свої вуста до неба підносять, а їхній язик по землі походить!...
- 10 Тому туди його люди звертаються, і щедро беруть собі воду
- 11 та й кажуть: "Хіба Бог те знає, і чи відомо Всевишньому,

12 як он ті безбожні й безпечні на світі збільшили багатство своє?"
13 Справді, даремно очистив я серце своє, і в невинності вимив руки свої,
14 і щодня я побитий, і щоранку покараний...
15 Коли б я сказав: "Промовлятиму, як вони", то зрадив би я поколінню синів твоїх.
16 І роздумував я, щоб збагнути оте, та незбагненне воно в очах моїх,
17 аж прийшов я в Божу святиню, і кінець їхній побачив.
18 Направду, ти їх на слизькому поставив, на спустошення кинув їх!
19 Вони в одну мить, спустошені, згинули, позникали в страху!
20 Немов сном після пробудження, ти Господе, образом їхнім зневажиш!
21 Бо болить моє серце, і коле в моєму нутрі,
22 а я немов дурний неук, що перед тобою худобою став!...
23 Та я завжди з тобою, ти тримаєш мене за правицю,
24 Ти водиш мене своєю порадою, і потому приведеш до слави!
25 Хто є мені на небесах, окрім тебе? А я при тобі на землі не бажаю нічого!
26 Гине тіло моє й моє серце, та Бог — скеля серця мого і доля моя навіки,
27 бо згинуть ось ті, хто віддаляється від тебе, знищиш ти кожного відступника!
28 А для мене близькість Бога — добро, на Володаря, на Господа свою певність
складаю, щоб звіщати про всі його вчинки!

Псалми 73

1 Нащо, Боже, назавжди ти нас залишив, чого розпалився твій гнів на отару твого пасовиська?
2 Згадай про громаду свою, яку ти віддавна набув, про плем'я спадку свого, що його ти був викупив, про ту гору Сіон, що на ній оселився,
3 підійми ж свої стопи до вічних руїн, бо ворог усе зруйнував у святині!...
4 Гарчали твої вороги у святині твоїй, умістили в ній знаки свої,
5 то було, наче хто догори підіймав був сокиру в гущавині дерева...
6 А нині по різьблених стінах її вони б'ють молотком та сокирою,
7 Святиню твою на вогонь віддали, збезчестили оселю ймення твого...
8 Сказали вони в серці своєму: "Зруйнуймо їх!" І спалили в краю всі місця Божих зібрань...
9 Наших знаків ми вже не бачимо, нема вже пророка, і між нами нема такого, хто знає, аж доки це буде...
10 Аж доки, о Боже, гнобителі знущатиметься, зневажатиме ворог навіки ім'я твоє?
11 Для чого притримуєш руку свою, тримаєш за пазухою правицю?
12 А ти ж, Боже, віддавна мій цар, великий твій порятунок серед землі!
13 Розділив ти був море своєю потугою, побив голови зміям на водах,
14 Ти левіятанові голову був потрощив, його ти віддав був на їжу народові пустельному.
15 Ти був висік джерело і потекла вода потоком, ти висушив ріки великі!

16 Твій день, а також твоя ніч, приготував ти світло та сонце,
17 всі кордони землі ти поставив, ти літо та зиму створив!
18 Господе, пам'ятай, що ворог лихословить тебе, а народ нерозумний ім'я твоє зневажає!
19 Не віддай звірині душі своєї горлиці, життя твоїх бідарів не забудь назавжди!
20 Згадай же про заповіт свій, бо темні закутки землі стали кублом насилля!
21 Хай не буде гноблений осоромленим, бідний та вбогий хай прославляють ім'я твоє!
22 Встань же, о Боже, судися за справу свою, пам'ятай про щоденну наругу свою від безглузлого!
23 Не забудь же про вереск твоїх ворогів та про галас бунтівників, що з кожним днем проти тебе зростає!

Псалми 74

Для диригента хору: "Не знищ!" Псалом Асафів. Пісня.

1 Славимо, Боже, тебе, славимо, бо близьке твоє ім'я! Розповідатимуть про твої дивовижні справи.
2 Коли прийде година означена, то я судитиму справедливо.
3 Розтопилася земля, і всі її мешканці, та опори її зміцнюю я. Села.
4 Я сказав до зухвалих: "Не втрачайте розуму", а до безбожників: "Не піднімайте рога!"
5 Не піднімайте рога свого догори, не промовляйте з пихою,
6 бо не від сходу, і не від заходу, і не від пустелі надійде підвищення,
7 адже судить Бог. Того він понижує, а того підвищує,
8 бо чаша в руці Господа, шумить вино в ній міцне. Він наливає з неї аж до гущі, усі ж беззаконні землі питимуть його та й вип'ють усе!
9 А я звіщатиму завжди, співатиму Богові Якова,
10 відрубаю всі роги безбожних, а роги праведного виростуть!

Псалми 75

Для диригента хору. На струнних інструментах. Псалом Асафів. Пісня.

1 Бог знаний у Юді, його ім'я велике в Ізраїлі!
2 У Салимі намет його, а помешкання його на Сіоні,
3 Він там поламав стріли лука, щита та меча, і війну зупинив! Села.
4 Ти світлом осяяний, величніший за гори відвічні.
5 Пограбовані відважні серцем, поснули вони своїм сном, а руки хоробрих зомліли...
6 Від твого картання, Боже Якова, поглухли візничий та кінь.
7 Ти грізний, і хто перед обличчям твоїм устоїть часу гніву твого?...
8 Звіщаєш ти суд із небес. Налякано стихає земля,
9 як встає Бог на суд, щоб врятувати всіх покірних землі! Села.

10 Навіть гнів людський тебе вихваляє, рештою ж гніву ти прикрасиш себе.

11 Давайте обітниці Господові, Богові вашому, і виконуйте їх усі, хто навколо, приносьте дарунки в страху.

12 Він дух вельмож упокорює, і страх наводить на земних царів!

Псалми 76

Для диригента хору. Для Єдугуна. Псалом Асафів.

1 Мій голос до Бога, я кличу, мій голос до Бога, він почує мене!

2 В день неолі моєї шукаю я Господа, вночі до нього рука моя простягнута і не терпне, не бажає душа моя бути втішеною.

3 Я згадую Бога й зітхаю, роздумую і мій дух умліває! Села.

4 Ти тримаєш повіки очей моїх, я побитий, і мій язик онімів...

5 Пригадую я про дні давні, про роки відвічні,

6 свою пісню вночі я пригадую, обдумую в серці своєму, і мій дух розуміння шукає.

7 Чи навіки покине Господь, і вже не вподобає?

8 Чи навіки зупинилася ласка його? Чи скінчилося слово його з роду в рід?

9 Чи Бог милувати позабув? Чи гнівом замкнув він своє милосердя? Села.

10 І промовив був я: "То страждання моє — стримування від мене правиці Всевишнього".

11 Пригадаю я вчинки Господні, як щось дивовижне, згадаю віддавна,

12 і думатиму про кожен твій вчинок, і про справи твої розповім!

13 Боже, святий твій шлях, котрий бог великий, як Бог наш?

14 Ти той Бог, що чуда вчиняє, ти виявив силу свою між народами,

15 Своєю рукою ти визволив люд свій, синів Якова й Йосипа! Села.

16 Тебе бачили води, о Боже, тебе бачили води й тремтіли, затряслися й безодні.

17 Лилася з хмар струмками вода, небо видало грім, тут і там твої стріли літали.

18 Загуркотів твій грім на небосхилі, блискавки освітили землю і здригнулася вона та затремтіла!

19 Через море твій шлях, а стежка твоя — через води великі, і не видно було твоїх стоп.

20 Ти провадив народ свій, немов ту отару, рукою Мойсея та Аарона.

Псалми 77

1 Послухай, мій люде, науки моєї, нахили своє вухо до слів моїх вуст,

2 хай я відкрию уста свої приповідю, хай стародавні прислів'я я висловлю!

3 Що ми чули і знали, і що розповідали батьки наші нам,

4 того не приховаємо від їхніх синів, розповідатимемо майбутнім поколінням про славу Господню і про силу його та дивовижні справи, які він робив!

5 Він поставив свідчення в Якові, а Закон поклав у Ізраїлі, про які наказав був він нашим батькам повідомити про них синів їхніх,

6 щоб знало про це покоління майбутнє, щоб розповідали сини, що будуть народжені, дітям своїм.

7 І вони сподіватимуться на Бога, і не забудуть справ Божих, і його заповіді берегтимуть.

8 І не стануть вони, немов їхні батьки, поколінням непокірним та бунтівним, поколінням, що серця свого не поставило міцно, і що дух його невірний Богові.

9 Сини Єфрема озброєні луками, повернули назад у день бою.

10 Вони не берегли заповіді Божої, а ходити в Законі його відреклися,

11 і забули вони його дивовижні справи, які він їм показав.

12 Він чудо вчинив був для їхніх батьків у Єгипті, на полі Цоанському.

13 Він море розсік, неначе греблю поставив, і їх перевів.

14 І провадив їх хмарою вдень, а вночі — вогняним сяйвом.

15 На пустелі він скелю розсік, і щедро усіх напоїв, як з безодні.

16 Він вивів із скелі потоки, і води текли, немов ріки.

17 Та грішили вони проти нього ще далі, і в пустелі гнівали Всевишнього,

18 і Бога вони випробовували в своєму серці, для душ своїх їжі бажаючи.

19 І вони випробовували Бога й казали: "Чи Бог зможе в пустелі трапезу зготувати?"

20 Ось він ударив у скелю, і полилися потоки води! Чи він зможе також дати хліба? Чи він наготує м'яса народові своєму?"

21 Тому почув це Господь та й розгнівався, і вогонь запалав проти Якова, і проти Ізраїля теж знявся гнів,

22 бо не вірили вони в Бога, і на порятунок його не сподівалися.

23 А він хмарам згори наказав, і відчинив двері неба,

24 і спустив, немов дощ, на них манну для їжі, і збіжжя небесне їм дав.

25 Хліб ангельський їла людина, він послав їм поживи до ситості!

26 Крім цього, він міццю своєю змінив східний вітер на південний,

27 і дощем на них м'ясо пустив, немов порошок, а птаство крилате, як морський пісок,

28 і опустив його серед табору, біля наметів.

29 І їли вони та й наситилися. Він дав їм те, чого бажали!

30 Та ще не вдовольнили бажання свого, ще їхня їжа була в їхніх устах,

31 а гнів Божий піднявся на них, та й побив їхніх ситих, і обранців Ізраїлевих повалив...

32 Проте ще й далі грішили вони та не вірили в чуда його,

33 і він докінчив їхні дні у марноті, а їхні літа — у страху.

34 Коли він їх бив, то вони наvertsалися, і Бога шукали,

35 і пригадували, що Бог їхня скеля, і Бог Всевишній, то їхня спокута.

36 І своїми устами брехали йому, і своїм язиком намагалися його обдурити,

37 бо їхнє серце не міцно стояло при ньому, і не були вони вірні заповіту його...

38 Та він щоразу був милосердний, гріхи пробачав і не знищував їх, і часто відвертав свій гнів, і стримував свою лютю,

39 Він пам'ятав, що вони тільки тіло, вітер, що дме і вже не повертається!
40 Скільки вони гнівали його в пустелі, зневажали його в степу!
41 І все знову та знову випробовували вони Бога, і зневажали Святого Ізраїлевого,
42 вони не пам'ятали руки його з дня, як він викупив їх із недолі,
43 як у Єгипті вчиняв він знамена свої, а на полі Цоанському — свої чуда,
44 і в кров обернув річки їхні та їхні потоки, щоб вони не пили...
45 Він послав був на них рої мух, і вони їх кусали, послав жаб, і вони їх жерли.
46 А врожай їхній віддав був він гусені, а їхню працю — сарані.
47 Виноград їхній він градом побив, а приморозком — їхні шовковиці.
48 І він градові віддав їхню худобу, а блискавкам — череди їхні.
49 Він послав був на них свій палючий гнів і лють, осуд, утиск та ангелів злих.
50 Він дорогу зрівняв був для гніву свого, їхні душі не стримав від смерті, життя ж їхнє віддав моровиці.
51 І побив він усіх первістків у Єгипті, первістків сили в наметах Хамових.
52 І повів він, немов ту отару, народ свій, і провадив, як череду, по пустелі.
53 І провадив безпечно він їх, і вони не боялися, і море накрило було ворогів їхніх.
54 І він їх привів до кордону святині своєї, до тієї гори, що правиця його набула.
55 І прогнав він народи перед їхнім обличчям, і кинув для них жеребка про спадок, і в їхніх наметах племена Ізраїлеві оселив.
56 Та й далі вони випробовували та гнівали Всевишнього Бога і його постанов не дотримували,
57 і відступали та зраджували, немов їхні батьки, поверталися назад, як лук без тятиви.
58 І жертовниками своїми гнівали його, і дратували його своїми бовванами.
59 Бог почув усе це і розгнівався, і став Ізраїль йому огидним,
60 і він покинув оселю в Шіло, намет той, що вмістив був серед людей,
61 і віддав до неволі він силу свою, а велич свою в руку ворога...
62 І віддав для меча свій народ, і розгнівався був на спадщину свою.
63 Його юнаків вогонь пожирав, а дівчатам його не співали весільних пісень,
64 його священики від меча полягли, і не плакали вдови його.
65 Тоді прокинувся Господь, неначе від сну, як той велетень, що ніби вином був підкошений,
66 і вдарив своїх ворогів з тилу, і вічну ганьбу їм дав!
67 Та він відкинув намет Йосипів, і плем'я Єфремового не обрав,
68 а обрав собі плем'я Юдине, гору Сіон, що її полюбив!
69 І святиню свою збудував він, як місце високе, як землю, що поставлена ним навіки.
70 І обрав Давида, свого раба, і від кошар його взяв,
71 від дійних овечок його він покликав, щоб Якова пас він, народ свій, Ізраїль, спадок свій,
72 і він пас їх у щирості серця свого, і провадив їх мудрістю рук своїх!

Псалми 78

1 Боже, поганські народи ввійшли до спадку твого, опоганили храм твій святий, Єрусалим зруйнували!

2 Рабів твоїх трупи вони віддали на поживу для птаства небесного, тіла твоїх вірних — звірині земній...

3 Вони розливали їхню кров, немов воду, в околицях Єрусалиму, і нікому було ховати!...

4 Ми стали за ганьбу для наших сусідів, за наругу та посміховисько для наших околиць...

5 Аж доки, о Господе, гніватимешся повіки, доки палатиме твій гнів, як вогонь?

6 Вилий свій гнів на людей, що тебе не знали, і на царства, що ймення твого не кличуть,

7 бо вони з'їли Якова, а помешкання його спустошили!

8 Не згадуй гріхів батьківських нам, хай наздожене нас твоє милосердя, бо ми геть ослабли!...

9 Допоможи нам, Боже нашого порятунку, заради слави ймення твого, збережи нас і пробач наші гріхи заради ймення свого!

10 Чого казатимуть поганські народи: "Де їхній Бог?" Хай у наших очах між народами стане відомою помста за пролиту кров твоїх рабів,

11 Хай перед обличчя твоє дійде стогін в'язня! За безліччю сили руки твоєї збережи на смерть приречених!

12 А нашим сусідам поверни семикратно на їхні голови їхню наругу, якою тебе зневажали, о Господе!

13 А ми, твій народ і отара твого пасовиська, дякуватимемо тобі завжди, розповідатимемо про славу твою з роду в рід!

Псалми 79

Для диригента хору. Лілеї. Свідोцтво. Псалом Асафів.

1 Пастирю Ізраїлів, послухай же, ти, що провадиш, немов ту отару, Йосипа, що на херувимах сидиш,

2 з'явися перед обличчям Єфрема, Веніямина й Манасії! Розбуди свою силу, і прийди, щоб врятувати нас!

3 Боже, поверни нас, хай засяє обличчя твоє, щоб були ми врятовані!

4 Господе, Боже Саваоте, доки ти гніватимешся на молитву народу свого?

5 Ти вчинив був, що їли вони слізний хліб, і їх напоїв ти сльозами надміру...

6 Ти нас поклав суперечкою нашим сусідам, і глузують з нас вороги наші...

7 Боже Саваоте, поверни нас, хай засяє обличчя твоє, щоб були ми врятовані!

8 Виноградину ти переніс із Єгипту, ти прогнав народи й її посадив,

9 Ти підготував для неї місце, щоб вона пустила коріння своє і наповнила край,

10 гори покрилися тінню її, а гілками її — Божі кедри,

11 аж до моря гілки її посилаєш, а паростки її — до Ріки!
12 Але нащо зруйнував ти її огорожу, і всі нищать її, хто проходить шляхом?
13 Гризе її вепр лісовий, і звірина польова поїдає!
14 Боже Саваоте, повернися ж, поглянь із небес, подивися й відвідай цього виноградника,
15 захисти, що насадила правиця твоя, гілку, яку ти для себе зміцнив!
16 Відтята і у вогні виноградина спалена, гине від осуду обличчя твого,
17 хай буде рука твоя над людиною твоєї правиці, на людському синові, якого зміцнив ти собі!
18 А ми не відступимо від тебе, ти нас оживиш, і ми кликатимемо ім'я твоє!
19 Господе, Боже Саваоте, поверни нас, хай засяє обличчя твоє, щоб були ми врятовані!

Псалми 80

Для диригента хору. На гітійських інструментах. Псалом Асафів.

1 Співайте Богові, нашій твердині, вигукуйте Богові Якова,
2 заспівайте пісню, і заграйте на бубні, на цитрі приємній та гуслах,
3 засурміть у сурму в новомісяччя, на повні в день нашого свята,
4 бо це право Ізраїлеві, Закон Бога Якова!
5 На свідчення Йосипові він дав його, як ішов той землею єгипетською. Почув був він там слова чужої мови, якої не знав:
6 "Плече його я звільнив від ноші, від кошика його руки звільнилися.
7 Я вирвав тебе з недолі, як кликав ти, я відповідаю тобі з помешкання грому, я випробував був тебе над водою Мериви. Села.
8 Слухай же, мій народе, я засвідчу тобі, о Ізраїлю, коли б ти тільки послухав мене.
9 Хай бога чужого у тебе не буде, і щоб не вклонявся ти богові сторонньому!
10 Я — Господь, Бог твій, що з Єгипетського краю вивів тебе, росли свої вуста і я їх наповню!
11 Але мій народ не послухав був мого голосу, не погодився зі мною Ізраїль,
12 і я їх відпустив заради впертості їхнього серця, хай вони йдуть за своїми порадами!
13 Коли б мій народ був послухав мене, коли б був Ізраїль ходив моїми шляхами,
14 ще трохи і я приборкав би ворогів його, і руку свою повернув би на його супротивників!
15 Ненависники Господа леститимуть йому, і був би час їхній вічним,
16 я добірною пшеницею його годував би, і медом із скелі б насичував!"

Псалми 81

1 Бог на Божому зібранні стоїть, серед богів він судить:
2 "Аж доки ви будете несправедливо судити, і доки ви підніматимете обличчя

безбожних? Села.

3 Розсудіть нужденного та сироту, оправдайте убогого та бідаря,

4 захистіть нужденного та бідака, звільніть їх з рук несправедливих!

5 Вони не дізналися і не зрозуміли, у темряві ходять... Всі основи землі захиталися...

6 Я сказав був: "Ви боги, і сини ви Всевишнього всі,

7 та помрете ви, як усі люди, і попадаєте, як кожен з вельмож".

8 Устань же, о Боже, та землю суди, бо у владі твоїй всі народи!

Псалми 82

Пісня. Псалом Асафів.

1 Боже, не будь мовчазним, не мовчи і не будь спокійним, о Боже,

2 бо ось загомоніли твої вороги, а твої ненависники підняли голови!

3 Вони проти народу твого хитрий план задумують, і змовляються проти тих, кого ти бережеш!

4 Вони кажуть: "Ходіть-но, та знищимо їх між народів, щоб не згадувалося вже ім'я Ізраїля!"

5 Вони одностайно радяться та складають проти тебе угоди,

6 намети Едому та ізмаїльтян, Моав та агаряни,

7 Гевал, Аммон, Амалік і Філістєя з мешканцями Тиру.

8 І Ашшур поєднався був з ними, вони синам Лотовим подали руку підтримки. Села.

9 Зроби їм, як Мідіянові, як Сісері, як Явінові в долині Кішон,

10 при Ен-Дорі вони були знищені, стали гноєм землі!

11 Поклади їх та їхніх вельмож, як Орева, як Зеева, як Зеваха, як Цалмунну, усіх їхніх князів,

12 що казали були: "Візьмімо на спадок для себе помешкання Боже!"

13 Боже мій, бодай стали вони, немов порошок у вихорі, як солома на вітрі!

14 Як вогонь палить ліс, і як запалює полум'я гори,

15 так ти їх пожени своїм вихором, і настраши своєю бурею!

16 Наповни обличчя їхнє соромом, і хай шукають вони твоє ім'я, о Господе!

17 Хай будуть вони осоромлені, і завжди хай будуть налякані, і хай червоніють, і хай вони згинуть!

18 І хай вони знають, що твоє ім'я Господь, один ти, Всевишній, на всій землі!

Псалми 83

Для диригента хору. На гітійських інструментах. Псалом синів Кореевих.

1 Які любі оселі твої, Господе Саваоте!

2 Омліває в тузі душа моя за подвір'ями Господа, моє серце та тіло моє линуць до Бога живого!

3 І пташка знаходить оселю, і кубло собі ластівка, де кладе пташенята свої, при жертovníках твоїх, Господе Саваоте, Царю мій і Боже мій!

4 Щасливі, хто мешкає в оселі твоїй, вони повіки хвалитимуть тебе! Села.

5 Щаслива людина, що в тобі має силу свою, щасливі, що в їхньому серці шляхи до тебе,

6 ті, що через долину Плачу переходять, роблять її джерелом, і дощ ранній дає благословення!

7 Вони ходять від сили до сили, і перед Богом стають у Сіоні.

8 Господе, Боже Саваоте, послухай молитву мою, почуй, Боже Якова! Села.

9 Щите наш, поглянь же, о Боже, і придивися до обличчя свого помазанця!

10 Кращий бо день на подвір'ях твоїх, аніж тисяча в іншому місці, я б обрав сидіти при порозі помешкання Бога мого, аніж жити в наметах безбожності!

11 Бо сонце та щит — Бог Господь! Господь дає ласку та славу, добра не відмовляє усім, хто в невинності ходить.

12 Господе Саваоте, щаслива людина, що на тебе сподівається!

Псалми 84

Для диригента хору. Псалом синів Кореевих.

1 Ти вподобав собі свою землю, о Господе, долю Якову ти повернув,

2 Ти провину народу свого пробачив, і весь гріх їхній покрив! Села.

3 Ти гнів свій весь стримав, і відвернув свою палючу лютість!

4 Поверни нас до себе, о Боже нашого порятунку, а свій гнів проти нас загаси!

5 Чи ти гніватимешся на нас з роду в рід?

6 Отож, ти оживиш нас знову, і радітиме народ твій тобою!

7 Вияви до нас, о Господе, свою безмежну ласку, і дай нам порятунок свій,

8 щоб я почув, що каже Бог Господь, бо проголошує він мир народові своєму і своїм святим, лише хай до безглуздя свого не повертаються!

9 Справді, порятунок його близький тим, хто боїться його, щоб слава його була в нашій землі.

10 Милосердя та правда зустрінуться, справедливість та мир поцілуються,

11 правда з землі виростає, а справедливість з небес визирає.

12 Господь дасть добро, а земля наша дасть урожай свій.

13 Справедливість ходитиме перед обличчям його, і кроки свої на шлях його спрямує.

Псалми 85

1 Нахили, Господе, вухо своє і вислухай мене, бо я бідний та вбогий!

2 Бережи мою душу, бо я вірний тобі, врятуй, мій Боже, свого раба, що на тебе сподівається!

3 Змилуйся наді мною, о Господе, бо я кличу до тебе весь день,

4 потіш душу свого раба, бо до тебе підношу я, Господе, душу мою,
5 бо ти, Господе, добрий і пробачаєш, і велике твоє милосердя для всіх, хто кличе тебе!
6 Почуй же, о Господе, молитву мою, і вислухай голос благання мого,
7 в день неволі своєї я кличу до тебе, бо ти відгукнешся до мене!
8 Нема, Господе, поміж богами такого, як ти, і справ нема, як твої!
9 Всі народи, яких ти створив, прийдуть і попадають перед обличчям твоїм, Господе, та ім'я твоє славитимуть,
10 великий-бо ти і твої дивовижні справи, ти — Бог єдиний!
11 Шлях свій покажи мені, Господе, і я в правді твоїй ходитиму, веди моє серце, щоб боялося ймення твого!
12 Я всім серцем своїм тебе вихвалитиму, Господе, Боже мій, і славитиму повіки ім'я твоє,
13 велика-бо ласка твоя наді мною, ти вирвав душу мою від шеолу глибокого!
14 Боже, злочинці повстали на мене, а натовп гнобителів прагне моєї душі, і перед собою не бачать тебе...
15 А ти, Господе, Бог щедрий та милосердний, довготерпеливий, багатомилостивий і справедливий,
16 зглянься на мене, і помилуй мене, дай своєму рабові свою силу, і врятуй сина своєї невольниці!
17 Дай мені знак на добре, хай це побачать мої ненависники, і хай осоромлені будуть, бо ти, Господе, мені допоміг та мене звеселив!

Псалми 86

1 Основа його на горах святих,
2 Господь любить брами Сіону понад усі намети Якова.
3 Славне розповідають про тебе, місто Боже! Села.
4 Тим, хто знає мене, нагадаю про Рагав та про Вавілон. Ось Филистея та Тир з Кушем кажуть: "Отой народився був там".
5 І про Сіон скажуть: "Той і той народився в ньому, і сам Всевишній зміцнює його!"
6 Господь оголосить із книги народів: "Оцей народився був там!" Села.
7 І співатимуть у танку вони: "У тобі всі джерела мої!"

Псалми 87

Пісня. Псалом. Синів Кореевих. Для диригента хору. На Махалат леаннот. Пісня навчальна Гемана езрахеянина.

1 Господе, Боже порятунку мого, вдень я кличу і вночі я перед тобою.
2 Хай молитва моя дійде перед обличчя твоє, нахили своє вухо до благання мого,
3 душа-бо моя наситилася нещастями, а життя моє наблизилося до шеолу!
4 Я долучений став до тих, що в могилу відходять, мене сили покинули...

5 Я кинутий серед померлих, немов оті трупи, що в могилах лежать, що вже про них ти не згадуєш, і відтяти вони від твоєї руки...

6 Умістив ти мене в глибочезну могилу, у темну безодню.

7 Наді мною тяжіє лють твоя, і б'є мене немов хвиля... Села.

8 Віддалив ти від мене знайомих моїх, зробив мене за огиду для них... Я замкнутий і не виходжу,

9 потемніло з біди моє око... Я кожного дня тебе кличу, о Господе, простягаю до тебе руки свої!...

10 Чи ти чудо вчиниш померлим? Чи трупи встануть і хвалитимуть тебе? Села.

11 Хіба про безмежну твою доброту звіщатимуть у могилі, а про вірність твою — в аввадоні?

12 Чи стане відомим у темряві чудо твоє, а в краю забуття — справедливість твоя?

13 Та я кличу до тебе, о Господе, і перед тобою вранці молитва моя...

14 Для чого, о Господе, кидаєш душу мою, ховаєш від мене обличчя своє?

15 Я змалку пригнічений, смерть наді мною чигає, твої жахи мене ослабили...

16 Жар твого гніву пройшов по мені, став я руїною, перебуваючи повсякчас через тебе в страху,

17 вони підступають до мене весь день, як вода, вони всі мене оточують...

19 друга й приятеля віддалив ти від мене, а від знайомих моїх — тільки тінь!...

Псалми 88

Навчальна пісня. Псалом езрахеянина Етана.

1 Про безмежну ласку Господа співатиму повік, я звіщатиму вустами своїми про вірність твою з роду в рід!

2 Бо я був сказав: "Перебуватиме вічно твоя ласка і на небі вірність твоя встановлена міцно".

3 Я склав заповіт з обранцем своїм, присягнув я Давидові, моєму рабові:

4 "Поставлю я навіки нащадків твоїх і твій трон я збудую на вічні віки!" Села.

5 І небо хвалитиме, Господе, дивовижні справи твої, а зібрання святих хвалитиме твою вірність,

6 бо хто в небі подібний до Господа? Хто подібний до Господа серед Божих синів?

7 Схиляються перед тобою в зібранні святих, ти грізний над усе своє оточення!

8 Господе, Боже Саваоте, хто сильний, як ти, Господе? А вірність твоя — по всьому довкіллю!

9 Ти пануєш над силою моря, коли піднімаються хвилі, ти їх втихомирюєш.

10 Ти розтоптав Рагава, як труп, і сильною рукою своєю розігнав своїх ворогів.

11 Твої Небеса, а також Земля і все, що на ній, ти їх заклав!

12 Ти створив північ та південь, Фавор та Хермон співають про ім'я твоє.

13 Могутня рука твоя, рука твоя сильна, високо піднята правиця твоя!

14 Справедливість та право — підстава престолу твого, милосердя та правда — перед обличчям твоїм!

15 Щасливий народ, що знає він гомін святковий, Господе, вони ходять у світлі
обличчя твого!

16 Радіють весь день вони ім'ям твоїм, і підносяться твоєю справедливістю,
17 бо ти окраса їхньої сили, а твоєю зичливістю риг наш підіймається,
18 бо щит наш — Господній, а цар наш — від Святого Ізраїлевого!

19 Тоді вірним своїм оголосив ти: "Я поклав корону на сильного, я обранця підніс із
народу.

20 Знайшов я Давида, свого раба, я його намастив своєю святою оливою,
21 з ним буде сильна рука моя, рука моя даватиме йому сил!

22 Ворог на нього не нападе, а син беззаконня його переслідуватиме,
23 його ворогів поб'ю перед обличчям його, і вдарю його ненависників!

24 З ним моя вірність та ласка моя, а ім'ям моїм його риг підійметься,
25 і я покладу його руку на море, і на ріки — правицю його.

26 Він до мене буде кликати: "Батьку мій, Боже мій, і Скеле порятунку мого!"

27 Я зроблю його первістком, найвищим над земних царів.

28 Свою ласку для нього збережу навіки, і мій заповіт з ним буде невідворотній,
29 і нащадків його я поставлю навіки, а трон його — як дні неба!

30 Коли ж його діти покинуть закон мій, і не виконуватимуть наказів моїх,
31 коли зневажать мої постанови, і не триматимуться повелінь моїх,
32 тоді палицею покараю їх за провину, та вражу їх за їхнє беззаконня!

33 А ласки своєї від нього я не заберу, і не зраджу його в своїй вірності,
34 не збезчещу свого заповіту, а що було з вуст моїх вийшло, того не зміню!

35 Одне в своїй святості я присягнув: "Не скажу я неправди Давидові".

36 Повік будуть нащадки його, а престол його переді мною — як сонце,
37 як місяць, він стоятиме вічно, як свідок на небі — правдивий"... Села.

38 А ти розгнівався, зневажив і залишив свого помазанця,
39 Ти неважливим зробив заповіт своєму рабові, ти скинув на землю корону його,
40 всі огорожі його поламав, твердині його обернув на руїни!...

41 Всі грабують його, хто шляхом проходить, він став для сусідів своїх
посміховиськом...

42 Підніс ти правицю його переслідувачів, усіх його ворогів ти потішив,
43 відвернув вістря меча його, і у війні не підтримав...

44 Ти слави позбавив його, а трон його повалив був на землю,
45 скоротив ти був дні його молодості, розтягнув над ним сором! Села.

46 Доки, Господе, ховатимешся, чи це назавжди, доки палатиме твій гнів, як
вогонь?

47 Пам'ятай же про мене, скільки того життя людського? Для чого створив ти всіх
людських синів на ніщо?

48 Котра людина смерті на бачитиме, і збереже свою душу від сили шеолу? Села.

49 Де твоя перша ласка, Господе, якою присягав ти Давидові у своїй вірності?

50 Згадай, Господе, про ганьбу рабів своїх від усіх великих народів, яку я ношу в

своїй пазусі,

51 якою твої вороги зневажають твого помазанця, о Господе, і лихословлять кроки його!

52 Благословенний навіки Господь! Амінь і амінь!

Псалми 89

1 Господе, прихистком нашим ти був з роду в рід!

2 Перше ніж гори народжені, і поки ти створив землю та світ, то від віку й до віку — ти Бог!

3 Ти людину повертаєш до пороху, і кажеш: "Поверніться, людські сини!"

4 Бо в очах твоїх тисяча років, немов день той вчорашній, що проминув, неначе сторожа нічна...

5 Пустив ти на них течію, вони стали, як сон, вони — як мінлива трава,

6 вранці вона розцвітає й росте, а на вечір в'яне та сохне!

7 Бо від гніву твого ми гинемо, і невдоволенням твоїм налякані,

8 Ти наші провини поклав перед себе, гріхи ж нашої молодості — перед світле своє обличчя!

9 Бо всі наші дні промайнули у гніві твоєму, скінчили літа ми свої, як шепіт...

10 Дні життя нашого — сімдесят років, а при доброму здоров'ї — вісімдесят, та й вони повні страждання й марноти, бо все швидко минає, і ми відлітаємо...

11 Хто відає силу гніву твого і твого невдоволення, щоб знати свій страх перед тобою!

12 Навчи нас лічити так наші дні, щоб ми набули серце мудре!

13 Повернися ж, о Господе, доки терпітимемо? Змилуйся над своїми рабами!

14 Насити нас вранці своїм милосердям, і ми будемо співати й радіти по всі наші дні!

15 Порадуй же нас за ті дні, коли ти впокоряв нас, за ті роки, що в них ми зазнали лихого!

16 Хай виявляться твої справи рабам твоїм, а велич твоя — їхнім синам,

17 хай будуть над нами благовоління Господа, Бога нашого, хай уподобані будуть тобою справи рук наших, хай мають вони твоє схвалення!

Псалми 90

1 Хто живе під покровом Всевишнього, хто в тіні Всемогутнього мешкає,

2 той скаже до Господа: "Охороно моя та твердине моя, Боже мій, я сподіваюся на тебе!"

3 Бо він тебе вирве з тенет птахолова, з моровиці згубної,

4 Він пером своїм вкриє тебе, і під крильми його захираєшся ти! Щит та лук його — правда.

5 Не боятимешся страхів нічних, ані стріли, що вдень пролітає,

6 ані зарази, що в темряві ходить, ані моровиці, що нищить опівдні,
7 впаде тисяча з боку від тебе і десять тисяч впаде праворуч, до тебе ж не дійде!...
8 Тільки своїми очима подивишся, і відплату безбожним побачиш,
9 бо Господь — твій захист, Всевишній — твій прихисток!
10 Лихо тебе не спіткає, і намет твій не буде вражений,
11 бо своїм ангелам він накаже про тебе, щоб тебе пильнували на всіх шляхах твоїх,
12 на руках вони носитимуть тебе, щоб не забив об камінь своєї ноги!
13 На лева й вужа ти наступиш, левчука й крокодила топтатимеш!
14 Що полюбив він мене, то його збережу, зроблю його сильним, бо знає він ім'я
моє.
15 Як він мене кликатиме, то йому відповім, я з ним буду в неволі, врятую його та
прославлю,
16 і насичу життя його днями, і він бачитиме порятунок від мене!

Псалми 91

Псалом. Пісня на день суботній.

1 Добре дякувати Господові й оспівувати ймення твоє, о Всевишній,
2 вранці співати про ласку твою, а ночами про правду твою
3 під арфу десятиструнну, лютні та гусла,
4 бо потішив мене ти, о Господе, вчинком своїм, про справи твоїх рук я співаю!
5 Які то величні справи твої, Господе, і які глибокі думки твої,
6 нерозумна людина не знає, а дурень не зрозуміє того!
7 Коли несправедливі ростуть, як трава, і всі злочинці цвітуть, то на те, щоб навіки
були вони знищені,
8 а ти, Господе, на висоті навіки!
9 Бо ось вороги твої, Господе, згинуть вороги твої, розпорошаться всі беззаконники!
10 І ти рога мого підніс немов в однорога, мене намастив ти оливою свіжою.
11 І дивилося око моє на занепад моїх ворогів, тих злочинців, що на мене встають.
Почують про це мої вуха!
12 Зацвіте справедливий, як пальма, і виженеться вгору, немов кедр на Лівані.
13 Посаджені в оселі Господній, зацвітуть на подвір'ях нашого Бога,
14 цвістимуть вони і в сивині, будуть ситі та свіжі,
15 щоб розповідати, що щирий Господь, моя Скеля, і в ньому неправди нема!

Псалми 92

1 Царює Господь, одягнувся у велич, одягнувся Господь, підперезався він силою, і
міцно поставив світ, він не похитнеться!
2 Престол твій поставлений міцно спрадавна, від вічності ти!
3 Ріки здіймають, о Господе, свій шум, здіймають і посилюють вони свій гуркіт,
4 та над гуркіт великих тих вод, над морські потужні хвилі, могутніший Господь на

висоті!

5 Свідощтва твої дуже певні, а оселі твоїй належить святість, о Господе, на довгі дні!

Псалми 93

1 Бог помсти — Господь, Бог помсти з'явився.

2 Встань о Судде землі, зухвалим платню віддай!

3 Аж доки безбожні, о Господе, аж доки безбожні втішатимуться?

4 Доки базікатимуть, теревенитимуть зухвало, доки вихвалитимуться злочинці?

5 Вони гноблять народ твій, о Господе, і спадок твій вони мучать...

6 Вдову та чужинця вбивають вони, мордують сиріт

7 та й кажуть: "Не бачить Господь, і не зважає Бог Якова"...

8 Зрозумійте це ви, безглузді в народі, а ви, убогі на розум, коли порозумнішаєте?

9 Хіба той, що вухо вчепив, чи він не почує? Хіба той, що око створив, чи він не побачить?

10 Хіба той, що картає народи, чи він не покарає, він, що навчає людину знань?

11 Господь знає всі людські думки, що марнота вони!

12 Щаслива та людина, що її ти караєш, о Господе, і з закону свого навчаєш її,

13 щоб його заспокоїти від лиходення, аж поки не викопана буде яма безбожному,

14 бо Господь не покине народу свого, і спадку свого не полишить,

15 бо до праведності суд повернеться, а за ним — всі невинного серця!

16 Хто встане зі мною навпроти злостивих, хто встане зі мною навпроти злочинців?

17 Коли б Господь мені не допоміг, то душа моя була б лягла до царства смерті!...

18 Коли я кажу: "Спіткнулася нога моя", то, Господе, ласка твоя підтримує мене!

19 Коли мої думки тривожні в моєму нутрі множаться, то розрада твоя веселить мою душу!

20 Чи престол беззаконня, що коїть лихе, спираючись ніби то на Закон, стане тобі союзником?

21 Вони збираються проти душі справедливого, і чисту кров винуватять.

22 Господь став для мене твердиною, мій Бог став за скелю прихистку мого,

23 і він їхню силу на них повернув, і їхнім злом їх нищить, і їх знищить Господь, Бог наш!

Псалми 94

1 Ходіть, заспіваймо Господові, вигукуймо радісно Скелі порятунку нашого,

2 з хвалою перед обличчя його станьмо, співаймо для нього пісні,

3 бо Господь — Бог великий, великий він Цар над богами всіма,

4 що в нього в руці глибини землі, і його вершини гірські,

5 що море його, яке він створив, і руки його суходіл сформували!

6 Прийдіть, і на коліна впадимо, вклонившись перед Господом, що нас створив!

7 Він наш Бог, а ми люди його пасовиська і отара руки його. Сьогодні, коли його

голос почуєте,

8 не робіть твердим серця вашого, мов при Мериві, немов у пустелі в день випробування,

9 коли ваші батьки мене випробовували, бачачи справи мої.

10 Сорок років був огидним мені оцей рід, і я сказав: "Цей народ блукає серцем, і не зрозумів шляхів моїх,

11 тому заприсягся я в гніві своєму, що до місця мого відпочинку не ввійдуть вони!"

Псалми 95

1 Співайте для Господа пісню нову, уся земле, співайте для Господа!

2 Співайте для Господа, благословляйте ім'я його, щодня сповіщайте про порятунок його!

3 Розповідайте про славу його між народами та про чуда його,

4 бо великий і вельми славетний Господь, він грізний понад богів усіх!

5 Бо всі боги народів — божки марнотні, а Господь створив небеса,

6 перед обличчям його слава та велич, сила й краса — у святині його!

7 Вклоніться Господові, о роди народів, вклоніться славі та силі Господа,

8 Славте ім'я Господа, жертви приносьте, і входьте в подвір'я його!

9 Додолу впадіть у пишноті святій перед Господом, тремтять перед обличчям його, всі люди землі,

10 сповістять між народами: "Царює Господь! Він землю зміцнив, щоб не захиталася, він судитиме людей справедливо!"

11 Хай небо радіє, і хай веселиться земля, хай гуркоче море і все, що в ньому,

12 хай поле радіє та все, що на ньому! Хай заспівають усі лісові дерева,

13 перед Господнім обличчям, бо йде він, бо землю судити йде, він за справедливістю судитиме весь світ, і народи — по правді своїй!

Псалми 96

1 Царює Господь: хай радіє земля, хай веселяться численні острови!

2 Хмара та морок навколо нього, справедливість та право — підстава престолу його.

3 Вогонь іде перед обличчям його, спалюючи його ворогів навколо.

4 Освітили землю його блискавиці, те бачить земля та тремтить!

5 Гори, як віск, розтопилися перед обличчям Господнім, перед обличчям Господа всієї землі.

6 Небо розповідає про правду його, і бачать славу його всі народи.

7 Хай осоромлені будуть усі, хто ідолам служить, хто божками вихваляється! Додолу впадіть перед ним, усі боги!

8 Почув і звеселився Сіон, і потішилися Юдині дочки через твої присуди, Госпode,

9 бо над усією землею найвищий ти, Госпode, над богами всіма ти найвище піднісся!

10 Хто Господа любить, ненавидьте зло! Хто рятує душі святих своїх, той визволить їх із руки несправедливих.

11 Світло сяє для справедливого, а для простих серцем — розрада.

12 Радійте, праведні, Господом, і славте його святу пам'ять!

Псалми 97

1 Співайте для Господа пісню нову, бо він чуда вчинив! Його рука, його свята правиця принесла порятунок.

2 Порятунок свій Господь виявив, перед очима народів відкрив свою правду.

3 Пам'ятає він ласку свою для Якова і свою вірність для оселі Ізраїля. Бачать усі кінці землі порятунок Божий.

4 Уся земле, вигукуйте Господові, вигукуйте радісно, співайте та грайте!

5 Грайте Господові на гуслах, грайте на гуслах і співайте,

6 під звуки сурм і рога тріумфуйте перед обличчям Царя, Господа!

7 Хай гуркоче море і все, що в ньому, земля і мешканці її,

8 хай плещуть у долоні ріки, і хай радіють усі гори

9 перед обличчям Господнім, бо він землю судити йде. Він за справедливістю її судитиме, він народи судитиме правдою!

Псалми 98

1 Царює Господь — народи тремтять, сидить на Херувимах — трясеться земля!

2 Великий Господь на Сіоні, піднявся він над усіма народами!

3 Хай ім'я твоє славлять, бо величне і грізне воно!

4 Сила царя в правосудді, ти міцно поставив справедливість, ти в Якові право та правду встановив!

5 Звеличуйте Господа, нашого Бога, вклоняйтеся підніжкові ніг його, він-бо святий!

6 Мойсей і Аарон серед священиків його, а Самуїл серед тих, що кличуть ім'я його. Вони кликали до Господа, і він вислухав їх,

7 у хмарі до них промовляв. Вони берегли свідоцтва його й постанови, що він дав був для них.

8 Господе, Боже наш, ти вислуховував їх, ти був для них Богом, що пробачав, але мстився за їхні вчинки.

9 Звеличуйте Господа, нашого Бога, вклоняйтеся перед горою святою його, бо святий Господь, Бог наш!

Псалми 99

1 Уся земле, вигукуйте Господові!

2 Служіть Господові з радістю, перед обличчя його підійдіть зі співами!

3 Знайте, що Господь Бог він, він нас створив, і його ми, його ми народ та отара його пасовиська.

4 Увійдіть у його брами з подякою, на подвір'я його з похвалою! Славте його, ім'я його благословляйте,

5 бо добрий Господь, його ласка навіки, а вірність його — з роду в рід!

Псалми 100

1 Я співатиму про твою безмежну ласку та суд, я буду оспівувати тебе, о Господе,
2 придивлятимуся до шляху невинного. Коли прийдеш до мене? Я ходитиму в невинності серця свого в оселі своїй,

3 не поставлю я перед очима своїми речі нікчемної, справи відступників я ненавиджу, не пристануть до мене вони,

4 лукаве серце відходить від мене, лихого не знаю!

5 Хто злословить на ближнього свого, я знищу того, зарозумілого й пихатого серцем не терпітиму!

6 Мої очі на вірних землі, щоб сиділи зі мною. Хто ходить шляхом невинного, той мені служитиме.

7 Брехун не осяде в оселі моїй, і не стоятиме впевнено навпроти очей моїх!

8 Щоранку нищитиму всіх безбожних землі, щоб у місті Господньому не було злочинців!

Псалми 101

Молитва вбогого, коли він слабне та перед Господнім обличчям відкриває душу свою.

1 Господе, вислухай молитву мою, і благання моє хай дійде до тебе!

2 Не ховай від мене обличчя свого, в день недолі моєї нахили своє вухо до мене, поквася відгукнутися в день благання мого!

3 Бо минають, як дим, мої дні, а кістки мої горять, неначе на вогнищі...

4 Як трава та, побите та висохло серце моє, так що я забував їсти хліб свій...

5 Від стогону мого прилипли до тіла мої кістки...

6 Я став, немов пелікан у пустелі, як той пугач на руїнах!

7 Я виснажився від безсоння, і став немов самотня пташка на даху...

8 Весь день ображають мене вороги мої, ті, хто з мене кепкують, заприсяглися проти мене!

9 І попів я їм, немов хліб, а напої мої перемішані зі слізьми,

10 через гнів твій та лють твою, бо підняв був мене ти та й кинув...

11 Мої дні як похилена тінь, і я сохну, немов та трава!

12 А ти, Господе, повік пробуватимеш, а пам'ять твоя — з роду в рід.

13 Ти встанеш, і виявиш ласку свою до Сіону, бо час милосердя твого вже настав,

14 бо раби твої полюбили й каміння його, і став милий для них його порох!

15 І боятимуться народи Господнього ймення, а всі земні царі — слави твоєї.

16 Бо Господь побудує Сіон, і з'явиться в славі своїй.

17 До молитви забутих звернеться він, і їй він не осоромить.

18 Запишеться це поколінню майбутньому, і народ, який створений буде, хвалитиме Господа,

19 бо подивився він з висоти святої своєї, Господь поглянув на землю з небес,

20 щоб почути зітхання ув'язненого, щоб на смерть приречених визволити,

21 щоб звіщалося ім'я Господнє в Сіоні, а в Єрусалимі — слава його,

22 коли разом зберуться народи і царства служити Господові.

23 Мою силу в дорозі він виснажив, дні мої вкоротив...

24 Я кажу: "Боже мій, не бери мене в половині днів моїх! Твої роки на вічні віки.

25 Колись землю ти був заклав, а небеса — творіння твоїх рук,

26 зникнуть вони, а ти стоятимеш... І всі вони зітліють, як одяг, ти їх зміниш, немов те вбрання, і їх не стане...

27 Ти ж той самий, а роки твої не закінчатся!

28 І сини твоїх рабів житимуть, а їхні нащадки стоятимуть міцно перед обличчям твоїм!"

Псалми 102

1 Благослови, душе моя, Господа, і все нутро моє — святе його ймення!

2 Благослови, душе моя, Господа, і не забувай за всі добродієства його!

3 Всі провини твої він пробачає, всі недуги твої лікує.

4 Від могили життя твоє він визволяє, він ласкою та милосердям тебе коронує.

5 Він бажання твоє насичує добром, відновиться, мов той орел, твоя юність!

6 Господь судить справедливо всіх переслідуваних.

7 Він шляхи свої виявив був Мойсееві, справи свої — дітям Ізраїлевим.

8 Щедрий і милосердний Господь, довготерпеливий і повний ласки.

9 Не завжди на нас гнівається, і не навіки ховає гнів.

10 Не за нашими гріхами він поводитьсь з нами, і відплачує нам не за провинами нашими.

11 Бо як високо небо стоїть над землею, велика така його ласка до тих, хто боїться його,

12 як далекий від заходу схід, так він віддалив від нас наші провини!

13 Як добрий батько до дітей, так Господь добрий до тих, хто боїться його,

14 бо знає він створення наше, пам'ятає, що ми порошок.

15 Дні людини, як трава, немов квітка польова, так цвіте вона,

16 та вітер пронесеться над нею, і нема її, і вже місце те не пізнає її...

17 А ласка Господня від віку й до віку на тих, хто боїться його, і правда його над синами синів,

18 що заповіт його бережуть, і що пам'ятають накази його, щоб виконувати їх!

19 Господь міцно поставив на небі престол свій, а царство його над усім володіє.

20 Благословіть Господа, його ангели, велетні сильні, що виконуете його накази, дослухаючись до голосу слів його!

21 Благословіть Господа, усі сили небесні його, слуги його, що виконують волю його!

22 Благословіть Господа, всі справи його, на всіх місцях царювання його! Благослови, душе моя, Господа!

Псалми 103

1 Благослови, душе моя, Господа! Господе, Боже мій, ти вельми великий, одягнувся ти в велич та в славу!

2 Одягає він світло, як одяг, небеса напинає, неначе намет.

3 Він ставить на водах палати свої, із хмар робить собі колісницю, ходить на крилах вітру!

4 Він робить вітер за свого посланця, палючий вогонь — за свого слугу.

5 Ти землю міцно поставив на підвалинах її, щоб на вічні віки вона була непохитною,

6 безоднею вкрив ти її, немов одягом. Стала вода над горами,

7 від погрози твоєї вона втекла, від гуркоту грому твого побігла вона,

8 виходить на гори та сходить у долини, на місце, що ти встановив був для неї.

9 Ти кордони поклав, щоб їх вона не перейшла, щоб вона знову землю не покрила.

10 Він джерела перетворює на потоки, що течуть поміж горами,

11 напувають вони всю польову звірину, ними дикі віслюки тамують спрагу свою.

12 Птаство небесне над ними живе, видає воно голос серед гілок.

13 Він напоює гори з палаців своїх, і з плоду праці своєї землю насичує.

14 Траву для худоби вирощує, та рослини для пожитку людині, щоб хліб добувати з землі,

15 і вино, що серце людині воно звеселяє, щоб більше від оливи блищало обличчя, і хліб, що зміцнює серце людині.

16 Насичуються Господні дерева, ті кедри ліванські, що ти насадив,

17 що там кубляться птахи, кипарис — для лелеки помешкання.

18 Гори високі — для диких кіз, скелі — сховище гірським звірам.

19 І місяця він створив для означення часу, сонце знає свій захід.

20 Темряву ти наводиш і ніч настає, і вся звірина лісова починає ворухитися,

21 гарчать левчуки за здобиччю та шукають від Бога своєї поживи.

22 Сонце ж засвітить — вони повтікають, та й кладуться по норах своїх.

23 Людина виходить у справах своїх, і працює до вечора.

24 Які то численні та мудрі вчинки твої, Господе, творінь твоїх повна земля!

25 Ось море велике й глибоке, там плазунів без числа, звірина мала та велика!

26 Ходять там кораблі, там левітан, якого створив ти, щоб бавитися в морі йому.

27 Вони всі чекають тебе, щоб ти часу свого поживу їм дав.

28 Даєш їм — збирають вони, руку свою розкриваєш — добром насичуються.

29 Ховаєш обличчя своє — вони лякаються, забираєш їм духа — помирають вони, та й повертаються до свого пороку.

30 Посилаєш ти духа свого — вони отримують життя, і ти оновлюєш обличчя землі.
31 Хай буде слава Господня навіки, хай справами своїми радіє Господь!
32 Він погляне на землю — й вона затремтить, доторкнеться до гір — і вони задимлять!
33 Я співатиму Господові в своєму житті, гратиму для Бога мого, аж поки живу!
34 Буде приємна йому моя мова, радітиму я Господом!
35 Хай згинуть грішні з землі і хай не буде безбожних! Благослови, душе моя, Господа! Алілуя!

Псалми 104

1 Дякуйте Господові, кличте ім'я його, серед народів звіщайте про справи його!
2 Співайте йому, грайте йому, розповідайте про всі чуда його!
3 Хваліться святим його ім'ям, хай тішиться серце тих, хто шукає Господа!
4 Вишукуйте Господа й силу його, обличчя його завжди шукайте!
5 Пам'ятайте про чуда його, які він вчинив, про ознаки його та про присуди вуст його,
6 ви, нащадки Авраама, раба його, сини Якова, обранці його!
7 Він — Господь, Бог наш, по всій землі його присуди!
8 Він пам'ятає навіки свій заповіт, те слово, яке наказав був на тисячу поколінь,
9 що склав він його з Авраамом, і присягу свою для Ісака.
10 Він поставив її за Закон для Якова, за вічний заповіт для Ізраїля,
11 промовляючи: "Я дам тобі Ханаанський край, частку спадщини для вас!"
12 Тоді їх було невелике число на землі, нечисленні вони були та приходьки на ній,
13 і ходили вони від народу до народу, від царства до іншого люду.
14 Не дозволив нікому він кривдити їх, і за них він царям докоряв:
15 "Не чіпайте моїх помазанців, а пророкам моїм не робіть лихого!"
16 І накликав він голод на землю, всяке хлібне стебло зламавши.
17 Перед їхнім обличчям він послав посланця, за раба Йосип проданий був.
18 Кайданами мучили ноги його, натирало його тіло залізо,
19 аж до часу виконання слова його. Слово Господнє його виявило.
20 Цар послав і його розв'язав, володар народів його звільнив.
21 Він настановив його паном над своєю оселею і володарем над усім маєтком своїм,
22 щоб ув'язнював він його можновладців по волі своїй, а старшин його умудряв.
23 І Ізраїль прибув до Єгипту, і Яків замешкав у краї Хаммовому.
24 А народ свій він вельми розмножив, і зробив був численнішим від його ворогів.
25 Він поклав у їхнє серце, щоб народ його ненавиділи, щоб вдавалися до підступу проти рабів його.
26 Він послав був свого раба Мойсея та Аарона, що обрав його,
27 вони показали були серед них його ознаки та чуда у краї Хаммовому.
28 Він темряву наслав — і потемніло, і вони не противилися слову його.

29 Він перетворив їхню воду на кров, і заморив їхню рибу.
30 Їхній край заройвся був жабами, навіть у покоях царів їхніх.
31 Він наказав — і прибули рої мух, мошкара по всіх володіннях їхніх.
32 Він градом зробив їхній дощ, послав палючий вогонь на їхню землю.
33 І він вибив виноград їхній та фігове дерево їхнє, і поламав дерева по всьому краю.
34 Він наказав — і найшла сарана та гусінь без ліку,
35 усю ярину в їхньому краї пожерла, і плід землі їхньої з'їла.
36 І він убив усіх первістків у їхньому краї, початок усякої їхньої сили.
37 І він випровадив їх у сріблі та в золоті, і серед їхніх племен не було, хто б спіткнувся.
38 Єгипет радів, коли вийшли вони, бо вони мали страх перед ними.
39 Він із хмари зробив завісу, а вогнем освітив ніч.
40 Зажадав був Ізраїль — і він перепелиці наслав, і хлібом небесним він їх годував.
41 Розколов був він скелю — і ринула вода, потекли ріки в пустелі,
42 бо він пам'ятав за святе своє слово, за Авраама, свого раба.
43 І він з радістю вивів народ свій, із співом — обранців своїх,
44 І їм землю народів роздав, і посіли вони працю іншого люду,
45 щоб виконували його заповіді, та закони його берегли! Алілуя!

Псалми 105

1 Дякуйте Господові, добрий-бо він, бо навіки його милосердя!
2 Хто розкаже про велич Господню, розповість про славу його?
3 Щасливі, хто тримається права, хто завжди робить по-справедливому!
4 Згадай мене, Госпode, у ласці своїй до народу свого, відвідай мене порятунком своїм,
5 щоб побачити добре обранців твоїх, щоб я тішився радощами твого народу, і хвалився разом із спадком твоїм!
6 Ми згрішили з батьками своїми, завинили, вчиняли лихе...
7 Не зважали на чуда твої батьки наші в Єгипті, забувши про безмежну ласку твою, бунтували над морем, над морем Червоним.
8 Та він заради ймення свого їх врятував, щоб виявити свою силу.
9 Він звелів — і всохло море Червоне, і він їх повів через морські глибини, немов по пустелі!...
10 І він врятував їх з руки супротивника, визволив їх з руки ворога,
11 і закрила вода ворогів їхніх, жодного з них не залишилося!
12 Тоді-то в слова його повірили, і славили його піснею.
13 Та швидко забули вони його вчинки, не чекали поради його,
14 і палали в пустелі жаданням, і Бога в пустелі знов випробовували,
15 і він їхнє жадання їм дав, але недугу послав на їхню душу...
16 Позаздрили вони в таборі Мойсееві та Ааронові, святому Господньому.

17 Тоді розкрилася земля та й Датана поглинула, накрила громаду Авірона.
18 Вогонь запалав у їхній громаді, і полум'я те попало безбожних...
19 Зробили тільця на Хориві, і били поклони бовванові литому,
20 і змінили вони його славу на образ вола, що траву пожирає,
21 забули про Бога, свого Рятівника, що велике в Єгипті вчинив,
22 дивовижні речі в землі Хама, забули про жахаючі справи над морем Червоним...
23 І наказав би він знищити їх, коли б не Мойсей, обранець його, що став був в
ущелині перед обличчям його відвернути його гнів, щоб не шкодив!
24 Зневажили землею прекрасною, не повірили слову його
25 і ремствували по наметах своїх, неслухняні були до Господнього голосу.
26 Тому він підняв свою руку на них, щоб покласти трупами їх у пустелі,
27 і щоб розвіяти їхніх нащадків серед народів, та щоб розпорошити їх по країнах!
28 Вони ж служили Ваалові пеорському та їли жертви мертвим,
29 і вчинками своїми гнівали Бога, тому вдерлася зараза між них!
30 Та втрутився тоді Пінхас, і зараза затрималася,
31 і йому пораховано в праведність це, з роду в рід аж навіки.
32 І розгнівали Бога вони над водою Меріви, і обернулося лихом це для Мойсея,
33 бо дух його засмутили, і він промовляв необачно вустами своїми...
34 Вони не знищили тих народів, що Господь наказав їм про них,
35 і змішалися з поганськими народами, та їхніх вчинків навчилися.
36 Служили їхнім божкам, а ті пасткою стали для них...
37 І приносили в жертву синів своїх і дочок демонам,
38 і кров чисту проливали, кров синів своїх та дочок, що їх у жертву приносили
божкам ханаанським. І через кривавий переступ земля опоганилася,
39 і стала нечистою через перелюби та всі їхні вчинки...
40 І проти народу свого запалав гнів Господній, і спадок його йому став огидним,
41 і він віддав їх у руку народів, і їхні ненависники панували над ними,
42 і їхні вороги їх гнобили, і вони впокорилися під їхню руку...
43 Багато разів він визволяв їх, але через впертість їхню, піддані гнобленню знову
вони!
44 Та побачив він їхній утиск, коли почув їхні благання,
45 і він згадав про свій заповіт, і зглянувся над ними у своєму великому милосерді,
46 і він зробив так, що пройнялися жалем до них їхні поневолювачі!
47 Врятуй нас, о Господе, Боже наш, і збери нас між народів, щоб дякувати йменню
святому твоєму, щоб твоєю хвалитися славою!
48 Благословенний Господь, Бог Ізраїлів від віку й навіки! І весь народ хай скаже:
"Амінь! Алілуя!"

Псалми 106

1 Дякуйте Господові, добрий-бо він, бо навіки його милосердя!
2 хай так скажуть ті всі, що їх Господь врятував, що визволив їх з руки ворога,

3 і з земель їх зібрав, від сходу й заходу, від півночі й моря!
4 Блукали вони по безлюдній пустелі, шляху до міста осілості не знаходили,
5 голодні та спрагнені, і в них їхня душа омлівала...
6 І в неволі своїй вони Господа кликали, і він визволяв їх від утисків їхніх!
7 Вів він їх шляхом вірним, щоб прийшли вони до міста своєї осілості.
8 Хай же подякують Господові за ласку його, та за чуда його синам людським,
9 бо наситив він спраглу душу, а душу голодну наповнив добром!
10 Ті, хто перебував був у темряві та в смертній тіні, то в'язні страждань та залізних
оков,
11 бо вони противилися Божим словам, і відкинули пораду Всевишнього.
12 Та він упокорив їхнє серце терпінням, спіткнулися вони — і ніхто не допоміг,
13 і в неволі своїй вони Господа кликали, і він визволяв їх від утисків їхніх!
14 І він вивів їх з темряви й мороку, і потрощив їхні кайдани.
15 хай же подякують Господові за ласку його, та за чуда його синам людським,
16 бо він поламав мідні двері й засуви залізні зрубав!
17 Нерозумні страждали за грішний свій шлях та за свої беззаконня.
18 Душа їхня від усякої їжі відверталася, і були вони на порозі смерті,
19 і в неволі своїй вони Господа кликали, і він визволяв їх від утисків їхніх,
20 Він послав своє слово та їх зцілив, і врятував їх з їхньої хвороби!
21 Хай же подякують Господові за ласку його та за чуда його синам людським,
22 і хай жертви подяки приносять, і хай співами прославляють вчинки його!
23 Ті, хто по морю плаває кораблями, що торгують на великій воді,
24 вони бачили справи Господні та чуда його в глибинах морських!
25 Він скаже — і буря зривається, і підносяться хвилі його,
26 до неба вони підіймаються і до безодні спадають, тремтіла від страху їхня душа!
27 Вони кружляють і хитаються, як п'яний, і вся їхня мудрість бентежиться!
28 Та в неволі своїй вони Господа кликали, і він визволяв їх від утисків їхніх!
29 Він наказував бурі, і втихали хвилі морські,
30 і вони раділи тому, і він їх вів до бажаної пристані.
31 Хай же подякують Господові за ласку, та за чуда його синам людським!
32 Хай звеличують його на зібранні громади, і хай вихваляють у колі старшин!
33 Він перетворює річки на пустелю, а водні джерела — на суходіл,
34 плодючу землю — на солончак, через вчинки лихі її мешканців.
35 Він пустелю перетворює в болото, а землю суху наповнює водними джерелами,
36 голодних оселяє він там, щоб вони поставили місто, і в ньому жили,
37 засівали поля, садили виноградники, і мали плід урожаю!
38 І благословляє він їх, і розмножуються вони, і отримують добрі врожаї!
39 Та стало їх мало, і похилилися вони від утиску злого та смутку.
40 Виливає він ганьбу на вельмож, і блукають вони без дороги в пустелі,
41 а вбогого він підіймає з убогства, і розмножує їхні родини, немов ту отару.
42 Це бачать правдиві й радіють, і закриває уста свої всяке безправ'я.

43 Хто мудрий, той на це все зважить, і зрозуміють вони милосердя Господнє!

Псалми 107

Пісня. Псалом Давидів.

1 Моє серце зміцнилося, Боже, я співатиму в славі!

2 Прокинься ж, арфо та цитро, я досвітню зорю будитиму!

3 Я тебе вихвалитиму, о Господе, серед народів, і співатиму тобі між племенами,

4 бо більше від неба твоє милосердя, а правда твоя — аж до хмар!

5 Піднесися ж, о Боже, над небо, а слава твоя — над усю землю!

6 Щоб любі твої були визволені, відгукнися до нас і своєю правицею допоможи!

7 У святості своїй Бог промовив: "Звеселюся я, розділу Сихем і долину Суккотську поміряю.

8 Належить мені Гілеад і Манасія, а Єфрем — охорона моєї голови, Юда — берло моє.

9 Моав — умивальниця мого миття, на Едом взуттям своїм кину, над Филістеєю тріумфуватиму!"

10 Хто мене запровадить до міста твердинного, хто до Едому мене приведе?

11 Хіба ж ти покинув нас, Боже, і серед нашого війська не вийдеш вже, Боже?

12 Допоможи ж нам проти ворога, людська-бо допомога — марнота!

13 Наша сила виявиться в Бозі, і він потопче супротивників наших!

Псалми 108

1 Боже слави моєї, не будь мовчазний,

2 бо мої вороги роззявили на мене вуста нечестиві та пельки лукаві, язиком неправдивим обмовляють мене!

3 Вони оточили мене словами ненависті, і без причини зі мною воюють,

4 обмовляють мене за любов мою, а я молюся за них,

5 вони віддають мені злом за добро і ненавистю за любов мою!

6 Постав же над ним нечестивого, і по правиці його Сатана хай стане!

7 Як судитиметься, хай вийде винним, молитва ж його бодай стала гріхом!

8 Хай дні його будуть короткі, хай інший маєток його забере!

9 Бодай діти його стали сиротами, а жінка його — вдовою!

10 І хай діти його завжди мандрують та жебракують, і хай вони просять на своїх руїнах!

11 Бодай їм тенета розставив лихвар на все, що його, і хай розграбують чужі його працю!

12 Щоб до нього ніхто милосердя не виявив, і бодай не було його сиротам ласки!

13 Щоб на знищення стали нащадки його, бодай буде викреслене їхнє ім'я в поколіннях наступних!

14 Беззаконня батьків його хай пам'ятається в Господа, і хай не стирається гріх

його матері!

15 Хай будуть вони перед Господом завжди, і хай він вирве з землі їхню пам'ять,

16 бо він не забув про милосердя, і гнобив людину убогу, бідну і серцем засмучену, щоб убити її!

17 Полюбив він прокляття, бодай же на нього воно зійшло! Не прагнув благословення, щоб воно віддалилось від нього!

18 Одягнув він прокляття, немов свій одяг, просякло воно, як вода, в його нутро, та в кістки його, мов олива!

19 Бодай воно стало йому за одяг, в який одягнеться, і за пояс, що завжди він ним підперезується!

20 Це заплата від Господа тим, хто мене обмовляє, лихе висловлює на душу мою!

21 А ти Господе, Володарю, зі мною зроби заради ймення свого, бо добре твоє милосердя, порятуй мене,

22 бо я вбогий та бідний, і зранене серце моє в моєму нутрі!...

23 Я ходжу, мов та тінь на схилі дня, немов сарана я відкинутий!

24 Коліна мої ослабли з посту, і схудло тіло моє з нестачі оливи,

25 я став для них за посміховисько, коли бачать мене, головою своєю хитають...

26 Допоможи мені, Господе, Боже мій, за своїм милосердям врятуй мене!

27 І хай вони знають, що твоя це рука, що ти, Господе, все це вчинив!

28 Хай проклинають вони, ти ж поблагослови! Вони повстають, та хай осоромлені будуть, а раб твій радітиме!

29 Хай одягнуться ганьбою ті, хто мене обмовляє, і хай вони сором свій вдягнуть, як одяг!

30 Я вустами своїми гучно хвалитиму Господа, і між багатьма його славитиму,

31 бо стоїть на правиці убогого він для порятунку від тих, хто засуджує душу його!

Псалми 109

1 Сказав Господь Панові³моєму: "Сядь праворуч мене, доки не покладу я твоїх ворогів за підніжка ногам твоїм!"

2 Господь із Сіону пошле берло сили твоєї, щоб панував ти між ворогами своїми!

3 Народ твій готовий на день битви твоєї. Твої юні в оздобах святині прилянуть для тебе з лона зірниці, немов та роса.

4 Поклявся Господь — і не пошкодує: "Ти священник навіки за образом Мелхиседековим".

5 По правиці твоїй потрощить Володар царів у день гніву свого,

6 Він судитиме між народами, землю наповнить трупами, потрощить голови по всій землі...

7 Він питиме із струмка на шляху своєму, тому підніме він голову!

Псалми 110

- 1 Буду славити Господа від щирого серця, в колі праведних та на зборах!
- 2 Великі Господні справи, вони жадані для всіх, хто їх любить!
- 3 Його справи — краса та велич, а правда його пробуває навіки!
- 4 Він пам'ятними чуда свої зробив, милостивий та щедрий Господь!
- 5 Поживу дає він для тих, хто боїться його, заповіт свій пам'ятає повік!
- 6 Потугу справ своїх виявив він народові своєму, щоб спадщину народів їм дати.
- 7 Справи рук його — правда та правосуддя, всі накази його справедливі,
- 8 вони поставлені на вічні віки, зроблені в правді й чесності!
- 9 Послав він своєму народові визволення, заповіт свій поставив навіки, святе та грізне його ймення!
- 10 Початок мудрості — страх перед Господом, добрий розум у тих, хто виконує це, його слава пробуватиме вічно!

Псалми 111

- 1 Щаслива людина, що боїться Господа, що заповіді його шанує!
- 2 Будуть сильними нащадки її на землі, буде благословенний рід невинних!
- 3 Багатство і статки в оселі її, а правда її пробуває навіки!
- 4 Світло сходить у темряві для справедливих, він ласкавий, милосердний та праведний!
- 5 Добра людина дає милостиню та позичає, веде справи свої чесно,
- 6 навіки вона не похитнеться, у вічній пам'яті праведною буде!
- 7 Не боїться вона звістки лихої, її серце міцне, бо сподівається на Господа!
- 8 Серце її непохитне, вона не має страху, бо бачить занепад своїх ворогів!
- 9 Вона щедро убогим дає, її правда навіки стоїть, її ріг підіймається в славі!
- 10 Це бачить безбожний та гнівається, скрегоче зубами своїми та тане... Бажання безбожних згине!

Псалми 112

- 1 Хваліть, Господні раби, хваліть ім'я Господа!
- 2 Хай буде благословенне Господнє ім'я віднині й навіки!
- 3 Від сходу сонця аж до заходу його прославляйте Господнє ім'я!
- 4 Господь підіймається над усі народи, його слава — понад небеса!
- 5 Хто подібний до Господа, нашого Бога, що мешкає на висоті,
- 6 та знижується, щоб побачити те, що на небесах і на землі?
- 7 Бідаря він підводить із пороку, зі сміття підіймає нужденного,
- 8 щоб його посадити з вельможними, з вельможними люду його!
- 9 Він неплідну в оселі садить за радісну матір дітей! Алілуя!

Псалми 113

- 1 Як виходив Ізраїль з Єгипту, від народу чужого — оселя Якова,
- 2 Юда став за святиню йому, а Ізраїль — його пануванням!
- 3 Побачило море все це — і втекло, Йордан повернувся назад!
- 4 Гори скакали, немов барани, а пагорби — немов ті ягнята!
- 5 Що тобі, море, що ти втікаєш? Йордане, що ти повернувся назад?
- 6 Чого скачете, гори, немов барани, а пагорби — мов ті ягнята?
- 7 Тремти, земле, перед Господнім обличчям, перед обличчям Бога Якова,
- 8 що скелю перетворює в озеро, а кремінь — на водне джерело!
- 9 Не ми, Господе, не ми, а ймення твоє хай славиться за ласку твою та за правду твою!
- 10 Пощо мають казати народи: "Де ж то їхній Бог?"
- 11 А Бог наш на небі, усе, що волів, зробив.
- 12 Їхні божки — срібло й золото, витвори рук людських.
- 13 Вони мають уста, та не розмовляють, очі мають вони, та не бачать,
- 14 мають вуха, та не чують, мають носа, та без нюху,
- 15 мають руки, та не відчують дотику, мають ноги, та не ходять, своїм горлом вони не промовляють!
- 16 Хай стануть такі, як вони, ті, хто їх виробляє, усі, хто сподівається на них!
- 17 Ізраїлю, сподівайся лиш на Господа, він тобі допомога та щит твій!
- 18 Оселя Ааронова, сподівайтесь на Господа, він вам допомога та щит ваш!
- 19 Ті, що Господа боїться, сподівайтесь на Господа, він вам допомога та щит ваш!
- 20 Господь пам'ятає про нас, хай поблагословить! Хай поблагословить оселю Ізраїля, хай поблагословить він оселю Аарона!
- 21 Хай поблагословить він тих, хто має до Господа страх, малих та великих!
- 22 Хай вас розмножить Господь, вас і ваших дітей!
- 23 Благословенні ви в Господа, що створив небеса та землю!
- 24 Небеса, небеса для Господа, а землю віддав він синам людським!
- 25 Не мертві хвалитимуть Господа, ані ті всі, хто сходить у місце мовчання,
- 26 а ми благословлятимемо Господа віднині й навіки! Алілуя!

Псалми 114

- 1 Люблю я Господа, бо він почув голос мій у благаннях моїх,
- 2 бо він нахилив своє вухо до мене, і я кликатиму в свої дні!
- 3 Болі смерті мене оточили і знайшли мене муки шеолу, нещастя та смуток знайшов я!
- 4 А я в ім'я Господа кличу: "О Господе, визволи ж душу мою!"
- 5 Господь милостивий та справедливий, наш Бог милосердний!
- 6 Пильнує Господь недосвідчених, став я нужденний, та він допоможе мені!
- 7 Повернися, о душе моя, до свого відпочинку, бо Господь дбає про добро тобі,

8 бо від смерті ти визволив душу мою, від сльози — моє око, ногу мою — від спотикання.

9 Я ходитиму перед обличчям Господнім на землі живих!

Псалми 115

1 Я вірив, коли казав: "Я дуже пригнічений!"

2 Я сказав був у поспіху: "Кожна людина каже неправду!"

3 Чим я відплачу Господові за все добре, що він зробив для мене?

4 Я чашу порятунку прийму, і прикличу Господнє ім'я!

5 Присяги свої Господові я виконаю перед усім народом його!

6 Вартісна в очах Господа смерть вірних його!

7 О Господе, я-бо твій раб, я твій раб, син твоєї невольниці, ти кайдани мої розв'язав!

8 Я жертву подяки тобі принесу, і Господнє ім'я кликатиму!

9 Присяги свої Господові я виконаю перед усім народом його,

10 на подвір'ях оселі Господньої, посеред тебе, о Єрусалиме! Алілуя!

Псалми 116

1 Хваліть Господа, всі племена, прославляйте його, всі народи,

2 бо зміцнилося його милосердя над нами, а правда Господня навіки! Алілуя!

Псалми 117

1 Дякуйте Господові, добрий-бо він, бо навіки його милосердя!

2 Хай скаже Ізраїль: "Навіки його милосердя!"

3 Хай скаже оселя Аарона: "Навіки його милосердя!"

4 Хай скажуть ті, хто боїться Господа: "Навіки його милосердя!"

5 Я в утиску кликав до Господа, і простором відгукнувся до мене Господь!

6 Зі мною Господь, не боюся нікого, що зробить людина мені?

7 Господь серед тих, що мені допомагають, тому побачу загибель своїх ненависників.

8 Краще вдаватися до Господа, ніж сподіватися на людину,

9 краще вдаватися до Господа, ніж сподіватися на вельмож!

10 Всі народи мене оточили, я ж Господнім ім'ям їх понищив!

11 Оточили мене й обступили, я ж Господнім ім'ям їх понищив!

12 Оточили мене, немов бджоли, та погасли вони, як терновий вогонь, я-бо Господнім ім'ям їх понищив!

13 Дошкульно штовхнув ти мене, щоб я впав, та Господь врятував мене!

14 Господь — моя сила та пісня, став він порятунком мені!

15 Голос співу й порятунку в наметах між праведників: "Господня правиця показує силу!"

16 Правиця Господня підноситься, правиця Господня показує силу!"
17 Не помру, але житиму, і звіщатиму про вчинки Господні!
18 Покарати мене — покарав був Господь, та смерті мені не завдав.
19 Відчинить мені брами правди, я ними ввійду, прославлятиму Господа!
20 Це брама Господня, праведники в неї входять.
21 Я хвалитиму тебе, бо ти відгукнувся до мене, і став мені порятунком!
22 Камінь, що його будівничі відкинули, той наріжним став каменем,
23 від Господа сталося це, і дивне воно в очах наших!
24 Це день, що його створив Господь, радіймо та тішмося в ньому!
25 Просимо, Госпode, врятуй! Просимо, Госпode, пощастити!
26 Благословенний, хто гряде в Господнє ім'я! Благословляємо вас із Господньої оселі!
27 Господь — він Бог, він дає нам світло. Прикрасьте гілками святкову ходу аж до наріжників жертовника!
28 Ти мій Бог, і я тебе прославлятиму, мій Боже, я тебе звеличуватиму!
29 Дякуйте Господові, добрий-бо він, бо навіки його милосердя!

Псалми 118

1 Щасливі невинні на шляху, що ходять Законом Господнім!
2 Щасливі, хто пильнує свідоцтва його, хто шукає його всім серцем,
3 і хто кривди не робить, хто ходить шляхами його!
4 Ти видав накази свої, щоб виконувати беззастережно.
5 Хай шляхи мої будуть певні, щоб триматися твоїх постанов,
6 не буду тоді осоромлений я, як буду зважати на всі твої заповіді!
7 Щирим серцем я тебе прославлятиму, як навчуся законів твоїх справедливих.
8 Я буду триматися твоїх постанов, не кидай же зовсім мене!
9 Як зберігає юнак у чистоті свою стежку, пильнуючи твоє слово?
10 Всім серцем своїм я шукаю тебе, не дай же мені заблукати від твоїх заповідей!
11 Я в серці своєму зберіг твоє слово, щоб мені не грішити проти тебе.
12 Благословенний ти, Госпode, навчи мене постанов своїх!
13 Вустами своїми я розповідаю про всі присуди твої.
14 Зі шляху свідоцтв твоїх я радію, як маєтком великим.
15 Про накази твої міркуватиму я, і на стежки твої вдивлятимуся.
16 Я радітиму твоїми постановами, слова твого не забуду!
17 Своєму рабові пощастити, щоб я жив, і я триматимуся слова твого!
18 Відкрий мої очі, і хай дивовижність Закону твого я побачу!
19 На землі я приходько, своїх заповідей не ховай від мене!
20 Повсякчас омліває душа моя з туги за твоїми законами...
21 Насварив ти проклятих отих самовпевнених, що ухиляються від твоїх заповідей.
22 Відверни ти від мене зневагу та сором, бо пильную свідоцтва твої я!
23 Теж вельможі сидять та на мене змовляються, та твій раб над постановами

твоїми роздумує.

24 Свідоства твої — то втіха моя, то для мене радники!

25 Душа моя гнеться до пороку, за словом своїм оживи мене!

26 Про шляхи свої я казав, і ти почув мене, навчи мене постанов своїх!

27 Дай мені зрозуміти, яким шляхом ведуть накази твої, і про чуда твої я звіщатиму.

28 Тане зі смутку душа моя, постав мене згідно зі словом своїм!

29 Шлях неправди від мене відсунь, і дай мені з ласки в своєму Законі!

30 Я обрав шлях правди, закони твої біля себе поставив.

31 До свідоств твоїх я приєднався, Господе, не осором же мене!

32 Буду бігти шляхом твоїх заповідей, бо пошириш ти серце моє.

33 Шлях своїх постанов покажи мені, Господе, і я буду триматися його до кінця!

34 Дай мені зрозуміти, щоб я тримався Закону твого, і я всім серцем його триматимуся!

35 Провадь мене стежкою твоїх заповідей, бо в них я втіху знайшов.

36 Серце моє прихили до свідоств твоїх, а не до користі.

37 Відверни мої очі, щоб марноти не бачили, збережи мене на шляху своєму!

38 Для свого раба виконай слово своє, що на страх твій воно.

39 Відверни від мене зневагу, якої боюся, бо добрі закони твої.

40 Ось я прагну наказів твоїх, збережи мене правдою своєю!

41 І хай зійде на мене, о Господе, ласка твоя, порятунок твій, згідно зі словом твоїм,

42 і хай відповім я тому, хто словом ганьбить мене, бо сподіваюся на слово твоє!

43 І не віднімай з моїх вуст слова правди ніколи, бо я чекаю твоїх присудів!

44 А я триматимуся завжди Закону твого, на вічні віки!

45 І ходитиму на просторах, бо наказів твоїх я шукаю.

46 І я перед царями звіщатиму про свідоства твої, і не зазнаю я сорому!

47 І я розкошуватиму твоїми заповідями, бо їх полюбив.

48 Я руки свої простягну до твоїх заповідей, бо їх полюбив, і роздумуватиму над твоїми постановами!

49 Пам'ятай про те слово своєму рабові, що його наказав ти чекати мені.

50 Це розрада моя у нещасті моєму, бо слово твоє вберігає мене.

51 Зухвалі глузували з мене вельми, та я не відступив від Закону твого!

52 Твої присуди я пам'ятаю відвіку, о Господе, і радію!

53 Буря мене огорнула через безбожних, що Законом твоїм нехтують!

54 Співи для мене — твої постанови в оселі моєї мандрівки.

55 Я вночі пам'ятаю ім'я твоє, Господе, і тримаюся Закону твого!

56 Оце сталося мені, бо наказів твоїх я тримаюся.

57 Я сказав: "Моя доля, о Господе, щоб пильнувати мені твоїх слів".

58 Я благаю тебе всім серцем: "Вчини мені ласку за словом своїм!"

59 Я зважив на шляхи свої, і до свідоств твоїх ноги свої звернув.

60 Я кваплюся й не барюся виконувати твої заповіді.

61 Тенета безбожних мене оточили, та я не забув про Закон твій.
62 Опівночі встаю я, щоб подякувати тобі за присуди правди твоєї.
63 Я друг усім, хто боїться тебе, і хто накази твої береже!
64 Милосердя твого, о Господе, повна земля, навчи мене своїх постанов!
65 Ти з рабом своїм добре зробив, Господе, за словом своїм.
66 Навчи мене доброго розуміння та знань, бо в заповіді твої вірю я!
67 Доки я не страждав, блукав був, та нині пильную я твого слова.
68 Ти добрий, і робиш добро, навчи мене своїх постанов!
69 Зухвали оббріхують мене, а я всім серцем тримаюся наказів твоїх.
70 Зробилося нечуване, як лій, їхнє серце, а я розкошую з Закону твого.
71 Добре мені, що я змучений був, щоб навчитися твоїх постанов!
72 Краще мені закон твоїх вуст, аніж тисячі золота й срібла.
73 Руки твої створили мене й збудували, дай мені розуму, щоб я навчився твоїх заповідей!
74 Хто боїться тебе, ті побачать мене та й зрадіють, бо я твого слова чекаю!
75 Знаю я, Господе, що справедливі були твої присуди, і справедливо мене понижував ти.
76 Хай буде ласка твоя на розраду мені, за словом твоїм до свого раба.
77 Хай зійде на мене твоє милосердя, і я житиму, бо Закон твій — розрада моя.
78 Хай горді осоромлені будуть, бо робили нечесно, а я роздумуватиму над наказами твоїми.
79 До мене повернуться ті, хто боїться тебе, і зрозуміють свідоцтва твої.
80 Хай серце моє буде чисте в твоїх постановах, щоб я не осоромився!
81 Душа моя слабне від туги за порятунком твоїм, чекаю я слова твого!
82 За словом твоїм гаснуть очі мої та запитують: "Коли ти потішиш мене?"...
83 Хоч я став, як той міх у диму, та твоїх постанов не забув.
84 Скільки днів для твого раба? Коли присуд зробиш моїм переслідувачам?
85 Горді викопали були мені ями, що не за Законом твоїм.
86 Усі твої заповіді справедливі. Неправдиво ж мене переслідують, допоможи мені!
87 Ще трохи і знищили б мене на землі, та я не полишив наказів твоїх!
88 Оживи мене за своїм милосердям, і я триматимуся свідчення вуст твоїх!
89 Навіки, о Господе, слово твоє в небесах пробуває.
90 З роду в рід твоя правда. Ти землю поставив — і стоїть вона,
91 усі за твоїми судами сьогодні стоять, бо раби твої всі.
92 Коли б не Закон твій, розрада моя, то я був би загинув в недолі своїй!
93 Я повік не забуду наказів твоїх, бо ти ними мене бережеш.
94 Твій я, врятуй мене, бо наказів твоїх я шукаю!
95 Чекають безбожні вбити мене, а я на свідоцтва твої зважаю.
96 Я бачив межу всього досконалого, але твоя заповідь вельми безмежна!
97 Як я люблю Закон твій, весь день він у роздумах моїх!
98 Твоя заповідь робить мудрішим мене від моїх ворогів, вона-бо навіки моя!

99 Я став розумніший за всіх своїх вчителів, бо свідоцтва твої — то роздуми мої!
100 Став я мудріший від старших за віком, бо тримаюся наказів твоїх!
101 Я від усякого лихого шляху стримую ноги свої, щоб триматися слова твого.
102 Я не ухиляюся від твоїх присудів, ти-бо навчаєш мене.
103 Яке то солодке слово твоє для мого піднебіння, солодше від меду воно моїм вустам!
104 Від наказів твоїх я мудріший стаю, тому-то ненавиджу всякий шлях неправди!
105 Для моєї ноги твоє слово — світильник, світло для стежки моєї.
106 Я присягнув, і виконаю твої справедливі присуди.
107 Змучений я аж занадто, за словом твоїм збережи мене, Господе!
108 Хай же будуть приємні тобі жертви вуст моїх, Господе, навчи мене своїх присудів!
109 У небезпеці душа моя завжди, але я Закону твого не забув.
110 Безбожні поставили пастку на мене, та я не відступив від наказів твоїх.
111 Я навіки успадкував свідоцтва твої, бо вони радість серця мого.
112 Я серце своє нахилив, щоб виконувати твої постанови, повік, до кінця.
113 Сумнівне ненавиджу я, а Закон твій полюбив.
114 Ти моя охорона та щит мій, чекаю я слова твого.
115 Відступіть від мене, злочинці, і я триматимуся заповідей мого Бога!
116 За словом своїм підіпри мене, і я житиму, і в сподіваннях моїх не завдай мені сорому!
117 Зміцни мене — і я врятуюся, і буду дивитися завжди в твої постанови!
118 Ти зневажаєш усіма, хто від твоїх постанов відступає, бо хитрощі їхні брехливі.
119 Всіх безбожних землі відкидаєш, як жужелиця, тому покохав я свідоцтва твої.
120 Зі страху твого моє тіло тремтить, і я боюся твоїх присудів!
121 Я суджу справедливо, щоб мене не віддав ти моїм переслідувачам.
122 Поручися на добре за свого раба, щоб мене не гнобили мої вороги.
123 Гаснуть очі мої за порятунком твоїм та за словом правдивим твоїм.
124 Зроби ж своєму рабові за своїм милосердям, і навчи мене своїх постанов!
125 Я раб твій, зроби мене мудрим, щоб знав я свідоцтва твої!
126 Це для Господа час, щоб діяти, бо Закон його зневажили.
127 Тому я люблю твої заповіді більше від золота, щирого золота.
128 Тому всі накази твої вважаю за слухні, а всякий шлях неправди ненавиджу!
129 Чудові свідоцтва твої, тому-то душа моя тримається їх.
130 Вхід у слова твої світло дає, недосвідчених мудрими робить.
131 Я вуста свої розтуляю й повітря ковтаю, бо відчуваю жадобу до твоїх заповідей.
132 Обернися до мене та будь милостивий мені, як робиш ти тим, хто любить ім'я твоє.
133 Своїм словом зміцни мої кроки, і не дай панувати наді мною ніякому гріхові.
134 Від людського утиску визволь мене і я триматимуся наказів твоїх!
135 Хай засяє обличчя твоє на твого раба. І навчи мене уставів твоїх!

136 Течуть водні потоки з очей моїх, бо твого Закону не тримаються...

137 Ти праведний, Господе, і справедливі твої присуди,

138 бо ти наказав пильнувати справедливі свідoctва свої і щирю правду!

139 Нищить мене моя ревність, бо мої вороги забули слова твої.

140 Вельми очищене слово твоє, і твій раб його любить.

141 Я принижений і зневажений, та не забуваю наказів твоїх.

142 Правда твоя — правда вічна, а Закон твій — то істина.

143 Недоля та утиск мене огорнули, але твої заповіді — моя розкіш!

144 Правда свідoctв твоїх вічна, дай мені розуму, і я житиму!

145 Всім серцем я кличу. Почуй мене, Господе, і я триматимуся уставів твоїх!

146 Я кличу до тебе, врятуй мене, і я пильнуватиму свідoctва твої!

147 Я вдосвіта встав і вже кличу, твого слова чекаю.

148 Мої очі сторожі нічні випереджають, щоб про слово твоє роздумувати.

149 Почуй же мій голос із свого милосердя, о Господе, збережи мене своїм присудом!

150 Наближаються ті, що женуться за вчинками ганебними, від Закону твого далекі,

151 та близький ти, о Господе, а всі твої заповіді — справедливість!

152 Віддавна я знаю свідoctва твої, бо навіки ти їх заклав!

153 Подивися на недолю мою та мене порятуй, бо я не забуваю Закону твого!

154 Вступися за справу мою і мене визволи, за словом своїм збережи мене!

155 Від безбожних порятунків далеко, бо вони не шукають твоїх постанов.

156 Велике твоє милосердя, о Господе, збережи мене своїм присудом!

157 Багато моїх переслідувачів та ворогів моїх, але від свідoctв твоїх не відхиляюся!

158 Бачив я зрадників і гидував ними, бо не тримаються вони твого слова.

159 Подивися, як люблю я накази твої, за милосердям своїм збережи мене, Господе!

160 Правда підвалина слова твого, а присуди правди твоєї навіки.

161 Безвинно вельможі мене переслідують, та серце моє твого слова боїться.

162 Радію я словом твоїм, ніби здобич велику знайшов.

163 Я брехню ненавиджу і гидую нею, полюбив я Закон твій!

164 Я щодня по сім раз славлю тебе, через присуди правди твоєї.

165 Мир великий для тих, хто любить Закон твій, вони не спіткнуться.

166 На порятунок твій я сподіваюся, Господе, і твої заповіді виконую.

167 Душа моя тримається свідoctв твоїх, і я вельми пильную їх.

168 Я пильную накази твої та свідoctва твої, бо перед тобою мої всі шляхи!

169 Благання моє хай наблизиться перед обличчя твоє, Господе, за словом своїм дай мені розуму!

170 Хай прийде молитва моя перед обличчя твоє, за словом своїм мене визволь!

171 Хай уста мої вимовляють хвалу, бо уставів своїх ти навчаєш мене.

172 Хай язик мій звіщатиме слово твоє, бо всі твої заповіді — справедливість.

173 Хай буде рука твоя в допомогу мені, бо я обрав накази твої.

174 Я прагну порятунку твого, о Господе, а Закон твій — кошовність моя!

175 Хай душа моя буде жива, і хай славить тебе, а твій присуд хай допоможе мені!

176 Я блукаю, немов та овечка загублена, пошукай же свого раба, бо я не забув твоїх заповідей!...

Псалми 119

1 Я кликав до Господа в час лихий, і він мене вислухав,

2 Господе, визволь же душу мою від вуст лихих та язика зрадливого!

3 Що тобі дасть, або що для тебе додасть лукавий язик?

4 Загострені стріли потужного із ялівцевим вугіллям!

5 Лихо мені, що мешкаю прихоськом у Мешеху, що живу з наметах Кедару!

6 Довго душа моя перебувала разом з тими, хто ненавидить мир.

7 Я за мир, та варто мені сказати про це, то вони готуються до війни!

Псалми 120

1 Свої очі я зводжу на гори, звідки прийде мені допомога,

2 мені допомога від Господа, що створив небеса та землю!

3 Він не дасть спіткнутися нозі твоїй, не задрімає твій охоронець.

4 Не задрімає й не засне охоронець Ізраїлів!

5 Господь — твій охоронець, Господь — твоя тінь при правиці твоїй,

6 вдень сонце не вдарить тебе, ані місяць вночі!

7 Господь стерегтиме тебе від усякого лиха, стерегтиме він душу твою,

8 Господь стерегтиме твій вихід та вхід віднині й навіки!

Псалми 121

1 Я радів, як казали мені: "Ходімо до помешкання Господнього!"

2 Ноги наші стояли в воротах твоїх, Єрусалиме.

3 Єрусалиме, збудований ти як те місто, що об'єднане в одне ціле,

4 куди сходяться племена, племена Господні, щоб свідчити Ізраїлеві, щоб йменню Господньому дякувати!

5 Бо то там на престолах для суду сидять, на престолах оселі Давидової.

6 Миру бажайте для Єрусалима: "Хай будуть безпечні, хто любить тебе!"

7 Хай буде мир за твоїми мурами, безпека в палатах твоїх!"

8 Заради братів моїх та друзів я казатиму: "Мир тобі!"

9 Заради оселі Господа, нашого Бога, я шукатиму для тебе добра!

Псалми 122

1 Свої очі я зводжу до тебе, що на небесах пробуваєш!

2 Ото-бо, як очі рабів до руки їх панів, як очі невольниці до руки її пані, отак наші очі до Господа, нашого Бога, аж поки не змилюється він над нами!

3 Помилуй нас, Господе, помилуй нас, бо наситилися ми вже зневагою!

4 Душа наша занадто наситилася зневагою безтурботних і знущанням пихатих!...

Псалми 123

1 Коли б не Господь, що був з нами, — хай скаже Ізраїль, —

2 коли б не Господь, що був з нами, як повстала була на нас людина,

3 то нас поковтали б живцем, коли розпалився на нас їхній гнів,

4 то нас позаливала б вода, душу нашу потік перейшов би,

5 душу нашу тоді перейшла б та бурхлива вода!

6 Благословенний Господь, що не дав нас на здобич для їхніх зубів!

7 Душа наша, як птах, врятувалася із сільця птахоловів, сільце розірвалося, а ми врятувалися!

8 Наша допомога в імені Господа, що створив небеса та землю!

Псалми 124

1 Ті, хто сподіваються на Господа, вони непохитні, як гора Сіон, що стоятиме повік!

2 Як гори навколо Єрусалиму, так Господь навколо народу свого віднині й навіки!

3 Не спочине-бо берло нечестя на долі тих праведних, щоб праведні не простягли своїх рук до неправди.

4 Зроби ж, Господе, добре для добрих, та для щирих серцем!

5 Тих же, що збочують на свої манівці, хай їх провадить Господь разом із злочинцями! Мир на Ізраїля!

Псалми 125

1 Як повертався Господь із полоном Сіону, то були ми немов би у сні...

2 Наші вуста тоді були повні веселощів, а язик наш — співу! Казали тоді між народами: "Велике вчинив Господь з ними!"

3 Велике вчинив Господь з нами, були радісні ми!

4 Повернися ж із нашим полоном, о Господе, немов ті джерела, на південь!

5 Хто сіє зі слізьми, із співом той жне.

6 Все ходить та плаче, хто носить на посів торбину насіння, та повернеться із співом, хто носить снопи свої!

Псалми 126

1 Коли оселю Господь не будує, даремно працюють його будівничі при ньому! Коли міста Господь не пильнує, даремно сторожа чатує!

2 Даремно вам рано вставати, пізно сідати, змученим їсти хліб, він і у сні подасть

другові своєму!

3 Діти — спадщина Господня, плід утроби — нагорода!

4 Як стріли в руках того велетня, так і сини молоді:

5 щасливий той, що сагайдак свій ними наповнив, не будуть такі осоромлені, коли в брамі вони розмовлятимуть з ворогами!

Псалми 127

1 Щасливий кожен, хто боїться Господа, хто ходить шляхами його!

2 Коли працю рук своїх їстимеш, щасливий ти і добре тобі!

3 Твоя жінка в оселі твоїй, як та виноградина плідна, твої діти навколо твого стола, немов саджанці ті оливкові!

4 Оце так буде благословенний той, що боїться він Господа!

5 Хай поблагословить тебе Господь із Сіону, і ти побачиш добро Єрусалиму по всі дні свого життя,

6 і побачиш онуків своїх! Мир на Ізраїля!

Псалми 128

1 Багато гнобили мене від юнацтва мого, хай-но Ізраїль розкаже!

2 Багато гнобили мене від юнацтва мого, та мене не подужали!

3 Орали були на моєму хребті плугатарі, поклали вони довгі борозни,

4 та Господь справедливий, він мотузки безбожних порвав!

5 Хай осоромлені будуть, і хай відступлять назад усі ті, хто Сіон ненавидить!

6 Бодай стали вони, як трава на дахах, що всихає вона, поки виросте,

7 що нею жмені своєї жнець не наповнить, ані оберемка свого в'язальник,

8 і не скаже перехожий до них: "Благословення Господнє на вас, благословляємо вас ім'ям Господа!"

Псалми 129

1 З глибини я звертаюся до тебе, о Господе:

2 "Господе, почуй же мій голос! Хай вуха твої будуть чутливі на голос благаання мого!

3 Якщо, Господе, зважатимеш на беззаконня, хто встоїть, Володарю?

4 Бо в тебе пробачення, щоб боятися тебе"...

5 Я сподіваюся на Господа, сподівається душа моя і я чекаю на слово його.

6 Виглядає душа моя Господа більше, ніж ранку сторожа, що чатує всю ніч.

7 Хай сподівається Ізраїль на Господа, бо з Господом ласка, і велике визволення з ним.

8 Він визволить Ізраїля від усіх його гріхів!

Псалми 130

1 Господе, серце моє не бундючилося, очі мої не не були зухвалими, і я не ганявся за великим і недосяжним!

2 Тож я втихомирював і заспокоював душу свою, як дитя, від перс мами своєї відлучене, як дитина відлучена, в мене душа моя!

3 Хай сподівається Ізраїль на Господа віднині й навіки!

Псалми 131

1 Згадай, Господе, про Давида, про всі його муки,

2 що клявся Господові, присягався був Сильному Якова:

3 "Не ввійду я в помешкання своє, не зійду я на ложе постілі своєї,

4 не дам спати своїм очам, дрімати повікам своїм,

5 аж поки не знайду я для Господа місця, місця перебування для Сильного Якова!"

6 Ось ми чули про нього в Ефрафі, на Яарських полях ми знайшли його.

7 Увійдімо ж у помешкання його, поклонімося підніжкові ніг його!

8 Встань же Господе, йди до свого відпочинку, ти й ковчег сили твоєї!

9 Священики твої хай одягнуться в правду, і хай співають твої вірні!

10 Заради Давида, свого раба, не відвертай обличчя від свого помазанця.

11 Господь присягнув був Давидові, і не відступить від цього: "Від плоду утроби твоєї я посаджу на престолі твоєму!"

12 Якщо сини твої пильнуватимуть мій заповіт і свідоцтва мої, яким я навчатиму їх, то й сини їхні на вічні віки сидітимуть на троні твоєму!

13 Бо обрав Сіон Господь, уподобав його на оселю собі.

14 То місце мого відпочинку на вічні віки, пробуватиму тут, бо його уподобав,

15 поживу його щедро благословлю, і хлібом убогих його нагодную!

16 Священиків його одягну в порятунок, а його вірні співатимуть радісно.

17 Я там вирощу рога Давидового, для свого помазанця приготую світильник,

18 ворогів його соромом одягну, а на ньому сяятиме його корона!"

Псалми 132

1 Як добре та приємно, коли в єдності живуть брати!

2 Воно як та добра олива на голову, що стікає на бороду, Ааронову бороду, що стікає на край його одягу!

3 Воно як хермонська роса, що спадає на гори Сіону, бо наказав Господь, щоб там перебувало благословення і віковичне життя!

Псалми 133

1 Поблагословіть Господа, всі раби Господні, що по ночах в оселі Господній ви стоїте!

2 Ваші руки здійміть до святині і Господа благословіть!

3 Хай поблагословить тебе із Сіону Господь, що створив небеса та землю!

Псалми 134

1 Хваліть Господнє ім'я, хваліть, Господні раби,

2 що стоїте в оселі Господній, на подвір'ях помешкання нашого Бога!

3 Хваліть Господа, бо добрий Господь, співайте йменню його, бо приємне воно,

4 бо обрав Господь собі Якова, Ізраїля — на власність свою!

5 Знаю бо я, що Господь, Володар наш, більший від богів усіх!

6 Все, що бажає Господь, те він робить на небі та на землі, на морях та по всяких глибинах!

7 Піднімає він хмари від краю землі, блискавки створив для грози, випроваджує вітер з запасів своїх.

8 Він забив первістків Єгипту, від людини аж до худоби.

9 Він послав між Єгипет ознаки та чуда, на фараона і на всіх рабів його.

10 Він вразив багато народів, і знищив потужних царів:

11 Сигона, царя амореян, і Оґа, Башану царя, та всіх ханаанських царів.

12 Він дав їхню землю спадщиною, на спадок Ізраїлеві, своєму народові.

13 Господе, ім'я твоє віковичне, Господе, пам'ять твоя з роду в рід!

14 Бо судитиме Господь свій народ, змилюється він над своїми рабами.

15 Божки народів — то срібло та золото, справи рук людських:

16 вони мають уста, та не розмовляють, очі мають вони, та не бачать,

17 мають вуха, та не чують, в їхніх устах нема подиху!

18 Хай стануть такі, як вони, ті, хто їх виробляє, усі, хто сподіваються на них!

19 Оселе Ізраїлева, благословіть Господа! Ааронова оселя, благословіть Господа!

20 Оселя Левія, благословіть Господа! Хто боїться Господа, благословіть Господа!

21 Благословенний Господь від Сіону, що мешкає в Єрусалимі! Алілуя!

Псалми 135

1 Дякуйте Господові, добрий-бо він, бо навіки його милосердя.

2 Дякуйте Богові богів, бо навіки його милосердя.

3 Дякуйте Володареві над володарями, бо навіки його милосердя.

4 Тому, хто чуда робить великі й дивовижні речі, бо навіки його милосердя.

5 Хто розумом небо створив, бо навіки його милосердя.

6 Хто землю простелив над водою, бо навіки його милосердя.

7 Хто світила великі створив, бо навіки його милосердя,

8 сонце, щоб вдень панувало воно, бо навіки його милосердя,

9 місяця й зорі, щоб вони панували вночі, бо навіки його милосердя.

10 Хто в Єгипті побив був всіх первістків, бо навіки його милосердя,

11 і звідти Ізраїля вивів, бо навіки його милосердя,

12 міцною рукою простягнутою, бо навіки його милосердя.
13 Хто море Червоне розділив на частини, бо навіки його милосердя,
14 і серед нього провів Ізраїля, бо навіки його милосердя,
15 і фараона та війська його вкинув у море Червоне, бо навіки його милосердя.
16 Хто провадив народ свій через пустелю, бо навіки його милосердя.
17 Хто знищив великих царів, бо навіки його милосердя,
18 і побив потужних царів, бо навіки його милосердя:
19 Сигона, царя амореян, бо навіки його милосердя,
20 і Ога, Башану царя, бо навіки його милосердя.
21 Хто землю їхню дав на спадщину, бо навіки його милосердя,
22 на спадок Ізраїлеві, своєму рабові, бо навіки його милосердя.
23 Хто про нас пам'ятав у приниженні нашому, бо навіки його милосердя,
24 і від ворогів наших визволив нас, бо навіки його милосердя.
25 Хто кожному тілу хліба дає, бо навіки його милосердя.
26 Дякуйте Богові небесному, бо навіки його милосердя.

Псалми 136

1 Над річками вавілонськими, там ми сиділи та й плакали, коли згадували про Сіон.
2 На вербах у ньому повісили ми свої арфи,
3 бо пісні від нас там жадали були поневолювачі наші, а веселощів — наші гнобителі: "Заспівайте-но нам із сіонських пісень!"
4 Як же зможемо ми заспівати Господню пісню в землі чужинця?
5 Якщо я забуду за тебе, о Єрусалиме, хай забуде за мене правиця моя!
6 Хай мій язик до мого піднебіння прилипне, якщо перестану думати про тебе, якщо не поставлю я Єрусалим над радість найвищу свою!...
7 Пам'ятай же, о Господе, едомським синам про день Єрусалима, як кричали вони: "Руйнуйте, руйнуйте аж до підвалин його!"...
8 Вавілонська дочко, що маєш і ти пограбована бути, щасливий, хто заплатить тобі за твої вчинки, що ти нам заподіяла!
9 Щасливий, хто вхопить та розіб'є об скелю твої немовлята!...

Псалми 137

1 Прославляю тебе всім серцем своїм, перед богами співаю тобі!
2 Вклоняюсь до храму святого твого, і славлю ім'я твоє за твоє милосердя й за правду твою, бо звеличив ти був над усе своє ймення та слово своє!
3 Коли кликав, ти почув мене, підбадьорив силою душу мою!
4 Усі земні царі прославлять тебе, Господе, бо почують вони слово вуст твоїх,
5 і співатимуть про Господні шляхи, бо слава Господня велика,
6 бо високий Господь, але бачить низького, а гордого він пізнає здалека!
7 Якщо в утиску піду, ти оживиш мене, на люті моїх ворогів пошлеш руку свою, і

правиця твоя допоможе мені,

8 для мене Господь це зробить! Твоя ласка, о Господе, вічна, не полиши справ своєї руки!

Псалми 138

1 Господе, ти випробував мене та й узнав,

2 Ти знаєш сидіння моє та вставання моє, думку мою розумієш здалека.

3 Дорогу мою та лежання моє вимірюєш і ти всі шляхи мої знаєш,

4 бо ще я не промовив, а ти вже, Господе, знаєш те все!

5 Оточив ти мене ззаду й спереду, і руку свою наді мною поклав.

6 Дивне знання над моє розуміння, високе воно, я його не здолаю!

7 Куди я від духа твого піду, і куди я втечу від твого обличчя?

8 Якщо я на небо зійду, то ти там, або постелюся в шеолі, ось і ти!

9 Понесуся на крилах зірниці, спочину я на краю моря,

10 то рука твоя й там попровадить мене, і мене триматиме правиця твоя!

11 Коли б я сказав: "Як темрява вкриє мене, хай ніч стане днем для мене,

12 тоді мене не закриє від тебе й темрява, вночі буде, неначе вдень, і темрява не буде мороком!"

13 Бо ти вчинив нирки мої, ти виткав мене в утробі матері моєї.

14 Прославляю тебе, що я дивно створений! Дивовижні справи твої, і душа моя відає вельми про це!

15 І кістки мої не сховалися від тебе, бо я створений був в укритті, я витканий був у глибинах землі!

16 Мого зародка бачили очі твої, і до книги твоєї записані всі мої члени та дні, що в них були вони створені, коли жодного з них не було...

17 Які коштовні стали мені думки твої, Боже, як побільшилося їх число,

18 перелічую їх, численніші вони від піску! Як прокидаюся, то я ще з тобою.

19 Якби, Боже, вразив ти безбожного, а ви, хто кров проливає, відступіть від мене!

20 Вони називають підступно тебе, твої вороги на марноту пускаються!

21 Отож, ненавиджу твоїх ворогів, Господе, і твоїми заколотниками гидую.

22 Я дуже ненавиджу їх, вони стали мені ворогами!...

23 Випробуй, Боже, мене, і взнай моє серце, досліди мене, і дізнайся про мої задуми,

24 і побач, чи не йду я шляхом лихим, і на вічний шлях мене запровадь!

Псалми 139

Для диригента хору. Псалом Давидів.

1 Визволь мене від людини лихої, о Господе, бережи мене від насильника,

2 що в серці своєму задумують речі лихі, що спричиняють війни щодня!

3 Вони гострять свого язика, як той вуж, отрута гадюча під їхніми устами! Села.

4 Пильнуй мене, Господе, від рук безбожного, бережи мене від насильника, що задумали стопи мої похитнути...

5 Чванливі сховали на мене тенета та мотузки, розтягли свою сітку при стежці, сільця розмістили на мене! Села.

6 Я сказав Господові: "Ти Бог мій", — почуй же, о Господе, голос благання мого!

7 Господе, Володарю мій, сило мого порятунку, що в день бою покрив мою голову,

8 не виконай, Господе, бажань безбожного, не здійсни його задуму! Села.

9 Бодай голови не піднесли всі ті, хто мене оточив, бодай зло їхніх вуст їх покрило!

10 Хай жар на них упаде, хай кине він їх до вогню, до провалля, щоб не встали вони!...

11 Щоб не була міцною на землі людина з лихим язиком, бодай лихо невпинно переслідує насильника і жене його на загибель!

12 Я знаю, що Господь захистить право убогого і зробить справедливим суд для бідних,

13 тільки праведні дякуватимуть твоєму йменню, невинні сидітимуть перед обличчям твоїм!

Псалми 140

1 Господе, кличу до тебе, поквапся до мене, почуй же мій голос, як кличу до тебе!

2 Хай стане молитва моя, як кадило перед обличчям твоїм, піднесення рук моїх, як жертва вечірня!

3 Поклади, Господе, сторожу на вуста мої, стережи двері губ моїх!

4 Не дай прихилитися серцю моєму до речі лихої, щоб мені у безбожності вчиняти лихе з людьми, які коять беззаконня, і щоб не смакував я їхніми ласощами!

5 Як праведний вразить мене — то це ласка, а докорить мені — це олива на голову, її не відкине моя голова, бо ще і молитва моя проти їхнього зла.

6 Їхні судді лежать на схилі скелі побиті, та слова мої вони почують, бо приємні вони...

7 Як розлітаються дрова по землі, коли їх рубають, так розкидані наші кістки над отвором шеолу.

8 Бо до тебе, о Господе, Володарю, мої очі, на тебе сподіваюся, не руйнуй мого життя!

9 Бережи від пастки мене, що на мене поставили, та від тенет людей лихих!

10 Хай всі безбожні попадають до сітки своєї, а я мину!

Псалми 141

Псалом навчальний Давидовий, коли він був у печері. Молитва.

1 Мій голос до Господа, я кличу, мій голос до Господа, я благаю!

2 Перед обличчям його виливаю я слова свої, про долю свою я розказую перед обличчям його,

3 коли умліває мій дух у мені. А ти знаєш шлях мій. На шляху, яким ходжу, пастку для мене сховали!

4 Праворуч поглянь і побач, нема нікого знайомого, згинув прихисток мій, ніхто не запитує за душу мою...

5 Я кличу до тебе, о Господе, і кажу: "Ти прихисток мій, доля моя у країні живих!"

6 Прислухайся ж до благання мого, бо зробився я зовсім нужденний! Визволь мене від моїх переслідувачів, бо стали дужчими від мене вони!

7 Виведи душу мою із в'язниці, щоб славити ім'я твоє! Праведні оточать мене, бо ти добрий до мене!

Псалми 142

1 Господе, вислухай молитву мою, почуй благання моє в своїй вірності, у правді своїй відгукнися до мене!

2 І не судися з рабом своїм, бо жоден живий перед обличчям твоїм справедливим не буде!

3 Бо ворог переслідує душу мою, втоптує життя моє в землю... Посадив мене в темряву, як мерців цього світу!

4 Омліває мій дух у мені, кам'яніє в моєму нутрі моє серце...

5 Я згадую дні стародавні, над усіма твоїми вчинками роздумую, обмірковую справи твоїх рук.

6 Я руки свої простягаю до тебе, душа моя прагне тебе, як води пересохла земля! Села.

7 Поквапся мене вислухати, Господе, мій дух знемагає! Не ховай від мене обличчя свого, щоб я не був подібний до тих, хто сходить до могили!

8 Об'яви мені вранці своє милосердя, бо на тебе сподіваюся, повідом мене про шлях, яким я маю ходити, бо до тебе підношу я душу свою!

9 Врятуй мене, Господе, від моїх ворогів, бо на тебе сподіваюся!

10 Навчи мене виконувати волю твою, бо ти Бог мій, добрий дух твій хай провадить мене по рівній землі!

11 Заради ймення свого, о Господе, оживи мене, своєю правдою виведи душу мою від неволі!

12 А в своєму милосерді потрощи моїх ворогів і знищ усіх, хто ненавидить душу мою, бо я раб твій!

Псалми 143

1 Благословенний Господь, моя Скеля, що руки мої він навчає до бою, пальці мої до війни!

2 Він моє милосердя й твердиня моя, фортеця моя та моя охорона, він мій щит, і я до нього вдаюся, він мій народ підкоряє мені!

3 Господе, що то людина, що знаєш її, що то син людський, що зважаєш на нього?

4 Людина стала до пари подібна, її дні як та тінь минуша!
5 Господе, нахили своє небо і зійди, доторкнися до гір і вони задимлять!
6 Вдар блискавкою і розпорош моїх ворогів, пошли свої стріли і їх збентеж!
7 Пошли з висоти свою руку і мене порятуй, визволь мене з вод великих, від руки чужинців,
8 що їхні уста промовляють неправду, а їхня правиця — правиця зрадлива!
9 Боже, я пісню нову заспіваю тобі, на арфі десятиструнній заграю для тебе,
10 що ти перемогу царям даєш, що рятуєш Давида, свого раба, від лихого меча!
11 Порятуй же мене й збережи від руки чужинців, що їхні уста промовляють марноту, а їхня правиця — правиця зрадлива,
12 щоб були сини наші, немов саджанці, виплекані в їхній молодості, наші дочки немов ті наріжні колони, вирізьблені на окрасу палаців!
13 Повні наші комори різноманітної їжі, котяться тисячами наші вівці та кози, десятками тисяч по наших подвір'ях плодяться!
14 Сита наша велика худоба, нема пригод і нема хвороб, і на вулицях наших нема нарікань!
15 Щасливий народ, що йому так ведеться, щасливий народ, що Господь йому Бог!

Псалми 144

1 Я тебе звеличуватиму, о Боже мій, Царю, і благословлятиму ймення твоє по вік!
2 Я кожного дня тебе благословлятиму і хвалитиму ймення твоє по вік!
3 Великий Господь і прославлений вельми, і недослідима велич його!
4 З роду в рід хвалитимуть справи твої і могутність твою виявлятимуть!
5 Про славу велич твою, про справи дивовижні твої розповім!
6 Розповідатимуть про грізні справи твої, а я про велич твою розповім.
7 Про безмежну твою доброту сповіщатимуть, і будуть оспівувати твою справедливість!
8 Щедрий і милосердний Господь, довготерпеливий та сповнений ласки,
9 Господь добрий до всіх, а його милосердя на всі його творіння!
10 Тебе, Господе, славимуть усі твої творіння, а святі твої тебе благословлятимуть,
11 про славу царства твого звіщатимуть, про могутність твою розповідатимуть,
12 щоб людським синам об'явити про могутність його та про славу величі царства його!
13 Царство твоє — царство всіх віків, а влада твоя — по всі покоління!
14 Господь підпирає всіх падаючих, усіх зігнутих він випростовує!
15 Очі всіх звернуті на тебе, і ти їм поживу даєш своєчасно,
16 Ти руку свою відкриваєш, і все, що живе, ти щедро годуєш!
17 Господь справедливий на всіх шляхах своїх, і милостивий в усіх своїх вчинках,
18 Господь близький усім, хто звертається до нього, хто в щирості кличе його!
19 Волю тих, хто боїться його, він виконує, і благання їх чує та їм допомагає,

20 Господь береже всіх, хто любить його, а всіх безбожних він знищить!

21 Славу Господню уста мої звіщатимуть, і благословлятиме кожне тіло святе його
ймення на віки віків!

Псалми 145

1 Хвали, душе моя, Господа,

2 хвалитиму Господа, поки живу, співатиму Богові моєму, аж поки існую!

3 Не сподівайтесь на князів, на людського сина, бо в ньому порятунку нема.

4 Вийде дух його і він до своєї землі повертається, того дня його задуми гинуть!

5 Щасливий, кому його допомога — Бог Якова, що сподівається він на Господа, Бога
його,

6 що небо та землю створив, море й усе, що є в них, що правди пильнує навів,

7 правосуддя вчиняє скривдженим, що хліба голодним дає! Господь в'язнів
звільняє,

8 Господь очі сліпим відкриває, Господь випростовує зігнутих, Господь милує
праведних!

9 Господь захищає прихильців, сироту та вдову підтримує, а шлях безбожних
викривлює!

10 Хай царює навіки Господь, Бог твій, Сіоне, з роду у рід! Алілуя!

Псалми 146

1 Хваліть Господа, добрий бо він, співайте нашому Богові, приємний бо він, йому
подобає хвала!

2 Господь Єрусалим будує, збирає вигнанців Ізраїлевих.

3 Він надломлених серцем лікує, і їхні рани болючі перев'язує,

4 вираховує він число зорям, і кожній із них дає ймення.

5 Великий Господь наш, та дужий на силі, його мудрість безмежна!

6 Господь підіймає слухняних, безбожних понижує аж до землі.

7 Дайте відповідь Господу нашому вдячною піснею, заграйте для нашого Бога на
гуслах.

8 Він хмарами небо вкриває, готує дощ для землі, вкриває гори травою,

9 худобі дає ї їжу, воронятам, що просять вони!

10 Не в силі коня вподобання його, і не в членах людини його задоволення,

11 Господь любить тих, хто боїться його, хто сподівається на ласку його!

Псалми 147

1 Хвали Господа, Єрусалиме, прославляй свого Бога, Сіоне,

2 бо зміцнює він засуви брам твоїх, синів твоїх благословляє в тобі,

3 підтримує мир у кордонах твоїх, годує тебе пшеницею добірною,

4 посилає на землю наказ свій, і мерщій летить його слово!

- 5 Дає сніг, немов вовну, розпорошує паморозь, неначе порох,
- 6 Він кидає кригу свою, немов ті шматки, і перед морозом його хто встоїть?
- 7 Та він пошле своє слово, та й розтопить його, своїм вітром повіє — вода потече!
- 8 Своє слово звіщає він Якову, постанови свої та свої судові вирoki — Ізраїлю.
- 9 Для жодного люду він так не зробив, той не знають вони правосуддя його! Алілуя!

Псалми 148

- 1 Хваліть Господа з небес, хваліть його на висоті!
- 2 Хваліть його, всі його Анголи, хваліть його, усі війська його:
- 3 Хваліть його, сонце й місяцю, хваліть його, усі зорі ясні!
- 4 Хваліть його, небеса із небес, та води, що над небесами!
- 5 Хай Господа хвалять вони, бо він наказав, і утворилися вони,
- 6 Він їх поставив на вічні віки, дав наказ і не переступлять його!
- 7 Хваліть Господа також із землі: риби великі й безодні усі,
- 8 вогонь та град, сніг та туман, вітер бурхливий, що виконує слово його,
- 9 гори та пагорби всі, плідне дерево та всі кедри,
- 10 звірина й уся худоба, все плазуюче та птаство крилате,
- 11 земні царі і всі народи, князі та всі судді землі,
- 12 юнаки та дівиці, старі разом з дітьми,
- 13 хай усі хвалять Господнє ім'я, бо тільки воно звеличилося, велич його на землі й небесах!
- 14 Він рога народу своєму підніс! Слава всім, хто боїться його, дітям Ізраїлевим, народів, що до нього близький! Алілуя!

Псалми 149

- 1 Заспівайте для Господа пісню нову, йому слава в громаді святій!
 - 2 Хай Ізраїль радіє Творцем своїм, хай Царем своїм тішаться діти Сіону!
 - 3 Хай славлять ім'я його в танці, хай грають для нього на бубні та гуслах,
 - 4 бо прихильний Господь до народу свого, прикрашає покірних порятунком!
 - 5 Хай радіють у славі святі, хай співають на ложах своїх.
 - 6 Слава Бога — на їхніх устах, а меч обосічний — у їхніх руках,
 - 7 щоб помститися племенам, покарати народами,
 - 8 щоб їхніх царів пов'язати кайданами, а їхніх вельмож — ланцюгами,
 - 9 щоб покарати їх, згідно священних писань, ця слава належить усім його святим.
- Алілуя!

Псалми 150

- 1 Алілуя! Хваліть Бога в святині його, хваліть могутність його на його небокраї!
- 2 Хваліть його за справи його великі, хваліть його за велич його безмежну!
- 3 Хваліть його звуками сурм, хваліть його арфою й гулами!

4 Хваліть його бубнами в танцях, хваліть його під звуки струн та флейти!

5 Хваліть його на цимбалах дзвінких, хваліть його на цимбалах гучних!

6 Все, що дихає, хай Господа хвалить! Алілуя!

ПРИПОВІСТІ

Приповісті 1

1 Приповісті Соломона, сина Давидового, царя Ізраїлевого,

2 щоб збагнути мудрість, і мати з того користь, щоб зрозуміти розсудливі слова,

3 щоб засвоїти настанови, праведність, справедливість і простоту,

4 щоб мудрість дати простодушним, юнакові розуміння й розважливість.

5 Хай послухає мудрий і примножить знання, а розумний хай засвоїть настанови мудрі,

6 щоб зрозуміти приповість, хитромудрі слова мудреців та їхні загадки.

7 Страх Господній — початок мудрості, лиш позбавлені розуму зневажають мудрістю та напучуванням.

8 Послухай, мій сину, напучення батька свого, і не відкидай науки матері своєї,

9 вони-бо хороший вінок для твоєї голови, і прикраса на шию твою.

10 Мій сину, як грішники тебе намовлятимуть, то з ними не погоджуйся ти!

11 Якщо скажуть вони: "Ходи з нами, засядемо чатувати на кров невинну,

12 живими поковтаємо їх, як шеол тих, що сходять до могил!

13 Ми знайдемо багато коштовного, переповнимо здобиччю наші оселі.

14 Жеребок свій кинеш з нами, буде гаманець один для всіх нас",

15 сину мій, не ходи їхнім шляхом, зупини ногу свою від їхньої стежки,

16 бо біжать їхні ноги на лихо, квапляться кров проливати!

17 Бо ж даремно поставлена сітка на очах усього крилатого:

18 то вони на кров власну чатують, влаштовують засідки на душу свою!

19 Такі ось шляхи заздрісних до чужого добра. Воно забирає душу свого власника!

20 Кличе мудрість на вулиці, на майданах подає свій голос,

21 у гамірних місцях проповідує, у місті при входах до брам вона промовляє слова свої:

22 "Доки ви, нерозумні, дурість любитимете? Аж доки ви дотепники будете кохатися в глузуванні, а ви безглузді ненавидімете знання?

23 Прислухайтесь до картання мого, ось я виллю вам дух свій, сповіщу вам слова свої!

24 Бо кликала я, та відмовилися ви, простягла була руку свою, та ніхто не прислухався!

25 І всі поради мої ви відкинули, картання ж мого не бажали!

26 Тож сміятимуся в вашому нещасті і я, кепкуватиму, як прийде ваш страх.

27 Коли прийде ваш страх, немов вихор, і наздожене ваше нещастя, мов буря, як

прийде недоля та утиск на вас,

28 тоді кликатимуть мене, але не відповім я, шукатимуть мене, та не знайдуть,

29 за те, що науку зненавиділи, і не обрали страху Господнього,

30 не бажали поради моєї, зневажали всіма моїми докорами!

31 І тому хай їдять вони з плоду шляху свого, а з порад своїх хай насичуються,

32 бо відступництво невігласів їх убиває, і безпечність дурнів винищить їх!

33 А хто мене слухає, той житиме спокійно, і буде убезпечений від страху перед злом!"

Проповісті 2

1 Сину мій, якщо ти приймеш слова мої, а заповіді мої збережеш при собі,

2 щоб слухало мудрість вухо твоє, своє серце прихилиш до розуму,

3 якщо до розсудку ти кликатимеш, до розуму кликатимеш своїми вустами,

4 якщо шукатимеш його, немов срібла, і будеш його вишукувати, як тих схованих скарбів,

5 тоді зрозумієш страх Господній, і знайдеш знання Боже,

6 бо Господь дає мудрість, з його вуст — знання й розум!

7 Він порятунок ховає для щирих, мов щит той для тих, хто в невинності ходить,

8 щоб справедливих стежок стерегти, і береже він шлях тих, хто боїться його!

9 Тоді ти збагнеш справедливість та право, простодушність і всякий шлях добра,

10 бо мудрість увійде до серця твого, і стане приємним знання для твоєї душі!

11 розважливість тоді тебе пильнуватиме, розум тебе стерегтиме,

12 щоб тебе врятувати від лихого шляху, від людини, що промовляє лукаве,

13 від тих, хто праведні стежки покидає, щоб ходити шляхами темряви,

14 що тішаться, лихе роблячи, що радіють крутійствами злого,

15 що стежки їхні криві, а їхній шлях життєвий — підступ,

16 щоб тебе врятувати від повії, від чужинки, що мовить ласкаві слова,

17 що покинула друга юнацтва свого, а про заповіт свого Бога забула,

18 з оселі її виходить смерть, а стежки її ведуть до померлих,

19 ніхто, хто входить до неї, не повернеться, і стежки життя не досягне,

20 щоб ходив ти шляхом добрих, і стежки справедливих беріг!

21 Бо замешкають праведні землю, і невинні залишаться в ній,

22 а безбожні з землі будуть винищені, і з неї вирвані будуть невірні!

Проповісті 3

1 Сину мій, не забудь моєї науки, і хай твоє серце стереже мої заповіді,

2 бо додадуть тобі вони днів, років життя та спокою!

3 Милосердя та правда хай не залишать тебе, прив'яжи їх до шиї своєї, напиши їх на таблиці серця свого,

4 і ти знайдеш прихильність в очах Бога й повагу в людей!

5 Сподівайся на Господа усім своїм серцем, а на розум свій не покладайся!
6 Дізнавайся про нього на всіх шляхах своїх, і він вирівняє твої стежки.
7 Не будь мудрий у власних очах, бійся Господа та ухиляйся від лихого!
8 Це буде зціленням для тіла твого, напоєм для кісток твоїх.
9 Шануй Господа з маєтку свого, і з початку всіх плодів своїх,
10 і будуть комори твої переповнені ситістю, а чавила твої переливатимуться вином молодим!
11 Мій сину, картання Господнього не відкидай, і настанови його не вважай тягарем,
12 бо кого Господь любить, картає того, немов батько картає свого сина улюбленого!
13 Щаслива людина, що мудрість знайшла, і людина, що розум отримала,
14 бо її надбання краще від срібла і від щирого золота кращий набуток її,
15 дорожка за перли вона, і всяке жадання твоє не зрівняється з нею.
16 Тривалість життя у правиці її, багатство та слава в лівиці її.
17 Шляхи її — шляхи приємні, всі стежки її — мир.
18 Вона дерево життя для тих, хто вхопить її, і щасливий, хто міцно тримається за неї!
19 Господь мудрістю землю заклав, небо розумом міцно поставив.
20 Знанням його розділилися безодні, і кроплять вологою хмари.
21 Мій сину, хай від очей твоїх це не відходить, стережи добрий розум і розважливість,
22 і вони будуть життям для твоєї душі, і прикрасою шиї твоєї,
23 Тоді йтимеш безпечно шляхом своїм і нога твоя не спіткнеться!
24 Лягаючи спати не боятимешся, і буде приємний твій сон.
25 Не боятимешся жаху, що прийде зненацька, ні бурі безбожних, що насувається,
26 бо ти сподіваєшся на Господа, і він пильнуватиме ногу твою, щоб вона не втрапила в пастку!
27 Не стримуй добра потребуючому, коли в силі твоєї руки це зробити,
28 не кажи своїм ближнім: "Іди, приходь завтра, з часом я дам", коли маєш з собою.
29 Не задумуй лихого на свого ближнього, коли він безпечно з тобою сидить.
30 Не сварися з людиною дармо, якщо лихого вона не вчинила тобі.
31 Не заздри насильникові, і ні однієї з доріг його не обирай,
32 бо огидні для Господа крутії, а з праведними в нього дружба.
33 Прокляття Господнє на оселі безбожного, а помешкання праведних він благословить,
34 з глузіїв він кепкує, а покірливих ласкою наділяє.
35 Мудрі успадковують славу, а дурні осоромляться.

Проповісті 4

1 Послухайте, діти, напучування батькового, і прислухайтеся, щоб навчитися

розуму,

2 бо даю я вам добру науку. Закон мій не кидайте,

3 бо добрим сином я був у батька свого, пещеним і єдиним у неньки своєї.

4 І навчав він мене, промовляючи: "Хай тримається серце твоє моїх слів, стережи мої заповіді та й живи!

5 Здобувай мудрість, здобувай собі розум, не забувай і не цурайся слів моїх вуст,

6 не кидай її — і вона тебе стерегтиме! Люби її — і вона тебе пильнуватиме!

7 Мудрість найвища, набувай собі мудрості, докладаючи весь свій розум!

8 Тримай її високо — і вона підніме тебе, вшанує тебе, як ти горнутимешся до неї.

9 Вона дасть голові твоїй гарний вінок, пишну корону тобі подарує!

10 Послухай, мій сину, прийми слова мої, і помножаться роки твого життя.

11 Шляхів мудрості вчу я тебе, стежками прямими проваджу.

12 Коли йтимеш, то крок твій буде впевненим, а коли бігтимеш — не спіткнешся!

13 Міцно тримайся напучування, не лишай, стережи його, воно-бо життя твоє!

14 На стежку безбожних не йди, і не ходи на шлях лихих,

15 обминай його і не ходи ним, ухиляйся від нього й обходь,

16 бо вони не заснуть, як лихого не вчинять, втратять сон, як не зроблять кому, щоб спіткнувся!...

17 Бо вони хліб безбожжя їдять, і вино грабунку п'ють.

18 А шлях праведних ніби те світло яскраве, що світить все більше і більше аж до повного дня!

19 Шлях же безбожних — як у темряві, не знають, об що спіткнуться...

20 Мій сину, прислухайся до моїх слів, до речей моїх вухо своє нахили!

21 Хай не відійдуть вони від очей твоїх, бережи їх у серці своєму!

22 Бо життя вони тим, хто їх знайде, а для всього тіла здоров'я.

23 Над усе, що стерегти треба, серце своє стережи, бо з нього походить життя.

24 Відкинь від себе лукавство вуст, віддали від себе підступність язика.

25 Хай дивляться очі твої вперед, а твій погляд хай буде перед тобою.

26 Стежку ніг своїх вирівняй, і стануть певними шляхи.

27 Не збочуй ні праворуч, ні ліворуч, відвертай свою ногу від лихого!

Проповісті 5

1 Мій сину, на мудрість мою зважай, нахили своє вухо до мого розуму,

2 щоб розважливість ти міг стерегти, а розуміння хай вуста твої стережуть!

3 Бо крапають солодощами губи повії, а вуста її від оливи масніші,

4 та гіркий їй кінець, мов полин, гострий, як меч обосічний,

5 її ноги до смерті спускаються, шеолу тримаються кроки її!

6 Вона шлях життя не вирівнює, її стежки непевні, і цього не знає вона.

7 То ж зараз, мої діти, послушайте мене, не відходьте від слів моїх вуст.

8 Віддали від неї шлях свій і не наближайся до дверей оселі її,

9 щоб слави своєї ти іншим не дав, а роки свої — для жорстокого,

10 щоб чужі не наситилися з сили твоєї, і з маєтку твого в чужій оселі!...
11 Щоб стогнучи при своєму кінці, як змарніють тіло твоє й твої сили,
12 ти не казав: "Як ненавидів я те напучування, а картання те серце моє відкидало!
13 І не слухав я голосу своїх вчителів, і вуха свого не схиляв до наставників...
14 Швидко знайшов я лихе серед зібрання громади!"...
15 Пий воду з криниці своєї, і що тече з твого джерела.
16 Чи ж мають на вулицю вилиті бути джерела твої, а на майдани — потоки твоєї води?
17 Хай вони будуть для тебе, для тебе самого, а не для оточення твого!
18 Хай твоє джерело буде благословенне, і радій через жінку юнацтва твого,
19 вона лань любовна та сарна прекрасна, її перса напоять тебе повсякчасно, впивайся ж назавжди коханням її!
20 І нащо, мій сину, ти маєш впиватися повією, і нащо тобі горнутися до грудей чужинки?
21 Бо ж перед очима Господніми всі шляхи людини, і стежки її всі він рівняє.
22 Власні провини безбожного схоплять його, і мотузками свого гріха буде зв'язаний він,
23 помиратиме він без напучування, і блукатиме в великій дурості своїй!...

Проповісті 6

1 Мій сину, якщо поручився ти за свого ближнього, коли дав руку свою за чужого,
2 ти втрапив до пастки через слова своїх вуст!
3 Зроби тоді це, сину мій, щоб врятуватися, бо втрапив ти до рук свого ближнього.
Іди, впади в порошок, і на ближнього свого напирай,
4 не дай сну своїм очам, і дрімання повікам своїм,
5 рятуйся, як сарна, з руки мисливця, і як птах з руки птахолова!
6 Іди до мурашки, ледарю, поглянь на шляхи її і порозумнішай.
7 Нема в неї володаря, ані урядника, ані правителя.
8 Вона заготовляє літом свій хліб, збирає в жнива свою їжу.
9 Аж доки, ледарю, ти вилежуватимешся, коли ти зі сну свого прокинешся?
10 Ще трохи поспати, подрімати ще трохи, ще трохи полежати, склавши руки,
11 і прийдуть до тебе, немов волоцюга, бідність, і злидні твої, як людина зі зброєю!...
12 Людина нікчемна і злочинна, що ходить з вустами лукавими,
13 вона кліпає очима своїми, човгає своїми ногами, знаки подає пальцями своїми,
14 в її серці лукавство виорює зло повсякчасно і сіє сварки,
15 тому раптово приходить загибель на неї, буде вона вмиць побита, і порятунку їй нема!
16 Оцих шість ненавидить Господь, а ці сім — огида душі його:
17 очі зарозумілі, брехливий язик, і руки, що проливають кров невинну,
18 серце, що плекає злочинні думки, ноги, що квапно біжать на лихе,

19 свідок брехливий, що брехні роздмухує, і хто розсіває сварки між братів!
20 Стережи, сину мій, заповідь батька свого, і не відкидай науки матері своєї!
21 Прив'яжи їх на серці своєму назавжди, повісь їх на шиї своїй!
22 Вони будуть твоїм дороговказом, стерегтимуть тебе, коли лежатимеш, а як прокинешся, розмовлятимуть з тобою!
23 Бо заповідь Божа — світильник, а наука — світло, навчальні ж картання — шлях життя,
24 щоб тебе стерегти від злосливої жінки, від облесливого язика чужинки.
25 Не жадай її вроди у серці своєму, хай не візьме вона своїм поглядом,
26 бо через повію зубожієш на буханець хліба, а жінка одружена ловить душу кошовну...
27 Чи візьме людина вогонь на лоно своє, і одяг її не згорить?
28 Чи ходитиме людина по вугіллю розпеченому, не обпікши ноги свої?
29 Так і той, хто вчащає до жінки свого ближнього, буде покараний кожен, хто доторкнеться до неї!
30 Не зневажають злодія, якщо він краде, щоб врятувати життя своє, коли він голодує,
31 та як буде він знайдений, всемеро він відшкодує, віддасть все майно своє!
32 Хто вчиняє перелюб, не має той розуму, він знищує душу свою,
33 побої та сором він знайде, а ганьба його не зітреться,
34 бо ревності чоловіка люті, і не змилюється він у день помсти.
35 Він не зверне уваги на жоден твій викуп, і коштовного подарунка не прийме!

Проповісті 7

1 Сину мій, бережи слова мої, мої ж заповіді заховай при собі,
2 бережи мої заповіді та й живи, а наука моя — неначе в очах твоїх та зіниця,
3 прив'яжи їх на пальцях своїх, напиши на таблиці серця свого!
4 На мудрість скажи: "Ти сестра моя!" А розум назви: "Мій довірений!"
5 Щоб вони тебе стерегли від повії, від чужинки, що мовить ласкаві слова.
6 Бо я визирав був з вікна своєї оселі, через ґрати мого вікна,
7 і придивлявся до молоді. І юнак ось, позбавлений розуму,
8 проходив шляхом поруч оселі її,
9 коли вітерець повівав був вечірній, у темряві ночі та мороку.
10 Аж ось жінка в убранні повії назустріч йому, із серцем підступним,
11 галаслива та невгамована, її ноги в оселі своїй не бувають,
12 раз на вулиці, раз на майдані, при кожному розі чатує вона...
13 І вхопила вона його міцно та й поцілувала, безсоромним зробила обличчя своє та й сказала йому:
14 "У мене зараз мирні жертви, виконала я сьогодні обіцянки свої!
15 Тому я вийшла назустріч тобі, пошукати обличчя твого, і знайшла тебе!
16 Килимами я вистелила своє ложе, барвистими тканинами з єгипетського

полотна,

17 постіль свою я посипала миррою, алоєм та цинамоном...

18 Ходи ж, та до ранку коханням впиватися будемо, любов'ю натішимося ми!

19 Бо вдома нема чоловіка, помандрував далеко.

20 Вузлик срібла взяв собі в руку, хіба на день повні поверне до оселі своєї"...

21 Прихилила його велемовністю своєю, облесливістю своїх губ його звабила,

22 він раптом за нею пішов, немов віл, до зарізу проваджений, немов пес, що ведуть його на ланцюгу до прив'язу,

23 як той птах, квапиться до сітки і не знає, що це на життя його пастка...

24 А зараз, діти мої, послухайте мене, і зважте на слова моїх вуст.

25 Хай не збочує серце твоє на шляхи її, не блукай стежками її,

26 бо багато від неї вже трупами впали, і багато нею вбиті!

27 Її оселя — шлях до шеолу, що провадить до смертних покоїв...

Приповісті 8

1 Чи ж мудрість не кличе, і не подає свого голосу розум?

2 На верхів'ях пагорбів, при шляху та на перехрестях стоїть он вона!

3 У брамах, при вході до міста, де вхідні двері, там голосно кличе вона:

4 "До вас, чоловіки, я кличу, а мій голос до людських синів.

5 Зрозумійте, неuki, мудрість, зрозумійте розум, безглузді!

6 Послухайте, я-бо шляхетне кажу, і вуста мої розтуляю для істини.

7 Бо правду кажуть вуста мої, а лукавство — огида для них.

8 Всі слова моїх вуст справедливі, нема в них крутість й лукавства.

9 Усі вони прості, хто їх розуміє, і щирі для тих, хто знаходить знання.

10 Візьміть картання моє, а не срібло, знання, а не щире золота,

11 краща-бо мудрість за перли, і не рівня їй коштовності всі!

12 Я, мудрість, живу разом з розумом, і знаходжу знання розважливе.

13 Страх Господній — лихе все ненавидіти. Я ненавиджу пиху та гордість, шлях лихий та лукаві вуста!

14 У мене порада і досвід, я розум, і в мене сила.

15 Мною царюють царі, а законодавці закони справедливі встановлюють.

16 Мною правлять володарі, вельможні і всі праведні судді.

17 Я люблю всіх тих, хто любить мене, хто ж шукає мене, той знайде!

18 Зі мною багатство та слава, завжди блага та правда.

19 Мій плід кращий від щирого золота і золота чистого, а прибуток мій кращий за срібло добірне!

20 Шляхом праведним я ходжу, поміж правничих стежок,

21 щоб дати багатство у спадщину для тих, хто любить мене, і я понаповню їхні скарбниці!

22 Господь мене створив на початку свого шляху, першою з усіх своїх творінь,

23 відвіку була я встановлена, від початку, від правіку землі.

24 Народжена я, як безодень іще не було, коли не було ще джерел, водою наповнених.

25 Народжена я, поки гори поставлені ще не були, давніше за пагорби,

26 коли ще землі не створив він, ні простору, ні початкового пороку всесвіту.

27 Коли ладнав небеса, я була там, коли окреслював межу на поверхні водної безодні,

28 коли він стягував хмари вгорі, як джерела безодні зміцняв,

29 коли клав він для моря устав його, щоб його берегів вода не переходила, коли ставив основи землі,

30 то я майстром у нього була, і була я для нього втіхою, щодня радіючи перед обличчям його,

31 радіючи на земній кулі його, а забава моя — із синами людськими!

32 Тож, послухайте, діти, мене. Щасливі, хто шляхи мої стерегтиме!

33 Навчання послухайте й мудрими станьте, і не відступайте від нього!

34 Щаслива людина, яка мене слухає, щоб пильнувати при дверях моїх щодня, щоб одвірки мої берегти!

35 Хто-бо знаходить мене, той знаходить життя, і отримує ласку від Господа.

36 А хто проти мене грішить, грабує душу свою. Всі, хто мене ненавидять, ті смерть полюбили!"

Проповісті 9

1 Мудрість свій будинок збудувала, сім стовпів своїх витесала.

2 Зарізала те, що було на заріз, змішала вино своє, і трапезу свою приготувала.

3 Дівчат своїх вислала, і кличе вона на висотах міських:

4 "Хто недосвідчений, хай прийде сюди", — а хто нерозумний, каже йому:

5 "Ходіть, споживайте із хліба мого, та пийте з вина, що його я змішала!"

6 Покиньте дурість та й живіть, ходіть шляхом розуму!

7 Хто картає глузія, той собі ганьбу бере, хто ж безбожника виправляє, сором собі набуває.

8 Не дорікай глузієві, щоб тебе не зненавидів він, покарай мудрого — і він полюбить тебе.

9 Дай мудрому — і він стане мудрішим ще, навчи праведного — і додасть він мудрості!

10 Страх Господній — початок мудрості, а знання про Святого — це розум,

11 бо мною помножаться дні твої, і додадуть тобі років життя.

12 Якщо ти став мудрішим, то тільки для себе, а як кепкуватимеш, сам постраждаєш!

13 Безглузда жінка криклива, нерозумна і нічого не знає!

14 Сідає вона на стілець при вході до будинку свого, на найвищих місцях у місті,

15 щоб кликати тих, хто йде повз, хто шляхом своїм простує:

16 "Хто недосвідчений, хай сюди завертає", — а в кого бракує розуму, то каже йому:

17 "Вода крадена солодка, і приємний прихований хліб"...

18 І не знає він, що самі там мерці, у глибинах шеолу запрошені нею...

Проповісті 10

1 Син мудрий — потіха для батька, а дурний син — смуток для неньки його.

2 Не допоможуть несправедні скарби, а справедливість від смерті визволяє.

3 Не допустить Господь голодувати душу праведного, а набуток безбожників згине.

4 Ледача рука до убогства веде, рука ж працююча збагачує.

5 Хто літом збирає, той син мудрий, хто ж дрімає в жнива, той син безталанний.

6 Благословення на голову праведного, а вуста безбожним прикриє насилля.

7 Пам'ять про праведного на благословення, а ймення безбожних згине.

8 Заповіді мудрий серцем приймає, а маючий дурні вуста, впаде.

9 Хто в невинності ходить, той ходить безпечно, а хто кривить шляхи свої, буде виявлений.

10 Хто оком лукаво покліпує, той смуток дає, а хто має лихі вуста, той упаде.

11 Вуста праведного — джерело життя, а вуста безбожного прикривають насилля.

12 Ненависть спонукає до сварки, а любов покриває всі провини.

13 У вустах розумного мудрість знаходиться, а різка — на спині безталанного.

14 Приховують мудрі знання, а вуста нерозумного — близькі до загибелі.

15 Маєток багатого — місто твердині його, загибель убогих — їхні злидні.

16 Доробок праведного — на життя, прибуток безбожного — на гріх.

17 Хто напучування стереже, той на стежці життя, а хто нехтує картання, той блукає.

18 Хто ненависть ховає, в того вуста брехливі, а хто наклепи поширює, той дурень.

19 Не бракує гріха в багатомовності, а хто стримує вуста свої, той розумний.

20 Язик праведного — добірне срібло, а розум безбожних — мізерний.

21 Пасуть багатьох вуста праведного, безглузді ж помирають з відсутності розуму.

22 Благословення Господнє збагачує, і смутку воно не приносить з собою.

23 Нешляхетні вчинки — забава невігласа, а мудрість — людині розумній.

24 Чого безбожний боїться, те прийде на нього, а прагнення праведних виконаються.

25 Як буря, яка пронесеться, то й гине безбожний, а праведний має довічну основу.

26 Як оцет зубам, і як дим для очей, так лінивий для тих, хто його посилає.

27 Страх Господній додає днів, а роки безбожних вкоротяться.

28 Чекання праведних — радість, а сподівання безбожних згине.

29 Шлях Господній — твердиня невинним, а загибель чекає злочинців.

30 Непохитний повік праведний, а безбожники не житимуть на землі.

31 Вуста праведного дають мудрість, а лукавий язик буде витятий.

32 Вуста праведного схвалення мають, а вуста безбожних — лукавство.

Приповісті 11

- 1 Неправильні шальки — огида для Господа, а повна вага — йому приємність.
- 2 Прийде зухвалість, то прийде й ганьба, а з сумирними — мудрість.
- 3 Невинність простих серцем веде їх, а лукавство зрадливих їх знищить.
- 4 Не допоможе багатство в день гніву, а справедливість від смерті визволяє.
- 5 Справедливість невинного шлях йому вирівнює, безбожний же падає через безбожність свою.
- 6 Справедливість чесних рятує, а зрадливі захоплені будуть своєю захланністю.
- 7 При смерті людини безбожної, гине сподівання, зникає чекання людини нікчемної.
- 8 Виринається праведний з утиску, а замість нього безбожний іде.
- 9 Свого ближнього нищить лукавий вустами, а знанням визволяються праведні.
- 10 Добром праведних місто радіє, а як гинуть безбожні, воно співає.
- 11 Благословенням чесних підноситься місто, а вустами безбожних руйнується.
- 12 Хто зневажає ближнім своїм, той позбавлений розуму, а розумна людина мовчить.
- 13 Виявляє наклепник таємне, а вірний духом, справу ховає.
- 14 Народ падає з браку розумного керівництва, при численності ж радників порятунок приходить.
- 15 Лихе робить той, хто стороннього бере на поруки, хто ж уникає рукостискання, той матиме спокій.
- 16 Жінка чесотна надбає слави, і пильні багатства здобудуть.
- 17 Людина ласкава душі своїй робить добро, а жорстока накликає лихо на тіло своє.
- 18 Робить справу непевну безбожний, хто ж праведність сіє, платню правдиву отримує.
- 19 Отак праведність є на життя, хто ж женеться за лихим, той до смерті наближається.
- 20 Серцем лукаві — огида для Господа, а хто в невинності ходить, тих він уподобав.
- 21 Запевняю, що не буде невинним лихий, а нащадок правдивих захований буде.
- 22 Золота сережка у нїздрі в свині — це жінка гарна, позбавлена розуму.
- 23 Жаданням праведних є тільки добро, сподівання безбожних — гнів.
- 24 Дехто щедро дає, та ще додається йому, а хто ховає над міру, то тільки бідніє.
- 25 Душа, яка благословляє, насичена буде, а хто поїть інших, напоений буде й він.
- 26 Хто затримує збіжжя, того проклинає народ, хто ж поживу розпродує, тому благословення на голову.
- 27 Хто прагне добра, той шукає схвалення, хто ж лихого жадає, то й прийде на нього воно.
- 28 Хто сподівається на багатство своє, той упаде, а праведники зазеленіють, як листя.
- 29 Хто лихо приводить до оселі своєї, той вітер посяде, а дурень розумному стане

рабом.

30 Плід праведного — дерево життя, і мудрий життя набуває.

31 Коли праведний отримує відплату на землі, то тим більше безбожний та грішний!

Проповісті 12

1 Хто любить навчання, той любить знання, а хто докір ненавидить, той нерозумний.

2 Добрий має від Господа схвалення, а людину лихих намірів осудить Господь.

3 Не зміцниться людина безбожністю, корінь же праведних стоїть міцно.

4 Жінка чесотна — корона для чоловіка свого, а безсоромна — мов та гниль в його кістках.

5 Думки праведних — справедливість, підступні наміри безбожних — шахрайство.

6 Безбожних слова — чатування на кров, а вуста невинних врятують їх.

7 Повалено на землю безбожних — і вже їх нема, а оселя праведних стоятиме.

8 Хвалять людину за розум її, а нещирим серцем зневажають.

9 Краще бути простим і мати слугу, ніж поважним і хліба позбавленим.

10 Піклується праведний життям худоби своєї, а серце безбожних — жорстоке.

11 Хто обробляє землю свою, той хлібом насичується, хто ж за марнотою женеться, той позбавлений розуму.

12 Безбожний жадає ловити в сітку лихих, а в праведних корінь, приносить плоди.

13 Пастка лихого в гріху його вуст, а праведний з утиску вийде.

14 Людина насичується добром з плоду вуст, і зроблене руками людини до неї впаде.

15 Шлях безглузлого прямий в його очах, а мудрий послухає поради.

16 Дурного гнів пізнається відразу, розумний же мовчки ховає зневагу.

17 Хто правду каже, той виявляє праведність, а свідок неправдивий — брехню.

18 Дехто каже, мов коле мечем, язик же мудрих — ліки.

19 Вуста правдиві стоятимуть вічно, а брехливий язик — лиш на мить.

20 В серці тих, хто лихо оре — брехня, а радість у тих, хто сприяє злагоді.

21 Жодна кривда не трапиться праведному, а безбожні наповняться лихом.

22 Вуста брехливі — огида для Господа, а правдиві вуста йому приємні.

23 Приховує мудра людина знання, а серце безглуздох дурниці верзе.

24 Працьовита рука пануватиме, а лінива даниною стане.

25 Туга на серці людини чавить її, добре ж слово її веселить.

26 Праведний вивідає свій шлях, а шлях безбожних зведе їх самих.

27 Не буде ледачий пекти свого влову, а людина працьовита набуде маєток коштовний.

28 На шляху праведності є життя, і на стежці її нема смерті.

Проповісті 13

- 1 Син мудрий приймає картання від батька, а дурень кепкує з докору.
- 2 З плоду вуст людина споживає добро, а жадання зрадливих — насилля.
- 3 Хто вуста свої стереже, той душу свою береже, а хто їх розпускає, на того чатує загибель.
- 4 Пожадає душа ледаря, та даремно, душа ж працювितого насититься.
- 5 Ненавидить праведний слово брехливе, а безбожник же робить лихе, і себе осоромлює.
- 6 Праведність оберігає невинного на шляху його, а безбожність знищує грішника.
- 7 Дехто вдає багача, хоч нічого не має, а дехто вдає бідака, хоч маєток великий у нього.
- 8 Викуп за душу людини — багатство її, а убогий і докору не чує.
- 9 Світло праведних весело світить, а світильник безбожних погасне.
- 10 Пиха є причиною сварки, а мудрість з тими, хто радиться.
- 11 Багатство, швидко набуто, зникає, хто ж набуває своєю працею, той примножує.
- 12 Довге сподівання — недуга для серця, а виконане бажання — дерево життя.
- 13 Хто зневажає словом Господнім, той шкодить собі, хто ж страх має до заповіді, тому надолужиться.
- 14 Наука мудрого — криниця життя, щоб віддалитися від пасток смерті.
- 15 Добрий розум ласкавий, а шлях зрадливих нерівний.
- 16 Кожен розумний вчиняє за мудрістю, а безглуздий дурість показує.
- 17 Безбожний посланець приносить нещастя, а вірний посланець несе зцілення.
- 18 Хто нехтує напучуванням, убогство та ганьба тому, а хто приймає його, буде шанований він.
- 19 Виконане побажання, приємне душі, а відступити від лихого — огида безглуздим.
- 20 Хто з мудрими ходить, той мудрим стає, а хто товаришує з дурним, той лиха набуде.
- 21 Грішників лихо доганяє, а праведним Бог віддячить добром.
- 22 Добрий лишає спадок і онукам, маєток же грішника схований буде для праведного.
- 23 Убогому буде багато поживи і з поля цілинного, та деякі гинуть з безправ'я.
- 24 Хто стримує різку свою, той ненавидить сина свого, хто ж любить його, той шукає для нього картання.
- 25 Праведний їсть, скільки бажає душа, живіт же безбожників завжди голод відчуває.

Проповісті 14

- 1 Мудра жінка будує свою оселю, а безглузда своєю рукою руйнує її.
- 2 Хто ходить у простоті своїй, боїться той Господа, а в кого шляхи криві, той

зневажає ним.

3 На вустах дурня різка пихи, а вуста мудрих їх стережуть.

4 Де нема волів, там ясла порожні, а щедрість врожаю у силі вола.

5 Свідок правдивий не бреше, а свідок брехливий каже неправду.

6 Глузій шукає мудрості, та надаремно, знання легке для розумного.

7 Віддалися від дурня, бо мудрих вуст там не знайдеш.

8 Мудрість розумного — розуміння шляху свого, а нерозсудливість дурних — брехня.

9 Дурні сміються з гріха, а між праведними злагода.

10 Серце знає гіркоту своєї душі, і в радість його не втручається інший.

11 Буде знищена оселя безбожних, а намет невинних розквітне.

12 Буває, шлях людині здається простим, та кінець його — стежка до смерті.

13 Також іноді і від сміху болить серце, а після радості настає смуток.

14 Хто підступного серця, насититься той із шляхів своїх, а добра людина — із вчинків своїх.

15 Вірить безглуздий у кожне слово, а мудрий зважає на кроки свої.

16 Мудрий перебуває в страху і лихе минає, нерозважливий же сміливий у гніві.

17 Запальний вчиняє дурниці, а людину розважливу зневажають.

18 Нерозважливі дурість успадковують, а мудрі знанням коронуються.

19 Вклоняться лихі перед добрими, а безбожники — при брамах праведного.

20 Убогий зневажений навіть ближнім своїм, а в багатого друзі численні.

21 Хто зневажає ближнім своїм, той грішить, а ласкавий до вбогих — щасливий.

22 Чи ж не блукають, хто оре лихе? А ласка та правда для тих, хто оре добро.

23 Кожна праця приносить статки, а порожні балачки ведуть до злиднів.

24 Корона мудрих — їхня мудрість, а вінок дурнів — їхня дурість.

25 Свідок правдивий визволяє душі, а неправдивий брехні торочить.

26 У Господньому страху велике сподівання, і він прихисток дітям своїм.

27 Страх Господній — криниця життя, щоб віддалятися від пасток смерті.

28 У численності люду — величність царя, а за браку народу — загибель володаря.

29 Терпеливий у гніві — проникливий, а запальний вчиняє дурниці.

30 Лагідне серце — життя для тіла, а заздрість — гнилизна кісток.

31 Хто тисне нужденного, той ображає свого Творця, а хто милостивий до убогого, той поважає його.

32 Безбожний у зло своє падає, а праведний повний сподівання й при смерті своїй.

33 Мудрість має спочинок у серці розумного, а що в нутрі дурнів, те виявиться.

34 Праведність люд підіймає, а беззаконня — сором народів.

35 Ласка царева — рабові розумному, гнів же його проти того, хто соромить його.

Пруповісті 15

1 Лагідна відповідь гнів відвертає, а слово вразливе гнів розпалює.

2 Язик мудрих — добрі знання, а вуста нерозумних дурниці верзуть.

- 3 Очі Господні на кожному місці, позирають на лихих та на добрих.
- 4 Язик лагідний — дерево життя, а лукавство надломлює дух.
- 5 Зневажає дурний напучування батькове, а хто прислухається, стає розумніший.
- 6 Оселя праведного — скарб великий, а в плоді безбожного — безлад.
- 7 Вуста мудрих знання розсівають, не так бо серце безглуздих.
- 8 Жертва безбожних — огида для Господа, а молитва невинних йому приємна.
- 9 Господові огидний шлях безбожного, а того, хто женеться за праведністю, він любить.
- 10 Люта кара на того, хто шлях залишає, а хто напучування ненавидить, той помирає.
- 11 Шеол і Аваддон перед Господом, тим більше серця синів людських!
- 12 Глузій не любить картання собі, він до мудрих не піде.
- 13 Радісне серце обличчя веселить, а при смутку сердечному дух пригнічений.
- 14 Серце розумне шукає знання, а вуста безглуздих дурість пасуть.
- 15 Нужденному всі дні лихі, кому ж добре на серці, у того повсякчас гостина.
- 16 Краще мале у Господньому страху, ані ж скарб великий, та тривога при тому.
- 17 Краща пожива яринна, і при тому любов, аніж вгодований бичок, та з ненавистю.
- 18 Гнівлива людина розпалює сварку, терпелива ж у гніві заспокоює заколот.
- 19 Шлях лінивого — терня, а шлях щирих — рівний.
- 20 Мудрий син тішить батька свого, а людина дурна зневажає матір'ю своєю.
- 21 Дурість — радість для нерозумного, а людина розумна шляхом прямим ходить.
- 22 Ламаються задуми з браку поради, при численності ж радників виконуються.
- 23 Радість людині — у відповіді її вуст, а слово на часі своєму — яке воно добре!
- 24 Шлях життя для мудрого — вгору, щоб віддалятися від шеолу вниз.
- 25 Оселю гордих руйнує Господь, а межу вдови зміцнить.
- 26 Думки лихого — огида для Господа, але чисті слова для нього приємні.
- 27 Зажерливий робить нещасною оселю свою, хто ж подарунки ненавидить, той буде жити.
- 28 Серце праведного розмірковує про відповідь, а вуста безбожних вибризкують лихе.
- 29 Далекий Господь від безбожних, а справедливих молитву він чує.
- 30 Світло очей тішить серце, добра звістка підкріплює кістки.
- 31 Вуха, що навчання життя вислуховує, перебуватиме між мудрими.
- 32 Хто напучування не приймає, той не дбає про душу свою, а хто прислухається, здобуде той розум.
- 33 Страх Господній — навчання мудрості, а перед славою — скромність іде.

Проповісті 16

- 1 Наміри серця належать людині, та від Господа — відповідь язика.
- 2 Всі шляхи людини чисті в очах її, та зважає душі Господь.

- 3 Поклади свої справи на Господа, і будуть певними думки твої.
- 4 Все Господь створив заради цілей своїх, і безбожного на днину лиху.
- 5 Огида для Господа всякий зухвалий, він обов'язково знайде своє покарання!
- 6 Провина спокутується через милосердя та правду, і страх Господній відводить від лихого.
- 7 Як шляхи людини Господь уподобає, то й її ворогів він замирює з нею.
- 8 Краще мале справедливе, аніж великі прибутки з безправ'я.
- 9 Розум людини обдумує шлях її, але кроки її наставляє Господь.
- 10 Вирішальне слово в царя на вустах, тому в суді вуста йому не зрадять.
- 11 Вага й шальки правдиві — від Господа, і всі камені для зважування в торбинці — його справа.
- 12 Вчиняти безбожне — огида царям, бо трон зміцнюється справедливістю.
- 13 Належать царям вуста праведності, і він любить того, хто промовляє правдиве.
- 14 Гнів царя — вісник смерті, та мудра людина відводить його.
- 15 У світлі царського обличчя — життя, а його прихильність — мов хмара дощова весною.
- 16 Набування премудрості — як же це краще від золота, набування ж розуму — краще від срібла!
- 17 Шлях справедливих — ухилитися від лихого. Хто шлях свій стереже, той душу свою збереже.
- 18 Перед загибеллю гордість буває, а перед занепадом — пиха.
- 19 Краще бути покірним і з лагідними, ніж здобич ділити з бундючними.
- 20 Хто зважає на слово, той знайде добро, хто ж сподівається на Господа, буде щасливий.
- 21 Мудрого серцем кличуть розумним, а солодкі вуста дає наука.
- 22 Розум — джерело життя власникові його, а картання безглузних — дурість.
- 23 Серце мудрого робить розумними вуста його і додає їм впевненості.
- 24 Приємні слова — то солодкий душі щільниковий мед та ліки для кісток.
- 25 Буває, шлях людині здається вірним, та кінець його — стежка до смерті.
- 26 Людина завзята працює для себе, бо до того примушує рот її.
- 27 Нікчемна людина копає лихе, а на вустах її — як палючий вогонь.
- 28 Лукава людина сварки розсіває, а обмовник розділяє друзів.
- 29 Насильник підмовляє друга свого, і провадить його по шляху недоброму.
- 30 Хто мружить очі свої, той має хитрий задум, хто губи закусує, той скоїв лихе.
- 31 Сивина, то пишна корона, знаходять її на шляху праведності.
- 32 Кращий від силача, хто не швидкий до гніву, і хто панує над собою самим, кращий від завойовника міста.
- 33 За пазуху жереб кладеться, та весь його вирок від Господа.

Проповісті 17

- 1 Кращий черствий шматок зі спокоєм, ніж будинок, повний жертвовного м'яса зі

сваркою.

2 Раб розумний панує над сином безталанним, і з його братами він поділить спадок.

3 Для срібла — топильна посудина, а горнило — для золота, Господь же серця випробовує.

4 Лиха людина слухає вуста безбожних, прислухається до язика лукавого.

5 Хто сміється з убогого, той ображає свого Творця, хто радіє з нещастя, не буде такий без вини.

6 Корона для старих — онуки, а пишнота дітей — їхні батьки.

7 Не пристойна безглуздому мова поважна, а тим більше шляхетному — мова брехлива.

8 Гостинець в очах його власника — самоцвіт. Куди б він не звернувся, йому щаститиме.

9 Хто шукає любові — провину ховає, хто ж про неї повторює, той розділяє друзів.

10 На розумного більше впливає одне застереження, ніж на дурня сто ударів.

11 Лихий шукає лише непослуху, та вісник жорстокий на нього пошлеться.

12 Краще спіткати ведмедицю, що втратила дітей, і кидається на людину, аніж нерозумного в дурості його.

13 Хто відплачує лихим за добро, не відступить лихо з його оселі.

14 Почин сварки то прорив води, тому перед вибухом сварки покинь її!

15 Хто виправдовує несправедливого, і хто засуджує праведного, обидва вони Господові огидні.

16 Нащо ті гроші в руці нерозумного, щоб мудрість купити, як мозку нема?

17 Правдивий друг любить за всякого часу, в неолі ж він стає братом.

18 Людина, яка бере зобов'язання і поручається перед ближнім, позбавлена розуму.

19 Хто любить сварку, той любить гріх. Нахаба ж шукає нещастя.

20 Людина лукавого серця не знайде добра, хто ж лукавить своїм язиком, скруту собі готує.

21 Хто породить дурня, породить на смуток собі, і не потішиться батько безглузлого.

22 Серце радісне добре лікує, а пригноблений дух сушить кістки.

23 Безбожний таємно бере хабара, щоб викривити шляхи правосуддя.

24 Мудрість перебуває перед обличчям розумного, а очі дурного на краю землі.

25 Нерозумний син — смуток для батька, а для своєї матері — розчарування.

26 Не добре карати справедливого, бити шляхетних за щирість!

27 Хто слова свої стримує, той має знання, і холонокровний розумна людина.

28 Як дурень мовчить, вважається мудрим, а хто вуста свої стримує — розумним.

Приповісті 18

1 Примхливий шукає сваволі, стає проти всього розумного.

2 Нерозумний не бажає навчатися, а тільки свою дотепність показати.

- 3 З приходом безбожного й ганьба приходить, а з легковажністю — сором.
- 4 Слова вуст людини — глибока вода, джерело мудрості — струменіючий потік.
- 5 Недобре зважати на обличчя безбожного, щоб праведного повалити на суді.
- 6 Вуста нерозумного тягнуть до сварки, а слова його кличуть до бійки.
- 7 Язик нерозумного — загибель для нього, а вуста його — тенета на душу його.
- 8 Слова обмовника — мов ті присмаки, вони сходять до утроби.
- 9 Недбалий у праці своїй — брат марнотратнику.
- 10 Господнє ім'я — могутня башта. До неї втече справедливий і буде безпечний.
- 11 Маєток багатому — місто твердинне його, і немов міцний мур в уяві його.
- 12 Перед загибеллю серце людини високо несеться, перед славою ж — скромність.
- 13 Відповідь на слово ще не почуте — дурість на сором собі!
- 14 Дух людини допомагає зносити біль, а дух пригноблений хто піднесе?
- 15 Серце розумне знання набуває, і вухо мудрих шукає знання.
- 16 Подарунок розширює людині шлях, і провадить її до великих людей.
- 17 Перший у сварці своїй вважає себе справедливим, але прийде супротивник його та й випробує його.
- 18 Жереб зупиняє сварки, та вирішує суперечки серед сильних.
- 19 Розлючений брат, як місто твердинне, а сварки, немов засуви фортеці.
- 20 Із плоду вуст людини насичується її шлунок, вона насичується плодом вуст своїх.
- 21 Смерть та життя у владі язика, хто ж любить його, його плід поїдає.
- 22 Хто жінку чеснотну знайшов, знайшов той добро, і милість отримав від Господа.
- 23 Убогий промовляє благально, багатий же відповідає зухвало.
- 24 Є товариші на загибель, та є й товариш кращий за брата.

Проповісті 19

- 1 Кращий убогий, що ходить у своїй невинності, ніж лукавий вустами та нерозумний.
- 2 Погано, коли душа без знання, а хто квапиться ногами, спіткнеться.
- 3 Дурість людини шлях її викривляє, і на Господа гнівається її серце.
- 4 Маєток примножує друзів численних, а від бідака відпадає й товариш його...
- 5 Свідок брехливий не буде без кари, а хто брехні розносить, не буде врятований.
- 6 Багато годять тому, хто гостинці дає, і кожен товариш людині, яка не скупиться на подарунки.
- 7 Злидаря ненавидять усі брати його і його приятелі відпадають від нього, а коли за словами поради звернеться, нема вже їх!
- 8 Хто розуму набуває, любить той душу свою, а хто розум стереже, той знаходить добро.
- 9 Свідок брехливий не буде без кари, а брехун загине.
- 10 Не личить пишнота дурному, тим більше рабові панувати над паном.
- 11 Розум людини зупиняє гнів її, а велич її в тому, щоб забути провини.

12 Гнів царя — немов рик левчука, а ласка його — як роса на траву.

13 Дурний син — загибель для батька свого, а жінка сварлива — ринва, що з неї вода тече завжди.

14 Хата й маєток — спадщина від батьків, а жінка розумна — від Господа.

15 Лінощі сон наводять, а недбала душа голодує.

16 Хто заповідь пильнує, той душу свою стереже. Хто шляхи свої легковажить, помре.

17 Хто милостивий до убогого, той позичає для Господа, і він надолужить йому.

18 Картай свого сина, коли є сподівання навчити, та смерті йому хай не бажає душа твоя.

19 Запальна людина хай кару несе, бо якщо ти врятуєш її, то вчиниш ще гірше.

20 Слухай поради й картання приймай, щоб мудрим ти став при своєму кінці.

21 У серці людини багато думок, але виконується тільки задум Господній.

22 Здобуток людині, то милість її, але кращий бідар за людину брехливу.

23 Страх Господній веде до життя, і хто його має, той ситим ночує, і лихе не досягне його.

24 У миску стромляє ледачий свою руку, до вуст же своїх не донесе її.

25 Як битимеш нерозважливого, то стане мудрішим і простодушний, а розумного застерігатимеш, то він зрозуміє науку.

26 Син, який батька грабує і матір жене, вчиняє ганебно й огидно.

27 Перестань же, мій сину, навчатися від нерозумних, відступаючи від слів знання!

28 Свідок нікчемний глузує з суду, а вуста безбожних розбризкують кривду.

29 На глузіїв завжди кари готові, і удари на спину дурнів.

Приповісті 20

1 Вино — зрадливе, напій п'янки — галасливий, і кожен, хто блукає у ньому, той нерозумно вчиняє.

2 Гнів царя, як рев лева. Хто до гніву доводить його, проти свого життя грішить.

3 Слава людині, що стримує гнів, а кожен дурень вибухає.

4 Лінивий, що не оре з осені, нічого не має в жнива.

5 Думки серця людини — глибока вода, і розумна людина її вичерпує.

6 Багато людей себе вважають милосердними, та вірну людину хто знайде?

7 У своїй невинності праведний ходить, щасливі по ньому сини його!

8 Цар сидить на престолі судовому, все лихе розганяє своїми очима.

9 Хто скаже: "Очистив я серце своє, очистився я від свого гріха?"

10 Гирі фальшиві і фальшива міра, обоє вони — огида для Господа.

11 Навіть дитину можна пізнати за вчинками її, чи чисті вони і чи чесні.

12 Вуха, що слухає, й око, що бачить, Господь створив їх.

13 Не кохайся в спанні, щоб не збідніти. Розплющ свої очі та хлібом наситься!

14 Погане, погане! Каже той, хто купує, а як піде, тоді хвалиться тим, що купив.

15 Є золото й перлів багато, та розумні вуста — найкоштовніший посуд.

16 Візьми його одяг, бо він поручився за чужинця, і через чужинку візьми його заставу.

17 Хліб набутий неправдою — солодкий людині, та піском потім будуть наповнені уста її.

18 Затверджуються наміри нарадою, а війну провадять мудрими порадами.

19 Виявляє обмовник таємне, а ти не будь спільником того, хто легковажно розтуляє уста свої.

20 Хто кляне свого батька та матір свою, погасне світильник йому серед темряви!

21 Швидко набутий спадок на початку, не буде благословенним у майбутньому!

22 Не кажи: "Відплачу я за зло!" Сподівайся на Господа, і він допоможе тобі.

23 Фальшива гиря — огида для Господа, і фальшиві шальки — річ недобра.

24 Від Господа — кроки людини, а людина — як вона зрозуміє дорогу свою?

25 Тенета людині — казати святе нерозважливо, а згодом розмірковувати над своїми обітницями.

26 Мудрий цар розпорошить безбожних, і зверне на них своє колесо.

27 Дух людини — світильник Господній, що все нутро досліджує.

28 Милість та правда царя стережуть, і трон свій він підтримує милістю.

29 Окраса юнацтва — їхня сила, а старих — сивина.

30 Синяки від побоїв — на лихого мазь лікувальна, та удари нутру його.

Проповісті 21

1 Цареве серце — водні потоки в Господній руці. Куди тільки бажатиме, його він скеровує.

2 Всякий шлях людини прямий у її очах, та керує серцями Господь.

3 Правда і справедливість для Господа — краще за жертву.

4 Горде ока та серце бундючне — ґрунт для гріха безбожних.

5 Наполеглива праця — на достаток, а всяка квапливість — на збитки.

6 Набування майна язиком неправдивим — це марнота шукаючих смерті, що швидко минає.

7 Насильство безбожних прямує на них, бо не воліють робити за правом.

8 Шлях злочинця крутий, а чистий вчиняє чесно.

9 Краще жити в куті на даху, ніж із сварливою жінкою в спільному будинку.

10 Лихого жадає душа безбожного, і його ближній не знайде ласки в його очах.

11 Як карають глузія, мудрішає недосвідчений, а як мудрого вчать, той набуває знання.

12 За будинком лихого наглядає праведний і кидає безбожних у нещастя.

13 Хто вухо своє затикає від благання убогого, то й він буде кликати, та не отримає відповіді.

14 Таємний подарунок гасить гнів, а гостинець за пазухою посилює лють.

15 Радість праведному — справедливо вчиняти, а на злочинця чатує страх.

16 Людина, що збочує зі шляху розуму, у громаді померлих спочине.

17 Хто любить веселощі, той буде у злиднях, хто любить вино та оливу, той не збагатіє.

18 Безбожний — викуп за праведного, а лукавий — за щирого.

19 Краще сидіти в пустельній країні, ніж із сварливою та сердитою жінкою.

20 В помешканні мудрого олива — кошовний скарб, а в дурня вона не затримається.

21 Хто тягнеться до праведності та милості, той знаходить життя, справедливість та славу.

22 До міста хоробрих увійде мудрий, і твердиню їхнього сподівання зруйнує.

23 Хто стереже свої уста й свого язика, той душу свою зберігає від лиха.

24 Хто поводить себе зухвало, тому ім'я — пихатий хвалько.

25 Пожадання лінивого вб'є його, бо руки його відмовляються працювати.

26 Він щодня змагає бажанням, а справедливий дає та не шкодує.

27 Жертва безбожних огидна, а надто тоді, як за справу безчесну приноситься.

28 Свідок брехливий згине, а людина, що слухає Боже, промовлятиме завжди.

29 Безбожна людина жорстока обличчям своїм, а невинний зміцняє шлях свій.

30 Нема ні мудрості, ані розуму, ані поради супроти Господа.

31 Приготований кінь на день бою, але перемога від Господа!

Проповісті 22

1 Краще добре ім'я за багатство велике, і краща милість за срібло та золото.

2 Багатий та убогий зустрічаються, Господь їх обох створив.

3 Мудрий бачить лихе і ховається, а дурні йдуть і караються.

4 Платня покори і страху Господнього — це багатство, слава й життя.

5 Тернина і пастки на шляху лукавого, а хто стереже свою душу, відійде далеко від них.

6 Привчай юнака до шляху його, і він, як постаріє, не зійде з нього.

7 Багатий панує над бідними, а боржник — раб позичальника.

8 Хто сіє кривду, той жатиме лихо, а бич гніву його закінчиться.

9 Хто доброго ока, той благословенний буде, бо дає він убогому з хліба свого.

10 Глумливого вижени, й вийде з ним сварка, і суперечка та ганьба припиняться.

11 Хто чистий серцем, і хто має хороше на устах, другом йому буде цар.

12 Очі Господа оберігають знання, а лукаві слова він відкине.

13 Лінивий каже: "На вулиці лев, серед майдану я буду вбитий!"

14 Вуста коханки — яма глибока. На кого Господь має гнів, той падає туди.

15 До юнакового серця дурість прив'язана, та різка картання прожене від нього її.

16 Хто тисне убогого для свого збагачення, і хто багачеві дає, той певно збідніє.

17 Нахили своє вухо, і послухай слів мудрих, і серце зверни до моїх знань,

18 бо добрі вони, коли стерегтимеш їх у своєму нутрі, хай будуть вони всі на устах твоїх!

19 Щоб ти сподівався на Господа, я й сьогодні навчаю тебе.

20 Хіба ж не писав тобі тричі, даючи поради та знання,
21 щоб тобі повідомити правду, правдиві слова, щоб ти істину міг відповісти тому,
хто тебе запитає.
22 Не грабуй незаможного, бо він незаможний, і не тисни убогого в брамі,
23 бо Господь за їхню справу судитиметься, і грабіжникам їхнім пограбує він душу.
24 Не дружи з людиною запальною, і не ходи з людиною лютою,
25 щоб шляхів її ти не навчився, бо то тенета для твоєї душі.
26 Не будь серед тих, хто б'є поруках, серед тих, хто поручається за борги.
27 Хіба ти бажаєш, щоб забрали з-під тебе постіль твою, коли ти не матимеш чим
заплатити?
28 Не пересувай вікової межі, яку встановили батьки твої.
29 Чи ти бачив спритну людину у праці своїй? Вона перед царями стоятиме
впевнено, та не встоїть вона перед простими.

Проповісті 23

1 Коли сядеш хліб їсти з володарем, то зважай на те, що перед тобою,
2 і поклади собі в горло ножа, якщо ти ненажера,
3 не жадай його ласощів, бо вони хліб оманливий!
4 Не мордуйся, щоб мати багатство, позбуться думки своєї про це,
5 свої очі ти звернеш на нього, і нема вже його. Бо конче змайструє воно собі
крила, і полетить, мов орел той, до неба...
6 Не їж хліба в скупого, і не пожадай лакомств його,
7 бо він людина розважлива в своїй душі. Він припрошуватиме тебе їсти й пити, але
серце його не з тобою.
8 Той шматок, якого ти з'їв, із себе викинеш, і свої гарні слова надаремно
потратиш!
9 Не кажи до вух нерозумного, бо зневажить він мудрістю слів твоїх.
10 Не пересувай вікової межі, і не входи на сирітські поля,
11 бо їхній Визволитель міцний, він за справу їхню судитиметься з тобою!
12 Своє серце зверни до навчання, а вуха свої до розумних речей.
13 Не стримуй напучування юнака, коли різкою б'єш його, не помре.
14 Ти різкою б'єш його, рятуючи душу його від шеолу.
15 Мій сину, якщо твоє серце стане мудрішим, то радітиме також моє серце,
16 і нутро моє буде тішитися, коли вуста твої промовлятимуть слухне.
17 Хай серце твоє не заздрить грішним, але повсякчас перебувай у страху
Господньому,
18 бо існує майбутнє, і сподівання твоє не згине.
19 Послухай, мій сину, та й стань мудрішим, і хай твоє серце ступає шляхом рівним.
20 Не будь поміж тими, що жлуктять вино, поміж тими, що пожирають м'ясо,
21 бо п'яниця й ненажера збідніють, а сонько одягне лахміття.
22 Слухай батька свого, він тебе породив, і не зневажай матір свою, як постаріє

вона.

23 Купи собі й не продавай правду, мудрість, картання та розум.

24 Вельми радітиме і втішатиметься батько праведного та мудрого.

25 Хай радіє твій батько та мати твоя, хай потішиться та, що тебе народила.

26 Дай мені, сину мій, своє серце, і хай очі твої пильнують шляхи мої.

27 Бо повія — це яма глибока, а чужинка — криниця тісна.

28 Вона, мов грабіжник, чатує і примножує зрадників поміж людьми.

29 У кого лихо, у кого неспокій, у кого сварки, у кого клопіт, у кого рани даремні, у кого очі червоні?

30 У тих, хто засиджується за вином, у тих, хто приходить спробувати вина міцного.

31 Не дивися на вино, як воно рум'яніє, як виблискує в келиху й рівненько ллється,

32 кінець його буде кусати, як гад, і вжалить, немов та гадюка,

33 пантруватимуть очі твої на чужі жінки, і серце твоє промовлятиме дурниці...

34 І ти будеш, як той, хто лежить у середині моря, і як той, хто лежить на верхівці щогли.

35 І скажеш: Побили мене, та мені не боліло, мене штурхали, я ж не відчув, коли я прокинуся, шукатиму далі того ж...

Проповісті 24

1 Не заздри лихим людям, не прагни бути з ними,

2 бо їхнє серце каже про зди́рство, а уста їхні мовлять про лихе.

3 Будинок будується мудрістю, і розумом ставиться міцно.

4 А через знання він наповнюється усіляким маєтком коштовним та приємним.

5 Мудрий сильніший від могутнього, знання примножують силу людини.

6 Тому то провадь війну мудрими порадами, бо порятунок у кількості радників.

7 Для дурного мудрість занадто висока, він своїх вуст не розтулить при брамі.

8 Хто має лихі наміри, того кликатимуть лукавим.

9 Намір дурня — гріх, а глузій — огида людині.

10 Якщо ти в день недолі знесилився, то мала твоя сила.

11 Рятуй узятих на страту, також тих, хто до смерті хилиться. Хіба не підтримаєш їх?

12 Якщо скажеш: "Цього ми не знали!" Чи ж той, хто серця випробовує, не знатиме? Він Сторож твоєї душі і він знає про це, і поверне людині за вчинками її.

13 Їж, сину мій, мед, бо він добрий. Хай солодкий мед щільниковий буде на піднебінні твоєму.

14 Отак наповнюйся мудрістю для блага своєї душі. Якщо знайдеш її, то ти матимеш майбутнє, і сподівання твої не марні!

15 Не чатуй як безбожник, щоб пограбувати помешкання праведного,

16 бо праведний сім раз упаде та підведеться, а безбожний упаде на загибель!

17 Не тішся, як ворог твій падає, і коли він спіткнеться, хай серце твоє не радіє,

18 щоб Господь не побачив, і це не було в його очах лихим, і щоб він не звернув

свого гніву від нього на тебе!

19 Не гнівайся на злочинців, не заздри безбожним,

20 бо лихому не буде майбутнього, світильник безбожних погасне.

21 Бійся, сину мій, Господа та царя, не водися з непевними,

22 бо загибель на них раптово постане, а лихо від обох тих, хто передбачить?

23 І оце ось походить від мудрих: "Звертати увагу в суді на обличчя недобре".

24 Хто казатиме безбожному, що праведний він, того проклинатимуть люди, і будуть у гніві на того народи.

25 А тим, хто картає його, буде миле оце, і прийде на них благословення добра!

26 Мов у губи цілує, хто відповідає правдиво.

27 Зроби все надворі, оброби собі поле, а потім збудуєш будинок собі.

28 Не будь неправдивим свідком на свого ближнього, і не обмовляй вустами своїми.

29 Не кажи: Як зробив він мені, так зроблю я йому, поверну людині за вчинками її!

30 Я проходив край поля людини лінивої, та край виноградника людини нерозумної,

31 і ось все воно позаростало терням, будяками покрита поверхня його, кам'яний же мур його був поруйнований...

32 І бачив я те, і увагу звернув, і взяв за науку собі:

33 Ще трохи поспати, подрімати ще трохи, руки трохи скласти, щоб полежати,

34 і приходить, немов мандрівник, неможливість твоя, і злидні твої, як людина озброєна!...

Приповіді 25

1 І оце Соломонові приповіді, що зібрали люди Єзекії, Юдиного царя.

2 Слава Божа, щоб справу сховати, а слава царів, щоб розвідати справу.

3 Як неба висота, як землі глибина, так і серця царів недослідимі.

4 Як відкинути жужіль від срібла, то золотареві виходить посудина,

5 коли віддалити безбожного з-перед обличчя царевого, то справедливістю міцно поставиться трон його.

6 Перед царем не пишайся і на місці великих не стій,

7 бо краще, як скажуть тобі, щоб ти піднявся вище, аніж тебе понизять перед шляхетним, твоїм знайомим.

8 Не квапся ставати до позову, бо що робитимеш по закінченні його, як тебе осоромить твій ближній?

9 Залагодь свою сварку з ближнім, але не виявляй таємниці іншого,

10 щоб не посміявся з тебе слухач твій, і щоб не повернулася на тебе обмова твоя.

11 Золоті яблука на срібній посудині — це слово, сказане часу свого.

12 Золота сережка й оздоба зі щирого золота — це мудре картання для уважного вуха.

13 Немов снігова прохолода в день жнив — посланець вірний для тих, хто його посилає, відрада на душу пана свого.

14 Хмари та вітер, а нема дощу — це людина, що хвалиться подарунком, та його не дає.

15 Прихильність володаря здобувається терпеливістю, а м'який язик ламає кістку.

16 Якщо мед ти знайшов, то з'їж за потребою своєю, щоб ним не пересититися, та щоб не знудило тебе.

17 Стримуй ногу свою від оселі твого товариша, щоб тобою він не переситився, і не зненавидів тебе.

18 Молот, меч і гостра стріла — людина, що неправдиво свідчить на ближнього свого.

19 Гнилий зуб та кульгава нога — це сподівання на зрадника в день твого утиску.

20 Що знімати одяг холодного дня, що лити оцет на соду — це співати пісні серцю засмученому.

21 Якщо голодує твій ворог, нагодуй його хлібом, а як спраглий він, водою напій його,

22 бо цим пригортаєш ти жар на його голову, і Господь віддячить тобі!

23 Вітер північний народжує дощ, а таємний язик — сердите обличчя.

24 Краще жити в куті на даху, ніж із сварливою жінкою в спільному будинку.

25 Добра звістка з далекого краю — це холодна вода на спраглу душу.

26 Джерело скаламучене чи зіпсований потік — це праведний, що схиляється перед безбожним.

27 Їсти багато меду й шукати власну славу — негоже це.

28 Людина, що не може опанувати себе — це зруйноване місто без муру.

Приповісті 26

1 Як літом той сніг, і як дощ у жнива, так не личить дурню пошана.

2 Як пташка літає, як ластівка лине, так невинне прокляття не виконається.

3 Що батіг на коня, а вуздечка на віслиюка, те різка на спину дурня.

4 Дурному відповіді не давай через дурість його, щоб і ти не став рівний йому.

5 Дурному відповідь дай за дурістю його, щоб він в очах своїх не став мудрим.

6 Хто через дурня посилає слова, той ноги собі обтинає, отруту він п'є.

7 Як волочаться ноги в кульгавого, так у дурних вустах приповість.

8 Як прив'язувати камінь коштовний до пращі, так дурня шанувати.

9 Як терен в руках п'яниці, отак приповість у вустах дурня.

10 Як стрілець, що в усе стріляє, так і той, хто наймає дурня і всяких перехожих.

11 Як повертається собака до своєї блювотини, так нісенітницю свою повторює дурень.

12 Чи ти бачив людину, що мудра в очах своїх? То більше сподівання на те, що дурень виправиться.

13 Лінивий каже: "Лев на шляху! Лев на майдані!"

14 Двері повертаються на своєму стержні, а лінивий на ліжку своєму.

15 Свою руку лінивий стромляє до миски, та піднести до рота її йому тяжко.

16 Лінивий мудріший в очах своїх за сімох, що відповідають розумно.
17 Собаку за вуха хапає той, хто, йдучи, встряє до сварки чужої.
18 Як той, хто вдає божевільного, кидає іскри, стріли та смерть,
19 так і людина, що обдурює друга свого, каже: "Таж я жартую!"...
20 З браку дров вогонь гасне, а без пліткаря мовкне сварка.
21 Вугілля для жару, а дрова вогню, а людина сварлива, щоб сварку розпалювати.
22 Слова обмовника мов ті присмаки, в нутро живота вони сходять.
23 Як срібна полива на глиняному посуді, так полум'яні уста, а серце лихе,
24 устами своїми маскується ворог, і кує зраду в своєму нутрі.
25 Коли він промовляє лагідно, не вір йому, бо в серці його сім огидностей!
26 Як ненависть прикрита брехнею, її зло відкривається на зібранні.
27 Хто яму копає, той до неї впаде, а хто котить каміння, на нього воно повертається.
28 Брехливий язик ненавидить того, кого обмовляє, і уста ласкаві до загибелі провадять.

Проповісті 27

1 Не вихваляйся завтрашнім днем, бо не знаєш, що той день принесе.
2 Хай інший тебе вихваляє, а не уста твої, сторонній, а не язик твій.
3 Каміння — тягар, і пісок — важка річ, та гнів нерозумного тяжчий від них від обох.
4 Лють — це жорстокість, а гнів — це потоп, та хто перед заздрістю встоїть?
5 Краще відкрите картання, ніж таємна любов.
6 Побої коханого вірність показують, а в ненависника поцілунки численні.
7 Сита душа топче й мед щільниковий, а голодній душі все гірке — солодке.
8 Як птах, що гніздо своє кинув, так і людина, що з місця свого мандрує.
9 Олива й кадило тішать серце, так добрий друг, що дає добру пораду.
10 Друга свого й друга батька свого не кидай, а в оселю брата свого не приходить у день нещастя свого, краще сусід близький за далекого брата!
11 Будь мудрий, мій сину, і потіш моє серце, то я матиму що відповісти, як мені докорятиме хто.
12 Мудрий бачить лихе і ховається, а дурні йдуть і караються.
13 Візьми його одяг, бо він поручився за чужинця, і за чужинку заставу візьми.
14 Хто гучним голосом благословляє з раннього ранку свого товариша, за прокляття зараховується це йому.
15 Невпинне крапання з ринви, в дощовий день, та жінка сварлива — однакове.
16 Ховати її — то вітер ховати, чи тримати оливу пахучу в правиці своїй.
17 Як гострить залізо залізом, так гострить людина людину.
18 Сторож фіґи плоди її споживає, а хто пана свого стереже, той шанований.
19 Як відображається обличчя в воді, так серце людини в серці іншого.
20 Шеол і Аваддон не наситяться, не наситяться й очі людини.

21 Що для срібла топильна посудина і горнило для золота, те для людини вуста, які хвалять її.

22 Хоч нерозумного будеш товкти товкачем поміж зернами в ступі, не відійде від нього дурість його!

23 Добре знай своїх овець, приклади своє серце до отари,

24 бо багатство твоє не навіки, і чи корона твоя з роду в рід?

25 Трава скошена, збирається сіно з гір, і з'являється зелень,

26 будуть вівці тобі на вбрання, і цапи — ціна поля,

27 і молока твоїх кіз буде досить на їжу для тебе і оселі твоєї, і на життя для служниць твоїх.

Проповісті 28

1 Безбожні втікають, коли й не женуться за ними, а справедливий безпечний, немов той левчук.

2 Коли край провиниться, то багато володарів змінює він, коли ж є людина розумна й знаюча, то володар тримається довго.

3 Людина убога, що гнобить нужденних — це злива рвучка, що хліба по ній не буває.

4 Ті, що закон залишають, хвалять безбожних, а ті, що закон бережуть, на них обурені.

5 Люди лихі правосуддя не розуміють, а шукаючи Господа все розуміють.

6 Краще убогий, що ходить у своїй невинності, ніж той, чиї шляхи криві, хоч він і багач.

7 Хто закон береже, розумний той син, а хто водиться з гультьями, осоромлює батька свого.

8 Хто лихварським відсотком збагачується, той накопичує його для того, хто ласкавий для бідних.

9 Хто відхиляє вухо своє, щоб не слухати Закон, то буде огидна й молитва того.

10 Хто простих заводить на шлях лихий, сам до ями своєї впаде, а невинні посядуть добро.

11 Багата людина в очах своїх мудра, та розумний убогий викрие її.

12 Велика радість, як тішаться праведні, коли ж несправедливі зростають, то треба ховатися.

13 Хто ховає провини свої, тому не ведеться, а хто признається та кидає їх, той буде помилуваний.

14 Щаслива людина, що завжди обачна, а хто ожорсточує серце своє, на того лихо впаде.

15 Ревучий лев і ведмідь ненажерливий — це безбожний володар над людом убогим.

16 Володар, позбавлений розуму, тисне дошкульно, а ненависник зажерливості матиме дні довгі.

17 Втікатиме людина, обтяжена душогубством, аж до могили, хай її не стримують.

18 Хто ходить невинний, той буде врятований, а чиї шляхи криві, той упаде на одному з них.

19 Хто землю свою обробляє, той насититься хлібом, а хто за марнотним женеться, насититься вбогістю.

20 Вірна людина багата на благословення, а хто квапиться збагатитися, непокараним той не залишиться.

21 Увагу звертати на особу не добре, бо й за шматок хліба людина згрішить.

22 Заздрісна людина квапиться до багатства і не знає, що прийдуть на неї злидні.

23 Хто напучує людину, той матиме більшу ласку, ніж той, хто лестить язиком.

24 Хто своїх батька та матір грабує, кажучи, що це не гріх, той розбійнику друг.

25 Гордовитий провокує сварку, хто ж сподівається на Господа, буде щасливий.

26 Хто сподівається на свій розум, то він нерозумний, а хто мудрістю ходить, той буде врятований.

27 Хто дає нужденному, той нестатків не знатиме, хто ж свої очі ховає від нього, той зазнає багато проклять.

28 Коли піднімаються люди безбожні, то праведні люди ховаються, а як гинуть вони, то множаться праведні.

Проповісті 29

1 Людина вперта і застережена, буде раптово вражена, і зцілення не буде їй.

2 Коли множаться праведні, радіє народ, як панує ж безбожний то стогне народ.

3 Людина, що мудрість кохає, тішить батька свого, а хто пасе повій, той нищить маєток.

4 Цар утримує край правосуддям, а хабарник руйнує його.

5 Людина, що другові своєму лестить, для ніг його пастку ставить.

6 У провині людини лихої — пастка, а справедливий радіє та тішиться.

7 Праведний знає про судову справу убогих, безбожний же не має розуміння про це.

8 Люди глузливі підбурюють місто, а мудрі гасять гнів.

9 Мудра людина, що судиться з дурнем, то чи гнівається, чи сміється, спокою не знає.

10 Кровопивці ненавидять праведного, справедливі ж шукають порятунку його душу.

11 Дурень весь свій гнів виливає, а мудрий його стримує.

12 Якщо володар слухає слова брехливого, то безбожні всі слуги його!

13 Убогий і гнобитель зустрічаються, але світло їхнім очам дає Господь.

14 Як цар правдою судить убогих, стоятиме трон його завжди.

15 Різка й напучування мудрість дають, а дитина, залишена тільки собі, осоромлює матір свою.

16 Коли множаться безбожні, множаться злочини, але праведні бачитимуть їхній

занепад.

17 Карай сина свого і він тебе заспокоїть, і радітиме твоя душа.

18 Без пророчих видінь люд розбещений, коли ж стереже він Закон — щасливий.

19 Раб словами не буде покараний, хоч він розуміє, але не послухає.

20 Чи бачив людину, квапливу в словах своїх? Швидше виправиться дурень, ніж вона!

21 Хто розпещує змалку свого раба, то кінець його буде невдячний.

22 Запальна людина провокує сварку, а лютий вчиняє багато провин.

23 Гордия людини її понижує, а честі набуває покірний духом.

24 Хто ділиться зі злодієм, той ненавидить душу свою, він чує прокляття, та не виявляє.

25 Страх перед людиною пастку ставить, хто ж сподівається на Господа, буде безпечний.

26 Багато шукають для себе обличчя володаря, та від Господа суд для людини.

27 Несправедливий — огида для праведних, а чесний — огида безбожному.

Приповісті 30

1 Слова Агура, Якеєвого сина, з Масси. Слово його до Ітієла, Ітісла і Ухала: "Працював я, Боже, працював я, Боже, і змучився!

2 Бо гадаю, що немудріший за кожного я, і не маю я людського розуму,

3 і не навчився я мудрості, і не маю знань святих...

4 Хто на небо ввійшов — і зійшов?⁶Хто в жмені свої зібрав вітер? Хто води вдягнув своєю накидкою? Хто поставив усі кінці землі? Яке ймення його, і яке ймення сина його, коли знаєш?

5 Кожне Боже слово очищене, щит він для тих, хто в ньому прихисток має.

6 До слів його не додавай, щоб тебе не картав він, і щоб брехуном не став ти.

7 Двох речей я від тебе просив, не відмов мені, поки помру:

8 віддали від мене марноту та слово брехливе, убоztва й багатства мені не давай! Годуй мене хлібом, для мене призначеним,

9 щоб я не переситився та й не відрікся, і не сказав: "Хто Господь?" І щоб я не збіднів і не крав, і не зневажив ім'я мого Бога".

10 Раба не обмовляй перед паном його, щоб тебе не прокляв він, і ти винуватим не став.

11 Оце покоління, що батька свого проклинає, і неньки своєї не благословляє,

12 покоління, що чисте в очах своїх, та від бруду свого не обмита,

13 покоління, що очі гордовиті має, і поглядає зверхньо!

14 Покоління, що зуби його — мечі, а його щелепи — гострі ножі, щоб пожерти убогих із краю і з землі нужденних!

15 Є у п'явки дві дочки, що кричать: "Дай, дай!" Три, що ніколи не наситяться, і чотири, що не скажуть: "Досить!"

16 Шеол та утроба неплодні — водою земля ненасичена, і не скаже досить вогонь!
17 Око, що з батька сміється і зневажає матір, хай видзьобають його круки з долини, і хай пташенята орлів його пожеруть!
18 Є три дивовижні речі для мене, і чотири, яких я не знаю:
19 шлях орлиний у небі, шлях зміїний на скелі, в морі шлях для кораблів, і шлях чоловіка до дівчини!...
20 Такий ось шлях розпусної жінки. Наїлася, витерла вуста свої й сказала: "Не вчинила я лихого нічого!"...
21 Трясеться земля під трьома, а чотирьох знести не може вона:
22 під рабом, коли він зацарює, під нерозумним, що має хліба в достатку,
23 під некоханою, що взята за жінку, і невірницею, коли вижене пані свою!...
24 Оці ось чотири малі на землі, та вони вельми мудрі:
25 мурашки, несильний народ, та поживу свою заготовляють літом,
26 борсуки, люд несильний, та в скелі своє помешкання вони будують,
27 нема царя в сарани, але вся вона бойовими ватагами виходить,
28 павук тільки лапками пнеться, та він і в палатах царських!
29 Добре ступають ці троє, і добре ходять чотири:
30 лев, найсильніший поміж звіриною, який не відступає ні перед ким,
31 осідланий кінь, цап та той цар, що з ним військо!
32 Якщо ти здуру звеличив себе, та обміркував свій намір лихий, то поклади руку на вуста свої!
33 Бо збивання молока дає масло, і дає кров удар по носі, вибух же гніву породжує сварку".

Приповісті 31

1 Слова Лемуїла, царя Масси, що ними ненька навчала його:
2 "Що, сину мій, що, сину утроби моєї, що, сину обітниць моїх?
3 Не давай жінкам сили своєї, і шляхів своїх руйнівницям престолів!
4 Не царям, Лемуїле, вино, не царям, і напій той п'янкий не князям,
5 щоб не впився він та не забув про Закон, і щоб не змінив для всіх гноблених права!
6 Дайте напою п'яного тому, хто гине, а вина — в кого гірко на душі:
7 він вип'є й забуде за бідність свою, і муки своєї вже не пам'ятатиме!
8 Відкривай свої вуста за німого і за всіх нещасних.
9 Відкривай свої вуста й суди справедливо, і правосуддя зроби для убогого та для нужденного.
10 Хто жінку чеснотну знайде? Вона коштовніша за перли.
11 Покладає серце своє їй чоловік на неї, і йому не забракне прибутку!
12 Вона робить для нього добре, а не лихе, по всі дні свого життя.
13 Шукає вона вовни й льону, і робить охоче своїми руками.
14 Вона, немов кораблі ті купецькі, здалека доставляє хліб свій.

15 І встане вона вдосвіта та видасть поживу для всіх, а належне служницям своїм.
16 Поле вона нагледіла і купила його, і з плоду рук своїх засадила вона виноградника.
17 Вона підперізує силою стегна свої та зміцнює руки свої.
18 Вона розуміє, що спрви її йдуть добре, і світильник її не погасне вночі.
19 Вона руки свої простягає до прядки, а долоні її веретено тримають.
20 Долоню свою відкриває для вбогого, а руки свої простягає до бідного.
21 Холоду в оселі своїй не боїться вона, бо подвійно одягнуті в неї всі.
22 Килими поробила собі, з віссону й кармазину її вбрання.
23 Чоловік її знаний при брамах, як сидить зі старшинами краю.
24 Тонку туніку робить вона й продає, купцеві дає пояси.
25 Сила та краса — одяг її, вона усміхається прийдешньому дню.
26 Свої уста вона відкриває на мудрість, і милостива наука їй на язиці.
27 Дає вона лад в оселі своїй, і хліба в лінощах не їсть.
28 Встають діти та хвалять її і чоловік її хвалить також.
29 Багато було тих чеснотних дочок, та ти їх усіх перевершила!
30 Краса — омана і врода — марнота, жінка ж богобоязна заслуговує на похвалу!
31 Дайте їй з плоду рук її, і хай її вчинки стануть хвалою для неї при брамах!"

ПРОПОВІДНИК

Проповідник 1

1 Книга проповідника, сина Давидового, царя в Єрусалимі.
2 Наймарнотніша марнота, сказав проповідник, наймарнотніша марнота, все марнота!
3 Яка користь людині від усієї праці її під сонцем?
4 Покоління відходить, й покоління приходить, а земля перебуває вічно!
5 І сонце сходить, і сонце заходить, і квапиться до місця свого, де сходить воно.
6 Віє вітер на південь, і на північ повертає, крутить він, крутить по колу, і до початків своїх повертається ...
7 Всі потоки до моря течуть, але море вони не наповнюють. До місця, звідки течуть, ті водні потоки повертаються, щоб знову текти!
8 Все це втомлює людину, вона сказати всього не втрапить! Не насититься баченням око, і не наповниться слуханням вухо...
9 Що було, воно й буде, і що робилося, буде робитися воно, і нема нічого нового під сонцем!...
10 Буває таке, що про нього кажуть: "Дивися, це нове!" — Та воно вже було від віків, що були перед нами!
11 Нема згадки про перше, а також про наступне, що буде, про них згадки не буде між тими, що будуть потому...

12 Я, проповідник, був царем над Ізраїлем в Єрусалимі.

13 І поклав я на серце своє, щоб шукати й досліджувати мудрістю все, що робилося під небом. Це праця тяжка, яку дав Бог для людських синів, щоб клопоталися нею.

14 Я бачив усе, що робилося під сонцем, і ось усе це марнота та гонитва за вітром!...

15 Викривленого не направиш, а неіснуючого не полічиш!

16 Казав я був серцю своєму: "Ось я велику мудрість набув, найбільшу за всіх, що до мене над Єрусалимом були. І бачило серце моє всяку мудрість і знання.

17 І поклав я на серце своє, щоб збагнути мудрість, і збагнути безглуздя та дурість, і зрозумів я, що й це все, то гонитва за вітром!...

18 Бо з набуванням мудрості зростає й клопіт, хто ж розуміння збільшує, той збільшує й страждання!"...

Проповідник 2

1 Сказав я в серці своєму: "Дай-но випробую себе веселощами, щоб насолодитися всяким добром", та зрозумів, що й воно марнота...

2 Про сміх я сказав: "Він безглуздий", — а про радість: "Яка з неї користь?"

3 Задумав я збагнути в серці своєму, що таке дурість, і став оживляти вином своє тіло, але з розумом, аж поки побачу, що ж добре для людських синів, що робили б під небом за короткого часу свого життя.

4 Зробив я великі справи: поставив для себе будинки, задля себе садив виноградники,

5 насадив для себе садів та гаїв, з усілякими деревами плодовими.

6 Наробив я для себе ставів, щоб поливати з них ті дерева, що виростили.

7 Набував я для себе слуг та служниць, були в мене й слуги, що виростили при мені. А худоби великої та худоби дрібної було в мене більше, ніж в усіх, що в Єрусалимі до мене були!

8 Зібрав я собі також срібла та золота, і скарбів від царів із провінцій, завів я собі співаків та співачок, жінку і втіху людських синів — наложниць.

9 І звеличувався я все більше і більше, над усіх, що в Єрусалимі до мене були, моя мудрість також була при мені.

10 І всього, чого очі мої пожадали, я їм не відмовляв: я не стримував серця свого від жодної втіхи, бо тішилося серце моє від усього, що я зробив, і це була частка моя від усякої праці моєї!

11 Та коли я поглянув на всі плоди своїх рук, і ось усе це марнота та гонитва за вітром, і нема під сонцем нічого корисного!...

12 І звернув я увагу свою на мудрість, безглуздя і дурість. Бо що зробить людина, яка прийде по царі? Тільки те, що вона вже зробила!

13 І я побачив, що є перевага в мудрості над дурістю, як є перевага у світла над темрявою:

14 у мудрого очі його в голові його, а безглуздий у темряві ходить. Та я зрозумів,

що доля одна всіх їх спіткає!

15 І промовив я в серці своєму: "Коли доля одна для дурня й для мене, то нащо тоді я мудрішим ставав?" І я сказав був у серці своєму, що марнота й оце...

16 Не лишається пам'яті про мудрого, як і про дурного, на вічні віки, у днях наступних зовсім все забудеться, і мудрий помирає так само, як і людина без розуму...

17 І життя я зненавидів, бо стало огидним мені все, що діється під сонцем, бо все це марнота та гонитва за вітром!...

18 І зненавидів я все, що зробив був під сонцем, бо його залишу людині, що буде вона по мені,

19 а хто знає, чи мудрий той буде чи дурень, хто запанує над усім, що я з мудрістю зробив був під сонцем? Це марнота також...

20 І коли я поглянув у відчаї на те, що я робив під сонцем, то серце моє прийшло в розпач ...

21 Бо буває людина, що працює з мудрістю, знанням та з хистом, та все полишає на долю людині, яка не працювала над тим. Марнота й оце і лихо велике!

22 Та й що має людина з усієї своєї праці та з клопоту серця свого, коли працює вона під сонцем?

23 Бо всі дні її — муки, а смуток — робота її, і навіть вночі її серце спокою не знає, теж марнота й оце!...

24 Нема кращого людині над те, щоб їсти та пити, і щоб душа її бачила добре з праці своєї. Та я бачив, що й це все з руки Бога!

25 Бо хто їстиме, і хто споживати зможе без нього?

26 Бо людині, що перед обличчям його добра, дає він мудрість, знання і радість, а грішникові він роботу дає, щоб збирати й громадити, щоб пізніше віддати тому, хто добрий перед Божим обличчям. Марнота і це все та гонитва за вітром!...

Проповідник 3

1 Для всього свій час, і година своя кожній справі під небом:

2 час народитися і час померати, час садити і час збирати врожай,

3 час вбивати і час лікувати, час руйнувати і час будувати,

4 час плакати й час реготати, час плакати і час танцювати,

5 час розкидати каміння і час каміння збирати, час обіймати і час відштовхувати,

6 час шукати і час губити, час зберігати і час викидати,

7 час дерти і час зашивати, час мовчати і час промовляти,

8 час кохати і час ненавидіти, час війни і час миру!

9 Яка користь працюючому в тому, над чим працює він?

10 Я бачив роботу, що Бог був дав людським синам, щоб клопоталися нею,

11 усе він прегарним зробив свого часу, і вічність поклав людям у серце, та не може людина збагнути того всього, що Бог зробив, від початку та аж до кінця...

12 Я знаю, нема нічого їм кращого, як тільки радіти й робити добро у своєму житті.

13 І отож, як котра людина їсть та п'є і радіє добром, набутим працею своєю, то це

дар Божий!

14 Я знаю, що все, що Бог робить, воно залишається навіки, до того не можна нічого додати, і з того не можна нічого відняти, і Бог так зробив, щоб боялися його!

15 Що є, то було вже воно, і що статися має, було вже, бо минуле відновлює Бог!

16 І я бачив під сонцем іще: місце суду, а в ньому беззаконня, і місце правди, а в ньому ж брехня...

17 Я сказав був у серці своєму: "Судитиме Бог справедливого й несправедливого, бо для кожної справи є час, і на всяку працю".

18 Я сказав був у серці своєму: "Це для людських синів, щоб Бог випробовував їх, і щоб бачити їм, що вони як ті тварини,

19 бо доля для людських синів і тварин однакова. Як оці помирають, так само помирають і ті, і для всіх один дух, і нема над твариною вищості людям, марнота бо все!...

20 Все до місця одного йде. Все постало з пороху, і повернеться все знов до пороху...

21 Хто те знає, чи дух людських синів піднімається вгору, і чи спускається долі дух тварин?

22 І я бачив, нема людині кращого, як з праці своєї радіти, бо це життя її! Бо хто поведе її поглянути, що буде по ній?...

Проповідник 4

1 І знов я побачив всі утиски, що вчинялися під сонцем, і сльоза ось гноблених, та нема для них, хто б розраду їм дав, і насилля з руки, що їх гнобить, і нема для них розради...

2 І я визнав, що давно померлим, краще ніж живим, що живуть нині...

3 А краще від них від обох тій людині, що досі ще не була, що не бачила вчинків лихих під сонцем!

4 І я бачив, що всякий успіх одного, викликає заздрість іншого, і це все марнота та гонитва за вітром!...

5 Нерозумний сидить, склавши руки свої, та тіло своє поїдає,

6 краща повна долоня спокою за повні дві жмені клопоту та гонитви за вітром!...

7 І знову я бачив марноту під сонцем:

8 Буває самотній, і не має нікого він іншого, сина чи брата у нього нема, та нема кінця всім зусиллям його, і не насититься око багатством його, і він не скаже: "Та для кого дбаю і позбавляю добра свою душу?" Марнота й оце, і даремна трата сил...

9 Краще двом, як одному, бо мають хорошу платню за працю свою,

10 і якби один упав, підніме інший свого друга! Та лихо одному, як він упаде, нема іншого, щоб підвести його...

11 Також коли вдвох покладуться, то тепло їм буде, а як же зігрітись одному?

12 А коли б хто напав на одного, то вдвох вони стануть на нього, і нитка потрійна не скоро порветься!

13 Кращий убогий та мудрий юнак, аніж цар старий та нерозумний, що вже застережень не сприймає,

14 бо виходить юнак із в'язниці, щоб зацарювати, хоч у царстві своєму народився він убогим!

15 Я бачив усіх живих, що ходять під сонцем, як вони товпляться біля цього юнака, що має він стати на місце його.

16 Нема кінця всьому людові, всьому, що був перед ним, та й наступні не втішаються ним, бо й це теж марнота та гонитва за вітром!...

17 Пильнуй за ногою своєю, як до Божої оселі йдеш, адже прийти, щоб послухати, це краще за жертву безглуздох, бо не знають нічого вони, окрім вчинків лихих!

Проповідник 5

1 Не квапся своїми вустами, і серце твоє хай не поспішає казати слова перед Божим обличчям, Бог бо на небі, а ти на землі, тому хай нечисленними будуть слова твої!

2 Бо як сни сняться через великі турботи, так і через багатослів'я — дурне базікання.

3 Коли даси обітницю Богові, то не зволікай її виконати, бо він не прихильний до дурнів, а що ти обіцяв, виконай!

4 Краще не дати обітницю, ніж дати й не виконати!

5 Не давай своїм вустам впроваджувати своє тіло, і не кажи перед ангелом Божим: "Це помилка!" Нащо Бог буде гніватися на твій голос, і справи твоїх рук буде нищити?

6 Бо марнота в численності снів, як і в численності слів, але ти бійся Бога!

7 Якщо ти побачиш у краї якому утиск злидаря і порушення права та викривлення правди, не дивуйся тій речі, бо високий пильнує згори над високим, а над ними Всевишній.

8 І пожиток землі є для всіх, бо поле й сам цар обробляє.

9 Хто полюбляє срібло, той не насититься ним, хто ж полюбляє прибуток від багатства, це марнота також!

10 Як маєток примножується, то множаться й ті, що його поїдають, і яка користь його власникові, як тільки, щоб бачили очі те все?

11 Сон солодкий у працюючого, і не важливо чи багато, чи мало він їсть, а ситість багатого спати йому не дає.

12 Є лихо болюче, я бачив під сонцем його: багатство, яке зберігається власникові його на лихо,

13 і гине багатство таке випадково, а народиться син і нема нічого у нього в руці:

14 як голий він вийшов з утроби матері своєї, так і відійде голим, і нічого не винесе він з праці своєї, що можна б узяти своєю рукою!...

15 І це теж лихо болюче: як він був прийшов, так само й відійде, і яка йому користь, що працював на вітер?

16 А до того всі дні свої їв у темряві, багато мав смутку, хвороб та розчарувань...

17 Оце, що я бачив, доброго та гарного, щоб їла людина й пила, і щоб насолоджувалася плодами праці своєї в час нечисленних тих днів свого віку, які Бог їй дав, бо це доля її!

18 Також кожна людина, що Бог дав їй багатство й маєтки, і владу їй дав споживати з того, та брати свою частку й тішитися своєю працею, то це дар Божий!

19 Вона багато не думає про швидкоплинність свого життя, бо Бог її серце наповнює радістю!

Проповідник 6

1 Є ще зло, що я бачив під сонцем, і багато його між людьми.

2 Ось людина, що Бог їй багатство дає, і маєтки та славу, і нестатку ні в чому, чого забажає для своєї душі, не знає вона, але Бог не дав влади їй те споживати, бо чужа людина те поїсть. Це марнота й недуга тяжка!...

3 Якби сотню дітей наплотив чоловік, і прожив численні роки, і дні віку його були довгі, але не наситилася добрим душа його, а до того не мав би й належного похорону, то кажу: Недоноскові краще за нього!...

4 Бо в марноті прийшов він, і в темряву йде, і в темряві сховане буде ймення його,

5 не бачив він сонця і не знав, тому спокійніше йому ніж тому!...

6 А коли б він жив двічі по тисячі років, та не бачив добра, то хіба не до місця одного все йде?

7 Вся праця людини для рота її, та душа її не насичується.

8 Бо що більшого має мудрець, ніж безглуздий, що має убогий над те, що знає, як перед людьми ходити?

9 Краще бачити очима, аніж мандрувати в думках, і також це марнота та гонитва за вітром...

10 Що було, тому ймення його вже дане давно, і відоме, що то людина, і вона не може судитися з сильнішим від себе,

11 бо багато речей, що марноту примножують, але яка користь від них для людини?

12 Бо хто знає, що добре людині в житті, за небагатьох днів марного життя її, в яких вона, немов тінь? Та й що хто розкаже людині, що буде під сонцем по ній?

Проповідник 7

1 Краще добре ім'я від оливи хорошої, а день смерті людини від дня її народження!

2 Краще ходити до оселі жалоби, ніж до оселі бенкету, бо то кінець кожній людині, і живий те до серця свого бере!

3 Кращий смуток від сміху, бо при обличчі сумному добре серце!

4 Серце мудрих в оселі жалоби, а серце безглуздох у оселі веселощів.

5 Краще слухати докір розумного, аніж слухати пісню дурнів,

6 бо як тріск тернини під горщиком, такий сміх дурня. Теж марнота й оце!...

7 Коли мудрий кого утискає, то й сам нерозумним стає, а хабар псує серце.

8 Кінець справи краще від початку її. Кращий терпеливий від чванькуватого!

9 Не квапся в своєму дусі ображатися, бо образа спочиває в нутрі дурнів.

10 Не кажи: "Що це сталося, що перші дні були кращі за ці?" бо не з мудрості ти запитав про це.

11 Добра мудрість з багатством, а прибуток для тих, хто ще сонечко бачить,

12 бо під захистом мудрості як під захистом срібла, та перевага знань і мудрості в тому, що вони життя зберігають тому, хто має їх.

13 Придивися уважно до Божих справ, бо хто може те випростати, що він викривив?

14 За доброго дня веселися, за лихого ж зважай на те, що перше і друге вчинив Бог для того, щоб людина нічого по собі не знайшла!

15 В днях марноти своєї я всього набачився: буває справедливий, що гине в своїй справедливості, буває й безбожний, що довго живе у своєму злі.

16 Не будь справедливим занадто, і не роби себе мудрим над міру. Нащо нищити маєш себе?

17 Не будь несправедливим занадто, і немудрим не будь. Нащо маєш передчасно померти?

18 Добре, щоб ти ухопився за це, але й з того своєї руки не спускай, бо богобоязний втече від усього того.

19 Мудрість робить мудрого сильнішим за десятиох володарів, що в місті.

20 Нема людини праведної на землі, що робила б добро й не грішила,

21 тому не клади свого серця на всякі слова, що кажуть люди, щоб не чути, як твій раб лихословить тебе,

22 знає бо серце твоє, що ти також багато лихословив на інших!

23 Усе це я в мудрості випробував, і сказав: "Стану мудрим!" Та далека від мене вона!

24 Далеке оте, що було, недосяжне й глибоке, хто знайде його?

25 Звернувся я серцем своїм, щоб збагнути, розвідати та знайти мудрість і розум, та щоб дізнатися, в чому хибність дурості і нерозсудливість безглуздя!

26 І знайшов я річ гіршу від смерті — то жінку, бо пастка вона, її ж серце — тенета, а руки її — кайдани!... Хто добрий у Бога врятований буде від неї, а грішного схопить вона!

27 Ось, до якого висновку прийшов я, сказав Проповідник, порівняймо одне з одним, щоб знайти розуміння!

28 Чого шукала душа моя, та не знайшла. Я знайшов одного з тисячі праведного чоловіка, але жінки між ними всіма не знайшов!...

29 Лиш оце я знайшов, що праведними створив Бог людей, та вигадок усяких шукають вони!...

Проповідник 8

1 Хто, як той мудрий, і значення речі хто знає? Прояснює мудрість людини обличчя

її, і суворість його полишає.

2 Я раджу: Накази царські виконуй заради присяги перед Богом.

3 Не квапся від нього йти, не стій при справі лихій, бо все, що захоче, він зробить,

4 бо слово цареве то влада, і хто йому скаже: Що робиш?

5 Хто виконує заповідь, той не побачить нічого лихого, серце ж мудрого знає час і суд.

6 Для кожної речі час і суд свій, бо багато на людину лиха,

7 бо не знає, що буде, і як саме буде, хто їй розповість?

8 Нема в людини влади над духом, щоб стримати його, і нема в неї влади над днем смерті, і нема звільнення від цієї війни, і не врятує безбожність тих, хто під владою в неї.

9 Усе це я бачив, і серце своє прикладав я до всього, що відбувалося під сонцем, у час, коли панує людина над людиною на лихо для неї.

10 І я бачив безбожних похованих, і до їхніх могил приходили, а ті, що робили добро, викинуті з місця святого, і в місті забуті... Марнота й оце!

11 Не швидко виконується присуд за вчинки лихі, тому серце людських синів повне бажання вчиняти лихе.

12 Хоч сто раз зробить грішний лихе, а Бог суд відкладає йому, але я знаю, що тим буде добре, хто Бога боїться, хто перед обличчям його має страх!

13 А безбожному добре не буде, і мов тінь, довгих днів він не матиме, бо він перед Божим обличчям не має страху!

14 Є марнота, яка діється на землі. На праведних лихо спадає, мов за вчинок безбожних, а на безбожних спадає добро, мов за вчинки справедливих! Я сказав, що марнота й оце!...

15 І радість я вихваляв, бо нема людині під сонцем добра, хіба тільки щоб їсти, пити та тішитися, і оце супроводить її в її праці за часу життя її, що під сонцем Бог дав був їй.

16 Коли я поклав своє серце, щоб мудрість збагнути, і побачити справи людські на землі, бо через них ні вдень ні вночі сну не бачить людина своїми очима,

17 і коли я побачив усякі справи Бога, тоді я зрозумів, що не може людина збагнути того, що робиться під сонцем! Тому, як би людина не бажала дошукатися цього, то не знайде, і коли й мудрий скаже, що знає, не зможе знайти!...

Проповідник 9

1 Ото ж бо все це я до серця свого взяв, і бачило серце моє все оце, що праведні й мудрі та їхні вчинки у Божій руці, так само любов чи ненависть. Людина не знає нічого, що було перед нею!

2 Однакове всім випадає: праведному і безбожному, доброму й чистому та нечистому, і тому, хто жертву приносить, і тому, хто жертви не приносить, як доброму, так і грішникові, тому, хто клянеться, як і тому, хто клятви боїться!...

3 Оце лихе в усьому, що під сонцем тим діється, що однакове всім випадає, і серце

людських синів повне зла, і за життя їхнього безглуздя у їхньому серці, а по тому до мертвих вони відходять...

4 Хто знаходиться поміж живих, той має сподівання, бо краще собаці живому, ніж левові мертвому!

5 Бо знають живі, що помруть, а померлі нічого не знають, і платні вже нема їм, бо забута й пам'ять про них,

6 і їхнє кохання, і їхня ненависть, та заздрощі їхні загинули вже, і нема вже їм частки навіки ні в чому, що під сонцем тим діється!...

7 Тож іди, їж з радістю хліб свій, та з серцем веселим вино своє пий, коли Бог схвалив твої вчинки!

8 Хай кожного часу одяг твій буде білим, і хай на твоїй голові не забракне оливи!

9 Заживай життя з жінкою, яку ти кохаєш, по всі дні марноти твоєї, що Бог дав для тебе під сонцем, бо оце твоя доля в житті та в справах твоїх, що під сонцем над ними працюєш ти!

10 Все, що під силу зробити руці твоїй, те роби, бо нема в шеолі, куди ти йдеш, ні роботи, ні роздумів, ані знань, ані мудрості!

11 Знову я бачив під сонцем, що біг не в швидких, і не перемога в хоробрих, а хліб не в мудрих, і не в розумних багатство, і не в знавців повага, а від часу й нагоди залежні вони!

12 Бо часу свого людина не знає, мов риби, зловлені в пагубну сітку, і мов птахи, захоплені в сільце, так хапаються людські сини за час лиха, коли воно раптово спадає на них!...

13 Також оцю мудрість я бачив під сонцем, і здавалася для мене вона великою:

14 Було мале місто, і було в ньому мало людей. І раз прийшов цар великий до нього, й його оточив, і влаштував проти нього велику облогу.

15 Але в ньому знайшлася людина убога, та мудра, і вона врятувала те місто своєю мудрістю, та пізніше ніхто не згадав про цю убогу людину!

16 І я сказав: "Краща мудрість за силу, але зневажається мудрість бідного, і не слухають його слів!"

17 Слова мудрих, почуті в спокої, кращі від крику володаря поміж безглуздими.

18 Мудрість краща від зброї військової, але один грішник понищить багато добра...

Проповідник 10

1 Мертві мухи псують та зашумовують оливу мироварника, так трохи дурості псує мудрість та славу.

2 Серце мудрого тягне праворуч, а серце дурного ліворуч.

3 Коли дурень і прямим шляхом ітиме, йому забракне розумного серця, і всі скажуть, що він дурень.

4 Коли гнів володаря розпалився на тебе, не лишай свого місця, бо лагідність спонукає до пробачення навіть великих провин.

5 Є лихо, що я бачив під сонцем, коли помилку робить володар.

6 на великих висотах дурість буває поставлена, а багаті сидять у низині!
7 Я бачив на конях рабів, князі ж пішки ходили, немов ті раби...
8 Хто яму копає, той в неї впаде, а хто валить мур, того змія вкусить.
9 Хто зносить каміння, пораниться ним, хто дрова рубає, має бути обачним.
10 Як лезо стане тупим, і хтось його не вигострить, той мусить напружити свою силу, та мудрість зарадить йому!
11 Коли вкусить гадюка перед закляттям, тоді ворожбит не потрібний.
12 Слова з вуст мудрого — нектар, а язик дурня нищить його:
13 початок слів його вуст — дурість, а кінець — лихе шаленство.
14 Дурень багатослівний, та не знає людина, що буде, і хто скаже їй, що буде по ній?
15 Втомлює дурня праця його, бо не знає й дороги до міста.
16 Лихо, краю, тобі, коли цар твій хлопчина, а вельможі твої спозаранку їдять!
17 Щасливий ти, краю, коли син шляхетних у тебе царем, а вельможі твої своєчасно їдять, як належить людині, а не як п'яниці!
18 Від лінощів валиться стеля, а від опущених рук тече дах.
19 Гостину справляють для радощів, і вином звеселяють життя, на все це потрібне срібло.
20 Навіть у думці своїй не злослов на царя і в спальні своїй не кляни багача, небесний-бо птах віднесе твої слова, і крилатий розкаже про це...

Проповідник 11

1 Хліб свій пускай по воді, бо по багатьох днях знову знайдеш його.
2 Давай частку з усього сімом чи й навіть вісьмом, бо не знаєш, яке трапиться лихо ще на землі.
3 Коли переповняться хмари дощем, то виллють на землю його. А коли дерево на південь впаде чи на північ, залишиться на місці, куди воно впаде.
4 Хто зважає на вітер, той не сіятиме, а хто поглядає на хмари, той не жатиме.
5 Як не знаєш ти, який шлях вітру, як кістки виростають в утробі вагітної, так не знаєш ти справ Бога, що робить усе.
6 Сій ранком насіння своє, та й під вечір хай не спочиває рука твоя, не знаєш-бо ти, котре вийде на краще тобі, оце чи оте, чи обоє однаково добрі.
7 І світло солодке, і добре очам сонце бачити,
8 і коли б людина жила й довгі роки, хай за всіх їх вона тішиться, і хай пам'ятає дні темряви, бо їх буде багато, усе, що надійде, марнота!
9 Тішся, юначе, своєю молодістю, і серце твоє хай буде веселе за днів юнацтва твого! І ходи шляхами серця свого і за очима своїми, але знай, що за все це впровадить тебе Бог до суду!
10 Тому жени смуток від серця свого, і віддаляй лихе від тіла твого, бо дитинство і рання життєва зоря — марнота!

Проповідник 12

1 І пам'ятай за днів юнацтва свого про свого Творця, аж поки не прийдуть лихі дні, і не настануть роки, про які казатимеш: "Для мене вони неприємні!"

2 Аж поки не затьмариться сонце і світло, і місяць, і зорі, і не повернуться хмари густі за дощем,

3 у день, коли затремтять ті, хто будинок стереже, і зігнуться сильні, і зупинять роботу свою млинарі, бо їх стане мало, і хто у вікно визирає, бачитимуть тільки темряву,

4 і двері подвійні на вулицю замкнуті будуть, як перестане гуркоти млин, і голос пташини замовкне, і затихнуть усі дочки співучі,

5 і лякатиме висота та жахи в дорозі, і мигдаль зацвіте, і коник втратить спритність, і повисипаються каперси, а по вулиці ходитимуть голосільниці, бо людина відходить до вічної оселі своєї,

6 аж поки не порветься срібний шнур, і не розпадеться посудина золота, і при джерелі не розіб'ється глек, і не зламається колесо, і не впаде до криниці...

7 І повернеться порох у землю, як був, а дух повернеться знову до Бога, що дав був його!

8 Наймарніша марнота, сказав проповідник, марнота все!...

9 Крім того, що проповідник був мудрий, він навчав ще народ знань. Він зважував та досліджував, склав багато приказок.

10 Проповідник пильнував знаходити потрібні слова, і вірно записував правдиві.

11 Слова мудрих — як волам гостра палиця, як забитий цвях, для збирачів усяких висловів, вони дані від одного пастиря.

12 Остерігайся, мій сину, того, що понад це. Написанню великої кількості книжок не буде кінця, а багато навчатися мука для тіла!

13 Підсумок усього почутого: "Бога бійся й виконуй його заповіді, бо належить робити це кожній людині!

14 Бо Бог приведе кожну справу на суд, і все потаємне, чи добре воно, чи лихе!"

ПІСНЯ НАД ПІСНЯМИ

Пісня над піснями 1

1 Соломонова Пісня над піснями.

2 Хай він цілує мене вустами своїми, бо краща любов твоя від вина!

3 Приємний запах масел твоїх, твоє ім'я, неначе розлите мирро, тому дівчата люблять тебе!

4 Потягни мене за собою, біжімо! Цар привів мене в палати свої, ми радіти та тішитись будемо тобою, згадаємо любов твою, від вина приємнішу, за що і люблять тебе!

5 Дочки Єрусалиму, я чорна, але гарна, немов ті намети кедарські, мов завіси

Соломонові!

6 Не дивіться на те, що смуглявенька я, бо ж сонце мене опалило, сини неньки моєї на мене розгнівалися, настановили мене берегти виноградники, та свого виноградника власного не вберегла я!...

7 Ти кого покохала душа моя, скажи ж мені де ти пасеш, де даєш спочити у спеку отарі, нащо біля черед твоїх друзів я буду, немов та причинна?

8 Якщо ти не знаєш цього, найвродливіша серед жінок, то вийди по сліду отари, і випасай при наметах пастуших козенят своїх.

9 Я тебе прирівняв до лошиці в колісницях фараонових, моя подруго!

10 Гарні щічки твої поміж перлин, а шийка твоя між разками намиста!

11 Ланцюжки золоті ми тобі зробимо із срібними лелітками!

12 Доки цар при своєму столі, то мій народ видає свої пахощі.

13 Мій коханий для мене мов китиця мирри. Спочиває між персами в мене!

14 Мій коханий для мене — мов кипрове гроно в виноградниках Ен-Геди!

15 Яка ти прекрасна, моя подруго, яка ти прекрасна! Твої очі немов голубині!

16 Який ти прекрасний, о мій коханий, який ти приємний! а ложе нам зелень!

17 Бруси наших будинків із кедру, стелі в нас кипарисові!

Пісня над піснями 2

1 Я саронська троянда, я долинна лілея!

2 Як лілея між тереном, так подруга моя поміж дівами!

3 Як та яблуня між лісовими деревами, так мій коханий поміж юнаками, його тіні жадала й сиділа я в ній, і його плід для мого піднебіння солодкий!

4 Він впровадив мене до винарні, а знак кохання його наді мною!

5 Підкріпіть мене родзинками, освіжіть мене яблуками, бо я хвора з кохання!

6 Ліва рука його під головою моєю, правиця ж його пригортає мене!...

7 Заклинаю я вас, дочки Єрусалиму, газелями чи польовими оленями, щоб ви не сполохали, й щоб не збудили кохання, аж доки воно само не прокинеться!...

8 Голос мого коханого!... Ось він іде, ось він скаче горами, по пагорбах вистрибує...

9 Мій коханий подібний до сарни чи до молодого оленя. Он стоїть він у нас за стіною, зазирає у вікна, заглядає у ґрати...

10 Мій коханий відгукнувся й промовив до мене: "Вставай же, подруго моя, моя красна, й до мене ходи!"

11 Бо минула пора дощова, дощ ущух і закінчився він.

12 З'явилися квіти на землі, пора соловейка настала, і голос горлиці в нашому краї лунає!

13 Фіґа випустила свої ранні плоди, і розцвілі виноградини пахощі видали. Вставай же, подруго моя, моя красна, й до мене ходи!

14 Голубко моя у щілинах скельних, у бескідному сховку, дай побачити мені твоє личко, дай почути мені голосок твій, бо голос твій милий, а личко твоє вродливе!

15 Ловіть нам лисиці, лисиці молоді, що шкодять у виноградниках наших,

виноградники ж наші у цвіті!"

16 Мій коханий він мій, я ж його, він пасе між лілеями!

17 Поки день прохолоду навіє, а тіні втечуть, повернись, мій коханий, стань подібний до сарни чи до молодого оленя в пахучих горах!

Пісня над піснями 3

1 Я ночами на ложі своєму шукала того, кого покохала душа моя... Шукала його, та його не знайшла...

2 Хай устану і хай я пройдуся по місту, хай на вулицях та на майданах того пошукаю, кого покохала душа моя! Шукала його, та його не знайшла...

3 Спіткали мене сторожі, що по місту проходять... Чи не бачили часом того, кого покохала душа моя?

4 Небагато пройшла я від них, та й знайшла я того, кого покохала душа моя. Схопила його, й не відпустила, аж поки його не ввела в оселю неньки своєї, та в кімнату тієї, що в утробі носила мене!...

5 Заклинаю я вас, дочки Єрусалиму, газелями чи польовими оленями, щоб ви не сполохали, щоб не збудили кохання, аж доки воно само не покинеться!...

6 Хто вона, що виходить з пустелі, немов стовпи диму, окурена миррою й ладаном, всілякими пахощами купецькими?

7 Ось ложе його, Соломонове, шістдесят лицарів навколо нього, із лицарів славних Ізраїлевих!

8 Усі вони мають мечи, усі вправні в бою, кожен має свого мечи при своєму стегні проти страху нічного.

9 Ноші зробив собі цар Соломон із ліванських дерев:

10 жердини їхні зробив він із срібла, а його склепіння — золоте, сидіння з пурпуру, а його середина з любов'ю вбрана дочками Єрусалиму!...

11 Підіть і побачте, о дочки Сіону, царя Соломона в вінку, що ним мати його увінчала в день весілля його та в день радості серця його!

Пісня над піснями 4

1 Яка ти прекрасна, моя подруго, яка ти хороша! Твої оченятка, немов ті голубки, поглядають із-за серпанку твого! Твої коси немов череда кіз, що хвилями сходять з гір Гілеаду!

2 Твої зубки немов та отара овець стрижених, що з купелі вийшли, що котять близнята, і між ними нема неплідної...

3 Твої губки немов кармазинова нитка, твої вуста красні, мов частина гранату, скроня твоя за серпанком твоїм!

4 Твоя шия немов та Давидова башта, на зброю збудована. Тисяча щитів повішена в ній, усе щити лицарів!

5 Два перса твої мов ті двоє близнят молодих у газелі, що випасаються між

лілеями...

6 Поки день прохолоду навіє, а тіні втечуть, піду я собі на гору мирри й на пагорб ладану...

7 Уся ти прекрасна, моя подруго, і вади нема на тобі!

8 Зі мною з Лівану, моя наречена, зі мною з Лівану ти підеш! Поглянеш з вершини Амани, з вершини Сеніру й Гермону, з лігвища левів, з леопардових гір.

9 Забрала ти серце мені, моя сестро, моя наречена, забрала ти серце мені одним поглядом своїм, разочком одне́ньким намиста свого!...

10 Яке любе кохання твоє, о сестрице моя, наречена! Скільки краще кохання твоє за вино, а запах масел твоїх за всі пахощі!...

11 Вуста твої крапають мед щільниковий, моя наречена, мед і молоко під твоїм язичком, а одяг твій пахне ліванськими пахощами!

12 Замкнутий садок — то сестриця моя, наречена моя — замкнутий садок, джерело запечатане...

13 Лоно твоє — сад гранатовий з плодом досконалим, кипри і нарди,

14 нард і шафран, пахуча тростина й кориця з усіма деревами ладану, мирра й алое з усіма найкращими пахощами,

15 ти джерело садове, криниця живої води, та тієї, що плине з Лівану!...

16 Прокинься, о вітре з півночі, і прилинь, вітре з півдня, повій на садок мій. Хай потечуть його пахощі! Хай коханий мій прийде до саду свого, і хай споживе плід найкращий його!...

Пісня над піснями 5

1 Прийшов я до саду свого, о сестро моя, моя наречена! Збираю я мирру свою з бальзамом, споживаю мед щільниковий, п'ю вино з молоком!... Споживайте, друзі, пийте до схочу, кохані!

2 Я сплю, моє ж серце чує... Ось голос мого коханого!... Стукає... Відчини мені, сестро моя, моя подруго, голубко моя, моя чиста, бо росою покрилася вся моя голова, мої кучері краплями ночі!...

3 Зняла я одяг свій, як знову його одягну? Помила я ніжки свої, як же їх забрудню?...

4 Мій коханий простяг свою руку крізь отвір, і нутро моє схвилювалося від того!...

5 Встала я відчинити своєму коханому, а з рук моїх капала мирра, і мирра текла на засувки замка з моїх пальців...

6 Відчинила своєму коханому, а коханий мій зник, відійшов!... Душі не ставало в мені, як він промовляв... Я шукала його, та його не знайшла... Я гукала його, та він не відгукнувся до мене...

7 Зустріли мене сторожі, що ходять по місту, набили мене, завдали мені ран... Здерли з мене моє покривало, сторожі міських мурів!

8 Заклинаю я вас, дочки Єрусалиму, як мого коханого зустрінете, скажіть йому, що я хвора з кохання!

9 Чим коханий твій кращий від інших коханих, найвродливіша із жінок? Чим коханий твій кращий від інших коханих, що ти так закликаєш нас?

10 Коханий мій білий і рум'яний, найпомітніший він серед десяти тисяч інших...

11 Голова його — щире золото, його кучері — пальмові гілки, чорні, як ворон...

12 Його очі, немов голубки над джерелами водними, у молоці викупані, що над повним струмком посідали!

13 Його личко як грядка бальзаму, немов квітники запашні! Його губи — лілеї, з яких капає мирра!

14 Його пальці — золоті, оздоблені хризолітом, а живіт його — витвір мистецтва зі слонової кістки, покритий сапфірами!

15 Його ноги — мармурові колони, на золотих підставах! Його вигляд величний, немов той ліванський кедр!

16 Солодкі його вуста, і весь він жаданий... Оце мій коханий, оце мій дружок, дочки Єрусалиму!

Пісня над піснями 6

1 Куди твій коханий пішов, о найвродливіша із жінок? Куди попрямував твій коханий? Бо ми пошукаємо його з тобою.

2 Мій коханий пішов до садочка свого, в квітники запашні, щоб пасти в садках і збирати лілеї.

3 Я належу своєму коханому, а мені мій коханий, що пасе між лілеями!

4 Ти прекрасна, моя подруго, мов та Тірца, ти хороша, як Єрусалим, ти грізна, як війська з прапорами!

5 Відверни свої оченята від мене, бо вони непокоять мене! Твої коси немов череда кіз, що сходять хвилями з гір Гілеаду!

6 Твої зуби немов та отара овець, що з купелі вийшли, що котять близнята, і між ними нема неплідної!

7 Мов частина гранату скроня твоя за серпанком твоїм!

8 Шістдесят є цариць, і вісімдесят є наложниць, а дівчатам нема числа,

9 та єдина вона ця голубка моя, моя чиста! У неньки своєї вона одначка, єдина вона у своєї матері! Як бачили дочки Сіону її, то щасливою кликали, а цариці й наложниці вихваляли її:

10 "Хто це така, мов та досвітня зоря, прекрасна, як місяць, як сонце ясна, як полки з прапорами грізна?"

11 Зійшла я в горіховий сад, щоб поглянути на пуп'янки при потоці, щоб побачити там, чи зацвів виноград, чи розцвіли гранати?

12 І не зчулася я, як мене посадила душа моя на колісницю князя мого народу...

Пісня над піснями 7

1 Повернися, повернися, Суламітко! Повернися, повернися, хай ми на тебе

надивимося! Чого вам дивитися на Суламітку, немов би на бойовий танець?

2 Хороші які стали ноги твої в черевичках, князівно моя! Заокруглення стегон твоїх мов, майстерно виточене намисто!

3 Твій пупок — немов кругла чаша, в якій не забракне вина запашного! Твій живіт — сніп пшениці, оточений тими лілеями!

4 Два перса твої — немов двоє сарняток близнят!

5 Твоя шия — як башта з кістки слонової, твої очі — озерця в Хешбоні при брамі того Бат-Рабіму, в тебе ніс — немов вежа ліванська, що дивиться все в бік Дамаску!

6 Голівка твоя на тобі — мов Кармел, а коса на голівці твоїй — немов пурпур, полонений цар тими кучерями!

7 Яка ти прекрасна й приємна яка, серед усієї розкоші!

8 Став подібний до пальми твій стан, твої ж перса — до грон виноградних!

9 Я подумав: "Вилізу на цю пальму, схоплюся за гілки її", і хай стануть перса твої, немов виноградні грона, а дихання твоє, як пахощі яблук!...

10 А вуста твої, як найкраще вино. Тече воно до мого коханого, робить промовистими і вуста сплячих!

11 Я належу своєму коханому, а його пожадання — до мене!

12 Ходи ж, мій коханий, та вийдемо в поле, заночуємо серед лавсоній!

13 Встанемо рано й підемо в виноградники, подивимося, чи зацвів виноград, чи квітки розцвіли, чи гранатові дерева порозцвітали?... Там кохання своє тобі дам!

14 Видадуть аромат мандрагори, і біля наших дверей усілякі найкращі плоди, нові та старі, що я їх заховала для тебе, мій коханий!

Пісня над піснями 8

1 О, коли б ти мені був за брата, що перса ссав в нені моєї, коли б зустріла тебе я на вулиці, цілувала б тебе, і ніхто мені не докоряв би!

2 Привела б я тебе до оселі неньки своєї. Ти навчав би мене, я б тебе напоїла вином запашним та гранатовим соком!

3 Ліва рука його під головою моєю, правиця ж його пригортає мене!...

4 Заклинаю вас, дочки Єрусалиму, не будіть мого кохання, аж доки воно само не прокинеться!

5 Хто вона, що виходить з пустелі, опираючись на свого коханого? Під яблунею я збудила тебе, там повила тебе мати твоя, там тебе повила твоя ненька!

6 Поклади мене, як печатку на серце своє, як печатку на руку свою, бо непереборне кохання, як смерть, ревності люті, немов той шеол, його жар — жар вогню, воно полум'я Господа!

7 Води великі не зможуть загасити кохання, ані ріки його не заллють! Коли б хто давав за кохання весь маєток свій, то зневажили б ним!...

8 Є сестра в нас мала, й перс у неї нема ще. Що зробимо нашій сестричці в той день, коли сватати будуть її?

9 Якщо вона мур, забороло срібне збудуймо на ньому, а якщо вона двері,

облицюймо кедром їх...

10 Я мур, мої ж перса як вежі, тоді я була в його очах мов та, що спокій знайшла...

11 Виноградника мав Соломон у Баал-Гамоні, виноградника він віддавав сторожам, щоб кожен приносив за плід його тисячу срібла.

12 Але мій виноградник, що маю його, при мені! Тобі, Соломоне, хай буде та тисяча, а сторожам його плоду дві сотні!

13 О ти, що сидиш у садах, друзі твої прислухаються до твого голосу. Дай почути його й мені!

14 Втікай, мій коханий, і стань подібний до сарни, чи до молодого оленя в бальзамових горах!

ПРОРОЦТВО ІСАЇ

Ісаї 1

1 Видіння Ісаї, Амосового сина, яке він був бачив про Юдею та про Єрусалим за днів Уззії, Йотама, Ахаза та Єзекії, Юдиних царів.

2 Послухайте ви, небеса, і ти, земле, почуй, бо промовляє Господь: "Синів собі виховав та викохав я, а вони вчинили бунт проти мене!..."

3 Віл знає свого власника, а віслук — ясла пана свого, а Ізраїль не знає мене, не звертає уваги народ мій на мене"...

4 О люде грішний, обтяжений злочинами, лиходійське насіння, сини розбещені, ви покинули Господа, ви Святим Ізраїлевим знехтували, відвернулися!

5 У що будете биті ще, коли неслухняними далі будете? Хвора ваша вся голова, і все серце боляще...

6 Від стопи ноги й аж до голови нема живого місця на ньому: рани, синці та відкриті виразки, не перев'язані й оливою не змащені...

7 Земля ваша спустошена, вогнем спалені ваші міста, поля ваші на ваших очах поїдають чужинці, скрізь пустка, немов після вандалів!...

8 І залишилася дочка Сіону, мов курінь у винограднику, мов намет для ночівлі на баштані, як місто в облозі...

9 Коли б був Господь Саваот не лишив нам залишку малого, ми були б як Содом, до Гоморри ми стали б подібні...

10 Послухайте слова Господнього, содомські князі, почуйте Закон Бога нашого, народе гоморрський.

11 "Нащо мені численні ваші жертви? каже Господь. Наситився я цілопаленнями баранів і жиром ситих телят, а крові биків, овець та цапів не бажаю!

12 Як приходите ви, щоб постати перед обличчям моїм, хто жадає того від вас, що ви топчете подвір'я мої?

13 Не приносьте більше марного вашого дару, ваше кадило огидне для мене. Я не можу терпіти новомісяччя, суботи та скликання зборів і водночас ваше беззаконня!...

14 Новомісяччя ваші й усі ваші свята — ненавидить душа моя їх. Вони стали мені тягарем, стали нестерпними для мене...

15 Коли ж руки свої простягаєте, я мружу від вас свої очі! Навіть коли ви молитву примножуєте, я не слухаю вас, ваші руки наповнені кров'ю...

16 Умийтеся, очистіть себе! Відкиньте лихі ваші вчинки від очей моїх, перестаньте вчиняти лихе!

17 Навчіться робити добро, правосуддя жадайте, карайте грабіжника, дайте справедливий суд сироті, за вдову заступайтесь!"

18 "Прийдіть, і будемо судитися, — каже Господь. — Навіть коли ваші гріхи будуть як кармазин, то стануть білі, мов сніг, якщо будуть червоні, як багряниця, то стануть, мов вовна вони!

19 Як матимете бажання та послухаєте, то споживатимете добро землі.

20 А коли ви відмовитеся й неслухняними будете, меч пожере вас, бо уста Господні сказали це!"

21 Як сталося, що стало розпусницею вірне місто? Було повне воно правосуддя, справедливість у ньому пробувала, нині ж — розбійники!

22 Срібло твоє стало жужелицею, твоє питво водою розчинене...

23 Князі твої вперті і друзі злодіям вони, хабара вони люблять усі та женуться за подачкою, не судять вони сироти справедливо, вдовина справа до них не доходить"...

24 Тому каже Господь, Господь Саваот, Сильний Ізраїлів: "О, я тішитимуся над своїми супротивниками і помщуся на своїх ворогах!

25 І на тебе я руку свою оберну, і твою жужелицю немов лугом очищу, і весь твій осад відкину!

26 І поверну твоїх суддів, як перше було, і твоїх радників, як на початку. Тебе знатимуть, як місто справедливості, місто вірне!

27 Правосуддям Сіон буде викуплений, а той, хто навернеться в ньому — справедливостю.

28 А знищення грішників та винуватців відбудеться одночасно, і ті, що покинули Господа, будуть знищені.

29 І будете ви осоромлені за ті дуби, що їх пожадали, і червонітимете за садки, які обрали ви.

30 Бо станете ви, як той дуб, що листя всихає йому, і як сад, що не має води.

31 І стане сильний клоччям, його ж справи — за іскру, і вони обоє горітимуть, і не буде нікого, хто б те погасив!"

Ісаї 2

1 Видіння, що його бачив Ісая, син Амосів, про Юдею та про Єрусалим.

2 На кінці днів, міцно поставлена буде гора оселі Господньої на вершину гір, і піднята буде вона понад узгір'я, і полинуть до неї всі люди.

3 І підуть численні народи та й скажуть: "Ходіть та зберімося на гору Господню, до оселі Бога Якова, і шляхів своїх він нас навчить, і ми підемо стежками його!" Бо вийде з

Сіону Закон, і слово Господнє — з Єрусалиму.

4 І він судитиме між людьми, і направлятиме численні народи. І перекують вони свої мечі на лемеші, а списи свої — на серпи. Не підійме меча народ проти народу, і вже не навчатимуться війни!

5 Оселе Якова, прийдіть, і підемо в світлі Господньому!

6 Бо ти був покинув народ свій, оселю Якова, бо повні знахарів зі сходу вони, та ворожбитів, немов филистимляни, і з дітьми чужинців водяться.

7 І наповнився край його сріблом та золотом, і нема кінця його скарбам. І наповнився край його кіньми, і нема кінця колісницям його.

8 І наповнився край його ідолами, вклоняється він творінню рук своїх, тому, що зробили були його пальці,

9 принизилася людина і впокорилася... А ти їм не даруй!

10 Іди в ущелину, сховайся в землю від страху Господнього і від пишноти його величі!

11 Горді очі людини опустяться, і буде принижена людська зарозумілість, і матиме високість тільки сам Господь того дня!

12 Бо настане день Господа Саваота на все горде й зарозуміле, і на все знатне, і принижене буде воно,

13 і на всі кедри ліванські високі, і на всі башанські дуби,

14 і на всі гори високі, і на всі узгір'я круті,

15 і на всі башти високі, і на всі мури міцні,

16 і на всі кораблі з Таршішу, і на все, на що дивимося пожадливо!

17 І спаде з людей гордість та зарозумілість, і матиме високість сам тільки Господь того дня,

18 а божища зовсім зникнуть!

19 І вони сховаються до гірських печер та в провалля від страху Господнього і від пишноти його величі, коли він прийде збудити на землі острах!

20 Покине людина того дня божків своїх срібних та золотих, що собі наробила була, щоб вклонятися кротам та кажанам,

21 щоб сховатися в гірські печери й ущелини поміж скель від страху Господнього і від слави величі його, коли прийде він на острах трясти землю!

22 Відійди ж від людини, що дихання в ніздрях її, бо чого вона варта?

Ісаї 3

1 Бо ось Господь, Господь Саваот, забере з Єрусалиму і з Юдеї підтримку й опору, і весь хліб та воду,

2 сильного та вояка, суддю та пророка, чарівника та старого,

3 п'ятдесятника та родовитого, радника, майстерного чародія і в закляттях умілого,

4 і за правителів дам юнаків, і діти запанують над ними!

5 І чавитиме народ один одного, і кожен — свого ближнього! Повстане хлопчак на старого, а легковажний на поважаного...

6 Бо схопить брат брата свого в оселі батька свого та й скаже: "Ти маєш накидку, то будь нашим правителем, і під рукою твоєю хай буде руїна оця!"

7 Того дня він скаже: "Я не перев'язуватиму рани вам, бо в оселі моїй нема ні хліба, ні одягу, не ставте мене за правителя над народом!"

8 Бо повалився Єрусалим, і впала Юдея, бо їхній язик та їхні вчинки — проти Господа, щоб упертими бути очам його слави...

9 Проти них свідчить вираз обличчя їхнього, а гріх свій вони виявляють, немов той Содом, і не приховують. Їхні вчинки — на лихо для них!

10 Скажіть про праведного, що буде добре йому, бо вони споживатимуть плід вчинків своїх.

11 Та лихо безбожному, лихо йому, бо буде йому платня за вчинки його!

12 Народ мій гноблять очільники його, а жінки мають гору над ним... Народе мій, твої очільники звели на манівці тебе, і стежки твої сплутали!

13 Господь встає на прю, піднімається, щоб судити народи.

14 Господь іде на суд, щоб судитися зі старшинами народу свого та з вождями його: "Ви виноградник знищили, грабунок з убогого у ваших помешканнях!"

15 Що це сталося вам, що народ мій ви гнобите та утискаєте вбогих?" — Так каже Господь, Бог Саваот.

16 За словами Господа, який сказав: "Зате, що дочки Сіону загорділи, і ходять витягнувши шиї, і стріляють очима, і все ходять дрібними кроками, побрязкуючи спряжками на ногах своїх",

17 зробить Господь тім'я дочок Сіону паршивим, і їхній сором оголить Господь!...

18 Того дня скине Господь прикраси з їхніх ніг і чільця, і місяці,

19 і сережки, і браслети з рук, і серпанки,

20 і віночки, і ланцюжки з ніг, і пояски, і пляшечки з пахощами, і чарівничі привіски,

21 персні, і сережки носові,

22 і чудові убрання, і покриття, і намітки та торби,

23 і дзеркала, і лляні хітони та тюрбани, і прозорі покривала.

24 І замість бальзаму буде сморід, і замість пояса — мотузка, і замість майстерно укладених кучерів — лисина, і замість хітона коштовного — верета, і замість краси — тавро!

25 Впаде твій люд від меча, і твоя могутність — від війни,

26 і стогнатимуть та плакатимуть ворота її, і буде спустошена, і сяде на землю дочка Сіону...

Ісаї 4

1 І того дня сім жінок схоплять одного чоловіка, промовляючи: "Ми їстимемо свій хліб і одягатимемо одяг свій, тільки йменням твоїм хай нас кличуть, забери наш сором!"

2 Того дня буде паросток Господній красою та славою, плід же земний — величчю

та пишнотою для врятованих з Ізраїля.

3 І буде залишок у Сіоні та в Єрусалимі святим для нього, кожен, хто жити записаний в Єрусалимі,

4 коли нечистоту Господь змиє з дочок Сіону, а Єрусалим відмие, від пролитої серед нього крові, духом права та духом очищення.

5 І створить Господь над усяким житлом на горі Сіон та над місцем зібрання вдень хмару, а вночі дим і блиск вогню палаючого, бо над усякою славою буде покрива...

6 І буде поставлений намет, щоб у денну спеку був тінню, і захистом та укриттям від негоди й дощу!

Ісаї 5

1 Заспіваю ж я вам для свого улюбленого пісню, пісню про нього та про його виноградник! На плодючому схилі гори виноградник мав був мій друг.

2 І обкопав він його, і від каміння очистив його, і лозою добірною його засадив, і вежу поставив посеред нього, і витесав у ньому чавило, і чекав, що родитиме він виноград, та він уродив дикі ягоди!

3 А зараз, єрусалимський мешканцю та люде юдейський, розсудіть між мною й моїм виноградником.

4 Що ще можна вчинити було для мого виноградника, але я не зробив того в ньому? Чому я чекав, що родитиме він виноград, а вродив він дикі ягоди?

5 А зараз я повідомлю вас, що зроблю для свого виноградника: живопліт його викину, і він буде на знищення, огорожу його розвалю, і він на топтання буде,

6 я зроблю його пустою, він не буде обрізаний ані обсапаний, і виросте терня й будячка на ньому, а хмарам звелю, щоб дощу не давали на нього!

7 Бо виноградник Господа Саваота — то оселя Ізраїлева, а люд Юди — коханий його саджанець. Сподівався правосуддя, та ось кровопролиття, сподівався справедливості він, та ось голосіння...

8 Лихо тим, що долучають будинок до будинку, а поле до поля доточують, аж місця бракує для інших, так ніби самі сидите серед краю!

9 В мої вуха сказав був Господь Саваот: "Направду, багато осель спустошені будуть, великі та добрі, і не буде мешканця для них.

10 Бо десять загонів землі виноградника, вродять одного бата, а насіння одного хомера, вродить ефу.

11 Лихо тим, що вдосвіта встають шукати напою п'яного, і сидять аж до вечора, п'яніючи від вина!

12 Цитра та арфа, бубон, сопілка й вино на їхніх веселощах, а на вчинки Господні не дивляться, не бачать справ рук його.

13 Тому піде мій необачний народ на вигнання, і вельможі його голодуватимуть, а натовп його висохне від спраги"...

14 Тому розширив шеол пожадливість свою і безмірно розкрив свою пащу, і зійде до нього його пишнота, і його натовп, і гуркіт його, й ті, що тішаються в ньому.

15 І людина понизиться і впокориться, а погляд високих стане пригніченим,
16 а Господь Саваот звеличиться в суді, і Бог Святий виявить святість свою в справедливості!
17 І пастимуться ягнята, немов серед луків своїх, а решту з ситих чужі поїдять.
18 Лихо тим, що притягують вину до себе мотузками марноти, і в гріх запряглися як у воза,
19 та кажуть: "Хай поквাপиться він, хай пришвидшить справу свою, щоб ми побачили, і хай наблизиться виконання постанови Святого Ізраїлевого, щоб ми знали!"
20 Лихо тим, що зло називають добром, а добро — злом, що виставляють темряву за світло, а світло — за темряву, що виставляють гірке за солодке, а солодке — за гірке!
21 Лихо мудрим у власних очах та розумним перед самим собою!
22 Лихо тим, що до вина ласі, і вправні у змішуванні п'яного напою,
23 що виправдовують у суді за хабар злочинця, і позбавляють праведності праведного...
24 Тому, як вогненний язик пожирає стерню, а від полум'я гине суха трава, отак спорохнявіє корінь у них, і рознесеться їхній цвіт, немов курява, бо від себе відкинули Закон Господа Саваота, і знехтували вони слово Святого Ізраїлевого!
25 Тому запалився гнів Господа на народ його, і на нього він витягнув руку свою, і вразив його. І захиталися гори, і наповнилися їхніми трупами вулиці, неначе сміттям!... При цьому всьому не відвернувся його гнів, і витягнута ще рука його!
26 Він підіймає прапора для народу далекого, і свистом кличе його з кінця землі, і прийде він хутко та легко,
27 нема між ними втомленого та такого, який би спіткнувся! Не дримає ніхто і не спить, а пояс із стегон його не знімається та не рветься шнурок на взутті його.
28 Його стріли вигострені, і всі луки його понатягвані. Копита у коней його — немов кремінь, а колеса його — немов вихор.
29 Його гарчання — як лева, і він загарчить, немов ті левчуки, і він загарчить, і здобич ухопить, й її понесе, і ніхто не врятує!
30 І загарчить він на нього того дня, як те море гуркоче... І погляне на землю, а там густа темрява, і світло потьмяніло у млі її...

Ісаї 6

1 Року смерті царя Озії бачив я Господа, що сидів на високому розкішному престолі, а поли одягу його простягалися храмом.
2 Над ним стояли серафими, по шість крил у кожного. Двома вони закривали обличчя своє, двома закривали ноги свої, а двома літали.
3 І вигукували один до одного, промовляючи: "Святий, святий, святий Господь Саваот, уся земля повна слави його!"
4 І задрижали стержні дверні від їхнього голосу, а храм переповнився димом!
5 Тоді я сказав: "Лихо мені, я загинув! Бо я людина з нечистими вустами, і сиджу серед такого ж народу, адже очі мої бачили Царя, Господа Саваота!"

6 І прилетів до мене один із серафимів, а в руці його щипці з розпеченим вугіллям, яке він узяв із жертовника.

7 І він доторкнувся до вуст моїх та й сказав: "Ось доторкнулося це твоїх вуст і відійшло беззаконня твоє, і гріх твій знято".

8 І почув я голос Господа, що промовляв: "Кого я пошлю, і хто піде для нас?" А я відповів: "Ось я, пошли мене!"

9 А він сказав: "Іди, і скажеш народові цьому: "Ваші вуха пезперестанку чутимуть, та не зрозумієте ви, і очі ваші раз у раз бачитимуть, але знань ви не матимете".

10 Зроби грубим серце народу цього, затули його вуха, а очі йому заклеї, щоб не бачив очима своїми і вухами своїми не чув, і щоб не зрозумів своїм серцем, і не навернувся, і не був зцілений він!"

11 І запитав я: "Аж доки, о Господе?" А він відповів: "Аж доки міста спорожніють від мешканця і будинки від людей, а земля стане пустою..."

12 І віддалить людину Господь, і буде велике спустошення серед землі...

13 І коли залишиться в ній ще десята частина, то й вона спустошена буде... Але мов з терebinту чи з дуба, залишиться в них пень по зрубі, бо насіння святості — пень їхній!"

Ісаї 7

1 І за днів Ахаза, сина Йотама, Уззійного сина, царя Юди, вийшов Рецін, цар сирійський і Пеках, син Ремаліїн, цар Ізраїлів на Єрусалим війною та не міг здолати його.

2 І було повідомлено оселі Давидовій, що став табором Арам у землі Єфремовій. І затремтіло серце його й серце народу його, як тремтять листки на лісових деревах від вітру!

3 І сказав Господь до Ісаї: "Вийди проти Ахаза, ти та твій син Шеар-Яшув, до кінця водоводу горішнього ставу, на битий шлях до поля валюшників.

4 І скажеш до нього: "Остерігайся, але будь спокійний і не бійся, а серце твоє хай не тривожиться перед цими двома залишками головешок, що димлять від полум'я гніву Реціна й Арама та сина Ремаліїного,

5 за те, що Арам, Єфрем та син Ремаліїн радили проти тебе лихе, промовляючи:

6 "Ходімо на Юдею, здобудемо її і настановимо над нею царем Тавеїлового сина".

7 Так сказав Господь Бог: "Не бути цьому!"

8 Бо голова Араму — Дамаск, а голова Дамаску — Рецін, та ще шістдесят п'ять років, і буде зламаний Єфрем, так що перестане бути народом!

9 А голова Єфрему — Самарія, а голова Самарії — син Ремаліїн. Якщо ви не повірите, то не встоїте"".

10 І Господь далі промовляв до Ахаза:

11 "Зажадай собі знака від Господа, Бога твого, і зійди глибоко до шеолу, або зійди високо догори!"

12 А Ахаз відповів: "Не пожадаю я, і не випробовуватиму Господа".

13 І він сказав: "Послухайте, оселе Давидова, чи мало вам докучати людям, що ви докучаєте ще й Богові моему?"

14 Тому Господь сам дасть вам знака: "Ось діва в утробі зачне, і породить вона сина, і назве його Еммануїлом.

15 Масло та мед буде він споживати, аж поки не зрозуміє того, як лихе відкидати та добре обирати.

16 Бо поки зрозуміє та дитина, як лихе відкидати та добре обирати, буде покинута та земля, що ти лякаєшся перед двома царями її.

17 Спровадить Господь на тебе, і на народ твій, і на оселю батька твого дні, які не приходили від дня відокремлення Єфрема від Юди, спровадить царя асирійського.

18 І в день той, накликає Господь мух, що на краю каналів Єгипту, та бджіл із Асирії,

19 і вони прилетять, та посідають усі по проваллях стрімких та по ущелинах гірських, і в усіх терновиннях, та на луках усіх...

20 Дня того поголить Господь немов бритвою, найнятою на тому боці ріки, царем асирійським, голову та волосся ніг, а також бороду.

21 І дня того триматимуть лише одну корівку та дві голови худоби дрібної,

22 але матимуть від них стільки молока, що споживатимуть масло, бо масло та мед буде їсти всякий, хто залишиться серед землі.

23 І буде дня того, що те місце, де є тисяча лоз виноградних вартістю на тисячу срібла, стане терниною та будяком!

24 Зі стрілами й луком він ходитиме туди, бо стане терниною та будяком уся земля...

25 А на всі гори, що заступом копано їх, ти не зійдеш туди, бо боятимешся тернини й будячка, і стануть місцем вони, куди волів випускатимуть, і топтатимуть вівці його"...

Ісаї 8

1 І промовив до мене Господь: "Візьми собі велику таблицю, і напиши на ній людським письмом: Магер-Шалал-Хаш-Баз".

2 І взяв я за свідків собі свідків вірних, священника Урію та Захарію, Єверехіїного сина.

3 І мав я інтимні зносини з пророчицею, і вона зачала, і народила сина. Господь же до мене промовив: "Дай ім'я йому Магер-Шалал-Хаш-Баз.

4 Бо поки юнак той навчиться кликати батька свого та матір свою, винесеться багатство Дамаску та здобич Самарії перед обличчя царя асирійського".

5 І Господь далі промовляв до мене:

6 "За те, що народ цей знехтував спокійними водами Сілоаму, і має радість з Реціном і з сином Ремаліїним,

7 то тому ось Господь нашле на них воду ріки, сильну й велику, царя асирійського та всю славу його. І підніметься вона понад усі свої річища, і вийде понад усі береги свої.

8 І перейде по Юді вона, залле та затопить аж до шиї і розгорне вона свої крила на

всю широчінь твого краю, о Еммануїле!

9 Озлобляйтеся, народи, та все ж будете знищені, почуй, уся земле далека! Озбройтеся й тремтіть, озбройтеся й тремтіть!

10 Задумуйте плани, та будуть вони зруйновані, слово кажіть, та не збудеться воно, бо з нами Бог!"

11 Бо так казав був до мене Господь у силі своєї руки наді мною, і застерігав мене, щоб не ходити шляхом цього народу, промовляючи:

12 "Не кажіть змова на все, що за змову народ цей вважає, не бійтеся того, чого він боїться, і не лякайтеся!

13 Господа Саваота свято шануйте, його бійтеся і перед ним тремтіть!"

14 І буде він за святиню, і за камінь спотикання, і за скелю випробування для двох осель Ізраїля, за сітку й за пастку для мешканця Єрусалиму.

15 Багато спіткнуться об них і впадуть, і розіб'ються, заплутаються в тенетах і будуть схоплені.

16 Зв'яжи свідоцтво, запечатай Закон між моїми учнями.

17 І я буду чекати Господа, що ховає обличчя своє від оселі Якова, і буду сподіватися на нього.

18 Ось я та ті діти, що дав мені Господь, вони на знаки та на чуда в Ізраїлі від Господа Саваота, що пробуває на горі Сіон.

19 А коли вам скажуть: "Запитуйте духів померлих та чарівників, що цвірінькають та муркають", то відповісте: "Чи ж народ не має звертатися до свого Бога? Хіба він має за живих запитувати мертвих,

20 а не звертатися до Закону й свідоцтва? І як вони не так скажуть, як це, то нема для них зорі ранньої!"

21 І блукатиме гноблений та голодний. І через голод він прокляне царя свого та Бога свого, і погляне догори,

22 і подивиться він на землю, аж ось тут лихо та темрява, непроглядний морок утиску...

23 Бо не буде темряви, як за часів утиску. Перша пора злегковажила була край Завулонів та край Нефталимів, а остання прославить шлях приморський в Зайорданні, Галілею поганську.

Ісаї 9

1 Народ, який у темряві ходить, світло велике побачить, і над тими, хто сидить у краю тіні смерті, світло засяє над ними!

2 Ти розмножив народ цей, ти приніс йому радість. Вони перед обличчям твоїм радіють, як радіють у жнива, як тішаться в час, коли ділять здобич!

3 Бо розтрощив ти важке ярмо його, і поламав кия гноблення, як за днів Мадіяма.

4 Усяке бо взуття вояка, що гупає гучно, та накидка, заплямована кров'ю, стане все це за їжу вогню!

5 Бо дитя народилося нам, даний нам Син, і на його плечі покладена влада, і дадуть

ім'я йому: Дивовижний Порадник, Бог Сильний, Батько Вічності, Князь Миру.

6 Скрізь поширяться його панування, і завжди буде мир на троні Давида й у царстві його, щоб поставити міцно його, і щоб підперти його правосуддям та правдою віднині й навіки, ревність Господа Саваота це зробить!

7 Проти Якова слово послав був Господь, а впало воно на Ізраїля,

8 і зрозуміє весь народ, Єфрем та мешканець Самарії, що промовляють з пихою й зухвалістю серця:

9 "Попадала цегла, а ми збудуємо з каменя тесаного, сікомори порубано, та ми замінимо їх кедрами!"

10 Та над ним Господь зміцнив супротивників Реціна, а його ворогів нацькував:

11 Арама попереду, а филистимлян позаду, вони роззявлять пащу і пожеруть Ізраїля... При цьому всьому не відвернувся його гнів і витягнута ще рука його!

12 Та народ не звернувся до того, хто вразив його, і не шукали Господа Саваота...

13 Тому Господь відсік від Ізраїля голову й хвіст, пальму й очеретину за одного дня.

14 Старий та знатний — це та голова, а пророк, що навчає неправди — це хвіст.

15 І сталося, що поводитарі цього народу зводять його зі шляху, і ті гинуть проваджені ними.

16 Тому його юнаками не радітиме Господь, а до сиріт його та його вдів милосердя не матиме, бо кожен безбожний — злочинець, і лихі вуста їхні. При цьому всьому не відвернувся його гнів, і витягнута ще рука його!...

17 Бо злоба горить, як вогонь, пожирає тернину й будяччя, і палає по хашах лісових, піднімаючи вгору стовпи диму...

18 Від люті Господа Саваота земля загориться, і стане народ, як пожива вогню, і не шкодуватиме жоден брата свого!...

19 І різатиме праворуч, та буде голодний, і жертиме зліва, але не насититься, кожен жертиме тіло руки своєї.

20 Манасія — Єфрема, а Єфрем — Манасію, разом обоє на Юду... При цьому всьому не відвернувся його гнів, і витягнута ще рука його!...

Ісаї 10

1 Лихо законодавцям несправедливим, та писарям, які пишуть лихе,

2 щоб від правосуддя усунути бідних, і щоб відняти права від убогих народу мого, щоб стали вдови здобиччю їм, а сироти — для грабунку...

3 А що будете робити в день відвідин, коли раптово прийде знищення здалека, до кого втечете за допомогою, і де залишите славу свою?

4 Нічого не лишиться, тільки пригинатися між полоненими і падати між убитими... При цьому всьому не відвернувся його гнів, і витягнута ще рука його!...

5 Лихо асирійцеві, різці гніву мого, а кий у руках його — це моє невдоволення!

6 На люд нечестивий пошлю я його, про народ мого гніву йому накажу, щоб набрати здобичі й пограбувати, і щоб потоптати його, як багнюку на вулицях.

7 Та не так він собі розуміє, а серце його не так думає, бо в серці його — щоб

немало народів знищити!

8 Бо каже: "Хіба всі мої очільники не царі?"

9 Чи ж Кално не такий, як Кархеміш? Чи ж Хамат не такий, як Арпад? Хіба ж не така Самарія, як Дамаск?

10 Тому що рука моя царства божків досягла, а в них більші боввани, як у Єрусалимі та в Самарії,

11 то хіба не зроблю я так само для Єрусалиму й бовванів його, як зробив я був для Самарії й божків її?"

12 І як закінчить справу свою Господь на горі Сіон та в Єрусалимі, то скаже: "Відплачу я за плоди гордовитості серця царя асирійського та зухвалості чванливих очей його!"

13 Бо він каже: "Вчинив я це міццю своєї руки і своїм розумом. Я на свій розсуд відмінюю кордони народів, а їхній маєток грабую, і як могутній велетень, викидаю мешканців!"

14 І досягла, мов кубло те, багатства народів рука моя, й як збирають покинуті яйця, я всю землю зібрав, і ніхто не змахнув крилом, і дзьоба не відкрив, і не зацвірінькав"...

15 Чи сокира пишатиметься понад того, хто нею рубає? Чи понад того, хто ріже пилкою, гордитиметься пилка? Ніби палиця рухає того, хто її переставляє, чи підносить кий того, хто його піднімає!"

16 Зате Господь, Бог Саваот, пошле сухорлявість на ситих його, і під його слави полум'ям палатиме, немов би пожежа!

17 І Світло Ізраїля стане вогнем, а Святий його — полум'ям, і запалить воно, й пожере його терня й будяччя в один день!

18 І славу лісу його та його саду знищить він від душі аж до тіла, і буде той, як знидівший хворий,

19 і буде залишок дерев його лісу такий нечисленний, що й дитина їх перелічить!

20 І станеться в день той, залишок Ізраїля і врятовані оселі Якова вже не опиратимуться на того, хто б'є їх, а обіпруться у правді на Господа, Святого Ізраїлевого.

21 Лиш залишок навернуться, залишок Якова, до Сильного Бога.

22 Бо коли б був народ твій, Ізраїль, як морський пісок, то тільки залишок з нього навернеться! Загибель призначена, як платня за справедливість,

23 бо виконає Господь, Бог Саваот постанову про знищення серед усієї землі.

24 Тому так промовляє Господь, Бог Саваот: "Мій народе, мешканцю Сіону, не бійся асирійця! Він палицею тебе вдарить і кия свого підніме на тебе, як колись на шляху єгипетському.

25 Бо ще трохи і скінчиться лютя, і втихне гнів мій на їх знищення!"

26 І пробудить на нього бича Господь Саваот, як вразив був він Мадіама при скелі Орев, і кия підніме на море, як колись на Єгипет!

27 І в день той, з твого плеча тягар його зніметься, а з шиї твоєї ярмо його, і через ситість ярмо буде знищене!

28 Він прийде навпроти Аяту, перейде в Мігрон, свої речі складе до Міхмашу.

29 Перейдуть провалля, Гева — ночівля нам, затремтіла Рама, втекла Саулова Гіва.

30 Заголоси, о дочко Галліму, послухай, Лаїше, о бідний Анатоте!

31 Мадмена розбіглася, мешканці Гевіму втікають...

32 Ще сьогодні залишиться він у Нові. Своєю рукою погрожує горі дочки Сіону, пагорбові Єрусалиму.

33 Ось Господь, Бог Саваот, відтинає гілки, верхівки будуть постинані, і стануть високі низькими.

34 І буде витята залізом гушавина лісу, і Ліван упаде від могутньої руки!

Ісаї 11

1 І вийде пагін із пня Єсеєвого, і гілка дасть плід із коріння його.

2 І спочине на ньому дух Господній, дух мудрості й розуму, дух поради й могутності, дух знання і страху Господнього.

3 Його вподобання в страху Господньому, і він не тільки з того, що побачать очі його, судитиме, і не тільки з того, що почують вуха його, вирішуватиме,

4 а судитиме вбогих за правдою, і виголошуватиме справедливий присуд сумирним землі. І вдарить він землю палицею своїх вуст, а подихом вуст своїх смерть заподіє безбожному.

5 І буде він підперезаний справедливістю, а вірність буде поясом стегон його!

6 І замешкає вовк з вівцею, і лежатиме пантера з козеням, і будуть разом телятко, левчук та худоба вгодована, а дитина мала їх водитиме!

7 А корова й ведмідь пастимуться разом, разом лежатимуть їхні діти, і лев їстиме соломі, немов та худоба!

8 І бавитиметься немовля над норою кобри, і відняте від перс дитя простягне свою руку до нори гадюки,

9 не вчинять лихого та шкоди не зроблять на всій святій моїй горі, бо земля буде наповнена розуміння Господнього так, як море наповнене водою!

10 І в день той корінь Єсеєвий стане прапором народам. І вони звертатимуться до нього, і стане славетним місце спочинку його!

11 І в день той знову вдруге простягне Господь свою руку, щоб набути залишок народу свого, що лишились з Ашшуру й Єгипту, Патросу та Етіопії, Еламу та Шінеару, Хамату та морських островів.

12 І підніме він прапора іншим народам, і збере вигнанців Ізраїля, і розпорошених Юди збере з чотирьох країв світу!

13 І зупиниться заздрість Єфрема, і витяті будуть супротивники Юди, і вже не заздритиме Юді Єфрем, а Юда не гнобитиме Єфрема.

14 І вони налетять на морське узбережжя филистимлян, і гуртом пограбують синів сходу. На Едом та Моав вони накладуть свою руку, і діти Аммона їх слухатимуть.

15 І висушить Господь Єгипетську затоку, і руку свою простягне на Ріку, і сильним духом своїм на сім потоків розділить її, що можна буде її у взутті переходити.

16 І буде широким шлях для решти народу його, що з Ашшуру залишиться, як був для Ізраїля в день, коли він виходив з Єгипту.

Ісаї 12

1 І ти скажеш дня того: "Хвалю тебе, Господе, бо ти гнівався на мене, та гнів твій ущух, і мене ти порадував.

2 Бог — порятунок мій! Я безпечний і не боюся, бо Господь — сила моя та пісня моя, Господь став порятунком для мене!"

3 Ви в радості черпатимете воду з джерел порятунку!

4 І скажете ви того дня: "Дякуйте Господові, кличте ім'я його, повідомляйте між народів про вчинки його, нагадуйте про велич його ймення!

5 Співайте для Господа, він бо велике вчинив, і хай це буде знане по всій землі!

6 Радій та співай, мешканко Сіону, бо серед тебе Величний, Святий Ізраїлів!"

Ісаї 13

1 Пророцтво про Вавілон, що бачив Ісая, син Амосів.

2 Підніміть прапора на лису гору, покличете їх голосніше, помахайте рукою, щоб вони входили в браму вельмож!

3 Я звелів покликати на мій гнів своїх торжествуючих посвячених вояків.

4 Чути гамір у горах, як народу численного, і чути гомін зібраних тут царств народів, це переглядає Господь Саваот бойове своє військо!

5 Приходять з далекого краю, з кінців небес, Господь і знаряддя гніву його, щоб усю землю винищити!

6 Голосіть, бо близький день Господній. Він, як спустошення, прийде від Всемогутнього...

7 Тому всі руки ослабнуть, і кожне серце людське зневіриться.

8 І вони налякаються, болі та муки їх схоплять, тремтітимуть, немов та породілля, їхні обличчя горітимуть, і вони поглядатимуть з подивом один на одного...

9 Оце день Господній приходить у полум'ї гніву, жорстокий і лютий, щоб землю зробити пустою, а грішних її винищити з неї!

10 Бо потьмяніють зорі небесні та їхні сузір'я, сонце затьмариться при сході своєму, і місяць не дасть свого світла...

11 І я покараю світ за зло, а безбожних за їхні провини, зупиню зухвальство злочинця, а гордість насильників принижую!

12 Я зроблю людину кошовнішою за щире золото, людину смертну — за офірське золото.

13 Тому небеса захитаю, і зрушиться земля з свого місця від люті Господа Саваота, в день палючого гніву його...

14 І буде народ, як та сарна наполохана чи як отара, якої нема кому зібрати... До народу свого кожен повернеться, і кожен до краю свого втікатиме.

15 Кожен знайдений буде заколеним, і кожен пійманий упаде від меча...

16 А їхні діти на їхніх очах будуть убиті, їхні оселі пограбовані, а їхніх жінок збезчестять!

17 Оце я підніму на них мідіян, що байдужі до срібла, а до золота неласі,

18 і вбиватимуть юнаків їхні луки, і над плодом утроби вони милосердя не матимуть, не змилується їхнє око над дітьми...

19 І стане тоді Вавілон, краса царств, пишнота й гордість халдейська, як зруйновані Богом Содом та Гоморра!

20 Буде він безлюдною пусткою з роду в рід, араб там не стане наметом, і там пастухи не спочинуть зі своєю отарою...

21 І він стане звірам пустельним за лігво, і наповняться їхні помешкання совами, і там пробуватимуть страуси, і волохаті демони там танцюватимуть...

22 І завиють шакали в порожніх хоробах його, а гієни — в величних палацах! І близько вже час його, і не забаряться ці його дні!

Ісаї 14

1 Бо Господь змилюється над Яковом, і обере знову Ізраїля, і на їхній землі їх поселить. І до них долучиться чужинець, і приєднається до оселі Якова.

2 І народи їх візьмуть, і їх запровадять до їхнього місця, а оселя Ізраїлева на Господній землі за слуг та служниць їх прийме собі на спадщину. І візьмуть вони до неволі тих, хто їх поневолив, і вони над своїми гнобителями запанують!

3 І буде в той день, як Господь дасть тобі відпочинок із терпіння твого та з неспокою твого, та з праці тяжкої, яку ти мусив виконувати,

4 то ти заспіваєш оцю пісню глумливу про царя Вавілону, промовляючи: "Як гнобитель зник, зникло гноблення!"

5 Господь зламав кия безбожних і берло пануючих,

6 що з люттю повсякчас завдавав удари народам, що в гніві гнобив був людей переслідуванням невинним.

7 Спочила була, заспокоїлася вся земля, і виспівує голосно.

8 Кипариси та кедри ліванські тобою втішаються, промовляючи: "Відколи ти ліг, не приходить на нас дроворуб!"

9 Заворушився заради тебе шеол. Щоб зустріти тебе, побудив померлих, усіх очільників на землі, і підняв з їхніх тронів всіх людських царів.

10 Вони всі скажуть тобі: "І ти ослаб, як і ми, став подібний до нас!"

11 Кинута до шеолу твоя гордість та гра твоїх арф, вистелено під тобою червою, і черв'як накриває тебе"...

12 Як же упав ти з небес, о сину зірниці досвітньої, ясна зоре, як ти розбився об землю, гнобителю люду!

13 Ти ж сказав був у серці своєму: "Зійду я на небо, вище зір Божих поставлю престол свій, і сяду я на горі зібрання богів, на краю півночі,

14 піднімуся понад хмари, уподібнюся Всевишньому!"

15 Та скинутий ти до шеолу, до найглибшої ями!

16 Ті, що бачитимуть тебе, пильно придивлятимуться, промовляючи: "Чи ж це той, що змушував землю тремтіти, що здригалися царства від нього,

17 що він перетворював у пустелю всю землю, а міста її руйнував, що бранців своїх не пускав до своєї землі?"

18 Усі славні людські царі лягли, кожен у своїй усипальні,

19 ти ж від могили своєї відкинутий геть, мов непотрібна гілка, між убитими мечем, що до могили між камінь спускаються, як потоптаний труп...

20 Ти не будеш поєднаний з ними в могилі, бо землю свою зруйнував, свій народ знищив... Нащадки злочинців повік не згадаються!

21 Його дітям приготуйте різню за вину їхніх батьків, щоб вони вже не повставали, і не впадкували землі, і не наповнили її поверхню містами".

22 І на них я повстану, каже Господь Саваот, і витну ім'я Вавилону і залишки його, і нащадка й онука, каже Господь!

23 І зроблю я його їжаків помешканням та багном з очеретом, і мітлою винищення замету його, — каже Господь Саваот!

24 Присягав був Господь Саваот, промовляючи: "Як задумав я, так станеться, і як я був запланував, те виконається,

25 щоб потовкти асирійця в країні моїй, на горах моїх розтопчу я його! І ярмо його зніметься з них, і тягар його скинеться з їхніх пліч!"

26 Це те, що вирішено про всю землю, і це та рука, що витягнута на всі народи.

27 Бо вирішив Господь Саваот, і хто йому заборонить? Хто відверне руку його витягнуту?

28 У році смерті царя Ахаза було таке пророцтво:

29 "Не тішся, уся филистимська земле, що зламане берло, яке тебе вдарило, бо з гадючого кореня виповзе люта змія, і вогнистий летючий дракон буде плодом її!

30 І пастимуться первістки бідних, і вбогі безпечно лежатимуть, а твій корінь я голодом виморю, і рештки твої він доб'є!

31 Плач же, брамо, місто, кричи, занепала духом уся филистимська земля, бо приходить з півночі дим, і не буде нікого, хто відстав би з його вояків!"

32 Яка відповідь буде народним посланцям? Та, що Сіон Господь заклав, і сховаються в ньому убогі з народу його!

Ісаї 15

1 Пророцтво про Моав. Так! Вночі Ар-Моав пограбований був та винищений. Справді, вночі Кір-Моав пограбований був та винищений.

2 Він пішов до святині, а Дивон на верхів'я, щоб плакати. Над Невом і Медевою голосить Моав. На всіх головах його лисина, поголена кожна його борода,

3 на всіх його вулицях підперезалися веретою, на дахах його та на майданах усі голосять, стікають слізьми...

4 І кричали Ешбон та Елале, аж до Ягацу був чутий їхній гвалт, тому голосять

вояки Моаву, і душа його в ньому тремтить.

5 Моє серце кричить про Моав, втікачі його аж до Цоару, до Еглат-Шеліші, бо з плачем ходять узбіччям Лухіту, бо на шляху Хоронаїмському встає крик загибелі,

6 бо води Німріму спустошенням стали, і висохла трава, зникла мурава, не стало ніякої зелені...

7 Тому залишки набутого маєтку вони віднесуть за потік степовий.

8 Бо наповнився тим криком Моав, по Еглаїму його голосіння і по Беер-Еліму воно.

9 Бо наповнилася кров'ю води Димону, бо я покладу на Димон ще лихо, пошлю лева на втікачів із Моаву і на решту землі.

Icaï 16

1 Пошліть барана власникові землі, із Сели, через пустелю, на гору дочки Сіону.

2 І мов те наполохане птаство, з кубла вигнане, будуть дочки Моаву при бродах Арнону.

3 Дай пораду, зроби присуд, зроби ніччю полуденну тінь, сховай вигнанців, біженців не видавай...

4 Хай мешкають у тебе вигнанці Моава, стань їм захистом перед грабіжником, бо не стало насильника, скінчився грабунок, згинув із землі той, хто топтався по інших...

5 І буде утверджений ласкою трон, і сяде на ньому у правді в наметі Давида суддя, що дбатиме за правосуддя та буде в справедливості вправний.

6 Ми чули про гордість Моава, що гордий він дуже, про сваволю його і його гординю, про лютість його, про марні його нісенітниці...

7 Буде тому голосити Моав над Моавом, весь голосити він буде! За хлібцями з родзинок Кір-Харесету плакатимуть побиті,

8 бо посохли хешбонські поля й виноградник Сівми. Володарі народів знищили лозу добірну, яка до Язеру сягала і зникала в пустелі, пагони ж її добралися аж до моря.

9 Тому язерським плачем плакатиму за виноградиною Сівми. Сльозою своєю тебе орошу, о Хешбоне й Елале, бо чути крик ворожий над твоїм літнім плодом та на жнивом твоїм.

10 Забрана радість та втіха з саду, а по виноградниках не чути пісні й радісного гомону. Вина по чавилах не топче чавильник. Я зупинив торжество!

11 Тому в жалобі звучать про Моав мої нутрощі, мов би та арфа, а нутро моє про Кір-Херес.

12 І буде, як виявиться, що змучився на схилах Моав, і ввійде молитися у святиню свою, та марно.

13 Оце слово, яке сказав був віддавна Господь про Моав.

14 А нині Господь каже: "За три роки, відповідним трьом рокам наймита, буде зневажена слава Моава з усім багатолюддям його, а залишок його буде нечисленний і слабкий!"

Ісаї 17

1 Пророцтво про Дамаск. Ось Дамаск стане не містом, а купою руїн.

2 Покинуті будуть міста Ароеру, там лежатимуть череди і не буде кому їх наполохати...

3 Зникне твердиня з Єфрема, і царство з Дамаску, і з рештою Араму буде, як із славою синів Ізраїля, каже Господь Саваот!

4 І в день той, слава Якова знидіє, і схудне сите тіло його.

5 І буде, немовби жнець, що збирає збіжжя, а рука його жне колоски, і буде немовби збирає він залишки колосків у долині Рефаїм.

6 І на ньому залишаться рештки з плодів, як при оббиванні оливки: дві чи три ягідки на верхівці, чотири чи п'ять плідних гілок, — каже Господь, Бог Ізраїлів.

7 Того дня зверне людина погляд на свого Творця, і очі її дивитимуться на Святого Ізраїлевого.

8 І не поглядатиме на жертовники, створені її руками, і не дивитиметься на те, що зробили були її пальці, ні на ашери, ані на стовпи на честь сонця.

9 Того дня її фортеці будуть, мов ті опустілі гірські схили, що їх залишено перед синами Ізраїля, і руїною станеться те.

10 Бо забула ти, дочко Ізраїля, Бога порятунку свого, і не пам'ятала про Склею сили своєї. Тому ти насаджуєш сад приємний, і плекаєш у ньому чужу виноградину.

11 Того дня, як садила, ти обгородила його і подбала, щоб зійшло й зацвіло. Але врожай зникне в день слабості і невимогою болю!...

12 Лихо, гомін численних народів, неначе шум схвильованого моря, і галас племен, немов гуркіт великої води.

13 Галасують племена, неначе гуркочуть великі води, та від його докору, вони втечуть далеко, і будуть гнані, немов та полова по горах за вітром, чи перед вихором перекотиполе...

14 З вечірніми сутінками приходить лихо, а поки ранок настане, їх вже й нема. Це талан наших грабіжників, і це доля здирників наших!...

Ісаї 18

1 Лихо тобі, краю цвіркунів, що з іншого боку річок етіопських,

2 що морем послів посилаєш на човнах папірусових! Ідіть, швидко посли, до народу високого й засмаглого, до народу, що страх наводить віддавна й аж досі, до люду сильного, що топче усе на своєму шляху, землю якого, перетинає багато річок.

3 Усі мешканці землі, дивіться, коли піднесеться прапор на горах, слухайте, чи не затрублять у ріг.

4 Бо Господь так сказав до мене: "Я буду спокійний, дивлячись з місця свого пробування, як тепло сонячного світла, як туман у спекотні жнива!"

5 Бо перед збором урожаю, як закінчиться цвітіння, а грона стануть достигати, то він зріже ножем паростки, а гілки, що стеляться, відрубає й відкине.

6 Будуть вони залишені для хижого птаха гірського та звірини земної, і літо над ним проведе хижий птах, і вся земна звірина над ним перезимує.

7 Того часу принесений буде дарунок для Господа Саваота від народу високого й засмаглого, від народу, що наводить страх віддавна й аж досі, від люду сильного, що топче усе на своєму шляху, землю якого перетинає багато річок, до місця ймення Господа Саваота на горі Сіон.

Ісаї 19

1 Пророцтво про Єгипет. Ось на хмарі легкій несеться Господь на Єгипет, і затремтять перед обличчям його боввани Єгипту, і серце Єгипту розтане.

2 Я підбурю єгиптянина на єгиптянина, і воюватимуть кожен з братом своїм, і кожен із ближнім своїм, місто з містом, а царство з царством.

3 І Єгипет занепаде духом, бо я сплутаю задуми його, і вони запитуватимуть бовванів своїх, заклиначів духів, духів померлих і своїх ворожбитів.

4 І віддам я Єгипет у руку жорстокого пана, і цар лютий над ним запанує, каже Господь, Господь Саваот!

5 І опуститься рівень моря, і висохне Річка, і стане сухим її русло.

6 І зміліють та засмердяться річки, і висохнуть канали Єгипту, і зів'яне тростина та очерет.

7 Луки в гирлі Річки, і все, що посіяне на полях уздовж її берегів, висохне, розвіється все і не буде його.

8 І заплачуть рибалки, і голоситимуть усі ті, що вудку закидають до річки, і тужитимуть ті, що неводом ловлять.

9 А ті, що чешуть льон та тчуть полотно, осоромляться.

10 І будуть основи Єгипту розбиті, всі ж наймані працівники занепадуть духом.

11 Вельможі Цоану певно здуріли, і безглуздими стали поради мудрих фараонових радників. І як же ви кажете фараонові: "Я син мудреців, я син давніх царів?"

12 Де ж вони твої мудреці? Хай дізнаються і розкажуть тобі, що порадив Господь Саваот на Єгипет.

13 Втратили розум вельможі Цоану, вельможі Мемфісу обдурені, зробили блукаючим Єгипет голови племен його.

14 Господь посіяв серед них дух сум'яття, і вони зробили блукаючим Єгипет у всяких справах його, як блукає п'яниця в блювоті своїй...

15 І Єгипет не матиме справи, що вміли б робити її голова або хвіст, пальмова гілка чи очеретина.

16 Того дня стане Єгипет, немов ті жінки, і тремтітиме, і лякатиметься помаху над ним руки Господа Саваота.

17 І стане жахом Юдея для Єгипту. Кожен, кому згадають про неї, злякається перед задумом Господа Саваота супроти нього.

18 Того дня буде п'ять міст в Єгипетському краї, що розмовлятимуть ханаанською мовою і присягатимуть Господом Саваотом. Одне буде зватися Ір-Гахерес.

19 Того дня серед Єгипетського краю буде жертovníк Господові, і на кордоні його стовп Господові.

20 І він буде в Єгипетському краї ознакою й свідком для Господа Саваота, коли звертатимуться до Господа перед гнобителями, то пошле їм рятівника та захисника, який їх врятує.

21 І того дня дізнаються єгиптяни про Господа, і стане знаний Господь для Єгипту, і вони служитимуть жертвою і жертвою хлібною, і присягнуть обітницю Господові, і виконають її.

22 І вразить єгиптян Господь, битиме їх та зцілюватиме, і вони до Господа звернуться, і він дасть їм ублагати себе, і їх зцілить.

23 Того дня буде битий шлях із Єгипту в Асирію, і прийдуть асирійці до єгиптян, а єгиптяни до асирійців, і служитимуть єгиптяни з асирійцями Господові.

24 Того дня буде Ізраїль третім краєм обіч Єгипту й Асирії, благословенням серед землі,

25 бо Господь Саваот його поблагословив, сказавши: "Благословенний народ мій Єгипет, і Ашшур, справа рук моїх, та Ізраїль, спадщина моя!"

Ісаї 20

1 Того року, коли Тартан прийшов до Ашдоду, як його послав був Сарґон, цар асирійський, і він воював був з Ашдодом і здобув його,

2 сазав був Господь через Ісаю, Амосового сина: "Іди, і розв'яжеш верету зі стегон своїх, і знімеш взуття зі своєї ноги!" І він зробив так, ходив голий та босий.

3 І Господь сказав: "Те, що ходив мій раб Ісая голий та босий три роки, це віща ознака про Єгипет та про Етіопію,

4 так поведе цар асирійський полонених Єгипту й вигнанців Етіопії, юнаків та старих, голих та босих і з неприкритим задом, на сором Єгипту!

5 І будуть збентежені та осоромлені за Етіопію, на яку вони сподівалися, та за Єгипет, яким пишалися.

6 І скаже тоді мешканець того узбережжя: "Оце те місце, на яке ми сподівалися, і куди ми втікали від асирійського царя, сподіваючись на порятунок. Де ж нам тепер допомоги шукати?"

Ісаї 21

1 Пророцтво про пустелю приморську. Як носяться бурі на півдні, так ворог іде з пустелі, з краю страшного.

2 Видіння грізне мені явлене: "Грабує грабіжник, спустошувач пустошить". Прийди, о Еламе, візьми в облогу Мадай, я покладу край усяким зітханням через них.

3 Тому наповнилися мої стегна тремтінням, і болі схопили мене, немов болі породільні. Я збентежений від почутого і стривожений від побаченого.

4 Забилося серце моє, я тремчу від страху. Сутінки, що мені так подобалися, стали

лякати мене.

5 Накривайте столи, їжте й пийте. Піднімайтеся, очільники, мастіть щити!

6 Бо так сказав мені Господь: "Иди, вартового постав, що побачить, хай донесе"".

7 І коли він побачив кінноту по два вершники на віслюках і верблюдах, то пильно придивився й прислухався.

8 І крикнув, як лев: "Я завжди стою на вежі вдень, о Господе, стою на варті всі ночі!

9 Ось я бачу кінноту по два вершники". І він відповів: "Упав, упав Вавілон, а всі статуї богів його розбилися об землю!"

10 О мій помолочений, сину току мого! Я повідомив тобі, що чув був від Господа Саваота, Бога Ізраїлевого.

11 Пророцтво про Думу. До мене кричить із Сеїру: "Стороже, яка пора ночі? Стороже, яка пора ночі?"

12 А сторож сказав: "Настав ранок, але все ще ніч. Матимете ще запитання, приходьте, запитуйте!"

13 Пророцтво про Арабію. Ви ночуватимете на рівнині в лісі, каравани деданів.

14 Мешканці Теманського краю, винесіть воду назустріч спраглому, втікача зустрічайте хлібом!

15 Бо втекли вони від меча, від меча оголеного, і від лука нап'ятого, і від страждань війни.

16 Бо до мене Господь сказав так: "Не мине й року, що як рік наймита, і зникне слава Кедару.

17 Небагато залишиться лучників з вояків кедарських синів, бо Господь, Бог Ізраїлів, це сказав".

Ісаї 22

1 Пророцтво про долину Видіння. Що це сталося тобі, що ти висипав весь на дахи?

2 Місто сповнене галасу, місто гучне, місто веселе! Вбиті твої, не вбиті мечем і не вбиті на війні.

3 Втекли усі твої можновладці. Без пострілу лука взяті в полон, усі, хто був знайдений з тобою, взяті в полон, хоч вони і втікали далеко.

4 Тому я сказав: "Відверніться від мене, я гірко заплачу! Не силуйтеся втішати мене, що народу мого дочка поруйнована,

5 бо це день тривоги, сум'яття й колотнечі, день Господа, Бога Саваота, в долині Видіння, день руйнування муру та відлуння крику по горах!

6 А Елам узяв сагайдака, Ашур сів верхи, Кір же витяг щита.

7 І найкращі долини твої наповнилися колісницями, а при брамі вершники поставлені.

8 І зняв він покрову з Юди, і ти дивитимешся того дня на зброю в будинку з ліванського лісу.

9 І бачитимуть у Місті Давидовому проломи, яких стане багато, і братимуть воду зі ставу долішнього,

10 і рахуватимуть будинки в Єрусалимі, і розбиватимуть їх на зміцнення муру,
11 і зробите ви між двома мурами водозбір для старого ставка, та ви не бачите того, хто все це зробив, ви не зважаєте на того, хто це віддавна створив.

12 І Господь, Бог Саваот, того дня був покликав на плач, і на голосіння, і на обстригання волосся, і щоб оперезатися веретою.

13 Та ось радість і втіха. Забивають худобу велику та ріжуть худобу дрібну, їдять м'ясо й вино попивають, вигукуючи: "Їймо та пиймо, бо завтра помremo!"

14 І відкрив Господь Саваот у вуха мої: "Напевно не пробачиться вам беззаконня це, аж поки ви не помрете", — каже Господь, Бог Саваот".

15 Так сказав Господь, Бог Саваот: "Іди до Шевни, увійди до того урядника, що над оселею, та й скажеш:

16 "Що тут твоє, і хто тут твій, що ти могилу для себе тут видовбав?" Ти видовбав на висоті свою могилу, ти видовбав у скелі оселю собі,

17 та Господь тебе з силою викине,

18 скрутить тебе в клубок, і кине, як кулю, у землю простору, і там ти помреш, і підуть туди твої славні колісниці, і стануть ганьбою оселі свого господаря!

19 Я зіштовхну тебе з місця твого, і лишу тебе твого стану.

20 І в день той покличу свого раба Еліякіма, сина Хілкиїного,

21 і на нього хітона твого одягну, і підпережу я його твоїм поясом, панування твоє дам у руку його, і стане він батьком для мешканця Єрусалиму та для оселі Юдиної!

22 І дам ключа оселі Давидової на плече його, і коли він відімкне, не буде кому замкнути, коли ж він замкне, то не буде кому відімкнути.

23 І його я заб'ю, мов кілка, в певне місце, і стане він оселі батька свого тронем слави.

24 І повісять на ньому всю славу батьківської оселі його, нащадків та диких відростків, весь посуд малий від мисок і аж до всякого посуду глиняного!"

25 Того дня, — каже Господь Саваот, — похитнеться кілок, що був у певне місце забитий, і буде зрубаний та й упаде, і знищене буде те, що на ньому висіло, бо так каже Господь!...

Ісаї 23

1 Пророцтво про Тир. Голосіть, кораблі Таршішу, бо зруйнована пристань його і нема куди пристати. Так з Кіттейського краю було їм повідомлено.

2 Замовчіть, мешканці примор'я! Сидонські купці, які плавали морськими просторами, тебе збагачували.

3 Насіння Шіхору і збіжжя Ріки, то набуток його від продажу різним народам, що звозили багатьма водами.

4 Соромся, Сидоне, морська твердиня, бо ось, що каже море: "Я не терпіла від пологів і не народжувала, і не виховувала юнаків, і дівчат я не викохала".

5 Коли до Єгипту ця звістка прибуде, вони затремтять, як на звістку про Тир.

6 Перейдіть до Таршішу, плачте, мешканці примор'я!

7 Чи це ваше місто веселе, що початок його з давніх-давен? Його ноги несуть в далечінь оселитися приходьком.

8 Хто це постановив був про Тир коронований, що князями бували купці його, а його торговці на землі були в пошані?

9 Господь Саваот це призначив, щоб збезчестити пиху всякій славі, щоб усіх поважних землі злегковажити.

10 Перейди свій край, мов Ріка, дочко Таршішу, вже нема перепони

11 Свою руку простяг він на море, і царства затряс! Господь про Ханаан наказав, щоб твердиню його зруйнувати,

12 і сказав: "Не ти вже радітимеш, збезчещена дівчино, дочко Сидону! Уставай, переїди до Кіттіму, але й там ти спочинку не матимеш".

13 Землю ханаанську на ніщо перетворив цей народ, Ашшур зробив прихистком для пустельних звірів її. Вони збудували тут вежі вартіві, палаци її повалили і зробили з неї руїну.

14 Голосіть, кораблі Таршішу, бо спустошена ваша твердиня!

15 І в день той Тир буде забутий на сімдесят років, як дні панування одного царя. По сімдесяти роках станеться Тирові, як у тій пісні повії:

16 "Візьми гусли і пройди по місту, забута повіє! Приємно заграй, багато пісень заспівай, щоб тебе пригадали!"

17 І буде, як сімдесят років закінчиться, згадає про Тир Господь, і знову він братиме плату за розпусту, і вчинятиме розпусту з усіма царствами світу на поверхні землі.

18 І стане набуток його та прибуток з торгівлі присвяченим Господові. Не накопичуватиметься він і не ховатиметься до скарбниці, бо набуток його буде тим, хто сидітиме перед обличчям Господнім, щоб їсти досита та розкішно вдягатися.

Ісаї 24

1 Ось Господь нищить землю й спустошить її, спотворює поверхню її, а мешканців її розпорошує.

2 І стане священик — як і народ, а пан — немов наймит, пані — як служниця її, продавець — немов той покупець, позичальник — немов винуватець, віритель — як боржник.

3 Земля буде дощенту зруйнована та пограбована вся, бо так сказав Господь,

4 засумує й зів'яне земля, змарніє й засохне, ослабнуть вельможі народу землі...

5 Опоганилася земля під своїми мешканцями, бо переступили закони, постанову порушили, зламали вони угоду відвічну...

6 Тому землю прокляття поїло, й отримали кару мешканці її, тому-то згоріли мешканці землі, і небагато людей залишилося...

7 Сумує вино молоде, виноградина в'яне, зітхають усі, в кого радісне серце

8 зупинилися радощі бубнів, зник галас торжеств, скінчилася втіха від гусел!

9 П'ючи вино, вже не співають, став гірким п'янкий напій для тих, хто його

попиває...

10 Зруйноване місто безлюдне, всі будинки замкнуті, щоб не ввійти...

11 На вулицях плач за вином, усяка радість зникла, веселість землі пішла на вигнання,

12 стало місто спустошеним, брама стала руїною ...

13 Бо так буде серед землі, серед народів, як при оббиванні оливки, немов при збиранні залишків, після збору винограду.

14 Вони вигукуватимуть радісно, через велич Господню вигукуватимуть гучно від моря.

15 Тому Господа славте на сході, на морських островах ім'я Господа, Бога Ізраїлевого!

16 Ми чуємо співи від краю землі: "Слава Праведному!" Але я сказав: "Гину, гину, ой лишенько мені. Грабіжники грабують, грабують підступно, грабують по-зрадницьки!"

17 Страх, яма та пастка на тебе, мешканцю землі!

18 І той, хто втікатиме від крику жахливого, до ями впаде, хто ж вибереться з ями, втрапить до пастки, бо відкриті розтвори згори, а основи землі затремтіли...

19 Руйнується земля, земля потрощена, вся земля захиталася...

20 Захиталася земля, немов п'яний, і хитається, мов курінь сторожі. Тяжіє над нею гріх її, вона впаде, і більше не встане!

21 Того дня Господь навідає військо небесне і земних царів на землі,

22 і будуть зібрані усі, мов в'язні до ями, і у в'язницю вони будуть замкнуті, а по днях багатьох будуть відвідані!

23 Місяць тоді засоромиться та почервоніє сонце, бо Господь Саваот зацарював на горі Сіон та в Єрусалимі, а перед його старцями засяє слава його!

Ісаї 25

1 Господе, ти мій Бог! Я величатиму тебе, хвалитиму ймення твоє, бо ти дивовижні речі зробив, виконав давні задуми, певні та правдиві!

2 Бо ти купою каменя місто зробив, укріплене місто — руїною, чужинська фортеця перестала бути містом, навіки не буде воно відбудоване!

3 Тому хвалитиме тебе народ сильний, місто тиранів боятиметься тебе,

4 бо захистом став ти нужденному, твердинею став для убогого в час його утиску, укриттям від зливи, тінню від спеки, стіною від лютої хуртовини!

5 Як ти тінню від хмари спеку в пустелі приборкав, так ти крики чужинців втихомирив, і співи тиранів заглушив.

6 І влаштує Господь Саваот на горі цій гостину із страв ситних, гостину з різних страв м'ясних з вином молодим та вином витриманим і очищеним.

7 І він на горі цій зруйнує покривало, напнуте над усіма народами, покривало, що розтягнуте над усім людом.

8 Смерть знищена буде назавжди, і витре сльозу Господь Бог з обличчя всякого, і

ганьбу народу свого він усуне з усієї землі, бо Господь це сказав.

9 І скажуть у день той: "Це наш Бог, що на нього ми покладалися, і він врятував нас! Це Господь, що на нього ми сподівалися, тішмося ж та радіймо порятунком його!"

10 Бо Господня рука на горі цій спочине, Моав же на місці своєму потоптаний буде, як топчеться солома в ямі для гною,

11 і змахне він руками своїми серед неї, немов той плавець, що зібрався пливти, і принизить він пиху його вправними рухами рук своїх.

12 А високі мури твердині твоєї він розвалить, принизить та кине на землю в порошок!

Ісаї 26

1 Того дня заспівають у Юдиному краї пісню таку: "У нас є безпечне місто! Ми захищені за його муром і валом.

2 Відчиняйте ворота і хай увійде люд праведний, що вірність зберіг!

3 Людині міцного духу, даєш ти спокій назавжди, бо на тебе вона сподівається.

4 Покладайтеся завжди на Господа, бо Господь — Склея вічна!

5 Бо скинув він тих, хто мешкає на висоті, неприступне те місто, він понизив його до землі, повалив його аж у порошок!

6 Його топчуть ноги, ноги вбогих, стопи нужденних...

7 Рівний шлях для праведного, шлях праведного ти вирівнюєш.

8 І на шляху до судів твоїх, Госпode, сподіваємося на тебе. За ймення твоє та за пам'ять твою пожадання моєї душі,

9 за тобою душа моя тужить вночі, дух мій спозаранку шукає тебе, бо коли на землі провадяться суди твої, то мешканці світу навчаються правди!

10 Хоч буде безбожний помилуваний, проте справедливості він не навчиться. У краю правоти він робитиме лихе, а величі Господа він не побачить!

11 Госпode, піднялася рука твоя високо, та не бачать вони! Хай же побачать ревність твою до народу, і хай осоромляться, і хай вогонь пожере ворогів твоїх!

12 Ти, Госпode, даруєш нам мир, тому в усьому ми маємо успіх, дякуючи тобі!

13 Госпode, Боже наш, панували над нами пани окрім тебе, та тільки дякуючи тобі ми згадуємо ймення твоє.

14 Померлі не оживуть, мертві не встануть, тому ти навідав та винищив їх, і стер всяку згадку про них.

15 Розмножив ти, Госпode, люд, розмножив народ і прославив себе, кордони краю ти далеко посунув.

16 Госпode, в час лихий вони шукали тебе, тихо молилися до тебе, коли ти їх картав.

17 Як жінка вагітна до пологів наближається, в своїх болях тремтить та кричить, так ми стали, о Госпode, перед обличчям твоїм.

18 Ми були вагітними та корчилися з болю, але народили ми вітер, ми не дали порятунку землі, і мешканці для неї не народилися...

19 Померлі твої оживуть, воскресне й моє мертве тіло. Тому прокиньтеся й

співайте, ви мешканці порогу, бо роса твоя — це роса зцілень, і земля викине мертвих!

20 Іди, мій народе, увійди до покоїв своїх, замкни за собою двері, сховайся на мить, поки лють мине!

21 Бо ось Господь виходить з місця свого, навідати провини кожного з мешканців землі, і відкриє земля пролиту кров, і вже не ховатиме вбитих своїх!"

Iсаї 27

1 У той день покарає Господь левіатана, змія прудкого, своїм грізним, великим та міцним мечем, і левіатана, змія в'юнкого, і вб'є дракона морського.

2 У той день заспівайте про нього, про виноградник принадний:

3 "Я, Господь, щомиті його напуваю, стережу вдень і вночі, щоб хто не навідав його,

4 Я гніву не маю. Хто мені дасть тернину й будяччя, на бій я піду проти них, і спалю їх усіх!...

5 Хіба що буде триматися він мого захисту, щоб мир укласти зі мною, зі мною щоб замиритися!"

6 Яків у майбутньому пустить коріння, розцвіте Ізраїль і пуп'янки пустить, і поверхню землі плодами наповнить.

7 Чи вразив він його, як вразив свого кривдника? Чи він був убитий, як убиті були, хто його вбивали?

8 Ти покарав вигнанням його і судишся з ним, вигнав його своїм подувом сильним у день східного вітру.

9 Таким чином вина Якова окупиться, усунення його гріха буде тим плодом, коли він потовче каміння жертівника на порошок, неначе перетерте вапно, і вже не стоятимуть Астарті, і стовпи на честь сонця.

10 Бо обезлюдніє місто укріплене, помешкання будуть покинуті, мов би пустеля. Там пастися буде теля, і там воно лежатиме і гризтиме гілки його.

11 Коли висохнуть гілки його, то поламані будуть, жінки зберуть їх і спалять... А що це нерозумний народ, то милосердя до нього Творець його не матиме, і не буде ласкавий до нього його Будівничий...

12 І в день той, плоди обіб'є Господь від Ріки й до потоку Єгипетського, а ви по одному зібрані будете, синове Ізраїля!

13 І в день той у сурму велику засурмлять, і прийдуть, хто гинув в Ашшурі, і вигнанці — до Єгипетського краю, і вклонятимуться вони на святій горі в Єрусалимі Господові.

Iсаї 28

1 Лихо тобі, Самаріє, короні пишноти п'яних Єфрема, квітці зів'ялій краси його гордості, що лежить на схилах плодючої долини, від вина сп'янілих!

2 Ось потужний та сильний у Господа, мов злива з градом, мов руйнівна буря, мов могутня вода повені, кине його з силою на землю!

3 Ногами потоптана буде корона пишноти п'яних Єфрема,

4 і зів'яне квітка краси його гордості, що на схилах плодючої долини, немов передчасно дозріла та смоква, що її як побачить людина, бере до руки й ковтає.

5 Стане Господь Саваот того дня за прекрасну корону і за пишний вінок для залишку народу його,

6 і духом права тому, хто сидить у суді, і хоробрістю тим, хто за браму жене ворога!

7 І ось ці від вина збилися зі шляху, і від п'яного напою хитаються: священник і пророк збилися зі шляху напоєм п'яним, від вина збаламутилися, від напою п'яного хитаються, блукають вони у видіннях, у рішеннях своїх плутаються...

8 Бо всі столи переповнені блювотою й калом, аж чистого місця нема!...

9 Кого навчатиме розумінню, і кому розтлумачить почуте? Забраним від материнського молока чи від перс відлучених?

10 Бо на заповідь заповідь, заповідь на заповідь, на правило правило, правило на правило, трохи тут, трохи там.

11 Тому незрозумілими вустами та іншою мовою промовлятиме до народу цього

12 отой, хто до них промовляв: "Це місце спочинку! Дайте змученому відпочити, бо це місце спочинку", та вони не слухали.

13 І станеться їм слово Господа, як заповідь на заповідь, заповідь на заповідь, правило на правило, правило на правило, трохи тут, трохи там, щоб пішли та до пастки втрапили, і щоб розбилися, впавши навзнак!...

14 Тому послухайте слова Господнього, гнобителі, що пануєте над тим народом, що в Єрусалимі!

15 Бо кажете ви: "Угоду ми склали зі смертю і з шеолом домовилися. Як прийде той бич, мов повинь, то не дійде до нас, бо брехню ми зробили притулком своїм, і в брехні ми сховалися!"

16 Тому Господь Бог сказав так: "Оце поклав каменя я на Сіоні, каменя випробуваного, наріжного, коштовного, міцно закладеного. Хто вірить у нього, не буде той осоромлений!"

17 І право за мірило я покладу, і справедливість — вагою, а притулок брехні град знищить, і сховище води заллють!

18 І угода ваша зі смертю зламана буде, а ваша умова з шеолом не втримається. Як прийде нищівна кара, то вас вона розтопче!"

19 Коли тільки прийде вона, вона вас забере, бо щоранку вона приходитиме, вдень та вночі, і ви з тремтінням будете чекати на звістку про це...

20 Бо буде постіль коротка, щоб на ній розтягнутися, а покривало вузьке, щоб накритися ним...

21 Бо постане Господь, немов на горі Перацім. Затремтить він у гніві, немов у долині Гівону, щоб свою дивовижну справу зробити, щоб зробити роботу свою незвичайну!

22 Тож не глузуйте, щоб не стали міцнішими ваші кайдани, бо чув я від Господа, Бога Саваота, про призначене знищення на всю землю...

23 Візьміть це до вух і почуйте мій голос, послухайте уважно його!

24 Хіба завжди оре орач на посів, ралить землю свою й боронує?

25 Чи ж, як вирівняє поверхню її, він не сіє чорнуху й не кидає кмин, не розсіває пшеницю, просо й ячмінь на визначеному місці, а жито в межах його?

26 Бо напучує його Бог, і навчає його, щоб він робив правильно.

27 Адже не бороною чорнуха молотиться, і колесо молотильне не ходить по кмині, а палицею б'ють чорнуху та києм той кмин.

28 Хіба завжди перетирають зерно? Ні, його без кінця-краю не перетирають, а підганяють коні та колесо молотильне на нього і так молотять його.

29 І це вийшло від Господа Саваота, чудова порада його і велика мудрість його!

Ісаї 29

1 Лихо Аріїлу, Аріїлу, місту, що Давид у ньому таборував! Рік до року додайте, хай свята закінчать своє коло!

2 І притисну Аріїла, і буде лемент та плач, і він стане для мене, як вогнище Боже.

3 І отаборюся проти тебе навколо, і сторожею стисну тебе, і башти поставлю на тебе.

4 І ти будеш понижений до землі, і знизу звучатиме приглушено слово твоє. І стане твій голос тихим, мов голос того, хто викликає духів, як шепіт з пороку, стане слово твоє.

5 І буде ватага ворогів твоїх, мов дрібний порох, ватага ж гнобителів — мов полова, яку розносить вітер, і це станеться раптово..

6 Господь Саваот тебе громом та землетрусом навідає, шумом великим, вихором, бурею, та полум'ям пожираючим.

7 І буде, як сон, як видіння нічне та юрба всіх народів, що з Аріїлом воюють, і всі, хто воює з ним, і проти твердині його, і хто йому докучає.

8 І бачитиме уві сні голодний, ніби їсть, а прокинеться він — і порожня душа його, і мов спраглий бачить у сні, ніби п'є, а прокинеться він — і ось змучений, а душа його спрагла! Так буде з усіма народами, що підуть війною на гору Сіон.

9 Заклякніть і дивуйтеся, заліпіть собі очі й осліпніть! Вони впилися, та не вином, захиталися, та не від п'яного напою,

10 бо вилив Господь на вас духа глибокого сну та закрив ваші очі, затьмарив пророків і ваших голів та провидців!

11 І буде вам кожне видіння, немов би слова запечатаної книжки, що дають її тому, хто вміє читати, щоб він читав, та відповідає той: "Не можу, вона ж запечатана".

12 І дають оту книжку тому, хто не вміє читати, щоб він читав, та відповідає той: "Я не вмію читати".

13 І сказав Господь: "За те, що народ цей вустами своїми наближається, і губами своїми шанує мене, але серце своє віддалив він від мене, а страх їхній до мене — завчена заповідь людська,

14 тому я ось знов дивовижне вчиню з цим народом, вчиню дивовижне і вражаюче,

і згине мудрість мудрих його, а розум розумних його сховається".

15 Лихо тим, що глибоко задум ховають від Господа, і роблять у темряві справи свої, і що кажуть вони: "Хто нас бачить, і хто про нас знає?"

16 О, ваша фальшивосте! Чи гончар вважається рівним до глини? Чи зроблене скаже про майстра свого: "Він мене не зробив", а творіння про свого творця казатиме: "Він не розуміє цього?"

17 Хіба за короткого часу Ліван на сад не перетворився, а сад порахований не буде за ліс?

18 І в той день слова книжки почують глухі, а очі сліпих із сутінок та з темряви бачитимуть,

19 і сумирні збільшать у Господі радість свою, а люди убогі в Святому Ізраїля втішатимуться!

20 Бо скінчився гнобитель, і зник глузій, і знищені всі ті, хто дбає про кривду,

21 хто перекручує слова людини, щоб осудити її, хто в брамі на суддю ставить пастку, і праведного підступно виштовхує.

22 Тому Господь, що викупив Авраама, сказав оселі Якова так: "Не буде віднині соромитися оселя Якова і обличчя його вже не червонітиме,

23 бо коли вони, сини Якова, побачать чин рук моїх серед себе, то віддадуть честь йменню моєму, віддадуть честь Святому Якову, і ходитимуть у страху перед Богом Ізраїлевим.

24 Тоді заблукалі духом, отримають розуміння, а хто ремствує, ті набудуть знання!

Ісаї 30

1 Лихо синам неслухняним, — каже Господь, — що виконують задуми, які не від мене, і укладають угоди, та без духу мого, щоб додати гріх до гріха,

2 що йдуть до Єгипту шукати захисту в фараона, і щоб сховатися в тіні Єгипту, не запитавши мене!

3 І стане вам соромом захист отой фараонів, а сховок у тіні Єгипту — за ганьбу,

4 бо в Цоані були його очільники, і його посланці до Ханесу прийшли.

5 Вони осоромляться всі за народ, що від нього ні користі для них, ні допомоги, ні пожитку, а тільки сором та ганьба...

6 Пророцтво про Бегемота півдня. Через край утиску та переслідування, де левиця та лев, гадюка й вогнистий летючий дракон, вони несуть багатство своє на хребті молодих віслюків, і скарби свої на верблюжому горбі народові, який не зможе їм допомогти.

7 Бо сподіватися на допомогу Єгипту — річ марна, тому я кличу його: "Рагав сонний!"

8 Іди ж і напиши на таблиці для них, і в книжці опиши це, і хай на пізніші часи воно буде свідком навіки.

9 Бо це неслухняний народ, це брехливі сини, сини, що не хочуть послухати науки Господньої,

10 що кажуть провидцям: "Не бачте!" а пророкам: "Не пророкуйте правдивого нам, кажіть нам приємне, передбачайте на добре,

11 зійдіть зі шляху, збочте зі шляху битого, заберіть перед нас Святого Ізраїлевого!"

12 Тому Святий Ізраїлів каже: "За те, що ви нехтуєте оцим словом, і покладаєтеся на хитрощі та лукавство, і на це опираєтеся,

13 тому буде для вас ця провина, мов тріщина, що з'яє в мурі високому, яка раптово може перетворити його в руїну!"

14 І він поруйнує його, як руйнується посуд гончарський, розбиваючи без милосердя його, і в уламках його не знайдеться ані черепка, щоб з вогнища взяти вогню чи води зачерпнути з криниці...

15 Бо так каже Господь Бог, Святий Ізраїлів: "Коли ви навернетесь та спочинете, то врятовані будете. Ваша сила у спокої та в довірі. Та ви відмовилися.

16 Ви казали: "Втечемо на конях!" — тому втікатимете ви, "На баских помчимось!" — тому стануть швидкими погоничі ваші...

17 Від крику одного втече одна тисяча, від крику п'ятьох дременете ви всі, аж поки залишки ваші стануть, немов щогла ота на вершечку гори, і немов прапор на пагорбі!"

18 Проте Господь чекатиме, щоб помилувати вас, тому він підніметься, щоб виявити до вас милосердя. Бо Господь — Бог правосуддя. Щасливі всі ті, що сподіваються на нього!

19 Бо ти, народе Сіону, що в Єрусалимі сидиш, вже не плакатимеш. Конче милостивим він буде до тебе на голос благання твого, і як почує його, відповість він тобі.

20 І дасть вам Господь хліба в утиску та воду в гніті, і твої вчителі вже не ховатимуться, і очі твої вчителів твоїх бачитимуть.

21 А коли ви відхилитеся праворуч, чи підете ліворуч, то вуха твої чутимуть те слово, яке позад тебе лунатиме: "Це той шлях, простуйте ним!"

22 І стане огидним для тебе срібло й золото, що покриває божків твоїх, і викинеш ти їх, як нечисте, і скажеш йому: "Геть звідси".

23 І він пошле дощ на насіння твоє, яким обсіюватимеш землю, і буде хліб урожаю землі поживний та ситний. Того дня на розлогому пасовиську пастиметься твоя череда,

24 а воли й віслюки, що обробляють землю, їстимуть солону мішанку, лопатою й віялкою перечищену.

25 І на кожній високій горі та на кожному пагорбі високому будуть струмки та водні потоки в день великої різни, коли вежі попадають.

26 І світло місяця стане, немов світло сонця, світло ж сонця всемеро буде яскравіше, як світло семи днів, у той день, як Господь перев'яже переломи народу свого та загоїть рани від удару свого!

27 Ось ім'я Господнє приходить здалека, палахкотить його гнів, і насувається хмара важка. Його уста обурення повні, язик же його, як пожираючий вогонь,

28 Його ж дух, як повінь, що до шиї сягає, щоб просіяти людей через сито

загибелі... І буде на щелепах їхніх вуздечка, що тягне до розпусти.

29 Буде пісня для вас, як за ночі освячення свята, і радість сердечна, мов у того, хто з сопількою ходить, щоб вийти на гору Господню до Скелі Ізраїля.

30 І Господь дасть почути велич голосу свого, і явить свою сильну руку в пекельному гніві і в полум'ї пожираючому, у бурі, дощі та в граді!

31 Голосу Господа лякатиметься Ашшур. Він буде битий кием.

32 І кожен удар караючого кия його, що на нього Господь покладе, буде під звуки бубнів та арф.

33 Бо давно для нього готовий Тофет, він готовий і для царя. Яма глибока і повна дров, запалить їх дух Господній, немов би потік сірчаний!

Iсаї 31

1 Лихо тим, що в Єгипет по допомогу звертаються, що на коней покладаються, на численні колісниці та на вправних вершників сподіваються, але на Святого Ізраїлевого не дивляться і до Господа не звертаються!

2 Та мудрий і він, тому спровадить лихо, і своїх слів не відмінить, і підніметься він проти оселі безбожних та проти допомоги несправедливих.

3 Єгипет не Бог, а людина, а коні їхні тіло, не дух. Як простягне Господь свою руку, то спіткнеться помічник і впаде той, кому він допомагає, і разом вони всі загинуть!

4 Бо до мене Господь сказав так: "Як муркає лев чи левчук над своєю здобиччю, хоч покликана буде на нього юрба пастухів, він голосу їхнього не лякається, та не боїться їхнього крику, так зійде Господь, Бог Саваот, воювати на горі Сіон та на пагорбах її!

5 Як птахи захищають пташенят, літаючи над ними, так Єрусалим Господь Саваот захистить, захистить і збереже, помилує і врятує!"

6 Поверніться до того, від кого далеко відійшли, синове Ізраїлеві!

7 Бо дня того відкинуть люди від себе божків срібних своїх та бовванів своїх золотих, що вам наробили на гріх руки ваші.

8 І Ашшур упаде від меча нелюдського, і його пожере той меч, і він побіжить не перед мечем, і стануть його юнаки кріпаками...

9 А скеля його зникне від страху, і володарі його стривожаться перед прапором"... Так каже Господь, що має вогонь на Сіоні, а в Єрусалимі у нього горнило.

Iсаї 32

1 Тож за праведністю царюватиме цар, а князі володітимуть за правосуддям.

2 І буде кожен з них, як захист від вітру, і немов укриття від зливи, як потоки води в пустелі, як тінь скелі високої на спраглій землі...

3 І не заплющатся очі тих, що дивляться, і дослуховуватимуться вуха тих, що слухають!

4 І знання розумітиме серце нерозважливих, а язик недорікуватих покvapиться

промовляти виразно.

5 Вже не кликатимуть вельмишановним дурня, а на брехуна не скажуть шляхетний,
6 бо дурниці каже безглуздий, а серце його лукавить, коли робить він беззаконня,
та щоб промовляти до Господа слово облудне, щоб позбавити душу голодного їжі, а
спраглого — води!

7 У лукавого лихі вчинки. Він лихе задумує, щоб нищити скромних словами
брехливими, навіть коли убогий каже правильні речі,

8 а шляхетний міркує про шляхетне, і стоїть при шляхетному.

9 Устаньте, безжурні жінки, почуйте мій голос, дочки безтурботні, послухайте
слова мого!

10 Ви безтурботні, через рік і кілька днів тремтітимете, бо збір винограду
скінчиться, а врожаю не буде!

11 Тремтіть, безжурні, тривожтеся, безтурботні, роздягніться, оголіть себе,
підпережіться по стегнах!

12 Бийте в журбі себе в груди за добрі поля й виноградник плодючий...

13 За терен і будяччя на землі народу мого і по всіх оселях щасливих та радісних
міст...

14 Бо палац покинутий буде, міський гомін замовкне, Офел та сторожова вежа
навіки стануть пустою на радість диким віслюкам, пасовиськом черед,

15 доки дух згори не проллється на нас, а пустеля стане садом і сад порахований
буде за ліс!

16 Тоді пробуватиме право в пустелі, на ниві ж родючій сидітиме правда.

17 І завдяки істині настане мир, а плодом правди — спокій і безпека навіки.

18 І осяде народ мій у поселеннях мирних і в безпечних оселях, і в спокійних місцях
відпочинку.

19 І падатиме град, і буде повалений ліс, і принизиться місто...

20 Щасливі ви, сівачі понад усякими водами, що випускаєте вола й віслюка!

Ісаї 33

1 Лихо тобі, що спустошиш, хоч сам не спустошений, тобі, що грабуєш, хоч тебе й не
пограбовано! Коли ти спустошувати скінчиш, спустошений будеш, коли грабувати
скінчиш, тебе пограбують...

2 Господе, змилуйся над нами, на тебе сподіваємося ми! Будь нам рукою щоранку
та в час утиску нашим порятунком!

3 Від гучного голосу твого народи втікатимуть, від твоєї величі розпорошаться
люди.

4 І вашу здобич обберуть так, як це роблять таргани, і накинуться на неї, як ота
сарана.

5 Величний Господь, бо на висоті пробуває. Він наповнив Сіон правосуддям та
правдою.

6 І буде безпека за часу твого, щедрість порятунку, мудрості та розуміння. Страх

Господній буде скарбом його.

7 Тож по вулицях їхні хоробрі кричать, і гірко плачуть провісники миру.

8 Биті шляхи порожніми стали, нема мандрівника на них! Він зламав заповіт, зневажив міста, злегковажив людину...

9 Сумує та слабне земля, засоромився й в'яне Ліван, став Сарон немов пустка, Башан та Кармел своє листя скинули...

10 Нині воскресну, — каже Господь, — нині прославлюсь, нині звеличусь!

11 Завагітнієте сіном, соломі ви породите. Мій дух — вогонь, який вас пожере...

12 І стануть народи за місце гасіння вапна, за тернину потяту, і будуть у вогні вони спалені...

13 Почуйте, далекі, що я був зробив, і дізнайтеся, близькі, мою силу!

14 І сказали стривожені грішні в Сіоні та тремтячі безбожні: "Хто з нас мешкатиме при вогні пожираючому? Хто з нас мешкатиме при вічній пожежі?"

15 Хто ходить у правді й каже правдиве, для кого огидний зиск зі здирства, хто руки свої стримує від хабара, хто вухо своє затикає, щоб не чути про кровопролиття, і зажмурює очі свої, щоб не бачити зла,

16 той перебуватиме на височині, неприступні скелі — його захист, його хліб буде даний йому, води йому не бракуватиме!

17 Твої очі побачать Царя в його пишній красі, бачитимуть землю далеку.

18 Твоє серце роздумуватиме про страх: "Де той, хто обчислює? Де той, хто все важить? Де той, хто рахує вежі?"

19 Уже не побачиш народу зухвалого, народу з мовою невідомою, невиразною й незрозумілою.

20 Подивися на Сіон, на місто наших святкових зібрань, очі твої вглядять Єрусалим, мирне помешкання, намет непорушний, кілки його ніколи не вирвуться, і жоден шнур його не порветься.

21 Бо там величний Господь для нас, як місце каналів і широких річок. Не ввійде до нього човен на веслах, і корабель великий не перейде його.

22 Бо Господь — наш Суддя, Господь — наш Законодавець, Господь — наш Цар, він нас врятує!

23 Ослабили канати твої, не тримають щогли своєї, вітрил не натягують. Тоді ділитимуть награбовану здобич, і навіть криві грабуватимуть.

24 І не скаже мешканець: "Я хворий!" І пробачені будуть провини народів, що в ньому живе.

Ісаї 34

1 Наблизьтесь, люди, щоб чути, народи ж, послухайте! Хай почує вся земля та все те, що на ній!

2 Господній-бо гнів на весь люд, а лють на все їхнє військо. Він призначив їх на знищення, віддав їх на вбивство!

3 І їхні вбиті розкидані будуть, по землі буде сморід від їхніх трупів, а гори будуть

насичені їхньою кров'ю...

4 І зникнуть усі небесні світила, а небо, як сувій, буде згорнуте, й усі його зорі попадають, як спадає виноградне листя, і як спадає з фіґи плід недозрілий!...

5 Бо на небі напоєний меч мій, оце він на Едом спускається та на суд народу мого, якого я призначив на знищення:

6 меч Господній уп'ється кров'ю, стане ситий від лою, від крові телят та цапів, від лою баранячих нирок, бо Господові жертва в Боцрі й різанина велика в Едомі...

7 І буйволи поляжуть з ними, і телиці з биками, і нап'ється крові їхній край, і насититься туком їхній порох,

8 бо це буде день помсти Господньої, рік платні за заколот проти Сіону!

9 І перетворяться в смолу потоки його, його ж порох — у сірку, стане смолою палаючою їхній край...

10 Не погасне вночі ані вдень, дим його підійматиметься повік, з роду в рід пустою буде, на віки віків не перейде по ньому ніхто.

11 І посяде його пелікан та їжак, і перебуватимуть у ньому сова та ворона, і над ним він розтягне мірничого шнура спустошення та виска знищення...

12 Не буде шляхетних у ньому, щоб царство там проголосити, і стануть нічим усі князі його.

13 І буде тернина рости по палатах його, кропива й будяччя в твердинях його, і він стане помешканням шакалів, подвір'ям для страусів...

14 І зустрічатимуться там дикі звірі пустельні з гієнами, а польовики перегукуватимуться між собою. Ліліт тільки там заспокоїться, знайшовши собі відпочинок!

15 Там робитиме своє гніздо гадюка і відкладатиме яйця, і висиджувати буде та вигріватиме їх... Там парами збиратимуться яструби...

16 Пошукайте в книзі Господній і прочитайте: "Не забракне з них жодного, не доведеться їм шукати один одного, бо наказали їм уста його, а дух його їх зібрав!

17 І він кинув для них жеребка, а рука його шнуром мірничим поділила його для них, і вони посядуть його навіки, і з роду в рід у ньому мешкатимуть!"

Ісаї 35

1 Звеселиться пустеля та суха земля, і радітиме степ, і зацвіте, мов троянда,

2 Цвістимуть та радітимуть, втішатимуться та веселитимуться, бо дана їм буде слава Лівану, пишнота Кармелу й Сарону, вони бачитимуть славу Господа, велич нашого Бога!

3 Зміцніть руки охлялі, і підкріпіть тремтячі коліна!

4 Скажіть тим, що вони боязкого серця: "Будьте міцні, не лякайтеся! Ось ваш Бог прийде з помстою, як Божа відплата, він прийде і врятує вас!"

5 Тоді розплющатся очі сліпим і чутимуть вуха глухих,

6 Тоді стрибатиме кривий, немов олень, і співатиме безмовний язик, бо в пустелі заб'ють джерела і степом потечуть водні потоки!

7 І місце сухе стане ставом, а спраглий край наповниться водою джерельною. Лігво шакалів, де вони спочивали, стане місцем тростини й папірусу.

8 І буде там битий шлях, і його називатимуть шляхом святим. Не ходитиме ним нечистий, а тільки народ його, і навіть відсталий не заблукає, йдучи ним.

9 Не буде там лева, і всяка дика звірина не знайдеться в ній, а ходитимуть лиш викуплені.

10 І Господні викуплені повернуться та до Сіону зі співом увійдуть, і буде радість довічна на їхній голові! Вони будуть веселі та радісні, а журба та зітхання втечуть від них!

Iсаї 36

1 Чотирнадцятого року царя Єзекії прийшов Санхерів, цар асирійський, на всі укріплені Юдині міста, та й захопив їх.

2 І послав асирійський цар головного чашника з Лахішу до Єрусалиму, до царя Єзекії, з великим військом, і він став при водогоні горішнього ставу, на битому шляху поля валюшників.

3 І вийшов до нього Еліяким, син Хілкіїн, головний над палацом, писар Шевна та Йоах, син Асафів, канцлер.

4 І сказав їм великий чашник, щоб передали Єзекії, що отак сказав великий цар, цар асирійський: "На що ти сподіваєшся?

5 Марні твої зусилля і сподівання, щоб встояти проти мене?

6 Ось ти думав опертися на оту поламану очеретину, на Єгипет, що коли хто опирається на неї, то вона проколює долоню йому. Отакий фараон, цар єгипетський, для всіх, хто сподівається на нього!

7 А коли ти скажеш мені: "Ми сподіваємося на Господа, Бога нашого", то чи ж він не той, що Єзекія знищив висоти його та жертовники, і сказав Юді та Єрусалимові: "Перед оцим тільки жертовником будете вклонятися?"

8 А зараз уклади умову з моїм паном, асирійським царем. Я дам тобі дві тисячі коней і побачимо, чи ти зможеш посадити на них вершників.

9 І як же ти проженеш хоч одного намісника з найменших рабів мого пана? Коли ти сподіваєшся на Єгипет, на його колісниці та вершників!

10 Чи ж без волі Господа прийшов я на цей край, щоб знищити його? Господь сказав був мені: "Піди на той край та й знищ його!" 11 І сказали Еліяким, Шевна та Йоах до головного чашника: "Промовляй до своїх рабів арамейською, бо ми розуміємо, і не промовляй до нас юдейською в голос при тих людях, що на мурі".

12 А головний чашник сказав: "Чи пан мій послав мене промовляти ці слова до твого пана та до тебе? Хіба не до цих людей, що сидять на мурі, щоб з вами їсти свій кал та пити свою сечу?"

13 І став головний чашник, і прокричав гучним голосом юдейською: "Послухайте слів великого царя, царя асирійського!

14 Так сказав цар: "Хай не дурить вас Єзекія, бо він не зможе врятувати вас!"

15 І хай не запевняє вас Єзекія Господом, промовляючи: "Врятує вас Господь, і не буде дано цього міста в руку царя асирійського".

16 Не слухайте Єзекії, бо так сказав цар асирійський: "Примиріться зі мною, та й вийдіть до мене, та й їжте кожен свій виноград та кожен фігу свою, і пийте кожен воду зі своєї копанки,

17 аж поки я не прийду й не візьму вас до краю такого ж, як ваш край, до краю збіжжя та виноградного соку, до краю хліба та виноградників.

18 Щоб не намовив вас Єзекія, промовляючи: "Господь врятує нас!" Чи врятували боги тих народів, кожен свій край від руки асирійського царя?

19 Де боги Хамату та Арпаду? Де боги Сефарваїму? І чи врятували вони Самарію від моєї руки?

20 Котрий з усіх богів цих країв врятував свій край від моєї руки, то невже ж Господь врятує Єрусалим від моєї руки? 21 І мовчали вони, і не відповіли ані слова, бо це був наказ царя, що сказав: "Не відповідайте йому!"

22 І прийшли Еліяким, син Хілкїїн, головний над палацом, і писар Шевна, і канцлер Йоах, Асафів син, з роздертим одягом, до Єзекії, і доповіли йому слова головного чашника.

Iсаї 37

1 І як почув це цар Єзекія, то роздер свій одяг, і накрившись веретою, ввійшов до Господньої оселі...

2 І послав він Еліякіма, головного над палацом, і писаря Шевну, та старших із священиків, покритих веретами, до пророка Ісаї, Амосового сина.

3 І сказали вони до нього: "Так сказав Єзекія: "Цей день — це день лиха, картання та наруги! Бо підійшли діти аж до виходу утроби, та нема сили народити!"

4 Може почує Господь, Бог твій, слова головного чашника, що його послав асирійський цар, пан його, на образу живого Бога, і Господь, Бог твій, покарає за слова, які чув, а ти принесеш молитву за решту, що ще жива"..."

5 І прийшли раби царя Єзекії до Ісаї.

6 І сказав їм Ісаї: "Скажете вашому панові, щоб не боявся тих слів, що почув, якими ображали мене слуги асирійського царя, бо так сказав Господь:

7 "Ось я дам у нього духа, і він почує звістку, і повернеться до свого краю. І я його вражу мечем там! 8 І повернувся головний чашник, і знайшов асирійського царя, що воював проти Лівни, бо почув, що той рушив з Лахішу.

9 І він почув про Тіргаку, царя етіопського, що той вийшов воювати з ним, і послав він посланців до Єзекії, промовляючи:

10 "Так скажете до Єзекії, Юдиного царя: "Хай не зводить тебе Бог твій, на якого ти сподіваєшся, кажучи: "Не буде даний Єрусалим у руку асирійського царя".

11 Ось ти чув, що зробили асирійські царі всім землям, знищивши їх, а ти врятуєшся?

12 Чи їх врятували боги тих народів, яких знищили батьки мої: Гозана і Харана, і

Рецефа, і синів Едена, що в Телассарі?

13 Де він, цар Хамату і цар Арпаду, і цар міста Сефарваїму, Гени та Івви? 14 І взяв Єзекія ті листи з руки посланців, і прочитав їх, і ввійшов до Господньої оселі. І Єзекія розгорнув одного листа перед Господнім обличчям.

15 І Єзекія молився перед Господнім обличчям, промовляючи:

16 "Господе Саваоте, Боже Ізраїлів, що сидиш на Херувимах! Ти той єдиний Бог для всіх царств землі, ти створив небеса та землю!

17 Нахили, Господе, вухо своє та й почуй! Відкрий, Господе, очі свої та й побач, і почуй усі слова Санхеріва, що прислав ображати живого Бога.

18 Справді, Господе, асирійські царі спустошили свою землю і землі всіх народів.

19 І кинули вони їхніх богів у вогонь, бо не боги вони, а тільки творіння людських рук, дерево та камінь, і знищили їх.

20 А зараз, Господе, Боже наш, врятуй нас від руки його, щоб знали всі царства землі, що ти Господь, Бог єдиний!"

21 І послав Ісая, Амосів син, передати Єзекії, що так сказав Господь, Бог Ізраїлів: "Я почув те, про що ти молився до мене, про Санхеріва, царя асирійського".

22 Ось те слово, яке Господь сказав про нього: "Гордує тобою, сміється з тебе дівиця, дочка Сіону, вслід тобі головою хитає дочка Єрусалиму!

23 Кого лаяв ти та ображав, і на кого підвищив ти голос та вгору підніс свої очі? На Святого Ізраїлевого!

24 Через рабів своїх Господа ти ображав промовляючи: "Із безліччю своїх колісниць я вийшов на гори високі, у глиб Лівану. Я зрубаю кедри високі його, добірні його кипариси, і зберуся на саме віддалене місце його височини, в гушавину його саду,

25 я копатиму та питиму чужу воду і стопою своєї ноги повисую всю єгипетські ріки!"

26 Хіба ти не чув, що віддавна я мав намір зробити це, що за днів стародавніх я це задумав? А зараз зробив, що ти нищиш міста укріплені і робиш їх купою руїн.

27 А мешканці їхні безсилі, налякані та збентежені, вони стали, як зілля оте польове, мов ніжна трава, як зелень на дахах, обпалені східним вітром...

28 Я знаю сидіння твоє і твій вихід та вхід твій, і твою злість на мене.

29 За твою злість на мене і зухвалість твою, що дійшли до вух моїх, повішу на ніздрі твої я кільце, а вудило моє — у твої уста, і тебе поверну я тим шляхом, яким ти прийшов!

30 А оце тобі знак: їжте цього року збіжжя самосійне, а другого року саморосле, а третього року сійте та жніть, і садіть виноградники, і їжте їхній плід.

31 А врятоване оселі Юдиної, що лишилося, пустить коріння додолу і свій плід дасть угорі.

32 Бо вийдуть залишки з Єрусалиму та з гори Сіон. Ревність Господа Саваота зробить це.

33 Тому так сказав Господь про асирійського царя: "Він не ввійде до міста цього і туди він не кине стріли, і зі щитом на нього не піде, і вал проти нього не насипле.

34 Яким шляхом прийде, то ним і повернеться, у місто ж оце він не ввійде, — каже Господь!

35 І це місто я захищу на порятунок його заради себе та заради Давида, мого раба! 36 І вийшов ангел Господній, і вбив у асирійському таборі сто вісімдесят п'ять тисяч. І повставали вранці, аж ось навколо всі мертві...

37 Тоді Санхерів, асирійський цар, зібрався та й повернувся до Ніневії.

38 І коли він молився в оселі Нісроха, свого бога, то сини його Адраммелех та Шарецер убили його мечем, а самі втекли до краю Арарат... А замість нього зацарював син його Есар-Хаддон.

Ісаї 38

1 Тими днями смертельно захворів був Єзекія. І прийшов до нього пророк Ісая, Амосів син, і сказав до нього, що так сказав Господь: "Впорядкуй справи в господі своїй, бо ти помреш"...

2 І відвернув Єзекія обличчя своє до стіни, і помолився до Господа,

3 промовляючи: "О, Господе, згадай же, що я ходив перед обличчям твоїм правдою та всім серцем, і робив я добре в очах твоїх!" І заплакав Єзекія ревним плачем!

4 І було Господнє слово до Ісаї:

5 "Іди й скажеш до Єзекії, що так сказав Господь, Бог батька твого Давида: "Почув я молитву твою, побачив я сльозу твою! Ось я додаю до днів твоїх п'ятнадцять років.

6 Я захищатиму це місто, і врятую з руки асирійського царя тебе та місто.

7 І оце тобі знак від Господа, що Господь зробить ту річ, про яку казав:

8 "Ось я повертаю тінь, що впала від сонця на східці за Ахазом, назад на десять східців". І повернулася тінь від сонця на десять східців назад тими східцями, якими зійшла було.

9 А це писання Єзекії, Юдиного царя, коли він був захворів та видужав від своєї хвороби:

10 "Я сказав був: "Опівдні днів своїх відійду до шеолових брам, решти років своїх я не матиму"...

11 Я сказав: "Не побачу я Господа, Господа в краї живих, вже між мешканцями царства померлих не побачу людини..."

12 Помешкання моє вже розібране, і від мене відібране, немов той пастуший намет. Я життя своє згорнув, мов ткач полотно, від основи мене він відірве, змушує страждати з ранку до ночі...

13 Я кричав аж до ранку... Він, як лев, трощить усі кістки мої, цілодобово змушує страждати мене...

14 Пищу я, мов ластівка чи журавель, воркочу, мов той голуб. Зниділи очі мої, позираючи вгору... Господе, розчавлений я, заступися за мене!

15 Що маю сказати? А що він сказав був мені, те й зробив. Всі роки свої я матиму гіркоту на душі!

16 Господе, на словах твоїх, житимуть люди, як і моя душа, ти зцілиш мене і

оживиш!

17 Ось страждання ці вийшли мені на добро, ти стримав від гниття в могилі мою душу, бо ти кинув за спину свою всі гріхи мої,

18 бо ж не прославлятиме тебе шеол, смерть тебе не вихвалитиме... Не можуть сподіватися на правду твою ті, хто сходять до могили.

19 Живий, тільки живий тебе славитиме, як я ось сьогодні, батько сиnam розкаже про правду твою!

20 Господь на порятунок мені, і ми співатимемо в оселі Господній по всі дні мого життя! 21 А Ісаї сказав: "Хай візьмуть фіговий хлібець, і хай розітруть на тому гнояку, і він видужає!"

22 А Єзекія запитав: "Який мені буде знак, що я ввійду до оселі Господньої?"

Ісаї 39

1 Того часу послав Меродах-Баладан, син Баладанів, вавілонський цар, листи та подарунка до Єзекії, бо почув був, що той захворів та видужав.

2 І радів ними Єзекія, і показав їм скарбницю свою, і срібло, і золото, і пахощі, і добру оливу, і всю зброярню свою, і все, що знаходилося в його скарбницях. Не було речі, якої не показав би їм Єзекія в палаці своєму та в усьому володінні своєму.

3 І прийшов пророк Ісаї до царя Єзекії та й запитав у нього: "Що казали ці люди? І звідки вони прийшли до тебе?" А Єзекія відповів: "Вони прийшли до мене з далекого краю, з Вавілону".

4 І той запитав: "Що вони бачили в палаці твоєму?" І Єзекія відповів: "Усе, що в ньому, вони бачили, не було речі, якої не показав би я їм у скарбницях своїх".

5 І сказав Ісаї до Єзекії: "Послухай же слова Господа Саваота:

6 "Ось приходять дні, коли все, що в палаці твоєму, і що були зібрали батьки твої аж до цього дня, буде винесене аж до Вавілону. Нічого не залишиться", — каже Господь...

7 А синів твоїх, що вийдуть з тебе, яких ти породив, заберуть, і вони будуть євнухами в палатах вавілонського царя!""...

8 І сказав Єзекія до Ісаї: "Добре Господнє слово, яке ти сказав!" І подумав собі: "Так, за моїх днів буде мир та безпека!"...

Ісаї 40

1 Втішайте, втішайте народ мій, каже ваш Бог!

2 Проволяйте до серця Єрусалиму, звіщайте йому, що скінчилася його недоля і провини йому пробачені, бо він за свої всі гріхи вдвоє отримав з руки Господа!

3 Чути голос, що закликає: "Готуйте в пустелі шлях Господній, рівняйте битий шлях Богові нашому в степу!"

4 Хай підніметься всяка долина і хай понизиться всяка гора та пагорб, і хай стане крутизна за рівнину, а пасма гірські — за долини!

5 І з'явиться слава Господня, і побачить її кожне тіло, бо уста Господні це сказали!

- 6 А голос закликає: "Звіщай!" Я ж запитав: "Про що маю звіщати?" Звіщай: "Всяке тіло — трава, всяка ж слава — як цвіт польовий.
- 7 Від подиху Господнього трава засихає, а квітка в'яне!... Воістину, народ — це трава.
- 8 Трава засохне, а квітка зів'яне, слово ж нашого Бога буде вічно!"
- 9 На гору високу зійди, благовіснику Сіону, посиль свій голос, благовіснику Єрусалиму! Посиль, не лякайся, скажи містам Юди: "Ось Бог ваш!"
- 10 Ось прийде Господь Бог з потугою, і рука його пануватиме для нього. Ось із ним нагорода його, а перед обличчям його — його відплата.
- 11 Він отару свою пастиме, як пастух, рукою своєю збере ягнята, і на грудях своїх носитиме їх, дійних же дбайливо водитиме!
- 12 Хто води переміряв своєю пригорщею, а п'яддю виміряв небо, і в мірку зібрав порошок землі, і гори та пагорби зважив вагою?
- 13 Хто Господнього духа збагнув, і де та людина, що поради свої давала йому?
- 14 З ким радився він, і той дав йому розуміння, хто навчив шляхів права, хто додав йому знань, і хто йому підказав шлях мудрості?
- 15 Таж народи для нього, як крапля з відра, а важать — як порошок на шальках! Адже він острови піднімає, немов порошок!
- 16 Навіть дерев Лівану не вистачить на жертовне вогнище, не стане й його звірини на цілопалення!
- 17 Супроти нього всі люди немов би ніщо, пороховані в нього марнотою та порожнечою.
- 18 І до кого вподобите Бога, і образ який ви поставите поруч із ним?
- 19 Майстер божка відливає, золотар же його покриває золотом, та прикріплює йому срібні ланцюжки.
- 20 Хто на таке не спроможний, бере собі дерево, що не гниє, розшукує вправного майстра, щоб поставив божка, який би стояв не хитаючись.
- 21 Хіба ви не знаєте, чи ви не чули, чи вам не повідомлено здавна було, чи ви не зрозуміли підвалин землі?
- 22 Він той, хто сидить понад кулі земної, а мешканці її немов та сарана. Він ростягнув небо, мов тканину тонку, напнув він його, мов намет на житло.
- 23 Він той, хто князів перетворює на ніщо, робить суддів землі за марноту.
- 24 Вони не були ще посаджені, і не були ще посіяні, і стовбур їхній в землі ще не вкорінився, та як тільки на них він дмухнув, вони повсихали, і буря понесла їх, мов ту соломку!
- 25 До кого мене прирівняєте, і йому буду рівний? — каже Святий.
- 26 Погляньте вгору й побачте, хто те все створив? Той, хто зорі виводить за їхнім числом та кличе ім'ям їх усіх! І ніхто не загубиться через всесильність та всемогутність його.
- 27 Нащо кажеш, Якове, і ти Ізраїлю: "Прихований шлях мій перед Господом, і від уваги Божої відійшло моє право".

28 Хіба ж ти не знаєш, або ти не чув, що Бог — відвічний Господь, що землю він створив? Він не змучується та не втомлюється, і незбагнений розум його.

29 Він змученому дає силу, а безсилому — міць.

30 Змучаться хлопці й потомляться, юнаки спіткнуться й попадають,

31 а ті, що сподіваються на Господа, силу відновлять, крила піднімуть, немов ті орли, бігатимуть — і не втомляться, ходитимуть — і не змучаться!

Ісаї 41

1 Послухайте мовчки мене, острови, а народи, чекайте навчання мого! Хай підійдуть і скажуть: "Приступімо всі разом на суд!"

2 Хто зі сходу пробудив переможця? Він народи дає перед ним та царів на топтання, його меч перетворює їх на порошок, його лук — на соломку, розвіяну вітром.

3 Він впевнено жене їх шляхом, яким ще не ходив ногами своїми.

4 Хто розпочав і довершив це? Той, хто покоління покликав віддавна. Я, Господь, перший, і з останніми я той самий!

5 Бачили це острови та жахалися, кінці землі тремтіли, вони прийшли всі разом.

6 Один одному допомагає і каже до брата свого: "Тримайся!"

7 І підбадьорює ремісник золотаря, а той, хто молотком розгладжує метал, того, хто працює молотом та каже про пайку, що добре виходить, і дає цвяхів для міцності.

8 Та ти, о Ізраїлю, рабе мій, Якове, що я тебе обрав, насіння Авраама, друга мого,

9 ти, якого я взяв був з усіх кінців землі, покликав тебе з найвіддаленіших місць її, і сказав до тебе: "Ти раб мій, я обрав тебе і не відкинув,

10 не бійся, бо я з тобою, і не озирайся в боки, бо я Бог твій! Я зміцню тебе, і тобі допоможу, і правицею правди своєї тебе я підтримаю.

11 Отож, осоромляться всі, що на тебе лютують, хто затіває с тобою сварку, стануть нічим і згинуть твої супротивники.

12 Шукатимеш своїх супротивників, але їх ти не знайдеш. Стануть нічим та марнотою ті, хто з тобою воює.

13 Бо я — Господь, Бог твій, що каже тобі, тримаючи тебе за правицю: "Не бійся, я тобі допоможу!"

14 Не бійся, ти Якова черве, жменько Ізраїлева. Я тобі допоможу, — каже Господь, Святий Ізраїлів, що тебе викупує!

15 — Ось зроблю я тебе молотаркою гострою, новою, зубчастою, помолотиш ти гори та їх потрощиш, а пагорби перетвориш на половину!

16 Ти їх перевієш, і вітер їх рознесе, і буря їх розпорошить, і ти втішатимешся Господом, хвалитимешся Святим Ізраїлевим.

17 Убогі та бідні шукають води, та нема, язик їхній від спраги висох. Я, Господь, вислухаю їх, я, Бог Ізраїлів, їх не полишу!

18 Я ріки відкрию на лисих горах, а джерела — посеред долин, перетворю я пустелю на озеро глибоководне, а землю суху на джерела!

19 На пустелю дам кедр, акацію, мирта й маслину, насаджу я в степу кипариса,

явора й бука,

20 щоб усі побачили й знали, пересвідчилися та зрозуміли, що Господня рука це зробила і створив це Святий Ізраїлів!"

21 Принесіть свою справу, — каже Господь, — доведіть мені, каже Цар Якова.

22 Хай прийдуть і хай нам розкажуть, що трапиться! І розкажуть про справи минулі, а ми серце наше на те покладемо, щоб дізнатися про їхній кінець, або сповістять нам про майбутнє.

23 Розкажіть наперед про майбутнє, і побачимо ми, що ви боги. Отож, зробіть щось добре чи лихе, щоб ми всі побачили.

24 Та ви менше від нічого, ваші справи мізерніші за марноту, огидний — хто вас обирає!

25 Я з півночі його покликав — і прийде він, зі сходу сонця ім'я моє покличе, і топтатиме князів, мов ту багнюку, як гончар, роблячи заміс, точе глину!

26 Хто сказав це віддавна, щоб знали те ми, і щоб наперед ми сказали: "Це правда?" Та ніхто не сказав, і ніхто не дав почути, і ніхто не почув ваших слів...

27 Я перший сказав до Сіону: "Ось вони!" І я дам Єрусалиму благовісника.

28 Але нікого нема, вони немов неіснуючі, нема кому дати пораду, щоб відповів, коли запитаю.

29 Тож усі вони — ніщо, їхні справи — марнота, вітер та порожнеча — їхні ідоли!

Ісаї 42

1 Ось мій слуга, що я підтримую його, мій обранець, що його полюбила душа моя. Я злив свого духа на нього і він відкриє народам справедливість.

2 Він не буде кричати та кликати, і на вулицях чути не дасть свого голосу.

3 Він очеретини надломленої не доломить, і гнота догораючого не погасить, на собі він покаже, що таке справедливість.

4 Не втомиться він і не ослабне, поки не встановить на землі справедливість, і чекатимуть Закон його острови".

5 Так каже Господь Бог, що створив і напнув небеса, що ростелив землю з тим, що на ній, що дає людям дихання, і духа всім тим, хто ходить по ній:

6 "Я — Господь, покликав тебе в справедливості, і міцно триматиму за руки тебе, тебе берегтиму, і зроблю тебе заповітом народів, світлом поганам,

7 щоб очі відкрити незрячим, щоб звільнити в'язня з темниці, а мешканців темряви вивести на світло!

8 Я — Господь, оце ймення моє, і іншому слави своєї не дам, ні хвали своєї божкам.

9 Речі давні прийшли ось, нові ж я вам розповім, дам почути про них, поки вони настануть.

10 Заспівайте для Господа пісню нову, від краю землі йому хвалу! Хай шумить море, і все, що в ньому, острови та їхні мешканці!

11 Хай гучно кличуть пустеля й міста її, оселі, що в них проживає Кедар! Хай виспівують мешканці скель, хай кричать із вершини гірської!

12 Хай Господові честь віддадуть, і на островах його славу звіщають!

13 Господь вийде, як сильний вояк, розбудить завзяття своє, він вигукне бойовий клич, переможе своїх ворогів!

14 Я довго мовчав, був мовчазний та стриманий, а зараз я кричатиму, стогнучи й задихаючись, мов породілля!

15 Спустошу я гори й пагорби, всю їхню рослинність висушу, річки перетворю в острови, і стави повисушую!

16 І я поведу незрячих шляхом, якого не знають, стежками незнаними їх поведу, перетворю перед ними темряву на світло, вирівняю їм шлях. Оце речі, які я зроблю, і їх не покину!

17 Відступлять назад, покрийуться соромом ті, хто на божків сподівався, хто бовванам казав: "Ви наші боги!"

18 Почуйте, глухі, прозрійте, незрячі, щоб бачити!

19 Хто сліпий, як не раб мій, а глухий, як не посланець мій, що я посилаю його? Хто сліпий, як довірений, сліпий, як раб Господа?

20 Ти бачив багато, але не зберіг, мав вуха відкриті, але не почув.

21 Господь волів заради правди своєї, звеличити та прославити Закон.

22 Але він народ спустошений та сплюндрований. Усі вони в ями втрапили та кинуті до в'язниць. Стали вони за здобич і нема визволителя, їх грабують і нема того, хто б сказав: "Поверни!"

23 Хто з вас візьме оце до вух, на майбутнє почує й послухає?

24 Хто Якова дав на здобич, а Ізраїля грабіжникам? Хіба ж не Господь, що ми проти нього грішили були, не бажаючи ходити шляхами його, і не слухаючи Закон його?

25 І він вилив на нього палючий свій гнів та жахіття війни, що охопили його навколо полум'ям, та він не зрозумів, і навіть коли горіло всередині, то не брав він до серця цього!"

Ісаї 43

1 А зараз отак каже Господь, що створив тебе, Якове, твій творець, о Ізраїлю: "Не бійся, бо я тебе викупив, я покликав ім'я твоє, мій ти!"

2 Коли переходитимеш через річки, я буду з тобою і вода не затопить тебе, коли будеш вогонь переходити, не обпечешся і не обпалить тебе його полум'я.

3 Бо я — Господь, Бог твій, Святий Ізраїлів, твій Рятівник! Дав я на викуп за тебе Єгипет, Етіопію й Севу.

4 Через те, що ти став коштовний в моїх очах, шанованим став, і я тебе полюбив, то людей замість тебе віддам, а народи — за душу твою.

5 Не бійся, бо я з тобою! Зі сходу зберу нащадків твоїх, і з заходу тебе приведу.

6 Скажу півночі: "Дай!" — а до півдня: "Не стримуй!" Приводь синів моїх здалека, а дочок моїх від країн землі,

7 і кожного, хто під моїм ім'ям ходить, і кого я на славу свою був створив, і кого сформував.

8 Приведи народ сліпий, хоч очі він має, і глухий, хоч вуха в нього є!

9 Хай зберуться всі люди разом, хай народи зійдуться. Хто поміж ними розкаже про це, і хто розповість про минуле? Хай дадуть свідків від себе й доведуть, щоб ті, хто почують, сказали: "Це правда!"

10 Ви свідки мої, — каже Господь, — мої слуги, яких я обрав, щоб знали мене і вірили мені, та зрозуміли, що я той самий. До мене не було Бога і по мені не буде!

11 Я, я — Господь, і крім мене не існує Рятівника!

12 Я розказав і допоміг, і звістив, і Бога чужого нема між вами, ви ж свідки мої, каже Господь, а я Бог!

13 Я здавна той самий, і ніхто не врятує з моєї руки, і ніхто не змінить мій задум?"

14 Так каже Господь, що вас викупує, Святий Ізраїлів: "Заради вас я пошлю в Вавилон, зіб'ю засуви з темниць, вражу халдеїв на кораблях їхньої втіхи.

15 Я — Господь, ваш Святий, Творець Ізраїля, Цар ваш!"

16 Так каже Господь, що шлях через море дає, і стежку — в могутній воді,

17 що вивів колісниці й коні, силу війська, щоб усі полягли і не встали, зітліли, погасли, як гніт лляний...

18 Не згадуйте вже про минуле, і про давнє не думайте!

19 Я зроблю щось нове, воно вже ось настає. Чи ж ви про це не дізнаєтеся? Я прокладу шлях у степу, а в пустелі — річки.

20 Славитиме мене польова звірина, шакали та страуси, бо воду я дам у степу, а в пустелі річки, щоб напувати народ мій, обранця мого.

21 Цей народ я собі створив, він звіщатиме про славу мою.

22 Та мене ти не кликав, о Якове, не побивався за мною, Ізраїлю.

23 Ти мені не приводив ягнят, цілопалень своїх, і своїми жертвами не шанував мене... Я тебе не силував, щоб приносити жертву хлібну, і кадилом не мучив тебе.

24 Запашної тростини не купував ти за срібло мені, і не напував мене лоєм жертв своїх, тільки своїми гріхами мене турбував та своїми провинами мучив мене!...

25 Я, я є той, хто стирає провину твою заради себе, а гріхів твоїх не пам'ятає!

26 Станьмо на суд, пригадай мені, розкажи, щоб виправдати себе!

27 Першим згрішив твій батько, потім відпав від мене твій люд,

28 тому я позбавив священства священників, Якова дав на знищення, і на зневагу — Ізраїля!

Ісаї 44

1 А зараз послухай, о рабе мій Якове, та Ізраїлю, якого я обрав".

2 Так каже Господь, твій Творець, що сформував тебе, і допомагає тобі від утробы: "Не бійся, рабе мій Якове, обраний мій Єшуруне!

3 Бо виллю я воду на спрагле, а стрімкі потоки на суходіл, виллю духа свого і благословення моє на нащадків твоїх,

4 і будуть вони виростати, немов між травою, немов ті тополі при водних потоках!

5 Цей казатиме: "Я Господній", а той носитиме ймення Якова, інший напише своєю

рукою: "Для Господа я", і матиме ймення Ізраїля.

6 Так каже Господь, Цар Ізраїлів, що його викупує, Господь Саваот: "Я перший і я останній, і Бога нема, окрім мене!"

7 Хто мені рівня? Хай відгукнеться, хай розкаже мені майбутнє й прийдешнє з того часу, коли в давнину я заклав народ.

8 Не бійтеся та не лякайтеся! Хіба здавна я не розповів був вам і не повідомив? А ви свідки мої! Чи є Бог, окрім мене? І Скелі нема, не знаю жодної!

9 Всі, що роблять бовванів — нікчеми, від їхніх улюбленців жодної користі, хто їм служить, не бачать вони нічого й не знають, тому осоромляться!

10 Хто бога зробив чи ідола вилив, що він допоміг?

11 Тож спільники його осоромлені будуть усі, майстри — вони всього лиш люди. Хай вони всі зберуться і стануть. Вони будуть налякані й осоромлені всі!

12 Коваль працює з металом на вугіллі розпеченому, формує божка молотком у своїй дужій рукці, а потому він, зголоднілий та змучений спрагою, падає без сил...

13 А тесля витягує шнура мірничого, окреслює контур того ідола, розмічає циркулем і різцями робить його на подобу людини, потім придає властиву людині красу, щоб в оселі поставити.

14 Настинає він кедрів собі, візьме граба чи дуба, або те, що сам посадить і викохає між лісовими деревами, а дощик виростить.

15 І стане людині оце все на паливо, і візьме частину з того й зігріється, частину в печі спалить і спече хліб. А також зробить бога, щоб йому вклонятися, ідолом зробить його, і перед ним на коліна впадає.

16 Частину його спалить він у вогні, щоб приготувати їжу, частину спалить для обігріву, потім буде їсти біля вогню і приказувати: "Як добре, грітися, дивлячись на вогонь"...

17 А з решти його він бога зробив, за боввана свого, перед ним на коліна впадає та кланяється йому, молиться й каже: "Захисти мене, бо ти бог мій!"

18 Не знають і не розуміють вони, бо їхні очі зажмурені, щоб не побачити, а серця зачерствіли, щоб не розуміти!

19 І не покладе він до серця свого, і нема ні знань ані розуму, щоб сказати: "Половину його я спалив у вогні, на вугіллі його я пік хліб, смажив м'ясо та їв. А решту його за огиду вчиню, і кланятимуся дерев'яній колоді?"

20 Він годується попелом! Звело його серце обдурене, і він не врятує своєї душі, та не скаже: "Хіба не брехня у правиці моїй?"

21 Пам'ятай про це, Якове та Ізраїлю, бо ти раб мій! Я тебе створив для служіння мені, мій Ізраїлю, ти не будеш забутий у мене!

22 Стер я твої провини, мов хмару, і немов мряку — гріхи твої, навернися ж до мене, тебе-бо я викупив!"

23 Радійте, небеса, бо Господь це зробив. Вигукуйте радісно, глибини землі, втішайтесь співом, о гори й ліси, та всяке дерево в них, бо Господь викупив Якова, і прославився на Ізраїлі!

24 Так каже Господь, що тебе викупує, та той, що тебе формував від утроби: "Я — Господь, той, хто робить усе. Розтягнув я сам небо та простелив землю, хто при тому був зі мною?"

25 Хто ознаки руйнує брехливим, і робить безглуздими чарівників, хто з нічим мудреців відсилає, і на дурість перетворює їхні знання,

26 хто виконує слово свого раба, і виконує пораду своїх посланців, хто Єрусалиму каже, що буде заселений, а юдейським містам, що відновлені будуть вони і руїни їхні будуть відбудовані,

27 хто каже безодні: "Висохни, всі твої ріки я висушу",

28 хто на Кіра скаже: "Це мій пастир", що всяке моє бажання він виконає, щодо Єрусалиму і храму!"

Ісаї 45

1 Так каже Господь до свого помазанця Кіра: "Я міцно тримаю тебе за правицю, щоб перед обличчям твоїм повалити народи, із стегон царів розв'яжу пояси, щоб відчинити двері перед тобою, і щоб брами були незамкнуті.

2 Я перед тобою піду й повирівнюю пагорби, двері мідні зламаю і розіб'ю залізні засуви.

3 І дам тобі скарби, що лежать під покровом темряви, та багатства сховані, щоб зрозумів ти, що я Господь, який кличе тебе за йменням твоїм, Бог Ізраїлів,

4 заради раба мого Якова й заради обранця мого Ізраїля, я назвав тебе шляхетно, кличу тебе на ім'я, хоч ти не знаєш мене.

5 Я — Господь, і нема вже нікого, нема іншого Бога, крім мене. Я тебе підперізую, хоч ти не знаєш мене,

6 щоб дізналися зі сходу сонця і з заходу, що крім мене нема нікого. Я — Господь, і нема вже нікого.

7 Я, що світло формую та створюю темряву, запроваджую мир і насилаю лихо, Я — Господь, який робить це все!

8 Небеса, покропіть згори, хай зійде з хмар справедливість! Хай земля відкриється і порятунок народить, хай на ній виросте правда! Я, Господь, це вчинив!

9 Лихо тому, хто з Творцем своїм сперечається — черепок із земних черепків! Чи глина скаже гончареві своєму: "Що ти робиш?" Чи скаже готова посудина: "Ти безрукий!"

10 Лихо тому, хто патякає батькові: "Нащо ти плодиш?" а жінці його: "Нащо ти родиш?"¹¹ Так промовляє Господь, Святий Ізраїлів, той, хто його створив: "Запитайте мене про майбутнє, про долю синів моїх, вимагайте звіту про справи рук моїх!"

12 Я землю створив і людину на ній, я розтягнув небеса своїми руками, і їхнє військо в волі моїй.

13 Я збудив його в правді, і вирівняю йому всі шляхи. Він місто моє побудує та відпустить вигнанців моїх не за викуп і не за дарунка", — каже Господь Саваот.

14 Так каже Господь: "Доробок Єгипту та прибуток Етіопії стануть твоїми, високі

севаїтяни підуть за тобою в кайданах. Прийдуть і вклонятимуться тобі та благатимуть тебе: "Тільки в тебе є Бог, і нема іншого Бога!

15 Справді ти Бог таємничий, Бог Ізраїлів, Рятівник!"

16 Усі вони осоромляться і ганьбою покриються, а всі майстри ідолів підуть принижені,

17 Ізраїль же буде врятований Господом вічним порятунком. Не будете ви осоромлені ані знеславлені на вічні віки!

18 Бо так каже Господь, Творець неба. Той Бог, що землю створив і міцно поставив її. Не як пустку її створив, а для проживання. Я — Господь, і нема більше іншого Бога!

19 Я не промовляв в укритті, чи в темному місці землі. Я не казав до нащадків Якова: "Шукаєте даремно мене!" Я — Господь, кажу лише справедливе, звіщаю правдиве!

20 Зберіться й прийдіть, наблизьтеся всі врятовані від поганських народів! Не знає нічого, хто носить дерев'яного боввана свого, та що молиться богам, який не захистить.

21 Розкажіть та розтлумачте, послухайте поради. Хто розповідав це віддавна, з давніх часів це звіщав? Чи ж не я, ваш Господь? Бо ж нема Бога, крім мене, окрім мене нема Бога праведного та Рятівника!

22 Зверніться до мене і врятуєтесь, всі кінці землі, бо я Бог, і нема більше іншого Бога!

23 Я собою самим присягав, справедливість із вуст моїх вийшла, те слово, яке не повернеться, що всяке коліно вклонятиметься мені, усякий язик присягне

24 і скаже: "Тільки в Господі правда та сила!" Прийдуть до нього та засоромляться всі, хто на нього мав невдоволення.

25 Через Господа виправдаються і прославляться всі нащадки Ізраїля!

Ісаї 46

1 Бел упав на коліна, зігнувся Нево, стали ідоли їхні ношею для звірини та худоби. Те, що колись ви носили, покладене вантажем на худобу змучену.

2 Зігнулися і попадали вони на коліна. Не змогли ці боги врятувати своїх бовванів, і самі до полону пішли...

3 Почуйте мене, оселе Якова, та весь залишку оселі Ізраїля, яких від живота я підняв, носив від утроби,

4 і я буду той самий до старості вашої, і до сивини вас носитиму, я створив і я носитиму, буду підтримувати й порятую!

5 До кого мене ви вподобите та з ким зрівняєте, щоб схожість знайти?

6 Ті, що золота не шкодують, відважують срібло, винаймають золотаря, щоб він з того їм бога зробив, і перед ним вони падають та вклоняються,

7 носять його на плечі, піднімають його й закріплюють, щоб стояв він, і стоїть він нерухомо на місці. Коли ж хто до нього звертається, то він не відповість, і не врятує його від неволі.

8 Пам'ятайте про це, майте хоробрість взяти це до грішного серця свого!

9 Пам'ятайте про давнє, відвічне, бо я Бог, і нема іншого Бога, і нема нікого, як я.

10 Я від самого початку звіщаю про те, що буде в кінці, і наперед — що станеться, і що кажу: "Мій намір відбудеться і всяке бажання своє я зроблю.

11 Для виконання свого наміру, я хижого птаха зі сходу покличу, з краю далекого людину призначу. І як я сказав, так і зроблю, що я задумав був, те виконаю!

12 Почуй мене, зачерствілий люде, далекий від справедливості!

13 Я свою справедливість наблизив, вона недалеко, допомога моя не забариться, я дам порятунок Сіонові й Ізраїлеві — мою велич!"

Ісаї 47

1 Зійди й сядь у порох, о діво, дочко Вавілону! Сядь на землю, без трону, о дочко халдеїв! Бо вже не скажуть на тебе: "Тендітна та випещена!"

2 Візьми жорна й борошна намели, намітку свою відхили, закоти подолка та ноги відкрий, і бреди через ріки.

3 Ти світитимеш голим тілом, і хай усі бачать твою ганьбу! Я помщуся й не пошкодую нікого!

4 Є той, хто вас викупує, Господь Саваот йому ймення, Святий Ізраїлів.

5 Сиди мовчки, сховайся в темряві, о дочко халдеїв, бо вже не називатимуть тебе: "Пані царств!"

6 Розлютився я на народ свій, збездичив спадщину свою, та й віддав їх у руку твою. Ти не виявила милосердя до них, на старця наклала своє тяжке ярмо,

7 та й сказала: "Навіки я буду пані!" І до серця собі не взяла тих речей, не подумала про свій кінець...

8 А зараз послухай оце, розпещена, що безпечно сидиш, що промовляєш у серці своєму: "Я, і більше ніхто! Не сидітиму вдовою і не знатиму втрати дітей!"

9 Та придуть на тебе несподівано те й те в один день, втрата дітей та вдівство, вони в повній мірі на тебе спадуть при всіх твоїх чарах, при силі великій твоїх заклинань!...

10 Ти ж бо сподівалася на злобу свою, промовляючи: "Ніхто не побачить мене!" Звела тебе мудрість твоя та знання твої, і сказала ти в серці своєму: "Я, і більше ніхто!"

11 І прийде на тебе лихо, що відворожити його ти не зможеш, і на тебе нещастя впаде, що не зможеш його окупити, і прийде на тебе раптово спустошення, про яке ти не знаєш...

12 Ставай же з своїми закляттями та з безліччю чар своїх, якими ти мучилася від юності своєї, може зможеш ти допомогти, може ти настрахаєш людей!

13 Змучилася ти від великої кількості радників своїх, хай же стануть і хай допоможуть тобі ті, хто в небо вдивляється, хто до зір придивляється, хто віщує кожного місяця, що має на тебе прийти!

14 Ось стали вони, мов солома. Вогонь їх спалить, не врятують вони своєї душі з руки полум'я, бо це не жар, щоб зігрітися, і не полум'я, щоб біля нього сидіти...

15 Такими тобі стануть ті, що ти з ними водилася, ворожбити твої від юності твоєї,

кожен блукатиме на свій бік, нема нікого, хто б тебе врятував!

Ісаї 48

1 Послухайте це, оселе Якова, що зветися ім'ям Ізраїлевим, і що вийшли з Юдиних вод, що клянетеся йменням Господнім та Бога Ізраїля згадуєте, та не в правді і не в справедливості!

2 Вони-бо від міста святого себе називають та на Бога Ізраїлевого опираються, ім'я йому — Господь Саваот!

3 Я віддавна звіщав про минуле, з вуст моїх вийшло воно й розповів я про нього, не барився, і воно відбувалося.

4 Тому, що я знав про впертість твою, твоя ж шия — то м'язи залізні, а чоло твоє — мідне.

5 Тому звіщав я віддавна тобі, ще поки прийшло, розповів я тобі, щоб ти не казав: "Мій божок це зробив, про це наказав мій бовван та мій ідол".

6 Ти це чув, переглянь усе це. І ви хіба не визнаєте цього? Уже зараз я розповідаю тобі нове й таємне, чого ти не знав.

7 Нині воно відбувається, а не в минулому, а перед цим днем ти не чув був про це, і не зможеш сказати: "Я це знав".

8 Та не чув ти й не знав, і віддавна ти не відкривав свого вуха, бо я знав, що конче ти зрадиш, і звано тебе від утроби перевертнем.

9 Заради ймення свого я зупиняю свій гнів, і заради слави своєї я стримуюся проти тебе, щоб не знищити тебе.

10 Оце перетопив я тебе, але не як те срібло, у горнилі недолі тебе дослідив.

11 Заради себе, заради себе роблю, щоб не було збезчещене ймення моє? А іншому слави своєї не дам.

12 Почуй мене, Якове та Ізраїлю, мій покликаний. Це я, я перший, також я останній!

13 Це моя рука землю заклала, і небо напнула правиця моя, я покличу до них і вони стануть разом.

14 Зберіться всі та й послухайте. Хто серед вас розповів був про те? Кого Господь любить, той виконає волю його над Вавилоном, рука ж його на халдеях.

15 Я, я сказав і покликав його, спровадив його, і на шляху своєму йому щаститиме.

16 Наблизьтесь до мене, послухайте це: "Споконвіку я не промовляв потаємно, від часу, як відбувалося це, я був там. А зараз послав мене Господь Бог та його дух".

17 Так каже Господь, Святий Ізраїлів, що викупив тебе: "Я — Господь, Бог твій, що навчає тебе про корисне, що провадить тебе шляхом, яким ти маєш ходити".

18 О, коли б ти дослухався до моїх заповідей, то був би твій спокій, як річка, а твоя справедливість, немов морські хвилі!

19 А нащадків твоїх було б, як піску, а тих, що вийдуть з твого живота — немов зернят його, і витяте й винищене не було б твоє ймення перед обличчям моїм!

20 Вирушіть з Вавилону, втечіть від халдеїв, радісним співом звістять, розголосить це,

аж до краю землі рознесіть, скажіть: "Господь викупив раба свого Якова!

21 І спраги не знали вони на пустелях, якими провадив він їх. Воду зі скелі пустив їм, він скелю розбив і вода потекла!"

22 Для безбожних спокою нема, — каже Господь.

Ісаї 49

1 Почуйте мене, острови, і зважайте народи далекі: "Господь з утроби покликав мене, моє ім'я згадав з нутра неньки моєї.

2 І він зробив мене, як той гострий меч, заховав у тіні своєї руки, він зробив мене за добірну стрілу, до свого сагайдака поклав.

3 І до мене сказав: "Ти раб мій, Ізраїлю, яким я прославлюся!"

4 І я відповів: "Надаремно працював я, на порожнечу й марноту витрачав свою силу, адже в Господа суд мій, і нагорода моя в Бога.

5 Нині ж Господь, що мене сформував собі від живота за раба, звелів повернути собі Якова, і щоб Ізраїль для нього був зібраний. І буду я шанований в очах Господніх, а мій Бог стане міццю моєю.

6 І він сказав: "Того мало, щоб був ти мені за раба, щоб відновити племена Якова, щоб повернути врятованих Ізраїля, але я зроблю тебе світлом народів, щоб був ти порятунком моїм аж до краю землі!7 Так каже Господь, що викупує Ізраїля, Святий його, до погордженого в душі, до зневаженого народом, до раба тих володарів: "Побачать царі, і князі повстають, і вклоняться заради Господа, що завжди вірний, заради Святого Ізраїлевого, що обрав тебе".

8 Так каже Господь: "За часу вподобання я відповів тобі, в день порятунку тобі допоміг, і оберігатиму тебе, і дам я тебе заповітом народів, щоб край оновити, щоб поділити спадки спустошені,

9 щоб в'язням сказати: "Виходьте", — а тим, хто в темряві: "З'явіться!" При шляхах вони пастимуться, і по всіх лисих пагорбах — їхні пасовиська.

10 Не будуть голодні вони, ані спрагли, і не вдарить їх спека, ні сонце, бо вестиме їх той, хто милує, і до водних джерел поведе їх.

11 І зроблю я всі гори свої шляхом, і підіймуться биті шляхи мої.

12 Ось ці здалека прийдуть, а ці ось із півночі й заходу, а ці з краю Сінім.

13 Радійте, небеса, веселися, земле, ви ж, гори, втішайтесь співом, бо Господь звеселив свій народ, і змилувався над своїми убогими!"

14 І сказав був Сіон: "Господь кинув мене, Господь мій про мене забув"...

15 Чи ж жінка забуде своє немовля, чи ж не матиме жалю до сина утроби своєї? Та коли б вони забули, то я не забуду про тебе!

16 Отож на долонях своїх тебе вирізьбив я, твої мури завжди переді мною.

17 Сини твої поквапляться до тебе, а ті, хто руйнує тебе й ті, хто нищить тебе, будуть віддалені від тебе.

18 Поглянь навколо й побач. Всі вони зібралися і йдуть ось до тебе! Як живий я, — каже Господь, — усіх їх, як оздобу, одягнеш, та підв'яжешся ними, немов наречена.

19 Бо руїни твої та зруйнований край твій, нині справді стануть тісними для мешканців, і будуть віддалені ті, хто тебе руйнував.

20 І скажуть до вух твоїх сини сирітства твого: "Тісне мені місце оце, посунься для мене, щоб я міг осісти!"

21 І ти скажеш у серці своєму: "Хто мені їх породив, як була я безплідна, була вигнана та заблукала? І хто виховав їх? Я залишилася сама, а ці, звідки вони?"

22 Так сказав Господь Бог: "Ось я підніму свою руку до люду, і піднесу до народів прапора свого, і поносять синів твоїх у пазусі, а дочок твоїх принесуть на плечах.

23 І будуть царі за твоїх вихователів, а їхні цариці — за няньок твоїх. Обличчям до землі вони вклонятимуться тобі та лизатимуть порошок твоїх ніг, і ти зрозумієш, що я — Господь, що не осоромляться ті, хто на мене сподівається!

24 Чи ж у сильного буде вирвана здобич, і чи полонені врятуються від переможця?"

25 Бо Господь каже так: "Полонені звільнені будуть навіть з рук переможця, і здобич буде забрана в сильного, і я стану на прю з твоїми суперниками, синів же твоїх я врятую.

26 І я змушу твоїх гнобителів їсти тіло своє, і вони повпиваються власною кров'ю, немов би вином молодим... І зрозуміє тоді кожне тіло, що я — Господь, твій Рятівник, що тебе викупує, Потужний Якова!"

Ісаї 50

1 Так каже Господь: "Де вашої матері лист про розлучення, з яким я її відпустив? Або кому з моїх позичальників я вас був продав? Тож за ваші провини ви продані, і за ваші гріхи ваша мати відпущена.

2 Чому нікого нема, коли я приходжу, і не відповідає ніхто, коли кличу? Чи рука моя справді короткою стала, щоб викупувати, і хіба рятувати нема в мені сили? Та ж докором своїм я висушую море, перетворюю ріки в пустелю, їхня риба гние без води й помирає від спраги!

3 Небеса одягаю я в темряву, і веретою їх покриваю".

4 Господь Бог мені дав язика вправного, щоб я вмів зміцнити словом змученого, він щоранку пробуджує, пробуджує вухо мені, щоб слухати, немов слухають учні.

5 Господь Бог відкрив вухо мені, і я був слухняним, назад не відступив.

6 Підставив я спину свою тим, хто б'є, а щоки — хто смика за бороду, обличчя свого не сховав від ганьби і плювання.

7 Але Господь Бог допоможе мені, тому не осоромлюся я, тому я зробив був обличчя своє, немов кремінь, знаючи, що не буду осоромлений.

8 Близько той, хто мене виправдає, хто ж стане зі мною на прю? Станьмо разом. Хто мій супротивник? Хай до мене підійде!

9 Отож, Господь Бог допоможе мені, хто ж отой, що визнає мене винуватим? Вони всі розпадуться, немов поточений міллю одяг!

10 Хто між вами боїться Господа і голос його слуги слухає? Хто ходить у темряві, не маючи світла, хай сподівається він на Господне ім'я, і хай на Бога свого опирається!

11 Тож ви, що запалюєте вогонь, що вогненними стрілами озброєні, ходіть у жарі свого вогню та в стрілах вогнених, які розпалили! З моєї руки оце станеться вам, і ви будете в муках лежати!

Iсаї 51

1 Почуйте мене, хто прагне правди, хто шукає Господа! Погляньте на скелю, з якої ви витесані, і на каменоломню, з якої ви видовбані.

2 Погляньте на Авраама, батька свого, та на Сарру, що вас породила, я покликав його, коли був він один, і він розмножився, маючи моє благословення.

3 Бо втішає Сіон Господь, всі руїни його втішає, і перетворює пустелі його на Еден, його ж степ — на Господній садок! Втіха та радість пробуватимуть у ньому, хвала й піснопіви.

4 Послухай мене, мій народе, і візьми до вух, моє плем'я, бо вийде від мене Закон, а своє правосуддя я поставлю за світло народам!

5 Близька правда моя. Вийде порятунок мій, а руки мої судитимуть народи. Острови сподіватимуться на мене і чекатимуть на руку мою.

6 Підніміть свої очі до неба, і погляньте на землю додолу! Бо небо зникне, як дим, а земля розпадеться, мов одяг старий, мешканці ж її, як та воша, згинуть, порятунок же мій буде вічним, а правда моя — непохитна!

7 Почуйте мене, знавці правди, народе, що в серці його мій Закон. Не бійтеся людської ганьби та їхніх образ не лякайтеся,

8 бо поточить їх міль, мов одяг, і як вовну, черва їх пожере, а правда моя буде вічна, і порятунок мій з роду в рід!

9 Пробудися, пробудися, одягнися в силу, рука Господня! Пробудися, як у давнину, як за покоління минулі! Хіба це не ти потрощила Рагава, продірявила крокодила?

10 Хіба це не ти море висушила, води безодні великої, що морську глибину зробила шляхом для переходу викуплених?

11 Отак визволені Господом повернуться та до Сіону зі співом увійдуть, і на їхній голові буде радість відвічна, веселість та втіху досягнуть вони, а журба та зітхання втечуть!

12 Я, лиш я вас утішу! Хто ж то ти, що боїшся людини смертної та людського сина, що до трави він подібний?

13 І ти забуваєш про Господа, що створив був тебе, що напнув небеса він та землю заклав, ти щоденно лякаєшся гніву гнобителя, що готовий тебе знищити. Але де той гнобителів гнів?

14 Закутий у кайдани незабаром розв'язаний буде, і не помре він у ямі, і не забракне йому його хліба.

15 Бо я — Господь, Бог твій, що збурює море, й ревуть його хвилі, Господь Саваот йому ймення!

16 І кладу я слова свої у уста твої та ховаю тебе в тіні рук своїх, щоб небо напнути та землю закласти, і сказати Сіонові: "Ти мій народ!"

17 Пробудися, пробудися, устань, дочко Єрусалиму, що з руки Господньої випила ти келих гніву його, чашу дурману вицідила...

18 З усіх тих синів, що вона породила, нікого нема, хто б провадив її. З усіх тих синів, яких виховала, нікого нема, хто б підтримав її...

19 Ці дві речі спіткали тебе, але хто поспівчуває тобі? Руїна й недоля, голод та меч, хто розважить тебе?

20 Сини твої зомліли, лежали на розі всіх вулиць, мов олені в тенетах, повні гніву Господнього, осуду Бога твого...

21 Тому послухай оцього, убога й сп'яніла, але не з вина".

22 "Так промовляє Господь твій, Господь і твій Бог, що на прю за народ свій стає: "Ось келиха дурману я забираю з твоєї руки, чашу гніву мого, вже не питимеш!

23 І дам я його в руку тих, що гнобили тебе, що вони до твоєї душі промовляли: "Схилися, і по тобі ми перейдемо!" І підставила ти спину свою, немов землю, і як вулицю для перехожих...

Ісаї 52

1 Пробудися, пробудися, одягнися, Сіоне, у силу свою, одягнися у одяг пишноти своєї, о Єрусалиме, місто святе, бо вже необрізаний та нечистий не ввійде до тебе!

2 Устань, обтруси з себе порошок та сядь, Єрусалиме! Розв'яжи пута з шії своєї, о бранко, дочко Сіону!"

3 Бо Господь так каже: "Задарма були ви продані, тому будете викуплені не за срібло".

4 Бо так каже Господь Бог: "До Єгипту зійшов був народ мій колись, щоб мешкати там, а Ашшур за ніщо його тиснув.

5 А зараз, що мені тут робити, — каже Господь, — коли взятий даремно народ мій? тріумфують володарі їхні, — каже Господь, — і повсякчасно щодня моє ймення зневажене...

6 Тому дізнається народ мій про ймення моє, саме того дня він зрозуміє, що я той, що каже: "Ось я!"

7 Які гарні на горах ноги благовісника, що звіщає про мир, про добро, про порятунок, що каже Сіонові: "Царює твій Бог!"

8 Слухай! Твої вартові вигукують радісно, бо бачать вони особисто, як до Сіону Господь повертається.

9 Радійте, співайте всі, єрусалимські руїни, бо Господь звеселив народ свій, викупив Єрусалим!

10 Господь оголив на очах усіх народів святу руку свою, і порятунок від нашого Бога побачать усі кінці землі!

11 Геть, геть виходьте звідси! Нечистого нічого не торкайтеся! Вийдіть з середини його! Очистьтеся, ви, що носите посуд Господній!

12 Не в поспіху вийдете і не навтьоки ви підете, адже йтиме Господь перед вами, за вами ж — Ізраїлів Бог.

13 Ось мій слуга робитиме з розумінням, він матиме високий статус, буде піднесений над усіма і звеличений!

14 Як дивлячись на нього, багато жахалися від його нелюдського вигляду!

15 Так він здивує численні народи, царі свої уста замкнуть перед ним, бо побачать, про що не сказано їм, і довідаються про те, чого не чули вони!"...

Ісаї 53

1 Хто б повірив тому, що ми чули, і над ким відкрилася рука Господня?

2 Бо він виріс перед ним, мов пагін, мов корінь із сухої землі, він не мав чим здобути нашу прихильність. І як ми його бачили, то не мали до нього потягу!

3 Він зневажений був і покинутий, людина, що зазнала недуг і болю, від якої відвертають обличчя з презирством, і ми його нізащо мали...

4 Направду ж він немочі наші взяв і наші болі поніс, а ми вважали його за покараного, ніби Бог його вразив муками...

5 А він був вражений за наші гріхи, за наші провини він мучений був, кара на ньому була за наш мир, його ж ранами зцілено нас!

6 Усі ми блукали, немов ті овечки, розпорошилися кожен на власний шлях, і на нього Господь поклав гріх усіх нас!

7 Він в утиску був і приниженні, але вуст своїх не розтулив. Як ягня, що ведуть на заріз, як овечка в час стрижки, так і він не розтуляв своїх вуст...

8 Від був гноблений, позбавлений суду, і хто міг збагнути, що його забрано з краю живих і дано на смерть за провини мого народу...

9 З безбожниками визначили йому місце для поховання і поклали в могилу багатого, хоч провини він не мав, і не було в його вустах брехні...

10 Та дозволив Господь, щоб побити його, щоб муки завдано йому. Якщо ж душу свою покладе він як жертву за гріх, то побачить своїх нащадків, і житиме довгі дні, і намір Господній рукою його буде виконано!

11 Він через муки своєї душі буде бачити плід, та й насититься. Мій справедливий слуга, оправдає знанням своїм багатьох і їхні гріхи понесе.

12 Тому дам частку йому між великими, він ділитиме здобич із сильними, бо на смерть віддав душу свою і був зарахований до злочинців, хоч захищав їх і взяв на себе гріх багатьох!

Ісаї 54

1 Веселися ж, неплідна, яка не народжувала, втішайся й радій, що мук породільних не мала, бо в покинутій буде більше синів від синів одруженої, — каже Господь!

2 Розшир місце намету свого, а полотнища наметні розтягни, не стримуй себе! Подовж мотузки намету свого, а кілочки позабивай глибше!

3 Бо праворуч і ліворуч поширишся ти, а нащадки твої впадкують народи, і заселять міста спорожнілі.

4 Не бійся, бо сорому ти не знатимеш, і червоніти тобі не доведеться, бо про сором свого юнацтва забудеш, а ганьби вдівства свого ти вже не згадаєш!...

5 Бо чоловік твій — Творець твій, Господь Саваот йому ймення, Святий Ізраїлів, що тебе викупив, він Богом усієї землі буде званий!

6 Бо Господь був покликав тебе, як жінку покинуту й засмучену духом, як жінку юнацтва свого, від якої відмовилися, — каже твій Бог.

7 На мить я тебе був покинув, але з милосердям великим тебе позбираю.

8 У запалі гніву я сховав був обличчя своє на хвилину від тебе, та вічною любов'ю змилюся над тобою, каже той, хто тебе викупив, Господь.

9 Бо для мене оце — мов ті Ноеві дні, як я присягнув був, що Ноеві води не пройдуть уже над землею, так я присягнув, щоб на тебе не гніватися й не картати тебе!

10 Бо зрушаться гори і пагорби захитаються, та ласка моя не відійде від тебе, і угода мого миру не похитнеться, — каже Господь. Безмежне-бо милосердя його.

11 Моя дочко убога та бурею гнана, невтішна, ось камені твої покладу в малахії, основи ж твої закладу із сапфіру!

12 І зроблю з рубіну карнизи твої, брами зроблю з карбункула, а всю огорожу твою — з коштовного каміння.

13 Всі сини твої стануть за учнів Господніх, і спокій глибокий настане синам твоїм!

14 Будеш міцно поставлена правдою, будеш далеко від утиску, бо не боятимешся, і від страху, бо до тебе він не наблизиться.

15 Коли хто чіплятиметься до тебе, то це не від мене, хто чіплятиметься до тебе, той перед тобою впаде.

16 Отож, я створив коваля, який дме на вогонь, що виходить з вугілля, і виробляє зброю свого ремесла. Я створив також руйнівника, який нищить ту зброю.

17 Жодна зброя, що зроблена буде на тебе, не матиме успіху, і всякого язика, який стане з тобою до суду, осудиш. Це спадщина Господніх рабів і їхнє оправдання від мене, — каже Господь!

Ісаї 55

1 О, всі спрагли, йдіть до води, а ви, що не маєте срібла, йдіть, купуйте живність і їжте! Йдіть, без срібла купуйте живність і без платні — вино й молоко!

2 Нащо вам важити срібло за те, що не хліб, і працювати на те, що не ситить? Послухайте уважно мене, і споживайте добро, хай розкошує у їжі ваша душа!

3 Нахиліть своє вухо, й до мене прийдіть, послухайте, й житиме ваша душа! І я з вами складу заповіт навіки на незмінній ласці до Давида.

4 Отож, його дав я за свідка народам, за провідника та володаря.

5 Ти покличеш народ, що не знаєш його, і той люд, що не знає тебе, і вони поквапляться прийти до тебе, заради Господа, Бога твого, і заради Святого Ізраїлевого, що прославив тебе.

6 Шукайте Господа, доки можна знайти його, кличте його, поки він близько!

7 Хай безбожний покине шлях свій, а крутій — свої задуми, і хай до Господа,

нашого Бога звернеться, і він змилюється, бо пробачає багато!

8 Бо ваші думки — не мої це думки, а шляхи мої — не ваші шляхи, — каже Господь.

9 Бо наскільки небо вище за землю, настільки вищі шляхи мої за ваші шляхи, а думки мої — за ваші думки.

10 Бо як дощ чи то сніг сходить з неба й туди не повертається, аж поки землі не напоїть і родючою зробить її, щоб вона дала насіння для сівби і хліб для споживання,

11 так буде і слово моє, що виходить з вуст моїх. Порожнім до мене воно не повертається, поки не зробить, що я пожадав, і поки не виконається те, на що я його посилав!

12 Бо з радістю вийдете ви, і з миром проваджені будете. Гори й пагорби втішитимуться перед вами й веселитимуться, і всі польові дерева плескають у долоні.

13 На місці тернини зросте кипарис, а замість кропиви з'явиться мирт. І стане все Господові на славу, на вічну ознаку, яка ніколи не буде знищена!"

Ісаї 56

1 Так каже Господь: "Бережіть правосуддя, щоб не вчинити нічого лихого, незабаром-бо прийде порятунок мій, і з'явиться правда моя.

2 Щаслива людина, що робить таке, і син людський, що міцно тримається цього, що пильнує суботи, щоб її не безчестити, та береже свою руку, щоб не вчинити нічого лихого!

3 І хай не скаже чужинець, який прилучився до Господа: "Напевно мене відділить Господь від народу свого", і скопець хай не скаже: "Таж я сухе дерево!"

4 Бо так каже Господь про скопців, що суботу мою бережуть, і обирають те, що мені до вподоби, тримаючись міцно мого заповіту.

5 Я їм дам місце і ймення в своїй оселі та в мурах своїх, що краще воно ніж у синів та дочок, я дам йому вічне ім'я, яке ніколи не зникне!

6 А тих чужинців, що пристали до Господа, щоб служити йому та любити Господнє ім'я, щоб бути йому за рабів, усіх, хто береже суботу, щоб її не збезчестити, і тих, що тримаються міцно мого заповіту,

7 їх приведу на гору святу мою та втішу їх в оселі молитви моєї! Цілопалення їхні та їхні жертви будуть мені до вподоби на моєму жертovníку, бо моя оселя буде названа оселею молитви для всіх народів!"

8 Слово Господа Бога, що збирає вигнанців Ізраїля: "Я ще дозбираю інших до його зібраних!"

9 Всі звірі полів і лісів, прибудьте спожити!

10 Його вартіві всі сліпі, не знають нічого, всі вони собаки німі, які неспроможні гавкати, мрійники, лежні, що люблять дрімати!

11 Це ненажерливі собаки, що не знають насичення, це ті пастирі, що не мають розуміння. Усі вони ходять власним корисливим шляхом...

12 Кажуть: "Приходьте! Візьмемо вина та нап'ємося напою п'яного, а завтра буде, як сьогодні, і навіть багато краще!"...

Ісаї 57

1 Праведний помирає, і нема нікого, хто б узяв це до серця, і люди побожні беруться зі світу, і нема такого, хто б те зрозумів, що від лихого забирається праведний зі світу!

2 Вони відходять з миром. Знаходять спокій у могилах своїх, хто ходить прямим шляхом.

3 Наблизьтесь сюди, сини ворожки, нащадки перелюбника та повії,

4 над ким розкошуєте ви, над ким розтуляєте рота, висовуєте язика? Хіба ви не діти переступу, нащадки брехні,

5 ви, що розпалюєтеся пристрастю серед великих дерев, під кожним розлогим деревом, що ріжете дітей у долинах та між скелями?

6 У гладеньких каменях потоку твоя частка, вони, вони доля твоя! І їм ти лила жертву литу, хлібну жертву приносила! Чи цим я заспокоєний буду?

7 На високій горі ти поставила ложе своє, і туди ти приходиш приносити жертви.

8 І ти за дверима й одвірком кладеш свого знака культового, бо ти відступила від мене, оголюєшся і входиш, розстеляєш ложе своє, і складаєш угоду з одним із тих, що з ними ти любиш лежати, де місце нагледити.

9 Ти до Молоха з оливою ходиш, готуєш різноманітні мазі свої, посилаєш далеко своїх посланців і понижуєшся аж до шеолу.

10 Ти змучувалася на численних шляхах своїх, але не казала: "Годі!" Знаходила сили в собі, щоб не ослабнути.

11 І за ким побивалася ти лякаючись, що невірною стала й мене не згадала, не клала на серце своє? Хіба не тому, що мовчав я від віку, то ти не боїшся мене?

12 Я виявлю про справедливість твою та про вчинки твої, та вони не допоможуть тобі!

13 Як ти кликатимеш, хай порятує тебе твоя згряя божків. Але подув вітру усіх їх розвіє. Хто ж на мене сподівається, успадкує землю і гору мою святу посяде!

14 І він каже: "Будуйте шлях, будуйте шлях, розчистіть шлях, заберіть перешкоди зі шляху народу мого!"

15 Бо так промовляє Високий і Величний, Вічний і Святий: "Пробуваю я на висоті та в місці святому, з приниженим та упокореним, щоб оживляти дух скромних і серця гноблених!

16 Бо ж не вічно я судитимуся, і не завжди я гніватимуся, бо через це знемігся б дух, та й душі, які я створив.

17 Я гнівався був за гріх користоловства його, та й уразив його, заховав обличчя своє й лютував, та йшов він, відступник, шляхом серця свого.

18 Я бачив шляхи його. Я поведу і втішу його і тих, що зажурені з ним.

19 Я створю плід вуст. Мир, мир далекому та близькому, — каже Господь, — і я зцілю його.

20 А безбожні, як море розбурхане, неспроможне заспокоїтися, що води його багно

та мул викидають.

21 Для безбожних же не буде спокою, — каже Господь!

Ісаї 58

1 Кричи щосили, мов у сурму, не стримуйся, оголоси народові моєму про їхній переступ, а оселі Якова — їхні гріхи!

2 Вони-бо щоденно шукають мене та жадають зрозуміти шляхи мої, мов народ праведний, що береже Закон свого Бога. Вони запитують мене про суди справедливі, жадають близькості Бога й кажуть:

3 "Нащо ми постимо, коли ти не бачиш, мучимо душу свою, адже ти не знаєш того?" Отак, у день посту свого ви займаєтеся своїми справами, і піддаєте утиску всіх ваших працівників!

4 Тож на сварку та заколот постите ви, та щоб кулаком бити нахабно... Нині ви не постите так, щоб ваш голос почутий був на висоті!

5 Хіба ж оце піст, що я обрав його, той день, коли морить людина душу свою, свою голову гне, як та очеретина, і стелить верету та сипле попіл? Чи ж оце називаєш ти постом та днем схваленим Господом?

6 Чи ж не для того піст, який я обрав, щоб зняти кайдани безбожності, розв'язати пута, пустити на волю пригноблених і всяке ярмо зламати?

7 Чи ж не це, щоб відламати голодному хліба свого, а вбогих бурлаків до оселі впровадити? Що як побачиш роздягнутого, вкрити його, а не сховатися від свого рідного?

8 Засяє тоді, мов досвітня зоря твоє світло, і хутко шкірою рана твоя заросте, твоя справедливість ходитиме перед тобою, а слава Господня тебе прикриватиме!

9 Тоді кликатимеш і Господь відповість, кликатимеш і він скаже: "Ось Я!" Якщо прибереш між себе ярмо, не підноси́тимеш пальця й не казатимеш лихого,

10 даватимеш голодному хліб свій і знедолену душу наситиш, тоді засвітить у темряві світло твоє, і твоя темрява ніби як полудень стане.

11 І провадитиме тебе завжди Господь, і душу твою нагодує в посуху, і зміцнить кістки твої, і ти станеш, немов той зрошений сад, мов джерело, що води його не всихають!

12 І руїни відвічні сини твої позабудовують, ти поставиш основи довічні, і називатимуть тебе заму́ровником пролому, направником шляхів до поселень!

13 Якщо заради суботи ти стримаєш ногу свою, щоб не вчиняти своїх забаганок у день мій святий, і буде субота тобі приємністю, святим та шанованим днем Господнім, і з шани до неї, не підеш своїми шляхами, справ собі не шукатимеш та не казатимеш даремні слова,

14 тоді в Господі розкошуватимеш, і він підніме тебе на висоти землі та зробить, що ти споживатимеш спадщину Якова, батька твого, бо вуста Господні сказали це!

1 Отож-бо, Господня рука не покоротшала, щоб не рятувати, і його вухо не стало глухим, щоб не чути,

2 бо то тільки переступи ваші відділяли вас від вашого Бога, і ваші провини ховали обличчя його від вас, щоб він не почув,

3 бо ваші долоні заплямовані кров'ю, ваші ж пальці — беззаконням, уста ваші брешуть, язик ваш белькоче лихе!

4 Нема нікого, хто позиває на суд справедливо, і нікого нема, хто судився б правдиво, кожен сподівається на марноту і бреше, вагітніє лихом й породжує злочин!

5 Висиджують яйця гадючі та тчуть павутиння. Хто з'їсть з їхніх яєць, помирає, а з розбитого гадина вийде...

6 Нитки їхні не стануть одягом, і виробами своїми вони не покрийуться. Їхні справи — справи лихі, і в їхніх руках — насилля...

7 Їхні ноги біжать на лихе, і квапляться проливати невинну кров, їхні думки — думки лихі, руїна й грабунок на їхніх шляхах!

8 Шляхи спокою не знають і правосуддя нема на їхніх стежках, вони покрутили собі свої стежки і кожен, хто ними ступає, не має спокою.

9 Тому віддалилося право від нас, і не сягає нас справедливість! Чекаємо світла — та ось морок, чекаємо саява — та й у темряві ходимо!

10 Ми мацаємо, мов сліпі, за стіну, навпомацки ходимо, мов ті безокі, спотикаємося ми опівдні, немов би смерком, між здоровими ми, як померлі!...

11 Усі ми ревемо, як ведмеді, і мов голуби ті, повсякчас воркочемо, чекаємо права — й нема, порятунк від нас віддалився...

12 Бо збільшилися наші переступи перед тобою, і свідкують на нас гріхи наші, бо з нами беззаконня наше, а наші провини ми знаємо!

13 Ми зраджували й брехали на Господа, і відступили від нашого Бога, казали про утиск та зраду, вагітніли й видумували з серця свого слова неправдиві...

14 І правосуддя назад відступило, а справедливість здалека стоїть, бо на майдані спіткнулася істина, правда ж не може прийти.

15 Істина зникла, а той, хто від лихого відходить, грабований він... І це бачить Господь, і лихим є в очах його, що правосуддя нема!

16 І він бачив, що нема нікого, хто б допоміг, і дивувався, що нема захисника... Та рука його йому допомогла, і його справедливість підперла його,

17 і він одягнув справедливість, як панцер, а шолом порятунку — на свою голову, і одягнувся в одяг помсти, і покритися горливістю, мов би плащем!

18 Надолужить він гнівом своїм ворогам згідно вчинків їхніх, своїм супротивникам — гнівом, островам надолужить платню.

19 І боятимуться ймення Господнього з заходу, а слави його — зі сходу сонця, бо прийде він, як стрімка річка, що дух Господній її пожене.

20 І прийде той, хто викупує, до Сіону й до тих, хто відвернувся від гріхів у Якові,

— каже Господь.

21 Що ж до мене, то ось мій їм заповіт, — каже Господь. — Мій дух, який на тобі, та слова мої, що поклав я до вуст твоїх, не відступлять вони з твоїх вуст і з вуст нащадків твоїх, і з вуст нащадків твоїх нащадків, — каже Господь, — віднині й навіки!

Ісаї 60

1 Піднімайся, засяй, Єрусалиме, бо прийшло твоє світло, а слава Господня над тобою засяяла!

2 Бо темрява землю вкриває, а морок — народи, та сяє Господь над тобою, і слава його над тобою з'являється!

3 І підуть народи за світлом твоїм, а царі — за яскравим сяйвом твоїм.

4 Поглянь навколо й побач! Усі вони зібрані й до тебе йдуть, сини твої йдуть здалека, а дочок твоїх на руках он несуть!

5 Ти побачиш тоді і засяєш, затріпоче й поширшає серце твоє, бо припливуть до тебе морські скарби, і прийде до тебе багатство народів!

6 Безліч верблюдів покриє тебе, молоді верблюди з Мідіану й Ефи. Прийдуть усі з Шиви, принесуть золото й ладан, хвалячи Господа.

7 Всі отари кедарські зберуться до тебе, барани невайотські послужать тобі, вони підуть усі на мій вівтар, як жертва приємна, і я прикрашу оселю слави своєї!

8 Хто вони, що летять, як та хмара, і немов голуби до своїх голуб'ятників?

9 Бо до мене збираються мореплавці, а найпершими плывуть кораблі із Таршішу, щоб привести синів твоїх здалека, з ними їхнє срібло та золото для ймення Господа, Бога твого, і для Святого Ізраїля, він-бо прославив тебе.

10 І мури твої побудують чужинці, а їхні царі тобі служитимуть, бо в запалі гніву свого я був вразив тебе, а в своїй прихильності змилюся над тобою!

11 І будуть завжди відкритими брами твої, ані вдень, ані вночі не замикатимуться вони, щоб несли до тебе багатство народів, а їхні царі будуть першими.

12 Бо згинуть назавжди народ та те царство, що не бажатимуть служити тобі!

13 Слава ліванська прибуде до тебе, кипарис разом з сосною й буком, щоб приоздобити місце святині моєї, і я прославлю місце ніг твоїх.

14 І зігнуті прийдуть до тебе сини твоїх кривдників, і вклонятимуться до ніг твоїх усі ненависники, і тебе називатимуть: "Місто Господнє, Сіон Святого Ізраїлевого!"

15 За те, що була ти покинута та осоружна, о дочко Сіону, і через тебе ніхто не ходив, то зроблю тебе славою вічною, ти будеш радістю з роду в рід!

16 І ти ссатимеш молоко з народів, і груди царів ссатимеш, і зрозумієш, що я — Господь, твій Рятівник, Могутній твій Яковів, що тебе викупує!

17 Замість міді впроваджу я золото, замість заліза впроваджу срібло, замість дерева — мідь, а замість каміння — залізо, я зроблю, що наглядатиме за тобою мир, і керуватиме тобою справедливість!

18 В твоєму краї не буде вже чути насилля, не буде руїни й спустошення в межах твоїх, і назвеш свої мури порятунком, а брами свої — похвалою!

19 Вдень сонце не буде тобі вже за світло і не сяятиме тобі місяць, бо буде тобі вічним світлом Господь, а твій Бог — за окрасу твою!

20 Не зайде вже сонце твоє, і місяць твій вже не сховається, бо буде тобі вічним світлом Господь, і дні жалоби твоєї скінчаться!

21 А народ твій — усі справедливі вони, землю впадкують навіки, пагін моїх саджанців, творіння моїх рук — на славу мені!

22 Цей малий стане тисячею, і наймолодший — народом міцним! Я, Господь, свого часу пришвидшу це!

Ісаї 61

1 Дух Господа Бога на мені, бо Господь помазав мене повідомляти сумирним, послав мене перев'язати пригнічених серцем, полоненим звіщати свободу, а в'язням відчинити в'язницю,

2 щоб проголосити рік уподобання Господові, та день помсти для нашого Бога, щоб потішити всіх, хто в жалобі,

3 щоб звеселити засмучених Сіону, щоб замість попелу дати прикрасу на голову, оливу радості замість жалоби, одяг хвали замість пригніченого духу! І їх називатимуть дубами праведності, саджанцями Господніми, щоб прославився Господь!

4 І вони забудують руїни відвічні, відбудують спустошення давні і відновлять міста поруйновані, з роду в рід опустілі.

5 І пастимуть чужинці ваші отари, і сини їхні будуть вам рільниками та винарями!

6 І кликатимуть вас Господніми священиками, і називатимуть слугами нашого Бога! Ви будете їсти багатство народів, і їхня слава буде вам за оздобу.

7 За ваш сором подвійний і за ганьбу та смуток, ваша частка буде подвійною у своїй землі, радість вічна вам буде!

8 Бо я, Господь, що люблю правосуддя й ненавиджу розбій та кривду. Я відплачу їм справедливо за вчинки їхні, і з ними складу заповіт довічний!

9 І будуть нащадки їхні знані між племенами й народами. Усі, що їх бачити будуть, знатимуть, що вони ті нащадки, яких благословив був Господь!

10 Я радісно втішатимуся Господом, хай звеселиться душа моя Богом моїм, бо він одягнув мене в порятунок, і в одяг праведності мене вбрав, неначе на молодого, поклав він на мене вінка і прикрасив немов молоду!

11 Бо так як поле вирощує свою рослинність, і як сад — свої плоди, так Господь Бог зробить, що виросте правда й хвала перед усіма народами!

Ісаї 62

1 Не мовчатиму я заради Сіону і заради Єрусалиму не буду байдужий, аж поки не вийде, як сяйво, його справедливість, а порятунок його — як запалений світильник!

2 І побачать народи твою справедливість, а славу твою — всі царі, і йменням новим кликатимуть тебе, яке скажуть уста Господні.

3 І ти станеш короною слави в Господній руці й діадемою царства в долоні Бога свого!

4 Вже не скажуть на тебе: "Покинута", — а на край твій не казатимуть: "Пустеля", — бо тебе називатимуть: "В ній моя втіха", — а край твій: "Одружена", — бо Господь пожадає тебе, і твій край буде взятий за жінку!

5 Як юнак бере панну за жінку, так з тобою одружиться сам Будівничий, і як тішитися той молодий нареченою, так радітиме Бог твій тобою!

6 На мурах твоїх, Єрусалиме, я поставив варту, вона не мовчатиме ні вдень ні вночі. Ви, хто нагадуєте Господові, не замовкайте,

7 і перед ним не вгавайте, аж поки він не зміцнить, і поки не зробить Єрусалим за славу свою на землі!

8 Господь присягнув був своєю сильною правицею: "Направду, не дам уже збіжжя твого ворогам твоїм, і не питимуть чужинці твого виноградного соку, що ти працював біля нього!

9 Бо ті, що жали, їстимуть та хвалитимуть Господа, і ті, що збирали виноград, питимуть на подвір'ях святині моєї!"

10 Проходьте, проходьте ви брамами, очистіть шлях народові! Будуйте шлях, будуйте шлях битий, очистіть від каменя, підніміть над народами прапора!

11 Ось звіщає Господь аж до краю землі: "Розкажіть дочці Сіону: "Ось приходить Рятівник твій з нагородою і платня його перед ним!

12 І називатимуть їх народом святим, викупленими Господом, а на тебе казатимуть: "Жадана, непокинута місто!

Ісаї 63

1 Хто це гряде з Едому, з Боцри в убранні багрянному? Хто той, у велич одягнутий, що повний сили своєї врочисто йде? Це я, що несу справедливість, що владний рятувати!

2 Чого то багрянний одяг твій, неначе у того, що топче в чавилі?

3 Сам я чавило топтав, і не було з народів зі мною нікого! І я топтав їх у гніві своєму, і чавив їх у люті своїй, і бризкав їхній сік на мене, і я заплямував весь мій одяг ...

4 Бо день помсти у серці моєму, надійшов рік моїх викуплених!

5 Я дивився й дивувався, що ніхто не допоміг і не підтримав, та рука моя стала мені допомогою, а мій гнів — моєю підтримкою!

6 І топтав я народи у гніві своєму, і ламав їх у люті своїй, і лилася на землю їхня кров!

7 Згадуватиму про ласку Господню, хвалитиму Господа за все те, що зробив нам Господь, за те велике добро для оселі Ізраїля, що зробив він для них у своєму милосерді, і з своєї безмежної ласки!

8 І сказав він: "Вони справді народ мій, сини, що не мають підступних думок", і став він для них за Рятівника.

9 Йому боліло за всякий утиск їхній, і ангел його їх рятував. Любов'ю своєю та своїм милосердям він викупив їх, він їх піднімав і носив усі дні в давнину.

10 Та стали вони неслухняними і духа святого його засмутили, і він став їм за ворога, і сам воював проти них...

11 Тоді народ його згадає дні давні й Мойсея: "Де той, що їх вивів з моря з пастирем отари своєї? Де той, що в нього уклав свого духа святого?"

12 Що тримав за правицю Мойсея своєю славною рукою, що він перед ними розділив воду, роблячи собі вічне ім'я?

13 Що провадив безоднями їх, як коня на пустелі, і вони не спіткнулися?

14 Як у долину сходять худоба, так дух Господній вів їх до спокою, так і ти вів народ свій, щоб прославити своє ім'я!

15 Поглянь з небес, подивися з помешкання своєї святині та слави. Де ревність твоя та твої могутні справи? Де безмежне твоє милосердя та ласка твоя, що для мене затрималися?

16 Тільки ти наш Батько, бо Авраам нас не знає, а Ізраїль нас не пізнає! Ти, Господе, Батьку наш, від віку ім'я твоє: "Спокута наша!"

17 Нащо, Господе, ти попустив, що ми блукаємо зі шляхів твоїх, нащо робиш твердим наше серце, щоб ми не боялися тебе? Повернися заради рабів своїх, заради племен спадку свого!

18 Короткий час мав спадщину святий твій народ, супротивники наші святиню твою потоптали!

19 Ми стали такими, немов би відвіку ти не панував був над нами, немов би не кликалося твоє ймення над нами!

Ісаї 64

1 О, коли б небеса ти роздер і зійшов, перед обличчям твоїм розтопилися б гори,
2 як хмиз горить у вогні, як кипить та вода, отак щоб ім'я твоє стало відоме твоїм ворогам, щоб перед обличчям твоїм затремтіли народи!

3 Коли ти робив жахаючі речі, яких ми не чекали, ти сховався і перед обличчям твоїм розтоплювалися гори!

4 І відвіку не чули, до вух не доходило, око не бачило Бога, крім тебе, який би зробив так тому, хто на нього покладається!

5 Ти чекаєш на того, хто з радістю робить за справедливістю, тих, що вони на шляхах твоїх пам'ятають про тебе. Та розгнівався ти, бо ми в тому згрішили навіки та несправедливими стали!

6 І стали всі ми, як нечистий, а вся праведність наша — немов заплямований місячним одяг, ми в'янемо всі, мов листя, а наша провина, як вітер, несе нас...

7 І нема нікого, хто кликав би ймення твоє, хто б прагнув триматися міцно за тебе, бо від нас заховав ти обличчя своє і через нашу провину кинув нас нидіти...

8 Нині, о Господе, ти наш Батько, ми глина, а ти наш гончар, і ми всі творіння твоєї руки!

9 Не гнівайся, Господе, надмір, і не пам'ятай провини наші повік! Поглянь, ми всі твій народ!

10 Святі міста твої стали пустелею, Сіон став пустою, степом став Єрусалим...

11 Оселя святості нашої й нашої слави, де батьки наші хвалили тебе, погорилищем стала, а все нам любе стало руїною...

12 Чи й на це ще себе стримуватимеш, Господе? Мовчатимеш і надміру каратимеш нас?"

Ісаї 65

1 Я прихилився до тих, що мене не питали, я знайдений тими, що мене не шукали. Я казав: "Ось я, ось я!" — до народу, що йменням моїм не був званий.

2 Я весь день простягав свої руки до люду запеклого, що він, за своїми думками, шляхом ходить лихим,

3 до народу, що прямо в очі завжди мене ображає, що жертви в садках приносить, та що палить кадило на цеглі,

4 що сидить у могилах та ночує по ямах, їсть свинину, і в їхньому посуді юшка нечиста,

5 що каже: "Зупинися, не наближайся до мене, бо святий я для тебе!" Вони — дим для моєї ніздрі, вогонь, що палає весь день!

6 Ось написане перед обличчям моїм: "Я не мовчатиму, і відплачу й надолужу їм повну пазуху!"

7 За всі переступи ваші й переступи ваших батьків, — каже Господь, — що кадили по горах і на пагорбах мене зневажали, платню я їм відміряю повну пазуху!"...

8 Так каже Господь: "Коли в гроні знаходиться сік виноградний, і хтось скаже: "Не псуй його, бо благословення у ньому", — отак я зроблю заради рабів своїх, щоб усього не нищити!"

9 Я виведу нащадків з Якова, а з Юди — спадкоємця гір моїх, і обранці мої успадкують її, і раби мої житимуть там.

10 І стане Шарон пасовиськом для отари, а долина Ахор — за місце відпочинку худоби великої, для народу мого, що шукав мене.

11 А ви, що Господа кидаєте, забуваєте гору святу мою, що накриваєте Гаду трапезу, а мені приносите жертву литу,

12 то вас відраховую я для меча, й на коліна впадете ви всі на заріз, бо кликав я вас, та ви відповіді не дали, промовляв був, та не чули ви й робили лихе в моїх очах, і чого не бажав, обирали собі!"...

13 Тому Господь Бог каже так: "Ось раби мої їстимуть, а ви голодуватимете, ось раби мої питимуть, а ви будете спрагли, ось раби мої радітимуть, а ви осоромлені будете..."

14 Ось раби мої співатимуть з радості серця свого, ви ж кричатимете від серчного болю, і від упадку духу стогнатимете...

15 І ви своє ймення дасте на прокляття обранцям моїм, і Господь Бог тебе вб'є, а

рабам своїм дасть інше ймення,

16 так що хто на землі благословенний буде, буде благословений він від вірного Бога, а хто на землі присягає, вірним Богом присягне, бо забудуться утиски давні і заховані будуть вони від очей моїх!

17 Бо ось я створю нове небо та землю нову, і не згадаються речі колишні, і не прийдуть на серце!

18 Тож навіки радійте та тіштеся тим, що творю я, бо ось я створю Єрусалим на радість, а народ його — на веселощі!

19 І радітиму я Єрусалимом, і втішатимуся народом своїм, і не почувється в ньому вже голос плачу й голосіння!

20 З цього часу не буде вже юного днями й старого, який своїх днів не поповнить, бо сторічний помре як юнак, а грішник і в віці ста років буде проклятий!

21 І побудують люди будинки, і в них мешкатимуть, і засадять вони виноградники, і споживатимуть їхній плід.

22 Не будуватимуть вони, щоб інший сидів, не садитимуть, щоб інший спожив, дні-бо народу мого — як дні дерева, і обранці мої споживатимуть плоди праці своєї!

23 Не працюватимуть вони даремно, і не народжуватимуть на страх, вони-бо нащадки, благословенні Господом, і нащадки їхні з ними.

24 І поки покличуть, то я відповім, вони ще промовлятимуть, а я вже почую!

25 Вовк та вівця пастимуться разом, і лев їстиме соломку, немов та худоба, а гадові хлібом його буде порох!... Вони не робитимуть зла і не шкодитимуть на всій святій моїй горі, — каже Господь".

Ісаї 66

1 Так промовляє Господь: "Небеса — мій престол, а земля — підніжок для ніг моїх. Який же то храм, що для мене збудуєте ви, і яке ото місце мого відпочинку?

2 Адже все це сталося і все це створене моєю рукою, каже Господь! І при тому дивлюсь я на вбогого і на надломленого духом, і на тремтячого над моїм словом.

3 Хто ріже вола, той одночасно вбиває людину, приносить у жертву ягня — ламає шию собаці, дарунка приносить — вживає крові свиней, складає з кадила частину пригадувальну — одночасно божка благословляє... Отак як шляхи свої вони обрали, і до неподобств тих своїх схиляється душа їхня,

4 так оберу й я їх на лихо, і предмет їхнього страху на них наведу, за те, що я кликав — і ніхто не відповів, промовляв я — й не чули вони, та робили лихе в моїх очах, і обрали те, чого я не жадав!"...

5 Послухайте слова Господнього ті, що на слово його тремтите. Кажуть ваші брати, що ненавидять вас, що вас через ймення моє виганяють: "Хай прославиться Господь, і ми вашу радість побачимо!" Та будуть вони осоромлені!

6 Чути гомін з міста, голос — із храму, це голос Господа, що надолужує своїм ворогам!

7 Поки зазнала мук пологів, вона народила, і поки прийшов їй біль, то сина легенько

вона привела...

8 Хто таке коли чув, і хто бачив таке? Що народжена буде земля в один день, що народжений буде народ за одним разом? Та не встигла зазнати дочка Сіону пологових мук, як синів своїх вже народила...

9 Чи я відкрию утробу, і зроблю, щоб вона не народила? — каже Господь. — Чи я зроблю, щоб народжувала, і стримаю те? — каже твій Бог.

10 Радійте з Єрусалимом і тіштеся всі ним, хто його покохав! Втішайтеся ним усі, що через нього в жалобі були!

11 Щоб ви ссали й наситилися з перс його втіхи, щоб ви ссали з перс його слави і розкошували!

12 Бо Господь каже так: "Ось скерую до нього я мир, немов річку, і славу народів, немов той потік повноводний. Ви ссатимете і на руках вас носитимуть, і бавитимуть на колінах!

13 Як когось його ненька втішає, так і вас я втішу, і ви втішені будете Єрусалимом.

14 І побачите це, і серце ваше радітиме, і як трава молода, розцвітуть ваші кістки! І в рабах його виявиться Господня рука, а його гнів на його ворогах.

15 Бо ось прийде Господь у вогні, а його колісниці — мов буря, щоб відплатити жаром гніву свого і палючим вогнем свого невдоволення!

16 Бо вогнем та мечем своїм судитиметься Господь з кожним тілом, і буде багато побитих від Господа...

17 А ті, хто освячуються і очищують себе, щоб увійти до поганських садів, між кимось всередині, їдять м'ясо свиней та інші огиди, навіть миш, вони всі згинуть, — каже Господь!...

18 Я знаю їхні вчинки та їхні думки, я зберу всі народи та язики і прийдуть вони, щоб мою славу побачити!

19 І знака на них покладу, і пошлю врятованих з них до народів, у Таршіш, Пул і Лул, у Мешех і Кос, у Тувал та Яван, на острови далекі, що звістки про мене не чули й не бачили слави моєї, і розкажуть про мою славу вони між народами!

20 І вони приведуть усіх ваших братів з усіх народів у дарунок для Господа на колісницях і на возах, і на конях, і на мулах та верблюдах, на гору святу мою, до Єрусалиму, — каже Господь, — як приносять сини Ізраїлеві дарунка в посудині чистій до оселі Господньої.

21 І візьму я з них за священників та за левитів, — каже Господь.

22 Бо як небо нове та нова земля, що створю, стануть перед обличчям моїм, — каже Господь, — так стоятимуть ваші нащадки та ваше ім'я!

23 І кожного новомісяччя і кожної нової суботи, всяке тіло приходитиме, щоб вклонятися перед обличчям моїм, — каже Господь.

24 І вийдуть вони та й побачать трупи людей, що відступили від мене, бо їхня черва не помре і не погасне вогонь їхній, і стануть вони за огиду для кожного тіла!"

ПРОРОЦТВО ЄРЕМІЇ

Єремії 1

1 Слово Єремії, сина Хілкіїного, із священиків, що в Анатоті, у Веніяминовому краї,
2 що було до нього від Господа за днів Йосії, Амонового сина, Юдиного царя, тринадцятого року його царювання.

3 І було воно й за днів Єгоякіма, сина Йосіїного, Юдиного царя, аж до кінця одинадцятого року царювання Седекії, сина Йосіїного, Юдиного царя, й аж до виходу Єрусалиму у вигнання в п'ятому місяці.

4 І прийшло мені слово Господнє:

5 "Ще поки тебе сформував я в утробі матері, я знав був тебе, і ще поки ти вийшов з нутра, тебе посвятив, дав тебе за пророка народам!"

6 А я відповів: "О, Господе, Боже, таж я промовляти не вмію, бо ще надто юний!"...

7 Господь же мені сказав: "Не кажи, що ти юний, бо ти підеш до всіх, куди тільки тебе я пошлю, і скажеш усе, що тобі накажу.

8 Не бійся їх, бо я з тобою, щоб тебе захищати", — каже Господь!

9 І простягнув Господь руку свою, і доторкнувся моїх вуст та й до мене сказав: "Ось я дав у твої вуста слова мої!

10 Дивися, я сьогодні призначив тебе над народами й царствами, щоб викорінювати та ламати, щоб нищити та руйнувати, щоб будувати й насаджувати!"

11 І було мені слово Господнє: "Що ти бачиш, Єреміє?" А я відповів: "Я бачу гілку мигдалю".

12 І сказав мені Господь: "Ти добре бачиш, бо я пильную свого слова, щоб справдилося воно".

13 І було мені слово Господнє вдруге таке: "Що ти бачиш?" А я відповів: "Я бачу кипляче горня, а перед його звернутий з півночі на південь".

14 І сказав мені Господь: "З півночі прийде лихо на всіх мешканців землі.

15 Бо ось я покличу всі племена північних царств, — каже Господь, — і вони прийдуть, і поставлять кожен свій трон при вході до брам Єрусалима, і навколо при всіх мурах його та при всіх юдейських містах.

16 І я судитимуся з ними за всю їхню безбожність, що вони покинули мене, і кадили іншим богам, і вклонялися творінню своїх рук.

17 А ти підпережеш стегна свої та скажеш їм усе, що я накажу тобі. Не бійся їх, щоб я не нагнав жаху на тебе перед ними!

18 Бо я ось сьогодні поставив тебе містом твердинним, і залізним стовпом, і мідними мурами проти всієї цієї землі, проти царів Юди, проти його князів, проти його священиків та проти народу цієї землі.

19 І вони воюватимуть з тобою, та не переможуть тебе, бо я з тобою", — каже Господь, — щоб тебе захищати!

Єремії 2

1 І було мені слово Господнє:

2 "Іди, і проголоси до вух дочки Єрусалиму, що так каже Господь: "Я згадав тобі ласку юності твоєї, ту любов, коли ти наречена була та за мною ходила в пустелі, в землі незасіяній".

3 Ізраїль — святість для Господа, початок врожаю його. Всі, що їли його, завинили, лихо прийде на них, — каже Господь.

4 Послухайте слова Господнього, оселе Якова та всі роди оселі Ізраїля!

5 Так каже Господь: "Яку кривду знайшли батьки ваші в мені, що вони віддалилися від мене й пішли за марнотою, і самі нею стали?

6 І не запитали вони: "Де Господь, що нас вивів з Єгипетського краю, що провадив він нас по пустелі, по рівнинах та пагорбах, по краю сухому в безпросвітному мороці, по краю, що в ньому ніхто не ходив, і де ніхто не мешкав?"

7 І впровадив я вас до родючого краю, щоб споживати плоди його та добро. І ви прибули й опоганили землю мою, і зробили огидою мою спадщину...

8 Священики не розповідали про те, де Господь. А ті, хто тримають Закон, не знали мене, пастирі відпали від мене, а пророки Ваалом пророкували та за тими пішли, хто вам не допоможе...

9 Тому судитимуся ще з вами, — каже Господь, — і з синами синів ваших судитимуся!"

10 Перейдіть острови хіттеян, і побачте, і до Кедару пошліть, та придивіться добре й побачте, чи було там таке, як оце?

11 Чи змінив хоч який народ богів, хоч не і боги вони? А народ мій змінив свою славу на те, що не приносить користі!...

12 Дивуйтеся цим, небеса, і тремтіть від жаху, — каже Господь!

13 Бо дві речі лихі мій народ зробив: покинули мене, джерело живої води, щоб собі викопати водозбори, водозбори діряві, що води не тримають.

14 Хіба Ізраїль раб, чи він кріпак, народжений в оселі? Чому ж здобиччю він став?

15 На нього гарчать левчуки, видають голос свій, його край обернули в пустелю, спалили міста його і зробили безлюдними...

16 Також сини Мемфісу й Тахпенесу на черепі паслися в тебе.

17 Чи ж не тому це тобі сталося, що покинув ти Господа, Бога свого, що шляхом тебе провадив?

18 І ось зараз, нащо тобі йти до Єгипту? Щоб пити воду з Шіхору? І нащо тобі йти в Ашшур? Щоб пити воду з Ріки?

19 Хай карає тебе твоє зло, і зрада твоя хай буде докором тобі, і знай, що лихе та гірке це, що кинув ти Господа, Бога свого, і страху мого над тобою нема, — каже Господь, Бог Саваот.

20 Бо віддавна зламала ти, дочко Сіону, ярмо своє, порвала свої віжки й сказала: "Не служитиму!" Бо на кожному пагорбі високому і під кожним зеленим деревом ти

клалася повією...

21 А я ж посадив був тебе виноградом добірним, весь він насіння правдиве! І як ти стала мені чужою здичавілою лозою?

22 Тому хоч би ти й помилася лугом, і мила багато собі зажила б, проте плямою буде вина твоя перед обличчям моїм, — каже Господь Бог!

23 Як же ти зможеш сказати: "Я не опоганилася, за Ваалами я не ходила?" Подивися на шдях своїй в долині, що ти накоїла, пустотлива верблюдко, що блукаєш шляхами своїми!

24 Ти як дика віслучка, яка до пустелі звикла, що вітер вдихає в жаданні своєї душі, хто заверне її в час її хтивості? Усі, хто шукають її, не змучаться, знайдуть у місяці її!

25 Стримуй ногу свою, щоб не бути їй босою, і від спраги горло своє. А ти кажеш: "Не сподівайся, бо я покохала чужинців і за ними піду"...

26 Як для злодія сором, коли буде зловлений, так себе осоромила оселя Ізраїлева, вони та царі їхні, їхні князі, священники та пророки,

27 що кажуть до дерева: "Ти батько мій", а до каменя: "Ти мене породив". Бо до мене вони повернулися потилицею, а не обличчям, а за час свого лиха кажуть: "Встань та врятуй нас!"

28 А де ж твої боги, яких наробив ти собі? Хай встануть вони, якщо можуть врятувати тебе в час твого лиха, бо ж у тебе богів, скільки міст твоїх, Юдо!

29 Чого вам зі мною змагатися? Усі ви відпали від мене, — каже Господь.

30 Даремно я бив синів ваших, науки вони не взяли, а ваших пророків ваш меч поїв, неначе злий лев!

31 О ви, покоління, почуйте це слово Господнє: "Чи пустелею був для Ізраїля я? Чи може землею великої темряви? Чому ж каже народ мій: "Ми вільно буємо, вже не прийдемо до тебе"?"

32 Чи панна забуде оздобу свою, наречена — про стрічки свої? А народ мій про мене забув незчисленні вже дні!

33 Як ти вправно шлях свій повела, щоб шукати кохання! Тому шляхи свої при звичаїла ти до лихого,

34 і навіть на полах одягу твого знаходиться кров душ убогих невинних, яких не зловила ти на гарячому,

35 ти кажеш: "Невинна я, його гнів відвернувся від мене на правду"... Ось я сперечатимуся з тобою за те, що ти кажеш: "Я не грішила"!

36 Як легковажно ти змінюєш шлях свій. Ти осоромилася перед Єгиптом, як осоромилася перед Асирією!

37 І звідти ти вийдеш, заламуючи свої руки на своїй голові, бо відкинув Господь тих, на кого ти сподівалася, і не пощастить тобі з ними"...

Єремії 3

1 І було мені слово Господнє: "Як відпустить хто жінку свою, й вона піде від нього,

та стане за жінку для іншого чоловіка, чи зможе вона знову бути йому за жінку? Чи ж не стане зовсім збезчещеною ця земля? Ти ж перелюб вчиняла з коханцями багатьма, і тобі повертатися до мене? — каже Господь.

2 Зведи свої очі на гори порожні й подивися, де перелюбу ти не вчинила? Ти для них по шляхах сиділа, немов той араб на пустелі, і збезчестився край твоєю розпустою та лихими твоїми вчинками!

3 І дощі були стримувані, і не було дощу пізнього, проте мала ти чоло повії, і втратила сором...

4 Чи ж не кликатимеш віднині до мене: "Батьку мій, ти юності моєї провідник!"

5 Чи він пам'ятатиме вічно про гнів, чи назавжди його стерегтиме?" Так ти промовляєш, і далі вчиняєш лихе...

6 І сказав до мене Господь за днів царя Йосії: "Чи ти бачив, що зробила невірна дочка Ізраїлева? Вона ходила на кожную високу гору, і під кожне зелене дерево, і вчиняла перелюб там...

7 Я думав, що як зробить вона все оце, то до мене повернеться, та вона не повернулася. І бачила це сестра її зрадниця, Юдея.

8 І побачила Юдея, що за все те, що перелюб вчиняла невірна дочка Ізраїлева, відпустив я її, і дав їй листа про розлучення. Та зрадлива сестра її, дочка Юдина, не побоялася теж піти, і розпусною стала й вона...

9 І сталося від розголосу про перелюб її, збезчестила вона землю, бо перелюб вчиняла з каменем та з деревом.

10 І також при всьому цьому не повернулася до мене зрадлива сестра її, дочка Юди, усім своїм серцем, а тільки вдавала, — каже Господь...

11 І промовив до мене Господь: "Невірна дочка Ізраїлева всправедливила душу свою більш від зрадливої дочки Юди.

12 Піди, і проголосиш слова ці на північ та й скажеш: "Повернися, відступна дочко Ізраїлева! — каже Господь. — Не зверну я свого обличчя у гніві на вас, бо я милостивий, — каже Господь, — і не стерегтиму повік свого гніву.

13 Тільки визнай же провину свою, бо ти проти Господа, Бога свого повстала, і грішила з чужими під деревом кожним зеленим, і мого голосу ви не почули, — каже Господь.

14 Поверніться, діти невірні, — каже Господь, — бо я вам господар. Я візьму вас по одному з міста, а з роду по два, і поведу до Сіону!

15 І дам пастирів вам згідно з серцем своїм, і вони пастимуть вас умінням та розумом.

16 І буде, коли ви розмножитесь та розплодитесь на землі за цих днів, — каже Господь, — не скажуть уже: "Ковчег заповіту Господнього". І вже він не прийде на серце, і його забудуть, і більше не буде він зроблений...

17 Того часу назвуть Єрусалим Господнім престолом, і до нього, до Єрусалиму, зібрані будуть усі народи заради ймення Господнього, і вже не ходитимуть вони за впертістю серця лихого свого"...

18 Тими днями оселя Юдина з оселею Ізраїля підуть і разом прибудуть з північного краю до краю, що вашим батькам на спадок я дав.

19 І я був подумав: "Як поставлю тебе я посеред синів і дам тобі край пожаданий, найкращу спадщину народів? І я думав, що ви будете кликати мене: "Мій Батьку", і не відвернетесь від мене".

20 Справді, як зраджує жінка свого чоловіка, так ви мене зрадили, оселе Ізраїлева! — каже Господь.

21 Чути голос на лисих горах, плач благальний синів Ізраїлевих, вони-бо викривили шлях свій, забули про Господа, Бога свого.

22 Поверніться, невірні сини, бунтівне ваше серце я вилікую! Скажіть: "Ось прийшли ми до тебе, бо ти Господь, Бог наш!"

23 Насправді, брехня оті пагорби та гомін по горах. Насправді, в Господі, Богові нашому, порятунок Ізраїля!

24 А той сором пожер працю наших батьків від нашої молодості, їхню худобу дрібну та велику, їхніх синів та дочок.

25 Лежимо ми у соромі нашому, і нас покриває неслава ця, бо ми грішили проти Господа, Бога нашого, ми й батьки наші, від нашої молодості й до сьогодні, і не слухали голосу Господа, нашого Бога!"...

Єремії 4

1 Якщо ти, Ізраїлю, маєш намір повернутися, — каже Господь, — то повертайся до мене, і якщо ти відкинеш з-перед обличчя мого неподобства свої, то не тинятимешся!

2 І якщо ти присягнеш: "Як живий Господь" правдою, правом та справедливістю, то ним благословлятимуться народи, і хвалитимуться ним.

3 Бо так каже Господь Юді та Єрусалиму: "Оріть собі на цілині і не сійте в тернину!"

4 Обрізуйтеся Господеві, усуньте з ваших сердець крайню плоть, юдеї та мешканці Єрусалиму, щоб не вийшла, немов той вогонь, моя лють, і не запалала вона через лихі ваші вчинки, і не буде кому погасити!

5 Оповістіть у Юдеї та в Єрусалимі, засурміть у сурму в краю! Оголосіть гучним голосом, промовляючи: "Зберіться та підемо до міст до твердинних!"

6 Поставте прапор у напрямку Сіону, поквартесь, не зупиняйтесь, бо з півночі лихо приведу й велике нещастя...

7 Із своєї гущавини виходить лев, той, хто нищить народи, вирушає з місця свого, щоб твій край перетворити на руїну. Твої міста будуть спустошені, стануть безлюдними!...

8 Отож, підпережіться веретами, плачте та голосіть, бо лють Господнього гніву від нас не відвернеться!

9 І в день той, — каже Господь, — згине розум царя та розум князів, і жахнуться священники, а пророки здивуються.

10 І скажуть: "О Господе, Боже, справді обдурений дуже народ цей та Єрусалим, коли сказано, що буде вам мир, а меч шукає душі!"...

11 Того часу народові цьому та Єрусалимові сказане буде: "Ось вітер палючий з лисих гір на пустелі, на шляху дочки мого люду, не на просіювання і не на очищення він!"

12 Та вітер сильніший від цього прибуде мені, і над ними я винесу вирок...

13 Ось він прийде, як хмари, як буря його колісниці, від орлів прудкіші коні його. І скажуть вони: "Лихо нам, бо спустошені будемо ми!"...

14 Обмий серце своє від лихого, о Єрусалиме, щоб був ти врятований! Аж доки в тобі пробуватимуть думки марноти твоєї?

15 Бо голос доносить з Дану й звіщає винищення з Єфремових гір...

16 Пригадайте народам оце, сповістіть це про Єрусалим: "Приходять з далекого краю взяти його в облогу, і здіймають свій галас на юдейські міста!"

17 Як сторожа полів, навколо оточать його, бо він мені був неслухняний, — каже Господь!

18 Шлях твій та вчинки твої тобі це зробили. Це лихо твоє гірке, бо дістане воно аж до серця тебе...

19 Ой, утробо моя, ти утробо моя, я тремчу! Біль серце стискає мені, і тріпоче мені моє серце!... Не можу мовчати, бо вчула душа моя голос сурми, сигнал війни!

20 Лихо за лихом надходить, вся-бо земля поруйнована буде, раптово спустошені будуть намети мої і миттю розірвані полотнища їхні...

21 Аж доки я бачитиму прапора, чутиму голос сурми?

22 Тому, що народ мій безглуздий, він не знає мене. Вони нерозумні сини й нерозважливі вони, мудрі вони на лихе, та не схильні до добра!

23 Дивлюся на землю, а там порожнеча та пустка, і небо світла не дає!

24 Дивлюся на гори, а вони трусяться, і всі пагорби хитаються!

25 Дивлюся, аж ось нема вже людини, і порозліталось все птаство небесне.

26 Дивлюся, аж ось край родючий пустелею став, а міста його знищені всі від обличчя Господнього, від полум'я гніву його...

27 Бо Господь так сказав: "Спустошенням стане весь край, я винищу його дощенту!"

28 І буде в жалобі земля через це, і затьмаряться небеса, бо я зроблю, що задумав, і не пошкодую, і не відступлю від того...

29 Від гамору вершників та стрільців побіжить усе місто, втечуть у гущавини й злізуть на скелі... Всі міста покинуті, і нема нікого, хто мешкав би в них"...

30 А ти, зруйнована, дочко Сіону, що робитимеш? Хоч ти одягаєш себе в кармазин, хоч прикрасишся золотою оздобою, хоч очі свої підмалюєш фарбою, та даремно готуєшся, обридиди тобою коханці твої, на життя твоє зазіхають вони!

31 Бо чую я крик, немов породіллі, чую стогін, неначе жінки, що вперше народжує, то голос дочки Сіону. Вона стогне, заломлює руки свої та голосить: "Ой, лишенько мені, життя моє в руках убивць!"...

Єремії 5

1 Пройдіть по вулицях та майданах Єрусалиму і роздивіться навколо, може

знайдете там людину, що за правом судить, що правди шукає, то я пробачу місту цьому!

2 Коли ж вони кажуть: "Як живий Господь", — то справді клянуться брехнею.

3 Хіба ж очі твої не для правди, о Господе? Вразив ти їх, але їм не болить, понищив ти їх, та відмовилися взяти науку вони, обличчя свої зробили від скелі твердішими, відмовилися навернутися!

4 А я думав собі: "Вони люди прості, і вчинки їхні безглузді, бо не знають шляху Господнього, Закону Бога свого.

5 Піду-но собі до вельможних і до них промовлятиму, бо знають дорогу Господню вони, закон Бога свого", — та вони всі разом зламали ярмо, а віжки порвали!

6 Тому лев з лісу б'є їх, нищить їх вовк степовий, пантера чигає на їхні міста. Кожен, хто вийде з них, пошматований буде, бо збільшилися їхні гріхи і їхні переступи численними стали!

7 Хіба через це я пробачу тобі? Твої діти мене полишили і присягають тим, хто не Бог. Я їх нагодував, а вони блукають і натовпом ходять до будинку повії,

8 волочаться, мов жеребці відгодовані, кожен ірже на жінку свого ближнього...

9 Чи ж оцього я не покараю? — каже Господь. — І хіба над народом, як цей, не помститься душа моя?

10 Вилазьте на мури його і руйнуйте, але не вщент! Усуньте підпори його, бо вони не для Господа,

11 бо зрадила мене оселя Ізраїлева та оселя Юди, — каже Господь.

12 Вони відцуралися Господа та промовляли: "Нема його, і лихо не прийде на нас, ні меча, ані голоду ми не побачимо!"

13 А пророки стануть неначе вітер, нема в них слова Господнього, отак їм зроблено буде!"

14 Тому так промовляє Господь Бог Саваот: "За те, що кажете слово таке, ось я вкладаю до вуст твоїх слово своє за вогонь, і він пожере народ цей, як дрова!"

15 Ось я приведу здалека народ на вас, о оселе Ізраїлева, — каже Господь, — це народ, стародавній, це люд, що мови його ти не знаєш, і не зрозумієш, що промовлятиме він.

16 Його сагайдак, як відкрита могила, усі вони люди хоробрі.

17 І він пожере твоє жниво та хліб твій, поїсть він синів твоїх та дочок твоїх, худобу дрібну та велику твою пожере, з'їсть твій виноградник й фігу твою, знищить мечем твердинні міста твої, на які ти сподіваєшся...

18 Та й за тих днів, — каже Господь, — я не винищу вас!

19 Як кажуть вони: "За що Господь, Бог наш зробив нам усе це?" — то ти скажеш до них: "Як мене ви покинули, і служите в вашому краї богам чужим, так чужинцям служити ви будете в краї не вашому!"...

20 Сповістіть в оселі Якова це, та оголовіть це в Юдеї, — каже Господь.

21 Почуй же це, ти народе дурний, який має очі й не бачить, має вуха й не чує!

22 Чи мене ви не боятиметеся, — каже Господь, — чи не тремтітимете перед

обличчям моїм? Мене, що пісок поклав за кордон для моря, за вічну межу, якої воно не перейде? Хоч повстануть, та не переможуть, і шумітимуть хвилі його, але не переступлять її!

23 А серце в народу цього неслухняне та непокірне, відпали вони та й пішли.

24 І не сказали вони в своєму серці: "Біймося ж Господа, нашого Бога, який дає дощ, дощ ранній та пізній за часу його, стереже нам уставлені тижні для жнив".

25 Ваші провини оце відхилили, а ваші гріхи від вас стримали це добро.

26 Бо в народі моєму безбожники є, чигають вони, немов той птахолов, вони сітки розставили, хапають людей...

27 Як клітка, наповнена птахами, так будинки їхні повні брехні, тому звеличилися та збагатилися вони!

28 Потовстіли вони та погладшали, у злі переступили всякі межі, справедливо вони не судили сирітської справи, права бідного на суді не захищали, і щастить їм.

29 Чи ж цього я не покараю? — каже Господь. — І хіба над народом, як цей, не помститься душа моя?

30 Вражаюче та страшне сталося в цьому краї:

31 пророки віщують брехню, священники правлять як хочуть, а народу моєму це до вподоби! І що зробите ви, як кінець тому прийде?

Єремії 6

1 Втікайте, сини Веніямина, з середини Єрусалиму і засурміть в сурму в Текої, і прапор поставте в напрямку Бет-Гаккеру, бо з півночі грізно підноситься лихо та велике нещастя!

2 Я викоріню дочку Сіону, вродливу та випещену.

3 Пастухи прийдуть до неї зі своїми чередрами, напнуть намети навколо, кожен місце своє випасатиме.

4 Приготуйте війну проти неї, вставайте та вдармо опівдні! Лихо нам, бо минає вже день, бо вже тягнуться тіні вечірні!

5 Вставайте, підемо вночі та винищимо палати її!

6 Бо так промовляє Господь Саваот: "Постинайте дерева та вал насипте при Єрусалимі! Він те місто, що має зруйнованим бути, в ньому повно насилля:

7 як витікає вода з джерела, так витікає з нього зло... Насилля й грабіж чути в ньому, перед обличчям моїм безперестанку хвороби та рани...

8 Будь навчений, Єрусалиме, щоб душа моя не відвернулася від тебе, щоб тебе не вчинив я спустошенням, краєм безлюдним!"

9 Так промовляє Господь Саваот: "Конче зберуть вони залишки Ізраїля, мов виноградні рештки. Простягни свою руку, немов виноградар до грона!

10 До кого я промовлятиму та свідчитиму, і хто слухатиме? Необрізане їхнє вухо, і вони слухати уважно не можуть, ось вони зневажають Господнє слово і не жадають його!

11 Мене переповнює гнів Господній, змучився я, його стримуючи, на вулиці виллю

його на дітей та на юрбу юнаків одночасно, бо схоплені будуть чоловік із жінкою, старий з насиченим днями,

12 і дістануться іншим будинки їхні і поля та жінки... Бо я руку свою простягну на мешканців цієї землі, — каже Господь.

13 Бо вони від малого свого й до великого, усі пожадливі на зиски, і від пророка до священика всі брехливі...

14 І рани народу мого легковажно лікують, промовляючи: "Мир, мир, а миру нема!"

15 Чи вам соромно за неподобства свої? Не соромно ані трохи, вони й соромитися не вміють... Тому спіткнуться і впадуть між упалими в часі, коли їх навідаю я, — каже Господь.

16 Так промовляє Господь: "Зупиніться й погляньте на шлях, і запитайте про давні стежки, де добрий шлях, то ним йдіть, і знайдете мир для своєї душі!" Та вони відповіли: "Не підемо!"

17 Я поставив над вами сторожів, промовляючи: "Прислухайтесь до голосу сурми! Та вони відповіли: "Не будемо прислухатися!"

18 Тому слухайте, люди, і знай, громадо, що станеться з ними.

19 Послухай, земле: "Ось я веду на народ цей лихе, плід їхніх думок, бо до слів моїх не прислухалися вони, а Законом моїм зневажили!"

20 Навіщо мені те кадило, що з Шеви приходить, запашна тростина з далекого краю? Цілопалення ваші не любі мені, ваші ж жертви мені неприємні!

21 Тому Господь каже так: "Ось я дам спотикання цьому народові, і спіткнуться об них разом ваші батьки та сини, сусід та приятель його, і загинуть!"

22 Так промовляє Господь: "Ось приходить народ з північного краю, йде люд великий з кінців землі.

23 Лука та списа міцно тримають, жорстокі вони й милосердя не мають, їхній голос, як море реве, і гарцюють на конях вони... Всі як один вишикувані до бою, на тебе, о дочко Сіону!"

24 Як почули ми звістку про нього, помліли нам руки, охопили нас тривога та біль, немов у породіллі...

25 Не виходьте на поле й не ходіть шляхом, бо в ворога меч та страхіття навколо!

26 Дочко народу мого, веретою підпережись та качайся в попелі! Справ жалобу, немов над одинаком своїм, голоси гірко, бо прийде зненацька руйнівник на нас!

27 Я дав був тебе випробовувачем у народі моєму, за твердиню, щоб ти знав і випробовував їхній шлях.

28 Вони всі відступники над відступниками, наклеп розносять, вони мідь та залізо, всі вони зіпсовані!...

29 Дмуть міхи, щоб олово вогнем пожерти, даремно перетоплював ливар, бо лихих не відділено...

30 Сріблом відкинутим названо їх, бо Господь їх відкинув".

Єремії 7

1 Слово, що було до Єремії від Господа:

2 "Стань у брамі Господньої оселі, і проголоси там слово це, щоб почув слово Господнє, весь Юда, що ходить брамами цими вклонятися Господові.

3 Так промовляє Господь Саваот, Бог Ізраїлів: "Виправте шляхи свої й свої вчинки, і я зроблю, що ви житимете на цьому місці!

4 Не сподівайтесь на слова неправдиві, щоб казати: "Храм Господній, храм Господній, храм Господній отут!"

5 Бо якщо ви насправді виправите ваші шляхи та ваші вчинки, якщо один одному будете справді робити справедливо,

6 не будете тиснути чужинця, сироту та вдову, не проливатимете невинної крові на місці цьому, і за іншими богами вслід не підете собі на лихо,

7 то зроблю, що ви пробуватимете на цьому місці, в краю, що його дав я вашим батькам, відвіку й до віку!

8 Ось ви сподіваєтеся на слова неправдиві, які не допоможуть.

9 Чи можна красти, вбивати й перелюб вчиняти, і присягати фальшиво, і кадити Ваалові, і ходити за іншими богами, яких ви не знаєте,

10 а потім приходити й ставати перед обличчям моїм у цій оселі, що зветься ім'ям моїм, і казати: "Врятовані ми, щоб вчиняти всі ці неподобства?"

11 Невже вертепом розбійників стала оселя ця, що ім'я моє кличеться в ній, на ваших очах? І я це бачу, — каже Господь...

12 Підіть-но до місця мого, що в Шіло, де я спочатку встановив був перебування ймення мого, і побачите, що вчинив я йому через лукавство мого народу Ізраїлевого...

13 Тож за те, що ви робите, — каже Господь, — і що я повсякчас промовляв був до вас, але ви не слухали, і кликав я вас, та ви не відповіли,

14 то зроблю цій оселі, що кликалося в ній ім'я моє, що на нього маєте сподівання ви, і місцю цьому, що я дав його вам та вашим батькам, так само, як я був зробив для Шіло.

15 Я відкину вас від обличчя свого, як відкинув усіх ваших братів, усіх нащадків Єфремових!...

16 А ти не молися за народ цей, і благання й молитви за них не здіймай, і мене не проси, бо не вислухаю я тебе!

17 Хіба ти не бачиш, що роблять вони в містах Юдиних та на вулицях Єрусалиму:

18 Діти дрова збирають, а батьки розкладають вогонь, жінки ж місять тісто, щоб спекти калачів тих жертвних небесній цариці, і ллють литі жертви для інших богів, на образу для мене...

19 Та хіба ображають мене, — каже Господь? — Хіба не себе самих, щоб сором покрив їхні обличчя?

20 Тому Господь Бог промовляє так: "Ось ллється мій гнів і моя лютість на це місце, на людину й худобу, і на польові дерева та на земні плоди, і палатиме він, і не згасне!"

21 Так промовляє Господь Саваот, Бог Ізраїлів: "Додайте свої цілопалення до жертв ваших, і їжте м'ясо,

22 бо я не казав батькам вашим, і не велів їм того дня, як виводив їх з Єгипетського краю, про цілопалення й жертви.

23 Бо лиш звелів їм, промовляючи: "Слухайте мого голосу, і я буду вам Богом, а ви будете народом моїм, і ходіть тим шляхом, про який накажу вам, щоб вам було добре".

24 Та не слухали й не нахилили вони свого вуха, а ходили з волі впертого серця лихого свого, ставши до мене потилицею, а не обличчям.

25 Від того дня, коли ваші батьки вийшли з Єгипетського краю, аж до дня цього, посилав я до вас усіх своїх рабів пророків, посилав щоденно.

26 Та вони не слухали мене, і вуха свого не схиляли, і показали себе твердошиїми, лихе робили ще більше від батьків своїх...

27 І ти казатимеш їм усі ці слова, та не слухатимуть вони тебе, і ти кликатимеш до них, та вони тобі відповіді не дадуть...

28 І скажеш до них: "Оце той народ, що не слухав голосу Господа, Бога свого, і науки не приймав, згинула правда і зникла з їхніх вуст"...

29 Обстрижи волосся своє та й відкинь, на лисих горах здійми жалібний спів, бо відкинув Господь плем'я гніву свого, і покинув!

30 Бо Юдині сини роблять лихе в моїх очах, — каже Господь, — поклали огиди свої в тій оселі, що в ній кликалося моє ім'я, щоб збезчестити її...

31 І побудували ті жертовні пагорби Тофета, що в долині Бен-Гіннома, щоб палити синів своїх та дочок на вогні, чого я не наказував, і що на серце мені не приходило...

32 Тому приходять ось дні, — каже Господь, — що не буде вже кликатися це місце Тофет чи долина Бен-Гіннома, а тільки долина Вбивства, і ховатимуть у Тофеті через брак місця для поховань.

33 І стане труп цього народу за стерво небесному птаству та земній звірині, і не буде того, хто б їх налякав!...

34 І я зупиню в містах Юдиних та на вулицях Єрусалиму голос радісний і голос веселий, голос молодого та голос молодої, бо руїною стане цей край!

Єремії 8

1 Того часу, — каже Господь, — витягнуть кістки царів Юди і його князів, і кістки священиків, і пророків, і мешканців Єрусалиму з їхніх могил,

2 і розкидають їх перед сонцем і перед місяцем, та перед усіма небесними світилами, яких вони любили та служили їм, і що йшли за ними, і що зверталися до них, і що вклонялися їм. Не будуть вони зібрані, і не будуть поховані, і гноєм стануть вони на поверхні землі!

3 І смерть буде кращою від життя для решти, що залишаться від лихого цього роду, по всіх цих місцях, куди я їх вигнав, — каже Господь Саваот.

4 І скажеш до них, що так промовляє Господь: "Хіба падають — і не встають? Хіба хто збочить зі шляху — то вже не повертається?"

5 Чому так уперто збочує цей народ єрусалимський? Міцно вхопилися вони за брехню, не бажають повернутися.

6 Я уважно прислухався, але нема нікого, хто б каявся у своєму лукавстві, промовляючи: "Що я зробив?" Кожен з них повертається на звичний шлях, мов той кінь, що рветься до бою...

7 Навіть бусол у небі знає свою пору, а горлиця, ластівка та журавель пильнують часу прильоту свого, а народ мій не розпізнає часу Господнього суду!...

8 Як ви можете казати: "Ми мудрі, і з нами Господній Закон?" Коли брехливе перо писак перетворило його на брехню!

9 Осоромилися ці мудреці, збентежилися й були схоплені. Ось вони слово Господнє відкинули, що ж за мудрість ще мають вони?

10 Тому їхніх жінок віддам іншим, а їхні поля — загарбникам, бо вони від малого та аж до великого усі віддалися користолюбству, від пророка та аж до священника вчиняють неправдиво!...

11 І легкодушно лікують нещастя народу мого, промовляючи: "Мир, мир", а миру нема!

12 Соромилися б отакі неподобства коїти. Але вони сорому ніякого не мають, не знають навіть, як то червоніти. Тому вони й попадають між упалими. Під час відвідин їхніх вони спіткнуться, — каже Господь...

13 Зберу їх доценту, — каже Господь, — як ягоди на виноградній лозі, як фіги на фіговому дереві, а їхнє листя пов'яне, і пошлю їм таких, що все заберуть...

14 "Пощо ми сидимо? Збирайтеся та підемо в твердинні міста та й згинемо там, бо Господь, Бог наш, віддав на загибель нас, і напоїв нас водою отруєною, бо ми Господові згрішили..."

15 Ми миру чекали, та нема добра, часу зцілення, а ось — жах!"

16 Чути фиркання коней його аж від Дану, від сили іржання його жеребців вся земля затремтіла! І прийдуть вони, й пожеруть усю землю з усім, що на ній, місто й тих, хто мешкає в ньому...

17 Бо ось я пошлю проти вас тих вужів та гадюк, що не діє на них заклинання, і вони вас кусатимуть, — каже Господь!

18 Яка моя втіха у смутку? Болить мені серце моє...

19 Ось голосіння дочки мого народу з далекого краю: "Чи Господь не в Сіоні? Чи не в ньому його Цар?" Нащо мене розгнівали своїми бовванами, тими чужими марнотами?

20 Минули жнива, скінчилося літо, а ми не врятовані...

21 Пригнічений я через нещастя доньки народу мого, холоне нутро моє...

22 Хіба нема бальзаму в Гілеаді? Хіба ж нема там лікаря? Чому ж не лікується донька народу мого?

23 Ой, коли б голова моя стала водою, а око моє за джерело сльози, то я плакав би вдень та вночі над побитими доньки народу мого!...

Єремії 9

1 Ой, коли б у пустелі прихисток для подорожніх я мав, тоді б я покинув народ свій, і пішов би від них, бо вони перелюбники всі, зібрання зрадників!

2 Вони напинають свого язика, немов лука свого, для брехні, міцніють вони на землі не для правди, бо від лиха до лиха йдуть і не знають мене, — каже Господь!

3 Остерігайтеся ближнього і не покладайтеся на брата, кожен-бо брат лукавить, і приятель кожен розносить наклеп!

4 Один одного зводять і правди не кажуть, пристосували свого язика для брехні, не втомлюєтеся коїти лихо!

5 Серед брехні твоє пробування, через брехню не бажають знати мене, — каже Господь.

6 Тому так промовляє Господь Саваот: "Ось я їх перетоплюю та випробовую, бо що маю вчинити я заради дочки свого народу?"

7 Їхній язик — смертоносна стріла, що промовляє брехню. Вустами своїми каже ближньому про мир, а в нутрі своєму готує засідку...

8 Чи ж за це я їх не покараю? — каже Господь. — Хіба ж над народом, як цей, не помститься душа моя?

9 Я плач та голосіння здійму над оцими горами, і спів жалобний — понад степовими луками, вони-бо попалені так, що ними не ходить ніхто, і ревіння худоби не чути. Розлетілося птаство небесне, розбіглися всі звірі! Нема нікого.

10 І я Єрусалим на руїни віддам, на мешкання шакалів, а юдейські міста на спустошення дам, і не буде мешканця в них!

11 Хто такий мудрий, щоб зрозумів би оце, і до кого Господні уста промовляли, щоб виявить те, за що згинув цей край, за що спалений він, як пустеля, і що нею не ходить ніхто?

12 А Господь відповів: "За те, що вони покинули Закон мій, що я дав перед ними, і не слухали мого голосу, і не ходили за тим Законом,

13 а ходили за впертістю серця свого й за Ваалами, що навчили про них їхні батьки"...

14 Тому так промовляє Господь Саваот, Бог Ізраїлів: "Ось я цей народ полином нагодую й водою отруйною їх напою!

15 І розпорошу я їх серед народів, яких ні вони, ні батьки їхні не знали, і пошлю я за ними меча, аж поки не винищу їх!"

16 Так промовляє Господь Саваот: "Покличте вмілих голосільниць, і хай вони прийдуть!

17 І хай поквапляться, і хай заспівають жалобну пісню, і хай наші очі зайдуться сльозою, а з наших повік вода хай тече!

18 Бо почується голос жалобного співу з Сіону: "Як ми спустошені, як осоромлені!... Бо ми покинули свій край, бо покинули місце свого пробування"...

19 Тож почуйте, жінки, слово Господа, і хай ваше ухо візьме слово вуст його, і

навчіть дочок ваших жалобного співу, й одна одну — жалобної пісні!

20 Бо смерть увійшла в наші вікна, до наших палат увійшла, щоб вирізати дітей з вулиці, і з майданів юнаків"...

21 Кажі, що так промовляє Господь: "І нападає людських трупів, мов гною на полі, мов тих снопів за женцем, і не буде кому зібрати!"...

22 Так промовляє Господь: "Хай не хвалиться мудрий своєю мудрістю, і хай не хвалиться вояк своєю хоробрістю, багатий багатством своїм хай не хвалиться!"

23 Бо хто буде хвалитися, хай хвалиться тільки оцим: що він розуміє та знає мене, що я — то Господь, який на землі вчиняє милість, правосуддя та правду, бо в цьому моє впоодобання, — каже Господь!

24 Ось дні настають, — каже Господь, — і я навідаю всіх обрізаних та необрізаних,

25 Єгипет та Юду, Едом та Аммонових синів, Моав та всіх, хто волосся довкола стриже, хто мешкає в пустелі, бо всі ці люди необрізані, а вся оселя Ізраїлева необрізана серцем!...

Єремії 10

1 Послухайте слова того, що вам каже Господь, о оселе Ізраїлева!

2 Так промовляє Господь: "Не навчайтеся шляхів цих народів, і небесних ознак не лякайтеся, бо тільки поганські народи лякаються їх!"

3 Бо устами народів — марнота вони, божок-бо — це дерево, зрубане в лісі, і це справа рук майстра!

4 Сріблом та золотом їх прикрашають, цвяхами прикріплюють їх, щоб вони не хиталися.

5 Вони безмовні, як опудало на городі, і носять їх, бо не ходять вони. Не бійтеся їх, бо не зроблять лихого, і зробити добро їм не під силу!"

6 Такого, як ти, нема, Госпode. Ти великий і величне могутнє ім'я твоє!

7 Хто не буде боятися тебе, Царю народів? Бо тобі це належить, бо між усіма мудрецами народів і в усьому їхньому царстві нема такого, як ти!

8 Вони стали всі дурні й безглузді, бо марна наука дерева!

9 Срібна бляха з Таршішу привезена, золото — з Офіру, блакить та пурпур — їхній одяг, усе це вмілими майстрами зроблене.

10 А Господь Бог правдивий, він Бог живий та Цар вічний! Від гніву його затрясється земля, і не знесуть його гніву народи.

11 Отак їм скажіть: "Боги, що неба й землі не створювали, згинуть із землі та з-під неба цього!"

12 Своєю він силою землю створив, своєю мудрістю міцно всесвіт поставив, і небо напнув своїм розумом.

13 Коли видасть свій голос, то води шумлять у небі, з кінців землі здіймає він хмари. Він з блискавками створює дощ, і виводить вітер зі своїх сховищ.

14 І кожен виявляється дурним невігласом, ливар свого боввана соромиться, бо вилитий ним ідол — омана то, нема в ньому духа!...

15 Марнота вони, вони праця на сміх, в час відвідин їх вони згинуть!

16 Не така, як оці, частка Якова, бо він усе створив, а Ізраїль плем'я спадку його, Господь Саваот його ймення!

17 Забери з землі свій товар, ти, що сидиш в облозі!"

18 Бо Господь каже так: "Ось цього разу я кину мешканців цієї землі, мов із пращі, і притисну їх так, щоб вони зрозуміли"...

19 Ой, лихо мені від нещастя мого, моя рана болюча! А я казав: "Це моя хвороба, і мені її зносити.

20 Навет мій спустошено й розірвані всі мотузки його. Розійшлися мої діти від мене й нема їх, нема вже кому розтягнути намет мій та повісити завіси його...

21 Бо пастирі стали безглузді, і вони не зверталися до Господа, тому не щастило їм, і розпорошена вся їхня отара"...

22 Послухайте. Ось насувається гуркіт великий з північного краю, щоб юдейські міста перетворити на пустку, на помешкання шакалів...

23 Я знаю, Господе, що не в волі людини шляхи її, не в силі людини скеровувати свої кроки.

24 Карай мене, Господе, тільки за справедливістю, але не гнівом своїм, щоб не знищити мене!

25 Вилий лютю свою на народи, що не знають тебе, та на роди, що ймення твого не кликали, що знищили Якова, зжерли його, а помешкання його спустошили!"...

Єремії 11

1 Слово, що було до Єремії від Господа:

2 "Послухайте слів заповіту цього! Промовлятимеш до юдеїв і мешканців Єрусалиму,

3 і скажеш їм, що так каже Господь, Бог Ізраїлів: "Проклята та людина, що не слухає слів заповіту цього,

4 якого я склав з вашими батьками того дня, коли їх виводив з Єгипетського краю, з горна залізного, промовляючи: "Слухайте мого голосу, і робіть усе те, що я заповім вам, і будете ви народом моїм, а я буду вам Богом,

5 щоб я виконав присягу ту, якою я вашим батькам присягав дати їм край, що тече молоком, як сьогодні!" А я відповів: "Амінь, Господе!"

6 І сказав до мене Господь: "Виголошуй оці всі слова по юдейських містах та на вулицях Єрусалиму, промовляючи: "Слухайте слів заповіту цього, і виконуйте їх!"

7 Бо напrawdę попередив я ваших батьків того дня, як виводив їх з Єгипетського краю, і повсякчас нагадував, кажучи: "Слухайте мого голосу!"

8 Та не слухали й не прихилили вони свого вуха, і кожен ходив за впертістю лихого серця свого... І я спровадив на них усі слова заповіту цього, що я наказав був виконувати, вони ж не виконували".

9 І промовив до мене Господь: "Навіть змова постала між юдеями та між мешканцями Єрусалиму!

10 Повернулися вони до гріхів своїх давніх батьків, що слухати моїх слів не бажали, і пішли за богами чужими, щоб їм служити. Оселя Ізраїлева і Юдина порушили умови мого заповіту, який я склав з їхніми батьками".

11 Тому так промовляє Господь: "Ось я лихо на них наведу, що вийти з нього не зможуть, і кликати будуть до мене, але не почую я їх!"

12 І підуть юдейські міста та єрусалимські мешканці, і звертатимуться до богів, що їм кадять вони, але ті не допоможуть їм за часу їхнього лиха!

13 Бо богів твоїх — за числом твоїх міст, Юдо, і за числом вулиць Єрусалиму наставлено жертovníків для Молоха, жертovníків, щоб кадити Ваалові.

14 А ти не молися за цей народ, і благання й молитви за них не здійсмай, бо я не почую за часу того, коли кликати будуть до мене через лихо своє!

15 Що робить моя кохана в оселі моїй, вона, що разом з усіма лихе замислила? Чи м'ясо освячене відверне від тебе нещастя твоє? Тоді б ти раділа!"

16 Оливка зелена, гарна плодом добрим, так кликав тебе Господь. Але з шумом великого вітру вогонь запалився навколо неї, і гілки її поламаються!

17 А Господь Саваот, що тебе посадив, казав був на тебе лихе за беззаконня оселі Ізраїля та Юди, яке робили вони, щоб гнівати мене, влаштовуючи ка́діння Ваалові.

18 А Господь виявив мені, щоб я знав, і дав побачити їхні справи.

19 А я був, мов лагідна вівця, що провадять її на заріз, і не знав, що на мене вони задумували лихе: "Знищимо це дерево з плодом його, і з краю живих його витнемо, і імення його не згадається більше!"

20 Але, Господе Саваоте, ти Суддя справедливий, що досліджуєш нирки та серце, хай над ними побачу я помсту твою, бо справу свою я ввірив тобі!

21 Тому так промовляє Господь на людей Анатоту, що шукають душу твою: "Не пророкуй ім'ям Господа, щоб не померти тобі від рук наших!"

22 Тому так промовляє Господь Саваот: "Ось я навідаю їх. Від меча впадуть юнаки, а сини їхні та їхні дочки помруть від голоду!"

23 І не залишиться нікого по них, бо спроваджу я лихо на людей Анатоту у рік їхніх відвідин!"...

Єремії 12

1 Ти завжди, Господе, будеш правий, якщо б я зважився сперечатися з тобою, проте позиватимуся до тебе: "Чому на шляху безбожним щастить, чому спокійні всі зрадники?"

2 Ти їх посадив і вони вкоренилися, ростуть і приносять плоди. Ти близький у вустах їхніх, та далекий від їхніх сердець.

3 А ти, Господе, знаєш мене, ти бачив мене й дослідив моє серце, що з тобою воно. Відлучи їх, немов на заріз ту отару, і признач їх на день побиття!

4 Аж доки в жалобі земля пробуватиме, і сохнути буде трава всього поля за лихо її мешканців? Гине худоба та птаство, бо сказали вони: "Кінця нашого він не побачить!"

5 Як ти з пішими бігав, і вони тебе змучили, то як будеш змагатися з вершниками

на конях? Ти в мирному краю не маєш безпеки, а що робитимеш у заводях Йордану?

6 Бо також твої брати та оселя твого батька — і вони тебе зраджують, і криком кричать за тобою, не вір їм, коли й добрі слова промовлятимуть!

7 "Покинув я свою оселю, залишив спадок свій, миле моєї душі я віддав у руки її ворогів.

8 Спадок мій мені став, мов лев той у лісі, свій голос дав проти мене, тому я його зненавидів...

9 Чи для мене спадок мій — хижий птах строкатий. Хижі птахи злетілися до нього звідусіль? Ідіть, збирайтеся всі хижі звірі на поживу!

10 Численні пастирі попсували мого виноградника, потоптали мій наділ, мій улюблений наділ вони перетворили на голу пустелю!

11 Перетворили його на пустку, він при мені в жалобі, спустошений, весь край став безлюдним, бо нікого нема, хто б поклав це на серце собі!

12 Прийдуть через пустельні пагорби руйнівники, бо меч Господа все пожирає від краю й до краю землі, миру не буде для всякого тіла!...

13 Пшеницю посіяли, терня ж пожали, намучилися, та не мали користі... І буде вам сором за ваші плоди через палючий Господній гнів!"

14 Так промовляє Господь: "Всіх лихих сусідів моїх, дотичних до того спадку, що я дав на спадщину народу моему Ізраїлеві, я вирву їх з їхньої землі, і вирву оселю Юдину з середини їхньої.

15 І як я їх вирву, то повернуся й помилую їх, і кожного з них приверну до спадщини його, і кожного до краю його.

16 І буде, якщо вони справді навчатися шляхів народу мого, щоб присягати ім'ям моїм: "Як живий Господь", — як вони присягати навчили народ мій Ваалом, то збудуються серед народу мого!

17 А якщо не послухають, то вирву народ цей, вирву і знищу", — каже Господь!

Єремії 13

1 Так промовляв до мене Господь: "Іди й купи собі лляного пояса та підпережися ним, але в воді не мочи його".

2 І купив я того пояса за Господнім словом, і підперезався ним.

3 І було мені слово Господнє вдруге:

4 "Візьми того пояса, якого купив, що на тобі, і йди до Ефрату, та й сховай його там у рощилині скелі".

5 І пішов я, і сховав його в Ефраті, як Господь наказав був мені.

6 І по багатьох днях сказав мені Господь: "Іди до Ефрату, і візьми звідти того пояса, що я наказав був тобі сховати його там".

7 І пішов я до Ефрату, і дістав того пояса, що я сховав був його, аж ось той пояс зітлів і став ні на що непридатний!

8 І було мені слово Господнє:

9 "Так промовляє Господь: "Отак я зроблю з гордістю Юди та великою гордістю

Єрусалиму,

10 цього лихого народу, який не бажає слухати моїх слів, який ходить за впертістю серця свого, який пішов за іншими богами, щоб служити їм та вклонятися їм. Тому буде він, як цей пояс, ні на що непридатний!...

11 Бо як прилягає цей пояс до стегон людини, так наблизив я до себе всю оселю Ізраїлеву та оселю Юди, — каже Господь, — щоб стали народом мені і йменням, і хвалою та окрасою, та вони не послухали!

12 І скажеш до них це слово, що так промовляє Господь, Бог Ізраїлів: "Всякий бурдюк вином наповнюється". І скажуть тобі: "Чи ми справді не знаємо, що всякий бурдюк вином наповнюється?"

13 А ти скажеш до них, що так промовляє Господь: "Ось напою я до сп'яніння всіх мешканців краю цього і царів, що сидять на Давидовому троні, і священників, і пророків, і всіх мешканців Єрусалиму.

14 І розіб'ю їх одного об одного, разом батьків та синів, — каже Господь, — не змилюся, і не пошкодую про їхнє знищення!

15 Послухайте ви та візьміть до вух, не будьте зарозумілі, бо Господь це сказав!

16 Дайте Господу, Богові вашому, славу, поки не навів він пільму, і поки в сутінках не спіткнуться вам ноги! І будете ви сподіватися світла, а він зробить його темрявою та перетворить на морок...

17 А коли ви цього не послухаєте, плакатиме потайки душа моя з вашої гордості й око моє зайдеться сльозою, бо отару Господню поженуть у полон!...

18 Скажіть до царя й до царевої матері, щоб сідали додолу, бо з голів їхніх спала корона їхньої слави!

19 Південні міста позамикані будуть, і не буде, хто б їх відчинив, вигнаний буде весь Юда, вигнаний буде цілком!

20 Зведіть ваші очі, й побачте отих, що приходять з півночі. Де отара та, що дана тобі, отара пишноти твоєї?

21 Що ти скажеш, о дочко Сіону, як він над тобою панами поставить отих, яких ти навчила була за довірених бути, чи ж муки не схоплять тебе, немов ту породіллю?

22 коли ж скажеш у серці своєму: "Чому це спіткало мене?" За численні провини твої піднято подола тобі, силоміць оголені ноги твої!

23 Як мурин змінить свою шкіру, а пантера — плями свої? Тоді зможете й ви робити добре, навчені робити лихе!

24 Тому розпорошу їх, мов ту полову, що з вітром з пустелі летить:

25 Оце жеребок твій, це частка, яку я відміряв тобі, — каже Господь, — бо ти забула мене та покладалася на брехню!

26 Я заочу подоли твої над обличчя твоє, і оголю ганьбу твою,

27 твої перелюби й іржання твоє, сором розпусти твоєї. Я бачив на полі та пагорбах неподобства твої... Лихо тобі, Єрусалиме! Доки ще неочищеним будеш?

Єремії 14

1 Слово Господнє до Єремії, що було про часи посухи.

2 Упала в жалобу Юдея, а брами її ослабли, опустилися до землі, і знявся крик Єрусалиму.

3 А вельможі її своїх слуг посилають по воду, вони йдуть до криниці й води не знаходять, їхній посуд порожнім повертається... Засоромляться та зашаріють вони, і свої голови понакривають.

4 Тому, що земля стала спрагла, бо дощу не було на землі, засоромилися рільники, свої голови понакривали.

5 Навіть лань на полі породить сарнятко та й кине, бо нема трави...

6 Навіть дикі віслюки поставали на голих горах, вітер втягують, мов ті шакали, і меркнуть їм очі, бо нема трави...

7 Якщо проти нас свідчать наші провини, о Господе, то зроби заради ймення свого, бо зросли наші переступи, ми тобі нагрішили!

8 О сподівання Ізраїлеве, о Рятівнику в час неволі, нащо будеш ти в краю, як той чужинець, й як той подорожній, що напинає намет лише на ночівлю?

9 Нащо будеш ти, мов людина розгублена, немов той силач, що не може врятувати? Ти ж серед нас, Господе, ім'я ж твоє на нас кличеться. Не залишай нас!

10 Так промовляє Господь до народу цього: "Полюбляють вони волочитися, і не стримують своїх ніг, тому не має Господь вподобання в них, тож він їхню провину згадає, і їхній гріх покарає!"

11 І промовив до мене Господь: "Не молися за народ цей на добре йому.

12 Як вони проситимуть, я не послухаю їхніх благань, а коли принесуть цілопалення й дар, я їх не прийму, бо я винищу всіх їх мечем, голодом і моровицею!"...

13 А я сказав: "О Господе, Боже! Ось пророки промовляють до них: "Ви не побачите меча і не буде вам голоду, конче-бо мир в цьому місці вам дам!" 14 Та Господь сказав до мене: "Ці пророки брехню іменем моїм пророкують. Я їх не посилав і не велів їм, і їм не казав! Вони вам пророкують брехливі видіння та чари, нікчемність та оману свого серця..."

15 Тому так промовляє Господь на пророків, які пророкують ім'ям моїм, хоч я не посилав їх, та що кажуть вони: "Меч та голод не буде в цьому краї". Від меча та від голоду згинуть пророки такі!

16 А народ, що таке пророкують йому, розкиданий буде по вулицях Єрусалиму від голоду та від меча, і не буде кому поховати його, вони і їхні жінки, і їхні сини та дочки. Я виллю на них їхнє зло!

17 І ти скажеш до них оце слово: "Хай заходять вдень та вночі мої очі слізьми, і хай не затихнуть, бо в дівочтві, донька народу мого буде дуже боляче побита великим нещастям!"

18 Якщо вийду на поле — ось побиті мечем, і якщо вийду до міста — ось помлілі з голоду, і навіть пророк та священник бродять по краю, якого не знають"...

19 Чи насправді покинув ти Юду? Чи й Сіоном гидує душа твоя? Чому вразив ти нас і нема нам одужання? Ми чекаємо миру, та нема добра, часу зцілення — та ось тільки жах!...

20 Знаємо, Господе, нашу безбожність, вину наших батьків, бо ми проти тебе згрішили.

21 Та не відкидай нас заради ймення свого, не безчесть трону слави своєї, пам'ятай, не розривай союзу свого з нами!

22 Хіба є між марними божками поганів такі, що наводять дощі? І чи небо саме дає зливу? Чи ж не ти Господь Бог наш? Тому на тебе сподіваємося ми, бо ти це все робиш!

Єремії 15

1 І промовив до мене Господь: "Якщо став би Мойсей і Самуїл перед обличчям моїм, то душа моя до народу цього не прихилилася б! Прожени їх з-перед обличчя мого, і хай ідуть геть!

2 І буде, як запитають тебе вони: "Куди підемо?" то скажеш до них, що так промовляє Господь: "Хто на смерть — ті на смерть, і хто на меч — на меч, і хто на голод — на голод, а хто до полону — в полон"...

3 І я навідаю їх чотирма способами, — каже Господь, — мечем, щоб бити, і собаками, щоб їх шматувати, і птаством небесним, і земною звіриною, щоб жерли та нищили...

4 І я дам їх на острах усім царствам землі через Манасію, Єзекіїїного сина, царя Юдиного, за те, що зробив був він у Єрусалимі.

5 Бо хто змилується над тобою, о Єрусалиме, і хто співчуття тобі виявить, і хто зверне зі шляху, щоб тебе запитати, як тобі?"

6 "Ти покинув мене, — каже Господь, — відступив назад, тому я простягнув свою руку на тебе, і знищив тебе, втомився я шкодувати!

7 І я їх розвіяв по брамах землі, позбавив дітей, і знищив народ свій, бо вони не повернулися із шляхів неправдивих своїх,

8 у мене стало більше його вдів, як морського піску! А на матір та дітей, спровадив я опівдні грабіжника, раптово кинув на неї страхіття та жах,

9 зомліла вона, як сімох народила, видихнула свою душу, зайшло її сонце, коли був ще день, сором'язливо й ніяковіючи... А решту їх я дам під меч перед їхніми ворогами", — каже Господь...

10 Лихо мені, моя мати, що ти породила мене людиною сварливою та сутужною для всієї землі! Нікому я не позичав і ніхто мені не боргував, та всі проклинають мене...

11 І промовив Господь: "Я справді підсилю на добре тебе, я справді вчиню, що проситиме ворог тебе за час лиха й утиску!

12 Чи можна зламати залізом залізо з півночі й мідь?

13 Багатство твоє й твої скарби на здобич віддам, віддам не за гроші, а за гріхи твої всі, у всіх кордонах твоїх.

14 І вчиню, що ти служитимеш своїм ворогам у тому краї, якого не знаєш, бо мій

гнів розпалився вогнем, і над вами палатиме він!"

15 Ти, Господе, знаєш усе, згадай же мене і заступися за мене, і помстися над моїми переслідувачами! Ти загайний на гнів, не занапасти мене, знай, що сором носив я за тебе!

16 Як тільки слова твої надходили до мене, то я їх поїдав, і було слово твоє мені радістю та втіхою серця мого, бо кликалося ім'я твоє наді мною, о Господе, Боже Саваоте!

17 Не сидів я на зборах веселих та не радів, через руку твою я самотньо сидів, бо ти гнівом наповнив мене.

18 Чому біль мій став вічний, а рана моя незагойна? Чи справді ти станеш для мене непевним потоком, що води його висихають?

19 Тому так сказав Господь: "Якщо ти навернешся, то поверну свою прихильність до тебе, і ти стоятимеш перед обличчям моїм, а як відділиш коштовне від непотребу, то станеш як мої вуста. Вони до тебе повернуться, а не ти до них!

20 І дам я тебе для цього народу за міцний мідний мур, і вони воюватимуть з тобою, та не переможуть тебе, бо я буду з тобою, щоб захищати тебе, і щоб тебе рятувати, — каже Господь!

21 І врятую тебе з рук лихих, і з рук тих насильників тебе визволю!"

Єремії 16

1 І було слово Господнє до мене:

2 "Не бери собі жінки, і хай у тебе не буде ні синів, ні дочок у цій місцевості".

3 Бо так промовляє Господь про синів і про дочок, що народжені тут, і про їхніх матерів та батьків, що дають їм життя на цій землі:

4 "Від жажливих хвороб помруть вони, не будуть оплакувані, і не будуть поховані, гноєм стануть вони на поверхні землі... Від меча та від голоду згинуть вони, і стане їхній труп стервом птаству небесному й земній звірині"...

5 Бо так промовляє Господь: "Не заходь в оселю смутку і не ходи голосити, і не співчувай їм, бо від цього народу забрав я свій мир, — каже Господь, — ласку й милосердя.

6 І вимруть великі й малі в цій землі, не будуть поховані, і голосити не будуть за ними, і не будуть робити нарізів, і не будуть робити собі лисини...

7 І не будуть ламати їм хліба в жалобі, щоб потішити їх над померлим, і не напоять їх келихом втіхи над батьком його й його матір'ю...

8 І до оселі бенкету не входи, щоб сидіти з ними та їсти й пити".

9 Бо так промовляє Господь Саваот, Бог Ізраїлів: "Ось я зроблю, що зникне в цьому місці на ваших очах і в днях ваших голос радісний і голос веселий, голос молодого та молодої!

10 І буде, коли перекажеш народові цьому ці слова, то запитають тебе: "За що Господь так з нами, яка вина наша, й який наш гріх, що ми згрішили ним проти Господа, Бога нашого?"

11 А ти скажеш до них: "За те, що мене батьки ваші покинули, — каже Господь, — і пішли за іншими богами, і служили їм та вклонялися їм, а мене полишили й Закон мій не виконували!

12 А ви робите гірше від ваших батьків, і кожен з вас ось іде за впертістю жорстокого серця свого, щоб мені не служити...

13 Тому викину вас з цього краю до краю, якого не знали ні ви, ні ваші батьки. І служитимете там іншим богам вдень та вночі, бо не матимете моєї прихильності".

14 "Тому наступають ось дні, — каже Господь, — і вже не казатимуть: "Як живий Господь, що вивів синів Ізраїлевих з Єгипетського краю",

15 а тільки: "Як живий Господь, що вивів синів Ізраїлевих з північного краю, і з усіх тих країв, куди був розпорошив їх"... Та я їх поверну на їхню землю, яку я був дав батькам їхнім.

16 Оце я пошлю по численних рибалок, — каже Господь, — і виловлять їх, немов рибу, а потому пошлю по численних мисливців, і вони полюватимуть на них по всіх горах, і по всіх пагорбах, і по долинах.

17 Бо очі мої на всі їхні шляхи. Вони не сховаються від мого обличчя, і не приховають провини свої від ока мого.

18 І найперше я їм надолужу подвійно за їхню провину й за гріх їхній, за те, що наповнили своїми огидними трупами край мій, і збезчестили спадок мій своїми мерзотами"...

19 О Господе, сило моя та твердине моя і прихисток мій в день неолі! Прийдуть до тебе народи від кінців землі та й скажуть: "Успадкували наші батьки лиш брехню й марноту, пожитку ж від них не було"...

20 Наробила людина собі богів, а вони не боги.

21 Тому ось я вчиню цього разу, що відчують вони мою руку та силу мою, і знатимуть, що ім'я моє — Господь!"

Єремії 17

1 Гріх Юдин написаний різцем залізним, алмазним вістрям він викарбуваний на таблиці їхнього серця, і на рогах жертovníків їхніх.

2 На пам'ятку їхнім дітям про жертovníки свої та Ашери при гіллястих деревах, на високих горах і на пагорбах серед поля.

3 Багатство твоє й твої скарби на здобич віддам, пагорби жертovní твої — за гріх по всіх кордонах твоїх.

4 Ти випустиш з рук свою спадщину, що я дав був тобі... І вчиню я, що ти служитимеш своїм ворогам у краї, якого не знаєш, бо запалили вогнем ви гнів мій, і аж навіки палатиме він!

5 Так промовляє Господь: "Проклята та людина, що сподівається на людину, і робить опорою своєю слабке тіло, а від Господа серце його відступає!

6 І вона буде, як голий той кущ у степу, і не побачить, щоб добре прийшло, і пробуватиме в краї сухому в пустелі, у краї солоному та безлюдному...

7 Благословенна та людина, що покладається на Господа, що Господь — сподівання її!

8 І вона буде, як дерево те, над водою посаджене, що над потоком пускає коріння своє, і не боїться, як прийде спека, і його листя зелене, і за посухи не журитиметься, і не перестане приносити плоду!

9 Людське серце найлукавіше над усе та невиліковне, хто може збагнути його?

10 Я Господь, що досліджує серце, що випробовує нирки, щоб кожному дати згідно зі шляхом його, за плодом вчинків його.

11 Куріпка висиджує яйця, яких не принесла, це той, хто багатство набув неправдиво. Він втратить його в середині днів своїх, і стане дурним при своєму кінці"...

12 Трон слави, високий від віку — місце нашої святині!

13 Господе, сподівання Ізраїлеве, посоромлені будуть усі, хто тебе залишає! Ті, що тебе покидають, на піску будуть записані, бо вони покинули Господа, джерело живої води.

14 Зціли мене, Господе, і буду зцілений я, врятуй мене, і я буду врятований, бо ти слава моя!

15 Ось вони мені кажуть: "Де слово Господнє? Хай воно прийде!"

16 А я не ухилявся бути пастирем у тебе, не жадав дня лихого, ти це знаєш, що виходило з вуст моїх, те перед обличчям твоїм явне було.

17 Не будь для мене острахом, на день лихий ти прихисток мій!

18 Бодай осоромилися ті, хто мене переслідує, а я щоб не був осоромлений, хай будуть вони налякані, а я хай не буду, день лиха на них наведи та побий їх, і ще раз побий!

19 Так сказав мені Господь: "Іди, і станеш у брамі синів народу, що юдейські царі входять нею та нею виходять, та по всіх брамах Єрусалиму.

20 І скажеш до них: "Послухайте слова Господнього, царі юдейські, вся Юдея і всі мешканці Єрусалиму, що входите брамами тими.

21 Так промовляє Господь: "Стережіться за душі свої, і не обтяжуйте себе тягарем за суботнього дня, і не носіть його брамами Єрусалиму.

22 І не носіть нічого з осель ваших суботнього дня, і не робіть нічого, і день суботній освятите, як я вашим батькам наказав був!"

23 Та вони не послухали і вуха свого не схилили, стали впертими, щоб не слухати та не приймати науки.

24 І буде, якщо ви мене справді будете слухати, — каже Господь, — щоб нічого не носити брамами міста цього за суботнього дня, щоб освятити день суботній, і щоб нічого не робити в цей день,

25 то ходитимуть брамами міста цього царі та князі, що сидітимуть на троні Давидовому, що їздитимуть колісницями й кінями, вони, їхні правителі, юдеї та мешканці Єрусалиму, і це місто стоятиме вічно!

26 І приходитимуть з Юдиних міст та з околиць Єрусалиму, і з краю Веніяминового, і з рівнини, і з гір, і з півдня, цілопалення й жертви приноситимуть, і жертву хлібну, і

ладан, і приноситимуть жертву подяки до оселі Господньої.

27 А якщо ви мене не послухаете, щоб святити день суботній, і щоб нічого не носити, і щоб брамами Єрусалиму суботнього дня не ходити, то негасимий вогонь підпалю в їхніх брамах, і він поїсть єрусалимські палати!"

Єремії 18

1 Оце слово, що було до Єремії від Господа:

2 "Встань, і йди до помешкання гончара, і там почуєш слова мої.

3 І пішов я до помешкання гончара, і застав його за гончарним кругом.

4 І в руках гончара зіпсувалася посудина, яку він з глини робив. І він на свій смак зробив з неї іншу посудину".

5 І було мені слово Господнє:

6 "Чи не міг би зробити і я вам, як гончар цей, оселе Ізраїлева? — каже Господь. — Ось як глина в руці гончара, так і ви в руці моїй, оселе Ізраїлева!

7 Я часом кажу про народ та про царство, щоб вирвати його, і щоб розбити та знищити,

8 та коли цей народ, що про нього казав я, відвернеться від лиха свого, то я відверну те лихо, яке задумав заподіяти йому.

9 А часом кажу про народ та про царство, щоб його збудувати й поставити,

10 та як він зробить лихе в моїх очах, щоб не слухати мого голосу, то пошкодую щодо того добра, яке мав зробити для нього.

11 Тож скажи до юдея й до мешканців Єрусалиму, що так промовляє Господь: "Ось готую лихе проти вас, і задумую недобре на вас, поверніться ж кожен зі шляху свого лихого, і зробіть добрими шляхи свої та свої вчинки!

12 Та вони відповіли: "Шкода! Ми все ж ходитимемо за своїми думками, і кожен робитиме за впертістю серця свого".

13 Тому так промовляє Господь: "Запитайте-но ви між народами, чи хто чув, як оце? Страшну річ вчинила та діва Ізраїлева!

14 Хіба зійде сніг з високої Ліванської скелі? Чи висохнуть гірські води холодні, що течуть з чужих країв?

15 Бо про мене забув мій народ. Вони кадять марноті, і через це вони спотикаються на шляху своєму, на давніх дорогах, і ходять стежками непевними,

16 щоб свій край зробити видовищем жахливим, посміховиськом вічним... Кожен, хто буде проходити ним, дивуватиметься та хитатиме головою своєю...

17 Мов вітер зі сходу, розвію я їх перед ворогом. Потилицю, а не обличчя я їм покажу в день їхнього лиха!"

18 І сказали вони: "Ходімо, обміркуймо свої наміри на Єремію, бо не залишився священик без закону, і без поради мудрий, і без слів пророк. Ходімо, і вразимо його язиком його власним, і не зважаймо на жодні слова його!"
19 Послухай мене, о мій Господе, і почуй голос моїх супротивників!

20 Хіба гоже на добро злом відповідати? Бо яму копають вони для моєї душі...

Згадай же, що перед обличчям твоїм я стояв, щоб добре про них промовляти, щоб гнів твій від них відвернути!

21 Тому їхніх синів віддай голодові, і міццю меча викинь із краю їх, бодай жінки їхні дітей втратили та вдовами стали, а їхні чоловіки хай помруть від мору, юнаки їхні хай будуть побиті мечем на війні!

22 Хай лунає крик з їхніх осель, бо орду ти зненацька спровадиш на них, бо яму копали вони, щоб схопити мене, і для ніг моїх пастки ставили...

23 А ти, Господе, знаєш їхній намір убити мене, не пробач їм провин, а гріха їхнього перед обличчям своїм не зітри, і хай перед тобою спіткнуться вони, зроби їм це в час гніву твого!

Єремії 19

1 Господь сказав так: "Іди, і купиш у гончара глиняного глечика, і візьми собі старших з народу та із священників.

2 І вийдеш до долини Бен-Гінном, яка при вході до Череп'яної брами, щоб виголосити там ті слова, що я тобі скажу.

3 І скажеш: "Послухайте слова Господнього, царі Юди та мешканці Єрусалиму! Так промовляє Господь Саваот, Бог Ізраїлів: "Ось я лихо наведу на це місце, так що всякому, хто почує про нього, задзвенить в його вухах!

4 Це за те, що вони залишили мене, і зробили чужим оце місце, і кадили в ньому для інших богів, що не знали їх ані вони, ні батьки їхні, ані юдейські царі, і кров'ю невинних наповнили місце це,

5 і пагорби побудували Ваалові, щоб палити дітей своїх на вогні цілопалення для Ваала, чого не казав я і не велів, і що на серце мені не приходило!

6 Тому наступають ось дні, — каже Господь, — що не буде вже називатися місце це Тофет і долина Бен-Гінном, а тільки долина Вбивства.

7 Я знищу на місці цього задуми Юдині та Єрусалиму, і впадуть вони від меча перед їхніми ворогами та від руки тих, хто шукає їхньої душі, і дам трупи їхні на стерво для птаства небесного та для земної звірини...

8 І зроблю я це місце жахливим видовищем, кожен, хто проходитиме ним, з подивом присвисне, побачивши всі його нещастя...

9 І зроблю, що вони їстимуть тіла синів своїх і тіла дочок своїх, і тіла один одного їстимуть вони в облозі та в утиску, яким будуть тиснути їх вороги їхні та ті, хто шукатимуть їхню душу"..."

10 І розіб'єш глечика на очах тих людей, що ходять з тобою,

11 та й скажеш до них, що так промовляє Господь Саваот: "Отак розіб'ю я народ цей та місто це, як розбивається посуд глиняний, що вже не відновиш його, і ховатимуть у Тофеті через брак місця для поховань...

12 Так зроблю цьому місцю, — каже Господь, — та мешканцям його, щоб зробити це місто, як Тофет...

13 І стануть оселі Єрусалиму та оселі царів Юди, як місце те Тофет, нечисті всі ті

оселі, що кадили на їхніх дахах усім небесним світилам, та лили жертви литі для інших богів!"

14 І прийшов Єремія з Тофету, куди посилав його Господь пророкувати, і став на подвір'ї Господньої оселі, і сказав до всього народу:

15 "Так промовляє Господь Саваот, Бог Ізраїлів: "Ось спроваджу на це місто і на всі інші міста усе те лихо, про яке я попереджав був, бо зробили вони свою шию твердою, щоб не слухати моїх слів!

Єремії 20

1 І почув священик Пашхур, Іммерів син, що був старшим наглядачем Господньої оселі, Єремію, що пророкував ці слова.

2 І Пашхур побив пророка Єремію, і кинув його до в'язниці, що була в горішній брамі Веніяминовій, що в Господньому храмі...

3 А наступного дня вивів Пашхур Єремію з в'язниці і той промовив до нього: "Не Пашхур Господь дав ім'я тобі, а Магор-Міссавів.

4 Бо так промовляє Господь: "Ось я зроблю тебе жахом для тебе самого та для всіх твоїх приятелів, і вони попадають від меча ворогів своїх, а очі твої будуть бачити це. А всього Юду віддам у руку царя вавілонського, і він пожене їх до Вавілону, і поб'є їх мечем.

5 І дам усе багатство цього міста та весь його здобуток, і всі коштовності його, і всі скарби юдейських царів у руку їхніх ворогів, і вони пограбують їх, і поведуть їх до Вавілону...

6 А ти, Пашхуре, та всі мешканці оселі твоєї підете до полону. І прийдеш ти до Вавілону, і помреш там, і будеш похований ти та всі твої приятелі, яким ти неправдиво пророкував".

7 Ти обдурив мене, Господе, і був я обдуреним, ти взяв міццю своєю мене й переміг! Я став посміховиськом, і щодня всі глузують з мене...

8 Бо тільки я зачну промовляти, то мушу кричати: "Насилля! Грабунок!" І через це стало слово Господнє мені щодня за ганьбу та наругу...

9 І я був сказав: "Не згадуватиму його, і не промовлятиму вже і'ям його!" І стало це в серці моєму, як вогонь той палючий, обпікаючи все нутро моє, і я змучився тримати його в собі, бо це ністерпно для мене!

10 Я чув звідусіль численні обмови на мене: "Давайте донесемо на нього!" Кожна людина, яка в мирі зі мною, чатує падіння мого та каже: "Можливо підступом здолаємо його й помстимося!"

11 Та зі мною Господь, немов грізний вояк, тому переслідувачі мої спіткнуться і не зможуть здолати! Покриються соромом через свою необачність, буде їм вічна і незгладима ганьба!

12 А Господь Саваот випробовує праведного, бачить нирки та серце. Хай над ними побачу я помсту твою, бо тобі я відкрив свою справу судову!

13 Співайте пісні Господові, усі хваліть Господа, бо рятує він душу вбогого від руки

супостата!

14 Проклятий той день, коли я народився, день, коли породила мене моя мати, хай благословенний не буде!

15 Проклята та людина, яка сповістила мого батька, промовляючи: "Народився тобі хлопчик". — І тим справді потішив його!

16 І бодай сталося їй, немов тим містам, що Господь не пошкодував і зруйнував їх, і хай чує вона тривожні крики вранці, а гомін війни пополудні,

17 за те, що в утробі мене не забив, і тоді була б стала мені моя мати за могилу мою, а утроба її вагітною навіки була б!...

18 Нащо з утроби я вийшов, щоб бачити утиск та скорботу, і чого закінчую в соромі дні мої?...

Єремії 21

1 Слово, що було до Єремії від Господа, коли цар Седекія послав був до нього Пашхура, сина Малкіїного, та священника Цефанію, сина Маасеїного, сказати:

2 "Звернися, за нас до Господа, бо Навуходоносор, цар вавілонський, воює проти нас. Можливо Господь зробить нам так, що той відійде від нас!"

3 І сказав Єремія до них: "Скажіть до Седекії,

4 що так промовляє Господь, Бог Ізраїлів: "Ось я на вас поверну мечі, що в вашій руці, що ви воюєте ними поза муром з вавілонським царем та з халдеями, які взяли вас в облогу, і зберу їх до середини цього міста.

5 І я воюватиму з вами сильною витягнутою рукою, у гніві та люті, і з великим завзяттям!

6 І вражу мешканців цього міста, як людину, так і худобу, від великої моровиці вимруть вони!

7 А потому — каже Господь — я віддам Седекію, Юдиного царя, і його рабів, і народ, і врятованих у цьому місті від моровиці, від меча та від голоду в руку Навуходоносора, царя вавілонського, та в руку ворогів їхніх, що шукають їхньої душі, і він вдарить їх вістря меча, не змилується над ними й не змилосердиться, і не матиме жалю!

8 А цьому народові скажеш, що так промовляє Господь: "Ось я даю перед вами шлях життя та шлях смерті.

9 Хто сидітиме в цьому місті, той помре від меча і від голоду та моровиці. А той, хто перейде до халдеїв, що взяли вас в облогу, житиме, і стане йому душа його за здобич.

10 Бо я повернув обличчя своє на це місто на лихо, а не на добро, — каже Господь, — воно буде дане в руку царя вавілонського, а він спалить його вогнем!"...

11 А оселі царя Юди скажи так: "Послухайте слова Господнього,

12 оселе Давидова, отак промовляє Господь: "Вже вранці виносьте судовий вирок і рятуйте пограбованого від руки грабіжника, щоб не вийшла моя лють, немов той вогонь, і щоб вона не запалала за лихі ваші вчинки, і не буде кому погасити!

13 Ось я проти тебе, мешканко долини, о скеле рівнини, — каже Господь, — на вас,

що промовляєте: "Хто прийде на нас і хто увійде в помешкання наші?"

14 Бо я покараю вас згідно з ваших вчинків, — каже Господь, — і вогонь запалю в його лісі, і він пожере всі довкілля його!

Єремії 22

1 Так промовляє Господь: "Зійди в оселю Юдиного царя, і скажеш там оце слово:

2 "Послухай Господнього слова, о царю юдейський, що сидиш на Давидовому троні, ти й раби твої та народ твій, що входите в брами оці.

3 Так промовляє Господь: "Судіть справедливо, рятуйте пограбованого від руки гнобителя, чужинця, сироту та вдову не утискайте і не принижуйте, і крові невинної не проливайте на місці цьому!

4 Бо коли оце слово насправді ви виконаєте, то ходитимуть брамами оселі цієї царі, що сидітимуть на троні Давидовому, що їздитимуть колісницями й кіньми, він і раб його та народ його.

5 А якщо не послухаєте оцих слів, то клянуся собою — каже Господь, — руїною стане оселя ця! 6 Бо так промовляє Господь про оселю царя Юди: "Ти для мене Гілеад, вершина Лівану, та запевняю, перетворю тебе на пустелю, на міста безлюдні!

7 І приготую на тебе вбивць озброєних, і вони твої кедри добірні зітнуть і вкинуть їх у вогонь!

8 І люди численні ходитимуть містом цим і питатимуть один одного: "Защо Господь зробив так цьому місту великому?"

9 І скажуть: "За те, що вони покинули заповіт Господа, Бога свого, і вклонялися іншим богам, і служили їм".

10 Не плачте за померлим, і не шкодуйте за ним, але плачте за тим, хто йде в полон, бо вже не повернеться, і не побачить землі, де він народився"...

11 Бо так промовляє Господь до Шаллума, сина Йосіїного, царя Юдиного, що царював замість Йосії, свого батька, що пішов з місця цього: "Він сюди вже не повернеться!

12 Бо помре він у місці, куди його полонили, краю ж цього не побачить уже"...

13 Лихо тому, хто несправедливістю свій будинок будує, а верхні кімнати — безправ'ям, хто використовує працю ближнього, а платні йому не дає,

14 що каже: "Збудую собі будинок великий, і верхні кімнати широкі! І вікна собі повирубую, і обкладу кедриною, і пофарбую червоною фарбою".

15 Чи ти зацарюєш тому, що в кедрах ти мешкаєш? Чи ж твій батько не їв та не пив, коли справедливо судив він, і тоді було добре йому.

16 Тоді добре було, бо він розглядав справу нужденного й бідного! Чи не тому він так робив, що знав мене? — каже Господь.

17 Хіба твої очі не звернуті, а серце твоє не налаштоване тільки на користь свою, і щоб проливати кров невинну, і щоб пригнічувати та насилля вчиняти?...

18 Тому так промовляє Господь про Єгоякіма, Йосіїного сина, царя Юдиного: "Не будуть за ним голосити: "О мій брате! О сестро моя!" Не будуть за ним голосити: "О

пане й величносте його!"

19 Поховають його, немов того віслиюка, волочачи та викидаючи геть за брами Єрусалиму"...

20 Зійди на Ліван і кричи, і в Башані свій голос подай, і кричи з Аваріму, бо понищені всі твої друзі...

21 Казав я тобі в час блага твого, але ти відповіла: "Не слухатиму!" Це шлях твій від юності твоєї, бо не слухала ти мого голосу...

22 Усіх твоїх пастирів буря розкидає, а коханці твої підуть до полону, конче тоді осоромлена та принижена будеш за всі свої вчинки лихі!...

23 О ти, що сидиш на Лівані, що кублишся в кедрах, як ти стогнатимеш, коли пологові болі на тебе спадуть!

24 Як живий я, — каже Господь, — коли б був Конія, син Єгоякимів, цар Юдин, каблучкою на правиці моїй, то я й звідти тебе зірву!

25 І дам я тебе в руку тих, хто шукає твоєї душі, і в руку тих, що боїшся ти їх, і в руку Навуходоносора, царя вавилонського, і в руку халдеїв...

26 І кину тебе й твою матір, яка народила тебе, до іншого краю, де ви не народилися, і там ви помрете!

27 А до краю, куди вони прагнуть душею своєю повернутися, туди не повернуться!

28 Хіба цей Конія щербатий та зневажений глиняний посуд? Хіба він хатнє начиння те непотрібне? Чом відкинуті він та нащадки його, та й спроваджені в землю, якої не знають?

29 О краю, мій краю, послухай Господнього слова:

30 "Так промовляє Господь: "Запишіть людину цю, як бездітного, якому не щаститиме в днях його, бо нікому з нащадків його вже не доведеться сидіти на троні Давидовому та панувати в Юді!

Єремії 23

1 Лихо пастирям тим, що гублять та розганяють отару мого пасовиська, каже Господь!

2 Тому так промовляє Господь, Бог Ізраїлів, про пастирів тих, що пасуть мій народ: "Ви за отарою моею не наглядали, розпорошили їх і розігнали. Ось тому покараю я вас за лихі ваші вчинки", — каже Господь!

3 А я зберу залишки отари своєї з усіх тих країв, куди я їх вигнав був, і поверну на пасовиська їхні, і вони розплодяться та розмножаться.

4 І над ними поставлю я пастирів тих, які пастимуть їх, і не боятимуться вже й не злякаються, і не будуть втрачені, — каже Господь!

5 Ось дні надходять, — каже Господь, — і я дам Давидові праведного пагона, і зацарює мудрий цар, і справедливе правосуддя в краю запровадить.

6 За днів його Юда врятується, Ізраїль же буде безпечний. А це його ім'я, яким його кликатимуть: "Господь — праведність наша".

7 Тому наближаються ось дні, — каже Господь, — і вже не казатимуть: "Як живий

Господь, що вивів синів Ізраїлевих з Єгипетського краю",

8 а тільки: "Як живий Господь, що вивів і випровадив нащадків оселі Ізраїлевої з північного краю, і з усіх тих країв, куди їх був вигнав! І осядуть вони на своїй землі".

9 Через пророків розривається серце моє в моєму нутрі, дрижать усі кістки мої, я став, як п'яний, як той чоловік, що здолало вино його, через Господа й заради святих його слів...

10 Бо наповнилася земля перелюбом, бо через прокляття потрапила в жалобу земля, повисихали в степах пасовиська, бо на лихо всі їхні прагнення і їхня сила в кривді...

11 Бо й пророк та священник грішать, їхнє зло я теж знайшов в оселі своїй, — каже Господь.

12 Тому буде для них їхній шлях, мов ковзанка в темряві, на якій їх штовхнуть, і на якій вони впадуть, бо лихо я спроваджу на них року відвідин їхніх, — каже Господь...

13 — А в тих самарійських пророків я бачив безглуздя, вони пророкували Ваалом собі, і через них заблукав народ мій, Ізраїль!

14 А в єрусалимських пророків я бачив огидне: перелюб та ходіння в брехні, і зміцнювали вони руки злочинців, щоб ніхто від зла свого не відвернувся... Всі вони мені стали, немов той Содом, а мешканці його, як Гоморра...

15 Тому так промовляє Господь Саваот про пророків оцих: "Ось я їх полином нагодую, і водою отруйною їх напою, бо від єрусалимських пророків безбожність пішла для всієї землі!"

16 Так промовляє Господь Саваот: "Не слухайте слів цих пророків, що вам пророкують, вони роблять безглуздими вас, переказують видіння серця свого, а не слово з вуст Господніх.

17 Вони кажуть до тих, що зневажають моє слово: "Мир вам буде!" — І всім тим, що ходять за впертим серцем своїм: "Лихо не спіткає вас!"

18 А хто ж то стояв на Господній нараді, й уважно слухав його слово? Хто до слова його прислухався, щоб почути?

19 Ось буря Господня, як лють, виходить, а вихор нестримний на голову несправедливих впаде...

20 Гнів Господній не відвернеться, поки не зробить, і поки не виконає він наміру серця свого. Наприкінці днів ви добре зрозумієте все це!

21 Цих пророків я не посилав, вони побігли самі, я їм не казав, та вони пророкують.

22 А якби я їм доручив, то вони донесли б народові моему слова мої, і їх відвернули б від їхнього лихого шляху, та від лихих їхніх вчинків.

23 Чи я Бог тільки зблизька, — каже Господь, — а не Бог здалека?

24 Якщо сховається хто в таємному місці, то я не побачу його? — каже Господь. Чи я неба й землі не наповнюю? — каже Господь.

25 Я чув, що пророкують брехню пророки йменням моїм, кажуть: "Мені снилося, снилося мені!"...

26 Як довго це буде у серці пророків, які пророкують брехню, та звіщають оману

серця свого?

27 Вони прагнуть своїми снами, які один одному розповідають, зробити так, щоб народ мій забув моє ймення, як через Ваала забули були їхні батьки його.

28 Той пророк, що йому снівся сон, хай розповідає про сон, а з яким моє слово, хай каже про слово правдиве моє, що солomé до збіжжя? — каже Господь.

29 Хіба слово моє не таке, як вогонь, — каже Господь, — і як молот, що скелю розбиває?

30 Тому ось я на пророків, — каже Господь, — що слова мої крадуть один від одного.

31 Ось я на пророків, — каже Господь, — що промовляють своїм язиком, але кажуть: "Це мова Господня!"

32 Оце я на тих, що сні неправдиві звіщають, — каже Господь, — вони розповідають про них та зводять мій народ з правильного шляху своєю брехнею та зухвальством своїм, хоч я не посилав їх і їм не наказував, і вони ніяк не допоможуть народові цьому, — каже Господь....

33 А коли запитає тебе цей народ, чи пророк, чи священик: "Яке ж Господнє пророцтво?" то відповіси їм, що вони тягар, і я їх відкину, — каже Господь.

34 А пророка й священика та той народ, який скаже: "Господній тягар", — то я людину ту і оселю її покараю!

35 Отак скажете ви один одному й кожен до брата свого: "Що Господь відповів, і що Господь сказав?"

36 А про те, що Господній тягар важкий, не згадуйте вже, бо кожному слово його стане за тягара, і ви перекручуєте слова Бога живого, Господа Саваота, нашого Бога.

37 Так пророкові скажеш: "Що Господь тобі відповів, і що Господь сказав?"

38 Якщо ж ви й далі казатимете: "Господній тягар", — то ось, що каже Господь: "За те, що ви скажете слова ці: "Господній тягар", — хоч я посилав до вас, промовляючи: "Не кажіть Господній тягар",

39 тому конче я вас підніму, немов той тягар, та й відкину вас і те місто, що дав був я вам та вашим батькам, від свого обличчя...

40 І дам я на вас сором вічний та вічну ганьбу, що не буде забута!"...

Єремії 24

1 Господь показав мені два кошики фіг, що стояли перед храмом Господнім, потому, як Навуходоносор, цар вавілонський, вигнав Єхонію, Єгоякимового сина, царя Юдиного, і правителів юдейських, і майстра, і слюсаря з Єрусалиму, та й привів їх до Вавілону.

2 В одному кошику фіги добрі, як фіги першого врожаю, а в іншому кошику фіги погані, непридатні для їжі.

3 І запитав мене Господь: "Що ти бачиш, Єреміє?" А я відповів: "Фіги. Фіги добрі та фіги погані, які непридатні для їжі".

4 І було мені слово Господнє:

5 "Так промовляє Господь, Бог Ізраїлів: "Як на ці фіги добрі, так я зглянуся над вигнанцями Юдиними, яких я вислав звідси до Халдейського краю.

6 І зверну я своє око на них на добро, і поверну їх до цього краю, і збудую їх, а не розіб'ю, і засаджу їх, а не вирву.

7 І дам я їм серце, щоб знали, що я Господь. І вони мені будуть народом, а я буду їм Богом, бо вони навернуться до мене всім серцем своїм!

8 А як фіги ті погані, яких не їдять через їхню непридатність, то так промовляє Господь: "За такого я дам Седекію, царя Юдиного і його правителів та решту Єрусалиму, що залишилися в цьому краї та тих, що в Єгипті.

9 І дам їх за острах та лихо для всіх царств землі, на ганьбу та на приказку, на глум та на прокляття в усіх тих місцях, куди прожену їх.

10 І пошлю на них меч, голод та моровицю, аж поки вони будуть винищені на землі, яку я був дав їм та їхнім батькам!"...

Єремії 25

1 Слово, що було до Єремії про весь народ Юдин за четвертого року царювання Єгоякіма, сина Йосіїного, царя Юдиного, в перший рік царювання Навуходоносора, царя вавілонського,

2 що його промовляв пророк Єремія про весь Юдин народ та про всіх мешканців Єрусалиму:

3 "Від тринадцятого року Йосії, Амоного сина, царя Юдиного, і аж до цього дня, це вже двадцять три роки, було слово Господнє до мене. І промовляв я до вас з ранку й до ночі, та не слухали ви.

4 І не втомлювався Господь щоразу посилати до вас усіх своїх рабів пророків, та не слухали ви, і не нахилили свого вуха, щоб послухати.

5 А вони казали: "Поверніться кожен зі свого лихого шляху та від лихих ваших вчинків, і сидіть на тій землі, яку Господь дав вам та вашим батькам відвіку й довіку.

6 І не ходіть за іншими богами, щоб служити їм та щоб вклонятися їм, і не гнівайте мене творінням ваших рук, і я не вчиню вам лихого".

7 Та ви не прислухалися до мене, — каже Господь, — щоб не гнівати мене творінням рук своїх, на лихо собі".

8 Тому так промовляє Господь Саваот: "За те, що ви не слухали слів моїх,

9 ось я пошлю й зберу всі північні племена, — каже Господь, — пошлю до Навуходоносора, царя вавілонського, мого раба, і наведу їх на край цей, на мешканців його та на всі ці народи навколо, і винищу їх, і зроблю їх жахливим видовищем, і посміховиськом, і вічною руїною.

10 І я знищу серед них голос радісний та голос веселий, голос молодого та молодої, гуркіт жорен та світло світильника...

11 І стане цей край руїною та пусткою, а ці народи служитимуть вавілонському цареві сімдесят років!

12 І як минуть сімдесят років, покараю я вавілонського царя, халдейський люд та

землю їхню, — каже Господь, — за їхню провину, і перетворю його на вічну пустку.

13 І спроваджу на цей край всі мої слова, що я промовляв був проти нього, все, що написане в цій книзі, що пророкував Єремія про всі народи.

14 Бо їх поневолять численні народи та великі царі. Я надолужу їм за їхніми вчинками та за справами рук їхніх".

15 Бо так промовляє до мене Господь, Бог Ізраїлів: "Візьми з моєї руки келиха вина цього гніву, і напоїш ним усі народи, до яких посилаю тебе.

16 І питимуть вони, і хитатимуться, втратять розум через меч, що я посилаю між них"...

17 І взяв я келиха з Господньої руки, і напоїв усі народи, до яких Господь послав мене:

18 Єрусалим і міста Юди, царів його та правителів його, щоб віддати їх на руїну, на жахливе видовище та на прокляття, як цього дня,

19 фараона, царя єгипетського, і рабів його, і правителів його, і весь його народ,

20 і всю мішанину народів Єгипту, і всіх царів краю Уц, і всіх царів Філістимського краю, і Ашкелон, і Газу, і Екрон, і решту Ашдоду,

21 і Едом з Моавом, і синів Аммона,

22 і всіх царів Тиру, і всіх царів Сидону, і всіх царів островів, що на тому боці моря,

23 і Дедан, і Тему, і Буза, і всіх, що волосся довкола стрижуть,

24 і всіх царів Арабії, і всіх царів мішаних народів, що пробувають у пустелі,

25 і всіх царів Зімрі, і всіх царів Еламу, і всіх царів Мідії,

26 і всіх царів півночі, близьких та далеких один від одного, і всі царства землі, що на земній поверхні, а цар Шешаху питиме по них".

27 І скажеш до них, щ так промовляє Господь Саваот, Бог Ізраїлів: "Пийте і впивайтесь аж до блюоти, падайте та не вставайте перед мечем, що я посилаю між вас".

28 І буде, коли не бажатимуть вони взяти келиха з твоєї руки, щоб пити, то скажеш до них, що так промовляє Господь Саваот: "Конче питимете!"

29 Бо ось на місто, що там було кликане ім'я моє, наведу лих. Чи ж ви не покарані будете? Покарані будете, бо я кличу меч на всіх мешканців краю, — каже Господь Саваот!

30 А ти пророкуватимеш їм усі ці слова, й до них скажеш: "Господь загримить з висоти, з помешкання святого свого свій голос подасть! Загримить на оселю свою, вигукуючи, мов чавильники винограду, до всіх мешканців земних!"

31 Буде відгомін аж до краю землі, бо в Господа пря з народами, він судитиме кожне тіло а несправедливих віддасть мечеві, — каже Господь.

32 Так промовляє Господь Саваот: "Ось лих виходить від люду до люду, і буря велика пробудиться з кінців землі,

33 і лежатимуть побиті Господом у день той від краю й до краю землі. Не будуть оплакувані, і не будуть зібрані, і не будуть поховані, гноєм стануть вони на поверхні землі!...

34 Плачте, о пастирі, та голосіть, валяйтеся в попелі, проводирі отари, бо надійшли ваші дні для зарізу, розпорошу вас і ви впадете, немов та коштовна посудина!"...

35 І не матимуть пастирі захисту, і великі череди не втечуть...

36 І чути крик пастирів, і лемент великих череди, бо спустошить Господь їхню череду,

37 і спустошені мирні пасовиська через палючий Господній гнів...

38 Він покинув, як лев своє лігво, бо через меч а й через запал гніву його, їхній край став жахливим видовищем...

Єремії 26

1 На початку царювання Єгоякіма, сина Йосіїного, царя Юдиного, було оце слово від Господа:

2 "Так промовляє Господь: "Стань на подвір'ї Господньої оселі, і промовлятимеш усім Юдиним містам, що приходять на уклін до Господньої оселі, усі ті слова, що я наказав був тобі, щоб до них промовляти, не викинь жодного слова.

3 Можливо почують вони, і повернуться кожен зі свого лихого шляху, я пошкодую щодо лиха, яке надумав зробити їм через їхнє беззаконня!"

4 І скажеш до них, що так промовляє Господь: "Якщо ви не будете прислухуватися до мене, щоб ходити за Законом моїм, якого я дав вам,

5 не слухаючи слів моїх рабів пророків, яких я щораз посилаю до вас,

6 то зроблю з цією оселею, як із Шіло, а місто це дам на прокляття для всіх народів землі""...

7 І чули священники та пророки, і весь народ Єремію, що промовляв ці слова в оселі Господа.

8 І як Єремія скінчив промовляти все, що наказав був Господь сказати до всього народу, то схопили його священники і пророки, і весь народ, кажучи: "Ти конче помреш!"

9 Нащо пророкував ти Господнім ім'ям, кажучи: "Як Шіло, буде оселя ця, а місто це буде зруйноване, так що не буде в ньому мешканця?" І зібрався весь народ проти Єремії в оселі Господа.

10 І почули ці слова Юдині князі, і пішли з царського палацу до оселі Господа, і сіли при вході до нової Господньої брами.

11 І сказали священники й пророки до князів та до всього народу: "Смерть цьому чоловікові, бо він пророкував проти цього міста, як ви чули своїми вухами!"

12 І сказав Єремія до всіх князів і до всього народу: "Господь послав мене пророкувати проти оселі цієї, і проти цього міста всі ті слова, що ви чули.

13 Тож змініть на добро ваші шляхи та ваші вчинки, і слухайте голосу Господа, вашого Бога, тоді пошкодує Господь щодо лиха, про яке казав був вам.

14 А я ось у вашій руці. Робіть мені як добре, і як правдиве в ваших очах!

15 Тільки знайте, якщо вб'єте мене, то ви невинну кров спровадите на себе й на це місто та на мешканців його, бо Господь справді послав мене до вас донести до ваших

вух усі ці слова".

16 І сказали князі та весь народ до священників та до пророків: "Цей чоловік не підлягає смертельного вироку, бо він промовляв до нас ім'ям Господа, нашого Бога!"

17 І встали старшини краю, і сказали до всього зібрання народу:

18 "Михей з Мораші пророкував за днів Єзекиї, царя Юдиного, і сказав до всього юдейського народу, що так каже Господь Саваот: "Сіон, як те поле, заораний буде, а Єрусалим руїною стане, а гора цього храму заросте лісом..."

19 Чи справді стратив його Єзекиа, цар Юдин, та весь Юда? Чи ж він не побоявся Господа, і не пом'якшив Господнього обличчя? І Господь пошкодував щодо того лиха, яке казав був на них. А ми візьмемо такий великий гріх на свої душі?

20 І також пророкував був Господнім ім'ям один чоловік, Урія, син Шемаї, з Кір'ят-Єаріму, і пророкував проти цього міста та проти цього краю всі ті слова, як Єремія.

21 І почув був слова його цар Єгояким, і всі вояки його та всі князі, і шукав цар способу вбити його. І почув це Урія, і злякався, і втік до Єгипту.

22 І послав цар Єгояким Елнатана, Ахборового сина, і людей з ним до Єгипту.

23 І вони вивели Урію з Єгипту, і привели його до царя Єгоякіма, а той вдарив його мечем, а труп його кинув до могил простого люду"...

24 Але рука Ахикама, Шаханового сина, була з Єремією, щоб не дати його в руку народу вбити його.

Єремії 27

1 На початку царювання Єгоякіма, сина Йосіїного, царя Юди, було оце слово до Єремії від Господа:

2 "Так сказав був до мене Господь: "Зроби собі віжки та ярмо, і поклади його на шию свою.

3 І пошлеш їх до царя Едому, і до царя Моаву, і до царя синів Аммону, і до царя Тиру, і до царя Сидону через послів, що приходять в Єрусалим до Седекії, царя Юдиного.

4 І накажеш їм, щоб до своїх щоб передали своїм володарям, промовляючи, що так каже Господь Саваот, Бог Ізраїлів: "Так передасте вашим володарям:

5 "Я створив землю, людину та звірину, що на поверхні землі, своєю силою великою та витягненим рукою своєю, і дав її тому, кому бажав.

6 А нині я віддав усі ці землі в руку Навуходоносора, царя вавілонського, раба мого, а також польову звірину дав я йому, щоб служила йому.

7 І служитимуть йому та синові його всі народи, і синові сина його, аж поки не прийде час також його власному краю, і поневолять його численні народи та великі царі.

8 І станеться, той народ і те царство, що не служитимуть Навуходоносорові, цареві вавілонському, і того, хто не дасть шії своєї в ярмо вавілонського царя, покараю я народ цей мечем, і голодом, і заразою, — каже Господь, — аж поки не винищу їх рукою його!

9 А ви не прислухайтесь до ваших пророків, і до ваших ворожбитів, і до ваших сновидців, і до ваших знахарів, і до ваших чарівників, що промовляють до вас: "Не служіть вавілонському цареві!"

10 Бо вони пророкують вам неправду, щоб віддалити вас з вашої землі, і я вас прожену, і ви згинете.

11 А народ, що вкладе свою шию в ярмо вавілонського царя і служитиме йому, то залишу його на його землі, — каже Господь, — і він її оброблятиме, і сидітиме на ній".

12 І до Седекії, царя Юдиного, промовляв я згідно з усіма цими словами, кажучи: "Вкладіть ваші шиї в ярмо вавілонського царя, і служіть йому та його народові, і будете жити.

13 Нащо помрете ти та народ твій від меча, голоду та моровиці, як казав був Господь про той люд, що не служитиме вавілонському цареві?

14 І не прислухуйтесь до слів пророків, що промовляють до вас: "Не будете служити вавілонському цареві", — бо неправду вони вам пророкують.

15 Бо я не посилав їх, — каже Господь, — і вони пророкують неправду в ім'я моє, щоб я прогнав вас, і згинете ви та пророки, що вам те пророкують!"...

16 А до священиків та до всього цього народу сказав я, що так промовляє Господь: "Не прислухуйтесь до слів ваших пророків, що пророкують вам, кажучи: Ось незабаром повернеться з Вавілону посуд Господньої оселі, бо брехню вони пророкують.

17 Не прислухуйтесь до них, служіть цареві вавілонському, то будете жити, нащо буде це місто руїною?

18 А якщо вони пророки, і якщо слово Господнє з ними, хай же просять вони Господа Саваота, щоб залишки посуду Господньої оселі і палацу царя Юди, і Єрусалиму, не перейшли до Вавілону.

19 Бо так промовляє Господь Саваот про стовпи і про море, і про підстави, і про решту посуду, що залишився в цьому місті,

20 що не забрав їх Навуходоносор, цар вавілонський, коли виганяв був у неволю Єхонію, Єгоякимового сина, царя Юди, з Єрусалиму до Вавілону, та всіх шляхетних Юди та Єрусалиму.

21 Бо так промовляє Господь Саваот, Бог Ізраїлів, про решту посуду Господньої оселі, палацу царя Юди і Єрусалиму:

22 "До Вавілону він буде спроваджений і там пробуватиме аж до дня моїх відвідин їх, — каже Господь, — тоді поверну його назад до цього місця"..."

Єремії 28

1 І сталося того року на початку царювання Седекії, царя Юди, четвертого року, п'ятого місяця, сказав до мене Ананія, син Аззурів, пророк, що з Гівону, у Господній оселі, на очах священиків та всього народу:

2 "Так промовляє Господь Саваот, Бог Ізраїлів: "Зламаю ярмо царя вавілонського!

3 За два роки я поверну до цього місця весь посуд Господньої оселі, що забрав був Навуходоносор, цар вавілонський, його до Вавілону.

4 І Єхонію, Єгоякимового сина, царя Юди, і всіх Юдиних вигнанців, що прийшли до Вавілону, я поверну до цього місця, — каже Господь, — бо зламаю ярмо царя вавілонського!5 І промовляв пророк Єремія до пророка Ананії на очах священників і на очах усього народу, що стояли в оселі Господа.

6 І сказав пророк Єремія: "Амінь! Хай так зробить Господь, хай виконає Господь слова твої, що ти пророкував про повернення посуду Господньої оселі та всіх вигнанців з Вавілону до цього місця.

7 Тільки послухай це слово, що я кажу до вух твоїх та до вух усього народу:

8 "Ті пророки, що від віків були переді мною і перед тобою, пророкували про численні краї та про царства великі, про війни, про голод та про моровицю.

9 І коли справдиться слово пророка, що пророкує про мир, то буде зрозуміло, що цього пророка справді послав Господь".

10 І взяв пророк Ананія ярмо з шиї пророка Єремії, і поламав його.

11 І сказав Ананія на очах усього народу: "Так промовляє Господь: "Отак поламаю ярмо Навуходоносора, царя вавілонського, за два роки, з шиї всіх народів!" І тоді пішов від них пророк Єремія.

12 І було слово Господнє до Єремії по тому, як пророк Ананія поламав ярмо з шиї пророка Єремії:

13 "Іди, і скажеш до Ананії, що так промовляє Господь: "Ти поламав дерев'яне ярмо, але я зроблю замість нього ярмо залізне".

14 Бо так промовляє Господь Саваот, Бог Ізраїлів: "Я дав на шию всіх цих народів залізне ярмо, щоб вони служили Навуходоносорові, цареві вавілонському, і вони служитимуть йому, і навіть польову звірину віддам я йому!15 І сказав пророк Єремія до пророка Ананії: "Не посилав тебе, Ананіє, Господь, але через тебе народ цей вірить брехні.

16 Тому так промовляє Господь: "Ось я викидаю тебе з поверхні землі, цього року ти помреш, бо пророкував ти всупереч Господові!"...

17 І помер пророк Ананія того року сьомого місяця...

Єремії 29

1 А оце слова листа, якого пророк Єремія послав з Єрусалиму до залишку старшин і до священників, і до пророків, і до всього народу, що його вигнав Навуходоносор в неволю з Єрусалиму до Вавілону,

2 по виході царя Єхонії й матері царя та євнухів, князів Юди та Єрусалиму, і майстрів та слюсарів Єрусалиму,

3 через Елеасу, Шафанового сина, та Гемарію, сина Хілкіїного, яких послав Седекія, цар Юди, до Навуходоносора, царя вавілонського, до Вавілону, промовляючи:

4 "Так промовляє Господь Саваот, Бог Ізраїлів, до всіх вигнанців, що я вигнав з Єрусалиму до Вавілону:

5 "Будуйте будинки і осядьте, і засадіть садки, і споживайте їхні плоди!

6 Візьміть жінок і народіть синів та дочок, і візьміть для ваших синів жінок, а свої

дочки віддайте людям, і хай вони породять синів та дочок, і щоб вас там збільшувалося і не зменшувалося!

7 І дбайте про благо міста, куди я вас вигнав, і моліться за нього до Господа, бо в його добробуті буде і ваше щастя"".

8 Бо так промовляє Господь Саваот, Бог Ізраїлів: "Хай не зводять вас ваші пророки, що серед вас, та ваші віщуни, і не прислухуйтеся до ваших снів, що вам сняться.

9 Бо брехню вони вам пророкують ім'ям моїм, я їх не посилав", — каже Господь.

10 Бо так промовляє Господь: "Після сімдесяти років вашого перебування в Вавілоні я згадаю про вас, і виконаю своє добре слово про вас, щоб повернути вас до цього місця.

11 Я знаю, що задумав для вас, — каже Господь, — мій задум на благо, а не на лихо, щоб дати вам сподівання на майбутнє.

12 І ви будете кликати мене, і підете, і будете молитися мені, а я дослухатимуся до вас.

13 І шукаючи мене, знайдете, коли шукатимете мене всім своїм серцем.

14 І я дамся вам знайти себе, — каже Господь, — і поверну вас, і зберу вас з усіх народів та з усіх місць, куди я вигнав був вас, — каже Господь, — поверну вас до того місця, звідки вас я був вигнав".

15 А якщо ви кажете: "Господь поставив нам пророків і в Вавілоні",

16 то так промовляє Господь до царя, що сидить на Давидовому троні, та до всього народу, що сидить у цьому місті, до ваших братів, що не вийшли з вами на вигнання:

17 "Так промовляє Господь Саваот: "Ось я пошлю на вас меча, голод та моровицю, і дам їх, як погані фіги, непридатні для їжі.

18 І гнатимуся за ними мечем, голодом та моровицею, і дам їх на страх для всіх земних царств, на прокляття, і на подив, і на посміховисько, і на ганьбу серед усіх народів, куди я їх був прогнав,

19 за те, що не слухали слів моїх, — каже Господь, — що посилав я до них щораз рабів моїх пророків, та не слухали ви, — каже Господь"".

20 А ви, все вигнання, що вислав я з Єрусалиму до Вавілону, послухайте слова Господнього,

21 що промовляє Господь Саваот, Бог Ізраїлів, про Ахава, сина Колаїного, і про Седекію, сина Маасеїного, що брехню пророкують вам моїм ім'ям: "Ось я віддам їх у руку Навуходоносора, царя вавілонського, і він уб'є їх на ваших очах!

22 І візьметься від них прокляття для всього Юдиного вигнання, що в Вавілоні, яке каже: "Хай зробить тебе Господь, як Седекію та як Ахава, яких вавілонський цар спалив на вогні,

23 за те, що вони зробили огиду в Ізраїлі, і перелюб вчиняли з жінками своїх ближніх, і брехали ім'ям моїм, чого я не велів їм, а я знаю про це, і я свідок цьому""", — каже Господь.

24 А до Шемаї нехеламітянина скажеш,

25 що так промовляє Господь Саваот, Бог Ізраїлів: "За те, що ти своїм ім'ям посилав

листи до всього народу, що в Єрусалимі, і до священника Цефанії, Маасейного сина, і до всіх священників, кажучи:

26 "Господь тебе дав за священника замість священника Єгояди, щоб бути наглядачем в оселі Господа над всякими божевільними, що вдає з себе пророка, закуєш його в кайдани і кинеш до в'язниці.

27 Чому ти не осудив Єремію з Анатоту, що вдає з себе пророка?

28 І нині він послав до нас, у Вавилон, промовляючи: "Довге воно, вигнання! Будуйте будинки і осядьте, і засадіть садки, і споживайте їхні плоди! 29 І священник Цефанія прочитав цього листа вголос пророкові Єремії.

30 І було слово Господнє до Єремії:

31 "Пошли всьому вигнанню і скажи, що так каже Господь про нехеламітянина Шемаю: "За те, що вам пророкував Шемай і змушував вас покладатися на брехню, хоч я не посилав його,

32 тому так промовляє Господь: "Ось я покараю нехеламітянина Шемаю та нащадків його. Не буде в нього нікого, хто сидів би серед цього народу, і не побачить він добра, яке я зроблю для народу свого, — каже Господь, — бо він пророкував всупереч Господові!

Єремії 30

1 Слово, що було до Єремії від Господа:

2 "Так промовляє Господь, Бог Ізраїлів: "Напиши собі всі ті слова, що я тобі казав, до книги.

3 Бо приходять ось дні, — каже Господь, — і я поверну народ мій Ізраїлів та Юдин, — каже Господь, — поверну їх до краю, що їхнім батькам я був дав, і вони посядуть його".

4 А оце ті слова, що Господь сказав про Ізраїля й Юду:

5 "Так промовляє Господь: "Чути наляканий голос, від страху нема спокою...

6 Запитайте й побачте, чи народить чоловік? Чому ж це я бачу, що в кожного чоловіка он руки його на стегнах його, немов у породіллі, і в усіх обличчя бліде?

7 Ой лихо, бо це день великий, нема такого, як він! А це час недолі для Якова, та з нього він буде врятований!

8 І буде в той день, — каже Господь Саваот, — поламаю ярмо я з шиї твоєї, а пута твої розірву, і вже чужинці не поневолюватимуть тебе!

9 І служитимуть вони тільки Господові, Богові своєму, і цареві своєму Давидові, якого поставлю я їм.

10 А ти не лякайся, рабе мій Якове, — каже Господь, — і не страшися, Ізраїлю, бо я ось врятую тебе з далекого краю, і нащадків твоїх з краю їхнього полону! І повернеться Яків, і буде спокійний, і буде безпечний, і не буде того, хто б його лякав,

11 бо я з тобою, — каже Господь, — щоб захищати тебе! Бо знищу я всі народи, між якими тебе розпорошив, тебе ж не знищу, а покараю за законом, бо не полишу тебе непокараним! 12 Бо так промовляє Господь: "Болюче падіння твоє, рана твоя, що не

гоїться!

13 Ніхто не дбає про твою рану, нема в тебе ліків таких, щоб вона загоїлася!

14 Забули про тебе всі друзі твої, до тебе вони не звертаються, бо ворожим ударом я вразив тебе, жорстокою карою за численні провини твої, за те, що зміцніли гріхи твої...

15 Чого ти кричиш про падіння своє, про свій біль нестерпний? За численні твої беззаконня, за те, що зміцніли гріхи твої, я зробив тобі це...

16 Тому всіх, що тебе поїдають, теж поїдять, а всі вороги твої підуть у полон, і стануть здобиччю ті, хто тебе обдирає, а всіх, хто грабує тебе, на пограбування віддам!

17 Я дам тобі зцілення й вилікую рани твої, — каже Господь, — бо звано тебе вигнанкою, ти, дочка Сіону, якої ніхто не шукає".

18 Так промовляє Господь: "Ось я поверну з полону намет Якова і змилюся над його помешканням, і на пагорбі своєму відбудується місто, і палац стоятиме відповідно.

19 І вийде подяка з них та голос радіючих, і я їх помножу, і не буде їх мало, і прославлю я їх, і не будуть вони принижені!

20 І сини його стануть, як перше, а зібрання його зміцніє перед обличчям моїм, і я покараю всіх тих, хто його переслідує!

21 І буде з нього величний його, і з нього постане володар його, і я наближу його, і він підійде до мене! Бо хто є такий, що наразить життя своє на небезпеку, щоб до мене наблизитися? — каже Господь.

22 І станете ви народом мені, а я буду вам Богом!"

23 Ось буря Господня з люттю виходить, закрутиться в вихор та на голову безбожних впаде.

24 Не зупиниться полум'я гніву Господнього, поки свого не зробить, і поки не виконає намірів серця свого, ви наприкінці днів зрозумієте це!

Єремії 31

1 Того часу, — каже Господь, — для всіх родів Ізраїля стану я Богом, вони ж мені стануть народом!

2 Так промовляє Господь: "Знайшов милість у пустелі народ, від меча врятований, Ізраїль іде на свій спочинок".

3 Здалека Господь з'явився мені та й промовив: "Я вічним коханням тебе покохав, тому ласку тобі виявляю!

4 Ще тебе будуватиму — і будеш збудована, о діво Ізраїлева! Ти ще хизуватимешся бубнами своїми, та й підеш у веселий хоровод,

5 на горах самарійських ще садитимеш виноградники, виноградарі самі садитимуть і самі збиратимуть!

6 Настане-бо день, коли кликатиме сторожа на Єфремових горах: "Вставайте, та підемо на Сіон, до Господа, нашого Бога!"⁷ Бо так промовляє Господь: "Співайте для Якова з радістю, та першим з народів втішайтесь! Гучно хваліть, промовляючи: "Врятуй, Госпode, народ свій, залишок Ізраїлів!"

8 Ось я їх приведу з північного краю і зберу їх з кінців землі, з ними разом сліпий та кульгавий, вагітна й породілля, сюди повертаються збори великі!

9 Вони прийдуть з плачем і благатимуть про втіху. Я їх до потоків води припроваджу прямим шляхом, не спіткнуться на ньому, бо Ізраїлеві я став Батьком, а Єфрем — він первісток мій!"

10 Народи, послухайте слова Господнього, і далеко звістять аж на островах, промовляючи: "Хто розсіяв Ізраїля, той збере його, і стерегтиме його, як пастир отару свою!

11 Бо Господь викупив Якова, і визволив його від руки сильнішого від нього.

12 І вони прийдуть, і співатимуть на вершині Сіону, зйдуться до добра Господнього, до збіжжя і до виноградного соку, і до оливи, і до молодой дрібної худоби та до худоби великої! І стане душа їхня, немов той зрошений сад, і вже не матимуть клопоту!

13 Тоді дівчина тішитись буде в танку, і разом юнацтво та старші, бо я оберну їхню жалобу на радість, і втішу їх, і звеселю в їхньому смутку!

14 І душу священників ситістю я напою, а народ мій добром моїм буде насичений"", — каже Господь!

15 Так промовляє Господь: "Чути голос у Рамі, плач та голосіння гірке. Рахиль плаче за дітьми своїми, не може втішитися за діти свої, бо нема їх"...

16 Так промовляє Господь: "Стримай голос свій від голосіння, і від сльози свої очі, бо є нагорода за працю твою, — каже Господь, — вони повернуться з краю ворожого!

17 І для твого майбутнього є сподівання, — каже Господь, — і до кордонів твоїх повернуться діти твої!

18 Добре я чую Єфрема, як він головою похитує, плачучи: "Покарав ти мене — і покараний я, мов теля те ненавчене! Поверни мене — і повернуся, бо ти Господь Бог мій!

19 Бо як я повернувся, то каявся, коли ж я зрозумів, то вдарив по стегнах своїх... Засоромився я та збентежився, бо ношу я ганьбу своєї юності".

20 Чи Єфрем не мій син дорогий, чи не люба дитина моя? На стільки я промовляю проти нього, на стільки його й пам'ятаю! Тому за нього хвилюється нутро моє, я конче зглянуся над ним, — каже Господь!

21 Постав собі дороговкази, стовпи собі порозставляй, зверни своє серце на битий шлях, яким ти йшла, і повернися, о діво Ізраїлева, повернися до цих своїх міст!

22 Аж доки тинятимешся, о дочко невірна? Господь бо новину створив на землі: жінка шукатиме чоловіка!"

23 Так промовляє Господь Саваот, Бог Ізраїлів: "Це слово промовлятимуть ще в краї Юдиному й по містах його, коли я поверну їх: "Хай Господь благословить тебе, оселе правди, свята гора!"

24 І осядуть на ній Юда та міста його разом усі, селяни та ті, хто ходить з отарою.

25 Бо напоюю я душу змучену, і кожну душу скорботну насичую.

26 На це я прокинувся й побачив, і був мені сон мій приємний.

27 Ось дні настають, — каже Господь, — коли я засію оселю Ізраїлеву та Юдину

насінням людини й насінням худоби.

28 І буде, як я пильнував був над ними, щоб їх викорінювати, і ламати, і щоб руйнувати, і нищити, і щоб шкодити, так я пильнуватиму над ними, щоб їх будувати й садити, — каже Господь!

29 Тими днями вже не скажуть: "Батьки їли недостигле, а оскома в синів на зубах!"

30 бо кожен за власну провину помре, і кожній людині, що їсть недостигле, оскома впаде їй на зуби!

31 Ось дні наступають, — каже Господь, — і складу я з оселею Ізраїлевою і з оселею Юди новий заповіт.

32 Не такий, як з їхніми батьками я склав був у той день, коли міцно за руку їх взяв, щоб їх вивести з Єгипетського краю. Та вони порушили умови мого заповіту, і я їх відкинув, — каже Господь!

33 — Бо це ось отой заповіт, що його по цих днях складу з оселею Ізраїля, — каже Господь. — Дам Закон свій у середину їхню, і на їхньому серці його напишу, і я стану їм Богом, вони ж мені будуть народом!

34 І вже не навчатимуть вони один одного, і брат свого брата, промовляючи: "Збагніть Господа!" Бо всі знатимуть мене, від малого їхнього й аж до великого, — каже Господь, — бо їхню провину пробачу, і вже не згадуватиму їм гріха!"

35 Так промовляє Господь, що сонце дає вдень на світло і устами місяцеві та зорям на світло вночі, що збурює море, й шумлять його хвилі, Господь Саваот йому ймення!

36 Як відійдуть устами ці від обличчя мого, — каже Господь, — то й нащадки Ізраїлеві перестануть народом бути перед обличчям моїм по всі дні".

37 Так промовляє Господь: "Так як небо вгорі незміримо, і не досліджені основи землі внизу, то так не відкину і я всіх нащадків Ізраїлевих за все те, що зробили, — каже Господь!

38 Ось дні настають, — каже Господь, — і збудується місто оце Господеві від вежі Хананейла аж до брами Наріжної.

39 І піде мірничий шнур той ще далі, прямо аж до Єареvu, й поверне він до Єої.

40 І вся долина трупів та попелу, і всі поля аж до долини Кедрону, аж до рогу Кінської брами на схід, усе це буде святість для Господа, не знищиться та не зруйнується навіки вона!"

Єремії 32

1 Слово, що було до Єремії від Господа за десятого року царювання Седекії, царя Юдиного, це вісімнадцятий рік Навуходоносора.

2 А тоді військо вавілонського царя облягало Єрусалим, а пророк Єремія був ув'язнений при палаці царя Юдиного,

3 що ув'язнив його Седекія, цар Юдин, промовляючи: "Нащо ти пророкуєш, що так промовляє Господь: "Ось я видам це місто в руку вавілонського царя, і він здобуде його..."

4 А Седекія, цар Юдин, не втече від руки халдеїв, бо конче буде він даний в руку

вавілонського царя, і розмовлятимуть вуста його з його вустами, а очі його бачитимуть очі його...

5 І заведе він Седекію до Вавілону, і він буде там, аж поки я навідаю його, — каже Господь. — Коли ж воюватимете з халдеями, не пощастить вам"..."

6 А Єремія відповів: "Було мені слово Господнє таке:

7 "Ось Ганамеїл, син Шаллума, твого дядька, іде до тебе, щоб купи собі моє поле, що в Анатоті, бо ти маєш викупне право на нього".

8 І прийшов до мене в в'язницю Ганамеїл, син дядька мого, за Господнім словом, та й сказав мені: "Купи собі моє поле, що в Анатоті, в Веніяминовому краї, бо твоє право спадщини і право на викуп!" І зрозумів я, що це слово Господнє.

9 І купив я це поле від Ганамеїла, сина дядька мого, що в Анатоті, і відважив йому сімнадцять шеклів срібла.

10 А написав я купчу, і запечатав, і засвідчив свідками, та й зважив срібло вагою.

11 І взяв я купчого листа запечатаного, за законом та уставами, і відкритого.

12 І дав я купчого листа Барухові, синові Нерії, Махсеїного сина, на очах сина дядька мого Ганамеїла та на очах свідків, що написані в купчому листі, на очах усіх юдеїв, що сиділи в подвір'ї сторожі.

13 І наказав я Барухові на їхніх очах:

14 "Так промовляє Господь Саваот, Бог Ізраїлів: "Візьми ці листи, і цього купчого листа, і запечатаного, і того листа відкритого, і поклади його в глиняний посуд, щоб зберегти на довгий час".

15 Бо так промовляє Господь Саваот, Бог Ізраїлів: "Ще будуть купуватися будинки, поля й виноградники в цьому краї! 16 І молився я до Господа потому, як дав був купчого листа Барухові, Нерейіному синові, промовляючи:

17 "О Господе, Боже! Ти небо та землю створив своєю потужною силою та своєю витягнутою рукою, нічого для тебе нема неможливого!

18 Ласка твоя для тисяч, за провину батьків ти караєш їхніх синів, Боже великий та могутній, Господь Саваот йому ймення!

19 Великий у пораді й могутній у вчинках, що очі твої відкриті на всі шляхи людських синів, щоб кожному дати згідно з його шляху та згідно вчинків його,

20 що знаки та чуда показував ти в Єгипетському краї, і показуєш їх аж по цей день, і між Ізраїлем, і між народом, і зробив собі ім'я, як цього дня!

21 Ти вивів народ свій Ізраїля з Єгипетського краю знаками та чудами, і рукою потужною, і рукою витягнутою, і страхом великим.

22 І дав ти їм край цей, що тече молоком та медом, який їхнім батькам присягав був, щоб їм дати його.

23 І прийшли вони, і посіли його, та не слухалися твого голосу, і Законом твоїм не ходили. Усього, що ти наказав їм робити, вони не робили, і ти вчинив, що спіткало їх усе оце лихо...

24 Ось доходять до міста вали, щоб здобути його, й місто віддане буде у руку халдеїв, що воюють з ним, через меч і голод, і моровицю... І що казав ти, стається, і ось

ти це бачиш.

25 А ти ж був сказав мені, Господе Боже: "Купи собі поле за срібло і засвідчи купівлю свідками, а місто віддане буде у руку халдеїв"..."

26 І було Господнє слово до Єремії:

27 "Ось я Господь, Бог кожного тіла, чи для мене є щось неможливе?"

28 Тому так промовляє Господь: "Ось я віддам це місто у руку халдеїв і в руку Навуходоносора, царя вавілонського, і він здобуде його!"

29 І прийдуть халдеї, що воюють з цим містом, і спалять це місто й ті будинки, що приносилися жертви Ваалові на їхніх дахах, і лилися литі жертви для інших богів, щоб мене прогнати...

30 Бо сини Ізраїлеві та сини Юдині тільки лихе вчиняли на очах моїх від юнацтва свого, сини-бо Ізраїлеві лиш гнівали мене вчинками рук своїх, — каже Господь...

31 Бо місто це стало мені на мій гнів та на лютю мою з того дня, як його збудували, та аж до дня цього, щоб відкинути його від мого обличчя

32 за все те зло синів Ізраїлевих та синів Юдиних, яке вчинили, щоб гнівати мене, вони, їхні царі, князі, їхні священики й їхні пророки, і юдеї, і мешканці Єрусалиму...

33 І вони повернулися до мене потилицею, а не обличчям, хоч я їх навчав з ранку до вечора, та не слухали, щоб прийняти науку...

34 І поставили неподобства в тому храмі, в якому ім'я моє кликалося, щоб його споганити...

35 І побудували жертвні пагорби Ваалові, що в долині Бен-Гіннома, щоб через вогонь переводити синів своїх та своїх дочок Молохові, чого їм не наказував я, і що не входило в серце мені, щоб вчиняти оте неподобство, і вводити Юду в гріх".

36 Тому так промовляє Господь, Бог Ізраїлів, до міста цього, про яке ви кажете: "Воно віддане буде у руку царя вавілонського мечем, голодом і моровицею.

37 Ось я їх зберу з усіх тих країв, куди вигнав був їх своїм гнівом та люттю своєю й великим своїм невдоволенням, і поверну їх до місця цього, і посаджу їх безпечно,

38 і вони мені стануть народом, а я буду їм Богом!

39 І дам я їм серце одне та дорогу одну, щоб боялися мене по всі дні на добро собі й синам їхнім по них.

40 І складу з ними вічний заповіт, що не відвернуся від них, і робитиму їм добро, і дам їм у серце свій страх, щоб не відступали від мене!

41 І я тішитимуся ними, роблячи їм добро, і їх посаджу на землі цій у правді всім своїм серцем та всією душею своєю".

42 Бо так промовляє Господь: "Як спровадив був я все велике це лихо на народ цей, так спроваджу на них все добро, про яке казав їм!"

43 І купуватимуть поле в цьому краї, про якого ви кажете: "Він спустошений та безлюдний і відданий в руку халдеїв".

44 І вони купуватимуть поля за срібло, і писатимуть про це в листі, й запечатуватимуть, і засвідчуватимуть свідками, в краї Веніяминовому і в околицях Єрусалиму, і в містах Юдиних, і в містах гірських, і в містах долішніх, і в містах

південних, бо поверну їх з полону", — каже Господь!

Єремії 33

1 І було Єремії Господнє слово вдруге, коли він ще був ув'язнений:

2 "Так промовляє Господь, що робить оце, Господь, що створив землю і поставив її міцно, Господь його ім'я:

3 "Клич до мене і тобі відповім, і тобі розкажу про велике та незрозуміле, чого ти не знаєш!

4 Бо так каже Господь, Бог Ізраїлів, про будинки цього міста й про палаци царів Юди, що їх поруйновано на захисні вали,

5 приходять вони воювати з халдеями, щоб будинки понаповнювати людськими трупами, яких вразив я гнівом своїм та люттям своєю, і сховав від міста оцього обличчя своє за всі їхні вчинки лихі.

6 Ось я вилікую йому рану і дам ліки на зцілення, і відкрию багатство спокою та правди для них!

7 І я поверну долю Юди, і долю Ізраїля, і їх розбудую, немов на початку.

8 І очищу я їх від їхніх провин усяких, якими завинили проти мене, і пробачу всі їхні гріхи, які скоїли проти мене, та відпали від мене.

9 І Єрусалим мені стане за радісне ймення, за хвалу та окрасу всім людям землі, що почують про все те добро, що зробив я для них! І вони полякаються та затремтять через все те добро та весь спокій! 10 Так промовляє Господь: "Ще буде почутий на місці цьому, про яке ви кажете, що воно поруйноване та безлюдне, де навіть нема худоби в містах Юди й на вулицях Єрусалиму,

11 радісний голос та голос веселий, голос молодого та голос молодой, голос тих, що кажуть: "Хвалить Господа Саваота, бо добрий Господь, бо навіки його милосердя!" Що жертву хвали до Господньої оселі приносять, бо я поверну долю краю цього, як було на початку, — каже Господь!

12 Так промовляє Господь Саваот: "Ще буде на місці цьому спустошеному, де нема ні людини, ні худоби, та по містах його всіх ще буде пасовисько для пастухів, куди приведуть вони череду на відпочинок!

13 У містах горішніх і в містах долішніх, і в південних містах, і в Веніяминовому краї, і в околицях Єрусалиму, і в містах Юдиних ще проходитиме череда через руки рахуючого", — каже Господь!

14 Ось дні настають, — каже Господь, — і я виконаю добре те слово, що я звіщав про оселю Ізраїлеву та Юдину.

15 Тими днями та часу того я Давидові вирощу пагона справедливості, він запровадить на землі правосуддя та справедливість!

16 Юда буде врятований у тих днях, а Єрусалим житиме безпечно, і його називатимуть: "Господь наша правда! 17 Бо так промовляє Господь: "Нема переводу оселі Давида, що має сидіти на троні Ізраїлевому,

18 і нема переводу тому люду в священників левитів, що буде приносити перед

обличчям моїм цілопалення, спалювати хлібну жертву і приносити жертву всі дні!"

19 І було слово Господа до Єремії таке:

20 "Так промовляє Господь: "Якби знищили ви устав мій щодо дня та щодо ночі, щоб не було дня та ночі в їхньому часі,

21 то знищений буде також заповіт мій Давидові, рабові моему, щоб він сина не мав, який не царював би на троні його, і з священиками левитами, слугами моїми!

22 І як незчисленні ті зорі небесні, а морський пісок незмірений, так помножу нащадків Давида, мого раба, та левитів, що служать мені! 23 І було слово Господа до Єремії таке:

24 "Хіба ж ти не чув, як народ цей казав був, що обидва ті роди, яких Господь обрав, відкинув він їх? І народом моїм вони нехтують, наче б не був він уже перед ними народом".

25 Так промовляє Господь: "Якби мого уставу щодо дня та ночі не було, якби я уставів для неба й землі не поклав,

26 то відкинуто було б і нащадків Якова та раба мого Давида, щоб не призначати володарів з нащадків його для нащадків Авраама, Ісака та Якова... Та не буде того, бо поверну їхню долю, й помилую їх!"

Єремії 34

1 Слово, що було Єремії від Господа, коли Навуходоносор, цар вавілонський, і все військо його, і всі царства землі, панування руки його, та всі народи воювали проти Єрусалиму та проти усіх міст його, промовляючи:

2 "Так каже Господь, Бог Ізраїлів: "Іди, і скажеш до Седекії, царя Юдиного, що так промовляє Господь: "Ось я віддам оце місто в руку вавілонського царя, та й спалю його вогнем.

3 А ти не втечеш з руки його, бо конче будеш схоплений, і в руку його будеш відданий, і очі твої побачать очі вавілонського царя, і вуста його розмовлятимуть з вустами твоїми, і до Вавілону ти прийдеш"".

4 Але послухай Господнього слова, Седекіє, царю Юдин, що про тебе каже Господь: "Не помреш від меча!

5 У мирі помреш ти. І як палили пахощі батькам твоїм, першим царям, що були перед тобою, так палитимуть і тобі. І голоситимуть тобі: "Ой пане", — бо я так сказав", — каже Господь.

6 І промовляв пророк Єремія до Седекії, царя Юдиного, всі оці слова в Єрусалимі.

7 А військо вавілонського царя воювало з Єрусалимом та з усією рештою міст Юдиних, з Лакішем та з Азекою, бо вони залишилися серед Юдиних міст містами укріпленими.

8 Слово, що було до Єремії від Господа по тому, як цар Седекія склав був угоду з усім народом, що в Єрусалимі, щоб оголосити їм волю,

9 щоб кожен відпустив невольника свого і свою невольницю, єврея та єврейку на волю, щоб ніхто не поневолював свого брата юдея.

10 І послухали всі князі та весь народ, що пристали до угоди, щоб кожен відпустив свого невільника і свою невільницю на волю, щоб уже не неволити їх. І вони послухали, і відпустили.

11 Але потому вони знову повернули тих невільників та тих невільниць, яких відпустили були на волю, і зробили їх знову за невільників та невільниць.

12 І було слово Господнє до Єремії від Господа:

13 "Так промовляє Господь, Бог Ізраїлів: "Я склав був угоду з вашими батьками того дня, коли виводив їх з Єгипетського краю, з оселі рабства, промовляючи:

14 З кінцем семи років відпустите кожен свого невільника єврея, що буде проданий тобі й прослужить тобі шість років, і відпустиш його вільним від себе. Та не слухали мене ваші батьки, і не прихилили свого вуха до цього.

15 І сьогодні ви повернулися та й зробили справедливе в очах моїх, щоб оголосити волю кожен своєму ближньому і склали угоду перед обличчям моїм у тій оселі, в якій кликалося ім'я моє.

16 Та ви знову збезчестили ім'я моє, і повернули кожен невільника свого й невільницю свою, яких відпустили були на волю, і зробили їх знову вам невільниками та невільницями".

17 Тому так промовляє Господь: "Ви не послухали мене, щоб оголосити волю кожен для брата свого та для свого ближнього, тому то ось я — каже Господь — наведу на вас меча, моровицю й голод, і зроблю вас за острах для всіх царств землі!...

18 І віддам цих людей, що переступають угоду зі мною, яку були склали перед обличчям моїм, що не дотримують слів її, що розрізали надвое теля та пройшли між його частинами,

19 також князів Юди та князів Єрусалиму, евнухів і священників, та весь народ краю, що проходили поміж частинами цього теляти,

20 то я їх віддам у руку їхніх ворогів та в руку тих, хто шукає їхню душу, і стануть трупи їхні стервом для птаства небесного та для земної звірини...

21 А Седекію, царя Юдиного, та його князів віддам у руку його ворогів та в руку тих, хто шукає їхню душу, та в руку війська вавилонського царя, що відходить від вас.

22 Ось я накажу, — каже Господь, — і поверну їх до цього міста, і вони воюватимуть з ним, і здобудуть його та й сплять його вогнем, а Юдині міста віддам на спустошення, і не буде в них мешканця!""...

Єремії 35

1 Слово, що було до Єремії від Господа за днів Єгоякіма, сина Йосії, царя Юди:

2 "Іди до оселі рехавітів, і будеш промовляти до них, і введеш їх до Господньої оселі, до однієї з кімнат, і напоїш їх вином".

3 І взяв я Язанію, Єремійного сина, сина Хаваццініїного, і братів його, і всіх синів його та всю оселю рехавітів.

4 І ввів я їх до Господньої оселі, до кімнати синів Ханана, сина Їгдалії, людини Божої, що була при кімнаті князів, що над кімнатою Маасеї, Шаллумового сина, який

пильнував порога.

5 І поставив я перед синами оселі рехавітів келихи, повні вина, та чаші, та й сказав до них: "Пийте вино!"

6 А вони сказали: "Не питимемо вина, бо наш батько Йонадав, син Рехавів, наказав нам, щоб ми не пили вина ані ми, ані наші сини аж навіки!"

7 І не будуйте будинки, і не сійте, і не насаджуйте виноградників, і не майте їх, а сидіть у наметах по всі ваші дні, щоб жити довгі дні на поверхні землі, якою ви мандруєте!

8 І послушали ми голосу нашого батька Єгонадава, Рехавового сина, про все, що він наказав був нам, щоб не пили вина по всі наші дні ми, наші жінки, наші сини та дочки наші,

9 і щоб не будувати будинків для нашого пробування, і не мати ні виноградників, ні поля, ні насіння.

10 І осіли ми в наметах, і послушали, і зробили все, що наказав нам наш батько Йонадав.

11 І коли Навуходоносор, цар вавілонський, прийшов був на цей край, то ми сказали, що підемо і сховаємося в Єрусалимі від війська халдеїв та Араму. І осіли ми в Єрусалимі".

12 І було слово Господа до Єремії таке:

13 "Так промовляє Господь Саваот, Бог Ізраїлів: "Іди, і скажеш до юдея та до мешканців Єрусалиму: "Чи ж не матимете з цього науки, щоб слухати моїх слів?" — каже Господь.

14 Виконуються слова Єгонадава, Рехавового сина, що наказав був синам своїм не пити вина, і не пили вони аж до дня цього, бо послушали наказу свого батька. А я промовляв до вас з ранку до ночі, та ви мене не слухали!

15 І посилав я щораз до вас усіх своїх рабів пророків, промовляючи: "Поверніться-но кожен зі свого лихого шляху, та виправте вчинки свої, і не ходіть за іншими богами, щоб служити їм, і сидіть на тій землі, що я дав вам та вашим батькам!" Та не прихилили ви свого вуха, і не послушали мене.

16 Бо виконали сини Єгонадава, сина Рехавового, наказ свого батька, що наказав був їм, а народ цей не послухав мене".

17 Тому так промовляє Господь Бог Саваот, Бог Ізраїлів: "Ось я спроваджую на Юду та на всіх мешканців Єрусалиму все те лихо, що я провіщав був про них. Бо я звертався до них, та вони не слухали, і кликав я їх, та вони не відповідали"...

18 А до оселі рехавітів Єремія сказав: "Так промовляє Господь Саваот, Бог Ізраїлів: "За те, що ви послушали слова вашого батька Єгонадава, та дотримуетесь всіх наказів його, і зробили те все, що я заповів вам",

19 тому так промовляє Господь Саваот, Бог Ізраїлів: "Нема переводу в Йонадава, Рехавового сина, люду, що стоятиме перед обличчям моїм по всі дні!"

Єремії 36

1 І четвертого року царювання Єгоякіма, Йосіїного сина, царя Юдиного, було оце слово до Єремії від Господа:

2 "Візьми собі сувій, і напиши на ньому всі ті слова, що я сказав тобі про Ізраїля й про Юду, та про всі народи від дня, коли я розпочав промовляти до тебе, від днів Йосії та аж до цього дня.

3 Можливо почує оселя Юдина про все те лихо, що я надумав вчинити їм, щоб повернулися кожен зі свого лихого шляху, а я пробачу їхню провину та їхній гріх".

4 І покликав Єремія Баруха, Неріїного сина, і Барух записав з вуст Єремії всі Господні слова, що він промовляв йому, до сувою.

5 І наказав Єремія Барухові промовляючи: "Мені не дозволяють входити до Господньої оселі.

6 Тому піди сам, прочитай із сувою, що написав ти з моїх вуст, Господні слова у вуха народу в оселі Господа в дні посту, а також у вуха всього Юди, що приходить зі своїх міст, прочитаєш їх.

7 Може впаде їхнє благання перед Господнє обличчя, і вони повернуться кожен зі свого лихого шляху, бо великий гнів та лють, про які Господь казав, на народ цей!"

8 І зробив Барух, син Неріїн, усе, що наказав був йому пророк Єремія, щоб прочитати з сувою Господні слова в оселі Господа.

9 І сталося п'ятого року Єгоякіма, Йосіїного сина, царя Юдиного, дев'ятого місяця, оголосили піст перед Господнім обличчям для всього народу в Єрусалимі та для всього того народу, що приходив з Юдиних міст до Єрусалиму.

10 І прочитав Барух із сувою Єреміїні слова в оселі Господа, в кімнаті писаря Єемарії, Шафанового сина, на горішньому подвір'ї, при вході до нової брами Господньої оселі, у вуха всього народу.

11 І почув Михей, син Єемарії, Шафанового сина, всі Господні слова,

12 і увійшов до царського палацу, до кімнати писаря, аж ось там сидить уся старшина: писар Елішама і Делая, син Шемаїн, і Елнатан, син Ахборів, і Гемарія, син Шафанів, і Седекія, син Хананії, і всі князі.

13 І переказав їм Михей всі ті слова, які він почув був, коли Барух читав із сувою у вуха народу.

14 І всі старшини послали до Баруха Єгудія, сина Нетанії, сина Шелемії, сина Кушіїного, промовляючи: "Візьми твій сувій, що читав ти з нього у вуха народу, в свою руку та й прийди!" І взяв Барух, син Неріїн, сувій у свою руку та й прийшов до них.

15 А ті сказали до нього: "Сідай же, і прочитай його в наші вуха!" І прочитав Барух у їхні вуха.

16 І коли вони почули всі ці слова, жахнулися один перед одним, та й сказали Барухові: "Конче перекажімо цареві всі ці слова!"

17 І запитали вони Баруха: "Розкажи нам, як ти писав усі ці слова з його вуст?"

18 І сказав їм Барух: "Він проказував мені своїми вустами усі ці слова, а я писав до

сувою чорнилом".

19 І сказали вони до Баруха: "Іди, сховайся, ти та Єремія, і хай ніхто не знає, де ви!"

20 І прийшли вони до царя на подвір'я, а сувій поклали в кімнаті писаря Елішами, і переказали у вуха царя всі ті слова.

21 І послав цар Єгудія взяти сувій, і той узяв його з кімнати писаря Елішами. І Єгудій прочитав його у вуха царя та у вуха всієї старшини, що стояли при царі.

22 А цар сидів у зимовому будинку, дев'ятого місяця, і перед ним був розпалений комин.

23 І коли Єгудій перечитував три чи чотири стовпці, то цар відрізував це писарським ножем та й кидав до вогню, аж поки не згорів весь сувій...

24 Та не злякалися й не роздерли свій одяг цар та всі його раби, що слухали всі ці слова.

25 І хоч Елнатан, Делая і Гемарія просили царя не палити той сувій, та не послунав він їх.

26 І наказав цар Єрахмеїлові, синові царевому, і Сераї, синові Азріїловому, і Шелемії, синові Авдіїловому, взяти писаря Баруха й пророка Єремію, та Господь їх сховав.

27 І було Господнє слово до Єремії потому, як цар спалив був сувій та ті слова, що Барух написав з Єреміїних вуст:

28 "Візьми собі інший сувій, і напиши на ньому всі слова, що були на першому сувої, якого спалив Єгояким, цар Юдин.

29 А про Єгоякіма, царя Юдиного, скажеш, що так промовляє Господь: "Ти спалив цей сувій, промовляючи: "Нащо написав ти на ньому таке: "Конче прийде цар вавілонський і спустошить цей край, і винищить в ньому людину й тварину"". "

30 Тому так промовляє Господь про Єгоякіма, Юдиного царя: "Не буде від нього сидячого на Давидовому троні, а його труп буде кинутий на спеку вдень та на холод вночі...

31 Я навідаю його та нащадків його, і його рабів за їхні провини, і спроваджу на них та на мешканців Єрусалиму й на юдеїв все те лихо, про яке я казав їм, та вони не послунали"...

32 І Єремія взяв інший сувій, і дав його писареві Барухові, синові Неріїному, і той написав на ньому з Єреміїних вуст усі слова тієї книги, яку спалив був Єгояким, цар Юдин, у вогні, і до них було додано ще багато подібних слів.

Єремії 37

1 І зацарював цар Седекія, син Йосії, замість Конії, сина Єгоякимового, якого зробив царем Навуходоносор, цар вавілонський, в Юдиному краї.

2 Та не послунав ані він, ані його раби, ані народ краю слів Господа, які він промовляв через пророка Єремію.

3 І послав цар Седекія Єгухала, сина Шелеміїного, і священника Цефанію, сина Маасеїного, до пророка Єремії, промовляючи: "Помолися за нас до Господа, Бога

нашого!"

4 А Єремія тоді ще вільно ходив серед народу, бо не дали його ще до в'язниці.

5 А фараонове військо вийшло з Єгипту. І почули звістку про них халдеї, що взяли в облогу Єрусалим, і відійшли від Єрусалиму.

6 І було слово Господнє до пророка Єремії:

7 "Так промовляє Господь, Бог Ізраїлів: "Скажіть до Юдиного царя, що послав вас до мене запитати: "Ось фараонове військо, що вийшло вам на допомогу, повернеться до свого краю, до Єгипту.

8 А халдеї знову повернуться, і воюватимуть з цим містом, і здобудуть його, і спалять його вогнем"".

9 Так промовляє Господь: "Не обдурюйте своїх душ, промовляючи: "Халдеї конче підуть від нас", — бо не ввійдуть вони.

10 Бо якщо б ви побили все халдейське військо, що з вами воює, а з них залишилися б тільки поранені, то встане кожен з намету свого, і спалить це місто вогнем"...

11 І сталося, коли халдейське військо відступило від Єрусалиму перед фараоновим військом,

12 то вийшов Єремія з Єрусалиму, щоб піти до Веніяминового краю, і щоб сховатися там серед народу.

13 Та коли він був біля Веніяминової брами, то був там старший сторожі, а ім'я Ірія, син Шелемеї, сина Хананіїного. І схопив він пророка Єремію, промовляючи: "Ти прагнув перейти до халдеїв?"

14 А Єремія відповів: "Неправда, я не переходжу до халдеїв!" Та не послухав той його. І схопив Ірія Єремію, і запровадив його до князів.

15 І розгнівалися князі на Єремію, і побили його, та й віддали його до в'язниці в помешканні писаря Єгонатана, бо він слугував за в'язницю.

16 І зійшов Єремія до темничного підвалу, і сидів там Єремія багато днів...

17 І послав цар Седекія, і взяв його. І запитав його цар у своєму будинку таємно: "Чи є слово від Господа?" І Єремія відповів що є. І далі сказав: "Ти будеш відданий у руку вавілонського царя"...

18 І сказав Єремія до царя Седекії: "Чим я згрішив тобі й рабам твоїм та цьому народові, що ви віддали мене до в'язниці?"

19 І де ваші пророки, що вам пророкували, промовляючи, що цар вавілонський не прийде на вас та на край цей?"

20 А зараз послухай, пане мій царю, хай упаде моє благання перед обличчя твоє і не повертай мене до будинку писаря Єгонатана, щоб не помер я там!"...

21 І наказав цар Седекія, і Єремію кинули до в'язниці, і давали йому буханець хліба на день з вулиці пекарів, аж поки не скінчився весь хліб у місті. І сидів Єремія в темниці.

Єремії 38

1 І почув Шефатія, син Маттанів, і Гедалія, син Пашхурів, і Юхал, син Шелемеїн, і Пашхур, син Малкіїн, ті слова, що Єремія промовляв до всього народу, кажучи:

2 "Так промовляє Господь: "Хто сидітиме в цьому місті, той помре від меча, голоду та від моровиці, а хто вийде до халдеїв, той залишиться живий, і стане йому душа його за здобич, і він житиме!3 Так промовляє Господь: "Конче буде дане це місто в руку війська вавілонського царя, і він здобуде його!"

4 І сказали князі до царя: "Хай уб'ють цього чоловіка, бо він робить руки вояків, що залишилися в цьому місті, та руки всього народу слабкими, промовляючи їм слова оці. Бо цей чоловік не шукає для цього народу добра, а тільки лиха!"...

5 І сказав цар Седекія: "Ось він у ваших руках, бо цар нічого не вдіє супроти вас".

6 І взяли Єремію та й кинули його, спустивши мотузками, до криниці Малкії, царового сина, що на подвір'ї в'язниці. А в криниці не було води, а тільки багно, і загруз Єремія в багні.

7 І почув мурин Евед-Мелех, євнух, який був у царському будинку, що Єремію кинули до ями, а цар сидів у Веніяминовій брамі.

8 І вийшов Евед-Мелех з царського будинку, та й сказав цареві:

9 "Пане мій царю, ці люди вчинили лихе в усьому, що зробили пророкові Єремії, якого кинули до ями, і помре він там через голод, бо в місті нема вже хліба"...

10 І наказав цар муринові Евед-Мелехові: "Візьми з собою звідси троє людей, і витягнеш пророка Єремію з криниці, поки він ще не помер!"

11 І взяв Евед-Мелех тих людей, і прийшов до царського будинку під скарбницею, і набрав звідти старого ганчір'я та непотрібних клаптів, і спустив їх до Єремії в криницю мотузками.

12 І сказав мурин Евед-Мелех до Єремії: "Поклади це ганчір'я та клапті під пахви своїх рук під мотузки!" І зробив Єремія так.

13 І потягнули Єремію мотузками, і витягли його з криниці. І сидів Єремія на подвір'ї в'язниці.

14 І послав цар Седекія, і взяв пророка Єремію до себе, до третього входу, що в оселі Господа. І сказав цар до Єремії: "Запитаю я тебе про щось, не приховуй від мене нічого!"

15 І сказав Єремія до Седекії: "Коли я скажу тобі правду, то ти вб'єш мене? А коли пораджу тобі, то не послухаєш"...

16 І присягнув цар Седекія Єремії таємно, кажучи: "Як живий Господь, що створив нам цю душу. Не вб'ю тебе і не дам тебе в руку тих людей, що шукають твоєї душі!"

17 І сказав Єремія до Седекії: "Так промовляє Господь, Бог Саваот, Бог Ізраїлів: "Якщо вийдеш ти до князів вавілонського царя, то житиме душа твоя, а місто це не буде спалене, і житимеш ти та оселя твоя.

18 А якщо ти не вийдеш до вавілонського царя, то це місто буде дане в руку халдеїв, і вони сплять його, і ти не втечеш з їхньої руки"..."

19 І сказав цар Седекія до Єремії: "Я боюся юдеїв, які перейшли до халдеїв, щоб не дали мене в їхню руку, і щоб не познушалися з мене"...

20 І сказав Єремія: "Не дадуть! Послухай Господнього голосу щодо того, про що я кажу тобі, і буде добре тобі, і житиме душа твоя!

21 А якщо ти не вийдеш, то ось слово, що Господь мені сказав:

22 "Ось усі жінки, що залишилися в будинку Юдиного царя, будуть відведені до князів вавілонського царя, і вони скажуть, що ошукали й перемогли тебе твої приятелі, зтягли в багно твої ноги, та вони відійшли від тебе.

23 А всі жінки твої та всі сини твої будуть відведені до халдеїв, і ти не втечеш з їхньої руки, бо рукою вавілонського царя будеш схоплений, а місто це буде спалене""...

24 І сказав Седекія до Єремії: "Хай ніхто не знає про ці слова, і ти не помреш.

25 Бо коли почують князі, що я розмовляв з тобою, то придуть до тебе та й скажуть тобі: "Розкажи-но нам, що казав ти цареві, і що казав тобі цар? Не приховуй перед нами, і не вб'ємо тебе".

26 То скажеш до них: "Я склав свої благання перед царське обличчя, щоб не повертали мене до Єгонатанового будинку, щоб там не померти".

27 І прийшли всі князі до Єремії й запитали його, і він зробив, як звелів був цар. І вони мовчки відійшли від нього, бо не довідалися нічого.

28 І сидів Єремія на подвір'ї в'язниці аж до дня, коли був здобутий Єрусалим.

Єремії 39

1 Дев'ятого року царювання Седекії, царя Юдиного, місяця десятого, прийшов Навуходоносор, цар вавілонський, та все його військо до Єрусалиму та й узяли в облогу його.

2 Одинадцятого року царювання Седекії, місяця четвертого, дев'ятого дня місяця, був пробитий пролом до міста...

3 І прийшли всі князі вавілонського царя, і посідали в Середній брамі: старший маг Нергал-Сарецер, Самгар-Нево, старший євнух Сарсехім і вся решта князів вавілонського царя.

4 І як побачили їх Седекія, цар Юдин, та всі вояки, то вони вийшли брамою між обома мурами, і втекли вночі з міста в степ шляхом царського садка.

5 І погналося халдейське військо за ними, і догнали Седекію в ерихонських степах... І взяли вони його, і завели до Навуходоносора, царя вавілонського, до Рівли, в краю Хамат, і той засудив його.

6 І цар вавілонський порізав синів Седекії в Рівлі на очах його, і всіх шляхетних Юдиних порізав вавілонський цар...

7 А виколов він очі Седекії, і закував його в мідні кайдани, щоб відвести до Вавілону...

8 А Будинок царя та будинки народу халдеї спалили, і розбили мури Єрусалиму.

9 А решту народу, що залишилися в місті, та перебіжчиків, які попереходили до нього, вигнав Невузарадан, головний царської сторожі, до Вавілону.

10 А декого з бідноти, що не мали нічого, Невузарадан, головний царської сторожі, залишив у Юдиному краї, і дав їм того дня виноградники та поля і змусив працювати.

11 І наказав Навуходносор, цар вавілонський, про Єремію, через головного царської сторожі:

12 "Візьми його, і наглядай за ним, і не зроби йому нічого лихого, і тільки як він скаже тобі, так з ним зроби!"

13 І Невузарадан, головний царської сторожі, і Невушазбан, старший евнух, і Нереал-Сарецер, старший маг та всі князі вавілонського царя,

14 послали по нього, і взяли Єремію з в'язниці, і дали його до Гедалії, сина Ахікама, сина Шафанового, щоб вивести його до свого будинку. І осів він серед народу.

15 А до Єремії було Господнє слово, коли він сидів у в'язниці, таке:

16 "Іди, і скажеш до мурина Евед-Мелеха, що так промовляє Господь Саваот, Бог Ізраїлів: "Ось я виконую свої слова на це місто на лихо йому, а не на добро, і це відбудеться перед тобою певного дня.

17 Але тебе врятую цього дня, — каже Господь, — і ти не будеш відданий в руку цих людей, яких ти боїшся.

18 Бо конче врятую тебе, і від меча не впадеш ти, і буде тобі душа твоя за здобич, бо ти сподівався на мене", — каже Господь.

Єремії 40

1 Слово, що було до Єремії від Господа по тому, як Невузарадан, головний царської сторожі, відпустив його з Рами, коли він знайшов його в кайданах серед усього вигнання Єрусалиму до Вавілону.

2 І взяв головний царської сторожі Єремію, та й сказав до нього: "Господь, Бог твій, казав про це лихо, що спіткає це місце.

3 І зробив Господь, як казав був, бо ви згрішили Господові, і не слухали його голосу, і сталася вам ця річ.

4 Я сьогодні звільняю тебе з кайданів, що на твоїх руках. Якщо в очах твоїх добре піти зі мною до Вавілону, йди, і я дбатиму про тебе. А якщо недобре в твоїх очах піти зі мною до Вавілону, то залишайся. Дивися, весь край перед тобою. Іди, куди тобі заманеться!"

5 І коли той не пристав на це, сказав далі: "То повернися до Гедалії, сина Ахікама, сина Шафанового, якого поставив вавілонський цар над Юдиними містами, і живи з ним серед народу. Або куди тобі заманеться, туди й іди". І дав йому головний царської сторожі їжі з собою та подарунок, і відпустив його.

6 І прийшов Єремія до Гедалії, сина Ахікамового, в Міцпу, й осів з ним серед залишків народу краю.

7 А як з часом всі військові очільники, що були в полях, вони та їхні люди, дізналися, що цар вавілонський поставив над краєм Гедалію, сина Ахікамового, і доручив йому чоловіків, жінок, дітей і тих з бідних краю, що не були вигнані до Вавілону,

8 то прийшли до Гедалії в Міцпу: Ізмаїл, син Нетаніїн, Йоханан та Йонатан, сини Кареахові, Серая, син Танхуметів, сини нетофеянина Ефая, і Єзанія, син маахеянина, вони та їхні люди.

9 І Гедалія, син Ахікама, сина Шафанового, присягнув їм та їхнім людям, промовляючи: "Не бійтеся служити халдеям! Сидіть у краї й служіть вавілонському цареві, і буде вам добре!

10 А я ось сидітиму в Міцпі, щоб заступатися за вас перед халдеями, що прийдуть до нас. А ви збирайте вино, літні плоди та оливу, і складайте в посуд ваш, і сидіть у ваших містах, які ви зайняли!"

11 І також усі юдеї, що в Моаві й серед Аммонових синів, і в Едомі, і що в усіх краях, чули, що цар вавілонський полишив частину в Юді, і що поставив над ними Гедалію, сина Ахікама, сина Шафанового.

12 І повернулися всі юдеї з усіх тих місць, куди були вигнані, і прийшли до Юдиного краю, до Гедалії в Міцпу, і зібрали багато вина та літніх плодів.

13 А Йоханан, син Кареахів, та всі військові очільники, що були в полях, прийшли до Гедалії в Міцпу,

14 та й сказали до нього: "Чи ти знаєш, що Бааліс, цар Аммонових синів, послав Ізмаїла, сина Нетаніїного, щоб убити тебе?" Та не повірив їм Гедалія, син Ахікамів.

15 А Йоханан, син Кареахів, сказав потайки до Гедалії в Міцпі: "Піду й уб'ю Ізмаїла, сина Нетаніїного і ніхто про це не довідається. Нащо мають убити тебе, і буде розпорошений весь Юда, зібраний до тебе, і погинуть рештки Юди?"

16 І сказав Гедалія, син Ахікамів, до Йоханана, сина Кареахового: "Це наклеп на Ізмаїла, не роби цього!"

Єремії 41

1 І сьомого місяця, прийшов Ізмаїл, син Нетанії, сина Елішамового, з насіння царського, і вельможі царя, та десятеро люду з ним, до Гедалії, Ахікамового сина, в Міцпу, і їли там разом хліб.

2 І встав Ізмаїл, син Нетаніїн, і ті десятеро, що були з ним, та й ударили Гедалію, сина Ахікама, сина Шафанового, мечем! І вбив він того, кого вавілонський цар настановив був головним над краєм...

3 І вбив Ізмаїл усіх юдеїв, що були з Гедалією в Міцпі, і халдейських вояків, що знаходилися там.

4 І другого дня по вбивстві Гедалії, а ніхто про це не знав,

5 прийшли люди з Сихему, з Шіло та з Самарії, вісімдесят людей з голеними бородами, і в подертому одязі та з нарізаними знаками на тілі, а в їхній руці хлібна жертва та ладан для Господньої оселі.

6 І вийшов Ізмаїл, син Нетаніїн, їм назустріч з Міцпи, плачучи. І коли він зустрів їх, то промовив до них: "Прийдіть до Гедалії, Ахікамового сина!"

7 І як прийшли вони до середини міста, то їх порізав Ізмаїл, син Нетаніїн, і вкинув їх разом зі своїми людьми до криниці...

8 Та знайшлося між ними десятеро людей, що сказали до Ізмаїла: "Не вбивай нас, бо ми маємо заховані в полі скарби: пшеницю, ячмінь, оливу і мед". І той зупинився, і не вбив їх серед їхніх братів.

9 А та криниця, куди вкинув Ізмаїл усі трупи тих людей, була велика. Викопав її цар Аса, коли йому загрожував ізраїльський цар Баеша, її наповнив Ізмаїл, син Нетаніїн, трупами.

10 І Ізмаїл узяв у полон усю решту народу, що був у Міцпі, царських дочок та весь народ, що залишився в Міцпі, якого Невузарадан, головний царської сторожі, доручив був Гедалії, синові Ахікамовому. І забрав їх у полон Ізмаїл, син Нетаніїн, і пішов, щоб перейти до Аммонових синів.

11 І почув Йоханан, син Кареахів, та всі військові очільники, що були з ним, про все те лихо, що зробив Ізмаїл, син Нетаніїн.

12 І взяли вони всіх тих людей, і пішли воювати з Ізмаїлом, сином Нетаніїним, і знайшли його при великій воді, що в Гівеоні.

13 І як весь народ, що був з Ізмаїлом, побачив Йоханана, сина Кареахового, та всіх військових очільників, що були з ним, то зрадів.

14 І весь народ, якого взяв був до полону Ізмаїл з Міцпи, повернувся й пішов до Йоханана, сина Кареахового.

15 А Ізмаїл, син Нетаніїн, утік з вісьмома людьми від Йоханана, і пішов до Аммонових синів.

16 І взяв Йоханан, син Кареахів, та всі військові очільники, що були з ним, усю решту народу, яку він повернув від Ізмаїла, сина Нетаніїного, з Міцпи, по тому, як той убив Гедалію, сина Ахікамового, вояків, жінок, дітей і євнухів, що повернув з Гівеону.

17 І пішли вони та й стали на ночівлю в Єсрут-Кімгамі, що при Віфлеїмі, перед втечою в Єгипет

18 від халдеїв, бо вони боялися їх через те, що Ізмаїл, син Нетаніїв, убив Гедалію, сина Ахікамового, якого вавілонський цар настановив був головним над краєм.

Єремії 42

1 І підійшли всі військові очільники та Йоаханан, син Кареахів, і Єзанія, син Гошаїн, та весь народ від малого й аж до великого,

2 та й сказали до пророка Єремії: "Хай упаде наше благання перед обличчя твоє, помолися за нас до Господа, Бога твого, за всю оцю решту, бо залишилося нас мало з багатьох, як бачать твої очі...

3 І хай виявить нам Господь, Бог твій, той шлях, яким ми підемо, та ті справи, які ми зробимо".

4 І промовив до них пророк Єремія: "Чую я! Ось я помолюся до Господа, вашого Бога, за вашими словами. І кожне слово, що Господь відповість вам, звіщу вам, нічого не приховую від вас".

5 А вони сказали до Єремії: "Хай буде Господь проти нас за свідка правдивого та вірного, якщо ми не зробимо так, як скаже тобі Господь, Бог твій.

6 Чи на добре чи ні, ми послухаємо голосу Господа, Бога нашого, що до нього ми посилаємо тебе, щоб було нам добре, коли послухаємо голосу Господа, Бога нашого".

7 І в кінці десятих днів, було Господнє слово до Єремії.

8 І він покликав Йоханана, сина Кареахового, і всіх військових очільників, що були з ним, та весь народ від малого до великого,

9 та й сказав до них: "Так промовляє Господь, Бог Ізраїлів, що ви послали мене до нього покласти ваше благання перед його обличчя:

10 "Якщо ви сидітимете в цьому краї, то збудую вас, а не розіб'ю, і засаджу вас, а не вирву, бо пошкодував я за те лихо, що зробив був вам.

11 Не бійтеся вавілонського царя, від якого ви в страху. Не бійтеся його, — каже Господь, — бо з вами я, щоб вас захищати й рятувати від його руки!

12 І я виявлю вам своє милосердя, і він змилується над вами, і поверне вас до вашої землі.

13 А якщо ви скажете: "Не будемо сидіти в цьому краї, щоб не слухати голосу Господа, Бога вашого, промовляючи:

14 "Ні, ми підемо до єгипетського краю, де не побачимо війни, і не почуємо звуку сурми, і не будемо голодними, і там будемо сидіти",

15 то тоді послухайте Господнього слова, решто Юдина! Так промовляє Господь Саваот, Бог Ізраїлів: "Якщо ви справді скеруєте свої обличчя, щоб іти до Єгипту, і ввійдете, щоб чужинцями мешкати там,

16 то той меч, що ви боїтеся його, наздожене вас там, у Єгипетському краї, а голод, якого ви лякаєтеся, пристане до вас у Єгипті, і там ви помрете...

17 І всі люди, що звернули свої обличчя на мандрівку до Єгипту, щоб чужинцями мешкати там, помруть від меча, від голоду та від моровиці, і жоден з них не залишиться й не втече через те лихо, що я спроваджу на них"...

18 Бо так каже Господь, Саваот, Бог Ізраїлів: "Як вилився гнів мій та лють моя на мешканців Єрусалиму, так вилетється лють моя на вас, коли ви прийдете до Єгипту, і будете там на прокляття, страх, сором і на ганьбу, і ви вже не побачите цього місця"...

19 Господь промовляє до вас, Юдина решто: "Не ходіть до Єгипту! Знайте, що сьогодні я вас застеріг!

20 Бо ви згрішили в душах своїх, що послали мене до Господа, вашого Бога, промовляючи: "Молися за нас до Господа, Бога нашого, і все, що скаже Господь, Бог наш, перекажи нам і ми зробимо".

21 І переказав я вам сьогодні, та не послухали ви голосу Господа, Бога вашого, та всього того, з чим послав він мене до вас.

22 А зараз добре зятямте собі, що помрете від меча, голоду та від зарази в тому місці, куди надумали йти, щоб мешкати там чужинцями"...

Єремії 43

1 І як Єремія скінчив промовляти до всього народу всі слова Господа, Бога їхнього, всі ті слова, з якими послав його до них Господь, Бог їхній,

2 то сказав Азарія, син Гошаїн, і Йоханан, син Кареахів, та всі ті люди зухвалі, до Єремії: "Ти брешеш! Не послав тебе Господь, Бог наш, сказати: "Не входьте до Єгипту, щоб чужинцями мешкати там",

3 то тебе намовив проти нас Барух, син Неріїн, щоб віддати нас у руку халдеїв, щоб убити нас, і щоб вигнати нас до Вавілону"...

4 І не послухав Йоханан, син Кареахів, і всі військові очільники та весь народ Господнього голосу, щоб сидіти в Юдиному краї.

5 І взяв Йоханан, син Кареахів, та всі військові очільники всю Юдину решту, що повернулися від усіх народів, куди були вигнані, щоб мешкати в Юдиному краї,

6 чоловіків, жінок, дітей, царських дочок і всяку душу, що Невузарадан, головний царської сторожі, залишив був з Гедалією, сином Ахікама, сина Шафанового, і з пророком Єремією та з Барухом, сином Неріїним,

7 і прийшли до Єгипетського Тахпанхесу, не послухавши Господнього голосу.

8 І було слово Господнє до Єремії в Тахпанхесі таке:

9 "Візьми в свою руку велике каміння, і сховай його в глині на цегляному майданчику, що при вході до фараонового палацу в Тахпанхесі, на очах юдеїв.

10 І скажеш до них, що так промовляє Господь Саваот, Бог Ізраїлів: "Ось я пошлю й візьму Навуходоносора, царя вавілонського, мого раба, і поставлю його трон над тим камінням, що я сховав, і він свій царський намет розтягне над ним.

11 І він прийде, і вдарить Єгипетський край. Що призначене на смерть, піде на смерть, а що до полону — до полону, а що призначене на меч, піде на меч...

12 І підпалю вогонь у храмах єгипетських богів, і він спалить їх, і забере їх у полон, і він очистить Єгипетський край, як чистить пастух свій одяг, і вийде звідти в спокої...

13 І він поламає посвячені стовпи Бет-Шемеша, що в Єгипетському краї, а храми єгипетських богів спалить"".

Єремії 44

1 Слово, що було до Єремії про всіх юдеїв, що сиділи в Єгипетському краї, в Мієдолі і в Тахпанхесі, і в Нофі, і в краю Патрос:

2 "Так промовляє Господь Саваот, Бог Ізраїлів: "Ви бачили все те лихо, що я спровадив на Єрусалим та на всі Юдині міста, і ось вони цього дня руїна, і нема в них мешканця...

3 Це через їхнє неподобство, яке вони зробили, щоб гнівати мене, ходячи кадити й служити іншим богам, яких не знали ані вони, ані ви, ані ваші батьки.

4 Я посилав щораз до вас усіх моїх рабів пророків, промовляючи: "Не робіть цієї огиди, яку я зненавидів!"

5 Та не слухали вони, і не нахилили вуха свого, щоб відвернутися від свого неподобства, щоб не кадити іншим богам.

6 І вилилася моя лютість та мій гнів, і запалав він в Юдиних містах та на вулицях Єрусалиму, і стали вони руїною та пусткою, як бачите цього дня"...

7 Тому так промовляє Господь, Бог Саваот, Бог Ізраїлів: "Нащо ви робите велике

лихо своїм душам, щоб знищити чоловіка та жінку, дитину й немовля серед Юди, і щоб не мали ви залишку?

8 Нащо ви гніваєте мене вчинками рук своїх, спалюючи пахощі іншим богам у Єгипетському краї, куди ви прийшли чужинцями мешкати там, щоб нищити себе, і щоб стати прокляттям та ганьбою серед усіх людей землі?

9 Чи забули ви неподобства ваших батьків, царів Юди, жінок їхніх, неподобства ваші та ваших жінок, що коїли в Юдиному краї та на вулицях Єрусалиму?

10 Не були вони впокорені аж до цього дня, і не бояться, і не ходять Законом моїм та моїми уставами, що я дав вам та вашим батькам".

11 Тому так промовляє Господь Саваот, Бог Ізраїлів: "Ось я зверну обличчя своє на вас вам на лихо, щоб викорінити всього Юду!

12 І візьму я залишок Юди, що звернули обличчя свої на мандрівку в Єгипетський край, щоб чужинцями мешкати там, і загинуть усі в Єгипетському краї, попадають від меча та від голоду, загинуть від малого й аж до великого, помруть від меча та від голоду, і стануть прокляттям, острахом, соромом та ганьбою...

13 Я покараю їх у Єгипетському краї, як покарав я Єрусалим, мечем, голодом та моровицею...

14 І не буде втікача та врятованих з решти Юди, що прийшли чужинцями мешкати в Єгипетському краї. Вони не повернуться до Юдиного краю, куди прагнуть усією душею своєю повернутися й оселитися там, хіба тільки поодинокі втікачі! 15 І відповіли Єремії всі ті люди, що знали, що їхні жінки кадять іншим богам, і всі ті жінки, що стояли там великим зібрання, і весь народ, що сидів у Єгипетському краї в Патросі, промовляючи:

16 "Щодо слова, яке ти казав до нас Господнім ім'ям, ми не слухаємо тебе.

17 Бо конче виконаємо кожне те слово, що виходить з наших вуст, щоб кадити небесній цариці й лити їй литі жертви, як робили ми та батьки наші, царі наші та князі наші в Юдиних містах та на вулицях Єрусалиму. І насичувалися ми хлібом, і було нам добре, а лиха ми не бачили.

18 А відколи перестали ми кадити небесній цариці й лити їй литі жертви, брак нам усього, і ми гинемо від меча та голоду!

19 А коли ми кадимо небесній цариці й приносимо їй литі жертви, то хіба без відома наших чоловіків ми робимо для неї жертвні калачі з її зображенням, і ллемо їй литі жертви?"

20 І сказав Єремія до всього народу, до чоловіків та до жінок, та до всього народу, що відповідали йому таке:

21 "Хіба не кадило, яке кадили в Юдиних містах та на вулицях Єрусалиму ви та ваші батьки, ваші царі та князі ваші й народ цього краю, згадав Господь, і хіба не це ввійшло до серця його?

22 І не зміг Господь уже терпіти лихі ваші вчинки, та ті огиди, що ви наробили, тому став ваш край безлюдною руїною, острахом та прокляттям, як бачите цього дня...

23 За те, що кадили ви, і що грішили Господові, і не слухали Господнього голосу, і

не ходили законом його, його правом та свідоцтвами його, тому спіткало вас оце лихо, як бачите цього дня".

24 І сказав Єремія до всього народу та до всіх жінок: "Послухайте Господнього слова, весь Юдо, що в Єгипетському краї,

25 що промовляє Господь Саваот, Бог Ізраїлів: "Ви та ваші жінки казали своїми вустами й своїми руками виконували: "Конче виконаємо обітниці свої, що ми давали, кадити небесній цариці та лити їй литі жертви", тому виконуйте ваші обітниці, і конче їх виконайте"".

26 Тому послухайте Господнього слова, весь Юдо, що сидиш в Єгипетському краї: "Ось я присягнув великим своїм ім'ям, — каже Господь, — що не буде вже ім'я моє кликатися вустами жодного юдея в усьому Єгипетському краї, промовляючи: "Живий Господь Бог!"

27 Ось я пильную вас на лихо, а не на добро, і загине кожен юдей, що в Єгипетському краї, від меча та від голоду, аж до їх скону.

28 А врятовані від меча повернуться з Єгипетського краю до краю Юдиного нечисленними. І зрозуміє весь залишок Юди, що прийшли до Єгипетського краю чужинцями мешкати там, чиє слово виконається, моє чи їхнє?

29 А оце вам той знак, — каже Господь, — що я відвідаю вас у цьому місці, щоб ви зрозуміли, що конче справдяться мої слова вам на лихо".

30 Так промовляє Господь: "Ось я видам фараона Хофру, єгипетського царя, в руку його ворогів та в руку тих, що шукають душі його, як дав я Седекію, Юдиного царя, в руку Навуходоносора, вавілонського царя, його ворога, що шукав душі його!

Єремії 45

1 Слово, що промовляв пророк Єремія до Баруха, Неріїно сина, коли той писав ці слова в книзі з Єремійних вуст, за четвертого року Єгоякіма, сина Йосіїно, царя Юдиного:

2 "Так промовляє Господь, Бог Ізраїлів, про тебе, Баруху:

3 "Ти сказав був: "Ой лихо мені, бо додав Господь смутку до болю мого! Я змучився зітханням своїм, і не маю спокою!"

4 Тому скажеш йому, що так промовляє Господь: "Ось я зруйную, що я збудував, а що я насадив, те я вирву, по всій цій землі.

5 А ти ось шукаєш для себе великого. Не шукай, бо ось я наведу лихо на кожне тіло, — каже Господь, — а тобі дам душу твою за здобич в усіх тих місцях, де ти ходитимеш!

Єремії 46

1 Слово Господнє, що було пророкові Єремії про народи.

2 На Єгипет. На військо фараона Нехо, єгипетського царя, що був над річкою Ефратом у Каркеміші, якого побив Навуходоносор, вавілонський цар, за четвертого

року Єгоякіма, сина Йосіїного, царя Юдиного:

3 "Приготуйте малі та великі щити і розпочинайте війну!

4 Запрягайте й сідайте на коней, верхівці, ставайте в шоломах! Нагостріть свої списи та одягніться в кольчуги!

5 Що я бачу, вони полякалися й назад відступають? А доблесні воякі їхні подолані та втікають неоглядаючись... Страхіття навколо, — каже Господь!

6 Швидкий не втече, і не врятується сильний, на півночі, при річці Ефраті спіткнуться вони та й попадають!

7 Хто ж то такий піднімається, мов та Ріка, що води її хвилюються?

8 Єгипет, немов та Ріка, що води її хвилюються, піднімається й каже: "Я підіймуся, покрию землю і знищу місто й мешканців його!"

9 Сідайте на коні й шалійте, колісниці! І хай вийдуть сильні, Куш та Пут, що тримають щита, та лідійці з натягнутим луком!

10 Це день Господа, Бога Саваота, день помсти над ворогами своїми. Меч пожиратиме й насититься, і досхочу нап'ється їхньої крові, бо це буде жертва для Господа, Бога Саваота, в північному краї при річці Ефраті!

11 Піди до Гілеаду й бальзаму візьми, дівице Єгипту! Даремно вживаєш ти ліків багато, своїх ран не загоїш!

12 Почули народи про ганьбу твою, а крику твого стала повна земля, бо спіткнулися сильний об сильного, разом упали обоє вони!"

13 Слово, що промовляв Господь пророкові Єремії про прихід Навуходносора, царя вавілонського, щоб побити Єгипет:

14 "Розкажіть у Єгипті і розголосіть у Мігдолі, і розголосіть в Нофі й Тахпанхесі, промовляючи: "Встань і приготуйся, бо меч пожирає навколо тебе!

15 Чому твої доблесні вояки впали? Не втрималися, бо штовхнув їх Господь!...

16 Стало багато таких, що спіткнулися, навіть падають один на одного й кажуть: "Вставайте, повернімося до свого народу і до краю народження нашого, Щоб врятуватися від меч!"

17 Назвіть фараона, царя єгипетського: "Гамірний хвалько, прогавив він час свята!"

18 Як живий я, каже Цар, що Господь Саваот йому ймення, він прийде, немов би Фавор серед гір, як при морі Кармел!

19 Приготуй необхідне собі для мандрівки, мешканко, дочко Єгипту, бо стане пустою Ноф, і він спалений буде, і в ньому не буде мешканця!

20 Єгипет — гарне телятко, та летить он з півночі гедзь!...

21 Серед нього й його наймити, мов телята вгодовані, та й вони повернулися назад, втекли всі, не зупинилися, бо день їхнього лиха прийшов ось на них, час відвідин їхніх...

22 Чути голос його, як гадюче сичання, бо йдуть вони з військом, і прийдуть до нього з сокирами, мов дроворуби...

23 Вони ліс його витнуть, — каже Господь, — адже він став хащами, стануть вони численнішими за сарану, і не буде числа їм.

24 Осоромлена буде єгипетська донька, буде видана в руку народу північного...

25 Кажє Господь Саваот, Бог Ізраїлів: "Ось я покараю Амона з Но і фараона, і Єгипет, і богів його, і царів його, і фараона, і тих, що на нього сподіються.

26 І дам їх у руку всіх тих, хто шукає їхню душу, і в руку Навуходоносора, царя вавілонського, і в руку рабів його, а потому він буде заселений, як за днів давніх, — каже Господь!

27 — А ти не лякайся, рабе мій Якове, і не страхайся, Ізраїлю, бо я ось врятую тебе здалека, і нащадків твоїх з краю їхнього полону! І повернеться Яків, і буде спокійний, і буде безпечний, і не буде того, хто б його настрахав!

28 Не бійся, рабе мій Якове, — каже Господь, — бо я з тобою, бо я знищу всі народи, куди тебе вигнав, а тебе не знищу, покараю тебе за законом, не лишу непокараним!"

Єремії 47

1 Слово Господнє, що було пророкові Єремії на филистимлян, перше як фараон побив Газу.

2 Так промовляє Господь: "Ось піднімаються води з півночі, і стануть вони за потік повноводний, і залють вони землю та все, що на ній, місто і мешканців його, і кричатиме людина, і кожен мешканець землі заголосить...

3 Через гул тупотіння копит баских коней його, через гуркіт його колісниць, через скрип його коліс не озираються більше батьки на синів, бо зомліли їм руки,

4 бо це настав той день, щоб знищити всіх филистимлян, щоб Тиру й Сидонові винищити всі залишки, що їм допомагали... Бо знищить Господь филистимлян, рештки з острова Кафтора,

5 стане лисою Газа, згине Ашкелон, решта долини їхньої... Як довго ти робитимеш нарізи собі у жалобі?

6 О мечу Господній, аж доки ти ще не матимеш спокою? Повернися до піхов своїх, вгамуйся й утихни!

7 Але як заспокоїться він, коли наказав йому це сам Господь? На Ашкелон і на берег моря, туди він призначив його!"...

Єремії 48

1 Так каже Господь Саваот, Бог Ізраїлів про Моав: "Лихо місту Нево, бо воно зруйноване, Кір'ятаїм осоромлений і здобутий, осоромлений та наляканий замок високий...

2 Зникла слава Моаву! У Хешбоні лихе задумують на нього: "Ходімо, і витнім його з народу!" Теж, Мадмене, замовкнеш і ти. За тобою йде меч!

3 Чути крики з Горонаїму: "Руїна й нещастя велике!"

4 Моав зруйнований, крик підняли аж до Цоару,

5 бо шляхом на Лухіт підуть з великим плачем, бо на узвозі Горонаїму чути крик боязкий по руїні...

6 Втікайте, рятуйте хоч душу свою! Ви станете, мов отой верес серед пустелі!

7 Бо за те, що сподівався ти на вчинки свої та на скарби свої, ти також будеш узятий, і піде Кемош до полону, а разом з ним його священики та очільники...

8 І прийде руїна до кожного міста, і не буде врятоване жодне з них, і згине долина, й винищена буде рівнина, бо так сказав був Господь!...

9 Дайте крила Моаву, щоб він міг летіти. Його міста стануть безлюдною пусткою...

10 Проклятий, хто виконує працю Господню недбало, проклятий, хто від крові меча свого стримує!

11 Мирний Моав від юнацтва свого, спокійний, як осад вина, і не лито з посуду в посуд його, і він на вигнання не йшов, тому в ньому його смак залишився, а запах його не змінився.

12 Тому ось дні настають, — каже Господь, — і пошлю я на нього тих, що його переллють, і посуд його опорожнять, і глеки його розіб'ють!...

13 І за Кемоша Моав осоромлений буде, як оселя Ізраїлева осоромлена була за Бет-Ел, за місце сподівання свого.

14 Як же ви можете казати: "Мовляв ми хоробрі та сильні, щоб воювати?"

15 Спустошений буде Моав, до міст його ворог підніметься, і підуть добірні його юнаки на заріз, — каже Цар, що Господь Саваот йому ймення...

16 Близький прихід нещастя Моаву, а лихо його дуже квапиться...

17 Співчуйте йому всі довкілля його і всі, хто ім'я його знає, скажіть: "Як зламалося сильне це берло, оця палиця прекрасна!"

18 Спустися зі слави своєї і сядь у пустелі, о мешканко, дочко Дівону, бо прийшов той, що спустошив Моав і знищив твердині твої!

19 Стань на шляху й чекай, мешканко Ароеру, запитай втікача та врятовану: "Що це сталося?"

20 Моав осоромлений, бо розтروщений він, голосіть та плачте, звістіть в Арноні, що Моав спустошений!

21 І суд ось прийшов на рівнинний цей край, на Холон і на Ягцу, і на Мефаат,

22 і на Дівон, і на Нево, і на Бет-Дівдатаїм,

23 і на Кір'ятаїм, і на Бет-Єамул, і на Бет-Меон,

24 і на Керійот, і на Боцру, і на всі міста моавські, далекі й близькі...

25 І відтятий Моавові риг, і руку його зламано, — каже Господь.

26 Напійте його до нудоти, бо виступав проти Господа він, і стане й він посміховиськом!...

27 Чи ж для тебе Ізраїль був посміховиськом цим? Хіба серед злодіїв був знайдений він, що ти, хитаючи головою, скільки кажеш про нього?

28 Покиньте міста й оселіться на скелі, мешканці Моаву, і будьте, немов та голубка, що над краєм безодні гніздиться!

29 Ми чули про Моавову гордість, що чванливий він дуже, про зарозумілість його й його гордість, про зухвалість його та пиху серця.

30 Я знаю, — каже Господь, — про зухвальство його і про його балачки

безпідставні, і про вчинки його пусті!

31 Плачу тому над Моавом, і кричу за Моавом усім, зітхаю над людьми Кір-Хересу...

32 Більше як за Язером я плакав, я плакатиму за тобою, винограднику Сівми! Гілки твої дістали за море, досягли аж до моря Язера. Напав на літній твій плід, і на зібраний тобою виноград той, що спустошить його,

33 і забереться втіха твоя та радість твоя з виноградника і з краю Моава, і вино з чавила зупиню! І ніхто не топтатиме виноград, і радісний гомін збирачів не буде вже радісним гомоном...

34 Від крику Хешбону луна йде аж до Елалу, аж до Ягацу долине їхній голос, від Цоару аж до Горонаїму, до Еєлат-Шелішійї, бо й води Німріму пересохнуть...

35 І винищу я в Моаві, — каже Господь, — того, хто для жертв виходить на пагорб, і богові кадить своєму.

36 Тому стогне серце моє за Моавом, немов та сопілка, і стогне серце моє, як сопілка, за людьми Кір-Хересу, бо згинули ті, хто багатство набув!...

37 Тому кожна голова облісіла і кожна борода поголена, на руках в усіх нарізи жалоби, і на стегнах верета...

38 На всіх дахах Моаву й на майданах його тільки лемент, бо розбив я Моав, мов посуд, якого не люблять, — каже Господь...

39 Плачте над тим, як він розтросшений, як ганебно Моав утікав, і як він осоромлений! І як Моав став за посміховисько та острах для всього довкілля його!

40 Бо так промовляє Господь: "Ось він, як орел прилетить, і крила свої над Моавом розгорне.

41 Міста будуть взяті й фортеці захоплені... І того дня стане серце сильних Моаву, як серце породіллі!"

42 І з народів Моав буде винищений, бо виступав проти Господа він...

43 Страх, безодня та пастка на тебе, мешканцю Моаву! — каже Господь.

44 Хто від страху втече, той у безодню впаде, хто ж із безодні підійметься, той буде схоплений у пастку... Бо спроваджу на нього, на той Моав, рік їхньої кари, — каже Господь.

45 Знесилені втікачі зупинятимуться в тіні Хешбону, бо вийде вогонь із Хешбону, а полум'я із Сигону, і поїсть край волосся на скроні Моаву та череп синів галасливих...

46 Лихо, Моаве, тобі! Загинув Кемошів народ, бо сини твої взяті в полон, твої ж дочки — в неволю!...

47 Я ж поверну Моавові долю наприкінці днів, — каже Господь. — І закінчу суд над Моавом".

Єремії 49

1 Так промовляє Господь на Аммонових синів: "Чи нема синів у Ізраїля? Чи нема спадкоємця в нього? Чому Сада Мілком заволодів спадком його і осів народ його по містах його?"

2 Тому настають ось дні, — каже Господь, — і я проголошу бойову тривогу на Раббу

Аммонових синів, і вона стане за купу руїн, а підлеглі міста її спалені будуть, і отримає їх Ізраїль на спадок свій, — каже Господь.

3 Ридай, о Хешбоне, бо місто зруйноване! Кричіть, дочки Рабби, підпережіться веретою, лементуйте й блукайте по обійстях, бо Мілком до полону йде, всі його священики і його князі!

4 Чого ти долинами хвалишся, пишаєшся низинами своїми, о дочко невірна, що на скарби свої покладаєш сподівання та кажеш: "Хто прийде до мене?"

5 Ось я страху наведу на тебе, — каже Господь, Бог Саваот, — з усього довкілля твого ви втечете і розпорошитесь, і не буде кому втікачів збирати!...

6 А тоді поверну я долю Аммонових синів", — каже Господь.

7 Так промовляє Господь Саваот на Едом: "Чи в Темані нема вже мудрості? Чи згинула рада розуміючих? Хіба зіпсувалася їхня мудрість?

8 Втікайте, поверніться потилицею, сходьте в глибини, мешканці Дедану, бо привів я нещастя Ісава на нього, той час, коли покараю його!

9 Якщо прийдуть до тебе збирачі винограду, вони не полишать нічого, якщо ж прийдуть злодії вночі, то вкрадуть, скільки схочуть.

10 Бо оголив я Ісава, відкрив усі сховки його, і він сховатися не зможе, пограбовані будуть нащадки його і його брати, і сусіди його, і не буде його!

11 Залиш свої сироти, я збережу їх, а вдови твої хай сподіваються на мене!"

12 Бо так промовляє Господь: "Ось і ті, що не мали б пити чаші цієї, питимуть напевне, а ти непокараним будеш? Не будеш без кари, бо конче ти питимеш чашу!

13 Бо собою поклявся я, — каже Господь, — що Боцра спустошена буде, стане за ганьбу й прокляття, а міста її всі стануть руїнами вічними!"

14 Я звістку від Господа чув, і відправлений вісник між люди: "Зберіться і станьте до бою з нею,

15 бо тебе я зробив ось малим між народами, зневаженим серед людей!

16 Страхи твої й гордість серця твого обдурили тебе, тебе, що живеш між скель, що високих пагорбів тримаєшся. Та коли б ти змостив кубло своє й високо, мов орел, то й звідти я скину тебе, — каже Господь.

17 І стане Едом за жакливе видовище, кожен, хто ним проходитиме, з присвистом хитатиме головою, як виразки його всі побачить...

18 Як Содом та Гоморру й сусідів її поруйновано, — каже Господь, — так ніхто там не сидітиме, і не мешкатиме там прихोдьком син людський.

19 Ось підніметься він, немов лев, з темного лісу Йордану на заливні луки, і я вмиць зроблю, що він побіжить геть від них, а кого оберу, того я поставлю над ними. Бо хто є подібний мені, і хто покличе мене на суд, і хто пастир такий, що встоїть перед обличчям моїм?

20 Тому послухайте задум Господній, що він на Едом задумав, і те, що він задумав на мешканців Теману, промовляючи: "Найменших з отари потягнуть, і спустошать пасовиська їхні при них!

21 Від звуку падіння їхнього тремтітиме земля, а відлуння від їхнього крику аж на

морі Червоному буде чути.

22 Ось підійметься він, як орел, і літатиме, і крила свої над Боцрою розгорне, і стане серце едомських сильних у той день, немов серце породіллі"...

23 На Дамаск: "Засоромився Хамаш та Арпад, бо лиху звістку почули. В неспокої тривожному вони, як те море, що не може вгамуватися.

24 Дамаск оторопів, кинувся втікати, і страх його міцно схопив, біль та муки його огорнули, немов породіллю..."

25 Як спорожніло славне це місто, місто втіхи моєї!

26 Тому юнаки його падати будуть на майданах його, і все військо загине того дня, — каже Господь Саваот.

27 Я під муром Дамаску вогонь запалю, і він пожере Бен-Гададські палаци!"...

28 Так промовляє Господь на Кедар та на царства Хацору, що їх побив Навуходоносор, цар вавілонський: "Вставайте, ідіть на Кедар, і хай спустошать його війська синів сходу!

29 Заберуть їхні намети й полотнища з них, їхню отару, всі їхні речі та їхніх верблюдів собі заберуть, і над ними вигукуватимуть: "Жах звідусіль!"

30 Скоріш утікайте, ховайтеся в глиб, мешканці Хацору, — каже Господь, — бо схвалив задумане на вас Навуходоносор, цар вавілонський!

31 Вставайте, ідіть до народу, що спокійно і безпечно живе, — каже Господь, — нема в нього ні воріт ні засувів, бо самотно живе.

32 І стануть здобиччю їхні череди, і на всі вітри розвію я тих, хто волосся довкола стриже, і з усіх боків наведу на них їхню загибель, — каже Господь...

33 І стане Хацор за помешкання шакалів, за вічне спустошення, не осяде там людина, і син людський не зупиниться в ньому!"...

34 Слово Господнє, що було пророкові Єремії на Елам на початку царювання Седекії, Юдиного царя, таке:

35 "Так промовляє Господь Саваот: "Ось я зламаю еламського лука, головну їхню силу!"

36 Я з чотирьох кінців неба спроваджу чотири вітри до Еламу, і їх розвію на всі ці вітри, і не буде такого народу, куди б не прийшли вигнанці з Еламу...

37 І я налякаю Елам перед їхніми ворогами та перед усіма, хто їхню душу шукає, і лиху на них наведу в люті гніву мого, — каже Господь, — і пошлю я за ними меча, аж поки не винищу їх.

38 І поставлю престол свій в Еламі, і винищу звідти царя і його вельмож, каже Господь...

39 Але наприкінці днів, поверну я Еламові долю", — каже Господь.

Єремії 50

1 Слово, що Господь сказав на Вавілон, на землю халдеїв через пророка Єремію:

2 "Звістїть між народами, підніміть прапора та розголошуйте, кажіть, не приховуйте: "Здобутий уже Вавілон, осоромлений Бел, зламаний Меродах, боввани його

осоромлені, порозбивані всі його божища!

3 Бо на нього з півночі вийшов народ, що оберне на пустку землю його, і не буде мешканця у ній. Люди й худоба, усі порозбігаються!...

4 За тих днів і того часу, — каже Господь, — поприходять сини Ізраїлеві, ром із синами Юдиними, все плачучи, ходитимуть та Господа, Бога свого шукати...

5 Вони запитуватимуть про Сіона, куди їхні обличчя звернуті, щоб прийти й прилучитися до Господа вічним заповітом, який не забудеться!

6 Мій народ — це отара загинула. Пастирі їхні зробили їх блукаючими, загнали їх на гори, й ходили вони від гори до пагорба, забули про ложе своє...

7 Усі, що їх знаходили, жерли їх, а супротивники їхні казали: "Не завинимо за це", бо вони згрішили Господові, пасовиську правди й сподіванню батьків їхніх, Господові.

8 Біжіть з Вавілону, і виходьте з краю халдеїв, і будьте, як ягнята ті перед отарою!

9 Бо ось я підніму й приведу на Вавілон ватаги великих народів з північного краю, і вони проти нього вишикуються, звідти здобутий він буде! Його стріли, мов стріли доблесного вояка, якому щастить, не випускаються даремно,

10 і здобиччю стане Халдея, наситяться всі, хто спустошить її, — каже Господь...

11 Бо ви радо втішаєтеся, що спадщину мою розграбовуєте, бо ви скачете, мов те теля по траві, та іржете, немов жеребці...

12 Збентежена ваша мати, що вас породила, і в великому соромі... Оце для народів кінець: пустеля і посушливий дикий степ!

13 Від Господнього гніву вона вся безлюдною стане та пусткою... Кожен, хто проходитиме повз Вавілон, похитає головою й присвистне, як побачить усі ці виразки його!

14 Шикуйтеся на Вавілон з усіх боків, всі, хто лука натягує! Стріляйте на нього, стріл не шкодуйте, бо він Господові згрішив!

15 З усіх боків здійміть крик проти нього! Опустилися руки його, стовпи його впали, зруйновані мури його, бо це помста Господня... Помститься над ним, як зробив він, зробіть так йому!

16 Винищіть сівача з Вавілону, і того, хто береться за серпа в часі жнив! Через меч переслідувача повернуться всі до народу свого, і кожен до краю свого втече.

17 Ізраїль — вівця розпорошена, що леви погнали її. Перший жер його цар асирійський, а останній — цей Навуходоносор, цар вавілонський, потрошив кістки його"...

18 Тому так промовляє Господь Саваот, Бог Ізраїлів: "Ось я покараю царя вавілонського й землю його, як я покарав був царя асирійського.

19 І поверну я Ізраїля на пасовисько його, і він пастися буде на Кармелі й Башані, і на горі Єфремовій, і на Гілеаді душа його ситою буде.

20 За тих днів і того часу — каже Господь — шукатимуть провину Ізраїлеву, та не буде її, і гріхи Юди, одначе не знайдені будуть вони, бо пробачу тому, кого я залишу!

21 Виступай проти країни Мератаїм, іди проти неї та проти мешканців Пекоду! Поруйнуй і винищ їх, — каже Господь, — і зроби так усе, як я тобі наказав!

22 Гомін бою в краю та велике спустошення!

23 Як побитий і поламаний молот усієї землі! Яким жахом зробився Вавілон для народів!

24 Я пастку поставив на тебе, і схоплений ти, Вавілоне, хоча ти й не знав! Ти знайдений і схоплений був, бо ставав ти на прю проти Господа!

25 Господь відчинив своє сховище і вийняв звідти знаряддя гніву свого, це-бо справа для Господа, Бога Саваота в Халдейському краї.

26 Ідіть на нього з краю землі, відчиніть його клуні, порозкладайте його, як снопи, і знищіть його, хай нічого йому не залишиться!

27 Його всіх волів поріжте! Лихо їм, бо настав їхній день, час відвідин їхніх!

28 Голос тих, що втікають і рятуються з Вавілонського краю, щоб звістити на Сіоні про помсту Господа, нашого Бога, про помсту за храм його.

29 Скличте на Вавілон стрільців, усіх, хто напинає лука, табором станьте при ньому навколо, хай йому втечі не буде! Відплатіть йому згідно вчинків його, як зробив він, зробіть так йому, бо гордим він став проти Господа, проти Святого Ізраїлевого!

30 Тому його юнаки всі поляжуть на майданах його, а військові його того дня всі загинуть, — каже Господь.

31 Ось я проти тебе, о пихо, — каже Господь, Бог Саваот, — бо день твій прийшов, час тебе покарати!

32 І спіткнеться пиха й упаде, і не буде того, хто б підніс її. І я запалю вогонь по містах його, і він пожере всі довкілля його"...

33 Так промовляє Господь Саваот: "Всі сини Ізраїлеві й сини Юдині в утиску, і всі, що в полон їх забрали, тримають їх міцно, відмовляються випустити.

34 Але той, хто викупує, їхній сильний, Господь Саваот йому ймення! Він конче розсудить їхню справу, щоб землю заспокоїти, а вавілонських мешканців стривожити.

35 Меч на халдеїв, — каже Господь, — і на мешканців Вавілону, і на князів його, і на його мудреців!

36 Меч на ворожбитів — і безглуздими стануть вони, меч на сильних його — і вони полякаються!

37 Меч на коні його й на його колісниці, та на всю мішанину народів, яка серед нього — і стануть вони як жінки! Меч на скарби його — і пограбовані будуть!

38 Посуха на води його — й висохнуть вони, бо це край божків і одурманених від бовванів...

39 Тому звірі пустельні там сидітимуть, шакали й страуси будуть у ньому, і вже він навіки буде безлюдним, і не буде в ньому мешканця з роду в рід...

40 Як Содом та Гоморру й сусідів її Бог був зруйнував, — каже Господь, — так ніхто там не сидітиме, і в ньому не мешкатиме чужинцем син людський!

41 Ось з півночі прийде народ, люд великий і численні царі підняті будуть з далеких земель.

42 Лука та списа вони міцно тримають, жорстокі вони й милосердя не мають, їхній голос, як море реве, вони їдуть на конях, на тебе вони вишикувалися в бойові порядки,

вавілонська дочко!

43 Почув цар вавілонський звістку про них і опустилися руки йому, охопив його страх і тремтіння, немов породіллю!...

44 Ось піднімається він, немов лев, з темного лісу Йордану на заливні луки, і я вмиль зроблю, що він побіжить геть від них, а обраного я поставлю над ними! Бо хто є подібний мені, і хто кине мені виклик, і хто пастир такий, що встоїть перед обличчям моїм?

45 Тому послухайте задум Господній на Вавілон, і ті думки його, що на землю халдейську задумав: "Запевняю вас, найменших з отари потягнуть, і спустошать пасовисько їхнє при них!46 Від гамору при взятті Вавілону земля задрижить, і почується крик між народами!...

Єремії 51

1 Так промовляє Господь: "Ось я бурю наведу на отой Вавілон та на мешканців Халдеї.

2 І на Вавілон я пошлю тих, що розвіють його, і спустошать його край, напавши в день лиха з усіх боків.

3 Хай лука свого напинає стрілець проти того, хто й собі напинає, проти того, хто своїм панцером чваниться! І не змилуйтеся над його юнаками, винищіть усе військо його!

4 І попадають вбиті в Халдейському краї і на його вулицях...

5 Бо Ізраїль та Юда не вдівець він по Бозі своєму, по Господу Саваоту, та наповнився край їхній гріхом проти Святого Ізраїлевого.

6 Втікайте з Вавілону, і кожен рятуйте душу свою! За провину його не погиньте, бо це Господові час помсти, він відплатить йому відповідно!

7 Вавілон — золота чаша в Господній руці, що всю землю напувала. Народи впивалися вином його, немов дурманом!

8 Несподівано впав Вавілон, зруйнований він! Візьміть бальзаму, щоб біль його вгамувати, може буде зцілений він!

9 Вавілон лікували, та він не був вилікований, покиньте його, і підемо кожен до краю свого, бо присуд його досягнув до небес, і дійшов аж до хмар!...

10 Господь виявив нам справедливість, ходімо й розповімо на Сіоні про справу оцю Господа, нашого Бога!

11 Вигостріть стріли, візьміть щити! Збудив Господь духа мідіянських царів, бо задумав він знищити Вавілон, це помста Господня, помста за храм його!

12 Проти мурів Вавілону підніміть прапора, сторожу зміцніть, сторожів порозставляйте, і чати поставте, бо Господь і задумав, і зробив, що він казав був на мешканців Вавілону.

13 О ти, що живеш над великими водами, що маєш багато скарбів, кінець твій прийшов, міра твоєї захланності!

14 Господь Саваот присягав був душею своєю: "Наповню людьми тебе, мов

сараною, і на тебе вони клич піднімуть!"

15 Своєю він силою землю створив, своєю мудрістю міцно поставив всесвіт, і небо розтяг своїм розумом.

16 Як голос його забринить, в небесах зашумлять води, піднімає він хмари з краю землі, коли посилає блискавки перед дощем та випроваджує вітер зі сховищ своїх,

17 тоді кожна людина немов у тумані, неначе розум полишив її, усяк золотар посоромлений через боввана, бо відлите ним — це омана, і нема в ньому духа!

18 Марнота вони, праця на сміх, в час відвідин згинуть вони!

19 Не така, як оці, частка Якова, бо все це він створив, і Ізраїль — плем'я спадщини його, Господь Саваот йому ймення!

20 Ти мій молот, моя зброя, тобою поб'ю я народи, і тобою я винищу царства!

21 Тобою поб'ю я коня та вершника, і тобою поб'ю колісницю і її візника!

22 Тобою поб'ю чоловіка та жінку, старого та хлопця тобою поб'ю, і тобою поб'ю юнака та дівчину!

23 Тобою поб'ю пастуха й його череду, і тобою поб'ю селянина та запряжку його, і тобою поб'ю я намісників та їхніх заступників!

24 І я відплачу Вавілонові і всім мешканцям Халдеї за все лихо, що скоїли вони в Сіоні на ваших очах, — промовляє Господь!

25 Оце я на тебе, о горо ти згубна, — каже Господь, — що всю землю ти нищиш! Я руку свою простягну над тобою, і зі скель тебе скину, і зроблю горою вигорілою!

26 І не братимуть з тебе наріжного каменя, ані каменя на підвалини, бо спустошенням вічним ти станеш, — каже Господь...

27 Підніміть прапор на землі, засурміть у сурму між народами, приготуйте народи на бій проти нього, покличте на нього царства Арарату, Мінні та Ашкеназу, призначте гетьмана над ними, коней спровадьте, немов молодняк сарани!

28 Приготуйте на бій проти нього народи, царів Мідії, намісників її, всіх її заступників та весь край панування її!

29 І затряслася земля, і корчитись стала від болю, бо здійснилися задуми Господа на Вавілон, щоб край цей зробити жакливою та безлюдною пустою...

30 Силачі вавілонські воювати перестали, у твердинях осіли, зникла вся їхня сила, стали, неначе жінки, оселі його спалені, його засуви зламані...

31 Бігун бігунові назустріч біжить, а посланець назустріч посланцеві, щоб звістити цареві вавілонському, що з кінця до кінця взяте місто його,

32 і броди захоплені, і фортеці вогнем попалили, вояки в сум'ятті...

33 Бо так промовляє Господь Саваот, Бог Ізраїлів: "Дочка вавілонська мов тік у час топтання його. Ще трохи й настане для неї час жнив!"

34 Пожер мене й стер мене Навуходоносор, цар вавілонський, поставив мене, як той посуд порожній, ковтнув він мене, немов змії, моїми розкошами наповнив свого живота і виштовхнув мене...

35 Насилля, що було наді мною та над тілом моїм, хай буде на Вавілон, — каже мешканка Сіону, — кров же моя на мешканців Халдеї, — каже Єрусалим!"

36 Тому так промовляє Господь: "Оце я змагаюся за справу твою, я помщуся за тебе, і висушу море його та джерело.

37 І стане руїною цей Вавілон, помешканням шакалів, жахливим і безлюдним видовищем!...

38 Заревуть вони разом, немов левчуки, загарчать, немов ті левенята...

39 Як вони будуть у розпалі, то влаштую їм бенкет та їх упою, щоб раділи й заснули сном вічним, і вже не пробудяться, — каже Господь!

40 Поведу я їх, мов овець на заріз, немов баранів із цапами.

41 Як здобутий Шешах, і як схоплена слава всієї землі! Яким ось зробився Вавілон посеред народів!

42 На Вавілон вийшло море, і вкрився він безліччю хвиль його.

43 Міста його стануть пусткою, краєм пустелі та степу, тим краєм, що в ньому не сидітиме ніяка людина, і не ходитиме по ньому син людський!

44 І я навідаю Бела в Вавілоні, і витягну з вуст його те, що він був ковтнув, і вже не пливтимуть до нього народи, немов ріки, і впаде мур вавілонський!

45 Мій народе, виходьте з нього й рятуйте від люті гніву Господнього душу свою!

46 І щоб серце ваше не ослабло, а ви не злякалися звістки, почутої в краї, бо прийде цього року ця звістка, а потім того року та звістка, і буде насилля в краю, і повстане правитель проти правителя...

47 Тому ось дні настають, я навідаю божків Вавілону, і весь його край посоромлений буде, і в ньому всі його вбиті попадають!

48 І над Вавілоном співатимуть небо й земля, і все, що є в них, бо на нього приходять загарбники з півночі, — каже Господь.

49 Вавілон мусить упасти за вбитих Ізраїлевих, як за Вавілон упали вбиті всієї землі...

50 Хто втік від меча, ідіть, не зупиняйтеся! Пам'ятайте й здалека про Господа, а Єрусалим хай буде на вашому серці!

51 Засоромилися ми, як почули цю ганьбу, сором покрив нам обличчя, бо чужинці прийшли у святиню Господньої оселі...

52 Тому ось дні настають, — каже Господь, — я бовванів його навідаю, і стогнатиме поранений по всьому краї його!

53 Коли б Вавілон аж до неба піднісся, і коли б набрав сили він на висоті, все ж прийдуть від мене до нього загарбники, — каже Господь!

54 Чується крик від великого знищення Вавілону, краю халдеїв,

55 бо спустошить Господь Вавілон і галас великий приглушує в ньому, і шумлять їхні хвилі, як води великі, і чути відлуння їхнього голосу...

56 Бо прийде спустошувач на нього, на Вавілон, і схоплене будуть сильні його, їхній лук ламається, бо ж Господь — Бог відплати, він конче заплатить!

57 Я впою його князів та мудреців, його намісників його та заступників, і його вояків, і вони сном вічним заснуть, і не прокинуться", — каже Цар, Господь Саваот йому ймення...

58 Так промовляє Господь Саваот: "Товстий мур вавілонський аж до основ буде знищений, і брами високі його вогнем будуть спалені, і даремно мучилися народи, і для вогню мордувалися племена!"...

59 Слово, яке пророк Єремія сказав був Сераї, сину Нерії, сина Махсеїного, коли йшов той із Седекією, Юдиним царем, до Вавілону, за четвертого року царювання його. А Серая був головним царським постільником.

60 І записав Єремія про все те лихо, що прийде на Вавілон, до однієї книги, усі ті слова, що сказані на Вавілон.

61 І сказав Єремія до Сераї: "Як прийдеш ти до Вавілону, то гляди, прочитай усі ці слова.

62 І скажи: "Господе, ти звіщав на це місце, щоб винищити його так, що не буде в ньому мешканця від людини й аж до худоби, бо буде воно пусткою вічною".

63 І як ти скінчиш читати цю книгу, прив'яжеш до неї каменя, і кинеш її до середини Ефрату,

64 та й скажеш: "Так потоне Вавілон, і не встане через те лихо, що я на нього наведу, і вони попомучаться!"... Цим закінчуються слова Єреміїні.

Єремії 52

1 Седекія був віку двадцяти одного року, коли зацарював. А царював він у Єрусалимі одинадцять років. Ім'я ж його матері Хамутал, дочка Єремії з Лівни.

2 І робив він лихе в Господніх очах, усе так, як робив був Єгояким.

3 Бо через Господній гнів сталося це на Єрусалим та на Юду, аж поки він не відкинув їх від свого обличчя, а Седекія не повстав проти вавілонського царя.

4 І за дев'ятого року його царювання, десятого місяця, десятого дня місяця прийшов Навуходоносор, цар вавілонський, та все військо його на Єрусалим, і отаборився проти нього, і насипав вал навколо.

5 І було місто в облозі аж до одинадцятого року царя Седекії.

6 Четвертого місяця, дев'ятого дня місяця настав великий голод у місті, і не було хліба для мешканців краю.

7 І пробитий був пролом у стіні міста, і всі вояки повтікали, і повиходили з міста вночі через браму між двома мурами, що при царському садку, бо халдеї були навколо міста. І пішли вони шляхом у степ.

8 А халдейське військо погналося за царем, та й догнали Седекію в степах Єрихону, а все його військо розбіглося від нього...

9 І схопили царя, і відвели його до царя вавілонського до Рівлі в краю Хамат, і там його той засудив.

10 І цар вавілонський порізав Седекіїних синів на очах його, а також Юдиних князів він порізав у Рівлі...

11 А він виколов Седекії очі, і зв'язав його ланцюгами. І відвів його вавілонський цар до Вавілону, і кинув його до в'язниці аж до дня його смерті...

12 А п'ятого місяця, десятого дня місяця, це дев'ятнадцятий рік царя

Навуходоносора, вавілонського царя, прийшов до Єрусалиму Невузарадан, головний царської сторожі, що ставав перед обличчям вавілонського царя.

13 І він спалив Господню оселю та палац царя, і всі будівлі в Єрусалимі.

14 І мури навколо Єрусалиму порозбивало все халдейське військо, що було з головним царської сторожі.

15 А бідноту та решту народу, що залишилися в місті, перебіжчиків, що перебігли до вавілонського царя, і решту простого люду вигнав Невузарадан, головний царської сторожі.

16 А з бідноти краю головний царської сторожі залишив декого за винарів та за рільників.

17 А мідні колони, що в Господній оселі, і підстави, і мідне море, що в Господній оселі, халдеї поламали, і понесли всю їхню мідь до Вавілону.

18 І горщики, і лопатки, і ножиці, і кропильниці, і ложки, і весь мідний посуд, що ним служать, позабирали.

19 І миски, і кадильниці, і кропильниці, і горщики, і свічники, і ложки, і жертвні миски, і що було золоте, і що срібне, забрав головний царської сторожі.

20 Дві колони, одне море, дванадцять мідних волів, що під підставами, які цар Соломон поробив був для Господньої оселі, не було й ваги для міді всіх цих речей!

21 А колони були вісімнадцять ліктів заввишки, в обхваті дванадцять ліктів і в діаметрі на чотири пальці, всередині порожнисті.

22 І мідна маківка на ньому висотою п'ять ліктів та мережа, і плоди гранату на маківці навколо, все мідь. І для другої колони так само, і плоди гранату.

23 І було дев'яносто шість гранатів на кожную сторону, і на мережі навколо було сто гранатів.

24 Головний царської сторожі взяв Сераю, головного священика, і Цефанію, другого священика, та трьох сторожів порога.

25 А з міста взяв він одного євнуха, що був головним над військовими, і семеро чоловіків з тих, які бачать цареве обличчя, що були знайдені в місті, і головного писаря війська, що записував народ краю до війська, і шістдесят чоловіків з народу краю, що знаходилися в місті.

26 І позабирав їх Невузарадан, головний царської сторожі, і відвів їх до вавілонського царя, в Рівлу.

27 І стратив їх вавілонський цар у Рівлі, що в краї Хамат. І пішов Юда на вигнання з своєї землі!

28 Оце той народ, що вигнав Навуходоносор у сьомому році — три тисячі двадцять три юдеї.

29 У вісімнадцятому році Навуходоносора, вигнав він з Єрусалиму вісімсот тридцять дві душі.

30 У році двадцять третьому вигнав Невузарадан, головний царської сторожі, сімсот сорок п'ять душ юдеїв. Усіх — чотири тисячі шістсот.

31 І сталося за тридцять сьомого року вигнання Єгоякіма, Юдиного царя,

дванадцятого місяця, двадцять п'ятого дня місяця, Евіл-Меродах, цар вавілонський, у році свого зацарювання, змилювався над Єгоякимом, Юдиним царем, і вивів його з в'язниці.

32 І він розмовляв з ним добре, і поставив трон його понад трони царів, що були з ним у Вавілоні.

33 І змінив в'язничний одяг його, і він завжди їв хліб перед ним по всі дні свого життя.

34 А утримування його було сталим, щоденно видавалося йому від вавілонського царя, по всі дні його життя, аж до дня його смерті.

ПЛАЧ ЄРЕМІЇ

Плач Єремії 1

1 Як самотньо сидить колись велелюдна столиця, неначе вдова вона стала! Могутня серед народів, була княгинею серед країн вона, нині ж даниною стала!...

2 Гірко плаче ночами вона, і сльози течуть щоками її... Ніхто з коханців не втішить її, зрадили її всі друзі, вони ворогами їй стали!

3 Юдея пішла у вигнання від лиха та від праці тяжкої, вона оселилася між поганями, спочинку собі не знайшла! Догнали її всі її переслідувачі в час утиску...

4 Шляхи дочки Сіону сумні, бо нема на свято прочан! Усі брами її спорожніли, зітхає священство її, сумують її дівчата, і їй з того гірко!

5 Її грабіжники взяли гору над нею і добре ведеться її ворогам, діти її до полону пішли перед ворогом, бо їй завдав смутку Господь за численність у неї гріхів...

6 І відійшла від дочки Сіону вся велич її... Її князі стали, немов олені ті, що паші собі не знаходять, і йдуть у безсиллі перед переслідувачем...

7 У дні лиха свого та страждання дочка Єрусалиму згадує все, що цінувала за днів давніх, поки народ її не потрапив у руку ворожу, і не було, хто б їй допоміг... Вороги спостерігали за нею і сміялися з руїни її...

8 Дочка Єрусалиму тяжко згрішила, тому нечистою стала, усі, що її шанували, погорджують нею, сором-бо її вони бачили! І зітхає вона, й відвертається...

9 Нечистота її на подолках у неї. Не згадала вона про кінець свій, тому так принижена, і нікого нема, хто б потішив її... Подивися, Господе, на лихо моє, бо звеличився ворог!

10 Гнобитель простягнув свою руку на всі скарби її, і бачить вона, що в святиню її входять погани, про яких наказав ти: "Не ввійдуть вони в твої збори!"

11 Весь народ її стогне, шукаючи хліба, свої скарби коштовні за їжу дають, аби тільки душу свою підживити... Зглянься, Господе, подивися на зневагу мою!

12 Невже вам байдуже, хто шляхом іде? Погляньте й побачте, чи є такий біль, як завданий мені, що Господь засмутив ним мене в день лютого гніву свого?...

13 З височини він послав вогонь у кістки мої, і він панує над ними! Розтяг сітку на

ноги мої, повернув мене назад, зробив він мене спустошеною, і щоденно нездужаю я...

14 Ярмо моїх гріхів накладено рукою його, і сплівшись докупі, вони тяжіють на шиї моїй! Він зробив, що спіткнулася сила моя. Господь передав мене в руки тих, що не дають змоги піднятися...

15 Усіх моїх сильних Господь розкидав. Скликав на мене, мов на святкове зібрання, щоб моїх юнаків побити. Топтав Господь, як у чавилі дівицю, Юдину дочку...

16 За оцим плачу я, моє око слізьми стікає! Бо далеко від мене втішник, що душу мою оживив би. Діти мої в смутку, бо взяв ворог гору!

17 Сіонська дочка простягла свої руки і ніхто не розрадить її. Господь наказав про Якова його ворогам довкола, дочка Єрусалиму огидою стала для них...

18 Справедливий Господь, а я слову його неслухняна була... Слухайте-но, всі народи, і дивіться на мій біль. Дівчата мої та мої юнаки у неволю пішли!

19 Кликала друзів своїх, та вони обдурили мене! Священство моє та мої старшини помирають у місті, шукаючи їжі собі, щоб душу свою підживити...

20 Зглянься, Госпode, тяжко мені! Моє нутро бентежиться, перевертається серце моє, бо була зовсім неслухняна... Надворі меч дітей забирає, а в оселях — смерть...

21 Почули, що я ось стогну, й нема мені втіхи, почули про лихо моє всі мої вороги та й зраділи, що ти це зробив... Спровадив ти день, що його заповів, бодай сталося їм, як мені!

22 Бодай перед обличчя твоє прийшло все їхнє лихо. Зроби їм, як ти зробив ось мені за гріхи мої всі, бо нема краю стражданням моїм і болям душі моєї...

Плач Єремії 2

1 Як захмарив Господь у своєму гніві дочку Сіону! Він кинув з неба на землю пишноту Ізраїля, і не згадав у день гніву свого про підніжка ногам своїм,

2 знищив Господь, не помилував усі оселі Якова... Він зруйнував твердині дочки Юди у гніві своєму, повалив на землю, збезчестив він царство і всіх князів його...

3 В люті гніву відтяв весь Ізраїлів ріг, правицю свою відвернув він від ворога, та й запалав проти Якова, мов той палючий вогонь, що навколо жере!

4 Він нап'яв свого лука, як ворог, супротивником стала правиця його, і він вибив усіх, що для ока був милим, на намет дочки Сіону вилив вогонь гніву свого...

5 Господь став, як той ворог, понищив Ізраїля він, всі палати його зруйнував, твердині його спустошив, і Юдиній доньці примножив зітхання та стогін!

6 Знищив намет свій, немов курінь у садку, місце зборів своїх спустошив, Господь зробив, що забули в Сіоні про свято й суботу, і відкинув царя та священника в люті гніву свого...

7 Покинув Господь свого жертовника, допустив безчестити святиню свою, передав в руку ворога мури палаців її, вороги зашуміли в оселі Господній, немов би святкового дня!

8 Задумав Господь зруйнувати мур дочки Сіону, він витягнув шнура мірничого, своєї руки не відвернув, щоб не нищити, вал та мур засмутив і вони ослабли...

9 Її брами осіли в землю, знищив він та зламав її засуви... Її цар і князі її серед іших народів... Не вивчається Закон і пророки її не знаходять видіння від Господа...

10 Сидять на землі та мовчать старші дочки Сіону, порохом посипали свої голови, підперезалися веретами, схилили аж до землі свої голови єрусалимські дівчата...

11 Стікають від сліз мої очі, моє нутро клекоче, на землю печінка моя виливається через занепад дочки мого люду, бо немовлята грудні умлівають голодні на майданах міських.

12 Вони просять своїх матерів: "Де пожива й вино?" І стогнуть, як поранені, по майданах міських і виливають свої душі у материнське лоно...

13 Що засвідчу тобі, що вподоблю до тебе, о дочко Єрусалиму? З чим зрівняю тебе, щоб тебе звеселити, о діво, дочко Сіону? Бо велика, як море, руїна твоя, хто тебе полікує?

14 Пророки твої звіщали для тебе марноту та фальш, і не відкривали твого гріха, щоб долю твою відвернути, для тебе вбачали пророцтва марноти й вигнання...

15 Усі, що проходять шляхом, сплескують у долоні на тебе, посвистують та головою своєю хитають над донькою Єрусалиму, і кажуть: "Хіба це те місто, що про нього казали: "Вершина пишноти, розрада всієї землі? 16 Усі вороги твої роти на тебе роззявляють, свищать, зубами скрегочуть та кажуть: "Ми пожерли її"... Оце справді той день, що чекали його, дочекалися ми і побачили його!...

17 Вчинив Господь те, що задумав, він виконав слово своє, що його наказав від днів давніх. Усе зруйнував без жалю, і ворога втішив тобою, він ворогів твоїх рога підняв...

18 Їхнє серце благає до Господа, о муре, о дочко Сіону! Проливай рікою сльози вдень та вночі, не давай відпочинку собі, хай не спочинуть зіниці твої!

19 Вставай, голоси вночі з початком кожної сторожі! Виливай своє серце, мов воду, навпроти обличчя Господнього! Підними ти до нього долоні свої за душу своїх немовлят, що по вулицях з голоду мліють!...

20 Поглянь, Госпode, і подивися, кому ти зробив отаке? Чи потрібно було, щоб жінки їли плід свій, своїх немовлят, яких виплекали? Щоб був у святині Господній забитий священик і пророк?

21 Лежать на землі на вулицях поруч юнак та старий... Попадали діви мої та мої парубки від меча, ти побив їх у день гніву свого, порізав, не мав милосердя...

22 Ти скликав, мов на день свята, жахиття мої звідусіль. І ніхто не врятувався, і ніхто не залишився в день гніву Господнього, винищив ворог мій тих, кого виплекала та зростила була...

Плач Єремії 3

1 Я та людина, яка бачила лихо від берла його гніву,

2 Він привів мене і змусив бродити у темряві, а не на світлі...

3 На мене він знову і знову обертає руку свою весь день...

4 Він виснажив тіло моє й мою шкіру, мої кістки потрошив,

5 обгородив він мене і оточив гіркотою та мукою,

6 у темряву мене посадив, мов померлих давно...
7 Мов стіною обгородив він мене і не вийду, тяжкими зробив він кайдани мої...
8 І коли я кричу й голошу, затикає він вуха свої на молитву мою...
9 Камінням обтесаним обгородив він дороги мої, викривив стежки мої...
10 Він для мене ведмедем чатуючим став, немов лев той у засідці!
11 Сплутав дороги мої та розшарпав мене, зробив він мене спустошеним!
12 Нап'яв свого лука й поставив мене, наче ціль для стріли,
13 пустив стріли до нирок моїх із свого сагайдака...
14 Для всього народу свого я став посміховиськом, глумливою піснею їхньою на
весь день...
15 Наситив мене гіркотою, мене напоїв полином...
16 І стер мені зуби жорствою, до попелу кинув мене,
17 і душа моя спокій згубила, забув я добро...
18 І сказав я: "Втратив я сили, та моє сподівання на Господа"...
19 Згадай про лихо моє та муку мою, про полин та отруту,
20 глибоко засіло все те в моїй пам'яті і пригнічена тим душа моя...
21 Оце я нагадую серцю своєму, тому маю я сподівання.
22 Це ласка Господня, що ми не загинули, бо нема кінця його милосердю,
23 нове воно кожного ранку, велика-бо вірність твоя!
24 Господь це моя доля, — каже душа моя, — тому я сподіваюся на нього!
25 Господь добрий для тих, хто на нього сподівається, для душі, що шукає його!
26 Добре, коли людина мовчазно сподівається на порятунок Господній.
27 Добре для людини, як носить ярмо в своїй молодості,
28 хай він самотно сидить і мовчить, бо поклав він на нього його,
29 хай закрие він порохом вуста свої, може є ще сподівання,
30 хай щоку тому підставляє, хто його б'є, своєю ганьбою насичується...
31 Бо Господь не навіки ж покине!
32 Бо хоч він і засмутить кого, проте змилюється за своєю великою ласкою,
33 бо не мучить він із серця свого, і не засмучує людських синів.
34 Щоб топтати під своїми ногами всіх в'язнів землі,
35 щоб перед обличчям Всевишнього в праві людині відмовити,
36 щоб гнобити людину у справі судовій його, оцього не має на оці Господь!
37 Хто скаже і станеться те, як Господь того не наказав?
38 Хіба не виходить усе з вуст Всевишнього, лихе та добре?
39 Чого ж нарікає людина жива? Хай скаржиться кожен на гріх свій.
40 Виявимо дороги свої, вивчимо їх і повернемося до Господа!
41 звернімо своє серце та руки до Бога на небі!
42 Зрадили ми й неслухняними стали, тому не пробачив ти нам,
43 закрився ти гнівом і гнав нас, вбивав, не помилував,
44 закрив себе хмарою, щоб до тебе молитва моя не дійшла...
45 Сміттям та огидою нас ти зробив між народами,

46 наші всі вороги пороззявляли на нас свої роти,
47 страх та порожнеча на нас прийли, руїна та знищення...
48 Моє око проливає водні потоки через нещастя дочки мого народу...
49 Спливає око моє невпинно, нема-бо перерви,
50 аж поки не зглянеться та не побачить Господь з небес,
51 моє око спричиняє журбу для моєї душі через дочок усіх мого міста...
52 Ловлячи, ловлять мене, немов птаха, мої вороги безпричинно,
53 життя моє в яму замкнули вони і мене камінням закидали...
54 Піднялася мені вода над головою, я кажу: "Пропав я!"...
55 Кликав я, Господе, ім'я твоє із найглибшої ями,
56 Ти чуєш мій голос, не ховай же вуха свого від крику мого та від благання!
57 Ти близький того дня, коли кличу тебе, ти кажеш: "Не бійся!"
58 За душу мою ти змагався, о Господе, життя моє викупив ти.
59 Ти бачиш, о Господе, кривду мою, розсуди ж мою справу!
60 Усю їхню помсту ти бачиш і всі задуми їхні на мене.
61 Ти чуєш, о Господе, їхнє слово лихе проти мене,
62 уста повсталих на мене та їхнє перешіптування весь день...
63 Побач їхнє сидіння та їхнє вставання, я став глушливою їхньою піснею!
64 Заплати їм, о Господе, згідно вчинків їхніх!
65 Дай їм запекле серце, прокляття твоє хай буде на них!
66 Жени їх гнівом своїм і знищуй з-під Господніх небес!

Плач Єремії 4

1 Як потемніло золото, щире те золото добре, неначе на розі вулиць каміння святе розкидане!

2 Коштовні сіонські сини, оцінені щирим золотом, тепер ось за глиняний посуд полічені, за вироби гончарські!

3 Навіть шакали витягують перса, годують своїх молодят, а доня народу мого жорстока, мов страуси в пустелі:

4 від спраги язик грудного немовляти до його піднебіння прилип... Діти просять хліба, і нема нікого, хто б їм відломив...

5 Ті, що смачно їли, на вулицях з голоду мліють. Ті, що виплекані на пурпурі, смітники обіймають...

6 І більшою стала вина дочки народу мого за гріх Содому, що був знищений вмить, і не торкнулася рука допомоги до нього...

7 Її можновладці чистіші від снігу були, біліші від молока, їхнє тіло було червоне, мов корали, їхній вигляд — сапфір,

8 нині ж їхній вигляд чорніший за сажу, не розпізнають їх на вулицях, їхня шкіра поморщилася на їхніх кістках, зробилася сухою, як дерево...

9 Забитим мечем стало краще, ніж тим, кого вбивав голод, що гинуть, за браком плодів польових...

10 Руки жінок милосердних варили своїх діточок, які стали поживою їм під час руйнування дочки мого люду...

11 Вихлюпнув Господь лютю свою, вилив жар свого гніву, запалив на Сіоні вогонь і пожег той основи його!

12 Не вірили земні царі та мешканці всього світу, що ввійде противник та ворог до брам Єрусалиму...

13 Усе сталося це за провини пророків його, за беззаконня священства його, що проливали кров праведників серед нього...

14 По вулицях бродять, немов ті сліпці, заплямовані кров'ю, так що не можливо доторкнутися до одягу їхнього.

15 Уступіть шлях, нечисті! кричали до них, уступіть, збочте, не доторкайтеся!... І повтікали вони й мандрували, і казали між людьми: "Нема їм тут прихистку!"

16 Господь розпорошив їх, не дивиться вже на них, бо не зважали вони на священників, до старих вони ласки не мали...

17 Вже прогляділи ми очі свої, даремно чекаючи на допомогу собі, на варті своїй ми чекали народ, який нас не врятує...

18 Чатують вони наші кроки, щоб ходити не могли ми по майданах своїх. Кінець наш наблизився, закінчилися наші дні, бо прийшов нам кінець...

19 Гнобителі наші швидші були за орлів піднебесних, вони ганяли за нами по горах, на нас чатували в пустелі...

20 Потрапив до ями дух нашого життя, Господній помазанець, що ми казали про нього: "Ми житимемо в тіні його серед народів".

21 Веселися та тішся, о дочко Едому, що сидиш у краю Уц, також над тобою перейде келих лихий, уп'єшся та оголишся й ти!

22 Скінчилася кара твоя, дочко Сіону, він тебе вже не виганятиме, покарає він за твоє беззаконня, дочко Едому, відкриє провини твої!

Плач Єремії 5

1 Згадай, Госпode, що з нами сталося, поглянь, щоб побачити нашу ганьбу,

2 наша спадщина і будинки наші дісталися чужинцям!

3 Стали ми сиротами, нема батька, а матінки наші — неначе ті вдови!...

4 Свою воду за срібло ми п'ємо, наші дрова за гроші отримуємо...

5 У потилицю нас поганяють, змучені ми й не маємо спокою!

6 До Єгипту й Асирії руку протягуємо, щоб насититись хлібом!

7 Батьків наших грішних давно вже нема, а їхні провини лягли на нас!

8 Раби запанували над нами, і нема нікого, хто б врятував з їхньої руки...

9 Наражуючи свою душу на меч у пустелі, дістаємо свій хліб...

10 Наша шкіра почорніла, мов піч від голоду...

11 Жінок на Сіоні безчестили, дівчат — по юдейських містах...

12 Князі їхньою рукою повішені, а старі не шановані...

13 Юнаки носять жорна, а хлопчаки під ношею дров спотикаються...

14 Перестали сидіти старенькі при брамі, юнаки свою пісню співати,
15 згасла радість нашого серця, наш танець на жалобу змінився...
16 Спала корона з нашої голови. Лихо нам, бо ми згрішили.
17 Тому наше серце ниє, тому наші очі потемніли.
18 Через спустошену гору Сіон бродять лисиці...
19 Ти ж Господе, пробуваєш вічно, твій престол з роду в рід.
20 Чого ж нас забуваєш назавжди, покидаєш на довгі дні?
21 Поверни нас до себе, о Господе, і ми повернемося, віднови наші дні, як давніше було!
22 Невже ти назавжди нас відкинув, невже твій гнів через край?...

ПРОРОЦТВО ЄЗЕКІІЛЯ

Єзекиїля 1

1 Тридцятого року, четвертого місяця, п'ятого дня місяця, коли я був серед полонених над річкою Кевар, відкрилося небо, і побачив я Божі видіння.
2 П'ятого дня цього місяця, п'ятого року полону царя Єгоякіма,
3 було Господнє слово до Єзекиїля, сина священика Бузі, у Халдейському краї над річкою Кевар, і була там над ним Господня рука.
4 І побачив я, як сильний вітер подув з півночі, велика хмара та палючий вогонь, а навколо неї саяво, а в середині вогню щось, ніби блиск начищеної міді.
5 І чотирьох живих істот, схожих на людей.
6 Кожна істота мала чотири обличчя і четверо крил.
7 А їхні ноги прямі, а стопи, немов стопи телячі, вони виблискували, ніби начищена до блиску мідь.
8 А під їхніми крилами були людські руки на чотирьох боках їхніх, усі четверо мали свої обличчя і свої крила.
9 Їхні крила згорталися. При русі істоти не мали потреби повертатися в напрямку руху, бо в потрібному напрямку було повернуте одне обличчя.
10 Спереду їхні обличчя схожі на обличчя людини, праворуч — на обличчя лева, ліворуч — на обличчя вола, а позаду — на обличчя орла.
11 У кожної істоти крила з'єднувалися вгорі, і двоє з крил служили накриттям.
12 І куди б дух не скерував істоту, у неї завжди було спереду одне з облич.
13 Ті істоти були як жарини з вогню. Між істотами щось рухалося туди й сюди, немов смолоскипи. Їхній вогонь був яскравим, а з вогню виходили блискавки.
14 І ті живі істоти рухалися вперед і назад, неначе блискавки.
15 І придивився я до тих істот з чотирма обличчями, аж ось по одному колесу на землі при тих живих істотах.
16 Зроблені ті колеса були, неначе з хризоліту, були вони всі однакові, і влаштовані так, ніби колесо в колесі.

17 Вони рухалися в усі чотири боки, і не мали потреби повертати при русі.

18 А їхні ободи були такі високі, що лякали, і мали по всьому колу повно очей.

19 І коли рухалися ті живі істоти, то рухалися й ті колеса при них, а коли ті істоти піднімалися з землі, піднімалися й ті колеса.

20 Куди направляв їх дух, туди вони й рухалися. І ті колеса рухалися з ними, бо в колесах був дух тих істот.

21 Коли істоти рухалися, рухалися й колеса, а коли ті стояли, стояли й вони, коли ж ті піднімалися з землі, піднімалися з ними й ті колеса, бо дух тих істот був у тих колесах.

22 А на головах тих живих істот була подoba сфери небесної, ніби кришталевий блиск сяяв над їхніми головами згори.

23 А під цією сферою були їхні крила, звернуті одне до одного. У кожної істоти було по двоє крил з обох боків, що закривали їм їхні тіла.

24 А коли вони йшли, чув я шум їхніх крил, як шум великої води, як голос Всемогутнього, як звук гамірного табору. А коли вони ставали, опускалися їхні крила.

25 І лунав голос над сферою небесною, що над їхньою головою.

26 А над сферою небесною, що в них над головою, була подoba трону на вигляд каменя сапфіру, а на троні була подoba людини.

27 І бачив я сяйво всередині й навколо нього, ніби від начищеної до блиску міді, а вниз і вгору від подоби стегон його, бачив я ніби вогонь. І навколо нього було сяйво

28 Воно було на вигляд, як веселка, що з'являється в хмарах після дощу. Такий був вигляд сяйва навколо. Це був вигляд подоби Господньої слави! І коли я це побачив, я впав на обличчя своє, і почув голос, що промовляв.

Єзекиїля 2

1 І сказав він до мене: "Сину людський, підведися на ноги свої, і я промовлятиму до тебе!"

2 І увійшов у мене дух, коли він промовляв до мене, і підвів мене на ноги мої, і я чув того, хто промовляв до мене.

3 І сказав він до мене: "Сину людський, я посилаю тебе до Ізраїлевих синів, до людей бунтівних, що виступають проти мене. Вони та їхні батьки відступили від мене аж до цього дня!"

4 А ці сини, що я посилаю тебе до них, безсоромного обличчя та черствого серця. І ти скажеш до них: "Так промовляє Господь Бог!"

5 А чи вони послухають, чи знехтують, вони ж бо рід бунтівний, але знатимуть, що пророк був серед них.

6 А ти, сину людський, не бійся їх, і не лякайся їхніх слів, хоч вони для тебе будяччя та тернина, і ти сидиш між скорпіонами. Слів їхніх не лякайся, а їхнього вигляду не бійся, бо вони рід бунтівний.

7 Передаси їм мої слова, незалежно від того чи вони послухають, чи знехтують, бо вони рід бунтівний.

8 Ти ж, сину людський, послухай, що кажу я тобі: "Не будь бунтарем, як цей рід бунтівний, відкрий свої уста та з'їж, що я тобі дам".

9 І побачив я, аж ось до мене простягнута рука, а в ній сувій з писанням.

10 І він розгорнув його перед моїм обличчям, а сувій списаний з обох боків. І були на ньому написані жалобні пісні, стогін та плач...

Єзекиїля 3

1 І сказав він до мене: "Сину людський, з'їж, що перед тобою! З'їж цього сувоя, і йди, промовляй до оселі Ізраїлевої!"

2 І відкрив я свої уста, і він дав мені з'їсти цього сувоя.

3 І сказав він до мене: "Сину людський, насить свого живота, і наповни своє нутро тим сувоєм, що даю я тобі!" І я з'їв. І був він у устах моїх солодкий, як мед.

4 І сказав він до мене: "Сину людський, іди, ввійди до оселі Ізраїлевої, і промовляй до них моїми словами.

5 Бо ти посланий не до народу незрозумілої мови, а до Ізраїлевої оселі,

6 не до численних іншомовних народів, що ти не розумієш їхніх слів. Та коли б і до них послав тебе, вони слухатимуть тебе!

7 Але оселя Ізраїлева не слухатиме тебе, бо не бажає чути мене, бо вся Ізраїлева оселя твердолобі та жорстокосерді вони!

8 Ось я зробив твоє обличчя твердим, як їхні обличчя, і чоло твоє твердим, як їхнє.

9 Як той діамант, твердішим від скелі, зробив я чоло твоє, не бійся їх, і не лякайся перед ними, бо вони оселя бунтівників!"

10 І сказав він до мене: "Сину людський, усі мої слова, які я промовляю до тебе, візьми до вух своїх і поклади в своє серце.

11 І йди до вигнанців, до синів твого народу, і промовлятимеш до них і скажеш їм: "Так каже Господь Бог, а вони чи послухають, чи знехтують".

12 І підняв мене дух, і я почув за собою голос, як шум сильного вітру: "Благословенна слава Господня з його місця!"

13 і шум крил живих істот, що вдаряли одне об одне, і одночасно гуркіт коліс, і гомін великого натовпу!...

14 І підняв мене дух, і повів, і йшов я стривожений з гірким осадом на душі, але міцна Господня рука була наді мною!

15 І прийшов я до вигнанців в Тель-Авіві, що сидять при річці Кевар, і жив я серед них сім днів у безтямі.

16 І в кінці семи днів, було слово Господнє до мене таке:

17 "Сину людський, я настановив тебе вартовим для Ізраїлевої оселі, і як почувеш ти слово з вуст моїх, то застережи їх від мене.

18 Коли я скажу безбожному: "Конче помреш, а ти не застережеш його від несправедливого шляху його, щоб він жив, то цей безбожний помре за свою провину, а його кров я зажадаю з твоєї руки!"

19 Але коли ти застережеш несправедливого, а він не відвернеться від своєї

несправедливості та від своєї несправедливого шляху, він помре за свою провину, а ти душу свою врятував.

20 А коли праведний відвернеться від своєї справедливості та скоїть лихе, то я покладу камінь спотикання перед ним, і він помре, бо ти не застеріг його. Він за гріх свій помре, і не згадаються його праведні вчинки, які він робив, і кров його з твоєї руки я жадатиму!

21 А коли ти застережеш справедливого, щоб справедливий не грішив, і він не згрішить, то він житиме, бо був застережений, а ти душу свою врятував".

22 І була там наді мною Господня рука, і сказав він до мене: "Встань, вийди до долини, і там я промовлятиму до тебе".

23 І встав я, і вийшов до долини, аж ось там стояла слава Господня, як та слава, яку я бачив над річкою Кевар. І впав я на обличчя своє...

24 Та ввійшов у мене дух, і підвівши мене на ноги, сказав мені: "Іди і замкнися в середині свого помешкання!

25 Ти, сину людський, будеш зв'язаний мотузками, і не вийдеш між них!

26 А язик твій я приліплю до твого піднебіння, і ти онімієш, і вже не докорятимеш їм, бо вони оселя бунтівна.

27 А коли я промовлятиму до тебе, то відкрию твої уста, і ти скажеш до них: "Так промовляє Господь Бог: "Хто бажає слухати — хай слухає, а хто не бажає слухати — хай нехтує, бо вони оселя бунтівна!

Єзекиїля 4

1 А ти, сину людський, візьми собі цеглину, і поклади її перед собою, і накреслиш на ній місто Єрусалим.

2 І постав проти нього облогу, і збудуй проти нього башту, і насип вал навколо нього, і постав проти нього табори військові, і постав проти нього тарани.

3 І візьми собі залізну пательню, і постав її ніби залізною стіною між собою та між тим містом, і зверни своє обличчя до нього, і візьми його в облогу, і буде воно в облозі. Це ознака для оселі Ізраїлевої!

4 А ти лягай на лівий свій бік, і поклади на нього провину оселі Ізраїлевої. За числом днів, що лежатимеш на ньому, ти носитимеш їхню провину.

5 Я призначив тобі роки їхньої провини за числом днів, триста дев'яносто днів, і ти носитимеш провину Ізраїлевої оселі.

6 А коли ти це скінчиш, то ляжеш вдруге, на правий свій бік, і носитимеш провину Юдиної оселі сорок днів, один день за один рік я тобі призначив.

7 І на облогу Єрусалиму зверни своє обличчя, і оголи твоє плече, і пророкуватимеш на нього.

8 І я накладу на тебе мотузки, і ти не зможеш повернутися з боку на бік, аж поки ти не закінчиш днів своєї облоги.

9 А ти візьми собі пшениці та ячменю, бобів та сочевиці, проса та вики і даси їх до одного посуду, і зробиш з них собі хліб, за кількістю днів, що лежатимеш на боці

своєму, і їстимеш те триста дев'яносто днів.

10 А їжа твоя, яку ти їстимеш, буде вагою двадцять шеклів на день, час від часу будеш це їсти.

11 І воду питимеш мірою, шоста частина гіна, час від часу питимеш.

12 І їстимеш це, як ячмінного калача, і випікатимеш це на кавалках людського калу, перед їхніми очима"...

13 І сказав Господь: "Так будуть їсти Ізраїлеві сини свій нечистий хліб серед тих народів, куди я їх прожену"...

14 А я сказав: "О Господе, Боже, ось душа моя неопоганена, і мертвечини та розшматованого звірами я не їв від молодості своєї й досі, і м'ясо нечисте не входило в мої уста".

15 І сказав він до мене: "Гаразд, я дам тобі гній від худоби замість людського калу, і ти зроби на ньому свій хліб!"

16 І сказав він до мене: "Сину людський, ось я зламаю підпору хлібну в Єрусалимі, і там їстимуть хліб за вагою та в страху, а воду питимуть за мірою та зі смутком,

17 щоб відчували вони брак хліба та води, і жахнулися всі, і вони знидіють у своїх гріхах!

Єзекиїля 5

1 А ти, сину людський, візьми собі гострого меча, і буде він тобі за бритву для гоління. Проведи ним по голові своїй та по бороді своїй. І зваж на шальках волосся, і поділи те волосся.

2 Третину спали у вогні посеред міста, коли закінчатся дні облоги. Другу третину посічи мечем навколо нього, а третину пусти за вітром, і я витягну меча, щоб переслідував їх.

3 І візьми звідти незначну кількість волосся, і зав'яжи його в своїх полах.

4 І візьми з нього ще, і кинь його до вогню, і спали його, з нього вийде вогонь на всю Ізраїлеву оселю"...

5 Так промовляє Господь Бог: "Цей Єрусалим — я поставив його серед народів, а навколо нього країни.

6 Та він став проти постанов моїх більше від поганів, а проти уставів моїх більше від тих країн навколишніх, бо право моє вони відкинули і не ходили за уставами моїми.

7 Тому так промовляє Господь Бог: "За те, що ви бунтували більше від тих народів, що навколо вас, й уставами моїми не ходили, і постанов моїх не виконували, а робили за постановами тих народів, що навколо вас",

8 тому так промовляє Господь Бог: "Ось я сам судитиму тебе перед очима тих народів!

9 І зроблю на тобі те, чого я не робив, і нічого подібного вже не зроблю, за неподобства твої.

10 Тому серед тебе батьки їстимуть синів, а сини їстимуть батьків своїх, і виконаю над тобою присуди, і розпорошу залишки твої на всі вітри!...

11 Тому, як живий я, — каже Господь Бог, — за те, що ти опоганив святиню мою всіма мерзенними огидами своїми, то я відкину тебе, й око моє не матиме милосердя, і сам я не пошкодую тебе!

12 Третина твоя помре від моровиці й загине від голоду серед тебе, а третина попадає від меча в твоїх околицях, а третину розпорошу на всі вітри, і витягну за ними меча!

13 І я помщуся, і втихне гнів мій, і я вгамую свою лютість проти них. І зрозуміють вони, що я, Господь, казав це, вимагаючи ревного виконання!

14 І зроблю тебе руїною та ганьбою серед народів, що навколо тебе, перед очима кожного, хто проходитиме...

15 І станеш ти ганьбою та посміховиськом, осторогою та жахіттям для народів, що навколо тебе, коли виконуватиму на тобі присуди в лютому гніві та з картанням. Я, Господь, сказав це!

16 Коли я пошлю на них нищівні злі стріли голоду, то пошлю їх, щоб зморити вас голодом, знищивши всі ваші хлібні запаси,

17 і пошлю на вас голод та злу звірину, і вони заберуть твоїх дітей, і моровиця та кров перейде серед тебе, і спроваджу на тебе меча. Я, Господь, сказав це!

Єзекиїля 6

1 І було мені слово Господнє таке:

2 "Сину людський, зверни своє обличчя до Ізраїлевих гір, і пророкуй на них,

3 та й скажеш: "Гори Ізраїлеві, послухайте слова Господа Бога! Так промовляє Господь Бог горам та пагорбам, і річищам та долинам: "Ось я наведу на вас меча, і винищу ваші пагорби,

4 і будуть спустошені ваші жертovníки, і будуть розбиті ваші сонячні стовпи, і кину я ваших побитих перед вашими божками!

5 І дам трупи Ізраїлевих синів перед їхніми божками, і розкидаю ваші кістки навколо ваших жертovníків...

6 По всіх місцях вашого перебування міста будуть поруйновані, а пагорби спустошені, щоб ваші жертovníки були поруйновані та обезчещені, і щоб були розтроснені й перестали існувати ваші божки, і були розбиті ваші сонячні стовпи, і були стерті ваші справи...

7 І впаде вбитий між вами, і ви зрозумієте, що я Господь!

8 А я залишу частину з вас, бо матимете врятованих від меча серед народів, коли ви будете розпорошені серед них.

9 І вони згадають про мене серед народів, куди будуть забрані до полону, коли я зламаю їхнє перелюбне серце, що відпало від мене, та їхні очі, що перелюб вчиняли зі своїми божками, і вони гидуватимуть собою, що коїли всі ті мерзенні речі.

10 І зрозуміють вони, що я Господь, і що я не даремно казав, що зроблю їм це! 11 Так промовляє Господь Бог: "Вдар своєю долонею й тупни ногою своєю, і скажи: "Лихо за всі огидні вчинки оселі Ізраїлевій, за які вони попадають від меча, голоду та

моровиці!

12 Той, хто далекий, помре від моровиці, а хто близький — упаде від меча, а хто залишиться та буде врятований — помре від голоду. І так я вгамую свою лютю на них!

13 І зрозумієте ви, що я Господь, коли їхні вбиті лежатимуть серед їхніх божків навколо їхніх жертovníків на всякому високому пагорбі, на всіх нагір'ях, і під усяким зеленим деревом, і під усяким густим дубом, на місці, де вони приносили приємні пахощі для всіх своїх божків.

14 І я витягну руку свою на них, і зроблю цей край безлюдною пусткою, від пустелі аж до Рівли, по всіх місцях їхнього сидіння... І зрозуміють вони, що я Господь!

Єзекиїля 7

1 І було мені слово Господнє таке:

2 "А ти, сину людський, послухай, що Господь Бог промовляє до краю Ізраїлевого: "Кінець, надійшов той кінець на чотири сторони землі!

3 На тебе нині цей кінець, я пошлю на тебе свій гнів, і тебе судитиму за твоїми шляхами, і на тебе складу всі огиди твої.

4 І око моє над тобою не змилується, і милосердя я не матиму, бо шляхи твої я на тебе складу, а огиди твої серед тебе залишаться, і зрозумієте ви, що я Господь! 5 Отак Господь Бог промовляє: "Ось надходить лихо за лихом!

6 Приходить кінець, приходить кінець, він не бариться, ось він іде!

7 Надійшла твоя доля для тебе, о мешканцю краю, приходить цей час, близький день тривоги, нема на горах радісних голосів...

8 Лють свою незабаром я виллю на тебе, і свій гнів проти тебе вгамую, і тебе судитиму за твоїми шляхами, і на тебе складу всі огиди твої!

9 І око моє над тобою не змилується, і милосердя я не матиму, бо шляхи твої я на тебе складу, а огиди твої серед тебе залишаться, і зрозумієте ви, що я Господь, який карає!

10 Ось той день, він надходить. Близько вінок лиха, розцвітає берло, зростає пиха,

11 насилля встає, щоб стати берлом проти безбожності! Нічого з них не залишиться: ані з юрби їхньої, ані з їхнього гамору, ані з їхньої величі...

12 Надходить той час, наближається день... Хто купує, хай не радіє, а хто продає, хай не буде в жалобі, бо насувається гнів на все багатолюддя його!

13 Бо до проданого не повернеться вже продавець, хоча б залишився при житті між живими, бо пророцтво про все багатолюддя їхнє не відміниться, і ніхто беззаконням своїм не збереже свого життя...

14 Засурмлять у сурму та все приготують, та не піде ніхто на війну, бо на все багатолюддя його моя лютю!

15 На вулиці меч, моровиця та голод в оселі, хто на полі, помре від меча, хто в місті, зжере того голод та мор...

16 А врятовані з них повтікають, і будуть на горах, немов голуби з долин, усі стогнатимуть, кожен за гріх свій...

17 Всі руки ослабнуть і затремтять, як вода, всі коліна,

18 і веретами підпережуться, і покриє їх страх, і на кожному обличчі буде сором, а на всіх головах їхніх — жалобна лисина...

19 Вони викинуть на вулицю срібло своє, і за ніщо їхнє золото стане, їхнє срібло та золото не зможе врятувати їх у день гніву Господнього, ним не наситять своєї душі й свого нутра вони не наповнять, бо саме з них постало їхнє беззаконня!

20 В коштовних прикрасах вони вбачали свої гордості й робили з них подоби своїх бовванів мерзенних. Я ж зроблю їх бридкими для них,

21 і віддам їх у руку чужих на грабунок, а нечестивим — землі на здобич...

22 І обличчя своє відверну я від них, і вони обезчестять мій скарб, і ввійдуть до нього насильники та й обезчестять його...

23 Зроби ланцюга, бо земля переповнилася правом кривавим, а місто наповнилося насиллям ...

24 І наведу я найлютіших з народів, і посядуть вони оселі їхні, і гордість вельможних зупиню, і святощі їхні обезчещені будуть!

25 Загибель іде, вони шукатимуть спокою — та не буде його...

26 Прийде лихо за лихом, і буде звістка за звісткою, і шукатимуть пророцтва в пророка, та не буде у священників закону і поради — в старшин...

27 Цар буде в жалобі, і страхом одягнеться князь, а руки народу землі затремтять... За шляхами їхніми їм зроблю, і судитиму їх їхніми судами, і зрозуміють вони, що я Господь!

Єзекиїля 8

1 І сталося за шостого року, шостого місяця, п'ятого дня місяця сидів я в своєму помешканні, а Юдині старшини сиділи переді мною, і опустилася там на мене рука Господа Бога.

2 І побачив я, аж ось ніби людина. Від подоби стегон її й додолу вогонь, а догори якесь сяйво, ніби блиск начищеної міді.

3 І витягнула ця істота подобу руки, і взяла мене за волосся моєї голови, а дух підняв мене й поніс між землею та між небом, і впровадив мене до Єрусалиму в Божих видіннях, до входу внутрішньої брами, звернутої на північ, де перебуває ідол, що викликає ревності.

4 І ось була там слава Ізраїлевого Бога, як та, що бачив я в долині!

5 І сказав він до мене: "Сину людський, поглянь у напрямку півночі!" І поглянув я на північ, аж ось з півночі, від брами жертовника, був той ідол ревності при вході.

6 І сказав він до мене: "Сину людський, чи ти бачиш, що вони роблять! Це найогидніше, що робить Ізраїлева оселя тут, щоб віддалитися від моєї святині! Та ти побачиш ще огидніше".

7 І привів мене до входу подвір'я, і побачив я отвір у стіні!

8 І сказав він мені: "Сину людський, розшир отвір цей!" І розширив я його, і побачив далі вхід.

9 І сказав він до мене: "Увійди, і побач те лихе й огидне, що вони коять тут!"

10 І ввійшов я й побачив, всяких плазунів та огидну звірину, і всяких божків оселі Ізраїлевої, зображених на стіні навколо...

11 А сімдесят старшин Ізраїлевої оселі та Язанія, Шафанів син, що стояв серед них, стояли перед ними, і кожен мав у своїй руці кадильницю, і піднімалися пахощі від кадильниць.

12 І сказав він до мене: "Чи бачив ти, сину людський, що коять потай Ізраїлеві старшини по кімнатах, перед своїми ідолами? Промовляючи: "Господь нас не бачить, Господь покинув цей край""...

13 І сказав він до мене: "Ти побачиш ще огидніше, що вони коять".

14 І він запровадив мене до входу в браму оселі Господньої що на півночі, аж там сидять жінки, що оплакують Таммуза.

15 І сказав він до мене: "Чи ти бачив, сину людський? Ти побачиш ще огидніше від того!"

16 І він запровадив мене до внутрішнього подвір'я Господньої оселі. І я побачив при вході до Господнього храму, між притвором та між жертовником, було біля двадцяти п'яти людей, що стояли спинами до Господнього храму, а їхні обличчя звернуті на схід, і вони вклонялися на схід, до сонця.

17 І сказав він до мене: "Чи ти бачив, сину людський? Ще недостатньо оселі Юди тих неподобств, що тут коять, вони ще поширюють по землі насилля, і збільшують мій гнів, підносячи зелені гілки до носа.

18 Тому і я буду жорстоким. Око моє не змилюється, і милосердя не матиму я. І вони голоситимуть до вух моїх, та я їх не почую!"...

Єзекиїля 9

1 І вигукнув він гучно: "Наблизьте карателів міста, і кожен хай має зброю в своїй руці".

2 І ось прийшли шестеро людей з боку горішньої брами, що звернута на північ, і кожен мав зброю в своїй руці, і серед них один був одягнений в лляне, і писарський каламар був у нього. І вони прийшли, і стали при мідному жертовнику.

3 А слава Ізраїлевого Бога піднялася від херувима, що була над ним, до порога храму. І закликав він чоловіка, одягнутого у лляне, що писарський каламар був у нього.

4 І сказав Господь до нього: "Перейди серединою міста, серединою Єрусалиму, і зроби знак на чолах людей, що зітхають та стогнуть над усіма тими огидностями, що кояться серед нього".

5 А до інших він сказав при мені: "Ходіть за ним містом і вбивайте. Хай ваше око не має милосердя, і ви не матимете жалю!

6 Старого і юнаків, і дівчат, і дітей, і жінок повбивайте всіх, до останньої людини, тільки на кому цей знак, того не вбивайте, а розпочнете від моєї святині"... І розпочали вони з тих старшин, що були перед храмом.

7 І сказав він до них: "Опоганьте цей храм, наповніть подвір'я трупами і йдіть!" І

вони пішли, і вбивали в місті.

8 А коли вони вбивали, то я залишився, і впавши на своє обличчя, промовляв: "О Господе, Боже, чи ти знищиш весь залишок Ізраїлів, виливаючи гнів свій на Єрусалим?"

9 І сказав він до мене: "Провина оселі Ізраїля й Юди надто велика, земля наповнена кровопролиттям, а місто повне кривди. Бо вони кажуть: "Господь покинув цей край і не бачить Господь"...

10 І тому не змилосердиться око моє, і не змилюся я, їхній шлях я дам на їхню голову!11 І ось чоловік, одягнутий в лляне, що мав каламар писарський, прийшов і сказав: "Я зробив, як ти мені наказав!"

Єзекиїля 10

1 І побачив я, аж ось на небесній сфері, що на голові херувимів, було щось, як камінь сапфір, на вигляд подоби трону бачилося на них.

2 І він промовив до того чоловіка, одягнутого в лляне, та й сказав: "Увійди поміж колеса під херувимом, і візьми пригорщу жару з вогню, і кинь на місто!" І він увійшов перед моїми очима.

3 А херувими стояли з правого боку храму, коли входив чоловік, і хмара наповнила внутрішнє подвір'я.

4 І піднялася слава Господня від херувима на поріг храму, і наповнився нею храм, а подвір'я наповнилося сяйвом Господньої слави.

5 А шум крил херувимів був чутий аж до зовнішнього подвір'я, як голос Бога Всемогутнього, коли він промовляє.

6 І коли він наказав чоловікові, одягнутому в лляне, щоб той узяв вогонь поміж колесами під херувимами, то той прийшов і став при колесі.

7 І херувим простягнув свою руку до вогню, що між херувимами, і взяв, і дав до рук одягнутого в лляне, а той узяв і вийшов.

8 І побачив я в херувимів подобу людської руки під їхніми крилами.

9 І четверо коліс було при херувимах, по одному колесу при кожному херувимові, а вигляд тих коліс, ніби вигляд каменя хризоліта.

10 А на вигляд усі чотири колеса були схожі одне на одне, і неначе колесо було в колесі.

11 Їм не було потреби повертатися у напрямку руху, бо голова мала чотири обличчя, для кожного напрямку своє.

12 А все їхнє тіло, і їхня спина, і їхні руки, і їхні крила, і ті колеса були по колу повні очей, всі чотири мали колеса.

13 І я чув, що ці колеса кликані галґалом.

14 А в кожного чотири обличчя: обличчя першого — обличчя херувима, обличчя другого — обличчя людини, а третій мав обличчя лева, а четвертий — обличчя орла.

15 І піднялися ті херувими. Це ті істоти, що я бачив на річці Кевар.

16 А коли рухалися ті херувими, то рухалися й ті колеса при них, а коли ті

херувими піднімали свої крила, щоб злетіти над землею, то й колеса були при них.

17 Коли ті зупинялися, зупинялися й вони, а коли ті піднімалися, піднімалися й вони, бо в них був дух живої істоти.

18 І вийшла слава Господня з порога храму, і стала над херувимами.

19 І підняли херувими свої крила, і злетіли з землі на моїх очах, і колеса рухалися обіч них, і стали вони при вході до східної брами оселі Господа, а слава Ізраїлевого Бога над ними.

20 Це ті істоти, що я бачив під Богом Ізраїлевим над річкою Кевар. І я зрозумів, що то були херувими.

21 У кожного було по чотири обличчя, у кожного — чотири крила, а під їхніми крилами — подoba людських рук.

22 І їхні обличчя це ті обличчя, які я бачив над річкою Кевар, і їхній вигляд, і вони самі, і як вони рухаються.

Єзекиїля 11

1 І підійняв мене дух, і привів мене до східної брами Господньої оселі, що повернута на схід. І ось при вході до брам двадцять п'ятеро чоловіків, а серед них бачив я Язанию, сина Аззурового, та Пелатію, сина Бенаїного, старшин народу.

2 І сказав він до мене: "Сину людський, це ті люди, що задумують лихе, і радять погане цьому місту,

3 що кажуть: "Скоро будуватимемо місто. Воно — казан, а ми — м'ясо".

4 Тому пророкуй на них, пророкуй, сину людський!"

5 І зійшов на мене дух Господній, та й до мене сказав: "Скажи, що так промовляє Господь: "Правду кажете, Ізраїлева оселе, і я знаю наміри вашого духа.

6 Ви намножили своїх убитих у цьому місті, і наповнили його вулиці трупами".

7 Тому так каже Господь Бог: "Ваші вбиті, що ви їх поклали серед нього, вони — те м'ясо, а воно — той казан. Та я випроваджу вас з нього!

8 Ви боїтеся меча — і меча наведу я на вас, — каже Господь Бог.

9 І випроваджу вас з нього, і дам вас у руку чужинців, і зроблю між вами присуди!

10 Від меча ви попадаєте. На кордоні Ізраїля судитиму вас, і ви зрозумієте, що я Господь!

11 Воно не буде вам казаном, і ви не станете в ньому м'ясом. На кордоні Ізраїля судитиму вас!

12 І зрозумієте ви, що я Господь, бо за уставами моїми ви не ходили, а постанов моїх не виконували, а виконували постанови тих народів, що навколо вас".

13 І коли я пророкував, то Пелатія, син Бенаніїн, помер. І впав я на своє обличчя, і закричав: "О Господе Боже, невже ти знищиш залишок Ізраїлевий!"...

14 І було мені слово Господнє таке:

15 "Сину людський, твоїм братам, твоїм родичам і всій оселі Ізраїля промовляють мешканці Єрусалиму: "Віддаліться від Господа, нам даний цей край на володіння",

16 тому скажи, що так промовляє Господь Бог: "Хоч я прогнав їх між народи, і хоч

розпорошив їх по краях, проте буду для них на деякий час свяतिною в тих краях, куди вони ввійшли".

17 Тому скажи: "Так промовляє Господь Бог: "Я зберу вас з народів, зберу з тих країв, серед яких ви розпорошені, і дам вам Ізраїлеву землю"".

18 І вони ввійдуть туди, і викинуть з неї все мерзенне й огидне.

19 І дам їм одне серце, і вкладу в них новий дух, і вийму з їхнього тіла серце кам'яне, і дам їм серце тілесне,

20 щоб вони ходили за уставами моїми, і трималися постанов моїх та виконували їх. І вони стануть мені народом, а я буду їм Богом!

21 А щодо тих, що їхнє серце ходить за своїми огидами та мерзотами, то поверну їхній шлях на їхню голову", — каже Господь Бог...

22 І підняли херувими крила свої, а колеса при них, і слава Ізраїлевого Бога над ними.

23 І піднялася слава Господня з середини міста, і стала на горі, що зі сходу міста.

24 І дух Божий підняв мене, і у видінні переніс мене в Халдею до вигнанців. І тоді зникло те видіння, що я бачив.

25 І я промовляв до вигнанців усі Господні слова, які наказав він мені.

Єзекиїля 12

1 І було мені слово Господнє таке:

2 "Сину людський, ти живеш серед оселі бунтівної, вони мають очі, щоб бачити, та не бачать, мають вуха, щоб слухати, та не чують, бо вони оселя бунтівна.

3 А ти, сину людський, збери собі речі в дорогу, і виберися з того місця, щоб вони бачили, може зрозуміють, що вони оселя бунтівна.

4 І завидна винеси свої речі в них на очах, і вийди вечірньої пори, щоб вони бачили, як виходять вигнанці.

5 На їхніх очах пробий собі отвір у стіні, і винеси через нього.

6 Візьмеш клунок і потемки винесеш, щоб вони бачили, закриєш обличчя своє, щоб не бачити того краю, бо я поставив тебе знаком для оселі Ізраїлевої".

7 І зробив я так, як наказано мені. Я завидна виносив речі свої, і вечірньої пори, пробивши собі отвір у стіні, і потемки виносив на плечах своїх, щоб вони бачили.

8 А вранці було мені слово Господнє таке:

9 "Сину людський, чи ж не запитала тебе оселя Ізраїлева, оселя бунтівна, що ти робиш?

10 Скажи до них, що так сказав Господь Бог: "Це пророцтво про князя Єрусалиму та всю оселю Ізраїлеву, що в ньому вони".

11 Скажи: "Я ваш знак. Як зробив я, так буде зроблено їм, підуть на вигнання в полон!

12 А той князь, що серед них, на плечах буде потемки виносити свої речі через пробитий у стіні отвір, і обличчя своє він закриє, щоб не бачити краю того очима.

13 І розтягну на нього сітку свою, і він буде схоплений у пастку мою, і відведу його

до Вавилону, до Халдейського краю, та його він не побачить, і там помре.

14 А всіх, хто навколо нього, його помічники та всі війська його, розпорошу на всі вітри, і витягну за ними мечи...

15 І зрозуміють вони, що я Господь, коли розвію їх поміж народами та розпорошу їх по країнах!

16 А нечисленних з них людей збережу від мечи, від голоду та від зарази, щоб вони розповідали про свої неподобства серед народів, куди прийдуть. І вони зрозуміють, що я Господь!"

17 І було мені слово Господнє таке:

18 "Сину людський, їж свій хліб у тривозі, а воду свою пий у тремтінні та в журбі.

19 І скажеш до народу цього краю, що так промовляє Господь Бог на мешканців Єрусалиму, на Ізраїлеву землю: "Вони хліб свій їстимуть у страху, і з оглядкою питимуть воду, бо спорожнів їхній край від статку свого за насилля всіх, що мешкають у ньому.

20 І зруйнуються людні міста, а край стане пусткою, і зрозумієте ви, що я Господь! 21 І було мені слово Господнє таке:

22 "Сину людський, що це в вас за приказка така в Ізраїлевій землі: "Минають дні, та всі видіння марні?"

23 Тому скажи їм, що так промовляє Господь Бог: "Я покладу край цій приказці, і вже не чутимуть її в Ізраїлі, і скажи їм, що наблизилися ті дні і виконання всіх видінь.

24 Бо не буде вже жодного марного видіння та облудного віщування в оселі Ізраїля.

25 Бо я, Господь, промовлятиму, а що промовлятиму, то буде воно здійснене, не затримається вже, бо за ваших днів, бунтівна оселе, скажу слово, і його виконаю", — каже Господь Бог.

26 І було мені слово Господнє таке:

27 "Сину людський, каже оселя Ізраїлева: "Ті видіння, які він бачить, вони про далекі дні, і про далекі часи він пророкує".

28 Тому їм скажи, що так промовляє Господь Бог: "Не затримається вже жодне слово моє, що скажу, те буде виконане", — каже Господь Бог!"

Єзекиїля 13

1 І було мені слово Господнє таке:

2 "Сину людський, пророкуй на Ізраїлевих пророків, що пророкують, і скажи пророкам, що звіщають з власного серця, щоб послухали Господнього слова!

3 Так промовляє Господь Бог: "Лихо на пророків дурних, що ходять за своїм духом та за тим, чого не бачили!

4 Твої пророки, Ізраїлю, як ті лисиці в руїнах!

5 Не ввійшли ви в проломи, і не обгородили оселі Ізраїлевої, щоб стати на бій Господнього дня.

6 Вони бачать марноту та фальшиве пророцтво, звіщали, — каже Господь, — а Господь не посилав їх, та вони сподіваються, що збудеться слово.

7 Хіба ж не марне видіння ви бачили, і не фальшиве пророцтво ви звіщали? А ви кажете: "Каже Господь", — а я не казав!"

8 Тому так промовляє Господь Бог: "За те, що ви звіщаєте марноту, і бачите брехливі видіння, тому я проти вас, — каже Господь Бог.

9 І буде рука моя проти пророків, що бачать марноту й пророкують брехню. Вони не будуть серед народу мого, і до перепису оселі Ізраїля не будуть записані, і до землі Ізраїлевої не ввійдуть. І зрозумієте ви, що я Господь Бог!

10 Саме за те, що вони баламутили народ мій, кажучи: "Мир", — а миру нема. Один будує мур, а інші марно тинкують його глиною.

11 Скажи до тих, які тинкують глиною, що мур упаде. Злива, великий град і вітер бурхливий розвалить його.

12 І ось стіна впаде. Чи ж не скажуть вам: "Де та глина, якою ви тинкували?" 13 Тому так промовляє Господь Бог: "Я зроблю, що сильний вітер в люті моїй, і буде злива у моему гніві, і великий град на знищення.

14 І розіб'ю я ту стіну, яку ви обтинкували, і повалю її до землі, й оголиться підвалина її, і впаде, і ви загинете в середині Єрусалиму, і зрозумієте, що я Господь!

15 І вгамую я лють свою на стіні та на тих, що тинкують її глиною, і скажу вам: "Нема стіни та її тинкувальників,

16 ізраїлевих пророків, що пророкували на Єрусалим і бачили для нього видіння миру, та нема миру, — каже Господь!

17 А ти, сину людський, зверни своє обличчя до дочок свого народу, що пророкують з власного серця, і пророкуй на них,

18 та й скажи, що так промовляє Господь Бог: "Лихо тим, що шиють чародійні обв'язки на суглоби рук, і роблять хустки різної величини на голови людей, щоб ловити душі. Невже, ловлячи душі мого народу, ви свої душі врятуєте?

19 Ви безчестите мене серед мого народу за жменю ячменю та за шматок хліба, вбиваючи душі, що не повинні помирати, та лишаючи при житті душі, що не повинні бжити, своєю брехнею моему народові, що слухає її".

20 Тому так промовляє Господь Бог: "Ось я проти ваших чародійних обв'язок, в які ви ловите душі. Я вирву їх з ваших рук, і випущу ті душі, ті душі, що ви ловите, щоб були вільні, як птахи.

21 І вирву ваші хустки, і врятую народ свій з вашої руки, і не будуть вони вже в вашій руці за здобич, і зрозумієте ви, що я Господь.

22 За те, що ви брехнею заподіяли біль серцю праведного, хоч я не зробив йому болю, і за те, що ви зміцнюєте руки безбожного, щоб він не відвернувся від свого лихого шляху, і щоб не врятував життя свого,

23 тому вже не бачитиме марноти та не віщуватиме, і я врятую народ свій з вашої руки, і ви зрозумієте, що я Господь!

Єзекиїля 14

1 І прийшли до мене старшини Ізраїлеві, і посідали переді мною.

2 І було мені слово Господнє таке:

3 "Сину людський, ці старшини впустили своїх божків у своє серце, а спотикання провини своєї поклали перед обличчям своїм. Чи ж можуть вони запитувати мене?

4 Тому скажи їм, що так промовляє Господь Бог: "Кожен з оселі Ізраїлевої, що впустить своїх божків у своє серце, а спотикання провини своєї покладе перед обличчям своїм, і прийде до пророка, тому я, Господь, відповім, згідно з численністю його божків,

5 щоб схопити тих з оселі Ізраїлевої за їхнє серце, бо всі вони віддалилися від мене через своїх божків!"

6 Тому скажи до оселі Ізраїлевої, що так промовляє Господь Бог: "Наверніться, і відступіть від ваших божків, і від усіх ваших огидностей відверніть свої обличчя!

7 Бо кожен з оселі Ізраїлевої або з чужинців, що мешкають серед Ізраїля, коли відступить від мене, і впустить своїх божків у своє серце, і покладе спотикання своєї провини перед обличчям своїм, і прийде до пророка, щоб про щось запитати мене, тому я, Господь, відповім від себе.

8 І зверну я обличчя своє проти того, і зроблю його за знак та за приказку, і винищу його серед свого народу, і зрозумієте ви, що я Господь!

9 А пророк, коли б був зведений, і мовив би слово, я, Господь, зведу цього пророка, і простягну руку свою на нього, і винищу його серед свого народу Ізраїлевого!

10 І понесуть вони свою провину, яка провина того, хто запитує, така буде провина пророка,

11 щоб не блукала вже оселя Ізраїлева від мене, і не опоганювалася вже всіма своїми гріхами. І будуть вони мені народом, а я буду їм Богом", — каже Господь Бог!"

12 — І було мені слово Господнє таке:

13 "Сину людський, коли б згрішив проти мене край який, зрадою, то я б простягнув свою руку на нього, і знищив би його хлібні запаси, і послав на нього голод, і винищив би з нього людину й худобу.

14 А коли б серед нього були оці три: Ной, Даниїл та Йов, вони б своєю праведністю врятували б лише свою власну душу, — каже Господь Бог.

15 Коли б я навів на землю люту звірину, й обезлюдніла б вона та стала б пустою, так що ніхто не ходив би нею через ту звірину,

16 той й ці три, як живий я, — каже Господь Бог, — не врятують вони ні синів, ні дочок! Самі вони будуть врятовані, а край стане пустою...

17 Або коли б я навів на цю землю меча, та й мечеві наказав: "Пройди по краю і винищ з нього людину й худобу",

18 то ці три, як живий я! — каже Господь Бог, — не врятують синів, ні дочок, а врятуються тільки вони самі!

19 Або коли б я моровицю послав до цієї землі, і вилив би на неї свою лютю у крові, щоб винищити з неї людину й худобу,

20 а були б там Ной, Даниїл та Йов, як живий я! — каже Господь Бог, — ані сина, ані дочки не врятували б вони! Вони в своєю праведністю врятують тільки свою власну

душу.

21 Бо так промовляє Господь Бог: "Хоч послав би я на Єрусалим чотири свої лихі присуди: меча, голод, люту звірину і моровицю, щоб винищити з нього людину та худобу,

22 то все ж залишаться в ньому рештки синів та дочок, що будуть випроваджені з нього. Ось вони вийдуть до вас, і ви побачите їхній шлях та їхні вчинки, і будете втішені за те лихо, що я навів на Єрусалим, за все, що я навів був на нього.

23 І потішать вони вас, коли ви побачите їхній шлях та їхні вчинки, і зрозумієте, що не даремно зробив я те, що зробив серед нього", — каже Господь Бог".

Єзекиїля 15

1 І було мені слово Господнє таке:

2 "Сину людський, чим краща виноградна деревина від іншої деревини, та виноградна гілка від гілок дерев лісових?

3 Чи можна з неї зробити якусь річ? Наприклад кілочка для вішалки, щоб на нього щось вішати?

4 Її вкидають у вогонь як паливо... Обидва кінці її пожер вогонь, а середина надгоріла, хіба вона згодиться на якесь начиння?

5 Як вона була ще ціла, і ні нащо не знадобилася, чи ж з неї щось зроблять, як обгорить вона?"

6 Тому так промовляє Господь Бог: "Як виноградну деревину між лісовими деревами, що я віддав вогню на спалення, так дам я мешканців Єрусалиму!

7 І оберну я обличчя своє проти них, з одного вогню вони вийшли, та пожере їх інший вогонь. І зрозумієте ви, що я Господь, коли зверну своє обличчя проти них!

8 І віддам цей край на спустошення, за їхню зраду", — каже Господь Бог".

Єзекиїля 16

1 І було мені слово Господнє таке:

2 "Сину людський, повідом Єрусалим про його огиди,

3 та й скажи, що так промовляє Господь Бог до дочки Єрусалиму: "Походження твоє й народження твоє з Ханаанського краю, твій батько аморець, а мати твоя хіттеянка.

4 При твоєму народженні, того дня, як ти народилася, не був обрізаний пупок твій, і водою не була ти обмита для очищення, і не була ти посолена, і не була ти сповита.

5 Не змилювалося над тобою жодне око, щоб зробити тобі одну з цих речей з милосердя до тебе, але була ти викинута у відкрите поле, бо нічого не варта була душа твоя в день твого народження!

6 І проходив я повз тебе, і побачив тебе, як ти валялася скривавлена, і сказав я до тебе: "Живи скривавлена!" Так, я сказав тобі: "Живи скривавлена!"

7 Рости немов трава польова, і ти виросла та стала велика, і стала вродливою.

Сформувалися перса твої, волосся твоє виросло, тільки була ти зовсім гола!

8 І проходив я повз тебе, і побачив тебе, аж ось час твій настав, час кохання. І простягнув я полу свою над тобою, і закрив твоє голе тіло, і присягнув тобі, і ввійшов з тобою в угоду, — каже Господь Бог, — і стала ти моєю.

9 І обмив я тебе водою, і обполоскав я кров твою з тебе, і натер тебе оливою.

10 І одягнув тебе в гаптований одяг, і взув тебе в тахаш, і сповив тебе в віссон, і покрити тебе шовком.

11 І прикрасив тебе коштовностями, і дав браслети на руки твої, а ланцюжка на шию твою.

12 І дав я сережку до носа твого, і сережки у вуха твої, а пишну корону на твою голову.

13 І прикрасилася ти золотом та сріблом, і гаптований одяг твій з віссону та шовку, питльоване борошно, мед та оливу ти їла, і стала ти гарна-прегарна та гідна цариці!

14 І пішла слава про тебе поміж народами за твою красу, бо досконала вона, через пишноту мою, яку я на тебе поклав, — каже Господь Бог!

15 І покладалася ти на красу свою, і стала розпусною через славу свою, і виливала ти розпусту свою на кожного перехожого, його ти була.

16 І брала ти з одягу свого, і робила собі барвисті пагорби, і вчиняла небувалу розпусту на них.

17 І брала ти прикраси свої, з мого золота та срібла мого, що дав тобі я, і наробила собі подоб чоловічої статі, і вчиняла розпусту з ними.

18 І брала ти свій гаптований одяг, і покривала їх, а оливу мою та моє кадило клала перед ними.

19 А мій хліб, що давав я тобі, петльоване борошно, оливу та мед, що ними годував я тебе, то віддавала ти те перед їхнє обличчя на любі пахощі. Чи мало було розпустити твоєї? — Каже Господь Бог.

20 І брала ти синів своїх та дочок, що народила мені, і приносила їх у жертву на їжу їм. Чи мало було розпустити твоєї,

21 що ти вбивала для них дітей моїх, проводячи через вогонь?

22 В усій огиді розпустити своєї, ти не згадала про дні своєї молодості, коли голою валялася ти скривавлена...

23 І після всього твого зла, лихо, лихо тобі! — каже Господь Бог.

24 Ти побудувала собі місця розпустити, і насипала собі пагорби і влаштовувала висоту на кожному майдані.

25 На кожному роздоріжжі будувала ти собі висоту, і знеславила красу свою, і розтуляла ноги свої для кожного перехожого, і збільшувала свою розпусту...

26 І вчиняла ти розпусту з синами Єгипту, з своїми сусідами довготелесими, і ще збільшувала свою розпусту, щоб гнівати мене.

27 І ось простягнув я свою руку на тебе, і відняв від тебе належну частку тобі, і дав тебе на волю твоїх ненависниць, филистимських дочок, засоромлених твоїм нечистим шляхом.

28 Бо вчиняла ти розпусту з синами Ашшуровими, і не могла насититися, і була в перелюбі з ними, так і не наситившись.

29 І збільшила ти розпусту свою з халдеями, та теж цим не наситилася.

30 Як змучилося серце твоє, — каже Господь Бог, — коли ти робила всі оці вчинки свавільної розпусної жінки!

31 Коли ти будувала місця своєї розпусти на кожному роздоріжжі, а підвищення своє робила на кожному майдані, то не була ти, як повія, щоб збирати платню за розпусту,

32 а як перелюбна жінка, що замість свого чоловіка бере собі чужих.

33 Усім повіям дають подарунки, а ти сама давала їх всім коханцям своїм, і підкуповувала їх, щоб приходили до тебе звідусіль на розпусту з тобою.

34 І було тобі в розпусті твоїй не так, як у інших жінок, бо не волочилися за тобою, а через те, що ти платила за розпусту, і платня за розпусту не давалася тобі, все навпаки в тебе".

35 Тому-то, розпуснице, послухай Господнього слова:

36 "Так промовляє Господь Бог: "За те, що виливалася твоя розпуста, і відкривалася твоє голе тіло в розпусті твоїй з твоїми коханцями та з усіма твоїми огидними божками, і за кров синів твоїх, яких ти давала їм,

37 тому ось я зберу всіх коханців твоїх, яким була ти приємна, і всіх, кого ти кохала, разом з тими, кого ти зненавиділа, і зберу їх навколо тебе, і відкрию їм твоє голе тіло, і вони побачать весь твій сором!

38 І судитиму тебе, як судять повій та тих, що кров проливають, і дам тебе на кров люті та ревності...

39 І віддам тебе в їхню руку, і вони зруйнують твоє місце розпусти, і розвалять підвищення твої, і стягнуть з тебе одяг твій, і заберуть пишні вбрання твої, і покладуть тебе зовсім голою...

40 І зберуть проти тебе громаду, і закидають тебе камінням, і порубають тебе своїми мечами...

41 І сплять будинки твої вогнем, і зроблять на тебе присуди на очах багатьох жінок. І зроблю я так, щоб не була ти повією, і вже не давала дарунки за розпусту!

42 І вгамується моя лютість на тебе, і відійдуть від тебе мої ревності, і я заспокоюся, і не буду вже гніватися.

43 За те, що ти не пам'ятала про дні своєї молодості, і гнівала мене всім тим, то й я ось поверну шлях твій на твою голову, — каже Господь Бог, — щоб не вчиняла ти розпусти після всіх огидностей своїх!"...

44 Ось кожен розповідатиме про тебе приказку, кажучи: "Яка мати — така її дочка!"

45 Ти дочка своєї матері, що покинула свого чоловіка та своїх синів, і ти сестра своїх сестер, що покидали своїх чоловіків та своїх синів. Мати ваша хіттеянка, а ваш батько амореянин!

46 А старша сестра твоя — Самарія та дочки її, що сидять по лівиці твоїй, а сестра

твоя, менша від тебе, що сидить по правиці твоїй — це Содом та дочки її.

47 А ти хіба не ходила їхніми шляхами й не вчиняла огидно, як і вони? Ти зіпсувалася більше від них на всіх своїх шляхах!

48 Як живий я, — каже Господь Бог, — не зробила Содом, сестра твоя, вона та дочки її, як зробила ти та твої дочки!

49 Ось це була провина твоєї сестри Содому: пиха, ситість їжі та безтурботне життя були в неї та в її дочок, а руки вбогого та бідного вона не зміцняла.

50 І запишалися вони, і робили огидне перед моїм обличчям. І я їх відкинув, як побачив це.

51 А Самарія не нагрішила й половини гріхів твоїх, та ти перевершила їх у неподобствах своїх, і оправдала сестер своїх усіма своїми огидностями, які ти зробила.

52 Тож носи свою ганьбу ти, що заступилася за своїх сестер, через твої мерзенні гріхи, вони будуть виправдані! Тож червоній і носи свою ганьбу за виправданих тобою сестер!

53 І поверну я їхню долю, долю Содому та дочок її, і Самарії та дочок її, і поверну долю твою серед них,

54 щоб носила ти свій сором, і червоніла від того, що ти наробила, втішаючи їх.

55 А твоя сестра, Содом та дочки її, повернуться до свого попереднього стану, і Самарія та дочки її повернуться також, і ти та дочки твої повернетесь до свого попереднього стану.

56 І не була сестра твоя Содом згадувана у вустах твоїх за днів твоїх гордощів,

57 поки не відкрилося зло твоє, коли ганьбили тебе дочки Сирії та всіх околиць її, і дочки филистимські погорджували тебе звідусіль.

58 Понесеш ти свою розпусту та неподобства свої — каже Господь.

59 Бо так промовляє Господь Бог: "Зроблю я з тобою, як зробила ти, що знехтувала присягою, щоб порушити умови заповіту.

60 І згадаю я свій заповіт, що склав тобою за днів твоєї молодості, і зроблю його заповітом вічним.

61 І ти згадаєш про свої шляхи й засоромишся, коли ти візьмеш сестер своїх, старших від тебе разом з меншими, і дам їх тобі за дочок, але не через твою угоду.

62 І відновлю я свій заповіт, що склав з тобою, і ти зрозумієш, що я Господь,

63 щоб ти пам'ятала й соромилася, і не могла більше від сорому й вуст відкрити, коли пробачу тобі все, що ти накоїла, — каже Господь Бог"".

Єзекиїля 17

1 І було мені слово Господнє таке:

2 "Сину людський, загадай загадку, і склади приповідь Ізраїлевій оселі,

3 та й скажи, що так промовляє Господь Бог: "Могутній барвистий орел, з великими широко розгорнутими крилами, прилетів до Лівану й зірвав верхівку кедру.

4 Найвищу з його гілок зірвав, і приніс її до купецького краю, і в місті крамарів посадив її.

5 І взяв він з насіння тієї землі, і посадив його на грядці, над великими водами, немов ту вербу.

6 І воно виросло, і стало низькорослою та розлогою виноградною лозою, її гілки тулилися до неї, а її корінь був під нею. Так стало воно виноградною лозою, і пустило пагони, і вигнало гілки.

7 Та був ще один такий самий орел. І ось та лоза витягнула пожадливо своє коріння до нього, і свої гілки пустила до нього, щоб він зрошував її краще, ніж грядку, де її посадили.

8 Вона була посаджена на доброму полі при великих водах, щоб пустила гілки та принесла плоди, щоб стала пишною лозою.

9 Скажи, що так промовляє Господь Бог: "Чи поведеться їй? Чи не вирвуть коріння її, і не позривають плоду її, так що вона всохне? Всі зелені гілки її всохнуть, і не треба сильної руки та численного народу, щоб вирвати її з коренем.

10 І хоч вона посаджена, чи поведеться їй? Чи не всохне вона, як тільки доторкнеться її східній вітер? Вона всохне на грядках, де посаджена"..."

11 І було мені слово Господнє таке:

12 "Скажи ж оселі бунтівній: "Чи ви не зрозуміли, що це?" Скажи: "Ось прийшов вавілонський цар до Єрусалиму, і взяв його царя та його князів, і відвів їх до себе в Вавілон.

13 І взяв з царського насіння, і склав з ним угоду, і ввів його в присягу, і забрав поважних землі,

14 щоб це було царство слабке, щоб воно не піднімалося, щоб дотримувало його угоди, і було їй вірним.

15 Але той повстав проти нього, послав своїх послів до Єгипту, щоб дали йому коней та багато люду. Чи йому поведеться? Чи втече той, хто робить таке? А коли порушить угоду, то чи врятується він?

16 Як живий я, — каже Господь Бог, — у місті царя, який поставив над царством того, хто знехтував його присягою та порушив свою угоду з ним, помре в нього в Вавілоні!

17 І фараон не допоможе йому в війні великим військом та численним народом, коли насиплють вал та збудують вежу, щоб винищити багато душ.

18 І знехтував він присягою, щоб порушити угоду, хоч дав був свою руку, і все те зробив, тому він не врятується".

19 Тому так промовляє Господь Бог: "Як живий я, присягу мою, якою він знехтував, та угоду мою, яку він порушив, дам це на його голову!

20 І розтягну над ним свою сітку, і буде він схоплений у пастку мою, і спроваджу його до Вавілону, і судитимуся з ним там за його зраду, якою він зрадив мене.

21 І всі втікачі з усіх його дружин попадають від меча, а решта будуть розпорошені на всі вітри. І зрозумієте ви, що я, Господь, сказав це! 22 Так промовляє Господь Бог: "І візьму я верхівку високого кедру, і посаджу в землю. З його тендітних верхніх гілок зірву, і сам посаджу на високій та крутій горі.

23 На високій горі Ізраїлевій посаджу її, і вона пустить гілки й принесе плід, і стане могутнім кедром. І пробуватиме під ними всяке птаство, всяке крилате пробуватиме в тіні його гілок.

24 І зрозуміють усі польові дерева, що я, Господь, понизив високе дерево, підвищив дерево низьке, висушив дерево зелене, і дав розцвісти дереву сухому. Я, Господь, сказав і вчинив!"

Єзекиїля 18

1 І було мені слово Господнє таке:

2 "Що ви мали на увазі в приказці на Ізраїлеву землю: "Батьки їли неспіле, а оскома в синів на зубах!"

3 Як живий я, — каже Господь Бог, — вже не вживатимете тієї приказки в Ізраїлі!

4 Тож усі душі від батька й сина, мої вони! Душа, що грішить, вона помре.

5 А якщо людина праведна, і робить по справедливості,

6 на пагорбах жертовного не їсть, і не поглядає своїми очима на божків Ізраїлевої оселі, і жінки свого ближнього не безчестить, а до жінки в часі її нечистоті не наближається,

7 і нікого не тисне, боржникові заставу його конче повертає, не грабує, хліб свій дає голодному, а голого покриває одягом,

8 на лихву не дає, а відсотків не бере, від кривди відвертає руку свою, судить правдиво між людиною й людиною,

9 для правди ходить уставами моїми, а права мого дотримує, такий конче житиме, — каже Господь Бог!

10 А як породить він сина насильника, що кров проливає, і робить хоч тільки одне з того,

11 чого він усього того не робив, а також на горах жертовне їв, і жінку свого ближнього безчестив,

12 убогого й бідаря утискав, грабував, застави боржникові не повертав, на мерзенних божків поглядав своїми очима,

13 на лихву давав і відсоток брав, то чи він житиме? Не житиме він! Він усі ті огидноті коїв, він мусить конче померти, кров його буде на ньому!

14 А ось породив він сина, і той побачив усі гріхи свого батька, які той коїв, і хоч бачив, та не вчиняв, як той:

15 на горах жертовного не їв, і очей своїх до божків Ізраїлевої оселі не зводив, жінки свого ближнього не безчестив,

16 і нікого не утискав, застави не присвоював, не грабував, хліб свій голодному давав, а голого одягом покривав,

17 від кривди свою руку відвертав, лихви та відсотків не брав, право моє виконував, уставами моїми ходив, такий не помре за провину свого батька, він конче житиме!

18 Батько ж його, за те, що утискав та грабував брата, і що лихе робив серед народу свого, то ось він помре за провину свою!

19 А скажете ви: "Чому той син не поніс провину за батька?" Але ж син той вчиняв за законом і справедливо, дотримував усі устави мої й виконував їх, він конче житиме!

20 Та душа, що грішить, вона помре. Син не понесе кари за батькову провину, а батько не понесе за провину синову, праведність праведного буде на ньому, а гріх грішника на тому буде.

21 А коли б грішник відвернувся від усіх гріхів своїх, які вчинив, і виконував усі устави мої, і вчиняв за правом та справедливістю, конче він житиме, не помре!

22 Усі його гріхи, які вчинив він, не згадаються йому, він житиме в своїй справедливості!

23 Чи я маю задоволення від смерті грішника? — каже Господь Бог, — чи ж не в тому моє задоволення, щоб він повернувся зі шляхів своїх та й жив?

24 А коли б праведний відвернувся від своєї праведності й став вчиняти лихе, усі ті неподобства, які вчиняє грішник, то чи такий житиме? Уся праведність його, не згадається, за свою зраду і за гріх, за них він помре!

25 А ви кажете: "Несправедливий Господній шлях!" Послухайте-но, оселе Ізраїлева, чи ж шлях мій несправедливий? Чи несправедливі ваші шляхи?

26 Коли б праведний відвернувся від своєї праведності й вчиняв лихе, і за те помер, то він помре за гріхи свої.

27 А коли б грішник відвернувся від своїх гріхів, і вчиняв би за правом та справедливістю, він душу свою при житті збереже.

28 І коли б він побачив та відвернувся від усіх своїх гріхів, які він коїв, то конче він житиме, не помре!

29 А Ізраїлева оселя каже: "Несправедливий Господній шлях!" Чи ж мої шляхи несправедливі, оселе Ізраїлева? Чи то ваші шляхи несправедливі?

30 Тому судитиму вас, оселе Ізраїлева, кожного за шляхами його, — каже Господь Бог. — Покайтеся й відверніться від усіх ваших гріхів, і не буде вам провина на спотикання!

31 Скиньте з себе всі ваші гріхи, якими ви грішили, і створіть собі нове серце та новий дух! Нащо маєте померти, оселе Ізраїлева?

32 Бо не жадаю я смерті помираючого, — каже Господь Бог, — тому покайтеся та й живіть!"

Єзекиїля 19

1 А ти заспівай пісню жалобну про князів Ізраїлевих,

2 та й скажи: "Що за левиця була твоя мати між левами? Серед левчуків вона лежала, вирощуючи своїх левенят!

3 І одне з своїх левенят вона вигодувала, левчуком воно стало, здобич ловити навчилося й пожирати людей!

4 І похід проголосили народи на нього, в їхню яму він схоплений був, і його в ланцюгах до Єгипетського краю відвели...

5 Як левиця побачила, що надаремно чекає, що втрачене сподівання її, то взяла

вона знову одне із своїх левенят і виховала його левчуком гривастим.

6 І походжав він між левами, і здобич ловити навчився, і людину пожирати!

7 І він шкодив їхні палати, і руйнував їхні міста, і від реву його жахалася земля і все, що на ній!

8 Та пастку на нього поставили навколишні люди, і свою сітку на нього розкинули, і він схоплений був у їхню яму!

9 І кинули в клітку його в ланцюгах, і його відвели до царя вавілонського, і за мури його запроторили, щоб голос його вже не чули по горах Ізраїлевих...

10 Твоя мати, як виноградна лоза у винограднику, посаджена над водою, плодюча й гілляста була, не маючи браку води.

11 І виріс на ній один пагін міцний, який зробився царським берлом. І вигналася вона високо, аж по самі хмари, і виділялася вона своїм високим зростом і своїм густим гіллям!

12 Та була вона вирвана з гнівом, на землю кинута, і вітер зі сходу висушив її плід, і міцний пагін її був зламаний, і висох він, і вогонь його пожер...

13 Та ось посадили її в пустелі, у краї сухому й безводному,

14 і вийшов вогонь з міцного пагона та й пожер її плід, і нема у неї міцного пагона, берла для панування"... Це пісня жалобна, і буде вона завжди жалобною".

Єзекиїля 20

1 І за сьомого року, п'ятого місяця, десятого дня місяця, прийшли люди з Ізраїлевої старшини, щоб запитати в Господа, і посідали переді мною.

2 І було мені слово Господнє таке:

3 "Сину людський, скажи Ізраїлевим старшинам, що так промовляє Господь Бог: "Ви прийшли, щоб запитати в мене? Як живий я, не відповім вам, — каже Господь Бог!

4 — Чи ти засудиш їх, чи засудиш ти їх, сину людський? Повідом їх про огидні вчинки їхніх батьків,

5 та й скажи їм, що так промовляє Господь Бог: "Того дня, коли я був обрав Ізраїля, і відкрився їм в Єгипетському краї, і підніс свою руку до нащадків оселі Якова, і присягнув, промовляючи: "Я Господь, Бог ваш",

6 того дня я підніс свою руку до них, щоб вивести їх з Єгипетського краю до краю, що я призначив для них, який тече молоком та медом і є окрасою всієї землі.

7 І сказав я до них: "Відкиньте кожен огидності від очей своїх, і не опоганюйтеся божками Єгипту. Я Господь, Бог ваш!"

8 Та вони бунтували проти мене, і не слухали мене, не відкидали огид тих від очей своїх, і не покинули єгипетських божків. І подумав я, що виллю на них свій гнів, що вгамую на них свою лютість серед Єгипетського краю.

9 І зробив я заради свого ймення, щоб воно не безчестилося на очах тих народів, серед яких мешкають вони, що я відкрився їм на їхніх очах, щоб вивести їх з Єгипетського краю.

10 І вивів я їх з Єгипетського краю, і спровадив їх до пустелі.

11 І дав їм постанови свої, і оголосив їм устави, виконуючи які, жили б вони.

12 І також дав я їм свої суботи, щоб були вони знаком між мною та між ними, щоб знали, що я Господь, який освячує їх.

13 Та бунтувала проти мене оселя Ізраїлева в пустелі, уставами моїми не ходили вони, і відкинули мої постанови, виконуючи які, житиме людина, а суботи мої зневажили. Тому я сказав був, що виллю гнів свій на них у пустелі, щоб винищити їх.

14 Та зробив я заради ймення свого, щоб воно не зневажалось в очах тих народів, що на їхніх очах я вивів їх.

15 І я присягаючи, підніс їм свою руку в пустелі, що не впроваджу їх до краю, якого я дав, що тече молоком та медом і є окрасою всієї землі,

16 за те, що постанови мої вони відкинули, а за уставами моїми не ходили вони, і суботи мої зневажали, бо за своїми божками ходило їхнє серце...

17 І змилювалося моє око над ними, щоб не винищити їх, і не винищив я їх у пустелі".

18 І сказав я там їхнім синам: "Уставами ваших батьків не ходіть, і постанов їхніх не виконуйте, і божками їхніми не опоганюйтеся!

19 Я Господь, Бог ваш, уставами моїми ходіть, постанови мої бережіть і виконуйте їх.

20 І святіть суботи мої, і вони стануть знаком між мною та між вами, щоб знали, що я Господь, Бог ваш!"

21 Та бунтували ті сини проти мене, уставами моїми не ходили, а постанов моїх не стерегли, щоб виконувати їх, щоб жити їм, і суботи мої зневажали. І подумав я був, що виллю гнів свій на них, щоб вгамувати лють мою на них у пустелі.

22 І відвернув я свою руку, і зробив заради ймення свого, щоб не зневажати його на очах тих народів, що на я перед ними їх вивів.

23 І я присягаючи, підніс їм я свою руку в пустелі, щоб розпорошити їх серед народів і розвіяти їх по землі,

24 за те, що постанов моїх не виконували, і устави мої відкинули, а суботи мої зневажили, і до божків своїх батьків були їхні очі.

25 І тому я дозволив їм мати устави недобрі, і постанови, що не берегли їм життя.

26 І я дозволив їм опоганити себе своїми дарами, коли вони проводили через вогонь кожного, хто відкриває утробу, щоб спустошити їх, щоб розуміли вони, що я Господь!"

27 Тому промовляй до оселі Ізраїлевої, сину людський, і скажи їм, що так промовляє Господь Бог: "Зрадою своєю зневажали мене батьки ваші:

28 коли я ввів їх до краю, що про нього, я присягав, підносячи свою руку, дати його їм, то коли вони бачили всякий високий пагорб і всяке густе дерево, то приносили там свої жертви, і давали там свої дари, чим гнівали мене, і складали там свої любі пахощі, і приносили там свої литі жертви".

29 І сказав я до них: "Що це за висота, що ви ходите туди? Щоб їй називатися "Висотою" аж до цього дня".

30 Тому скажи до оселі Ізраїлевої, що так промовляє Господь Бог: "Чи ви не

опоганюєте себе дорогою своїх батьків, ходячи в розпусті за огидами їхніми?

31 А приносячи ваші дари, проводячи первістків ваших через вогонь при всіх ваших божках, ви не опоганюєте себе аж до сьогодні? Чи буду я відповідати вам, коли ви запитаете мене, Ізраїлева оселе? Як живий я, — каже Господь Бог, — не дам я вам відповіді!

32 А що входить вам на серце, зовсім не станеться те, коли кажете ви: "Як інші народи, як племена краю, служитимемо ми дереву та каменю".

33 Як живий я, — каже Господь Бог, — витягнутою сильною рукою та в лютому гніві царюватиму над вами!

34 І виведу вас з тих народів, і зберу вас з тих земель, де ви розпорошені витягнутою сильною рукою та лютим гнівом.

35 І заведу вас до пустелі народів, і там судитимуся з вами обличчям до обличчя,

36 як судився я з вашими батьками в пустелі Єгипетського краю, так судитимуся з вами, — каже Господь Бог!

37 І проведу вас під берло, і прив'яжу вас до заповіту.

38 І я очищу вас від бунтівників та тих, що грішать проти мене, випроваджу їх з краю їхнього пробування, і до Ізраїлевої землі вже не ввійдуть вони! І зрозумієте ви, що я Господь!

39 А ви, оселе Ізраїлева, — так каже Господь Бог, — кожен ідіть, служіть своїм божкам! І тоді ви вже не зневажите святого ймення мого, своїми дарами та своїми божками...

40 Бо на моїй святій горі, на високій Ізраїлевій горі, — каже Господь Бог, — там буде служити мені вся Ізраїлева оселя, всі до одного, що в краю. Там я з радістю їх прийму, і там зажадаю від них жертв, і найкращих дарів з усіх святощів!

41 Всіма пахощами вподобаю собі вас, коли вас виведу з народів, і зберу з тих країв, де ви розпорошені, і буду я освячуватися між вами на очах усіх поган.

42 І зрозумієте ви, що я Господь, коли впроваджу вас до Ізраїлевої землі, до того краю, що про нього я присягав, підносячи свою руку, дати його вашим батькам.

43 І згадаєте там свої шляхи та всі свої вчинки, якими ви опоганилися, і відчуватимете огиду до себе за все лихе, що ви скоїли...

44 І зрозумієте, що я Господь, коли я вчиню з вами заради ймення свого не за вашими лихими шляхами та за вашими зіпсованими вчинками, оселе Ізраїлева", — каже Господь Бог".

Єзекиїля 21

1 І було мені слово Господнє таке:

2 "Сину людський, зверни обличчя своє на південь, промовляй до південного краю і пророкуй проти лісу, що в ньому.

3 І скажи до південного лісу: "Послухай Господнього слова, що промовляє Господь Бог: "Ось у тобі запалю я вогонь, і поїсть він у тебе кожне дерево зелене, і кожне дерево сухе. Палючий вогонь не погасне, і будуть попалені ним всі простори від півдня

до півночі.

4 І побачить кожне тіло, що я, Господь, розпалив його, і він не погасне!5 І сказав я: "О Господе, Боже, вони й так кажуть про мене: "Чи ж це не той, що все приказками промовляє?6 І було мені слово Господнє таке:

7 "Сину людський, зверни обличчя своє до Єрусалиму, і промовляй до святині, і пророкуй на землю Ізраїлеву.

8 І скажи Ізраїлевій землі, що так промовляє Господь: "Ось я проти тебе, витягну меч свого, і витну з тебе праведного й грішника.

9 Через те, що я витну з тебе праведного й грішника, тому вийде мій меч проти кожного тіла від півдня до півночі.

10 І кожне тіло зрозуміє, що я Господь, витяг меч свого з піхов, і вже не повернеться він!

11 А ти, сину людський, стогни, немов би в крижах тобі ломить, жалібно стогни перед ними!

12 І коли тебе запитають: "Чого то ти стогнеш?", то скажеш: "На звістку, що йде". Серце в усіх зомліє, руки в усіх ослабнуть, згасне всякий дух і затремтять в усіх коліна! Оце прийде та станеться", — каже Господь Бог".

13 І було мені слово Господнє таке:

14 "Сину людський, пророкуй і кажи, що так промовляє Господь: "Меч, меч нагострений і блискучий!

15 Для великої різанини його вигострено і вищищено до блиску. Хіба будемо радіти? Хіба берло мого сина легковажить усяким деревом!

16 І нагостили його, і начистили до блиску, щоб дати його в руку вбивці...

17 Голоси та лементуй, сину людський, бо він проти народу мого, він проти всіх князів Ізраїлевих, їх віддано мечеві разом з народом моїм, тому удар по стегнах своїх!

18 Він уже випробуваний. Та навіть нині, коли берло зневажене? Він не встоїть, — каже Господь Бог.

19 — А ти, сину людський, пророкуй, і сплескуй у долоні, і хай меч подвоїться та потроїться! Це меч різанини, це меч великої різанини, що їм загрожує навколо.

20 Щоб мліло серце й полягло якнайбільше по всіх їхніх брамах, я поставив грізного меча. Ой лишенько, він справді начищений до блиску й готовий до різанини!

21 Січи праворуч і ліворуч, куди тільки звернute буде вістря твоє...

22 І я сплесну в долоні свої, і свою лють заспокою. Я, Господь, це сказав!23 І було мені слово Господнє таке:

24 "А ти, сину людський, познач собі дві дороги, якими прибуде меч вавілонського царя. Вони вийдуть обидві з краю одного, а ти витеши дороговказ, і на початку дороги до міста постав його.

25 Познач шлях, яким прибуде меч до Рабби Аммонових синів та до Юди, в укріплений Єрусалим.

26 Бо цар вавілонський став на роздоріжжі, на початку двох доріг, щоб кинути жереб. Він трясє стрілами, запитує хатніх божків, розглядає печінку.

27 У правиці його був жереб на Єрусалим, щоб поставити муроломи, щоб поставити тарани, щоб розтулити уста з наказом про різанину, щоб гучно кричати бойовим кличем, поставити тарани проти брам, насипати вал, будувати пересувні башти.

28 Але видасця їм це ворожіння марним, бо вони мали за собою врочисті клятви. Він же пригадає їм їхню брехню, що вони на ній піймалися".

29 Тому так промовляє Господь Бог: "За те, що ви нагадуєте про свої провини, що відкриваєте ваші гріхи, щоб видно було ваші гріховні вчинки, за те, що ви нагадуєте про себе, у ворожі руки видані будете!"

30 А ти, негідний, несправедливий князю Ізраїлів, на якого прийшов день разом з кінцем твоєї безбожності, —

31 так каже Господь Бог, — зніми тюрбана й скинь корону! Це не залишиться так, піднесеться низьке, а високе понизиться!

32 Руїною, руїною, руїною покладу його! Нікому він не належатиме, аж поки не прийде той, хто має на нього право, і я йому дам його!"

33 А ти, сину людський, пророкуй та й скажи, що так промовляє Господь Бог на Аммонових синів та про їхню ганьбу: "Меч, меч начищений і готовий до різанини,

34 для тебе вони бачили брехливі видіння, пророкували для тебе неправду, щоб посадити тебе на шию негідних злочинців, яких день прийде в час кари кінцевої.

35 Поверни ж меча до піхов його! У місці, де створений ти, у краю походження твого осуджу я тебе!

36 І вилию на тебе свій гнів, у вогні люті своєї на тебе дмухну, і дам тебе в руку людей жорстоких та вмілих убивць!

37 Ти станеш вогневі на їжу, твоя кров буде розлита по землі, і не залишиться навіть згадки про тебе, бо я, Господь, сказав це!"

Єзекиїля 22

1 І було мені слово Господнє таке:

2 "А ти, сину людський, чи ж готовий ти бути судею, судити місто крові, щоб повідомити йому про всі неподобства його,

3 та сказати, що так промовляє Господь Бог: "Місто, що проливаєш кров серед себе, щоб наблизити годину свою, і робиш боввани собі на шкоду, щоб себе опоганити!

4 Кров'ю, що ти проливало, грішило ти, а божками, яких ти зробило, опоганилося, і наблизило свої дні. Прийшов твій час, тому дам тебе народам на ганьбу і на посміховисько для всіх країв!

5 Близькі та далекі від тебе глузуватимуть, що опоганило ти ім'я своє, що завжди повне колотнечі!

6 Ось Ізраїлеві князі, кожен з волі рук своїх, кров проливав.

7 Батька та матір у тебе легковажать, чужинця тиснуть серед тебе, сиріт та вдів пригнічують.

8 Моїми святощами ти нехтуєш, а суботи мої зневажаєш.

9 У тебе є наклепники, що кров проливають, які їдять у тебе на пагорбах, і розпусту

кочать серед тебе.

10 Голе тіло батька в тебе відкривають, жінку, в часі її місячної нечистоти, безчестять у тебе.

11 І один коїть огидно з жінкою свого ближнього, а інший знеславлює невістку свою, а той безчестить у тебе сестру свою, дочку батька свого...

12 Підкуп беруть у тебе, щоб кров проливати, лихву та відсотка береш ти й ошукуєш утиском ближніх своїх. А мене ти забуваєш, — каже Господь Бог...

13 І ось плеснув я долонями своїми за твою кривду, яку ти робило, та за скоєні кровопролиття серед тебе.

14 Чи встоїть твоє серце, чи будуть міцні твої руки на ті дні, що я діятиму проти тебе? Я, Господь, сказав це й зробив!

15 Я розпорошу тебе серед народів, і розсиплю тебе по краях, і викину твою нечистоту з тебе.

16 І будеш ти знеславлене перед народами, і зрозумієш, що я Господь!"..."

17 І було мені слово Господнє таке:

18 "Сину людський, оселя Ізраїлева стала мені за жужелицю. Всі вони мов мідь, цинк, залізо й олово в середині горнила для срібла, жужелицею вони стали.

19 Тому так промовляє Господь Бог: "За те, що всі ви стали жужелицею, тому ось я зберу вас до середини Єрусалиму.

20 Як збирають срібло, мідь, залізо, олово й цинк до середини горнила, дмухаючи на нього вогнем, щоб розтопити, так зберу й вас у своєму гніві та в люті, покладу і розтоплю вас!

21 І зберу вас, і дмухну на вас вогнем свого гніву, і ви будете розтоплені в середині його...

22 Як розтоплюється срібло в середині горнила, так будете розтоплені й ви в середині його, і зрозумієте, що я, Господь, вилив гнів свій на вас!"..."

23 І було мені слово Господнє таке:

24 "Сину людський, скажи до нього: "Ти земля неочищена, у дні гніву, дощем не полита!

25 Змовляються пророки серед нього. Вони як ревучий лев, що здобич шматує. Жеруть душу, масток та багатство забирають, збільшують у ньому кількість вдів.

26 Священики його порушують Закон мій і зневажають мої святощі, не відділяють святого від несвятого, що чисте й нечисте, не навчають, від субот моїх закривають свої очі. І був я зневажений серед них.

27 Князі його, немов ті вовки, що здобич шматують, щоб проливати кров, щоб нищити душі заради користі.

28 А пророки його все білять заради них вапном, бачать марноту і віщують неправду, промовляючи: "Так каже Господь Бог", а Господь не казав...

29 Народи краю гноблять та грабують, а вбогого та бідака пригнічують, знущаються над безправним чужинцем...

30 І шукав я між ними людину, що поставила б мур, і стала в проломі перед моїм

обличчям за цей край, щоб я не знищив його, та я не знайшов!

31 І я вилив на них свій гнів, вогнем люті своєї винищив їх, їхній шлях я дав на їхню голову, — каже Господь Бог""...

Єзекиїля 23

1 І було мені слово Господнє таке:

2 "Сину людський, були собі дві жінки, дочки однієї матері.

3 Дві повії в Єгипті, з молодості своєї в розпусті жили, там м'яли їхні груди, там мацали їхні перса дівочі.

4 А їхні імена: Огола старша та Оголива сестра її. І стали вони мої, і народили синів та дочок. А їхні імена: Самарія Огола, а Єрусалим Оголива.

5 І будучи моєю, стала розпусною Огола, і кохалася з своїми асирійськими коханцями, що були поблизу,

6 з правителями, одягнутими в блакить, та з намісниками, вродливими юнаками, що верхи гарцюють на конях.

7 І віддавала вона свої любові їм, найдобрішим з асирійців, і всім, яких кохала, і опоганювалася бовванами всіх тих, до яких палала.

8 Та не відкидала вона своєї розпусти й від єгиптян, які лежали з нею в її молодості, і що впивалися распустою з нею, стискаючи її дівочі перса...

9 Тому й дав я її в руку її коханців, у руку Ашшурових синів, що з ними кохалася вона.

10 Вони відкрили її голе тіло, забрали синів її та дочок, а її вбили мечем... І стала вона ганьбою серед жінок, які довершили суд на ній.

11 А Оголива бачила це, та ще більше за сестру свою вдавалася до тілесних бажань, і перевершила її в розпусті своїй.

12 Вона кохалася з синами Ашшуровими, з близькими їй правителями та намісниками, з вродливими, вишукано одягнутими юнаками, що гарцюють на своїх конях.

13 І побачив я, що вона збезчестила себе, що шлях один їм обом.

14 Та вона ще додала до розпусти своєї, побачивши багрянні халдейські зображення чоловіків на стіні,

15 підперезаних поясом по стегнах своїх, із звисаючим тюрбаном на голові їхній, усі вони на вигляд військові старшини, подoba синів вавілонських, в Халдейському краї народжені,

16 то з першого погляду запалилася пристрастю вона, і послала посланців по них, до Халдеї.

17 І прийшли до неї сини Вавілону на ложе любовне, і зганьбили її своєю распустою, і як вона опоганилася ними, то відвернулася душа її від них...

18 Вона не приховувала свою распусту, відкривала для всіх свій сором, тому відвернулася душа моя від неї, як відвернулася душа моя від її сестри.

19 І збільшила вона распусту свою, згадуючи про свою распусну молодість в

Єгипетському краї.

20 І жадала вона собі коханців з геніталіями віслюка і з жагою жеребця.

21 І згадувала ти розпусту своєї молодості, коли єгиптяни стискали груди твої, щоб вгамувати молодечу хтивість їхню.

22 Тому, Оголиво, так промовляє Господь Бог: "Ось я пробуджу коханців твоїх на тебе, що від них відвернулася душа твоя, і спроваджу їх на тебе з довкілля,

23 синів Вавілону, всіх халдеїв, Пекод, Шоа, Коа і всіх синів Ашшурових з ними, вродливі то юнаки, всі вони правителі та намісники, славні військові старшини, що гарцюють на конях.

24 І прийдуть вони на тебе з півночі з колісницями й возами та силою народів, і обступлять тебе навколо в панцерах, зі щитами та шоломами. І дам їм право, і вони засудять тебе за своїми законами.

25 І зверну я гнів свій на тебе, і вони розправляться з тобою люто. Пообтинають носа твого та вуха твої, а що залишиться в тебе, від меча поляже. Вони заберуть синів твоїх та дочок, а що залишиться в тебе, буде пожертвено вогнем...

26 І стягнуть з тебе одяг твій, і заберуть речі пишноти твоєї.

27 І зупиню я розпусту твою, розпусту твою з Єгипетського краю, і ти не зведеш очей своїх на них, а про Єгипет вже не згадаєш".

28 Бо так промовляє Господь Бог: "Ось я даю тебе в руку того, кого ти зненавиділа, в руку тих, що від них відвернулася душа твоя.

29 І зроблять з тобою в ненависті, і заберуть весь здобуток твій, і покинуть тебе голою, так що стане явною твоя сороміцька істота і розпуста твоя...

30 Зроблять це тобі за твоє ходіння в розпусті з народами, за те, що ти обезчестилася їхніми божками.

31 Шляхом своєї сестри ти ходила, тому дам їй келиха в твою руку".

32 Так промовляє Господь Бог: "Келиха своєї сестри ти вип'єш, глибокого та широкого. Станеш за наругу та посміховисько, бо багато вмістив той келих.

33 П'янством та смутком будеш наповнена, буде це келих спустошення й розрухи, келих твоєї сестри Самарії.

34 І ти вип'єш його до дна, і черепки оближеш, і перса свої повириваєш, бо це я сказав, — промовляє Господь Бог.

35 Тому так промовляє Господь Бог: "Через те, що ти забула мене, і кинула мене за спину свою, то й ти носи розпусту свою та свій перелюб!"

36 І сказав Господь до мене: "Сину людський, якщо готовий ти судити Оголу та Оголиву? То оголоси їм про їхні огиди!

37 Бо вони вчиняли перелюб, і кров на їхніх руках, і ходили за божками своїми, і також синів своїх, яких народили мені, перепроваджували через вогонь, віддаючи на їжу тим божкам...

38 Ще вони опоганили святиню мою того дня, і суботи мої зневажили.

39 А коли вони різали синів своїх для своїх божків, то приходили до моєї святині того дня, щоб збезчестити її, так робили вони в середині мого помешкання...

40 А ще посилали по чоловіків з далеких країв. І коли до них був посланий посланець, то приходили ті, і для них ти вмивалася, підфарбувала очі свої й коштовностями прикрашалася.

41 І сідала ти на пишному ложі, і перед ними накривала стіл, і клала на ньому кадило моє та оливу мою.

42 І лунав голос легковажного натовпу, і до чоловіків з того натовпу приводили ще п'яних з пустелі, і давали браслети на їхні руки та пишні корони на їхні голови.

43 І сказав про неї, що в'янула від перелюбу: "Вона не зупиниться в розпусті своїй?"

44 І приходили до неї, як приходять до повії, так приходили до Оголи та Оголиви, розпусних жінок.

45 А люди справедливі вони розсудять їх правом про тих, що скоїли перелюб, та правом про тих, що кров проливають, бо вони скоїли перелюб, і кров на їхніх руках".

46 Бо так промовляє Господь Бог: "Скликати б на них громаду, і видати їх на знущання та на здобич!

47 І громада закидає їх камінням, і посіче їх своїми мечами, синів їхніх та їхніх дочок уб'ють, а їхні будинки спалять у вогні...

48 І зупиню я розпусту в краю, і буде наука всім жінкам, і вони не наслідуватимуть вас у вашій розпусті!

49 І покладуть вони вашу розпусту на вас, і ви носитимете гріхи ваших божків. І ви зрозумієте, що я Господь Бог!"

Єзекиїля 24

1 А за дев'ятого року, десятого місяця, десятого дня місяця було мені слово Господнє таке:

2 "Сину людський, напиши собі ім'я цього дня, цього самого дня, бо вавілонський цар саме цього дня напав на Єрусалим.

3 І розкажи приказку на оселю бунтівну, промовляючи: "Так промовляє Господь Бог: "Постав казана, постав та й налий води в нього.

4 Поклади до нього добрі шматки м'яса, стегно та лопатку і наповни його кістками добірними.

5 Візьми добірне з отари, розпали під ним дрова і вари, поки розваряться кістки в ньому".

6 Тому так промовляє Господь Бог: "Лихо місту цьому душогубному, іржавому казанові! Шматок за шматком повитягуй все з нього, не кидаючи жеребок!

7 Кров-бо його серед нього, він на голу скелю її помістив, не вилив на землю її, щоб порохом вкрити її.

8 Щоб люті пробудити для помсти, я дам його кров на голу скелю, щоб вона непокрита була".

9 Тому так промовляє Господь Бог: "Лихо місту цьому душогубному, розкладу велике вогнище й я!

10 Підклади дров, розпали цей вогонь, довари м'ясо і вилий відвар, а кістки хай

спалені будуть.

11 І постав його порожнім на жар, щоб він розігрівся, і щоб мідь його розжарилася, і щоб розтопилася у ньому нечистота його, щоб іржа його зникла.

12 Вся праця даремно, не зійшла з нього його велика іржа, у вогонь його з його іржею!

13 У твоїй нечистоті є розпуста твоя. За те, що я чистив тебе, але чистим не став ти, ти з своєї нечистоти вже не очистишся, аж поки я не вгамую свою лютість на тобі.

14 Я, Господь, це сказав. Це обов'язково станеться! І зроблю, і не звільню, і не змилюся, за твоїми дорогами та за твоїми вчинками засудять тебе, — це каже Господь Бог! 15 І було мені слово Господнє таке:

16 "Сину людський, ось я візьму від тебе зненацька втіху очей твоїх, а ти не голоси й не плач, і хай не виступить сльоза твоя.

17 Стогни собі тихо, жалоби за померлих не роби, голову свою обгорни тюрбаном, а взуття своє взуй на ноги свої, і не закривай вусів, і не їж жалобного хліба".

18 І промовляв я до народу вранці, а в присмерках померла мені жінка... І зробив я на ранок, як наказано мені.

19 І сказав мені той народ: "Чи не розповіси нам, що має означати те, що ти робиш?"

20 І я їм сказав: "Було мені слово Господнє таке:

21 "Скажи оселі Ізраїлевій, що так промовляє Господь Бог: "Ось я збезчещу святиню мою, опору вашої сили, втіху ваших очей та любе вашій душі. А ваші сини та ваші дочки, що ви покинули їх, попадають від меча...

22 І ви зробите, як зробив я. Вусів не закриєте і хліба жалобного не будете їсти...

23 А тюрбани ваші будуть на ваших головах, а взуття ваше — на ваших ногах, не будете голосити і не будете плакати, а будете нидіти через свої гріхи, і стогнати один до одного...

24 І стане Єзекиїль вам за знака. Все, що робив він, будете робити й ви. І коли те прийде, то зрозумієте ви, що я Господь Бог.

25 А ти, сину людський, того дня, коли візьму від них їхню силу, радість пишноти їхньої, втіху очей їхніх, прагнення їхньої душі, їхніх синів та дочок,

26 того дня прийде до тебе вцілілий, щоб сповістити про це в твої вуха.

27 Цього дня відкриються твої уста і промовлятимеш до нього, і не мовчатимеш, і станеш для них знаком. І зрозуміють вони, що я Господь!

Єзекиїля 25

1 І було мені слово Господнє таке:

2 "Сину людський, зверни своє обличчя до Аммонових синів і пророкуй на них.

3 І скажеш Аммоновим синам: "Послухайте слова Господа Бога, так промовляє Господь Бог: "За те, що ти сказав: "Ага!" про мою святиню, бо вона збезчещена, і про Ізраїлеву землю, бо спустошена, і про Юдину оселю, бо пішов у полон,

4 тому я дам тебе синам сходу на спадок, і поставлять вони в тебе намети свої, і

осядуть на землі твоїй. Вони будуть їсти твої плоди, і питимуть твоє молоко.

5 І дам я Раббу на пасовисько для верблюдів, а Аммонових синів на кошару отари, і ви зрозумієте, що я Господь! 6 Бо так промовляє Господь Бог: "За твоє плескання руками і твоє тупотіння ногами, і що в душі тішишся ти всією своєю зневагою до Ізраїлевої землі,

7 тому ось я витягну свою руку на тебе, і дам тебе на здобич для народів, і витну тебе з народів, і викоріню тебе між земель, і знищу тебе, і зрозумієш, що я Господь!"

8 Так сказав Господь Бог: "За те, що Моав та Сеїр кажуть: "Ось оселя Юди — як усі народи",

9 тому я відкрию гористий Моав з його містами, з його прикордонними містами, окрасу землі: Бен-Гаєшімот, Баал-Меон аж до Кір'ятаїму.

10 Я дам його на спадок для синів сходу разом з синами Аммоновими, щоб не згадувалися Аммонові сини серед народів.

11 І судитиму я Моав, і зрозуміють вони, що я Господь!"

12 Так промовляє Господь Бог: "За те, що Едом жорстоко помстився над Юдинію оселею, і помстою своєю тяжко завинив,

13 тому так промовляє Господь Бог: "Витягну я руку свою на Едом і витну з нього людину й худобу, і зроблю його руїною, і від Теману й аж до Дедану вони попадають від меча!

14 І дам я свою помсту над Едомом у руку мого народу Ізраїля, і вчиню в Едомі за гнівом своїм та за люттю своєю, і зрозуміють вони, що то моя помста", — каже Господь Бог!

15 Так промовляє Господь Бог: "За те, що филистимляни жорстоко мстилися, маючи на серці презирство і відвічну злобу,

16 тому так промовляє Господь Бог: "Ось я витягну свою руку на филистимлян і витну керетеїв, і знищу залишки мешканців морського узбережжя,

17 і я помщуся їм жорстокою та лютою карою. І зрозуміють вони, що я Господь, коли наведу на них свою помсту!"

Єзекиїля 26

1 І одинадцятого року, першого дня місяця, було слово Господнє до мене таке:

2 "Сину людський, за те, що Тир сказав на Єрусалим: "Ага!" Зламалися двері народів, він перейде до мене і я збагачуся, бо він розорений,

3 тому так промовляє Господь Бог: "Ось я на тебе, Тире, підніму багато народів, як море піднімає свої хвилі...

4 І вони зруйнують мури Тиру, і повалять вежі його, і вимету з нього порох його, і перетворю його на голу скелю...

5 Він буде серед моря місцем, де сушать сітки, бо я сказав це, — каже Господь Бог, — і стане він за здобич для народів,

6 а його дочки, що на полі, будуть побиті мечем і зрозуміють вони, що я Господь!"

7 Бо так промовляє Господь Бог: "Ось я спроваджу до Тиру Навуходоносора,

вавілонського царя, з півночі, царя над царями, з кіньми, колісницями та вершниками, і з великим натовпом народів.

8 Він уб'є на полі дочок твоїх мечем, і збудує на тебе вежу, і насипле на тебе вал, і поставить проти тебе щита...

9 І дасть таран на мури твої, і розіб'є мечами своїми він вежі твої!

10 Від надміру коней його закрие тебе курява, від гамору вершників, гуркоту возів та колісниць затремтять твої мури, коли він вводитиме до брам твоїх, як входять до міста через пролом...

11 Копитами коней своїх він потопче всі твої вулиці, посіче мечем твій народ, і на землю попадають стовпи твоєї могутності...

12 І вони розграбують багатство твоє, і пограбують крам твій, і розіб'ють мури твої, і розвалять будинки твої розкішні, а каміння твоє та деревину твою і навіть твій порох вони кинуть у воду!...

13 І я покладу край твоїм гомінким пісням, і звуків гусел твоїх уже не буде чути...

14 І зроблю тебе голою скелею, станеш місцем просушування сітів, і вже не будеш збудований, бо я, Господь, сказав це", — промовляє Господь Бог!

15 Отак Господь Бог промовляє до Тиру: "Чи ж від звуку падіння твого, коли будуть стогнати поранені, коли буде серед тебе різанина, чи не затремтять острови?

16 І всі князі моря зйдуть із тронів своїх, і знімуть вони свої мантиї, і стягнуть свій гаптований одяг, і одягнуться в жалобу, і сядуть на землю, і наполохані завжди тремтітимуть, дивлячись на тебе...

17 І пісню жалобну про тебе вони заспівають, і скажуть тобі: "Як згинуло ти, славне й могутнє місто на морі, воно і його мешканці, що наводили страх на всіх мешканців суходолу!

18 Затремтять острови в дні занепаду твого, і жахнуться всі ті острови серед моря, від твого зникнення"...

19 Бо так Господь Бог промовляє: "Коли я тебе перетворю на спустошене місто, немов ті безлюдні міста, коли підніму я безодню на тебе, і велика вода тебе вкриє,

20 то штовхну я тебе до тих, що в могилі, до прадавнього люду, і в підземній околиці осаджу тебе, як руїни відвічні, з тими, що до могили сходять, щоб знову ти не оселився, і в країні живих вже не жив!...

21 За острах тебе зроблю і не буде тебе, і шукатимуть тебе, та вже не знайдуть повіки", — каже Господь Бог!

Єзекиїля 27

1 І було мені слово Господнє таке:

2 "А ти, сину людський, заспівай пісню жалобну про Тир!

3 І скажеш до Тиру, що при входах морських пробуває, що торгує з народами на численних островах, що так промовляє Господь Бог: "Тире, ти сказав: "Я досконалість краси!"

4 У серці морів кордони твої, твої будівничі довершили твою красу!

5 З сенірського кипарису вони зробили обшивку тобі, взяли кедра з Лівану для щогли твоєї.

6 З башанських дубів твої весла зробили, твій поміст зробили з кіттімської смереки обкладеної слоною кісткою.

7 Строкатий віссон з Єгипту був вітрилом твоїм, щоб за прапора бути тобі. Блакить та пурпур з островів Еліші стали твоїм накриттям.

8 Мешканці Сидону й Арваду були веслярами тобі, а твої люди, о Тире, були майстерними моряками.

9 Знавці з Гевалу були над майстрами, коли конопатили шви твої. Всі морські кораблі з моряками їхніми були в тебе для торгівлі крамом твоїм.

10 Перс, луд і пут були у війську твоєму вояками, вони своїми щитами та шоломами додавали тобі величі.

11 Сини Арваду та військо твоє навколо на мурах твоїх, а гаммадеї на вежах твоїх пробували, вони вішали свої щити навколо на мурах твоїх, довершуючи твою красу.

12 Таршіш торгував з тобою через великий надмір усього. Сріблом, залізом, цинком і оловом платили вони за крам твій.

13 Яван, Тувал та Мешех торгували з тобою, людську душу та мідні речі міняли вони на крам твій.

14 З оселі Тогарми давали коні, верхівців і мулів за крам твій.

15 Сини Дедану торгували з тобою. Численні острови продавали тобі слонову кістку та гебанове дерево.

16 Арам торгував з тобою через розмаїття товару твого. Ти отримував від нього за крам твій рубін, пурпур, барвисту тканину, віссон, корали й коштовний камінь.

17 Юда й Ізраїлів край торгували з тобою пшеницею з Мінніту, солодошами, медом, оливою та бальзамом.

18 Дамаск продавав тобі вино з Хелбону та білу вовну.

19 Ведан та Яван з Уззалу міняли за крам твій вироби з заліза, бальзам та тростину.

20 Дедан продавав тобі килимки до кінських сідел.

21 Арабія та всі кедарські князі — купці твої. Вони купували для тебе ягнят, баранів і кіз.

22 Купці Шеви й Рами торгували з тобою коштовним бальзамом, коштовним усіляким камінням і злотов.

23 Торгували з тобою Харан, Ханне, Еден, купці Шеви, Ашшур і Кілмад.

24 Вони продавали коштовне вбрання і гаптовані плащі з блакиті та пурпуру, барвисті килими і міцні кручені мотузки.

25 Каравани кораблів з Таршішу перевозили твій крам і прославився ти своїм багатством у серці морів.

26 На воду велику тебе завели твої веслярі і в серці морів східний вітер розіб'є тебе.

27 Багатство твоє, крам твій і всі твої товари на обмін, керманичі твої, твої моряки, ті, що конопатять шви твої, ті, що міняють крам твій, всі твої вояки і весь твій народ, що

серед тебе, попадають у серці морів за днів занепаду твого!

28 На лемент твоїх моряків затремтять вали морські,

29 і зйдуть на сушу із своїх кораблів усі веслярі, всі моряки і всі їхні керманичі.

30 І заголосять над тобою, і заплачуть гірко, і свої голови порохом посипатимуть, і в попелі будуть качатися!

31 І зроблять собі заради тебе жалобну лисину, і себе підпережуть веретами, і гірко плакатимуть за тобою, і голоситимуть....

32 І пісню жалоби сини їхні заспівають про тебе: "Хто інший, як Тир, серед моря зруйнований?"

33 Коли твої товари розходилися морями, ти насичував багато народів. Великими статками твоїми і товарами твоїми ти збагачував царів земних!

34 Нині ж, коли ти розбитий на морі, на безкрайніх водних просторах, та всі твої товари і весь люд твій серед тебе згинули...

35 Приголомшені будуть усі остров'яни, а їхні царі затремтять від жаху, обличчя їхні стривожаться!

36 Купці серед народів глузливо свистять над тобою, ти острахом став, і зник навіки!"...

Єзекиїля 28

1 І було мені слово Господнє таке:

2 "Сину людський, скажи князеві Тиру, що так промовляє Господь Бог: "За те, що загордилося серце твоє і ти кажеш: "Я Бог, сиджу на Божому престолі в серці морів", а ти тільки людина, а не Бог, хоч прирівняв себе до Бога...

3 Ось ти мудріший від Даниїла, жоден мудрець тобі не рівня.

4 Своєю мудрістю та своїм розумом набув ти собі багатство, і нагромадив золота та срібла в скарбницях своїх.

5 Великою своєю мудрістю та торгівлею примножив ти багатство своє, і загордилося твоє серце багатством своїм!

6 Тому так промовляє Господь Бог: "За те, що ти прирівняв себе до Бога,

7 я спроваджу на тебе чужих, насильників поміж народами, і вони витягнуть мечі свої на красу твоєї мудрості, і зневажать красу твою.

8 Вони скинуть тебе в могилу і помреш ти смертю вбитого в серці морів.

9 Чи справді ти скажеш: "Я бог!" перед своїм вбивцею, тоді як ти тільки людина, а не Бог, у руці тих, що зневажають тебе?

10 Ти помреш смертю необрізаних, від руки чужинців, бо я це сказав, — каже Господь Бог!"

11 І було мені слово Господнє таке:

12 "Сину людський, заспівай жалобну пісню на тирського царя, та й скажеш йому, що так промовляє Господь Бог: "Ти печать досконалості, повен мудрості і вершина краси.

13 Ти пробував у Едені, садку Божому. Твій одяг прикрашений коштовними

каменями в золотих оправках: карнеолем, топазом і яспісом, хризолітом, согамом і оніксом, сапфіром, рубіном, і смарагдом. Вони були приготовані в день твого створення.

14 Ти помазаний херувим-охоронець, я дав тебе на святу гору Божу, ти ходив посеред вогнистого каміння.

15 Ти був бездоганний у своїх шляхах від дня твого створення, аж поки не знайшлося в тобі беззаконня.

16 Через твою велику торгівлю, нутро твоє переповнилося насиллям, і ти згрішив. Тому я прогнав тебе з Божої гори, і знищив тебе, херувиме-охоронцю, з середини вогнистого каміння.

17 Загордилося твоє серце через красу твою, ти занастив свою мудрість через свою красу. Кинув я тебе на землю, дав тебе перед царями, щоб дивилися на тебе.

18 Безліччю провин своїх, через нечесну торгівлю свою зневажив ти святині свої. І я з тебе добуду вогонь, і він пожере тебе, і зроблю тебе попелом на землі на очах усіх, хто бачить тебе.

19 Всі, хто знає тебе серед народів, приголомшені будуть. Ти острахом станеш, і зникнеш навіки!"...

20 І було мені слово Господнє таке:

21 "Сину людський, зверни своє обличчя до Сидону, і пророкуй на нього,

22 та й скажеш, що так промовляє Господь Бог: "Ось я на тебе, Сидоне, і буду шанований серед тебе, і зрозуміють, що я Господь, коли судитиму його, і коли покажу свою святість серед нього.

23 І пошлю на нього моровицю та кров на його вулиці, і впадуть серед нього вбиті мечем, піднятим на нього з усіх боків, і зрозуміють, що я Господь.

24 І не буде вже для оселі Ізраїлевої колючої тернини та будяччя, що приносить біль з усіх їхніх околиць, що погорджують ними, і зрозуміють вони, що я Господь Бог".

25 Так промовляє Господь Бог: "Коли я зберу Ізраїлеву оселю з народів, між якими вони розпорошені, то я покажу на ньому свою святість на очах народів, і вони осядуть на землі своїй, яку я дав своєму рабові Якову.

26 І сидітимуть вони на ній безпечно, і будуватимуть будинки, і садитимуть виноградники. Вони сидітимуть у спокої, коли я судитиму всіх з їхнього довкілля, що погорджують ними. І зрозуміють вони, що я Господь, їхній Бог!"

Єзекиїля 29

1 За десятого року, десятого місяця, дванадцятого дня місяця, було мені слово Господнє таке:

2 "Сину людський, зверни своє обличчя до фараона, єгипетського царя, і пророкуй на нього та на весь Єгипет.

3 Та й скажеш, що так промовляє Господь Бог: "Ось я на тебе, фараоне, царю єгипетський, крокодиле великий, що лежиш серед своїх рік промовляючи: "Моя річка, я створив її для себе!"

4 Я вкладу гачки в щелепи твої і приліплю рибу твоїх річок до твоєї луски, і витягну

тебе з твоїх річок, і всі риби твоїх річок приліпляться до твоєї луски!

5 І вирву тебе й кину в пустелю, тебе та всіх риб річок твоїх. Ти впадеш на поверхні поля, не зберуть тебе і не поховають, для земної звірини та для птаства небесного дам я на їжу тебе...

6 І зрозуміють усі мешканці Єгипту, що я Господь, бо вони були для оселі Ізраїлевої очеретяною опорою.

7 Коли вони хапалися за тебе рукою, ти ламався й роздирав їм усе плече, а коли вони опиралися на тебе, ти ламався, що тряслися всі стегна їм".

8 Тому так промовляє Господь Бог: "Ось я наведу на тебе меча, і витну між тебе людину й тварину.

9 І стане Єгипетський край спустошеною руїною, за те, що він казав: "Річка моя, і то я її створив!" І зрозуміють вони, що я Господь,

10 Тому ось я проти тебе та проти річок твоїх, перетворю Єгипетський край на безлюдні руїни від Мігдолу аж до Севене, і аж до кордону Етіопії,

11 не перейде по ньому нога людська, і нога звірини не перейде по ньому, і не буде в ньому мешканця сорок років...

12 І перетворю я Єгипетський край на пустелю серед спустошених країв, а його міста серед поруйнованих міст будуть спустошеними сорок років, і розпорошу Єгипет серед народів, і розвію їх по землі"...

13 Бо так промовляє Господь Бог: "Наприкінці сорока років зберу Єгипет між народів, де вони були розпорошені.

14 І поверну долю Єгипту, і поверну їх до краю Патрос, до краю їхнього походження, і вони будуть там царством слабким.

15 Поміж царств воно буде найнижче і не підніметься вже понад народами, і зроблю їх нечисленними, щоб не панували над народами.

16 І не буде вже воно сподіванням для оселі Ізраїлевої, яке нагадувало б беззаконня, коли вони, зверталися до нього. І зрозуміють вони що я Господь Бог!¹⁷ І за двадцять сьомого року, першого місяця, першого дня місяця, було мені слово Господнє таке:

18 "Сину людський, Навуходоносор, цар вавілонський, наказав своєму війську взяти в облогу Тир. Їхні голови полисіли і плечі натерлися, але не отримали нагороди ані він, ані військо його за те.

19 Тому так промовляє Господь Бог: "Ось я дам Навуходоносорові, цареві вавілонському, Єгипетську землю і він забере багатство її, і пограбує її, і забере її здобиччю, і вона стане нагородою для війська його.

20 За те, що він зробив для мене, я даю йому Єгипетську землю, як плату за працю його, — каже Господь Бог.

21 Того дня вирощу рога оселі Ізраїлевій, а тобі відкрию уста серед них. І вони зрозуміють, що я Господь"".

Єзекиїля 30

1 І було мені слово Господнє таке:

2 "Сину людський, пророкуй, і скажи, що так промовляє Господь Бог: "Голосіть промовляючи: "Лихо нам цього дня!"

3 Бо близький день, близький день Господній, день хмарний, надходить час суду народів!

4 І прийде меч на Єгипет, і буде тремтіння в Етіопії, коли падатимуть убиті в Єгипті, і заберуть багатство його, і будуть розбиті основи його.

5 Куш, Пут, Луд, весь змішаний народ, Кув і сини землі заповіту попадають з ними від меча".

6 Так промовляє Господь: І впадуть підпори Єгипту, і так упаде гординя сили його, від Мігдолу аж до Севене, від меча впадуть у нього, — каже Господь Бог.

7 І буде він безлюдний серед спустошених країв, а міста його будуть серед міст поруйнованих.

8 І зрозуміють вони, що я Господь, коли я дам вогонь на Єгипет, і будуть потрощені всі, хто йому допомагає.

9 Того дня пошлю посланців на кораблях, щоб налякати безпечну Етіопію, і буде вона в жаху великому, як у день Єгипту, бо це ось надходить!"

10 Так промовляє Господь Бог: "Я покладу край багатолюдності єгипетській рукою Навуходоносора, вавілонського царя.

11 Він та народ його з ним, найлютіші між народів, будуть спроваджені знищити землю, і вони витягнуть мечі свої на Єгипет, і наповнять убитими край!

12 І перетворю я річки на суходіл, і передам землю в руку злочинців, і спустошу край та все, що в ньому, рукою чужинців. Я, Господь, це сказав!"

13 Так промовляє Господь Бог: "Я понищу божків і покладу край бовванам з Нофу, і не буде вже князів у Єгипетському краї, і наведу страх на Єгипетську землю.

14 І Патрос спустошу, і дам вогонь у Цоан, і судитиму Но.

15 І виллю я гнів свій на Сін, твердиню єгипетську, і витну багатолюдність Но.

16 І пошлю я вогонь на Єгипет, і буде корчитися Сін, а в Но буде проламаний мур, а на Ноф нападуть вороги вдень.

17 Юнаки Авену та Пі-Весету впадуть від меча, а інші підуть у полон.

18 А в Тахпанхесі потемніє день, коли я ламатиму там єгипетські ярма, і скінчиться в ньому пиха сили його. Самого його хмара закриє, а його дочки підуть у полон...

19 І судитиму Єгипт, і вони зрозуміють, що я Господь!"

20 Одинадцятого року, першого місяця, сьомого дня місяця, було мені слово Господнє таке:

21 "Сину людський, зламав я руку фараонові, цареві єгипетському, і вона не буде перев'язана, і не буде накладена шина, щоб могла загоїтися, і не повернеться сила вихопити меча.

22 Тому так промовляє Господь Бог: "Ось я проти фараона, єгипетського царя,

поламаю руки його, здорову та вже зламану, і випаде меч з його руки.

23 І розпорошу Єгипет серед народів, і розвію їх по краях.

24 І зміцню руки вавілонського царя, і дам меч свого в його руку, і зламаю я фараонові руки, і він стогнатиме, як важко поранений перед ним.

25 І зміцню я руки вавілонського царя, а фараонові руки ослабнуть. І зрозуміють вони, що я Господь, коли я дам свого меч в руку вавілонського царя, і він простягне його на Єгипет.

26 І розпорошу Єгипет серед народів, і розвію їх по краях. І зрозуміють вони, що я Господь!

Єзекиїля 31

1 І за одинадцятого року, третього місяця, першого дня місяця, було мені слово Господнє таке:

2 "Сину людський, скажи фараонові, цареві єгипетському, та до його люду численного: "Чия ти подоба у своїй величі?"

3 Ось Ашшур, кедр на Лівані, з прекрасними гілками, з тінистою кроною, високорослий і аж між хмарами буде верхівка його.

4 Води його виховали, безодня його вихохла, він річки свої спровадив навколо місця, де посаджений він, а канали свої спрямував до всіх дерев польових.

5 Тому й вигнався він зростом понад усі дерева, що в полі, гілок на ньому було сила і вони були довгі від багатоводдя. І він розростався.

6 В його кроні кублилося все птаство небесне, а під його гілками плодилася всяка польова звірина, а в його тіні сиділи всі численні народи.

7 І був він прекрасний своєю величчю, довжиною гілок своїх, бо його корінь був при великих водах.

8 Кедри в Божому садку не могли зрівнятися з ним, кипарисам було далеко до гілок його, а платани не досягали його крони. Жодне дерево в Божому садку не було подібне до нього красою своєю!

9 Я оздобив його густим листям і йому заздрили всі еденські дерева, що в Божому садку".

10 Тому так сказав Господь Бог: "За те, що він піднявся так високо і дістав своєю верхівкою аж до хмар, і загордилося серце його, коли він став таким високим,

11 то дам його в руку сильного з народів, він конче зробить йому за його беззаконня, і за це я прожену його!

12 І витятий буде чужинцями, найлютішими з народів, і залишать його. На гори й на всі долини розлетиться листя його і будуть поламані гілки його, і наповняться ними всі ущелини землі, і всі народи землі вийдуть з тіні його, і покинуть його.

13 На його поваленому стовбурі пробуватиме все небесне птаство, а на гілках його спочиватиме всяка польова звірина,

14 щоб ніякі зрошувані дерева не спиналися вгору і не досягали своїми верхівками хмар, щоб не пишалися ніякі дерева при воді своєю величчю, бо всі вони віддані смерті

до підземних глибин разом з людськими синами, що йдуть до могили".

15 Так промовляє Господь Бог: "Того дня, коли він зійде до шеолу, вчиню я жалобу за ним, закрию через нього безодню, щоб стримати його річки, і стримається велика вода, і засмутиться через нього Ліван, і всі польові дерева побиватимуться за ним.

16 Гуркотом падіння його я спричиню тремтіння народів, коли кину його до шеолу з тими, що сходять до могили. І потішаться в підземних глибинах всі добірні еденські дерева, найкращі в Лівані, всі, що зрошені водою.

17 Вони також зійдуть з ними до шеолу, до побитих мечем, як його нащадки, що сиділи в тіні його серед народів.

18 До кого став ти подібний у славі та величі серед еденських дерев? І буде тебе кинуто з еденськими деревами до підземних глибин, серед необрізаних лежатимеш, з побитими мечем. Це фараон та весь численний люд його", — каже Господь Бог.

Єзекиїля 32

1 І за дванадцятого року, дванадцятого місяця, третього дня місяця, було мені слово Господнє таке:

2 "Сину людський, заспівай пісню жалобну на фараона, єгипетського царя, та й скажеш йому: "Левчукові з народів подібний ти був, а зараз ти мов морська потвора, збурюєш хвилі по ріках своїх, каламутиш воду ногами своїми і заболочуєш ріки!"

3 Так промовляє Господь Бог: "Я численними народами розтягну на тебе сітку свою, і вони тебе моїм неводом витягнуть!

4 І викину на землю тебе, і залишу тебе я на широкому полі, і над тобою спочине всяке птаство небесне, і тобою насичу звірину всієї землі...

5 І розкидаю твоє м'ясо на гори, а трупом твоїм я долини наповню...

6 І землю аж до гір напою кров'ю твоєю, і наповняться тобою байраки...

7 А коли ти згаснеш, то я небо закрию, тьманими стануть зорі його, сонце зайде за хмари, а місяць не даватиме свого світла...

8 Затьмарю всі світила небесні, що над тобою, і буде пітьма понад краєм твоїм, — каже Господь Бог!

9 І засмучу я серце численних народів, коли звістку рознесу про руїну твою між народами аж до країв, яких ти не знав.

10 І спантеличатся численні народи тобою, а їхні царі затремтять у страху, як змахну я мечем своїм перед їхніми обличчями, щомиті тремтітиме кожен за душу свою у дні твого занепаду"...

11 Бо так промовляє Господь Бог: "Меч царя вавілонського прийде на тебе!

12 Мечами сильних вояків я розкидаю твоє багатолюддя. Усі вони найлютіші з народів, і гордість Єгипту знищать вони, і все багатолюддя його буде винищене...

13 І винищу всю худобу його при водах великих, і не вже їх каламутитиме людська нога і копито худоби.

14 Тоді їхні води очищу і їхні річки потечуть, неначе олива, — каже Господь Бог.

15 Коли оберну я Єгипетський край на пустку безлюдну, і край опустошений буде

від усього, що в ньому, коли я поб'ю всіх мешканців його, то зрозуміють вони, що я Господь!...

16 Оце пісня жалобна, яку співатимуть, дочки народів співатимуть жалібно її, про Єгипет та про все багатолюддя його жалібно співатимуть її", — каже Господь Бог.

17 І за дванадцятого року, п'ятнадцятого дня місяця, було мені слово Господнє таке:

18 "Сину людський, жалібно заголоси за численним народом Єгипту і скинь його, та дочок могутніх народів до підземних глибин разом з тими, хто до могили сходить!

19 Хіба ти кращий за інших? Зійди донизу і ляж між необрізаними!

20 Попадають серед пробитих мечем, меч даний на те, з ним поляжуть усі народи його...

21 Волають до нього й помічників його доблесні вояки з шеолу: "Зійшли й полягли як необрізані, побиті мечем".

22 Там Ашшур і все його воїнство, навколо нього, всі побиті вони, від меча всі попадали,

23 його поховальне місце в самих глибинах і його військо навколо нього, всі побиті вони, від меча всі попадали, що поширювали жах по краю живих...

24 Там Елам та вся громада його біля нього, всі побиті вони, від меча всі попадали, що зійшли необрізаними до підземних глибин, що поширювали жах свій по краю живих, і понесли ганьбу свою з тими, хто до могили сходить...

25 Дали йому ложе серед побитих з усім людом його навколо нього, всі вони необрізані, побиті мечем, бо поширювали жах свій по краю живих і понесли ганьбу свою з тими, хто до могили сходить, посеред побитих покладений він...

26 Там Мешех, Тувал та весь люд його навколо нього, всі вони необрізані, побиті мечем, бо поширювали жах по краю живих...

27 І вони не лежатимуть з необрізаними вояками, що попадали і зійшли до шеолу зі зброєю своєю, а їхні мечі під їхніми голови, і їхні беззаконня на їхніх кістках, бо наводили жах вони в краї живих,

28 ти будеш розпорошений між необрізаними, і поляжеш з тими, хто побитий мечем...

29 Там Едом і царі його, і князі всі його, що при всій своїй силі були покладені з побитими мечами, вони ляжуть з необрізаними та з тими, хто до могили сходить...

30 Там північні князі, всі вони й всі сидоняни, що посходили разом з побитими, хоч був жах від їхньої сили, були осоромлені і лягли вони необрізаними, з побитими мечем, і свою ганьбу понесли з тими, хто до могили сходить...

31 І фараон їх побачить, і потішиться всім багатолюддям своїм, мечем побитий фараон та все його військо, — каже Господь Бог!...

32 Бо поширю я жах свій на землю живих, і буде покладений фараон та весь люд його серед необрізаних з побитими мечем", — каже Господь Бог!

Єзекиїля 33

1 І було мені слово Господнє таке:

2 "Сину людський, скажи до синів свого народу, що коли б я спровадив на який край меч, і взяв би народ цього краю одного чоловіка серед себе, і поставив би його собі за вартового,

3 і коли б він побачив меч, що йде на цей край, і засурмив би в сурму, й попередив народ,

4 і почув би хто голос сурми, і знехтував ним, і прийшов би меч та й захопив би його, то кров його на голові його буде!

5 Голос сурми він чув, та знехтував попередженням, кров його буде на ньому, а він, коли б не знехтував цим, врятував би свою душу.

6 А той вартовий, коли б побачив меч, що йде, і не засурмив би в сурму, а народ не був би попереджений, і прийшов би меч, і захопив би одного з них, то він був би взятий за гріх свій, а його кров я зажадаю з руки вартового.

7 А тебе, сину людський, я дав вартовим для оселі Ізраїлевої, і ти почуєш з вуст моїх слово, й застережеш їх від мене.

8 Коли б я сказав до безбожного, що він конче помре, а ти не застеріг безбожного від шляху його, то він помре за свій гріх, а його кров я стягну з твоєї руки.

9 А ти, коли застережеш грішника від шляху його, щоб повернувся з нього, і він не повернеться зі свого шляху, він помре за гріх свій, а ти душу свою врятував.

10 А ти, сину людський, скажи до оселі Ізраїлевої: "Ви кажете, що наші провини та наші гріхи на нас, і через них ми гинемо, то як житимемо?"

11 То скажи їм: "Як живий я, — каже Господь Бог, — не прагну смерті грішного, а тільки щоб повернути його зі шляху гріховного, щоб він жив! Поверніться, поверніться з ваших лихих шляхів, нащо вам помирати, оселе Ізраїлева?"

12 А ти, сину людський, скажи до синів свого народу: "Праведність праведника не врятує у дні гріха його, не спіткнеться грішник об свій гріх у дні навернення свого до праведності, а праведний не зможе жити праведністю в день свого гріха.

13 Коли я скажу праведному: "Конче житиме він", а він сподівався б на свою праведність, та грішив би, то вся його праведність не згадається, і за гріх, що скоїв, він помре!

14 А коли я скажу до грішника, що він конче помре, а той навернеться від свого гріха, і робитиме по справедливості:

15 поверне заставу, грабунок відшкодує, ходитиме уставами життя, щоб не вчиняти кривди, то конче він житиме і не помре!

16 Всі гріхи його, які він скоїв, не йому згадаються, правдиво та справедливо вчиняв він. Він конче житиме!

17 Кажуть сини твого народу, що несправедливий Господній шлях, тоді як несправедливий їхній власний шлях.

18 Коли праведний відвернеться від своєї праведності, і грішитиме, то помре він за

те!

19 А коли грішник відвернеться від своєї несправедливості, і вчинятиме правдиво та справедливо, то він житиме!

20 А ви кажете, що несправедливий Господній шлях. Кожного з вас я судитиму, оселе Ізраїлева, за його шляхами!"

21 І за дванадцятого року, десятого місяця, п'ятого дня місяця від нашого вигнання, прийшов був до мене втікач з Єрусалиму і повідомив, що побите те місто...

22 А Господня рука була прийшла до мене вечірньої пори, перед приходом цього втікача, і він відкрив мої уста, поки прийшов той до мене вранці. І були відкриті мої уста, і не був я вже німим!

23 І було мені слово Господнє таке:

24 "Сину людський, мешканці цих руїн на Ізраїлевій землі кажуть, що Авраам був один, та проте посів цей край, а нас багато, нам даний цей край на спадщину!

25 Тому скажи їм, що так сказав Господь Бог: "Ви на крові їсте, а свої очі зводите до бовванів своїх, і кров проливаєте, і цей край посядете ви?"

26 Ви опираєтеся на свого меча, вчиняєте огидно, кожен безчестить жінку свого ближнього, і цей край посядете ви?"

27 Скажеш до них, що так промовляє Господь Бог: "Як живий я, ті, хто в руїнах, попадають від меча, а хто на широкому полі, того віддам звірині, щоб пожерла його, а хто в твердинях та в печерах, помруть від моровиці!

28 І перетворю я цей край на пустку безлюдну, і скінчиться пиха сили його, і опустіють Ізраїлеві гори, так що не буде й перехожого...

29 І зрозуміють вони, що я Господь, коли перетворю цей край на пустку безлюдну за всі їхні огидні вчинки, що скоїли вони.

30 Сину людський, сини твого народу кажуть про тебе при стінах і в дверях помешкань своїх один одному, кожен братові своєму: "Підемо та послухаємо, що це за слово, що виходить від Господа?"

31 І прийдуть до тебе, як приходить народ, і сядуть перед тобою як мій народ, і послухають твоїх слів, але їх не виконають, бо що приємне в їхніх устах, те вони роблять, адже серце їхнє за наживою ходить.

32 І ось ти для них, як пісня кохання, співак голосистий та вправний музикант. Вони слухають слова твої, але їх не виконують!

33 А коли це незабаром прийде, то зрозуміють вони, що серед них був пророк".

Єзекиїля 34

1 І було мені слово Господнє таке:

2 "Сину людський, пророкуй на Ізраїлевих пастирів, пророкуй та й скажеш до них, до тих пастирів, що так промовляє Господь Бог: "Лихо Ізраїлевим пастирям, які пасуть самих себе! Хіба ж не отару мають пасти пастирі?"

3 Жирне ви їсте, та вовняне вдягаєте, ситу вівцю ріжете, але отари не пасете!

4 Слабких не зміцнюєте, хворих не лікуєте, поранених не перев'язуєте,

наполоханих не повертаєте і втрачених не шукаєте, але пануєте над ними силою та жорстокістю!

5 І заблукали вони з браку пастуха, і стали за їжу для всякої польової звірини, і розбрелися вони, хто куди...

6 Блукає отара моя по всіх горах та по всіх пагорбах, і по всіх просторах землі розпорошена отара моя і нема нікого, хто б турбувався про неї, і нема нікого, хто б її шукав!"...

7 Тому, пастирі, послухайте слова Господнього:

8 "Як живий я, — каже Господь Бог, — за те, що отара моя полишена на здобич, і стала отара моя за їжу для всякої польової звірини через брак пастиря, і пастирі мої не шукають моєї отари, а себе самих пасуть пастирі мої, а отари моєї не пасуть",

9 тому, пастирі, послухайте слова Господнього:

10 "Так промовляє Господь Бог: "Ось я зажадаю з руки тих пастирів отари моєї і відірву їх від випасу отари, і ті пастирі вже не пастимуть самих себе, і я врятую свою отару від рота їхнього, і вони не будуть їм за їжу".

11 Бо так промовляє Господь Бог: "Я сам дбатиму про отару мою і доглядаму її.

12 Як пастух дбає про свою розпорошену отару того дня, коли він серед своїх овець, так я дбатиму про отару свою, і зберу їх з усіх тих місць, куди вони були розпорошені за хмарного та імлистого дня.

13 І випроваджу їх від народів, і зберу їх з країв, і приведу їх до їхньої землі, і пастиму їх на Ізраїлевих горах, при річищах та по всіх залюднених місцях краю.

14 На пасовиську доброму, у високих Ізраїлевих горах пастиму їх, там вони матимуть притулок і пастимуться у високих травах на Ізраїлевих горах!

15 Я пастиму отару свою, і я її вкладу на спочинок, — каже Господь Бог.

16 Втрачену вівцю відшукаю, а наполохану поверну, а поранену перев'яжу, а хвору зміцню, а ситу та сильну знищу, пастиму її правосуддям!"

17 А вам, отаро моя, так промовляє Господь Бог: "Ось я судитиму між вівцею й вівцею та між вівцями й цапом.

18 Чи мало вам того, що ви випасаєте хороше пасовисько, а решту ваших пасовиськ ви топчете своїми ногами? І воду чисту ви п'єте, а решту ногами своїми каламутите?

19 І отара моя мусить випасати, потоптане вашими ногами, і пити, скаламучене вами!

20 Тому так промовляє Господь Бог до них: "Ось я сам судитиму між вівцею ситою й між вівцею худю.

21 За те, що ви боком і плечем штовхаєте та рогами вашими колете всіх слабких, аж поки не порозпорошуєте їх геть,

22 то я врятую отару свою, і вона не буде вже за здобич, і я судитиму між вівцею та вівцею!

23 І поставлю над ними одного пастиря, раба мого Давида, і він їх пастиме і буде їм за пастиря!

24 А я, Господь, буду їм Богом, а раб мій Давид князем серед них. Я, Господь, це

сказав!

25 І складу я з ними угоду миру, і прикінчу на землі злу звірину, і вони пробуватимуть у пустелі безпечно, і спатимуть у лісах.

26 І зроблю їх та довкілля мого узгір'я благословенням, і пушу дощ в його часі, будуть це дощі благословенні.

27 І польове дерево видасть свій плід, а земля видасть свій урожай, і будуть вони безпечні на своїй землі, і зрозуміють, що я Господь, коли зламаю їхнє ярмо, і врятую їх від руки тих, хто їх поневолив.

28 І не будуть уже вони за здобич для народів, і звірина земна не жертиме їх, і вони сидітимуть безпечно, і не буде нікого, хто б їх настрашив.

29 І викохаю їм саджанця на славу, і не вони вже не помиратимуть з голоду на землі, і не терпітимуть приниження від народів.

30 І зрозуміють вони, що я Господь, Бог їхній, з ними, а вони народ мій, оселя Ізраїлева, — каже Господь Бог.

31 А ви отара моя, отара мого випасу, ви люди, а я Бог ваш", — каже Господь Бог".

Єзекиїля 35

1 І було мені слово Господнє таке:

2 "Сину людський, зверни своє обличчя до гір Сеїру, і пророкуй на них

3 та й скажеш їм, що так промовляє Господь Бог: "Ось я на вас, гори Сеїру, витягну руку свою й перетворю вас на пустку безлюдну.

4 Міста ваші перетворю на руїну, а ви станете пусткою, і зрозумієте ви, що я Господь!

5 За те, що ти плекала віковичну ворожнечу проти Ізраїля й віддавала дітей Ізраїля під меч під час їхнього лихоліття, за часу останньої провини.

6 Тому, як живий я, — каже Господь Бог, — на кров перетворю тебе, і кров гнатиме тебе. Бо пролиту тобою кров ти зненавиділа, то кров гнатиме тебе!

7 Перетворю я гори Сеїру на пустку безлюдну і витну з неї того, хто виходить та повертається.

8 І наповню його гори трупами його! Пагорби твої й долини твої та всі твої ріки наповняться вбитими мечем!

9 Я перетворю тебе на вічні руїни, а міста твої не заселяться, і зрозумієте ви, що я Господь!

10 За те, що ти кажеш: "Два ці народи і два ці землі будуть мої, і ми посядемо те, де Господь був",

11 тому, як живий я, — каже Господь Бог, — зроблю я за гнівом твоїм та за твоїм завзяттям, які ти виявляла до них. Я дам себе їм знати, як судитиму тебе.

12 І зрозумієш ти, що я Господь, чув усі образи твої, які ти виказувала на Ізраїлеві гори, промовляючи: "Вони опустілі, дані нам на їжу!"

13 І ви звеличувалися проти мене своїми вустами, і збільшували проти мене зухвалі слова свої. Я це чув!"

14 Так промовляє Господь Бог: "На радість всієї землі, зроблю тебе пустою!"

15 Як радієш ти зі спадку оселі Ізраїлевої через те, що спустошено її, так зроблю я й тобі. Пусткою станеш, Сеїре, та весь Едом, увесь він, і зрозуміють вони, що я Господь!

Єзекиїля 36

1 А ти, сину людський, пророкуй на Ізраїлеві гори, та й скажеш: "Ізраїлеві гори, послухайте слова Господнього!"

2 Так промовляє Господь Бог: "За те, що ворог каже на вас: "Ага! Навіть вічні пагорби стали нам за спадщину".

3 Тому пророкуй та й скажи, що так промовляє Господь Бог: "За те, що на вас зазіхають з усіх боків, так що ви стали власністю інших народів, і що ви потрапили на язик лихим людям, які вас знеславляють.

4 Тому, Ізраїлеві гори, послухайте слова Господа Бога: "Так промовляє Господь Бог до гір та до пагорбів, до річок та долин, до опустілих руїн і до покинутих міст, що стали за здобич та за посміховисько для решти навколишніх народів".

5 Так промовляє Господь Бог: "Запевняю вас, що у вогні своєї ревності промовлятиму я проти решти тих народів та всього Едома, що взяли собі мій край за спадок, зі злобою в серці, і зневагою в душі, щоб володіти ним і грабувати його".

6 Тому пророкуй на Ізраїлеву землю, та й скажеш до гір, до пагорбів, до річок та до долин, що так промовляє Господь Бог: "Ось я промовлятиму в люті своїй та в гніві своєму, бо ви носили ганьбу народів".

7 Тому так промовляє Господь Бог: "Присягаючи, я підняв свою руку, що ті люди, які навколо вас, вони понесуть свою ганьбу!"

8 А ви, Ізраїлеві гори, розпустіть ваші гілки, і принесіть плід свій для мого народу Ізраїля, бо він наближається і має прийти.

9 Бо ось я прийду до вас, і поверну до вас мою прихильність, і ви будете оброблені та обсіяні.

10 І розмножу на вас людину, всю оселю Ізраїлеву, усю її, і будуть заселені ці міста, а руїни будуть відбудовані.

11 І я розмножу на вас людину та худобу, і вони розмножаться та розплодяться, і позаселяю вас, як за вашої давнини, і зроблю вам більше добра, ніж то було колись, і ви зрозумієте, що я Господь!

12 І впроваджу на вас люд, мій народ Ізраїлів, і вони посядуть вас, і станете ви їм на спадок, і вже не позбавлятимете їх дітей".

13 Так промовляє Господь Бог: "За те, що кажуть про вас, що ви стали землею, яка їсть людей, і позбавляє народ свій дітей,

14 тому вже не поїдатимеш людей, і вже не позбавлятимеш свій народ дітей, — каже Господь Бог!

15 І вже не почуєш зневажливих слів від поган, і ганьби від народів уже не терпітимеш, і вже не будеш каменем спотикання для свого народу," — каже Господь Бог!

16 І було мені слово Господнє таке:

17 "Сину людський, оселя Ізраїлева жила на землі своїй, та й опоганила її своїм шляхом та своїми вчинками, як нечистота жінки в час місячних її став її шлях перед моїм обличчям!

18 І вилив я гнів свій на них за ту кров, яку вилили вони на землю, та бовванами своїми опоганили її.

19 І розсіяв я їх серед народів, і вони були розпорошені по країнах. За їхнім шляхом та за їхніми вчинками засудив я їх.

20 І коли прийшли вони до тих народів, то зневажили святе моє ім'я, коли стали про них казати: "Вони народ Господа, та з землі його вийшли!"

21 Засмучений я тим, що зневажене святе ім'я моє оселею Ізраїлевою серед народів, куди вони прийшли".

22 Тому скажи до Ізраїлевої оселі, що так промовляє Господь Бог: "Не для вас я роблю це, оселе Ізраїлева, а тільки для святого свого ймення, яке ви зневажили серед народів, куди ви прийшли.

23 І освячу я велике ім'я своє, зневажене серед народів, і зрозуміють ті люди, що я Господь, — каже Господь Бог, — коли я покажу свою святість серед вас на їхніх очах.

24 І візьму вас з тих народів, і зберу вас з усіх країв, і приведу вас до вашої землі.

25 І покроплю вас чистою водою, і станете ви чисті. Від усіх ваших нечистот і від усіх ваших бовванів очищу вас.

26 І дам вам нове серце, і нового духа дам у ваше нутро, і викину кам'яне серце з вашого тіла, і дам вам серце тілесне.

27 І духа свого дам я до вашого нутра, і зроблю я так, що уставами моїми будете ходити, а постанови мої будете стерегти та виконувати.

28 І ви сидітимете в краю, якого я дав вашим батькам, і будете мені народом, а я буду вам Богом!

29 І врятую вас від усіх ваших нечистот, і покличу збіжжя, і помножу його, і не дам на вас голоду.

30 І намножу вам плодів на деревах й урожай на полях, щоб вам уже не доводилося зазнавати наруги від народів через голод.

31 І згадаєте ви про ваші шляхи лихі та про ваші злі вчинки, і відчуєте огиду до самих себе за свої провини та за свої огидні вчинки.

32 Затямте, не для вас я це робитиму, — каже Господь Бог! — Соромтеся та червонійте за ваші шляхи, оселе Ізраїлева!"

33 Так промовляє Господь Бог: "Того дня, коли я очищу вас від усіх ваших провин, то заселю ці міста, і будуть відбудовані руїни.

34 А занедбана земля, що була спустошенням на очах кожного перехожого, буде оброблена.

35 І скажуть: "Цей занедбаний край став як той едемський садок, а ці міста, колись поруйновані, спустошені та безлюдні, нині укріплені та заселені!"

36 І зрозуміють навколишні народи, що я, Господь, відбудував поруйноване,

засадив спустошене. Я, Господь, сказав це й зробив!"

37 Так промовляє Господь Бог: "Ще на це прихилюся до оселі Ізраїлевої, щоб розмножити їх, як отару!"

38 Як освячена отара наповнює Єрусалим у його свята, так наповняться людьми ці зруйновані міста. І зрозуміють вони, що я Господь!"

Єзекиїля 37

1 Була наді мною Господня рука, і дух Господній привів мене до долини повної кісток.

2 І він обвів мене навколо них, їх було дуже багато на поверхні долини, і вони були висохлі!

3 І сказав він мені: "Сину людський, чи оживуть оці кістки?" А я відповів: "Господе Боже, ти знаєш!"

4 І сказав він мені: "Пророкуй про ці кістки, та й скажеш до них: "Сухі кістки, послухайте слова Господнього!"

5 Так промовляє Господь Бог до цих кісток: "Ось я введу в вас духа — і ви оживете!"

6 І дам на вас жили, і наросте на вас тіло, і покрию вас шкірою, і дам у вас духа, і ви оживете. І зрозумієте ви, що я Господь! 7 І пророкував я, як наказано. І знявся шум, коли я пророкував, і кістки стали з'єднуватися, кістка до кістки своєї.

8 І бачив я, як на них з'явилися жили, іросло тіло, і покрила їх шкіра зверху, та духа не було в них.

9 І сказав він мені: "Пророкуй до духа, пророкуй, сину людський, та й скажеш до духа, що так промовляє Господь Бог: "Прилинь, духу, з чотирьох вітрів, і дихни на цих убитих, і хай вони оживуть! 10 І я пророкував, як він наказав був мені, і ввійшов у них дух, і вони ожили, і поставали на ноги свої, сила-силенна люду!...

11 І сказав він мені: "Сину людський, ці кістки — це вся оселя Ізраїлева. Ось вони кажуть: "Висохли наші кістки і згинули наші сподівання, і прийшов нам кінець!"

12 Тому пророкуй та й скажеш до них: "Так промовляє Господь Бог: "Ось я відчиню ваші могили, і виведу вас з них, мій народе, і введу вас до Ізраїлевої землі!"

13 І зрозумієте ви, що я Господь, коли відчиню ваші могили, і коли виведу вас з них, мій народе!"

14 І дам я в вас свого духа, і ви оживете, і вміщу вас на вашій землі, і зрозумієте ви, що я, Господь, сказав це й зробив", — каже Господь!"

15 І було мені слово Господнє таке:

16 "А ти, сину людський, візьми собі палицю і напиши на ній: "Юді та синам Ізраїля, його союзникам". І візьми ще палицю, і напиши на ній: "Йосипові, дереву Єфрема, та всій оселі Ізраїлевій, союзникам його".

17 І притули їх одну до одної, і вони стануть за одне в твоїй руці!

18 І як скажуть до тебе сини твого народу: "Чи не оголосиш нам, що це в тебе таке?"

19 то скажи їм, що так промовляє Господь Бог: "Ось я візьму палицю Йосипа, що в

Єфремовій руці, та племен Ізраїлевих, його союзників, і з'єднаю з палицею Юди, і зроблю їх за одну, і стануть вони одним у моїй руці!

20 І будуть ці палиці, що напишеш на них, у руці твоїй на їхніх очах.

21 І скажи до них, що так промовляє Господь Бог: "Ось я зберу Ізраїлевих синів серед народів, куди вони пішли, і введу їх до їхньої землі.

22 І зроблю їх за один народ у краї на Ізраїлевих горах, і буде над ними один цар, і не будуть уже двома народами, і вже не будуть поділені на двоє царств.

23 І більше не будуть вони опоганюватися своїми бовванами й огидностями своїми та всіма своїми переступами. Я врятую їх від усіх їхніх гріхів скрізь, де б вони їх не скоїли, і очищу їх. І будуть вони мені народом, а я буду їм Богом!

24 А раб мій Давид буде царем над ними, і один пастир буде для всіх них, і постановами моїми вони ходитимуть, а устами мої стерегтимуть і виконуватимуть.

25 І осядуть вони на тій землі, яку я дав був моєму рабові Якову, що сиділи на ній їхні батьки, і осядуть на ній вони і їхні сини, і сини синів їхніх аж навіки, а мій раб Давид буде їм князем навіки!

26 І складу з ними угоду миру, це буде вічна угода з ними. І зміцню їх, і розмножу їх, і дам свою святиню серед них на віки!

27 І буде місце мого пробування над ними, і я буду їм Богом, а вони мені будуть народом.

28 І зрозуміють ці народи, що я Господь, який освятив Ізраїля, коли буде моя святиня серед них навіки!

Єзекиїля 38

1 І було мені слово Господнє таке:

2 "Сину людський, зверни своє обличчя до Гоґа, краю Маґоґа, князя Рошу, Мешеху та Тувалу, і пророкуй на нього

3 та й скажеш, що так сказав Господь: "Ось я проти тебе, Гоґу, княже Рошу, Мешеху та Тувалу!

4 І заверну тебе, і вкладу гачки в щелепи твої, і виведу весь твій люд разом з усім твоїм військом, з кіньми, з вершниками, у повному озброєнні, з великими й малими щитами та мечами.

5 Парас, Куш і Пут з ними, всі вони зі щитами та в шоломах.

6 Гомер і всі орди його, оселя Тоґарми з північної околиці та вся ватага її, численні народи з тобою.

7 Приготуйся, ти та весь люд твій з тобою, і будь готовим прислужитися.

8 По багатьох днях ти будеш потрібний. На останку днів прийдеш до краю, що врятований від меча і зібраний з численних народів на Ізраїлеві гори, які завжди були руїною, і він був виведений з тих народів, щоб сидіти безпечно.

9 І вийдеш, і прийдеш як буря, і будеш як хмара, щоб покрити землю, ти та всі ватаги твої, та численні народи з тобою".

10 Так промовляє Господь Бог: "І того дня увійдуть лихі задуми до твого серця,

11 і ти скажеш: "Піду на неукріплений край, знайду тих, що сидять безпечно в осадах без мурів, без воріт та засувів,

12 щоб набрати здобичі і пограбувати, щоб повернути свою руку на залюднені руїни і на народ, зібраний з інших народів, що набуває маєток та багатіє, мешкаючи серед землі.

13 Шева і Дедан, і купці Таршішу, і всі левчуки його запитують тебе: "Чи ти прийшов набрати здобичі, чи ти зібрав своє зборище для грабунку, щоб винести срібло та золото, щоб забрати набутий маєток, щоб набрати великої здобичі?"

14 Тому пророкуй, сину людський, та й скажеш до Гоґа, що так промовляє Господь Бог: "Чи того дня, коли народ мій сидітиме безпечно, ти не довідаєшся про це?"

15 І прийдеш зі свого місця, з північних околиць, ти та численні народи з тобою на конях, ватага велика й військо численне!

16 І піднімешся на народ мій Ізраїлів, як хмара, щоб покрити землю. Буде це на кінці днів, і я поведу тебе до краю мого, щоб народи знали мене, коли покажу свою святість на тобі, Гоґу, на їхніх очах".

17 Так промовляє Господь Бог: "Чи ти той, що про нього казав я за давніх днів через моїх рабів, Ізраїлевих пророків, які повсякчас пророкували за тих днів, що приведу тебе на них?"

18 І станеться того дня, у дні приходу Гоґа на Ізраїлеву землю, — каже Господь Бог, — запалає лють моя.

19 І в палючому вогні гніву свого я скажу: "Цього дня затрясється Ізраїлева земля.

20 І затремтять перед моїм обличчям морські риби, і птаство небесне, і польова звірина, і всякі гади, що плазують по землі, і всяка людина, що на поверхні землі, і будуть поруйновані гори, і поваляться кручі, і всякий мур на землю впаде".

21 І я покличу проти нього меча на всіх горах моїх, — каже Господь Бог, — меч кожного буде на брата його!

22 І судитимуся з ними моровицею та кров'ю, і пушу зливу та кам'яний град, вогонь і сірку на нього, на ватаги його та на численні народи, що з ним.

23 І звеличуся, і покажу свою святість, і стану знаним на очах численних народів, і вони зрозуміють, що я Господь!

Єзекиїля 39

1 А ти, сину людський, пророкуй на Гоґа та й скажеш, що так промовляє Господь Бог: "Ото я на тебе, княже Рошу, Мешеху та Тувалу!"

2 І поверну тебе й поведу, і виведу з північних околиць, і приведу тебе на Ізраїлеві гори.

3 І виб'ю лука твого з твоєї лівиці, а твої стріли кину з твоєї правиці.

4 І впадеш на Ізраїлевих горах ти, вся ватага твоя та народи, що з тобою. Віддам тебе на їжу всякому хижому птаству крилатому та польовій звірині.

5 На відкритому полі впадеш ти, бо це я промовляв, — каже Господь Бог!

6 І пошлю я вогонь на Маґоґа та на тих, що безпечно сидять на островах, і

зрозуміють вони, що я Господь!

7 А своє святе ім'я розголошу серед мого народу Ізраїля, і вже не дозволю зневажити святе моє ймення, і народи зрозуміють, що я Господь, Святий Ізраїлів!

8 Ось прийде і станеться, — каже Господь Бог, — це той день, про який я казав.

9 І повиходять мешканці Ізраїлевих міст, і розкладуть вогонь, і палитимуть зброю та щити великі й малі, луки та стріли, булави та списи. Сім років їх палитимуть.

10 І не носитимуть хмиз з поля, і не вирубуватимуть дерева в лісах, бо зброю палитимуть, тільки зброю, і візьмуть здобич з тих, хто брав здобич з них, і пограбують тих, хто їх грабував, — каже Господь Бог.

11 І станеться того дня, дам я там Го'гові місце для поховань в Ізраїлі, долину Перехожих, на схід від моря, що стримує перехожих. І поховають там Го'га і весь його люд численний, та й назвуть долиною Багатолюддя Го'га.

12 І ховатиме їх оселя Ізраїлева, щоб очистити землю, сім місяців.

13 І ховатиме весь народ краю, і він стане для них за пам'ятку, того дня, коли я прославлю себе, — каже Господь Бог.

14 І призначать людей, які ходитимуть по краю й ховатимуть разом з перехожими рештки з поверхні землі, щоб її очистити. Сім місяців вони ще шукатимуть.

15 І перейдуть вони по краю, і коли хто побачить людську кістку, то поставить при ній знака, аж поки не поховають її поховальники в долині Багатолюддя Го'га.

16 А ім'я міста буде Гамона. І очистять землю".

17 А ти, сину людський, — так каже Господь Бог: "Скажи птахові, всякому крилатому, та всій польовій звірині: "Збирайтеся і сходьтеся на мою жертву, що я принесу для вас, велику жертву на Ізраїлевих горах, і ви будете їсти їхні тіла і пити їхню кров.

18 Ви будете їсти тіла вояків і пити кров князів землі, баранів, овець, цапів, бичків, всі вони — сита башанська худоба.

19 І будете їсти лій, поки не насититесь, і будете пити кров аж до сп'яніння з моєї жертви, яку я приніс для вас,

20 і насититесь при моєму столі кіньми, вершниками та іншими вояками всякої приналежності, — каже Господь Бог!

21 І дам свою славу між народами, і побачать усі народи, як я судитиму, і побачать мою руку, що на них покладу.

22 І зрозуміє Ізраїлева оселя, що я Господь, їхній Бог, від цього дня і надалі.

23 І знатимуть народи, що Ізраїлева оселя пішла на вигнання за провини свої, за те, що зрадили мене, а я сховав був від них обличчя своє, і віддав їх у руку їхніх ворогів, і всі вони попадали від меча.

24 За їхньою нечистотою та за їхнє беззаконня зробив я це з ними, і сховав від них обличчя своє".

25 Тому так промовляє Господь Бог: "Ось я поверну долю Якова, і змилюся над усією Ізраїлевою оселею, і буду ревним за своє святе ім'я.

26 І забудуть вони свою ганьбу, і не страждатимуть за свою зраду мені, коли сядуть

безпечно на своїй землі, і не буде вже нікого, хто б їх страхав,

27 коли поверну їх з інших народів, і зберу їх з країв їхніх ворогів, і освячуся серед них на очах численних народів.

28 І зрозуміють вони, що я Господь, Бог їхній, коли спроваджу їх у полон до інших народів, а потому зберу їх на їхню землю, і вже не залишу там нікого з них.

29 І не сховаю вже від них обличчя свого, бо виллю духа свого на Ізраїлеву оселю", — каже Господь Бог!"

Єзекиїля 40

1 Двадцять п'ятого року нашого вигнання, на початку року, десятого дня місяця, чотирнадцятого року по тому, як було зруйноване місто, того самого дня була на мені Господня рука, і він привів мене туди.

2 У Божих видіннях впровадив він мене до Ізраїлевого краю, і дав спочити мені на дуже високій горі, а на ній була ніби подoba міста, з півдня.

3 І він привів мене туди, і ось чоловік, ніби з міді начищеної, а в його руці ляна нитка та мірнича палиця, і він стояв у брамі.

4 І сказав він мені: "Сину людський, дивися своїми очима і слухай своїми вухами. Будь уважним до всього, що я покажу тобі, бо ти приведений сюди для того, щоб я показав тобі це. Все, що ти побачиш, об'яви Ізраїлевій оселі.

5 І ось мур навколо храму, а в руці того чоловіка мірнича палиця на шість ліктів, на міру ліктя з долонею. І зміряв він ширину тієї будівлі — одна палиця, і заввишки — одна палиця.

6 І прийшов він до східної брами, і піднявся її східцями, і зміряв поріг зовні тієї брами — одна палиця завширшки, і поріг зсередини — одна палиця завширшки.

7 А службова кімната — одна палиця завдовжки й одна палиця завширшки, а між службовими кімнатами — п'ять ліктів, а поріг зсередини брами з боку сіней — одна палиця.

8 І зміряв він сіни зсередини тієї брами — одна палиця.

9 Він зміряв сіни зсередини тієї брами — вісім ліктів, а бокові опори їхні мали два лікті.

10 А службових кімнат східної брами — три звідси й три звідти, і міра одна їм трьом, і міра одна опорам звідси та звідти.

11 І зміряв він ширину входу східної брами — десять ліктів, довжина його — тринадцять ліктів.

12 Перед службовими кімнатами був бар'єр, шириною один лікоть з обох боків, а кімнати мали шість ліктів звідси й шість ліктів звідти.

13 І зміряв горішню відстань між протилежними службовими кімнати, вона була двадцять п'ять ліктів.

14 І зміряв бокові опори, вони мали шістдесят ліктів. Опори подвір'я по периметру брами мали розмір відповідно бокових опор.

15 А від переду вхідної брами і аж до переду внутрішніх сіней було п'ятдесят ліктів.

16 У службових кімнатах і в їхніх опорах були вікна з ґратами, звужені досередини. Так само й у сінях були навкруги вікна, звужені досередини, а на опорах були пальми.

17 І він привів мене до зовнішнього подвір'я. Підлога подвір'я вимощена каменем, навколо по периметру подвір'я було тридцять службових кімнат.

18 Ширина помосту по боках брами відповідала довжині брами...

19 І зміряв він ширину від переду східної брами до переду внутрішнього подвір'я зовні, вона становила сто ліктів на схід та сто на північ.

20 І він зміряв довжину та ширину брами, що перед її по відношенню до зовнішнього подвір'я в напрямку на північ.

21 І службові кімнати її три звідси й три звідти, і опори, і сіни її були за мірою першої брами, п'ятдесят ліктів довжина і двадцять п'ять ширина, на міру ліктя.

22 А вікна її, сіни та вирізьблені пальми, як і розміри брами, що перед її в напрямку на схід, на вході в неї було сім східців, а перед ними були сіни.

23 І брама внутрішнього подвір'я навпроти брами на північ та на схід. І наміряв він від брами до брами сто ліктів.

24 І він повів мене в напрямку брами, звернутої в напрямку на південь. І зміряв опори її та сіни.

25 А в брамі та сінях були вікна, як ті вікна. Вона була п'ятдесят ліктів завдовжки і двадцять п'ять ліктів завширшки.

26 До неї вели семеро східців, а проти них були сіни, і на опорах були вирізьблені пальми.

27 А внутрішнє подвір'я мало браму звернуту в напрямку півдня, і він наміряв від брами до брами південного напрямку сто ліктів.

28 І привів мене до внутрішнього подвір'я південною брамою, і зміряв південну браму, і вона була таких розмірів, як і попередня.

29 І службові кімнати її, і опори, і сіни були такої ж міри. В сінях з усіх боків були вікна, брама мала п'ятдесят ліктів довжини і двадцять п'ять ліктів ширини.

30 По периметру з усіх боків були сіни її, завдовжки двадцять п'ять ліктів і завширшки п'ять ліктів.

31 І сіни її при зовнішньому подвір'ї, і на опорах зображені пальми, а на вході вісім східців.

32 І він впровадив мене до внутрішнього подвір'я в напрямку сходу, і зміряв брами, і вони мали такі ж розміри.

33 І службові кімнати її, і опори, і сіни за тими ж розмірами, а її вікна та вікна сінешні, завдовжки — п'ятдесят ліктів і завширшки — двадцять п'ять ліктів.

34 А її сіни були до зовнішнього подвір'я, і пальми на опорах звідси й звідти, і на вході вісім східців.

35 І впровадив мене до північної брами, і наміряв ті ж розміри,

36 службових кімнат її, опор і сіней. З усіх боків вони мали вікна. Брама була завдовжки п'ятдесят ліктів і завширшки — двадцять п'ять ліктів.

37 Опори її були до зовнішнього подвір'я, на опорах з обох боків були пальми, а при

вході її було вісім східців.

38 Біля бокових опор брами була кімната, де мили цілопалення.

39 А в сінях брами стояли два столи звідси й два столи звідти, щоб різати на них тварин на цілопалення й жертви за гріх та жертви за провину.

40 З зовнішнього боку при вході до північної брами стояли два столи, і з внутрішнього боку, що при сінях брами теж було два столи.

41 Чотири столи звідси й чотири столи звідти по боках брами, вісім столів для різання тварин.

42 І чотири столи на цілопалення з тесаного каменю, завдовжки — один і пів ліктя, а заввишки — один лікоть. На них кладуть знаряддя, що ними ріжуть цілопалення та жертву.

43 І навколо були прикріплені гаки на одну долоню, а на столах — жертвне м'ясо.

44 А зовні внутрішньої брами були дві кімнати у внутрішньому подвір'ї. Та, що при північному боці брами — передом у напрямку півдня, а та, що при боці східної брами — передом на північ.

45 І сказав він до мене: "Ця кімната, що перед її в напрямку півдня, для священиків, що відповідають за службу храму.

46 А та кімната, що перед її в напрямку півночі, для священиків, що виконують службу жертовника. Це Садокові сини, що з Левієвих синів наближаються до Господа, щоб служити йому".

47 І він зміряв подвір'я завдовжки — сто ліктів, і завширшки — сто ліктів, воно було квадратним, а жертовник був перед храмом.

48 І привів мене до сіней храму, і зміряв опору сіней — п'ять ліктів звідси і п'ять ліктів звідти, а ширина брами — три лікті звідси й три лікті звідти.

49 Довжина сіней становила двадцять ліктів, а ширина — одинадцять ліктів, і десять східців на вході до них, поруч опор були стовпи — один звідси і один звідти.

Єзекиїля 41

1 І впровадив він мене до храму, і зміряв бокові опори, товщина опори — шість ліктів перша і шість ліктів друга.

2 Вхід мав ширину десять ліктів, а боки входу були п'ять ліктів звідси і п'ять ліктів звідти. Довжина його становила сорок ліктів, а ширина — двадцять ліктів.

3 І ввійшов він до середини, і зміряв бокову опору входу — два лікті, а вхід — шість ліктів, а ширина входу — сім ліктів.

4 І зміряв довжину прилеглої до храму стіни, вона мала двадцять ліктів, а ширина становила двадцять ліктів. І сказав він мені: "Це святе святих!"

5 І зміряв він стіну храму — шість ліктів, а бічні кімнати, що були по всьому периметру храму, мали ширину чотири лікті.

6 Тридцять бічних кімнат розташовувалися одна над одною в три поверхи, вони для опори входили в храмову стіну, але не прикріплювалися до неї.

7 Чим вище, то бічні кімнати ставали ширшими, з боків храму були вгору кругові

сходи, тому вгору поверхи розширювалися, долішній поверх мав вхід на горішній через середній.

8 І бачив я висоту підвалин навколо храму, підвалини бічних кімнат — повна палиця, шість ліктів.

9 Зовнішня ширина стіни бічної кімнати мала п'ять ліктів, а між бічними кімнатами залишалося вільне місце.

10 До службовими кімнатами з усіх боків храму було двадцять ліктів.

11 Вхід до бічної кімнати звернутий до вільного місця, один у напрямку на північ, і один на південь, а ширина вільного місця — п'ять ліктів навколо.

12 А будівля, що перед відгородженим майданом у напрямку на захід мала ширину сімдесят ліктів, а товщина стіни будівлі мала п'ять ліктів з усіх боків, а довжина будівлі була дев'яносто ліктів.

13 І він зміряв той храм. Він мав дожину сто ліктів, а відгороджений майдан, будівля та стіни її теж мали довжину сто ліктів.

14 А ширина передньої частини храму та відгородженої ділянки на схід мала сто ліктів.

15 І зміряв він довжину будівлі до переду відгородженої ділянки, що позад неї, також галереї звідси й звідти, що мали по сто ліктів, також зміряв внутрішній храм і сіни подвір'я.

16 З усіх боків були пороги та вікна, звужені всередину галерії, навпроти порогу дерев'яний обклад навколо й земля до вікон, а вікна зачинені.

17 Усе понад входом і аж до внутрішнього храму, і назовні при кожній стіні навколо, у внутрішньому й у зовнішньому, оздоблене різьбою.

18 Оздоблення мали зображення херувимів та пальмам, пальма була між херувимом та херувимом, херувими мали по два обличчя.

19 Людське обличчя — до пальми звідси, а обличчя левчука — до пальми звідти, різьба покривала всю будівлю.

20 На стіні храму від землі аж понад вхід вирізьблені херувими та пальми,

21 храмові одвірки мали чотирикутну форму.

22 Перед святині стояв жертovníк з дерева, три лікті висотою і два лікті довжиною, його кути, підніжжя та стіни його теж дерев'яні. І сказав він мені: "Це той стіл, що перед Господнім обличчям!"

23 У храмі та в святині було двоє дверей.

24 І в тих дверях було по дві стулки, обидві стулки оберталися, дві в одних дверях, і дві в інших дверях.

25 На дверях храму вирізьблені херувими та пальми, як і на стінах, а перед сіньми назовні був дерев'яний ганок.

26 Сіни, бічні кімнати та ганок мали звужені до середини вікна й пальми з боків.

Єзекиїля 42

1 І він вивів мене в напрямку півночі до зовнішнього подвір'я, і ввів мене до кімнат,

що навпроти відгородженої ділянки, перед будівлі на північ.

2 Від північного входу — завдовжки сто ліктів, а завширшки п'ятдесят ліктів.

3 Навпроти відгородженого майданчика — двадцять ліктів, що у внутрішньому подвір'ї, і навпроти помосту, що в зовнішньому подвір'ї була галерея, що до переду галереї на три поверхи.

4 А перед кімнатами був прохід до внутрішнього подвір'я на десять ліктів шириною і ста ліктів довжиною, а виходи їхні — на північ.

5 А горішні кімнати були коротші, бо галереї забирали від них більше місця, ніж з долішніх та з середніх тієї будівлі.

6 Вони були триповерхові, і не було в них опор, як на подвір'ї, тому вони були вужчі від долішніх та від середніх.

7 А мур, що зовні навпроти кімнат, у напрямку зовнішнього подвір'я, що проти інших кімнат, мав довжину п'ятдесят ліктів.

8 Бо довжина тих кімнат, що в зовнішнього подвір'я була п'ятдесят ліктів, а тих, що перед храму сто ліктів.

9 А під тими кімнатами був прохід від сходу, коли входити до них з зовнішнього подвір'я.

10 По ширині муру подвір'я в напрямку на схід до переду вільного місця й до переду будівлі були кімнати.

11 А прохід перед ними як і кімнати, що в напрямку на північ. Яка довжина, така й ширина їхня. І всі їхні входи, виходи і будова були такі самі.

12 Вхід на початку проходу однаковий з входами до кімнат, що в напрямку півдня, він на початку проходу перед відповідним муром, що в напрямку на схід, коли йти до кімнат.

13 І сказав він мені: "Кімнати північні і кімнати південні, що попереду вільного місця, це кімнати священні, де їдять священники, що приступають до Господа, найсвятіше, там складають найсвятіше, жертву хлібну, жертву за гріх і жертву за провину, бо це місце святе.

14 Коли священники ввійдуть, то не сміють виходити зі святині до зовнішнього подвір'я. Вони мають там залишати свій одяг, в якому служать, бо він святий. А як одягнуть вони інший одяг, тоді тільки можуть вийти до народу".

15 І скінчив він вимірювання внутрішнього храму, і повів мене в напрямку брами, що перед її в на схід, і зміряв те з усіх боків.

16 Він наміряв п'ять сотень мірничих палиць на східному боці.

17 П'ять сотень мірничих палиць на північному боці.

18 П'ять сотень мірничих палиць на південному боці.

19 П'ять сотень мірничих палиць на західному боці.

20 З чотирьох боків виміряв те. Мало воно мур навколо, щоб відділити між святим та звичайним, завдовжки — п'ять сотень, і завширшки — п'ять сотень.

Єзекиїля 43

1 І привів він мене до брами, до брами, що звернута в напрямку сходу.

2 І ось слава Ізраїлевого Бога йшла в напрямку від сходу, а голос його був, як шум великої води, а земля засяяла від слави його!

3 І вигляд був такий же, як я бачив у тому видінні, коли я приходив руйнувати місто, і як у тому видінні, що я бачив при річці Кевар. І впав я на обличчя своє!

4 І слава Господня ввійшла в храм через браму, що перед її в напрямку сходу!

5 І підняв мене дух, і привів мене до внутрішнього подвір'я, і ось слава Господня наповнила храм!

6 І почув я голос, що промовляв до мене з храму, а поруч мене стояв чоловік.

7 І сказав він мені: "Сину людський, це місце престолу мого, і місце стоп моїх ніг, де я буду перебувати навіки посеред Ізраїлевих синів, не опоганить уже Ізраїлева оселя святе ім'я моє, вони та їхні царі розпустою своєю та трупами їхніх мертвих царів!

8 Вони ставили свого порога при моєму порозі, і свої одвірки при одвірках моїх, так що тільки стіна була між мною та між ними, і вони опоганили святе ім'я моє своїми огидними вчинками, яких накоїли, і я винищив їх у своєму гніві...

9 Хай вони віддалять від мене розпусту свою та трупи своїх царів, і я пробуватиму між ними навіки.

10 Ти ж, сину людський, повідом Ізраїлевій оселі про цей храм, і хай їм стане соромно за свої провини, і хай вони знімуть мірку.

11 А коли вони відчують сором від усього, що накоїли, то покажи їм проект храму і план його, і всі креслення його, і виходи його та його входи, і всі устави його, і всі закони його, і виклади це письмово перед ними, щоб вони бачили все те, і щоб вчинки їхні були відповідними!

12 Оце закон храму. На вершині гори кордони його, на великій святині. Ось це закон храму.

13 А оце міри жертовника ліктями, на міру ліктя з долонею. Підстава жертовника — лікоть, і лікоть завширшки, а обідок до його краю навколо — одна п'ядь, і це підстава жертовника.

14 А від підвалини в землі аж до долішнього виступу жертовника — два лікті, а завширшки — один лікоть, а від малого виступу жертовника аж до великого — чотири лікті, а завширшки — лікоть.

15 Вогневище — чотири лікті висотою, а від жертовника вгору — чотири роги.

16 А вогневище квадратне, дванадцять ліктів завдовжки і завширшки.

17 Долішній виступ — чотирнадцять ліктів завдовжки і чотирнадцять завширшки з чотирьох боків, обідок навколо нього — півліктя, основа його — лікоть навколо, а сходи його звернуті на схід".

18 І сказав він мені: "Сину людський, так промовляє Господь Бог: "Оце устави жертовника на день, коли він буде зроблений, щоб приносити на ньому цілопалення, і кропити на нього кров.

19 І даси священикам з левитів, що вони з Садокових нащадків, які приступають до мене, щоб служити мені, — каже Господь Бог, — молодого бичка з великої худоби на жертву за гріх.

20 І візьмеш з його крові, і покропиш на чотири його роги й на чотири кути виступів та на обвідку навколо, і очисти його та освяти його.

21 І візьмеш бичка тієї жертви за гріх, і хай сплять його на визначеному місці храму зовні святині.

22 А другого дня принесеш у жертву цапа без вад на жертву за гріх, і очистять жертовника, як очистили бичком.

23 А коли закінчиш очищення, принесеш з великої худоби у жертву молодого бичка без вад, і без вад барана з отари.

24 Приведеш їх перед Господнє обличчя і кинуть священики на них сіль, і принесуть їх цілопаленням для Господа.

25 Сім день приноситимеш цапа, як щоденну жертву за гріх, принесеш без вад молодого бичка з великої худоби та барана з отари.

26 Сім день очищуватимуть того жертовника і очистять його, і освятять його.

27 І скінчаться ті дні, і восьмого дня й далі приноситимуть священики на жертовнику ваші цілопалення та ваші жертви мирні, і вподобаю собі вас", — каже Господь Бог!

Єзекиїля 44

1 — І повернув він мене в напрямку зовнішньої брами святині, що обернута на схід, а вона замкнута.

2 І сказав мені Господь: "Брама ця буде замкнута, і ніхто не увійде в неї, бо в неї ввійшов Господь, Бог Ізраїлів, і вона буде замкнута.

3 Князь, сам князь сидітиме в ній, щоб їсти хліб перед Господнім обличчям. Сіньми брами він увійде, і сіньми вийде".

4 І привів він мене в напрямку північної брами до переду храму, і побачив я, аж ось слава Господня наповнила Господню оселю! І впав я на обличчя своє...

5 І сказав мені Господь: "Сину людський, уважно подивися своїми очима і своїми вухами послухай усе, що я промовлятиму до тебе щодо всіх постанов Господньої оселі, і щодо всяких законів її, і зверни особливу увагу на вхід того храму та на всі виходи святині.

6 І скажеш до бунтівної Ізраїлевої оселі, що так промовляє Господь Бог: "Досить вам усіх ваших огидних вчинків, оселе Ізраїлева,

7 що ви вводили чужинців, необрізаних серцем та необрізаних тілом, щоб були в моїй святині, і щоб зневажити мій храм, коли приносили мій хліб, лій та кров, і цими вашими огидними вчинками порушили мій заповіт.

8 І ви не виконували службу святощів моїх, а призначили інших для служби мені в моїй святині".

9 Так промовляє Господь Бог: "Кожен чужинець, необрізаний серцем та

необрізаний тілом не ввійде до моєї святині, як всякий чужинець, що мешкає серед Ізраїлевих синів.

10 І навіть левити, що були віддалилися від мене, ходячи за своїми божками разом з усім Ізраїлем, і вони понесуть кару за свою провину,

11 і вони в святині моїй виконуватимуть службу при брамах храму, і обслуговуватимуть храм, вони приносятимуть цілопалення й жертву народів, і вони ставатимуть перед ними, щоб служити їм.

12 За те, що вони служили їм перед їхніми бовванами, і стали для Ізраїлевої оселі за спотикання на провину, тому підняв я свою руку на них, — каже Господь Бог, — і вони понесуть провину свою!

13 І вони не підійдуть до мене, щоб бути священиками мені, і не наближатимуться до всіх святощів моїх, до святого святих, і носитимуть ганьбу свою за огиди, яких накоїли...

14 І дам я їх, щоб вони виконували свої обов'язки по службі в храмі.

15 А священики, що з левитів, Садокові сини, що виконували службу моєї святині, коли Ізраїлеві сини заблукали були від мене, вони наближатимуться до мене для служби мені, і стоятимуть перед моїм обличчям, щоб приносити мені лій та кров, — каже Господь Бог.

16 Вони ввійдуть до моєї святині, і вони наблизяться до мого столу, щоб служити мені, виконуючи покладені на них обов'язки.

17 І коли вони входитимуть до брами внутрішнього подвір'я, то одягатимуть лляний одяг, і не ввійде до нього вовна, коли вони служитимуть у брамах внутрішнього подвір'я та зовні.

18 Лляні тюрбани будуть на їхній голові, а лляний спідній одяг буде на їхніх стегнах. Не будуть одягати те, в чому можна спітніти.

19 А коли вони виходитимуть до зовнішнього подвір'я, до народу, знімуть одяг свій, в якому служили, і поскладають його у священних кімнатах, і одягнуть інший одяг, щоб своїм священним одягом не доторкатися народу.

20 А голови своєї вони не голитимуть, а щоб волосся їхнє не запускалося, стригтимуть його.

21 І вина не вживатимуть перед тим, як входити до внутрішнього подвір'я.

22 А вдів та розлучених не братимуть собі за жінок, а братимуть тільки дівчат з оселі Ізраїлевої, та вдову по священикові.

23 А народ мій вони навчатимуть розрізняти між святим та звичайним, і щоб знали відмінність між нечистим та чистим.

24 І в суперечці вони мають судити правом моїм, і стерегти закони мої й устави при всіх святах моїх, і суботи мої святитимуть!

25 І до мертвої людини не підійдуть, щоб не стати їм нечистими, а тільки до батька й матері, і заради сина й дочки, і заради брата й сестри, що не належала чоловікові, можуть підходити.

26 А після очищення, додадуть ще сім днів.

27 А того дня, коли вводитимуть до святині, у внутрішнє подвір'я, щоб служити в святині, принесуть свою жертву за гріх, — каже Господь Бог.

28 А оце буде їм за спадщину: "Я їхня спадщина, а володіння не дасте їм в Ізраїлі, я їхнє володіння!

29 Жертву хлібну, жертву за гріх і жертву за провину, оце вони їстимуть. Все освячене в Ізраїлі буде їхнє.

30 Найкраще з усіх ваших дарів буде священикам, найкраще з плодів ваших, і початок ваших діж дасте священикові, щоб він поклав благословення на вашу оселю.

31 Мертвечини та пошматованого звірами з птаства та худоби священики не їстимуть.

Єзекиїля 45

1 А коли ви кидатимете жеребка про землю на спадщину, то дасте пожертву Господові, святе від землі, двадцять п'ять тисяч ліктів завдовжки й десять тисяч завширшки. Це буде святе в усіх його кордонах.

2 З того буде для святині ділянка довкола, п'ять сотень на п'ять сотень ліктів, і п'ятдесят ліктів вигін навколо.

3 А з цього відміряєш двадцять п'ять тисяч ліктів завдовжки та десять тисяч завширшки, і в ньому буде святиня, святе святих.

4 Це святість від землі. Вона буде для священиків, що служать святині, для тих, що наближаються до Господа для служби, і буде їм місцем для будинків і святим місцем.

5 А двадцять п'ять тисяч ліктів завдовжки і десять тисяч завширшки буде на володіння левитам, що служать храмові.

6 А на володіння місту дасте п'ять тисяч завширшки і двадцять п'ять тисяч завдовжки, навпроти ділянки святині. Воно буде для всієї Ізраїлевої оселі.

7 А для князя буде з того й з того боку ділянки святині й володіння міста, навпроти святині й попереду володіння міста від західного кордону на захід, і від східного кордону на схід, а завдовжки відповідно одній частині наділу від західного кордону до східного.

8 Це буде йому на володіння в Ізраїлі, і мої князі вже не будуть тиснути народу мого, а край дадуть оселі Ізраїлевій, їхнім племенам".

9 Так промовляє Господь Бог: "Годі вам, Ізраїлеві князі! Насилля та утиски відкиньте, а робіть правом та правдою, перестаньте виштовхувати народ мій з його землі, — каже Господь Бог!

10 Майте справедливу вагу, справедливу ефу та справедливого бата.

11 Ефа й бат буде однакова міра, щоб бат відповідав десятій частині хомеру, а десята частина хомеру — ефі, згідно з хомером буде міра його.

12 А шекель становитиме двадцять герів. Двадцять шеклів, двадцять п'ять шеклів та п'ятнадцять шеклів буде вам міна.

13 А це ті дари, що ви принесете: шоста частина ефи з хомеру пшениці й шоста частина ефи з хомеру ячменю.

14 А постанова про оливу з бата оливи: десята частина бата з кору, десять батів хомер, бо десять батів хомер.

15 І одна штука з отари з двохсот штук з доброго пасовиська Ізраїлевого на жертву хлібну, і на цілопалення, і на жертви мирні, щоб очистити їх, — каже Господь Бог.

16 Весь народ цього краю має давати пожертву для князя в Ізраїлі.

17 А в обов'язок князя буде входити цілопалення, жертва хлібна та жертва лита в свята, в новомісяччя, в суботи та у всі свята Ізраїлевої оселі. Він приготує жертву за гріх, жертву хлібну, цілопалення і жертви мирні на очищення за оселю Ізраїлеву".

18 Так промовляє Господь Бог: "У першому місяці, першого дня місяця візьмеш молодого бичка без вад з великої худоби, й очистиш святиню.

19 І візьме священик з крові жертви за гріх, і покропить на одвірок храму та на чотири кути відступу жертovníка, і на одвірок брами внутрішнього подвір'я.

20 І так зробиш сьомого дня першого місяця за кожного, хто згрішить через помилку або з неувважності, і очистите храм.

21 У першому місяці, чотирнадцятого дня місяця буде вам Пасха, свято семиденне. Сім день їстимете опрісноки.

22 І приготує того дня князь за себе та за весь народ краю бичка на жертву за гріх.

23 І сім днів свята він проводитиме цілопалення для Господа, щодня по сім бичків без вад та по сім баранів, також жертву за гріх, одного цапа на день.

24 І приготує жертву хлібну, ефу на бика й ефу на барана, а оливи — гін на ефу.

25 Сьомого місяця, п'ятнадцятого дня місяця в свято принесе протягом сімох днів таку саму жертву за гріх, таке саме цілопалення, таку саму ефу і стільки ж оливи".

Єзекиїля 46

1 Так промовляє Господь Бог: "Брама внутрішнього подвір'я, що звернута на схід, буде замкнута шість робочих днів, а суботнього дня буде відчинена, і в день новомісяччя буде відчинена.

2 І увійде князь через сіни брами ззовні, і стане при одвірку брами, а священики приготують його цілопалення та його мирну жертву, і він вклониться на порозі брами. Брама не замикатиметься аж до вечора.

3 І буде вклонятися народ краю при вході цієї брами в суботи та в новомісяччя перед Господнім обличчям.

4 А те цілопалення, що князь принесе Господові суботнього дня, це шість ягнят без вад та барана.

5 А жертва хлібна буде ефа на барана, а на ягня жертва хлібна — скільки дасть рука його, а оливи — гін на ефу.

6 А в день новомісяччя — молодий бичок без вад з великої худоби, шестеро ягнят без вад та баран.

7 І ефу на бичка, і ефу на барана приготує він хлібну жертву, а на ягнят — як дасть рука його, а оливи — гін на ефу.

8 А коли приходитиме князь, то він увійде через сіни брами і ними вийде.

9 А коли народ краю буде приходити перед Господнє обличчя в свята, то хто входить через північну браму, щоб уклонитися, вийде через браму південну, а хто входить через браму південну, вийде через браму північну, не повернеться тією брамою, якою ввійшов, а вийде протилежною їй.

10 А князь разом з ними увійде, і разом з ними вийде.

11 А в свята та в урочисті дні буде хлібна жертва, ефа на бичка й ефа на барана, а на ягнят — скільки дасть рука його, а оливи — гін на ефу.

12 А коли князь принесе добровільну пожертву, цілопалення або мирні жертви, жертву для Господа, то відчинять йому браму, що звернута на схід, і приготує він своє цілопалення та свої мирні жертви, як готує за суботи, і вийде, і замкнуть браму по його виході.

13 А без вад однорічне ягня, принесеш на цілопалення щоранку для Господа.

14 А до нього додаси жертву хлібну щоранку, шосту частину ефи, а оливи — третину гіна, щоб покропити пшеничне борошно, це хлібна жертва для Господа, постанови вічні назавжди.

15 І приготують ягня й жертву хлібну та оливу щоранку на стале цілопалення".

16 Так промовляє Господь Бог: "Коли князь дасть кому зі своїх синів дар від спадку свого, це буде належати його синам, як їхнє володіння у спадщині.

17 А коли він дасть дар зі свого спадку одному з рабів своїх, то це належатиме йому аж до року звільнення його, та й повернеться князеві, бо це його спадок, тільки синам його він належатиме.

18 А князь не візьме від спадку народу, витискаючи їх з їхнього володіння, а від свого володіння дасть своїм синам спадок, щоб ніхто з народу мого не втратив свого володіння.

19 І він провів мене проходом, що при боці брами, до священних кімнат для священників, що звернуті на північ. І там було місце на їхньому задньому боці на захід".

20 І сказав він мені: "Оце місце, де священники варитимуть жертву за провину та жертву за гріх, де будуть пекти жертву хлібну, щоб не виносити до зовнішнього подвір'я і тим не освятити народ".

21 І він вивів мене до зовнішнього подвір'я, і провів мене по чотирьох кутках подвір'я, і там в кожному кутку були ще подвір'я.

22 На чотирьох кутках зовнішнього подвір'я були ще менші прямокутні подвір'я, сорок ліктів завдовжки і тридцять завширшки, всі однакового розміру.

23 І навколо всіх чотирьох була кам'яна огорожа, і навколо пороблені кухні під огорожею.

24 І сказав він мені: "Оце помешкання кухарів, там варять слуги храму жертву народів".

Єзекиїля 47

1 І він повернув мене до дверей храму, аж ось витікала вода з-під порога храму на схід, бо перед того храму був на схід. А вода витікала здолу, з правого боку храму, з

півдня від жертовника.

2 І він повів мене в напрямку брами на північ, і провів мене з зовнішнього боку до зовнішньої брами, звернутої на схід. І ось вода витікала з правого боку.

3 І вийшов цей чоловік на схід, і в його руці був шнур, і він відміряв тисячу ліктів, і перепровадив мене через воду, глибиною по кісточки.

4 І відміряв ще тисячу, і перепровадив мене через воду, глибиною по коліна, і відміряв ще тисячу, і перепровадив мене через воду, глибиною по стегна.

5 І відміряв він ще тисячу, і був потік, якого я не міг перейти. Через нього можна було тільки перепливати, а вбхід перейти неможливо.

6 І сказав він мені: Чи ти бачив це, сину людський? І повернув мене, і вивів на берег цього потоку.

7 А коли я повернувся, то ось на березі потоку дуже багато дерев з цього й з того боку.

8 І сказав він до мене: "Ця вода виходить до східної округи, сходить на степ та тече до моря солоного, і зцілюється морська вода.

9 І всяка жива душа, що роїться скрізь, куди приходить той потік, житиме і буде дуже багато риби, бо ввійшла туди та вода, і буде зцілена, і житиме все, куди пройде той потік.

10 І стоятимуть при ньому рибалки від Ен-Геді й аж до Ен-Еглаїму. І буде там місце для сушіння сіток. Буде багато риби за родом своїм, як у Великому морі.

11 Його ж болота та калюжі не будуть зцілені, на сіль вони дані.

12 А над потоком виростуть на його березі з цього й з того боку всякі дерева плодови. Листя їхнє не опадатиме і кожного місяця вони даватимуть нові плоди, бо вода для них зі святині виходить, і буде плід його на їжу, а його листя — на ліки".

13 Так промовляє Господь Бог: "Оце земля, що ви посядете, земля для дванадцяти Ізраїлевих племен. А Йосип матиме два наділи.

14 І посядете її як один, так і інший, бо присягаючи, підняв я був руку свою дати її вашим батькам, і буде цей край вам у спадщину.

15 А оце кордони краю. Північний кордон від Великого моря і до Хетлону, як іти до Цедаду,

16 Хамат, Берота, Сівраїм, що між кордоном Дамаску та між кордоном Хамату, через Хацар, що при кордонах Хаврану.

17 І буде кордон від моря до Хацар-Енону, в напрямку кордону Дамаску на північ і кордону Хамату. Це північний кордон.

18 А східний кордон, між Хаврану, Дамаску і між Гілеаду та Ізраїлевого краю Йордану. Відміряєте від кордону аж до східного моря. Це буде східний бік.

19 А південний бік буде на південь від Тамару аж до води потоку Мерівот-Кадешу, до Великого моря. Це південний бік, на південь.

20 А західний бік буде від Великого моря і аж навпроти того, де йти на Хамат. Це західний бік.

21 І поділите цю землю собі, Ізраїлевим племенам.

22 І поділите її жеребком на спадок собі та чужинцям, що мешкають серед вас, що породили синів серед вас, і стануть вам, як тубільці між синами Ізраїлевими, з вами вони кинуть жеребка про спадок серед Ізраїлевих племен.

23 І в тому плем'ї, де мешкатиме той чужинець, там дасте його спадок, — каже Господь Бог.

Єзекиїля 48

1 А оце імена племен: "Від північного краю по дорозі до Хетлону, до Хамату і до Хацар-Енану, кордоном Дамаску на північ, поруч Хамату, це буде східним кордоном аж до моря Данового наділу.

2 А поруч Дана, від східного його кордону і до західного буде Ассировий наділ.

3 А поруч Ассира, від східного його кордону і до західного буде наділ Нефталимові.

4 А поруч Нефталима, від східного його кордону і до західного буде наділ Манасії.

5 А поруч Манасії, від східного його кордону і до західного буде наділ Єфремові.

6 А поруч Єфрема, від східного його кордону і до західного буде наділ Рувимові.

7 А поруч Рувима, від східного його кордону і до західного буде наділ Юді.

8 А поруч Юди, від східного його кордону і на захід буде та жертва, що ви принесете, ділянка на двадцять п'ять тисяч завширшки, а завдовжки, як один з наділів племен зі східного боку аж до західного, і буде в ній святиня.

9 Той дар, що принесете Господові, буде ділянка довжиною двадцять п'ять тисяч, а шириною двадцять тисяч.

10 А святим даром для священників буде на північ — двадцять п'ять тисяч, на захід — десять тисяч, на схід — десять тисяч і на південь — двадцять п'ять тисяч, а Господня святиня буде серед того.

11 Священникам, посвяченим з синів Садока, що виконуватимуть мою службу, що не блукали за Ізраїлевими синами, як блукали левити,

12 то буде їм дар з дарованої землі, найсвятіша святість, при кордоні левитів.

13 А левити відповідно кордонів священників. Ділянка їм на двадцять п'ять тисяч завдовжки, а завширшки десять тисяч, вся довжина — двадцять п'ять тисяч, а ширина — десять тисяч.

14 І вони не продадуть з цього, і не виміняють, і найкращі землі ні до кого не перейдуть, бо це святість для Господа.

15 А ділянка на п'ять тисяч завширшки і на двадцять п'ять тисяч завдовжки призначається для міста й пасовиська, а саме те місто буде всередині.

16 А оце розміри його: північний край — чотири тисячі п'ять сотень, південний край — чотири тисячі п'ять сотень, східний край — чотири тисячі п'ять сотень і західний край — чотири тисячі п'ять сотень.

17 І буде пасовисько для міста, на північ — двісті п'ятдесят, на південь — двісті п'ятдесят, на схід — двісті п'ятдесят і на захід — двісті п'ятдесят.

18 А залишок буде на довжину святого дару, десять тисяч на схід і десять тисяч на захід, і буде воно навпроти святого дару, і буде плід його на хліб працівникам міста.

19 А оброблятимуть його працівники, що обслуговуватимуть місто, з усіх Ізраїлевих племен.

20 Весь дар становитиме квадратну ділянку на двадцять п'ять тисяч завдовжки і на двадцять п'ять тисяч завширшки, ця жертва — святий дар у власність міста.

21 А решта, з цього й з того боку святого дару та володіння міста перед тими двадцятьма п'ятьма тисячами дару аж до кордону на схід та на захід, навпроти тих двадцяти п'яти тисяч аж до кордону на захід, навпроти частин племен, буде князеві. А святий дар і святиня оселі — всередині них.

22 А з володіння левитів і з володіння міста серед того, між кордоном Юди й між кордоном Веніямина, буде князеві.

23 Від сходу і на захід будуть наділи решти племен. Перший наділ буде Веніяминові.

24 А поруч Веніямина, від східного його кордону і до західного буде наділ Симеонові.

25 А поруч Симеона, від східного його кордону і до західного буде наділ Іссахарові.

26 А поруч Іссахара, від східного його кордону і до західного буде наділ Завулонові.

27 А поруч Завулону, від східного його кордону і до західного буде наділ Гадові.

28 Гадовий кордон з південного боку піде на південь від кордону Тамару до вод Меріват-Кадешу, вздовж потоку і до Великого моря.

29 Оце край, що поділите жеребком у спадок Ізраїлевим племенам, і це їхні наділи, — каже Господь Бог.

30 А оце виходи з міста: північний кордон буде чотири тисячі п'ятсот ліктів.

31 А міські брами на імена Ізраїлевих племен, три брами на північ: одна брама Рувимова, одна брама Юдина, одна брама Левієва.

32 Східний кордон матиме чотири тисячі п'ятсот ліктів, а брам три: одна брама Йосипова, одна брама Веніяминова, одна брама Данова.

33 Південний кордон матиме чотири тисячі п'ятсот ліктів, а брам три: одна брама Симеонова, одна брама Іссахарова, одна брама Завулонова.

34 Західний кордон матиме чотири тисячі п'ятсот ліктів, три їхні брами: одна брама Гадова, одна брама Ассирова, одна брама Нефталимова.

35 Вся протяжність навколо становить вісімнадцять тисяч. А ім'я міста з того дня буде: "Тут Господь".

ДАНИЇЛ

Даніїл 1

1 За третього року царювання Йоякіма, царя Юди, прийшов Навуходоносор, цар вавілонський, до Єрусалиму та взяв в облогу його.

2 І дав Господь в його руку Йоякіма, юдиного царя, та частину посуду Божої оселі, і він спровадив їх до Вавілону, до оселі свого бога, а посуд відправив до скарбниці свого

бога.

3 І наказав цар Ашпеназові, головному євнухові, привести Ізраїлевих синів з царського й шляхетного роду,

4 юнаків, що нема в них жодної вади, щоб вони були вродливого вигляду, мали розуміння в усякій мудрості, були здібні до всякої науки, здатні служити в царському палаці, і щоб навчити їх халдейській мові.

5 І призначив їм цар щоденну поживу, з царської їжі та з вина, що сам його пив, і дав на їхнє виховання три роки, а по закінченні їх стануть вони перед царським обличчям.

6 І були серед них з Юдиних синів Даниїл, Ананія, Мисаїл та Азарія.

7 А головний євнух дав їм інші імена, і дав Даниїлові ім'я Валтасар, а Ананії Шадрах, а Мисаїлові Мешах, а Азарії Авед-Него.

8 І поклав Даниїл собі на серце, що він не опоганиться їжею царя та питвом, що той сам його пив, і просив головного євнуха дозволу на це.

9 І зробив Бог, щоб Даниїл знайшов ласку в очах головного євнуха і мав його прихильність.

10 І сказав головний євнух до Даниїла: "Боюся я свого пана царя, бо він визначив вашу їжу та ваше питво. І коли б він побачив ваше обличчя худішим, ніж у тих юнаків, що вашого віку, то ви зробите мою голову винуватою перед царем".

11 І сказав Даниїл до старшого, якого головний євнух призначив над Даниїлом, Ананією, Мисаїлом та Азарією:

12 "Випробуй-но своїх рабів десять день, хай дають нам з ярини та воду, і ми будемо те їсти й пити.

13 І хай з'являться перед тобою наші обличчя та обличчя тих юнаків, що їдять царську їжу, і згідно з тим, що побачиш, зроби із своїми рабами".

14 І той послухав їх у цьому, і випробовував їх десять день.

15 А по десяти днях їхній вигляд виявився кращим, і вони були здоровіші тілом, аніж усі ті юнаки, що їли царську їжу.

16 І цей старший не давав призначену їм їжу та вино, а давав їм ярини та воду.

17 І дав Бог тим чотирьом юнакам знання та розуміння в кожній книжці та мудрості, а Даниїл розумівся на всякому видінні та снах.

18 А на кінець тих днів, коли цар сказав привести їх, то головний євнух привів їх до нього.

19 І цар розмовляв з ними, і вигляд Даниїла, Ананії, Мисаїла та Азарії був кращий за інших. І вони стали служити йому.

20 І з усякою справою, що потребувала мудрості та розуму, вони вправлялися краще від усіх чарівників та заклиначів, що були в усьому його царстві.

21 І був Даниїл там аж до першого року царювання Кіра.

Даниїл 2

1 А за другого року царювання Навуходоносорового, приснилися йому сни. І

занепокоївся дух його, і сон його втік від нього.

2 І сказав цар покликати чарівників та заклиначів, чаклунів та халдеїв, щоб розтлумачили цареві його сні. І вони прийшли, і стали перед царським обличчям.

3 І сказав до них цар: "Снився мені сон і занепокоївся дух мій, що б воно означало".

4 А халдеї промовляли до царя арамейською: "Царю, живи повіки! Розкажи перше сон своїм рабам і ми розтлумачимо його".

5 Цар сказав до халдеїв: "Ось моє слово: "Якщо ви не розповісте мені той сон та його не розтлумачите, будете четвертовані, а ваші оселі перетворяться в руїни.

6 А якщо ви розповісте сон та його розтлумачите, то отримаєте від мене подарунки, нагороду й шану. Тому розкажіть мені сон та його значення".

7 Вони відповіли вдруge: "Хай цар перше розкаже сон своїм рабам, і ми розтлумачимо його".

8 А цар сказав: "Я знаю напевно, що ви затягуєте час, відчуючи невідворотність слова мого.

9 Якщо ви не розкажете мені сон, то ви змовилися брехати мені, аж поки зміняться обставини. Тому розкажіть мені сон, тоді я буду впевнений, що ви знаєте його значення".

10 Халдеї відповіли цареві: "Нема на суходолі людини, що могла б розповісти це цареві, бо жоден великий цар чи правитель не запитував такого у жодного чарівника, заклинача чи халдея.

11 А справа, про яку запитує цар, тяжка, і нема таких, щоб об'явили б її перед царем, окрім богів, що не мають своїх помешкань і тіл".

12 І цар у гніві наказав стратити всіх вавілонських мудреців.

13 І вийшов наказ, щоб стратити мудреців, і шукали також Даниїла та його товаришів, щоб і їх убити.

14 Того часу Даниїл звернувся розважливо та з мудрістю до Арїоха, головного царської сторожі, що мав страчувати вавілонських мудреців.

15 Та й запитав у царедворця Арїоха: "Чому такий жорстокий наказ від царя?" Тоді Арїох розповів Даниїлові справу.

16 І Даниїл увійшов, і просив царя, щоб дав йому часу, і він розповість цареві сон і тлумачення його.

17 Тоді Даниїл пішов до свого помешкання, і повідомив про справу товаришів своїх, Ананію, Мисаїла та Азарію,

18 щоб просили ласки в небесного Бога на цю таємницю, і щоб не стратили Даниїла та товаришів його разом з рештою вавілонських мудреців.

19 Тоді Даниїлові відкрита була таємниця в нічному видінні, і він прославив небесного Бога.

20 Даниїл сказав: "Хай буде благословенне Боже ім'я від віку й аж до віку, бо його мудрість та сила.

21 І він змінює часи та пори року, скидає царів і настановляє царів, дає мудрість мудрим, і знання розумним.

22 Він відкриває глибоке та приховане, знає те, що в темряві, а світло спочиває з ним.

23 Тобі, Боже батьків моїх, я дякую та славлю тебе, що ти дав мені мудрість та силу, і дав мені, що я від тебе просив, відкривши нам справу цареву".

24 Потому Даниїл пішов до Арйоха, якого цар призначив стратити вавілонських мудреців. Пішов він та й так йому сказав: "Не страчуй вавілонських мудреців! Заведи мене перед царя і я розтлумачу йому сон".

25 Тоді Арйох негайно привів Даниїла перед царя, та й сказав йому так: "Знайшов я чоловіка з синів Юдиного вигнання, що об'явить цареві значення сну його".

26 І цар запитав Даниїла, що йому було ймення Валтасар: "Чи ти справді можеш розповісти мені сон, якого я бачив, та його значення?"

27 Даниїл відповів цареві: "Таємницю, про яку запитує цар, не можуть відкрити цареві ні мудреці, ні заклиначі, ні чарівники, ні віщуни.

28 Але є на небесах Бог, що відкриває таємниці, і він повідомив царя Навуходоносора про те, що буде в кінці днів. Ось твій сон та видіння твоєї голови на ложі твоєму:

29 "Тобі царю, коли ти лежав на ложі своєму і думав про те, що буде далі, той, хто відкриває таємницю, показав те, що має статися.

30 А мені ця таємниця відкрита не через мудрість, що була б у мені більша від мудрості всіх живих, а тільки на те, щоб повідомити цареві значення сну, і щоб цар зрозумів думки свого серця.

31 Ти, царю, бачив, що один величезний, блискучий і страшний бовван стояв перед тобою.

32 Голова його з чистого золота, груди та руки його із срібла, живіт та стегна його з міді,

33 ноги його з заліза, стопи його частково з заліза, а частково з глини.

34 Поки ти дивився, відірвався не силою рук людських камінь, і вдарив боввана по ногах його, що з заліза та з глини, і розтрощив їх.

35 Все розтрощилося, залізо, глина, мідь, срібло й золото, і стало, немов та полова на току, а вітер те розвіяв, і не знайшлося від нього жодного сліду. А камінь, що вдарив того боввана, став великою горою, і наповнив усю землю.

36 Оце той сон, а що він означає, зараз скажемо цареві.

37 Ти, царю, цар над царями, якому небесний Бог дав царство, владу й міць та славу.

38 І скрізь, де мешкають людські сини, польова звірина та птаство небесне, він дав їх у твою руку, та зробив тебе паном над усіма ними. Ти голова, що з золота.

39 А по тобі постане інше царство, нижче від тебе, і царство третє, інше, що з міді, яке буде панувати над усією землею.

40 А царство четверте буде сильне, як залізо, бо залізо товче й розбиває все, так і воно потовче й розіб'є, як залізо, що все розбиває.

41 А що ти бачив ноги та пальці частково з глини, частково з заліза, то це буде

поділене царство, і в ньому буде трохи залізної міці, бо ти бачив залізо, змішане з гончарною глиною.

42 А пальці ніг частково з заліза, а частково з глини, то й частина царства буде міцна, а частина буде слабка.

43 А що бачив ти залізо, змішане з гончарною глиною, то вони змішані будуть людськими нащадками, і не прилягатимуть одне до одного, як залізо не змішується з глиною.

44 А за днів тих царів небесний Бог поставить царство, що навіки не зруйнується, і те царство не буде віддане іншому народові. Воно потовче й покінчить з усіма тими царствами, а само стоятиме повік.

45 Бо ти бачив, що з гори відірвався камінь сам, не руками, і потовк залізо, мідь, глину, срібло та золото. Великий Бог об'явив цареві те, що станеться потім. А сон цей правдивий, і правдиве його значення!"

46 Тоді цар Навуходоносор упав на своє обличчя, вклонився Даниїлові і наказав приносити йому хлібну жертву та любі пахощі!

47 І цар сказав Даниїлові: "Направду, що ваш Бог — це Бог над богами та Цар над царями, що відкриває таємниці, бо зміг ти відкрити оцю таємницю!"

48 Тоді цар звеличив Даниїла, і дав йому численні подарунки, і зробив його паном над усім Вавілонським краєм, і головним над усіма вавілонськими мудрецами.

49 А Даниїл просив царя, щоб він призначив над справами вавілонського краю Шадраха, Мешаха та Авед-Него, а Даниїл, щоб був при царському дворі.

Даниїл 3

1 Цар Навуходоносор зробив був золотого боввана, заввишки шістдесят ліктів і завширшки шість ліктів. Він поставив його в долині Дура в вавілонській окрузі.

2 І цар Навуходоносор послав зібрати очільників, сатрапів, підсатрапів, радників, суддів, вищих урядників та всіх залежних володарів, щоб прийшли на посвячення боввана, якого поставив цар Навуходоносор.

3 Того часу зібралися очільники, сатрапи, підсатрапи, радники, скарбничі, судді, вищі урядники та всі залежні володарі, щоб посвятити боввана, якого поставив цар Навуходоносор, і поставали навпроти боввана, якого поставив Навуходоносор.

4 А глашатай закликав гучним Голосом: "До вас промовляється, народи, люди та язики!

5 Коли ви почуєте голос рога, сопілки, гітари, гусел, псалтиря, флейти та всілякого роду музичних інструментів, падайте і вклоняйтеся золотому бовванові, якого поставив цар Навуходоносор.

6 А той, хто не впаде і не вклониться, негайно буде вкинутий у вогонь до печі.

7 Тому, всі народи, люди та мови, почувши голос рога, сопілки, гітари, гусел, псалтиря та всілякого роду музичних інструментів, падали і вклонялися золотому бовванові, якого поставив цар Навуходоносор".

8 А деякі халдеї підійшли, і доносили на юдеїв.

9 Вони сказали цареві Навуходоносорові: "Царю, живи повіки!

10 Ти царю, видав наказ, щоб кожен, хто почує голос рога, сопілки, гітари, гусел, псалтиря й флейти та всіляких музичних інструментів, впав і вклонився золотому бовванові.

11 А того, хто не впаде й не вклониться, буде вкинуто у вогонь до печі.

12 Є юдеї, яких ти призначив над справами вавілонської округи, Шадрах, Мешах та Авед-Него, ці не зважають на тебе, царю, богам твоїм не служать і золотому бовванові, якого ти поставив, не вклоняються".

13 Тоді Навуходоносор у гніві та в люті наказав привести Шадраха, Мешаха та Авед-Него. І цих людей привели перед царя.

14 Навуходоносор запитав їх: "Шадраху, Мешаху та Авед-Него, чи це правда, що ви моїм богам не служите, а золотому бовванові, якого я поставив, не вклоняєтеся?

15 Зараз ви, почувши голос рога, сопілки, гітари, гусел, псалтиря й флейти та всіляких родів музичних інструментів, впадете і вклонитеся бовванові, якого я поставив. А якщо ви не впадете і не вклонитеся, то негайно будете вкинуті у вогонь до печі, і хто той Бог, що врятує вас від моїх рук?"

16 Шадрах, Мешах та Авед-Него відповіли та й відповіли цареві Навуходоносорові: "Нема в нас потреби відповідати тобі на це слово.

17 Якщо наш Бог, якому ми служимо, може врятувати нас від вогню в печі, то він врятує й з твоєї руки, о царю!

18 А якщо ні, хай буде тобі відомо, о царю, що богам твоїм ми не служитимемо, і золотому бовванові, якого ти поставив, не вклонимося!"

19 Тоді Навуходоносор переповнився люттю, і вигляд його обличчя змінився проти Шадраха, Мешаха та Авед-Него. І він наказав напалити піч усемеро понад те, як має бути.

20 І він наказав сторожі зв'язати Шадраха, Мешаха та Авед-Него, щоб вкинути їх у вогонь до печі.

21 Тоді вони були зв'язані, і в своєму вбранні та в своїх шапках були вкинуті до печі.

22 А що слово царя було грізним, то піч напалена була до червоного, так що люди, які вкидали Шадраха, Мешаха та Авед-Него, постраждали від жару її.

23 А ці три чоловіки, Шадрах, Мешах та Авед-Него, впали до середини печі зв'язані.

24 І тут цар Навуходоносор, побачивши дивне серед вогню, встав та з подивом запитав у своїх радників: "Чи ж не трьох зв'язаних ми кинули до середини вогню?" Ті відповіли цареві: "Певне, царю!"

25 Тоді він сказав: "Таж я бачу чотирьох людей незв'язаних, що ходять серед вогню, і шкоди їм ніякої, а вигляд того четвертого подібний до Божого сина!"

26 Навуходоносор наблизився до печі й покликав: "Шадраху, Мешаху та Авед-Него, раби Бога Всевишнього, вийдіть і підійдіть!" Тоді Шадрах, Мешах та Авед-Него вийшли з середини вогню.

27 І зібралися очільники і сатрапи, і підсатрапи, і цареві радники та й побачили, що вогонь не мав сили над їхніми тілами, і не обпалилося волосся їхньої голови, і їхній одяг

не змінився, і запаху горілого не було від них.

28 Навуходоносор сказав: "Благословенний Бог Шадраха, Мешаха та Авед-Него, що послав свого ангела і врятував своїх рабів, які сподівалися на нього. Вони не послушали царського слова і дали свої тіла на вогонь, аби не служити й не вклонятися іншому богові, окрім Бога свого.

29 Тому від мене видається наказ, щоб кожного, до якого б він народу, плем'я чи язика не належав, хто скаже щось зневажливе проти Бога Седраха, Мисаха й Авденаго, буде знищений він і все, що його, бо нема іншого бога, який би міг так врятувати".

30 І цар зробив, щоб добре велося Седрахові, Мисахові й Авденагові в Вавілонському краю.

31 "Цар Навуходоносор до всіх народів, племен і мов, що живуть по всій землі: "Мир вам!"

32 Вважаю за необхідне сповістити вам про знаки й чуда, які вчинив зі мною найвищий Бог.

33 Які ж великі його знаки! Які ж могутні його чуда! Царство його — царство вічне, і влада його — з роду в рід!

Даніїл 4

1 Я, Навуходоносор, що щасливо й безтурботно мешкав у палаці своєму.

2 Бачив я сон, і він настрашив мене, а думки та видіння, що прийшли до мене на ложі моєму збентежили мене.

3 І був даний від мене наказ привести перед мене всіх вавілонських мудреців, щоб вони мені розтлумачили той сон.

4 І прийшли чарівники, заклиначі, халдеї та віщуни, і я розповів перед ними сон, і вони не об'явили мені його значення.

5 І аж останній прийшов перед мене Даніїл, якому ім'я Валтасар, як ім'я мого бога, і що в ньому дух святого Бога. І я розповів йому сон:

6 Валтасаре, головний чарівників, я знаю, що в тобі дух святого Бога і всяка таємниця не тяжка тобі. Скажи видіння мого сну, що я бачив, та його значення.

7 А видіння моєї голови на моєму ложі такі. Я бачив дуже велике дерево серед землі.

8 Це дерево стало велике та могутнє і сягало до неба, і його видно було на всю землю.

9 Листя його гарне, плід його великий, а в ньому пожива для всіх. Під ним знаходила собі тінь польова звірина, а на його гілках мешкали птахи небесні і з нього живилося кожне тіло.

10 Бачив я у видінні як зійшов з неба святий з Божої сторожі.

11 І він закричав: "Зрубайте це дерево і повідрубуйте гілки його, і позривайте листя його, і розкидайте плоди його. Хай розійдеться з-під нього звірина і розлетяться птахи з гілок його!

12 Та залиште в землі пень з коренем, але в путях залізних та мідних, на зеленій

польовій траві. І небесною росою хай він зрошується, а його пай зі звіриною на польовій траві.

13 Його людське серце змінять, і буде дане йому серце звірині, і сім часів перейдуть над ним.

14 Через постанову сторожі Божої це слово, а ця справа — річ святих, щоб дізналися живі, що над людським царством панує Всевишній, і кому він вважає за порібне, дає його, і найменшого з людей ставить над ним".

15 Оцей сон бачив я, цар Навуходоносор, а ти, Валтасаре, розтлумач його, бо всі мудреці мого царства нездатні на це, а ти можеш це зробити, бо в тобі дух святого Бога".

16 Даниїл, що ім'я йому Валтасар, деякий час перебував у непевності від власних страхітливих думок. На що цар сказав: "Валтасаре, хай не лякає тебе цей сон та його значення!" І Валтасар сказав: "Мій пане, на ненависників би твоїх цей сон, а те що він означає — на твоїх ворогів!

17 Дерево, яке ти бачив, що було велике та міцне і сягало до неба, і що видно його на всю землю,

18 і листя його гарне, і плід його великий, і в ньому пожива для всіх, і під ним мешкала польова звірина, і на його гілках перебували птахи небесні,

19 то ти, царю, той, що став великий та потужний і твоя велич сягнула аж до небес, а панування твоє до краю землі.

20 А що цар бачив святого з Божої сторожі, який сходив з небес і сказав: "Зрубайте це дерево і знищіть його, тільки залиште в землі пенька з його коренем, але в путях залізних та мідних, на зеленій польовій траві і небесною росою хай він зрошується, а його частка з польовою звіриною, аж поки перейдуть над ним сім часів".

21 То це, царю, постанова Всевишнього, що стосується мого пана царя:

22 Проженуть тебе від людей і з польовою звіриною буде життя твоє, і дадуть тобі їсти траву, як волам, і з небесної роси тебе зростять, і сім часів перейдуть над тобою, аж поки усвідомиш, що над людським царством панує Всевишній, і дає його тому, кому вважає за потрібне.

23 А що сказали залишити пень з коренем, то твоє царство залишиться тобі, якщо ти визнаєш владу небесну.

24 Тому, царю, хай буде до вподоби моя порада тобі, віддали свої гріхи справедливостю, а свої провини — милосердям для вбогих, щоб твій спокій і мир були довготривалими".

25 Усе це сталося з царем Навуходоносором.

26 Через дванадцять місяців, проходячи царським палацом у Вавілоні.

27 Цар сказав: "Чи ж це не величний Вавілон, що я збудував його на оселю царства міццю потуги своєї та на славу моєї пишноти?"

28 Ще це слово було на вустах царських, коли з неба зійшов голос, щоб повідомити цареві Навуходоносорові: "Це царство відходить від тебе!

29 І від людей тебе проженуть, і з польовою звіриною буде життя твоє, і тобі дадуть

на їжу траву, як волам, і сім часів перейдуть над тобою, аж поки не усвідомиш, що над людським царством панує Всевишній і дає його тому, кому вважає за потрібне".

30 Тієї ж миті виконалося це слово над Навуходоносором, і прогнали його від людей, і їв він траву, як воли, і його тіло зрошувалося з небесної роси, і його волосся стало, як пір'я орлине, а його пазурі — як у птахів.

31 А на кінці тих днів я, Навуходоносор, звів свої очі до неба, і мій розум повернувся до мене, і я поблагословив Всевишнього, і Вічно Живого хвалив я та славив, що його панування, панування вічне, а царство його з покоління в покоління.

32 А всі мешканці землі пораховані за ніщо, і він робить все зі своєї волі серед небесного війська та мешканців землі, і нема нікого, хто противився б його руці та й сказав би йому: "Що ти робиш?"

33 Тієї пори повернувся мій розум до мене і я повернувся до слави царства свого, і ясність моя повернулася до мене. І шукали мене мої радники та вельможі мої, і над царством своїм я був поставлений знову, і був звеличений.

34 Нині ж я, Навуходоносор, хвалю й звеличую та славлю Небесного Царя, що всі справи його — правда, а шлях його — правосуддя, а тих, хто ходить у гордошах, він може понизити".

Даніїл 5

1 Цар Валтасар справив великий бенкет для тисячі своїх вельмож, і пив вино з ними.

2 Коли вино опанувало розум, Валтасар наказав принести золотий та срібний посуд, який виніс був його батько Навуходоносор з храму, що в Єрусалимі, щоб з нього пили цар та вельможі його, його жінки та його наложниці.

3 Тоді принесли золотий посуд, який винесли з храму божої оселі, що в Єрусалимі, і пили з нього цар та вельможі його, жінки його та його наложниці.

4 Пили вони вино й славили богів золотих та срібних, мідних, залізних, дерев'яних та кам'яних.

5 Аж ось з'явилися немов пальці людської руки, що писали навпроти свічника на стіні царського палацу, і цар бачив обрис руки, яка писала.

6 Тоді змінилося обличчя царя, і думки його налякали його, ослабли суглоби крижів його, і затряслися коліна його.

7 Цар гучним голосом наказав привести заклиначів, халдеїв та віщунів. І цар сказав вавилонським мудрецам: "Кожен, хто прочитає це писання й оголосить мені його тлумачення, той одягатиметься в пурпур, і носитиме золотого ланцюга на своїй шиї, і пануватиме третім у царстві".

8 Тоді прийшли всі царські мудреці, та не могли прочитати писання й об'явити цареві його значення.

9 Тоді цар Валтасар дуже налякався і обличчя його зблідло, а його вельможі були безпорадні.

10 На слова царя та вельмож його ввійшла до бенкетної зали цариця. І сказала

вона: "Царю, живи повік! Хай не лякають тебе думки твої, а обличчя твоє хай не блідне!

11 Є в твоєму царстві чоловік, що в ньому дух святих богів, а за днів твого батька в ньому знаходилася ясність, розум і мудрість, рівна мудрості богів. І цар Навуходоносор, твій батько, настановив його головним чарівників, заклиначів, халдеїв, віщунів,

12 бо в ньому, в Даниїлові, якому цар дав ім'я Валтасар, перебував надзвичайний дух, і знання та розум тлумачити сни, і відгадувати загадки та розплутувати вузли. Хай покличуть Даниїла, щоб він розтлумачив!"

13 Тоді привели Даниїла перед царя. І цар запитав Даниїла: "Чи ти той Даниїл, що з вигнання Юдиних синів, яких вивів цар, мій батько, з Юдеї?"

14 І чув я про тебе, що в тобі дух богів, і що в тобі ясний розум, і надзвичайна мудрість.

15 Ось були приведені перед мене мудреці, заклиначі, щоб прочитали оце писання, і розтлумачили мені його, та не змогли вони цього зробити.

16 А я чув про тебе, що ти можеш розв'язувати невідоме, і розплутувати вузли. Тож, якщо зможеш прочитати це писання, і розповісти мені його значення, то одягнеш пурпур, і золотий ланцюг носитимеш на своїй шиї, і пануватимеш третім у царстві".

17 А Даниїл відповів цареві: "Твої дари хай будуть тобі, а подарунки свої давай іншим. Це писання я прочитаю цареві, і розповім тобі його значення.

18 О, царю, Всевишній Бог дав твоєму батькові Навуходоносорові царство і велич, і славу та пишноту.

19 А через велич, яку він дав був йому, всі народи, племена та мови тремтіли та боялися його, бо він за власним бажанням, вбивав, або лишав жити, піднімав, або понижував.

20 А коли загордилося його серце, і затятим став дух його, він був скинутий з трону свого царства, і його слава була взята від нього.

21 І він був вигнаний від людських синів, і серце його було змінене на звірине, а пробування його було з дикими ослами. Годували його травою, як волів, а небесною рососою зрошувалося його тіло, аж поки він не зрозумів, що над людськими царствами панує Всевишній Бог, і він ставить над ним того, кого вважає за потрібне.

22 А ти, сину його Валтасаре, не опанував своє серце, хоч усе це знав.

23 І ти піднісся понад Небесного Господа, і посуд храму його принесли перед тебе, а ти та вельможі твої, жінки твої та наложниці твої пили з них вино, і ти хвалив богів срібних та золотих, мідних, залізних, дерев'яних та кам'яних, що не бачать, і не чують та не знають, а Бога, що в руці його душа твоя і що його всі шляхи твої, ти не славив.

24 І тоді від нього послана була рука, і було це написане.

25 А оце те, що було написане: "Мене, мене, текел упарсін".

26 І ось що це означає: "Мене — порахував Бог дні царства твого, і поклав йому кінець.

27 Текел — ти зважений на вазі, і знайдений легким.

28 Перес — поділене царство твоє, і віддане мідіянам та персам"".

29 Тоді наказав Валтасар, і одягли на Даниїла пурпур, а золотого ланцюга на шию

його, і розголосили про нього, що він буде третім правителем у царстві.

30 Тієї ж ночі було вбито Валтасара, царя халдейського.

Даніїл 6

1 Мідіянин Дарій отримав царство в віці шістдесяти двох років.

2 І поставив Дарій над царством сто двадцять сатрапів, щоб були над усім царством.

3 А вище від них три найвищі урядники, що одним з них був Даніїл, перед якими звітували ці сатрапи, щоб цар не мав ніяких збитків.

4 Данило ж вирізнявся серед найвищих урядників та сатрапів, бо в ньому був надзвичайний дух, і цар задумав поставити його над усім царством.

5 Тоді урядники та сатрапи стали шукати, як обмовити Даніїла у справах царства, але жодної зачіпки чи недбалості знайти не змогли, бо той був вірний цареві.

6 Ці люди казали: "Ми не знайдемо на цього Даніїла жодної зачіпки, якщо не знайдемо чогось проти нього в Законі його Бога".

7 Тоді найвищі урядники та ті сатрапи поквапилися до царя, і так йому промовляли: "Царю Даріє, живи повік!

8 Радилися всі найвищі урядники царства та сатрапи, радники та підсатрапи і вирішили видати царську постанову про заборону до тридцяти днів на всякі звернення людей з проханням до будь-якого бога чи людини, окрім тебе, о царю. А той, хто це зробить, має бути вкинутий до ями з левами.

9 Тож, царю, затверди цю постанову на заборону, яку за законом мідіян та персів, не можна змінити чи відмінити".

10 Тому цар Дарій видав цю постанову на заборону.

11 А Даніїл, коли довідався, що була видана та постанова, йшов до свого помешкання, в якому вікна його горішньої кімнати виходили в бік Єрусалиму, і як зазвичай, тричі на день падав на свої коліна, і молився та славив свого Бога.

12 Тож ці люди поквапилися до нього, і знайшли Даніїла, що він просив та благав свого Бога.

13 Тоді вони пішли і сказали до царя: "Чи ж не видав ти заборони на тридцять днів, що кожна людина, яка звертатиметься з проханням до будь-якого бога чи людини, окрім тебе, царю, буде вкинута до ями з левами?" Цар відповів: "Це слово певне, як право мідіян та персів, що не може бути відмінене".

14 Вони ж сказали цареві: "Даніїл, що з вигнання Юдиних синів, знехтував тобою, о царю, та заборону, яку видав ти, і тричі на день приносить свою молитву".

15 Тоді цар, як почув це, дуже засмутився, і думав, як врятувати Даніїла, і до заходу сонця силкувався визволити його.

16 А ті люди поквапилися до царя, і промовляли до нього: "Знай, царю, що за правом мідіян та персів всяка заборона та постанова, яку цар видасть, не може бути змінена".

17 Тоді він звелів, і привели Даніїла, та й кинули до ями з левами. І цар сказав Данилові: "Твій Бог, що ти йому служиш, він завжди врятує тебе!"

18 І принесли камінь, і поклали на отвір ями, і цар запечатав її своєю печаткою та

печаткою своїх вельмож, що не буде змінена Даниїлова справа.

19 Тоді цар пішов до свого палацу, і провів ніч у пості, і до нього не впроваджено наложниці, і сон його втік від нього.

20 На світанку цар встав, і в поспіху пішов до ями з левами.

21 А як він наблизився до ями, де був Даниїл, то жалібним голосом сказав до Даниїла: "Даниїле, рабе Бога живого, чи твій Бог, якому ти завжди служиш, зміг врятувати тебе від левів?"

22 І Даниїл відповів цареві: "Царю, живи повік!"

23 Мій Бог послав свого ангела, і позамикав пащі левів, і вони не нашкодили мені, бо перед ним знайдено було мене невинним, а також перед тобою, царю".

24 І цар дуже зрадів, і наказав вивести Даниїла з ями. І Даниїл був виведений з ями, і жодної шкоди не завдано йому, бо він вірив у Бога свого.

25 І сказав цар, і привели тих людей, що донесли на Даниїла, і вкинули їх до ями з левами, і їхніх дітей, і їхніх жінок. І ще вони не досягли дна ями, як леви вхопили їх, і потрошили всі їхні кістки.

26 Того часу цар Дарій звернувся до всіх народів, племен та мов, що мешкали по всій землі: "Хай мир вам примножиться!"

27 Від мене виданий наказ, щоб у всьому царстві тремтіли та боялися перед Даниїловим Богом, бо він Бог живий і існує повік, і царство його не буде зруйноване, а пануванню його не буде кінця.

28 Він рятує та визволяє, і робить знаки та чуда на небі та на землі, він врятував Даниїла від лев'ячої сили".

29 І добре велося Даниїлові за царювання Дарія та за царювання Кіра перського.

Даниїл 7

1 За першого року царювання Валтасара, царя вавілонського, лежачи на своєму ложі, бачив Даниїл сон та пророче видіння. І того часу описав він той сон та видіння.

2 І розповідав Даниїл: "Бачив я в своєму нічному видінні, як чотири небесні вітри вдарили на Велике море.

3 І чотири великі, відмінні один від одного, звірі піднялися з моря.

4 Перший був, як лев, а крила в нього орлині. Я бачив, як були вирвані йому крила, і він був піднятий над землею, і поставлений на ноги, як людина, і серце людське було йому дане.

5 А другий звір, подібний до ведмедя, був поставлений на одному боці, і було три ребра між зубів у його пащі. І йому сказали так: "Вставай і їж багато м'яса!"

6 А третій звір, мов пантера, а в нього на спині чотири пташині крила. Цей звір мав чотири голови, і була йому дана влада.

7 Потому я бачив у видіннях тієї ночі, аж ось четвертий звір, страшний і грізний, та дуже міцний, і в нього великі залізні зуби. Він все жер та трошив, а решту ногами своїми топтав, і він відрізнявся від усіх звірів, що були перед ним, і мав десять рогів.

8 Придивившись до тих рогів, я побачив, як між ними піднісся інший, малий ріг, а

три з тих передніх рогів були вирвані з коренем. І ось у того рога очі, як очі людські, і вуста, що промовляли зарозуміло.

9 І я бачив, як поставили престоли, і сів Старий Днями. Одяг його білий, як сніг, а волосся на голові його, немов чиста вовна, а престол його, немов полум'я, колеса престолу, як його палаючий вогонь.

10 Від нього виходила вогняна річка і тисяча тисяч служили йому, і десять тисяч десятків тисяч стояли перед ним. Засів суд, і розгорнулися книги.

11 Я дивився й чув, зухвалі слова, які цей ріг промовляв, і був убитий той звір, і знищене було тіло його в вогні.

12 А решті тих звірів відняли їхнє панування, і визначено їм віку до встановленого часу та години.

13 Я бачив у нічних видіннях, як небесними хмарами йшов ніби Син Людський, і прийшов аж до Старого Днями, і його підвели перед нього.

14 І йому було дане панування й слава та царство, і всі народи, племена та мови служитимуть йому. Панування ж його — панування вічне, яке ніколи не зупиниться, а царство його не буде зруйноване.

15 Дух мій, Даниїлів, був пригнічений через це, і видіння голови моєї турбували мене.

16 Я наблизився до одного з тих, що стояли, і запитав його про те все. І він став розтлумачувати мені суть цих речей:

17 "Ці чотири великі звірі — це чотири царі, що з землі встануть.

18 І приймуть царство святі Всевишнього, і міцно триматимуть царювання на довгі віки".

19 Я ще мав розпитати про четвертого звіра, що відрізнявся від їх усіх, і був надзвичайно страшний, зуби його залізні, а пазурі його мідні, він жер та трошив усе, а решту ногами своїми топтав,

20 і про десять рогів, що на його голові, і про іншого, що піднісся, а три через нього випали, і про цього рога, що мав очі, і вуста, що промовляли зарозуміло, а на вигляд був більший від інших.

21 І цей ріг пішов війною на святих, і переміг їх.

22 Аж ось прийшов Старий Днями, і даний був суд святим Всевишнього, і надійшов умовлений час, і царство взяли святі.

23 Він так сказав: "Четвертий звір — четверте царство буде на землі, яке буде різнитися від усіх царств, і пожере всю землю, і топтатиме її та трошитиме.

24 А десять рогів означають, що з того царства постане десять царів, а по них постане інший, що буде відмінним від попередніх, і скине трьох царів.

25 І він промовлятиме слова проти Всевишнього, і гнобитиме святих Всевишнього, і надумає змінити свята та право, і вони віддані будуть у його руку аж до одного часу й часів, і половини часу.

26 Та засяде суд, щоб забрати владу в нього, і щоб остаточно його знищити.

27 А царство, і панування, і велич царств під усім небом буде дане народові святих

Всевишнього. Його царство буде вічне, а всі уряди слухняно служитимуть йому".

28 На цьому кінець мого слова про сон та видіння. Мене, Даниїла, дуже лякали думки мої, і змінилося обличчя моє, але це слово я заховав у серці своєму".

Даниїл 8

1 За третього року царювання царя Валтасара з'явилося мені, Даниїлові, інше видіння:

2 "Я бачив у моєму видінні, що був я в твердині Шушані, що в окрузі Еламі, над річкою Улай.

3 І поглянув та й побачив, аж ось один баран стоїть перед потоком, і в нього два роги. А обидва ці роги високі, і один вищий від іншого, а той вищий виріс пізніше.

4 Я бачив барана, що колов на захід, і на північ, і на південь, і жоден звір не міг встояти проти нього, і не було нікого, хто б врятував від нього. І він робив усе з волі своєї, і звеличився.

5 Я ж спостерігав, аж ось цап іде з заходу по поверхні всієї землі, не ступаючи ногами на землю. А той цап мав подобу рога між своїми очима.

6 І прийшов він до того барана, що мав два роги, якого я бачив, що стояв перед потоком, і помчав на нього в люті своєї сили.

7 І я бачив його, що він добіг аж до барана, і з люттю вдарив того барана, і зламав йому ті два роги, і в барана не було сили встояти проти нього. І цап повалив його на землю, і потоптав його, і не було нікого, хто б врятував барана від нього.

8 А цап став аж надто звеличуватися. А коли він зміцнівся, то був зламаний його великий ріг, а замість нього вирости чотири роги, звернутих на чотири боки неба.

9 А з одного з них вийшов один малий ріг, і з малого виріс дуже великий до півдня, і до сходу, і до Славного краю.

10 І він піднявся аж до війська небесного, і скинув на землю декого з війська, і деякі зірки, і потоптав їх.

11 І він піднявся аж до Вождя того війська, і від нього була віднята стала жертва, і перекинув місце святині його.

12 Незабаром буде віддане йому військо зі щоденною службою через гріхи, і він кине правду на землю, і матиме успіх в усьому.

13 І почув я одного святого, що промовляв. А інший святий запитав його: "Аж доки буде це видіння про сталу жертву та про нищівний гріх, і доки святиня й військо будуть віддані на топтання?"

14 І сказав він мені: "Аж до двох тисяч трьох сотень вечорів і ранків, тоді буде визнана очищеною святиня".

15 І сталося, коли я, Даниїл, бачив те видіння, і шукав значення його, ось стала переді мною ніби людина.

16 І почув я між берегами Улаю людський голос, що промовляв: "Гавриїле, розтлумач йому це видіння!"

17 І він прийшов туди, де я стояв, а коли він прийшов, я налякався й упав на

обличчя своє. І сказав він мені: "Знай, сину людський, що на час кінця це видіння!"

18 А коли він промовляв до мене, я зомлів, і припав своїм обличчям до землі, але він доторкнувся до мене, і поставив мене на моєму місці,

19 та й сказав: "Ось я об'являю тобі, що буде в кінці гніву, бо на кінець призначеного часу це видіння.

20 Той цап, якого ти бачив, що мав ті два роги, це царі мідіян та персів.

21 А цап, той волохатий, це цар Греції, а той великий ріг, що між очима його, це перший цар.

22 А той зламаний ріг, і що стали на його місці чотири, це чотири царства постануть з цього народу, але вже не в його силі.

23 А в кінці їхнього царства, коли ті грішники наповнять міру свого беззаконня, постане цар нахабний та підступний.

24 І стане він могутнім, але не з його власної сили, і він дивним чином нищитиме, і матиме успіх. І винищить він сильних і народ святих.

25 А через його мудрість, брехня з його руки матиме успіх, і він звеличиться в своєму серці. І за мирного часу знищить він багатьох, і повстане на Володаря над володарями, але не руками буде зламаний.

26 А видіння вечора та ранку, про яке було сказано, це правда, та ти сховай це видіння, бо воно для далеких часів".

27 А я, Даниїл, занедужав і хворів кілька днів. І встав я, і виконував свої обов'язки, і не міг отямитися від того видіння, але ніхто не зважав на те".

Даниїл 9

1 Над халдейським царством зацарював Дарій, син мідіянина Ахашвероша,

2 за першого року його царювання я, Даниїл, бачив у книгах число тих років, про які було сказано за Господнім словом до пророка Єремії. Сімдесят років Єрусалим мав залишатися в руїнах.

3 І звернув я своє обличчя до Господа Бога, в молитві та з благанням, у пості, в веретищі та в попелі.

4 І молився я Господові, Богові своєму, і в сподіванні промовляв: "О мій Госпode, Боже великий і грізний, що стережеш заповіт та даєш ласку тим, хто любить тебе, та тим, хто виконує твої заповіді!

5 Ми грішили та вчиняли беззаконня, і були несправедливі, і бунтували, і відверталися від твоїх заповідей та від постанов твоїх.

6 І не прислухалися ми до твоїх рабів пророків, що промовляли твоїм іменем до наших царів, князів та наших батьків, і до всього народу землі.

7 Тобі, Госпode, справедливість, а нам сором на обличчя, як цього дня для юдея, і для мешканців Єрусалиму, і для всього Ізраїля, близьких та далеких, по всіх тих краях, куди ти їх вигнав за їхню невірність перед тобою.

8 Госпode, сором на обличчя нам, нашим царям, князям нашим та нашим батькам, що згрішили перед тобою!

9 У Господа, нашого Бога, ласка та спокута, а ми бунтували проти нього,

10 і не слухали голосу Господа, нашого Бога, щоб ходити законами його, які він дав нам через своїх рабів пророків.

11 І весь Ізраїль переступив Закон твій, і відвернулися, щоб не слухати твого голосу, і було вилите на нас те прокляття й та присяга, що написана в Законі Мойсея, Божого раба, бо ми грішили перед ним.

12 І він виконав своє слово, яке промовляв на нас та на наших суддів, що судили нас, щоб спровадити на нас велике лихо, такого не було під усім небом, як вчинене в Єрусалимі!

13 Як написано в Законі Мойсеєвому, усе те лихо прийшло на нас, та ми не вблагали Господа, нашого Бога, щоб повернутися нам від свого гріха, і щоб порозумнішати в твоїй правді.

14 І Господь пам'ятав про те лихо, і спровадив його на нас, бо справедливий Господь, Бог наш, у всіх своїх вчинках, які він зробив, та ми не слухали його голосу.

15 Нині ж, Госпode, Боже наш, що вивів з Єгипетського краю свій народ потужною рукою, і зробив собі славне ім'я, як цього дня, згрішили ми, роблячи лихе!

16 Госпode, в міру всієї твоєї справедливості хай відвернеться гнів твій та твоя лють від твого міста Єрусалиму, твоєї святої гори, бо через наші гріхи та через провини наших батьків Єрусалим та народ твій відданий на ганьбу для всіх наших околиць.

17 І нині прислухайся, Боже наш, до молитви твого раба та до його благань, і хай засяє твоє обличчя над твоєю спустошеною святинею, заради Господа!

18 Нахили, Боже мій, вухо своє та й послухай, відкрий свої очі й побач наші спустошення та те місто, де кликалося ім'я твоє в ньому, бо ми кладемо свої благання перед твоїм обличчям не через свою праведність, а через безмежну твою ласку.

19 Госпode, вислухай! Госпode, пробач! Госпode, прислухайся й зроби! Не забарися заради себе, мій Боже, бо ім'я твоє кличеться над твоїм містом і над твоїм народом!"

20 Поки ще я промовляв і молився, та сповідував гріх свій та народу мого Ізраїля, і клав свою молитву перед обличчям Господа, мого Бога, за святу гору мого Бога,

21 як з'явився Гавриїл, якого я бачив у видінні на початку, і доторкнувся до мене за часу вечірньої хлібної жертви.

22 І він напучував мене, промовляючи: "Даніїле, я прийшов, щоб обдарувати тебе проникливістю й розумінням.

23 На початку молитов твоїх вийшло слово, і я прийшов об'явити його тобі, бо ти улюблений, тому дослухайся цього слова, і візьми до серця свого.

24 Сімдесят тижнів призначено для твого народу та для міста твоєї святині, аж поки переступ буде докінчений, і міра гріха буде повна, аж поки вина буде спокутана, і вічна правда приведена, аж поки підтвердяться видіння й пророк, і щоб помазати святе святих.

25 Та знай і розумій: від виходу наказу про повернення Ізраїля й відбудови Єрусалиму і до Володаря Месії мине сім тижнів і шістдесят два тижні. І повернеться народ, і відбудований буде майдан і вулиця, і буде те за тяжких часів.

26 І по тих шістдесяти двох тижнях буде вбитий Месія, хоч не буде на ньому вини. А це місто й святиню знищить народ царя, що прийде. А кінець його буде, як від повені. І аж до кінця буде війна, і будуть великі спустошення.

27 І він збереже заповіт для багатьох на один тиждень, а за пів тижня припинить жертву та жертву хлібну. І на святиню прийде огида спустошення, аж поки не настане повна руїна".

Даніїл 10

1 За третього року царювання Кіра, перського царя, було відкрите слово Даніїлові, якого кликали Валтасаром, а слово це правда про велику війну. І він зрозумів те слово, і мав розуміння того видіння.

2 Тими днями я, Даніїл, був у жалобі три тижні.

3 Їв пісне, а м'ясо й вино не входило до моїх вуст, і не намащувався оливою я аж до закінчення цих трьох тижнів.

4 А двадцять четвертого дня першого місяця був я біля великої річки Хіддекел.

5 І звів я свої очі та й побачив чоловіка, одягнутого у лляний одяг, а стегна його підперезані золотом з Уфазу.

6 А тіло його — як топаз, а обличчя його — як блискавка, а очі його — як полум'я, а руки його та ноги — ніби блискуча мідь, а звук слів його — як шум натовпу.

7 А я, Даніїл, сам бачив це видіння, а люди, що були разом зі мною, не бачили цього, але велике хвилювання спало на них, і вони поховалися.

8 І я залишився сам, і бачив це велике видіння, і сили залишили мене, і обличчя змінилося до невпізнання, і я ослаб...

9 І почув я голос. А як почув, то зомлів, і впав своїм обличчям на землю.

10 І ось рука доторкнулася до мене, і звела мене на коліна мої та на долоні моїх рук.

11 І сказано до мене: "Даніїле, встань, зрозумій ті слова, що я скажу тобі, бо я посланий до тебе!" А коли він промовляв до мене це слово, то я стояв і тремтів.

12 А він сказав до мене: "Не бійся, Даніїле, бо від першого дня, коли ти дав своє серце, щоб зрозуміти видіння, і щоб упокоритися перед обличчям твого Бога, були почуті слова твої, і я прийшов заради твоїх слів.

13 Але князь перського царства стояв проти мене двадцять один день, і ось Михаїл, один з головних князів, прийшов допомогти мені, а я залишив його там при царях перських.

14 І прийшов я, щоб ти зрозумів, що станеться твоєму народові в кінці днів, бо це видіння ще на наступні дні".

15 А коли він промовляв до мене ці слова, я схилив своє обличчя до землі, і онімів.

16 І ось хтось, як подоба до людських синів, доторкнувся до губ моїх, і я відкрив свої вуста, та й сказав тому, хто стояв переді мною: "Мій пане, від цього видіння охопив мене біль, і став я безсилим.

17 І як можу я, раб мого пана, промовляти до пана мого, коли в мені наразі нема ні

сили, ні духу?"

18 І знову доторкнувся до мене хтось, схожий на людину, і зміцнив мене,

19 та й сказав: "Не бійся, мир тобі! Бадьоріше, бадьоріше!" А коли він промовляв до мене, я зібрався з силами й сказав: "Хай промовляє мій пан, бо мені вже краще!"

20 І він сказав: "Тож ти знаєш, чого я до тебе прийшов? А зараз я маю повернутися, щоб воювати з перським царем, а коли піду, то прийде грецький князь.

21 І нема нікого, хто підтримав би мене проти них, окрім вашого князя Михаїла, але перед цим я об'являю тобі записане в книзі правди.

Даніїл 11

1 В першому році царювання мідіянина Дарія, я став його опорою.

2 Слухай же правду: "Ось іще три царі постануть для Персії, а четвертий дуже збагатиться і стане найбагатшим за всіх, а як багатство його стане найбільшим, підбурить усіх проти грецького царства.

3 І постане могутній цар, і матиме необмежену владу, і робитиме з власної волі все.

4 Та коли він постане, буде зруйноване його царство, і буде поділене на чотири небесні вітри, і не дістанеться його нащадкам, бо царство його буде вирване й дане іншим, і не буде вже влада такою міцною, як при ньому.

5 І південний цар увійде в силу, але один з його князів пересилить його й запанує ще з більшою владою.

6 А по роках вони поєднаються, і дочка південного царя прийде до царя північного, щоб укласти мир. Та не втримає він сили своєї руки, і не встоїть ні він, ні сила його, і буде видана вона й ті, що вели її, і та, що її народила, і той, що підтримував її за тих часів.

7 І повстане один з гілки її кореня на його місце, і він вийде проти війська північного царя, і ввійде в твердиню його, і воюватиме проти нього, і візьме гору.

8 І їх, і їхніх богів, і їхніх литих бовванів, разом з їхнім улюбленим посудом, золотом та сріблом поведе в неволю до Єгипту, і він кілька років стоятиме поодаль від північного царя.

9 І ввійде він в царство південного царя, але повернеться до своєї землі.

10 А сини його озброяться, і зберуть численне військо, і один з них піде, і як повинь усе позаливає, і перейде край, і потім повернеться, і воюватиме аж до його твердині.

11 І розлютиться південний цар, і збере багато люду, і вийде та й воюватиме з царем північним, та весь той люд буде відданий у руку царя північного.

12 І буде в весь той люд у полоні, і загордиться серце північного царя, і він знищить десятки тисяч, та не скористається з цього.

13 І повернеться північний цар, і збере люду ще більше ніж перше, і за кілька років він прийде з великим військом та з численним маєтком.

14 І за того часу багато повстануть на південного царя, а сини грабіжників з твого народу піднімуться, щоб справдилося видіння, і вони спіткнуться.

15 І прийде північний цар, і насипле вал, і здобуде твердинне місто, бо не буде сили

в півдня та його добірного люду, щоб устояти.

16 І робитиме той, хто прийде на нього, з власної волі, і не буде того, хто встояв би перед ним. І отабориться він у Славному краї, і буде руїна в його руці.

17 Він задумає заволодіти усім його царством, укладе з ним угоду, віддасть йому дочку за жінку, та не вдасться йому.

18 І зверне він обличчя своє на острови, і здобуде багато. Але один вождь зупинить наругу його над собою, і всемеро заплатить йому за наругу його.

19 І зверне він своє обличчя до твердинь свого краю, і спіткнеться, і впаде, і не буде знайдений.

20 А на його місці стане той, що скаже збирачеві податків перейти через найкраще царство, та за кілька днів він загине, але не від гніву і не в бою.

21 І стане на його місці зневажений, він, не маючи права на царювання, прийде зненацька й захопить царство лестощами.

22 А війська, що наводнювали, він знищить, і навіть самого володаря, що з ним поєднався.

23 А що поєднаний угодою з ним, то він діятиме хитрістю, і підніметься, і зміцниться малим народом.

24 Він увійде зненацька в родючі землі країни і зробить те, чого не робили його батьки, ні батьки його батьків. Розкидає їм награбовану здобич, та всіляке майно, і виношуватиме задуми проти твердинь, але лише на деякий час.

26 А ті, що їдять його поживу, поб'ють його, і його військо розбіжиться по краю, і багато буде вбито.

27 А серце обох цих царів буде на лихе, і при одному столі вони казатимуть неправду, але не матимуть успіху, бо кінець буде ще відкладений на означений час.

28 І він повернеться до свого краю з великим маєтком, а його серце буде проти святої угоди. І як він виконає бажання свого серця, повернеться до своєї землі.

29 На умовлений час він повернеться, і піде проти півдня, але останнє не буде, як перше.

30 І прийдуть на нього кіттейські кораблі, і він налякається, і повернеться, і чинитиме опір заповіту святому, і матиме успіх. І він повернеться, і зверне увагу на тих, хто покинув святий заповіт.

31 І повстануть його війська та й зневажать святиню й твердиню, і зупинять сталу жертву, і поставлять огиду, що приносить спустошення.

32 Ненависників заповіту, він прихилить лестощами. А народ, що знає свого Бога, зміцніє і матиме успіх.

33 А ті з народу, хто мають розуміння, навчать багатьох, але спіткнуться об меч та полум'я, об полон та грабунок на якийсь час.

34 А коли вони спіткнуться, то отримають незначну допомогу, і до них прилучаться багато лестощами.

35 А дехто з тих, що мають розуміння спіткнуться, щоб очистити себе, і щоб випробувати, і щоб вибілити до часу кінця, бо це відноситься до умовленого часу.

36 І робитиме той цар на розсуд серця свого, і підійметься, і повищиться понад усякого бога, і на Бога богів промовлятиме дивні речі, і матиме успіх, аж поки не довершиться гнів, бо виконається те, що було вирішене.

37 І він не зважатиме на богів своїх батьків, і на улюбленого бога жінок, і на всякого бога не зважатиме, бо він звеличить себе понад кожного.

38 Замість того він славитиме бога твердинь, та бога, якого не знали батьки його, славитиме золотом, і сріблом, і коштовним камінням, і речами коштовними.

39 І діятиме проти укріплених твердинь за допомогою чужого бога. А тих, що його визнають, він осипле почестями, дасть їм владу над багатьма й землю їм роздасть у нагороду.

40 А в час кінця воюватиме з ним південний цар. І нападе на нього північний цар колісницями, вершниками та численними кораблями, і ввійде до краю, і наповнить його, і перейде через нього.

41 І він прийде до Славного краю, і багато спіткнуться, але Едом, Моав і решта Аммонових синів втечуть від його руки.

42 І він простягне свою руку по краю, і не врятується Єгипетський край.

43 І він запанує над скарбами з золота та срібла, та над усіма коштовними речами Єгипту. А лівійці та етіопи підуть за ним.

44 Але його налякають звістки зі сходу та з півночі, і він вийде з великою люттю, щоб знищити багатьох.

45 Він поставить царські намети між морем та святою горою Славного краю. І він прийде до свого кінця, і ніхто не допоможе йому.

Даніїл 12

1 І постане того часу Михаїл, великий князь, що стоїть при синах твого народу, і буде час утиску, якого не було від існування люду аж до цього часу. І того часу буде врятований з народу твого кожен, хто буде знайдений записаним у книзі.

2 І багато з тих, що сплять у земному поросі, пробудяться, одні на вічне життя, а інші на наругу, на вічну огиду.

3 А ті, що мають розуміння сяятимуть, як світила небесні, а ті, хто привів багатьох до праведності, стануть немов зорі, на вічні віки.

4 А ти, Даніїле, заховай ці слова, і запечатай цю книгу аж до часу кінця. Багато дослідять її, і так розмножиться знання".

5 І побачив я, Даніїл, аж ось стоять два інші ангели, один тут при цьому березі річки, а інший там при тому березі.

6 І запитав він чоловіка, одягнутого в лляний одяг, що був над водами річки: "Коли буде кінець цим дивним речам?"

7 І почув я голос того чоловіка, що стояв над водами, в лляному одязі. Він простягнув до неба свої руки і присягнув вічно Живим: "Це буде за час, за часи і за пів часу, і коли скінчиться руйнування сили святого народу, все це відбудеться".

8 А я це слухав і не розумів. І запитав я: "Мій пане, який цьому кінець?"

9 І він сказав: "Іди, Даниїле, бо заховані й запечатані ці слова аж до часу кінця.

10 Багато будуть очищені, і вибілені, і будуть перетоплені, і несправедливі залишатимуться несправедливими, і цього не зрозуміють усі несправедливі, а розумні зрозуміють.

11 А від часу, коли буде зупинена стала жертва, щоб була поставлена огида спустошення, мине тисяча двісті дев'яносто днів.

12 Благословенний той, хто чекає, і дочекається до тисячі трьохсот тридцяти п'яти днів!

13 А ти йди до кінця, і спочинеш, і встанеш для отримання своєї частки під кінець тих днів!"

ПРОРОЦТВО ОСІЇ

Осії 1

1 Слово Господнє, що було до Осії, Беєрового сина, за днів Уззії, Йотама, Ахаза, і Єзекиї, Юдиних царів, та за днів Єровоама, Йоашового сина, Ізраїлевого царя.

2 Розпочалося з того, що Господь сказав через Осію: "Іди, візьми собі жінку зрадливу і вона народить від зради, бо зраджує цей край, відступивши від Господа".

3 І він пішов, і взяв Гомер, дочку Дівлаїма, і вона зачала, і народила йому сина.

4 І сказав Господь до нього: "Назви його ім'ям Ізреел, бо ще трохи, і покараю за кров Ізреелу оселю Єгу, і покладу край царюванню оселі Ізраїлевої.

5 І того дня я зламаю Ізраїлевого лука в долині Єзреел".

6 І зачала вона ще, і народила дочку. І сказав він йому: "Назви її Ло-Рухама, бо я вже не змилюся над Ізраїлевою оселею, і вже не пробачу їм.

7 А над оселею Юди змилюся, і допоможу їм через Господа, їхнього Бога, я допоможу їм не луком і не мечем, не війною і не кіньми, і не вершниками".

8 І відлучила вона Ло-Рухаму, і зачала знову, і народила сина.

9 А він сказав: "Назви його Ло-Аммі, бо ви не народ мій, і я не буду ваш!

Осії 2

1 І буде число Ізраїлевих синів, як морський пісок, що його не можна ані зміряти, ані полічити. І замість того, щоб казати їм: "Ви мій народ", буде їм сказано: "Ви сини Бога живого".

2 І будуть зібрані разом сини Юдині та сини Ізраїлеві, і настановлять собі одного голову, і вийдуть з тієї землі, бо великий день Ізреелу.

3 Скажіть своїм братам: "Народ мій", — а своїм сестрам: "Помилована".

4 Судіться з вашою матір'ю, судіться, бо вона не жінка моя, а я не її чоловік, і хай вона відкине від себе свою розпусту, і від своїх перс свій перелюб,

5 щоб я не роздягнув її до гола, і не поставив її такою, як у день її народження, і щоб не зробив я з неї пустелю, і не перетворив її на суху землю, і не вбив її спрагою.

6 Над синами ж її я не змилююся, бо вони сини перелюбу,

7 адже їхня мати повія, що ними була вагітна, сором вчиняла, й казала вона: "Я піду за своїми коханнями, що дають мені хліб мій та воду, вовну і льон, оливу й напої".

8 Тому ось я відкрию твій шлях терням, і огороджу її огорожею, і стежок своїх не знайде вона.

9 І буде вона гнатися за своїми коханнями, але не наздожене їх, і шукатиме їх, та не знайде. І скаже вона: "Піду я і повернуся до мого першого чоловіка, бо краще було мені тоді, як зараз".

10 Але вона не усвідомлює, що то я давав їй хліб і сік виноградний, і свіжу оливу, і примножив їй срібло та золото, що пішло на Ваала.

11 Тому заберу назад своє збійжя в його часі, а мій сік виноградний в його часі, і заберу свою вовну та свій льон, що прикривав її голе тіло.

12 І відкрию її голе тіло на очах її коханців, і ніхто не врятує її від моєї руки.

13 І я зроблю кінець усякій радості її, святу її та новомісяччю її, суботі і всякому відпочинку її.

14 І спустошу її виноградник та її фігове дерево, про які вона казала: "Це мені дар за розпусту, що дали мені мої коханнями". А я перетворю їх на ліс, і пожере їх польова звірина!

15 І навідаю її за день Вааловий, коли вона кадила, і прикрашалася своєю носовою сережкою та своїм нашийником, і ходила за своїми коханнями, а мене забувала, — каже Господь.

16 — Тому ось я вмовлю її, і впроваджу її до пустелі, і промовлятиму до серця її.

17 І дам їй виноградники та долину Ахор, як двері сподівання, і вона там співатиме, як за днів своєї юності, як за дня виходу її з Єгипетського краю.

18 І того дня — каже Господь, — ти кликатимеш: "Чоловіче мій", — і вже не кликатимеш мене: "Мій Ваале".

19 І усуну імена Ваалів з її вуст, і вони вже не будуть згадувані своїм ім'ям.

20 І заради народу свого укладу я угоду того дня з польовою звіриною і з птаством небесним, і з плазуючим по землі, і лука й меча та війну знищу з землі, і сидітимуть вони безпечно.

21 І заручуся з тобою навіки, заручуся з тобою справедливістю та правосуддям, ласкою та любов'ю.

22 І заручуся з тобою вірністю, і ти знатимеш Господа.

23 І того дня я почую, — каже Господь, — відповім небу, а воно відповість землі,

24 а земля відповість збійжю, і виноградному сокові, і оливі, а вони відповідатимуть Ізреєлові.

25 І обсію її собі на землі, і змилююся над Ло-Рухамою, і скажу до Ло-Амі: "Ти народ мій", а він скаже: "Мій Боже!"

Осії 3

1 І сказав Господь мені: "Іди, покохай жінку друга, але зрадливу, подібно, як любить Господь Ізраїлевих синів, а ті полюбляють інших богів, неначе коржики з родзинок".

2 І я купив її собі за п'ятнадцять шеклів срібла, гомер ячменю та летех ячменю.

3 І сказав я до неї: "Сиди довгі дні в мене, не вступай у зв'язки з іншими чоловіками, також і я не буду з тобою".

4 Бо Ізраїлеві сини сидітимуть довгі дні без царя та без князя, і без жертви, і без кам'яного стовпа, і без ефода, і без хатніх божків.

5 Потому Ізраїлеві сини повернуться і шукатимуть Господа, Бога свого та царя свого Давида. І за останніх днів з тремтінням повернуться до Господа та до його добра.

Осії 4

1 Послухайте слова Господнього, Ізраїлеві сини: "Господь має прю з мешканцями земними, бо нема на землі ні правди, ні милосердя, ані Божих знань.

2 Клянуть та брешуть, вбивають, крадуть та займаються перелюбом, поставали насильниками і проливають кров за кров'ю.

3 Тому в жалобу земля впаде, і не стане мешканця на ній разом з польовою звіриною і з птаством небесним, і з морськими рибами.

4 Та хай ніхто не свариться, і хай не викриває ніхто! Бо народ мій як той, що сперечається зі священиком.

5 Ти спіткнешся вдень, і також спіткнеться вночі пророк, і знищу я матір твою!

6 Погине народ мій за те, що не знає мене. Тому, що знання ти відкинув, відкину й тебе, щоб не був ти для мене священиком. А тому, що забув ти Закон свого Бога, забуду синів твоїх і я!

7 Що більше розмножуються, то більше грішать проти мене. Їхню славу зміню на ганьбу я!

8 Вони живуть з гріхів народу мого і до провини його свою душу схиляють.

9 І буде священикові, як і народові, я покараю їх за шлях їхній, і відплачу їм згідно вчинків їхніх.

10 І вони їстимуть, але не наситяться, будуть розпусні, та не розмножаться, бо покинули дбати про Господа.

11 Розпуста, вино та муст володіють їхнім серцем.

12 Народ мій запитує у свого дерева, і відповідає йому його палиця, бо дух розпусти заводить до перелюбу, і вони відступили від Бога свого.

13 На верховинах гірських вони жертви приносять та кадять на пагорбах в тіні дубів, тополь і теребінту, тому ваші дочки розпусними стали, а ваші невістки — зрадливими.

14 Та не покараю ще ваших дочок розпусних, та ваших зрадливих невісток, бо й чоловіки усамітнюються з повіями і жертви приносять з розпусницями. А народ без

знань гине!

15 Якщо ти розпусник, Ізраїлю, хай Юда не буде винний! І не ходіть до Гілгалу, і не приходьте до Бет-Авену, і не присягайте: "Як живий Господь!"

16 Бо Ізраїль став упертий, немов та корова. Та нині Господь пастиме їх, як вівцю на луках розлогих!

17 Єфрем прилучився до бовванів, покинь його!

18 Ватага п'яниць віддається розпусті, їхні очільники полюбили безчестя.

19 Вітер їх понесе на крилах своїх, і сором їм буде за жертви свої.

Осії 5

1 Послухайте цього, священики, зваж на це, оселя Ізраїля, а ви, царські палати, візьміть до вух, бо вам буде суд, бо ви для Міцпи були пасткою й сіткою, розтягнутою на Фавор.

2 І глибоко занурилися в розпусту вони, та я попереджував їх усіх.

3 Я знаю Єфрема, а Ізраїль не схований переді мною, бо нині розпусним, Єфреме, ти став, опоганився Ізраїль.

4 Не дають їхні вчинки повернутися до Бога, бо дух розпусти в середині їхній, і не визнають вони Господа.

5 І гордість Ізраїлева свідчить проти нього. А Ізраїль і Єфрем упадуть за провину свою, також Юда з ними впаде.

6 Зі своєю отарою та з своєю худобою вони Господа підуть шукати, але не знайдуть, він від них віддалився.

7 Вони зрадили Господа, бо породили байструків, тож їх пожере молодик разом з їхнім маєтком.

8 Засурміть у рога в Гів'ї, сурмою в Рамі, закричіть у Бет-Авені за тобою, Веніяміне!

9 В день картання Єфрем за спустошення стане, поміж племенами Ізраїля я повідомив, що з ними буде.

10 Стали вельможі Юди, мов ті, що межу переносять, на них виллю, як воду, свій гнів!

11 Єфрем став пригноблений, судом розбитий, бо він намагався ходити за марнотою.

12 І я буду, як міль, для Єфрема, і мов та гнилизна для оселі Юди.

13 І побачив Єфрем свої хвороби, і Юда — свої нариви, а Єфрем відійшов до Ашшура і послав до царя великого. Та він вилікувати хвороби ваші не зможе і не загоїть вам нариви!

14 Бо я, немов лев для Єфрема, і немов той левчук для оселі Юди. Я розшматую й піду, і ніхто не врятує!

15 Піду, повернуся до місця свого, аж поки провини своєї вони не визнають, і не стануть шукати обличчя мого. Бо в утиску змушені будуть шукати мене!"

Осії 6

1 Повернімося до Господа, бо він пошматував — і нас вилікує, бо вдарив — і перев'яже!

2 Оживить він нас за два дні, а третього дня нас поставить, і будемо жити ми перед обличчям його.

3 Намагаймося збагнути Господа і зрозуміти! Міцно поставлений прихід його, мов зірниця, і він прийде до нас, немов дощ, немов дощ весняний, що поїть землю.

4 "Що, Єфреме, зроблю я тобі, що зроблю тобі, Юдо? Бо ваша любов, немов туман ранковий, і мов та роса, що вранці зникає,

5 тому навчав я їх пророками, вбивав їх словами вуст своїх, і суд мій, як світло те, вийде.

6 Бо я хочу любові, а не жертви, і знань про Бога більше від цілопалень.

7 Вони угоду мою порушили, мов той Адам, вони там мене зрадили.

8 Гілеад, місто злочинців, повне кривавих слідів.

9 Ватага священиків, як той розбишака чигає. На дорозі в Сихем вчиняють розбій, бо тільки злочин у них на думці.

10 В оселі Ізраїля бачу жахливе, там розпуста в Єфрема, опоганився Ізраїль.

11 Також, Юдо, для тебе жнива приготівані, як я долю народу свого поверну!

Осії 7

1 Коли я лікую Ізраїля, то виявляю гріх Єфремів та зло Самарії, бо роблять вони неправдиве, злодій приходить, і грабує ватага на вулиці.

2 І не думають у серці своєму, що я пам'ятаю про все їхнє зло. Нині їхні вчинки ось їх оточили, і перед обличчям моїм поставали.

3 Вони злістю своєю втішають царя, а своєю брехнею вельмож.

4 Усі вони вчиняють перелюб і схожі на піч, яку пекар перестає напалювати, поки тісто замісить та вкисне воно.

5 У святковий день нашого царя похворіли князі від жару вина, і він простягнув до дотепників руку свою.

6 У них палає їхнє серце, бо їхнє нутро, як піч. Всю ніч спить їхній гнів, а на ранок горить, як палючий вогонь.

7 Вони всі гарячі, як піч, і суддів своїх пожирають. Усі царі їхні попадали, між ними нікого нема, хто б кликав до мене.

8 Змішався Єфрем із народами, Єфрем став млинцем, що печеться неперевернутим.

9 Його силу чужі пожирають, та про те він не знає, вже й волосся його посивіло, а він так і не усвідомив того.

10 І гордість Ізраїля свідчить на нього, і до Господа, Бога свого вони не повертаються, і не шукають його.

11 А Єфрем став, як дурний і простакуватий голуб. Вони закликають в Єгипет, а йдуть в Асірію.

12 Як підуть вони, розтягну свою сітку над ними, стягну їх додолу, мов птаство небесне, за злобою їхньою я їх караю.

13 Лихо їм, бо від мене вони відійшли, загибель на них, бо повстали вони проти мене! Хоч я викупив їх, та брешуть вони проти мене.

14 Вони в серці своєму не кличуть до мене, хоч і стогнуть на ложах своїх. Вони безтурботно ведуть розмови за хлібом та вином, і відступають від мене.

15 А я їх картав, їхні руки зміцняв, а вони лихе на мене задумують...

16 Вони навертаються, та не до Всевишнього, стали, немов той оманливий лук... Впадуть від меча їхні князі за гордість свого язика, це їхня наруга в Єгипті!

Осії 8

1 Візьми рога до вуст своїх, та й засурми. На оселю Божу падає неначе орел, бо переступили вони заповіт, мій і на Закон мій повстали.

2 До мене кличуть вони: "Мій Боже", збагнули тебе ми, Ізраїлю!

3 Покинув Ізраїль добро, ворог його пожене!

4 Вони ставлять царя, але не від мене, вони князя ставлять, але я не знаю! Вони з свого срібла та золота божків зробили собі, щоб згинутися,

5 відкинув теля твоє я, Самаріє! Мій гнів запалився на тебе, аж доки не зможете ви від провини очиститися?

6 Бо воно від Ізраїля. Зробив його майстер і воно не Бог, і перетвориться на уламки теля самарійське.

7 А що вітер вони засівають, то бурю пожнуть, в них не буде колосків, і з зерна не буде борошна, коли ж буде, чужі з'їдять його.

8 Ізраїль проковтнутий, став між народами він, як та річ непотрібна.

9 Бо вони відійшли до Ашшуру, як самотній дикий віслук, а Єфрем за любов дає подарунки любовні.

10 І хоч вони здобувають прихильників серед інших народів, я незабаром їх зберу, і вони перестануть помазувати царя та князів.

11 Бо жертovníків був намножив Єфрем, щоб грішити, на провину йому стали ці жертovníки!

12 Я можу йому написати Закон свій хоч тисячу раз, але чужим для нього він буде!

13 Вони люблять жертви, ріжуть м'ясо й їдять, та Господь не схвалює це. Ось він згадає про їхню провину та їхні гріхи покарає, вони до Єгипту повернуться!

14 Ізраїль забув про свого Творця, будує палати, а Юда набудував укріплених міс, та пошлю я вогонь на його ці міста, і пожере він палати його!"

Осії 9

1 Не тішся, Ізраїлю, й не радій, як ті народи, бо ти в розпусті відступив від свого Бога, дар розпусти ти любиш на всіх токах.

2 Годувати не буде їх тік та чавило, а вино молоде їх зведе.

3 Не сидітимуть вони в Господньому краї, і Єфрем до Єгипту повернеться, і вони їстимуть нечисте в Асирії.

4 Господові вина вони не литимуть, і їхні жертви не будуть приємні йому. Це буде для них, немов хліб поховальний. Всі, що його споживатимуть, стануть нечистими, бо їхній хліб для насичення їх, не для оселі Господньої.

5 Що зробите ви на день урочистий та на день свята Господнього?

6 Бо йдуть ось вони до Асирії, їх збирає Єгипет, Мемфіс їх ховає, їхні срібні коштовності посяде кропива, ростиме будяччя по їхніх наметах.

7 Прийшли дні відвідин, прийшли дні відплати, Ізраїль знатиме це. Дурний пророк, хто має духа промовляти натхненно — з'їхав з глузду, за безліч провин твоїх і неприязнь велику!

8 Єфремові — сторож з Богом моїм, пророкові — пастка птахолова на всіх шляхах його, ненависть в оселі Бога його.

9 Глибоко зіпсувалися вони, як за днів тих Гів'ї, він згадає їхні провини і за їхні гріхи покарає!

10 "Немов виноград у пустелі, знайшов я Ізраїля, як фігу ранню на фіговому дереві, я бачив був ваших батьків на початку його, та вони до Баал-Пеору прийшли, і себе присвятили Бошетові, і стали огидними, як і те, що вони полюбили.

11 Єфремова слава, як птах, відлетить, не буде народження, ні зачаття, ані вагітності.

12 Бо якщо вони викохають свої діти, то їх повбиваю, так що не буде людини, бо лихо їм, як відступлю я від них.

13 Єфрем, як я бачу, зробив здобиччю власних дітей, і поведе на заріз їх"...

14 Дай їм, Господе, що маєш дати. Дай їм утробу неплідну та висохлі груди!

15 "Все їхнє зло у Гілгалі, бо там я зненавидів їх. За лихі їхні вчинки я вижену їх із оселі своєї. Вже не любитиму їх, всі їхні князі бунтівники!

16 Побитий Єфрем, їхній корінь посох, він плоду не вродить. А коли вони вродять, то я повбиваю улюблених їхнього лона".

17 Відкине їх Бог мій, бо вони неслухняні для нього були, і помандрують вони між народами.

Осії 10

1 Ізраїль — буйний виноград, що родить подібне собі. Та за безліччю плоду свого він множить жертовники, за добрістю краю свого бовванські стовпи прикрашає.

2 Облудне їхнє серце, тому винні вони будуть, він їхні жертовники понищить поруйнує стовпи їхні.

3 Бо вони кажуть: "Нема в нас царя, бо ми не боялися Господа, а цар що нам зробить?"

4 Промовляють порожні слова, клянуться фальшиво, коли угоду складають, і на грядках польових цвіте їхнє правосуддя, немов той полин.

5 За телят Бет-Авену бояться мешканці Самарії, бо в жалобі опинився через нього

народ його, а жерці будуть плакати над ним, за славу його, що пішла на вигнання від нього.

6 Запроваджений буде і він в Асирию цареві великому в дар. Прийме сором Єфрем, і осоромлений буде Ізраїль за вчинки свої.

7 Самарія з царем своїм зникнуть, немов тріска ота на поверхні води!

8 І поруйновані будуть висоти Авена, Ізраїлів гріх. Ростиме тернина й будяччя на їхніх жертовниках. І до гір вони скажуть: "Накрийте нас!" — а до пагорбів: "На нас упадіть!"

9 Від днів Гів'ї грішив ти, Ізраїлю! Таким ти й залишився, не наздогнала в Гів'ї війна синів цих беззаконних?

10 За бажанням своїм покараю я їх, і зберуться народи на них, і покарані будуть вони за подвійні провини свої.

11 А Єфрем — це навчена молотити телиця, сам ярмо накладу на його товсту шию, запряжу я Єфрема, Юда оратиме, а Яків скородитиме.

12 Сійте собі на справедливість, жніть плід ласки, розоріть собі цілину, бо прийшов час навернутися до Господа, поки він не прийшов і правду не вилив вам дощем.

13 Ви беззаконня орали, пожали ви кривду, плід брехні споживали, бо сподівалися ви на шлях свій, на безліч своїх вояків.

14 І станеться метушня серед народів ваших, і всі твердині ваші поруйновані будуть, як Шалман зруйнував Бет-Арбел в час війни, коли мати з синами була вбита.

15 Отак вам вчинить Бет-Ел за ваше зло, конче загине Ізраїлів цар на світанку!

Осії 11

1 Як Ізраїль був хлопцем, я його полюбив, і з Єгипту покликав я сина свого.

2 Що більше їх кликав, то далі вони віддалялися від мене, приносили жертви Ваалам і кадили бовванам.

3 Я ж Єфрема ходити навчав, я їх брав на руки свої, та не розуміли вони, що я лікував їх.

4 Я тягнув їх мотузками людської доброти, мотузками любові, і був я для них немов ті, що знімають ярмо з їхньої шиї, і я їх годував.

5 До Єгипетського краю він не повернеться, Ашшур буде для нього царем, бо вони не бажали повернутися до мене.

6 Містами його ґрасуватиме меч, і він засуви його поламає та й пожере їх за задуми їхні.

7 Народ мій схильний до невірності мені. І хоч кличуть його вгору, він навіть не поворухнеться.

8 Як тебе я віддам, Єфреме, як віддам тебе, о Ізраїлю? Як я з тобою зроблю те, що зробив з Адмою чи з Цевоїмом? Перевернулося серце моє, співчуття моє взяло гору!

9 Стримаю гнів свій, вже не нищитиму Єфрема, бо Бог я, а не людина, серед тебе Святий. І я не прийду в люті гніву.

10 За Господом підуть вони. Він загарчить, немов лев, і з заходу прийдуть тремтячі

сини.

11 Вони прийдуть у тремтінні, як птах із Єгипту, і як голуб з краю Ашшура, і я посаджу їх по їхніх оселях", — каже Господь.

Осії 12

1 Єфрем — суцільна брехня, лукавство — оселя Ізраїля, а Юда тримається ще з Богом і вірний Святому.

2 Єфрем пасе вітер і женеться за східним вітром. Брехню й руїну розмножує він кожного дня, угоду складають з Ашшуром, оливу ж везуть у Єгипет.

3 Та в Господа з Юдою пря, і Якова він навідає. За шляхами його та за справами його йому поверне.

4 Він в утробі тримав за п'яту свого брата, а потім боровся він з Богом,

5 боровся він з ангелом — та й переміг. Плакав він і благав його, знайшов його в Бет-Елі, і там з ним розмовляв.

6 А Господь — Бог Саваот, його ймення — Господь.

7 Ти ж до Бога свого навернися, бережи любов та правду, і завжди сподівайся на Бога свого!

8 Немов Ханаан, він тримає в руці фальшиві ваги, полюбляє він надурити.

9 І каже Єфрем: "Справді я збагатився, набув я маєток собі! В усіх моїх справах не знайдуть провини мені, що гріхом би була".

10 "Я ж — Господь, Бог твій від Єгипетського краю, ще в наметах тебе посаджу, немов за днів свята.

11 Я промовляв до пророків і давав видіння, і через пророків промовляв приказками.

12 Хіба беззаконня лишив Гілеад, і марнотою живуть лиш там? В Гілгалі приносили в жертву волів, а їхні жертovníки — мов ті купи каміння на борознах польових.

13 І втік Яків на поле Арама, а Ізраїль за жінку працював, і за жінку отару стеріг".

14 Через пророка вивів з Єгипту Господь Ізраїля, і через пророка охороняв.

15 Єфрем до болю розгнівав Господа, і тому його вчинки криваві він лишить на ньому, і поверне йому його сором.

Осії 13

1 "Як Єфрем промовляв, то всі тремтіли, з ним рахувалися в Ізраїлі, та через Ваала згрішив і помер.

2 А нині ще більше грішать, бо відлили вони зі срібла собі божків, як їх собі уявляють. І кажуть: "Ті люди, що жертву приносять, хай цілують телят".

3 Тому вони стануть, як туман ранковий, і мов та роса, що зникає вранці, немов та полова, що з току виноситься вітром, і наче з комина дим.

4 Я ж — Господь, Бог твій від Єгипетського краю, ти не знатимеш Бога крім мене, бо іншого рятівника не існує.

5 Я знав тебе ще з пустелі, з пересохлого краю.

6 Мали вони добрі пасовиська й ситі були, наситилися — і загордилося їхнє серце, тому вони забули про мене!

7 І став я для них, немов лев, чигаю на шляху, немов та пантера.

8 Нападу я на них, немов та ведмедиця, що ведмежат загубила, я зламаю огорожу їхнього серця, і як левчук, пожеру їх там, шматуватиме їх польова звірина.

9 Знищив себе ти, Ізраїлю, бо ти був проти мене, порятунку свого.

10 Де ж твій цар? Хай він допоможе тобі по всіх твоїх містах! А де судді твої, що про них ти сказав: "Дай нам царя та князів?"

11 Я тобі дав царя в своєму гніві, і забрав у своїй люті.

12 Провина Єфремова зв'язана, схований гріх його.

13 Болі породіллі прийдуть на нього. Немудрий він син, час бо вже й народитися, та він не покидає материнської утроби.

14 З рук шеолу я викуплю їх, від смерті їх поверну. Де, смерте, жало твоє? Де, шеоле, твоя перемога? Жаль сховається перед очима моїми!

15 Хоч він дає плід між братами, але прийде вітер зі сходу, вітер Господній з пустелі, всохне його джерело, і пересохне криниця його, понищить він скарби всі коштовні!

Осії 14

1 Завинить Самарія, бо стала вперта до Бога свого, поляжуть вони від меча! Їхні діти, будуть порубані, вагітним їхнім розітнуть животи!

2 Повернися, Ізраїлю, до Господа, Бога свого, бо спіткнувся ти через провину свою!

3 Візьміть із собою слова, та й зверніться до Господа, до нього промовте: "Пробач нам усяку провину та добре прийми, і ми принесемо в жертву плід своїх вуст!"

4 Ашшур не врятує нас, не будемо їздити ми на коні, і не скажемо вже творінню рук наших: "Боже наш", бо тільки тобою помилуваний сирота".

5 Бунтарство їхнє вилікую, з волі власної любитиму їх, бо мій гнів відвернувся від них.

6 Я буду Ізраїлеві, як роса, розцвіте він, неначе лілея, і пустить коріння своє, мов Ліван.

7 Поширяться його пагони, і буде його краса, мов оливне дерево, а пахощі його — мов Ліван.

8 Навернуться ті, що сиділи під тінню його, виростять збіжжя, і зацвітуть, немов виноградна лоза, і згадуватимуть про його, як про ліванське вино.

9 Єфрем скаже: "Що мені до бовванів?" Я вислухаю й потурбуюся про нього, я для нього немов кипарис той зелений. З мене знайдений буде твій плід".

10 Хто мудрий, то це зрозуміє, хто розумний — дізнається, бо прямі Господні шляхи, і праведні ходять по них, а грішні на них спіткнуться!

ПРОРОЦТВО ЙОІЛА

Йоїла 1

1 Слово Господнє, що було до Йоїла, Петуїлового сина.

2 Послухайте це, старшини, і візьміть до вух, усі мешканці землі. Чи бувало таке за днів ваших, або за днів ваших батьків?

3 Розповідайте про це синам вашим, а ваші сини — своїм дітям, а їхні сини — поколінню наступному.

4 Що не зжерла гусінь, пожерла те все сарана, що ж залишилося по сарані, пожер коник, а решту по конику з'їла черва.

5 Пробудіться, п'яниці, плачте й голосіть за вином, хто ним упивається, бо відняте воно від вуст ваших!

6 Бо на край мій прийшов люд міцний і незлічений, його зуби — як лев'ячі зуби, а паща його — як у левиці.

7 Він спустошив мій виноград, моє ж фігове дерево геть поламав, доценту його оголив та й покинув, гілки його побіліли.

8 Голоси, як та дівчина, веретою оперезана, за нареченим дівоцтва свого.

9 Жертва хлібна й жертва лита зупинилася в оселі Господній, впали в жалобу священики, слуги Господні.

10 Спустошене поле, впала в жалобу земля, бо витоптане жниво, вино молоде пересохло, зів'яла оливка.

11 Осоромилися землероби, голосили були виноградарі за пшеницею й ячменем, бо загинуло жниво на полі.

12 Всюх виноград, а фіга зів'яла, гранат, пальма та яблуня, повсихали всі садові дерева, бо він висушив радість від людських синів.

13 Підпережіться веретою і ридайте, священики, голосіть, слуги жертовника, входьте, ночуйте в веретах, служителі Бога мого, бо не стало хлібної жертви і жертви литої в оселі вашого Бога!

14 Оголосіть святий піст, скличте збори, зберіть старшин та всіх мешканців землі до оселі Господа, вашого Бога, і кличте до Господа.

15 Лихо днів тому! Бо близький день Господній, і прийде він від Всемогутнього, мов те спустошення!

16 Чи ж не зникла пожива в нас перед очима, а з оселі нашого Бога радість та втіха?

17 Покорчені зерна під лопатами, спорожнілі комори, поруйновані клуні, бо висохло збіжжя.

18 Як стогнуть череди худоби у пошуку паші, отари спустошені!

19 До тебе я кличу, о Господе, пожер бо вогонь пасовиська в пустелі, а полум'я попалило всі дерева на полі.

20 Навіть польова звірина прагне до тебе, бо водні джерела посохли, вогонь же

пожер пасовиська в пустелі!

Йоїла 2

1 Засурміть на Сіоні в сурму, здійміть крик на святій горі моїй! Затремтіть, усі мешканці землі, бо прийшов день Господній, і вже близько вже він,

2 день пітьми та темряви, день хмари й імлі! Як несеться досвітня зоря горами, так народ цей великий та міцний. Такого, як він, не бувало відвіку, і по ньому не буде такого ніколи з роду в рід!

3 Перед ним пожирає вогонь, і палахкотить за ним полум'я! Земля перед ним, як еденський садок, а за ним залишається пустеля, і порятунку від нього нема!

4 Його вигляд ніби коні гарцюючі, наче ті вершники!

5 Як гуркіт колісниць, що несуться гірськими верхів'ями, як тріск полум'я, що солому жере, як сильний народ, вишикуваний до бою.

6 Народи тремтять перед ним, усі обличчя зблідли.

7 Вони мчаться без страху, вміло на мури збираються, кожен іде своїм шляхом, і з нього не збивається,

8 вони не зіштовхуються один з одним, кожен тримається свого шляху, і стріли їх не зупиняють.

9 На міста нападають, по мурах біжать, входять в оселі, через вікна пролазять, як злодії.

10 Трясється земля перед ним, тремтить небо, сонце та місяць темніють, а зорі втрачають свій блиск.

11 І голос свій видасть Господь перед військом своїм, бо табір його величезний, бо міцний виконавець слова його, бо великий день Господа й вельми страшний, і хто зможе його витримати?

12 Тому ось промовляє Господь: "Поверніться до мене всім серцем своїм і святим постом, і плачем, і голосінням!

13 І рвіть своє серце, а не одяг свій, і наверніться до Господа, вашого Бога, бо щедрий він та милосердний, довготерпеливий та наповнений ласкою, і шкодує за лихом це!

14 Хто знає, чи він не повернеться та не змилується, і по собі не залишить благословення, жертву хлібну та жертву литу для Господа, вашого Бога.

15 Засурміть на Сіоні в сурму, оголосіть святий піст, скличте зібрання!

16 Зберіть народ, оголосіть святі збори, старців зберіть, зберіть дітей та грудних немовлят, хай вийде з кімнати своєї також молодий, молода хай відкриється!

17 Між притвором та жертовником хай плачуть священики, слуги Господні, хай молять вони: "Змилуйся, Господе, над народом своїм, і не видай на ганьбу спадку свого, щоб над ним панували погани. Нащо будуть казати між народами: "Де їхній Бог?" 18 І ревним стане Господь за свій край, і змилується над народом своїм.

19 І Господь сказав до народу свого: "Ось я посилаю вам збіжжя й вино молоде та оливу, і насититесь нею, і вже не дам вас на наругу народам.

20 А цього північного ворога я віддаю від вас, і його в край сухий та спустошений вижену, його передові ватаги — до східного моря, його ж тил — до моря західного. І засмердиться він, і підніметься сморід від нього вгору, бо лихо велике робив він.

21 Не бійся, земле, а тішся й радій, бо велике Господь вчинив!

22 Не бійтеся, польова звірина, бо пустельні пасовиська зазеленіють, бо дерево видасть свій плід, а фіга та виноград свою силу дадуть.

23 Ви ж, сіонські сини, радійте та тіштеся Господом, Богом своїм, бо вам їжі він дасть на порятунок, і найперше пошле вам дощу, дощу раннього й пізнього.

24 І токи наповняться збіжжям, чавильні ж кадки переливатимуться вином молодим та оливою.

25 І надолужу я вам за ті роки, що пожерла була сарана, коник, черва та гусінь, моє військо велике, що я посилав проти вас.

26 А ви будете їсти й насититесь, і хвалитимете ім'я Господа, вашого Бога, що з вами, на подив для всіх, зробив, і осоромлений вже не буде народ мій навіки!

27 І зрозумієте ви, що я серед Ізраїля, і що я Господь, Бог ваш, і нема іншого, і осоромлений вже не буде народ мій навіки!

Йоїла 3

1 І буде потому, виллю я духа свого на кожне тіло, і пророкуватимуть ваші сини й ваші дочки, а вашим старим снитимуться сни, юнаки ваші бачитимуть видіння.

2 І також на невільників та невільниць за тих днів виллю духа свого.

3 І дам я ознаки на небі й землі, кров та вогонь, та стовпи диму.

4 Сонце обернеться на пітьму, а місяць — на кров перед приходом Господнього дня, великого та страшного!

5 І кожен, хто кликатиме Господнє ім'я, той врятується, бо на горі Сіон та в Єрусалимі будуть ті, що вцілють, як Господь сказав, та ті, що Господь їх покличе.

Йоїла 4

1 Бо ось тими днями та часу того, коли долю Юді та Єрусалиму поверну,

2 то зберу всі народи, звезу їх у долину Йосафатову, і там судитимуся з ними за народ мій і спадщину мою, за Ізраїля, що його розпорошили поміж народами, а мій край поділили.

3 І за народ мій вони кидали жереба, і юнака за повію давали, а дівчину за вино продавали й пили.

4 І що вам до мене, Тире й Сидоне, та всі филистимські довкілля? Чого ви волієте від мене? Може думаєте помститися мені? Але якби ви й помстилися мені, я вмиць вашу помсту вам на голову повернув би,

5 що срібло моє й моє золото позабирали, а коштовні клейноди мої в свої храми повносили...

6 А синів Юди та Єрусалиму ви грецьким сином продали, щоб їх віддалити від їхніх

кордонів...

7 Ось я розбуджу в них бажання повернутися, звідки їх продали, і все, що зробили ви, поверну вам на голову!

8 І попродаю ваших синів та ваших дочок в руку юдейських синів, а вони віддадуть їх шев'янам, до люду далекого, бо Господь так сказав.

9 Розкажіть про це між народами, оголосіть святу війну, збудіть сильних, хай сходяться, хай піднімаються всі вояки.

10 Перекуйте свої лемеші на мечі, а ваші серпи на списи, хай навіть безсилий скаже: "Я сильний!"

11 Покваптеся прийти, всі народи з довкілля зберіться туди. Господе, приведи туди своє доблесне воїнство.

12 Хай прокинуться й зійдуть народи в долину Йосафатову, бо сяду я там, щоб судити всі народи з довкілля.

13 Пошліть на роботу серпа, бо жниво дозріло, приходьте, бо чавило наповнене, кадки переливаються, адже поширилося лихо їхнє!

14 Натовпи й натовпи в судній долині, бо близький день Господній у ній.

15 Потемніють сонце та місяць, а зорі втратять свій блиск,

16 і Господь загримить із Сіону, та з Єрусалиму свій голос подасть, і небо й земля затремтять, та Господь охорона своєму народові, і твердиня синам Ізраїлевим!

17 І зрозумієте ви, що я Господь, Бог ваш, який пробуває в Сіоні, на святій своїй горі. І стане Єрусалим за святиню, і чужі вже не ходитимуть по ньому.

18 І станеться в день той, гори кропитимуть виноградовим соком, а підгірки стоятимуть у молоці, і всі потоки Юдині водою заб'ють, а з оселі Господньої вийде джерело, і напоїть долину Шіттім.

19 Єгипет спустошенням стане, і пустелею голою стане Едом за насилля синам Юди, за те, що кров проливали невинну у їхньому краї.

20 А Юдея житиме повік, і Єрусалим з роду в рід,

21 і я помщуся за їхню кров, що за неї ще не помстився, і оселиться Господь на Сіоні!"

ПРОРОЦТВО АМОСА

Амоса 1

1 Слова Амоса, вівчаря з Текої, про те, що він бачив на Ізраїля за днів Уззії, Юдиного царя, та за днів Єровоама, Йоашового сина, Ізраїлевого царя, за два роки перед землетрусом.

2 І він сказав: "Загримить із Сіону Господь, і з Єрусалиму свій голос подасть, і впадуть на пасовиськах пастухи в жалобу, бо висохне вершина Кармелу!

3 Так промовляє Господь: "За три переступи Дамаску не попусти, а за чотири й поготів, що вони молотили Гілеада ціпами залізними.

4 І пошлю я вогонь на оселю Хазаїла, і пожере він палати Бен-Гадада.

5 І зламаю засува Дамаску, і мешканця витну з долини Авен, і того, хто триматиме берло в Бет-Едені, і арамський народ піде в Кір на вигнання", — каже Господь.

6 Так промовляє Господь: "За три переступи Гази не попущу їм, а за чотири й поготів, що всіх гнали в полон, щоб віддати Едомові.

7 І пошлю я вогонь на мур Гази, і поїсть він палати її.

8 І мешканця витну з Ашдоду, і того, хто тримає берло в Ашкелоні, і зверну свою руку на Екрон, і згинуть рештки филистимлян", — каже Господь.

9 Так промовляє Господь: "За три переступи Тиру не попущу, а за чотири й поготів, що він видав усіх на вигнання в Едом, і не пам'ятав заповіту братів.

10 І пошлю я вогонь на мур Тиру, і пожере він палати його!"

11 Так промовляє Господь: "За три переступи Едому не попущу, і за чотири й поготів, що мечем він гнав брата свого, і загубив своє милосердя, свій гнів завжди стеріг, а лють свою пильнував повсякчасно.

12 І пошлю я вогонь до Теману і пожере він палати Боцри!"

13 Так промовляє Господь: "За три переступи Аммонових синів не попущу їм, а за чотири й поготів, що в Гілеаді розпорювали животи вагітних, поширюючи тим кордони свої!

14 І вогонь запалю я на мурі Рабби, і пожере він палати її, з криком за дня битви, і з вихором за дня бурі.

15 І піде їхній цар на вигнання, він і князі його з ним", — каже Господь.

Амоса 2

1 Так промовляє Господь: "За три переступи Моава не попущу йому, а за чотири й поготів, що перепалив на вапно кістки едомського царя!

2 І пошлю я вогонь на Моав, і пожере він палати Керіййоту, і загине Моав серед галасу та серед крику, під звуку рога.

3 І витну суддю серед нього, а з ним повбиваю князів його всіх", — каже Господь.

4 Так промовляє Господь: "За три переступи Юди не попущу їм, а за чотири й поготів, що відкинули Господній закон, і постанов його не стерегли, і що на манівці їх звели їхні боги неправдиві, за якими пішли їхні батьки.

5 І пошлю я на Юду вогонь, і пожере він палати Єрусалиму!"

6 Так промовляє Господь: "За три переступи Ізраїлеві не попущу їм, а за чотири й поготів, що за срібло вони продають праведного, а за сандалі вбогого!

7 Вони топчуть у земному поросі голову бідних, а шлях сумирних викривлюють. А син і його батько вчащають до однієї повії, щоб святе моє ймення зневажити.

8 І вони стелять одяг заставлений, щоб прилягти при кожному жертovníку, і п'ють в оселі Бога свого вино від покараних.

9 І я винищив був перед них Аморея, що високий, як кедр, і міцний, як той дуб. Та я плід його знищив згори, а здолу коріння його.

10 А вас я був вивів з Єгипетського краю, і сорок років провадив пустелею вас, щоб

успадкували ви край аморейський.

11 І пророків я ростив з ваших синів, а з ваших юнаків назореїв. Хіба ж то не так, синове Ізраїлеві? — каже Господь.

12 А ви назореїв поїли вином, а пророкам наказували: "Не пророкуйте!"

13 Отож я тиснути буду на вас, як тисне на землю снопами наповнений віз,

14 і моторний стане повільним, і дужий стане слабким, а вмілий вояк не зможе себе захистити.

15 І не встоїть лучник, і своїми ногами прудкий не втече, і вершник не врятує свою душу.

16 І найхоробріший із хоробрих голим втече того дня", — каже Господь.

Амоса 3

1 Послухайте слова того, що Господь сказав проти вас, синове Ізраїлеві, на весь оцей рід, що його я вивів був з Єгипту, промовляючи:

2 "Тільки вас я знав з усіх народів землі, тому вас навідаю за всі ваші провини!

3 Чи йдуть двоє разом, як не домовилися?

4 Чи реве в лісі лев, як нема йому здобичі? Чи левчук видає голос свій зі своєї нори, якщо він не зловив?

5 Чи впаде на землі пташка в сітку, як нема сільця? Чи підніметься сітка з землі, як нічого не зловить?

6 Чи в місті засурмлять у сурму, а народ не тремтітиме? Чи станеться в місті нещастя, що його не Господь допустив?

7 Бо не робить нічого Господь Бог, не виявивши таємниці своєї рабам своїм пророкам.

8 Лев зареве — хто того не злякається? Господь Бог скаже — хто не пророкуватиме?

9 Розголосіть на вежах палаців Ашдоду і на вежах палаців Єгипту: "Позбирайтеся на горах Самарії, й подивіться на великий безлад у ній, та на утиск посеред неї!"

10 Вони не знають, що то є справедливість, — каже Господь, — нагромаджують насилля та грабунк у палатах своїх.

11 Тому так промовляє Господь Бог: "Ворог візьме в облогу цю землю, і позбавить тебе він сили, і пограбовані будуть палати твої".

12 Так промовляє Господь: "Як часом вириває пастух з пащі лев'ячої дві гомілки, або частину вуха, так будуть вирвані сини Ізраїлеві, що сидять у Самарії, з кутком від ліжка, та з підніжком від постілі.

13 Послухайте й засвідчіть в оселі Якова, — каже Господь Бог, Бог Саваот.

14 Бо в той день, коли я покараю Ізраїля за провини його, то я покараю за жертовники Бет-Елу, і будуть відрубані роги жертовника, і на землю попадають.

15 І я зруйную помешкання зимове разом з помешканням літнім, і знищу будинки, оздоблені слоновою кісткою, і багато будинків зникнуть, — каже Господь".

Амоса 4

1 Послухайте слова оцього, корови башанські з гори Самарії, що тиснете бідних, дурите вбогих, що своїм господарям ви кажете: "Принеси, і ми питимемо!"

2 Присягав Господь Бог своєю святістю, що ось дні настають на вас, і тягтимуть вас гаками, а ваших нащадків — гачками для риболовлі!

3 І ви повиходите через проломи, кожна вийде через окремий, і кинетеся до Хермону, — каже Господь.

4 Прийдіть до Бет-Елу й грішіть, в Гілгалі грішіть ще більше. І свої жертви приносьте щоранку, на три дні ваші десятини.

5 І з димом пустіть жертву вдячну квасну, і сповістіть про добровільні дарунки, розголосоїть, бо ви любите так, синове Ізраїлеві, — каже Господь Бог.

6 І тому я змушував вас голодувати по всіх ваших містах, і був брак хліба по всіх ваших місцях, та ви не повернулися до мене, — каже Господь...

7 І я стримав вам дощ за три місяці перед жнивими, і дощ посилав на одне місто, а на інше місто не посилав, одна ділянка була побита дощем, а ділянка, на яку не пустив я дощу, висихала.

8 І два чи три міста рушали до міста одного напиться води, але не втамовували спрагу, та ви не повернулися до мене, — каже Господь...

9 Я бив вас посухою та пліснявою, сарана жерла безліч ваших садків та виноградників, і фіг ваших та олив, та ви не повернулися до мене, — каже Господь...

10 Я на вас посилав моровицю, немов на Єгипет, мечем побивав ваших юнаків, полонив ваших коней, піднімав до ніздрів сморід ваших таборів, та ви не повернулися до мене, — каже Господь...

11 Я винищив вас, як Содом та Гоморру Бог винищив, і ви стали, немов головешка із згарища вийнята, та ви не повернулися до мене, — каже Господь...

12 Тому зроблю тобі так, о Ізраїлю. Готуйся, Ізраїлю, до зустрічі Бога свого!

13 Бо це той, що формує гори, і що створює вітер, що людині показує задум її, що робить ранок пітьмою, і ступає по вершинах землі, — Господь, Бог Саваот йому ймення!

Амоса 5

1 Послухайте слова цього, що вам проголошую, пісню жалобну, оселе Ізраїлева!

2 Упала, і більше не встане та діва Ізраїлева! Вона кинута на своїй землі, нема, хто підвів би її!

3 Бо так Господь Бог промовляє: "Місто, що виходило на війну тисячею, поверне лиш сотню, а те, що виходило сотнею, поверне десяток для оселі Ізраїля".

4 Бо так промовляє Господь до оселі Ізраїлевої: "Наверніться до мене й живіть!"

5 І не звертайтеся до Бет-Елу, і до Гілгалу не приходьте, а через Беер-Шеву не переходьте, бо на вигнання Гілгал конче піде, і марнотою стане Бет-Ел.

6 Наверніться до Господа, і будете жити, щоб він не ввійшов, як вогонь пожираючий до оселі Йосипової, і не буде кому загасити його в Бет-Елі,

7 вони змінюють суд на полин, і кидають правду на землю.

8 Той, хто Волосожара й Оріона створив, хто п'ятьмі змінює на ранок, а день на ніч, хто викликає воду морську й виливає її на поверхню землі, Господь ймення йому!

9 Він наводить руїну на сильного, і приходить спустошення на твердині!

10 Вони ненавидять того, хто в брамі картає, і зневажають тим, хто промовляє правдиве.

11 Тому, що нужденного тиснете ви, і орендну плату зерном берете від нього. Ви не сидітимете в будинках з каменю, що набудували, та не питимете вина з виноградників, що понасаджували!

12 Бо я знаю про ваші численні провини і про ваші великі гріхи. Тиснете ви справедливого, берете підкуп та викривлюєте право вбогих у брамах.

13 Тому розумний мовчить цього часу, бо це час лихий.

14 Шукайте добра, а не лиха, щоб вам жити, і буде з вами Господь, Бог Саваот, так, як кажете ви.

15 Ненавидьте лихе й полюбіть добро, і правосуддя поставте у брамах, може змилується Господь, Бог Саваот над рештою Йосипа".

16 Тому так промовляє Господь, Бог Саваот: "На майданах усіх голосіння, на всіх вулицях крики: "Ой, ой!" І покличуть хліборобів на жалобу, і голосільниць, що вміють співати жалобних пісень,

17 і стане голосіння по всіх виноградниках, бо я перейду серед тебе, — каже Господь!

18 Лихо тим, що жадають Господнього дня, нащо це вам день Господній? Він не світло, а темрява!

19 Це так, коли хто втікає від лева, і ведмідь зустрічає його! Чи ввійшовши в хату, обперся своєю рукою об стіну, аж гадюка кусає його...

20 Чи ж не є день Господній темрявою, а не світлом, і хіба він не п'ятьма без світла?

21 Зненавидів я, відкинув ваші свята, неприємний мені запах жертв на ваших урочистих зборах...

22 І коли принесете мені цілопалення та хлібні жертви свої, я собі не вподобую їх, а на мирні жертви ваші з ситих баранів не погляну...

23 Усунь же від мене голоси пісень своїх, не бажаю я чути звуків гусел твоїх.

24 Хай тече правосуддя, немов та вода, а справедливість — як стрімкий потік!

25 Чи ж приносили ви мені жертви та дари ваші за тих сорок років на пустелі, оселе Ізраїлева?

26 Ви ж носили Саккута, свого царя, та Кевана, зображення зорі ваших богів, що собі поробили.

27 Тому я вас вижену геть за Дамаск, — каже Господь, — що Бог Саваот йому ймення!

Амоса 6

1 Лихо безпечним на Сіоні, тим, хто сподіється на самарійську гору, тим

шляхетним першого з народів, до яких прибуває оселя Ізраїлева!

2 Перейдіть до Калне та й побачте, і звідти підіть до Гамату великого, і зійдіть до Гату филистимлян! Чи кращі вони від цих царств? Чи їхні кордони більші за ваші?

3 День нещастя вважаєте ви за далекий, а час насилля наближаєте!

4 Ви вилежуєтеся на ложах із слонової кістки, і валяєтеся на постілі своїй, і їсте баранів з отари та ситих телят з обори.

5 Під гусла співаєте ви, мов Давид, ви музичні інструменти собі видумуєте.

6 Ви вино попиваєте чашами, і намащуєтеся добірною оливою, і не болить вам за спустошення Йосипа.

7 Тому вони підуть нині на вигнання на чолі полонених, і припиниться галас веселощів на бенкетах.

8 Господь присягнув був своєю душею, — каже Господь, Бог Саваот, — пишнотою Якова гидую, і палати його я ненавиджу, і видам те місто та все, що є в ньому.

9 І буде, якщо десять люду залишаться в оселі одній, то й вони помруть.

10 І його візьме родич та й спалить, щоб винести кістки з оселі, і скаже до того, хто буде в середині: "Чи ще є хто з тобою?" А той відповість: "Вже нема нікого!" І скаже той: "Тихше, бо не згадується ім'я Господа!"

11 Бо Господь ось накаже, і ворог розіб'є великий будинок на уламки, а будинок малий на тріски.

12 Чи бігають коні по скелі? Чи хто виоре море худобою? Таж ви суд обернули на отруту, а плід справедливості — на полин!

13 Ви марнотою тішитесь й кажете: "Хіба ж ми не власною силою набули собі роги?"

14 Бо ось я поставлю народ проти вас, оселе Ізраїлева, — каже Господь, Бог Саваот, — і вони пануватимуть над вами, від шляху на Гамат, і аж до потоку Арави!"

Амоса 7

1 Господь Бог вчинив, що я бачив таке: ось він утворив сарану, коли почала виростати отава, і ось стала отава як по сінокосі царському!

2 І як вона вже пожерла траву на землі, я сказав: "Господе, Боже, пробач! Як же Яків устояти може, бо такий він малий?"

3 І Господь пошкодував був про те. Не станеться це, — промовив Господь.

4 Господь Бог вчинив, що я бачив таке: ось Господь Бог покликав на суд вогонь, і пожер той велику безодню і частину землі.

5 І сказав я: "О, Господе, Боже, зупини! Як же Яків устояти може, бо такий він малий?"

6 І Господь пошкодував був про те. "Не станеться й це!" — сказав Господь Бог!

7 І він знову вчинив, що я бачив таке: ось на мурі стрімкому стоїть Господь Бог, а в руці його висок.

8 І запитав мене Господь: "Що ти бачиш, Амосе?" А я відповів: "Виска". І промовив Господь: "Ось я цього виска покладу посеред народу мого, Ізраїля, вже йому не

пробачу!

9 І опустіють жертовні пагорби Ісакові, і поруйновані будуть святині Ізраїлеві, і я стану з мечем на оселю Єровоамову".

10 І послав Амація, священник Бет-Елу, до Єровоама, царя Ізраїлевого, кажучи: "Амос змовляється на тебе серед оселі Ізраїлевої, не може земля вже терпіти всіх його слів!

11 Бо так каже Амос: "Єровоам помре від меча, а Ізраїль конче піде на вигнання з своєї землі! 12 І сказав Амація до Амоса: "Провидцю, іди, втікай собі до Юдиного краю, і їж там хліб, і там пророкуй.

13 А в Бет-Елі вже не пророкуй, бо він оселя царя та святиня царства".

14 І відповів Амос Амації: "Я не пророк, і не син я пророків, я пастух та порав фіги дики.

15 І взяв мене Господь від отари, і сказав до мене Господь: "Іди, пророкуй моему народові Ізраїлеві!"

16 А зараз послухай Господнього слова: "Ти кажеш, що не пророкуй на Ізраїля, і нічого не кажи проти Ісакової оселі".

17 Тому так каже Господь: "Твоя жінка в місті буде розпусна, і сини твої та дочки попадають від меча, і земля твоя буде поділена мірничим шнуром, і ти помреш на нечистій землі, а Ізраїль конче піде на вигнання з своєї землі!"

Амоса 8

1 Господь Бог вчинив, що я бачив таке: ось кошик достиглих плодів.

2 І запитав він: "Що бачиш, Амосе?" А я відповів: "Кошик достиглих плодів". І сказав до мене Господь: "Достиг кінець моему народові Ізраїлеві, вже йому не пробачу!

3 І того дня замість пісень буде стогін у храмі, — каже Господь Бог, — буде трупів багато, бо ворог на кожному місці накидає їх!

4 Послухайте це, ви, що тиснете бідного, і що прагнете винищити всіх убогих землі,

5 кажучи: "Коли ж мине новомісяччя, щоб нам збіжжя продати? І субота, щоб нам відчинити комори з зерном? Щоб зменшити ефу, і щоб шекля побільшити, і щоб обважувати,

6 щоб купувати за срібло нужденних, а вбогого за взуття, і продавати висівки?"

7 Господь присягнув славою Якова: "Не забуду ніколи усіх їхніх вчинків!

8 Чи не затрясється від цього земля, і всі мешканці її не впадуть у жалобу? Вся вона захвилюється, мов той Ніл, і скаламутившись, осяде знов, немов річка Єгипту".

9 І станеться в день той, — каже Господь Бог, — вчиню захід сонця опівдні, і на землі серед світлого дня настане темрява.

10 І оберну ваші свята в жалобу, а всі ваші пісні — в голосіння, і на всі стегна спроваджу верету, а на всяку голову лисину, і вчиню це, немов та жалоба по одинакові, кінець же отого — скорбний день!

11 Ось дні настають, — каже Господь Бог, — і голод пошлю я на землю, не голод на хліб, і не спрагу на воду, а спрагу почути Господні слова!

12 І ходитимуть від моря до моря, і з півночі до сходу блукатимуть, щоб знайти слово Господа, та не знайдуть його!

13 Того дня млітимуть від спраги вродливі дівчата та хлопці,

14 що клянуться гріхом самарійським та кажуть: "Як живий твій Бог, Дане, і як живий шлях до Беер-Шеви!" Та вони всі попадають, і вже не встануть...

Амоса 9

1 Я бачив Господа, що стояв над жертовником, і він сказав: "Удар-но по маківці цих воріт, щоб затряслися пороги, я потрошу їм голови, а їхню решту поб'ю я мечем. Ніхто не втече з них і ніхто не врятується!

2 Якщо б закопалися вони до шеолу, то й звідти рука моя їх дістане, і якщо б піднялися на небо, то й звідти їх скину!

3 А якщо б поховалися вони на верховині Кармелу, там знайду й заберу їх, а якщо на дні моря вони поховуються від очей моїх, то й там я гадюці звелю, і вона покусася їх!

4 А якщо їх вороги поженуть у полон, то й там накажу я мечеві — і він їх поб'є, і на них я зверну своє око на лихе, а не на добре".

5 Бо коли Господь Бог Саваот доторкнеться землі, то розтане вона, і в жалобу впадуть усі мешканці її. І вся вона завирує, немов той Ніл, і мов річка Єгипту втихне.

6 Він буде на небі палаци свої, а свій небосхил заклав над землею, воду морську він кличе, і виливає її на поверхню землі, Господь йому ім'я!

7 Хіба ж ви, Ізраїлеві сини, мені не такі, як сини Етіопії? — каже Господь. Хіба ж не Ізраїля вивів я з Єгипту, а филистимлян з Кафтору чи Арама з Кіру?

8 Ось очі Господа Бога на грішне це царство, і з поверхні землі його винищу, та винищуючи, не знищу оселі Якова, — каже Господь.

9 Бо ось я звелів, і серед народів усіх пересію оселю Ізраїля, як пересівається решетом зерно, і жодна зернина не випаде на землю!

10 Впадуть усі грішні народу мого від меча, що кажуть: "Не досягне до нас і не зустріне нас це нещастя!"

11 Того дня я підведу розвалену Давидову халупу, поправлю в ній проломи, і відновлю руїни її, і відбудую її, як за днів стародавніх,

12 щоб решту Едому посіли вони, і всі ті народи, що в них кликалося моє ім'я, — каже Господь, який робить оце.

13 Ось дні настають, — промовляє Господь, — і орач із женцем зустрінуться, а чавильник винограду з сіячем, і гори закрапають виноградним соком, а всі узгір'я добром потечуть.

14 І долю народу свого, Ізраїля, я поверну, і вони відбудують міста спустошені, і осядуть у них, і засадять вони виноградники, і питимуть з них вино, і порозводять садки, і їстимуть їхні плоди.

15 І я посаджу їх на їхній землі, і вже їх не вириватимуть із землі, яку я їм дав, — каже Господь, Бог твій!

ПРОРОЦТВО ОВДІЯ

Овдія 1

1 Видіння Овдія. Так сказав Господь Бог на Едом: "Почули ми звістку від Господа, і посланий був між народів вісник, щоб сказати: "Вставайте, піднімайтеся на війну проти нього!"

2 Оце я малим зробив тебе між народами, і став ти зневажений.

3 Тебе гордість серця твого обдурила, тебе, що перебуваєш по роцїлинах високих скель, і кажеш у серці своєму: "Хто скине на землю мене?"

4 Якби ти піднявся, немов той орел, і якби ти кубло своє зробив поміж зорями, то й звідти я скину тебе, — каже Господь!

5 Якби до тебе злодії прийшли, чи нічні грабіжники, то як би вони тебе розорили! Чи ж вони б не вкрали лиш те, що бажали? І якби до тебе прийшли збирачі винограду, чи ж вони б не лишили бодай кілька грон?

6 Як старанно Ісав обшуканий, коли його приховані скарби були викриті!

7 Аж до кордону прогнали тебе, обдурять тебе твої всі союзники, переможуть тебе твої приятелі! Ті, що хліб твій їдять, пастку поставлять на тебе, нема в тому розуму!

8 Чи ж не станеться це того дня, — каже Господь, — і винищу я мудреців з Едому, а розум з гори Ісавової?

9 І настрашене буде твоє хоробре воїнство, о Темане, щоб був убитий кожен з Ісава.

10 Через насилля на Якова на брата твого сором покриє тебе, і ти витятий будеш навіки.

11 Того дня, коли став ти навпроти, того дня, як чужинці полонили були його військо, і коли в його брами ввійшли, і жереба кидали про Єрусалим, то й ти був, як один з них!

12 І тому не дивися на день свого брата, на день лиха його, і не тішся з Юдиних синів у день їхнього знищення, і не розкривай своїх вуст у день утиску.

13 І не входи до брами народу мого в день лиха його, і не зловтішайся над нещастям його в день його лиха, і не простягай своєї руки до багатства його цього дня!

14 І на перехресті шляхів не стій, щоб убивати його втікачів, і в день утиску не видавай його залишків!

15 Бо близький день Господній над усіма народами, як зробив ти, то так і тобі буде зроблено. Повернись на твою голову вчинки твої!

16 Бо як ви пили на святій моїй горі, так народи всі завжди питимуть! І питимуть вони, і хлєптатимуть, і стануть вони, немов їх не було.

17 А на Сіоні буде порятунок, і буде святим він, і спадок свій посяде оселя Якова.

18 І оселя Якова стане вогнем, і оселя Йосипа стане полум'ям, а оселя Ісава — соломою, вони сплять її й пожеруть, і не залишиться нікого з роду Ісава, бо Господь це сказав.

19 І посядуть ті, що з півдня Ісавову гору, а мешканці долин — филистимлян, і

посядуть Єфремове поле та поле самарійське, а Веніямин — Гілеад.

20 А полонені з Ізраїлевих синів заволодіють тим, що хананейське, аж до Цорфату, а єрусалимські вигнанці, що в Сефараді, посядуть міста південні.

21 І рятівники прийдуть на гору Сіон, щоб гору Ісава судити, і царство Господнє настане!"

ПРОРОЦТВО ЙОНИ

Йони 1

1 І було слово Господнє до Йони, Аміттаєвого сина, таке:

2 "Іди до Ніневії, великого міста, і проповідуй проти нього, бо їхнє зло прийшло перед обличчя моє".

3 І встав Йона, щоб утекти до Таршішу від Господнього обличчя. І зійшов він до Яфи, і знайшов корабля, що йшов до Таршішу, і дав платню його, і ввійшов у нього, щоб відпливти на ньому до Таршішу від Господнього обличчя.

4 А Господь нагнав сильний вітер на море, і знялася на морі велика буря, і вже думали, що розіб'є вона корабель.

5 І налякалися моряки, і кликали кожен до своїх богів, і викидали ті речі, що були на кораблі, до моря, щоб полегшити його. А Йона зійшов до дна корабля, ліг і заснув.

6 І підійшов до нього капітан корабля, та й сказав йому: "Чого ти спиш? Вставай, звернися до Бога свого, можливо згадає цей Бог про нас, і ми не загинемо".

7 І сказали вони один до одного: "Киньмо жеребки, та й дізнаємося, через кого нам це лихо". І кинули вони жеребки, і впав жеребок на Йону.

8 І сказали до нього: "Скажи ж, через що нам це лихо? Яке твоє ремесло, і звідки ти йдеш? Який твій край, і з якого ти народу?"

9 І сказав він до них: "Я єврей, і боюся я Господа, небесного Бога, що створив море та сушу".

10 І дізнавшись від нього, що він втікає від Господнього обличчя, налякалися дуже ті люди.

11 І вони сказали до нього: "Що нам зробити, щоб втихомирилося море, і не втопило нас?" Бо море вирувало все більше.

12 І сказав він до них: "Візьміть мене, і киньте до моря, і втихомириться воно перед вами, бо я знаю, що через мене ця велика буря".

13 І налягли ці люди на весла, щоб дістатися берега, та не могли, бо море бушувало все більше проти них.

14 І вони кликали до Господа: "О Господе, хай же не загинемо ми за душу цієї людини, і не давай на нас невинної крові, бо робиш ти Господе, як того бажаєш!"

15 І підняли вони Йону, і кинули його в море, і втих шторм.

16 І ще більше налякалися ці люди Господа, і приносили Господові жертви, і складали обітниці.

Йони 2

1 І звелів Господь великій рибі, щоб вона проковтнула Йону. І був Йона в середині цієї риби три дні та три ночі.

2 І молився Йона до Господа, Бога свого, з утроби тієї риби,

3 та й казав: "Я кликав з нещастя свого до Господа — і відповідь дав він мені, з нутра шеолу кричав я — і почув ти мій голос!

4 І ти кинув мене в глибочінь, у серце моря, і безодня мене поглинула, і наді мною вирували хвилі твої.

5 І сказав я: "Я вигнаний від очей твоїх, проте ще побачу я храм твій святий".

6 Вода аж по душу мені дістає, навколо мене вирує безодня, водорості на моїй голові!

7 Я зійшов аж до споду гори, а земля засуви закрила за мною навіки! Та піднімеш з ями життя моє, Господе, Боже ти мій!

8 Як у мені омлівала душа моя, Господа я згадав, і молитва моя ця до тебе долинула, до храму святого твого!

9 Ті, що тримаються марних божків, свого Милосердного кидають.

10 А я гучною подякою принесу тобі жертву, про що присягав я, те виконаю. Порятунок у Господа!"

11 І Господь звелів рибі, і вона виплюнула Йону на берег.

Йони 3

1 І було Господнє слово до Йони вдруге таке:

2 "Іди до Ніневії, великого міста, і проповідуй на нього те слово, що я наказав був тобі!"

3 І Йона пішов до Ніневії за Господнім словом. А Ніневія була місто дуже велике, на три дні ходи.

4 І ходив Йона містом, на один день ходи, і проповідував промовляючи: "Ще сорок день, і Ніневія буде зруйнована!"

5 І ніневіяни повірили в Бога, і оголосили піст, і одягали верети, від найбільшого з них аж до найменшого.

6 І дійшло це слово до царя Ніневії, і він підвівся з трону свого, і скинув плаща свого з себе, і покритися веретою, та й сів на попелі.

7 І він звелів оголосити в Ніневії наказ царя та його вельмож, промовляючи: "Хай не покуштують нічого ані людина, ані худоба, худоба велика чи худоба дрібна, хай вони не пасуться, і хай не п'ють води!

8 І хай покриваються веретами людина й та худоба, і хай кличуть до Бога, і хай кожен зверне зі свого шляху та від насилля, що в їхніх руках.

9 Хто знає, може Бог змилується, і відверне запал гніву свого, і ми не загинемо!"

10 І побачив Бог їхні вчинки, що звернули зі свого лихого шляху, і пошкодував Бог щодо того лиха, про яке казав, що їм зробить, і не зробив.

Йони 4

1 І було це для Йони прикрістю великою, і він засмутився.

2 І молився він до Господа та й казав: "О Господе, чи ж не це було моє слово, поки я ще був на своїй землі? Тому я перед тим утік до Таршішу, бо я знав, що ти Бог ласкавий, милосердий і довготерпеливий, і ти пошкодуєш за лихо, що жадав скоїти.

3 А зараз, Господе, візьми мою душу від мене, бо краще мені смерть, ніж таке життя!"

4 А Господь сказав: "Чи слушно ти гнівається?"

5 І вийшов Йона з міста, і сів на схід від міста, і поставив собі там куреня, і сів під ним у тіні, щоб бачити, що буде в місті.

6 І виростив Бог рицинового куща, і він вигнався понад Йону, щоб бути тінню над його головою, і щоб утішити його. І дуже радів Йона від цього рицинового куща.

7 А при сході зірниці другого дня звелів Бог черв'якові, і він підточив рицинового куща, і той усох.

8 І сталося, як сонце зійшло, то нагнав Бог східний гарячий вітер, і припекло сонце в голову Йоні, і він зомлів. І було в нього бажання померти, і він сказав: "Краще мені смерть, ніж таке життя!"

9 А Бог запитав у Йони: "Чи слушно розгнівався ти за рициновий кущ?" А той відповів: "До смерті розлютився я!"

10 І сказав Господь: "Тобі шкода рицинового куща, над яким не працював, і не плекав його, який виріс за одну ніч, і за одну ніч згинув.

11 А я не пошкодував би Ніневію, це велике місто, що в ньому більше ста двадцяти тисяч люду, які не відрізняють праву руку від лівої, та численну худобу?"

ПРОРОЦТВО МИХЕЯ

Михея 1

1 Слово Господнє, що було до Михея з Морешету за днів Йотама, Ахаза та Єзекії, Юдиних царів, яке він бачив на Самарію та Єрусалим:

2 "Почуйте це, всі народи, послухай, земле та все, що на ній! і хай буде за свідка на вас Господь Бог, Господь із храму святого свого!

3 Бо Господь ось виходить з місця свого, він сходить, ступаючи по висотах землі.

4 І розтоплюються гори під ним, і тануть долини, мов віск від вогню, мов ті води, що ллються з узбіччя.

5 Усе це за провини Якова, за гріхи оселі Ізраїля. Хто провиня Якова — чи ж не Самарія? А хто гріх оселі Юдиної — чи ж не Єрусалим?

6 Я зроблю Самарію руїною в полі, місцем для виноградників, і повикидаю в долину каміння її, і відкрию основи її.

7 І потовчені будуть усі її ідоли, всі ж дарунки її за розпусту будуть спалені в вогні, і всіх бовванів її я віддам на знищення. Бо зібрала вона від платні за розпусту, і на

платню за розпусту це повернеться.

8 Над оцим плакату й голоситиму, ходитиму босий і голий, скулитиму, немов ті шакали, і тужитиму, як страуси!

9 Бо рани її незагойні, бо це аж до Юди прийшло, воно досягло аж до брами народу мого, аж до Єрусалиму.

10 Цього не оголошуйте в Гаті, і плакати не плачте, качайтесь в поросі в Бет-Леафрі.

11 Іди мешканко Шафіру, гола й осоромлена, вже бо не вийде мешканка Цаанану, голосіння Бет-Гаецелу не дасть вам зупинитися в ньому.

12 Бо мешканка Мароту чекала добра, та до єрусалимської брами зійшло оце лихо від Господа.

13 Запряжи баскі коні до колісниці, мешканко Лахішу! Ти початок гріха для доньки Сіону, бо знайшлися серед тебе провини Ізраїлеві,

14 тому то даси розлучні листи на Морешет-Гат. Оселі Ахзіва були оманю для Ізраїлевих царів.

15 Приведу тобі ще спадкоємця я, о мешканко Мареші, аж до Адулламу дійде слава Ізраїля.

16 Зроби собі лисину та пострижися за синів своїх любих, пошир свою лисину, мов у орла, бо пішли на вигнання від тебе вони!

Михея 2

1 Лихо тим, що задумують кривду і на ложах своїх вчиняють лихе! з самого ранку вони вже це роблять, бо їхня рука має силу.

2 Якщо поля жадають — то відберуть вони, а зажадають будинків — то заберуть. І вони обдурюють чоловіка та хатніх його, і забирають спадок його.

3 Тому так промовляє Господь: "Ось я задумав на цей рід лихе, що ший своїх з нього не визволите, і не ходитимете гордо, бо це час лихий.

4 Того дня проголосять на вас приказку, і співатимуть пісню жалобну, промовляючи: "Сталося! До пня спустошені ми. Частку мого народу він віддає іншим народам! Наше поле поділене буде чужинцями",

5 тому в тебе не буде нікого, хто кидав би шнура мірничого, як жеребка на Господньому зібранні.

6 "Не проповідуйте, — вони кажуть, — хай нам не проповідують, не досягне нас ганьба".

7 Оселя Якова каже: "Хіба в Господа терпець урвався? Хіба такі його вчинки? Хіба добра не роблять слова його тому, хто ходить правдиво?"

8 Ще вчора були ви народом моїм, нині ж стаєте за ворога, ви з одягом верхнім і сорочку стягуєте, як здобич з тих, хто ходить безпечно, що й гадки про війну не мають.

9 Жінок мого народу з їхніх осель виганяєте, ви відбираєте у дітей славу мою навіки.

10 Встаньте і йдіть геть, бо це вже не край спочинку, через нечистоту вашу він став

руїною.

11 Коли б людина, ведена вітром і брехнею, набрехала, промовляючи: "Проповідуватиму про вино та про напій п'яний", то була б вона любим пророком цього народу.

12 Конче зберу тебе всього, о Якове, конче згромаджу залишок Ізраїлів, разом поставлю його, як отару в Боцрі, як ту череду на пасовиську, і буде чутно багатолюдний гомін його!

13 Перед ними піде той, хто зробить пролом, і вони продеруться через нього, пройдуть брамою та й вийдуть з неї. І піде їхній цар перед ними, а Господь на чолі їх!"

Михея 3

1 А я сказав: "Послухайте ж, голови Якова та старші оселі Ізраїля, чи ж не вам знати право?

2 Добро ви ненавидите та любите лихе, ви шкіру здираєте з народу, а їхнє тіло — з кісток їхніх.

3 Ви рештки народу мого їсте та стягуєте з них їхню шкіру, а їхні кістки ламаєте, і січете, немов до горняти, неначе м'ясо в казан.

4 Вони тоді кликатимуть до Господа, та він відповіді їм не дасть, і заховає обличчя своє того часу від них, коли будуть робити лихі свої вчинки.

5 Так промовляє Господь на пророків, що вводять народ мій в розпусту, що зубами своїми гризуть та кричать: "Мир!" А на того, хто їм не дає що до рота, на нього святу війну оголошують.

6 Тому буде вам ніч, щоб не стало видіння, і стемніє вам, щоб не чарувати. І над тими пророками сонце зайде, і над ними потемніє день.

7 І осоромлені будуть такі провидці, і будуть розчаровані чарівники, і всі вони свої вуста закриють, бо не буде їм Божої відповіді".

8 А я повний сили й Господнього духа, і правди й відваги, щоб повідомити Якову про переступ його, а Ізраїлеві — про його гріх.

9 Почуйте ж це, голови оселі Якова та старші оселі Ізраїля, які нехтують справедливістю, а все рівне викривлюють,

10 вони кров'ю будують Сіон, а кривдою — Єрусалим.

11 Його голови судять за хабар, і навчають за платню його ті священики, і за срібло ворожать пророки його, хоч на Господа вони опираються, кажучи: "Хіба не Господь серед нас? Лихо не прийде на нас!"

12 Отак, через вас Сіон буде на поле зораний, Єрусалим перетвориться на руїни, а гора храмова вкриється лісом...

Михея 4

1 Та наприкінці днів, гора оселі Господньої міцно поставлена буде вершиною гір, і піднесена буде вона понад узгір'я, і полинуть народи до неї.

2 І скажуть численні народи: "Ходімо, і вийдімо на гору Господню та до оселі Якова, і він навчатиме шляхів своїх нас, і ми ходитимемо стежками його". Бо вийде Закон із Сіону, а слово Господнє — з Єрусалиму.

3 І він судитиме численні племена, і його присуди виконуватимуть народи міцні та далекі. І вони перекують мечі свої на лемеші, а списи свої на серпи. Не підніме меча народ на народ, і вже не навчатимуться воювати!

4 І кожен сидітиме під своїм виноградником, і під своєю фігою, і не буде того, хто б лякав, бо вустами Господа Саваота це сказано.

5 Усі бо народи ходитимуть кожен ім'ям свого бога, а ми ходитимемо Ім'ям Господа, нашого Бога, на віки віків!

6 Того дня, — каже Господь, — зберу до купи кульгаве і розпорошене, і те, що на нього навів коли лихо.

7 І зроблю я залишок кульгавого та вигнанців потужним народом, і зацарює навіки над ними Господь на горі Сіон!

8 А ти, вежо череди, пагорб дочки Сіону, повернеться до тебе попереднє панування, царювання для дочки Єрусалиму.

9 Тож нащо здіймаєш ти крик? Чи в тебе нема царя? Чи ж загинув твій радник, що ти корчишся, мов породілля?

10 Вийся та корчяся, о дочко Сіону, немов породілля, бо ось вийдеш з міста та перебуватимеш у полі, і прийдеш аж до Вавілону. Та будеш ти там врятована, там Господь тебе викупить з рук твоїх ворогів!

11 А зараз зібралися на тебе численні народи, промовляючи: "Хай він зневажений буде, і хай наше око побачить нещастя Сіону!"

12 Та не знають вони Господніх думок, і не розуміють порад його, бо він їх зібрав, як до клуні снопи.

13 Ставай та молоти, дочко Сіону, бо я ріг твій залізом зроблю, а копита твої зроблю міддю, і ти розпорошиш численні народи та посвятиш для Господа несправедливий їхній прибуток, а їхнє багатство — Володареві всієї землі.

14 Тож опережися, дочко валом! Беруть в облогу нас, тростиною б'ють по щоці Ізраїлевого суддю...

Михея 5

1 А ти, Віфлеєме-Ефрате, хоч малий ти у тисячах Юди, з тебе мені вийде той, що буде володарем в Ізраїлі, що віддавна постав він, від днів віковічних.

2 Тому він їх видасть до часу, аж поки ота не народить, що народити має, а решта братів його повернеться до Ізраїлевих синів.

3 І встане він, і пастиме Господньою силою, величчю ймення Господа Бога свого. І осядуть вони, бо він звеличиться аж до країв землі!

4 І він буде миром. Як прийде до нашого краю Ашшур, і топтатиметься по наших палатах, то поставимо на нього сім пастирів та вісім людських князів.

5 І вони пастимуть мечем край Ашшура, край же Німрода — у воротах його. Та він

від Ашшура врятує, як той прийде в наш край, і коли топтатиметься по наших кордонах.

6 І Якова залишок буде серед численних народів, як роса та від Господа, як той дощ на траві, і він не сподіватиметься на людину, і не чекатиме на людських синів.

7 І залишок Якова буде між людьми, серед численних народів, як лев між лісовою звіриною, як левчук між отарами овець, що проходячи, топче й шматує, і нема нікого, хто б зміг врятувати.

8 Хай простягнеться рука твоя на твоїх ненависників, і хай усі вороги твої витяті будуть!

9 І в день той, — каже Господь, — витну я коні твої серед тебе, і знищу твої колісниці.

10 І понищу міста твого краю, і всі твердині твої порозвалюю.

11 І вирву чари з твоєї руки, і ворожбитів у тебе не буде.

12 І понищу боввани твої та жертвні стовпи твої посеред тебе, і ти вже не вклонятимешся тому, що зроблене твоїми руками.

13 І постинаю дерева жертвні твої серед тебе, і міста твої винищу.

14 І в гніві та в люті помщуся я неслухняним народам!"

Михея 6

1 Послухайте, що каже Господь: "Встань, судися перед горами, і хай узгір'я почують твій голос!

2 Послухайте, гори, Господнього суду, і ви, основи землі, візьміть до вух, бо в Господа пря з народом своїм, судиться він з Ізраїлем!

3 Народе мій, що тобі я зробив і чим мучив тебе, свідчи на мене!

4 Бо я з Єгипетського краю тебе вивів, і викупив тебе з рабства єгипетського, і перед тобою послав я Мойсея, Аарона та Маріам.

5 Мій народе, згадай, що Балак, цар моавський, задумував був, і що йому відповів Валаам, син Беорів, від Шіттиму аж по Гілгал, щоб стали відомі тобі справедливості Господа".

6 З чим піду перед Господа, схилюся перед Богом, що на висоті? Чи піду перед нього з цілопаленнями, з річними телятами?

7 Чи Господь уподобає тисячі баранів, десятки тисяч потоків оливи? Чи дам за свій гріх свого первістка, плід утроби моєї за гріх моєї душі?

8 О людино, було тобі виявлено, що добре, і чого пожадає від тебе Господь, — нічого, а тільки, щоб вчинки твої були справедливі, і милосердя любити, і в покорі ходити перед Богом твоїм".

9 Голос Господній кличе до міста, а хто мудрий, той боїться ймення твого: "Послухайте берла й того, хто призначив його:

10 "Чи є ще в оселі безбожного коштовності несправедливі, та неповна ефа?

11 Чи я виправдаю ваги неправдиві, і калитку з гирями неправильними?

12 Що повні насилля його багачі, мешканці ж його — брехуни, і язик підступий у

їхніх устах,

13 то теж бити почну я тебе, спустошити тебе за гріхи твої.

14 Ти їстимеш, але не наситишся, і буде голод у нутрі твоєму, ти ховатимеш речі, але не врятуєш їх, а що ти врятуєш мечеві віддам.

15 Ти сіятимеш, але не пожнеш, ти оливку топтатимеш, та не будеш маститися оливою, чавитимеш молодий виноград, та вина ти не питимеш!

16 Бо ще бережете всі устами Омрі та всі вчинки оселі Ахава, і за їхніми порадами ходите ви, тому я видам тебе на спустошення, і на посміховисько — мешканцям його, і ви ганьбу народу мого понесете!

Михея 7

1 "Лихо мені, бо я став, мов недобірки літні, як залишки по зборі винограду. Нема грона на їжу, нема достиглої фіги, якої жадає душа моя!

2 Згинув побожний із землі, і нема поміж людьми правдивого. Вони всі чатують на кров, один одного ловлять у сітку.

3 Наставлені руки на лихо, щоб вправно робити його, князь вимагає, суддя судить за хабар, вельможа виявляє свої забаганки, правдою крутить і викривлює все.

4 Найкращий з них — як будяк, найправдивіший — гірший від терну. Настає день твоїх сторожів, день відвідин твоїх, і будеш ти в сум'ятті!

5 Другові не довіряйте, не сподівайтесь на приятеля, від тієї, що на ложі твоєму лежить, пильнуй двері вуст своїх!

6 Бо гордує син батьком своїм, дочка повстає проти неньки своєї, невістка — проти свекрухи своєї, вороги кожному — хатні його!

7 А я виглядаю на Господа, сподіваюся на Бога порятунку мого, Бог мій почує мене!

8 Не тішся, моя супротивнице, з мене, хоч я впав, проте встану, хоч сиджу в темноті, та Господь мені світло!

9 Терпітиму я гнів Господній, бо згрішив йому, аж поки не вирішить справи моєї, та суду не вчинить мені. Він на світло мене виведе, побачу його справедливість!

10 І побачить оце все моя супротивниця, і сором покрие її, бо казала мені: "Де він, Господь, Бог твій?" Та побачать очі мої, як її топтатимуть, немов болото на вулицях.

11 Настане той день, щоб мури твої будувати, тоді віддаляться кордони твої цього дня!

12 Це той день, коли придуть до тебе з Асирії та аж до Єгипту, і від Єгипту та аж до Ріки, і від моря до моря, і від гори до гори.

13 І пустою стане земля через мешканців її, через плід їхніх вчинків.

14 Паси мій народ своїм берлом, отару спадку твого, що пробуває в лісі самотньо, в середині саду, хай пасуться вони на Башані й Гілеаді, як за днів стародавніх.

15 Як за днів твого виходу з Єгипетського краю, покажи йому чуда.

16 Народи побачать це, і осоромлені будуть при всій своїй силі, руку покладуть на уста, їхні вуха оглухнуть.

17 Лизатимуть порошок вони, як той гад, як плазуюче землі, повилазять тремтячи з укріплень своїх, вони тремтітимуть перед Господом, Богом нашим, і боятимуться тебе!

18 Хто Бог інший, як ти, що забуває провину і пробачає гріх решті спадку свого, свого гніву не тримає назавжди, бо кохається в милості?

19 Знов над нами він змилується, наші провини потопче. Ти кинеш у морську глибочінь усі наші гріхи.

20 Ти даси правду Якову, Авраамові ласку, яку присягав ти для наших батьків від днів давніх".

ПРОРОЦТВО НАУМА

Наума 1

1 Пророцтво на Ніневію. Книга видіння Наума з Елкошу.

2 Палкий Бог, і мстивий Господь, Господь мстивий та лютий, Господь мстивий до тих, хто його ненавидить, і пам'ятає про кривду своїх ворогів.

3 Господь довготерпеливий і великої потуги, та очистити винного він не очистить. Господь — у бурі та в вихорі шлях його, а курява від стоп його неначе хмара.

4 Як гнівається він на море, то сушить його, і всі ріки висушує, сохне Башан та Кармел, і в'яне квітка Лівану.

5 Гори тремтять перед ним, а підгірки розтоплюються, перед обличчям його трясеться земля та всесвіт й усі його мешканці.

6 Хто встоїть перед гнівом його, і хто стане в полум'ї люті його? Його лютя виливається, мов той вогонь, і розпадаються скелі від нього!

7 Добрий Господь, пристанище він у день утиску, і знає він тих, хто на нього сподіється!

8 Але в зливі навальній знищить він заколотників, і в темряву зажене ворогів.

9 Що ви задумали проти Господа? Він знищить до кінця, не постане два рази насилля.

10 Бо вони переплутані, наче той терен, і повпивалися, немов би вином, вони будуть доценту пожерті, мов солома суха!

11 З тебе вийшов задумуючий проти Господа лихе, радник нікчемний.

12 Так промовляє Господь: "Хоч були б найсильніші і вельми численні, та знищені будуть вони! І хоч я тебе мучив, та вже не мучитиму!

13 Ось я зламаю ярмо його, яке на тобі, і пута твої позриваю".

14 І накаже на тебе, Ашшуре, Господь: "Вже не буде в тебе нащадків, що носили б ім'я твоє! З оселі бога твого я боввана та ідола витну, зроблю тобі могилу з них, бо ти став нікчемою".

Наума 2

1 Ось на горах ноги благовісника, що звіщає про мир. Святкуй, Юдо, свята свої,

виконуй присяги свої, бо більше не ходитиме нікчема по тобі, він витятий весь!

2 На тебе йде розпорошувач, твердині свої стережи, виглядай на шлях, підпережи свої стегна, наберися сил,

3 бо зробить Господь велич Якова, як велич Ізраїля, що її напасники зруйнували, і знищили її паростки.

4 Щити витязів його червоні, вояки в кармазині, колісниці у вогняному блиску криці, готові до бою списи кипарисові.

5 Колісниці шалено по вулицях мчать, по майданах гуркочуть, їхній вигляд немов полум'я смолоскипів, літають вони, як ті блискавки.

6 Він згадає шляхетних своїх, ось вони йдуть спотикаючись. Вони квапляться на мури її, готуються до захисту.

7 Та брами річок відчиняться, а палац зруйнується.

8 Постановлено. Вона буде оголена і в полон буде забрана, а рабині її стогнатимуть і битимуть себе в груди, мов ті голуби.

9 Була Ніневія як став, що води його витікають. Стійте, стійте! Та нема нікого, хто б їх завернув!

10 Розграбовуйте срібло, розграбовуйте золото, нема кінця запасам коштовних речей.

11 Скрізь руїна і пустка... Серця зомліли і ноги дрижать, і болі в крижах в усіх, і обличчя їхні від напруги червоні.

12 Де лігвище левів, і для левчуків пасовище, що там ходив лев та левиця з левеням, і ніхто не лякав їх?

13 Лев грабував для своїх молодят і душив для левиць своїх він, він печери свої переповнював здобиччю, а лігва свої — пошматованим.

14 Ось я проти тебе, — каже Господь Саваот, — пушу я димом твої колісниці, а твоїх левчуків поїсть меч, і винищу здобич твою на землі, і вже не почується голос твого вісника.

Наума 3

1 Лихо місту цьому крвожерливому, воно повне брехні й насилля, здобич не закінчиться в нього!

2 Чути свист батога, гуркіт коліс, чвал коней і гул колісниць,

3 гомін вершників з полум'яними мечами та блискучими щитами, і багато побитих, і мертвих велике число, і всі спотикаються об безліч трупів,

4 це за безкінечну розпусти повії, привабливої вроди, вправної в чарах, що народи за розпусту свою вона продавала, а роди — за чари свої.

5 Ось я проти тебе, — каже Господь Саваот, — я подолка твого підйму на обличчя твоє, і покажу я твій сором народам, а царствам — твоє безчестя!

6 І кину на тебе багном, і знеслаблю тебе, і виставлю на сміх!

7 І кожен, хто вгледить тебе, від тебе втече та й скаже: "Пограбована Ніневія! Хто співчуватиме їй? Де шукати тобі розраду?"

8 Чи краща ти від Но-Амона, що сидить серед каналів Ріки, вода навколо нього, що валом було йому море і море було йому муром?

9 Етіопія — сила його, як і Єгипет, і вона не має кінця. Пут та лівійці допомагали тобі,

10 та й він на вигнання пішов, у полон... А діти його побиті на усіх перехрестях вулиць, і кидали жереб про славних його, і всі вельможі його в кайдани закуті.

11 Уп'єшся й ти і будеш схована. Ти шукатимеш твердині від ворога!

12 Всі фортеці твої, мов ті фіґи з достиглими плодами, коли їх потрясти, то падають до вуст того, хто їх їсть.

13 Ось народ твій немов ті жінки серед тебе. Вони повідчиняють твоїм ворогам брами краю твого, вогонь пожере твої засуви.

14 Води на облогу собі набери, твердині свої зміцни, увійди до болота та в глині топчись, форму на цеглу візьми міцно в руку.

15 Там вогонь тебе з'їсть, посіче тебе меч, пожеруть тебе, наче пожирає та гусінь. Стань численна, як гусінь, стань численна, немов сарана,

16 збільшуй число купців своїх над зірок небесних, але гусінь та знищить тебе й полетить!

17 Вельможні твої — немов та сарана, гетьмани твої — мов мошва, що гніздиться по стінах у холодний день, але сонце засвітить і вони зникають, і не пізнане буде те місце, де вони пробували.

18 Твої пастирі, царю асирійський, послули, лежать вельможі твої, твій народ розпорошився по горах, і нема кому зібрати його.

19 Нема рахунку для лиха твого, рана твоя незагойна! Всі, що звістку про тебе почують, заплещуть у долоні на тебе, бо над ким твоє зло повсякчас не ходило?

ПРОРОЦТВО АВАКУМА

Авакума 1

1 Пророцтво, яке бачив пророк Авакум.

2 Аж доки я, Господе, кликатиму, а ти не почуєш, благатиму тебе через насилля, та ти не врятуєш?

3 Для чого несправедливість мені ти показуєш та позираєш на кривду? А переді мною грабіж, насилля та суперечка стається, і сіється сварка.

4 Тому закон втратив силу, і не діє право, неправедний нищить праведного, тому правосуддя викривлюється.

5 Придивіться до народів, і дивом великим дивуйтеся, бо зроблю я за ваших днів таке, що не повірите ви, як вам розповідатимуть.

6 Бо я підніму халдеїв, народ лютий та шалений, що ґрасує по земних просторах, щоб захоплювати оселі чужі.

7 Страшний та грізний він, від нього самого виходить і право його, і гідність його.

8 І від пантер його коні прудкіші, і від вовків вечірніх лютіші. Розлетяться його вершники, а наїзники його здалека прийдуть, вони летітимуть, неначе орел на жертву.

9 Їхні обличчя, як палючий вітерін, він спрямований весь на насилля, щоб полонити людей, як того піску.

10 І він глузує з царів, а князі — сміх для нього. Він сміється з твердині всякої, насипає під мур землі, і її здобуває!

11 Тоді він несеться, як вітер, всюди перейде й згрішить, бо зробить за бога собі свою силу.

12 Хіба ж ти не віддавна, о вічний Господе? Боже ти мій, мій Святий! Господе, ти для суду поставив його. О Скеле, призначив його на карання!

13 Твої очі занадто чисті, щоб міг ти дивитися на лихо й насилля. Чому ж дивишся ти на грабіжників, мовчиш, коли несправедливий винищує справедливішого від себе?

14 Ти ж маєш людей, як у морі тих риб, немов ту черву, що пана над нею нема.

15 Усе це грабіжник витягує вудкою, своїм неводом тягне оце, та збирає в свою сітку, тому тішиться він та радіє.

16 Тому жертву приносить він неводою, і кадить для сітки своєї, бо від них ситий пай його та добірня його пожива!

17 Чи на це випорожнює він свого невода, і завжди готовий вбивати безжально народи?

Авакума 2

1 Я стану на мурі та спостерігатиму, що він мені казатиме, і що відповідь на скаргу мою.

2 А Господь відповів: "Напиши це видіння на таблицях виразно, щоб кожен його прочитав.

3 Бо ще на умовлений час це видіння, воно будь-що прийде, не обдурить. Якщо б навіть затрималося, чекай на нього, бо воно конче прийде, не забариться.

4 Ось надута, непроста душа його в ньому, а праведний житиме вірою своєю.

5 Втрачає голову і не має спокою горда людина, як після вина зрадливого. Вона роззявляє пельку свою, як шеол, і не насичується, як та смерть, він весь люд підминає під себе, всі народи загарбує.

6 Чи ж вони не складуть на нього глузливу приказку, і не скажуть осудливо: "Лихо тому, хто накопичує те, що не його! Аж доки це буде? Лихо тому, хто себе обтяжує заставами!"

7 Хіба раптово не встануть на тебе твої кредитори, не прокинуться і не стануть тебе трясти, і чи не станеш ти за здобич для них?

8 За те, що ти грабував був багато народів, вся решта народів тебе пограбує за ту людську кров, і за насилля над краєм, над містом та над усіма, хто мешкає в ньому.

9 Лихо тому, хто неправедний зиск отримує для оселі своєї, щоб покласти гніздо своє на висоті, і тим з рук лихих врятованим бути!

10 Нарадив ти сором для оселі своєї, щоб знищити численні народи, і згрішила

душа твоя.

11 Бо камінь стінний кликатиме, і йому відповість сволок дерев'яний.

12 Лихо тому, хто кров'ю місто будує, хто беззаконням встановлює його!

13 Чи ж оце не від Господа Саваота, що народи працюють для вогню, і мучаться люди на марне?

14 Бо розумінням Господньої слави наповнена буде земля, як море вода покриває.

15 Лихо тому, хто свого ближнього поїть до п'яну з келиху гніву свого, щоб бачити сором його!

16 Ти наситишся ганьбою більше, як славою. Пий також ти, та показуй свій сором! На тебе повернеться келих правиці Господньої, ганьба ж на славу твою!

17 Бо насилля твоє над Ліваном на тебе спаде, а грабунок худоби зламає тебе за кров людську, та за насилля над краєм, над містом та над усіма, хто мешкає в ньому.

18 Який дасть пожиток різьблений бовван, що його відлив якоюсь подобою творець його, і який брехливий вчитель спонукав майстра зробити цих німих божків?

19 Лихо тому, хто дереву каже: "Прокинься!" А мовчазному каменю: "Зруш!" Чи ж він навчатиме? Ось він сріблом та золотом викладений, але жодного духу в ньому нема!

20 А Господь у своєму храмі святому. Мовчи перед обличчям його, вся земле!

Авакума 3

1 Жалобна молитва пророка Авакума:

2 "Господе, звістку твою я почув та й злякався! Господе, оживи свою справу у визначений тобою час, у визначений час об'яви, у гніві про милосердя згадай!

3 Бог іде від Теману, і Святий від гори Паран. Села. Велич його вкрила небо, і слава його наповнила землю!

4 А сяйво було, наче сонячне світло, і проміння виходило з рук його, і там укриття його потуги.

5 Перед обличчям його моровиця йде, а від ніг його виходило полум'я.

6 Став — і землю він зміряв, поглянув — і народи затряс, і попадали гори відвічні, вікові похилились узгір'я. Шляхи його вічні.

7 Я бачив намети Кушану під кривдою, тремтять покривала мідіянського краю.

8 Чи на ріки, о Господе, ти запалав, чи на ріки твій гнів? Чи твоя лютість на море, коли їздиш на конях своїх, на рятівних своїх колісницях?

9 Лук твій вийнятий, наповнений стрілами сагайдак. Села. Ти річками землю розсік.

10 Тебе вгледівши, гори дрижали, пронеслася сильна гроза, безодня свій голос дала, здійняла високо руки свої.

11 Сонце й місяць зупинилися в помешканні своєму від саява твоїх стріл і блиску списа твого.

12 У люті ступав ти землею, у гніві людей молотив.

13 Ти вийшов врятувати свій народ, врятувати помазанця свого. Ти з оселі безбожного верх зірвав, ти все зруйнував від стелі до підвалин. Села.

14 Ти вразив списами голови його вояків, як вони піднялися, щоб мене розпорошити. Вони тішилися, немов мали пожерти таємно убогого.

15 Ти перейшов через море своїми кінями, через бурхливі води великі.

16 Я почув і затремтіла утроба моя, задзвеніли на голос цей губи мої, в мої кістки ввійшла гнилизна, і тремчу я на місці своєму, я чекатиму в спокої день утиску, що прийде на народ.

17 Коли фігове дерево не зацвіте, і не буде врожаю в виноградниках, не виправдає очікування оливка, а поле збіжжя не вродить, і зникне отара з кошари, і не стане в оборах худоби,

18 то й тоді я Господом тішитимуся, радітиму Богом порятунку свого!

19 Господь Бог — моя сила, він робить ноги мої, як у лані, і водить мене висотми!"

Для диригента хору та струнних інструментів.

ПРОРОЦТВО СОФОНІЇ

Софонії 1

1 Слово Господнє, що було до Софонії, сина Куші, сина Гедалії, сина Амарії, сина Єзекії, за днів Йосії, Амонового сина, Юдиного царя.

2 Забираючи, все заберу з поверхні землі, — каже Господь.

3 Заберу я людину й худобу, заберу птаство небесне і риби морські, і причину спотикання разом з безбожними, і витну людину з поверхні землі, — каже Господь.

4 І руку свою простягну я на Юду та на всіх мешканців Єрусалиму, і винищу з місця цього рештки Ваала, імена жерців священиків,

5 і тих, хто вклоняється на дахах світилам небесним, і тих, хто присягає Господом, і хто присягає царем своїм,

6 і тих, хто відступає від Господа, і хто не шукає Господа, і не звертається до нього.

7 Замовчи перед Господом Богом, бо близький день Господній, бо жертву Господь приготував, і посвятив своїх покликаних.

8 І станеться в день Господньої жертви, і навідаю я князів і синів царя та всіх, хто одягає вбрання чуже.

9 І навідаю я кожного, хто перескакує через поріг того дня, тих, хто наповнює оселю свого пана насиллям та оманю.

10 І буде в дні тому, — каже Господь, — з Рибної брами крик, і завивання з нової частини міста, і велика руїна на пагорбах.

11 Голосіть, мешканці Махтешу, бо знищений буде весь купецький народ, будуть винищені всі, хто важить срібло.

12 І тієї пори обшукаю я з ліхтарями Єрусалим, і навідаю я тих людей, які задубіли на дріжджах своїх, що кажуть у серці своєму: "Господь не вчинить добра, і лиха не зробить".

13 І здобиччю стане все їхнє багатство, а їхні оселі — за спустошення, і вони

будуватимуть будинки, але в них не сидітимуть, і садитимуть виноградники, та вина їхнього не питимуть.

14 Близький великий день Господній, він наближається й не бариться. Гіркий голос Господнього дня, заплаче тоді навіть хоробрий!

15 День гніву цей день, день смутку й насилля, день спустошення та руйнування, день мороку та темряви, день хмари й імли,

16 день сурми й бойової тривоги проти укріплених міст та проти високих міських веж.

17 Я наведу на людей лихо, і вони ходитимуть, мов сліпі, бо згрішили вони проти Господа. І виллється кров їхня, немов той пісок, а їхні тіла стануть гноєм.

18 Врятувати їх не зможе в день гніву Господнього ні їхнє срібло, ані золото їхнє, і ревним вогнем його буде пожерта вся земля, бо прийде жахливе знищення на всіх мешканців цього краю.

Софонії 2

1 Зберіться до купи, народе безсоромний,

2 перше ніж вийде постанова, і не пролетить день, як полова, поки не прийшла на вас лють гніву Господнього, і поки не настав день гніву Господнього!

3 Шукайте Господа, всі покірні землі, хто виконує закони його! Шукайте правди, шукайте смирення, може будете сховані ви в день Господнього гніву!

4 Бо покинута буде Газа, а Ашкелон спустошенням стане, Ашдод виженуть опівдні, а Екрон буде вирваний.

5 Лихо мешканцям довкілля морського, народів крітському! Слово Господнє на вас, хананей, краю филистимлян, я тебе винищу до останнього мешканця!

6 І буде довкілля морське пасовиськами, повними криницями для пастухів та кошарами для отар,

7 і буде це узбережжя решті оселі Юди, і вони на них пастимуть, і в оселях Ашкелону вечірньої пори відпочиватимуть, бо їх відвідає Господь, їхній Бог, і він їхню долю поверне.

8 Чув я ганьбу Моавову й образи Аммонових синів, які ображали народ мій і чванилися над кордонами їхніми.

9 Тому як живий я! — каже Господь Саваот, Бог Ізраїлів, — стане Моав як Содом, а Аммонові сини — як Гоморра: землею тернини, солончаком і навіки пустою! Пограбує їх решта народу мого, а залишок люду мого їх посяде.

10 Оце їм за їхню пиху, бо вони ображали й чванилися проти народу Господа Саваота.

11 Господь буде грізний проти них, бо він знищить усіх богів землі, і вклонятимуться йому кожен з місця свого, усі острови народів.

12 Також ви, етіопи, побиті мечем моїм будете.

13 І на північ простягне він руку свою, і знищить Ашшура, і Ніневію зробить безводною, мов ту пустелю.

14 І лежатимуть серед неї череди і всяка польова звірина, і пелікан та їжак ночуватимуть на різьблених прикрасах її, сова кричатиме у вікні, на порозі ворона, бо відірвано кедрину його.

15 Оце те радісне місто, що безпечно живе, що каже в серці своєму: "Я, і більше нікого!" Як стало воно пусткою, лігвом для звірини! Кожен, хто проходитиме повз нього, присвисне й рукою махне!

Софонії 3

1 Лихо місту тому ворохобному та опоганеному, місту насильникові!

2 Не слухає воно голосу, не приймає картання, не складає сподівання на Господа, до Бога свого не наближається.

3 Його вельможі посеред нього — леви ревучі, його судді — вечірні вовки, які не лишають до ранку нічого.

4 Пророки його чванькуваті й зрадливі, його священики зневажають святиню, порушують Закон.

5 Господь у ньому справедливий, він не вчинить лихого. Щоранку він показує свою праведність, він незмінний, але кривдник не знає, що то є сором.

6 Народи я винищив, зруйновані їхні вежі, я спустошив їхні вулиці, нема на них перехожого, їхні міста перетворилися на безлюдну пустку!

7 Я йому казав: "Як тільки боятимешся мене, як тільки приймеш картання, не буде витяте помешкання твоє", та дарма я навідався з усім тим до нього, вони вперто вчиняли свої неподобства!

8 Тому чекайте мене, — каже Господь, — на той день, коли встану, як свідок, бо право моє зібрати народи, згромадити царства, щоб вилити на них свою лють, весь жар свого гніву, бо ревним вогнем моєім буде поглинута вся земля!

9 Бо тоді вуста чисті народам я дам, щоб усі вони кликали ймення Господнє, щоб пліч о пліч служити йому.

10 Із заріччя Етіопії нащадки моїх розпорошених дарунки мені принесуть.

11 Того дня тобі не доведеться соромитися за свої вчинки, якими грішив проти мене, бо тоді я відкину з твоєї середини тих, хто радіє твоєю пихою, і ти вже будеш бунтувати на святій моїй горі.

12 І серед тебе залишу вбогий і нужденний народ, і вони шукатимуть прихистку в імені Господньому.

13 Залишок Ізраїлів не робитиме кривди, і не брехатиме, і підступний язик у їхніх вустах не знайдеться, бо пастимуться вони та вилежуватимуться, і не буде такого, хто б їх настрахав.

14 Співай, дочко Сіону! Втішайся, Ізраїлю! Радій та втішайся всім серцем, дочко Єрусалиму!

15 Відкинув Господь твої присуди, усунув у кут твого ворога! Серед тебе Господь, цар Ізраїлів, уже ти не боятимешся зла!

16 Того дня буде сказане Єрусалимові: "Не бійся!" Сіонові: "Хай не опустяться руки

твої!"

17 Господь, Бог твій, серед тебе, він врятує, він могутній! Він радітиме за тебе, поновить любов свою, і з насолодою втішатиметься тобою!

18 Тих, що сумують за святами, я зберу. Від тебе далеко вони, бо тягарем над ними був сором.

19 Тієї пори я покінчу з усіма твоїми гвалтівниками, і врятую кульгаве, і зберу розігнане, і вдостою їх похвали та доброго ймення в усьому краї їхнього сорому.

20 Тієї пори я вас приведу, і зберу вас, і ви матимете добре ім'я і славу поміж усіх народів землі, коли долю поверну вам на ваших очах, — каже Господь.

ПРОРОЦТВО ОГІЯ

Огія 1

1 Другого року царювання Дарія, шостого місяця, першого дня місяця, було Господнє слово через пророка Огія до Зоровавеля, Шеалтіїлового сина, Юдиного намісника, та до першого священика Ісуса, Єгосадакового сина:

2 "Так промовляє Господь Саваот: "Народ цей каже, що не прийшов ще час будувати оселю для Господа!3 І було Господнє слово через пророка Огія:

4 "Чи час вам сидіти по ваших затишних оселях, коли ця оселя занедбана?

5 Тому так промовляє Господь Саваот: "Зважте на ваші шляхи!

6 Багато ви сієте, та збираєте мало, їсте, та не насичуєтеся, п'єте та не напиваєтеся, одягаєтеся, та не тепло вам, а той, хто заробляє, кладе до гаманця дірявого".

7 Так промовляє Господь Саваот: "Добре зважте на ваші шляхи!

8 Виходьте на гору, спроваджуйте деревину, будуйте храм, щоб я вподобав його і ним прославився, — каже Господь.

9 Очікуєте багато, та виходить мало, і що приносите в оселі свої, то розвіюю те. Питаєте за що? — каже Господь Саваот. — За оселю мою, що в занепаді вона, а ваші намагання тільки для своїх осель.

10 Тому над вами затрималося небо давати росу, а земля врожай свій затримала.

11 І я накликав посуху на край і на гори, і на хліб, і на молоде вино, і на оливу, і на все, що земля видає, і на людину, і на худобу, і на все, що роблять руки ваші"".

12 І Зоровавель, син Шалтіїлів, та перший священик Ісус, син Єгосадака, та вся решта народу послушали голосу Господа, Бога свого, і слів пророка Огія, якого послав Господь, їхній Бог. І боявся народ Господа.

13 І сказав Огій, вісник Господній, від Господа посланий до народу: "Я з вами, — каже Господь!"

14 І збудив Господь дух Зоровавеля, сина Шалтіїлового, намісника Юдиного, і дух першосвященика Ісуса, сина Єгосадака, та дух всієї решти народу, і вони прийшли, і стали до роботи в оселі Господа Саваота, їхнього Бога,

15 двадцять четвертого дня шостого місяця, другого року царювання Дарія.

Огія 2

1 Сьомого місяця, двадцять першого дня місяця було слово Господнє через пророка Огія таке:

2 "Скажи но до Зоровавеля, сина Шалтіїлового, намісника Юдиного, і до першосвященика Ісуса, сина Єгосадакового, та до решти народу.

3 Хто серед вас залишився, що бачив цю оселю у першій її славі? А якою ви бачите її зараз? Чи ж не є вона проти тієї, як ніщо, в ваших очах?

4 Тож зберися з силами, Зоровавелю, — каже Господь, — зберися з силами, Ісусе, сину Єгосадаків, священику великий, і весь народ краю, — каже Господь, — і ставайте до роботи, бо я з вами, — каже Господь Саваот.

5 Пам'ятайте слова моєї угоди з вами, коли ви виходили з Єгипту, а дух мій пробував серед вас. Не бійтеся!"

6 Бо так промовляє Господь Саваот: "Ще раз, — а станеться це незабаром, — я затрясу небо та землю, і море та суходіл!

7 І затрясу всіма народами, і придуть коштовності всіх народів, і я наповню цю оселю славою, — каже Господь Саваот.

8 Моє срібло й моє золото, — каже Господь Саваот.

9 Слава цієї оселі перевершить попередню, — каже Господь Саваот, — і на цьому місці я дам мир, — каже Господь Саваот".

10 Двадцять четвертого дня, дев'ятого місяця, другого року царювання Дарія було слово Господнє через пророка Огія таке:

11 "Так промовляє Господь Саваот: "Запитай священиків про Закон:

12 "Якщо хтось, несучи освячене м'ясо в полі свого одягу, доторкнеться полою тією до хліба, чи до юшки якої, чи до вина, чи до оливи, чи до якої іншої поживи, чи стане те освяченим?" І священики відповіли: "Ні!"

13 Тоді Огій сказав: "А якщо б нечистий, через дотик до мертвого, доторкнувся б до всього цього, чи стало б воно нечистим?" І відповіли священики: "Стало б нечистим!"

14 І сказав Огій: "Отакий народ цей і такий цей люд перед моїм обличчям, — каже Господь, — і все, що роблять руки їхні, і що вони приносять туди, нечисте воно!

15 А зараз зверніть своє серце на час від нині й далі, ще поки не був покладений камінь до каменя в Господньому храмі".

16 "Коли бувало приходив хтось до купи набирати двадцять мір зерна, а там тільки десять, приходив до чавила набрати п'ятдесят мір, а є тільки двадцять.

17 Бив я вас посухою, пліснявою та градом, бив усе, що зроблене руками вашими, та не поверталися ви до мене, — каже Господь.

18 Зверніть ваші серця на час від нині й далі, від дня двадцять четвертого, дев'ятого місяця, того дня, коли був заснований Господній храм, зверніть ваше серце на це.

19 Чи є ще зерно в коморі? Чи вродили плоди винограду, фіги, гранату, оливки? Від цього дня я поблагословлю все".

20 І було слово Господнє до Огія вдруге двадцять четвертого дня того ж місяця таке:

21 "Скажи Зоровавелю, намісникові Юдиному: "Я затрясу небо та землю

22 повалю царські трони і знищу силу поганських царств, перекину колісниці та тих, хто їздить у них, попадають коні та їхні вершники, від меча один одного.

23 Того дня, — каже Господь Саваот, — візьму я тебе, Зоровавелю, сину Шеалтіїлів, мій рабе, — каже Господь, — і покладу тебе, немов ту печатку, бо я тебе обрав, — каже Господь Саваот".

ПРОРОЦТВО ЗАХАРІЇ

Захарії 1

1 Восьмого місяця другого року царювання Дарія було Господнє слово до пророка Захарії, сина Берехії, сина Іддового, таке:

2 "Розгнівався Господь на батьків ваших палючим гнівом.

3 Скажи їм, що так каже Господь Саваот: "Поверніться до мене, — каже Господь Саваот, — і повернуся до вас, — каже Господь Саваот.

4 Не будьте, як ваші батьки, що до них кликали стародавні пророки, промовляючи, що так каже Господь Саваот: "Поверніться з лихих шляхів ваших і від вчинків ваших недобрих!" Та не слухали ви й не прислухалися до мене, — каже Господь.

5 Де вони, батьки ваші? А пророки — чи ж живуть вічно?

6 Та слова мої й постанови мої, що я дав рабам моїм пророкам, чи ж не виконалися вони на ваших батьках? І повернулися вони та й сказали: "Як задумав Господь Саваот зробити нам за нашими шляхами й за нашими вчинками, так зробив він нам"".

7 Двадцять четвертого дня, одинадцятого місяця, місяця шевата, за другого року царювання Дарія було слово Господнє до пророка Захарії, сина Берехії, сина Іддового, таке:

8 "Бачив я цієї ночі, як на червоному коні їде чоловік, і він стоїть між миртами, що в глибині, а за ним коні червоні, руді та білі

9 і запитав я: "Що це, мій пане?" І відповів мені той ангел: "Я тобі покажу, що це таке".

10 І сказав той чоловік, що стояв між миртами: "Це ті, що Господь їх послав обійти землю".

11 І сказали вони Господньому ангелові, що стояв між миртами: "Перейшли ми всю землю, і ось уся земля в мирі сидить".

12 І запитав ангел Господній: "Господе Саваоте, коли ти змилосердишся над Єрусалимом та над Юдиними містами, на які ти гніваєшся вже сімдесят років?"

13 І відповів Господь ангелові, що розмовляв зі мною, словами добрими та втішними.

14 І сказав до мене той ангел, що розмовляв зі мною: "Оголоси, що так каже

Господь Саваот: "З великою ревністю опікуюся я Єрусалимом та Сіоном.

15 Я в гніві великому на ті безтурботні народи, на яких я мало гнівався, як на спільників лиха"".

16 Тому так каже Господь: "Повернуся я до Єрусалиму з милосердям, і в ньому буде збудований храм мій, — каже Господь Саваот, — а мірничий шнур буде розтягнутий над Єрусалимом".

17 І ще оголоси, що так каже Господь Саваот: "Знову добром переповняться міста мої, і Господь ще потішить Сіон, і ще обере Єрусалим!"

Захарії 2

1 І поглянув я та й побачив чотири роги.

2 І запитав я ангела, що розмовляв зі мною: "Що це?" А він відповів мені: "Це ті роги, що розпорошили Юду, Ізраїля та Єрусалим".

3 І Господь показав мені чотирьох майстрів.

4 І запитав я: "Що вони робитимуть?" А він відповів: "Вони прийшли настрашити їх, щоб скинути роги тих народів, що підносять їх проти Юдиного краю, щоб його розпорошити".

5 І поглянув я та й побачив чоловіка, а в його руці мірничий шнур.

6 І запитав я: "Куди ти йдеш?" А він відповів мені: "Зміряти Єрусалим, щоб побачити, яка ширина його та довжина".

7 Аж ось ангел, що розмовляв зі мною, виходить, а навпроти нього виходить ангел інший.

8 І сказав він до нього: "Біжи, скажи цьому юнакові, що поза мурами буде заселений Єрусалим через велику кількість людей та худоби в середині його.

9 А я стану для нього, — каже Господь, — вогняним муром навколо, і стану славою в середині його.

10 Лихо, лихо, втікайте з північного краю, — каже Господь, — бо на чотири небесні вітри розпорошу я вас, — каже Господь.

11 Рятуйтеся, Сіон, що мешкає в дочки Вавілону!"

12 Бо так каже Господь Саваот: "Для слави послав він мене до народів, що вас грабували, бо хто вас доторкнеться, той доторкнеться до зіниці ока його.

13 Бо ось тільки махну я своєю рукою на них, і для їхніх рабів вони здобиччю стануть, і зрозумієте ви, що я посланець Господа Саваота.

14 Співай же та тішся, о дочко Сіону, бо ось я приходжу та перебуватиму серед тебе, — каже Господь!

15 І дня того прилучаться люди численні до Господа, і стануть народом мені, а я перебуватиму серед тебе, і зрозумієш, що я посланець Господа Саваота.

16 І Юду посяде Господь, як спадок свій на святій землі, і знову обере Єрусалим!

17 Замовчи ж, усяке тіло, перед Господнім обличчям, бо він виходить із помешкання святого свого!"

Захарії 3

1 І показав він мені Ісуса, великого священика, що стояв перед обличчям Господнього ангела, а Сатана стояв по правиці його, щоб противитися йому.

2 І сказав Господь Сатані: "Господь покарає тебе, Сатано, каратиме тебе Господь, який обрав Єрусалим! Чи ж він не вихоплена з вогню головешка?"

3 А Ісус одягнутий був у брудний одяг, і стояв перед обличчям ангела.

4 І він сказав до тих, що стояли перед його обличчям: "Зніміть з нього цей брудний одяг!" І сказав він йому: "Я зняв з тебе провину твою, і одягну тебе в одяг коштовний".

5 І він сказав: "Хай покладуть чистого тюрбана на його голову!" І поклали чистого тюрбана на його голову, і одягли його в одяг, а ангел Господній стояв.

6 І свідчив ангел Господній Ісусові, промовляючи:

7 "Так каже Господь Саваот: "Якщо ти ходитимеш моїми шляхами, і якщо виконуватимеш обов'язки свої переді мною, тоді й ти судитимеш оселю мою, і пильнуватимеш подвір'я моє, і я дам тобі ходити поміж тими, що тут стоять.

8 Послухай, першосвященику Ісусе, ти та товариші твої, що сидять перед тобою, бо вони люди ознаки, ось я приведу свого раба Пагона.

9 Бо оце той камінь, що його я поклав перед Ісусом. На одному камені сім очей. Ось я вирізблю напис на ньому, — каже Господь Саваот, — і відкину вину цієї землі за один день.

10 Того дня, — каже Господь Саваот, — ви будете кликати один одного під виноград і під фігове дерево".

Захарії 4

1 І повернувся той ангел, що розмовляв зі мною, і розбудив мене, як будять сплячого.

2 І запитав він мене: "Що ти бачиш?" А я відповів: "Бачу я золотого світильника і чашу на верху його, і сім лампад його на ньому, і по сім трубок для лампад, що на верху його.

3 І дві оливки на ньому, одна з правого боку чаші, а інша з лівого".

4 І запитав я в ангела, що розмовляв зі мною: "Що це, мій пане?"

5 І відповів ангел, що розмовляв зі мною: "Чи ж ти не знаєш, що це таке?" А я сказав: "Ні, пане!"

6 І він сказав мені: "Це таке Господнє слово до Зоровавеля: "Не силою й не міццю, а тільки моїм духом, — каже Господь Саваот.

7 Хто ти, горо велика? Перед Зоровавелем ти станеш рівниною. І він винесе наріжного каменя, вигукуючи: "Милості, милості йому".

8 І було мені слово Господнє таке:

9 "Зоровавелеві руки заклали оселю цю, і руки його закінчать її, і ти зрозумієш, що Господь Саваот послав мене до вас.

10 Бо хто погорджуватиме днем закладин? Люди й ті семеро Господніх очей, що

оглядають усю землю, дивитимуться на теслярського виска в руці Зоровавеля й тішитимуться".

11 І запитав я його: "Що це за дві оливки праворуч і ліворуч свічника?"

12 І ще запитав: "Що це за дві гілки оливкові, що через дві золоті трубки виливають із себе золото?"

13 І сказав він до мені: "Хіба ти не знаєш, що це?" А я відповів: "Ні, пане!"

14 І він сказав: "Це два помазанці, що стоять перед Господом всієї землі".

Захарії 5

1 І поглянув я, та й побачив, аж ось летить сувій.

2 І запитав він мене: "Що ти бачиш?" А я відповів: "Я бачу летючого сувоя. Довжина його — двадцять ліктів, а ширина його — десять ліктів".

3 І сказав він мені: "Це те прокляття, що виходить на поверхню всієї землі. Бо кожен злодій буде знищений згідно з тим, що з цього боку сувою написано, і кожен, хто присягає неправдиво, буде знищений згідно з тим, що з того боку сувою написано.

4 Я привів це прокляття, — каже Господь Саваот, — і прийде воно до оселі злодія, і до оселі того, хто неправдиво присягає йменням моїм, і воно міцно осяде в середині оселі його, і знищить її, і бруси її та каміння її".

5 І вийшов той ангел, що розмовляв зі мною, та й до мене сказав: "Поглянь, що там наближається?"

6 І запитав я: "Що це таке?" А він відповів: "Це наближається ефа". І ще він сказав: "Це їхня подоба в усьому краї".

7 Аж ось піднялася олов'яна кришка, а там була одна жінка, що сиділа посеред ефи.

8 І він сказав: "Це та несправедливість". І кинув її назад до середини ефи, і закрив отвір олов'яною кришкою.

9 І я поглянув та й побачив, аж ось дві жінки з крилами виходять, а їхні крила були як крила чорногозу. І підхопив їх вітер, і підняв їх разом з ефою між землею та небом.

10 І запитав я ангела, що зі мною розмовляв: "Куди вони несуть цю ефу?"

11 І відповів він мені: "До Шінеару, щоб збудувати їй помешкання. А коли воно буде поставлене, то буде вона вміщена на місце своє".

Захарії 6

1 І поглянув я ще, і побачив чотири колісничі, що з'явилися між двох мідних гір.

2 В колісничі першої — коні червоні, а в колісничі другої — коні чорні,

3 а в колісничі третьої — коні білі, а в колісничі четвертої — коні пасасті.

4 І запитав я ангела, що розмовляв зі мною: "Що це таке, мій пане?"

5 І ангел відповів мені: "Це чотири небесні духи, що виходять від обличчя Господа всієї землі.

6 Колісниця, в котрої коні чорні, виходить до північного краю, а та, де білі, вийшла

на захід, а де пасасті, піде до південного краю,

7 а ті червоні підуть, куди потрібно, щоб перейти по землі". І він сказав: "Ідіть, перейдіть по землі!" І ходили вони по землі.

8 І сказав він до мене: "Бачиш, ті, що вийшли до північного краю, заспокоїли духа мого в північному краї".

9 І було мені слово Господнє таке:

10 "Візьми частину пожертви від вигнаного народу, від Хелдая, від Товії та від Єдаї, і прийдеш ти того дня, і ввійдеш до оселі Йошії, Цефанієвого сина, що прийшли з Вавилону.

11 І візьмеш срібло та золото, і зробиш корони, і покладеш на голову першосвященика Ісуса, Єгосадакового сина.

12 І скажеш до нього, що так каже Господь Саваот: "Оце чоловік, Пагін ім'я йому, і зі свого місця виросте він, і відбудує храм Господній.

13 І він відбудує храм Господній, і стане величним, і сяде на трон, і пануватиме, і стане він священиком на троні своєму, і буде узгодження й відповідність в усьому.

14 А ті корони будуть Хелдаєві, Товії, Єдаї і Хенові, сину Цефанії, на пам'ятку в храмі Господньому.

15 І далекі прийдуть, і теж будуватимуть храм Господній, і ви зрозумієте, що Господь Саваот послав мене до вас. І це станеться, якщо ви конче будете слухати голосу Господа, вашого Бога!"

Захарії 7

1 В четвертому році царя Дарія було Господнє слово до Захарії четвертого дня дев'ятого місяця, кіслева.

2 Послав Бет-Ел Сарецера й Регем-Мелеха та людей його, щоб Господа вблагати,

3 щоб сказати священикам, які в оселі Господа Саваота, та пророкам: "Чи маємо ми плакати п'ятого місяця та постити, як робили це багато років?"

4 І було слово Господа Саваота таке:

5 "Скажи до всього народу землі й до священиків: "Коли ви сімдесят років постили плачучи п'ятого й сьомого місяця, чи то ви постили для мене?"

6 А коли ви їсте та коли ви п'єте, чи ж то не собі ви їсте й не собі ви п'єте?"

7 Чи ж це не ті слова, які Господь виголошував через давніх пророків, коли Єрусалим був заселений та безпечний, і його міста навколо нього, і південь, і рівнина були заселені?8 І було до Захарії слово Господнє таке:

9 "Так промовляє Господь Саваот: "Судіть справедливо, і ставтеся один одного з милосердям та ласкою.

10 А вдови й сироти, чужинця та вбогого не гнобіть, і не майте нічого лихого один на одного в серці своєму!"

11 Та вони не слухали, і повернулися спинами до мене, а вуха свої заткнули, щоб не слухати,

12 і серце своє зробили кременем, щоб не слухати Закону, та тих слів, що послав

Господь Саваот своїм духом через давніх пророків. І був великий гнів від Господа Саваота.

13 І як я кликав, то вони не слухали, так і вони кликатимуть, та я не слухатиму, — каже Господь Саваот.

14 І розпорошив я їх по всіх народах, які не знали їх, а край був спустошений по них, так що не було такого, хто б переходив чи повертався, і вони зробили улюблений край пусткою".

Захарії 8

1 І було мені слово Господнє таке:

2 "Так промовляє Господь Саваот: "Я з ревністю берегтиму Сіон, і ревність моя буде великою"".

3 Так промовляє Господь: "Повернуся я до Сіону, і пробуватиму в середині Єрусалиму, і називатимуть Єрусалим містом правди, а гору Господа Саваота — святою"".

4 Так промовляє Господь Саваот: "Ще сидітимуть на єрусалимських майданах діди та баби, і кожен з палицею в своїй руці через довгий вік свій.

5 А міські майдани будуть переповнені хлопцями та дівчатами, що бавитимуться на майданах його".

6 Так промовляє Господь Саваот: "Коли дивне це в очах залишку народу цього за цих днів, чи ж воно буде дивне в очах моїх?" — каже Господь Саваот.

7 Так промовляє Господь Саваот: "Ото я врятую свій народ від східного краю та з краю заходу сонця.

8 І спроваджу я їх, і вони пробуватимуть у середині Єрусалиму, і стануть народом моїм, а я стану їм Богом у правді та в праведності".

9 Так промовляє Господь Саваот: "Ви, що слухаєте цими днями слова ці з вуст пророків, що були в день закладин оселі Господа Саваота, хай зміцняться ваші руки, щоб храм був відбудований.

10 Бо перед цими днями не було винагороди за працю людини, ані винагороди за працю худоби, і для того, хто виходив, і для того, хто входив не було спокою від ворога, бо штовхав я всіх людей одного проти одного.

11 Тому нині я не буду такий для залишку цього народу, як за тих давніх днів, — каже Господь Саваот.

12 Бо буде насіння миру: виноград принесе свій плід, а земля врожай свій дасть, а небо дасть росу свою, і зроблю я, що решта цього народу це все посяде.

13 І станеться, як були ви прокляттям серед народів, оселе Юдина та Ізраїлева, так я вас врятую, і ви станете благословенням. Не бійтеся. Хай зміцніють ваші руки!"

14 Бо так промовляє Господь Саваот: "Як я думав зробити вам лихе, коли ваші батьки гнівали мене, — каже Господь Саваот, — і не відчував я жалю,

15 так знову задумав я днями цими вчинити добро Єрусалимові та оселі Юди. Не бійтеся!

16 Оце те, що будете робити: "Кажіть правду один одному, за правдою та для миру судіть у ваших брамах.

17 І не виношуйте лихого в своєму серці один проти одного, і не присягайте неправдиво, бо це все оте, що зненавидів я", — каже Господь.

18 І було мені слово Господнє таке:

19 "Так промовляє Господь Саваот: "Піст четвертого, піст п'ятого, піст сьомого і піст десятого місяця стане для оселі Юди на радість і втіху, і на веселі свята, але правду та мир любіть! 20 Так промовляє Господь Саваот: "Ще прийдуть народи та мешканці численних міст.

21 І прийдуть мешканці одного міста до іншого, кажучи: "Ходімо вблагати Господа, і шукати Господа Саваота!" Піду також я.

22 І прийдуть численні народи та сильні люди шукати Господа Саваота в Єрусалимі, і благати Господа".

23 Так промовляє Господь Саваот: "І станеться тими днями, що схоплять за полу юдея десятеро з усіх різномовних народів, кажучи: "Ходімо з вами, бо ми чули, що Бог з вами!

Захарії 9

1 Пророцтво Господнього слова на землю Хадрах та Дамаск, місця спочинку його, бо око Господнє на Арам та на всі Ізраїлеві племена,

2 а також на Гамат, що межує з ним, на Тир та Сидон, бо він став дуже мудрий.

3 Тир твердиню собі збудував і срібла нагромадив, як пороху, а щирого золота — як багна на вулицях.

4 Ось Господь зробить бідним його, і на морі поб'є його потугу, і він сам буде пожертий вогнем.

5 Побачить це Ашкелон, та й налякається, і вельми настрахається Газа, і Екрон, бо сподівання його будуть на сором йому. І згине цар з Гази, а Ашкелон не буде заселений.

6 І в Ашдоді сидітиме байстрюк, і я знищу гордість филистимлян.

7 І викину кров його з його вуст, а огиду його між зубів його, і для нашого Бога дістанеться й він, і він буде, як князь той у Юді, а Екрон — як євусей.

8 І стану табором біля оселі своєї проти війська, проти того, хто переходить і хто повертається. І вже не перейде гнобитель повз них, бо зараз я це бачу своїми очима.

9 Радій вельми, о дочко Сіону, веселися, дочко Єрусалиму! Ось Цар твій до тебе гряде, справедливий, покірний і повний порятунку, він їде на віслюкові, на молодому віслюкові, синові віслючки.

10 І знищу я колісниці з Єфрема, і коня з Єрусалиму, і бойовий лук знищений буде. І народам він мир сповістить, а його панування буде від моря до моря, і від Ріки аж до кінця землі.

11 Також ти, жінко, через кров заповіту твого, я визволю твоїх в'язнів з ями, в якій нема води.

12 До твердині поверніться, о в'язні сподівання! Я сьогодні звіщаю: "Подвійно тобі поверну!"

13 Бо Юду собі натягну, немов лука, наповню Єфремом його, і збуджу твоїх синів, Сіоне, на синів твоїх, Яване, і зроблю я тебе за меча витязя.

14 А Господь з'явиться над ними, і стріла його вийде, як блискавка, і Господь Бог засурмить у сурму, і піде південними бурями.

15 І Господь Саваот берегтиме всіх їх, і вони поїдять та потопчуть каміння, що кидається, і вони питимуть та шумітимуть, немов те вино, і наповняться, як чаша жертовна, неначе ті роги жертовника.

16 І врятує їх Господь, їхній Бог, того дня, свій народ, як отару, і вони, як коштовне каміння корони, засяють у краї його.

17 і що за добро його буде, і що за краса його! Збіжжя допоможе рости юнакам, а дівчатам — вино молоде.

Захарії 10

1 Просіть від Господа дощу часу весняного, просіть Господа, що вчиняє блискавки, і зливи посилає, і кожному дає траву на полі.

2 Бо терафими кажуть пусте, віщуни бачать брехню, і розказують сни неправдиві, марно намагаються втішити. Тому вони бродять, немов та отара, блукають вони, бо без пастиря.

3 На пастирів гнів мій палає, а вождів, схожих на впертих цапів, навіщу, бо Господь Саваот звернув увагу на отару свою, Юдину оселю, і зробить він їх, немов його славний кінь бойовий.

4 З нього буде наріжник, і з нього кілок, і з нього лук бойовий, і з нього вийдуть старшини всі,

5 І будуть, немов те сильні вояки, що топчуть вони на війні, як болото на вулицях, і будуть вони воювати, бо з ними Господь, і кінноту вони осоромлять.

6 І зроблю я сильною оселю Юди, а оселю Йосипа врятую, і поверну їх, бо змилосердився над ними, і стануть вони, ніби я їх не кидав, бо я — Господь Бог їхній, і я їх вислухаю.

7 І стане сильним Єфрем, і звеселиться їхнє серце, немов від вина, а їхні сини це побачать та радітимуть, і втішиться серце їхнє Господом.

8 Я їм дам знака та їх позбираю, бо я викупив їх, і буде їх знову багато.

9 І розсію я їх між народами, і в далеких краях вони мене згадуватимуть, і житимуть з дітьми своїми, і повернуться.

10 І поверну їх з Єгипетського краю, і зберу їх з Ашшуру, і введу їх до Гілеаду й Лівану, і місця не вистачить їм.

11 І перейде через море нещастя, і хвилі на морі вдарить, і повисихають усі глибини Ріки, і буде понижена гордість Ашшуру, і від Єгипту відніметься берло.

12 І зміцню їх у Господі, і йменням його вони ходитимуть", — каже Господь.

Захарії 11

1 Ліване, відкрий свої двері, і вогонь пожере твої кедри!

2 Голоси, кипарисе, бо он кедр упав, пограбовані величні! Голосіть, башанські дуби, бо ліс неприступний звалився!

3 Чути голосіння пастирів, бо позбавлені вони своєї величі! Чути гарчання левчуків, бо йорданська краса спустошена.

4 Так промовляє Господь, мій Бог: "Паси отару, яка на заріз,

5 що ріжуть їх їхні покупці, і не відчують вини, а їхні продавці промовляють: "Благословенний Господь, що я збагатів!" А їхні пастирі не помилують їх!

6 Бо я не помилую більше вже мешканців цієї землі, — каже Господь. І ось передам я кожну людину, до рук свого ближнього та до рук царя їхнього, і землю вони потовчуть, і я з їхніх рук не врятую нікого!

7 Заради вас нужденних я пас отару, яка призначена на заріз. І взяв я собі два кий, і першого назвав: "Ласка", а другого назвав: "Згода", і пас я отару.

8 Я знищив трьох пастирів за один місяць, втративши терпіння до них, бо душа їхня ненавиділа мене.

9 Тому я сказав: "Не пастиму вас! Та вівця, що має померти, хай помре, а що має знищена бути, хай буде знищена, а решта хай тіло одна одної з'їдять!"

10 І я взяв свого кия, Ласку, і його поламав, щоб зламати свою угоду, яку я склав був з моїм народом.

11 І вона зламана була того дня, і зрозуміли нещасні отари, які спостерігали за мною, що це справді слово Господнє.

12 І сказав я до них: "Якщо добре це в ваших очах, дайте платню мою, а як ні, то не давайте!" І вони мою платню відважили — тридцять срібняків.

13 І промовив до мене Господь: "Кинь її до скарбниці, ту славу ціну, що вони оцінили мене!" І я взяв оті тридцять срібняків, і кинув в скарбницю до оселі Господньої.

14 І зламав я свого кия другого, Згоду, щоб зламати братерство між Юдою та між Ізраїлем.

15 І промовив до мене Господь: "Ще візьми собі знаряддя пастуха нерозумного.

16 Бо ось я настановлю пастиря на землі, він на молодих не зверне уваги, розпорошених не шукатиме, і хворих не вилікує, здорових не годуватиме, а м'ясо вгодованих їстиме, і ратиці їхні зламає.

17 Лихо негідному пастиреві, який покидає отару! Меч на руку його та в його праве око, конче всохне рука йому, і конче потьмяніє його праве око!

Захарії 12

1 Пророцтво Господнього слова на Ізраїля. Так промовляє Господь, що небо напнув та землю заклав, і дає дух людині в нутрі її:

2 "Ось я Єрусалим зроблю за келиха сп'яніння всім народам навколо, і на Юду також, коли буде в облозі на Єрусалим.

3 І буде в той день, я зроблю Єрусалим за камінь тяжкий усім народам. Усі, хто волітимуть зрушити його, будуть конче поранені, і зберуться на нього всі народи землі.

4 Того дня — каже Господь — наполохаю всіх коней, і вражу шаленством його верхівців, а над Юдиною оселею відкрию я очі свої, а всіх коней народів поб'ю сліпотою.

5 І скажуть тоді князі Юдині в серці своєму: "Наша потуга — мешканці Єрусалиму в Господі Саваоті, їхньому Бозі!"

6 Того дня я вчиню князів Юди, немов ту жаровню з вогнем між дровами, і як палаючий смолоскип між снопами, і вони пожиратимуть праворуч і ліворуч всі довколишні народи. І знову осядуть мешканці Єрусалиму на місці своєму, в Єрусалимі.

7 І Господь допоможе найперше Юдиним наметам, щоб не збільшилася слава оселі Давида та мешканця Єрусалиму понад Юду.

8 Того дня захистить Господь мешканця Єрусалиму, — і буде того дня той, хто спіткнеться серед них — як Давид, а оселя Давидова — як Бог, як ангел Господній перед ними.

9 І в день той я шукатиму, щоб понищити всі ті народи, що приходять на Єрусалим.

10 А на Давидову оселю та на мешканця Єрусалиму я виллю духа ласки та благання. І вони дивитимуться на того, кого прокололи, і за ним голоситимуть, як голосять за одинаком, і гірко заплачуть за ним, як плачуть за первістком.

11 Того дня станеться велике голосіння в Єрусалимі, як голосіння Гададріммона в Мегіддонській долині.

12 І голоситиме земля, кожен рід окремо: окремо рід оселі Давида й окремо жінки їхні, окремо рід оселі Натана й окремо жінки їхні,

13 окремо рід оселі Левія й окремо жінки їхні, окремо рід оселі Шім'ї й окремо жінки їхні.

14 Усі роди, які залишилися, кожен рід окремо й окремо жінки їхні.

Захарії 13

1 Того дня відкриється джерело для Давидової оселі та для мешканців Єрусалиму, щоб очистити їх від гріха та огид.

2 І станеться в день той, — каже Господь Саваот, — винищу з землі імена бовванів, і вони вже не згадуватимуться, бо й пророків та духа нечистого виведу я з землі!

3 І станеться, коли хто пророкуватиме ще, то скажуть йому батько та мати, що його породили: "Не житимеш ти, бо кажеш брехню Господнім ім'ям!" І коли він пророкуватиме, його батько та мати, що його породили, заколять його.

4 І станеться в день той, осоромлені будуть пророки оті, кожен видінням своїм, коли пророкував він, і волосяниці вони не одягатимуть, щоб обдурювати.

5 І скаже він: "Я не пророк, я людина, що пореає землю, бо земля — мій набуток з юнацтва мого".

6 А коли його запитає хто: "Що це за рани на твоїх руках?" То відповість: "Побито мене в оселі тих, хто любить мене".

7 Піднімися, меч, на мого пастиря та на мого товариша! Вдар пастиря — і

розпорошаться вівці, і я візьму малих під свою руку — каже Господь Саваот.

8 І станеться в усьому краї — каже Господь, — дві частини в ньому витяті будуть, і помруть, а третя частина залишиться.

9 І цю третю частину введу в вогонь, і очищу їх, як очищується срібло, і їх випробую, як випробовується золото. Вони кликатимуть ім'я моє, і я їм скажу: "Це народ мій", а вони скажуть: "Господь — наш Бог!"

Захарії 14

1 Ось день настає для Господа, і серед тебе поділена буде здобич.

2 Я зберу всі народи до Єрусалиму на бій, і буде здобуте це місто, і пограбовані будуть оселі, а жінки збезчещені. І пів міста піде на вигнання, а решта народу не буде вигнана з міста.

3 І вийде Господь, і стане на прю з народами цими, як за дня боротьби його, як за дня битви.

4 І того дня стануть ноги його на Оливній горі, що перед Єрусалимом зі сходу, а Оливна гора навпіл розділиться великою долиною, на схід і на захід. І на північ осунеться половина гори, а половина її — на південь.

5 І ви втікатимете в долину між гір моїх, бо долина гірська сягатиме по Ацал. І ви втікатимете, як утікали перед землетрусом за днів Уззії, царя Юдиного. І прийде Господь, Бог мій, і з ним усі святі.

6 І в день той світла не буде, і все охолоне.

7 І буде той день знаний, як день Господа. То буде і не день, і не ніч, а на вечір станеться світло.

8 І в день той вийде з Єрусалиму жива вода: половина її до східного моря, а половина її до моря західного. Літом і зимою це буде.

9 І стане Господь за царя над землею всією, Господь буде один того дня, і одне ймення його.

10 Вся ця земля стане степом від Геві до Ріммону, на південь Єрусалиму, який підніметься, і заселиться на місці своєму від брами Веніямина аж до місця Першої брами, аж до брами Наріжників, і від вежі Хананеїла аж до царського чавила.

11 І осядуть у ньому, і знищення вже не буде, і безпечно сидітиме Єрусалим.

11 Таким буде кара, що нею вразить Господь усі народи, хто піде війною на Єрусалим: згниє тіло його, хоч він на ногах своїх стоятиме, і очі йому погніють в очних ямах, і язик його погниє у вустах своїх.

13 І в день той між ними настане велике сум'яття, і схопить один руку одного, і підніметься рука його понад руку свого ближнього.

14 І навіть Юда воюватиме в Єрусалимі, і буде нагромаджений маєток усіх навколишніх народів, багато золота, срібла та одягу.

15 І буде така сама кара на коня, мула, верблюда й віслюка, та на всяку худобу, що буде в таборах у них, як кара оця.

16 І рештки з усіх тих народів, що приходили на Єрусалим, приходитимуть щороку,

щоб вклонятися Цареві, Господові Саваотові, і щоб святкувати свято Кучок.

17 І хто від земних племен до Єрусалиму не прийде, щоб вклонятися Цареві, Господові Саваотові, то не буде дощу в них.

18 А якщо не прийде плем'я єгипетське, і не ввійде всередину, то буде на них та кара, якою народи вдарить Господь, що святкувати свято Кучок не прийде.

19 Оце кара Єгиптові буде, і кара всім народам, хто святкувати свято Кучок не прийде.

20 Буде того дня на кінських дзвониках написано: "Святість Господові", і будуть горнята в Господній оселі, немов ті кропильниці перед жертovníком.

21 І буде всяке горня в Єрусалимі та в Юді святістю для Господа Саваота, і приходитимуть усі, хто жертву приносить, і з них братимуть, і в них варитимуть. І того дня вже не буде крамарів в оселі Господа Саваота".

ПРОРОЦТВО МАЛАХІЇ

Малахії 1

1 Пророцтво Господнього слова до Ізраїля через Малахію.

2 Я вас полюбив, — каже Господь, — а ви запитуєте: "Як ти нас полюбив?" Чи ж не брат Ісав Якову? — каже Господь, — а я Якова був полюбив,

3 а Ісава зненавидів, і зробив його гори пустою, а спадок його — для шакалів пустелі.

4 Коли скаже Едом: "Ми зруйновані, та знову відбудуємо руїни", то так промовляє Господь Саваот: "Вони відбудують, а я розвалю! І кликатимуть їх: "Країна безбожності, і народ, на якого навіки розгнівався Господь!"

5 І ваші очі побачать це, і ви скажете: "Звеличиться Господь понад кордони Ізраїлеві!"

6 Шанує син батька, а раб свого пана, та якщо я вам батько, де шана моя? А якщо я вам пан, де страх переді мною? — каже Господь Саваот вам, — священики, що зневажаєте моїм ім'ям та й кажете: "Чим ми зневажили ім'я твоє?"

7 На жертovníк мій ви приносите хліб опоганений і кажете: "Чим тебе ми зневажили?" Тим, що кажете ви: "Стіл Господній можна зневажати!"

8 І коли ви проносите в жертву сліпе, це не лихе? І як кульгаве та хворе приносите, чи ж це не лихе? Принеси-но подібне своєму намісникові, чи тебе він уподобає, чи підійме обличчя твоє? — каже Господь Саваот.

9 Тож пом'якшіть Боже обличчя і хай стане він до нас милостивим. З ваших рук це було, то хіба кому з вас він обличчя підійме? — каже Господь Саваот.

10 Хай хто серед вас замкне двері святині, і надармо не розпалюватиме мого жертovníка! Я не задоволений вами, — каже Господь Саваот, — і з ваших рук не вподобаю дару!

11 Бо від сходу сонця й аж по захід його звеличиться ймення моє між народами, і

буде кадитися в кожному місці для ймення мого дар чистий, бо звеличиться ймення моє між народами

12 Ви ж його зневажаєте, кажучи: "Господній стіл нечистий, і страва, що кладуть на нього, варта зневаги".

13 І до того ж кажете: "Стільки мороки!" І зневажливо пирхаєте, — каже Господь Саваот, — і приносите крадене, кульгаве та хворе, і таку жертву хлібну приносите. Чи буде воно мені миле з рук ваших? — каже Господь.

14 Проклятий брехун, що в череді його є самець, а він обіцяє та в жертву дає Господові зіпсоване, а я Цар великий, — каже Господь, — і серед народів грізне моє ім'я!

Малахії 2

1 Тому, священники, ось вам заповідь:

2 "Якщо ви не послухаєте, і не покладете на серце собі, щоб славити ймення моє, — каже Господь Саваот, — то пошлю я прокляття на вас, і прокляну благословення ваші, і вже проклинаю, бо ви не берете до серця цього!

3 Ось я витну насіння ваше, і кину відходами свят ваших у ваші обличчя, і разом з ними ви викинуті будете.

4 І зрозумієте ви, що я заповідь вам цю послав, щоб дієвим був заповіт мій Левієві, — каже Господь Саваот.

5 Заповіт йому був для життя та для миру, і зробив я, щоб він мав страх, та боявся ймення мого.

6 Закон правди у вустах його був, і не знайшлася на губах його кривда, у мирі й простоті ходив він зі мною, і багатьох відвернув від гріха.

7 Бо уста священникові знання стережуть, і у вустах його люди шукають Закон, бо він ангел Господа Саваота.

8 А ви відхилилися зі шляху, і через те багато спіткнулися в Законі. Ви зганьбили заповіт Левієві, — каже Господь Саваот.

9 Тому і я зневажу вами, і принижу перед усім народом, бо ви не пильнуєте шляхів моїх, та не безсторонні в Законі".

10 Чи Батько нам усім не один? Хіба Бог не один нас створив? Чому ж один одного зраджуємо ми, зневажаючи заповіт батькам нашим?

11 Зраджує Юда, і коїться огидне серед Ізраїля та в Єрусалимі, бо Юда зневажив святиню Господню, яку полюбив був, і дочку бога чужого за жінку взяв.

12 Хай Господь знищить кожного, хто так вчиняє, того, хто кличе, і хто відповідає з наметів Якова, і хто дар приносить Господові Саваотові.

13 "І ви знову з плачем та стогоном обливаєте слізьми Господнього жертовника, бо вже на дари ваші він не звертає уваги своєї, і жертви з рук ваших неприємні йому.

14 А ви ще й запитуєте: "За що?" За те, що засвідчив Господь між тобою й жінкою юнацтва твого, якій ти зрадив, а вона ж твоя подруга, і жінка угоди твоєї!"

15 Хіба Бог не один нас створив? І залишок духу — його. А що цей один? Шукав

насіння від Бога. Тому свого духа пильуйте, і жінку юнацтва свого не зраджуйте!

16 Бо ненавиджу розлучення, — каже Господь, Бог Ізраїлів, — і того, хто одягається в насилля, — каже Господь Саваот. Тому свого духа пильуйте, і не зраджуйте!

17 Словами своїми ви мучите Господа, та ще й запитуйте: "Чим ми мучимо?" Тим, що кажете: "Кожен, хто коїть лихе, той добрий у Господніх очах, і він таких уподобав", або: "Де Бог правосуддя?"

Малахії 3

1 Ось я посилаю свого ангела, і він перед обличчям моїм приготує шлях. І зненацька прибуде до храму свого Господь, якого шукаєте ви, і ангел заповіту, якого так чекаєте. Ось іде він, — каже Господь Саваот!

2 І хто витерпить день його прибуття, і хто встоїть, коли він з'явиться? Бо він, як вогонь той у золотаря, і як у пральників луг.

3 І він сяде топити та чистити срібло, і очистить синів Левія, і їх перечистить, як золото й срібло, і приносимуть вони жертву для Господа в правді.

4 Тоді буде дар Юди та Єрусалиму приємний для Господа, як за днів віковічних і за років стародавніх.

5 І я прибуду до вас на суд, і не забарюся стати свідком проти чарівників і проти перелюбників, і проти тих, хто присягу складає брехливу, і проти тих, хто платнею наймита тисне, зневажає вдову й сироту, хто відхиляє право чужинця, мене ж не боїться, — каже Господь Саваот.

6 Бо я Господь, я незмінний, тому ви, сини Якова, не будете знищені.

7 Від уставів моїх ви відступили з днів ваших батьків, і їх не стерегли. Поверніться до мене, і повернусь я до вас! — каже Господь Саваот. — Та запитуйте ви: "Як повернутися нам?"

8 Чи годиться людині Бога обкрадати? Мене ж ви обкрадаєте, ще й кажете: "Чим ми тебе обікрали?" — Десятиною та пожертвами!

9 Прокляттям ви прокляті, і все одно мене обкрадаєте всі ви!

10 Принесіть же всю десятину до оселі скарбниці, щоб страва була в моєму храмі, і тим мене випробуйте, — каже Господь Саваот, — чи небесних отворів вам не відчиню, та не виллю вам благословення аж надмір?

11 І заради вас насварю я шкідників, і вони не понищать вам земного плоду, і не буде безплідною виноградна лоза вам на полі, — каже Господь Саваот.

12 І вважатимуть усі люди вас щасливими, бо будете ви краєм насолоди, — каже Господь Саваот.

13 Зухвалі ваші слова проти мене, — каже Господь, — а ви запитуйте: "Що ми на тебе сказали?"

14 І кажете: "Марно служити Богові! І яка користь з того, що ми стережемо його службу, та ходимо в жалобі перед обличчям Господа Саваота?"

15 Ми називаємо зухвалих щасливими, і лиходії облаштовують своє життя, і спокійно собі живуть, випробовуючи Бога"...

16 Розмовляли тоді один з одним і ті, хто страх перед Господом мають, і прислухався Господь, і почув, і перед обличчям його була писана пам'ятна книга про тих, хто страх перед Господом мають, і хто зважає на ймення його.

17 "І будуть вони моїми, — каже Господь Саваот, — у той день, що готую, стануть моєю власністю. І помилую я їх, як батько милує свого сина, що служить йому.

18 І ви знову побачите різницю між праведним та безбожним, між тим, хто Богові служить, та тим, хто не служить йому.

Малахії 4

1 Бо ось настає той день, що палахкотить, як піч, і стануть усі зухвалі та кожен, хто робить безбожне, соломою, і згорять дня того, що настає, — каже Господь Саваот, — який не залишить від них ні кореня, ні гілки.

2 А для вас, хто ймення мого боїться, зійде сонце правди, і настане зцілення в променях його, і ви вийдете та поскакаєте, мов ті ситі телята!

3 І ви топтатимете безбожних, бо стануть вони того дня, що його я готую, порохом під стопами ніг ваших, — каже Господь Саваот.

4 Згадайте Закон Мойсея, мого раба, що я дав йому на Хориві, устами та право для всього Ізраїля.

5 Ось я пошлю вам пророка Іллю, перше ніж настане великий і страшний день Господній!

6 І зверне він серце батьків до синів, і серце синівське до їхніх батьків, щоб я не прийшов, і не винищив край цей!"

КНИГИ НОВОГО ЗАПОВІТУ

ДОБРА НОВИНА ВІД МАТВІЯ

Від Матвія 1

1 Книга родоводу Ісуса Христа, Сина Давидового, Сина Авраамового:

2 Авраам породив Ісака, а Ісак породив Якова, а Яків породив Юду й братів його.

3 Юда ж породив Фареса та Зару від Тамари. Фарес же породив Есрома, а Есром породив Арама.

4 А Арам породив Амінадава, Амінадав же породив Наассона, а Наассон породив Салмона.

5 Салмон же породив Вооза від Рахави, а Вооз породив Йовіда від Рути, Йовід же породив Єсея.

6 А Єсей породив царя Давида, Давид же породив Соломона від Урієвої.

7 Соломон же породив Ровоама, а Ровоам породив Авію, а Авія породив Асафа.

8 Асаф же породив Йосафата, а Йосафат породив Йорама, Йорам же породив Озію.

9 Озія ж породив Йоатама, а Йоатам породив Ахаза, Ахаз же породив Єзекію.

10 А Єзекія породив Манасію, Манасія ж породив Амоса, а Амос породив Йосію.

11 Йосія ж породив Йоякіма, Йояким породив Єхонію й братів його за вавілонського переселення.

12 А по вавілонському переселенні Єхонія породив Салатіїля, а Салатіїль породив Зоровавеля.

13 Зоровавель же породив Авіюда, а Авіуд породив Еліякіма, а Еліяким породив Азора.

14 Азор же породив Садока, а Садок породив Ахіма, а Ахім породив Еліюда.

15 Еліуд же породив Елеазара, а Елеазар породив Маттана, а Маттан породив Якова.

16 А Яків породив Йосипа, чоловіка Марії, що народила Ісуса, якого кличуть Христом.

17 А всіх поколінь від Авраама аж до Давида — чотирнадцять, і від Давида до вавілонського переселення — чотирнадцять поколінь, і від вавілонського переселення до Христа — чотирнадцять поколінь.

18 Народження ж Ісуса Христа сталося так. Коли його матір Марію заручено з Йосипом, то перше, ніж зішлися вони, виявилось, що вона має в утробі від духа святого.

19 А Йосип, чоловік її, будучи праведний, і не бажаючи ославити її, думав потайки відпустити.

20 Коли ж він те подумав, ось з'явився йому ангел Господній уві сні, промовляючи: "Йосипе, сину Давидів, не бійся прийняти Марію, жінку свою, бо зачате в ній, то від духа святого.

21 Вона народить Сина, ти ж даси йому ймення Ісус, бо врятує він людей своїх від їхніх гріхів".

22 А все це сталося, щоб збулося сказане пророком від Господа, який промовляє:

23 "Ось діва в утробі зачне, і Сина народить, і назвуть його Еммануїлом", що перекладається: "З нами Бог".

24 Коли ж Йосип прокинувся, то зробив, як звелів йому ангел Господній, прийнявши жінку свою.

25 І він не був близьким з нею, аж поки вона Сина народила, свого первістка, а він дав йому ймення Ісус.

Від Матвія 2

1 Коли ж народився Ісус у Віфлеємі юдейському, за днів царя Ірода, то ось мудреці прибули до Єрусалиму зі сходу,

2 і запитували: "Де народжений цар юдейський? Бо на сході ми бачили зірку його, і прибули поклонитися йому".

3 І як почув це цар Ірод, то занепокоївся, а з ним і весь Єрусалим.

4 І зібравши всіх старших священників і книжників, він випитував у них, де має

Христос народитися?

5 Вони ж відповіли йому: "У Віфлеємі юдейському, бо в пророка написано так:

6 "І ти, Віфлеєме, земле Юдина, не менший нічим між осадами Юдиними, бо з тебе з'явиться вождь, що він пастиме народ мій ізраїльський".

7 Тоді Ірод покликав потайки тих мудреців, і випитував їх про час, коли з'явилася зоря.

8 І він відіслав їх до Віфлеєму, наказавши: "Ідіть і розвідайте про дитя, а як знайдете, повідомте мене, щоб і я міг піти та вклонитися йому".

9 Вони ж царя вислухали й пішли. І ось зоря, що на сході вони її бачили, йшла перед ними, і прийшла та стала над місцем, де дитя було.

10 А побачивши, що зоря зупинилася, вони надзвичайно зраділи.

11 І ввійшовши до будівлі, знайшли там дитя з Марією, його матір'ю. І вони впали ницьма, і вклонилися йому. І відкривши скарби свої, піднесли йому свої подарунки: золото, ладан та смирну.

12 А уві сні застережені, щоб не повертатися до Ірода, пішли вони іншим шляхом до своєї землі.

13 Як вони ж пішли, ось ангел Господній з'явився уві сні Йосипові та й сказав: "Вставай, бери дитя та матір його і втікай до Єгипту. Залишайся там, аж поки скажу тобі, бо дитя шукатиме Ірод, щоб убити його".

14 І він устав, і вночі взяв дитя та матір його, та й пішов до Єгипту.

15 І залишався там аж до смерті Іродової, щоб збулося сказане пророком від Господа: "З Єгипту покликав я Сина свого".

16 Дізнався тоді Ірод, що ті мудреці поглузували над ним, то дуже розгнівався і послав убити в Віфлеємі й по всій тій окрузі всіх дітей від двох років і менше, за часом, що його в мудреців він був випитав.

17 Тоді справдилося те, що сказав пророк Єремія:

18 "Чути голос у Рамі, плач та голосіння велике: "Рахіль плаче за дітьми своїми, і не дається розважити себе, бо нема їх"...

19 Коли ж Ірод помер, ось ангел Господній з'явився в Єгипті уві сні Йосипові, та й промовив:

20 "Вставай, бери дитя та матір його, та йди в землю Ізраїлеву, бо вимерли ті, що шукали душу дитини".

21 І він устав, взяв дитя та матір його, і пішов у землю Ізраїлеву.

22 Та почувши, що царює в Юдеї Архелай, замість Ірода, батька свого, побоявся йти туди. А уві сні застережений, пішов до країв галілейських.

23 А прибувши, осів у місті Назарет, щоб збулося пророками сказане: "Називатимуть його назарянином".

Від Матвія 3

1 Тими ж днями прийшов Іван Христитель і проповідував у Юдейській пустелі,

2 та й казав: "Покайтеся, бо наблизилося царство небесне!"

3 Бо він той, що про нього сказав був пророк Ісая: "Голос того, хто кличе: "В пустелі готуйте шлях для Господа, рівняйте стежки йому!4 Сам же Іван мав одяг з верблюжої вовни і пасок шкіряний на стегнах своїх, а поживою для нього була сарана та мед польовий.

5 Тоді до нього виходив Єрусалим, вся Юдея та всі околиці Йордану,

6 христилися в річці Йордан від нього і визнавали гріхи свої.

7 Як побачив же він багатьох фарисеїв та саддукеїв, що приходять на хрищення, то промовив до них: "Роде зміїний, хто вас навчив утікати від гніву майбутнього?

8 Отож, зробіть гідний плід покаяння!

9 І не думайте промовляти в собі: "Ми маємо батька Авраама". Кажу-бо я вам, що Бог може піднести дітей Авраамові з цього каміння!

10 Бо вже до коріння дерев і сокира прикладена. Кожне дерево, що доброго плоду не приносить, буде зрубане та вкинуте в вогонь.

11 Я хрищу вас водою на покаяння, але той, хто йде по мені, потужніший від мене. Я негідний понести взуття йому! Він христитиме вас святим духом і вогнем.

12 У руці своїй має він віяло, щоб перечистити весь свій тік. Пшеницю свою він збере до засіків, а полову спалить у вогні негасимому".

13 Тоді прибуває Ісус з Галілеї понад Йордан до Івана, щоб христитися від нього.

14 Але стримував він його, кажучи: "Чи ж тобі йти до мене, адже це я маю христитися від тебе?"

15 А Ісус відповів йому: "Не стримуй мене, бо так годиться нам виконати все праведне". Тоді допустив він його.

16 І охристившись Ісус, вийшов з води. І ось небо розкрилося, і побачив Іван духа Божого, що в образі голуба, спускався на нього.

17 І голос почувся з неба: "Це Син мій улюблений, що його я влюбав!"

Від Матвія 4

1 Потому Ісус був поведений духом у пустелю, щоб Диявол його випробовував.

2 І постив він сорок день і сорок ночей, а вкінці зголоднів.

3 І ось підійшов до нього той, що мав його випробовувати, і сказав: "Коли ти Син Божий, скажи, щоб каміння це стало хлібом!"

4 А він відповів: "Написано: "Не хлібом самим буде жити людина, а кожним словом, що виходить з вуст Божих"".

5 Тоді забрав Диявол його в святе місто, і поставив на наріжника храму,

6 та й сказав йому: "Коли ти Син Божий, то кинься додолу, бо ж написано: "Він накаже про тебе своїм ангелам, і вони на руках понесуть тебе, щоб об камінь коли не вдарив ти своєї ноги"".

7 Ісус відповів йому: "Ще написано: "Не випробовуй Господа Бога свого!8 Знов Диявол узяв його на височезну гору, і показуючи йому всі царства на світі та їхню славу,

9 сказав до нього: "Це все тобі дам, якщо впадеш і вклонишся мені!"

10 Ісус же сказав йому: "Відійди, Сатано! Бо ж написано: "Господові Богові своєму вклоняйся і служи одному йому!"¹¹ Тоді залишив Диявол його, і ангели служили йому.

12 Як довідався Ісус, що Івана ув'язнено, перейшов у Галілею.

13 І покинувши він Назарет, прийшов та осів у Капернаумі приморському, на межі земель Завулонових та Нефталимових,

14 щоб справдилося те, що сказав був пророк Ісая:

15 "Завулонова земле і Нефталимова, що за Йорданом при морському шляху, Галілеє поганська!

16 Народ, що в пітьмі сидів, світло велике побачив, тим, хто сидів у країні смертельної тіні, засяяло світло".

17 З того часу Ісус розпочав проповідувати промовляючи: "Покайтеся, бо наблизилося царство небесне!"

18 Як проходив же він поблизу Галілейського моря, то побачив двох рибалок: братів Симона, що кличуть Петром, та Андрія, які невода в море закидали.

19 І він сказав до них: "Ідіть за мною, я зроблю вас ловцями людей!"

20 І вони кинули сіті, та й пішли з ним.

21 І йдучи далі звідти, він побачив двох інших братів, Зеведеєвих синів Якова та Івана з Зеведеєм, їхнім батьком, що лагодили свого невода в човні, і покликав він їх.

22 Вони залишили човна та батька свого, та й пішли за ним.

23 І ходив він по всій Галілеї, по їхніх синагогах навчаючи, та добру новину царства проповідуючи, і зцілюючи всяку недугу, і всяку неміч між людьми.

24 А чутка про нього поширилася по всій Сирії. І приводили до нього хворих, хто терпіли різні хвороби та муки, і біснуватих, і сновид, і паралізованих, і він їх зцілював.

25 І йшло багато людей за ним з Галілеї, з Десятимістя, з Єрусалиму, з Юдеї і з Зайордання.

Від Матвія 5

1 І побачивши натовп, він вийшов на гору. А як сів, підійшли його учні до нього.

2 І він навчав їх, промовляючи:

3 "Щасливі вбогі духом, бо їхнє царство небесне.

4 Щасливі засмучені, бо вони втішені будуть.

5 Щасливі лагідні, бо успадкують вони землю.

6 Щасливі голодні та спрагли правди, бо вони нагодовані будуть.

7 Щасливі милостиві, бо помилувані вони будуть.

8 Щасливі чисті серцем, бо вони бачитимуть Бога.

9 Щасливі миротворці, бо вони синами Божими стануть.

10 Щасливі вигнані за правду, бо їхнє царство небесне.

11 Щасливі ви, як ганьбитимуть вас та гнатимуть, і обмовлятимуть вас усяким словом лихим через мене.

12 Радійте та веселіться, нагорода-бо ваша велика на небесах! Бо так гнали й пророків, що були перед вами.

13 Ви — сіль землі. Коли сіль стане несолоною, то чим насолити її? Непридасться вона вже нінащо, хіба щоб надвір була висипана та потоптана людьми.

14 Ви — світло для світу. Не може сховатися місто, що стоїть на верхів'ї гори.

15 І не запалюють свічку, щоб поставити її під посудину, а ставлять на свічник, і світить він усім в оселі.

16 Отак ваше світло хай світить перед людьми, щоб вони бачили ваші добрі справи, та прославляли Батька вашого, що на небі.

17 Не подумайте, ніби я руйнувати Закон чи Пророків прийшов, я не руйнувати прийшов, а виконати.

18 Запевняю вас, що швидше небо й земля зникнуть, ніж буква чи якийсь значок Закону, аж поки не збудеться все.

19 Хто ж порушить одну з найменших цих заповідей, та й людей так навчить, той буде найменшим у царстві небесному, а хто виконає та й навчить, той стане великим у царстві небесному.

20 Кажу-бо я вам, коли праведність ваша не буде більша, як у книжників та фарисеїв, то не ввійдете в царство небесне!

21 Ви чули, що було стародавнім наказане: "Не вбивай", а хто вб'є, підпадає він судові.

22 А я вам кажу, що кожен, хто гнівається на брата свого, підпадає вже судові. А хто брата принизить, підпадає верховному судові, а хто скаже дурний, підпадає геєнні вогненній.

23 Тому, коли принесеш ти до жертовника свій дар, та тут згадаєш, що брат твій щось має на тебе,

24 залиш тут дар свій перед жертовником, і піди примирися перше з братом своїм, а тоді повертайся та принось свій дар.

25 Зі своїм супротивником швидко мирися, доки з ним на шляху ще ти, щоб тебе супротивник судді не віддав, а суддя щоб прислужникові тебе не передав, і щоб тебе до в'язниці не вкинули.

26 Запевняю тебе, що не вийдеш звідти, поки не віддаси й останнього шеляга!

27 Ви чули, що сказано: "Не вчиняй перелюбу".

28 А я вам кажу, що кожен, хто на жінку подивиться з пожадливістю, той уже вчинив з нею перелюб у серці своєму.

29 Коли праве око твоє зваблює тебе, вийми його й кинь від себе. Бо краще тобі втратити одного з твоїх членів, аніж до геєнни все тіло твоє було б укинута.

30 І як правиця твоя зваблює тебе, відітни її й кинь від себе. Бо краще тобі втратити одного з твоїх членів, аніж до геєнни все тіло твоє було б укинута.

31 Також сказано: "Хто жінку свою відпускає, хай дасть їй листа про розлучення".

32 А я вам кажу, що кожен, хто відпускає жінку свою, окрім з провини розпусти, той доводить її до перелюбу. І хто з відпущеною побереться, той вчиняє перелюб.

33 Ще ви чули, що було прадавнім наказано: "Не присягай неправдиво, але виконуй клятви свої перед Господом".

34 А я вам кажу не клястися взагалі: ані небом, бо воно престол Божий,
35 ні землею, бо підніжок для ніг його це, ані Єрусалимом, бо він місто Царя Великого.

36 Не клянися головою своєю, бо навіть однієї волосинки ти не можеш зробити білою чи чорною.

37 Хай же ваше слово "так" означає так, а "ні" — "ні". А що більше над це, то те від лукавого.

38 Ви чули, що сказано: "Око за око, й зуб за зуб".

39 А я вам кажу не противитися лихому. І коли вдарить тебе хто в праву щоку твою, підстав йому й іншу.

40 А хто бажає тебе позивати й забрати сорочку твою, віддай і плаща йому.

41 А хто силувати тебе буде відбути подорожнє на милю одну, йди з ним навіть дві.

42 Хто просить у тебе — то дай, а хто бажає позичити в тебе — не відвертайся від нього.

43 Ви чули, що сказано: "Люби свого ближнього й ненавидь свого ворога".

44 А я вам кажу: "Любіть ворогів своїх, благословляйте тих, хто вас проклинає, творіть добро тим, хто ненавидить вас, і моліться за тих, хто вас переслідує,

45 щоб вам бути синами Батька вашого, що на небі, котрий наказує сходити сонцю своєму над лихими й над добрими, і що посилає дощ на праведних та на грішників.

46 Коли-бо ви любите тих, хто вас любить, то яку нагороду ви маєте? Хіба не те саме й митники роблять?

47 І коли ви вітаєте тільки братів своїх, то що ж особливого робите? Чи й погани не роблять так?

48 Отож, будьте досконалі, як досконалий Батько ваш небесний!

Від Матвія 6

1 Стережіться виставляти свою милостиню перед людьми, щоб бачили вас, а як ні, то не матимете нагороди від Батька вашого, що на небі.

2 Отож, коли подаєш ти милостиню, не сурми перед себе, як то роблять оті двоєдушні по синагогах та на вулицях, щоб хвалили їх люди. Запевняю вас, що вони вже мають нагороду свою!

3 А як ти подаєш милостиню, хай не знатиме ліва рука твоя, що робить правиця твоя,

4 щоб таємна була твоя милостиня, а Батько твій, що бачить таємне, віддасть тобі явно.

5 А як молитесь, то не будьте, як ті двоєдушні, що люблять ставати й молитися по синагогах та на перехрестях, щоб їх бачили люди. Запевняю вас, що вони вже мають нагороду свою!

6 А ти, коли молишся, увійди до своєї комірчини, зачини двері, і помолися Батькові своєму, а Батько твій, що бачить усе, віддасть тобі.

7 А як молитесь, не кажіть зайвого, як ті погани, що думають, ніби вони будуть

почуті завдяки своїй велемовності.

8 Отож, не вподібнюйтеся їм, бо знає Батько ваш, чого потребуєте, ще раніше за ваше прохання!

9 Ви ж моліться отак: "Батьку наш небесний! Хай святиться ім'я твоє,

10 хай прийде царство твоє, хай буде воля твоя, як на небі, так і на землі.

11 Дай нам хліб наш щоденний за потребою нашою,

12 і пробач борги наші, як і ми пробачаємо боржникам нашим.

13 Визволи нас від лукавого, і не введи у випробовування, бо царство твоє і сила, і слава навіки. Амінь".

14 Бо як людям ви пробачите гріхи їхні, то пробачить і вам ваш небесний Батько.

15 А коли ви людям не пробачатимете, то й Батько ваш не пробачить вам гріхів ваших.

16 А як постите, то не впадайте в печаль, як оті двоєдушні. Вони-бо роблять обличчя свої стражденними, щоб бачили люди, що постять вони. Запевняю вас, що вони мають уже нагороду свою!

17 А ти, коли постиш, намасти свою голову, і вмий обличчя своє,

18 щоб ти посту свого не виявив людям, а тільки Батькові своєму, який неявний. І Батько твій, що бачить таємне, віддасть тобі явно.

19 Не нагромаджуйте скарбів собі на землі, де нищить їх міль та іржа, і де злодії підкопуються й викрадають.

20 Нагромаджуйте собі скарби на небі, де ні міль, ні іржа їх не нищить, і де злодії до них не підкопуються та не крадуть.

21 Бо де скарб твій, там буде й серце твоє!

22 Око — то світильник для тіла. Тож як око твоє буде здорове, то й усе тіло твоє буде світле.

23 А коли б твоє око лихе було, то й усе тіло твоє буде темне. Отож, коли світло, що в тобі, є темрява, то яка ж то велика та темрява!

24 Ніхто двом панам служити не може, бо або одного зненавидить, а іншого любитиме, або буде триматися одного, а іншого знехтує. Не можете одночасно служити Богові й Мамоні.

25 Через те вам кажу: "Не журіться про життя своє — що вам їсти та що вам пити, ні про тіло своє, у що одягнетесь. Чи ж не більше від їжі життя, а від одягу тіло?

26 Погляньте на птахів небесних, що не сіють, не жнуть, не збирають у клуні, та проте ваш небесний Батько їх годує. Чи ж ви не більше варті за них?

27 Хто ж із вас, коли журиться, зможе додати до зросту свого бодай ліктя одного?

28 І про одяг чого ви клопочетесь? Погляньте на польові лілеї, як ростуть вони, не працюють вони й не прядуть.

29 А я вам кажу, що й сам Соломон в усій славі своїй не одягався так, як одна з них.

30 І коли польову ту траву, що сьогодні ось є, а завтра до печі викидається, Бог отак одягає, скільки ж краще одягне він вас, маловірні!

31 Отож, не журіться, кажучи: "Що нам їсти", чи: "Що нам пити", або: "У що

одягнемоя?"

32 Бо всього того погани шукають. Але знає Батько ваш небесний, що всього того вам потрібно.

33 Шукайте ж найперше царства Божого й правди його, а все це вам додасться.

34 Отож, не журіться про завтрашній день, бо завтра за себе само поклопочеться. Кожен день має досить своїх турбот!"

Від Матвія 7

1 Не судіть, щоб і вас не судили.

2 Бо яким судом судитимете, таким же осудять і вас, і якою мірою мірятимете, такою відміряють і вам.

3 І чого в оці брата свого ти скалку бачиш, колоди ж у власному оці не відчуваєш?

4 Або як ти скажеш до брата свого: "Давай вийму я скалку з ока твого", коли он колода у власному оці?

5 Двоєдушний, вийми перше колоду з власного ока, а потім побачиш, як вийняти скалку з ока брата твого.

6 Не давайте святого собакам, і не розсипайте перли свої перед свиньми, щоб вони не потоптали їх ногами своїми, і обернувшись, щоб не розшматували й вас...

7 Просіть — і буде вам дано, шукайте — і знайдете, стукайте — і відчинять вам.

8 Бо кожен, хто просить — отримує, хто шукає — знаходить, а хто стукає — відчинять йому.

9 Чи ж то серед вас є людина, що подасть своєму синові каменя, коли хліба проситиме він?

10 Або коли риби проситиме, то подасть йому змію?

11 Тож як ви, перебуваючи в злі, втрапите добрі дари своїм дітям давати, скільки ж більше Батько ваш небесний подасть добра тим, хто проситиме в нього!

12 Тож усе, чого тільки бажаєте, щоб робили вам люди, те саме робіть їм і ви. Бо в цьому Закон і Пророки.

13 Входьте тісними ворітьми, бо просторі ворота й широка дорога, ведуть до загибелі, і ними багато ходять.

14 Бо тісні ті ворота і вузька дорога, що ведуть до життя, і мало таких, що знаходять їх!

15 Стережіться фальшивих пророків, що приходять до вас в одязі овечому, всередині ж — хижі вовки.

16 По їхніх плодах ви пізнаєте їх. Бо хіба ж виноград на тернині збирають, або фіги — з будяків?

17 Так ото родить добрі плоди кожне дерево добре, а дерево погане плоди родить погані.

18 Не може родити добре дерево плоду поганого, ані дерево погане — плодів добрих.

19 Всяке ж дерево, що доброго плоду не родить, зрубується та в вогонь вкидається.

20 Ото ж бо, по їхніх плодах ви пізнаєте їх!

21 Не кожен, хто каже до мене: "Господе, Господе!" увійде в царство небесне, а тільки той, хто виконує волю мого Батька, що на небі.

22 Багато скажуть мені того дня: "Господе, Господе, хіба ми не ім'ям твоїм пророкували, хіба не ім'ям твоїм демонів ми виганяли, або не ім'ям твоїм чуда великі творили?"

23 І їм оголошу я тоді: "Я ніколи не знав вас... Відійдіть від мене, хто коїть беззаконня!"

24 Отож, кожен, хто слухає цих моїх слів і виконує їх, подібний до людини розумної, що свій будинок збудувала на камені.

25 І полила злива, і розлилися річки, і буря знялася, і на будинок отой ударила, та не впав він, бо на камені був заснований.

26 А кожен, хто слухає цих моїх слів, та їх не виконує, подібний до людини необачної, що свій будинок збудувала на піску.

27 І полила злива, і розлилися річки, і буря знялася й на будинок отой ударила, і він упав. І велика була та руїна!"

28 І ото, як Ісус закінчив ці слова, то народ дивувався з науки його.

29 Бо навчав він їх, як той, що владу має, а не як ті книжники їхні.

Від Матвія 8

1 А коли він зійшов з гори, за ним ішов натовп великий.

2 І ось підійшов прокажений, і вклонившись йому, сказав: "Господе, достатньо тільки одного твого бажання, щоб я став чистим!"

3 А Ісус простягнув руку, і доторкнувшись до нього, промовив: "Маю таке бажання, стань чистий! І той вмить очистився від своєї прокази".

4 І сказав до нього Ісус: "Гляди ж, не розповідай нікому. А йди, покажися священикові, та дар принеси, який Мойсей заповів, їм на свідоцтво".

5 А коли він до Капернауму ввійшов, то до нього наблизився сотник, та й благав його:

6 "Господе, мій слуга лежить у помешканні паралізований, і тяжко страждає".

7 Він сказав йому: "Я прийду й зцілю його".

8 А сотник йому сказав: "Не гідний я, Господе, щоб зайшов ти під стріху мою... Та промов тільки слово й видужає мій слуга!

9 Бо й я людина підвладна, маю під собою вояків. І одному кажу: "Піди", то йде він, а тому: "Прийди", і приходить, або рабові своєму: "Зроби те", і він зробить".

10 Почувши таке, Ісус з подивом промовив до тих, хто йшов за ним: "Запевняю вас, що навіть серед Ізраїля я не знайшов був такої великої віри!

11 Кажу ж вам, що багато придуть від сходу та заходу, і засядуть у царстві небесному з Авраамом, Ісаком та Яковом.

12 Сини ж царства вкинуті будуть до темряви зовнішньої, буде там плач і скрегіт зубів!"...

13 І сказав Ісус сотникові: "Іди, і як повірив ти, хай так тобі й станеться!" І тієї ж миті одужав слуга його.

14 Як прийшов же Ісус до Петрової хати, то побачив тещу його, що лежала в гарячці.

15 І він доторкнувся руки її, і гарячка покинула ту... І встала вона, та й йому прислуговувала!

16 А коли настав вечір, привели біснுவатих до нього, і він словом своїм вигнав духів і баготьох зцілив,

17 щоб справдилося, що сказав був пророк Ісая: "Він узяв наші немочі, і недуги поніс".

18 А як угледів Ісус навколо себе багато люду, наказав перепливти на той бік.

19 І підійшов один книжник та й до нього сказав: "Вчителю, я піду за тобою, хоч би куди ти пішов!"

20 Ісус же до нього сказав: "Мають нори лисиці, а гнізда небесні пташки, Син же Людський не має де й голови прихилити"...

21 А інший з учнів промовив до нього: "Дозволь мені, Господе, перше піти та батька свого поховати".

22 А Ісус йому сказав: "Іди за мною, і залиш мертвим ховати мерців своїх!"

23 І коли він до човна увійшов, за ним увійшли його учні.

24 І ось буря велика зірвалася на морі, аж човен стало заливати. А він спав...

25 І кинулися учні, і благали його, збудивши: "Рятуй, Господе, гинемо!"

26 А він сказав їм: "Чого ви наполохалися, маловірні?" Тоді встав, наказав бурі й морю, і тиша велика настала...

27 А народ дивувався й казав: "Хто ж це такий, що вітри та море слухняні йому?"

28 І як прибув він на той бік, на землі гадаринські, зустріли його два біснуваті, що вийшли з могильних печер, дуже люті, так що ніхто не міг пройти тим шляхом.

29 І вони стали вигукувати: "Що тобі, Сину Божий, до нас? Прийшов ти сюди передчасно нас мучити?"

30 А неподалік від них паслося багато свиней.

31 І просилися демони, промовляючи: "Коли виженеш нас, то пошли нас у тих свиней".

32 А він відповів їм: "Ідіть". І вийшли вони, і пішли в тих свиней. І кинулися з кручі до моря всі ті свині, і потонули в воді.

33 Пастухи ж утекли, а як прибули вони в місто, то про все розповіли, і про біснуватих також.

34 І все місто вийшло назустріч Ісусові. Як його ж угледіли, то стали благати, щоб він пішов з їхнього краю!..

Від Матвія 9

1 І сівши до човна, він переплив, і до міста свого прибув.

2 І принесли до нього хворого, що на ложі лежав. І як побачив Ісус їхню віру,

підбадьорив його й сказав: "Пробачаються тобі гріхи твої!"

3 І дехто з книжників казали про себе: "Він зневажає Бога".

4 Знаючи думки їхні, Ісус сказав: "Чого ви лукавите в серцях своїх?"

5 Що легше, сказати: "Пробачаються тобі гріхи", чи сказати: "Вставай та й ходи?"

6 Але щоб ви знали, що пробачати гріхи на землі має владу Син Людський, тож сказав він хворому: "Вставай, візьми ложе своє, та й іди до хати своєї!"

7 Той устав і пішов.

8 А натовп, побачивши це, став налякано славити Бога, що людям він дав таку владу!...

9 А коли Ісус звідти йшов, побачив чоловіка, на ймення Матвій, що сидів на митниці, та й сказав йому: "Іди за мною!" Той устав і пішов за ним.

10 І як Ісус сидів при столі в будинку, зійшлося багато митників та грішників, і посідали з ним та з його учнями.

11 Як побачили ж те фарисеї, то сказали до учнів його: "Чого це вчитель ваш з митниками та з грішниками їсть?"

12 А він це почув та й сказав: "Лікаря не потребують здорові, а слабі!"

13 Ідіть же, і навчіться, що то означає: "Милосердя прагну, а не жертви". Бо я не прийшов кликати праведних до покаяння, а грішників".

14 Тоді підійшли до нього Іванові учні та й запитали: "Чого постимо ми й фарисеї, а учні твої не постять?"

15 Ісус же відповів їм: "Хіба гості весільні сумуватимуть, поки з ними ще є молодий? Але прийдуть ті дні, коли заберуть молодого від них, тоді й поститимуть вони.

16 До одягу ж старого ніхто не вставляє латки з сукна нового, бо збіжиться воно, і дірка матиме ще гірший вигляд.

17 І не вливають вина молодого в старі бурдюки, а то бурдюки розірвуться, і вино розіллється, і бурдюки стануть непридатні. А вливають вино молоде до нових бурдюків, і одне й інше збережене буде".

18 Коли він промовляв це до них, підійшов ось один із очільників, вклонився йому та й сказав: "Дочка моя ось померла. Прийди, поклади свою руку на неї — і вона оживе".

19 І підвівся Ісус, і пішов з учнями за ним.

20 І одна жінка, що дванадцять років хворою на кровотечу була, підійшла ззаду, і доторкнулася до краю одягу його.

21 Бо вона промовляла про себе: "Коли хоч доторкнуся одягу його, то одужаю".

22 Ісус, обернувшись, побачив її та й сказав: "Не бійся, дочко, твоя віра врятувала тебе!" І одужала жінка з тієї миті.

23 А Ісус, як прибув до господи того очільника, і побачивши дударів та юрбу голосільників,

24 сказав: "Відійдіть, не померло дівча, а спить". І глузували з нього.

25 А коли народ випровадили, він увійшов, узяв за руку дівчину — і вона встала!

26 І чутка про це розійшлася по всьому тому краю.

27 Коли ж Ісус звідти повертався, йшли за ним двоє сліпих, що вигукували: "Змилуйся над нами, Сину Давидів!"

28 І коли він до хати прийшов, підійшли до нього вони. А Ісус до них сказав: "Чи ж вірите ви, що я здатний зробити це?" Вони ж відповіли: "Так, Господе".

29 Тоді він доторкнувся до їхніх очей і сказав: "Хай станеться вам згідно з вашою вірою!"

30 І очі відкрилися їм. А Ісус наказав їм суворо: "Глядіть же, щоб ніхто не довідався про це!"

31 А вони відійшли, та й розголосили про нього по всьому тому краю.

32 Коли ж ті виходили, то ось привели до нього біснуватого німого.

33 І як демон був вигнаний, німий став розмовляти. І дивувався народ, промовляючи: "Ніколи таке не траплялося серед Ізраїля!"

34 Фарисеї ж казали: "Виганяє він демонів силою князя демонів".

35 І обходив Ісус усі міста та оселі, навчаючи в їхніх синагогах, проповідуючи новину про царство та зцілюючи всякі недуги й немочі.

36 А як бачив людей, виявляв милосердя до них, бо були вони змучені та розпорошені, як ті вівці, що не мають пастуха.

37 Тоді він казав своїм учням: "Жниво справді велике, та жниварів мало.

38 Тож благайте Господаря жнива, щоб на жниво своє він жниварів вислав".

Від Матвія 10

1 І скликав він дванадцятьох своїх учнів, і владу їм дав над нечистими духами, щоб їх виганяли вони, і щоб зцілювали всякі недуги та немочі.

2 А імена дванадцятьох апостолів такі: перший Симон, що кличуть Петром, Андрій, брат його, Яків, син Зеведеїв, Іван, брат його,

3 Пилип і Варфоломій, Хома й митник Матвій, Яків, син Алфеїв, Тадей,

4 Симон Кананіт та Юда Іскаріот, що й видав його.

5 Цих дванадцятьох Ісус послав, наказавши їм: "На шлях до поган не ходіть, і до самарійського міста не входьте,

6 а йдіть спочатку до втрачених овець оселі Ізраїлевої.

7 А ходячи, проповідуйте, що наблизилося царство небесне.

8 Зцілюйте хворих, воскрешайте померлих, очищайте прокажених, виганяйте демонів. Ви задарма дістали, задарма й давайте.

9 Не беріть ані золота, ані срібла, ані мідяків до своїх поясів,

10 ані торби в дорогу, ані змінного одягу, ні сандалів, ані палиці. Бо вартий працівник своєї поживи.

11 А як зайдете в місто якесь чи в село, то довідайтеся, хто там гідний, і там перебувайте, аж поки не вийдете.

12 А входячи до оселі, вітайте її, промовляючи: "Мир оселі цій!"

13 І коли буде гідною та оселя, хай зійде на неї ваш мир, а як ні, то мир ваш хай до вас повернеться.

14 А як хто вас не прийме, і ваших слів не послухає, то виходячи з будинку чи з міста того, обтрусіть порошок з ніг своїх.

15 Запевняю вас, що легше буде Содому й Гоморрі дня судного, аніж місту тому!

16 Оце посилаю я вас, як овець між вовки. Будьте ж мудрі, як змії, і невинні, як голубки.

17 Стережіться ж людей, бо вони на суди видаватимуть вас, та по синагогах своїх бичуватимуть.

18 І до правителів та до царів поведуть вас за мене, на свідчення їм та поганам.

19 А коли видаватимуть вас, не журіться, як, або що казати, тієї години буде вам дане, що маєте ви казати,

20 бо не ви промовлятимете, а дух Батька вашого в вас промовлятиме.

21 І видасть на смерть брата брат, а батько дитину. І діти повстануть проти батьків, і вбиватимуть їх.

22 І за ім'я моє всі вас ненавидітимуть. А хто витримає аж до кінця, той буде врятований.

23 А коли вас переслідуватимуть в одному місті, втікайте до іншого. Запевняю вас, не встигнете ви обійти міст Ізраїлевих, як прийде Син Людський.

24 Учень не більший за вчителя, а раб — понад пана свого.

25 Доволі для учня, коли буде він, як вчитель його, а раб — як господар його. Коли Вельзевулом назвали господаря оселі, скільки ж більше назвуть так хатніх його!

26 Але не лякайтеся їх. Нема нічого захищеного, що воно не відкриється, ані потаємного, що не виявиться.

27 Що кажу я вам потемки, кажіть те при світлі, що ж на вухо ви чуєте, проповідуйте те на дахах.

28 І не лякайтеся тих, хто тіло вбиває, а душі вбити не спроможний, але бійтеся більше того, хто здатний знищити в геєнні й душу вашу, і тіло.

29 Чи не два горобці продаються за гріш? А на землю з них ні один не впаде без волі Батька вашого.

30 А вам і волосся все на голові пораховано.

31 Отож, не лякайтеся, бо варті ви більшого за багатьох горобців.

32 Отже, кожного, хто мене визнає перед людьми, того перед небесним Батьком моїм визнаю й я.

33 Хто ж мене відцурається перед людьми, того й я відцураюся перед небесним Батьком моїм.

34 Не думайте, що я прийшов мир на землю принести, я не мир принести прийшов, а меч.

35 Я ж прийшов розділити сина з батьком його, дочку з її матір'ю, і невістку з свекрухою її.

36 І ворогами людині стануть рідні її!

37 Хто більше, як мене, любить батька чи матір, той негідний мене. І хто більше, як мене, любить сина чи дочку, той мене негідний.

38 І хто не візьме свого хреста, і не піде за мною слідом, той негідний мене.

39 Хто душу свою береже, той втратить її, хто ж за мене втратить душу свою, той знайде її.

40 Хто вас приймає, приймає мене, хто ж приймає мене, приймає того, хто послав мене.

41 Хто приймає пророка, як пророка, той дістане нагороду, як пророк, хто ж приймає праведника, як праведника, той дістане нагороду, як праведний.

42 І хто напоїть, як учня, кого з малих оцих бодай кухлем води холодної, запевняю вас, той не втратить нагороди своєї".

Від Матвія 11

1 І коли Ісус перестав навчати дванадцятьох своїх учнів, то пішов звідити по їхніх містах вчити та проповідувати.

2 Почувши ж Іван у в'язниці про справи Христові, послав через учнів своїх,

3 щоб його запитати: "Чи ти той, хто має прийти, чи чекати нам іншого?"

4 Ісус же відповів їм: "Ідіть, і перекажіть Іванові, що ви чуєте й бачите:

5 "Сліпі прозрівають, криві ходять, стають чистими прокажені, чують глухі, померлі встають, а вбогим звіщається добра новина...

6 І щасливий той, кому не стану я випробуванням!"

7 Як вони ж відійшли, Ісус про Івана став розмовляти з народом: "На що ви ходили в пустелю дивитися? Чи на очерет, що вітер гойдає його?"

8 Чи може на людину, у м'який одяг одягнуту? Адже ті, хто носить м'яке, сидять у палатах царських.

9 Нащо ж ви ходили туди? Може побачити пророка? Так, кажу вам, навіть більше, як пророка.

10 Бо це той, що про нього написано: "Ось перед обличчя твоє посилаю свого посланця, який перед тобою шлях твій приготує!"

11 Запевняю вас: "Між народженими від жінок не було більшого над Івана Христителя! Та найменший у царстві небесному є більший від нього!"

12 Від днів же Івана Христителя й досі царство небесне здобувається з зусиллям, і хто докладає зусилля, оволодіває ним.

13 Усі-бо пророки й Закон до Івана пророкували.

14 Якщо хочете, то Ілля він, що має прийти.

15 Хто має вуха, хай слухає!

16 До кого ж цей рід прирівняю? До хлоп'ят він подібний, що на базарі сидять та вигукують іншим:

17 Ми вам грали, а ви не танцювали, ми співали вам жалібно, та не плакали ви...

18 Бо прийшов був Іван, що не їв і не пив, вони ж кажуть: "Він демона має".

19 Прийшов же Син Людський, що їсть і п'є, вони ж кажуть: "Чоловік ось, ласун і п'яниця, він приятель митників і грішників". І справдилася мудрість у справах своїх.

20 Ісус тоді став докоряти містам, де відбулося найбільше його чуд, що вони не

покаялися:

21 "Лихо тобі, Хоразіне, лихо тобі, Віфсаїдо! Бо коли б то в Тирі й Сидоні були відбулися ті чуда, що сталися в вас, то давно б вони каялися в волосяниці та в попелі.

22 Але кажу вам: "Легше буде дня судного Тиру й Сидону, ніж вам!"

23 А ти, Капернауме, що до неба піднісся, аж до пекла зійдеш. Бо коли б у Содомі були відбулися ті чуда, що в тобі вони сталися, то стояв би він був по сьогоднішній день.

24 Але кажу вам, що содомській землі буде легше дня судного, аніж тобі!"...

25 Того часу, навчаючи, сказав Ісус: "Славлю тебе, Батьку, Господе неба й землі, що приховав ти це від мудрих і розумних, та його немовлятам відкрив.

26 Бо так, Батьку, тобі було до вподоби!

27 Передав мені все мій Батько. І Сина не знає ніхто, окрім Батька, і Батька не знає ніхто, окрім Сина, та кому Син бажатиме відкрити.

28 Прийдіть до мене, всі втомлені та обтяжені, і я дам вам полегшення!

29 Візьміть на себе ярмо моє, і навчіться від мене, бо я тихий і серцем покірний, і знайдете спокій душам своїм.

30 Бо ж ярмо моє любе, а тягар мій легкий!"

Від Матвія 12

1 Якось у суботу Ісус переходив ланами. А учні його зголодніли були, і стали зривати колоски та їсти.

2 Побачили ж це фарисеї, та й кажуть йому: "Он учні твої роблять те, чого не годиться робити в суботу"...

3 А він відповів їм: "Чи ж ви не читали, що зробив був Давид, коли сам зголоднів і ті, хто були з ним?"

4 Як він увійшов до Божої оселі, і спожив хліби показні, яких їсти не можна було ні йому, ані тим, хто були з ним, а тільки самим священикам?

5 Або ви не читали в Законі що в суботу священики порушують суботу в храмі, і невинні вони?"

6 А я вам кажу, що тут Більший, як храм!

7 Коли б ви знали, що то є: "Милосердя прагну, а не жертви", то ви не судили б невинних...

8 Бо Син Людський Господь і суботі!"

9 І вийшовши звідти, прибув він до їхньої синагоги.

10 І був там чоловік, що мав суху руку. І щоб звинуватити Ісуса, запитали його: "Чи зцілювати годиться в суботу?"

11 А він їм сказав: "Чи знайдеться між вами людина, яка маючи одну вівцю, не піде рятувати її, як вона в суботу впаде до ями?"

12 А скільки ж людина варта більшого за ту вівцю! Тому можна робити добро і в суботу!"

13 І каже тоді чоловікові: "Простягни свою руку!" Той простягнув, і стала здорова

вона, як і інша...

14 Фарисеї ж пішли і радилися, як би його вбити?...

15 А Ісус дізнавшись, пішов собі звідти. І багато пішло за ним, і він їх зцілив усіх.

16 І наказав їм суворо, щод не розповідали про нього,

17 щоб справдилось те, що сказав був Ісая пророк, промовляючи:

18 "Ото мій працівник, що я обрав його, мій улюблений, що його полюбила душа моя! Вкладу свого духа в нього, і він суд проголосить поганам.

19 Він не сперечатиметься і не кричатиме, і на вулицях не чутиме ніхто його голосу.

20 Він очеретини надломленої не доломить, і гнота догораючого не погасить, поки не допровадить справедливість до перемоги...

21 І інші народи сподіватимуться на ймення його!"

22 Тоді привели до нього біснуватого німого сліпця, і він зцілив його, так що той став розмовляти та бачити.

23 І казали всі люди з подивом: "Чи ж не Син це Давидів?"

24 Фарисеї ж, почувши, сказали: "Він демонів не виганяє інакше, тільки як Вельзевулом, князем демонів".

25 Знаючи думки їхні, він промовив до них: "Кожне царство, поділене в собі, занепаде. І кожне місто чи будинок, поділені в собі, не втримаються.

26 І коли Сатана Сатану виганяє, то ділиться сам у собі. Як же втримається царство його?

27 І коли Вельзевулом виганяю я демонів, то ким виганяють сини ваші? Тому вони стануть вам суддями.

28 А коли ж духом Божим виганяю я демонів, то настало для вас царство Боже.

29 Або як то хто може вдертися до господи дужого, та пограбувати добро його, якщо перше не зв'яже його? І аж тоді він господу його пограбує.

30 Хто не зі мною, той проти мене, і хто не збирає зі мною, той розкидає.

31 Тому-то кажу вам, що всякий гріх, навіть зневага Сина Людського, пробачиться людям, але зневага духа святого не пробачиться!

32 І як скаже хто слово на Людського Сина, то йому пробачиться те, а коли скаже проти духа святого, не пробачиться того йому ані в цьому світі, ані в майбутньому!

33 Або виростіть дерево добре, то й плід його добрий, або виростіть дерево погане, то й плід його поганий. Пізнається бо дерево з плоду!

34 Роде зміїний! Як ви можете мовити добре, будши лихими? Бо чим серце наповнене, те кажуть уста.

35 Добра людина з доброго скарбу добре виносить, а лукава людина зі скарбу лихого виносить лихе.

36 Кажу ж вам, що навіть за кожне незначуще слово, яке скажуть люди, дадуть вони відповідь судного дня!

37 Бо зі слів своїх будеш виправданий, і зі слів своїх будеш засуджений".

38 Тоді дехто з книжників та фарисеїв сказали йому: "Вчителю, дай ознаку від

тебе".

39 А Ісус відповів їм: "Рід лукавий і перелюбний шукає ознаки, та ознаки йому не дадуть, окрім ознаки пророка Йони.

40 Як Йона пробув у середині кита три дні й три ночі, так пробуде три дні та три ночі й Син Людський у серці землі.

41 Ніневіяни стануть на суд з цим родом, і засудять його, вони-бо покаялися через Йонину проповідь. А тут ото більший, ніж Йона!

42 Цариця з півдня на суд стане з родом цим, і засудить його, бо вона з кінця світу прийшла Соломонову мудрість послухати. А тут більший, аніж Соломон!

43 А коли дух нечистий виходить з людини, то блукає місцями безводними, відпочинку шукаючи, та не знаходить.

44 Тоді він каже: "Повернуся туди, звідки я вийшов". А як повернеться він, то хату знаходить порожню, заметену й прибрану.

45 Тоді він іде й приводить сімох духів інших, лютіших за себе, і входять вони та й живуть тут. І буде останнє людині тій гірше за перше... Так буде й лукавому роду цьому!"

46 Коли він ще промовляв до народу, аж ось мати й брати його осторонь стали, бажаючи з ним поспілкуватися.

47 І сказав хтось йому: "Твої брати й мати стоять онде осторонь, поспілкуватися з тобою бажають".

48 А він відповів тому: "Хто мати моя? І хто брати мої?"

49 І показавши рукою своєю на учнів своїх, він промовив: "Ото моя мати та брати мої!"

50 Бо хто волю мого Батька, що на небі, виконує, той мені брат і сестра, і мати!"

Від Матвія 13

1 Того ж дня Ісус вийшов з хати, та й сів біля моря.

2 І зібралося безліч народу до нього, так що він увійшов до човна та й сів, а весь натовп стояв понад берегом.

3 І багато навчав він їх приповідями, промовляючи: "Ось вийшов сіяч, щоб посіяти.

4 І як сіяв він зерна, то впали одні край шляху, і пташки налетіли та їх видзьобали.

5 Інші ж упали на ґрунт кам'янистий, де не мали багато землі, і швидко посходили, бо земля неглибока була,

6 а як сонце зійшло, то зів'яли, і коріння не маючи, посохли.

7 А інші попадали в терен, і вигнався терен, і їх поглинив.

8 А ті, що впали на добру землю вродили: одне в сто раз, інше в шістдесят, а те в тридцять.

9 Хто має вуха, щоб слухати, хай слухає!"

10 І учні його підійшли й запитали його: "Чому приповідями ти промовляєш до них?"

11 А він відповів: "Тому, що вам дано дізнатися таємниці царства небесного, їм же

не дано.

12 Бо хто має, то дасться йому та додасться, хто ж не має, забереться від нього й те, що він має.

13 Я тому промовляю до них приповістями, що вони, дивляться і не бачать, слухають, але не чують і не розуміють.

14 І над ними збувається пророцтво Ісаї, що каже: "Почуєте вухом, та не зрозумієте, дивитися будете оком, та не побачите"...

15 Зачерствіло-бо серце людей цих, погано чують вухами вони й зажмурили очі свої, щоб коли не побачити очима й не почути вухами, і не зрозуміти їм серцем, і не навернутися, щоб я їх зцілив!

16 Очі ж ваші щасливі, що бачать, і вуха ваші, що чують.

17 Запевняю вас, що багато пророків і праведних воліли б побачити, що бачите ви, та не бачили, і почути, що чуєте ви, та не чули.

18 Послухайте ж тлумачення приказки про сіяча.

19 До кожного, хто слухає слово про царство, але не розуміє, приходить лукавий і краде посіяне в серці його. Це те, що посіяне понад шляхом.

20 А посіяне на кам'янистому ґрунті — це той, хто слухає слово і з радістю швидко приймає його,

21 але кореня в ньому нема, тому він хиткий. Коли ж утиск або переслідування настають за слово, то він не витримує випробування.

22 А між терен посіяне — це той, хто слухає слово, але клопоти світу цього та омана багатства заглушують слово, і воно залишається без плоду.

23 А посіяне в добрій землі — це той, хто слухає слово й його розуміє, і плід він приносить, і дає один у сто раз, інший у шістдесят, а той у тридцятро".

24 Іншу приказку подав він їм, кажучи: "Царство небесне подібне до чоловіка, що посіяв був добре насіння на полі своєму.

25 А коли люди спали, прийшов ворог його, насіяв кукіль між пшеницю, та й пішов.

26 А як виросло збіжжя та кинуло колос, тоді з'явився й кукіль.

27 І прийшли господареві раби, та й кажуть йому: "Пане, чи ж не добре насіння ти сіяв на полі своєму? Звідки ж узявся кукіль?"

28 А він їм відповів: "Чоловік супротивник накоїв це". А раби запитують його: "Чи не пошлеш нас, щоб ми його випололи?"

29 Але він відповів: "Ні, щоб вириваючи той кукіль, ви не вирвали разом з ним і пшеницю.

30 Залиште, хай разом обоє ростуть аж до жнив, а в жнива накажу я женцям: "Зберіть перше кукіль і його пов'яжіть у снопи, щоб їх спалити, а пшеницю спровадьте до клуні моєї".

31 Іншу приповідь подав він їм, кажучи: "Царство небесне подібне до зерна гірничного, що взяв чоловік і посіяв на полі своєму.

32 Воно найдрібніше з усього насіння, але коли виросте воно більше за зілля, то

буває як дерево, так що птаство небесне злітається й кублиться в гілках його".

33 І ще приповідь він їм розповів: "Царство небесне подібне до розчини, що її бере жінка й кладе на три міри борошна, аж поки все вкисне".

34 Це все в приказках Ісус промовляв до людей, і без приказок нічого він їм не казав,

35 щоб справдилося те, що сказав був пророк: "Відкрию у приповідях уста свої, розповім таємниці від створення світу!"

36 Тоді відпустив він народ і до хати прийшов. І підійшли його учні до нього й сказали: "Розтлумач нам приказку про кукіль польовий".

37 І він їм сказав: "Хто добре насіння посіяв був — це Син Людський,

38 а поле — це світ, добре ж насіння — це сини царства, кукіль — сини лукавого,

39 а ворог, що всіяв його — це Диявол, жнива — кінець світу, а жінці — ангели.

40 І як збирають кукіль і палять у вогні, так буде й наприкінці світу цього.

41 Пошле Людський Син своїх ангелів, і вони зберуть з царства його все, що спричиняє спотикання, і тих, хто коїть беззаконня,

42 і вкинуть їх до печі вогняної, буде там плач і скрегіт зубів!

43 Тоді праведники, немов сонце, засяють у царстві свого Батька. Хто має вуха, хай слухає!

44 Царство небесне подібне ще до захованого в полі скарбу, що людина, знайшовши, ховає його, і на radoщах продає все, що має, та купує те поле.

45 Подібне ще царство небесне до того купця, що вишукує перли добрі,

46 а як знайде одну коштовну перлину, то йде і все продає, що має, й купує її.

47 Подібне ще царство небесне до невода, у море закинутого, що зібрав він всяку всячину.

48 Коли він наповниться, тягнуть на берег його, і сівши, кладуть до посуду добре, непотріб же геть викидають.

49 Так буде й наприкінці світу. Ангели вийдуть і вилучать лихих поміж праведних,

50 і вкинуть їх до печі вогняної, буде там плач і скрегіт зубів!

51 Чи ви зрозуміли це все? "Так!" — відповіли йому.

52 І він їм сказав: "Тому кожен книжник, що навчений про царство небесне, подібний до того господаря, що із скарбниці своєї виносить нове та старе".

53 І як скінчив Ісус приказки ці, він звідти пішов.

54 І прийшов він до своєї батьківщини, і навчав їх у їхній синагозі, так що стали вони з подивом запитувати: "Звідки в нього ця мудрість та сили чудодійні?"

55 Чи ж він не син теслі? Чи ж матір його не Марією кличуть, а брати його Яків, Йосип, Симон і Юда?

56 І чи ж сестри його не всі з нами? Звідки ж йому все оте?"

57 І це породжувало в них непевність. А Ісус їм сказав: "Нема пророка без пошани, хіба що в вітчизні своїй та в оселі його!"

58 І він не вчинив тут чуд багатьох через їхнє невірство.

Від Матвія 14

1 Того часу дійшли до Ірода чутки про Ісуса

2 і він сказав своїм слугам: "Це Іван Христитель, він з мертвих воскрес, і тому чуда творяться ним"...

3 А до того Ірод схопив був Івана, зв'язав його й кинув до в'язниці через Іродіяду, жінку брата свого Пилипа.

4 Бо сказав до нього Іван: "Не годиться тобі її мати!"

5 І прагнув Ірод смерть заподіяти йому, та боявся народу, бо того за пророка вважали.

6 А як був день народження Ірода, танцювала посеред гостей дочка Іродіяди, та й догодила Іродові.

7 Тому під присягою він обіцявся їй дати, чого тільки попросить вона.

8 А вона, за намовою матері своєї сказала: "Дай мені на полумиску голову Івана Христителя!"...

9 І цар засмутився, але через клятву та тих, хто сидів при столі з ним, звелів дати.

10 І послав до в'язниці стягти голову Іванову.

11 І принесли на полумисковій його голову, та й дали дівчині, а та віднесла її своїй матері...

12 А учні його прибули, взяли тіло, поховали його, та прийшли й повідомили Ісуса.

13 Як Ісус те почув, він відплив звідти човном у місце відлюдне. А народ з міст, дізнавшись про це, пішов пішки за ним.

14 І як вийшов Ісус, то побачив багато народу, і змилосердившись над ними, їхніх слабих зцілив.

15 А коли настав вечір, підійшли його учні до нього й сказали: "Тут місце пустельне і година вже пізня, відпусти народ, хай по селах розійдуться й куплять поживи собі".

16 А Ісус їм сказав: "Непотрібно їм нікуди йти, нагодуйте їх ви!"

17 Вони ж кажуть йому: "Не маємо чим, у нас тільки п'ятеро хліба й дві риби".

18 А він сказав: "Принесіть мені їх сюди".

19 І звелівши натовпові посідати на траві, він узяв п'ятеро хліба й дві риби, поглянув на небо, поблагословив, поламав ті хліби і дав учням, а учні народів.

20 І всі їли й наситилися, а з того, що залишилося, назбирали дванадцять повних кошиків...

21 Людей же було тисяч з п'ять, окрім жінок та дітей.

22 Тоді звелів Ісус учням до човна сідати, щоб пливли на той бік без нього, а він народ відпустить.

23 Відпустивши ж народ, він на гору пішов помолитися на самоті. І як вечір настав, був там сам.

24 А човен уже був на середині моря, і кидали хвилі його, бо зірвався зустрічний вітер.

25 А о четвертій сторожі нічній Ісус підійшов до них, ідучи морем.

26 Як побачили ж учні, що йде він морем, то налякавшись, казали: "Мара!" І від страху вони закричали...

27 А Ісус заспокоїв їх: "Не лякайтеся, це я!"

28 Петро ж сказав: "Коли, Господе, це ти, то звели, щоб прийшов я до тебе по воді".

29 А він сказав йому: "Йди". І вилізши з човна, Петро пішов по воді до Ісуса.

30 Але дивлячись на бурю, злякався, і почав тонути, вигукуючи: "Рятуй мене, Господе!"...

31 І Ісус простягнув руку, схопив його й сказав: "Маловірний, чого засумнівався?"

32 Як вони ввійшли до човна, буря вщухла.

33 А присутні в човні вклонилися йому та сказали: "Ти справді Син Божий!"

34 Перепливши, вони пристали до берега в Генісареті.

35 А місцеві люди, пізнавши його, сповістили по всій тій околиці, і до нього принесли багатьох немічних.

36 І благали його, щоб бодай доторкнутися краю одягу його. А хто доторкався, зцілений був.

Від Матвія 15

1 Тоді до Ісуса прийшли фарисеї та книжники з Єрусалиму й сказали:

2 "Чого твої учні порушують звичаї пращурів? Не миють своїх рук, коли хліб споживають".

3 А він відповів їм: "А чого й ви порушуєте Божу заповідь заради звичаю вашого?"

4 Адже Бог заповів: "Шануй батька й матір", та: "Хто лихословить на батька чи матір, хай смертю помре".

5 А ви кажете: "Коли скаже хто батькові чи матері: "Все, чим би ви в мене бажали б скористатися, то дар Богові".

6 Тому той може вже й не шанувати батька свого чи матір свою. Так ви заради звичаю вашого знівечили Боже слово.

7 Двоєдушні! Про вас добре Ісая пророкував був, промовляючи:

8 "Оці люди вустами шанують мене, серце ж їхнє далеко від мене!"

9 Та однак надаремне шанують мене, бо їхня наука — людські правила"..."

10 І він покликав народ, і сказав: "Послухайте та зрозумійте!"

11 Не те, що входить до вуст, людину опоганює, а те, що виходить з вуст, те людину опоганює".

12 Тоді учні його підійшли й сказали йому: "Чи ти знаєш, що твоє слово привело фарисеїв у сумяття?"

13 А він відповів: "Всяка рослина, яку насадив не Батько мій небесний, буде вирвана з коренем.

14 Це сліпі поводитарі для сліпих. А коли сліпий водить сліпого, обоє до ями впадуть"...

15 А Петро просив його: "Розтлумач нам цю приовість.

16 А він відповів: Чи ж і ви розуміння не маєте?

17 Чи ж ви не розумієте, що все те, що входить до вуст, входить у живіт та й назовні виходить?

18 Що ж виходить з вуст, те походить із серця, воно й опоганює людину.

19 Бо з серця виходять лихі думки, вбивства, перелюби, розпуста, крадіжки, неправдиві свідчення, лихослів'я.

20 Оце те, що людину опоганює. А їсти руками немитими, не опоганює це людини!"

21 І вийшовши звідти, Ісус пішов до околиць Тиру й Сидону.

22 І ось жінка одна хананеянка, з тих околиць прийшовши, заголосила до нього: "Змилуйся наді мною, Господе, Сину Давидів, демон тяжко дочку мою мучить!"

23 А він їй не відповідав. Тоді учні його, підійшовши, благали його: "Відпусти її, бо кричить услід за нами!"

24 А він сказав: "Я посланий тільки до втрачених овечок оселі Ізраїлевої"...

25 Вона ж, підійшовши, вклонилася йому та й сказала: "Господе, допоможи мені!"

26 А він сказав: "Не годиться взяти хліб у дітей, і кинути його цуценятam".

27 Вона ж сказала: "Так, Господе! Але ж і цуценята їдять ті крихти, що падають зі столу їхніх панів".

28 Тоді відповів їй Ісус: "О жінко, твоя віра велика, хай буде тобі за твоїм бажанням! І тієї години дочка її видужала".

29 І відійшовши звідти, Ісус прибув до Галілейського моря, і зійшовши на гору, сів там.

30 І прийшло до нього багато народу, що мали з собою кривих, калік, сліпих, німих і інших багато, і клали їх до Ісусових ніг. І він зцілював їх.

31 А народ не переставав дивуватися, бо бачив, що розмовляють німі, каліки стають здорові, криві ходять, а сліпі бачать, і славив він Бога Ізраїлевого!

32 А Ісус своїх учнів покликав і сказав: "Шкода мені цих людей, що вже три дні зі мною знаходяться, а їсти не мають чого. Відпустити їх без їжі не хочу, щоб вони не ослабли в дорозі".

33 А учні йому кажуть: "Де нам взяти стільки хліба в пустелі, щоб нагодувати таку силу народу?"

34 А Ісус запитав їх: "Скільки маєте хліба?" Вони ж сказали: "Сім, та трохи риби".

35 І він звелів на землі посідати народові.

36 І взявши сім хлібин і рибу та подякувавши Богові, поламав і дав учням своїм, а учні народові.

37 І всі їли й наситилися, а з того, що залишилося, назбирали сім кошиків повних...

38 Людей же було чотири тисячі, окрім жінок та дітей.

39 І відпустивши народ, він поплив на човні у Магаданську землю.

Від Матвія 16

1 І там підійшли до нього фарисеї та саддукеї, і випробовуючи, просили його показати ознаку їм з неба.

2 А він промовив до них: "Ви звечора кажете: "Буде добра погода, червоніє-бо

небо".

3 А вранці: "Сьогодні негода, червоніє-бо небо похмуре". Розпізнати небесне обличчя ви вмієте, а ознак часів тлумачити не можете!

4 Рід лукавий і перелюбний шукає ознаки, та ознаки йому не дадуть, окрім ознаки пророка Йони". І їх полишивши, він відійшов.

5 А учні його, перейшовши на той бік, забули взяти хліба.

6 Ісус же промовив до них: "Стережіться фарисейської та саддукейської розчини!"

7 Вони ж поміркувавши собі, сказали: "Ми ж хліба не взяли".

8 А Ісус, знаючи те, запитав: "Чого між собою міркуєте ви, маловірні, що хліба не взяли?"

9 Хліба ви ще досі не зрозуміли й забули про п'ять хлібин на п'ять тисяч, і скільки кошиків ви зібрали?

10 Чи про сім хлібин на чотири тисячі, і скільки кошиків ви зібрали?

11 Як ви не розумієте, що я не про хліб вам сказав? Стережіться розчини фарисейської та саддукейської!"

12 Тоді зрозуміли вони, що він не казав стерегтися їм розчини хлібної, а фарисейської та саддукейської науки.

13 Прийшовши ж Ісус до землі Кесарії Пилипової, запитав своїх учнів: "За кого народ вважає мене, Сина людського?"

14 Вони ж відповіли: "Одні за Івана Христителя, одні за Іллю, інші ж за Єремію або за одного з пророків".

15 Він каже до них: "А ви за кого мене вважаєте?"

16 А Симон Петро відповів: "Ти Христос, Син Бога живого!"

17 А Ісус сказав йому: "Щасливий ти, Симоне, сину Йонин, бо не тіло й кров тобі оце виявили, а мій небесний Батько.

18 І кажу я тобі, що ти скеля, і на скелі оцій побудую я церкву свою, і сили пекла не переможуть її.

19 Я дам тобі ключі від царства небесного, і що на землі ти зв'яжеш, те зв'язане буде на небі, а що на землі ти розв'яжеш, те розв'язане буде на небі!"

20 Тоді наказав своїм учням, щоб нікому не казали, що він Христос.

21 Відтоді Ісус став розповідати своїм учням, що він мусить іти до Єрусалиму і постраждати від старшин, першосвящеників та книжників, і що має бути вбитий, і третього дня воскреснути.

22 І вбік відвівши його, Петро став йому докоряти: "Змилуйся, Господе, хай омине тебе це!"

23 А він обернувся й промовив Петрові: "Відступи від мене, Сатано, ти спотикання для мене, бо думаєш не про Боже, а про людське!"

24 Сказав тоді Ісус учням своїм: "Коли хто має бажання йти за мною, хай зречеться самого себе, візьме свого хреста та й іде за мною.

25 Бо хто воліє врятувати свою душу, той втратить її, хто ж за мене свою душу втратить, той знайде її.

26 Яка ж користь людині, що здобуде весь світ, але душу свою занапастить? Або що дасть людина взамін за душу свою?

27 Бо прийде Син Людський у славі свого Батька з ангелами своїми, і тоді віддасть кожному згідно зі справами його.

28 Запевняю вас, що деякі з отут присутніх не скуштують смерті, аж поки не побачать Сина Людського, що йде в царстві своєму".

Від Матвія 17

1 А через шість день зібрав Ісус Петра, Якова, Івана брата його, та й веде їх на гору високу.

2 І він перед ними став змінюватися, обличчя його, як те сонце, засяло, а одяг його став білим, як світло.

3 І з'явилися до них Мойсей та Ілля, і розмовляли з ним.

4 І сказав Петро до Ісуса: "Господе, добре бути нам тут! Коли бажаєш, поставлю отут три намети, для тебе одного і по одному для Мойсея та Іллі".

5 Як він ще промовляв, ось світла хмара оповила їх, і з хмари пролунало: "Це Син мій улюблений, що його я вподобав. Його слухайте!"

6 Почувши це, налякані учні попадали долі...

7 А Ісус підійшов, і доторкнувшись до них, промовив: "Не бійтеся, вставайте!"

8 Звівши ж очі свої, нікого вони не побачили, окрім самого Ісуса.

9 А коли з гори сходили, сказав їм Ісус: "Не кажіть нікому про це видіння, аж поки Син Людський з мертвих воскресне".

10 І запитали його учні: "Що це книжники кажуть, ніби спочатку треба Іллі прийти?"

11 А він відповів: "Ілля насправді прийде, і все приготує.

12 Але кажу вам, що Ілля вже прийшов був, та його не пізнали, і зробили з ним, що тільки забажали... Так і Син Людський має страждати від них".

13 Учні тоді зрозуміли, що він їм казав про Івана Хрестителя.

14 І як вони до народу прийшли, то до нього один чоловік підійшов, і впавши навколішки перед ним,

15 сказав: "Господе, змилуйся над сином моїм, що біснується в новомісяччі. Тяжко він мучиться, кидаючись то в вогонь то в воду.

16 Я його був привів до учнів твоїх, та вони не змогли зцілити його".

17 А Ісус відповів: "О роде невірний і розбещений, доки буду я з вами? Доки вас я терпітиму? Приведіть до мене сюди його!"

18 Потому Ісус наказав демонові, і той вийшов з хлопця. І він видужав тієї миті!

19 Тоді підійшли учні на самоті до Ісуса й запитали: "Чому ми не могли його вигнати?"

20 А він їм відповів: "Через ваше невірство. Запевняю вас, коли ви матимете віру, хоч як зерно гірчичне, і горі оцій скажете: "Перейди звідси туди", то й перейде вона, і нічого не буде для вас неможливого!

21 Ці біси не виходять інакше, як тільки молитвою й постом".

22 Коли пробували вони в Галілеї, то сказав їм Ісус: "Людський Син буде виданий людям до рук,

23 і вони його вб'ють, але третього дня він воскресне". І тяжко вони зажурилися...

24 Як прийшли ж вони в Капернаум, до Петра підійшли збирачі дидрахм на храм, та й сказали: "Чи не заплатить ваш вчитель дидрахми?"

25 Він відповів: "Так". І як він увійшов до будівлі, то Ісус першим його запитав: "Як ти гадаєш, Симоне, царі земні з кого беруть мито або податки, від синів своїх, чи від чужих?"

26 А як той відповів, що від чужих, то сказав йому Ісус: "Тож вільні сини!"

27 Щоб не бути нам каменем спотикання, піди над море, закинь вудку, і яку першу рибу зловиш, з рота її дістанеш статира, візьми його, і віддай їм за мене й за себе"...

Від Матвія 18

1 Підійшли до Ісуса тоді його учні, запитуючи: "Хто найбільший у царстві небесному?"

2 Він же дитину покликав, і поставив її серед них,

3 та й сказав: "Запевняю вас, що коли не навернетесь і не станете, як ті діти, не ввійдете в царство небесне!"

4 Отже, хто упокориться, як дитина оця, той найбільший у царстві небесному.

5 І хто прийме одну таку дитину в моє ймення, той приймає мене.

6 Хто спричинить спотикання одного з оцих малих, що вірять у мене, то краще б такому було, коли б жорно на шию йому почепити, і втопити в морській глибині...

7 Від спотикання лиху світові, бо мусить прийти воно. Лихо ж людині, що стає причиною спотикання!

8 Коли рука твоя чи нога спричиняє твій гріх, відітни її й відкинь від себе. Краще тобі увійти в життя одноруким або одноногим, ніж з обома руками чи з обома ногами бути вкинутому у вогонь вічний.

9 І коли твоє око спричиняє твій гріх, вийми його й відкинь від себе. Краще тобі однооком увійти в життя, ніж з обома очима бути вкинутому до геєнни вогненної.

10 Стережіться, щоб ви не погордували жодним з оцих малих. Кажу-бо я вам, що їхні ангели повсякчасно бачать у небі обличчя мого Батька, що на небі.

11 Бо Син Людський прийшов, щоб врятувати загиблих.

12 Як ви гадаєте, коли має який чоловік сто овець, а одна з них заблукає, то чи він не покине тих дев'яносто дев'ять у горах і не піде шукати втраченої?

13 І коли пощастить відшукати її, запевняю вас, що радітиме за неї він більше, аніж за тих дев'яносто дев'ятьох.

14 Так і Батько ваш, що на небі, не бажає, щоб загинув один із цих малих.

15 А коли згрішить твій брат проти тебе, іди і йому викажи наодинці. Як тебе він послухає, ти придбав свого брата.

16 А коли не послухає він, то візьми з собою ще одного чи двох, щоб справа всіляка

підтвердилася вустами двох чи трьох свідків.

17 А коли не послухає їх, скажи церкві. Коли ж не послухає й церкви, хай буде для тебе, як поганин і митник!

18 Запевняю вас, що тільки зв'яжете на землі, зв'язане буде й на небі, і що тільки розв'яжете на землі, розв'язане буде й на небі.

19 Запевняю вас, що коли двоє з вас на землі домовляться просити про щось, то станеться їм від мого Батька, що на небі!

20 Бо де двоє чи троє в ім'я моє зібралися, то й я серед них".

21 Петро підійшов тоді та запитав його: "Господе, скільки раз брат мій може згрішити проти мене, а я маю пробачати йому? Чи до семи раз?"

22 Ісус відповів йому: "Не кажу тобі до семи раз, а аж до сімдесяти семи раз!

23 Тим-то царство небесне подібне одному цареві, що захатів перевірити обрахунки в своїх рабів.

24 Коли ж він став перевіряти, то йому привели одного, що заборгував був десять тисяч талантів.

25 А що він не мав з чого віддати, наказав пан продати його, його жінку, діти і все, що він мав, і заплатити.

26 Тоді раб той упав до ніг, вклонявся йому та благав: "Потерпи мені, я віддам тобі все!"

27 І змилосердився пан над рабом тим, і звільнив його, і пробачив йому борг.

28 А як вийшов той раб, то спіткав він одного з своїх товаришів, що був заборгував йому сто динаріїв. І схопивши його, він душив та казав: "Віддай борг!"

29 А товариш його впав у ноги йому, благаючи: "Потерпи мені, і я віддам тобі!"

30 Та той не послухав, а пішов і посадив до в'язниці його, аж поки він борг поверне.

31 Як побачили ж товариші його те, що сталося, то засмутилися дуже, і прийшли та розповіли своєму панові все.

32 Тоді пан його покликав, та й каже до нього: "Рабе лукавий, я пробачив був тобі весь той борг, бо просив ти мене.

33 Чи й тобі не належало б змилюватися над своїм товаришем, як і я над тобою був змилювався?"

34 І розгнівався пан його, і сторожі його віддав, аж поки той поверне йому весь борг.

35 Так само й Батько мій небесний вчинить з вами, коли кожен з вас не пробачить своєму братові у серці своєму їхніх провин".

Від Матвія 19

1 І як Ісус закінчив ці слова, то він вирушив з Галілеї, і прибув до Юдеї, на той бік Йордану.

2 А йшла за ним безліч народу, і він зцілював їх тут.

3 І підійшли фарисеї до нього, і випробовуючи, запитали його: "Чи дозволено жінку свою відпускати з причини всякої?"

4 А він відповів: "Чи ви не читали, що той, хто створив людей, створив їх чоловіком та жінкою?"

5 І сказав: "Покине тому чоловік батька й матір, і пристане до жінки своєї, і стануть обоє вони одним тілом,

6 тому то нема вже двох, а одне тіло. Тож, що Бог спарував, людина хай не розлучає!"

7 Вони ж запитали його: "А чого ж Мойсей заповів дати листа про розлучення, та й відпускати?"

8 Він відповів їм: "То через вашу черствість дозволив Мойсей відпускати жінок ваших, спочатку ж так не було.

9 А я вам кажу: "Хто жінку відпустить свою не з причини перелюбу і одружиться з іншою, той вчинить перелюб. І хто одружиться з розлученою, той вчинить перелюб"".

10 Учні ж сказали йому: "Коли така справа у стосунках чоловіка з жінкою, то краще не одружуватися".

11 А він їм відповів: "Не всі здатні на це, а тільки ті, кому дано.

12 Бо бувають скопці ще з утроби, є й скопці, що їх люди такими зробили, а є скопці, що добровільно пішли на це заради царства небесного. Хто готовий до цього, хай зробить свій вибір сам".

13 Тоді привели йому дітей, щоб поклав на них руки й за них помолився, учні ж їм докоряли.

14 Ісус же сказав: "Пустіть їх, і не бороніть їм приходити до мене, бо царство небесне належить таким".

15 І він, поклавши на них руки, пішов звідти.

16 І підійшов ось один, та й запитав у нього: "Вчителю добрий, що маю зробити я доброго, щоб мати життя вічне?"

17 Він же йому відповів: "Чого називаєш мене добрим? Ніхто не є добрий, окрім Бога самого. Коли ж маєш бажання увійти до життя, то виконай заповіді".

18 Той запитав його: "Які саме?" А Ісус відповів: "Не вбивай, не вчиняй перелюбу, не кради, не свідкуй неправдиво,

19 шануй батька та матір і люби свого ближнього, як самого себе".

20 А юнак сказав до нього: "Це я все виконав. Чого ще бракує мені?"

21 Ісус же йому відповів: "Коли прагнеш бути досконалим, піди продай добро своє, роздай убогим, і матимеш скарб на небі. Потому приходь та й іди за мною".

22 Почувши ж юнак таке слово, відійшов зажурений, бо великі маєтки він мав.

23 Ісус же сказав своїм учням: "Істино кажу вам, що багатому важко увійти в царство небесне.

24 Ба більше, верблюдові легше пройти через вушко голки, ніж багатому в Боже царство увійти!"

25 Як учні ж його це почули, то здивовано запитали: "Хто ж тоді може врятуватися?"

26 А Ісус відповів їм: "Неможливе це людям, та можливе все Богові".

27 Тоді Петро сказав до нього: "От усе ми покинули, та й пішли за тобою, що ж нам буде за це?"

28 А Ісус відповів їм: "Запевняю вас, що коли, при відновленні світу, Син Людський засяде на престолі слави своєї, тоді сядете й ви, що за мною пішли, на дванадцять престолів, щоб судити дванадцять племен Ізраїлевих.

29 І кожен, хто за ім'я моє кине оселю, чи братів, чи сестер, чи батька, чи матір, чи дітей, чи землю, той у сто крат отримає й успадкує вічне життя.

30 І багато з перших останніми стануть, а останні першими.

Від Матвія 20

1 Бо царство небесне подібне одному господареві, що вдосвіта вийшов найняти працівників на свій виноградник.

2 Домовився він з ними по динарію за день і послав їх до свого виноградника.

3 А вийшовши близько третьої години, побачив він інших, що стояли без роботи на базарі,

4 та й сказав до них: "Ідіть і ви до мого виноградника, і я дам вам належне".

5 І вони пішли. І вийшов він ще о шостій і дев'ятій годині, і те саме зробив.

6 А вийшовши ще об одинадцятій, знайшов інших, що стояли, та й запитав у них: "Чого тут стоїте весь день?"

7 Вони ж відповіли: "Бо ніхто не найняв нас". А він їм сказав: "Ідіть і ви на виноградник".

8 Коли ж вечір настав, то каже тоді до свого урядника пан виноградника: "Поклич працівників, і дай їм платню, почавши з останніх до перших".

9 І прийшли ті, що з одинадцятої години, й отримали по динарію.

10 Коли ж прийшли перші, то думали, що вони отримають більше. Та й вони по динарію отримали.

11 І вони почали нарікати на господаря, кажучи:

12 "Ці останні годину одну працювали, а ти прирівняв їх до нас, що тяжко працювали в таку спеку весь день"...

13 А він відповів одному з них: "Не кривджу я, друже, тебе, хіба не за динарія згодився ти зі мною?"

14 Візьми своє та й іди. Але я маю бажання дати й цьому ось останньому, як і тобі.

15 Чи ж не вільно мені робити зі своїм, що забажаю? Хіба око твоє заздрє від того, що я добрий?"

16 Отак будуть останні першими, а перші останніми!"

17 Збираючись іти до Єрусалиму, Ісус узяв дванадцятьох і окремо їм повідомив:

18 "Оце ми йдемо в Єрусалим, і Син Людський буде виданий старшим священикам та книжникам, і засудять на смерть його...

19 І поганам його вони видадуть на наругу, на катування і на розп'яття, але третього дня він воскресне!"

20 Тоді підійшла з проханням до нього мати синів Зеведеєвих.

21 А він її запитав: "Чого тобі?" Вона ж йому сказала: "Звели, щоб обидва сини мої сіли в царстві твоєму один праворуч, а інший ліворуч від тебе".

22 А Ісус відповів: "Не знаєте, чого просите. Чи ж можете ви пити чашу, що я її питиму або христитися хрищенням, що я ним хрищуся?" Вони ж сказали йому: "Можемо".

23 Тоді він сказав до них: "Ви будете пити мою чашу. А сидіти праворуч мене та ліворуч — не моє це давати, Батько мій те визначатиме".

24 Як почули це десятеро, стали гніватися на обох тих братів.

25 А Ісус їх покликав і сказав: "Ви знаєте, що князі народів панують над ними, а вельможі їх тиснуть.

26 Не так буде між вами, але хто з вас бажає бути великим, хай він буде слугою вам.

27 А хто з вас бути першим бажає, хай буде він вам за раба.

28 Так само й Син Людський прийшов не на те, щоб служили йому, а щоб послужити, і душу свою дати на викуп за багатьох!"

29 Як вони з Єрихону виходили, за ним ішов натовп великий.

30 І ось двоє сліпих, що сиділи при шляху, почувши, що переходить Ісус, стали вигукувати, благаючи: "Змилуйся над нами, Господе, Сину Давидів!"

31 Народ же сварився на них, щоб мовчали, ті ж ще дужче вигукували, благаючи: "Змилуйся над нами, Господе, Сину Давидів!"

32 Ісус же зупинився, покликав їх та й запитав: "Чого ви очікуєте від мене?"

33 Вони йому сказали: "Господе, хай нам розкриються очі!"

34 І змилосердився Ісус, доторкнувся до їхніх очей, і враз прозріли їм очі, і вони подалися за ним.

Від Матвія 21

1 А коли вони наблизилися до Єрусалиму, і прийшли до Вітфагії, що на горі Оливній, то Ісус вислав двох учнів, сказавши:

2 "Ідіть у село, яке перед вами, і знайдете там прив'язану віслючку з лошам. Відв'яжіть, і мені приведіть їх.

3 А як хто вам що скаже, то скажіть, що їх потребує Господь, і віддадуть їх".

4 А це сталося, щоб справдилося те, що сказав був пророк:

5 "Скажіть Сіонській дочці: "Ось до тебе йде Цар твій! Він лагідний, на віслюкові, що з в'ючної худоби"". "

6 І учні пішли та й зробили, як звелів їм Ісус.

7 Вони привели до Ісуса віслючку з лошам і поклали на них одяг, і він сів верхи.

8 І багато народу стелили одяг свій на його шляху, інші ж різали гілки з дерев та встеляли шлях ними.

9 А народ, що йшов перед ним і позаду, вигукував: "Осанна Синові Давидовому! Благословенний, хто йде в Господнє ім'я! Осанна на висоті!"

10 А коли увійшов він до Єрусалиму, то захвилювалося все місто, й запитували:

"Хто це такий?"

11 А народ відповідав: "Це пророк, Ісус з Назарету галілейського!"

12 Потому Ісус, увійшовши в храм Божий, вигнав усіх продавців та покупців з храму, і поперевертав міняйлам столи та ослони продавцям голубів.

13 І сказав їм: "Написано: "Оселя моя буде оселею молитви, а ви робите з неї печеру розбійників"".

14 І підійшли в храмі до нього сліпі та криві, і він їх зцілив.

15 А першосвященики й книжники, бачучи чуда, що він робив, і дітей, що в храмі вигукували: "Осанна Сину Давидовому",

16 обурено запитали його: "Чи ти чуєш, що кажуть вони?" А Ісус відповів їм: "Так. Чи ж ви не читали ніколи: "Вустами немовлят і тих, що ссуть, вчинив ти хвалу?"¹⁷ І покинувши їх, він вийшов за місто в Віфанію, і там заночував.

18 А вранці, повертаючись до міста, він зголоднів.

19 І побачив він при дорозі одне фігове дерево, і до нього прийшов, та нічого, окрім листя, на ньому не знайшов. І він до нього: "Хай плоду з тебе не буде ніколи повіки!" І фігове дерево зараз же всохло.

20 А учні, побачивши це, з подивом казали: "Як швидко всохло це фігове дерево!"...

21 Ісус же сказав їм: "Запевняю вас, якби ви мали віру, і не мали сумніву, то вчинили б не тільки як з фіговим деревом, а якби й цій горі ви сказали: "Зруш та й кинься до моря", то й сталося б те!

22 І все, чого ви в молитві попросите з вірою, то отримаєте".

23 А коли він прийшов у храм і навчав, прийшли старші священики й старшини народу до нього й запитали: "Якою ти владою робиш це? І хто тобі владу цю дав?"

24 Ісус же сказав у відповідь їм: "Запитаю й я вас. Як дасте мені відповідь, то й я вам скажу, якою владою я це роблю.

25 Іванове хрищення звідки було, з неба, чи від людей?" Вони ж міркували між собою: "Коли скажемо: "З неба", він нам скаже: "Чого ж ви йому не повірили?"

26 А сказати від людей, боїмося народу, бо Івана вважають усі за пророка".

27 І відповіли вони Ісусові: "Ми не знаємо". І сказав він їм: "То й я вам не скажу, якою владою я це роблю.

28 А як ви гадаєте? Один чоловік мав двох синів. Прийшовши до першого, він сказав: "Піди-но, дитино, сьогодні, попрацюй у винограднику!"

29 А той відповів: "Готовий, батьку", і не пішов.

30 І прийшовши до другого, так само сказав. А той відповів: "Щось нема в мене бажання". А потім покався й пішов.

31 Котрий же з двох вчинив з волі батькової? Вони відповіли: "Останній". Ісус же сказав до них: "Запевняю вас, що митники та повії випереджають вас у боже царство.

32 Бо прийшов був до вас шляхом праведності Іван, та йому не повірили ви, а митники та повії йняли йому віри. А ви бачили, та проте не покалися й опісля, щоб повірити йому.

33 Послухайте іншої приповіді. Був господар один. Насадив виноградника він,

обгородив його муром, видовбав у ньому чавило, вежу поставив, і доручивши його винарям, пішов.

34 Коли ж надійшов час збору плодів, він послав до винарів своїх рабів, щоб отримати його урожай.

35 Винарі ж рабів його схопили, кого побили, кого замордували, а кого вкаменували.

36 Знов послав він інших рабів, більше як перше, та й їм вчинили те саме.

37 Нарешті послав до них сина свого і сказав: "Посоромляться сина мого".

38 Але винарі, як побачили сина, міркувати собі стали: "Це спадкоємець, ходімо, замордуймо його й заберемо його спадщину!"

39 І схопивши його, вивели за виноградник, та й убили.

40 Отож, як прибуде той господар виноградника, що зробить він тим винарям?"

41 Вони відповіли йому: "Злочинців знищить жорстоко, виноградника ж віддасть іншим винарям, що плоди віддаватимуть йому своєчасно".

42 І сквав Ісус до них: "Чи ви не читали ніколи в Писанні: "Камінь, що його будівничі відкинули, той наріжним став каменем. Від Господа сталося це, і дивне воно в очах наших!"

43 Тому кажу вам, що від вас царство Боже відніметься й дасться народові, який плоди його буде приносити.

44 І хто впаде на цей камінь — розіб'ється, а на кого він сам упаде — то розчавить його".

45 А як першосвященики та фарисеї почули ці приповіді його, то зрозуміли, що про них він каже.

46 І намагалися схопити його, але побоялися людей, бо вважали його за пророка.

Від Матвія 22

1 А Ісус, відповідаючи, знов почав промовляти до них приповідями:

2 "Царство небесне подібне одному цареві, що весілля справляв був для сина свого.

3 І послав він своїх рабів покликати тих, хто був на весілля запрошений, та ті відмовилися прийти.

4 Знову послав він інших рабів, наказуючи: "Скажіть запрошеним: "Ось я приготував обід, зарізали бичків і іншу худобу вгодовану. Все готове, ідіть на весілля!5 Та вони розійшлися, злегковаживши запрошенням, той на поле своє, а той на свій торг.

6 А останні, схопивши рабів його, познущалися, та й убили їх.

7 І розгнівався цар, і послав своє військо, і знищив тих убивць, а їхнє місто спалив.

8 Тоді каже рабам своїм: "Весілля готове, але негідні були ті покликані.

9 Тож підіть на роздоріжжя, і кого тільки спіткаєте, кличте їх на весілля".

10 І вийшовши раби ті на роздоріжжя, зібрали всіх, кого тільки спіткали, лихих і добрих. І весільна кімната гістьми наповнилася.

11 Як прийшов же той цар на гостей подивитися, побачив там чоловіка, в одяг весільний невбраного,

12 та й сказав йому: "Як ти, друже, ввійшов сюди, не маючи одягу весільного?" Той же мовчав.

13 Тоді цар сказав своїм слугам: "Зв'яжіть йому ноги та руки, та й киньте до зовнішньої темряви", буде плач там і скрегіт зубів...

14 Бо багато покликаних, та обраних мало".

15 Тоді фарисеї пішли й радилися, як зловити на слові його.

16 І послали вони до нього своїх учнів з іродовими приспівниками сказати: "Вчителю, знаємо ми, що ти справедливий, наставляєш на шлях Божий правдиво й не зважаєш ні на кого, бо на людську особистість не дивишся ти.

17 Скажи ж нам, як на твою думку, годиться давати податок для кесаря, чи ні?"

18 А Ісус, знаючи їхнє лукавство, сказав: "Чого ви, двоєдушні, мене випробовуєте?

19 Покажіть мені гріш податковий". І принесли динарія йому.

20 А він запитав у них: "Чий це образ і напис?"

21 Ті ж відповіли: "Кесарів". Тоді каже він їм: "Тож віддайте кесареве кесареві, а Богові Боже".

22 А почувши таке, вони дивувалися. І лишивши його, відійшли.

23 Того дня підійшли до нього саддукеї, що твердять, ніби нема воскресіння, і запитали його:

24 "Вчителю, Мойсей наказав: "Коли хто помре, не маючи дітей, то хай його брат візьме вдову його і продовжить рід брата свого".

25 Було ж у нас сім братів. І перший, одружившись, помер, і не маючи нащадків, залишив жінку свою братові своєму.

26 Так само і другий, і третій, і аж до сьомого.

27 А по всіх померла й жінка.

28 Отож, у воскресінні котрому з сімох вона жінкою буде? Бо всі мали її".

29 Ісус же промовив у відповідь їм: "Ваша проблема в тому, що ви не знаєте ні Писання, ні Божої сили.

30 Бо по воскресінні не одружуватимуться, а будуть як ангели ті на небі.

31 А про воскресіння померлих хіба не читали сказаного вам від Бога:

32 "Я Бог Авраама, Бог Ісака і Бог Якова. Бог не є Богом мертвих, а живих"".

33 А народ, чуючи це, дивувався науці його.

34 Фарисеї ж, почувши, що він вуста замкнув саддукеям, зібралися разом.

35 І запитав один законник, його випробовуючи:

36 "Вчителю, котра заповідь найбільша в Законі?"

37 Він же відповів йому: "Люби Господа Бога свого всім серцем своїм і всією душею своєю, і всією своєю думкою.

38 Це найбільша й найперша заповідь.

39 А друга однакова з нею: "Люби свого ближнього, як самого себе".

40 На двох оцих заповідях весь Закон і Пророки стоять".

41 Коли ж фарисеї зібралися, Ісус їх запитав:

42 "Що ви думаєте про Христа? Чий він син?" Вони ж йому відповіли: "Давидів".

43 А він сказав: "Як же то силою духа Давид його Паном кличе, коли каже:

44 "Сказав Господь Панові моему: "Сядь праворуч мене, доки покладу я твоїх ворогів підніжком ногам твоїм"".

45 Тож, коли Давид кличе його Паном, як же він йому син?"

46 І ніхто не спромігся відповісти йому ані слова... І ніхто з того дня не наважувався вже запитувати його.

Від Матвія 23

1 Тоді промовив Ісус до народу й до учнів своїх:

2 "На сидінні Мойсеєвому всілися книжники та фарисеї.

3 Тож усе, що вони скажуть вам, робіть і виконуйте, та за вчинками їхніми не ходіть, бо кажуть вони, та не роблять того!

4 Вони ж в'яжуть непосильні ноші та кладуть їх на людські плечі, самі ж навіть пальцем своїм не поворухнуть, щоб їх зрушити...

5 Вони все роблять, щоб їх бачили люди, і свої коробки з уривками писань збільшують, і подовжують китиці.

6 І люблять вони почесні місця на бенкетах та перші лавки в синагогах,

7 і привітання на ринках, і щоб називали їх люди вчителями.

8 А вас хай не називають вчителями, бо один вам Вчитель, а ви всі брати.

9 І не називайте нікого батьком на землі, бо один вам Батько — що на небі.

10 І не називайтеся наставниками, бо один вам Наставник — Христос.

11 Хто між вами найбільший, хай слугою вам буде!

12 Хто-бо підноситься, буде понижений, хто ж понижується, той піднесеться.

13 Лихо ж вам, книжники та фарисеї, двоєдушні, що перед людьми зачиняєте царство небесне, самі ви не входите і тих, хто хоче ввійти, не пускаєте!

14 Лихо ж вам, книжники та фарисеї, двоєдушні, що вдовині хати поїдаєте, і напоказ молитесь довго, через те осуд важчий ви приймете!

15 Лихо вам, книжники та фарисеї, двоєдушні, що обходите море та землю, щоб придбати нововірця одного, а коли те стається, то робите його сином геєнни, вдвоє гіршим за вас!

16 Лихо вам, поводитари ви сліпі, що кажете: "Коли хто поклянеться храмом, то нічого, а хто поклянеться золотом храму, то той винуватий".

17 Нерозумні сліпці, що більше: золото, чи той храм, що освячує золото?

18 І що кажете: "Коли хто поклянеться жертовником, то нічого, а хто поклянеться жертвою, що на ньому, то він винуватий".

19 Нерозумні сліпці, що більше: жертва, чи той жертовник, що освячує жертву?

20 Отож, хто клянеться жертовником, клянеться ним та всім, що на ньому.

21 І хто храмом клянеться, клянеться ним та тим, хто мешкає в ньому.

22 І хто небом клянеться, клянеться Божим престолом і тим, хто на ньому сидить.

23 Лихо вам, книжники та фарисеї, двоєдушні, що даєте десятину з м'яти, ганусу й кмину, але найважливіше в Законі покинули: суд, милосердя та віру. Це треба робити, і

того не кидати.

24 Поводатари ви сліпі, що відціджуєте комара, а верблюда ковтаєте!

25 Лихо вам, книжники та фарисеї, двоєдушні, що чистите зовні кухля та миски, а всередині повні вони здирства та кривди!

26 Фарисею сліпий, очисти перше середину кухля, щоб чистий він був і зовні!

27 Лихо вам, книжники та фарисеї, двоєдушні, що подібні до могил побілених, які гарними зверху здаються, а всередині повні трупних кісток та всякої нечистості!

28 Так і ви, зовні здаєтеся людям за праведних, а всередині повні нещирості та беззаконня!

29 Лихо вам, книжники та фарисеї, двоєдушні, що пророкам склепи ставите, і праведникам прикрашаєте пам'ятники,

30 та кажете: "Якби ми жили за днів наших батьків, то ми не були б спільниками їхніми в крові пророків".

31 Тим самим на себе свідчите, що сини ви вбивць пророків.

32 Доповніть і ви міру провини ваших батьків!

33 О змії, о роде гадючий, як ви втечете від суду до геєнни?

34 І ось тому посилаю до вас я пророків, мудрих і книжників. Частину їх ви вб'єте та розіпнете, а частину їх бичуватимете в синагогах своїх, і гнатимете з міста до міста.

35 Щоб спала на вас уся праведна кров, що пролита була на землі, від крові Авеля праведного, аж до крові Захарії, Варахїїного сина, що ви замордували його між храмом і жертовником!

36 Поправді кажу вам: "Оце все спаде на рід цей!"

37 Єрусалиме, Єрусалиме, що вбиваєш пророків та каменуєш, посланих до тебе! Скільки раз я волів зібрати діти твої, як та квочка збирає під крила курчаток своїх, та ви не бажали!

38 Ось ця оселя залишається порожньою для вас!

39 Кажу-бо я вам, що віднині ви мене не побачите, аж поки не скажете: "Благословенний, хто йде в ім'я Господне!"

Від Матвія 24

1 І залишив Ісус храм. І підійшли його учні, щоб йому показати будівлі храмові.

2 Він же сказав їм: "Чи бачите ви все оце? Запевняю вас: "Не залишиться тут навіть камінь на камені, який не зруйнується!"..."

3 Коли ж він сидів на Оливній горі, підійшли його учні до нього й запитали: "Скажи нам, коли станеться це? І яка буде ознака приходу твого й кінця світу?"

4 Ісус же промовив у відповідь їм: "Стережіться, щоб вас хто не звів!

5 Бо багато хто прийде в ім'я моє, кажучи: "Я Христос". І зведуть багатьох.

6 Ви ж про війни почуєте з різних місць, глядіть, не лякайтеся, бо статися належить тому. Але це не кінець ще.

7 Бо повстане народ на народ, і царство на царство, і голод, мор та землетруси настануть місцями.

8 А все це початок терпінь породільних.

9 На муки тоді видаватимуть вас, і вбиватимуть, і вас ненавидітимуть усі народи за ім'я моє.

10 І багато в той час спіткнуться, і видаватимуть один одного, і один одного ненавидітимуть.

11 Постане багато фальшивих пророків, і зведуть багатьох.

12 І через зростання беззаконня, любов багатьох охолоне.

13 А хто витерпить аж до кінця, той буде врятований!

14 І проповідана буде ця новина про царство по всьому світові, на свідок народам усім. І тоді прийде кінець!

15 Тож, коли ви побачите ту огиду спустошення, що про неї звіщав був пророк Даниїл, на місці святому, хто читає, хай розуміє,

16 тоді ті, хто в Юдеї, хай у гори втікають.

17 Хто на даху, хай той не сходить взяти речі з помешкання свого.

18 І хто на полі, хай назад не повертається взяти одяг свій.

19 Лихо ж вагітним і тим, хто годує грудьми, за днів тих!

20 Моліться, щоб ваша втеча не сталася зимою, ані в суботу.

21 Бо смуток великий настане тоді, якого не було від створення світу й досі, і не буде вже ніколи.

22 І коли б не вкоротилися ті дні, не врятувалася б ніяка людина. Але через обраних дні ті вкоротяться.

23 Тоді, як хто скаже до вас: "Ото, Христос тут чи отам", не вірте.

24 Бо постануть христии неправдиві й неправдиві пророки, і вчинятимуть великі ознаки та чуда, що звели б при нагоді й обраних.

25 Оце я наперед вам сказав.

26 А коли скажуть вам: "Ось він у пустелі" — не виходьте, чи: "Ось він у криївках" — не вірте!

27 Бо як блискавка та з'являється на сході, і вмить доходить аж до заходу, так буде й прихід Сина Людського.

28 Бо де труп, там зберуться орли.

29 І зразу, по скорботі отій, сонце затьмариться і місяць не дасть свого світла, і зорі попадають з неба, і сили небесні порушуються.

30 І того часу на небі з'явиться знак Сина Людського, і тоді заголосять усі земні племена, і побачать вони Сина Людського, що йтиме хмарами небесними з великою потугою й славою.

31 І пошле він своїх ангелів, що гучно сурмитимуть, і зберуть його обраних від вітрів чотирьох, від краю неба аж до краю його.

32 Від дерева ж фігового навчіться прикладу: коли гілки його вже стають м'які, і кинесться листя, то ви знаєте, що близько вже літо.

33 Так і ви, коли все це побачите, знайте, що близько, під дверима!

34 Запевняю вас: "Не перейде цей рід, аж усе оце станеться."

35 Небо й земля зникне, а слова мої залишаться!

36 А про день той та годину не знає ніхто: ані ангели небесні, ані син, лише сам Батько.

37 Як було за днів Ноевих, так буде і прихід Сина Людського.

38 Бо так само, як за днів до потопу всі їли, пили й одружувалися, аж до дня, коли Ной увійшов до ковчегу,

39 і не знали, аж поки потоп не прийшов та й усіх не забрав, так буде і прихід Сина людського.

40 Будуть двоє на полі тоді, один візьметься, а інший полишиться.

41 Дві будуть молоти на жорнах, одна візьметься, а інша полишиться.

42 Тож пильнуйте, бо не знаєте, котрого дня прийде Господь ваш.

43 Знайте ж це, що коли б знав господар, о котрій сторожі прийде злодій, то він пильнував би, і підкопати своєї господи не дав би.

44 Тому будьте готові й ви, бо прийде Син Людський тієї години, коли ви не очікуєте!

45 Хто ж вірний і мудрий раб, якого пан поставив над своїми челядниками давати своєчасно поживу для них?

46 Щасливий той раб, коли пан його прийде та знайде, що робить він так!

47 Запевняю вас, що над усім маєтком своїм він поставить його.

48 А як той лихий раб скаже у серці своєму: "Забариться пан мій прийти",

49 і почне бити товаришів своїх, і їсти та пити з п'яницями,

50 то пан того раба прийде дня, якого він не сподівається, й о годині, якої не знає.

51 І він навпіл розітне його, і визначить долю йому з двоєдушними, буде плач там і скрегіт зубів!

Від Матвія 25

1 Тоді царство небесне буде подібне до десяти дів, що взяли каганці свої, та й пішли зустрічати молодого.

2 П'ять же з них нерозумні були, а п'ять мудрі.

3 Нерозумні ж, узявши каганці, не запаслися оливою.

4 А мудрі набрали оливи в посудини й до своїх каганців.

5 А коли забарився молодий, то всі задрімали й поснули.

6 А опівночі вигуки почули: "Ось молодий, виходьте назустріч!"

7 Схопилися тоді всі ті дівки, і каганці свої наготували.

8 Нерозумні ж сказали до мудрих: "Дайте нам із своєї оливи, бо наші каганці ось гаснуть".

9 Мудрі ж відповіли: "Щоб бува, нам і вам не забракло, краще вдайтеся до продавців, і купіть собі".

10 І як вони купувати пішли, то прибув молодий, і готові ввійшли на весілля з ним, і замкнуті двері були.

11 А потім прийшли й решта дів і казали: "Пане, пане, відчини нам!"

12 Він же у відповідь їм сказав: "Істино кажу вам, не знаю я вас!"

13 Тож пильнуйте, бо не знаєте ні дня, ні години, коли прийде Син Людський!

14 Так само ж один чоловік, як відходив, покликав своїх рабів, щоб доручити їм добро своє.

15 Першому він дав п'ять талантів, а другому два, а третьому один, кожному за спроможністю його. І відійшов.

16 А той, що взяв п'ять талантів, негайно пішов і вклав їх, і набув він п'ять інших талантів.

17 Так само ж і той, що взяв два, набув ще два інших.

18 А той, що одного взяв, пішов та й закопав його в землю, і сховав срібло пана свого.

19 Коли повернувся пан тих рабів, то від них зажадав обрахунку.

20 І прийшов той, що взяв п'ять талантів, приніс ще п'ять талантів і сказав: "Пане мій, п'ять талантів мені передав ти, ось я здобув інші п'ять талантів".

21 Сказав же йому його пан: "Гаразд, рабе добрий і вірний! Ти в малому був вірний, над великим поставлю тебе, увійди до радощів пана свого!"

22 Підійшов же й той, що взяв два таланти, і сказав: "Два таланти мені передав ти, ось іще два таланти здобув я".

23 Сказав йому пан його: "Гаразд, рабе добрий і вірний! Ти в малому був вірний, над великим поставлю тебе, увійди до радощів пана свого!"

24 Підійшов же і той, що одного таланта взяв, і сказав: "Я знав тебе, пане, що тверда ти людина, ти жнеш, де не сіяв, і збираєш, де не розсипав.

25 І я побоявся, пішов і таланта твого закопав. Ото маєш своє"...

26 І сказав йому пан: "Рабе лукавий і лінивий! Ти знав, що я жну, де не сіяв, і збираю, де не розсипав?

27 Тож тобі було треба вкласти гроші мої у справу, і повернувшись, я мав би прибуток.

28 Візьміть же від нього таланта, і віддайте тому, що десять талантів він має.

29 Бо кожному, хто має, дасться йому та й додасться, хто ж не має, забереться від нього й те, що він має.

30 А раба непотрібного вкиньте до зовнішньої темряви", буде плач там і скрегіт зубів!

31 Коли ж прийде Син Людський у славі своїй, і всі ангели з ним, тоді він засяде на престолі слави своєї.

32 І перед ним усі народи зберуться, і він відділить одного від одного їх, як відділяє вівчар овець від цапів.

33 І поставить він вівці праворуч себе, а цапів ліворуч.

34 Тоді скаже Цар тим, хто праворуч його: "Прийдіть, благословенні мого Батька, посядьте царство, вготоване вам від закладин світу.

35 Бо я голодував був — і ви нагодували мене, був спраглий — і ви напоїли мене, мандрівником я був — і мене прийняли ви.

36 Був не одягнутим — і мене одягли ви, хворів — і мене ви відвідали, у в'язниці я був — і прийшли ви до мене.

37 Тоді скажуть йому праведні: "Господе, коли то тебе ми голодного бачили — і нагодували, або спраглого — і напоїли?"

38 Коли то тебе мандрівником ми бачили — і прийняли, чи не одягнутим — і одягли?"

39 Коли то тебе ми хворого бачили, чи у в'язниці — і до тебе прийшли?"

40 Цар відповість їм: "Істино кажу вам, що тільки вчинили ви одному з найменших братів моїх цих, те мені ви вчинили".

41 Тоді скаже їм тим, хто ліворуч: "Ідіть від мене, прокляті, у вічний вогонь, що Дияволу та його ангелам приготований.

42 Бо я голодував був — і не нагодували мене, був спраглий — і ви не напоїли мене,

43 мандрівником я був — і не прийняли ви мене, був голий — і не одягли ви мене, хворів і був у в'язниці — і мене не відвідали ви".

44 Тоді запитують вони: "Господе, коли то тебе ми голодного бачили, або спраглого, або мандрівником, чи не одягнутого, чи хворого, чи ув'язненого — і не послужили тобі?"

45 Тоді він відповість їм: "Запевняю вас, чого тільки одному з найменших цих ви не зробили, мені ви того не зробили!"

46 І ці підуть на вічну муку, а праведники на вічне життя".

Від Матвія 26

1 І коли закінчив Ісус промовляти ці слова, він сказав своїм учням:

2 "Ви знаєте, що через два дні Пасха, і Людського Сина видадуть на розп'яття".

3 Тоді старші священники, книжники та старші народу зібралися в будинку першосвященника Каяфи,

4 і радилися, щоб підступом узяти Ісуса та вбити.

5 І вони казали: "Тільки не в свято, щоб була колотнеча в народі не сталася".

6 Коли ж Ісус був у Віфанії, в помешканні Симона прокаженого,

7 підійшла одна жінка до нього, маючи алябастрову пляшечку кошовного мира, і вилила на його голову, як сидів при столі він.

8 Як побачили це учні, то обурившись, сказали: "Нащо таке марнотратство?"

9 Адже дорого можна було б це продати, і віддати вбогим".

10 Знаючи Ісус, промовив до них: "Чого ви прикрість завдаєте жінці? Вона ж добре зробила для мене.

11 Бо вбогих ви маєте завжди з собою, а мене не завжди ви маєте.

12 Бо, виливши миро оце на тіло моє, вона те вчинила на похорон мій.

13 Запевняю вас: "Де тільки оця новина проповідувана буде по всьому світі, на пам'ятку їй буде сказане й те, що зробила вона!" 14 Тоді один з дванадцятьох, званий Юдою Іскаріотом, подався до старших священників,

15 і сказав: "Якщо заплатите мені, то я вам його видам?" І вони йому виплатили

тридцять срібняків.

16 І він відтоді шукав слушного часу, щоб видати його.

17 А першого дня Опрісноків учні підійшли до Ісуса й запитали його: "Де тобі приготувати пасху?"

18 А він сказав: "Ідіть у місто, до такого-то, і перекажіть йому, що сказав Вчитель: "Час мій близький, справлю в тебе Пасху з учнями своїми"".

19 І учні зробили, як звелів їм Ісус, і розпочали готувати пасху.

20 А коли настав вечір, він з дванадцятьма учнями сів за стіл.

21 І як вони споживали, він сказав: "Запевняю вас, що один з вас мене видасть"...

22 І вельми засмутилися вони, і кожен з них став запитувати його: "Чи не я то, Господе?"

23 А він відповів: "Хто своєю рукою вмочить у миску зі мною, той видасть мене.

24 Людський Син справді йде, як про нього написано, але лихо тій людині, що видасть Людського Сина! Було б краще їй, коли б ця людина не народилася!"

25 Юда ж, зрадник його, запитав: "Чи не я то, Вчителю?" Відповів він йому: "Ти сказав"...

26 Як вони ж споживали, Ісус узяв хліб, поблагословив, поламав, і даючи своїм учням, сказав: "Прийміть, споживайте, це тіло моє".

27 А взявши чашу, і подяку вчинивши, він подав їм і сказав: "Пийте з неї всі,

28 бо це моя кров заповіту, що за багатьох проливається на спокуту гріхів!

29 Кажу ж вам, що віднині не питиму я від цього плоду виноградного аж до дня, коли з вами його новим питиму в царстві мого Батька".

30 А коли відспівали вони, то на гору Оливну пішли.

31 Сказав тоді їм Ісус: "Ця ніч стане для всіх вас випробуванням через мене. Бо написано: "Вражу пастиря і розпорошаться вівці отари".

32 По воскресінні ж своєму я перед вас піду в Галілею".

33 А Петро сказав йому: "Навіть якщо всі відвернуться від тебе, то тільки не я".

34 Ісус же сказав йому: "Запевняю тебе, що цієї ночі, перше ніж заспіває півень, ти тричі відречешся від мене"...

35 А Петро сказав: "Коли б мені навіть померти з тобою, я не відречуся від тебе!" Так сказали й усі учні.

36 Тоді з ними прийшов Ісус в одне місце на ім'я Гефсиманія, і сказав до учнів: "Посидьте тут, а я піду отам помолюся".

37 І взявши Петра та двох синів Зеведеєвих пішов, стривожений і засмучений.

38 І сказав він до них: "Оповита сумом смертельним душа моя!" Залишайтеся тут, і попильуйте зі мною...

39 І пройшовши трохи далі, впав він долілиць, та молився й благав: "Батьку мій, коли можна, хай омине ця чаша мене... Та проте, не як я хочу, а як ти"...

40 І повернувшись до учнів, знайшов їх сплячими, і сказав Петрові: "Отак, не змогли ви й однієї години попильнувати зі мною?..."

41 Пильуйте й моліться, щоб оминуло вас випробування, бадьорий-бо дух, але

немічне тіло".

42 Відійшовши ще вдруге, він молився й благав: "Батьку мій, якщо цю чашу не можливо відвернути, щоб мені не пити її, то хай станеться воля твоя!"

43 І прийшовши, знову знайшов їх, що спали, бо важкими стали повіки очей їхніх.

44 І залишивши їх, і пішов помолитися втретє, те саме слово мовлячи.

45 Потому прийшов до учнів і сказав: "Ви далі спите й спочиваєте? Ось година наблизилася, і до рук грішникам виданий буде Син Людський..."

46 Вставайте, ходімо, ось наблизвся мій зрадник!"

47 І коли він ще промовляв, ось прийшов Юда, один з дванадцятьох, а з ним люду багато від старших священиків і старшин народу з мечами та киями.

48 А зрадник його дав був знака їм, кажучи: "Кого поцілую, то він, беріть його".

49 І він підійшов до Ісуса й сказав: "Радій, Вчителю!" І поцілував його.

50 Ісус же йому сказав: "Чого, друже, прийшов ти?" Тоді підійшли та схопили Ісуса.

51 А один з тих, що з Ісусом були, вихопив меча свого, рубонув слугу одного із старших священиків, відтївши йому вухо.

52 Тоді промовив до нього Ісус: "Сховай свого меча, бо всі, хто візьме меча, від меча й загинуть.

53 Чи ти гадаєш, що я не можу вблагати свого Батька, щоб він дав мені зараз більше дванадцяти легіонів ангелів?

54 Але як тоді має збутися Писання, де сказано, що так статися мусить?"

55 Тієї години промовив Ісус до народу: "Немов на розбійника вийшли з мечами та киями, щоб узяти мене! Я щоденно в храмі сидів і навчав, і мене не взяли ви".

56 Це ж сталося все, щоб збулися писання пророків. Усі учні тоді повтікали, залишивши його...

57 А Ісуса схопили, і повели до першосвященика Каяфи, де зібралися книжники й старшини.

58 Петро ж здалека йшов услід за ним аж до двору першосвященика, і ввійшовши всередину, сів зі сторожою, щоб бачити чим це все закінчиться.

59 А старші священики та весь синедріон шукали на Ісуса неправдивого свідчення, щоб смерть заподіяти йому,

60 і не знаходили, хоч свідків неправдивих багато підходило. Аж ось з'явилися двоє й сказали:

61 "Він казав: "Я можу зруйнувати храм Божий, і за три дні збудувати його"".

62 Тоді першосвященик устав і до нього сказав: "Ти нічого не відповідаєш на те, що свідчать проти тебе?"

63 Ісус же мовчав. І першосвященик сказав йому: "Заприсягаю тебе живим Богом, щоб нам ти сказав, чи ти Христос, Син Божий?"

64 Промовив тоді до нього Ісус: "Ти сказав це"... І я кажу вам: "Віднині ви будете бачити Людського Сина, що сидить праворуч сили Божої, і що йде хмарами небесними!"

65 Тоді першосвященик роздер одяг свій та й сказав: "Він зневажив Бога! Нащо

нам ще свідки потрібні? Ось ви щойно чули його слова, що зневажають Бога!

66 Що ви думаєте про це?" Вони ж відповіли: "Має померти!"

67 Тоді стали плювати на обличчя йому та бити по щоках, інші ж били киями й казали:

68 "Відгадуй, Христе, хто вдарив тебе?"...

69 А Петро сидів на подвір'ї, як до нього підійшла одна служниця та й сказала: "І ти був з галілеянином Ісусом!"

70 А він перед усіма відрікся, сказавши: "Не відаю я, що ти кажеш"...

71 А коли до воріт він підходив, побачила інша його та й сказала присутнім там людям: "Оцей був з назарянином Ісусом!"

72 І він знову відрікся та став присягати: "Не знаю цього чоловіка!"...

73 Трохи згодом хтось із присутніх сказав Петрові: "Все ж таки ти з отих, твоя мова видає тебе".

74 Тоді він став присягати та божитися: "Не знаю цього чоловіка!" І тієї миті заспівав півень...

75 І згадав Петро сказане слово Ісусове: "Перше ніж заспіває півень, ти тричі відречешся від мене". І вийшовши звідти, він гірко заплакав...

Від Матвія 27

1 А коли настав ранок, зібралися всі старші священики й старшини народу, і стали міркувати, як заподіяти смерть Ісусові.

2 І зв'язавши його, повели, щоб віддати намісникові Понтієві Пилату.

3 А Юда, що видав його, як побачив, що його засудили, розкаявся, і повернув тридцять срібняків старшим священикам і старшинам,

4 та й сказав: "Я згрішив, видавши невинну кров". Вони ж відповіли: "А нам що до того? То твоя справа"...

5 І кинувши в храм срібняки, він пішов та й повісився...

6 А старші священики, взявши срібняки, сказали: "Цього не годиться класти до скарбниці церковної, бо це платня за кров".

7 А порадившись, купили на них поле гончарське, щоб мандрівників ховати,

8 чому й досі те поле називають полем крові.

9 Тоді справдилося те, що сказав був пророк Єремія: "І взяли вони тридцять срібняків, платню, в яку оцінили його сини Ізраїлеві,

10 і дали їх за поле гончарське, як Господь наказав був мені".

11 Ісус же став перед намісником. І намісник його запитав: "Чи ти цар юдейський?" Ісус же йому відповів: "Ти це сказав".

12 Коли ж старші священики й старшини його звинувачували, він нічого на те не відповідав.

13 Тоді сказав до нього Пилат: "Чи не чуєш, як багато на тебе свідчать?"

14 А він на подив намісника жодного слова йому не відповів.

15 Мав же намісник звичай відпускати на свято народові за їхнім бажанням одного

в'язня.

16 Був тоді в'язень відомий, що кликали Вараввою.

17 І як зібралися вони, то сказав їм Пилат: "Котрого бажаєте, щоб я вам відпустив, Варавву, чи Ісуса, що кличуть Христом?"

18 Бо він знав, що його через заздрощі видали.

19 Коли ж він сидів на суддівському місці, його жінка прислала сказати йому: "Нічого не май з отим праведником, бо сьогодні уві сні я натерпілася через нього"...

20 А старші священники й старшини підмовили народ, щоб просити за Варавву, а Ісусові смерть заподіяти.

21 Намісник тоді запитав їх: "Котрого ж із двох ви бажаєте, щоб я вам відпустив?" Вони ж відповіли: "Варавву".

22 Пилат сказав до них: "А що ж маю зробити з Ісусом, якого кличуть Христом?" І всі стали вигукувати: "Хай розп'ятий буде!"...

23 А намісник запитав: "Що ж лихе він зробив?" Вони ж почали ще дужче вигукувати: "Хай розп'ятий буде!"

24 І як побачив Пилат, що нічого не вдіє, а неспокій тільки наростає, набрав він води, та й перед народом умив свої руки, сказавши: "Я невинний у крові його! Дивіться самі"...

25 А весь народ вигукував: "На нас його кров і на наших дітях!"...

26 Тоді він відпустив їм Варавву, а Ісуса, відшмагавши, видав, щоб розп'ятий був.

27 Намісникові ж вояки привели Ісуса до преторію, зібравши на нього весь відділ.

28 І роздягнувши, одягли на нього багрянцю.

29 І сплівши з тернини вінка, поклали йому на голову, а тростину в правицю його. І падаючи перед ним навколішки, глузливо казали: "Радій, царю юдейський!"

30 І плюючи на нього, брали в нього тростину та били його по голові...

31 А коли назнущалися, зняли з нього плаща, і одягнувши в його одяг, повели на розп'яття.

32 А виходячи, зустріли одного кірінеянина на ймення Симон, його змусили нести для нього хреста.

33 І прибувши на місце, що зветься Голгофа, себто Череповище,

34 дали йому пити вина, з гіркотою змішаного, та покуштувавши, він пити не став.

35 А розп'явши його, вони поділили одяг його, кинувши жереба.

36 І посідавши, стерегли його там.

37 І напис провини його помістили над його головою: "Це Ісус, цар юдейський".

38 Тоді ж розп'ято з ним двох розбійників, одного праворуч, а іншого ліворуч.

39 А хто обіч проходив, лихословив його та головою своєю хитав, промовляючи:

40 "Ти, що храм руйнуєш та за три дні будуєш, врятуй самого себе! Коли ти Божий Син, то зійди з хреста!"

41 Так само ж і старші священники з книжниками та старшинами, глузуючи, казали:

42 "Він інших рятував, а самого себе не може врятувати! Коли цар він Ізраїлів, хай

же зійде з хреста, і ми повіримо йому!

43 Сподівався він на Бога, хай же той його визволить, якщо він до вподоби йому. Адже він казав: "Я Син Божий"..."

44 Також глузували з нього й розбійники, що з ним були розп'яті.

45 А від години шостої аж до години дев'ятої темрява сталася по всій землі!

46 А близько дев'ятої години скрикнув Ісус гучно, промовивши: "Елі, Елі, лама савахтані?" себто: "Боже мій, Боже мій, нащо мене ти покинув?"...

47 Дехто з тих, що стояли там, це почули й казали, що він кличе Іллю.

48 А один з них побіг, взяв губку, і змочивши її оцтом, настромив на тростину й давав йому пити.

49 Інші казали: "Чекай-но, побачимо, чи прийде Ілля визволяти його".

50 А Ісус знову гучно скрикнув, і духа віддав...

51 І ось завіса в храмі роздерлася навпіл від верху й додолу, і земля затряслася, і почали розпадатися скелі,

52 і відкрилися могили, і вставало багато тіл спочилих святих,

53 а з могил вийшовши, по його воскресінні, до міста святого ввійшли, і багатьом явилися.

54 А сотник та ті, що Ісуса з ним стерегли, як землетрус побачили, і те, що там сталося, налякано казали: "Він справді був Син Божий!"

55 Було там багато й жінок, що дивилися здалека, і що за Ісусом прийшли з Галілеї, і йому прислуговували.

56 Між ними була Марія Магдалина, Марія, мати Якова й Йосипа та мати синів Зеведеєвих.

57 А коли настав вечір, то прийшов чоловік багатий з Ариматеї, на ім'я Йосип, що й сам був навчався в Ісуса.

58 Він прийшов до Пилата й просив тіла Ісусового. Пилат звелів тоді видати.

59 І взяв Йосип Ісусове тіло, і обгорнувши його чистою плащаницею,

60 поклав у свою нову печеру, що був висік у скелі, а потім, приваливши могильний вхід каменем, відійшов.

61 Була там Марія Магдалина та інша Марія, що сиділи проти могили.

62 А наступного дня, що за п'ятницею, до Пилата зібралися старші священники та фарисеї,

63 і сказали: "Пригадали ми, пане, собі, що брехун отой, як живий ще був, то сказав: "По трьох днях я воскресну".

64 Звели ж могилу стерегти аж до третього дня, щоб учні його не прийшли, та й не вкрали його, і не сказали народові, що він з мертвих воскрес. І буде остання брехня гірша за першу"...

65 Відповів їм Пилат: "Сторожу ви маєте, ідіть і зробіть на свій розсуд".

66 І вони відійшли, і запечатавши каменя, біля могили сторожу поставили.

Від Матвія 28

1 Як минула субота, на світанку першого дня в тижні, прийшла Марія Магдалина та інша Марія побачити могилу.

2 І стався великий землетрус, бо зійшов з неба ангел Господній, і приступивши, відвалив від могили каменя, та й сів на ньому.

3 Його ж постать була, як та блискавка, а одяг його був білий, як сніг.

4 І від страху перед ним затряслася сторожа, та й стала, як мертва.

5 А ангел промовив до жінок: "Не лякайтеся, я знаю, що ви шукаєте розп'ятого Ісуса.

6 Нема його тут, бо воскрес, як сказав. Підійдіть, подивіться на місце, де він мав бути.

7 Ідіть мерщій та скажіть його учням, що воскрес він з мертвих, і ото чекатиме на вас у Галілеї, там його ви побачите. Ось, що я мав вам повідомити!"

8 І вони побігли від могили, в страху і з великою радістю, щоб учнів його повідомити.

9 Аж ось зустрів їх Ісус і сказав: "Радійте!" Вони ж підійшли, обняли його ноги і вклонилися йому до землі.

10 Промовив тоді їм Ісус: "Не лякайтеся! Ідіть, повідомте братів моїх, хай вони йдуть у Галілею, там побачать мене!"

11 Коли ж вони йшли, ось посланці від сторожі до міста прийшли та й старшим священикам розповіли все, що сталося.

12 А ті порадившись зі старшинами, дали сторожі чимало срібняків,

13 і сказали: "Розповідатимете, що його учні вночі прибули, і вкрали його, як ви спали".

14 Як почує ж намісник про це, то його ми переконаємо, і від клопоту визволимо вас.

15 І сторожа, взявши срібняки, зробила так, як було навчено їх. І розповсюдилася ця чутка між юдеями, і тримається аж до сьогодні.

16 Одинадцять же учнів пішли в Галілею на гору, куди звелів їм Ісус.

17 І як вони його вгледіли, вклонилися йому до землі, а дехто вагався.

18 А Ісус підійшов і промовив до них: "Дана мені всяка влада на небі й на землі.

19 Тож ідіть, і навчіть усі народи, хрестячи їх в ім'я Батька, Сина і святого духа,

20 навчаючи їх зберігати все те, що я вам заповів. Я ж завжди перебуватиму з вами аж до кінця цього світу! Амінь".

ДОБРА НОВИНА ВІД МАРКА

Від Марка 1

1 Початок доброї звістки Ісуса Христа, Сина Божого.

2 Як у пророка Ісаї написано: "Ось перед обличчя твоє посилаю свого посланця,

який перед тобою шлях твій приготує.

3 Послухайте голос того, хто кличе: "В пустелі готуйте шлях для Господа, рівняйте стежки йому!"⁴ Так постав Іван, що в пустелі христив та проповідував хрищення на покаєння для пробачення гріхів.

5 І до нього приходила вся Юдея та весь Єрусалим, і христилися в річці Йордані від нього, визнаючи свої гріхи.

6 На Іванові ж був одяг з верблюжої вовни, а на його стегнах ремінний пасок, а їв він сарану та мед польовий.

7 І він проповідував, промовляючи: "Вслід за мною йде он потужніший від мене, що йому я негідний, нагнувшись, розв'язати ремінці на сандалях його.

8 Я христив вас водою, а той вас христитиме духом святим".

9 І сталося тими днями, прийшов Ісус з Назарету галілейського, і від Івана христився в Йордані.

10 І коли він виходив з води, то побачив Іван небо розкрите і духа, що сходив на нього у вигляді голуба.

11 І пролунав з неба голос: "Ти Син мій улюблений, що я вподобав тебе!"

12 І повів його дух у пустелю.

13 І він був сорок днів у пустелі, випробовуваний Сатаною, і перебував між звіриною. І служили йому ангели.

14 А коли Іван виданий був, то прийшов Ісус до Галілеї, і проповідував Божу добру новину,

15 і казав: "Збулися часи, і Боже царство наблизилося. Покайтеся, і вірте в добру новину!"

16 А коли він проходив біля Галілейського моря, то побачив рибалок Симона та Андрія, брата Симонового, що невода в море закидали.

17 І сказав їм Ісус: "Ходіть зі мною і я зроблю вас ловцями людей".

18 І вони свого невода кинули та й пішли вслід за ним.

19 А згодом побачив він Якова Зеведеєвого та брата його Івана, що й вони в човні невода лагодили.

20 І покликав він їх. І вони залишили батька свого Зеведея в човні з робітниками, і пішли з ним.

21 І приходять вони в Капернаум. І в суботу увійшов він у синагогу, і став навчати.

22 І дивувалися науці його, бо навчав він їх, як той, що владу має, а не як ті книжники.

23 І в синагозі знайшовся один чоловік, що мав духа нечистого, і він закричав:

24 "Що тобі до нас, назарянине Ісусе? Ти прийшов знищити нас. Я знаю, хто ти. Ти Божий святий".

25 Ісус же йому наказав: "Замовчи, і вийди з нього!"

26 І затряс нечистий дух того чоловіка, і скрикнувши гучно, вийшов з нього.

27 І жажнулися всі, і запитували один одного: "Що це нова наука така? Навіть нечисті духи виконують його накази".

28 І чутка про нього поширилася по всій Галілеї.

29 І як вийшли вони з синагоги, то пішли з Яковом та Іваном до помешкання Симонового й Андрієвого.

30 А теща Симонова лежала в гарячці. І повідомили про неї йому.

31 І він підійшов, і взявши за руку, підвів її, і гарячка покинула ту, і вона прислуговувала їм.

32 А як вечір настав, коли сонце зайшло, то стали приводити до нього хворих та біснуватих.

33 І все місто зібралося перед дверима.

34 І він зцілив багатьох немічних, і багатьох демонів вигнав. А демонам не дозволяв він казати, що знають його.

35 А на світанку він усамітнившись, молився.

36 А Симон та ті, що були з ним, поквапилися за ним.

37 І знайшовши, вони сказали йому: "Всі шукають тебе".

38 А він їм сказав: "Ходімо в інше місце, до околиць міст та сіл, щоб і там проповідувати, бо на те я й прийшов".

39 І пішов він, і проповідував у їхніх синагогах по всій Галілеї, і демонів виганяв.

40 І прийшов до нього прокажений, і благав його на колінах: "Достатньо одного твого бажання, щоб я став чистий!"

41 І змилосердився він, і простягнувши руку свою, доторкнувся до нього, та й сказав йому: "Маю таке бажання, будь чистий!"

42 І проказа зійшла з нього тієї ж миті, і той став чистим.

43 А він наказав йому, відсилаючи:

44 "Гляди ж, нікому нічого не розповідай. А йди, покажися священикові, і принеси за своє очищення, що Мойсей заповів, їм на свідоцтво".

45 Але той, вийшовши, став всюди розповідати про цю подію, так що Ісус уже не міг увійти до міста, бо сходилися звідусіль до нього, і він перебував віддалік, де було обмаль людей.

Від Марка 2

1 Коли ж він по кількох днях прийшов знов до Капернауму, то чутка розповсюдилася, що в себе в хаті він.

2 І зібралося багато, що не вміщалися навіть при дверях. А він їм виголошував слово.

3 І принесли до нього хворого.

4 А що через народ до нього наблизитися не могли, то стелю розкрили, де він був, і спустили ложе з хворим.

5 А Ісус, віру їхню побачивши, сказав хворому: "Відпускаються, сину, гріхи тобі!"

6 Там же сиділи дехто з книжників, і в серцях своїх думали:

7 "Чого він отак каже? Зневажає він Бога... Хто може пробачати гріхи, окрім Бога самого?"

8 А Ісус знаючи їхні думки, сказав їм: "Чого занепокоїлися серця ваші?"

9 Що легше, сказати хворому: "Гріхи відпускаються тобі", чи сказати: "Вставай, візьми ложе своє та й ходи?"

10 Але щоб ви знали, що Син Людський має владу пробачати гріхи на землі", і каже хворому:

11 "Тобі я наказую. Вставай, візьми ложе своє та й іди до хати своєї!"

12 І той устав, і взяв ложе, і вийшов перед усіма, так що всі дивувалися, і славили Бога, промовляючи: "Ніколи такого не бачили ми!"

13 І вийшов до моря він знов. А весь натовп до нього приходив, і він їх навчав.

14 А коли він проходив, то побачив Левія Алфієвого, що сидів на митниці, і сказав йому: "Ходи за мною!" Той устав і пішов за ним.

15 Коли ж Ісус з учнями сидів при столі у своїй хаті, то з ними сиділи митники й грішники, що ходили за ним.

16 Як побачили ж книжники та фарисеї, що він їсть з грішниками та з митниками, то сказали до учнів його: "Чому то він їсть з митниками та з грішниками?"

17 А Ісус, як почув, промовив до них: "Лікаря не потребують здорові, а слабі. Я не прийшов кликати на покаєння праведних, а грішників".

18 А учні Іванові та фарисеїв постили. І прийшли вони, та й запитали в нього: "Чому учні Іванові та фарисеїв постять, а твої ні?"

19 Ісус же відповів їм: "Хіба постять гості весільні, поки з ними ще є молодий? Доки мають вони молодого з собою, то не постять.

20 Але прийдуть ті дні, коли заберуть молодого від них, то й поститимуть вони за тих днів.

21 Не пришиває ніхто до старого одягу латки з сукна нового, бо край латки нової відірветься від старого, і дірка стане ще гірша.

22 І ніхто не вливає вина молодого в старі бурдюки, бо порве вино бурдюки, і вино й бурдюки зіпсуються, а вливають вино молоде до нових бурдюків".

23 І як він переходив ланами в суботу, його учні йшли шляхом та зривали колоски.

24 Фарисеї ж сказали йому: "Не годиться в суботу робити те, що роблять вони".

25 А він їм відповів: "Чи ж ви не читали ніколи, що зробив був Давид, як потребу він мав, бо сам зголоднів був і ті, що були з ним?"

26 Як він увійшов був до Божої оселі за першосвященника Авіятара, і спожив хліб показний, якого їсти дозволено було тільки священикам, і дав він і тим, хто був з ним?"

27 І сказав він до них: "Субота постала для людини, а не людина для суботи,

28 а тому Син Людський — Господь і суботі".

Від Марка 3

1 І він знов до синагоги ввійшов. І був там один чоловік, який мав суху руку.

2 І щоб звинуватити його, наглядали за ним, чи він у суботу того не зцілить.

3 І сказав він до чоловіка з сухою рукою: "Стань посередині!"

4 А запитав їх: "В суботу годиться робити добрі вчинки, чи лихі, зберегти життя, чи

занапастити його?" Вони ж мовчали.

5 І поглянув він гнівно на них, засмучений закам'янілістю їхніх сердець, і сказав чоловікові: "Простягни свою руку!" І той простяг, і рука йому стала здорова!

6 Фарисеї ж вийшли, і стали радитися з іродовими приспівниками, як його вбити.

7 А Ісус із своїми учнями вийшов до моря. І натовп великий ішов за ним з Галілеї, з Юдеї,

8 і з Єрусалиму, і з Ідумеї, і з-за Йорданя та з Тиру й Сидону, почувши, як багато зробив він, прийшли до нього.

9 І звелів він учням своїм приготувати човна йому, бо натовп тиснув на нього.

10 Він зцілював багатьох немічних, і тому всі намагалися до нього доторкнутися.

11 І духи нечисті, як тільки вбачали його, то падали ницьма перед ним, і вигукували: "Ти Син Божий!"

12 А він їм суворо наказував, щоб вони його не виявляли.

13 І вийшов він на гору, і покликав, кого сам обрав, і вони підійшли до нього.

14 І визначив дванадцятьох, щоб з ним перебували, і щоб послати на проповідь їх,

15 і щоб мали вони владу зцілювати недуги й виганяти демонів.

16 Ось ці дванадцять, кого він обрав: Симон, якому дав ймення Петро,

17 Яков Зеведеєвий, Іван, брата Якова, яким дав імена Воанергес, себто сини грому,

18 Андрій, Пилип, Варфоломій, Матвій, Хома, Яків, син Алфія, Тадей, Симон Кананіт

19 та Юда Іскаріот, що й видав його.

20 І зайшли до хати вони. І знову зібралося люду, що вони не могли навіть хліба з'їсти.

21 І коли його близькі почули, то вийшли, щоб забрати його, кажучи, ніби він несамовитий.

22 А книжники, що прийшли з Єрусалиму, казали: "Має він Вельзевула, і виганяє демонів силою князя демонів".

23 І покликавши їх, він приказками до них промовляв: "Як може Сатана виганяти Сатану?

24 Коли царство поділиться в собі, то не зможе встояти те царство.

25 І коли будинок поділиться в собі, то не зможе встояти він.

26 І коли б Сатана сам на себе повстав і поділився, то не зможе встояти він, а згине.

27 Ніхто не зможе вдертися до господи дужого, щоб пограбувати добро його, якщо перше не зв'яже господаря, і аж тоді пограбує господу його.

28 Запевняю вас, що пробачаться людським синам усі гріхи та всі лихі слова на Бога, хоч би якими вони не були.

29 Але, хто лихословить на духа святого, повіки йому не відпуститься, під гріх вічний він підпадає".

30 Бо ж казали вони: "Він духа нечистого має".

31 І прийшли його мати й брати, і осторонь ставши, послали покликати його.

32 А народ навколо нього сидів. І сказали йому: "Онде твої брати, мати й сестри тебе питають".

33 А він їм відповів: "Хто моя мати й брати?"

34 І поглянувши на тих, що навколо нього сиділи, додав: "Ось мати моя та брати мої!

35 Бо хто Божу волю виконує, той мені брат і сестра, і мати".

Від Марка 4

1 І знову почав він навчати над морем. І зібралося до нього багато народу, так що він увійшов до човна біля берега й сів, а народ весь був на березі.

2 І багато навчав він їх приповідями, і в науці своїй їм казав:

3 "Слухайте, вийшов сіяч ось, щоб сіяти.

4 І як сіяв, упало зерно одне край шляху, і налетіли пташки, і його видзьобали.

5 Інше ж упало на ґрунт кам'янистий, де не мало багато землі, і швидко зійшло, бо земля неглибока була,

6 а як сонце зійшло то зів'яло, і коріння не маючи, всохло.

7 А інше впало між терен, і вигнався терен, і його заглушив, і плоду воно не дало.

8 А що впало на добру землю, зійшло і росло, і видало плід у тридцяті, у шістдесят і в сто раз".

9 І додав: "Хто має вуха, щоб слухати, хай слухає!"

10 І як залишився він на самоті, його запитали найближчі з дванадцятьма про цю приповідь.

11 І він їм відповів: "Вам дано зрозуміти таємниці Божого царства, а для інших усе це в приповідях,

12 щоб оком дивилися вони і не бачили, вухом слухали і не зрозуміли, щоб вони не навернулися, і не відпущені були гріхи їм!"

13 І він їх запитав: "Ви не розумієте приповіді цієї? Як же вам зрозуміти всі інші приповіді!

14 Сіяч сіє слово.

15 А котрі край шляху, де сіється слово — це ті, що як тільки почують, то зараз же приходить до них Сатана, і забирає слово, посіяне в них.

16 Так само й посіяні на кам'янистому ґрунті, вони, як почують те слово, то з радістю приймають його,

17 та кореня не маючи в собі, вони залишаються на деякий час. Але коли приходить утиск та переслідування за слово, долають їх сумніви.

18 А між терен посіяне — це ті, що слухають слово,

19 але клопоти цього світу, омана багатства та всілякі бажання приходять та й глушать слово, і плоду воно не дає.

20 А посіяне в добру землю — це ті, що слухають слово й приймають, і родять утридцяті, у шістдесят і в сто крат".

21 І сказав він до них: "Чи свічку приносять на те, щоб поставити її під посудину, чи може під ліжку, а не щоб поставити на свічнику?"

22 Бо нема нічого захованого, що не виявиться, і нема таємного, що не вийде наяв.

23 Хто має вуха, щоб слухати, хай слухає!"

24 І сказав він до них: "Зважайте на те, що чуєте: "Якою мірою будете міряти, такою відміряють вам, і ще й додадуть.

25 Бо хто має, то дасться йому, хто ж не має, забереться від нього й те, що він має"".

26 І сказав він: "Так і Боже царство, як той чоловік, що кидає в землю насіння,

27 і чи спить, чи встає він вдень та вночі, а насіння пускає паростки та росте, хоч не знає він, як.

28 Бо родить земля сама з себе: перше стебло, потім колос, а тоді зерна на колосі.

29 А коли плід достигне, він береться до серпа, бо настали жнива"".

30 І сказав він: "До чого прирівняємо царство Боже? Який приклад наведемо?"

31 Воно як те зерно гірчичне, яке, коли сіється в землю, найдрібніше від усього насіння земного.

32 Як посіяне ж буде, виростає і стає більше над усе зілля, і пускає такі великі гілки, що кублитися може в тіні його птаство небесне".

33 І такими приповідями він їм слово звіщав, скільки вони могли зрозуміти.

34 І без приповістей нічого він їм не казав, а учням своїм окремо все розтлумачував.

35 І сказав він до них того дня, коли вечір настав: "Перепливімо на той бік".

36 І лишивши народ, взяли його в човен та відпливли.

37 І знялася буря велика, що аж хвилі заливали човен, і човен водою вже був переповнився!

38 А він спав на кормі на подушці... І вони розбудили його та й сказали йому: "Вчителю, чи тобі байдуже, що ми гинемо?"...

39 Тоді він устав, і вітрові заборонив, і до моря сказав: "Стихни, вгамуйся!" І стих вітер, і тиша велика настала...

40 І сказав він до них: "Чого ви такі полохливі? Чого віри не маєте?"

41 А вони налякано казали один до одного: "Хто ж це такий, що вітер і море слухняні йому?"

Від Марка 5

1 І перепливли вони на інший бік моря, в Гадаринську землю.

2 І як вийшов він з човна, то трапився йому чоловік з могильних печер, що мав духа нечистого.

3 Він мешкав серед могил, і ніхто навіть ланцюгами зв'язати не міг його,

4 кайданами та ланцюгами в'язали його, але він розривав ланцюги та кайдани трошив, і ніхто не міг вгамувати його.

5 І він перебував день і ніч серед могил та в горах, і кричав, і бився об каміння...

6 А коли він Ісуса побачив здалека, то прибіг, вклонився йому,
7 і закричав гучним голосом: "Що до мене тобі, Ісусе, Сину Бога Всевишнього?
Богом тебе заклинаю, не муч мене!"
8 Бо сказав він йому: "Вийди, дух нечистий, з людини!"
9 І запитав він його: "Як твоє ім'я?" А той відповів: "Легіон моє ймення, багато-бо нас".
10 І він його дуже просив, щоб їх не вислав з тієї землі.
11 Паслося ж там на горі багато свиней.
12 І просилися демони, кажучи: "Дозволь нам у свиней увійти".
13 І дозволив він їм. І вийшли духи нечисті, і в свиней увійшли. І зо дві тисячі свиней кинулися з кручі до моря та й потонули...
14 А їхні пастухи втекли та в місті й по селах розказали. І повиходили люди побачити, що сталося.
15 І прийшли до Ісуса й побачили, що той біснுவатий, в якому був легіон, убраний сидів та при розумі, і полякалися вони...
16 Свідки ж їм розповіли, що сталося з тим біснуватим, також про свиней.
17 І вони стали благодіяти йому, щоб пішов з їхнього краю.
18 А як він сів до човна, то біснуватий став просити його, щоб залишитися з ним.
19 Ісус же йому не дозволив, а сказав йому: "Йди до хати своєї й розкажи всім своїм, які речі великі Господь вчинив тобі, і як змилювався над тобою!"
20 І пішов він та в Десятимісті почав розповідати про все, що Ісус вчинив йому. І всі дивувалися!
21 І коли знову переплив Ісус човном на той бік, то на березі моря до нього зібралося багато народу.
22 І приходить один із старших синагоги, на ймення Яір, і як побачив його, то припавши до ніг йому,
23 дуже благав: "Моя дочка помирає. Прийди ж, поклади свої руки на неї, щоб видужала та жила!"...
24 І пішов він з ним. А за ним натовп великий ішов, і тиснув на нього.
25 А жінка одна, що дванадцять років хворіла на кровотечу,
26 яка чимало натерпілася від багатьох лікарів, і змарнувала на них усе добро своє,
27 почувши про Ісуса, підійшла крізь натовп ззаду, і доторкнулася до одягу його...
28 Бо казала вона про себе: "Коли хоч доторкнуся до одягу його, то одужаю"..
29 І зупинилася кровотеча її, і тілом відчула вона, що одужала від недуги!
30 І в ту мить Ісус відчув, що вийшла з нього сила. І він до народу звернувся й запитав: "Хто доторкнувся до мого одягу?"
31 І відповіли йому учні його: "Ти ж бачиш, що тисне на тебе народ, а питаєш: "Хто доторкнувся до мене?"
32 А він навколо поглядав, щоб побачити ту, що зробила це.
33 І жінка злякалася й затряслася, бо знала, що сталося їй. І вона підійшла, і впала ницьма перед ним, і всю правду йому розповіла...
34 А він їй сказав: "Твоя віра, дочко, врятувала тебе. Іди з миром, і здоровою будь

від своєї недуги!"

35 Як він ще промовляв, приходять ось від старшого над синагогою та й кажуть: "Дочка твоя померла, чого ще турбуєш Вчителя?"...

36 А Ісус, як почув ті слова, сказав до старшого над синагогою: "Не лякайся, тільки вір!"

37 І він не дозволив іти з собою нікому, тільки Петрові, Якову та Іванові, братові Якова.

38 І прийшли вони до господи старшого над синагогою, і він бачить метушню та людей, що плакали та голосили.

39 А увійшовши, сказав він до них: "Чого ви метушитеся та плачете? Не померло дівча, а спить!"

40 І вони глузували з нього. А він усіх випровадив, узяв батька дівчини, матір її та тих, хто був з ним, і увійшов до кімнати.

41 І взяв він за руку її та й промовив: "Дівчинко, кажу тобі встань!"

42 І в ту мить підвелось й ходило дівча, а років мало з дванадцять. І всі жахнулися з дива великого!...

43 А він звелів нагодувати її та наказав їм суворо, щоб ніхто не довідався про це.

Від Марка 6

1 І вийшовши звідти, він прийшов до своєї батьківщини, а за ним ішли учні його.

2 Як настала ж субота, він навчати почав у синагозі. І багато з тих, що слухали, дивувалися й запитували: "Звідки в нього це? І що за мудрість дана йому? І що за чуда стаються руками його?"

3 Хіба ж він не тесля, син Марії, брат Якову, Йосипові, Юді та Симонові? А сестри його, хіба тут не між нами?" І непевність щодо нього викликала в них гнів...

4 А Ісус їм сказав: "Нема пророка без пошани, хіба що тільки у вітчизні своїй, серед родини своєї та в оселі його".

5 І він тут не вчинив жодного чуда, тільки деяких хворих, руки поклавши на них, зцілив.

6 Він дивувався їхньому невірству. І пішов до навколишніх сіл навчати.

7 І покликавши дванадцятьох, посилав їх по двох, і владу їм дав над нечистими духами.

8 І звелів їм нічого в дорогу не брати, окрім палиці: ні торби, ні хліба, ані мідяків у свій черес,

9 а ходити в сандалях, і двох убрань не носити.

10 І промовив до них: "Коли ви де увійдете до помешкання, залишайтеся там, аж поки не вийдете звідти.

11 А як місто яке вас не прийме, і не послухають вас, то, виходячи звідти, обтрусіть порошок, що в вас під ногами, на свідчення проти них. Запевняю вас, легше буде Содому й Гоморрі дня судного, аніж місту тому!"

12 І вийшли вони, і проповідували, щоб каялися.

13 І багато виганяли демонів, і зцілювали багатьох хворих, намащуючи оливою.

14 І почув про Ісуса цар Ірод, бо ім'я його стало відоме всюди, і сказав, що то Іван Христитель з мертвих воскрес, і тому творяться чуда від нього.

15 Інші запевняли, що Ілля він, а ще інші казали, що пророк, або як один із пророків.

16 А Ірод, почувши, сказав: "Іван, якому я голову стяг був, оце він воскрес!"

17 Той-бо Ірод, пославши, схопив був Івана, і до в'язниці кинув його, через Іродіяду, жінку брата свого Пилипа, бо він одружився був з нею.

18 А Іван казав Іродові: "Не годиться мати жінку брата свого за жінку собі!"

19 А Іродіяда озлобилася на нього, і плекала сподівання заподіяти йому смерть, та не могла.

20 Бо Ірод боявся Івана, знаючи, що він людина праведна та свята, і захищав його. І слухаючи його, він дуже бентежився, але слухав залюбки.

21 Та трапилася нагода, коли в день народження Ірод справляв був бенкет вельможам своїм, тисяцьким та галілейській старшині,

22 і коли прийшла дочка тієї Іродіяди, і танцювала, і сподобалася Іродові та присутнім з ним при столі, тоді цар промовив до дівчини: "Проси в мене, чого забажаєш, і дам я тобі!"

23 І поклявся він їй: "Чого тільки від мене попросиш, то дам я тобі, хоча б і півцарства мого!"

24 Вона ж вийшла, і запитала матері своєї: "Чого маю просити?" А та сказала: "Голови Івана Христителя"...

25 І повернулася вона до царя, і просила: "Я хочу, щоб дав ти негайно мені на полумиску голову Івана Христителя!"

26 І засмутився цар, але через прилюдну присягу, не міг їй відмовити.

27 І цар мерщій послав вояка, і звелів йому принести Іванову голову.

28 І пішов він, і стяг у в'язниці Іванові голову, і приніс її на полумисковій, і дівчині віддав, а вона віддала її своїй матері...

29 А коли його учні почули, то прийшли, і взяли тіло, і до могили поклали його.

30 І посходилися до Ісуса апостоли, і розповіли йому все, як багато зробили вони, і як багато навчили.

31 І сказав він до них: "Підемо подалі від людей, та трохи спочинете". Бо багато народу приходило та відходило, що вони не мали часу навіть на їжу.

32 І попливли вони човном подалі від людей.

33 І побачили їх, коли пливли, і багато їх пізнали. І пішки побігли туди з усіх міст, випередивши їх.

34 І як вийшов Ісус, то побачив багато народу, і змилосердився над ними, бо були, немов вівці, що не мають пастуха. І почав їх навчати.

35 І як минуло вже часу доволі, підійшли його учні до нього та й сказали: "Це місце безлюдне, а година вже пізня.

36 Відпусти їх, хай підуть в осаді та села близькі, і куплять собі чого їсти".

37 А він їм сказав: "Дайте їсти їм ви". Вони ж відповіли йому: "Чи ми маємо піти та хліба купити на двісті динаріїв, і дати їм їсти?"

38 А він їх запитав, скільки вони мають хліба. Вони подивилися, і сказали, що мають п'ять хлібин та дві риби.

39 І звелів він їм усіх на зеленій траві посадити один біля одного.

40 І розсілися рядами вони, по сто та по п'ятдесят.

41 І він узяв п'ять хлібин та дві риби, поглянув на небо, поблагословив, поламав той хліб і дав учням, щоб клали перед ними, і дві риби на всіх поділив.

42 І всі їли й наїлися!

43 А з того, що залишилося, назбирали дванадцять повних кошиків.

44 А тих, хто хліб споживав, було тисяч з п'ять!

45 І звелів він своїм учням до човна сідати, і без нього на той бік пливти до Віфсаїди, поки сам він відпустить народ.

46 І відпустивши їх, пішов помолитися на гору.

47 А як вечір настав, човен був серед моря, а він сам один на березі.

48 Коли ж він побачив, як вони на веслах мордуються проти зустрічного вітру, то вночі о четвертій сторожі пішов морем до них, і вже їх минав.

49 А вони, як побачили, що йде він морем, подумали, що то мара, та закричали з переляку.

50 А він до них промовив: "Не лякайтеся, це я!"

51 І ввійшов він у човен до них, і вітер стих. А вони дивувалися в собі,

52 не розуміючи чуда з хлібом, бо серце їхнє було затверділе.

53 Перепливши ж, вони пристали до берега в Генісаретській землі.

54 І як вони повиходили з човна, люди враз пізнали його,

55 і порозбігалися по всій тій околиці, і стали на ложах хворих приносити, де тільки почули були, що він є.

56 І куди тільки він прибував до сіл, чи до міст, чи до осель, клали хворих на майданах, і благали його, щоб могли доторкнутися хоч краю одягу його. І хто тільки до нього доторкався, той був зцілений!

Від Марка 7

1 І зібралися до нього фарисеї та деякі з книжників, які прибули з Єрусалиму,

2 і побачили, що якісь із учнів його їли хліб руками немитими.

3 Бо фарисеї й усі юдеї за звичаями старших не їдять, поки старанно не вимиють рук.

4 а повернувшись з базару, вони не їдять, поки не вмиються. Багато є й інших звичаїв, що вони прийняли: миття чаш, глеків і мідного посуду.

5 І запитали його фарисеї та книжники: "Чому твої учні не живуть за звичаями прадідів, і хліб споживають руками немитими?"

6 А він їм відповів: "Добре пророкував про вас, двоєдушних, Ісая, як написано: "Оці люди вустами шанують мене, серце ж їхнє далеко від мене..."

7 Та однак надаремне шанують мене, бо навчають наук людських заповідей.

8 Занехавши заповідь Божу, звичаїв людських ви тримаєтеся: обмиваєте глеки та чаші, і багато такого подібного й іншого робите ви"".

9 І сказав він до них: "Спритно відкидаєте ви заповідь Божу, аби зберегти свої звичаї.

10 Бо Мойсей наказав: "Шануй батька свого та матір свою", та: "Хто злословить на батька чи матір, хай смертю помре".

11 А ви кажете: "Коли скаже хто батькові чи матері: "Все, чим би ви могли скористатися в мене — це дар Богові"",

12 то вже вільно йому не робити нічого для батька чи матері,

13 порушуючи Боже слово вашим звичаєм, що його ви самі встановили. І багато такого ви іншого робите".

14 І він знову покликав народ і промовив до нього: "Послухайте мене всі, і зрозумійте!

15 Нема нічого назовні людини, що, входячи в неї, могло б опоганити її, що ж з неї виходить, те людину опоганює.

16 Коли має хто вуха, щоб слухати, хай слухає!"

17 А коли від народу увійшов він до оселі, тоді учні його запитали в нього про приказку.

18 І він їм відповів: "Чи ж і ви розуміння не маєте? Хіба ж не розумієте ви, що все те, що входить ззовні в людину, не може опоганити її?

19 Бо не входить до серця їй, а до живота, і виходить назовні, тому всяка їжа чиста".

20 А далі сказав він: "Що з людини виходить, те людину опоганює.

21 Бо зсередини, з людського серця виходять лихі думки, розпуста, крадіжки, вбивства,

22 перелюби, здирство, лукавство, підступ, сором, зазидуюче око, лихослів'я, гордощі, нерозсудливість.

23 Усе лихе виходить зсередини, і людину опоганює!"

24 І встав він, і звідти пішов до околиці Тиру й Сидону. І не бажаючи, щоб хто довідався, увійшов до оселі, та не міг утаїтися.

25 Жінка ж одна, якої дочка мала духа нечистого, почувши про нього, прибігла й упала до ніг йому.

26 А ця жінка грекиня була, родом сиропінікіянка. Вона стала благати його, щоб з дочки її демона вигнав.

27 А він їй сказав: "Дай, щоб перше наїлися діти, не годиться-бо хліб забрати в дітей, і кинути цуценням!"

28 А вона йому в відповідь сказала: "Так, Господе! Але навіть цуценята їдять під столом від дитячих крихт"...

29 І він їй сказав: "Іди, за слово це, демон вийшов з твоєї дочки!"

30 А коли вона до помешкання свого повернулася, то знайшла, що дочка на постілі

лежала, а демон вийшов з неї.

31 І вийшов він знов з околиць Тиру, і подався шляхом на Сидон до моря Галілейського, через околиці Десятимістя.

32 І привели до нього глухонімого, і благали його, щоб руку на нього поклав.

33 І став він з ним осторонь, і вклав пальці свої йому в вуха, і сплюнувши, доторкнувся його язика.

34 І на небо поглянувши, він зітхнув і промовив до нього: "Еффата (Відкрийся)!"

35 І став той чути, і став промовляти виразно!

36 А він їм звелів, щоб нікому цього не розповідали. Та що більше наказував їм, то ще більше розголошували.

37 І дуже всі дивувалися та казали: "Він добре все робить: глухим дає чути, а німим розмовляти!"

Від Марка 8

1 Тими днями, коли було знову багато народу, а їсти не мали чого, покликав він учнів своїх та й промовив до них:

2 "Шкода мені тих людей, що вже три дні тут зі мною, а їсти не мають чого.

3 А коли відпущу їх голодних до їхніх осель, то ослабнуть у дорозі, бо деякі з них прийшли здалеку".

4 І відповіли йому його учні: "Звідки зможе хто нагодувати їх хлібом отут у пустелі?"

5 А він їх запитав: "Скільки маєте хліба?" Вони ж сказали, що мають сім хлібин.

6 Тоді він звелів народові посідати на землі. І взявши ті сім хлібин, подякував Богові, поламав і дав учням своїм, щоб роздали, і ті роздавали народові.

7 І мали вони трохи риби, і він їх поблагословив, і роздати звелів також рибу.

8 І всі їли й наїлися, а з того, що залишилося, сім кошиків назбирали...

9 А людей було тисяч із чотири!

10 І сів він до човна зі своїми учнями та й прибув у Далманутську землю.

11 І вийшли фарисеї, і почали сперечатися з ним, випробовуючи, вимагали від нього ознаки з неба.

12 А він тяжко зітхнув і промовив: "Якої ознаки цей рід вимагає? Запевняю вас, що родові цьому ознака не буде дана!"

13 І залишив він їх, сів знову до човна, і на той бік відплив.

14 І забули вони взяти хліба, і крім одного буханця, в човні не мали з собою нічого.

15 А він їм наказував: "Стережіться фарисейської розчини й розчини Іродової!"

16 Вони ж міркували й казали один до одного, що хліба не мають вони.

17 А Ісус, знаючи те, запитав їх: "Чого ви занепокоїлися, що хліба не маєте? Невже ви й досі не второпали? Чи ваші серця зачерствіли?"

18 Маючи очі — не бачите, і маючи вуха — не чуєте? І не пам'ятаєте,

19 коли п'ять хлібин я ламав на п'ять тисяч, скільки повних кошиків ви зібрали з того, що залишилося?" Вони відповіли йому: "Дванадцять".

20 "А як сім на чотири тисячі, скільки кошиків повних зібрали, з того, що залишилося?" І відповіли вони: "Сім".

21 І сказав він до них: "Ви ще не розумієте?"...

22 І приходять вони в Віфсаїду. І приводять до нього сліпого, і благають його, щоб доторкнувся до нього.

23 І взяв він сліпого за руку, та й вивів його за село. І послинивши очі йому, поклав руки на нього, і запитав його, чи що бачить.

24 І поглянувши, сказав той: "Я бачу, немов би щось рухається"...

25 Потім знов він поклав свої руки на очі йому, і прозрів той, і одужав, і виразно став бачити все!

26 І послав він до помешкання його, звелівши: "До села не заходь, і нікому в селі не розповідай!"

27 Потому пішов Ісус та учні його до сіл Кесарії Пилипової, а в дорозі він запитав своїх учнів: "За кого мене люди вважають?"

28 Вони ж відповіли йому: "Одні за Івана Христителя, інші за Іллю, а ще інші за одного з пророків".

29 І він запитав їх: "А ви за кого мене маєте?" Петро ж йому відповів: "Ти Христос!"

30 І він заборонив їм, щоб нікому про нього вони не казали.

31 І почав їх навчати, що Синові Людському треба багато страждати, і його відцураються старшини і старші священики, і книжники, і він буде вбитий, але третього дня він воскресне.

32 І сказав він те відкрито. Петро ж відвів його вбік, і став заперечувати.

33 А він обернувся, поглянув на учнів своїх та й Петрові з докором сказав: "Відступи, Сатано, від мене, бо думки твої не про Боже, а про людське!"

34 І він покликав народ і своїх учнів, та й промовив до них: "Коли хто прагне йти вслід за мною, хай зречеться самого себе та візьме свого хреста і тоді йде!"

35 Бо хто прагне душу свою зберегти, той втратить її, а хто втратить душу свою заради мене та доброї новини, той її збереже.

36 Яка ж користь людині, що здобуде весь світ, але душу свою занастить?

37 Або що взамін дасть людина за душу свою?

38 Бо хто буде мене та моєї науки соромитися в цьому роді перелюбному та грішному, того посоромиться також Син Людський, як прийде у славі свого Батька з ангелами святими".

Від Марка 9

1 І сказав він до них: "Запевняю вас, що деякі з присутніх отут не скуштують смерті, аж поки не побачать царства Божого, що прийшло воно в силі".

2 А через шість день узяв Ісус Петра, Якова та Івана, і привів їх на гору високу. І він змінився перед ними.

3 І став одяг його яскраво білим, як сніг, якого відбілювачем неможливо так вибілити на землі.

4 І з'явився їм Ілля та Мойсей, і розмовляли з Ісусом.

5 А Петро сказав до Ісуса: "Вчителю, добре бути нам тут! Поставмо ж собі три намети: для тебе один, один для Мойсея і один для Іллі"...

6 Бо налякавшись, не знав, що казати.

7 Та хмара ось їх оповила, і голос почувся з хмари: "Це Син мій улюблений, його слухайте!"

8 І роздивившись, вони вже нікого поруч не бачили, окрім самого Ісуса.

9 А коли з гори сходили, він їм наказав, щоб нікому того не казали, що бачили, аж поки Син Людський з мертвих воскресне.

10 Вони ж заховали те слово в собі, сперечаючись, що то є воскреснути з мертвих.

11 Якось вони запитали його: "Що це книжники кажуть, ніби треба Іллі перше прийти?"

12 А він відповів їм: "Якщо Ілля має прийти попереду, і все приготувати, чого ж тоді про Людського Сина написано, що мусить багато він витерпіти, і буде зневажений?"

13 Кажу ж вам, що Ілля вже прийшов, та з ним, що зволили, те й зробили, як про нього написано"...

14 А коли повернулися до учнів, біля них було безліч народу та книжників, що сперечалися з ними.

15 І весь натовп, як побачив його, наполохався з дива, і назустріч побіг, і став вітати його.

16 І запитав він їх: "Про що сперечаєтеся з ними?"

17 І йому відповів один з натовпу: "Вчителю, привів я до тебе ось сина свого, що духа німого він має.

18 І той де схопить його, то об землю кидає ним, і він піну пускає й зубами скрегоче та сохне. Я казав твоїм учням, щоб прогнали його, та вони не змогли".

19 А він їм у відповідь каже: "О, роде невірний, доки буду я з вами? Доки вас я терпітиму? Приведіть до мене його!"

20 І привели того до нього. І як тільки побачив його, то дух зараз затряс ним. А той, повалившись на землю, став качатися та заливатися піною...

21 І він запитав його батька: "Як давно йому сталося це?" Той сказав: "З дитинства.

22 Часто кидав він ним і в вогонь, і до води, щоб його знищити. Але якщо ти зможеш, то змилуйся над нами й допоможи нам!"

23 Ісус же йому відповів: "Щодо того твого: "Якщо зможеш", — то хто вірить, тому все можливе!"

24 І батько хлоп'яти зі слізьми вигукнув: "Вірю, Господе, розвій залишки моїх сумнівів!"

25 А Ісус, як побачив, що натовп збігається, то нечистому духові наказав: "Дух німий і глухий, тобі я наказую, вийди з нього назавжди!"

26 І закричавши та вельми затрясши хлопцем, той вийшов. І став він, немов мертвий, аж багато казали, що помер він...

27 А Ісус узяв за руку його та й підвів, і той устав.

28 Коли ж він до хати прийшов, то учні запитали його: "Чому ми не могли його вигнати?"

29 А він їм сказав: "Такий дух не виходить інакше, як тільки від молитви та посту".

30 І вони вийшли звідти, і проходили по Галілеї. А він не бажав, щоб довідався хто.

31 Бо він своїх учнів навчав і казав їм: "Людський Син буде виданий людям до рук, і вони його вб'ють, а третього дня потому він воскресне!"

32 Вони ж не зрозуміли цього слова, та боялися його запитати.

33 І прибули вони в Капернаум. А як був він у будинку, то їх запитав: "Про що міркували в дорозі?"

34 І мовчали вони, бо сперечалися поміж себе, хто найбільший.

35 А як сів, то покликав він дванадцятьох, і промовив до них: "Коли хто прагне бути першим, хай буде найменшим з усіх і слуга всім!"

36 І взяв він дитину, і поставив її серед них, і обнявши її, він промовив до них:

37 "Коли хто в ім'я моє прийме одне з дітей таких, той приймає мене. Хто ж приймає мене, не мене він приймає, а того, хто послав мене!"

38 Обізвався до нього Іван: "Вчителю, ми бачили одного чоловіка, який з нами не ходить, що виганяє ім'ям твоїм демонів. І ми заборонили йому, бо він з нами не ходить".

39 А Ісус сказав: "Не забороняйте йому, бо нема такого, що ім'ям моїм чудо зробив би, і зміг би потім лихословити мене.

40 Хто-бо не проти нас, той за нас!

41 І коли хто напоїть вас кухлем води в ім'я моє заради того, що ви Христові, запевняю вас, що не втратить той нагороди своєї!

42 Хто ж стане каменем спотикання для одного з цих малих, що вірять, то краще б такому було, коли б жорно на шию йому почепити, та й кинути в море!

43 І коли рука твоя зваблює тебе, відітни її, краще тобі увійти до життя одноруким, ніж з обома руками увійти до геєнни, до вогню негасимого,

44 де їхній черв'як не вмирає і не гасне вогонь.

45 І коли нога твоя зваблює тебе, відітни її, краще тобі увійти до життя одноногим, ніж з обома ногами бути вкинутому до геєнни, до вогню негасимого,

46 де їхній черв'як не вмирає і не гасне вогонь.

47 І коли твоє око тебе зваблює, вийми його, краще тобі однооком увійти в царство Боже, ніж з обома очима бути вкинутому до геєнни вогненної,

48 де їхній черв'як не помирає, і не гасне вогонь!

49 Бо посолиться кожен вогнем, і кожна жертва посолиться сіллю.

50 Сіль добра річ. Коли ж сіль несолоною стане, чим виправити її? Майте сіль у собі, майте й мир між собою!"

Від Марка 10

1 І вийшовши звідти, він прийшов у Юдею, на той бік Йордану. І знову зібралися юрби до нього, і знову він навчав їх за звичаєм своїм.

2 І підійшли фарисеї й запитали, його випробовуючи: "Чи дозволено чоловікові

жінку свою відпустити?"

3 А він відповів їм: "Що Мойсей заповів вам?"

4 Вони ж сказали: "Мойсей заповів написати листа про розлучення та й відпустити".

5 Ісус же сказав їм: "То за ваше жорстокосердя він вам написав цю заповідь.

6 Бог же на початку творіння створив чоловіком і жінкою їх.

7 Покине тому чоловік свого батька та матір свою,

8 і стануть обоє вони одним тілом, тим то нема вже двох, а одне тіло.

9 Тож, що Бог спарував, людина хай не розлучає!"

10 А вдома про це учні знову запитали його.

11 І він їм відповів: "Хто жінку відпустить свою, та одружиться з іншою, той вчинить перелюб з нею.

12 І коли жінка покине свого чоловіка, і одружиться з іншим, то вчинить перелюб вона".

13 Тоді принесли дітей до нього, щоб він доторкнувся до них, учні ж їм докоряли.

14 А коли побачив це Ісус, то обурився, та й промовив до них: "Не бороніть їм приносити дітей до мене, бо таких царство Боже!

15 Запевняю вас: "Хто Божого царства не прийме, немов та дитина, той у нього не ввійде"".

16 І він їх пригорнув, і поблагословив, на них руки поклавши.

17 І коли вирушав він у дорогу, то підійшов один, упав перед ним на коліна і запитав його: "Вчителю добрий, що робити мені, щоб вічне життя успадкувати?"

18 Ісус же йому відповів: "Чого називаєш мене добрим? Ніхто не є добрий, окрім Бога самого".

19 Знаєш заповіді: "Не вбивай, не вчиняй перелюбу, не кради, не свідкуй неправдиво, не кривди, шануй свого батька та матір".

20 А він відповів йому: "Вчителю, це все виконав я ще змалку".

21 Ісус же поглянув на нього з любов'ю і промовив йому: "Одного бракує тобі. Іди, розпродай, що маєш, вбогим роздай і матимеш скарб на небі! Потому приходь та йди вслід за мною, взявши хреста".

22 А він засмутився тим словом, і пішов зажурений, бо великі маєтки він мав.

23 І поглянув довкола Ісус, та й сказав своїм учням: "Як важко отим, хто має багатство, увійти в царство Боже!"

24 І учні здивувалися від слів його. А Ісус сказав їм: "Діти мої, як важко отим, хто сподівається на багатство, увійти в царство Боже!

25 Верблюдові легше пройти через вушко голки, ніж багатому в Боже царство ввійти!"

26 Ті ще дужче здивувалися, й казали по між себе: "Хто ж тоді може врятуватися?"

27 Ісус же, поглянувши на них, промовив: "Неможливе це людям, а не Богові. Бо для Бога можливе все!"

28 А Петро став казати йому: "От усе ми покинули, та й пішли за тобою слідом".

29 Ісус відповів: "Запевняю вас: "Нема такого, щоб полишив помешкання своє, чи братів, чи сестер, або матір, чи батька, або діти, чи поля заради мене та доброї новини, 30 і не отримав би в сто раз більше зараз, в час переслідувань, будинків, братів, сестер, матерів, дітей і полів, а в світі наступному — вічне життя.

31 І багато з перших стануть останніми, а останні — першими"".

32 Коли вони йшли шляхом до Єрусалиму, а Ісус ішов попереду всіх, то учні його перебували в якісь непевності, а в багатьох, що йшли позаду, навіть відчувався страх. І взявши дванадцятьох, почав він їм розповідати, що з ним статися має:

33 "Оце в Єрусалим ми йдемо. Старшим священикам і книжникам виданий буде Син Людський, і засудять на смерть його, і поганам його видадуть,

34 і глузуватимуть з нього, і плюватимуть на нього, і його бичуватимуть, і вб'ють, але третього дня він воскресне!"

35 І підійшли до нього Яків та Іван, сини Зеведеєві, та й сказали йому: "Вчителю, у нас є прохання до тебе".

36 А він їх запитав: "Чого ви хочете, щоб я вам зробив?"

37 Вони ж відповіли йому: "Дай нам, щоб у славі твоїй ми сиділи праворуч і ліворуч від тебе!"

38 А Ісус сказав їм: "Не знаєте, чого просите. Чи ж здатні ви пити чашу, що я її п'ю, і хреститися хрищенням, що я ним хрищусь?"

39 Вони відповіли йому: "Здатні". А Ісус їм сказав: "Чашу, що я її п'ю, ви питимете, і хрищенням, що я ним хрищусь, ви охреститесь.

40 А сидіти праворуч мене та ліворуч — не моє це давати, а кому вготовано".

41 Як почули ж це десятеро, то обурилися на Якова та на Івана.

42 А Ісус їх покликав, і промовив до них: "Ви знаєте, що ті, що вважають себе за князів у народів, панують над ними, а їхні вельможі їх тиснуть.

43 Між вами так не має бути. Хто ж із вас прагне бути великим, хай буде він вам за слугу.

44 А хто з вас прагне бути першим, хай буде всім за раба.

45 Бо Син Людський прийшов не на те, щоб служили йому, а щоб послужити, і душу свою дати на викуп за багатьох".

46 І прийшли вони в Єрихон. А коли з Єрихону виходив він разом з учнями своїми й безліччю люду, сидів і просив при шляху сліпий Вартимей, син Тимеїв.

47 І почувши, що то назарянин Ісус, почав вигукувати: "Сину Давидів, Ісусе, змилуйся наді мною!"

48 І сварилися на нього багато, щоб мовчав, та він ще дужче вигукував: "Сину Давидів, змилуйся наді мною!"

49 І зупинився Ісус та й сказав: "Покличте його!" І покликавши сліпого, вони сказали йому: "Сміливіше вставай, він кличе тебе".

50 І той скинувши плаща свого, скочив з місця, й прибіг до Ісуса.

51 А Ісус запитав його: "Що тобі?" Сліпий же йому відповів: "Вчителю, хай я прозрію!"

52 Ісус же до нього промовив: "Іди, твоя віра врятувала тебе!" І той враз прозрів, і пішов за Ісусом.

Від Марка 11

1 І коли вони наблизилися до Єрусалиму, до Вітфагії й Віфанії, що на Оливній горі, тоді він послав двох учнів своїх,

2 і сказав до них: "Ідіть у село, яке перед вами, і входячи в нього, ви знайдете прив'язаного віслюка, що на нього ніхто ще з людей не сідав. Відв'яжіть його й приведіть.

3 Коли ж скаже хто вам: "Що це ви робите?" Скажіть: "Господь потребує його", і буде дозволено вам".

4 І вони пішли, і знайшли того віслюка, що прив'язаний був зовні біля воріт при дорозі, і відв'язали його.

5 А деякі з тих, що стояли там, сказали до них: "Що ви робите? Пощо віслюка ви відв'язуєте?"

6 Вони ж їм сказали, як звелів їм Ісус, і було відпущено їх.

7 І вони привели до Ісуса віслюка, і поклали на нього плащі свої, а він сів на нього.

8 Багато ж народу стелили одяг свій на шляху, а інші стелили зелень з полів.

9 А ті, що йшли перед ним і позаду, вигукували: "Осанна! Благословенний, хто йде в Господнє ім'я!

10 Благословенне царство, що надходить, Батька нашого Давида! Осанна на висоті!"

11 Потому увійшов він до Єрусалиму і в храм. Він оглянув усе, а як година вже пізня була, то пішов у Віфанію з дванадцятьма.

12 А наавтра, коли вони вийшли з Віфанії, він зголоднів був.

13 І побачивши здалека фігове дерево, вкрите листям, він підійшов, чи не знайде на ньому чого. І прийшовши до нього, не знайшов нічого, крім листя самого, не пора-бо на фіги була.

14 І сказав Ісус до нього: "Щоб більше ніхто твого плоду не з'їв аж повіки!" А учні його все те чули.

15 І прийшли вони в Єрусалим. А як він у храм увійшов, то став виганяти з храму продавців і покупців, і перевернув столи міняйлам та ослони продавцям голубів.

16 І він не дозволяв, щоб хто річ яку проносив через храм.

17 І він їх навчав, промовляючи: "Хіба не написано: "Оселя моя буде оселею молитви в народів усіх, ви ж перетворили її на печеру розбійників! 18 І почули це старші священники й книжники, і шукали, як його вбити, бо боялися його, весь-бо народ дивувався науці його.

19 А як пізно ставало, вони поза місто виходили.

20 А проходячи вранці, побачили фігове дерево, всохле від кореня.

21 І згадавши Петро, каже йому: "Вчителю, поглянь фігове дерево, що прокляв ти, всохло!"

22 А Ісус їм у відповідь каже: "Майте віру Божу!"

23 Запевняю вас, якщо хто скаже горі цій: "Зруш та й кинься до моря, і не матиме сумніву в серці своєму, і матиме віру, що станеться так, то як він сказав, так і станеться!"

24 Через це кажу вам: "Все, чого ви в молитві попросите, вірте, що отримаєте, і ви те матимете.

25 І коли стоїте на молитві, то пробачайте, як маєте що проти кого, щоб і Батько ваш небесний пробачив вам гріхи ваші.

26 Коли ж не пробачаєте ви, то й Батько ваш небесний не пробачить вам гріхів ваших"".

27 І знову прийшли вони в Єрусалим. Коли ж він у храмі ходив, прийшли старші священники, книжники та старшини до нього,

28 і запитали його: "Якою ти владою все це робиш? І хто тобі владу цю дав, щоб ти це робиш?"

29 А Ісус відповів їм: "Запитаю й я вас, і як відповісте мені, то й я скажу вам, якою я владою це все роблю.

30 Скажіть мені, Іванове хрищення з неба було, чи від людей?"

31 Вони ж міркували собі: "Коли скажемо: "З неба", скаже: "Чого ж ви йому не повірили? 32 А сказати: "Від людей", боялися народу, бо всі вважали, що Іван був дійсно пророком.

33 І відповіли Ісусові: "Не знаємо"... А Ісус їм сказав: "То й я не скажу вам, якою я владою це все роблю".

Від Марка 12

1 І розпочав він приповідями до них промовляти: "Насадив був один чоловік виноградника, муром обгородив, видовбав у ньому чавило, вежу поставив і віддав його винарям, а сам пішов.

2 А певного часу послав він раба до своїх винарів, щоб прийняти частину від плоду з виноградника в тих винарів.

3 Та вони схопили його, побили і відіслали ні з чим.

4 І знову послав він до них раба іншого, та вони розбили йому голову й принизили.

5 Тоді вислав він іншого, і того вони вбили. І посилав він іще інших, але ті одних побили, а інших убили.

6 І він мав ще одного, сина улюбленого. Наостанок послав і того він до них, кажучи: "Посоромляться сина мого!"

7 А ті винарі міркували собі: "Це спадкоємець, замордуймо його, і спадщина стане нашою!"

8 І вони, схопивши його, вбили, а тіло викинули за виноградник...

9 Отож, що господар виноградника зробить? Він прибуде та й знищить тих винарів, і віддасть виноградника іншим.

10 Чи ви не читали в Писанні: "Камінь, що його будівничі відкинули, той наріжним

став каменем!"

11 Від Господа сталося це, і дивне воно в очах наших".

12 І шукали його, щоб схопити, розуміючи, що про них він цю приказку сказав, але побоюлися народу.

13 І вони послали деяких з фарисеїв та Іродових приспівників до нього, щоб зловити на слові його.

14 Ті ж прийшли та й кажуть йому: "Вчителю, знаємо ми, що ти справедливий, і не зважаєш зовсім на статус людини, а наставляєш на шлях Божий правдиво. Чи годиться давати податок для кесаря, чи ні? Давати нам, чи не давати?"

15 А Ісус, знаючи їхній підступ, сказав їм: "Чого ви мене випробовуєте? Дайте-но мені гріш податковий".

16 І дали вони. А він запитав у них: "Чий це образ і напис?" Ті ж йому відповіли: "Кесарів".

17 Ісус тоді каже в відповідь їм: "Віддайте кесареве кесареві, а Богові Боже!" І були вони вражені відповіддю його...

18 І прийшли до нього ті саддукеї, що стверджують, ніби нема воскресіння, і запитали його:

19 "Вчителю, Мойсей написав нам: "Як помре кому брат, і полишить жінку, а дитини не лишить, то хай його брат візьме жінку його, та продовжить рід брата свого.

20 Було сім братів. І перший узяв жінку й помер, не лишивши дітей.

21 Другий теж її взяв та й помер, і він не лишив дітей. Так само і третій.

22 І всі семеро не полишили дітей. А по всіх померла й жінка.

23 А в воскресінні, як воскреснуть вони, то котрому з них вона за жінку буде? Бо семеро мали за жінку її"".

24 Ісус їм відповів: "Чи ви не тому помиляєтеся, що не знаєте ані Писання, ані Божої сили?

25 Бо як з мертвих воскреснуть, то вже не одружуватимуся, а будуть, немов ангели ті на небі.

26 Щодо мертвих, що воскреснуть, чи ж ви не читали в Мойсеевій книзі, як при кущі сказав йому Бог: "Я Бог Авраама, Бог Ісака і Бог Якова",

27 Бо він є Бог не мертвих, а живих! Тим-то ви помиляєтеся дуже".

28 А один з тих книжників, що чув, як вони сперечалися, та бачив, як добре він відповідав їм, підійшов та й запитав його: "Котра заповідь перша з усіх?"

29 Ісус відповів: "Перша: "Слухай, Ізраїлю, наш Господь Бог — Бог єдиний.

30 Люби Господа, Бога свого, усім серцем своїм і всією душею своєю, і всім своїм розумом, і всією силою своєю!" Це заповідь перша!

31 А друга однакова з нею: "Люби свого ближнього, як самого себе!" Нема іншої більшої заповіді над оці!"

32 І сказав йому книжник: "Добре, Вчителю! Ти правду сказав, що один він, і нема іншого, окрім нього,

33 і що любити його всім серцем, і всім розумом, і всією душею, і всією силою, і що

любити свого ближнього, як самого себе, це важливіше за всі цілопалення й жертви!"

34 Ісус же, побачивши, що з розумінням той відповів, промовив до нього: "Ти недалеко від Божого царства!" І ніхто не насмілювався вже запитувати його.

35 Потому Ісус промовляв, у храмі навчаючи: "Як то книжники кажуть, що ніби Христос — син Давида?

36 Адже Давид святим духом ведений, промовляв: "Сказав Господь Панові моему: "Сядь праворуч мене, доки покладу я твоїх ворогів підніжком ногам твоїм! 37 Сам Давид його Паном кличе, як же він йому син?" І багато людей залюбки його слухали.

38 Він же казав у науці своїй: "Стережіться тих книжників, що люблять у довгому одязі ходити, вітання на базарах,

39 перші лавки в синагогах та почесні місця на бенкетах,

40 що вдовині хати поїдають, і моляться довго напоказ, вони тяжчий осуд приймуть!"

41 І сів він навпроти скарбниці, і дивився, як народ мідяки до скарбниці вкидає. І заможні вкидали більше.

42 І підійшла одна вбога вдова, і поклала дві лепті, себто гріш.

43 І покликав він учнів своїх та й промовив до них: "Істино кажу вам, що ця вбога вдова поклала найбільше за всіх, хто клав у скарбницю.

44 Бо всі клали від надлишку свого, а вона поклала з убогства свого все, що мала, свій пожиток весь"...

Від Марка 13

1 І коли він виходив з храму, сказав йому один з учнів його: "Подивися, Вчителю, які камені, та які будівлі!"

2 Ісус же йому відповів: "Бачиш величні будівлі ці? Не залишиться тут навіть камінь на камені, який не зруйнується!"

3 Коли ж він сидів на Оливній горі, проти храму, запитали його насамоті Петро, Яків, Іван і Андрій:

4 "Скажи нам, коли станеться це? І яка буде ознака, коли все те виконатися має?"

5 Ісус же відповів їм: "Стережіться, щоб вас хто не ввів в оману.

6 Бо багато прийдуть в ім'я моє, кажучи: "Це я". І зведуть багатьох.

7 І як з різних місць чутки про війни почуєте ви, не лякайтеся, бо статися належить тому. Та це ще не кінець.

8 Бо повстане народ на народ і царство на царство, будуть землетруси місцями, буде голод. Це початок терпінь породільних.

9 Пильнуйте ж самі, бо вас на суди видаватимуть, і бичуватимуть вас у синагогах, і поведуть до правителів та до царів через мене, на свідчення їм.

10 Але перше добра новина мусить бути народам усім проповідувана.

11 Коли ж видадуть вас і поведуть, не турбуйтеся заздалегідь, що вам казати, а що дане вам буде тієї години, то те кажіть, бо не ви промовлятимете, а дух святий.

12 І видасть на смерть брата брат, а батько дитину. І діти повстануть проти батьків,

і їм смерть заподіють.

13 І за ім'я моє всі вас ненавидітимуть. А хто витерпить аж до кінця, той буде врятований!

14 Коли ж ви побачите ту огиду спустошення, що про неї звіщав пророк Даниїл, яка настане там, де не слід, (хто читає, хай розуміє) тоді ті, хто в Юдеї, хай у гори втікають.

15 І хто на покрівлі, хай той не сходить, і хай не входить узяти щось з помешкання свого.

16 І хто на полі, хай назад не повертається взяти одяг свій.

17 Лихо ж вагітним і тим, хто годує грудьми в ті дні!

18 Моліться, щоб не трапилося це зимою!

19 Будуть-бо ті дні такою скорботою, що її не було від створення світу, що його Бог створив, аж досі, й не буде в майбутньому.

20 І коли б Господь не вкоротив був тих днів, не врятувалася б ніяка людина. Але заради тих, кого обрав, вкоротив він ті дні.

21 Тоді ж, як хто скаже до вас: "Ото, Христос тут, ото там", не вірте.

22 Бо повстануть христи неправдиві та неправдиві пророки, і вчинятимуть ознаки та чуда, щоб звабити, як зможуть, і обраних.

23 Але ви пильнуйте! Я повідомив вам усе наперед.

24 За тих днів, по скорботі отій, сонце затьмариться, і місяць не дасть свого світла,

25 і зорі падатимуть з неба, і сили небесні порушаться...

26 І побачать тоді Сина Людського, що йтиме хмарами з великою потугою й славою.

27 І тоді він пошле ангелів і збере своїх обраних від вітрів чотирьох, від краю землі до краю неба.

28 Від дерева ж фігового навчіться прикладу: коли гілки його вже розпукуються, і з'являється листя, то знаєте, що близько літо.

29 Так і ви, коли тільки побачите, що відбувається це, то знайте, що близько, під дверима.

30 Запевняю вас, за цього покоління все це станеться!

31 Небо й земля зникнуть, а слова мої залишаться!

32 Про день же той чи про годину не знає ніхто: ні ангели на небі, ні Син, тільки Батько.

33 Пильнуйте й моліться, бо не знаєте, коли час той настане!

34 Як той чоловік, що від'їхав, і залишив свою господо рабам своїм доглядати, і кожному завдання дав, а воротареві звелів пильнувати.

35 Тож пильнуйте, бо не знаєте, коли повернеться пан господи: вечірньої пори, чи опівночі, чи як півні співатимуть, чи вранці.

36 Щоб вас не застав він сплячими, коли повернеться зненацька.

37 А що я вам кажу, те кажу всім: "Пильнуйте!"

Від Марка 14

1 За два ж дні була Пасха й Опрісноки. А старші священники й книжники стали шукати, як би схопити його та вбити.

2 Вони казали: "Тільки не в свято, щоб була колотнеча в народі не сталася".

3 Коли ж Ісус був у Віфанії, в оселі Симона, хворого на проказу, і сидів при столі, підійшла одна жінка з алябастровою пляшечкою справжнього нардового мира, дуже коштовного. І розбила вона алябастрову пляшечку, і вилила миро на голову йому.

4 А дехто обурювалися між собою й казали: "Нащо таке марнотратство на миро?"

5 Радше було б це миро продати більше, як за три сотні динаріїв, і вбогим роздати". І нарікали на неї.

6 Ісус же сказав: "Залиште її! Чого прикrostі їй завдаєте? Вона добрий вчинок зробила мені.

7 Бо вбогих ви маєте завжди з собою, і коли буде бажання, зможете їм робити добро, мене ж не завжди ви маєте.

8 Що могла, те зробила вона, заздалегідь намастила моє тіло на похорон...

9 Запевняю вас, де тільки ця добра новина проповідувана буде по всьому світі, на пам'ятку їй буде сказане й те, що зробила вона!"

10 Юда ж Іскаріот, один з дванадцятьох, подався до старших священників, щоб їм його видати.

11 А вони, як почули, зраділи й пообіцяли йому срібняків за те дати. І він став підшукувати слушного часу, щоб їм видати його.

12 А першого дня Опрісноків, коли приноситься пасхальна жертва, запитали учні його: "Куди хочеш, щоб пішли й приготували ми тобі пасху спожити?"

13 І послав він двох з учнів своїх, сказавши: "Підете до міста, і вас там зустрине чоловік, що нестиме в глекові воду, то йдіть за ним.

14 І там, куди він увійде, скажіть до господаря того помешкання: "Вчитель запитує, де кімната, в якій він споживатиме пасху з учнями своїми?"

15 І він вам покаже готову вистелену велику вітальню, там приготуйте для нас".

16 І учні пішли, і до міста прийшли, і знайшли, як він їм казав, і розпочали вони пасху готувати.

17 А коли настав вечір, він прийшов з дванадцятьма.

18 І як сиділи вони при столі й споживали, промовив Ісус: "Істино кажу вам, що один з вас, який споживає зі мною, видасть мене"...

19 Вони засмутилися, і кожен запитував його: "Чи це не я?"

20 А він їм сказав: "Один з дванадцятьох, що в миску вмочає зі мною..."

21 Людський Син справді йде, як про нього написано, але лихо тій людині, що видасть Людського Сина! Було б краще їй, коли б вона не народилася!"...

22 Як вони ж споживали, Ісус узяв хліб, поблагословив, поламав і дав їм, кажучи: "Прийміть, споживайте, це тіло моє!"

23 Потім узяв він чашу, подякував, подав їм — і вони пили з неї всі.

24 І промовив до них: "Це кров моя нового заповіту, що за багатьох проливається.

25 Істино кажу вам, що віднині не питиму я від плоду виноградного до того дня, як новим питиму його в царстві Божому!"

26 А коли відспівали вони, на гору Оливну пішли.

27 Промовив тоді їм Ісус: "Цієї ночі ви не встоїте перед випробуванням, як написано: "Вражу пастиря, і розпорошаться вівці!"

28 По воскресінні ж своєму я перед вас прийду в Галілею".

29 І промовив до нього Петро: "Хай усі не встоять, та не я!"

30 Ісус же йому сказав: "Запевняю тебе, що сьогодні, цієї ось ночі, перше ніж заспіває півень двічі, відречешся ти тричі від мене!"

31 А він ще дужче запевняв: "Коли б мені й померти з тобою, я не відречуся від тебе!" Так же само сказали й усі...

32 Коли прийшли вони до місцевості, що називається Гефсиманія, сказав він до учнів своїх: "Посидьте тут, поки я помолюся.

33 І стривожений, пішов він, взявши з собою Петра, Якова та Івана...

34 І сказав він до них: "Оповита смутком смертельним душа моя! Залишайтеся тут і пильнуйте!"

35 І він відійшов трохи далі, припав до землі, та й благав, щоб, якщо це можливо, минула його ця година.

36 І благав він: "Авва-Батьку, тобі все можливе. Пронеси повз мене цю чашу!... А проте, хай буде не з волі моєї, а з твоєї"...

37 І як він повернувся, і знайшовши їх сплячими, сказав Петрові: "Симоне, ти спиш? Однієї години не зміг попилувати?"

38 Пильнуйте й моліться, щоб не впасти в непевність, бадьорий-бо дух, але немічне тіло!"

39 І знову пішов, і молився, те саме промовляючи слово.

40 А повернувшись, знову знайшов їх, що спали, бо важкими їм стали повіки. І не знали вони, що йому відповісти...

41 І повернувся він втретє, та й каже до них: "Ви ще далі спите й спочиваєте? Скінчено, надійшла та година, коли в руки грішникам видається Син Людський!...

42 Вставайте, ходімо, ось наблизився мій зрадник"...

43 І як він ще промовляв, прийшов Юда, один з дванадцятьох, а з ним люди з мечами та киями від старших священників, книжників і старшин.

44 А зрадник його дав був знака їм, кажучи: "Кого я поцілую, то він, беріть його під надійну варту".

45 І підійшов він та й сказав: "Вчителю!" І поцілував його...

46 Вони ж схопили його.

47 А один з тих, що стояли навколо, меч вихопив та й рубонув раба першосвященника, і відтяв йому вухо.

48 А Ісус їм промовив у відповідь: "Немов на розбійника вийшли з мечами та киями, щоб схопити мене.

49 Я щодня був з вами в храмі, навчаючи, і мене не взяли ви. Але все це, щоб збулися Писання".

50 Тоді всі полишили його й повтікали...

51 Один же юнак, загорнутий у покривало на голе тіло, йшов за ним. І його мали схопити.

52 Але він, покривало покинувши, втік голий.

53 А Ісуса вони повели до першосвященика. І зійшлися всі старші священики, старшини та книжники.

54 Петро ж на відстані йшов за ним до середини двору першосвященика, а потім сів з вартою грітися біля вогню.

55 А старші священики та весь синедріон шукали свідчення на Ісуса, щоб йому заподіяти смерть, і не знаходили.

56 Багато свідчили фальшиво на нього, але не співпадали їхні свідчення.

57 Тоді деякі вставали, і давали неправдиві свідчення проти нього й казали:

58 "Ми чули, як він казав: "Я зруйную цей храм рукотворний, і за три дні збудую інший, нерукотворний"".

59 Але й ті свідчення не збігалися.

60 Тоді став на середині першосвященик, та й Ісуса запитав: "Ти нічого не відповідаєш, що свідчать вони проти тебе?"

61 Він же мовчав і нічого не відповідав. Першосвященик знову запитав його: "Чи Христос ти, Син Благословенного?"

62 А Ісус відповів: "Я! І побачите ви Сина Людського, що сидітиме по правиці сили Божої, і на хмарах небесних приходитиме!"

63 Роздер тоді першосвященик одяг свій та й сказав: "На що нам ще свідки потрібні?"

64 Ви чули цю зневагу Бога. Що ви на це скажете?" І вони всі присудили, що він має померти...

65 Тоді деякі стали плювати на нього, і закривати обличчя йому, і бити його та казати йому: "Відгадай, хто вдарив!" Варта теж його била по щоках...

66 А коли Петро був внизу на подвір'ї, приходить одна із служниць першосвященика,

67 і як Петра, що грівся, вона вгледіла, то придивившись до нього сказала: "І ти був з назарянином Ісусом!"

68 Він же відрікся, промовивши: "Не відаю й не розумію, що кажеш"... І вийшов назовні. І заспівав тоді півень.

69 Служниця ж, коли його вгледіла, стала знову казати присутнім: "Цей з них!"

70 І він знову відрікся. Незабаром інші з присутніх казали Петрові: "Все ж таки ти з них, бо ти галілеянин, та й мова твоя така сама".

71 А він став присягати та божитися: "Не знаю цього чоловіка, про якого ви кажете!"

72 І заспівав півень миті тієї вдруге. І згадав Петро слово, що Ісус був промовив

йому: "Перше ніж заспіває півень двічі, відречешся ти тричі від мене". І кинувся він, та й заплакав...

Від Марка 15

1 А старші священники зі старшинами й книжниками, та весь синедріон, вранці порадившись, зв'язали Ісуса, й повели та видали Пилатові.

2 А Пилат запитав його: "Чи ти цар юдейський?" А він йому в відповідь сказав: "Ти сам кажеш"...

3 А старші священники настирливо його звинувачували.

4 Тоді Пилат знову його запитав: "Ти нічого не відповідаєш? Дивися, як багато проти тебе свідчать!"

5 Та Ісус перестав відповідати, і Пилат дивувався цьому.

6 На свято ж він їм відпускав був одного з в'язнів, котрого просили вони.

7 Був же один, що звався Варавва, ув'язнений разом з повстанцями, які за повстання вчинили були вбивство.

8 Коли ж натовп зібрався, вони стали просити Пилата зробити, як він завжди робив їм.

9 Пилат же сказав їм у відповідь: "Якщо бажаєте, відпущу вам царя юдейського?"

10 Бо він знав, що його через заздрощі видали старші священники.

11 А старші священники підмовили натовп, щоб радше відпустив їм Варавву.

12 Пилат же промовив знову їм у відповідь: "А що ж я робитиму з тим, що його ви юдейським царем називаєте?"

13 Вони ж вигукували, щоб розіпнути його.

14 Пилат же сказав їм: "Чого ж лихого вчинив він?" А вони ще гучніше кричали, щоб розіпнути його...

15 Пилат же, бажаючи догодити народові, відпустив їм Варавву. І відшмагавши Ісуса, видав його, щоб розп'ятий був.

16 Вояки ж повели його до середини двору, цебто в преторій, і зібрали там цілий відділ.

17 І вони одягли його в багрянницю, і сплівши з тернини вінка, поклали на нього.

18 І вітати його почали: "Радій, царю юдейський!"

19 І тростиною по голові його били, і плювали на нього. І навколішки кидалися та вклонялися йому...

20 І коли назнущалися з нього, зняли з нього багрянницю, й одягнувши на нього одяг його, повели, щоб розп'ясти.

21 І одного перехожого, що з поля повертався, Симона Кірінеянина, батька Олександра та Руфа, змусили, щоб хреста йому ніс.

22 І його привели на місце Голгофу, що означає Череповище.

23 І давали йому пити вина, з миррою змішаного, але він не прийняв.

24 І його розп'яли, і поділили одяг його, кинувши жереб на нього, кому що припаде.

25 Була ж третя година, як його розп'яли.

26 І над ним була написана провина його: "Цар юдейський".

27 А з ним розп'ято двох розбійників, одного праворуч, а іншого ліворуч нього.

28 І збулося Писання, що каже: "До злочинців його зараховано!"

29 А хто обіч проходив, то його лихословили, головами своїми хитали й казали:
"Отак! Ти, що храм руйнуєш та за три дні будуєш,

30 зійди з хреста, та врятуй самого себе!"

31 Також і старші священники з книжниками, глузуючи, поміж себе казали: "Він інших рятував, а себе не може врятувати!"

32 Тож хай Христос, цар Ізраїлів, зійде з хреста, щоб ми побачили й повірили".
Навіть ті, що разом з ним були розп'яті, глузували з нього...

33 А з шостої години і до дев'ятої темрява стала по всій землі.

34 О годині ж дев'ятій Ісус прокричав гучно: "Боже мій, Боже мій, нащо мене ти покинув!"

35 Дехто ж з тих, що стояли навколо, це почули й казали: "Ось він кличе Іллю!"

36 А один з них побіг, змочив губку оцтом, і настромивши її на тростину, давав йому пити, промовляючи: "Чекайте, побачимо, чи прийде Ілля його зняти!"

37 А Ісус скрикнув голосом гучним, і духа віддавав!...

38 І в храмі завіса роздерлася навпіл, від верху аж додолу.

39 А сотник, що проти нього стояв, як побачив, що він отак духа віддавав, то промовив: "Чоловік цей був справді Син Божий!"

40 Були ж і жінки, що спостерігали здалека, між ними Марія Магдалина, Марія, мати Якова молодшого та Йосії і Саломія,

41 що ходили за ним та йому прислужували, як він був у Галілеї, і інших багато, що до Єрусалиму прийшли з ним.

42 Настав вечір дня Приготування перед суботою,

43 і прийшов Йосип з Ариматеї, радник поважний, що сам сподівався царства Божого, і сміливо ввійшов до Пилата, і просив тіла Ісусового.

44 А Пилат здивувався, щоб він міг вже померти. І, покликавши сотника, запитав його, чи давно вже розп'ятий помер.

45 І дізнавшись від сотника, він подарував тіло Йосипові.

46 А Йосип купив плащаницю, і знявши його, обгорнув плащаницею, та й поклав його до могили, що в скелі була висічена. І каменя привалив до могильного входу.

47 Марія ж Магдалина й Марія, мати Йосієва, дивилися, де ховали його.

Від Марка 16

1 Як минула ж субота, Марія Магдалина, Марія Якова і Саломія накупили пахоців, щоб піти й намастити його.

2 І на світанку дня першого в тиждні, як сходило сонце, до могили вони прибули,

3 і казали одна одній: "Хто відвалить нам каменя від могильних дверей?"

4 А поглянувши, побачили, що камінь відвалений, був же він дуже великий...

5 І ввійшовши до печери, побачили там юнака, що праворуч сидів, одягнутий у

білий одяг, і жахнулися вони...

6 А він сказав до них: "Не бійтеся! Ви шукаєте розп'ятого назарянина Ісуса. Він воскрес, нема його тут! Ось місце, де його поклали були.

7 Ідіть, скажіть учням його та Петрові: "Він іде в Галілею попереду вас, там його ви побачите, як він вам казав"".

8 А як вийшли вони, то побіглив страху від могили. І не сказали нікому нічого, бо боялися...

9 Як воскрес він вранці дня першого в тижні, то з'явився найперше Марії Магдалині, з якої був вигнав сім демонів.

10 Вона пішла й повідомила тих, що були з ним, і які сумували та плакали.

11 А вони, як почули, що живий він, і що вона його бачила, не йняли тому віри.

12 По цьому з'явився він двом з них у постаті іншій у дорозі, як ішли вони на село.

13 А вони, як повернулися, інших про те повідомили, але не повірили їм.

14 Нарешті, він з'явився одинадцятьом, як сиділи вони при столі, і докоряв їм за невірство їхнє та твердосердя, що вони не йняли віри тим, хто воскреслого бачив його.

15 І казав він до них: "Ідіть, і в усьому світі, всякому створінню добру новину проповідуйте!

16 Хто повірить і охреститься, буде врятований, а хто не повірить засуджений буде.

17 А тих, хто повірять, супроводитимуть ознаки такі: в ім'я моє демонів виганятимуть, розмовлятимуть мовами новими,

18 братимуть змії, а коли отруєне що вип'ють, не зашкодить їм, кластимуть руки на хворих, і добре їм буде!"

19 Господь же Ісус, по розмові з ними, піднявся на небо, і сів по Божій правиці.

20 І пішли вони, і скрізь проповідували. А Господь в усьому сприяв їм, і на підтвердження, супроводжував слово ознаками. Амінь.

ДОБРА НОВИНА ВІД ЛУКИ

Від Луки 1

1 Оскільки багато намагалися розповісти про події, які сталися серед нас,

2 і враховуючи, що нам розповіли ті, хто від початку були свідками й слугами Слова,

3 то й я, все від першої миті докладно дослідивши, хочу описати за порядком для тебе, високоповажний Теофіле,

4 щоб ти впевнився в правдивості науки, якої навчився.

5 За днів царя юдейського Ірода був один священик, на ім'я Захарія, з денної групи Авія, та жінка його з дочок Ааронових на ім'я Єлисавета.

6 І обоє вони були праведні перед Богом, бездоганно виконуючи заповіді й постанови Господні.

7 А дитини не мали вони, бо Єлисавета неплідна була, та й віку поважного обоє

були.

8 Якось одного разу, коли за порядком своєї черги він служив перед Богом,

9 оскільки згідно звичаю священства, жеребком йому випало до Господнього храму
ввійти й покадити,

10 а весь народ під час кадіння молився зовні,

11 явився йому ангел Господній, ставши праворуч кадильного жертовника.

12 Побачивши це, Захарія налякався, і тривога оволоділа ним.

13 А ангел до нього промовив: "Не бійся, Захаріє, бо почута молитва твоя, і жінка
твоя Єлисавета сина народить тобі, ти ж даси йому ім'я Іван.

14 І він буде на радість та втіху тобі, і з його народження багато втішаться.

15 Бо він буде великий у Господа, ні вина, ні п'яного напою не питиме, і
наповниться духом святим ще з утроби своєї матері.

16 І багато синів з Ізраїля він наверне до їхнього Господа Бога.

17 І він сам перед ним ітиме в душі й силі Іллі, щоб серця батьків повернути до
дітей, і неслухняних — до мудрості праведних, щоб підготувати людей для Господа".

18 І промовив Захарія до ангела: "Як таке можливе? Я ж старий, та й жінка моя
вже поважного віку"...

19 А ангел сказав йому в відповідь: "Я Гавриїл, що стою перед Богом, мене послано,
щоб повідомити тобі про цю добру новину.

20 Ось ти замовкнеш і розмовляти не зможеш аж до дня, коли станеться це, за те,
що ти віри не йняв був словам моїм, які збудуться часу свого!"

21 А люди чекали Захарію, та й дивувалися, чого забарився він у храмі.

22 Коли ж вийшов, не міг розмовляти з ними, і вони зрозуміли, що видіння він
бачив у храмі. А він, не в змозі розмовляти, тільки знаки їм подавав...

23 І як дні його служби скінчилися, він повернувся до помешкання свого.

24 А після тих днів зачала його жінка Єлисавета, і приховувала п'ять місяців,
кажучи:

25 "Так для мене Господь вчинив за тих днів, коли зглянувся він, щоб зняти наругу
мою між людьми!"

26 А шостого місяця від Бога був посланий ангел Гавриїл у галілейське місто
Назарет,

27 до діви Марії, що заручена була з чоловіком на ім'я Йосип, з роду Давидового.

28 І ввійшовши до неї, промовив: "Радій, благодатна, Господь з тобою! Ти
благословенна між жінками!"

29 Вона ж стривожилася словом, та й стала роздумувати, що б то означало це
привітання.

30 А ангел промовив до неї: "Не бійся, Маріє, бо в Бога ти ласку знайшла!

31 І ось ти в утробі зачнеш, і Сина народиш, і даси йому ім'я Ісус.

32 Він же буде великий, і називатимуть його Сином Всевишнього, і Господь Бог
дасть йому престол його батька Давида.

33 І повік царюватиме він в оселі Якова, і царюванню його не буде кінця".

34 А Марія запитала в ангела: "Як же станеться це, коли чоловіка не знаю?"...

35 І ангел промовив у відповідь їй: "Дух святий злине на тебе, і сила Всевишнього огорне тебе, через те то й святе, що народиться, буде Син Божий!"

36 А ото твоя родичка Єлисавета, що була неплідною, і вона зачала в своїй старості сина, і оце шостий місяць для неї.

37 Бо для Бога нема неможливого!"

38 А Марія промовила: "Я ж раба Господня. Хай буде мені згідно зі словом твоїм!" І відійшов ангел від неї.

39 Тими днями зібралася Марія й пішла на верховину, в місто Юдине.

40 І ввійшла вона до помешкання Захарії, та й привітала Єлисавету.

41 Коли ж Єлисавета почула Маріїне вітання, затріпотіла дитина в утробі її. І наповнилася Єлисавета духом святим,

42 і гучно вигукнула: "Благословенна ти між жінками і благословенний плід утроби твоєї!"

43 І звідкіля мені це, що до мене прийшла мати мого Господа?

44 Бо як тільки в вухах моїх голос вітання твого забринів, від радощів затріпотіла дитина в утробі моїй!

45 Щаслива ж та, що повірила, бо здійсниться сказане їй Господом!"

46 А Марія промовила: "Звеличує душа моя Господа,

47 і радіє мій дух у Бозі, Рятівникові моему,

48 що зглянувся він на покору своєї раби, адже віднині всі покоління мене за щасливу вважатимуть,

49 бо велике вчинив мені Потужний! Його ж ім'я святе,

50 і ласка його з роду в рід на тих, хто боїться його!

51 Він показує міць своїх рук, розпорошує тих, хто пишається думкою серця свого!

52 Він могутніх скидає з престолів, піднімає покірливих,

53 вдовольняє голодних добром, а багатих пускає ні з чим!

54 Пригорнув він Ізраїля, свого слугу, нагадуючи про своє вічне милосердя,

55 про яке казав був він нашим батькам, Авраамові й нащадкам його!"

56 І залишалася в неї Марія місяців зо три, та й повернулася до своєї оселі.

57 А Єлисаветі настав час пологів, і сина вона народила.

58 І почули сусіди й родина її, що Господь своє милосердя велике на неї послав, та й тішилися разом з нею.

59 І восьмого дня, прийшли, щоб обрізати дитя, і хотіли назвати його йменням батька його Захарії.

60 А мати його сказала: "Ні, хай названий буде Іваном!"

61 А до неї сказали: "Та ж у родині твоїй нема жодного, який названий був тим ім'ям!"

62 І кивали до батька його, як волів би назвати його?

63 Попросивши ж табличку, написав він слова: "Іван ім'я йому". І всі дивувалися.

64 І тієї миті уста та язик розв'язалися йому, і він став розмовляти,

благословляючи Бога!

65 І страх огорнув усіх їхніх сусідів, і по всіх верховинах юдейських пронеслася чутка про це все...

66 А всі, що почули, запам'ятали це, і поміж себе казали: "Ким то буде дитина ця?"... І Господня рука була з нею.

67 Його ж батько Захарія наповнився духом святим, та й став пророкувати кажучи:

68 "Благословенний Господь, Бог Ізраїлів, що зглянувся й визволив люд свій!

69 Він риг порятунку підніс нам в оселі Давида, свого слуги,

70 як був заповів відвіку вустами святих пророків своїх,

71 що від ворогів наших визволить нас, та з руки всіх наших ненависників,

72 що він виявить милосердя до наших батьків, і згадає свій святий заповіт,

73 що дотримається тієї присяги, якою він присягав Авраамові, батькові нашому,

74 щоб ми, визволившись з руки ворогів, служили йому в страху,

75 в святості й праведності перед ним по всі дні життя нашого.

76 Ти ж, дитино, станеш пророком Всевишнього, бо ходитимеш перед Господом, щоб шлях йому приготувати,

77 щоб народу його повідомити, що порятунок у спокуті їхніх гріхів,

78 через велике милосердя нашого Бога, що ним світло з висоти нас відвідало,

79 щоб світити всім тим, хто перебуває в темряві й тіні смертельній, щоб спрямувати наші ноги на шлях миру!"

80 А дитина росла й міцніла в душі, перебуваючи в пустелі до дня своєї появи перед Ізраїлем.

Від Луки 2

1 І трапилося тими днями, вийшов наказ царя Августа переписати всю землю.

2 Це був перший перепис тоді, коли владу над Сирією мав Квіріній.

3 І всі йшли записатися, кожен у місто своє.

4 Пішов теж і Йосип з галілейського міста Назарету, до Юдеї, до Давидового Міста, що називали його Віфлеем, бо походив з оселі та з роду Давида,

5 щоб йому записатися Марією, з ним зарученою, що вагітна була.

6 І як були вони там, то настав їй день народити.

7 І народила вона свого первістка сина, і його сповила, і до ясел поклала його, бо в заїзді місця не стало для них...

8 А неподалік були пастухи, які нічної пори пильнували на полі отару свою.

9 Аж ось ангел Господній з'явився біля них, і слава Господня осяяла їх. І їх охопив страх ...

10 Та ангел промовив до них: "Не лякайтеся, бо я ось повідомлю вам радість велику, що станеться людям усім.

11 Адже сьогодні в Давидовому Місті народився для вас Рятівник, Христос і Господь.

12 А ось вам ознака: ви знайдете сповиту дитину, що в яслах лежатиме".

13 І ось раптом з'явилася з ангелом сила-силенна небесного війська, що вигукували, хвалячи Бога:

14 "Слава Богові на висоті і мир на землі між людьми, уподобаних ним!

15 І коли ангели відійшли від них на небо, пастухи вирішили йти до Віфлеєму й подивитися, що сталося там, про що повідомив їх Господь.

16 І вони негаючи прийшли, і знайшли там Марію з Йосипом та дитину, що в яслах лежала.

17 А побачивши, розповіли про все те, що про цю дитину було їм сказано.

18 І всі, хто почув, дивувалися тому, що їм пастухи розповіли...

19 А Марія ці всі слова зберегла в серці своєму.

20 Пастухи ж повернулися, прославляючи й хвалячи Бога за все, що почули й побачили, так як їм було сказано.

21 Коли ж настав восьмий день, щоб обрізати його, то Ісусом назвали його, як був ангел назвав, перше ніж він в утробі зачався.

22 А коли за Законом Мойсеевим минули дні їхнього очищення, то до Єрусалиму принесли його, щоб поставити перед Господом,

23 як у Законі Господньому написано: "Кожне дитя чоловічої статі, що розкриває утробу, має бути посвячене Господові",

24 і щоб жертву принести пару горлиць або двоє голубів, як у Законі Господньому сказано.

25 І ото був у Єрусалимі один чоловік, на ім'я Семен, людина праведна та благочестива, що втіхи чекав для Ізраїля. І святий дух був на ньому.

26 І від духа святого йому було повідомлено смерті не бачити, доки не побачить Христа Господнього.

27 І дух у храм припровадив його. І як внесли батьки дитину, Ісуса, щоб зробити для нього те, що сказано в Законі,

28 тоді взяв він на руки його, хвалу Богові віддав та й промовив:

29 "Ось ти відпускаєш раба свого, Володарю, за словом твоїм з миром,

30 бо побачили очі мої порятунок твій,

31 якого ти приготував для всіх народів,

32 Світло на просвіту поганам і на славу народу твого Ізраїля!"

33 І дивувалися його батько й мати тим, що про нього було сказане.

34 А Семен їх поблагословив та й сказав до Марії, його матері: "Призначений цей багатом на вставання й падіння в Ізраїлі, і на знак зневаги,

35 (тобі ж меч душу прошиє), щоб відкрилися думки сердець багатьох!"

36 Була й Анна пророчиця, дочка Фануїлова з плем'я Асирового, вона дожила до глибокої старості, живши з чоловіком сім років від свого дівування,

37 вдова вісімдесяти чотирьох років, що не відлучалася від храму, слугуючи Богові вдень і вночі постами й молитвами.

38 І години тієї вона надійшла, і Бога славилася та розповідала про нього всім, хто визволення Єрусалиму чекав.

39 А як виконали за Законом Господнім усе, то повернулися вони в Галілею, до міста Назарету.

40 А дитина росла та міцніла духом, набираючись мудрості. І ласка Божа на ній пробувала.

41 А батьки його щорічно ходили до Єрусалиму на свято Пасхи.

42 І коли мав він дванадцять років, вони за звичаєм на свято пішли.

43 Як дні ж свята скінчилися, і поверталися вони, то хлопчик Ісус залишився в Єрусалимі, а Йосип та мати його не помітили того.

44 Вони думали, що він з подорожніми йде. Пройшли день дороги, та й стали шукати його поміж родичами та знайомими.

45 Але, не знайшовши, повернулися в Єрусалим та й шукали його.

46 І третього дня відшукали в храмі його, що сидів серед вчителів, і слухав їх, і запитував їх.

47 Усі ж, хто слухав його, дивувалися його розумові та відповідям.

48 І як вони його вгледіли, то здивована мати запитала його: "Дитино, чому так ти зробив нам? Ось твій батько та я хвилювалися, шукаючи тебе"...

49 А він їм відповів: "Чого ж ви шукали мене? Хіба ви не знали, що маю бути там, що належить моєму Батькові?"

50 Та не зрозуміли вони тих слів, що він їм сказав.

51 І пішов він з ними, і прибув у Назарет, і був їм слухняний. А мати його зберегла ці всі слова в серці своєму.

52 А Ісус ріс, і з віком мудрішав ласкою Божою й людей.

Від Луки 3

1 У п'ятнадцятий рік панування кесаря Тиверія, коли Понтій Пилат панував над Юдеєю, коли в Галілеї тетрархом був Ірод, а Пилип, його брат, був тетрархом Ітуреї і Трахонітської землі, за тетрарха Лісанія в Авіліні,

2 за першосвящеників Анни й Каяфи було Боже слово в пустелі Іванові, сину Захарії.

3 І він перейшов усі околиці Йордану, проповідуючи хрищення, як покаєння для пробачення гріхів,

4 як написано в книзі пророцтва пророка Ісаї: "Послухайте голосу того, хто кличе: "В пустелі готуйте шлях для Господа, рівняйте стежки йому!"

5 Хай кожна долина наповниться, гора ж кожна та пагорб знизиться, що нерівне, хай вирівнюється, а вибоїсті дороги хай стануть гладенькі,

6 і кожна людина побачить Божий порятунок!"

7 А Іван промовляв до людей, хто приходив, христитися в нього: "Роде зміїний, хто навчив вас втікати від гніву майбутнього?"

8 Отож, зробіть гідний плід покаєння. І не кажіть: "Маємо батька Авраама". Бо кажу вам, що Бог може створити дітей Авраамові з цього каміння.

9 Бо вже он до коріння дерев і сокира прикладена, і кожне дерево, що доброго

плоду не приносить, буде зрубане та у вогні спалене".

10 А люди запитували його: "Що ж нам робити?"

11 І сказав він у відповідь їм: "У кого дві сорочки, хай дасть тому, хто не має, а хто має поживу, хай робить так само".

12 І приходили й митники, щоб христитися від нього, і запитували його: "Вчителю, що ми маємо робити?"

13 А він їм казав: "Не стягайте з людей більше належного".

14 Запитали ж його й вояки: "А нам що робити?" І він їм відповів: "Нікого не кривдьте і не звинувачуйте фальшиво, вдовольняйтеся платнею своєю".

15 Коли ж усі люди чекали, і в серцях своїх думали всі про Івана, чи то він не Христос,

16 Іван відповідав усім, кажучи: "Я хрищу вас водою, але йде ось потужніший за мене, що йому розв'язати ремінця від його взуття я негідний, він христитиме вас святим духом і вогнем!

17 В руці своїй має він віяльницю, якою перечистить свій тік: пшеницю збере до засіків своїх, а полову спалить у вогні негасимому".

18 І багато чого й іншого навчав він, проповідуючи добру новину народові.

19 А тетрарх Ірод, що Іван докоряв йому за Іродіяду, жінку брата свого, і за все лихо, яке заподіяв був Ірод,

20 до всього додав ще й те, що Івана замкнув до в'язниці.

21 І сталося, як христилися всі люди, і як Ісус, охрившись, молився, розкрилося небо,

22 і дух святий злинув на нього у вигляді голуба, і з неба пролунав голос, що мовив: "Ти Син мій улюблений, що я вподобав тебе!"

23 А Ісус, розпочинаючи свою діяльність, мав років з тридцять, будучи, як думали, сином Йосипа, сина Ілії,

24 сина Маттатового, сина Левіїного, сина Мелхіїного, сина Яннаєвого, сина Йосипового,

25 сина Маттатієвого, сина Амосова, сина Наумового, сина Еслієвого, сина Наггеевого,

26 сина Маатового, сина Маттатієвого, сина Семенієвого, сина Йосихового, сина Йодаєвого,

27 сина Йоананового, сина Рисаєвого, сина Зоровавелевого, сина Салатіїлового, сина Нирієвого,

28 сина Мелхієвого, сина Аддієвого, сина Косамового, сина Елмадамового, сина Ірового,

29 сина Ісуєвого, сина Еліезерового, сина Йоримового, сина Маттатієвого, сина Левієвого,

30 сина Семенового, сина Юдиного, сина Йосипового, сина Йонамового, сина Еліякимового,

31 сина Мелеаєвого, сина Меннаєвого, сина Маттатаєвого, сина Натамового, сина

Давидового,

32 сина Єсеевого, сина Йовидового, сина Воозового, сина Салаєвого, сина Наассонового,

33 сина Амінадавого, сина Адмінієвого, сина Арнієвого, сина Есромового, сина Фаресового, сина Юдиного,

34 сина Якового, сина Ісакового, сина Авраамового, сина Тариного, сина Нахорового,

35 сина Серухового, сина Рагавового, сина Фалекового, сина Еверового, сина Салиного,

36 сина Каїнамового, сина Арфаксадового, сина Симового, сина Ноевого, сина Ламехового,

37 сина Матусалового, сина Енохового, сина Яретового, сина Малелеїлового, сина Каїнамового,

38 сина Еносового, сина Ситового, сина Адамового, сина Бога.

Від Луки 4

1 А Ісус, повний духа святого, повернувся від Йордану, і дух на пустелю його припровадив.

2 Сорок день там Диявол його випробовував, і за тих днів він нічого не їв, а в кінці днів зголоднів.

3 І Диявол до нього сказав: "Якщо ти Син Божий, скажи цьому каменеві, щоб хлібом він став!"

4 А Ісус відповів йому: "Написано: "Не хлібом самим житиме людина, але кожним словом Божим!"⁵ Тоді Диявол вивів його на гору високу, і в одну мить показав йому всі царства земні.

6 І сказав йому: "Я дам тобі всю оцю владу та їхню славу, бо мені це передане, і я даю її, кому хочу.

7 Тож коли ти вклонися мені, то все буде твоє!"

8 І відповів йому Ісус: "Написано: "Господові Богові своєму вклоняйся, і служи одному йому!"

9 І повів Диявол його в Єрусалим, і на наріжнику храму поставив, та й сказав йому: "Як ти Син Божий, кинься звідси додолу!"

10 Бо написано: "Він накаже про тебе своїм ангелам, щоб тебе берегли!"

11 і вони на руках понесуть тебе, щоб коли не спіткнувся ти об камінь своєю ногою!¹² А Ісус відповів йому: "Сказано: "Не випробовуй Господа Бога свого!"¹³ І Диявол перестав випробовувати, і відійшов від нього до часу.

14 А Ісус у силі духа повернувся до Галілеї, і чутка про нього рознеслася по всій тій землі.

15 І він їх навчав по їхніх синагогах, і всі його славили.

16 І прибув він до Назарету, де виріс. І за звичаєм своїм він прийшов у суботу до синагоги, та став, щоб читати.

17 І подали йому книгу пророка Ісаї. Розгорнувши ж книгу, він знайшов місце, де було написано так:

18 "На мені дух Господній, бо мене він помазав, щоб добру новину звіщати вбогим. Послав він мене проповідувати полоненим визволення, а сліпим прозріння, відпустити на волю мучених,

19 щоб проповідувати рік прихильності Господньої".

20 І згорнувши книгу, віддав службі й сів. А очі всіх у синагозі були звернуті на нього.

21 І сказав він до них: "Сьогодні збулося Писання, яке ви почули!"

22 І всі схвально дивувалися словам благодаті, що линули з вуст його. І казали вони: "Чи ж то він не син Йосипів?"

23 Він же мовив до них: "Ви мені конче скажете приказку: "Лікарю, вилікуй самого себе! Зробити тут, у вітчизні своїй те, що ми чули сталося в Капернаумі".

24 І сказав він: "Запевняю вас, що жодого пророка не шанують у вітчизні своїй".

25 Істино кажу вам: "Багато вдов було за днів Іллі серед Ізраїля, коли на три роки й шість місяців небо було зачинилося, так що голод великий настав був по всій тій землі,

26 Ілля ж до жодної з них не був посланий, а тільки в Сарепту сидонську до овдовілої жінки.

27 І багато було прокажених за Єлисея пророка в Ізраїлі, але жоден з них не очистився, окрім сиріянина Неемана".

28 І всі в синагозі, почувши це, переповнилися гнівом.

29 І вставши, вони його вигнали за місто, і повели аж до краю гори, на якій їхнє місто було збудоване, щоб скинути вниз його...

30 Але він, пройшовши поміж них, віддалився.

31 І прийшов він у Капернаум галілейський, і там їх навчав по суботах.

32 І дивувалися науці його, бо слово його було владне.

33 І був чоловік у синагозі, що мав духа нечистого демона, і він вигукнув гучно:

34 "Що тобі до нас, назарянине Ісусе? Ти прийшов знищити нас. Я знаю тебе, що ти, Божий Святий"...

35 А Ісус заборонив йому, кажучи: "Замовчи, і вийди з нього!" І демон, кинувши того на землю, вийшов з нього, йому не нашкодивши.

36 І всі в жаху запитували один одного: "Що то за наука, що він духам нечистим наказує з владою й силою, і виходять вони?"...

37 І розповсюджувалася чутка про нього по всьому краю.

38 А як вийшов він із синагоги, увійшов до помешкання Симона. Теща ж Симона в гарячці лежала. І просили за неї його.

39 І ставши над нею, він втихомирив гарячку, і вона полишила її. І вставши, теща їм прислугувала.

40 Коли ж сонце заходило, то всі, хто мав яких хворих на різні недуги, до нього приводили їх. Він же клав свої руки на кожного з них, та їх зцілював.

41 І з багатьох виходили демони та кричали: "Ти Син Божий!" Та він їм забороняв

розповідати про те, що Христос він.

42 Коли ж настав день, він вийшов, і подався до відлюдного місця. А люди шукали його. І знайшовши, просили, щоб він був з ними.

43 Він же промовив до них: "І іншим містам я маю звіщати добру новину про Боже царство, бо на те мене послано".

44 І він проповідував по синагогах Галілеї.

Від Луки 5

1 І як навчав він біля озера Генісаретського, натовп став тиснути на нього, щоб почути слово Боже.

2 І побачив він два човни, що стояли край берега. А рибалки, відійшовши від них, полоскали невода.

3 І він увійшов до одного з човнів, що був Симонів, і просив, щоб він трохи відплив від берега. І сівши, він навчав народ з човна.

4 А коли перестав навчати, промовив до Симона: "Попливи на глибину, і закинь свій невід".

5 А Симон сказав йому у відповідь: "Наставнику, всю ніч ми рибалили, і не вловили нічого, та за словом твоїм закину невода".

6 І закинувши невода, вони багато риби набрали, і їхній невід почав рватися...

7 І гукали вони до товаришів, що були в іншому човні, щоб прийшли на допомогу їм. Ті допомогли, і наповнили обидва човни, аж стали вони тонути.

8 А як Симон Петро це побачив, то припав до колін Ісусових, кажучи: "Господе, залиш мене грішного!"

9 І налякалися вони всі цим дивом, що вловили так багато риби,

10 також Яков та Іван, сини Зеведеєві, що були спільниками Симона. І сказав Ісус Симонові: "Не лякайся, віднині ти ловитимеш людей!"

11 І вони витягли на землю човни, кинули все, та й пішли вслід за ним.

12 А як він перебував в одному з міст, один чоловік, весь покритий проказою, Ісуса побачивши, упав ницьма, та й благав його, кажучи: "Господе, одного твого бажання достатньо, щоб я став чистий!"

13 А він руку простяг, доторкнувся до нього й сказав: "Я маю таке бажання, будь чистий!" І враз з нього проказа зійшла...

14 І звелів він йому не казати нікому про це. А йти до священика, і принести за своє очищення, як Мойсей наказав, на свідчення їм.

15 А чутка про нього ще більше поширювалася, і багато народу приходило слухати та зцілюватися від нього з недуг своїх.

16 Він же усамітнювався й молився.

17 І одного з днів, коли він навчав, сиділи фарисеї й книжники, що походили з усіх сіл Галілеї й Юдеї та з Єрусалиму, а сила Господня готова була зцілювати їх,

18 і ось люди на ношах принесли немічного чоловіка, і намагалися внести його, і перед ним покласти.

19 Не знайшовши ж кудю пронести його через великий натовп, злізли вони на будинок, і крізь стелю спустили з ношами його на середину перед Ісуса.

20 І побачивши їхню віру, сказав він йому: "Чоловіче, пробачаються тобі гріхи твої!"

21 А книжники та фарисеї міркували й казали: "Хто ж цей, що зневажає Бога? Хто може пробачати гріхи, окрім Бога самого?"...

22 Ісус же знаючи думки їхні, промовив у відповідь їм: "Про що міркуєте ви в серцях ваших?"

23 Що легше сказати: "Пробачаються тобі гріхи твої", чи сказати: "Вставай та й ходи?"

24 Але щоб ви знали, що Син Людський має владу на землі пробачати гріхи", тож сказав він хворому: "Кажу тобі: "Встань, візьми свої ноші, та й іди до оселі своєї!" 25 І той мерщій підхопився перед ними, і взявши те, на чому лежав, пішов до свого помешкання, славлячи Бога.

26 А всі в жаху славили Бога, і промовляли налякано: "Дивні речі сьогодні ми бачили!"...

27 Після цього ж він вийшов, і побачив митника, на ім'я Левій, що сидів на митниці, та й сказав до нього: "Іди за мною!"

28 І кинувши все, той устав і пішов услід за ним.

29 І справив Левій у своєму помешканні велику гостину для нього. І був натовп великий митників та інших, що сиділи з ним за столом.

30 Фарисеї ж та книжники їхні, нарікаючи на нього, казали учням його: "Чому з митниками та з грішниками ви їсте та п'єте?"

31 А Ісус відповів їм: "Лікаря не потребують здорові, а слабі.

32 Не прийшов я, щоб праведних кликати до покаяння, а грішних".

33 Вони ж сказали йому: "Чому учні Іванові та фарисеїв часто постять та моляться, а твої споживають та п'ють?"

34 А Ісус відповів їм: "Чи ж ви можете змусити, щоб постили гості весільні, поки з ними ще є молодий?"

35 Але прийдуть ті дні, коли заберуть молодого від них, тоді вони й поститимуть"...

36 І він навів їм декілька прикладів: "Ніхто не вирізає латки з нового одягу для старого, бо порветься й нова латка, не годиться нова латка для старого одягу.

37 І ніхто не вливає вина молодого в старі бурдюки, бо прорве вино молоде бурдюки та розіллється, і бурдюки зіпсуються.

38 Але треба вливати вино молоде до нових бурдюків.

39 І ніхто, п'ючи старе вино, молодого не схоче, кажучи: "Старе краще!"

Від Луки 6

1 І як він переходив ланами в суботу, його учні, зголоднівши, зривали колоски та їли, розтерши руками.

2 А деякі з фарисеїв запитали: "Чому робите те, чого не годиться робити в суботу?"

3 А Ісус їм відповів: "Хіба ви не читали того, що зробив був Давид і ті, хто були з

ним, коли зголодніли?

4 Як він увійшов був до Божої оселі, і взявши хліб показний, який мали їсти тільки священикам, споживав сам і дав тим, хто був з ним?"

5 І сказав він до них: "Син Людський — Господь і суботі!"

6 І як іншої суботи зайшов він до синагоги й навчав, був там чоловік, що правиця йому була всохла.

7 А книжники та фарисеї слідкували за ним, чи в суботу того він не зцілить, щоб звинуватити його.

8 А він знав думки їхні, і сказав чоловікові, що мав суху руку: "Підведися і стань посередині!" Той підвівся й став.

9 Ісус же промовив до них: "Запитаю я вас: "Що годиться в суботу робити добре, чи робити лихе, душу врятувати, чи знищити?"

10 І поглянувши на всіх їх, сказав чоловікові: "Простягни свою руку!" Той зробив, і рука його стала здорова.

11 А вони переповнилися люттю, і один з одним змовлялися, що робити з Ісусом?...

12 І після того він вийшов на гору молитися, і перебував цілу ніч у молитві до Бога.

13 А коли настав день, покликав він учнів своїх, і обравши з них дванадцятьох, назвав їх апостолами:

14 Симона, якого Петром він назвав, і Андрія, брата його, Якова й Івана, Пилипа й Варфоломія,

15 Матвія й Хому, Якова Алфієвого й Симона, якого кличуть Зилотом,

16 Юду Якового і Юду Іскаріота, що зрадником став.

17 Зійшовши з ними в долину, він зупинився на рівнині, і там окрім його учнів було безліч люду з усієї Юдеї і з Єрусалиму, і з приморського Тиру, і з Сидону,

18 що посходилися послухати його та зцілитися з недугів своїх, також ті, хто від духів нечистих страждав, і вони зцілювалися.

19 Весь же народ намагався бодай доторкнутися до нього, бо від нього виходила сила, яка всіх зцілювала.

20 А він, поглянувши на учнів своїх, сказав: "Щасливі вбогі, царство Боже-бо ваше.

21 Щасливі, хто нині голодні, бо ви нагодовані будете. Щасливі нині засмучені, бо втішені будете.

22 Ви будете щасливі, коли люди зненавидять вас, і коли проженуть вас, і ганьбитимуть, і знеславлять ім'я ваше за Людського Сина.

23 Радійте того дня й веселіться, нагорода-бо ваша велика на небесах. Бо так само робили пророкам батьки їхні.

24 Лихо ж вам, багатіям, бо втіху свою ви вже маєте.

25 Лихо вам, нині ситим, бо зазнаєте голоду ви. Лихо вам, що зараз втішаєтеся, бо будете ви сумувати та плакати.

26 Лихо вам, як усі люди про вас казатимуть добре, бо так само робили фальшивим пророкам батьки їхні!

27 А вам, хто слухає, кажу я: "Любіть своїх ворогів, добро робіть тим, хто

ненавидить вас.

28 Благословляйте тих, хто вас проклинає і моліться за тих, хто кривдить вас.

29 Якщо, хто вдарить тебе по щоці, підстав йому й іншу, а якщо, хто прагне плаща твого взяти, віддай йому й сорочку.

30 І кожному, хто в тебе просить — подай, а від того, хто твоє забирає — назад не жадай.

31 І як бажаєте, щоб вам люди робили, так само робіть їм і ви.

32 А коли любите тих, хто любить вас, яка вам за те ласка? Люблять-бо й грішники тих, хто їх любить.

33 І коли добре робити тим, хто добро робить вам, яка вам за те ласка? Бо те саме і грішники роблять.

34 А коли позичаєте тим, що сподіваєтеся мати й від них, яка вам за те ласка? Позичають-бо й грішники грішникам, щоб отримати стільки ж.

35 Тож любіть своїх ворогів, робіть добро, позичайте, не чекаючи нічого назад, і ваша за це нагорода великою буде, і синами Всевишнього станете ви, добрий-бо він до невдячних і злих!

36 Будьте ж милосердні, як і Батько ваш милосердний!

37 Також не судіть, щоб не суджено й вас, і не осуджуйте, щоб і вас не осуджували, пробачайте, то пробачать і вам.

38 Давайте, то дадуть вам мірою доброю, натоптанною, струснутою й переповненою. Бо якою ви мірою міряєте, такою відміряють вам"".

39 І він розповів їм декілька приказок: "Чи ж може водити сліпого сліпий? Хіба не обидва в яму впадуть?

40 Учень не більший за вчителя, але вдосконалившись, кожен буде, як вчитель його.

41 Чого ж в оці брата свого ти скалку бачиш, колоди ж у власному оці не відчуваєш?

42 Як ти можеш сказати до брата свого: "Давай, брате, я скалку вийму з ока твого", сам колоди, що в оці твоєму, не вбачаючи? Двоєдушний, вийми перше колоду з власного ока, а потім побачиш, як вийняти скалку з ока брата твого!

43 Нема доброго дерева, що родило б плід поганий, ані дерева поганого, що родило б плід добрий.

44 Кожне ж дерево з плоду свого пізнається. Не збирають-бо фіг із тернини, винограду із глоду не рвуть.

45 Добра людина з доброї скарбниці серця добре виносить, а лиха з лихої виносить лихе. Бо чим серце наповнене, те промовляють уста її!

46 Що звертається до мене: "Господе, Господе", та не робите того, що я кажу.

47 Скажу вам, до кого подібний всякий, хто до мене приходить, слів моїх слухає й виконує їх.

48 Він подібний до того, що будуючи будинок, він глибоко викопав, і основу на камінь поклав. Коли ж злива настала, вода ринула на той будинок, та однак не змогла

похитнути його, бо збудований добре він був!

49 А хто слухає та не виконує, той подібний до того, що свій будинок збудував на землі без основи. То підміє той будинок вода, і впаде він!"

Від Луки 7

1 А коли він скінчив промову свою до народу, що слухав його, то ввійшов у Капернаум.

2 В одного ж сотника смертельно занедужав дорогий йому раб.

3 А коли про Ісуса почув він, то послав до нього юдейських старшин, і благав, щоб той прийшов та зцілив раба його.

4 Вони ж прибули до Ісуса, та й ревно благали його: "Він гідний, щоб ти це зробив йому.

5 Бо він любить народ наш, та й для нас синагогу поставив".

6 І пішов Ісус з ними. І коли недалеко від будинку вже був, сотник друзів послав, щоб сказати йому: "Не турбуйся, Господе, бо не гідний я, щоб зайшов ти під стріху мою.

7 Тому й себе не вважав я за гідного, щоб до тебе прийти. Та промов тільки слово, і раб мій одужає.

8 Бо я людина підвладна, що вояків під собою має. Одному кажу: "Піди!" — то йде він, а тому: "Прийди!" — і приходить, а своєму рабові кажу: "Зроби!" — і зробить".

9 Почувши ж таке, Ісус здивувався, і звернувшись до натовпу, що йшов слідком за ним, промовив: "Кажу вам: "Навіть серед Ізраїля я не знайшов був такої великої віри!10 А коли посланці повернулися в будинок, то знайшли, що одужав той раб!

11 І наступного дня він відправився в місто Наїн, а з ним пішли учні його та багато народу.

12 А як до брами міської наблизився він, виносили померлого, одинака в своєї матері, що вдовою була. І з нею був натовп великий.

13 Як Господь же побачив її, то змилосердився над нею й промовив: "Не плач!"

14 І він підійшовши, доторкнувся до нош, тоді носії зупинилися. А він сказав: "Юначе, кажу тобі, встань!"

15 І мертвий піднявся, і почав розмовляти. І він віддав його матері.

16 А всіх страх пройняв, і Бога хвалили вони й казали: "Великий пророк з'явився між нами, і Бог зглянувся над народом своїм!"

17 І поширилася ця чутка про нього по всій Юдеї, і по всій тій країні.

18 Про все ж те повідомили Іванові учні його. І покликав Іван двох з учнів своїх,

19 і послав їх до Господа з запитом: "Чи ти той, хто має прийти, чи чекати нам іншого?"

20 А прийшовши до нього, вони сказали: "Іван Христитель послав нас до тебе, запитати: "Чи ти той, хто має прийти, чи чекати нам іншого?21 А саме тоді багатьох зцілив був він від недугів і мук, і від духів лихих, і сліпим багатьом повернув зір.

22 І промовив Ісус їм у відповідь: "Ідіть і перекажіть Іванові, що ви бачили й чули: сліпі прозрівають, криві ходять, очищаються слабі на проказу, чують глухі, встають

померлі, убогим звіщається добра новина.

23 І щасливий, хто через мене не матиме випробування!"

24 А коли відійшли посланці Іванові, він почав промовляти про Івана народів: "На що ви дивитися ходили в пустелю? Чи на очерет, що вітер гойдає його?"

25 Кого ви воліли побачити? Можливо людину, у м'який одяг одягнуту? Але ті, хто одягаються вишукано й розкішно живуть, у царських палатах перебувають.

26 На що ж ви ходили дивитися? На пророка? Так, кажу вам, що навіть більше, аніж на пророка.

27 Це той, що про нього написано: "Ось перед обличчя твоє посилаю свого посланця, який перед тобою твій шлях приготує!"

28 Кажу вам: "Між народженими від жінок нема більшого понад Івана. Та найменший у Божому царстві той більший за нього"".

29 І всі люди, що слухали і навіть митники, визнали справедливість Божу, і охристилися Івановим хрищенням.

30 А фарисеї й законники відкинули Божу волю про себе, і не христилися від нього.

31 "До кого ж прирівняю людей цього роду? І до кого подібні вони?"

32 Подібні вони до дітей, що на базарі сидять і один одному кажуть: "Ми вам грали були, а ви не танцювали, ми співали вам жалібно, та не плакали ви"...

33 Бо прийшов Іван Христитель, що хліба не їсть і вина не п'є, а ви кажете: "Має він демона".

34 Прийшов же Син Людський, що їсть і п'є, а ви кажете: "Чоловік цей ласун і п'яниця, він приятель митників і грішників".

35 І виправдалася мудрість усіма своїми справами".

36 А один із фарисеїв запросив його, щоб спожив він з ним. І прийшовши до помешкання того фарисея, він сів за стіл.

37 І жінка одна, що знали її в місті, як грішницю, дізнавшись, що він у фарисеевому будинку засів при столі, алябастрову пляшечку мира принесла,

38 і припавши до ніг його ззаду, плачучи, почала обливати слізьми йому ноги, і волоссям своїм витирати. Вона цілувала йому ноги та миром мастила...

39 Побачивши це, фарисей, що покликав його, міркував собі: "Коли б був він пророк, він би знав, яка жінка до нього торкається, бо ж грішниця вона!"

40 І сказав Ісус до нього: "Маю, Симоне, дещо сказати тобі". А той відповів: "Кажі, Вчителю".

41 І сказав Ісус: "Були два боржники в одного лихваря, один був винен п'ятсот динаріїв, а інший п'ятдесят.

42 Як вони ж не могли заплатити, пробачив він обом. Скажи ж, котрий з них більше полюбить його?"

43 Відповів Симон: "Гадаю, той, кому більше пробачив". І сказав він йому: "Розсудив ти правдиво".

44 І повернувшись до жінки, він промовив до Симона: "Чи ти бачиш цю жінку? Я прибув у твій будинок, ти на ноги мої не подав і води, а вона окропила слізьми мої ноги

й обтерла волоссям своїм.

45 Ти не поцілував мене, а вона, відколи ввійшов я, мої ноги цілує невинно.

46 Ти голови моєї оливою не намастив, а вона миром ноги мої намастила...

47 Ось тому кажу я тобі: "Численні гріхи її пробачені, бо багато вона полюбила. Кому ж мало пробачається, такий мало любить".

48 А до неї промовив: "Пробачаються тобі гріхи!"

49 А ті, що сиділи з ним при столі, почали гомоніти про себе: "Хто ж це такий, що й гріхи пробачає?"

50 А до жінки сказав він: "Твоя віра врятувала тебе, іди собі з миром!"

Від Луки 8

1 І після того він проходив містами та селами, проповідуючи та повідомляючи добру новину про Боже царство. І з ним дванадцять були,

2 та дехто з жінок, що були зцілені від злих духів та хвороб: Марія, яку Магдалиною кличуть, що з неї сім демонів вийшло,

3 та Іванна, жінка Худзи, урядника Іродового, і Сусанна, і багато інших, що маєтком своїм їм служили.

4 І як зібралося багато народу, і з міста до нього прийшли, то він промовляти став приповідями:

5 "Ось вийшов сіяч, щоб посіяти зерно своє. І як сіяв, упало одне край шляху, і було затоптане, і птахи небесні його видзьобали.

6 Інше ж упало на ґрунт кам'янистий, і зійшовши, всохло без вологи.

7 А інше впало між терен, і вигнався терен, і його заглушив.

8 А що впало на добру землю, зійшовши, вродило стократно". Це сказавши, закликав: "Хто має вуха, щоб слухати, хай слухає!"

9 Запитали ж його учні: "Що означає ця приповідь?"

10 А він відповів: "Вам дано знати таємниці Божого царства, а іншим у приповідях, щоб дивилися вони — і не бачили, слухали — і не розуміли.

11 Ось що означає це Боже слово.

12 А котрі край шляху, — це ті, хто слухає, але потім приходять Диявол і забирає слово з їхнього серця, щоб не повірили й не врятувалися вони.

13 А що на кам'янистому ґрунті, — це ті, хто тільки почує, то слово приймає з радістю, але кореня не маючи, вони вірять до часу, поки не прийде випробовування, тоді відпадають.

14 А що впало між терен, — це ті, хто слухає слово, але, заклопотані багатством та життєвими розкошами, плоду вони не дають.

15 А те, що на добрій землі, — це ті, хто як слово почує, береже його в щирому й доброму серці, і плід приносять вони в терпеливості.

16 І свічку засвічену ніхто не покриває посудиною, і не ставить під ліжку, а ставить її на свічник, щоб видно було тим, хто входять.

17 Нема нічого захованого, що не виявиться, ні таємного, що про нього не

дізнаються, і не стане явним.

18 Тож пильнуйте, як слухаєте! Бо хто має, то дасться йому, хто ж не має, забереться від нього й те, що здається йому, ніби має він".

19 До нього ж прийшли були мати й брати його, та через народ не могли досягнути до нього.

20 І повідомили йому: "Он осторонь твої брати й мати, прийшли побачити тебе".

21 А він відповів їм: "Моя мати й брати мої — це ті, хто слухають і виконують Боже слово!"

22 І одного дня увійшов він до човна, а з ним його учні. І сказав він до них: "Перепливімо на інший бік озера". І вони попливли.

23 А коли вони пливли, він заснув. І знялася на озері буря велика, аж вода заливати їх стала, і були в небезпеці вони.

24 І вони розбудивши його, сказали: "Вчителю, Вчителю, гинемо!" Він же встав, наказав бурі й хвилям, і вони вщухли, і тиша настала!

25 А до них він сказав: "Де ж ваша віра?" І дивувалися вони, налякані, й казали один до одного: "Хто ж це такий, що вітрам і воді він наказує, а вони його слухають?"

26 І вони припливли в Гадаринську землю, що навпроти Галілеї.

27 І як на берег він вийшов, зустрів його один чоловік, що багато років мав він демонів, не одягався в одяг і мешкав не в будинку, а в могильних печерах.

28 А коли він Ісуса побачив, то повалився перед ним і закричав: "Що до мене тобі, Ісусе, Сину Бога Всевишнього? Благаю тебе, не муч мене!"

29 Бо велів він нечистому духові вийти з тієї людини. Адже багато часу він тримав його у владі своїй, і в'язали його ланцюгами й кайданами, і стерегли його, але він розривав ланцюги, і демон гнав по пустелі його.

30 А Ісус запитав його: "Як тебе на ім'я?" І той відповів: "Легіон", багато ж бо демонів в нього ввійшло.

31 І вони благали його, щоб він їм не звелів іти в безодню.

32 Паслося ж там на горі багато свиней. І просилися демони ті, щоб дозволив увійти їм у них. І дозволив він їм.

33 А як демони вийшли з того чоловіка, то в свиней увійшли. І ті кинулися з кручі до озера, і потонули.

34 Пастухи ж, як побачили те, що сталося, втекли, та в місті й по селах розповіли.

35 І вийшли побачити, що сталося. І знайшли Ісуса й того чоловіка, що демони вийшли з нього, який сидів при ногах Ісусових одягнутий та при розумі, й полякалися...

36 Свідки ж їм розповіли, як видужав той біснуватий.

37 І весь народ Гадаринського краю став благати його, щоб пішов він від них, великий-бо страх охопив їх. Він же до човна ввійшов і повернувся.

38 А той чоловік, що демони вийшли з нього, став благати його, щоб бути при ньому. Та він відпустив його, кажучи:

39 "Повернися до помешкання свого, і розкажи, які речі великі вчинив тобі Бог!" І той пішов, і по всьому місту розповідав, що зробив для нього Ісус!

40 А коли повернувся Ісус, то люди його прийняли, бо всі чекали його.

41 Аж ось прийшов чоловік, на ім'я Яір, що був старшим синагоги. Він припав до Ісусових ніг, та й став благати його завітати до помешкання його.

42 Бо він мав одиначку дочку двадцяти років, що помирала вона. А коли він ішов, натовп тиснув його.

43 А жінка одна, що дванадцять років хворою на кровотечу була, і ніхто вилікувати не міг її,

44 підійшовши ззаду, доторкнулася до краю одягу його, і тієї миті зупинилася її кровотеча!

45 А Ісус запитав: "Хто доторкнувся до мене?" Коли ж відмовлялися всі, то Петро сказав: "Вчителю, то народ біля тебе он товпиться й тисне".

46 Ісус же промовив: "Доторкнувся хтось до мене, бо я відчув, як сила вийшла з мене"...

47 А жінка, побачивши, що вона не втаїлася, трясучись, підійшла та й упала перед ним, і зізналася перед усіма людьми, чому доторкнулася до нього, і як тієї ж миті одужала.

48 Він же промовив до неї: "Дочко, твоя віра врятувала тебе, іди з миром собі!"

49 Як він ще промовляв, приходить ось від старших синагоги один та й каже: "Дочка твоя померла, не варто вже турбувати Вчителя!"

50 Ісус же, почувши, йому відповів: "Не лякайся, тільки вір, і буде врятована вона".

51 Прийшовши ж до будинку, не дозволив він нікому з собою увійти, крім Петра, Івана, Якова, батька дівчати та матері.

52 А всі плакали та голосили за нею... Він же промовив: "Не плачте, не померла вона, а спить!"

53 І глузували з нього, бо знали, що померла вона.

54 А він узяв за руку її та й сказав: "Дівчатко, вставай!"

55 І повернувся її дух, і миті тієї вона ожила... І він звелів нагодувати її.

56 І здивувалися батьки її. А він наказав їм нікому не розповідати, що сталося.

Від Луки 9

1 І скликав він дванадцятьох, і дав їм силу та владу над усіма демонами, і зцілювати недуги.

2 І послав їх проповідувати царство Боже та зцілювати хворих.

3 І промовив до них: "Не беріть нічого в дорогу: ані палиці, ані торби, ані хліба, ані срібла, ані змінного одягу.

4 І в яку оселю увійдете, залишайтеся там, і звідти відходьте в дорогу.

5 А як хто вас не прийме, то виходячи з міста того, обтрусіть з ніг ваших порох на свідчення проти них".

6 І вийшли вони, та й ходили по селах, всюди проповідуючи добру новину та зцілюючи.

7 А тетрарх Ірод почув про все, що сталося було, і вагався, бо дехто казали, що це

Іван з мертвих воскрес,

8 а інші, що то Ілля з'явився, а ще інші, що ожив це один із стародавніх пророків.

9 Тоді Ірод сказав: "Іванові стяв я голову, хто ж цей, що я чую про нього речі такі?"
І він намагався побачити його.

10 А коли повернулися апостоли, то розповіли йому, що зробили. І щоб хоч трохи усамотнитися, він повів їх в околиці Віфсаїди.

11 А як люди довідалися, то пішли вслід за ним. І він їх прийняв, і розповідав їм про Боже царство, та зцілював тих, хто потребував цього.

12 А коли стало вечоріти, то дванадцятро підійшли та й сказали йому: "Відпусти вже людей, хай вони йдуть у довколишні села й оселі спочити й здобути поживи, бо тут місце безлюдне!"

13 А він їм сказав: "Дайте їсти їм ви". Вони ж відповіли: "Нема в нас більше, як п'ять хлібин й дві риби. Хіба підемо та купимо поживи для всього народу цього".

14 Бо було їх близько п'яти тисяч. І сказав він до учнів своїх: "Розсадіть їх рядами по п'ятдесят".

15 І зробили так, і всіх їх розсадили.

16 І взяв він ті п'ять хлібин та дві риби, поглянув на небо, поблагословив їх, і поламавши, дав учням, щоб роздали народові.

17 І всі їли й наситилися! А з того, що залишилося, назбирали дванадцять кошиків...

18 І як насамоті він молився, з ним учні були. І запитав він їх: "За кого мене люди вважають?"

19 Вони ж відповіли: "За Івана Христителя, а ті за Іллю, а інші, що воскрес один з давніх пророків".

20 А він запитав їх: "А ви за кого мене вважаєте?" Петро ж відповів: "За Христа Божого!"

21 Він же їм звелів не розповідати нікому про це.

22 І сказав він: "Синові Людському треба багато страждати, і його відцураються старшини та старші священики, і книжники, і буде вбитий він, але третього дня воскресне!"

23 А до всіх він промовив: "Коли хто має бажання йти вслід за мною, хай зречеться самого себе, візьме свого хреста та й несе його щоденно зі мною.

24 Бо хто прагне душу свою зберегти, той позбудеться її, а хто заради мене позбудеться душі своєї, той її збереже.

25 Яка ж користь людині, що здобуде весь світ, але занапастить себе?

26 Бо хто буде мене та моєї науки соромитися, того посоромиться також Син Людський, як прийде в славі своїй і Батьковій та святих ангелів.

27 Запевняю вас, що деякі з отут присутніх не скуштують смерті, аж поки не побачать царства Божого".

28 І днів за вісім після цього, взяв він Петра, Івана й Якова, та й пішов молитися на гору.

29 І коли він молився, то обличчя його змінилося, а одяг його став сліпучо-білим.

30 І ось двоє людей з ним розмовляли, були то Мойсей та Ілля,

31 що з'явилися в славі, і розповідали про кінець його, що в Єрусалимі з ним трапиться.

32 А Петро та присутні з ним заснули, а як проснулися, бачили славу його й обох чоловіків, що стояли поруч нього.

33 І як розлучалися вони, то промовив Петро до Ісуса: "Вчителю, добре нам бути тут! Поставмо ж тут три намети: для тебе одного, для Мойсея одного, і одного для Іллі!" Він не розумів, що казав...

34 А як він сказав це, то хмара їх огорнула, і вони полякалися.

35 І почувся голос із хмари, який промовляв: "Це Син мій улюблений, його слухайте!"

36 А коли цей голос лунав, Ісус залишився сам. А вони нікому нічого про те не розповідали.

37 А наступного дня, як зішли з гори, зустрів його натовп великий.

38 І закричав один чоловік з натовпу: "Вчителю, благаю тебе, зглянься над єдиним сином моїм!"

39 Дух хапає його, і він кричить, і трясє ним, аж той піну пускає. І як вимучить його, тоді відпускає.

40 І учнів твоїх я благав його вигнати, та вони не змогли".

41 А Ісус сказав: "О роде невірний і розбещений, доки ще я терпітиму вас? Приведи свого сина сюди!"

42 А як той підходив, демон кинув сина його й затряс ним. Та Ісус наказав тому духу нечистому вийти, і зціливши дитину, віддав її батькові.

43 І всі дивувалися величі Божій. А як усі ще перебували в шоці від того, що зробив Ісус, він сказав до учнів своїх:

44 "Вкладіть до вух своїх ці слова: "Людський Син буде виданий людям до рук"..."

45 Проте не зрозуміли вони цього слова, було-бо закрите воно від них, щоб його не збагнули вони, та боялися його запитати про ці слова.

46 І сперечалися вони, хто б найбільший з них був?

47 А Ісус, знаючи думку серця їхнього, взяв дитину і поставив її біля себе.

48 І промовив до них: "Як хто прийме оцю дитину в ім'я моє, мене він приймає, а як хто мене прийме, приймає того, хто послав мене. Хто бо найменший між вами всіма, той великий!"

49 А Іван сказав: "Вчителю, ми бачили одного чоловіка, що ім'ям твоїм демонів виганяв, і заборонили йому, бо він з нами не ходить".

50 Ісус же йому відповів: "Не забороняйте, бо хто не проти вас, той за вас!"

51 І коли дні його сходження в небо наближалися, він постановив піти в Єрусалим.

52 І послав перед собою посланців. І пішли вони, та й прибули до села самарійського, щоб ночівлю йому приготувати.

53 А ті не прийняли його, бо він був налаштований іти до Єрусалиму.

54 Як побачили ж те учні Яків та Іван, то сказали: "Господе, тільки скажи, і ми скажемо, щоб вогонь зійшов з неба та винищив їх, як і Ілля був зробив".

55 А він повернувся до них і з докором сказав: "Ви не знаєте, якого ви духа.

56 Бо Син Людський прийшов не нищити душі людські, а рятувати!" І пішли вони в інше село.

57 І коли йшли шляхом, сказав до нього один: "Я піду за тобою, хоч би куди ти пішов".

58 Ісус же йому відповів: "Мають нори лисиці, а гнізда — небесні пташки, Син же Людський не має де й голови прихилити!"

59 І сказав він одному: "Іди за мною". А той відповів: "Дозволь мені перше піти, і батька свого поховати".

60 Він же йому сказав: "Залиш мертвим ховати мерців своїх. А ти йди та звіщай царство Боже".

61 А ще один сказав: "Господе, я піду за тобою, та дозволь мені спочатку попрощатися з хатніми своїми".

62 Ісус же сказав йому: "Той, хто кладе свою руку на плуга та назад озирається, негідний Божого царства!"

Від Луки 10

1 Після того призначив Господь і інших сімдесят учнів, і послав їх по двох перед себе до кожного міста та місця, куди сам мав іти.

2 І сказав до них: "Жниво велике, та працівників мало. Тож благайте Господаря жнива, щоб працівників вислав на жниво своє.

3 Ідіть! Оце посилаю я вас, як ягнят між вовки.

4 Не носіть ні калитки, ні торби, ні сандалів, і не вітайте в дорозі нікого.

5 Як до оселі ж якої ви ввійдете, то найперше кажіть: "Мир оселі цій!"

6 І коли син миру там буде, то спочине на ньому ваш мир, коли ж ні до вас повернеться.

7 Залишайтеся там, споживайте та пийте, що є в них, бо вартий працівник своєї платні. Не ходіть від оселі до оселі.

8 А як прийдете в місто яке, і вас приймуть, споживайте, що вам подадуть.

9 Зцілюйте хворих, що в ньому, промовляйте до них: "Наблизилося царство Боже до вас!"

10 А як прийдете в місто яке, і вас не приймуть, то вийдіть на вулиці його та й скажіть:

11 "Ми обтрушуємо вам навіть порошок, що прилип до нас з вашого міста. Та знайте, що наблизилося царство Боже!"

12 Кажу вам: "Того дня легше буде содомлянам, аніж місту тому!"

13 Лихо тобі, Хоразіне, лихо тобі, Віфсаїдо! Бо коли б то у Тирі й Сидоні були відбулися ті чуда, що сталися в вас, то давно б вони покаялися в волосяниці та в попелі!

14 Але на суді легше буде Тиру й Сидону, як вам...

15 А ти, Капернауме, що до неба піднісся, аж до пекла зійдеш!

16 Хто слухає вас мене слухає, хто ж зневажає вами, зневажає мною, хто ж зневажає мною, зневажає тим, хто послав мене".

17 Повернувшись, ті сімдесят казали радіючи: "Господе, навіть демони коряться нам в ім'я твоє!"

18 Він же промовив до них: "Я бачив Сатану, що з неба падав, немов блискавка.

19 Ось я владу вам дав наступати на зміїв і скорпіонів, і на всю силу ворожу, і ніщо вам не зашкодить.

20 Та не тіштеся тим, що вам коряться духи, а тіштеся, що ваші імена записані на небі!"

21 Того часу Ісус, натхненний духом святим, промовив: "Славлю тебе, Батьку, Господе неба й землі, що приховав ти це від мудрих і розумних, та його немовлятам відкрив. Бо так, Батьку, тобі те було до вподоби!

22 Передавав мені все мій Батько. І не знає ніхто, хто є Син, тільки Батько, і хто Батько — тільки Син, та кому Син відкриє".

23 І звернувшись до учнів, наодинці сказав їм: "Щасливі ті очі, що бачать те, що бачите ви!

24 Кажу ж вам, що багато пророків і царів воліли побачити те, що бачите ви, та не бачили, і почути, що чуєте ви, та не чули!"

25 І ось підвівся законник один, і сказав, його випробовуючи: "Вчителю, що робити мені, щоб вічне життя мати?"

26 Він же йому відповів: "Що в Законі написано, якого ти читаєш?"

27 А той відповів: "Люби Господа Бога свого всім серцем своїм, і всією душею своєю, і всією силою своєю, і всім своїм розумом, і свого ближнього, як самого себе".

28 Він же йому каже: "Правильно ти відповів. Роби це, і житимеш".

29 А той, бажаючи сам себе виправдати, сказав до Ісуса: "А хто мій ближній?"

30 А Ісус відповів: "Один чоловік ішов з Єрусалиму до Єрихону, і втрапив на розбійників, що обдерли його, побили і втекли, кинувши ледь живого.

31 Проходив випадково тією дорогою священик один, побачив його, і минув.

32 Так само й левит надійшов на те місце, поглянув, і теж минув.

33 Проходив же там якийсь самарянин, та й натрапив на нього, і побачивши, змилосердився.

34 І він підійшов, і перев'язав йому рани, поливши оливою й вином. Потому його посадив на власну худобину, і приставив його до заїзду, та й клопотався про нього.

35 А другого дня, від'їжджаючи, вийняв він два динарії, та й дав їх господареві й сказав: "Опікуйся ним, а як більше що витратиш, заплачу тобі, як повернуся".

36 Котрий же з цих трьох на думку твою був ближній тому, хто втрапив на розбійників?

37 А він відповів: "Той, хто змилосердився над ним". Ісус же сказав йому: "Іди, і роби так і ти!"

38 І коли він прийшов до одного села. Одна жінка на ім'я Марта, прийняла його в

оселі своїй.

39 Була ж у неї сестра на ім'я Марія. Вона сіла в ногах у Ісуса, та й слухала слова його.

40 А Марта клопоталася по господарству, а зупинившись, сказала: "Господе, чи байдуже тобі, що саму мене лишила прислугувати сестра моя? Скажи ж їй, щоб мені допомогла".

41 Господь же відповів їй: "Марто, Марто, турбуєшся й журишся ти про багато чого,

42 а потрібне одне. Марія ж обрала найкращу частку, яка не відніметься від неї"...

Від Луки 11

1 Одного разу, після того як він закінчив молитву, звернувся до нього один з його учнів: "Господе, навчи нас молитися, як і Іван навчив своїх учнів".

2 Він же промовив до них: "Коли молитесь, кажіть: "Батьку наш небесний! Хай святиться ім'я твоє, хай прийде царство твоє, хай буде воля твоя, як на небі, так і на землі.

3 Дай нам щоденний наш хліб за потребою нашою,

4 і пробач нам гріхи наші, як і ми пробачаємо кожному боржникові нашому, і не введи нас у випробовування!⁵ І далі сказав він їм: "Маючи приятеля, хтось із вас прийде до нього опівночі і скаже йому: "Позич мені, друже, троє хліба,

6 бо прийшов з дороги до мене мій приятель, а я ж не маю, що дати йому".

7 А той із середини у відповідь скаже: "Не роби мені клопоту, вже замкнуті двері, й мої діти зі мною на ліжку. Не можу я встати та дати тобі".

8 Кажу вам: "Коли він не встане, і не дасть заради дружби йому, то від докучання його він встане та й дасть йому, скільки той потребує".

9 І я вам кажу: "Просіть, і буде вам дано, шукайте, і знайдете, стукайте, і відчинять вам!

10 Бо кожен, хто просить — отримує, хто шукає — знаходить, а тому, хто стукає — відчинять.

11 Чи є серед вас такий батько, що подасть синові каменя, коли той хліба проситиме? Або, як проситиме риби, замість риби подасть йому змію?

12 Або, як яйце він проситиме, дасть йому скорпіона?

13 Отож, коли ви, лихими будши, втрапите добрі дари своїм дітям давати, скільки ж більше небесний Батько подасть духа святого всім тим, хто проситиме в нього?"

14 Одного разу виганяв він демона з німого. І коли демон вийшов, німий став розмовляти. А народ дивувався.

15 А деякі з них гомоніли: "Виганяє він демонів силою Вельзевула, князя демонів"...

16 А інші, випробовуючи, воліли від нього ознаки з неба.

17 Він же знаючи думки їхні, промовив до них: "Будь яке царство в собі поділене, занепаде, і будинок, поділений у самому собі, впаде.

18 Тож коли Сатана поділиться сам у собі, як стоятиме царство його? А ви кажете,

що Вельзевулом виганяю я демонів.

19 Коли ж Вельзевулом виганяю я демонів, то чим виганяють їх ваші сини? Тому вони стануть вам суддями.

20 Отже прийшло до вас Боже царство, коли я рукою Божою виганяю демонів.

21 Коли дужий чоловік, озброївшись, свій двір стереже, то в безпеці маєток його.

22 Коли ж дужчий від нього, нападе і здолає його, то всю зброю, на яку той поклався, забере, і роздасть свою здобич.

23 Хто не зі мною, той проти мене, і хто не збирає зі мною, той розкидає!

24 Коли дух нечистий виходить з людини, то блукає місцями безводними, відпочинку шукаючи, але, не знаходячи, каже: "Повернися до оселі своєї, звідки я вийшов".

25 А як повернеться він, то знаходить оселю заметену й прибрану.

26 Тоді він іде та й приводить сімох інших духів, лютіших за себе, і входять вони та й живуть там. І буде останнє людині тій гірше за перше!"

27 І як він це промовляв, одна жінка з народу вигукнула: "Щаслива утроба, що носила тебе, і груди, що ти ссав їх!"

28 А він відповів: "Так. Щасливі ж і ті, що слухають Божого слова і його бережуть!"

29 А як люди зібралися, він промовив: "Рід цей — рід лукавий. Він ознаки шукає, та ознак йому не дадуть, окрім ознаки пророка Йони.

30 Бо як Йона ознакою був для ніневіян, так буде й Син Людський для роду цього.

31 Цариця південна на суд стане з людьми роду цього, і їх засудить, бо вона з кінця світу прийшла Соломонову мудрість послухати. А тут ось той, хто більший, аніж Соломон!

32 Ніневіяни стануть на суд з цим родом, і засудять його, вони-бо покаялися через Йонину проповідь. А тут ось той, хто більший, ніж Йона!

33 Запаленої свічки ніхто не ховає під посудину, а ставить на свічник, щоб було видно тим, хто входить.

34 Око твоє — світильник для тіла, тому, як око твоє буде здорове, то й усе тіло твоє буде світле. А коли твоє око нездатне буде, то й усе тіло твоє буде темне.

35 Отож дбай, щоб те світло, що в тобі, не стало темрявою!

36 Бо коли твоє тіло все світле, і не має жодної темної частини, то ти весь будеш світлий, неначе б тебе освітив світильник".

37 Коли він промовляв, то один фарисей став благати його пообідати в нього. Він же прийшов та й сів при столі.

38 Фарисей же, побачивши це, здивувався, що перед обідом він не обмився.

39 Господь же промовив до нього: "Ви, фарисеї, чистите зовні кухля та миски, а ваше нутро повне здиства та кривди!

40 Нерозумні, чи ж той, хто створив оте зовнішнє, не створив він і внутрішнє?

41 Тож милостиню подавайте з внутрішнього, тоді все буде вам чисте.

42 Лихо вам, фарисеям, бо ви десятину даєте з м'яти та рути й усякого зілля, але обминаєте суд та Божу любов. Це треба робити, і про те не забувати!

43 Лихо вам, фарисеям, що полюбляєте перші лавки в синагогах та вітання на базарах!

44 Лихо вам, бо ви як могили непомітні, люди ж ходять по них, не знаючи того"...

45 Один із законників каже йому: "Вчителю, кажучи це, ти і нас ображаєш!"

46 А він відповів: "Лихо й вам, законникам, бо ви на людей непосильні тягарі накладаете, а самі й пальцем своїм не доторкаєтеся до них!"

47 Лихо вам, що склепи пророкам ставите, яких ваші батьки були повбивали...

48 Так ви визнаєте й схвалюєте вчинки батьків своїх, бо вони їх повбивали, а ви їм склепи будуєте!

49 Через те й мудрість Божа сказала: "Я пошлю їм пророків і апостолів, вони ж декого з них уб'ють, а декого виженуть",

50 Рід цей відповідатиме за кров усіх пророків, що пролита від створення світу,

51 від крові Авеля аж до крові Захарії, що загинув між жертovníком і храмом! Так, кажу вам, відповідатиме рід цей за все!

52 Лихо вам, законникам, бо взяли ви ключа розуміння, самі не ввійшли, і тим, хто бажав увійти, боронили!"

53 А коли він виходив звідти, стали книжники та фарисеї тиснути на нього й допитуватися про всілякі речі,

54 вичікуючи на якесь слово з вуст його, щоб використати проти нього.

Від Луки 12

1 Тієї пори зібрався багатотисячний натовп, тиснучи один одного, і він почав промовляти перше до учнів своїх: "Стережіться підступної розчини фарисейської!"

2 Бо нема нічого захованого, що не відкриється, ні таємного, що не виявиться.

3 Тому все, що казали ви потайки, при світлі почувється, що ж шептали на вухо в коморах, на дахах проповідане буде.

4 Кажу ж вам, своїм друзям: "Не бійтеся тих, хто тіло вбиває, а далі нічого не може вдіяти!"

5 Та вкажу вам, кого треба боятися: "Бійтеся того, хто має владу, вбивши, кинути до геєнни. Так, кажу вам: "Того бійтеся! 6 Чи ж не п'ять горобців продають за два гроші? Та проте перед Богом жоден з них не забутий.

7 А вам навіть волосся на голові пораховане все. Не бійтеся, ви варті більше за багатьох горобців!

8 Кажу ж вам, що кожного, хто перед людьми мене визнає, того визнає й Син Людський перед ангелами Божими.

9 Хто ж мене відцурається перед людьми, того відцураються перед ангелами Божими.

10 І кожному, хто скаже слово на Людського Сина, йому пробачиться, а хто зневажатиме духа святого, не пробачиться.

11 А коли вас водитимуть до синагог, і до урядів, і до влад, не турбуйтеся, як і що відповідати чи що казати,

12 Дух-бо святий вас навчить тієї години, що потрібно казати!"

13 І сказав до нього один з народу: "Вчителю, скажи братові моему, щоб він спадщиною поділився зі мною".

14 А він відповів йому: "Чоловіче, хто поставив над вами мене судити вас або ділити між вами?"

15 І додав: "Глядіть, остерігайтеся всякої зажерливості, бо життя людини не залежить від статків маєтку її".

16 І він розповів їм приповідь: "В одного багача добре нива вродила була.

17 І міркував він про себе, що йому робити, адже не мав куди вмістити збіжжя своє.

18 І сказав: "Я порозвалюю клуні свої, і поставлю просторіші, і зберу туди збіжжя все своє та статки свої.

19 І скажу я душі своїй: "Душе, маєш багато добра, на багато років складеного. Спочивай, їж, пий і веселися!"²⁰ Бог же до нього сказав: "Нерозумний, цієї ночі ось душу твою зажадають від тебе, і кому залишиться те, що ти був наскладав?"...

21 Так буває і з тим, хто збирає для себе, та не багатіє в Бога.

22 І промовив він до учнів своїх: "Через це кажу вам: "Не журіться про життя — що вам їсти, і ні про тіло — у що ви одягнетесь.

23 Бо більше від їжі життя, а тіло від одягу.

24 Погляньте на гайвороння, що не сіють, не жнуть, нема в них комори, ні клуні, проте Бог їх годує. Скільки ж більше за птахів ви варті!

25 Хто ж із вас, коли журиться, додати зможе до зросту свого бодай ліктя одного?

26 Тож коли ви й найменшого не здолаєте, то чого ж ви про інше клопочетесь?

27 Погляньте на ті он лілеї, як вони не прядуть, ані тчуть. Але кажу вам, що й сам Соломон в усій славі своїй не одягався так, як одна з них!

28 І коли он траву, що сьогодні на полі, а завтра до печі вкидається, Бог так одягає, скільки ж краще одягне він вас, маловірні!

29 І не шукайте, що вам їсти, чи що пити, і не клопочіться.

30 Бо всього цього й люди світу цього шукають, Батько ж ваш знає, чого ви потребуєте.

31 Шукайте ж його царства, а це вам додасться!

32 Не лякайся, чередо мала, бо сподобалося Батькові вашому дати вам царство.

33 Продавайте статки свої та милостиню подавайте. Робіть калитки собі не старіючі, невичерпний скарб той у небі, куди не закрадається злодій, і де міль не точить.

34 Бо де скарб ваш, там буде й серце ваше!

35 Хай підперезані будуть вам стегна, а світильники ваші запалені!

36 І будьте подібними до людей, що очікують пана свого, коли повернеться він із весілля й постукає, відчинити негайно йому.

37 Щасливі раби ті, що пан, коли прийде, та знайде, що пильнують вони! Запевняю вас, що він підпережеться і їх посадовить, і підійшовши, їм слугуватиме.

38 І коли прийде о другій чи о третій сторожі, та знайде так само — щасливі вони!

39 Знайте ж це, що коли б знав господар, о котрій годині підкрадеться злодій, то він пильнував би і свою б оселю не дав підкопати.

40 Тому будьте готові й ви, бо прийде Син Людський тієї години, коли ви не сподіваєтеся!"

41 Запитав же Петро: "Господе, чи до нас промовляєш приповідь цю, чи до всіх?"

42 А Господь відповів: "Хто ж тоді вірний і мудрий урядник, що пан настановить його над своїми челядниками, щоб давати визначену поживу своєчасно?"

43 Щасливий той раб, що пан його прийде та знайде, що робить він так!

44 Запевняю вас, що над усім маєтком своїм він поставить його.

45 А коли раб той скаже в серці своєму: "Забариться пан мій прийти", і почне бити слуг та служниць, їсти, пити та напиватися,

46 то прийде раба того пан за дня, якого він не сподівається, і о годині, якої не знає, і розітне його навпіл, і визначить долю йому з невірними!

47 А раб той, що знав волю свого господаря, але не приготував, і не вчинив згідно волі його, буде жорстоко побитий.

48 Хто ж не знав, а вчинив гідне покарання, буде мало він битий. Тож від кожного, кому дано багато, багато від нього й жадатимуть. А кому багато доручено, від того ще більше жадатимуть.

49 Я прийшов розпалити вогонь на землі, і як я прагну, щоб він уже запалав!

50 Я ж маю христитися хрищенням, і як я мучуся, поки те станеться!

51 Чи ви думаєте, що прийшов я мир дати на землю? Ні, кажу вам, не мир, а поділ!

52 Віднині-бо п'ятеро в оселі одній поділені будуть, троє проти двох, і двоє проти трьох.

53 Стане батько проти сина, а син проти батька, мати проти дочки, а дочка проти матері, свекруха проти невістки своєї, а невістка проти свекрухи!"...

54 Тоді він звернувся до народу: "Як побачите хмару, що з заходу суне, то кажете, що зараз буде дощ, так і буває.

55 А коли віє вітер південний, то кажете, що буде спека, і стається так.

56 Двоєдушні, погоду розпізнати ви вмієте, чого ж не розпізнаєте часу цього?

57 Чого ж і самі по собі ви не судите, що справедливе?

58 Бо коли ти йдеш зі своїм супротивником до урядника, пильнуй залагодити ще по дорозі, щоб він тебе не потяг до судді, а суддя, щоб не віддав тебе прислужникові, а прислужник, щоб не кинув тебе до в'язниці.

59 Запевняю тебе, що не вийдеш звідти, поки не віддаси й останнього шеляга!"

Від Луки 13

1 Того часу прийшли були дехто, та й розповіли йому про галілеян, що їхню кров Пилат змішав був з їхніми жертвами.

2 Ісус же сказав їм у відповідь: "Чи ви думаєте, що ці постраждалі галілеяни, грішніші були від усіх галілеян?"

3 Ні, кажу вам. Та коли не покається, то загинете всі так!

4 Або ті вісімнадцять, що вежа на них завалилася була в Сілоамі й побила їх, чи думаєте, що ті винні були більше за всіх, хто в Єрусалимі живуть?

5 Ні, кажу вам. Та коли не покається, то загинете всі так!"

6 І він розповів цю приповідь: "Один чоловік у своєму винограднику посадив фігове дерево.

І прийшов він збирати з нього плоди, але не знайшов їх.

7 І сказав винареві: "Оце третій рік нема плоду на цьому дереві, зрубай його, нащо й землю марнує воно?"

8 А той у відповідь сказав: "Залиш його, пане, ще й на цей рік, я його обкопаю і обкладу гноєм,

9 Може наступного року вродить воно, а як ні, то зрубаєш його".

10 І навчав він в одній з синагог у суботу.

11 І там була одна жінка, що вісімнадцять років тримав її дух у недузі, і вона була скорчена, і не могла ніяк випростатися.

12 А Ісус, як побачив її, то покликав до себе. І сказав їй: "Жінко, звільнена ти від недуги своєї".

13 І він руки на неї поклав, і вона враз випросталася, і стала славити Бога.

14 І сказав до народу старший синагоги, обурений, що Ісус зцілив у суботу: "Є шість днів, коли працювати належить, приходьте тоді та зцілюйтеся, а не дня суботнього".

15 А Господь промовив до нього: "Двоєдушний, хіба ж не відв'язує кожен з вас у суботу свого вола чи віслюка від ясел, і не веде напоїти?"

16 Чи ж цю дочку Авраамову, яку Сатана був зв'язав ось уже вісімнадцять років, не належить звільнити її суботнього дня від цих пут?"

17 А як він казав це, осоромилися всі його супротивники. І тішився весь народ усіма славними вчинками, які він робив!

18 Він же промовив: "До чого подібне царство Боже, і до чого його прирівняю?

19 Подібне воно до гірчичного зерна, що взяв чоловік і посіяв його в своєму саду. І воно виросло, і деревом стало, і кублилось птаство небесне на гілках його".

20 І ще сказав він: "З чим порівняю я Боже царство?

21 Подібне воно до розчини, що її бере жінка, і кладе на три мірки борошна, аж поки все вкисне".

22 І навчав він по містах та селах, йдучи до Єрусалиму.

23 І звернувся до нього один: "Господе, хіба буде мало врятованих?" А він відповів:

24 "Силкуйтеся ввійти тісними ворітьми, бо кажу вам, що багато намагатимуться ввійти, та не зможуть!

25 Як устане Господар та двері замкне, ви стоятимете знадвору, та стукатимете в двері.

26 Тоді скажете ви: "Ми їли й пили перед тобою і на вулицях наших навчав ти"...

27 А він вам відповість: "Кажу вам, не знаю я, звідки ви. Відійдіть від мене всі неправдиві!"

28 Буде плач там і скрегіт зубів, як побачите ви Авраама, Ісака, Якова та пророків

усіх у царстві Божому, а себе ж вигнаних геть...

29 І прийдуть інші від сходу й заходу, і півночі й півдня, і при столі в царстві Божому засядуть!

30 І будуть останні, що стануть за перших, і перші, що стануть останніми!"

31 Аж тут підійшли фарисеї й сказали йому: "Іди звідси, бо Ірод має намір тебе вбити"...

32 А він сказав їм: "Ідіть і скажіть тому лисові: "Сьогодні та завтра я виганятиму демонів і зцілюватиму, а третього дня закінчу".

33 Одначе, мені треба сьогодні й завтра, і наступного дня простувати далі, бо не може бути вбитий пророк поза Єрусалимом.

34 Єрусалиме, Єрусалиме, що вбиваєш пророків та каменуєш посланих до тебе! Скільки раз я прагнув зібрати дітей твоїх, як та квочка збирає під крила курчаток своїх, та ви не бажали!

35 Ось ваша оселя залишається порожньою для вас! Кажу-бо я вам: "Ви мене не побачите, аж поки не настане, що скажете: "Благословенний, хто йде в Господнє ім'я!"

Від Луки 14

1 І сталося, що він у суботу ввійшов був до господи одного з фарисейських старшин, щоб хліба спожити, а вони спостерігали за ним.

2 І перед ним був один чоловік, хворий на водянку.

3 Ісус же запитав у законників та фарисеїв: "Чи годиться в суботу зцілювати, чи ні?"

4 Вони ж мовчали. А він, доторкнувшись, зцілив його та й відпустив...

5 І сказав він до них: "Коли віслюк або віл котрогось із вас упаде до криниці, то хіба він не витягне його суботнього дня?"

6 І вони не могли відповісти на це.

7 А як він побачив, що вони собі перші місця обирали, то розповів запрошеним приповідь:

8 "Коли хто покличе тебе на весілля, не сідай на першому місці, щоб не трапився хто поважніший за тебе з покликаних,

9 і щоб той, хто покликав тебе та його, не прийшов і тобі не сказав, щоб ти поступився йому місцем. І тоді тобі з соромом доведеться займати останнє місце...

10 Тож коли ти будеш запрошений, то приходить, і сідай на останньому місці, щоб той, хто покликав тебе, підійшов і сказав тобі: "Приятелю, сідай вище!" Тоді буде честь тобі перед покликаними.

11 Хто-бо підноситься — буде впокорений, а хто впокорюється — той піднесеться.

12 А тому, хто його покликав, він сказав: "Коли ти справляєш обід чи вечерю, не клич друзів своїх, ні братів своїх, ані своїх родичів, ні сусідів багатих, щоб так само й вони коли не запросили тебе на взаєм.

13 А як справляєш гостину, клич убогих, калік, кривих та сліпих,

14 і будеш щасливий, бо не мають вони чим віддячити тобі, і буде тобі нагорода за

воскресіння праведних!"

15 Як почув це один з отих, що сиділи з ним при столі, то до нього сказав: "Щасливий, хто хліб споживатиме в Божому царстві!"

16 Він же до нього сказав: "Один чоловік влаштував був велику вечерю, і запросив багатьох.

17 І послав він свого раба, коли настав час вечері сказати запрошеним, щоб приходили, бо вже все готове.

18 І почали всі відмовлятися. Перший попросив вибачити його, сказавши йому, що купив поле, і має піти оглянути його.

19 А другий попросив вибачити його, бо купив собі п'ять пар волів, тому піде спробувати їх.

20 І інший сказав, що одружився, і через те не зможе прийти.

21 І повернувся той раб і панові своєму про все розповів. Розгнівався господар тоді, та й сказав до свого раба: "Піди негайно на вулиці та на провулки міські, і приведи сюди вбогих, калік, сліпих і кривих".

22 І згодом раб повідомив: "Пане, зробив так, як звелів ти, та місця є ще".

23 І сказав пан рабові: "Піди на дороги й на загороди, та й силуй прийти, щоб наповнився будинок мій".

24 Кажу-бо я вам, що жоден із запрошених не скуштує моєї вечері... Бо багато покликаних, та обраних мало!"

25 Йшло ж із ним багато людей. І звернувся він до них:

26 "Коли хто приходить до мене, і не зненавидить свого батька та матір, і жінку, і дітей, і братів, і сестер, і своєї душі, той не може бути учнем моїм!

27 І хто свого хреста не несе, і не йде вслід за мною, той не може бути учнем моїм!

28 Хто-бо з вас, зібравшись поставити вежу, перше не сяде й видатків не порахує, чи має потрібне на будівництво,

29 бо коли покладе він основу, але докінчити не зможе, всі, хто побачить, стали б глузувати з нього,

30 промовляючи: "Чоловік цей почав будувати, але докінчити не зміг"...

31 Або який цар, на якого йде війною інший цар, перше не сяде порадитися, чи спроможний він з десятьма тисячами зустріти того, хто йде з двадцятьма тисячами проти нього?

32 Коли ж ні, то, як той ще далеко, шле посланців до нього та й просить про мир.

33 Отак і кожен з вас, хто не зречеться усього, що має, не може бути учнем моїм.

34 Сіль добра річ. Коли ж сіль несолоною стане, чим приправити її?

35 Ні землі вона непотрібна, ні для добрива непридатна, її геть викидають. Хто має вуха, щоб слухати, хай слухає!"

Від Луки 15

1 Приходили до нього всі митники й грішники, щоб послухати його.

2 Фарисеї ж та книжники нарікали, що він приймає грішників та з ними їсть.

3 А він їм розповів оцю приповідь:

4 "Котрий з вас, маючи сотню овець і загубивши одну з них, не покине в пустелі тих дев'яноста дев'яти, та й не піде шукати загубленої, аж поки не знайде її?"

5 А знайшовши, кладе на плечі свої та радіє.

6 І прийшовши в господу, скликає він друзів і сусідів, та й каже до них: "Радійте зі мною, бо знайшов я свою загублену вівцю".

7 Кажу вам, що так само на небі радітимуть більше за одного грішника, що кається, аніж за дев'яносто дев'ятох праведників, що не потребують покаєння!...

8 Або яка жінка, що має десять драхм, загубивши драхму одну, не засвічує світла, і не мете хати, ретельно шукаючи, аж поки не знайде?

9 А знайшовши, кличе приятельок і сусідок та й каже: "Радійте зі мною, бо знайшла я загублену драхму!"

10 Так само, кажу вам, радість буває в Божих ангелів за одного грішника, який кається".

11 І він розповів, як у чоловіка одного було два сини.

12 І молодший сказав батькові: "Дай мені, батьку, належну частину маєтку!" І той поділив поміж ними маєток.

13 А по небагатьох днях зібрав син молодший усе, та й подався до далекого краю, і розтратив маєток свій там, живучи марнотратно.

14 А як він усе розтратив, настав голод великий у тому краї, і він опинився у скруті.

15 І пішов він тоді і пристав до одного з мешканців тієї землі, а той послав його на поля свої пасти свиней.

16 І мріяв він наповнити шлунка свого хоч стручками, що їли їх свині, та ніхто не давав їм йому.

17 Тоді він опам'ятався й сказав: "Скільки в батька мого наймитів мають хліба вдосталь, а я отут з голоду гину!"

18 Піду я до батька свого, та й скажу йому: "Згрішив я, батьку, проти неба та проти тебе..."

19 Негідний я вже називатися сином твоїм, прийми ж мене, як одного з своїх наймитів"..."

20 І пішов він до батька свого. А коли він далеко ще був, його батько вгледів його і переповнився жалем, побіг і кинувся на шию йому, і цілував його!

21 І сказав до нього той син: "Згрішив я, батьку, проти неба та проти тебе, і вже негідний бути сином твоїм"...

22 А батько рабам своїм каже: "Принесіть негайно одяг найкращий, і його одягніть, і персня дайте на руку йому, а сандалі на ноги.

23 Заріжте теля вгодоване, будемо їсти й радіти,

24 бо цей син мій був мертвий — і ожив, був зник — і знайшовся!" І веселилися вони.

25 А син старший його був на полі. І коли він наближався до будинку, почув звуки музики й танців.

26 І покликав одного зі слуг, та й запитав: "Що це таке?"

27 А той каже йому: "То повернувся твій брат і твій батько звелів зарізати теля вгодоване, бо ж здоровим його він прийняв".

28 І розгнівався той, і не бажав увійти. Тоді вийшов батько і став просити його.

29 А той відповів батькові: "Стільки років служу я тобі, і ніколи наказу твого не порушив, ти ж ніколи мені й козеняти не дав, щоб із приятелями своїми потішився я...

30 Коли ж цей син твій повернувся, що проїв твій маєток з повіями, ти для нього звелів зарізати теля вгодоване"...

31 І сказав він йому: "Ти завжди зі мною, дитино, і все моє — твоє!"

32 Веселитися та тішитися треба було, бо брат твій був мертвий — і ожив, був зник — і знайшовся!"

Від Луки 16

1 Розповів же він і учням своїм, як один чоловік був багатий, і мав урядника, на якого, донесли, ніби він переводить маєток його.

2 І він покликав його, і до нього сказав: "Що це чую про тебе? Ти не порядкуватимеш у маєтку моєму, поки не прозвітуєш про роботу свою".

3 І почав урядник міркувати собі: "Що я робитиму, коли пан забере від мене порядкувати в маєтку його? Копати не можу, просити соромлюся.

4 Ось, що робитиму, щоб мене прийняли інші до обійстя свого, коли буду я звільнений".

5 І кликав він окремо кожного з боржників свого пана, та й запитав першого: "Скільки винен ти панові моєму?"

6 А той відповів: "Сто кадок оливи". І сказав він йому: "Візьми ось розписку свою і напиши, що ти винен п'ятдесят".

7 А потім запитав другого: "А ти скільки винен?" І той відповів: "Сто кірців пшениці". І сказав він йому: "Візьми ось розписку свою й напиши, що винен вісімдесят".

8 І пан похвалив урядника цього невірнього, що він мудро вчинив. Бо сини цього світу в своєму поколінні кмітливіші в стосунках з людьми, ніж сини світла.

9 І я вам кажу: "Набувайте друзів собі від багатства неправедного, щоб, коли вичерпається воно, прийняли вас до вічних осель.

10 Хто вірний в найменшому, і в великому вірний, а хто несправедливий у найменшому, і у великому несправедливий.

11 Отож, коли в неправдивому багатстві ви не були вірні, хто вам правдиве доручить?

12 І коли ви в чужому не були вірні, хто вам ваше дасть?

13 Жоден раб не може служити двом панам, бо або одного зненавидить, а іншого любитиме, або триматиметься одного, а іншого знехтує. Не можете служити Богові й Мамоні одночасно!"

14 Чули все це й фарисеї, що гроші полюбляли, та й стали сміятися з нього.

15 Він же промовив до них: "Ви себе видаєте за праведних перед людьми, але ваші

серця знає Бог. Що-бо високе в людей, те перед Богом — огида.

16 Закон і Пророки були до Івана. Відтоді звіщається добра новина про царство Боже, і кожен силкується втиснутися в нього.

17 Швидше зникнуть небо й земля, аніж одна риска з Закону.

18 Кожен, хто жінку свою відпускає, і бере собі іншу, той вчиняє перелюб. І хто побереться з тією, яку хтось відпустив, той буде перелюбником.

19 Один чоловік був багатий, одягався в порфіру й віссон, і щоденно в розкоші бенкетував.

20 Був і вбогий один, на ім'я Лазар, що лежав при воротах його, струпами вкритий,

21 і радів крихтам, що зі столу багатого падали. Собаки ж приходили й рани лизали йому...

22 Та ось сталося, що вбогий помер, і на Авраамові груди віднесли його ангели. Помер же й багатий, і його поховали.

23 І терплячи муки в пеклі, звів він очі свої, та й побачив здаля Авраама та Лазаря на грудях його.

24 І він закричав: "Змилуйся, батьку Аврааме, наді мною, і пошли мені Лазаря, хай вмочить у воду кінця свого пальця, і мого язика прохолодить, бо я мучуся в полум'ї цьому!"...

25 Авраам же промовив: "Згадай, сину, що ти вже прийняв за життя свого добре своє, а Лазар так само — лихе, тому зараз він тут тішиться, а ти мучишся.

26 А крім того всього, між нами та вами велика безодня постала, так що ті, хто прагнуть перейти звідси до вас, чи звідти до нас, не зможуть того зробити".

27 А він відповів: "Благаю тебе, батьку, щоб його ти послав у оселю батька мого,

28 бо п'ятьох братів маю, хай він їм засвідчить, щоб і вони не потрапили до місця страждання!"

29 Авраам же сказав: "Вони мають Мойсея й Пророків, хай слухають їх!"

30 А той сказав: "Ні ж бо, батьку Аврааме, адже коли прийде хто з мертвих до них, то вони покаються".

31 Відповів він йому: "Як Мойсея й Пророків не слухають, то коли хто й з мертвих воскресне, не йнятимуть віри!"

Від Луки 17

1 І сказав він до учнів своїх: "Неминуче прийде випробування, але лиху тому, через кого приходить воно!"

2 Краще такому було б жорно на шию почепити та й кинути його в море, аніж щоб завдав ін клопоту одному з оцих малих!

3 Слідкуйте за собою! Коли завинить твій брат, докори йому, а коли він покається, то пробач йому.

4 Хоча б і сім раз на день він завинив проти тебе, і сім раз перепрошував тебе — пробач його".

5 І сказали апостоли Господові: "Додай нам віри!"

6 А Господь відповів: "Коли б мали ви віру, хоч як зерно гірчичне, і сказали шовковиці цій: "Вирвися з коренем і пересадися до моря", то й послухала б вас!

7 Хто з вас, маючи раба, що оре чи пасе, скаже йому, як він повернеться з поля: "Іди мерщій та сідай до столу?"

8 Але чи ж не скаже йому: "Приготуй що вечеряти, підпережися і мені прислугувуй, поки я їстиму й питиму, а потому ти сам їстимеш та питимеш?"

9 Чи ж він дякує тому рабові, що наказане виконав?

10 Так і ви, коли зробите все вам наказане, то кажіть: "Ми нікчемні раби, бо зробили лиш те, що мали зробити!"

11 І коли він ішов до Єрусалиму, то проходив поміж Самарією та Галілеєю.

12 І коли входив до одного села, зустріли його десятеро прокажених, що стали поодаль.

13 І гукали вони голосно: "Ісусе, Наставнику, змилуйся над нами!"

14 І побачивши їх, він промовив до них: "Підіть і покажіться священникам!" І коли вони йшли, то очистилися...

15 Один же з них, як побачив, що видужав, то повернувся, і почав гучно славити Бога.

16 І припав він обличчям до ніг його, дякуючи йому. А то самарянин був...

17 Ісус же сказав: "Чи не десять очистилося, а дев'ять же де?"

18 Чому не повернулися вони хвалу Богові віддати, крім цього чужинця?"

19 І сказав він йому: "Підведися і йди, твоя віра врятувала тебе!"

20 А як фарисеї запитали його, коли царство Боже прийде, то він їм відповів: "Царство Боже не прийде помітно,

21 і не скажуть: "Ось тут", чи: "Там". Бо Боже царство всередині вас!"

22 І сказав він до учнів: "Прийдуть дні, коли жадатимете побачити один із днів Сина Людського, та не побачите..."

23 І скажуть до вас: "Ось тут", чи: "Ось там", не йдіть, і за ним не біжіть!

24 Бо як блискавка, блиснувши, світить з одного краю під небом до іншого краю, так буде свого дня й Син людський.

25 А перше належить багато страждати йому, і відцурається рід цей від нього...

26 І як було за днів Ноевих, то буде так само й за днів Сина Людського:

27 їли, пили, одружувалися, аж до того дня, коли Ной увійшов до ковчегу, прийшов же потоп, і всіх знищив.

28 Так само, як було за днів Лотових: їли, пили, купували, продавали, садили, будували.

29 Того ж дня, як Лот вийшов із Содому, вогонь із сіркою з неба зійшов, і всіх знищив.

30 Так буде й того дня, як Син Людський з'явиться!

31 Хто буде того дня на даху, а речі його в будинку, хай їх забрати не злазить. Хто ж на полі, так само хай назад не повертається,

32 пам'ятайте про Лотову жінку!

33 Хто дбатиме про збереження своєї душі, той втратить її, а коли хто втратить, той збереже її живою.

34 Кажу вам, що з двох, які будуть тієї ночі на одному ліжку — один візьметься, а інший полишиться.

35 Дві молотитимуться разом — одна візьметься, а інша полишиться.

36 Двоє будуть на полі — один візьметься, а інший полишиться!"

37 І казали вони йому у відповідь: "Де, Господе?" А він відповів їм: "Де труп, там зберуться й орли"...

Від Луки 18

1 І він розповів їм і приповідь про те, що треба молитися завжди, і не занепадати духом,

2 промовляючи: "У місті якомусь суддя був один, що Бога не боявся, і людей не соромився.

3 У тому ж місті вдова перебувала, що до нього приходила з проханням про захист її від супротивника.

4 Але він довго зволікав. А згодом подумав собі та й сказав: "Хоч і Бога я не боюся, і людей не соромлюся,

5 але через те, що вдова ця докучає мені, то візьму під захист її, щоб вона без кінця не ходила й не набридала".

6 І сказав Господь: "Чи чуєте, що каже суддя цей неправдивий?

7 А чи ж Бог не захистить обраних своїх, що голосять до нього день і ніч, хоч і бариться він щодо них?

8 Кажу вам, що він незабаром їх захистить! Та Син Людський, як прийде, чи він на землі знайде віру?"...

9 А для деяких, що були себе певні, що вони ніби праведні, і за ніщо мали інших, він приповідь оцю розповів:

10 "Два чоловіки до храму ввійшли помолитися, один фарисей, а інший був митник.

11 Фарисей, ставши, так молився про себе: "Дякую, Боже, тобі, що я не такий, як інші люди: здирники, неправедні, перелюбники, або як цей митник.

12 Я пощу два рази на тиждень, даю десятину з усього, що тільки надбаю!"

13 А митник здалека стояв, та й очей навіть звести до неба не смів, але бив себе в груди й казав: "Боже, будь милостивий до мене грішного!"...

14 Кажу вам, що цей повернувся до оселі своєї більше виправданий, ніж той. Бо кожен, хто високої думки про себе, буде принижений, хто ж принижує себе, той підвищений буде".

15 До нього ж приносили й немовлят, щоб до них доторкнувся, а учні, побачивши, їм докоряли.

16 А Ісус їх покликав та й сказав: "Не забороняйте дітям приходити до мене, бо таких царство Боже.

17 Запевняю вас: "Хто Божого царства не прийме, як дитина, той у нього не

ввійде!18 І запитав його один із очільників: "Добрий Вчителю, що робити мені, щоб успадкувати вічне життя?"

19 Ісус же йому відповів: "Чого кличеш мене добрим? Ніхто не є добрий, тільки сам Бог!

20 Знаєш заповіді: "Не роби перелюбу, не вбивай, не кради, не свідкуй неправдиво, шануй свого батька та матір"".

21 А він сказав: "Усе це я виконав від юнацтва свого!"

22 Як почув це Ісус, то сказав до нього: "Одного тобі ще бракує. Розпродай усе, що ти маєш, і вбогим роздай, і матимеш скарб свій на небі. А тоді повертайся, та й іди вслід за мною!"

23 А він, коли почув це, то засмутився, бо був вельми багатий.

24 Як побачив Ісус, що той засмутився, то сказав: "Як важко багатим увійти в царство Боже!

25 Верблюдові легше пройти через вушко голки, ніж багатому в Боже царство увійти"...

26 Ті ж, що чули, запитали: "Хто ж тоді може врятуватися?"

27 А він відповів: "Неможливе людям — можливе для Бога!"

28 І сказав Петро: "Ось усе ми покинули, та й пішли за тобою слідом".

29 А Ісус сказав їм: "Запевняю вас, що нема такого, хто б покинув оселю свою, або жінку, чи братів, чи батьків, чи дітей заради Божого царства,

30 не отримав би значно більше цього часу — життя вічне".

31 І взявши дванадцятьох, промовив до них: "Йдемо в Єрусалим, щоб здійснилося все, що писали пророки про Сина Людського.

32 Бо він виданий буде поганам, буде осміяний, скривджений та опльований,

33 і побивши нагаєм, уб'ють його, але третього дня він воскресне!"

34 Та з цього нічого вони не збагнули, бо це перед ними закрите було, і сказаного вони не розуміли.

35 І як він наближався до Єрихону, один сліпий сидів при шляху й просив.

36 А коли він почув, що проходить народ, то запитав: "Що це таке?"

37 А йому відповіли, що проходить назарянин Ісус.

38 І став він гукати: "Ісусе, Сину Давидів, змилуйся наді мною!"

39 А ті, що попереду йшли, сварилися на нього, щоб він замовк, а він ще гучніше кричав: "Сину Давидів, змилуйся наді мною!"

40 І зупинився Ісус, і привести його до себе звелів. А коли той наблизився до нього, то він запитав його:

41 "Чого бажаєш, щоб зробив я тобі?" А той відповів: "Господе, хай стану зрячим!"

42 Ісус же до нього сказав. "Стань зрячим! Твоя віра врятувала тебе!"

43 І в ту ж мить став той зрячим, і пішов улід за ним, славлячи Бога. А всі люди, бачачи це, хвалили Бога.

Від Луки 19

1 І ввійшовши в Єрихон, Ісус переходив через нього.

2 І ось один багатий чоловік, головний митник на ім'я Закхей,

3 він мав велике бажання побачити Ісуса, який він, але через натовп не міг, бо був малий на зріст.

4 І знаючи яким шляхом мав він проходити, забіг наперед і виліз на фігове дерево.

5 А коли на це місце Ісус підійшов, то поглянув угору на нього й промовив: "Закхею, зійди додолу, бо сьогодні маю бути в будинку твоєму!"

6 І той зараз додолу зліз, і прийняв його з радістю.

7 А всі, як побачили це, почали нарікати, промовляючи: "Він до грішника в гості зайшов!"

8 Закхей же став і промовив до Господа: "Господе, половину маєтку свого я віддам убогим, а коли кого скривдив був чим, поверну вчетверо".

9 А Ісус сказав до нього: "Сьогодні на помешкання це порятунок прийшов, бо й він син Авраамів.

10 Адже Син Людський прийшов, щоб знайти та врятувати, що гине!"

11 Коли ж вони слухали це, розповів він ще одну приповідь, бо він був недалеко від Єрусалиму, вони ж думали, що ось зараз має об'явитися Боже царство.

12 Тож він сказав: "Один чоловік знатного роду, відправлявся в далеку країну, щоб царство прийняти й повернутися.

13 І покликав він десятюх своїх рабів, дав їм десять мін, і сказав: "Торгуйте, аж поки повернуся".

14 Та співгромадяни його ненавиділи, і послали посланців услід за ним, щоб сказати, що вони не бажають мати його царем".

15 І коли він царство прийнявши, повернувся, то звелів поскликати рабів, яким срібло роздав, щоб довідатися, хто що набув.

16 І прийшов перший і сказав: "Пане, міна твоя принесла десять мін".

17 І відповів він йому: "Гаразд, рабе добрий! Ти в малому був вірний, володів десятима містами".

18 За ним другий прийшов і сказав: "Пане, твоя міна п'ять мін принесла".

19 Він же сказав і тому: "Будь і ти над п'ятьма містами".

20 І ще інший прийшов і сказав: "Пане, ось міна твоя, що я мав її сховану в хустині.

21 Бо я боявся тебе, ти ж бо людина жорстока, береш, чого не поклав, і жнеш, чого не посіяв".

22 І сказав той йому: "Вустами твоїми, злий рабе, суджу я тебе! Ти знав, що я жорстока людина, беру, чого не поклав, і жну, чого не посіяв.

23 Чому ж не віддав ти міняльникам срібла мого, і я повернувшись, узяв би своє з прибутком?"

24 І сказав він присутнім: "Візьміть міну від нього, та дайте тому, хто десять мін має".

25 І сказали йому: "Пане, ось цей десять мін має".

26 Кажу-бо я вам: "Кожному, хто має, то дасться йому, хто ж не має, забереться від нього і те, що він має.

27 А тих ворогів моїх, які не бажали, щоб царював я над ними, приведіть сюди, і на очах моїх їх повбивайте".

28 А як це розповів, він далі пішов, простуючи в Єрусалим.

29 І ото, як наблизився до Вітфагії й Віфанії, що на Оливній горі, він двох учнів послав,

30 наказуючи: "Ідіть у село, яке перед вами, знайдете там прив'язаного віслюка, що на нього ніколи ніхто з людей не сідав. Відв'яжіть його й приведіть.

31 Коли ж вас хто запитає: "Нащо відв'язуєте?", скажіть тому так: "Господь потребує його"".

32 Посланці ж пішли, і зробили, як він їм був сказав.

33 А коли віслюка стали відв'язувати, господарі його їх запитали: "Нащо ви віслюка відв'язуєте?"

34 Вони ж відповіли: "Господь потребує його".

35 І вони привели до Ісуса його, і поклавши свій одяг на віслюка, посадили Ісуса.

36 Коли ж він їхав, вони стелили одяг свій на шляху.

37 А як він наближався вже до підніжжя гори Оливної, то весь натовп учнів, радіючи, почав гучно Бога хвалити за всі чуда, що бачили,

38 промовляючи: "Благословенний Цар, що йде в Господнє ім'я! Мир на небесах і слава на висоті!"

39 А деякі фарисеї з народу сказали до нього: "Вчителю, заборони своїм учням!"

40 А він їм промовив у відповідь: "Кажу вам, що коли ці замовкнуть, то каміння кричатиме!"

41 І коли він наблизився, і місто побачив, то заплакав за ним,

42 і сказав: "О, якби ти хоч цього дня зрозуміло, що потрібне для миру тобі! Та зараз це сховане від очей твоїх.

43 Бо прийдуть на тебе ті дні, і твої вороги тебе валом оточать, і візьмуть в облогу тебе, і будуть тиснути тебе звідусюди.

44 І зрівняють із землею тебе, і поб'ють твої діти в тобі, і не залишать у тобі каменя на камені, бо не зрозуміло ти часу відвідин твоїх"...

45 А коли він у храм увійшов, то почав виганяти продавців,

46 до них кажучи: "Написано: "Оселя моя — оселя молитви", а ви з неї зробили печеру розбійників".

47 І він кожного дня у храмі навчав. А старші священники, книжники й поважні з народу шукали, як його вбити,

48 але не знаходили, як це зробити, бо весь народ горнувся до нього та слухав його.

Від Луки 20

1 І одного з тих днів, як навчав він у храмі людей, та добру новину звіщав, прийшли

старші священники, книжники та старшини,

2 Й запитали в нього: "Скажи нам, якою владою ти робиш це? Або хто тобі владу цю дав?"

3 І промовив до них він у відповідь: "Запитаю й я вас:

4 Іванове хрищення з неба було, чи від людей?5 Вони ж міркували собі: "Коли відповімо, що з неба", скаже: "Чого ж ви йому не повірили?"

6 А як відповімо: "Від людей", то всі люди камінням поб'ють нас", бо були переконані, що Іван — то пророк.

7 І вони відповіли, що не знають, звідки...

8 А Ісус сказав їм: "То й я не скажу вам, якою владою я це роблю".

9 І він розповідати почав людям приповідь оцю: "Один чоловік насадив виноградника, і віддав його винарям, та й надовго відбув.

10 А певного часу послав він раба до своїх винарів, щоб дали йому частку з плодів виноградника. Та побили його винарі і відіслали ні з чим.

11 І знову послав він до них раба іншого, а вони й того зневажили й побили, та відіслали ні з чим.

12 І послав він ще третього, а вони й того поранили та вигнали.

13 Сказав тоді господар виноградника: "Що маю робити? Пошлю свого сина улюбленого, може його посоромляться"...

14 Винарі ж, як його вгледіли, міркували собі: "Це спадкоємець, замордуймо його, щоб спадщина нашою стала".

15 І вони його вивели за виноградника, та й убили... Що ж зробить їм господар виноградника?

16 Він прийде та й знищить цих винарів, виноградника ж іншим віддасть. Слухачі ж сказали: "Хай цього не станеться!"

17 А він поглянув на них та й сказав: "Що ж тоді означає написане: "Камінь, що його будівничі відкинули, той наріжним став каменем!"

18 Кожен, хто впаде на цей камінь розіб'ється, а на кого він сам упаде, то розчавить його".

19 А книжники й старші священники хотіли вбити його тієї години, бо вони розуміли, що про них він цю приповідь сказав, але побоялися народу.

20 І вони слідкували за ним, і підіслали шпигунів, які праведних із себе вдавали, щоб зловити на слові його та видати урядові під владу намісника.

21 І вони запитали його: "Вчителю, знаємо ми, що ти добре промовляєш і навчаєш, і не дивишся на обличчя, і наставляєш на Божий шлях правдиво.

22 Чи годиться давати податок для кесаря, чи ні?"

23 Знаючи ж їхню хитрість, сказав він до них: "Чого ви мене випробовуєте?

24 Покажіть динарія мені. Чий образ і напис він має?" Вони відповіли: "Кесарів".

25 А він їм сказав: "Тож віддайте кесареве кесареві, а Богові Боже!"

26 І не могли вони перед людьми зловити на слові його. І вражені його відповіддю, замовкли.

27 І підійшли дехто з саддукеїв, що твердять, ніби нема воскресіння, і запитали його:

28 "Вчителю, Мойсей написав нам: "Як помре чий брат, який має жінку, а помре бездітний, то хай його брат візьме ту жінку, і продовжить рід брата свого.

29 Було ж сім братів. І перший, взявши жінку, бездітний помер.

30 І другий узяв був ту жінку, та й той помер бездітний.

31 І третій взяв був її, так само й усі семеро, і вони померли, не залишивши дітей.

32 А по всіх померла й жінка.

33 А в воскресінні котрому з них вона жінкою буде? Бо семеро мали за жінку її".

34 Ісус же промовив у відповідь їм: "Одружуються люди цього світу.

35 А ті, що будуть гідні жити в новому світі і воскресіння з мертвих, не одружуватимуться,

36 і не помиратимуть, бо рівні вони ангелам, вони, будучи синами воскресіння, стануть синами Божими.

37 А що мертві встають, то й Мойсей показав при кущі, коли він назвав Господа Богом Авраама, Богом Ісака і Богом Якова.

38 Бог же не є Богом мертвих, а живих, бо всі в нього живуть".

39 Дехто ж з книжників сказали: "Вчителю, ти добре сказав!"

40 І вже не насмілювалися запитувати його ні про що.

41 І сказав він до них: "Кажуть, що Христос — син Давидів?

42 А сам Давид промовляв у книзі Псалмів: "Сказав Господь Панові моему: "Сядь праворуч мене,

43 доки покладу я твоїх ворогів підніжком ногам твоїм!44 Отже, Давид його Паном кличе, то як же він йому син?"

45 І сказав він до всіх та до учнів своїх:

46 "Стережіться книжників, які прагнуть носити довгий одяг, полюбують вітання на базарах, перші лавки в синагогах і почесні місця на бенкетах,

47 що вдовині хати поїдають, і моляться довго напоказ, вони тяжчий осуд приймуть!"

Від Луки 21

1 І поглянув він угору, і побачив заможних, що жертвували до скарбниці.

2 Побачив і вбогу вдову одну, що дві лепти туди вона вкинула.

3 І сказав він: "Істино, що ця вбога вдова вкинула більше за всіх!

4 Бо всі клали від надлишку свого в дар Богові, вона ж поклала з убогства свого весь пожиток, що мала"...

5 Коли ж дехто казав про храм, що прикрашений коштовним камінням та дарами, тоді він сказав:

6 "Надійдуть ті дні, коли з того, що бачите, не залишиться й каменя на камені, який не зруйнується"...

7 І запитали його: "Вчителю, коли ж це станеться? І яка буде ознака, коли має

розпочатися це?"

8 Він же відповів: "Стережіться, щоб вас хто не звів. Бо багато прийдуть в ім'я моє, кажучи: "Це я, і час наблизився". Та за ними не йдіть!

9 І як про війни та розруху почуєте ви, не лякайтеся, бо перше статися належить тому. Але це не кінець ще".

10 Далі він сказав до них: "Повстане народ на народ і царство на царство.

11 І будуть землетруси великі та голод, і мор місцями, і страшні та великі ознаки на небі.

12 Але перед усім тим вас переслідуватимуть, хапатимуть і видаватимуть вас у синагоги й в'язниці, і поведуть вас до царів та правителів через ім'я моє.

13 Але це стане вам на свідоцтво.

14 Отож, покладіть у серця свої наперед не думати, що вам відповідати,

15 бо дам я вам мову та мудрість, що не зможуть противитися чи суперечити їй усі супротивники ваші.

16 І видаватимуть вас і батьки, і брати, і рідня, і друзі, а декому з вас заподіють і смерть.

17 І за ім'я моє усі вас ненавидітимуть.

18 Але й волосина вам з голови не згине!

19 Терпеливістю вашою душі свої ви здобудете.

20 А коли ви побачите Єрусалим, військом оточений, тоді знайте, що до нього наблизилося спустошення.

21 Тоді ті, хто в Юдеї, хай у гори втікають, хто ж у середині міста, хай вийдуть, хто ж в околицях, хай не повертаються в нього!

22 Бо то будуть дні помсти, щоб виконалося все написане.

23 Лихо ж вагітним та тим, хто годує грудьми в ті дні, бо буде велика скрута на землі та гнів над цим людом!

24 І вони поляжуть під гострим мечем, і заберуть їх до неволі поміж усі народи, і погани топтатимуть Єрусалим, аж поки не скінчиться час тих поган...

25 І будуть ознаки на сонці і місяці, і зорях, і тривога людей на землі, і збентеження від шуму моря та хвиль,

26 коли люди мервтітимуть від страху й чекання того, що йде на весь світ, бо сили небесні порушаться.

27 І побачать тоді Сина Людського, що йтиме хмарами з силою й великою славою!

28 Коли ж стане збуватися це, то випростуйтеся і підіймайте свої голови, бо наближається ваше визволення!"

29 І розповів він їм приповідь: "Погляньте на фігове дерево, і на інші дерева:

30 як вони вже розпукуються, то дивлячись це, ви знаєте, що близько вже літо.

31 Так і ви, як побачите, що коїться це, то знайте, що Боже царство вже близько!

32 Запевняю вас, що за цього роду все це станеться.

33 Небо й земля зникнуть, а слова мої будуть!

34 Зважайте ж на себе, щоб ваші серця не обтяжувалися ненажерливістю та

п'янством, і життєвими клопотами, і щоб день той до вас не прийшов несподівано,

35 немов сітка, бо він прийде на всіх, що живуть на поверхні землі.

36 Тож пильуйте, і завжди моліться, щоб змогли ви уникнути всього того, що має відбутися, та стати перед Сином Людським!"

37 За дня ж він у храмі навчав, а на ніч виходив та перебував на Оливній горі.

38 А зранку всі люди до нього приходили в храм, щоб послухати його.

Від Луки 22

1 Наближалось ж свято Опрісноків, що Пасхою зветься.

2 А старші священики й книжники стали шукати, як би вбити його, та боялися народу...

3 Сатана ж увійшов у Юду Іскаріота, одного з дванадцятьох.

4 І він пішов, і почав домовлятися зі старшими священиками та старшими храму, як він видасть його.

5 Ті ж на радощах погодилися дати йому срібняків.

6 І він пообіцяв знайти відповідний час, щоб їм видати його без народу...

7 І настав день Опрісноків, коли пасху приносити в жертву належало.

8 І послав він Петра та Івана, сказавши: "Підіть, і приготуйте нам пасху, щоб її спожили ми".

9 А вони запитали його: "Де тобі приготувати"

10 А він їм відповів: "Як увійдете в місто, зустрінете вас чоловік, що несе в глекові воду, ідіть за ним аж до будинку, до якого він увійде.

11 І скажіть до господаря будинку, що вчитель запитує його: "Де кімната, в якій я міг би спожити з учнями своїми пасху?"

12 І він вам покаже велику встелену світлицю, там приготуйте".

13 І вони пішли, і знайшли, як він їм казав, і почали там готувати пасху.

14 А коли настав час, сів він до столу з апостолами.

15 І промовив до них: "Я мав велике бажання спожити цю пасху з вами, перш ніж муки прийму.

16 Бо кажу вам, що вже не споживатиму її, поки виконається в Божому царстві все належне їй".

17 Взявши ж чашу й подякувавши, він промовив: "Візьміть її, і поділіть між собою.

18 Кажу ж вам, що віднині не питиму я від цього плоду виноградного, доки Боже царство не прийде".

19 Взявши ж хліб і подякувавши, поламав і дав їм, промовляючи: "Це тіло моє, що за вас віддається. Це робіть на згадку про мене!"

20 По вечері так само взяв чашу й сказав: "Оця чаша — це новий заповіт на моїй крові, що за вас проливається.

21 За столом ось зі мною рука мого зрадника.

22 Бо Син Людський іде, як призначено, але лихо тій людині, що його видає!"

23 А вони почали між собою запитувати, котрий з них мав би це вчинити.

24 І сталася між ними й суперечка, котрий з них вважатися має за більшого.

25 Він же промовив до них: "Царі народів панують над ними, а ті, що ними володіють, добродіями величаються.

26 Але не так ви, хто найбільший між вами, хай буде, як менший, а старший — як слуга.

27 Бо хто більший між тих, хто сидить при столі, чи хто прислуговує? Чи не той, хто сидить при столі? А я серед вас, як слуга.

28 Ви ж оті, що випробувані зі мною у випробуваннях моїх,

29 і я вам заповідаю царство, як Батько мій мені заповів,

30 щоб ви в царстві моєму споживали й пили за столом моїм, і щоб ви на престолах засіли судити дванадцять племен Ізраїлевих".

31 І далі сказав Господь: "Симоне, Симоне, ось Сатана жадав вас, щоб вас пересіяти, мов ту пшеницю.

32 Я ж молився за тебе, щоб не зменшилася віра твоя, ти ж, коли повернешся, зміцни братів своїх!"

33 А той відповів йому: "Господе, я з тобою готовий іти до в'язниці й на смерть!"

34 Він же сказав: "Кажу тобі, Петре, півень не заспіває сьогодні, як ти тричі зречешся мене"...

35 І він їх запитав: "Як я вас посилав без калитки, і без торби, і без сандалів, чи вам бракувало чого?" Вони ж відповіли: "Нічого".

36 Тоді він сказав їм: "Хто має калитку, хай візьме, теж і торбу, хто ж не має, хай продасть одяг свій та й купить меча".

37 Кажу-бо я вам, що виконатися на мені має й це ось написане: "До злочинців його зараховано". Бо те, що написано про мене, виконується".

38 І сказали вони: "Господе, ось тут два мечі". А він їм відповів: "Цього достатньо!"

39 І вийшовши, пішов за звичаєм на гору Оливну. А за ним пішли учні його.

40 А прийшовши на місце, сказав їм: "Моліться, щоб обминуло вас випробування".

41 А він сам, відійшовши від них на відстань кинутого каменя, на коліна припав та й молився,

42 благаючи: "Батьку, як твоя воля, пронеси повз мене цю чашу! Та проте не моя, а твоя хай станеться воля!"...

43 І ангел з неба з'явився до нього, і додавав йому сили.

44 Перебуваючи в смертельній тривозі, ще старанніше він молився. І піт його став, немов краплі крові, що спадали на землю...

45 І помолившись, він до учнів прийшов, і знайшов їх сплячими...

46 І промовив до них: "Чого ви спите? Вставайте й моліться, щоб оминуло вас випробування!"

47 І коли він ще промовляв, ось народ з'явився, і один з дванадцятьох, що Юдою кличуть, ішов перед ними. І він підійшов до Ісуса, щоб поцілувати його. Бо він знав, що Ісус дав був, кого поцілує, то він!

48 Ісус же промовив до нього: "Чи оце поцілунком ти, Юдо, видаєш Сина

Людського?"

49 А ті, що були з ним, як побачили, що має статися, сказали йому: "Господе, чи мечем нам не вдарити?"

50 І один з них рубонув слугу одного із старших священиків, та й відтяв праве вухо йому.

51 Та Ісус сказав: "Полиште, це зайве!" І доторкнувшись до вуха того, зцілив його.

52 А до старших священиків, старших сторожі храму та старшин, що прийшли по нього, промовив Ісус: "Немов на розбійника вийшли з мечами та киями..."

53 Як щоденно я з вами в храмі бував, не піднесли на мене ви рук. Та нині ваша година і влада темряви..."

54 А схопивши його, повели в будинок першосвященика. Петро ж неподалік ішов слідом.

55 Як розклали ж вогонь серед двору, то сидів і Петро поміж ними.

56 А служниця одна його вгледіла, як вогонь освітив його, і придивившись до нього, сказала: "І цей був з ним!"

57 І відрікся від нього він, стверджуючи: "Не знаю я, жінко, його!"

58 Незабаром же другий побачив його та й сказав: "І ти з отих". А Петро відповів: "Ні, чоловіче!"...

59 І як часу минуло з годину, хтось інший сказав: "Таки й цей був з ним, бо він галілеянин".

60 А Петро відповів: "Чоловіче, не знаю, про що ти кажеш"... І як він ще промовляв, заспівав півень.

61 І Господь обернувся й подивився на Петра. А Петро згадав слово Господнє: "Перше, ніж заспіває півень, відречешся ти тричі від мене".

62 І вийшовши звідти, він гірко заплакав!

63 А люди, які ув'язнили Ісуса, знущалися з нього та били.

64 І закривши йому обличчя, запитували: "Скажи, хто то вдарив тебе?"

65 І багато іншого зневажливого казали на нього вони...

66 А коли настав день, то зібралися старшини народу, старші священики й книжники, і повели його в синаedrion свій,

67 і казали: "Коли ти Христос, скажи нам". А він їм відповів: "Коли я вам скажу, не повірите ви.

68 А коли й запитаю вас я, не дасте мені відповіді.

69 Незабаром Син Людський сидітиме по правиці сили Божої!" Тоді всі запитали: "То ти Божий Син?" А він їм відповів: "Самі ви кажете, що то я"...

71 А вони сказали: "Нащо потрібні ще свідки нам? Ми чули самі з його вуст!"

Від Луки 23

1 І піднялися всі їхні збори, і повели до Пилата його.

2 І почали звинувачувати його, промовляючи: "Ми підтверджуємо, що цей підбурює народ наш, і забороняє податок давати кесареві, і каже, що він, Христос, цар".

3 І Пилат запитав його: "Чи ти цар юдейський?" А він відповів йому: "Сам ти кажеш"...

4 І Пилат сказав старшим священикам та до народу: "Я не знаходжу жодної провини в цій людині".

5 А вони наполягали, промовляючи: "Він підбурює народ, навчаючи по усій Юдеї, від Галілеї почавши і аж до цього місця".

6 А Пилат, почувши про Галілею, запитав: "Хіба він галілеянин?"

7 І дізнавшись, що він під владою Ірода, відіслав його Іродові, бо той у Єрусалимі також перебував тими днями.

8 Коли ж Ірод побачив Ісуса, то дуже зрадів, бо він давно мав бажання його побачити, багато за нього чув, і сподівався побачити чудо яке від нього.

9 І багато запитував його, та нічого не відповідав він йому.

10 І стояли тут старші священики й книжники, та затято його звинувачували.

11 Тоді Ірод з військом своїм зневажив його й поглузував, і одягнувши його в сніжно-білий одяг, відіслав до Пилата.

12 І з того дня стали Ірод з Пилатом за приятелів, бо до того ворогували вони.

13 А Пилат скликав старших священиків, старшин та народ,

14 і промовив до них: "Привели ви мені цю людину, як ту, що підбурює народ. А я перед вами допитав його, і не знаходжу в людині цій ані однієї провини такої, в яких ви його звинувачуєте.

15 Також Ірод, бо він відіслав його нам. І нічого, що на смерть заслуговувало б, він не вчинив.

16 Отже я покараю його й відпущу".

17 Бо повинен був їм відпустити одного на свято.

18 А народ став вигукувати: "Візьми цього, а відпусти нам Варавву!"

19 А той за повстання одне, яке сталося в місті, і за вбивство ув'язнених був.

20 Пилат все ж наполягав на тому, щоб відпустити Ісуса.

21 Та вигукували вони: "Розіпни, розіпни його!"

22 Він же втретє промовив до них: "Що ж лихого вчинив він? Я нічого, що на смерть заслуговувало б, на ньому не знайшов. Отже я покараю його й відпущу".

23 А вони ще наполегливіше галасували, вимагаючи його розп'ясти. І це принесло свої плоди.

24 Пилат присудив, щоб було, як вони вимагали.

25 Відпустив їм Варавву, ув'язненого за повстання та вбивство, за якого просили вони, а Ісуса віддав їхній волі...

26 І як його вели, то схопили якогось Симона з Кірінеї, що з поля повертався, і поклали на нього хреста, щоб він ніс за Ісусом.

27 А за ним ішов натовп великий людей, і жінки з натовпу плакали та голосили за ним.

28 А Ісус обернувся до них та й промовив: "Дочки Єрусалиму, не плачте за мною, за собою плачте й за дітьми своїми!"

29 Бо ось дні настають, коли скажуть: "Щасливі неплідні, та утроби, які не народжували, і груди, що не годували"...

30 Тоді стануть казати горам: "Упадіть на нас", — а пагорбам: "Покрийте нас!"

31 Бо коли таке роблять зеленому дереву, то що буде сухому?"

32 І вели з ним також двох злочинців на страту.

33 А коли прибули на те місце, що називають Череповище, розп'яли тут його та злочинців, одного праворуч від нього, а іншого ліворуч.

34 Ісус же промовив: "Батьку, пробач їм, бо не знають, що роблять вони!"... А як його одяг ділили, то кидали жереба.

35 А люди стояли й дивилися... Глузували з нього й старшини, промовляючи: "Він інших рятував, хай сам себе визволить, коли він Христос, Божий обранець!"

36 І вояки глузували з нього. Підходили й подавали йому оцет,

37 і казали: "Коли ти цар юдейський, врятуй себе сам!"

38 Був же й напис над ним письмом грецьким, латинським і гебрейським написаний: "Це цар юдейський".

39 А один з розп'ятих злочинців став зневажати його й сказав: "Якщо ти Христос? То врятуй себе й нас!"

40 І інший докоряв йому, кажучи: "Чи не боїшся ти Бога, коли й сам на те саме засуджений?"

41 Але ми справедливо засуджені, і належну платню за вчинки свої беремо, цей же нічого лихого не вчинив".

42 І сказав до Ісуса: "Згадай мене, Господе, коли прийдеш у царство своє!"

43 І промовив до нього Ісус: "Запевняю тебе, ти будеш зі мною сьогодні в раю!"

44 Наближалася шоста година, і темрява оповила землю аж до дев'ятої години...

45 І сонця не видно було, і в храмі завіса роздерлася навпіл...

46 І скрикнув гучно Ісус: "Батьку, у руки твої віддаю свого духа!" І це сказавши, він духа віддавав...

47 Коли ж сотник побачив, що сталося, він Бога прославив, промовляючи: "Насправді праведний був чоловік цей!"

48 І весь натовп, який зійшовся на видовище це, як побачив, що сталося, бив у груди себе та повертався...

49 Усі ж знайомі його й ті жінки, що прийшли були з ним з Галілеї, здалека стояли й дивилися на це...

50 І ось чоловік на ім'я Йосип, що був радником синедріону, людина шанована і праведна,

51 не пристав він до ради та дій їхніх, з Ариматеї, юдейського міста, що й сам сподівався Божого царства,

52 цей прийшов до Пилата, і тіла Ісусового став просити.

53 І Йосип, знявши його, обгорнув плащаницею, і поклав у могилу, що в скелі була висічена, і що в ній ніколи ніхто не лежав.

54 Це був день Приготування перед суботою.

55 А жінки, що прийшли були з ним з Галілеї, ішли слідом, і вони бачили могилу, і як покладене тіло його.

56 Повернувшись, вони наготували пахощів і мира, а в суботу, за заповіддю, спочивали.

Від Луки 24

1 А дня першого в тижні прийшли вони вранці до могили, несучи наготовані пахощі,

2 та й застали, що камінь від могили відвалений був.

3 А ввійшовши, вони не знайшли тіла Господа Ісуса.

4 І стояли вони безпорадні від цього, аж ось двоє чоловіків в одязі блискучому з'явилися біля них.

5 Налякані, вони посхиляли обличчя додолу, а ті сказали до них: "Чого ви шукаєте живого між мертвими?"

6 Нема його тут, бо воскрес! Пригадайте собі, як він вам казав, коли ще перебував у Галілеї.

7 Він казав: "Сину Людському треба бути виданому до рук грішних людей і розп'ятому бути, і воскреснути третього дня".

8 І згадали вони ті слова його.

9 А повернувшись від могили, про все те розповіли одинадцятьом та всім іншим.

10 То були: Марія Магдалина, Іванна, Марія, мати Якова, та інші з ними, і вони розповіли апостолам це.

11 Та слова їхні здалися їм вигадкою, і не повірили їм.

12 Петро ж устав та до могили побіг, і нахилившись, бачить лежать самі тільки покривала... І повернувся він до себе, і дивувався, що сталося...

13 І йшли двоє з них того ж дня в село Еммаус, що за шістдесят стадій від Єрусалиму.

14 І розмовляли вони між собою про все те, що сталося.

15 І ото, як вони розмовляли і розпитували один одного, приєднався до них сам Ісус, і пішов разом з ними.

16 Очі ж їхні були стримані, щоб його не пізнали.

17 І запитав він їх: "Про що між собою в дорозі міркуєте, і чого ви сумні?"

18 І відгукнувся один на ім'я Клеопа до нього: "Ти мабуть не тутешній, що не знаєш, що сталося в Єрусалимі цими днями?"

19 І запитав він їх: "А що сталося?" А вони розповіли йому про те, що трапилося з назарянином Ісусом, пророком, що прславився своїми справами та словом перед Богом і всім народом,

20 і як старші священики й наша старшина віддали його на суд смертний, щоб розп'ясти...

21 А ми сподівалися були, що це той, що має Ізраїля визволити. І сьогодні вже третій день, як усе оте сталося...

22 А жінки, що вранці були біля могили, нас здивували.

23 Вони тіла його не знайшли, повернулися й розповідали, що бачили явлення ангелів, які кажуть, що живий він...

24 І пішли з наших до могили, і знайшли так, як казали й жінки, та його не побачили"...

25 Тоді він сказав їм: "О, нерозумні й запеклого серця, щоб повірити всьому, про що сповіщали пророки!

26 Чи ж Христові не це перетерпіти треба було, щоб увійти в свою славу?"

27 І він розпочинаючи від Мойсея й пророків усіх, розтлумачив їм Писання, що про нього було.

28 І наблизилися вони до села, куди йшли. А він вдавав, ніби хоче йти далі.

29 А вони не пускали його й умовляли, щоб залишився з ними, бо вже вечоріло. І він увійшов, щоб з ними побути.

30 І ото, коли сів він з ними до столу, то взяв хліб, поблагословив, і ламаючи, їм подавав...

31 Тоді очі відкрилися їм, і пізнали його. Але він став для них невидимий...

32 І казали вони один одному: "Чи ж не палало нам серце обом, коли промовляв він до нас на шляху, і коли розтлумачував нам Писання?"...

33 І встали вони, і повернулися до Єрусалиму, і знайшли там у зібранні одинадцятьох і тих, що з ними були,

34 які розповідали, що Господь насправді воскрес, і з'явився був Симонові.

35 А вони розповіли, що сталося було на шляху, і як пізнали його в ламанні хліба.

36 І як вони казали це, сам Ісус став між ними, і промовив до них: "Мир вам!"

37 Вони ж налякавшись, подумали, що бачать духа.

38 А він промовив до них: "Чого ви стривожилися? І чого сумніви серця ваші заповнили?"

39 Погляньте на мої руки та ноги, це ж я сам! Доторкніться до мене і впевнитесь, бо не має дух тіла й кісток, а я, як бачите, маю".

40 І промовивши це, показав він їм руки та ноги.

41 І як ще не йняли вони віри з радощів та дивувалися, він сказав їм: "Чи не маєте тут чогось поїсти?"

42 Вони ж подали йому шматок риби печеної та щільника медового.

43 І взявши, він їв перед ними.

44 І промовив до них: "Це слова, що казав я до вас, коли був ще з вами: "Потрібно, щоб виконалося все, що про мене в Законі Мойсеевому, в Пророках і в Псалмах написано".

45 Тоді розум розкрив їм, щоб вони розуміли Писання.

46 І сказав він до них: "Як написано, так мав постраждати Христос, і воскреснути з мертвих третього дня,

47 і щоб в ім'я його проповідувалося покаєння та пробачення гріхів між народів усіх, розпочинаючи від Єрусалиму.

48 А ви свідки того.

49 І ось я посилаю на вас обітницю мого Батька, а ви залишайтеся в місті, аж поки одягнетесь силою з висоти".

50 І він вивів за місто їх аж до Віфанії. І здійнявши руки свої, поблагословив.

51 І як він благословив їх, то став віддалятися від них, і підніматися в небо.

52 А вони вклонилися йому, й повернулися до Єрусалиму з великою радістю.

53 І перебуваючи в храмі, завжди славили та хвалили Бога. Амінь.

ДОБРА НОВИНА ВІД ІВАНА

Від Івана 1

1 На початку було Слово, а Слово в Бога було, і Бог було Слово.

2 Воно в Бога було споконвіку.

3 Усе через нього постало, і все, що постало, не постало без нього.

4 І життя було в ньому, і було життя світлом для людей.

5 А світло крізь темряву світить, і темрява невладна над ним.

6 Був один чоловік, посланий Богом, на ім'я Іван.

7 Він прийшов, щоб свідчити про світло, і щоб повірили всі через нього.

8 Він тим світлом не був, але свідчити мав він про світло.

9 Світлом правдивим був той, хто просвічує кожну людину, що приходить на світ.

10 Він у світі був, і світ через нього постав, але світ не пізнав його.

11 До своїх він прибув, та свої відцуралися його.

12 А всім, що його прийняли, він дав їм можливість дітьми Божими стати, тим, що вірять в ім'я його,

13 що вони не з крові, ані з бажань тілесних, ані з волі людської, а з волі Божої.

14 І Слово стало тілом, і перебувало між нами, повне Божої ласки та правди, і ми бачили славу його, славу первістка Батькового.

15 Іван свідчив про нього, промовляючи: "Це був той, що про нього казав я: "Той, хто прийде за мною, існував до мене, бо був перше, ніж я"".

16 Ми всі отримали з його повноти, а то ласка Божа через доброту його.

17 Закон-бо через Мойсея був даний, а Божа ласка та правда виявилися через Ісуса Христа.

18 Ніхто Бога ніколи не бачив, єдинородний Син, що при грудях Батькових, виявив нам його.

19 А це ось свідоцтво Іванове, як юдеї послали були з Єрусалиму священників та левитів, щоб запитали його: "Хто ти такий?"

20 І він визнав, і не зрікся, і сказав: "Я не Христос".

21 І запитали його: "А хто ж? Чи Ілля?" І відповів він: "Ні!" Чи пророк? "І відповів він: "Ні!"

22 Запитали ж його: "Хто ж ти такий? Скажи нам, щоб дати відповідь тим, хто

послав нас. Що ти кажеш про себе самого?"

23 І відповів він: "Я голос того, хто кличе: "В пустелі рівняйте шлях Господній", як Ісая пророк заповів".

24 Посланці ж із фарисеїв були.

25 І вони запитали його: "Для чого ж ти христиш, коли ти не Христос, ні Ілля, ні пророк?"

26 Відповів їм Іван: "Я водою хрищу, а між вами стоїть, що його ви не знаєте.

27 Він той, хто за мною йде, хто до мене був, кому розв'язати ремінця від взуття його я негідний".

28 Це в Віфанії діялося, на тому боці Йордану, де хрестив був Іван

29 Наступного дня Іван побачив Ісуса, що до нього йшов, та й сказав: "Оце Ягня Боже, що на себе гріх світу бере!

30 Це той, що про нього казав я: "За мною йде той, хто був до мене, бо був перше, ніж я". Це той, про кого я сказав: "За мною йде той, хто поставлений наді мною, бо був раніше мене".

31 І не знав я його. Та для того прийшов я хрестити водою, щоб явити його Ізраїлеві".

32 І свідчив Іван, промовляючи: "Бачив я духа, що зійшов, у вигляді голуба з неба, та й залишився на ньому.

33 І не знав я його, але той, хто хрестити водою послав мене, мені сказав: "Над ким духа побачиш, що зійде й залишиться на ньому, це той, хто хреститиме духом святим".

34 І я бачив, і засвідчив, що він Божий Син!"

35 Наступного дня стояв знову Іван та двоє з учнів його.

36 І поглянувши на Ісуса, що проходив, він сказав: "Ото Ягня Боже!"

37 І почули два учні, як він казав, та й пішли за Ісусом.

38 А Ісус обернувся й побачив, що вони йшли за ним, та й запитав у них: "Чого ви шукаєте?" А вони відповіли йому: "Вчителю, де ти живеш?"

39 І він сказав їм: "Ходіть і побачите!" Ті пішли та й побачили, де він жив, і в нього той день перебули. Було ж близько десятої години.

40 А один з тих двох, що чули від Івана та пішли за ним, був Андрій, брат Симона Петра.

41 Він знайшов перше Симона, брата свого, та й сказав до нього: "Знайшли ми Месію" (що грецькою означає Христос).

42 І привів він його до Ісуса. На нього ж поглянувши, промовив Ісус: "Ти Симон, син Йонин, віднині будеш Кифа" (грецькою — Петро, Скеля).

43 Наступного дня він мав намір піти в Галілею. І знайшов Пилипа та й сказав йому: "Іди за мною!"

44 А Пилип з Віфсаїди походив, з міста Андрія й Петра.

45 Пилип Нафанаїла знайшов та й сказав йому: "Ми знайшли того, що про нього писав був Мойсей у Законі й Пророки, Ісуса, сина Йосипового, з Назарету".

46 І сказав йому Нафанаїл: "Та хіба ж може бути з Назарету що добре?" А Пилип

йому сказав: "Прийди та побач".

47 Ісус, угледівши Нафанаїла, що до нього йде, сказав про нього: "Ото справді ізраїльтянин, що нема в ньому підступу!"

48 Запитав його Нафанаїл: "Звідки знаєш мене?" Ісус відповів йому: "Я бачив тебе ще давніш, ніж Пилип тебе кликав, як під фіговим деревом був ти".

49 Нафанаїл же сказав: "Вчителю, ти Син Божий, ти цар Ізраїлів!"

50 А Ісус сказав йому: "Ти віриш, бо сказав я тобі, що під фіговим деревом бачив тебе? Більше від цього побачиш!"

51 І додав: "Істино, істино кажу вам: "Ви побачите небо відкрите та ангелів Божих, що спускаються на Людського Сина, і піднімаються назад"".

Від Івана 2

1 А третього дня весілля справляли в Кані галілейській, і була там Ісусова мати.

2 На весілля запрошений був теж Ісус та учні його.

3 Як забракло вина, то мати Ісусова сказала до нього: "Не мають вина!"

4 Ісус же відповів їй: "Що нам до того? Не прийшла ще година моя!"

5 А мати його сказала до слуг: "Зробіть усе, що він вам скаже!"

6 Було тут шість кам'яних посудин на воду, місткістю відер по два чи три, які стояли для очищення юдейського.

7 Ісус звелів слугам наповнити водою посудини. І ті наповнили їх вщерть.

8 І він сказав до них: "А зараз начерпайте, і занесіть до весільного старости". І вони занесли.

9 Як весільний же староста скуштував воду, що стала вином, а він не знав, звідки воно, знали тільки слуги, що води наливали, то староста покликав тоді молодого

10 та й сказав йому: "Кожна людина подає перше добре вино, а як понапиваються, тоді гірше, ти ж досі добре вино зберіг"...

11 Такий початок чудам зробив Ісус у Кані галілейській, і тим виявив славу свою. І повірили в нього учні його.

12 Після цього вирушив він сам, його мати, брати та учні до Капернауму, і там перебули декілька днів.

13 Наближалася ж Пасха юдейська, й Ісус подався до Єрусалиму.

14 І знайшов він, що продавали в храмі волів, овець, голубів, а ще міняльників, що сиділи там.

15 І зробивши бича з мотузок, він вигнав усіх з храму, вівці й воли, а міняльникам гроші розсипав, і поперевертав їм столи.

16 І сказав продавцям голубів: "Заберіть це звідси, і не перетворюйте оселю Батька мого на базар!"

17 Тоді учні його згадали, що написано: "Ревність до помешкання твого з'їдає мене!"

18 І сказали юдеї йому: "Яке нам знамено покажеш, що ти маєш право робити таке?"

19 Ісус відповів їм: "Зруйнують цей храм, і за три дні я поставлю його!"

20 Юдеї ж сказали: "Сорок шість років будувався цей храм, а ти за три дні поставиш його?"

21 А він казав про храм тіла свого.

22 Коли ж він з мертвих воскрес, то учні його згадали, що він казав це, і повірили в Писання та в слово Ісусове.

23 А як у Єрусалимі він був у свято Пасхи, то багато повірили в його ім'я, побачивши чуда його, що він робив.

24 Ісус же не довірявся їм, бо знав усіх,

25 і не мав потреби в тому, щоб розпитувати про людину, знаючи серце її.

Від Івана 3

1 Був один чоловік із фарисеїв на ім'я Никодим, очільник юдейський.

2 Він до нього прийшов уночі, та й сказав йому: "Вчителю, знаємо ми, що прийшов ти від Бога, як вчитель, бо не може ніхто таких чуд зробити, які робиш ти, коли Бог з ним не буде".

3 Ісус відповів йому: "Істино, істино кажу тобі: "Коли хто не народиться згори, то не може побачити Божого царства"".

4 А Никодим запитав його: "Як може людина народитися, будучи старою? Хіба може вона увійти до утроби своїй матері знову й народитися?"

5 Ісус відповів: "Істино, істино кажу я тобі: "Коли хто не народиться з води й духа, той не може увійти в царство Боже".

6 Що народилося з тіла, є тіло, що ж народилося з духа, є дух.

7 Не дивуйся тому, що сказав я тобі: "Ви маєте народитися згори".

8 Вітер дме, куди йому заманеться, і його голос ти чуєш, та не знаєш, звідкіля він приходить, і куди він іде. Так буває з кожним, хто від духа народжений".

9 Запитав його Никодим: "Як це статися може?"

10 Ісус відповів йому: "Ти вчитель ізраїльський, то чи ж цього не знаєш?"

11 Істино, Істино кажу я тобі: "Ми промовляємо те, що ми знаємо, а свідчимо про те, що ми бачили, але свідчення нашого ви не приймаєте".

12 Коли я розповідаю вам про земне, та не вірите ви, то як же ви повірите, коли я розповідатиму вам про небесне?

13 Ніхто не сходив на небо, окрім того, хто з неба зійшов, Людський Син, що на небі.

14 І як Мойсей підняв змія над пустелю, так мусить піднятий бути й Син Людський,

15 щоб кожен, хто вірить у нього, мав вічне життя.

16 Так-бо Бог полюбив світ, що дав Сина свого єдинородного, щоб кожен, хто вірить у нього, не загинув, а мав життя вічне.

17 Бо Бог не послав свого Сина на світ, щоб він світ засудив, а щоб через нього світ врятувався.

18 Хто вірить у нього, не буде засуджений, хто ж не вірить, той уже засуджений, що

не повірив в ім'я єдинородного Сина Божого.

19 Суд у тому, що світло на світ прибуло, люди ж не світло полюбили, а темряву, лихі-бо були їхні вчинки!

20 Бо кожен, хто коїть лихе, ненавидить світло, і не приходить до світла, щоб не було викрито вчинків його.

21 А хто вчиняє за правдою, той до світла йде, щоб виявилися його вчинки, зроблені в Бозі".

22 По цьому прийшов Ісус та учні його до Юдеї, і він там перебував з ними та христив.

23 А Іван теж христив в Еноні поблизу Салиму, бо було там багато води, і туди приходили люди й христилися,

24 Іван же не був ще ув'язнений.

25 І зчинилася суперечка Іванових учнів з юдеями про очищення.

26 І прийшли до Івана вони та й сказали йому: "Вчителю, той, хто був з тобою по той бік Йордану, про якого ти свідчив, ото й він христить, і до нього всі йдуть".

27 Іван відповів: "Людина нічого приймати не може, як їй з неба не дасться.

28 Ви самі мені свідчите, що я казав: "Я не Христос, але посланий я перед ним".

29 Хто має заручену, той молодий. А старший боярин молодого, що стоїть і його слухає, дуже тішиться з голосу молодого. Так оце й я радістю переповнився!

30 Він має рости, а я ж незначним ставати.

31 Хто зверху приходить, той над усіма. Хто походить із землі, той земний, і слова його земні. Хто приходить з неба, той над усіма,

32 і що бачив і чув, те він свідчить, та свідоцтва його не приймає ніхто.

33 Хто ж прийняв свідоцтво його, той підтвердив тим, що Бог правдивий.

34 Бо кого Бог послав, той Божі слова промовляє, бо духа дає Бог без міри.

35 Батько любить Сина, і дав усе в його руку.

36 Хто вірить у Сина, той має вічне життя, а хто в Сина не вірить, той життя не побачить, а матиме на собі гнів Божий".

Від Івана 4

1 Як Господь же дізнався, що почули фарисеї, ніби Ісус збирає та христить більше учнів, як Іван,

2 хоч Ісус не христив сам, а учні його,

3 він покинув Юдею та знову пішов у Галілею.

4 І потрібно було Самарію йому переходити.

5 Отож, прибув він до самарійського міста Сіхар, недалеко від поля, яке Яків був дав своєму синові Йосипові.

6 Там же була криниця Якова. І Ісус, зморений переходом, сів отак край криниці. Було близько шостої години.

7 Надійшла ось жінка одна з Самарії набрати води. Ісус сказав до неї: "Дай напиться мені!"

8 Його ж учні відійшли були в місто, щоб купити поживи.

9 А самарянка сказала йому: "Як же ти, будши юдеєм, просиш напиться в мене, самарянки?" Вона так сказала, бо юдеї з самарянами не вступали ні в які стосунки.

10 Ісус відповів їй: "Коли б знала ти, що то Божий дар, і хто той, що в тебе просить напиться, ти б у нього просила, і він тобі дав би живої води".

11 А жінка сказала до нього: "І черпака в тебе, пане, нема, а криниця глибока, звідки ж маєш ти воду живу?"

12 Чи ти більший за нашого батька Якова, що нам дав цю криницю, і він сам з неї пив, і сини його, і худоба його?"

13 Ісус відповів їй: "Кожен, хто воду цю п'є, спрагу матиме знову.

14 А хто питиме воду, що я йому дам, спраги не матиме повік, бо вода, що я йому дам, стане в ньому джерелом тієї води, що тече в життя вічне".

15 Жінка ж сказала до нього: "Дай мені, пане, цієї води, щоб не мала я спраги, і сюди не приходила брати".

16 Ісус же їй відповів: "Іди, поклич чоловіка свого та й повертайся сюди".

17 А жінка сказала: "Чоловіка не маю"... Тоді сказав їй Ісус: "Правду ти сказала, що чоловіка не маєш.

18 П'яťох-бо чоловіків ти мала, а стосовно того, кого маєш зараз, ти правду сказала, що не чоловік він тобі".

19 І сказала жінка до нього: "Бачу, пане, що пророк ти.

20 Батьки наші вклонялися Богові на цій ось горі, а ви стверджуєте, що в Єрусалимі те місце, де потрібно вклонятися".

21 Ісус сказав до неї: "Повір, жінко, мені, що надходить година, коли ні на горі цій, ані в Єрусалимі ви вклонятися Батькові не будете.

22 Ви вклоняєтеся тому, чого ви не знаєте, ми вклоняємося тому, що знаємо, бо порятунок від юдеїв.

23 Але настає година, і вона вже настала, коли шанувальники правдиві вклонятимуться Батькові в душі та в правді, бо Батько собі прагне таких шанувальників.

24 Бог є Дух, і ті, що його шанують, повинні в душі та в правді шанувати".

25 І сказала жінка йому: "Я знаю, що прийде Месія, якого кличуть Христом, як він прийде, то все розповість нам".

26 А Ісус сказав: "Це я, що розмовляю з тобою"...

27 І тоді надійшли його учні, і дивувалися, що з жінкою він розмовляв. Проте жоден з них не запитав, чого розмовляв з нею й про що.

28 Покинула жінка тоді свою ємність для води, і побігши до міста, людям сказала:

29 "Ходіть-но, побачте того чоловіка, що сказав мені все про вчинки мої. Чи він не Христос?"

30 І вони повиходили з міста, і до нього прийшли.

31 Тим часом учні просили його: "Вчителю, поїж!"

32 А він їм відповів: "Я маю поживу, якої не знаєте ви".

33 Запитували тоді один одного учні: "Хіба хто приніс йому їсти?"

34 Ісус сказав до них: "Пожива моя виконувати волю того, хто послав мене, і справу його довершити.

35 Чи не кажете ви: "Ще чотири місяці, і настануть жнива?" А я вам кажу: "Подивіться очима своїми на ниви, вони для жнив уже попововіли!"

36 А хто жне, той платню бере, та збирає врожай у життя вічне, щоб хто сіє й хто жне, разом раділи".

37 Бо це прислів'я правдиве: "Хто інший сіє, а хто інший жне".

38 Я вас жати послав, де ви не сіяли. Сіяли інші, ви ж до їхньої праці ввійшли".

39 З того ж міста багато з самарян у нього повірили через слово жінки, що свідчила: "Він сказав мені все про вчинки мої!"

40 А коли самаряни до нього прийшли, то благали його, щоб у них залишився. І він перебув там два дні.

41 Значно ж більше вони повірили через слово його.

42 А до жінки казали вони: "Не через слово твоє ми вже віримо, самі-бо ми чули й дізналися, що справді він рятівник світу!"

43 Як минуло ж два дні, він звідти пішов у Галілею.

44 Бо Ісус сам казав, що не має пошани пророк у вітчизні своїй.

45 А коли він прийшов у Галілею, його прийняли галілеяни, побачивши все, що вчинив він у Єрусалимі на святі, бо ходили на свято й вони.

46 Тоді знову прийшов Ісус у Кану галілейську, де перемінив був він воду на вино. І був там один царський вельможа, що син його хворів у Капернаумі.

47 Він, почувши, що Ісус з Юдеї прибув до Галілеї, прийшов до нього й благав, щоб той зцілив йому сина, бо той помирав.

48 Ісус же промовив до нього: "Як знамен тих та чуд не побачите, не повірите!"

49 Царський вельможа звернувся до нього: "Піди, Господе, поки не померла дитина моя!"

50 І сказав до нього Ісус: "Іди, син твій житиме!" І повірив той слову Ісуса, й пішов.

51 А коли ще йшов він, то раби його вийшли на зустріч йому й повідомили, що син його одужав.

52 А він їх запитав про годину, о котрій стало краще йому. Вони ж відповіли: "Вчора о сьомій годині гарячка покинула його".

53 Зрозумів тоді батько, що була то година, о котрій до нього промовив Ісус: "Син твій житиме". І повірив сам і всі, хто був у господі його.

54 Це було друге знамено, яке Ісус вчинив, як повернувся до Галілеї з Юдеї.

Від Івана 5

1 Після того юдейське свято було, й Ісус пішов до Єрусалиму.

2 А в Єрусалимі, біля Овечої брами, є купальня, єврейською — Віфесда, що мала п'ять ґанків.

3 У них лежало багато слабих, сліпих, кривих, сухих, чекаючи на зрушену воду.

4 Бо час від часу ангел Господній спускався до купальні, і зрушував воду, і хто

перший заходив після того, той здоровим ставав, хоч би яку мав хворобу.

5 А був там один чоловік, що тридцять вісім років хворів.

6 Як Ісус його вгледів, що лежить, і знаючи, що багато він часу хворіє, запитав його: "Хочеш бути здоровим?"

7 Хворий відповів йому: "Пане, я не маю людини, щоб вона, як зрушено воду, до купальні всадила мене. Поки я дійду, то переді мною вже інший зайшов".

8 А Ісус сказав: "Вставай, візьми ложе своє та й ходи!"

9 І враз одужав цей чоловік, і взяв ложе своє та й ходив. Того ж дня субота була,

10 тому сказали юдеї зціленому: "Зараз субота, і не годиться тобі брати ложе своє".

11 А він відповів їм: "Хто мене зцілив, той мені сказав: "Візьми ложе своє й ходи".

12 А вони запитали його: "Хто той чоловік, що тобі сказав: "Візьми ложе своє й ходи?"

13 Та не знав зцілений, хто він, бо Ісус загубився серед народу, що був там.

14 Після того Ісус зустрів у храмі його, та й промовив до нього: "Ось видужав ти. Тож не гріши вже, щоб не сталося тобі чого гіршого!" 15 Чоловік же пішов і юдеям повідомив, що той, хто зцілив його, то Ісус.

16 І тому розпочали юдеї переслідувати Ісуса, що таке він робив у суботу.

17 А Ісус сказав їм: "Батько мій досі працює, працюю й я".

18 І тому юдеї ще більше намагалися вбити його, що не тільки суботу порушував він, але й Бога Батьком своїм називав, тим прирівнюючи себе Богові.

19 А Ісус сказав їм: "Істино, істино кажу вам, що син нічого робити не може сам від себе, тільки те, що він бачить, як робить Батько, те так само й Син робить.

20 Бо Батько любить Сина, й показує йому все, що сам робить. І покаже йому ще більші справи від цих, щоб ви дивувалися.

21 Бо як мертвих Батько воскрешає й оживляє, так і Син, кого хоче, оживляє.

22 Батько й не судить нікого, а весь суд віддав Синові,

23 щоб усі шанували й Сина, як шанують Батька. Хто не шанує Сина, не шанує Батька, що послав його.

24 Істино, істино кажу вам. Хто слухає слова мого, і вірить у того, що послав мене, життя вічне той має, і на суд не приходить, а переходить він від смерті в життя.

25 Істино, істино кажу вам, що настає година, і вже настала, коли голос Божого Сина почують померлі, а ті, що почують, оживуть.

26 Бо як має Батько життя в собі, так і Синові дав життя мати в собі.

27 І він дав йому силу судити, бо він Людський Син.

28 Не дивуйтеся цьому, бо надходить година, коли всі, хто в могилах, його голос почують,

29 і повиходять ті, що робили добро, на воскресіння життя, а котрі лихе робили, на воскресіння суду.

30 Я нічого не можу робити сам від себе. Як я чую, так і суджу, і мій суд справедливий, не шукаю-бо волі своєї, а волі Батька, що послав мене.

31 Коли свідчу про себе я сам, то свідчення моє неправдиве.

32 Є Інший, хто свідчить про мене, і я знаю, що правдиве свідчення, яким він свідчить про мене.

33 Ви послали були до Івана, і він свідчив про правду.

34 Та я не від людини свідчення приймаю, але кажу це, щоб були ви врятовані.

35 Він світильником був, що палав і сявав, та коротким було ваше бажання втішатися світлом його.

36 Але я маю свідчення більше за Іванове, бо те, що Батько доручив мені, щоб я виконав, ті справи, що я їх роблю, самі свідчать про мене, що Батько мене послав!

37 Та й Батько, що послав мене, сам засвідчив про мене, але ви ані голосу його не чули ніколи, ані образу його не бачили.

38 Навіть слова його ви не маєте, щоб у вас перебувало, бо не вірите в того, кого він послав.

39 Дослідіть-но Писання, адже ви гадаєте, що в них матимете вічне життя, вони ж свідчать про мене!

40 Та до мене прийти ви не прагнете, щоб мати життя.

41 Від людей не приймаю я слави,

42 і я знаю, що любові до Бога в собі ви не маєте.

43 Я прийшов у ім'я свого Батька, та мене не приймаєте ви. Коли ж прийде інший в ім'я своє, того ви приймете.

44 Як ви можете вірити, коли славу один від одного приймаєте, а слави тієї, що від Бога єдиного, не ви прагнете?

45 Гадаєте, що я перед Батьком вас звинувачуватиму? Є, хто вас звинувачуватиме, Мойсей, що на нього ви сподіваєтеся!

46 Коли б ви Мойсеєві вірили, то й мені б повірили, бо про мене писав він.

47 Якщо написаному ним ви не вірите, то як повірите словам моїм?"

Від Івана 6

1 Після того Ісус перейшов на той бік Галілейського чи Тіверіадського моря.

2 А за ним ішла безліч народу, бо бачили чуда його, що вчиняв над хворими.

3 Ісус же на гору зійшов, і сидів там з учнями своїми.

4 Наближалася ж Пасха, свято юдейське.

5 А Ісус, звівши очі свої та побачивши, яка безліч народу до нього йде, запитав Пилипа: "Де ми купимо хліба, щоб вони поживилися?"

6 Він же казав це, його випробовуючи, бо знав сам, що він має робити.

7 Пилип йому відповів: "І за двісті динаріїв їм хліба не стане, щоб кожному з них бодай трохи дісталось".

8 Андрій, один з учнів його, брат Симона Петра, сказав йому:

9 "Є тут хлопчина один, що має п'ятеро ячного хліба та дві риби, але що то на безліч таку!"

10 А Ісус сказав: "Скажіть людям сідати!" А була на тому місці велика трава. І сіло людей тисяч із п'ять.

11 А Ісус узяв хліб, і подяку вчинивши, роздав тим, хто сидів. Так само і з риби, скільки хотіли вони.

12 І як наїлися вони, він сказав до учнів своїх: "Зберіть, що залишилося, і збережіть".

13 І зібрали вони, що залишилося в тих, хто їв. І дванадцять повних кошиків наклали з п'яти ячних хлібин.

14 А люди, що бачили чудо, яке Ісус вчинив, гомоніли: "Це справді той пророк, що мав прийти на світ!"

15 Ісус знаючи, що вони мають намір прийти та забрати його, щоб настановити царем, знову пішов сам на гору.

16 А як вечір настав, то зішли його учні до моря.

17 І сівши до човна, попливли на інший бік моря, до Капернауму. Вже сутеніло, а Ісус все не приходив.

18 Море хвилювалося, бо дув сильний вітер.

19 Як вони ж пропливли стадій із двадцять п'ять або з тридцять, то Ісуса побачили, що наближався, йдучи морем, і їх страх охопив...

20 Він же сказав до них: "Це я, не лякайтеся!"

21 І вони взяли до човна його, і незабаром човен пристав до берега, до якого пливли.

22 А наступного дня народ, що стояв по той бік моря, бачив, що не було там іншого човна, тільки один, до якого Ісус не ввійшов разом з учнями своїми, і яким його учні відпливли самі.

23 А тим часом з Тіверіади до того місця, де вони їли хліб, як Господь вчинив був подяку, припливли інші човни.

24 Отож, як побачили люди, що Ісуса та учнів його там нема, то посідали в човни самі та прибули до Капернауму, шукаючи Ісуса.

25 І знайшовши його на тому боці моря, запитали: "Коли ти прибув сюди, Вчителю?"

26 Відповів їм Ісус: "Істино, істино кажу вам, що мене не тому ви шукаєте, що бачили чуда, а що їли з хліба й наситилися.

27 Пильнуйте не про поживу, що гине, а про поживу, що залишається на вічне життя, яку дасть вам Син Людський, бо призначив на те його Бог Батько".

28 Вони ж його запитали: "Що ми маємо зробити, щоб доєднатися до справ Божих?"

29 Ісус відповів їм: "Вірити в того, кого він послав — ось справа Божа".

30 А вони сказали йому: "Яке ж буде від тебе знамено, щоб побачили ми й повірили тобі? Що ти зробиш?"

31 Наші батьки їли манну в пустелі, як написано: "Хліб з неба їм дав на поживу"."

32 А Ісус їм сказав: "Істино, істино кажу вам, що не Мойсей хліб з неба вам дав, мій Батько дає вам хліб правдивий з неба.

33 Бо хліб Божий є той, хто сходить з неба й дає життя світові".

34 А вони сказали йому: "Давай, Господе, хліба такого нам завжди!"

35 Ісус же сказав їм: "Я хліб життя. Хто до мене приходить, не голодуватиме він, а хто в мене вірить, ніколи не матиме спраги.

36 Але я вам сказав, що мене хоч ви й бачили, та не повірите.

37 Усе прийде до мене, що Батько дає мені, а того, хто до мене приходить, я не вижену геть.

38 Бо я з неба зійшов не на те, щоб з волі вчиняти своєї, а виконувати волю того, що послав мене.

39 Воля ж того, що послав мене, щоб з усього, що дав мені він, я нічого не втратив, а воскресив те останнього дня.

40 Воля Батька мого, щоб усякий, хто сина бачить та вірить у нього, мав вічне життя, і того воскресу я останнього дня".

41 Тоді стали юдеї ремствувати на нього, що сказав: "Я той хліб, що з неба зійшов".

42 І казали вони: "Хіба він не Ісус, син Йосипів, що ми знаємо батька та матір його? Як же він каже: "Я з неба зійшов"? 43 А Ісус відповів їм: "Не ремствуйте між собою!

44 Ніхто-бо не може до мене прийти, як Батько, що послав мене, не притягне його, і того воскресу я останнього дня.

45 У Пророках написано: "І всі будуть від Бога навчені". Кожен, хто від Бога почув і навчився, приходить до мене.

46 Це не означає, що хтось із людей Батька бачив, тільки той Батька бачив, хто походить від Бога.

47 Істино, Істино кажу вам, що хто вірить у мене, життя вічне той має.

48 Я хліб життя!

49 Батьки ваші їли манну й померли.

50 А хто споживає хліб, який сходить з неба, не помре.

51 Я хліб живий, що з неба зійшов, коли хто споживатиме хліб цей, той повік житиме. А хліб, що дам я, то є тіло моє, яке я за життя світові дам".

52 Тоді між собою сперечатися стали юдеї, промовляючи: "Як же він може дати нам тіла спожити?"

53 І сказав їм Ісус: "Істино, істино кажу вам, що коли ви не споживатимете тіла Сина Людського й не будете пити кров його, то в собі ви не матимете життя.

54 Хто тіло моє споживає та кров мою п'є, той має вічне життя, і того воскресу я останнього дня.

55 Бо тіло моє — то правдива пожива, моя ж кров — то правдиве пиття.

56 Хто тіло моє споживає та кров мою п'є, той у мені перебуває, а я в ньому.

57 Як живий Батько послав мене, і живу я Батьком, так і той, хто мене споживає, житиме мною.

58 Ось хліб, що з неба зійшов. Не як ваші батьки їли манну й померли, хто цей хліб споживає, той житиме повік!"

59 Оце він промовляв, коли в Капернаумі навчав у синагозі.

60 А багато з учнів його, почувши це, обурилися й гомоніли між собою: "Хто слухати може це?"

61 А Ісус знаючи це, що учні його на те ремствують, сказав до них: "Для вас це є каменем спотикання?"

62 А як побачите Людського Сина, що сходить туди, де перше він був, що тоді?

63 Дух оживляє, тіло ж не дає нічого. Слова, що їх я промовляв до вас, то дух і життя.

64 Але є дехто з вас, хто не вірить". Бо Ісус знав ще спочатку тих, хто не вірять, і хто видасть його.

65 І сказав він: "Я тому й казав вам, що до мене прийти не може ніхто, як не буде йому від Батька дане те".

66 І з того часу відпали багато з учнів його, і не ходили вже з ним.

67 І запитав Ісус дванадцятьох: "Чи не маєте бажання й ви відійти?"

68 Відповів йому Симон Петро: "До кого ми підемо, Господе? Ти маєш слова життя вічного.

69 Ми ж дізналися й повірили, що ти — Христос, Син Бога живого!"

70 А Ісус сказав їм: "Хіба не дванадцятьох я вас обрав? Та один з вас видасть мене"...

71 Це сказав він про Юду, сина Симонового, Іскаріота. Бо цей мав його видати, хоч він і був один з дванадцятьох.

Від Івана 7

1 Після цього Ісус ходив по Галілеї, і не йшов до Юдеї, бо юдеї шукали нагоди, щоб убити його.

2 А надходило свято юдейське, Кучки.

3 І сказали до нього брати його: "Піди звідси до Юдеї, щоб і учні твої побачили справи твої, які ти робиш.

4 Таємно-бо не робить нічого ніхто, а прагне бути відомий. Коли ти таке робиш, то вияви себе світові".

5 Бо не вірили в нього навіть брати його.

6 А Ісус сказав до них: "Не настав ще мій час, але завжди готовий час ваш.

7 Вас ненавидіти світ не може, а мене він ненавидить, бо я свідчу про лихі справи його.

8 Ви йдіть на це свято, я ж не піду, бо не настав ще мій час".

9 Сказавши це, він залишився в Галілеї.

10 Коли ж пішли на свято брати його, тоді й сам він таємно пішов.

11 А юдеї за свята шукали його, розпитуючи де він.

12 І розголос великий про нього в народі пройшов. Одні казали, що він добрий, а інші казали, що ні, ніби він зводить зі шляху народ...

13 Та відкрито про нього, побоюючись юдеїв, ніхто не казав.

14 Вже на середині свята Ісус, увійшовши в храм, став навчати.

15 І казали юдеї з подивом: "Як він знає Писання, не вивчавши?"

16 А Ісус їм сказав: "Наука моя — не моя, а того, хто послав мене.

17 Коли прагне хто волю виконувати його, той довідається про науку, чи від Бога вона, чи від себе самого кажу я.

18 Хто каже від себе самого, той власної слави шукає, а хто слави шукає того, що послав його, той правдивий, і в ньому неправди нема.

19 Чи ж Закон вам дав не Мойсей? Та ніхто з вас його не виконує. Нащо ж надумали вбити мене?"

20 А народ відповів: "В тобі демон? Хто воліє вбивати тебе?"

21 А Ісус сказав їм: "Одну справу зробив я, і всі ви дивуетесь.

22 Через це Мойсей дав обрізання вам, хоч воно й не від Мойсея, а від батьків ваших, і ви й у суботу людей обрізуєте.

23 Коли ж людина в суботу приймає обрізання, щоб Закону Мойсеевого не порушити, чого ж ремствуєте ви на мене, що я людину в суботу зцілив?

24 Не судіть за обличчям, а судіть справедливо!"

25 Деякі ерусалимляни казали: "Хіба це не той, що його шукають убити?"

26 Бо ось промовляє відкрито він, і нічого не кажуть йому. Чи то справді старшина певна того, що він Христос?

27 Та ми знаємо цього, звідки він. Про Христа ж, коли прийде, ніхто не знатиме, звідки він".

28 І навчаючи в храмі, Ісус виголосив: "І мене знаєте ви, і знаєте, звідки я. А я не прийшов сам від себе, правдивий же той, хто послав мене, що його ви не знаєте.

29 Я знаю його, я-бо від нього, і послав мене він!"

30 Тож шукали вони, щоб схопити його, та ніхто не наклав рук на нього, бо то ще не настала година його.

31 А багато з народу в нього повірили та казали: "Коли прийде Христос, чи ж він чуда робитиме більші, як робить оцей?"

32 Як фарисеї почули який розголос про нього в народі, то разом із старшими священиками послали, щоб схопити його.

33 Ісус же сказав: "Недовго пробуду я з вами, та й до того піду, що послав мене.

34 Ви шукатимете мене, і не знайдете, а туди, де я буду, ви прибути не можете"...

35 Тоді гомоніли юдеї між собою: "Куди це він має йти, що не знайдемо його? Чи не надумав іти до розпорошених між греків, та ще й греків навчати?"

36 Що за слово, яке він сказав: "Ви шукатимете мене, і не знайдете, а туди, де я буду, ви прибути не можете?" 37 А останнього дня великого свята Ісус стояв і закликав: "Коли спрага в когось із вас хай прийде до мене та й п'є!"

38 Хто вірить у мене, як каже Писання, то ріки живої води потечуть з утроби його".

39 Це ж сказав він про духа, що мали прийняти його, хто повірив у нього. Не було-бо ще духа на них, не був-бо Ісус ще прославлений.

40 А багато з народу, почувши слова ті, казали, що він справді пророк.

41 Інші казали, що він Христос. А ще інші казали: "Хіба може прийти Христос з Галілеї?"

42 Чи ж не каже Писання, що Христос прийде з роду Давидового, з села Віфлеєму,

звідкіля був Давид?"

43 Так зчинилася суперечка в народі через нього.

44 А декотрі з них мали намір схопити його, та ніхто не поклав рук на нього.

45 І повернулися ті, кого посилали старші священники та фарисеї, а ті їх запитали:
"Чому ви не привели його?"

46 А вони відповіли: "Ще ніколи ніхто так не промовляв, як цей чоловік"...

47 І сказали їм фарисеї: "Чи ж і вас в оману введено?"

48 Хіба хто з очільників або з фарисеїв повірив у нього?

49 Проклятий народ, що не знає Закону!"

50 І запитав у них Никодим, що приходив до нього вночі, і що був один з них:

51 "Хіба судять за нашим Законом людину, як перше її не вислухають, і не дізнаються, що вона зробила?"

52 А йому відповіли: "Чи й ти не з Галілеї? Досліди Писання та побач, що не прийде пророк з Галілеї".

53 І розійшлися всі до помешкань своїх.

Від Івана 8

1 Ісус же на гору Оливну пішов.

2 А над ранок прийшов знов у храм, і всі люди збіглися до нього. А він сів і навчав їх.

3 І ось книжники та фарисеї привели до нього в перелюбі схоплену жінку, і посередині поставили її,

4 та й сказали йому: "Оцю жінку, Вчителю, зловлено на гарячому в перелюбі..."

5 Мойсей же в Законі звелів нам таких забивати камінням. А ти що скажеш?"

6 Це ж казали вони, його випробовуючи, та щоб мати на нього звинувчення. А Ісус, нахилившись додолу, по землі писав пальцем...

7 А коли ті не переставали допитуватися його, він підвівся й промовив до них: "Хто з вас без гріха, хай перший на неї той каменем кине!"...

8 І він знову нахилився додолу, і писав по землі...

9 А вони це почувши, в докорі сумління, стали один по одному виходити, почавши з найстарших та аж до останніх. І залишився сам Ісус і та жінка, що стояла всередині...

10 І підвівся Ісус, і нікого, крім жінки, не бачучи, запитав її: "Де ж ті, жінко, що тебе звинувачували? Ніхто тебе не засудив?"

11 А вона відповіла: "Ніхто, Господе"... І сказав їй Ісус: "Не засуджую й я тебе. Іди собі, та більше не гріши!"

12 І знову Ісус звернувся до людей: "Я світло для світу. Хто йде вслід за мною, не ходитиме в темряві той, а матиме світло життя".

13 Фарисеї ж йому сказали: "Ти сам свідчиш про себе, тим свідчення твоє неправдиве".

14 Відповів їм Ісус: "Хоч і свідчу про себе я сам, та правдиве свідчення моє, бо я знаю, звідкіля я прийшов і куди я йду. Ви ж не знаєте, звідки я прийшов і куди йду."

15 Ви за тілом судите, я не суджу нікого.

16 А коли я суджу, то правдивий мій суд, бо не сам я, а я та Батько, що послав мене!

17 Та й у вашому Законі написано, що свідчення двох людей правдиве.

18 Я сам свідчу про себе самого, і свідчить про мене Батько, що послав мене".

19 А вони запитали в нього: "Де Батько твій?" Ісус відповів: "Не знаєте ви ні мене, ні мого Батька. Якби знали мене, то й Батька мого знали б".

20 Ці слова він казав при скарбниці, у храмі навчаючи. І ніхто не схопив його, бо ще не настала година його...

21 І сказав він їм знову: "Я відходжу, ви ж шукати мене будете, і помрете в гріху своєму. Куди я йду, туди ви прибути не можете"...

22 А юдеї казали: "Чи не вб'є він сам себе, коли каже: "Куди я йду, туди ви прибути не можете?" 23 І сказав він до них: "Ви від долу, я звисока, ви зі світу цього, я ж не з цього світу.

24 Тому я сказав вам, що помрете в своїх гріхах. Бо коли не повірите, що то я, то помрете в своїх гріхах".

25 А вони запитали його: "Хто ти такий?" І Ісус відповів їм: "Той, хто й спочатку промовляв до вас.

26 Мені є що сказати про вас і за що осудити, правдивий же той, що послав мене, і я світові те кажу, що від нього почув".

27 Але не зрозуміли вони, що то він про Батька казав їм.

28 Тож Ісус їм сказав: "Коли ви підіймете Людського Сина, тоді зрозумієте, що то я, і що сам я від себе нічого не роблю, а так кажу, як Батько мій мене був навчив.

29 А той, що послав мене, перебуває зі мною, Батько не залишив самого мене, бо я завжди роблю, що йому до впадоби".

30 Коли він сказав це, то багато в нього повірили.

31 Тож промовив Ісус до юдеїв, що в нього повірили: "Як у слові моєму залишитеся, тоді справді моїми учнями будете,

32 і знатимете правду, а правда вас вільними зробить!"

33 Вони ж сказали йому: "Авраамів ми рід, і нічийми невольниками не були ми ніколи. То як же ти кажеш: "Ви станете вільні?" 34 Відповів їм Ісус: "Істино, істино кажу вам, що кожен, хто грішить, той раб гріха.

35 І не залишається повік раб в оселі, а Син залишається повік.

36 Коли ж Син зробить вас вільними, то справді ви будете вільні.

37 Знаю я, що ви рід Авраамів, але волієте смерть мені заподіяти, бо наука моя не вміщається в вас.

38 Я те роблю, що я бачив у Батька, і ви робите те, що ви бачили в батька свого".

39 Вони ж сказали йому у відповідь: "Наш батько Авраам". А Ісус сказав: "Коли б ви Авраамові діти були, то робили б як Авраам.

40 А зараз у вас на меті вбити мене, людину, що вам казала правду, яку чув я від Бога. Цього Авраам не робив.

41 Ви робите як батьки ваші". Вони ж сказали йому: "Не народилися ми від перелюбу, одного ми маєм Батька — Бога".

42 А Ісус їм сказав: "Якби Бог був Батько ваш, ви б любили мене, бо від Бога я вийшов і прийшов, не від себе самого прийшов я, а він мене послав.

43 Чому ви не розумієте мови моєї? Бо ви не можете чути слова мого.

44 Ваш батько — Диявол, і ваше бажання — виконувати пожадливість батька вашого. Він був душогуб споконвіку, і в правді не встояв, бо правди нема в ньому. Брехати — сутність його, бо він брехун і батько брехні.

45 А мені ви не вірите, бо я правду кажу.

46 Хто з вас може мені докорити за гріх? Коли ж правду кажу, чом мені ви не вірите?

47 Хто від Бога, той слухає Божі слова, через те ви не слухаєте, що ви не від Бога".

48 Юдеї ж сказали йому: "Хіба ж ми брешемо, що ти самарянин і демона маєш?"

49 Ісус відповів: "Не маю я демона, та шаную свого Батька, ви ж мене зневажаєте.

50 Не шукаю я власної слави, є такий, хто шукає та судить.

51 Істино, істино кажу вам: "Хто слово моє берегтиме, не побачить той смерті повік! 52 І сказали до нього юдеї: "Ми напевно вже знаємо, що ти демона маєш. Помер Авраам і пророки, а ти кажеш: "Хто науку мою берегтиме, не скуштує той смерті повік".

53 Чи ж ти більший, за батька нашого Авраама, що помер? Та й пророки померли. За кого ж ти маєш себе?"

54 Ісус відповів: "Як я славлю самого себе, то ніщо моя слава. Мене прославляє Батько мій, про якого ви кажете, що він Бог ваш.

55 І ви не знаєте його, а я знаю. А коли я скажу, що не знаю його, буду брехуном, подібним до вас. Та я знаю його, і слово його бережу.

56 Батько ваш Авраам радіючи, сподівався побачити день мій, і він його бачив, і тішився".

57 А юдеї ж до нього сказали: "Ти й п'ятдесяти років не маєш, як же ти бачив Авраама?"

58 Ісус їм відповів: "Істино, істино кажу вам: "Перше, ніж був Авраам, я був"".

59 І схопили каміння вони, щоб кинути в нього, та Ісус зник із храму.

Від Івана 9

1 А коли він проходив, побачив чоловіка, що сліпим був з народження.

2 І запитали його учні: "Вчителю, хто згрішив, чи він сам, чи батьки його, що сліпим він народився?"

3 Ісус відповів: "Не згрішив ні він, ані батьки його, а щоб Божі справи виявилися на ньому.

4 Ми мусимо робити справи того, що послав мене, аж поки є день. Надходить он ніч, коли жоден нічого не зможе робити.

5 Доки я в світі, я світло для світу".

6 Промовивши це, він сплюнув на землю, зробив із слини місиво, намастив ним сліпому очі,

7 і промовив до нього: "Піди, вмийся в купальні Сілоам" (що в перекладі означає Посланий). Тож пішов той, умився, і став бачити...

8 А сусіди та ті, що бачили до того його, як був він сліпий, казали: "Чи ж не той це, що сидів та просив?"

9 Одні казали, що то він, а інші казали, що подібний до нього, поки він сам зізнався, що то він.

10 І запитали його: "Як же очі відкрилися тобі?"

11 А той розповів: "Чоловік, що його кличуть Ісусом, місиво зробив, намастив мені очі, і сказав мені: "Піди в Сілоам та й умийся". Я ж пішов, умився, і став бачити".

12 І запитали його: "Де він?" А той ідповів, що не знає.

13 Ведуть тоді до фарисеїв того, що був сліпий.

14 А була то субота, як Ісус відкрив йому очі.

15 І знов запитали його й фарисеї, як зрячим він став. А він розповів їм: "Місиво поклав він на очі мені, а я вмився, та й бачу".

16 Тоді деякі з фарисеїв казали: "Не від Бога цей чоловік, бо суботи не дотримується". А інші казали: "Як же чуда такі може грішна людина робити?" І суперечка між ними була.

17 Тому знову запитують прозрілого: "Що ти скажеш про того, що він відкрив тобі очі?" А той відповів: "Він пророк!"

18 Юдеї проте йому не повірили, що сліпим він був і прозрів, аж поки не покликано було батьків того прозрілого.

19 І запитали їх: "Чи ваш це син, про якого ви кажете, ніби народився сліпим? Як же він став бачити?"

20 А батьки його відповіли: "Це наш син, і він народився сліпим.

21 А як став бачити — не знаємо, і хто йому очі відкрив — ми не відаємо. Запитайте його, він дорослий, хай сам скаже про себе"...

22 Так казали батьки його, бо боялися юдеїв. Адже ті були змовилися, як хто за Христа його визнає, щоб той був відлучений від синагоги.

23 Ось тому сказали батьки його: "Він дорослий, його запитайте".

24 І покликали вдруге того чоловіка, що був сліпим, і сказали йому: "Віддай хвалу Богові. Ми знаємо, що грішний той чоловік".

25 А він сказав: "Чи він грішний — не знаю. Одне тільки знаю, що я був сліпим, а зараз бачу!"...

26 І запитали його: "Що тобі він зробив? Як відкрив твої очі?"

27 Відповів він їм: "Я вже вам казав, та не слухали ви, що волієте знову почути? Може й ви бажаєте його учнями стати?"

28 А вони його вилаяли та й сказали: "То ти його учень, а ми учні Мойсееві.

29 Ми знаємо, що Бог промовляв до Мойсея, звідки ж узявся оцей, ми не знаємо".

30 Чоловік сказав їм: "То ж воно й дивно, що не знаєте ви, звідки він, а він мені очі

відкрив!

31 Та ми знаємо, що грішників Бог не послухає, хто ж богобоязний, і виконує волю його, того слухає він.

32 Відвіку не чувано, щоб хто очі відкрив був сліпому з народження.

33 Коли б не від Бога був цей, він нічого не міг би вчинити".

34 Вони сказали йому: "Ти весь у гріхах народився, чи ж тобі нас учити?" І вигнали його геть.

35 Дізнався Ісус, що вони того вигнали геть, і знайшовши його, запитав: "Чи віриш ти в Сина Божого?"

36 Відповів той: "Хто ж то пане такий, щоб мені вірити в нього?"

37 Промовив до нього Ісус: "Ти бачив його, він той, хто розмовляє з тобою!"...

38 А він сказав: "Я вірю, Господе!" І вклонився йому.

39 І промовив Ісус: "На суд я прийшов у цей світ, щоб бачили сліпі, а зрячі щоб стали сліпими".

40 І почули це деякі з тих фарисеїв, що були з ним, та й сказали йому: "Чи ж і ми незрячі?"

41 Відповів їм Ісус: "Якби ви незрячі були, то не мали б гріха, а зараз ви кажете, що бачите, то й ваш гріх залишається при вас!"

Від Івана 10

1 Істино, істино кажу вам: "Хто не входить дверима в кошару, а перелазить деінде, той злодій і розбійник.

2 А хто входить дверима, той вівцям пастух.

3 Воротар відчиняє йому, і його голосу слухають вівці, і свої вівці він кличе по йменню, і випроваджує їх.

4 А як вижене всі свої вівці, він іде перед ними, і вівці слідом за ним ідуть, бо знають голос його.

5 За чужим же не підуть вони, а втікатимуть від нього, бо не знають вони чужого голосу".

6 Оцю приповідь розповів їм Ісус, але не зрозуміли вони, про що він казав.

7 І знову промовив Ісус: "Істино, істино кажу вам, що я двері вівцям.

8 Усі, скільки їх перше мене приходило, то злодії й розбійники, але вівці не слухали їх.

9 Я двері, коли через мене хто ввійде, врятується, і ввійде та вийде, і пасовисько знайде.

10 Злодій тільки на те закрадається, щоб красти, вбивати та нищити. Я прийшов, щоб ви мали життя, щоб мали його надмір.

11 Я пастух добрий! Пастух добрий кладе життя власне за вівці.

12 А наймит і той, хто не вівчар, кому вівці не свої, коли бачить, що вовк наближається, то кидає вівці й тікає, а вовк їх полохає й хапає.

13 А наймит тікає тому, що він наймит, і не дбає про вівці.

14 Я пастух добрий, і знаю своїх, і вони мене знають.

15 Як Батько мене знає, так і я Батька знаю, і власне життя я за вівці кладу.

16 Також маю я інших овець, які не з цієї кошари, я маю і їх припровадити. І мій голос почують вони, і буде отара одна й один пастух!

17 Через те Батько любить мене, що я власне життя віддаю, щоб знову прийняти його.

18 Ніхто в мене його не бере, а я сам від себе кладу його. Маю владу віддати його, і маю владу прийняти його знову, так заповідав мені Батько".

19 Через ці слова між юдеями знову суперечка зчинилася.

20 І багато з них казали: "Він демона має, і несамовитий. Чого слухаєте його?"

21 Інші казали: "Ці слова не того, хто демона має. Хіба демон може очі сліпим відкривати?"...

22 Було тоді свято Відновлення в Єрусалимі. Стояла зима.

23 А Ісус у храмі ходив, у Соломоновому ґанку.

24 Юдеї тоді обступили його та й казали: "Доки триматимеш нас у непевності? Якщо ти Христос, то відкрито скажи нам!"

25 Ісус же відповів їм: "Я вам був сказав, та не вірите ви. Те, що роблю в ім'я свого Батька, воно свідчить про мене.

26 Та не вірите ви, не з моїх-бо овець ви.

27 Мого голосу слухають вівці мої, і знаю я їх, і за мною слідком вони йдуть.

28 І я життя вічне даю їм, і вони не згинуть повік, і ніхто їх не вирве з моєї руки.

29 Мій Батько, що дав їх мені, він більший за всіх, і вирвати їх Батькові з руки ніхто не зможе.

30 Я й Батько — ми одне!"

31 Знов каміння схопили юдеї, щоб закидати його.

32 А Ісус їм сказав: "Від Батька показав я вам добрих вчинків багато, за котрий же з тих вчинків маєте намір убити мене?"

33 Юдеї йому відповіли: "Не за добрі вчинки хочемо вбити тебе, а за зневагу Бога, бо ти, будши людиною, за Бога себе видаєш"...

34 Відповів їм Ісус: "Хіба не написано в вашому Законі: "Я сказав: "Ви боги?35 Коли тих він богами назвав, що до них слово Боже було, а Писання не може порушене бути,

36 то мені, кого Батько освятив, і послав у світ, ви закидаєте: "Зневажаєш ти Бога", бо я сказав: "Я Син Божий"?

37 Коли я не роблю справ свого Батька, то не вірте мені.

38 А коли я роблю, то хоч ви мені віри й не ймете, повірте справам, щоб дізналися й повірили ви, що Батько в мені, а я в Батькові!"

39 Тоді знову шукали вони, щоб схопити його, але не дався він до рук їхніх.

40 І він повернувся на той бік Йордану, й пішов на те місце, де Іван найперше христив, та й там перебував.

41 І багато до нього приходили та казали: "Хоч жодного чуда Іван не вчинив, але все, що про нього Іван казав, правдиве було".

42 І багато повірили в нього там.

Від Івана 11

1 Був же хворий один, Лазар у Віфанії, з села Марії й сестри її Марти.

2 А Марія, що брат її Лазар був хворий, це та, що помазала Господа миром, і волоссям своїм йому ноги обтерла.

3 Тоді сестри послали до нього, сказати: "Ось нездужає, Господе, той, що любиш його!"...

4 Коли Ісус це почув, то сказав: "Не на смерть ця недуга, а на Божу славу, щоб Син Божий прославився нею".

5 А Ісус любив Марту, сестру її й Лазаря.

6 А коли він почув, що нездужає той, то залишався два дні ще на тому місці, де був.

7 Після того каже до учнів: "Ходімо знову в Юдею".

8 Йому учні сказали: "Вчителю, тільки-но юдеї думали камінням побити тебе, а ти знов туди підеш?"

9 Ісус відповів: "Хіба день має не дванадцять годин? Як хто ходить за дня, не спіткнеться, цьогосвітне бо світло він бачить.

10 А хто ходить нічної пори, той спіткнеться, бо нема в ньому світла".

11 А по тому сказав до них: "Друг наш Лазар заснув, то піду розбудити його".

12 А учні сказали йому: "Як заснув, то він, Господе, прокинеться".

13 Та про смерть його мовив Ісус, вони ж думали, що про сон він каже.

14 Тоді просто сказав їм Ісус: "Помер Лазар.

15 І я тішуся за вас, що там я не був, щоб повірили ви. Тож ходімо до нього".

16 А Хома, що Близнюком кличуть, сказав до учнів: "Ходімо й ми, щоб з ним померти".

17 Як Ісус прибув, то знайшов, що чотири вже дні той у могилі.

18 А Віфанія поблизу Єрусалиму була, яких стадій з п'ятнадцять.

19 І багато з юдеїв до Марти й Марії прийшли, щоб за брата втішити їх.

20 Тоді Марта, почувши, що надходить Ісус, побігла зустріти його, Марія ж у хаті сиділа.

21 І Марта сказала Ісусові: "Коли б, Господе, був ти тут, то не помер би мій брат...

22 Та я певна, що чого тільки в Бога попросиш, то дасть тобі Бог!"

23 Промовив до неї Ісус: "Воскресне твій брат!"

24 Відповіла Марта йому: "Знаю, що в воскресіння останнього дня він воскресне".

25 А Ісус сказав: "Я воскресіння й життя. Хто вірить у мене, хоч і помер, житиме.

26 І кожен, хто живе та хто вірить у мене, повік не помере. Чи ти віриш у це?"

27 Вона каже йому: "Так, Господе! Я вірю, що ти Христос, Син Божий, що має прийти на цей світ".

28 І промовивши це, відійшла, та й покликала нишком Марію, сестру свою, кажучи: "Вчитель тут, і він кличе тебе!"

29 А та, як почула, швидко встала й до нього пішла.

30 А Ісус не ввійшов ще до села, а був там, де Марта зустріла його.

31 Юдеї, що були з нею в будинку і втішали її, як побачили, що Марія швидко встала й побігла, подалися за нею, гадаючи, що до могили пішла вона, плакати там.

32 Як Марія ж прийшла туди, де був Ісус, і його вгледіла, то припала до ніг йому та й промовила до нього: "Коли б, Господе, був ти тут, то не помер би мій брат!"

33 А Ісус, як побачив, що плаче вона й юдеї, що з нею прийшли, то пройнявся жалем і зворушений запитав:

34 "Де ви його поклали?" І сказали йому: "Іди, Господе, та подивися!"

35 І закапали сльози Ісусові...

36 А юдеї казали: "Бачиш, як любив він його!"

37 А з них дехто сказали: "Невже той, хто очі сліпому відкрив, не міг зробити, щоб цей не помер?"

38 Ісус же до могили прийшов. То була печера, привалена каменем на вході.

39 Ісус попросив відвалити каменя. Сестра померлого Марта сказала до нього: "Вже, Господе, чути, бо чотири дні він там"...

40 Ісус сказав до неї: "Чи тобі не казав я, що як ти віритимеш, славу Божу побачиш?"

41 І зняли тоді каменя. А Ісус звів очі до неба й промовив: "Батьку, дяку приношу тобі, що мене ти почув.

42 Та я знаю, що ти завжди почуєш мене, але сказав для народу, який довкола стоїть, щоб повірили, що послав ти мене".

43 І промовивши це, він погукав голосно: "Лазарю, вийди сюди!"

44 І вийшов померлий, по руках і ногах обв'язаний пасами, а обличчя у нього було перев'язане хусткою... Ісус же звелів розв'язати його та й пустити, щоб ходив...

45 І багато з юдеїв, що посходилися до Марії, та бачили те, що він зробив, у нього повірили.

46 А деякі з них пішли до фарисеїв, та їм розповіли, що Ісус зробив.

47 Тоді старші священники та фарисеї зібрали раду й казали: "Що маємо робити, бо цей чоловік багато чуд робить?"

48 Якщо так залишимо його, то всі в нього повірять, і прийдуть римляни та оволодіють і нашим краєм, і нашим народом!"

49 А один з них, Каяфа, що був того року першосвящеником, промовив до них: "Ви нічого не знаєте,

50 і не розумієте, що краще для вас, щоб один чоловік прийняв смерть за народ, аніж щоб весь народ мав загинути!"

51 А сказав він те не сам від себе, а будучи першосвящеником того року, пророкував, що Ісус за народ мав померти,

52 і не лише за народ, але й щоб зібрати в одне розпорошених Божих дітей.

53 Отож, від того дня вони змовилися, щоб убити його.

54 І тому вже не ходив Ісус між юдеями явно, а звідти подався до околиць поближче пустелі, до міста Єфрем, і тут залишався зі своїми учнями.

55 Наближалася ж Пасха юдейська, і багато з краю подалися перед Пасхою в Єрусалим, щоб очистити себе.

56 І шукали Ісуса вони, а в храмі стоячи, гомоніли один до одного: "А як ви гадаєте? Хіба він не прийде на свято?"

57 А старші священники та фарисеї наказали: "Як дізнається хто, де він перебуватиме, хай донесе, щоб схопити його".

Від Івана 12

1 Ісус же за шість день до Пасхи прибув до Віфанії, де жив Лазар, що його він воскресив з мертвих.

2 І для нього вечерю там справили, а Марта прислужувала. Був же й Лазар одним з тих, що до столу з ним сіли.

3 А Марія взяла літру мира, з найдорожчого нард пахучого, і намастила Ісусові ноги, і волоссям своїм йому ноги обтерла... І пахощі мира наповнили будинок!

4 І сказав один з його учнів, Юда Іскаріот, що мав його видати:

5 "Чому мира оцього за триста динарів не продано, та й не роздано вбогим?"

6 А це він сказав не тому, що про вбогих журився, а тому, що був злодій, він мав скриньку для грошей, і крав те, що вкидали до неї.

7 І промовив Ісус: "Залиш її, це вона на день похорону заховала мені..."

8 Бо вбогих ви маєте завжди з собою, а мене не завжди ви маєте!"

9 А натовп великий юдеїв довідався, що він там, та й поприходили не через Ісуса самого, а щоб побачити Лазаря, що його воскресив він з мертвих.

10 А старші священники змовилися, щоб і Лазареві смерть заподіяти,

11 бо багато з юдеїв через нього відійшли, та в Ісуса повірили.

12 А другого дня, коли безліч народу, що зібрався на свято, почули, що до Єрусалиму надходить Ісус,

13 то взяли вони пальмові гілки, і вийшовши назустріч йому, вигукували: "Осанна! Благословенний, хто йде у Господне ім'я! Цар Ізраїлів!"

14 Ісус же, знайшовши віслюка, сів на нього, як написано:

15 "Не бійся, дочко Сіону! Ось Цар твій іде, сидячи на молодому віслюкові!"

16 А учні його спочатку того не зрозуміли були, але, як прославився Ісус, то згадали тоді, що про нього було так написано, і що так має статися йому.

17 Тоді свідчив народ, який був з ним, коли він викликав Лазаря з могили, і воскресив його з мертвих.

18 Через це й зустрів натовп його, бо почув, що він вчинив таке чудо.

19 Фарисеї тоді між собою казали: "Бачите, ми нічого не вдіємо, весь світ іде за ним!"

20 А між тими, що в свято прийшли вклонитися, були й деякі греки.

21 І вони підійшли до Пилипа, що з Віфсаїди галілейської, і просили, щоб побачити Ісуса.

22 Пилип пішов та передав Андрієві, а потім Андрій з Пилипом розповіли Ісусові.

23 Ісус же їм відповів: "Надійшла година, щоб Син Людський прославився.

24 Істино, істино кажу вам, коли зерно пшеничне, що в землю впаде, не помре, то одне залишиться, а як помре, то плід рясний принесе.

25 Хто любить душу свою, той втратить її, хто ж ненавидить душу свою на цьому світі, збереже її для життя вічного.

26 Як хто служить мені, хай іде той за мною, і де я, там буде й працівник мій. Хто служить мені, того вшанує Батько.

27 Стривожена зараз душа моя. Та що маю сказати? Захисти мене, Батьку, від цієї години! Та на те я й прийшов на годину оцю"...

28 Прослав, Батьку, ім'я своє! Пролунав тоді голос з неба: "І прославив, і ще прославлю!"

29 А народ, що стояв, почув, і казав: "Загриміло!" Інші казали: "Це ангел до нього промовляв!"

30 А Ісус сказав: "Не для мене цей голос лунав, а для вас.

31 Настав суд цьому світові. Ось князь світу цього буде вигнаний звідси.

32 І я, коли буду піднятий із землі, то до себе я всіх притягну".

33 А він це сказав, щоб зазначити, якою смертю він має померти.

34 А народ сказав йому: "Ми чули з Закону, що Христос перебуває повік, то чого ж ти кажеш, що Людському Синові потрібно піднятому бути? Хто такий цей Син Людський?"

35 І сказав їм Ісус: "Короткий ще час буде світло з вами. Ходіть, поки маєте світло, щоб вас темрява не поглинула. А хто в темряві ходить, не знає, куди він іде..."

36 Доки ви маєте світло, то вірите в світло, щоб синами світла ви стали". Промовивши це, Ісус відійшов, і сховався від них.

37 І хоч він стільки чуд перед ними вчинив був, та в нього вони не вірили,

38 щоб справдилося слово пророка Ісаї, який казав: "Хто повірив тому, що ми, Господе, чули, і Господня рука кому об'явилася?"

39 Тому не могли вони вірити, що також Ісая сказав:

40 "Засліпив їхні очі, і черствими зробив серця їхні, щоб очима не бачили, і серцем, щоб не розуміли, і не навернулися, щоб я зцілив їх!"

41 Це Ісая сказав, коли бачив славу його, і про нього звіщав.

42 Проте багато навіть із старшини в нього повірили, та не виявляли це через фарисеїв, щоб не вигнали їх із синагоги.

43 Бо любили вони славу людську більше, аніж славу Божу.

44 А Ісус гучно промовляв: "Хто вірить у мене, не в мене він вірить, а в того, що послав мене.

45 А хто бачить мене, той бачить того, що послав мене.

46 Я світлом на світ прийшов, щоб кожен, хто вірить у мене, в темряві не залишався.

47 Коли б же хто слів моїх слухав та не вірив, я того не суджу, бо я не прийшов світ судити, а щоб його врятувати.

48 Хто цурається мене, і моїх слів не приймає, той має для себе суддю, те слово, що я промовляв, останнього дня воно судитиме його!

49 Бо від себе я не казав, а Батько, що послав мене, то він мені заповідь дав, що я маю казати.

50 І знаю я, що та його заповідь — то вічне життя. Тож що я кажу, кажу так, як батько мені сказав".

Від Івана 13

1 Перед святом же Пасхи Ісус, знаючи, що настала година йому перейти до Батька з цього світу, полюбивши тих, що на світі були, до кінця любив їх.

2 Під час же вечері, як Диявол уже поклав у серце синові Симона Юді Іскаріоту, щоб він видав його,

3 то Ісус, знаючи те, що Батько віддав все йому в руки, і що від Бога прийшов він, і до Бога відходить,

4 встав із-за столу, зняв одяг, взяв рушника й підперезався.

5 Потому налив він води до вмивальниці, та й почав обмивати ноги учням, і витирати рушником, що ним був підперезаний.

6 І коли підійшов до Симона Петра, то той запитав його: "Невже ти, Господе, митимеш ноги мені?"

7 Ісус відповів йому: "Зараз ти не розумієш, що я роблю, але опісля зрозумієш".

8 А Петро сказав до нього: "Ти повік мені ніг не обмиєш!" Ісус відповів йому: "Коли я не вмю тебе, ти не матимеш частки зі мною".

9 На це Симон Петро сказав йому: "Господе, вимий не тільки мої ноги, а й руки та голову!"

10 Ісус сказав йому: "Хто обмитий, тільки ноги обмити потребує, бо він чистий весь. І ви чисті, та не всі".

11 Бо він знав свого зрадника, тому сказав: "Ви чисті не всі".

12 Коли ж він обмив їхні ноги, і одягнув свій одяг, то сівши знову за стіл, промовив до них: "Чи знаєте ви, що я зробив вам?"

13 Ви мене кличете Господом і Вчителем, і добре ви робите, бо так і є.

14 А коли я обмив вам ноги, Господь і Вчитель, то повинні й ви один одному ноги обмивати.

15 Бо то я вам приклад дав, щоб і ви те робили, як я вам зробив.

16 Істино, істино кажу вам: "Раб не більший за пана свого, посланець же не більший від того, що послав його".

17 Коли знаєте це, то щасливі ви, що таке робите!

18 Не про всіх вас кажу. Знаю я, кого обрав, але щоб збулося Писання: "Хто хліб споживає зі мною, підняв той на мене п'яту свою!"

19 Я наперед вам кажу, щоб до того, як те настане, ви повірили, що то я.

20 Істино, істино кажу вам: "Хто приймає мого посланця, той приймає мене, хто ж приймає мене, той приймає того, що послав мене!"²¹ Промовивши це, затривожився

духом Ісус, і сказав: "Істино, істино кажу вам, що один з вас видасть мене!"...

22 І позирали учні в непевності один на одного, не відаючи про кого він каже.

23 При столі, поруч з Ісусом, був улюблений його учень.

24 От йому кивнув Симон Петро та й шепнув: "Запитай, хто б то був, що про нього він каже?"

25 І нахилившись до Ісуса, той запитав у нього: "Хто це, Господе?"

26 Ісус же відповів: "Це той, кому вмочивши хліб, подам я". І вмочив шматок хліба та й подав синові Симона, Юді Іскаріоту!...

27 За тим же шматком тоді в нього ввійшов Сатана. А Ісус йому сказав: "Що ти маєш зробити, роби швидше"...

28 Але жоден з тих, хто був при столі, того не зрозумів, до чого сказав він йому.

29 А тому, що тримав Юда скриньку на гроші, то деякі думали, ніби каже до нього Ісус: "Купи, що потрібно на свято для нас, або щоб убогим подав що".

30 А той, узявши хліб, зараз же вийшов. Була ж ніч.

31 Як Ісус вийшов, то промовив: "Наразі прославився Син Людський, і в ньому прославився Бог.

32 Коли в ньому прославився Бог, то й його Бог прославить у собі, і прославить зараз його!

33 Діти мої, не довго вже бути мені з вами! Ви мене шукати будете, але як сказав я юдеям: "Куди я йду, туди ви прийти не можете", — те й вам кажу я зараз.

34 Нову заповідь я вам даю: "Любіть один одного! Як я вас полюбив, так любіть один одного й ви!

35 По тому знатимуть усі, що ви учні мої, як матимете любов між собою".

36 А Симон Петро його запитав: "Куди, Господе, йдеш ти?" Ісус відповів: "Куди я йду, туди ти зараз іти за мною не можеш, але потім підеш".

37 І сказав до нього Петро: "Чому, Господе, я зараз іти за тобою не можу? За тебе я душу свою покладу!"

38 Ісус відповів: "За мене покладеш ти душу свою? Істино, істино кажу тобі, що півень не заспіває, як ти тричі зречешся мене..."

Від Івана 14

1 Хай серце вам не тривожиться! Вірте в Бога і в мене вірте!

2 Багато осель у помешканні мого Батька, а коли б то не так, то сказав би я вам, що йду приготувати місце для вас.

3 А як приготую вам місце, я знову прийду й заберу вас до себе, щоб там де я, були й ви.

4 А куди я йду, шлях ви знаєте".

5 Сказав до нього Хома: "Ми не знаємо, Господе, куди ти йдеш, як же можемо знати шлях?"

6 А Ісус відповів йому: "Я — шлях і правда, і життя. До Батька не приходять ніхто, якщо не через мене.

7 Коли б були ви знали мене, ви знали б і мого Батька. Віднині ви його знаєте, і його бачили".

8 Пилип же сказав до нього: "Господе, покажи нам Батька, і вистачить нам!"

9 Відповів йому Ісус: "Стільки часу я з вами, ти ж не знаєш, Пилипе, мене? Хто бачив мене, той бачив Батька, то як же ти кажеш: "Покажи нам Батька?"

10 Чи не віриш ти, що я в Батькові, а Батько в мені? Слова, що я вам кажу, кажу не від себе, а Батько, що в мені перебуває, той робить справи ті.

11 Повірте мені, що я в Батькові, а Батько в мені! Коли ж ні, то повірте вчинкам моїм.

12 Істино, істино кажу вам: "Хто вірить у мене, той робить те, що роблю я, і ще більше він зробить, бо я йду до Батька.

13 І коли що проситимете в ім'я моє, те зроблю, щоб Сином прославився Батько.

14 Коли в мене проситимете чого в моє ім'я, то зроблю.

15 Якщо ви мене любите, мої заповіді бережіть!

16 І я вблагаю Батька, і він вам втішника іншого дасть, щоб з вами повік перебував,

17 Духа правди, що його світ прийняти не може, бо не бачить його та не знає його. Його знаєте ви, бо він при вас перебуває і в вас.

18 Я не кину вас сиротами, я прибуду до вас!

19 Ще недовго, і вже світ мене не побачить, але ви мене бачити будете, бо живу я і ви житимете!

20 Того дня ви дізнаєтесь, що в своєму Батькові я, а ви в мені, і я в вас.

21 Хто заповіді мої має та їх береже, той любить мене. А хто любить мене, то полюбить його мій Батько і я полюблю його та об'явлюся йому сам".

22 А Юда, не Іскаріот, запитав його: "Що то, Господе, що ти нам об'явитися маєш, а не світові?"

23 Ісус відповів йому: "Як хто любить мене, той слово моє берегтиме, і Батько мій полюбить його, і ми прийдемо до нього, і оселю свою закладемо в нього.

24 Хто не любить мене, той не береже моїх слів. А слово, що чуєте ви, не моє, а Батькове, що послав мене.

25 Кажу це я вам, будучи з вами.

26 Втішник же, дух святий, що його Батько пошле в ім'я моє, той навчить вас усього, і пригадає вам усе, що я вам казав.

27 Залишаю вам мир, мир свій вам даю! Я даю вам не так, як дає світ. Серце ваше хай не тривожиться й не лякається!

28 Чули ви, що я вам сказав: "Я відходжу й повернуся до вас". Якби ви любили мене, то ви б тішилися, що я йду до Батька, бо більший за мене Батько.

29 І я сказав вам це наперед, щоб ви повірили, коли це станеться.

30 Небагато вже я розмовлятиму з вами, бо надходить князь світу цього, а в мені він нічого не має,

31 та щоб світ зрозумів, що люблю я Батька, і як Батько наказав мені, так роблю. Вставайте, ходімо звідси!

Від Івана 15

1 Я правдива виноградна лоза, а Батько мій виноградар.

2 Всяку гілку в мене, що плоду не приносить, він відтинає, а ту, що плід приносить, обрізає її, щоб рясніше родила.

3 Через слово, що я вам казав, ви вже чисті.

4 Перебувайте в мені, а я в вас! Як та гілка не може вродити плоду сама з себе, коли не залишиться на лозі, так і ви, як у мені не перебуватимете.

5 Я виноградна лоза, ви гілки! Хто в мені перебуває, а я в ньому, той рясно вродить, бо без мене нічого робити не можете ви.

6 Коли хто не перебуватиме в мені, той буде відкинутий геть, як гілка, і всохне. І збирають їх, і кладуть на вогонь, і палять.

7 Коли ж у мені перебуватимете, а слова мої залишаться в вас, то просіть, чого бажаєте, і станеться вам!

8 Батько мій прославиться в тому, якщо рясно вродите й будете учні мої.

9 Як Батько полюбив мене, так і я полюбив вас. Перебувайте в любові моїй!

10 Якщо ви зберігатимете мої заповіді, то в любові моїй перебуватимете, як і я зберіг заповіді свого Батька, і перебуваю в любові його.

11 Це я вам сказав, щоб радість моя була в вас, і щоб повна була ваша радість!

12 Оце моя заповідь, щоб любили один одного ви, як я вас полюбив!

13 Ніхто більшої любові не має над ту, як хто свою душу поклав би за друзів своїх.

14 Ви друзі мої, якщо робите все, що я вам заповідаю.

15 Я вже рабами вас не називатиму, бо не знає раб, що пан його робить. А вас я назвав друзями, бо об'явив вам усе те, що почув від мого Батька.

16 Не ви мене обрали, а я обрав вас, і вас настановив, щоб ішли ви й приносили плід, і щоб плід ваш залишився, щоб дав вам Батько, чого тільки попросите в ім'я моє.

17 Це я вам заповідаю, щоб ви любили один одного!

18 Якщо вас світ ненавидить, знайте, що мене він зненавидів перше, як вас.

19 Коли б ви від світу були, то своє світ любив би. А що ви не від світу, а я вас від світу обрав, тому світ вас ненавидить.

20 Пригадайте те слово, яке я вам сказав: "Раб не більший за пана свого". Як мене переслідували, то й вас переслідуватимуть. Як слово моє зберігали, берегтимуть і ваше.

21 Але все це робитимуть вам за ім'я моє, бо не знають того, що послав мене.

22 Коли б я не прийшов, і їм не казав, то не мали б гріха, наразі ж не мають вони виправдання за свій гріх.

23 Хто мене ненавидить, той і мого Батька ненавидить.

24 Коли б я серед них не зробив був того, що не робив ніхто інший, то не мали б гріха. Та вони бачили, і зненавиділи мене й мого Батька.

25 Та щоб справдилося слово, що в їхньому Законі написане: "Мене безпідставно зненавиділи!"

26 А коли прибуде вам допомога, що її від Батька я пошлю вам, дух правди, що

походить від Батька, він засвідчить про мене.

27 Та свідчіть і ви, бо ви від початку зі мною.

Від Івана 16

1 Оце я сказав вам, щоб ви не сумнівалися.

2 Вас виженуть із синагог. Прийде навіть година, коли кожен, хто вам смерть заподіє, гадатиме, ніби служить він Богові!

3 А це вам зроблять, бо вони не пізнали ні Батька, ні мене.

4 Але я це сказав вам, щоб згадали про те, про що промовляв був я вам, як настане година. Цього вам не казав я спочатку, бо з вами я був.

5 Зараз же до того я йду, що послав мене, і ніхто з вас мене не питає: "Куди йдеш?"

6 Та від того, що це я сказав вам, серце ваше наповнилося смутком.

7 Та я правду кажу вам, що краще для вас, щоб пішов я, бо як я не піду, втішник не прийде до вас. А коли я піду, то пошлю вам його.

8 А як прийде, він світові виявить про гріх, і про правду, і про суд:

9 найперше про гріх, бо не вірять у мене,

10 потім про правду, бо я до Батька свого йду, і мене не побачите вже.

11 А про суд, тому що засуджений князь цього світу.

12 Я ще маю багато сказати вам, та зараз вам усе не зрозуміти.

13 А коли прийде він, той дух правди, він вас проведе до всієї правди, бо не промовлятиме сам від себе, а що тільки почує, казатиме, і що має настати, повідомить вам.

14 Він прославить мене, бо повідомить вам те, що від мене прийняв.

15 Все, що має Батько, то моє. Через те я й сказав, що він прийме від мене та й вам повідомить.

16 Незабаром мене вже не будете бачити, але побачите мене знову незабаром, бо я йду до Батька".

17 А деякі з учнів його казали один до одного: "Що означає те, що сказав він нам: "Незабаром мене вже не будете бачити, але побачите мене знову незабаром, бо я йду до Батька?"..."

18 Гомоніли також: "Що означає, коли каже: "Незабаром?" Про що каже, не знаємо"...

19 Ісус же знав, що їх турбує, і сказав їм: "Чи про це між собою міркуєте, що сказав я: "Незабаром мене вже не будете бачити, але побачите мене знов через деякий час?"

20 Істино, істино кажу вам, що ви будете плакати та голосити, а світ радітиме. Сумувати ви будете, але сум ваш обернеться на радість!

21 Журиться жінка, що народжує, бо настала година її. Як дитину ж народить вона, то вже не пам'ятає терпіння через радощі, що людина народилася на світ...

22 Так сумуєте й ви зараз, та побачу вас знову, і серце ваше радітиме, і ніхто радості вашої у вас не відніме!

23 Не будете запитувати ви мене ні про що того дня. Істино, істино кажу вам: "Чого

тільки попросите ви від Батька в моє ім'я, він дасть вам".

24 Не просили ви досі нічого в ім'я моє. Просіть — і отримаєте, щоб повна була ваша радість.

25 Оце все я приповістями до вас промовляв. Настає година, коли приповістями я вже до вас не промовлятиму, і відверто розкажу про Батька вам.

26 Того дня ви проситимете в моє ім'я, і я вам не кажу, що вблагаю Батька я за вас,

27 бо Батько любить сам вас за те, що ви полюбили мене та й повірили, що я вийшов від Бога.

28 Від Батька вийшов я, і на світ я прийшов. І знов покидаю я світ та й іду до Батька".

29 Його учні сказали: "Наразі ти промовляєш відкрито, без приповістей.

30 Зараз бачимо ми, що ти знаєш усе, і потреби не маєш, щоб тебе хто питав. Тому віримо, що ти вийшов від Бога!"

31 А Ісус їм сказав: "Тепер вірите?

32 Ото настає година, і вже настала, що ви розпорошитеся кожен до помешкання свого, а мене ви самого покинете... Та не сам я, бо зі мною Батько!

33 Це я вам розповів, щоб мали ви мир у мені. Хай не забракне вам сил, бо зазнаєте страждання в світі! Я світ переміг!"

Від Івана 17

1 По цій промові Ісус очі свої звів до неба й сказав: "Прийшла, Батьку, година, прослав Сина свого, щоб і Син твій прославив тебе,

2 бо ти дав йому владу над тілом усяким, щоб він дав життя вічне всім їм, кого дав ти йому.

3 Життя ж вічне в тому, щоб збагнути тебе, єдиного Бога правдивого, та Ісуса Христа, що послав ти його.

4 Я прославив тебе на землі, довершив я ту справу, що ти доручив мені.

5 А зараз прослав, Батьку, мене сам у себе тією славою, яку в тебе я мав, поки світ не постав.

6 Я ім'я твоє виявив людям, що мені ти від світу їх дав. Твоїми були вони, і ти дав їх мені, і вони зберегли твоє слово.

7 Нині ж знають вони, що все те, що ти мені дав, від тебе походить,

8 бо слова, що ти дав мені, я їм передав, і вони прийняли й зрозуміли правдиво, що я вийшов від тебе, і повірили, що ти послав мене.

9 Я благаю за них. Не за світ я благаю, а за тих, кого ти дав мені, твої-бо вони!

10 Усе-бо моє — твоє, а твоє — моє, і прославився я в них.

11 Я вже не на світі, а вони ще на світі, а я йду до тебе. Святий Батьку, заховай в ім'я своє їх, кого ти дав мені, щоб як ми, єдине були!

12 Коли з ними на світі я був, я беріг їх в ім'я твоє, тих, що ти дав мені, і зберіг, і ніхто з них не згинув, окрім призначеного на загибель, щоб збулося Писання.

13 Нині ж до тебе я йду, але кажу це, доки я ще в світі, щоб мали вони в собі

радість мою досконалу.

14 Я їм дав твоє слово, але світ їх зненавидів, бо вони не від світу, як і я не від світу.

15 Не благаю, щоб ти їх зі світу забрав, але щоб зберіг їх від лукавого.

16 Не від світу вони, як і я не від світу.

17 Освяти їх правдою! Твоє слово — правда.

18 Як на світ ти послав мене, так і я на світ послав їх.

19 А за них я посвячую в жертву самого себе, щоб освячені правдою стали й вони.

20 Та не тільки за них я благаю, а й за тих, що заради їхнього слова повірять у мене,

21 щоб були всі одно. Як ти, Батьку, в мені, а я в тобі, щоб одно були в нас і вони, щоб повірив світ, що ти послав мене.

22 А ту славу, що дав ти мені, я їм передав, щоб єдине були, як єдине й ми.

23 Я в них, а ти в мені, щоб були досконалі в одно, і щоб знав світ, що ти послав мене, і що ти полюбив їх, як мене полюбив.

24 Прагну я, Батьку, щоб і ті, кого ти дав мені, там зі мною були, де знаходжуся я, щоб бачили славу мою, яку ти дав мені, бо ти полюбив мене перше закладин світу.

25 Батьку Праведний! Хоча не знав тебе світ, та знаю тебе я. І знають вони, що ти послав мене.

26 Я ж ім'я твоє їм виявив й виявлятиму, щоб любов, якою ти мене полюбив, була між ними, а я в них!"...

Від Івана 18

1 Промовивши це, Ісус разом з учнями своїми пішли в сад, що на іншому боці річки Кедрон.

2 А Юда, що видав його, знав те місце, бо там часто збиралися Ісус та його учні.

3 Отож Юда, взявши загін озброєних вояків та жандармів від старших священників і фарисеїв з ліхтарями та смолоскипами, прийшов туди.

4 А Ісус, усе знявши, що з ним статися має, вийшов та й запитав у них: "Кого ви шукаєте?"

5 Йому ж відповіли: "Назарянина Ісуса". А він сказав до них: "Це я"... А стояв з ними і Юда, що видав його.

6 І як тільки він сказав їм: "Це я", вони подалися назад, та й на землю попадали...

7 І він знову запитав їх: "Кого ви шукаєте?" Вони ж відповіли: "Назарянина Ісуса".

8 Ісус сказав: "Я ж сказав вам, що це я... Отож, як мене ви шукаєте, то відпустіть оцих",

9 щоб збулося те слово, що він був сказав: "Я не втратив нікого з тих, кого ти дав мені".

10 Тоді Симон Петро, меч маючи, його вихопив, і рубонув Малаха, слугу одного із старших священників, і відтяв праве вухо йому.

11 Та промовив Ісус до Петра: "Всунь до піхов свого меча! Чи ж не мав би я пити ту чашу, що Батько дав мені?"

12 Воїни, тисяцький і жандарми юдейські схопили Ісуса, і зв'язавши,

13 повели його перше до Анни, бо той тестем доводився Каяфі, що першосвящеником був того року.

14 Це ж був той Каяфа, який порадив юдеям, що краще померти людині одній за народ.

15 А Симон Петро та ще один учень ішли за Ісусом слідом. Цей учень був знайомий з першосвящеником, і ввійшов у його подвір'я разом з Ісусом.

16 А Петро за ворітьми стояв. Тоді вийшов той учень, і домовився з придверною служницею, щоб упустили Петра.

17 І запитала Петра служниця: "Ти хіба не з учнів цього чоловіка?" А той відповів: "Ні!"

18 А як було холодо, то раби й варта, розклавши вогонь, стояли грілися. І Петро стояв з ними та грівся.

19 А першосвященик запитав Ісуса про учнів його і про науку його.

20 Ісус йому відповів: "Я завжди відкрито промовляв до народу, навчаючи в синагозі та в храмі, куди всі юдеї збираються, а таємно нічого я не казав.

21 Чого ти запитуєш мене? Запитай тих, що слухали мене. Бо знають вони, що я промовляв".

22 А як він це сказав, то один з варти вдарив Ісуса в щоку, промовляючи: "То так відповідаєш першосвященикові?"

23 Ісус йому відповів: "Якщо лихе я сказав, покажи, що то лихе, коли ж добре, за що б'єш мене?"

24 І відіслав його Анна зв'язаним першосвященикові Каяфі.

25 А Симон Петро стояв, гріючись. І запитали його: "Чи й ти не з учнів його?" І він відповів: "Ні!"

26 І запитав один з рабів першосвященика, родич тому, що йому Петро вухо відтяв: "Чи тебе я не бачив у саду з ним?"

27 І знову відрікся Петро, і тієї ж миті заспівав півень...

28 А Ісуса привели від Каяфи до преторію. Був же ранок. Та вони не ввійшли до преторію, щоб не опоганитися, бо не могли б тоді їсти пасху.

29 Тоді вийшов Пилат назовні до них і запитав: "Яка скарга у вас на цього чоловіка?"

30 Вони відповіли йому: "Коли б цей злочинцем не був, ми б його тобі не видавали".

31 А Пилат їм сказав: "Візьміть його, та й за вашим Законом судіть. Юдеї сказали йому: "Нам не вільно нікого вбивати",

32 щоб збулося Ісусове слово, що його він сказав, знаючи, якою смертю він має померти.

33 Тоді Пилат увійшов у преторій, покликав Ісуса й запитав його: "Чи ти цар юдейський?"

34 Ісус відповів: "Чи від себе самого питаєш ти це, чи то інші тобі сказали про мене?"

35 Пилат сказав: "Чи ж я юдей? Твій народ та старші священники мені тебе видали. Що таке ти вчинив?"

36 Ісус відповів: "Моє царство не з світу цього. Якби з цього світу було моє царство, то слуги мої захищали б мене, щоб не виданий був я юдеям. Та нині моє царство не звідси"...

37 Запитав ще його Пилат: "Так ти цар?" Ісус відповів: "Сам ти кажеш, що цар я. Я на те народився, і на те прийшов у світ, щоб засвідчити правду. І кожен, хто з правди, той чує мій голос".

38 І сказав до нього Пилат: "Що є правда?" І сказавши це, до юдеїв знов вийшов, та й сказав до них: "Не знаходжу я в ньому провини ніякої".

39 Ви маєте звичай, щоб я випустив вам одного на Пасху. То відпущу вам царя юдейського?"

40 Та знову вони зняли гвалт, вимагаючи не його, а Варавву. А Варавва був злочинець.

Від Івана 19

1 От тоді взяв Ісуса Пилат, та й звелів бичувати його.

2 Вояки ж, сплівши з терну вінка, йому поклали на голову, та багряницю на нього вдягли,

3 і підходили до нього й казали: "Радій, царю юдейський!" І били по щоках його...

4 Тоді вийшов назовні Пилат та й сказав до них: "Ось його я виводжу до вас, щоб ви переконалися, що провини ніякої в ньому не знаходжу".

5 І вийшов Ісус, у терновому вінку та в багрянному плащі. А Пилат до них сказав: "Оце людина!"

6 Як побачили його старші священники й сторожа, то вигукували: "Розіпни, розіпни!" А Пилат сказав до них: "То візьміть його й самі розіпніть, а я провини в ньому не знаходжу!"

7 Юдеї ж сказали йому: "Ми маємо Закон, а за Законом він мусить померти, бо за Божого Сина себе видавав!"

8 Як почув же Пилат ці слова, налякався ще більше,

9 і знов повернувся в преторій, і запитав Ісуса: "Звідки ти?" Та Ісус мовчав.

10 Тоді сказав до нього Пилат: "Не відповідаєш мені? Хіба ж ти не знаєш, що маю я владу розп'ясти тебе, і маю владу тебе відпустити?"

11 Ісус же сказав: "Наді мною ти жодної влади не мав би, коли б тобі зверху не дано було, тому більший гріх має той, хто мене тобі видав"...

12 Після цього Пилат намагався відпустити його, та юдеї кричали: "Якщо його відпустиш, то недруг ти кесареві! Бо всякий, хто себе за царя видає, противиться кесареві".

13 Як почув же Пилат ці слова, то вивів назовні Ісуса, і сів на місце судді, що називається літостротон, гебрейською ж гаввата.

14 Була вже шоста година дня Приготування до Пасхи. І він сказав юдеям: "Ось

ваш цар!"

15 Та вони вигукували: "Геть, геть його! Розіпни його!" Пилат запитав їх: "Царя вашого маю розп'ясти?" Старші священники відповіли: "Ми не маємо царя, окрім кесаря!"

16 Ось тоді він їм видав його, щоб розп'ясти... І взяли Ісуса й повели...

17 І несучи свого хреста, він вийшов на місце, що називають Череповищем, гебрейською Голгофа.

18 Там його розп'яли, а поруч з Ісусом з обох боків ще двох.

19 А Пилат зробив табличку з написом та й умістив її на хресті. Було ж там написано: "Назарянин Ісус, цар юдейський".

20 І багато з юдеїв читали цей напис, бо те місце, де Ісус був розп'ятий, було близько від міста. А було гебрейською, грецькою й римською написано.

21 Тож сказали Пилатові юдейські старші священники: "Не пиши: "Цар юдейський", а що він сам казав: "Я цар юдейський".

22 Пилат відповів: "Що я написав те написав!"

23 Розп'явши ж Ісуса, вояки взяли одяг його, та й поділили на чотири частини, по частині для кожного вояка й хітона. А хітон був не зшитий, а тканий від верху.

24 Тож сказали один до одного: "Не ділитимемо його, а жереба киньмо на нього, кому припаде. Щоб збулося Писання: "Поділили одяг мій між собою, і кинули жереба на одяг мій". Вояки ж це й зробили...

25 Під хрестом же Ісуса стояли його мати, сестра його матері, Марія Клеопова і Марія Магдалина.

26 Як побачив Ісус матір та учня, якого любив, що стояв тут, то сказав до матері: "Оце, жінко, твій син!"

27 Потім сказав до учня: "Оце мати твоя!" І після того той учень узяв її до себе.

28 Ісус знаючи, що вже все скінчилося, щоб збулося Писання, сказав: "Прагну!"

29 Тут стояла посудина, повна оцту. Вояки ж, губку оцтом змочивши, настромили її на тростину і піднесли до вуст його.

30 А коли Ісус оцту прийняв, то промовив: "Звершилося!"... І схиливши голову, віддав свого духа...

31 Був же день Приготування, тож юдеї, щоб тіла на хресті не залишалися в суботу, бо був Великдень тієї суботи просили Пилата зламати ноги розп'ятим, і зняти.

32 Тож прийшли вояки й поламали ноги першому й другому, що розп'яті з ним були.

33 Коли ж підійшли до Ісуса й побачили, що він уже помер, то ніг йому не зламали,

34 та один з вояків проколов списом йому бік, і потекла звідти кров та вода.

35 І свідок засвідчив, і правдиве свідоцтво його, і він знає, що правду кажуть, щоб повірили й ви.

36 це сталося тому, щоб збулося Писання: "Йому кістки не зламають!"

37 І ще інше Писання каже: "Дивитимуться на того, кого прокололи".

38 Тоді Йосип з Ариматеї, що був учень Ісуса, але потайки, бо боявся юдеїв, став

просити Пилата, щоб тіло Ісусове взяти. І дозволив Пилат. Тож прийшов він і взяв тіло Ісусове.

39 Прибув також і Никодим, що приходив вночі до Ісуса, і приніс літрів сто смирни, з алоєм перемішаної.

40 Тож, узяли вони тіло Ісусове, та й обгорнули його плащаницею з пахощами, за поховальним звичаєм юдеїв.

41 На тому місці, де його розіп'яли, був сад, а в саду нова могила, що в ній ніколи ніхто не лежав.

42 А юдеї готувалися до Пасхи, тож поклали Ісуса в найближчу могилу.

Від Івана 20

1 А першого дня в тиждні, вдосвіта, прийшла Марія Магдалина до могили, та й бачить, що камінь від входу відвалений.

2 Побігла вона до Симона Петра та до улюбленого учня Ісуса, та й сказала до них: "Взяли Господа з могили і ми не знаємо, де поклали його!"

3 Тоді Петро й той учень побігли до могили.

4 Вони вибігли разом, але той учень випередив Петра, і прибіг до могили перший.

5 Не входячи, він заглянув усередину й побачив там плащаницю, що долі лежала.

6 Прибув і Симон Петро, що слідом за ним біг, і ввійшовши до могили, оглянув плащаницю,

7 і хустку, що була на його голові, і яка лежала згорнута осторонь від плащаниці...

8 Тоді ж увійшов і учень, що перший до могили прибув, побачив і повірив.

9 Бо ще не розуміли з Писання вони, що він має воскреснути з мертвих.

10 І повернулися учні назад до помешкання.

11 А Марія стояла зовні могили, і плачучи нахилилася, щоб зазирнути всередину.

12 І бачить два ангели в білому сидять, один у головах, а інший у ногах, де лежало Ісусове тіло...

13 І сказали до неї вони: "Чого ти плачеш, жінко?" Та відповіла їм: "Взяли мого Господа і я не знаю, де його поклали"...

14 І сказавши це, обернулася назад, і бачить Ісуса, що стоїть, та вона не зрозуміла, що то Ісус...

15 А Ісус промовив до неї: "Чого ти плачеш, жінко? Кого ти шукаєш?" Вона ж, думаючи, що то садівник, каже до нього: "Якщо, пане, взяв ти його, то скажи мені, де поклав, щоб його я забрала!"

16 Ісус сказав до неї: "Маріє!" А вона обернулася та єврейською сказала йому: "Раббуні!" (Вчителю мій)

17 І сказав до неї Ісус: "Не доторкайся до мене, бо я ще не зійшов до Батька. А йди до братів моїх та їм розповіси, що я йду до свого Батька і Батька вашого та до Бога мого й Бога вашого!"

18 пішла Марія Магдалина, та й учням розповіла, що бачила Господа, і що він їй сказав...

19 Того ж дня, першого дня в тижні, коли вечір настав, а двері, де учні зібралися, були замкнуті, бо боялися юдеїв, з'явився Ісус, і ставши посередині, промовив до них: "Мир вам!"

20 І сказавши це, показав він їм руки та бік. А учні зраділи, побачивши Господа.

21 Тоді знову сказав їм Ісус: "Мир вам! Як Батько послав мене, так я вас посилаю!"

22 Сказавши це, він дмухнув на них і сказав: "Прийміть духа святого!"

23 Кому гріхи пробачите, пробачаться їм, а кому не пробачите, то не пробачаться!"

24 А Хома, один з дванадцятьох, що Близнюком кличуть, з ними не був, як приходив Ісус.

25 Інші ж учні сказали йому: "Ми бачили Господа!"... А він відповів їм: "Коли на руках його знака від цвяхів я не побачу, і пальця свого не покладу на рани, і своєї руки не вкладу до бока його, не повірю!"

26 За вісім же днів знову в хаті зібралися його учні, а з ними й Хома. І хоч замкнуті двері були, прийшов Ісус, і ставши посередині, сказав: "Мир вам!"

27 Потім сказав Хомі: "Поклади свого пальця сюди, та на руки мої подивися. Простягни й свою руку і вклади до рани в боку моему. І не сумнівайся, а май віру!"

28 А Хома відповів йому: "Господь мій і Бог мій!"

29 Ісус же сказав до нього: "Тому ти повірив, що побачив мене? Щасливі, що не бачили й повірили!"

30 Багато ж і інших ознак вчинив був Ісус у присутності учнів своїх, що в книзі оцій не записані.

31 Це ж написано, щоб ви повірили, що Ісус є Христос, Божий Син, і щоб вірячи, життя мали в ім'я його!

Від Івана 21

1 Після цього явився Ісус знову своїм учням над морем Тіверіадським. А явився отак.

2 Разом були Симон Петро, Хома, що Близнюком кличуть, Нафанаїл з Кани галілейської, обидва сини Зеведеєві і двоє інших з учнів його.

3 Каже їм Симон Петро: "Піду риби вловити". Вони кажуть до нього: "І ми підемо з тобою". І пішли вони й сіли до човна. Та тієї ночі нічого не вловили.

4 А як ранок настав, то Ісус став над берегом, але учні не знали, що то був Ісус.

5 Ісус тоді запитав їх: "Чи не маєте, діти, якоїсь поживи?" Вони відповіли: "Ні".

6 А він їм сказав: "Закиньте невода праворуч від човна, то й знайдете!" Вони ж кинули, і вже не могли його витягти від безлічі риби...

7 Тоді улюблений учень Ісуса, сказав Петрові: "Це ж Господь!"... А Симон Петро, як почув, що Господь то, накинув на себе одяг, бо він був голий, та й кинувся в море, щоб пливти до берега...

8 Інші ж учні, що були недалеко від берега якихось ліктів з двісті припливли човном, тягнучи невода з рибою.

9 А коли вони вийшли на берег, то бачать риба лежить на жару та хліб.

10 Ісус же сказав до них: "Принесіть тієї риби, що ви вловили!"

11 Пішов Симон Петро та й на берег витяг невода, повного риби великої, сто п'ятдесят три штуки. І хоч стільки було її, не порвався проте невід.

12 Ісус сказав до учнів: "Ідіть, снідати!" А з учнів ніхто не наважився запитати його, хто він такий? Бо знали вони, що то Господь...

13 Тож підходійшов Ісус, взяв хліб і дав їм, так само й рибу.

14 Це вже втретє явився Ісус своїм учням, як з мертвих воскрес.

15 Як вони вже поснідали, то Ісус запитав у Симона Петра: "Симоне, сину Йонин, чи ти любиш мене більше оцих?" Той відповів йому: "Так, Господе, ти знаєш, що люблю тебе!" І сказав він йому: "Паси ягнята мої!"

16 І запитав він його вдруге: "Симоне, сину Йонин, чи ти любиш мене?" Той відповів йому: "Так, Господе, ти знаєш, що люблю тебе!" А Ісус сказав йому: "Паси вівці мої!"

17 І втретє він запитав його: "Симоне, сину Йонин, чи любиш мене?" Засмутився Петро, що запитав його втретє: "Чи любиш мене?" І сказав йому: "Ти все знаєш, Господе, ти знаєш, що люблю тебе!" А Ісус сказав до нього: "Паси вівці мої!"

18 Істино, істино кажу я тобі: "Коли був ти молодший, то ти сам підперізувався, і ходив, куди хотів. А коли постарієш, свої руки простягнеш, і інший тебе підпереже, і поведе, куди не хочеш"..."

19 А оце він сказав, щоб зазначити, якою то смертю той Бога прославить. Сказавши таке, він покликав його з собою!

20 Обернувся Петро, та й бачить, що за ним слідом іде улюблений учень Ісуса, який під час вечері до нього був схилився й запитав: "Хто, Господе, видасть тебе?"

21 Петро, як побачив того, запитав Ісуса: "Господе, а цей же що?"

22 Відповів йому Ісус: "Якщо я хочу, щоб він залишився, аж поки прийду, то що тобі до того? Ти йди за мною!"

23 І це слово поширилося було між братами, що той учень не помре. Проте Ісус не сказав йому, що не помре, а сказав: "Якщо я хочу, щоб він залишився, аж поки прийду, то що тобі до того?"

24 Це той учень, що свідчить про це, що й оце написав. І знаємо ми, що правдиве свідчення його!

25 Багато є й іншого, що Ісус зробив. Але гадаю, що коли б написати про те все, то й сам світ не вмістив би написаного! Амінь.

АПОСТОЛИ

Апостоли 1

1 Першу книгу я був написав, о Теофіле, про все те, що Ісус від початку робив та навчав,

2 аж до дня, коли через духа святого дав він накази апостолам, що їх обрав, і

піднявся на небо.

3 А по муці своїй він ставав перед ними живий з багатьма доводами, і сорок день їм з'являвся та про Боже царство розповідав.

4 А зустрівшись з ними, він звелів, щоб вони не відходили з Єрусалиму, а чекали обітниці Батьківської, що про неї ви чули від мене.

5 Іван-бо водою христив, ви ж хрищені будете духом святим через кілька днів!

6 А вони зібравшись, запитали його: "Чи не за цього часу ти, Господе, відбудуєш царство Ізраїлеві?"

7 А він їм відповів: "То не ваша справа знати час та добу, що Батько залишив у владі своїй.

8 Та ви приймете силу, як дух святий злине на вас, і моїми ви свідками будете в Єрусалимі, і в усій Юдеї, і в Самарії, і аж до краю землі".

9 І вони побачили, як сказавши це, він вгору підніматися став, і хмара забрала його сперед їхніх очей...

10 А коли вони вдивлялися в небо, як він віддалявся, то два чоловіки в білому одязі стали поруч них,

11 та й сказали: "Люди галілейські, чого стоїте та в небо вдивляєтеся? Той Ісус, що піднявся на небо від вас, прийде так, як бачили ви, коли піднімався він на небо!"

12 Тоді вони повернулися до Єрусалиму з гори Оливної, що знаходиться поблизу Єрусалиму, на відстані дороги суботнього дня.

13 А прийшовши, увійшли вони в кімнату, де й перебували: Петро, Іван, Яків, Андрій, Пилип, Фома, Варфоломій, Матвій, Яків Алфеїв, Симон Зилот і Юда Яковів.

14 Вони всі були одностайні в невинній молитві з кількома жінками, з Марією, матір'ю Ісусовою та з братами його.

15 Тими ж днями Петро став посеред братів, а їх було до ста двадцяти душ та й промовив:

16 "Брати! Належало збутися Писанню тому, що вустами Давидовими дух святий був сказав про Юду, який показав шлях для тих, хто Ісуса схопив,

17 бо він був одним з нас, і частку служіння цього прийняв.

18 І він поле набув, як платню за злочин, а впавши сторчма, він тріснув надвоє, і все нутро його вивалилося...

19 І стало відоме це всім, хто мешкає в Єрусалимі, тому й поле те називається їхньою мовою Акелдама, що є Поле Крові.

20 Бо написано в книзі Псалмів: "Хай пустою стане житло його, і хай мешканця в ньому не буде, а служіння його хай забере інший".

21 Отже треба, щоб один з тих, що збиралися з нами повсякчас, як Господь наш Ісус входив і виходив між нами,

22 починаючи від хрищення Іванового аж до дня, коли він пішов від нас, щоб той разом з нами був свідком його воскресіння".

23 І вони постановили двох: Йосипа, що Варсавою кличуть, а також Юстом, та Маттія.

24 А молячись, казали: "Ти, Господе, знаючи всі серця, покажи з двох одного, котрого ти обрав,

25 щоб він зайняв місце тієї служби й апостольства, від котрого Юда відпав, щоб іти своїм шляхом".

26 І дали жеребки їм, і впав жеребок на Маттія, і він доєднався до одинадцятьох апостолів.

Апостоли 2

1 Коли ж розпочався день П'ятдесятниці, всі вони зібралися разом.

2 І раптом з неба почувся шум, ніби від сильного пориву вітру та наповнив весь той будинок, де сиділи вони.

3 І з'явилися їм мовби язички, немов би вогняні, і розділившись, на кожного з них по одному опустилися.

4 Всі ж вони наповнилися духом святим, і почали промовляти різними мовами, як їм дух промовляти давав.

5 Перебували ж у Єрусалимі юдеї, люди побожні, від усякого народу під небом.

6 А коли цей шум зчинився, зібралася безліч народу, та й дивувалися, бо кожен з них тут почув, що вони промовляли їхньою власною мовою!...

7 Усі ж збентежено дивувалися та казали один до одного: "Хіба ж не галілеяни всі ці, що промовляють?"

8 Як же кожен з нас чує свою власну мову, що ми в ній народилися?"

9 Парфяни, мідіяни та еламіти, а також мешканці Месопотамії, Юдеї та Каппадокії, Понту та Азії,

10 Фрігії та Памфілії, Єгипту й лівійських земель край Кірени, заходжі римляни,

11 юдеї й нововірці, крітяни й араби, усі чуємо ми, що розповідають вони про великі справи Божі мовами нашими!

12 І всі були вражені, дивувалися й казали один до одного: "Що ж то статися має?"

13 А інші казали глузуючи: "Вони повпивалися вином молодим!"

14 Петро, ставши з одинадцятьма, голосно промовив до них: "Люди юдейські та мешканці Єрусалиму! Щоб вам оце стало відоме, послухайте слів моїх!

15 Не п'яні вони, як ви гадаєте, бо третя година дня,

16 а це те, що пророк Йоїл передбачав:

17 "І останніми днями, — каже Господь — я виллю від духа свого на всяке тіло, і пророкуватимуть сини ваші та ваші дочки, юнаки ж ваші бачитимуть видіння, а старим вашим будуть снитися сни.

18 І на рабів моїх і на рабинь моїх за тих днів я також виллю від духа свого, і пророкуватимуть і вони!

19 І дам чуда на небі вгорі, а внизу на землі ці знамена: кров, вогонь і дим.

20 Перетвориться сонце на темряву, а місяць на кров, перше ніж день Господній настане, великий та славний!

21 І кожен, хто покличе Господнє ім'я, той врятується".

22 Ізраїльтяни, послухайте оцих слів назарянина Ісуса, людини, яку його Бог прославив вам силою, чудами і тими знаменами, що Бог через нього вчинив серед вас, як самі ви те знаєте,

23 Того, що був виданий певною волею та передбаченням Божим, ви руками беззаконників розп'яли та вбили.

24 Та Бог воскресив його, пута смерті усунувши, вона-бо тримати його не могла.

25 Бо каже про нього Давид: "Мав я Господа завжди перед очима своїми, бо він по правиці моїй, щоб я був непохитним.

26 Тому серце моє звеселилося, і зрадів мій язик, і тіло моє відпочине в сподіваннях.

27 Бо не залишиш ти в пеклі моєї душі, і не даси своєму святому побачити тління!

28 Ти шляхи життя об'явив мені, ти втіхою переповниш мене перед обличчям своїм!"

29 Брати! Я можу впевнено вам сказати про патріарха Давида, що помер і похований, і могила його в нас аж до цього дня.

30 А будучи ж пророком, та знаючи, що Бог клятвою клявся йому посадити на престолі його від плоду його стегон,

31 у передбаченні він казав про Христове воскресіння, що не буде залишений у пеклі і тіло його не зазнає тління.

32 Бог Ісуса цього воскресив, чого свідки всі ми!

33 Отож, як правцею Божою був він піднятий у небо, і обітницю духа святого прийняв від Батька, то й злив він оте, що ви бачите й чуєте.

34 Не зійшов-бо на небо Давид, але сам він каже: "Промовив Господь Панові моему: "Сядь праворуч мене,

35 доки не покладу я твоїх ворогів підніжком ногам твоїм!36 Отож, хай уся оселя Ізраїля знає, що Господом і Христом зробив Бог його, того Ісуса, що його розп'яли ви!"

37 Як почули це, вони серцем розжалобилися, та й запитали Петра та інших апостолів: "Що ж ми, брати, маємо робити?"

38 А Петро їм відповів: "Покайтеся, і хай охреститься кожен з вас в ім'я Ісуса Христа на відпущення ваших гріхів, і дар духа святого ви приймете!

39 Бо для вас ця обітниця, для ваших дітей і для всіх, що далеко знаходяться, кого б тільки покликав Господь, Бог наш.

40 І ще він засвідчував та вмовляв їх, промовляючи: "Рятуйтеся від цього лукавого роду!41 Отож ті, хто прийняв його слово, охрестилися. І пристало до них того дня тисяч зо три душ!

42 І вони перебували в науці апостольській, і в спільноті братерській, і в ламанні хліба, і в молитвах.

43 І був страх у кожній душі, бо багато робили апостоли чуд та знамен.

44 А всі віруючі були разом, і все було в них спільним.

45 І вони продавали маєтки та добро, і все ділили кожному за потребою.

46 І кожного дня вони приходили всі в храм, і їли хліб по оселях з радістю та в

сердечній простоті,

47 вихваляючи Бога та маючи прихильність усього народу. А Господь щоденно додавав до церкви нових врятованих.

Апостоли 3

1 А Петро та Іван на час молитви, що о дев'ятій годині, йшли разом у храм.

2 І принесли до храму чоловіка одного, що кривий був з утроби своєї матері. Його садовили щоденно біля Красних воріт храму, просити милостині від тих, хто до храму йшов.

3 Як побачив він, що Петро та Іван мають у храм увійти, став просити в них милостині.

4 Петро з Іваном поглянувши на нього, сказали: "Подивися на нас!"

5 І той подивився на них, сподіваючись щось дістати від них.

6 Та промовив Петро: "Срібла й золота в мене нема, але що я маю, даю тобі. В ім'я назарянина Ісуса Христа встань та й ходи!"

7 І взявши його за правицю, він підвів його. І в ту мить зміцнилися ноги й суглоби його!...

8 І він устав та й ходив, і з ними до храму ввійшов, і ходячи та підскакуючи хвалив Бога!

9 Народ же весь бачив, як ходив він та Бога хвалив.

10 І пізнали його, що це той, який при Красних воротах храму сидів заради милостині. І переповнені жахом, дивувалися з того, що сталося йому!

11 А тому, що тримався він Петра та Івана, весь народ вражений збігся до них на Соломоновий ґанок.

12 І побачивши це, промовив Петро до народу: "Люди ізраїльські! Чого ви дивуетесь цим, та чого ви на нас позираєте так, ніби те, що він ходить, ми зробили своєю силою чи благочестям?"

13 Бог Авраама, Ісака та Якова, Бог наших батьків, Сина свого прославив, Ісуса, якого ви видали, і відцуралися перед Пилатом, як він присудив був відпустити його.

14 Але ви відцуралися святого та праведного, і домагалися видати вам душогуба.

15 Провідника життя ви вбили, та його воскресив Бог з мертвих, чого свідки ми!

16 І через віру в ім'я його й ім'ям його зцілено того, кого бачите й знаєте. І віра, що від нього, принесла йому зцілення це перед вами всіма.

17 Отож, брати, я знаю, що вчинили ви це несвідомо, як і ваші очільники.

18 А Бог вчинив так, як він звіщав був вустами своїх усіх пророків, щоб терпіти Христові страждання.

19 Покайтеся та наверніться, щоб він змилювався над вашими гріхами,

20 щоб часи відпочинку прийшли від обличчя Господнього, і щоб послав призначеного вам Ісуса Христа,

21 що його небо мусить прийняти аж до часу відновлення всього, про що звіщав Бог від віку вустами всіх святих пророків своїх!

22 Бо Мойсей сказав: "Господь Бог вам пророка підійме від ваших братів, як мене. В усьому його слухайте, про що тільки він вам казатиме!"

23 І кожна душа, яка не послухає того пророка, знищена буде з народу".

24 Так само всі наступні від Самуїла пророки, скільки їх промовляло, також звіщали ці дні.

25 Сини ви пророків і того заповіту, що Бог склав з батьками вашими, промовляючи до Авраама: "І в нащадкові твоєму всі народи землі благословляться!"

26 Воскресивши слугу свого, Бог послав його перше до вас, щоб вас поблагословити, і щоб кожен з вас відвернувся від лихих своїх вчинків!"

Апостоли 4

1 А коли вони промовляли це до народу, до них підійшли священники, голова храму та саддукеї,

2 обурюючись, що навчають народ та проповідують в Ісусі воскресіння з мертвих.

3 І схопили їх, і до в'язниці посадили до ранку, бо вже вечоріло.

4 І багато з тих, хто слухав слово, повірили, і було таких тисяч із п'ять.

5 І вранці зібралися в Єрусалимі голови їхні, старшини та книжники,

6 і першосвященик Анна, і Каяфа, і Іван, і Олександр, і скільки було їх з роду старшини священичої.

7 І поставивши їх посередині, запитали: "Якою ви силою чи яким ви ім'ям те робили?"

8 Тоді Петро, переповнений духом святим, промовив до них: "Голови народу та старшини Ізраїлеві!

9 Коли вже сьогодні допитують нас про те добро, зроблене хворій людині, як вона була зцілена,

10 то хай буде відомо всім вам і всім людям Ізраїлевим, що ім'ям назарянина Ісуса Христа, якого розп'яли ви, та його воскресив Бог з мертвих, ним поставлений він перед вами здоровий!

11 Він камінь, що ви, будівничі, відкинули, але каменем став він наріжним!

12 І нема ні в кому іншому порятунку. Бо під небом нема іншого ім'я, даного людям, що ним би врятуватися ми мали".

13 А побачивши сміливість Петра та Івана, і що вони обидва невчені та прості, пізнали їх, як тих, що вони з Ісусом були.

14 Та дивлячись, що зцілений чоловік стоїть з ними, нічого проти сказати не могли.

15 І звелівши їм вийти з синедріону, почали радитися між собою,

16 промовляючи: "Що робити нам з цими людьми? Бо ж усім мешканцям Єрусалиму відомо, що вчинили вони явне чудо, і ми не можемо того заперечити".

17 А щоб не поширювалося це в народі, то постановили заборонили їм розповідати людям про це ім'я.

18 І покликавши їх, наказали їм не розповідати, і взагалі не навчати про Ісусове ім'я.

19 І відповіли їм Петро та Іван: "Розсудіть, чи це справедливо було б перед Богом, щоб слухати вас більше ніж Бога?"

20 Бо не можемо ми не казати про те, що ми бачили й чули!"

21 А вони ще раз пригрозивши їм, відпустили, не знайшовши нічого, щоб їх покарати, через людей, бо всі славили Бога за те, що сталося.

22 Бо більш як сорок років мав той чоловік, що на ньому відбулося це чудо зцілення.

23 Коли ж їх відпустили, вони до своїх прибули й сповістили, про що старші священники й старшини з ними розмовляли.

24 Вони ж, вислухавши, одностайно звернулися до Бога: "Володарю, той, що створив небо й землю, і море, і все, що в них є!

25 Ти вустами Давида, свого слуги, батька нашого, сказав духом святим: "Чого люди бунтують, а народи задумують марне?"

26 Повстали всі царі земні та правителі на Господа та на Христа його".

27 Бо справді зібралися Ірод та Понтій Пилат з поганями та з народом Ізраїлевим в місці отому проти слуги святого твого Ісуса, що його намастив ти,

28 вчинити оте, що рука твоя й воля твоя наперед призначили були, щоб збулося.

29 Тож поглянь, Господе, на їхні погрози, і дай своїм рабам проголошувати з повною сміливістю слово твоє,

30 коли руку свою простягатимеш ти на зцілення, і щоб знамена та чуда робилися ім'ям твого святого слуги Ісуса".

31 Як вони ж помолилися, затряслося те місце, де зібралися були, і переповнилися всі святим духом, і вони сміливо розпочали проголошувати слово Боже!

32 А люди, що повірили, мали серце одне й одну душу, і жоден з них не вважав що з маєтку свого за своє, а все спільним.

33 І апостоли, маючи даровану їм ласку Божу, з великим натхненням свідчили про воскресіння Господа Ісуса.

34 Жоден з них не мав нестатку, бо хто мав поле чи будинок, продавали, а платню за продаж приносили

35 та клали в ногах у апостолів, і роздавалося кожному, хто потребу в чому мав.

36 Так, левит Йосип, що Варнавою був прозваний апостолами (в перекладі — син втіхи), родом з Кіпру,

37 маючи поле, продав, а гроші приніс та й поклав у ногах апостолів.

Апостоли 5

1 А один чоловік на ім'я Ананій, із своєю жінкою Сапфірою, продав був маєток,

2 та й з відома жінки своєї присвоїв частину з оплати, а якусь там частину приніс та й поклав у ногах апостолів.

3 І промовив Петро: "Ананію, Сатана оволодів твоїм серцем, щоб ти духу святому брехав та присвоїв із плати за землю?"

4 Хіба те, що ти мав, не твоє все було, а продане не в твоїй владі було? Чого ж

приховав ти частину? Ти не людям збрехав, а Богові!"

5 Як Ананій почув ці слова, то впав та й помер... І охопив жах великий усіх, що це чули!

6 Юнаки ж повставали, обгорнули його, винесли та й поховали.

7 А годин через три прийшла й жінка його, про випадок нічого не знаючи.

8 І промовив до неї Петро: "Скажи мені, за таку ціну ви землю оту продали?" Вона ж відповіла: "Так, за таку".

9 До неї ж Петро: "Ви змовилися випробовувати господнього духа? Он ті входять у двері, що чоловіка твого поховали, і тебе вони винесуть"...

10 І впала вона до ніг його та й померла. Як увійшли ж юнаки, то знайшли її мертвою, тоді винесли її та біля чоловіка поховали.

11 І охопив страх великий усю церкву та всіх, що чули про це...

12 А руками апостолів сталися знамена та чуда великі в народі. І були одностайні всі на Соломоновому ґанку.

13 А з сторонніх ніхто приставати не наважився до них, але люд прославляв їх.

14 І все збільшувалося тих, що повірили в Господа нашого, безліч чоловіків і жінок,

15 так що хворих стали виносити на вулиці, та класти на ложа й ноші, щоб, як ітима Петро, то хоч тінь його впала б на кого з них.

16 І безліч люду збиралося до Єрусалиму з довколишніх міст, і несли слабих та хворих від духів нечистих, і були вони всі зцілені.

17 А першосвященик та всі присутні з ним, що належали до саддукейської ересі, переповнилися заздощами,

18 і схопили апостолів, і до в'язниці громадської вкинули їх.

19 Але ангел Господній вночі відчинив для них двері в'язничні, в випустивши їх, сказав:

20 "Ідіть і кажіть до народу в храмі всі слова про це життя".

21 Як це почули вони, то в храм рано ввійшли і навчали. А першосвященик і ті, хто був з ним, прийшовши, скликали синедріон і всіх старшин Ізраїлевих синів. І послали до в'язниці, щоб їх привели.

22 А служба, прийшовши, не знайшла їх у в'язниці, і повернувшись, доповіла:

23 "В'язницю знайшли ми надійно замкнуту, і сторожа на варті стояла, та коли відчинили, то нікого всередині ми не знайшли!"

24 Як почули слова ці головні сторожі храму та старші священики, не могли зрозуміти вони, що б то сталося.

25 Та прийшов один і повідомив їх: "Ось ті люди, що ви їх до в'язниці вкинули були, у храмі стоять та й навчають народ".

26 Пішов тоді головний сторожі з охороною і не застосовуючи силу, привів їх, бо боялися народу, щоб їх не побили камінням.

27 Припровадивши їх, поставили перед синедріоном. І запитав їх першосвященик:

28 "Чи ми не попереджали вас, щоб про те ім'я не навчати? Ви ж своєю наукою наповнили Єрусалим і хочете кров людини тієї на нас покласти"...

29 Відповіли ж Петро та апостоли: "Бога маємо слухати більше, ніж людей!

30 Бог наших батьків воскресив нам Ісуса, якому ви смерть були заподіяли, повісивши на хресті.

31 Його Бог підвищив своєю правицею на Ватажка й Рятівником, щоб дати Ізраїлеві покаяння й пробачити гріхи.

32 Свідки ми і святий дух, що його Бог дав тим, хто слухняний йому".

33 Як почули ж це, запалилися гнівом вони, та й радилися, як їм смерть заподіяти?...

34 І встав у синадріоні один фарисей, на ім'я Гамаліїл, вчитель Закону, поважаний від усього народу, та й звелів на якийсь час апостолів вивести.

35 А тоді промовив до них: "Поважні ізраїльтяни! Добре поміркуйте, що робити ви маєте з цими людьми.

36 Бо перед цими днями постав був Тевда та й казав, що великий він хтось, і до нього пристало з чотириста люду. Його вбили, а всі ті, хто слухав його, розпорошилися та перетворилися в ніщо.

37 Після нього постав, під час перепису, Галілеянин Юда, та й багато людей потягнув за собою. Загинув і він, а всі ті, хто слухав його, розпорошилися.

38 Тому кажу вам: "Відступіться від цих людей і дайте їм спокій! Бо коли від людей цей задум чи справа ця буде, розпадеться вона.

39 А коли те від Бога, то того зруйнувати не зможете, щоб випадком не стати й вам супротивниками Бога!" І послушали поради його.

40 І покликавши апостолів, побили їх, і наказавши їм не розповідати про Ісусове ім'я, відпустили.

41 А ті, повертаючись із синадріону, раділи, що прийняли зневагу за ім'я Господа Ісуса.

42 І щоденно в храмі й оселях безупинно навчали та звіщали добру новину Ісуса Христа.

Апостоли 6

1 Тими ж днями, як число учнів збільшилося, почали нарікати на євреїв ті, що розмовляли грецькою, що в щоденному служінні їхні вдови занедбані.

2 Тоді ті дванадцять покликали багатьох учнів та й сказали: "Нам не личить покинути Боже слово і служити при столах.

3 Отож, брати, оберіть поміж себе сімох людей доброї слави, повних духа сятого та мудрості, їм довіримо службу цю.

4 А ми перебуватимемо завжди в молитві та в служінні слову".

5 І всім людям сподобалося це, і обрали Степана, людину сповнену віри та духа святого, Пилипа, Прохора, Никанора, Тимона, Пармена і нововірця Миколу з Антіохії,

6 їх поставили перед апостолів, і ті помолившись, руки поклали на них.

7 І росло слово Боже, і дуже росло число учнів у Єрусалимі, і багато священників були слухняні вірі.

8 А Степан, повний віри та сили, вчиняв між народом великі знамена та чуда.

9 Тому дехто постав з лібертинської синагоги, кірінейської та олександрійської і з тих, хто походять з Кілікії та з Азії, почали сперечатися із Степаном.

10 Але встояти вони не могли проти мудрості й духа, що він ним промовляв.

11 Тоді вони підмовили людей, щоб казали, ніби чули, як він образливі слова казав на Мойсея та Бога.

12 І підбурювали людей, старшин та книжників. І накинувшись, схопили його, і припровадили в синедріон.

13 Також свідків фальшивих поставили, які казали: "Чоловік цей висловлюється образливо на це святе місце та проти Закону.

14 Бо ми чули, як він казав, що назарянин Ісус зруйнує це місце та змінить звичаї, які передав нам Мойсей".

15 Коли всі, хто в синедріоні сиділи, на нього поглянули, то побачили обличчя його, як обличчя ангела!

Апостоли 7

1 Запитав тоді першосвященик: "Чи це так?"

2 Степан же відповів: "Послухайте, брати й батьки! Бог слави з'явився Авраамові, батькові нашому, як він у Месопотамії був, до того як осів у Харані,

3 і промовив до нього: "Вийди зі своєї землі та від роду свого, та й піди до землі, що тобі покажу".

4 Тоді він вийшов із землі халдеїв та й оселився в Харані. А звідти, як помер йому батько, Бог переселив його в землю оцю, що ви живете на ній і нині.

5 Та спадщини на ній він не дав йому навіть на крок, але обіцяв дати її на володіння йому та його нащадкам по ньому, хоч дітей він не мав.

6 І сказав Бог, що нащадки його будуть прихоськами в краї чужому, і поневолять їх, і гнобитимуть чотириста років.

7 Але я судитиму народ, що його поневолять, — сказав Бог. — Опісля ж вони вийдуть і служитимуть мені на цьому місці.

8 І дав він йому заповіт обрізання. І породив він Ісака, і восьмого дня обрізав його. А Ісак породив Якова, а Яків дванадцятьох патріархів.

9 А ті патріархи позаздривши Йосипові, продали його до Єгипту. Але Бог був з ним,

10 і визволив його від усіх утисків, і дав йому мудрість та прихильність фараона, царя єгипетського, і той настановив його за правителя над Єгиптом та над усією своєю оселею.

11 А як голод прийшов на весь Єгипет та Ханаан та велике лихо, то поживи тоді не знаходили наші батьки.

12 Коли ж Яків почув, що в Єгипті є збіжжя, то вперше послав батьків наших.

13 А як удруге послав, то був пізнаний Йосип братами своїми, і фараонові знаний став

Йосипів рід.

14 Тоді Йосип послав, щоб покликати Якова, батька свого, та всю родину свою сімдесят п'ять душ.

15 І подався Яків до Єгипту, і помер там він сам та наші батьки.

16 І їх перенесли в Сихем, і поклали до могили, що Авраам був купив за срібло від синів Еммора Сихемового.

17 А коли наближався час обітниці, що нею Бог клявся Авраамові, розрісся народ і примножився в Єгипті,

18 аж поки настав інший цар у Єгипті, що не знав Йосипа.

19 Він підступно обходився з нашим людом і силою змушував наших батьків кидати дітей своїх, щоб вони не лишалися живі.

20 Того часу народився Мойсей, і вподобав його Бог. Він ріс в оселі батька свого три місяці.

21 А коли він був кинутий, то дочка фараона забрала його, та й за сина собі викохала.

22 І Мойсей був навчений всієї мудрості єгипетської, і був міцний у словах та в справах своїх.

23 А коли йому збулося сорок років, йому спало на серце відвідати братів своїх, синів Ізраїлевих.

24 Як побачив він кривду одному з них, то заступився і помстився за скривдженого, вбивши єгиптянина.

25 Він же думав, що брати зрозуміють, що рукою його Бог дає їм визволення, та не зрозуміли вони.

26 А наступного дня, як сварилися вони, він з'явився їм намагався помирити їх, кажучи: "Люди, ви брати, чого один одного кривдите?"

27 А той, що ближнього кривдив, його відштовхнув та сказав: "Хто тебе поставив над нами за старшого й суддю?"

28 Чи прагнеш убити й мене, як учора ти вбив єгиптянина?"

29 І втік Мойсей через слово це, і став прихोдьком у Мадіянській землі, де породив двох синів.

30 А коли сорок років минуло, то з'явився йому в пустелі біля гори Сінай у полум'ї куща тернового ангел Господній.

31 А Мойсей, як побачив, дивувався з видіння. А коли підійшов, щоб розгедіти, був голос Господній до нього:

32 "Я Бог батьків твоїх, Бог Авраама, Бог Ісака і Бог Якова!" І затремтів Мойсей, і не відважився поглянути...

33 І промовив до нього Господь: "Скинь взуття з своїх ніг, бо те місце, на якому стоїш, то свята земля!"

34 Я бачив утиск народу свого, що в Єгипті, і стогін його я почув, і зійшов, щоб їх визволити. Тому я посилаю тебе до Єгипту".

35 Цього Мойсея, що його відцуралися вони, сказавши: "Хто тебе поставив за старшого й суддю", цього, якому Бог через ангела явився в кущі, послав за старшого й

визвольника.

36 Він їх вивів, чуда й знамена вчинивши в Єгипетській землі, і на Червоному морі, і протягом сорока років у пустелі.

37 Це той Мойсей, що сказав Ізраїлевим синам: "Господь Бог дасть вам пророка від ваших братів, як мене, його слухайте!"

38 Це той, що в пустелі на зборах був з ангелом, який промовляв йому на Синайській горі, та з батьками нашими, і що прийняв він живі слова, щоб їх нам передати,

39 що його не слухали й відкинули батьки наші, і звернулися серцем своїм до Єгипту,

40 промовивши до Аарона: "Зроби нам богів, які йшли б перед нами, бо не знаємо, що сталося з тим Мойсеєм, який вивів нас із Єгипетського краю"...

41 І зробили вони тими днями теля, і бовванові жертви приносили та веселилися від справ своїх рук.

42 Але Бог відвернувся від них, і залишив їх вклонятися силам небесним, як написано в книзі пророків: "Чи мені ви приносили жертви сорок років у пустелі, о роде Ізраїлів?"

43 Ви ж носили намет Молоховий і зорю вашого бога Ромфана, зображення, що їх ви зробили, щоб вклонятися їм... Через те запроваджу вас аж за Вавилон!"

44 У наших батьків був намет свідoctва в пустелі, як той звелів, хто Мойсееві казав, щоб зробив його за зразком, якого він бачив.

45 Його наші батьки взяли і внесли з Ісусом у землю народів, яких вигнав Бог перед обличчям наших батьків, аж до часу Давида.

46 Він у Бога знайшов ласку й просив, щоб оселю знайти для Бога Якова.

47 І Соломон збудував йому помешкання.

48 Але не в рукотворному Всевишній живе, як каже пророк:

49 "Мені небо — престол, а земля — підніжок ногам моїм! Яку оселю мені ви збудуєте, — каже Господь, — або місце яке для мого відпочинку?"

50 Хіба не рука моя все це створила?...

51 О ви, твердошиї, люди серця й вух необрізаних! Ви завжди противитеся духові святому, як ваші батьки, так і ви!

52 Котрого з пророків батьки ваші не переслідували? Вони ж тих повбивали, хто звіщав прихід Праведного, якого ви зрадили та вбили,

53 ви, що Закон отримали через ангелів, та не виконували його!"...

54 Як почули ж оце, вони запалилися гнівом у серцях своїх, і скреготали зубами на нього...

55 А Степан, повний духа святого, на небо поглянув, і побачив Божу славу й Ісуса, що по Божій правиці стояв,

56 і промовив: "Ось я бачу відчинене небо, і Сина Людського, що по Божій правиці стоїть!"...

57 Та вони гучно стали кричати та вуха собі затуляти, та й кинулися всі на нього!...

58 І вивели його за місто, і побили камінням. А свідки плащі свої склали в ногах юнака, який звався Савлом.

59 І били камінням Степана, що молився й казав: "Господе Ісусе, прийми духа мого!"...

60 Упавши ж навколішки, він вигукнув: "Не зарахуй їм, о Господе, цього гріха!" І промовивши це, він спочив...

Апостоли 8

1 А Савл схвалював його вбивство. І утиск великий постав того дня проти єрусалимської церкви, і всі, крім апостолів, розпорошилися по Юдеї та Самарії.

2 І поховали Степана люди побожні, і плакали ревно за ним.

3 А Савл нищив церкву, вдирався в помешкання, витягав чоловіків і жінок та кидав до в'язниці...

4 Ходили тоді розпорошенці, та Боже слово проповідували.

5 Ось Пилип прийшов до самарійського міста, і проповідував їм про Христа.

6 А люди слухаючи й спостерігаючи чуда, які він вчиняв, зважали на те, що Пилип казав.

7 З багатьох-бо, що мали їх, духи нечисті виходили з криком великим, і багато хворих та калік зцілилися.

8 І радість велика в тому місті була!

9 Був один чоловік на ім'я Симон, що до того в цьому місті, ворожбит, що дурив самарійський народ, видаючи себе за якогось великого.

10 Його слухали всі, від малого й до великого, кажучи: "Він велика сила Божа!"

11 Його ж слухали, бо він їх довгий час дивував ворожбитством.

12 Та коли йняли віри Пилипові, що звіщав про Боже царство й ім'я Ісуса Христа, чоловіки й жінки охристилися.

13 Повірів навіть сам Симон, і охристившись, тримався Пилипа, а бачачи чуда й знамена великі, він дуже дивувався.

14 Як почули ж апостоли, які в Єрусалимі були, що Боже слово прийняла Самарія, то послали до них Петра та Івана.

15 А вони, як прийшли, помолилися за них, щоб духа святого вони прийняли,

16 бо ще ні на одного з них він не сходив, а були вони тільки охрищені в ім'я Господа Ісуса.

17 Тоді на них руки поклали, і прийняли вони духа святого!

18 Як побачив же Симон, що через накладання апостольських рук святий дух дається, то приніс він їм гроші,

19 і сказав: "Дайте й мені таку владу, щоб той, на кого покладу свої руки, отримав би духа святого!"

20 Та відповів йому Петро: "Хай згине з тобою те срібло твоє, бо ти думав набути дар Божий за гроші!

21 У цій справі нема тобі частки ні спадщини, бо серце твоє не праве перед Богом.

22 Тож покайся за цю лиху справу свою, і проси Господа, можливо пробачений буде тобі намір серця твого!

23 Бо я бачу, що ти пробуваєш у жовчі гіркій та в путах брехні".

24 А Симон сказав: "Помоліться за мене до Господа, щоб мене не спіткало нічого з того, про що ви казали"...

25 Вони ж, засвідчивши, і слово Господнє звістивши, повернулися до Єрусалиму, і звіщали добру новину в багатьох самарійських оселях.

26 А ангел Господній промовив до Пилипа: "Устань та на південь іди, на шлях, що йде від Єрусалиму до Гази".

27 І вставши, пішов він. І ось етіоп, скопець, вельможа Кандаки, цариці етіопської, що був над усіма її скарбами, що до Єрусалиму прибув уклонитися,

28 повертався, сидячи на возі своєму, читав пророка Ісаю.

29 А Дух до Пилипа промовив: "Підійди, та й пристань до цього воза".

30 Пилип же підбіг і почув, що той читає пророка Ісаю, та й запитав: "Чи розумієш, що ти читаєш?"

31 А той відповів: "Як же можу, як ніхто не наставить мене?" І впросив він Пилипа піднятися та сісти з ним.

32 А слово Писання, що його він читав, було це: "Як вівцю на заріз його ведено, і як ягня не подає голосу перед тим, хто його стриже, так і він не відкрив своїх вуст!"

33 У приниженні позбавлений суду був, а про рід його хто розповість? Бо життя його із землі забирається"...

34 Сказав же скопець до Пилипа: "Благаю тебе, це про кого каже пророк? Чи про себе, чи про іншого кого?"

35 А Пилип відкрив уста свої, і почавши з цього Писання, розповідав про Ісуса йому.

36 І як шляхом вони їхали, прибули до якоїсь води. І сказав скопець: "Ось вода. Що мені заважає христитися?"

37 А Пилип відповів: "Якщо віриш усім серцем своїм, то можна". А той відповів: "Я вірю, що Ісус Христос є Сином Божим!"

38 І зупинив воза. І обидва Пилип та скопець увійшли до води, й охрестив він його.

39 А коли вони вийшли з води, дух Господній Пилипа забрав, і скопець уже не бачив його. І він їхав, радіючи, шляхом своїм.

40 А Пилип опинився в Азоті, і переходячи, повідомляв добру новину в усіх містах, аж поки прийшов у Кесарію.

Апостоли 9

1 А Савл, ще дишучи погрозами й убивствами на учнів Господа, прийшов до першосвященика,

2 попросив від нього листи до синагог у Дамаск, щоб, коли знайде яких чоловіків та жінок, що того шляху вони, щоб зв'язувати й приводити їх до Єрусалиму.

3 А коли він наближався до Дамаску, раптом осяяло його світло з неба,

4 а він повалився на землю, і голос почув, що йому промовляв: "Савле, Савле, чому ти мене переслідуєш?"

5 А він запитав: "Хто ти, Господе?" А той сказав: "Я Ісус, що його переслідуєш ти. (Боляче тобі бити ногою колючку!)"

6 І він, налякано затрусившись, сказав: "Чого, Господе, волієш, щоб я вчинив?" А Господь до нього: "Вставай, та до міста подайся, а там тобі скажуть, що маєш робити!"

7 А люди, що йшли з ним, онімілі стояли, бо вони чули голос, та нікого не бачили.

8 Тоді Савл підвівся з землі, і хоч очі розплющені мав, нічого не бачив... І за руку його повели й привели до Дамаску.

9 І три дні незрячий він був, не їв і не пив.

10 А в Дамаску був учень один, на ім'я Ананій. І Господь наш у видінні промовив до нього: "Ананію!" А він відповів: "Ось я, Господе!"

11 Господь же до нього: "Устань, піди на вулицю, що називають Прямою, і пошукай у помешканні Юди тарсянина Савла, ось-бо він молиться,

12 і чоловіка в видінні він бачив, на ймення Ананія, що до нього прийшов і руку на нього поклав, щоб став він зрячим"...

13 І сказав Ананій: "Чув я, Господе, від багатьох про цього чоловіка, скільки лиха він зробив у Єрусалимі святим твоїм!

14 І тут має владу від старших священиків, щоб в'язати всіх, хто кличе ім'я твоє".

15 І промовив до нього Господь: "Іди, бо для мене посудина обрана він, щоб носити ім'я моє перед народами, царями та синами Ізраїля.

16 Бо я покажу йому, скільки має він витерпіти за ім'я моє".

17 І Ананій пішов, і до будинку ввійшов, і руки поклавши на нього, промовив: "Савле брате, Господь Ісус, що з'явився тобі на шляху, яким ти йшов, послав мене, щоб став ти зрячим, і наповнився духом святим!"

18 І миті тієї відпала з очей йому ніби луска, і зрячим він став... І вставши, охристився,

19 і прийнявши поживу, в силі зміцнів.

20 І він розпочав у синагогах звіщати про Ісуса, що він Божий Син.

21 І дивом усі дивувалися, хто чув, і казали: "Хіба це не той, що переслідував у Єрусалимі тих, хто це ім'я визнає, та й хіба не на те він сюди прибув, щоб отих пов'язати й привести до старших священиків?"

22 А Савл ще більше зміцнявся, і непокоїв юдеїв, що в Дамаску жили, доводячи, що то Христос.

23 А як часу минуло доволі, юдеї змовилися його вбити,

24 та Савлові стала відома їхня змова. А вони день і ніч чатували в воротах, щоб убити його.

25 Тому учні забрали його вночі, та й з муру спустили в кошику.

26 А коли він до Єрусалиму прибув, то силкувався пристати до учнів, та його всі лякалися, не вірячи, що він учень.

27 Варнава тоді взяв його та й привів до апостолів, і їм розповів, як дорогою той

бачив Господа, і як він промовляв до нього, і як сміливо навчав у Дамаску в Ісусове ім'я.

28 І він з ними входив і виходив до Єрусалиму, і хоробро звіщав в ім'я Господа.

29 Він також розмовляв і сперечався з огреченими євреями, а вони намагалися вбити його.

30 Тому брати, довідавшись, відвели його до Кесарії, і відіслали до Тарсу.

31 А церква по всій Юдеї, Галілеї і Самарії мала мир, розбудовуючись у страху Господньому та наповнюючись втіхою духа святого.

32 І як Петро всіх обходив, то прибув і до святих, що мешкали в Лідді.

33 Знайшов же він там чоловіка одного, на ймення Еней, що вісім років був прикований хворобою до ліжка.

34 І промовив до нього Петро: "Енею, тебе зцілює Ісус Христос. Вставай і постели собі сам!" І той вмиг підвівся...

35 І його оглядали всі, хто мешкав у Лідді й Сароні, які навернулися до Господа.

36 А в Йоппії була одна учениця, на ймення Тавіта, що в перекладі означає Сарна. Вона повна була добрих вчинків та милосердя.

37 І трапилося тими днями, що вона занедужала й померла. Обмили ж її й поклали в кімнаті.

38 А що Лідда лежить недалеко Йоппії, то учні, почувши, що в ній пробуває Петро, послали до нього двох людей, що благали: "Не гайся прибути до нас!"

39 І вставши, Петро пішов з ними. А коли він прибув, то ввели його в кімнату. І обступили його всі вдови, плачучи та показуючи йому сукні й плащі, що їх Сарна робила, як з ними була.

40 Петро ж із кімнати всіх випровадив, і ставши навколішки, помолився, звернувшись до тіла, промовив: "Тавіто, вставай!" А вона свої очі розплющила й сіла, уздрівши Петра...

41 Він же, подавши їй руку, підвів її, і покликавши святих та вдов, поставив перед ними живою її.

42 А це стало відоме по цілій Йоппії, і багато повірили в Господа.

43 І він багато днів пробув у Йоппії, в одного гарбарника Симона.

Апостоли 10

1 Мешкав же один чоловік у Кесарії, на ймення Корнилій, сотник Італійського полку.

2 З усією оселею своєю він побожний був та богобоязний, подавав людям щедрю милостиню, і завжди Богові молився.

3 І він у видінні, десть коло години дев'ятої дня, бачив ангела Божого, що до нього зійшов і промовив: "Корнилію!"

4 Він поглянув на нього, і жахнувшись промовив: "Що, Господе?" Той же йому сказав: "Молитви твої й твоя милостиня перед Богом згадалися.

5 Тож пошли до Йоппії людей, та й поклич Симона, що Петром його кличуть.

6 Він гостює в одного гарбарника Симона, що мешкає біля моря. Він скаже тобі, що ти маєш робити".

7 Коли ж ангел відійшов, той покликав двох своїх слуг із садиби й вояка богобоязного з тих, що служили при ньому,

8 і розповівши їм усе, послав їх в Йоппію.

9 А наступного дня, як у дорозі були вони та наближалися до міста, Петро вийшов на дах будинку, щоб помолитися, о годині десь шостій.

10 Як він був зголоднів, і йому готували, на нього найшло видіння,

11 і бачить він небо відкрите, і якусь посудину, немов великий зав'язаний клунок, що спускалася додола.

12 У ній же перебували всілякі чотириногі, земні гади, і небесні пташки.

13 І голос почувся до нього: "Устань, Петре, заколи й їж!"

14 А Петро відповів: "Жодним чином, Господе, бо ніколи не їв я нічого огидного чи то нечистого!"

15 І вдруге був голос до нього: "Що від Бога очищене, не вважай за огидне того!"

16 І це сталося тричі, і посудина знов була взята на небо.

17 Як Петро ж збентежений роздумував, що б то означало те видіння, що бачив, то ось посланці від Корнилія, розпитавши про Симонів будинок, зупинилися перед ворітьми,

18 і запитали: "Чи тут сидить Симон, що кличуть Петром?"

19 Як Петро ж над видінням роздумував, дух промовив до нього: "Онде троє людей шукають тебе.

20 Встань, і піди з ними без жодного вагання, бо то я їх послав!"

21 І зійшовши, Петро до них промовив: "Ось я той, що його ви шукаєте. Що привело вас?"

22 А вони відповіли: "Сотник Корнилій, чоловік праведний та богобоязний, слави доброї в усього люду юдейського, святим ангелом був у видінні наставлений, щоб до оселі своєї покликати тебе та послухати слів твоїх".

23 Тоді він запросив їх і гостинно прийняв. А другого дня він устав та й з ними пішов. Також дехто з братів з Йопії пішли з ним.

24 І назавтра прийшли вони до Кесарії. А Корнилій чекав їх, рідню й близьких друзів покликавши.

25 А як входив Петро, Корнилій зустрів його, і впавши до ніг йому, вклонився.

26 Та Петро його підвів, промовляючи: "Встань, бо й сам я людина!"

27 І розмовляючи з ним, увійшов та знайшов багатьох, що зібралися,

28 і промовив до них: "Ви знаєте, що невільно юдеєві приходити до чужинців. Та відкрив мені Бог, щоб я жодну людину не мав за огидну чи то за нечисту.

29 Тому я без вагання прибув на ваше прохання, і волів би знати, з якої причини ви послали по мене?"

30 А Корнилій сказав: "Четвертого дня аж до цієї години я постив, а о дев'ятій годині молився в господі своїй. І ото, перед мене постав чоловік у блискучому одязі

31 й сказав: "Корнилію, почута молитва твоя, і твої милостині перед Богом згадалися.

32 Тож пошли до Йопії й поклич Симона, що зветь Петром його. Він гостює в гарбарника Симона, в господі край моря, він прийде й розповість тобі".

33 Я мерщій по тебе послав, ти добре зробив, що прийшов. Тож зараз ми всі стоїмо перед Богом, щоб почути все те, що Господь наказав був тобі".

34 А Петро відкрив уста свої та й промовив: "Бачу, що справді не дивиться Бог на особу,

35 але з кожного народу приємний йому, хто боїться його і вчиняє правдиво.

36 Він слово послав для Ізраїлевих синів, благовістячи мир через Ісуса Христа, що Господь він усім.

37 Ви знаєте справу, що по всій Юдеї була й розпочалася з Галілеї, після хрищення, що Іван проповідував,

38 Ісуса, що був з Назарету, як помазав його святим духом і силою Бог. І ходив він, добро роблячи й усіх зцілюючи, кого поневолив Диявол, бо Бог був з ним.

39 І ми свідки всьому, що він зробив у Юдейському краї та в Єрусалимі, та вбили його, на дереві повісивши...

40 Але Бог воскресив його третього дня, і дав йому, щоб явився,

41 але не всьому народові, а перше Богом обраним свідкам, нам, що з ним їли й пили, як воскрес він з мертвих.

42 І він нам звелів, щоб народові ми проповідували та засвідчили, що то він є призначений Богом суддя для живих та мертвих.

43 Усі пророки свідкують про нього, що кожному, хто вірить у нього, пробачено буде гріхи його йменням".

44 Як Петро промовляв ще слова ці, злинув святий дух на всіх, хто слухав слова.

45 А обрізані віруючі, що з Петром прибули, здивувалися, що дар духа святого пролився також на поган.

46 Бо чули вони, що мовами всякими ті розмовляли та Бога звеличували... Петро тоді сказав:

47 "Чи хто може заборонити хреститися водою оцим, що отримали духа святого, як і ми?"

48 І звелів охреститися їм в ім'я Ісуса Христа. Тоді просили його залишитися в них на кілька днів.

Апостоли 11

1 Почули ж апостоли й брати, які в Юдеї були, що й люди з інших народів прийняли слово Боже.

2 І як Петро повернувся до Єрусалиму, з ним стали сперечатися ті, хто з обрізання,

3 кажучи: "Чого ти ходив до людей необрізаних та споживав з ними?"

4 Петро ж їм докладно розповів про всі події:

5 "Був я в місті йоппійському й молився, і бачив в захопленні видіння: якась

посудина, немов великий зав'язаний клунок, спускалася з неба до мене.

6 Зазирнувши в неї, я побачив там земну чотириногу звірину, і зміїв, і небесних пташок.

7 І я почув голос, що мені промовляв: "Устань, Петре, заколи та й їж!"

8 А я відповів: "Жодним чином, Госпode, бо ніколи нічого огидного чи то нечистого у вуста мої не входило!"

9 І сказав мені голос з неба вдруге: "Що від Бога очищене, не вважай за огидне того!"

10 І це сталося тричі, і все знов було взяте на небо.

11 І ось троє людей, посланці з Кесарії до мене, перед будинком, де я був, зупинилися.

12 І сказав мені дух іти з ними без жодного вагання. Зі мною ж пішли й оці шестеро братів, і ввійшли ми до господи того чоловіка.

13 І він нам розповів, як у господі своїй бачив ангела, який сказав йому: "Пошли до Йоппії, та поклич того Симона, що зветься Петром,

14 він слова тобі скаже, якими врятуєшся ти сам і всі твої хатні".

15 А як я промовляв, злинув на них святий дух, як спочатку й на нас.

16 І я згадав слово Господнє, як він промовляв: "Іван ось водою христив, ви ж охрищені будете духом святим".

17 Отож, коли Бог дав однаковий дар їм, як і нам, що повірили в Господа Ісуса Христа, то хто ж я такий, щоб міг заперечити Богові?"

18 І, почувши таке, замовкли вони, і Бога хвалили, промовляючи: "Отож, і поганам Бог дав покаєння в життя!"

19 А ті, хто розпорошився від переслідування, що знялося було через Степана, перейшли навіть до Фінікії, Кіпру та Антіохії, не проповідуючи слова нікому, крім юдеїв.

20 А між ними були деякі з Кіпру та з Кірінеї, що до Антіохії прийшли, і промовляли й до греків, розповідаючи про Господа Ісуса.

21 І Господня рука була з ними, і велике число повірило, і на вернулося до Господа!

22 І звістка про них досягла до вух єрусалимської церкви, і до Антіохії послали Варнаву.

23 А він, як прийшов і ласку Божу побачив, зрадів, і всіх став просити, щоб серцем рішучим трималися Господа.

24 Бо він був доброю людиною, повний духа святого та віри. І прилучилося багато народу до Господа!

25 Після того подався Варнава до Тарсу, щоб Савла шукати.

26 А знайшовши, привів до Антіохії. І збиралися в церкві вони весь рік, і навчали багато народу, і в Антіохії найперше християнами названо учнів.

27 Прибули ж тими днями пророки з Єрусалиму до Антіохії.

28 І встав один з них, на ймення Агав, і духом сказав, що голод великий по всьому світі настане, як за Клавдія був.

29 Тоді учні, кожен за своєю спроможністю, постановили послати допомогу братам,

що в Юдеї жили.

30 Що й зробили, через руки Варнави та Савла, пославши до старшин.

Апостоли 12

1 А цар Ірод тоді підніс руки, щоб декого з церкви гнобити.

2 І мечем він убив Якова, брата Іванового.

3 А коли побачив, що юдеї це схвалюють, він задумав схопити й Петра. Були ж дні Опрісноків.

4 І схопивши його, кинув до в'язниці, і поставив варту в чотири зміни, щоб його стерегли, і щоб вивести його до людей після Пасхи.

5 Отож, у в'язниці Петра стерегли, а церква ревно молилася Богові за нього.

6 А перед тим як Ірод мав його вивести, Петро спав тієї ночі між двома вояками, закутий у два ланцюги, і сторожа пильнувала в'язницю при дверях.

7 І ось ангел Господній з'явився, і в в'язниці засяяло світло. І доторкнувшись до боку Петрового, він збудив його, кажучи: "Мерщій вставай!" І спали ланцюги йому з рук.

8 А ангел до нього промовив: "Підпережися і взуй сандалі свої". І той так зробив. А ангел сказав йому: "Одягнися в плаща свого та й за мною йди".

9 І вийшовши, він ішов услід за ним, і не знав, чи то правда, що робилося від ангела, бо думав, що видіння він бачить.

10 Як сторожу минули вони першу й другу, то прийшли до залізної брами, що до міста веде, і вона відчинилася сама їм, і вони вийшли, а як пройшли одну вулицю, то ангел залишив його.

11 Петро ж опритомнівши, сказав: "Тепер знаю напевно, що Господь послав свого ангела, і забрав мене з рук Іродових та від усього, на що очікував народ юдейський".

12 А поміркувавши, він прийшов до садиби Марії, матері Івана, званого Марком, де багато зібралося й молилося.

13 І як Петро у хвіртку брами постукав, то вийшла служниця на ім'я Рода,

14 та голос Петрів розпізнавши, вона на radoщах не відчинила воріт, а прибігши, сказала, що Петро при воротах стоїть...

15 А вони їй сказали: "Чи ти навіжена?" Та вона запевняла, що то так. Вони ж казали: "То ангел його!"

16 А Петро й далі стукав. Коли ж відчинили та побачили його, то здивувалися.

17 Махнувши ж рукою до них, щоб мовчали, він їм розповів, як Господь його вивів із в'язниці. І сказав: "Повідомте про це Якова й братів". І вийшовши, він до іншого місця пішов.

18 Коли ж настав день, поміж вояками зчинилася великий переполох через Петра.

19 А Ірод не знайшовши його, віддав варту під суд і, звелів їх стратити. А сам з Юдеї відбув до Кесарії і там перебував.

20 Ірод розгніваний був на тирян та сидонян. І вони всі до нього прийшли, і вблагали Власти, старшого над царським палацом, та й миру просили, бо їхня земля

годувалася з царської.

21 У призначений день Ірод одягнув царський одяг, сів на місце судді та й став до них промовляти.

22 А з натовпу загукали: "Це голос Божий, а не людський!"

23 І тут ангел Господній вразив його, бо він не віддав слави Богові. І помер він, і черва його з'їла...

24 Слово ж Боже поширювалося.

25 А Варнава та Савл, службу виконавши, повернулися з Єрусалиму, взявши з собою Івана, що кличуть Марком.

Апостоли 13

1 А в Антіохії, у тамтешній церкві були пророками та вчителями: Варнава й Семен, званий Нігер, і кірінеянин Луцій, і Манаїл, що був вигодуваний з тетрархом Іродом, та ще Савл.

2 Як служили ж вони Господові та постили, сказав святий дух: "Відділіть Варнаву та Савла для мене на справу, на яку я їх покликав!"

3 Тоді, попостивши та помолившись, вони руки поклали на них, і відпустили.

4 Вони ж, послані духом святим, прийшли в Селевкію, а звідти до Кіпру відпливли.

5 Як були ж в Саламіні, то звіщали вони слово Боже по синагогах юдейських, а їм допомагав Іван.

6 А коли перейшли весь острів аж до Пафи, то знайшли ворожбита одного, неправдивого пророка юдейського, на ім'я Варісус.

7 Він був при проконсулі Сергійові Павлові, людині розумній. Той покликав Варнаву та Савла, бажаючи послухати Божого слова.

8 Але їм опирався Еліма, ворожбит той, бо так перекладається його ім'я, і намагався відвернути від віри проконсула.

9 Але Савл, що Павло він, переповнившись духом святим, поглянув на нього,

10 й промовив: "О сину Дияволів, повний всякого підступу та всього лихого, вороже всякої правди! Коли перестанеш ти викривлювати прями шляхи Господні?"

11 Тому ось на тебе Господня рука, ти осліпнеш, і не бачитимеш сонця до часу!" І миттю огорнув того морок та темрява, і став він ходити навпомацки та шукати поводитара...

12 Тоді той проконсул, як побачив, що сталося, повірив, дивувуючись науці Господній!

13 І від Пафа Павло й ті, хто з ним був, відбули в Памфілійську Пергію. Іван же повернувся до Єрусалиму.

14 А вони з Пергії пішли до Пісідійської Антіохії, і в суботу ввійшли до синагоги й посідали.

15 А після читанні Закону й Пророків, старші синагоги послали до них, переказуючи: "Брати, якщо маєте слово втіхи для люду, промовте!"

16 Тоді Павло встав, і давши знак рукою, промовив: "Послухайте, ізраїльтяни, та ви,

богобоязні!

17 Бог цих Ізраїлевих людей обрав собі батьків наших, і підвищив народ, як він перебував у Єгипетському краї, й рукою потужною вивів їх з нього,

18 і років із сорок він їх годував у пустелі,

19 а винищивши сім народів в Ханаанській землі, поділив жеребком їхню землю між ними,

20 майже по чотириста п'ятдесяти роках. Після того аж до Самуїла пророка він їм суддів давав.

21 А потім воліли вони мати царя, і Бог дав їм Саула, сина Кісового, з Веніяминового плем'я, на чотири десятки років.

22 А його віддаливши, поставив царем їм Давида, про якого й сказав, засвідчуючи: "Знайшов я Давида, сина Єсеевого, людину за серцем моїм, що всю волю мою він виконуватиме".

23 За обітницею, з його нащадків підняв Бог Ісуса, як порятунку Ізраїлеві,

24 як Іван перед самим приходом його усьому народові Ізраїлевому проповідував хрищення на покаєння.

25 Пройшовши свій шлях, Іван промовляв: "Я не той, за кого ви мене вважаєте, але йде он за мною, що йому розв'язати ремінця від взуття його я негідний".

26 Брати, сини роду Авраамового, та хто богобоязний з вас! Для вас було послане слово порятунку цього.

27 Бо мешканці Єрусалиму та їхня старшина його не визнали, а пророчі слова, які щосуботи читаються, вони виконали, засудивши його,

28 і хоч жодної провини смертельної в Ісусі вони не знайшли, все ж просили Пилата вбити його.

29 Коли ж усе збулося, що про нього написано, то зняли його з хреста, та й до могили поклали.

30 Але Бог воскресив його з мертвих.

31 Він з'являвся багато днів тим, що прийшли разом з ним з Галілеї до Єрусалиму, і що зараз вони свідки його перед людьми.

32 І ми розповідаємо вам про ту обітницю, що дана була нашим батькам,

33 що її нам, їхнім дітям, Бог виконав, воскресивши Ісуса, як написано в другому псалмі: "Ти мій Син, я сьогодні тебе породив!"

34 А що він воскресив його з мертвих, щоб більше не повернувся в тління, сказав так: "Я виявлю вам ласку, що обіцяна була Давидові!"

35 Тому й також кажуть: "Ти не даси своєму святому побачити тління!"

36 Бо Давид, що часу свого послужив волі Божій, спочивши, долучився до батьків своїх, і тління побачив.

37 Але той, що Бог воскресив його з мертвих, тління не побачив.

38 Отже, брати, щоб ви знали, вам повідомляється прощення гріхів через нього.

39 І в усьому, в чому ви не могли виправдатися Законом Мойсеевим, через нього будете виправдані кожен, хто вірить.

40 Отож, стережіться, щоб на вас не прийшло, що в Пророків сказане:

41 "Дивіться, зневажаючи, дивуйтеся та зникніть, бо я роблю за днів ваших те, що йому не повірите ви, якби й хто розповів вам!"

42 А як стали виходити вони, то їх просили, щоб на другу суботу до них промовляли ті самі слова.

43 А коли розійшлася синагога, то багато з юдеїв та й з нових побожних пішли за Павлом та Варнавою, а вони в розмові з ними наставляли їх перебувати в ласці Божій.

44 А в наступну суботу зібралось майже все місто послухати Божого слова.

45 Як юдеї ж побачили натовп, то наповнилися заздрощів, і стали зневажливо заперечувати мові Павла.

46 Тоді Павло та Варнава мужньо промовили: "До вас перших потрібно було промовляти слово Боже, та коли ви його відкидаєте, а себе вважаєте за негідних вічного життя, то ось до людей з інших народів ми звертаємося.

47 Бо так заповів нам Господь: "Я світлом поставив тебе для поган, щоб порятунком ти був аж до краю землі!" 48 А погани, почувши таке, раділи та слово Господнє хвалили. І всі ті, хто призначений був, у життя вічне повірили.

49 І поширювалося слово Господнє по всій країні.

50 Юдеї ж підбили побожних жінок та впливових людей у місті, почали переслідувати Павла та Варнаву та й вигнали їх зі своєї землі.

51 Вони ж, обтрусивши з ніг своїх порох на знак свідoctва проти них, подалися в Іконію.

52 А учні були переповнені радістю й духом святим.

Апостоли 14

1 І ввійшли вони в Іконії до синагоги юдейської, і промовляли так, що безліч юдеїв та огречених повірили.

2 Невірні ж юдеї підбурювали поган проти братів.

3 Та проте довгий час пробули вони там, промовляючи мужньо в Господі, який підкріплював слово про щедрість незаслуженого дару свого знаменами та чудами з їхніх рук.

4 А в місті народ поділився, і пристали одні до юдеїв, а інші трималися апостолів.

5 Коли ж кинулися ті погани й юдеї із своїми очільниками, щоб познущатися над ними та побити камінням,

6 то, дізнавшись про це, вони повтікали до міст лікаонських, Лістри й Дервії та в околиці їхні,

7 і добру новину там звіщали.

8 А в Лістрі сидів один чоловік, що з утроби своєї матері не володів ногами.

9 Він слухав Павлову промову, коли той на нього поглянув, то побачив, що має він віру зціленим бути,

10 тоді гучно промовив: "Встань на ноги свої!" І той скочив, і став ходити...

11 А люди, побачивши, що Павло вчинив, стали промовляти лікаонською мовою:

"Боги людям уподібнилися, та до нас ось зійшли!"...

12 І Варнаву вони називали Зевсом, а Гермесом Павла, бо він промовляв.

13 А жрець Зевса, що святиня його перед містом була, привів бичків та вінки приніс до воріт, і думав з народом приносити жертву.

14 Та коли про це почули апостоли Варнава й Павло, то роздерли одяг свій та й кинулися між народ, вигукуючи:

15 "Що ж ви робите, люди? Тож і ми такі самі смертні, подібні вам люди, проповідуємо вам добру новину, щоб ви від оцих ось марнот навернутися до Бога живого, який створив небо, землю, море, і все, що в них є.

16 За минулих родів попустив він усім народам, щоб ходили стежками своїми,

17 але не залишив себе він без свідчення, добро роблячи, давав нам з неба дощі та пори врожайні, наповнюючи їжею та радощами серця наші".

18 І промовляючи це, заледве зупинили народ не приносити їм жертв.

19 А з Антіохії та з Іконії посходилися юдеї, і підбуривши натовп, камінням побили Павла, та й витягли геть за місто, думаючи, що помер він...

20 Коли ж навколо нього зібралися учні, то він піднявся й повернувся до міста. А наступного дня він пішов з Варнавою в Дервію.

21 І повідомивши добру новину тому місту, та придбавши багато учнів, вони повернулися в Лістру, в Іконію та в Антіохію,

22 душі учнів зміцнюючи, закликаючи перебувати в вірі, та навчаючи, що через великі утиски треба нам входити в Боже царство.

23 І призначили їм пресвітерів по церквах, і помолившись з постом, передали їх Господові, в якого повірили.

24 Як вони ж перейшли Пісідію, то прибули в Памфілію.

25 і звістивши Господнє слово в Пергії, вони в Атталію ввійшли,

26 а звідти попливли в Антіохію, де раніше були ласці Божій віддані на справу, що їй закінчили.

27 А прибувши та скликавши церкву, вони розповіли, як багато вчинив Бог з ними, і що відкрив двері віри іншим народам.

28 І перебували вони чимало часу з учнями.

Апостоли 15

1 А дехто, що з Юдеї прийшли і навчали братів: "Якщо ви не обріжетеся за звичаєм Мойсеевим, то не врятуєтеся".

2 Коли ж у Павла та Варнави виникла суперечка чимала з ними, то постановили, щоб Павло та Варнава, та ще хтось з них, пішли в справі цій до апостолів і старшин у Єрусалим.

3 Тож вони, відряджені церквою, йшли через Фінікію та Самарію, розповідаючи про навернення людей з інших народів, і дуже порадували тим братів.

4 Коли ж вони прибули в Єрусалим, то були прийняті церквою, апостолами та старшинами, і розповіли, як багато вчинив Бог з ними.

5 Але дехто, що повірили з фарисейської секти, встали й сказали, що потрібно поганів обрізувати й наказати, щоб закон Мойсеевий берегли.

6 І зібралися апостоли й старшини, щоб розглянути справу цю.

7 Як велика суперечка виникла, тоді Петро встав і промовив до них: "Брати, ви знаєте, що з перших днів обрав Бог поміж нами мене, щоб інші народи почули слово доброї новини через уста мої, та й повірили.

8 І засвідчив їм Бог знаючий серця, давши їм духа святого, як і нам,

9 і між нами та ними не зробив він жодної різниці, очистивши вірою їхні серця.

10 Отож, чого Бога зараз випробовуєте, щоб учням на шию покласти ярмо, якого ані наші батьки, ані ми не змогли понести?

11 Та ми віримо, що врятуємося ласкою Господа Ісуса так само, як і вони".

12 І вся громада замовкла, і слухали уважно Варнаву й Павла, що розповідали, які —то знамена та чуда вчинив через них Бог між поганами!

13 Як замовкли ж вони, то Яків промовив: "Брати, послухайте також мене.

14 Симон ось розповів, як зглянувся Бог від початку, щоб обрати люд з інших народів для ймення свого.

15 І це підтверджується словами пророків, як написано:

16 "Потому повернуся, і відбудую занедбаний намет Давидовий, і відбудую руїни його, і наново поставлю,

17 щоб шукали Господа ті, що залишилися та всі народи, над якими ім'я моє кликано", —каже Господь, що робить це все!

18 Господові відвіку відомі всі вчинки його.

19 Тому думаю я, щоб не турбувати поган, що до Бога наворачтаються,

20 але написати до них, щоб стримувалися від опоганення ідолського, від розпусти, задушеного і від крові.

21 Бо своїх проповідників має Мойсей по містах з давніх-давен і щосуботи читають його в синагогах".

22 Тоді постановили апостоли й старшини з усією церквою обрати людей з них, що мали авторитет між братами, і послати до Антіохії з Павлом та Варнавою Юду, що зветься Варсава, й Силу,

23 написавши своїми руками оце: "Апостоли й старшини, як брати до братів, що з інших народів в Антіохії, Сирії й Кілікії, вітаємо вас!

24 Через те, що ми чули, буцімто деякі з вас, яким ми того не доручали, стурбували наукою вас, і похитнули вам душі,

25 то ми зібравшись, однастайно постановили, щоб обраних братів послати до вас з улюбленими нашими Варнавою та Павлом,

26 людьми тими, що душі свої віддали за ім'я господа нашого Ісуса Христа.

27 Тож ми Юду та Силу послали, що передадуть вам при зустрічі те саме.

28 Бо зволилося духові святому й нам, не обтяжувати вас, окрім цього необхідного:

29 стримуватися від ідолських жертв, крові, задушеного та від розпусти. Бережіться від того на добро. Бувайте здорові!"...

30 Посланці ж прийшли в Антіохію, і зібравши народ, вручили листа.

31 А перечитавши, ті раділи від такого підбадьорення .

32 А Юда та Сила, самі будучи пророками, частим словом підбадьорювали та зміцняли братів.

33 А як перебули вони там якийсь час, то брати їх відпустили з миром до тих, хто їх послав.

34 Але Сила побажав лишитися там, а Юда повернувся до Єрусалиму.

35 А Павло з Варнавою в Антіохії жили, навчаючи та проповідуючи разом з іншими багатьма слово Господнє.

36 А по декількох днях промовив Павло до Варнави: "Ходімо, й знову відвідаймо наших братів у кожному місті, де ми проповідували слово Господнє, й побачимо, як у них справи".

37 А Варнава мав бажання взяти з собою Івана, що званий був Марком.

38 Та Павло вважав за потрібне не брати з собою того, хто від них відлучився з Памфілії, та з ними на працю не йшов.

39 І повсталася незгода, і розлучилися вони між собою. Тож Варнава взяв Марка, і відплив до Кіпру.

40 А Павло обрав Силу й пішов, Божій ласці братами доручений.

41 І проходив він Сирію та Кілікію, тамтешні зібрання зміцнюючи.

Апостоли 16

1 І прибув він у Дервію й Лістру. І там був там один учень, на ім'я Тимофій, син наведеної юдейки, а батько був грек.

2 Добре відгукувалися про нього брати, що були в Лістрі та в Іконії.

3 Павло ж мав бажання взяти його з собою, і взявши, обрізав його через юдеїв, що були в тих краях, бо всі знали про батька його, що був греком.

4 Як міста ж переходили, то їм передавали, щоб вони берегли оті постанови, які видали в Єрусалимі апостоли та старшини.

5 А церкви зміцнювалися в вірі, та щоденно збільшувалися числом.

6 А що дух святий їм не звелів звіщати слово в Азії, то вони перейшли через Фрігію та через Галатський край.

7 Дійшовши ж до Мізії, думали піти до Вітінії, та їм не дозволив дух Ісусовий.

8 І вони минувши Мізію, прибули до Троади.

9 І Павлові явилася видіння вночі: якийсь македонянин став перед ним і благав його прийти в Македонію на допомогу!

10 Як побачив він це видіння, то вирішив піти в Македонію, зрозумівши, що Бог їх покликав проповідувати там добру новину.

11 Тож відпливши з Троади, прибули прямо в Самотракію, а другого дня до Неаполя,

12 звідти в Филипи, що є головним містом в тій частині Македонії. І пробули там кілька днів.

13 Дня ж суботнього вийшли вони з міста над річку, де, за звичаєм, було місце молитви, і посідавши, розмовляли з жінками, що походилися.

14 Прислухалася й жінка одна на ім'я Лідія, купчиха кармазином з міста Тіятір, що Бога вона шанувала. Господь же їй серце відкрив, щоб зважати на те, що Павло казав.

15 А коли охристилася вона й хатні її, то наполегливо благала їх, промовляючи: "Якщо ви визнали, що вірна я Господові, то перебувайте в моїй господі".

16 І як вони йшли на молитву, то зустріли служницю одну, що мала віщунського духа, і яка ворожбитством давала великий прибуток панам своїм.

17 Вона йшла слідком за Павлом та братами й вигукувала: "Оці люди, що вам розповідають про шлях порятунку — це раби Всевишнього Бога!"

18 І багато днів вона це робила. І обурився Павло, і обернувшись, промовив до духа: "В ім'я Ісуса Христа велю я тобі вийди з неї!" І в ту мить той вийшов.

19 А пани її, побачивши, що сподіватися на прибуток не доведеться, то схопили Павла й Силу, та потягли їх на базарний майдан до очільників.

20 Коли ж їх привели, то сказали: "Ці люди, юдеї, принесли в наше місто неспокій,

21 і навчають звичаїв, яких нам, римлянам, не годиться приймати та виконувати".

22 І натовп піднявся на них. А очільники здерли одяг з них, і звеліли їх різками шмагати.

23 І завдавши багато їм ран, кинули до в'язниці, наказавши в'язничному вартовому, щоб їх пильно стеріг.

24 Отримавши такий наказ, той кинув їх до внутрішньої в'язниці, наклавши на їхні ноги колодки.

25 А північної пори Павло й Сила молилися й Богові співали, а ув'язнені слухали їх.

26 І тут розпочався великий землетрус, аж основи в'язничні були захиталися! І враз повідчинялися всі двері, а кайдани з усіх спали...

27 Як прокинувся ж вартовий в'язничний, і побачив відчинені двері в'язниці, то витяг меча, маючи на меті позбутися життя, бо думав, що ув'язнені втекли.

28 А Павло загукав голосно: "Не роби собі нічого лихого, бо всі ми ось тут!"

29 Попросивши світла, вскочив він тремтячий до в'язниці та припав до Павла й Сили.

30 І вивівши їх звідти, запитав: "Добродії! Що треба робити мені, щоб врятуватися?"

31 А вони відповіли: "Вір у Господа Ісуса, і будеш врятований ти сам та всі хатні твої".

32 І слово Господнє проповідували йому та й усім, хто був у господі його.

33 І сторож забрав їх того ж часу вночі, їхні рани обмив, і негайно охристився він сам та всі хатні його.

34 І він їх запровадив до господи своєї, і поживу поставив, і радів з усіма хатніми своїм, що повірив у Бога.

35 А коли настав день, то прислали очільники слуг з наказом відпустити тих людей.

36 І передав той в'язничний вартовий слова ці Павлові, що прислали очільники, і відпустив їх з миром

37 А Павло відповів їм: "Нас, не засуджених римлян, різками шмагали прилюдно, і кинули до в'язниці, а зараз таємно виводять? Хай вони самі прийдуть, та й виведуть!"

38 Ці ж слова слуги донесли очільникам. А ті налякалися, почувши, що римляни вони.

39 І прийшли перепросити їх, а вивівши, благали, щоб ті з міста пішли.

40 І вийшовши з в'язниці, прибули вони до Лідії, а з братами побачившись, підбадьорили їх та й пішли.

Апостоли 17

1 Як вони перейшли Амфіполь й Аполлонію, то прийшли до Солуня, де була синагога юдейська.

2 І Павло, за звичаєм своїм, до них увійшов, і розтлумачував їм три суботи Писання,

3 доводячи, що мусив Христос постраждати й воскреснути з мертвих, і що той Ісус — Христос, про якого він їм проповідує.

4 І повірили дехто з них і до Павла та до Сили пристали, багато побожних із греків та з шляхетних жінок.

5 А невірні юдеї були запалилися заздрістю, і зібравши якихось негідних людей на вулицях, влаштували збіговисько та й підбурювали мешканців того міста, а ввірвавшись у хату Ясонову, шукали апостолів, щоб до натовпу вивести їх.

6 А як їх не знайшли, потягли до очільників міста Ясона та декого з братів, вигукуючи: "Ті, що світ зворохобили, і сюди ось вони прийшли",

7 а Ясон їх у себе прийняв. Всі вони противляться наказам кесаря, кажучи, ніби інший є цар Ісус...

8 Вони зворохобили народ та очільників міста, що слухали це".

9 Але, взявши поруку з Ясона та з інших, вони їх відпустили.

10 А брати відіслали негайно вночі Павла й Силу до Верії. І прибувши, вони пішли в синагогу юдейську.

11 Ці були шляхетніші за солунян, і слова прийняли з повним запалом, і Писання досліджували кожного дня, чи так воно є.

12 Багато з них тоді повірили, і серед них було чимало шанованих грецьких жінок та чоловіків.

13 Як солунські ж юдеї довідалися, що Павло проповідує Боже слово й у Верії, прибули туди, і підбурювали там народ.

14 Тоді брати негайно Павла відпустили, щоб до моря йшов, а Сила та Тимофій залишилися там.

15 А ті, що Павла випроводжали, провели його аж до Атен, а прийнявши наказ про Силу та Тимофія, щоб до нього повернулися якнайшвидше, відбули.

16 Як Павло ж їх чекав у Атенах, у ньому кипів його дух, як бачив це місто, повне ідолів.

17 Тож він розмовляв у синагозі з юдеями та з богобоязними, і на базарі щоденно з зустрічними.

18 А дехто з філософів епікуреїв та стоїків сперечалися з ним. Одні казали: "Що то хоче сказати оцей базіка?" А інші: "Здається, він проповідник чужих богів", бо він їм проповідував новину про Ісуса й воскресіння.

19 І взявши його, повели в Ареопаг та й казали: "Чи можемо знати, що то є за наука нова, яку ти проповідуєш?"

20 Бо ти щось чудернацьке вкладаєш до наших вух. Отже, воліємо знати, що то означати має?"

21 А всі атеняни та захожі чужинці нічим іншим радше не займалися, як аби щось нове казати чи слухати.

22 Тоді Павло став посередині Ареопагу й промовив: "Люди атенські! Із усього я бачу, що ви дуже побожні.

23 Бо, проходячи та оглядаючи святині ваші, я знайшов також жертовника, що на ньому написано: "Незаному Богові". Ось того, кого навімання ви шануєте, того я проповідую вам.

24 Бог, що створив світ і все, що в ньому, будучи Господом неба й землі, мешкає не в храмах, рукою збудованих,

25 і він не вимагає служіння рук людських, ніби в чомусь він мав би потребу, бо сам дає всім і життя, і дихання, і все.

26 І весь людський рід він з одного створив, щоб заселити всю поверхню землі, і призначив окреслені часи й кордони мешкання їхнього,

27 щоб Бога шукали вони, чи ж його не відчують і не знайдуть, хоч він і недалеко від кожного з нас.

28 Бо ми в ньому живемо, рухаємося та існуємо, як і деякі з ваших поетів казали: "Навіть рід ми його!"

29 Отож, будучи Божим тим родом, не повинні ми думати, що Божество подібне до золота, або срібла, чи до каменя, твору мистецтва чи людської вигадки.

30 Бог не зважаючи на часи невідомості, нині всім людям наказує, щоб скрізь каялися,

31 бо він визначив день, коли судитиме справедливо весь світ через людину, що його наперед він поставив, і в підтвердження для всіх, він воскресив його з мертвих".

32 Як почули ж вони про воскресіння мертвих, то одні глузувати стали, а інші казали: "Про це послухаємо тебе іншим разом"...

33 Так вийшов Павло від них.

34 А деякі люди пристали до нього й повірили, серед них Діонісій Ареопагіт, жінка на ім'я Дамара та інші з ними.

Апостоли 18

1 Після цього він вийшов з Атен і прибув до Коринту.

2 І знайшов він одного юдея на ймення Акила, родом з Понту, що недавно прибув з Італії, та Прискиллу, його жінку, бо Клавдій звелів усім юдеям, щоб покинули Рим. І прийшов до них,

3 А що був він того ж ремесла, то в них залишився та працював, виробляючи намети.

4 І він щосуботи мав промову в синагозі, переконуючи юдеїв та греків.

5 А коли прибули Сила та Тимофій з Македонії, Павло слову віддався, і свідчив юдеям, що Ісус і є Христос.

6 Як вони ж противилися та ображали, то він обтрусив одяг свій та промовив до них: "Ваша кров на голову вашу! Я чистий. Тож я піду до інших народів".

7 І вийшовши звідти, він прибув до господи одного, на ім'я Тита Юста, що був богобоязний, його ж будинок межував із синагогою.

8 А Крисп, старший синагоги, повірив у Господа нашого з усіма хатніми своїми, і багато з коринтян, почувши, повірили й охристилися.

9 Вночі ж Господь сказав Павлові в видінні: "Промовляй безупинно і без страху,

10 ніхто не заподіє тобі лиха, бо я з тобою, і маю в цьому місті багато людей".

11 І навчав він там слова Божого був рік і шість місяців.

12 А коли Галліон був в Ахаї проконсулом, то проти Павла повстали всі юдеї, і на суд привели його,

13 кажучи: "Він намовляє людей, щоб Богові честь віддавали не за Законом!"

14 Як Павло ж хотів вуста відкрити, сказав Галліон до юдеїв: "О юдеї, якби сталася кривда яка, або вчинок лихий, то я б справедливо вас вислухав.

15 Та коли суперечка йде про слово, ім'я й Закон ваш, то самі пильнуйте за цим, я не маю бажання бути суддею цього".

16 І прогнав їх від суду.

17 Тоді всі схопили Состена, голову синагоги, та й перед судом його побили. Галліон же на те зовсім не зважав.

18 А Павло, перебувши доволі ще днів, попрощався з братами, і відплив у Сирію, а з ним Прискилла й Акила. Павло ж у Кенхреях обстриг собі голову, бо обітницю дав був.

19 І прибув він в Ефес, і там їх залишив, а сам у синагогу ввійшов і розмовляв з юдеями.

20 Як просили ж його залишитися в них довше, то він не погодився,

21 а попрощався й сказав: "Повернуся до вас, коли буде на те воля Божа!" І відплив з Ефесу.

22 І побувши до Кесарії, привітав їхнє зібрання та піднявся в Антіохію.

23 І пробувши там деякий час, він вибрався знову в мандри, за порядком проходячи через Галатський край та Фрігію, всіх учнів зміцнюючи.

24 Один же юдей, на ім'я Аполлос, родом з Олександрії, вправний промовець та знавець Писання, прибув до Ефесу.

25 Він був навчений шляху Господньому, і палаючи духом, навчав у своїх промовах про Ісуса, знаючи тільки Іванове хрищення.

26 І він сміливо став промовляти в синагозі. Як Акила з Прискиллою почули його, то запросили до себе, і докладніше розповіли йому про шлях Божий.

27 А коли він забажав перейти до Ахаї, брати написали до учнів прохання, щоб його

прийняли. А прибувши, допомагав він багато тим, хто повірив через ласку Божу,

28 бо він ґрунтовно переконував юдеїв, Писанням прилюдно доводячи, що Ісус і є Христос.

Апостоли 19

1 І коли Аполлос перебував у Коринті, то Павло, перейшовши горішні країни, прибув до Ефесу, і знайшовши там деяких учнів,

2 запитав їх: "Чи маєте ви духа святого, як повірили?" А вони відповіли йому: "Та ми навіть не чули, що є дух святий!"

3 І він запитав: "Тож у що ви христилися?" Вони ж відповіли: "В Іванове хрещення".

4 Тоді сказав Павло: "Таж Іван христив хрещенням на покаяння, кажучи людям, щоб вірили в того, хто прийде по ньому, цебто в Ісуса".

5 Як почули ж оце, то христилися вони в ім'я Господа Ісуса.

6 А коли Павло руки на них поклав, то зійшов на них дух святий, і всякими мовами стали вони промовляти та пророкувати.

7 А всіх їх було душ з дванадцять.

8 На протязі трьох місяців він входив у синагоги й сміливо виголошував промови про Боже царство, навчаючи та переконуючи.

9 А коли опиралися дехто й не вірили та шлях Господній лихословили перед народом, то він їх покинув і відділив учнів, а сам щодня проповідував у школі Тиранна.

10 Це ж два роки продовжувалося, так що всі, хто мешкали в Азії, юдеї та греки, слухали слово Господа нашого.

11 І Бог чуда вчинив надзвичайні руками Павловими,

12 так що навіть хустки й пояси з його тіла приносили хворим, і ті позбувалися хвороб, і духи лукаві виходили з них.

13 Дехто з мандрівних ворожбитів юдейських почали кликати ім'я Господа Ісуса над тими, хто мав злих духів, проказуючи: "Заклинаємо вас Ісусом, якого Павло проповідує!"

14 Це ж робили якісь сім синів юдейського першого священика Скеви.

15 А злий дух відповів їм: "Я знаю Ісуса і знаю Павла, а ви хто такі?"

16 І накинувся на них чоловік, що в ньому злий дух був, і здолав їх обох, і втекли вони з хати голі та поранені.

17 І це стало відоме юдеям та грекам, усім, що в Ефесі мешкають, і страх охопив усіх їх, і славилася ім'я Господа Ісуса.

18 І багато з тих, що повірили, приходили, визнаючи та відкриваючи вчинки свої.

19 І багато з тих, що займалися чарами, приносили книги свої та й перед усіма палили. І порахували ціну їхню, і вийшло на срібло п'ятдесят тисяч драхм.

20 Так могутньо росло та зміцнювалося Боже слово!

21 А після цього, Павло в дусі задумав перейти Македонію та Ахаю, та й податися в Єрусалим, і сказав: "Після того, як побуду там, треба мені відвідати Рим".

22 Тож він послав у Македонію двох із тих, що служили йому, Тимофія й Ераста, а

сам залишався якийсь час в Азії.

23 І того часу чималий стався там бунт за шлях Господній.

24 Бо один золотар на ім'я Дмитро, що робив маленькі срібні Артемідині храми, та ремісникам заробіток чималий давав,

25 зібрав їх і ще інших подібних ремісників, та й промовив: "Ви знаєте, що з цього ремесла ми маємо заробіток.

26 І ви бачите й чуєте, що не тільки в Ефесі, але мало не в усій Азії цей Павло збурих і відвернув багато народу, кажучи, ніби то не боги, що руками зроблені.

27 Нам загрожує не тільки занепад ремесла, а й те, що храм богині великої Артеміді в ніщо зарахується, і буде зруйнована й велич тієї, що шанує її вся Азія та весь світ".

28 Почувши ж це, вони переповнилися гнівом, та й стали вигукувати: "Артеміда ефеська велика!"

29 І місто наповнилося заколотниками. І кинулися всі до театру, схопивши Павлових супутників, македонян Гая та Аристарха.

30 Павло ж бажав увійти до народу, та учні його не пустили.

31 Також дехто з азійських старших, що були йому приятелі, послали до нього й просили, щоб він не йшов до театру.

32 І збори бурхливі були, бо всі щось вигукували, і багато з них навіть не знали, заради чого зібралися.

33 А з народу взяли Олександра, бо юдеї його висували. І Олександр дав знака рукою, бажаючи виправдатися перед народом.

34 А коли дізналися, що юдей він, то стали вигукувати в один голос, і годин зо дві вигукували: "Артеміда ефеська велика!"

35 А як писар міський заспокоїв народ, то промовив: "Люди ефеські, яка ж то людина не знає, що місто Ефес є опікуном храму Артеміді великої та її образу, що з неба впав?"

36 І це беззаперечно, тому маєте бути спокійними, і не робити необачно нічого.

37 А ви ж привели цих людей, що ні храму не обікрали, ні вашої богині не зневажили.

38 Отож, як Дмитро та його ремісники мають справу на кого, то є суди й проконсули, один одного хай позивають.

39 А коли чогось іншого домагаєтеся, то те вирішиться на законному зібранні.

40 Бо ось є небезпека, що нас за сьогоднішній бунт оскаржити можуть, і нема жодної причини на виправдання цього зборища". І промовивши це, розпустив він громаду.

Апостоли 20

1 А як бунт стих, то Павло скликав учнів, і підбадьоривши та попрощавшись з ними, зібрався йти в Македонію.

2 Перейшовши ж ті краї та підбадьоривши їх багатьма словами, прибув до Еллади,

3 і прожив там три місяці. А як він надумав був відплисти в Сирію, то змову на нього вчинили юдеї, тому він вирішив повертатися через Македонію.

4 Разом з ним пішли Сопатер Піррів з Верії, Аристарх та Секунд із Солуня, дерев'янин Гай, Тимофій, а з азійців Тихик та Трохим.

5 Вони відбули першими, і чекали на нас у Троаді.

6 А ми відпливли з Филипів по святах Опрісноків, і прибули днів за п'ять у Троаду до них, де сім день перебули.

7 А першого дня в тижні, як учні зібралися на ламання хліба, Павло мав промову до них, бо вранці збирався відбутися, і затягнув своє слово до півночі.

8 А в горішній кімнаті, де зібралися ми, було багато світильників.

9 Юнак же один, на ім'я Євтих, сидів на вікні. І заснув він, бо задовго Павло промовляв, і сонний похитнувся, і впав додолу з третього поверху, і підняли його мертвого...

10 Зійшов же Павло та до нього припав, і обнявши його, сказав: "Заспокойтеся, бо душа його в ньому!"

11 А повернувшись, він хліб переломив і спожив, і ще довго промовляв, а вдосвіта, пішов.

12 А хлопця живим привели, і всі зраділи.

13 А ми вперед пішли до корабля, та в Асс попливли, щоб звідти забрати Павла, бо він так звелів, сам бажаючи пішки піти.

14 А коли він з нами зустрівся в Ассі, то ми разом прибули в Мітілену.

15 І відпливши звідти, ми назавтра пристали навпроти Хіосу, а другого дня припливли до Самосу, наступного вже були в Мілеті.

16 Бо Павло бажав минути Ефес, щоб не баритися в Азії, адже він квапився встигнути в Єрусалим на день П'ятдесятниці.

17 А з Мілету послав до Ефесу покликати пресвітерів церкви.

18 І як до нього вони прибули, він промовив до них: "Ви знаєте, як з першого дня, відколи прибув в Азію, я з вами весь час перебував,

19 і служив Господові нашому з усією покорою, і з рясними слізьми та напастями, що спіткали мене від юдейської змови,

20 як нічого корисного я не минув, щоб його вам повідомити й навчити вас прилюдно і в оселях.

21 І я свідчив юдеям та грекам, щоб вони перед Богом покалися, та повірили в Господа нашого Ісуса Христа.

22 А зараз, побуджений духом, я йду в Єрусалим, не знаючи, що там зі мною трапиться,

23 тільки дух святий у кожному місті засвідчує, кажучи, що кайдани та муки чекають мене...

24 Але я ні про що не турбуюся, і своє життя не вважаю для себе чомось вартим, аби-но скінчити шлях свій та служіння, яке я отримав від Господа Ісуса, щоб засвідчити новину незаслуженої ласки Божої.

25 Я знаю, що ви, кому я проповідував царство Боже, обличчя мого вже не будете бачити...

26 Тому дня сьогоднішнього вам свідкую, що я чистий від крові всіх,

27 бо я не ухилявся об'являти вам усю волю Божу!

28 Пильуйте себе та всієї отари, в якій святий дух вас поставив єпископами, щоб пасти церкву Божу, яку власною кров'ю набув він.

29 Бо я знаю, що як я відійду, то ввійдуть між вас вовки люті, що отари не пошкодують...

30 Із вас самих навіть постануть ті, що казатимуть перекручене, аби тільки учнів тягнути за собою...

31 Тому пильуйте, пам'ятаючи, що я кожного з вас день і ніч невпинно навчав зі слізьми ось уже три роки.

32 Тож доручаю вас Богові та слову щедрого дару його, який має силу будувати та дати спадщину, серед усіх освячених.

33 Ні срібла, ні золота, ні чийогось одягу я не бажав...

34 Самі знаєте, що ці руки мої послужили потребам моїм та отих, хто був зі мною.

35 Я вам усе показав, що, працюючи так, треба допомагати слабким, та пам'ятати слова Господа Ісуса, бо він сам сказав: "Краще давати, ніж брати!" 36 Сказавши це, він навколішки впав, та й з ними всіма помолився.

37 І плакали всі, і припадали на Павлову шию, і його цілували...

38 А найтяжче вони журилися через слово, яке він сказав, що вже не бачитимуть обличчя його. І вони провели його до корабля.

Апостоли 21

1 А як ми розлучилися з ними й відпливли, то прибули в Кос, а другого дня до Родосу, а звідти в Патару.

2 І знайшли корабля, що плив у Фінікію, увійшли та й попливли.

3 А коли показався нам Кіпр, ми лишили ліворуч його та й попливли в Сирію. І пристали ми в Тирі, бо там корабель мав розвантажитися.

4 І знайшовши учнів, перебули тут сім день. Вони через духа казали Павлові, щоб до Єрусалиму не йшов.

5 Коли ми від них виходили, то всі з жінками й дітьми проводили нас аж за місто. І ставши навколішки, помолилися на березі.

6 І попрощавшись один з одним, ми зійшли на корабель, а вони повернулися назад до своїх помешкань.

7 А ми після Тиру, пристали до Птолемаїди, і братів привітавши, один день перебули в них.

8 А на завтра ми вибралися в дорогу, і прийшли в Кесарію. І ввійшли до господи одного з семи, проповідника Пилипа, і залишилися в нього.

9 Він мав чотири дочки в дівоцтві, що пророкували.

10 І коли ми пробули багато днів у них, то прибув з Юдеї якийсь пророк на ім'я

Агав.

11 І прийшов він до нас, взяв Павлового пояса, і зв'язавши свої руки та ноги, сказав: "Так каже дух святий: "Отак зв'яжуть у Єрусалимі юдеї господаря цього пояса і видадуть у руки поган""...

12 Як почули ж це, то благали ми та тамтешні Павла, щоб до Єрусалиму не йшов.

13 А Павло відповів: "Що робите ви, плачучи та серце мені розриваючи? Бо за ім'я Господа нашого Ісуса я готовий не тільки зв'язаним бути, а й померти в Єрусалимі!"

14 І не змогли ми його вмовити, й сказали: "Хай буде з волі Бога!"

15 А після цих днів приготувалися ми, та до Єрусалиму вирушили.

16 А з нами пішли й деякі учні з Кесарії, ведучи якогось кіпріянина Мнасона, давнього учня, що ми в нього зупинитися мали.

17 А коли ми прийшли в Єрусалим, то брати прийняли нас гостинно.

18 А другого дня Павло з нами подався до Якова. І всі старшини посходилися.

19 Привітавши ж їх, розповів він докладно, що Бог через служіння його вчинив між поганами.

20 Як вони ж це почули, то славили Бога, а до нього промовили: "Бачиш, брате, скільки тисяч серед юдеїв повірило, і всі вони ревні захисники Закону!"

21 Вони ж чули про тебе, ніби ти всіх юдеїв, що живуть між інших народів, навчаєш відступництву від Мойсея, промовляючи, щоб дітей не обрізували й не трималися звичаїв.

22 Що ж робити? Люд збереться напевно, почувши, що ти прибув.

23 Зроби як ми радимо тобі. Ми маємо чотирьох людей, що обітницю склали на себе.

24 Візьми їх, та й з ними очистіться, і видатки за них заплати, щоб постригли їм голови. І знають усі, що сказане їм про тебе — неправда, та й сам ти Закон пильнуєш.

25 А про тих з поган, що повірили, ми писали, розсудивши, щоб вони береглися від ідольських жертв, крові, задушеного та від розпусти".

26 Тоді взяв Павло тих людей і наступного дня очистився з ними, і ввійшовши в храм, розповів про жертви за кожного з них, які мають бути принесені по виконанні днів очищення.

27 А коли ті сім день закінчитися мали, то азійські юдеї, як побачили в храмі його, підбурили весь народ та схопили його,

28 вигукуючи: "Ізраїльський люде, рятуйте! Це та людина, що проти народу, Закону та місця цього, всюди всіх навчає!... А до того привів у храм греків, споганивши це святе місце!"

29 Бо перед тим вони бачили в місті з ним разом Трохима ефесьнина, і думали, що Павло то його ввів у храм.

30 І захвилювалося все місто, і позбігалися люди. І схопивши Павла, і зачинивши двері, потягли його поза храм...

31 Коли ж надумали вбити його, то до полкового тисяцького дійшла звістка, що весь Єрусалим збунтувався!

32 І він мерщій узяв вояків та сотників, і подався до них. А вони, як угледіли тисяцького й вояків, то бити Павла перестали.

33 А тисяцький наказав схопити його, і зв'язавши його двома ланцюгами, став допитувати, хто він такий, і що він зробив.

34 Але з натовпу викрикували то одне, то інше. І не довідавшись нічого певного через галас, він звелів відпроводити його до фортеці.

35 А коли він дійшов до сходів, то трапилося, що мусили нести його вояки із-за великого натовпу людського,

36 бо багато народу йшло слідком, вигукуючи: "Геть його!"

37 А коли Павло входив до фортеці, то тисяцького запитав: "Чи можу я щось сказати тобі?" А той відповів: "То ти розмовляєш грецькою?"

38 Чи не той ти єгиптянин, що перед цими днями призвів був до бунту, і вивів до пустелі чотири тисячі опришків?"

39 А Павло відповів: "Я юдей із Тарсу, громадянин відомого міста в Кілікії. Благаю тебе, дозволь мені до народу промовляти!"

40 А коли той дозволив, то Павло став на сходах, і дав знака рукою народів. А як тиша настала, промовив єврейською мовою:

Апостоли 22

1 "Брати й батьки! Послухайте ж виправдання мого перед вами!"

2 Як почули ж вони, що до них він промовляє єврейською мовою, то тиша ще більша настала. А він сказав:

3 "Я юдей, що народився в кілікійському Тарсі, а вчився у цьому місті, біля ніг Гамаліїла навчений докладно виконувати Закон батьків, і ревний до Бога, як і всі ви сьогодні.

4 Переслідував я аж до смерті прибічників цього шляху, і в'язав та до в'язниці кидав чоловіків та жінок,

5 як засвідчить про мене першосвященик та вся старшина. Я від них був узяв навіть листи на братів, і пішов до Дамаску, щоб тамтешніх зв'язати й привести до Єрусалиму для покарання.

6 І як я опівдні наближався до Дамаску, то мене осяяло яскраве світло з неба!

7 І я повалився на землю, і голос почув, що мені казав: "Савле, Савле, чому ти мене переслідуєш?"

8 А я запитав: "Хто ти, Господе?" А він мені відповів: "Я назарянин Ісус, що його ти переслідуєш"...

9 А ті, що зі мною були, бачили світло, але не чули вони того голосу, що мені казав.

10 А я запитав: "Що я, Господе, маю робити?" Господь же мені сказав: "Вставай та йди до Дамаску, а там тобі скажуть про все, що тобі призначено робити".

11 А від яскравості світла того незрячим я став... І ті, що були зі мною, за руку мене повели, і я прибув до Дамаску.

12 А один чоловік Ананій, в Законі побожний, що добре свідоцтво про нього дають

усі юдеї в Дамаску,

13 до мене прибув, і ставши, промовив до мене: "Савле брате, стань зрячим!" І я тієї ж миті побачив його...

14 І сказав він до мене: "Бог батьків наших обрав тебе, щоб ти волю його зрозумів, і щоб побачив Праведника, і почув голос із вуст його.

15 Бо будеш ти свідком йому перед усіма людьми про те, що ти бачив та чув!

16 А зараз не гайся? Вставай, охрестися й обмиє гріхи свої, покликавши ім'я його!"

17 І як повернувся я в Єрусалим та молився в храмі, то побачив видіння,

18 і побачив того, що до мене сказав: "Поквапся вийти з Єрусалиму, бо не приймуть свідництва твого про мене"...

19 А я відповів: "Самі вони, Господе, знають, що я по синагогах ув'язнював та бив отих, хто вірив у тебе.

20 А коли лилася кров твого свідка Степана, то сам я стояв та вбивство його нахваляв, і одяг убивць його охороняв"...

21 Але він до мене промовив: "Іди, бо пошлю я далеко тебе, до інших народів!"

22 І аж до слова цього його слухали. Аж тут загукали всі: "Геть такого, бо негідний він жити на землі!"...

23 І як вони кричали, і одяг скидали, і кидали порох у повітря,

24 то звелів тисяцький у фортецю його відвести, і бичуванням його допитати, щоб довідатися, з якої причини на нього вони так кричали.

25 І як його розтягли для бичування, то Павло сказав сотникові, що стояв: "Хіба бичувати дозволено вам громадянина римського та ще й незасудженого?"

26 Як сотник це почув, то підійшов до тисяцького і сказав: "Що думаєш робити? Цей чоловік римлянин!"

27 Підійшов тоді тисяцький та й запитав його: "Скажи мені, чи ти римлянин?" А він відповів: "Так".

28 І сказав тоді на те тисяцький: "Я за великі гроші набув це громадянство"... А Павло відповів: "А я з ним і народився!"

29 І відступили негайно від нього оті, що намагалися допитувати його. І злякався тисяцький, довідавшись, що той римлянин, і що він зв'язав був його.

30 А другого дня, намагаючись довідатися правди, у чому юдеї його звинувачують, він звільнив його і звелів, щоб зібралися старші священники та весь синедріон, і вивів Павла та поставив його перед ними.

Апостоли 23

1 Павло, поглянувши на той синедріон, промовив: "Брати, я аж по сьогоднішній день жив для Бога всім добрим сумлінням!"

2 Але першосвященик Ананій звелів тим, що стояли при ньому, щоб били його по вустах.

3 Тоді Павло сказав до нього: "Тебе битиме Бог, ти стіна побілена... Ти ж сидиш, щоб судити мене за Законом, наказуєш бити мене проти Закону?"

4 А присутні сказали: "То ти Божому першосвященикові лихословиш?"

5 Павло ж промовив: "Не знав я, брати, що то першосвященик. Бо написано: "На старших люду твого не лихослов"".

6 І Павло, роздивившись, що серед них частина саддукеї, а частина фарисеї, сказав до синедріону: "Брати, я фарисей, і син фарисея. За сподівання на воскресіння мертвих мене судять!"

7 Як же він це промовив, колотнеча зчинилася між саддукеями та фарисеями, і розділився натовп.

8 Саддукеї-бо стверджують, що нема воскресіння, ані ангела, ані духа, фарисеї ж це визнають.

9 І галас великий зчинився. А деякі книжники з фарисейської групи почали сперечатися, кажучи: "У чоловікові цьому ми не знаходимо нічого лихого! А що, як до нього промовляв дух чи ангел?"

10 А коли колотнеча наростала, то тисяцький, боячись, щоб Павла не роздерли, звелів воякам увійти та забрати його від них та відвести в фортецю.

11 А наступної ночі став Господь наш перед ним і промовив: "Будь бадьорий! Бо як у Єрусалимі про мене ти свідчив, так треба тобі свідчити і в Римі!"

12 А коли настав день, то дехто з юдеїв зібралися, та поклялися, що ні їсти, ні пити не будуть, аж доки Павла не вб'ють!

13 А тих, що поклялися, було більше сорока.

14 І вони підійшли до старших священиків та старшин і сказали: "Ми поклялися нічого не їсти, аж поки вб'ємо Павла!"

15 Отож разом із синедріоном передайте тисяцькому, щоб до вас він привів його, ніби ви бажаєте докладніше дізнатися про нього. А перше ніж він наблизиться, ми будемо готові вбити його"...

16 Як почув син сестри Павлової про цю змову, то прибув, і ввійшовши в фортецю, Павла повідомив.

17 Павло ж відразу покликав одного з сотників, та й сказав: "Проведи цього юнака до тисяцького, бо він має йому щось сказати".

18 Той узяв його, і провівши до тисяцького, сказав: "В'язень Павло покликав мене, і просив привести до тебе цього юнака, який має тобі щось сказати.

19 І взяв тисяцький того за руку, і відвівши, запитав: "Що ти маєш для мене?"

20 А той розповів: "Юдеї змовилися, просити тебе, щоб ти завтра до синедріону Павла припровадив, ніби бажають вони докладніше дізнатися про нього.

21 Отож, не послухай їх, бо чигають на нього більше сорока душ, що поклялися ні їсти, ні пити, аж доки його не вб'ють... І он вони вже готові, чекають твого розпорядження".

22 Тоді тисяцький відпустив юнака, наказавши йому не розповідати нікому, про що той йому розповів.

23 І покликавши двох із сотників, наказав: "Приготуйте на третю годину ночі дві сотні вояків, сімдесят кіннотників та дві сотні стрільців, щоб іти до Кесарії.

24 Приготуйте також коней і Павла посадить, і здоровим його проведіть до намісника Фелікса".

25 І він написав такого листа:

26 "Клавдій Лісій — намісникові високоповажному Феліксові вітання!

27 Довідавшись, що чоловік, якого юдеї схопили були та мали вбити, римлянин, я прийшов з вояками і врятував.

28 І бажаючи довідатися про причину, через яку його звинувачують, привів його до їхнього синедріону.

29 Я знайшов, що його звинувачують в речах стосовно їхнього Закону, і що провини не має він жодної, вартої смерті або ланцюгів.

30 Як донесли ж мені про ту змову, що юдеї вчинили на чоловіка цього, я, негаючись, відіслав його до тебе, наказавши також позивальникам, щоб перед тобою сказали, що мають на нього. Будь здоровий!"

31 Отож вояки, як наказано їм, забрали Павла, і вночі припровадили в Антипатриду.

32 А другого дня, полишивши кіннотників з ним, у фортецю вони повернулися.

33 А ті прибули в Кесарію, і листа передавши намісникові, поставили також Павла перед ним.

34 Намісник, прочитавши листа, запитав, з якого він краю. А довідавшись, що з Кілікії, сказав:

35 "Я тебе вислухаю, як прийдуть твої позивальники". І звелів стерегти його в Іродовому преторії.

Апостоли 24

1 А по п'яти днях прибув першосвященик Ананій з якимись старшинами, та з промовцем Тертилом, що перед намісником скаржилися на Павла.

2 Коли ж він був покликаний, то Тертил звинувачувати почав, промовляючи: "Через тебе великий мир маємо ми, і завдяки тобі для цього народу добрі речі впроваджено,

3 це ми завжди і скрізь визнаємо з подякою щирою, високоповажний наш Феліксе!

4 Та щоб довго тебе не турбувати, то благаємо тебе, щоб ти коротко вислухав нас з ласки своєї.

5 Ми переконалися, що цей чоловік — зараза, і що він колотнечу спричиняє між усіма юдеями в цілому світі, і що він провідник назорейської ересі.

6 Він відважився навіть збезчестити храм, і його ми схопили були, і судити мали за нашим Законом.

7 Але тисяцький Лісій прибув, і силою забрав його з наших рук,

8 а його позивальникам звелів іти до тебе. Ти сам зможеш від нього, розпитавши, дізнатися про все, у чому його ми звинувачуємо".

9 Юдеї також прилучилися до того звинувачення.

10 І як намісник дав знака йому промовляти, то Павло відповів: "Я знаю, що від років багатьох ти суддя для народу цього, тому буду охоче боронитися.

11 Ти можеш довідатися, що нема більше дванадцяти днів, як прийшов я до Єрусалиму вклонитися.

12 І вони ані в храмі, ані в синагогах, ані в місті мене не бачили, щоб я з ким сперечався, або колотнечу в народі здіймав.

13 І не можуть вони довести тобі того, у чому зараз мене звинувачують.

14 Але я визнаю перед тобою, що на шляху цьому, який вони називають єрессю, я Богові батьків служу так, що вірю всьому, що в Законі й у Пророках написано.

15 І маю сподівання я в Бозі, чого й самі вони сподіваються, що настане воскресіння праведних і неправедних.

16 І я пильную того, щоб завжди мати сумління невинне, щодо Бога й людей.

17 По багатьох роках я прибув, щоб зробити моему народові ласку та принести пожертву.

18 Ось при цьому знайшли мене дехто з юдеїв азійських очищеного в храмі, а не з натовпом чи з колотнечею.

19 Їм належало б ось перед тебе прийти й казати, коли мають вони що на мене.

20 Або самі ці хай скажуть, чи якусь неправду знайшли на мені, як я в синагозі стояв,

21 крім отого єдиного виразу, що я його вигукнув, стоячи серед них: "За воскресіння мертвих приймаю від вас суд сьогодні!"²² Але Фелікс, надто добре обізнаний про цей шлях, відклав справу, сказавши: "Розсуджу вашу справу, коли тисяцький Лісій прибуде".

23 І він сотникові наказав стерегти Павла, але не забороняти нікому з близьких його, щоб служили йому.

24 А по декількох днях прийшов Фелікс із жінкою своєю Друзіллою, що була юдейка, і покликав Павла, та слухав від нього про віру в Ісуса Христа.

25 І як розповідав він про праведність, стриманість та про майбутній суд, то Фелікса страх охопив і він сказав: "Поки що йди, у визначений час покличу тебе!"

26 Сподівався він, що дасть Павло грошей йому, тому й часто його викликав на розмову.

27 Як минуло ж два роки, то Фелікс отримав наступника, Порція Феста. А, намагаючись догодити юдеям, залишив Павла у в'язниці.

Апостоли 25

1 А коли прибув Фест до свого намісництва, то він по трьох днях відбув з Кесарії до Єрусалиму.

2 І поскаржилися йому на Павла старші священики та головні з юдеїв, і благали його,

3 ніби з добра для нього, щоб до Єрусалиму його припровадив, змовившись, щоб смерть заподіяти йому по дорозі.

4 А Фест відповів, що Павла стережуть у Кесарії, і він сам незабаром туди прибуде.

5 Отже, — сказав він, — хто спроможний з вас, хай ті вирушають разом зі мною, і

коли є неправда яка в чоловікові цьому, хай доведуть її.

6 І пробувши в них вісім чи десять днів, він повернувся до Кесарії. А другого дня засів на місці судді, і звелів, щоб привели Павла.

7 Як його ж привели, то стали навколо юдеї, що прийшли з Єрусалиму, і закидали Павлові багато тяжких звинувачень, що їх не могли довести,

8 Павло ж сказав на захист: "Я не завинив ні в чому ані проти Закону юдейського, ані проти храму, ані проти кесаря".

9 Тоді Фест, що намагався догодити юдеям, промовив Павлові у відповідь: "Чи ти бажаєш до Єрусалиму піти, і там суд прийняти від мене про це?"

10 А Павло відповів: "Я стою перед судом кесаревим, де належить мені суд прийняти. Юдеїв нічим я не скривдив, як і ти дуже добре те знаєш.

11 Бо коли я кого скривдив, або гідне смерті вчинив що, то нема мені пробащення. Як нема ж нічого того, в чому вони звинувачують мене, то не може ніхто мене видати їм. Хай мою справу розгляне кесар!"

12 Тоді Фест, порадившись, дав відповідь: "Ти бажаєш до кесаря, до кесаря й підеш!"

13 Через декілька днів, цар Агріппа й Верніка приїхали до Кесарії, щоб Феста вітати.

14 А що там багато днів вони пробули, то Фест, викладаючи справу Павлову цареві, сказав: "Є один чоловік, залишений Феліксом в'язень,

15 на якого, як у Єрусалимі я був, старші священники й старшини юдейські принесли скаргу, домагаючись суду над ним.

16 Я їм відповів, що римляни не мають звичаю людину якусь видавати на страту, поки звинувачуваний перед собою не матиме позивальників, і не буде йому дано можливості для захисту від закидів.

17 І як зійшлися вони тут, то я без зволікання сів наступного дня на місце судді, і звелів привести цього чоловіка.

18 І позивальники стали навколо нього, проте не надали жодного доказу до звинувачень, на який я сподівався.

19 Та мали вони проти нього якісь суперечки про власне своє марновірство, і про якогось Ісуса померлого, про якого Павло стверджував, що живий він.

20 І я був непевний у цьому змаганні й запитав, чи не бажає піти він до Єрусалиму, і там суд прийняти про це?

21 Через те ж, що Павло заявив, щоб залишений був він на кесарів розсуд, я звелів охороняти його, аж поки не відправлю до кесаря".

22 А Агріппа відповів Фестові: "Волів би й я цього чоловіка послухати!" І той призначив на завтра послухати його.

23 А наступного дня Агріппа й Верніка прийшли з превеликою пишнотою, і в залу судову ввійшли разом з тисяцькими та поважними людьми міста. І як Фест наказав, то Павло був приведений.

24 І сказав до них Фест: "О царю Агріппо, та з нами присутні всі! Ви бачите того,

що за нього весь люд юдейський мені докучав у Єрусалимі та тут, вимагаючи смерті для нього.

25 Я ж дізнався, що нічого, вартого смерті, він не вчинив, а що сам він відкликався до Августа, розсудив я послати його.

26 Нічого не маю я певного, що міг би про нього писати до пана. Тому я припровадив його перед вас, а найбільше перед тебе, царю Агріппо, щоб після слухання мав що писати.

27 Бо здається мені нерозважливим ув'язненого посилати, не вказавши звинувачень на нього".

Апостоли 26

1 А Агріппа сказав до Павла: "Дозволяємо тобі висловитися". Павло тоді простягнув руку, і промовив у своїй захист:

2 "О царю Агріппо! Вважаю себе за щасливого, що сьогодні я перед тобою захищатися маю від усього, в чому мене звинувачують юдеї,

3 особливо ж тому, що ти знаєш усі юдейські звичаї та суперечки. Тому я прошу мене терпляче вислухати.

4 Життя моє змалку проходило в Єрусалимі серед мого народу, і всі юдеї,

5 які давно мене знають і мають бажання свідчити, могли б засвідчити, що я жив фарисеєм за найсуворішою сектою нашої віри.

6 І зараз я стою отут суджений за сподівання на обітницю, що Бог дав її нашим батькам,

7 на виконання якої чекають наші дванадцять племен, невпинно слугуючи вдень і вночі Богові. За це сподівання, о царю, мене звинувачують юдеї!

8 Чому ви вважаєте за неймовірне, що Бог воскрешає померлих?

9 Правда, думав був я, що мені належить зробити багато проти ймення назарянина Ісуса,

10 що я в Єрусалимі й робив, і багато кого із святих до в'язниць кинув, як отримав був владу від старших священиків, а як їх убивали, я голос давав проти них.

11 І часто по всіх синагогах, караючи їх, я примушував зректися своїх поглядів, а лютуючи вельми на них, переслідував їх навіть по закордонних містах.

12 Коли в цих справах я йшов до Дамаску, з наданою мені владою та за дорученням старших священиків,

13 то опівдні, о царю, на шляху побачив я світло з неба, яскравіше від світла сонця, що осяяло мене та тих, хто разом зі мною йшов!...

14 І як ми всі повалилися на землю, я голос почув, що до мене промовляв єврейською мовою: "Савле, Савле, чому ти мене переслідуєш? Важко тобі бити ногою колючку!"

15 А я запитав: "Хто ти, Господе?" А він відповів: "Я Ісус, що ти його переслідуєш.

16 Але підведися і стань на ноги свої. Бо на те я явився тобі, щоб тебе зробити слугою та свідком того, що ти бачив та що я відкрию тобі.

17 Я визволю тебе від твого народу та від усякого поганського люду, до якого я тебе посилаю,

18 відкрити їм очі, щоб вони навернулися від темряви в світло та від влади Сатани до Бога, щоб вірою в мене отримати їм дарування гріхів і долю з освяченими".

19 Через це я, о царю Агріппо, не противився видінню небесному,

20 а спочатку мешканцям Дамаску, потім Єрусалиму й усякого краю юдейського та всякому поганському людові я проповідував, щоб покалися, навернулися до Бога та робили справи, гідні покаяння.

21 Через це юдеї в святині схопили мене та намагалися роздерти.

22 Але, допомогу від Бога отримавши, я стою аж до дня сьогоднішнього та свідкую малому й великому, нічого не розповідаючи, окрім того, що сказали пророки й Мойсей, що статися має,

23 що має Христос постраждати, що він, як перший воскреснувши з мертвих, проповідуватиме світло народам і поганам!"

24 Коли ж він захищався так, то Фест сказав гучним голосом: "Здурів ти, Павле! Велика наука доводить тебе до безглуздя!"

25 А Павло: "Не здурів я, о високоповажний Фесте, а проповідую слова правди та щирого розуму.

26 Цар-бо знає про це, до нього без страху я й промовляю. Бо не маю я, що приховувати від нього, бо не в закутку діялося це.

27 Чи віриш, царю Агріппо, Пророкам? Я знаю, що віриш".

28 Агріппа ж Павлові: "Ти мало не намовляєш мене, щоб я став християнином"...

29 А Павло: "Благав би я Бога, щоб чи мало, чи багато, не тільки ти, але й усі, хто чує сьогодні мене, стали такими, як і я, крім оцих ланцюгів"...

30 І встав цар і намісник, і Верніка та ті, хто з ними сиділи.

31 І відійшовши вбік та порадившись, сказали: "Нічого, вартого смерті або ланцюгів, чоловік цей не робить!"

32 Агріппа ж до Феста сказав: "Цього чоловіка можна було б відпустити, якби він не відкликався до кесаря".

Апостоли 27

1 А коли було постановлено, щоб відпливли ми до Італії, то віддано Павла та ще деяких інших ув'язнених сотникові на ім'я Юлій, з полку Августа.

2 І сіли ми на корабля адрамітського, що пливати мав біля місць азійських, та й відчалили. І з нами був македонець Аристарх із Солуня.

3 А другого дня ми пристали в Сидоні. До Павла ж Юлій ставився добре, і дозволив до друзів піти, та їхньої опіки зазнати.

4 А вирушивши звідти, припливли ми до Кіпру, бо були зустрічні вітри.

5 Коли ж ми перепливли море, що біля Кілікії й Памфілії, то прибули до Лікійської Міри.

6 І там сотник знайшов корабля олександрійського, що плів до Італії, і посадив нас

на нього.

7 Ми довго й повільно пливли, і ледь добралися Кніду, а що вітер не дозволяв нам рухатися вперед, то попливли ми вздовж Кріту при Салмоні.

8 І коли ми насилу минули його, то припливли до місця, що називається Доброю Пристанню, недалеко якого знаходиться місто Ласея.

9 А як минуло багато часу, і було вже небезпечно плавати, бо минув уже й піст, то Павло став попереджати,

10 кажучи їм: "Люди! Я бачу, що плавання буде небезпечним і для вантажу, і для нас".

11 Та сотник довіряв більше стерничому та власникові корабля, ніж тому, що Павло казав.

12 А що пристань була для зимівлі не вигідна, то більшість давала раду відплисти звідти, щоб, якомога швидше, дістатись до Фініка, і перезимувати в крітській пристані, захищеній від вітрів західних, і має вихід на південь та північ.

13 А як вітер південний повіяв, то подумали, що наміри їхні збулися, підняли якоря і попливли край Кріту.

14 Але незабаром ударив на них рвучкий вітер, що зветься євроклідон.

15 А коли корабель був підхоплений, і не міг противитися вітрові, то йому віддалися ми й понеслися.

16 І пливли ми повз острівець Клавду, насилу стримуючи шлюпку.

17 Коли ж її витягли, то допоміжними засобами обв'язали корабля. А боячись, щоб не сісти на мілину на Сірті, спустили вітрила, і так нас носило.

18 А коли почала буря нас кидати, то другого дня стали ми розвантажуватися,

19 а третього дня корабельне знаряддя ми повикидали власноруч.

20 А коли довгі дні не з'являлося ні сонце, ні зорі, і буря все більше на нас напирала, то останнє сподівання на порятунок ми втратили...

21 А як довго не їли, то Павло став тоді серед них і промовив: "О люди, треба було мене послухати та не відпливати від Кріту, і не було б нам такого лиха.

22 А зараз благаю вас триматися в дусі, бо ні одна душа з вас не загине, окрім корабля.

23 Адже цієї ночі явився мені ангел Бога, якому належу й якому служу.

24 І сказав він: "Не бійся, Павле, бо треба тобі перед кесарем стати, і ось Бог дарував тобі всіх, хто з тобою пливе".

25 Тому тримайтеся в дусі, люди, бо я вірю Богові, що станеться так, як було мені сказано.

26 І ми мусимо натрапити на острів якийсь".

27 А коли надійшла чотирнадцята ніч, і ми носилися по Адріатичому морю, то деś опівночі стали здогадуватися моряки, що наближаються до якоїсь землі.

28 І змірявши глибину, виявили двадцять сажнів. А відпливши трохи, зміряли вдруге, і було п'ятнадцять сажнів.

29 І боячись, щоб не натрапити нам на скелясті місця, ми кинули чотири якори з

корми, і благали, щоб настав день.

30 А коли моряки намагалися втекти з корабля, і човна спускали до моря, вдаючи, ніби намагаються кинути з носа якора,

31 то сказав Павло сотникові й воякам: "Як вони на кораблі не залишаться, то врятуватися вам не вдасться!"

32 Тоді вояки перерізали канати в човна, і той упав у море.

33 А коли розвиднятися стало, то благав Павло всіх, щоб поживу прийняти, промовляючи: "Чотирнадцятий день сьогодні без їжі ви перебуваєте в очікуванні, нічого не ївши.

34 Тому благаю вас їжу прийняти, адже це на порятунок вам буде, бо жодному з вас не спаде з голови й волосина!"

35 А промовивши це, взяв хліб та подякував Богові перед усіма, і поламавши, став їсти.

36 Тоді всі піднеслися в дусі, стали поживу приймати.

37 А було нас на кораблі двісті сімдесят шість душ.

38 І як наїлися вони, то стали полегшувати корабля, викидаючи збіжжя до моря.

39 А коли настав день, то вони не могли розпізнати землі, одначе затоку якусь там угледіли, що берега плаского мала, до якого й вирішили підпливти кораблем.

40 Підняли тоді якорі й кинули до моря, і розв'язали стерна, і вітрило мале за вітром поставили, та й попрямували до берега.

41 Та ось ми натрапили на міліну між двома течіями, і ніс корабля сів на ґрунт, а корму шматували хвилі...

42 Вояки ж були змовилися вбити в'язнів, щоб котрийсь не втік.

43 Але сотник, намагаючись врятувати Павла, заборонив їм і звелів усім тим, хто плавати вміє, щоб стрибали з корабля та пливли до берега,

44 а хто не вміє, ті добиралися на дошках, чи на чому іншому. І таким чином сталося, що всі вибралися на землю!

Апостоли 28

1 А коли врятувалися ми, то дізналися, що то острів Мальта.

2 Тубільці ж зустріли нас доброзичливо, запалили вогонь, бо йшов дощ та було холодно, і прийняли нас усіх.

3 Як Павло ж назбирав купу хмизу та й поклав на вогонь, виповзла з жару змія, і почепилася на руку йому...

4 Як тубільці ж угледіли, що змія почепилася на руку йому, почали казати один одному: "Мабуть цей чоловік душогуб, що йому врятованому від шторму, помста жити не дозволила!"

5 Він струснув ту змію в вогонь, і ніякої шкоди не зазнав.

6 А вони сподівалися, що він спухне або миттю впаде мертвий. Коли ж довго чекали того та побачили, що ніякого лиха не сталося з ним, думку змінили й казали, що він бог...

7 Поруч того місця, знаходилися земля урядника острова на ім'я Публія, він гостинно прийняв нас на три дні.

8 І сталося, що Публіїв батько лежав хворий на пропасницю та на червінку. До нього Павло ввійшов і помолився, і руки на нього поклавши, зцілив його.

9 Як же це трапилося, то й інші на острові, що мали хвороби, приходили та зцілювалися.

10 Вони нас вшанували великими почестями, а як ми від'їжджали, понакладали, чого було треба.

11 А по трьох місяцях ми відпливли на олександрійському кораблі, що мав знака братів Діоскурів, і що на острові він перезимував.

12 І як ми припливли в Сіракузи, пробули там три дні.

13 А звідти, плівучи понад берегом, прибули ми до Регії, а що наступного дня вітер південний повіяв, то через день прибули ми в Путеолі,

14 де знайшли братів, вони ж нас ублагали на сім день залишитися в них. І ось так прибули ми до Риму.

15 А звідти брати, почувши про нас, назустріч нам вийшли аж до Аппіфору та до Тритаверни. Побачивши їх, Павло дякував Богові та підбадьорився.

16 А коли прибули ми до Риму, Павлові дозволили жити осібно з вояком, що його охороняв.

17 І по трьох днях Павло скликав юдейску знать. Як зійшлися ж вони, він промовив до них: "Брати! Не вчинив я нічого проти люду чи звичаїв батьківських, та проте мене видано з Єрусалиму ув'язненого в руки римлян.

18 Вони мене вислухали та й думали відпустити, бо жодної смертельної провини в мені не було.

19 Та юдеї противилися, тому змушений був я пристати на суд кесарів, але не для того, щоб народ свій у чомусь звинуватити.

20 Тож із цієї причини покликав я вас, щоб побачити й порозмовляти, бо то за сподівання Ізраїлеве я закутий у кайдани"...

21 А вони відповіли йому: "Не отримали ми ні листів з Юдеї про тебе, ні жоден з братів не прийшов, і не повідомив чого лихого про тебе.

22 Але ми маємо бажання почути твою думку, бо відомо про секту цю нам, що їй скрізь противляться".

23 А в призначений день дуже багато прийшло їх до нього в господу. А він їм від ранку до вечора розповідав, та про Боже царство свідчив, і переконував їх про Ісуса законом Мойсея й Пророками.

24 І одні вірили в те, про що він казав, а інші не вірили.

25 Вони між собою не дійшли згоди були й повиходили, як промовив Павло одне слово, що добре сказав дух святий батькам нашим через пророка Ісаю:

26 "Піди до народу цього та й скажи: "Ви вухом почуєте, та розуміти не будете, дивитися будете оком, але не побачите!

27 Зачерствіло-бо серце людей цих, погано чують на вуха вони, і зажмурили очі

свої, щоб не побачити очима, і не почути вухами, і не зрозуміти їм серцем, і не навернутися, щоб я їх зцілив!"

28 Тож хай для вас буде відоме, що послано Божий порятунок оце до народів і почують вони!"

29 Як промовив він це, розійшлися юдеї, сперечаючись між собою.

30 Цілих два роки Павло пробув у найнятому будинку, приймаючи всіх, хто приходив до нього,

31 і проповідуючи Боже царство, та без страху й заборон, навчаючи про Господа Ісуса Христа!

ЛИСТ ПАВЛА ДО РИМЛЯН

До римлян 1

1 Павло, раб Ісуса Христа, покликаний апостол, обраний для доброї новини Божої,

2 яку він перед тим пообіцяв через своїх пророків у святих Писаннях,

3 про Сина свого, що тілом був з нащадків Давидових,

4 і об'явився Сином Божим у силі, за духом святості, через воскресіння з мертвих, про Ісуса Христа, Господа нашого,

5 що через нього прийняли ми незаслужений дар і апостольство з вірою в ім'я його, на послух між усіма народами,

6 між якими й ви, покликані Ісуса Христа,

7 усім, хто перебуває в Римі, улюбленим Божим, обраним святим, ласка вам та мир від Бога, Батька нашого й Господа Ісуса Христа!

8 Отже, насамперед дякую Богові моєму через Ісуса Христа за всіх вас, що віра ваша проповідується по всьому світові.

9 Бо свідок мені Бог, якому служу духом своїм у проповідуванні звістки його сина, що я завжди згадую про вас

10 і в молитвах своїх прошу, щоб воля Божа сприяла мені прийти до вас.

11 Бо прагну вас бачити, щоб передати вам який дар духовний для зміцнення вас,

12 щобто втішитися разом з вами спільною вірою вашою й моєю.

13 Знайте ж, брати, що багато раз мав я намір прийти до вас, щоб мати який плід і в вас, як і в інших народів, але мав я перешкоди аж досі.

14 А грекам і чужоземцям, мудрим і нерозумним — я боржник.

15 Отже, щодо мене, я готовий і вам, хто перебуває в Римі, проповідувати новину.

16 Бо я не соромлюся її, адже вона сила Божа на порятунок кожному, хто вірить, перше ж юдеєві, а потім грекові.

17 Правда-бо Божа з'являється в ній з віри в віру, як написано: "А праведний житиме вірою".

18 Бо гнів Божий з'являється з неба на всяку безбожність і неправедність людей, що правду тиснуть неправдою,

19 тому те, що можна знати про Бога, явне для них, бо їм Бог об'явив.

20 Бо його невидиме від створення світу, власне його вічна сила й Божество стають видимими в його творіннях. Так що нема їм виправдання,

21 бо, знаючи Бога, не прославляли його, як Бога, і не дякували, а знікчемніли своїми думками, і запаморочилося нерозумне їхнє серце.

22 Називаючи себе мудрими, стали дурнями,

23 і славу нетлінного Бога змінили на подобу образу тлінної людини і птахів, і чотириногих, і гадів.

24 Тому й видав їх Бог у пожадливостях їхніх сердець на нечистість, щоб вони самі знеславлювали тіла свої.

25 Вони Божу правду змінили на брехню, честь віддавали, і служили творінню більше, як Творцеві, що благословенний навіки. Амінь.

26 Через це Бог і передав їх ганебній хтивості, і їхні жінки змінили природні інтимні стосунки на неприродні.

27 Так само й чоловіки, залишивши природні зносини з жіночою статтю, розпалилися пристрастю один до одного, і чоловік з чоловіком неподобство вчиняли. І вони прийняли в собі відплату, відповідну їхній розпусті.

28 А що вони не вважали за потрібне мати знання про Бога, то віддав їх Бог розуму хибному, щоб робили непристойне.

29 Вони повні всякої неправедності, лукавства, зажерливості, злоби, повні заздрощів, убивств, суперечок, омани, лихих звичаїв,

30 обмовники, наклепники, богоненависники, нахабні, чванькуваті, зухвалі, винахідливі в лихому, неслухняні батькам,

31 нерозумні, зрадники, без почуттів, немилостиві.

32 Вони знають присуд Божий, що ті, хто роблять таке, варті смерті, але вони не тільки самі так роблять, але й схвалюють те, що роблять інші.

До римлян 2

1 Ось тому без виправдання ти, кожна людино, що судиш, бо в чому осуджуєш іншого, сама себе осуджуєш, адже робиш те саме, що осуджуєш, і ти.

2 А ми знаємо, що суд Божий насправді на тих, хто робить таке.

3 Чи ти думаєш, людино, судячи тих, хто робить таке, а сама робиш таке саме, що ти втечеш від суду Божого?

4 Або погорджуєш багатством його доброти, лагідності та довготерпіння, не знаючи, що Божа доброта провадить тебе до покаяння?

5 Та через жорстокість свою й нерозкаяність серця збираєш собі гнів на день гніву та об'явлення справедливого суду Бога,

6 що кожному віддасть за його вчинками:

7 тим, хто витривалістю в добрих справах шукає слави й честі, і нетління — життя вічне,

8 а сварливим та тим, хто противиться правді, а кориться брехні — лють та гнів.

9 Недоля та утиск на всяку душу людини, що вчиняє лихе, юдея ж перше та грека,
10 а слава й честь, і мир усякому, хто вчиняє добре, юдеєві ж перше та грекові.

11 Бо не дивиться Бог на обличчя!

12 Котрі-бо згрішили без Закону, без Закону й загинуть, а котрі згрішили в Законі, приймуть суд за Законом.

13 Бо не слухачі Закону справедливі перед Богом, а виконавці Закону виправдані будуть.

14 Адже коли погани, що не мають Закону, з природи роблять законне, вони, не маючи Закону, самі собі Закон,

15 що виявляють справу Закону, написану в серцях своїх, як свідчить їм сумління та їхні думки, що то засуджують, то виправдовують одна одну,

16 дня, коли Бог, згідно моєї благої звістки, судитиме таємні речі людей через Ісуса Христа.

17 Ось ти називаєшся юдеєм, і опираєшся на Закон, і хвалишся Богом,

18 і знаєш волю його, і розумієш, що краще, навчившись із Закону,

19 і маєш певність, що ти провідник для сліпих, світло для тих, хто знаходиться в темряві,

20 вихователь нерозумним, вчитель дітям, що ти маєш зразок знання та правди в Законі.

21 Отож, ти, що іншого навчаєш, себе самого не вчиш! Проповідуєш не красти, а сам крадеш!

22 Наказуючи не вчиняти перелюбу, робиш перелюб! Гидуючи ідолами, робиш святотатство!

23 Ти, що хвалишся Законом, зневажаєш Бога переступом Закону!

24 Бо через вас зневажається Боже ім'я в поган, як написано.

25 Обрізання корисне, коли виконуєш Закон, а коли ти відступаєш від Закону, то обрізання твоє стало необрізанням.

26 Отож, коли необрізаний зберігає постанови Закону, то чи не порахується його необрізання за обрізання?

27 І необрізаний з природи, виконуючи Закон, чи не осудить тебе, відступника від Закону з Писанням і обрізанням?

28 Бо не той юдей, що є ним зовні, і не то обрізання, що зовні на тілі,

29 а той, що є юдеєм в нутрі, і обрізання серця — що за духом, а не за буквою Закону. Похвала йому не від людей, а від Бога.

До римлян 3

1 Отож, яку перевагу має юдей, або яка користь від обрізання?

2 Велику і в усіх значеннях, а насамперед, що їм довірені були слова Божі.

3 Якщо ж деякі не повірили, то чи їхнє невірство знищить вірність Божу?

4 Зовсім ні! Бо ж Бог правдивий, а кожна людина неправдива, як написано: "Щоб був ти виправданий у словах своїх і переміг, коли судитимешся".

5 А коли наша брехня виявляє правду Божу, то що скажемо? Чи ж Бог несправедливий, коли гнів виявляє? Як людина кажу.

6 Зовсім ні! Бо ж як Бог судитиме світ?

7 А коли Божя правда через мою брехню збільшилася на славу йому, то нащо судити ще й мене, як грішника?

8 І чи не так, як нас лають, і як деякі кажуть, ніби ми закликаємо робити лихе, щоб вийшло добре? Справедливий осуд на таких!

9 То що ж? Маємо перевагу? Анітрохи! Бо ж ми перед тим довели, що юдеї й греки усі під гріхом,

10 як написано: "Нема праведного жодного,

11 нема, хто розумів би, нема, хто Бога б шукав,

12 усі відступили, стали всі водночас негідні, нема жодного добродійця!

13 Їхнє горло — могила відкрита, їхній язик брехливий, отрута зміїна на їхніх губах,

14 уста їхні повні прокляття й гиркоти!

15 Швидкі їхні ноги, щоб кров проливати,

16 руїна та злидні на їхніх шляхах,

17 а шляху миру вони не зрозуміли!

18 Нема страху Божого перед очима їхніми"...

19 А ми знаємо, що все сказане в Законі, сказане до тих, хто під Законом, щоб замкнути всякі уста, і щоб став весь світ винний Богові.

20 Бо жодне тіло справами Закону не виправдається перед ним, Законом-бо гріх виявляється.

21 Але нині, без Закону, Божя правда з'явилася, про яку свідчать Закон і Пророки.

22 А Божя правда через віру в Ісуса Христа в усіх і на всіх, хто вірить, бо відмінності нема,

23 адже всі згрішили, і позбавлені Божої слави,

24 але дарма виправдуються його незаслуженою добротою, через відкуплення, що в Ісусі Христі,

25 що його Бог дав у жертву примирення в крові його через віру, щоб виявити свою правду через відпущення давніше вчинених гріхів,

26 за довготерпіння Божого, щоб виявити свою правду за теперішнього часу, щоб бути праведним, і виправдати того, хто вірить в Ісуса.

27 Тож де те, чим хвалитися? Відмінене. Яким законом? Законом справ? Ні, законом віри.

28 Отож, ми визнаємо, що людина виправдується вірою, без справ Закону.

29 Хіба ж Бог тільки для юдеїв, а не й для інших народів? Так, і для них,

30 бо є один тільки Бог, що оправдає обрізання з віри й необрізання через віру.

31 Тож чи не нищимо ми Закон вірою? Зовсім ні, навпаки, зміцнюємо його.

До римлян 4

1 Що ж, скажемо, знайшов Авраам, наш батько за тілом?

2 Бо коли Авраам виправдався справами, то він має похвалу, та не в Бога.
3 Що-бо Писання каже? Повірів Авраам Богові, і це йому зараховано в праведність.
4 А платня виконавцеві не нараховується з ласки, а як належне.
5 А тому, хто не виконує, а вірить у того, хто виправдовує безбожного, віра його порахується в праведність.
6 Як і Давид називає щасливою людину, якій рахує Бог праведність без справ:
7 "Щасливі, кому пробачено беззаконня і кому прикриті гріхи.
8 Щаслива людина, якій Господь не порахує гріха!"
9 Чи ж це щастя з обрізання чи з необрізання? Бо кажемо, що віра зарахована Авраамові в праведність.
10 Як же зарахована? Як був в обрізанні, чи в необрізанні? Не в обрізанні, а в необрізанні!
11 І прийняв він ознаку обрізання, печать праведності через віру, що її в необрізанні мав, щоб йому бути батьком усіх віруючих, хоч були необрізані, щоб і їм зараховано праведність,
12 і батьком обрізаних, не тільки тих, хто з обрізання, але й тих, хто ходить по слідах віри, що її в необрізанні мав наш батько Авраам.
13 Бо обітницю Авраамові чи його нащадкам, що бути йому спадкоємцем світу, дано не Законом, а праведністю віри.
14 Бо коли спадкоємці ті, хто з Закону, то спорожніла віра й понівечилася обітниця.
15 Бо Закон породжує гнів, де ж нема Закону, нема й переступу.
16 Через це обіцяно з віри, через ласку Божу, щоб обітниця певна була всім нащадкам, не тільки тому, хто з Закону, але й тому, хто з віри Авраама, що батько всім нам,
17 як написано: "Я зробив тебе батьком багатьох народів", перед Богом, якому він вірив, який оживляє мертвих і називає неіснуюче існуючим.
18 Не маючи підстав, він, сподіваючись, вірив, що стане батьком багатьох народів, за сказаним: "Такі численні будуть нащадки твої!"
19 І не знеміг він у вірі, і не вважав свого тіла за вже омертвіле, будучи майже сторічним, ні утроби Сариної за змертвілу,
20 і не сумнівався в обітниці Божій через невірство, але зміцнився в вірі, і віддав славу Богові,
21 і був зовсім певний, що він має силу виконати те, що обіцяв.
22 Тому й зараховано це йому в праведність.
23 Та не написано тільки про нього одного, що зараховано йому,
24 а за нас, порахується й нам, що віримо в того, хто воскресив з мертвих Ісуса, Господа нашого,
25 що був виданий за наші гріхи, і воскрес для виправдання нашого.

До римлян 5

1 Отож, виправдавшись вірою, майте мир з Богом через Господа нашого Ісуса

Христа,

2 через якого ми вірою отримали доступ до тієї ласки, що в ній стоїмо і хвалимося нею в сподіванні слави Божої.

3 І не тільки ній, але й хвалимося в утисках, знаючи, що утиски приносять терпеливість,

4 а терпеливість — досвід, а досвід — сподівання,

5 а сподівання не осоромлять, бо любов Божа вилилася в наші серця святим духом, даним нам.

6 Бо Христос, коли ми були ще слабкі, своєї пори помер за людей негідних.

7 Бо навряд чи помре хто за праведника, ще-бо за доброго може хто й наважитися померти.

8 А Бог доводить свою любов до нас тим, що Христос помер за нас, коли ми були ще грішниками.

9 Тож тим більше врятуємося ним від гніву зараз, коли кров'ю його ми виправдані.

10 Бо коли ми, будши ворогами, примирилися з Богом через смерть Сина його, то тим більше, примирившись, врятуємося життям його.

11 І не тільки це, але й хвалимося в Бозі через Господа нашого Ісуса Христа, що через нього отримали ми нині примирення.

12 Тому, як через одну людину ввійшов до світу гріх, а гріхом смерть, так прийшла й смерть на всіх людей через те, що всі згрішили.

13 Гріх-бо був у світі й до Закону, але гріх не ставиться в провину, коли нема Закону.

14 Та смерть панувала від Адама аж до Мойсея і над тими, хто не згрішив, подібно переступу Адама, який є образ майбутнього.

15 Але не такий дар ласки, як переступ. Бо коли за переступ одного померло багато, то тим більше ласка Божа й дар через ласку однієї людини, Ісуса Христа, щедро спливали на багатьох.

16 І дар не такий, як те, що сталося від одного, що згрішив, бо суд за один гріх — на осуд, а дар ласки — на виправдання від багатьох гріхів.

17 Бо коли за переступ одного смерть панувала через нього одного, то тим більше ті, хто приймає рясноту ласки й дар праведності, запанують у житті через одного Ісуса Христа.

18 Ось тому, як через переступ одного на всіх людей прийшов осуд, так і через праведність одного прийшло виправдання для життя на всіх людей.

19 Бо як через непослух однієї людини багато стали грішними, так і через послух однієї багато стануть праведними.

20 Закон же прийшов, щоб збільшився переступ. А де збільшився гріх, там зарясніла незаслужена ласка Божа,

21 щоб, як гріх панував через смерть, так само й ласка запанувала через праведність для життя вічного Ісусом Христом, Господом нашим.

До римлян 6

1 Що ж скажемо? Залишимося в гріху, щоб ласка Божа примножилася? Зовсім ні!

2 Ми, що померли для гріха, як ще будемо жити в ньому?

3 Чи ви не знаєте, що ми всі, хто христився в Христа Ісуса, у смерть його христилися?

4 Отож, ми поховані з ним хрищенням у смерть, щоб, як воскрес Христос з мертвих славою Батька, так щоб і ми стали ходити в оновленні життя.

5 Бо коли ми з'єдналися подобою смерті його, то з'єднаємося й подобою воскресіння,

6 знаючи те, що наша попередня особа розп'ята з ним, щоб знищилося тіло гріховне, щоб не бути нам уже невольниками гріха,

7 бо хто помер, той звільнився від гріха!

8 А коли ми померли з Христом, то віримо, що й жити з ним будемо,

9 знаючи, що Христос, воскреснувши з мертвих, уже не помре, смерть над ним не владна вже!

10 Бо що помер він, то один раз помер для гріха, а що живе, то для Бога живе.

11 Так само ж і ви вважайте себе за мертвих для гріха й за живих для Бога в Христі Ісусі, Господові нашому.

12 Тож хай не панує гріх у смертному вашому тілі, щоб вам слухати його пожадлиностей,

13 і не віддавайте членів своїх гріхові за знаряддя неправедності, а віддавайте себе Богові, як ожилих з мертвих, а члени ваші — Богові за знаряддя праведності.

14 Бо хай гріх не панує над вами, ви-бо не під Законом, а під ласкою.

15 Що ж? Чи будемо грішити, бо ми не під Законом, а під ласкою Божою? Зовсім ні!

16 Хіба ви не знаєте, що коли комусь віддасте себе в неволю на послух, то ви стаєте його рабами, або гріха на смерть, або послуху на праведність?

17 Тож дяка Богові, що ви, будучи рабами гріха, від серця послухали того роду науки, якому ви себе віддали.

18 А звільнившись від гріха, стали рабами праведності.

19 Через неміч вашого тіла, кажу вам словами зрозумілими. Бо як ви віддавали були члени ваші за рабів нечистості й беззаконню на беззаконня, так зараз віддайте члени ваші за рабів праведності на освячення.

20 Бо коли були ви рабами гріха, то були вільні від праведності.

21 Який же плід ви мали тоді? Такі речі, що ними соромитеся зараз, бо їхній кінець — смерть.

22 Тож, звільнившись від гріха й ставши рабами Богові, маєте плід ваш на освячення, а кінець — життя вічне.

23 Бо платня за гріх — смерть, а дар Божий — вічне життя в Христі Ісусі, Господові нашому!

До римлян 7

1 Чи ви, брати, не знаєте, бо кажу тим, хто знає Закон, що Закон панує над людиною, поки вона живе?

2 Бо одружена жінка, поки живе чоловік, прив'язана до нього Законом, а коли помре чоловік, вона звільняється Законом від чоловіка.

3 Тому-то, поки живе чоловік, вона буде вважатися перелюбницею, якщо стане жінкою іншому чоловікові, а коли ж чоловік помре, вона вільна від Закону, і не буде перелюбницею, якщо стане за жінкою іншому чоловікові.

4 Так, брати мої, й ви померли для Закону через тіло Христове, щоб належати вам іншому, який воскрес з мертвих, щоб приносити плід Богові.

5 Бо коли ми жили за тілом, то пристрасті гріховні, що походять від Закону, діяли в наших членах, щоб приносити плід смерті.

6 Нині ж ми звільнилися від Закону, померши для того, чим були зв'язані, щоб служити нам оновленням духа, а не старістю букви.

7 Що ж скажемо? Чи Закон — гріх? Зовсім ні! Але я не дізнався про гріх, як тільки через Закон, бо я не знав би пожадливості, коли б Закон не наказував: "Не жадай".

8 Але гріх, узявши привід від заповіді, зробив у мені всяку пожадливість, бо без Закону гріх мертвий.

9 А я колись жив без Закону, але, коли прийшла заповідь, то гріх ожив,

10 а я помер, і сталася мені та заповідь, що для життя, на смерть,

11 бо гріх, узявши причину від заповіді, звів мене і нею вмертвив.

12 Тому Закон святий і заповідь свята, і праведна, і добра.

13 Тож чи добре стало мені смертю? Зовсім ні! Але гріх, щоб стати гріхом, приніс мені смерть добром, щоб гріх збільшився через заповідь.

14 Бо ми знаємо, що Закон духовний, а я тілесний, проданий під гріх.

15 Бо що я виконую, не розумію. Я-бо роблю не те, чого прагну, а що ненавижду, те я роблю.

16 А коли роблю те, чого я не прагну, то погоджуюся з Законом, що він добрий,

17 а тому вже не я це виконую, а гріх, що живе в мені.

18 Знаю-бо, що не живе в мені, цебто в тілі моему, добре, бо бажання маю, але щоб зробити добре, того не знаходжу.

19 Бо не роблю я доброго, чого прагну, а лихе, чого не прагну, це роблю.

20 Коли ж я роблю те, чого не бажаю, то вже не я це роблю, а гріх, що живе в мені.

21 Тож знаходжу в собі правило, коли прагну робити добро, виявляється лихе, що лежить у мені.

22 Бо маю задоволення в Законі Божому за внутрішньою людиною,

23 та бачу інший закон у членах своїх, що воює проти закону мого розуму і полонить мене законом гріховним, що знаходиться в членах моїх.

24 Нещасна я людина! Хто мене визволить від тіла цієї смерті?

25 Дякую Богові через Ісуса Христа, Господа нашого. Тому я й сам служу розумом

Закону Божому, але тілом закону гріховному...

До римлян 8

1 Тож нема жодного осуду тим, хто ходить у Христі Ісусі не за тілом, а за духом,

2 бо закон духа життя в Христі Ісусі визволив мене від закону гріха й смерті.

3 Бо що було неможливе для Закону, у чому був він безсилий тілом, Бог послав Сина свого в подобі гріховного тіла, і за гріх осудив гріх у тілі,

4 щоб виконалося виправдання Закону на нас, що ходимо не за тілом, а за духом.

5 Бо ті, хто ходять за тілом, думають про тілесне, а хто ходить за духом думає про духовне.

6 Бо думка тілесна — то смерть, а думка духовна — життя та мир,

7 думка-бо тілесна — ворожнеча на Бога, бо не кориться Закону Божому, та й не може.

8 І ті, хто ходить за тілом, не можуть догодити Богові.

9 А ви не в тілі, а в дусі, бо дух Божий живе в вас. А коли хто не має Христового духа, той не його.

10 А коли Христос у вас, то хоч тіло мертво через гріх, але дух живий через праведність.

11 А коли живе в вас дух того, хто воскресив Ісуса з мертвих, то той, хто підняв Христа з мертвих, оживить і смертні тіла ваші через свого духа, що живе в вас.

12 Тому, брати, ми не боржники тіла, щоб жити за тілом.

13 Бо коли живете за тілом, то маєте померти, а коли духом умертвляєте тілесні вчинки, то будете жити.

14 Бо всі, хто водиться духом Божим, вони сини Божі.

15 Бо не взяли ви духа неволі знов на страх, але взяли ви духа синівства, що через нього кличемо: "Авва, Батьку!"

16 Сам цей дух свідчить разом з духом нашим, що ми діти Божі.

17 А коли діти, то й спадкоємці, спадкоємці ж Божі, а співспадкоємці Христові, коли тільки разом з ним ми терпимо, щоб разом з ним і прославитися.

18 Бо я гадаю, що страждання теперішнього часу нічого не варті супроти тієї слави, що має з'явитися в нас.

19 Бо створіння нетерпляче очікує на виявлення синів Божих,

20 бо створіння підкорилося марноті не добровільно, а через того, хто підкорив його сподіваючись,

21 що й саме створіння визволиться від неволі тління на волю слави синів Божих.

22 Бо знаємо, що все створіння стогне і страждає в муках досі.

23 Але не тільки воно, а й ми самі, маючи зачаток духа, і ми самі в собі зітхаємо, очікуючи синівства, відкупку нашого тіла.

24 Сподіванням-бо ми врятувалися. Сподівання ж видиме, не є сподівання, бо хіба можна сподіватися на видиме?

25 А коли сподіваємося, чого не бачимо, то очікуємо того з терпеливістю.

26 Так само ж і дух допомагає нам у наших немочах, бо ми не знаємо, про що маємо молитися, як належить, але сам дух клопочеться за нас невимовними зітханнями.

27 А той, хто досліджує серця, знає, яка думка духа, бо з волі Божої клопочеться за святих.

28 І знаємо, що тим, хто любить Бога, хто покликаний його постановою, все допомагає на добре.

29 Бо кого він передбачив, тих і призначив, щоб були подібні до образу Сина його, щоб він був первістком поміж багатьма братами.

30 А кого він призначив, тих і покликав, а кого покликав, тих і виправдав, а кого виправдав, тих і прославив.

31 Що ж скажемо на це? Коли за нас Бог, то хто проти нас?

32 Той же, хто Сина свого не пошкодував, а видав його за всіх нас, як же не дав би він нам з ним і всього?

33 Хто оскаржуватиме Божих обранців? Бог є той, що виправдує.

34 Хто ж той, що засуджує? Христос Ісус є той, що помер, надто й воскрес, він праворуч Бога і він клопочеться за нас.

35 Хто нас відлучить від любові Христової? Чи недоля, чи утиск, чи переслідування, чи голод, чи брак одягу, чи небезпека, чи меч?

36 Як написано: "За тебе нас весь день умертвляють, нас вважають за овець, приречених на заріз".

37 Але в цьому всьому ми перемагаємо тим, хто нас полюбив.

38 Бо я пересвідчився, що ні смерть, ні життя, ні ангели, ні влада, ні теперішнє, ні майбутнє, ні сили,

39 ні висота, ні глибина, ані інше яке створіння не зможе відлучити нас від любові Божої, яка в Христі Ісусі, Господові нашому!

До римлян 9

1 Кажу правду в Христі, не обдурюю, як свідчить мені моє сумління через духа святого,

2 що маю велику скорботу й невпинну муку для серця свого!

3 Бо я бажав би сам бути відлучений від Христа замість братів моїх, рідних мені тілом.

4 Вони ізраїльтяни, що їм належить синівство і слава, і заповіді, і законодавство, і служіння, і обітниці,

5 що їхні й батьки і від них же тілом Христос, що він над усіма Бог, благословенний, навіки, амінь.

6 Не так, щоб слово Боже не збулося. Бо не всі ті ізраїльтяни, хто від Ізраїля,

7 і не всі діти Авраамові, хто нащадки його, але: "В Ісакові буде нащадок тобі".

8 Цебто, не тілесні діти — то діти Божі, але діти обітниці признаються за нащадків.

9 А слово обітниці таке: "На той час прийду, і буде син у Сарі".

10 І не тільки це, але й Ревекка зачала дітей від одного ложа батька нашого Ісака,
11 бо коли вони ще не народилися, і нічого доброго чи лихого не вчинили, щоб
залишилася постанова Божа у виборі

12 не від вчинків, а від того, хто кличе, сказано їй: "Більший служитиме меншому",
13 як і написано: "Полюбив я Якова, а Ісава зненавидів".

14 Що ж скажемо? Може в Бога неправда? Зовсім ні!

15 Бо він каже Мойсееві: "Помилую, кого бажаю помилувати, і змилосерджуся, над
ким бажаю змилосердитися".

16 Отож, не залежить це ні від того, хто бажає, ні від того, хто біжить, а від Бога,
що милує.

17 Бо Писання каже фараонові: "Власне, на те я поставив тебе, щоб на тобі
показати свою силу, і щоб звіщалося по всій землі ім'я моє".

18 Отож, кого бажає — він милує, і кому бажає — дає впертість.

19 А ти скажеш мені: "Чого ж він ще докоряє, адже хто може противитися волі
його?"

20 Отже, хто ти, людино, що ти сперечаєшся з Богом? Чи скаже створіння творцеві:
"Пощо ти зробив мене так?"

21 Чи гончар не має влади над глиною, щоб із того самого місива зробити одну
посудину на честь, а одну на нечесть?

22 Тож Бог, бажаючи показати гнів і виявити могутність свою, стримував з великим
терпінням посудини гніву, що готові були на загибель,

23 і щоб виявити багатство слави своєї на посудинах милосердя, що їх приготував
на славу,

24 на нас, що їх і покликав не тільки від юдеїв, але й від інших народів.

25 Як і в Осії він каже: "Назvu своїм народом людей не моїх, і неулюблену —
улюбленою",

26 і на місці, де сказано їм: "Ви не мій народ", там названі будуть синами Бога
живого!

27 А Ісая каже про Ізраїля: "Коли б число синів Ізраїлевих було, як морський пісок,
то тільки залишок врятується,

28 бо Господь не забариться виконати свій вирок на землі!"

29 І як Ісая віщував: "Коли б Господь Саваот не лишив нам нащадків, то ми стали б,
як Содом, і подібні були б до Гоморри!"

30 Що ж скажемо? Що народи, які не шукали праведності, досягли праведності, тієї
праведності, що від віри,

31 а Ізраїль, що шукав закон праведності, не досяг мети.

32 Чому? Бо шукали закону не з віри, але якби із вчинків. Вони-бо спіткнулися об
камінь спотикання,

33 як написано: "Ось я кладу на Сіоні камінь спотикання та скелю випробування, а
хто вірить у нього, не осоромиться!"

До римлян 10

1 Брати, бажання мого серця й молитва до Бога за Ізраїля на порятунок.

2 Бо я свідчу їм, що вони мають ревність про Бога, але не за розумом.

3 Вони-бо, не розуміючи праведності Божої, і силкуючись поставити власну праведність, не підкорилися праведності Божій.

4 Бо кінець Закону — Христос на праведність кожному, хто вірить.

5 Мойсей-бо пише про праведність від Закону, що людина, яка його виконує, житиме ним.

6 А про праведність, що від віри, каже так: "Не кажи в своєму серці: "Хто вийде на небо?"" цебто звести додолу Христа,

7 або: "Хто зійде в безодню?" цебто вивести з мертвих Христа.

8 Але що каже ще? "Близько тебе слово, у вустах твоїх і в серці твоєму", цебто слово віри, що його проповідуємо.

9 Бо коли ти вустами своїми визнаватимеш Ісуса за Господа, і віритимеш у своєму серці, що Бог воскресив його з мертвих, то врятуєшся,

10 бо серцем віримо для праведності, а вустами сповідуємо для порятунку.

11 Каже-бо Писання: "Кожен, хто вірить у нього, не буде осоромлений".

12 Бо нема різниці між юдеєм та греком, бо той самий Господь для всіх, щедрий для всіх, хто кличе його.

13 Бо кожен, хто покличе Господнє ім'я, буде врятований.

14 Але як покличуть того, в кого не повірили? А як повірять у того, що про нього не чули? А як почують без проповідника?

15 І як будуть проповідувати, коли не будуть послані? Як написано: "Які гарні ноги благовісників миру, благовісників добра".

16 Але не всі послухали доброї звістки. Бо Ісая каже: "Господе, хто повірив тому, що почув був від нас?"

17 Тож віра від слухання, а слухання через слово Христове.

18 Та запитую: "Чи не чули вони?" Адже по всій землі лунав їхній голос, і їхні слова дійшли до кінця світу!"

19 Але запитую: "Чи Ізраїль не знав?" Спочатку Мойсей каже: "Я викличу заздрість у вас не народом, роздратую вас нерозумним народом".

20 А Ісая без остраху каже: "Знайшли мене ті, хто мене не шукав, відкрився я тим, хто не запитував про мене!"

21 А про Ізраїля каже: "Я руки свої весь день простягав до людей неслухняних і суперечливих!"

До римлян 11

1 Отож я запитую: "Чи ж Бог відкинув народ свій?" Зовсім ні! Бо й я ізраїльтянин, із нащадків Авраамових, Веніяминового плем'я.

2 Не відкинув Бог народ свій, що його перше знав. Чи ви не знаєте, що каже

Писання про Іллю, як він скаржиться Богові на Ізраїля, промовляючи:

3 "Господе, вони вбили пророків твоїх, твої жертovníки зруйнували, і лишився я сам та шукають і моєї душі".

4 Та що каже йому Божа відповідь: "Я для себе залишив сім тисяч, що перед Ваалом колін не схиляли".

5 Також і за цього часу маємо залишок, обраний з ласки незаслуженої.

6 А коли з ласки, то не за вчинками, інакше ласка не була б ласкою. А коли за вчинками, то це вже не з ласки, інакше вчинок не є вже вчинок.

7 Що ж? Чого Ізраїль шукав, того не отримав, та отримали вибрані, а решта зачерствіли,

8 як написано: "Бог дав їм духа засипання, щоб очі не бачили й вуха не чули, аж до сьогоднішнього дня".

9 А Давид каже: "Хай станеться стіл їхній їм за сітку й за пастку, на випробування та на відплату,

10 хай потемніють їхні очі, щоб не бачили, хай назавжди зігнеться хребет їхній!"

11 Тож питаю: "Чи ж спіткнулися вони, щоб упасти?" Зовсім ні! Але з їхнього занепаду порятунком інших, щоб викликати заздрість у них.

12 А коли їхній занепад багатство для світу, а їхнє впокорення багатство поганам, скільки ж більшою буде повнота їхня?

13 Кажу-бо я вам, поганським народам. Через те, що я апостол ваш, я хвалю свою службу,

14 можливо як викличу заздрість у своїх за тілом, і врятую декого з них.

15 Коли ж їхнє відторгнення — примирення світу, то що їхнє прийняття, як не життя з мертвих?

16 А коли святий первісток, то й тісто святе, а коли святий корінь, то й гілки святі.

17 Коли ж деякі з гілок відломилися, а ти, будучи дике оливне дерево, прищепився між них і став разом з ними жити від оливного кореня,

18 то не вихваляйся перед гілками, а коли вихваляєшся, то знай, що не ти носиш кореня, а корінь тебе.

19 Отже ти скажеш: "Гілки відломилися, щоб я прищепився".

20 Добре. Вони відломилися невірством, а ти тримаєшся вірою. Не величайся, а бійся.

21 Бо коли Бог природних гілок не пошкодував, то він і тебе не пошкодує!

22 Отже, бач доброту й суворість Божу, на відпалих суворість, а на тебе доброта Божа, коли перебуватимеш у доброті, коли ж ні, то й ти будеш відтятий.

23 Та й вони, коли не залишаться в невірстві, прищепляться, бо має Бог силу їх знов прищепити.

24 Бо коли ти відтятий з оливки, дикої з природи, і проти природи прищеплений до доброї оливки, то скільки ж більше ті, що природні, прищепляться до своєї власної оливки?

25 Бо я, брати, не хочу, щоб ви не знали цієї таємниці, щоб не були ви високої

думки про себе, бо зачерствіння Ізраїлев буде допоки не набереться повне число з інших народів,

26 і так весь Ізраїль врятується, як написано: "Прийде з Сіону Рятівник, і відверне безбожність від Якова,

27 і це заповіт їм від мене, коли зніму гріхи їхні!"

28 Тож вони за звісткою вороги заради вас, а за вибором — улюблені заради батьків.

29 Бо Бог не шкодуватиме за дари свої й покликання.

30 Бо як і ви були колись неслухняні Богові, а нині помилувані через їхній непослух,

31 так і вони зараз спротивилися для помилування вас, щоб і самі були помилувані.

32 Бо замкнув Бог усіх у непослух, щоб помилувати всіх.

33 О глибино багатства, мудрості і знання Божого! Які незбагненні присуди його, і недосліджені його шляхи!

34 Бо хто розум Господній збагнув? Або хто був дорадник йому?

35 Або хто давніше йому дав, і йому буде віддано?

36 Бо все з нього, через нього і для нього! Йому слава навіки. Амінь.

До римлян 12

1 То ж брати, благаю вас, через Боже милосердя, повіддавайте ваші тіла на жертву живу, святу, приємну Богові, як розумну службу вашу,

2 і не вподібнюйтеся цьому світові, а перемініться оновленням вашого розуму, щоб знати вам, що то є воля Божа, добра, приємна та досконала.

3 Через виявлену до мене доброту кажу кожному з вас, щоб не думали про себе більше, ніж належить думати, а думали скромно, в міру віри, як кожному Бог наділив.

4 Бо як в одному тілі маємо багато членів, а всі члени мають різне застосування,

5 так багато нас є одне тіло в Христі, а окремо ми один одному члени.

6 І ми маємо різні дари, згідно ласки, виявленої до нас: коли пророцтво — то виконуй його в міру віри,

7 а коли служіння — будь на служіння, коли вчитель — навчай,

8 коли на втіху — втішай, хто подає — подає в простоті, хто головує — то з пильністю, хто милосердствує — то з привітністю!

9 Любов хай буде щирою, ненавидьте лихе та туліться до доброго!

10 Любіть один одного братньою любов'ю, випереджайте один одного пошаною!

11 У ревності не лінуйтеся, духом палайте, служіть Господові,

12 тіштеся у сподіваннях своїх, утиски терпіть, перебувайте в молитві,

13 беріть частку в потребах святих, будьте гостинні до чужинців!

14 Благословляйте тих, хто вас переслідує, благословляйте, а не проклинайте!

15 Тіштеся з тими, хто тішиться, і плачте з тими, хто плаче!

16 Майте спільну думку, не зазнавайтесь, а наслідуйте слухняних, не вважайте за мудрих себе!

17 Не платіть нікому лихим за лихе, дбайте про добре перед усіма людьми!

18 Коли можливо, якщо це залежить від вас, живіть у мирі з усіма людьми!

19 Не мстіться самі, улюблені, а дайте місце гніву Божому, бо написано: "Мені помста належить, я відплачу, — каже Господь".

20 Отож, як твій ворог голодний, нагодуй його, як він прагне, напій його, бо, роблячи це, ти згортаєш розпалене вугілля йому на голову.

21 Не будь переможений лихим, а перемагай лихе добром!

До римлян 13

1 Хай кожна людина кориться вищій владі, нема влади, як не від Бога, бо влади існуючі встановлені з волі Божої.

2 Тому той, хто противиться владі, противиться Божій постанові, а ті, хто противиться, самі візьмуть осуд на себе.

3 Бо володарі страшні не на добрі справи, а на лихі. Хочеш не боятися влади? Роби добро, і матимеш похвалу від неї,

4 бо володар Божий слуга, тобі на добро. А як робиш ти лихе, то бійся, бо недаремно він носить меча, він-бо Божий слуга, месник у гніві злочинцеві!

5 Тому треба коритися не тільки заради страху кари, але й заради сумління.

6 Через це ви й податки даєте, бо вони служителі Божі, саме тим завжди зайняті.

7 Тож віддайте належне всім: кому податок — податок, кому мито — мито, кому страх — страх, кому честь — честь.

8 Не будьте винні нікому нічого, окрім того, щоб любити один одного. Бо хто іншого любить, той виконав Закон.

9 Адже заповіді: "Не вчиняй перелюбу, не вбивай, не кради, не свідкуй неправдиво, не жадай", як і інші, вони містяться всі в цьому слові: "Люби свого ближнього, як самого себе!"

10 Любов не заподіє лихого ближньому, тож любов — виконання Закону.

11 І це тому, що знаєте час, коли пора нам уже прокинутися від сну. Бо зараз порятунок ближче до нас, аніж тоді, коли ми повірили.

12 Ніч минула, а день наблизився, тож відкиньмо вчинки темряви й одягнімося в зброю світла.

13 Як за дня, поведьмося доброчесно, не в веселощах та пияцтві, не в перелюбі та розпусті, не в сварках та заздрощах,

14 а одягнімося Господом Ісусом Христом, і догоджання тілу не перетворюймо на пожадливість!

До римлян 14

1 Слабкого в вірі приймайте, але не для суперечок про погляди.

2 Один-бо вірить, що можна їсти все, а немічний споживає ярину.

3 Хто їсть, хай не погорджує тим, хто не їсть. А хто не їсть, хай не осуджує того, хто

їсть, Бог-бо прийняв його.

4 Ти хто такий, що судиш чужого раба? Він для пана свого стоїть або падає, але він встоїть, бо має Бог силу поставити його.

5 Один відрізняє день від дня, інший же про кожен день судить однаково. Хай кожен за власною думкою тримається свого переконання.

6 Хто зважає на день — для Господа зважає, а хто не зважає на день — для Господа не зважає. Хто їсть — для Господа їсть, бо дякує Богові. А хто не їсть — для Господа не їсть, але Богові все ж дякує.

7 Бо ніхто з нас не живе сам для себе, і не помирає ніхто сам для себе.

8 Бо коли живемо — для Господа живемо, і коли помираємо — для Господа помираємо. І чи живемо, чи помираємо — ми Господні!

9 Бо Христос на те й помер і ожив, щоб панувати над мертвими й над живими.

10 А ти нащо осуджуєш брата свого? Чи чого ти погорджуєш братом своїм? Адже всі станемо перед судним престолом Божим.

11 Бо написано: "Я живу, — каже Господь, — схилиться кожне коліно переді мною та визнає Бога кожен язик!"

12 Тому кожен з нас сам за себе дасть відповідь Богові.

13 Отож, уже не судитимемо один одного, а краще думайте про те, як не стати братові каменем спотикання та випробуванням.

14 Я знаю, й переконаний, що в самому Господові Ісусові нема нічого нечистого, тільки коли хто вважає що за нечисте, тому воно нечисте.

15 Коли ж через поживу сумує твій брат, то вже не за любов'ю поводишся ти, не нищ своєю поживою того, за кого Христос був помер.

16 Хай ваше добре не зневажається.

17 Бо царство Боже не пожива й питво, а праведність, мир та радість у дусі святому.

18 Хто цим служить Христові, той уподобаний Богом і шанований поміж людьми.

19 Отож, пильнуймо про мир та про те, що на збудування один одного!

20 Не руйнуй справи Божої заради поживи, все-бо чисте, але лихе людині, що їсть на спотикання.

21 Добре не їсти м'яса, ані пити вина, ані робити такого, від чого брат твій спотикається, зваблюється, або слабне.

22 Ти маєш віру? Май її сам про себе перед Богом. Щасливий той, хто не докоряє самого себе за те, що задумав зробити!

23 А хто має сумнів, коли їсть, буде осуджений, бо не робить з віри, а що не від віри, те гріх.

До римлян 15

1 Ми, сильні, повинні нести слабкості безсилим, а не собі догоджати.

2 Кожен з нас хай догоджає ближньому на добро для його становлення.

3 Бо й Христос не собі догоджав, а як написано: "Зневаги тих, хто тебе зневажає,

упали на мене".

4 А все, що давніше написане, написане нам на науку, щоб терпінням і втіхою з Писання ми мали сподівання.

5 А Бог хай дасть вам терпеливості і втіхи, щоб були ви однодумцями за Христом Ісусом,

6 щоб ви одностайно, одними вустами славили Бога й Батька нашого Господа Ісуса Христа.

7 Приймайте тому один одного, як і Христос прийняв нас до Божої слави.

8 Кажу ж, що Христос для обрізаних став за слугу заради Божої правди, щоб батькам засвідчити обітницю,

9 а для інших народів, щоб славили Бога за милосердя, як написано: "Тому я хвалитиму тебе, Господе, серед інших народів, і ім'я твоє буду оспівувати!"

10 І ще каже: "Тіштеся, інші народи, з народом його!"

11 І ще: "Хваліть, усі народи, Господа, славте його, всі люди!"

12 І ще каже Ісая: "Постане корінь Єсеїв, щоб панувати над іншими народами, і на нього вони сподіватимуться!"

13 Бог сподівання хай вас наповнить всякою радістю й миром у вірі, щоб ви збагатилися сподіванням сили духа святого!

14 І я сам пересвідчився, брати мої, що й самі ви повні доброти, наповнені всяким знанням, що можете й один одного навчати.

15 А писав я вам почасти трохи з прямою, як би вам нагадуючи ласкою, що виявлена мені від Бога,

16 щоб був я слугою Христа Ісуса між іншими народами, і виконував святу службу звістки Божої, щоб пожертви їхні стали приємні й освячені духом святим.

17 Тож маю я чим похвалитися у Христі Ісусі, щодо Божих речей,

18 бо не смію казати того, чого не зробив через мене Христос на послух поган, словом і справами,

19 силою ознак і чудес, силою духа Божого я поширив новину Христову від Єрусалиму й околиць аж до Ілліріка.

20 При тому пильнував я повідомляти її не там, де Христове ім'я було знане, щоб не будувати на чужій основі,

21 а як написано: "Кому не проповідувалося про нього, побачать, і ті, хто не чув, зрозуміють!"

22 Тому часто я мав перешкоди, щоб прибути до вас.

23 Нині ж, коли в мене вже не залишилося місця в цих краях, і давно маючи бажання відвідати вас,

24 коли тільки піду до Іспанії, то зайду й до вас. Бо маю сподівання, як проходитиму, побачити вас, і що ви проведете мене туди, після того, як матиму я задоволення з вами побути.

25 Тож я йду до Єрусалиму послужити святим,

26 бо Македонія й Ахая визнали за добре надати деяку допомогу незаможним

святим, що в Єрусалимі живуть.

27 Бо визнали за добре, та й боржники вони їхні. Бо коли погани стали спільниками в їхньому духовному, то повинні й у тілеснім послужити їм.

28 Як це докінчу та доставлю їм плід цей, тоді через ваше місто я піду до Іспанії.

29 І знаю, що коли прийду до вас, то прийду в повноті Христового благословення.

30 Благаю ж вас, брати, Господом нашим Ісусом Христом і любов'ю духа, допомагайте мені молитвами за мене до Бога,

31 щоб мені визволитися від неслухняних у Юдеї, і щоб служба моя в Єрусалимі була приємна святим,

32 щоб з волі Божої і з радістю прийти до вас і відпочити з вами!

33 А Бог миру хай буде з усіма вами. Амінь.

До римлян 16

1 Доручаю ж вам сестру нашу Фіву, служительку церкви в Кенхреях,

2 щоб ви прийняли її в Господі, як личить святим, і допомагайте їй, у чому буде в неї потреба від вас, бо й вона опікунка була багатьом і самому мені.

3 Вітайте Прискиллу й Акилу, співробітниць моїх у Христі Ісусі,

4 що голови свої за душу мою клали, яким не я сам дякую, але й усі церкви з поган, і вітайте їхню хатню церкву.

5 Вітайте улюбленого мого Епенета, він первісток Ахаї для Христа.

6 Вітайте Марію, що попрацювала багато для вас.

7 Вітайте Андроніка й Юнія, моїх родичів і співв'язнів, що славні вони між апостолами, що й у Христі були перше мене.

8 Вітайте Амплія, мого улюбленого в Господі.

9 Вітайте Урбана, співробітника нашого в Христі і улюбленого мого Стахія.

10 Вітайте Апеллеса, випробуваного в Христі. Вітайте Аристовулових.

11 Вітайте мого родича Іродіона. Вітайте Наркисових, що в Господі.

12 Вітайте Трифену й Трифосу, що працюють у Господі. Вітайте улюблену Персиду, що багато попрацювала в Господі.

13 Вітайте обраного в Господі Руфа і матір його та мою.

14 Вітайте Асинкрита, Флегонта, Єрма, Патрова, Єрмія і братів, що з ними.

15 Вітайте Філолога та Юлію, Нірея й сестру його, Олімпіяна і всіх святих, що з ними.

16 Вітайте один одного святим поцілунком. Вітають вас усі церкви Христові!

17 Благаю ж вас, брати, щоб ви остерігалися тих, хто робить поділ і дає привід для спотикання в науці, якої ви навчилися, й уникайте їх,

18 бо такі не служать Господові нашому Ісусові Христу, а власному череву, вони добрими та приємними словами зводять серця простодушних.

19 Ваша ж слухняність дійшла до всіх. І я тішуся за вас, але бажаю, щоб були ви мудрі в доброму, а прості в лихому.

20 А Бог миру потопче незабаром Сатану під ваші ноги. Ласка Господа нашого

Ісуса Христа хай буде з вами! Амінь.

21 Вітає вас мій співробітник Тимофій, Лукій, Ясон і Сосипатр, мої родичі.

22 Вітаю вас у Господі й я, Тертій, що цього листа написав.

23 Вітає вас Гай, гостинний для мене й усієї церкви. Вітає вас міський урядник Ераст і брат Кварт.

24 Ласка Господа нашого Ісуса Христа хай буде з усіма вами! Амінь.

25 А тому, хто може поставити вас міцно згідно з моєю доброю звісткою й проповіддю Ісуса Христа, за об'явленням таємниці, що від вічних часів була замовчана,

26 а зараз виявлена, і через пророчі писання, з наказу вічного Бога, на послух через віру по всіх народах повідомлена,

27 єдиному мудрому Богові, через Ісуса Христа, слава навіки! Амінь.

ПЕРШИЙ ЛИСТ ПАВЛА ДО КОРИНТЯН

1 до коринтян 1

1 Павло, з волі Божої покликаний за апостола Ісуса Христа, і брат Состен,

2 Божій церкві, що в Коринті, посвяченим у Христі Ісусі, покликаним святим, з усіма, що на всякому місті кличуть ім'я Господа нашого Ісуса Христа, їхнього й нашого,

3 — ласки вам і миру від Бога Батька нашого й Господа Ісуса Христа!

4 Я завжди дякую моему Богові за вас, через Божий дар, що був вам даний у Христі Ісусі,

5 бо ви всім збагатилися в ньому, словом усяким і всяким знанням,

6 бо свідоцтво Христове між вами утвердилося,

7 так що не бракує вам дару ласки в очікуванні появи Господа нашого Ісуса Христа.

8 Він вас утвердить до кінця бездоганними бути дня Господа нашого Ісуса Христа!

9 Вірний Бог, що ви через нього покликані до спільноти сина його Ісуса Христа, Господа нашого.

10 Тож благаю вас, брати, ім'ям Господа нашого Ісуса Христа, щоб ви всі казали те саме, і щоб не було поміж вами поділу, а щоб були ви поєднані спільним розумінням та спільною думкою!

11 Бо стало відомо мені про вас, мої брати, від Хлоїних, що між вами суперечки.

12 А кажу я про те, що всі ви кажете: "Я ж Павлів, а я Аполлосів, а я Кифин, а я Христів".

13 Чи ж Христос поділився? Чи ж Павло був розп'ятий за вас? Чи в Павлове ім'я ви христилися?

14 Дякую Богові, що я жодного з вас не христив, окрім Кріспа та Гая,

15 щоб ніхто не сказав, ніби я охристив був у ймення своє.

16 Охристив же був я й оселю Степанову, більше не пам'ятаю, чи христив кого іншого я.

17 Бо Христос не послав мене, щоб христити, а звіщати добру новину, і то не в

мудрості слова, щоб безсилим не став хрест Христовий.

18 Бо ж слово про хреста тим, що гинуть, то дурість, а для нас, що рятуємося, — сила Божа!

19 Бо написано: "Я знищу мудрість мудрих, а розум розумних відкину!"

20 Де мудрий? Де книжник? Де дослідник світу цього? Хіба Бог мудрість світу цього не змінив на дурість?

21 Через те ж, що світ мудрістю не зрозумів Бога в мудрості Божій, то Богові до вподоби було врятувати віруючих через дурість проповіді.

22 Бо й юдеї жадають ознак, і греки шукають мудрості,

23 а ми проповідуємо Христа розп'ятого, для юдеїв — ганьба, а для греків — безглуздя

24 але для покликаних юдеїв та греків, Христос — Божа сила та Божа мудрість!

25 Бо Боже й немудре розумніше від людей, а Боже немічне сильніше від людей!

26 Дивіться-бо, брати, на ваших покликаних, що небагато з них мудрі за тілом, небагато сильних і небагато шляхетних.

27 Але Бог обрав немудре світу, щоб осоромити мудре, і немічне світу Бог обрав, щоб осоромити сильне,

28 і простих світу, і зневажених, і незначних обрав Бог, щоб значне зробити нічим,

29 так щоб не хвалилося перед Богом жодне тіло.

30 А з нього ви перебуваєте в Христі Ісусі, що став нам мудрістю від Бога, праведністю, освяченням і спокутою,

31 щоб було, як написано: "Хто хвалиться, хай хвалиться Господом!"

1 до коринтян 2

1 А я, коли прийшов до вас, брати, то не прийшов повідомити вам Божу таємницю для того, щоб вразити вас своїм красномовством чи мудрістю,

2 було в мене на думці нічого іншого між вами не знати, окрім Ісуса Христа і того розп'ятого...

3 Я прийшов до вас немічним, і весь тремтів від страху.

4 І слово моє й моя проповідь не в переконливих словах людської мудрості, а в доводі духа та сили,

5 щоб була віра ваша не в мудрості людській, а в силі Божій!

6 Ми ж розповідаємо про мудрість між досконалих, не про мудрість світу цього, і не мудрість володарів цього світу, що гинуть,

7 а про Божу мудрість у таємниці, приховану, яку Бог перед світом призначив нам на славу,

8 яку ніхто з володарів цього світу не зрозумів, бо коли б зрозуміли були, то не розп'яли б вони гідного слави Господа!

9 Але, як написано: "Чого око не бачило й вухо не чуло, і що на серце людині не впало, те Бог приготував тим, що люблять його!"

10 А нам Бог відкрив це своїм духом, усе-бо досліджує дух, навіть Божі глибини.

11 Яка-бо людина знає речі людські, окрім людського духа, що в ній пробуває? Так само не знає ніхто й речей Божих, окрім духа Божого.

12 А ми прийняли духа не світу, а духа, що з Бога, щоб знати про речі, від Бога даровані нам,

13 про що й розповідаємо не вивченими словами людської мудрості, а вивченими від духа святого, поєднуючи духовне з духовним.

14 А людина тілесна не приймає речей, що від Божого духа, бо їй це дурість, і вона зрозуміти їх не може, бо вони розуміються тільки духовно.

15 Духовна ж людина судить усе, а її судити не може ніхто.

16 Бо хто розум Господній збагнув, який би його міг навчати? А ми маємо розум Христовий!

1 до коринтян 3

1 І я, брати, не міг промовляти до вас, як до духовних, а як до тілесних, як до немовлят у Христі.

2 Я вас годував молоком, а не твердою їжею, бо ви не могли її їсти та й зараз ще не можете,

3 бо ви ще тілесні. Бо коли заздрість та суперечки між вами, то чи ж ви не тілесні, і хіба робите не як люди?

4 Бо коли хто каже: "Я ж Павлів", а інший: "Я Аполлосів", то чи ж ви не тілесні?

5 Бо хто ж Аполлос? Або хто то Павло? Вони тільки виконавці, що ви повірили через них, і то скільки кому дав Господь.

6 Я посадив, Аполлос поливав, Бог же зростив,

7 тому ані той, хто садить, ані хто поливає, є щось, а Бог, що родить!

8 І хто садить, і хто поливає одне, але кожен отримає свою нагороду за працею своєю!

9 Бо ми співробітники Божі, а ви Боже поле, Божа будівля.

10 Я з ласки Божої, що дана мені, як мудрий будівничий, основу поклав, а інший будує на ній, але хай кожен пильнує, як він будує на ній!

11 Ніхто-бо не може покласти іншої основи, окрім покладеної, а вона — Ісус Христос.

12 А коли хто на цій основі будує з золота, срібла, коштовного каміння, з дерева, сіна чи соломи,

13 то будуть виявлені справи кожного, бо виявить день, тому що він вогнем об'являється, і вогонь справи кожного випробує, які вони є.

14 І коли чия справа, яку збудував хто, встоїть, то той нагороду отримає,

15 коли ж справа згорить, той матиме шкоду, та сам він врятується, але так, мов через вогонь.

16 Чи не знаєте ви, що ви Божий храм, і дух Божий у вас пробуває?

17 Як хто нівечить Божий храм, того знівечить Бог, бо храм Божий святий, а храм той — то ви!

18 Хай не зводить ніхто сам себе. Якщо хтось із вас гадає, що він мудрий у цьому світі, радше хай стане дурним, щоб бути мудрим.

19 Цьогосвітня-бо мудрість — у Бога дурість, бо написано: "Він ловить мудрих у хитрощах їхніх!"

20 І ще: "Знає Господь думки мудрих, що марнотні вони!"

21 Тож хай ніхто не хвалиться людьми, бо все ваше:

22 чи Павло, чи Аполлос, чи Кифа, чи світ, чи життя, чи смерть, чи теперішнє, чи майбутнє усе ваше,

23 ви ж Христові, а Христос Божий!

1 до коринтян 4

1 Хай кожен нас вважає за працівників Христових і урядників Божих таємниць.

2 А ще очікується від урядника, щоб кожен з них був знайдений вірним.

3 А для мене то неважливо, щоб судили мене ви чи суд людський, бо я й сам не суджу себе.

4 Я-бо проти себе нічого не знаю, але цим не відчуваю себе виправданим. Той же, хто судить мене, то Господь.

5 Тому не судіть передчасно нічого, аж поки не прийде Господь, що й висвітить таємниці темряви та виявить задуми сердець, і тоді кожному буде похвала від Бога.

6 Оце ж усе, брати, застосував я до себе й Аполлоса заради вас, щоб від нас ви навчилися думати не більше, як написано, щоб ніхто з вас не чванився, і не ставив одного над іншого.

7 В чому твоя несхожість на іншого? Що ти маєш, чого б ти не взяв? А якщо ти взяв, чого чванишся, ніби не взяв?

8 Ви вже нагодовані, ви вже збагатилися, без нас ви царюєте. І коли б то ви стали царювати, щоб і ми царювали з вами!

9 Бо я гадаю, що Бог нас, апостолів, поставив за найостанніх, мов на смерть засуджених, бо ми стали видовищем і світові, і ангелам, і людям.

10 Ми дурні заради Христа, а ви мудрі в Христі, ми слабкі, ви ж міцні, ви маєте добру славу, ми ж — безчестя!

11 Ми до цього часу голодуємо й прагнемо, і голі, і катовані, і тиняємося,

12 і працюємо своїми руками. Коли нас лихословлять, ми благословляємо, як нас переслідують, ми терпимо,

13 як лають, ми молимося. Ми стали, як сміття те для світу, аж досі ми всім, як ті покидьки!

14 Не пишу це для того, щоб вас осоромити, а застерігаю, як своїх любих дітей.

15 Бо хоч би ви мали десять тисяч наставників у Христі, та батьків не багато, а я вас породив у Христі Ісусі через добру звістку...

16 Тож я благаю вас, щоб були ви моїми послідовниками!

17 Для цього послав я до вас Тимофія, що для мене улюблений і вірний син у Господі, він вам нагадає шляхи мої в Христі Ісусі, як навчаю я скрізь у кожній церкві.

18 Деякі загордилися, так немов би не мав я прийти до вас.

19 Та незабаром прийду до вас, як Господь того бажатиме, і знатиму не слово гордих, а їхню силу.

20 Бо Царство Боже не в слові, а в силі.

21 Чого бажаєте? Прийти до вас з києм, чи з любов'ю та з духом лагідності?

1 до коринтян 5

1 Всюди чути, що між вами перелюб, і такий перелюб, який і між іншими народами незнаний, що хтось має за жінку собі жінку батькову...

2 Ви не засмутилися, і не вилучили між вас того, хто цей вчинок зробив, а навпаки, звеличуєте себе.

3 Отож, я відсутній тілом, та присутній духом, уже засудив, як присутній між вами: того, хто так вчинив,

4 у Ім'я Господа Ісуса, як зберетесь ви та мій дух, із силою Господа нашого Ісуса,

5 віддати такого Сатані на загибель тіла, щоб дух врятувався Господнього дня!

6 Звеличування ваше недобре. Хіба ви не знаєте, що мала розчина все тісто заквашує?

7 Отож, очистьте стару розчину, щоб стати вам новим тістом, бо ви прісні, бо наша Пасха — Христос, за нас у жертву принесений.

8 Тому святкуймо не в давній розчині, і не в розчині злоби й лукавства, а в опрісноках чистості та правді!

9 Я писав вам у листі не єднатися з перелюбниками,

10 але не загалом з цьогосвітніми перелюбниками, чи з користолюбцями, чи з хижаками, чи з ідолянами, бо ви мусили б відійти від світу.

11 А написав не єднатися вам з тим, хто зветься братом, та є перелюбник, чи користолюбець, чи ідолянин, чи хто злословить, чи п'яниця, чи хижак, із такими навіть не їсти!

12 Бо що ж мені судити чужих? Коли ви не судите своїх?

13 А чужих судить Бог. Тож вилучіть лукавого між себе самих!

1 до коринтян 6

1 Чи посміє хто з вас, маючи справу до іншого, судитися в неправедних, а не в святих?

2 Хіба ви не знаєте, що святі світ судитимуть? Коли ж будете ви світ судити, то чи ж ви негідні судити незначні справи?

3 Хіба ви не знаєте, що ми судитимемо ангелів, а не тільки буденне?

4 А ви, коли маєте суд за буденне, то ставите суддями тих, хто нічого не значить у церкві.

5 Я на сором це вам кажу. Чи ж між вами нема жодного мудрого, щоб він міг розсудити між братами своїми?

6 Брат судиться з братом та ще й перед невірними!

7 Тож вже для вас ганьба, що суди між собою ви маєте. Чому вам радше не терпіти кривди? Чому радше не мати шкоди?

8 Але ви самі кривдите та обдираєте, та ще й братів...

9 Хіба ви не знаєте, що неправедні не успадкують Божого царства? Не обдурюйте себе: ні розпусники, ні ідоляни, ні перелюбники, ні гомосексуалісти,

10 ні злодії, ні користолюбці, ні п'яниці, ні хто злословить, ні хижаки — царства Божого не успадкують вони!

11 І такими були дехто з вас, але ви обмилися, освятилися і виправдалися іменем Господа Ісуса Христа й духом нашого Бога.

12 Все мені можна, та не все на пожиток. Все мені можна, але мною ніщо володіти не повинно.

13 Їжа для черева і черево для їжі, але Бог одне й друге знищить. А тіло не для розпусти, а для Господа, а Господь для тіла.

14 Бог же й Господа воскресив, воскресить він і нас своєю силою!

15 Хіба ви не знаєте, що ваші тіла — то члени Христові? Отож, узявши члени Христові, зроблю їх членами повії? Зовсім ні!

16 Хіба ви не знаєте, що той, хто єднається з повією, стає одним тілом з нею? Бо каже: "Обидва ви будете тілом одним".

17 А хто з Господом єднається, стає одним духом з ним.

18 Втікайте від розпусти. Усякий-бо гріх, що його робить людина, є поза тілом. А хто вчиняє розпусту, той грішить проти власного тіла.

19 Хіба ви не знаєте, що ваше тіло то храм духа святого, що живе він у вас, якого від Бога ви маєте, і ви не свої?

20 Бо дорого куплені ви. Отож славте Бога в тілі своєму та в дусі своєму, що Божі вони!

1 до коринтян 7

1 А про що ви писали мені, то добре було б чоловікові взагалі не доторкатися жінки.

2 Але щоб уникнути розпусти, хай кожен чоловік має жінку свою, і кожна жінка хай має свого чоловіка.

3 Хай віддає чоловік своїй жінці потрібну любов, так же само й чоловікові жінка.

4 Жінка не владна над тілом своїм, а її чоловік, так само й чоловік не владний над тілом своїм, а жінка його.

5 Не ухиляйтеся одне від одного, хіба що дочасно за згодою, щоб бути в пості та молитві, та й сходьтеся знову до купи, щоб вас Сатана не зваблював у вашому стримуванні.

6 А це кажу вам як пораду, а не як наказ.

7 Бо волію, щоб усі чоловіки були, як і я, але кожен має від Бога свій дар, один так, інший так.

8 Кажу ж неодруженим і вдовам: добре їм, як вони залишаються так, як і я.

9 Коли ж не втримаються, хай одружуються, бо краще одружитися, ніж розпалюватися пристрастю.

10 А тим, що побралися, наказую не я, а Господь: "Хай не розлучається жінка зі своїм чоловіком!

11 А коли ж і розлучиться, хай залишається неодружена, або з чоловіком своїм хай помириться, і не відпускати чоловікові жінки своєї!"

12 Іншим же я кажу, не Господь: "Коли який брат має жінку невіруючу, і згодна вона жити з ним, хай він не лишає її.

13 І жінка, як має чоловіка невіруючого, а той згоден жити з нею, хай не лишає його".

14 Чоловік-бо невіруючий освячується в жінці своїй, а жінка невіруюча освячується в чоловікові своєму. А інакше нечисті були б ваші діти, тепер же святі.

15 А як має бажання невіруючий розлучитися, хай розлучиться, не неволиться брат чи сестра в такому разі, бо покликав нас Бог до миру.

16 Звідки знаєш ти, жінко, чи не врятуєш чоловіка свого? Або звідки знаєш, чоловіче, чи не врятуєш жінку свою?

17 Хай тільки так ходить кожен, як кому Господь визначив, на що покликав його Бог. І так усім церквам я наказую.

18 Хто покликаний був обрізаним, хай він того не цурається, а якщо покликаний хто необрізаним, хай не обрізається.

19 Обрізання ніщо, і ніщо необрізання, а важливе дотримання Божих заповідей.

20 Хай кожен лишається в стані такому, в якому покликаний був.

21 Чи покликаний був ти рабом? Не турбуйся про те. Але коли й можеш стати вільним, то використай краще це.

22 Бо покликаний Господом раб стає звільненим Господом, так само покликаний і вільний — він раб Христа.

23 Ви дорого куплені, тож не ставайте рабами людей!

24 Брати, кожен із вас, у якому стані покликаний був, хай у ньому перед Богом лишається!

25 Про дівчат же не маю наказу Господнього, але даю пораду як той, хто отримав від Господа ласку бути вірним.

26 Отож, за сучасного утиску добрим вважаю я те, що чоловікові добре лишатися так.

27 Ти зв'язаний із жінкою? Не шукай розв'язання. Розв'язався від жінки? Не шукай іншої.

28 А коли ти й одружися, то не згрішив. І як дівчина одружиться, вона не згрішить. Та муку тілесну такі матимуть, а мені шкода вас.

29 А це, брати, кажу я, бо часу залишилося мало, щоб і ті, що мають жінок, були, як ті, що не мають,

30 а хто плаче — як ті, хто не плаче, а хто тішається — як ті, хто не тішається, і хто

купує — як би не набули,

31 а користувачі цього світу — як би й не користувачі, бо минає стан світу цього.

32 А я прагну, щоб ви не мали клопотів. Неодружений про речі Господні клопочеться, як догодити Господові,

33 а одружений про речі життєві клопочеться, як догодити своїй жінці,

34 і він поділений. Неодружена ж жінка та дівчина про речі Господні клопочеться, щоб бути святою тілом і духом. А одружена про речі життєві клопочеться, як догодити чоловікові.

35 А це я кажу вам самим на пожиток, не щоб сильце вам накинати, а щоб пристойно й горливо трималися ви Господа.

36 А як думає хто про дочку свою, що соромно, як вона переросте, і так мала б лишатися, хай робить, що хоче, не згрішить: хай одружується.

37 А хто в серці своєму стоїть міцно, не має необхідності такої, владу ж має над своєю волею, і це постановив він у серці своєму берегти своє дівоцтво, той робить добре.

38 Тому й той, хто свою дочку одружує, добре робить, а хто не одружує робить краще.

39 Жінка законом прив'язана, поки живе чоловік її, коли ж чоловік її помре, вона вільна одружитися, з ким забажає, аби тільки в Господі.

40 Краще, коли вона так залишиться за моєю порадою, бо гадаю, що й я маю Божого духа.

1 до коринтян 8

1 А щодо ідолських жертв, то ми знаємо, що всі маємо знання. Знання ж надихає, любов же будує!

2 Коли хто думає, ніби щось знає, той нічого не знає ще так, як має знати.

3 Коли ж любить хто Бога, того знає він.

4 Тож про споживання ідолських жертв ми знаємо, що ідол у світі ніщо, і що іншого Бога нема, окрім Бога одного.

5 Бо хоч і існують так звані боги чи на небі, чи то на землі, як існує багато богів і багато панів,

6 та для нас один Бог Батько, що від нього походить усе, ми ж для нього, і один Господь — Ісус Христос, що все сталося ним, і ми також.

7 Та не всі такі мають знання, бо деякі, звиклі до ідола, й досі їдять, як ідолську жертву, і їхнє слабке сумління, опоганюється.

8 Їжа ж нас до Бога не наближає: бо коли не їмо, то нічого не тратимо, а коли ми їмо, то не набуваємо нічого.

9 Але стережіться, щоб ця ваша воля не стала якось за спотикання слабким!

10 Коли-бо хто бачить тебе, маючого знання, як ти в ідолській божниці сидиш за столом, чи ж сумління його, бувши слабке, не буде спонукане їсти ідолські жертви?

11 І через знання твоє згине слабкий твій брат, що за нього Христос був помер!

12 Вчиняючи так гріх проти братів, та вражаючи їхнє слабке сумління, ви проти Христа грішите.

13 Ось тому, коли брат мій через їжу може спіткнутися, то повік я не їстиму м'яса, щоб не випробовувати його!

1 до коринтян 9

1 Хіба ж я не вільний? Чи ж я не апостол? Хіба я не бачив Ісуса Христа, Господа нашого? Хіба ви — то не справа моя перед Господом?

2 Коли я не апостол для інших, то для вас я апостол, ви-бо печать мого апостольства в Господі.

3 Оце захист мій перед тими, хто судить мене.

4 Чи ми права не маємо їсти та пити?

5 Чи ми права не маємо водити з собою сестру, жінку, як і інші апостоли, і Господні брати, і Кифа?

6 Хіба я один і Варнава не маємо права, щоб не працювати?

7 Хто коштом своїм коли служить у війську? Або хто виноградника садить, і не їсть з його плоду? Або хто отару пасе, і не їсть молока від отари?

8 Чи я тільки як людина це кажу? Хіба ж і Закон не каже цього?

9 Бо в Законі Мойсеєвому написано: "Не в'яжи рота волів, що молотить". Хіба за волів Бог турбується?

10 Чи каже він заради нас? Заради нас, бо написано, що в сподіванні мусить орати орач, а молотильник молотити в сподіванні мати частку.

11 Коли ми сіяли вам духовне, чи ж велика то річ, як пожнемо ми ваше тілесне?

12 Як право на вас мають інші, то тим паче ми. Але ми не використали цього права, та все терпимо, аби перешкоди якої для Христової новини нам не вчинити.

13 Хіба ви не знаєте, що священнослужителі від святині годуються? Що ті, хто служить вітареві, з вітаря мають частку?

14 Так і Господь наказав проповідникам доброї новини жити з неї.

15 Але з того нічого не вжив я. А цього не писав я для того, щоб для мене так було. Бо мені краще померти, аніж щоб хто знівечив хвалу мою!

16 Бо коли я звіщаю добру новину, то нема чим хвалитися мені, адже це повинність моя. І лихо мені, коли я не звіщатиму її!

17 Тож коли це роблю добровільно, я маю нагороду, коли ж примусово, то виконую службу доручену.

18 Яка ж нагорода мені? Та, що, проповідуючи, я безкорисливо повідомляв Христову новину, не використовуючи особистої влади щодо проповідування.

19 Від усіх будучи вільний, я став рабом для всіх, щоб найбільше придбати.

20 Для юдеїв я був, як юдей, щоб юдеїв придбати, для підзаконних був, як підзаконний, хоч сам підзаконним не був, щоб придбати підзаконних.

21 Для тих, хто без Закону, я був беззаконний, не будучи беззаконний Богові, а законний Христові, щоб придбати беззаконних.

22 Для слабких — як слабкий, щоб придбати слабких. Для всіх я був усе, щоб врятувати бодай когось.

23 А це я роблю для доброї новини, щоб стати її спільником.

24 Хіба ви не знаєте, що ті, хто на перегонах біжать, усі біжать, але нагороду приймає один? Біжіть так, щоб отримали ви!

25 І кожен, хто змагається, від усього стримується, вони, щоб тлінний прийняти вінок, ми ж — нетлінний.

26 Тож біжу я не так, немов на непевне, борюся не так, немов би повітря б'ючи.

27 А вмертвляю й неволю я тіло своє, щоб повідомляючи іншим, не стати самому негідним.

1 до коринтян 10

1 Не маю я, брати, такого бажання, щоб ви не знали, що під хмарою всі батьки наші були, і всі перейшли через море,

2 і всі охрестилися в хмарі та в морі в Мойсея,

3 і всі їли ту саму поживу духовну,

4 і пили всі той самий духовний напій, бо пили від духовної скелі, що йшла вслід за ними, а та скеля — Христос!

5 Але їх багатьох не вподобав був Бог, бо знищив він їх у пустелі.

6 А це були приклади нам, щоб ми пожадливі на лихе не були, як були пожадливі вони.

7 Не будьте також ідолянами, як деякі з них, як написано: "Люди сіли, щоб їсти та пити, і встали, щоб веселитися".

8 Не станьмо вчиняти розпусти, як деякі з них це робили, і полягло їх одного дня двадцять три тисячі.

9 І не випробовуймо Христа, як деякі з них випробовували та й від зміїв загинули.

10 І не нарікайте, як деякі з них нарікали, й були знищені тим, хто нищить .

11 Усе це трапилося з ними, як приклади, а написане нам на науку, бо за нашого часу кінець світу прийшов.

12 Тому, хто гадає, ніби стоїть він, хай стережеться, щоб не впасти!

13 Досягло вас випробування, тільки людське, але вірний Бог, який не допустить, щоб ви випробовувалися більше, ніж можете, і в випробуванні полегшення дасть, щоб знести могли ви його.

14 Тому, мої любі, втікайте від служіння ідолам.

15 Кажу, як розумним, судіть самі, що кажу я.

16 Чаша благословення, яку благословляємо, чи не спільнота то крові Христової? Хліб, який ламаємо, чи не спільнота він тіла Христового?

17 Тому що один хліб, тіло одне, хоч нас — багато, бо ми всі спільники хліба одного.

18 Погляньте на Ізраїля за тілом: чи ж ті, що жертви їдять, не спільники вівтаря?

19 Тож що я кажу? Що ідольська жертва є щось? Чи що ідол є щось?

20 Ні, але те, що в жертву приносять демонам, не Богові в жертву приносять. Я ж

не хочу, щоб ви спільниками для демонів стали.

21 Бо не можете пити чаші Господньої та чаші демонської, не можете бути спільниками Господнього столу й столу демонського.

22 Чи ми дратуватимемо Господа? Хіба ми потужніші за нього?

23 Все мені можна, та не все на пожиток. Все мені можна, та будує не все!

24 Хай не шукає ніхто свого власного, але кожен для ближнього!

25 Їжте все, що на ятках м'ясних продається, за сумління зовсім не турбуючись,

26 бо Господня земля, і все, що на ній!

27 Як покличе вас хтось із невіруючих, і ви підете, їжте все, що дадуть вам, за сумління зовсім не турбуючись.

28 Коли ж скаже вам хтось: "Це ідольська жертва", не їжте тоді через того, хто сказав, та через сумління!

29 Кажу ж не про власне сумління, а іншого, чого б моя воля мала залежати від сумління іншого?

30 Коли я стаю спільником їжі з подякою, чому мене зневажають за те, за що дякую я?

31 Тож, коли ви їсте, чи коли ви п'єте, або коли інше що робите, усе на Божу славу робіть!

32 Не ставайте за спотикання юдеям, грекам та церкві Божій,

33 як догоджаю й я всім в усьому, не шукаючи в тому пожитку свого, але пожитку для багатьох, щоб врятувалися вони.

1 до коринтян 11

1 Будьте наслідувачами мене, як і я Христа!

2 Похвалю ж вас, брати, що ви все мое пам'ятаєте, і тримаєтеся того, що я вам передав.

3 Хочу ж я, щоб ви знали, що всякому чоловікові голова — Христос, а жінці голова — чоловік, голова ж Христові — Бог.

4 Кожен чоловік, що молиться чи пророкує з головою покритою, осоромлює він свою голову.

5 І кожна жінка, що молиться чи пророкує з головою непокритою, осоромлює тим свою голову, бо це є те саме, як була б вона поголена.

6 Бо коли жінка не покривається, хай стрижеється вона, а коли ж жінці сором стригтись чи голитись, хай покривається!

7 Отож, чоловік покривати голови не повинен, бо він образ і слава Бога, а жінка чоловікові слава.

8 Бо чоловік не походить від жінки, а жінка від чоловіка,

9 не створений-бо чоловік заради жінки, а жінка заради чоловіка.

10 Тому жінка повинна мати на голові знак влади над нею, заради ангелів.

11 Одначе в Господі ані чоловік без жінки, ані жінка без чоловіка.

12 Бо як жінка від чоловіка, так і чоловік через жінку, а все від Бога.

13 Поміркуйте самі між собою, чи пристойне воно, щоб жінка молилася Богові непокрита?

14 Чи ж природа сама вас не вчить, що коли чоловік запускає волосся, то безчестя для нього?

15 Коли ж жінка косу запускає, це слава для неї, бо замість покривала дана коса їй.

16 Коли ж хто сперечатися хоче, ми такого звичаю не маємо, ані церкви Божі.

17 Даючи вам ці настанови, я не хвалю, бо збираєтеся ви не на краще, а на гірше.

18 Бо найперше, я чую, що як сходитеся ви на збори, то між вами буває поділ, у що частково я й вірю.

19 Бо мусять між вами й поділи бути, щоб виявилися серед вас і досвідчені.

20 А далі, коли ви збираєтеся разом, то не на те, щоб їсти Господню вечерю.

21 Бо кожен квапиться з'їсти власну вечерю, і один голодує, а інший упивається.

22 Хіба ж ви не маєте хат, щоб їсти та пити? Чи ви зневажаєте Божу церкву, і осоромлюєте немаючих? Що маю сказати вам? Чи за це похвалю вас? Не похвалю!

23 Бо прийняв я від Господа, що й вам передав, що Господь Ісус ночі тієї, як виданий був, узяв хліб,

24 подяку віддав, поламав і сказав: "Прийміть, споживайте, це тіло моє, що за вас ламається. Це робіть на згадку про мене!"

25 Так само й чашу взяв він по вечері й сказав: "Ця чаша новий заповіт у крові моїй. Це робіть, коли тільки питимете, на згадку про мене!"

26 Бо кожного разу, як будете їсти цей хліб та чашу цю пити, смерть Господню звіщаєте, аж доки він прийде.

27 Тому, хто їстиме хліб цей чи питиме чашу Господню негідно, буде винний супроти тіла та крові Господа!

28 Хай же людина випробовує себе, і так хай хліб їсть і з чаші п'є.

29 Бо хто їсть і п'є негідно, не усвідомлюючи, що то тіло, той суд собі їсть і п'є!

30 Через це поміж вами багато ослаблих та хворих, і багато заснули.

31 Бо коли б ми самі судили себе, то засуджені ми не були б.

32 Та коли ми засуджені, то наука від Господа, щоб не засуджені ми були разом зі світом.

33 Ось тому, мої брати, сходячись на поживу, чекайте один одного.

34 А коли хто голодний, хай вдома він їсть, щоб не сходилися ви на осуд. А про інше, як прийду.

1 до коринтян 12

1 А щодо духовних дарів, то не бажаю я, брати, щоб не знали ви.

2 Знаєте, що коли ви були з поганями, то ходили до німих ідолів, ніби водили вас.

3 Тому й кажу вам, що ніхто, хто промовляє духом Божим, не скаже: "Хай прокляття буде на Ісуса", і не може сказати ніхто: "Ісус — то Господь", як тільки духом святим.

4 Є різниця між дарами милості, дух же той самий.

5 Є й різниця між служіннями, та Господь же той самий.

6 Є різниця й між діями, але Бог же той самий, що в усіх робить усе.

7 І кожному дається виявлення духа на користь.

8 Одному-бо духом дається слово мудрості, а іншому слово знання тим же духом,

9 а іншому віра тим же духом, а ще іншому дар зцілення тим же духом,

10 а іншому можливість робити чуда, а іншому пророкування, а іншому розпізнавання духів, а тому різні мови, а тому тлумачення мов.

11 А все це робить один і той самий дух за своїм бажанням, наділяючи кожного окремо.

12 Бо як тіло одне, але має членів багато, усі ж члени тіла, хоч їх багато, то тіло одне, так і Христос.

13 Бо ми всі одним духом охрищені в тіло одне, чи то юдеї, чи греки, чи невільники, чи то вільні, і всі ми напоєні духом одним.

14 Бо тіло не є один член, а багато.

15 Коли скаже нога, що я не від тіла, бо я не рука, то хіба через це не від тіла вона?

16 І коли скаже вухо, що я не від тіла, бо я не око, то хіба через це не від тіла воно?

17 Коли б оком було ціле тіло, то де був би слух? А коли б усе слух, то де був би нюх?

18 Та нині Бог за своїм бажанням розклав члени в тілі, кожного з них.

19 Якби всі одним членом були, то де тіло було б?

20 Отож, маємо членів багато, та тіло одне.

21 Бо око не може сказати руці: "Ти мені непотрібна", або голова сказати ногам: "Ви мені непотрібні".

22 Але члени тіла, що здаються незначними, значно більше потрібні.

23 А тим, що вважаємо їх за зовсім нешанованих у тілі, таким честь найбільшу приносимо, і непоказні наші члени отримують пристойність найбільшу,

24 а нашим пристойним членам того не потрібно. Та Бог змішав тіло і честь більшу дав нижчому членові,

25 щоб поділу в тілі не було, а щоб члени однаково дбали один про одного.

26 І коли терпить один член, то всі члени з ним терплять, і коли один член шанований, то всі члени з ним тішаються.

27 І ви тіло Христове, а окремо ви члени!

28 А інших поставив Бог у церкві, по-перше апостолами, по-друге, пророками, по-третє, вчителями, потім дав сили, також дар зцілення, допомоги, врядування, різні мови.

29 Чи ж усі апостоли? Чи ж усі пророки? Чи ж усі вчителі? Чи ж усі мають сили чудодійні?

30 Чи ж усі мають дар зцілення? Чи ж мовами всі розмовляють? Чи ж усі тлумачать?

31 Тож дбайте ревно про значні дари, а я вам покажу ще кращий шлях!

1 до коринтян 13

1 Коли я розмовляю мовами людськими й ангельськими, та любові не маю, то став я мов дзвінка мідь чи кимвал гучний!

2 І коли маю дар пророкувати, і знаю всі таємниці, і маю знань достатньо, і віру велику, щоб навіть гори переставляти, та любові не маю, то я ніщо!

3 І коли я роздам усі маєтки свої, і коли я віддам своє тіло на спалення, та любові не маю, то пожитку не матиму жодного!

4 Любов терпелива, любов милосердствує, не заздрить, любов не величається, не надимається,

5 не поводить ся нечемно, не шукає тільки свого, не рветься до гніву, не задумує лихого,

6 не радіє з брехні, але тішиться правдою,

7 усе зносить, вірить в усе, сподівається всього, все терпить!

8 Ніколи любов не зникає! Хоч пророцтва й існують — та припиняться, хоч мови існують — замовкнуть, хоч існує знання — та скасується.

9 Бо ми знаємо частково, і пророкуємо частково.

10 Коли ж досконале настане, тоді зупиниться те, що часткове.

11 Коли я дитиною був, то я розмовляв, як дитина, як дитина я думав, розумів, як дитина. Коли ж чоловіком я став, то відкинув дитяче.

12 Зараз ми бачимо ніби в дзеркалі, не чіткі обриси, але потім чітке обличчя, зараз знаю частково, а потім знатиму напевне, як і напевне знаний буду.

13 Тож зараз ми маємо віру, сподівання й любов, оці три. А найбільша між ними любов!

1 до коринтян 14

1 Дбайте про любов, і про духовне пильнуйте, а найбільше щоб пророкувати.

2 Як промовляє хто чужою мовою, той не людям промовляє, а Богові, бо ніхто його не розуміє, і він духом промовляє таємне.

3 А хто пророкує, той людям промовляє, щоб зміцнити, підбадьорити та розрадити.

4 Як промовляє хто чужою мовою, той будує тільки самого себе, а хто пророкує, той церкву будує.

5 Я ж хочу, щоб мовами промовляли всі, а краще щоб пророкували: більший-бо той, хто пророкує, аніж той, хто промовляє мовами, хіба що пепекладає, щоб будувалася церква.

6 Тож, як прийду я до вас, брати, і до вас промовлятиму чужою мовою, то який вам пожиток зроблю, коли не розтлумачу вам ні об'явленням, ні знанням, ні пророцтвом, ні наукою?

7 Бо навіть і речі бездушні, що звук видають, як сопілка чи лютня, коли б не видавали вони різних звуків, як дізналися б тоді, що бринить або грає?

8 Бо коли сурма звук невиразний дає, хто до бою готуватиметься?

- 9 Так і ви, коли мовою не подасте зрозумілого слова, як зрозуміти, що кажете? Ви промовлятимете на вітер!
- 10 Як багато, наприклад, різних мов є на світі, і жодна з них не без значення!
- 11 І коли я не знатиму значення слів, то я буду чужинцем промовцеві, і промовець чужинцем мені.
- 12 Так і ви, що пильнуєте про духовні дари, дбайте, щоб збагачуватися через них на зміцнення церкви!
- 13 Ось тому, хто промовляє чужою мовою, хай молиться, щоб умів перекласти.
- 14 Бо коли я молюся чужою мовою, то молиться дух мій, а мій розум без плоду!
- 15 Ну, то що ж? Молитимуся духом, і молитимуся й розумом, співатиму духом, і співатиму й розумом.
- 16 Бо коли благословлятимеш духом, то як проста людина скаже на подяку твою: "Амінь"? Не знаючи, що ти кажеш.
- 17 Ти дякуєш добре, але не будується інший.
- 18 Дякую Богові моєму, розмовляю я мовами більше всіх вас.
- 19 Але в церкві волію п'ять слів зрозумілих сказати, щоб і інших навчити, аніж десять тисяч слів чужою мовою!
- 20 Брати, не будьте дітьми своїм розумом, будьте в лихому дітьми, а в розумі досконалими будьте!
- 21 В Законі написано: "Різними мовами й різними вустами я промовлятиму людям оцим, та мене вони й так не послухають, — каже Господь".
- 22 Отож, мови існують на знак не для віруючих, а для невіруючих, а пророцтво для віруючих, а не для невіруючих.
- 23 А як зійдеться зібрання все разом, і всі промовлятимуть різними мовами, і ввійдуть туди й сторонні чи невіруючі, чи ж не скажуть вони, що біснுவаті ви?
- 24 Коли ж усі пророкують, а ввійде якийсь невіруючий чи сторонній, то всі докоряють йому, усі судять його,
- 25 і так таємниці серця його виявляються, і так він падає ницьма, і вклоняється Богові, й каже: "Бог справді між вами!"
- 26 То що ж, брати? Коли сходитеся ви, то кожен з вас псалом має, має науку, має мову, об'явлення має, має тлумачення, хай буде все це на зміцнення!
- 27 Як промовляє хто чужою мовою, промовляйте по два, чи радше по три, і то за чергою, а один хай перекладає!
- 28 А коли нема перекладача, то хай він у церкві мовчить, а промовляє хай собі й Богові!
- 29 А пророки хай промовляють по два чи по три, а інші хай намагаються зрозуміти суть.
- 30 Коли ж об'явлення буде іншому з тих, хто сидить, хай перший замовкне!
- 31 Бо можете пророкувати ви всі по одному, щоб навчалися всі й усі тішилися!
- 32 І коряться духи пророчі пророкам,
- 33 бо Бог не є Богом безладу, а порядку. Як по всіх церквах у святих.

34 Хай у церкві мовчать жінки ваші! Бо їм промовляти заборонено, тільки коритися, як каже й Закон.

35 Коли ж вони бажають навчитися чогось, хай вдома розпитають своїх чоловіків, непристойно-бо жінці промовляти в церкві!

36 Хіба вийшло від вас слово Боже? Чи прийшло воно тільки до вас?

37 Коли хто вважає себе за пророка або за духовного, хай розуміє, що я пишу вам, бо Господня це заповідь!

38 Коли ж хто не зрозумів, хай і не розуміє!

39 Отож, брати мої, майте ревність пророкувати, та не бороніть промовляти й мовами!

40 Але все хай буде пристойно й статечно!

1 до коринтян 15

1 Нагадую ж вам, брати, добру новину, яку я вам проповідував, і яку прийняли ви, в якій і стоїте,

2 Якою й врятуєтеся, коли ви будете триматися слова, що я проповідував вам, а як ні, то повірили ви даремно.

3 Бо найперше я передав вам, що й прийняв, що Христос був помер заради наших гріхів за Писанням,

4 і що він був похований, і що третього дня він воскрес за Писанням,

5 і що явився він Кифі, потім дванадцятьом.

6 А потім одночасно явився більше як п'ятистам братів, що більшість з них живе й досі, а дехто й спочили.

7 Потому явився він Якову, опісля всім апостолам.

8 А по всіх він явився й мені, мов якому виродкові.

9 Я-бо найменший з апостолів, що негідний називатися апостолом, бо я переслідував був Божу церкву.

10 Та Божою ласкою я те, що є, і ласка його, що в мені, не даремна була, але я працював більше всіх їх, правда не я, а Божа ласка, що зі мною вона.

11 Тож чи я, чи вони, ми так проповідуємо, і так ви повірили.

12 Коли ж про Христа проповідується, що воскрес він з мертвих, як же дехто між вами каже, що нема воскресіння мертвих?

13 Як нема ж воскресіння мертвих, то й Христос не воскрес!

14 А якщо Христос не воскрес, то проповідь наша даремна, даремна також віра ваша!

15 Ми знайшлися б тоді неправдивими свідками Божими, бо про Бога ми свідчили, що воскресив він Христа, якого він не воскресив, якщо не воскресають померлі.

16 Бо як мертві не воскресають, то й Христос не воскрес!

17 Якщо ж Христос не воскрес, тоді віра ваша даремна, ви в своїх ще гріхах,

18 тоді загинули й ті, що в Христі упокоїлися!

19 Коли ми сподіваємося на Христа тільки в цьому житті, то ми найнещасніші від

усіх людей!

20 Та нині Христос воскрес із мертвих, первісток серед покійних.

21 Смерть-бо через людину, і через людину воскресіння мертвих.

22 Бо так, як в Адамі помирають усі, так само в Христі всі оживуть,

23 кожен у своєму порядку: первісток Христос, потім ті, що Христові, під час його приходу.

24 А потому кінець, коли він передасть царство Богові й Батькові, коли він зруйнує всякий уряд, і владу всяку та силу.

25 Бо належить йому царювати, аж доки він не покладе всіх своїх ворогів під ногами своїми!

26 Як ворог останній — смерть знищиться,

27 бо під ноги його він усе впокорив. Коли ж каже, що впокорено все, то зрозуміло, що все, окрім того, хто впокорив йому все.

28 А коли йому все він упокорить, тоді й сам Син упокориться тому, хто все впокорив йому, щоб Бог був в усьому все.

29 Бо що зроблять ті, хто христяться заради мертвих? Коли мертві не воскресають зовсім, то нащо вони заради мертвих і христяться?

30 Для чого й ми повсякчас наражаємося на небезпеки?

31 Я щодень помираю. Так свідчу, брати, вашою хвалою, що маю її в Христі Ісусі, Господові нашому.

32 Коли я зі звірами боровся в Ефесі, яка мені як людині користь, коли мертві не воскресають? Будемо їсти й пити, бо завтра помремо!...

33 Не дайте себе звести, товариство лихе псує добрі звичаї!

34 Витверезіться правдиво, та й не грішіть, бо деякі Бога не знають, кажу вам на сором!

35 Але дехто скаже: "Як мертві воскреснуть? І в якому тілі прийдуть?"

36 Нерозумний! Не оживе, що ти сієш, як не помре.

37 І коли сієш, то сієш не тіло майбутнє, а голе зерно, яке трапиться, пшениці або чого іншого,

38 і Бог йому тіло дає за своїм бажанням, кожному зерняті тіло його.

39 Не кожне тіло однакове, адже одне тіло в людей, та інше в тварин, і інше в пташок та в риб.

40 Є небесні тіла й тіла земні, але ж інша слава небесним, а інша земним.

41 Інша слава для сонця, та інша слава для місяця, та інша слава для зірок, бо зоря від зорі відрізняється славою!

42 Так само й воскресіння мертвих: сіється в тління — в нетління встає,

43 сіється в неславу — у славі встає, сіється в немочі — в силі встає,

44 сіється тіло звичайне — встає тіло духовне. Є тіло звичайне, є й тіло духовне.

45 Так і написано: "Перша людина Адам став душею живою, а останній Адам — то дух оживляючий".

46 Та перше звичайне, а потім духовне.

47 Перша людина з землі — земна, друга людина з неба — небесна.
48 Який земний, такі й земні, і який небесний, такі й небесні.
49 І як носили ми образ земного, так і образ небесного будемо носити.
50 І це скажу, брати, що тіло й кров посісти Божого царства не можуть, ані тління нетління не посяде.
51 Ось кажу я вам таємницю: не всі ми заснемо, та всі перемінімося,
52 в одну мить, як оком кліпнути, при останній сурмі. Вона засурмить — і мертві воскреснуть, а ми перемінімося!...
53 Мусить-бо тлінне одягтися в нетління, а смертне одягтися в безсмертя.
54 А коли тлінне в нетління одягнеться, і смертне в безсмертя одягнеться, тоді справдиться слово написане: "Поглинута смерть назавжди!"
55 Де, смерте, твоя перемога? Де твоє, смерте, жало?
56 Жало ж смерті — гріх, а сила гріха — Закон.
57 А Богові дяка, що він Господом нашим Ісусом Христом перемогу нам дав.
58 Отож, брати любі мої, будьте міцні, непохитні, збагачуйтеся завжди у справах Господніх, знаючи, що ваша праця в Господі не марна!

1 до коринтян 16

1 А щодо складок на святих, то й ви робіть так, як я постановив для церков галатійських.
2 А першого дня в тижні хай кожен із вас відкладає собі та збирає, згідно з тим, як ведеться йому, щоб складок не робити тоді, аж коли я прийду.
3 А коли я прийду, тоді тих, кого оберете, тих пошлю я з листами, щоб вони ваш дар любові віднесли до Єрусалиму.
4 А коли ж і мені випадатиме йти, то зі мною підуть.
5 Я прибуду до вас, коли перейду Македонію, бо проходжу через Македонію.
6 А в вас, коли трапиться, я поживу або й перезимую, щоб мене провели ви, куди я піду.
7 Не маю я наміру бачитися з вами мимохідь, але сподіваюся деякий час перебути в вас, як дозволить Господь.
8 А в Ефесі пробуду я до П'ятдесятниці,
9 бо двері великі й широкі мені відчинилися, та багато супротивників...
10 Коли ж прийде до вас Тимофій, то пильнуйте, щоб у безпеці він був у вас, бо справу Господню він робить, як і я.
11 Тому хай ним ніхто не погорджує, але відпровадьте його з миром, щоб прийшов він до мене, бо чекаю його з братами.
12 А щодо брата Аполлоса, то я дуже благав був його, щоб прийшов до вас з братами, та не мав він можливості прибути зараз, але прийде, як матиме час відповідний.
13 Пильнуйте, стійте у вірі, хай не забракне вам сил,
14 і хай з любов'ю все робиться в вас!

15 Благаю ж вас, брати, знаєте ви оселю Степанову, що в Ахаї він первісток, і що службі святим присвятилися вони,

16 і ви підкоряйтеся таким, також кожному, хто допомагає та працює.

17 Я тішуся з приходу Степана, Фортуната і Ахаїка, бо вашу відсутність вони заступили,

18 бо вони заспокоїли духа мого й вашого. Тож шануйте таких!

19 Вітають вас азійські церкви, Акила й Прискилла з хатньою церквою їхньою гаряче вітають у Господі вас.

20 Вітають вас усі брати. Вітайте один одного святим поцілунком.

21 Привітання моєю рукою Павловою.

22 Коли хто не любить Господа, хай буде проклятий! Маран ата!

23 Ласка Господа нашого Ісуса хай буде з вами!

24 Любов моя з вами всіма у Христі Ісусі!

ДРУГИЙ ЛИСТ ПАВЛА ДО КОРИНТЯН

2 до коринтян 1

1 Павло, з волі Божої апостол Христа Ісуса, та брат Тимофій, до Божої церкви в Коринті і до святих усієї Ахаї,

2 — ласка вам і мир від Бога Батька нашого й Господа Ісуса Христа!

3 Благословенний Бог і Батько Господа нашого Ісуса Христа, Батько милосердя і Бог розради всілякої,

4 який в усіх негараздах нас підтримує, щоб і ми могли поділитися Божою підтримкою з тими, що в скруті перебувають.

5 Бо скільки примножуються в нас страждання Христові, стільки через Христа й підтримка наша примножується.

6 Бо як ми терпимо скруту, то на вашу розраду й порятунок, коли підтримують нас, то на вашу підтримку в терпінні тих самих страждань, які терпимо й ми.

7 А наше сподівання певне про вас, бо ми знаємо, що ви спільники як у скруті, так само й у розраді.

8 Бо не маємо ми, брати, на думці не повідомляти вас про нашу скруту, що в Азії трапилася нам, бо над міру й над силу були ми обтяжені, так що ми не сподівалися навіть жити.

9 Та самі ми в собі мали присуд на смерть, щоб нам не сподіватися на себе, а на Бога, що воскрешає мертвих,

10 що від смерті такої нас визволив і визволяє, і на нього й покладаємося, що й ще визволить він,

11 як допоможете разом і ви молитвою за нас, щоб за дар ласки, що нам виявлений багатьма, складали багато й дяку за нас.

12 Бо це нам хвала, свідчення нашого сумління, що в святості й щирості Божій, не в

тілесній мудрості, а в Божій ласці жили ми на світі, особливо ж у вас.

13 Бо іншого вам ми не пишемо, тільки те, що читаете та розумієте, а сподіваюсь, що ви й до кінця зрозумієте,

14 як частково нас ви й зрозуміли, що ми вам похвала, як і ви нам, у день Господа нашого Ісуса.

15 І з певністю цією волів я раніше прибути до вас, щоб ви і вдруге мали щедрий дар Божий,

16 і через вас перейти в Македонію, а з Македонії знову прибути до вас, а ви щоб у Юдею мене відправили.

17 Маючи задум такий, чи я вчинив легковажно? Чи те, що задумую, за тілом задумую, щоб було в мене, якщо "так", то "так", а якщо "ні", то "ні"?

18 Але довіртеся Богові, що наше слово до вас не було "так", а насправді "ні".

19 Бо Син Божий Ісус Христос, що ми його вам проповідували, я з Силуаном і Тимофій, не був "так" і "ні", а в ньому було "так".

20 Скільки б не було Божих обітниць, то в ньому вони стали "так", і через нього наше "амін", Богові на славу.

21 А той, хто нас з вами утверджує в Христа, і хто нас намастив — то Бог,

22 Який і ознаменував нас, і в наші серця дав завдаток духа.

23 А я кличу Бога за свідка на душу мою, що я досі, шкодуючи вас, не прийшов у Коринт,

24 не тому, ніби ми беремо владу над вашою вірою, а вашої радості ми підпора, бо ви встояли вірою!

2 до коринтян 2

1 А я постановив у собі те, щоб до вас не прийти знов у смутку.

2 Бо коли я засмучую вас, то хто той, хто втішить мене, як не той, кого я засмутив?

3 І це саме писав я до вас, щоб, прийшовши, я смутку не мав би від тих, що від них мені тішитися належало, про всіх вас будучи певний, що радість моя — то радість усіх вас!

4 Бо з великого лиха та з туги сердечної я написав вам з рясними слізьми не на те, щоб

були ви засмучені, а щоб дізналися про велику мою любов до вас!

5 А як хто засмутив, не мене засмутив, а почасти щоб не пригнітити й усіх вас.

6 Досить такому карання того, що від багатьох,

7 через те навпаки, краще пробачити і втішити, щоб смуток великий його не пожер.

8 Через те вас благаю: зміцніть до нього любов!

9 Бо на це я й писав, щоб дізнатися, чи в усьому ви слухняні.

10 А кому ви пробачаєте що, тому й я, бо й я, як пробачив що кому, то зробив те через вас від особи Христа,

11 щоб нас Сатана не перехитрив, відомі-бо нам його задуми!

12 А коли я прийшов до Троади проповідувати Христову новину, і були двері для мене відчинені у Христі Ісусі,

13 не мав я спокою для духа свого, бо я не знайшов був свого брата Тита, а попрощавшись з ними, я пішов до Македонії.

14 А Богові подяка, що він завжди робить нас переможцями у Христі, і пахощі знання про себе через нас виявляє на всякому місці!

15 Ми-бо для Бога Христові пахощі серед тих, хто рятується, і тих, які гинуть,

16 для одних — смертельні пахощі на смерть, а для інших — пахощі життєві в життя. І хто здатен на це?

17 Бо ми не такі, як ті, що Боже слово фальшують, наше слово щире, як від Бога, перед Богом, у Христі!

2 до коринтян 3

1 Чи нам знову розпочинати доручати самих себе? Чи ми потребуємо, як дехто, листів вірчих до вас чи від вас?

2 Ви наш лист, написаний у наших серцях, якого всі люди знають і читають!

3 Ви лист Христовий, нами написаний, написаний не чорнилом, а духом Бога живого, не на таблицях кам'яних, а на тілесних таблицях серця.

4 Таку ж певність до Бога ми маємо через Христа,

5 не тому, що ми здібні самі від себе, а тому, що наша здібність від Бога.

6 І він нас зробив бути здатними служителями нового заповіту, не букви, а духа, бо буква вбиває, а дух оживляє.

7 Коли ж служіння смерті, вирізане на каменях буквами, було таке славне, що Ізраїлеві сини не могли дивитися на обличчя Мойсея, через славу обличчя його, що мала скасуватися,

8 скільки ж більш буде в славі те служіння духа!

9 Бо як служіння осуду — слава, то служіння праведності тим більше багате на славу!

10 Бо не прославилося прославлене, в цій частині, заради слави вагомішої,

11 бо коли славетне те, що минає, то багато славетніше те, що триває!

12 Тож, маючи таке сподівання, ми повні сміливості,

13 а не як Мойсей, що покривало клав на обличчя своє, щоб Ізраїлеві сини не дивилися на кінець того, що скасовується.

14 Але засліпилися їхні думки, бо те саме покривало аж до сьогодні лишилося незняте в читанні старого заповіту, бо скасовується воно Христом.

15 Але аж до сьогодні, як читають Мойсея, на їхньому серці лежить покривало,

16 коли ж вони навернуться до Господа, тоді покривало знімається.

17 Господь же — то дух, а де дух Господній, там воля.

18 Ми ж відкритим обличчям, як у дзеркало, дивимося всі на славу Господню, і змінюємося в той же образ від слави на славу, як від духа Господнього.

2 до коринтян 4

1 Ось тому, маючи за милосердям Божим таке служіння, ми не втрачаємо хоробрості,

2 але ми відреклися таємного сорому, не ходячи в хитрості та не перекручуючи Божого слова, а відкриваючи правду, доручаємо себе кожному сумлінню людському перед Богом.

3 Коли ж наша звістка й закрита, то закрита для тих, хто гине,

4 для невіруючих, яким бог цього світу засліпив розум, щоб для них не засяяло світло доброї новини про славу Христа, а він образ Божий.

5 Бо ми не себе самих проповідуємо, а Христа Ісуса, Господа, ми ж самі — раби ваші заради Ісуса.

6 Бо Бог, що звелів був світлу засяяти з темряви, у серцях наших засяяв, щоб освітити нам знання слави Божої в особі Христовій.

7 А ми маємо скарб цей у посудинах глиняних, щоб велич сили була Божа, а не від нас.

8 В усьому нас тиснуть, та ми нездоланні, ми в скруті, але не впадаємо в розпач.

9 Переслідують нас, але ми не полишені, ми повалені, та не знищені.

10 Ми завжди носимо в тілі смерть Ісусову, щоб з'явилося в нашому тілі й життя Ісусове.

11 Бо завжди нас, що живемо, віддають на смерть за Ісуса, щоб з'явилося Ісусове в нашому смертному тілі.

12 Тому смерть діє в нас, а життя в вас.

13 Та маючи того ж духа віри, за написаним: "Вірив я, через те й промовляв", і ми віримо, тому й промовляємо,

14 знаючи, що той, хто воскресив Господа Ісуса, воскресить з Ісусом і нас, і поставить з вами.

15 Усе-бо для вас, щоб ласка, розмножена через багатьох, збагатила подяку на Божу славу.

16 Через те ми хоробрості не втрачаємо, бо хоч нищиться зовнішня наша людина, зате щоденно відновляється внутрішня.

17 Бо нинішні легкі наші негаразди постачають для нас у безмірному багатстві славу вічної ваги,

18 коли ми не дивимося на видиме, а на невидиме. Бо видиме — дочасне, невидиме ж — вічне!

2 до коринтян 5

1 Знаємо, коли земний наш намет зруйнується, то маємо житло від Бога на небі, оселю нерукотворну та вічну.

2 Тому й зітхаємо, бажаючи одягнути наше небесне житло,

3 коли б тільки й одягнуті ми не знайшлися голі!

4 Ми стогнемо в цьому наметі під гнітом, бо не прагнемо звільнитися від нього, та одягнути інший, щоб наше смертне було проглинуте життям.

5 А той, хто на це саме й створив нас, то Бог, що й дав нам завдаток духа.

6 Отож, будучи завжди хоробрі, та знаючи, що, маючи оселю в тілі, ми не перебуваємо в оселі Господній,

7 бо ходимо вірою, а не видінням,

8 то відчайдушно намагаємося покинути оселю тіла й мати оселю в Господа.

9 Тому ми й пильнуємо, чи залишаємося в оселі тіла, чи виходимо з неї, щоб мати його схвалення.

10 Бо мусимо всі ми з'явитися перед судовим престолом Христовим, щоб кожен прийняв згідно з тим, що в тілі робив він, чи добре, чи лихе.

11 Отже, знаючи страх Господній, ми людей переконуємо, явні Богові, але маю сподівання, що ми явні і вашому сумлінню.

12 Бо не пропонуємо ми себе вам знову, а даємо вам привід хвалитися нами, щоб мали ви що проти тих, хто хвалиться обличчям, а не серцем.

13 Коли ж бо ми втрачаємо глузд, то Богові, коли ж при здоровому глузді, то для вас.

14 Бо Христова любов спонукає нас думати так, що коли помер один за всіх, то всі померли.

15 А помер він за всіх, щоб ті, хто живе, не жили вже для себе самих, а для того, хто за них був помер і воскрес.

16 Через те нині ми нікого не знаємо за тілом, а коли й знали за тілом Христа, то зараз ми не знаємо вже!

17 Тому, коли хто в Христі, той створіння нове, попереднє минуло і з'явилося нове!

18 Усе ж від Бога, що нас примирив із собою Ісусом Христом і дав нам служіння примирення,

19 бо Бог у Христі примирив світ із собою самим, не зважаючи на їхні провини, і поклав у нас слово примирення.

20 Оце ми як послі замість Христа, ніби Бог благає через нас, благаємо замість Христа: "Примиріться з Богом!"

21 Бо того, хто не знав гріха, він зробив за нас гріхом, щоб завдяки йому, ми стали Божою правдою!

2 до коринтян 6

1 А ми, як співробітники, благаємо, щоб ви Божої ласки не брали даремно.

2 Бо каже: "Сприятливого часу почув я тебе, і допоміг тобі в день порятунку!" Нині ж час сприятливий, нині ж день порятунку!

3 Ні в чому ніякого спотикання не робимо, щоб служіння було бездоганне,

4 а в усьому себе виявляємо, як служителів Божих, у терпеливості, у скорботі, у скруті, в утисках,

5 у биті, у в'язницях, у безладі, у праці, у недосипаннях, у постах,

6 у чистості, у розумі, у лагідності, у доброті, у душі святому, у щирій любові,
7 у слові істини, у силі Божій, зі зброєю правди в правиці й лівиці,
8 через славу й безчестя, через ганьбу й хвалу, як неправдиві, але все ж правдиві,
9 як незнані, але знані, як помираючі, але живі, як карані, та не до смерті,
10 як сумні, але завжди веселі, як убогі, але багатьох ми збагачуємо, як ті, що нічого не мають, але всім володіємо.

11 вуста наші відкрилися до вас, коринтяни, серце наше розширене!

12 У нас вам не тісно, але тісно вам у ваших серцях!

13 Тому віддавайте тим же, кажу немов дітям, будьте широкі й ви!

14 До чужого ярма не впрягайтеся з невірними, бо що спільного між праведністю та беззаконням, або що спільного у світла з темрявою?

15 Яка згода в Христа з Беліаром? Або яка частка вірного з невірним?

16 Або яка згода між Божим храмом та ідолами? Бо ви храм Бога живого, як Бог сказав: "Осяду я серед них, і серед них ходитиму, і буду їм Богом, а вони будуть народом моїм!"

17 Вийдіть тому з-поміж них та й відлучіться, — каже Господь, — і не доторкайтеся нечистого, і я вас прийму,

18 і буду я вам за Батька, а ви за синів і дочок мені будете, — каже Господь Всемогутній!"

2 до коринтян 7

1 Отож, мої любі, маючи ці обітниці, очистьмо себе від усього, що робить нечистими тіло й дух, удосконалюючи святість у страху Божому!

2 Дайте місце для нас! Ми нікого не скривдили, нікого не зіпсували, нікого не ошукали!

3 Кажу не на осуд, бо я перед тим був сказав, що ви в серцях наших, щоб нам з вами чи померти чи жити.

4 У мене велика впевненість щодо вас, я пишаюся вами, я повен втіхи, збагачуюся радістю за всякого нашого лиха.

5 Бо коли ми прийшли в Македонію, тіло наше не мало спочинку ніякого, пригнічене в усьому: зовні — боротьба, страхи — всередині.

6 Але Бог, що тішить принижених, втішив нас приходом Тита,

7 і не тільки його прибуттям, а й втіхою, що нею він втішився з вас, коли розповідав нам про вашу журбу, про ваш смуток, про вашу горливість до мене, доповнивши мою радість.

8 Коли я й засмутив вас листом, то не каюся, хоч і каявся був, бо бачу, що той лист засмутив вас, хоч і тимчасово.

9 Я зараз радію не тому, що ви засмутилися, а що ви засмутилися на покаяння, бо ви засмутилися для Бога, щоб ні в чому не мати збитків від нас.

10 Бо смуток для Бога робить каяття на порятунок, а про нього не шкодуємо, а смуток світський приводить до смерті.

11 Ось-бо той смуток задля Бога — яке ж він спричинив у вас сумління, яке ж очищення, яке обурення, який страх, яке палке бажання, яку ревність, яку відплату! Ви в усьому показали свою невинність у цій справі.

12 А коли я й писав вам, то не через того, хто кривдить, і не через скривдженого, а щоб виявилось для вас наше сумління перед Богом.

13 Через те втішилися й ми, і доповнили свою радість радістю Тита, що ви всі втішили духа його.

14 Бо коли я про вас йому чим похвалився, то не осоромився, а як ми вам казали все правду, так і наша хвала перед Титом правдива була!

15 І серце його прихильніше до вас, коли згадує він про покору всіх вас, як його прийняли ви були зі страхом і тремтінням.

16 Отож, тішуся я, що можу покластися в усьому на вас!

2 до коринтян 8

1 Повідомляємо ж вас, брати, про Божу ласку, що дана церквам македонським,

2 що серед великого утиску вони мають велику радість, і глибоке їхнє убоztво не завадило багатству їхньої щедрості,

3 бо вони добровільні в міру сил своїх і над силу, засвідчую,

4 з ревним благанням вони нас просили, щоб ми прийняли дар та єднання служінню святим.

5 І не так, як сподівалися ми, а віддали себе перше Господові та нам з волі Божої.

6 Тому ми благали Тита, щоб він, як розпочав, так і скінчив би в вас оцю добру справу.

7 А ви, як в усьому, збагачуєтеся: вірою й словом, і розумом, і сумлінням, і вашою любов'ю до нас, щоб збагачувалися ви і в справі добродетельності.

8 Я кажу це не як наказ, а щоб через дбайливість інших випробувати щирість вашої любові.

9 Бо ви знаєте доброту Господа нашого Ісуса Христа, який, будучи багатий, збіднів заради вас, щоб ви збагатилися його убоztвом.

10 І пораду даю вам про це, бо ця справа вам на користь, адже з минулого року ви перші стали робити це, і з великим бажанням.

11 Тож закінчіть цю справу, щоб ви, як ревно почали, так і виконали б у міру можливості.

12 Бо коли є бажання, то приймається воно згідно з тим, що хто має, а не з тим, чого хто не має.

13 Я маю на увазі рівність для всіх, а не те, щоб вам було важко, а комусь легко.

14 Тож ваші статки хай нестаткам їхнім допоможуть, щоб і їхні статки були на ваші нестатки, щоб рівність була,

15 як написано: "Хто мав багато, той не мав зайвого, а хто мало, не мав нестачі".

16 Та Богові дяка, що він таку ревність дав у Титове серце для вас,

17 бо благання прийняв він, але, будучи ревним, відправився до вас добровільно.

18 А з ним разом послали ми брата, якого по всіх церквах хвалять за добру новину,
19 і не тільки оце, але обраний був від церков бути товаришем нашим у справі, якій
служимо ми на славу самого Господа,

20 остерігаючись того, щоб хто не дорікав нам цими статками від пожертв, що в
нашому віданні,

21 дбаючи про добро не тільки перед Богом, але й перед людьми.

22 А ми з ними послали були брата нашого, про ревність якого ми часто
пересвідчувалися у речах багатьох, який ще ревніший зараз через велику довіру до вас.

23 Щодо Тита, то він мій товариш, а ваш співробітник, а наші брати — вони
посланці від церков, вони слава Христова!

24 Отож, дайте їм підтвердження своєї любові й нашої похвали щодо вас перед
церквами!

2 до коринтян 9

1 А про службу святим мені зайво писати до вас,

2 бо знаю ваше бажання і ним хвалюся за вас македонянам, що Ахая готова з
минулого року, а ваша ревність спонукала багатьох.

3 А я послав братів, щоб моя похвала, щодо вас, не даремна була в цьому випадку, а
щоб були ви готові, як я й казав,

4 щоб нам не осоромитися, коли македоняни прийдуть зі мною та знайдуть, що ви
неготові.

5 Тому я вважаю, що треба вблагати братів, щоб пішли перше до вас та приготували
заздалегідь обіцяний ваш щедрий дар, щоб був він, як щедрий дар, а не як річ
примусова.

6 А до цього кажу: хто скупю сіє, той скупю й жатиме, а хто сіє щедро, той щедро й
жатиме!"

7 Хай кожен дає, як серце йому дозволяє, не в смутку й не з примусу, бо Бог
любить того, хто з радістю дає!

8 А Бог має силу своєю безмежною ласкою вас збагатити, щоб ви, маючи завжди в
усьому всілякі статки, збагачувалися всякими добрими вчинками,

9 як написано: "Розсипав та вбогим роздав, його справедливість пробуває вічно!"

10 А той, хто насіння дає сіячеві та хліб на поживу, хай дасть і примножить ваше
насіння, і хай він зростить плоди праведності вашої,

11 щоб усім ви збагачувалися на всіляку щирість, яка через нас стане Богові
вдячністю.

12 Бо справа служіння цього не тільки вдовольняє нестатки святих, але й багатіє
багатьма подяками Богові.

13 Згадуючи це служіння, вони хвалитимуть Бога за ваш послух у визнанні новини
Христової та за щедрість вашого дару для них і для всіх,

14 вони моляться й сумують за вами, знаючи про надмірну Божу ласку на вас.

15 Дяка Богові за невимовний дар його!

2 до коринтян 10

1 А я, Павло, коли з вами — покірний, а коли далеко — сміливий проти вас, благаю вас лагідністю й ласкою Христовою.

2 І благаю вас, вчиняйте так, щоб мені прибувши до вас, не довелося виявляти хоробрість супроти деяких, котрі гадають, ніби наші вчинки за тілом.

3 Бо ходячи в тілі, не за тілом воюємо ми,

4 зброя-бо наша, що нею воюємо не тілесна, а міцна Богом на зруйнування твердинь. Ми руйнуємо задуми,

5 і впокорюємо всяку гордість, що повстає проти розуміння Бога, і беремо в полон всякий розум на послух Христові,

6 і ми готові покарати всякий непослух, коли здійсниться послух ваш.

7 Чи на обличчя ви дивитеся? Як хто певний про себе, що Христовий він, хай судить по собі, що як сам він Христовий, так само Христові й ми.

8 Бо коли б я ще більше став хвалитися нашою владою, яку дав нам Господь на будування, а не на руйнування ваше, то не осоромлюся.

9 Та щоб вам не здавалося, ніби надумав лякати вас листами.

10 Бо листи його кажуть: "Важкі та міцні, але сам присутній слабкий, а мова його непевна",

11 такий хай знає оце, що які ми на слові в листах, неприсутніми будучи, такі ми й насправді й присутні.

12 Бо не сміємо вважати себе чи порівнювати з іншими, що самі себе хвалять, вони нерозумно самі себе міряють собою, і порівнюють із собою себе.

13 Ми ж не будемо хвалитися над міру, а в міру мірила, що його Бог призначив на міру для нас, щоб і до нас досягти.

14 Бо ми не розтягуємося над міру, ніби не досягли ми до вас, бо ми досягли аж до вас з новою Христовою.

15 Ми не хвалимося над міру чужою працею, але сподіваємося, що як ростиме ваша віра, то за нашим мірилом звеличимося і ми між вами,

16 щоб і в інших країнах проповідувати добру новину, а не хвалитися готовим, як це чужі стверджують.

17 А хто хвалиться, хай хвалиться в Господі!

18 Бо гідний не той, хто сам себе шанує, а хто в пошані в Господа!

2 до коринтян 11

1 О, коли б потерпіли ви трохи безглуздя моє! Але ви й так терпите мене.

2 Бо ревную вас ревністю Божою, заручив-бо я вас одному чоловікові, щоб Христові привести вас чистою дівою.

3 Та боюсь я, як змії звів був Єву лукавством своїм, щоб так не попсувалися й ваші думки, і ви не відхилилися від простоти й чистості, що в Христі.

4 Коли бо хто прийде і проповідуватиме про Ісуса іншого, про якого ми не

проповідували, або приймете іншого духа, якого ви не отримували, або іншу звістку, якої ви не отримували, то радо терпіли б ви те!

5 Та думаю я, що нічим не лишаюся позад попередніх апостолів.

6 Хоч і неук я словом, але не знанням, та всюди в усьому ми виявлені поміж вами.

7 Чи я згрішив, себе впокорюючи, щоб підвищити вас, бо я Божу новину проповідував для вас задарма?

8 Оббирав я інші церкви, приймаючи від них на оплату служіння вам. А коли я прийшов до вас і терпів нестатки, то нікого я не обтяжив.

9 Бо в скруті мені допомогли брати, що прийшли з Македонії, і в усьому намагався я бути скромним, щоб не бути для вас тягарем, і намагатимуся й надалі.

10 Як правда Христова в мені, так оця похвала не замовчана буде про мене в краях Ахаї.

11 Для чого? Тому, що я вас не люблю? Відомо те Богові!

12 А що я роблю, те й робитиму, щоб відтяти причину для тих, хто шукає причини, щоб у тому, чим вони хваляться, були такі, як і ми.

13 Такі-бо фальшиві апостоли, лукаві працівники, що вподоблюються Христовим апостолам.

14 І не дивно, бо сам Сатана прикидається ангелом світла!

15 Отож, не велика це річ, якщо й слуги його прикидаються слугами правди. Буде їхній кінець згідно вчинків їхніх!

16 Знову кажу: "Хай ніхто не вважає мене несповна розуму!" А як ні, то прийміть мене бодай і такого, щоб хоч трохи й я похвалився!

17 А що я кажу, не кажу того в Господі, а ніби несповна і з якоюсь самовпевненістю, як ті, що хваляться.

18 Через те, що тілом багато-хто хваляться, то й я похвалюся.

19 Бо ви терпите радо нерозумних, самі мудrimi будши.

20 Бо ви терпите, коли вас хто неволить, коли хто об'їдає, коли хто обдирає, коли хто підвищується, коли хто по щоках вас б'є.

21 На безчестя кажу, що ми ніби втратили сили. Коли хто хоробрий у чому, то скажу недумаючи — хоробрий і я.

22 Євреї вони? — То й я. Ізраїльтяни вони? — То й я. Насіння вони Авраамове? — То й я!

23 Слуги Христові вони? — Кажу недумаючи: "Більше я!" Куди більше в праці, куди більше в ранах, часто у в'язницях і присмерті.

24 Від євреїв п'ять раз я прийняв був по сорок ударів без одного,

25 тричі киями бито мене, один раз мене каменували, тричі розбився корабель, добу я пробув у морській безодні,

26 у мандрівках я часто бував, бував у небезпеках на річках, у небезпеках від розбійників, у небезпеках свого народу, у небезпеках інших народів, у небезпеках по містах, у небезпеках на пустелі, у небезпеках на морі, у небезпеках між братами фальшивими,

27 у виснаженні та в праці, часто в недосипанні, у голоді й спразі, часто в пості, у холоді та без одягу.

28 Окрім зовнішніх обставин, налягають на мене денні повинності й журба про всі церкви.

29 Хто слабне, я ж не слабну? Хто зваблюється, я ж не розпалююся?

30 Коли треба хвалитися, то неміччю я похвалюся.

31 Знає Бог і Батько Господа нашого Ісуса Христа, а він благословенний навіки, що я не брешу.

32 У Дамаску намісник царя Арети стеріг усе місто, щоб схопити мене,

33 та мене в кошику з муру спущено через вікно, і я з рук його втік!

2 до коринтян 12

1 Не корисно хвалитися мені, бо я прийду до видінь і об'явлень Господніх.

2 Я знаю чоловіка в Христі, що він чотирнадцять років тому чи в тілі, не знаю, чи без тіла, не знаю, знає Бог, був узятий до третього неба.

3 І чоловіка я знаю такого, чи в тілі, чи без тіла, не знаю, знає Бог,

4 що був узятий до раю, і чув він слова невимовні, що годі людині їх вимовити.

5 Отаким похвалюся, а собою не хвалитимуся, хіба тільки своїми немочами.

6 Бо коли я хвалитимуся, то нерозумним не буду, бо правду казатиму, але стримуюся я, щоб про мене хто забагато не подумав, ніж бачить у мені або чує від мене.

7 А щоб я через багато об'явлень не величався, то дано мені в тіло колючку, посланця Сатани, щоб бив в обличчя мене, щоб я не величався.

8 Про нього три рази благав я Господа, щоб він відступив від мене.

9 І сказав він мені: "Досить тобі моєї доброти, бо сила моя виявляється в немочі". Отож, краще я хвалитимуся своїми немочами, щоб сила Христова вселилася в мене.

10 Тому маю приємність від перебування в недугах, у прикрощах, у стражданнях, у переслідуваннях, в утисках через Христа. Коли-бо я слабкий, тоді я сильний.

11 Хвалячись, я став нерозумний, до того мене ви примусили. Бо хвалити мене мали б ви, адже ні в чому я не залишився позад найперших апостолів, хоч я й ніщо.

12 А ознаки апостола виявилися між вами в усякому терпінні, у знаменах і чудах та в великих справах.

13 Що-бо є, що ним ви понизилися більше від інших церков? Хіба те, що я сам тягарем вам не був? Даруйте мені цю провину!

14 Ось я втретє готовий прийти до вас, і не буду для вас тягарем, не шукаю-бо вашого я, тільки вас. Не діти повинні збирати масток батькам, а дітям батьки.

15 Я ж із задоволенням витрачуся й себе витрачу за душі ваші, хоч що більше люблю вас, то менше люблений.

16 Та хай буде так, тягара я на вас не поклав, але, будвши хитрий, я лукавством від вас брав.

17 Чи я використовував вас через когось із тих, кого до вас посилав?

18 Ублагав я був Тита, і з ним послав брата. Чи Тит використав вас чим? Хіба ми ходили не в одному дусі? Хіба не одними стопами?

19 Чи ви знову думаєте, що виправдовуємося перед вами? Перед Богом, у Христі ми промовляємо, а все, любі, на вашу розбудову!

20 Я ж боюся, щоб, прийшовши, не знайшов вас такими, якими не волів би, і щоб мене не знайшли ви таким, якого не бажаєте, щоб не було між вами суперечок, заздрості, гніву, брехні, сварки, наклепів, пихи, безладу,

21 щоб знову, коли я прийду, не принизив мене поміж вами мій Бог, і щоб мені не оплакувати багатьох, що перше згрішили були, і не покаялися в нечистоті, і в перелюбі, і в розпусті, що коїли їх.

2 до коринтян 13

1 Оце втретє до вас я йду. Кожна справа хай буде затверджена вустами двох чи трьох свідків.

2 Я попереджав, як у вас був удруге, й попереджаю зараз неприсутній, отих, що перед тим згрішили, і всіх інших, що коли прийду знову, то я не помилую,

3 через те, що шукаєте доведення, що в мені промовляє Христос, Який не безсилий до вас, але сильний у вас.

4 Бо хоч він був і розп'ятий у немочі, та живий із сили Божої. Так і ми, хоча немічні в ньому, та будемо жити з ним з Божої сили в вас.

5 Випробуйте самих себе, чи ви в вірі, пізнавайте самих себе. Хіба ви не знаєте самих себе, що Ісус Христос у вас? Хіба тільки, що ви не такі, якими мали б бути.

6 Але сподіваюся, що ви зрозумієте, що ми такі, якими мали б бути...

7 І ми молимо Бога, щоб ви не вчинили нічого лихого, не тому, що виявили нас гідними, а щоб вчиняли ви добре, навіть коли ми на те не заслуговуємо.

8 Бо нічого не можемо ми зробити проти правди, а за правду.

9 Ми тішимося, коли ми слабкі, а ви сильні. Про це й молимося щоб були досконалыми ви!

10 Ось тому, відсутній, пишу це, щоб прийшовши, не мав я вчинити суворо за владою, яку Господь дав мені на розбудову, а не на руйнування.

11 А під кінець, брати, радійте, вдосконалюйтеся, тіштесь, будьте єдинодумцями, майте мир, і Бог любові та миру буде з вами!

12 Вітайте один одного святим поцілунком! Усі святі вас вітають!

13 Хай буде з усіма вами ласка Господа нашого Ісуса Христа, любов Бога й Батька та приналежність до святого духа!

ЛИСТ ПАВЛА ДО ГАЛАТІВ

До галатів 1

1 Апостол Павло, поставлений не від людей, а від Ісуса Христа й Бога Батька, що з

мертвих його воскресив,

2 і присутні зі мною всі брати, до церков галатійських:

3 ласка вам і мир від Бога, Батька нашого й Господа Ісуса Христа,

4 що за наші гріхи дав самого себе, щоб від лихого сучасного світу нас визволити, за волею Бога й Батька нашого.

5 Йому слава на віки вічні, амінь!

6 Дивуюся я, що ви так швидко відхиляєтеся від того, хто покликав Христовою ласкою вас, на іншу добру новину,

7 що не інша вона, але деякі є, що вас непокоять, і хочуть перекрутити Христову добру новину.

8 Але якби й ми, або ангел з неба розпочав проповідувати вам не те, що ми вам проповідували, хай буде проклятий!

9 Як ми раніше казали так і нині знову кажу: "Коли хто вам не те проповідує, що ви прийняли, хай буде проклятий!"

10 Бо чи я зараз у людей шукаю визнання чи в Бога? Чи людям дбаю я догоджати? Бо коли б догоджав я ще людям, я не був би рабом Христовим.

11 Повідомляю ж вам, брати, що новина, яку я проповідував, вона не від людей.

12 Бо я не прийняв, ні навчився її від людини, а через відкриття Ісуса Христа.

13 Чули-бо ви, як я раніше вчиняв у юдействі, що Божу церкву жорстоко я переслідував та руйнував її.

14 І я перевершував у юдействі багатьох своїх ровесників роду мого, будучи запеклим прихильником моїх батьківських звичаїв.

15 Коли ж Бог, що обрав мене від утроби матері моєї і покликав ласкою своєю, уподобав

16 виявити мною Сина свого, щоб я повідомляв добру новину про нього між поганями, я не радився з тілом та кров'ю,

17 і не відправився в Єрусалим до апостолів, що переді мною були, а пішов я в Арабію, і знову повернувся в Дамаск.

18 По трьох роках потім пішов я в Єрусалим побачити Кифу, і в нього пробув днів із п'ятнадцять.

19 А іншого з апостолів я не бачив, крім Якова, брата Господа.

20 А що вам пишу, ось кажу перед Богом, що я не брешу!

21 Потому пішов я до Сирії та Кілікії.

22 Церквам же Христовим у Юдеї я знаний не був особисто,

23 тільки чули вони, що той, хто колись переслідував їх, зараз проповідує добру новину про віру, яку колись руйнував.

24 І славили Бога вони через мене!

До галатів 2

1 Потому, по чотирнадцяти роках, я знову ходив до Єрусалиму з Варнавою, взявши й Тита з собою.

2 А пішов я, бо мав послання передати їм добру новину, що її проповідую між інших народів, особливо знатнішим, чи не дарма змагаюся я чи змагався.

3 А Тит, що зі мною, бувши греком, не був до обрізання змушений.

4 А щодо прибулих фальшивих братів, що прийшли підгледіти нашу волю, яку маємо в Христі Ісусі, щоб нас поневолити,

5 то ми їх не послушали ані на мить, і не піддалися, щоб тривала в вас правда доброї новини.

6 Що ж до тих, які за щось вважають себе, та якими колись вони були, то ні в чому різниці для мене нема, не дивиться Бог на особу! Бо ті, що за щось вважають себе, нічого мені не додали,

7 а навпаки, побачивши, що мені доручена добра новина для необрізаних, як Петрові для обрізаних,

8 бо той, хто допомагав Петрові в апостольстві між обрізаними, допомагав і мені між інших народів,

9 і дізнавшись про ту ласку, що виявлена мені, Яків, Кифа та Іван, що стовпами вважаються, подали мені та Варнаві правиці згоди, щоб ми для поган працювали, вони ж для обрізаних,

10 тільки щоб ми пам'ятали про вбогих, що я й пильнував був цього.

11 Коли ж Кифа прийшов був до Антіохії, то відкрито я виступив проти нього, заслуговував-бо він на осуд.

12 Бо він перед тим, як прийшли були дехто від Якова, споживав із поганами. А коли прибули, став ховатися та відлучатися, злякавшись обрізаних.

13 А з ним вдавали й інші юдеї, так що навіть Варнава пристав був до їхньої нещирості.

14 А коли я побачив, що не йдуть вони правдивим шляхом доброї новини, то перед усіма сказав Кифі: "Коли ти, бувши юдеєм, живеш як інші народи, а не як юдей, то нащо ті народи ти примушуєш жити як юдеї?"

15 Ми юдеї природою, а не грішники з інших народів...

16 А коли ми дізналися, що людина не може бути виправдана за справами Закону, а тільки вірою в Христа Ісуса, то ми повірили в Христа Ісуса, щоб нам виправдатися вірою в Христа, а не справами Закону. Бо жодна людина за справами Закону не буде виправдана!

17 Коли ж, шукаючи виправдання в Христі, ми й самі виявилися грішниками, то хіба Христос слуга гріху? Зовсім ні!

18 Бо коли я будую знову те, що був зруйнував, то самого себе роблю злочинцем.

19 Бо Законом я помер для Закону, щоб жити для Бога. Я розп'ятий з Христом.

20 І живу вже не я, а Христос живе в мені. А що я живу зараз у тілі, живу вірою в Божого Сина, що мене полюбив, і видав за мене самого себе.

21 Божої ласки я не відкидаю. Бо коли набувається правда Законом, то даремно Христос був помер!

До галатів 3

1 О, ви нерозумні галати! Хто вас звів не коритися правді, вас, у яких перед очима Ісус Христос був розп'ятий?

2 Одне тільки хочу знати від вас, чи ви прийняли духа справами Закону, чи з проповіді з вірою?

3 Чи ж ви аж такі нерозумні? Духом розпочавши, закінчуєте зараз тілом?

4 Чи ви так багато терпіли даремно? Коли б тільки даремно!

5 Отже, той, хто вам духа дає і вчиняє чуда між вами, чи робить він це справами Закону, чи з проповіді з вірою?

6 Так як Авраам був повірив Богові, і це зараховано йому за праведність.

7 Тож знайте, що ті, хто від віри, то сини Авраамові.

8 І Писання, передбачаючи, що вірою Бог виправдає інші народи, повідомляло Авраамові: "Благословляться в тобі всі народи!"

9 Тому ті, хто від віри, благословляються разом з вірним Авраамом.

10 А всі ті, хто на справи Закону покладається, вони під прокляттям. Бо написано: "Проклятий усякий, хто вважає необов'язковим виконання того, що написано в книзі Закону"

11 А що перед Богом Законом ніхто не виправдається, то це зрозуміло, бо праведний житиме вірою.

12 А Закон не від віри, але хто вчинятиме за Законом, той житиме.

13 Христос відкупив нас від прокляття Закону, ставши прокляттям за нас, бо написано: "Проклятий усякий, повішений на дереві",

14 щоб Авраамове благословення в Ісусі Христі поширилося на інші народи, щоб обітницю духа прийняти нам вірою.

15 Брати, кажу вам, що навіть серед людей затвердженої ними угоди ніхто не відкидає та до неї не додає.

16 А обітниці дані були Авраамові й нащадкові його. Не мовиться: "І нащадкам", як про багатьох, а як про одного: "І нащадкові твоєму", яким є Христос.

17 І я кажу, що заповіту, Богом затвердженого раніше, Закон, що прийшов по чотириста тридцяти роках, не відкидає і не применшує його.

18 Бо коли від Закону спадщина, то вже не з обітниці, Авраамові ж Бог дарував з обітниці.

19 Що ж Закон? Він був даний з причини переступів, аж поки прийде нащадок, якому обітниця дана була, він був переданий ангелами, рукою посередника.

20 Але посередник не потрібен для одного, Бог же один.

21 Отож, чи ж Закон проти Божих обітниць? Зовсім ні! Якби-бо був даний Закон, щоб він міг оживляти, то праведність справді була б від Закону!

22 Та все замкнуло Писання під гріх, щоб для тих, хто вірять, була дана обітниця з віри в Ісуса Христа.

23 Але поки прийшла віра, були ми під Законом замкнуті, до приходу віри, що мала

з'явитися.

24 Тому-то Закон вихователем був до Христа, щоб нам виправдатися вірою.

25 А як віра прийшла, то вже ми не під вихователем.

26 Бо ви всі сини Божі через віру в Христа Ісуса!

27 Бо ви всі, що в Христа охристилися, у Христа одяглися!

28 Нема юдея, ні грека, нема невольника, ані вільного, нема чоловічої статі, ані жіночої, бо всі ви одна особа в Христі Ісусі!

29 А коли ви Христові, то ви Авраамові нащадки й за обітницею спадкоємці.

До галатів 4

1 Тож я кажу, що поки спадкоємець дитина, він нічим від невольника не відрізняється, хоч він пан над усім,

2 але під опікунами та правителями знаходиться він аж до часу, що визначив батько.

3 Так і ми, поки дітьми були, то були поневолені стихіями світу.

4 У визначений час, Бог послав свого Сина, що народився від жінки, та став під Законом,

5 щоб викупити підзаконних та всиновити.

6 А що ви сини, Бог послав у ваші серця духа Сина свого, що вигукує: "Авва, Батьку!"

7 Тому ти вже не невольник, а син. А як син, то й спадкоємець Божий через Христа.

8 Та тоді, не знаючи Бога, служили ви тим, що з природи своєї богами вони не були.

9 А зараз, як ви знаєте Бога, чи радше — Бог знає вас, невже повернетесь знову до безсилах та вбогих стихій, яким прагнете служити знову, як раніше?

10 Ви пильно стежите за днями, місяцями, за роками та порами років.

11 Боюся, чи не даремно я працював для вас?...

12 Прошу вас, брати, будьте, як я, бо й я такий самий, як ви. Нічим ви мене не скривдили!

13 І ви знаєте, що в немочі тіла я перше повідомляв вам новину,

14 і те, що було в моєму тілі для вас випробуванням, не спонукало вас погордувати мною, і ви мене не відкинули, а прийняли немов ангела Божого, як Христа Ісуса!

15 Тож де ваше тодішнє щастя? Свідкую-бо вам, що якби було можна, то ви вийняли б очі свої та мені віддали б!

16 Чи ж я став для вас ворогом, правду промовляючи вам?

17 Вони нещиро вас залучають, а з бажання розлучити нас, щоб ви про них дбали.

18 Залучати — воно добре, але з добрих намірів і завжди, а не лиш тоді, коли я з вами.

19 Діти мої, я знову для вас терплю муки пологів, поки образ Христа не відіб'ється в вас!

20 Бажав би я зараз бути в вас і розмовляти інакше, бо маю я сумнів за вас.

21 Скажіть мені, ви, що прагнете бути під Законом, невже ви не розумієте Закону?

22 Бо написано: "Мав Авраам двох синів, одного від невільниці, а іншого від вільної".

23 Але той, хто був від невільниці, народився за тілом, а хто був від вільної, за обітницею.

24 Розуміти це треба інакше, бо це два різні заповіді: один від гори Сінай, що в неволі народжує, а то Агар.

25 Бо Агар то гора Сінай в Арабії, а відповідає сучасному Єрусалимові, який у неволі з дітьми своїми.

26 А вишній Єрусалим вільний, він мати всім нам!

27 Бо написано: "Радій, неплідна, що не народжуєш! Вигукуй гучно, що в пологах не мучилася, бо в полишеної значно більше дітей, ніж у тієї, що має вона чоловіка!"

28 А ви, брати, діти обітниці за Ісаком!

29 Але як і тоді, хто народився за тілом, переслідував тих, хто народився за духом, так само й тепер.

30 Та що каже Писання? "Прожени невільницю й сина її, бо не успадкує син невільниці разом із сином вільної".

31 Тому, брати, не сини ми невільниці, а вільної!

До галатів 5

1 Христос для волі нас визволив. Тож тримайтеся в ній та не піддавайтеся знову в ярмо неволі!

2 Ось я, Павло, кажу вам, що коли ви обрізуєтеся, то нема вам тоді жодної користі від Христа.

3 І свідкую я знову всякому чоловікові, який обрізується, що має він виконати весь Закон.

4 Ви, що Законом виправдуєтеся, полишилися без Христа, відпали від ласки!

5 Бо ми в душі з віри сподіваємося на праведність.

6 Бо сили не має в Христі Ісусі ні обрізання, ні необрізання, а тільки віра через любов.

7 Бігли ви добре. Хто заборонив вам коритися правді?

8 Таке переконання не від того, хто вас покликав.

9 Трохи розчини квасить усе тісто!

10 Я в Господі сподіваюся на вас, що нічого іншого ви думати не будете. А хто вас непокоїть, осуджений буде, хоч би він хто був!

11 Тож, брати, якби я терпів нападки за проповідь обрізання, то хіба був би тоді хрест каменем спотикання!

12 О, коли б були навіть відсічені ті, хто підбурює вас!

13 Бо ви, брати, на волю покликані, але щоб ваша воля не стала приводом догоджати тілу, а любов'ю служити один одному!

14 Бо весь Закон в одному реченні міститься: "Люби свого ближнього, як самого себе!"

15 Коли ж ви гризетеся між собою, то глядіть, щоб не знищили ви один одного!
16 Кажу вам: "Ходіть за духом, і не вчините пожадливісті тіла",
17 бо тіло суперечить духові, а дух суперечить тілу, і суперечать вони один одному, щоб ви робили не те, чого прагнете.
18 Коли ж дух вас провадить, то ви не під Законом.
19 Вчинки тіла явні, перелюб, нечистість, розпуста,
20 служіння ідолам, чари, ворожнечі, сварки, заздрість, гнів, суперечки, незгоди, ересі,
21 зазидки, п'янство, розваги й подібне до цього. Я про це попереджую вас, як і попереджав був, що хто робить таке, не успадкують вони царства Божого!
22 А плід духа: любов, радість, мир, довготерпіння, добрість, милосердя, віра,
23 лагідність, стриманість. Закону нема на таких!
24 А ті, що Христові Ісусові, розп'яли вони тіло з пожадливостями та з пристрастями.
25 Коли духом живемо, то й духом ходімо!
26 Не будьмо чванливі, не дражнімо один одного, не заздрімо один одному!

До галатів 6

1 Брати, як людина й упаде в який гріх, то ви, духовні, виправляйте такого духом лагідності, наглядаючи за собою, щоб і вам не спіткнутися!
2 Носіть тягарі один одного, і так виконаєте закон Христовий.
3 Коли-бо хто думає, що він щось, будши ніщо, сам себе той обдурює.
4 Хай кожен добре пильнує справи свої, тоді він матиме привід, чим хвалитися перед самим собою, а не перед іншими!
5 Бо кожен нестиме свій власний тягар!
6 А хто слова навчається, хай ділиться всяким добром з навчаючим.
7 Не обдурюйтеся, Бог осміяний бути не може. Бо що тільки людина посіє, те саме й пожне!
8 Бо хто сіє для власного тіла свого, той від тіла тління пожне. А хто сіє для духа, той від духа пожне життя вічне.
9 А роблячи добре, не нудьмося, бо часу свого пожнемо, коли не ослабнемо.
10 Тож поки маємо час, усім робімо добро, а найбільше спільникам по вірі!
11 Погляньте, якими великими буквами я написав вам своєю рукою!
12 Усі ті, хто прагне хвалитися тілом, змушують вас обрізатися, щоб тільки вони не були переслідувані за хреста Христового.
13 Бо навіть і ті, хто обрізається, самі не виконують Закон, а змушують вас обрізатися, щоб хвалитися їм вашим тілом.
14 А щодо мене, то хай нічим не хвалюся, хіба тільки хрестом Господа нашого Ісуса Христа, що ним розп'ятий світ для мене, а я для світу.
15 Бо сили не має ані обрізання, ані необрізання, а створіння нове.
16 А всі ті, хто піде за цим правилом, мир та ласка на них, і на Ізраїля Божого!

17 Зрештою, хай ніхто не турбує мене, бо ношу я Ісусові рани на тілі своєму!...

18 Ласка Господа нашого Ісуса Христа хай буде з духом вашим, брати! Амінь.

ЛИСТ ПАВЛА ДО ЕФЕСЯН

До ефесян 1

1 Павло, з волі Божої апостол Христа Ісуса, святим, що в Ефесі, і вірним у Христі Ісусі,

2 хай буде вам ласка та мир від Бога, Батька нашого й Господа Ісуса Христа!

3 Благословенний Бог і Батько Господа нашого Ісуса Христа, що нас у Христі поблагословив усяким благословенням духовним у небесах,

4 так як обрав у ньому він нас перше закладин світу, щоб були перед ним ми святі й досконалі в любові,

5 призначивши наперед, щоб нас усиновити для себе Ісусом Христом, за впоодобанням волі своєї,

6 на хвалу слави ласки своєї, якою він обдарував нас в улюбленому його Синові,

7 що маємо в ньому викуп кров'ю його, пробачення провин, через надмір ласки його,

8 якою він щедро нас обдарував у всякій мудрості й розважливості,

9 відкривши нам таємницю волі своєї за своїм уподобанням, яке постановив у самому собі

10 для урядування після закінчення визначених часів, щоб усе об'єднати в Христі, що на небі, і що на землі.

11 У єдності з ним стали ми спадкоємцями, будучи призначені наперед постановою того, хто все робить з волі своєї,

12 щоб на хвалу його слави були ми, що спочатку сподівалися на Христа.

13 У ньому й ви, як почули були слово істини, добру новину про порятунок свій та в нього й повірили, запечатані стали святим духом обітниці,

14 Який є завдаток нашого спадку, на викуп здобутого, на хвалу його слави!

15 Тому й я, дізнавшись про вашу віру в Господа Ісуса та про любов до всіх святих,

16 не перестаю за вас дякувати, і в молитвах своїх за вас згадую,

17 щоб Бог Господа нашого Ісуса Христа, Батько слави, дав вам духа мудрості для відкриття та розуміння його,

18 прояснив очі вашого серця, щоб ви зрозуміли, до яких сподівань він вас закликає, і який багатий його славний спадок у святих,

19 і яка безмірна велич його сили в нас, що повірили в потужність її,

20 яку виявив він у Христі, воскресивши з мертвих його, і посадивши на небі праворуч себе,

21 вище від усякого уряду і влади, і сили, і панування, і всякого імені, що назване не тільки в цьому світі, але й у майбутньому.

22 І все впокорив він під ноги йому, і поставив його над усіма, для блага церкви,
23 а вона його тіло, повнота, що все всім наповнює!

До ефесян 2

1 І вас, що мертві були через ваші провини й гріхи,
2 в яких ви колись жили за звичаями світу цього, за волею князя, що панує над світом, духа, що діє зараз у синах бунтівних,
3 між якими й усі ми жили колись у пожадливостях нашого тіла, як виконували волю тіла й думок, і з природи були дітьми гніву, як і інші.
4 Бог же, багатий на милосердя, через свою велику любов, що нею він нас полюбив,
5 і нас, що мертві були через гріхи, оживив разом із Христом, ласкою ви врятовані,
6 і разом з ним воскресив, і разом з ним посадив на небі у Христі Ісусі,
7 щоб у наступних віках показати безмірне багатство ласки своєї в його великодушності до нас у Христі Ісусі.
8 Бо врятовані ви ласкою через віру, а це не від вас, то дар Божий,
9 не від справ, щоб ніхто не хвалився.
10 Бо ми його творіння, створені в Христі Ісусі на добрі справи, які Бог наперед приготував, щоб ми в них перебували.
11 Отож, пам'ятайте, що ви, колись тілом були людьми інших народів, що вас так звані обрізані на тілі руками, кличуть необрізаними,
12 що ви того часу були без Христа, відлучені від громади ізраїльської, і чужі заповідям обітниць, не маючи сподівання й без Бога в цьому світі.
13 А зараз у Христі Ісусі ви, що колись далекі були, стали близькі Христовою кров'ю.
14 Він-бо наш мир, що склав з двох одне й зруйнував стіну ворожнечі посередині, своїм тілом,
15 Він своєю наукою знищив Закон заповідей, щоб з обох народів збудувати собою одну нову людину, встановивши мир,
16 і хрестом примирити з Богом обох в одному тілі, знищивши собою ворожнечу.
17 І прийшовши, він проповідував мир усім, далеким і близьким,
18 бо обоє ним маємо доступ у дусі одному до Батька.
19 Отже, ви вже не чужі й не прихоськи, а співгромадяни святим, і хатні для Бога,
20 збудовані на фундаменті апостолів і пророків, де наріжним каменем є сам Ісус Христос,
21 що на ньому вся будівля, до ладу збудована, росте в святий храм у Господі,
22 що на ньому і ви разом будуєтеся духом на оселю Божу.

До ефесян 3

1 Через це я, Павло, є в'язень Ісуса Христа за вас, людей з інших народів,
2 якщо ви тільки чули про ту ухвалу Божої ласки, що для вас мені дана.

3 Бо мені відкрилася була таємниця, як писав я вам коротко вище,
4 з чого можете ви, читаючи, дізнатися про моє розуміння таємниці Христової.
5 А вона за інших поколінь не була оголошена людським сином, як нині вона
відкрита через духа його святим апостолам і пророкам,
6 що люди з інших народів теж, як і ми будуть спадкоємці і одне тіло, що і на них
будуть поширені його обітниці в Христі Ісусі через добру новину,
7 якій слугою я став через дар ласки Божої, що дана мені дією сили його.
8 Мені, найменшому від усіх святих, дана була ця ласка, повідомляти іншим
народом про недосліджене багатство Христове,
9 та показати людям, що то є виявлення таємниці, яка від віків захована в Бозі, що
все створив,
10 щоб тепер через церкву була оголошена урядам та владам на небі вся мудрість
Божа,
11 за відвічного наміру, який він схвалив у Христі Ісусі, Господові нашому,
12 в якому маємо сміливість і доступ у сподіванні через віру в нього.
13 Тому благаю вас не занепадати духом через терпіння моє стосовно вас, бо воно
ваша слава.
14 Для того схиляю коліна свої перед Батьком,
15 що від нього має ймення кожен рід на небі й на землі,
16 щоб він дав вам за багатством слави своєї силою зміцнитися через духа його в
людині внутрішній,
17 щоб Христос через віру замешкав у ваших серцях, щоб ви, вкорінилися і
ствердилися на міцному фундаменті,
18 змогли зрозуміти з усіма святими, що то ширина й довжина, глибина й висота,
19 і відчуті неосяжну Христову любов, щоб були ви наповнені всякою повнотою
Божою.
20 А тому, хто може зробити значно більше над усе, чого просимо або думаємо,
силою, що діє в нас,
21 йому слава в церкві та в Христі Ісусі на всі покоління і на вічні віки. Амінь.

До ефесян 4

1 Отож, благаю вас я, в'язень у Господі, щоб ви поводитися гідно вашого
покликання,
2 з усякою покорою та лагідністю, в любові терпеливо підтримували один одного,
3 пильнуючи, зберігати єдність духа в союзі миру.
4 Одне тіло, один дух, як і одне сподівання вашого покликання.
5 Один Господь, одна віра, одне хрищення,
6 один Бог і Батько всіх, що над усіма, і через усіх, і в усіх.
7 До кожного з нас виявлена ласка в міру дару Христового.
8 Тому й сказано: "Піднявшись на висоту, ти бранців набрав, як дар!"
9 А те, що був піднявся, означає те, що раніше сходив до найнижчих місць, до

землі?

10 Хто був зійшов, той і піднявся високо над усі небеса, щоб наповнити все.

11 І він настановив одних за апостолів, одних за пророків, одних за проповідників, а інших за пастирів та вчителів,

12 щоб приготувати святих на справу служіння, для будування тіла Христового,

13 аж поки ми всі не досягнемо з'єднання віри й розуміння Сина Божого, людини досконалої, в міру росту Христової повноти.

14 Тоді ми не будемо вже малими дітьми, яких кидають хвилі, і які підхоплюються всяким вітром науки, обдурені й зведені на манівці людською хитрістю,

15 щоб були ми правдомовні в любові, і в усьому зростали в нього, хто голова, а він Христос.

16 А з нього все тіло, складене й зв'язане всякими необхідними суглобами, в міру дії кожного окремого члена, сприяє росту тіла на будованні самого себе в любові.

17 Отже, кажу я це й свідкую в Господі, щоб ви вже не поводитися, як поводяться люди з інших народів у марноті свого розуму,

18 вони запаморочені розумом, відчужені від життя Божого за неучтво, що в них, за черствість їхніх сердець,

19 вони отупіли й віддалилися розпусті, щоб робити всяку нечисть із зажерливістю.

20 Але ви не так відкрили Христа,

21 якщо ви чули про нього, і навчилися в ньому, бо правда в Ісусі,

22 щоб відкинути, стару людину вашого попереднього життя, що зотліває в звабливих пожадливостях,

23 та відновлюватися духом вашого розуму,

24 і одягнутися в нову людину, створену за Богом у справедливості й святості правди.

25 Тому, брехню відкинувши, кажіть кожен правду до свого ближнього, бо ми члени один одного.

26 Гнівайтесь, та не грішіть, сонце хай не заходить у вашому гніві,

27 і місця Дияволів не давайте!

28 Хто крав, хай уже не краде, а радше хай працює руками своїми, щоб мати добро, подати нужденному.

29 Хай жодне слово гниле не виходить із вуст ваших, а тільки таке, що добре та корисне для зміцнення, щоб воно давало благо тим, хто слухає.

30 І не засмучуйте духа святого Божого, яким ви запечатані на день викупу.

31 Всяке роздратування, гнів, лют, крик і лайка хай буде забрано від вас разом із усякою злобою.

32 А ви один до одного будьте ласкаві, милостиві, пробачаючи один одному, як і Бог через Христа вам пробачив!

До ефесян 5

1 Отже, наслідуйте Бога, як улюблені діти

2 і поведіться в любові, як і Христос полюбив вас та видав за нас самого себе, як дар і жертву Богові на любі пахощі.

3 А розпуста та нечистість усяка й зажерливість хай навіть не згадуються поміж вами, як личить святим.

4 І огидна поведінка, і марнословство, і непристойні жарти, а радше дякуйте Богові.

5 Знайте, що жоден розпусник, чи нечистий, чи зажерливий, служить ідолам, і не має спадку в Христовому й Божому царстві!

6 Хай вас не зводить ніхто словами марнотними, бо гнів Божий приходить за них на неслухняних,

7 тож не будьте їм спільниками!

8 Ви-бо були колись темрявою, тепер же ви світло в Господі, поведіться, як діти світла,

9 бо плід світла знаходиться в добрі, праведності й правді.

10 Шукайте те, що приємне Господові,

11 і не беріть участь в неплідних справах темряви, а радше докоряйте.

12 Бо соромно навіть казати про те, що роблять вони потайки!

13 Усе те, що ганиться, на світлі стає явне, бо все, що явне стає — то світло.

14 Через це то й каже: "Сплячий, вставай та воскресни з мертвих, і Христос освітить тебе!"

15 Отож, уважно слідкуйте, щоб поводитися, не як немудрі, а як мудрі,

16 вдало використовуючи час, дні-бо лукаві!

17 Через це не будьте нерозумні, але розумійте, що є воля Господня.

18 І не впивайтесь вином розпусти, а радше наповнюйтеся духом,

19 розмовляючи між собою псалмами, гімнами та піснями духовними, співаючи й граючи в серці своєму для Господа,

20 дякуючи завжди за все Богові й Батькові в ім'я Господа нашого Ісуса Христа,

21 коріться один одному у Христовому страху.

22 Жінки, коріться своїм чоловікам, як Господові,

23 бо чоловік голова жінці, як і Христос голова церкви, сам рятівник тіла!

24 І як кориться церква Христові, так і жінки коріться своїм чоловікам в усьому.

25 Чоловіки, любіть своїх жінок, як і Христос полюбив церкву, і віддав за неї себе,

26 щоб її освятити, очистивши водяною купіллю в слові,

27 щоб поставити її собі славною церквою, що не має плями чи вади, чи чогось такого, а щоб була свята й досконала!

28 Чоловіки повинні любити жінок своїх так, як власні тіла, бо хто любить жінку свою, той любить самого себе.

29 Бо ніколи ніхто не зненавидів власного тіла, а годує та гріє його, як і Христос церкву,

30 бо ми члени тіла його!

31 Покине тому чоловік батька й матір, і пристане до жінки своєї, і будуть обое вони одним тілом.

32 Ця таємниця велика, а я кажу про Христа та про церкву!

33 Отже, хай кожен з вас любить так свою жінку, як самого себе, а жінка хай боїться свого чоловіка!

До ефесян 6

1 Діти, будьте слухняними своїм батькам у Господі, бо це справедливе!

2 Шануй свого батька та матір — це перша заповідь з обітницею,

3 щоб добре й довго тобі жилося!

4 А батьки, не дратуйте дітей своїх, а виховуйте їх у нагадуванні й повчанні Божому!

5 Раби, будьте слухняними тілесним панам у страху і тремтінні, і в простоті серця вашого, як Христа!

6 Не працюйте тільки про людське око, як ті, що догоджають людям, а як раби Христові, виконуйте від душі волю Божу,

7 служіть охоче, немов Господові, а не людям!

8 Знайте, що кожен, коли зробить що добре, те саме отримає від Господа, чи то раб, чи то вільний.

9 А пани, робіть їм те саме, облиште погрози, знайте, що для вас і для них є на небі Пан, а він на особу не дивиться!

10 Нарешті, мої брати, зміцнюйтеся Господом та могутністю сили його!

11 Одягніться в повну Божу зброю, щоб могли ви стати проти хитрощів диявольських.

12 Бо ми не боремося проти крові та тіла, а проти урядів, проти влади, проти світових правителів цієї темряви, проти піднебесних духів злоби.

13 Через це візьміть повну Божу зброю, щоб могли ви дати опір дня лихого, і все виконавши, вистояти.

14 Отже, стійте, підперезавши стегна свої правдою, і одягнувшись у броню праведності,

15 та взувши ноги в готовість доброї новини миру.

16 А найперше візьміть щит віри, яким зможете погасити всі вогняні стріли лукавого.

17 Візьміть і шолом порятунку, і меч духовний, який є слово Боже.

18 У всякій молитві чи благанні завжди моліться духом, а для того завжди пильнуйте й моліться за всіх святих,

19 і за мене, щоб дане було мені слово відкрити уста свої, і сміливо повідомляти таємницю доброї новини,

20 для якої посол я в кайданах, щоб сміливо про неї розповідати, як належить мені.

21 А щоб знали і ви щось про мене, та що я роблю, то все вам розповість Тихик, улюблений брат і в Господі вірний слуга,

22 якого для того й послав я до вас, щоб довідалися ви про нас, і щоб ваші серця він потішив.

23 Мир братам і любов з вірою від Бога Батька й Господа Ісуса Христа!

24 Божа ласка з усіма, що незмінно люблять Господа нашого Ісуса Христа! Амінь.

ЛИСТ ПАВЛА ДО ФИЛИП'ЯН

До филип'ян 1

1 Павло й Тимофій, раби Христа Ісуса, до всіх святих у Христі Ісусі, що знаходяться в Филипах, з єпископами та дияконами.

2 Ласка вам і мир від Бога, Батька нашого й Господа Ісуса Христа!

3 Дякую Богові своєму при кожній згадці про вас,

4 і завжди в усякій молитві своїй за всіх вас прошу з радістю,

5 за участь вашу в поширенні доброї новини від початку й донині.

6 Я певний того, що той, хто в вас розпочав добру справу, виконуватиме її аж до дня Христа Ісуса.

7 Справедливо думати про всіх вас, бо я маю вас у серці, ви всі, чи то в кайданах моїх, чи в захисті, чи в утвердженні доброї новини, спільники мої в незаслуженому дарі Божому.

8 Бо Бог мені свідок, що маю я тугу за вами всіма з сердечною любов'ю Христа Ісуса.

9 І молюся я про те, щоб ваша любов примножувалася ще більше в досконалому знанні та всякому досвіді,

10 щоб ви могли розпізнати те, що краще, щоб чисті та бездоганні були Христового дня,

11 наповнені плодів праведності через Ісуса Христа, на славу та на хвалу Божу.

12 Волю ж я, брати, щоб знали ви, що те, що сталося мені, вийшло радше на успіх доброї новини,

13 бо в усій преторії та всім іншим стали відомі кайдани мої за Христа.

14 І багато братів у Господі через кайдани мої похоробрішали та стали впевнено й без страху слово Боже проповідувати.

15 Одні, правда, і через заздрощі та колотнечу, інші ж із доброї волі Христа проповідують.

16 А ще інші з любові, знаючи, що я поставлений на захист доброї звістки,

17 а ще через підступ звіщають Христа нещиро, думаючи, що додадуть тягар до кайданів моїх.

18 Але що ж? В усякому разі, чи лукаво, чи щиро, Христос проповідується, а тим я радію та й радітиму.

19 Бо знаю, що це буде мені на порятунок через вашу молитву й допомогу духа Ісуса Христа,

20 через чекання й сподівання моє, що я ні в чому не буду осоромлений, і цілком певен, що Христос буде звеличений у тілі моєму, чи то життям, чи то смертю.

21 Бо для мене життя — то Христос, а смерть — то надбання.

22 А коли життя в тілі, то для мене це буде плідна робота, не знаю, що й обрати.

23 Тягнуть мене одне й інше, хоч я волію померти та бути з Христом, бо це значно краще.

24 А щоб лишатися в тілі, то це потрібніше для вас.

25 І оце знаю певно, що залишуся я, і пробуватиму з вами всіма вам на користь та на радість в вірі,

26 щоб ваша хвала через мене примножилася в Христі Ісусі, коли знову прийду я до вас.

27 Тільки живіть згідно з Христовою звісткою, щоб, чи прийду я й побачу вас, чи й не прийшовши почув я про вас, що ви стоїте в одному дусі, одностайно борючись за віру в добру новину

28 і ні в чому не боячись супротивників. Це їм доказ загибелі, вам же порятунок. А це від Бога!

29 Бо даровано вам, не тільки вірити в Христа, але і страждати за нього,

30 Ви ведете таку ж боротьбу, яку як ви бачили вів я, і яку веду й зараз.

До филип'ян 2

1 Отож, коли маєте в Христі якусь втіху, коли є якась розрада в любові, коли є якесь єднання з духом, коли є якесь серце та милосердя,

2 то доповніть радість мою, щоб думали ви одне й те, та мали одну і ту ж любов, одну думку й один розум!

3 Не робіть нічого підступом або з чванливості, а в покорі майте один одного за більшого від себе.

4 Хай кожен дбає не про своє, а про інших.

5 Хай у вас будуть ті самі думки, що й у Христа Ісуса!

6 Він, будучи в Божій подобі, не посягав на рівність Богові,

7 а применшив самого себе, прийнявши вигляд раба, ставши подібним до людини.

8 Він упокорив себе, бувши слухняний аж до смерті, і то смерті хресної...

9 Тому й Бог підвищив його, та дав йому ім'я, що вище над кожне ім'я,

10 щоб перед Ісусовим ім'ям приклонялося кожне коліно на небі, на землі й під землею,

11 і щоб кожен язик визнавав Ісуса Христа за Господа, на славу Бога, Батька!

12 Отож, мої любі, як ви завжди слухняні були не тільки в моїй присутності, але значно більше зараз, у моїй відсутності, зі страхом і тремтінням ідіть до свого порятунку.

13 Бо то Бог викликає в вас і бажання, і дію за доброю волею своєю.

14 Робіть усе без нарікання та сумніву,

15 щоб були ви бездоганні та щирі, невинні діти Божі серед лукавого та розпусного роду, що в ньому ви сяєте, як світило в світі,

16 тримаючись слова життя на похвалу мені в день Христа, що я біг не дарма, і що

праця моя немарна.

17 Навіть коли мушу пролити мою кров, як литу жертву, за вашу віру, я радію та тішуся разом з усіма вами.

18 Радійте та тіштеся тим самим і ви разом зі мною!

19 Сподіваюся в Господі Ісусі незабаром послати до вас Тимофія, щоб і я зміцнів духом, дізнавшись про вас.

20 Бо я однодумця не маю жодного, щоб щиро подбав він про вас.

21 Усі-бо шукають свого, а не Христового Ісусового.

22 Та ви знаєте досвід його, бо він, немов батькові син, зі мною служив для доброї новини.

23 Отже, сподіваюся послати його, як тільки довідаюся, що буде зі мною.

24 Але на Господа сподіваюся, що й сам незабаром прибуду до вас.

25 Але я вважав за потрібне послати до вас брата Епафродита, свого співробітника та соратника, вашого посланця й служителя для потреб моїх,

26 бо він побивався за вами всіма, і сумував через те, що ви чули про його хворобу.

27 Бо смертельно він був хворий. Але змилювався Бог над ним, і не тільки над ним, але й наді мною, щоб я смутку за смутком не мав.

28 Отож, тим швидше послав я його, щоб тішилися ви, його знову побачивши, і щоб без смутку я був.

29 Тож прийміть його в Господі з повною радістю, і майте в пошані таких,

30 бо за справу Христову він був близький до смерті, наражаючи на небезпеку життя, щоб заповнити нестачу вашого служіння для мене.

До филип'ян 3

1 Зрештою, брати мої, радійте в Господі! Писати вам те саме не прикро мені, а для вас це повчально.

2 Стережіться псів, стережіться працівників лихих, стережіться обрізання!

3 Бо обрізання то ми, що служимо Богові духом, а хвалимося Христом Ісусом, і не сподіваємося на тіло,

4 хоч і я міг би сподіватися на тіло. Як хто інший сподівається, то тим паче я,

5 обрізаний восьмого дня, з роду Ізраїля, з плем'я Веніяминового, євреї з євреїв, стосовно Закону — фарисей.

6 Бувши бездоганний, щодо правди в Законі, із завзяттям переслідував церкву.

7 Але те, що для мене було за надбання, те заради Христа я за втрату вважав.

8 Тож я волю все втратити заради вищого розуміння мого Господа Христа Ісуса, заради нього я відмовився від усього, і вважаю це все за сміття, щоб придбати Христа,

9 щоб знайтися в ньому не з власною праведністю, яка від Закону, а з тією, що з віри в Христа, праведністю від Бога за вірою,

10 щоб збагнути його й силу його воскресіння, та частку в муках його, уподібнюючись його смерті,

11 аби побачити, чи досягну я якось воскресіння з мертвих.

12 Не те, що я вже отримав нагороду, або вже вдосконалився, але прагну побачити, чи не отримаю я того, заради чого й Христос Ісус придбав був мене.

13 Брати, я не вважаю, що я вже придбав. Та тільки, забуваючи те, що позаду, і наздоганяючи те, що попереду,

14 я біжу до мети за нагородою високого поклику Божого в Христі Ісусі.

15 Тож усі, хто досконалий, думаймо так, коли ж думаєте ви в чомусь інакше, то Бог вам відкриє й це.

16 Та зважаючи на те, чого ми досягли, вчиняймо так і надалі.

17 Будьте до мене подібні, брати, і дивіться на тих, хто поводить ся так, маючи нас за взірць.

18 Багато-бо хто, що про них я вам часто розповідав, а зараз кажу навіть плачучи, поводит ся, як вороги хреста мук Ісусових.

19 Їхній кінець — загибель, шлунок — їхній бог, а слава — в їхньому соромі... Вони думають тільки про земне!

20 Життя ж наше на небесах, звідки чекаємо й Рятівника, Господа Ісуса Христа,

21 Який перемінить наше принижене тіло, щоб стало подібне до славного тіла його, силою, якою він може все підкорити собі.

До филип'ян 4

1 Отож, брати мої улюблені, за якими так сильно тужу, моя радосте й вінок мій, так у Христі Ісусі стійте, улюблені!

2 Благаю Еводію, благаю й Синтихію думати однаково в Господі.

3 Так, благаю й тебе, товаришу вірний, допомагай тим, хто в боротьбі за добру новину допомагали мені, та Климентові й іншим моїм співробітникам, яких імена записані в книзі життя.

4 Радійте завжди в Господі, і ще кажу: "Радійте!"

5 Ваша лагідність хай буде відома всім людям. Господь близько!

6 Ні про що не турбуйтеся, а в усьому хай виявляються Богові ваші бажання молитвою й проханням з подякою.

7 І мир Божий, що вищий від усякого розуму, хай береже серця ваші та ваші думки у Христі Ісусі.

8 Наостанку, брати, думайте про правдиве, про чесне, про праведне, про чисте, про те, що заслуговує на любов, про гідне хвали!

9 Чого ви від мене й навчилися, прийняли й чули та бачили, робіть те! І Бог миру буде з вами!

10 Я вельми потішився в Ісусі, що ви з новою силою піклуєтесь про мене, ви й раніше піклувалися, та час був несприятливий.

11 Не від нестатку кажу, бо навчився я бути задоволеним із того, що маю.

12 Умію я й бути в нестатку, умію бути й у достатку. Я при звичаївся до всього і знаю, як насичуватися й голод терпіти, мати статки й бути в злиднях.

13 Я все можу завдяки тому, хто мене підтримує, завдяки Ісусу Христу.

14 Все ж ви добре зробили, що не стали осторонь лиха мого.

15 І знаєте й ви, филип'яни, що на початку благовістя, коли я з Македонії вийшов, не прилучилася була жодна церква до справи давання й приймання для мене, окрім тільки вас,

16 бо й до Солунь ви мені на потреби посилали і першого разу, і вдруге.

17 Кажу це не тому, щоб шукав я дарунків, я шукав плоду, що примножується вам на рахунок.

18 Я все отримав у повній мірі, маю всього в достатку, прийнявши від Епафродита, що ви послали, як пахощі запашні, жертву приемну, Богові бажану.

19 А мій Бог хай задовольнить усяку вашу потребу за своїм багатством слави, у Христі Ісусі.

20 А Богові й нашому Батькові слава на віки віків. Амінь.

21 Вітайте кожного святого в Христі Ісусі. Вітають вас брати, присутні зі мною.

22 Вітають вас усі святі, а найбільше ті, хто з оселі кесаря.

23 Ласка Господа Ісуса Христа з усіма вами! Амінь.

ЛИСТ ПАВЛА ДО КОЛОСЯН

До колосян 1

1 Павло, з волі Божої апостол Христа Ісуса і брат Тимофій

2 до святих і вірних братів у Христі, що в Колосах: ласка вам і мир від Бога, Батька нашого!

3 Ми дякуємо Богові, Батькові Господа нашого Ісуса Христа, завжди за вас молячись,

4 дізнавшись про вашу віру в Христа Ісуса та про любов, яку маєте до всіх святих

5 через сподівання, приготоване в небі для вас, що про нього раніше ви чули в слові істини доброї новини,

6 що до вас прибула, і по всьому світі плід приносить, як і в вас, з того дня, коли ви почули й зрозуміли ласку Божу в правді.

7 Отак ви й навчилися від Епафра, улюбленого співробітника нашого, що за вас він вірний служитель Христа,

8 що й виявив нам про вашу духовну любов.

9 Через це то й ми з того дня, як почули, не перестаємо молитися за вас та просити, щоб для розуміння волі його були ви наповнені всякою мудрістю й розумом духовним,

10 щоб ви поводитися належно щодо Господа в усякому догоджанні, в усяких добрих справах приносячи плід і зростаючи в розумінні Бога,

11 зміцнюючись усякою силою за могутністю слави його для всякої витривалості й довготерпіння з радістю,

12 дякуючи Батькові, що зробив нас гідними участі в спадщині святих у світлі,

13 що визволив нас із влади темряви й переніс до царства свого улюбленого Сина,
14 в якому маємо звільнення через викуп і пробачення гріхів.
15 Він є образ невидимого Бога, народжений раніше всякого створіння.
16 Бо то ним створено все на небі й на землі, видиме й невидиме, чи то престоли,
чи то панування, чи то влади, чи то уряди, усе через нього й для нього створено!
17 А він є перший від усього, і все ним існує.
18 І він голова тіла, церкви. Він початок, перший з мертвих, щоб в усьому він мав
першість.
19 Бо потрібно було, щоб у ньому перебувала вся повнота,
20 і щоб ним поєднати з собою все, примиривши кров'ю хреста його, через нього,
чи то земне, чи то небесне.
21 І вас, що були колись Богові чужі й вороги йому думкою та лихими вчинками,
22 нині ж примирив смертю в людському тілі його, щоб зробити вас святими,
гідними та бездоганними перед собою,
23 якщо тільки пробуваєте в вірі тверді та сталі, і непохитні в сподіванні на добру
новину, що ви чули її, яка проповідувана всьому створінню під небом, якій я, Павло,
став служителем.
24 Тож я радію в стражданнях своїх за вас, і доповнюю міру страждань Христових у
тілі своєму за тіло його, що воно — церква,
25 якій я став служителем за Божим розпорядженням, що для вашого блага мені
дане, щоб виконати слово Боже,
26 таємницю, заховану від віків і поколінь, а нині виявлену його святим,
27 що їм Бог волів показати, яке багатство слави цієї таємниці між народами, а
вона — Христос у вас, сподівання слави!
28 Його ми проповідуємо, нагадуючи кожній людині й навчаючи всякої мудрості,
щоб зробити її досконалою в Христі.
29 У тому й працюю я, борючись силою його, яка діє в мені.

До колосян 2

1 Я хочу, щоб ви знали, яку велику боротьбу я маю за вас і за тих, хто в Лаодикії, і
за всіх, хто не бачив мене.
2 Хай потішається їхні серця, в любові поєднані, і хай набудуть повного розуміння
досконалих знань про Божу таємницю — Христа,
3 в якому всі скарби мудрості і знання заховані.
4 А це кажу, щоб ніхто вас не звів фальшивими доводами в суперечці.
5 Бо хоч тілом я й неprisутній, та духом я з вами, і з радістю бачу ваш порядок та
твердість вашої віри в Христа.
6 Отже, як ви прийняли були Господа Христа Ісуса, так і в ньому ходіть,
7 будучи вкорінені й збудовані на ньому, та зміцнені в вірі, як вас навчено,
збагачуючись у ній з подякою.
8 Стережіться, щоб ніхто вас не звів філософією та марнотною брехнею за

переданням людським, за стихіями світу, а не за Христом,

9 бо в ньому тілесно живе вся повнота Божества.

10 І ви маєте в ньому повноту, а він голова всякої влади й уряду.

11 Ви в ньому були й обрізані нерукотворним обрізанням, скинувши людське тіло гріховне в Христовому обрізанні.

12 Ви були з ним поховані в хрищенні, у ньому ви воскресли через віру в силу Бога, що він з мертвих його воскресив.

13 І вас, що мертві були в гріхах та в необрізанні вашого тіла, він оживив разом з ним, пробачивши всі гріхи,

14 знищивши розписку, що свідчила проти нас, він зробив її нечинною, прибивши на хресті,

15 роззброївши влади й уряди, сміливо їх вивів на посміховисько, перемігши їх на хресті!

16 Тож, хай ніхто вас не судить за їжу, чи за питво, чи за чергове свято, чи за новомісяччя, чи за суботи,

17 бо це — тінь майбутнього, а тіло — Христове.

18 Хай вас не зводить ніхто удаваною покорою та службою ангелам, вдаючись до того, чого не бачив, безпідставно підносячись своїм тілесним розумом,

19 і не тримаючись голови, того, від кого все тіло, суглобами й зв'язками з'єднане й зміцнене, росте за Божим велінням.

20 Отож, як ви померли з Христом для стихій світу, то чого ви, немов ті, хто в світі живе, пристаєте на постанови:

21 не доторкайся, не бери до рук, не їж,

22 бо то все знищиться при вживанні його, за заповідями та наукою людською.

23 Воно ж має вигляд мудрості в добровільній службі й покорі та в виснажуванні тіла, та не варте нічого, хіба тільки щодо насичення тіла.

До колосян 3

1 Отож, коли ви воскресли з Христом, то шукайте того, що вгорі, де сидить Христос по Божій правиці.

2 Думайте про те, що вгорі, а не про те, що на землі.

3 Бо ж ви померли, а життя ваше сховане в Богові з Христом.

4 Коли з'явиться Христос, тоді з'явитесь з ним у славі й ви.

5 Отож, умертвіть ваші земні члени: розпусту, нечистість, пристрасть, лиху пожадливість та зажерливість, що є служінням ідолам,

6 бо гнів Божий приходить за них на неслухняних.

7 І ви так робили колись, як жили поміж них.

8 Нині ж відкиньте все це: гнів, лютість, злобу, наклеп, безсоромні слова з ваших вуст.

9 Не брешіть один на одного, якщо скинули з себе людину попередню з її вчинками,

10 та одягнулися в нову, що через знання відновлюється за образом Творця її,

11 де нема ані грека, ні юдея, ні обрізання та необрізання, ні варвара, ні скита, ні невільника, ні вільного, але все та в усьому — Христос!

12 Отож, одягніться, як Божі обранці, святі та улюблені, у щире милосердя, доброту, покору, лагідність, довготерпіння.

13 Терпіть один одного, і пробачайте, коли б мав хто на кого скаргу. Як і Христос вам пробачив, робіть так і ви!

14 А насамперед одягніться в любов, тому що вона — узи досконалості!

15 І хай мир Божий панує в ваших серцях, до якого й були ви покликані в одному тілі. І вдячними будьте!

16 Слово Христове хай пробуває в вас щедро, у всякій мудрості. Навчайте та наставляйте одні одних! Вдячно співайте у ваших серцях Господові псалми, гімни й духовні пісні!

17 І все, що тільки ви робите словом чи справами, усе робіть в ім'я Господа Ісуса, дякуючи через нього Богові, Батькові.

18 Жінки, слухайте чоловіків своїх, як личить то в Господі!

19 Чоловіки, любіть жінок своїх і не будьте суворі до них!

20 Діти, будьте слухняні в усьому батькам, бо це Господові приємне!

21 Батьки, не дратуйте дітей своїх, щоб духом не занепали вони!

22 Раби, слухайте в усьому тілесних панів, і не працюйте тільки про людське око, немов підлещуючись, але в простоті серця, боячись Бога!

23 І все, що тільки робите, робіть від душі, немов Господові, а не людям!

24 Знайте, що від Господа приймете в нагороду спадщину, бо служите ви Господові Христові.

25 А хто кривдить, той отримає за свою кривду. Для Бога особа не матиме ніякого значення!

До колосян 4

1 Пани, виявляйте до рабів справедливість та рівність, і знайте, що й для вас є на небі Пан!

2 Завжди перебувайте в молитві, і не забувайте подякувати в ній!

3 Моліться разом і за нас, щоб Бог нам відчинив двері слова, повідомляти таємницю Христову, що за неї я й ув'язнений,

4 щоб знав я, як повідомляти належить мені.

5 Поводьтеся мудро з чужими, обираючи прийнятний для себе час.

6 Слово ваше хай буде завжди ласкаве, приправлене сіллю, щоб ви знали, як ви маєте кожному відповідати.

7 Що зі мною, те все вам розповість Тихик, улюблений брат, вірний служитель і співробітник в Ісусі.

8 Я саме на те його послав до вас, щоб довідалися ви про нас, і щоб ваші серця він потішив,

9 із Онисимом, вашим вірним та улюбленим братом. Вони все вам розкажуть, що

діється тут.

10 Вітає вас Аристарх, ув'язнений разом зі мною, і Марко, небіж Варнавин, що я просив прийняти його, як прийде до вас,

11 теж Ісус, що називають його Юстом, вони з обрізаних. З Божого царства єдині мої співробітники, що були мені втіхою.

12 Вітає вас Епафрас, що з ваших, раб Христа Ісуса. Він завжди обстоює вас у молитвах, щоб ви досконалі були та наповнені всякою Божою волею.

13 І я свідчу за нього, що він гордиться вами та тими, що знаходяться в Лаодикії та в Гіераполі.

14 Вітає вас Лука, улюблений лікар, та Димас.

15 Привітайте братів, що в Лаодикії, Німфана і його хатнє зібрання.

16 І як буде прочитаний лист цей у вас, то зробіть так, щоб прочитаний був він також у церкві лаодикійській, а того, що написаний з Лаодикії, прочитайте й ви.

17 Та скажіть Архипові, щоб пильнував виконання того служіння, що прийняв його з вірою в Господі!"

18 Привітання моєю рукою Павловою. Пам'ятайте про пута мої! Ласка Божа хай буде з вами! Амінь.

ПЕРШИЙ ЛИСТ ПАВЛА ДО СОЛУНЯН

1 до солунян 1

1 Павло, Силуан та Тимофій до церкви солунської в Богові, Батькові й Господові Ісусові Христові. Божа ласка вам і мир!

2 Ми дякуємо Богові завжди за всіх вас, згадуючи вас у наших молитвах.

3 Ми згадуємо повсякчас про вашу справу віри, про працю любові й про терпляче сподівання на Господа нашого Ісуса Христа, перед Богом, Батьком нашим,

4 знаючи, Богом улюблені брати, про ваше обрання.

5 Бо наша добра новина не була для вас тільки в слові, а й у силі, і в душі святому, і з великою певністю, як знаєте ви, які ми були поміж вами для вас.

6 І ви стали наслідувачі нам і Господові, прийнявши слово в великому утиску з радістю духа святого,

7 так що ви стали взірцем для всіх, хто вірить, у Македонії та в Ахаї.

8 Бо не тільки слово Господнє від вас поширилося в Македонії й Ахаї, а й ваша віра в Бога у всякому місці, так що вам непотрібно казати чогось.

9 Вони розповідають про наш прихід до вас, і як ви навернулися до Бога від ідолів, щоб служити живому й правдивому Богові,

10 і з неба очікувати Сина його, що його воскресив він з мертвих, Ісуса, що визволяє нас від майбутнього гніву.

1 до солунян 2

1 Самі-бо ви, брати, знаєте, що не марний був прихід наш до вас.

2 Та хоч ми натерпілися перед тим, і зазнали зневаги в Филипах, як вам відомо, проте ми завдячуючи нашому Богові, набралися сміливості звіщати вам Божу добру новину з великим натхненням.

3 Бо покликання наше було не з помилки якоїсь, не з нечистих помислів і не від лукавства,

4 а, Бог визнав нас гідними, щоб нам доручити добру новину, ми кажемо так, не людям догоджаючи, а Богові, що випробовує наші серця.

5 Як знаєте, ми слова піддесливого не вживали ніколи, і не винні в зажерливості. Бог свідок тому!

6 Не шукаємо ми слави в людей, ані в вас, ані в інших.

7 Хоч і могли ми, як Христові апостоли тягарем бути для вас, але ми серед вас були тихі, немов годувальниця та, яка доглядає дітей своїх.

8 Так будучи ласкаві до вас, хотіли ми вам передати не тільки Божу новину, але й душі свої, бо були ви улюблені нам.

9 Бо ви пам'ятаєте, брати, як ми день і ніч невтомно працювали, щоб жодного з вас не обтяжити, і проповідували вам Божу новину.

10 Ви свідки та Бог, як свято, і праведно, і бездоганно поводитися ми між вами, віруючими!

11 Бо ж знаєте ви, як кожного з вас, немов батько дітей своїх власних,

12 просили ми вас, і вмовляли та показували, щоб ви гідно поводитися перед Богом, що покликав вас у своє царство та славу.

13 Тому й ми дякуємо Богові повсякчас, що, прийнявши почуте від нас слово Боже, прийняли ви не як слово людське, а як правдиве слово Боже, що й діє в вас, віруючих.

14 Бо стали ви, брати, наслідувачами церквам Божим, що в Юдеї у Христі Ісусі, бо те саме і ви були витерпіли від своїх земляків, як і ті від юдеїв,

15 що вбили вони й Господа Ісуса і пророків його, і вигнали нас, і Богові не догоджають, і противляться тому, що всім людям на користь.

16 Вони забороняють нам розповідати іншим народам, щоб ті мали сподівання на порятунок і тим доповнюють провини свої. Але Божий гнів їх спіткає вкінці!

17 А ми, брати, на короткий час розлучившись з вами обличчям, але не серцем, ще з більшим бажанням силкувалися побачити вас.

18 Тим-то двічі було в нас бажання прийти до вас, а радше в мене, Павла, але Сатана перешкодив був нам.

19 Бо хто нам сподівання, чи радість, чи вінок похвали? Хіба ж то не ви перед Господом нашим Ісусом у його приході?

20 Бо ви наша слава та радість!

1 до солунян 3

1 Тому, не стерпівши більше, ми самі залишатися в Атенах,

2 послали Тимофія, нашого брата й служителя Божого в Христовій новині, щоб зміцнити вас та потішити в вашій вірі,

3 щоб були ви непохитні в цьому лихолітті. Самі-бо ви знаєте, що на те нас призначено.

4 Бо коли ми були в вас, то казали вам наперед, що маємо страждати, як вам відомо і сталося.

5 Тому й я, не стерпівши більше, послав довідатися про вашу віру, щоб часом не звабив хто вас, і праця наша не стала б марною.

6 Тож, як повернувся від вас Тимофій і приніс нам радісну звістку про віру та вашу любов, і що завжди ви маєте добру згадку про нас та волієте нас бачити, як і ми вас,

7 то ми потішилися, брати, за вас, попри лихо та нашу нужду, заради вашої віри.

8 Тому зараз ми живемо, якщо в Господі ви стоїте!

9 Як ми можемо подякувати Богові за вас, за всю радість, що нею ми тішимося через вас перед нашим Богом?

10 Ми вдень та вночі ревно молимося, щоб побачити вас та підкріпити вашу віру.

11 Сам же Бог, Батько наш і Господь наш Ісус хай вирівнює нашу дорогу до вас!

12 Хай примножить Господь і збагатить вашу любов один до одного та до всіх, як і наша є до вас!

13 Хай він зміцнить серця ваші невинними в святості перед Богом і нашим Батьком, в час приходу Господа нашого Ісуса з усіма святими його!

1 до солунян 4

1 А далі, брати, просимо вас та благаємо Господом Ісусом, щоб, як прийняли ви від нас, як належить поводитися вам та догоджати Богові, як ви й поведетеся, щоб у тому ще більше зростали!

2 Бо ви знаєте, які вам накази дали ми Господом Ісусом.

3 Бо це воля Божа, освячення ваше: щоб ви береглися від розпусти,

4 щоб кожен з вас умів тримати начиння своє в святості й честі,

5 а не в пристрасній похоті, як народи, що Бога не знають.

6 Щоб ніхто не кривдив брата і не зловживав у будь-якій справі, бо месник Господь за все це, як і раніше казали ми вам та засвідчили.

7 Бо покликав нас Бог не до нечистоті, а до святості.

8 Отож, хто це відкидає, зневажає не людину, а Бога, що нам також дав свого духа святого.

9 А про братню любов нема потреби писати до вас, бо самі ви від Бога навчені любити один одного,

10 бо ви робите те всім братам в усій Македонії. Благаємо ж вас, щоб у цьому ще більше ви зростали,

11 і пильнували, щоб жити спокійно, вести свої справи та заробляти своїми руками, як ми вам наказували,

12 щоб ви перед чужими чемно поводитися, і щоб ні від кого не залежали!

13 Не хочу ж я, брати, щоб не знали ви про покійних, щоб ви не сумували, як і інші, що сподівання не мають.

14 Коли-бо ми віримо, що Ісус був помер і воскрес, так і покійних через Ісуса приведе Бог з ним.

15 Бо це ми вам кажемо словом Господнім, що ми, хто живе, хто полишений до приходу Господа нашого, ми не випередимо покійних.

16 Сам-бо Господь із закликом, під голос архангела та звук Божої сурми зійде з неба, і перше воскреснуть померлі в Христі,

17 потім ми, що живемо й залишилися, будемо піднесені разом з ними на хмарах на зустріч Господню, і так завжди будемо з Господом.

18 Отож, втішайте один одного цими словами!

1 до солунян 5

1 А про часи та про пори, брати, не потрібно писати до вас,

2 бо самі ви докладно те знаєте, що прийде день Господній так, як злодій вночі.

3 Бо коли казатимуть: "Мир і безпека", тоді несподівано прийде загибель на них, як мука на ту, що носить в утробі, і вони не втечуть!

4 А ви, брати, не в темряві, щоб той день захопив вас зненацька.

5 Бо ви всі сини світла й сини дня. Не належимо ми ночі, ні темряві.

6 Тож не спатимемо, як інші, а пильнуймо та будьмо тверезі!

7 Ті-бо, що сплять — сплять уночі, а ті, що напиваються — вночі напиваються.

8 А ми, що належимо дневі, будьмо тверезі, одягнувшись у лати віри й любові, та в шолом сподівання на порятунок,

9 бо Бог нас не призначив на гнів, але щоб порятунок отримали через Господа нашого Ісуса,

10 який помер був за нас, щоб, чи пильнуємо ми чи спимо, вкупі з ним ми жили.

11 Втішайте тому один одного, і будуйте один одного, як і робите ви!

12 Ми ж вас благаємо, брати, шануйте тих, що працюють між вами, і хто в вас за старшин, і хто вас навчає,

13 виявляйте до них повагу за їхню працю. Між собою майте мир!

14 Благаємо ж вас, брати, напучуйте непорядних, втішайте засмучені душі, підтримуйте слабких, усім довготерпіть!

15 Глядіть, щоб ніхто нікому не віддавав лихим на лихе, але завжди дбайте про добро один для одного й для всіх!

16 Завжди радійте!

17 Повсякчас моліться!

18 Дякуйте за все, бо така Божа воля про вас у Христі Ісусі.

19 Полум'я духа не гасіть!

20 Не гордуйте пророцтвами!
21 Усе досліджуючи, тримайтеся доброго!
22 Стережіться лихого в усякому вигляді!
23 А Сам Бог миру хай освятить вас цілковито, а дух ваш і душа та тіло хай непорушними збережені будуть на прихід Господа нашого Ісуса Христа!
24 Вірний той, хто вас кличе, він і вчинить оте!
25 Брати, моліться за нас!
26 Привітайте всіх братів святим поцілунком!
27 Заклинаю вас перед Господом, прочитати цього листа перед усіма братами!
28 Ласка Господа нашого Ісуса Христа хай буде з вами. Амінь!

ДРУГИЙ ЛИСТ ПАВЛА ДО СОЛУНЯН

2 до солунян 1

1 Павло, Силуан і Тимофій до солунської церкви в нашому Богові, Батькові й Господові Ісусові Христові.
2 Хай буде вам ласка й мир від Бога, Батька й Господа Ісуса Христа!
3 Ми завжди повинні дякувати за вас Богові, брати, як і годиться, бо дуже зміцнюється віра ваша, і примножується любов між вами.
4 Так що ми самі хвалимося вами по Божих церквах за ваші страждання та віру в усіх переслідуваннях ваших та в утисках, що їх зносите ви.
5 А це доказ праведного Божого суду, щоб стали ви гідні Божого царства, що за нього й страждаєте!
6 Бо то справедливе в Бога дати утиск тим, хто вас утискає,
7 а вам, хто утиски терпить, відпочинок з нами, коли з'явиться з неба Господь Ісус з ангелами сили своєї,
8 у вогні палаючому, коли він буде мститися тим, хто Бога не знає, і не слухає доброї новини Господа нашого Ісуса.
9 Вони кару приймуть, вічну загибель від обличчя Господнього та від слави потуги його,
10 як він прийде того дня прославитися в своїх святих на диво всіх віруючих, бо свідчення наше знайшло віру між вами.
11 За це ми й молимося завжди за вас, щоб наш Бог зробив вас гідними покликання, і щоб силою наповнив усю вашу відданість доброті та справі віри,
12 щоб прославилося ім'я Господа нашого Ісуса в вас, а ви в ньому, за ласкою Бога нашого й Господа Ісуса Христа.

2 до солунян 2

1 Благаємо ж, брати, ми вас, щодо приходу Господа нашого Ісуса Христа, і що ми зібрані будемо до нього,

2 не дайте легко вивести себе з рівноваги, ані щоб вас тривожили харизмою, словом, чи листом, який нібито від нас, ніби день Господній уже настає.

3 Хай ніхто жодним способом вас не зведе! Бо той день не настане, аж поки не прийде відступництво, і виявиться беззаконник, призначений на загибель,

4 що противиться та підноситься над усе, зване Богом чи святощами, так що в Божому храмі він сяде, як Бог, і за Бога себе видаватиме.

5 Чи ви не пам'ятаєте, як, ще в вас живучи, я це вам казав був?

6 Тож ви знаєте, що стримує його до певного часу.

7 Бо вже в дії таємниця беззаконня, але той, хто зараз стримує, стримуватиме, поки не буде усунутий.

8 І тоді з'явиться той беззаконник, що його Господь Ісус заб'є духом вуст своїх, і знищить об'явою приходу свого.

9 Його прихід буде під впливом Сатани, з усякою силою й знаками та з неправдивими чудами,

10 і з брехнею між тими, хто гине, бо любові правди вони не прийняли, щоб їм врятуватися.

11 І за це Бог зробить, щоб у брехню повірили,

12 щоб стали засуджені всі, хто не вірив у правду, але полюбив брехню.

13 А ми завжди повинні дякувати Богові за вас, братів, улюблених Господа, що Бог обрав вас спочатку на порятунок освяченням духа та вірою в правду,

14 до чого покликав він вас через нашу добру новину, щоб отримати славу Господа нашого Ісуса Христа.

15 Отже, брати, стійте, тримаючись передань, яких ви навчилися чи то словом, чи нашим посланням.

16 Сам же Господь наш Ісус Христос і Бог, Батько наш, що нас полюбив і дав з ласкою вічну втіху на добре сподівання,

17 хай ваші серця він потішить, і хай він зміцнить вас в усяких добрих справах та в слові!

2 до солунян 3

1 Наостанку, моліться, брати, за нас, щоб поширювалося слово Господнє та славилось, як і в вас,

2 і щоб ми визволилися від лихих та лукавих людей, бо віра не в усіх.

3 Та вірний Господь зміцнить вас і збереже від лукавого.

4 А про вас сподіваємося на Господа, як робите й ви, і робити будете те, як ми наказуємо вам.

5 Господь же хай серця ваші спрямує на Божу любов та терпеливість Христову!

6 А ми вам наказуємо, брати, ім'ям Господа Ісуса Христа, щоб ви цуралися кожного брата, що живе в лінощах, а не за переданням, яке прийняли ви від нас.

7 Самі-бо ви знаєте, як належить наслідувати нас. Бо ми поміж вами не сидні справляли,

8 і хліба не їли ні в кого даремно, а з віддачею і в напруженні день і ніч працювали, щоб не бути нікому з вас тягарем,

9 не тому, щоб ми влади не мали, але щоб себе за взірця дати вам, щоб нас ви наслідували.

10 Бо коли ми в вас перебували, то наказували, якщо хто працювати не бажає, то й їсти він не повинен!

11 Бо ми чуємо, що дехто між вами живуть у лінощах, нічого не роблять, а тільки вдають, ніби роблять.

12 Таким ми наказуємо та благаємо Господом нашим Ісусом Христом, щоб мовчки вони працювали та власний хліб їли.

13 А ви, брати, не втомлюйтеся, коли робите добре.

14 Коли ж хто не послухає нашого слова з цього листа, зважте на те, і не майте з ним зносин, щоб він був осоромлений.

15 Та не майте його за неприятеля, а навчайте, як брата.

16 А сам Господь миру хай завжди дасть вам мир усяким чином. Хай буде Господь наш з усіма вами!

17 Привіт вам моєю рукою Павловою, це править за знака в усякому листі. Так пишу я.

18 Ласка Господа нашого Ісуса Христа хай буде з усіма вами! Амінь.

ПЕРШИЙ ЛИСТ ПАВЛА ДО ТИМОФІЯ

1 до Тимофія 1

1 Павло, апостол Христа Ісуса, з волі Бога, Рятівника нашого й Христа Ісуса, сподівання нашого,

2 до Тимофія, щирого сина за вірою. Ласка, милосердя й мир тобі від Бога, Батька й Христа Ісуса, Господа нашого!

3 Як я йшов у Македонію, то тебе вблагав був залишитися в Ефесі, щоб ти декому наказав не навчати іншої науки,

4 і не звертати уваги на вигадки й на родоводи безкінечні, що спричиняють більше сварки, ніж поширення Боже, що в вірі воно.

5 Ціль же наказу — любов від щирого серця, доброго сумління й нелукавої віри.

6 Дехто в тому згрішили були та вдалися до порожніх розмов,

7 вони воліли бути вчителями Закону, та не розуміли ні того, що кажуть, ні про що запевняють.

8 А ми знаємо, що добрий Закон, якщо законно використовувати його,

9 та знає те, що закон не покладений для праведного, а для беззаконних та для неслухняних, нечестивих і грішників, безбожних та нечистих, для тих, хто зневажає батька та матір, для душогубів,

10 розпусників, тих, що кладуться з чоловіками, розбійників, брехунів, порушників

присяги, і для тих, які роблять усе, що суперечить здоровій науці,

11 за славною доброю новиною блаженного Бога, яка мені доручена.

12 Я дякую тому, хто зміцнив мене, Христу Ісусу, Господові нашому, що мене за вірного визнав і поставив на службу,

13 мене, що давніше зневажав Бога, був гнобителем і напасником, але помилюваного, бо я те робив не тямлячи і з невірства.

14 І ласка Господа нашого надмірно вилилася на мене з вірою та з любов'ю в Христі Ісусі.

15 Вірне це слово і гідне всякого прийняття, що Христос Ісус прийшов у світ врятувати грішних, з яких перший — то я.

16 Але я тому був помилюваний, щоб Ісус Христос на першому мені показав усе своє довготерпіння, для прикладу тим, що мають повірити в нього для вічного життя.

17 А цареві вічності, нетлінному, невидимому, єдиному Богові честь і слава на вічні віки. Амінь.

18 Цей наказ я передаю тобі, сину мій Тимофію, за тими пророцтвами, що на тебе вказували, щоб ними провадив ти добру війну,

19 маючи віру та добре сумління, яке дехто втратили, і їхня віра опинилася в занепаді.

20 Серед них Гіменей та Олександр, яких я передав Сатані, щоб навчилися вони не зневажати Бога.

1 до Тимофія 2

1 Отже, найперше я благаю виголошувати молитви, благання, прохання, подяки за всіх людей,

2 за царів та за всіх, хто при владі, щоб могли ми жити тихим та мирним життям в усякій побожності та чистості.

3 Бо це добре й приємне Рятівникові нашому Богові,

4 який хоче, щоб усі люди врятувалися, і прийшли до розуміння правди.

5 Один-бо є Бог, і один посередник між Богом та людьми, людина — Христос Ісус,

6 що дав самого себе на викуп за всіх. Таке було свідоцтво часу свого,

7 на що я поставлений був за проповідника та за апостола, правду кажу, не брешу, за вчителя іншим народам у вірі та в правді.

8 Отож, я хочу, щоб чоловіки молилися на кожному місці, піднімаючи чисті руки без гніву та сумніву.

9 Так само й жінки, у скромному вбранні, з сором'язливістю та невинністю, хай прикрашають себе не плетінням коси, не коштовним одягом,

10 а добрими вчинками, як то годиться жінкам, що присвячуються на побожність.

11 Хай жінка навчається мовчки в повній покорі.

12 А жінці навчати я не дозволяю, ані панувати над чоловіком, а бути в мовчанні.

13 Адам-бо був створений перше, а Єва потому.

14 І Адам не був зведений, а жінка, зведена будучи, втрапила в переступ.

15 Та врятується вона дітонародженням, якщо пробуватиме в вірі й любові, та в посвяті з розважливістю.

1 до Тимофія 3

1 Вірне це слово: коли хто єпископства прагне, доброї справи він прагне.

2 А єпископ має бути бездоганний, чоловік однієї жінки, тверезий, невинний, чесний, гостинний, здібний навчати,

3 не п'яниця, не заводіяка, тихий, несварливий, неласий до грошей,

4 щоб добре порядкував у власній господі, що має дітей у слухняності з повною чесністю,

5 бо хто власною господею порядкувати не вміє, як він зможе пильнувати про Божу церкву?

6 Хай не буде він з новонавернутих, щоб не запишався, і не потрапив під суд, призначений Дияволі.

7 Треба, щоб мав він і добре засвідчення від чужинців, щоб не впасти в догану та в сітку диявольську.

8 Так само дякони мають бути розважливі, не двоєдушні, не віддані надмірному вживанню вина, не ласі до нечесних прибутків,

9 такі, що зберігають таємницю віри з чистим сумлінням.

10 Отже, й вони хай перше випробуються, а потому хай служать, якщо будуть бездоганні.

11 Так само жінки хай будуть розважливі, не пліткують, тверезі та вірні в усьому.

12 Дякони мусять бути чоловіками однієї жінки, що добре рядять дітьми й своїми оселями.

13 Бо хто добре виконує службу, той добру славу набуває собі та впевненість у вірі через Христа Ісуса.

14 Це пишу я тобі, і сподіваюся до тебе прийти незабаром.

15 А коли я затримаюся, то щоб знав ти, як треба поводитися в Божій оселі, що нею є церква живого Бога, стовп і підвалина правди.

16 Безперечно, велика це таємниця благочестя: "Хто в тілі з'явився, той виправданий духом, явився ангелам, проповіданий був між народами, з вірою прийнятий у світі, він у славі піднявся!"

1 до Тимофія 4

1 А дух чітко каже, що від віри відступлять дехто в останні часи, ті, хто слухає духів підступних і наук демонів,

2 хто підступно бреше, затаврувавши сумління своє,

3 хто одружуватися забороняє, наказує стримуватися від їжі, яку Бог створив на поживу з подякою віруючим та тим, хто правду зрозумів.

4 Кожне-бо Боже створіння добре, і ніщо не має відкидатися, якщо приймаємо з

подякою,

5 воно-бо освячується Божим словом і молитвою.

6 Як будеш оце подавати братам, то будеш ти добрий працівник Христа Ісуса, годований словами віри та доброї науки, що за нею слідом ти пішов.

7 Цурайся нечистих та бабських байок, а в благочесті вправляйся.

8 Бо вправи тілесні мало корисні, а благочестя корисне на все, бо має обітницю життя нинішнього та майбутнього.

9 Вірне це слово, і гідне всякого прийняття!

10 Бо на це ми й працюємо, зносячи ганьбу, і сподіваючись на Бога живого, який усім людям Рятівник, найбільше ж для вірних.

11 Наказуй оце та навчай!

12 Хай молодим твоїм віком ніхто не гордує, але будь зразком для вірних у слові, в житті, в любові, в душі, у вірі та чистості!

13 Поки прийду я, пильнуй читання, нагадування та науки!

14 Не занедбуй той дар у собі, що був даний тобі за пророцтвом із покладанням рук пресвітерів.

15 Про це піклуйся, у цьому пробувай, щоб успіх твій був явний для всіх!

16 Пильнуй самого себе та навчання, тримайся цього. Бо так ти врятуєш і самого себе, і тих, хто тебе слухає!

1 до Тимофія 5

1 Старшого не докоряй, а вмовляй, немов батька, а молодших — як братів,

2 старших жінок — немов матерів, молодших — як сестер, зі всякою чистістю.

3 Шануй вдів, вдів правдивих.

4 А як має вдова яка дітей чи онуків, хай вчаться перше побожно шанувати родину свою, і віддячувати батькам, бо це Богові до вподоби.

5 А вдова правдива й самотня сподівається на Бога, та перебуває день і ніч у молитвах і благаннях.

6 А котра у розкошах живе, та живою померла.

7 І це наказуй, щоб були бездоганні.

8 Коли ж хто про своїх, особливо ж про хатніх не дбає, той зрікся віри, і він гірший від невірного.

9 А вдову вносити до списку не менше, як шістдесятирічну, що була за жінку одному чоловікові,

10 засвідчену в добрих справах, якщо дітей виховала, якщо подорожніх приймала, якщо ноги святим умивала, якщо допомагала обездоленим, якщо всякі добрі вчинки робила.

11 Але вдів молодих не приймай, бо вони, в пориві почуттів, прагнуть, наперекір Христові, одружитися,

12 через що мають осуд, бо від першої віри відступили.

13 А разом із тим марнословні вони, бо вчаться ходити по хатах, і не тільки

марнословні, але ще й плітки розносять, і занадто цікаві, і кажуть, чого не годиться.

14 Отож-бо, я волю, щоб молодші одружувалися, народжували дітей, порядкували в господі, не давали супротивникові жодного приводу для лихослів'я.

15 Бо вже дехто пішли слідом за Сатаною.

16 А коли має вдів який вірний, хай їх утримує, а церква хай не обтяжується, щоб могла вона втримувати вдів правдивих.

17 А пресвітери, які добре пильнують справи, хай будуть наділені подвійною честю, а надто ті, хто працює у слові й навчанні.

18 Бо каже Писання: "Не в'яжи рота волів, що молотить", та: "Вартий працівник своєї нагороди".

19 Не приймай скарги проти пресвітера, хіба що при двох чи трьох свідках.

20 А тих, хто грішить, картай перед усіма, щоб і інші страх мали.

21 Заклинаю тебе перед Богом, Ісусом Христом та обраними ангелами, щоб ти тримався цього беззастережно, нічого не роблячи з упередженням.

22 Не клади ні на кого рук у поспіху, і не приставай до чужих гріхів. Бережи себе чистим!

23 Води більше не пий, але трохи вина споживай заради шлунка твого та частих недугів твоїх.

24 В одних людей гріхи явні й відомі ще до суду, а в інших вияляться опісля.

25 Явні так само й добрі справи, а ті, що не явні, мають бути виявлені.

1 до Тимофія 6

1 Усі раби, які під ярмом, хай поважають панів своїх гідними всякої честі, щоб не зневажалися Боже ім'я та наука.

2 А ті, хто має панів віруючих, повинні дбати про них, хоч і брати вони, хай служать їм ще більше, бо вони віруючі та улюблені, що вони добродійства Божі приймають. Оцього навчай та нагадуй!

3 А коли хто навчає інакше, і не прислухається до здорових слів Господа нашого Ісуса Христа та до науки, що вона за правдивою вірою,

4 той у гордощах своїх нічого не знає, але захворів на суперечки й змагання, що від них постають заздрість, сварки, лихослів'я, лукаві здогади,

5 повсякчасні суперечки між людьми зіпсутого розуму й позбавлених правди, які думають, ніби благочестя — то зиск. Цурайся таких!

6 Великий же зиск — то благочестя із задоволенням.

7 Бо ми не принесли в світ нічого, то нічого не можемо й винести.

8 А як маємо поживу та одяг, то ми задоволені будьмо з того.

9 А ті, хто хоче багатіти, втрапляють під звабу і в пастку та в численні нерозумні й шкідливі пожадливі, що ведуть людей до знищення й загибелі.

10 Бо корінь усього лихого — то грошолюбство, якому віддавшись, дехто відбилися від віри й поклали на себе великі страждання.

11 Але ти, о Божа людино, втікай від такого, а женися за правдою, благочестям,

вірою, любов'ю, терпеливістю й лагідністю!

12 Борися з вірою, ухопися за вічне життя, до якого й покликаний ти, і яке визнав був перед свідками багатьма.

13 Наказую перед Богом, що все оживляє, і перед Христом Ісусом, який добре визнання засвідчив за Понтія Пилата,

14 щоб отримав ти заповідь чистою та бездоганною аж до приходу Господа нашого Ісуса Христа,

15 єдиного, щасливого й міцного, Царя над царями та Пана над панами, що відбудеться свого часу.

16 Єдиного, що має безсмертя, і живе в неприступному світлі, якого не бачив ніхто із людей, і бачити не може. Честь йому й вічна влада. Амінь!

17 Наказуй багатим за віку нинішнього, щоб не підносилися високо, і щоб не сподівалися на багатство непевне, а на Бога живого, що щедро дає нам усе на пожиток,

18 щоб робили добро, збагачувалися в добрих справах, були щедрі та пильні,

19 щоб збирали собі скарб, як добру основу в майбутньому, щоб прийняти правдиве життя.

20 О Тимофію, бережи доручене тобі, стережися марного базікання та суперечок сумнівних знань.

21 Дехто віддався йому, та й від віри відпав. Божа ласка з тобою. Амінь.

ДРУГИЙ ЛИСТ ПАВЛА ДО ТИМОФІЯ

2 до Тимофія 1

1 Павло, з волі Божої апостол Христа Ісуса, за обітницею життя, що в Христі Ісусі,

—
2 до Тимофія, сина улюбленого: милосердя тобі, ласки та миру від Бога, Батька й Христа Ісуса, Господа нашого!

3 Дякую Богові, якому служу, як робили це батьки, чистим сумлінням, згадую тебе я завжди в молитвах своїх день і ніч.

4 Я волю побачити тебе, пам'ятаючи сльози твої, щоб наповнитися радістю.

5 Я пам'ятаю твою щирю віру, що перше була оселилася в бабі твоїй Лоїді та в твоїй матері Евнікії, певен же я, що й у тобі вона оселилася.

6 З цієї причини я нагадую тобі, щоб Божий дар, який у тобі через покладання рук моїх, горів вогнем.

7 Бо не дав нам Бог духа страху, а сили, любові і здорового розуму.

8 Тож, не соромся ні свідчення Господа нашого, ні мене, його в'язня, а страждай за добру новину за силою Бога,

9 що нас врятував і покликав святим покликом, не за наші справи, а з волі своєї та з ласки, що нам дана в Христі Ісусі до вічних часів.

10 А нині об'явилася через прихід Рятівника нашого Христа Ісуса, що й смерть

зруйнував, і пролив світло на життя та нетління через добру новину,

11 що для неї я був настановлений за проповідника, апостола й учителя.

12 З цієї причини й терплю я оце, але не соромлюся, бо знаю, в кого я повірив та впевнився, що має він силу захвати на той день заставу мою.

13 Май же за взірець ті здорові слова, які від мене почув ти в вірі й любові, що в Христі Ісусі вона.

14 Добро доручене стережи святим духом, що в нас пробуває.

15 Ти знаєш, що відвернулися від мене всі, хто в Азії, а між ними Фігел та Гермоген.

16 Хай Господь наш виявить милосердя до оселі Онисифорової, бо він часто мене підтримував і кайданів моїх не соромився.

17 А коли він до Риму прибув, шукав мене поки й знайшов,

18 хай Господь дасть йому знайти ласку в Господа в день той, скільки ж він послужив був в Ефесі мені, ти знаєш краще!

2 до Тимофія 2

1 Отож, сину мій, зміцнюйся в ласці Божій, що в Христі Ісусі вона!

2 А що чув ти від мене при багатьох свідках, те передай вірним людям, що будуть спроможні й інших навчити.

3 А ти терпи лихо, як добрий вояк Христа Ісуса!

4 Бо жоден вояк не втручається у справи світські, аби догодити тому, хто найняв його на службу.

5 А як хто змагається не за правилами, то вінка не отримує.

6 Працьовитому хліборобові належить першому покуштувати з плоду.

7 Розумій, що я кажу. А Господь хай дасть тобі розум в усьому.

8 Пам'ятай про Ісуса Христа з насіння Давидового, що з мертвих воскрес, за моєю доброю новиною,

9 за яку я терплю муки аж до ув'язнення, як той злочинець. Але слова Божого не ув'язнити!

10 Через це зношу я все заради обраних, щоб і вони врятувалися в Христі Ісусі, зі славою вічною.

11 Вірні слова: коли разом з ним ми померли, то й житимемо разом з ним!

12 А коли терпимо, то будемо разом також царювати. А коли відцураємося, то й він відцурається нас!

13 А коли ми невірні, залишається він вірним, бо не може зректися самого себе!

14 Нагадуй про це й закликай перед Богом, щоб не сперечалися словами, бо це погано для слухачів.

15 Силкуйся поставити себе перед Богом гідним, працівником бездоганим, що вірно навчає науки правди.

16 Стережися ж базікання марного, бо воно ще більше веде до безбожності,

17 а їхнє слово, як рак, поширюватимуться. Серед них Гіменей і Філіт,

18 що вони згрішили в правді, кажучи, що воскресіння було вже, і віру деяких

руйнують.

19 Та все ж стоїть міцна Божа основа та має печатку оцю: "Господь знає тих, хто його", та: "Хай від неправди відступить усякий, хто Господне ім'я кличе!"

20 А в великій господі знаходиться посуд не тільки золотий та срібний, але й дерев'яний та глиняний, і один посуд на честь, а інший на нечесть.

21 Отож, хто від цього очистить себе, буде посуд на честь, освячений, потрібний Володареві, приготований на всяку добру справу.

22 Стережися молодечих пожадлиностей, тримайся правди, віри, любові, миру з тими, хто Господа кличе від чистого серця.

23 А від нерозумних та від невчених суперечок ухиляйся, знаючи, що вони породжують сварки.

24 А раб Господній не повинен сваритися, а бути привітним до всіх, до лиха терплячим,

25 що навчав би супротивників з лагідністю, може Бог їм дасть покаяння, щоб правду збагнути,

26 щоб визволитися від сітки Диявола, в яку вловив він їх для виконання волі своєї.

2 до Тимофія 3

1 Знай же це, що останніми днями настануть тяжкі часи.

2 Будуть-бо люди тоді самолюбні, грошлюбні, зарозумілі, горді, хто лихословить Бога, батькам неслухняні, невдячні, непобожні,

3 що не мають родинних почуттів, запеклі, осудливі, нестримані, жорстокі, ненависники добра,

4 зрадники, нахабні, бундючні, що більше люблять розкоші, аніж люблять Бога,

5 вони мають вигляд благочестя, але сили його відреклися. Відвертайся від таких!

6 До них-бо належать і ті, хто пролазить до хат та зводить жінок, гріхами обтяжених, ведених усякими пожадливостями,

7 що вони завжди вчаться, та ніколи не можуть прийти до розуміння правди.

8 Як Янній та Ямврій повстали були проти Мойсея, так і ці протиставили себе правді, люди зіпсутого розуму, неuki щодо віри.

9 Та більше не матимуть успіху, бо всім виявиться їхня дурість, як і з тими було.

10 Ти ж пішов услід за мною в навчанні й житті, вірою, витривалістю, любов'ю, терпеливістю,

11 переслідуваннями та стражданнями, що спіткали були мене в Антіохії, Іконії та Лістрах, такі переслідування зносив я, та Господь від усіх їх мене визволив.

12 Та й усі, хто прагне жити побожно у Христі Ісусі, будуть переслідувані.

13 А люди лихі та дурисвіти ставатимуть ще гіршими, зводячи й зведені бувши.

14 А ти в тому пробувай, чого тебе навчено, і що тобі довірено, знаючи тих, від кого навчився був ти.

15 І ти знаєш з дитинства святе Писання, що може зробити тебе мудрим на порятунок вірою в Христа Ісуса.

16 Все писання Богом натхненне і корисне для навчання, для докору, для викриття та для виховання в праведності,

17 щоб Божа людина була досконала й до всяких добрих справ готова.

2 до Тимофія 4

1 Отже, я свідчу тобі перед Богом та Христом Ісусом, що він має судити живих і мертвих за свого приходу та за свого царства.

2 Проповідуй слово, роби це, незалежно від того вчасно чи невчасно, докоряй, забороняй, переконуй з терпеливістю та з наукою.

3 Настане-бо час, коли здорової науки не триматимуться, а за своїми пожадливостями оберуть собі вчителів, щоб вони їхні вуха влещували.

4 Вони слух свій від правди відвернуть та до байок нахилияться.

5 Але ти будь пильний в усьому, терпи лихо, виконуй працю проповідника, виконуй свою службу.

6 Бо я вже за жертву стаю, і час відходу мого вже настав.

7 Я свій шлях пройшов, віру зберіг.

8 Наостанку мені призначається вінок праведності, якого мені того дня дасть Господь наш, суддя праведний, і не тільки мені, але й усім, хто прихід його полюбив.

9 Подбай незабаром прибути до мене.

10 Бо Димас мене кинув, цей світ полюбивши, і пішов до Солунь, Крискент до Галатії, Тит до Далматії.

11 Зі мною сам тільки Лука. Приведи з собою Марка, бо мені він потрібний для служби.

12 А Тихика послав я в Ефес.

13 Як ітимеш, то плаща принеси, що його я в Троаді залишив у Карпа, і книжки, особливо пергаментні.

14 Котляр Олександр накоїв був лиха чимало мені... Хай Господь йому віддасть за його вчинками!

15 Стережися його й ти, бо він вперто противився нашим словам!

16 Коли я вперше захищався, жоден не був біля мене, всі покинули мене... Хай їм те буде незараховано!

17 Але Господь наш став при мені та й мене підкріпив, щоб проповідь виконалася через мене, та щоб усі народи почули її. І я визволився з пащі лев'ячої...

18 А від усякого вчинку лихого Господь мене визволить та збереже для свого небесного царства. Йому слава на віки вічні, амінь!

19 Поздоров Прискиллу й Акилу та оселю Онисифора.

20 Ераст залишився в Коринфі, а Трохима лишив я слабого в Мілеті.

21 Попильнуй прийти до зими. Вітає тебе Еввул, Пуд, Лин, Клавдія і всі брати.

22 Хай Господь буде з духом твоїм! Божа ласка з вами! Амінь.

ЛИСТ ПАВЛА ДО ТИТА

До Тита 1

1 Павло, раб Божий і апостол Ісуса Христа, по вірі обраних Божих для розуміння правди, за благочестям,

2 в сподіванні вічного життя, яке обіцяв був від вічних часів правдивий Бог,

3 і часу свого дав слово своє в проповіді, що доручене було мені з наказу Рятівника нашого, Бога,

4 до Тита, щирого сина за спільною вірою. Хай буде ласка, милосердя та мир від Бога, Батька й Христа Ісуса, Рятівника нашого!

5 Я для того тебе полишив був на Криті, щоб ти впорядкував недокінчене та пресвітерів настановив по містах, як тобі я звелів,

6 коли хто бездоганний, чоловік єдиної жінки, має вірних дітей, не розпусних та слухняних.

7 Бо єпископ мусить бути бездоганний, як Божий урядник, не самолюбний, не гнівливий, не п'яниця, не заводіяка, не корисливий,

8 а гостинний, люблячий добро, поміркований, справедливий, побожний, стриманий,

9 що тримається вірного слова згідно з наукою, щоб мав силу й навчати в здоровій науці, і переконувати тих, хто сперечається.

10 Багато-бо є неслухняних, марнословів, зваблювачів, особливо з обрізаних,

11 їм треба вуста затуляти, бо вони цілі родини баламутять, навчаючи, чого не належить, для зиску брудного.

12 Сказав один з них, їхній власний пророк: "Критяни завжди брехливі, люті звірі, черевані лінивці!"...

13 Це свідоцтво правдиве. З цієї причини докоряй їм суворо, щоб у вірі здорові були,

14 і на юдейські байки не зважали, ані на заповіді людей, що від правди відвертаються.

15 Для чистих все чисте, а для опоганених та для невірних нема нічого чистого, бо споганилися і розум їхній, і сумління.

16 Вони стверджують, немов знають Бога, але відступають від нього своїми вчинками, будучи бридкі й неслухняні, і до всякої доброї справи нездатні.

До Тита 2

1 А ти кажи, що відповідає здоровій науці.

2 Щоб літні чоловіки тверезі були, поважні, помірковані, здорові у вірі, в любові й терпеливості.

3 Щоб літні жінки так само були, як належить святим, не обмовниці, не віддані п'янству, навчали добра,

4 щоб навчали жінок молодих любити своїх чоловіків, любити дітей,

5 щоб були помірковані, чисті, господарні, добрі, слухняні своїм чоловікам, щоб не зневажалось Боже слово.

6 Так само благай юнаків, щоб були помірковані.

7 Будь прикладом у добрих справах:

8 в поважності, в повноті бездоганного навчання словом здоровим та неосудливим, щоб супротивник був осоромлений, не маючи нічого лихого сказати про нас.

9 Раби щоб корилися панам своїм, щоб догоджали, не суперечили,

10 не крали, а виявляли щиру вірність, щоб в усьому вони прикрашали науку Рятівника нашого, Бога.

11 Бо виявлений незаслужений Божий дар, що врятує всіх людей,

12 навчаючи нас, щоб ми, відцуравшись безбожності та світських пожадлиностей, жили помірковано, праведно й побожно в сучасному світі,

13 і чекали виконання щасливих сподівань та прихід слави великого Бога й Рятівника нашого Христа Ісуса,

14 що самого себе дав за нас, щоб нас визволити від усякого беззаконня та очистити собі людей обраних, у добрих справах запопадливих.

15 Оце кажи, нагадуй та картай з усією повагою. Хай тобою ніхто не зневажає!

До Тита 3

1 Нагадуй їм, щоб слухали влади верховної та корилися їй, і до всякої доброї справи готові були,

2 щоб не зневажали нікого, щоб були не сварливі, а тихі, виявляючи повну лагідність усім людям.

3 Бо колись були й ми нерозсудливі, неслухняні, зведені, служили різним пожадливістям та розкошам, жили в злобі та в заздрощах, були огидними й ненавиділи один одного.

4 А коли виявилася доброта та любов до людей Рятівника, нашого Бога,

5 Він нас врятував через купіль відродження й оновлення духом святим не з праведних справ, що ми їх робили, а через своє милосердя,

6 яке він щедро вилив на нас через Христа Ісуса, Рятівника нашого,

7 щоб ми виправдалися з його ласки, і стали спадкоємцями сподівання на вічне життя.

8 Вірні ці слова, і я хочу, щоб ти і про це з певністю казав, щоб ті, хто вірять у Бога, дбали про першість у добрих справах. Для людей це добре й корисне!

9 Остерігайся нерозумних змагань, і родоводів, і суперечок про Закон, бо вони шкідливі й марні.

10 Єретика, після першої та другої настанови, відрікайся,

11 знаючи, що зіпсувався такий та грішить, і він сам себе засудив.

12 Як пришлю я до тебе Артема або Тихика, поквася прибути до мене в Нікополь, бо думаю там перезимувати.

13 Законника Зину та Аполлоса припровадь, подбавши, щоб для них не забракло

нічого.

14 Хай же навчаються й наші задовольняти свої потреби добрими справами, щоб плоди вони приносили.

15 Вітають тебе всі, хто зі мною. Вітай тих, хто любить нас у вірі. Божа ласка з вами всіма! Амінь.

ЛИСТ ПАВЛА ДО ФИЛИМОНА

До Филимона 1

1 Павло, в'язень Христа Ісуса, та брат Тимофій, улюбленому Филимонові й співробітникові нашому,

2 сестрі любій Апфії, соратникові нашому Архипові і зібранню в оселі твоїй.

3 Хай буде ласка вам і мир від Бога, Батька нашого й Господа Ісуса Христа!

4 Я завжди дякую Богові моему, коли тебе згадую в молитвах своїх.

5 Бо я чув про любов твою й віру, яку маєш до Господа Ісуса, і до всіх святих,

6 щоб спільність віри твоєї діяльна була в розумінні всякого добра, що в нас для Христа.

7 Бо ми маємо радість велику і втіху в любові твоїй, серця-бо святих заспокоїв ти, брате.

8 Через це, хоч я маю велику волю в Христі наказувати тобі про потрібне,

9 але більше з любові благаю я, як Павло, старий, нині ж ще й в'язень Христа Ісуса.

10 Благаю тебе про сина мого, Онисима, якому став я батьком у тюремних кайданах.

11 Колись для тебе він був непотрібний, нині ж для тебе й для мене він дуже потрібний.

12 Тобі я повертаю його, того, хто є неначе серце моє.

13 Я волів тримати його при собі, щоб він замість тебе мені послужив поки я в кайданах за добру новину,

14 та без волі твоєї нічого робити не бажав я, щоб твій добрий вчинок не був вимушений, а добровільний.

15 Бо може для того він був відлучився на час, щоб навіки прийняв ти його,

16 і вже не як раба, але вище від раба, як брата улюбленого, особливо для мене, а тим більше для тебе, і за тілом, і в Господі.

17 Отож, коли маєш за друга мене, то прийми його, як мене.

18 Коли ж він чим скривдив тебе або винен тобі, полічи це мені.

19 Я, Павло, написав це рукою своєю, що розрахуюся з тобою, не згадуючи, що ти навіть самого себе мені винен.

20 Так, брате, хай я отримаю те, що в Господі від тебе прохаю. Заспокой моє серце в Христі!

21 Пересвідчений я про слухняність твою, і тобі написав оце, знаючи, що ти зробиш

і більше, ніж я прошу.

22 А разом мені приготуй і помешкання, бо сподіваюся я, що за ваші молитви я буду дарований вам.

23 Вітає тебе Епафрас, мій співв'язень у Христі Ісусі,

24 Марко, Аристарх, Димас, Лука, мої співробітники.

25 Ласка Господа Ісуса Христа з вашим духом! Амінь.

ЛИСТ ПАВЛА ДО ЄВРЕЇВ

До євреїв 1

1 Багато раз і багатьма способами в давнину промовляв був Бог до батьків через пророків,

2 а в ці останні дні промовляв він до нас через Сина, що його настановив за нащадка всього, що ним і навіки він створив.

3 Він — відблиск слави його, образ його сутності, він опираючись на силу слова його, жертвуючи собою, очистив нас від гріхів, і засів по правиці Величного на висоті.

4 Він став набагато вищий за ангелів, і успадкував славетніше за них ім'я.

5 Кому-бо коли з ангелів він промовив: "Ти мій Син, я сьогодні тебе породив!" І ще: "Я буду йому за Батька, а він мені буде за Сина!"

6 І коли знов він приводить на світ Первістка, то каже: "Хай йому вклоняться всі ангели Божі".

7 І щодо ангелів він каже: "Ти робиш вітри ангелами своїми, а палючий вогонь — своїм слугою".

8 А про Сина: "Престол твій, о Боже, вічний, берло твого царювання — берло праведності".

9 І: "Ти полюбив праведність, а беззаконня зненавидів. Через це намастив тебе, Боже, твій Бог оливою радості більше, ніж друзів твоїх.

10 Ти, Господе, землю колись заклав, а небо — творіння твоїх рук.

11 Вони всі стануть, немов той зношений одяг, і згинуть, а ти стоятимеш.

12 Ти їх згорнеш, як згортають накидку, і переведуться вони, а ти завжди той самий, і роки твої не закінчатся!"

13 Кому з ангелів коли він сказав: "Сядь праворуч мене, доки не покладу я твоїх ворогів підніжком ногам твоїм!"

14 Чи ж вони всі не духи для служіння, що їх посилають на службу для тих, хто має успадкувати порятунок?

До євреїв 2

1 Через це нам треба більше зважати на почуте, щоб ми ніколи не відпали.

2 Коли те слово, що сказали його ангели, було певне, а всякий переступ та непослух прийняли справедливую платню,

3 то як ми втечемо, коли ми не дбали про такий великий порятунок? Він проповідувався спочатку від Господа, підтвердився нам через тих, хто почув,

4 коли Бог був засвідчив ознаками й чудами, різними силами та святим духом, який дає з волі своєї.

5 Бо він не піддав ангелам світ майбутній, що про нього кажемо.

6 Але хтось десь засвідчив був: "Що є людина, про яку ти пам'ятаєш, і Син Людський, про якого ти піклуєшся?"

7 Ти поставив його трохи меншим від ангелів, честю й величчю ти увінчав його, і поставив його над справами рук своїх,

8 ти все підкорив під ноги йому! А підкоривши все, не залишив нічого йому непідкореного. Але зараз ми ще не бачимо, що все йому підкорене.

9 Та бачимо Ісуса, що на короткий час став меншим від ангелів, і який зазнавши смерті, увінчаний честю й величчю. За даром Божим він смерть скуштував за всіх.

10 Бо належало, щоб той, що все заради нього й усе від нього, хто до слави привів багато синів, провідника їхнього порятунку зробив досконалим через страждання.

11 Бо хто освячує, і ті, хто освячуються усі від одного. З цієї причини не соромиться він звати братами їх, кажучи:

12 "Сповіду про ім'я твоє братам своїм, хвалитиму тебе серед церкви!"

13 І ще: "На нього я сподіватимуся!" І ще: "Ото я та діти, яких Бог мені дав".

14 А що діти стали спільниками тіла та крові, то й він став учасником їхнім, щоб смертю знищити того, хто має владу смерті, цебто Диявола,

15 та визволити тих усіх, хто все життя страхом смерті тримався в неволі.

16 Бо приймає він не ангелів, а Авраамових нащадків.

17 Тому мусив бути він в усьому подібний братам, щоб стати милостивим та вірним першим священиком у Божих справах, для вблагання за гріхи людей.

18 Бо в чому був сам постраждав, випробовуваний, у тому він може й випробовуваним допомогти.

До євреїв 3

1 Отож, святі брати, учасники небесного покликання, покладайте сподівання на апостола й першосвященника Ісуса нашого,

2 що вірний тому, хто настановив його, як був і Мойсей в усій оселі його,

3 бо гідний він вищої слави понад Мойсея, адже будівничий має більшу честь, аніж будинок.

4 Всякий будинок хтось будує, а той, хто все збудував, — то Бог.

5 І Мойсей вірний був в усій оселі його, як слуга, на свідоцтво того, що сказане має бути.

6 Христос же, як Син, у його оселі. А оселя його — ми, коли тільки будемо непохитними в наших сподіваннях і довірі, якими хвалимося, аж до кінця.

7 Тому, як каже дух святий: "Сьогодні, як голос його ви почуєте,

8 не робіть затверділими ваших сердець, як під час нарікань, за дня

випробовування в пустелі,

9 де мене випробовували батьки ваші, і бачили працю мою сорок років.

10 Через це я розгнівався був на той рід і сказав: "Завжди вони блукають серцем, вони не збагнули шляхів моїх,

11 тому я присягнув був у гніві своєму, що вони до мого відпочинку не ввійдуть!"¹² Стережіться, брати, щоб у комусь із вас не було серця лихого, немаючого віри, що воно відступало б від живого Бога!

13 Але кожного дня заохочуйте один одного, доки триває сьогодні, щоб запеклим не став котрий з вас через підступ гріха.

14 Бо ми є учасниками Христа, якщо тільки розпочате, впевнено доводимо до кінця,

15 поки ще промовляється: "Сьогодні, як голос його ви почуєте, не робіть затверділими ваших сердець, як під час нарікань!

16 Котрі-бо, почувши, розгнівали Бога?" Чи не всі, хто з Єгипту вийшов з Мойсеєм?

17 На кого ж він гнівався був сорок років? Хіба не на тих, хто згрішив, що їхні кістки в пустелі полягли?

18 Проти кого він був присягав, що не ввійдуть вони до його відпочинку, як не проти неслухняних?

19 І ми бачимо, що вони не змогли ввійти, бо не повірили.

До євреїв 4

1 Отже, біймося, коли залишається обітниця входу до його відпочинку, щоб не виявилось, що хтось із вас запізнився.

2 Бо добра новина була повідомлена нам, як і тим. Але не принесло пожитку їм слово почуте, бо воно не поєдналося з вірою слухачів.

3 Бо до його відпочинку входимо ми, що повірили, як він повідомив: "Я присягнув був у гніві своєму, що до місця мого відпочинку не ввійдуть вони", хоч справи його були закінчені від закладин світу.

4 Бо колись про день сьомий сказав він отак: "І Бог відпочив сьомого дня від усієї праці своєї".

5 А ще тут: "До мого відпочинку не ввійдуть вони!"

6 Коли ж залишається ото, що деякі ввійдуть до нього, а ті, кому добра новина була перше повідомлена, не ввійшли за непослух,

7 то ще призначає він деякий день, сьогодні, бо через стільки часу, через Давида каже, як вище вже сказано: "Коли ви сьогодні почуєте голос його, не робіть затверділими ваших сердець!"

8 Бо коли б Ісус Навин дав їм відпочинок, то про інший день не казав би по цьому.

9 Отож, людові Божому залишається суботій відпочинок.

10 Хто-бо ввійшов був у його відпочинок, то й той відпочив від справ своїх, як і Бог від своїх.

11 Отож, пильнуймо ввійти до того відпочинку, щоб ніхто не потрапив у непослух за прикладом тим.

12 Бо Боже Слово живе та дієве, гостріше від усякого меча обосічного, проходить воно аж до поділу душі й духа, суглобів та мозку, і здатне судити думки та наміри серця.

13 І нема створіння, щоб сховалося перед ним, бо все голе та відкрите перед очима його, йому дамо звіт!

14 Отож, маючи великого першосвященника, що небо перейшов, Ісуса, Сина Божого, тримаймося і сповідання нашого!

15 Бо ми маємо не такого першосвященника, що не міг би співчувати слабкості нашій, але випробуваного в усьому, подібно до нас, окрім гріха.

16 Отож, приступаймо впевнено до престолу незаслуженого нами Божого дару, щоб знайти ласку отримати його для своєчасної допомоги.

До євреїв 5

1 Кожен-бо першосвященник, що з людей обирається для служіння Богові заради людей, щоб приносити дари та жертви за гріхи,

2 і щоб міг співчувати недосвідченим та тим, хто заблукав, бо й сам він перейнятий слабкістю.

3 І тому він повинен як за людей, так само й за себе самого приносити жертви за гріхи.

4 А честі цієї ніхто не бере сам собою, а покликаний Богом, як і Аарон.

5 Так і Христос, не сам він прославив себе, щоб першосвященником стати, а той, що до нього сказав: "Ти мій Син, я сьогодні тебе породив".

6 Як і в іншому місці каже: "Ти священник навіки, за образом Мелхиседековим".

7 Він за днів життя тіла свого з голосінням великим та слізьми приніс був благання й молитви до того, хто від смерті його міг врятувати, і був вислуханий за побожність свою.

8 І хоч Сином він був, проте навчився послуху з того, що вистраждав був.

9 А вдосконалившись, він для всіх, хто слухняний йому, спричинився для вічного порятунку,

10 і від Бога був названий першосвященником, як Мелхиседек.

11 Про це ми могли б багато сказати, та довести до вас важко, бо нездатні ви стали, слухати.

12 Ви-бо за віком повинні б бути вчителями, а ви потребуєте ще, щоб хтось вас навчав перших початків Божого слова. І ви стали такими, яким потрібне молоко, а не страва тверда.

13 Бо хто молоко вживає, той недосвідчений у слові правди, бо він немовля.

14 А страва тверда для дорослих, що звичкою привчили чуття своє, розрізняти добре й лихе.

До євреїв 6

- 1 Тому полишімо початки науки Христа, та й звернімося до досконалості, і не кладімо знову засади покаяння від мертвих вчинків та про віру в Бога,
- 2 науки про хрищення, про покладання рук, про воскресіння мертвих та вічний суд.
- 3 Зробимо й це, коли Бог дозволить.
- 4 Бо не можливо тих, що раз просвітилися були, і стали учасниками духа святого, скуштувавши небесного дару,
- 5 доброго Божого слова та сили майбутнього віку,
- 6 та й відпали, знов відновлювати покаянням, бо вдруге вони розпинають у собі Сина Божого та зневажають.
- 7 Бо земля, що п'є дощ, який падає часто на неї, і родить рослини, добрі для тих, хто їх і вирощує, вона благословення від Бога приймає.
- 8 Але та, що приносить терня й будяччя, непотрібна вона та близька до прокляття, а кінець її — спалення.
- 9 Та ми сподіваємося, любі, на краще для вас, що веде до порятунку, хоч і так кажемо.
- 10 Та не є Бог несправедливий, щоб забути справи ваші та любов, які ви виявили в ім'я його, що святим послужили та служите.
- 11 Ми ж бажаємо, щоб кожен із вас виявляв таку саму завзятість та був певний у сподіванні аж до кінця,
- 12 щоб ви не розлінилися, а переймали від тих, хто обітниці успадковує вірою та терпеливістю.
- 13 Бо Бог, обітницю даючи Авраамові, як не міг ніким вищим поклястися, поклявся сам собою,
- 14 кажучи: "Я конче тебе поблагословлю та розмножу!"
- 15 І терплячи довго отак, Авраам отримав обіцяне.
- 16 Бо люди клянуться вищим, і клятва закінчує всяку їхню суперечку, як законна порука.
- 17 Тому й Бог, щоб показати спадкоємцям обітниці, незмінність своєї волі, поклявся,
- 18 щоб у двох тих незмінних речах, в яких не можливо Богові збрехати, ми мали добре заохочення прибігти, щоб ухопитися за сподівання, яке лежить перед нами,
- 19 бо воно для душі як якір, міцний та безпечний, що входить до середини аж за завісу,
- 20 куди, як предтеча, за нас увійшов був Ісус, ставши навіки першосвящеником, за образом Мелхиседековим.

До євреїв 7

- 1 Бо цей Мелхиседек, цар Салиму, священник Бога Всевишнього, що був зустрів Авраама, який повертався після перемоги над царями, і його поблагословив.

2 Авраам відділив йому десятину від усього, бо ім'я його означає цар Правди, а потім цар Салиму, цебто цар миру.

3 Він без батька, без матері, без родоводу, не маючи ні початку життя, ні кінця, уподобився Божому Синові, і залишається священиком завжди.

4 Побачте ж, який він великий, що йому десятину здобичі найкращої дав патріарх Авраам!

5 Ті з синів Левієвих, що священство приймають, мають заповідь брати за законом десятину з народу, цебто з братів своїх, хоч і вийшли вони з Авраамових стегон.

6 Але цей, що не походить з їхнього роду, десятину отримав від Авраама, і поблагословив того, хто обітницю мав.

7 І без усякої суперечки більший меншого благословляє.

8 І тут люди смертні беруть десятину, а там той, про якого засвідчується, що він живе.

9 І щоб сказати так, через Авраама і Левій, що бере десятини, дав сам десятину.

10 Бо ще в батькових стегах він був, коли зустрів його Мелхиседек.

11 Отож, коли б досконалість була через священство левитське, бо люди Закон отримали з ним, то яка ще потреба була, щоб інший священик постав за образом Мелхиседековим, а не Аароновим?

12 Коли-бо священство змінюється, то виникає потреба зміни й Закону.

13 Бо той, що про нього каже це, належав до іншого плем'я, з якого ніхто не ставав до жертovníка.

14 Бо відомо, що Господь наш походить від Юди, а про це плем'я, про священство його, нічого Мойсей не сказав.

15 І ще більше відомо, коли постає, подібний Мелхиседекові, інший священик,

16 що був не за законом тілесної заповіді, а з сили життя нетлінного.

17 Бо свідчить: "Ти священик навіки за образом Мелхиседековим".

18 Попередня-бо заповідь відміняється через неміч її та непотрібність.

19 Бо не вдосконалив нічого Закон. Тому запроваджене краще сподівання, що ним ми наближаємося до Бога.

20 Оскільки це було не без клятви,

21 вони-бо без клятви були священиками, цей же з клятвою через того, хто промовляє до нього: "Поклявся Господь і не пошкодує він: "Ти священик навіки за образом Мелхиседековим""

22 то Ісус став запорукою кращої обітниці.

23 Через смертність свою, багато було священників, що змінювали одні одних

24 але цей, що навіки лишається, незмінне священство він має.

25 Тому він може завжди рятувати тих, хто через нього до Бога приходить, бо він завжди живий.

26 Отакий-бо потрібний нам першосвященик: святий, незлобивий, невинний, відлучений від грішників, що став вищий за небеса,

27 що потреби не має щодня, як ті першосвященики, перше приносити жертви за

власні гріхи, а потому за людські, бо він це раз і назавжди зробив, принісши самого себе.

28 Закон-бо людей ставить першосвящениками, що немочі мають, але слово клятви, що прийшло після Закону, ставить Сина, який досконалий навіки!

До євреїв 8

1 Головна ж річ у тому, про що я кажу: маємо першосвященика, що засів на небесах, по правиці престолу Величного,

2 що він священнослужитель святині й правдивого намету, що його збудував був Господь, а не людина.

3 Усякий-бо першосвященик настановляється, щоб приносити дари та жертви, а тому треба було, щоб і цей мав, що принести.

4 Бо коли б на землі перебував, то не був би він священиком, бо тут пробувають священики, що дари приносять за Законом.

5 Вони служать образіві й тіні небесного, як Мойсееві сказано, коли мав докінчити намет: "Дивись-бо, зроби все за зразком, що тобі на горі був показаний!"

6 А нині отримав він краще служіння, оскільки він посередник і кращого заповіту, який на кращих обітницях був узаконений.

7 Бо коли б отой перший був бездоганим, то відпала б необхідність для другого.

8 Бо їм докоряючи, каже: "Ото дні надходять, — каже Господь, — коли з оселею Ізраїля та Юди я складу новий заповіт,

9 не за заповітом, що я склав був з батьками їхніми, того дня, коли взяв їх за руку, щоб вивести з Єгипетської землі. А через те, що вони не залишилися вірними заповіту, я їх покинув, — каже Господь!

10 Оце заповіт, що я складу по тих днях з оселею Ізраїлевою: "Покладу я закони свої в їхні думки, — каже Господь — і на їхніх серцях напишу їх, і буду їм Богом, вони ж будуть народом моїм!

11 І не буде потреби навчати свого ближнього, і брата свого, промовляючи: "Збагни Господа!" Бо всі вони будуть знати мене від малого аж до великого!

12 Бо буду я милостивий до їхніх неправедних справ, і вже їхніх гріхів не згадаю!13 Тому новий заповіт, тим робить пережитком перший. А що порошоківі й старіє, те близьке до зітління.

До євреїв 9

1 Попередній заповіт мав постанови про богослужіння та світську святиню.

2 За першою завісою намету була святиня, а в ній був свічник, стіл і жертвні хліби.

3 А за другою завісою святе святих.

4 Мала вона золоту кадильницю й ковчег заповіту, усюди обкутого золотом, а в ньому золота посудина з манною, розцвіле берло Ааронове та таблиці з заповідями заповіту.

5 А над ним херувими слави, що затінювали віко милосердя, про що розповідати докладно зараз нема потреби.

6 При такому впорядкуванні до першої частини намету входили священики, коли відправляли службу Богові,

7 а до другої частини входив раз на рік сам першосвященик, з кров'ю, яку він приносить за себе й за людські провини.

8 Так святий дух виявляє, що ще не відкритий шлях у святиню, коли ще стоїть перший намет.

9 Він образ для часу нинішнього, за якого приносяться дари та жертви, що не можуть вдосконалити в сумлінні того, хто служить,

10 що тільки для їжі, напоїв та в різних обмивань, в уставах тілесних, встановлено їх аж до часу виправлення.

11 Але Христос, першосвященик майбутнього доброго, прийшов з більшим та досконалішим наметом, нерукотворним,

12 і не з кров'ю цапів та телят, а з власною кров'ю увійшов до святині один раз, та й набув вічну спокуту.

13 Бо коли кров цапів та телят, якою кроплять нечистих, і попіл з ялівок освячує їх на очищення тіла,

14 скільки ж більше кров Христа, що себе безгрішного приніс святим духом Богові, очистить наше сумління від мертвих вчинків, щоб ми могли служити живому Богові!

15 Тому він посередник нового заповіту через смерть, якою він викупив покликаних від переступів, вчинених за першого заповіту, щоб вони отримали обітницю вічного спадку.

16 Бо де заповіт, там має статися смерть спадкоємця,

17 заповіт важливий по мертвому і нічого не вартий, як живе спадкоємець.

18 Тому й перший заповіт освячений був не без крові:

19 Коли Мойсей сповістив був усі заповіді Закону усьому народові, він узяв кров цапів та телят з водою й червоною вовною та з ісопом, і покропив оту книгу та людей,

20 промовляючи: "Це кров заповіту, що його дав вам Бог!"

21 Так само й намет, і весь посуд службовий покропив він кров'ю.

22 І майже все за Законом кров'ю очищується, а без пролиття крові нема відпущення.

23 Отож, треба було, щоб образи небесного очищалися так, а саме небесне — кращими від оцих жертвами.

24 Бо Христос увійшов не в рукотворну святиню, що була як справжня, а в саме небо, щоб нині постати перед Боже обличчя за нас,

25 і не для того, щоб неодноразово приносити в жертву себе, як першосвященик входить у святиню щорічно з кров'ю чужою,

26 інакше він мусив би багато раз постраждати ще від закладин світу, та нині він з'явився один раз на схилі віків, щоб власною жертвою знищити гріх.

27 І як людям призначено померти один раз, а потім суд,

28 так і Христос один раз був у жертву принесений, щоб понести гріхи багатьох, і не в справі гріха він другий раз об'явиться тим, що чекають його для порятунку.

До євреїв 10

1 Бо Закон, маючи тільки тінь майбутнього добра, а не самий образ речей, тими самими жертвами, що завжди щороку приносяться, не може ніколи вдосконалити тих, хто приносить.

2 Інакше вони перестали б приноситися, бо ті, хто служить, очищені раз і назавжди, вже б не усвідомлювали гріхів.

3 Але ці жертви нагадують про гріхи щороку,

4 бо тож неможливе, щоб кров биків та цапів знімала гріхи!

5 Тому, входячи в світ, він сказав: "Жертв і дарів ти не прагнув, але тіло мені приготував.

6 Цілопалення й жертви спокути ти не жадав.

7 Тоді я сказав: "Ось іду", — бо в сувої книги про мене написано, — щоб волю виконувати твою, Боже!"

8 Перше він сказав: "Жертви й дари, цілопалення й жертви спокути, які за Законом приносяться, ти не жадав і собі не вподобав".

9 Потому сказав: "Ось іду, щоб волю твою виконувати, Боже". Відміняє він перше, щоб друге поставити.

10 У цій волі ми освячені жертвою тіла Ісуса Христа один раз.

11 І кожен священик щоденно стоїть, слугуючи, і часто приносить ті самі жертви, що ніколи не можуть зняти гріхів.

12 А він за гріхи світу приніс жертву один раз, і назавжди по Божій правиці засів,

13 далі чекаючи, коли вороги його будуть покладені за підніжка його ніг.

14 Бо однією жертвою вдосконалив він тих, хто освячується.

15 Свідчить же й дух святий нам, коли каже:

16 "Оце заповіт, що його по цих днях складаю я з вами, — каже Господь, — закони мої я дам у їхні серця, і в їхніх думках напишу їх.

17 А їхніх гріхів та несправедливостей їхніх я вже не згадаю!"

18 А де відпущення гріхів, там нема вже жертвоприношення за гріхи.

19 Отож, брати, ми маємо впевненість входити до святині через кров Ісусову,

20 новим і живим шляхом, який нам оновив він через завісу, цебто через тіло своє,

21 маємо й великого священика над оселею Божою,

22 то приступімо зі щирим серцем, у повноті віри, очистивши серця від лукавого сумління та обмивши тіла чистою водою!

23 Тримаймо непохитне визнання сподівання, вірний-бо той, хто обіцяв.

24 І будьмо уважними один до одного, щоб заохочувати до любові й до добрих вчинків.

25 Не кидаймо зібрання свого, як то звичай у деяких, але заохочуймося, і тим більше, коли ви бачите, що наближається день той.

26 Бо як ми грішимо свідомо, отримавши розуміння правди, то вже за гріхи не знаходиться жертви,

27 а якесь страхітливе сподівання суду та гнів палючий, що має пожерти супротивників.

28 Хто відкидає Закон Мойсея, той помирає без милосердя за двох чи трьох свідків,

29 скільки ж більшої муки, гадаєте, заслуговує той, хто зневажив Сина Божого, і хто кров заповіту, що нею освячений, за звичайну вважав, і хто духа ласки Божої зневажив!

30 Бо знаємо того, хто сказав: "Мені помста належить, я відплачу". І ще: "Господь судитиме свій народ!

31 Страшна річ потрапити в руки живого Бога!

32 Згадайте ж про перші дні ваші, як ви просвітилися й витерпіли страждання запеклої боротьби.

33 Ви були, то видовищем зневаги й знущання, то ділили страждання з тими, що пережили таке.

34 Ви-бо страждали й з ув'язненими, і грабунок свого майна прийняли з утіхою, відаючи, що маєте в небі для себе майно неминуще та краще.

35 Тож не втрачайте впевненості своєї, бо має велику нагороду вона.

36 Бо вам терпеливість потрібна, щоб Божу волю виконувати й прийняти обітницю.

37 Бо ще зовсім трохи, і той, хто має прийти, прийде й не забариться!

38 А праведний житиме вірою. І коли не встоїть він, то душа моя його не вподобає".

39 Ми ж не з тих, хто відступає на свою загибель, а з тих, хто вірить, для порятунку душі.

До євреїв 11

1 Віра — це обґрунтоване очікування того, на що сподіваються, доказ існування небаченого.

2 Бо нею засвідчені давні були.

3 Вірою ми розуміємо, що віки словом Божим збудовані, так що з невидимого сталося видиме.

4 Вірою Авель приніс Богові жертву кращу, як Каїн, нею засвідчений був, що він праведний, як Бог свідчив про дари його, і померши, він нею промовляє.

5 Вірою Енох був перенесений на небо, і не побачив смерті, і вже ніхто його не бачив, бо Бог переніс його. Адже до того, як його перенесено, він був засвідчений, що Богові він догодив.

6 Догодити ж без віри не можна. І той, хто до Бога приходить, мусить вірити, що він є, а тим, хто шукає його, він дає нагороду.

7 Вірою Ной, діставши попередження про те, чого ще не бачив, в боязні, зробив ковчег, щоб оселю свою врятувати, нею світ засудив він, і став спадкоємцем праведності, що з віри вона.

8 Вірою Авраам, покликаний на місце, яке мав прийняти в спадщину, послухав та й пішов, не знаючи, куди йде.

9 Вірою він перебував на землі обіцяній, як на чужій, і проживав у наметах з Ісаком та Яковом, співспадкоємцями тієї ж обітниці,

10 бо чекав він міста, яке має підвалини, що Бог його будівничий та творець.

11 Вірою й Сара сама дістала силу прийняти насіння, і народила понад час свого віку, бо вірним вважала того, хто обітницю дав.

12 Тому й від одного, та ще й змертвілого, народилося так багато, як зорі небесні й пісок незчислений край моря.

13 Усі вони померли за вірою, не отримавши обітниць, але здалека бачили їх, і вітали, і вірили в них, та визнавали, що вони на землі чужинці й приходьки.

14 Бо ті, що кажуть таке, виявляють, що шукають батьківщини.

15 І коли б вони пам'ятали ту, що вийшли з неї, то мали б час повернутися.

16 Та прагнуть вони нині кращої, цебто небесної, тому й Бог не соромиться їх, щоб називати себе їхнім Богом, бо він приготував їм місто.

17 Вірою, випробовуваний Авраам, маючи обітницю, готовий був принести в жертву сина свого єдинородного Ісака,

18 хоч йому було сказано: "В Ісакові буде нащадок тобі".

19 Бо він розумів, що Бог має силу й воскресити з мертвих, тому й отримав його назад як символ.

20 Вірою в майбутнє поблагословив Ісак Якова та Ісава.

21 Вірою Яків, помираючи, поблагословив кожного сина Йосипового, і вклонився, опираючись на свою палицю.

22 Вірою Йосип, помираючи, згадав про вихід синів Ізраїлевих та про останки свої заповів.

23 Вірою Мойсей, після народження, переховувався батьками своїми три місяці, бо вони бачили, що гарне дитя, і не злякалися наказу царевого.

24 Вірою Мойсей, коли виріс, відрікся називатися сином дочки фараонової.

25 Він волів краще страждати з народом Божим, аніж мати дочасну гріховну втіху.

26 Він наругу Христову вважав за більше багатство, ніж скарби єгипетські, бо погляд його був звернутий на Божу нагороду.

27 Вірою він покинув Єгипет, не злякавшись гніву царевого, бо він був непохитний, як той, хто Невидимого бачить.

28 Вірою справив він Пасху і кроплення кров'ю, щоб їх не торкнувся той, хто знищив первістків.

29 Вірою вони перейшли Червоне море, немов суходолом, на що єгиптяни звабившись, потонули.

30 Вірою впали ерихонські мури, після семи днів обходів навколо них.

31 Вірою повія Рахав не загинула з невірними, коли з миром прийняла вивідувачів.

32 І що ще скажу? Бо не стане часу мені, щоб розповідати про Гедеона, Варака, Самсона, Ефтая, Давида й Самуїла та про пророків,

33 що вірою царства громили, утверджували правду, отримували обітниці, пащі левам закривали,

34 витримували силу вогненну, втікали від вістря меча, зміцнялися від слабкості, хоробрі були на війні, змушували втікати чужинські полки,

35 жінки діставали померлих своїх через воскресіння, а інші були закатовані, не прийнявши визволення якимось викупом, щоб отримати краще воскресіння,

36 а ще інші зазнали наруги та ран, а також кайданів та в'язниць.

37 Камінням побиті були, допитувані, порізані, помиралі, зарубані мечем, тинялися в овечих та козячих шкірах, бідні, гноблені, кривджені.

38 Ті, що світ не вартий був їх, тинялися по пустелях та горах, і по печерах та проваллях земних.

39 І всі вони, отримавши засвідчення вірою, обітниці не отримали,

40 бо Бог передбачив щось краще про нас, щоб вони не без нас досконалість отримали.

До євреїв 12

1 Тож і ми, маючи навколо себе велику таку хмару свідків, скиньмо всякий тягар та гріх, що обплутує нас, та й біжімо з терпеливістю до боротьби, яка перед нами,

2 дивлячись на Ісуса, на Засновника й Виконавця віри, що замість радості, яка була перед ним, перетерпів хрест, не звертаючи уваги на ганьбу, і сів по правиці престолу Божого.

3 Тож подумайте про того, хто перетерпів таку наругу над собою від грішних, щоб ви не знемоглися, і не занепали духом своїм.

4 Ви ще не змагалися до крові, борючись проти гріха,

5 і забули нагадування, що промовляє до вас, як синів: "Мій сину, не нехтуй Господньої кари, і не знемагай, коли він докоряє тобі.

6 Бо Господь, кого любить, того він карає, і б'є кожного сина, якого приймає!"

7 Коли терпите кару, то робить Бог вам, як синам. Хіба є такий син, що батько його не карає?

8 А коли ви без кари, якою всі караються, то ви діти з перелюбу, а не сини.

9 А до того, ми мали батьків, що карали наше тіло, і боялися їх, то чи ж не набагато більше повинні коритися ми Батькові душ, щоб жити?

10 Ті нас за короткого часу карали на свій розсуд, цей же на користь, щоб ми стали учасниками його святості.

11 Всяка кара в нинішній час не здається втіхою, а смутком, та згодом для навчених нею приносить мирний плід праведності!

12 Тому опущені руки й коліна знеможені випростуйте,

13 і вирівнюйте стежки ногам вашим, щоб кульгаве не збочило, а радше видужало.

14 Пильнуйте про мир з усіма, і про святість, без якої ніхто не побачить Господа нашого.

15 Дивіться, щоб хто не залишився без Божої ласки, щоб не виріс який гіркий

корінь і не наробив шкоди, і щоб багато-хто не опоганився тим.

16 Щоб не був хто розпусник чи безбожник, немов той Ісав, що своє першородство віддав за поживу.

17 Бо знаєте ви, що й після, як бажав він успадкувати благословення, відкинутий був, не маючи вже можливості покаяння, хоч шукав його зі слізьми.

18 Бо ви не приступили до гори, до якої можна доторкнутися, і до палючого вогню, і до хмари, і до темряви, і до бурі,

19 і до звуку сурми, і до мови слів, що її ті, хто чув, просили, щоб не чути слово звернуте до них.

20 Не могли-бо вони того витримати, що наказано: "Коли й звірина до гори доторкнеться, то буде камінням побита".

21 І таке страшне те видіння було, що Мойсей сказав: "Я боюся й тремчу!"...

22 Але ви приступили до гори Сіон, і до міста живого Бога, до Єрусалиму небесного, і до десятків тисяч ангелів,

23 і до зібрання первістків, на небі написаних, і до Бога — Судді всіх, і до душ удосконалених праведників,

24 і до Ісуса, посередника нового заповіту, і до кроплення кров'ю, що краще промовляє, ніж кров Авеля.

25 Глядіть, не відвертайтеся від того, хто промовляє. Бо як не втекли вони, що зреклися того, хто звіщав на землі, то тим паче ми, якщо зрікаємося того, хто з неба звіщає,

26 що голос його струснув тоді землю, а зараз каже: "Ще раз затрясу не тільки землею, але й небом".

27 Та ще раз вказує на заміну непевного, створеного для того, щоб залишилися ті, хто непохитний.

28 Отож ми, що приймаємо царство непохитне, зберігаймо даровану нам ласку, щоб нею служити Богові з побожністю і в страху.

29 Бо наш Бог — то палючий вогонь!

До євреїв 13

1 Братня любов хай пробуває між вами!

2 Не забувайте про любов до подорожніх, бо деякі нею, навіть не знаючи того, гостинно були прийняли ангелів.

3 Пам'ятайте про в'язнів, немов і ви з ними ув'язнені, про тих, хто страждає, тому що й самі ви перебуваєте ще в тілі.

4 Хай буде в усіх чесний шлюб та ложе незаплямоване, а розпусників та перелюбників судитиме Бог.

5 Будьте життям не грошолюбні, вдовольняйтеся тим, що маєте. Сам-бо сказав: "Я тебе не покину і не відступлю від тебе!"

6 Тому ми сміливо кажемо: "Господь мені допоможе, і я не боятимуся нікого. Що зробить людина мені?"

7 Згадуйте наставників ваших, що вам промовляли слово Боже, і дивлячись на кінець їхнього життя, переймайте їхню віру.

8 Ісус Христос і вчора, і сьогодні, і навіки той самий!

9 Не захоплюйтеся всілякими чужими науками. Бо річ добра зміцнити серця ласкою Божою, а не стравами, що користі від них не отримали ті, хто за ними ходив.

10 Маємо жертовника, що від нього годуватися права не мають ті, хто наметові служить,

11 бо кров котрих тварин першосвященик вносить до святині за гріхи, тих м'ясо палиться поза табором,

12 тому Ісус, щоб кров'ю своєю людей освятити, постраждав поза брамою.

13 Тож виходьмо до нього поза табір, і наругу його понесімо,

14 бо певного міста не маємо тут, а шукаємо майбутнього!

15 Отож, завжди приносимо Богові жертву хвали, цебто плід вуст, що ім'я його славлять.

16 Не забувайте ж і про добродійність та взаємодопомогу, бо жертви такі бажані для Бога.

17 Слухайте ваших наставників та коріться їм, вони-бо пильнують душі ваші, як ті, хто має здати справу. Хай вони роблять це з радістю, а не зітхаючи, бо це вам на шкоду.

18 Моліться за нас, бо сподіваємося, що ми маємо добре сумління, бо воліємо добре в усьому поводитися.

19 А надто прошу це робити, щоб швидше до вас мені повернутися.

20 Бог же миру, що з мертвих підняв великого Пастиря вівцям кров'ю вічного заповіту, Господа нашого Ісуса,

21 Хай вас удосконалисть у кожній добрій справі, щоб волю виконувати його, роблячи в вас бажане перед обличчям його через Ісуса Христа, якому слава на віки вічні. Амінь.

22 Благаю ж вас, брати, прийміть слово втіхи, бо коротко я написав вам.

23 Знайте, що наш брат Тимофій вже випущений, і я з ним. Коли незабаром він прийде, я вас побачу.

24 Вітайте всіх ваших наставників та всіх святих. Вітають вас ті, хто в Італії.

25 Божа ласка з усіма вами! Амінь.

ЛИСТ ЯКОВА

Якова 1

1 Яків, раб Бога й Господа Ісуса Христа, дванадцятьом племенам, які розпорошені, вітаю я вас!

2 Майте, брати мої, повну радість, коли впадаєте в усілякі випробовування,

3 знаючи, що ваша випробувана віра дає стійкість.

4 А стійкість хай буде в повній мірі, щоб ви досконалі та бездоганні були, і нестатку

ні в чому не мали.

5 А якщо кому з вас не вистачає мудрості, хай просить від Бога, що всім дає щедро, та не докоряє, і буде вона йому дана.

6 Але хай просить з вірою, без жодного сумніву. Бо хто має сумнів, той подібний до морської хвилі, яку жене й кидає вітер.

7 Хай-бо така людина не сподівається отримати що від Господа.

8 Двоєдушна людина мінлива на всіх шляхах своїх.

9 А незначущий брат хай хвалиться високістю своєю,

10 а багатий — пониженням своїм, бо він зникне, як той цвіт трав'яний,

11 бо сонце зійшло зі спекотою, і траву посушило, і відпав цвіт її, і зникла краса її виду... Так само зів'яне й багатий на шляхах своїх!

12 Щаслива людина, що витерпить випробування, бо, будучи випробувана, дістане вінка життя, якого Господь обіцяв тим, хто любить його.

13 У випробуванні хай не каже ніхто: "Мене Бог випробовує". Бо Бога лихом не випробувати, і він сам нікого не випробовує.

14 Але кожен випробовується, як надиться, зваблений пожадливістю власною.

15 Пожадливість потому, зачавши, народжує гріх, а скоєний гріх народжує смерть.

16 Не обдурюйтеся, брати мої любі!

17 Усякий добрий і досконалий дар походить згори від Батька світил, що не змінюється, як це робить тінь.

18 Із власного бажання, він нас породив словом правди, щоб ми стали обраним почином його творінь.

19 Отож, мої брати любі, хай буде кожна людина швидка послухати, забарна промовляти, повільна на гнів.

20 Бо гнів людський не веде до правди Божої.

21 Тому відкиньте все нечисте та залишок злоби, і з лагідністю прийміть посіяне слово, що може врятувати ваші душі.

22 Будьте ж виконавцями слова, а не тільки слухачами, що себе самих обдурюють.

23 Бо хто слухач слова, а не виконавець, той подібний людині, що риси обличчя свого роздивляється в дзеркалі,

24 бо роздивившись себе, відійде, і вмить забуде, яка вона є.

25 А хто заглядає в закон досконалий, закон волі, і в ньому пробуває, той не буде забудькуватим слухачем, а виконавцем справи, і він буде щасливий у справі своїй!

26 Коли ж хто гадає, що він побожний, але свого язика не вгамовує, той своє серце обдурює, марна побожність того!

27 Чиста й незаплямована побожність перед Богом і Батьком у тому, щоб дбати про сиріт та вдов за часу скрути їхньої, себе берегти чистим від світу.

Якова 2

1 Брати мої, становище людини хай не стає для вас випробуванням у вірі в Господа нашого, Ісуса Христа, славу нашу.

2 Бо коли до вашого зібрання увійде чоловік із золотим перснем, у шатах блискучих, увійде й бідар в убогому вбранні,

3 і ви поглянете на того, хто в шатах блискучих, і скажете йому: "Ось тобі місце найкраще отут", а знедоленому скажете: "Ти стань там, чи сідай собі тут на підніжку моему",

4 то чи не стало між вами поділу, і не стали ви неправдивими суддями?

5 Послухайте, мої брати любі, чи ж не обрав Бог знедолених цього світу за багатих вірою й за спадкоємців царства, яке обіцяв він тим, хто любить його?

6 А ви знедоленого зневажили! Хіба не багаті переслідують вас, хіба не вони тягнуть вас на суди?

7 Хіба не вони зневажають те добре ім'я, яким вас названо?

8 Коли ви закон царський виконуєте, за Писанням: "Люби свого ближнього, як самого себе", то ви робите добре.

9 Коли ж дивитеся на обличчя, то грішите, бо Закон доводить, що ви винуватці.

10 Бо хто весь Закон виконує, а згрішить в одному, той винним в усьому стає.

11 Бо той, хто сказав: "Не вчиняй перелюбу", також наказав: "Не вбивай". А хоч ти перелюбу не вчиниш, а вб'єш, то ти порушив Закон.

12 Отак кажіть і отак робіть, як такі, що будете суджені законом волі.

13 Бо суд немилосердний на того, хто не вчинив милосердя. Милосердя-бо ставиться вище за суд.

14 Яка користь, брати мої, коли хто каже, що має віру, а справ не має? Чи може врятувати його віра?

15 Коли ж брату чи сестрі не буде в що одягнутися чи будуть голодні,

16 а хто-небудь із вас до них скаже: "Ідіть з миром, грійтеся та їжте", та не дасть їм потрібного тілу, яка користь від того?

17 Так само й віра, коли справ нема, мертва в собі!

18 Але скаже хто-небудь: "Маєш ти віру, а я маю справи, покажи мені віру свою без справ твоїх, а я покажу тобі віру свою від справ моїх".

19 Чи віриш ти, що Бог один? Добре робиш! Та й демони вірять і тремтять.

20 Чи прагнеш ти знати, о марна людино, що віра без справ мертва?

21 Авраам, батько наш, чи він не зі справ виправданий був, як поклав був на жертовника свого сина Ісаака?

22 Чи ти бачиш, що віра допомогла його справам, і вдосконалилася віра зі справ?

23 І здійснилося Писання, що каже: "Авраам же повірив Богові, і це йому зараховане в праведність, і був названий він другом Божим".

24 Отож, чи ви бачите, що людина виправдовується від справ, а не тільки від віри?

25 Чи так само і повія Рахав не зі справ виправдалася, коли прийняла посланців, і шляхом іншим випустила?

26 Бо як тіло без духа мертво, так і віра без справ мертва!

Якова 3

1 Не всі ставайте, брати мої, вчителями, знаючи, що більший осуд приймемо.

2 Бо багато ми всі помиляємось. Коли хто не помиляється в слові, то це людина досконала, спроможна приборкувати й усе тіло.

3 От і коням вкладаємо вуздечки до рота, щоб корилися нам, і ми всім їхнім тілом керуємо.

4 От і кораблі, хоч які величезні та гнані вітрами жорстокими, проте найменшим стерном скеровуються, куди бажає стерничий.

5 Так само й язик, малий член, але хвалиться вельми! Ось маленький вогонь, а запалює величезний ліс!

6 Язик — то вогонь. Він поміж нашими членами, як світ беззаконня, що споганює все тіло, запалює коло життя нашого, запалившись сам від геєнни.

7 Бо всяка природа звірів і пташок, гадів і морських створінь приборкується, і приборкана буде природою людською,

8 та не може ніхто з людей язика вгамувати, він лихо невпинне, він повний отрути смертельної!

9 Ним ми благословляємо Бога й Батька, і ним проклинаємо людей, що створені на Божу подобу.

10 З тих самих вуст виходить благословення й прокляття. Не має, брати мої, так бути!

11 Хіба з одного отвору виходить вода солодка й гірка?

12 Хіба може, брати мої, фігове дерево родити оливки, або виноград — фіги? Солодка вода не тече з солонця.

13 Хто мудрий і розумний між вами? Хай він покаже справи свої в лагідній мудрості доброю поведінкою!

14 Коли ж гірку заздрість та сварку ви маєте в серці своєму, то не величайтеся та не кажіть неправди на правду,

15 це не та мудрість, що зверху походить вона, а земна, тілесна та демонська.

16 Бо де заздрість та сварка, там безлад та всяка річ лиха!

17 А мудрість, що зверху вона, насамперед чиста, а тоді спокійна, лагідна, покірна, повна милосердя та добрих плодів, безстороння та нелукава.

18 А плід правди сіється творцями миру.

Якова 4

1 Звідки війни та сварки між вами? Чи не звідси, від ваших пожадливоростей, які в ваших членах воюють?

2 Бажаєте ви — та й не маєте, вбиваєте й заздрите — та не досягаєте, сваритеся й воюєте — та не маєте, бо не прохаєте,

3 прохаєте — та не отримуєте, бо прохаєте на лихе, щоб вжити на розкоші свої.

4 Перелюбники та перелюбниці, чи ж ви не знаєте, що дружба зі світом — то

ворожнеча супроти Бога? Бо хто воліє бути світові приятелем, той ворогом Божим стає.

5 Чи ви думаєте, що даремно Писання каже: "Жадає аж до заздрості дух, що в нас пробуває?"

6 Та ще більшу ласку виявляє, через що й написано: "Бог противиться гордим, а до слухняних виявляє ласку".

7 Тож підкоріться Богові та противтеся Дияволіві, то й утече він від вас.

8 Наблизьтеся до Бога, то й Бог наблизиться до вас. Очистьте руки, грішні, та серця освятить, двоєдушні!

9 Журіться, сумуйте та плачте! Хай обернеться сміх ваш у плач, а радість у сум!

10 Впокоріться перед Господнім обличчям, і він вас підніме!

11 Не обмовляйте, брати, один одного! Бо хто брата свого обмовляє або судить брата, той Закон обмовляє та судить Закон. А коли ти Закон осуджуєш, то ти не виконавець Закону, а суддя.

12 Один Законодавець і Суддя, що може врятувати й знищити. А ти хто такий, що судиш ближнього?

13 Як ви можете казати: "Сьогодні чи завтра ми підемо у те чи те місто, і цей рік там проживемо, торгуючи й заробляючи",

14 коли не знаєте, що трапиться з вами завтра? Бо ви пара, що на мить з'являється, а тоді зникає!...

15 Замість того, щоб вам казати: "Дасть Господь, будемо живі, то зробимо це, або те".

16 А зараз ви хвалитеся в своїх гордощах, лихе всяке подібне вихваляння!

17 Отож, хто знає, як робити добро, та не робить, той має гріх!

Якова 5

1 Ну ж бо ви, багаті, плачте й голосіть над лихом своїм, що вас має спіткати:

2 ваше багатство згнило, а ваші вбрання міль поїла!

3 Золото ваше та срібло поіржавіло, а їхня іржа свідчитиме проти вас, і поїсть ваше тіло, немов той вогонь! Ви скарби зібрали собі на останні дні!

4 Ось голосить платня, що її ви затримали працівникам, які жали на ваших полях, і голосіння женців досягли вух Господа Саваота!

5 Ви розкошували на землі й насолоджувалися, серця свої вигодували, немов би на день забою.

6 Ви праведного засудили й убили, він вам не противився!

7 Отож, брати, виявляйте терпіння аж до приходу Господа! Ось чекає рільник кошовного плоду землі, терпеливо чекає на нього, аж поки отримає дощ ранній та пізній.

8 Майте ж терпіння й ви, зміцніть серця ваші, бо наблизився прихід Господа!

9 Не нарікайте один на одного, брати, щоб вас не було засуджено, он суддя стоїть перед дверима!

10 Візьміть, брати, пророків за приклад страждання та довготерпіння, вони

промовляли Господнім ім'ям!

11 Отож, за щасливих ми маємо тих, хто витерпів. Ви чули про терпіння Йова та бачили Господній кінець його, що вельми Господь милостивий та щедрий.

12 А найперше, брати мої, не клянїться ні небом, ані землею, і ніякою іншою клятвою! Хай же слово ваше "так", буде "так", а "ні", буде "ні", щоб не стати вам засудженими.

13 Чи страждає хто з вас? Хай молиться! Чи тішиться хтось? Хай співає псалми!

14 Чи хворіє хто з вас? Хай покличе пресвітерів церкви, і над ним хай помоляться, намастивши його оливою в Господнє ім'я,

15 і молитва віри зцілить хворого, і Господь його підійме, а коли він гріхи був скоїв, то вони йому пробачаться.

16 Отже, зізнавайтесь один перед одним у своїх гріхах, і моліться один за одного, щоб вам зцілитися. Бо дуже могутня ревна молитва праведного!

17 Ілля був людиною подібною до нас пристрастями, і він помолився молитвою, щоб дощу не було, і дощу не було на землі аж три роки й шість місяців...

18 І він знов помолився, і дощу дало небо, а земля вродила свій плід!

19 Брати мої, коли хто з вас заблукає від правди, і його хто наверне,

20 хай знає, що той, хто грішника навернув на правильний шлях, той душу його рятує від смерті та безліч гріхів покриває!

ПЕРШИЙ ЛИСТ ПЕТРА

1 Петра 1

1 Петро, апостол Ісуса Христа, переселенцям розпорошеним: Понту, Галатії, Каппадокії, Азії й Віфінії, обраним

2 за передбачення Бога, Батька, посвяченням духа, на покору й кроплення кров'ю Ісуса Христа: хай примножиться вам ласка Божа та мир!

3 Благословенний Бог і Батько Господа нашого Ісуса Христа, що великим своїм милосердям віродив нас до живого сподівання через воскресіння з мертвих Ісуса Христа,

4 на спадщину нетлінну та незаплямовану й нев'янучу, заховану в небі для вас,

5 що ви бережені силою Божою через віру на порятунк, який готовий з'явитися останнього часу.

6 Тіштеся з того, якщо навіть зараз доводиться бути трохи засмученими всілякими випробовуваннями,

7 щоб випробувана вогнем віра ваша, дорожча за золото, яке гине, була на похвалу, честь і славу при появі Ісуса Христа.

8 Ви його любите, хоч ніколи не бачили, ви не бачите його й зараз, проте вірите, виявляючи невимовну радість,

9 бо досягаєте мети віри вашої — порятунку душам.

10 Цей порятунок шукали та досліджували пророки, що повідомляли про незаслужений дар Божий, призначений вам.

11 Вони досліджували, на яку пору чи на який час показував дух Христовий, що в них був, коли він сповіщав про Христові страждання та славу, що прийдуть по них.

12 Їм відкрито було, що вони служили не для себе самих, а для вас, повідомляючи те, що зараз повідомлено вам через благовісників духом святим, з неба посланим. Це те, що воліють бачити й ангели.

13 Тож підперезавши стегна свого розуму та будучи тверезі, сподівайтесь на ласку, що прийде до вас з приходом Ісуса Христа.

14 Як слухняні, не потурайте колишнім пожадливостям вашого незнання,

15 але за прикладом Святого, що покликав вас, будьте й самі святі в усій вашій поведінці,

16 бо написано: "Будьте святі, я-бо святий!"

17 І коли ви Батьком кличете того, хто кожного, не зважаючи на особу, судить за вчинок, то в страху проводьте час вашого тимчасового мешкання.

18 І знайте, що не тлінним сріблом або золотом відкуплені ви були від марного вашого життя, що передане вам від батьків,

19 а коштовною кров'ю Христа, як чистого й без вад Ягняти,

20 що призначений був ще перед закладами світу, але прийде за останнього часу.

21 Через нього ви вірите в Бога, що з мертвих його воскресив та дав славу йому, щоб були ваша віра і сподівання на Бога.

22 Послухом правді очистьте душі свої через духа на ширу братерську любов, і ревно від щирого серця любіть один одного,

23 бо народжені ви не з тлінного насіння, а з нетлінного, словом Божим живим та вічним.

24 Бо кожне тіло, немов та трава, і всяка слава людини, як цвіт трав'яний, засохне трава то й цвіт опаде,

25 а слово Господнє повік пробуває! А це те слово, яке дане вам доброю новиною.

1 Петра 2

1 Отож, відкиньте всяку злобу, всякий підступ, двоєдушність, заздрість і всякі обмови,

2 і немов новонароджені немовлята, жадайте щирого духовного молока, щоб ним вирости вам на порятунок,

3 якщо ви спробували, що добрий Господь.

4 Приступайте до нього, до каменя живого, коштовного, що відкинули люди його, але обрав Бог.

5 І самі, немов те каміння живе, будуйтеся в будинок духовний, на священство святе, щоб приносити жертви духовні, приємні для Бога через Ісуса Христа.

6 Бо сказано в Писанні: "Ось кладу я на Сіоні каменя обраного, наріжного,

коштовного, і хто вірить у нього, той не осоромиться!"

7 Отож-бо, для вас, хто вірить, він — коштовність, а для тих, хто не вірить — камінь, що його відкинули були будівничі, той наріжним став каменем

8 і каменем спотикання та скелею випробування, об нього вони спотикаються, не вірячи слову, на що й призначені були.

9 Але ви обраний рід, священство царське, народ святий, люд власності Божої, щоб сповіщали чесноти того, хто покликав вас із темряви до дивного світла свого,

10 колись не народ, а зараз народ Божий, колись непомилювані, а зараз ви помилювані!

11 Благаю вас, любі, як приходьків та подорожніх, щоб ви стримувалися від тілесних пожадливоростей, що воюють проти душі.

12 Поводьтеся поміж іншими добре, щоб за те, за що вас обмовляють вони, немов би злочинців, побачивши добрі справи, славили Бога в день відвідин.

13 Отож, коріться кожному людському створінню заради Господа, чи то цареві, як найвищому,

14 чи то володарям, як від нього посланим для карання злочинців та для хвали добродійців.

15 Бо така Божа воля, щоб добродійці вгамовували неухвальство нерозумних людей,

16 як вільні, а не як ті, що мають волю на прикриття лихого, але як раби Божі.

17 Шануйте всіх, братство любіть, Бога бійтеся, царя поважайте.

18 Раби, коріться панам у повному страху, не тільки добрим та тихим, але й примхливим.

19 Бо то до вподоби, коли хто, через сумління перед Богом, терпить долю, несправедливо страждаючи.

20 Бо яка заслуга в тому, коли терпите ви, як вас б'ють за провини? Але коли з мукою терпите за добрі вчинки, то це до вподоби Богові!

21 Бо на це ви покликані. Бо й Христос постраждав за нас, і залишив нам приклад, щоб пішли ми слідами його.

22 Не вчинив він гріха, і не знайшлося у вустах його підступу!

23 Коли його лихословили, він не лихословив взаємно, а коли він страждав, не погрожував, але віддав себе на милість того, хто судить справедливо.

24 Він тілом своїм сам підніс гріхи наші на дерево, щоб ми померли для гріхів, та для праведності жили, його ранами ви зцілилися.

25 Ви-бо були як ті вівці заблукалі, та зараз повернулися до пастиря й опікуна ваших душ.

1 Петра 3

1 Так само жінки, коріться своїм чоловікам, щоб і деякі, хто не кориться слову, були приєднані без слова поведінкою жінок,

2 як побачать вашу чисту і в страху поведінку.

3 А окрасою їм хай буде не зовнішнє, заплітання коси, золотих прикрас або одягу,

4 а захована людина серця в нетлінні лагідного й мовчазного духа, що кошовне перед Богом.

5 Бо так само колись прикрашали себе й ті святі жінки, що сподівалися на Бога й корилися своїм чоловікам.

6 Так Сара корилася Авраамові, паном його називаючи. А ви її діти, коли добро робите та не боїтеся ніяких страхів.

7 Чоловіки, так само живіть разом із жінками за розумом, як із слабшою жіночою посудиною, і виявляйте їм честь, бо й вони є співспадкоємиці дару життя, щоб не зупинялися ваші молитви.

8 Нарешті ж, будьте всі однодумні, співчутливі, братолюбні, милосердні, покірливі.

9 Не платіть лихим за лихе, або лайкою за лайку, навпаки, благословляйте, знаючи, що на це вас покликано, щоб ви впадкували благословення.

10 Бо хто воліє любити життя та бачити добрі дні, хай стримає свого язика від лихого та вуста свої від брехні.

11 Ухиляйся від лихого та добре роби, шукай миру й одружуйся з ним!

12 Бо очі Господні — до праведних, а вуха його — до їхніх прохань, а Господне обличчя проти тих, хто робить лихе!

13 І хто заподіє вам лихе, коли будете ви захисниками доброго?

14 А коли ви за правду й страждаєте, то ви щасливі! А їхні страхи хай вас не лякають і не тривожать!

15 А Господа Христа святіть у ваших серцях, і завжди готовими будьте на відповідь кожному, хто запитає про причину вашого сподівання, з лагідністю та в страху.

16 Майте добре сумління, щоб тим, за що вас обмовляють, немов би злочинців, були осоромлені лихослови вашої поведінки в Христі.

17 Бо краще страждати за добрі справи, коли на те Божа воля, а ніж за лихі.

18 Бо й Христос один раз постраждав був за наші гріхи, щоб привести нас до Бога, праведний за неправедних, хоч умертвлений тілом, але в душі оживлений,

19 Яким він і духам, що у в'язниці були, зійшовши, повідомляв.

20 Вони колись непокірні були, як їх Боже довготерпіння чекало за Ноевих днів, коли будувався ковчег, що в ньому небагато, а тільки вісім душ, врятувалося від води.

21 Тому образ хрищення — не тілесної нечистості позбавлення, а обітниця Богові доброго сумління, що рятує зараз і нас воскресінням Ісуса Христа,

22 що, зійшовши на небо, пробуває по Божій правиці, а йому підкорилися ангели, влади та сили.

1 Петра 4

1 Отож, коли тілом Христос постраждав за нас, то озбройтеся й ви тією самою думкою, бо хто тілом постраждав, той перестав грішити,

2 щоб решту часу в тілі жити вже не для пожадливоростей людських, а для Божої волі.

3 Бо досить минулого часу, коли ви виконували волю поган, ходили в розпусті, в

пожадливістю, у пияцтві, в розвагах, в беззаконних ідолоських службах.

4 Вони з того дивуються, що ви разом з ними не берете участі в розпусті, та зневажають.

5 Вони дадуть відповідь тому, хто судитиме живих та мертвих!

6 Бо на те й мертвим повідомлено добру новину, щоб вони прийняли суд людським тілом, але жили за Божим духом.

7 Кінець же всьому наблизився. Отже, будьте мудрі й пильуйте в молитвах!

8 Найперше майте щирю любов один до одного, бо любов покриває багато гріхів!

9 Будьте гостинні один до одного без примусу!

10 Служіть один одному, кожен тим даром, якого отримав, як провідники всілякої Божої ласки.

11 Коли хто каже, хай каже, як Божі слова. Коли хто служить, то хай служить, як від сили, яку дає Бог, щоб Бог прославлявся в усьому Ісусом Христом, що йому слава та влада на віки вічні. Амінь.

12 Улюблені, не дивуйтеся вогню, що вам посилається на випробовування, немов би випадковість для вас.

13 Але через те, що берете ви участь у Христових стражданнях, то тіштеся, щоб і за об'явлення слави його раділи ви й веселялися.

14 Коли ж вас ганьблять за Христове ім'я, то ви щасливі, бо на вас спочиває дух слави й дух Божий.

15 Ніхто з вас хай не страждає, як душогуб, або злодій, або злочинець, або ворохобник,

16 а коли — як християнин, то хай не соромиться він, а славить Бога за те.

17 Бо час уже суд розпочати від Божої оселі, а коли він почнеться перше з нас, то який кінець тих, хто противиться Божій новині?

18 А коли праведний ледве врятується, то безбожний та грішний, де зможе з'явитися?

19 Тому й ті, хто з Божої волі страждають, хай душі свої віддадуть в добродійності йому, як Творцеві вірному.

1 Петра 5

1 Тож я, співпресвітер та свідок Христових страждань, співучасник слави, що повинна з'явитися, благаю пресвітерів серед вас:

2 пасіть череду Божу, що в вас, наглядайте не з примусу, але добровільно по-Божому, не для брудної наживи, а ревно,

3 не пануйте над спадком Божим, а будьте для череди взірцем.

4 А коли головний пастир з'явиться, то отримаєте ви нев'янучого вінка слави.

5 Також молоді, коріться старшим! А всі майте покору один до одного, бо Бог противиться гордим, а смиренні мають ласку його!

6 Тож підкоріться під міцну Божу руку, щоб він вас свого часу підвищив.

7 Покладіть на нього всю вашу журбу, бо він опікується вами!

8 Будьте тверезі, пильнуйте! Ваш супротивник Диявол, що гарчить, як лев, шукаючи кого пожерти.

9 Противтеся йому, тверді в вірі, знаючи, що ті самі муки трапляються й вашому братству по світі.

10 А Бог усякої ласки, що покликав вас до вічної слави своєї в Христі, хай сам удосконалив вас, хто трохи терпів, хай зміцнить і надасть вам сил.

11 Йому слава та влада на вічні віки, амінь.

12 Я коротко вам написав через Силуяна, як гадаю вірного брата. Закликаю та свідчу, що це Божа ласка правдива, що ви в ній стоїте.

13 Вітають вас церква, що в Вавілоні, обрана як і ви, і Марко, мій син.

14 Вітайте один одного поцілунком любові. Мир вам усім у Христі! Амінь.

ДРУГИЙ ЛИСТ ПЕТРА

2 Петра 1

1 Симон Петро, раб та апостол Ісуса Христа, до тих, хто отримав нарівні з нами віру в правді Бога нашого й Рятівника, Ісуса Христа:

2 ласка Божа вам та мир хай примножиться в розумінні Бога й Ісуса, Господа нашого!

3 Усе, що потрібне для життя та побожності, подала нам його Божа сила розуміння того, хто покликав нас славою та чеснотою.

4 Через них даровані нам коштовні та великі обітниці, щоб ними ви стали учасниками Божої істоти, втікаючи від пожадливого світового тління.

5 Тому докладіть до цього всю пильність, і покажіть у вашій вірі чесноту, а в чесноті — розуміння,

6 а в розумінні — стримування, а в стримуванні — терпеливість, а в терпеливості — благочестя,

7 а в благочесті — братерство, а в братерстві — любов.

8 Бо коли це в вас є та примножується, то ви не станете лінивими чи безплідними для розуміння Господа нашого, Ісуса Христа.

9 А хто цього не має, той сліпий, короткозорий, він забув про очищення від своїх давніх гріхів.

10 Тому, брати, тим більше дбайте, щоб зміцнювати своє покликання та обрання, бо, вчиняючи так, ви ніколи не спіткнетесь.

11 Бо щедро відкриється вам вхід до вічного царства Господа нашого й Рятівника Ісуса Христа.

12 Тому ніколи я не втомлююся про це вам нагадувати, хоч ви й знаєте, і впевнено перебуваєте в правді.

13 Бо вважаю я за справедливе, доки я в цій оселі, спонукати вас нагадуванням,

14 знаючи, що я незабаром повинен покинути оселю свою, як і Господь наш, Ісус

Христос об'явив був мені.

15 А я пильнуватиму, щоб ви й по моєму відході завжди мали це в пам'яті.

16 Бо ми повідомили вам про силу та прихід Господа нашого Ісуса Христа, не йдучи за хитро видуманими байками, а будучи свідками його величі.

17 Бо він честь та славу прийняв від Бога, Батька, як до нього прийшов від величної слави голос такий: "Це Син мій улюблений, що його я вподобав!"

18 І цей голос, що з неба зійшов, ми чули, як з ним були на святій горі.

19 І ми маємо слово пророче певніше. І ви добре робите, що на нього зважаєте, як на світильника, що світить у темряві, аж поки зачне розвиднятися, і світова зірниця засяє у ваших серцях,

20 бо ви знаєте перше про те, що жодне пророцтво в Писанні не залежить від власного тлумачення.

21 Бо пророцтва ніколи не з'являлися з волі людської, а сповіщали їх святі Божі люди, проваджені духом святим.

2 Петра 2

1 А між людом були й неправдиві пророки, як і будуть між вас вчителі неправдиві, що впровадять згубні ересі, відречуться від власника, що викупив їх, і стягнуть на себе самі швидко загибель.

2 І багато підуть за пожадливістю їхньою, а через них шлях правди зневажиться.

3 І в зажерливості вони ловитимуть вас словами облесливими. Суд на них віддавна не бариться, а їхня загибель не дрімає!

4 Бо як Бог ангелів, що згрішили, не помилював був, а в кайданах темряви вкинув до пекла, і передав зберігати на суд,

5 і він не помилював першого світу, а зберіг сімох разом з Ноем, проповідником праведності, і навів потоп на світ безбожних,

6 і міста Содом і Гоморру спопелив, засудивши на знищення, і дав приклад для майбутніх безбожників,

7 а праведного Лота, змученого поведінкою розпусних, людей врятував,

8 бо цей праведник, мешкаючи між ними, щодня мучив свою праведну душу, спостерігаючи за вчинками безбожними,

9 то вміє Господь вберегти побожних від випробування, а неправедних берегти на день суду для кари,

10 а надто тих, хто ходить за нечистими пожадливостями тіла та погорджує владою, зухвалих і свавільних, що не бояться зневажати слави,

11 хоч ангели, будучи міццю та силою більші за них, не несуть до Господа зневажливого суду на них.

12 Вони, немов звірина нерозумна, народжена природою, піймана на загибель, зневажають те, чого не розуміють, і в тлінні своєму будуть знищені,

13 і приймуть платню за лихі вчинки. Вони повсякденну розпусту вважають за щастя, самі ж бруд та неслава, вони насолоджуються своїми брехливим вченням,

бенкетуючи з вами.

14 Їхні очі наповнені перелюбом та гріхом безупинним, вони зваблюють душі слабкі, вони, діти прокляття, мають серце, привчене до зажерливості.

15 Вони зійшли з прямого шляху, і заблукали, пішовши слідом за Валаамом Беоровим, що полюбив нагороду несправедливості,

16 але був викритий у своєму беззаконні: німа, в'ючна віслючка промовила людським голосом, та й безглуздя пророка зупинила.

17 Вони джерела безводні, хмари, бурею гнані, для них приготований морок темряви!

18 Бо, висловлюючи марне базікання, вони зваблюють пожадливістю тіла й розпустою тих, хто ледве втік від тих, хто живе в розпусті.

19 Вони волю обіцяють їм, самі будучи поневолені тлінням. Бо хто ким переможений, той тому й раб.

20 Бо коли хто втече від нечистості світу через розуміння Господа й Рятівника, Ісуса Христа, а потому знов заплутуються ними та перемагаються, то останнє буває для них гірше першого.

21 Бо краще було б не розуміти їм шляху праведності, аніж, зрозумівши, повернутися назад від переданої їм святої заповіді!

22 Бо їм трапилося за правдивою приказкою: "Повертається собака до своєї блювотини", та: "Помита свиня йде валятися в багні"...

2 Петра 3

1 Це вже другого листа пишу я до вас, улюблені. У них нагадуванням я буджу вашу чисту думку,

2 щоб ви пам'ятали слова, які святі пророки раніше сповіщали вам, і заповідь Господа й Рятівника, що отримали через ваших апостолів.

3 Насамперед знайте оце, що в останні дні прийдуть, ті, що глузуватимуть, йдучи за своїми пожадливістями,

4 та й скажуть: "Де обітниця його приходу? Бо від того часу, як заснули наші батьки, все залишається так, як від початку творіння".

5 Бо через власні хибні переконання вони нездатні усвідомити, що небо й земля, яка за словом Божим постала з води, були на початку,

6 тому тодішній світ, водою потоплений, згинув.

7 А нинішнє небо й земля заховані тим самим словом, і зберігаються для вогню на день суду й загибелі безбожних людей.

8 Хай же одне це не буде заховане від вас, улюблені, що в Господа один день немов тисяча років, а тисяча років немов один день!

9 Не зволікає Господь з обітницею, як деякі вважають це зволіканням, а виявляє до вас терпіння, бо не хоче, щоб хто загинув, а хоче, щоб усі навернулися до каяття.

10 День же Господній прибуде, як вночі злодій, коли з гуркотом небо перейде, його розжарена маса, розплавиться, а земля та справи її, погорять...

11 А коли все це зруйнується, то якими мусите бути в святому житті та в побожності ви,

12 що чекаєте й прагнете швидкого приходу Божого дня, в якому розпечене небо зникне, розтопившись на складові?

13 Але за його обітницею ми очікуємо неба нового й нової землі, що правда на них пробуває.

14 Тож, улюблені, чекаючи цього, пильнуйте, щоб ви знайшлися для нього в мирі й неопоганені та чисті.

15 А терпіння Господа нашого вважайте за порятунок, як і улюблений брат наш Павло написав був до вас за даною йому мудрістю,

16 як і по всіх посланнях, що в них він каже про це. У них є дещо важко зрозуміле, що неuki та слабкі перекручують, як і інші писання, на власну загибель свою.

17 Тож ви, улюблені, знаючи це наперед, стережіться, щоб не були ви зведені оmanoю безбожних і не втратили стійкості,

18 а щоб примножувалися в щедротах і пізнанні Господа нашого й Рятівника, Ісуса Христа. Слава йому зараз і дня вічного! Амінь.

ПЕРШИЙ ЛИСТ ІВАНА

1 Івана 1

1 Слово життя, що було від початку, що ми чули, що бачили власними очима, що розглядали, і чого руки наші торкалися,

2 а життя об'явилося, і ми бачили, і свідчимо, і повідомляємо вам про життя вічне, що в Батька перебувало й було виявлене нам,

3 що ми бачили й чули, про те ми повідомляємо вам, щоб і ви були в єдності з нами. Єдність же наша з Батьком і Сином його Ісусом Христом.

4 Пишемо вам, щоб повна була ваша радість!

5 А це звістка, що ми її чули від нього і повідомляємо вам: "Бог є світло, і нема в ньому жодної темряви!

6 Коли ж кажемо, що маємо з ним єдність, а ходимо в темряві, то неправдиві слова наші, і вчинки наші неправдиві!

7 Коли ж ходимо в світлі, як сам він у світлі, то маємо єдність один з одним, і кров Ісуса Христа, його Сина, очищає нас від усякого гріха.

8 Коли ж кажемо, що не маємо гріха, то себе обдурюємо, і нема в нас правди!

9 Коли ми свої гріхи визнаємо, то він вірний та праведний, щоб гріхи нам пробачити, та очистити нас від неправди всілякої.

10 А як кажемо, що ми не згрішили, то робимо його брехуном, і слова його нема в нас!

1 Івана 2

1 Діточки мої, це пишу я до вас, щоб ви не грішили! А коли хто згрішить, то маємо заступника перед Батьком, Ісуса Христа, Праведника.

2 Він — жертва за наші гріхи, і не тільки за наші, але й за гріхи всього світу.

3 З того дізнаємося, що маємо розуміння його, коли триматимемося його заповідей.

4 Хто каже, що зрозумів його, але не тримається його заповідей, той брехун, і нема в ньому правди!

5 А хто тримається його слова, в тому Божя любов справді вдосконалилася. З того ми дізнаємося, що в ньому пробуємо.

6 А хто каже, що в ньому пробує, той має поводитися так, як поводився він.

7 Улюблені, не пишу я для вас нову заповідь, а заповідь давню, яку мали від початку: заповідь давня — то слово, що чули його від початку.

8 Але все ж нову заповідь я вам пишу, що справді вона в ньому та в вас, що зникає темрява, і світло правдиве вже світить.

9 Хто каже, що він пробує в світлі, та ненавидить брата свого, той у темряві досі.

10 А хто любить брата свого, той пробує в світлі, і він не спіткнеться.

11 Хто ж ненавидить брата свого, пробує той у темряві й ходить у темряві, і не знає, куди він іде, бо темрява очі йому осліпила.

12 Пишу я вам, діти, що гріхи вам пробачаються заради ймення його.

13 Пишу вам, батьки, бо ви зрозуміли того, хто від початку. Пишу вам, юнаки, бо перемогли ви лукавого.

14 Пишу, діти, вам, бо ви розумієте Батька. Я писав вам, батьки, бо ви зрозуміли того, хто від початку. Писав я до вас, юнаки, бо міцні ви, і слово Боже в вас пробує, і лукавого перемогли ви.

15 Не любіть світу, ані того, що в світі. Коли любить хто світ, у тому нема любові Батьківської,

16 бо все, що в світі: пожадливість тілесна, пожадливість очам і пиха життєва — це не від Батька, а від світу.

17 Зникає світ і його пожадливість, а хто Божу волю виконує, той повік пробує!

18 Діти остання година! А що чули були, що антихрист іде, то з'явилося багато антихристів, тому з цього ми знаємо, що остання година настала!

19 Вони вийшли з нас, та до нас не належали. Коли б були належали до нас, то залишилися б з нами. Але вийшли, щоб відкрилося, що не всі вони наші.

20 А ви маєте помазання від Святого, і знаєте все.

21 Я не писав вам, немов ви не знаєте правди, але що знаєте її, і що всяка брехня не від правди.

22 Хто брехун, як не той, хто відкидає, що Ісус є Христос? Це антихрист, що відрікається Батька й Сина!

23 Кожен, хто відрікається Сина, не має Батька, а хто визнає Сина, той має Батька.

24 Тож, що ви чули спочатку, хай у вас пробує воно, якщо в вас пробуватиме те,

що ви чули спочатку, то й ви пробуватимете в Синові й Батькові.

25 А оце та обітниця, яку він сам обіцяв нам, — вічне життя.

26 Це я написав вам про тих, хто обдурює вас.

27 А помазання, яке прийняли ви від нього, воно в вас залишається, і ви не потребуєте, щоб вас хто навчав. А що те помазання само вас навчає про все, воно-бо правдиве й непохитне, то як вас навчило воно, у тому пробуйте.

28 А зараз, діточки, залишайтеся в ньому, щоб, як з'явиться він, то щоб ми не мали страху та не були осоромлені ним під час його приходу.

29 Коли знаєте, що він праведний, то знайте, що всякий, хто вчиняє справедливо, народився від нього.

1 Івана 3

1 Подивіться, яку любов дав нам Батько, щоб ми були дітьми Божими, і ними ми є. Світ нас не знає тому, що його не зрозумів.

2 Улюблені, зараз ми діти Божі, але ще не виявилось, якими ми будемо. Та знаємо, що, коли він з'явиться, то будемо подібні до нього, бо будемо бачити його, який він є.

3 І кожен, хто сподівається на нього, очищає себе так же само, як чистий і він.

4 Кожен, хто грішить, вчиняє і беззаконня. Бо гріх — то беззаконня.

5 І ви знаєте, що він був з'явився, щоб гріхи наші взяти, а гріха в ньому нема.

6 Кожен, хто в ньому пробує, не грішить. Усякий, хто грішить, не бачив його, і не зрозумів його.

7 Дітончки, хай ніхто вас не зводить! Хто вчиняє правдиво, той праведний, як праведний він!

8 Хто грішить, той від Диявола, бо Диявол грішить від початку. Тому з'явився Син Божий, щоб знищити справи Диявола.

9 Кожен, хто народився від Бога, не грішить, бо в ньому пробує насіння його. І не може грішити, бо від Бога народжений він.

10 Цим відрізняються діти Божі та діти Дияволові: кожен, хто вчиняє несправедливо, той не від Бога, як і той, хто брата свого не любить!

11 Бо це та звістка, яку від початку ви чули, щоб любили один одного,

12 не так, як той Каїн, що був від лукавого, і брата свого убив. А за що він убив його? Бо лукаві були його вчинки, а брата його — праведні.

13 Не дивуйтеся, брати мої, коли світ вас ненавидить!

14 Ми знаємо, що ми перейшли від смерті в життя, бо любимо братів. А хто брата не любить, пробує той у смерті.

15 Кожен, хто ненавидить брата свого, той душогуб. А ви знаєте, що жоден душогуб не має вічного життя, що в ньому перебувало б.

16 Ми з того зрозуміли любов, що душу свою він поклав був за нас. І ми мусимо класти душі за братів!

17 А хто має статки, і бачить брата свого в скруті, та серце своє зачинає від нього, то як Божя любов може пробувати в такому?

18 Діточки, любімо не словом і не язиком, а справами та правдою!
19 З цього довідаємося, що ми з правди, і впокорюємо наші серця перед ним,
20 бо коли винуватить нас серце, то Бог більший від нашого серця та знає все!
21 Улюблені, коли не винуватить нас серце, то маємо впевненість перед Богом,
22 і чого тільки попросимо, отримаємо від нього, бо виконуємо його заповіді та робимо вподобане ним.
23 І оце його заповідь, щоб ми вірили в ім'я Сина його Ісуса Христа, і щоб любили один одного, як він нам заповідав!
24 А хто його заповіді береже, той у ньому пробуває, а він у ньому. А що в нас пробуває, дізнаємося це з того духа, що він нам його дав.

1 Івана 4

1 Улюблені, не кожному духові вірте, але випробовуйте духів, чи від Бога вони, бо неправдивих пророків багато з'явилося в світ.
2 Духа Божого цим пізнавайте: всякий дух, який визнає, що Ісус Христос прийшов був у тілі, той від Бога.
3 А кожен дух, який не визнає Ісуса, той не від Бога, а він антихристів, про якого ви чули, що йде, і нині вже він у світі.
4 Ви від Бога, дітки, і ви перемогли їх, бо більший той, хто в вас, аніж той, хто в світі.
5 Вони від світу, тому то промовляють від світу, а світ слухає їх.
6 Ми від Бога, хто знає Бога, той слухає нас, хто не від Бога, той не слухає нас. Цим пізнаємо духа правди та духа брехні.
7 Улюблені, любімо один одного, бо від Бога любов, і кожен, хто любить, народився від Бога та знає Бога!
8 Хто не любить, той Бога не зрозумів, бо Бог є любов!
9 Любов Божя до нас виявилася тим, що Бог сина свого єдиногородного послав у світ, щоб ми через нього жили.
10 Не в тому любов, що ми полюбили Бога, а що він полюбив нас, і послав свого Сина, як жертву за наші гріхи.
11 Улюблені, коли Бог полюбив нас отак, то маємо любити і ми один одного!
12 Бога не бачив ніколи ніхто. Коли один одного любимо, то Бог у нас пробуває, а любов його в нас вдосконалилася.
13 Що ми пробуваємо в ньому, а він у нас, зрозуміємо це тим, що він дав нам від духа свого.
14 І ми бачили й свідчимо, що Батько послав Сина Рятівником світу.
15 Коли хто визнає, що Ісус — Син Божий, то в ньому Бог пробуває, а він у Богові.
16 Ми побачили ту любов, що Бог її має до нас, і повірили в неї. Бог є любов, і хто пробуває в любові, той у Богові пробуває, і в ньому пробуває Бог!
17 Любов вдосконалюється з нами так, щоб ми не мали страху в день судний, бо який він, такі й ми на цьому світі.

18 Страху нема в любові, але досконала любов проганяє страх геть, страх же породжує муку. Хто ж боїться, той не досконалий в любові.

19 Ми любимо його, бо він перше нас полюбив.

20 Як хто каже, що любить Бога, та ненавидить брата свого, той брехун. Бо хто не любить брата свого, якого бачить, як може він Бога любити, якого не бачить?

21 І ми цю заповідь маємо від нього, щоб, хто любить Бога, той і брата свого любив!

1 Івана 5

1 Кожен, хто вірить, що Ісус, то Христос, той народився від Бога. І кожен, хто любить того, хто породив, любить і того, хто народився від нього.

2 Що ми любимо Божих дітей, дізнаємося з того, коли любимо Бога і його заповідей тримаємося.

3 Бо то любов Божя, щоб ми трималися його заповідей, його ж заповіді не тяжкі.

4 Бо кожен, хто народився від Бога, перемагає світ. Тому ось перемога, що світ здолала, — віра наша.

5 А хто світ перемагає, як не той, хто вірить, що Ісус — то син Божий?

6 То той, що прийшов був водою та кров'ю, Ісус Христос, не тільки водою, а водою й кров'ю. І дух — свідок цього, бо дух — то правда.

7 Бо троє свідчать: дух вода й кров.

8 І свідчать вони одним свідченням.

9 Свідчення ж Боже важливіше, ніж свідчення людське, яке ми приймаємо, бо це свідчення Бога, яким він свідчив про Сина свого.

10 Хто вірить у Божого Сина, той свідчення має в собі. Хто не вірить Богові, той його зробив брехуном, бо не вірив у свідчення, яким Бог свідчив про Сина свого.

11 А це свідчення, що Бог життя вічне нам дав, а життя це в Синові його.

12 Хто має Сина, той має життя, а хто не має Сина Божого, той не має життя.

13 Оце написав я до вас, щоб ви знали, що ви, повіривши в ім'я Божого сина, маєте вічне життя.

14 І оце та впевненість, що коли звертаємося до нього з проханням згідно волі його, то він слухає нас.

15 А як знаємо, що він слухає нас, чого тільки ми просимо, то знаємо, що отримаємо те, чого просимо від нього.

16 Коли хто бачить брата свого, що грішить гріхом не на смерть, хай молиться за нього, і він життя йому дасть. Це для тих, що грішать не на смерть, а є гріх на смерть, не про нього кажу, щоб молився.

17 Всяка несправедливість — то гріх. Та є гріх не на смерть.

18 Ми знаємо, що кожен, хто народився від Бога, не грішить, бо хто народжений від Бога, береже себе, і лукавий його не чіпає.

19 Ми знаємо, що ми від Бога, і що весь світ перебуває у владі Лукавого.

20 Ми знаємо, що син Божий прийшов, і розум нам дав, щоб збагнути Правдивого, і щоб бути в правдивому Синові його, Ісусові Христові. Він — Бог правдивий і вічне

життя!

21 Діточки, бережіться від ідолів! Амінь.

ДРУГИЙ ЛИСТ ІВАНА

2 Івана 1

1 Старець — обраній пані та дітям її, яких я у правді люблю, і не тільки я, але й усі, хто правду збагнув,

2 за правду, що в нас пробуває й повік буде з нами:

3 хай буде з вами ласка, милосердя та мир від Бога Батька та Ісуса Христа, Сина Батькового, у правді та в любові!

4 Я дуже зрадив, що між дітьми твоїми знайшов таких, що ходять у правді, як заповідь ми прийняли від Батька.

5 І зараз я благаю тебе, пані, не так, ніби пишу тобі нову заповідь, але ту, яку маємо від початку, щоб ми любили один одного!

6 А любов ця — щоб ми жили згідно з його заповідями. Це та заповідь, яку ви чули від початку, щоб ви згідно неї жили.

7 Бо в світ увійшло багато брехунів, які не визнають Ісуса Христа, що прийшов був у тілі. Такий — то брехун та антихрист!

8 Пильнуйте себе, щоб ви не загубили того, над чим працювали, а щоб прийняли повну нагороду.

9 Кожен, хто коїть переступ та не пробуває в науці Христовій, той Бога не має. А хто пробуває в науці його, той має і Батька, і Сина.

10 Коли хто приходить до вас, але не приносить науки цієї, не приймайте до оселі його, і не вітайте його!

11 Хто-бо вітає його, той стає співучасником лихих вчинків його.

12 Багато я мав сказати вам, але не на папері й чорнилом. Та сподіваюся прибути до вас, і розмовляти вустами до вуст, щоб повна була ваша радість!

13 Вітають тебе діти обраної сестри твоєї. Амінь.

ТРЕТІЙ ЛИСТ ІВАНА

3 Івана 1

1 Старець — улюбленому Гаєві, якого я на правду люблю.

2 Улюблений, я молюся, щоб добре велося в усьому тобі, і щоб був ти здоровий, як добре ведеться душі твоїй.

3 Бо я дуже зрадив, як прийшли були брати, і засвідчили правду твою, як ти живеш у правді.

4 Я не маю більшої радості від цієї, щоб чути, що діти мої живуть у правді.

5 Улюблений, вірний в усьому, що робиш для братів та для чужинців,

6 вони про любов твою свідчили церкві. Добре ти зробиш, коли їх випровадиш, як це Богові до вподоби,

7 бо вийшли вони заради ймення його, нічого не взявши від поган.

8 Отож, ми повинні приймати таких, щоб бути співробітниками правді.

9 Я до церкви писав був, але Діотреф, що любить бути першим у них, нас не приймає.

10 Тому, коли я прийду, то згадаю про те, що він робить, обмовляючи нас лихими словами. І він тим не задовольняється, а й сам не приймає братів, і тим, що бажають приймати, боронить, і проганяє з церкви.

11 Улюблений, не ставай подібним до лихого, а до доброго: доброчинець від Бога, а злочинець Бога не бачив.

12 Про Дмитра свідчили всі й сама правда. І свідчимо й ми, а ви знаєте, що свідчення наше правдиве.

13 Бажання є сказати тобі багато, та краще не чорнилом та очеретинкою,

14 але сподіваюся побачити тебе незабаром, і розмовляти вустами до вуст.

15 Мир тобі! Друзі вітають тебе. Привітай кожного з друзів! Амінь.

ЛИСТ ЮДИ

Юди 1

1 Юда, раб Ісуса Христа, брат Якова — до покликаних і улюблених Богом Батьком та збережених Ісусом Христом.

2 Милосердя вам, мир і любов хай примножиться!

3 Улюблені, збирався писати до вас про наш спільний порятунок, але визнав за потрібне писати, бажаючи вас боротися за віру, раз і назавжди дану святим.

4 Бо крадькома повходили деякі люди, на цей осуд віддавна призначені, безбожні, що незаслуженою ласкою нашого Бога виправдовують свою розпусту, і відхиляються від єдиного Володаря й Господа нашого Ісуса Христа.

5 А я волію нагадати вам, що Господь визволив людей від єгипетської неволі, але згодом винищив тих, хто не вірив.

6 І ангелів, що не зберегли початкового стану свого, а кинули житло своє, він зберіг у вічних кайданах під темрявою на суд великого дня.

7 Як Содом і Гоморра та околиці їхні, що так само вчиняли перелюб та ходили за іншим тілом, понесли кару вічного вогню, і поставлені в приклад,

8 так само буде й цим сновидам, що опоганюють тіло, погорджують владою, зневажають славою.

9 І сам архангел Михаїл, коли сперечався з Дияволом про Мойсееве тіло, не наважився винести суду зневажливого, а сказав: "Хай Господь осудить тебе!"

10 А ці зневажають, чого не знають, а що знають від природи, як німа звірина, то й у тому псуються.

11 Лихо їм, бо пішли вони шляхом Каїна, на відплату потрапили в оману Валаамову, і загинули в бунті Корея!

12 Вони скелі підводні на ваших вечереях любові, бо з вами без страху їдять та самі себе випасають, хмари безводні, що носяться вітром, осінні дерева безплідні, двічі померлі, викорінені,

13 люті хвилі морські, що піняться власним соромом, зорі блукаючі, що для них морок темряви бережеться повік.

14 Про них же звіщав був Енох, сьомий від Адама, і казав: "Ось іде Господь зі своїми десятками тисяч святих,

15 щоб суд вчинити над усіма, і винуватити всіх безбожних за всі їхні скоєні вчинки безбожні, та за всі слова зневажливі, що їх промовляли на нього безбожні грішники".

16 Це ремствувачі, незадоволені з долі своєї, що ходять у своїх пожадливостях, а вуста їхні промовляють чванливе. Вони вихваляють інших для зиску!

17 А ви, улюблені, згадуйте слова, що їх давніше казали апостоли Господа нашого Ісуса Христа,

18 які вам казали: "За останнього часу будуть глузії, що ходитимуть за своїми пожадливостями та безбожністю".

19 Це ті, хто відлучаються від єдності, тілесні, що духа не мають.

20 А ви, улюблені, будуйте себе найсвятішою вашою вірою, моліться духом святим,

21 бережіть себе самих у Божій любові, і чекайте ласки Господа нашого Ісуса Христа для вічного життя.

22 І до тих, хто вагається, будьте милосерні,

23 рятуйте і виривайте з вогню. А до інших будьте милосердні зі страхом, і ненавидьте навіть одяг, споганений тілом!

24 А тому, хто може вас вберегти від занепаду, і поставити перед своєю славою чистими в радості,

25 єдиному Богові, Рятівникові нашому через Ісуса Христа, Господа нашого, слава, могутність, сила та влада, як колись, так і зараз, і на всі віки! Амінь.

ОБ'ЯВЛЕННЯ

Об'явлення 1

1 Пророцтво Ісуса Христа, яке дав йому Бог, щоб показати своїм рабам, що незабаром статися має. І він послав свого ангела, і показав рабові своєму Іванові,

2 який свідчив про слово Боже і про Ісуса Христа, і про все, що він бачив.

3 Щасливий, хто читає, і той, хто слухає слова пророцтва та тримається написаного в ньому, час-бо близький!

4 Іван до семи церков, що в Азії: "Ласка вам і мир від того, хто є, хто був і хто має прийти, і від семи духів, що перед престолом його,

5 та від Ісуса Христа, а він свідок вірний, найперший з мертвих і володар земних

царів. Йому, що нас полюбив і кров'ю своєю обмив нас від наших гріхів,

6 що зробив нас царями та священиками Богові й Батькові своєму, тому слава йому та сила на вічні віки! Амінь.

7 Ото він із хмарами йде, і побачить його кожне око та ті, що його прокололи були, і заплачуть через нього всі племена землі. Так, амінь!

8 Господь Бог каже: "Я Альфа й Омега, хто є, хто був, і хто має прийти, Володар!"

9 Я, Іван, ваш брат і спільник в утиску, і в царстві, і в непохитності, був на острові Патмос, за слово Боже і за свідчення про Ісуса Христа.

10 Я був у дусі Господнього дня, і почув за собою голос гучний, немов звук сурми,

11 який промовляв: "Що бачиш, запиши те до книги, і пошли до семи церков: до Ефесу, до Смирни, до Пергаму, до Тіятирів, до Сард, до Філадельфії і до Лаодикії".

12 І я оглянувся на голос, що промовляв до мене, і побачив сім свічників золотих,

13 а посеред семи свічників подібного до Сина Людського, одягнутого в довгий одяг і підперезаного по грудях золотим поясом.

14 А його голова та волосся білі, немов біла вовна чи сніг, а очі його, немов палючий вогонь.

15 А ноги його подібні до чистої, розжареної в горнилі міді, а голос його, немов шум великої води.

16 І сім зірок він тримав у правій руці, а з вуст його меч обосічний виходив, а обличчя його, немов сонце яскраве.

17 І коли я побачив його, то до ніг йому впав, немов мертвий. І поклав він на мене праву руку свою та й промовив: "Не лякайся! Я Перший і Останній,

18 і Живий. Я був мертвий, та ось я живий на вічні віки, і маю ключі я від смерті та пекла.

19 Отож, напиши, що ти бачив, і що є, і що має бути по цьому!

20 Ось таємниця семи зірок, що бачив ти їх на правиці моїй, і семи свічників золотих: сім зірок — то ангели семи церков, а сім свічників, що ти бачив, — то сім церков.

Об'явлення 2

1 До ангела церкви в Ефесі напиши: "Оце каже той, хто тримає сім зірок у правиці своїй, хто ходить серед семи свічників золотих:

2 "Я знаю справи твої і працю твою, і твою непохитність, і що не терпиш ти лихих, і випробував тих, хто себе називає учнями, але ними не є, і ти викрив їхнє лукавство.

3 І ти маєш терпіння, і багато працював для ймення мого, і не знесилився.

4 Але маю на тебе, що ти розгубив свою любов, яка була в тебе на початку.

5 Отож, пам'ятай, звідки ти впав, покайся, і роби, як робив перше. Коли ж ні, то до тебе прийду незабаром, і зрушу твого свічника з його місця, якщо не покаєшся.

6 Але ж ти добре робиш, що ненавидиш вчинки миколаїтів, як і я їх ненавиджу".

7 Хто має вухо, хай чує, що дух промовляє церквам: "Переможцеві дам їсти від дерева життя, яке в раю Божому".

8 А до ангела церкви в Смирні напиши: "Оце каже Перший і Останній, що був мертвий та ожив:

9 "Я знаю справи твої і лихо, й убожество, але ти багатий, і зневагу тих, що кажуть про себе, ніби юдеї вони, та ними не є, бо вони зборище Сатани.

10 Не бійся того, що маєш страждати! Ось Диявол вкидатиме декого з вас до в'язниць, щоб вас випробувати. І будуть лихими для вас десять день. Будь вірний до смерті, і я тобі дам вінок життя!"

11 Хто має вухо, хай чує, що дух промовляє церквам: "Переможцеві друга смерть не нашкодить"".

12 А до ангела церкви в Пергамі напиши: "Оце каже той, що має меча обосічного:

13 "Я знаю справи твої, і що ти живеш там, де престол Сатани. І тримаєш ім'я моє, і ти не відступив від віри моєї навіть за днів, коли в вас, де живе Сатана, був убитий Антипа, свідок мій вірний.

14 Але трохи я маю на тебе, бо маєш там тих, хто тримається науки Валаама, що навчав був Балака, як звабити синів Ізраїля до вживання ідолських жертв і до розпусти.

15 Так маєш і ти таких, що так само тримаються науки миколаїтської.

16 Тож покайся! Коли ж ні, то до тебе прийду незабаром, і воюватиму з ними мечем своїх вуст".

17 Хто має вухо, хай чує, що дух промовляє церквам: "Переможцеві дам їсти приховану манну, і дам йому білого каменя, а на камені написане ім'я нове, якого не знає ніхто, тільки той, хто приймає його"".

18 І до ангела церкви в Тіятирах напиши: "Оце каже Син Божий, що має очі, як палаючий вогонь, а ноги його подібні до чистої міді:

19 "Я знаю справи твої і любов, і віру, і службу, і твою непохитність, і останні вчинки твої, що більші за перші.

20 Але маю на тебе, що жінці Єзавелі, яка каже, ніби вона пророкиня, ти попускаєш навчати та зводити рабів моїх, вчиняти розпусту та вживати ідолські жертви.

21 І я дав був їй часу, щоб покалася, та вона не мала бажання каятися в розпусті своїй.

22 Ось я кину її на ложе, а тих, що з нею в розпусті, кину у скруту велику, коли тільки у вчинках своїх не покаються,

23 а дітей її поб'ю смертю. І знатимуть усі церкви, що я той, хто нирки й серця вивіряє, і я кожному з вас дам за вчинками вашими.

24 А вам, та іншим, що в Тіятирах, які не прийняли науки цієї, і які не зрозуміли так званих глибин Сатани, кажу: "Не накладу на вас інший тягар,

25 тільки те, що ви маєте, тримайте, аж поки прийду".

26 А переможцеві, і тому, хто аж до кінця триматиметься моєї науки, я дам йому таку владу над народами, яку і я отримав від свого Батька

27 і він пастиме їх залізним берлом, і вони покришаться, немов глиняний посуд.

28 І дам я йому зорю досвітню.

29 Хто має вухо, хай чує, що дух промовляє церквам!"

Об'явлення 3

1 І до ангела церкви в Сардах напиши: "Оце каже той, хто має сім Божих духів і сім зірок: "Я знаю справи твої, що маєш ім'я, ніби живий, але ти мертвий.

2 Будь на сторожі та решту зміцнюй, що мають померти. Бо я не знайшов твоїх справ закінченими перед Богом моїм.

3 Отож, пам'ятай, як ти почув, і що набув, бережи це, і покайся. А якщо ти спатимеш далі, то на тебе прийду, немов злодій і ти не знатимеш, якої години на тебе прийду.

4 Та ти маєш і в Сардах кілька імен, що одяг свій вони не забруднили, і в білому зі мною ходитимуть, бо гідні вони.

5 Переможець одягнеться в білий одяг, а ім'я його я не витру з книги життя, і визнаю його перед Батьком своїм та перед його ангелами.

6 Хто має вухо, хай чує, що дух промовляє церквам!7 І до ангела церкви в Філадельфії напиши: "Оце каже святий та правдивий, що має ключа Давидового, що він відчиняє — і ніхто не зачинить, що він зачиняє — і ніхто не відчинить:

8 "Я знаю справи твої. Ось я перед тобою дверей не зачинив, і їх зачинити не може ніхто. Хоч малу маєш силу, але слово моє ти зберіг, і від імені мого не відступив.

9 Ось я примушу тих, що із зборища Сатани, які себе називають юдеями, та ними не є, але брешуть, прийти і вклонитися перед ногами твоїми, і вони зрозуміють, що я полюбив тебе.

10 А що ти зберіг непохитність у слові моєму, то й я тебе збережу від години випробовування, що має прийти на весь світ, щоб випробувати мешканців землі.

11 Я прийду незабаром. Тримай, що ти маєш, щоб твого вінка ніхто не забрав.

12 Переможця зроблю я стовпом у храмі Бога мого, і він уже не вийде назовні, і на ньому напишу ім'я Бога мого і нове ім'я своє, і напишу ім'я міста Бога мого, Єрусалима нового, що з неба сходить від Бога мого.

13 Хто має вухо, хай чує, що дух промовляє церквам!14 І до ангела церкви в Лаодикії напиши: "Оце каже Амінь, свідок вірний і правдивий, початок Божого творіння:

15 "Я знаю справи твої, що ти не холодний і не гарячий. Якби ж то ти був холодний чи гарячий!

16 А що ти літеплий, і ні гарячий, і ні холодний, то виплюну тебе з вуст своїх...

17 Бо ти кажеш: "Я багатий, я збагатів, і не потребую нічого". А не знаєш, що ти нужденний мізерний, вбогий, сліпий і голий!

18 Раджу тобі купити в мене золота, у вогні очищеного, щоб збагатитися, і білий одяг, щоб одягнутися, і щоб ганьба голизни твоєї не видна була, і маззю для очей намасти свої очі, щоб бачити.

19 Кого я люблю, тому докоряю й караю того. Будь же ревний і покайся!

20 Ось я стою під дверима та стукаю. Коли хто почує мій голос і двері відчинить, я до нього ввійду, і вечерятиму з ним, а він зі мною.

21 Переможцеві сісти я дам на моєму престолі зі мною, як і я переміг, і з Батьком своїм сів на престолі його.

22 Хто має вухо, хай чує, що дух промовляє церквам!

Об'явлення 4

1 По цьому я поглянув і побачив відчинені двері на небі, і почув голос, схожий на звук сурми, чутий мною раніше, що сказав до мене: "Іди сюди, і я тобі покажу, що статися має по цьому!"

2 І вмить наповнився я духом. І ось престол стояв на небі, а на престолі сидячий.

3 А сидячий подібний був з вигляду до каменя аспіса й сардиса, а веселка навколо престолу подібна була до смарагду.

4 А навколо престолу двадцять чотири престоли, а на престолах я бачив двадцятьох чотирьох старшин, що сиділи, у білий одяг одягнуті, а на головах своїх мали вінки золоті.

5 А від престолу виходили блискавки, голоси і громи. А перед престолом горіли сім свічників вогняних, а вони — сім духів Божих.

6 І перед престолом, неначе море скляне, подібне кришталю. А серед престолу й навколо престолу четверо істот, з великою кількістю очей спереду й ззаду.

7 І перша істота подібна до лева, а друга істота подібна до теляти, а третя істота мала обличчя людини, а четверта істота подібна до орла, що летить.

8 І кожна з чотирьох істот мала навколо по шість крил і багато очей. І вони не мають спокою ні вдень, ні вночі, промовляючи: "Святий, святий, святий Господь, Бог Всемогутній, який був, є, і має прийти!"

9 І коли ті істоти славлять, вшановують і дякують тому, хто сидить на престолі й живе віки вічні,

10 тоді падають ті двадцять чотири старшини перед тим, хто сидить на престолі, і вклоняються тому, хто живе віки вічні, і складають вінки свої перед престолом та промовляють:

11 "Гідний ти, Господе, Боже наш, прийняти славу і честь, і силу, бо все ти створив, і з волі твоєї існує все створене!"

Об'явлення 5

1 І я бачив у правиці того, хто сидить на престолі, книгу, списану всередині й зовні, і запечатану сімома печатками.

2 І бачив я потужного ангела, який гучним голосом вигукував: "Хто гідний розгорнути книгу, і зламати печатки її?"

3 І не міг ніхто ні на небі, ні на землі, ані під землею розгорнути книгу, ані навіть зазирнути в неї.

4 І плакав я гірко, що не знайшовся жоден гідний розгорнути й прочитати книгу, ані навіть зазирнути в неї.

5 А один із старшин промовив до мене: "Не плач! Ось Лев з плем'я Юдиного, корінь Давидів, переміг і тому зможе розгорнути книгу та зламати сім печаток її".

6 І я поглянув і побачив серед престолу, між чотирьох тих істот і старшин стоїть Ягня, неначе вбите, що має сім рогів і сім очей, а це сім Божих духів, посланих на всю землю.

7 І він підійшов, і взяв книгу з правиці того, хто сидить на престолі.

8 А коли він узяв книгу, то чотири істоти й двадцять четверо старшин попадали перед Ягням, а кожен мав гусли й золоту чашу, повну пахощів, а вони молитви святих.

9 І нову пісню вони заспівали, промовляючи: "Ти гідний узяти цю книгу й розпечатати її, бо ти був убитий, і кров'ю своєю викупив людей Богові з усякого плем'я й мови, і народу, і люду.

10 І ти їх зробив для нашого Бога царями та священиками, і вони на землі царюватимуть!"

11 І я бачив і чув голоси багатьох ангелів навколо престолу і істот, і старшин, і число їх було десятки тисяч раз по десять тисяч і тисячі тисяч.

12 І промовляли вони гучним голосом: "Гідне Ягня, що вбите, прийняти силу і багатство, і мудрість, і міць, і честь, і славу, і благословення!"

13 І чув я, як кожне створіння на небі й на землі, і під землею, і на морі, і все, що в них, промовляло: "Тому, хто сидить на престолі, і Ягнят благословення і честь, і слава, і сила на вічні віки!"

14 А чотири істоти сказали: "Амінь!" І двадцять четверо старшин упали та вклонилися тому, хто живе повік віку!

Об'явлення 6

1 І я бачив, що Ягня знімає одну з семи печаток, і почув я одну з чотирьох тих істот, яка промовила громовитим голосом: "Підійди!"

2 І поглянувши, я побачив білого коня, а той, хто на ньому сидів, мав лука. І вінка йому дано, і він вийшов, немов переможець, і щоб перемогти.

3 І коли другу печатку зняв, я другу істоту почув, що промовила: "Підійди!"

4 І вийшов кінь другий, червоний. А тому, хто на ньому сидів, було дано взяти мир із землі та щоб убивали один одного. І меч великий був даний йому.

5 І коли третю печатку зняв, я третю істоту почув, що промовила: "Підійди!" І я поглянувши, побачив коня вороного. А той, хто на ньому сидів, мав вагу в своїй руці.

6 І я ніби голос почув посеред чотирьох тих істот, що промовляв: "Ківш пшениці за динарія і три ковші ячменю за динарія, а олії й вина не марнуй!"

7 А коли він четверту печатку зняв, я четверту істоту почув, що промовила: "Підійди!"

8 І я поглянувши, побачив коня чалого. А той, хто на ньому сидів, мав ім'я Смерть, за ним же слідом пекло йшло. І дана їм влада була на четвертій частині землі вбивати

мечем і голодом, і мором, і земними звірами.

9 І коли п'яту печатку зняв, я побачив під жертovníком душі побитих за Боже слово і за свідчення, яке вони мали.

10 І промовили вони гучним голосом: "Аж доки, Володарю, святий та правдивий, не судитимеш, і не мститимеш тим, хто живе на землі, за кров нашу?"

11 І кожному з них дано білий одяг і сказано їм ще трохи спочити, аж поки доповнять число брати їхні, що будуть побиті, як і вони.

12 І коли шосту печатку зняв, то стався великий землетрус, і сонце почорніло, як міх волосяний, і весь місяць зробився, як кров...

13 І на землю попадали зорі небесні, як із фігового дерева падають недостиглі плоди, коли подме сильний вітер...

14 І небо сховалося, згорнувшись, немов той сувій пергамену, і кожна гора й кожен острів зрушили зі своїх місць...

15 І земні царі, і вельможі, і тисяцькі, і багаті, і сильні, і кожен невільник, і кожен вільний, поховалися в печери та між скелі гірські,

16 та й стали казати до гір та до скель: "Упадіть на нас і закрийте нас від обличчя того, хто сидить на престолі, і від гніву Ягняти!..."

17 Бо це прийшов великий день гніву його, і хто встояти зможе?"

Об'явлення 7

1 А по цьому я бачив чотирьох ангелів, що стояли на чотирьох кутах землі та тримали чотири земні вітри, щоб вітер не віяв на землю, ані на море, ані на жодне дерево.

2 І бачив я ще одного ангела, що від сходу сонця виходив, і мав печатку Бога живого. І він гучно вигукнув до чотирьох ангелів, що їм дано шкодити землі та морю:

3 "Не шкодьте ані землі, ані морю, ані дереву, аж поки ми покладемо печатки рабам Бога нашого на їхніх чолах!"

4 І почув я число попечатаних: сто сорок чотири тисячі попечатаних від усіх племен Ізраїлевих синів:

5 з плем'я Юдиного — дванадцять тисяч попечатаних, з плем'я Рувимового — дванадцять тисяч, з плем'я Гадового — дванадцять тисяч,

6 з плем'я Асирового — дванадцять тисяч, з плем'я Нефталимового — дванадцять тисяч, з плем'я Манасіїного — дванадцять тисяч,

7 з плем'я Симеонового — дванадцять тисяч, з плем'я Левієвого — дванадцять тисяч, з плем'я Іссахарового — дванадцять тисяч,

8 з плем'я Завулонового — дванадцять тисяч, з плем'я Йосипового — дванадцять тисяч, з плем'я Веніяминового — дванадцять тисяч попечатаних.

9 Потому я глянув, аж ось натовп великий, що його порахувати не може ніхто, з усякого люду, і племен, і народів, і мов, стояв перед престолом та перед Ягням, одягнуті в білий одяг, а в їхніх руках були пальмові гілки.

10 І вигукували вони гучним голосом: "Хвала нашому Богові, що сидить на

престолі, і Ягняті за наш порятунок!"

11 А всі ангели стояли навколо престолу, старшин і чотирьох тих істот. І вони попадали на обличчя свої перед престолом, і вклонилися Богові,

12 промовляючи: "Амінь! Благословення і слава, і мудрість, і хвала, і честь, і сила, і міць нашому Богові на вічні віки! Амінь!"

13 І запитав один із старшин мене: "Оці, що одягнуті в білий одяг, хто вони й звідкіля прийшли?"

14 І відповів я йому: "Мій пане, ти знаєш!" Він же мені сказав: "Це ті, що прийшли від великого лиха, випрали одяг свій і вибілили його в крові Ягняти"...

15 Тому вони перед Божим престолом та в храмі його день і ніч йому служать. А той, хто сидить на престолі, розіпне намет над ними.

16 Вони голоду й спраги вже не терпітимуть, і не палитиме їх сонце, ані спека яка.

17 Бо Ягня, що серед престолу, пастиме їх, і водитиме до водних джерел життя. І Бог кожную сльозу з очей їхніх витре!

Об'явлення 8

1 І коли сьому печатку зняв, німа тиша настала на небі десь на півгодини.

2 І я бачив сімох ангелів, що стояли перед Богом. І дано було їм сім сурм.

3 І прийшов інший ангел, та й став перед жертовником із золотою кадильніцею. І було йому дано багато фіміаму, щоб до молитов усіх святих додав на золотого жертовника, що перед престолом.

4 І знявся дим кадильний від руки ангела з молитвами святих перед Бога.

5 І взяв ангел кадильницю, і наповнив її вогнем із жертовника, та й кинув на землю. І загуркотів грім, і почулися голоси, і стало блискати, і затряслася земля...

6 І сім ангелів, що мали сім сурм, приготувалися, щоб сурмити.

7 І засурмив перший ангел, і став падати на землю град та вогонь, перемішані з кров'ю. І згоріла третина землі, і згоріла третина дерев, і всяка зелена трава погоріла...

8 І засурмив другий ангел, і немов би велика гора, розпечена вогнем, була кинута в море. І третина моря стала кров'ю,

9 і померла третина живих морських створінь, і потонула третина кораблів...

10 І засурмив третій ангел, і велика зоря впала з неба, палаючи, як смолоскип. І впала вона на третину річок та на водні джерела.

11 А ім'я зорі тій Полин. І стала третина води, як полин, і багато з людей померли від води, бо згіркла вона...

12 І засурмив ангел четвертий, і вдарено третину сонця, третину місяця й третину зір, щоб їхня третина потемніла, і щоб день та ніч втратили третину світла...

13 І бачив я одного орла, що летів серед неба, і чув, як він промовляв гучним голосом: "Лихо, лихо, лихо тим, хто живе на землі, від звуків сурм трьох ангелів, що мають сурмити!"...

Об'явлення 9

1 І засурмив п'ятий ангел, і я бачив зорю, що впала з неба додолу. І їй даний був ключ від безодні.

2 І вона відімкнула безодню, і дим повалив з неї, мов з великої печі. І потьмяніло сонце й повітря від того диму...

3 А з диму на землю з'явилася сарана, і дано їй міць, як у скорпіонів земних.

4 І наказано їй, щоб вона не шкодила земній траві, ані жодному зіллю, ані жодному дереву, а тільки тим людям, які на чолах не мають печатки Божої.

5 І було дано їй, щоб їх не вбивати, а мучити п'ять місяців, а мука від неї, як мука від укусу скорпіона.

6 І в ті дні люди смерті шукатимуть, та не знайдуть її! І волітимуть померти вони, та втече від них смерть!...

7 А вигляд сарани був подібний до бойових коней, а на головах у неї, немов би вінки, подібні на золото, а обличчя її, немов людські обличчя.

8 І мала вона волосся, як волосся жіноче, а її зуби були, немов лев'ячі.

9 І мала вона панцери, немов із заліза, а шум її крил, немов шум від бойових колісниць.

10 І мала хвости, подібні до скорпіонячих, та жала, а в хвостах у неї була її — влада п'ять місяців шкодити людям.

11 І мала вона над собою царя, ангела безодні, єврейською кличуть його Аваддон, а грецькою — Аполліон!

12 Одне лихо минуло! Ось за ним ще два лиха надходять!

13 І засурмив шостий ангел, і я почув один голос із чотирьох рогів золотого жертовника, який перед Богом,

14 що казав шостому ангелові, який мав сурму: "Розв'яжи чотирьох ангелів, що зв'язані при великій річці Ефраті".

15 І були вони розв'язані та приготовані на годину і на день, і на місяць, і на рік, щоб убити третину людей.

16 А число кінноти було двадцять тисяч раз по десять тисяч, і я чув їхнє число.

17 І так бачив я коней у видінні, а на них вершників, що панцери мали вогняні, гіацинтові й сірчані. А голови в коней, немов голови лев'ячі, а з їхнього рота виходив вогонь, дим і сірка.

18 І побита була третина людей від цих трьох стихій, від вогню, диму й сірки, що виходили з їхніх ротів.

19 Сила-бо коней була в їхніх пащах та в їхніх хвостах. А хвости їхні подібні до зміїв, і вони мають голови, якими й роблять шкоду.

20 А решта людей, що не вбита була цими виразками, не покалася за справи своїх рук, щоб не вклонятися демонам, ані ідолам золотим, і срібним, і мідним, і кам'яним, і дерев'яним, що не можуть вони ані бачити, ані чути, ані ходити.

21 І вони не покалися ні в своїх убивствах, ні в чарах своїх, ні в розпусті, ні в

крадіжках...

Об'явлення 10

1 І бачив я іншого потужного ангела, що сходив з неба. Він був одягнутий у хмару, і над його головою веселка була, а обличчя його, як стовпи вогняні,

2 і мав він у руці своїй книжку розгорнуту. І поставив він свою праву ногу на море, а ліву на землю,

3 і закричав гучним голосом, як лев той гарчить. І як він закричав, то сім громів загриміли голосами своїми.

4 А як загриміли сім громів голосами своїми, я намірився був писати. Та почув голос з неба, що до мене промовляв: "Запечатай оте, що сім громів казали, і того не пиши!"

5 А ангел, що я бачив його, як стояв він на морі й землі, простягнув до неба правицю свою

6 та й поклявся тим, хто живе вічні віки, який створив небо та те, що на ньому, і землю та те, що на ній, і море, та що в ньому, що вже часу не буде,

7 а дня голосу сьомого ангела, коли він засурмить, довершиться Божа таємниця, як він благовістив був своїм рабам пророкам.

8 І голос, що я чув його з неба, знову звернувся до мене: "Піди, та візьми розгорнуту книгу з руки ангела, що стоїть на морі й землі".

9 І пішов я до нього та й сказав йому, щоб дав мені книгу. А він мені сказав: "Візьми, і з'їж її! І буде вона гіркою для твого живота, та в устах твоїх буде солодка, як мед".

10 І я взяв з руки ангела книгу та й з'їв її. І була вона у устах моїх, немов мед той, солодка. Та коли її з'їв, вона стала гіркою в моєму животі...

11 І сказали мені: "Ти мусиш знову пророкувати про народи і племена, і мови, і про багатьох царів".

Об'явлення 11

1 І дано мені палицю, й сказано: "Встань і зміряй храм Божий, жертовник і тих, хто вклоняється в ньому.

2 А двір, що за храмом, полиш, не міряй його, бо він даний іншим народам, що сорок два місяці топтатимуть вони святе місто.

3 І звелю я двом свідкам своїм, і вони пророкуватимуть тисячу двісті шістдесят день, одягнуті в волосяницю.

4 Вони дві оливи та два свічники, що стоять перед Богом землі.

5 І коли в кого буде намір скривдити їх, то вийде вогонь з їхніх вуст, і поїсть ворогів їхніх, отак мусить бути вбитий кожен кривдник їхній.

6 Вони мають владу небо замкнути, щоб за днів, коли вони пророкуватимуть, не йшов дощ. І мають владу вони перетворювати воду на кров, і вдарити землю всілякою

карою, скільки буде потрібно.

7 А коли вони скінчать свідоцтво своє, то звірина, що з безодні виходить, з ними війну розпочне, і вона їх переможе та повбиває.

8 І їхні трупи полишить на майдані великого міста, що має символічну назву Содом і Єгипет, де й Господь наш був розп'ятий.

9 І багато з народів, племен, мов і націй дивитимуться півчверті дня на їхні трупи, і не дозволять покласти в могили їх.

10 А мешканці землі тішитимуться та радітимуть з того, і подарунки посилатимуть один одному, бо мучили ці два пророки мешканців землі.

11 А по півчверті дня дух життя ввійшов у них від Бога, і вони повставали на ноги свої. І вселився жах великий у тих, хто дивився на них!

12 І почули вони гучний голос з неба, що до них промовляв: "Зійдіть сюди!" І на небо зійшли вони в хмарі, і вороги їхні дивилися на них.

13 І тієї години зчинився страшний землетрус, і десята частина міста того завалилася... І загинуло сім тисяч людських імен, а решта в жаху славили Бога небесного!...

14 Друге лихо минуло! Ото незабаром настане за ним третє лихо!"

15 І засурмив сьомий ангел, і з неба почулися гучні голоси, що промовляли: "Переійшло панування над світом до Господа нашого та до Христа його, і він зацарює на вічні віки!"

16 І двадцять чотири старшини, що на престолах своїх перед Богом сидять, попадали на обличчя свої та й уклонилися Богові,

17 промовляючи: "Дякуємо тобі, Госпode, Боже Всемогутній, що ти є, що ти був, і що прийняв свою владу велику та й зацарював!"

18 Але народи розлютились, і гнів твій прийшов, і час настав мертвих судити, і винагородити рабів твоїх, пророків і святих, і тих, хто ім'я твого боїться, малих і великих, та знищити тих, хто нищить землю.

19 І розкрився храм Божий на небі, і ковчег заповіту його в його храмі з'явився. І зчинився гуркіт, і вдарив грім з блискавками, і почався землетрус, і став падати великий град...

Об'явлення 12

1 І з'явилася на небі велика ознака у вигляді жінки, одягнутої в сонце, а під ногами її місяць, а на її голові вінок з дванадцяти зірок.

2 Вона мала в утробі, і кричала від болю пологів.

3 І з'явилася інша ознака на небі, великий змій червоно-вогняний, що мав сім голів та десять рогів, а на його головах сім вінків.

4 Його хвіст змів третину зірок з неба та й кинув додолу. І змій стояв перед жінкою, що мала народити, щоб з'їсти дитину її, коли вона народить...

5 І дитину народила вона чоловічої статі, що всі народи має пасти залізним берлом. І дитина її була взята до Бога, до престолу його.

6 А жінка втекла в пустелю, де вона мала місце, від Бога для неї вготоване, щоб там годували її тисячу двісті шістдесят днів.

7 І сталася на небі війна, Михаїл та його ангели воювали зі змієм. І змій воював та його ангели,

8 та не втрималися вони, і вже не знайшлося їм місця на небі.

9 І скинутий був змій великий, вуж стародавній на ім'я Диявол і Сатана, що зводить всесвіт, скинутий був він додолу, а з ним і його ангели були скинуті.

10 І я почув гучний голос на небі, який промовляв: "Ось настав порятунок і сила, і царство нашого Бога, і влада Христа його, бо скинутий той, хто братів наших кривдив, хто перед нашим Богом кривдив їх день і ніч!

11 І вони його перемогли кров'ю Ягняти та словом свого свідчення, і не полюбили життя свого навіть під загрозою смерті!

12 Через це звеселися, небо, та ті, хто на ньому пробуває! Лихо землі та морю, до вас-бо Диявол зійшов, маючи лють велику, знаючи, що мало часу має!"

13 А коли змій побачив, що додолу він скинутий, то став переслідувати жінку, що народила хлоп'я.

14 І жінці дані були два крила великого орла, щоб від змія летіла в пустелю до місця свого, де її годуватимуть— час і часи, і пів часу.

15 І пустив змій за жінкою з вуст своїх воду, як річку, щоб річка схопила її.

16 Та жінці земля допомогла. Розкрила земля свої уста та й випила річку, яку змій був пустив із вуст своїх...

17 І змій розлютився на жінку, і пішов воювати з залишками нащадків її, що вони бережуть Божі заповіді та мають свідоцтво Ісусове.

18 І я став на морському піску.

Об'явлення 13

1 І я бачив звірину, що виходила з моря, яка мала десять рогів та сім голів, а на рогах її було десять вінків і богозневажливі імена.

2 А звірина, що я її бачив, подібна до рисі була, а ноги її — як ведмежі, а паща її — немов лев'яча. І змій дав їй свою силу і престол свій, і владу велику.

3 А одна з її голів була ніби вражена смертельно, але рана смертельна її загоїлася. І вся земля дивувалася, спостерігаючи за звіриною!

4 І вклонилися змієві, що дав владу звірині. І вклонилися звірині, промовляючи: "Хто до звірини подібний, і хто воювати з нею може?"

5 І їй дано уста, що промовляли зухвале та богозневажливе. І їй дано владу діяти сорок два місяці.

6 І відкрила вона свої уста на зневагу Бога, щоб зневажати ім'я його й оселю його, та тих, хто на небі живе.

7 І їй дано воювати з святими, та їх перемогти. І їй дана влада над кожним плем'ям і народом, і мовою, і людом.

8 І вклоняться їй усі, хто живе на землі від закладин світу, що їхні імена не записані

в книгах життя, вбитого від закладин світу Ягняти.

9 Коли має хто вуха, хай слухає:

10 "Коли хто до полону веде, сам піде в полон. Коли хто мечем убиває, такий мусить сам бути вбитий мечем!" Отут витримка та віра святих!

11 І бачив я іншу звірину, що виходила з землі. І вона мала два роги, подібні ягнячим, та промовляла, як змії.

12 І вона на очах у першої звірини діяла її владою, і робила, щоб земля та ті, хто живуть на ній, вклонилися першій звірині, що в неї загоїлася була її рана смертельна.

13 І робить вона великі ознаки, так що й вогонь зводить з неба додолу перед людьми.

14 І зводить вона мешканців землі через ознаки, що їх дано їй вчиняти перед звіриною, підбурюючи мешканців землі зробити образа звірини, що має рану від меча, та живе.

15 І дано їй вкласти духа образів звірини, щоб розмовляв він, і зробити, щоб усі, хто не вклониться образів звірини, вбиті були.

16 І робить вона, щоб усім малим і великим, багатим і вбогим, вільним і рабам було дано знамено на їхню правицю або на їхні чола,

17 щоб ніхто не міг ані купити, ані продати, якщо він не має знамена імені звірини, або числа імені її...

18 Тут мудрість! Хто має розум, хай порахує число звірини, бо воно число людське. А число її шістсот шістдесят шість.

Об'явлення 14

1 І я поглянув, і ось Ягня стоїть на горі Сіон, а з ним сто сорок чотири тисячі, що мають ім'я його й ім'я Батька його, написане на своїх чолах.

2 І почув я голос з неба, немов шум великої води, і немов потужний гуркіт грому. І почув я голос гусярів, що грали на гусях своїх,

3 і співали, як пісню нову перед престолом та перед чотирма істотами й старшинами. І ніхто не міг навчитися пісні, окрім цих ста сорока чотирьох тисяч, викуплених від землі.

4 Це ті, хто не опоганився з жінками, бо чисті вони. Вони йдуть за Ягням, куди він іде. Вони викуплені від людей, первістки для Бога й Ягняти,

5 не знайшлося-бо підступу в їхніх устах, бо вони досконалі!

6 І побачив я ангела, що летів серед неба і мав повідомляти вічну добру звістку мешканцям землі і кожному людові, і плем'ю, і мові, і народові.

7 І він промовляв гучним голосом: "Побійтеся Бога та славте його, бо настала година суду його, вклоніться тому, хто створив небо і землю, і море, і водні джерела!"

8 А другий ангел летів слідом і промовляв: "Упав, упав Вавілон, місто велике, бо лютим вином розпусти своєї воно напоїло всі народи!"

9 А третій ангел летів услід за ним і гучним голосом промовляв: "Коли хто вклоняється звірині та образу її і приймає знамено на чоло своє чи на руку свою,

10 то той питиме з вина Божого гніву, нерозведеного вина в чаші гніву його, і буде мучений у вогні й сірці перед святими ангелами та перед Ягням.

11 А дим їхніх мук підніматиметься вічні віки. І не мають спокою день і ніч усі ті, хто вклоняється звірині та образі її і приймає знамено ймення його".

12 Тут витримка святих, що тримаються заповідей Божих та Ісусової віри!

13 І почув я голос з неба, що до мене промовляв: "Напиши: "Щасливі ті мертві, хто з цього часу помирає в Господі! Так, каже дух, вони від справ своїх відпочинуть, бо їхні справи йдуть за ними слідом"".

14 І я поглянув і побачив білу хмару, а на хмарі сидить подібний до Людського Сина. Він мав на своїй голові золотого вінка, а в руці його гострий серп.

15 І ангел вийшов з храму, і гучним голосом сказав до того, хто в хмарі сидів: "Пошли серпа свого й пожни, бо настала година жнив, дозрів-бо врожай землі!"

16 І той, хто на хмарі сидів, скинув додолу серпа свого, і земля була вижата.

17 І інший ангел вийшов з храму, що на небі, і він мав гострого серпа.

18 А ангел, що мав владу над вогнем, вийшов від жертовника. І гучно крикнув до того, що мав гострого серпа: "Пошли свого гострого серпа і збери грона земної виноградини, бо вони вже достигли".

19 І той кинув додолу серпа свого, і зібрав виноград на землі, і вкинув в велике чавило Божого гніву.

20 І товчений був виноград у чавилі за містом, і потекла з чавила кров аж до кінських вуздечок, на тисячу шістсот стадій...

Об'явлення 15

1 І бачив я інше знамено на небі, велике та дивне, сім ангелів, що сім кар вони мали, бо ними закінчувався гнів Божий.

2 І я бачив щось, ніби як море скляне, з вогнем перемішане. А ті, що перемогли звірину та образ її, і знамено її, і число її імені, стояли на морі скляному, та мали гусли Божі.

3 І співали вони пісню Мойсея, раба Божого, і пісню Ягняти, промовляючи: "Великі та дивовижні справи твої, о Господе, Боже Всемогутній! Справедливі й правдиві шляхи твої, о царю святих!"

4 Хто тебе, Господе, не боїтиметься та ймення твого не прославить? Бо один ти святий, бо народи всі прийдуть та вклоняться тобі, бо стали явні суди твої!"

5 А по цьому я поглянув, і ось відчинився храм намету свідойтва в небі,

6 і сім ангелів вийшли з храму, і сім кар вони мали. Вони були одягнуті в одяг лляний, чистий і ясний, і підперезані довкола грудей золотими поясами.

7 І одна з чотирьох тих істот дала їм сім чаш золотих, наповнених гнівом Бога, що живе повік віку.

8 І храм переповнився димом від Божої слави, і від сили його. Та до храму ніхто не спромігся ввійти, аж поки не скінчилися ті сім кар.

Об'явлення 16

1 І я почув гучний голос із храму, що мовив до семи ангелів: "Ідіть і вилийте на землю сім чаш гніву Божого!"

2 І пішов перший, і вилив на землю чашу свою. І шкідливі та люті болячки обсіли людей, хто мав знамено звірини і вклонявся її образу.

3 А другий ангел вилив свою чашу до моря. І стало воно кров'ю, немов у мерця, і кожна істота жива померла в морі.

4 Третій вилив чашу свою на річки та на водні джерела, і стали вони кров'ю.

5 І почув я ангела вод, який промовляв: "Ти, хто є і хто був, ти праведний і святий, що це присудив!"

6 Бо вони пролили кров святих та пророків, і ти дав їм напитися крові. Вони варті того!"

7 І я чув, як жертovníк промовляв: "Так, Господе, Боже Всемогутній! Правдиві й справедливі суди твої!"

8 А четвертий ангел вилив свою чашу на сонце. І дано йому палити людей вогнем.

9 І спека велика палила людей, і зневажали вони ім'я Бога, що має владу над карами тими, і вони не покалися, і не славили його.

10 А п'ятий ангел вилив чашу свою на престол звірини. І покрит морок царство її, і люди від болю кусали свої язика,

11 і Бога небесного вони зневажали від болю свого й від своїх болячок, та у вчинках своїх не покалися!

12 Шостий же вилив чашу свою на річку велику Ефрат і вода її висохла, щоб приготувати дорогу царям, які від сходу сонця.

13 І я бачив, що виходили з вуст змія, і з вуст звірини, і з вуст неправдивого пророка три духи нечисті, як жаби,

14 це духи демонські, що вчиняють ознаки. Вони виходять до царів усього світу, щоб зібрати їх на війну того великого дня Бога Всемогутнього.

15 Ось іду, немов злодій! Щасливий, хто не дримає та одяг свій береже, щоб голим не ходити, і щоб не бачили ганьби його!

16 І зібрали їх на місце, яке єврейською — Армагеддон.

17 Сьомий же ангел вилив чашу свою на повітря. І з престолу небесного храму залунав гучний голос, що промовляв: "Сталося!"

18 І зчинилися голоси, і загримів грім з блискавками, і стався великий землетрус, якого не було, відколи людина живе на землі...

19 І місто велике розпалося на три частини, і попадали людські міста... І великий Вавілон був згаданий перед Богом, щоб дати йому чашу вина його лютого гніву...

20 І зник кожен острів, і не знайдено гір!...

21 І великий град, вагою з талант, падав з неба на людей. І люди зневажали Бога за покарання градом, бо кара його була вельми велика!...

Об'явлення 17

1 І прийшов один із семи ангелів, що мають сім чаш, і сказав мені: "Підійди, я покажу тобі суд над великою розпусницею, що сидить над багатьма водами.

2 З нею розпусту вчиняли земні царі, і вином розпусти її впивалися мешканці землі".

3 І в душі повів він мене в пустелю. І побачив я жінку, яка сиділа на червоній звірині, переповненій іменами богозневажливими, що мала сім голів і десять рогів.

4 А жінка була одягнута в порфіру й кармазин, оздоблена золотом, коштовним камінням та перлами. У руці своїй мала вона золоту чашу, повну огиди й нечистот розпусти її.

5 А на чолі її було написане ім'я, таємниця: "Великий Вавілон, мати розпусти й огид землі".

6 І бачив я жінку, п'яну від крові святих і від крові мучеників Ісусових, і бачачи її, дивувався я дивом великим.

7 А ангел промовив до мене: "Чого ти дивуєшся? Я повідомлю тобі таємницю жінки й звірини, що має сім голів та десять рогів, і що носить її.

8 Звірина, яку бачив я, була й нема, і має вийти з безодні, і піде вона на загибель. А мешканці землі, що їхні імена не записані в книгу життя від закладін світу, дивуватимуться, як побачать, що звірина була й нема, і з'явиться.

9 Тут має бути розум і мудрість. Сім голів — це сім гір, що на них сидить жінка. І сім царів,

10 п'ять уже впало, шостий є, сьомий ще не прийшов, а як прийде, то мусить він трохи

пробути.

11 І звірина, що була, і якої нема, вона — восьмий цар, що вийде з сімох, піде на загибель.

12 А десять тих рогів, що бачив ти їх, то десять царів, що ще не прийняли царства, але

приймуть владу царську із звіриною на одну годину.

13 Вони мають одну думку, а силу та владу свою віддадуть звірині.

14 Вони воюватимуть проти Ягняти та Ягня переможе їх, бо він Пан над панами і Цар над царями. А з ним, покликані, обрані й вірні".

15 І казав до мене: "Води, що бачив ти їх, де сидить та повія, то народи та люди, племена та мови.

16 А десять рогів, що ти бачив їх, та звірина, вони зненавидять повію, спустошать її й оголять, з'їдять її тіло й у вогні спалять.

17 Бо Бог дав їм до серця, щоб виконати волю його, маючи одну думку, і щоб царство своє віддали звірині, аж поки не виконаються слова Божі.

18 А жінка, яку ти бачив, то місто велике, що панує над царями земними".

Об'явлення 18

1 Після цього побачив я іншого ангела, що сховався з неба, і що владу велику він мав. І земля освітілася від слави його.

2 І він гучно вигукнув: "Упав, упав великий Вавілон! Став він за оселю демонів, прихистком усякому духові нечистому і птахам нечистим та ненависним,

3 бо лютим вином розпусти своєї він напоїв усі народи! І земні царі з ним у розпусті були, а земні купці збагатили від сили розкоші його!"

4 І почув я інший голос з неба, який промовляв: "Вийдіть з нього, люди мої, щоб не стали ви спільниками гріхів його, і щоб не були покарані разом з ним.

5 Гріхи-бо його досягли аж до неба, і Бог згадав про неправди його.

6 Відплатіть йому, як і він вам платив, і вдвоє помножьте йому за вчинки його! Вдвоє налийте до чаші, що нею він вам наливав!

7 Скільки він славив себе та розкошував, стільки муки та смутку завдайте йому! Бо в серці своєму каже: "Сиджу, як цариця, і я не вдова, і смутку я не побачу!"

8 Через це одного дня прийдуть кари на нього, смерть, плач і голод, і він спалений буде вогнем, бо міцний Господь, Бог, що судить його!

9 І плакатимуть та голоситимуть за ним царі земні, що з ним у розпусті були та розкошували, коли побачать дим від пожежі його.

10 Вони, налякані його муками, стоятимуть здалека й казатимуть: "Лихо, Лихо, о місто велике, Вавілоне, місто могутнє, бо суд твій прийшов однієї години!"

11 І земні купці плакатимуть та голоситимуть за ним, бо ніхто не купує вже їхнього краму,

12 золота й срібла, каміння коштовного й перл, вісону, порфири, шовку та кармазину, всякого дерева запашного, всякого посуду з слонової кістки, всякого посуду з коштовного дерева і з міді, і з заліза, і з мармуру,

13 кориці й шафрану, пахощів, мирри, ладану, вина, оливи, тонкого борошна, пшениці, великої худоби, овець, коней, возів, рабів і душ людських.

14 І плоди скупості душі твоєї відійшли від тебе, і все сите та світле зникло для тебе, і вже їх ти не знайдеш!

15 Купці, що вони збагатилися з нього, налякані його муками, стануть здалека плакати та голосити,

16 промовляючи: "Лихо, лихо, місто велике, одягнуте в вісон, порфиру та в кармазин, прикрашене золотом, коштовним камінням та перлами,

17 бо за одну годину згинуло таке велике багатство"... І всякий керманич, і хто подорожує морем, і моряки, і всі, хто живуть з моря, стали здалека,

18 і дивлячись на дим від пожежі його, вигукували: "Котре до великого міста подібне?"

19 І вони посипали порохом голови свої, і кричали, плачучи та голосячи: "Лихо, лихо, місто велике, що в ньому з його коштовностей збагатилися всі, хто має кораблі на морі, бо за одну годину воно спорожніло!"

20 Радій з цього, небо, святі посланці Божі та пророки, бо Бог виконав суд ваш над ним!"

21 А один ангел взяв великого каменя, як жорно, і кинув до моря, промовляючи: "Так буде кинуте Вавилон, місто велике, і зникне воно назавжди!"

22 І вже не буде чути в тобі звуків гусел, сопілок і сурм! І вже не знайдеться в тобі жодного митця і ніякого мистецтва, і шум жорен уже не буде чутий в тобі!

23 І світло свічника вже не світитиме в тобі, і голос молодого й молодої вже не буде чутий в тобі. Бо купці твої були земні вельможі, бо твоїм ворожбитством були зведені всі народи!

24 Бо в ньому знайдена кров пророків, святих, і вбитих усіх на землі"...

Об'явлення 19

1 По цьому почув я наче гучний голос великого натовпу в небі, який промовляв: "Хвала Господові! Порятунки і слава, і сила належать Господові нашому,

2 правдиві-бо та справедливі суди його, бо він засудив ту велику повію, що землю зіпсувала своєю розпущою, і помстився за кров своїх рабів з її рук!"

3 І вдруге сказали вони: "Хвала Господові! Дим з неї піднімається на вічні віки!"

4 І попадали двадцять чотири старшини й чотири істоти, і вклонилися Богові, що сидить на престолі, промовляючи: "Амінь, хвала Господові!"

5 А від престолу почувся голос, що промовляв: "Хваліть Бога нашого всі раби його і всі, хто боїться його, малі й великі!"

6 І почув я ніби голос великого натовпу, наче шум великої води, чи наче звук потужного

грому, що промовляв: "Хвала Господові, бо запанував Господь, наш Бог Всемогутній!"

7 Радіймо та тішмося, шануймо славу його, бо весілля Ягняти настало, і жінка його себе

приготувала!"

8 І їй дано було одягнутися в чистий та світлий вісон, бо вісон — то праведність святих.

9 І сказав він мені: "Напиши: "Щасливі покликані на весільну вечерю Ягняти!"" І додав: "Це правдиві Божі слова!"

10 І я впав до його ніг, щоб вклонитися йому. А він сказав мені: "Таж ні! Я слуга твій та братів твоїх, хто має свідчення Ісусове, Богові вклонися! Бо свідчення Ісусове — то дух пророцтва".

11 І побачив я небо відкрите. І ось білий кінь, а того, хто на ньому сидів кличуть Вірний і Правдивий, і він справедливо судить і воює.

12 Очі його немов полум'я, а на голові його багато вінків. Він ім'я мав написане, якого не знає ніхто, тільки він сам.

13 І одягнутий був він у одяг, пофарбований кров'ю. А ім'я йому — Слово Боже.

14 А війська небесні, одягнуті в білий та чистий вісон, їхали вслід за ним на білих

конях.

15 А з його вуст виходив гострий меч, щоб ним бити народи. І він пастиме їх залізним берлом, і топтатиме чавило вина лютого гніву Бога Всемогутнього!

16 І він має на одязі та стегнах своїх написане ім'я: "Цар над царями і Пан над панами".

17 І бачив я одного ангела, що на сонці стояв. І він гучно вигукнув до всіх птахів, що в небі літали: "Ходіть на велику Божу вечерю,

18 щоб ви їли тіла царів і тіла тисяцьких, і тіла сильних, і тіла коней, і тих, хто сидить на них, і тіла всіх вільних, і невольників, і малих, і великих"...

19 І я побачив звірину, і земних царів, і війська їхні, зібрані, щоб воювати з тим, хто сидить на коні, та з військом його.

20 І схоплена була звірина, а з нею неправдивий пророк, що ознаки вчиняв перед нею, що ними звів тих, хто знамено звірини прийняв і вклонився був образіві її. Обое вони були вкинуті живими до вогняного озера, що сіркою горіло...

21 А решта побита була мечем того, хто сидів на коні, що виходив з вуст його. І все птаство наїлося їхніми трупами...

Об'явлення 20

1 І бачив я ангела, що сходив з неба, який мав ключа від безодні, і кайдани великі в руці своїй.

2 І схопив він змія, вужа стародавнього, що Диявол він і Сатана, і зв'язав його на тисячу років,

3 і кинув його до безодні, і замкнув його, і печатку над ним поклав, щоб народи не зводив уже, аж поки не скінчиться тисяча років. А по цьому він розв'язаний буде на короткий час.

4 І бачив я престоли та тих, хто сидів на них, і їм буде дане право судити, і душі стятих за свідчення про Ісуса й за слово Боже, які не вклонилися звірині, ані образіві її, і не прийняли знамена на чола свої та на руку свою. І вони ожили, і царювали з Христом тисячу років.

5 А інші померлі не ожили, аж поки не скінчиться тисяча років. Це перше воскресіння.

6 Щасливий і святий, хто має частку в першому воскресінні! Над ними друга смерть не матиме влади, вони будуть священиками Бога й Христа і царюватимуть з ним тисячу років.

7 Коли ж скінчиться тисяча років, Сатана буде випущений із в'язниці своєї.

8 І вийде він зводити народи, що вони на чотирьох краях землі, Гога й Магога, щоб зібрати їх до бою, а число їхнє як морський пісок.

9 І вийшли вони по всій землі, і оточили табір святих та улюблене місто. І зійшов вогонь з неба, і пожер їх.

10 А Диявол, що зводив їх, був укинтий у палаюче сірчане озеро, де звірина й пророк неправдивий. І мучені будуть вони день і ніч на вічні віки.

11 І я бачив білий великий престол, і того, хто на ньому сидів, що від обличчя його втекла земля й небо, і місця для них не знайшлося.

12 І бачив я мертвих малих і великих, що стояли перед Богом. І розгорнулися книги, і розгорнулася ще книга, то книга життя. І суджено мертвих, як написано в книгах, за вчинками їхніми.

13 І дало море мертвих, що в ньому, і смерть та пекло дали мертвих, що в них, і суджено їх згідно їхніх вчинків.

14 Смерть же та пекло були вкинуті в палаюче озеро. Палаюче озеро — це друга смерть.

15 А хто не знайшовся записаний у книзі життя, той буде вкинутий у палаюче озеро...

Об'явлення 21

1 І бачив я небо нове й нову землю, перше-бо небо та перша земля минули і моря вже не було.

2 І я, Іван, бачив місто святе, Новий Єрусалим, який сховався з неба від Бога, приготований, як молода, прикрашена для чоловіка свого.

3 І почув я гучний голос із престолу, який промовляв: "Оце оселя Бога з людьми, і він житиме з ними! Вони будуть народом його, і сам Бог буде з ними.

4 І Бог кожен сльозу з очей їхніх витре, і не буде вже смерті, ні смутку, ні плачу, ані болю вже не буде, бо перше минуло!"

5 І сказав той, хто сидить на престолі: "Ось нове все творю!" І додав: "Напиши, що слова ці правдиві та вірні!"

6 І сказав він мені: "Сталося! Я Альфа й Омега, Початок і Кінець. Хто прагне, тому задарма я дам від джерела живої води.

7 Переможець отримає все. Я буду Богом для нього, а він мені буде за сина!

8 А боягузам, невірним, мерзенним, вбивцям, розпусникам, чарівникам, ідолянам і всім брехунам, їхня частка в сірчаному озері, що горить вогнем, а це — друга смерть!"

9 І прийшов до мене один із семи ангелів, що мають сім чаш, наповнених сімома останніми карами, та й промовив до мене: "Ходи, я покажу тобі молоду, жінку Ягняти".

10 І заніс мене духом на гору велику й високу, і місто велике мені показав, святий Єрусалим, що сходило з неба від Бога,

11 осяяне славою Божою. А його блиск подібний до блиску коштовного каменя ясписа, що виблискує, немов кришталь.

12 Мало воно великий і високий мур з дванадцятьма брамами, при яких стояли дванадцять ангелів, а на брамах написані імена дванадцятьох племен синів Ізраїля.

13 Від сходу три брами, від півночі три брами, від півдня три брами і від заходу три брами.

14 І міський мур мав дванадцять підвалин, а на них написані імена дванадцяти апостолів Ягняти.

15 А той, хто зі мною розмовляв, мав мірку, золоту тростину, щоб зміряти місто,

брами його й мур.

16 Місто ж було чотирикутне, а довжина його така, як і ширина. І він зміряв місто тростиною, і мало воно дванадцять тисяч стадій вдовж, вшир і в висоту.

17 І зміряв він мур його, і мав він сто сорок чотири лікті відповідно міри людської, яка й міра ангела.

18 Його мур був збудований з яспису, а саме місто було зі щирого золота, подібного до чистого скла.

19 Підвалини ж міського муру були прикрашені всяким коштовним камінням. Перша підвалина — яспис, друга — сапфір, третя — халкидон, четверта — смарагд,

20 п'ята — сардонікс, шоста — сардій, сьома — хризоліт, восьма — берил, дев'ята — топаз, десята — хризопрас, одинадцята — яхинт, дванадцята — аметист.

21 А дванадцять брам — дванадцять перлин, і кожна брама — одна окрема перлина. А вулиці міста — щире золото, прозоре, як скло.

22 А храму не бачив я в ньому, бо храм його — Господь, Бог Всемогутній і Ягня.

23 І місто не має потреби ні в світлі сонця, ні в світлі місяця, бо слава Божа його освітила, а світильник для нього — Ягня.

24 І народи ходитимуть у світлі його, а земні царі принесуть свою славу в нього.

25 А брами його не зачинятимуться на ніч, бо там ночі не буде.

26 І принесуть у нього славу й честь народів.

27 І не ввійде до нього ніщо нечисте, ані той, хто вчиняє огидно й неправдиво, а тільки ті, хто записані в книзі життя Ягняти.

Об'явлення 22

1 І показав він мені річку живої води, чисту, мов кришталь, що витікала з престолу Бога й Ягняти.

2 А посеред вулиці, по обидва боки річки — дерева життя, що приносять дванадцять раз на рік, кожного місяця плід свій. А листя дерев — на зцілення народів.

3 І жодного прокляття вже не буде. І буде в ньому престол Бога та Ягняти, а раби його служитимуть йому,

4 і побачать обличчя його, а ім'я його — на їхніх чолах.

5 А ночі вже не буде, і не буде потреби в світлі світильника, ані в світлі сонця, бо освічуватиме Господь Бог їх, і вони царюватимуть вічні віки.

6 І сказав він до мене: "Це слова вірні й правдиві, а Господь, Бог духів пророчих, послав свого ангела, щоб він показав своїм рабам, що незабаром статися мусить.

7 Ото, незабаром приходжу. Щасливий, хто зберігає пророчі слова цієї книги!"

8 І я, Іван, чув і бачив це. А коли я почув та побачив, то впав до ніг ангела, який мені це показував, щоб вклонитися йому.

9 А він сказав до мене: "Таж ні! Бо я слуга твій і братів твоїх пророків, і тих, хто зберігають слова цієї книги. Богові вклонися!"

10 І додав він: "Не запечатуй слів пророцтва цієї книги. Час-бо близький!

11 Неправедний хай вчиняє ще неправдиво, хто опоганився, хай ще опоганюється.

А праведний хай продовжує вчиняти правдиво і святий хай ще освячується!

12 Ото, незабаром приходжу і зі мною платня моя, щоб кожному віддати згідно вчинків його.

13 Я Альфа й Омега, Перший і Останній, Початок і Кінець.

14 Щасливі, хто випере одяг свій, щоб мати право на дерево життя, і ввійти брамами в місто!

15 А поза ним будуть пси, чарівники, розпусники, вбивці, ідоляни і брехуни, з нещирими їхніми вчинками.

16 Я, Ісус, послав свого ангела, щоб засвідчити вам це в церквах. Я корінь і нащадок Давидів, яскрава зоря досвітня!

17 Дух і молода кажуть: "Прийди!" А хто чує, хай каже: "Прийди!" І хто спраглий, хай прийде, і хто має бажання, хай воду життя бере задарма!"

18 Свідчу я кожному, хто чує слова пророцтва цієї книги: "Коли хто до цього додасть що, то накладе на нього Бог кари, що написані в цій книзі.

19 А коли хто що відніме від слів пророцтва, записаного в цій книзі, то відніме Бог частку його від дерева життя і від міста святого".

20 Той, хто свідчить, каже: "Так, незабаром прийду!" Амінь. Прийди, Господе Ісусе!

21 Хай буде ласка Господа нашого Ісуса Христа з усіма вами! Амінь".

ПОСИЛАННЯ

1 Одні дослідники Біблії вважають твердь небесним простором, інші вважають, що це якась захисна оболонка, якою Бог стримав верхні води після наповнення Землі водою, а можливо це просто таке розуміння неба давніми людьми.

2 В даному випадку під словом воїнство слід розуміти все те, чим Бог наповнив Небеса та Землю.

3 В оригінальному перекладі Івана Огієнка в книзі Буття 3.5 написано: "...і станете ви, немов Боги, знаючи добро та зло". Є декілька гіпотез стосовно множинної форми написання слова "Елохім".

В першому варіанті форма множини слова "Елохім" часто передає ідею величі чи повноти Божої природи, а не буквального множинного числа. В другому варіанті, враховуючи те, що в івриті відсутні великі букви, можна припустити, що вираз "немов Боги", стосується не Бога, а Адама з Євою, що вони, отримавши знання, набувають божественного статусу, тоді буде доречна форма множини, але в цьому випадку мабуть варто писати слово Боги з малої букви. В третьому варіанті можливо, що вираз "немов Боги" має на увазі поруч з Богом інші божества, наприклад Ісуса, чи ангелів, адже стосовно Ісуса, зокрема в Новому Заповіті, теж неодноразово застосовано титул Бог.

4 В Біблії на місці Божого імені, яке з певних причин було втрачене давніми ізраїльтянами, і зараз невідомо, як воно вимовлялося, вписаний його титул. Але в вірші Вихід 15.3 ми бачимо не титул, а ім'я Єгова. Правда серед дослідників Біблії існують сумніви стосовно достовірності цього імені через відсутність голосних у давньоєврейському алфавіті.

5 В оригінальному перекладі Івана Огієнка у Псалмах 109.1, Матвія 22.44, Марка 12.36 і Луки 20.42 виникає деяке непорозуміння через те, що Боже ім'я замінене на титул Господь, і такий же титул вжито і стосовно Ісуса. Тому маємо: "Господь сказав Господові". Вважається, що староболгарське Господь — це спільний для багатьох слов'янських мов старослов'янizm, і не перекладається на сучасну українську мову. Українські перекладачі надають титулові Господь якогось особливого значення, яке не вкладається, наприклад у слово Пан чи Господар. Хоча це сумнівна думка. До речі в англійській Біблії вжито Lord, в німецькій — Herr, в Польській — Pan.

6 Тема для дослідження.

ПРО КНИГУ

Нове подання перекладу Біблії Івана Огієнка.

Редагував Іван Модлінський